

1

1039

DOKUZUNCU BÖLÜM

KASTAMONU HAYATI

(1336-1943)

1040

1041

KASTAMONU HAYATI FASLI

Eskişehir hapis faslı ve müddeti, Yukarda kısa ve muhtasar şekli ile geçtiği üzere sona erdi. Bu müddet ise onbir ay veya tam bir senedir. Her iki hesap da doğrudur denilebilir. Eğer onbir ay hapis devam etmişse, Hazret-i Üstad 27 Mart 1936'da hapisten çıkmıştır. Yok eğer tam bir sene beklemişse, 27 Nisan 1936 da tahliye edilmiştir.

Hz. Üstad hapisten çıkar çıkmaz, hemen mi Kastamonu'ya götürülmüş.. Yoksa bir kaç gün Eskişehir'de bekletildikten sonra mı götürülmüş, diye bir bilgi mevcut değildir. Lâkin biz Üstad'ın hapisten çıkar çıkmaz Kastamonu'ya götürüldüğünü hesaplıyacağız. Çünkü aksini ispatlıyan herhangi bir delil mevcut değildir.

Buna göre, Üstad'ın Kastamonu'ya götürülmesi, herhalde Eskişehir'den Ankara'ya kadar kara trenle.. Oradan da Kastamonu'ya başka vasıtalarla olmuştur. Bu yolculuğu iki gün olarak hesaplasak; birinci hesaba göre, 29 Mart ikinci hesaba göre 29 Nisan 1936 günü Üstad Kastamonu'dadır.

Hazret-i Üstad'ın Kastamonu'ya vardığı sene, mübarek yaşları, sabit hesap olan Rumî ve Miladiye göre tam 59'dur. Fakat Kamerî, yani Hicri takvime göre olsa, 60'ı tamamlamış, 61'in içine girmiş bulunmaktadır.

Üstad Bediüzzaman'ı Kastamonu'ya götüren muhafızlar, mahkemenin kararı gereğince onu, oranın emniyetine teslim ederler. Çünkü kararda, "Bir sene Kastamonu vilâyetinde polis gözetimi altında bulundurulacak" hükmü vardır. Kastamonu emniyeti deKas koca Bediüzzaman'ı alelade bir insanmış gibi teslim alarak, Kastamonu'nun Araba pazarı semtindeki çarşı polis karakoluna yerleştirdiler. Böylece Hazret-i Üstad Bediüzzaman'ın Yüzbin kere hâşâ onun şahsiyetine- alelade, ayyaş veya -Hâşâ sümme hâşâcanî bir insanmış gibi karakollarda, zamanın fasık polislerinin içerisinde bırakılmasına cevaz gösteren ve ona bunu reva gören, devrin hükûmet

2

adamlarının tinet, anlayış ve karakterlerine bir ölçü olmak için kâfi bir mi'yardır.

Hazret-i Bediüzzaman böylece ilk üç ayını polis karakolunda geçirdikten sonra, yine Vâlinin ve emniyetin müsaadeleriyle, aynı karakolun karşısında ve aralarında ancak iki-üç metre kadar bir mesafe bulunan ahşap ve çok köhne bir evi -Kirasını kendisi ödemek üzere- kiraliyerek yerleşti. Burada onun her hareketi karakolca gözetleniyor ve kolaylıkla görülüyordu. Evinin karakola bakan odasının pencerelerine perde

asılmasına müsaade edilmemişti. Pencereleri perdesizdi. Karakoldaki polisler istedikleri anda onu görebiliyorlardı. İşte Hazret-i Üstad Bediüzzaman'ın Kastamonu'daki yürekler parçalayıcı hazin hayatının acı tablosu...

Evet, Hazret-i Üstad Bediüzzaman Kastamonu'ya ilk geliş günlerin

1042

den itibaren, Denizli hapsine tevkif edilerek gönderildiği tarihe kadar, yukarda kaydedilmiş iki hesaptan birincisine göre- tam yedi sene, beş ay, yirmi bir gün.. ikinci hesaba göre; yedi sene, dört ay, yirmibir gün zamanını Kastamonu'da mezkûr tarzda geçirmiş oluyordu. Halbuki hükümeti yönetenlerin ön saflarında yer alan bir çok adamlar, Bediüzzaman'ın çok büyük ve te'sirli vatan ve millet hizmetlerini görmüş ve bilmiş adamlardı...

KASTAMONU ŞEHİRİ

Kastamonu vilayeti, aslında Anadolunun temiz-saf ve dindar halkı ile.. Ve yetiştirmiş olduğu büyük Ulema ve evliyası ile beraber, oradan çıkan büyük devlet adamlarıyla meşhur ve mümtaz, şirin bir beldedir. Aynı zamanda güzel ve temiz havası, etrafındaki dağlık ve ormanlığıyla, güzel ve şirin yaylaları ve mesiregâhlarıyla tatlı ve güzel bir şehirdir. Hazret-i Üstad da böylesi bir yeri sever ve arardı zaten...

Fakat ehl-i dünya, zaman zaman bu cennet gibi şirin beldeyi ona cehenneme çevirtici tarassud ve ta'cizleri, hatta vücudunu yok etmek için müteaddit defalar zehirler vermeleri eksik olmuyordu. Amma bütün bu ta'cizler, bu işkenceler, tazib ve tazyikler Hazret-i Bediüzzaman'ın azmini, iradesini ve gayretini kamçılıyor, daha çok imana ve Kur'ana hizmet ettiriyordu. Maneviyat sahasında da bu tazyiklerden dolayı daha çok mertebeler kat'edip yükseliyordu.

ÜSTAD'IN NUFÛS KAYDI KASTAMONUYA GETİRİLİYOR

3

Ehl-i dünya, Hazret-i Üstad'ı Kastamonu'ya getirdiklerinde, artık burada ölür, gider plânıyla; onun nüfûs kaydını bile, Ankara'nın emriyle Kastamonu'ya nakletmişlerdi. Artık Üstad Kastamonu'lu idi. Üstad'ın ismi, kanunlarla çıkarılan afların hiç birisinde yoktu. O, onlarca ebediyen nefye mahkûmdu. 1928, 1933'lerde çıkan umumi af kanunları ona isabetten uzak kalmıştı. Her defasında o müstesna tutuluyor, ona ayrı ve hususî muamele uygulanıyordu. .

Diyelim ki; bu defa Eskişehir Mahkemesi onun hakkında yalnız bir sene Kastamonu'da bulunmasına karar verdi. Mahkemenin kararı olduğu için uygulandı da.. Peki bu hüküm ve kararın infazından sonra, neden ona diğer efrad-ı millet gibi "Artık serbestsiniz, hükmünüz bitmiştir, istediğiniz gibi yaşayabilir ve istediğiniz yere gidebilirsiniz" demiyorlardı. Bilâkis mahkeme kararının infazından hemen sonra, başka bir hüküm ve başka bir karar infaz safhasına giriyordu. Onun istek ve iradesinin dışında olarak, onu Kastamonu'ya daimi şekilde yerleştirmek üzere, keyfî bir tarzda onun

1043

nüfus kaydı Kastamonu'ya getiriliyordu.

Acaba neden bu zulümler, bu keyfî muameleler sebepsiz yere yapılıyordu? Onun bir suçu mu vardı? Memleket ve millet onun yüzünden bir zarar mı görmüştü? Yahut da böyle dâimi şekilde sürgün ve tarassudlar altında bulundurulmasına dair bir mahkemenin kararı mı mevcuttu?..

Hayır, hayır, hayır!.. O halde neden?

İşte, Üstad Bediüzzaman Hazretleri hakkında uygulanan o keyfî zulümkârane bed muameleler ve gayr-i insanî, kanunsuz uygulamaların sebeplerinin cevabını bulmak üzere küçük bir fasıl açmak gerekmektedir.

NEDEN ÜSTAD'A ZULÜM

Evet, diyelim hükûmet, emniyet mülâhazasıyla Hazret-i Üstad hakkında şüphelendi, vesvese etti.. Onun durumunu ve hizmet şeklini bir siyaset zannetti.. ve bu sebeple Üstad'ın her tarafı, kitapları ve mektupları arandı, bulundu, bakıldı ve tedkik edildi. Delil olacak hiç bir şey bulunmadı.. Ellerine geçen şey, bir kaç tane Kur'an tefsirinden ibaret olan imanî ve ilmî risaleler... Yine

tatmin olmadılar, şüpheleri zail olmadı... Bir mahkemenin tedkik etmesini istediler, beklediler. Mahkeme dahi bu risale ve mektupları inceden inceye tetkik etti. Aranılan mevhum suçun zerresini dahi bulamadı, beraat verdi.

4

Yine tekrar vesveseler, evhamlar devam etti. Bu defa yeniden gizli takibatlar, gizli kontroller sürdürüldü. Evhamları kabartacak vesveseler, hülyalar büyüdü. Yeniden taharriler, baskınlar yapıldı. Yine aradıkları şeyin hiç bir eseri bulunmadı. Buna rağmen şüpheli zanlarının izalesi için Üstad ve talebeleri yeniden tevkif altına alındılar. Dosyalar üzerinde derinden derine incelemeler yapıldı. Bilirkişilere tetkik ettirildi. Ayrıca aylar süren sorgulamalar, istintaklar yapıldı, yürütüldü.. yine netice de; idareye, asayişe, siyasete taalluk edecek bir emare, bir delil bulunamadı. Yani her noktadan o mesele bitmiş oldu veya bitmiş olmalıydı.

Peki acaba neden tekrar Bediüzzaman'ın elleri kolları bağlandı,. bir menfadan diğer bir menfaya gönderildi? Ve neden onun hakkında yapılan araştırmalar, gizli ta'kib ve kontroller bitmedi? Bilâkis daha çok arttı, genişledi ve sıklaştı.. Evet bunlar neden?.. bu zulümlü bed muameleler, işkenceli ta'zibler bir asayiş, emniyet ve idarenin muhafazası ve mülâhazası namınanı idi? Hayır!.. Çünkü idarece, asayişçe medar-ı ittiham hiç bir şey yoktu, bulunmamıştı. O halde neden ve niçin?..

Evet, evet, evet, işte bu suallerin, bu istifhamların ve bu sebepsiz zulümlü ve kanunsuz muamelelerin altında yatan mananın bilinmesi için tek bir cevap vardır. Başka da hiç bir şey yoktur.. O da: Bu vatana küfrî rejimleri,

1044

dinsizlik esaslarını, zındıklık prensiblerini yerleştirmeye çalışan gizli ifsad komitelerinin plânlarının yerleştirilmesine karşı; hariç ve dahil din düşmanı, gizli ve aşikâr zındık ve münafıklar, Bediüzzaman'ı ve onun imanî ve Kur'anî eserlerini kendilerine büyük bir mani', kuvvetli bir engel ve yıkılmaz bir sed bildikleri ve gördükleri için idi... Başkaca maddî ve kanunî hiç bir sebep yoktu. Çünkü maddi alemde, Bediüzzaman Said-i Nursi Hazretlerinin hükümet işiyle ve onun siyaset ve idaresiyle, dahilî emniyet ve asayiş ile menfi olarak hiç bir dolaşığı yoktu. Bilâkis asayiş, emniyet, memleket huzuru, sulh ve

sükûnunu temin etmeye medar en büyük ve en te'sirli hizmeti yapıyor ve ifa ediyordu. Her ne ise sadede dönüyoruz.

Üstad Bediüzzaman Hazretleri yukarda mezkûr tarzdaki acıklı ve zulümlü olan Kastamonu hayatının kendi kalemiyle çok hülâsalı ve fezlekeli tablosunu şöyle çizmektedir:

"Bir zaman ihtiyarlık vaktinde, Eskişehir hapsinden bir sene cezayı çekip çıktım. Beni Kastamonu'ya nefyettiler. Polis karakolunda iki üç ay misafir ettiler. Benim gibi, sadık dostlarıyla görüşmekten sıkılan bir münzevî ve kıyafetinin tebdiline tahammül etmiyen bir adam, böyle yerlerde ne kadar azab çeker anlaşılır.

5

İşte, ben bu me'yusiyette iken, birden inayet-i ilâhiye ihtiyarlığımın imdadına geldi. O karakoldaki komiser, polislerle beraber sadık dost(1) hükmüne geçtiler .Hiç bir vakit şapkayı başıma koymayı ihtar etmedikleri gibi, benim hizmetçilerim misüllü istediğim zaman beni şehrin etrafında gezdiriyordular. Sonra o karakolun karşısında Kastamonu'nun medrese-i Nuriyesine girdim. Nurların te'lifine başladım. Feyzî, Emin, Hilmî, Sadık, Nazif, Salahaddin gibi Nur'un kahraman şâkirdleri Nurların neşri, teksiri için o medreseye devam ettiler. Gençliğimde eski talebelerimle geçirdiğim kıymetli müzakere-i ilmiyeyi daha parlak bir surette gösterdiler...(2)"

Evet, Hazret-i Üstad, bu şeker gibi ifadeleri ile, her şeyde, her musibet altında inayet ve Rahmetin tecellî cihetini görerek, göstererek imanın verdiği tesellî ve te'siri göstermek istemiştir. Yoksa hakikaten ve maddeten ve sebebler noktasından düşünülse, Hazret-i Üstad'ın o tarz-ı hayatı bir nevi esaret hayatıdır.

(1) İlerde nakledeceğimiz bazı hadiselerde, bir kısım polis ve komiserlerin sebepsiz Üstad'a musallat olup onu ta'ciz etmeleri neticesinde, yedikleri tokat ve manevi darbe ile kötü akibetleri görülecektir. Fakat Hazret-i Üstad umumî ahval içerisinde hayatını anlatırken bunların sözünü etmemiştir. A.B. (2) Lem'alar, Envar Neşriyat, S: 263

(2) Lem'alar, Envar Neşriyat, S:263

1045

1046

ISPARTAYA İLK MEKTUP

Üstad'ın Kastamonu'daki polis karakolu içinde geçirdiği iki-üç aylık çileli, ızdıraplı hayatı böylece sona erdikten sonra, yukarda yazıldığı gibi, aynı karakolun karşısında bulunan fakir bir kadına ait köhne ve ahşap bir evi kendi parasıyla kiraliyerek yerleşti. Üstad henüz bu eve yerleşmeden önce ve daha karakolda iken, emniyet müdürlüğü müsaadesiyle Ispartadan bir talebesini hizmetine yardım için, Ispartalı Hüsrev Ağabeye, Kastamonu emniyet müdürlüğü eliyle gönderdiği mektubunun altında

11/Mayıs/1936 tarihi yazılıdır. Bu tarih ise, Eskişehir hapis müddeti ve Kastamonu'ya geliş tarihi hususunda yapılan iki ihtimalli hesaptan birincisine göre, Üstad'ın Kastamonu'ya gelişinin 42. günü olduğu.. Ama ikinci kuvvetli ihtimale göre olsa, henüz on ikinci günü olduğu görülmektedir ve kanaatımızca doğru olanı da budur. Mektup aynen şöyledir:

6

Aziz Kardeşim Hüsrev

Şükür, hakkımda inayet-i ilâhiye devam ediyor. Ben burada rahatım. Fakat hizmete şiddetli ihtiyacım var. Sizlerden biriniz yanımda bulunmazsa çok üzüleceğim. En evvel hizmet nöbeti sana düştü. Sonra başkası yapar. Bu husus için ben burada hükûmete ve emniyet müdürüne müracaat ettim. Eğer senin yol masrafı verilse veya teshilat gösterilse, çok iyi olur. Yoksa borç ediniz, burada beraber çalışıp o borcu vereceğiz. Gelirken beraber mu'cizeli Kur'anımızı ve matbu' Onuncu Söz'ü ve Hafız Ali'nin el yazısıyla benim için tevafuklu yazılan onuncu Söz'ü ve altı esma-i ilâhiyenin altı nükteleri -eğer yazmışsan- birlikte getir. Bu husus hakkında burada zabıtaya ve hükûmete bildirdim.

Süleyman ve kardeşlerime çok selâm...

11 Mayıs 1936 Kardeşiniz

Kastamonu Emniyet Mûdüriyeti eliyle(3)" Said-i Nursi

Üstad'ın bu mektubu üzerine ona hizmet için Isparta'dan kimsenin Kastamonu'ya gelip gelmediğini bilemiyoruz. Fakat geldiğine dair hiç bir emare de yoktur.

Bu mektubun yazılışından sonra, Üstad'ın polis karakolunda geçirdiği günler, onun ifadesiyle tamamı "iki-üç ay" karinesinden, herhalde tam üç ay olmayıp, iki aydan da fazladır. Eğer bu müddeti tam iki buçuk ay kabul etsek, ikinci ihtimalli hesaba göre mezkûr mektuptan sonra altmış üç gün daha karakolda kaldığı anlaşıldığı gibi, karakol karşısındaki menziline de 14 Temmuz 1936'da yerleşmiş olması düşünülebilir.

(3) Osmanlıca Kastamonu teksir-2 S: 28

1047

Böylece Hazret-i Üstad Bediüzzaman Said-i Nursi yerleştiği ve "küçük medrese-i Nuriye" olarak tavsif ettiği bu hazin gurbet

evinde; -Karakolda geçirmiş olduğu iki-buçuk aylık hayatı hariç- yedi sene, iki ay, altı gün imrar-ı hayat etmiş oluyordu.

Üstad'ın Kastamonu'ya gelişinin ilk on ikinci gününde Isparta'ya gönderdiği mezkûr ilk mektup ile birlikte, Birinci ve İkinci Şua'ların bazı müsveddelerini de yollamıştı. Fakat bunların ulaşip ulaşmadığına dair

7

herhangi bir haber, bir cevap alamamış ve böylece Isparta'yla iki sene kadar muhaberesiz, muvasalasız durduğu ve bu ilk iki sene zarfında Birinci Şua'nın tebyizinden başka herhangi bir risaleyi de te'lif etmediği anlaşılmaktadır.(4) Ancak Kastamonu'ya gelişinin ikinci senesinden sonra, yani 1938 senesi içinde hem Isparta ile muhabereye, hem de eksik kalan "Şualar" dizisinin te'lifine başlayabilmiştir. Aynı yıl içinde Nazif Çelebî ve oğlu Selahaddin de(5) Üstadla tanışmış ve Risale-i Nur hizmetine başlamışlardı.

ÇOK MÜHİM BİR ŞAHİTLİK

Kastamonulu Satı Yılmaz derki:

"Üstad Bediüzzaman Kastamonuda bulunduğu yıllarda, arasına gider, Hacı İbrahim dağından kuru odunlar toplar, alır getirir, fırıncıya verirdi. Onun mukabilinde ekmek alırdı..."

(Son Şahitler-5, Sh.234)

Bu şahidin ifadesinden anlaşılıyor ki, Hazret-i Bediüzzaman, dağlara teneffüs kasdıyla çıktığında, kuru odunlarda topları, gelirkende onları sırtına yüklenir getirmiş.. Taki, kimsenin minneti altına girmesin.

KASTAMONU'DA TELİFAT

Kastamonu'da 1938 yılından başlayarak te'lifleri yapılan 3.4.5.6.7.8. ve 9. Şua'ların te'lifleri, bir sıra takip edip etmediği tam ve kesin anlaşılacakla(6) birlikte, 1938 Ramazanında -ki o senenin kasım ve aralık ayları içindedir- Ayet-el Kübra olan "Yedinci Şua" Risalesiyle, Üçüncü Keramet-i Aleviye Risalesi olan "Sekizinci Şua" risalesi araya zaman girmeden peş peşe te'lif edildikleri Üstad'ın mektuplarından fehmedilmektedir.(7) Dokuzuncu Şua'nın ise, 1940 yılı içerisinde te'lif edildiği yine Üstad'ın beyanlarından anlaşılıyor(8). Yine Ayet-el Kübra'nın

(4) Osmanlıca Kastamonu-2 S: 3 ve 52

(5) Aynı eser, S: 66

(6) Osmanlıca Kastamonu -2,S:1

(7) Şualar-Envâr Neşriyat,S:691

(8) Aynı eser, S: 160

1048

8

te'lifinden sonra, yirmidokuzuncu Lem'a-i Arabiyeden hülâsa edilen Hizbül-Ekber-i Nurî risalesi de tanzim edilmiş ve neşredilmiştir. Bu tarihten sonra, ta Denizli hapsine kadar Risale te'lifi muvakkat bir tevakkuf devresini geçirdiğini Üstad yazmaktadır(9).

Böylece Hazret-i Üstad Bediüzzaman'ın Kastamonu hayatının üçüncü senesi başından itibaren başladığı ve 18.8.1943 tarihine kadar sürdürmüş olduğu altı sene üç ay zarfındaki muhabere mektuplarıyla, te'lif ettiği risalelerinin mecmuu; -farz-ı muhal, diğer Risale-i Nur'ların ve mektuplarının yok olduğu farz edilse bile- tek başına iman, ihlâs, uhuvvet, hizmet düstûrları ve ihtiyat tavsiyeleri bakımından herşeye kâfi büyük bir Nur hazinesi mesabesindedir... Ve dünya kadar büyük, cihan kadar azametli bir davanın müstakimane yürütülmesine, yerleştirilmesine ve devam ettirilmesine kâfi bir mürşid ve ölmez bir rehberdir.

Üstad'ın Kastamonu'dan Isparta'ya gönderdiği mezkûr muhabere mektuplarının sayısı, hususî ve umumîleri dâhil ikiyüz yetmişbeş adedi(10) bulunduğu gibi, Eskişehir hapsinin son günlerinde te'lif etmiş olduğu ve fakat tebyizini yapmadığı ve neşretmediği Birinci ve İkinci Şua'larla birlikte, Kastamonu'da te'lifi yapılan -Çünkü Birinci ve İkinci Şua'lar Kastamonu'da tebyiz edilip neşredildi- Risalelerin adedi de on taneyi bulmaktadır.(11) Bu sayıya Onuncu Şua' ismini alan ve talebelerine Kastamonu'da iken yazdırılan fihristenin ikinci bölümü -ki Onbeşinci Lem'a'dan sonraki risalelerin umumi fihristesidir- de ilave etsek, tam on bir risâle olur.

TAFSİLÂT

İşte, Üstad Bediüzzaman Said-i Nursi'nin Kastamonu hayatı küllî veçheleri ve ana hatlarıyla böylece tayin edildikten sonra; Onun teferruatına ve Kur'anî hizmetiyle ilgili olarak cereyan eden hadiselerin kritiğine geleceğiz. Teferruata girmeden önce, bir hususu ehemmiyetle kaydetmeliyiz ki; Üstad'ın Kastamonu hayatı, Barla hayatına nisbetle ve bir yönüyle daha çok yönlü ve renklidir. Çünkü zalim ehl-i dünya ve gizli dinsiz zındıklar burada onu daha çok sıkı bir mürakabe altında bulundurmuş ve daha çok baskı ve zulümler uygulamıştır. Hazret-i Üstad ise, hem bütün bu plânlı,

evhamlı mürakabe ve tazyiklere karşı çok ihtiyatlı ve tedbirli davranma mecburiye

(9) Osmanlıca Kastamonu-1, S: 442

(10) Bu ikiyüz yetmiş beş adet mektupların içerisinde on tane kadarı talebelerin takriz mahiyetindeki mektub ve fıkralarıdır. Mezkûr mektupların

9

tamamıda el yazma Kastamonu Lahikalarının asıllarında mevcuttur. Onun için atıflar ona göre yapılmıştır.

(11) Bu sayıya Hizbul-Ekber-i Nuride dahildir. A.B.

1049

tindedir. Hem de Isparta ve Kastamonu'da yeni yeni gelişen iman hizmetinin selâmetle yürütülmesi için, talebelerini sık sık ikaz, irşad ve terbiye edici muhabere mektuplarını yazmak ve selâmetli yollarla ulaştırmak mükellefiyetiyle karşı karşıyadır!. Ve hâkeza, Barla hayatının bir derece sâde hizmet tarzına nisbeten çok çeşitlenen ve Nur talebelerinde bir kaç kat misli artan Kastamonu hayatı, Üstad'ı bir çok mes'elelerle ilgilendirneye, talebelerinin ve Nurun hizmet ehlinin meydana çıkan bir sürü problemlerini dinleyip halletmeye onu mecbur duruma getirmiştir. Bundan dolayıdır ki, Barla'da yazılan hizmet tedbirlerine dair ancak otuzotuzbeş mektuplar on sene zarfında yazılmışken, burada yedi buçuk sene zarfında ikiyüz yetmişbeş mektup yazılmıştır.

Şunu da ilâveten kaydedelim ki: Eskişehir hapis hadisesinden sonra, bilhassa ve bilhassa Isparta ve civarı, kaza ve köylerinde aşk ve şevke gelerek, Risale-i Nur hizmetine koşup el atan yüzlerce, binlerce talebe çıkmış, kaleme

sarılıp Nurları yazmaya başlayan insanlarla dolup taşmıştır. Bu arada Kastamonu civarında da, yeni- yeni müştak talebeler çıkararak, adeta Isparta ile yarışma ahengine girmişti. Hele Kastamonu'nun İnebolu kazası faaliyet, hareket ve gayretlerinden "Küçük Isparta" ünvanını kazanmıştı. Kastamonu ve civarında Mehmed Fezîler, Eminler, Hilmiler, Tahsinler, Sadık Beyler, Hafız Tevfik'ler, Ahmed Nazif ve Selahaddin Çelebiler, İbrahimler.. ve Denizli hapsinden sonra da, nasıl ki Eflânî'de, Safranbolu'da meydana çıkan mübarek faal talebeleriyle, gerçekten Kastamonu ve civarı bir ikinci Isparta kıymetini almıştı. Elbette gelişen bu hizmetler, yetişen bu talebe ve nâşirlerin bir çok sualleri ve problemleri olacaktı. Hazret-i Üstad da bütün o meseleleri, sualleri cevablandırmak, hizmetlerine yön vermek mecburiyetindeydi.

Bir taraftan Nur Risalelerini yazan ve neşredenleri şevk ve gayrete getirmek için okşayıp taltif etmesi, fitrî bir şekilde teşvik etmesi, iltifatlarda bulunması yanında, bir de ihlâs derslerini, uhuvvet, samimiyet ve tesanüd öğütlerini ve hizmette ciddiyet,

sebat ve dikkat ihtarlarını da veriyordu. Aynı zamanda dünyada cereyan eden hadiselere, âfakî ve mâlâyâ'ni şeylere ciddi alâkadar olup katılmanın çok büyük zararlarını da sık sık tekrar edip ikazlarda bulunuyordu.

10

İşte Hazret-i Üstad'ın Kastamonu'da te'lif ettiği veya tebyize çekip tanzim ettiği on adet risalelerinin yanında, ikiyüz yetmiş beş adet mektubuyla (12) da bu vazifeleri yerine getirmiş oluyordu. Ayrıca Nur talebeleri tarafından elle yazılıp çoğaltılan ve tashih için kendisine gönderilen bir çok Ri

(12) Bu ikiyüz yetmiş beş adet mektupların içerisinde on tane kaderi talebelerin takrez mahiyetindeki mektub ve fıkralarıdır. Mezkur mektupların tamamında el yazma Kastamonu Lahikalarının asıllarında mevcuttur. Onun için atıflar ona göre yapılmıştır.

1050

saleleri okuyup tashih etmek vazifesini de beraber yürütüyordu. Yine bu arada bilhassa Kastamonu'da mektep talebeleri içinde ve kadınlar taifesi arasında başlıyan inkişaf ve Nurlara karşı teveccûh, şevk ve faaliyet neticesi; yani Nur hizmeti dolayısıyla genç talebeler ve hanımlarla dolaylı dolaysız ilgilenmesi, Nur Risalelerinden onların anlayacağı parçaları okutturup yazdırması ve tavsiyelerde bulunması veya ziyaretleri esnasında şifahî dersleri vermesi de beraber oluyordu.

Bütün bu hizmet ve vazifelerin yanında asla ve kat'a ihmal etmediği ubudiyet, münacât, zikir ve tesbih ve tefekkür vazifelerini de son derece titizlik içerisinde ve a'zamî bir şekilde ifa ediyordu.. Ve hakeza hizmet şu'belerinin çoğalmasında nisbetinde, alâka ve teveccüh bekliyen işler ve vazifeler...

HİZMET ŞUBELERİ

Hizmet şubelerinden terbiye, irşad ve ikaz metodlarıyla ilgili yol ve dallarının ana kanallarını bir kaç merkezde toplamak mümkündür, şöyle ki:

1- Nur talebelerinin hizmette şevk ve gayretlerini arttıracak -hakikat olarak- Risale-i Nurun şahs-ı manevisinin kudsîliğini, büyüklüğünü ve Nur hizmetinin fevkalâde azamet derecesini zaman zaman anlatması..

2- Risale-i Nur hizmetindeki talebelerin birbirlerine karşı muhabbet, sadakat, samimiyet, tesanüd ve ihlâslı muamele ve

muâşeretlerde bulunmalarını temin edici, mıkna'tis gibi tesirli dersler vermesi.

3- Gizli din düşmanlarının Nur hizmetini bozmaya müteveccih sinsi faaliyet ve metodlu, sistemli desiselerine karşı uyanık bulunup, ihtiyatlı ve dikkatli davranmayı temin edici ikaz ve irşadlarda bulunması...

11

4- Âlemde ve Türkiye'de cereyan eden çeşitli âfakî hadiselere kapılıp da, bilhassa ve bilhassa herhangi bir tarafa ciddi şekilde tarafgir duruma düşmemelerini temin edici ilmî, müdellel beyanlarda bulunması..

5- Zaman zaman Nur talebelerinin, hizmetin hareket tarzına dair sordukları suallerini aklî ve ilmî şekilde cevablandırılan izahlarda bulunması.

6- Nur talebelerinin her halde ve0 mutlaka takva ve amel-i salih üzere bulunmalarını ve sünnet-i seniyye ve Şeriat-ı Ahmediye (A.S.M.) dairesinde olmalarını beyan eden ve yol ve şartlarını gösteren irşadlarda bulunması..

Ve bütün bunların cûz'iyatlarını; irşad, terbiye ve ikaz diktelerini, Kastamonu Lahikası denilen muazzam ve emsalsiz ve ölmez kitapda bulabilmek mümkündür. Aynı zamanda bu eser, Üstad'ın Kastamonu hayatı için en doğru en sâğlam kaynak ve me'haz de odur.

1051

Şekil ve adları sıralanan hadiseleri ve onlara dair irşad ve terbiye metodlarını böylece kaydettikten sonra, bu sınıflara bakan ve işaret eden umum mektupları veya onlardan bölümleri tamamen buraya dercetmek mümkün değildir. Ancak her madde ve mesele için birer ikişer mektuptan, ikişer üçer bölüm ve pasaj alabileceğiz:

TENBİH:

Kaydedeceğimiz nümûnelik bölümleri, sadece Kastamonu hayatında yazılmış olan lâhika mektuplarından alacağız. Aynı mes'elelerin devamları, belki daha geniş izahları, Nur Risalelerinde ve hususiyile Emirdağ 1,2 mektuplarında da mevcuttur. O sıraya ve tarihe geldiğimiz zaman bu hususların daha genişçe olan izahlarını da ele alacağımızı ümit etmekteyiz.

1- DİKKAT VE İHTİYAT TAVSİYELERİ:

A- Siyasetin, daha doğrusu âfakî günlük hadiselerin tarafgirliğinin, Risale-i Nur hizmetine yaptığı zararlar hakkındaki ikazlardan bazı bölümler:

"...Üstadımız diyor ki: "Evet bu zamanda merak ile radyo vasıtasıyla, ciddî alâkadarane küre-i arzdeki boğuşmalara merak edip bakanlar, dikkat edenler; maddî ve manevi pek çok zararları vardır. Ya aklını dağıtır manevi

12

bir divane olur.. Ya kalbini dağıtır manevi bir dinsiz olur.. ya fikrini dağıtır manevi bir ecnebi olur.

Evet, kendim gördüm; lüzumsuz bir merak ile, mütedeyyin iken adi bir adam, biri de ilme mensubiyeti varken; eskiden beri İslâm düşmanı olan bir kâfirin (*) mağlubiyetiyle ağlamak derecesinde bir mahzuniyet.. Ve Âl-i Beytten Seyyidler cemaatinin bir kâfire karşı mağlubiyetinden mesruriyetini gördüm. Böyle âmî bir adamın alâkası bir geniş daire-i siyaset için, böyle kâfir bir düşmanı bir seyyide tercih etmek, acaba divaneliğin ve akli dağıtmaklığın en acib bir misali değil midir?..(13)"

"Sual: Âlem-i İslâmın mukadderatıyla ciddî alâkadar olan bu cihan harbinin dehşetli zamanlarında elli gün kadar(14)" ne bizden ve ne de her gün hizmetinizde bulunan Emin'den bir defacık olsun sormadınız. Acaba bu büyük hadiseden daha büyük diğer bir hakikat mı hükmediyor ki, bunu ehemmiyetten iskat ediyor. Yahut onunla meşgul olmanın bir zararı mı var? diye Üstadımızdan sorduk, o da elcevab diyor ki:

"Evet, bu cihan harbinden daha büyük bir hakikat ve daha azim bir hadise hükmettiği için, cihan harbi ona nisbeten çok ehemmiyetsiz düşüyor...

(*) Hz. Üstadın Eskidenbari İslam düşmanından muradı,İngilizlerdir A.B.

(13) Kastamonu-1, S:50

(14) İkinci Cihan Harbi başlangıç olarak 1 Eylül 1939'dur. Ancak harbin kızışma hengamı 1940 veya 1941 seneleridir.

1052

Bu zamanda her mü'min için belki herkes için, küre-i arz kadar bâkî bir tarla ve o tarla baştan başa bahçeler ve kasırlarla müzeyyen ebedî bir mülk almak ve o mülkü kazanmak veya kaybetmek davası açılmış. Eğer İngiliz, Alman

kadar serveti ve kuvveti olsa ve akli da varsa, yalnız o davayı kazanmak için bütününü sarf edecek...(15)"

"...Risale-i Nurun hâs talebeleri bâkî elmaslar hükmünde olan hakaik-ı imaniyenin vazifesi içinde, zalimlerin satranç oyunlarına bakmakla, vazife-i kudsiyelerine fütûr vermemek ve fikirlerini onlarla bulaştırmamak gerektir. Cenab-ı Hak bize nur ve nuranî vazifeler vermiş...(16)"

"...Sakin sakın dünya cereyanları, hususan siyaset cereyanları ve bilhassa harice bakan cereyanlar sizi tefrikaya atmasın. Karşınızda ittihad etmiş

13

dalâlet fırkalarına karşı perişan etmesin. "Elhubbu fillah, velbuğzu fillah" düstur-u Rahmanî yerine, eliyazübillah, "Elhubbu fissiyaset velbuğzu lissiyaset" düstur-u Şeytanî hükmedip, melek gibi bir hakikat kardeşine adavet ve elhannas gibi bir siyaset arkadaşına muhabbet ve taraftarlıkla zulmüne rıza gösterip cinayetine manen şerik eylesin..."

"...Ben tahmin ediyorum ki, bütün küre-i arzın bu yangınında ve fırtınalarında selâmet-i kalbini ve istirahat-i ruhunu muhafaza eden ve kurtaran yalnız hakiki ehl-i iman ve ehl-i tevekkül ve rızadır. Bunların içinde de, en ziyade kendini kurtaranlar Risale-i Nurun dairesine sadakatla girenlerdir...(17) "

"...İman hizmeti, iman hakaikı bu kâinatta her şeyin fevkindedir. Hiç bir şeye tabi' ve alet olamaz. Fakat bu zamanda ehl-i gaflet ve dalâlet ve dinini dünyaya satan ve bakî elmasları şîşeye tebdil eden gâfil insanlar nazarında, o hizmet-i imaniyeyi hâriçteki kuvvetli cereyanlara tabi' ve alet telâkkî etmek ve yüksek kıymetlerini umum nazarında tenzil etmek endişesiyle, Kur'an-ı Hakimin hizmeti bize kat'î bir surette siyaseti yasak etmiş...(18)"

...Bugün namazda ve tesbihatında iken, manevî tarzda denildi ki: Küre-i arzda çarpışan, mücadele eden cereyanlar, her halde birisi İslâmiyete ve Kur'ana ve Risale-i Nura ve mesleğimize taraftar olacak. bu noktadan ona karşı merakla bakmak gerekti. Bakmamak için bir iki mektupta yazdığım sebepler çendan kalbe, akla kâfidir. Fakat meraklı ve hevesli nefse kâfi gelmiyor diye kalbime geldi.

(15) Os. Kastamonu-1, S:108

(16) Aynı eser, S: 227

(17) Aynı eser, S: 238

(18) Osmanlıca Kostamonu-1, S: 278

1053

Aynı tesbihatta ihtar edildi ki: Ehemmiyetli sebebi ise; bakmakta bir tarafa tarafgirlik hissi uyanır. Târafgir nazarı ise, taraftar olduğu cereyanın kusurunu görmez, zulmüne rıza gösterir. Belki alkışlar. Halbuki küfre rıza küfür olduğu gibi.. Zulme rıza (razı olmak) dahi zulümdür. Elbette zemin yüzünde bu dehşetli düelloda semavatı ağılatacak zulümler ve tahribat oluyor: Çok masum ve mazlumların hukukları kayboluyor.

Mimsiz, gaddar medeniyetin zalimane düsturu olan! "Cemaat için ferd feda edilir. Milletın selâmeti için cüz'î hukuklara bakılmaz." diye öyle dehşetli bir zulüm meydanı açmış ki; Kurûn-u Ūla vahşetlerinde de emsali vuku' bulmamış. Kur'an-ı Mu'ciz-ül Beyanın adalet-i hakikiyesi: "Bir ferдин hakkını cemaate feda etmez. Hak, haktır, küçüğe, büyüğe, aza çoğa

14

bakılmaz." diye kanun-u semavî ve hakikî adalet noktasında Risale-i Nur şâkirdleri gibi hakikat-ı Kur'an ile meşgul adamlar, zaruret olmadan lüzumsuz, yalnız hevesli merak için, netice itibariyle faidesi bulunan ve netice daha gelmeden evvel lüzumsuz bakmak ve zalimane tahribatlarını alkışlamak suretiyle; İslâmiyet ve Kur'an lehine hizmet edeceği o cereyanın hareketini fikren takib etmekle meşgul olmak münasib olmadığı için, nefis de akıl ve kalbe tabi' olup, merakını bırakmış diye anladım...(19)"

"Sual: Geçen sene sizden sormuştuk ki; "Elli gündür merak edip dünya cereyanlarına bakmadınız ve sormadınız". O zaman bize bir cevap verdiniz, gerçi o cevap hakikattir ve kâfidir. Fakat Risale-i Nur'un intişarı ve hizmeti ve âlem-i İslâmın menfaatı noktasında bir derece bakmanız lazım iken, şimdi onüç ay oluyor, aynı hal devam ediyor. Merak edip hiç sormuyorsunuz?

Elcevab: Ayetine en a'zam bir tarzda şimdiki boğuşan insanlar mazhar olmalarından, onlara değil taraftar olmak veya merak ile o cereyanları takib etmek ve onların yalan, aldatıcı propagandalarını dinlemek ve müteessirane mücadelelerini seyretmek; belki o acib zulümlere bakmak da câiz değil. Çünkü zulme rıza zulümdür. Taraftar olsa, zâlim olur. Meyletse,(21) ayetine mazhar olur.

Evet, hak ve hakikat ve din ve adalet hesabına olmadığına, belki inad ve âsabiyyet-i milliye ve menfaat-ı cinsiye ve nefsin enaniyetine dayanan, dünyada emsali vuku bulmayan gaddarane bir zulüm hesabına

(19) Os. Kastamonu-1, S:304

(21)Ayetten alınan "Meyl" kelimesi, sevmek ve taraftarlık etmek demektir. A.B.

1054

olduğuna (20) kat'î bir delil şudur ki: Bin masum, çoluk-çocuk, ihtiyar, hasta bulunan bir yerde bir iki düşman askeri bulunmak bahanesiyle, bombalar ile onları imha etmek.. ve tabakat-ı beşer cereyanları içinde burjuvaların en dehşetli müstebitleri ve sosyalistlerin ve Bolşeviklerin en müfritleri olan anarşistlerle ittifak etmek(23) ve binler, milyonlar masumların kanlarını heder etmek ve bütün insanlara zarar olan bu harbi idame ve sulhu reddetmekdir:(24)

İşte, böyle hiç bir kanun-u adalete ve insaniyete ve hiç bir düstur-u hakikata ve hukuka muvafık gelmiyen boğuşmalardan, elbette Âlem-i İslâm teberri eder, yardımcılıklarına tenezzül edip tezellül etmez. Çünkü onlarda Öyle dehşetli bir firavunluk, bir hodgamlık hükmediyor; değil Kur'ana, İslama yardım, belki kendine tabi' ve alet etmekle elini uzatır. Öyle zalimlerin kılınçlarına dayanmak, hakkaniyet-i Kur'aniye elbette tenezzül

15

etmez.. ve milyonlarla masumların kaniyle yoğrulmuş bir kuvvet yerine, Halık-ı Kâinatın kudret ve Rahmetine dayanmak ehl-i Kur'ana farz ve vacibdir. Gerçi zendaka ve dinsizlik, o boğuşanların birisine dayanıp ehl-i diyaneti ezer. Onun tazyikinden kurtulmak, onun aks-i cereyanına taraftar olmak bir çaredir. Fakat şimdiye kadar o taraftarlık bir menfaat vermiyerek çok zararları dokunmuş. Hem zendeka, nifak hasiyetiyle her tarafa döner. Senin dostunu kendine dost eder, sana düşman eder. Senin taraftarlık cihetiyle kazandığın günahlar faidesiz boynunda kalır.

(20) Bizzat Tahirî Mutlu Ağabeyden duyduğum bir mes'elenin burada zikri münasib görüldü. Tahirî Ağabey dedi: "Ben Kastamonu'ya Üstad'ımızı Ziyarete gittigimde, kendisinden dinlediğim ve oradaki Nur talebelerinden etrafıca duyduğum bir hadise şöyledir: Hazret-i Üstad, İkinci Cihan Harbi başlarında; İslam milletine büyük darbeler vuran İngiliz ve Rusların Alman ordusu karşısında maglubiyetlerini büyük sevinçlerle karşılamışken, hatta bir ara Alman ordusuna muvaffakiyet için dua etmeye başlamışken, fakat bir müddet sonra, Almanların çok acib zulümlere başladığını ve masum çoluk çocuk demeden bombalarla imha ettiğini işitince ,dua defterinden onların ismini sildi ve sırt çevirdi . Hatta Tahirî Ağabey Alman mağlubiyetinin Üstad 'ın dua sını kesmesinden sonra başladığını da söylüyordu. A.B.

(22) Bu ibarenin birinci bölümü, nasıllı Almanlar'ın zulümlü vahşetlerine işaret ediyor..İkinci bölümde Ruslarla ittifak eden İngiliz ve müttefiklerinin yaptıklarına bakmaktadır. A.B.

(23) İkinci Cihan Harbi Âlem-i İslâm'ın dışında ve tamamen uzağında iken; O harbde yapılan firavunane zulüm ve ceberûtlar ve vahşetli gadırlarla mahvolan ve ezilen milyonlarca masum insanların kanı ile yer yüzü bulandığı ve boyandığı o harpte; ve hepsi de gayr-i müslim veya Hıristiyan iken; taraflardan her hangi birisine burada İslâm memleketinde iken, taraftarlık yapmakla veya bir tarafı muhabbetle alkışlamakla, bu derece zulme adaletsizliğe ve haksızlığa düşerse; acaba bu gün (İran-İrak Harbi) İslam âleminin ortasında iki Müslüman devlet, -Devlet rejimi müslüman olmasa da halkı ve ahalisi müslüman olan- bir inad ve garaz veya mülk hırsı için bu kadar İslam milletinin kanının dökülmesine sebebiyet veren, hele bunlardan bir tarafı bütün ara buluculukları, müsâlâha tekliflerini tersleyip sulhu reddedip harbin zalimane vahşetinin idamesine sebep olmakta olan o devlet; zalim, hunhar, azgın ve taği olduğu Kur'anca ve dinen sabit olduğu halde, bunların dışında kalan diğer Müslümanlar, bazı göstermelik laflarından dolayı ona taraftarlık gösterip alkışçılığını yaparsa, ne kadar zulme, haksızlığa, adaletsizliğe ve şarlatanlığa düştüğü anlaşılır sanırım. A.B.

1055

16

Risale-i Nur şâkirdlerinin vazifeleri iman olduğundan, hayat mes'eleleri onları çok alâkadar etmez ve merakla baktırmaz. İşte bu hakikate binaen, değil onüç ay, üç sene dahi bakmasam hakkım var Sizler baktınız, günahlardan başka ne kazandınız? Ben bakmadım ne kaybettim...(25)"

İNGİLİZ SİYASETİNİN PROPAGANDASINA ALDANANLARA MÜHİM BİR DERS:

(Bu dersin başında "Bu mektup bir derece mahremdir. İngiliz siyasetine taraftar olanlara gösterilmesin" diye yazılıdır.)

Aziz Sıddık Kardeşlerim!

Büyük Hafız Ali'nin hususî medresesinde bir hemşiremizin intak-ı bilhak nev'inden: "Galib cereyanın ileri gitmemesinin bir sebebini, Risale-i Nur Şâkirtlerinin siyasete bakmamaları ve çarpışmadan gelen zulümlere hissedar olmaması için merakla hareketlerini İslâmiyet menfaatı noktasında dualarıyla takib etmedikleridir" demesi.. hem Hafız Ali'nin Hüsrev ile görüşmesi "Üstadımız bizi siyasetten men' ediyor, zarardır" demesine makabil, bir kardeşimiz "Ne ile sabittir?" diye istifsarı ve onüç aydan beri harbin vaziyetini nazara almadığının sebebini soran buradaki kardeşlerime verdiğim cevaba Hafız Ali'nin istihsanı münasebetiyle, kaidemize muhalif olarak bir iki dakika siyasete bakıp(25) bir iki kelime beyan ediyorum(25):

Evvelâ: Buradaki bir kısım Risale-i Nur şakirtleri; Âlem-i İslâm'da çok müstemlekâtı bulunan bir devlet, bu Anadolu hâricindeki Müslümanlara yalnız kendi menfaatı için- bir derece dinlerine ilişmiyor veya ilişemiyor diye o devletin hariç İslamlara tatbik ettiği siyasete bütün bütün muhalif bir siyaseti takib ettiği, bu memlekette faaliyette bulunan propagandasına kapılıp o cereyana taraftarlıkla, Risale-i Nurun safvet ve halisiyetine zarar verdiğinden, o siyasî şâkirde dedim: "O devlet, bu memleketteki hükümete müstemlekâtındaki Müslümanlar ısınmamak ve iltihak etmemek için eskiden beri bu vatanda dinsizliği tervic etmiş.

(24) Osmanlıca Kastamonu-1, S: 435-436 .

(25) Hazret-i Üstad'ın "Bir iki dakika siyasete baktım" tabirinden anlaşılan mana o dur ki; "Gazeteleri teftiş ettim, radyoları dinledim ve bu neticeye vardım" şeklinde düşünülmesin. Çünkü bir dakikada bu işler olmaz. olsa olsa, kalb ve ruhunun rasad ve radarlarıyla âlemde cereyan eden politik mes'eleler üzerine biraz bakmış ve bu neticeyi görerek kaydetmiştir. A.B.

1056

17

Şimdiki ilhad dahi onun ifsad komitesinin eseridir. Hatta... yüzde beş-on dinsizlerin hatırlarını saydı. Mesleklerini (rejim) resmen takdir ederek (26) yüz milyon İslâmın hatırlarını kırdı.. ve mağlub olduğu halde, inad ve menfaatı için sulhu reddetti. Küre-i arzı ateşe verdi ve bu âlem-i insaniyetin her tarafında sönmez yangın oldu.

İşte madem siz bu vatanın evlâdısınız, burada onun propagandasına kapılmayınız ve siyasete karışmayınız. Eğer hariçte olsanız, oradaki müsaadekâr siyasetine taraftarlık gösterseniz, -eğer lüzum olur ve Risale-i Nur dahi müsaade etse- belki zarar olmaz. Yoksa zarar ve hatar ve hatadır.

Amma öteki galib cereyan ise, ne vakit Kur'an'a ve Risale-i Nur'a ve bize ve İslâmlara yardım etse ve Kur'an'ın hakikatına hizmete bilfiil teşebbüs eylese, siz de o vakit Kur'an ve Risale-i Nur hesabına onun hareketine merakla bakabilirsiniz. Yoksa şimdiden tarafgirane bakmak ile, tahribatındaki zulümlere hissedar olmak ihtimali var.. Ve hariç Âlem-i İslâmın nanevî cereyanlarına muhalif olur.

Said-i Nursi(27)"

Bu mevzuda sadır olan Üstad'ın diğer ikaz ve irşadları için Kastamonu lahikasının asıllarına havale ederken; Üstad'ın şu son mektubundaki pek ince ve çok muazzam bir meselenin esasını teşkil eden mes'elelere dikkatle eğilmeye ve hedef tayin etmeye değer olduğunu düşünüyoruz.

EHL-İ DÜNYANIN DESİSE VE DOLAPLARINA KARŞI İHTİYAT VE TAHAFFUZ HAKKINDA

"Kardeşlerim, çok dikkat ediniz! Münafıklar çoktur. Mümkün o1- duğu kadar Risalelerin buradan irsal edildiğini söylemeyiniz. Tâ Risale-i Nur hizmetine zarar gelmesin. Maatteessûf ben burada bütün bütün yalnız kaldığım için, çok ehemmiyetli hakikatlar yuzılmadan geldiler, gittiler ...(28)"

"...Hüsrev'in daima isabetli ve faideli ve çok yüksek fikri Kur'an hizmetinde kıymettardır. Lâkin bu cümlesi: "İhtiyata o kadar ihtiyaç kalmamış" diye bir ihtiyatsızlık olabilir. Çünkü münafıklara karşı daima ihtiyat lâzımdır...(29)"

(26) Lozan Muahedesinde bizimkilerin takındığı tavırlarına işaretir. A.B.

(27) Os. Kastamonu , S: 449

(25) Osmanlıca Kastamonu-1, s: 11.

(29) Os. Kastamonu-2, S: 129

1057

18

"Aziz Siddık Kardeşlerim! İhtiyat her vakit iyidir. Zaten Hazret-i Ali de (R.A) kerametkârane bize ihtiyatı tavsiye ediyor. Şimdi Şark tarafında bir şeyh tarafından kendi müridleri ve halifeleri vasıtasıyla, din lehinde eskiden beri meşhur olmuş Şeyh Ahmed nâmında türbedar-ı Nebevi tarafından "Vasiyetname-i Nebevi" nâmında bir eser o havalide gezmiş, intişar etmiş.. Oralarda çalışan kahraman Selahaddin'i bir derece ihtiyata sevk edip; bütün siyasetlerin fevkinde ve siyasetlere tenezzül etmiyen Risale-i Nur cereyanı öyle siyasete temas edebilen cereyanlarla iştirâki görünmemek için daha ziyade ihtiyat ve tevakkufa mecbur olmuş...(30)"

"...Sizin beraatiniz ve manen galebeniz zalimleri şaşırttı, cepheyi burada değiştirdiler. Düşmanane taarruzdan vazgeçip, dostane hulul edip, hâs talebeleri Risale-i Nur'un hizmetinden geri bırakmak için memuriyet gibi bir meşgale buluyorlar.. veya terfian işi çok diğer bir memuriyete veya hayırlı bir meşgaleyi buluyorlar. Burada o neviden çok vakialar var. Bu taarruz bir cihette daha zararlı görünüyor.(31)"

"İkinci Mes'ele: Risale-i Nur'un Isparta'da kat'î galebesi zındıkları şaşırttı. Fakat bazı mütemerrid ve muannid ve ölen herifin ruh-u habisi hükmünde bazı zındıklar, o mağlubiyete karşı gelmek fikriyle, baştan aşağıya kadar Kur'an ve Peygamber (A.S.M.) aleyhinde, fakat perde altında aynen münazara-i şeytaniye bahsinde hibbüş-şeytanın peygamber ve Kur'an hakkında mesleklerinde söyledikleri tabirâtı başka bir tarzda o zındık herif istimal etmiş... Onun gibi Yahudi mütemerrid ve dinsiz feylosoflarından ve Avrupa'nın zındıklarının eskiden beri Kur'an ve Peygamber Aleyhisselâmın hâlâtından medar-ı tenkid bildikleri noktaları, bu İslâm ismi altındaki zındık, kurnazcasına safdil Müslümanlara ve Risale-i Nuru

görmiyenlere dinlettirmek ve göstermek için öyle bir tarzda gitmiş ve küfrünü gizlemeye çalışmış ki; şeytanette şeytandan ileri gitmiş. Beni çok müteessir etti.

Kardeşimiz Sabri'nin mektubunda, "Muannid mülhidlerin Risale-i Nurun cereyanına karşı kurdukları çürük ve vahî hud'aları örümcek ağı ve yuvası gibi kuvvetsiz ve o şeytanet perdeleri kıymetsiz ve mukavemetsizdir Risale-i Nur'a karşı yırtılır ve yırtılacaktır" dediği gibi; bu zındık ve muannid ve mütemerrid ve ölen herifin ruh-u habisi olan zındığın yazdığı ve zahiren Müslümanlara Türkçülük lehinde, fakat hakikatte Kur'an ve Peygamber Aleyhisselâmın azamet ve haşmet-i manevilerini kırmak ve hiçe indirmek ve âdileştirmek niyetiyle yazılan bu matbu

(30) Aynı eser, S: 452

(31) Aynı eser S: 278

19

1058 eserde(32) mu'cizat-ı Kur'aniye ve Mu'cizat-ı Ahmediyeye karşı örümcek ağı da olamaz, parçalanır. Fakat binler teessüf ki, Risale-i Nuru görmiyenlere kat'î zarar verdiği gibi; Risale-i Nuru görenlere de, merak edip, "Acaba ne var" demekle, safi kalblerini bulandırır, lâakal vesvese, evham verir.

Risale-i Nurun kahraman şâkirdleri böyle şeylere karşı müteyakkız davranmak ve faaliyetlerini ziyadeleştirmek lâzım geliyor. Fena şeyle zihnen meşgul olmak da ,fena olduğu için kısa kesiyorum.

Sakin ona ehemmiyet vermekle, halkları meraklandırıp baktırılmasın, belki ehemmiyetsiz, dinsizcesine, yalnızca esma-i mübareke ve ayat-ı mübarekenin bazı meali, içinde hariç olmak itiberiyle, ehemmiyetsiz bir paçavradır bilinsin...(33)"

ENANİYETLİ EHL-İ İLİM VE SOFİ MEŞREB KİMSELERE KARŞI İHTİYATLI DAVRANMA HAKKINDA

"...Size yszmıştık ki, muarızlara adavetle mukabele etmeyiniz. Mümkün olduğu kadar ehl-i takva ve ehl-i ilme karşı dostane vaziyet alınız. Fakat bu noktaya dikkat ediniz ki; Risale-i Nur'un zararına ve şâkirtlerinin salâbet ve metanetlerine ilişecek bir tarzda daireniz içine sokmayınız. Öyleler niyet-i halise ile girmezse, belki fütûr verirler. Eğer enaniyetli hodfuruş ise, Risalei Nur şâkirtlerinin metanetlerini kırarlar. Nazarlarını Risale-i Nurun hâricine çekip dağıtırlar. Şimdi çok dikkat ve metanet ve ihtiyat lâzımdır....(34)"

"...İstanbul'da malum i'tiraz hadisesi îma ediyor ki; İlerde de meşrebini çok beğenen bazı zatlar ve hodgâm bazı sofi-meşrebliler ve nefsi emmaresini tam öldürmeyen ve hubb-u câh vartasından kurtulmıyan bazı ehl-i irşad ve ehl-i hak, Risale-i Nur'a ve şâkirdlerine karşı kendi meşreplerini ve mesleklerinin revacını ve etba'larının hüsn-ü teveccühlerini muhafaza niyetiyle itiraz edecekler. belki dehşetli mukabele etmek ihtimali var. Böyle hadiselerin vukuunda bizlere i'tidal-i dem ve sarsılmamak ve adavete girmemek ve o muarız taifenin de rüesalarını çürütmemek gerektir...(35)"

(32)Bahsi yapılan menhus Kitap Doktor Duzi nin" islam Tarihi " adlı iftirakar ve zındıkca şeytanetli eseridir ki;Abdullah Cevdet ismindeki zındık onu Türkçeye tercüme ettiği gibi sair münafık ve zındık feylesofların eserlerinden de aynı eserdeki iftiralara benziyen tenkid noktaları da ilave

20

etmiş ve tab ettirmiştir.Üstad'ın bu mektubu yazdığı sıralarda, zındıklar o menhus ve zındıkça eseri, Risale-i Nur'a karşı yeniden neşretmişlerdir A.B.

(33) Osmanlıca Kastamonu-2, S: 452

(34)Osmanlıca Kastamonu-2, S: 427

(35)Aynı eser, S: 520

1059

"...Aziz Kardeşlerim, bu defa yazılarınızda ihlâs risalelerini gördüğüm için, sizi o gibi risalelerin dersine havale edip, ziyade bir derase ihtiyaç görmüyorum. Yalnız bunu ihtar ediyorum ki; mesleğimiz sırr-ı ihlâsa dayanıp hakaik-ı imaniye olduğu için, hayat-ı dünyeviye, hayat-ı içtimaiyeye mecbur olmadan karışmamak ve rekabete ve tarafgirliğe ve mübarezeve sevk eden hâlâttan tecennüb etmeye mesleğimiz itibariyle mecburuz. Binler teessüf ki, şimdiki müthiş yılanların hücumuna maruz biçare ehl-i ilim ve ehl-i diyanet, sineklerin ısırması gibi cüz'î kusurâtı bahane ederek birbirini tenkid ile, yılanların ve zındık münafıkların tahribatlarına ve kendilerini onların eliyle öldürmesine yardım ediyorlar...(36)"

"..Hem şimdilik bu müşevveş vaziyetlerde çok zararlı, hem hocaları hem ehl-i siyaseti Risale-i Nura karşı cephe almaya ve tecavüz etmeye sebebiyet veren "Şapka ve Ezan" mes'elelerini ve "Deccal ve Süfyan" unvanlarını Risale-i Nur şâkirtleri yabancılar karşı lüzumsuz medar-ı bahs ve münazaa edilmemek lâzımdır.. ve ihtiyat etmek elzemdir.. ve i'tidal-i demi muhafaza etmek vacibdir. Hatta sizde cüz'î bir ihtiyatsızlık, buraya kadar bize sirayet ediyor...(37)"

"Haşiye: Atıfa muaraza eden ve hücum eden tarikatçı müftü ve tassuplu vaiz ve hoca ve ehl-i tarikat; ehemmiyetli ehl-i ilim ve tarikat bu muarazada en son perdesi rejim hesabına ve tarafgirliğine ve himayesine dayanıp, Atıf' ın müdafaa ettiği Sünnet-i seniye mesleğine taarruz suretine girdiğine ve Risale-i Nur'a muaraza eden bilerek veya bilmiyerek zendakaya yardım ettiğine bir delil, bu defa âdliyece benden sordular ki; "Kürt Atıf rejim aleyhinde çalışıyor.." demek onun muarızları rejime dayandılar...(38)"

EHL-İ İMAN VE EHL-İ İLİM VE EHL-İ TARİKAT İLE UHUVVET

İÇİNDE YAPILACAK MUAMELELER HAKKINDA

"...Hafız Ali'nin mektubunda, İslâm Köyü'ndeki hocalara muhabbete ve dostluğa karar vermesi bizi memnun eyledi. Evet, İslâm Köyü nasıl ki Risale-i Nurda pek ziyade imtiyaz ve sebkat kazanmış.. öyle de, ben orada

21

iken, sair hocalara nisbeten İslâm Köyü hocaları dahi daha ziyade insafılı ve Risale-i Nuru takdir ettiklerini gördüğümden, bu havalideki hocaların lâkaydılıklarına karşı onları hüsn-ü misal gösteriyorum. İnşaal

(36) Aynı eser, S: 473

(37) Aynı eser, S:523

(38) Osmanlıca Kastamonu-1, S: 550

lah onlardan zarar gelmez. Ben İslâm Köyü'nü Nurs Köyü gibi biliyorum. O hocalara da akrabam nazarıyla bakıyorum. Onlara da selâm ediyorum. Evet, onların insafı ve Risale-i Nura karşı dostluklarıyla, Nur fabrikası o köyde dağdağsız teessüs etti, tahmin ediyorum...(39)"

"...Sandıklı tarafında kemal-i şevk ve ciddiyetle faaliyette bulunan Hasan Atif kardeşimizin bir mektubundan anladım ki; Orada perde altında faaliyetini durdurmak için bazı hocalar, bir kısım tarikata mensub adamları vasıta edip fütür veriyorlar. Halbuki mesleğimiz müsbet hareket etmektir.

Değil mübareze, belki başkaları düşünmeye de mesleğimiz müsaade etmiyor. Hem müşterileri de aramağa mecbur değiliz. Müşteriler yalvarmalı... O kardeşimiz hakikaten halis ve tam sadık, kalemi gibi kalbi, ruhu da güzel.. Fakat birden herşeyi mükemmel ister. Onun için biraz sıkıntı çeker. Mümkün olduğu kadar hem ihtiyat etsin, hem de mübtedi' hocalara mübareze kapısını açmasın...(40)"

Atıfın manidar yazdığı cümleler içinde bir parça ehl-i bid' aya siddet gördüm. Zaman, zemin Risale-i Nurun müsbet mesleği, ehl-i bid'a ile değil fiilen, belki fikren ve zihnen dahi meşgul olmaya müsaade etmez...(41)"

"...Gayet muhlis kardeşimiz Hasan Atif'in mektubunda bir ihtiyar âlim ve vaiz, Risale-i Nur'a zarar verecek bir vaziyette bulunması, benim gibi binler kusurları bulunan bir biçarenin ehemmiyetli iki ma'zerete binaen bir sünneti terk ettiğim bahanesiyle, şahsımı çürütüp Risale-i Nura ilişmek istemiş.

Evvelâ: Hem o zat, hem sizler biliniz ki; ben Risale-i Nur'un bir hizmetkârıyım ve o dükkânın bir dellaluyum. O ise, Arş-ı A'zamla bağlı olan Kur'an-ı Azimü-şân ile bağlanmış bir hakiki tefsiridir. Benim şahsımdaki kusurât ona sirayet edemez. Benim yırtık dellâllık elbisem, onun bâki elmaslarının kıymetini tenzil edemez.

Saniyen: O vaiz ve âlim zata benim tarafımdan selâm söyleyiniz. Benim şahsıma olan tenkidini, i'tirazını başım üstüne kabul ediyorum. Sizler de o

22

zatı ve onun gibileri münakaşa ve münazaraya sevk etmeyiniz. Hatta tecavüz de edilse, beddua ile de mukabele etmeyiniz. Kim olursa olsun, madem imanı var, o noktada kardeşimizdir: Bize düşmanlık da etse, mesleğimizce mukabele edemeyiz. Çünkü daha müthiş düşman ve yılanlar var. Hem elimizde Nur var, topuz yok. Nur incitmez, ışığıyla okşar.

(39) Aynı eser, S: 424

(40) Aynı eser, S: 505

(41) Osmanlıca Kastamonu-1, S: 518

1061

Ve bilhassa ehl-i ilim olsa, ilimden gelen enaniyeti de varsa, enaniyetlerini tahrik etmeyiniz, mümkün olduğu kadar düstûrunu rehber ediniz.

Hem Hasan Avnî ismindeki zat, madem evvelce Risale-i Nura girmiş ve yazısıyla da iştirâk etmiş, o daire içindedir. Onun fikren bir yanlışı varsa da affediniz. Biz değil onlar gibi ehl-i diyanet ve tarikata mensub Müslümanlarla, şimdi bu acib zamanda imanı bulunan ve hatta fırka-i dalleden bile olsa, onlarla uğraşmamak.. ve Allah'ı tanıyan ve ahireti tasdik eden Hıristiyan bile olsa, onlarla medar-ı niza' noktaları medar-ı münakaşa etmemeyi, hem bu acib zaman, hem mesleğimiz, hem kudsi hizmetimiz iktiza ediyor.. ve Risale-i Nur'un Âlem-i İslâm'da intişarına karşı hayat-ı içtimaiye ve siyasiye cihetinde maniler çıkmamak için, Risale-i Nur şâkirdleri müsalahakârane vaziyeti almaya mükellefdirler...

Sakin, hocaların cuma ve cemaatlarına ilişmeyiniz. İştirâk etmeseniz de, iştirâk edenleri tenfir etmeyiniz.. Gerçi İmam-ı Rabbanî demişki: "Bid'a olan yerlere girmeyiniz!" maksadı: Sevabı olmaz demektir. Yoksa, namaz battal olur demek değil. Çünkü selef-i salihinden bir kısmı Yezid ve Velid gibi şahısların arkasında namaz kılmışlar. Eğer mescide gidip gelmekte kebaire ma'ruz kalırsa, halvethanesinde bulunması lâzım...(42)"

"Saniyen: İstanbul'un büyük âlimlerinden ve kıymetli vâizlerinden Risale-i Nur hesabına bir medet, bir yardım, bir

takdir ve tahsin bekliyordum. Başta merhum fetva emini Ali Rıza olarak, bir kısım mübarek zatlar takdir ve tahsinleriyle Risale-i Nur şâkirtlerini ebediyen minnettar ve müteşekkireylediler.Cenab-ı Hak onlardan ebeden razı olsun. Hususan yeniden haber aldım ki; meşhur ve hakikatlı ve kıymetli ve te'sirli vaiz ve âlimlerden Mahmud Efendi(43) ,Ali Haydar Efendi Risale-i Nurun ehemmiyetini tam takdir ederek, bizleri pek çok mesrur edip, bizi himaye eden merhum Ali Rıza Efendi'nin zevalindeki acıyı

23

izale ettiler .Biz şâkirtler dahi o zatları bu mübarek günler ve gecelerdeki manevî kazançlarımıza hissedar edeceğiz. Bizim tarafımızdan o kıymetli zatlara pek çok arz-ı hürmet ve selâm ve selâmetlerine duamızı tebliğ edin. Oradaki o iki zatın sisteminde Risale-i Nuru takdir eden zatların isimlerini bilmemiz lâzım ki, manevî kazancımıza hissedar edelim.

Said-i Nursi(44)"

(42) Os. Kastamonu -1 S:521

(43) Vaiz Mahmut Efendi, Urfalı Mahmud Kâmil Hocadır. Bu zat ömrünün sonuna kadar her yerde ve herkese karşı Üstad Bediüzzaman'ı ve Risale-i Nur'u mudafaa etmiştir. Ahir hayatında Urfa müftülüğünü yaparken 1953'te Urfa'da vefat etti. Allah rahmet eylesin A.B.

(44) Ziyadat-ı Kastamoniyeye,s:51

1062

MEDRESE EHLİ OLAN HOCALARA VE EHL-İ TARİKATA

RİSALE-İ NUR HAKKINDAKİ VAZİFELERİNİ İHTAR

"...Evet bu asrın ehemmiyetli ve manevî ve ilmî bir mürşidi olan Risalet-ün Nurun hey'et-i mecmuası sair şahsî, büyük mürşidler gibi kendine muvafık ve hakikat-ı ilmiyeye münasib olarak bir kaç neviden ve bilhassa hakaik-i imaniyenin izharında, intişarında azim kerametleri olduğu gibi; Üç keramet-i zahiresi bulunan Mu'cizat-ı Ahmediyeye, Onuncu Söz ve Yirmi Dokuzuncu Söz ve Ayet-el Kûbra gibi çok risaleleri

her biri kendine mahsus kerametleri bulunduğu çok emareler ve vakıalar bana kat'î bir kanaat vermiş. Hatta sekeratta bulunan talebelerine, imanını kurtarmak için bir mürşid gibi yetiştiğine müteaddit vakıâlar şüphe bırakmıyor. "Bir saat tefekkür, bir sene ibadet-i nafîle hükmünde" bir misali HİZB-ÜL EKBER'dir diye müşahede ettim ve kanaât getirdim.

Haşiye: Ayet-el Kübra'nın üçüncü menzilinın başında Ahmed-i Farukî Risalet-ün Nur hakkında demiş ki: "Mütekelliminden biri gelecek, bütün hakaik-i imaniyeyi kemal-i vuzûh ile beyan ve ispat edecek. Zaman ispat etti ki; O adam,

adam değil, belki Risale-i Nurdur. Ehl-i keşif Risale-i Nuru, ehemmiyetsiz olan tercümanı suretinde keşiflerinde müşahede etmişler, bir adam demişler.(45)"

"Evliya divanlarını ve ulemanın kitaplarını çok mütalâa eden bir kısım zatlar tarafından soruldu: "Risale-i Nurun verdiği zevk ve şevk ve iman ve iz'an onlardan çok kuvvetli olmasının sebebi nedir?"

Elcevab: Eski zatların ekser divanları ve ulemanın bir kısım risaleleri imandan ve marifetin neticelerinden ve meyvelerinden bahsederler. Onların zamanlarında imanın esasatına ve köklerine hücum yoktu ve erkân-ı iman sarsılmıyordu. Şimdi ise, köklerine ve erkânına şiddetli ve cemaatlı bir surette taarruz var.

24

O divanlar ve risalelerin çoğu has mü'minlere ve ferdlere hitab ederler. Bu zamanın dehşetli taarruzunu def edemiyorlar.

Risale-i Nur ise, Kur'an'ın bir manevî mu'cizesi olarak imanın esasatını kurtarıyor.. ve mevcut imandan istifade cihetine değil, belki çok deliller ve parlak bürhanlar ile imanın ispatına ve tahakkukuna ve muhafazasına ve şübehattan kurtarmasına hizmet ettiğinden; herkese bu zamanda ekmek gibi, ilâç gibi lüzumu var olduğunu dikkatle bakanlar hükmediyorlar.

Osmanlıca Kastamonu -2, s: 14.

25

1063

O divanlar derler ki: "Velî ol, gör! Makamata çık bak Nurları feyizleri al..."

Risalet'ün Nur ise der: "Her kim olursan ol, bak, gör! Yalnız gözünü aç, hakikatı müşahede et, saadet-i ebedi yenin anahtarı olan imanını kurtar!.."

Hem Risalet-ün Nur sair ulemanın eserleri gibi, yalnız aklın ayağı ve nazarı ile ders verip, ve evliya misillü yalnız keşif ve zevk ile hareket etmiyor. Belki akıl ve kalbin ittihad ve imtizacı ve rûh ve sair letaifin teâvünü ayağıyla hareket ederek evc-i a'laya uçar. Taarruz eden felsefenin değil ayağı, belki gözü de yetişmediği yerlere çıkar, hakaik-i imaniyeyi kör gözlerine gösterir.

Said-i Nursi(46)"

"İkinci Mesele: Kardeşlerim, Eskişehir hapishanesinde; Ahirzamanın hadisatı hakkında gelen rivayetlerin te'villeri mutabık ve doğru çıktıkları halde, ehl-i ilim ve ehl-i iman onları bilmemelerinin ve

görmemelerinin sırrını ve hikmetini beyan etmek niyetiyle başladım, bir iki sahife yazdım. Perde kapandı, geri kaldı. Bu beş senede, beş altı- defa aynı meseleye müteveccih olup muvaffak olamıyordum.

Yalnız o meselenin teferruatından bana ait bir hadiseyi beyan etmek ihtar edildi. Şöyle ki: Hürriyetin bidayetinde, Risale-i Nurdan çok evvel, kuvvetli bir ümit ve i'tikad ile ehl-i imanın me'yusiyetlerini izale için: "İstikbalde bir ışık var, bir nur görüyorum" diye müjdeler veriyordum. Hatta Hürriyet'ten evvel de talebelerime beşaret ederdim. Tarihçe-i Hayatımda merhum Abdurrahman' ın yazdığı gibi, sünûhat misillü risalelerde dahi "Ben bir ışık görüyorum" diye dehşetli hadisata karşı o ümit ile dayanıp mukabele ederdim. Ben de herkes gibi o ışığı siyaset âleminde ve hayat-ı içtimaiye-i İslâmiyede ve çok geniş bir dairede tasavvur ederdim. Halbuki hadisat-ı âlem, beni o gaybî ihbarda ve beşarete bir derece tekzib edip ümidimi kırdı. Birden ihtar-ı gaybî ile kat'î kanaât verecek bir surette kalbime geldi, denildi ki:

Ciddî bir alâka ile senin eskiden beri tekrar ettiğin bir ışık var, bir nur göreceğiz diye müjdelerin te'vili ve tefsiri ve ta'biri; sizin hakkınızda, belki iman cihetiyle âlem-i İslâm hakkında dahi en ehemmiyetlisi Risalet-ün Nurdur. Bu ışıktır, seni şiddetle alâkadar etmişti.. ve bu nurdur ki eskide de tehayyül ve tahminin ile geniş dairede belki siyaset âleminde gelecek mes' üdane ve dindarane haletlerin ve vaziyetlerin mukaddemesi ve

26

müjdecisi iken, bu muaccel ışığı, o müeccel saadet tasavvur ederek, eski zamanda siyaset kapısıyla onu arıyordun..."

(46) Osmanlıca Kastamonu-2, S: 42

27

1064

Evet otuz sene evvel bir hiss-i kablel vuku' ile hissettin, fakat nasıl kırmızı bir perde ile siyah bir yere bakılsa, karayı kırmızı gösterir: Sen dahi doğru gördün, fakat yanlış tatbik ettin. Siyaset câzibesini seni aldattı...(47)"

"...Risale-i Nur dairesinin yakınında bulunan eh1-i ilim ve ehl-i tarikat ve sofi-meşreb zatlar, onun cereyanına girmek ve ilim ve tarikattan gelen eski sermayeleriyle ona kuvvet vermek ve genişlenmesine çalışmak ve şâkirtlerini teşvik etmek.. ve bir buz parçası olan enaniyetini, tam bir havuz kazanmak için dairedeki ab-ı hayat havuzuna atıp eritmek gerekir ve eritendir. Yoksa Risale-i Nura karşı rakibane başka bir çığır açmakla, hem o zarar eder, hem bu müstakim ve metin cadde-i Kur'anîyeye bilmiyerek zarar verir, zendekaya bir nevi yardım olur...(48)"

"...Evet kardeşlerim, Hazret-i İsa Aleyhisselâm İncil-i Şerifde demiş ki: "Ben gidiyorum, tâ size tesellici gelsin. " Yani Ahmed Aleyhissalâtü Vesselâm gelsin demesiyle; Kur'anın beşere gayet büyük bir neticesi, bir gayesi, bir hediyesi tesellisidir.

Evet, bu dehşetli kâinatın fırtınaları ve zeval ve tahribatları içinde, bu boşluk, nihayetsiz fezada herşeyle alâkadar olan insan için, hakikî teselliye istinad ve istimdad noktalarını yalnız Kur'an veriyor. En zivade o teselliye muhtaç bu zamandır. Bu asırda en ziyade kuvvetli bir surette o teaelliği ispat eden, gösteren Risale-i Nurdur. Çünkü zulûmat ve evhamın menbaı olan tabiatı delmiş, geçmiş. Hakikat nuruna girmiş.

Onaltıncı Söz gibi ekser parçalarında hakaik-ı imaniyenin yüzer tılsımlarını keşif ve izah edip akli inkârdan ve tereddütlerden kurtarmış.

İşte bu hakikat içindir ki, bu çok usandırıcı ve dehşetli zamanda usandırmıyacak bir tarzda çok tekrar ile beraber, akli başında olanları Risale-i Nur ile meşgul ediyor...(49)"

"...Mühim bir hakikatı, bu hakikat münasebetiyle bu zamanda ehl-i medreseye ve hocalara taalluk eden bir meseleyi beyan ediyorum, şöyle ki:

"Eski zamandanberi ekser yerlerde medrese tâifesi, tekyeler taifesine serfurû etmiş. Yani inkiyad gösterip, onlara velâyet semereleri için müracaat etmişler. Onların dükkânlarında ezvak-ı imaniyeyi ve envar-ı hakikatı aramışlar. Hatta medresenin en büyük bir âlimi, tekyenin küçük bir

28

Velî şeyhinin elini öper, tabi' olurdu. O ab-ı hayat çeşmesini tekyede aramışlar.

(47) Aynı eser, S: 42

(48) Aynı eser, S: 222

(49) Osmanlıca Kastamonu-2, S: 415

29

1065

Halbuki medrese içinde daha kısa bir yol hakikatın envarına gittiğini.. ve Ulum-u imaniyede daha sâfi, halis bir ab-ı hayat çeşmesi bulunduğunu.. ve amel ve ubudiyet ve tarikattan daha yüksek ve daha tatlı ve daha kuvvetli bir tarik-ı velâyet; İlimde, hakaik-ı imaniyede ve ehl-i sünnetin ilm-i kelâmında bulunmasını, Risale-i Nur Kur'an-ı Mu'ciz-ül Beyan'ın mu'cize-i maneviyesiyle açmış, göstermiş, meydandır. İşte Riaale-i Nura herkesten ziyade kemal-i şevk ile tarafdarane ve müftehirane medrese taifesinden olan ulemalar koşmaları lâzım ve elzem iken, maatteessüf daha medrese ehlinin ekseri, kendi medresesinden çıkan bu ab-ı hayat çeşmesini ve bu kıymettar bâki hazinesini tanımıyor, aramıyor, muhafaza etmiyor?!..(50)"

RİSALE-İ NURUN HÂRİCİNDE RASTGELE KİTAPLARA KARŞI İHTİYAT TAVSİYELERİ

"Risale-i Nur talebelerinin hasları olan sahip ve varisleri ve haslarının hasları olan erkân ve esasları olan kardeşlerime bu günlerde vuku' bulan bir hadise münasebetiyle beyan ediyorum ki; Risale-i Nur hakaik-ı İslâmiyeye dair ihtiyaçlara kâfi geliyor. Başka eserlere ihtiyaç bırakmıyor. Kat'î ve çok tecrübelerle anlaşılmış ki; İmanı kurtarmak ve kuvvetlendirmek ve tahkikî yapmanın en kısa, en kolay yolu Risale-i Nurdadır:

Evet, onbeş sene yerine onbeş haftada Risale-i Nur o yolu kestirir, İman-ı tahkikiye isal eder. Bu fakir kardeşiniz yirmi seneden evvel, kesret-i mütalâa ile, bazan bir günde bir cild kitabı anlıyarak mütalâa ederken, yirmi seneye yakındır ki; Kur'an ve Kur'an'dan gelen Resail-in Nur bana kâfi geliyorlardı. Bir tek kitaba muhtaç olmadım. Başka kitapları yanımda bulundurmam. Risalet-ün Nur çok mütenevvi' hakaika dair olduğu halde, te'lifi zamanında yirmi senedenberi ben muhtaç olmadım. Elbette siz yirmi derece daha ziyade muhtaç olmamak lâzım gelir. Hem madem ben sizlere kanaat ettim ve ediyorum.. başkalara

bakmıyorum, meşgul olmuyorum. Siz dahi Risalet-ün Nura kanaât etmeniz lâzımdır. Belki bu zamanda elzemdir.

Hem şimdilik(51) bazı ulemanın yeni eserlerinde, meslek ve meşreb ayrı ve bid'atlara müsaid gittiği için; Risale-i Nur zendekaya karşı hakaik-i imaniyeye çalışması gibi, bid'ata karşı da hurûf ve hatt-ı Kur'aniyeyi muhafaza etmek bir vazifesi iken, hâs talebelere birisi, bilfiil hurûf ve

(50) Osmanlıca Kastamonu-2, S: 437

30

(51) Asıllarda "şimdilik" şeklinde yazılmış... Fakat makamın iktizasına göre "şimdiki" olması lazım- dır diye düşündüm. A.B.

31

1066

hatt-ı Kur'aniyeyi ders verdiği halde, sırrı bilinmez bir hevesle, hurûf ve hatt-ı Kur'aniyeye ilm-i din perdesinde te'sirli bir surette darbe vuran bazı hocaların, darbeye isti'mal ettikleri eserleri almışlar. Haberim olmadan dağda, şiddetli bir tarzda o hâs talebelere karşı bir gerginlik hissettim. Sonra ikaz ettim, Elhamdülillah ayıldılar. İnşallah tamamen kurtuldular.

Ey kardeşlerim! Mesleğimiz tecavüz değil, tedafü'dür. Hem tahrib değil tamirdir. Hem hâkim değil, mahkûmuz. Bize tecavüz eden hadsizdirler. Mesleklerinde elbette çok mühim ve bizim de malımız hakikatlar var...

Ohakikatların intişarına bize ihtiyaçları yok. Binler o şeyleri okur, neşreder adamları var. Onların yardımlarına koşmamızla, omuzumuzdaki çok ehemmiyetli vazife zedelenir..ve muhafazası lâzım olan ve birer taifeye mahsus bir kısım esaslar ve âlî hakikatlar kaybolmasına vesile olur.

Meselâ, hadisat-ı zamaniye bahanesiyle ve Vehhabîlik ve Melamîlik bir nevine zemin ihzar etmek tarzında, bazı ruhsat-ı şer'iyeyi perde yapıp, eserler yazılmış. Risale-i Nur gerçi umuma teşmil suretiyle değil, fakat herhalde hakikat-ı İslâmiyenin içinde cereyan edip gelen esas-ı velâyet ve esas-ı takva ve esas-ı azimet ve esasat-ı sünnet-i seniye gibi ince, fakat ehemmiyetli esasları muhafaza etmek bir vazife-i asliyesidir. Sevk-i zaruretle, hadisatın fetvalarıyla onlar terk edilmez.

Said-i Nursi(52)"

"...Şimdi biçare hocaları ve sofileri, Risale-i Nur'a karşı bir çekinmek, bir soğukluk vermek için, hiç hatıra gelmiyen bir vesile bulmuşlar. Şöyle ki diyorlar: "Said yanında başka kitapları bulundurmuyor. Demek onları beğenmiyor.. ve İmam-ı Gazalîyi de tam beğenmiyor ki, eserlerini yanına almıyor?..."

İşte bu acib, manasız sözlerle bulantı veriyorlar. Bu nevi hileleri yapan perde altında ehl-i zendekadır. Fakat sâf-dil hocaları ve bazı sofileri vasıta yapıyorlar. Buna karşı derim:

Hâşâ, yüz defa hâşâ!.. Risale-i Nur şâkirtleri Hüccet-ül İslâm İmam-ı Gazalî'yi ve beni Hazret-i Ali ile bağliyan yegâne üstadımı beğenmemek değil, belki bütün kuvvetleriyle onların takib ettiği mesleği ehl-i dalâletin hücumundan kurtarmak ve muhafaza etmektir. Fakat onların zamanında bu dehşetli zendeka

hücumu erkân-ı imaniyeyi sarsmıyordu. O muhakkik ve allâme ve müctehid zatların asırlarına göre, münazara-i ilmiyede ve

32

diniyede isti'mal ettikleri silâhlar hem geç elde edilir, hem bu zaman düşmanlarına birden galebe edemediğinden; Risale-i Nur Kur'an

(52) Osmanlıca Kastamonu-2, S: 134

33

1067

ı Mu'ci-zûl Beyan'dan hem çabuk, hem keskin, hem tam düşmanların başını dağıtacak silâhlar bulduğu için, o mübarek ve kudsî zstların tezgâhlarına müracaat etmiyor. Çünkü umum onların merci'leri ve menba'ları ve üstadları olan Kur'an, Risale-i Nur'a tam, mükemmel bir üstad olmuştur. Ve hem vakit dar, hem bizler az olduğumuz için vakit bulamıyoruz ki; O nuranî eserlerden istifade etsek... Hem Risale-i Nur şâkirtlerinin yüz mislinden ziyade zatlar o kitaplarla meşguldurlar ve o vazifeyi yapıyorlar. Biz de o vazifeyi onlara bırakmışız. Yoksa, haşa ve kellâ o kudsî üstadlarımızın mübarek eserlerini ruh-u canımız kadar severiz. Fakat her birimizin birer kafası, birer eli, birer dili var. Karşımızda da binler müteceviz var. Vaktimiz dar, en son silâh mitralyoz gibi Risale-i Nur bürhanlarını gördüğümüzden mecburiyetle ona sarılıp iktifa ediyoruz...(53)"

İHLÂS, SADAKAT, FEDÂKARLIK, UHUVVET, İFTTİFAK

VE TESANÜD DERSLERİ

A - TESANÜD VE İTTİFAK:

"...Nur ve gül fabrikalarının hademe ve sâhipleri, insanın başında iki göz gibidir. Zahiren ikidir, fakat bir görürler. Ahvel gözlü (şaşı) iki görür Lillahilhamd bu iki cereyan-ı nuranî kemal-i ittihadıdır.(54)"

Not: Nur ve gül fabrikaları: İslâm Köyü cemaati ile, Isparta merkezi cemaatidir. Bu iki cemaat arasında ufak bir nazlanma hadisesi hakkındaki izahı yukarlarda geçmiştir.

"Aziz Sıddık Kardeşlerim! Sizin fevkalâde sebat ve ihlâsınızın galebesi ve o musibeti def ' inden sonra, ehl-i dünya cebheyi değiştirdi. Zendekanın desiseleriyle bu havalideki bizlere karşı perde altında maddî ve manevî tahşidatı başlamış. Gayet dikkatle ve şeytancasına şâkirtlerin hakiki kuvvetleri olan tesanüdü bozmaya çalışıyorlar. Sizlere Risaleleri iade ettikleri halde, kurnazcasına dolaplar çevriliyor. Biz sizin bir şubeniz hükmünde olduğumuz halde, bizi asıl ve merkez telâkki ettiklerinden, daha ziyade desiseleri bize karşı isti'mal ediyorlar: Hâfız-ı Hakikî Cenab-ı Hak'tır. İnşallah hiç bir zarar edemeyecekler. Fakat bu şuhur-u mübarekenin eyyam ve leyalî-i mübarekesinde hâlis dualarınızla bize yardım ediniz. Bir şey yok.. Fakat mümkün oldukça ihtiyat ve dikkatli olunuz...(55)"

(53) Aynı eser, S: 344

34

(54) Osmanlıca Kastamonu-2, S: 33

(55) Aynı eser, S: 310

35

1068

"...Sakin dikkat ediniz! İhtilâf- ı meşrebinizden ve zaif damarlarınızdan ve derd-i maişet zaruretinizden ehl-i dalâlet istifade edip, birbirinizi tenkid ettirmeye meydan vermeyiniz. Meşveret-i şer'îye ile reylerinizi teşettütten muhafaza ediniz. İhlâs risalesinin düsturlarını her vakit göz önünde bulundurunuz. Yoksa az bir ihtilâf, bu vakitte Risale-i Nura büyük bir zarar verebilir. Hatta -Sizden saklamam, işte şimdi Feyzî de, Emin de biliyorlar ki- mabeyninizde gayet ehemmiyetsiz bir tenkid, bize burada zarar veriyor gibi, size hiç bilmediğim halde bu noktaya dair iki mektup yazdım ve ruhen çok endişe ediyordum. "Acaba yeni bir taarruz mu var?" diye muzdarib idim. Hem o zarardandır ki, mübarek Hüsrev'in gelmesiyle, yeni bir şevk ve sür'atle bize hizb-i Nurî'nin arkasına ilhak edilen münacat parçası(56) onbeş gün te'hire uğradı. Onbeş gün evvel bize geleceğini tahmin ediyordum.

İnsan kusursuz olmaz ve rakipsiz de olmaz. Risale-i Nurun kahraman şâkirtleri her müşkilâta galebe ettikleri gibi, inşaallah bu ehemmiyetli ve dehşetli mevsimde yine galebe ederler. Safvet ve ihlâslarını bozmıyacaklar ve hizmetlerine de fütûr getirmeyecekler...(57)"

Siz tedbir-i maddiyi benden daha iyi bilirsiniz. Fakat Hüsrev'le Rüştü, Risale-i Nurda çok ehemmiyetli rükünlerdir.. Hem etraflarında Risale-i Nurun çok ehemmiyetli şâkirtleri var.. Ve madem Hafız Ali, Tahiri, Hafız

Mustafa, Küçük Ali Risale-i Nur hizmetinde tam muvaffakiyetleriyle tam makbul oldukları tahakkuk etmiş.. Bu iki cereyan, baştaki iki göz gibi olmalı. Tam bir tesanüd lâzım ki, bu ağır defineye omuzları dayanabilsin.

Umum kardeşlerimize birer birer selam ederiz.

Kardeşiniz

Said-i Nursi (58)"

(56) "Münacât Parçası" "üçüncü şua" olan müracât Riselesinin arapçasıdır. Arabî olan "Teffekkürname" ismindeki kitapta mevcuttur.A.B.

(57) Hazret-i Üstad'ın şu acib emsalsiz tarz-ı idare, sevk ve istihdamına bakılsın ki; Nur talebelerinin ileri gelenlerinden bir zat, bir beşer olarak, her nedense- hiss-i tefevvuk ve hubb-u makam gibi şeylere hilkaten giriftarlığından dolayı; ve bu yüzden takındığı inatlı ve asabiyetli durumundan gelen bir haletle, tüm hizmet şekilleri ve umum hizmet ehli kendisine bağlı ve kendi emri atında bulunmasını istemesinden ötürü, gerek bahsi yapılan 1942'lerdeki Isparta'da vuku' bulmuş hadisede olsun.. gerekse bilahare 1943-1944'lerde Denizli hapsinde olsun... ve gerekse

36

daha sonra 1948-1949 Afyon hapis hadisesinde olsun hep ihtilâf ve mübayanet onun hissiyatlı ve asabiyetli davranışlarından çıktığı.. Hatta 1953'den sonraki yıllarda doğrudan Hazret-i Üstad'ın şahsiyetiyle bir çeşit rekabet içine girdiği halde.. ve fakat bütün bunların yanında o zatın Risale-i Nurun

neşir hizmetinde fevkaledede büyük bir azm ve gayret ve faaliyeti olduğu için; Üstad Hazretleri her hadisede ve her zaman onun tarafını

-Büyük hizmetleri için- tutmuş ve onu tenkidlerden müdafaa etmeye çalışmış ve o zatıda hep idare etmiştir. A.B.

(58) Osmanlıca Kastamonu-1, S: 495

37

1069

Aziz Sıddık Kardeşlerim, birden ruhuma gelmiş bir endişeyi beyan ediyorum. Ehl-i dalâlet Risale-i Nurun elmas kılınçlarına mukabele edemedikleri için, şâkırtleri içinde derd-i maişet cihetinden ve bahar mevsimi gafletinden istifade ederek, meşrebler veya hissiyatları muhalefetinden zaif damarları bulup, şâkırtleri içinde tesanüdü sarsmak istediklerini hissettim ve anladım.

Sakın çok dikkat ediniz! İçinize bir mübâyenet düşmesin. İnsan hatadan hâli olamaz. Fakat tevbe kapısı açıktır. Nefis ve şeytan sizi kardeşinize karşı itiraza ve haklı olarak tenkide sevk ettiği vakit, deyiniz ki: Biz değil böyle cûz'î hukukumuzu, belki hayatımızı ve haysiyetimizi ve dünyevî saadetimizi Risale-i Nurun en kuvvetli rabitası olan tesanüde feda etmeye mükellefiz. O, bize kazandırdığı netice itibarıyla dünyaya, enaniyete ait her şeyi feda etmek vazifemizdir deyip, nefsinizi susturunuz. Medar-ı niza' bir mesele varsa meşveret ediniz. Çok sıkı tutmayınız. Herkes bir meşrebde olmaz. Müsamaha ile birbirine bakmak şimdi elzemdir...(58)"

"...Cenab-ı Hakk'a hadsiz şükür olsun ki, inayet-i ilahiyye ve Himeyeti Rabbaniye devam ediyor. Fakat yalnız ehemmiyetli bir plân ki, ayrı bir cephede mütemerrid münafıklar tarafından bir hücum var. Çok ihtiyat ve dikkat ve sebat ve tesanüd lâzımdır ki, ta onların bu plânı da akim kalsın. Plân da budur:

Risale-i Nur talebeleri içinde tesanüdü bozmak... Onsekiz senedenberi hakkımızda programları: Has talebeleri bizden kaçırmak, soğutmak idi...(60) Bu plânları akim kaldı. Şimdi tesanüdü bozmak ve bazı menfaatperest fakat ehl-i ilim, ehl-i dinden Risale-i Nurun cereyanına karşı rakib çıkartmak suretiyle intişarına zarar vermeye çalışıyorlar.

Hem Ramazan Risalesinin ahirinde nefis-i emmareyi her nevi azabtan ziyade açlık ile temerrüdünü terk ettiği gibi; şimdiki ehl-i nifakın mütemerridâne sefahetinin cezası olarak umumî ve masumlara da gelen bu açlık, derd-i maişet belâsından ehl-i dalâlet istifade edip Risale-i Nurun fakir şâkırtlerinin aleyhine istimal etmek ihtimali var. Madem şimdiye kadar ekseriyet-i mutlaka ile Risale-i Nur şâkırtleri, Risale-i Nur hizmetini her belaya, her derde bir çare, bir ilâç bulmuşlar. Biz her gün hizmet derecesinde maişette kolaylık, kalbde ferahlık, sıkıntılara genişlik hissediyoruz, görüyoruz. Elbette bu dehşetli yeni belâlara, musibetlere karşı da, yine Risale-i Nurun hizmetiyle mukabele etmemiz lâzımdır...(61)"

(59) Osmanlıca Kastamonu-2. S: 510

(60) Hazret-i Üstad'ın kürdlüğünü.. ve Türk milliyetçiligini zedelediğini propaganda ile ileri sürmek gibi planlar... Nitekim Denizli hapishanesinde

38

savcı bu ahirki meseleyi Üstad hakkında resmen iddia etti. Fakat öyle bir cevap aldı ki, ebediyen onu mahçup ve perişan etmek lâzım idi. A.B.

(61) Osmanlıca Kastamonu-2, S: 513

39

1070

B - CESARET, METANET VE FEDAKÂRLIK

"...Bundan on dakika evvel, cesurca fakat kalemsiz iki adam Risale-i Nur dairesine; biri birisini getirdi. Onlara dedim ki: Bu dairenin verdiği büyük neticelere mukabil, sarsılmaz bir sadakat ve kırılmaz bir metanet ister. Isparta kahramanlarının gösterdikleri harikalar ve cihanpesendane hidematı Nuriyenin esası, harika sadakatlari ve fevkalâde metanetleridir. Bu metanetin birinci sebebi, kuvvet-i imaniye ve ihlâs hasletidir. İkinci sebebi: cesaret-i fitriyedir.

Onlara dedim: "Sizler cesaretle ve efelikle tanınmışsınız.. ve dünyaya ait ehemmiyetsiz şeyler için fedakârlık gösterirsiniz. Elbette Risale-i Nurun kudsî hizmetinde ve cihana değer uhrevî neticelerine mukabil, merdane ve fedakârâna cesaret ve metanet gösterip sadakatınızı muhafaza edersiniz" dedim. Onlar da tam kabul ettiler... (62)"

"...Salisen: Hasan Atif 'ın mektubunda cesur ve sebatkâr zatlardan -ki efeler tabir ediyor- Ben o cesur ve sebatkâr kardeşlerimizi ruhu canla kabul ediyoruz. Fakat Risale-i Nur dairesine girenler, şahsî cesaretini kıymetleştirmek için, sarsılmaz bir sebat ve metanete ve ihvanlarının tesanüdüne cidden çalışmaya sarf edip, o cam parçası hükmündeki şahsî cesaretini, hakikat-perestlik siddikiyetindeki fedakârlığına çevirmek gerektir..

Evet, mesleğimizde ihlas-ı tammeden sonra, en büyük esas, sebat ve metanettir. Ve o metanet cihetiyle şimdiye kadar çok vukuat var ki; Öyleleri, her biri yüze mukabil bu hizmet-i Nuriyeye muvaffak olmuş. Adî bir adam ve yirmi-otuz yaşında iken, altmış yetmiş yaşındaki Velilere tefevvuk etmişler var. Hem bir adam kendi başına cesareti güzel de olsa, bir cemaat-i mütesanideye girdikten sonra, onların istirahatını ve sarsılmamalarını muhafaza etmek için o şahsî cesareti isti'mal edemez.

(*) Hadis-i şerifinin sırrıyla hareket etmek...(63)"

(62) Osmanlıca Kastamonu-1, S: 290

(*) Bak: (Siyirül-kebir-imam muhammed 2/614 ve Esrarul merfua-Molla Aliyyül kari,S: 137)

(63) Osmanlıca Kastamonu -2, S: 475

40

1071

RİSALE-İ NUR'DAN İSTİFADE EDEBİLME ŞARTLARI OLAN İHLÂS VE SADAKAT HAKİKATI

"Fezî Kardeşim!

Sen Isparta vilâyetindeki kahramanlara benzemek istiyorsan, tam onlar gibi olmalısın. Hapishanede (Eskişehir) Allah rahmet eylesin, mühim bir şeyh, mürşid (Şeyh Şeraf-ed din) ve cazibedar bir nakşî evliyasından bir zat; dört ay mütemadiyen Risale-i Nur'un elli-altmış şâkırtleri içinde celbkarane sohbet ettiği halde, yalnız bir tek şakirdi muvakkaten kendine çekebildi. Mütebakisi o câzibedar şeyhe karşı müstağnî kaldılar. Risale-i Nurun yüksek kıymetli hizmet-i imaniyesi onlara kâfi olarak kanaât veriyordu. O şâkırtlerin gayet keskin olan kalb basireti şöyle bir hakikatı anlamış ki; Risale-i Nurla hizmet ise, imanı kurtarıyor. Târikat ve Şeyhlik ise, velâyet mertebeleri kazandırıyor. Bir adamın imanını kurtarmak ise, on mü'mini Velâyet derecesine çıkarmaktan daha mühim ve daha sevablıdır. Çünkü iman, saadet-i ebediyeyi kazandırdığı için, bir mü'mine küre-i arz kadar bir saltanat-ı bakiyeyi temin eder. Velâyet ise, mü'minin cennetini genişletir, parlattırır. Bir adamı sultan yapmak, on neferi paşa yapmaktan ne kadar yüksek ise, bir adamın imanını kurtarmak on adamı Velî yapmaktan daha sevablı bir hizmettir.

İşte bu dakik sırrı, senin Ispartalı kardeşlerinin bir kısmının akılları görmesede, umumunun keskin kalbleri görmüş ki; Benim gibi biçare, günahkâr bir adamın arkadaşlığını, evliyalara belki eğer bulunsa idi, müctehidlere dahi tercih ettiler. Bu hakikata binaen, bu şehre bir kutub, bir Gavs-ı Azam gelse; "Seni on günde velâyet derecesine çıkaracağım" dese, sen Risale-i Nuru bırakıp onun yanına gitsen, Isparta kahramanlarına arkadaş olamazsın.

Elbaki Hüvelbaki Kardeşiniz

Said-i Nursi (64)"

"Evet, hayat-ı dünyeviye için, zaruret derecesinde olmak şartıyla, bazı umur-u uhreviye muvakkaten tercih edilmesine ruhsat-ı şer'îye var. Fakat yalnız bir ihtiyaca binaen helâkete sebebiyet vermeyen bir zarara göre tercih edilmez, ruhsat yoktur.

Halbuki bu asır, o damar-ı insaniyi o derece şırınga etmiş ki; küçük bir ihtiyaç ve âdî bir zarar-ı dünyevî yüzünden elmas gibi umur-u diniyeyi terk eder.

41

(64) Aynı eser, S: 146

42

1072

Evet, insaniyetin yaşamak damarı ve hız-ı hayat cihazı bu asırda israfât ile ve iktisadsızlık ve kanaatsizlik ve hırs yüzünden bereketin kalkmasıyla; ve fakr ü zaruret ve maişet ziyadeleşmesiyle, o derece o damar yaralanmış ve şerait-i hayatın ağırlaşmasıyla o derece zedelenmiş ve mütemadiyen ehl-i dalâlet nazar-ı dikkati şu hayata celb ede ede o derece nazar-ı dikkati kendine celbetmiş ki; en edna bir hacet-i hayatiyeyi büyük bir mes'ele-i diniyeye tercih ettiriyor.

Bu acib asrın bu acib hastalığına ve dehşetli marazına karşı, Kur'an-ı Mu'ciz-ül Beyan'ın tiryak-misal ilâçlarının nâşiri olan Risale-i Nur dayanabilir.. ve onun metin, sarsılmaz, sebatkâr, hâlis, sadık fedakâr şâkırdleri mukavemet edebilirler. Öyle ise, herşeyden evvel onun dairesine girmeli, sadakatla tam metanet ve ciddî ihlâs ve tam itimad ile ona yapışmak lâzım ki, o acib hastalığın te'sirinden kurtulsun...(65)"

"...Gördüm ki: Ehl-i diyanet, belki de ehl-i takva bir kısım zatlar, bizimle gayet ciddî alâkadarlık peyda ettiler. Bir iki zatta gördüm ki; diyaneti ister ve yapmasını sever, ta ki hayat-ı dünyeviyesinde muvaffak olabilsin, işi rast gelsin. Hatta tarikatı keşif ve keramet için ister. Demek ahiret arzusunu ve dinî vezaifin uhrevî meyvelerini dünya hayatına bir dirsek, bir basamak gibi yapıyor. Bilmiyor ki; Saadet-i uhreviye gibi saadet-i dünyeviyeye dahi medar olan hakaik-ı diniyenin fevaid-i dünyeviyesi, yalnız müreccih (tercih edici ve teşvik edici) derecesinde olabilir. Eğer illet derecesine çıksa ve o amel-i hayrın yapmasına sebep o faide olsa, o ameli iptal eder, lâakal ihlâs kırılır, sevabı kaçar.

Bu hasta ve gaddar ve bedbaht asrın belâ ve vebâsından ve zulüm ve zulümatından en mücerreb bir kurtarıcı, Risale-i Nurun mizanları ve muvazeneleriyle neşrettiği Nur olduğuna kırk bin şâhid vardır. Demek Risale-i Nurun dairesine yakın bulunanlar, içine girmezse, tehlike ihtimali kavidir...(66)"

"...Risale-i Nur dairesine sadakat ve hizmet ve takva ve içtinab-ı kebair derecesiyle o ulvî ve küllî ubudiyete sahip olur. Elbette bu büyük kazancı kaçırmamak için takvada, ihlâsda, sadakatta

"...Bu günlerde benim yanıma müteaddit ayrı ayrı zatlar geldiler. Ben onları ahiret için zannettim. Halbuki ya ticaret veya çalışmak gerektir...(67)"işlerinde bir kesat ve muvaffakiyetsizlik olduğundan, bize ve Risalet-ün Nura muvaffakiyet için ve zarardan kurtulmak niyetiyle müracaat edip dua ve istişare istediklerini anladım.

43

(65) Osmanlıca Kastamonu-2, S: 188

(66) Osmanlıca Kastamonu-2, S: 197

(67) Os.Kastamonu- 1, S. 182

44

1073

Ben bunlara ne edeyim ve ne diyeyim diye tahattur ettim. Birden ihtar edildi: "Ne sen divane ol ve ne de onları divanelikte bırakıp divanece konuşma!..." Çünkü yılanlar zehirine karşı tiryak tedarikine ve onları kaçırmamasıyla meşgul ve vazifedar bir tek adam, yılanlar içinde duran ve sineklerin ısırmasıyla meşgul olan ve sinekleri kaçırmak için çok yardımcıları bulunan diğer bir adama, yılanların ısırmasını bırakıp, ona sinekler ısırmasına yardım için koşan divanedir.. ve onu çağırın dahi divanedir. O sohbet dahi divanece bir konuşmaktır.

Evet, hadsiz hayat-ı uhreviyeeye nisbeten muvakkat ve fanî kısacık hayat-ı dünyeviyenin zararları, sineklerin ısırması gibidir. Hayat-ı ebediyenin zararları ona nisbeten yılanların ısırmasıdır.

Said-i Nursi(68)"

HÜSN-Ü ZANDA İFRAT ETMEMEK VE ALDANMAMAK HAKKINDA İKAZLAR

"...Ey Risale-i Nurun kıymettar talebeleri ve benden daha bahtiyar ve fedakâr kardeşlerim! Şahsiyetim itibariyle sizin ziyade hüsn-ü zannınız, belki size zarar vermez. Fakat sizin gibi hakikat-bin zatlar vazifeye, hizmete bakıp o noktada bakmalısınız. Perde açılrsa, benim baştan aşağıya kusurât ile alude mahiyetim görünse, bana acıyacaksınız. Sizi kardeşliğimden kaçırmamak, pişman etmemek için kusuratımı

gizliyorum. Şahsiyetime karşı haddimin pek fevkinde tasavvur ettiğimiz makamlara irtibatınızı bağlamayınız. Ben size nisbeten kardaşım, mürşidlik haddim değil.. Üstad da değilim, belki ders arkadaşım. Ben sizin kusurata karşı şefkatkârane dua ve himmetlerinize muhtacım. Benden himmet beklemeniz değil, bana himmet etmenize istihkakım var. Cenab-ı Hakk'ın ihsan ve keremiyle, sizlerle gayet kudsî ve gayet ehemmiyetli ve gayet kıymetli ve her ehl-i imana menfaatli bir hizmette taksim-ül mesaî kaidesiyle iştirak etmişiz. Tesanüdümüzden hasıl olan bir şahs-ı manevinin fevkalâde ehemmiyet ve kuvveti ve üstadlığı ve irşadı bize kâfidir...

...Risale-i Nurun talimatı dairesinde ve bizlere bahşettiği hizmet noktasında feyizli makamlara kanaat etmeliyiz. Hadden fazla fevkalâde hüsn-ü zan ve müfritane âlî makam vermek yerine, fevkalâde sadakat ve sebat ve müfritane irtibat ve ihlâs lâzımdır, onda terakkî etmeliyiz...(69)"

(68) Osmanlıca Kastamonu-1, S 225

(69) Aynı eser, S:163

45

1074

"Aziz siddik kardeşlerim ve hizmet-i Kur'aniyede kıymetli, dirayetli arkadaşlarım!

Bu zaman, cemaat zamanıdır. Ehemmiyet ve kıymet, şahs-ı maneviye göre olur. Maddî ve ferdî ve fanî şahsın mahiyeti nazara alınmamalı. Hususan benim gibi bir biçarenin kıymetinden bin derece ziyade ehemmiyet vermekle, bir batmanı kaldıramayan zayıf omuzuna binler batman ağırlığı yüklense, altında ezilir. Lillahilhamd Risalet-ün Nur bu asrı belki gelen istikbali tenvir edebilir bir mu'cize-i Kur'aniye olduğunu çok tecrübeler ve vakıalar ile körlere de göstermiş. Ona ait medh ü senanız tam yerindedir Fakat bana verdiğinizde, binden birini de kendime lââyık göremem.Yalnız pek büyük bir ni'mete ve muvaffakiyete sizin gibi hakikatlı talebelerin iştirâk ve sa'y ve gayretleriyle mazhariyetim noktasında Risaletün Nur hesabına ebede kadar iftihar ederim...(70)"

"...Sizin fevkalâde sadakat ve uluvv-ü himmetinizden tereşşuh eden bir hafta evvelki mektubunuza karşı hüsn-ü zannınızı bir derece cerh eden benim cevabımın hikmeti şudur ki: Bu zamanda öyle fevkalâde hâkim cereyanlar var ki; her şeyi kendi hesabına aldığı için, faraza hakiki beklenen o zat dahi bu zamanda gelse, harekâtını o cereyanlara kaptırmamak için siyaset âlemindeki vaziyetinden feragat edecek ve hedefini değiştirecek diye tahmin ediyorum...(71)"

"...Kardeşlerim, mektuplarınızda çok yüksek düşünce ve takdirat binde bir hisse de benim olsa, hadsiz şükrederim. Belki Risale-i Nurun manevisi şahsiyeti ve çok kesretli talebeleri içinde bilmediğimiz gayet yüksek bir makam sahibi bir zatın te'sirâtı ve kumandası hissediliyor. Benim gibi bin derece uzak bir biçarede tasavvur ediliyor. Hakkım olmadan bana verilen ziyade ehemmiyetiniz inşaallah size zararı olmaz. Fakat Risale-i Nurun hüsn-ü cereyanına zarar ihtimali var. Siz bir hakikatı hissediyorsunuz.. ve fevkalâde sadakat ve ihlâsınız inşaallah hak görür. Fakat surette bazen aldanılır. Biz hizmetle mükellefiz. Neticeleri ve muvaffakiyet Cenab-ı Hakk'a aittir...(72)"

(70) Osmanlıca Kastamonu-2 S:3

(71) Aynı eser-2, S:164

(72) Aynı eser, S: 153

46

1075

MÜCEDDİDLİK VE MEHDİLİK HAKİKATLARI VE İZAHİ HAKKINDA İRŞADLAR

"...Hem üç mesele var. Biri Hayat, biri Şeriat, biri İmandır.(73) Hakikat noktasında en mühimmi ve en a'zamı İMAN meselesidir. Fakat şimdiki umumun nazarında ve hal-i âlem ilcaâtında en mühim mesele hayat ve şeriât görüldüğünden; O zat şimdi olsa da, üç meseleyi birden umum ruy-i zeminde veziyetlerini değiştirmek, nev-i beşerdeki cârî olan adetullaha muvafık gelmediğinden, herhalde en a'zam meseleyi esas yapıp, öteki mes'eleleri esas yapmıyacak. Tâ ki, iman hizmeti safvetini umumun nazarında bozmasın.. ve avamın çabuk iğfal olunabilen akıllarında o hizmet başka maksadlara alet olmadığı tahakkuk etsin. Hem yirmi senedenberi tahribkârane eşedd-i zulüm altında o derece ahlâk bozulmuş ve metanet ve sadakat kaybolmuş ki; ondan, belki de yirmiden birisine itimad edilmez. Bu acib hâlâta karşı çok fevkalâde sebat ve metanet ve sadakat ve hamiyet-i İslâmiye lâzımdır. Yoksa akim kalır, zarar verir. Demek en halis ve en selâmetli ve en mühim ve en muvaffakiyetli hizmet, Risale-i Nur şâkirtlerinin daireleri içindeki kudsî hizmettir...(74)"

"...Bu mes'elenin sırr-ı hikmeti budur ki: Âlem-i İnsaniyette ve İslâmiyette üç muazzam mesele olan İman ve Şeriat ve Hayattır. İçlerinde en muazzamı iman hakikatları olduğundan, bu hakaik-ı imaniye-i Kur'aniye başka cereyanlara, başka kuvvetlere tabi ' ve alet edilmemek ve elmas gibi Kur'an'ın hakikatları, dini dünyaya satan veya alet eden adamların nazarında cam parçalarına indirmemek ve en kudsî ve en büyük vazife olan imanı kurtarmak hizmetini tam yerine getirmek için, Risale-i Nurun has ve sadık talebeleri gayet şiddet ve nefretle siyasetten kaçıyorlar..(75)"

"Aziz Siddık Kardeşimiz Hoca Haşmet!(76)

Senin müceddid hakkındaki mektubunu hayretle okuduk ve Üstadımıza da söyledik. Üstadımız diyor ki:

"Evet, bu zaman, hem iman ve din için ve hayat-ı içtimaiye ve Şeriat için, hem hukuk-u amme ve siyaset-i İslâmiye için gayet ehemmiyetli birer müceddid ister. Fakat en ehemmiyetlisi hakaik-ı imaniyeyi muhafaza noktasında tecdid vazifesi en mukaddes ve en büyüğüdür. Şeriat ve ha

(73) Nurun sair yerlerindeki, bilhassa Emirdağ-1 lahikalarındakine ne bir derece mugayir olarak, sadece bu mektubta; evvela hayat, sonra şeriat ve

47

iman şeklinde yazılmış. Başka yerlerde ise, daima birinci derecede iman, sonra şeriat, en sonra da hayat ve siyaset-i İslamiye gelmektedir. A.B.

(74) Osmanlıca Kastamonu-1, S: 165

(75) Aynı eser, S: 294

(76) Hoca Haşmet, aslenecdadı Tunuslu olup, Yozgat'a yerleşmiş ler ,kendiside orada vefat etmiş bir din âlimidir. A.B.

yat-ı içtimaiye ve siyaset daireleri ona nisbeten, ikinci, üçüncü, dördüncü derecede kalır. Rivayat-ı hadisiyede tecdid-i din hakkında ziyade ehemmiyet ise, İmanî hakaiktaki tecdid i'tibariyledir. Fakat efkâr-ı ammede hayat-perest insanların nazarında zahiren geniş ve hâkimiyet noktasında câzibedar olan hayat-ı içtimaiye-i insaniye ve siyaset-i diniye cihetleri daha ziyade ehemmiyetli görüldüğü için; o adese ile, o nokta-i nazardan bakıyorlar, mana veriyorlar. Hem bu üç vezaif birden bir şahısta, yahut cemaatta bu zamanda bulunması ve mükemmel olması ve birbirini cerh etmemesi pek uzak, adeta kabil görünmüyor. Ahirzamanda Â1-i Beyt-i Nebevi'nin cemsat-ı nuraniyesini temsil eden Hazret-i Mehdî'nin cemaatındaki şahs-ı manevide ancak içtima edebilir.

Bu asırda Cenab-ı Hakka hadsiz şükür olsun ki; Risale-i Nurun hakikatı ve şskirtlerinin şahs-ı manevisi hakaik-ı imaniye muhafazasında tecdid vazifesini yaptırmış. Yirmi seneden beri o vazife-i kudsiyede te'sirli ve fâtihome neşri ile gayet dehşetli ve kuvvetli zendeka ve dalâlet hücumuna karşı tam mukabele edip, yüzbinler ehl-i imanın imanlarını kurtardığını, kırk binler adam şehadet eder. Amma benim gibi âciz ve zaif bir biçarenin böyle binler derece haddimden fazla bir yükü yüklemek tarzında şahsımı medar-ı nazar etmemeli" diyor...(77)"

"Hafız Ali'nin ... ahir fıkrasında: "Muhbir-i Sâdık'ın (A.S.M.) haber verdiği manevî fütûhat yapmak ve zulûmatı dağıtmak; zaman ve zemin hemen hemen gelmesi" diye fıkrasına bütün ruhu canımızla Rahmet-i İlâhiyeden niyaz ediyoruz, temenni ediyoruz... Fakat biz Risale-i Nur şâkirtleri ise, "vazifemiz hizmettir. Vazife-i İlâhiyeye karışmamak ve hizmetimizi onun vazifesine bina etmekle bir nevi tecrübe yapmamak olmakla beraber; kemiyete değil, keyfiyete bakmak..." Hem çoktan beri sukût-u ahlâka ve hayat-ı dünyeviyeyi her cihetle hayat-ı uhreviyeye tercih ettirmeye sevk eden dehşetli esbab altında, Riaale-i Nurun şimdiye kadar fütûhatı ve zendekaların ve dalâletlerin savletlerini kırması ve yüz binler biçarelerin imanlarını kurtarması ve her biri yüze ve bine mukabil yüzer ve binler hakiki mü'min talebeleri yetiştirmesi; Muhbir-i Sadık'ın (A.S.M.) ihbarını aynen tasdik etmiş ve vukuatla ispat etmiş ve ediyor.. Ve inşaallah hiç bir kuvvet, Anadolu sinesinde onu çıkaramaz. Tâ, ahirzamanda hayatın geniş dairesinde asil sahipleri Cenab-ı Hakk'ın izniyle gelir, o daireyi genişlendirir ve o tohumlar sümbüllendir. Bizler de kabrimizden seyredip Allah'a şükrederiz..(78)"

(77) Osmanlıca Kastamonu-1 S: 392

(78) Osmanlıca Kastamonu-2, S: 193

RİSALE-İ NURUN MAKAMI VE HİZMETİNİN

KIYMET VE EHEMMİYETİ

(Bu mes'ele, bir kaç madde içinde ele alınacak ve çeşitli nevilerle örnekleri gösterilecektir:)

1- ONBEŞ SENE YERİNE ONBEŞ GÜNDE İMAN HAKİKATLARININ TAHSİLİ.. VE NUR TALEBELERİNİN İMANLA KABRE GİRECEKLERİ VE EHL-İ CENNET VE SAADET OLACAKLARI HAKKINDA

"...Risalet-ün Nur, kendi sâdik ve sebatkâr şâkirtlerine kazandırdığı çok büyük kâr ve kazanç ve pek çok kıymettar neticeye mukabil, fiyat olarak o şâkirtlerden tam ve halis bir sadakat ve daimî ve sarsılmaz bir sebat ister.

Evet, Risale-i Nur, onbeş senede kazanılan kuvvetli iman-ı tahkikiyi on beş haftada ve bazılara onbeş günde kazandırdığını, yirmi senede yirmi bin zât tecrübeleriyle şehadet ederler. Hem iştirâk-ı a'mal-i uhreviye düsturuyla, her bir şâkirdine her bir günde binler hâlis lisanlar ile edilen makbul duaları ve binler ehl-i salâhatın işledikleri a'mal-i salihanın misl-i sevablarını kazandırıp, her bir hakikî sâdik ve sebatkâr şâkirdini amelce binler adam hükmüne getirdiğine delil; kerametkârane ve takdirkârane İmam-ı Ali radiyallahu Anhünün üç ihbarı.. ve keramat-ı gaybiye-i Gavs-ı A'zamdaki tahsînkârane ve teşvikkârane beşareti.. ve Kur'an-ı Mu'ciz-ül Beyan'ın kuvvetli işaretiyle, o hâlis şâkirtler ehl-i saadet ve ashab-ı cennet olacaklarına müjdesi pek kat'î ispat eder...(79)"

"Kardeşlerim, bu günlerde biri Risalet-ün Nur talebelerine, diğeri bana ait (Medeniyetçilere)(80) iki mesele ihtar edildi. Ehemmiyetine binaen yazıyorum:

BİRİNCİ MES'ELE: Birinci Şua'da iki-üç ayetin işaretinde Risalet-ün Nurun sâdik talebeleri imanla kabre gireceklerine ve ehl-i cennet olacaklarına dair kudsî bir müjde, kuvvetli bir beşaret bulunduğu gösterilmiştir. Fakat bu pek büyük mes'eleye ve çok kıymettar işarete tam kuvvet verecek bir delil ister diye beklerdim. Çoktan beri muntazırdım. Lillahilhamd "iki emare" birden kalbime geldi.

Birinci Emare: İman-ı tahkiki, ilmelyakinden hakkalyakine yakınlaştıkça, daha selbedilmeyeceğine ehl-i keşf ve tahkik hükmetmişler ve demişler ki: "Sekerat vaktinde, şeytan vesvesesiyle ancak akla şüpheler verip, tereddüde düşürebilir. Bu nevi iman-ı tahkikî ise, yalnız akılda durmuyor.. Belki hem kalbe, hem ruha, hem sırta, hem öyle letaife sirayet

51

ediyor, kökleşiyor ki; Şeytanın eli o yerlere yetişemiyor. Öylelerin imanı zevalden mahfuz kalıyor..."

Osmanlıca Kastamonu –1 s: 392.

(80) Burada, bu kelimenin mevzu ie münasebeti ikinci mesele iledir, ki aslında mevcuttur. A.B.

52

1078

Bu iman-ı tahkikinin vüsûluna vesile olan bir yolu, velâyet-i kâmile ile keşif ve şuhud ile hakikata yetişmektir. Bu yol, ehass-ı havassa mahsusdur, İman-ı şuhudîdir

İkinci yol: İman-ı bilgayb cihetinde sırr-ı vahyin feyziyle bürhanî ve Kur'anî bir tarzda akıl ve kalbin imtizacıyla, hakkal-yakin derecesinde bir kuvvet ile zaruret ve bedahet derecesine gelen ilmelyakin ile hakaik-i imaniyeyi tasdik etmektir. Bu ikinci yol; Risale-i Nurun esası, mayesi, temeli, ruhu ve hakikati olduğunu has talebeleri görüyorlar. Başkalar dahi insafla baksa, Risale-i Nur, hakaik-i imaniyeye muhalif olan yolları gayr-i mümkün ve muhal ve mümteni' derecesinde gösterdiğini görecekler.

İkinci Emare: Risalet-ün Nurun sadık şâkirdleri, hüsn-ü akibetlerine ve iman-ı kâmil kazanmalarına o derece kesretli ve makbul ve samimî dualar oluyor ki; O duaların içinde hiç biri kabul olmamasına akıl imkân vermiyor. Ezcümle, Risale-i Nurun bir hâdimi ve bir tek şâkirdi, yirmi dört saatte Risale-i Nur talebelerinin hüsn-ü akibetlerine ve saadet-i ebediyeye mazhar olmalarına yüz defa Risale-i Nur talebelerine ettiği dualar içinde, hiç olmazsa, yirmi-otuz defa selâmet-i imanlarına ve hususî hüsn-ü akibetlerine ve imanla kabre girmelerine, aynı duayı en ziyade kabule medar olan şerait içinde ediyor.

Hem Risale-i Nurun talebeleri bu zamanda her cihetten, ziyade hücumla maruz iman hususunda birbirine selâmet-i iman hakkındaki samimî, masum lisanlarıyla dualarının yekûnünü öyle bir kuvvettedir ki; rahmet ve hikmet onun reddine müsaade etmezler. Faraza mecmu'ü itibariyle reddedilse, tek bir tane onların içinde kabul olursa, yine her biri selâmet-i iman ile kabre gireceğine kâfi geliyor. Çünkü her bir dua umuma bakar ...(81)"

"...Size Risalet-ün Nurun kerametinin bu havalide zuhûr eden çok tereşşuhatından bir iki hadise beyan ediyorum:

Birisi: Hatib Mehmed nâmında ciddî bir ihtiyar talebe, İhtiyar Risalesini yazıyordu.. Ta birinci ricanın ahirlerinde ve merhum Abdurrahman'ın vefatının tam mukabilinde kalemi LAİLAHE İLLAHU yazıp ve lisanı dahi LÂİLAHEİLLALLAH diyerek hüsn-ü hatimenin hatemiyle sahife-i hayatını mühürleyip; Risalet-ün Nur talebelerinin imanla kabre gireceklerine dair olan işarî beşaret-i Kur'anîyeyi vefatiyle imza etmiş. Rahmetullahi aleyhi rahmeten vâsî'ah...(82)"

53

(81) Kastamonu-1, S: 25

(82) Aynı eser, S: 34

54

1079

2- NURLAR MANEVÎ İLAÇ OLDUĞU GİBİ, MADDETEN DE BAZEN ŞİFA VE İLÂÇ OLDUKLARI

"...Savlı Ahmed'in mektubunda, Risale-i Nurun okumasını Hüsrev'in hastalığına ilâç olduğu gibi, pek çok defalar da, hatta geçen müthiş hastalığımda gelen doktora okudum, hem ona hem bana ilâç olduğunu gördük. Evet, manevî deva olduğu gibi, bazen maddî ilâç da olur...(83)"

"...Çoktan beri benim hususî bir virdim ve hiç kaleme alınmayan ve mesleğimizin dört esasından en büyük esası olan şükürün, en geniş ve en yüksek mertebesini ihata eden ve bende çok defa maddî ve manevî hastalıkların bir nevi' şifası olan ve ism-i A'zam ve besmele ile dokuz ayat-ı uzmayı içine alan.. Ve ondokuz defa şükür ve hamdi a'zamî bir tarzda ifade ile tahmidatın adetleriyle o eşyanın lisan-ı hal ile ettikleri hamd ve senayı niyet ederek o hadsiz hamdlerin yekûnünü kendi hamdleri içine alarak azametli ve geniş bir tahmidname ve teşekkürname ve sekinedeki Esmâ-i sittenin muazzam yeni dersini izhar etmeye sebep olmasıdır...(84) "

NURUN HİZMETİNDE BULUNAN TALEBELERİN

PROBLEMLERİ HAKKINDA

FIKHÎ VE ŞER'Î SUALLER:

"...Sabri kardeş! Sabırlı ol, ehemmiyetsiz ve zararsız vehmî ve asabi hastalığına ehemmiyet verme. Şifaya dua edilmekle beraber, zararsız, hatarsızdır. Çünkü eğer hatarat-ı seyyie ise, ayinede temessül eden pislik, pis değil.. ve ayinedeki yılan sureti ısırılmaz.. Ve ateşin timsali yakmaz.

Öyle de, kalbin ve hayalin ayinelerinde rızasız, ihtiyarsız gelen pis ve çirkin ve küfrî hatıralar zarar vermezler. Çünkü ilm-i usulde:

"Tasavvur-u küfür küfür değil.. Ve tahayyül-ü şetm, şetim olmaz." Hasene ise, nuranî olduğundan, tasavvur ve tahayyülü dahi hasenedir. Çünkü ayinede nûranînin timsali ziya verir, hasiyeti var. Kesifin misali ölüdür, hayatsızdır, tesiri yoktur.

Eğer sair teellümat-ı ruhaniye ise, sabre, mücahedeye alıştırmak için Rabbanî bir kamçıdır. Çünkü emn ve ye'sin vartasına düşmemek hikmetiyle, havf ve reca muvazenesinde sabır ve şükürde bulunmak için "Kabz, bast" haletleri, Celâl ve Cemal tecellisinden intibah ehline gelmesi, ehl-i hakikatça medar-ı terakkî bir düstur-u meşhurdur...(85)"

55

(83)os- Kastamunu-1 S: 315

(84) Osmanlıca Kastamonu-2, S:494

(85) Aynı eser, S:92

56

1080

KUR'ANIN HIFZI VE RİSALE-İ NUR YAZISI HAKKINDA:

"...Bu defa mektubunuzda; Hıfz-ı Kur'ana çalışmak.. ve Risale-i Nuru yazmak, bu zamanda hangisi takdim edilse daha iyidir?

Sualinizin cevabı bedihidir. Çünkü bu kâinatta ve her asırda en büyük makam Kur'anındır.. Ve her harfinde ondan, binler sevab bulunan Kur'anın hıfzı ve kiraati her hizmete takdim ve müreccahdır. Fakat Risale-i Nur dahi o Kur'an-ı Azimüşşanın hakaik-i İmaniyesinin burhanları, hüccetleri olduğundan ve Kur'anın hıfız ve kiraatine vasıta ve vesile ve hakaikini tefsir ve izah olduğu cihetle; Kur'an hıfzıyla beraber ona çalışmak elzemdir...(86)"

FIKHÎ BİR MES'ELE:

"...Sorduğunuz mes'ele, Ulema-ı Şeriat cevap vermiştir. Hayvanat birer istihale makinası olduğundan, yedikleri pis şeyi temizlettirir. Yalnız pis şeyin kokusu gelse, mekruh demişler...(87)"

YİNE ŞER'Î BİR MES'ELE:

"...Bana benziyen bir dost ki, rü'yada üstadıma benim suretimde görünmüş.. Üstadımızın yanına geldi, dedi ki: "Ayının yağını toplıyanlardan alıp müezzin ve tesbih yapan bir adamın tavsiyesi ile, mühim bir adama her sabah hastalığı için yutmasını nasıl görüyorsun?"

Üstadımız da; Rû'yada güldüğü gibi aynen öyle gülmüş. Birden rüya hatırına gelip, o acib ve aynı aynına tabiri kemal-i taaccüb ve hayretle karşılayıp ona demiş: "Sakin isti'mal etmesin...(88)"

BU ZAMANDA HELAL VE HARAM MAL MES'ELESİ:

"...Ehl-i ibadet ve salâhat dahi, ekser insanların aç kaldığı bu zamanda ve çok karışmış ve haram ve helâl fark edilmeyecek bir tarza gelmiş ve şüpheli mal hükmünde ve manen müşterek olan erzak-ı umumiyeden, helâl olmak için miktar-ı zaruret derecesine kanaat ediyorum diye bu mecburî belâya riyazet-i şer'îye nazarıyla bakmaktır...(89)"

(86) os Kastamunu-2 -1, S:137

(87) Aynı eser, S:177

(88) Aynı eser, S: 222

(89) Aynı eser, S: 266

57

1081

ŞER'Î BİR MES'ELE HAKKINDA:

"Sabri kardeş, hastaya Cenab-ı Hak şifa versin. Öteki mesele, Hanefî mezhebinde haml mani değil.. Yalnız vaz'-ı haml ile iddet biter. Fakat haml vaktinde talâk menhidir...(90)"

İSLÂM'IN YEDİ RÜKNÜ VE ZEKÂT HAKİKATİ:

Aziz siddik kardeşlerim, Nur fabrikasının sahibi, Birinci Şua'nın dördüncü ayeti bahsinde; Hakikat-ı İslamiyetle beraber yedi esası parlak bir surette ispat edildiği cümlesine dair soruyor ki:

"Erkan-ı İslâmiyeyi beş biliyoruz... Hem vücub-u Zekât rüknü risalelerde ne surette izah edildiğini soruyor?"

Elcevab: İslâmın rükünleri başkadır, hakikat-ı İslâmiyetin esasları yine başkadır. Hakikat-ı İslâmiyetin esasları, altı erkân-ı İmaniye ile ve esas-ı ubudiyet ki İslâmın beş rüknü olan "SAVM, SALÂT, HAC, ZEKAT, KELİME-İ ŞAHADET" mecmuunun hülâsasıdır. Risale-i Nur altı rükn-ü imaniye ile bu esas-ı ubudiyeti isbat edip cilvesine mazhariyeti muraddır.

Vücub-u zekâtın izahından murad ise, zekâtın teferruatı, tafsilâtı değil.. Belki zekâtın hayat-i ictimaiyede derece-i lüzumunu ve ehemmiyetli kıymetini isbat etmiş demektir. Evet Risale-i Nurdan evvel yazdığımız risaleler de, hem Risale-i Nurun müteaddit yerlerinde vücub-u zekâtın hayat-ı ictimaiyede ne derece ehemmiyetli olduğu kat'iyen ve vazıhan isbat edilmiş demektir.(91)"

ZEKÂT İLE ÖŞÜR AYNI ŞEYLER OLDUĞU

HAKKINDA ÜSTADIN FETVASI

"Kardeşim! Öşür, şer'î zekâttır. Zekât ise, mustahaklardır...(92)"

Not: Hanefi Ulemasının bir kısmı zekât ile öşrû birbirinden ayırmışlar. Hatta öşrû zekâta dahil etmemişlerdir. Hazret-i Üstad ise, ikisinin de zekât olduğunu Bedreli Sabri Hoca'ya bu şekilde işaret edip bildirmiştir.

KUR'AN HİZMETİ İÇİN İCAB ETTİĞİ ZAMAN RUHSATLA AMEL EDİLEBİLECEĞİ HAKKINDA :

"Sâbri kardeş! İmamet vazifesinde Risalet-ün Nura zarar yok. Ruhsatla amel niyetiyle şimdilik çekilme!.. (93)"

58

(90) Osmanlıca Kastamonu-1 S: 422

(91) Aynı eser , S:422

(92) Aynı eser S: 536

(93) Aynı eser S: 7

59

1082

CUMA GÜNÜNE RAST GELEN KURBAN BAYRAMI HACC-ÜL EKBER OLDUĞU HAKKINDA

"... Cuma gününe rast gelen bu bayram, çok kıymetli olan Hacc-ı ekber olduğundan, Hacca bu sene gidenler çok kazanmışlar. Cenab-ı Hak bizi de onların hayırlı dualarına hissedar eylesin amin.(94)"

FAKİR OLAN NUR TALEBELERİNİN ZEKÂTI ALABİLECEKLERİ HAKKINDA

"... Herkes bir ahlâkta olamaz. Bazıları meşru dairede rahatını istese de itiraz edilmemeli. Zarurete düşen bir şâkirt, zekâtı kabul edebilir. Risale-i Nurun hizmetine hasr-ı vakteden rükünlere ve çalışanlara zekâtla yardım etmek de Risale-i Nura bir nevi hizmettir. Hem yardım edilmeli. Fakat hırs ve tama' ve lisan-ı halle de istemek olmamalı. (95)"

"...Müdekkik ve muhakkık, Sabrinin, "la ve neam" ile cevap istediği meselesine : " Her zamandan ziyade, bu acib ihtikârdan zaruret-i kat'iyeye düşen fakirlere ve miskinlere, zenginler zekât ile imdatlarına koşsalar, bire yüz kazanırlar. Bu maddi musibetin bir çare-i yegânesi zekât-ı şer'idir (96)"

BİR MÜSTAHAB OLAN NAMAZLARIN ARKASINDAKİ TESBİHİN EHEMMİYETİNİ BEYAN EDEN HAZRET-İ ÜSTAD'IN ÇOK MUHİM BİR İKAZI:

"... Kardeşlerimizden birisinin namaz tesbihatında tekasül göstermesine binaen dedim :

Namazdan sonraki tesbihatlar, Tarikat-ı Muhammediyedir (A.S.M) ve Velâyet-i Ahmediyenin evradıdır. O noktadan ehemmiyeti büyüktür.

Sonra bu kelimenin hakikati böyle inkişaf etti: Nasıl ki Risalete inkılab eden Velâyet-i Ahmediye (A.S.M) bütün velâyetlerin fevkindedir.. Öyle de, o velâyetin tarikatı ve o velayet-i kübranın evrad-ı mahsusası olan namazın akabindeki tesbihat, o derece sair tarikatların ve evradların fevkindedir.

(94)) Osmanlıca Kastamonu Lahikası-1 S 445

(95) Osmanlıca Kastamonu Lahikası-1 S:470

(96) Osmanlıca Kastamonu-1, S: 408

60

1083

Bu sır dahi şöyle inkişaf etti:

Nasıl zikir dairesinde bir mecliste veyahut hatme-i nakşiyede, bir mescidde birbiriyle alâkadar hey'et-i mecmuada nurani bir vaziyet hissediliyor. kalbi hüşyar bir zat, namazdan sonra deyip tesbihi çekerken, o daire-i zikrin reisi olan zat-ı Ahmediye Aleyhissalâtu vesselâmın muvacehesinde, yüz milyon tesbih edenler, tesbih elinde çektiklerini manen hisseder. O azamet ve ulviyetle der.

Sonra, ser-zakirin emri-i manevisiyle ona ittibaen dediği gibi, o halka-i zikrin ve çok geniş dairesi bulunan hatme-i Ahmediye Aleyhissalâtu vesselâmın dairesinde yüz milyon müridlerin larından tezahür eden azametli bir hamdi düşünüp, içinde ile iştirâk eder...

Vehakeza ve duadan sonra, otuzüç defa o Tarikat-ı Ahmediye Aleyhissalâtu vesselâmın halka-i zikrinde ve hatme-i kübrasında o sabık mana ile, o ihvan-ı tarikatı nazara alıp; o halkanın ser-zâkiri olan zat-ı Ahmediye Aleyhissalâtu vesselâma müteveccih olup:" der, diye anladım ve hissettim ve hayalen gördüm. Demek tesbihat-ı salatîyenin çok ehemmiyeti var...(97)"

Bir hadisin, ahir zamanda Müslümanların göğsünden, bilhassa hıfz-ı Kur'an'a çalışanların göğsünden Kur'an'ın çıktığını ve unutulduğunu beyan eden hakikatini Hz. Üstad şöyle beyan etmektedir

"... Risale-i Nur talebelerinden bir genç hafız, pek çok adamların dedikleri gibi, dedi: Bende unutkanlık hastalığı tezayüd ediyor, ne yapayım?"

Dedim: "Mümkün oldukça namahreme nazar etme! Çünkü rivayet var, İmam-ı Şafii'nin dediği gibi: "Haram nazar, nisyan verir"

Evet, ehl-i İslamda nazar-ı haram ziyadeleştikçe, hevesat-ı nefsanîye heyecana gelip, vücudunda su-i istimalât ile israf girer. Haftada bir kaç defa gusle mecbur olur. Ondaki tıbben kuvve-i hafızasına za'af gelir.

Evet, bu asırda açık saçıklık yüzünden, hususan bu memalik-i harrede o sui nazardan, su-i istimalât umumî bir unutkanlık hastalığını netice vermeye başlıyor. Herkes cüz'î-küllî o şekvadadır. İşte, bu umumî hastalığın

61

tezayüdiyle; Hadis-i şerifin verdiği müthiş bir haberin te'vili ucunda görünüyor. Ferman etmiş ki: "Ahir zamanda hafızların göğsünden Kur'an nez'ediliyor, çıkıyor, unutuluyor."(*)

(97) Yeni Yazı Kastamonu S: 87

(*) Hadisin kesin mehzaları için Bkz: R.N.K. kaynakları 2. baskı , Sh: 860

62

Demek bu hastalık dehşetlenecek, hıfz-ı Kur'ana sed çekilecek, o hadisin te'vilini gösterecek...(98)"

Ve daha bu kabil problemlerden olan fıkhî, ahlakî ve ruhî meselelerden takva meselesi ve riya meselesi gibi, halledilmiş meseleler Kastamonu hayatındaki mektuplarında çok vardır. Bu mes'elelerin numunelerinden kısa birer parağraf verdiğimizle iktifa ediyoruz.

RİSALE-İ NUR HAKKINDA TECELLİ EDEN RAHMET VE İNAYET CİLVELERİ İLE NUR HİZMETİNİN KIYMETİ HAKKINDA.

".. Üç gün evvel hediyeniz Kastamonu'ya geleceği anında, rüyada görüyorum ki, terfi-i makam ve rütbe için bizlere ferman-ı şahane, ma'nevî bir canibten geliyor. Kemal-i hürmetle ellerinde tutup bize getiriyorlardı. Biz baktık ki; O ferman-ı âli, Kur'an-ı Azim-üş Şan olarak çıktı. O halde iken, bu mana kalbe geldi: "Demek Kur'an yüzünden Risale-i Nurun şahs-ı manevîsi ve biz şâkirtleri bir terfi' ve terakki fermanını âlem-i gaybtan alacağız!" Şimdi tabiri ise, o fermanı temsil eden masumların kalemiyle manevî tefsir-i Kur'anı aldığımızdır. (99)"

"... Bu zamanda gayet kuvvetli ve hakikatli milyonlar fedakârları bulunan meşrebler, meslekler bu dehşetli dalâlet hücumuna karşı zahiren mağlûbiyete düştükleri halde, benim gibi yarım ümmî ve kimsesiz, mütemadiyen tarassud altında, karakol karşısında ve müthiş müteaddit cihetlerle aleyhimde propagandalar ve herkesi ondan tenfir etmek vaziyetinde bulunan bir adam, elbette dalâlete karşı galibane mukavemet eden ve milyonlar efradı bulunan mesleklerden daha ileri, daha kuvvetli dayanan Risale-i Nura sahib değildir. O eser onun hüneri olamaz ve onunla iftihar edemez. Belki doğrudan doğruya Kuran-ı Hakimin bu zamanda bir mu'cize-i maneviyesi, rahmet-i ilahiye tarafından ihsan edilmiş. (100)"

"...Risale-i Nurun hakikatıyla ve şâkirtlerinin şahs-ı manevisiyle tezahür eden fevkalâde imanî hizmetlerin ehemmiyetli bir kısmını biçare tercümanına vermek suretiyle; Ehl-i dünya ve ehl-i siyaset ve avamın ve akikatsızların nazarında birinci derece zannedilen ve hakikat nazarında imana nisbeten ancak onuncu derecede bulunan siyaset-i İslâmiye ve hayatı içtimaiye-i ümmete dair hizmeti; Kâinatta en büyük mesele ve vazife ve hizmet olan hakaik-i İmanîyenin hizmetine çalışmasına râcih gördüklerinden, o tercümana karşı arkadaşlarının pek ziyade hüsn-ü zanla

63

(98) Yeni yazı Kastamonu, S: 133

(99) Osmanlıca Kastamonu,S: 218

(100) Aynı eser S: 330

64

1085

rı, ehl-i siyasete bir inkılabçı, bir siyaset-i İslamiye fikrini vermek suretinde; Risale-i Nura karşı hayat-ı içtimaiye noktasında cephe almak ve fütûhatına mani' olmak, pek kuvvetle ihtimali vardı. Bunda hem hata hem zarar büyüktür.

Kader-i İlahî bu yanlışlığı tashih etmek ve o ihtimali izale etmek ve öyle ümit besleyenlerin ümitlerini ta'dil etmek için, en ziyade öyle cihetlerde yardım ve iltihaka koşacak olan Ulemadan ve sâdâttan ve meşayihden ve ahbabtan ve hemşehrilerden birisini muarız çıkardı. O ifratı ta'dil edip adalet etti. "Size kâinatın en büyük meselesi olan iman hizmeti yeter" diye bizi merhametkârane o hadiseye mahkûm eyledi...(101) "

"Aziz siddik kardeşlerim! Risale-i Nurun intişarına ve fütûhatına karşı gelen birisi semavî, biri arzî iki musibete mukabele edecek ayrı bir inayet-i ilâhiye cilvesi görülmeye başladı.

Arzî ve insanî olan musibet; Isparta'da ve İstanbul'da olduğu gibi, Kastamonu'nun havalisinde de ehl-i dalâlet Risale-i Nurun intişarına sed çekmek için halis talebelerin ve ciddî çalışanların şevklerini kırmak ve onlara fütûr vermek için ayrı ayrı tarzlarda umumî bir plân dahilinde taarruz ediliyor. Halislere fütûr veremediklerinden, başka meşgaleler bulmakla çalışmalarına zarar veriyorlar.

Semavî musibet ise: İhtikâr neticesinde hayat ve yaşamak hissi, hissiyat-ı diniyeye galebe çalıp, ekser nâs, midesini, maişetini daima düşünüyor. Hatta ekseri fukara kısmından olan Risale-i Nur talebeleleri bu musibete karşı çabalamak mecburiyetiyle hakikî ve en mühim vazifesi olan neşir hizmetini bırakmaya mecbur oluyor. Hem insanların zihinleri, fikirleri kasden ve bizzat hakaik-i İmaniyeye karşı bu yüzden bir derece lâkaydırlık bir vaziyet almasından, bir tevakkuf devresi gelmesine mukabil; Cenab-ı Hakkın inayet ve rahmetiyle başka bir tarzda Risale-i Nurun intişar ve fütûhatına meydan açmış.

Ezcümlle: İstanbul âfakında yüksek ulemadan ALİ RIZA, AHMED SİRVANÎ, ve parlak vaizlerden ŞEMSÎ gibi zatlar Risale-i Nura ciddî ve takdîrkarane münasebettarlığa başlamalarıdır.

Hem mühim bir zat teşebbüs ediyor ki; mühim parçalardan bir kısmını Ankara'da büyük rütbeli birisinin(102) muavenetiyle tab'etmek niyeti var...

65

Velhasıl: Bir kapı kapansa, inayet-i ilâhiye daha parlak kapıları Risale-i Nur yüzünden açıyor, yol gösteriyor...(103)"

(101)Os. Kastamonu-1, sh:410

(102) Bu zat, Albay Muhammed Yümni Bey'dir ki, Ankarâ da Risale-i Nura ait büyük hizmetleri olmuştur. A.B.

(103) Osmanlıca Kastamonu-1 S: 419

66

1086

İşte, ancak yüzden bir ikisini kaydedebildiğimiz, Kur'an ve iman hizmetinin Risale-i Nur vasıtasıyla; ihlâs, sadakat ve samimiyet içinde yürütülmesi hususunda, Nur cemaatinin rehberi, kılavvzu olacak dersler, irşad metodları gibi çok nümüneler sıralamak mümkündür. Bunlar nurun meslek ve meşrebini aydınlatıcı, istikamet verici ve yüzlerce dinî ve imanî mes'elelerin halledici ve tahkim edici ifade ve beyanlarıdır. Bu nokta-i nazardan Kastamonu Lahikası kitabı tek başıyla, İslam'a iyi, sağlam ve mustakim şekilde hizmet etmek isteyenlere, Kur'an hâdimliğ'ini yapmak arzu edenlere, ebedî ölmez bir mürşiddir diyebiliriz.

Bütün irşad, ikaz, terbiye ve tenvir dersleri içinde en mühimi ve göze en çok çarpan tarafı; Hz. Üstadın Kur'an hizmetlerindeki talebelerini siyasî günlük hadiselerle meşgul olmamalarını, bilhassa ve bilhassa tarafgirlik çemberine düşüp de, ona takılmamalarını.. ve ona takılmakla kalb ve akıllarını hakaik-i imaniyeden soğutmamalarını, fikirlerini dağıtmamalarını temin edecek, lâzım gelen her şeyi yazması, her nasihatı etmesi ve tüm ikna', mantık üslublarını kullanmasıdır. Hz. Üstad bu ikazlı dersleri verirken de, evvelâ ve ilk önce kendi nefsinde uygulaması ve bu halini ayan-beyan dost ve düşman herkese göstermesi olmuştur.

2. CİHAN HARBİNDE TÜRKİYE SİYESİLERİNİN TUTUMU VE BEDIÜZZAMANIN DEĞERLENDİRMESİ

Bilindiği üzere, 1939 yılı sonlarında başlayıp devam eden ikinci Cihan Harbi, ana ve baş olarak iki devletin harbi şeklinde cereyan etmişti. Bunlardan birisi Alman Devleti, diğeri İngilizler idi. Türkiye bu harblere bilfiili iştirak etmemekle birlikte; zamanın hükümeti, ticaret ve ekonomide Nazi Almanyasıyla ortak idi. Bu ortaklığı da 1930'lardan beri samimi bir şekilde devam ettiriyordu (104) Bu noktadan Türk Hükümeti Alman'ların dostu ve ortağı iken veya öyle olması lâzım iken, fakat harbin başlamasıyla; Alman'larla olan dostluğu zahire göre yürütmekle beraber, perde altında İngiliz'lerin tarafını tutuyor ve siyasetinin tesiri altında onun taraftarlığını yürütüyordu. Bu yüzden Türkiye'deki Müslüman halk, Alman'cı ve İngiliz'ci olarak bir nevi iki kamp halinde ayrılmış durumda idi. Ama İngilizciler hükümet desteğini açıkça görüyor... Alıncılar ise, Hükümet nazarında müttehem ve zararlı addediliyordu. Hatta Ankara'nın siyasi çevrelerinde "yüz elliler" diye adlandırılmış bir grub, Hükümetin siyasetine zıd olarak Alman tarafını tutuyorlardı. Tabii bu yüz elliler, başta M. Kemal'in sonrada İnönü'nün acımasız zulümlerine maruz kalmışlardı. Buna göre bir evde baba

67

(104)Türkiye'de çok partili politikanın açıklanmalı kronolojisi S: 10

68

1087

İngilizci, oğul Alıncı olabiliyordu. Harb sırasında münakaşalar tarafgirlikler son safhada idi.

İşte Hazret-i Üstad o çok heyecanlı, merak-aver harbi hadiseleri ve havadisleri içerisinde ve o tarafgirane münakaşaların hüküm sürdüğü günlerde, talebelerini irşad, ikaz ve terbiye etmesini başarmış ve kurtarmıştı. Bu davanın doğru olduğuna delil de Isparta'da, Kastamonu'da, Denizli, İstanbul ve Antalya gibi vilayetlerdeki Nur talebelerinin; dünyayı meşgul eden ve herkesi alık alık hayret ve dehşet içinde harbi hadiselerini dinlettiren radyo ve gazetelerin te'sir sahalılarının dışında kalarak, yüzlerce, binlerce nüsha Nur risalelerini yazmalarıdır. Hem her yerde Nur talebelerinin o faidesiz, boş, fakat günahlı ve zararlı münakaşa ve tarafgirliklerin dışında kalmış olmalarıdır.

Ancak, burada şunu da hemen kaydetmek gerektir ki; Hazret-i Üstad, Kur'an hâdimleri olan Nur talebelerini fırtınalı siyaset hadiselerinin günlük, basit, faydasız ve fuzulî olan münakaşa ve tarafgirliklerinden kurtararak; İman ve Kur'an hizmetinde nurlu, feyizli sevaplı ve tesirli olan istihdamını muvaffakiyetle temin edip gerçekleştirdiği gibi; Küre-i Arzda cereyan eden hadiselerin altında ve neticesinde kaderin hikmet ve esrarını da; kalbinin nâfiz basireti, aklının keskin feraseti ve ruhunun hurdebîn radarıyla araştırmış ve bulmuştur. Aynı zamanda hamiyet-i İslâmiyenin gerektirdiği sâikle, Kur'an'ın menfaati ve İslâm dininin maslahatı adına zaman zaman fevkalküll bir şekilde, Kur'an'ın nuruyla

mezkûr hadiselerin iç yüzüne bakmış, gerçek mahiyet ve zübdelerini çıkarmış ve iman hizmeti çerçevesinde bazı değerlendirmelerde de bulunmuştur. Fakat Üstad'ın bu değerlendirmelerinin mihrak noktası ise; birer beşer ve insan olarak talebelerinin kâinat ve dünya hadiseleriyle fitrî alâkadarlıklarının zarurî ve hakikî ihtiyaç cihetlerini, gayet hakîmane, üstâdane ve mürşidane; ve Kur'an hizmetine fayda verecek bir şekilde beyan etmiş ve talebelerinin ve diğer ehl-i imanın asıl hakikî ve fitrî merak ve ihtiyaçlarını da böylece gidermiştir.

Hazret-i Üstad'ın bu irşad metodu, bu terbiye usulü hakikat olarak benzeri yok bir tarzdadır. Zira bütün herkesi hatta Ulema ve takva ehlini de, avam halk gibi günlük ve boğucu, sersem edici harb hadiselerinin propagandalı neşriyatı ortasında bir çeşit mütehayyir ve sarhoş etmişken; Hazret-i Üstad çok şiddetli ve kesretli îkaz ve ihtarlarla Nur talebelerini o dumanlı, sersem edici ve boğucu havanın atmosferinden çekip, çıkarıp, uzaklaştırdıktan sonra; dönüp birer insan olarak onların asıl hakikî ihtiyaç noktalarını ve gerçek merak cihetlerini -Risale-i Nurun hizmet çizgisinden ve gayesinden

69

saptırmadan- yağdan kıl çeker gibi, sâkin ve temiz bir hava içinde, o hadiselerin Müslüman halk ve özellikle Nur talebelerine hakikat

70

1088

olarak temas eden faydalı yönlerini ilmî ve mantikî değerlendirmelerden geçirdikten sonra beyan etmişlerdir.

İşte bu iki acib ve garib ve zahirde tezat gibi görünen meselenin iki tarafını karşılaştırdığımız da, hayret içinde kalmamak mümkün değildir. Amma her iki taraftaki netice ve gayeyi de idrak edebildiğimiz ve mukayesesini yapabildiğimiz zaman da, "Bin barekallah, Maşaallah bu irşad metoduna!" demekten kendimizi alamayacağımız da muhakkaktır.

Hazret-i Üstad'ın bu acib, üstadane ve hakîmane irşad metodundaki en garib ve en acib tarafı şudur ki: Radyo dinlemez, gazeteleri okumaz ve okutmaz, ağızlarda dolaşan günlük havadisleri de merak edip dinlemez olduğu halde; yani, cereyan eden hadiselerin hakikî malûmatları için hasbez-zahir tüm iletişim vasıtalarından tamamen uzak ve dışında iken; fakat müteveccih olup değerlendirmesini yaptığı zaman ise, ruhu ve yağı mesabesindeki gerçek neticelerini çekip çıkarırcasına, gayet ulvî bir üslubla beyan ve ifade etmesidir. Hadiselerin adım adım takipçisi olan en dahî diplomatların da gerçek neticesine varamıyacakları, belki çok gerisinde kaldıkları bir üslup ve usûlde dile getirmesidir.

Peki acaba bunları Üstad Hazretleri nereden öğreniyor ve nasıl bilebiliyordu?..

İşte bu sorunun cevabı madde âleminde yoktur diyebiliriz. Çünkü, bir kere kendisi esir ve menfi idi. Karakol karşısında tarassud altında idi. Ayrıca radyo, gazete, günlük havadis vesaireyi dinlemekten ve işitmekten kat'iyen iştinab etmekteydi. Ve hâkeza, maddi sebeplerden tamamen uzak olduğu halde!..

Şimdi bu söylediklerimizin, yani ahval-i âlem ve hadisatı altındaki kaderin hikmet ve esrarı noktasından, Hazret-i Üstad'ın gayet rüsûh ile hakikatı ortaya koyan değerlendirmelerinin bir kaç örneğini vermek istiyoruz:

AHVAL-İ ÂLEM VE BEDIÜZZAMAN

İKİNCİ CİHAN HARBİNİN PATLAYIŞ SEBEPLERİ VE ASILMAHİYETİ VE KADER NOKTASINDAKİ ADALET VE HİKMETLERİ:

"... Kardeşlerim, sizin hatırınız ve askerliğiniz endişesi için hadiset-i zamana baktım. Kalbime böyle geldi:

71

Menfi esasata bina edilen ve Karun gibi deyip, ihsan-ı Rabbanî olduğunu bilmeyip şükretmeyen.. Ve maddiyun fikriyle şirke düşen..Ve seyyiatı hasenatına gâlib gelen şu medeniyet-i Avrupaiyye, öyle bir semavî tokat yedi ki: Yüz senelik terakkisinin mahsulünü yaktı, tahrib edip yangına verdi.. Ve İngiliz, Fransız zulümleriyle; Avrupa'nın zalim hükümetleri

72

189

zulümleriyle ve Sevr Muahadesiyle âlem-i İslâma ve merkez-i hilâfete ettikleri ihanete mukabil, öyle bir mağlubiyet tokadını yediler ki; dünyada dahi bir cehenneme girip çıkamıyorlar. Evet, bu mağlubiyet aynen zelzele gibi ihanetin cezasıdır. (104)"

"... Adalet-i ilâhiye; İslâmiyete ihanet eden mimsiz medeniyete öyle bir azab-ı manevî vermiş ki; Bedevîliğin ve vahşiliğin derecesinden çok aşağıya düşürmüştü. Avrupa'nın ve İngilizin yüz sene ezvak-ı medeniyesini ve terakkî ve tasallut ve hâkimiyetin lezzetlerini hiçe indiren, mütemadî korku ve dehşet ve telâş ve buhran yağdıran bombaları başlarına musallat etmiş..(105)

"... Bu cihan harbinde iki hükûmet küre-i arzın hâkimiyeti için mürafaa ve muhakeme davasında bulunmaları içinde; iki muazzam dinin musalâha ve sulh mahkemesinde barışmak davası açılarak... Ve dinsizliğin dehşetli cereyanı de semevi dinlerle mücadele-i azimesi başladığı hengâmda; nev-i beşerin sosyalist tabakasıyla, Burjuvalar Tâifesinin mahkeme-i kübralarında açılan büyük davaları... (106)"

İKİNCİ CİHAN SAVAŞINDA BİZİM HÜKÛMETİN DURUMU

"... Yirmi sene evvel tab' edilen SÜNÛHAT risalesinde hakikatlı bir rü'yada, âlem-i İslâm'ın mukadderatını meşveret eden bir meclis tarafından bu asrın hesabına eski Said'den sordukları suale karşı verdiği cevabın bir parçası şimdilik tezahür etmiştir. O zaman o manevi meclis demiş ki:

"... Bu Alman mağlubiyetiyle neticelenen bu harbte Osmanlı Devletinin mağlubiyetinin hikmeti nedir?"

Cevaben Eski Said demiş ki: "Eğer gâlib olsa idik, medeniyet hatırı için çok mukaddesatı feda edecektik. (Nasıl ki yedi sene sonra edildi) ve medeniyet nâmıyla âlem-i İslâma, hususen Haremeyn-i Şerifeyn gibi mevaki-i mübarekeye; Anadolu'da tatbik edilen rejim, kolaylıkla cebren teşmil ve tatbik edilecekti. İnayet-i İlâhiye ile onların muhafazası için, kader mağlubiyetimize fetva verdi."

Aynen bu cevaptan yirmi sene sonra, yine gecede; "Bitaraf kalıp, giden mülkünü geri almakla beraber, Mısır ve Hindi de kurtararak bizimle

(104)Osmanlıca kastamonu -1 S: 22

(105) Aynı eser, S: 33

(106) Aynı eser S:109

73

1090

ittihada getirmek; (107)siyaset-i âlemce en büyük muzafferiyet kazanmak varken; şüpheli, dağdağalı, faidesiz bir düşmana (İngilize) taraftarlık göstermekle, muzaaf bir surette zararlı bir yolu tercih etmek; böyle zeki, belki dâhî insanların nazarında saklı kalmasının hikmeti nedir?" diye benden sual oldu.

Gelen cevap: (Manevi canibten geldi) Bana denildi ki: "Sen yirmi sene evvel manevî suale verdiği cevap, senin bu sualine aynen cevaptır. Yani eğer gâlib tarafı iltizam edilseydi, yine mimsiz madeniyet namına galibane, mümanaat görmeyecek bir tarzda bu rejimi âlem-i İslâma, mevaki-i mübarekeye teşmil ve tatbik edilecekti. Üç yüz elli milyon İslâmın selameti için bu zahir yanlışı görmediler, kör gibi hareket ettiler (108)"

"... Risale-i Nurun tam mutabık çıkan bir ihbar-ı gaybîsini beyan ediyorum: "Hüsrev ve Hulusî ve Rüşdü ve Re'fet gibi Risale-i Nurun çok şâkırtleri meslek-i askeriye ve bu ikinci harb-i umumiye münasebettar bir surette girmelerini ve ikinci bir harb-i umumi olacağını ve iştirâkimizi altı yedi sene evvel haber vermiş. Çünkü yirmi sekizinci Lema olan ikinci Keramat-i Aleviyenin, ikinci emarede: bahsinde beraber olsa,1940 kûsûr oluyor.. Allahü âlem o tarihte bir harb-i umumiye iştirâkimizi, yani eski müttefikle değil, belki taraftarane onun hasmıyla iştirake işaret ediyor diye haber vermiş. İşte şimdi aynı tarihteki Risale-i Nurun erkân-ı muhimmesi iştirâk ediyor...(109)"

İNGİLİZ SİYASETİ VE BİZİMKİLER:

"... Kaidemize muhalif olarak bir iki dakika siyasete bakıp bir iki kelime beyan ediyorum:

Evvela: buradaki bir kısım Risale-i Nur şâkırtleri; âlem-i İslâmda çok müstemlekâtı bulunan bir devlet, bu Anadolu hâricindeki Müslümanlara yalnız kendi menfaati için- bir derece dinlerine ilişmiyor veya ilişemiyor diye, o devletin hariç İslâmlara tatbik ettiği siyasete bütün bütün muhalif bir siyaseti takip ettiği, bu memlekette faaliyette bulunan propagandasına kapılıp o cereyana taraftarlıkla, Risale-i Nurun safvet ve halisiyetine zarar verdiğiinden o siyasî şâkırtlere dedim:

O devlet, bu memleketteki hükümete müstemlakatındaki Müslü

(107)Üstad Hazretleri Mısır ve Hindi de bizimle ittihada getirmek sözüyle; Hindistan İngiliz hakimiyeti altında bulunduğu müddetçe, Hind

74

Müslümanları hep Osmanlı hilafetiyle alakadar ve taraftar buldukları gibi,1948'de Pakistan olarak teşekkül edip ayrılan Müslümanlar da Türk Hükûmetiyle hep müttehid ve taraftar çıkmıştır. A.B.

(108) Osmanlıca Kastamonu-1 S: 27

(109) Aynı eser, S:170

75

1091

manlarısınmamak ve iltihak etmemek için eskiden beri bu vatanda dinsizliği terviç etmiş. Şimdiki ilhad, onun ifsad komitesinin eseridir.Hatta yüzde beş-on dinsizin hatırını saydı. Mesleklerini (rejim) resmen takdir ederek, yüz milyon İslâmın hatırını kırdı.. ve mağlup olduğu halde inad ve menfaati için sulhu reddetti. Küre-i arzı ateşe verdi. Madem siz bu vatanın evladısınız, burada onun propagandasına kapılmayınız ve siyasete karışmayınız..(110)"

İKİNCİ HARB-İ UMUMİDE EZİLEN MASUM MAZLUMLARA ŞEFKAT HAKKINDA

"... Şefkat-ı insaniye merhamet-i Rabbaniyenin bir cilvesi olduğundan, elbette rahmetin derecesinden aşmamak ve rahmeten-lil âlemin zatın (A.S.M.) mertebe-i şefkatından taşmamak geretir. Eğer aşsa ve taşsa, o şefkat elbette merhamet ve şefkat değildir. Belki dalâlete ve ilhada sirayet eden bir maraz-ı ruhî ve bir samak-ı kalbîdir.

Mesela, kâfir ve münafıkların cehennemde yanmalarını ve azab ve cihad gibi hadiseleri kendi şefkatine sığdırmamak ve te'vile sapmak; Kur'an'ın ve edyan-ı semaviyenin bir kısm-ı azimini inkâr ve tekzib olduğü gibi, bir zulm-u azim ve gayet derecede bir merhametsizliktir. Çünkü ma'sum hayvanları parçalayan canavarlara himayetkârane şefkat etmek, o biçare hayvanlara şedid bir gadr ve vahşî bir vicdansızlıktır.. Ve binler Müslümanların hayat-ı ebediyelerini mahveden ve yüzer ehl-i imanı su-i akibete ve müthiş günahlara sevk eden adamlara şefkatkârane taraftar olmak ve merhametkârane cezadan kurtulmalarına dua etmek, elbette o mazlum ehl-i imana dehşetli bir merhametsizlik ve şedid bir gadrdır...

.. Bir zaman eski Harb-i Umumi'de düşmanların ehl-i İslâma ve bilhassa çoluk-çocuklara ettikleri kattl ve zulümlerinden pek çok müteellim oluyordum. Fitratımda şefkat ve rikkat ziyade olduğundan tahammülüm hâricinde azab çekerdim. Birden kalbime geldi ki: O maktul ma'sumlar şehid olup Velî oluyorlar. Fâni hayatları bâkî bir hayata tebdil ediliyor.. ve zayı' olan malları sadaka hükmünde olup bâkî bir mal ile mübadele olur.Hatta o mazlumlar kâfir de olsa, ahirette kendilerine göre o dünyevî âfattan çektikleri belâlara mukabil rahmet-i ilahiyyenin hazinesinden öyle mükâfatları var ki; eğer perde-i gayb açılrsa, o mazlumlar haklarında büyük bir tezahür-ü rahmet görünüp "Ya Rabbi şükür Elhamdülillah!" diyeceklerini bildim ve kat'î bir surette kanaat getirdim ..Ve ifrat-ı şefkatten gelen şiddetli teessür ve teellümden kurtuldum...(111)"

76

(110)Osmanlıca Kastamonu-1 S: 450 -Bu parçanın tamamı yukarıda da yazıldığı halde bu makam ile münasebeti ziyade olduğundan bir kısmını tekraren kaydettik.A.B.

(111) Osmanlıca Kastamonu-1 S: 130

77

1092

"Şiddet-i şefkat ve rikkatten, bu kışın şiddetli soğuşuyla beraber manevî ve şiddetli bir soğuk ve musibet-i beşeriyeden biçarelere gelen felâketler, sefaletler, açıklar şiddetle rikkatime dokundu. Birden ihtar edildi ki:

Böyle musibetlerde kâfir de olsa, hakkında bir nevi merhamet ve mukâfat vardır ki; O musibet ona nisbeten çok ucuz düşer. Böyle musibet-i semaviye masumlar hakkında bir nevi şehadet hükmüne geçiyor.

Üç dört aydır ki, dünyanın vaziyetinden ve harbinden hiç bir haberim yokken, Avrupa'da ve Rusya'daki çoluk çocuğa acıyarak tahattur ettim. O manevî ihtarın beyan ettiği taksimat, bu elim şefkate bir merhem oldu, şöyle ki:

O musibet-i semaviyeden ve beşerin zâlim kısmının cinayetinin neticesi olarak gelen felâketten ve vefat eden ve perişen olanlar; eğer onbeş yaşına kadar olanlar ise, ne dinde olursa olsun şehid hükmündedir. Müslümanlar gibi büyük mukâfat-ı maneviyeleri o musibeti hiçe indirir.

Onbeşinden yukarı olanlar, eğer ma'sum ve mazlum ise, mukâfatı büyüktür. Belki onu cehennemden kurtarır. Çünkü, ahir zamanda madem fetret derecesinde din ve Din-i Muhammedîye (A.S.M.) bir lâkaydlık perdesi gelmiş.. Ve madem ahir zamanda Hazret-i İsa'nın din-i hakikisi hükmedecek İslâmiyetle omuz omuza gelecek, elbette şimdi Fetret gibi karanlıkta kalan ve Hazret-i İsa'ya mensub Hıristiyanların mazlumları çektikleri felâketler, onlar hakkında "şehadet" denilebilir. Hususen ihtiyarlar ve musibetzedeler, fakir ve zayıflar; müstebid büyük zalimlerin cebir ve şiddetleri altında musibet çekiyorlar. Elbette o musibet onlar hakkında, medeniyetin sefahetinden ve küfranından.. Ve felsefenin cehaletinden ve küfründen gelen günahlara keffaret olmakla beraber, yüz derece onlara kârdır diye hakikattan haber aldım. Cenab-ı Erhamürrahimine hadsiz şükrettim ve o elim elem ve şefkatten teselli buldum.

Eğer o felâketi gören zalimler ise ve beşerin perişanlığını ihzar eden gaddarlar ve kendi menfaati için insan âlemine ateş veren hodgam, alçak insî şeytanlar ise; tam müstehak ve tam adalet-i Rabbaniyedir.

Eğer o felâketi çekenler, mazlumların imdadına koşanlar ve istirahat-i beşeriye için ve esasat-ı diniyeyi ve mukaddesat-ı semaviyeyi ve hukuk-u insaniyeyi muhafaza için mücadele edenler ise, elbette o fedakârlığın manevî ve uhrevî neticesi o kadar büyüktür ki; o musibeti onlar hakkında medar-ı şeref yapar, sevdirebilir ...(112)"

78

"Aziz Siddık kardeşlerim! Bu şiddetli kışta ve manevî dehşetli ayır tarz bir kışta ve nev-i beşerin içtimaî hayatında müthiş kanlı diğer tarz bir kışta

(112) Osmanlıca Kastamonu-1 S: 212

79

1093

çırpınan biçarelere rikkat-i cinsiye ve şefkat-ı nev'iyeye cihetinden gayet derece bir hüzün ve elem hissettim. Çok yerlerde beyan ettiğim gibi, yine Erhamür-rahimîn ve ahkem-ül hâkîmin olan onların Halık-ı Kerim ve Rahiminin hikmet ve rahmeti benim kalbimin imdadına yetişti.. Manen denildi ki: Senin bu şiddet-i teessürün, o Hakim ve Rahimin hikmetini bir nevi tenkid hükmüne geçer. Rahmet-i ilâhiyeden ileri şefkat olunmaz. Hikmet-i Rabbaniyeden daha mükemmel hikmet dair-i imkânda olamaz. Âsiler cezalarını, masumlar, mazlumlar zahmetlerinden on derece ziyade mükâfatlarını alacaklarını düşün. Senin daire-i iktidarın hâricinde olan hadisata onun merhamet ve hikmet ve adalet ve rububiyeti noktasında bakmalısın!.. Ben de o lüzumsuz şiddetli elem-i şefkatten kurtuldum!...(113)"

2. CİHAN HARBİNDE TARAFLARIN DURUMU VE AHVAL-İ ÂLEM

Âlemin hadisatından olan İkinci Dünya Savaşı'nın başlangıcında bir tazaf; sefih ve merhametsiz olan medeniyetin mimsiz kısmının zâlim düsturlarına göre hareket ile, kapitalizm ve emperyalizm zulmünün en gadirli ve vahşetli prensiplerini yaşayanlarla; halk sınıfına ve hıristiyanlık dininin esasatına istinad ettiklerini ilân eden diğerleri, müthiş bir şekilde bir-biriyle boğuşurlarken ve bu berikiler ilk başlarda her tarafta galib durumunda oldukları bir sırada; Üstad Hazretleri ahval-i âlem icraatında cereyan eden hadiselerin keyfiyetlerine azıcık bakmış ve ahir zamanda Hazret-i İsa'nın nüzûlü ile ilgili vurûd eden pek çok sahih hadislerin küllî manalarının bu hadiselere bazı işaretlerinin vech-i tatbikini düşünmüş.. Ve o çok çeşitli rivayet şekilleriyle gelen hadislerin bir kısmının zuhûrunun bir köşesinin te'vilini bu hadiselerle ilgili olduğunu hissetmiş ve kaleme almıştır.

Hz.Üstad ahir zaman hadisatı hakkında evvelce yazmış olduğu bazı eserlerinde de bu hakikate çok kere temas etmiş ve ilhamî ma'nalarla o gibi hadislerin hakikatlerinden bir parçacık beyan etmiştir. Bilhassa 1938'de tanzim ve tebyiz ettiği BEŞİNCİ ŞUA' eserinde çok ilmî, hakikatli ve hadisat-ı âlemin ve adetullah'ın seyri ve cereyanı istikametinde te'villi mana ve hakikatlerini izhar etmiştir.

Ancak burada şu noktayı da kaydetmek gerekir ki; Hazret-i İsa'nın (A.S.) nüzûlünü, hadis tefsir eden bazı müçtehid âlimlerin veya büyük hadis âlimi ve râvilerinin içtihadlı istinbatlarının gösterdikleri manalar ki; "Hazret-i İsa'nın (A.S.) nüzûl hadiselerini hep âlem-i İslâmın merkezlerinde ve doğrudan doğruya İslâm alemleri içinde cereyan edeceği" şeklindedir. Lâkin Bediüzzaman, bu mevzuda gelen hadislerin mecmuundan istihrac ettiği

80

(113)Osmanlıca Kastamonu-1 S: 463

81

1094

bir mana ile; Hazreti İsa'nın nüzulünün en birinci sebep ve hikmetini, Hıristiyanlık dini ile münasebettarlığı cihetinde düşünmüş ve bu hikmetin esası da, çok geniş ve maddeten pek kuvvetli olan Hıristiyanlık dininin İslâmiyete iltihakını ve ona maddeten kuvvet sağlamak olduğunu anlamış ve hep bu istikamete göre mezkûr hadisleri tefsir etmiştir.

Bu noktadandır ki; Hazret-i Üstad bütün hayatında hep Hıristiyanlık âleminde İslamiyete maddî bir imdad, hir kuvvet geleceğini beklemiş ve zaman zaman bu hakikatin bazı parıltılarına ümidle müteveccih olmuştur.

İşte burada da, İkinci Cihan Harbi sıralarında, ahir zaman hadiselerinden haber veren bir hadis-i şerifi şöylece tev'il edip tefsir etmiştir:

"Küçük Hüsrev olan Feyzî'nin ve Emin'in suallerine bir cevap olarak ve haşa hurafe diye tevehhüm edilen bir rivayetin bir mu'cize-i gaybiyesidir:"

"Ahir zamanda Hazret-i İsa (A.S.) nüzulüne ve Deccalı öldürmesine ait ehadis-i sahihanın ma'nay-ı hakikleri anlaşılmadığından; bir kısım zâhiri ulemalar, o rivayet ve hadislerin zahirine bakıp şüpheye düşmüşler veya sıhhatini inkâr edip veya hurefevâri mana verip, adeta muhal bir sureti bekler bir tarzda avam-ı müslimine zarar verirler. Mülhidler ise, bu gibi zahirce akıldan çok uzak hadisleri serrişte ederek hakaik-i İslâmiyeye tezyifkârane bakıp taarruz ediyorlar.

Risale-i Nur bu gibi ehadis-i müteşabihinin hakiki te'villerini Kur'an'ın feyziyle göstermiş- Şimdilik nümüne olarak bir tek misal beyan ederiz şöyle ki:

"Hazret-i İsa (A.S.) Deccal ile mücadelesi zamanında, "Hazret-i İsa onu öldüreceği vakitte, on arşın yukarıya atlayıp; sonra kılıncı onun dizine yetiştirebilir" derecede, vücudca Deccalın heykeli, Hazret-i İsa'dan büyüktür diye mealinde rivayet var.

Demek Deccal, Hazret-i İsa Aleyhisselâm'dan on, yirmi misli yüksek kametli olmak lâzım gelir.

Bu rivayetin zahiri ifadesi, sırr-ı teklife ve sırr-ı imtihana münafi olduğu gibi, nev-i beşerde carî olan âdetullah'a da muvafık düşmüyor. Halbuki bu rivayeti, bu hadisi haşa muhal ve hurafe zanneden zındıkları iskât... ve o zahiri aynı hakikat itikad eden ve o hadisin bir kısım hakikatlerini gözleri gördükleri halde, daha intizar eden zâhiri hocaları dahi ikaz etmek için bu

82

zamanda da aynı hakikat ve tâm muvafık ve mahz-ı hak müteaddit manalarından bir manası çıkmıştır, şöyle ki:

İsevilik dini ve o dinden gelen adet-ı müstemirresini muhafaza hesa

83

1095 bına çalışan bir hükümet(1) ile; resmi ilanıyla zulmetli pis menfaati için dinsizliğe ve bolşevizme yardım edip tervic eden diğer bir hükümet(2) ki, yine hasis menfaati için İslâmlarda ve(3) Asya'da dinsizliğin intişarına taraftar olan fitnekâr ve cebbar hükümetlerle muharebe eden evvelki hükümetin şahs-ı manevisî temessül etse.. Ve dinsizlik cereyanının bütün taraftarları da bir şahs-ı manevisî temessül eylese; üç cihette bu müteaddit manaları bulunan hadisin bu zaman aynen bir manasını gösteriyor.

Eğer o galib hükümet, netice-i harbi kazansa, bu işarî mâna dahi bir manay-ı sarih derecesine çıkar. Eğer tâm kazanmasa da yine muvafık bir mana- yı işerfidir.

Birinci cihet: Din-i İsevînin hakikatini esas tutan İsevî ruhanîlerinin cemaatı ve onlara karşı dinsizliği tervice başlayan cemaat tecessüm etseler; bir minare yüksekliğinde bir insanın yanında bir çocuk kadar da olamaz.

İkinci cihet: Resmî ilâniyle Allah'a istinad edip "Dinsizliği kaldıracığım, İslâmiyeti ve İslâmları himaye edeceğim" diyen bir hükümet, yüz milyon kûsûr iken; dört yüz milyona yakın nüfusa hükmeden bir diğer devlete.. Ve dört yüz milyon nüfusa yakın ve onun müttefiki olan Çin'e ve Amerika'ya.. Ve onlar ise, zahîr ve müttelik oldukları olan bolşeviklere gâlibane öldürücü darbe vuran hükümetteki muharib cemaatın şahs-ı manevisiyle, mücadele ettiği dinsizlerin ve taraftarların şahs-ı manevileri tecessüm etse; yine minare boyuda bir insana nisbeten küçük bin insanın nisbeti gibi olur.

Bir rivayette "Deccal dünyayı zabteder" manası ekseriyet-i mutlaka ona taraftar olur demektir. Ve şimdide öyle oldu.

Üçüncü cihet : Küre-i arzın dört kıt'aları içinde (114) en küçüğü olan Avrupa'nın ve bu kıt'anın dörtte biri olmayan bir hükümetin memleketi; ekser Asya, Afrika, Amerika, Avusturalya'ya karşı galibane harp ederek; Hazret-i İsa'nın vekâletini dava eden bir devlet ile beraber;(*) dine istinad edip, çok müstebidane olan dinsizlik cereyanlarına karşı semavî paraşütlerle muhabere ve mücadele eden o hükümet ile,

ötekilerin şahs-ı manevileri insan suretine girse; ceridelerin eskiden beri yaptıkları gibi, devletlerin kuvvetlerini ve hükûmetlerin derecelerini göstermek nev'inden, o manevî şahıslar dahi ruy-i zemin ceridesinde bu asır sahifesinde insan suretinde tersim ve tasvirleri gibi temessül etseler; aynen ve tam tamına hadis-i şerifin mucizane ihbar-ı gaybîsi nev'inden beyan ettiği hadise-i ahir zamanın müteaddid manalarından tam bir manası çıkıyor. Hatta “şahs-i

84

İsa'nın semavattan nüzulü” işaretiyle, bir mana-yı işaretisi olarak; Hazret-i İsa'yı (A.S.) temsil ederek

(1) Bu hükümet İtalya ve Almanya'dır. A.B.

(2) Bu ise Rusya'dır. A.B.

(3) Bu da İngiliz hükümetidir. A.B.

(114) Avusturya dikkate alınmamış-Müellif

(*) 2.Cihan harbinde Almanlar'ın İtalyanlar ile ittifakı demektir. A.B.

85

1096 ve namına hareket eden bir taife dahi, şimdiye kadar işitilmemiş ve görülmemiş bir tarzda tayyarelerle, paraşütlerle semadan bir bela-i semavî gibi nüzûl ettiriyor, düşmanların arkasına indiriyor. Hazret-i İsa'nın nüzûlünün maddeten bir misalini gösteriyor.

Evet, hadis-i şerifin ifadesiyle Hazret-i İsa'nın semavi nüzulü kat'i olmakla beraber, mana-yı işaretisiyle başka hakikatleri ifade ettiği gibi, bu hakikate de mu'cizane işaret ediyor... (115) ”

“... Ahmedin rü'yası çok mübarek ve güzeldir. Hazret-i İsa'nın kuvvetli sadasını işitmek, İsevîlerden kuvvetli bir imdat hizb-i Kur'an'a iltihak etmeye işaret olabilir...(116)”

“...İşarat-ı Kur'aniyenin bu zamanımıza temas eden küçük bir şua'ı bugün sure-i Vel-Asr'i nükte-i i'caziyesi münasebetiyle; Sure-i fîl'den ma'nay-ı işarî tabakasından tevafuk düsturuna istinaden bir nüktelerini beyan etmem ihtar edildi, şöyle ki:

Sure-i ... meşhur ve tarihî bir hadise-i cüz'iyeyi beyan ile, küllî ve her asırda efradı bulunan o gibi ve ona benzeyen hadiseleri ihtar ve tabakat-ı işariyeden her tabakaya göre bir manayı ifade etmek, uzun asırlarda umum nev'i beşerle konuşan Kur'an-ı mu'ciz-ül beyanın belagatının muktezası olmasından, bu kudsî sure, bu asrımıza da bakıyor, ders veriyor. Fenaları tokatlıyor. Manay-i işarî tabakasından bu asrın en büyük hadisesini haber vermekle beraber; dünyayı her cihetle dine tercih etmek ve dalâlette gitmenin cezası olarak; cifir ve ebced ile üç cümlesi aynı hadisenin zamanına tetabuk edip işaret ediyor.

Birinci cümlesi: Kâ'be-i Muazzama'ya hücum eden Ebrehe askerlerinin başlarına Ebabil tayyareleriyle semavî bombalar yağdırmasını ifade eden

Cümle-i kudsiyesi 1359 edip, dünyayı dine tercih eden ve nevi beşeri yoldan çıkararak medeniyetçilerin başlarına semavî bombalar ve taşları yağdırmasına tevafukla işaret ediyor.

İkinci Cümlesi: ... kelime-i kudsiyesi, eski zaman hadisesindeki Kâ'be'nin nurunu söndürmek için, hilelerle hücum edenlerin kendileri yokluk zulûmat dalâletinde aksülamel ile aleyhlerine dönmesiyle tokat

yedikleri gibi; bu asrın aynen hilelerle, desiselerle, zulümlerle edyan-ı semaviye kabesini, kıblegâhını dalâlet hesabına tahribe çalışan cebbar, mağrur ehl-i dalâletin tatlil ve idlallarına semavî bombalar tokadıyla cezalanmasına aynı tarihi kelime-i kudsiyesi 1360 makam-ı cifrisiyle tevafuk edip işaret ediyor.

86

(115) Osmanlıca Kastamonu-1 S:146-149

(116) Aynı eser S:251

87

1097

Üçüncüsü cümle-i kudsiyesi Resul-i Ekrem Aleyhisselatü Vesselâm'a hitaben: "senin mübarek vatanın ve kıblegâhın olan Mekke-i Mükerrema'yi ve Ka'be-i Muazzama'yı harîkulade bir surette düşmanlarından kurtarmasını ve o düşmanları nasıl bir tokat yediklerini görmüyor musun?" diye mana-yı sarhiyle ifade ettiği gibi; bu asra dahi işaret eden o cümle-i kudsiye mana-yı işarisiyle der ki: "Senin dinin ve islâmiyetin ve Kur'an'ın ve ehl-i hak ve hakikatin cebbar düşmanları olan dünyaperest ve dünyanın menfaati için mukaddesatı çiğneyen o ashab-ı dünyaya, senin Rabbin nasıl tokatlarla cezalarını verdiğini görmüyor musun? Gör, bak!.." diye manay-ı işarisiyle bu cümle aynen makam-ı cifrisiyle tam 1359 tarihiyle aynen sfat-ı semaviye nev'inden semavî tokatlarla islâmiyete ihanet cezası olarak... diye manay-ı işarî ifade ediyor. Yalnız yerinde gelir. Fil kalkar, dünya gelir.

Bu fil lafzı kalkmasının sırrı; eski zamanda dehşetli fil-i Mahmudî azametinde, heybetine dayanmış hücum etmişler. Şimdi ise, dünya servetine ve malına ve o servetle filolar teşkil edip; hatta kırk milyon bir millet, o fil gibi filolarla dört yüz milyonu esaret altına almış.. Ve Avrupa medeniyetçileri medeniyetin mehasiniyle, iyilikleriyle, menfaatleriyle değil; Belki medeniyetin seyyiatı ile ve sefahetiyle ve dinsizliğiyle üç yüz elli milyon Müslümünların her tarafta hâkimiyetlerini imha edip istibdadına serfûrû etmiş ve musibet-i semaviyeye sebebiyet vermiş.. Ve dünyaperest gaddar zalimler zulümlerine ceza olarak tokatlar gelmeye ve masumlar ve mazlumlara fanî mallarını ve hayatlarını ahiretlerine çevirmek ve kıymettar eylemek ve dünyadaki günahlarına keffaratüz-zünub etmeye kader-i İlahi'ye fetva verdiler.

Ben bir buçuk senedir, dünyaperestlerin o musibetten vaziyetlerini ve sefahatlarını ve Harb-ı Umumi safhalarını kat'iyen bilemiyordum. Fakat iki sene evvelki vaziyetleri bu sûre-i kudsiyenin manay-ı işarî tabakasından tokatlar, tam tamına onların başlarına iniyorlar ve sûrenin bir manay-ı işarisini tam tefsir ediyorlar...

Evet bu tokattan pür-şer beşer şirkten şükre girmezse ve Kur'an'a tarziye vermezse, melaike elleriyle de ahcar-ı semaviye başlarına yağacağı bu sûre bir mana-yı işariyle tehdit ediyor.(117)"

ZELZELELER HAKKINDA

88

Hazret-i Üstad Bediüzzaman Kastamonu da iken, Türkiye de bir kaç dehşetli zelzele vuku buldu. Bunlardan en büyüğü 27-28 Aralık 1939'da vuku bulan Erzincan ve İzmir zelzeleleridir. Bu zelzelelerde Erzincan mah

(117) Osmanlıca Kastamonu-2 S: 432-435

1098 völdü, kırkbin ölü verdi. İzmir'de de büyük tahribat vuku' buldu.

20 Haziran 1943 Adapazarı ve Geyve civarında da müthiş bir zelzele oldu. Büyük zayıatlar oldu. Hazret-i Üstad, bu zelzelelerin ehl-i dalâlet ve tuğyanın dalâletleri yüzünden bir eser-i gazab-ı ilâhi olarak vuku' bulduğunu, fakat içinde masumların yanmasını da; kendilelerinin şehid, mallarının sadaka olduğunu yazdı. Hatta Erzincan zalzelesi münasebetiyle kaleme almış olduğu küçük bir risalecik, Ondördüncü Söz'ün zeyli olarak ilhak edildi. Bu mevzu'da talebelerine yazdığı bir mektupta da şöyle diyordu:

"... Size bu defa, bu zelzele münasebetiyle hem insî hem manevî taraftan sorulan beş-altı küçük suallere gayet kısa cevaplar gönderiyorum. Ondördüncü Söz'ün ahirindeki bahse bir tetimmedir.(118) O cevaplar dahi hem manevî ihtar ile, hem mühim noktalarda beni sükûta mecbur etmek ile hissettim ki size faydası var.(119)"

Erzincan zelzelesi münasebetiyle yazılmış parçadan sadece son ve yedinci sual ve cevabı yazıyoruz:

"Yedinci Sual: Bu hadise-i arziye, bu memleketin ahali-i İslâmiyesine bakması ve onları hedef ittihaz etmesi ne ile anlaşılıyor? ve neden Erzincan ve İzmir taraflarına daha ziyade iliştiriyor?..

Elcevab: Bu hadise hem şiddetli kışta, hem karanlıklı gecede, hem dehşetli soğukta, hem Ramazan'ın hürmetini tutmayan bu memlekete mahsus olması, hem tahribatından intibaha gelmediklerinden, hafifçe gafilleri uyandırmak için o zelzenenin devam etmesi gibi, çok emarelerin delâletiyle bu hadise ehl-i imanı hedef edip, onlara bakıp namaza ve niyaza uyandırmak için sarsıyor ve kendisi de titriyor.

Bıçare Erzincan gibi yerlerde daha ziyade sasmasının iki vechi var:

Biri: Hataları az olmak cihetiyle, temizlemek için ta'cil edildi.

İkincisi: O gibi yerlerde kuvvetli ve hakikatlı iman muhafızları ve İslâmiyet hâimleri az veya tam mağlub olmak fırsatıyla, ehl-i zendekanın orada te'sirli bir merkez-i faaliyet te'sis etmeleri cihetiyle en evvel oraları tokatladı, ihtimali var...(120)"

20 Haziran 1943'de Adapazarı ve civarında vuku' bulan zelzeleyi de Üstad şöyle değerlendiriyordu:

"Medar-ı ibret ve hayret bir hadise:

Risale-i Nur'un erkân-ı mühimmesinden bir zat yazıyor ki: Adapazarı

(118) Bu bahis gibi birde 1930'larda İzmir civarında vuku' bulan bir zelzele münasebetiyle yazılmış ve "Gafil kafaya bir tokmaktır" başlığıyla ondördüncü Söz'e ilhak edilmiş bir parça daha vardır. A.B.

(119) Osmanlıca Kastamonu-1 S: 23

(120)Ondördüncü Sözün Zeyli

1099 zelzelesinin aynı gününde, zelzeleden bir kaç saat evvel, umumî ve herkese göstermek için bir büyük tiyatro teşekkülüyle ve oyuncu kızlarından dört güzelini çırılçıplak olarak alayıyla çarşı ve pazarda gezdirerek o cazibelere kapılan, tiyatro binasında toplanan bin kişiden fazla seyirciler, oyun başlarken birden bire arz kemal-i hiddet ve gayzla onların hayasız yüzlerini dehşetli tokatladı, mahvedip zir ü zeber etti.. Ve o binayı hâk ile yeksan eyledi.

Ben dünyanın bu nevi hadiselerinden iki senedir hiç haberim yoktu, bakmıyordum. Fakat bu günlerde hem Hüsrev hem kahraman Çelebî zelzeleden haber vermeleri.. Ve Hüsrev ve rüfekasının kanâatiyle Isparta'nın gürültülü zelzelesi karşısında, Risale-i Nur'un kuvvetli bir kalkan olmasıyla hiçbir zarar vermemesi.. ve Risale-i Nura muarız bir hocanın bütün hasılatını mahveden dolu o muarıza hâs kalması, başkalarına ilişmemesi bir derece kanaat verir ki; ekser vilâyetlere giren ve Adapazarı'na girmiyen Risale-i Nurun ehemmiyetli bir esası olan tesettür şiarını bu derece açık ihanetiyle, Risale-i Nur onların yardımlarına koşmamış diye yalnız bu hadiseye baktım.

Said-iNursi(121)

Daha sonra, Denizli hadisesi ile hapse giren Nur talebelerinden Hüsrev Altınbaşak, hem bu iki zelzele hadisesini, hem de 27 Kasım 1943 de Corum, Tokat, Amasya ve Kastamonu'da vuku' bulan zelzele hadisesiyle beraber; 1 Şubat 1944'de Bolu, Gerede ve Düzce civarında vuku' bulan zelzeleler hadisesinin her birisi Risale-i Nur ve talebelerine ilişme hadiselerine tevafuk ettiğini ispatlı şekilde yazmış.. Üstad Hazretleri de onu tasdik etmiştir. Yerinde ve sırasında kısmen kaydedilecektir. İnşallah.

KASTAMONU'DA HÜKÜMET ADAMLARININ BEDİÜZZAMAN'A KARŞI TUTUM VE MUAMELELERİ

Bu faslın başından buraya kadar yer yer kaydettiğimiz Üstad Bediüzzaman'ın fiil, hareket ve hizmet şekillerini ortaya koyan, onun ifade ve beyanlarından şeksiz, şüphesiz anlaşılmalı olduğu üzere; O, hükümetin, idarenin, asayişin ve nihayet siyasî hadise ve işlerin tamamen dışında kalmış olduğu görülmüştür. Hatta Üstad Hazretleri bu gibi şeylerle zihnen meşguliyeti de abes gördüğü halde; ve onun bu hali hükümet ve idarecilerce de çok yakından ta'kib edilip görülmesine rağmen; Kastamonu'da iken, hükümet ve idareciler tarafından ona uygulanan

92

muamele ve tecessüs politikasının nümunelerinden ve Hazret-i Üstad'ın bunlara karşı zaman-zaman hakikat-i hali dile getiren ifadelerinden bazı örnekler vermek istiyoruz. Bu ifadeler,

(121)Osmanlıca Kastamonu-2 S: 495

93

1100

talebelerine hem beray-i ma'lûmât, hem de ders olsun diye kaleme alınmış şeylerdir. Yoksa hükümete herhangi bir müracaatı olmamıştır.

"... En ziyade bize nezaretle, bizimle meşgul ve siyasetle alâkadar mühim bir me'mur yanıma geldi. Ona dedim ki: Bu on sekiz senedir sizlere müracaat etmedim ve hiç bir gazete okumadım. Bu sekiz ayda bir defa "cihanda ne oluyor" diye sormadım. Üç senedir, burada işitilen radyoyu dinlemedim. Tâ ki, kudî hizmetimize manevî zarar gelmesin.

Bunun sebebi şudur ki: İman hizmeti, İman hakaiki bu kâinatta her şeyin fevkindedir. Hiç bir şeye tabi' ve alet olamaz. Fakat bu zamanda ehl-i gaflet ve dalâlet ve dinini dünyaya satan ve bâki elmasları şişeye tebdil eden gafil insanlar nazarında o hizmet-i İmaniyeyi hariçteki kuvvetli cereyanlara tabi' veya alet telâkki etmek ve yüksek kıymetlerini umum nazarında tenzil etmek endişesiyle, Kur'an-ı Hakimin hizmeti bize kat'î bir surette siyaseti yasak etmiş. Sizler ey ehl-i siyaset ve hükûmet! Evham edip bizlerle uğraşmayınız!.. Bilâkis teshilat göstermeniz lâzım... Çünkü hizmetimiz, emniyet ve hürmet ve merhameti te'sis ile, hem asayiş, hem inzibatı, hem hayat-i içtimaiyeyi anarşilikten kurtarmaya çalışıp, sizin hakiki vazifenizin temel taşlarını tesbit ediyor, takviye ediyor... (122)"

"Daimî hizmetinde bulunan Risale-i Nur Şâkirtleri tarafından olan bir suale cevabtır:

"Sual: Bu kadar zamandır hizmetinizde bulunuyoruz. Dünyaya, hayat-ı içtimaiyeye ve siyasete dair bir alâkanızı ve merakınızı görmedik. Daima iman ve ahiret dersinden başka bir meşgalenizi görmüyoruz. Öyle anlamışız ki; bu on sekiz senedir vaziyetiniz böyle imiş. Nedendir ki, Isparta'da hiç bir şey yok iken, memleketi heyecana getirip, sizi mahkemeye verdiler(123) ve yüzer, kardeşinizi dört ay mahkeme tetkikatı neticesinde, dünya ile siyaset ile alakaya dair hiçbir şey bulamadılar. Yalnız kendilerini ve mahkemelerini ebedi mahçup edecek bir bahane buldular.. Ve yüzden yalnız beş on adama beş- altı ay ceza verdiler.

Hem burada altı seneden ziyade karakolun nezareti ve nazarı altında, oturduğun odanın pencereleriyle daima senin her vaziyetin karakolca görüldüğü halde, bundan iki üç ay evvele kadar her vakit gizli aşikâr seni tarassud ve kaç defa taharrî etmeleri, dostları senden kaçırmak için tahkikatlarla sana en mühim ve karışık bir siyasetçi gibi bakmaları nedendir? Biz bundan hem müteessir hem mütehayyiriz. Ancak iki üç aydır

94

yanınıza serbest gelebiliyoruz. Evvelde korkarak gizli gelebilirdik. Bu meseleyi bize izah et!"

(122)Osmanlıca Kastamonu-2 S: 260

(123)Eskişehir Mahkemesi demektir. A.B.

95

1101

Elcevab: Ben de sizin gibi, belki sizden çok ziyade bu vaziyetten hem hayret hem taaccüb ediyordum. Bu sualinizin izahlı cevabı, yirmiyedinci lem'a olan mahkemeye karşı müdafaat lem'asıyla, onaltıncı mektup risalesidir. Şimdilik kısaca bir iki esas beyan ediyorum.

Birincisi: Asayiş te'min ve idare me'murları, inzibat polisleri ve komiserleri bize ve mesleğimize karşı, değil tevehhüm-kârane taarruz ve evhama düşmek, belki himayet-kârane teşvik ve teşçi' etmek vazifelerinin muktezasıdır. Çünkü onların vazifelerinin temel taşı: hürmet, merhamet, helâl haramı bilmekle, itaat düsturuyla hayat-ı içtimaiye emniyet dairesinde cereyan edebilir. Risale-i Nur hayat-ı içtimaiyeye baktığı vakit, bu esasları te'min ediyor. neticesi de bilfiil görülmüş... Risale-i Nurun en mühim merkezi Isparta ve Kastamonu olduğundan, sair memlekete nisbeten zabıta me'murları insaf ile dikkat etseler, Risale-i Nurun onlara parlak yardımını görecekler. Hem talebelerinde bu kadar kesret ve kuvvet

ve hak ellerinde bulunduğu halde, asayişe hiç bir zararı dokunmadığını.. ve talebelerden bin adam, on adam kadar hayat-i içtimaiyeye zarar vermediklerini kalbi bozuk olmıyan görür...

Bu kardeşiniz siz de biliyorsunuz, bu on sekiz senedir o kadar muhtaç olduğum halde; siyasete, hayat-i içtimaiyeye temas etmemek için hükûmete karşı bir tek müracaatım olmadığını(124) ve bu on sekiz aydır küre-i arzın bu hercü mercinde bir tek defa ne sual ve ne de merak etmek ve ne de anlamak ve ne de medar-ı sohbet etmediğimi, hatta şimdi sulh olmuş mu, harb bitmiş mi, İngiliz ve Alman'dan başka kimler harb ediyor bilmediğimi biliyorsunuz. Hem herkesi geveze ve sersem eden ve üç seneden beri odamdan işitilen radyoyu iki defadan başka ne dinlediğimi ve ne de sorduğumu benimle beraber olan sizler biliyorsunuz. Bu derece bu vaziyetlere karşı alâkasız ve lâkayd bir adamın ta'kib ettiği mesleğe taarruz eden ve evhama düşüp tarassudla sıkıntı veren, ne derece insaftan uzak düştüğünü en insafsız da tasdik eder.

İKİNCİ ESAS: Ey kardeşlerim! Sizler biliyorsunuz ki, bizim mesleğimiz benlik, enaniyet, şan' u şeref perdesi altında makam sahibi olmaktan, öldürücü zehir gibi ondan kaçıyoruz. Onu ihsas eden halâttan şiddetle içtinab ediyoruz. Elbette burada altı yedi sene gözünüzle ve yirmi seneden beri tahkikatınızla anlamışsınız ki; ben şahsıma karşı hürmet ve makam vermek istemiyorum. Sizleri o noktada şiddetle takdir etmişim. Benim haddimden fazla mevki' vermeyiniz diye sizden darılıyorum.

96

(124)Üstad Bediüzzaman Hazretleri 1926 yılı başlarından 1946 yılı sonuna kadar o kadar haksız yere ta'ciz, tarassud, nefyler ve saire gördüğü halde, bir tek defa hükûmete "Bu muameleler ne içindir. Neden yapıyorsunuz.? " yahut da "Şu ihtiyaçlarım var, Kanunî şu işlerimi istiyorum" diye hiç bir müracaatta bulunmamıştır. Fakat 1946 dan 1949 a kadar zulüm ve ta'cizler artık Son safhaya geldiği için, hakikat-ı hali beyan eden bezi istidaları varid olmuştur. A.B.

97

1102 Yalnız Kur'an-ı Hakimin bu zamanda bir mu'cize-i maneviyesi olan Risale-i Nur hesabına ve ben de onun bir şâkirdi olmak haysiyetiyle, ona karşı tasdikârane teslimi ve irtibatı şâkirane kabul ediyorum.

İşte bu derece enaniyetten ve benlikten ve şan u şeref nâmı altındaki riyakârlıktan kaçmayı düstur-u hareket ittihaz eden adamlara karşı ehli-i hükûmetin, ehli-i idare ve zabitanın evhama düşmeleri ne kadar ma'nasız, lü-zumsuz olduğunu divaneler bile anlar.

Kardeşiniz

Said-i Nursi(125)"

"Selahaddin Çelebî, bugün beş ay Ankara'ye bir vazife ile gitmek için buraya geldi. Bir hafiye onu takib edip, o da arkasından girdi. Ben de o casusa (126)-Selahaddin kalktıktan sonra- dedim ki: Risale-i Nur ve ondan tam ders alan şâkirtleri, değil dünya siyasetlerine, belki bütün dünyaya karşı da Risale-i Nuru alet edemeyiz ve şimdiye kadar da etmemişiz. Biz ehli-i dünyanın dünyalarına karışmıyoruz. Bizden zarar tevehhüm etmek divaneliktir.

Evvela: Kur'an bizi siyasetten men'etmiş... Tâ ki, elmas gibi hakikatları ehli dünya nazarında cam parçalarına inmesin.

Saniyen: Şefkat, vicdan, hakikat bizi siyasetten men' ediyor. Çünkü tokata müstehak dinsiz münafıklar Onda iki ise, onlarla müteallık yedi sekiz ma'sum, biçare çoluk çocuk, zaif, hasta ihtiyar var... Belâ, musibet gelse, o sekiz masumlar o belâyâ düşecekler. Belki o iki münafık dinsiz daha az zarar görecektir. Onun için siyaset yoluyla idareye, asayiş ihlâl tarzında; neticenin husul'u de meşkûk olduğu halde girmek, Risale-i Nurun mahiyetindeki şefkat, merhamet, hak, hakikat şâkirtlerini men' etmiş...

Salisen: Bu vatan, bu millet ve bu vatandaki ehl-i hükûmet ne şekilde olursa olsun, Risale-i Nur'a eşedd-i ihtiyaç ile muhtaçtırlar. Değil korkmak veyahut adavet etmek, en dinsizleri de onun dindarane, hakperestâne düsturlarına taraftar olmak gerektir. Meğer ki, bütün bütün millete, vatana, hâkimiyet-i İslâmiyeye hıyanet ola... Çünkü bu millet, vatan, hayat-ı içtimaiyesi ve siyasiyesi anarşilikten kurtulmak ve büyük tehlikelerden halâs olmak için beş esas lâzım ve zarurîdir:

1- Merhamet...

2- Hürmet...

98

3- Emniyet...

(125) Osmanlıca Kastamonu-2 S: 275

(126)Bu hadise Denizli hapis hadisesinden iki üç ay önce olduğunu göstermekle beraber, zamanın hükûmeti, içine düştüğü garazlı evham ve planlarını da ihsas ettirmektedir. A.B.

99

1103

4- Haram, helâli bilip haramdan çekinmek...

5- Serseriliği bırakıp, itaât etmektir.

İşte Risale-i Nur hayat-ı içtimaiyeye baktığı vakit, bu beş esası temin edip; hem asayişin temel taşını tesbit ve temin eder.

Risale-i Nura ilişkinler kat'iyen bilsinler ki; onların ilişmesi anarşilik hesabına vatan ve millet ve asayişe düşmanlıktır.

İşte bunun hülâsasını o casusa söyledim, dedim ki: Seni gönderenlere böyle söyle. Hem deki: On sekiz senedir istirahati için hükûmete müracaat etmiyen.. Ve yirmi bir aydır dünyayı herc' ü merc eden harplardan hiçbir haber almıyan ve çok mühim makamlarda çok mühim adamların dostâne temaslarını istiğna edip kabul etmiyen bir adam; Ondan korkup, tevehhüm edip, dünyanıza karışmak ihtimaliyle evhama düşüp tarassudlarla sıkıntı vermekte hangi ma'na var? Hangi mashalat var? Hangi kanun var?... Divaneler de bilirler ki; ona ilişmek divaneliktir.(127) O casusa dedik. O casus da kalktı gitti..(128)"

ŞEYH ABDÜLHAKİM HADİSESİ VE BEDİÜZZAMAN

Yukarda, Hz.Üstad'ın beyanlarından da anlaşılmiş olduğu vechile; zamanın hükûmeti, özellikle Reis İsmet İnönü, Türkiye'de gittikçe Risale-i Nurun revacı ve parlaması karşısında, Üstad'a türlü türlü zulümlü tarassutlar, tecessüs ve tazyiklerin yanında, Risale-i Nurun revacını kösteklemek maksadıyla, zahire göre

hükûmet olarak din ile ve din ehli ile bir nevi musalâha etmek.. ve bu maksadla güya din namına ve perdesi altında görünen bazı zındık habislerin eserlerini Risalei Nur'a karşı çıkarıp neşretmek.. Ve bu arada bazı meşhur hoca ve şeyhleri de Risale-i Nur'a karşı çıkararak, tenkid ettirmek gibi plânlar da uygulanmaktaydı.

İşte bunlardan birisi de, İstanbul'da ün yapmış meşhur ve sülale sâhibi Şarklı bir şeyhi Üstad'ın aleyhine geçirmeyi sağladılar. Bu şeyh olan zat, zâhiri sebep olarak, Hazret-i Üstad'ın Birinci Şua'da bazı Kur'an ayetlerinin işarî ve remzî manalarının külliyyetinde, cifer ve ebced tevafuklarıyla, bu asırdaki bazı işaretli tezahürlerini istihraç edip beyan etmesini tenkid mevzuu yapmaya başladı.

(127) Üstâd'ın bu cümlesinin bir, zâhirî bir de mâ'nevî mânâsı olsa gerektir. Zâhire göre tamâmen suçsuz ve onların işine ve siyasetine karışmadığı

100

halde, ona ilişmenin boş yere ahmâkâne, beyhûde ve zararlı olduğu için... Mânevi mânâyâ göre de ; Çünkü obir me'mur-u ilâhîdir. Allah (C.C.) onunla ve onun Risâle-i Nûrûyla bu dini tecdid ve takviye edecektir. Öyle ise, Allah (C.C.)'in irâdesine karşı gelmek ahmaklıktan, divânelikten başka ne ile târif edilebilir. A. B

(128) Osmanlıca kastamonu-2, s: 452.

101

1104

Şeyhin kendi mantığına göre güya Hazret-i Bediüzzaman o ayetleri, daha doğrusu Kur'anı kendi keyfine göre tevil edip manalandırıyor diye Üstadın aziz şahsiyetini ta'n etmeye girişmişti. Hatta bu vesileyle Üstadın cinsiyetini, köylülüğünü vesairesini de diline dolayarak gıybet etmeye başladı.

Hazret-i Üstad, bu hadiseye çok müteessir olmuştu. Hem hemşehri, hem sülâle sahibi ve Âl-i Beyte mensub, hem mutasavvıf ve hem de âlim bir zâtın yanlış anlama, Korku evhamı ve hissiyata bina' edilen bu dehşetli hatasıyla vartaya düşmesinden ziyadesiyle rencide oldu. Hadisenin başlangıcında Hazret-i Üstad bu zatı, şer'î ve ilmî kaideler içerisinde hakikate ve insafa çağırıyor ise de, fakat Üstad'ın bu hakperestane mektuplarına hiç kulak verilmedi. Bunun üzerine Hazret-i Üstad şiddetli cevaplar vermeye mecbur oldu.. İkaz etti. Onun akrabası ve Üstad'ın eski talebelerinden Seyid Şefik Hocayı araya koydu. Ancak bu zat, yine de dinlemeden ve Üstad'ın cevaplarını okumadan gıybetlerine devam ediyordu. Üstad ise, bu zatın sebepsiz, birden bire böyle ortaya atılmasının maddî- ma'nevî sebeplerini araştırdı ve bazı talebelerini araştırmaya sevk etti. Elde edilen bir çok maddî mane'î sebeplerin içerisinde en başta geleni bu idi ki; hadisenin arkasında hükûmetin destek ve plânıyla; hükûmette meb'us bulunan o zatın yakın akrabaları vasıta edilerek, dolap çevrildiğini ve bu plânın arkasının arkasında da, gizli din düşmanı zındık ve habis bazı çevrelerin rol oynadıkları öğrenildi. Yani o zatın şöhretinden ve ünlü şahsiyetinden böyle tuzaklı bir yolda istifade etmek plânını onlar hazırlamışlardı. O zat hem ihtiyar, hem hassas, hem de evhamlı olmasıyla da, o planın onun eliyle tatbik edilmesine çok uygun bulunmuştu. O zata Üstad'ı şöyle intikal ettiriyorlardı: Sözde Bediüzzaman Hazretleri, Türkiye'de Şeyh Said tarzında veya Menemen hadisesi gibi bir ihtilâl hazırlığını yapıyor da, Kur'an'dan da bazı ayetlerin kendisinden haber verdiğini işaaya çalışıyor diye... Plân, zamanın hükûmetinin desteğiyle de, gizli zındık mülhidlerce, Denizli hadisesinden bir buçuk sene öncesinden hazırlanmıştı. Mübarek şeyhe de o şekilde durum intikal

ettirilince; güya kendini ondan teberr ettirmek ve temize çıkarmak.. ve bu arada mevhum ve hayalî ve asl u faslı bulunmıyan bir siyasî hadisenin müteşebbisi olacak olan Bediüzzaman'ı da ktleme ile meseleyi halletmek gibi hayalî ve vehmi bir atmosferde didinmeye başladı. Lâkin hadise neticesinde ve her şeye rağmen, hkmetin verdiği evham ve aldatılmışlığının beyhude çabası da, yine onu kurtaramadı. Denizli hadisesinde onu da rahatsız ettiler. Denizli'ye kadar getirdiler ve ifadelerini aldılar ve saire ve saire, Her ne ise ...

102

1105

İstanbul da, bu zat, i'tiraz-vri tenkidli ve gıybetli konuşmalarını yapmakta devam etmekte iken, İstanbul'un diğer meşhur âlim ve vizleri buna cevap vermeye başladılar. Başta Eski Fetva Emini Muğlalı Ali Rıza Efendi, vaiz Ali Haydar Efendi, Mahmud Kâmil efendi, Meşhur Ulemadan Ahmed şirvan Hazretleri gibi zatlar ilim, din ve şeriat noktasında onu susturdular. Zaten Hazret-i stad da lâzım gelen cevabları vermiş ve göndermişti. Neticede ilim ve hakikat meydanında o hadise susturulduğu ve sndrldğu gibi; Risale-i Nura ufak bir zarar yerine, İstanbul'da Risale-i Nurlar büyük Ulema dairesinde merakla takib edilmesine, okunmasına ve parlamasına vesile oldu. oldukları halde, ehl-i nifak ve dalâlet, meşreblerine zıd olduğu halde,

İşte o hadisenin başlangıcı ve sonucu itibariyle, Hazret-i stad'ın çeşitli yönleriyle verdiği ilmî, dinî ve mantikî cevaplarının bazı noktalarını ve o hadisenin sebep ve mahiyeti hakkında yapılan araştırmalar neticesinde elde edilen delil ve vesikaların bazı cihetlerini derc etmek istiyoruz. Hadiseyi, sadece bir gizli ve sinsi plân neticesinde tahakkuk safhasına konuğu ve arkasında dinsiz zındık komitelerinin plânları bulunduğu hasebiyle (129)" bahse medar ettik. Yoksa, merhum olmuş mübarek âlim ve şeyh ve seyyid ve velî bir zatın ufak bir i'tirazi bir şey değildir. Zaten Hazret-i stad da sonunda onunla hellaştığını bildirmiş ve hadiseyi ta o zaman unutmuştur.

Hadisenin, Denizli hapis hadisesinden tam bir sene önceki vuku'u zamanında Hazret-i stad, onu te'sirsiz hale getirmek ve bertaraf etmek için, her zviyeden ona bakmış ve yirmi kadar umumî ve hususî mektuplarla mukabele etmiştir.

Hadiseyi haber veren stad'ın ilk mektubu:

"Aziz siddık Risale-i Nur şâkirtleri kardeşlerim!

Risale-i Nurun şâkirtlerinin zaif kısımlarına zarar veren, hatıra gelmiyen ihtiyar bir zatın tarafından bir i'tiraz münasebetiyle ve o gibi itirazların esasını kesecek bir hakikatı beyan etmeye mecbur oldum. Evvelce birisine dediğim gibi, bunu tekrar ediyorum:

(129) Aynı bu hadise tarzında hadiseden on altı sene sonra; Urfalılarının çok hürmet ettiği ve velî olarak tanıdığı ihtiyar bir hocayı C.H.P liler, Risale-i Nur ve stad Bediüzzaman aleyhine evhamlandırıp konuşturdular. Urfa'daki zat da âlim, fazıl ve mutasavvıf bir kimse idi. İşte bu zat ta 1958'lerde Urfa'da camilerde, meclislerde stad'ın aleyhine konuşmaya

103

başladı, tıpkı İstanbul'daki zat gibi hayali, tenkitler yaptı. Daha önceleri ise, stad'a ve talebelerine o kadar, hürmetkârane ve şefatkrane muamelelerde bulunuyordu ki: herkes hayret ederdi. 1958

yıllarında cereyan eden bu hadiseyi Hazret-i Üstad'a mektupla bildirdiğimizde: "Benden ona selam söyleyiniz. O mübarek bir zattır. Ondandır zarar gelmez." şeklinde cevap göndermişti. Bilâhere bu zatı evhamlandırıp konuşuran C.H.P lilerin plânıyla, o partinin Urfa'da ileri gelenlerinden âlim bir zat, Risale-i Nur'un hakkaniyetine âşinalık peyda ettikten sonra, kendisi itiraf ederek ve tövbe edip yaptığına nedamet getirerek, bize bizzat şunları anlatmıştı: "Hocayı ben konuşturuyordum. Çünkü bana çok itimadı vardı, Ne dedi isem, aynen kabul ediyor ve cami'lerde konuşuyordu" demişti. Allah her ikisine de rahmet eylesin. o hoca zat, merhum Buluntu Abdurrahman Efendidir. Onu evhamlandırıp, konuşuran zat da, Müderris Muhammed efendidir. A.B.

104

1106

Hem mucib-i taaccüb, hem medar-ı teessüftür ki; ehl-i hakikat, ittifaktaki fevkalâde kuvveti zayı' ettikleri ve o ziya' sebebiyle mağlub ittifaktaki ehemmiyetli kuvveti elde etmek için ittifak ediyorlar. Bu ittifaktan kazandıkları kuvvetle yüzde on iken, doksan ehl-i hakikati mağlub ediyorlar.

Ve en ziyade medar-ı taaccüb ve medar-ı hayret şudur ki: En ziyade muavenet ve teşvik beklediğimiz ve onlar da o yardıma İslâmiyetçe ve meslekçe ve vazifeten mükellef oldukları halde, bize yardım yapmayıp, bilâkis yan1ış anlamasına binaen, Risale-i Nurun hizmetine fütûr verecek bir tarzda mevki-i ictimaîlerinin ehemmiyetine istinaden itiraz etmişler...

Bu aciz kardeşiniz hem o eski dost zata, hem ehl-i dikkate ve sizlere beyan ediyorum ki; Kur'an-ı Mu'ciz-ül Beyanın feziyle, yeni Said hakaik-i İmaniyeye dair o derece mantıkça ve hakikatça bürhanlar zikrediyor ki; değil Müslüman uleması, belki en muannid Avrupa feylosoflarını da teslim mecbur ediyor ve etmektedir.

Amma Risale-i Nurun kıymet ve ehemmiyetine işarî ve remzî bir tarzda Hazret-i Ali'nin (R.A.) ve Gavs-ı Azamın (K.S.) ihbaratı nev'inden Kur'an-ı Mu'ciz-ül Beyan dahi bu zamanda bir Mu'cize-i maneviyesi olan Risale-i Nura nazar-ı dikkati celbetmesi, manay-ı işarî tabakasından rumûz ve îmaları bulunması, i'cazının şe'nindendir ve o lisan-ı gaybın belağat-ı mu'cizekâranesinin muktezasıdır.

Evet, Eskişehir hapisanesinde dehşetli bir zamanda ve kudsî bir teselliye pek çok muhtaç olduğumuz hengâmda, manevi bir ihtar ile: "Risale-i Nurun makbuliyetine dair eski evliyalardan şâhid getiriyorsun . Halbuki

sırrıyla bu meselede söz sâhibi Kur'an'dır. Acaba Risale-i Nuru, Kur'an kabul eder mi? Ona ne nazarla bakıyor?.. " denildi.

O acib sual karşısında bulundum. Ben de Kur'an'dan istimdad eyledim. Birden otuzüç ayetin manay-ı sarihinin teferruatı nev'indeki tabakatından manay-ı işarî tabakasında; ve o many-ı işarî, many-ı sarihinin altında dahil bir ferdi Risale-i Nur olduğunu.. ve duhûluna ve medar-ı imtiyazına bir kuvvetli karine bulunmasını, bir saat zarfında hissettim. Ve bir kısmı bir derece izahlı ve bir kısmı mücmelen gördüm. Kanaatıma hiç bir şek ve

105

şüphe ve vehim ve vesvese kalmadı. Ben de ehl-i imanın imanını Risale-i Nurla muhafaza niyetiyle o kat'î kanaatımı yazdım ve hâs kardeşlerime mahrem tutulmak şartıyla verdim.

O Risalede biz demiyoruz ki; ayetin many-ı sarihi budur. Ta, hocalar fihinazar desin. Hem dememişiz ki, many-ı işarinin külliyeti budur. Bel

106

1107

ki diyoruz ki, many-ı sarihinin tahtında müteaddit tabakalar var. Bir tabakası da many-ı işarî ve remzîdir. Ve o many-ı işarî de bir küllîdir, cûz'iyatları var. Risale-i Nur dahi bu asırda o many-ı işarî tabakasının külliyetinde bir ferttir. Ve o ferdin kasden bir medar-ı nazar olduğuna, ehemmiyetli bir vazife göreceğine; eskiden beri Ulema mabeyninde carî bir düstûr-i cifrî ve riyazî ile karineler, belki hüccetler gösterilmiş iken, Kur'an'ın ayetine veya sarahetine değil incitmek, belki i 'caz ve belagatına hizmet ediyor.. Bu nevi' işaret-ı gaybiyeye i'tiraz edilmez. Ehl-i hakikatın nihayetsiz işaret-ı Kur'aniyeden hadd ü hesaba gelmiyen istihraçlarını inkâr edemiyen, bunu da inkâr etmemeli ve edemez.

Ama benim gibi ehemmiyetsiz bir adamın elinde böyle ehemmiyetli bir eserin zuhur etmesini istiğrab ve istib'ad edip, i'tiraz eden zat, eğer buğday tanesi kadar çam çekirdiğinden dağ gibi çam ağacını halkeylemek azamet ve kudret-i ilahiyeye delil olduğunu düşünse; elbette bizim gibi acz-i mutlak ve fakr-ı mutlakta, böyle ihtiyac-ı şedid zamanında böyle bir eserin zuhûru vüs`at ve rahmet-i ilâhiyeye delildir demeye mecbur olur...(130)"

Hadise hakkında Hazret-i Üstad'ın ikinci kısa bir mektubu:

"Aziz siddik kardeşlerim! Ehl-i dalâletin Isparta muvaffakiyetine (131)" karşı, bir meb'usun amcası ve akrabasından on taneden fazla me'muriyette bulunan İstanbul'da hoca ve şeyh zatın; cereyanlarına bir perde suretinde elim bir tarzda, ihtiyarlık ve vehhamlık ve taassubundan istifade edip aleyhimizde isti'mal ettiler. Fakat merak etmeyiniz, bu cephe de bir şey kazanamayacaklar. Cenab-ı Hakk'a havale ediyoruz... (132)

Hadisenin esbabını araştıran Nur talebelerinin elde ettikleri bir kaç sebep şekli vardır. Ancak biz bunların hepsini burada sıralamayacağız. Geçmiş hadisenin teferruatını tekrarlamamanın bir manası ve faidesi yoktur. Hadisenin en mühim yönünü ve üst tarafta kaydettiğimizizin tamamlayıcı kısmını kaydetmekle iktifa edeceğiz. O da şöyledir:

"...Biz tahkikatımızla bu garazın esbabını taharri ettik. Hem Ankara'dan, hem vilâyât-ı Şarkiyeye'den gelen muhacirlerden anladık ki; tahkikatımız doğrudur. Bulduğumuz o garazın esbabının bir kaç tanesini beyan ediyoruz;

BİRİNCİSİ: Risale-i Nura karşı Isparta cephesinde münafıklar mahkemeyi musallat ettiler. Risale-i Nurun galebesiyle neticelendi. Bizim cep

107

(130) Osmanlıca Kastamonu-2 S: 299

(131) Isparta muvaffakiyeti, hadisenin aynı senesi olan 1942'de oranın adliyesinin Risale-i Nurları tetkikten sonra, beraat vererek sahiblerine iade etmeleridir. A.B.

(132) Aynı eser S: 303

1108 hede Üstadımıza ve dolayısıyla Risale-i Nura karşı İstanbul Ulemasının i'tirazlarıyla hücum ettiler. Fakat İstanbul Uleması Üstadımızın cerhedilmez tahkikatını kemal-i takdirle karşılıyorlar. Ezcümle: Bu ihtiyar zatın itirazı münasebetiyle İstanbul'un en mu'teber ve en eski ve en büyük âlimi ALİ RIZA, bu ihtiyar hocanın i'tirazı münasebetiyle demiş ki:

"Bugün Bediüzzaman'ın Risale-i Nuru müceddid-i dindir. Onun eserine karşı bir şey denilmez ve dil uzatılamaz. Bizim anlamadığımız rumuzlar vardır. O ihtiyar mu'terizin mutalâası yanlıştır. Bugün bu eserleri tetkik ve tenkid için Bediüzzaman'ın kâ'binde olmak lâzımdır Bu zamanda o da yoktur" demiş, o mu'terizin i'tirazını reddetmiş...

İşte münafıklar bu noktadan da bir şey yapamadıkları için, Üstadımızla fazla münasebettar ve hemşehrisi ve İstanbul'da ziyade hürmet kazanmış bir zatın zaif damarından bilerek veya bimeyerek onu büyük hataya sevk etmişler...(133)"

Bu tahkikatlı yazıda da sıralanan sair sebepleri bu makamda yazmaya lüzum görmedik. İsteyen Kastamonu Lahikası asıllarında bulabilir.

İstanbul'da vaki' i'tiraz hadisesinin neticesi olarak, zarardan çok çok ziyade fayda verdiği gibi; aynı hadiseye Kur'an'ın gıybet ayeti de işarî manasıyla işareti görüldü ve Kur'an'ın ma'nen Risale-i Nuru müdafaa ettiği anlaşıldı. Bu hususî işareti ihtar ve ilham ile keşfedip gören Üstad Bediüzzaman'dır. Şöyle kaydeder:

"BİSMİHİ SÜBHANEHU

Kardeşlerim!

Kur'an'ın bir tek ayetinin bir tek işareti, ihbar-i bilgayb nev'inden bir lem'a-i i'caziyeye tevafuk suretiyle gösterdiğini ma'nevî bir ihtar ile gördüm:

Bu ayet-i kerimenin makam-ı cifrîsi, şedde ve tenvin sayılmazsa, 1351'dir. "MEYTEN'in aslı MEYYİTEN' olmasından,1361 ederek bu tarihte umur-u azimeden bir dehşetli gıybeti bu ayetin many-ı işarî külliyyetinde dahil ediyor. Umur-u azimeden böyle acib gıybeti, aynı tarihte, aynı senede vukua geldi...

Bence, Kur'an'ın nasilki her sûre ve bazen bir ayet ve bazen bir kelimesi bir mu'cize olur. Öyle de, bu ayetin bu işareti bu asırda Risale-i Nur şâkirtlerinin hakkındaki gıybet baktığına üç emare var.

109

Birincisi: Birinci Şua' olan işaret-ı Kur'aniye risalesinde, Risale-i

(133) Osmanlıca Kastamonu-2 S: 339

110

1109 Nura ve tercümanına da işaret eden beşinci ayet olan gayet kuvvetli karineler ile "MEYTEN" kelime-i kudsiyesi cifer ve ebced hesabıyla ve üç cihet i manasıyla Said-i Nursi ye tevafuk etmesidir.

İkinci emare: ayetinin makam-ı cifrî ve RİYAZÎSİ 1361 etmesidir ki; aynı tarihte o acib hadise oldu.

Üçüncü emare: İhtiyar zatı unutmak, belki şahsıma karşı tezyifatını ihtiyarlığına ve çok cihetlerle mabeynimizdeki uhuvvete hürmeten helâl etmeye karar verdiğim ve biz hizmetkâr olduğumuz Kur'an'a havale edip bıraktığım hengâmda; birden ihtiyarım hâricinde beş vechile zemmi zem eden ve mu'cizane gıybetten altı cihetle zecreden ayeti karşımda kendini gösterip temessül eyledi. Ma'nen "bana bak" dedi. Ben de baktım, birden tesbihat içinde gördüm ki;1351'den, ta 1361 tarihini gösterdi. Halimize baktım, perde altında elli birden ta altmış bire kadar Risale-i Nur medet beklediği İstanbul âfakında perde altında bir nevi taarruz bulunmuş.. Ve altmış birde birden patlamasıdır...(134)"

Hadisenin neticesini şöyle bağlıyor Hazreti Üstad:

Aziz Sıddık Müstakim Kardeşlerim!

Gayet ciddî bir ihtar ile bir hakikatı beyan etmeye lüzum var. Şöyle ki: sırrıyla, ehl-i velâyet gaybî olan şeyleri bildirilmezse bilmezler. En büyük bir velî dahi hasmının hakikî halini bilmedikleri için, haksız olarak mübareze etmesini, Aşer-i mübeşşerenin mabeynindeki muharebe gösteriyor. Demek iki velî, iki ehl-i hakikat bir birini inkâr etmekle makamlarından sukut etmezler. Meğer bütün bütün zâhir-i Şeriat'a muhalif ve hatası zahir bir içtihad ile hareket edilmiş ola...

Bu sırra binaen deki uluvv-ü cenab düsturuna ittibaen ve avam-ı mu'minîn'in şeyhlerine karşı hüsn-ü zanlarını kırmamakla imanlarını sarsılmadan muhafaza etmek.. ve Risale-i Nurun erkânlarının haksız i'tirazlara karşı, haklı fakat zararlı hiddetlerinden kurtarmak lüzumuna binaen.. Ve ehl-i ilhadın iki taife-i ehl-i hakkın mabeynindeki husûmetten istifade ederek; birinin silâhıyla, i'tirazıyla ötekini cerhedip.. ve ötekinin delilleriyle, berikini çürütüp ikisini de yere vurmak ve çürütmekten içtinaben; Risale-i Nur Şâkirtleri bu mezkûr dört esasa binaen; muarızlara hiddet ve tehevürle ve mukabele-i bil-misil ile karşılammalı. Yalnız kendilerini müdafaa için musalâhakârane medar-ı i'tiraz noktaları izah etmek ve cevab vermek ge

111

(134) Osmanlıca Kastamonu-2 S: 369

112

1110 rektir. Çünkü bu zamanda enaniyet çok ileri gitmiş. Herkes kameti miktarınca bir buz parçası olan enaniyetini eritmeyip bozmuyor. Kendini ma'zur biliyor. Ondan niza' çıkıyor. Ehl-i hak zarar eder. Ehl-i dalâlet istifade ediyor.

İstanbul'da malûm i'tiraz hadisesi ima ediyor ki; İleride meşrebini çok beğenen ba'zı zatlar ve hodgam bazı sofimeşrebler, nefs-i emmaresini tam öldürmiyen ve hubb-u cah vartasından kurtulmiyan bazı ehl-i irşad ve ehl-i hak, Risale-i Nura ve şâkirtlerine karşı kendi meşreblerini ve mesleklerinin revacını ve etba'larının hüsn-ü teveccühlerini muhafaza niyetiyle i'tiraz edecekler. Belki dehşetli mukabele etmek ihtimali var. Böyle hadiselerin vukuunda bizlere itidal-i dem ve sarsılmamak ve adavete girmemek ve o muarız taifenin de rüesalarını çürütmemek gerekir.

Fâş etmek hatırıma gelmiyen bir sırrı fâş etmeye mecbur oldum.. Şöyle ki:

Risale-i Nurun şahs-ı manevisi ve o şahs-ı maneviye temsil eden hâs şâkirtlerinin şahs-ı manevisi, FERİD makamına(135)mazhar oldukları için, değil hususî bir memleketin kutbu, belki ekseriyet-i mutlaka ile

Hicaz'da bulunan kutb-u azamın tasarrufundan hariç olduğu Ve onun hükmü altına girmeye mecbur değil... Her zamanda bulunan iki imam(136) gibi onu tanımaya mecbur olmuyor.

Ben eskide Risale-i Nurun şahs-ı manevisini o imamlardan birisini zannediyordum. Şimdi anlıyorum ki; Gavs-ı A'zamda kutbiyet ve ve Gavsiyetle beraber FERDİYET dahi bulunduğundan; Ahir zamandaki şâkirtlerinin bağlandığı, Risale-i Nur o ferdiyet(137)makamının mazharıdır.

(135) Burada Hazret-i Üstad yine kendi aziz ve şerif şahsiyetini setrediyor. Yoksa bu ifadedeki taksimî fitrî seyri, bir cümle daha icab ettirir, o da şöyle olması lazım: "Ve o hâs şakirtleri temsil eden Nurun tercümanının makamı" veya bu mealde bir cümle... A.B.

(136) Ehl-i hakikat ve tasavvufça kat'î olarak bilinen şu Kutb-u A'zam ile iki imam meselesi şöyle tesbit edilmiştir: "Yeryüzündeki -kendi zamanına göre- umum ehl-i velâyete baş ve reis olmak üzere bir Kutb-u Azam vardır. Bir de onun iki emirlerine tabi'dirler. Vezirleri makamında olan iki imam vardır. Birisi Kutb-u A'zamın sağında, biri de solunda bulunur. Sağdaki melekut âlemiyle, soldaki ise, mülk âlemiyle meşguldur... "diye kaydetmişlerdir. A.B. (Bkz. Ta'rifat-ı Seyyid Şerif Cürcanî S: 23).

(137) 1962'de merhum Ahmed Nazif Çelebî bizzat Urfa'da bize nakletti ki: Ben Afyon hapsinde, Üstadımız Bediüzzaman Hazretlerinden sordum; "Üstadım, sizin makamınız mı, Gavs-i Geylanî'nin makamı mı daha ileridir?"

113

Üstad Hazretleri bu sualim üzerine bir kaç dakika durup düşündü. Sonra buyurdu ki; "Ben eskide Risale-i Nurun hizmetinde tezahür eden bütün harikaları onun silsile-i kerametinden biliyordum. Fakat şimdi anlıyorum ki, bütün onlar Risale-i Nurun şahs-ı manevisinin silsile-i kerametindedirler... Ve eakiden ben ma'nen ondan ders alıyordum. Şimdi ikimiz beraber diz dize aynı dersi alıyoruz." A.B.

114

1111

Bu gizlenmeye lâayık olan bu sırr-ı azime binaen; Mekke-i Mükerrreme'de dahi-farz-ı muhal olarak-Risale-i Nur aleyhinde bir i'tiraz Kutb-u A'zam'dan dahi gelse, Risale-i Nur şâkirtleri sarsılmayıp, o mübarek Kutbu A'zamın i'tirazını iltifat ve selâm suretinde telâkki edip, teveccühünü de kazanmak için medar-ı i'tiraz noktaları o büyük üstadlarına karşı izah etmek, ellerini öpmektir...(138)"

İşte, İstanbul'daki Şeyh zatın i'tiraz hadisesi böylece neticelenerek durdu. Hazret-i Üstad bütün ilmî mukabelelerinde ve izahlarında hep o zatın ilmini, kemalini, hatta velâyetini teslim etmekle beraber, fakat velî olmakla, âlim olmakla, hatta kutub olmakla da, bütün hakikatlara nüfûz etmiş ve ihata etmiş sayılmıyacağını, belki yine bir insan olarak, her zaman hataya düşebileceğini, yanlış kanaâtlara zehab edebileceklerini de birlikte ifade buyurmuşlardır. Evet, her ne kadar o hadise İstanbul'da sükûnet buldu ve bitti ise de, fakat dalâlet ehli yine durmadı, yine yer yer bazı hocaları ve âlimleri Risale-i Nur aleyhine geçirmeyi ve aleyhte konuşurmayı becerbildiler. Kimisine, Üstad Bediüzzaman başka eser okumuyor.. kimisine; İmam-ı Gazali'yi beğenmiyor. Kimisine tarikata karşıdır, gibi hezeyanları söyledirdiler. Fakat Hazret-i Üstad tek tek bunlara karşı ilmî, dinî cerh edilmez cevablar verdi ve tek tek susturdu.

KASTAMONU'DA HAZRET İ ÜSTADIN BİR KAÇ DEFA ZEHİRLENDİRİLMESİ

Bu zehirlendirilme hadiselerine Hazret-i Üstadın ifadelerinden başka, onun Kastamonu'daki hizmetkâr ve talebeleri de bir çok defa şahid olmuşlar ve bu şahadetlerini zaman zaman yazı ile de kaydetmişlerdir. Fakat gününü, tarihini maalesef yazmamışlardır. Amma 1938-1943 arasında vuku'bulan zehir hadisesi kesin olarak tesbit edilmiştir. Üçüncü defa'sı da vardır. Lâkin bunun müdellel vesikaları bulunamamıştır.

Zulmün, kanunsuzluğun, haksızlık ve adaletsizliğin ve kâfirane muamelelerin şu noktasına bakınız ki; Sebebsiz ve haksız yere Üstad Bediüzzaman memleketindeki inzivagâhı olan mağarasından alınıp sürgün edilmekle beraber; dünya hadiselerinin hiç birisiyle yakın-uzak bir alakasının olmadığı herkesçe, hatta bizzat ona bu muameleleri uygulayanlarca da kesin olarak sabit iken; hem de zahirde eli kolu bağlı, garib, kimsesiz bir misafir iken; İnsafsızca ve vicdansızca onca tarassutlar ve karşısına çıkarılan o kadar ihanetli hadiseler yetmemişçesine; bir de

115

onun aziz vücudunu ortadan kaldırmak için def'alarca su-ı kasıtlı zehirler verilmişti...

(138) Osmanlıca Kastamonu-2 S: 380

116

1112

Acaba bunlar nedendi?. Bir menfi hareketi mi, memleket asayişine zarar verici bir hali mi vuku' bulmuştu? Hayır... Peki neydi, ne için idi bu gayr-i insanî muameleler ve zulümler?.. Her neise...

Şimdi Hazret-i Üstadın zehirlendirildiğini gören ve doktorlarca da tesbit edilen hadiselerin belge ve şahitlerine geliyoruz. En başta üstadın zehirlendirilme vak'alarına şâhid olmuş bilhassa onun her gün hizmetinde bulunmuş Çaycı Emin Çayır ile, Mehmed Feyzi Efendidir. Çaycı Emin Beyin hatırasında; Üstad Hazretlerinin sık sık zehirlendirildiği yazmakta,(139) Feyzi Efendi ise, dağda düşüp

Kastamonu'da üst-üste tekerrür eden bu zehirlendirilme hadiseleri kesin olarak kaç defa vaki' olduğu belli olmamakla beraber, üç defası için mutlak ve kesindir diyebiliriz. Üstad Hazretleri yalnız en ağırı ve en şiddetlisi olan en sonuncusundan bahsetmektedir.

Dağda bayılıp düştüğü hadise hakkında, Kastamonulu bazı Nur talebelerinden edindiğimiz mâlûmata göre şöyle olmuştur: Üstad kırlara çıktığı günlerde yolu üstündeki bir bakkaldan bazen yiyecek meyve gibi şeyler alır gidermiş. Bu âdetleri ekseriya vaki' olurdu. Üstadın bu hareketini uzaktan gözleyen bazı vicdansız, zındık herifler, gözlerine kestirdikleri bu bedbaht bakkalı, ya para ile veya tehdit yolu ile kandırıp vicdanını satın almışlar. Sattığı meyvelerinin en üstekilerine müthiş bir zehir zerketmişler. Üstad Hazretleri yine bir gün oradan geçerken, biraz erik veya elma almak istemiş. Bedbaht bakkal ise, zehirli ve işaretli meyveleri tartıp Üstada vermiş. Tabîi Üstad dağa gittikten sonra, bu meyvelerden biraz yemiş. Yedikten hemen sonra baygın düşmüş ve istifrağ etmiştir. Yarı baygın ve çok muzdarip bir vaziyet içinde çırpınıp dururken; az ilerde nakledeceğimiz Feyzi Efendinin hatırasında, evinde uyurken manevi bir işaret alıp Üstad'a ulaşması ve alıp şehre getirmesi şeklinde vuku' bulmuştur.

Kastamonuda en sonki zehir hadisesi hariç.. Diğer zehirlendirilme vak'alarının tafsilatı hakkında bir bilgi elde edemedik. En ahirki vak'ayı Hazret-i Üstad tarihiyle anlattığı için açıktır. Bununla beraber Kastamonu'da bu iki vak'a dışında da bir iki defa daha olduğu kat'îdir ve lahika mektuplarından da bir derece anlaşılmalıdır.

117

Şimdi evvela Kastamonu Lahikasın'da,Hazret-i Üstad'ın hastalık durumunu kaleme alan ve Üstad'ın tasdiki altında o zamanlar lahika mektubu olarak neşredilen talebeleri ve hizmetkârlarının bir iki mektubundan biraz

(139) Son Şahitler-1 S: 109

(yani zehirden) bayıldığı hadiseyi anlatmaktadır.(140)"

(140)Son Şahitler-1 S: 161

118

1113 okuduktan sonra, üstadın daimi hizmetkârlarından merhum Çaycı Emin Bey ile Mehmet Feysi Efendi'nin hatıralarından da ta' kib edeceğiz:

Aziz sıddık Mübarek Kardeşlerim, dünyada medar-ı tesellilerim ve Berzah yolunda nuranî yoldaşlarım ve Mahşerde inşaallah şefaathçilerim!

Sizin Leyle-i Kadrinizi, hem Bayramınızı(141) Bütün ruh-u canımla tebrik ediyorum, tes'id ediyorum.

Saniyen: Şimdiye kadar hiç görmediğim bir surette dehşetli bir hastalıktan fevkalme'mul bir tarzda Risale-i Nurun hâs talebelerinin şifa duasının neticesi olarak, mu'cize gibi birden harika bir kerametle şifa bulmamı size haber veriyorum.

Bu vak'ayı müşahede eden Emin ile Feyzî'nin o harika hastalığaait bu gelecek fıkrasını medar-ı ibret için size gönderiyorum. Bütün kardeşlerimiz birer birer selâm ediyorum. Hüsrevi de merak ediyorum.

El Baki Hüvelbaki Kardeşiniz

Said-i Nursi (142)"

ÜSTADIN HİZMETKÂRLARININ MEKTUPLARI

"İsparta'da Aziz kadeşlerimize!

Üstadımızın hastalığı hakkındaki meşhudatımızı arz ve üstadımızın kesb-i afiyetini sizlere müjde etmek istiyoruz:

Ramazan-ı Şerifte, beş gün savm-ı visal içinde gıda olarak; ekmezsiz muhallebi üç kaşık ve beş altı kaşık da soğuk yoğurt... Üçüncü gece, yarım kaşık muhallebi... Dördüncü iftarda, sulu şehriyeden beş kaşık ve beş kaşık da sahurda yine o şehriye ve yoğurt üç kaşık... Su sayılmamak şartıyla şehriyeden beş dirhem, yoğurt süzülse on dirhem, muhallebi susuz altı yedi dirhem...

Beşinci gecede, tanesiz gibi gayet hafif şehriye beş altı kaşık... Sahurda altı yedi kaşık piriç çorbası, mecmuu otuz dirhem gıda ile, beşgün savm-ı visal; teravih noksan olarak sair vazifelerin yapılması, Risale-i Nur şâkirtlerini ihata eden inayetin harikalarından bir kerametini gördük.

Üstadımızdan hiç görmediğimiz ikimiz (Yani Emin, Feyzî) Barla, Isparta Süleymanları gibi inceden inceye hastalık hiddetlerini tahrik etmemek
119

(141)Allahu alem bu bayram ve Ramszan,1940 yılının Ramazanıdır. Lahika mektupları bunu böyle gösteriyor. A.B.

(142)Osmanlıca Kastamonu-2 S: 173

120

1114 için ihtiyat edemediğimizden şiddetli hiddetini gördük (143)

Bu hastalık da yine eser-i merhamettir ki; hiç hatır ve hayale gelmiyen aşr-ı ahirin gayet mühim gecelerinde Üstadımızın tam ifa edemediği vazifesi yerinde, bu havalide her bir şâkirt, kendi hususî çalışmasından başka bir saati Üstadı hesabına, Risale-i Nurun şâkirtlerinin mücahede-i maneviyelerine iştirâk ve onları hedef edip onların defter-i a'maline geçmeye aynı Üstad gibi çalışmaya başladılar...

Yine hastalığın letaifindedir ki; Üstadımızın hiç sesi çıkmıyordu, konuşmıyordu. Hiç beklenilmeden iftar vaktinde bir doktor geldi, elini tuttu. Üstadımız dedi ki: "Ben hastalığımı muayene ettirmem. Ben hekimlere muhtaç değilim. Hekim Cenab-ı Hak'tır" birden canlandı, sesi çıkmaya başladı. Güya kendisi bir doktor şeklini aldı. Doktor ise, hasta vaziyetine girdi. Doktora ehemmiyetli bir mektup okudu. Doktorun derdine deva olacak bir ilaç oldu. Sonra top atıldı. Doktora dedi ki: "Burada iftar et!" Doktor dedi ki: "Bugün kusur etmişim, oruç tutamadım." demesiyle; Çok hayret ettiğimiz Üstadımızın vaziyeti, orucunu bozmuş bir doktorun tıp noktasında hâkimane vaziyeti kabul etmediği için, o vaziyet ona verildiğini bildik... (144)"Yine aynı hastalık hakkında ikinci bir mektup:

Aziz Sıddık Kardeşimiz Hafız Ali,

Mektubunuzda yazmış olduğunuz Sav ümmilerinden kardeşimiz Mustafa ve Hüseyin'in rü'yaları, Üstadımız hakkında tam tamına zahirî tabirini gözümüz ile gördük. Hem Risale-i Nur talebeleri telsiz telefon gibi manevî haber alıyorlar gibi bir hadisedir.

Evet, Üstadımızın tesbihi kırıldı... Yani mübarek gecelerde evrad-ı muntazamasını tesbihlerle çekmek vazifesi parçalandı. Ehl-i dünya doktorlarıyla (145) Üstadımızı muayene edip bahanelerle, belki kendi hastahanelerinde misafir etmek yüzde yüz ihtimal vardı...

Bunların münasebetiyle yirmi günden beri Üstadımızın musırrane tekrar ettiği bir mes'elenin ucunda garib bir vak'a gördük, şöyle ki: Yirmi günden beri bizlere ısrar ile diyordu: "İki üç rızık, benim rızıkım içine girmiş. Ben yiyemiyorum. Feyzî, birisi senin rızkın olmak kanaatım geliyor. İkisi daha var. Herhalde ehemmiyetli iki misafirim olacak. Çünkü bunu Barla'da

121

(143)Hastalık o kadar şiddetli idi ki; dört gecede hemen bir saat uyku geldi. Emin, Feyzi.

(144)Osmanlıca Kastamonu-2 S: 174

(145)Ramazanda hastalıkta muayene için gelen şimdi, SAİD namında o doktor yanımızda oturuyor. O zat on gün zarfında otuzuncu lem`ayı mükemmel tevafuklu, Hüsrev gibi yazdı. Hem mükemmel anladı hem has şakirtlerden oldu. Eski hallerinden sıyrıldı, fevkalâde bir surette terakki etti. Emin, Feyzi

122

1115 çok tecrübe ettim, ne vakit ehemmiyetli bir misafirim gelecek, herhalde o vakte yakın bir rızık benim rızım içine girdiğine benim kanaatım gelmişti. Şimdi daha ehemmiyetli görüyorum. Ya Isparta'dan veyahut başka yerden ehemmiyetli misafirim olacak..."

Bu hadiseyi yirmi otuz gündür musırrane bize söylüyordu. Şimdi birden bire hiç hatır ve hayale gelmiyen Kardeşi Abdülmecid Efendinin büyük oğlu NİHAT pederinden izin almadan bir hiss-i kablel vuku' ile o dehşetli hastalık zamanında kendi parasıyla Ankara'ya gidip merhum Abdurrahman'ın oğlu VAHDET'i görüp; "Gel beraber amcamıza gideceğiz" deyip acele olarak o geldi. Vahdet de gelmek üzeredir. İnşallah bahara kadar Üstadımızın yanında kalacaklar. Üstadımız diyor ki: "Bu dehşetli hastalıktan sonra, nisbeten en ziyade alâkadar olduğum iki biraderzadelerim, belki eski zamanda Abdülmecid ve Abdurrahman'ın sisteminde bir küçük Abdülmecid ve bir küçük Abdurrahman medar-ı tesellî olarak Cenab-ı Hak feyziyle ihsan etti... (146)"

İkinci bir hastalıktan haber veren Üstadın bir mektubu: (Bu ikinci hastalık, birincisinden bir sene sonra, yani tahminen 1941'de olmuştur.)

"Aziz Siddık Kardeşlerim! Sizin mübarek Ramazanınızı ve kudsî leylei Kadirinizi ve sürûrlü bayramınızı tebrik ediyoruz. Lillahilhamd bu sene dualarınız himmetiyle hastalık beni yatağa düşürmedi. Tacizatını yapıp hafif geçti... (147)"

Ve nihayet üçüncü hastalık ve sarih zehirlendirilme hadisesini bildiren ifadelerine geçiyoruz. Bizim lahikalardan bulup kaydettiğimiz Üstad'ın zehirli hastalıkları birer sene arayla ve hepsi de Ramazan-ı Şerifin içinde vuku' bulmaları bir tevafuktan ziyade, herhalde gizli bir su-i kasd plânını ihsas etmektedir. Bu üçüncü son hastalık ve sarih zehir vak'asını bildiren hadise,1943 Ramazanı başında vuku' buldu. Yani 18/9/1943'de...

Hazret-i Üstad bu vak'aya dair ve aynı günde anî yapılan baskın ve taharriler hakkında, üç tane mektup kaleme almış ve Kastamonu Lahikası'nda derc ettirmiştir. Bu mektupların bazıları gerçi baskınlardan ve Üstad'ın Kastamonu'da tevkifinden sonra kaleme alınmış ise de, lâkin yine Kastamonu'da olduğu için, Kastamonu Lahikası'na dercedilmiştir. Mektuplardan ikisi aynı hadise zamanında olup ifade tarzı ve cümlelerin şekli değişiktir. Biz bunlardan uzun olanı ile Denizli hadisesinin selametle

123

neticeleneceğ'ini müjdeleyen bir ayetin gaybî ihbarına dair olanından bölümler alacağız:

(146) Osmanlıca Kastamonu-2 S: 184

(147)Osmanlıca Kastamonu-2 S: 351

124

1116

Aziz Sıddık Kardeşlerim!

Ramazan-ı şerifinizi bütün ruh-u canımızla tebrik ediyoruz.. Ve bu Ramazan-ı Mübarekin birinci gecesinde ve iki gün evvel bize karşı gâyet ağır zehirli bir hastalık müsibetiyle beraber gayet ağır bir taarruza hedef olduk. Cenab-ı Hakk'a hadsiz şükür olsun ki, o dehşetli iki musibeti gayet kolaylıkla defedip beşaret-i gavsıyeye yeni bir masadak oldu. Şöyle ki:

Benim keşfiyatımla ve geçen seneki hastalığımda imdada gelen ve Risale-i Nura talebe olan SAİD nâmında mübarek doktorun tasdikiyle ve ihbari ile, müthiş bir zehirlenmek neticesinde hararet kırk dereceden geçerken, benim ile ölüm mabeyninde yarım derece kalmıştı. Hiç ömrümde böyle dehşetli hal başımdan geçmediği bir zamanda, inayet-i ilâhiye imdada yetişti. O gecenin sabahında (Yani 19.9.1943'de)(148) harareti otuz altı dereceye indirdi. Onda dokuz tehlikeyi bertaraf etti.

Taarruz ise, o hastalık zamanındaki doktorların tavsiyesiyle konuşmamak lâzım gelirken, hem ferah verecek şeylere hastalık itibariyle ihtiyaç varken; birden en sıkıntılı bir tarzda ve en elim bir surette hücreme iki müddei umumî ve bir me'mur-u adliye ile, iki taharri komiseri izinsiz girdiler. Niyetleri de taharrî ve Beşinci Şua'ı bahane edip kitapları taharrî ve müsadere etmek fikriyle geldikleri zamandan üç saat evvel, Hüsrev kalemiyle yazıldığı Mücizat-ı Ahmediye İstanbul'da bir seneden beri parlak fütûhat yaparak elimize geçti. Masa üzerinde parlıyordu. İşaret-ül İ'caz ve kerametli Yirmidokuzuncu Söz'de aynı vakitte Tosya'dan gelip masa üzerinde nazar-ı dikkati celbeder bir tarzda; o düşmanlık niyetiyle gelen taharri ve müsadere me'murların nazar-ı dikkatini celbettikleri zamanda, yine inayet-i ilahiye imdada yetişti. Bidayeten yarım saat kadar onların düşmanlık vaziyetini bildirmeden, hastalık münasebetiyle ziyarete geldiklerini zannederek, onları Risale-i Nura talebe yapmak tarzında derse başladım. Yarım saat sonra bildim ki, dost değiller. Fakat bu kuvvetli ders vasıtasıyla düşman kalmayıp dost oldular. Hatta ifademi almaya ve yahut da bu ne kitaplardır, sormaya cesaret edemediler. Bu ağır taarruz, o ağır zehirlendirmek gibi gayet hafif geçti.

Bu hadiseye de bir bahane olarak: KürtAtıf(149) nâmında bir şâkirdin varmış, rejim aleyhinde Beşinci Şua'ı neşrediyor" diye adliyeye şifre

125

(148) Fakat diğer kuvvetli bir ihtimal ile, ilk baskın 18/9/1943'de olduğu.. Ve o günü Hazret-i Üstadı muvakkaten serbest bıraktıkları iki üç gün içinde, bu iki son mektubu yazmış ve Isparta'ya gönderebilmiş olabilir. A.B.

(149) Hazret-i Üstad Bediüzzaman'a hayatı boyunca, bu ayrıcalık ve bölücülüğün provasını ifade eden manayı hep takmak istediler. Bu yüzden bazen Türk asıllı olan talebelerine de böyle Kürtlük isnad ettiler. Amma başaramadılar... Hakiki Müslüman Türk olan talebeleri daha çok Bediüzzaman olan Üstadlarına bağlandılar, canlarını o yolda feda ettiler. A.B.

126

1117 gelmiş. Ben de dedim: "Atıf Kürt değil, fakat talebemdir. O da benim gibi dünya ile alâkasızdır. Beşinci Şua'ı ben ona göndermedim. Zaten benim yanımda da yoktur, O Şua'ın aslı yirmibeş sene evvel Eski Said'den âlamâtı Kıyametten sorulmuş, o da cevap vermiş."

Anlaşıyor ki kardeşimiz Atif, Hocaları ve ehl-i tarikati gücendirmiş. Onlar da Hükümeti vasıta edip bu surete girmiş. Sonra onlara müdafaati ve onaltıncı mektubu, Ramazan risalesini verip bu Ramazan-ı Şerifte oruçlarını tutmalarını teklif edip onlar da mahcubiyetle döndüler(150)"(*)

Bu mektup, Denizli hadisesinin başlangıcı olan 18/9/1943 baskınından sonra, 20/9/1943 baskınıyla Üstad'ı tevkif ettikleri tarihleri arasında yazılıp Isparta'ya gönderildiği kat'i'dir. Amma bu mektubun aynı muhtevasında olan ve besmele ile duasıyla başlanan mektubun Kastamonu'da Üstad'ın tevkifinden sonra yazıldığı anlaşılıyor. Ayrıca ayetinden müjdeli teminat istihrac eden mektup da, Kastamonu hapishânesi veya nezarethanesinde yazıldığı da kesin gibidir. Bundan dolayı bu ahirki mektup, hem Denizli mektupları içinde dercedilmiş, hem de Kastamonu Lahikası'nda yazılmıştır.

ÇAYCI EMİN VE MEHMED FEYZİ EFENDİNİN ŞAHİDLİKLERİ

Hazret-i Üstad'ın -Kastamonu'da iken- müteaddit defalar zehirlendirilmesine şâhid olan merhum Çaycı Emin ve Mehmed Feyzi Efendinin hatıralarından mevzua dair kısım şöyledir:

ÇAYCI EMİN'İN HATIRASINDAN

"... Üstadı sık sık zehirlerlerdi... Bir defasında ben ile Muhammed Feyzi yanında kalmıştık. Ateşler içinde yanıyordu. Sonra biraz yatağa uzandı, bayılmış kalmıştı. Biz de biraz yattık. Bir ara uyandığında bir dua, münacât ve niyaz sesleri geliyordu. Hazin sada odayı kaplamıştı. Ben Allah Allah dedim, Üstad çok şiddetli hasta idi. Bu okuyan kim acaba?

Feyzî kardeşime seslendim, "Acaba bu okuyan kimdir?" Feyzi Efendi: "Sus kat'iyyen sesini çıkarma!" dedi. Ben kalktım, Üstad'ın yanına vardım.

(150) Ziyadat-ı Kastamoniyeye S: 69

(*) "İnşaallah bu acib heyecan veren bu iki elim hadise ve devam eden sevablı hastalık cihetiyle, kemal-i ihlasla Ramazan-ı Şerifi istikbal etmek,

127

ondan büyük bir ferah-ı maneviye mazhar olmaya işarettir. Hem o taharri me'murlarını en ziyade mağlub eden ve düşmanlıklarını dostluğa çeviren; yanıma gelen casusa söylediğim ve size de evvelce gönderdiğimiz ve Hüsrev'in de çok takdir ettiği parçadır.

Said-i NURSI"

128

1118

Aynen yattığı gibi baygın vaziyette uyuyordu. Sonra o ses kesildi. Sabaha bir saat kala, Üstad yine her zamanki gibi kalktı, giyindi. Abdest aldı, seccadenin başına geçti... Dua, ibadet, Cevşen ve Kur'an'la başbaşa...

Sonra bize dedi: "Ben Cenab-ı Hakk'a şükrediyorum ki; evradımı tamamlayamadım, birisi benim evradımı tamamladı"

Ben ve Mehmed Feyzi kardeşim hayretler içinde kalmıştık. Üstad'dan gördüğüm bu hal, imanım gibi gerçektir, bir kelime hilâf yoktur.

Üstad, sabahleyin" Allah'a şükür hastalığım geçti, beni zehirlediler, bir meyve vermişlerdi bana... Onunla beni zehirlediler" dedi. Üstad'ın bu rahatsızlığı on-on beşgün kadar devam etti.

Üstad, sık sık kırlara teneffüs kastiyle çıkardı. Hancı Mehmed isminde bir zat, her zaman kendisine bir at verirdi. Çoğu zaman Üstad kırlara atla giderdi.

Yine bir gün atla gidiyor, Mehmed Feyzi kardeşimize de haber gönderiyor, gelip bana yetişsin diye... Dağda birisi yiyecek bir şey, parası mukabilinde vermiş. Üstad onu yiyince orada hastalanarak yarı baygın düşmüş. At da oradan ayrılıp kendi başına dönmüş, şehre gelmiş.

Tam o sırada Mehmed Feyzi kardeşimizin kapısı vurulur. "Efendi hazretleri seni çağırıyor!" diye sesleniliyor. Feyzî kardeşimiz kapıya çıkıyor, hiç kimse yok. Bu hal üç tefa tekerrür ediyor. Üçüncü defasında da kapıda kimseyi göremeyince, bunda bir iş var, diyerek kalkıyor ve atın kaldığı hana gidiyor. Bakıyor ki: at içerde, Fakat Üstad yok...

Mehmed Feyzi hemen doğruca dağa gidiyor, Üstad'ı yolda yarı baygın vaziyette buluyor. Üstad bir ara gözünü açıyor ve "Feyzî kardeşim, beni zehirlediler. Bir tanıdığım adamdı, beni o zehirledi." şeklinde ancak bir ifade-i meram edebiliyor.

Mehmed Feyzi Üstad'ı alıp tekrar atla eve getiriyor. Üstad böylece günlerce hasta yattı." Cevşen'in feyziyle Allah'a şükür zehirler te'sir etmedi, amma kulağımda âğırılık yapıyor" diyordu(151)"

MEHMED FEYZÎ EFENDİNİN HATIRALARINDAN

129

"... Bir gûn dışardan bir kadın: "Hoca efendi seni çağırıyor" diye seslendi. Uykudan kalkarak kapıya baktım, kimsecikler yoktu. Hemen kalkıp Üstad'ın evine gittim. Evde de kimse yoktu. Arkadaşlarla dağa gitti dediler. Ben dağa gittim. Üstad beni görünce: "Nereden çıktın sen!" dedi. Ben de "Siz çağırmışsınız efendim" dedim. "Hayır ben çağırmadım" dedi. Dağda hastalanmıştı. At'a bindirerek eve getirdim (152)"

(151)Son Şahitler-1 S: 108

(152) Son Şahitler-2 S: 161

130

1119

HÜKÛMETİN TEŞVİKİYLE ÜSTADA YAPILAN EZİYETLER

Bu mevzu'da bir çok örnekler, misaller vermek mümkündür. En birincisi ve bârizi: Üstad Hazretleri ilk Kastamonu'ya getirildiği günlerde, üç ay kadar polis karakolunda bulundurulup, çok sıkıca ve merhametsiz bir şekilde nezaret altında tutulmasıdır. Daha sonraları yedi sene üç ay karakolun hemen yanında ve tam karşısında, köhne bir evde göz hapsinde bulundurulmasıdır. Bu da yetmemişcesine en fasık ve münafık ve kalbsiz adamları vasıtasıyla sık sık kontrole ve murakabeye tabi' tutturulup ta'ciz

ettirilmesidir. Ayrıca dışardan ziyaret için gelen din kardeşleri ve eski talebe ve dostları karakollara çağrılıp ifadeye çekilmeleri, hatta dayaklar atılmasıdır.

Bu zulümlerin bir örneği olarak: "Üstad'ın eski talebelerinden Van'lı Molla Hamid, sırf ahiret faydası için, Van'dan kalkıp Kastamonu'ya kadar

131

1120 gelmiş.. Fakat emniyetçe farkına varılmış.. Bu mübarek, sâf, hâkiki mü'min insan, Üstad'ıyla görüşürülmediği gibi, karakolda falakaya yatırılmış ve dayak attırılmıştır. Bu hadiseyi Merhum Molla Hamid çok zaman bize anlattığı gibi, başkalarına da anlatmıştır.

Şimdi bu mevzudaki ehl-i dünyanın Üstada karşı uyguladıkları ta'ciz ve eziyet örneklerini okumak üzere, Üstad'ın Kastamonu'dan Isparta'ya gönderdiği mektuplarından bir kaç misal kaydedelim:

"Aziz Kardeşlerim! Bil-mukabele bayramınızı tebrik ederim. Sıhhatimi soruyorsunuz... Buranın şiddetli kışı ve odanın çok soğuğu ve üç hazin gurbetin te'siri ve üç asabî hastalığın sıkıntısı ve bütün bütün yalnızlık ile kabil-i tahammül olamayacak çok zahmetlere ma'ruz olduğum halde, Halık'ıma hadsiz şükür ederim ki; her derdin en kudsî dermanı olan imanı ve iman-ı bil- kaderden kazaya rıza ilâcını imdadıma gönderdi. Tâ'm sabır içinde şükrettirdi.

Said-i Nursi(153)"

"Sabri Kardeş! Beni saran ve bağliyan ağır kayıtlara ehemmiyet vermiyorsun. Halbuki buradaki evhamlı ehl-i dünya benim ile pek fazla meşgul ve alâkadarlırlar. Hatta, hatta, hatta.... Her ne ise...(154)"

"... Üstadımız dedi: Bu mektupları oradan kaldıracamız. Biz onlara baktık, gerçi siyasetle alâkaları yoktur. Fakat vehham casusları, aleyhimize habbeyi kubbe yapmaya ehemmiyetli bir vesile olurdu. Biz hem onları hem de daha bahaneye medar olabilen başka şeyleri kaldırdık. O heyecanımızdan casuslar haber alıp anladılar ki hazırlandık... daha hücum etmeden, yalnız ikinci gün Emin, elinde bir torba ile menzile girdi. Tam arkasından, karakol komiseri gizli hissettirmeden girdi. Emin'in elinde kitap yerine yoğurdu gördü, tavrını değiştirdi...(155)"

"... Bu defa kahraman Tahiri'yi umumunuz namına gördüm.. ve onda bir Lütfü,bir Hafız Ali,bir Hüsrev ve bir Said, fakat genç Said müşahedeettim. Cenab-ı Hakka çok şükür ettim. Bu defa onun kokusunu alıp, o daha gelmeden benim yanıma gelen komiser ve taharri adamları münasebetleriyle benden talebeler tarafından sual edilen bir mes'ele belki de size de faydası var diye gönderildi..... (156)"

132

"... Aziz siddik kardeşlerim! sizin fevkalâde sebat ve ihlâsınızın galebesi ve o musibeti def'inden sonra, ehl-i dünya cepheyi değiştirdi. Zendeکانın desiseleriyle bu havalideki bizlere karşı perde altında maddi

(153)Osmanlıca Kastamonu-2 S: 21

(154)Aynı eser, S: 22

(155)Osmanlıca Kastamonu-2 S:87

(156)Aynı eser S: 272

1121 manevi tahşidatı başlamış. Gayet dikkatle ve şeytancasına şâkirtlerin hakiki kuvvetleri olan tesanüdü bozmaya çalışıyorlar. Sizlere risaleleri iade ettikleri halde, kurnazcasına dolaplar çevriliyor. Biz sizin bir şu'beniz hükmünde olduğumuz halde, bizi asıl ve merkez telâkki ettiklerinden daha ziyade desiseleri bize karşı isti'mal ediyorlar..(157)"

TOKATLAR HADİSESİ

Üstteki mevzu' ile dolaylı şekilde alâkadar bulunan tokatlar hadisesinin şekilleri çoktur. Bunlardan bir kısmı; Üstad Hazretlerinin şahsına zendeka hesabına eziyetlerde bulunan kimselerin feci' akibetleriyle, nefsinin hiylesine kapılıp da hizmet-i Nuriyede fütûr getirenlerin yedikleri şefkat tokatlarını beraber sayarsak, bir çok hadiseler ve vakıalar tesbit edebiliriz. Rivayet yolu ulaşan vakıalardan sarf-ı nazar edip; Üstad'ın Kastamonu hayatında talebe ve hizmetkârları onun nazareti altında kaydettikleri hadiselerin bir kaç örneğini vermekle iktifa edeceğiz. Üstad'ın Barla'daki hayatında da bu neviden çok vakıalar görülmüş ve kısmen mektubat ve lemalar mecmualarında kaydedilmiştir. Burada sadece Kastamonu hayatıyla ilgili hadiseler kısmından bir kaç örnek vereceğiz:

ZECR TOKATLARININ NÜMUNELERİ

"... Risale-i Nur ve şakirtleri aleyhinde çalışanlara şiddetli tokatlar geldiğini görüyoruz. Ezcümle Risale-i Nurun erkânından birisi kat'î bir surette haher veriyor ki: Üç dört adam, dünya servetinin hatırı için toplanıp münafikane, Risale-i Nur şakirtleri aleyhinde tedbir kurdukları hengâmda, üç gün sonra, o üç dört adamın haneleri ve birinin dükkanı yanıp, her biri binler lira zayıatlarla tokat yediler.

Hem bir dessay adam, Risale-i Nur şâkirteri aleyhinde çalışıyordu ki, onları hapse attırsın. Bir gün serbest olarak: "Ben bir ip ucu bulamadım ki, bunları hapse soksam... Eğer bir ip ucu bulsam, onları hapse sokacağım!" diye ilân ettiği vakitten iki gün sonra, bir iş yapıp Risale-i Nur şâkirtleri yerinde o adam iki sene hapse girdi.

Hem bedbaht bir muannid adam, Risale-i Nur aleyhinde hem şâkirtlerinin bir rüknü aleyhinde mütecevizâne hareketlerde bulunduğu hengâmda, bir iki gün sonra, meyhaneye gitmiş, içe içe çatlamış, orada ölmüş...

Bu neviden çok hadiseler var. Demek Risale-i Nur dostlara tiryak oldu

(157)Osmanlıca Kastamonu-2 S: 285

1122 ğu gibi, düşmanlara da saika oluyor.

Risale-i Nur Şâkirtlerinden Emin, Feyzi(158)"

".. Hem mezkûr hadisat zamanında vuku' bulması münasebetiyle Risale-i Nurun kerametkârane iki tokadını aynı anda vazifece iki müteceviz ve muacciz iki adamın tecavüz ve ta'cizi anında, (*) birinin kafasına, diğerinin çiğerine vurması,(159)"Bizde hiç şüphe bırakmadıki; Hizmet-i Kur'aniyedeki inayet-i Rabbaniyenin bir hıfız ve himayet sillesidir. Artık yeter, durunuz, tokada müstehak oldunuz diye söylemesidir...(160)"

ÇAYCI EMİN'İN HATIRASINDA GEÇEN BİR ZECR TOKADI (161)

"... Nuri isminde bir komiser vardı. Zaman zaman Üstad'a eziyet ediyordu. Üç günde bir gelip odasını arıyor tarıyordu. Bir gün bu komiser çok şiddetli hasta olmuş, kafası kulağı ağrımış... Ne yaptılarsa, o ağrı ve ızdırap dinmemiş. Sonra komiserin kayın pederi "Sen Bediüzzaman'a eziyet ediyordun, bu sebepten bu hastalık başına geldi" diyor. Adam gelip Üstad'dan özür diledi, iyileşmesi için dua etmesini rica etti.

Sonra, komiser beni çağırarak dedi ki: "Bundan sonra Bediüzzaman'ın hizmetini sen göreceksin. Kimse sana karışmayacak. Sen istediğin zaman gelip yanına çıkabilirsin" dedi.

Ben artık rahatlıkla Üstad'ın yanına gidip geliyordum. Başka kimseyi yanaştırmıyorlardı. Havalar iyi olduğu günlerde Üstad'la beraber dağlara giderdik. Akşamları da kitapları tashih ederdi. Her gün ikindiden sonra kapısını içerden kilitlerdi. Kastamonu'nun kışı şiddetli geçirdi. Bazı günler odasındaki yer tahtalarının arasına kırağı yağmış gibi olurdu. Küçük bir sobası vardı. Odayı pek iyi ısıtmazdı. Bekçi ile bir mangal ve bir tahta kürsüsü aldırılmış, yorganını kürsünün üzerine atarak, içindeki mangalla bu şekilde ısınabiliyordu.

(158)Osmanlıca Kastamonu-2 S: 418

(*) Hüsnü Bayramoğlu Ağabeyin Kastamonulu Mehmet Feyzi Efendiden naklen anlattığı bir hatıra:

26.02.1995 günü Ş.Urfada Hüsnü Ağabey şöyle anlattı: " Mehmed Feyzi Efendi demişlerdi ki: Üstadımız Kastamonuya geldiği ilk günlerinde polis karakolunda kalıyordu. Karakolun üst katındaki odasında, evrad ve ezkârını seslice, hazinane okuyormuş. Bir komiser, Üstadın seslice evrad okumasına öfkelenmiş" Üstada :“Dualarınızı böyle seslice

135

okumayın” demiş. Üstadda ona: “Evladım, sen kendi işine bak, bana karışma!” demiş.

Bu komiser başka birgün yine Üstadın yanına çıkmış, kabaca ve hakaretvari bir tavırla, müdahale etmiş. Sonra bu komiser tokat yiyerek karnı sancılanmaya başlamış. Neetmişlerse, çare bulunamamış. Akrabaları Üstada recaya gelmişler. “Onu affet!” diye yalvarmışlar. Hz. Üstad: “Ben affedersemde, Kur'an affetmez” demiş.. ve nihayet, o komiser müstahakını bulmuş, ölmüş gitmiş.”

(159) Biri taharri komiseri, diğeri birinci komiser idi. Birisi öldü, ötekisi de dehalet etti kurtuldu.

(160)Osmanlıca Kastamonu-2 S: 105

(161)Bu hadise Üstad'ın vefatından sonra kaydedilmişse de, Üstad'ın çok sadık ve mert bir hizmetkârı olan Merhum Çaycı Emin tarafından rivayet edildiği için mutlaka doğrudur. A.B.

136

1123

Bir müddet sonra, aynı komiser, tekrar Üstad'ı rahatsız etmeye başladı. Bir gün Üstad'ın odasını ararken, adam elini yorganın altına, kürsünün içine sokmuş.. Adamın eli, ateş dolu mangalını içine girmiş. Eli yanan komiser mahcub olmuş. Üstad kendisine demiş ki:

"Senin ismin Hafız Nuri'dir. Risale-i Nurun ismi de Nurdur. Bu sana tokattır. Dikkat et, bir daha bana ilişme!"

Bu komiserin başına çok musibetler ve hastalıklar geldi. Kendisini alıp Ankara ya götürüyorlardı. Fakat doktorlar bir türlü teşhis koyamıyorlardı. Orada biraz iyileşiyor, Kastamonu'ya dönünce, hastalık yine aynı şiddette başlıyordu. Ankara'ya kaç defa gitti geldi... Nihayet bu komiserin annesi ve ailesi Üstad'a gelip yalvardılar, özür dilediler. Affetmesini rica ettiler. Üstad onlara: "Ben ona birşey yapmadım. O Kur'an'ın tokadını yedi" dedi.. Ve onuncu Sözü onlara verdi. Komiser Hafız Nuri'nin onu okumasını söyledi. Fakat herhalde iş işten geçmişti. Bir kaç gün sonra, komiser Hafız Nuri müthiş ızdıraplar ve can çekişmeleri içinde öldü, gitti...(162)"

Çaycı Emin'in hatıralarını te'yideden başka bir hadise: (Motkili Nadir Baysal anlatıyor)

"... Valînin Siyasî Komiseri Avni Bey kahveye geldi, (Çaycı Eminin Çayhanesine) oturdu, Çaycı Emin Ağabeye dediki: "Bu gece başıma bir hal geldi. Ben hocanın kitaplarını, yahut herhangi bir halini suç-üstü yakalama planını yatağımda düşünüyordum. tam o anda birden karnımın şiştiğini hissettim, nerede ise patlayacaktım. O esnada hareket ve düşüncemin yanlış olduğunu anlıyarak fikren dönüş yaptım. Derhal karnımın şişkinliği indi.

Evet, bu sözleri ben bizzat Valinin siyasi polisi Çaycı Emin beye anlatırken dinlemiştim."

(Son Şahitler-4, Sh.285)

VE ŞEFKAT TOKADLARINDAN BİRKAÇ NÜMUNE

"... Risalet-ün Nur şâkirtlerinin hüsn-ü hizmetinde âcil mükafât gördükleri gibi, hizmetinde kusur edenlerin dahi tokat yediklerini; Isparta'da olduğu gibi, burada dahi gözümüzle gördük. Pek çok vukuattan yalnız beş altısını beyan ediyoruz:

137

BİRİNCİSİ: Ben Tahsin(163) bir gün,yeni açtığımız dükkanın meşgalesiyle bana emir olunan vazifeyi tembellik edip yapmadım. Aynı vakitte şefkatli

(162)Son Şahitler-1 S: 105

(163)Bu zat Tillolu Tâhsin Aydın Efendidir. Urfa'da vefat etti. A.B.

138

1124 bir tokad yedim. Dükkanda otururken, birisi geldi. Tebdil olmak için emanet olmak üzere, yüz lira verdi. Bu paranın sahibine Allah için bir hizmet etmek üzere, tebdil için maliye sandığına gittim. Bu parayı sayarken aralarında bir kalp lira bulundu. Bu yüzden ifadeye, sual ve cevab ve muahezeye ma'ruz kaldığım gibi, evimizi de taharri etmek icab etti. Beni mahkemeye verdiler. Fakat terbiye ve şefkat tokadı olmak cihetiyle, yine Risalet-ün Nur kerametini gösterdi. Zararsız kurtuldum.

İKİNCİSİ: Üstadımıza ve Risale-i Nura dört beş sene hizmet eden ve nurları okutturan ve cidden taraftar bulunan bir zat, birden bir gün elinde dine ait bir gazeteyle geldi. Risalet-ün Nur'un mesleğine muhalif bir cereyanın sâhiblerine taraftarane bir tavır gösterdiği zaman, Üstad'ımın canı çok sıkıldı. Bir iki gün sonra,

şiddetli fakat şefkatli bir tokat yedi. Bir doktor ona dedi ki: "Eğer ameliyat yaptırmazsan, yüzde yüz ölüm var" O da bilmeceburiye ameliyat yaptırdı. Fakat şefkat ciheti imdada yetişerek çabuk kurtuldu.

ÜÇÜNCÜSÜ: Bir me'mur Risalet-ün Nuru kemal-i iştiyakla okurdu. Üstad ile görüşmeye ve tam dersini almaya çok çalışıyordu. Birden bir komiser tarafından ona evham verildi. O da görüşmeyi ve okumayı bırakıp başka bir şehre giderken, sebepsiz bir tarzda bir ayağı kırıldı. Bir ay çekti. Yine şefkat yâr oldu ki, şimdi tekrar okumaya şevk ile başladı.

DÖRDÜNCÜSÜ: Ehemmiyetli bir zat, Risalet-ün Nuru kemal-i takdir ile hem okur, hem yazardı. Birden sebatsızlık gösterdi.Şefkatsiz bir tokad yedi. Gayet meftun olduğu refikası vefat ile, iki oğlu da başka yere gitmesiyle acınacak bir hale girdi.

139

1125

BEŞİNCİSİ: Dört senedir Üstad'ın çarşı işinde hizmet eden bir zat, birden sadakatı bırakıp mesleğini değiştirdi. Birden şefkatsiz bir tokad yedi.. ve bir senedir daha çekiyor.

ALTINCISI: Bir hocaya ait hadisedir. Belki helâl etmez, biz de onu görmüyoruz. Tokadı şimdilik kaldı, Bu vukuat nev'inden hem çok var, hem Risâlet-ün Nura karşı kusura binaen kat`iyyen tokat olduğuna şüphemiz kalmadı.

Risale-i Nur Şâkirtlerinden

Hilmi, Emin, Tahsin

Evet ben de tasdik ederim

Said-i Nursi (164)

Mehmet Feyzi Efendinin kendi ifadesiyle, yediği şefkat tokadı:

"Üstadım bana, kardeşim Hüsrev Efendi tarzında Mucizat-ı Ahmediye risalesini yazdırıyordu. Ben (yani Feyzi) bir parça tenbellik ettim. Birden yirmisekizlilerle(165) askere istenildim. Üstadım dedi: "Git, Mu'cizat-ı Ahmediyeyi yaz! Seni şimdi vermeyeceğim."

Yazmaya başladım, bir hafta geri kaldı. Tekrar bir arıza ile yazı noksan kaldı, tekrar askere çağrıldım. Yine Üstad dedi: "Git yaz!" Ciddi çalışmaya başladım. Fevkalme'mû1 emir geri kaldı. Bir hafta sonra tekrar bir ma'zerete binaen yazıyı bıraktım.

Üstadım dedi ki: "Senin şimdi vazifen Risale-i Nur noktasında askerliktir." birden emir geldi, bir şefkat tokadı yiyip vazifeye gönderildim. Cenab-ı Hakk'a şükür Risale-i Nur'a âla kader-i takat çalıştım ve çalıştırıldım. Üstad'ımız bize söylediği gibi, yedi ay sonra terhis edilip Üstad'ıma ulaştım. İnşaa'llâh bu kabahatim af olmuştur...(166)

HUSUSİ İNAYET VE TEVFİKLER

Az yukarıda küllî inayet ve rahmet cilvelerinden, Risale-i Nur hizmetleriyle alâkadar olan bazı örnekler vermiştik. Şimdi de hususî tevafuk ve inayet ve hizmette teshilât gibi nevilerinden; şefkat tokatlarının

aksine, nurun hizmetinde güzel hizmet edenlerin mazhar oldukları tevfik ve inayet nûmunelerinden bir kaç misal verelim:

140

(164)Osmanlıca Kastamonu-2 S: 84

(165)İkinci Cihan Harbi sırasında ihtiyat askerliğine çağrılan 1328 doğumlular demektir A.B.

(166)Osmanlıca Kostamonu-2 S: 113

141

1126

"Emin ve Tahsin ve Hilmi'nin bir fıkrasıdır:

Bu günlerde ziyade bir hassasiyetle risalelere bakıldığından; İnayetin himayeti dahi bir nevi hassasiyet ile ikramını gösterdi. Gayet cüz'î bir nümûnesi şudur ki: Risalet-ün Nur şâkirtlerinin maişet cihetinde bir ikram-ı İlâhi ve küçük fakat şayan-ı hayret ve gayet lâtif bir tevafuk, bir vakıa; Risale-i Nur hizmetinin şüphesiz bir kerametidir. Evet, Risale-i Nurun bir silsile-i Kerametinin bir menba'ı olan tevafuk, bu vakıada o cinsten altı adet tevafukatın ittifakı ise, tesadüf ihtimalini kökü ile keser diye hükmettik şöyle ki:

Bir kaç gündün beri Üstadımızın ziyaretine gitmediğimizden, kardeşim Emin ile beraber Üstadımızın ziyaretine gittik. İkinci vakti beraber namaz kıldıktan sonra, bize emretti ki: "Size yemek yedireceğim. Burada ta'yininiz var. Mükerreren, yemezseniz bana dokuz zarar olur." dedi. "Çünkü yiyeceğinize karşı, Cenab-ı Hak gönderecek." Yemek yemekten affımızı rica ettik ise de emretti: "Rızkınızı yeyin, bana gelir." emrini kırmamak için lütuf buyurduğu tereyağı ve kabak tatlısını ekmek ile yemeye başladık. Daha sofrada iken, ümit edilmeyen vakitte ve bir tarzda aynı miktarda, bir adam geldi, elinde yediğimiz kadar taze ekmek.. aynı yediğimiz miktarda fındık kadar tereyağı ve diğer

142

1127 elinde bize verilenin tam bir misli kabak tatlısı olarak kapıyı açtı. Artık taaccüb edilecek, hiç bir cihette tesadüfe mahal kalmıyarak Risale-i Nur şâkirtlerinin rızkındaki bereket-i Rabbaniyeyi gözümüzle gördük.

Üstad'ımız emretti: "İhsan on misli olacak. Halbuki bu ikram tam tamına mislidir. Demek ta'yin ciheti galebe etti. Tayin te'mini ise, mizan ile olur."

Sonra aynı akşamda sadaka ciheti dahi hükmünü gösterdi. Biz gördük ki: ekmek on misli, tereyağı tatlısı o da on misli.. ve kabak tatlısı çok sevmediği için kabak patlıcan turşusu on misli, me'mulun hilâfında Risale-i Nur'dan ikinci Şua'nın bir hafta mütalâasına mukabil bir manevî ücret olarak geldi. Gözümüzle gördük. Demek kabak tatlısının tatlılığı, tereyağı, un helvasına girdi. Kendisi turşuda kaldı...(167)"

"... Hem Risalet-ün Nurun sühûlet-i intişarının bir kerameti, bu mektubu yazdığımız zamanında ve yemekte keramet dakikasında gözümüz ile gördük, şöyleki:

Ehemmiyetli yedi sekiz risale ve İşarat-ı Kur'aniye şua'ı ve mühim bir mektupla beraber, bir torbada ehemmiyetli bir kardeşimize, bir şehre göndermiştik. şoför o paketi düşürmüştü. Böyle bir zamanda böyle eserleri münafık casuslar haber almadan, emin bir el ile beş gün sonra elimize geçmesi, kat'î kanaatımız geldi ki; bir İnalet bizi himaye ediyor.

Risale-i Nur hakkında İnalet-i Rabbaniyenin lâtif bir himayesi de şudur ki: Karanlık bir vaziyette, korkutan bir zamanda casusların ve taharri me'murlarının evhamları ve tecessüsleri Üstad'ımızın menzilini sarması dakikasında, bir fare Üstad'ımızın bir çorabını aldı, ne kadar aradık, hiç bir yerde bulamadık. O farenin yuvasını gördük. Kabil değil, çorap oraya giremez. İki gün sonra gördük ki: O hayvan o çorabı getirmiş, öyle bir yere- saklanmış ve muhteviyatları unutulmuş olan- mahrem mektuplar ve evrakların tam yanında bırakmış. Halbuki iki defa oraya bakmiştik, görememiştik. Hem o çorabı o yere getirmek, soba borusuna çıkıp yukarıdan olur. Gayet kurnaz ve zeki adam ancak o işi yapar. Hiç bir cihette tesadüf ihtimali kalmadığından Üstadımız dedi:

"Bu mektupları oradan kaldıracadıız. Biz onlara baktık, gerçi siyasetle alâkaları yoktur. Fakat evham casusları aleyhimize habbeyi kubbe yapmaya ehemmiyetli bir vesile olurdu. Biz hem onları, hem daha bahaneye medar olabilen başka şeyleri kaldırdık. O heyecanımızdan casuslar haber alıp anladılar ki, hazırlandık. Daha hücum etmeden. yalnız ikinci gün Emin

143

elinde bir torba ile menzile girdi. Tam arkasında Karakol komiseri gizli hissettirmeden girdi. Emin'in elinde kitap yerinde yoğurdu gördü. Tâvrını

(167) Osmanlıca Kastamonu-2 S:83

144

1128 değiştirdi.

Elhasıl: Risalet-ün Nurun intişarına karşı gelen bütün düşman ve casuslara mukabil bir tek fare çıktı, planlarını zirü zeber etti.

Evet Evet Evet Evet Evet Evet

Tevfik Ahmet Tahsin Hilmi ÇaycıEmin BakırcıEmin

Evet

İtfaiyeci Emin

Ben de tasdik ederim

Said-i Nursi" (168)

"Gavs-ı A'zamin Üstadımız hakkındaki fıkrasıyla inalet ve teshile daima mazhar olduğuna.. ve tevafuk Risale-i Nurun kerametinin bir ma'deni bulunduğuna pek çok emarelerden, bu bir iki gün zarfında küçük ve lâtif, fakat kat'î kanaat veren cüz'î hadiselerin tevafukatında, gözümüzle gördüğümüz inalet-i Rabbaniyenin nümünlerinden beş altısını beyan ediyoruz ki, onlar bir iki gün zarfında vuku' bulmuş.

Birincisi: Dün Üstadımız, Risale-i Nura ait üç hizmet lâzım geldi, kimse de yok.. Biz de uzaktayız. Merdivenden inip, bir çocuğu bulup bizlere göndermek niyetiyle kapıyı açtı. Risale-i Nurun o hizmetini görecektir fevkâlâde bir tarzda dakikasıyla üç şakirdi kapıya geldiler.

İkincisi: İki seneden ziyade Risale-i Nurun mühim parçaları, Risale-i Nurun berekâtıyla hânesi yangından kurtulan Hafız Ahmed, kendisine yazdırıp başka bir kaza nahiyesinde bulunan bir iki zat onları istinsah için aldılar. İki seneden beri ellerinden kaçırıp mahcubiyetlerinden haber vermedikleri için, hem biz hem hafız Ahmed, hem merak hem hiddet ediyordu. O kitaplar bugün geldiği aynı vakit, (dün aynı saatte Üstadımıza beş seneden beri her bir kaç gün zarfında Üstadımıza kolaylık için bir parça yemek pişirmekle hatırını soruyordu. İki seneden beri o adeti terk etmişti. Hem komşuluktan da başka yere nakletmesiyle iki senedir o adet terk edilmiş iken,) yine dün o aynı saatte iki sene evvelki aynı adetiyle o zatın hanesinden, evinden aynen eskisi gibi küçücük bir hatır sorma nev'inde oğlu getirdi. Üstadımız dedi: "İki sene evvelki adete lüzum kalmamış. Siz de komşuluktan gitmişsiniz." dedi. Bugün aynı vakitte o Hafız Ahmed'in yazdırdığı kaybolan kitaplar

145

mükemmel bir surette istinsah ile geldi. Bizde şüphe bırakmadı ki;bu lâtif tevafuk da Risale-i Nur hakkındaki inayetin bir cilvesidir.

(168) Osmanlıca Kastamonu-2 S: 86

146

1129

Üçüncüsü: Üstad'ımız aynı yine bugün, Emin'e dedi: "Üç dört aydır her hafta karyesinden buraya gelen hâne sahibesi gelmedi. Kirasını dört aydır almadi. Herhalde cevab gönderin, gelsin alsın!" dedi. Aynı dakikada dört aydan beri yanına gelmiyen o hane sahibesi kapıya vurdu, geldi, beş aylık kirasını aldı. Üstadımız bu hadise-i İna'yetten memnuniyeti için uzak bir nahiyeden gelen yuvarlak, hiç görmediğimiz ve burada bulunmayan bir küçük ekmeği o hane sahibesine verdi. Aynı vakitte, yirmi dakika zarfında burada bulunmayan aynı ekmekten, iki sene Risale-i Nurun iki kitabını alıp mütalaasının manevi ücretinden binde bir ücret olarak geldi.. ve bir parçacık âşure çorbasını dahi yine o ev sahibesine verdi. Aynen o âşurenin on misli kadar lâtif üç ekmeğe, yine iki sene iki kitabının okumasına binde bir ücreti diye geldi. Gözümüzle gördük.

Hem yine, Üstadımız bugün o hâne sahibesine yedi senedir adını bilmediği için "İsmin nedir? diye sormuş. O da demiş: "Hayriye'dir" Hayriye isminde olmak tefeülüüyle, iki saat sonra Hayrî namında Risale-i Nurun bir şâkirdi haberimiz yok iken İstanbul'a gitmiş, hem ticaret münasebetiyle iki mühim şâkirtleri dahi gidip geç kaldılar. Maddî-manevi fırtınalar münasebetiyle Üstadımız onları hem oradaki mühim bir şâkirdi çok merak ediyordu. Bugün o Hayrî, iki saat Hayriye den sonra geldi, o üç şâkirt hakkındaki merakı izale ettikten sonra, dört aydan beri devam eden "Tefarik" namında Üstadımızın bir kokusu bugün bitmiş idi. Hayrî nin elinde bir küçük şişe, dedi: "Size tefarik getirdim." Biz de bu küçücük lâtif tefarikteki tevafuka (barekallah) dedik."

Bu iki gün zarfında bu küçücük nünuneler gibi, Üstadımız Mu'cizat-ı Ahmediye'nin tashihati ile meşgul olduğu için, bunlardan başka çok nünuneler görmüş. Madem iki günde böyle inayetin cilvelerini

görüyoruz, Risale-i Nur dairesi içinde dikkat edilse, herkes kendi nefsinde hizmeti derecesinde böyle nûmuneleri görebilir. Tebyize vakit bulamadık...

Risale-i Nur Şakirtlerinden

Tevfik, Feyzi

Evet Evet Evet Evet Evet Evet

Hafız Tevfik Fevzi Emin Hilmi Kamil Hayri

Bunları gözümüzle gördük. Evet ben de tasdik ediyorum

147

Said-i Nursi(169)

(169) Osmanlıca Kastamonu-2 S: 421

148

1130

"... Bu yakında Üstad'ımızla beraber kıra çıkmıştık. Çay yapılmasını, hem ikişer çay, hem üçer şekerle içilmesini emir buyurdular. Hepimiz üçer şekerle, ikişer çay içtik. Yalnız Emin kardeşimiz, bir şeker kendisine noksan olarak içmiş. Akşam üzeri Risale-i Nurun menba-ı intişarı olan üstadımızın odasına geldik. Emin kutuya sarf olunan şekerleri koymak istemiş. Fakat kutu sekiz şekerden başka almamış. Emin fesübhanallah der, onyediyer şeker yerinde kutu sekiz şekerle dolsun diye taaccüb ettik. İşte bu vakıa bize şuhûd derecesinde kanaat verdi ki; Bu sır, Risale-i Nur hadimlerine bir inayet-i ilâhiye ve bir iltifat-ı Rabbanidir.

Yine aynı günde ben (yani Küçük Hüsrev) evvelce yazıp Üstad'ıma teslim ettiğim HÜCÜMAT-I SİTTE risalesini bana vermek için sakladığı yerden ararken, fevkalme'mul bir surette bulunmaz. Birden o anda adetlerinin hilâfında olarak hiç vuku' bulmamış bir hadise zuhuruyla, gözlüklerini bırakarak merdiven tarafına müteveccih olurlar. Aynı vakitte Risale-i Nurun intişarına ve hizmetine zarar vermek niyetiyle casus bir adamın merdivene doğru zahiren ziyaret maksadıyla yürüdüğü görülür. Üstad'ın telâşlı olduğunu hisseder. Üstad onun nazarını öteki hadise-i bedeniyeye çevirir, ona der ki: "Görüyorsun, ma'zurum. ziyareti başka vakte bırak!" O da döner gider. Hem Mehmed Feyzi hem Hücumat-ı Sitte hem başka işlerimiz o tecessüsten kurtuldu.

Evet, Hücumat-ı Sitte'nin saklandığı muayyen yerinde fevkalâde bir surette kaybolması, ehemmiyetli bir hadisenin önünü aldı. Ustad'a arız olan bu hilâf-ı adet hal ve o Risalenin muayyen yerinde bulunmaması kat'iyen tesadüfe hamledilmez. Bir hafta sonra, o Risaleyi hilâf-ı me'mul bir yerde bulduk. Üstadımın emriyle Emin kardeşime ehemmiyetli bir surette okudum. Üstad'ım bize izahat veriyordu. O vakte kadar öyle mühim ve te'sirli ders almamıştık. Demek bu iki mühim sırta binaen Risale kendini göstermedi. İşte bu hadise, Risale-i Nurun ihlâslı ve sadık şâkirdleri her vakit bir hıfz ve bir inayet altında olduklarına, hem daima himayet altında bulduklarına şüphe bırakmıyor.

İKİNCİ BİR VAKIA-İ BEREKET:

“Üstad'ımızın bir okka kadar peyniri vardı. Ekser günlerde o peynirden hoşuna gittiği için-bir iki defa yiyordu ve bize de yediriyordu. Hem yemeksiz olduğu ekser vakitlerde ondan yediği halde, altı ay kadar devam ettiğini ve halen de yüz dirhem kadar o peynirden bulunduğunu ben, yani

149

daimi hizmetçisi Emin.. ve ben, yani Küçük Hüsrev yakinen görüp tasdik ediyoruz. Fakat bu hadise-i bereketin ifşasından sonra, evvelce görünme

150

1131 yen dibi görünmeye başladı. Noksaniyetini gösterdi. Evet bereket hususunda şayan-ı hayret bir hadisedir.

Hem yarım kilo tereyağı, ekser günlerde fazlaca sarf olduğu halde, elli güne yakın devamı şüphesiz bir bereket içine girmiş.

Yine aynen aynı Ramazan Bayramında Üstad'ın rızası olmadığı halde, Tahsin ve ben (Yani Emin) bir kilo ince şeker getirmiştik. Ekser yoğurt, süt ve tatlı kabağı ve sair şeylere bazen otuz dirhemden fazla kattıkları halde, halen o üç aydan sonra, o şekerden yüz dirhem kadar kalması elbette bereket sebebiyledir.

Hem bu havalideki şâkirtler, herkes cüz'î küllî hissetmiş ve i'tiraf ediyorlar ki; Risale-i Nura çalıştığımız zaman, hem rızıkımıza bereket ve suhûlet, hem kalbimize bir inşirah ve ferah zahiren hissediyoruz. Ezcümle ben, yani Emin kendim i'tiraf ediyorum ki; Risale-i Nur dairesine girmezden evvel, bütün sene çalışırdım. Ne vakit Risale-i Nur dairesine girdim, senede üç dört ay çalışabildiğim halde, evvelkinden daha müreffeh ve daha mes'ud bir halde yaşamaklığım, yüzde yüz Risale-i Nurun hizmetinin berekâtıyla olduğunda hiç şüphem yoktur.

(Evet ben Küçük Hüsrev bütün kuvvetimle tasdik ediyorum ki Emin kardeşimiz memleketimize geldiği zaman, çok faal bir surette her ay çalışırdı. Şimdi ise, üç dört aydan fazla çalıştığını görmüyorum. Bunun sebebi ise, Risale-i Nurun berekâtı olduğunda kat'iyen şüphem kalmadı. Mehmed Feyzi)

Hem ezcümle Üstad'ımız diyor ki; "benim de kanaat-i kat'iyem çok tecrübeler ile gelmiş ki; Ben Risale-i Nurun tashihatıyla meşgul olduğum zaman pek zahir bir tarzda hem rızıkımda bereket, hem kolaylık görüyorum "

Hem Üstad'ımız diyor: -Ve biz de tasdik ediyoruz ki- "Ben son zamanda anladım ki, şimdiye kadar hem ben, hem dostlarım hakikatin suretini başka şekilde görmüşüz, şöyle ki: Hapishanede bir tek ekmek, sekiz ve bazen on gün bana kâfi geldiği gibi, burada aynen o tarzda yaşıyorum. Hem ben hem kardeşlerim bunu az yemek ve iştihatsızlığımıza veriyorduk. Halbuki çok emarelerle kat'iyen anladık ki; o acib hal, bereketin neticeleri imiş. Bir kaç defa sekiz günde bana kafi gelen bir ekmeği aynı iştihâ ile; çalışmadığımdan berekete mazhar olmadığım zaman-, iki günde, bazen bir

151

buçuk günde bitiriyordum. Demek bu on altı- on yedi seneden beri benim mükemmel ta'yinatım Risale-i Nurun hizmetinden gelen bir bereketten idi"

152

Evet,bize de aynel-yalkin derecesinde kanaât gelmiş ki; bu kesretli hadisat-ı bereket, Kur'an-ı Mü'ciz-ül Beyanın i'caz-ı manevisinin bir şua'ıdır. Manen der: Ey Kur'an şâkirtleri! Sizi vazife-i mukaddesinizden ekseriyetle geri bırakan maişet telaşesidir. O ise, Kur'anın feyziyle bereket nev'inde size veriliyor. Vazifenize bakınız!...

Hem hadisat-ı bereketin aynı zamanında Resail-i Nurun bir kerameti olarak, bir şâkirdinin binlerce lira kıymetinde hanesinin ona pek yakın dehşetli yangından fevkalme'mul bir surette Risale-i Nurun bereketiyle kurtulması.. ve Risale-i Nur tercümanına ahiret cihetinde çok alakadarlık gösteren bir hanım, o dehşetli yangında yanan hanesinin üçüncü katında bulunan elmas ve mücevharât ve altunlarını kurtarmak için, koşup çıktığı vakit, ateş her tarafını sarmış. Mücevheratını kurtaramadığı gibi, kendi nefsinin de bütün bütün tehlike-i kat'iyede gördüğü dakikada; Risale-i Nur tercümanı, o ateşten talebesinin hanesini kurtarmasına şiddetli dua ederken, o biçare hanım hatırına gelmiş, "Acaba o yangında o ahiret hemşirem bulunmasın" diye ona da Risale-i Nuru şefaathı edip dua etmiş..." Ya Rab! Ona merhamet eyle!" niyaz etmiş... Aynı zamanda o hanım pencereyi kırmış, kendini iki kat yükseklikte avluya atmış, fevkalâde bir surette ne incinmiş, ne de bir yeri kırılmış... Hem bakırı ve demiri eriten o dehşetli ve şiddetli yangından sonra, bütün mücevheratını hiç biri zayi' olmıyarak ve bozulmıyarak bir un muhafaza etmiş, bulmuş almış. Risale-i Nurun bereketinden hem canını, hem malını kurtarmış...(170)"

ÇEŞİTLİ HARİKA HALLER VE İNAYETLER

Üstad Bediüzzaman Said-i Nursi Hazretlerinin hizmet-i imaniye ve Kur'aniyesine, zendeka hesabına muaraza edip, onun aziz şahsiyetini ta'ciz edenlerin, yahut da hizmette tenbellik edip fütûr getirenlerin yedikleri zecr ve şefkat tokatlarının bazı misallerinin kaydı münasebetiyle; bir de Üstad'ın Kur'ana hizmeti ile alâkadar olarak görülen bazı harikaların bir kaç örneğini de müteferrik ahval içerisinde kaydı münasib görüldü.

(170)Osmanlıca Kastamonu-2 S:103

153

1133

BİRİNCİ ÖRNEK: SİYAH MÜREKKEBİN KIZIYA TAHAVVÜLÜ

(üstadın kaleminden)

"...Sizin te'lifiniz olan fihristenin tashihinde bir müstensihin noksan bıraktığı bir sahifeyi Tahsin'e dedim yaz. O da yazmaya başladı. Simsiyah bir mürekkebtan ve temiz kalem ile, birden yazdığı ikinci cild fihristenin makbuliyetine hüccet olarak o siyah mürekkebtan, güzel bir kırmızı suretini aldı. Ta yarım sahife kadar bu garib hadiseye taaccûb edip bakarken, o mürekkebtan simsiyaha döndü. Sahifenin öteki yarısı aynı kalem, aynı hokka, tam siyah yazıldı.

Bir zaman Barla'da bağlardaki köşkte, Şamlı, Mes'ud, Süleyman'ın müşahedesıyla aynı hadiseyi başka şakilde gördük, şöyle ki:

Ben sevmediğim için siyah bir mürekkebi kısmen döktüm. Birden mütebakîsi çok beğendiğim güzel bir kırmızıya tahavvül etti. Risale-i Nur Şakirtlerini şevklendiridi. Gözümüne silsile-i kerametın bir ucunu ve bir tereşşuhunu gösterdi... (171)"

İKİNCİ ÖRNEK: HULÛSİNİN BİR GAİLESİ VAR?

Kaydedeceğimiz bu acib, tevafuklu hadisenin aslını evvela merhum albay Hacı Hulusi beyin hatıralarından okuyalım :

"Ben Elaziz'de tabur komutanlığı yapıyordum.1938 Dersim isyanının sebep olduğu facia hadisesi neticelenmek üzere idi. Bizi de Dersim isyanını önlemeye ve bastırmaya me'mur ettiler. İsyân dedikleri şey de, bazı dağ köylerinin o yıl vergi vermeme meselesi idi. Aslında hadise basitti. Fakat nedense onu büyüttüler ve umumileştirdiler.

Bize verilen emir : Dersim ahalisini külliye imha emri idi. "Canlı tek bir insan bırakılmayacak... genç-ihthiyar, suçlu-suçsuz, çoluk-çocuk, kadın-erkek ne varsa hepsini imha..." Gerçi me'mur edildiğimiz bölgenin bir çoğu Rafizî idi. Amma yine de bizim raiyetimiz ve halkımız idiler. O tarz muamele ve emir nasıl bir uygulama şekli idi bilemiyorum.

Ben kıt'a komutanı idim. En çetin ve zor vazifeyi de bize vermişlerdi. "Sen piyadesin, seni topla da takviye etmek gerekir." dediler. Çok mahzun ve muzdarib idim. Neticede vuku' bulacak haksız zulüm ve gadirleri düşünüyordum. Aynı zamanda iki tane çıkılmaz hissin ortasında kalmıştım:

154

(171)Osmanlıca Kastamonu-2 S: 38

155

1134

Birincisi: Askerlikte emre mutlaka itaat...

İkincisi : Göre göre bildiğim, olacak olan zulümlerden kaçmak, o ortamda isti'fa etmek, belki başka manalar verilmek endişesi...

Bu me'yusane hüzünlü halet-i ruhiyemi Üstad'a da bildiremiyordum. Kâğıda bunları nasıl yazıp da derdimi dökebilirdim. Fakat Hazret-i Üstad, benim bu hüzünlü ye'is ve kederimi hissetmiş olacak ki; hazırlığımızı tamamlayıp, sabahleyin merhum babamla vedalaştım ve atıma bindim, kıt'anın başına gidiyordum. O günü isyan yerine hareket edecektik.

Bir baktım, bizim hizmet eri arkamdan kşup geliyor. Elime bir mektup verdi, açtım gördüm ki; Hazret-i Üstad Kastamonu'dan Ürgüp mütüsü olan kardeşi Abdülmecid vasıtasıyla bana gönderiyor. (172)

Benimle şöyle konuşuyor:

"Salisen: Hulusinin bir gailisi var diye hissediyorum. Merak etmesin. Risale-i Nur şâkirdlerine İna yet ve Rahmet nezaret ederler. Dünyanın meşakkatleri madem sevab verir, geçerler. O musibetlere karşı sabır içinde şükür ile, metanetle mukabele edilmek gerektir. Hem o, hem sizler bütün dualarımda ve kazançlarımda benimle berabersiniz...(173)"

Hazret-i Üstadın bu kerametkârane acib mektubu, hem Hulusî beyin İna-yet ve Rahmet nezareti altında himaye edileceğini bildirmesi içinde, haksız yere zulmen musibete uğrayan masumlarında (174) akibet ve neticelerini bildirmektir.

Hulusi bey diyor: Mektub bana büyük bir teselli verdi, nefes aldım. İsyan bölgesine vardık. Çok uzak mesafelerden birbirimize tek-tük birkaç mermi attıksa da, hiç kimseye birşey olmadı. Kimsenin burnu kanamadı. Döndük dolaştık, kimseyi bulamadık. Bölgeyi terk etmiş, mağaralara çekilmişlerdi. Rahmet-i İlahiye yardımımıza yetişti. Elimizi kirletmeden ve kana bulaştırmadan kurtardı ve muhafaza etti.”

Merhum emekli Albay Hacı Hulusi bey, bu vakıyı birçok defa anlatmışlardı. Bizde bizzat dinlemiştik. Ayrıca da N.Şahiner, Hulusi Bey hatıratı içinde Son Şahitler-1 kitabında da kaydetmiştir.

(172) Mektup, Kastamonu'da yazılıp Isparta'ya gönderilmiş. Buradan da Ürgüp müftüsü Abdülmecid Efendi'ye yollanmış. Buradan da Hulusi Bey'e

156

gönderilmiştir. Bu durumdu en azından mezkûr mektup, bu hadiseden bir ay önce yazılmış olmalıdır. O ise Hacı Hulusi Bey'in maruz kaldığı durum ancak bir haftalık bir meseledir. Bu hale göre Hazret-i Üstad hadiseyi vuku' ve zuhurundan çok önce hissetmiş görünmektedir.A.B.

(173) Osmanlıca Kastakonu-1 S:17

(174) Malatyalı emekli Yüzbaşı Şevki Bey'den bizzat dinlemiş olduğum, o da yakın bir subay arkadaşından duymuş olduğu çok acib ve canavarca bir hadiseyi şöyle anlatmıştı:

“Dersim isyanında isyan eden bazı insanlarla askerler harb ederken, isyancılar yavaş yavaş çekilip dağın zirvesine doğru gitmişler. Bizim askerler onlara ulaşamıyor ve bir şey yapamıyorlardı. Bu defa herhalde gelen emirler mucibince, Hulusi Bey'e de verilen emir gibi, geri dönüp ma'sum çoluk çocuk, ihtiyar demeden katletmeye başlamışlar. Hatta hınçlarını alamıyarak bazı taburların topladıkları çocuk-çocuk, kadın ihtiyar, bîgünah masumları büyük avlulu surlu bir evin içine doldurmuşlar.. Ve birçok teneke gazyağı döküp bunları ateşe vermişlerdir. Bu ateş içinde yükselen feryatlar ve çığlıklar ortasından, bir kadın kucağındaki bebeğini ateşte yanmaması için surun üstünden dışarıya fırlatmış. Fakat bir yüzbaşı o bebeği süngülüyerek, süngü ile tekrar surun üstünden ateşin ortasına atmıştı. Gözümle gördüm” dedi. Nitekim 1951'de Büyük Doğu Mecmuası da hadiseyi aynı şekilde yazdı.A.B.

157

1135

ÜÇÜNCÜ ÖRNEK : ALLAH'Ü A'LEM TAMAMDİR

Bir acib vakıyı da Kastamonulu Mehmet Feyzi Efendinin ağzından dinliyoruz. Bir iki defa bizzat Mehmed Feyzi Efendi'den dinlemiştik. Şöyle demişti:

“1938 yılı içerisinde idi. Günlerden bir gün, Üstadımızın daimi adeti üzere onunla sabah vakti kıra çıkmak üzere evden çıkmıştık, Şehrin kenarında bulanık, çirkef gibi suların birikintisinden meydana gelen küçük bir gölcük gibi bir yerden geçiyorduk. Üstadımız orada biraz durdu, düşündü. Sonra hiç görmediğim bir tarzda, eğilip yerden bir taş aldı. O taş o çirkef gölün ortasına doğru fırlattı. Taş o çirkef suya vurulduktan sonra, yine biraz bekledi durdu. Sonra yürüyerek kendi kendine; “Allah'u a'lem” tamamıdır dedi. Ben

bundan hiç bir şey anlayamadım. Fakat Üstad'dan da hiç bir zaman bir şey sormadığım gibi, bunu da sormadım. Amma hayretimi mucib olmuştu.

Bu hadiseden bir hafta kadar sonra duyuldu ki; dünyaca büyük bir makamı işgal eden meşhur bir adam öldü diye haberler dolaşmaya başladı"

BEŞİNCİ ÖRNEK: ÜSTAD'IN KURTARDIĞI KÜLHANBEYLERİ, AYYAŞLAR VE SARHOŞLAR

Evet, Hazret-i Üstad'ın Kastamonu'da bulunduğu sıralarda bir çok ayyaş, sarhoş ve külhanbeylerini kurtardığı gibi; bir çok efe ve beyleri de eski zulümlü ve kaba hallerinden kurtarıp, itaatli, mü'min haline getirdikleri çoktur. Bunların başında Taşköprülü meşhur Sadık Bey gelir. İhsan Sırrı ve Araçlı Deli Mü'min gibi kimseler de bunlardandır.

Taşköprülü Sadık bey, Ilgaz eteklerinde ün salmış bir yiğittir. Ta Bolu, Düzelere kadar onun yiğitliği, beyliği yaygın ve meşhurdur. Gittiği bir düğünde Sadık bey dururken, kimse elini cebine atmaz, herkes ona hürmetkârdır. İşte Bediüzzaman Hazretlerinin irşadı, bu zatı bütün eski efeliklerinden, ağalıklarından kurtarmış ve Risale-i Nur hizmetine pâbeste kılmıştır. Sadık Beyin Risale-i Nura ve Üstad'a talebe oluşu ve kahramanâne hizmetler görmesi hadisesi Kastamonu vilâyetinde meşhurdur.

Taşköprülü Sadık Beyin bu mevzu'da Risale-i Nura ilk talebeliği ile ilgili hissiyatlarını ifade eden şu asîl ruh ile yazdığı mektubudur:

“Mübarek ve kudsî ve ma'nevî Üstadımız olan Risale-i Nura bütün İmanım ve intisab-ı hakiki ile bilakayd u şart, zuhûr edecek bir emir

158

değil, en ufak bir işaretin ben aciz talebesine malımı, canımı evlâd ve iyalımı, hatta ihtiyar ve hasta mizac

159

1136 validemi dahi terke kâfi olduğuna.. ve hiç bir zaman ve hiç bir ân ruh ve hayalimden te'sir-i manevîlerinin zail olmadığına ve o te'sir-i manevinin gıday-ı ruhanîsinin ruhuma ilka ettiği cesaret-i maddiye ve maneviyenin menba'ı olan o manevi üstadın teveccühleri en büyük mukaddesatım olduğuna; nefsim kabza-i tasarrufunda olan Zat-ı Zülcelal şâhid-i âdildir.

Yazı işlerinde ve ziyaretlerinde bizlere vacib olan faaliyet yerine, gösterdiğim bataetten Üstad'ımın tekdirine lâyük isem de, menba-i hidayet-i Rahman ve şâhid-i Vahdaniyyet ve envar-ı hakikat-ı İmaniyyeyi ifade ve ifazasıyla, en sönük ruhları irşad ve ihya eden.. Ve felsefe-i tabiiyeyi füyuzat-ı Kur'andan aldığı ilm-i hakikat ve hakikat-ı İlmiyesiyle çürütüp zirü zeber eden.. Ve Şemail-i Şerifesini yazmakta kalemimin iktidarı olmıyan Risale-i Nurun şahs-ı manevisi Müceddid ve Ferid-i zaman Bediüzzaman Üstadımız! benim gibi günahkâr, hata ve nisyan içinde çabalayan bu biçareye af ve merhamet buyuracakları şe'ninden olduğuna büyük bir kanaat-ı imaniye ve itmi'nan-ı kalble teselliyâb olmuştum.

Ayat-ı Kur'aniyeden tereşşuh ederek, envar-ı Kur'an`iyyenin şua'ları ve lem'alarını.. Ve tılsım-ı Kur'anîyi kâinata -Üstad'ımıza hâs bir üslub ve ifade ile-ilân eden tefsir-i kebir olan o büyük ve ulvî ve kudsî sözler ve risalelere lâyük bir tarzda hizmet etmek bu hayatta en büyük bir maksadım ve vazifemdir.

Risale-i Nur Sâkirtlerinden Sadık(175)"

(175)Ziyadat-ı Kastamoniyeye S: 49

160

1137

KURTALAN SÜRGÜNLERİNDEN

YUSUF TOPRAĞIN İHTİDANAMESİ

(Bazı bölümlerini alıyoruz)

"...Ey yarımın doktoru!. ve ey dalâlet uçurumunda yuvarlanan ruhumun halâskârı.. Ve ey ilahî ve kudsî yolların rehberi!...

Evveliden hiç bir muarefemiz yokken, seni kal'a üstünde ilk ve tesadüfen gördüğümde; "Dalâletten halâsın, Allah'ın Rahmetine vüsûlün en kısa yolu var mı?" diye sordum.

"Çok kısa bir çare-i Kur'aniye vardır" diye buyurdunuz. Fakat dalâletim, gafletim, enaniyetim i'tibariyle bu kısa ve merdâne cevabtaki hizmet-i azimeye, nebaan-ı rahmete dikkat etmedim. Ruhuma ihanet ederek aldırmadım ve felaket-i maneviyede bir müddet daha kalmış oldum.

Vakta ki, Risale-i Nur, hatta enhür-ü Nur demeye şâyeste olan mektuplardan yine tesadüfen elime geçen bir nüshayı görünce ve münderecatındaki hakaike dalınca; İna-yet-i Rabbaniye, Mu'cizat-ı Kur'aniye, himmet-i sübhaniye keramet-ı ruhaniye eseri olmalıdır ki: Kasî kalbime, âsi ruhuma, gafil aklıma, mağrur vicdanıma, sakim düşünceme "Tak!" diye bir tokmak vuruldu. Bir intibah halkası takıldı. Hemen düşündüm:"Ulemanın midad-i aklamı, şühedanın kanından mübeccedir" ve g gibi hadislerle Hazret-i İsa'nın (A.S) Havariyyuna, Hazret-i Muhammed'in (A.S.M.) Ensar'a tekliflerini ve onların icabetlerini hatırladım. Adeta fetret devri demeye seza olan bu zamanda irsiyet-i Nübüvvet makamında, i'la-i kelimetullah uğrunda maddeten uğraşan, seyl-i dalâletle kapanmış olan râh-ı hakka çığır açan bir Recül-ü fedakâr'a iltihak ve muavenet etmek ve bu vesile fırsatı ganimet bilerek; Zulmetten nura mazhar olmak lüzumunu his ve intikal ettim.

Pek âdî bir mahlûk olduğum ve kalbime müstevli ağır dalâlet darbesi, kalın perdesi altında hasta bulunduğum için; fazileti, maneviyatı anlamadım... Yalnız bunca mesavî ve mütereddî hareketlerimle huzur-u sâmilerine lütfen kabulünde; yüksek ruhunuzdan yağın samimi şefkat, hakikî re'fet, halimâne iltifat, kerimâne hüsn-ü kabulünüz; beni bir takım ümitlere, ihtiyarsız muhabbetlere sevk ve büyük sürurlara gark etti.

Riyakârlık olmasın; Selim fikrinizden, ciddi tavrınızdan, Kur'an'a ittiba' ve temessük yolundaki doğru irşadınızdan, hakikî sözlerinizden, samimî

161

telkinlerinizden, umumî hayırhâh hissiyatınızdan; alil kalbime, mecruh ruhuma uzanan tîğ-ı şifa, neşter-i ümidimin te'siriyle dilşad ve mutmain ol

162

1138 dum. Türlü türlü evhamın açtıkları menfezlerden rahnedâr kalan ruhuma tâm ve muvafık buldum...

Elbette bu keyfiyet bana Hacc-ı Ekber, Râh-ı saadet, Ömr-ü ebed, Tayr-ı devlet, Enfal-ı ganimet sebebi olunca, sürurumdan ne kadar kabarsam ve siz halaskâr ve hakîm-i derdime ne kadar teşekkür ve izhar-ı mahmedet eylesem hakkım olmaz mı?

İşte bu vesiledir ki; beni Kur'an dellalının, Risale-i Nur müellif'inin şâkirtliğine tahsis ve kabul ettirmek gibi azim lütuflarına mazhar kılan Rabb-ı Rahimime karşı dünyada kaldığım ve imkân bulduğum müddetçe kalemimi, hayatımı bu uğurda is'timal etmeye söz ve karar verdirdi...

Sonsuz minnettarlığımın kabulünü, manevî himmet ve teveccühünüzün devamını rica eder, Nur ile meşgul, nurlu ellerinizden öperim efendimiz, büyüğümüz!..15 Şubat 1943.. Rumî 1359

Talebe namzedi sefil Yusuf Toprak(176)"

YİNE BU KABİL İNSANLARDAN İHSAN SIRRI'NIN İLTİCANAMESİ

(Bazı kısımları alıyoruz)

Vakıf-ı esrar-ı sübhan, Ferid-i Bediüzzaman, Esseyyid Said-el Kürdî Hazretleri huzur-u samîlerine!

Esselâmü aleyküm ey Mürşid-i Kâmil!

Kemal-i ta'zimle hâk-ı payinize yüzlerimizi sürmeme ve mübarek ellerinizi takbil etmeme müsaadenizi yalvarırım.

Bendeniz, şu ilticanamemi zat-ı alinize sunan sirac-ı Ahmedî fakirinizin oğluyum. Üstad-ı kaderin ezelde levh-i kazaya çizdiği yazılar hükmüyle mahkûm olmuş zavallı bir âvareyim...

Yolunu şaşırılmış, nur-u hakikatı görmekten mahrum masiva-perestlere Risale-i Nur ile destgir ve şefi' olduğunuzu yıllardan beri bildiğim için, kapınıza boynumu uzatarak hidayet yolcularınız meyanında yer alabilmek emel-i halisanesiyle halka-i irşadınıza bütün ruhumla şitap ediyorum. İrşadat-ı aliyenize muhtaç bulunduğumu arz ederken, cür'etimin nazar-ı affınıza mazhar buyurulmasını yalvarır, kemal-i ta'zimle mübarek ellerinizi

163

takbil ve tev'kir ile kesb-i şeref-i can eylerim, büyük mürşidim efendim Hazretleri!

Bir gün zalimlere dedirir hazret-i Mevla Risale-i Nur şâkirtlerinden İhsan Sırrı(177)"

(176) Ziyadat-ı Kastamoniye S: 16

(177) Ziyadat-ı Kastamoniye S: 19

164

1139

YİNE BU GİBİ İNSANLARDAN BİRİSİ OLAN ARAÇLI DELİ MÜ'MİN VE HİKÂYESİ

Araçlı Deli Mü'min, (Meydanî) Kastamonu civarında eşkıyalığı ile, soygunculuğuyla, külhanbeyliğiyle, adam öldürmekle meşhur bir kişidir. Yapmadığı kötülük kalmamış. Hayatın tüm acı zehirlerini içmiş, derbeder kalmış bir insan.. Son günlerini içki içip sarhoş olmakla geçirmektedir. Bu insan da;

Kastamonu'ya zalimlerin eliyle sürgün gönderilmiş bir hidayet mü'ridini duymuştur. Bir gün bir seher vakti Kastamonu sokaklarında sarhoş sarhoş dolaşırken, Hazret-i Bediüzzaman'ın kapısının yanına gelmiş.. Ve artık tek kurtuluş ümidini bu kapının eşîğine iltica etmekte bulmuş ve Bediüzzaman'ın kapısının âtebesine başını koymuş, yatmıştır.

Seher vakti Üstad'ının -Her gün gelip-sobasını yakmak ve hizmetini görmek bahtiyarlığını kendine vazife bilen Çaycı Emin Bey, gecenin karanlığında Bediüzzaman Hazretlerinin kapısının taşına kafasını koyup yatan birisini görür. İyice yaklaşınca bu insanın meşhur Araçlı Deli Mü'min olduğunu görür. Koluna girer, ayağa kaldırır ve sorar:

"Ne arıyorsun burada? Yine mi çok içmişsin?" Araçlı Deli Mü'min, kimin kapısında olduğunu şuurunda... Çaycı Emin Bey'e :

"Ben tevbe etmeye geldim. Ben Üstad'a hizmetkâr olmaya, talebesi olmaya geldim. Ne olur beni kurtarın!" diye yalvarmaya başlar.

Çaycı Emin bey, Deli Mü'min'in yalvarış ve yakarışlarını ciddi bularak durumu Üstad'ına bildirmeyi uygun görür.

Günahkârların melcei, düşmüşlerin destgiri, asilerin penahı olan büyük Üstad, Çaycı Emin'e: "Beli kardeşim! Git onu getir!" diyor, Deli Mü'min'i huzuruna kabul ediyor, nazar ediyor ve kurtarıyordu.

Artık o mutlu seherin feyizli mülâkatından sonra, Deli Mü'min kurtulmuş, Veli gibi bir mü'min olmuştu.

Hadiseyi Kastamonu halkı çok iyi bilmektedir. N. Şahiner de hadiseyi güzel tasvir ederek son şahitler -2 kitabında kaydetmiştir.

Ve daha bunlar gibi nice deli mü'minler... Ve Kastamonu kal'asının başında âfakı seyrederken Üstad, kal'anın altından geçip kötü bir yere giden bir

165

insana bağırması ve "Kardeşim oraya gitme! dön, git abdest al, tövbe et!" dediği adamın hikayesi.

166

1140

YUNUS ÇAVUŞ VE İBRAHİM FAKAZLI'NIN MÜŞTEREKEN

ANLATTIKLARI ACİB HADİSE

Tahminen Şubat başı 1988'de İbrahim Fakazlı, kardeşinin İstanbul'daki evinde aynen bize şunları anlattı:

"Bize, Kastamonu'da Üstadla çok uğraşan Holivotlu Hafız Polisin bir tokadını anlatan, o sıra Orman işlerinde soför olarak çalışan İsmail adındaki şahıs şöyle demişti: "Ben hep sarhoş ayyaş bir halde yaşıyordum. Bir gün yine gece yarısına kadar içe içe eve geldim. Yattım, sabahleyin annem başıma su dökmek suretiyle beni zor uyandırdı. Nasihat etti.. Fakat dinliyecek bir durumda değildim. Kalktım giyindim, kal'anın arkasındaki pis bir yere gitmek üzere yola çıktım. Kalenin arkasındaki yoldan geçerken, kal'anın üstünden birisi bağırıyor: "Oğlum oraya gitme! Dön, hamama git, guslet, tevbe et!" diyordu. Ben bu sözleri duyunca âdeta vücudum lerzeye geldi. Orada bulunan bir ağacın köküne dayanarak

düşündüm. O halde iken, Holivotlu polis Hafız Nuri yanıma geldi. Orada o da Üstad'ı takib ediyormuş. Bana, Ağzını bozarak:" o Kürd sana ne söyledi"dedi Ve hakaretli sözler sarfetti. Ben döndüm hamama gittim, yıkandım ve tevbe ettim. Allah'a şükür kurtuldum.

Bilâhere bu polis hafızın başına gelmedik kalmadı. Hatta ben bir gün bir köyde iken bir evde geceleyin misafir kaldım. O köy polisin köyü imiş. Gece yarısı benim kaldığım evin kapısı çalındı. Hafız polisin şiddetli sancılandığını, onu araba ile şehre götürmemi söylediler. Ben polisi alıp hastahaneye götürdüm."

Yunus Çavuş'un anlattıkları

Yunus Çavuş, uzun yıllar Kastamonu kal'asında yangın gözetleyicisi ve Ramazan topçusu olarak bulunduğu için, Bediüzzaman Hazretlerini kale başında defalarca görmüş, konuşmuş ve sohbet etmiştir. Adı geçen hikâyeyi bir çok kimselere şöyle anlatmıştır:

"Bir gün sabahın erken saatlerinde Bediüzzaman kalenin şehre bakan ve altı çok derin burcunun üzerinde oturmuş, ayaklarını aşıya sarkıtmiş vaziyette kitaplarının tashihiyle meşguldür. Bu esnada içip içip sarhoş olmuş, ayyaş bir adam, kalenin altındaki yoldan geçerek kötü bir yere gitmektedir. Adam, hoca Efendinin hizasına geldiğinde, birden bire ayakları yere saplanıp kalırcasına dikilip durmuş. Bediüzzaman hazretleri, kötü yola

167

düşmüş giden bu biçare sarhoş adama, şefkatle bağırıp selâm vermiş ve: "Dön, kardeşim dön, evine dön! Git hamamda yıkan, temizlen, tevbe et, Oraya gitme!" demiş.

168

1141

Şaşırın ve neye uğradığını bilmiyen gafil şaşkın adam, ağlıyarak döner, hamama gider, tevbe eder ve namaza başlar.

Aynı gün ve aynı vakitte, Bediüzzaman Hazretlerini tâkible vazifeli ve kalenin altından doğru Bediüzzaman'ı gözliyen Holivotlu Hafız diye anılan polis me'muru ise; geri dönüp evine giden sarhoş adamı yakalıyor ve adama soruyor: "Ne söyledi sana o Kürt!" diye adamı sıkıştırıyor.

İbrahim Fakazlı'nın rivayetine göre o bedbaht polis, Üstad'ın aziz şahsiyetine karşı ağzını bozarak şetmettiğini ve neticede bu polis me'mururün hayatı feci' bir akibetle noktalandığını kaydeder.

BEDİÜZZAMANA ULAŞAN MEVLÂNÂ HALİD-İ BAĞDADÎ'NİN CÜBBESİ VE HİKÂYESİ

Bu mübarek cübbenin hikayesi, Hazret-i Üstad'a ulaşması ve devir teslimi şöyledir:

Tahminen 1940'lı yıllarda, Âsiye nâmındaki bir mübarek hanım, kocası hapisane müdürü olan zatın Kastamonu'ya hapisane müdürü olarak tayini çıkıp gelince, Âsiye Hanım da burada Hazret-i Üstad'la tanışıp talebesi olmuş.. ve yanlarında uzun zaman muhafaza ettiği mübarek cübbeyi Üstad'a teslim etmiştir.

Mevlânâ Halid Hazretlerinin halifelerinden olan ve "Küçük Aşık" lâkabıyla ma'ruf Şeyh Muhammed bin Abdullah el-Hâlidî'nin torunlarından olan mübarek Asiye Hanım; dedesinin mübarek yadigarı olan o

cübbeyi, kendisi ve ailesi çok itina ve titizlik içerisinde uzun zaman muhafaza etmiş ve bir çok yerlerde beraberlerinde gezdirmişlerdir. Nihayet bu mübarek emanetin sahibi Bediüzzaman Hazretleri olduğuna kanâat getirmiş ve Üstad'a sağsalim teslim etmiştir.

Mevlânâ Halid Hazretleri; önceleri Bağdat'da ilim tahsili için gitmiş olan Afyonkarahisar'lı Küçük Mehmedi, (Küçük Aşık) ilmini bitirdikten sonra, daire-i irşadına almış ve Halife ta'yin ederek Anadolu'ya gönderdiği zaman, mübarek bir cübbesini de ona hediye etmiştir. Bu zat ise, Anadolu'ya geldikten bir müddet sonra Mısır'a gitmiş, orada Nakş-i Bendî tekyesinde irşada başlamış... Ve nihayet Rumi 1300, Miladi 1884 Mısır'da vefat etmiştir.(178)

169

Amma bu mübarek cübbe, acaba ailesi tarafından tekrar Mısır'dan Anadolu'yamı getirilmiş, yoksa o zat, Mısır'a giderken onu burada mı bırakmış bilinmemektedir. Lâkin bu cübbe o zatın vefatından sonra; Asiye

(178) Hediye-ül Arifin Fi esma-il Müellifin, C: 5, S: 383

(*) Herhalde bu İşârât-ül İcâz Mürşidi mevlâna Halit H.z lerinin emriyle olmuştur. Nitekim Mevlâna Halit bir halifesini o sıra İatanbul'a göndermiştir. A.B.

170

1142

Hanımın babası olan ve küçük aşığın oğlu Muhammed Bahaeddin Efendiye intikal etmiş olduğu ve uzun bir zaman yanlarında mahfuz kaldığı Asiye Hanımın ifadeleriyle sabittir.

Asiye Hanım, Afyonkarahisar'da 1885'de, yani dedesinin vefatından bir sene sonra dünyaya gelmiş... İstiklal savaşında Yunanlıların Afyon'u işgallerinde Asiye Hanım, ailesi ile birlikte bu cübbeyi her şeyden önce muhafazasını düşünmüş, memleketlerini terke mecbur kaldıkları ve muhacir oldukları günlerde bile, cübbeyi en mukaddes bir emanet şeklinde bilmiş ve yanlarından hiç ayırmamışlardır. Nihayet Tahir Bey isminde bir zatla evlenen mübarek Asiye Hanım, yukarda kaydedildiği üzere Kastamonu hapishane müdürlüğüne tayinleri çıkınca, ailece gelip Kastamonu'ya yerleşmişler. Böylece mübarek cübbede asıl sahibine ulaşmıştır.

MÜBAREK CÜBBE'NİN ÜSTAD'A TESLİM ŞEKLİ

Nur talebeleri bir çok zatlardan duyduğumuz kadarıyla ve Kastamonu'daki Üstad Bediüzzaman'ın büyük talebelerinden Mehmed Feyzi Efendinin rivayetiyle; Cübbenin Üstad'a teslimi şöyle gerçekleşmiştir:

Asiye Hanım, mübarek yadigâr cübbeyi ve büyük emaneti sahibine teslim etmek istiyor... Amma Üstad Hazretlerinin hiç kimseden hiç bir hediye almadığını da biliyor. Cübbeyi götürüp, "Efendim bu sizindir veya sizin olsun" desem, belki Üstad kabul etmeyecek diye, kendi kendine şöyle bir plân düşünmüştür. Mehmet Feyzi'yi araya koyacak ve "Bu mübarek cübbe, sizde emanet kalsın" diyecektir. Planladığı şekilde cübbe götürülüp Üstad'a arz ediliyor. Üstad ise, sanki bu cübbe kendi öz malıymış gibi sahib çıkıyor ve Feyzî Efendi'ye, temiz bir kab içinde, suyunu da yere döktürmemek şartıyla yıkattırıyor, astar çektiriyor. Üstadın bu haline hem Asiye Hanım, hem Mehmed Feyzi Efendi, hem diğer talebeleri hayret ediyorlar.

EH1-i Hakikat bir âlim olan Üstad'ın talebesi ve hizmetkârı Mehmed Feyzî Efendi cübbenin Üstad'a teslimi hususunda şunları anlatıyordu:

"... Asiye Hanım (Mülazimoğlu) dedesi Küçük Aşık'ın, Mevlânâ Halid Hazretlerinden aldığı cübbeyi getirmişti. Cübbeyi yıkadım, suyunu kabristana döktüm... Ve Üstad'a ben giydirdim. Hayatta iftihar ettiğim bir husus da budur.. (179)"

Hazret-i Üstad bu mübarek cübbeyi üç sene Kastamonu'da, sonra Denizli hapsinde ve ilk Emirdağ hayatında ve Afyon hapsi ve sonrasında onbir sene kadar yanında bırakmış ve çoğu zaman da onu giymiştir. Nihayet

171

(179)Son Şahitler-1 S:162

172

1143

1951 sonlarında cübbeyi, diğer bazı eşya ve kitapları ile birlikte Urfa'ya göndermiştir. Gönderirken de kendisinin de yakında Urfa'ya geleceğini söylemiş ve buna dair bir yazı kaleme almıştır. Ancak bu "yakında" dediği geliş, on sene sonra gerçekleşebilmiştir. Hem Urfa'ya geldigindede yalnız bir buçuk gün ve iki gece hayatta kalabilmiş, buradan Rahmet-i Rahman'a kavuşmuş, Dar-ı Ahirete rıhlet etmiştir.

Mübarek cübbenin Kastamonu'da Bediüzzaman Hazretlerine ilk gelişiyile ilgili olarak, Üstad şöyle bir mektupla Isparta'daki talebelerine bildirmiştir:

"... İkincisi: Eski zamanda ondört yaşında iken icazat almanın alâmeti olan Üstad tarafından sarık sardırılmak, bir cübbe giydirmek vaziyetine maniler bulundu. Yaşımın küçüklüğü, memleketimizde büyük hocalara mahsus kisveyi giymek yakışmadığı..."

Saniyen: O zamanda büyük âlimler bana karşı Üstad'lık vaziyeti değil, ya rakib ve yahut teslimiyet derecesine girdikleri için, bana cübbe giydirecek ve Üstad'lık vaziyetini alacak kendilerine güvenenler bulunmadı... Ve Evliya-i azimeden dört beş zatın vefat etmeleri, elli altı senedir (180) icazetin zâhiri alâmeti olan cübbeyi giymek ve bir Üstad'ın elini öpmek, Üstad'lığını kabul hakkımı bu günlerde yüz senelik bir mesafede Hazret-i Mevlânâ zülçenaheyn Halid-i Ziyaeddin (K.S.), o cübbeye sarılan bir sarık; kendi cübbesini pek garib bir tarzda bana giydirmek için gönderdiğini bazı emarelerle bana kanaât geldi. Ben de o mübarek ve yüz yaşında cübbeyi(181)"giyiyorum,Cenab-ı Hakka a yüzbinler şükür ediyorum...(182)"

Mübarek cübbenin tarihçesi bahse medar olması hasebiyle ve Üstad'ın hayatında manevî büyük bir hadise olarak kaydedildiği için, Risale-i Nur'da ondan bahseden umum mektupları burada cem' etmek münasib

(180) Garib bir tevafuktur ki, mübarek cübbenin Mevlana Halid'den kendisine intikal eden küçük Âşık lâkabıyla meşhur Şeyh Muhammed Hazretlerinin Mısır'da vefat ettiği tarih, Rumi 1300, Miladi 1884'dür. Hazret-i Üstad'ın "Elli altı sene evvel" icazet almaya hak kazandığını ve bir sarık ve cübbeyi giymeye istihkak kesbettini söylediği yılda, Kûsûnatnazara alınmazsa- aynı tarihe rastlamaktadır.. Şöyle ki: Cübbenin kendisine (Üstad'a) ulaştığı sene olan 1940 hesabı kesin olsa, Rumi karşılığı 1356 dır. Elli altı

seneyi de tam ve kesin ve eksiksiz kabuletsek ve cübbenin teslim tarihinden elli altı sene geri gitsek, tam 1300 kalır: Buna göre ve bu tevafuk karinesiyle Hazreti Üstad'ın icazet alma alâmeti olan bir cübbe (Yani mezkûr cübbe ta o tarihte, o zatın vefatıyla ve o kanal ile

173

Hazret-i Üstad'a mânen intikal etmiş demektir. Lâkin ancak elli altı sene sonra bizzat ulaşabilmiştir. Bu tevafukun başka bir şekli ise şöyledir: Eğer küçük Aşık Hz. İlerinin vefatı Hic.1300 olsa cübbenin Üstada ulaştığı senenin hicri karşılığında 1359 dur ki üç sene fazlalık olur. Demek, az olan kûsûratı nazara almadan 56 yıl geri gitsek, tamtamına Hz. Üstadın ilmini bitirip icazet aldığı sene olan Hic. 1309'a tevafuk eder. A.B.

(181)Bu mübarek emaneti Risale-i Nur talebelerinden ve Ahiret hemşirelerimizden Asiye namında bir muhterem Hanımın eliyle aldım. Saidi Nursi

(182)Osmanlıca Kastamonu-2 S: 170

174

1144 olur diye düşündük. Tâ ki, mübarek cübbe bahsi ikmal edilmiş olsun. Tesbit ettiğimiz kadarıyla cübbeden bahseden beş mektup vardır. Bunların ikisi Kastamonu Lahikası'nda, ikisi Denizli hapsi mektuplarında, biri de Emirdağ-1 lahika mektuplarındadır.

Kastamonu Lahikasında cübbeden bahseden ikinci mektup şöyledir:

".. Dua'da namı zikredilen ve Hazret-i Mevlânâ'nın cübbesini tam muhafaza edip bize yetiştiren Asiye Hanımın lisanına gelen bir fıkra size gönderilecek...(183)"

DENİZLİ HAPSİ MEKTUPLARINDA CÜBBE BAHSİ

Birinci Mektup: "

Aziz Sıddık Kardeşlerim!

Yüzyirmi yaşında(184)" bulunan Mevlânâ Halid'in (K.S.) cübbesini size bir gün göndereceğim. O zat, onu bana giydirdiği gibi; Ben de onun namına sizin herbirinize teberrüken giydirmek için hangi vakit isterseniz göndereceğim...(185)"

İkinci Mektup:

"Aziz Sıddık Kardeşlerim! Risale-i Nur şakirtleriyle çok alâkadâr Hazret-i Mevlânâ Halid'in cübbesini; kardeşlerimizden sebat ve sadakatını muhafaza etmek şartıyla, hem Mevlânâ Halid'in hem Risale-i Nurun dâimî

(183)Aynı eser S: 216

(184) Üstad Hazretleri bu mektubu 1944'de yazdığına göre; Hicrî hesaplama ki o sıra 1362'dir.- Yüzyirmi sene geri gitsek, tam tamına Mevlânâ Halid Hazretleri Şam'da vefat tarihi olan Hicri 1242'ye tevafuk eder. (h) Bu tevafuklu işarete binaen; Acaba bu cübbe Mevlânâ Halid'in giydiği en son cübbesi midir? diye akla geliyor. Eğer öyle olsa, Mevlana Halit Hazretleri bu cübbeyi Şam'da vefat edeceği günlerde halifesi Küçüçük Aşık'a hediye etmiş olabilir diye düşünüyoruz A.B.

(185)Osmanlıca Şu'alar S:268

(h) Elhadaikul verdiyye fi Ecillain Nakşibendiyye sh: 248

175

1145

talebesi olur niyetiyle giymeli. Hem başka koğuşlardaki kardeşlerimize de verebilirsiniz. Fakat ben o cübbe ile namaz kıldığım için, mezhebimizce, şiddetli temizlik şart olduğundan, yaş yere konulmasın veya yaş eller yapışmasın.

Said-i Nursi(186)"

Cübbeden bahseden Emirdağ-1 Mektuplarından birisinin içindeki parça:

"... İnyet-i Rabbanîye, sizleri bu kırılmış, bozulmuş, ihtiyar Said yerinde; kırılmaz, bozulmaz, genç, dinç, metin, sebatâr pek çok Saidleri o hizmette istihdam ediyor. Ben de kemal-i sürur ile dayanıyorum.

Evet, biliniz! Denizli hapsinde Mevlânâ Halid'in (K.S.) cübbesini giyen zatlar, sadakat ve sebat etmek şartıyla derecelerine göre kendi yerimde kabul edip vazifemi de onlara havale ediyorum... İzin veriyorum (187)"

HATIRALAR VE MENKİBELER BÖLÜMÜ

Hazret-i Üstad Kastamonu'da iken, onunla görüşen ve beraber yaşayan talebesi ve hizmetkârları olan zatların hatıraları çoktur. Bunların bir çoğu sadece Hazret-i Üstad'la nasıl görüştiklerinin ve nasıl Risale-i Nurlara başladıklarının hikâyelerinden ibarettir. Bu hatıraların bir çoğu N.Şahiner'in "Son Şahitler" kitapları dizisinde mevcuttur. Bunların içinden, gerek şahsen dinlediklerimizden, gerekse N.Şahiner'in kaydetmiş olduğu kısımların en mühimlerinden bir kaç taneyi seçtik.

BİRİNCİSİ: Üstad'ın Kastamonu hayatının ilk günlerinden itibaren son ayrıldığı gününe kadar; Barla'lı Sıddık Süleymanlar gibi hizmetini gören ve Üstad'ın hizmetinde her bir fedakârlığı göze alan ve bir cihette Kastamonu vilâyetinin Risale-i Nura karşı intibahına-ümmiliğine rağmen- (Ispartadaki Bekir Bey gibi) sebep olan ve Hazret-i Üstad tarafından ona "Rahmetullah"(188)ünvanı verilen ve ismi memleketinde; Yemen Bey iken, Üstad tarafından "EMİN" olarak değiştirilen; ve kendi memleketi olan İran'da iken, "Şikâkâ" aşiretinin namdar yiğit reisi İsmail Ağa (Simiko) ile birlikte Ermenî çetelerine kan kusturan.. Ve Şâha karşı baş kaldırmalarına Osmanlılar yardım olarak verdiği cephane ve silah malzemelerini almak için o zamanlar Emin Bey'in müfrezesiyle İran'a götürülen namdar yiğit, bey, ağa olan Merhum Emin Bey'in hatıralarından bir kısmı şöyledir:

(186)Aynı eser S: 411

(187)Emirdağ-1 Osmanlıca S: 25

176

(188)Hazret-i Üstad, Çaycı Emin Ağabey nâmiyle mâruf Emin Bey'e "Rahmetullah" ünvanını verdiği hakkında şöyle diyor: "... Size ince ve derin iki meseleyi yazmak niyet edip bu mektubu yazmaya başladım. Fakat "Rahmetu- İlahi Aleyhi, Rahmeten vasieten" kelimesine geldiğim dakikada, beş seneden

beri Rahmet-i İlahiyyenin benim istirahatıma ve hizmetim hakkında bir cilvesinin bir zahiri ayinesi olması hasebiyle ona "Rahmetullah" namını verdiğim Emin geldi. Daha vakit müsaade etmedi:' (Sarı bez cild Kastamonu Lahikası Osmanlıca S: 19)

177

1146

HAZRETİ ÜSTAD'LA İLK GÖRÜŞMESİ

Kastamonu'nun Nasrullah camii şadırvanında küçücük bir çay ocağı kurarak geçimini sağlamakta olan merhum Emin Bey, bir gün (1936 yılının bahar aylarında) Nasrullah camiinin avlusuna, Asr-ı Saadet'i, kiyafetiyle yaşatan bir zatın girdiğini görür. o kâbuslu, karanlıklı günlerde öylesi kıyafetli bir insanın dolaşması, Emin Bey'in nazar-ı dikkatini şiddetle çekti, gözünü ayırmadı, baktı ki;

Bu zat, elindeki su destisini Nasrullah Camiinin meşhur suyu ile doldurmaya başladı.

Çaycı Emin Bey duramadı. Kalktı, arkadan bu zata yaklaştı. Selâm verdi ve sordu: "Kurban nerelisin?..:'

Suyunu testisine doldurmakla meşgul yaşlı zat, Emin Bey'i önceden tanıyormuş gibi, Emin Bey'in selâmını aldıktan sonra: "Beni takib ediyorlar, bana yaklaşma! sana zarar dokunur." diye cevap verir.

Bu çok kısa ve sür'atli tanışmadan sonra; Emin Bey'in kalbi tutuşmuş, bir daha onu nasıl görebilirim diyerek merak ve hasret içinde çırpınıp duruyormuş.

Emin Bey der ki; gördüğüm o zatı eşkaliyle ta'rif ederek, sordum soruşturdum. Nihayet o zatın çarşı polis karakolunda kaldığını ve arasıra bir bekçi, ya da bir polisle birlikte Kastamonu' kal'esine çıktığını öğrendim.

ÜSTAD'DA EMİN BEYİ ARIYORMUŞ MEĞER

"Bir gün bir polis gelip beni çağırırdı. Polisle birlikte kal'aya çıktık. Üstad orada idi. Üstad polise dedi:

"Kardeşim bu benim hemşehrimdir. Sen bir iki dakika bizden ayrıl, ben onunla biraz konuşacağım" Polis yanımızdan ayrılınca, Üstad kendi durumunu acı acı anlatmaya başladı. Sıhhatinin iyi olmadığını, bir kaç defa zehirlediklerini söyledi. Şeker, çay gibi ufak tefek ihtiyaçlarını bir vasıta ile kendisine ulaştırmamı söyledi. "Benim yanıma kimseyi bırakmıyorlar. Ben komişere söyleyeceğim ki; yatağımı satacağım... Arada bir vasıta olsun ki, ara sıra sen gelesin. Bir şeyler lâzım oldukça hem onu alırsın, hem de bu yatak meselesini hallederiz" dedi.

178

Bana üç tane sarı altın verdi. "Bunlar Harb-i umumi'den kaldı. Uzun yıllar saklıyorum. Bunlar senin yanında kalsın. Bozdurur, bana lâzım olan şeyleri o parayla alırsın" dedi.

Ben durumumun iyi olduğunu o gibi ihtiyaçlarını kendimin alabileceğimi söyledim.

Üstad "Kat'iyyen karşılıksız bir şey kabul etmem" dedi. Altunları alarak yanından ayrıldım. Ertesi günü çarşıda birisini bozdurdum. Daha ertesi

179

1147 günü, komiser beni çağırdı: "Bu hoca efendi yorganını satmak istiyor. Sen bunun yatağını alırmısın?" dedi.

Ben de alabileceğimi söyleyince, Komiser: "Sen bununla nereden tanışyorsun?" dedi.

Ben de "O benim hemşehrimdir, tanışırız" dedim.

Yatağı satın almak üzere beni karakolun üst katına, Üstad'ın yanına çıkarttılar. Yatağa baktım, yirmibeş lira kıymet biçerek yatak benim oldu. Bu defa aynı yatağı kira ile kendisine bırakmak üzere anlaşma yaptık. Bu vesileyle, her gün yatağın günlük kirasını almak bahanesiyle karakola gidip geliyordum. İhtiyaçlarını böylece te'min ediyordum.

.... Ben artık rahatlıkla Üstad'ın yanına gidip geliyordum. Başka kimseyi yanaştırmıyorlardı. Havalar iyi olduğu günlerde beraber dağlara giderdik. Akşamları da kitapları tashih ederdi. Kastamonu'nun kışı şiddetli geçerdi. Bazı günler odasındaki yer tahtalarının arası kırağı yağmış gibi olurdu. Küçük bir sobası vardı. Odayı pek ısıtmazdı.

Üstad ikindiden sonra kapısını kilitlerdi. Daha kimseyi yanına kabul etmezdi. Tâ ertesi gün kuşluğa kadar...

KAYBOLAN ÇORAPLAR

... Bir gün ben Üstad'ın yanına gitmiştim. Kaybolan çorabını arıyordu. Ben de kendisine yardım ettim. Bana dedi ki: "Kardeşim, ben çoraplarımı her yerde aradım. Hatta gülerek dedi, kibrit kutusunun içini bile aradım. Bazı meczub evliyalar var, bana yardım edecekleri yerde benimle eğleniyorlar. Bu ızdıraplarım, bu şiddetli tazyik ve takiblerim altında bana yardımları olması lâzımken, bilâkıs böyle maniler çıkararak benimle uğraşıyorlar. Halk Partisi'nin bu eşedd-i zulmüne karşı neden bana yardım etmiyorlar."

Sonra gülümsüyerek "Beşyüz banknot tazminat vermezlerse kabul etmiyeceğim" dedi.

Daha sonra, mütebessim bir vaziyette kalktı. Abdest aldı, namaza durdu, duasını yaptı. Duadan sonra sobanın deliğine müteveccih olup bakıyordu. Çorabın ucu sobanın borusunun yanından çıkmış, sarkmıştı. Meğer fâreler çorabı alarak, sobanın içinden alıp götürmüşler, sobanın boru deliğine bırakmışlardı. Üstad "bunda bir hikmet var" dedi.

180

Meğer daha önceleri Risale-i Nurun bazı parçalarını soba deliğine saklamış. Fakat zamanla oraya sakladığını unutmuş, hatırandan çıkmıştı. Bu hadise üzerine Nurun o parçalarını oradan alarak, daha başka emin bir yere sakladık. Az sonra kapı açıldı. Polis, jandarma ve bekçiler içeri doldular.

181

1148

Her tarafı didik didik aradılar. Fakat hiç bir şey bulamadan zabıt tutup çıktılar.

Bilâhare Üstad bu fare hadisesini ve arama meselesini bizzat kaleme aldı. Biz de Feyzi Efendiyle birlikte o mektubu imzaladık.

ÜSTAD DAĞDA NE YAPARDI?

Üstad her ne zaman dağa teneffüs için çıksa, peşine polisler veya bekçiler düşerdi. Halbuki Hazret-i Üstad dağ'da oturur ibadet eder, tefekkür eder veya eserlerini yazar ve tashih ederdi.

ÜSTAD'IN ACİB İBADETI

Üstad'ın çok garib ve hayret verici ibadet şeklinin sadece bir misalini vermek istiyorum. Ben hemen her sabah erkenden Üstadımızın evine gider sobasını yakar, ihtiyaçlarını görürdüm. Üstad bana sıkı tenbih etmişti ki, Hiç bir zaman fecirden evvel gelme!" diye...

Bir gün her nasılsa, ayın aydınlığına aldanarak sabah olmuş zannıyla erken gitmişim. Çok soğuk bir gündü. İçeri girdim, Üstad seccadesinin başına oturmuş ibadet ediyordu. Gözleri yumuk, rengi sapsarı kesilmiş, mum ışığında seherin soğugunda hazin hazin münacaat edip, yalvarıp yakarıyordu. Ben bu haline hiç rastlamadığım için, haşyet ve dehşet içinde adeta ayakta dikili kalarak seyretmeye koyulmuşum. Tâmin buçuk saat kadar beklemiş durmuşum.

Ben o halde beklemekte iken bir ara Hazret-i Üstad: "Kanbur!(189) nasıl sözüme geldin mi?" diye bir söz konuştu. Ben daha çok hayret ettim, bekledim, ta ezan sesleri- Tabii zamanın Tânrı uludur maskaralı ezan sesleri- gelmeye başladı. Üstad, o haşyet verici tazarru'kâr durumundan çıktı ve bana dönerek: "Kardeşim ben sana tenbih etmemiş miydim ki, şafaktan evvel gelme. Niçin geldin?" dedi.

Ben, efendim ay ışığı beni yanılttı. Kasden gelmemişim deyip özür diledim. Bir daha böyle bir şey yapmayacağımı söyledim.

Sonra sabah namazını beraber kıldık. Namazdan sonra dedi: "Karde

(189)Bu kanbur meselesini, ben bizzat 1962'de Van'da Çaycı Emin Ağabey'den duymuştum ki; seher vaktinde vuku' bulduğunu söylemişti. Fâkat N. Şahiner, o hadisenin bir ikindi namazından sonra vuku' bulduğunu Çaycı Emin Ağabeyin hatıratından nakletmektedir. Gerçi seher

182

vakti veya ikindi vakti mühim değildir. Asıl olan o hadisenin o şekilde vukuudur. A.B.

183

1149 şim benim bir vaktim vardır.(190)O vakitte melaike de gelse, kasem ederim ki, kabul edemem."

Ayrıca buyurmuşlardı ki: "Belki sen o kanbur lafımdan merak etmişsin. Onu sana anlatayım: Bir zaman ben Haşir Risalesini Barla'da yazarken, Arefeye bir kaç gün vardı. İslâhı gayr-i kabil bazı İslâm düşmanlarına kahr ile beddua etmek istedim. Fakat Hicaz da dahil, bütün meczub veliler güruhu ve onların başındaki kanbur olan kutb-u A'zam, hep beraber onların ıslahı hususunda dua ederek onları ma'nen müdafaa ettiler. Benim duam ferdî kaldığı için bana iade edildi.

Amma bu sene (1938-1939) bakıyorum ki, hepsi benim sözüme gelmişler, bana hak veriyorlar ve onlar da bana iltihak ederek beddua ediyorlar. İşte benim hitab ettiğim kanbur, zamanın meczub velilerinden kutb-u A'zamdır. Ve Hicaz'da bulunmaktadır."

Hazret-i Üstad'ın bu husustaki izahatından sonra, az bir zaman geçmişti; Bütün Anadolu'da yer yer şiddetli zelzeleler oldu. Erzincan(191)yerle bir oldu. Uzunköprü şiddetle sallanmıştı. Bütün Türkiye korku içinde kalmıştı. Bu hadiselerle Mehmed Feyzî kardeşim de aynen şahittir...

VALİ AVNİ DOĞAN

... Bediüzzaman'ı hangi vilâyete göndermişlerse, oraya onunla devamlı uğraşacak, ona eziyet verecek bir Valiyi de peşinden gönderiyorlardı. Avni Doğanda(193)"Cumhuriyetin o çeşit valilerinden birisiydi. Risaleleri, mektupları kömürlüğe ve odunların altına saklıyorduk. Bir gün gelen mektupların hepsini ele geçirmişlerdi. Üstadın evine baskın yaptılar. Her tarafımı

(190)Hazret-i Üstad'ın o garip hali ve bu acib ifadesi, Peygamber Aleyhisselatü vesselam'ın şu hadia-i Şerifini hatırlatmaktadır:

Bu hadisi İmam-ı Kuşeyri meşhur risalesinde şeklinde kaydetmektedir.

Birinci şekil hadisin manası: "Benim Allah ile bir vaktim vardır ki; Onda ne bir melek-i mukarreb, ne de bir nebiy-yi mürsel aramıza giremez." Bu hadis, her ne kadar meşhur hadis kitaplarında yer almamakta ise de, lâkin hiç bir nakkad onun gayr-i sahihliğ'ine dair bir tenkide cür'et edememiştir. İmam-ı Şemseddin Sahavi'nin "El makasid-ül Haseneh kitabının 356. sahifesinde; Acluni'nin "Keşf el Hafâ' kitabının ikinci cildinin 273.

184

sahifesinde; Molla Aliy-ül Karînin "E1 Esrar-ül merfu'a'sının 299. sahifesinde bu hadis-i şerif ele alınmış ve sihhati cihetinde kanaat getirmişlerdir.

Mevlânâ Halid Hazretleri farsça olan Divanında, Peygamberimizin medhinde bu hadisini şöyle nazımlaştırmıştır:

Demek ki, Hazret-i Peygamberin umumun üstünde ve fevkalküll bir makamda mazhar olduğu bu kudsî hakikatten, derecelerine göre evliya-i ümmetinin de hisseleri vardır. A.B.

(191)Erzincan zelzelesi 26 Aralık 1939'da vaki' oldu.

(192)Avni Doğan 1936 yılına kadar Halk Partisi'nin tek iktidar modelinin Yozgat meb'usu iken,1936'da Kastamonu'ya Vali olarak atandı ve beş sene Kastamonu'da valilik yaptı. A.B.

185

1150 zı aradılar, taradılar. Hatta o kadar ki, saatin kapaklarını bile açıp baktılar. Mehmed Feyzî'yi, kardeşim Bahri'yi ve beni karakola götürüp çok sıkıştırdılar. "Siz gizli cemiyet kuruyorsunuz... Kimlerle haberleşiyorsunuz?" diye boş ve manasız sorular sordular.. Ve bizi ayrı ayrı odalara tıktılar.

Mehmed Feyzi Efendi: "Müdür Bey, Risale-i Nurun hakkikatları dünyaya değil, ahirete bakar. İsterseniz size biraz okuyayım" diyerek Kur'an hakikatlerinden okumaya başlamış. Müdür biraz dinledikten sonra, hiddetle: "Siz beni de zehirleyeceksiniz" diyerek dinlemek istememişti.

Sonra evlerimizdeki aramalarda, benim sandıkta biraz paralarım vardı. Bu paralar üzerinde çok durdular. Bizi bu yüzden sıkıştırdılar. Vali Avni Doğan bizzat: "Bu paraları nereden buldun? Bunlar gizli teşkilâtın paralarıdır" diyordu.

Memleketimden geldiğim zaman bu kadar param vardı. Ben on-onbeş nüfusa bakarım. Bu kadar nüfusun elbette ikibin lira parası olur dedim. "Benim maddi durumumu isterseniz Ahlat kaymakamlığından sorun" dedim.

Bizi mahcup edecek hiç bir suç aleti ve suçluluk delili bulamayınca, devamlı bu iki bin lira üzerinde durdular.

Vali Avni Doğan, Bu hadiseden önce de Üstad'la çok uğraşırdı. Sık sık evine baskınlar düzenlerdi. Bir defasında yine tevhide dair bir risaleyi alıp gitti. Onun bir süretini bir daha alamadık (193)(194)"

Merhum Çaycı Emin Ağabey'in hatıratında geçen baskın hadiseleri, son Denizli hadisesi münasebetiyle yapılan umumî aramalar ve baskınlardan çok öncedir. Çünkü Vali Avni Doğan 1936'dan 1941'e kadar Kastamonu Valiliği yapmış, Ondan sonra , vali Mithat Altıok yerine gelmişti. Vali Mithat, Avni Doğan'a nisbeten biraz insaniyetli ve Üstad Hazretlerini 1907'lerden beri tanıyan ve bilen bir kişiydi. Vali Mithat zamanında bir tek defa Üstad Valiliğe çağrılmasından başka(195) herhangi bir zulümlü tecavüzleri -En son Denizli hadisesi münasebetiyle mecburiyet tahtında yapılan baskınlar hariç- Vaki' olmamıştır.

N.Şahiner, her ne kadar Vali Mithat Altıok'la ilgili, Kastamonu'lu Niyazi Karatay'ın anlattığı, Münib Efendinde çokça medar-ı bahsettiği hadiseyi, ki "Üstadı Vilayet'e çağırılmış, Üstad ise hiddet ve şiddetle ona bağırılmış, Vali titremeye başlamış vesair... yazmışsa da; Bunu hususiyle Mehmed

186

(193)Avni Doğan'ın alıp götürdüğü tevhide dair Risale meselesi Mehmet Fevzi Efendi de anlatmaktadır. Fakat bu Risale hangi risaledir? Üstad bu mühim hediseden hiç bahsetmemiştir. Sureti hiç kalmayan bir risale midir? Yoksa müsveddeleri Üstad'da mevcut Risale-i Nurdan bir risale midir; bilinmemektedir. A.B.

(194) Son Şahitler-1 S:104-108

(195)Emirdağ-1 S: 168

187

1151 Feyzi Efendiye sordum. hadisenin aslı, yani Üstad 'ın Vilâyete çağrılması doğru... Fakat gerisi mübalağa ve yalandır." dedi. "Çünkü o günü ben de Üstad'la beraberdim, sadece merdiven başında nasihatvarî bir iki konuşma oldu, Üstad'la onun arasında..." dedi.

Gerçekten de Hazret-i Üstad, tüm Kastamonu hayatında tek bir defa vilâyete çağrılmış, o da yalnız bu hadisedir. Üstad hazretleri Emirdağ-1 mektuplarında ve bazı dilekçelerinde bir kaç defa hadiseyi dile getirmiştir.

İKİNCİSİ: Kastamonu'nun medar-ı iftiharı ehl-i hakikat bir âlim olan Mehmed Feyzi Pamukçu Efendidir. Der ki:

İlk defa,1937 senesinde İstanbul'da Kastamonu'lu bir adam bana: "Kastamonu'ya bir hoca geldi" diye Üstad'dan bahsetmişti. Daha sonraları Kastamonu'ya geldikten bir sene kadar geçmişti ki, Üstad'ı tanımak şerefine erdim. Beni nurlara celbeden "Otuzikinci Söz" olmuştu. Otuzikinci Sözü okuduğum zaman, yattığımda bir rü'ya görmüştüm: Büyük bir şose, hava ise sünbulî ala karanlık... Büyük kalabalık insanlar vardı. "Bu asrın vazifeli şahsiyeti geliyor" denildi. Ekin biçildiği zaman çıkan tırpan sesi

işitiyordum. Hışırtı devam ediyordu. Daha sonraki senelerde, Üstad'la beraber tevkif edilip Denizli'ye gittiğimiz zaman aynen o yolu orada gördüm. Nazif Çelebi'deki Üstad'ın abası, rü'yadaki aynı aba idi.

ÜSTAD HİKMET KANUNLARINA GÖRE İNSANLARI İDARE EDERDİ

Üstad kimini medhü sena ile, kimini takdir ile, kimini de takbihle idare etmişti. işte bu idarecilik bir kemal alâmetiydi. Herkesi kendi mertebesinde idare ederdi.

İkinci Cihan Harbi'nde İstanbul'da yedi ay kadar ihtiyat askerliği yaptım. Fatih'te bulunmuştuk. Terhis olduktan sonra, orada kalmak istiyordum. Kardeşimiz Tahsin, (Tillolu Tahsin Aydın) bana mektup yazmıştı. Üstad mektubun altına şu notu kaydetmişti:

"Feyzi kardeşim! İstanbul Eski Said'i bilir. Yeni Said'in kardeşi Feyziyi aldatıp kendine çekmesin. Senin orada kalmana Risale-i Nur razı değil..."(196)

Bu notu Üstad kırmızı kalemle yeni bir ucla yazmıştı, kendi hattıydı.

188

Üstad'la beraber bulunduğumuz yılların hatıraları hülaseten, şöyledir: "Eskiden ismim Mehmed Fevzi idi. Üstad, "Muhammed Feyzî olsun" dedi.. Ve öyle oldu.

(196)Üstad'ın bu notu üzerine Fevzi Efendi İstanbul'da kalmamış, orada Üstad'ın bazı eski eserlerini de bularak alıp Kastamonu'ya dönmüştü. A.B.

189

1152

At üstünde bile vaktini boşa geçirmez, risale tashih ederdi.

Mektupları ve risaleleri dağda veya evde tebyiz ederdim. Yahut da Üstad'ın ağzından kaydeder yazardım. Atla dağa giderken, yolda bile boş durmazdı. Siyah bir atı vardı. Hayvanın üzerinde eserlerini tashih edeceği zaman, dizginini tutmadığımız halde, at kendiliğinden dururdu.

Bir gün kırdı namaz kılıyorduk. Namaz esnasında yanımıza iki casus geldi. İki üç metre kadar yaklaştılar. Ben korktum ve telâşlandım. Namazdan sonra Üstad bana : "Senin telâşın benim namazımı da teşviş etti" dedi.

ÜSTAD'IN ARABİ TÜRKİ UMUM ESERLERİNİ KENDİSİNE OKUDUM

Üstad'ın kendi eserleri olan Risale-i Nurun Arabî, Türkî eserlerinin tamamını kendisine okudum. O da dinledi. işte ben bununla iftihar ederim.

VALİ AVNİ DOĞAN ÜSTAD'A EN ZİYADE EZİYET EDENDİ

Üstad'a en çok sıkıntı veren ve eziyet eden Avni Doğan'dı. Vali Mithat onun kadar eziyet etmemişti. Mithat Altıok, İttihad ve Terakki fırkasında kâtipmiş. Üstadı ta o zamanlardan beri tanıyordu. Belediye reisinin evinde Üstad'la görüşmek istedi. Fakat Üstad görüşmeyi kabul etmedi...(197)"

Feyzi Efendi'nin hatıralarının diğer bölümleri hadiselerin geliş seyrine ve tarihine göre kaydedilecektir.

ÜÇÜNCÜSÜ : İnebolu'lu Ahmed Nazif Çelebi'nin oğlu Selâhaddin Çelebi'dir. Hazret-i Üstad'la ilk tanışmasını ve İnebolu'ya Risaleleri götürmesini şöyle anlatırdı:

"1936 senesinde Kastamonu'da bulunan yüz otuz birinci alaydan terhis olduğum zaman, Bediüzzaman isminde âlim bir zatın sürgün olarak Kastamonu'ya geldiğini işitmiştim. Kendisinin bir karakol karşısında nezaret altında yaşadığını ve yüzünden zarar görmemesi için kimseyle görüşmediğini söylediler. Terhis olup İnebolu'ya geldiğimde, babam Ahmed Nazif Çelebi'ye bunları anlattım. Babam: "Ben bu zatı tanırım. Meşrutiyet'ten sonra yanında bir hey'etle İnebolu'ya gelmiş idi. Bizim buranın meşhur âlimi Hacı Ziya Efendi ile birlikte şehirdeki camileri gezmişti. Şadırvanda abdest alırken, yüzlerce insan toplanmış, hürmet ve saygı ile kendilerini seyrediyordu. Ziya Efendi halka: "Ayıptır çekilin"

190

deyince, hey'etten bir zat : " Bırakın baksınlar. Bu zat, bakılacak bir zattır." dedi. Sonra Yahya Paşa camiinde namaz kıldılar. Vapura uğurlarken, caddenin iki tarafına dizilen halkı, elini

(197)Son Şahitler-2 S: 160

191

1153 kalbinin üzerine getirerek selâmlamıştı. İstanbul gazetelerinde de yazılarını okumuştum. Yarın Kastamonu'ya gidip ziyaret edeceğim" dedi.(198)"

Babam Kastamonu'ya gitti ve geldi.(199) Beraberinde "Dördüncü Şua" olan ayet-i hasbiye risalesini getirdi. Bu risaleyi yazdı. Bana verdi. Üstad'ı nerede ve nasıl görebileceğimi ta'rif ederek beni Kastamonu'ya yolladı. Kastamonu'ya geldiğimde, Nasrullah camiinin avlusunda çayhane işleten şarklı "Şikâkân âşiretinin bir kolu olan "Küresin" aşiretinin beyi olan Emin Bey'i (Emin Çayır) ve Hacı Tahir'in oğlu Ahmed Kuzu'yu aradım. Onlar vasıtasıyla Üstad'ı ziyaret edecektim. Ahmed Kuzu'nun oğlu Selâhaddin ile birlikte Üstad'ın evine gittik. Evde yoktu. Karadağ'a çıkmıştı. Haydi seni oraya götüreyim dedi. Selâhaddin küçük olduğundan, sen zahmet etme, tarif et, ben bulurum dedim.

Kastamonu yakınlarında bir saatlik mesafede yürüyerek dağa çıktım. Karadağ'da ufak bir tepenin zirvesinde, bir ağacın altında beyazlar giyinmiş bir zat namaz kılıyordu. İçimden "herhalde bu odur" dedim. Namazdan selâm verdikten sonra, başıyla oturmamı işaret etti. Diz çöküp duasına amin dedim. Âlem-i İslâmın selamet ve huzuru için dua ve niyaz ediyordu. Duadan sonra, getirdiğim kitabı kendisine verdim. "Sen hoş geldin kardeşim" dedi. "Bu risalenin tashihini yapayım" dedi. Tashih yarım saat kadar sürdü. Tashihatı çok dikkat ve i'tina içinde yapıyordu. Bana dönerek: "Sen de yazı biliyor musun?" dedi. Evet dedim. Bana bir cümle yazdırdı. "Maşaallah güzel yazıyormuşsun. Bir risale de sana versem yazar mısın?" dedi. Memnuniyetle, deyince; bana birden dokuza kadar küçük sözleri verdi. Babama da ayrıca Onbir ve On ikinci Sözleri gönderdi. "Eğer arzu ederse, yazsın ve bana tashiha göndersin. Eserler aynen yazılmalıdır." dedi. Müsaade isteyerek huzurundan ayrıldım.

İşte Nur Risalelerinin İnebolu'ya girişi böyle oldu. Bu tarihten sonra, İnebolu'da yüzlerce parmak nurları yazmaya başladı. Nazifler, İbrahimler, İzzetler, Ziyalar, Osmanlar, Salihler ve Ömerlerin kalemleri beş sene bir matbaa te'sisleri gibi işledi. Kastarrionu-İnebolu arasında "Nur postacıları"da teşekkül etmişti. Böylece Nurlar bir nevi İnebolu limanından Anadolu'ya sevk ediliyordu. Bu Nur postacılığını Recep Dilek, Ahmed Köroğlu ve Değirmencioğlu yapıyorlardı...(200)"

(198)Ahmed Nazif Çelebi merhumun gençliğinde Hazret-i Üstad'ın 1910 yılında İnebolu'ya uğrayarak Batum yoluyla Van'a gittiğini beyan eden yazısının mühim bir kısmını bu kitabın baş tarafında kaydetmişizdir. Ayrıca Osmanlıca Kastamonu Lahikası S: 33'de yazının tamamı kayıtlıdır. A.B.

192

(199)Merhum Ahmed Nazif Çelebi, oğlu Selahaddin'in anlattığı şekilde 1936 değil,1938'de Üstad'ı ilk ziyareti vaki' olduğu onun yukarıda mezkûr yazısından anlaşılmaktadır. A.B.

(200) Son Şahitler-2 S:130

193

1154

Merhum Selâhaddin Çelebi'nin hatıralarının diğer kısımlarını tarihi sırasında yazacağımızdan bura ile ilgili olanı bu kadardır.

DÖRDÜNCÜSÜ: Kastamonu'nun o zaman belediyesinde uzun zaman hizmet yapmış Mehmed Münib Yalaz'dır.1937'de Üstad'la tanışan bu zat, hatıralarını şöyle anlattı:

1937 senesinde Bediüzzaman Efendiye Kış mevsiminde odun ve tahta parçaları gibi yakacak şeyler gönderiyordum. O senelerde Belediye Reisi olan Adil Yücebıyık, Bediüzzaman'a yardım için encümene teklif etti. Ben de encümenin tabîi azası idim. Encümen ayda dokuz lira yardım yapılmasını karar altına aldı. Bu yardımın kendisine tebliğ vazifesini bana verdiler. Bu vazife ile araba pazarındaki evine gittim. Karyolada oturuyordu. Mehmed Feyzî Efendi de kâtipliğini yapıyordu.

Selâmlaşmayı müteakib, Bediüzzaman bana: "Hoş geldin Hemşehrim" dedi.

Ben de hoş bulduk diyerek hemen mevzuya girdim ve:

Efendi Hazretleri, size belediyeden ayda dokuz lira maaş bağlanacak. Bu durumu size bildirmem için beni me'mur ettiler.

Bu tebliğe karşı Bediüzzaman aynen şu cevabı verdi:

"Hemşehrim, ben Kastamonu'da ikamete me'murum. Kastamonu'luların misafirimim. Belediye Reisleri, beldenin reisleridirler. Dışardan gelen misafirlere bakmak da belediyenin vazifeleri arasındadır. Fakat bu paralarda tüyü bitmemiş yetimlerin hakkı vardır. Ben bu parayı alamam. Fakat kaldığım ev misafirhane kabul edilirse, ben de misafir olduğuma göre; bu paranın içinden sadece üç lirasını ödediğim kira bedeli olarak kabul edebilirim(201)

Bahri Efendi'yi(202) mu'temed yapalım. O bu işi takib eder. Ev sahibine her ay üç lira kira bedelini götürüp verir."dedi.

BANA İKİ TANE ESERİNİ VERDİ

Bana okumam için Eskişehir müdafaalarıyla, kardeşi oğlunun hazırladığı kendi tarihçesini vermişti. Vali muavini Bediüzzaman'ı çok merak edi

194

(201)Üstad Hazretleri Kastamonu'da kendisine belediyece verilen bu para gibi bir de, iskân me'murluğu tarafından her gün bir ta'yin ekmek veriliyordu. Üstad bu hadise hakkında şöyle der: "... Üç senedir, bana hapiste verdikleri gibi, arzuma muhalif olarak her gün bir ta'yin veriliyordu. Ehemmiyetli bir iki sebebe binaen kabul etmeye mecburdum. Fakat onu yemezdim. Tebdil ederek; şeker, çay, ekmek tedarik ederdim. Bir gün Iskân me'muru geldi, Ta'yin verdi ve dedi: "Bundan sonra daha sana ta'yin vermeyeceğim. Ben memnun oldum..." (Osmanlıca Kastamonu-1 S: 10)

(202)Bahri Efendi, Çaycı Emin Ağabeyin küçük kardeşidir. A.B.

195

1155

yordu. Bu eserleri benden istemişti, verdim. Onda kaldı. Abidin Bey'in sonra Vali olarak başka yere tayini çıktı, Kastamonu'dan ayrılıp gitti.

ONA İLİŞENLER HEP CEZASINI GÖRDÜ

Bir polis vardı. Hafızdı. Bediüzzaman'ı takib eder, ta'ciz ederdi. Sonunda hastalanarak ölüp gitti. Elyakut köyünden olan bu hafız, Bediüzzaman'a yaptıklarının tokadını yedi. Ona ilişkinler hep musibetlere uğradılar. Bediüzzaman'ın en büyük meziyeti, afvetmek ve bağışlamaktı.

Onunla uğraşanlardan birisi de, Polis Safvet'ti. Bir gün Vali Mithat Altıok, bunu kumar oynarken bastırıldı. Safvet de rezil-kepaze oldu Buna mukabil Bahri Çavuş isimli bir zat, Bediüzzaman'a hizmet eder, iyilik ederdi. Bu adam daha sonraki senelerde çok iyi günler gördü... Onun dostları hep mes`ud oldular, iyi günler gördüler.

HİLMİ ERKAL MESELESİ

Kastamonu yakınlarındaki Tepelice köyünden, Küçük Şeyhlerin Hilmî Bey (Hilmi Erkal) Hacı İbrahim dağında bekçi idi. Bediüzzaman'ın dağa çıktığı bir gün, "Hilmi, Hilmi!" diye kendisini yanına çağırmak istiyor. Fakat Hilmî nedense bu sesi duymuyor. Üstad'ın canı sıkılıyor. Az sonra ormanda çok şiddetli bir fırtına başlıyor. Fırtınanın şiddetinden Hilmi Bey, telâş ve heyecanla Bediüzzaman'a sığıyor. Bediüzzaman ise: "O kadar çağırdım niçin duymadın?" diye Hilmi Bey'e serzenişlerde bulunuyor.

BİR KADIN VE AT MESELESİ

Bir kadın, küçük bir çocukla Bediüzzaman'a bazen bir at gönderiyor, o da onunla dağlarda gezmeye çıkıyordu. Nedense bu kadın, bir gün içinden atı göndermek istemeden atı gönderdiği zaman, Bediüzzaman atı kabul etmiyor ve bir daha da o ata binmiyor.

BELEDİYE REİSİNİN ÜSTAD'I ZİYARETİ

Belediye reisimiz Adil Bey'in babası vefat etmişti. Rüyasında babasını görmüş, Bediüzzaman'a yardım etmesini istemiş. Bana söyledi. Sonra beraberce Üstad'a gittik. Belediye Reisi Adil Bey diye takdim ettim.

Bediüzzaman: "Rü'yamda Kuddusi Bey'i (Kuddusi Akay, Adil Bey'in hem eniştesi, hem de onunla dayı çocuklarıdır). Zâbit elbisesiyle gördüm" dedi.

196

1156

Adil Bey, Yirmibeş lirayı hediye olarak Bediüzzaman'a vermek istedi. Bediüzzaman teşekkür ederek, kabul etmedi. Adil Bey çok ısrar etti. Fakat Bediüzzaman katiyyen kabul etmedi. Adil Bey'in yine çok fazla ısrarları üzerine Bediüzzaman yirmibeş liranın sadece bir lirasını aldı.. Ve kendisinin bezden, ağzı büzmeli bir kesesini açarak bir lira çıkardı ve Adil Bey'e hatıra olarak verdi.

BABASI ÜSTAD'IN DOSTU BİR VALİ MUAVİNİ

Kastamonu Vali muavinlerinden Feridûn Çayır'ın babası büyük bir âlimmiş, bu zatla Bediüzzaman eskiden tanışmış, dost ve ahbablanmış. Feridun Bey'i, arzusu üzerine Bediüzzaman'a götürmüştüm.

Bediüzzaman ona: "Evinize geldiğim zaman, bana kapıyı açan siz değil miydiniz?" dedi.

Aradan seneler geçmiş, belki kırk elli sene geçmiş. Feridun bey büyümüş. İzmir'de çeşitli yerlerde me'murluk yapmış, Vali muavinliğini yapmış, bu yaşa gelmiş... Buna rağmen daha ilk görüşmede tanışmazdan evvel, Bediüzzaman hemen onu hatırladı... (203)"

BEŞİNCİSİ:1940'lardan beri Risale-i Nura ve Üstad Bediüzzaman Hazretlerine olan talebeliğinde hiç bir engel tanımadan sadakat ve vefadarlıkta daima ileri giden Araçlı Abdullah, (Abdullah Yeğin Ağabey) diye Risale-i Nur camiasında hürmet ve ta'zimle karşılanan insan... Bu zat,1940-1941 yıllarında Üstadıyla Kastamonu'da ilk görüşmesini şöyle anlatır:

"Kastamonu Lisesi, orta kısım ikinci sınıfındaydım. Üstad'ın kiraladığı evin sahibinin ve bize gelen bazı zatların sitayişle "Bediüzzaman" diye bir zattan bahsetmeleri üzerine, bende onu görmek ve ziyaret etmek arzusu uyandı. Onun hakkında duyduklarım: Büyük biz zat olduğu, hediye kabul etmediği ve herkesi ziyaretine almadığı şeklindeydi.

Bir gün okulda, teneffüs arasında sıra arkadaşım Rif'at'a bu mevzuyu açtım. Burada çok kıymetli bir hoca varmış, deyince, arkadaşımız: "Ben onu tanırım, evi bizim evin karşısındadır. Çok iyi bir kimsedir. Beraber seninle gidelim. Ben bazen ona gidiyorum" dedi.

Münasib bir vakitte birlikte gittik. Kapıyı çaldık. Kapı açıldı. Yukarı çıktık. Sağdaki kapıdan odasına girdik. Evvela Rif'at, sonra ben elini öpüp

197

oturduk. Karyola gibi yüksek bir divan üstüne otumuş, dizlerine yorganı çekmiş, geriye doğru yaslanmıştı. Elinde bir kitap vardı. Saçları kulakları

(203) Son Şahitler-2 S:187-189

198

1157 nın hizasına gelmişti.İnce gözlüğünün üzerinden bize bakarak: "Safa geldiniz" dedi. Arkadaşımdan beni sordu. O da "Benim mekteb arkadaşımıdır" diye beni tanıttı. İsmimi sordu. çok iltifat etti. Bize İslamiyet'ten, imanın güzelliğinden, ölümden, ahiretten bahsetti. Biraz oturduk ve sonra ayrıldık.

ACABA ARAPÇA BİLİYOR MU?

Yine bir gün ziyaretimde, Üstad'ı çok engin ve mütevazı gördüm. Onun bu tevazuundan bana, sanki bir şey bilmiyor gibi gelmişti. Çünkü hep seviyemize inerek bizim bildiğimiz şeylerden anlatıyordu. Hatta bir gün Mehmed Feyzi Efendi'ye: Acaba Hoca Efendi Arapça biliyor mu?" diye sormuştum. Tabii Feyzi Efendi benim bu sualime gülmüştü.

Üstad'ın tevazuu, mahviyeti, alçak gönüllü oluşu, sevgi ve alâkası bizi kendisine bağlamıştı. Zaman zaman diğer bazı arkadaşları da alıp ona götürürdüm. Çeşitli suallerimize gayet güzel cevaplar verirdi. Mektepte bir kısım muallimlerden edindiğim din aleyhindeki menfi fikirler, ancak Üstad'ın yanına gidince zâil olurdu. Ümit ve şevkle ayrılırdık yanından...

MUALLİMLERİMİZ ALLAH'TAN BAHSETMİYORLAR

Yine bir ziyaretimde, O'na şöyle bir soru sormuş ve talepte bulunmuştum: ' `Muallimlerimiz Allah'tan bahsetmiyorlar. Bize halikımızı tanıttır."

Üstad bu mevzu'da uzun uzun izahlarda bulundu. Bu sorumun cevabı ne zaman kaleme alınıp yazıldığını iyice hatırlamıyorum. Yanına gittiğimde Ayet-ül Kübra'dan, Küçük Sözlerden Mehmed Feyzi Pamukçu okur, biz de defterlerimize yeni yazı ile (204) yazardık. Ekseriyetle kâtipliğini Mehmed Feyzi Efendi yapardı.

Kastamonu civarında "Karadağ ve Hacı İbrahim Dağı" denilen yerlere bazen pazar ve tatil günlerinde müteaddit defalar Üstad'la birlikte giderdik. Üç dört kişi kırdan Ayet-el Kübra'dan ve Sözler'den okurduk. Bazen Üstad iki risa

(204) Abdullah Ağabey başta olmak üzere, Kastamonu'da masum gençlerin Risale-i Nura ve Üstad'a karşı samimî teveccüh ve incizabları neticesinde, ilk başta "Tenbih-ül Gaflin" olarak bir araya cem' edilen Gençlik Rehberi esasının parçaları yazılmasına sebebiyet verdikleri gibi;

199

yeni yazıyla Risalelerin yazılmasına ve Üstad'ın buna izin vermesine de sebep olmuşlardı. A.B.

200

1158 leyi karşılaştırır, tashih ederdi. İmanî, İslâmî mevzularda konuşmalar ve sohbetler olurdu.

ÜSTAD YAZDIKLARINI YAŞIYORDU

Ben ilk olarak Üstad'ımın yanına şunun için gitmiştim:"Kimseden hediye almazmış..."

Yaşayışını gördüm, Hakikaten fakirdi. Odasının birinde bir kilim ve bir kaç tane bezden seccade vardı. Diğerleri ise, tam takır boşdu. Halkın eşrafı ve zengin kimseler ona birşeyler getirirler, çok latifane ve kırmıyacak bir surette onu reddederdi. Kimseyi de gücendirmek istemezdi. Mutlaka bir karşılık vermeden birşey almaz ve yemezdi. Hakikaten yazdığı derslerdeki hali yaşıyordu. Konuşmaları hep Risale-i Nur'du. O derslerin lisan-ı halle bir tekrarı gibiydi. Ben bazen dikkatsizlik ederek ve bazen de sözlerine aldırış etmezdim. Bu yazılıdır, ben bunu okurum veya biliyorum" zannı ile hareket ederdim. Bu gafletimi de hiç unutmuyorum.

Kostamonu'da iken, işim olmadığı vakitlerde ziyaretine giderdim. Ve bazen de odun kırmak, suyunu getirmek gibi hizmetlerini yapmak isterdim. Bunu ben sırf şefkatle ve onun kimsesizlik haletine, fakirliğine merhameten yapmak isterdim. Bunu sonradan hatırlıyorum.

Üstad bilâhare Emirdağı'nda bana:"Ben şimdi eski Abdullah'ımı kaybetmişim. Eski Abdullah yok.."derdi. Çünkü hakikaten ben Emirdağı'nda "Üsdat büyük bir zattır. Ahir zamanda gelen büyük bir ıslâhatçıdır" diyerek, ona daha başka şekil ve hürmetle hizmet etmek isterdim. Üstad bunları hisediyordu böyle derdi: "Ben kendime hürmet istemiyorum.Bana bağlanmayın Risale-iNura bağlanın.O Kur'an'ın dersidir."

RİSALE-İ NUR KİMDİR?

Üstadımızın yanına ilk gittiğimiz günlerde, hep Risale-i Nur, Risale-i Nur diye medhederdi. Ben ise,- Çocukluktan olacak- " Bu hocanın bahsettiği "Risale-i Nur kimdir?" diye düşünüyordum. Bir gün Feyzi Efendi ye sormuştum, Risale-i Nur kimdir?" "Hatta ilk günlerde Risale kelimesini, "cisale" şeklinde anlıyarak defterime öyle yazmıştım.

Feyzi Efendi bana, aynı odada kitap mütelâasıyla meşgul olan Üstadımızı göstererek "Efendi, Efendi.." demişti. Ben de taaccüble bakmıştım ve

201

demiştim: "Peki Efendi kitap yazabilir mi, Arapça bilir mi?" diye taaccübümü ifade etmişim.

Üstadımızın, insanın en yakın dostu, en fedakâr kardeşi, en samimi arkadaşı gibi hareketleri, ister istemez insanı kendisine bağlıyordu. Fakat o, kendisine değil, Kur'an hakikatlarına, Risale-i Nura bağlanmamızı te'mine çalışıyordu.

(205)Son Şahitler-1 S: 362-398

202

1159

ÖNCELERİ KÜRTLERE KARŞI BİR NEFRET, SOĞUKLUK BENDE VARKEN...

Üstadımızın lisan-ı kalı gibi, hali de bedi' olduğundan onu gören hayretle ona bakardı. Çünkü kıyafeti, hali, hareketi kimseye benzemiyordu. Onun için onun şemali hiç hatırımdan çıkmaz. İlk gördüğüm zaman, Orta okulda talebe olduğum halde, kıyafeti bende öyle te'sir bırakmaştı ki; ecnebi kılığını bir şiar-ı medeniyet telâkki eden Avrupa mukallidlerine kaşı içimden bir nefret hasıl olmuştu.

Hatta önceleri Kürtlere karşı bende nefret hissi, bir soğukluk vardı. Bizde Kürtlere hakaret ederler, hakir görürler. Elekçilere, çingenelere de Kürt derlerdi. Üstad'ı gördükten ve onun samimi, şefkatli, ali-cenab, imanlı, Merhametli tavır ve sözlerini dinledikten sonra; fakirlere, Kürt denilen kimselere; İman, cihad ve din kardeşlerimize bir muhabbet ve bir hürmet hasıl oldu. Eskiden konuşmak istemediğim, o kılık kıyafeti bize benzemiyen kimselere karşı bir sevgi hasıl olmuştu.

Zulmün şiddetli devrinde, polisten, jandarmadan çok çekinildiği zamanlarda, aynı eski kılık kıyafetiyle ve sert ve dik adımlarla polis nezaretinden vali konağına doğru gidişini(Üstad'ın) ve etraftan halkın ona hayretle bakışını, ürpererek seyredişimi hiç unutmam.

O zaman ben ve birkaç arkadaşım Kastamonu Lisesi bahçesinde idik. İmanı, inancı yüzünden ve her halinden okunan bu vatanın kahraman evlâdı; halıyla ,tavriyla müstevlilerin medeniyet nemına telkin ettikleri sehtekar zihniyete azimla karşı duruyordu. Bu hali ben o zaman düşünemiyordum. Fakat içimde dinsizlere, din aleyhindekilerine karşı bir nefret hasil olmuştu. Üstad'ımın lisan-ı hali bana bu dersi verdiği gibi; onun daima Allah'a iman, ahirete iman, Kur'an'ın kudsiyeti, dinsizleri sevmemek, onlara taraftar olmamak halini telkin etmesi, zihinlere nakşediyordu...(205)"

ABDULLAH AĞABEYİN BAŞKA BİR HATIRASINDAN

"1943 senesi baharında, okulların ta'tiline yakın, ziyaretine gitmiştik. Bize uzun ahlâkî ve imanî dersler verdikten sonra, söylediği şu sözlerini hiç unutmuyorum:

"Kardeşlerim,çoktandır sekiz seneden fazla bir yerde kalmamışım Şimdi buraya geleli sekiz sene oluyor. Bu sene herhalde ya vefat edeceğim veya başka yere gideceğim. Belki bir daha görüşemeyiz. Bir zaman gelecek her

203

tarafta Risale-i Nurun talebeleri bulunacak... birbirinizden ve Risale-i Nurdan ayrılmayınız."

(205)Son Şahitler-1 S: 362-398

204

1160

Üstad'ın bu şekildeki konuşması bana çok te'sir etmiş, çok üzülmüştüm.

Çok üzüldüğümü görünce : "merak etmeyiniz! İnşallah yine görüşürüz" dedi.

Üç ay sonra ta'til bitmiş, Araç'dan tekrar Kastamonu'ya, okula dönmüştük. Ziyaretine gitmek istedim. O zaman talebelerinden Çaycı Emin bey'e tenbihatta bulunmuş" beni ta'kip ediyorlar, kimse gelmesin" biz de bu sebepten yanına gidemedik.

Bir gün Kastamonu lisesi bahçesinde teneffüste iken, caddeden bir faytonla onu götürüyorlardı. Yanında hasırdan bir zenbil, bir ibrik ve çaydanlık gibi basit bir kaç eşyası vardı. Sonra fayton durdu ve indiler. Yanında bir jandarma çavuşu ve bir kaç polis vardı.

Bu hadiseden kaç gün geçti bilemiyorum... Bir gece saat oniki sıralarında evlerimiz sarsılıyordu. Zelzele başlamıştı. Bu şekilde sarsıntı on-beş gün kadar devam etti. Halk "Hoca Efendi iyi bir insandı... Ona iliştikleri, zulm ettikleri ve ona iftira ettikleri için bu zelzele oluyor" diyorlardı...(206)"

Abdullah Yeğin Ağebeyin uzunca olan hatırat ve maceralarını kendisinden defalarca dinlediğimiz gibi, onun hususî hatırat defterinden de okumuşumdur. Ayrıca kendisi yazarak N. Şahiner'e gönderdiği kısımları Son Şahitler-1 ve Bilinmeyen Taraflarıyla Said-i Nursi kitaplarında da neşredildi. Burada sadece Kastamonu hayatına dair kısmı seçildi. Geri kalan bölümler, Emirdağ, İstanbul ve Urfa hayatına aittirler. Onlar da tarihleri sırasında yazılacaktır, inşaallah.

Kastamonu'da Abdullah Yeğin Ağabey başta olmak üzere, lise gençlerinin sual ve istifsarlarına cevap olarak Üstad'ın verdiği dersler ve bilâhare kaleme alınıp "Gençlik Rehberi" eserinin esasını teşkil eden o parçalar, ilerde "Üstad ile gençler" bölümünde kısmen kaydedilmeye çalışılacaktır.

ALTINCISI : 1927 yılı içerisinde vuku' bulan Motki-Sason bölgesindeki şapka ve harf inkılabına karşı ayaklanmada, hükûmet tarafından başlatılan tep

(206) Bilinmiyen Taraflarıyla Said-i Nursi, 6. Baskı S: 317;

205

1161 leme ve imha hareketi neticesinde, 1929'da Garbi Anadoluya nefy edilep, 1928 affı dışında bırakılan ve sonra 1928'deki Dersim isyanı sebebiyle 1929'da Kastamonuya sürgün ve mûhacir gönderilen Bişâr ağanın (Bişarey çeto) -Kardeşi Nadir Baysal ve Ahmet Ataklının Üstad Bediüzzamanla ilgili müşterek hatıraları şöyledir:

“1939'da Kastamonuya nefyedildik. Memleketteki mal ve mülkümüz yakılıp yıkıldığı için, perişan ve çok düşkün bir halde idik. Kastamonuda hiç kimseyi tanımıyoruz. Sonra duyduk ki burada Molla Said-i Meşhur vardır. Bişâr ağa ile ikimiz (yani Ahmet ataklı) perişan bir vaziyette Seydanın yanına gittik. Bizi o halde görünce çok üzüldü. Hükûmetin (daha evvel) ona tahsis ettiği şehir kenarındaki evini bize verdi.. ve bize: “üzülmeyin evlatlarım, bütün yakılıp yıkılan mal ve mülkünüz sizin için sadaka hükmüne geçti.”

Ben (Ahmet Ataklı) hammallık yapıyordum. Bende (Nadir Baysal) küçük olduğumdan, çaycı Emin ağabeyin yanında çıraklık yapıyordum.

Kastamonuya gelen sürgünler arasında Kurtalanlı zengin aileye mensub Yusuf Efendi (*) de vardı. Birgün bu zat geldi, benden biraz para istedi. Onun parama bir ihtiyacı olmadığını biliyordum. Bunun ne olacağını sordum, dedi ki:

“Ben Bediüzzaman Hazretlerine iki karpuz alıp hediye götürmek istiyorum. Adana karpuzları yeni çıkmıştı. Bizde adettir, büyük zatlara mevsimin ilk sebze ve meyvelerinden götürürüz. Parama haram karışmış olabilir. Sen hammallık yapıp helal para kazandığın için üstad Hazretleri belki seninkini kabul eder.

Yusuf Efendi benim cüzdandan biraz para aldı gitti. iki karpuzla geldi, doğruca Bediüzzaman'a gittik. Yusuf Efendinin elindeki karpuzları gören Üstad, hiddetle dediki: “nedir onlar?”

O da: “Afedersiniz, bizim tarafta adettir, Alimlere ,Şeyhlere, mevsimin ilk meyvelerinden götürürüz, eğer kabul buyursanız size getirdim” dedi.

Üstad: “Yusfu Efendi, benim kimseden hediye kabul etmediğimi biliyorsun, adetimi niye bozmak istiyorsun.” dedi.

Hazret-i üstadın şu sözleri karşısında üzgün vaziyette beklerken, Üstad bir elini kaşlarının üstüne koydu ve biraz düşündü.. ve sonra: “Ben sizi

206

karpuzlarla geri gönderecektim. Fakat Muhacir Fakir ahmedin kalbini kırmamak için kabul edeceğim” dedi.

(*) Bu Yusuf Efendi, Yusuf Topraktırki Lahikalarda Hz. Üstada hitaben yazdığı mühim bir mektubu vardır. O mektubun bazı kısımları Üstadın Kastamonu hayatında (bu kitapta) dercedilmiştir. A.B.

207

1162

Fakat Üstad o karpuzları yememiş, uzun müddet bir iple tavana asmıştı.

Bir gün Yusuf Efendi bir yakını ile birlikte Üstadın ziyaretine giderler. Üstad o karpuzları onlara ikramen yedirir.

Birgünde, Kastamonu başkomiserlerinden Alyakutlu Hafız, Hz. Üstada karşı bağırarak demiş ki: “Sen hep Kur'an okuyorsun, latin harflere hiç bakmazsın, sarıgınla duruyorsun. Ben senin sarığını boynuna takıp seni birgün çarşıda dolaştırarak rezil edeceğim.”

Molla Said-î Kürdi ise ona: “Bana karışma, benden elini çek” demiş.

O ise: “Senden vazgeçmem, bütün hocalar şapka geydi. Sen kanunlara karşı geliyorsun vesaire” dedi.

Bunun üzerine Hz. Üstad çok garip bir şekilde celallandı ve komisere:

“Münafık, sen bana ve Kur'ana hiç birşey yapamazsın” dedi.

Etraftakiler, Üstadın bu hiddetinden ürpermekte iken, Komiser Hafız aniden karnını tuttu ve sancılanmaya başladı. Doktora götürdüler, müdahale vesaireye rağmen kurtulamadı, öldü.

(Not: Bu Hafız Nurî ismindeki komiserin macerasını Kastamonulu sair talebelerde anlatmışlardır.)

Motkili Nadir Baysal ise, Kastamonuya geliş hikayelerini ve Üstadın ilkin kalmış olduğu evine yerleştiklerini ve ağabeyisi bışarın Üstadla sıklıkla görüştüğünü aynen Ahmed Ataklı gibi anlattıktan sonra şöyle der:

“Ben Kastamonuya ailemiz sürgün gittiği zaman 12 yaşındaydım. Üstadın hususî işlerini çok görürdüm. Ağabeylerde bana bazı işleri yaptırırlardı. Çünkü küçüktüm, benden şüphelenmiyorlardı. Bazen ziyaretçileride Üstada dolanbaçlı yollardan götürüyordum.

Birgün ağbeyim askerlikten gelmiş, Üstadın ziyaretine gitmişti. Onun ifadesine göre, Üstadın yanında üç tane misafir varmış, bir mevzu' konuşuyorlarmış. Üstad birden hiddetli bir şekilde raftaki Kur'anı göstererek: “Benim yanıma bunun için gelen, baş ve göz üstüne; başka

208

maksatla kimse gelmesin! Ben muskacı, şucu bucu değilim” demiş. Adamlar da kalkıp gitmişler.

(Not : Şu ahirki hadiseye, Hz. Üstad Kastamonu Lahikasında şöyle temas eder. “Birgün yanıma birkaç adam geldiler... Ben bunlara ne edeyim ve diyeyim...ilh”)

(Son Şahitler-4, Sh.282-286=s.Ş=5,Sh.129-130)

YEDİNCİSİ: Kastamonu-Devrekânî Ahmed Kureyşî Hz.Üstadla ilgili bir hatırasını şöyle anlatır:

209

1163

(Manisalı muallim Maksud Belen rivayeti ile N.Şahinerin Son Şahitler 4 ve 5 deki haberi müştereken şöyledir)

“(Mealen) Ben Kastamonuda Üstadı ilk gördüğümde bana “Küçük Sözleri” vererek “bunu yaz, hemen bana getir” demişlerdi. Eseri yazdım, babamla kendisine gönderdim. Yedinci Sözün dua kısmında bana dua ederek “Ahmed Kureyşi” diye yazmış. Ben belki Üstad beni ilk olarak gördüğü için ismimi unutmuş olabilir, fakat baktım, Dokuzuncu sözünde dua kısmında, yine aynı şekilde “Ahmed Kureyşi” demiş.

Sonraları kendisine gittim, bana “Sen Arapsın, Seyyidsin” dediler..Biz bunu hiç bilmiyorduk.

Bilahare eski kitaplarımızın arasında “Seyyid” olduğumuzun vesikası elimize geçti.

Maksud Belen derki: “Ahmed Kureyşi Ağabey İzmir-Kemeraltı Camiinde hadiseyi bizde anlattı ve şeceresinide gösterdi.”

Yine Ahmed Kureyşi Ağabey der ki: “Bir ziyaretimde Üstad bana şöyle buyurmuşlardı: “Bize bu yakınlarda bir hal olursa, seni buraya vekil bırakacağım, vazifen var.”

Aradan 15 gün geçti. Denizli hadisesi çıktı. Herkesi aradılar ve topladılar, bana birşey olmadı. Bir zaman sonrada, sağa-sola gidip kardeşleri teselli etmeye çalıştım..”

(Son Şahitler-5, Sh.124-125)

ÜSTADIN KASTAMONU HAYATININ ÖZETİ

Üstad, Tarihçe-i Hayatı'nın - Merhum Abdurrahman'ın yazdığından başka yazılmasını, denizli hapsinde bir ihtar-ı manevî ile talebelerine arz etmesiyle başlayan hazırlık ve düşünce; Denizli hapsinden sonra, Kastamonulu Sadık Bey in o mevzu' üzerinde önemle durması ve Üstad'ıyla bu konuda yaptığı muhabereleden sonra, kendisine ve Feyzî Efendi'ye havale edilen Kastamonu Hayatı bölümünü Feyzi Efendi ve Emin'in beraberce çok hülâsalı olarak şu aşağıdaki parçayı kaleme aldılar ve Emirdağı'na Üstad'a gönderdiler. O zaman bir lahika mektubu şeklinde neşredilmişti. Bir zaman sonra da, Büyük Tarihçe-i Hayat'tâ(207) dercedildi. Bu parça, Üstad'ın Kastamonu hayatının çok güzel, hülâsalı bir fihristesi, bir fezlekesini dile

210

getirdiği için, bu makamda derci münasib görüldü. Lahikada neşredildiği şekliyle kaydediyoruz.

(207) Büyük Tarihçe sh: 264

211

1164

PARÇA BUDUR

"Risale-i Nurun gayet ehemmiyetli bir şakirdi ve çok zaman sır kâtibi(208) Mehmed Feyzi'nin ve sekiz sene Süleymanlar gibi sadakatla nurlara ve bize Mehmed Feyzi ile beraber hizmet eden Emin'in bir fıkralarıdır. Onların hatıraları için hiç ilişmedim. Üstadları hakkında çok ziyade hüsn-ü zanlarını kırmadım. Aynen lahikaya geçebilir. Said-i Nursî

Çok sevgili, Çok kıymetli, çok müşfik Üstadımız Efendimiz Hazretleri!

Evvelâ:Leyle-i Mi'racınızı tebrik eder, el ve ayaklarınızdan öper, kusurumuzun affını rica ederiz.

Saniyen: Üstadımızın tercüme-i halini merak edenlere deriz ki: Kur'an-ı Hakîm otuz üç âyâtının i'caz-kâr işaretleriyle, İmam-ı Ali'nin (R.A) Celcelutiye ve Ercüzesinde kerametkâr delâletiyle, Gavs-ı A'zam kudde sirruhu beşaretkâr beyanatıyla; Üstadımızın tecrüme-i halini ve Risale-i Nurun hakikî mahiyetini beyan etmişler. Üstadımızın şahs-ı manevisini bilmek isteyenler, Risale-i Nurun işaret-ı Kur'aniye ve Keramât-ı Aleviye ve beşaret-i Gavsîye Risalelerini, eğer mümkün olursa risale-i Nurun sair eczalarıyla beraber dikkatle tetebbu' etmeleri lâzımdır.

Yalnız bizim Üstadımız hakkındaki kanaat-ı kat'iyemiz şudur ki: İsm-i Nur ve İsm-i Hakime mazhariyetle; Kur'an-ı Hakimin hazinesinden nail olduğu hakaik ve maârifî, yegâne tahdis-i ni'met maksadıyla beşere ilân eden bu âllâme-i zûfunûn Bediüzzaman Hazretleri, ahlak-ı Muhammediye ile (A.S.M) tahalluk etmiş nefis ve heva berzahlarından geçmiş, mekârim-i ahlâkın en mümtaz ve müstesna bir timsal-i mücessemi olarak bu asırda bulunmuş.. Şimdiye kadar bütün hayatında şayan-ı hayret bir uluvv-ü himmet ve sekînet ve iffet ve mahviyet içinde yaşamış.. Gınav-ı kalbî ve tevekkül ve kanaatı harikulâde ve maişet ve kıyafeti pek sâde ve mekârim-i ahlâkı pek fevkal'âdedir.. Dünyaya zerre kadar meyl ve muhabbet etmez, Hem öyle bir tarda izzet-i ilmiyeyi hayatında muhafaza etmiş ki; asla kimseye arz-ı iftikar etmemek hayatının mühim bir düsturudur. Dünya kendilerine teveccüh etmişte, o ondan yüz çevirmiş olan Üstadımız, emr-i maaşta Cenab-ı Hakk'ın inayetiyle iffet ve nezaheti daima muhafaza eder... Sadaka, zekât ve hediyeleri almaz...

212

1165

Biz yakinen biliyoruz ki; Kastamonu'da buldukları zaman, oturdukları evin icarını vermek için yorganını sattılar da, yine hiç bir suretle hediye kabul etmediler.

Hem üstadımız tekellüf ve ta'azzumdan asla hoşlanmazlar. Talebelerinin de tekellüf kaydından âzâde olmalarını emreder ve buyururlar ki: "tekellüf şer'an ve hikmeten fenadır. Çünkü tekellüf sevdası insanı hadd-ı ma'rufu tecavüze sevk eder. Mütakellif olanlar bazen hodbinane bir tezahür ve tefahür ve muvakkat ve soğuk bir riyakâr vaziyeti takınmaktan kurtulmazlar. Halbuki bunların ikisi de ihlâsı zedeler."

Hem Üstadımız gayet mütevazî'.. tefevvük ve temeyyüz daiyelerinden, şöhret sevdalarından ziyadesiyle sakınırlar. Kendilerine mahsus safî meşrebi, o gibi can sıkacak şeylerden âlidir. Herkese, hele ihtiyarlara ve çocuklara ve fukaralara rıfk ve mülâyemetle uhuvvetkârane bir muamele-i halisanede bulunurlar.

Mübarek yüzlerinde mehabet ve beşâsetle karışık bir nur-u vakar lemean eder. Heybetle beraber asâr-ı üns ve ülfet dahi görünür. Daima mütebessim bulunurlar. Fakat bazen tecelliyatın muktezası olarak, mehabet ve celâl nazarı o derece tezahür eder ki; artık o zaman yanında bulunup da söz söylemek

isteyen adamın adeta dili tutulur da, ne demek istediği anlaşılmazdı. Bu âcizler çok defa bu hali müşahede ettik.

Üstadımızın az söylemek adetidir. Fakat söylediği veciz sözler, herhalde düstur-u hikmet olarak pek manidar, pek şümullu birer câmi-ül kelimdir.

Üstadımız ne kimseyi zem eder ve ne de yanında kimseyi gıybet ettirir. Bunlardan asla hoşlanmaz. Kusur ve hataları setrederler. Hem o kadar hüsn-ü zannâ mâliktiler ki, hatta kendisi hakkında bir nâseza söz tebliğ edene: "Hâşâ bu yalandır. Bu sözü söyledi dediğin zat, böyle sözü söylemez" buyururlar.

Üstadımızın nefisle mücahedede o derece bir rüsuğ ve ihtisası vardır ki, asla huzûzat-ı nefsanîyelerine hizmet etmezler. Bir insana kâfi gelmeyecek derecede az yerler ve az uyurlar. Gecelerde sabaha kadar calib-i dikkat bir hâl-i hâşiane ile ubudiyette bulunurlar. Yaz ve kış bu adetleri tehalûf etmez. Teheccüd ve münacât ve evradlarını asla terk etmezler.

Hatta bir Ramazan-ı Şerifte, pek şiddetli hastalıkta, altı gün savm-ı visal içinde ubudiyetteki mücahedelerini terk etmediler. Komşuları her zaman

213

derlerki: "Biz sizin Üstad'ınızın sekiz sene, yaz ve kış geceleri aynı vakitlerde sabaha kadar hazin ve muhrik sadasıyla münacaat seslerini dinler, böyle fasılasız devamlı mücahedesine hayretler içinde kalırdık."

214

1166

Hem Üstadımız taharet ve nezafet-i şer'iyyeye son derece riayet eder, her zaman abdestli olarak bulunurlar. Asla mübarek vaktini boş geçirmez, ya Risale-i Nur te'lifiyle veya tashihleriyle meşgul veya münacaat-ı Cevşeniyyeyi kırat veya secdegâh-ı ubudiyette kaim veya tefekkür-ü Âlâ-i İlâhi bahrine müstağrak bulunurlar.

Ekseriyetle yaz zamanı şehre uzak ormanlık dağ vardı. Üstadımızla oraya giderdik. Yolda hem Risale-i Nur tashih ederler, hem de bu aciz talebelerinin okudukları risaleye dikkat ederler, tashih için hatalarını söylerler.. ve yahut eski müellefatından birisinden ders verirler. Bu suretle yolda mübarek vaktini vazifeye geçirirlerdi.

Evet, biz i'tiraf ediyoruz ki; Üstadımızın nutkündeki letâfet ve ülfetindeki halâvet o derece feyizbahş idi ki; insan sabahtan akşama kadar o vaziyette ders alsa, yol yürüse, asla sıkılmak ihtimali yoktu.

Hem Üstadımız Risale-i Nurun hizmetini herşeye tercih ederler, buyururlardı ki: "Yirmi senedir Kur'an-ı Hakimden ve Risale-i Nurdan başka bir kitabı ne mütelaa etmişim ve ne de yanımda bulundurmuşum. Risale-i Nur kâfi geliyor."

Evet, Feyyaz-ı Mutlak tarafından bütün hakaik-i Kur'aniye kalb-i münevverlerine ilham ve ilka-i küllî ile ifaza olunur da; Kur'an-ı Muciz-ül Beyandan başka neye muhtaç olur. Bunda şüphesi olanlar, Risale-i Nura dikkat etsinler. Cenabı Hak Üstadımıza Risale-i Nurun te'lifinde öyle bir iktidar-ı bedî' ihsan etmişti ki; bu herkese nasib olacak hasletlerden değildir. O güzelim Nur Risaleleri her biri gurbette hem hastalık içinde, dağda bağda kâtipsiz, tahammülü müşkil gayet ağır şerait dahilinde zahirî nice müşkilâtlarla

meydana gelmiş de, mü'minlerin imdadına yetişmişlerdir. Fakat Cenab-ı Hakka hadsiz şükür olsun ki; İnyet-i İlâhiyye harika bir tarzda fevkalâde bir muvaffakiyet ihsan etmiştir. İşte bu sırdandır ki, Cenab-ı Hak Üstadımıza kâinatı bir kitap, sema ve arzı birer sahife gibi keşf ve şuhudla bihakk-il yakın okuyacak bir iktidar vermiş, mahz-ı inayetiyle böyle kudsî bir esere sahib kılmıştır.

Evet, âyât-ı teşri'iyeyi havî Kur'an-ı Mu'ciz'ül-Beyanın hakaik ve maârifini.. ve âyât-ı tekviniyeyi şâmil kitab-ı kebir-i kâinatın vezaif ve ma'anisini beyan edip, marifetullahın en yüksek derecatına uruca nev'i beşeri teşvik eden ve bugün ki günde ölmeye yüz tutan kalbleri bile izn-i ilâhî ile ihtizaza getirecek kadar harika bir eser-i bedi'a, bir serayan-ı seria olan Risale-i

215

Nurla neşr-i hakaik eden bu vücud-u mes'udla beşeriyet iftihar etmek lâzım gelirken; çok gariptir ki ehl-i şekavet tarafından zehir vermeye cesaret, taş atılmaya bile cür'et ediliyor.

Evet, sırrı ile Enbiyanın vârisi

216

1167 olanların türlü türlü belâlara uğramaları hikmet-i ilâhiye iktizasından olmasıyla; O zümre-i mübareke gibi, Üstadımız dahi nice nice belâlara hedef olmuştur. Hatta Kastamonu'ya ilk teşrif ettikleri zaman, çocuklara bedbaht bir şakî tarafından teşvik edilip, abdest almak için çeşmeye çıktıkları vakit taş attırmışlar. Fakat Üstadımız daima gördüğü eza ve cefalara ulul-azmane sabır ve tahammül eder. Hem safay-i sadre ve selâmet-i kalbe malik olduklarından, o çocuklara dahi hiddet etmeyip, buyururlardı ki: "Bunlar sûre-i Yasin den mühim bir ayetin nüktesini keşfime sebep oldular" diye onlara dua ederlerdi. Sonra bu çocuklar, Üstadımızın duası berekâtıyla şayan-ı hayret bir hal kesbettiler ki; Üstadımızı uzak-yakın nerede görseler, koşarak yanına gelirler, mübarek elini öperler, duasını alırlardı.

Hem Üstad'ımızın harika haleti ve şâyân-ı hayret garaib-i ahvali başta Risale-i Nur olarak pek çoktur. Evet biz i'tiraf ediyoruz ki; Üstadımız bizim hatırat-ı kalbimizi bizden ziyade okur, çok defa bizi haberimiz olmadan bir meseleden şiddetle, telâşla ikaz ederler, bizi hayrette bırakırlardı. Sonra günler geçtikten sonra, aynen Üstadımız'ın ikaz ettiği şeyle karşılaşır, aklımız başımıza gelirdi.

Bazen Üstadımız'la dağa gittiğimiz zaman, daha dönmek zamanı gelmeden birden bire Üstadımız kalkarlar, bize de emrederlerdi. Hikmetini sormak istediğimizde: "Acele gidelim, Risale-i Nur hizmeti için bizi bekliyorlar." Hakikaten şehre avdetimizde, mutlaka mühim bir Risale-i Nur şâkirdi bizi beklemekte veya birkaç defa gelmiş gitmiş diye komşular haber verirlerdi.

Yine bir gün Mevlânâ Halid Hazretlerinin küçük Âşık namında bir talebesinin neslinden gelen mübarek bir hanım (Asiye Hanım) yanında çok senelerden beri muhafaza ettiği Mevlânâ Hazretlerinin cübbesini Ramazan-ı Şerifte teberrüken Üstad'ın yanında kalsın diye Feyzî ile gönderir. Üstadımız hemen Emin kardeşimize, yıkamak için emrederek Cenab-ı Hakk'a şükretmeye başlar. Feyzi'nin hatırına gelir ki: "Bu Hanım benim ile yirmi gün için gönderdi. Üsad'im neden sahib çıkıyor?" Hayretler içinde kalır. Sonra o hanımı görür, Feyziye der ki; "Üstad'ın hediyeleri kabul etmediğinden bu suretle belki kabul eder diye öyle söylemiştim. Fakat emanet onundur. Canımız dahi feda olsun" der. O kardeşimizi de hayretten kurtarır.

Evet, mübarek Üstadımız, o cübbeyi Mevlânâ Halid den sonra. Vazife-i tecdid-i dinin kendilerine intikaline zahir bir alâmet (209) telâkki ederek, bilâ

217

tereddüt sahip çıkmış olmalıdırlar. Hem öyle olmak lâzım... Çünkü: Hadis-i sahihde

(209)Az yukanda Mevlânâ Halid'in cübbesi bahsinde, zuhûr etmiş pek acib tevafuklar da bu hakikata kat'i işaret etmektedirler. A.B.

218

1168

buyurulmuş. Mevlânâ Halid Hazretlerinin velâdeti 1193, Üstadımız Hazretlerinin ise, 1293'dür. Bu hadisin tam izahı Risale-i Gavsîye'de vardır.

Yine bir zaman Feyzî, İstanbul'da gayet câzibedar bir âlimin dersine kapılarak orada kalmak niyet etmiş. Fakat acaba Üstad'ım müsaade eder mi? diye mütereaddit iken; O günlerde buradan bir Risale-i Nur şâkirdinin Feyziye yazdığı mektubunu Üstadımız görürler. O mektubun zeyline: "İstanbul Eski Said-i bilir, Yeni Said'in kardeşi Feyzi'yi aldatıp kendine çekmesin. Risale-i Nur razı değil.." diye yazmışlar. Feyzî İstanbul'da bu mektubu alınca birden ayılır, akli başına gelir. Üstad'ından, kusurlarının afvını ister.

Yine Denizli hapsi vakaasından evvel, arasına lâtife tarzında bizlere hususan Feyzi'ye Üstad'ımız buyururlardı ki: "Cezanız var, tokat yiyeceksiniz. Hapse gireceksiniz." diye Denizli hapsimizi bize remzen haber verip, hem bizi ikaz, hem kablel-vuku' bu muhim hadiseyi keşfen beyan ediyorlardı. Hakikaten çok geçmeden Üstadımızın dediği gibi çıktı.

Yine Denizli hapsinden evvel buyururlardı ki: "Kardeşlerim çoktandır sekiz seneden fazla bir yerde kalmamışım. Şimdi buraya geleli sekiz sene(210) oluyor. Bu sene herhalde ya vefat edeceğim veya başka yere nakledileceğim" diye Kastamonu'dan teşrifini haber veriyorlardı.

Hem Denizli hapsi musibetinden evvel Üstad'ımız buyururlardı ki: "Kardeşlerim, Risale-i Nura bir kaç cihette hücum hissediyorum. Ziyade ihtiyat ediniz!" Hakikaten çok geçmedi, İstanbul'da bir ihtiyar hoca bilmiyerek, bir risalenin bir meselesine itiraz ediyor. Sonra eski Fetva Emîni merhum Ali Rıza Efendi Hazretleri o hocanın itirazını reddediyor ve Risale-i Nurun hakkaniyetini tam tasdik ediyor.

Bir müddet sonra, birden hayvan (at) ürküp Üstad'ımızın mübarek bacağı incindi. Aylarca ızdıraplar içinde vazife-i ubudiyetini ve Risale-i Nurun hizmet-i kudsiyesini çok müşkilâtlarla ifa edebildi.

Sonra, tekrar dağda müthiş bir zehirlemeden gayet ağır bir surette hasta iken, Denizli hapsi tevkifi meydana çıktı. Fakat o Ferd-i ferid tahammülü pek müşkil ve dehşetli halde hem hizmet-i imaniye ve Kur'aniyedeki azm-ı metnini, hem ubudiyetteki vazifesini ifaya son derece gayret edip, asla fütûr getirmeden ulul-azmane bir sabırla ispat ediyordu.

219

Yine üstadımız, tevkifimizden evvel mükerrer buyururlardı ki: "Ehl-i dünya Risale-i Nura ilişmesinler. Eğer ilişirlerse, âfatların hücumuna sebep olurlar." Hakikaten herkese malûmdur ki; Risale-i Nur şakirtleri tevkif edi

(210)Hicri hesapta hakikaten sekiz senesi dolmuş oluyordu. Amma sabit hesap olan miladi veya Rumiye göre yedi buçuk senesi tamam oluyordu. A.B.

220

1169

lir edilmez, her tarafta afetler, zelzeleler, hastalıklar başladı. Tâ Risale-i Nurun hakkaniyeti tasdik olunup, vatana faydalı olduğu itiraf edilinceye kadar.. Çok yerlerde ezcümle Kastamonu'da zelzele devam etti. Hatta Kastamonu'nun tarihî yüksek kal'ası -ki bazı risalelerin medresesi hükmüne geçmişti- Risale-i Nura ve müellifi olan Üstad'ımıza iştiyak ve hasretinden matem tutup en sağlam köklü taşlarını aşağı atarak; Üstad'ımızın ihbar-ı gaybîsini maddeten tasdik etmiştir. Üstad'ımız, tevkifimizden mukaddem buyurdular ki: "Risale-i Nura müthiş bir hücum plânı var. Fakat merak etmeyiniz! Müjde, inayet-i ilâhiye imdadımıza yetişecek. Şöyle ki: Bu gün okumak için "Hizb-i A'zam-ı Nuri"yi açmıştım. Birden karşıma

ayeti çıktı. Baktım, gördüm ki: manasının çok tabakalarından hususan many-ı işarisiyle ve cifrisiyle hem hapis musibetine, hem necatımıza işaret ve bize beşaretediyor(211)"buyurdular.

İşte Denizli mahkemesi beraet kararını vermezden dokuz ay evvel, bilâtereddüt bu ayetin definesinden aldığı cevheri izhar edip, hem ayet-i kerimenin mühim bir nükte-i i'caziyesini keşf, hem de kuvve-i ma'neviyeye muhtaç zayıf talebelerini tebşir etmekle, bizi mesrur eylemişlerdir. Bu ayetin tam izahı Denizli mudafaası içinde ve lahikasındadır.

Nüsha-i nâdire-i zaman olan Üstadımız gayet seçi' ve metin ve ulu'lazmane bir cesaret-i fevkal'âdeye mâlik bir lisan-ul haktır ki, hak yolunda söz söylemekten çekinmez, lev-m-i lâimden korkmazlar.

Bir gün, ismullah yazılı kabir taşlarını lağımlar üzerinde konurken görürler... Orada dünyaca mühim zatlar da hazır oldukları halde, kimsenin söyleyemediği haklı ve fakat gayet acı sözlerle, o haksız işe ve daha başka müthiş haksız işlere sedd-i sedid olmuşlardır.

Hem memleketimizde her kim Üstadımız'ı rencide etmeye cesaret etmişse Risale-i Nur'a zarar getirmişse, mutlaka su-i âkibete uğramışlardır. Bazıları dehalet edip akılları başlarına gelmiş ise de, bazıları da cezalarını çekmişlerdir. Bu vakıaların bazıları lahikada yazılmıştır.

Elhasıl: Mübarek Üstad'ımızın evsaf-ı kemalini ve mehasin-i ahvalini bizim gibi âcizlerin bihakkin tasvir ve ta'rif edebilmesine imkân yoktur. Halık-ı Zülcelal velcemaal Hazretleri Üstad'ımızı bir vücud-u müstesna olarak yaratmış ve tevfik-i ilahîsine mazhar kılmıştır. Ne saadet ona ki, onun bizzat iştigal ettiği ve ehemmiyetle teşvik ve tavsiye ettiği Risale-i Nur ile

221

hizmet-i Kur'aniye ve imaniyede buluna ve Risale-i Nurdan dersini almış ola...

(211)Ayetin bu işari manası, Denizli hadisesinde tevkiflerinden sonraki ilk günlerde ihbar edilmiş... Öncelerinde ise sadece onun müjde tarafı gösterilmişti. A.B.

222

1170

Üstadımız bizim memlekette bulunduğu müddetçe, fasılasız neşr-i hakaik eylemiş ve bizim saadetimiz için feyiz bahşeden mübarek nefesini sarfetmiştir. Cenab-ı Erhamürrahiminden bütün ruh-u canımızla niyaz ederiz ki; mahşer gününde dahi bizleri hadis-i şerif'ine mazhar olan Üstadımız, define-i ulûm ve fûnûn, Bediülbeyan, âllâme-i Bediüzzaman Said-i Nursî Hazretleri ile birlikte haşretsın. Tâki, o korkulu günde nurlu, müşfik, mübarek elile elimizden tutsun, huzur-u Resul-ü Ekrem Aleyhissalatü vesselâm'a bizi götürsün inşaallah!..

Risale-i Nur Şâkirtlerinden

Feyzi, Emin(212)''

TAKRİZLER VE HİSSİYAT İFADELERİ

Üstadın Kastamonu hayatında yazılan lahika mektuplarının yüzde doksandan fazlası Hazret-i Üstad'ın bizzat mektuplarıdır. Barla hayatında ise, lahika mektupları mevzuunda durum değişiktir. Onda Üstad'ın lahikaya geçen mektupları pek azdır. Talebelerin takriz ve hissiyatlarını ifade eden mektuplar, ekseriyet teşkil ederler. Bunun böyle olmasının sebebini tam bilmemekle beraber, Barla'da Hz. Üstad Risale-i Nurun yüzde seksen risalelerinin te'lifiyle meşgul olduğu ve talebelerinin Kastamonu'da az olması ve Isparta uzakta kalması gibi sebeb olabilir. Barla da ise, durum bunun tamamen aksi olduğu içindir.

Hazret-i Üstad'ın Kastamonu hayatında, takrîzan ve ona hitaben yazılan yazılardan sadece bir kaç nümune arzedeceğiz. Bu nümuneler dahi umum Nur talebelerinin ulvî his ve telâkkilerine de ayna olduğu için kısa geçeceğiz.

Birincisi: Risale-i Nurun karadeniz bölgesinde en çok neşir hizmetini ifa eden ve bunda Isparta kadar muvaffak olabilen merhum Ahmed Nazif Çelebi'nin kaleme aldığı takrizli fıkralarından birisinin bazı bölümlerini alıyoruz:

"Tahminen ve takriben altı sene evvel bir gazete sütununda, Isparta'da halkın fazla alâka göstermesinden, din ve iman telkin etmesinden ürken ehl-i dünya tarafından tevkif edildiğini teessürle okumuştum. Otuz senelik uzun bir zaman içinde(213) bir defa böyle acı haber aldığım halde, akibetin

(212)Emirdağ-1 Dosyası Sıra No: 208... Ve Büyük Târihçe S: 264

(213) Ahmed Nazif Çelebi Efendi'nin bu fıkrasının baş tarafında 1908'de İstanbul gazetesinde ismini, 1910'da da İnebolu'ya uğradığı zaman kendisini gördüğünü ve o zamanlardan beri kalbinde Üstad'a karşı bir

223

muhabbet beslediğini yazmaktadır. Fıkranın bu kısmı kitabımızın baş taraflarında yazıldığı için buraya almadık. A.B.

224

1171 den kat'iyen başka bir ma'lûmat edinmemiştim. O seneden beri Cenab-ı Rabb-ül Âlemin Hazretlerinden niyazımda daima beş vakit dualarımda "Ya Rab bana bir mürşid-i kâmil ihsan buyur" niyazında iken, bundan üç sene evvel, yani hicri 1357 ve miladi 1938 senesinde İnebolu'da bir kahvede Kastamonulu(214) bir zavallı sarhoşun sitayişle bahsettiği bir zatın Kastamonu'da mevcudiyetini ve menfi olarak bulunduğunu işittim. Dikkat ettim ve tahkik ve ta'mik ettim, anladım ki: Otuz senedir kalbimde

saklı olarak taşıdığım o zamanki "Said-i Kürdi" olduğunu hayretle öğrendim... Ve kalbimdeki sevgi günler geçtikçe ateşlendiğini hissettiğimden her tehlikeyi göze alarak, ziyaret edip mübarek ellerini öpmek lâzım ve şart olduğunu bildim. Ziyaretimde Yeni Said'in ism-i mübarekleri "Bediüzzaman Said-i Nursi" ve "Risale-i Nur müellifi ve sahibi olarak buldum. Kemal-i aşk ve ihlâsla sarıldım. Ve benim yegâne müşşidim ve rehberim ve büyük üstadım o Risale-i Nurdur dedim. Bana o hadsiz ihsanatı hidayet ve inayet buyuran Cenab-ı Hakk'a Kur'an-ı Hakimin harfleri adedince şükrederek ELHAMDÜLİLLAHİ HAZA MİN FAZLİ RABBİ dedim (215)

Risale-i Nura intisab etmezden evvel, maddî ve dünyevî her işlerimizde ve ticarethanemizin kazançlarında ve şahsî ve hususî işlerimizde, Risale-i Nura intisabtan sonraki hârikulâde farkları ve bereketleri görmekte beraber, en büyük bir ticaret sahibi veya mes'ud bir zengin müreffeh ve serbestliğinden daha fazla ferah ve sürûr ve serbest yaşayış tarzında sıhhat ve afiyetle EHAMDÜLİLLAH mes'udane imarar-ı hayat eylemekte olduğumuzu ve Risale-i Nurun kudsî lütuf ve kerametlerine medyun bulunduğumuzu i'tiraf ve tasdik ederiz...

Bu içinde bulunduğumuz Alman ve İngiliz harbinin bidayetinden devamı müddetince, hadsiz zındık ve münafıkların hiç yoktan sebepsiz olarak, şahsıma bir isnatat olsun için, gerek münevver fikirli âlim ve gerekse câhil, mülhid hemen hemen -Bir kaç dostlarım müstesna- Bütün memleket halkı kudsî hizmetimden küstürmek için; Şeytan aleyhi mayestahik bütün memleket halkını iğfal ederek aleyhime tahrik etmiş olacaktır ki: "Nazif muhalif bir siyasetle ittihad-ı İslama taraftardır. Siyaset propagandası yapıyor" zihniyeti şiddetle aleyhimde memleket halkına ve erkân-ı hükûmete kadar sirayet ettiriyorlardı. Bütün şeytanların tecessüsleri tahrik edilmiş, güya aleyhtarlarım benden bir intikam hissiyle giyabımda hem müthiş cereyanı şiddetlendirmek için, kendilerince menfur tekâkkî etikleri "Alman

(214) Bu fıkranın yazılış tarihi de 1941'de olduğu ortaya çıkmış oluyor. A.B.

225

(215) Evet bazı ehl-i velayetin ileride talebesi olacak zatlar, daha dünyaya gehneden evvel, hiss-i kablelvuku'un inkişafıyla kerametkârane keşfettikleri gibi, Risale-i Nurun talebelerinin mühimlerinden bir kaç zat dahi çok zaman evvel bir hiss-i kabl-el vuku' ile ileride Said ile alakadar bir surette bu nura hizmet edeceğini hissetmiş. İşte onların birisi Nazif'tir. Said-i Nursi.

226

1172 cı" nâmiyla hakaretlere ma'ruz bırakılmaktan çekinmediler. Halbuki, ben lillahilhamd Risale-i Nurun irşadiyla hakaik-i imaniyeyi ve kuraniyeyi, değil küre-i arzdeki cerayanlara, belki bana verilse de bütün dünya saltanatına da alet edemem. Ben yalnız hakikatçı ve imancı ve Kur'ancı Risale-i Nurun bir hadimiyim.. (216)"

Bir bayram münasebetiyle Üstadı'na gönderdiği bir hediyesinin adem-i kabulü üzerine, Ahmed Nazif Çelebi'nin Üstada yazdığı ikinci bir fıkrasından:

"Çok Aziz ve çok kıymetli müşfik ve fedakâr Üstad-ı a'zamım, efendim Hazretleri!

Hazineler dolusu mücevherattan daha fazla kıymetli, hatta bu fânî dünya hayatının zinetleriyle ölçülemeyecek derecede kıymettar mektubunuzu, mübarek Ramazan-ı Şerifin yirmi üçüncü günü akşamı,

iftardan on dakika evvel postadan aldım. Cenab-ı Allah kabul buyursun, iki iftarı bir yaptım. Elhamdülillah haza min fadli Rabbî...

...Bizim ve gerekse mübarek Zekeriya kardeşimizin kıymetsiz, değersiz hediyelerini; me'zuniyetsiz kabul ederek takdim etmek cesaretinde bulunduğumdan mütevellit aziz Üstadımın adem-i kabul ve hoşnutsuzluğuyla tekdiratına maruz kalacağımdan korkarak, intizarda iken, müvezzî' iki mektubu verdi. İftar vakti dar olduğundan ayakta zarfı açtıktan sonra, kıymet takdir edemeyeceğim çok şirin ve câzib olan hatt-ı fazılaneniz sanki "Korkma" diye hitap ediyormuş gibi tebessüm ederek, gözüme ilişince sürurumdan okuyamadım. Hemen haneme koşarak okumaya başladım.

Şefkatli Üstadım! Hizmet-i Kur'anda ve Risale-i Nurun neşriyatındaki zerre-i vâhide kabilinden olan mesâimin nezd-i âli-i üstadanelerinde hüsn-ü kabule mazhariyeti; zaif, fakir, aciz hizmetkârınız ve iktidarsız, idrâkı nakıs, ihatası dar, şuuru muhtell talebenizi ne derece sevinç ve sürura kalb ettiğini ta'rif edemem.

Böyle ma'nevî ve kudsî takdirata mazhar buyurulan ve bizim gibi günahkârlara otuz senelik iştiyakla, on senelik münacât ve niyaz mukabilinde siz Üstad'ımızı ihsan buyuran.. Ve kullarının isyanlarına bakmıyarak her istediklerini bilen ve işiten ve "Bellağa ma bellağ" veren ve bütün mükevvenatı yed-i kudretinde tutan ve herşeye sahip ve mâlik ve

227

hâkim bulunan Canab-ı Hak ve feyyaz-ı Mutlak Hazretlerine ne suretle hamd ve Şükür edeceğimi bilemiyorum...

(216)Osmanlıca Kastamonu-2 S:65

228

1173

Mektubat risalesinin ikinci mektubunu daima hatırlıyarak bu emirlerinize riayet etmeye çalıştığım halde, bir mücbir-i gaybî bendenizi tahrik ederek, ikinci mektuba muhalefete sevk ediyor. Niyetim halis sadakat ve merbutiyetim ciddî ve çok sağlam, her türlü riyadan âri ve hiç bir maddi menfaata ma'tuf ve müstenid olmıyan Allah rızası yolunda Kur'an namına ve Risale-i Nura hizmet gayesine ma 'tuf ve bilhassa bizim gibi âciz, âsi ve günahkârların hidayet ve irşad ve islâhına ve ehl-i dalâleti ve ehl-i bid'ayı tarik-i Hakk'a da'vet ve hakaik-i İmana hadim bir kudsî zat, bizlere ve memleketimize vediatullah olarak ihsan buyurulmuş, kıymetli misafirimiz, nasilki biz günahkârların manevî yardımına koşuyor ve gece gündüz mağfîret-i ilâhiyyeye ve irşadımıza çalışıyorsa; bizler de bu aziz misafirimizin maddî yardımına seve seve ve iştiyakla ve ancak Allah için koşmak ve çalışmak vazifesiyle mükellef bulunduğumuzu hissediyoruz...

Af dilerim, kıymetli ve sevgili Üstad'ım! Bilirimki, hediyeleri kabul etmiyorsunuz. Fakat zekât ve sadaka gibi muaveneti arkadaşlarımızın ısrarı üzerine yazmaya mecbur oldum. Hem de maddî ihtiyaçlarınıza, ikametgâh kirası, odun ve kömür gibi mübrem ihtiyaçlar için lâzım olduğunu düşünmüştüm...

Kıymetli ve müşfik Üstad'ım! Şu kadar var ki; hizmetkârınız Üstad namına değil, kıymetli ve garip bir misafirimiz namına ve rizaen lillah yardım etmek istiyoruz. Hem manevî zarar görmemeniz için kuvvet ve kudret ve azamet sahibi Cenab-ı Allah'a niyaz ve tazarru' ederek dergâh-ı ilâhiyesinde hüsn-ü kabula mazhar eylesesini dua ediyoruz...

Daimî kudsî dualarınıza Muhtaç, günahkar hizmetkâr ve talebeniz Ahmed Nazif Çelebi (R.H) (217)"

İKİNCİ FIKRA : Ispartadan Hüsrev Altınbaşak'ın müjdeli bir mektubu:

"Aziz Üstadım!

Yüksek ve ciddî irşadlarınızla adım atmayı en büyük bir maksat bilen talebeleriniz, son zamanlarda şâyân-ı şükran bir vaziyete girdiler. Hulusi-i sani beş on arkadaşıyla.. Hafız Ali civarındaki yirmi yirmibeş arkadaşıyla.. Mübarekler, Otuz otuzbeş refikleriyle.. Bilhassa Hafız Ali, köyünden Ahmedler ve Mehmedlerin çok halis gayretleriyle umumiyet itibariyle hem hiç mübalağasız bin kalemle belki daha fazla; en geride kalan Isparta da ise, Kahraman Rüşdü'nün ve risaleleri kendine tamamen yazan Mehmed

229

Zühdi'nin ve küçük Ali'nin ve Osman Nurî gibi faal talebelerin gayret ve him

(217)Ziyadat-ı Kastamoniye S:13

230

1174 metleriyle otuz ile kırk arasında, hatta bir cihette mümtaziyet kazanan Mehmed Zühdi'nün küçük Hafız Ali gibi hem Risale-i Nuru yazarak, hem kendi evinde yüz elli kadar çocuğu serbest olarak üç aydan beri okutmasıyla; Ve civarında diğer köylerde bulunan onbeşer, yirmişer arkadaşlarıyla talebeleriniz Kur'anî hizmetlerinde gayretli bir surette çalışmaktadırlar.

Mübareklerin yazdıkları gibi, dört köyde dört ay zarfında, elif-bayı okuyamıyan kırk elli ümmî adam, Risale-i Nuru mükemmel yazmaya muvaffak olmaları harika bir keramet-i Risalet-ün Nur olduğuna kanaatımız geldi.

Risale-i Nur

Şakirtlerinden Hüsrev(218)

ÜÇÜNCÜ FIKRA: Elaziz'dan gelen Albay Hulusi Bey'in acib mektubu:

"Aziz Üstadım!

Ondokuzuncu Mektub'u bir mecliste ve bir cuma gecesi okumak niyetiyle üzerime almıştım. Şiddetli yağmurlu bir geceydi. O mecliste okumak üzere elimi cebime koydum. O mübarek eser yerinde olmadığını hayretle gördüm. Eseri koyduğum ceb yırtık ve delik olmadığı gibi, ben de başka hiç bir yerde durmadığıma göre bu hale hayret etmemek kabil mi?..

O geceyi uykusuz geçirdim. Müteessir oldum. Hazret-i Gavs'dan mübarek eseri istedim. Lillahilhamd ertesi günü bu eseri dinlemekle namaza başlamış olan bir muallim vasıtasıyla bulundu.

Şakır şakır yağmur altında çamur içinde bu mübarek eser bulunsa bile, artık okunamıyacak derecede olacağını tahmin edersiniz değil mi? Şayan-ı hayret ve cây-i dikkat ve medar-ı ibrettir ki, en ufak bir leke bile olmamıştır. Hafız-ı hakiki o mübarek eseri, ona manen ve cidden bağlı olanlar gibi muhafaza buyurmuş. Hafız ve âlîm ve hakîm isimlerinin zâhir bir tecellisi böylece lemaen etmiş oldu. Hulusî (219)"

Merhum Albay, Hacı Hulusi Bey'in gönderdiği benzeri mektupları üzerine, Hazret-i Üstad'ın Kastamonu'dan kendisine yazdığı bir mektubun bu makama ilhakı münasib görüldü:

"Aziz Sıddık Muhlis kardeşim ve İman hizmetinde sebatkâr arkadaşım!

231

(218)Ziyadat-ı Kastamoniye S: 2

(219)Aynı eser S: 3

232

1175

Evvela: Kat'iyen bil, sen eski mevkiini Nur dairesinde tâm muhafaza ediyorsun.. Ve senin ile muhabere hiç kesilmemiş. Ben kardeşlere yazdığım mektuplarımda "Aziz, sıddık" dediğim vakit, daima saff-ı evvelde Hulusî muhatabdır. Senin bu ağır şerait altındaki Nur hizmetlerine bin barekallah deriz.. Ve bu biçare hasta kardeşine ettiğin çok yüksek duana binler amin deyip, Allah senden razı olsun. Sizi tebrik ederiz.

Saniyen: Lillahilhamd Nurların her tarafta fütûhatları var. En ehemmiyetli yerlere sizin gibi kahramanlar gönderiliyor. O havalide ve Kars'ta Nurlarla alâkadar kardaşlara, hususan biradarzedem Nihad'a çok selâm ve selâmetlerine dua edip dualarını isteriz.

Elbaki Hüvel-baki

Kardeşiniz ve sizi unutmayan

Said-i Nursî

Buradaki Nurcular size arz-ı hürmetle çok selam ediyorlar.

Aziz Kardeşim! Beni merak etme! Cenab-ı Hakk'ın inayeti devam ediyor. Hem de dünya madem geçer,Meraka değmiyor. Sen her günde belki yirmi defa duada tahattur edilirsin.(220)"

Dördüncü Fıkra: Bedreli Hulusi-i Sani ünvanıyla meşhur mübarek Sabri Hocanın mektubundan bir parçadır.

"Hamden lillahi Tâlâ, lâ'hika nâmıyla müsemma risalemiz yevmî ve usbu'î zuhûrat ve ahval ve mukteziyat sebebiyle husule gelen; tabiri caiz ise, Hazret-i Musa'nın binbir kelâmı misillû şu lahikamız o kadar zengin ve rengin ve o derece manidar ve revnekdar bir hale gelmiş ve daha tekemmül ve tezâyüd edecektir ki; bütün Risale-i Envarı elde edemiyen, Mektubat lahikasını elde etse, lahikada mevcut hâkaik ve mesail, kârîini tamam Risalet-ün Nuru mütalâa etmiş derecede müstefid ve kendini hasarettan kurtarabilir derim.

Risale-i Nur Şakirtlerinden Sabri(221)

Ve daha bu nevi takriz mektupları ve fıkralarından otuz kırk kadarını burada sıralıyabilirdik. Fakat bahis uzar, kitap büyür, belki de bazılarına usanç verir diye bu bir kaç nümunelik fıkralarla iktifa ettik.

(220) Ziyadat-ı Kastamoniye S: 30

(221) Aynı eser S: 62

233

1176

NUR ÂLEMİNDEN YİNE ZULMET ÂLEMİNE

Hazret-i Üstad Bediüzzaman Said-i Nursi'nin Kastamonu'daki hayatı diğer yerlerde olduğu gibi - bir taraftan zulümlü tecavüzler, kesafetli tazyikler ve evhamlı tarassudlarla devam edip giderken; öbür tarafta Nur ve hidayet saçan güzel ve şirin vaziyetler, irşadkâr nasihatlar ve meymenetli hallerle doludur. Onun için, hayat denilen ilâhî hikmetli tecelliyatın bir ayinesi olan şeyin, gece ve gündüz gibi, yahut nur ve zulmet gibi mübadeleli haller gösteren her iki tarafının vaziyetleri görülmektedir. İşte tekrar bir nebze zulmetli tarafın durumlarından bahis açacağız.

Evet, Hazret-i Üstad'ın bütün o katı ve katmerli, zulmetli ve kesafetli tarassud ve tazyikler altında; Ve bütün bunlara rağmen neşrettiği Kur'an nurlarıyla Anadolu'nun bir çok beldelerinde iman ve irfan filizleri açmış, Kur'an ve iman hizmeti olan Nur risalelerinin yayılması yavaş yavaş, fakat heybetli ve azametli, fütûhatçı ve teshir edici neşriyatı sayesinde iman ve Kur'ana fedaî mücahidler yetiştirmesiyle birlikte; zındık ve münafık olan ehl-i dalâlet gayz ve kinlerinden kudururcasına bahaneler aramaya ve kanunlar eliyle ma'sum Nur talebelerini ezdirmeye yarayan en ufak bir ip ucunu ejderha gibi göstermeye başlamak üzere harekete geçtiler. İlk önce Nurun neşriyat merkezi olan İsparta'da mahallî hükümet ve Emniyeti evhamlandırıdılar. İsparta merkezinde sırf Allah için hâlisane ve alicenabane Kur'an'a büyük hizmetler yapan ve kendi evinde hasbetenillah yüz elli kadar çocuğu Kur'an ve iman dersleriyle okutturan merhum Mehmed Zühdü Efendi'nin evini baskın yaparak taharri ettirdiler. Buldukları risale ve Kur'an cüzleriyle birlikte İsparta adliyesine sevk ettiler. Bu hadise 1941 sonlarında vuku' bulmuştu. Adliye, tetkik neticesinde Mehmed Zühdü Efendi'ye beraet ve risalelerin iadesine karar verdi.

234

1177

Hadiseyi, Mehmed Zühdü Efendi'nin bir sene sonra vefatı münasebetiyle, İsparta'lı Kâtip Osman Efendi Üstad'ına hem bu vefat hadisesini, hem de Mehmed Zühdü'nün fedakârane hizmet şekillerini mektubuyla şöyle anlatmaktadır:

"Sevgili Üstad'ım!

Şu içinde bulunduğumuz asrın dağdağalı, zülumatlı bir zamanında dünyaya güneş gibi ziya ve Nur veren ve zulümat perdelerini yırtan, hak ve hakikatı ve Sırat-ı Mûstakim yolunu açan ve bütün ehl-i İman üzerlerine rahmetler saçan "Risale-i Nur"u eline alıp, koynuna ve cebine doldurup çarşı pazar ve İstasyon caddelerinde ve şosa yollarında, uzak-yakın ve Şarktan Garba, Garbtan Şarka giden yolculara tevziat me'murluğu yapan.. Ve ma'sum ve ma'sume çocuklardan iki yüz -üç yüz çocuğu evine toplayıp onlara Kur'an ve Risale-i Nuru ders gösteren; ve münafık ve zındıkların bir sene evvelki hücumlarıyla mahkemeye verilerek, beraat etmiş olan; ve Kur'an ve Risale-i Nur hesabına her saat ve her dakika canını feda edercesine çalışan ve bu fedakarlığı yüzünden pek çok kimselere iman ve ihlâs kazandıran MEHMED

ZÜHDÜ' Efendi kardeşimiz kader-i ilâhi ile dünyaya gözünü kapayıp, Arş-ı Rahmana gözünü açarak tekbir ve kelime-i şehadet ile sahib-i emanet olan zat-ı Zülcelâl hazretlerine teslim-i ruh eylemiştir.(222)”

Mehmed Zühdü'nün hadisesinden bir müddet sonra da; Sav, Kuleönü gibi Isparta'nın bazı köylerinde Nur talebelerinin iman ve Kur'an'a ait hizmet ve faaliyetlerini büyüterek ihbar ettiler. İçinde "Beşinci Şua" risalesi de olduğu halde bir çok el yazma Nur risalelerini baskınlarda elde ettiler. Zabıtlar tuttular ve bunları suç aleti diye Isparta adliyesine yeniden sevk ettiler. Davaya Isparta ağır ceza mahkemesi baktı, inceledi. Mahkeme, bu risalelerde mevcut kanunlara temas eden bir durumun olmadığını gördü ve tüm maznunların beraatine ve müsadere edilen Nur risalelerinin sahiblerine iadesine karar verdi.

İste gerek o hadise dolayısıyla, gerekse önceleri Kastamonu'da her bir kaç günde bir Hazret-i Üstad'ın menzili ya aranmakta veya bir hafiye tarafından tarassud ettirilmekteydi.

Bu evhamlı ta'kibat hadiselerinin delili, Üstad'ın Kastamonu'dan yazıp Isparta'ya gönderdiği bir çok mektuplarından okunabilir. Bu mektuplardan bazı bölümler yukarılardada gerçi yazıldı. Lâkin bu makada tekrarına zaruret hasıl oldu.Sadece bir kaç örnek verelim:

235

1- Tahminen 1938 yılı ortalarında(223) yazdığı bir mektupta şöyle de

(222) Ziyadat-ı Kastamoniye S: 66

(223)Kastamonu Lahika mektuplarının başlangıcı 1938 yılı başlarında olduğu az yukarda ispat edilmiş olmakla; Mektup sıralarının durumuna göre bu tahmini yürütmek imkân dahilindedir. A.B.

236

1178

mektedir:

"... Yeni bir medar-ı keramet ve inayet ve sürur olan mektubunuzu aldım. Risale-i Nura bir inayet, bir ikram ve himayet-i ilâhiyeyi gösterdi. Şöyle ki: Bundan dört beş gün evvel, bir taharri ile menzirim teftiş edildi. Her tarafa baktıkları halde, hıfz-ı ilâhî ile bizi mahzun edecek bir şey bulamadılar...(224)

2- Yine tahminen 1938'in son aylarında, Celal Bayar'ın başvekil olduğu dönemde, yanındaki hizmetkâr ve talebeleri tarafından yazılan bir mektupta şunlar yazılı:

".. Risale-i Nur hakkında inayet-i Rabbaniyenin lâtif bir himayeti şudur ki: Karanlık bir vaziyette, korkutan bir zamanda casusların ve taharrî me'murlarının evhamları ve tecessüsleri Üstad'ımızın menzilini sarması dakikasında, bir Fare Üstad'ımızın bir çorabını aldı. Ne kadar aradık hiç bir yerde bulamadık...(225)"

3- Daha sonraki yıllarda yazılan bir mektupta, Hz. Üstad şunları yazıyordu:

"Sabri kardeş! beni saran ve bağlayan ağır kayıtlara ehemmiyet vermiyorsunuz. Halbuki buradaki evhamlı ehl-i dünaya benim ile fazla meşgul ve alâkadardır. Hatta...hatta... hatta... her ne ise...(226)"

4- Üstad'ın başka bir mektubu da şöyledir:

"... Bu defa kahraman Tâhirî yi umumunuz namına gördüm.. Ve onda bir Lütfî, bir Hafız Ali, bir Hüsrev ve bir Said - Fakat genç Said - Müşahede ettim. Cenab-ı Hakk'a şükrettim. Bu defa onun kokusunu alıp, o daha gelmeden benim yanıma gelen komiser ve taharri adamları...(227)"

5-1939 yıllarında yazıldığı tahmin edilen bir mektuptan:

Sizin beni çok mesrur eden mektubunuza Isparta yoluyla cevap vermediğim sebebi, benim Isparta merkezi ile olan münasebetime burada çok dikkat edilmesidir...(228) "

Bu mevzudaki diğer belgeler, ilerde tarihi sırasında kaydedilecek. Burada aynı konudaki belgelerden daha bir çoklarını sıralamak mümkündür. Üstadın hizmetkârı bir çok zatların bilhassa Çaycı Emin'in hatıraları bu durumu bâriz göstermektedir ki; Hazret-i Üstad'ın menzili her zaman kontrol ve mürakabe altında olup, her keyifleri istedikçe, mahkeme kararı

237

vesaire vız gelerek, Üstad'ın evini taharrî edebilmekteydiler, Böylece vâlinin, Emniyet

(224)Osmanlıca Kastamonu-1 S: 20

(225)Aynı eser S: 87

(226) Osmanlıca Kastamonu-1 S: 22

(227) Osmanlıca Kastamonu, S:37

(228)Osmanlıca Kastamonu-1 S: 272

238

1179 müdürünün, Siyasi şube müdürünün ve savcının kimisi şahsî düşüncesi ve keyfi icabı, kimisi Ankara'ya yaranmak ve vazifeperverlik gösterişi için istedikleri zaman Hazret-i Üstad rahatsız edilmekteydi.

Ne kadar şayan-ı taaccübdür ki; bütün bu sıkı kontroller, tarassudlar, takip ve tecessüsler altında, her fırsatı değerlendirmesini bilen Hazret-i Üstad, Isparta'daki talebeleriyle en azından haftada bir iki mektup ile muhaberesini devam ettirmiş ve 1938 yılından itibaren altı sene zarfında ikiyüz yetmiş beş kadar mektubu selâmetle Isparta'ya ulaştırabilmiştir . Herhalde giden bu mektupların üç dört misli kadar da Isparta'dan Kastamonu'ya gelenleri olmuştur. Ayrıca bu mektupların belki bir kaç misli kadar da, Isparta da elle yazılıp çoğaltılan risaleleri Üstad, ne yapıp yapıp bütün bunları casuslara sezirtmeden, yerli yerince ulaştırma imkânını sağlamaktaydı. Gerçekten bu vakıa harika bir hadisedir denilebilir.

Nihayet, gele gele 1942 yılı bahar aylarında, Şükrü Saraçoğlu'nun başbakanlığı döneminde, tıpkı Eskişehir hadisesinde olduğu gibi; Isparta'da yeniden geniş taharriler yapıldı. Fakat Isparta adliyesi ağır ceza mahkemesi (229) içinde "Beşinci Şua" risalesinin de bulunduğu, elde edilmiş bütün kitapları sahiplerine iade etti ve beraat verdi. Üstad Hazretleri o hadiseye çok ziyade sevindi. Isparta'yı ve adliyesini ve Nur talebelerini tebrik etti.

Isparta hadisesi ile yakından ilgilenen Üstad, o mevzu'da Isparta'ya gönderdiği mektupları çoktur, iki üç nümune kaydedelim:

1- "... Aziz Siddık Kardeşlerim!

Hadise-i taarruziyeden mütessir olmayınız. Çünkü mükerrer tecrübelerle Risale-i Nur inayet altındadır.(230)Hiç bir tâife şimdiye kadar böyle ehemmiyetli hizmette bizler kadar az meşakkatle kurtulan olmamış. Hem geçen Ramazandaki hastalığın ve Eskişehir'deki vaziyetimiz gibi, çok vakıalarla zahirî sıkıntılı meşakkatli halât altında, Risale-i Nurun faydasına olarak inkişafâtı ve daha te'sirli fütûhâtı görülmüş. İnşallah bu sıkıntılı hadise dahi münafıkların aks-i maksudu ile Risale-i Nurun fütûhatını başka bir mecrada teshile vesile olur.

Beşinci Şua' yirmibeş sene evvel mesaili yazılan, yalnız bir iki sahife tatbikat ilâve edilip Şua'lara giren "Beşinci Şua"ellerine geçmesi ehemmiyetlidir. Fakat bunda da bir hikmet var. Belki onlara mesleklerini bildirmek ve cehenneme gidenin mahiyetini bilmek için fevkalâde iktidar

239

haricinde bir kaza-i ilâhidir diye Cenab-ı Hakk'ın inayetine ve hıfzına itimat edip merak etmeyiniz... (231)"

(229)Osmanlıca Kastamonu-1 S: 311

(230)Hadisenin ilk vukuunda Üstad'ın şu kesin ifadesi ile, neticenin beraat olacağını remzen haber vermektedir. A.B.

(231) Osmanlıca Kastamonu-1 S: 264

240

1180

2- Isparta hadisesinin bir başka safhasından bahseden bir mektubtada şöyle demektedir:

"... Evet, azm ve sebatınız ve ihlâs ve ciddiyetiniz, ehl-i dünyayı mağlub etmiş ve ediyor: Yoksa bir tek risaleyle yüzyirmi adamı tevkif eden adamlar, yüzotuz risaleyle bir tek adamı tevkif edemediklerinin sebebi, ihlâsınız ve metanetinizdir hükmediyorum...(232)"

Demek ki; Isparta'nın bu hadisesinde hiç bir Nur talebesi tevkif edilmemiştir.

3- Isparta hadisesinin neticesinden bahseden mektubundan da şunları okuyoruz:

"Aziz siddık kardeşim! musibetzedelerin manevî galebesi, beraeti; değil yalnız sizleri ve bizleri, belki bu memleketteki bütün ehl-i imanı sevindirir bir mahiyettir. Çünkü Risale-i Nurun hürriyetine meydan açtı. Şimdiye kadar müsadere tevehhümüyle pek çok ihtiyata mecbur olmuştuk. Bu on sekiz senede ve bilhassa buradaki altı senede(233) Risaleleri gizlemek hususunda pek çok zahmet çekerdim ve daima endişe ederek azap çekiyorduk. Cenab-ı Hakk'a Risale-i Nurun hurufatı adedince hamd-ü sena ve şükür olsun ki; Bu defa Risale-i Nurun manevi galebesiyle o zalimane ve zülmetkârane perdeyi parçaladı... (234) "

Böylece Isparta hadisesi beraetle neticelenmesiyle; bir sene sonra vuku' bulan Denizli hapis hadisesi neticesinde mahkemenin beraet vermesine de bir nevi kuvvet vermiş ve yol açmış oluyordu. Hem Risale-i Nurun beraet kararlarına Isparta adliyesi bir nevi öncülük yapma şerefini de kazanmış oluyordu.

Ancak ne var ki; Hazret-i Üstad'ın beklediği ve hak ve adaletin iktiza ettiği tam serbestlik ve hürriyet meydana gelmemişti, Ne gezer... Altı okçu zihniyetini bir iman haline getiren zamanın hükûmeti ve en başındaki Lozan müteahhidi olan kişi ve onun kıpkızıl Başbakanı Şükrü Saraçoğlu ve İç işleri bakanı Şükrü Kaya, öyle adliye ve mahkeme kararlarını hak ve kanun muvacehesinde dinliyecek ve uyacak tinetten uzak idiler. Kanun ve adliye ve her şey bizzat ve yalnız kendileriydi!..

Evet, Isparta adliyesinin ağır ceza mahkemesinin bu âdilane ve hakperestane kararını, hükûmetin değil dinleyip hürmetkâr davranması,

241

tam aksine o beraet hadisesi onları bütün bütün küplere bindirmişti. Risalei

(232) Aynı eser, S: 268

(233) On sekiz sene tabiri Üstad'ın Van'dan alınış tarihi, altı sene ise Kastamonu'ya geldiği tarihten sonra geçen zamanı ki 1942'yi göstermektedir. A.B.

(234) Aynı eser. S: 296

242

1181 Nurun bu manevi galebesi ve muvaffakiyetine karşı gelmek ve te'sirini kırmak için, zendeka komitesiyle hükûmet işbirliği edip beraberce bir kaç koldan harekete geçtiler. Böylece iman ile küfür, Nur ile zulmet 1942-1943 yılları arasında çok kesif ve amansız bir manevî mücadele içine girmiş oldu. şöyle ki:

Zulmet ehli olan dinsiz, gizli zındık komite teşkilâtları ve bunların bir nevi oyuncağı olan o tarihteki hükûmetin başındakileri, Risale-i Nurun te'sir sahasını kırmak, daraltmak, gevşetmek ve yahut bütün bütün te'sirsiz hale getirmek için başlıca plânları şunlardı:

1- Meşhur Hoca ve Şeyhleri elde edip, Üstad ve Risale-i Nur aleyhine konuşurmak.

2- Diyanet İşleri reisliğine, Kur'an'a yeni bir tefsir yazdırarak (235) nazarları Risale-i Nurdan çekmek.

3- Hükûmetin şahs-ı manevisini dine ve dindarlara karşı olmayıp, dine hürmetkâr olduğunu göstermeye çabalamak.

4- Bazı zındıkların eskiden yazmış oldukları "İslam Târîhi" gibi sinsi ve münafıkane eserlerini neşrettirmekle, milletin nazar-ı dikkatini o tarafa çekmeye çalışmak.

5- Risale-i Nur talebelerinin arasına bir çok vesilelerle ihtilâf sokmaya çalışmak.

6- Risale-i Nurun metin ve faal rükünlerine yüksek maaşlı memuriyet gibi parlak işler bulup meşgul eylemek...

Evet, bunlar plânlandı ve tatbikine de geçildi. Lâkin bu vâhî, hud'alı plânları hiç bir halt edemedi. Bilâkis Risale-i Nurun revacını ve kıymettarlığını ve daha çok işitilmesini ve merakların uyanmasını temin etti. Amma plânlarının birisinde muvakkaten biraz muvaffak gibi oldular.

Bu plânlar tatbik sahasına konulduğu sene içinde, (Yani 1942-1943) Nur talebeleri de hizmet ve faaliyetlerini kızıştırdılar. Isparta'nın sadece bir tek köyü olan Sav'da bin kalemle Risale-i Nurlar yazılmaya

başlandı. Bu, Isparta'nın tek bir köyü idi... Isparta ve etrafında, başta da kaydettiğimiz gibi; yüzlerce binlerce risale yazıldı. Bu arada, "Ayet-el Kübra" gibi küfrün

243

bel kemiğini kıran ve ilim ve hakikat meydanında onun kökünü kal'eden bir Risale Isparta'lı Tahirî Ağabeyin eliyle 1943 yılında İstanbul'da tab'a ve

(235) O sıra bu iş İsmet İnönü'nün istegiyle, Diyanet Riyaseti Elmalılı Muhammed Hamdi Yazır Efendi'nin yazdığı, bir eseri neşretti. Fakat Hamdi Efendi yazdığı eserinde Kur'an'ın ve İslâm'ın hakikatlarından hiç bir ta'viz vermeden gayet güzel bir eser yazdı. Bu eser, ne Üstad'a, ne de Risale-i Nura karşı değil muaraza etmek, tam aksine Risale-i Nurun müdafaa ettiği hakikatleri tervic ediyor ve ma'nen destekliyor mahiyetinde bir eser idi. Bu eserin adı "Hak Dini, Kur'an Dili" idi. Fakat o sıra Diyanet Reisi Ş. Yalıtıkaya'nın da o istikemette birşey yazıp yazmadığını bilmiyoruz. A.B.

244

1182 rildi. Aynı zamanda Tâhirî Ağabeyin eliyle yazılan "Hizb-ül Kur'an" eseri ve bunun arkasında Hafız Ali'nin eliyle yazılan "Hizbün Nuri"de fotoğraf yoluyla tab'edilmişlerdi. Yine aynı bu sene içinde "Beşinci Şua" Risalesi şöhret kazanmış, çok duyulmuş ve her tarafta merak ile aranmaya başlanmıştı... Yine aynı bu sene içinde Hazret-i Üstad, müteferrik Nur risalelerini birbirine ekliyerek, mecmualar halinde toplamaya ve bazılarını daktilo ile yeni yazı ile çoğalttırmaya başlamıştı. Bu mecmualar "Hüccetüllahi-l baliğa" ve "Misbah-ül İman" adlarındaki Asayı- Musa'nın birinci bölümünü teşkil eden risalelerdendi. Ayrıca "Mu'cizat-ı Ahmediye ve Mu'cizat-ı Kur'aniye, Gençler ikaznamesi veya Tenbih-ül Gâfilin" olan Gençlik Rehberinin ilk adı... Ve Mecmua-i İsharat ki, Sikke-ı Tasdik-i Gaybînin ilk ismi gibi mecmualar... bunlar bilâhare Denizli hapsinden sonra daha da tekmil ettirilerek, Asa-yı Musa, Zülfirkâr, Sikke-i Tâsdik-i Gaybî, Gençlik Rehberi gibi isimlerle neşredildiler.

Böylece, zulmet ve nifak ehli ve tarafı zulüm ve nifak, cebir ve kuvvet, hile ve şeytanet plânlarını çevirip dururlarken; Nur ehli ve tarafı da doğruluk, hakikat, ilim, akıl, sadakat, iman ve Kur'an, Nur ve ziya ile mukabele ediyordu.

Bu yazdıklarımızın sübutunu gösteren ve vakıalar halinde cereyan şeklini ve Üstad'ın bunları hissederek yaptığı karşı tedbir diktelerini bildiren maddeler, Hazret-i Üstad'ın Kastamonu'dan yazıp Isparta'ya gönderdiği mektuplarından okunmaktadır. Bunlardan bazılarını kaydediyoruz. (Gerçi alttaki ilk mektup, Isparta'da henüz beraat hadisesi olmazdan evvel ise de, yine bir derece bu hadisin ucunu göstermektedir.)

Evvela Hükûmet'in tutumunun zahiren değişikliğini ve Din ile bir nevi müsâlâha şeklini ihsas eden şu malumatlardır:

"... Mektubunuzu almadan iki gün evvel gördüğüm bir rü'yayı beyan ediyorum, şöyleki gördüm: Şimdiki reis veya şimdiki reisler, tanıdığım ehemmiyetli bir iki hocaya hilafet rütbesini ve mes'elelerini tatbik etmeye.. Ve hilafet o hocalara veya reisler hangisine verileceğini rüyada anlamadım.. ve o netice-i kararları bana göstermek için, bana karşı geldiklerini gördüm. Sonra uyandım, sabahleyin kardeşlerime söyledim, dedim: Allahû a'lem Isparta havalisinde Risale-i Nurun maddî mağlubiyeti içinde, ma'nevî gâlibiyeti olmuşki; Büyük makamât-ı resmîyeden en mühim mesail-i İslâmiye medar-ı bahs olacak. Biz

Isparta'da o musibetin ne derece ileri gittiğini bilemediğimizden ve çoktanberi de, ne hal-ı alemde ve ne de resmi halden anlamayıp dinlemediğimiz halde, bu rü'yanın rü'yay-i Sadıka

245

olduğuna bir emare olan beni bir gün baktırdı. O emare şudur ki: Risale-i Nurun ehemmiyetli bir talebesi Ankra'dan gelip, ben sormadan dedi: "Reis (İsmet) Kur'ana yeni bir tefsir yazmaya emretmiş. O da yazıyormuş.

246

1183

Hem söylemiş ki: Dahiliye vekili yirmi senelik bir adeta muhalif olarak;" Dinsiz bir millet yaşayamaz "diye din lehinde beyanatta bulunduğunu.. Ve maarif nazırı da âdab-ı İslâmiye lehinde eski prensiblerine muhalif olarak beyanatta bulunduğunu " Ehemmiyetli bir değişikliği hissettiğinden; kulağımı kapadığım sekiz aydan sonra, bu rü'ya hatırı için bu haberleri aldım. Bunun sebebini cidden arzu ettim. Bir ihtar edildi ki:

Ehl-i dalâlet, memur-u siyasiyeyi aldatıp Risale-i Nur aleyhinde genişçe, buradan oraya kadar bir daire içinde taarruz edip, derece-i kuvveti anlamak istediler. Gördüler ki: Sökülmeyecek, mağlub edilmeyecek bir kuvvette gördüklerinden; ehemmiyetli büyük makam-ı resmîde mahiyetini medar-ı bahs ve dikkat ettiklerinden, bilmeceburiye bir nevi musalâhaya yol hazırlamak ve şimdiye kadar hakikat ve hikmete muhalif olarak, iyilikleri ölen reise ve fenalıkları millete, orduya vermek yerinde, o hatay-ı azime bedel, bütün fenalıkları ölene verip, kendilerini bir derece o dehşetli hatıattan kurtarmak çaresini aramaya bir zemin teşkil etmeye çalışılmış ki; hem rü'ya hem bu haberler haber veriyor...(236)!"

2- Nur talebelerinin arasına ihtilâf sokarak hizmette şevk ve gayretlerini kırmak ve birlik ve beraberliklerini zedelemek için uygulanan sinsi planlara karşı, Üstad'ın büyük tahşidatla ikazlarından bir iki örnek verelim: Hazret-i Üstad'ın o çok ehemmiyetli ve müessir ikaz ve irşadlarını kayıttan önce, Isparta'da o münafıkane planın bir derece hüküm icra etmesinden söz etmek istiyoruz. Şöyle ki:

Isparta'da Nur hizmetinin yazı ve neşir işinde faal ve azimkâr rükünlerin arasına ihtilaf sokmak için, Isparta'nın beraet hadisesinden sonra, daha çok neşelenen şevk ve gayrete gelen Nur talabeleri yazı faaliyetlerini kızıştırdıkları, bir nevi memduh müsabaka halini aldığı bir hengâmda, bir birleriyle yek-aheng içinde olupta daha çok hizmetlerin yapılabileceğini düşünen münafıklar, meşreb ihtilafını ve meşru' makamcılık damarını tahrik etmek için fırsat kolladılar.. ve maalesef sonunda bir menfez, bir medhal bulabildiler... İstişareyi ve karşılıklı fikir alış verişleriyle daha iyi neticelere varma düşüncelerini pek dinlemeyen birisini keşfettiler. Bu fırsattan istifade ile hemen ortaya dedikodu üretip serptiler. Hadise büyüdü ve kızıştı. Hatta bir ara rekabetkârane bir durum alarak daha da büyümeye doğru gidiyordu.

Hazret-i Üstad bu plânlı oyunu ve zararlı durumu hiç bir haberi olmadığı halde, ferasetiyle sezmişti. Sık sık ve en te'sirli bir şekilde ikazlar gön

(236)Osmanlıca Kastamonu-2 S: 262

247

1184

dermeye başladı. Bu rekabet sonrasında, Hazret-i Üstad'dan gelen tüm ikazları kendi lehine çevirerek te'vil eden birisi, şahsî hissinden vazgeçmeye ve feragat etmeye pek benzemiyordu. Amma onun karşısındaki zat ise, bütün hislerini ve nefsî arzularını yenebilen bir zat idi. Nefsinin bogazına ve gururuna basarak o ateşe su dökmeyi başardı ve hadise de böylece yatıştı.

Hazret-i Üstad bu duruma ve o zatın yüksek fedakârlığına çok memnun oldu, tahsin ve tebrik etti. (Bu zat İslam Köylü merhum şehid Hafız Ali idi. Rahmetullahı aleyhi)

Şimdi Hazret-i Üstad'ın bu mevzudaki irşad ve ikazlarından, ayrıca da netice itibarıyla memnuniyetini, tebrik ve tahsinlerini bildiren bölümler ifadelerinden veriyoruz.

Aziz siddik kardeşlerim!

Sizin fevkalâde sebat ve ihlâsınızın galebesi ve o musibeti def'inden sonra, ehl-i dünya cepheyi değiştirdi. Zendakanın desiseleriyle bu havalideki bizlere karşı perde altında maddî ma'nevî tahşidatı başlamış. Gayet dikkatle ve şeytancasına şâkirtlerin hakikî kuvveti olan tesanüdü bozmaya çalışıyorlar. Sizlere Risaleleri iade ettikleri halde, kurnazcasına dolaplar çeviriliyor Biz sizin bir şu'beniz olduğumuz halde, bizi asıl ve merkez telâkki ettiklerinden daha ziyade desiseleri bize karşı isti'mal ediyorlar. Hafız-ı hakikî Cenab-ı Haktır, İnşallah hiç bir zarar edemeyecekler.(237)Fakat bu şuhur-u mübarekenin eyyam ve leyal-i mübarekesinde halis dualarınızla bize yardım ediniz. Bir şey yok, fakat mümkün oldukça ihtiyat ve dikkatli olunuz. Hazret-i Ali Radiyallahu anhü ve Gavs-ı Geylanî Kuddise sirrühû gibi kahramanların manevî te'minatı ve hitapları bize her vakit cesaret ve kuvve-i maneviyeyi veriyor... (238)''

"... Sizler her zamandan ziyade bu fırtınada tesanüdünüzü ve ittihadınızı ve birbirinin kusuruna bakmaması, birbirini tenkid etmemesi Risale-i Nurun vazife-i kudsiye-i imaniyesi hesabına mükellef ve muhtaçsınız. Sakın birbirinizden gücenmeyiniz ve tenkid etmeyiniz. Yoksa az bir za'af gösterseniz, ehl-i nifak istifade edip sizlere büyük zarar verebilir...(239)''

248

(*) Bu mektup biraz üst tarafta geçtiği halde, burada tekrar edilmesinelüzûm oldu A.B.

(237)Hazret-i Üstad bu ihtarıyla Denizli hapis hadisesini haber veriyor gibi konuşuyor. Neticesinin de zararsız geçeceğini ima ediyor. A.B.

(238)Osmanlıca Kastamonu-2 S: 285

(239)Osmanlıca Kastamonu-2 S: 429

249

1185

"... Sakın dikkat ediniz, ihtilâf-ı meşrebinizden ve zayıf damarlarınızdan ve derd-i maişet zaruretinden ehl-i dalâlet istifade edip birbirinizi tenkid ettirmeye meydan vermeyiniz. İhlâs risalesinin düsturlarını her vakit göz önünde bulundurunuz. Yoksa az bir ihtilâf bu vakitte Risale-i Nura büyük zarar verebilir. Hatta sizden saklamam;- İşte şimdi Feyzi de, Emin de biliyorlar ki- Mabeyninizde gayet ehemmiyetsiz bir tenkid, bize burada zarar veriyor gibi, size-hiç bilmediğim halde-bu noktaya dair iki mektup yazdım ve ruhen çok endişe ediyordum. Acaba yeni bir taarruz mu var? diye muztarib idim. Hem o zarardandır ki;

Mübarek Hüsrev'in gelmesiyle(240)Yeni bir şevk ve sür'atle bize Hizb-ün Nurî nin arkasına ilhak edilen münacaat parçası on beş gün te'hire uğradı. Onbeş gün evvel bize geleceğini tahmin ediyordum.

İnsan kusursuz olmaz ve rakibsiz de olmaz. Risale-i Nurun kahraman şâkirtleri her müşkilâta galebe ettikleri gibi, inşaallah bu ehemmiyetli ve dehşetli mevsimde yine galebe ederler...(241)"

Hadisenin neticesini ve Üstad'ın memnuniyetini ve tebrik ve tahsinlerini bildiren bir mektubu:

"Aziz, Sıddık, mübarek Kardeşlerim!

Cenab-ı Hakk'a hadsiz şükür ediyorum ki; Bu acib zamanda sizin gibi halis, muhlis, mahviyetli, fedakâr kardeşleri bize ihsan eylemiş. Bu defa Hüsrev'in, Hafız Ali'nin, Hafız Mustafa'nın, küçük Ali'nin birbirine hitaben yazdıkları dört mektuplarını okudum. En derin kalbimizde bir sürur, bir hiss-i şükran, bir memnuniyet hissettim. Bu çok kıymetli kardeşlerimin ne derecede alîhimmet ve yüksek ruhlu, Risale-i Nur hizmetinde ne derece fedakâr olduklarını anladım.. Ve Risale-i Nur böyle kuvvetli ve halis ellere tevdi' edildiğinden bize kat'î kanaat verdi ki, Risale-i Nur mağlub olmayacak. Bu kuvvetli tesanüdlerini daima yaşattırıp parlattırarak...

Evet kardeşlerim, sizler ihlâs sırrını tam muhafaza ediyorsunuz. Tefrika içinde vahdetinizi muhafaza, hakikaten bir harikadır: Hafız Ali'nin hakikaten müstesna bir mahviyet ve tevazu' içinde ihlâsı ve fena fil-ihvan düsturunu muhafaza etmesi..Ve Hüsrev'in hakikaten tedbirce bana ihtiyaç bırakmayacak bir derecede tedbiri ve dirayeti.. Ve Hafız Ali gibi

(240)Hüsrev Altınbaşak, ihtiyat askerliğini Üsteğmen olarak bitirip geldiğ tarihi bildirmektedirA.B.

(241)Osmanlıca Kastamonu-2 S: 450

250

1186 yüksek ihlâs ve mahviyeti.. Ve Hafız Mustafa'nın Hizmet-i Nuriyede büyük iktidarı içinde kuvvetli bir sadakatı ve fedakârane teslimiyeti.. Ve hem Abdurrahman hem Lütfi hem Hafız Ali manasını taşıyan büyük ruhlu küçük Ali Risale-i Nur hizmetini dünyada her şeye tercihen hayatının en mühim maksadı yapması ve sebep-i ihtilâfa karşı kuvvetli mukavemeti bulunduğunu bu dört mektubunuz bana bildirdi.

Aynı sistemde, mes'elede alâkadar kahraman Tahirî ve kahraman Rüşdü'nün dahi aynı hakikatta, aynı ahlakta bulduklarını hiç şüphe etmiyoruz. Bu altı rüknün bu muvakkat sarsıntıdan hakiki bir tesanüdle birbirine el ele, omuz omuza, baş başa vermesi;altı yüz, belki altı bin kıymet-i maneviyeyi alıyor diye Cenab-ı Hakk'a Risale-i Nur hesabına hadsiz şükür ediyoruz ve sizi de tebrik ediyoruz...(242)"

Ve daha bunlar gibi Hazret-i Üstad'ın bu hadisede(Barla hayatında bir kısmı yazılmış mektupları gibi)memnuniyet ve tebriklerini ifade eden çok bölümler, Osmanlıca Kastamonu lahikasının 460, 461 ve 471. sahifelerinde mevcuddurlar. Okuyucuların oralara bakmalarını da tavsiye ederiz.

3- Bazı meşhur Şeyh ve hocaları kandırmak yoluyla elde edip, Hazret-i Üstad'ın şahsına ve Risale-i Nur aleyhine konuşurma plânlarına karşı Üstad'ın îkaz ve irşadlarından bazı örnekler de şöyledir:(243)

"... Sandıklı tarafında kemal-i şevk ve ciddiyetle faaliyette bulunan Hasan Atif kardeşimizin bir mektubundan anladık ki; Orada perde altında, faaliyeti durdurmak için bazı hocalar ve bir kısım tarikata mensub adamları vasıta edip fütur veriyorlar. Halbuki, mesleğimiz müsbet hareket etmektir. Değil

mübarezeye, belki başkaları düşünmeye de mesleğimiz müsaade etmiyor. Müşterileri de aramaya mecbur değiliz. Müşteriler yalvarmalı...(244)”

"... Gayet muhlis kardeşimiz Hasan Atıf'ın mektubunda, bir ihtiyar âlim ve vaiz, Risale-i Nura zarar verecek bir vaziyette bulunması, benim gibi binler kusurları bulunan bir biçarenin ehemmiyetli iki ma'zerete binaen bir sünneti (sakal) terk bahanesiyle şahsımı çürütüp Risale-i Nura ilişmek istemiş.

Evvela hem o zat, hem sizler biliniz ki; Ben Risale-i Nurun bir hizmetkârıyım ve o dükkânın bir dellalıyım. Riaale-i Nur ise, Arş-ı A'zamla bağlı olan Kur'an-ı Azimuşşan ile bağlanmış bir hakiki tefsiridir:

251

(242) Osmanlıca Kastamonu-2 S: 457

(243)Bu hususta, gerekse ittifak ve tesanüd mes'elelerinde az yukarda aynı ikazlardan bölümler yazılmış olabilir. Ancak mes'elelerin çok yönlü olması sebebiyle burada tekrar etmekte bir beis görülmedi. A.B.

(244)Osmanlıca Kastamonu-2 S: 459

252

1187

Saniyen: O vâiz ve âlim zata benim tarafımdan selâm söyleyiniz. Benim şahsıma olan tenkidini, itirazını başım üstüne kabul ediyorum. Sizler de o zatı ve onun gibilerini münakaşa ve münazaraya sevk etmeyiniz. Hatta tecavüz edilse de, beddua ile de mukabele etmeyiniz. Kim olursa olsun, madem imanı var; O noktada kardeşimizdir. Bize düşmanlık da etse, mesleğimizce mukabele edemeyiz. Çünkü daha müthiş düşman ve yılanlar var... (245)"

Üstad Hazretlerinin bu mevzu'daki ikazlarının bir kısmı da, İstanbul'da ihtiyar Hoca ve Şeyh zatın i'tirazı meselesinde ele alındığından burada bu kadarıyla iktifa edildi.

Maddelerin diğer ikisini, yani Nur talebelerinin yüzlerini Risale-i Nurdan çevirip çekmek üzere me'muriyet vesaire gibi parlak işler bulma plânı ve Diyanet Riyaseti vasıtasıyla eser yazdırarak, Risale-i Nura karşı çıkarma işi yukardaki maddelerin içinde münderiç olarak geçtiği için, ayrıca da bu hususta belli şahıslar ve vakıâlar göstermeye izin olmadığından yazmaktan sarf-ı nazar edildi.

Yukardaki maddelerde geçen plânlara karşı, Üstad'ın ikaz ve irşadlarından başka, Nur talebeleri câmiası ve başta Hazret-i Üstad olarak müsbet yöndeki faaliyet ve hizmetleri de şöylece özetlenebilir:

A- Gençlere ve mekteplilere müteveccih Risale-i Nurdan istifade etmeleri için, o zamanki ismiyle "Gençler ikaznamesi" (Gençlik Rehberi) ve Hücetillah-i Baliğa (Asa - yı Musa'nın Hücetler kısmı) yeni yazıyla izin verilerek neşredilmesidir. Bu hususu açıkça ifade eden mektuplar çoktur. Kastamonu aslı lahikalarda mevcuttur. Üstadın gençlerle ilgili kaleme almış olduğu parçalar, o zamanlar Orta okul ve lise talebesi olan araçlı Abdullah Yeğin ve arkadaşlarının sordukları suallerin cevabı; Veya Üstad'ın bu gençlere müteveccih verdiği şifahî derslerin bilâhare kaleme alınmasıyla teşekkül eden Gençlik Rehberi eserinin esasını teşkil ederler. Bütün o parçalar Gençlik Rehberi kitabında yer aldığı gibi; Hazreti Üstad aynı o mevzuları başka bir üslub ve beyanla Denizli Hapsinde te`lif edilen Meyve Risalesinin içinde de dercetmiştir.

Bu söylediklerimizin Osmanlıca Kastamonu Lahikasında tertib ve dizilişleri sahifeler itibariyle şöyledir:

Osmanlıca Kastamonu- I, S: 89; 94,144,145,

253

Kastamonu- 2, S: 249, 292, 278, 319, 324, 409, 413, 427, 443, 447, 464, ve 469

(245) Osmanlıca Kastamonu-2 S: 474

254

1188

Verdiğimiz bu sahife numaraları, aynı zamanda bazı risalelerin yeni yazılarla neşredilmesine dair izinlerin sâdir olduğunu da göstermektedir.

Yine aynı mananın başka bir vechesine bakan bir husus da, üstad Hazretlerinin mübarak taife-i nisa' olan hanımlarla ilgili yazdığı dersler... Ve bilâhare Denizli hapis hadisesinden sonra, "Hanımler Rehberi"nin mühim bölümlerini teşkil eden parçaların Kastamonu'da yazılmasıdır. Ancak Kastamonu' da bu parçalar bir araya getirilip de, kitap halinde neşredilmiş değildir. Fakat o sıra hanımlar arasında bunlar büyük çapta te'sirler icra etmişlerdir. Adı geçen mektup ve parçaların Osmanlıca Kastamonu lahikalarındaki sahife numaralarını vermekle iktifa ediyoruz:

Osmanlıca Kastamonu-1, S:144,174, 240, 268, 287, 526, 534, ve 553 ve Ziyadat-ı Kastamoniyeye S: 55

B- Nur Risalelerinin te'lifleri itibarıyla, başlangıçtan ta 1942'lere kadar müteferrik ve birer müstakil risale şeklinde neşredilmekte iken; bu yılın (1942) başında zâhiri hiç bir sebep yokken, Hazret-i Üstad çeşitli mevzulara dair müteferrik Nur risalelerini mecmualar haline getirerek, isimler verip neşrettirmiş olmasıdır. Bu hareketin büyük faideleri ve hikmetleri Denizli hapis hadisesinde daha iyi anlaşılmalıdır. Risale-i Nurun ikamesine çalıştığı iman hakikatlarının çeşitli dal ve mevzularıyla bir araya getirip ve bir birine ekliyerek ve bazılarını diğerlerine zeyiller yaparak mecmualar tarzında neşrinin faydalarından birisi de, aynı mevzu' etrafında ika'edilen çeşitli şüphe ve vesveseleri bertarf etmek, bir delik ve rayb bırakmamak olan hikmetinin ortaya çıkmış olmasıdır.

Nur mecmularının bu tarzda neşir ve tertib keyfiyetini bildiren Hazret-i Üstad'ın ifadeleri Osmanlıca Kastamonu lahikalarındaki yerleri şöyledir:

Osmanlıca Kastamonu- 2 S:199, 284, 312, 369, 403, 407 ve 406

C- Hizb-ül Ekber-ül Kur'ani ve Hizb-ül Ekber-i Nurînin fotoğraf yoluyla tabedilmeleri ve bunların arkasında "Mu'cizeli Kur'an"ile tarif edilen tevafuklu Kur'anın aynı usullerle tab'etme niyeti ve hazırlığını bildiren Üstad'ın beyan ve ifadeleri:

Osmanlıca Kastamonu- 2 S: 283, 352, ve 437

Ç- Bu arada Beşinci Şua' risalesinin te'lifi ve onun mahiyeti ve tarihçesi hakkında verilen malumatlarla beraber, o risalenin ehl-i iman arasında

255

büyük merakla aranıp istenmesini ve o risalede derin ve râsihâne bir hakikat-i ilmiye ile Ahir zamanda gelecek müthiş şahısların, Deccel ve Süfyanların kimler olduğunu bildiren Üstadın beyanları:

Osmanlıca Kastamonu- 2 S: 35, 47,258.

Ve bunların dışında Denizli Hapsinin arefesinde en büyük bir hiz

256

1189 met ve nuranî tahşidat olarak ta, aynı yılın yaz aylarında merhum Tahirî Mutlu ağabeyin büyük gayretleriyle, O sıra çok büyük bir hadise olan "Ayet-el Kübra" Risalesinin İslam harfiyle tab' işi gerçekleşmesidir. Ancak Ayet-el Kübranın tabedilmiş nüshaları matbaa'dan çıkıp gelirken ve Denizli Hapsinin az öncesinde henüz ele geçmemişken, hapis hadisesi zuhur etmiş, fakat hapis sırasında dışarda resmi ve gayr-ı resmî bir çok insanın eline geçerek, onunla çok büyük imanî bir hizmetin husul bulmuş olmasıdır. Buna dair Hazret-i Üstad'ın beyanları, daha çok Denizli hapsi mektupları içinde mevcuttur.

VE SENE 1943, DENİZLİ HAPİS HADİSESİNİN ÖN BELİRTİLERİ

Kastamonu hayatı başında da belirtmeye çalıştığımız gibi, Denizli hadisesinin esas sebebi BEŞİNCİ ŞUA' RİSALESİDİR. Bu hususta belgeler ilerde gelecektir. Ondandır bir sene önce de, Isparta adliyesi bu risaleyi ve diğer umun Nur Risalelerini ağır ceza mahkemesinde tetkik etmiş ve sahiplerine iade etmişti. Buna rağmen gizli ajanlar bu risaleyi yeniden her yerde gizli gizli aramaktaydılar. Bu sebeple 1943 yılı içerisinde Hazret-i Üstad'ın Kastamonu'daki menzili müteaddit defalar aranmış, fakat aradıkları Beşinci şua' bulunamamıştı. Zaten Üstad Hazretleri, Isparta adliyesinin verdiği beraat kararı haberinden sonra da, bir iki mektubunda çok büyük memnuniyet ve teşekkürlerini ifade etmekle beraber, gizli zındık din düşmanlarının Hükûmet adamlarını evhamlandırarak hazırlamakta oldukları geniş ve büyük çaplı bir taarruzu da hissediyordu. Talebelerine beraatten sonra bile çok sıkı ihtiyat tavsiyelerini yapıyordu.

Evet, Isparta adliyesi Ağır Ceza Mahkemesinin vermiş olduğu beraet kararı ile; Adalet ve Hukuk, Kanun ve İdare noktasından Risale-i Nurların artık tamamen serbest olmaları icabederken; Üstad Bediüzzaman da talebelerine değil ihtiyatı, bilâkis serbestçe hareket etme tavsiyelerini vermesi lâzım iken; tam aksine ve zıddına, baştaki hükûmet adamları, zındıkların oyununa gelmişçesine sınıksız ve adım-adım Nur talebelerini ta'kib etmeye başlamışlardı. Bu durumu çok iyi hisseden Üstad Hazretleri de talebelerine beraet kararına rağmen daha çok dikkat ve ihtiyat tavsiye etmekteydi. Zamanın hükûmetinin Başbakanı olan Şûkrü Saraçoğlu'da zaten maalesef gizli komünist teşkilâtlarla uyum içinde hareket etmekteydi. Onun Milli Eğitim Bakanı olan Hasan Ali Yücel ise, zaten dünyaca bilinen kıpkızıl bir komünistti. Her ne ise.

Şimdi Denizli hadisesini netice verecek şekilde plânlanan gizli tâkib ve hazırlanan tuzak karşısında Hazret-i Üstad'ın Nur talebelerine yap

257

1190 tığ ihtiyat tavsiyeler;ve dikkat örneklerinden bazı nûmuneler verelim:

"Aziz Siddık Kardeşlerim, her vakit ihtiyat iyidir: Zaten Hazret-i Ali (R.A) de kerametkârane bize ihtiyatı tavsiye ediyor..."

"... Sizin şimdikiye kadar fevkalâde sebat ve metanet ve tesanüd ve ittihadınız, bu memlekete medar-ı iftihar olacak ve istikbalini kurtaracak derecededir. Dikkat ediniz, bu yeni fırtına sizin tesanüdünüzü bozmasın...(246)"

"... Kardeşimiz Hasan Atıf'ın mektubundan anladık ki, hakikaten tam çalışıyor. Kendi tâbiriyle; Risale-i Nurun mücahidlerinin ve Efelerinin kalem yadigârlarını bize hediye olarak irsal ettiğine mukabil deriz: Cenab-ı Hak ebeden onlardan razı olsun.. Ve daha çok manidar yazdığı cümleler içinde bir parça ehl-i bid'aya şiddet gördüm. Zaman, zemin, Risale-i Nurun müsbet mesleği ehl-i bid'a ile değil fi'len, belki fikren ve zihnen dahi meşgul olmaya müsaade etmez. İhtiyat her zaman lâzım...(247)"

"... Hem şimdiki bu müşevveş vaziyetlerde çok zararlı hem hocaları, hem ehl-i siyaseti Risale-i Nura karşı cephe almaya ve tecavüz etmeye sebebiyet veren "Şapka ve Ezan" mes'elelerini ve "Deccal ve Süfyan" Unvanlarını Risale-i Nur şâkirtleri yabanilere karşı lüzumsuz medar-ı bahs ve münazaa edilmemek lâzımdır ve ihtiyat etmek elzemdir ve i'tidal-ı demi muhafaza etmek vâcibdir. Hatta sizde cüz'î bir ihtiyatsızlık buraya kadar bize te'sir ediyor... (248)"

Ve daha bunlar gibi(kısmende üst tarafta geçtiği üzere)ehl-i dalâletin sinsi planlarının şerrinden tahaffuz için Hazret-i Üstad'ın bir çok ihtiyat tavsiyeleri vardır. Fakat arzettiğimiz nümuneler maksada kâfidir.

DENİZLİ HADİSESİ YAKLAŞIYOR

İşte Denizli Hapis hadisesi başlangıç olarak böyle gele gele, Atıf Egemen Ağabeyin Denizli, Aydın ve Afyon'un Sandıklı civarlarında yaptığı nurani hizmet ve faaliyetleri neticesinde, fevkalâde inkişaf ve dindârâne vaziyetler, münafık ehl-i dalâlet ve bunlara alet olmuş dine mensup ehl-i bid'atın nazar-ı dikkatlerini büyük çapta celbetmeye sebep oldu. Aslında Isparta'da yapılan büyük hizmetler karşısında bu bir zerre gibiydi. Fakat Atıf Ağabeyin hizmetleri hücumlarına bahane olmaya müsaide görüldü. Nihayet, mesele, Denizli vilâyetinin Çivril kazasının müftü ve vâizinin rejime

258

(246) Osmanlıca Kastamonu-2 S: 452

(247) Os.Kastamonu-2,S:518

(248) Aynı eser S: 523

259

1191

dayanarak, Atıf Egemen Ağabeyle ve Nurlu hizmetiyle muaraza şeklinde kendini gösterdi ve fiilî durum aldı. İlim ve hakkaniyet noktasında Atıf Ağabeyin elindeki Nurlu risalelere karşı âciz kalan ve tutunamıyan müftü ve vaiz, çok maalesefki, mes'eleyi büyütürük Hükûmete kadar götürdüler. Bu arada fırsatı ganimet bilen ve bekliyen zındık komiteler hükûmeti evhamlandırdılar. Emniyet kuvvetleri harekete geçti. Atıf Egemen Ağabeyin o sıra hizmet sahası olan Denizli Vilâyeti Çivril kazasının Homa nahiyesinde taharriyata giriştiler. Burada bazı elyazma nur risaleleriyle birlikte, bir nüshada Beşinci Şua risalesi ellerine geçmiş oldu. Hadise büyük yaygaralarla büyütüldü.. Ve Atıf Egemen ile bir kaç Homa'lı masum arkadaşı 1943 Temmuz ayı sonu veya Ağustos başında tevkif edildiler.(249) Hadiseyi Üstad Hazretleri haliyle duydu ve talebelerine şu mektubu yazdı:

Aziz sıddık Kardeşlerim!

Evvela: Bu Ramazan-ı Şerifteki (250) dualar -ihlâs bulunmak şartıyla İnşaallah makbuldur. Fakat maatteessüf ekseriyetçe Risale-i Nurun şâkirtlerinin nazarlarını dünyaya çevirmek ve huzur-u kalbi bozmak için taarruzlar yüzünden o ihlâs, o huzur-u tam bir derece zedelenir. Merak etmeyiniz, her şeyi Cenab-ı Hakk'a havale edip, öyle taarruzlara ehemmiyet vermeyin. Atıf'ada yazınız: "Merak etmesin, o da bir kazay-i ilâhidir.(251)" İnşaallah Sava'lı Mehmed Hâfız'ın hadisesi gibi Risale-i Nurun lehine dönecektir. "Haşiye" Hem Atıf 'ın parlak hizmeti tevakkufa uğraması ve gerilemesi ve merhum Mehmed Zühdü Bedevî'nin yüksek ve geniş hizmetinin perdelenmesi düşüncesi beni ziyade mahzun ettiği hengâmda, elime bir mektup verildi. O mektup o endişemi izale etti. "Risale-i Nurun hizmetinde bir kapı kapansa, daha mühim kapılar açılır" diye olan kaide, yine hükmünü icra etti, ki Sabri gibi Risale-i Nurun gayet büyük bir rûknünün amucası ve Risale-i Nurun bir kahramanı olan Tahirînin eniştesi ve Risale-i Nurun Saff-ı evvelinde şâkirtlerinin başında bir zaman nâzırlık vazifesini gören ve şimdye kadar da Risale-i Nur

(249)10 Eylül 1943'de İstanbul kapalı çarşısı büyük bir yangın geçirdi. Tarihi çarşıda 202 dükkan kül oldu. Maddi zarar çok büyüktü. Bu hadise Atıf Ağabeyin tevkifinin ilk günlerine tevafuk etmişti. (Bkz. Elli Yılın Tutanağı sahife 115)

(250)Bu mektubun, Ramazan-ı Şerife pek yakın bir zamanda yazıldığı anlaşılıyor.O ise 1943 yılının Ramazan başı 19.9.1943 günüdür. Bu tarihten az müddet sonra Üstad Hazretleri de Kastamonu'da tevkif edilmiştir. A.B.

260

(251)Denizli Hapis hadisesi iptidalarında Hazret-i Üstad sık sık "Bu bir kaza-i ilâhidir" şeklinde ifadelerde bulunmakla; O hadise, sebepler üstü gaybî bir dest-i İnyet tarafından tanzim edildiğine hususiyile işaret etmektedir. A.B.

261

1192

hakkında kalbini bozmıyan Büyük Hafız Zühdü'nün samimî kemal-i sadakat ve ihlâsı gösteren mektubuyla; Ve Hülus-i salis Abdullah Çavuş'un haşiyesinde tasdikıyla, bu eski ve yeni gayyur kardeşimiz Büyük Hafız Zühdü, resmiyete bakmıyarak Risale-i Nurun mühim vazifelerinden olan masumlara Kur'an dersini vermekle, gösterildi ki; Merhum Zühdü Bedevî yerine bu Büyük Zühdü'yü yeni veriyor... Ve Atıf'ın tevkifi yerine bu müdekkik ve muktedir ve hatip büyük Hafız Zühdü'yü faaliyete getirdi. Cenab-ı Hakk'a şükrediyoruz, bu günden itibaren Risale-i Nurun hâs şâkirtleri içinde şirket-i maneviyeye-i Nuriyeden hissedar olmasını ve ismiyle duaya girdiğini selâmımla tebliğ ediniz.

Umum kardeşlerimize birer birer selâm eder ve dualarını rica ediyorum.

SAİD-İ NURSİ

"Haşiye: " Atıf'a muaraza eden ve hücum eden tarikatçı müftü ve taassuplu vâiz ve hoca ve eh1-i tarikat, ehemmiyetli ilim ve tarikat, bu muarazada en son perdesi rejim hasabına ve tarafgirliğine ve himayesine dayanıp, Atıf'ın müdafaa ettiği sünnet-i seniye mesleğine taarruz suretine girdiğini ve Risale-i Nura muaraza eden bilerek veya bilmiyerek zendekaya yardım ettiğine delil; Bu defa Adliyece(252)benden sordular ki: "Kürt Atıf rejim aleyhinde çalışıyor" Demek onun muarızları rejime dayandılar.

Ben de dedim: Rejimi reddetmek ne vazifemizdir ve ne de kuvvetimiz var ve ne de düşünürüz ve ne de Risale-i Nur izin verir. Fakat biz kabul etmiyoruz. Red başka, kabul etmemek başkadır. Amel etmemek daha başkadır. Hazret-i Ömerin taht-ı hükmünde kanun-u Adalet-i Şeri'yesini reddetmiyen ve ilişmiyen Yahudilere, Nasaraya ilişmiyordular. Demek kabul etmemek, amel etmemek, tasdiketmemek, idarece bir cünha, bir suç teşkil etmiyor ki; o çeşit muhaliflere ve münkirlere en kuvvetli padişahların idaresi ve siyaseti altında bulunmuşlar, ilişilmemiş. İşte bu nokta-i nazardan Risale-i Nur şâkirtlerinden en müthiş bir muhalif ve rejim müessisini tel'in de etse; Bilfiil idareye ilişmezse, onun mefkuresine kanunen ilişilmez. Hürriyet-i vicdan ve Hürriyet-i fikir onları tebriye eder! "Haşiye" (Haşiyenin haşiyesidir:)

Haşiye: "Şimdi de aldığımız haber, Denizli Valisi ehemmiyetli bir şifreyle bura valisine Atıf meselesini i'zam ederek şifre yazmış. Hafız-ı hakikînin Hıfzına dayanıp telâş etmeyiniz. Fakat ihtiyat ediniz. Hapis olan Atıf ve arkadaşlarına teselli verip merak etmesinler. Allah Kerim ve Rahimdir.(253)"

262

(252) 4.8.1943'de Üstad'ın Kastamonu'daki evinin arandığı ve ifadesinin alındığı günlerden sonra adliyece bu sualler sorulmuştur. A.B.

(253) Os Kastamonu - 1, S:550

263

1193

"KÜRT ATIF" TABİRİNİN HATIRLATTIRDIKLARI

Atıf Egemen'in tevkifini bildiren Üstad'ın üstteki mektubunun şu haşiyesinde ve Üstadın Denizli hadisesi başlangıcında menzili arandığı zaman, kendisinden sorulan en mühim ve onların yanında en çok üzerinde durulan şey, "Kürt Atıf" vesile edilerek Kürtlük meselesidir.

Evet, Hazret-i Üstad, Cumhuriyet dönemindeki bütün hayatında ta vefatına kadar, hiç bir zaman kurtulamadığı husus, ehl-i dalâletçe çok isti'mal edilen ve Kasdi olarak münafık zındıkların dilinden hiç düşmeyen şu Kürtlük meselesiyle her zaman Hazret-i Üstad'ı lekelemek ve ayıplamak istemişlerdir. Halbuki hadisede adı geçen Atıf Ağabeyin ırkı Kürt değil, belkide Türktür. Yada balki Çerkestir Ama Türklerin içinde ve Türkçe olarak imanî ve Kur'anî eserler yazan ve Türk kardeşleri'nin hatırı için otuz kırk sene Kürtçe konuşmayan hir zatın, bu pek zalimane ve münafikane ittihamından kurtulamayışı; çok sinsî habîs ve şeytanca bir düşmanlığın eseridir. Türkiye Cumhuriyeti hududları içerisinde yaşayan herkes - sözde eşit olarak her hakka sahip olduğu ve hiç bir kimse-ırkı ne olursa olsun öbür kimseden üstün olmadığı; kendilerinin de ,yani bu sözleri işa'aya çalışanların da içinde oldukları hey'et ve komisyonların yaptıkları "Anayasa" larda kendilerince sarîh bir hüküm iken; ardı arkası kesilmeyen bu ayrıcalık ve üveyilik muamelesi, üstelik hükûmetlerin üst kademelerinde yer alan adamlardan gelmesi çok düşündürücü bir hususdur. "Türklük kürtlük yoktur, herkes eşittir" diyenlerin ne kadar açık ve büyük bir yalanı ve münafıklığı olduğu gün gibi aşîkârdır.. Ve onunla ne kadar tefrikayı ve bölücülüğü ve ırkçılığı körükliyen bir zihniyet taşıdıkları apaçıktır. Her ne ise...

DENİZLİ HADİSESİ AREFESİ VE İMHA PLANI

Ağustos 1943'de Denizli-Çivril'de tevkif edilen Atıf Egemen ve Homalı bir kaç arkadaşı meselesi, hazırlanmış plânlar gereğince, çok fazla i'zam edilerek Ankara'ya bildirildi. En önemli bir meseleymiş gibi

Ankara bile meşgul ettirildi.. Bütün mes'ele de "Beşinci Şua' "risalesi idi. Reis-i Cumhur İsmet, Başbakan Sükrü Saraçoğlu, Milli Eğitim Bakanı Hasan Ali Yücel hadise ile direkt ilgilendiler. Denizli Valisi her tarafa şifreli telgraflar gönderdi. Özellikle Isparta ve Kastamonu Valiliklerine... Isparta bu meselede daha çok dikkatle arandı. Eylül ayı içinde bir çok masumlar Isparta'da tevkif edilerek hapsedildi. Üstad'ın Kastamonu'daki menzili de bu hadisede ilk olarak 14.8.1943 günü şiddetli bir şekilde didik didik arandı.(254) Fakat aradıkları Beşinci Şua' risalesi yoktu, bulamamışlar

(254) İslam hattı Şualar S: 334

264

1194

dı.

Bu arada Denizli ve Isparta'da yapılan tevkiflere rağmen, Üstad'a karşı, bir kaç gün bir sükûnet devresi içinde uzaktan murakebe edildi. Gizli zındık komiteleri başka bir plân hazırlamaktaydılar. Bir kaç gün sonra o şeytanca ve zındıkça plânları tatbika konulmuştu. Plân şu idi: Üstadın vücudunu gizli bir zehir ile ortadan kaldırdıktan sonra, geriye kalan ve bir nevi müdafaasız durumda kalacak olan Nur talebelerini ezmek kolay olacaktı.

Plân tatbik edilmişti,17.9.1943'de plânladıkları şekilde müthiş bir zehiri Hazret-i Üstad'a yutturmayı başardılar. Ertesi günde de, gelen şifreli emirlere uyularak, Üstad'ın menzili daha çok şiddetli bir surette arandı. Üstad'ın o günü zehirin te'sirinden hastalığı dolayısıyla mutlaka istirahatta bulunması ve konuşmaması ve ferahlatıcı işlerle ferahlandırılması elzem ve tıbben zarurî iken ve o günün geçen gecesinde harareti 41 olmuşken; arama başlanmıştı. Arama gününde birden hararet otuz altıya düşmüştü. Taharriye gelen müdde-i umumî ve komserlere Üstad Hazretleri lâzım gelen dersleri vermişti. O gündede aradıkları şeyi bulamamışlardı. Sureten ve siyaseten yine bir şey demeden çekip gitmişlerdi. Zehir plânı tutmayınca ve bu aramada da aradıkları şeyin bulunmayışına rağmen, gelen emir; kesin tevkif... Ve tekrar taharri...

20.9.1943 günü üçüncü kez olarak Üstad'ın evi arandığı gibi, o günü sabahtan akşama kadar, "kimler geliyor, kimler gidiyor" diye gizli ajanlar vasıtasıyla gözetlendi. Aynı günde Üstad'ın hizmetkârı Çaycı Emin'in evi de(255)didik didik arandı. Fakat hiç bir şey bulunamamıştı. Bu son defaki Üstad'ın evinin aranmasında odun ve kömürlerin içleri ve altları da aranmıştı. Kömürlerin altına saklanan "Yirmidördüncü Lem'a" Risalesi-ki kadınların örtünmelerini emreden Ayet-i Kerimenin ilmî bir tefsirinden ibarettir.- bulunmuştu. Sikke-i Tasdik-i Gaybinin parçaları vesaire de ele geçmişti. Ama bu yirmidördüncü Lem'a risalesi bahane olmuştu. Bu risale olsaydı, olmasaydı, yine de bu tevkif mutlaka olacaktı. Ama bu, bir serrişte oldu. halbuki hadise ve mesele Beşinci Şua' risalesi idi...

ACABA BEŞİNCİ ŞUA' NE İDİ?

Evet, pek çok yaygara, evham ve velveleler içinde hükûmetin, emniyetin ve ajanlarının aramaya seferber olduğu Beşinci Şua' risalesinin mahiyeti ise: Ahir zaman hadiselerinden haber veren peygamberimizin mu'cizekâr söz ve hadislerinin, küllî ve umumî, şahıs tayin etmeden ve ancak hadisele

(255) Osmanlıca Kastamonu-2 S: 501

265

1195 rin hadis-i şeriflere küllî tatbiklerinin te'villerini yapan ilmî bir tahlilden ibarettir, hepsi bu kadar...

HAZRET-İ ÜSTAD'IN TEVKİFİ

Böylece Hazret-i Ustad, son taharrî günü olan 20.9.1943'te Isparta savcısının gelen ta'limatı gereğince tevkif edilmişti. Evvela Kastamonuda on beş yirmi gün kadar durduruldu.(256) ve sonra 13 Ekim 1943 günü Kastamonudan Ispartaya gönderilmek üzere yola çıkarıldı.

HADİSENİN ÜSTAD TARAFINDAN İZAHI

Hazret-i Üstad, Kastamonu'da tevkifinden sonra, hapishanede ve nezarethanede iken kaleme almış olduğu bir iki mektuplarında ve bilâhere de Denizli Hapsinden sonra Emirdağn'nda, kendi Kastamonu hayatına dair yazmış olduğu Yirmi Altınca Lem'anın Onaltıncı Ricasın'da hadiseyi gayet güzel ve net anlatmaktadır. Evvela Yirmi Altıncı Lema'nın Onaltıncı Ricasından:

"... Sonra gizli düşmanlarımız bazı memurları ve bir kısım enaniyetli hoca ve şeyhleri aleyhimize evhamlandırıdılar. Bizi Denizli Hapsine, beş altı vilâyetlerden gelen Nur talebelerini o medrese-i Yusufiyede toplamaya vesile oldular. Bu Onaltıncı Rica'nın tafsilatı, Kastamonu'dan gönderip lahikaya geçen ve Denizli Hapsinde oradaki kardeşlerime gizli gönderdiğim küçük mektuplar ve mahkemesindeki müdafaat Risalesidir ki; Bu ricanın hakikatını parlak gösteriyorlar. Tafsilâtını lahikaya, müdafama havale ederek gayet kısa işaret edeceğiz:

Ben mahrem ve mühim mecmuları, hususan Süfyan'a(257)ve nurun kerametlerine dair risaleleri kömür ve odunlar altında sakladım. Ta benim vefatımdan ve baştaki başlar hakikatı dinleyip akıllarını başlarına aldıktan sonra neşredilsin diye müsterihane dururken, birden taharrî memurları ve müddei umuminin muavini menzilimi bastılar. O gizli ve ehemmiyetli risaleleri odunların altından çıkardılar. Hem beni tevkif edip Isparta hapishanesine, sıhhatim muhtell bir halde gönderdiler. Pek çok müteellim ve nurlara gelen o zarardan dehşetli müteessir iken, bir inayet-i ilâhiye imdadımıza yetişti. O gizlenmiş ve ehl-i hükûmet onları okumaya çok muhtaç olan o ehemmiyetli risaleleri kemal-i merak ve dikkatle okumaya başlayıp, büyük resmî daireler adeta bir dersane-i

(256) Hazret-i Üstad'ın Kastamonu'da mevkuf olarak bir müddet bırakıldığı hakkında, ilerde nakledeceğimiz İnebolu'lu Ziya Dileğin hatıratından anlaşılmaktadır.A.B.

(257)Süfyan'a dair olan Beşinci Şua' risalesi bu arama hadisesinde Üstad'ın evinde ele geçmemiştir. İlerde ispatı yapılacaktır.A.B.

266

1196

Nuriye hükmüne geçti. Tenkid fikriyle, takdire başladılar. Hatta Denizli'de hiç haberimiz yokken, fevkalâde perde altında matbu' Ayet-el Kübra 'yı resmî ve gayr-i resmi pek çok adamlar okudular. İmanlarını kurtardılar. Bizim hapis musibetimizi hiçe indirdiler...(258)"

Lahika mektuplarından hadisenin mahiyeti

Hadiseyi daha açıklığıyla ifade eden Hazret-i Üstad'ın üç adet mektupları vardır. Birinci ile ikinci mektupların ifade tarzlarından, sanki Üstad'ın tevkifinden evvel kaleme alınmış ve Isparta'ya gönderilmiş. Fakat hadisenin başlangıcı Ramazan-ı Şerifin başında olması, o ise 19.9.1943'te olduğu ve

resmî kayıtlarda, Hazret-i Üstad'ın evinin son arama günü 20.9.1943'te olduğu ve Hazret-i Üstad'ın bu tarihten sonra tevkif edildiğinin yazılması ile; ve mektuplarda geçmiş bir hadiseden haber vermeleri hasebiyle, onun tevkifinden sonra Kastamonu hapsinde veya nezarethanesinde yazıldığını göstermektedir.

Bu mektupların bazı kelime ve ifade tarzlarının değişikliğinden başka, aynı şeyler ve aynı manalardır.

Risale-i Nur'un silsile-i kerametinden(259) "Mu'cizat-ı Ahmediye" ve kerametli "Yirmidokuzuncu Söz "ve" İşarat-ül i'caz" himayetkârane ve mu'cizane yeni bir kerametleri şudur ki: Bu Ramazan-ı Şerif başında doktorun ihbarı ile ve kuvvetli emarelerin delâletiyle ve birden hararet kırk dereceden geçmesiyle tebeyyün eden, zehirlemekten gelen şiddetli hastalık hengâmında, kardeşimiz Atıf'ın habbe gibi hadisesini, hariç vâliler kubbe yaparak buranın hem adliye, hem zabıta, hem vilayetine şifrelerle Risale-i Nur aleyhine sevk edildiği aynı zamanda; İki saat evvel mu'cizat-ı Ahmediye (A.S.M) İstanbul'dan koşup gelmiş, masada iken; Yirmidokuzuncu söz ve kerametli İşarat-ül i'caz Tosya kasabasından imdada gelmiş gibi, aynı vakitte yaldızlı cildleri ile masa üzerinde dururken; Onların müsadere endişesi ve elliden ziyade sair risalelerin de namazsız ellerin zabıtına geçmek ihtimali ve şiddetli hastalığın konuşurmama vaziyetiyle beraber, Risale-i Nurun o üç kerametli risaleleri öyle harika bir himayet ve muhafazaya vesile ve o zehirlenmeye panzehir ve tiryak oldu ki, bu hale müttalî olan bizler şimdi de hayretteyiz. Güya hiç bir hastalık yokmuş gibi, gayet kuvvetli hem şiddetli tokatlar vurarak, o

(258) Lem'alar - Envar Neşriyat- S: 263. Bu ricarım geri kalan kısımları Denizli hapsi sırasında yazılacaktır.

267

(259) "Risale-i Nurun silsile-i Kerametinden" tabiri bu mektuptan ve bu tarihten sonra başlar. Daha öncelerinde her defasında Gavs-ı Geylânî'nin silsile-i kerameti diye yazılmaktaydı. Emirdağ-ı Mektuplarında bu sır daha da açık yazılmıştır. A.B.

268

1197

düşmanlık vaziyeti dostluğa çevrildi. Hem adliyenin büyük memurları ve taharrî komiserleri şiddetli taharrî ve müsadere için geldikleri halde, elliden ziyade kitaplardan hiç birine el uzatmadan yalnız o risalelerin kerametlerini kısmen dinliyerek, onların ma'nevî himayeti altında risaleler muhafaza edildi. Yalnız "Müdafaat "ve" Onaltıncı Mektup" ve "Ramazaniye"risalesini mütalâa etmek için biz verdik.

Üçüncü günde daha şiddetli arama ve taharrî etmek için zabitanın siyasî komiseri, bir taharri komiseri ile geldiği vakitte, iki üç saat evvel, üç kerametli Risalelerin kumandasında bütün risaleler kendilerini ellere vermemek için ortada görünmediler. Bütün iki saat o taharrî neticesinde Ankara'dan gelen bir Ramazan tebriki ile(260)Bir Ramazan Risalesini elde ettiler. Mütalaadan sonra iade etmek va'diyle aldılar. Bütün bu halât, yüksekte duran Mu'cizatlı Kur'an-ı Azim-üş şan ile beraber, i'cazlı Hizb-i Kur'anî nin nüshaları ve Hizb-i Nurînin risaleleri bu harika vaziyeti gösterdiler. Cenab-ı Hakk'a onların hurûfatı adedince ve şehri Ramazanın dakikalarının âşireleri sayısınca hamd'ü sena ediyoruz. Elhamdülillah alâ külli hal.

Hem hastalıktan gelen teessür ve Atıf hadisesiyle kalbime gelen teellüm ve onlara acımak ve Isparta'ya sirayet etmek endişesinden neş'et eden sıkıntı.. ve bu mübarek şehirde Risale-i Nurun "Sırren Tenevveret"perdesi altına girmesi ve üçüncü günde iki taharriden sonra, akşama kadar gelen ve

gidenlerin mütemadiyen tarassud edilmesi ve Emin'in hanesi de bir şey bulunmadan taharri edilmesi cihetiyle, ziyade muztarip ve müteelim iken; Cenabı Erham-ür Rahiminin Rahmetiyle şimdiye kadar devam eden İnayeti İlâhiye himayeti ve rızaya teslim ve tevekkül.. Ve ihlâsın verdikleri teselli, bütün o muz'îç şeyleri akim bıraktı. Kemal-ı ferah ve istirahatla; "Görelim Mevlâm neyler, Neylerse güzel eyler." deyip kemal-i teslimiyetle müsterih olduk. Siz de öyle olunuz, fütûr getirmeyiniz.

Umum kardeşlerimize birer birer selâm ve dua ederiz.

Kardeşiniz

SAİD-İ NURSİ(261)

Aynı hadiseden haber veren ve etraflıca anlatan Üstad'ın ikinci mektubu:

(260) Bu tehrik mektubu Ankara'da felsefe hocalığını yapan dindar bir hanımdan Üstad'a gelmişti. Bu yüzden o muallime hanım da, Ankara'da günlerce ifadelerde ta'ciz edilmişti. A.B.

(261)Osmanlıca Kastamonu-2 S: 449

269

1198

Bu mektup zehirler faslında kaydedildiği için burada tekrar edilmedi.

Üçüncü Mektup: Bu mektup da, büyük ihtimalle Isparta hapishanesinde kaleme alınmıştır. Ancak Hazret-i Üstad'ın henüz Kastamonu'da tevkif edilmeden önce de, mektupta bahsi yapılan Ayet-i Kerimeyle kalben ve zihnen meşgul olmakta olduğu gelen rivayetler arasındadır. Mektup, aynen şöyledir.

"Ramazan-ı şeriften bir gün evvel, gizli zındık düşmanlarım tarafından kuvvetli ihtimal verdiğimiz ve doktorun tasdikiyle bir zehirlenme hastalığıyla hararetim - Doktorun ihbarıyla - kırk dereceden geçmeye başlamış iken, Adliye müdde-i umumileri ve taharri komiserleri menzilimi taharriye geldiler. Ben, sonra başımıza gelen bu dehşetli taarruzu bir hisse-i kabl-el vuku'ile anlıyarak ve şiddetli zehirli hastalığım da ölüme gidiyor diye Isparta vilayetinde kıymettar kardeşlerimin kucaklarında teslim-i ruh edip, o mübarek toprakta defnolmayı kalben niyaz ettim ve hizb-i Kur'aniyi açtım.Birden bu ayeti kerime:<> <>karşıma çıktı" Bana bak!" dedi.

Baktım, üç kuvvetli emare ile manay-ı işarî cihetinde bana teselli veriyor.Şimdi başımıza gelen bu musibeti hiçe indirdi... Ve Isparta'ya mevkufen beşinci nefyimi(262)o kalbî duamın kabul olmasına delil oldu. Isparta vilayetinde kıymettar kardeşlerimin kucaklarında teslim-i ruh edip, o mübarek toprakta defnolmamı kalben niyaz ettim ve hizb-i Kur'aniyi açtım.Birden bu ayeti kerime:

karşıma çıktı "Bana bak!" dedi.

Bir emare: Şeddeler sayılır, hesab-ı ebcedi ile 1362 ederek, bu senenin arabî aynı tarihine tevafuk edip der: "Sabreyle! Başına gelen kazay-i Rabbaniye teslim ol!.. Sen İnayet gözü altındasın. Merak etme, gecelerde yaptığın tesbihat ve tahmidata devam eyle."

(Mektubun bu kısmından sonra harflerin ebcedî ve cifrî adetlerini yapan bir tahlil vardır. Buraya yazılmasına ihtiyaç görülmedi)

İkinci Emare: Bu ayetin manası tam tamına hakkımda me'mulümün çok fevkinde aynen müşahede ettim...

Üçüncü Emarenin beyanına şimdilik lüzum olmadığından yazdırılmadı.

SAİD-İ NURSİ (263)

270

(262)Beşinci nefy, Isparta'ya beşinci defa olarak gitmek değildir. Belki sürgünlük seferleri muraddır ki; Birincisi Van'dan Burdur'a, ikincisi Burdur'dan Isparta'ya, Üçüncüsü Isparta'dan Barla'ya, dördüncüsü Isparta'dan Kastamonuya ve beşincisi de Kastamonu'dan tekrar Isparta hapisanesine olan nefy adetleri muraddır. A.B.

(263) Osmanlıca Kastamonu-2 S: 506

271

1199

ONUNCU BÖLÜM

DENİZLİ HAPİS HAYATI FASLI

(20 Eylül 1943 - 15 Haziran 1944)

272

1200

273

1201

DENİZLİ HAPİS HAYATI FASLI

Denizli hapis hadisesi hakkında; az yukarda bir nebze tafsilât arz olunduğu vechile, Denizli ili Çivril kazasının Homa nahiyesinde 28,29 Ağustos 1943(1) günlerinde, Atıf Egemen isimindeki bir Nur talebesinin ve bir iki arkadaşının, üstünde aramalarda el yazma tek bir nüsha "Beşinci Şua" risalesi bulunmasıyla başlamıştı. Türkiyede sanki umumî, büyük bir siyasî ve dini hareket varmışcasına, Ankara hükûmeti yurt çapında, Risale-i Nurla alâkadâr olan herkesi toplattırma emrini verdi. Bir çok vesikalardan anlaşıldığına göre; -Eskişehir hadisesinde olduğu gibi- beş on vilâyetten yüz küsûr masum insan tevkif altına alındı(2) Fakat bu insanların yarısı kadar bir kısmı az zaman içinde takipsizlikle serbest bırakıldı. Taht-ı tevkife alınan ve bilâhare hepsi Denizli hapsine toplattırılan altmış dokuz insan(*) bu defa Eskişehir hadisesinde olduğu gibi, ekseriyetle rastgele ma'sum köylü ve reçberlerden müteşekkil değildi. Belki tevkif altına alınan bu zatların, ekseriyet itibarıyla daha çok belli başlı Nur talebelerinin seçkin kimselerindendi. Bunlar Kastamonu, Ankara, İstanbul, Isparta, Denizli ve Antalya'dan toplattırılmıştı. Bu insanların bir çoğu evvelâ kendi memleketlerinin hapisanelerinde, kimisi üç ay, kimisi bir ay beklettirildikten sonra, hepsi Denizli hapisanesine naklettirilmişlerdi.

Eskişehir hadisesi maznun ve mazlumlari gibi, bunlari da tamamini kesin olarak isim ve künyelerini bilmemekteyiz. Ancak adetlerini ve sadece isimlerinin listesini bilebiliyoruz. Çünkü Denizli hadisesi dosyasini da maalesef elde edemedik. Temyiz mahkemesi ilâm kararında maznunlari isim listesi varsada, adres ve künyelerini bulunmamaktadır. İlerde ayrıca izahı gelecektir.

Liste Aynen Şöyledir:

1- Mirzaoğlu Said-i Nursi

2- Ahmetoğlu Emin Uzun

3- Mehmetoğlu Hüsrev Altınbaşak

(1) İzmir'den Atif Ağabeyden, 6 Nisan 1987'de aldığım bir mektubunda bu kesin tarihi vermişlerdir. A.B.

(2) Osmanlıca Şualar S: 289

(*)Listede 58 kişi görünmekte, fakat bizdeki hususi Denizli dosyasında 69 olarak geçmektedir.

274

1202

4- Mehmetoğlu Nuri Benli

5- İbrahimoğlu Osman Yıldırımkaaya

6- Veli oğlu Mehmet Tefik Göksu

7- Hüsnoğlu Tahirî Mutlu

8- Mehmetoğlu Atif Egemen

9- Mehmetoğlu Halil İbrahim Çulluoğlu

10- Süleymanoğlu Sabri Arseven

11- Mehmetoğlu Ahmet Fevzi Kul

12- Mustafaoğlu Ahmet Akçay

13- Hasanoğlu Sami Tüzün

14- Hüseyin Hüsnoğlu Re'fat Barutçu

15- Hasanoğlu Mustafa Ertürk

16- Mehmetoğlu Ahmet Nazif Çelebi

17- Ahmet Nafiz Çelebioğlu Salahaddin Çelebi

18- İzzetoğlu Mehmet Fevzi Pamukçu

19- Ahmetoğlu Hilmi Sürme

- 20- Maksudoğlu Emin ayır
- 21- Haliloğlu Halil Boz
- 22- Osmanoğlu Muhyiddin Yener
- 23- İsmailoğlu Rüşdü akın
- 24- Ahmetoğlu Ali Büyükgöl
- 25- Ahmetoğlu Mehmet Soylu
- 26- Mehmetoğlu Ahmet Soylu
- 27- Mustafaoğlu Emin Uzundemir
- 28- İbrahimioğlu Mehmet İnce
- 29- Ahmetoğlu Mehmet Ertunç
- 30- Hüseyinoğlu Mehmet Ali akıcı
- 31- Hasanoğlu Mehmet Güler
- 32- Mahmutoğlu Ahmet Savaş
- 33- Mehmetoğlu Mehmet Boyracı
- 34- Hasanoğlu Kadir Suyun
- 35- Ramazanoğlu Hasan iek
- 36- Abdurrahmanoğlu Hasan Türk
- 37- Ömeroğlu Sadık Gündoğdu
- 38- Osmanoğlu Mehmet Öğütçü
- 39- Yusufioğlu Mustafa Hemdem
- 40- İsmail Hakkioğlu Mehmet Hakkı Yavuz
- 41- Zeyneloğlu Mehmet Nuri Acar
- 42- Alioğlu Osman Türkyılmaz
- 43- İsmailioğlu Halil Enercan
- 275
- 1203
- 44- Sadıkoğlu Hüseyin Kuru

- 45- Mehmetoğlu İbrahim Fakazlı
46- Hakkioğlu Ömer Lütü Gedik
47- Hasanoğlu Ahmet Köroğlu
48- Ahmetoğlu İzzet Turgut
49- Mustafaoğlu Ziya Dilek
50- Mehmet Eminoğlu Mehmet Tefik Kayaercan
51- Mehmet Alioğlu Sadık Demirelli
52- Mehmetoğlu Ahmet Esen
53- Hüsnüoğlu Salih Subhi Selçuk
54- Şevkioğlu Cevdet Yazıcı
55- Osmanoğlu Mustafa Yılmaz
56- Osmanoğlu Salih Yıldız
57- Hüseyin oğlu Ahmet Şirin
58- Süleyman oğlu Mustafa Karapınar

Bu mazlumların ekserisi evvelâ İsparta ceza evinde toplattırılmıştı. Günlerce sıkı isticvab ve sorgulamalardan sonra; İsparta C.Savcısı iddianamesini hazırladı. Hazret-i Üstad tüm mazlumlar adına savcı ve mahkemeye bir kaç parça yazılı müdafaalar sundu. Daha sonraları Adalet Bakanlığı emriyle; Hadisenin ilk zuhûr mahalli olan Denizli vilâyetine bütün maznunların toplattırılması ve dosyaların birleştirilmesi isteğiyle, İsparta'dan ve başka yerlerden kafiler halinde bu maznunlar Denizli hapisanesine sevk edilmiştir.

KISA BİR FEZLEKE

Denizli Hapishanesinde toplattırılan bu günahsız mazlumların yeniden istintakları, sorgulamaları yapıldı. Nihayet savcılık, hadise dosyasını ve elde edilen umum Risale ve mektupları alelacele mahallî bir ehl-i vukufa, tetkik ettirmek üzere 8.11.1943 tarihinde tevdi' etti.

Bu birinci ehl-i vukuf, iki lise mualliminden müteşekkildi. Birisi tarih, birisi de edebiyat muallimi idi. İşte bu cahil ehl-i vukuf, savcıyla aralarında gizli anlaşma gereğince, gayet acele, çok zâlimane ve son derece sathi.. Ve gizli bazı talimatlar doğrultusunda, kendilerini dünya durdukça ilim muvacehesinde ebediyen mahçup edecek bir rapor hazırladı. Ve Denizli C. Savcılığına gönderdi.

Üstad Hazretleri bu çok câhilane ve garazkârane rapora, mahkeme nezdinde şiddetle i'tiraz etti... Ve "Bu vukufsuz ehl-i vukuf, Risale-i Nuru anlıyamaz. Nurları yüksek bir ilim hey'etine, icab ederse beynel milel bir ehl-i vukuf ki

1204 şilere tetkik ettiriniz!.." diye mahkemeden talep etti. Mahkeme Üstad'ın bu yerinde ve haklı ve ispatlı talebini kabul etti... Ve hadise, dosyasıyla birlikte tüm kitaplar ve mektuplar yeniden bir Âlim bilir kişiye tetkik ettirilmek üzere Ankara Ağır ceza mahkemesi kanalıyla tetkiki için 9. 3. 1944 tarihinde Ankara'ya yollandı.

Ankara 1.Ağır ceza reisi Emin Böke'nin riyaseti altında yüksek bir ilim hey'eti, ehl-i vukuf olarak tayin ettirildi.(4) Bu, bir derece ilme vekif ikinci ehl-i vukuf, dosyayı ve bütün risale ve mektuplarını gayet titizlik içerisinde inceden inceye tetkik etmeye başladı... Ve 22 Nisan 1944 tarihinde bitirerek, mütalâasıyla birlikte dosyayı ait olduğu makama teslim etti. Bir kaç gün içinde Denizli Ağır ceza mahkemesine gelen bu ikinci ehl-i vukuf raporuna, Üstad Hazretleri % 90 memnun oldu ve kabul etti. Fakat cüz'î bir kaç sehivlere karşı tashih mahiyetinde mahkeme nezdinde cevablar da verdi.

Nihayet 31 Mayıs 1944 çarşamba günü, Denizli mahkemesi, dava ile ilgilenen müdde-i umumisi de son mütalâasını beyan etti. Aynı günde Hazret-i Üstad, savcının tecziye talebine karşı çok kısa ve sözlü bir cevap verdi. Yazılı olarak da ikinci ehl-i vukuf raporunun bazı sehivli noktalarına cevap vermişti.

Bilâhare Üstad, savcının tecziye talebine dair olan mütalâasına genişçe i'tiraz ve ilmi cevaplar verdikten sonra, Denizli Ağır ceza mahkemesi 15 Haziran 1944'de karara vardı ve Berat!.. Beraatle beraber bütün kitapların sahiplerine iadesi... Aynı günde başta Üstad olmak üzere bütün mazlum maznunlar tahliye edildiler.

Fakat Savcı tecziye iddiasında ısrar ederek, müddeti içerisinde mahkemenin kararını temyiz etti. Dosya, Ankara temyiz birinci dairesine tevdi' edildi. Temyiz mahkemesi dosyayı kısa zamanda inceledi ve karara vardı. 30.12.1944 tarihinde, Denizli Ağır Ceza Mahkemesinin kararını âdil bularak oy birliğiyle tasdik etti.

HAZİN BİR DRAM

Denizli hapsinde kimisi on ay, kimisi dokuz ay ve bazıları daha az olarak hapis bekledikten sonra mahkemenin beraet kararıyla tahliye olup çıkan mazlumlar; bir kaç gün içerisinde herkes kendi memleketine ve evlerine

277

dağılıp gittiler. Ama bir yere gidemiyen ve belli bir yeri ve meskeni olmıyan birisi vardı.O da Hazret-i Üstad Bediüzzaman Said-i Nursi idi. Evet

(4)Denizli Dosyası-1, S: 73

278

1205

Üstad Hazretleri, mahkemenin şu beraet kararına rağmen, yine de serbet değildi. Ankara Hükümeti Bakanlar kurulunun vereceği karar ve tayin edeceği yere gidebilecekti ancak(5) ...

Ankara'dan gelecek emir ve karar için Üstad Denizli vilâyetinde 47 gün bekletildi. Nihayet mahkeme kararı ve hukuk ve kanun diye bir şey tanımayan; kanunu da hukuku da, hükmü de ancak kendi zatlari ve keyfleri olan adamlarin keyfi ve zulümlu emri Ankara'dan geldi; Bediüzzaman Saidi Nursi Afyon Karahisar'ın Emirdağı' kazasında mecburî iskâna tabi' tutulacaktı.Tâbiki emir hemen yerine getirildi. Biraz

da göstermelik olarak bir miktar harcırah da gönderilmişti. Ağustos ayı başında yine muhafızlar nezaretinde Üstad Hazretleri Denizli'den Emirdağ'a gönderildi.

Hazret-i Üstad, mahkemenin iade kararını verdiği kitaplarının geri alınması için temyiz kararını bekledi. Bu arada kitap sahipleri olan bütün nur talebeleri de, kitaplarının Üstad Bediüzzaman Hairetlerine verilmesi için vekâletnameler gönderdiler. Nihayet temyiz mahkemesi de, mahkemenin kararını onaylayınca bir müddet yine bekledikten sonra, Üstad Denizli Barosu Avukatlarından Ziya Sönmez'e, umum kitap ve eşyalarını mahkemeden teslim alması için Emirdağ Noterliğinden 22.3.1945 tarihinde bir umumi vekâletnâme çıkararak Avukat Ziya'ya gönderdi.

Avukat Ziya Sönmez de iki üç ay sonra, yani 29.6.1945 tarihinde mahkeme emanet memurluğunda bulunan kitapların kendisine teslimi hususunda Ağır Ceza Mahkemesi başkanlığından müzekkere çıkarttı ve bütün kitap ve saire eşyayı teslim alarak Üstad'a göndermek üzere, Denizli'li tüccar Hafız Mustafa'ya teslim etti.

VE GENİŞ TAFSİLAT

Denizli hapis hadisesinin bir genel haritasını üstteki fezleke ile çizdikten sonra, geniş tafsilatına ve hadiselerin belge ve vesikalarına geçmek istiyoruz.

Evet üstteki fezleke beyan edildiği üzere, 1943 yılının temmuz sonu veya ağustos başında, Denizli vilâyetinin Çivril kazasının Homa nahiyesinde ve köylerinde, Nur risalelerinin hakikatlarını neşretme meşgul Atıf Egemen isminde faal bir Nur talebesi, nurlu ve hakikatlı hizmetlerini engellemek; Daha doğrusu bir plân neticesinde, oynanan bir oyunla kaza merkezinin müftü ve vaiziyle el birliği ederek evvelâ cami'lerde vaızlarla Risale-i Nur, Hatta Üstad Hazretlerinin şahsı ve Nur talebesi Atıf Egemen aleyhin

279

(5) Bu ifadelerimiz kader cihetindeki hikmetler ve faydalar noktasında değil, insanların acib zulümlerinin ve katmerli keyfî kanunlarının tablolarını göstermeye bakar.

280

1206 de, bir sene önce İstanbul'daki ihtiyar Şeyhin taklidini yaparak konuşmalar yaptırdılar. Bu yol bir netice vermeyince, bu defa rejime dayanarak hükûmetin nazar-ı dikkatini çekmeye çalıştılar. Neticede emniyet ve jandarma Homa ve civarında aramalar yaptı. Bir kaç el yazma Nur risaleleriyle birlikte, bir de bir nüsha el yazma "Beşinci Şua' " risalesini buldular. Bunun üzerine Atıf Egemen ile bir kaç arkadaşını Çivril'de tevkif ettirdiler. Aynı tarihten bir sene kadar önce Isparta adliyesinin Beşinci Şua' risalesi dahil bütün bu kitapların aynısı hakkında vermiş olduğu beraat kararına rağmen, bu masumlar tevkif edilmekle birlikte, Denizli Valisi hadiseyi çok büyüterek; Ankara, Isparta, İstanbul, Kastamonu Muğla ve Aydın valilerine de şifrelerle bildirdi. Ankara hükûmeti başta Reis-i cumhur İnönü Ve başbakan Şükrü Saraçoğlu ve Milli Eğitim Bakanı Hasan Ali Yücel üçlüsü ayaklanarak hadisenin genişçe aranma ve taranmasına gizli emirler verdiler.

Kastamonu emniyeti de gelen şifre üzerine 14.8.1943 günü Üstad'ın evini aradı. Fakat bir şey bulamadı. Yani aradıkları Beşinci Şua' risalesi ele geçmemişti. Başka kitaplar mevcuddu, bir ikisini teftiş etmek üzere alıp götürmüşlerdi. Mesele zahiren kapanmış gibi oldu. Tam bu sırada; İki üç ay önce Tahiri Mutlu

Ağabeyin İstanbul'da tab'a verdiği Yedinci Şu'a eseri tab'edilmiş ve Tâhiri Ağabeyin adresine sandıkla yollanmıştı. Hadisenin yaygaralarla gazetelerde neşredilmesi üzerine, matbaa sahibi Aziz Bozkurt durumu emniyete bildirdi. (6) Isparta Emniyeti de gelen bu ihbar üzerine daha çok harekete geçti. Isparta ve civarı köyleri didik didik tarandı. Bir çok Nur risaleleri sahiblerinden alındı. İşin garib tarafı da İstanbul'da Tahiri Mutlu Ağabeyin eliyle tab' edilen iman ve tevhid risalesi olan Ayet-el Kübra risalesi, Beşinci Şua' risalesi zannedilmeydi. Hatta Denizli ilk ehl-i vukufuna dosyalar gidinceye kadar bu yeni tab' edilen eserin, hâlâ Beşinci Şua' olarak bilinmesiydi.

Isparta'da da bir çok insan tevkif edildi. Isparta savcısı daha çok gayretkeşlik içine girerek, meselenin üzerinde çok fazla durdu. Etraf vilâyet ve kazalardan bir çok insan da Isparta'ya celbedildi. Hatta ilk başta Muğla ve Denizli'den de mevkuf olan maznunlar Isparta'ya getirildi. İfadeler, sorgulamalar çok genişletilerek, derinleştirilerek sürdürüldü.

(6) Rivayeti bizzat Tahiri Mutlu Ağabeyden şöyle dinledim: "Ayet-el Kübrayı İstanbul'da, daha önceleri tanıştığımız matbaacı Aziz Bozkurt'la anlaşarak teslim ettim. Ücretinin tamamını da verdim. Adresimi bırakarak ayrıldım. Bir müddet sonra Denizli hadisesi dolayısıyla bizi Isparta hapsine

281

doldurdular. Biz hapiste iken Aziz Bozkurt, baskısı tamamlanan Ayet-el Kübraları sandıklı yarak adresime yollamış ve tahmin ediyorum; evhamından, arkasından da emniyete ihbar etmişti. Çünkü Ayet-el Kübra sandıkları bizim Atabeye gelir gelmez, emniyet kuvvetleri henüz trende iken bulup almışlardı. A.B.

282

1207

Bu arada Isparta savcısı Kastamonu Savcısından, Bediüzzaman'ın da tevkif edilerek Isparta'ya gönderilmesini talep etti. Bunun üzerine Kastamonu zabıtası ve savcısı yeniden harekete geçti. Aniden Üstad'ın evi ikinci kez basıldı. Bundan bir gün önce de, Üstad'a çok müthiş bir zehir verilmişti. Zehir hastalığı içinde yapılan bu ikinci baskın tarihi 18.9.1943'de idi.

Üstadın menzili savcı muavini nezaretinde taharri komiserleri eliyle didik didik aranmıştı. Fakat çok şiddetle aradıkları şey, yani Beşinci Şua' yine bulunmamıştı. Yukarıda kayıtlı Üstad'ın ifadelerinde tafsili geçtiği üzere, bu tarihten üç gün sonra, yani 20.9.1943 günü(7) " Yeniden ve daha şiddetli bir surette menzili aranmıştı Fakat yine aradıkları şeyi bulamamışlardı. Üstad'ın bu mevzuyu anlatan ifadelerinden anlaşılabilir ki; Bu tarihten bir iki gün sonra tekrar baskın ve yine arama olmuş, bu defa kömür ve odun yığınları altında saklanmış olan Yirmidördüncü Lem'a ve Sikke-i Gaybiyenin bazı parçaları bulunmuş ve alınmıştı. Bu defa Üstad Hazretleri o hastalıklı haliyle getirilip tevkif edilmişti. Bu hesaba göre bu iş o senenin Ramazan ayının dördüncü gününde olmuştu.

ÜSTAD KASTAMONU'DAN ISPARTA'YA GÖTÜRÜLÜYOR

Üstad Bediüzzaman'ın Kastamonu'dan Isparta'ya nakl hadisesi hangi günde olduğu yani hangi tarihte yola çıkarıldığı kesin olarak belli değildir. Ancak o günü, Hazret-i Üstad'ın bindirildiği otobüste, memuriyetine gitmek üzere yolculuk yapan İnebolu'lu Ziya Dilek'in anlattığına göre: o günün akşamında Hazret-i Üstad yolculara nasihat ederken; "Bu gece ağleb-i ihtimal ile Kadir gecesi'dir"(8) şeklinde ifadesi vardır. O ise, Kadir gecesinin ağleb ihtimali Ramazan-i şerifin aşr-i aherinin tek gecelerinde olması ve bu

ifadenin karinesiyle büyük ihtimal ile Ramazanın yirmi dördüncü günü olduğu anlaşılır. Çünkü hem tek gecelerde olan kadir gecesi olması, hem ekseriya İslam alemi bizden bir gece önce Kadir gecesini yapması ihtimali ile de Ramazan-ı şerifin yirmibeşinci gününün yirmi altıya bağlayan gecesinde olduğuna ihtimal verilebilir. Buna göre Hazret-i Üstad'ın Kastamonu'dan alındığı gün 11 veya 12 Ekim 1943 olup 20 Eylül'den 11 Ekim'e kadar Kastamonu'da bırakıldığı anlaşılır.

(7) Osmanlıca Kastamonu -2 S: 334 .

(8) Bilinmiyen Taraflarıyla Said-i Nursi 2.Baskı 308

283

1208

BU YOLCULUĞUN İKİ ŞÂHİDİ

Şahitlerden birincisi: Üstte bahsi geçen İnebolu'lu Ziya Dilektir. Hadiseyi şöyle anlatır:

"İlgaz ilçesine vazifeli olduğum memuriyetime gidiyordum. İnebolu'dan Kastamonu'ya geldim. İlgaz'a giden otobüs'e bindim. Kastamonu'nun olukbaşı karakolu yanında polis ve jandarmalar otobüsü durdurarak en arka kısmında önceden ayırmış oldukları yere Bediüzzaman Hoca Efendi'yi yerleştirdiler. Otobüs hareket edince, yetmiş yaşındaki ihtiyar ve hasta olan Hoca Efendi otobüsün arka koltuklarındaki sarsıntıdan rahatsızlandı ve "Beni madem siyasî mücrim kabul ediyorlar. Hususî bir taksi ile gönderilmem lâzımdır." deyince; Yanımdaki ikinci numaralı koltukta oturan bir asker hemen yerinden fırlayarak, "Ben buradan kalkıyorum, Hocam siz buyurun" dedi. Böylece askerle hocanın yerini değiştirdiler.

Ben çok korkuyorum, hoca efendiye sahip çıkamıyordum. Askerle yer değişmesiyle tam gelip yanımda oturan Hoca Efendi, ismimi sordu. "Ziya Dilek" deyince, "Sen bizim Ziya'mısın, Kastamonulular namına beni yolcu etmeye mi geldin?" dedi.

Sonra, kendisini muhafız olarak götürmekle görevli, arkalarda oturan Polis Safvet'e hitaben: "Safvet, evime baskın yaptığınız zaman, ben Kur'an-ı Kerimden nereyi okuyordum?" dedi. Ve bir kâğıt isteyerek bana ayeti yazdırdı. "Ben bu ayeti okumuyor mu idim?(9)" diye yazdırdı ve şu ayeti 10

meali -i Şerifi "sabreyle, başına gelen kazayı Rabbanîye teslim ol! Sen inayet gözü altındasın. Merak etme, gecelerde tesbih ve tahmidata devam eyle!"

Sonra bana hitaben: "Ziya, arkadaşlarına müjde ver, Merak etmesinler. Mahkûm olmayacağız... ya mütareke veya müsalâha edeceklerdir." dedi.

Benimle, tevkif edilmiş arkadaşlara selâm ve müjde haberini gönderiyordu. Halbuki ben memuriyetime gidiyordum. O tarafa bir yolculuğum yoktu. Herhangi bir tevkifim de mevzu' değildi."

OTOBÜSTEKİ YOLCULARA NASİHATI

"Sonra bir ara, bana dedi ki: "Şoför Efendiye söylerseniz, acaba makineyi durdurur mu? dinde icbar yoktur. Arabadakilere bir nasihatim var" deyince,

284

(9) Anlaşılan Hazret-i Üstad, hadisenin başladığı günlerde ve taharriler esnasında bir hücum ve taarruzu hissetmiş olacak ki, zihnen ve kalben hep bu ayet-i kerime ile meşgul imiş. A.B.

(10) Tur Suresi, Ayet 48

285

1209 şöför arabayı durdurdu. Hoca Efendi hemen konuşmaya başladı: "Bu gece ağleb-i ihtimal, leyle-i kadirdir. (11) Diğer günlerde Kur'an okunursa, harf başına on sevab, Ramazanda okunursa, bin sevab, leyle-i Kadirde okunursa, otuzbin sevab verilir.

Size, şimdi "Şu işi yaparsanız beş sarı lira var."denilse onu kazanmak için o işi yapar mısınız?"

Yolcular: "Evet yaparız ve isteriz" diye cevap verince, Hoca Efendi, konuşmasına devamla: "Bu fanî hayatta beş sarı lira kazanmak için bütün gücünüzü ve enerjinizi sarfedersiniz. Sonsuz ebedî bir hayat için dağarcığınıza azık hazırlamak istemez misiniz?"

Yolcular: "Evet isteriz" deyince, Bediüzzaman:

"Öyle ise, şimdi her Müslüman üç ihlâs, bir fatiha, bir ayetel kürsî okursa, ebedi hayatı için dağarcığına azık hazırlamış olur" dedi.

Şöför Rizeli Lütfi ve diğer yolcular, "Allah razı olsun Hocam sizden" dediler.

Az sonra iftar vakti geldi, Ilgaz'ın meşhur çamlığındaki su başında otobüs iftar molası verdi. Orada hoca efendiye Belediye tarafından verilen azık ile benimkini değiştirdik ve öylece iftar yaptık. Akşam namazını da beraber kıldık. Ilgaz'da Hoca Efendi'den ayrıldım ve işime gittim. Fakat bir kaç gün sonra beni de tevkif ederek İnebolu'ya oradan da Denizli'ye sevk ettiler. Ben Denizli'ye gittimde Henüz Hoca Efendi'yi oraya getirmemişlerdi. Hapishanedeki arkadaşlar merakla "Üstad Hazretlerini gördünüz mü?" diye sorunca. Ilgaz yolunda araba içinde yazdırdığı ayet hatırıma geldi. Onu çıkarıp arkadaşlara okudum. Yolda cereyan eden hadiseleri de anlattım. Onlar da teselli bulup çok memnun oldular(12)

Üstad Kastamonu'dan alındığı gün, İnebolu'lu Selâhaddin Çelebi'nin Kastamonulu'lardan duymuş olduğu bir rivayet de şöyledir:

"Üstad Kastamon'unun olukbaşı Karakolundan ayrılırken, oradaki po

(11) Hazret-i Üstad'ın Kastamonu'dan ne zaman alındığı hakkında tek me'hazımız şu kavli-âhad sayılan tek râvili rivayet yoludur. Bu rivayet kavli-âhad olmakla birlikte, onu cerh eden ikinci bir rivayet yolu da yoktur. Tüm rivayetler, bu hadise 1943 yılı Ramazan ayı içinde olduğu

286

cihetindedir. Biz de Ustad'ın bu yolculuk tarihini mezkur rivayete bina ederek tarih sıralamalarını ona göre tanzim ettik. Bunun yanında, az ileride nakledeceğimiz Selâhaddin Çelebi'nin hatırasında da "Üstad'ın Ankara'ya getirildiği günler, Ramazan sonu" diye kaydedilmektedir. A.B.

(12) Bilinmeyen Taraflarıyla Said-i Nursi 2. Baskı S: 308

287

1210

lislere şöyle demiştir: " O Mithat'a(13) söyleyin, benim eski ve yeni yazı ile yazılı müdafaalarımı peşimden göndersin" diyerek otobüse binmiştir(14)'

İkinci Şahid: İsmail Tunçdoğan

Aslen Elaziz Harput'lu bir aileden olup, Karadeniz Ereğlisinde 1903 yılında dünyaya gelen bu zat, Kastamonu'da jandarma Astsubay olarak vazife yaparken, Bediüzzaman'ı Kastamonu'dan Isparta'ya kadar muhafız olarak götürmüştür. Bu yolculuk ile ilgili hatıralarını şöyle anlatmıştır:

"Maltepe küçük zabıt mektebini 1933'de bitirip mezun olduktan sonra çeşitli yerlerde, bu arada Mersin'de de vazife yaptıktan sonra, Kastamonu'ya merkez Karakol Kumandanı olarak tayin edilmişim.

Mithat Altıok burada Vali idi. Ben kendisini daha önceleri Düzce'de Hükûmet tabibi iken de tanıyordum. Bir gün Vali bey beni çağırdı: "Burada Bediüzzaman isminde bir hoca var. Bu zatı incitmeden alıp Isparta'ya götüreceksin!" dedi. Sabahleyin, yanında Safvet isimli bir sivil polis me'muriyle otobüse geldiler. Hoca Safvet'ten rahatsız oluyordu. Daha önceleri de, bu adam kendisini ta'ciz etmişti.

Çankırı üzerinden Ankara'ya gidiyorduk. Bir yerde Namaz için mola verdik. Safvet'in gelmesini istemiyordu. Hatta "Bu bizimle gelirse, ben gitmem"dedi (15)" (Hatıranın diğer bölümünü az ilerde kaydedeceğiz)

BEDİÜZZAMAN VE ANKARA VALİSİ NEVZAT TANDOĞAN

Hazret-i Üstad, Kastamonu'dan Isparta'ya götürülmek üzere, Çankırı üzerinden karayoluyla Ankara'ya getirildi. Bu yolculuk herhalde o zamanın şartlarına göre, Kastamonu'dan ayrıldığı günün gecesinde Ankara'ya ulaşmış değildir. Bir ihtimal ile geceyi Çankırı'da geçirdikten sonra, sabahleyin yollarına devam etmişlerdir. Buna göre herhalde 13 Ekim 1943 günü Ankaraya varmış olabilirler.

Ankara'ya vardıklarında, jandarma astsubayı İsmail Tunçdoğan'ın ifadesinde o günü Samanpazarı semtinde mütevazî bir otele indik" demektedir. M. Sungur ağabeyin Ankara'da bir polisten dinlemiş olduğu rivayette ise "Kastamonu otele" şeklindedir.

288

Ankara Hükûmeti ve Valisi Bediüzzaman'ı adım adım takip etmiş olacaktı ki; Üstad otele iner inmez Ankara Valisi Nevzat Tandoğan, Ustadı vilâyete çağırıştır. Hatta Selahaddin Çelebi'nin hatıratında otel, önceden ayarlanmış ve otel personeli ve hademeleri kıyafetine giren komiser ve po

(13)Mithat Altıok, o zamanki Kastamonu valisidir. A.B.

(14)Bilinmiyen taraflarıyla S. NURSI S: 306

(15)Son Şahitler-3 S: 101

289

1211

lisler oteli adeta işgal etmişlerdi.

İşte altıokçu kodamanlarından Nevzat Tandoğan, hazırlanan plân gereğince hem hususî kinini ve ilhad namına olan adavetinin gayzını, İslâm dini mümessili olan Hazret-i Bediüzzaman'ın şahsında, rejim ve hükûmet kuvvetine dayanarak icra etmek üzere; hiç bir ilgisi, hiç bir müdahale hakkı yokken ve mazlum olan Bediüzzaman resmi muhafızlar nezareti altında Isparta adliyesine götürülmekte iken; kendi polisleri vasıtasıyla onu vilâyete celbettirir.

Burada Bayram Yüksel Ağabeyin Üstad'dan duymuş olduğu bir rivayeti hemen nakledelim:

Bayram Yüksel Ağabeyin Üstad'dan duymuş olduğu bir rivayet: Üstadımız buyurmuşlardı ki: "Ben Kastamonu'dan Ankara'ya geldiğimde Vali Nevzat Tandoğan'la olan muamelemizden sonra, Isparta'ya gitmek üzere İstasyona götürüldük. Trene bindim. Başıma sarığımı takmıştım. Meğer Valinin tertibiyle beni sarıklı halde cürm-ü meşhud halinde yakalamak için polisler bekliyorlarmış. Ben trende iken bir pire başımı kaşıttı. Sarığımı çıkarıp bir yere indirmişken, o anda polisler baskın yaptı, beni başı açık görünce geri gittiler. Demek ki bir pire onların plânını berbat etti" Son Şahidler1 Mufassal Târihçe:

Vali Nevzat Tandoğan'la Üstad arasında geçen muameleye dönüyoruz: Vali Tandoğan, dinî an'aneleri, belki tüm esasatını mutlak inkârın verdiği bir cüretle; maddeten eli kolu bağlı, garip, misafir ve yolcu olan Bediüzzaman Hazretlerinin başına frenk serpuşunu koydurtmak ister. Altıokçu Valinin şu münasebetsiz, kanunsuz davranışıyla, din ve dinî akide ile alay etmek ve tahkir etmek hedefi apaçıktır. Çünkü dünyanın her tarafında kanun ve yasaların taalluk etmediği şâz ve nâdir insanlar mevcuttur. Kaldı ki, fiilen ve amelen mevcut bir kanunu kırmak ve bozmak ve reddetmek teşebbüsü vaki' olmadığı zamanda, hiç bir muahezeye tabi' tutulamaz. Az yukarlarda ileri sürdüğümüz husus ki; bu hadise ile, yani Denizli hadisesinin tertibiyle, başta Reis İsmet inönü ve Başbakan Şükrü Saraçoğlu ve bazı hükûmet erkânı alâkadardır diye olan iddiamız burada canlı olarak bariz şekilde ispatlanmış oluyor. Zira eğer normal bir zabıta vak'ası olarak hadise cereyan etmiş olsaydı, mesele Isparta savcısıyla, Kastamonu savcısı arasında bir münasebet tarzında cereyan ederdi.. Ve Bediüzzaman da muhafızları ile birlikte normal seyri ile Ankara'ya uğrar, hiç kimsenin haberi olmaz, sabahleyin yolculuğuna devam eder, giderdi. Ama görülüyor ki, hadise o tarzda değil, Bediüzzaman Kastamonu'dan çıktığı andan itibaren, Ankara'dan takip edilmiş ve otele (belli ve muayyen

290

ve ayarlanmış bir otele) iner inmez, Vali hemen polislerini göndermiş, Üstad'ı vilâyet konağına çağirtmiştir.

(16)Son Şahitler-1 Bayram Ağabey Hatıratı

291

1212

Evet Altıokçu Vali başka bir sevdada... Şapkayı Bediüzzaman'a giydirmek için yaptığı münasebetsiz, kanunsuz ve keyfice davranışından, onunla Üstad Bediüzzaman arasında şiddetli münakaşalar cereyan etmiştir. İlim ile, kanun ile, mantık ile Bediüzzaman'a karşı mağlub ve perişan düşen bu herif, bu defa makamına, rejime ve kuvvete dayanarak fiilî tevessüle geçmek ister. Bir polise veya odacıya yirmibeş kuruş vererek dışardan bir kasket aldırır ve Bediüzzaman'ın başındaki külâha işaret ederek "Onu çıkar, bunu giy!" diye zoraki teklifte bulunur.

Hazret-i Bediüzzaman ise, boynunu göstererek:" Bu külâh ancak bu kelle ile beraber çıkabilir (17)"der, reddeder.

Gözü dönmüş Vali, bu defa serpuşu eline alarak, bizzat kendi eliyle Bediüzzaman'ın başına geçirmek için ayağa kalkar ve Bediüzzaman'ın yanına gelir. Hadisenin burasında, az ilerde nakledeceğimiz Selahaddin Çelebi'nin rivayetinde zikredilecek durumdan başka, iki rivayet şekli daha vardır. Ankara ve Isparta'da isimlerini şu anda hatırlıyamadığım bazı Nur talebelerinden duyduğum kadarıyla iki rivayet şeklinden birisi şöyledir:

"Vali Nevzat Tandoğan kasketi eline alarak Üstad'ın yanına geldiğinde, kendi eliyle başının üstüne kor ve sorar: sen şimdi kâfir oldun mu? Bediüzzaman ise "Hayır!." der. Onu ben elimle ve kendi rıza ve ihtiyarım ile koymadığım için, ben değil, kâfir sen oldun." diye mukabele eder.

İkinci rivayet yolunda ise: Vali şapkayı Üstadın başına koymaz. Koymaya teşebbüs eder, lâkin ellerini kaldırdığında havada dona kalır, bir şey yapmaz, durur.

Hazret-i Üstad Bediüzzaman Vali Tandoğan'ın dine karşı istihzası ve şahsî kin ve iğbirarının bir tezâhürü olan bu bedbahtça davranışından çok rahatsız olur ve çok ta müteessir olur. O halette Valiye dönerek: "Hey bedbaht, ben sizin bin senelik ecdadınızı temsil ediyorum, Onların bir vârisiyim. Senin bu hareketin keyfi ve küfrîdir." dedikten sonra, şöyle beddua eder: "Başından bulasın!."

Bu hadise, 13 Ekim 1943'de cereyan ettiğine göre, bir iki sene sekiz ay yirmi altı gün sonra, yani 9 Temmuz 1946'da; İtikatsızlığın ve dinsizliğin kapkaranlık olan ümitsizliğinin halet-i ruhiyesi içerisinde bocalıyarak kendi eliyle kafasına tabancayı dayayıp intihar eden Vali Nevzat Tandoğan, (18) bir mucahid Veliyullahtan yediği ma'nevî darbe böylece yerini bulur ve hayatının feci' akibetinin intiharla noktalanmasıyla kendini gösterir.

292

(17)Emirdağ-2 S:19, Zübeyir Gündüzalp'tan.

(18)Elli Ünlü Vali S: 575

293

1213

Bilâhere Hazret-i Üstad Emirdağ kazasında bulunduğu sıralarda bu intihar hadisesini duyduğunda şöyle demiştir:

"... Hem Abdurrahman Selahaddin'in medar-ı merak mektubunu ve bana şapka için Ankara'da sıkıntı veren Vali Nevzat'ın intiharıyla, kendi tokadını ve cezası kendi eliyle verilmesini...(19)"

Yine aynı mevzuda; Üstadın hey'et-i vekileye ve Meclis başkanlığına yazdığı dilekçesinin haşiyesinde şöyle demiştir:

"Yalnız beş sene evvel Ankara Valisi Nevzat Bey, cebren kıyafetime ilişmek istedi. Hem muvaffak olamadı, hem kendi kendini intihar etmekle tokadını yedi...(20)"

Üstad'ın bu ifadesinde; Nevzat Tandoğan, kendisinin başına şapkayı cebren koymaya yeltendiği ve fakat başaramadığı, yani manevî bir manî ile karşılaştığı hükmü teyidedilmiş oluyor.

HADİSENİN İKİ ŞÂHİDİNİN İFADELERİ VE BİR HATIRA

BİRİNCİSİ: Selahaddin Çelebidir. 1942'de Kars gümrük memurluğunda iken,1943'de altı aylık bir kurs için Ankara'ya gelmiştir. Burada bulunduğu zamanlarda, cereyan eden Denizli hadisesinde onun da ismi listeye geçmiş ve kursta iken, bir gün üstü başı, evi ve eşyası aranmış ve bazı Nur risaleleri yanında bulunmuştur. Üstad hazretleri Kastamonu'dan Ankara'ya getirildiği günlerde nezaret ve isticvab altında bulunmakta olan Selahaddin Çelebi, şunları kaydeder:

"... Bir gün komiser Naci Bey; telâşla emniyete geldi. "Sürpriz!" diye bağırdı. "Bediüzzaman Hoca Efendi'yi Kastamonu'dan getirmişler. Geceyi Çankırıkapı'da bir otelde geçirmiş. Otelde müstahdem yerine polisler geçmiş, hizmetine de, garson kıyafetinde bir komiser vermişler. "dedi.

Biraz sonra beni birinci ş'u'be müdürünün odasına çağırdılar. İçeri girince, Üstad'ı oturuyor gördüm. Derhal elini öptüm. Çok harareti olan elini

294

bırakmadım. Şiddetli hasta ve yorgundu. Buna rağmen müdüre hitaben: "Bunlar bu vatanın fedakâr imanlı evlâdlarıdır. Bunlar emniyet ve asayişî ihlâl etmezler. Bilâkis muhafaza ederler." dedi. Üstad beni ve benim gibi gençleri kastediyordu. Sonra bana dönerek: "Korkmayınız!.." dedi.

Üstad'ı tekrar otele götürdüler. Ertesi sabah beni iki polis refakatinde götürürlerken, ileride kalabalık bir gurupla Üstad'ı vilâyete götürüyorlardı. Elli metre geriden biz de onları takib ediyorduk.

(19)Emirdağ-1 S:174

(20)Denizli dosyası 4. Fasikül s:41

295

1214

Daha sonra, alt kata inilirken, orada evraklar tanzim edildi.Üstadın yanında dört beş jandarma ve bir kaç polis vardı. Hükümet binasının çıkış kapısında duruyorlardı. Üstad'ın kıyafeti her zaman olduğu gibi, millî ve yerli kıyafetti. Sağ omuzunda mahfaza torbası içinde Kur'an-ı kerim, sol omuzunda rule yapılmış bir namaz seccadesi ve ona bağlı bir ibrik... Tarih kitaplarında görülen akıncı yiğitlerin muharip kıyafetini, İsmet İnönü devrinde Ankara'da canlandıran bir tablo gibi görünüyordu. Üst kattan bir kaç memur daha geldi. Polis ve jandarmalara, Denizli'ye (Yani evvela Isparta'ya) götürmeleri için bazı evraklar verdiler. Bu esnada Üstad yürüyüp giderken, ellerini kaldırarak: Selahaddin, korkma!.." diye bir kaç kez yüksek sesle bağırdı. Sonra hareket ettiler. Ben Üstad'ın yanına yaklaşmak istedimse de, bırakmadılar. Orada biriken halk da, aramızdaki on beş-yirmi metrelik mesafeyi doldurmuştu. Bu yüzden Üstad'ın da beni görmesi imkânsızdı.

Üstad'ı yetmiş yaşındaki hasta haliyle, o mübarek Ramazanın çok sıcak gününde istasyona kadar yaya olarak götürdüler...(21)"

Selahaddin Çelebi'nin "Bilinmiyen Taraflarıyla Said-i Nursi adlı kitaba geçen ifade şekli ise böyledir:

"Mübarek Ramazan ayının sonlarında, oruçlu ve sıcak bir gündü. Nevzat. Bey'in kapısı yanında idim. Me'murlar Bediüzzaman'ı getirdiler. Beraberce içeriye Valinin odasına girdiler. Sonra me'murlar çıktı, kapı kapandı. İçerden şiddetli sesler geliyordu . Bir ara zil çalındı kapıcı içeri girdi. Biraz sonra çıktı. Tam bu esnada Bediüzzaman hiddetle Vâli Tandoğana: "ben sizin ecdadınızı temsil ediyorum. Münzevi yaşıyorum. Kıyafet kanunu münzevilere tatbik edilmez. Ben dışarı çıkmıyorum, Beni icbarla siz çıkarıyorsunuz. Başından bul!" diyordu.

Bu esnada odacı, elinde yirmibeş kuruşluk âdi bezden yapılmış eski bir kasketle dışardan geldi. Valinin odasına girdi...(22) "

İKİNCİ ŞAHİDİMİZ: Üstadın Kastamonu'dan muhafızı olarak refakat eden jandarma Astsubayı İsmail Tunçdoğandır. Hadisenin bu kısmı için şöyle diyor:

" Ankara ya geldiğimizde Saman pazarında bir otele indik. İki yataklı bir oda bulduk. Hoca "ben ibadet ederim, yalnız kalmak istiyorum." dedi. Az

296

sonra bir komiser geldi. Hocayla görüşmek istedi. Komiser: "Vali seni istiyor, kalk gidelim" diye biraz kabaca hareket etti. Hoca: "Gitmem. ben ona dargınım" deyince, komiser Hoca'ya karşı biraz daha saygısızca hareket etti.

(21) Son Şahitler-1 İlk Baskı S:135

(22) Bilinmeyen Taraflarıyla Said-i Nursi 2. Bsskı S: 309

297

1215

Daha sonra başka bir komiser geldi. Karadenizli olan bu zat, Hoca'ya hürmet etti, elini öptü. Valiye gitmesini söyledi. Yine Hoca: "Ben ona dargınım, sen ona selâm söyle. Ben gelemiyeceğim " dedi.

Ben "Hocam gidelim, neden dargınsınız efendim" diye sordum. "Senin aklın ermez" diye cevap verdi. Ben "Hocam burada Reis-i cumhur, Başvekil... onlardan sonra da vali Nevzat Tandoğan gelir. Gidelim" dedim.

Hoca efendi bu teklifimi kabul etti. Bir fayton tutarak vilâyete gittik. Hoca Vali ile eskiden Milis teşkilâtı zamanında tanıştıklarını söyledi. Vilâyette Vali ile görüştükten sonra, elinde bir kasket ile dışarıya çıktı. Vali kendisini yolcu etti ve arabasıyla tekrar otele döndük.

Vali Hoca Efendi'ye "Merak etme, İstasyona emir verdim. Kompartımanda sana yer hazırlattım." dedi...(23)"

Birinci şahidimizin her iki ifadesiyle, ikinci şahidimizin ifadeleri arasında bir kaç muğayeret vardır. Fakat birinci şahit Selahaddin Çelebi hadisenin içinde ve bu işe daha yakın olduğu için, onun ifadesindeki kronolojik sıralama daha sahih olsa gerektir. Amma her ikisi de Üstad'ın valiliğe çağrılmasında ve Valinin yanından çıkarken elinde bir kasketin bulunmasında müttetikler. diğer muhalefetler ise, önemi olmıyan bazı şeylerdir.

(23) Son Şahitler-3 S:102

298

1216

HATIRA

Kastamonulu Fevzî Ertemden gelen bir rivayet:

“ Denizli hadisesinde babamıda Ciğnebolu da öğretmenlik yapmakta iken) içeri almışlardı. Bu duruma annem çok üzüldü ve hastalandı. Annem birgün dua ederken, kendi kendine şöyle demiş: “Eğer Bediüzzaman gerçekten veli ise, kocamı salıverirdir.”

O günlerde bir isim benzerliğinden babamı hapishaneden salıverirler. Bir ay sonra babamı tekrar isterlensede, Denizli Mahkemesinden beraat kararı çıkmış olduğundan bir daha götürmediler.”

(Son Şahitler-5, Sh.147)

ANKARA'DAN ISPARTA'YA

Yukarıdaki iki şahidin ifadelerinde ve birinci şahidin her iki ifadesinde görülen mugayeret göz önüne alınırsa; Salahaddin'in rivayetine göre: Vilayet konağında Nevzat Tandoğan'ın kanunsuz, keyfî muamelesini müteakip, Üstad doğruca yaya olarak tren istasyonuna götürülmüş... Fakat ikinci şahidin ifadesi ise, Vali kendi arabasıyla Üstad'ı otele göndermiştir. Amma iki şahidden birisinin ifadesinde aynı günde, yani 14.10.1943 günü Üstad Ankara'dan ayrılıyor. Buna göre Ankara'dan Isparta'ya kadar o zamanki tren yolculuğu herhalde bir gece, bir gün sürmüş olacak. Ertesi günü, yani 15.10.1943 günü Üstad Isparta'ya varmış oluyordu. Üstad'ın muhafızları onu doğruca hapishaneye götürüp teslim etmişlerdi.

299

1217

Bu kısma ait jandarma Astsubayı İsmail Tunçdoğan'ın hatıratının son kısmını da dinliyoruz. “Vali Nevzat Tandoğan'la görüştüktan sonra otele döndüğümüzde, Osman isimli bir talebesi kendisini bekliyordu. Üstad ondan biraz yoğurt istedi. Akşamleyin beraberce iftar ettik. Hoca akşam namazını kıldı. Daha sonra otele imam oldu, beraberce teravih namazı kıldık. O gece otele yattık. Sabahleyin bir faytonla istasyona geldik. Polisler bineceğimiz yeri gösterdiler.

Tren yolculuğu esnasında kendisini Isparta'dan tanıyan bir zat, Üstad'ın ziyaretine geldi.(24) Isparta'ya indiğimizde mahşeri bir kalabalık Hoca Efendi'yi karşılamaya gelmişti. Kendisini bir araba ile hapishaneye götürdük.

Yollarda araba paralarını yirmibeş kuruş, elli kuruş gibi-hep ben veriyordum. Ben Isparta adliyesinde iken bir gardiyan geldi, "Hoca seni istiyor" dedi. Ben de “buradan para almak için bekliyorum, alınca gelirim.” dedim.

Daha sonra bir başka gardiyan geldi, "Acele Hoca seni istiyor" dedi. Ben hemen hapishaneye gittim. Tabancamı baş gardiyana teslim ettim. İkinci katta Hoca Efendi'nin yanına çıktım. Büyükçe bir semaver kaynıyordu. Hoca Efendi oturuyordu.Bana doğru parmağını uzatarak: "Gafil! paracıklarım gitti diye

neden üzülyorsun. Bu paraları vermek sana nasip oldu. Benim cüzdanım bile yok ki, sana para vereyim"dedi.

Sonra beni bırakmadı, iftara alıkoydu. Yine davetlisi olarak beraberce iftar ettik, namaz kıldık. Karşısında bir zat diz üstü oturuyordu. Meğer hapishane müdürü imiş. Hoca Efendi o zata: "Müdür Bey, bir telefon et. tren ne zaman kalkacak?" dedi.

Müdür bey, saat on ikide kalkacağını söyledi. Ayrılırken elini öptüm. "Bana hizmetin çok oldu, hakkını helâl et:" dedi...(25)"

Böylece Hazret-i Üstad, çok sevdiği talebelerinin mecma'ı olan Isparta'ya ve Isparta hapsinde toplanmış güzide talebelerine kavuşmuş oldu.

(24) Bu zat, Barlalı .Çaprazzade Abdullah'tır ki, Isparta'ya evine vardıktan iki gün sonra, Üstad'la görüştü diye sorguya çekilmiş ve ifadesi alınmıştı. A.B.

(25) Son Şahitler S:102

300

1218 MAHKEMEYE İLK İSTİDA

İki gün sonra(26) Isparta savcısına ve onun kanalıyla mahkemesine çok büyük hakikatları ihtiva eden bir dilekçe verdi. Dilekçe aynen şöyledir:

"İSPARTA MAHKEMESİNE, MÜDDE-İ UMUMİ ELİYLE

BİR İSTİD'ADIR.

(Bunu yeni harflerle makamata vermek için, üç dört nüsha bana lâzımdır)

"Kastamonu'da üç defa menzilimi taharrî etmek için iki müdde-i umumi ve iki taharri komiserlerine.. ve üçüncü de gelen polis müdürüne ve altı yedi komiser ve polislere .. ve Isparta müdde-i umumisinin suallerine karşı söylediğim ve ehemmiyetli bir kısmının sureti Kastamonu zabıta ve adliyesi elinde kalan küçük bir müdafaanın hülâsasıdır. Şöyle ki:

Onlara dedim: "Ben yirmi senedir münzevî yaşıyorum. Hem Kastamonu'da sekiz senedir Karakol karşısında daima tarassut ve nezaretiniz altındayım. Kaç defadır menzilimi taharri ettiğiniz halde, dünya ile ve siyaset ile hiç bir tereşşuh, hiç bir emare görülmedi. Eğer bir karışık halim olsaydı, bu Kastamonu Adliyesi ve zabıtası ve hükümeti bilmedi ve yahut bildi, aldırmadı. Elbette benden ziyade onlar mes'uldürler. Eğer yoksa, bütün dünyada kendi ahiretiyle meşgul olan münzevilere ilişilmediği halde, neden bana lüzumsuz ve vatanın, milletin zararına bu derece ilişiyorsunuz?

Biz Risale-i Nuru, değil dünya cereyanlarına belki kâinata da alet edemeyiz. Hem Kur'an bizi siyasetten şiddetle men'etmiş...

Evet Risale-i Nurun vazifesi ise, hayat-ı ebediyeyi mahveden ve hayat-i dünyeviyeyi de dehşetli bir zehire çeviren küfr-ü mutlaka karşı iman hakikatlarını gayet kat-î ve en mütemerrid zındık feylosofları dahi imana getiren Kur'anî kuvvetli burhanlar ile Kur'ana hizmettir. Onun için biz Risale-i Nuru hiç bir şeye alet edemeyiz.

Evvelâ: Kur'anın elmas gibi hakikatlerini ehl-i gaflet nazarında propagandai siyaset tevehhümüyle cam parçalarına indirmemek ve o kıymetli hakikatlere ihanet etmemektir. Risale-i Nurun esas mesleği olan şefkat, hak ve hakikat ve vicdan bizleri şiddetle siyasetten ve idareye ilişmekten men'etmiş. Çünkü, tokada ve belâyâ müstehak ve küfr-ü mutlaka düşmüş bir iki dinsize mü

301

(26) "İki gün sonra" diye yazdım. Çünkü bu dilekçenin altında 17.10.1943 yazılı olduğu gibi, hadiselerin seyir karinesinden de bunu çıkarmak mümkündür. Zira mezkur tarihle, Denizli savcısı dosyayı birinci ehl-i vukufa tevdi ettiği 18.11.1943 günü arasında yirmi iki gün bir zaman vardır. Isparta'da üç parça müdafaa ve altı adet mektupların yazılışı. Ve Üstad'ın talebeleri ile birlikte Denizli'ye götürülüşleri hep bu günler içindedir. A.B.

302

1219 taallık, yedi-sekiz çocuk, ihtiyar. hasta masumlar bulunur. Musibet ve belâ gelse, bu biçareler dahi yanarlar. Bunun için, neticenin de hüslü meşkûk olduğu halde, siyaset yoluyla idare ve asayişin zararına hayat-ı içtimaiyeye karışmaktan şiddetle men'edilmişiz.

Saniyen: Bu vatanın, bu milletin hayat-ı içtimaiyesi bu acib zamanda anarşilikten kurtulmak için "Beş esas" lâzım ve zarurîdir:

1- Hürmet...

2- Merhamet...

3- Haramdan çekinmek...

4- Emniyet...

5- Serseriliği bırakıp itaat etmektir...

Risale-i Nur hayat-ı içtimaiyeye baktığı zaman, bu beş esası kuvvetli bir surette tesbit ve tahkim ederek, asayişin temel taşını muhafaza ettiğine delil ise: bu yirmi sene zarfında yüz bin adamı vatan ve millete zararsız bir uzv-u nafi' hükmüne getirmesidir. Isparta ve Kastamonu vilâyetleri buna şahittir.

Demek Risale-i Nurun (Ekseriyet-i mutlaka) eczalarına ilişkinler, herhalde bilerek veya bilmiyerek anarşilik hesabına vatana, millete ve Hâkimiyet-i İslâmiyeye hıyanet ederler. Risale-i Nurun yüzotuz risaleleri - iki üç hususîleri müstesna olarak - Bu vatana yüzyirmiyedi büyük faydasını ve hasenesini, vehham ehl-i gafletin sathî nazarlarına kusurlu tevehhüm edilen iki üç risalenin mevhum zararları çürütemez. Onlar ile bunları çürüten gayet derecede insafsız ve zalimdir.

Amma benim ehemmiyetsiz şahsımın kusurları ise, bilmeceburiye istemiyerek derim ki: On sekiz sene müddetinde gurbette, haps-i münferid hükmünde yalnız ve münzevi olarak hayat geçiren ve o müddet zarfında ihtiyarı ile bir defa çarşıya ve mecma-ı nâs büyük camilere gitmiyen.. Ve çok tazyik ve sıkıntı verildiği halde, bütün menfi emsiline muhalif olarak istirahatı için bir tek defa hükûmete müracaat etmiyen.. Ve yirmi sene zarfında hiç bir gazeteyi okumayan ve dinlemeyen ve merak etmiyen.. Ve tâm iki senedir Kastamonu'da bütün dostlarının şehadetiyle Küre-i Arz yüzündeki boğuşmaları ve harpleri ve sulh olmuş olmamış ve daha kimler harp ettiklerini bilmiyen ve merak etmeyen ve sormayan.. Ve üç senede yakınında konuşan radyoyu üç defadan başka dinlemeyen.. Ve hayat-ı ebediyeyi imha eden ve

hayat-ı dünyeviyeyi dahi elem içinde elem, azap içinde azaba çeviren küfr-ü mutlaka karşı gâlibane Risale-i Nur ile mukabele ettiğine onunla imanlarını kurtaran yüz bin şahidin şehadetiyle ispat eden.. Ve Kur'an'dan tereşşuh eden Risale-i Nur ile ölümü yüz bin adam hakkında

303

1220

idam-ı ebediden terhis tezkeresine çeviren bir adama bu derece ilişmek ve me'yus etmek ve ağlatmakla: O ma'sum yüzbinler kardeşlerini ağlatmak; hangi kanun var? Hangi maslâhat var? Adalet namına emsalsiz bir gadr olmaz mı?. Ve kanun hesabına emsalsiz bir kanunsuzluk değil mi?..

Eğer bu taharrilerde vazifedar memurların itiraz ettikleri gibi, dersiniz ki: "Sen ve bir iki risalen rejime ve usulumüze muhalif gidiyorsun?"

Elcevab: Evvelâ bu usulünüzün münzevilerin çilehanelerine girmeye hiç bir hakkı yok!..

Saniyen: Bir şeyi reddetmek ayırdır, kalben kabul etmemek ayırdır. Ve amel etmemek bütün bütün ayırdır. Ehl-i hükûmet ele bakar, kalbe bakmaz. İdare ve asayişe ilişmiyen şiddetli muhalifler her hükûmette bulunur. Hatta Hazret-i Ömer'in (R.A.) taht-ı hâkimiyetindeki Hıristiyanlara; kanun-u şeriati ve Kur'anı inkâr ve peygambere adavet ettikleri halde, onlara ilişmiyordu. Hürriyet-i fikir ve serbestiyet-i vicdan düsturu ile Risale-i Nurun bir kısım şâkirtleri idareye dokunmamak şartıyla, rejim ve usulünüzü ilmen kabul etmezse ve muhalif âmel etse, hatta rejimin sahibine adavet de etse, onlara kanunen ilişilmez.

Risaleler ise; O gibi risalelere mahrem demişiz. Neşrini men'etmişiz. O da bir iki risaledir. Hatta bu defa bu hadiseye sebebiyet veren risale (Beşinci Şua') Kastamonu'da sekiz sene zarfında bir tek defa ve iki nüsha birisi bana getirdi. Aynı günde kaybettirdik.(27)

Malumdur ki, bir mektubta kusur olsa, yalnız o kusurlu kelimeler sansür edilir. Mütebakisinin neşrine izin verilir. Eskişehir mahkemesinde dört ay tetkikat neticesinde, yüz risaleden medar-ı tenkid yalnız onbeş kelime bulmaları, kat'î ispat eder ki; Risale-i Nura ilişilmez. Onun hedefi dünya değil. Herkes bu zamanda ona muhtaçtır.

Eğer dinsizliği bir nevi siyaset zannedip, bu hadisede bazılarının dedikleri gibi denilse: "Sen bu risalelerle medeniyetimizi ve keyfimizi bozuyorsun?"

Ben de derim ki: "Dinsiz bir millet yaşamaz ve yoktur" Dünyaca bir umumî düsturdur.. ve bilhassa küfr-ü mutlak olsa, cehennemden daha elim bir azabı dünyada dahi verdiğini Risale-i Nurdan "Gençlik Rehberi" gâyet kat'î bir surette ispat etmiş. O Risale ise, bu defa taharride elinize

(27)Isparta mahkemesine Üstad tarafından 17.10.1943'de verilen bu dilekçe gibi tüm Denizli müdafaat parçaları; hapisten beraat kazanıp çıktıktan sonra, Üstad tarafından bazı ufak tefek düzeltmelerden geçirilmiş ve büyük bir kısmı "Siracun-Nur" mecmuasında neşrettirilmişdir. Hatta

304

1948'de açılan Afyon mahkemesine aynı parçaları bazı düzeltmelerden sonra müdafa olarak yeniden takdim etmiştir. Fakat biz bu parçaları ilk yazıldığı ve mahkemeye verildiği şekliyle kaydediyoruz. Çünkü

bu bir tarihçe kitabıdır. O ise, tarih sırasını ve tarihi belgeleri takib ederek aynen kaydedilmesi icab etmektedir. A.B.

305

1221 geçen risaleler içinde ve "Miftah-ül İman" Risalesinin ahirinde vardır. Bir müslüman -Eliyüzü-billah- Eğer irtidat etse, küfr-ü mutlaka düşer... Ve bir derece yaşatan küfr-ü meşkûkte kalmaz. Ecnebî dinsizleri gibi de olamaz.. Ve lezzet-i hayat noktasında mâzî ve müstakbeli olmayan hayvandan yüz derece aşağı düşer. Çünkü geçmiş ve gelecek mevcudatın ölümleri ve ebedî müfakatları onun dalâleti cihetiyle onun kalbine mütemadiyen hadsiz karanlıkları ve elemeleri yağdırıyorlar. Eğer İman gelse, kalbine girse; birden o hadsiz dostları diriliyorlar. "Biz ölmemişiz, mahvolmamışız" lisan-ı hal ile diyerek, o cehennemî hâleti cennet lezzetine çevirirler.

Madem hakikat budur, sizlere ihtar ediyorum: Kur'an'a dayanan Risale-i Nurla mübareze etmeyiniz. O mağlub olmaz. Fakat bu memlekete yazık olur.(28) O başka yere hicret eder, gider, yine tenvir eder.

Hem eğer başımdaki saçlarım adedince başların bulunsa, her gün biri kesilse; Hakikat-ı Kur'aniyeye feda olan bu baş, zendekaya ve küfr-ü mutlaka baş eğip bu hizmet-i İmaniye ve nuriyeden vazgeçmem ve geçemem diye o üç taife taharricilere söylediğim gibi, size de söylüyorum. Yirmi seneden beri bir münzevinin elbette ifadedeki kusuruna bakılmaz.

Ramazan-ı şeriften bir gün evvel gizli düşmanlarım beni zehirledikleri zaman, şiddetli hastalığımda doktorun ihbarıyla hararetim kırk dereceden geçtiği sırada, bu hadise başıma geldi. Bu da bir kazay-ı İlahîdir diye teslimiyetle sabrettim. Aynı bu senenin tarihini gösteren âyeti beni bütün bu müşkilâta karşı aynı bu senenin tarihini makam-ı ebcedi ile gösterdiği teselli beni kurtardı. Bu kazay-ı İlahînin bir sebebi, yeni talebelerden bir kısım zatlar ve benden uzak, sırr-ı ihlâsa muvafık olmayan dünya cihetini Risale-i Nur ile arzu ettiğinden, bazı menfaat perest rakipleri; Yirmibeş sene evvel aslı yazılan ve sekiz sene zarfında bir veya iki defa elime geçen ve aynı vakitte kaybettirilen"Beşinci Şua" bir yerde ele geçmesiyle, o kıskançlar onunla adliyyeyi evhamlandırıldığını ve aynı vakitte muvafakatım olmadan Ayet-el Kübra'nın tab' olması ve nüshaları gelmesi, o Beşinci Şua' zannedilerek hükûmete aksetmiş, iki mesele birbiriyle karıştırılmıştır. Güya kanun-u medeniyeye karşı o mahrem risale ve bizde bulunmayan,tab' edilmiş diye ehl-i garaz bir habbeyi yüz kubbe yaparak, gadren bizleri şu hapishaneye sokturmaya sebebiyet verdiler.

(28)Dört defa mübareze zamanında gelen dehşetli zelzeleler "Yazık olur" hükmünü ispat

ettiler .S.N.

306

1222

Ehl-i dünyanın evhamına karşı deriz: Matbu' Yedinci Şua' baştan ahire kadar imandır, ahirete bakar. Aldanmışsınız... Ve gayet mahrem tutulan ve bizden şiddetle taharrilerde elde edilmeyen ve aslı yirmibir sene evvel yazılan ve ehadis-i müteşâbiheyi inkârdan kurtarmak niyetiyle ve zaiflerin imanlarını takviye etmek fikriyle; Dar-ül Hikmet-il İslâmiye'de bulunduğum zamanlarda aslı yazılan "Beşinci Şua" bütün bütün ayrıdır. Biz bunun değil tab'ına, belki bu zamanda hiç kimseye göstermesine razı olmamakla beraber, o risalede hadisin işaretiyle verdiği haberler doğru çıkmış. Bazı ferdleri bu zamanda çıkmış gibi mana verilebilir ve yanlış tevhehüm edilebilir diye şiddetle saklandı. O risalede ehadis-in ihbarat-ı

gaybiyesi var, küllî bir surettedir. Şahısları tayin etmiyorlar. Biz de tayin etmemişiz. Yalnız bu hadisin külliyetine dahil olabilir bazı şahıslara tatbik etmemek için neşredilmedi. Hem o Risale mübareze etmiyor, ihbar ediyor; Ve mühim noktalarda imanı kurtarıyor.

Elhasıl: Asya'da hüküm süren bir hükûmet, küfr-ü mutlakı mağlub eden Risale-i Nur ile mübareze edemez. Onunla müsalâhaya mecburdur. Bu milletin ekmek gibi bunun hakikatlarına ihtiyacı bulunduğunu pek kuvvetli delillerle ispat etmeye hazırım...

Madem Eskişehir mahkemesi, mahrem ve gayr-ı mahrem yüz risaleyi dört ay tetkikten sonra, yalnız bir iki risaleden hafif bir cezaya temas edecek bir iki noktadan başka mucib-i mes'uliyet bulmamış... Bizler dahi o cezayı muzaaf bir sûrette çektik.. Ve madem bir sene evvel Risale-i Nurun bütün eczaları Isparta hükûmetinin eline geçti. Bir kaç ay tetkikten sonra sahiplerine iade edilmiş.. Ve madem cezadan sonra, Kastamonu'da sekiz sene zarfında şiddetli taharriyatta zabıta ve adliye alâkadar edecek bir tereşşuh bulunmamış.. Ve madem bu son taharride hiç bulunmayacak ve neşredilmeyecek bir tarzda kaç sene evvel odun yığınları altında saklanmış olduğu görüldü.. Hey'et-i zabıtaca tahakkuk etti.. Ve madem Kastamonu'da polis müdürü ve adliyesi o saklanmış zararsız kitapları bana iade etmek üzere kat'î söz verdikleri halde, ikinci gün birden Isparta'dan tevkif emri geldiğinden daha o emanetlerimi almadım, sevk edildim. Elbette ve elbette bu beş hakikata binaen, adliye ve müdde-i umumî benim çok ehemmiyetli bir hukukumu nazar-ı dikkate almaya vazifelerinin muktezasıdır.. Ve Hukuk-u umumiye müdafaa eden adaletperver müddei umumiden ehemmiyetli bir hukuk-u amme hükmüne geçen bu şahsî haklarımı da müdafaa edeceğimi ümitvarım, bekliyorum.

307

1223

Yirmi iki seneden beri hayat-ı içtimaiyeden çekilen ve şimdiki kanunları ve tarz-ı müdafaayı bilmiyen ve Isparta adliyesine i'timad ederek bütün işlerimi mahkemenin insafına havale eden ve Eskişehir Mahkemesinde o cerhedilmez yüz sahifelik müdafaatını bu mahkemeye karşı da aynen takdim eden ve o zamana kadar kusurlarının cezasını çeken ve ondan sonra mütemadiyen tarassut altında haps-i münferid tarzında yaşayan garib, hasta, ihtiyar, tecrid içinde bulunan.

SAİD-İ NURSİ(29)"

HATİME

Yeni Said dünyadan yüzünü çevirdiği için ehl-i dünya ile, siyasilere konuşmayı ve müdafaayı mecburiyet-i kat'îye olmadan yapmıyor, lüzum görmüyor. Fakat şu mesele bu ma'sum rençber adamlar bizimle az bir münasebetiyle tevkif edilerek, bu iş zamanında çoluk çocuklarına nafaka tedarik edemediklerinden şiddetle rikkatime dokundu. Derinden derine beni ağlattırdı. Eğer mümkün olsa idi, onların bütün zahmetlerini kendime alırdım. Zaten bir kusur varsa benimdir, onlar masumdurlar.

İşte bu elim halet-i ruhiye için, Yeni Said'in sükûtuna rağmen, Eski Said diyor: Madem müdde-i umumî'nin yüzer suallerine bu biçare Yeni Said cevap veriyor... Ben de Isparta'nın mahkemesine değil, belki dokuz sene evvel başta Kaya Şükrü olarak dahiliye vekaletinden ve şimdiki adliye vekâletinden hukukumuzu müdafaa niyetiyle üç soru sormak benim hakkımdır:

Birincisi: Risale-i Nurun talebesi olmayan ve yanında yalnız âdi bir mektubumuz bulunan Eğridirli bir adamın bir jandarma çavuşuyla vukuatsız bir münakaşa-i lisaniyesi bahanesiyle, beni ve yüzyirmi adamı tevkif ile, dört ay mahkeme tetkikden sonra; Onbeş biçareden başka, bütünü beraet kazanmakla masumiyetleri tahakkuk eden yüzden ziyade adamlara binler lira zarar vermek, hangi kanun iledir? Ve imkânâtı vukuât yerinde İstimal etmek, adaletin hangi düsturiyledir?..

İkinci Sual: Ferman-ı esasî ile bir kardeşin hatasıyla diğer kardeşi mes'ul olmadığı halde, yanlış mana verilmemek için neşrini kat'iyen men'ettiğimiz ve sekiz sene zarfında bir veya iki defa elime geçen, aynı vakitte kaybettirilen ve yirmibeş sene evvel aslı yazılan ve ehemmiyetli noktalarda imanî şüphelerden ve manası anlaşılmayan bir kısım müteşâbih hadisleri inkârdan kurtaran bir küçük risale

308

(29) Özel Denizli Dosyası,1. Tomar S:101

309

1224 nin bizden uzak bir yerde, bilmediğimiz bir adamda bulunmasıyla ve yanlış mana verilmesiyle; Bizleri bu Ramazan-ı Şerifte ve otuz kırk kadar masum rençber ve esnafları, hatta âdi bir mektup ve on sene evvel bize bir dostluk münasebetiyle tevkif edip perişan etmek ve maddeten ve ma'nen onlara ve vatana ve millete lüzumsuz bir evham yüzünden binler zarar vermek, hangi adalet kanuniyledir? Adliyenin hangi madde-i kanuniyesiyledir? Ayağımızı yanlış atmamak için o kanunları bilmek talep ediyoruz.

Evet, tevkifimizin bir sebebinin hakikatı şudur ki: Bir kısım hadislerin manası ve te'vili bilinmemesinden, "Akıl kabul etmiyor" diye inkâr edenlere karşı, avamın imanını kurtarmak fikriyle, çok zaman evvel Dâr-ül Hikmet-il İslâmiye'de iken ve daha evvel aslı yazılan "Beşinci Şua" farz-ı muhal olarak dünyaya ve siyasete baksın ve bu zamanda yazılsa da, madem gizlidir, neşredilmiyor ve bizde de bulunmadı ve gaybî haberleri doğrudur.. Ve şüpheleri izale eder.. Ve asayişe dokunmuyor ve mübareze etmiyor..Ve yalnız ihbar eder ve şahısları tayin etmiyor.. Ve ilmî bir hakikatı küllî bir surette beyan eder.. Elbette o küllî hakikat-i hadisiye bu zamanda dahi bir kısım şahıslara mutabık çıksın; Münakaşaya sebep olmamak için, mahrem tutulsun; adalet cihetinden hiçbir vechile suç teşkil etmez.

Bir şeyi reddetmek ayırdır; ve ilmen kabul etmemek veya amel etmemek bütün bütün ayırdır. O risale istikbalde gelecek bir rejimi ilmen kabul etmiyor diye suç olduğuna, dünyada adliyelerin böyle bir kanunu bulunmasına ihtimal veremiyoruz.

Üçüncü Sual: Bir mektubun yirmi kelimesinden, beş kelime kusurlu görülse, o beşi sansür edilir. Mütebakisine izin vermek bir düstur-u umumi iken; Eskişehir Mahkemesinin dört ay tetkikinden sonra, yüz bin kelime içinde zahir nazarda zararlı tevehhüm edilen yalnız onbeş yirmi kelimedenden başka bulunmamasıyla ve şimdiye kadar yüzbinler adamın ıslâhına vesile olmasıyla; vatana ve millete bin büyük menfaatı tahakkuk eden Risale-i Nura küçük bir hizmet eden veya kendi imanını kurtardığı için bir risalesini yazan ve hatta onbeş sene evvel Abdullah Çavuş gibi yalnız şahsıma yemek pişirmek gibi rıza-i ilahi için hizmet eden biçareleri bu iş zamanında taht-ı tevkife almak, hükümet-i cumhuriyenin hangi prensibiyle kabil-i tevfiğ olabilir? Hangi kanunu müsaade etmeye imkânı var?..

Madem Cumhuriyet prensipleri hürriyet-i vicdan kanuniyle dinsizlere ilişmiyor; elbette mümkün olduğu kadar dünyaya karışmayan ve ehl-i dünya ile mübareze etmiyen ve imanına ve ahiretine ve vatanına dahi

1225 nafi' bir tarzda çalışan dindarlara da ilişmemek gerektir, elzemdir. Bin seneden beri bu milletin gıda gibi ve ilâç gibi bir hacet-i zarurîyesi olan takva ve salâhatı bu mazhar-ı Enbiya olan Asya'da hükmeden ehl-i siyaset yasak etmez ve edemez biliyoruz.

Yirmi seneden beri münzevi yaşayan ve yirmi sene evvelki Said'in kafasıyla sorduğu bu suallerde bu zamanın tarz-ı telâkkisine uygun gelmeyen kusurlarıma bakmamak, insanîyetin muktezasıdır. Hasbunallah ve ni'melvekil derim. 17.10.1943.

Mevkuf SAİD-İ NURSİ(30)''

ISPARTADAN DENİZLİYE SEVK TARİHİ

Üstad Hazretleri bu dilekçesini Isparta savcılığına vermezden önce, savcı Bediüzzaman Hazretlerini çok ma'nasız, alâkasız, münasebetsiz ve mükerrer suallere hedef etmiş, Savcının bu sualleri kısmen dilekçelerden önce, kısmen de sonra ve bir kısmı da dilekçelerin verildiği sıralarda olmuştur. Bu soruşturma ve istintakların kaç gün sürdüğünü kesin bilemiyoruz. Ancak bütün maznunlar Denizli Hapishanesine toplattırıldıktan sonra, ora savcısının hadise dosyasını birinci ehl-i vukufa havale ettiği tarih, 8.1.1943 olduğunu biliyoruz.(31) Üstad Hazretlerinin Isparta savcılığına verdiği ilk dilekçesi tarihi ile, bunun arasında yirmi iki gün kadar kısa bir zaman vardır. Buna göre ve Üstad Hazretlerinin Isparta Cezaevinde kaleme alıp savcıya ve mahkemeye vermiş olduğu üç parça müdafaalar ve yazılan altı adet mektupların seyrinden anlaşılan odur ki; en azından burada on gün kadar kalmışlardır. O senenin Ramazan Bayramı birinci günü- Eğer otuz gün çekmişse-18 Ekim'dir. Herhalde üç gün resmî bayram günleri geçtikten dörtbeş gün sonra, Denizli'ye sevk edilmişlerdir. Bu yaklaşık, tahminî hesabı kesin kabul etsek, 25 Ekim 1943 tarihinde Üstad Hazretleri ve Nur talebeleri Isparta'dan yola çıkarılmışlardır.

Hazreti Üstad'ı ve beraberindeki Nur talebelerini Denizli Hapishanesine götürmeden önce; Isparta savcısının çok manasız, mükerrer ve alâkası olmıyan mugalatalı suallerine Üstad'ın nasıl cevaplar verdiği hakkında, Isparta lı Hüsrev Altınbaşak Bey'in zelzeleler münasebetiyle bilâhare kaleme almış olduğu uzunca bir yazısından burayla ilgili kısmını alıyoruz:

(30)Denizli Dosyası -1, Tomar S:105

(31) Hüsrev Ağabey hattı Osmanlıca Şualar S: 353

"... İçinde bulunduğumuz Denizli Hapishanesindeki musibetin başımıza gelmesine sebep olan o münafıklar, Rumi 1359 senesinde (Miladi 1943) tekrar başta Üstadımız olduğu halde, bize ve Risale-i Nura hücum ettiler. Bir kısmımızı Isparta'dan topladılar. Bir kısmını Çivril'den Isparta'ya getirdiler. Sevgili Üstadımızı da yalnız olarak Kastamonu'dan Isparta'ya sevk ettiler. Daha başka vilâyetlerden de arkadaşlarımız Isparta'ya getirilmişti. Ehl-i garazın iğfaline kapılan Isparta adliyesi, Risale-i Nurun gayesi hâricinde bulunan cephelerde bizce manası olmıyan ittihamlar altında bizi sıkıyordu. Bilhassa kıymettar üstadımızı daha çok tazyik ettikleri vakit, Üstadımıza lüzumlu, lüzumsuz bir çok sualler açan Isparta müdde-i umumisinin "Bu belâlar dediğin nedir?" diye olan sualine:

Cevaben: "Evet!..." demiş, "Zındıklar eğer Risale-i Nura ve şâkirtlerine ilişse, yakında bekleyen belâlar hareket-i arz suretiyle geleceğini" söylemişti.

Daha sonra bizi Denizli'ye sevk ettiler. Kastamonu, İstanbul ve Ankara dahil olmak üzere on vilâyetten adliyelere sevk edilen yüzü mutecaviz Risale-i Nur talebelerinin bir kısmı bırakılmış, yetmiş kişiden ibaret bir diğer kısmı da Denizli'de Medrese-i Yusufiye'de bulunduruluyordu. Bizim bütün müracaatlarımıza sudan cevap veriliyor. Sevgili Üstadımız daha çok tazyik ve sıkıntı içerisinde yaşattırılıyor; ufunetli, rutubetli, zulmetli bir yerde bütün bütün konuşmaktan ve temastan men'edilmek suretiyle, Haps-i münferid'le işkenceli azap çektiriliyordu.

İşte bu sıralarda, Denizli zindanının bu dehşetli ızdıraplarını geçirmekte idik. Allah'tan başka hiç bir istinadgâhları bulunmayan o biçarelerin bir kısmı Kastamonu'dan, diğer bir kısmı İnebolu'dan, diğer kısmı da İstanbul'dan henüz gelmemişlerdi. Şu vatanın her köşesinde hak ve hakikat için çırpınan ve saf kalpleriyle necatları için Rabb-ı rahimlerine iltica eden pek çok masumların, semavatı delip geçen ve Arş-ı Rahmana dayanan âhları boşa gitmedi. Allah ü Zülcelal Hazretleri, O mübarek Üstad'ımızın söylediği gibi; masumları cennete götüren ve zalimleri Cehenneme yuvarlatan dehşetli bir diğer zelzeleyi gönderdi. Risale-i Nur bir vesile-i def-i belâ olduğunu gösterdi. Çok haneler harap oldu. Çok insanlar enkaz altında ezildi. Çokları sokak ortalarında kaldı.

Henüz memleketlerinin hapishanelerinde bulunan kardeşlerimizden Kastamonu'lu Mehmed Feyzi ve Sadık ve Emin.. Ve İnebolu'dan Ahmed Nazif Denizli hapishanesine sevk edildiklerinde şu malûmatı verdiler:

312

"Zelzele tam gece saat sekizde başladı.(32) Bütün arkadaşlar LAİLAHE İLLALLAH

(32) Bu bahsi yapılan zelzele, Üstad Hazretleri ve talebeleri birlikte Denizli hapishanesine getirildikten bir ay kadar sonra vuku' bulduğu anlaşılıyor. O ise Üstad'ın Kastamou'dan ayrılmasının kırküçüncü günü, yani 27 Kasım 1943'te vuku bulduğu anlaşılmaktadır. (Bkz. Elli Yılın Tutanağı S: 116. A.B.

313

1227 zikrine devam ediyorduk. Zelzele bütün şiddetiyle devam etmekte idi. O sırada hatırımza geldi; Aşk ile ve bir manevi sâikle üç-beş defa Risale-i Nuru şefaathı edereke Cenab-ı Hak'tan halâs istedik. Elhamdülillah derhal sâkin oldu.

Kastamonu ise, o gece kal'adan kopan çok büyük bir taş aşıya yuvarlanarak bir haneyi ezmiş. Tekrar kalkarak bitişindeki hânenin üzerinden aşmış, diğer bir hanenin üzerine düşerek onu da ezmiş.. Çok hanelerde yarıklar, çukurluklar olmuş. Daha bunlar gibi hasaret ve zayıat çok olmuş... Fakat zelzele her gün olmak suretiyle bir müddet devam etmiş... Tosya'da bin beşyüz ev harap olmuş. Ölü ve yaralı miktarı çok fazla imiş. Kargı, Osmancık tamamen; Lâdik vesair mahallerde zayıat fazla miktarda imiş... İnebolu'da bir minarenin alemi eğilmiş, ufak tefek çatlaklıklar olmuş, hasarat ve zayıat olmamış...

Kastamonu'dan Kastamonu'dan Kastamonu'dan İnebolu'dan

Mehmet Feyzi Emin Sadık Ahmet Nazif(33)"

YİNE ISPARTA HAPSİNE DÖNÜYORUZ

Hazret-i Üstad, Isparta hapsinde üç parça müdafaalardan başka, talebelerine de altı adet tesellici ve kuvve-i maneviyeyi takviye edici mektuplar yazdı. Bunların ilki Ramazan Bayramı arefesinde hapisteki talebelerinin bayramlarını tebrik mektubudur. Bu mektup tahminen 16.10.1943 günü Isparta hapsinde yazılmıştır. Mektup aynen şöyledir:

Aziz Sıddık Kardeşlerim!

Geçen leyle-i Kadirinizi ve gelen bayramınızı bütün mevcudiyetimle tebrik ve sizleri Cenab-ı Erhamürrahiminin birliğine ve rahmetine emanet ediyorum. Sırrıyla sizi teselliye muhtaç görmemekle beraber,derim ki:

Ayetinin manay-i işarisiyle verdiği teselliye tamamiyle gördüm,(34)şöyle ki:

314

(33)Sirac-ün Nur-2 S: 359

(34)Bu ayetin manevî teselli müjdesine dair parça dahi, Isparta hapsinde kaleme alındığı kat'î olduğu gibi, az yukarda Kastamonu hayatının son safhalarında geçtiği ve hem Kastamonu Lahikasının son mektuplarında yer aldığı için burada da tekraren kaydedilmesine lüzum görülmedi. A.B.

315

1228

Dünyayı unutmak ve Ramazanımızı âsude geçirmeyi düşünürken, hatıra gelmiyen ve bütün bütün tahammülüm fevkinde bu dehşetli hadise hem benim, hem Risale-i Nurun, hem sizin, hem Ramazanınız, hem uhuvvetimiz için aynı inayet olduğunu ben müşahede ettim. Bana âit ciheti ise, çok faydalarından yalnız iki üçünü beyan ederim.

Birisi: Ramazanda çok şiddetli bir heyecan, bir ciddiyet ve bir iltica ve bir niyaz ile müthiş hastalığa galebe ederek çalıştırdı.

İkincisi: Her birinize karşı bu senede görüşmek ve yakınınızda bulunmak arzusu şiddetliydi. Yalnız birinizi görmek ve Isparta'ya gelmek için bu çaktığım zahmeti kabul ederim.

Üçüncüsü: Hem Kastamonu'da, hem yolda, hem burada fevkal'ade bir tarzda elim haletler birden değişiyor ve me'mulumun ve arzumun hilâfına olarak bir dest-i İnyet görünüyor, dediriyor.

En ziyade beni düşündüren; Risale-i Nuru en gafil ve dünyaca büyük makamlarda bulunanlara da kemal-i dikkatle okutturuyor, başka bir sahada fütûhata meydan açıyor... Ve en ziyade rikkatime dokunan ve kendi elemimden başka, her birinizin sıkıntısından başıma toplanan bütün elemlere ve teessüflere karşı, Ramazanda bir saati yüz saat hükmüne getiren o şehri mübarekte bu musibet dahi o yüz sevabı, her bir saati on derecesinde ibadet yapmakla bine iblağ ettiğiinden, Risale-i Nurdan tam ders alan ve dünya fâni ve ticaretgâh olduğunu bilen ve her şeyi imanı ve ahireti için feda eden ve bu dersane-i Yusufiyedeki muvakkat sıkıntıların daimi lezzetler ve faydeler vereceklerine inanan sizin gibi ihlâslı zatlara acımak ve rikkatten ağlamak haletini tebrik.. ve sebatınızı gayet istihsan ve takdir etmek haletine çevirdi. Ben de dedim.

Bana ait bu faydalar gibi hem uhuvvetimizin, hem Risale-i Nurun, hem Ramazanımızın, hem sizin bu yüzden öyle faydaları var ki; Perde açılrsa; "Ya Rabbena şükür, bu kaza ve kader-i İlâhi hakkımızda bir inayettir. " dedirtecek, kanaatım var.

Hadiseye sebebiyet verenlere itab etmeyiniz. Bu musibetin geniş ve dehşetli plânı çoktan kurulmustu. Fakat manen pek çok hafif geldi. Çabuk geçer!.. sırrıyla müteessir olmayınız.

SAİD-İ NURSİ(35)"

(35)Şualar -Envar Neşriyat S: 274

316

1229

Isparta hapsinde yazılan diğer dört beş adet mektuplar ise, Denizli Hapis mektuplarının yüzbir adet mektuplarını ihtiva eden "Onüçüncü Şua" Risalesinde yer almaktadır.

ISPARTA HAPSİNDE ÜSTAD'A KARŞI PLÂNLANIP

UYGULANAN BİR KOMPLO

Vesikalara dayandırarak nakledeceğimiz bu garip hadiseyi, gerçi hem Üstad Hazretleri, hem beraberinde bulunmuş Nur talebeleri onu hususi tutmaya ve işaa edilmemesine taraftar olmuşlardır. Lâkin hadise, tarihi bir vakia olduğu için ve dalâlet ehli Üstad'a karşı nasıl tuzaklar tertiblediklerini öğrenmek üzere nakletmeden geçemedik. Şöyle ki:

Isparta Savcısı, hapsane müdürü ve başgardiyanı arasında tezgâhlanmış plân ki; daha önceleri orada mahpus kürt asıllı bir adamı kandırıp casus olarak kullanmışlardır. Zahiren Üstad'a hizmet etme perdesi altında, Üstad'dan güya gizli sır ve hususi söz ve davranışları alıp savcıya ulaştıracaktı... Bu adam zavallica o kandırmacaya gelerek; Üstad'ın ne gibi bir hizmeti ve işi varsa, hemen yerine getirebileceğini ve saire yalandan atarak yalancı sadakat göstermeliği yapmaya başlamış. Savcı bu adamı hizmetçi kılığında göstererek, özellikle başgardiyanın emri ve haberi altında, serbestçe Üstad'ın yanına girip çıkmaya başlamış. Bu hadise hakkında üstad Hazretleri, Deniz hapsinenakledildikten sonra yazdığı bir mektubunda şöyle der;

Aziz Sıddık Kardeşlerim!

Bana karşı su-i kastın bir nümunesini ve kanunsuz keyfî tecrid ve tazyikin bir misalini beyan etmeye bir ihtar aldım şöyle ki:

Isparta'da müdde-i umumînin ve müdürün tensibiyle bana hizmet perdesi altında esrarımı anlamak ve kimseyle görüşmemek ve görüştürmemek için, aslen kürd bir adamı ta'yin etmişdiler. Ben de bilmiyerek ona itimad ettim. İlerde zarurette kalmamak için büyük bir minder (Kilim) antika bir seccade gibi bir çok eşyayı o adama ve sergardiyana müdürün ve müdde-i umumînin malumatları altında satmak için teslim ettim. O ikisi gittiler, ucuz sattılar, geldiler. Bana doksan banknot verdiler. Hem müdde-i umumi marifetiyle kitap ve evraklarım içinde Kastamonu zabıtası taharride alıp gönderdiği paradan kırkyedi banknot bana teslim edildi. Tesbihler, şemsiyeler gibi sattığım ufak tefek bazı şeylerimi ayrı ayrı fiatlarla beraber yüzelli banknotu muhafaza edecek hapiste kardeşlerim ve hârîçte

317

dostlarımla, su-i kast eseri olarak hiç bir cihette görüştürmediler, tâ ki emanetlerimi onlara teslim edeyim. Halbuki yal

318

1230 nız bulunduğum, her tarafta tazyik, bazen taharrî ettikleri için paraları yanımda bırakmadım. Burada sergardiyan beni arama yaptı. Yalnız otuz Banknot buldu. Bütün hayatımda minnet altına girmediğim ve mukabelesiz hediyeleri kabul etmediğim için, o casusa ve sergardiyan malumatıyla o yüz elli banknotu teslim ettim. Tâki aşağıya gelen bir sadık dostuma versin, muhafaza eylesin. O câsus gitti. Sonra geldi, dedi: "Verdim..." Beni kimse ile görüştürmediklerinden bir şâhit bulamadım. onu darılmamak için bir senet almadım. O hâini sadık zannettim. Halbuki vermemiş...

İşte benim gibi bir adama böyle vaziyette her vesileyle ihanete maruz ve haysiyetimi kırmak ve tese'ül ile rezil etmek için, kanunsuz keyfî tazyiklere hedef olduğum bir zamanda, bu muamele gerçi şahsî ve cüz'îdir; Fakat benim gibi bir adamda böyle bir vaziyette binler lira hükmünde bir zarardır. Demek kardeşlerimden maddeten de en çok zarar görenden, ben daha ziyade yalnız bu paradan zararım var.

Sizi kasmemle temin ederim ki; benim bundan teessürüm, yalnız bununla muhabere cihetinde alâkadar bir iki kardeşimin teessürlerindedir. Yoksa beş para kadar ehemmiyet vermem. Bu maddi zararın binler derece fevkinde Risale-i Nur haysiyetinde gelen manevi zararlara maruz kaldığımız halde, kemal-i sabr ile ve neticesi itibariyle kemal-i şükr ile ve Âlem-i İslâma imanî hizmet cihetiyle kemal-i iftiharla karşıladığımızdan bu hadisenin hiç bir ehemmiyeti kalmaz.

SAİD-İ NURSİ(36)"

Daha sonraları Hazret-i Üstad bu meseleyi Denizli hapisane idaresine ve adliye memurlarına halini şikâyet kabilinden şöyle ifade etmiştir:

"... Hem Isparta müdde-i umumisinin ve hapisane müdürünün tensibiyle bir adamı hizmet için verdiler. Müdde-i umuminin malumatıyla ve hapisane idaresinin marifetiyle satılan yatak ve eşyalarımın bedeli yüzelli banknotu o adama verdim. Ta bir dostuma muhafaza için versin. halbuki beni tese'üle mecbur etmek ile, ihanet etmek niyetiyle vermediğini beş ay sonra öğrendik.(37) "

Daha sonraları Üstad Hazretleri hapisteki talebelerine şu mahrem mektubu yazmıştır:

(36)El yazma Kastamonu Aslı, Kağıt cild S: 54

319

(37) Denizli Dosyası-2 S: 75

320

1231

"MAHREMDİR

BİSMİHİ SÜBHANEHU

Eğer o mahpus daha inkâr ediyorsa, hiç ilişmeyiniz. Çünkü o paranın on, belki kırk mislini maddeten zarar ettiği halde, şimdi yine inkârında ısrar ediyorsa, herhalde vazifedar bir iki adamı teşrik etmiş... Beni incitmediklerine mukabil bir nevi rüşvet hesabıyla bir kısmını onlara vermiş, daha tamir edemiyor ki; Bu büyük hasaretini ve su-i şöhretini kabul ediyor. Belkide her fırsattan istifadeye çalışan düşmanlarımızdan bir zındık ve aleyhimizde bir adliye memuru onu tutuyor, cesaret veriyor: Yüzde doksan dokuz adamların nefretine ve tekzibine kendini hedef ediyor. Ben o biçareye acıyorum, onun için o parayı istiyordum. Yoksa hükûmet tarafından işe hem sair masraflara dair ayda verilen, tahsis edilen yüz banknotu kabul etmeyip, hükûmeti kızdırarak maddeten çok zarar ve sıkıntılara tahammül eden bir adam, o parayı sadaka sayıp, beş para ehemmiyet vermezdi. Hem böyle işlerde Hüsrev alâkadar görünmesin, tâ aleyhinde böyleler bir söz söylemesinler. Risale-i Nurun hizmetine bir zarar gelmesin. eğer ikrar ediyorsa, o paradan başkalara verdiği kısım kalsın. Yalnız kendisinde kalan miktarı versin, ta bu dehşetli hatadan temizlensin. Ben de onu helâl edeceğim ve bu su-i şöhretini tamir etmeye çalışacağım.

Kardeşiniz

SAİD-İ NURSİ(38)"

Isparta savcısının casusu olan o adam, Üstad'ın mezkûr parasını inkârında plan gereğince- devam etti, vermedi. Üstad'da Isparta'daki talebelerine o işin peşine fazla düşmemelerini tavsiye etti. Bir seneden fazla o para yanlarında kaldı. Nihayet Üstad Hazretleri hapisden çıktıktan ve Emirdağı'na geldikten bir müddet sonra, yani tahminen 1944 yılının son aylarında, ne fikir ve düşünce ile olduğunu bilmiyoruz, o adam o parayı getirmiş, Üstad'ın yakın talebesi İspartalı Rüştü Çakın Bey'e bırakmış, gitmiştir.

Hazret-i Üstad, bu teslim-tesellüm hususunda bir mektubunda şunları yazmıştı:

"... Kahraman Rüştü, oraya gelen Mehmet Efendiye demiş ki: "Isparta hapsinde emanet parayı inkâr eden adam, parayı getirmiş teslim etmiş..." Eğer hakikat ise, o paradan Ayet-el Kübra'nın otuz nüshasının fiatlarını alınız. O nüshaları bana gönderiniz. Ta o otuz nushayı ben satacağım, kendi nafakam için o mübarek fiatını sarfedeceğim...(39)

'''

321

(38) Şeffaf Zarflar Dosyası Sıra No: 54

(39)El yazma Emirdağ-1 Mecmuası S:180

322

1232

Bu geçen hadisenin benzeri bir vakıa ile ilgili olarakta, Denizli hapsi mazunlarından İnebolu'lu Ziya Dilek'in anlattıkları:

"... Üstad parasının gasbını bize bildiriyordu ve demişti: "Param hiç kalmadı. Şimdi bana bir evliyaullahtan hediye kalan bir keçemi size gönderiyorum, bunu benim için satın..."

Keçeyi çok kimseler almak istiyordu. Bu yüzden fiatı yükseldi. İçimizde zengin arkadaşlarımız vardı. Fazla para verip bunlar almak istiyordu. Nihayet hadiseyi Seyyid Şefik Efendi Üstad'a bildirdi. Gelen cevapta,

Üstad Hazretleri: "Çarşıda raiç fiyatını öğrenin. Sonra da talibiler arasında kur'a çekin, kime düşerse o alsın" diyordu.

Çarşıda soruşturduk, kıymeti otuz lira takdir edildi. Kur'a çektik, almasını çok ısrar ile isteyen Nur postacısı lâkabını almış İnebolulu Ahmed Köroğluna düştü ve keçeyi o aldı..."(40)

ISPARTA HAPSİNDEN DENİZLİ HAPSİNE

Yukarda da mücmel olarak temas edildiği veçhiyle; hadisenin ilk zuhür mahalli olan Denizli Vilâyetinin C.Savcılığı nezdinde davanın yürütülmesi hususunda zamanın Adliye Vekilinin emri ile yetki verildi. Bunun üzerine Risale-i Nur talebelerinin dosyaları Denizli Adliyesinde birleştirilmeye başlandı. Isparta hapsinde toplattırılmış mazlumlar gürûhunun Denizli Hapishanesine nakil işlemide yapıldı.

Az yukarda kaydedilen gerek Hüsrev Altınbaşak'ın zelzelelerle ilgili yazısında, gerekse N.Şahiner'in, kat'î vasikalara, rivayetlere dayandırmadan yazdığına göre, İsparta'dan Denizli'ye nakledilen maznunların adedi yüzyirmialtı kişi olarak geçmektedir.(41)Fakat bu rakamın kesin olmadığı görülmüştür. Amma herhalde Denizli'de toplattırılan 69 kişi dışında, kırk elli kişi daha kadar olduğu kesin... Nakil tarihi ise, yukarıda bir nebze takribi hesabı ve tahlili yapılmış kuvvetli tahmine göre 25.10.1943'dür.

KÖMÜR VE SAMAN VAGONLARIYLA

Nur talebeleri bu defa,1935'de Eskişehir'e götürüldükleri gibi değil de, penceresiz, kömür ve saman vagonlarına doldurularak götürülmüşlerdir. Bir fark daha vardır; Eskişehir hadisesinde gizli imha direktifleri umum için iken; bu defa seçkin ve faal Nur talebelerinin imha ve idam direktifleri vardı. Bunun belgelerini az ilderde kaydetmeye çalışacağız.

(40)Son Sahitler-1 S: 147

(41)Bilinmeyen Taralarıyla Said-i Nursi 2.Baskı S: 310

323

1233

Denizli Savcısı da bu işi taahhüdüne almış olarak, davayı yürütecekti. Karavagonlara doldurulan Nur talebeleri, Üstlerinde kapılar muhkemce kilitlendiği gibi, ayrıca da kalın demir şişleriyle dışardan kapılar iyice bağlanmıştı.

Isparta'dan nakledilip Denizli hapishanesine teslim edilen mazlumlar, zaman geçirilmeden, müdde-i umumî başlıyor istintak ve sorgulamalara... İlk başta hiç olmazsa seçkin Nur talebelerinden birkaç kişinin idamını kafasına koyarak, sorgulamalar yürüten Savcı, alel-acele bu işi beş on gün içerisinde bitirdikten sonra, dosyayı hazırlamış ve yine alelacele yerli bir iki lise muallimine tetkik ettirmek ve mutlaka menfi rapor aldirmek üzere anlaşmalı bir bilir kişi heyeti teşkil ettirdi.

Bu arada Üstad Bediüzzaman Hazretleri, Savcının kesin ve kat'î emri ile kimseyle görüştürülmemesi ve konuşurulmaması için sınımsız bir tecrid içinde bulundurulmuştur. Kanun tarafı olan bir adliye müdde-i umumisi kendi makamının ve kanunların tatbikinden çok ötede ve çok başka bir tarz-ı muamele ile gayet gaddar bir şekil ve kanunsuz bir biçim içinde Üstad'ı tazyik etmiştir. İlerde bu dediklerimizin ispatı yapılacaktır.

Hazret-i Üstad, Denizli Savcısının Isparta Savcısından daha çok bir gayretkeşlik içersinde olduğunu müşahade edince, ilk başta mülâyim bir iki parça hakikat-ı hali dile getiren dilekçeleri iddia makamına gönderdi.

Bir kaç gün sonra da, 8.11.1943'te birinci ehl-i vukufa tevdi' edilen dosya ve kitaplar hakkındaki raporları geldi. Bunun üzerine müdde-i umumi, dosyaları davanın evvela sorgu mahkemesinde yürütülmesine bıraktı. Sorgu hâkiminin kararnamesini de aldıktan sonra, dosyayı ağır cezaya sevketti.

Hazret-i Üstad, bu kapalı sinsi direktifler altında alelacele menfi olarak hazırlanan ehl-i vukuf raporuna, Ağır Ceza Mahkemesi nezdinde şiddetle itiraz etti. Göz önündeki açık garazkârlıklarını delillerle ispat eder ek ortaya du. Risale-i Nurun tam tetkik edilebilmesi için yüksek bir ilmî hey'et talep etti. Mahkeme, Üstad'ın bu çok yerinde ve haklı olan isteğini uygun bularak kabul etti.

İşte, Üstad Hazretleri ve Nur talebelerinin Denizli Adliyesinde ilk karşılaştıkları bu çok garazkârane muamelelerin bir örneği olan birinci ehl-i vukufun vukufsuz raporundan medar-ı ibret için bazı bölümlerini alıyor ve

324

Üstad'ın mahkeme nezdinde ona kaşı serdettiği müskit ve çürütücü cevaplarından bir kısmını barabar kaydetmek istiyoruz:(42)

(42) Bu bölümler Üstad Bediüzzaman'ın Denizli Ağır Ceza Mahkemesi nezdinde birinci ehl-i vukuf raporuna karşı yaptığı i'tiraz dilekçesindedir. A.B.

325

1234

"1- Risale-i Nurun Mehdî ve İslâm Deccalı hakkındaki hakikatlı ilmî ve Kur'anî beyanatına, ehl-i vukûf (İndi fikirlerle Mehdî ve Deccal efsanesi...) demiş.

Cevap: - Bu tabirle ehl-i vukuf, hem Risale-i Nurun mahiyetinden, hem İslâmiyetin ruhundan ne kadar uzak düştüklerine delil:

(43) diye olan Peygamber Aleyhisseltü Vesselâm'ın duasına ve umum Ümmetin vird-i zebanı iken, ona "efsane" diyen İslâmiyetin mühim büyük bir hakikatını inkâr etmiştir...

4- "Kur'an'ın bazı kısımlarını indî ve gayr-i ilmî şekilde ebced ve cifir hesaplarına müstenid tefsiri, müsbet ilim ve felsefe ve tasavvuf bakımından ve akl-ı selimde bir kıymeti yoktur...

Cevab: - O kadar garazkârane ve sathî bir vukufsuzluk göstermişler ki; mecburiyet olmasaydı, cevaba değer bir mesele değil diye sükût edecektim. Acaba bine yakın emmareler ve işaretler ve istihraclar tek bir hakikata, tek bir davaya vahdet-i mesele cihetiyle baksa ve birbirine kuvvet verse, adeta riyazî hesaba yakın bir kat'iyetle.. Ve umum ümmetin ekser edipleri ve Ulemaları içinde bir kaide-i istihraç olan Ebced ve Cifir hesabıyla bine yakın emarelerin bir tek davada, "Kıymeti akl-ı selimde yoktur" denilebilir mi? O vukufsuz ehl-i vukufklar akl-ı selimi tanımıyorlar ki; Ve tasavvuf ve müsbet ilmi bilmiyorlar ki: Böyle yanlış hüküm veriyorlar.

6- "Cifir ilmine nazaran aslı olmiyan şeyleri zavallıların gözlerini boyayacak mahiyette -ki Kur'an tarafından müjdelenen- Deccal ve Mehdi efsanesi ve Ahirzaman fitnesi bu risalenin telkinleri arasındadır"

Cevab: - Neşrolunmayan ve mahrem tutulan ve hadis-i sahih ve icma-ı ümmetle sabit olan bir hakikat-ı İslâmiye olan hurûc-u Deccal'a ve Ahirzaman fitnesine "Efsane" diyerek "Zavallıların gözlerini boyuyor" demek, o kadar ruh-u adaletten ve tetkikten hâriç bir hükümdür ki; cevap vermeye değmiyor. Demek perde altında Ehadis-i Sahihayı neûzübillah "Efsane" tabiriyle yadediyorlar.

(43) Bu hadis, Müsned-i Imam-ı Ahmed bin Hanbel C: 5, S: 285'te şöyle geçer: iki rivayet yoluyla iki defa varid olmuştur. Ayrıca Kütüb-ü Sitte'nin içinde de aynı manada fakat değişik kelimelerle geçmektedir.

A.B.

326

1235

8- "Hurûc-u Deccal efsanesine kendine göre Hıristiyan Deccalı, Rusya'da tatbik edilen idare sistemi.. ve Müslüman Deccalı da "Süfyan" tavsif ve tayininde; Türk inkılâbının yaratıcısında ögrülen vasıf ve vaziyette göstermektedir ve Su-i kasdı telkinatla izhar etmiş bulunmaktadır...

Cevab: Bütün bütün hem İslâmiyetin ruhuna, hem Risale-i Nurun mesleğine kendi yanlış manalarıyla -ki hem Müdafaanamemde hem iddianameye karşı itirazımda on vechile cevap verdiğimi olan gayet mahrem ve sekiz senede bir iki defa elime geçen- Bir risalenin aynı hakikat ve bir iki cümlesine ilişmek istemişler. Akide-i İslâma girmiş, bütün ümmet kabul etmiş Hurûc-u deccala "Efsane" demeleri ve "Rusya'daki bolşevizmin Ahirzamanda gelecek bir komitesi ve nümunesi göstermektedir" diye yazdığımız halde, yanlış mana verip; hem pek çok Ulema-i İslâmın tasdiğiyle müteaddit hadislere istinaden Süfyan hakkında -müdafaatımda yazdığım gibi- Bundan otuz sene evvel bazı tevillerini pek doğru olarak yazdığımızı; "Türk inkılâbının yaratıcısına bir hücum" gösteriyorlar. Yaratıcı Cenab-ı Hak'tır. Bu tabir küfre temas ediyor. Böyle tabiri isti'mal eden Risale-i Nurun parlak hakaik-i İmaniyesini muhakeme edemez.

Yine Ehl-i vukufun raporunda; Birinci Şua', İşarat-ı Kur'aniye Risalesi'nin bir ayeti için: "Bu risale mahremdir. Sure-i Nisanın bir ayetidir" diye yazılı iken, "Taife-i Nisa bu esere el süremez, onlara memnu'dur, sakın onlara göstermeyiniz" şeklinde vermişlerdir...(44) "

DENİZLİ SAVCISININ OYUNU

Daha bunlara benzer çok câhilane ve ânûdane olan birinci ehl-i vukuf raporu bu gibi câhilliklerle, ahmaklıklarla doludur.

Üstad Bediüzzaman Said-i Nursi Hazretleri Denizli Ağır Ceza mahkemesine sunduğu'u raporun garazkârlık ve vukufsuzluk taraflarını ıspatlayıp gösteren cevapları ile beraber, bazı müdafaât parçalarını da gördükten sonra, mahkeme heyeti meselenin esasına iyice vukufiyet peyda eder. Fakat âdil reis, çok sâkin ve gayet ağır başlılık içerisinde netice-i evrakı bekler. Bu arada yüksek bir ehl-i vukuf heyetinin teşkili için, hadise dosyasını kitap ve evrakıyla birlikte Ankara Ağır Ceza Mahkemesi riyaseti altında yüksek ilmî bir heyetin teşkil ettirilmesi ve onlara tetkiki yaptırılması için 9.3. 1944'de Ankara'ya gönderir.

Ankara birinci Ağır Ceza Mahkemesi Reisi Emin Böke'nin riyasetinde yetkili ve her birisi kendi dalında feylosof kadar yüksek ilmî seviyeye mâlik

327

(44)Omsalica Sirac-ün Nur-2 S: 299

328

1236 ve ünlü şahsiyetlerden üç tane ilim adamı tayin edilir ve dosya bu zatlara tevdi' edilir.

Bu bilirkişi hey'eti, tek tek Nur Risalelerini ve hadise dosyasını bir ay kadar kısa bir zaman içerisinde tetkikten geçirdikten sonra; ilerde metninden bazı bölümler vereceğimiz raporlarını 22 Nisan 1944 tarihinde oy birliğiyle hazırlayıp ilgili makamına teslim ederler.

Bu zatlar zaman ve zeminin çok nâzik ve kritik şartlarına rağmen, vicdanlarının ve bağımsız ilmî şahsiyetlerinin sesini dinliyerek; -Ufak tefek bazı rüşvet-i kelâm tarzındaki ifadeleri hariç kalmak şartıyla- Üstad Bediüzzamanı ve masum Nur Talebelerini o plânlı ma'hud zulümden kurtarmağa ellerinden geldiğince gayret etmişlerdir. Ancak bunun yanında belirlediğimiz gibi, zamanın emansız idaresi ve hükümetinin yüksek kademelerinde çöreklenmiş ve hâkim durumunda olan şer kuvvetlerine de, rüşvet-i kelâm nev'inden bazı ilmî tahtielerde de bulunmuşlardır.

Bazı mu'temed zatlardan duyduğum kadarıyla, bilâhare bu ehl-i vukuf heyetindeki zatlar, Bediüzzaman'a hususî selâm göndererek; Onun cihanbaha ve bikiran kıymetteki eserlerine layık veçhiyle -zaman ve zeminin nezaketi icabı- rapor hazırlıyamadıklarını beyan-ı özür ile bildirmişlerdir.

Ankara ehl-i vukuf raporu, herhalde beş on gün içinde Denizli Ağır Ceza Mahkemesine intikal eder. Üstad ve talebeleri de raporu görürler. Hazret-i üstad bu rapora bir dereceye kadar memnun olup sevinmekle birlikte, bazı sehiv noktalarını da ilmî kaideler çerçevesinde tashih eder ve "Teşekkürname" ismi altında bu tashihli cevabını mahkemeye arzeder.

Bu raporda gerek bilerek, gerekse bilmiyerek yapılan ilmî hatalarını tashih eden Üstad'ın mukabil cevaplarını hâvi parçadan bölümler vermek isteriz. Fakat ondan önce; rapor Denizli'ye ulaştığı zaman, henüz resmî olarak maznunların ellerine geçmemişken, Üstad'a bir sureti gelmiş, o da hapisteki Nur talebelerine hem müjde, hem de raporun mahiyeti hakkında malûmat ve hem de rapordaki ilmî sehivlerin varlığını bildiren şu mektubunu okuyalım:

"Aziz Siddık Kardeşlerim!

Bize ihbar edene ve yazana zarar gelmemek için, şimdilik ehl-i vukufun ittifak ile verdikleri kararlarını size göndermiyeceğim. Bu ehl-i vukuf, bütün kuvvetiyle bizi kurtarmak ve ehl-i dalâlet ve bid'iyatın şerrinden

329

muhafaza etmek için çalışmışlar. Bizi, bize isnad edilen bütün suçlardan tebriye ediyorlar ve Risale-i Nurdan tâm ders aldıklarını ihsas

330

1237 edip Risale-i Nurun ilmî ve imanî kısmının ekseriyet-i mutlakası vâkifâne yazıldığını.. Ve Said ise, hem samimî hem ciddî kanaatlarını beyan ederek ondaki kuvvet ve iktidar; isnad edildiği gibi, tarikat icadı veya cem'iyet kurmak ve Hükûmetle mübareze etmek te değildir. Belki yalnız Kur'an'ın hakikatlarını muhtaçlara bildirmek kuvvet ve iktidarındır diye müttefikan karar vermişler.. Ve gayr-ı ilmî tabir ettikleri mahremlere karşı demişler ki:

"Bazen cezbeye ve şuurun heyecanına ve ihtilal-ı ruhiyeye kapılmasından bu eserlerle mes`ul olmamak lâzım geliyor" diye manasını fehmediyorlar.. Ve Eski Said ve Yeni Said tabirinde iki şahsiyet; İkincisinde fevkâlede bir kuvvet-i imaniye ve ilim ve hakikat-ı Kur'aniye manasını vermişler.. Ve "bir nevi cezbe ve ihtilal-ı dimağîye ihtimali var" demişler.

Hem bizi şiddetli ta'biratın mes'uliyetinden kurtarmak, hem muarızlarımızı okşamak için "Sem' ve basar cihetinden Hallüsinasyon hastalığı ihtimali nazara alınabilir" demişler.

Onların bu ihtimalini esasiyle çürüten, ellerine geçen ve bütün akılları geri bırakan Nur risaleleri.. Ve bütün avukatlara hayret veren müdafaa ve meyve risaleleri kâfi ve vâfi bir cevaptır. Ben çok teşekkür ediyorum ki; Bir hadis-i şerifin mazhariyeti bu ihtimal ile bana verilmiş.

Hem o ehl-i vukuf bütün kardeşlerimizi ve beni tâm tebriye ediyorlar ve diyorlar: "Said'in âlimane ve vâkifane eserlerine iman ve ahiretleri için bağlanmışlar... Hiç bir cihette hükûmete karşı su-i kasdlarına dair bir sarahat ve bir emare, ne muhaberelelerinde ve ne de kitap ve risalelerinde bulmadık" diye o hey'et, ittifak ile karar verip; Biri Necati feylosof, biri Yusuf Ziya âlim, biri de Yusuf Feylosof namlarında üç zat imza atmışları:

Lâtif bir tevafuktur ki: Biz bu hapse kendimiz hakkında bir "Medrese-i Yusufiye ve meyve Risalesi onun meyvesi" dediğimizden, bu iki Yusuf dahi perde altında: "Biz dahi o medrese-i Yusufiye'deki derslere hissedarız" diye lisan-ı halleriyle ifade etmeleridir.

Hem cezbeye lâtif bir delilleridir ki: Otuzüçüncü sözün, Otuz üç pencerele.. Ve otuz üçüncü mektup gibi tabirleri.. Hem kendi kedisinden "Ya Rahim Ya Rahim!" işitmesi... Hem kendini bir mezar taşı görmesi cezbeye ve hallüsinayon ihtimaline delil göstermişler.

SAİD-İ NURSI(45)"

(45)Osmanlıca Şualar S: 296

331

1238

Ankara ehl-i vukufunun raporunda yer alan bazı sehivler veya yanlış bazı mana vermeler hususunda, Hazret-i Üstad üç dört parça tashihnameleri yazarak mahkemeye sunmuştur. En son ve uzun ve camî' parça 31 Mayıs 1944'de mahkemeye takdim edilen parçadır. Bu uzun tashihnamelerden, (asıllarını Sirac-ün Nur ve Osmanlıca Şua'lar kitabına havale ederek,)bazı kısımlarını medar-ı ibret için buraya kaydediyoruz:

"... Evvelce takdim edilen teşekkürnamede kısmen izah ettiğimiz gibi , şimdi raporu gördükten sonra, sekiz dokuz yerde acelelik sebebiyle sehivler ve iltibaslar ve anlamamazlıklar ve yanlışlıklar olmuş. Ben bu

zatları tenkid değil, belki onların bu meselede kazanacakları hayrât ve hesenatlarına yardım fikriyle o sehivlerin sahihini beyan edeceğim:

Birinci Sehib: Onlar ittifakla yüzde doksan risaleleri gayet takdir ile beraber derler: "Bunlarda müellif, hem samimî hem hasbî hem ilim ve hakikattan ve din esaslarından ayrılmamıştır. Bu doksan kitapta dini alet etmek ve cem'iyet teşkil etmekle emniyeti ihlâl hareketinin bulunmadığı sarihtir Şâkirtlerinin birbiriyle ve Said ile muhabere mektupları da bu nevidendir" deyip muhakkikane hüküm verdikleri yerde; şahsımın bir kusurunu beyan için derler: "Said bazen bu ayetin yüz hikmetinden beşi beyan olunacak" der. Bu ise ilim ve karına yakışmaz. Hem bazen "Bu risale dörtbuçuk saatte yazıldı " der. Bu söz ise, kendini medhe ve muhatabını hayrete düşürmek mahiyetinde küçüklüktür.

Elcevab: Ben kusuru ve küçüklüğü nefsimem memnuniyetle kabul etmekle beraber, derim: Bu çeşit sözlerimin sebebi, kendimi beğendirmek değil hâşâ!.. Belki Risale-i Nur, Kur'anın bütün nükte ve hikmetlerini ihata edemez. Ancak yüzde dördünü, beşini beyan edebilir diye Kur'anın vüs'at-ı ma'nadaki i'caz-ı manevisini ihtardır ve ona işarettir.

Ve "Dört veya altı veya on iki saatte te'lif edildi" demekle; Risale-i Nur doğrudan doğruya Kur'an'ın şâkirdidir ve Kur'an'ın hazır malını hazinesinden çabuk çıkarır, satar. Bununla kendimi medih değil, belki Risale-i Nurun makbuliyetine bir emare.. Ve bu halde müflis bir hizmetkâr olduğumu göstermek niyetiyle, başka kitaplardan veya diğer fikirlerden ve kendi fikirlerimden olmadığını bildirmektir.

Evet, yirmi seneden beri Kur'an'dan ve Risale-i Nur'dan başka hiçbir kitabı yanında bulundurmayan ve okumayan ve hiç bir gazete ve mecmuaları bilmiyen ve istemeyen bir adam, o niyetle öyle söyleyebilir!...

332

Üçüncü Sehib: Yanlış mana vermekle raporda: "Said bazı kerametler yazar... Yazmak istemezdim, bana yazdırıldı..." Hem bazen: "Bu cevap manevî canibinden ve hakikat âleminde bildirildi. "Hem bazen" Kudsî bir müjde" der... Hem "Yüz senede bir müceddid gelir" fikriyle, kendisinin

333

1239 zamanın müceddidi olduğu fikrini uyandırıyor." demişler?..

Elcevab: Hâşâ, bin defa hâşâ!.. Benim haddim değilki, o kerametleri benliğime mal edeyim. Belki benim pek çok kusurlarımla beraber, Risale-i Nurla iman hizmetinde çalışmamıza bir ikram-ı ilahî ve o hizmetin makbuliyetine dair bereketten gelen bir emareyi göstermek... Ve "Ne ile yaşıyor, nasıl geçiniyor?" diyenlere karşı, bereket-i ilâhiye bu hizmetimizi dünya maişetine alet etmeye mecbur etmiyor demektir.

Hem bu yazdığım hakikatlar benim fikrimin malı değil, belki herkesin kalbinin bir köşesinde bulunan bir Lümme-i rahmaniye ve melek-i ilham ve bir tarafında bir lümme-i şeytaniye ve vesvesesi bulunduğu ehl-i hakikat ve Diyanetin hükümlerine binaen: Benim kalbimde dahi herkes gibi bazen ihtiyarımın haricinde ve fikrimin fevkinde hatırıma bir hakikat hutur eder. Yani Kur'an'dan, manevî bir cânibten bir nevi ilham hükmünde bir güzel nükte ilham edilir demektir.

... Eskiden beri ehl-i hakikat mabeyninde câri olan, Üstad'ına karşı fart-ı muhabbetten gelen fevkalhad hüsn-ü zanları tadil etmek ve nimett-î ilâhiyeye karşı küfrân ve inkâr etmemek niyetiyle: "Müceddidlik vazifesi olabilir" Fakat benim değildir, Risale-i Nurundur. Bu zamana bakan Kur'an'ın bir cilve-i hakikatıdır, Risale-i Nur onu temsil ediyor. Ben neci oluyorumki kendime dava edeyim.

Altıncı sehiv: Raporda "İşine gelirse ben Kürdüm, Şâfiyim... Biz Hanefi Ulemasının Türkçe ezan gibi kararını tanımamız" diyor demişler?..

Hem "İşine gelince, Kürtlük Türklük yoktur, Biz yek-vücuda, Müslümanız, kardeşiz... ayrılığı reddeder, milletlerin birliğini çıkarır. Bu ise bir tezattır" diyorlar.

Elcevab: Bundan onbeş sene evvel(46) bir köyde yalnız, tazyik altında insafsız bazı memurlar hususi ibadethanemde "Türkçe ezan ve kamet yapacaksın" dediler. Bunların bütün bütün kanunsuz keyfi zulümlerine karşı o zaman yazdığım Hücumat-ı Sitte'nin zeylinde demiştim: "Ben hem Şâfiyim, hem dilim Türkçe değil... Hem hususi ibadethanemde yalnız bulunduğumdan, Hanefî mezhebinde bulunan bazı hocaların Türkçe ezana fetvaları bana şümulu olamaz" demiştim. "Onların kararlarını tanımıyoruz" dememişim.

334

Hem bütün arkadaşlarım ve Risale-i Nur eczaları şahittirler ki: Ben eskiden beri milliyetimizi İslâmiyet biliyorum. Kürtçülüğe hiç bir vakit taraftar olmadım ve terviç etmedim. Ve daima derdim ki: "Avrupa milli

(46) 1944 tarihinde bu itiraz ve tashihname yazıldığı için, o tarihten ondört sene geri gitsek,1930'da Barlâ daki mescidine tecavüz hadisesi vuku' bulduğu anlaşılır. A.B.

335

1240 yetçilik fikriyle Anasır-ı İslamiyeyi birbirinden ayırmaya çalışıyor." Ben de İslâmiyet hesabına milliyeti yalnız İslâmiyet biliyorum, İslâmiyet noktasında bakmışım.. Ve Avrupa'nın bu firengi illetine karşı tedaviye çalışmışım.

Hem o zalim memurların kanunsuz keyfi tazyiklerine karşı yazılan Hücumat-ı Sitte'nin zeyli, bir hiddet zamanında yazıldı. O hususi memurlara Şiddetli lisan kullanılmış. Yoksa Risale-i Nur daima Kur'an edebiyetle zinetlenmiştir. Lisanı nezihdir.

Sekizinci Sehiv: Raporun ikinci sahifesinde "İlm-i huruf ile, Ebced hesabıyla hüküm çıkarmak, okunması haram olan ilimlerdenidir" diye Reddül Muhtar şârihi demiş" diye yazmışlar?

Elcevab: Kur'an'ın haddü hesaba gelmez manaları, işaretleri, tefsirleri Hazret-i Peygamber Aleyhissalâtü Vesselâm'dan sarihan görünmüyor.. Fakat bütün o manalar o kudsi menba'ın tereşshatıdır. İlm-i huruf değil, belki pek zâhir ve hesabî olan hesab-ı ebced ve gözle görünen tevafuklarla Kur'an'daki işaret ve nüktelerin fehmi için bir vesile yaptığım Hazret-i Peygamber Aleyhissalâtü Vesselâm'ın sünnetine ittiba'ımıza elbette hiç bir vecih ile münâfâtı olamaz.

Dokuzuncu Sehiv: Raporda denilmiş: Said-i Nursi kendini emr-i bilma'rufu mükellef tutuyor. Halbuki emr-i bilma'ruf'un şartı, fitneye müeddî olmamaktır. Kendisi bu işe me'mur değil iken ve şüpheli bir vaziyette bulunurken, emr-i bilma'rufa kalkması, bir akide kitabında haramdır denilmiş..."

Hem ehl-i kible tekfir olunmaz... Said-i Nursi ise, zaruriyat-ı diniyeden olmiyan mes'eleleri ortaya atıyor, sonra "Ey mülhidler, dinsizler" gibi kelimeler kitaplarında bulunuyor. Bunlar dinen caiz değildir. Ehl-i sünnet vel-Cemaat mezhebine göre "Ben Müslümanım" diyen adama, kâfir demek gûnahtır?"

Elcevab: Hükûmet-i ittihadiyece ittifakla umum Avrupa'ya karşı hakaik-i İslâmiyeyi beyan ve muhafaza etmek için Dâr-ül Hikmet-il İslâmiyede bir a'za kabul edilen.. Ve ondokuz sene evvel Van'da iken, Diyanet

riyaseti tarafından bir vâiz kabul edilen.. Ve şimdiye kadar pek çok muarızları bulunduğu halde, sözleri cerhedilmeyen.. Hem şimdiye kadar hiç bir yerde dinen onun derslerinden zarar gören bulunmayan bir adamın; Kur'an'ın

336

gayet sarîh emr-i bilma'rufunu hâs ve halis ve sırf ahireti için çalışanlara söylemesi, değil haram, belki en ehemmiyetli bir farz hükmündedir.

Amma ehl-i kiblenin tekfiri hakkındaki sehivleri ise; Hem Risale-i

337

1241 Nuru hem benimle temas edenleri işhad ediyorum ki; Benim eskiden beri mesleğim hüsn-ü zandır. Değil tekfir, belki mümkün olduğu kadar Müslümanları tekfir vartalarından kaçmışım. Mezheb-i Hanefide sebep-i küfür gösterilen çok maddeler, Mezheb-i Şafiide yalnız kebair sayıldığı cihedle, ben hüsn-ü zan etmeye mezhebimce mükellefim. Hanefi ulemasından -Mezhebimce- daha ziyade tekfirden çekiniyorum. Hususî ve muayyen insanlarda tâm sarîh küfür görülmezse, kâfir diyemeyiz... Ve Risale-i Nurda "Ey mülhidler ey zındıklar" dediğim vakit, muhtaplarım ise, gizli ve İslâmiyetin ifsadını ve mü'minlerin imanını bozmayı hedef ittihaz eden ve bazen hükûmetin bazı erkânını iğfal edip bizi böyle belâlara sokan ve otuz senedenberi benimle mücadele eden şahsen bilmediğimiz bir kısım münafıklardır.

Onuncu Sehiv: "... İki türlü Deccal, Süfyan diye zaruriyat-ı diniyeden olmayan... bunlarda icma' var" diyor. İnanmayanlara "Zındık, dinsiz, Mülhid" hükmünü veriyor. Halbuki Mehdî, deccal, Süfyan gibi şeyler Kur'an'da yoktur. İcma'da yoktur.. Yalnız Teftazanî: "Bunlar gayr-i mümkün şeyler olmadığından bu babta rivayet edilen hadisleri kabul ederiz" demiş. Hem İmam-ı mahfi ve Mehdî-i muntazar batıl olduğuna ehl-i sünnetin ittifakı var?... "

Elcevab: Acelecilik belâsıyla gayet sathî bir surette, yüz risaleden ziyade kitaplar tetkik edilmeden, bir mahrem risalemin bir ibaresinden böyle bir hüküm isnad etmelerini o müdakkik zatlara yakıştıramıyoruz.

Evvela: Teftazanî, Ahirzaman hadisatı hakkında değil, belki hadisat-ı uhreviyeden bir acib kısım hakkında o sözleri "Şerh-ül Makasid" da(47) yazmış.

Saniyen: Risale-i Nurdan mahrem bir cüz'ü "İki Deccal'a inanmayan dinsizdir" demiyor.. Hem Deccal'ın hurucu bütün akide-i İslâmiye kitaplarında mezkûrdür, icma'a mazhardır. Mehdî ve Süfyan mefküresi ise, Ümmet içinde gayet esaslı bir tarzda ve ehemmiyetli bir hikmete binaen cereyan edip gelmiş. Adeta Ümmetçe telâkki-i bil-kabul nev'inde bir medar-ı teselli olarak, her asırda Âl-i Beyt-i Nebevî'den bir hidayetkâr imdada yetişmesi tesellisiyle, Devlet-i Süfyaniyede ve Emeviye'de, Eski zamanda Yezid ve Velid gibi Süfyan manasını veren hâkimlere karşı dayanmak için, her asrın ihtiyacı bu mefküreyi idame etmiş.. Ve bu hakikatı cüz'î küllî her asır gösterdiği gibi, bu asır da bir derece göstermiş diye Risale-i Nurun beyanatı hiç bir cihetle hakaik-i İslâmiyeye münafâtı

338

(47)Barekallah, Maşaallah yüzbin kere bu nuranî hafızaya ki; yirmibeş otuz sene evvel gözden geçirdiği benzeri ilm-i kelâm kitaplarındaki umum mes'eleleri dekaikiyle hifzediyor!.. Bu ehl-i vukuf ise, hem meşhur ulema, hem her gün yanlarında meşguliyetleri icab-ı okudukları o kitaplardan en bariz bir mes'elesinde de sehvediyor ve yanılıya düşüyor.A.B.

1242 yoktur. Fakat Hanefi Ülemasından bir kısmı demelerine binaen, Ulema'yı Hanefiye sair mezhebler gibi Mehdî ve Süfyân hadiselerine akide noktasında bakmıyorlar.

Risale-i Nurun bir üstadı İmam-ı Gazali ve birisi de Abdülkadir-i Geylani'dir. (Fakat tarikat cihetinde değil, hakikat cihetinde) birisi de ve en başta İmam-ı Ali (r.a.) olmasından bunların, ittifak ettikleri meseleler, elbette ma'den-i Risaletten alınmıştır diye Risale-i Nur kabul etmiş... Ve İmam-ı Ali Radiyallahü Anhü kasidesinde Süfyân'a "İslâm Deccal'ı" namını vermesi, bize bir hüccet hükmüne geçmiş. Yalnız Ebu Hüreyre'nin rivayet ettiği hadisten başka, pek çok emareler ve büyüklerden gaybî ihbarlar vardır. Ve vâki-i hal vukuatiyle tam tasdik ediyor.

Hem ehl-i sünnetçe batıl olan mehdî-i muntazar budur ki: Şia'ların bir kısmı "On iki imamdan birisi ölmemiş, bin senedir gizlidir, sonra meydana çıkacak, dünyayı islah edecek, Mehdi-i muntazar budur" ehl-i Sünnet bu fikre batıldır der. Yoksa Ehl-i sünnetin ekseriyetince kabulü olan ve intizar edilen Muhammed Mehdî hakkında hadisler var ve diyen Ulemaların fikirlerini kabul etmediklerinin hikmeti şudur:

Ahir zamanda dinsizlik cereyanına karşı mukabele etmek, ancak İsevilerin hakiki dini, hakikat-ı Kur'an'la ittihad ederek; Kur'an ise esas ve imam olup, İsevî dini ona tabi' olacağına işareten bir rivayette varki: "İsa (A.S.) gelir, namazda Mehdi'ye iktida eder(48)" Eğer o kısım Ulemaların fikri gibi olsa, o halde İsevilik esas ve imam olması lâzım geliyor... (49)"

Böylece Hazret-i Üstadın, Denizli Ağır ceza mahkemesi nezdinde yaptığı müdafaa parçalarının - Isparta Savcılığı ve Mahkemesine verdiği üç parça istidalar dahil-her iki ehl-i vukuf raporlarına cevablar, sorgu hâkiminin kararnameğine itiraz, makam-ı iddianın iddianamelerine i'tirazlar ve direkt olarak mahkemede yaptığı müdafaa parçaları cem'an yirmi iki adet parçadan ibarettir.

Hazret-i Üstad bu müdafaaalarında, Savcının ve Mahkeme safahatının durumlarına göre bazen çok şiddetli ve heybetli bir tarzda, bazen çok mülayimane ve müsâlâhakârane şekilde; ve bazen de ilim ve mantık din ve şariat kaideleri içinde ve o atmosferde delil ve bürhanlarla sükûnet ve vakar içerisinde de konuşmuştur. Bu müdafaa parçalarının mecmuu bir araya gelse, yüzelli büyük

340

(48)Bu hadis rivayetinin, bir kaç rivayet şekliyle ibn-ül Kesirin tasnif ettiği "Kitab-ün Nihaye" birinci cildinin 144. sahifesindedir. A.B.

(49) Osmanlıca Şualar S: 302-310

341

1243

sahife kadar bir hacim tutabilir(50) İşte Denizli Ağır Ceza Mahkemesi nezdinde yapılan bu müdafaaaların esas teşkil ettiği noktasından; burada şimdi bazı sebeplerden açıklayamadığımız, kritik ve fakat bütün münafikane icraatların ana düğümü olan bir takım mevzuların mahiyetiyle ilgili olduğu için, Eskişehir mahkemesi müdafaaanesinden daha çok önemli ve kıymetlidir denilebilir. Bu kıymet ve ehemmiyete işaret için Üstad Hazretleri Denizli müdafaaanesinin başında şu cümleleri koymuştur:

"On sekiz sene sükûttan sonra, mecburiyet tahtında bu istid'a mahkemeye ve sureti Ankara'ya, makamata verilmişken, tekrar vermeye mecbur olduğum iddianameye karşı i'tiraznamemdir.(51)"

Denizli hapis hadiselerini ve cereyan eden ahvalini ve en ufak teferruatına kadar müdafaa parçalarının hepsini ve hapis içinde ve dışında ve mahkeme çevresinde cereyan eden hadiseleri dile getiren şeyleri ve yazılan bütün mektuplarını burada sıralamak ve sergilemek aslında lazımdır. Fakat üzerinde olduğumuz mevzu -ki Üstadın hayatıdır- çok fazla uzayacak ve kitabımız çok büyüyecektir. Bundan dolayı teferruat ve geniş tafsilattan bilmeceburiye sarf-ı nazar ettik. Hem bu mezkûr müdafaaların mühim ekseriyeti Üstad'ın büyük tarihçesinde mevcut olmasından, bu kitapta da az ilerde safhalar halinde o cihan- baba ve ebedî yaşayacak olan kahramanane ve merdane ve ilmî müdafaa parçalarından mevzu' ile en yakın kısımlardan bölümler vermeye çalışacağız.

HATIRALAR BÖLÜMÜ

Mevzu, bir kaç kollu ve dallı olmasından, ister istemez bir kaç kez başa dönüp, başka bir mevzu' dalını ele almak ve götürmek mecburiyeti hasil olmaktadır. İşte burada da yine geri başa dönerek; Denizli hadisesinde hapiste mazlum olarak bulunmuş ve hadise içinde yaşamış Nur talebeleri bazı mühim zatların hadise öncesinde ve hapis içinde cereyan etmiş vaka'lara dair hatıralarından bazı kısımlar alacağız:

Birincisi: Kastamonu Vilâyeti ve civarının medar-ı fahri ve bütün Nur talebelerinin hürmet ettiği âlim, fazıl ehl-i hakikat bir zat olan Mehmed Feyzi Efendi'nin bu safhaya ait hatıraları şöyledir:

(50)Bu yirmi iki adet müdafaa parçaları, kısmen Osmanlıca Sirac-ün Nur mecmuasında, kısmen de Büyük Târihçe-i Hayat kitabında, tamamı ise

342

merhum Zübeyir Ağabeyden bize yadigar kalan "Denizli Müdafaaları ve Kararlar" dosyasında mevcut olup yanımızda mahfuzdur. A.B.

(51)Osmanlıca Sirac-ün Nur S: 289

343

1244

344

1245

345

1246

"Denizli hapsinden evvel, (yani Üstad henüz Kastamonu'da nezarete veya hapisanede iken) yeşille beyaz karışımı bir sarık sarmıştı. Pencereden bana şöyle seslenmişti: "Feyzi kazay-i ilâhidir!.."

Üstad Kastamonu dan ayrılırken, müdde-i umumilikte ikinci namazını kılarak çıkmıştı. Giderken "Allah'a ismarladık" ile başlayan bir mektup yazmıştı.

M.Feyzi Efendi'nin Kastamonu'daki İfadeleri:

Üstad Hazretleri Kastamonu'dan ayrılmadan az önce, yani 6.10.1943'de Kastamonu ve civar talebelerine de taarruz başlamıştı. Başta Feyzi Efendi olmak üzere o civarın Nur talebeleri, Kastamonu'da on beş-yirmi gün kadar devamlı olarak ifadeleri alınmıştı. Bu mevzuuda Mehmed Feyzi Efendi şöyle der:

"Polis müdürü Şükrü Bey diye bir zattı. Mithat Altıok (Vali) Ondokuz gün, ifade alınırken yanımda bulundu.

İfadem alınmakta iken; (Üstad kastedilerek) akşam evinde kırk baklava tepsisi vardı." demişlerdi.

Ben de: "Yalan söylemeyin!" diye cevap verdim.

Bir yerde ellerine şöyle bir not geçmişti: "İstanbul'dan kitap geldi, kerameti gözüktü." Bu kitapları kim getirdi diye çok sorup sıkıştırdılar.

Bir akşam vakti beni çağırdı, "Ne yaptınız?" diye sordu. Ne yapacağız, yatsı namazını kıldık, dedim.

Yanınıza kim geldi? dedi.

Bilmiyorum, karanlıktı diye cevap verdim.

Ezanı kim okudu? dedi.

Ben okudum diye cevap verdim. Arapça mı okudun? diye sordular. Evet, demiştim.

346

Bu ifadelerden sonra, rahmetli Emin Bey'e söyledim; Ben böyle dedim. Sana da sorarlarsa, böyle söyle dedim.

Emin Bey, ne sordularsa "Bilmiyorum" diye cevap vermiş. Bunun üzerine "Yalan Söylüyorsunuz" diye Emin Bey'i tokatlamışlardı...

İfadelerimiz alınırken kamış kalemle, demir uçlarla çeşitli yazılar yazdırdılar. Tâki, ellerindeki kitapları kimin yazdığını tesbit edebilmek için..."

Ve Denizli Hapsine

İki üç ay sonra, Denizliye götürülen Kastamonu ve civarı Nur talebeleri, Denizli hapishanesinin mahkûmlar bölümüne yerleştirilirler. Hapishane

347

1247

ve mahkeme safahatı hakkında Mehmed Feyzi Efendi hatıratını şöyle sürdürmektedir:

"Denizli'de müdde-i umuminin muavini, adliye vekiline telgraf çekmiş: "Bediüzzaman ve talebeleri hapishaneyi mektebe çevirdiler" diye.. Üstad ise, hapishanenin mektep olmasından memnun olunsun diyordu.

Mahkûmların Islâhı

Bir çok mahkûmları kötü vaziyetten kurtarmıştık. Pislikten, kötü hayattan; Kur'an okuyarak, nurları okuyarak kurtuldular. Bazılarını Kur'an okurken, bazılarını tesbihat yaparken, bazılarını ise, namazdan alıp götürdüler, idam ettiler. Kumardan ve diğer fenalıklardan alıp götürselerdi, ne olurdu biçarelerin hali?

Üstad "mahkûmlar için yeni yazı ile Risaleleri yazın" deyince, bazıları İ'tiraz ettiler. Sadık Bey ise, sadakatla: "Üstad ne derse o olsun" diyordu.

Mahkûmlar bize dualar yazdırmak istiyorlardı. Ben Delail-i Serif'i yazmıştım. Ağır cezalılarından İbrahim, bunu nüsha yapıp kaçmak istiyordu... Daha sonraları İbrahim'i idam ettiler.

Hapishanede Beylerbeyli Süleyman Honkâr ve arkadaşları kaçmak istiyorlardı. Süleyman: "Deve bile olsa ben yine buradan çıkarırım" diyordu. Üstad ona ümmî diye hitap ederdi.

Süleyman daha sonraki yıllarda hapishaneden kaçarak, Kastamonu'ya Sadık Bey'in yanına gelmişti. Sadık Bey sormuş: "Nasıl kaçabildin?" O da Üstadın Esmâ-i Hüsna manzumesini Feyzi Efendi yazmıştı ya, Onu nüsha yaparak kaçtım demiş.. "

- Mahkeme Safahatı

M. Feyzi efendi mahkeme duruşmalarında ve hapishaneden mahkemeye gidip gelmelerinde Üstad Hazretlerine ait bir hatırasını şöyle anlatır:

"...Denizli deyince, hapishaneden mahkemeye gidip gelişlerimizi hatırlarım. İkişer ikişer kelepçe takarlardı. Her duruşmada çeşitli arkadaşlarla kelepçelenirdik. Bir gün beni Üstad'la beraber bağladılar. Mahkemeye gidiyorduk. Tam kabristanın yanından geçerken, üstad "Fatihâ!" diye okumaya başladı. Kelepçe zencirli ve asma kilitliydi. Yan gözümle Üstada baktım, Fatihâyı okuduktan sonra, ellerini yüzüne sürdü. Elimiz beraber

348

bağlı olduğu halde, benim elim kalkmamıştı. Bunu Üstad'ın bir kerameti olarak bizzat müşahede ettim."

349

1248

- Üstad istid'asını geri aldı

"Denizli Mahkemesinde reis Ali Rıza Bey, kademe kademe anfi gibi sıralar yaptırmıştı. Bizler o şekilde sıralarda otururduk. Birgün Üstad hastalığını ileri sürerek "Mahkemeye gelemiyeceğim" diye istid'a vermişti. Sonra mahkemenin müsbet halini görünce, "İstid'amı geri alıyorum" dedi.

Reis: "Said Efendi! İstid'ayı geri mi alıyorsun?" diye tebessüm içinde mukabele etti.

Bir celse de, müdde-i umumi Üstad'ın oturuş şekline itiraz etti. "Mahkemenin nizamını bozuyor." dedi.

Ali Rıza Efendi ise, "Doğru oturunuz!" deyince, Üstad: "Hastayım!" diye cevap verdi.

Reis, Müdde-i umumiye dönerek: "Hasta imiş, ne yapalım!" dedi. Sonra da Üstad'a "Siz gidin, istirahat edin!" diyerek bir gardiyanla Üstad'ı gönderdiler... (52)"

Mehmed Feyzi Efendi'nin bu hatırasını te'yiden, bizzat merhum Tahiri Mutlu Ağabeyden dinlediğim bir hatırayı da buraya dercetmek istiyorum. Tahiri Ağabey dedi: "Bir mahkeme celsesinde bir husustan dolayı, reis Ali Rıza Üstad'a karşı sertçe bağırды. Hepimiz müteessir olmuşuk. Fakat Üstad hiç müteessir olmadığı gibi, bize de demişti ki: "Mahkemenin kalbini Risale-i Nur fethetmiştir. Reis bunu kasden böyle yapıyor, tâki kimse ondan şüphe etmesin."

ŞAHİTLERDEN İKİNCİSİ: İnebolu'lu Selahaddin Çelebi'dir. Bu zat hatırasının bu kısmı için diyor ki:

"... Ankara'dan Üstad Hazretlerini Isparta'ya yolladıktan sonra, o günü öğle üstü vâli Nevzat Tandoğan'ın Belediye binasında bizi beklediğini bildirdiler. Hemen belediyeye götürüldük. İçeri girerken merdivende genç bir hanımla karşılaştık. "Sizde mi polissiniz?" diye sordum. Hanım: "Hayır, ben felsefe hocasıyım. Bediüzzaman'a bayram tebriki yazmıştım(53)" dedi. Arkamızdaki polisler "Konuşmayın!" diye bizi ikaz ettiler.

Belediyede başkan odasına evvelâ felsefe hocasını çağırdılar. Yirmi dakika sonra o çıktı, "beni serbest bıraktılar, Allah yardımcın olsun" dedi ve gitti.

350

Kapıda birinci şube müdürü bekliyordu. Emniyet umum müdürü Şinasî Bey kapıyı açtı ve bana gel dedi. İçeri girdiğimde Vali Nevzat Tandoğan

(52) Son Şahitler-2 S: 157-164

(53) Bu Kitabın Kastamonu hayatı kısmının son bölümlerinde, Üstad'ın mektuplarından birisinde bu tebrik mektubundan bahsedilmiştir. A.B.

351

1249 koltukta oturuyordu. On dakika kadar beni tepeden tırnağa süzdü. "Şinasî elektrikleri söndür!" dedi. Bir dakika sonra tekrar aç dedi. Başını iki tarafa sallayarak gözlüğünü çıkardı, tek camıyla baktı. Ayağa kalktı. "Yanıma gel!" dedi. Omuzumdan tuttu: "Nasıl olur, sen Cumhuriyet çocuğusun... böylesi kimsenin peşine takılırsın. Bunun gayelerini bilmez misin?" dedi.

Cevaben dedim ki: "Ben 1936 senesinden beri Kastamonu'da bu zatın ziyaretine giderim. Eserlerinden okudum ve neşrine çalıştım. Bu eserleri imanî ve Islâmî'dir. Siyasî ve menfî milliyetçilik yoktur. Milletimizin ve devletimizin aleyhinde en ufak bir kelime görseydim veya kendisinden menfi bir düşünceyi hissetseydim, ihbar eder ve herkesten önce ben düşman kesilirdim. Tamamıyla yanlış bir kanaata sahipsiniz!.. Eserleri Kur'an-ı Azim-üşşanın bazı ayetlerinin tefsirlerinden ibarettir. Kastamonu'da onu herkes ziyaret ediyor. Polis karakolunun karşısında bir evde oturuyor. Polisler hergün gireni çıkkanı görüyorlar.

Nevzat Tandoğan: "Kim Kastamonu valisidir!" dedi. Mithat Altıok, dedim.

Bunun üzerine, Mithat Altıok'u kasederek: "Şinası, ne hayvanlar var!" dedi... Ve bana hitaben: "Madem ki eserleri imanidir" diyorsun. Mahkemeye verileceksiniz, orada tetkiki yapılır." dedi.

Kapıda bekliyen birinci şu'be müdürüne, mahkemeye sevk edilmemi emretti.

Mahkemeye gittik

Yanlarından çıktığımızda hava kararmış, iftar vakti çoktan geçmişti. Bizi iki polis refakatinde mahkemeye sevk ettiler. Gece saat onikiye kadar mahkeme salonunda bekledik. Nöbetçi hâkimi geldi. Tevkifim için gelen telgrafı, gündüzleyin Savcı Kemal buraya vermişlermiş. Bu telgrafın nereye konduğunu bilmiyen ve bulamıyan Savcı muavini, evine telefonla sorduktan sonra, telgraf bulundu ve mahkemeye alındık. TC.K: nun 163. maddesiyle karar verildi. Tevkif müzakkeresi elimize verilerek, gece saat 01.30'da Cebeci Cezaevinin karantina koğuşuna alındım "

İnebolu'ya Sevk

Bir hafta sonra, Zonguldak yoluyla İnebolu'ya sevk edildim. Refaketimde iki jandarma vardı. Trende siyasi mücrim diye hususi kompartıman açılmıştı. İnebolu'ya vardık, orada beni polise teslim ettiler. Emniyet

352

daresinde iki gün kaldım. Sonra savcılığa götürdüler. Said isimindeki savcı Ankara'da verdiğim ifadeyi tekrar ettirdi.. Ve nihayet İnebolu cezaevine gö

353

1250 türdüler. İnebolu cezaevinin alt katında diğer dokuz arkadaşlarla beraber ibadetimizi yapıyorduk...

Denizli'ye sevk emri gelmeden bir gün evvel, arkadaşlarımızdan bir ehl-i kalb olan İzzet Turgut: "Yarın gidiyoruz, hazır olun! Fakat merak etmeyin, beraat edip geleceğiz." dedi.

Ertesi günü Anafarta vapuru ile İstanbul'a, oradan da İzmir vapuruna aktarma edilerek İzmir'e ve oradan da trenle Denizli'ye götürüldük.

Denizli'ye vardığımızda, halk teessüf içinde bizi selâmladılar. Bazıları: "Sizin başınızda öyle bir hoca efendi varki; Sorgu hâkimi sual sormadan, sorularına cevap verdi. Hiç bir kabahatiniz yoktur... Merak etmeyin, beraat edeceksiniz!" demişlerdi.

Nihayet Kastamonu, İnebolu ve İstanbul'dan getirilen biz Nur talebelerini bir araya, Ağır cezalılarının kısmında büyük bir koğuşa koydular. Aynı günde Üstad Hazretleri küçük bir parça kağıda "Hoş geldiniz" diye bir pusula yazıp meydancı Adem Ağa ile gönderdi.

Mahkûmlar Namaza Başladılar

Kısa zamanda ceza evindeki bütün ağır cezalılar yaptıklarına nedamet ederek tevbe istiğfar ettiler ve beş vakit namazlarına başladılar. Hapishane dayısı Beylerbeyli Süleyman'a bir gün sormuştum: "Ne gördünüz ki, Hoca Efendi'ye karşı bu kadar hürmet gösteriyorsunuz?"

Cevaben demişti ki: "Ben buraya adam yaralamaktan sekiz aya mahkûm olarak geldim. Bir gece rü'yamda bir hoca efendi, "Süleyman sen iyisin. Fakat çok mağrursun ve nefsine güveniyorsun. Yakında cezasını çekeceksin" dedi. Hakikaten çok geçmeden hapishanede kavga olmuştu. Kavgada bir mahkûm ölmüştü. Bu hadiseden ben yirmi dört seneye mahkûm oldum... Bediüzzaman bu ceza evine gelince, bu zatın rü'yamda gördüğüm hoca efendi olduğunu anladım. Zaten Hoca Efendi de gelir gelmez mektup

yazarak: "Burası bir hapisane değil, Medrese-i Yusufiyedir. İdareciler zebani değil, birer terbiyeci arkadaşlardır. Bu günden itibaren gusledip tevbe edeceksiniz" diyordu.

Mahkûmlar Kur'an okumaya başladı

Bizim koğuş komşuları olan Ağır Cezalıların hepsi Nur talebelerinden Elif ba cüz'ünden başlayarak Kur'anı hatmetmişlerdi. İstanbul'un meşhur

354

hocalarından takva sahibi Gönenli Mehmed Efendi'den ders almaya başlayan, dört adam katili Mehmed isimindeki mahkum, Kur'an'ı hatmetmiş ve

355

1251 "VED'DUHA'dan aşağısına kadar ezberliyerek imtihan kazanmış olduğundan, mahkûmlara imamlık yaptığını gözümüzle gördük.

Tahta kurusunu öldürmeyecek kadar salâh-ı hal

Denizli hapisanesinde, tavan beton olduğu halde, incecik yağmur gibi tahtakurusu ve sivrisinekler dökülüyordu. Sık sık süpürür ve dökerdik. Kağuştaki mahkûm Ağır cezalıları şikayet ederlerdi: "Adam öldürdüm amma, şimdi sivri sineği dahi öldüremiyoruz" diyorlardı.

Nur talebelerini görüştirmiyen Müdür Şevki

Cezaevi müdürü Şevki Bey, bizi diğer koğuşlardaki kardeşlerimizle görüştürmezdi. Ancak mahkemeye gidip gelirken görüşebiliriz. Yetmiş kişilik bir kafile, önümüzde Üstad Hazretleri... her defasında başka bir kişiyle Üstad'ı kelepçelerlerdi. Etrafımızda süngülü otuzdan fazla jandarma bulunurdu. Denizli'nin alim ve misafir-perver halkı geçtiğimiz yolların iki tarafını doldurur, göz yaşlarıyla teessürler içinde sevgilerini, başlarıyla da selâmlarını bildirirlerdi. Cezaevi yolunda eski bir mezarlık vardı. Üstad buradan her gelip geçtikçe fatiha okumadan geçmezdi.

Beraet Kararı

Son mahkemede, merhum Hâkim Ağır Ceza Reisi Ali Rıza Bey ve diğer azalar, bize kararın tebliğ edileceğini ve ayağa kalkmamızı söylediler. Karar okundu. Başta Üstad olmak üzere hepimizin beraetine oy birliğiyle karar verilmişti...

Mahkemeden çıkınca halkın büyük tezahüratı ve "Yaşasın Adalet" nidaları ve alkışları içinde mahemeden Cezaevine geldik. Eşyalarımızı dışarıya çıkardık. Denklerin üzerinde İbrahim Fakazlı oturuyordu. Çarşıdan faytonlar geliyor, sıraya giriyorlardı. Birinci faytona Üstad, ikinci faytona Fevzi Pamukçu binmişti. Bu esnada doğu tarafından ağaçlar arasından bir süvari sür'atle geliyordu. -Ki ağaçların arasından öylesi sür'atle geçmek akıl işi olmadığından- şaşkına dönmüştük. Süvari tam Üstad'ın faytonunun sol arkasında aniden durdu. Atından indi ve Üstad'ımızın karşısında askerce sert bir selâm verdi. Bir kaç kelime söyledi, elini öptü ve yine sert bir selâmla mahmuzları şaklattı. Ve atına binerek aynı istikamette, aynı şekilde sür'atle uzaklaştı. İbrahim Fakazlı ile bu hadiseyi hep konuştuk ve hiç bir zaman çözemedik. Üstad'a sormaya da cesaret edemedik.

356

Hazret-i Üstad, delikli çınar nâmiyla anılan semtte bir otele yerleşti. Diğer arkadaşlarımızı Denizlililer evlerine götürdüler. Nefis yemeklerle ik

357

1252 ramda bulundular. Nur talebeleri Denizli'den ayrılmak üzere trene binmeden evvel, Denizli halkının toplayıp, Mustafa Hafız'a verdikleri bir mendil dolusu parayı getirmişti. Talebelere dağıtmak istedi. Fakat hiç kimse bu paraları kabul etmedi. Eşyalarımızı trene yüklerken, tüccar, zengin ve mevki sahibi bir çok zatlar bizzat yardım etmişlerdi.(54)”

ÜÇÜNCÜ ŞAHİDİMİZ: Isparta masumlarından kidemli Nur talebesi kâtip Osman lâkabıyla meşhur Osman Yıldırımkaya'dır. (R.H.)

Denizli hapis hadisesiyle ilgili ve Isparta'dan Denizli'ye sevk edilirken vukua gelmiş hadiselerle alâkadar hatıralarını şöyle anlatmaktadır:

"sparta'dan ayrılırken, beni Hüsrev Ağabeyle birlikte kelepçelemişlerdi. Yolda kelepçeli halde ancak sıra ile namaz kılabilmiştik. Üstadı da Savlı doksan yaşlarında Hasan dayı ile birlikte kelepçelemişledi. Hasan Dayı'nın yaşlılığı dolayısıyla yürümeye mecali yoktu. Üstad adeta adamcağızı sırtında taşıyorcasına zahmet çekiyordu. Hasan Dayı'ya: "Bana dayan, bana dayan!" diyordu. Zaten ihtiyar adamcağız da Üstad'a dayanarak yürüyordu. Üstad'ın yaşı o tarihte altmışbeş kadardı. (Üstad'ın yaşı o tarihte tam altmış altı olduğu kesindir. A.B.)

Böylece bizi Denizli hapsine götürdüler. Hapishanede Hafız Ali Efendi, Denizli köylülüğünden Pekmezci diye anılan bir adama Kur'an öğretiyordu. Adam bir türlü okuyamıyordu. "Yüvesvisü" kelimesini "Yüvesvisi" şeklinde okumaktan kurtulamıyordu.

Bir gün Hafız Ali adamcağıza hiddetlendi ve "Haydi kalk git!" diye kızdı.. Adam ise, "beni hatmettirmeyince buradan çıkamazsınız" diye mukabelede bulundu.

Böylece acı tatlı bir çok hatıralarımız geçti. Dokuz aylık Denizli hapsi düğün bayram gibi geçti. Bir gün Üstad'a biraz gülyağı hediye etmiştim. O da ağzıma iki çay şekeri koydu. O şekerin lezzeti ve tadı hâlâ ağızımdadır desem, mübalağa etmiş olmam.(55)”

DÖRDÜNCÜ ENTERERASAN ŞAHİDİMİZ: Beylerbeyli Süleyman Honkâr'dır.Bu zat, Denizli hapsinde Üstad'la ve Nur talebeleriyle tanışmış, Islâh-ı hal etmiş bir zattır. Hatıralarından bazı kısımlar dercediyoruz:

"... Üstad Denizli hapsine gelmeden önce, bir gün savcı muavini Cemil Söylemez, hapishane müdürü Şevki Bey hapishanenin içine geldiler. Arka

358

(54)Son Şahitler-1 S:136-141

(55) Son Şahitler-2 S: 210

359

1253 larında Tabib, Başgardıyan ve Başçavuş da geldiler. Bize: Şark'tan bir Bektaşî geliyor!.. Bununla kimse konuşmayacak. Konuşanlara dayak attıracağız, işkence edeceğiz." dediler.

Sonra Üstad'ı getirdiler. İlk olarak Ferani meydanında karşılaştık. Biz hapishanenin üç bölümü arasına düşen kısma Ferani diyorduk. Orada Hazret-i Üstad bir iskemle üzerine oturdu. "Hoş geldin Hoca Efendi" dedik. Ben hemen, çay kahve ne içersiniz dedim: "Kahve içmem dedi. Hemen çay temin ettik. Oradan sonra umumî tuvaletin olduğu yerde iki üç gün Üstad'ı yatırdılar. Oraya bir yatak ayırdılar. Sonra Üstad'ı münferid yere aldılar. Bizim konuşmamıza engel olacaklardı. Bizi Üstad'la görüştürmeyeceklerdi. Biz ise, Üstad'ı gördükten sonra, sehpaye gideceğimizi bilsek bile, Üstad'la görüşeceğiz dedik." sizin sözlerinizi dinliye dinliye ömrümüz hapishanelerde çürüdü. Biz öyle birisini arıyorduk. Allah Hazret-i Üstad'ı bize yolladı.

Üstad Hazretleri münferid yere gitmişti. Orası tek kişilik yerdı. Ufak suç işliyenleri, o birer kişilik yerlere tikiyorlardı. İşte Üstad'ı da öyle bir yere koymuşlardı. Tabî kapılar kapanınca, idareden gören olmuyordu. Biz birbirimizin yardımıyla pencerenin önüne çıktık, elini öptük, hatırını sorduk. O zaman Hazret-i Üstad: "Kardeşlerim benim yüzümden zarar görmeyin, lâf duyarsınız, size işkence ederler." dedi.

Biz, "Hayır Hocam! Siz hiç üzölmeyin. Biz Korkmayız. Herşeye razıyız" dedik. Üstad da "Kardeşlerim sağöölun, hoşbulduk" dedi.

Pencereye bir kişi çıkamazdı. (Yani Üstad'ın üst kattaki penceresine) Birbirimizin üstüne basarak çıkardık...

Sonra İstanbul'dan, Kastamonu'dan da hocalar geldi. Onları da karşıladık. Ve arkadaşların rızalarıyla bir koğuşu boşalttık. Temizlettik ve onları yerleştirdik... Böylece beraete kadar hep beraber kaldık.

Sadık Bey de vaktiyle aynı bizim gibi kötü yoldan dönmüşlerdendi. Dedesi Plevne kahramanı Sadık Paşa imiş... Daha sonra Sadık Bey, Üstad Kastamonu'ya geldiği zaman ona talebe olmuş...

Biz Sadık Bey'le çok iyi arkadaş olduk. Üstad'da bana çok itimad ederdi. Bir daktilo getirtmiştik. Üstad'ın müdafaalarını hep Sadık Bey okur, Mümtaz Beyde daktilo ile yazardı. Ben de sağı solu gözetlerdim....(1)"

360

Süleyman Honkâr'ın hatıraları çoktur ve uzundur. İsteyen Son Şahitler'de okuyabilir.

(1) Son şehitler -1 S: 181

361

1254

BEŞİNÇİ ŞAHİDİMİZ: İbrahim Fakazlı...1938'li yıllarda Risale-i Nurla ve Üstad Bediüzzaman'la tanışıp Nura talebe olmuş olan bu zat, Denizli hapsi hadisesiyle ilgili hatıralarında şunları kaydeder:

"... O ne dehşetli günlerdi... Ezan Türkçe okunuyor, bazı hocalar tarafından bunun müdafaası da yapılıyordu. Camilere gelenler çok azdı. İhtiyarlar namazdan sonra kaçarcasına dağılıyorlardı. Bir Elif cüz'ü ele geçirip de okuyabilmek bir meseleydi. İslâm kelimesini ağzına almak müthiş bir cesaretti..."

Denizli hadisesinde bizi de hapse attılar. Ramazan-ı şerifin 19. günü bir pazar sabahı polis ve jandarmalar evimizi bastılar . (Ki aynı gün Hz. üstadın da Kastamonu da evi basılmıştı.) Üç ay kadar İnebolu hapishanesinde kaldıktan sonra, deniz yoluyla İstanbul'a, oradan da İzmir'e, daha sonra trenle Denizli'ye geldik. Trende bitişik kompartımanlarda Denizli tüccarları hep Üstad'dan bahsediyorlardı.

Hapishaneye vardığımızda, dehliz gibi bir aralıktan geçerken Üstad bizi gördü ve bize hitaben: "Merak etmeyiniz kardeşlerim" diyerek bizi teselli etti.

Bizler hapishaneye gelmezden önce, burada şöyle bir hadise cereyan etmiş: Üstad abdest almaya çıkarken, pencereye üşüşen mahkûmlar, kendilerine nasihat etmesini istemişler. Üstad ise, hiç sesini çıkarmamış. Bu hal mahkûmlarda üç defa tekerrür edince, "Gidin temizlenin" diye Üstad söylemiş.

Süleyman Efe ismindeki mahpusların başı, onları toplamış, yetmiş seksen kadar mahkûmlara: "Söyleyin ulan içinizden hanginiz pis?" nihayet içlerinden birisi, üç aydır yıkanmadığını söylemiş. Süleyman Efe hiddetlenmiş, adama bağırarak hemen git yıkan demiş.

Daha sonra, Üstad bunların yanından geçerken, yine nasihat etmesini istedikleri zaman, onlara namaz kılmalarını söylemiş. Mahkûmlar hep bir ağızdan hiç bir şey bilmediklerini ifade etmişler. Üstad da onlara "peki, benim talebelerim gelecek... Onlar size namaz kılmasını öğretirler" demiş.

"Bizleri bir kaç gün karantinada beklettikten sonra avluya çıkarttılar. Üç yerden bir yer seçecektik. Kararsızdık, "Nereyi seçelim" diye düşünürken, Ağır cezalılardan başı Süleyman Efe ve arkadaşları, bizim yataklarımızı alıp

362

götürdüler. Temizlettirip, badana ettirdikleri bir odaya herkesi kendilerince sıraya dizip yerleştirmişlerdi. Biz de çaresiz onların hazırlattığı yere gittik. Herkesin kendi yatağının önüne diz çöküp oturabileceği tahtadan yerler yapmışlardı.

Üstad'la aralarında geçen konuşmalarını anlattılar. Biz her bir mahkûma Kur'an'ı okutmaya ve ilm-i hal öğretmeye başladık. Zekâsı aşağı olanla

363

1255 ra, zeytin çekirdeklerinden yaptıkları kendi tesbihleriyle kelime-i tevhid çekmelerini öğrettik.

Her akşam dualarımızı, evradlarımızı okuduktan sonra, bir de bir hatim yapıyorduk. Süleyman Efe, adamlarından bazılarını bize hizmetçi tayin etmişti. Fakat ekseriyetle biz onlara iş yaptırmazdık. Ancak ihtiyar ve hasta olanlar iş yaptırıyorlardı. Yattığımız yerde çok tahta kurusu vardı. İliştikçe hücumlarını çoğaltıyorlardı sanki...

Dokuz ay sonra beraet edip çıktık. Tahliye günü hapishanenin önü bayram yeri gibi oldu. Denizli halkı çok âlicenablık gösterdi. Bizleri evlerine götürüp misafir ettiler.

Nur talebeleri memleketlerine gidiyorlardı. Bir arkadaşın maddî durumu zayıftı. O arkadaş için yol parası temin etmeye çalışıyordum. Bu arada zengin bir tüccar, elinde bir mendille oraya gelmişti. Bu parayı muhtaç olanlara dağıtmak istiyordu. Mendilde iki demet para vardı. Ben kırk lirasını alıp gerisini iade

etmek istedim. Fakat o zat ısrar ediyordu. Elindeki bir mendil parayı dağıtmak istiyordu. Ama kimse dönüp bakmıyordu.

Denizli'de bir gece Hasan Feyzi Efendi'nin evinde misafir kaldım. O ne unutulmaz, ne mutlu bir geceydi... Hasan Feyzî biz hapisten mahkemeye gidip gelirken, yola çıkar, bir çınarın altında üstadı selâmlardı. Üstad da onun selâmını saygı ile alırdı(56)"

Yine İğnebolulu İbrahim Fakazlı Ağabey anlatmış: Denizli hapis hadisesinde, İğnebolunda Dursun isimindeki bir kardeşimizden "Hücmat-ı Sitte" kitabını sormuşlar. Kitabın muhtevasını "Altı Ok"'a hücum anlamışlar. Zavallıyı sabaha kadar "Hanı sitti" diye falakadan geçirmişler. Yirmi gün, belki bir ay o zavallı ayaklarına basamadı. Doktora gitti, koltuk değnekleriyle... Doktor bakıp rapor veremedi..."

(Son Şahitler-5,Sh.16)

ALTINCI HATIRA: Şemseddin Yeşil'den nakledilen bir rivayettir. Nakleden ise; Senatörlük, adli Tıp'da vazife, sağlık istatistik planlama genel müdürlüğü gibi mühim görevlerde bulunmuş Doktor Alaaddin Yılmaztürk'tür şöyle der:

"O zamanlar (Yani 1941-1945 yılları) Şemseddin Yeşil Hoca'nın yanına gider gelirdim. Şu hatırayı Şemseddin Yeşil Efendi'den dinlemiştim: "Said-i Nursi Hazretleriyle birlikte, Denizli mahkemesinde ifade vermeye

364

çıktığımız zaman, Üstad hakime: "Sizin benden ifade almaya selâhiyetiniz yoktur. Benim temsil ettiğim davayı muhakeme etmek selâhiyetine sahip değilsiniz!.. " dedi.

(56)Son Şahitler-1 S:172

365

1256

Hakim: "Ne demek istiyorsunuz!" diye hiddet ettiği zaman, şu cevabı vermiş: "Çünkü sizin yıkanıp da gelmeniz lâzım.Temiz değil, cünübsünüz"

Hâkim şaşırıp kaldı. Sonra mahkemeye ara verildi.(57)"

Bu rivayet, bir muhterem insandan (Doktor Alaaddin Yılmaztürk'ten) gemesi hasebiyle elbetteki doğrudur. O hâkim herhalde sorgu hakimlerinden birisidir. Çünkü Ağır Cezaya bütün talebeleriyle birlikte gittikleri için, bu hadise orada vuku' bulmuş olsaydı, herkes tarafından birden duyulur ve rivayet edilirdi.

YEDİNCİ ŞAHİDİMİZ: Merhum Tahirî Mutlu Ağabeydir. Atabeyli Tahirî Mutlu ağabey, merhum Şehid Hafız Ali'nin arkadaşı ve mübarek cübbenin vârisi olan bu çok büyük ruhlu insan Denizli hapis hadisesi ile ilgili hatıralarını zaman zaman bize şöyle anlatırdı:

"Ayet-el Kübra'nın tab' masrafını, bizim orada çobanlık yapan bir arkadaş, uzun zaman biriktirmiş olduğu parasından vermişti. Denizli hadisesinden iki üç ay önce, İstanbul'a gidip, matbaa sahibi Aziz Bozkurt'a Ayet-el Kübra ile beraber ücretini teslim ettim. O, tab'ını bitirip adresime gönderecekti. Henüz

İstanbul'dan, bize tab' edilen Ayet-el Kübralar ulaşmadan, bizi Denizli hapis hadisesinde toplayıp hapse tıktılar. Biz hapiste iken,

(57) Son Şahitler-2 S: 47

366

1257 Ayet-el Kübra sandıkları adresime gelmiş ve henüz trende iken istasyonda müsadere edilmişti. Denizli Mahkemesinde "Hem Ayet-el Kübra'nın, hem Hizb-ül Ekberin tab' işini ben yaptım. dedim.

Üstad buna çok memnun olmuştu.

Sonra Denizli hapsinde Hafız Ali Efendi vefat etti. Üstad Hazretleri ona vermeyi niyetlendiği cübbeyi bana bir sened mukabilinde verdi.(58)" Hapiste, İsparta'lı grup Nur talebeleri tutuklular bölümünde idik. Mehmed Gönenli Hoca her ikindiden sonra., pencereye çıkar, yüksek sesle Kur'an okurdu. Üstad Hazretleri de kendi hücrenin penceresine çıkar, Gönenliyi dinlerdi... "

Tahiri Ağabeyin hatıraları kısa ve özdür. Zaten hadiseleri fazla hatırlayamaz gibi görünür ve az konuşurdu. Zaman zaman kendisinden dinlediğimiz bir hülâsasını kaydettik.

SEKİZİNCİ ŞAHİDİMİZ: Araçlı Abdullah Yeğin'dir. Denizli hadisesi sırasında lise talebesi iken, kendisine de hadiseden temas eden kısmını şöyle anlatır:

"... Bir gün mektepte coğrafya dersinde idik. Coğrafya hocası: "O mürteci', Bediüzzaman denilen hocanın yanına kimler gitti" diye sınıfta sordu. Altı kişi parmak kaldırdık. Neden, ne için gittiğimizi sordu. Üstad için inkılab düşmanı olduğunu, Atatürk'ü sevmediğini söyledi. Bizi inzibat meclisi denilen disiplin kuruluna sevk etti.

Disiplin kurulunda çeşitli sualler soruldu. Yazılı cevablı ifadelerimiz alındı. Neticede Suat isimli arkadaşımıza ve bana altı gün mektepten tard cezası, diğer arkadaşlara da ihtar, takdir gibi, cezalar verdiler.

Verdiğimiz ifadelerde dinimizi öğrenmek için gittiğimizi, kimse aleyhinde bir konuşma cereyan etmediğini, dindar olduğumuzu, ibadet etmeyi sevdiğimizi söyledik. Bu hadiseden bir kaç gün sonra, kaldığım evi polisler bastı. İnceden inceye arama yaptılar, birşey bulamadılar.

Üstad'ın evinde bana ait bir defter ve içinde ismim bulunduğu için, Denizli savcısı telgrafla evimizin aranmasını istemiş. Emniyette ifadem alındı. Başımdan geçenleri olduğu gibi anlattım. Savcı. Müftü var, bir çok hocalar

367

var..(59) Ne için onlara gitmiyorsun?" dedi. Ben de müftüyü tanımadığımı söyledim...

(58)Adı geçen cübbenin ve Tahiri Ağabeye Üstad tarafından kendi el yazısıyla yazılıp verilen sened şöyledir.

"Aziz Sıddık, Kahraman ikinci Hüsrev, İkinci Hafız Ali ve onun ve Lütfi'nin varisi ve birinci Tahiri kardeşim! O meşlahı sana hediye ediyorum. Kardeşiniz Said-i Nursi"

Bu meşlah, Üstad hazretleri 1925'te Van'dan alınıp, Garbi Anadolu'ya nefy edildiğinde, giyip beraber getirdiği kıymetli kumaştan mamul, Irak işi bir abadır. A.B.

(59)Son Şahitler-1 S: 364

368

1258

DENİZLİ HAPSİNİN İÇ DURUMU

Yukarda hatıraları geçen şahidlerin ifadelerinden de anlaşıldığı üzere, Üstad Bediüzzaman ile talebelerinin birbiriyle görüşmelerini ve temaslarını kesmek için gayet zalimane ve çok şiddetli bir surette üstad Hazretlerini çocuk koğuştan yanındaki tek, küçük, dar ve ufunetli ve karanlık bir odada tecrid içinde hapsedtiler. Fakat Üstad'ın kaldığı hücrenin bir penceresi, hapishanenin ağır cezalılar bölümünün avlusuna bakmakta idi. Üstad aşağıdaki talebelerine, her fırsatta tedbir, ihtiyat, teselli ve tesanüd gibi hususlara dair küçük kâğıt parçalarına yazıp aşağı attığı mektuplar ve pusulalar veya bazen boş kibrit kutuları içine koyarak pencereden attığı Meyve ve müdafaat risaleleri ile muhabere -idare adamlarının bulunmadığı zamanlarda- gerçekleşiyor ve devam edebiliyordu. İlk başlarda bazen de hapishanenin meydancı veya aracı adamları ile de yazıp gönderiyordu. Denizli hapsi müddetince Üstad tarafından yazılıp talebelerine gönderilen mektupların tamamı ve Meyve risalesi eseri böyle gizli tedbirler ile yürütülüyordu. Hatta bir ara Üstadın, avluya bakan penceresini, mahpuslarla selâmlaştırıyor bahanesiyle kapatıp mıhlamışlardı.

369

1259

Taşköprülü Sadık Beyin Merdane Hizmetleriyle

İş Kolaylaşıyor

Daha sonraları 6.10.1943'te Kastamonu'da tevkif edildikten bir müddet sonra Denizliye getirilen Mehmed Feyzi Efendi, Emin Bey (Çaycı Emin) Sadık Bey ve Hilmi Beylerin gelmeleriyle, bu muhabere işi artık güzel yürüyor ve kolaylaşıyordu. Çünkü Kahramanlar ilinden (Kastamonu'dan) gelenlerin içinde gün görmüş, cesur, yiğit ve asil bir bahadır vardır. Taşköprülü Sadık Bey!..

Evet, birçok kimselerin kat'î rivayetleriyle Sadık Bey (Demirelli) Denizli hapsine gelir gelmez, bu işin uhdesinden gelebildi. Yiğit, cesur, cömert ve ağır başlı, asil tavrıyla, eski mahpuslarla hemen dostluk kurabildi. Hali vakti yerinde ve asil ve hanedan bir aileden yetiştiği için, eli açık olan Sadık Bey, mahpusların efeleriyle, kabadaylarıyla az bir zaman içinde dostluk kurup elde etti. Onların dertleriyle ilgilendi. İkramlar, sigaralar, çaylar ve saire... Nihayet hapishanede iş beceren cesur kimselerden bir ekip oluşturdu. Hapishanenin içine herşey sokabilen bu becerikli, cesur ve yiğit kadro, artık işi oldukça kolaylaştırdılar. Kahraman ruhlu Sadık Bey, bu kadro vasıtasıyla Risale-i Nurun hapishanede herkese yayılmasına dışarı gönderilip getirilmesine ve okunmasına bir nevi vesile olmuş oldu. Sadık bey ve mahpus arkadaşları bir taraftan da Hazret-i Üstad'ın yazdığı müdafaat parçalarını, geceleri sabahlara kadar yazılmasını da temin edip makamata gönderilmesini sağladı.

Hazret-i Üstad, Sadık Beyin bu asil, âlî-himmetliliğine ve merdâne hizmetlerine ve kahramanca muvaffakiyetlerine son derece memnun oluyor ve Sadık Beyi tebrik ediyordu. Hz.Üstad, bu siddikiyet mertebesine ulaşan Sâdık Bey'i sadakatkârlık, vefadarlık ve asaletinin tavırları karşısında; mukabelesiz hiç kimsenin bir şeyini yememiş iken, Sadık Bey'in kendi eliyle pişirdiği çorbasını hiç bir şey demeden yiyordu.

Hem bu meyanda, Hazret-i Üstad'ın hapisteki talebelerinin umumuna hitaben yazıp gönderdiği yüz bir adet mektupların dışında, ayrı ve hususî olarak da, kahraman bahadır Sadık Bey'e kendi el yazısıyla Onun şahsına gönderdiği on beş yirmi kadar mektupları ve küçük pusulaları, Hazret-i Üstad'ın Sadık Bey'in âlî himmet ve bahadırılık ve sadakatına karşı duyduğu hâs teveccühlerini göstermeye kafidir” (60)

370

İşte Sadık Bey'in, müdafaat parçalarının yeni yazıyla daktilo edildiğini

(60) Sadık Bey'in koleksiyonundan elde edilmiş, Hazret-i Üstad'ın eliyle yazılı mektupları ve diğer umumî mektupların tamamı, mecmu ile birlikte, bu sayı yüzotuza çıkabilir sanıyorum. A.B.

371

1260 Üstad' ına bildiren kendi el yazısıyla gönderdiği bir mektubu şöyledir:

Faziletli Üstadım efendim Hazretleri!

Hizb-ün Nuri okunmaktadır. Yazı makinası Süleyman Bey'in (Süleyman Honkâr) vasıtasıyla gelmiştir. Ücret verilmeyecek. Yeni yazıyla Müdafaat ve Meyve yazılmaktadır. Hürmetle hâk-ı payinizden öperiz.

Aciz Talebeniz

M. Sadık"

Hazret-i Üstad da Sadık Bey'in bu pusulasına karşı böyle bir mukabelede bulunmuştur:

"Aziz Siddık hakikatli kardeşim Sadık Bey!

Senin kemal-i sadakatını ve bahadırılığını gösteren pusulayı aldım. Zaten seni ilk gördüğümde, sende bir yüksek fedakârlık hissetmiştim. Benim şahsım Risale-i Nura nisbeten hiç hükmünde olduğu için, seni Risale-i Nurun hizmetine vermesini Rahmet-i İlahiyeden beklerim ki, tahliye olsun. Evet senin gibi ve Hilmi, Emin gibi fedakârları yanımda hizmetimde arzu ederdim. Fakat hem hanelerinizde talebeler var, hem de Kastamonu'da benim yerimi boş bırakmak olmaz. Yalnız Fevzî kalsa yeter. Hafız Tefvik ise o Kur'an dersi için vazifesi vardır.

Said-i Nursi(61)

Sadık Bey'in Üstad'ına gönderdiği çorbasını, Üstad'ın Onu minnetsiz bulup, mukabelesiz yediğini gösteren şu mektubudur:

"Bismihî Sübhanehu

Aziz Kardeşim Siddık Sadık Bey!

Hakikaten ben sizde ve Hilmi ve Feyzi ve Emin'de; Kardaşta ve evlâta ve valideynde bulunan halis ve minnetsiz bir şefkat gördüğümünden, hem ruh rahat ediyor, hem sizin bu ehemmiyetli hizmetinizi mukabelesiz kabul ediyorum.

En evvel, Hilmi Bey seni bize getirdiği için ona minnettarım. Zaten ben sizin beşinizi bir ruhta telâkki ediyorum. Feyzi, Emin, Hilmî çoktan beri benim akrabam içinde de kazançlarıma hissedar edilir.

372

Şimdi Gavs-ı A'zamın bize işaretinde hâs kardeşlerim bir kısmını bu fıkrada gösteriyor ki, Sadıklar daha sarih görünüyorlar. Eğer darılmazsanız, yemek masrafında ben de iştirak edeceğim. Zaten tam vaktinde bana muvafık hediyeleriniz, manevî kıymeti ondan dokuzu ihsanınız olsun. Biriside daimi ve eski kaidem için ben

(61)Hususi el yazmalar dosyası

373

1261

versem ne olur? Ben Isparta'da bazı eşyayı satmıştım. Çok şükür iktisad bereketiyle o az para bana kâfi geliyor.

Said-i Nursi"

374

1262 MEYVE RİSALESİ

Böylece Hazret-i Üstad'ın hapis hane tecridi içindeki çilehanesinde geçirdiği çok sıkı ve sıkıcı hayatı, öylesi çok ağır şartlar altında olmasına rağmen; hem ubudiyet vazifesini en ekmel derecede yürütmesi.. Hem müdafaât işlerini düşünüp, yazıp yazdırması ve lâzım gelen makamlara göndertmesi.. Hem de altmış dokuz talebesinin çeşitli hususi hal ve meşreplerinin tezahür ettiği ve hapis hane havasının sıkıcı durumu bunu her zaman tahrik ettiği ve bu hususî meşreb ve hallerden bir çok münakaşalı gürültülerin akabinde ihtilâfların baş göstermesi ve bu ihtilâfları körükliyen gizli ve hususi parmakların durmadan karıştırmaları içinde; onları irşad, ikaz, teselli ve teskin eden mıknaş gibi müessir nasihatları hâvî yüzden fazla mektupların yazılıp onlara gönderilmesi yanında; bir de çok muazzam olan Tevhid ve İmanın bürhanlarını mutazammın ve "MEYVE RİSELESİ" adıyla müsemma Onbirinci Şua Risalesini de te'lif etmiştir.

Denizli Hapishanesinde te'lif edilen şu Meyve Risalesi, tek başına iman hizmetinde irşad için bir şâh eseridir, benzeri yoktur. Nasıl ki Kastamonu'da Ayet-el Kübra gibi risalelerin te'lifiyle; Risale-i Nurun umumunun, imanî ve tevhidî Risalelerinin hülâsa ve zübdelerini tek bir risalede cem' ederek, çok muazzam ve harika bir tarz-ı beyan ve bedi' üslub-u âlide dile getirmiş ve kudsî iman terakkisinde feyiz ve nurlar vermişse; aynen onun gibi Meyve Risalesi de; Risale-i Nurun bütününün hem imanî hem tevhidî hem ahlâkî umdelerini hülâsa ederek çok orjinal, bedi' ve zarif bir ambalaj içinde bir cennet meyvesi şeklinde te'lif edilip ehl-i imanın istifade sofrasına konulmuş olmasıdır.

Meyve Risalesi, tek bir risale ismi altında toplanmış ise de, amma hakikatta "Küçük Sözler" tarzında, onbir risaleden mürekkeptir. Her bir risale ayrı bir mevzudur. Meyvenin dokuza kadar risaleleri Denizli Hapishanesinde, Onuncu ve onbirinci meyveleri de hapistan sonra Emirdağı'nda 1944 senesinde te'lif

edilmişlerdir. Meyve Risalesinin gün ve ay olarak te'lif tarihini bilmiyoruz. Fakat Risalenin başında "İki Cuma gününün mahsülüdür" ibaresi yazılı olduğu gibi, Sekizinci meselenin sonunda da "Bu makam yazıldığı zaman Kurban bayramı geldi" şeklinde yazılıdır. Bu Kurban Bayramı 1943 senesi içindedir. Çünkü 1944 yılının henüz üç ayları içindeyken, Üstad ve talebeleri tahliye edilmiştir. 1943'teki Kurban Bayramı ise, birinci günü 27.12.1943'tür. Bu hesaba göre Meyve Risalesinin sekiz meselesi 1943 yılının Ramazan Bayramı ile Kurban Bayramı arasında te'lif edilmiş, dokuzuncu meselesi ise, 1944'ün başlarında te'lifi yapılmıştır.

375

1263 MEYVE RİSALESİNİN TE'SİRİ

Meyve Risalesinin te'lifinden sonra, hapishanenin rengi birden değişti. Hapishane gerçek bir Yusufiye medresesi oldu. Eski mahpusların kabadayıları, efeleri ve bir kaç adam öldüren eşkiyaları birden salâh-ı hal kesbettiler. Hatta bir tahta bitini öldüremeyecek derecede uysallaştılar. Hapishanenin bu durumu Hazreti Üstad'ı ziyadesiyle memnun ve mesrur ediyordu. Meyve Risalesini elle yazan ve çoğaltan talebelerini tebrik ediyor, teşvik ediyordu. Meyve Risalesi hapsin içinde olduğu gibi, dışarda da intişar ediyordu. Eli kalem tutan Nur talebeleri durmadan meyveyi yazıyorlardı. Artık hapishane bir medrese olmuştu. İdareciler ve başgardıyan bu hale hayret ediyorlardı. Hatta Savcı Muavini Cemil Söylemez bu durumu resmen Bakanlığa bildirmişti.

Böylelikle, Denizli hapis musibetinin zâhirdeki kesafetli, zulümlü tazyiki ile yeşerip sümbüllenen Meyve Risalesi, Müdafaat parçaları ve yüzotuz kadar küçük küçük mektuplar topluluğu, Risale-i Nur camiasına ve Türkiye'ye ve Âlem-i İslâma kıyamete kadar rehber olacak pek muazzam bir eser netice verdi. Denizli hapsine kadar yazılmış olan yüzotuz parça Nur risaleleri ve Nur lahikaları bilfarz yok addedilse dahi, Denizli hapsinin verdiği şu meyve ve sümbülü olan sair mektup ve mudafaat eserleri, tek başıyla Müslümanların, belki hatta İslâm Âleminin müşkilâtını halletmeye kâfi, ebedî bir istikamet ve hizmet rehberidirler. Elhamdülillah!...

DENİZLİ HAPSİNDE ÜSTAD'IN ZEHİRLENDİRİLMESİ

Zendeka komitesi plâniyla, Denizli hapsine kadar-Tesbit edildiği kadarıyla Hazret-i Üstad beş defa zehirlendirilmişti. Her defasında da amaçlarının tahakkuk etmediğini ve kendi gözleriyle zehirlerin Üstad'a yutturulduğunu veya zerk edildiğini görüp kat'i bildikleri halde, yeni yeni tecrübelerinden hiç vazgeçmiyorlardı. Kastamonu'da doktorların tasdiğiyle son günlerinde bir müthiş zehir verildiğini ve te'sir etmediğini kör gözleriyle görmüşler iken; bu defa yine aynı zındık komite, yeni bir Su-i kast tercrübesi için Denizli Hapishanesini uygun bir zemin ve fırsat zamanı bilmişler. Üstad Isparta hapsinden Denizli Hapishanesine nakledildiği günlerde, ilk zehiri aşı ilacı içinde bedbaht bir doktorun eliyle vücuduna zerk ettirmişlerdi.

Denizli Hapsinin bu ilk zehiri için Hazret-i Üstad talebelerine gönderdiği bir pusulada şöyle der:

"Yeni geldiğimiz zaman, çiçek aşısı doktoru beni aşıladı. O kolum çıban oldu ve şişti. O şiş aşıya iniyor, beni yatırmıyor. Abdestte sıkıntı

376

1264 veriyor. Acaba benim vücudum aşya gelmez veyahut başka bir mana var!?! Yirmi sene evvel Ankara'da beni aşıladılar. Şimdiye kadar o aşy yeri ara sıra işliyor, bir rahatsızlık veriyor. Bu da öyle olmasın diye hatırıma geldi. Sizde nasıl!... (62)"

İkinci zehir hadisesi ise: "Hafız Ali'nin hapiste şehid olarak vefat edeceği sırada vuku' buldu. Bunun nasıl ve ne şekilde Ustad'a verildiğini bilmiyoruz. Fakat Hazret-i Üstad bunu talebelerine şöyle bildiriyordu:

"Aziz Sıddık mübarek kardeşlerim!

Bir kaç gündür sizinle konuşmadığımın sebebi: Şimdiye kadar emsalini görmediğim şiddetli ve zehirli bir hastalıktır. Ben Risale-i Nur hesabına ahir ömrüme kadar Nur ve gül dairesinde sebatkâr ve metin ve sarsılmaz kardeşlerimizle, Kastamonulu fedakârlarıyla ebeden müteşekkirene iftihar ediyorum ve onlarla bütün zalimlerin sıkıntılarına karşı bir kuvvetli nokta-i istinad ve tam bir teselli buluyorum. Şimdi ölsem, onlar var diye ferah-ı kalble ecelimi karşılayacağım... (63)"

Bu mektup, hapiste yazılan mektupların sıra durumuna göre, Hafız Ali'nin vefat hadisesinden sonra yazıldığı için, üçüncü bir zehir hadisesinden mi bahsediyor? Yoksa Hafız Ali'nin vefatıyla neticelenen aynı zehirlenme midir? bilemiyoruz. Ama hadisede bizzat bulunmuş bazı Nur talebelerinden duyduğumuz, Hazret-i üstad'ın Denizli hapsinde üç defa su-i kasdla zehirlendirilmiş olmasıdır.

(62) Osmanlıca Denizli Mektupları ve Kastamonu Lahikaları S: 16

(63) Aynı eser S: 57

377

1265

HAFIZ ALİ'NİN ŞEHİD'EN VEFATI

Denizli hadisesinde ve daha öncesinde Üstad Bediüzzaman'ın merhum Hafız Ali'ye karşı hususî teveccüh ve alâkalarını bilen gizli din düşmanları, Denizli hapsinde bir defasında Üstad'la birlikte Hafız Ali'yi de zehirlendirmeyi başardılar. Zaten çok zayıf ve nahif olan Hafız Ali, o zehire vücudu tahammül edemiyerek şehid oldu. Zehirli hastalığa tutulmasından önce, merhum Tahiri Mutlu Ağabeyin rivayetiyle, uzun zaman gıda olarak sadece yağsız bir un çorbası yiyor, başka bir şey yemiyordu. Adeta vefatını hisedercesine ruhî ve melekutî âleme dalmış gibiydi. Onun bu halini Hazret-i Üstad'a şikâyet edenlere: "Ona karışmayın!" diye Üstad cevap vermişti.

Hazret-i Üstad, Hafız Ali'in vefatından bir kaç gün önce onun vefatını îma ile bildirmişti. Gönderdiği bir mektubunda şöyle yazıyordu:

Aziz kardeşim, Hafız Ali! Hastalığına merak etme! Cenab-ı Hak şifa versin amin! Hapiste her saat, on saat kadar kıymeti olmasından ve hastalık dahi her bir saat ibadeti, on saat ibadet ayarında bulunmasından çok kârlısın... İlaç istersen, bir kısım dermanlar bende var, sana göndereyim. Zaten ortalıkta bir hastalık var. Ben mahkemeye gittiğim gün herhalde hasta oluyorum. Belki sen bana yardım için, eski zamanda birbirinin bedeline hasta olması ve ölmesi gibi, harika fedakârlık gösteren zatlar gibi, benim bir parça rahatsızlığımı aldın.(64)"

Hafız Ali'nin zehirlendirilerek vefat ettiğini sarîh olarak belgeleyen bir delil gerçi elimizde yoktur. Lâkin hapis arkadaşlarının tümünün kanaati onun zehirlenerek öldüğüdür. Ayrıca da yirmialtıncı Lem'anın onaltıncı Rica'sında Hazretii Üstad bu vakiya dair şöyle der:

"Gizli düşmanlar beni zehirlediler .. Ve Nurun şehid kahramanı Merhum Hafız Ali benim bedelime hastahaneye gitti ve benim yerimde berzah âlemine seyahet eyledi..."

Evet, merhum Hafız Ali Efendinin hastalığı gün geçtikçe ağırlaştı. Nihayet 14 Mart 1944'de hastaneye kaldırıldı ve 17 Martta vefat eyledi, Allah ebeden rahmet eylesin, âmin.

Üstad Hazretleri bu çok acı kayıba pek çok mütessir oldu. Günlerce ağladı. Aynı zamanda hapisteki talebelerine üst üste bir kaç adet ta'ziye ve teselli mektupları yazdı. Mezkûr mektuplardan bir kaç bölüm alalım:

378

(64) Şualar-Envar Neşriyat S: 305

379

1266

Aziz Sıddık kardeşlerim,

Ben kendimi, hem sizi, hem Risale-i Nuru taziye ve merhum Hafız Aliyi ve Denizli mezaristanını tebrik ediyorum. Meyve Risalesinin hakikatını ilm-el yakîn ile bilen bu kahraman kardeşimiz, ayn-el yakîn ve hakka-l yakîn makamına çıkmak için, kabirde cesedini bırakıp melekler gibi yıldızlarda, alem-i Ervahta seyahata gitti ve tam vazifesini yapıp terhisle istirahataya çekildi. Cenab-ı Erhamürrahimin, Risale-i Nurun bütün yazılan ve okunan harfleri adedince, Risale-i Nuru ona şirin ve enis arkadaş eylesin âmin!.. Ve Nur Fabrikasına onun yerine on kahramanı ihsan edip çalıştırsın Amin. Amin. Amin... Siz dahi benim gibi dualarınızda onu yâdediniz. Bin lisanı onun lisanı yerine istimal edip, onun kaybettiği bir hayat ve bir dil yerinde, manevî bin hayat kazandı diye Rahmet-i İlâhiyeden ümit-varız.

Said-i Nursi (65)"

"Aziz Sıddık Kardeşlerim! Ben Merhum Hafız Ali'yi unutamiyorum. Onun acısı beni çok sarsıyor. Eski zamanlarda bazen böyle fedakâr zatlar kendi dostu yerine ölüyorlardı. Zannederim, o merhum benim yerimde gitti. Onun fevkalâde hizmetini eğer sizler gibi o sistemde zatlar yapmasaydı; Kur'an'a, İslâmiyete büyük bir zayıat olurdu. Ben onun vârisleri olan sizleri tahattur ettikçe acılar gidiyor, bir inşirah geliyor.

Medar-ı hayrettir ki, ben şimdi onun mâ'nevî, belki maddî hayatıyla - Alem-i berzaha gitmesi cihetiyle- o âleme gitmek için bende bir iştiyak zuhur etti ve ruhuma başka bir perde açıldı. Nasıl ki buradan Isparta'daki kardeşlerimize selâm gönderip muarefe, muhabereyle sohbet ediyoruz.. Aynen öyle de, Hafız Ali'nin tavattun ettiği Alem-i Berzah nazarımda Isparta, Kastamonu gibi olmuş. Hatta bu gece mesmuatıma nazaran buradan birisi oraya gönderilmiş... On defadan ziyade teessüf ettim: "Ne için Hafız Ali'ye onunla selâm göndermedim:" sonra ihtar edildi ki: Selâm göndermek için vasıtalara ihtiyaç yok, kuvvetli rabitası telefon gibidir. Hem o gelir alır.

O büyük şehid, Denizli'yi bana sevdiliyor, daha buradan gitmek istemiyorum. O ve Mehmed Zühdi ve Hafız Mehmed hayatlarında gördükleri vazife-i imaniye ve nuriye devam ediyor. Onlar pek yakından temaşa ediyorlar, belkide, yardım ediyorlar

Evliya-i Azimenin dairesinde kıymetli hizmetleri noktasında mevki' almalarından, ben de o ikisinin, Hafız Mehmed'le isimlerini silsilede aktapların isimleri yanında yâdedip hediyelerimi bağışlıyorum.

SAİD-İ NURSİ(66)"

380

(65)Şualar-Envar Neşriyat S: 305

(66)Aynı eser S: 306

381

1267

Büyük Şehid Hafız Ali Efendi'nin vefatı, Üstad Hazretlerini böyle çok müteessir ettiği gibi, umum Nur camiasını da mahzun eylemişti. Garip, mahpus ve hasta bir halde Denizli'nin çileli hapishanesinde, iman ve Kur'an yolunda şehid olan İslam Köylü Merhum Hafız Ali'nin vefatı üzerine, Nur talebeleride mersiyele yazdılar. Bunların içinde bilhassa iki Feyzilerin mersiyesi çok edibane ve parlaktır. Bu Feyziler, biri Ahmed Feyzi, biri de Hasan Feyzi Efendi dir. Ahmed Feyzi'nin mersiyesi nesir ve uzun olduğundan, sadece Hasan Feyzi 'nin kısa ve manzum mersiyesini alacağız. Ahmed Feyzi Efendi'nin mensur mersiyesi "Âlem-i melekûta bir arıza" başlığın altında yirmi otuz sahife kadardır.

382

1268

HASAN FEYZÎ EFENDİ'İNİN MANZUM MERSİYESİ

"Ey Nur yolunun yolcusu, ey ruh-u münevver

Bu medfen-i pâk'in ola ruhun gibi enver.

Ey ölmeyen, ey fidye-i Üstad-ı mübarek

Razı ola Allah'ü teâlâ ve tebarek.

Gönderdi selâm, bak sana ol Hazret-i Üstad,

Hem Ruh-u azizi dedi her dem ola dilşâd.

Kur'an-ı Kerim uğruna fânideki hizmet,

Bahşeyledi şimdi sana sonsuz ebediyet.

Yerlerde beşer, gökte bütün nurlu melekler,

Her gün sunuyor ruhun için ârşa dilekler.

Bu makbereler fahredecek haşre kadar hep,
Emvata okut nüsha-i enver, aç yine mektep.
Ey menba-i envar ve ey hafız-ı esrar,
Ey canını canana veren zat-ı fedakâr.
"Hafız" diye ben namını duydum o huzurda,
Medhin okunur hem de bugün meclis-i nurda.
Sun kevser-i bâki, bize sensin yine sâkî,
Bahşeylemiş Allah sana bir Âlem-i bakî.
Sormam sana bir şey, ne bugünden ne de dünden,
Bir nokta okut sen bize esrar-ı ledünden.

Hasan Feyzi"

383

1269

ÜSTAD'IN HAPSİN HARİCİNDE GÖRÜNMEŞİ

Üstad Eskişehir hapsinde olduğu gibi, Denizli hapsinde de dışarda görünmeleri herkesçe duyuldu. Ne kadar şayan-ı teaccübtürki; Maddi bu kadar tazyik, tecrid, zehirlendirilme, hastalıklar, ihtiyarlık ve sıkıntılar içerisindeki zâhiri sebeplerin ve ilahî âdet, kanun ve kaidelerine son derece riayetinden dolayı, nihayet âciz ve perişanlık perdesi altında görünmesi yanında; bir de bakarsın, bütün bu esbab ve maddî âdetlerin dışında ve fevkinde olarak, hapsin en merhametsiz tecridleri ve iç-içe bir çok kalın duvarları ve demir kapıları arkasında bağlı ve mahpus bulunmasına rağmen, çarşıda ve cami'lerde müşahede edilmesi hadiseleridir. Hakikaten bu hadise çok acib bir vakı'adır. Akılları gözlerinde olan gâfil ehl-i dünyayı şaşırttığı kadar, talebelerinin ve ehl-i imanın da kuvve-i maneviyelerini takviye ediyor, mahzun olan kalblerine nur ve sürur veriyordu.

Demek ki, o şiddetli kesif, zulümlü esbab ortasında araya öyle harikaların gösterilmesi bir ihtiyaç idi ki yapıyordu.

Bu hadise hem Eskişehir hapsinde, hem Denizli hapsinde, hem de sonra Afyon hapsinde bir kaç defa tekerrür ettiğini Eskişehir hapis faslında vesikalarıyla kaydettiğimizden tekrarına lüzum görülmedi. Yalnız Denizli hapis hadisesinde bizzat bulunmuş şahidlerden birisinin buna dair ifadesini kaydediyoruz.

İşte İnebolu'lu Selahaddin Çelebi dedi ki:

"İstanbul ülemasından Gönenli Mehmed Efendi, Seyyid Şefik Arvasî, Vaiz Şemseddin Yeşil, Emin Uzun, Mustafa Hemedan ile hep bir koğuştaydık. Bedüzzaman Hazretlerini bir sabah namazında cami'de gördükleri şayiası yayılınca, bu konuşmaları ihbar telâkki ederek kendisini iç koridorlardaki münferidde hapsetmişlerdi...(67)"

ISPARTA VE DENİZLİ HAPİSLERİNDE YAZILAN YÜZ KÜSUR KADAR MEKTUPLARDAN BAZI TASNİFAT

Tasnifattan maksadımız, mektupların muhtevastındaki mevzulardır. Bunları genel olarak bir kaç sınıfa ayırmak mümkündür:

1- Teselli ve teskine dair.

2- Uhuvvet, tesanüd ve ittifaka dair,

384

3- İstışare ve fikir müdaveleleri...

4- Cesaret, Metanet ve Sabır...

(67)Son Şahitler-1 S:140

385

1270

5- İhtiyat, tedbir ve dikkat...

6- Selametle kurtuluşun îmalî müjdeleri

Bu yüz küsûr mektuplardan altı tanesi Isparta hapsinde, diğerkileride Denizli Hapishanesinde yazılmışlardır. Bu mektuplara, Taş köprülü Sadık Bey gibi bazı Nur talebelerine hususî olarak yazılan pusulaları da ilâve etsek, belki mecmuu yüzotuzu bulur. Bu mektupların tamamı gizli yazılmış ve gizli yollardan talebelerine ulaştırılmıştır. Bunlardan üç dört tanesi Hafız Ali 'nin vefatı münasebetiyle taziye ve teselliye dair, iki-üç tanesi de ilmî ve dinî bazı suallere cevaptır. Bu mektupların ekserisi "Onüçüncü Şua" olarak Şualar kitabında neşredilmiş.. Şualara girmiyen hususî kısımları da asıllarda ve Sadık beyin kolleksiyonunda mevcuttur.

Böylece Üstad Hazretleri Denizli hadisesinde, tevkifinin başlangıcı olan 20.9.1943 tarihinden, tahliye tarihi olan 15.6.1944'e kadar sekiz ay, yirmibeş gün içerisinde yüzotuz kadar mektup ve bunların yanında Denizli Müdafaası ve Meyve Risalesinin dokuz parçasını yazmıştır.

HASAN FEYZİ'NİN NUR'A TALEBE OLUŞU

Denizli hapis hadisesinin büyük, mühim ve parlak bir semeresi de âşık Veli Hasan Feyzi Efendi'dir. Bu zat, aslen Denizlili olup, o civarın yetiştirdiği Hacı Hasan Feyzi nâmındaki büyük bir ehl-i keşif Velînin halifesinin halifesidir. MELAMÎ TARİKATININ istikametli kollarından birisinin halkasına mensubtur. Hasan Feyzî Efendi, tasavvuf mesleğiyle meşgul olmakla birlikte, mektep muallimliğini de yapmaktadır. Tasavvuf ilimlerinde geniş ve derin bilgilere sahiptir. Aynı zamanda Aşık ve yanık bir şâirdir.

Hasan Feyzi'nin şeyhinin şeyhi olan büyük Hasan Feyzi, Hazret-i Üstad'ın doğumunu keşfen hissetmiş ve talebelerine bildirmişti. Bu haber o zatın talebeleri arasında dilden dile dolaşmakta imiş. Bu mevzudaki geniş malumat kitabımızın başındadır.

Hazret-i Üstad, Denizli hapsine getirildiğinde, herkes gibi merhum Hasan Feyzi de duymuştur. Din ile, hakikat ile, ilim ile çok meşgul olan bu zat, herkesten daha çok Nur talebelerinin Denizli hapis hadisesiyle

ve mahkemesiyle alâkadar olmuştur. Hazret-i Üstadı Hapishaneden mahkemelere götürüp getirirlerken, yol kenarındaki ağaçlıkların arasında durur, Üstad'la uzaktan selâmlaşmakla yetinirmiş. Bu arada Nur talebelerinin ma'ruz kaldıkları büyük zulümden kurtulmaları için elinden gelen çabayı sarfetmiştir. Geniş bir çevreye sahip olan bu zat, Denizli

386

şehrinde başta Avukat Ziya Sönmez olmak üzere, Denizli eşrafından Hafız Mustafalar, Muharremler vesaireler, Hep Hasan Feyzi'nin ahbabları ve talebeleridir.

387

1271

388

1272

389

1273

Hasan Feyzi Efendi, Nur talebelerinin maruz kaldıkları zulümden kurtulmalarına elinden geldiği kadar çalışmalar yaptığı gibi, dışarda Risale-i Nurun neşrine ve revacına büyük çapta hizmet etmiştir. Kısa zamanda Risale-i Nurun mahiyetine ve Hazret-i Üstad Bediüzzaman'ın manevî makam ve mertebesine vukufiyet peyda etmiş, ona can-u gönülden âşık olmuş, Nuruna pervane kesilmiştir.

Nihayet Hazret-i Üstad'ın tahliyesinden sonra, Denizli şehir otelinde pürmüştaki olduğu Üstad'ının ellerini öpme şerefine nail olmuş ve muradına ermiş ve artık ona ve Nur mesleğine ebediyen sadakatla bağlanmaya ahdu peyman vermiştir. Fakat bu zatın Risale-i nur hizmetindeki ömrü yalnız ikibuçuk sene sürmüş, 13 Kasım 1946 çarşamba günü, aşık-ı zarı olduğu, Nurunun pervanesi olduğu üstad-ı pâkine bedelen, zehirlendirilerek şehid olmuştur. Rahmetullahi Aleyh :Rahmeten vasiah...

Merhum Hasan Feyzi Efendi'nin bu iki buçuk senelik gibi çok kısa zamanda da Risale-i Nura ettiği hizmetleri çok büyüktür. Gerek nasihatlarıyla, gerekse yazdığı şehname şiir ve mersiyeleleriyle umum Nur talebelerine taze bir şevk, yeni bir aşk ve iman vermiştir. Allah ebediyen onu rahmetine gark eylesin Amin.

Hasan Feyzi Efendi'nin vefat hadisesini ve ilgili vakıaları, tarihi sırasında tekraren ele alacağımızdan burada bu kadarıyla iktifa ediyoruz.

VE MEKTUP SINIFLARI

Az üstte mevzuları itibariyle altı sınıfa ayırdığımız mektupların o sınıflara mütabakatlarının bazı nümunelerini arz edeceğiz. Alacağımız örnekler nümune içindir ve ancak yüzde beş nisbetindedir:

1- TESELLÎ VE TESKİNE DAİR: (Isparta hapsinde yazılmış bir mektuptan)

"Bismihî Sübhanehu

Binler selâm ... Bayramınızı tekrar tebrikle beraber sureten görüşmediğimize teessûf etmeyiniz.(68)Bizler hakikaten daima beraberiz. Ebed yolunda da inşallah bu beraberlik devam edecek. İmanî hizmetinizde kazandığınız ebedî sevablar, Ruhî ve kalbî faziletler ve sevinçler şimdiki

390

geçici ve muvakkat gamları ve sıkıntıları hiçe indirir kanaatındayım. Şimdiye kadar Risale-i Nur Şâkırtleri gibi çok kudsî hizmette çok az zahmet çekenler olmamış.

(68) Bütün hapislerinde olduğu gibi, Isparta hapsindedeki Ramazan Bayramı olan 18.10.1943 günlerinde de Üstad'ı talebeleriyle görüştürmemişlerdir. Bayramda bile... A.B.

391

1274

Evet cennet ucuz değil... İki hayatı imha eden küfr-ü mutlakdan kurtarmak, bu zamanda pek çok ehemmiyetlidir. Bir parça meşakket de olsa, şevk ve şükür ve sabırla karşılamalı. Madem bizi çalıştıran Halikımız Rahim ve Hakimdir. Başa gelen herşeye rıza ile, sevinç ile rahmetine, hikmetine itimad ile karşılamalıyız.

Kahraman bir kardeşimiz(69)Ayet-el Kübra meselesinde bütün mesuliyeti kendine alıp, Hizb-ül Kur'an'ı ve Hizb-ün Nurîyi ve kalemiyle kazandığı fevkalâde uhrevî şeref ve fazilete istihkakını ve liyakatını tam göstermiş. Beni derin sevinçlerle ağlatmış...(70)"

"Aziz Siddık Kardeşlerim! şimdi zuhur namazını kıldım. Tesbihat içinde siz hatırıma geldinizki, her biriniz hem kendini hem hanesindeki akrabasını düşünmekle mahzun olur. Birden kalbe geldi ki: Madem eski zamanlarda ahireti dünyasına tercih edenler, hayat-ı içtimaiyenin günahlarından kurtulmak ve ahiretine halisane çalışmak niyetiyle mağaralarda, çilehanelerde riyazet ile hayatlarını geçirenler bu zamanda olsaydılar, Risale-i Nur şâkırtlerinden olacaktı. Elbette bu şerait altında bunlar, onlardan on derece daha ziyade muhtaçtır.. Ve on dereceden fazla fazilet kazanıyorlar.. Ve on derece daha rahattırlar...(71)"

"Risale-i kaderde beyan edildiği gibi, her hadisede iki sebep var. Biri zâhirdir ki: insanlar ona göre hükmederler, çok defa zulüm ederler. Biride hakikidir ki: Kader-i İlâhî ona göre hükmeder. O aynı hadisede beşer zulmünün altında âdalet eder.

Mesela, bir adam, yapmadığı bir sirkat ile zulmen hapse atılır. Fakat gizli bir cinayete binaen kader dahi hapsine hüküm verir. Aynı zulm-ü beşerî içinde âdalet eder.

İşte bu meselemizde: Elmaslar, şişelerden.. Siddık fedakârlar, mütereddid sebatsızlardan.. Ve halis muhlisler, benlik ve menfaatını bırakmıyanlardan ayrılmak için bu şiddetli imtihana girmemizin iki sebebi var:

Birincisi: Ehl-i dünya ve siyasetin evhamlarına dokunan kuvvetli tesanüd ve ihlâsla fevkalade hizmet-i diniyedir. Zalim beşer buna baktı.

İkincisi: Herkes kendi başına bu kudsî hizmete tam ihlâs ve tam tesanüd ile liyakat göstermediğimizdir. Kader dahî buna baktı. Şimdi kader-i İlâhî aynı âdalet içinde hakkımızda âyn-ı merhamettir ki; birbirine müştak

kardeşleri bir meclise getirdi. Zahmetleri ibadete ve zayıatları sadaka yapmak ve yazdıkları risalelerine her tarafta nazar-ı dikkati celbet

(69) Kahraman âli cenab zat, Atabeyli merhum Tahiri Mutlu Ağabeydir. A.B.

(70) El yazma Denizli Mektupları Aslı S:4

(71) Aynı Eser S:8

1275 mek ve dünyanın mal ve evlâdı ve istirahatı pek muvakkat ve geçici ve herhalde bir gün onları bırakıp toprağa girecek olmasından, onların yüzünden ahiretini zedelememek ve sabır ve tahammüle alışmak.. Ve istikbaldeki ehl-i imana kahramanane birer nümune-i imtisal, belki imamları olmak gibi çok cihetle ayn-ı merhamettir...(72)"

CESARET VE METANET DERSLERİ:

"... sen benim tarafımdan ona selâm söyle ve de ki: En ziyade yaralanan, siperini bırakanlardır. Hem bizim karşımızda hükûmet ve mahkeme değil, belki gizli zendeka ve küfr-ü mutlaka düşenlerin komitesidir... Ve hiç bir te'vil kaldırmayan dehşetli bid'aların tarafdarlarıdırki; Hükûmeti iğfal edip aleyhimize sevkettiler. Bana kusurum için sıkılan, elbette münafık masonlara yanaşır. Evet, yol şimdi bizim için ikidir... Bir Velî dahi bize hücum etse, bilmiyerek masonlara yardımcı olur... (73)"

" Aziz Kardeşlerim! sizin sebat ve metanetiniz masonların ve münafıkların bütün plânlarını akim bırakıyor. Evet kardeşlerim saklamaya lüzum yok.!. O zındıklar Risale-i Nuru ve Şakirtlerini tarikata ve bilhassa Nakşî tarikatına kıyas edip, o ehl-i tarikatı mağlub ettikleri plânlar ile bizleri çürütmek ve dağıtmak fikriyle yaptılar. Evvela ürkütmek ve korkutmak; Ve o mesleğin su-i İstimalâtını göstermek; Ve o mesleğin erkânlarının ve müntesibinin kusuratlarını teşhir etmek?.. (74)" "Aziz Kardeşlerim! Bu eski ve yeni medrese-i Yusufiyede'ki şiddetli imtihanında sarsılmayan ve dersinden vazgeçmiyen ve yakıcı çorbadan ağızları yandığı halde, talebeliğini bırakmayan.. Ve bu kadar te hacüme karşı kuvve-i maneviyesi kırılmayan zatları ehl-i hakikat ve nesl-i âtî alkışlayacakları gibi, melâike ve ruhaniler dahi alkışlıyorlar diye kanaatım var. Fakat içinizde hastalıklı ve nâzik ve fakir bulunmasıyla, maddî sıkıntı ziyadedir. Buna karşı da, her biriniz her birisine birer tesellici.. Ve ahlâkta ve sabırda birer numune-i imtisal.. Ve tesanüd ve taltifte birer şefkatli kardeş.. Ve ders müzakeresinde birer zeki muhatap ve mucib..Ve güzel seciyelerin in'ikasında birer ayine olmanız; o maddi sıkıntıları hiçe indirir diye düşünüp, ruhumdan ziyade sevdiğim sizler hakkında teselli buluyorum.(75)"

(72)El yazma Denizli mektupları S:10

(73)Aynı eser S: 9

(74) Aynı eser S:11

(75)El yazma Denizli mektupları

"... Kardeşlerim! Madem bir kısmının mahiyetleri bu tarzdadır; Onlara, o kısma teslim olmak, bir nevi intihardır. İslâmiyetten pişman olmaktır. Belki dinden insilâh etmektir. Çünkü o derece ilhadda taassup etmiş ki; bizim gibilerden yalnız teslimiyetle ve tasannu'ile razı olmuyorlar... "Kalbini ve vicdanını bırak, yalnız dünyaya çalış" derler. İşte bu vaziyete karşı inayet-i Rabbaniyeye dayanıp metanet ve sabır ve tevekkül ederek; dört sandık Risale-i Nur eczaları o merkeze yetişip, kuvvetli hakikatlar ile galebe çalmasına dua etmekten başka çare yoktur. Biz birbirimizden çekilmekle ve onlara teslim ve hatta iltihak etmekle fayda vermediği şimdiye kadar tecrübe edildi. Hem hiç merak etmeyiniz. O vekilin o fare fare telâşi, za'fına ve tam korkusuna delalet eder. Tecavüze değil, belki tedafüe mecburiyeti bildiriyor... (76)"

İHTİYAT, TEDBİR VE DİKKAT İKAZLARI:

"... Aziz Kardeşlerim. Sizin bu ehemmiyetli mektubunuzun cevabını yazarken benim elime aynı mektubu verdiler. İkinci noktaya başladım, kaldı. İşte tamam ediyorum:

Dikkat ediniz! Eğer beyan eylediğiniz bu fikrin- Faydasız- Avukatınız tarafından tervici varsa, herhalde mahkumiyetimize tarafdar olanların bir tedbiridir ki; Ankarada'ki ehl-i vukuf, buradaki ehl-i vukuf gibi neşrolunmayan mahrem ve hususan "Beşinci Şua' " Risalelerini esas edip, bütün Risale-i Nura teşmil edip, müsadere etmek ve Beşinci Şua'nın mes'elelerinin, Risale-i Nuru okuyan bütün biçare talebelerin dersleridir diye benim suçumla tam bağlamak için dehşetli bir plândır. Beni konuşmaktan men'etmek ve yazdıklarımı müsadere ile Ankara'ya göndermemek fikriyle; müdür ve müddei umumi muavini müşkilât vermeleri kuvvetli bir emaredir ki; Müdafaatın cerhedilmez cevabları yetişmeden, Ankara aleyhimize hüküm vermek içindir...(77)"

"Aziz Sıddık kardeşlerim!

Elimizde itimad ettiğimiz Adem Ağa, bir hadise ile bana şüphe verdi. Siz sakın ona ihsas etmeyiniz, eskisi gibi dostluk gösteriniz. Fakat ihtiyat ediniz.(78)"

"... Kardeşlerim, her ihtimale karşı ihtiyaten, eğer bir arama olsa ve nüshalarınız görülse, diyeceksiniz; Vahdet-i mesele itibarıyla bu iki risale her birimizin tam müdafaasıdır. Elbette her birimizin elinde bulunma

395

(76) Şualar-Envar Neşriyat S:311

(77) Denizli asıl mektupları S:48

(78)Sadık Beyin El yazma koleksiyonu

396

1277 sı hakkımızdır. Madem Ankara makamına resmen gitmişler, elbette bu iki müdafaaya elimizde ilişilmez.. Ve her birimizin elinde bulunması lâzımdır.

Eğer denilse, neden bu kadar çok yazıyorsunuz ve çok uzun ve saded haricinde imanî mes'eleleri müdafaat içinde yazıyorsunuz?

Onlara cevaben diyeceksiniz ki: "biz altmış kişiyiz(79) ,çoğunun yazısı yok. Hem binler ma'sum Risale-i Nur şâkirtlerinin ve yüzotuz risalenin müdafaanamesi elbette o nisbette çok uzun olması lâzım gelirken, mecburiyetle gayet kısa yazılmış. Tarihlerde bu çeşit imanî ve ilmî mahkeme ve hakaik üzerine böyle muhakeme emsali vuku'u bulmamış. Onun için risaleler şeklinde böyle yazıyoruz. Eğer kardeşimiz Said serbest olsaydı ve görüşmekten tecrid edilmeseydi, o ilmî ve imanî hakikatları müdafaa için on, yirmi risale yazılacaktı."

Bununla beraber ihtiyat etmek lâzımdır. Gerçi lehimizde bulunanlar çokturlar. Fakat aleyhimizdekiler çok dessay ve alçak ve hâindirler...(80)"

İSTİŞARE VE FİKİR MÜDAVELESİ:

"Kardeşlerim, ben dünyaya bakamıyorum.. hey'etinizdeki Risale-i Nurun şahs-ı manevisini konuşurmak ve reyini almak için meşveret ediniz. Çelik gibi metin Isparta mübarek ve kahraman kardeşleriniz ile mümkün oldukça müdavele-i efkâr ediniz!.. Hem dünki pusula hem bu pusula benim küçük defterime konmak için o kıt'ada bana yazınız. Hem o iki pusulaları Isparta'lılarda görsünler. Bakî selâm...(81)"

Hazret-i Üstad'ın müdafaaları ile birlikte, Meyve Risalesinin de makamata gönderilmesine dair Üstad'ın kesin reyini var iken; hapsin verdiği bir halet-i ruhiye ile bazı talebeler bu hususta tereddüt gösterdiklerinden, Üstad Hazretleri şu aşağıdaki mektubu yazmıştı. (Bir kısmını alıyoruz)

"... Dördüncü Nokta: Risale-i Nur beraet etmezse ve benim müdafaatım nazara alınmazsa, faydasız zahiri inkârınız sizi kurtarmıyacak. Vahdet-i mes'ele haysiyetiyle biz birbirimiz ile bağlanmışız. Yalnız münasebetleri pek az bulunan bir kısım arkadaşlar kurtulabilir... Eskişehir mahkemesi bunu bilfiil gösterdi.

Bir seneden beri gayet dikkatle içimize casusları sokan ve safdil ve cür'etkâr talebelerin ifşaatını zapteden ve bil'iltizam bizi perişan ve mesle

397

(79)Herhalde dokuz on kişi- Şemseddin Yeşil, Abdülbaki- gibi zatlar bu tarihe kadar tahliye edilmiş olacaklar ki, kalan altmış kişidir. A.B.

(80) Osmanlıca Şualar S: 393

(81) El yazma Denizli Mektupları S: 21

398

1278 ğimizden pişman etmek için her vesileyi isti'mal eden hatta aleyhimize şeyh Abdülhakim'i sevkettikleri halde, onu ve şeyh Abdülbaki'yi ve bana arasına i'tiraz eden Şeyh Süleyman'ı bizim gibi perişan eden adamlara karşı inkârınız ve kaçmanız; Onların kanaat-ı vicdaniye dedikleri düşüncelerinde beş para te'sir etmedi ve Eskişehir'de dahi etmedi.

Beşinci Nokta: Biz hem burada, hem Eskişehir'de tecrübe ile kat'î anladık ki: Biz vahdet-i mes'ele cihetiyle tam bir tesanüde şiddetle muhtacız. Sıkıntıdan gelen gücenmekler, titizlikler ve itirazlar, bizim perişanlığımızı ikileştirir. Maatteessüf en ziyade güvendiğim ve itimad ettiğim sizlerdiniz. Bazı hatırıma bir telâş geldiği vakit, İstanbul'dan gelen kâmil ve siddik hocalar.. Ve Kastamonu vilâyetinde fevkalâde sadakat gösteren zatları tahattur ile, o endişem zail olurdu. Dikkat ediniz, küfr-ü mutlaka müdafaa eden

gizli komite içinize parmak sokmasın. Benim komşumdaki koğuşa parmağını soktu. Beni azap içinde bıraktı.

Şimdi siz mabeyninizde münakaşasız bir meşveret ediniz. Kararınızı kabul ederim. Fakat benim müdafaatım tâ Ankara' ya gitse ve medar-ı nazar olsa; burada mahkeme, kurtulması mümkün olanlar hakkında kararını verecek ihtimalini, hem şimdi bizimle uğraşan ve Abdalbaki ve Abdulkhakim ve Hacı Süleymanı nefyeden ve Yeşil Şemsi'yi tahliyeden sonra burada durduran adamlar, elbette Hafız Mehmed ve Seyyid Şefik gibi salâbet-i diniyeleriyle ve onların ölmüş reislerine ve suretine baş eğmemesiyle ve ilhad ve bid'alara taraftarlıklarını göstermemesiyle beraber serbest bırakmak ihtimalini de.. Hem Risale-i Nurun tesettür perdesinden çıkıp, gâyet büyük ve umumi bir mes'elede kendi kendine, merkezlerinde mübarezesi zamanında şâkirtlerini arkasında bulmak ve kaçmamakla sarsılmaz ve mağlup olmaz bir hakikata bağlandıklarını mütereddit ve mütehayir ehl-i imana ve Âlem-i İslâm'a göstermesi gayet lüzumlu olduğunu dahi nazarınıza ve meşveretinize alınız!.. Sakın, sakın birbirinizin kusuruna bakmayınız...(82)"

"Aziz Sıddık kardeşlerim Sadık, Süleyman!

Ben dairenizde Hafız Ali ve Hüsrev ve Tahiri gibi sadakat ve metanet kahramanlarını görmek arzu ederdim. Cenab-ı Hakk'a hadsiz şükür olsun ki, Sadık ve Süleyman onların sisteminde olan arkadaşlarında bana gösterdi. Sadık, Süleyman bin barekellâh müdafaatı çabuk yetiştirdiniz. Ben şimdiden sonra size itimad edip mahkeme işlerini ve müracaatları

399

merak etmeyeceğim. Maşallah tam istediğim hakiki ve muktedir vâris ve kardaşınız. İkiniz işlerimiz hakkında haletmediğiniz bir meseleyi

(82) El yazma Denizli Kastamonu S: 49

400

1279 meşveret için Nazif, Feyzi, Emin, Hilmi, Selahaddin, Mümtaz gibi kardeşlerimizle müdavele-i efkâr edersiniz. Kararınız benim de kabulümdür Madem siz bu ciddiyetle Risale-i Nuru omuzunuza almışsınız, daha hiç merak etmem. Allah sizden razı olsun ve bu hizmet-i Nuriyede muvaffak eylesin Amin. Amin.

SAİD-İ NURSİ (83)"

UHUVVET VE TESANÜT VE İTTİFAK DERSLERİ:

"... Maddiyun felsefesinin ve medeniyetin câzibedar sefahat ve uyutucu lezzetli zehirleriyle ifsad etmekle, mabeynlerinde tesanüdü kırmak ve Üstad'larını ihanetle çürütmek ve mesleklerini fennin, felsefenin bazı düsturlarıyla nazarlarından sukût ettirmektir ki; Nakşilere ve ehl-i tarikata karşı isti'mal ettikleri aynı silâh ile bizlere hücum ettiler. Fakat aldandılar. Çünkü Risale-i Nurun meslek-i esası, ihlâs-ı tâmm ve terk-i enaniyet ve zahmetlerde Rahmeti ve elemelerde bâki lezzetleri hissedip aramak ve fani lezzet-i sefihanede elim elemeleri göstermek ve imanın bu dünyada dahi hadsiz lezzetlere medar olmasını ve hiç bir felsefenin eli yetişmediği noktaları ve hakikatları ders vermek olduğundan; Onların plânlarını inşaallah âkim bırakacak ve meslek-i Risale-i Nur ise, tarikatlara kıyas edilmez diye onları susturacak...(84)"

"Aziz Sıddık kardeşlerim! Sizin tesanüdünüze benim ziyade ehemmiyet verdiğimin sebebi, yalnız bize ve Risale-i Nura menfaati için değil... Belki tahkikî imanın dairesinde olmayan ve nokta-i istinada ve sarsılmayan bir cemaatin kat'î buldukları bir hakikata dayanmaya pek çok muhtaç bulunan avam-ı ehl-i iman için dalâlet cereyanlarına karşı yılmaz, çekilmez, bozulmaz, aldanmaz bir merci', bir mürşid, bir hüccet olmak cihetiyledir. Sizin kuvvetli tesanüdünüzü gören kanaat eder ki; bir hakikat var, hiç bir şeye feda edilmez. Ehl-i dalâlete başını eğmez, mağlub olmaz diye kuvve-i maneviyesi kuvvet bulur, ehl-i dünyaya ve sefahate iltihaktan kurtulur... (85)"

"Aziz sıddık kardeşlerim! Sakın sakın dikkat ediniz, birbirinizden gücenmeyiniz. Yoksa hiç fayda olmadığı halde, büyük zarara vesile olur. Benim, sizin tesanüdünüz ile dünyaya karşı iftiharımı, titizlik ile tekbiz etmeyiniz. Bu hapis sair yerlere nisbeten pek çok sıkıdır. Gayet ehemmiyetsiz şeylere asabiyet ile ehemmiyet veriyorlar. Görüyorsunuz ki: hatta

(83) Sadık Bey koleksiyonu

401

(84)El yazma Denizli Kastamonu S:12

(85)Aynı eser S: 34

402

1280 doktora, mahkemeye çıksa ve girse, yeni gelmiş gibi papucuna kadar arıyorlar. Hatta beni de o derece sıkıyorlarki; bir gün Eskişehir'in bir ayı kadar beni incitiyorlar .Tahammüle çalışınız, ikilik içinize düşmesin.

Ben zannederim ki; Hafız Ali koğuşunuzda, ben onun namıyla muamele ettiğimden bir nevi nâzır ve çavuş hükmünde telâkki edilmiş. Buranın pek sıkı, vesveseli, evhamlı idare ve inzibatından bir teessür ve telâş tesiri ve bir ihtiyat eseridir. Başta Erkân-ı selaseden sadakatı metin, Re'fet ve Abdülmeccid'den daha ziyade bana yakın Sabri ve büyük kardeşimin namdaşı Abdullah Çavuş benim hesabıma ve Risale-i Nur hatırına, şâkirtlerinin selâmetine Hafız Ali'den gücenmesinler.. Ve kat'iyen bilsinler ki; böyle bir vaziyette bir namazsız me'murun az tahakkümü, bir kardaşımızın on tokadından daha elimdir. Ben hergün tecrübelerini görüyorum.

SAİD-İ NURSİ (86)"

Bismihi Sübhanehu

Aziz Kardaşlarım! Sakın sakın münakaşa etmeyiniz. Casus kulaklar istifade ederler. Haklı olsa, haksız olsa, bu halimizde münakaşa eden haksızdır. Bir dirhem hakkı varsa, münakaşa ile bin dirhem bizlere zararı dokunabilir. Bir zaman Eskişehir hapsinde titiz kardeşlerime söylediğim bir hikayeyi tekrar ediyorum:

Eski Harb-i Umumi'de Rusya'da, şimalinde doksan zabitimiz ile beraber bir uzun koğuşta esir olarak bulunuyorduk. O zatlar bana karşı haddimden çok ziyade teveccühleri bulunmasından, nasihatla gürültülere meydan vermezdim. Fakat bir asabiyet ve sıkıntıdan gelen bir titizlik, şiddetli münakaşalara sebebiyet vermeye başladı. Ben de üç dört adama dedim: "Siz nerede gürültü işitseniz, gidiniz, haksıza yardım ediniz! "onlar dahi öyle yaptılar. Zararlı münakaşalar kalktı. Benden sordular: "Neden bu haksız tedbiri yaptın?"

Dedim: Haklı adam insafli olur. Bir dirhem hakkını istirahat-ı umumiye'nin menfaatına feda eder. Haksız ise, ekseriyetle enaniyetli olur. Feda etmez, gürültü çoğalır...(87)"

"... Aziz Kardeşlerim, evvel ahir tavsiyemiz: Tesanüdünüzü muhafaza.. Enaniyet, benlik, rekabetten tahaffuz ve i'tidal-ı dem ve ihtiyattır... (88)"

(86)El yazma Denizli Mektupları S: 46

(87)Aynı eser S: 41

403

(88)Aynı eser S: 25

404

1281

SELÂMETLE KURTULUŞ İŞARETLERİ:

Üstad tarafından hapisteki talebelerine ara sıra teselli, müjde babından yapılan işaret ve îmalar iki çeşittir. Maddi ve manevi...

Evvela manevi işaretlerden bir iki nümune arz edelim: (Hapis faslının başında da kaydettiğimiz ayetin cifrî ve ebcedî hesapla verdiği teminat bu nevidendir.)

"Bu hadise te'siriyle ben kendimi ma'sum kardeşlerime rızay-ı kalble feda etmeye azm ve cezm ettiğim ve çaresini aradığım vakitte, Celcelutiye'yi okudum. Birden hatıra geldi ki; İmam-ı Ali Radiyallahü anhü" Ya Rabbi, Eman ver; diye dua etmiş. İnşallah bu duanın sırrıyla selâmete çıkarsınız.

Evet, İmam-ı Ali (R.A.) Celcelutiye'de iki suretle Risale-i Nurdan haber verdiği gibi, Ayet-el Kübra risalesine işareten der. Bu işaret de îma eder ki; Ayet-el Kübra yüzünden ehemmiyetli bir musibet Risale-i Nur talebelerine gelecek ve "Ayet-el Kübra hakkı için o fecetten, musibetten şâkirtlerine eman ver! " diye niyaz eder. O risaleyi ve menbainı şefaathı yapar.. Ve Ayet-el Kübra Risalesinin tab'ı bahanesiyle gelen musibet, aynen o remz-i gaybîyi tasdik etti. Hem o kaside, Risale-i Nurun mühim eczalarına tertibiyle işaretlerin hatimesinde, mukabil sahifede der:

yani: "İşte Risale-i Nurun sözleri, harfleri ki, onlara işaretler eyledik. Sen onların hassalarını topla ve manalarını tahkik eyle. Bütün hayır ve saadet onlar ile tamam olur." der.

"Harflerin manalarını tahkik eyle" karinesiyle manayı ifade etmiyen hecaî harfler murad olmadığını, belki kelimeler manasındaki sözler nâmıyla risaleler muraddır.

SAİD-İ NURSİ(89)

"Aziz Kardeşlerim, iki gün evvel sorgu hâkimi beni çağırdığı vakit, ben kardeşlerimi nasıl müdafaa edeyim diye düşünürken; İmam-ı Gazali'nin "Hizb-ül masûn"unu açtım. Birden bu ayetler nazarıma göründü:

(89)El yazma Denizli Mektupları S: 6

405

1282

baktım ki; Birinci ayet, şeddeler sayılsa ve meddeler sayılmazsa de meddedir, makam-ı cifrîsi ve ebcedîsi bin üçyüz altmış iki ederki, tam tamına bu senenin(90) aynı tarihine.. Ve bizim mü'min kardeşlerimizi müdafaaya azmettiğimiz aynı zamanına hem manası, hem makamı tevafuk ediyor: Elhamdülillah dedim. Benim müdafaama ihtiyaç bırakmıyor:

Sonra hatırıma geldi ki: "Acaba netice ne olacak?" diye merak ettim, gördüm: daki iki cümle, tenvin sayılmak şartıyla, makam-ı cifrîsi aynen bin üçyüz altmış iki (1362) eğer bir medde sayılmazsa... Eğer sayılsa, üç eder.(91) (Yani 1363) tam tamına hıfz-î ilâhîye pek çok muhtaç olduğumuz bu zamanın, bu senenin ve gelecek senenin aynı tarihine tevafuk ederek; bir senedenberi büyük bir daire ve geniş bir sahada aleyhimize ihzar edilen dehşetli bir hücum karşısında mahfuziyetimize teminat, teselli veriyor.

Risale-i Nur bu hadisede daha parlak fütûhatı hâkim dairelerde bulunmasından, şimdiki muvakkat bir tevakkuf bizi me'yus etmez ve etmemeli.. Ve Ayet-el Kübranın tab'ı sebebiyle müsaderesi, onun parlak makamına ve nazar-ı dikkati her taraftan ona celbetmesinden bir ilanname telâkki ediyorum. ayetini şimdi okudum " " cümlesi tam tamına 1362 eder..Bu senenin aynı tarihine tevafuk eder.. Ve bizi çok istiğfara davet ve emreder ki; "Nurunuz tamam olsun ve Risale-i Nur noksan kalmasın"

SAİD-i NURSİ(92)"

Aziz Sıddık kardeşlerim!

Bu sabah, namazdan sonra yattım. Gördümki, semada parlak yıldızlar birbirine yığılaşmışlar, güzel bir nakş-ı semavî gösteriyorlar. Baktım, o acib nakşı teşkil etmeye kâğıd gibi beyaz ve kısmen süslü bir perde, defter gibi kucağıma geldi. Birden sevinçle uyandım, hayırdır inşaallah dedim.

Tam şimdi sizin ve Lütfi'nin vârisi ve Hafız Alin'nin tam tamına hem vârisi hem halefi ve ikincisi, mübarek kardeşimizin cennet meyvelerinden haber veren ve yıldızlar gibi kalblerde parlayan, akılları nurlandıran "Meyveler" hediyelerinizle beraber,yedi şakirdi bulunan bir küçük

(90)Bu mektup,1943 senesinin Kurban bayramından evvel yazıldığı, o ise henüz Arabi 1363'e girilmediği gibi, henüz 1944 tarihine de bir kaç gün vardır. A.B.

406

(91)Risale-i Nurun vie talebelerinin Denizli hadisesinde mahkemeden beraetleri arabi 1363, miladi 1944'te olduğu malümdür. Bu mektup ise beraetten tahminen beşbuçuk ay önce yazılmıştır. A.B.

(92)El yazma Derizli Mektupları S:14

407

1283 medrese-i Nuriye olan bir haneden yedi yaşında bir masumanenin el yazısıyla sure-i "Elem neşrah lek" hediyesi; Bu üsr'den sonra bize ehemmiyetli yüsr ve sürûr gelmesini müjde vermesi, bana o rü'yayı şöyle ta'bir ediyor ki; Risale-i Nurun maddî ve manevî yaldızlı yıldızları Ankara makamında, Meyvelerin arkalarında parlak bir vaziyet aldıklarını ve benim kucağıma gelen semavî perde ve defter, sizin hediyeniz ve o yüksek dünyevî makamatta nurları yerleştirmeye çalışan meyveler olduğunu bildim. Bu tefeülden hadsiz şükürettim.

Said-i Nursi (1)

HALASIN MADDİ İŞARET VE TESELLİSİ

"... Size başvekilin(93) mektubunu gönderdim. Bakınız sonra bana gönderiniz. Demek Ankara ziyade ehemmiyet vermeye başlamış. Gönderdiğimiz yedi takımın alındığına dair posta makbuzu yedi parça Ankara'dan geldi"

Üstad Hazretlerine resmen bildirilen başvekâlet yazısı şöyledir:

"7.4.1944 Denizli Ceza evinde mevkuf Said-i Nursi TC. Baş vekâlet yazı işleri sicil müdürlüğü,

Yüksek Cumhur Reisliğine sunup başvekâlete tevdi' buyurulan; haksız bir sebepten dolayı uzun müddetten beri mevkuf bulundurulmanızdan şikâyeti havi bulunan 16 Mart 1944 tarihli dilekçeniz incelenerek neticesi size bildirilmek üzere 7 Nisan 1944 ve 3/ 912 numaralı yazı ile Adliye vekiline gönderilmiştir.

Başvekâlet müşteşarı(94)" Ankara'ya, ehl-i vukufa tetkik ettirilmek üzere, Denizli Ağır Ceza mahkemesinden, Ankara Ağır Ceza Mahkemesine gönderilen ta'limatnameyi ciddiyetle ve önemle kabul edip, kitap ve evrakı aceleyle istiyen Ankara Ağır Ceza Mahkemesinin Denizli Ağır Cezasına gönderdiği resmi yazısının sureti:

"Ankara Ağır Ceza Mahkemesi

Denizli Ağır Ceza Reisliğine

9. 3.1944 tarih ve 199 sayılı talimatnameniz üzerine, Said-i Kürdî hakkında ehl-i vukuf tetkikatı yapılması buyrulmuş, Risale-i Nur ve diğer mek

(1) Hususî Denizli Dosyası Sıra No: 89

(93)Yani başvekaletin müşteşarlığı... A.B

408

(94)El yazma Denizli Mektupları S: 67

409

1284 tıplar, ehl-i vukufa tetkik ettirilmek istendi ise de, Risale ve mektupların gönderilmesi için 17. 3.1944 gün ve 65 sayılı yazımıza rağmen bu güne kadar gelmemiştir. Gelince bittab' gereği yapılacaktır.

Bundan başka maznunun 16. 3.1944 tarihli bir kıt'a arzuhal ile Risale-i Nur, Nur risalelerinden bir nüsha, başkaca da bir müdafaaname gönderilmiş ise de, bu üç parça evrakın kaydiyesi alınmadığı gibi, suretlerinde pulları iptal edilmiştir. Bu itibarla adı geçen evrak iade edildiğinde, kayıtlarının alınması ve pullar iptal edildikten sonra gönderileceği belirtilen diğer Risale-i Nurun ve mektupların birlikte irsali rica olunur.

Ağır Ceza Reis-iAnkara(95)" Hazret-i Üstad, iki mahkeme arasında cereyan eden bu yazışma için de şöyle bir pusula yazmıştır:

"Demek Risale-i Nur ehemmiyetini ve kıymetini onlara ihsas etmiş.

Kardeşlerim Ankara makamatına gönderilen dört taneden, yalnız bir tane resmi noksanlarını tekmil etmek, yine kitaplar ile Ankara' ya iade etmek üzere, oranın Ağır Ceza Reisi buraya gönderildiğine dair emrin suretidir. Hem iyi oldu. Kitaplarla daha ziyade fayda eder. Belki risaleleri çabuk ele geçirmek için bu resmi noksanlığı bahane etmişler.

Yazılarından anlaşılıyor ki; ziyade merakla risaleleri bekliyorlar ki

"Ne için istediğimize rağmen daha gelmediler" diye buranın mahkemesine itap ediyorlar. inşaallah Risale-i Nur kendi kendini onlara kabul ettirerek, onların bir kısmını iman-ı tahkiki dairesine getirecek. Madem mesele bu şekle girdi. Ben ve benim gibi alâkasızlar, bu pek büyük hizmet-i imaniyenin yüzünden bin zahmet çeksek yine şükretmeliyiz.."

Daha sonraları Hazret-i Üstad talebelerine şu mektubu yazmıştır:

"Aziz Sıddık Kardeşlerim!

Bir cilve-i İnyet-i Rabbaniyedir ki, daha müdafaatımızı ve evraklarımızı ve kitapları görmeden yalnız perde altında hissedip, Maarif vekilinin dehşetli püskürmesi ve hücumu; Beşinci Şua' ve Hücumat-ı Sitte'nin zeyli gibi gayet şiddetli mahrem risaleleri en ehemmiyetli makamat bilfiil tenkid içinde tetkik etmesi.. ve müdafaatımın ciddî dokunaklı, küfr-ü mutlaka cüretkârane darbeleri; Ankara'nın bize karşı çok şiddetli davranmasını

410

beklerken, meselenin âzametine nisbeten gayet mülayimane, belki müsâlâhakârane vaziyet almış... (96)"

(95)Sadık Beyin Koleksiyonu

(96)Denizli Mektupları Dosyası, S: 9

411

1285

DİNÎ VE İLMÎ BAZI SUALLERE CEVAPLAR

Denizli hapsinde, Hazret-i Üstad'ın talebelerine karşı bir çok mevzularda dersleri sadır olduğu gibi, dinî ve ilmî bazı suallerine de cevapları olmuştur. Bunlar bir kaç çeşittir. Her ne kadar bu cevapların geniş tafsilatları Risale-i Nurun umumunda mevcut ise de, burada hususiyle müteveccih olup kısa kısa yazılan bu cevaplar, bir arada okunması ayrı bir zevk ve şevke medardır diye buraya kaydettik. Bu cevapları beş bölümde topluyarak dercedeceğiz:

Birinci Kısım: Sahabelerin sırr-ı tefevvuku hakkında:

".... Evet temsilde hata yok, nasilki, büyük bir veli, küçük bir ashab kadar hizmet-i İslâmiyede ehl-i sünnetçe mevki' alamadığı gibi; aynen öylede, bu zamanda hizmet-i imaniyede hazz-ı nefsinı bırakıp ve mahviyet ile tesanüd ve ittihadı muhafaza eden bir halis kardeşimiz, bir Veliden ziyade mevki' alıyor diye kanaatim gelmiş. Siz daima bu kanaatımı takviye ediyorsunuz. Cenab-ı Hak sizlerden ebeden razı olsun amin.(97)"

İkinci Kısım: Müteşabih hadisler meselesi:

"Aziz Siddık Kardeşlerim! Bu nevi hadisler müteşabih kısmındandır. Hem cüz'î ve hususi değiller. Hem umumî yerlere bakmıyorlar. Bir kısım ise: Ümmetinin başına gelen dinî fitnelerden yalnız bir tek zamanı ve Hicaz ve Irakı misal olarak gösteriyor. Zaten Abbasilerin zamanında o tarihte Mu'tezile, Râfizî, Cebrî ve perde altında zındıklar, mülhidler İslâmiyeti zedeliyen çok fırak-ı dalle meydana gelmişdiler. Şeriât ve i'tikad noktasında ehemmiyetli sarsıntılar olması hengâmında; Buhari, Müslim, İmam-ı A zam, İmam-ı Şâfiî, İmam-ı Malik, İmam-ı Ahmed bin Hanbel ve İmam-ı Gazali ve Gavs-ı A'zam ve Cüneyd-i Bağdadî gibi pek çok eazım-ı İslâmiye imdada yetişip, o fitne-i diniyeyi mağlub ettiler. O tarihten sonra üçyüz sene kadar o galebe devam ile, perde altında yine o ehl-i dalâlet fırkaları siyaset yoluyla Hülâğu, Cengiz fitnesini İslamların başına getirdiler. Bu fitneden hem hadis, hem Hazret-i Ali Radıyallahü anhü sarıh bir surette aynı tarihiyle işaret ediyorlar.

Sonra bu zamanımızın fitnesi en büyük bir fitne olduğundan, hem müteaddit hadisler, hem çok işaret-i Kur'aniye aynı tarihiyle haber veriyorlar. Buna kıyasen ümmetin geçireceği safahatı küllî bir surette bir hadis beyan ettiği vakit, bazen o küllînin bir tek hadisesini misal olarak tarihi gösterir. Böyle müteşabih ve manası tamam anlaşılmiyan hadislerin Risale-i Nur eczaları kat'î bir surette te'villerini beyan etmiş. Yirmidördüncü Söz ve Beşinci Şua'da, bu hakikatı düsturuyla beyan etmiş.

412

SAİD-İ NURSİ(98)"

(97)El yazma Denizli Mektupları S: 70

(98) Denizli Kastamonu Lahikası Osmanlıca S: 31

413

1286

Üçüncü Kısım: Bazı fikhî meseleler:

1- Sabah namazının sünnetinin Kur'anda işareti olduğu hakkında:

"Aziz Siddık kardeşim Re'fet Bey!"

Senin âlimane suallerin Risale-i Nurun Mektubat kısmında çok ehemmiyetli hakikatların anahtarları olmasından, senin suallerine karşı lâkiyd kalamıyorum. Bunun kısaca cevabı şudur:

Madem Kur'an bir hutbe-i ezeliyedir, nev-i beşerin umum tabakatıyla ve ehl-i ibadetin bütün tâifeleriyle konuşur. Elbette onlara göre müdeaddit manaları ve küllî manasının çok mertebeleri bulunacak. Bazı müfessirler yalnız en umumî veya en sarıh.. veya vâcib.. veya bir sünnet-i müekkedeyi ifade eden manayı tercih eder. Meselâ bu ayette 'den ehemmiyetli bir sünnet olan iki rek'ât teheccüd namazını ve den sünnet-i müekkede olan sabah, fecir sünnetini zikretmiş. Yoksa, evvelki mananın daha çok efradı var. Kardeşim seninle konuşmak kesilmemiş...

SAİD-İ NURSİ(99)"

2- Tesbihatın İzharının makbuliyeti hakkında:

"Aziz Kardeşlerim! bu gece evrad ile meşgul olurken, nöbetçiler ve başkalar işitiyordular. Kalbime geldi, acaba bu izhar, sevabını noksan etmiyor mu? diye merak ettim. Birden Hücet-ül İslam İmam-ı Gazali'nin meşhur bir sözü hatıra geldi. O demiş: "Bazen izhar, çok defa ihfadan daha ziyade efdal olur" yani âşikâre yapmakta, başkalar ya istifade veya taklid etmek.. veya gafletten uyanmak.. veya dalâlette ve sefahatte muannid ise; karşısında şeâir-i İslâmiye nev'inde izhar etmek, İzzet-i diniyyeyi göstermek gibi, çok cihetle, hususan bu zamanda ve ihlâs dersini tam alanlarda, değil riya belki gizliden- tasannu' karışmamak şartıyla -çok ziyade sevablı olabilir diye bir teselli buldum..."

SAİD-İ NURSI(100)"

3- Arefe Gününde bin ihlâs hakkında:

"Aziz Mübarek Kardeşlerim!

Pek çok selâm... Bizim memlekette eskide ârefe gününde bin ihlâs-ı şerif okurduk. Ben şimdi bir gün evvel beş yüz ve Arefede dahi beşyüz okuyabildim. Kendine güvenen birden okuyabilir..."

414

S.N.(101)"

(99) Denizli Kastamonu asıl mektupları S: 58

(100) Aynı eser S: 14

(101) Denizli Kastamonu Lahikaları S: 8

415

1287

Dördüncü Kısım: Bir ayetin zahirinde;"Birisi bir mü'min adamı katlederse ebedî cehennemde kalır" hükmünün manası:

"Muhterem Üstadım Efendim Hazretleri!

Ayet-i celilesi katiller hakkında pek korkunçtur. Bunu soruyorlar: "İstiğfar ettik, kabul olunmaz mı" diyorlar

Cevaben dedim: mucibince kabil-i aftır.

Her iki ayet-i celilenin manalarının te'lifini ve biri diğerini nakzedip etmediğinin bildirilmesini istediler. Üstad'ımıza müracaata mecbur kaldım. Cevabınıza intizar eyler, hürmetle ellerinden öperim efendim.

Ref'et

Üstadın cevabı:

"Birinci ayetin tefsirinde İstihlal (102) ile küfre gider. Ebedî cehennemde kalır demişler:

SAİD-İ NURSI(103)

Beşinci Kısım: Cinlerden de Peygamber gelip gelmediği hakkında:

Ayet-i celilesi mucibince, cinlerden de

Peygamberler geldiği bildiriliyorsa da, bu husustaki müşkilin halli için vaki' suale, Üstadımız'ın verdiği cevaptır.

"Aziz Kardeşim, hakikaten senin bu sualinin çok ehemmiyeti var Fakat Risale-i Nurun en ehemmiyetli vazifesi beşeri dalâletten ve küfr-ü mutlakdan kurtarmak olmasından, bu çeşit mes'elelere sıra gelmiyor, onlardan bahis açmıyor. Selef-i salihin dahi çok bahis etmemişler. Çünkü öyle gaybî ve görünmeyen işlerde su-i isti'mal düşer. Hem şarlatanlar hodefuruşluklarına bir vesile yapabilirler. Nasıl ki şimdi ispiirtizmacılar "Cinler ile muhabere" namıyla şarlatanlık yapıyorlar. Dinin zararına alet ederler diye, çokca medar-ı bahis edilmez. Hem Hâtem-ül Enbiya'dan

416

(A.S.M.)sonra cinlerden Peygamber gelmemiş. Hem Risale-i Nur, bu zamanda bir tâun-u beşerî olan maddiyunluk fikrini iptal etmek için, cinnî

(102) İstihlal,haramı helal ve mubah addetmek demektir. O ise haramı helal addeylemek şer'an küfrdür. A.B.

(103) Denizli Kastomunu asıl mektupları S:46

417

1288

ve Ruhanîlerin vücudlarını tanımamasından; Risale-i Nur herşeyden evvel ruhanilerin vücudlarını kat'î hüccetler ile ispat etmeye çalışmış.. Bu meseleye üçüncü derecede bakmış, tafsilini başkalarına bırakmış. Belki inşaallah bir vakit Risle-i Nurun bir şâkirdi sure-i Rahmanı tefsir edip, bu meseleyi de halleder:

SAİD-İ NURSİ(104)"

İşte Denizli Hapishanesinde gizli olarak yazılıp Nur talebelerine gönderilen küçük mektuplar ve pusulalardan aldığımız ve pekaz bazı maddeler içinde çok kısa az bir kısım numunelerini gösterdiğimiz bu parçalar sadece bir fihristedir. Bu makamda mektupların yazılı asıllarını ve büyük tarihçeye alınan kısımları düşünüp bunlarla iktifa ediyoruz.

DENİZLİ MAHKEME SAFAHATI VE ÜSTAD'IN MÜDAFAATI

Üstad Bediüzzaman'ın Denizli mahkemesinde yaptığı müdafaalarının nevilere göre -küçük mektuplar gibi- tasnifine geçmeden önce, medar-ı hayret ve ibret bir noktaya işaret etmek isteriz ki: Bu faslın baş taraflarında adet ve mahiyetlerini kısaca arz ettiğimiz müdafaalarının hiç bir parçasında, sair insanlar gibi "tahliyemi talep ediyorum" veya "beraetimi istiyorum" gibi hiçbir isteğinin bulunmaması vakasıdır. Bütün müdafaalarında sadece hak ve hakikatın anlaşılması ve Risale-i Nur davasının bilinmesi için konuşmuş ve izahlarda bulunmuştur. Kısacası, o kendi davasının ve hizmetinin hak ve hakikat olduğunu ve iman, Kur'an hizmetinden başka birşey olmadığını her çeşit ve her tabaka insanlarca anlaşılmasına çalışmış ve mücadele vermiştir. Dauasının ve hizmetinin hakikat ve mahiyeti akl-ı selim dairesinde ve hamiyetli bazı

insanlar yanında anlaşılın da kendisi hapiste kalmış, zindanda çürümüş veya dışarda bulunmuş, onun yanında bir farkı yoktur ve mühim de değildir.

Bu iddiamızı ispatlayan Hazret-i Üstad'ın dört mahkemesinde yaptığı mevcut müdafaalarının hiç birisinde tahliye veya beraet talebine dair birtek

(104) Denizli Kastamonu Mektupları aslı S: 64

418

1289 kelimesinin bulunmamasıdır. Ayrıca bu hakikat Denizli hapsinde talebelerine yazdığı şu mektubunda açıkça görünmektedir:

"Ben kendime beraet istemem. Fakat burada, hergün Eskişehir'in hapsindeki bir aydan daha ziyade bana ağır geliyor. Siz çıktıktan sonra, ne kadar elinizden gelirse, beni İstanbul, ya Kastamonu veya Isparta'ya naklediniz. Ben kendim müracaat etmem...(105)"

MÜDAFAA NEVİLERİ

Şimdi Hazret-i Üstad'ın Denizli mahkemesi safhasında yaptığı müdafaalarının yirmi iki adet parçalarını da -Küçük mektuplarda yaptığımız gibi- bir kaç kısma ayırarak her kısımdan da sadece nümûnelik parçalar vermek istiyoruz.

BİRİNCİ KISIM: İsparta C. Savcısının ve başka yerlerin müşterek iddianamelerinin bir halitası olan Denizli Savcılığının ilk hazırlık evrakına ait iddianamesindeki isnad ve iftiraları esasıyla çürüten itirazlar.

İKİNCİ KISIM: İki ehl-i vukuf raporlarına ayrı ayrı itiraz ve cevaplar.

ÜÇÜNCÜ KISIM: Sorgu hâkimlerinin kararnamelerine karşı itiraz ve ceveblar.

DÖRDÜNCÜ KISIM: Denizli Savcısının son tecziye talebine karşı itiraz ve müdafaalar.

BEŞİNCİ KISIM: Mahkeme hey'etinin mevcut kanunlar muvacehesindeki müsbet yönde vicdanî kanaatlarını tatmin edici izahlı ve ilmî müdafaalar.

ALTINCI KISIM: Hapisteki maznun talebelerinden sadece onbeşinin kısacık birer müdafaaları.

Sıralanan müdafaat kısımlarının nümunelerini vermeden önce, Hazret-i Üstad'ın bir ara mahkemeye sunmuş olduğu ufak, fakat enteresan bir dilekçesinin hatırasını kaydetmek istiyorum. Bu dilekçe, hatıralar bölümünde M.Feyzi Efendi'nin anlattığı hadise ki; Üstad bir ara mahkemeye hasta olduğundan bahisle gelemeyeceğine dair, (Bir ma'nada mahkeme heyetinin tarafsızlığını tam anlayıncaya kadar duruşmalara gelmeyi askıya almış olduğuna dair) bir dilekçe vermiş. Bilâhare de o

419

dilekçeyi geri aldığını, yani mahkemenin adaletli, vicdanlı, hakperest olduğunu hissederek anladığını, mahkemeye işaretle bildirmek istemiş olan hadiseyi de te'kid etmektedir.

(105)El yazma Denizli Mektupları S: 81

420

Üstadın mevzu' edilen dilekçesi aynen şöyledir:

"Efendiler! Bizi sebepsiz kısmen mahkûm ve dokuz ay (106) sıkı ve sıkıntılı yerde tevkif etmek, gerçi bu haksız hale karşı çok şiddetli şekva ve itiraz hakkımızdır!.. Fakat "iki sebep" bizi teskin etmiş.

Birincisi: Ne kadar tenkit nazarı da olsa, Risale-i Nura dikkatle bakan, iman noktasında herhalde istifade eder, kalben ona taraftar olur. Meğer bütün bütün kalbi çürümüş ola... Sizler gibi ehl-i insafın kalbleri(107) elbette lehimizdedir.

İkincisi: Bu kadar zaman hâkimiyetiniz altında ve size âmirimiz nazarıyla baktığımızdan sizi yabanî değil, belki hukuk-u hürriyeti veren bir uhuvvet, bir karabet manasını hissettiğimizden ve geldik geleli başka yerlere nisbeten insafılı dediğimizden; hiddet ve şiddeti size ve mahkemenize karşı bıraktık.

Fakat otuz-kırk senedenberi ecnebî hesabına ve küfür ve ilhad namına bu milleti ifsad ve vatani parçalamak fikriyle, Kur'an hakikatına ve iman hakikatlarına her vesileyle hücum eden ve çok şekillere giren bir gizli ifsad komitesine karşı, bu mesel'emizde kendilerine perde yaptıkları insafsız ve dikkatsiz me'murlara ve mahkemeyi şaşkırtan onların Müslüman kisvesindeki propagandacılarına hitaben, fakat sizin huzurunuzda zahiren sizin ile bir kaç söz konuşacağıma müsaade ediniz!...

SAİD-İ NURSİ(108)"

Hazret-i Üstad'ın bu enteresan dilekçesi, mahkeme heyetinin Risale-i Nur meselesini ve işin hakikatını anladıklarını ima ettiği gibi, beraet ile hüküm ve karara varacağını da işaretle bildiriyor ve mahkemeye de bunu bildiğini iş'ar ediyor.

MÜDAFAALAR ŞEKLİ

Altı sınıfa ayırdığımız Hazret-i Üstad'ın müdafaalarının birinci kısmı olarak İsparta C.Savcısına verilen parça ile, Denizli hapsine getirildikten az bir müddet sonra, savcıya verilmiş ve başında "'Bir Cum'a gününün bir kaç saatinin mahsülüdür" diye yazılı ve sonunda "Bu istid'a Kastamonu zelzelesinden yirmi gün evvel yazılmıştır." ibaresi olan parçadır.

(106)"Dokuz ay" tabiri, herhalde hadisenin başlangıcı olan Temmuz 1943'ten beri mevkuf bulunan Atıf Egemen ve arkadaşlarının hapis müddetlerinin o ana kadar dokuz ayı bulduğunu... dilekçenin Nisan

421

1944'de verildiği anlaşılmalık Üstadın mevkufiyetinin 7. ayı olmuş oluyor. A.B.

(107)Tahiri Ağabey gibi hadisede bulunmuş bazı Nur talebelerinden bizzat duymuşuz ki: "Bir gün Ali Rıza Bey, Üstad'a karşı sert bir çıkışla bağırmişti. Üstad ise, üzülen Nur talebelerine: "Üzülmeyin, onun kalbi bizimledir. Kasten yapıyor, şüpheleri defetsin diye" demiştir. A.B.

(108) Denizli Müdafaatı dosyası S: 59

422

1291

Evet,1943 yılı 7, 8, 9 ve 10. aylarında bir çok vilâyet ve kazalardan toplattırılan Nur talebeleri, nihayet Denizli adliyesinde davaya bakılmak üzere Denizli hapisanesinde bir araya getirilmişlerdir. Sağdan soldan getirilen bütün bu mazlum Nur talebelerinin ayrı ayrı evrak, dosya ve kitapları çok büyük bir hacim teşkil etmiş olması lâzımdır. Hatta yalnız Kastamonu ilinde tutuklanan bir kaç Nur talebesinin dosya ve evrakları Mehmed Feyzi Efendinin anlattığına göre, yerden bir sandalye yüksekliği kadar imiş...İstanbul'un ve Isparta'nın bir çok talebelerinin evrak ve dosyalarıda o nisbette hesap edilsin.

İşte tüm bu karmaşık ve çok olan evrak ve dosyalar Denizli'de toplandıktan sonra, ilk iş, Denizli savcılığının bütün bunları tetkik etmesi ve maznunların yeniden ifadelerini alarak neticeyi çıkarması çok uzun bir zaman alması icab ederken, gayet aceleyle, çok kısa bir zamanda bunu bitirmiş ve ilk hazırlık dosyasını tamamlayarak mütalâasını yazmış ve dosyayı sorgu hâkimliğine tevdi etmiştir.

Hazret-i Üstad Denizli hapisanesine geldikten bir kaç gün sonra, C.Savcılığına vermiş olduğu müdafaalı dilekçesinden bölümler alacağız. Bu dilekçe, henüz ilgili evrak ve dosyalar savcılık tetkikatında olduğuna bir zamanda büyük bir ihtimalle 1943 yılının onbirinci ayı başlarında verilmiştir.

Dilekçenin bazı bölümleri:

"Müdde-i umumi bey Hazretleri!

Yirmi senedir hayat-ı içtimaiyeyi, bilhassa böyle resmî ve ince ve siyasî hayatı terketmişim. O hallere karşı olması lazım gelen vaziyeti bilemiyorum ve düşünemiyorum.. Ve düşünmesi beni cidden incitiyor. Fakat mecburiyetle Isparta'da insafsız bir müdde-i umumî, intizamsız ve mükerrer ve lüzumsuz pek çok suallerine verdiğim cevapların hatimesi ve hülâsası ve Sorgu Hâkiminin zabtına geçmiş ve ayrıca size verilmiş olan intizamsız müdafaatım ve istidamla, belki saded hâricinde ve lüzumsuz ve tekrarlı ve intizamsızlık ve aleyhime dönecek şiddetli tabirler ve bilmediğim yeni kanunlara muhalif ifadeler bulunabilir.

Fakat madem hakikat üzere gidiyor, hakikatın hatırı için o kusurlara bakmamak gerekir. O istid'a da beş altı esas üzere gidiyor.

423

BİRİNCİSİ: Madem Hükûmet-i cumhuriye, cumhuriyetteki hürriyet-i Vicdan düsturuyla dinsizlere ve sefahatçilere ilişmiyor.. Elbette dindarlara ve takvacılara da ilişmemek gerektir.. Ve "madem dinsiz bir millet yaşamaz" ve Asya din noktasında Avrupa'ya benzemez.. Ve İslâmiyet hayat-ı şahsiye ve uhreviye cihetinde Hristiyanlığa uymaz.. Ve dinsiz bir Müslüman başka dinsizler gibi olmaz.. Ve bu bin seneden beri dünyayı

424

1292 diyaneti ile ışıklandırılan ve bütün dünyanın tehacümatına karşı salâbet-i diniyesini kahramane muhafaza eden ve bu vatandaki milletin bir ihtiyac-ı fitrîsi hükmüne geçen Divanet, salâhat ve bilhassa iman hakikatlarının öğrenmesi yerini, hiç bir terakkiyat, hiç bir medeniyet tutamaz ve o ihtiyacı onlara unutturmaz.

Elbette bu vatandaki millete hükmeden bir hükûmet, Risale-i Nura âdalet ve kanun ve asayiş cihetinde ilişmez ve ilişmemei.

İKİNCİSİ: Madem bir şeyi reddetmek başkadır.. Ve o şeyi kalben kabu1 etmemek daha başkadır.. Ve onun ile amel etmemek bütün bütün başkadır.. Ve her hükûmette şiddetli muhalifler bulunur ve Mecusî hâkimiyeti altında Müslümanlar ve hükûmet-i İslâmiye-i Ömeriye'de Yahudîler ve hristiyanlar bulunmuş.. Ve asayişe ve idareye ilişmiyenin hürriyet-i şahsiyesi her hükûmette vardır, ilişilmez... Ve hükûmet ele bakar, kalbe bakmaz... Ve madem asayişe ve idareye ve siyasete ilişmek isteyen, herhalde hiç şüphesiz gazeteler ile ve dünya hadisatıyla alâkadar olacak, ta kendine yardım eden cereyanları, vaziyetleri, hadisatı bilsin, ta yanlış ayağını atmasın...

Risale-i Nur ise: şâkirtlerini o derece menetmiş ki, bütün yakın dostlarım bilirler ki; yirmi senedir, değil gazeteleri okumak, belki sormasını ve merak etmesini ve düşünmesini bana terkettirmiş... Ve iki sene, iki aydır kat'iyen dünya cereyanlarından ve vaziyetlerinden hiç bir haber almamak derecede beni hayat-i çtımaiyeden kesmiş. Elbette ve elbette, hikmet-i hükûmet ve kanun-u siyaset ve düstur-u adalet bana ve benim gibi kardeşlerime ilişmez. Bize ilişen, herhalde ya evhamından veya garazından veya inadından ilişir.

ÜÇÜNCÜSÜ: Isparta müdde-i umumisi yanlış bir mana ile; Beşinci Şua'a dair suallerinde kanun hesabına değil, belki ölmüş bir şahsın dostluğu taassubu hesabına ma'nasız ve lüzumsuz itirazları sebebiyle bu gelecek uzunca tafsilatı vermeye mecbur oldum:

Evvela, bu Beşinci Şua'ı biz gayet mahrem tutuyoruz, neşretmiyoruz. Hem bütün taharrilerde bende bulunmadı. Hem sekiz senede bir iki defa, bir iki saat elime geçti. Hem maksadı, yalnız avamın imanlarını şüphelerden ve müteşabih hadisleri inkârdan kurtarmaktır. Dünya cihetine üçüncü, dördüncü derecede dolayısıyla bakar. Hem verdiği gaybî haberler doğrudur. Hem ehl-i siyaset ve dünya ile mübareze etmiyor. Yalnız ihbar eder. Hem şahısları tayin etmiyor, küllî bir surette bir hakikat-ı hadisiyeyi

425

beyan eder. Fakat gizli ellerde gezdiği için, bir iki haşiye bilmediğimiz bazı zatlar tarafından ilave edilerek o küllî hakikatı bu asırdaki dehşetli bir şahsa tam tatbik etmişler. Onun için bu senelerde yeni te'lif

426

1293

edilmiş zannı ile itiraz ettiler. Hem o risalenin aslı Dar-ül Hikmet'ten daha eskidir. Yalnız bir zaman sonra tanzim edildi, Risale-i Nura girdi. Şöyle ki:

Hürriyet'ten evvel İstanbul'a geldim. O zaman Japonya'nın baş kumandanı İslam Ulemasından dini bazı sualler sormuştu. Onları İstanbul Hocaları benden sordular. Hem çok şeyleri o münasebetle sual ettiler. Ezcümle: Bir hadiste, " Ahirzamanın dehşetli bir şahsı sabah kalkar, alnında "haza Kâfirün" yazılmış bulunur" hadis var diye benden sual ettiler?

Dedim : Bir acib şahıs bu milletin başına geçer.. Ve sabah kalkar başına şapka giyer ve giydirir.

Bu cevaptan bunu sordular : "Acaba o zaman onu giyen kafir olmaz mı?"

Dedim: Şapka başa gelecek, "secdeye gitme!" diyecek. Fakat baştaki iman o şapkayı secdeye getirecek, Müslüman edecek İnşallah...

Sonra dediler: " Aynı şahıs bir su içecek, onun eli delinecek ve bu hadise ile Süfyan olduğu bilinecek?"

Bende cevaben dedim: Bir darb-ı mesel var ki: çok israfli adama eli deliktir, yani elinde mal durmuyor, akıyor, zayi' olur denilir. İşte o dehşetli adam, bir su olan rakıya müptela ve onun ile hasta olacak.. Ve kendisi hadsiz israfata girecek, başkalarının da alıştıracak.

Sonra birisi bordu ki: “O süfyan öldüğü zaman, İstanbul'da Dikilitaş'ta şeytan dünyaya bağırarak ki, filan öldü?”

Bende o vakit dedim:“Telgrafla haber verilecek.. Fakat bir zaman sonra radyo çıkmış, işittim. Eski cevabım tam değilmiş bildim. Dar-ül Hikmet'te iken dedim: “Şeytan gibi radyoyla dünyaya işittirilecek.”

Sonra, Sedd-i Zülkarneyn ve Ye'cüc ve Me'cüc ve Dâbbet-ül arz ve Deccal ve Nüzul-ü İsa(A.S.) hakkında sualler sorulmuştu. Bende cevap vermiştim. Hatta eski risalelerimde onlar kısmen yazılmışlar.

Bir zaman sonra, Mustafa Kemal iki defa şifre ile ve Van'ın eski valisi ve benim dostum Tahsin Bey'in vasıtasıyla beni Ankara'ya taltif için, neşredilen “Hutuvat-ı Sitte”'ye mukâfeten celbetti. Gittim, Şeyh Sinûsî Kürtçe lisanı bilmediğinden, beni onun yerine üç yüz lira maaşla vilâyat-ı şarkiyyeye vaiz-i umumî, hem meb'us, hem Diyanet riyaseti dairesinde Darül Hikmet azaları ile beraber eski vazifem ile memnun etmek ve benim Van'da temelini attığım Medreset-üz Zehra ve Şark dârül fünunuma, Sultan Reşad'ın verdiği on dokuz bin lirayı, yüzellibin bankonota iblağ

427

ederek, iki yüz meb'us içinde yüzaltmışüç meb'usun imzasıyla kabul edildiği halde, ben Beşinci Şua' aslının verdiği haberin bir kısmını orada

428

1294

bir adamda gördüm. Mecburiyetle o çok ehemmiyetli vazifeleri bıraktım.. Ve “bu adamla başa çıkılmaz, mukabele edilmez” diye dünyayı ve siyaseti ve hayat-ı içtimaiyeyi terk edip, yalnız imanı kurtarmak yolunda vaktini sarfettim...

Sonra bazı zatlar, ahirzaman hadisatını haber veren müteşabih hadisleri sual etmek münasebetiyle, o eski risalenin aslını tanzim ettim. Risale-i Nurun Beşinci Şua'ı namını aldı...

Bu makamda Isparta Müdde-i umumisinin M.Kemal'e dostluğu taasubuyla, kanunsuz ve lüzumsuz ve yanlış itirazı ve sualleri beni bu saadet harici izahatı vermeye mecbur eyledi.

Ben onun adliye kanunu namına, tamamen şahsî ve kanunsuz sözünü misal olarak beyan ediyorum; Dedi: “Beşinci Şua'da, sen hiç kalben nedamet etmedin mi ki; onu rakıdan ve şaraptan su tulumbası gibi tabirlerle tezyif etmişsin?”

Ben, bu bütün bütün manasız ve yanlış dostluk taasubuna mukabil derim: Kahraman ordunun zaferi ve şerefi ona verilmez, yalnız bir hissesi olabilir. Nasilki ordunun bütün ganimeti, malları, erzakları bir kumandana verilse zulümdür, dehşetli bir haksızlıktır. Evet, nasıl o insafsız müdde-i umumi, o çok kusurlu adamı sevmemekle beni ittiham etti, adeta vatan haini yaptı.. Ben de, onu Orduyu sevmemekle ittiham ediyorum. Çünkü, bütün şerefi ve manevî ganimeti o dostuna verip, orduyu şerefsiz bırakıyor. Hakikat ise; müsbet şeyler, haseneler, iyilikler cemaate, orduya tevzi' edilir... Ve menfi ve tahribat ve kusurlar başa verilir.

Çünkü bir şeyin vücudu, bütün şeraitinin ve erkânının vücuduyla olur ki, kumandan yalnız bir şarttır.. Ve o şeyin ademi ve bozulması ise, bir şartın ademiyle ve bir rüknün bozulmasıyla mahvolur, bozulur.O fenalık başa ve reise verilebilir. İyilikler, haseneler ekseriyetle müsbet ve vücudîdir.Başlar sahib çıkamazlar.Fenalıklar ve kusurlar âdemîdir ve tahriptir, Reisler mes'ul olurlar.

Hak ve hakikat böyle iken; nasıl ki bir aşiret futûhât yapsa, "Aferin Hasan ağa!" eğer mağlub olsa, "tuh!.." diye aşiret tezyif edilir, bütün bütün hakikatın aksine hükmedilir. Aynen öyle de: Beni ittiham eden o müddei, bütün bütün hakkın ve hakikatın aksine bir hatası ile, güya adliye namına hükmetti...

Eğer dünyaya karışmak arzusu bizde bulunsaydı, böyle sinek vızıltısı gibi değil, top güllesi gibi ses ve patlak verecekti.

429

Divan-ı Harb-i Örfi'de ve Mustafa Kemal'in hiddetine karşı divan-ı riyasette şiddetli ve dokunaklı müdafaa eden bir adam, on sekiz sene

430

1295

zarfında kimseye hissettirmeden, sezdirmeden dünya entrikalarını çeviriyor diye onu ittiham eden, elbette bir garaz iledir. Biz Denizli mahkemesinden ve müdde-i umumisinden ümid ederiz ki; bizi öylelerin ağrazından kurtarsın, hakikat-ı adaleti göstere...

Eğer maddi müdafaa Kur'an menetmeseydi, bu milletin can damarı hükmünde umumun teveccühünü kazanan ve her tarafta bulunan o şâkirtler, Şeyh Said ve Menemen Hadiseleri gibi, cüz'î ve neticesiz hadiseler ile bulaşmazlar. Allah etmesin, eğer mecburiyet-i kat'iyeye derecesinde onlara zulmedilse ve Risale-i Nura hücum olsa, elbette hükûmeti iğfal eden zındıklar ve münafıklar bin derece pişman olacaklar.

Elhasıl: madem biz ehl-i dünyanın dünyalarına ilişmiyoruz, onlar da bizim ahiretimize ve imanî hizmetimize ilişmesinler. Mevkuf

SAİD-İ NURSİ (109)"

Müdde-i umumî ilk tahkikatını bitirip, esas hakkındaki mütalâsını beyan ettikten sonra, Hazret-i Üstad'ın mahkeme nezdinde yaptığı itiraznamesinden:

"...İddianamede, başka yerlerdeki sathî tetkikata binaen gizli bir cem'iyet-i siyasiye noktasında bakmış... buna cevabımız:

Evvelâ: Bütün benim ile arkadaşlık eden zatların şهادetiyle, on dokuz seneden beri bir gazeteyi okumayan ve dinlemeyen ve sormayan ve bu iki sene ve beş aydır harb-ı umumiden hiç bir haber almıyan ve merak etmiyen ve bilmeyen bir adam, elbette siyasetle hiç bir alâkası yoktur.. Ve siyasi cem'iyetlerle hiç bir münasebeti olmaz.

Saniyen: Risale-i Nurun yüzotuz parçaları meydandadır. İçinde imanî hakikatlardan başka bir hedef, bir maksad-ı dünyevî olmadığını Eskişehir mahkemesi -yalnız bir iki risalelerden başka- ilişmemesi.. Ve koca Kastamonu zabitasının sekiz sene zarfında daimî tarassud ile beraber iki hizmetçiden ve yalnız üç

adamdan başka, bir bahane ile müttehem bulmaması, kat'î bir hüccettir ki; Risale-i Nur şâkirtleri hiç bir vechile siyasî bir cemiyet değiller. Eğer iddianamedeki cemiyetten maksadları, imanî ve uhrevî bir cemaat ise, ona cevaben deriz ki:

Eğer Dar-ül Fünûn talebelerine ve her nevi esnafa bir cemiyet namı verilse, bize de o neviden bir cemiyet namı verilebilir.

Eğer dinî hissiyatla emniyet-i dahiliyeyi ihlâl edecek bir cem'iyet namı veriliyorsa, buna mukabil deriz: Yirmi sene zarfında bu fırtınalı za

431

(109)Denizli Dosyası S: 23

432

1296 manda Risale-i Nurun yüzer risalelerinden binler nüshaları, binler adamın kemal-i merakla okudukları halde, hiç bir yerde hiç bir vukuatla, emniyet-i dahiliyeye ilişmeleri ne hükûmetçe ve ne de mahkemece kaydedilmemesi bu ittihamı çürütüyor.

Eğer hissiyat-ı diniyeyi kuvvetlendirmesinden, istikbalde emniyet-i dahiliyeye zarar verebilir diye bir cem'iyet namı verilmiş ise, buna mukabil deriz: Evvela başta Diyanet Riyaseti ve bütün vâizler aynı hizmeti görüyorlar...

Acaba Otuzbir Mart hadisesinde, Bab-ı Seraskerî'de, Şeyh-ül İslâm ve Ulemayı dinlemeyen sekiz taburu bir nutukla itaâte getiren bir adam, sekiz sene zarfında (Zabıtnamelere göre) çalışmış.. Ve Kastamonu'da yalnız beş adamı iğfal edebilmiş denilir mi?..

Eğer o sathi zabıtnamelerde iddia edildiği gibi yapsa idim, beş değil, belki beşyüz ve beşbin adamları kandırabilirdim. O zabıtnamelerde ne kadar yanlışlar bulunduğunu bir iki nümuneyi beyan ediyorum:

Zaman-ı saadetten şimdiye kadar carî bir adet-i İslâmiyeye ittibaen Risale-i Nurun hususî menba'ları olan yüzer ayat-ı meşhureyi, bir hizb-i Kur'anî yaptığımızı, "dinde tahrifat yapıyor" diye mülâhaza etmiştir.

Hem Eskişehir mahkemesinde medar-ı nazar olup ehemmiyet verilmeyen ve bilmediğimiz bir zatın ilavesi bulunan "Ladîni zamanında latin harflerinin kabulü tarihine tevafukla, inkâr-ı haşre bir emaredir" diye bizi bugün yazılmış gibi mes'ul etmek istiyor...

Hem Ankara'da hükûmetin başında bulunan birisine söylediğimiz itirazlara ve ağır sözlere mukabele etmeyip, sükût eden, öldükten sonra onun yanlışını gösteren bir hakikat-ı hadisiyeyi beyandaki fitrî ve lüzumlu ve mahrem tenkidlerim medar-ı mes'uliyet yapılmış.

Ölmüş ve hükûmetten alâkası kesilmiş bir şahsın hatırı nerede? Hükûmetin ve milletin bir hatırı ve Cenab-ı Hakkın bir tecelli-i hâkimiyeti olan adalet kanunları nerede?..

İşte bu nümûnelere kıyasen, ne kadar hilâf-ı hakikat ve adalet bir muamele olduğunu inşaallah insafılı ve adaletli olan Denizli Müdde-i umumisi ve mahkemesi göstererek, o zabıtnamelerin evhamlarına ehemmiyet vermeyecekler.

433

Hem en acibi budur ki: Isparta müddei umumisi benden sordu: "Mahrem Beşinci Şua'da demişsin: Ordu dizginini o dehşetli şahsın elinden kurtaracak... Muradın, orduyu hükûmete karşı sevk etmek midir?"

Ben de dedim: Maksadım, o kumandan ya ölecek veya tebdil edilecek. Ordu onun tahakkümünden kurtulacak demektir.

434

1297

Müdafaatımda yirmi yerde, hüccetlerle ispat etmişiz ki, bütün dünyaya karşı da olsa, din ve Kur'an ve Risale-i nuru alet edemeyiz ve edilmez ve biz onların bir hakikatını dünya saltanatına değiştirmeyiz ve bilfiil öyleyiz. Bu davanın emareleri yirmi senede binlerdir.

Halbuki iddianame, başka zabıtnamelere binaen, güya bütün maksadımız ve sa'yimiz, dünya entrikalarını çevirmek ve dünya garazlarıyla dini hasis şeylere alet etmek, kudsiyetini düşürmektir diye bizi ittiham ediyorlar.

Madem böyledir ben ve biz bütün kuvvetimizle deriz: Hasbunallahü ve ni'mel-vekil.

Mevkuf

SAİD-i NURSİ(110)"

Üstad Bediüzzaman Hazretleri üstteki iddianameye karşı yaptığı itiraznameden sonra, ona bir tetimme olarak üç dört sahifelik bir itirazname daha yazmış.. Bazı bölümleri alıyoruz:

"... Aslı faslı olmiyan ve hatırıma gelmeyen bir siyasî cemiyet namını masum ve siyasetle hiç alakadar olmayan Risale-i Nur talebelerine takıp ve o daire içine giren ve iman ve ahiretinden başka hiçbir maksadları bulunmiyan biçareleri, o cem'iyetin ya nâşiri, ya fa'al bir rüknü, ya mensubu veya Risale-i Nuru okumuş veya okutmuş veya yazmış diye suçlu sayıp mahkemeye vermek, ne kadar adaletin mahiyetinden uzak olduğuna kat'î bir hücceti şudur ki: Kur'an aleyhinde yazılan doktor Duzî'nin vesair zındıkların o muzır eserlerini okuyanlara, hürriyet-i fikir ve hürriyet-i ilmiye düsturuyla bir suç sayılmadığı halde; hakikat-ı Kur'aniyeyi güneş gibi bildiren Risale-i Nuru okumak veya yazmak bir suç saymış.. Ve yüz Risale içinde yanlış mana verilmemek için mahrem tuttuğumuz ve neşrine izin vermediğimiz iki üç risalede, yalnız bir kaç cümlelerini bahane gösterip ittiham etmiş.

Halbuki o risaleleri biri müstesna, Eskişehir mahkemesi tetkik etmiş ve müstesnasını ise, hem istid'amda hem itiraznamede gayet kat'î cevabı verildiği Ve "elimizde nur var, siyaset topuzu yok" Eskişehir mahkemesinde yirmi vecihle kat'î ispat edildiği halde; o insafsız, üç mahrem ve neşir olunmiyan risalelerin üç dört cümlelerini bütün Risale-i Nura teşmil eder gibi, Risale-i Nuru okuyan ve yazanı suçlu ve beni de hükûmetle mübareze eder diye ittiham etmişler.

435

... Acaba hiç imkânı var mı ki: bir adam mübareze ettiği adamları tanımasın ve bilmeyi merak etmesin? Dost mu, düşman mı karşısındakini

(110)Denizli Dosyası-1 S: 28

1298 tanımına ehemmiyet vermesin? Bu hadiselerde anlaşılıyor ki: bil-iltizam herhalde beni mahkûm etmek için gayet asılsız bahaneleri icad ederler.

Madem keyfiyet böyledir; Ben de buranın mahkemesine değil, belki O insafsızlara derim: Ben sizin bana vereceğiniz en ağır cezanıza beş para vermem ve hiç ehemmiyeti yok!.. Çünkü ben kabir kapısında yetmiş yaşındayım. Böyle mazlum ve ma'sum bir iki sene hayatı, şehadet mertebesiyle değiştirmek benim için büyük saadettir.

Risale-i Nurun binler hüccetleriyle kat'î imanım var ki; Ölüm bizim için bir terhis tezkeresidir. Eğer idam da olsa, bizim için bir saat zahmet, ebedi bir saadetin ve rahmetin anahtarı olur.

Fakat siz ey zendeka hesabına adliyeyi şaşkırtan ve hükûmeti bizimle sebepsiz meşgul eden insafsızlar!.. Kat'î biliniz ve titreyiniz; siz idam-ı ebedî ile ve ebedî haps-i münferid ile mahkûm oluyorsunuz, intikamımız sizden pek çok ve muzaaf bir surette alınıyor görüyoruz. Hatta size acıyoruz.

Evet bu şehri yüz defa mezaristana boşaltan ölüm hakikatı, elbette hayattan ziyade istediği var.. Ve onun idamından kurtulmak çaresi insanların her meselesinin fevkinde en büyük ve en ehemmiyetli ve en lüzumlu bir ihtiyac-ı zarurî ve kat'îsidir.

Acaba bu çareyi kendine bulan Risale-i Nur şâkirtlerini ve o çareyi binler hüccetler ile bulduran Risale-i Nuru, âdi bahaneler ile ittiham edenler, ne kadar kendileri hakikat ve adalet nazarında müttehem oluyorlar, divaneler de anlar. Bu insafsızları aldatan ve hiç münasebeti olmıyan bir siyasî cem'iyet vehmini veren üç maddedir:

Birincisi: Eskiden beri benim talebelerim benimle kardeş gibi şiddetle alâkadar olmaları bir cem'iyet vehmini vermiş.

İkincisi: Risale-i Nurun bazı şâkirtleri, her yerde bulunan ve cumhuriyet kanunları müsaade eden ve ilişmiyen cemaat-ı İslâmiye hey'etleri gibi hareket etmelerinden bir cem'iyet zannedilmiş. Halbuki, o mahdut üç dört şâkirdin niyetleri cem'iyet değil, belki sırf hizmet-i imaniyede halis bir kardeşlik ve uhrevî bir tesanüddür.

Üçüncüsü: O insafsızlar kendilerini dalâlet ve dünyaperestlikte bildiklerinden ve hükûmetin bazı kanunlarını kendilerine müsaide bulduklarından, fikren diyorlar ki "Herhalde Said ve arkadaşları bizlere ve hükümetin bizim medenîce nâmeşru' hevesatımıza müsaide kanunlarına muhalifdirler. Öyle ise muhalif bir cem'iyet-i siyasiyedirler?"

Ben de derim: Hey bedbahtlar! Eğer dünya ebedî olsa idi; ve insan içinde daimî kalsa idi; Ve insanî vazifeler yalnız siyaset bulunsa idi; belki bu ifti

1299 ranızda bir mâna bulunabilirdi. Hem eğer ben siyasetle işe girseydim; yüz risalede on cümle değil, belki yirmi bin cümleyi siyasetvâri ve mübarazekârane bulacaktınız. Hem farz-ı muhal olarak eğer biz dahi, sizin gibi bütün kuvvetimizle dünya maksadlarına ve keyiflerine ve siyasetlerine çalışıyoruz, Ahiretten haberimiz yok, perde altında dünya garazları peşinde koşuyoruz diye - Ki şevtan da bunu

inandırmaya çalışmıyor ve kimseye kabul ettiremez- haydi böyle de olsa, madem bu yirmi senede hiç bir vukuatımız gösterilmiyor.. Ve hükümet ele bakar kalbe bakmaz.. Ve her bir hükümette şiddetli muhalifler bulunur.. Elbette yine adliye kanunu ile bizi mes'ul edemezsiniz.

Son sözüm:

SAİD-İ NURSI(111)"

İKİNCİ KISIM MÜDAFAALAR

Bu kısımdaki müdafaalar birinci ve ikinci ehl-i vukufun raporlarına karşı verdiği cevaplar ve yaptığı itirazlardır. Bunun bazı örnekleri az yukarda geçtiği için tekrarına lüzum görülmedi.

ÜÇÜNCÜ KISIM MÜDAFAALAR

Savcılık tahkikatından sonra, iddianamesiyle birlikte dosyanın sorgu hâkimliğine gitmesi ve bu hâkimliğin hazırladığı iddia ve kararnamesine karşı verilen cevaplar ve müdafaalardır. Ayrıca Üstad'ın bizzat sorgu hâkimliğinde verdiği ifadeler ve konuştuğu sözler de olduğu halde, bunların nelerden ibaret ve nasıl bir şeyler olduğu malûmumuz değildir. Çünkü bunlar sorgu hâkimliğinde istintak şeklinde alınan ifadelerdir ve hâkimliğin dosyasındadır. Bunların asılları elimize geçmemekle birlikte, sorgu hâkimliğinde üstadın müdafaaları kendi ifadesiyle; sorgulanmak için hakimliğe gideceği gün, "Kardeşlerimi nasıl müdafaa edeyim diye düşünürken İmam-ı Gazali'nin Hizb-ül Masunu'nu açtım (112)" mektubunda işaret edilen pek mühim müdafaaları dosyaya geçmiş olduğu anlaşılmaktadır.

Burada Sorgu Hakimliğinin aleyhteki kararnamelerine karşı, Üstadın sadece Ağır Ceza Mahkemesi nezdinde yaptığı itiraz ve ettiği müdafaala

(111)Denizli Dosyası-1 S: 34

(112) Osmanlıca Sirac ün Nur 2 S: 316

439

1300 rından bir kısmını alıyoruz:

Reis Bey efendi!

Kararnamede İki madde esas tutulmuş:

Birisi: Cem'iyettir. Ben buradaki bütün Risale-i Nur şâkirtlerini ve benimle görüşenleri veya okuyan ve yazanları aynıyle işhad ediyorum; Onlardan sorunuz ki, ben hiç birisine dememişim: "Bir cemi'yet-i siyasiye veya cem'iyet-i Nakşiye teşkil edeceğiz." Daima dediğim budur:

"Biz imanımızı kurtarmaya çalışacağız." Umum ehl-i iman dahil oldukları ve üçyüz milyondan ziyade efradı bulunan bir mukaddes cemaat-ı İslâmiyeden başka mabeynimizde medar-ı bahs olmadığını.. Ve Kur'an'da hizbullah nâmı verilen ve umum ehl-i İmanın uhuvveti cihetiyle- Kur'an'a hizmetimiz için - Hizbül-Kur'an ve Hizbullah dairesinde bulmuşuz. Eğer kararnamede bu mana murad ise, bütün ruhumuzla kemal-i iftihar ile i'tiraf ederiz. Eğer başka manalar murad ise, onlardan haberimiz yoktur.

İKİNCİ MADDE: Kararnamenin i'tirafı ile, Kastamonu zabıtasının rapor ve tasdikiyle; Hiç neşrolunmıyacak tarzda odun ve kömür gibi yığınların altında ve mihli sandıklarda bulunan ve Eskişehir Mahkemesinin

tetkikinden ve tenkidinden geçen ve bir hafif cezayı çektiren ve kat'iyyen mahrem tutulan "Tesettür Risalesi ve Hücumat-ı Sitte ve Zeyli Risalesi" gibi kitaplardan bazı cümlelerine yanlış mana vererek, dokuz sene evvelki zamana bizi götürüp cezasını çektığımız suç ile mes'ul etmek istiyor.

ÜÇÜNCÜ MADDE: kararnamede, kaç yerinde "Devletin emniyetini ilhlâl edebilir ve yapabilir" gibi tabirlerle; imkânat, vukuat yerinde isti'mal edilmiş.

Herkes mümkündür ki, bir katil yapsın.. bu imkân ile mes'ul olabilir mi?

Mevkuf

SAİD-İ NURSI(113)"

DÖRDÜNCÜ KISIM MÜDAFAALAR

Müddei Umumi, Denizli Ağır ceza mahkemesinde 31.5.1944çarşamba günü, son tecziye talebine dair iddianamesini okumasından sonra, Üstad Bediüzzaman'ın çok hiddetli ve şiddetli yaptığı müdafaalarıdır. Bunlardan da yine nümune için bazı bölümler alıyoruz:

440

Mahkemede söylediği bir parçadır.

(113)Sirac-ün Nur-2 S: 354

441

1301

Bismihi Sübhanehu

Efendiler! Size kat'î haber veriyorum ki, buradaki zatların, bizimle ve Risale-i Nur ile münasebeti olmıyan ve az bulunan veya inkâr edenlerden başka, istediğiniz kadar hakiki kardeşlerim ve hakikat yolunda hakikatlı arkadaşlarım var.Bizler Risale-i Nurun keşfiyat-ı kat'iyesiyle, iki kere iki dört eder derecesinde sarsılmaz bir kanaatle bilmişiz ki:Ölüm bizim için sırr-i Kur'anla i'dam-ı ebediden terhis tezkeresine çevrilmiş..Ve bize muhalif ve dalâlette gidenler için, o kat'î ölüm; ya idam-ı ebedidir- Eğer ahirete kat'î imanı yoksa -veya ebedi karanlıklı haps-i münferiddir- Eğer ahirete inansa ve sefahet ve dalâlette gitmişse

Acaba bu meseleden daha büyük, daha ehemmiyetli bir mesele-i insaniye var mı ki; bu ona alet olsun, sizden soruyorum. Madem yoktur ve olamaz, neden bizimle uğraşıyorsunuz?

Biz en büyük cezanıza karşı kendimizi âlem-i nura gitmek için bir terhis tezkiresini alıyoruz diye kemal-i metanetle bekliyoruz. Fakat bizi reddedip, dalâlet hesabına mahkûm edenleri, sizi gördüğümüz gibi idam-ı ebedî ile ve haps-i münferid ile mahkûm ve pek yakın bir zamanda o dehşetli cezayı çekeceklerini müşahade ederecesinde biliyor ve görüyoruz. Onlara insaniyet damarıyla cidden acıyoruz. Bunu kat'î ispat etmeye ve en mütemerridleri dahi ilzam etmeye hazırım. Değil vukufsuz, garazkâr, maneviyatta behresiz ehl-i vukufa karşı; belki en büyük âlim feylosoflarınıza karşı gündüz gibi ispat etmezsem, her cezaya razıyım.. Ve Risale-i Nurun umdelerini ve hülâsa ve esaslarını beyan ederek ve Risale-i Nurun bir müdafaanamesi hükmüne geçen "Meyve Risalesini" ibraz ediyorum. Ve Ankara makamatına vermek için

yeni harfle yazdırmaya müşkilatlar içinde gizli çalışıyoruz. İşte onu okuyunuz, tam dikkat ediniz!. Eğer kalbiniz -Nefsinize karışmam- beni tasdik etmezlerse, bana şimdiki tecrid-i mutlakın içinde her hakaret ve işkenceyi de yapsanız sükût edeceğim.

Elhasıl: Ya Risale-i Nuru tam serbest bırakınız.. Ve yahut bu kuvvetli ve zedelenmez hakikatı elinizden gelirse kırınız. Ben şimdiye kadar sizi ve dünyanızı düşünmüyordum ve düşünmiyecektim. Fakat mecbur ettiniz... Belki sizi ikaz lâzımdıki; Kader-i İlahi bizi böyle yerlere sevketti. Biz de

442

düstur-u kudsiyi kendimize rehber edip, her bir sıkıntınızı sabırla karşılayacağız ve azmettik.

SAİD-İ NURSİ(114)"

(114)Denizli Mektupları S: 37

443

1302

"Mahkemede son sözüm

Efendiler! Çok emareler ile kat'i kanaatım gelmiş ki, hükûmet hesabına, bizi hissiyat-ı diniyeyi alet ederek emniyet-i dahiliyeyi ihlâl etmek için bize hücum edilmiyor. Belki bu yalancı perde altında zendeka hesabına, bizim imanımız için ve imana ve emniyete hizmetimiz için bize hücum edildiğine çok hüccetlerden bir hücceti şudur ki: Yirmi sene zarfında Risale-i Nurun yüzyirmi nüshalarını ve parçalarını yirmi bin adamlar okuyup kabul ettikleri halde, Risale-i Nurun şâkirtleri tarafından emniyetin ihlâline dair hiç bir vukuât olmamış ve hükûmet kaydetmemiş.. Ve iki mahkeme bulmamış.. Halbuki kesretli ve kuvvetli propaganda, yirmi günde vukuâtlar ile kendini gösterecekti. Demek hürriyet prensibine zıd olarak bütün dindar nasihatçılara şamil, lâstikli bir kanun olan 163. maddesi sahte bir maskedir. Zındıklar hükûmeti iğfal ederek ve adliyeyi şaşırtıp bizi herhalde ezmek istiyorlar. Madem hakikat budur, biz de bütün kuvvetimizle deriz:

Ey dinini dünyaya satan ve küfr-ü mutlaka düşen bedbahtlar! Elinizden ne gelirse yapınız! Dünyanız başınızı yesin ve yiyecek!.. Yüzer milyon kahraman başlar feda oldukları bu kudsi hakikata başımız dahi feda olsun, her cezanıza ve idamınıza hazırız!..

Hapsin harici bu vaziyetten yüz derece dahilinden daha fenadır. İstibdad-ı mutlak altında hiç bir hürriyet; ne hürriyet-i ilmiye, ne hürriyet-i vicdan, ne hürriyet-i diniye olmamasından; ehl-i nâmus ve diyanet ve tarafdar-ı hürriyet olanlara, ya ölmek veya hapse girmekten başka bir çaresi kalmaz. Biz de diyerek Rabbimize dayanıyoruz.

SAİD-İ NURSİ(115)"

Efendiler! Her hükûmetin adliyesi, kanunundan başka bir istinadgâhi yoktur... ve onun adliyesi her bir merkezde aynı kanunla amel eder.. ve yüz cinayeti bulunan bir adamın dahi müdafaa hakkı var, o hakkından men' edilmez.. ve bu memlekette madem Kur'an serbesttir, Kur'an'ın hakikatlarını küfre karşı müdafaa etmek vazifesi yasak edilmedi biliyorum. Halbuki, bu altı aydır beni konuşmaktan, görüşmekten kanunsuz olarak men' ettiler. Eskişehir hapsinde adliye malûmatı altında müdafaattan başka, on risale

daha te'lif ettim ve müteaddit nüshalar yazıldığı halde, bize kanun cihetinde ilişmediler. Burada ise, yeni harf bilmediğimden mecburiyetle eski yazıyla müdafaatımı yazdım. Benim yazım

(115) Denizli Mektupları S: 38

444

1303 yok, nakıs, herkes okuyamaz diye başkalara yazdırdım.

Risale-i Nur meselesi hem hükümeti, hem âlem-i İslâmı tam alâkadar edecek bir umum hadise hükmünde bulunmasıyla; hem benim ve arkadaşlarımın, mes'elenin vahdeti haysiyetiyle bir müdafaanamemizi ve Risalei Nurun mahiyetini gösteren o hakikatları cerhedilmez diye ispat eden onun bir nevi müdafaanamesi hükmünde bulunan Meyve Risalesini, her birisinden dört nüsha yazdırmıştım. Tâ ki, hem burada Adliyeye ve Ankara makamamatına vereyim. Birden onları kanunsuz olarak, evrak-ı muzırğa gibi elimden aldılar, daha vermediler. Sonra çok yalvardık, bize bir makineye müsaade ediniz, ta hakkımızı müdafaa edeceğiz. Kanunsuz olarak müsaade etmediler. Ben mecburiyetle, temas edemediğim arkadaşlar vasıtasıyla yeni huruf ile üç nüsha yazdırdım. Biri Ankara Ağır Ceza mahkemesindeki evraklarımız ve kiaplarımızla oraya gönderilmiş, birisi de reisi-i cumhura, diğer biri de Diyanet İşleri Riyasetine göndermek için hazırladık. Fakat makineye serbestiyet verilmediği için, el yazısı müşevveş ve noksan ve okunmaz diye, onların okunmasına yardım etmek fikriyle, iki alâkadar me'murlara söyledik. Bize müsaade yüzü gösterdiler. Madem kitaplarımız eski harfle Ankara'ya mahkemeye gönderildi, biz dahi yeni harfle ve eski harfle iki müdafaa göndereceğiz diye hapisane müdürüne verdik. O da sabahleyin dedi: "Eski harfle yasaktır, ben daha bunları size vermem" diye kanunsuz müsadere etti.

Ben dedim: Bütün buradaki arkadaşlarımın müdafaası hükmündedir. Çünkü mes'ele birdir. her birinin elinde hakkını müdafaa etmek için bulunmak kanunen haklarıdır. Hem madem altı aydan sonra şimdi makineye müsaade ettiniz, tashihli nüshalardan bir nüshayı makine ile makamata vermek için yazana veriniz.. ve bir nüshayı da bana veriniz ki, onunla tashih edeyim diye çok ısrar ettim. Yalnız bir nüsha bana verdi, ötekileri müsadere etti, vermedi. Halbuki kendi i'tirafı ile aynı hakikat olduğunu söyledi.

Reis-i Cumhura ve Ağır Ceza Mahkemesine ve Büyük Millet meclisine yazılan aynı hakikat olan müdafaat risalesinin müsadere edilmek için dünyada hiç bir kanun olmaz ve ihtimal vermiyorum. Hem aynı mes'elede müşterek adamların ellerinde, o müşterek müdafaaname bulunmasının yasak olması, hiç bir hükümet kanununda yoktur ve olamaz biliyorum. Biz böyle hilâf-ı kanun mes'elelere hedef olmuşuz. Şimdiye kadar sabrettik, sabrımız kalmadı.

SAİD-İ NURSİ(116)

(116)Denizli Dosyası-2, S: 45

445

1304

Hız.Üstad bundan başka, müdde-i umuminin son tecziye talebini mahkemede okuması üzerine, mahkemede önce kısaca şifahi, sonra da yazılı olarak yaptığı müdafaalar olmuştur.

1- 31 Mayıs 1944 Çarşamba günü mahkemede bir saat müdde-i umuminin okuduğu iddianamesine karşı söylediği bir müdafaaxısı:

"Efendiler! Yirmi sene bir mazlumiyet hayatında yüz kitaplarımda ve en mahrem mektup ve risalelerimde, asabiyetle bililtizam onu mahkûm etmek fikriyle, yalnız sekiz dokuz sehivli bahaneler bulmaları gösteriyor ki; Risale-i Nur mahkûm olamaz.

Kim var ki, yirmi sene mazlumiyet hayatında bin yanlışı olmasın!...

Bu mahkeme yalnız bir hazır zamanı değil, belki iki istikbalin dehşetli tenkidlerini nazara alıp öylece muhakeme etsin...

SAİD-İ NURSİ(117)"

2- Yazılı müdafa

"Efendiler!

Bizi sebepsiz kısmen mahkûm ve dokuz ay en sıkı ve sıkıntılı yerlerde tevkif etmek, gerçi bu haksız hale karşı çok şiddetli şekva ve i'tiraz hakkımızdır. Fakat İki sebep bizi teskin etmiş..."

Bu parçanın devamı az yukarıda kaydedildiği için, tekrar edilmedi.

"Denizli Ağır Ceza Mahkemesi yüksek huzuruna!(118)

(Son Müdafaam)

İddia makamı, ne sahafat-ı muhakemeyi ve ne de bize karşı irad ettiği indî edillenin hiçliğini, kifayetsizliğini, çürüklüğünü, delilsizliğini.. ve gerek hak ve hakikatı zerre kadar nazara almıyarak, mutlaka bizi cezalandırmak emeliyle, hâlâ cemiyetçilik teranesini tekrar etmekte ve bu ana kadar yüzlerce defa cevabı verilmiş mes'eleleri yeni baştan mahkeme-i celile huzuruna sevketmekte, hiç bir ehliyet-i ilmiyeyi haiz olmıyan eski ehl-i vukufun sırf ilhad ve inkârın müdafaasını istihdaf eden raporlarına istinad ederek, en yüksek adlî makamın nezaret ve murakebesi altında merkez-i hükûmette, devletin en selâhiyetli profesörlerinden mürekkep bir ilim heyetinin tetkiklerini hiçe saymakta ve tanımamaktadır.

(117)Aynı Dosya S: 58

446

(118)Bu müdafa parçası bir avukat tarafından tanzim edilmiş benziyor. A.B.

447

1305

Biçare bir kısım temiz nasiyeli ve bu memleket için cidden nafi' ve vefakâr vatan evlâdlarını tecziye ettirilebilmek suretiyle, koyu bir inkârın ve ölmüş bir şahsın intikamını almak için yanıp tutuşan müdde-i umumi muavini bey efendi, hey'et-i hâkimeyi aleyhimize tahrik için, kısmen yirmi otuz sene evvel yazılmış ve herşeyden önce ilmî olması icab eden ve hakaik-i İslâmiyenin ta bidayetten beri cereyan etmekte bulunan bir kısım tecelliyatını aksettirmekten başka bir maksad taşımayan.. ve su-i tefsir edilir korkusuyla ve milletimiz arasında herhangi bir sarsıntıya sebep olur düşüncesiyle, mevcudları ortadan kaldırılan ve hatta bir kısım nüshaları imha edilen bir eseri öne sürmekte ve bazı şahsiyetlerle, evvelce aramızda tekevvün etmiş bazı vakaiden mütevellid ve sırf benim şahsıma aid aks'ülâmelleri yâdederek, bunlardan tamamen bihaber ve sırf dinî hakikatların taharrisi kaygısıyla kitaplarımı yazmış ve okumuş

olan bir kısım bîgûnahları sırf saika-i diyanetle, aciz şahsıma ve eserlerime karşı hüsn-ü zanlarından dolayı mahkûm ettirmek istemektedir.

Eğer ortada o meşhur şahsiyetlere karşı işlenmiş bir suç varsa, bundan ben mes'ulum. Sırf dinî noktadan aciz şahsıma ve hakikatta benim olmıyan ve hakaik-i Kur'anîyenin birer aksinden ibaret olan müellefatıma hüsn-ü zan etmeleri yüzünden bir kısım biçare ve hüsn-ü niyet sâhibi vatandaşları, benim bu şahsî cürümüne ne için teşrik ediliyor? Bu kadar açık bir gadr tarih-i adliyenin neresinde meşhuddur?..

Eğer benim Rical-i devlet ile bir maceram gelmiş geçmiş ise; ve tarihe karışmış olan bu macerayı iddia makamı bir türlü hazmetmiyor ise, düşünsün ki; ben o günün adamıyım ve onlarla aynı seviyede o macerayı birlikte yaşamışım. Bu gün sırf benim Kur'an'dan gelen ilmimden dolayı, aciz şahsıma hüsn-ü zanda bulunan habersiz biçarelerin benim sabık mücadelatımdan mes'ul olmaları hak ve âdaletin neresine sığar!..

İddia makamının bizi mutlaka cezalandırabilmek için tekrar tekrar öne sürdüğü ve bugünün hadisesi imiş gibi gösterdiği mektupların çoğunun hesabı Eskişehir Mahkemesinde görülmüştür.. Ve üzerlerinden aflar geçmiştir. Bilhassa her zaman öne sürdüğü mahrem tesettür risalesi bu meyandadır.

İddia makamı, mahrem risalelerinin evimde, odun yığınlarının altında, çivili sandık içinde bulunması gibi mahremiyet iddiamızın mesnedini teşkil eden bir delili de çürütebilmek için, bunu benim müfarakatımdan sonra mensublarım tarafından yapılmış olması muhtemeldir gibi, imkânatı vukuat

448

yerinde kullanarak indî bir mütalâa serdetmiştir. Halbuki bu arama tevkifimden evvel huzurumla yapılmıştır.

449

1306

Hakikatların mahall-i izharı olması icab eden bir makamın böyle çocukça ve hiç delilsiz bir mütalâa yürütmesine o makamın şeref ve vakarıyla kabil-i te'lif göremiyorum.

Aleyhimizde serdedilen diğer bir iddia da, güya milliyetçiliğe karşı cebhe almışızdır. Bin senedenberi alemdar-ı İslâmîyet olarak liva-i hidayeti ve hakiki meşa'le-i medeniyeti omuzlarında dalgalandırmış, beşer kütlelerine adalet ve insanîyet ve saadet şu'leleri, ümit ve inşirah ziyaları saçmış olan bu kahraman necib ve muzaffer Türk Milletinin dahilî bünyesinden kuvvetlenmesi demek olan müsbet bir milliyet sevgisini, biz muarız olanlardan değil, bilâkis onu samimî ruhumuzla isteyenlerdeniz. Bizim muarız olduğumuz cihet, sâdece menfî milliyetçiliğin Müslümanlık uhuvvetini kırarak ve bir cemiyet hodgamlığı, tecavüz ve nefret ruhu doğuracak şekilde su-i telâkki edilmesi ve su-i istimalidir. Müslümanlık camiasını, evet hakiki insanlık ve fazilet mefkûreleri etrafında toplanmış olan bu insan camialarını sebepsiz birbirine düşman yapacak kadar öyle dar bir düşünüşün ve koyu iftiracılığın fikren muarız olmak, bu millete hiyanet midir? Yoksa hizmet midir? Bunun takdirini ehl-i insafa bırakıyorum. Biz bu kabil telâkkilerimizin propagandacısı da olmadık...(119)"

"... Takdim edeceğim müdafaanamemden iddianameye karşı mukayese edildiğinde hakikat meydanda görülecektir.

Bu nmunelerden lâtif bir vakıayı beyan ediyorum: Eskişehir mahkemesinde makam-ı iddia, nasılsa bir sehiv neticesi, Risale-i Nurun iman derslerine "Halkları ifsad ediyor" gibi bir tabir ve sonra da o tabirinden vazgeçtiği halde, Risale-i Nur şâkirtlerinden Abdürrezzak namında bir zat mahkemeden bir sene sonra demiş: "Hey bedbaht, otuzüç ayat-ı Kur'anienin işaratının takdirine mazhar ve imam-ı Ali'nin üç kerametinin ihbar-ı gaybiyesiyle ve Gavs-ı A'zamın kuvvetli bir tarzda ihbarıyla kıymet-i diniyesi tahakkuk eden ve bu yirmi sene zarfında idareye hiç bir zararı dokunmıyan ve hiç kimseye hiç bir zarar vermemesiyle beraber, binler vatan evlâtlarını tenvir ve işad eden ve imanlarını kuvvetlendiren, ahlâklarını düzelten Risale-i Nurun işadlarına ifsad ediyorsun! Allah'tan korkmuyorsun, dilin kurusun!..." demiş. şimdi bu şâkirdin haklı olarak bu sözünü makam-ı iddia gördüğü halde, "Said etrafa fesad saçmış" tabirini insafınıza, vicdanınıza havale ediyorum.

Makam-ı iddia Risale-i Nurun içtimaî derslerine ilişmek fikriyle "Di-nin tahtı ve makamı vicdandır. Hkmet kanununa bağlanmaz. Eski

450

(119)Denizli Dosyası-1 S: 60

451

1307 den bağlanmasıyla, içtimaî keşmekeşler olmuştur" dedi.

Ben de derim ki: Din yalnız iman değil, belki amel-i salih dahi dinin ikinci cz'dr... Acaba katl, zina, sirkat, kumar, şarap gibi hayat-ı içtimaiyyeyi zehirlendiren pek çok büyük günahları işliyenleri, onlardan men' etmek yalnız hapis korkusu ve hkmetin bir hafiyesinin görmesi tevehhm kafi gelir mi? O halde her hanede, belki herkesin yanında daima bir polis, bir hafiye bulunmak lâzım gelir ki, serkeş nefisler kendini o pisluklerden çeksinler. İşte Risale-i Nur amel-i salih noktasında, iman cânibinden herkesin başında her vakit bir manevî yasakçıyı bulundurur. Cehennem hapsini ve gadab-ı İlâhiyi hatırına getirmekle dalâletten kolayca kurtarır.

Hem makam-ı iddia bir risalenin güzel ve fevkalâde kerametskârane bir tevafukunu imza etmeleriyle, bir cem'iyet efradı diye manasız bir emare beyan etmiş... Acaba esnafların ve hancıların defterlerinde bulunan bu nevi imzalara cemiyet namı verilir mi?

Eskişehir'de aynı böyle bir vehim oldu. Cevab verdiğim ve Mu'cizat-ı Ahmediye Risalesini gösterdiğim zaman taaccüble karşıldılar.

Eğer mabeynimizde dünyevî bir cemiyet olsa idi, bu derece benim yüzümden zarar görenler, elbette kemal-i nefretle benden kaçacak idiler. Demek nasıl ben ve biz İmam-ı Gazalî ile irtibatımız var, kopmuyor. Çünkü uhrevîdir, dünyaya bakmıyor. Aynen yle de, bu ma'sum ve safi ve halis dindarlar benim gibi bir biçareye iman derslerinin hatırı için bir kuvvetli alâka göstermişler. Ondan bu asılsız mevhum bir cemiyet-i siyasiye vehmini vermiş...

Son sözüm: Mevkuf

SAİD-İ NURSI(120)"

SON SÖZ

Efendiler!

Dikkat ediniz, Risale-i Nuru ve şâkirtlerini mahkûm etmek, doğrudan doğruya küfr-ü mutlak hesabına hakikat-ı Kur'aniye ve hakaik-i imaniyeyi

mahkûm etmek hükmüne geçmekle; bin üçyüz seneden beri, her senede üç yüz milyon onda yürümüş, üçyüz milyar Müslümanların

452

(120) Denizli Dosyası-1 S: 62

453

1308

hakikate, saadet-i dareyne giden cadde-i kübralarını kapatmaya çalışmaktır ve onların nefretlerini ve itirazlarını kendinize celbetmektir; Ve bu mübarek vatanın başına bir kıyamet kopmaya vesile olmaktır. Acaba mahkeme-i kübrada bu üçyüz milyar davacıların karşısında sizden sorulsa ki: "Doktor Duzi'nin baştan nihayete kadar serapa İslamiyet ve vatanınız ve dininiz aleyhinde ve frenkçe tarih-i İslam nâmındaki eseri gibi zındıkların, kütüphanelerinizdeki kitaplarına ve serbest okunmalarına ve okutmalarına ve o kitapların şâkirtlerinin kanununuzca cem'iyet şeklini almalarıyla beraber; dinsizlik veya bolşevizimlik veya anarşistlik veya pek eski olan ifsad komitecilik veya Türancılık gibi, siyasetinize ilişen cemiyetlerine ilişmiyordunuz? Neden hiç bir siyasetle alâkaları olmıyan yalnız iman ve Kur'an cadde-i kübrasında kendilerini ve vatandaşlarını idam-ı ebediden ve ebedi haps-i münferidden kurtarmak için, Kur'an'ın hakiki tefsiri olan Risale-i Nur gibi gayet hak ve hakikat bir eseri okuyanlara ve hiç bir siyasî cem'iyetle münasebeti olmıyan o halis dindarların birbiriyle uhrevî dostluk ve uhuvvetlerine cem'iyet namı verip ilişmişsiniz. Onları pek acib bir kanunla mahkûm ettiniz?" dedikleri zaman, ne cevab vereceksiniz? diye biz de sizlerden soruyoruz!. ve sizi iğfal eden ve adliyyeyi şaşkırtan ve hükûmeti bizimle vatana, millete zararlı bir surette meşgul eyleyen muarızlarımız olan zındıklar, münafıklar; İstibdat-ı mutlaka cumhuriyet nâmı vermekle, cebr-i keyfi-i küfrîye kanun ismi vermekle, irtidad-ı mutlakı rejim altına almakla, sefahat-ı mutlakaya medeniyet ismini takmakla; hem sizi iğfal hem hükûmeti işgal, hem bizi perişan ederek; hâkimiyet-i İslâmiyeye ve bu millet ve vatana ecnebî hesabına darbeler vuruyorlar.

Ey Efendiler! Dört senede dört defa dehşetli zelzeleler tam tamına dört defa Risale-i Nur şâkirtlerine şiddetli bir surette taarruz ve hem zulüm zamanında tevafuku ve her bir zelzele aynı taarruz zamanında gelmesi ve hücumun durmasıyla durması işaretiyle; şimdiki mahkûmiyetimiz ile gelen semavi ve arzî belâlardan siz mes'ulsunuz.

Denizli Hapishanesinde

Mevkuf

SAİD-İ NURSİ(121)

"Efendiler!

Şimdiki hayat-ı içtimaiyyeyi bilmediğimden, sizin musammem mahkûmiyetimize bir bahane olmak için, pek musırrane ileri sürdüğünüz cemiyetçilik ittihamına karşı, pek çok kat'î cevaplarımızı, Ankara ehl-i vukufunun dahi müttefikan tasdikleri ile beraber, bu derece bu noktada ısı

454

(121)Denizli Dosyası-164

455

1309 rarınıza çok hayret ve taaccübte bulunurken, kalbime bu mana geldi:

Madem hayat-ı içtimaiyenin bir temel taşı ve fitrat-ı beşeriyenin bir hacat-ı zaruriyesi ve aile hayatından ta kabile ve millet ve İslâmiyet ve insaniyet hayatına kadar en lüzumlu ve kuvvetli rabita.. ve her insanın kâinatta gördüğü ve tek başına mukabele edemediği medar-ı zarar ve hayret.. ve insanî ve İslâmî vazifelerin ifasına mani' maddi ve manevî esbabın tahaccümatına karşı bir nokta-i istinad ve medar-ı teselli olan dostluk ve kardeşane cemaât ve toplanmak ve samimane uhrevî cem'iyet ve uhuvvet, siyasi cephesi olmadığı halde.. ve bilhassa hem dünya, hem din, hem ahiret saadetlerine kat î vesile olarak iman ve Kur'an dersinde halis bir dostluk, hakikat yolunda bir arkadaşlık ve vatanına ve milletine zararlı şeylere karşı bir tesanüd taşıyan Risale-i Nur şâkirtlerini pek çok takdir ve tahsine şayan ders-i imanda toplanmalarına cem'iyet-i siyasiye namını verenler, elbette ve herhalde ya gayet fena aldanmış veya gayet gaddar bir anarşisttir ki; hem insaniyete vahşiyane düşmanlık eder.. Hem İslâmiyete nemrudane adavet eder.. Hem havat-i içtimaiyyeye anarşistliğin en bozuk ve mütereddî tavrıyla husumet eder.. ve bu vatana ve millete ve hâkimiyet-i İslmiyeye ve dinin mukaddesatına mürtedane, mütemerridane, anûdane mücadele eder.. veya ecnebî dinsizleri hesabına bu milletin can damarını kesmeye ve bozmaya çalışan elhannas bir zındıktır ki; hükûmeti iğfal ve adliyei şaşkırtıp, ta o şeytanlara, firavunlara, anarşistlere karşı şimdiye kadar isti'mal ettiğimiz manevî silâhlarımızı kardeşlerimize ve vatanımıza çevirsin veya kırdırsın!

Mevkuf

Said-i Nursi(122)"

BEŞİNCİ KISIM MÜDAFAALAR:

İlmî sükûnet ve vakar içinde, mahkeme hey'etinin vicdanî kanaatlarını müsbet yöne çekmesini temine medar ilmî ve tahkikî müdafaalardır. Bu müdafaalar, bu faslın baş tarafında savcılığa verilen uzun istid'alar içinde de geçtiği için, burada sadece bir parça takdim etmekle iktifa edeceğiz:

"Gayr-ı resmi ciddî bir hasb-ı halimi ve ehemiyetli şekvalarımı Denizli mahkemesinin reislerine ve müdde-i umumisine ve sorgu hâkimlerine takdim ediyorum.

Efendiler! Yirmi seneden beri hayat-ı içtimaiyyeyi -ahiret hesabına

456

(122)Denizli Dosyası-1 S: 65

457

1310 olmadan- alâkası ve düşünmesi beni incittiğinden bilemiyorum. İfadedeki kusurlarıma bakmayın, affediniz.

Ben dokuz sene evvel bir büyük zatın evhamına uğradım. Yüzer risalelerimiz tetkikten sonra, yalnız bir risalemin bir iki mes'elesiyle bir sene ceza verdiler. Ben de hem o cezayı hem sekiz sene bir haps-i

münferid hükmünde bir odada karakol karşısında yalnız vakit geçirdim. Tâ ki, ehl-i siyasetin evhamına dokunacak bir halim bulunmasın.

Kastamonu hükûmeti ve adliyesi ve zabıtası beni tasdik eder... Ve o cezadan sonra çok defalar menzilimi taharrilerde karışık bir halim görünmedi, bulunmadı. Eğer bulursa idi, Kastamonu hükûmeti bilmedi veya aldırmadı, benden ziyade onlar mes'ul olur.

Madem hükümet prensibi cumhuriyetin serbestiyet-i vicdan düsturuyla dinsizlere ve sefahatçilere ilişmiyor.. Elbette mümkün olduğu kadar dünyaya ve siyasete karışmayan dindarlara da, o prensip hükmiyle ilişmez ve ilişmemeli. Kastamonu'da sekiz sene nezaret ve tarassut altındaki hayatım ve zabıta ve adliyenin tasdikiyle şahiddir ki; şimdi bana işlenler hükümet-i cumhuriyenin prensibiyle ve kanunuyla değil, belki evham ve garaz yüzünden habbeyi kubbeler yaptılar. Evet vehim ve inad ile ilişme hadiselerinin iki üçünü müsaadenizle beyan ediyorum:

Birisi: On beş sene evvel bana hizmet eden ve Eskişehir mahkemesinden beraetinden sonra, daha hayatından dahi haberim olmayan bazı zatları ve hiç görmediğim bir mektubta çabuk Kur'an okumuş ve imanî risaleleri yazıyor diye hoşuma gitmiş; ben de Maşaallah, Barekallah dediğim on iki, on üç yaşlarında tahmin ettiğim bazı çocukları ve Eskişehir mahkemesinde bahsi geçen fakat ehemmiyet verilmiyen bir kısım eski mektuplarım yüzünden, bazı rençber ve esnafları ellerine kelepçe vurup benim şimdiki mevhum suçumun şerikleri olarak taht-ı tevkife alınmalarıdır.

İkincisi: Kastamonu adliye ve zabıtası gayet dikkatle bir aramada bütün kitap ve mektuplarımı ve gizli eşyayı aldıkları halde, beni değil tevkif, belki kitaplarımı ve eşyayı taahhüdlerine binaen bana iade edeceklerini beklerken, birden Isparta müdde-i umumisinin tevkif işârı üzerine adliyedeki emanetlerimi almadan sevkedildim. Isparta'da gayr-ı mevkuf olarak bir sual cevab beklerken, en müthiş bir cani gibi tecrid-i mutlak içinde gayet âdi bir bahane ile, yani bir jandarmanın akşam namazını yol üstünde camiin dışında kazaya kalmamak için kılmama müsaade etmesi bahanesiyle, öyle bir vaziyet o müdde-i umuminin emriyle verildi ki;

458

ifadeye gittiğimiz vakit, hem benim, hem biçare arkadaşlarıma yolda şimendifer içinde kelepçe vurmalarıdır.

459

1311

Üçüncüsü: Yirmibeş sene evvel bir hadise bir mana verdim, dedim ki: "Şapka başa gelecek ve başa diyecek:" Secdeye gitme" fakat baştaki iman o şapkayı secdeye getirecek, belki imanı ona galebe edecek.."

Bir zaman sonra şapka çıktı, yine ben dedim: "Şek, yakînin hükmünü bozmaz" kaide-i şer'iyesiyle şapka bir şek verir, yalnız bir emaredir. Kalbteki iman ise, yakiniyyete, kuvvetli hüccetlere dayandığı için, o şekkin hükmünü bozar, dalâletten kurtarır.

Hem bundan dokuz sene evvel, Isparta'da bir müdde-i umumi benim aleyhimde bir inad ile şapka meselesini Eskişehir mahkemesine yazmış. Ben de o zaman dedim: Bir şeyi reddetmek ayrıdır, cezası on sene olsa, onunla amel etmemek ve kalben beğenmemek, bütün bütün ayrıdır. Cezası olsa olsa bir ihtar,

bir takdir veya bir iki gün hapis olduğu halde, ben münzevi yaşıyorum. Hem başım çok nezlelidir, başı açık olamam, ma'zeretim var... Fakat bu kanuna ilişmemek için, böyle resmi makama ve çarşıya gitsem elimde tutuyorum, beyan ettim. O mahkeme ise, Isparta müdde-i umumisinin şiddetine rağmen beraetimi müttefikan verdiği halde, güya ben şapka kanununa karşı red ile mübareze ediyorum diye habbeyi yüz kubbe yapıp, beni şiddetli hasta ve gecelik libasımla çok kalabalık insanların ortasında teşhir etmeleridir.

Dördüncü: Size ifadelerimin hatimesi olarak takdim edeceğim istid'amdır. Gayet kat'î cevabı verilen Beşinci Şua'nın(123) aslını Dar-ül Hikmet-il İslâmiye'de yazdım. Sonra bazı mes'eleleri bu zamanda dahi mutabık çıktığı için, tam mahrem dedim. Sekiz senede bir veya iki defa elime geçti,aynı vakitte kaybettirdiğimiz halde, benim iznim olmadan o risaleyle isim müşabeheti bulunan ve sırf imanî olan "Yedinci Şua" eski harflerle tab' edilmesi sebebiyle; o yedinciyi, beşinci Şu'a tevehhüm edip, yirmi senelik Risale-i Nur eczalarının ve on beş seneden beri yazılan ve ele geçen mektupları, ne mürur-u zamanı ve ne de af kanunları ve ne de Eskişehir mahkemesinin tebriye ve tahliye ve tasfiyesini nazara almayıarak, öyle lüzumsuz ve manasız sualler ve verdikleri yanlış manalarla muahezeye çalıştı.

Ezcümle, yirmi sene evvel bir rivayete binaen demiştim: "Dehşetli Süfyan İstanbul'da ölecek, Dikilitaş'ta şeytan bağırarak ve dünyaya işittirecek. Yani "radyo ile öldü" diye ilân edecek. İşte bu cümledeki "diye" kelimesini müdde-i umumi okumadı ve itiraz etti. "Sen öldü diyorsun" ben dedim: "diye " kelimesi var. Sonra sustu.

460

(123)Gizli ellerde gezdiği için bir iki haşiyeye kimin tarafından ilave edildiğini bilemediğim zatlar yapmışlar, bazı şahıslara tatbik etmişler. Ondan yeni yazılmış tevehhüm edilmiş. S.NURSI

461

1312

Daha çok emareler var ki, bana karşı bir habbeyi evham ve garaz yüzünden yüz kubbe yapmışlar. Hatta en acibi şudur ki; hiç bir şeyi bulamadıklarından, Eskişehir mahkemesinden beraet kazandığımız tarikatçılık ve cem'iyetçilik ve dinî hissiyatı alet etmek, emniyet-i dahiliyeye zarar vermek ihtimal ve imkânı gibi eski nakaratı tazelemek ve yüz elli sahifelik müdafaatım ile gayet kat'î reddedilen o asılsız bahaneler ile bizi muaheze etmeleridir.

Ben bütün bu asılsız bahanelere karşı derim: Eğer bu sekiz sene bana dikkatle bakan ve ilişmiyen Kastamonu hükümetini ve dokuz sene evvel bir iki risalenin bir iki mes'elesiyile yalnız bir sene ceza verebilen, başkasına ilişmiyen Eskişehir mahkemesini; ve bir sene evvel Risale-i Nurun bütün eczalarını üç ay tetkikden sonra aynen iade eden Isparta adliyesini ittiham edebilmek; ve şimdi benim münasebetimle tevkif olunanların münasebetleri derecesinde benimle ve Risale-i Nur ile münasebetleri bulunan ve bu milletin ruhen en mübarek ve bir cihette ve keyfiyetçe ekseriyet teşkil eden ve hadsiz ve zararsız mütedeyyin zatlara mahkemeye sokabilirlerse; O vehham mü'terizler, Risale-i Nurun o meselesini muannid ve hakkımda evhamlı Isparta müdde-i umumisi gibi inceden inceye tetkike çalışan ve yirmi senenin mahsûlünü birden bu senenin mahsûlüdür, hiç af kanununa rastgelmemiş diye bizleri onun ile ittiham ederek mahkemeye verebilirler. Yoksa koca milletin hazır olan âdalet ve hak ve kanununu bazı şahısların hatırı için kırmakla, en ziyade bîtaraf ve hiç bir te'sirat-ı hâriciye altına girmeyen ve padişahları, âdi adamlar sırasında ve önünde diz çöktüren mahiyet-i âdalet, onları dairesinin haricine atacak.

Ben Denizli mahkemesine teslim olmuşum. Onu hakkımda hakiki bir âdalet dairesi bilmek ve görmek Halıkımın rahmetinden beklerim. (124)

Madem şimdi hayatım Denizli mahkemesiyle alâkadardır. Elbette sıhhatim dahi ona bakar. Ben hastalığım için şefkatli bir hekim istedim, bekledim, gelmedi. Burada doktorların hey'etine yazdığım istirahatnameyi, şimdi benim merciim mahkemenin merhametli hâkimlerine suretini takdim ediyorum. Doktorlara hitaben yazmıştım ki:

"Siz hakîm olmak haysiyetiyle şefkat etmek, sizin meslekçe ehemmiyetli bir seciyeniz olmasını ve hakikat-ı mevî ve ölüm mahiyetini her taifeden ziyade sizin bilmenizin lüzumunu.. ve küçük bir kainat hükmünde olan insanın teşrihatındaki Hikmet-i Rabbaniye, her meslekten

(124) Hazret-i Üstad'ın Denizli mahkemesinin başlarında söylediği bu cümleleri ile temennisi, belki bir gaybî ihbarı gibi, mahkeme hakiki adalet

462

ile Risale-i Nuru ve Nur talebelerini muhakeme etmiş ve tarihî beraet hükmünü ve karar'ını vermiştir. A.B.

463

1313 ziyade mesleğinizde medar-ı nazar bulunması nokta-i nazarından, müdde-i umumiden evvel, bizimle alâkanız var. Çünkü bu mes'elemizde bütün vatani alâkadar edecek olan Risale-i nura bir nevi taarruz ihtimali var. Risale-i Nur ise, İsm-i Hakim ve İsm-i Rahime mazhar olduğu gibi, en ehemmiyetli bir esası da şefkat olduğundan büyük bir manevî doktordur. Her gün nev-i beşerde otuz bin cenaze ile "Ölüm hakır" diye imza edilen hakikat-ı mevînin tılsımını ve dehşetli ölümün sevimli muammasını açarak, sırr-ı Kur'an ile ölümü yüzbinler adam hakkında idam-ı ebedî mahiyetinden çıkarıp terhis tezkeresine çeviren.. ve ehl-i iman hakkında ölüm terhis tezkeresi olduğunu o derece kat'î isbat etmiş ve hakikî teselli vermiş ki; yirmi seneye yakındır, zındıklara, maddiyunlara, tabiiyyunlara meydan okuduğu halde, hiç bir feylosof hiç bir mes'elesini cerh edememiş olan Risale-i Nuru müdafaaya mecbur olduğumdan ve sıhhatim bir kaç cihette muhtel olmasından, nazar-ı şefkatinizi ciddî bir surette rica ediyorum. Çünkü ben on senedir bir hastalık sebebiyle haps-i münferid hükmünde münzevî ve yalnız yaşamışım.. ve yirmi senedir yine içtimaî ve manevî bir rahatsızlık cihetiyle hiç bir gazeteyi ne okudum ve ne de dinledim ve ne de merak ettim.. ve yine ehemmiyetli bir maraz-ı içtimaî cihetiyle şimdi iki sene ve iki aydır, zemin yüzündeki harplerden ve hadiselerden hiç bir haber almadım ve merak etmedim ve sormadım. Halbuki ben Risale-i Nur itibarıyla binler adam kadar alâkadamım.

Saniyen: Gerçi ben on sekiz sene haps-i münferid hükmünde yalnız bir odada yaşamışım. Fakat menzilem bu haps-i münferid gibi dar, rutubetli, ufunetli, manzarasız değildi. Teneffüs ederdim. Bir iki dostumla görüşürdüm. Hem şimdi ihtiyarım, yetmiş yaşındayım. Hem zayıfım, iyi bir hizmetçiye ihtiyacım var. Hem kırk elli senelik bir kulunç illetine mübtelâyım, soğuğa dayanamıyorum. Bu geçen ramazanda yalnız iki ekmeğe yiyebildim. Onun için benim sıhhatimin muhafazası bu ağır şerait altında vazifenize ve himmetinize bakar. Ehemmiyetsiz şahsım itibarıyla sıhhatim dahi ehemmiyetsizdir, kıymetsizdir. Fakat madem zararsız bir surette hem vatana ve hem millete hem idareye hem asayişe hem inzibata büyük faydaları tahakkuk eden ve yüzbin adamlar onunla imanlarını tehlikelerden kurtaran ve yüzotuz Risale binler nüshalarıyla nâşir-i efkârı bulunan ve dünya cereyanlarından hiç bir cereyanla alâkası bulunmayan ve siyasetten bilküllüye tecerrüd eden ve asılsız bir evham yüzünden bir seneden beri aleyhine hücum

plâni çevrilen imanî ve Kur'anî ve sırf uhrevî bir taife-i azimenin müdafaası ve evhamın zararından kurtarılması benim sıhhatim ile ve i'tidal-ı demimle bağlanmış. Elbette siz binler masum

464

şâkirtlerin hayır dualarını kazanmak niyetiyle sıhhatimin şeraitine ciddiyetle bakarsınız. Yoksa tevkif altına alınmış bir müttehem ada

465

1314 mın sıhhatinin ne ehemmiyeti var diye, yalnız resmi bakarsanız, hekimlikteki hikmet ve şefkat ve insaniyet incinecekler. Benim de şimdiki insanlardan ümidim kesilecek. Ben şimdi eskiden beri isti'mal ettiğim kinin ve aspirine çok ihtiyacım var, bulamıyorum. hem iştihasızlık ve kulunç beni sıkıyor. Hayli ihtiyar ve çoktan hasta ve çok zayıf ve cidden ve tam müteessir.

SAİD-İ NURSÎ (125)

Üstad'ın müdafaatının bu beşinci kısmı olan mu'tedilâne ve ilmîlerin bir tetimmesi olarak, doktorlar hey"etine vermiş olduğu istidada gösterilen kanunsuz ve keyfi tarzda tazib edilmesinin bir diğer kanunsuzluğunun acib tarzı da, savcı muavininin ona karşı gösterdiği ve açık bir garazı ihsas eden tavrı hadisesidir.Savcının bu tavrının bir nümunesi de şöyle dile getirilmiştir:

"Denizli C.Savcılığı vesatat-ı âliyesiyle Denizli ağır ceza mahkemesi Yüksek Reisliğine!

Ben ve benimle beraber yetmiş vatandaşın kanunsuz istinadatla, altı aydan beri taht-ı tevkif ve muhakememizi mucib olan mevhum bir cürümden dolayı mahkeme-i aliyenizde iddia makamını işgal eden C.M.U muavini Cemil Söylemez, vazife-i kanuniyesini alenen ihlâl etmiş ve bi- taraflılığını muhafaza edememiş olduğundan, mumaileyhin mes'elemizde müddei sıfatıyla iddia makamını işgal etmesini şu sebeplerden dolayı reddediyorum:

1- Müdde-i umumi olan her şahıs, iki tarafın hukukunu müdafaa etmekle mükellef iken, muavin Cemil; tek cepheden aleyhimize şiddetle hareket etmekte bulunması...

2- Ben yetmiş yaşını müteceviz bir halde ve ölüm derecesinde hasta olduğum için, yürüyemediğimden hapisane müdürünün tensibiyle araba ile mahkemeye geldim. Bunu gören muavin Cemil, gazab ederek hapisane Müdürü ve Başgardıyanını takdir ve isticvab etmesi ve hastalığının şiddetinden ve Basur illetinin tazyikinden, huzur-u mahkemede terbiyeli oturmadığımdan şikayetle mahkeme-i aliyenizde müteaddit defalar hakaretlerine maruz kaldığımdan; merhamet ve şefkatlerini tahrik ettiğimden olacaktır ki, mahkemenin muhterem reisi tarafından istirahatım için beklettirilmeyerek hapisaneye gönderilmeme müsaade etmeleri üzerine, yürüyecek halde olmadığım için, beni bekliyen arabama beni

466

binmekten men etmesi ve ölüm halinde pek güçlkle ve ellerim kelepçeli olarak hapisanedeki münferid menzilime gönderildiğimdir

(125)Denizli müdafaaları hususi defteri S:11.. Bu defterde "Zatınızı bu şehirdeki umum hâkimler ve hekimlerin şahs-ı manevisinin bir mümesili olarak düşünüp öyle konuşuyorum" diye yazılıdır. A.B.

467

1315

3- Yetmiş yaşındaki zaif, ihtiyar ve hasta bir şahsın kaçmak tehlikesi ve ihtimali bulunmadığı kat'iyetine rağmen, sırf garaz olarak, halka teşhir maksadıyla ellerim kelepçeli olarak mahkemeye götürülüp getirilmeliğim kanunsuzluğunu hakkımda kasten tatbik ettirmektedir.

4- Altı aydan beri müdafaalarımı yazdıracak bir yazıcı bulamadığımdan, müteaddit defalar yaptığım ricalarımın istihza ile karşılanması.. Ve şiddetle beni ihtilattan menederek hiç bir talebe ile görüştürmemesi ve hiç bir kimseye müdafaalarımı yazmaklığıma mani' olması..Ve bir kaç gün evvel hem yeni ve hem eski harflerle Ankara makamatına yazdığım müdafaanamelerimin gönderilmesine mani' olması ve eski yazılarla olan müdafaalarımın iyi okunabilmesi için göndermek istediğimi ricalarla yalvardığım halde, reddedip bunlarda iade edilmiyerek müsadere etmesi...

5- Çarşıda yazıcılara varıncaya kadar: "Hocanın yazılarının yazılmaması..." hakkında tebliğat-ı şifahiye de bulunmak suretiyle yazıcı ve avukatlara nüfuz etmesi...

6- Kastamonu'da bana hizmet eden ve ayrı koğuştta mevkuf bulunan hizmetçimin hizmetine çok şiddetle muhtaç olduğum hastalığım sırasındaki taleb ve ricalarımın reddedilmesi; aşikâr bir garaz-ı şahsî hissiyle muavin Cemil'in aleyhimde olarak hareket etmekte bulunduğundan; mûma -ileyhin reddiyle yerine başkaca bitaraf ve hakikat- perver bir müddei umuminin ikame ve tayin buyrulmasını ehemmiyetle rica ederim. 15. 3. 1944

Denizli Cezaevinde Mevkuf

SAİD-İ NURSİ (126)

Yine aynı savcının kanunsuz hareketinin bir nümunesini de Üstad Hazretleri bir parça müdafaatında şöyle gösteriyor:

"Mahkûmiyetimize hükmeden mahkemeyi ve aleyhimizdeki hakimlerini ebedi mahkûm eden bu tecziye ve ta'zibimizde en acınacak ve düşmanları da rikkate getirecek en garibi şur ki: Bu dokuz ay zarfında her vesileyle şahsıma kanunsuz ihanet etmek ve za'af ve ihtiyarlığım için muhtaç olduğum hizmetçilerimden sebepsiz men'etmek ve müdafaalarımı yazdırmak için hapisteki arkadaşlarımla konuşurmamak ve temas ettirmemek ve gürültüden çok müteessir olduğum, hususen ibadet vaktinde ve kaç defa şekva ettiğim halde, yanı başımda gayet haylaz gençleri

468

bulundurup benim damarlarıma dokundurmak, hatta bilâ istisna bütün şahsî arzularıma aksi ile muamele etmek ve arkadaşlarıma ehemmiyet

(126)Denizli Dosyası-1 S:15

469

1316 sizliğimi söyleyip beni çürütmek ve haylazları hürmetsizliğe teşvik fikriyle: "Said işi düşse gelir elimizi ayağımızı öper" demek ile(!) o mevhum cem'iyyet-i sivasiyyeyi(!) bozmak için ihanetlerine karşı; hadsiz şükür olsun ki, sabır ve tahammül ihsan edildi(127)"

Gadderane kanunsuzlukların bir üçüncü nümunesi de, Üstad Hazretleri doktorlar heyetine yazdığı istid'asına karşı bir cevap -Yine savcı muavini Cemil Söylemez'in müdahaleleriyle- alamaması üzerine, bilmecubriye emniyet müdürlüğü ve zabıtasına yazdığı bir dilekçesinde görülmektedir. Şöyledir:

"Emniyet dairesindeki hey'et-i zabıtaya bir maruzatımdır:

Efendiler! Benim başıma evham yüzünden gelen hadise ile hey'et-i

zabıta, emniyet-i dahiliye cihetiyle çok alâkadardır diye size de bir hakikatı beyan edeceğim. Çünkü hem Kastamonu'da, hem Ankara'da, hem Isparta'da taharri memurları ve komiserler bizim esrarımızı anlamak için çok temas ettiler.. Kastamonu zabıtası bildiki, biz zabıta vazifesine endişe vermek değil, belki yardım ediyoruz.. Ve Isparta zabıtası dahi müteaddit temasında bizi ve Risale-i Nuru ve Şâkirtleri asayiş ve inzibat cihetinde yardımcı ve dost görmeye başladılar. Hatta en mahrem esrarımızı ki, Isparta müdde-i umumisi dinlemesinden telâş ettiği halde, bilâ tereddüt Isparta zabıtasına verecektim ve benimle gelecek sivil komiser ile gönderecektim. Fakat beni kelepçelediler. Onlar da gelmediler. Ben de gönderemedim.

Evet, gerçi şahsım itibariyle ehemmiyetsizim ve kıymetim yok. Fakat kırk senedir memleketin çok yerleriyle alâkadar olmuşum. O yerlerde ciddî dostlarım ve hakiki kardeşlerim, Risale-i Nur dersinde arkadaşlarım kesretle varlar. Eğer onların vaziyeti inzibat ve asayiş lehinde olmasaydı, elbette şimdiye kadar vukuatları görünecekti. Halbuki hem Eskişehir mahkemesinde hem bu defada, vukuata binaen değil, belki imkanata bina edilmiş.. Yani yapmış diye ilişmiyorlar. Belki yapabilir diye evham yüzünden ilişiyorlar. İşte buranın zabıtasına en mahrem esrarımı -bilapervaiçine alan müdafaatımı isterlerse takdim edeceğim. Çünkü ekser vilâyetlere Risale-i Nur ve şâkirtleri girmişler. Herhalde Denizli'ye eğer girmemişse, girecek... Böyle hasbî, fahrî bir tarzda, fenalığı, ahlâksızlığı, anarşiliği, serseriliği izaleye ciddî çalışan ve te'siratını Kastamonu'da ve Isparta havalisinde gösteren yılmaz ve geri çekilmez bir inzibat kuvvetini, buranın Emniyet dairesi nazara alıp asayiş lehinde isti'mal etmek varken; bu

470

kuvvete şüpheli ve müttehem nazarıyla baksa, bir kaç cihette zarardır diye arz ediyorum.

(127) Aynı eser S: 66

471

1317

Ben buranın adliyesine karşı ehemmiyetsiz şahsımı değil, belki memlekete zararsız bir surette menfaatlı ve kıymetli Risale-i Nur ve şâkirtlerini nazara alıp müdafaa ettiğim halde; "Sen kendini müdafaa et ! diye beni acib bir cânî tarzında herşeyden ve konuşmaktan tecrid ve haps-i münferide ve sıhhatime ve ihtiyarlığıma tam dokunacak bir şekilde soktular. Bir kaç gün bir doktor geldi.. Öyle bir acele ile baktı ki , güya müttehem ve vatana muzır bir şahsiyetin sıhhati ne ehemmiyeti var? diye manasını fehmettim. Daha onlara yazdığım istirhamnameyi vermedim.

Şimdi en son size de müracaat ediyorum. Bu gurbette hiç dost bulmayan ve herkes ona müttehem nazarıyla bakan bir adamın derdini de dinlemek gerektir. Bir vazife ile bir sivil polis gönderebilirsiniz. Ta ki hakikat-ı hali anlasın, size haber versin.. ve Isparta ve Denizli adliyelerine karşı müdafaatımın suretini size getirsin.. Ve zabıtayla Risale-i Nur şâkirtlerinin ortasında anlaşmazlık girmesin.

Haps-i Münferidde

SAİD-İ NURSİ (128)"

Baştan buraya kadar nümunelerini verdiğimiz müdafaa kısımlarında görüldüğü üzere, Hz.Üstad hakkında isnad edilen suçların hülasaları şöylece sıralanabilir:

1- Gizli cemiyet kurup hükûmet icraatıyla mübareze etmek..

2- Dini alet ederek şahsî nüfuz te'min etmek..

3- Cumhuriyet ve Atatürk inkılablarına karşı mübareze etmek...

Evet, bunlar ve benzeri gibi çok basit ve hiçbir zaman Bediüzzaman hakkında isnad edilmesi mümkün olmayan ve hiçbir surette bu gibi küçük ve basit ve cüz'î işler onun şanına yakışmayan isnadlarla mahkemeye verilmesiyle; Bediüzzaman'ın muazzam ve cihan değer ve bütün müşkilleri halleden ilmî müdafaaları meydana çıkmasına vesile olmuştur.

Böylece Hazret-i Bediüzzaman, keskin ve gayb-bin, dekaik-aşına ferasetiyle Keşfettiği ve müdafaalarında hakikî çehresini ve maskeler gerisinde sırtan riyakâr yüzünü açığa çıkarıp ortaya koyduğu meselenin gerçek tarafı ki; Zahren Beşinci Şua' Risalesi vasile edilerek, pek geniş ve büyük çapta hücum ve taarruzlarının asıl mahiyeti Beşinci Şu'a olmayıp, belki iman-ı billah hakikatını ve Vücut ve Vahdaniyet-i İlâhiye imanını güneş gibi ispat edip gösteren "Asa-yı Musa. Miftah-ul İman ve Hizb-ül Ekber-i Nuri" gibi Nur Risaleleri olduğudur. İşte Hazret-i Üstad bu mevzuda, hapisteki tale

472

(128)Sirac-ün Nur-2, S: 319

473

1318 belerine şu kesin ve hakikatlı malûmatı vermektedir:

"Aziz Siddık kardeşlerim, bize karşı bu geniş ve ehemmiyetli hücum ve tecavüzün hakiki sebebi Beşinci Şu'a olmadığını, belki Hizb-ün Nurî ve Miftahül-İman ve Hücetullahil-baliğa olduğunu bu fecirde bir ihtar-ı manevî ile hissettim. Dikkatle Hizb-ün Nuriyi kısmen okudum. Miftahı da düşündüm. Zındıklar küfr-ü mutlak mesleğini bu iki keskin elmas kılınçların darbelerine karşı muhafaza edemediklerinden, bir parça az siyasetle münasebeti bulunan Beşinci Şua'ı zahir bir sebep gösterdiler. Hükûmeti iğfal edip aleyhimize sevkettiler.

Aynen bu ihtar ile beraber hatıra geldi ki; Bir kısım zaif kardeşlerimiz muvakkaten vazgeçseler, belki kendilerini bu belâdan kurtarabilirler diye izin vermek istedim. Birden ihtar edildi ki: Bu derece alâkası devam eden ve iki defa bu imtihana giren ve mukabilinde bu kadar zahmet çektikten sonra, faydasız zararlı kalben vazgeçmek değil, belki yalnız onları aldatmak için sırf zâhiri bir içtinab gösterebilir. Yoksa hem kendine, hem bizlere, hem kudsî mesleğimize zararı dokunur, cezası olarak aksi maksadı ile tokad yer.

SAİD-İ NURSİ (129)"

Hazret-i Üstad aynen bu mevzu gibi,1952'de verildiği İstanbul Gençlik Rehberi mahkemesinden sonra da buyurmuşlardır ki; "Gizli dinsizlerin asıl hedefleri Gençlik Rehberi'ndeki tesettür meselesi değil, belki ondaki onların bellerini kıran "Hüve Nüktesi" ve Nur Âleminin Bir Anahtarı Risalesindeki tahkikî iman dersleri olduğu halde; "Rehberi bahane ettiler" mealinde bir beyanı

olduğu olduğu malumdur. İşte aynı hakikat ve mahz-ı hak olan Hazreti Üstad'ın bu beyanları gösterir ki; Türkiye'de dinsizlik ve bolşeviklik yerleştirmek için, kanunlar perdesi arkasına

saklanıp, kendilerine siper ederek; Hazret-i Üstad'a isnad ettikleri maddeler vev'inden bir kaç sahte maske bulmuşlar ve bunlara dinî inkişafı hükümetlere ve kanunlar eliyle baltalamak işini maalesef bir derece becermişlerdir.

Lâkin hakiki çehreleri ve oynadıkları rollerin arkasındaki maskeli sahte yüzleri iman dahisi olan Hazret-i Bediüzzaman gibi bir ehl-i feraset ve hakikatın hurdebin ferasetiyle keşfedilmiş ve Risale-i Nurun iman hizmetiyle maskeleri düşürülmüş ve şeytanî plânları tar u mar edilmiştir Elhamdülillah...

474

(129) Denizli Kastamonu Lahikaları aslı S: 79

475

1319

ALTINCI KISIM: Nur talebelerinin ileri gelenlerinden bazılarının kısacık birer müdafaalarıdır ki, kısa ve öz olmasını Hazret-i Üstad emretmiştir (130) Bu müdafaalardan sadece iki üç nümune alabileceğiz. Geri kalan kısmını bilhassa Osmanlıca Şualara havale ediyoruz:

1- Nur talebelerinden Hüsrev Altınbaşak'ın 3 Şubat 1944 günü Denizli Ağır Ceza mahkemesinde okuduğu ifadesinden bazı bölümler:

"dini eserlerini okuyup yazmakla, cidden istifade ettiğim Bediüzzaman Hazretleriyle uzun senelerden beri yakından alâkadarlığımı kesmiş değilim. Risale-i Nur nâmındaki eserlerinin hemen hemen hepsini de okumuş bulunuyorum. Barla'da, Isparta'da, Eskişehir hapisanesinde kendisiyle beraber buldum. Daha sonra da muhaberemi kesmedim. Ben bu vatanın bir öz evlâdı ve Türk milletinin bir ferdiyim. Dindarlık ve Müslümanlığın telkin ettiği faziletkârlığının hakikaten meftunuyum. İyi olmak ve iyilik edenleri sevmek ve iyi olanlarla arkadaşlık etmekle iftihar ederim. Daha bu gibi yüksek seciyeler arkasında koşan bir ferdim. On iki seneden evvel Hakkın lütfiyle Bediüzzaman Hazretlerine vasıl olmuş ve eserlerini okumuşum. Müslümanlık dininin pek büyük kudsiyetine ve pek yüksek fazilet telkin ettiğine bu eserleri okumakla muttali' oldum. Asar-ı Nurun ve müellifinin; bu milletin iki hayatlarının saadetlerine çalışıklarına o kadar bariz deliller gördüm ki; bu delail karşısında hayran olmamak elden gelmiyor...

Sebeb-i ittihamım olarak ileri sürülen, evimde aramada bulunan Risale-i Nurun bazılarındaki bugünün görüşüne uygun gelmeyen bir iki cümle ile, bazılarındaki imzalarımın bulunması ve Üstad'ım Bediüzzaman'a yazdığım eski ve yeni mektuplarımın ele geçmiş olmasıdır. Te'lifleri eski olan yüz kırk küsur Risalenin hepsi de Eskişehir mahkemesi safahatından geçmiş risalelerdir. O mahkeme, şimdi huzurunuzda bulunan beş altı arkadaşımın bana yüzaltmış üçüncü maddeye istinaden kanaat-ı vicdaniye üzerine, ihtimal ile ceza verirken, yüz küsur arkadaşımızı beraet ettirmişti. Bugünkü ittiham edilmek istenildiğimiz isnadlar, o günde de vardı. Tarikatçısınız... Cemiyetçisiniz... Halkı hükûmet aleyhine teşvik ediyorsunuz!..

Ben yüksek mahkemenize arzederim ki, bizler hakikaten ehl-i garazın kurbanı bi-günah kimseleriz. Hem içimizde esaretin acısını tatmış olanlar var. Millet ve hükûmet mefhumunun ne demek olduğunu bilmiyorlar değiliz. Eski cezamıza yeni bir ceza daha ilâve etmekle, bizi daha çok

476

ezmeyiniz. Eskişehir mahkemesinde söylediğim şu sözlerimi, şimdi bu yüksek mahkemenizde de tekrar ediyorum: Bize Üstad'ımız tarikat dersi vermiş değildir. Hem Üstad'ımız yalanı asla irtikab etmezler. Siyaseti çoktan ter

(130)Denizli-Kastamonu Lahikası S: 79

477

1320 kettiğini daha Isparta'da iken, kerratla ağ'ızlarından işittim. Hem de biz hiç bir cemaatin mensublarından değiliz. Ancak şu Müslüman milletin dindar birer ferdiyiz.

HÜSREV(131)"

2- Nur talebeleri büyüklerinden ve Denizli Hapishanesinde tutuklu iken vefat eden Şehid-i merhum Hafız Ali Efendi'nin mahkemede okuduğu ifadesinden bazı bölümler:

"... Ben Risale-i Nuru hakaik-i İmaniye ve kur'aniye ve kevniiye kat'î bürhanlarla izah edip, insanların yüzünü ahirete çeviren, dünyadan ziyade ahirete sevkeden mukaddes bir eser bulup, binler menfaat görmüşüm.

Garaibtendir ki: Bu sır iddianamede keşfedilip "Dünyayı unutturacak derecede telkinat-ı diniye verilmiş" diye yazılı olduğu halde, siyasî cemiyetçi, tarikatçı, halkı hükûmet aleyhine teşvik ediyorlar diye olan ithamlarla nasıl kabil-i te'lif oluyor?

Evet, ben Risale-i Nurdan hemen ekser parçalarını anlıyarak okuduğum gibi, Üstad'ım Said-i Nursi'nin dahi on iki seneye yakındır en gizli ve en ince esrarına kendimi vâkıf biliyorum. Ben ne Risale-i Nurda ve ne de Üstad'ımda emniyet ve asayişe zarar verecek bir emare ve bir meyil görmediğim gibi, asayiş ve emniyetin temel taşlarını onlardan öğrendim. Müddet-i ömrümdede mahkeme safahatlarını ancak bu defa gördüğüm gibi, şu benim gibi suçlu olarak huzurunuzda bulunan cemaat-ı nuriyenin de ifadelerinden, benim gibi olduklarını anlıyorum. İşte böyle sırf ahireti için Kur'anın i'caz-ı manevisinden gelen Risale-i Nuru okuyup kendi istifadesine çalışan bir ehl-i Kur'anı ve ehl-i âhireti cezalandıracak bir kanun tasavvur etmediğim gibi, itham edildiğim siyasî cemiyetçilik ve tarikatçılık ve halkı hükümet aleyhine teşvik etmek gibi suçlarla hiç bir alâkam olmadığından yüksek mahkemenizden beraetimi talep ederim.

HAFIZ ALİ(132)"

(131)Osmanlıca Şualar S: 338

(132)Osmanlıca Şualar S: 340

478

1321

3- Hazret-i Üstad'a Kastamonu'da beş altı sene hizmet ve kâtiblik yapmış değerli din âlimi Mehmed Feyzi Efendi'nin mahkemede okuduğu müdafaasıdır:

"Yedinde beşyüzseksen cild kütüb-ü ilmiye ve diniye bulunduğu resmen sâbit olan bir insanın ilme ne kadar müştak ve hakikata ne kadar âşık olduğuna başka bir delile lüzum yoktur. Böyle bir insanın yakınında bulunan bir din âliminin ilminden alâkasız kalması hiç düşünülemez. Miletin saadet ve selâmetini yegâne hedef tanır, dünyevi hiç bir emel taşımaz muhterem bir zatın hizmetini edişim ve onun feyzinden tefeyyüz etmek kasdını güdüşüm büyük bir cürüm telakki edilmiş.

Ben Risale-i Nur müellifi olan Üstad'ımı beş senedir tanırım. Üç senedir mütemadiyen hakaik-i imaniye ve Kur'anıyeyi ders almak için yanına gittiğim gibi, eserlerini de okudum. Ne eserlerinde ve ne de kendi fikrinde bize isnad edilen suçlarla alâkadar bir kelime bile görmedim. Ben yüksek seciyeli bir milletin bir ferdi ve bu vatanın bir evlâdıyım. Ben Risale-i Nuru hakaik-i imaniye ve Kuraniyeyi izah ve ispat eden imanî ve dinî, hak ve hakikat bir eser olarak biliyorum. Hem meydandadır. Bu hakikat yüksek vicdanlı hey'et-i hâkimenin tetkikatında tezahür edeceğinde şüphem yoktur. Asla yalana tenezzül etmem.

Yemin ederim ki, hiç bir cemiyet ve tarikatla alâkadarlık yoktur. Efendim, dindar bir adamın hedefi siyaset olamaz. Biz işin hakikatını biliyoruz. Dindar bir adamdan hıyanet beklenemez.

Said-i Nursi'ye hizmet mes'elesine gelince: İlminden çok istifade ettiğim bir zata hizmeti ma'aliftihar yaptığımı burada tekrar ederim. Bundan pişman değilim.

Dilimi Kürtçeye çevirmeliğim iddiası ise, çok gariptir. Bir insan lehçesini değiştirebilir mi? Benim küçüklüğümde beri lisanımın bu tarzda olduğuna beni bilen bütün Kastamonu'lular şâhididir.

Sakal mes'elesine gelince: Büsbütün acib bir iddiadır. Peygamberimizin sünnetini genç yaşında tatbik edişimi cürüm sebebi addetmek, akideme ve hürriyetime karışmaktan başka ne ile izah edilebilir?...

Ben Üstad'ımın evine mütemadiyen zabitanın gözü önünde giriyordum. Polis dairesi tam karşımızda bize bakıyordu. Polis dairesinden dinlense, görüştüğümüz işitilirdi. Bir cem'iyetin serkâtibi olarak işlerini senelerce

479

çevirmiş olan bir insanın uzun müddet zabitanın gözü önünde, irtikâb-ı cürümden çekilmemesine imkân var mıdır?

Mektupların mahiyetine gelince, bunlar sorulan mesail-i diniye ve ilmiye-. ye müteallık ve Risale-i Nur nasıl âsar-ı ilmiye ise, bu mektuplar da aynı

480

1322 eserin eczalarıdır. Bunlarda hiç bir siyâsî taraf düşünülemez. İlim, siyaset olamaz. Risale-i Nura şâkirt olmak, sadece o kitapları okumaktan ibarettir ki, bu da bir vazife-i diyanettir... Şayet bu halis ve her türlü riyadan âzade vaziyetim bir ceza görmeliğime sebep teşkil edecekse, Hasbunallah ve ni'mel vekil demekten başka elimden ne gelir?...

M. FEVZİ PAMUKÇU

4- Plevne kahramanı Sadık Paşa'nın öz torunu Taşköprülü Sadık Bey'in müdafaatından:

"Üstad'ım Bediüzzaman Said-i Nursi'yi mukaddes ve hak dinimizi nurlandıran ve ebede kadar nurlandıracak olan Kur'an-ı Azimüşşanı tefsir ve teşrih eden bir din âlimi olarak biliyor ve tanıyorum. Kanunda müsarrâh din hürriyetinden ferden istifade ederek; dinî ve imanî, ahlâkî ve içtimaî bilgilerimi kuvvetlendirmek ve bilmediklerimi öğrenmek gayesiyle, ilk ve hazırlık tahkikatlarında isimlerini söylediğim Üstad'ımın Risale-i Nur eserlerini okudum ve bir ikisini de yazdım... Makam-ı iddiaca serd ve iddia edilen tarikatçılık ve cemiyetçilik hakkında veya dinî mukaddesatı alet ederek devletin emniyetini ihlâl edecek bir tarzda hiç bir imaya dahi muttalî' olmadım.. ve böyle bir mevzuya dair hocamı ziyaretimde bir söz ve bir fikir dahi duymadım ve hissetmedim...

Üstadım Bediüzzaman'ın Kızıl Îcaz namında mantığa dair eseriyle, Şark ve Garpta ilm-i mantığın me'hazı olan İbn-i Sinaları geride bırakan ve Risale-i Nur ile, İslâm âleminde eserleri menba-ı ilim olan Fahr-ı Razi, Sekkakî, Seyyid Şerif-i Cürcanî ve Taftazanî gibi ilm-i beyan ve akaid ulemalarına tefavuk eden bir âlimin eserlerini okumanın ne dereceye kadar bir şuç teşkil edeceğini düşünemiyorum.

Gençlik sarhoşluğunda sermaye-i hayatımı dünya ve ahiretine zararlı ve ifrat bir derecede israf ile geçirmiş ve bazı uygunsuz ahval bende müzmin bir iptilâ halini almıştı. Ancak bu dinî ve imanî ve ahlâkî ve içtimaî eserleri okumaklığımla tehzib-i ahlâk yoluna dönebilmişimdir...

Vukufsuz, behresiz münekkidler tarafından noksan zabıtnamelere ve cesaret-i ilmiye ve medeniye sahibi olmadıklarından tarafgirane mütalaalarına binaen tanzim ettikleri gayr-i ilmî ehl-i vukufun raporlarına değil, ancak ve ancak o hakikat üzerinde selâhiyet-i ilmiyesi müselleme ve muhakkak Ülemeden müteşekkil ehl-i vukufun vereceği bitarafane raporla tecellî edeceğini takdiri şüphesizdir. Bu hakikatta merkez-i hükümette selâhiyetdar makamın tensib ve ta'yini ile teşekkül eden ve beyn-el milel

481

tanınmış yüksek ilim adamlarından ve profesörlerinden müteşekkil ehl-i vukufun

482

1323 tetkikatiyle Risale-i Nurun hazine-i Kur'an'dan aldığı kudsî ve ulvî felsefe ve beyanının cerhedilmez bir hakikat olduğu şüphesizdir...

M. SADIK DEMİRELLİ(133)

5- Merhum Tahiri Mutlu Ağabeyin ifadesidir:

"Ben Isparta'nın Atabey nahiyesinden olduğum halde, Bediüzzaman Hazretlerini Kastamonu vilâyetine gittikten sonra, müteveffa kardeşim Hafız Ali delâletiyle beş sene evvel tanıdım ve Nurlu eserlerden kısmen okudum ve yazdım. O zamana kadar gafletle geçen gençliğimin sarhoşluğundan beni kurtarmaya âmil olan Risale-i Nurun müellifine karşı duyduğum bir iştiyakla kendisini ziyarete Kastamonu'ya kadar gittim. Kendilerini bizzat ziyaret ettim. Gerek Üstad'ım Bediüzzaman Hazretlerini ziyaretimde ve gerek eserleri olan Risale-i Nurda ve gerekse Risale-i Nura talebe olanlardan şimdiye kadar bize isnad edilen halkı hükümet aleyhine teşvik etmek.. Veya siyasî bir cemiyet teşkil etmek.. Ve yahut tarikatçılık etmek gibi suçlardan hiç bir şey ne işittim ve nede gördüm. Ben saf ve temiz ruhlu arkadaşlarımla ahiretlerine ve imanlarına hizmet etmek maksadıyla hizbül Kur'an ile Hizb-ün Nuriyi, parası şahsıma ait olmak üzere sevgili Üstad'ımın müsaadeleriyle tab' ettirdim. Daha sonra sevgili Üstad'ımın müsaadelerine bakmıyarak beşyüz adedini bin lira mukabilinde Ayet-el Kübra risalesini mü'min kardeşlerimin istifadelerini temin

maksadıyla eski harfle tab'ında mahzur görmediğimden ve esasen o eser sırf imanî ve uhrevî bulunduğundan tab' ettirmiştım. Her nasılsa tab' edilen nüshalarının tamamı sandığıyla beraber, biz hapse konulduktan sonra müdde-i umumilikçe Isparta istasyonundan alınmış...

Yukarda arz ettiğim gibi, hayırhahlıktan başka cemaatlarında ve risalelerinde ve üstadlarında birşey görmedim. Bu zümre-i nuriyenin içine kendimi en son girmiş bir şâkirt biliyorum. Arkadaşlarıma iyilik etmekten başka bir gaye takib etmediğim şüphesiz şimdiye kadar anlaşılmış olduğu kanaatıyla, şu ifademın, diğer kardeşlerim gibi hüsn-ü niyetle söylenmiş bir ifade olarak kabulünü yüksek mahkemenizden diler, beraetimi talep ederim.

Atabeyli

TAHİRİ MUTLU(134)

(133)Osmanlıca Şualar S: 354

(134)Osmanlıca Şualar S: 357

483

1324

6- Merhum Ahmet Feyzi Kul'un müdafaasıdır.

"İddia makamı bizi zorla cem'iyetçi yapıp, bir kısım temiz ve fazilet âşığı

vatandaşları her ne pahasına olursa olsun, tecziye ettirebilmek maksadıyla, bir türlü mevhum cem'iyetçilik teranesini elden bırakmıyor. Halbuki ne safahat-ı muhakeme ve ne de vesaikin tetkiki, iddia makamının bu iddiasını haklı çıkaracak sarih ve müsbet hiç bir delil tesbit etmiş değildir...

İlk iddianamede şahsım için serdedilen bir çok indî ittihamlar meyanında, yüz doksan beş parça kitabın yedimde bulunması keyfiyettir ki, sorguya verdiğim ve bilâhare iki defa mahkeme-i âliyenize sunduğum itiraznamede cevap verilmiş. Bu âsârın listesi evrak arasında yoksa, bunların esamîsinin hakikatının tavazzuhu namına Aydın'dan sorulması talep edilmişti...

Makam-ı iddianın bizim vaziyetimizi anlamadığı ve anlamak istemediği mes'elelerden birisi de; laikliğin telâkkisi tarzında rastlanır. Memleketimizde en çok su-i tefsire ve su-i isti'male uğrıyan bu tabir, devlet rejiminin hakiki mahiyetini kavramıyan bir takım sathî beyinler nazarında, sadece dindarlık düşmanlığı manasına alınıyor. Fransızca'da "Cismani" demek olan bu tabir, Ruhanî teokratik kelimesinin zıddıdır. din ve mezheb ve akide meselelerinin daha çok bitaraf olması istenilen idare işlerine karıştırmamak demektir. Evet yalnız idarecilikte dinî icabların dışında kalmak demek olan bu tabir, hiç bir zaman dini imha etmek, dinî hayatı baltalamak, dindarlığı ta'yib ve takbih ve tezyif ve tazyik etmek manasına gelmez. Bil'âkis amelî mahiyette vicdan hürriyetlerine azamî derecede yer vermek ve bu meyanda dinî serbestiyi de en yüksek derecede tanımak demektir. Din vazifelerinin ifası, din hakikatlarının öğrenilmesi ve bu hakikatlara uygun kanaât ve iman taşınması ve kanaatların dindarlar arasında izharı gibi dinî hayatın tecelliyatı olan safhalar ise, bu hürriyetin tezahür tarzıdır. Maalesef akidesizliği ve maneviyatta mahrumiyeti yegâne meziyet ve mazhar-ı mübahât bir irfan ve ilericilik nişanesi addeden ve sırf bir eser-i taklid olarak; Garbın eskimiş, çürümüş, iflâsa uğramış ve amelî sahada insanlık ve fazilet fikirlerini ifna suretiyle ruh-u insaniyeti yıkmış olan hayat, bazı inkarî mesalik-i felsefesini, hakikatın yegâne tarz-ı

ifadesi zanneden bir kısım sathî beyinler, dinî hayatın vatandaşta tecellisi fitrî ve zarurî olan bu muhtelif tezahürlerini lâiklik prensibine bir tecavüz ve taarruz telâkkî etmektedirler. Vatandaşın mesela malûmat-ı diniyesini öğrenmek için cehdi ve bu uğurda hüsn-ü zan ettiği herhangi bir ilim menbainâ müracaat etmesi ile; dinî esasları vesile ittihaz ederek siyaset

484

propagandacılığı yapması ve iddia makamının her vesileyle belirttiğine göre, dinî hüküm halinde idareye sok

485

1325 mak için icra-i faaliyet etmesi, başka başka şeylerdir. Birisi dinî hayatın ve memleketimizde temel hak olan vicdan hürriyetinin bir zarureti, diğeri de bir siyaset dalavereciliğidir.

İşte iddia makamının bir türlü anlamak istemediği budur. Makam-ı iddia dinî hakikatları öğrenmek için, her nasılsa bir ilim menbai etrafına toplanmış görünen saf vatandaşları, bazı şahsî ve samimî kanaât-ı diniye taşımalarından dolayı bir siyasî cemiyet manasında görmek istiyor. Bu hayatı yaşayan biçareleri, "Devletin laikliği ile muaraza ediyorlar. Devletin prensibini yıkmak istiyorlar" şeklinde gösteriyor. Vatandaşın yakın bir mazide hakaik-i İslâmiyeyi Avrupa âlem-i Hıristiyaniyetine karşı müdafaa için seçilmiş yegâne bir irfan menbainın ilminden hissemend olmasını bir türlü hazmedemiyor. İşte biz bu haksız ve sakat görüşünün kurbanıyız. Bu görüşte ısrar eden ve bir sürü bîgünah vatandaşları haksız yere bu damga ile damgalıyarak, ceza görmelerini can u gönülden isteyen muhterem müdde-i umumi, bu emelinin tahakkuku için en yüksek ilmî nüfuz ve otoriteyi haiz bir ilim ve ihtisas heyetinin raporuna, devlet merkezinde en yüksek adlî makamın manevi mürakabesi altında, reddedilmez edilleye müsteniden yapılan esaslı inceleme neticesine de saygı göstermiyor. Bilâkis şahsiyetleri meçhul, ehemmiyetsizlikleri ve garazkârlıkları malum eski ehl-i vukufun gayr-i ilmî ve sırf hissî temayülâtını tercih ediyor... Ve bu ilmî ve resmî ve en yüksek ehliyete mâlik heyetin kanaatlarını, yüksek mahkemenin takdir hakkına bir nevi müdahale telâkki ediyor. Kendi hissiyatlarının mürevvici olan diğerlerinin, bizim gizli bir teşekkül vücuda getirdiğimiz şeklindeki karar ve kanaatlarını her nedense mahkemenin takdir hakkına saymıyor.

Adalet terazisinin bir tarafındaki hukuk-u devlet addedilince, artık diğer tarafta kalan ferd için hiç bir hak tanımamak, bütün müzaheretleri devlet hesabına ve devlet lehine kullanmak ve bu durum sebebiyle hakkının müdafaası güçleşen ferdi ve ona bağlı ailesinin mukadderatını kurban etmek, adaletten anlaşılan mana ve hikmet-i idare icabatından mı oluyor?

AHMET FEYZİ KUL(135)

Denizli hapis hadisesinde bulunmuş Nur talebelerinden müdafaa yazan on beş kişiden yalnız altısının numunelik müdafaalarından bölümler aldık. Geri kalan ve müdafaaları buraya alınmayan Nur talebeleri de şunlardır:

1- İnebolu'lu Ahmet Nazif Çelebi

2- İnebolu'lu Selahaddin Çelebi

486

(136) Denizli Kastamonu Lahikası S: 74

487

1326

3- Milaslı Halil İbrahim

4- Kastamonulu İhsan Sırri

5- İstanbul'lu Emin Hoca

6- Çaycı Emin

7- Kastamaonu'lu Hilmi

8- Atabeyli Abdullah Çavuş

9- Savlı Mustafa Çavuş...!

Sadedimize dönüyoruz:

Evet, bütün bu cerhedilmez ilmî, ispatlı ve delilli müdafaalar.. ve başta Hazret-i Üstad olmak üzere bütün Nur talebelerinin samimî, halis hal ve durumları ve hapis içindeki çok azim ve şayan-ı takdir irşadkâr hizmet ve faaliyetleri.. Ve Ankara ehl-i vukufunun müsbet yönde ağırlıklı raporları.. Ve ondan bir buçuk sene önce Isparta Ağır Ceza Mahkemesinin vermiş olduğu beraet ve iaede kararı nazara alınarak; Denizli Mahkemesi adaletperver Hâkimleri kendi vicdanlarının sesine kulak vererek; hârici tazyik, propaganda ve gizli direktiflere rağmen; neticesi neye patlasa patlasın, hukuk ve adaleti rehber alarak 15 Haziran 1944 perşembe günü tarihî kararını verdi.

488

BERAET VE BÜTÜN NUR RİSALELERİNİN SAHİBLERİNE

489

İADESİ!..

Bu beraet, din düşmanı gizli zındıkların başlarında patlıyan bir bomba te'siri yapmıştır.Çünkü kanun, hukuk ve adalete göre artık Risale-i Nur eserleri ve onun talebeleri tamamen serbestti..Ve bu beraet kararı, onu takib edecek umum beraet kararlarına yol açmış olacaktı.Nitekim öyle oldu da...Fakat nerede?.. Hukuk ve adalet de ne imiş?.. Herşey kendi keyf ve arzularına göre olan altı okçu zihniyeti bu beraet kararına hiç de saygı duymadı.Saygı şöyle dursun, hiç tanımadı bile... Üstad Hazretleri ve Nur talebeleri bu tarihten sonra daha çok takib ve tecessüslere maruz kaldılar...

Denizli Ağır Ceza Mahkemesinin âdil hâkimler heyeti şu zatlardan müteşekkildi:

1- Reis: Muğla'lı Ali Rıza Balaban

2- Birinci Aza: Isparta- Senirkent kazasından ve uzaktan Tola ailesine akraba, Hâkim Hasna Şener Hanım

3- İkinci Aza: Hakkı Tüzüner

Üstad Bediüzzaman Hazretlerinden "Hâkimi-i Adil" Unvanını kazanan Denizli Ağır Mahkemesi Reis ve azalarının ittifakla verdikleri gerekçeli tarihi kararlarını şöyle yazmışlardır:

"DENİZLİ AĞIR CEZA MAHKEMESİ

15. 6. 1944 gün ve 199-136 sayılı karar.

Şâhidlerin ifadeleri de, maznunlara atf ve isnad olunan suçlu işledikleri hakkında adem-i ma'lumat beyan etmişler. Bilhassa Ankara Ağır Ceza Mahkemesi a'zasından Emin Böke'nin riyaseti altında ehl-i vukuf intihab olunan; Ankara Diyanet İşleri müşavere heyeti a'zasından ders-i amm ve profesör Yusuf Ziya Yörükân.. ve Ankara Dil Târih Fakültesi Şarkiyat Enstitüsü müdürü Necati Lugal.. ve Türk Tarih Kurulu ve Türk İslâm kitapları derleme hey'eti azasından Yusuf Aykut tarafından tanzim kılınan, evrak arasında mevcut raporlarından "Said-i Nursi'nin yekân-yekân tetkik olunan risale ve kitaplarında: Halkı dini ve mukaddesatı alet ederek devletin emniyeti ihlâl teşvik etmek veya cem'iyet kurmak kasdında olduğunu gösterir bir sarahat ve emare olmayıp, kendisini yegâne âlim mahiyetinde göster

1328 meye meraklı bir tavır takındığı, mevkuflardan Said-i Nursi'nin mensuplarına gelince: Onlar Said-i Nursi'nin zihnen normal olduğu bir zamanda ilmî ve ekseriye vakıfane eserlerine kapılarak cezbeli ve ruhî heyecan halinde yazdığı gayr-i ilmî eserlerine aldanmışlar ve onlardan dahi din mes`elelerini ve Kur'an hakikatlarını öğreneceğiz diye sâfiliklerinden peşine düşmüşler ve bunlar hüsn-ü niyet sahipleri olup, sırf dinî itikad yönünden Said'e ve okudukları risalelere bağlılık göstermekte, bu maksadla yaptıkları muhabere mektuplarının münderecatı da hükûmete karşı kötü maksad beslemedikleri ve bir cem'iyet veya tarikat kurmak fikriyle hareket etmedikleri anlaşılmış olduğuna" mütedair olduğu görülmüş...

Ve her ne kadar evrak arasında mevcut sorgu hâkimliğince, Denizli ehl-i vukuf raporunda Said-i Nursi'nin bazı âsarından istidlâl tarikiyle ve mesnedsiz olarak kendisinin ve mensublarının hükûmete karşı kötü bir maksad besledikleri beyan olunmakta ise de, evrak-ı tetkikiye münderecatına ve şuhudun, maznunlara atfen ve isnad olunan ef'al hakkında gayr-ı sahih malumat beyan etmelerine.. Ve Ankara Ağır Ceza Mahkemesiyle yaptırılan ehli vukuf raporu, mahiyet ve münderecatına göre, şayan-ı ihticac ve iltifat görülmemiş ve esasen maznunların ekseriyeti azimesi okumak -yazmaktan aciz bulunmuş.. Diğer kısmı da kendilerini ibadet ve taate vermiş oldukları... Binaenaleyh, devletin emniyetini ihlâl edecek mahiyet arzeden şerait ve evsafı haiz kimselerden olmadıkları tezahür ve tahakkuk etmiş.. Ve Mahkemenin kanaât-ı vicdaniyesi de bu merkezde tecelli ve tahassüs etmiş olmakla; müdde-i umuminin tecziyeleri hakkındaki mütalâası, yukarda zikri tadat olunan delâile karşı gayr-i varid görüldüğünden reddi ile; zan altına alındıkları ef'alden BERAETİNE ve başka sebeple mevkufların TAHLİYELERİNE müttefikan karar verildi.15. 6.1944

Denizli Ağır Ceza Mahkemesi ittifakla verdikleri beraet kararlarına hükümleriye imza ediyorlar:

Reis A'za: A'za Ali Rıza BALABAN Hasan Şener Hakkı Tüzüner

ŞAYAN-I TAACCÜB SİRİN BİR TEVAFUK

Denizli hadisesinin başlangıcında ve sonunda iki Ali Rıza, ikisi de Muğla'lı, Bediüzzaman Hazretleri'nin ma'ruz kaldığı zulüm ve tecavüzün karşısına dikilmiş ve Üstad Bediüzzaman'ı maddeten ve manen müdafaa etmişlerdir.

BİRİNCİ ALİ RIZA: Osmanlı Devleti son devrinin yetiştirdiği mümtaz âlimlerinden ve ilm-i şariat ve ulüm-u İslâmiyede söz sâhibi olanlarından olarak Darül-Hikmet-il İslâmiye Reis muavinliği ve Meşihat-i İslâmiye'nin Fetva Eminliği vazifelerinde bulunmuş, Muğlalı Ali Rıza Efendi, Üstad'ın Denizli hapis hadisesinden bir sene kadar önce, İstanbul'da Şarklı ihtiyar bir hoca ve şeyhin; Din düşmanı çevrelerin kandırmalarına ve evham vermelerine gelerek, Hazret-i Üstad Bediüzzaman hakkında çok nâseza, galiz ve hiç ehl-i ilim ve tasavvufa yakışmıyacak bir

1329 tarzda gıybetli sözler sarfetmeye başladığı hengâmda; Eski Fetva Emni âllâme Ali Rıza Efendi, ona mukabil cevablar ve fetvalar vererek; Çok iyi bildiği ve ilminin derecesine vakıf olduğu ve yakından tanıdığı Bediüzzaman Hazretlerinin şahsiyetini ve mevhibe-i İlâhiyye olan ilmini müdafaa etmiştir. Bu zatın müdafaaları üzerine İstanbul'un diğer Uleması da Ali Rıza Efendi'yi te'kiden o ihtiyar zata cevab vermişlerdir. Bunlar vaiz Ahmed Şirvanî, Vaiz Mahmud Kâmil, Ali Haydar, Gönenli Hafız Mehmed ve Seyyid Şefik gibi zatlardır. Bu mesele Kastamonu hayatında tafsilatlı olarak geçmiştir.

İKİNCİ ALİ RIZA İSE: İşte şu Denizli Mahkemesi hey'etinde Reis olup, zamanın şart ve icablarına bakmadan, vicdanının sesine kulak verip, Mahkemenin reisi olarak beraet kararına en evvel imzasını koyan ve Hâkim-i Adil Unvanını kazanan Muğla'lı Hâkim Ali Rıza Balaban'dır. Allah rahmet eylesin.Amin

ÜSTAD BEDİÜZZAMAN DENİZLİ ŞEHİR OTELİNDE

Yukarıda tafsili geçtiği üzere; Denizli Ağır Ceza Mahkemesi karara vardığı

1330 gün,15 Haziran 1944 perşembe günü, hapiste o güne kadar yatan Nur talebelerinden ellisekiz kişi, başta Üstad olmak üzere hepsi mahkemenin kararı gereğince aynı günde tahliye edilmişlerdir. Denizli şehri o günü bayram yapmış ve onun dindar ve hamiyetkâr insanları bu garip misafirlere ve mücahid Nur talebelerine kucak açmış, üçer beşer evlerine götürüp misafir etmişlerdir. Hatta Denizli şehrinin eşrafından olan tüccar Hafız Mustafa Efendi, musibetzedeye misafirleri için ehl-i hamiyetten topladığı büyük meblağ paraları bu mücahidlerin fakir olanlarına dağıtmak istemişse de, hiç birisi o paradan almamıştır.

HAZİN BİR HAL

Nur talebeleri hapisten tahliye olduktan sonra, iki üç gün içerisinde herkes memleketine ve evine dönmüştür. Amma evi barkı, yeri yurdu olmayan; ve fakat memleketin her tarafı onun öz evi ve Müslüman halkı da onun öz kardeşinden daha çok samimî mü'min kardeşleri olan birisi var idiki, kendi re'yi ile serbest olarak bir yere gidememiş, Denizli'de bir otelde kalmıştı. Zahirde ve sebep dünyasında hükûmetin ona mesken olarak ta'yin edeceği mıntıka ve yer için karar ve emrini bekliyordu. Amma hakikatte ise, Rahman ve Rahim, Hakîm ve Müdebbir olan Rabbisinin, onun hakkında vermiş olduğu hükmüne ve kaderinin kararına muntazırdı. Denizli Şehrinin o zamanki havadar ve güzel manzaralı şehir

palas otelinin üst katında kalmaya başlamıştı. Kendilerinin kurmuş oldukları bir adalet mahkemesinde Üstad sözde beraet etmiş ve herşeyden kurtulmuştu. Lâkin heyhat! Nerede o kanunperest adaletli hükûmet? Nerede o adlî bir merciin vermiş olduğu karara saygılı hakperest idare?..

495

1331 HÜKÜMETİN TAKTİĞİ

Evet, mahkemeden beraet etmesine rağmen yine Hazret-i Üstad sımsıkı ta'kip ve mürakebelere ma'ruzdu. Otele, Üstad'ın Denizli'deki talebeleri yanına hergün gidip geliyorlardı. Fakat gelen gidenlerin gizlice tesbitleri yapılmakta idi. Hasan Feyzi Efendi, Hafız Mustafa, Muharrem ve Yakub Cemal gibi zatlar Üstad'ın yanına devam ediyorlardı. Bilhassa Veli-yi Âşık olan Hasan Feyzî Efendi Üstad'ına pervana kesilmiş, pür-aşk ile ona ve nurlara hizmet etmişti. Bu arada tabi MİT'in de raporları Ankara'ya gidiyordu. Üstad Hazretleriyle görüşenler ve Denizli Şehrinde beraetten sonra inkişaf eden fevkalâde dinî hayat, tek tek, raporlanıp Ankara'ya gönderilmekteydi. Ankara ise, daha çok evhama kapılmıştı. Hangi çareye başvurduklarsa, netice alamamış, bilâkis gittikçe inkişaf edip parlamış olan Hazret-i Bediüzzaman'ın Kur'anî ve İmânî hizmetinde, zahirde bir müsâlâha kılığına bürünerek, belki onu artık elde eder, kandırırız, plânıyla ona bazı iyilikler teklif etmek ve konuşarak müsâlâha etmek taktiği ile; Üstad'ın yanına siyasî yüksek memurlar ve müfettişlerini göndermişlerdi. Hazret-i Bediüzzaman'ın azametli, vete'sirli nüfûz sahasını ve hizmetini takdir şeklinde şöyle bir sual tevcih etmişlerdi: (Üstad'ın kaleminden:)

"Büyük memurlardan işimizle alâkadar olanlar sordular, dediler ki:

Mustafa Kemal sana üçyüz lira maaş verip, Kürdistan'a ve vilâyat-i şarkiyeye Şeyh Sinûsî yerine seni vâiz-i umumî yapmak teklifini ne için kabul etmedin? Eğer kabul etseydin, ihtilâl yüzünden kesilen yüzbin Kürdün canlarını kurtaracaktın?

Ben de onlara cevabımda dedim ki: Yirmişer, otuzar senelik hayat-ı dünyeviyeyi yüzbin adam hakkında kurtarmadığıma bedel, yüzbin vatandaşa, her birisine milyonlar senelik hayatlarını kazandırmaya vesile olan Risale-i Nur o zâyatın yerine binler derece fevkinde iş görmüş. Eğer ben o teklifi kabul etseydim, hiç bir şeye alet olmıyan ve tabi' olmıyan ve sırr-ı ihlâsı taşıyan Risale-i Nur meydana gelmezdi. En mahrem kardeşlerime yazmışım ki; Ankara'ya giden Risale-i Nurun şiddetli tokatları için, beni idam eden zatlar, eğer Risale-i Nur ile imanlarını kurtarıp i'dam-ı ebediden necat bulsalar, ben ruh-u canımla onları helâl ediyorum.

Beraetimizden sonra, beni tarassud ile ta'ciz eden polis müdürüne ve iki mülkiye müfettişine ve başka büyük arkadaşlarına karşı dedim: Risale-i Nurun kabil-i inkâr olamıyan bir karametidir ki; yirmi sene mazlumiyet

496

hayatımda yüzer risale ve mektuplarımda ve binler şâkirtlerinde hiç bir cereyan ile ve hiç bir cem'iyet ile dâhili ve hârici hiç bir komite

497

1332 ile, hiç bir vesika ve hiç bir alâka, dokuz ay tetkikatta bulunmamasıdır. Hiç bir fikrin ve tedbirin haddimidir ki; o harika vaziyeti versin. Bir tek adamın bir kaç senedeki mahrem esrarı meydana çıksa, elbette onu mes'ul edip mahcub edecek yirmi madde bulunacak.

Madem hakikat budur, ya diyeceksiniz ki; pek harika ve mağlub olmaz bir deha bu işi çeviriyor.. Veya diyeceksiniz ki: inayetkârane bir hıfz-ı ilâhidir. Elbette böyle bir deha ile mübareze hatadır, millete, vatana büyük bir zarardır... ve böyle bir hıfz-ı ilâhiye ve inayet-i Rabbaniyeye karşı gelmek firavunane bir temerrüddür.

Eğer deseniz, sizi serbest bıraksak ve tarassud ve nezaret etmesek; derslerinle ve gizli esrarınla hayat-ı içtimaiyemizi bulandırabilirsin?

Ben de derim: Benim derslerim bilaistisna bütünü hükûmetin ve adliyenin eline geçmiş, bir gün cezayı mucib bir madde bulunmamış. Kırk elli bin nüsha Risale ve dersler dahi milletin ellerinde dikkatle ve merakla gezdiği halde, menfaatten başka hiç bir zararı hiç bir kimseye olmadığına, hem eski mahkemenin, hem yeni mahkemenin mucib-i mesuliyet bir madde bulamamaları cihetiyle; yenisi ittifakla beraetimize, eskisi bir büyük adamın hatırı için yüzotuz Risaleden beş on kelimeyi bahane edip, yalnız kanaât-ı vicdaniye ile yüzyirmi mevkuf kardeşlerimden yalnız onbeş adama altışar ay ceza vermesi kat'î bir hüccettir.. Hem daha yeni bir dersim kalmadı ki nezaretle ta'diline çalışsanız... Ben şimdi hürriyetime çok muhtacım. Yirmi senedenberi lüzumsuz ve haksız ve faydasız tarassudlar artık yeter. Benim sabrım tükendi. İhtiyarlık zaafiyetinden şimdiye kadar yapmadığım bedduayı yapmak ihtimalim var.. "Mazlumun ahı arşa kadar gider" kuvvetli bir hakikattır.

Sonra, o zalim ve dünyaca büyük makamlarda bulunanlar dediler: "Sen yirmi senedir bir tek defa tâkiyemizi başına giymedin ve eski ve yeni mahkemelerin huzurunda başını açmadın, eski kıyafetinle bulundun. Halbuki, onyedi milyon bu kıyafete girdi?..

Ben de dedim: Onyedi milyon değil, belki rızasıyla ve kalben kabulü ile ancak yedi bin Avrupaperest sarhoşların kıyafetlerine, ruhsat-ı şer'iyeye ve cebr-i kanunî cihetiyle girmektense; âzimet ve takvay-ı şer'iyeye haysiyetiyle yediyüz milyar zatların kıyafetlerine giren, benim gibi otuz senedenberi hayat-ı içtimaiyeyi terk eden adama: "İnad ediyor, bize muhaliftir" denilmez.

498

Haydi inad dahi olsa, madem Mustafa Kemal o inadı kıramadı.. ve iki mahkeme kıramadı.. ve üç vilâyetin hükûmetleri onu bozmadı... siz neci oluyorsunuz ki, beyhude hem milletin hem hükûmetin zararına o inadı kırmaya çalışıyorsunuz?..

Haydi siyasî muhalif de olsa, madem tasdikinizle yirmi senedir dünya ile alâkasını kesen ve manen yirmi seneden beri ölmüş bir adam, ye

499

1333 niden dirilip faydasız, kendisine çok zararlı olarak hayat-ı siyasiyeye girerek, sizin ile uğraşmaz. Bu halde onun muhalefetinden tevehhüm etmek divaneliktir. Divanelerle ciddî konuşmak dahi bir divanelik olmasından, sizin gibilerle konuşmayı terk ediyorum. Ne yaparsanız yapınız, minnet çekmem... dediğim, onları hem kızdırdı, hem susturdu.

Son sözüm: SAİD-İ NURSİ(137)

DENİZLİ'DE KALDIĞI GÜNLER VE BAZI HATIRALAR

Böylece ehl-i dünya Üstad Bediüzzaman'ı güya hizmetinden vazgeçirip elde etmeye matuf çabalarının boşa gitmesi ve sinsice sordukları suallerine elmas kılıç gibi cevaplar gelmesiyle beraber, tamamen o sahte yaklaşımdan ümidini kesmiyen zamanın hükûmet adamları, bu defa ikinci bir yaklaşım ve müsalâha taktiğini göstermişlerdir ki; Üstad Hazretlerini Emirdağ'ına gönderirlerken, o zamana göre büyük bir meblağ olan dört yüz banknotu harcırah için tahsis etmişlerdi.

Bu mevzuda Denizli eşrafından tüccar Hafız Mustafa Kocakaya'nın, bilâhere Hazret-i Üstad Emirdağ'ına gönderildiğinde Taşköprülü Sadık Bey'e yazdığı bir mektubunda şöyle kaydeder:

“30.7.1944

"Sevgili ve muhterem Sadık Bey kardeşimize,

25.7.1944 tarihli iltifatkâr mektubunuzu aldım. Üstadımız efendimiz Hazretlerine aid olan kısmını takdim ettim. Pirinci de aldım. Merak etmeyiniz, efendimizin sıhhati ve âfiyeti yerindedir. Yapılması lâzım gelen hürmeti halk yaptı. Çok memnun ve mesrûr olarak, bugün Afyon vilâyetine ikamete memur olarak gönderildi. Kendisi de memnundur. Hükûmet büyük iltifat gösterdi, dört yüz lira harcırah gönderdi. Bir komiserin refakatinde hareket etti. İki defa hapisaneyeye, bir defa da kabristanda Hafız Ali Efendi merhumun kabrini ziyarete gitti. Başka tarafa gitmedi. Pirinç torbasını eşyalarının içine koyduk gönderdik.

Alelusul evrakınızı müdde-i umumilik temyize gönderdi. İnşallah tasdik edilir. Bu yüzde yüz tasdiki muhakkak biliniz.(*).Merak etmeyiniz. Neticesi bildirilecektir...

Kardeşiniz

HAFIZ MUSTAFA (138)"

(137)Osmanlıca Şualar S: 319

500

(*). Ankara Temyiz mahkemesine giden dosya ve mahkemenin berat kararının tasdiki için, ciddi şekilde alakadar olup meşğul olanlardan biriside, eski Alay Müftülerinden Ankaralı Osman Nûrî Efendidir. (Bkz.Son Şahitler-4.sh.270)

(138)Son Şahitler-2 S: 143

501

1334

502

1335

Hafız Mustafa'nın mektubu hükûmetin müsalâha tavrı içindeki yaklaşımını bildirdiği gibi, Üstad'ın Denizli'den ayrılma tarihini de bildirmektedir. Buna göre Üstad'ın Denizli Şehrinde ikamet müddeti tam tamına kırkbeş gündür.

Daha sonraları, Üstad Emirdağ'ına gitiği ilk günlerinde, üçüncü kez bir yaklaşım gösternişlerdi. Bunu Emirdağ hayatında ayrıca ele alacağız.

BİR KAÇ HATIRA

Şimdi Hazret-i Üstad'ın Denizli-Şehir Palas otelinde geçirdiği bu kısacık hayatına aid bir iki hatırayı da kaydettikten sonra; Emirdağ kasabasına gidişini ve orada Afyon hapsine kadar geçirmiş olduğu üç buçuk senelik çok sıkıntılı hayat şeridini temaşa etmek üzere, tarih teleskopu denilen belge, vesika ve hatıraları inceleyeceğiz.

HATIRALAR

Birinci Hatıra: Hazret-i Üstad Denizli'den ayrılmadan bir gün önce yazıp, Sıddık, vefakâr, âlî-cenap talebesi olan Sadık Bey'e gönderdiği mektubudur:

"Aziz Sıddık Hakikatlı kardeşim Sadık!

Yarın Afyon'a beni gönderiyorlar. Merak etmeyiniz. İnayet-i ilâhiyyenin himayeti devamdadır. Senin ettiğin hizmet, tam makbul olmasına ve her gün bir ay kadar kıymetli olduğuna bende şüphe kalmadı. Sen yüzümüzü ak ve kalbimizi mesrur eyleyen, halisane hizmetinle; Gavs'ın (K.S.)

fıkrasında seni de Said'e Sadık bir kardeş olduğuna kerametkârane işaret ediyor diye kanaâtım geldi.

Başta muhterem hemşirem valideniz olarak, kardeşim olan kardeşinize ve hanenizdekilerine çok selâm ve dua ederek, bu mübarek aylarda dualarını istiyorum. Benim yanımda kıymettar ve isimlerini söylemek münasib görmediğim zatlara çok selâm ederim.

S.A.N. (139)"

(139)Son Şahitler-2 S: 145

503

1336

Üstad'ın bu mektubu, 29.7.1944'de yazılmış olup, Hafız Mustafa'nın

mektubuyle beraber Sadık Bey'e gönderildiği anlaşılmaktadır.

İkinci Hatıra: Yine Üstad'ın kaleminden... Üstad Emirdağ'ına geldikten bir müddet sonra kaleme almış olduğu "Meyvenin Onuncu Meselesi'nin Haşiyeleri" diye yazılan ikinci haşiyenin başında şöyle der:

"Denizli Hapsinden tahliyemizen sonra, meşhur şehir otelinin yüksek katında oturmuştum. Karşımda güzel bahçelerdeki kesretli kavak ağaçları birer halka-i zikir tarzında gayet lâtif, tatlı bir surette hem kendileri hem dalları, hem yaprakları havanın dokunmasıyla cezbedarane ve cazibekârane hareketle rakslarını; kardeşlerimin müfarakatından ve yalnız kaldığımdan, hüzünlü ve gamlı kalbime ilişti. Birden güz ve kış mevsimi hatıra geldi ve bana bir gaflet bastı. Ben o kemal-i neşe ile cilvelenen o nazenin kavaklara ve zihayatlara o kadar acidım ki, gözlerim yaş ile doldu. Kâinatın süslü perdesi altındaki ademleri, firakları ihtar ve ihsas ile; kâinat dolusu firakların, zevallerin hüzünleri başıma toplandı...

Birden hakikat-ı Muhammediye (A.S.M.)'nin getirdiği Nur imdada yetiştirdi. O hadsiz hüznüleri ve gamları, sürurlara çevirdi. Hatta o nurun herkese ve her ehl-i iman gibi, benim hakkımda milyon feyzinden yalnız o vakitte, o vaziyete temas eden imdad ve tesellisi için zat-ı Muhammediyeye (A.S.M.) karşı ebediyen minettar oldum...(140)"

ur Bediüzzaman'ın odasına girdiler. Yarım saat kadar içerde kaldılar. Sonra çıkıp gittiler. Onlar gittikten sonra, ben yine yanına girdim." Bazı sorularını cevaplandığı (141)" söyledi bana...

Ertesi günü yine yatsıyı arkasında kıldım ve yattım. Sabah namazına o beni çağırdı. Bu namazlarda bambaşka bir heyecan duyuyordum. Namaza başlarken sanki kemikleri çatırıyordu.

- Herkes kerametinden bahsediyordu

Gerek otelci, gerekse civarda vazifeli kimseler Üstadın hep kerametlerini anlatıyorlardı. Bediüzzaman'ın menkıbeleri halkın arasına çok yayılmıştı.

Kadınhan'dan bazıları Üstad'ı ziyaret için, Denizli'ye gelmişlerdi. Bunlardan Haydar Özarıslan isimindeki adam sar'alı idi. Otuz senedir hasta idi. Hergün

504

sokakta düşer, bayılır ve çırpınırdı. Bu adam gelip halini Bediüzzaman'a anlatmak, dua ve nüsha yaptırmak istemiş.

Bediüzzaman ona: "Biz nüsha ve saire yapmayız. Yalnız ben sana dua edeceğim, sen de âmin diyeceksin. Belki Allah şifa verir" Sonra, Bediüzzaman ellerini kaldırmış şöyle duaya başlamış: "Ya Rab! Bu kulun zaif, dayanamıyor. Bunun hastalığını bana ver. Bu adama da şifa ver!.."

Bizim memleketli olan bu adam (Üstad'ın duasından sonra) yirmialtı sene sar'a hastahğı görmedi, iyileşip şifa buldu. Fakat (yirmi altı seneden sonra) son günlerinde yine bazen sar'ası tutuyordu... (142)"

Dördüncü hatıra: Doç Dr.Nureddin Topçu'dan... Bu zat 1944'de Hazret-i Üstad Denizli Şehir otelinde iken, birkaç kez görüşmüş... daha sonraları 1952'de Üstad Gençlik Rehberi mahkemesi dolayısıyla İstanbul'da Akşehir Palas otelinde iken de görüşmeleri olmuştur.1944 yılındaki Üstad Bediüzzaman'la görüşmelerini şöyle anlatır:

(140) Şualar-Envar Neşriyat S: 203

(141)Herhalde Üstad'ın yanına gelen memurlar, yukarda izahı geçen ve cevapları kaydedilen kimselerdir .A.B.

(142)Son Şahitler-1 S: 236

"...1944'de İstanbul'dan Denizli'ye (Muallim olarak) tayin edildim. İmtihan ayı olan Haziranda Denizli'ye gittim, Şehir oteline indim. Halen Ödemiş'de Savcı olan Müslihuddin Sönmez ve ablası Seher Sönmez vasıtasıyla Bediüzzaman Said-i Nursi'yi tanıdım. Otelin üst katında kalıyordu. Bütün şehirde onun ismi dolaşıyor, herkes ondan bahsediyordu. O günlerde Denizli'de devam eden muhakemesi neticelenmiş ve beraet etmişti. Beraetten sonra Şehir otelinin üst katında bir odaya yerleşmiş orada kalıyordu. Sıkı bir kontrol altındaydı. Yanına gidip gelen ziyaretçiler de aynı şekilde ta' kib ediliyor ve tesbit ediliyordu. Ziyaretçiler yanında çok az kalabiliyor, hemen çıkıyorlardı. Akşam yemeklerinde herkes çekilip gidiyor,

otelde kimse kalmıyordu. Hatta kâatibi de yemeğe çıkıyordu. Ben de o sıralarda yanına çıkıyordum. Yarım saat kadar kalıp, ziyaret edip görüşüyordum. Din, iman, ahlâk, gençlik ve cemiyet mes'eleleriyle alâkalı konuşuyordu.

505

Denizli Ağır Ceza Mahkemesi eserlerini bilirkişiye havale etmiş, liseden iki kişiyi bilirkişi tayin etmişler(143) zannediyorum. Bunlardan biri edebiyat, diğeri de tarih hocasıydı. Bunlar çok dinsiz adamlardı. Hele biri büsbütün yılandı. Sonradan feci' şekilde ölüp gitti. Ben Bediüzzaman'ı ziyaret ettiğimde kendisi bana:

"Onları bana gönder de, ben onları dine davet edeyim" dedi. Ben de: "Efendim onlar çok fenadırlar, vazgeçin." dedim.

Bunun üzerine: "Peki öyle ise, ehvenini getir, az fena olanı çağır. Ben onları dine davet edeceğim. Ben onları affettim." diyordu. Bediüzzaman'daki büyüklüğe bak! Biz olsak, "başını ezmeli" deriz. "Ben onları affettim" diyor. İşte büyüklük budur. Ruhî bir ışıktır bu...

Hakikaten onlardan birisi diğere kıyasla biraz daha mu'tedil idi. Fakat Tahir ismindeki çok fena bir adamdı. Mehmet Akif'in: "Acırım tükürüğe billah, tükürsem yüzüne" dediği gibi birisiydi. Rahatsız ederler, kim bilir ne söylerler, canını sıkırlar diye ben onları çağırmadım.

Bediüzzaman çok büyük bir insandı. "Ben onları affettim" diyordu. İnsanın idamına sebep olacak şekilde aleyhinde olanları af edebilmesi, büyük bir fazilettir.

-Ben muallimlere dargınım

Hareket adamıydı. Girişkendi. Herkesle konuşurdu. Davasını anlatırdı. Pısrıklığa ve miskinliğe taraftar değildi.

Otelin kaldığı odadaki penceresi genişti. Bir gün ziyaretine gittiğimde, oraya oturmuştu. Dışarıya bakarak: "Denizli'de bir zamanlar altmış iki medresenin bulunduğunu, bunların hepsinin kapatıldığını üzülenek anlattı. "Bu sebepten ben muallimlere dargınım" dedi.

Akşam yemeğini getirdiler. Mükellef bir sofraya idi. Getiren garsona yemeği iade etti. "Bunu fukaralara götür" dedi. Yanında zeytini vardı. Yemeği kabul etmedi. Ekmeğini zeytin taneleriyle yedi. "Bir ekmeği onbeş günde bitirebiliyorum." dedi. Semaveri vardı, çay kaynatıp çay içiyordu. Bize de ikram etti.

506

(143) Bu bilirkişiyi tayin eden (ilk bilirkişi) Ağır Ceza mahkemesi değil, savcısı tayin etmişti, bilahere Ağır Ceza Mahkemesi dosyayı ve kitapları Ankara'da yüksek ilmî bir heyete tedkik ettirmek üzere göndermişti. A.B.

Hapishaneden yeni çıkmıştı. Orada eşya olarak hiç bir şey yoktu. Eserleri yazma ve formalar halindeydi. Binlerce yazma kitap ellerde dolaşıyordu. Her tarafta yazılıyordu. Köylerde, kazalarda hep Nur Risaleleri çoğaltılıyordu. O devir gönül alıcı bir devirdi. Güneşin doğuşu gibi bir zamandı...

Talebelerinden Hasan Feyzi ile tanışıp, görüştük. Âşıkdı o, muallimdi. Ona da Muslihiddin Bey götürdü beni. Sevimli bir insandı. Temiz ruhlu bir insan, sevgi ile yaşayan bir adamdı. Bediüzzaman'a âşıktı. Sonra

da vefat etti. Bediüzzaman'ın aşk ve muhabbetinden vefat etti. Ondan ayrılığa dayanamadı. bilmiyorum insan böyle vefat eder mi?

- Git temizlen de gel

Bediüzzaman Denizli'de iken, yanına gelen polis müdürüne hiddet etmiş:"Git temizlen de gel!" demiş. Adam hakikaten temiz değilmiş.

- Dost Düşman ona hayrandı

Çok mert ve cesur bir hali verdi. Cesareti, kerameti pek çoktur, saymakla bitmez. Sonra zekâsının buluşları fevkâladedir. Musibetlere sabırla razı olmuştu. Kendini vermişti Allah'a... Zaten o eserler hep o hallerin mahsûlüdür. Bütün Denizli'de onun zevki ve şevki vardı. Dost düşman ona hayrandı. Denizli'nin gecesi gündüz olmuştu. Fethetmişti o Denizli'yi... Onun ruh ve aşk tarafına ulaşılmaz. Onun Allah'a yakınlığı bambaşkadır. O yakınlık bir lütf-u İlâhidir.

- Dünya gözüne görünmezdi

Sabrı, inzivası, şükrü bambaşkaydı. Para nedir bilmez, dünya gözüne görünmezdi. Böyle zatlara pratik bir maksad gözeterek gitmek, onları rahatsız eder. Ruh ve gönül sultanlarına dünyevî basit çıkarlar için müracaat etmek cinayettir, müthiş cinayettir. Müthiş bir haksızlık ve anlayışsızlıktır.

Bana dua etti, İnşallah duası kabul olur. Kelimeler tam hatırımda değil. Ruhî feyzim için dua etti. Zaten umumiyetle hep böyle manevî şeyler için dua ederdi.

507

1952'de İstanbul'da Akşehir Palas otelinde de ziyaret ettim... Bugünkü büyük postahanenin üstündeki ağır ceza mahkemesindeki son muhakemesine gittim. İkinci namazının vakti girmişti. Kalktı: "Siz kararınızı verin. Ben namaza gidiyorum" dedi ve yürüdü. Hiç umurunda değil, belki mahkûmiyet kararı verecekler, idam bile verecek olsalar, hiç aldırdığı yok...(144)

BEŞİNCİ HATIRA:Gönenli Mehmed Efendi'den: (Ehl-i kalb, Hafız, Mücahid, Vaiz, âlim, yetimlerin kimsesizlerin, fakirlerin babası Gönenli Hafız Mehmed Efendi... İstanbul'un birçok camiilerinde mü'minlere va'z ü nasihat ile meşgul... Sultan Ahmed Camii'nin baş imamı, Velî Mehmed Efendi, Allah rahmet eylesin.)

"1944 Denizli hapsi ve sonrası için hatıralarını şöyle anlatır:"1943 Denizli hapsinin arefesinde bir rüya gördüm:

Polislerin gelmesi bu rüyanın akabinde oldu. Üstad'ın yanına gidince bana: "Hoş geldin Muhammed Efendi, Hoş geldin!... Sen burada lâzımdın... Korkma, korkma!" dedi. Korkum yok efendim dedim...

(144)Nurs Yolu S:123

Katillerin arasında yaşadık, Üstad'la görüştük, mahkemeye gidip geldik. Beraber kelepçelendik. Bazen Üstad'a Kur'an okudum. İşte böyle... Elhamdülillah, tatlılandık, lezzetlendik...

Denizli hapsinden tahliye olduktan sonra, içimde Üstad'la beraber bir namaz kılmak arzusu belirdi. Bir müddet sonra, Üstad kalbî arzuma muvafık olarak:

"Beraber namaz kılalım" diye beni çağırtdı. Otelin önünde de kalabalık bir cemaat, "İstanbul hoca, va'az edecekmış" diye bekliyordu. Ben o sırada gerçekten mütereddit kalmıştım. Sonra Üstad'dan beni rahatlatan haber geldi: "Vazifesini yapsın, sonra gelsin, namaz kılarız."

Tahliyeden sonra, bir hafta kadar Denizli'de kalmıştım. Müftü "Sen hangi camii istersen, orada va'az ver.. Hutbe oku!" diyerek müsaade vermişti."(145)

ALTINCI HATIRA: İnebolu'lu Selâhaddin Çelebi den:

508

"... Denizli hapsinden tahliyeden sonra; Üstad delikli çınar namıyla anılan semtte bir otele yerleşti. Otelde Üstad'ın hizmetinde iki gün kaldım. Her gün beşyüzün üzerinde ziyaretçi geliyordu. Rusya'da esir iken arkadaşı olan emekli bir subay da gelmişti. Yaşlı gözlerle Üstad'la kucaklaştılar. Esaret günlerini yâdetttiler.

- Otuz senelik yemek kaşığı

Üstad'ın ağaçtan olan sapı kırılmış ince bir çivi ile perçin yapılmış bir tahta kaşığı vardı. Ben çarşıdan güzel bir kaşık aldım. Ağaç kaşığı da çöp sepetine attım. Akşam yemeğini götürdüğümde, ağaç kaşığını aradı. "Efendim eskimiş ve kırılmıştı. Çöp sepetine attım" deyince, "Benim otuz senelik arkadaşım. Onun kıymetine paha biçilir mi? Derhal bul ve getir" dedi.

Hemen çöp sepetine koştum. Bereket versin, bir yağlı kâğıda sarmıştım. Aynen duruyordu. Aldım ve suda kaynattıktan sonra hemen getirdim...(146)"

(145)Son Şahitler-3 S:112

(146) Son Şahitler-1 S:141

509

ONBİRİNCİ BÖLÜM

EMİRDAĞ HAYATI

(1 Ağustos 1944 - 23 Ocak 1948)

510

EMİRDAĞ HAYATI FASLI

Üstad'ın Emirdağ Hayatı'nın, Afyon hapsine kadar olan üç buçuk senelik kısmı; o güne kadarki hayatının en acı, en sıkıntılı ve en zulümlü hayatıdır.. Rusya'da esir iken bile, böylesi bir hayat tarzı görmemiştir denilebilir. Münafık zındıklar ve din düşmanı gizli komiteler; vargüçleriyle desiseler, dolaplar çeviriyor, en acı ihanetleri resmî adamların elleriyle uyguluyorlardı.

Merhum Hasan Feyzi Efendi; Üstad'ının 1945 başlarında Emirdağında müthiş bir zehirle zehirlenmesi üzerine yazdığı vasiyetnamesinden sonra, kaleme almış olduğu uzun, acıklı mersiyesinin bir bölümünde, Üstad'ın şu Emirdağ hayatını âdetâ canlandırırçasına şunları yazmıştır: (1)

Hadis-i âlisine havale ederek, vasiyetnamenizde onun için mi beyan ve tasrih buyurmadınız? Eğer böyle ise, Emirdağ'ını intihap ve ihtiyar ettiğiniz anlaşılıyor.

Ah o Emirdağ!.. Biz onun nasıl bir dağ olduğunu hâlâ anlayamadık. Ondaki esrarı hâlâ çözemedik.O dağ, hakikaten Emirdağ'ı mı?Yoksa Esirdağ'ı mı?.. O dağ bize bir dağ oldu.O dağın vurduğu dağ, yine bizi dağladı.Onun dağı bizi yaktı, kavurdu.O dağ bizim bir dağımıza binler dağ vurup hepimizi dağ-ı dar-i hüznü elem etti. Âh, o dağ, yüzbinlerle kardeşin yetim kalmasını kasd etti. Hepimizi diri diri ateşlere yaktı.

Hasılı: O dağ seni harap bizi kebab etti Üstad'ım. Ona Emirdağ değil, Emerdağ ve Eceldağ demeli. Seni aramızdan alıp kendine ve içine çeken o dağa, Emirdağ değil, Emendağ demeli...(2)"

Evet, Merhum Hasan Feyzi Efendi'nin bu tasviri gibi; Hazret-i Üstad'a sık sık zehirler veriliyor, şapka giymiyor diye zaman zaman karakollara savcılığa, mahkemelere çağrılıyor, rahatsız ediliyordu. Bütün bu emirler, talimatlar da Ankara'dan geliyordu. Bundan amaç da; Bediüzzaman'ın

511

izzet-i İmaniyesi ve şahamet-i fitriyyesi icabı, en cabbar kumandanlara baş eğmeyişi ile, "İhanetlere tahammül edemez, karşı kor, bir hadise çıkarır" diye zındık komitelerinin plânlarıyla hükûmetin bazı ileri gelenleri bunda rol oynuyorlardı. Bundan gaye: Bediüzzaman'ı hiddete getirip hadise çıkartmak... Ondan sonraki şey malûm...'

Evet, bu dediklerimizin ispatlı delil ve şahidleri ilerde zikredilecektir.

BEDİÜZZAMAN'IN DENİZLİ'DEN EMİRDAĞI'NA GETİRİLİŞİ

Denizli'den Emirdağ'ına getirilmesi, gün olarak tam kat'î belli değilse de, fakat Denizli'den ayrılışı 30.7.1944 olduğu kesindir. Denizli tüccarı ünvanıyla meşhur Hafız Mustafa Kocakaya'nın, Denizli'den Taşköprülü Sadık Bey'e

(1) Muvatta' Cenazeler 27, Müsned Ahmed bin Hanbel C:1, S: 7

(2) Sirac-ün Nur-2 S: 457

yazdığı mektup(3) bunun delilidir. Buna göre, Üstad Hazretleri Denizli'de, hapisten çıktıktan sonra, orada kaldığı günlerin de kesin olarak kırkbeş gün olduğu anlaşılmiş oluyor.

Denizli'den Afyon'a oradan da Emirdağ'ına kadar devam eden yolculuğun o zamanın durumuna göre ne kadar sürdüğünü bilmiyoruz. Hem Afyon vilâyet merkezinde durdurulup, durdurulmadığı (*) da malûmumuz değildir. Amma Afyon şehrinde hiç durdurulmadan Emirdağ'ına getirildiğini kabul edip ona göre hesaplasak; herhalde bu yolculuk iki günden fazla sürmüş değildi.

Az ilerde nakledeceğimiz merhum Doktor Tahir Barçın'ının hatıralarında kaydedilmiş ifadesine göre, "Üstad Emirdağ'ına geldiğinde, "vakit ikindi ile akşam namazı arasıydı," şeklindedir. Buna göre Hazret-i Üstad, Denizli'den sabah çıkmış, ikinci gün 1.8.1944 günü Emirdağ'ına varmış olduğunu göstermektedir. Bu hesaba göre Üstad'ın ilk Emirdağ hayatı 1 Ağustos 1944'den başlayarak, Afyon hapis hadisesinde tutuklandığı tarih olan 23.1.1948'e kadar üç sene, beş ay, yirmi bir gündür diyebiliriz.

Üstad Hazretleri, kırkbeş günlük Denizli hayat faslında -üstte kaydettiğimiz veçhile- hükûmetin siyasî memur ve müfettişleri; Üstad'ın Denizli hapsinden beraet edip çıkmasından sonra, bir plân mucibince maddî bazı iyiliklerle yaklaşım içine girmişlerdir. Herhalde bu plânlarının hedefi,

512

maddî hapisler, tazyikler ve sürgünlerle ve nihayet zehirler ve ihanetlerle mağlub edemedikleri Bediüzzaman'ı, belki böyle bazı iyilik yaklaşımlarıyla müsâlâhâ yolunu bulup, onu alt eder, imanî ve Kur'anî hizmetinden vazgeçiririz idi. Fakat heyhat!... Hazret-i Bediüzzaman bu plânı da hemen sezmiş, ona göre tavır almıştı. Plânlarının son üçüncü kez tecrûbesi ise, Emirdağ'ı'na geldikten sonra, orada güzel bir ev inşa etmek şeklinde görülmüştü. Fakat Hazret-i Üstad onu da reddetti. Bu son reddeden sonra, Üstad hem mecburî iskâna tabi' tutulmuş, hem ona harcirah için gönderilen 400 lira parayı geri almışlar.. Sadece o paradan bir aylık masraf ismi altında iki buçuk lira iaşe bedelini vermek istemişlerdir.

EMİRDAĞI'NDA İLK GÜNLER

Büyük Tarihçe-i Hayat kitabında:" Hazret-i Üstad, Emirdağ'ında ilk onbeş yirmi günlerini mütevazî bir otelde(4) geçirdikten sonra; hükûmetin isteği doğrultusunda, Emirdağ hükûmet binası karşısında ve çarşı içinde iki odalı küçük bir ev kiralanır. Kirasını da kendisi ödemek üzere bu eve yerleşir. Afyon hapsinden evvel ve sonraki sekiz seneye yakın hayatını da bu menzilde geçirir."

Üstad Bediüzzaman, Denizli Ağır Ceza Mahkemesinde beraet etmiş olmasına rağmen, hükûmetin nazar-ı dikkatini celbetmemek için, Emirdağ'ında

(3) Son Şahitler-2 S:143

(*) Ancak N.Şahiner, Son Şahitler-4,Sh.41 de vasika göstermeden: "Denizliden - Afyona getirildiğinde, burada 20 gün kadar Afyon Ankara otelinde bekletildikten sonra, Ağustos ayı sonlarında Emirdağa getirilmiştir." diye kaydetmiş.

Emirdağlı Mehmet Çalışk

Eğer bu hesaba göre olsa, Hz.Üstadın ilk Emirdağ hayatı 3 sene 5 ay sürmüş demektir.

(4)Bu otel, Emirdağlı Mehmet Çalışkan merhumun ifadesinde "Gücenmeniz oteli"

diye geçmektedir.(Yani Hasan Gücenmez in oteli) (Bkz.Son Şahitler-4 Sh:51-66)

son derece bir uzlet hayatını yaşayarak, kimseyle görüşmemek, konuşmamak ve dünya ahvaliyle hiç ilgilenmemek tarzında ihtiyat etmektedir. Denizli mahkemesinin kararı temyizde iken, evham ve yaygaralarla te'sir ettirmemek için elinden geldiği kadar herşeyden çekinmiştir. Lâkin buna rağmen bir müddet sonra Üstad'la uğraşmaya

513

başladılar. Sudan bahaneler aramaya koyuldular. Özellikle Hazret-i Üstad bunların tekliflerini reddettikten sonra, artık gözlerinde Üstad'ı bir diken gibi görmeye başladılar.

Üstad ise, dediğimiz gibi, ihtiyatın her türlüünü yapmaktaydı. Emirdağ halkı kısa bir zaman içinde Üstad'a karşı büyük ve samimi bir alâka ile, muhabbetle yaklaşmak ve hizmet etmek istedikleri halde;

Üstad mümkün merteye çekilmek ve konuşup görüşmemek istiyordu. Hatta 1944'ün Ramazan ayı ve Kurban bayramlarında kimseyle görüşmemiştir. Bu senenin kurban bayramı arefesi olan 26.11.1944'de Emirdağ'lılara hitaben yazdığı şu tebliğ mahiyetindeki pusulası bu meseleye delildir. Mektup aynen şöyledir:

"Bayramınızı tebrik ederim... ehemmiyetli bir ma'zerete binaen görüşmeyeceğim. Fakat Ramazan Bayramı günü on dakika sureten görüşmeye mukabil, bir ay kadar manevi kazançlarıma, dualarıma - gelip benimle bayramlaşmak isteyenleri- şerik edeceğim.. va'd ediyorum. Gücenmeyiniz, kapımı bu bayramda dahi açmıyorum. Bura ahalisini ruh-u canımla hem takdir ediyorum, hem severim. Eğer o ma'zeretim olmasaydı, sizleri başım üstünde kabul ederdim. 26.11.1944

SAİD-İ NURSİ'(4)"

Büyük Tarihçe kitabında.. Üstad Hazretleri Emirdağ'ına geldikten bir müddet sonra, çarşı camiine namaza gider, gelirdi. Hatta çoğu zaman Kirlara çıkmadığı günlerde- ikindide camiye gider, yatsı namazını da kıldıktan sonra evine dönerdi. Fakat daha sonraları kaymakam resmen onu camiye gitmekten men'etti.

RESMİ İSKÂNA TABİ' TUTULMASI

Üstad Emirdağ'na ilk geldiği günlerde, onun kaydı iskân memurluğunda resmen tescil edildiği gibi, bir müddet sonra Bakanlar Kurulu Kararıyla Üstad'ın nüfus kaydı da Kastamonu'dan alınıp Emirdağ nüfusuna getirildi (5)

Bütün bunlar Üstad'ın iradesi dışında yapılmaktaydı. Bu manasız iskân muamelesinin kanunî bir yönü olup olmadığını bilmiyoruz. Fakat şimdi arzedeceğimiz Üstad'ın bu hususta iskân memurluğuna verdiği dilekçesiyle, muamelenin gayri kanunî olduğunu görüyoruz. Dilekçe aynen şöyledir:

"İskân memuru Bey Efendiye!

514

Benim tarafımdan kaymakam beyefendiye ve doktor beye selâm ile beraber, benden gücenmesinler ki; bu tahsisatı kabul etmedim. Çünkü eskiden beri bu gibi yardımları ne hükûmetten ve ne de hiç bir kimseden zaruret-i kat'iyeye olmadan kabul etmemek bir düstur - u hayatımdır. Bu

(4)Denizli Dosyası-1 S: 16

(5)Tafsilat için bkz. Emirdağ-1

(5)Tafsilat için bkz. Emirdağ-1 S: 33

kaidemi bozamam. Fakat bu defa harcırah namıyla bir tahsisat ise, hükûmetin bu sırada bir iltifatı binlerce banknot kadar bana ehemmiyetli görüldüğü için, sükût ile adem-ikabul izhar etmedim. Her nasılsa Afyon'da veya Denizli'de, hükûmetin bu ehemmiyetli iltifatını değiştirerek; "Bir menfi iaşesine" çevrilmişti.

Evet, Denizli'de benim için tek ayda iaeş masrafı için cüz'î bir parayı verdirip, sebepsiz iltifatını geriye almaz kanaatındayım. Hem beni Kastamonu'da on seneden beri(6) iskan edip, hatta istemediğim halde, hükûmet benim için bir ev satın almış duruyor. Şimdi beraetimden sonra, bu sebepsiz tecrid ve iskânın manasını anlamadım.

SAİD-İ NURSİ (7) "

TALEBELERİNE GÖNDERDİĞİ İLK MEKTUP

Üstad Hazretleri (bu ilk mektubundan da anlaşıldığı üzere) Emirdağı'na geldikten beş altı ay sonra, ancak bu mektubu yazmıştır. Üstad'ın bu son derece titizlik içindeki dikkat ve ihtiyatı, herhalde temyizde bulunan davasının herhangi bir dış te'sir olmadan müsbet karara bağlanmasıdır.

Isparta'ya yazılan İlk mektup aynen şöyledir:

"Aziz sıddık kardeşlerim!

Beni burada çok sıkıyorlar ve tarassud ediyorlar. Tecrid-i mutlak içinde ve haps-i münferid hükmünde bir vaziyette olduğum halde, hadsiz şükür olsun ki; Sizden gelen sevinç ve sürur bütün sıkıntılarımı ve elemelerimi ve endişelerimi izale eder.

515

Bu günlerde zarurî hizmetimi gören adamlar dahi çekinmeye başladıkları münasebetiyle, mektubun arkasındaki bu fıkrayı, onları tatmin ve temin için ellerine verdim. Belki size de faydası var diye gönderdim.

Beni merak etmeyiniz. Ben daha tam Risale-i Nurun eczalarına bakamadım. Fakat bu kışta benim ve ihvanımın en güzel ve tatlı manevî erzaklarımız olacaklarını tebşir ederim...(8) "

EMİRDAĞ'LILARA HİTAB EDEN FIKRA

"Emirdağ'ındaki kardeşlerime!

Benim hakkımda evham edenlere deyiniz ki: Biz hizmet ettiğimiz bu adamın yirmi senelik hayatının bütün mahrem ve gayr-ı mahrem mektuplarını ve kitaplarını ve esrarını, hükûmet şiddetli taharriyatla elde etti. Dokuz ay hem Isparta hem Denizli, hem Ankara adliyeleri tetkikten

(6)Denizli hapis müddeti de dahil olmak üzere, Kastamonu'da geçirdiği günler ve Eskişehir hapis günleri, dilekçenin yazıldığı tarihe kadar ortalama on sene demektir:A.B.

(7) Denizli Dosyası-2, İkinci Kısım S:4

(8)El yazma Emirdağ-Benim- S: 1

sonra: bir tek gün cezayı, bir tek talebesine vermeyi mucib bir madde -beş sandık kitaplarında ve evraklarında- bulunmadı ki: hem Ankara ehl-u vukufu, hem Denizli mahkemesi ittifakla beraetine karar verdiler.

Hem, bu zarurî işlerini ihtiyarlığına hürmeten gördüğümüz adam, mahkemece dava etmiş ve bütün hazır arkadaşlarını şahid gösterip tasdik ettirmişki; yirmi senedir hiç bir gazeteyi ve siyâsî eserleri ne okumuş, ne sormuş, ne bahsetmiş... Ve on senedir, hükûmetin iki reisinden ve bir Valî ve bir meb'usundan başka hiç bir erkânı ve büyük memurlarını bilmiyor ve tanımıyor ve tanımaya merak etmemiş... Ve üç senedir harb-i umumiye ne sormuş, ne bilmiş, ne merak etmiş, ne radyo dinlemiş... ve intişar eden yüz otuz te'lifatından, yirmi sene zarfında yüz bin adamın dikkatle okudukları halde, ne idareye, ne asayişe, ne vatana, ne millete hiç bir zararı hükûmet görmemiş. Beş vilâyetin dikkatli zabıtalrı ve taharri memurları

ve mahkeme işiyle iştiğal eden üç vilâyetin ve merkez-i hükûmetin dört adliyelerinin Ağır Ceza Mahkemeleri en ufak bir suç bulamamış ki, tahliyelerine mecbur oldular.

516

Eğer bu adamın dünya iştihası ve siyasete meyli olsaydı; hiç ihtimal var mı ki, bir tereşşuhatı ve emareleri bulunmasın! Halbuki mahkeme safahatında hiç bir emare bulamadılar ki, muannid bir müdde-i umumi mecbur olup vukuat yerinde imkânaatı isti'mal ederek, mükerreren iddianamesinde "yapabilir" demiş.. ve yapmış dememiş. Yapabilir nerede? yapmış nerede? Mahkemede Said ona demiş: "Herkes bir katli yapabilir, bu iddianız ile herkesi ve sizi mahkemeye vermek lâzım geliyor..."

Elhasıl: Ya bu adam tam divanedir ki, bu derece dehşetli umur-u dünyaya karşı lâkayd kalıyor.. veyahut bu vatanın ve bu milletin en büyük bir saadetine ihlâsla çalışmak için, hiç bir şeye tenezzül etmez ve ehemmiyet vermez. Öyle ise bunu ta'ciz ve taziyik etmek, vatana ve millete ve asayişe bir nevi ihanettir.. ve onun hakkında bu çeşit evham etmek bir divaneliktir.(9)

- Bir ev inşasına dair teklif'in reddi

Az yukarıda bahsi yapılan iskân ve bir aylık iaşe verme meselesinde, Üstad'ın ona dair dilekçesi ve o meselede kendi hayretini ifade eden beyanı ile; Üstad'ın şu nakledeceğimiz istişare mektubundan anlaşılın, Emirdağ hükûmeti onun adına, iaşe ve iskânı için Ankara'ya müracaatta bulunmuş... Ankara'dan gelen cevapta ise, herhalde -tahmin ediyoruz- bazı şartlarla kendisine iaşe tahsisi ve bir ev inşasını kabul etmiştir. Emirdağ hükûmeti bu yazışma sonunda teşekkül eden durumu Üstad'a bildirdiğinde, Üstad onu da reddetmekle birlikte, resmi adamları kızdırmamak, daha doğrusu Risale-i Nurun neşriyat hizmetine zarar verdirmemek için teşekkür ile beraber nâzikâne red içinde, arada ufak bir kapıda bırakmıştır. Amma sonra meseleyi talebelerine götürmüş ve istişarede bulunmuştur. İstişare mektubu şöyledir:

emri ile kardeşlerimle bir meşverete muhtacım.

(9)Emirdağ-1 S: 9

Aziz Sıddık Kardeşlerim!

Şimdi bir emr-i vaki' karşısında bulunuyorum. Benim iašem için her gün ikibuçuk banknot, hem yeniden benim için bir hane- mobilyasıyla beraber ve istediğim tarzda- yaptırmak için emir gelmiş. Halbuki, elli altmış senelik bir düstur-u hayatım bunu kabul etmemek iktiza eder. Gerçi Dar-ül

517

Hikmet-il İslamîye'de bir iki sene maaşı kabul ettim. Fakat o parayı kitaplarımın tab'ına sarf ederek ve ekserisini meccanen millete verip milletin malını yine millete iade ettim. Şimdi eğer mecbur olsam ve size ve Risale-i Nura zarar gelmemek için kabul etsem, yine ilerde millete iade etmek üzere saklıyacağım. Zaruret-i kat'îye derecesinde kendime yalnız az bir parça sarfedeceğim.

İşittim ki: Eğer reddetsem onlar, hususan lehimde iašem için çalışanlar gücenecekler. Ve aleyhimde onlar diyecekler: "Bu adam başka yerden iaşe ediliyor." O bedbahtlar, iktisadın harikulade bereketini bilmiyorlar ve iki günde beş kuruluşluk ekmek bana kafi geldiğini görmemişler ki, bütün bütün asılsız bir evhama kapılıyorlar

Eğer kabul etsem, yetmiş senelik hayatım gücenecek.. ve bu zamandan haber verip, tama' ve maaş yüzünden bid'atlara giren ve ihlâsı kaybeden âlimleri tokatlıyan İmam-ı Ali (Radiyallahü anhü) dahi benden küsecek, ihtimali var... Ve Risale-i Nurun hakikî ve sâfi olan ihlâsı, beni de ihlâssızlıkla ittiham etmek ciheti var!.. Ben hakikaten tahayyürde kaldım.

Ben işittim ki: Eğer kabul etmezsem, beni daha ziyade sıkacaklar ve belki Risale-i Nurun tam serbestiyetine ilişecekler. Hatta şimdiki tazyikleri, beni o işe tekliflerine mecbur etmek için imiş. Madem hal böyledir:

kaidesi ile zaruret derecesinde olsa, inşaallah zarar vermez. Fakat ben reddettim. Reyinize havale ediyorum...(10)"

Üstad'ın bu istişare mektubundan sonra, işe ve iskân tahsislerinin bir daha teklifi yapılmadığı anlaşılmağa beraber, artık o günden itibaren Üstad'a karşı ihanetlerin, gadirlerin ve tazyiklerin başladığı görülmüştür.

ÜSTAD'IN EMİRDAĞ'INA GELDİĞİ İLK GÜNLERİNE DAİR

BİR İKİ ŞAHİDİN İFADESİ

Birinci Şahid: O sıra Emirdağ hükümet tabibi, aynı zamanda iskân işlerine de bakan Doktor Tahir Barçın Bey, şunları söyler: (Mealên ve kısım kısım alacağız)

"... Yorucu bir yaz mesai gününde, daireden çıktıktan sonra, akşama yakın hükümet konağının önünde bir kahvede oturmuş, bir iki arkadaşıyla çay içiyorduk. Güneş gruba yaklaşmakta idi. Afyon tarafından bir vasıtanın Emirdağ'a doğru toz duman kaldırarak geldiği görüldü. Az sonra gelen

518

vasıta, Emirdağ yol kavşağındaki hükümet binasının yanında durdu. İçinden yetmiş yaşlarında, başında sarık, sırtında cübbesi olan bir zat acele indi, arkasından da vazifeli memurlar... O yaşlı zat, elinde seccadesi, acele namaz için temiz ve müsaid bir yer arıyordu. İkinci namazını kılmamıştı anlaşılın... Kibleyi sordu ve hemen

(10)Emirdag-1 S: 23

namaza durdu. Beraberinde gelen vazifelilerden birisi masamıza yaklaştı. Arkadaşlar bu yaşlı zatla gelen Tâhir isminde(11) ki memura: "Kimdir bu zat? Nereye gidiyorsunuz? Nereden geliyorsunuz?" diye merakla sormaya başladılar.

Gelen vazifeli memur; "Bu zat büyük bir Hoca imiş, derin bir alimmiş... Türkiye'de bunun gibi bir âlim yokmuş, İsmi Bediüzzaman Said-i Nursi... Buraya gönderdiler, burada kalacaktı." dedi.

ÜSTAD'I İSKÂNA KAYDEDİYORUZ

Emirdağ'ında hem hükümet doktoru hem iskân işleri müdürüydüm. Bize yazı geldi, bu yazıda: "Bediüzzaman Said-i Nursi Emirdağ'a gönderilmiştir, oraya iskân edilmesi..." diye yazıyordu.

Biz bu yazı üzerine Üstad'ı Emirdağ'ı nüfusuna kaydettik. Sonra Üstad beni çağırmişti. Gittim, görüştük, bana Denizli hapisanesinin bir meyvesi olan eseri verdi. O zaman maalesef bu kıymetli eseri okuyamadım. Daha sonra yine beni çağırmişti, yine gidip görüşmüştüm.

- Halk partililer Üstad'la uğraşıyorlardı

Emirdağ'na ilk geldiği zamanlar, onu sevenler daha çoktu. Fakat sonra Halk Partililer Üstad'la uğraşmaya başladılar. Bir takım asılsız şeyler uyduruyorlardı. Milleti korkutup Üstad'ın yanına yaklaştırmak istemiyorlardı. Biz kalben Üstad'ı sevdiğimiz için, bu iftiralara aldırış etmiyorduk. Çekinmeden yanına gidip geliyorduk.

-Bir sene sonra Bitlis'e gönderildim

1945'de beni Bitlis'e sağlık müdürü olarak tayin ettiler. Ben gitmek istemiyordum. Yanımızda sağlık memuru olan Hayri Dinçer Üstad'a hizmet ediyordu. Benim tayin haberimi Üstad'a o vermiş, gitmek istemediğimi de söylemişti. Üstad: "Gelsin de bir görüşelim" diye yine beni çağırılmıştı. O

519

sıralarda risalelerden bazılarını okumuştum. Üstad'a karşı muhabbetim daha da artmıştı. Eserleri Hayrî Dinçer getirip veriyordu.

Gidip görüştüğümde, gitmek istemediğimi söyledim. Üstad: "Git, Git!.. yine gelirsin sonra..." diye gitmemi uygun buluyordu.

- Bir rüya gördüm

Bitlis'e gitmeden önce, hemşiremin hastalığı dolayısıyla İstanbul'a gittim. Hemşiremin Fatih'deki evinde iken, halen te'sirinden kurtulamadığım şöyle bir rü'ya gördüm:

Daha önceleri Mısır'da bir buçuk sene kadar tahsil yaptığım için, rüyamda Mısırdayım. Kendimi Seyyide Zeynep camiiinde görüyor, namaz kılıyordum. Namazdan sonra bir zat ayağa kalktı, ayakta konuşmaya başladı. Bende şemail-i şerif kitabı vardı. Onu okudum... Tasbit ettim, o konuşan zat, Hazreti Peygamber

(11)Ne şirin bir tevafuktur ki:1921'lerden beri Bediüzzaman'ı tanıyan Doktor Tâhir Barçın, Üstad'ını yirmiüç sene sonra Emirdağ kasabasında ihtiyarı dışında, herkesten önce şuuru taalluk etmeden gelip istikbal ettiği gibi, Bediüzzaman'ı Denizli'den getiren polis mumurunun ismi de Tahir idi. Demek bir Tahir, Tahir ve mutahhar bir insanı getirip, öbür tahire, Doktor Tâhir'e bir nevi teslim edip emanet ediyordu.A.B.

Aleyhisselatü Vesselâmdı. Camiin son cemaat yerinde de başka bir zat konuşuyordu. O da Bediüzzaman'dı. Rüyada kendi kendime "Herhalde bu zat "Peygamberimizin vekilidir" diye düşünürken uyandım.

Bu rüyadan sonra, Nur risaleleriyle yakından alaâkadar olmaya başladım. Sonra Bitlis'e gittim, eserleri okuyordum. Bitlis ve kazalarını dolaştım.

- Şark Üstad'ı ölmüş biliyordu

Şark'ta on ay kadar kaldım. Hizan'ın köylerinide dolaştım. Üstad'ın hemşehrileri onu ölmüş biliyormuş. Onlara Üstad'ı anlattım, eserlerinden dağıttım... Eserler Şark'ta çok hizmetlere vesile oldu. Dokuz ay kaldıktan sonra, tekrar Emirdağı'na döndüm. Dönüşümde Üstad bana çok iltifat etti ve "Sen Şarkın kapısını açtın" diyordu. Halbuki bir iş yaptığım yoktu. Fakat Üstad yine de iltifat ediyordu...(12) "

İKİNCİ ŞAHİT

520

(Üstad'a Emirdağı'nda ilk ev kiralayandır)

Bu şahidimiz, Simavlı, emekli uzatmalı jandarma onbaşı İbrahim Mengüverli'dir. Şöyle der: (Meal ve hülâseten alıyoruz)

"Başka yerden Emirdağı'na tayinim çıkmıştı. Jandarma uzatmalısı olarak vazife görüyordum. Birgün komutanımız beni çağırttı. Komutanın odasında Osmanlı kıyafetli, sarıklı, cübbeli, ayakta dimdik duran bir zat vardı.

Komutan yanındaki adamı bana göstererek: "Kim bu, biliyor musun?" dedi.

Ben ise; aklıma, işittiğim Türkiye'de meşhur din alimi (Yani Bediüzzaman) geldiye de, birşey diyemedim: "Hayır bilmiyorum... Kim ki bu?" dedim.

Komutan: "Bediüzzaman'dır" dedi.

Ne?... diye bağırdım ve hemen ellerine sarılıp öptüm. Dünyada meşhur diye işittiğim din âlimi meğer karşımdaymış. Komutan: "Bu zata bir ev tutulacak... Sen bul ve tutuver. Senin tanıdığın vardır. Yalnız ev, muhakkak karakolun karşısında olacak" dedi.

Çarşıda Karakolun karşı sırasında bir bakırcı Hasan vardı. Onun alt katı dükkân üst katı ev olan biryeri vardı. Orası kiralıktı. Bakırcı Hasan akşam, sabah içerdi. Ona arasına bende katılırdım. Sarhoş adam, içmeden edemezdi. Aslen bu Hasan Trabzon'lu idi.

Çarşıya gittim. Bakırcı Hasan'ın dükkanına vardım. Ona: "Hasan Usta! Şu üst katı bize kiraya ver de, Hoca Efendi'yi oraya koyalım" dedim.

Hasan Usta: "Kardeşim ben sarhoş, o ise Hoca... Nasıl geçiniriz" dedi. Öyle ya, Hoca Efendi'ye bu evi tutmak belki de yanlış bir şeydi.

Sonra gittim Hoca Efendi'nin yanına... meseleyi anlattım. Ev sahibi sarhoş dedim. Üstad kızacak zannediyordum, amma hiç kızmadı. "Varsın sarhoş olsun" dedi. Hemen koştum Hasan ustaya, evi tuttuk dedim. Aynı günde Üstad'ın eşyası denilen şeyleri -ki bir ekmek çıkını, bir abdest ibriği falan gibi şeyler- taşıdık eve. Hasan da bizi bekliyordu zaten...

(12) Son Şahitler-2 S:126

Hoca Efendi Hasan Ustaya: "Gel bakalım Hasan Usta!" dedi.

521

Hasan, ezile büzüle yanına vardı ve: "Buyur Hocam!" dedi.

Üstad: "Sen içer misin?.." diyerek sordu.

Hem de sabah akşam, dedi Hasan Usta.

Üstad Hasan'ın sırtına elini koydu, üç kez sıvazladı. "Haydi oğlum, bundan sonra vazgeçersin" dedi.

Bu ne iştir Yarabbi! Sabah akşam demeden içen bu adam, ertesi günü Üstad'la beraber sabah namazını kıldı. Ondan sonra da içkiyi ağzına hiç almadı. Her günde Üstad'la beraber namazlarını kılmaya devam etti.

- Onunla uğraşanlar belâsını bulurdu

Onunla uğraşmaya gelmezdi. Uğraşanlar, ona zulmedenler mutlaka belâsını bulurdu. Ya ortalıktan kaybolur, ya da kudura kudura, delire delire ölür giderdi.

Evi kendisine tuttuktan sonra, İnönü hükûmetinin emriyle kapısına nöbetçi konuldu. Ben de bekledim. Kimseyi yanına sokmıyacak, görüştürmeyecektim. Amma ben kaçamak olarak onun ile bazılarını görüştürür, yanına bırakırdım.

Üstad'ın, zengin halıcı bir talebesi vardı. Bir'gün Üstad'ı kırdı yaya gezerken görmüş, ona bir taksi almıştı. Sonra bu mesele adliyeye intikal etti. Hâkim, taksiyi alana: "Ona sen mi bu taksiyi aldın?" dedi.

O da: "Evet aldım.. Sen de benim gönlümü fethet, sana taksi değil, teyyare alayım. Milyonları sana vereyim" dedi.

Sonra Üstad ayağa kalkarak, uzunca bir konuşma yaptı, derken iki saat zaman geçmişti.

Hâkim, yeter dedi. O zaman Üstad celâllandı, eliyle bir daire çizerek, işaret parmağını hâkime uzattı ve "Benim sekiz saat söz söylemeye hakkım var, istediğim kadar konuşurum." (13)dedi.(14)

522

ÜÇÜNCÜ ŞAHİD: Emirdağı eşrafından, Üstad'ın sadık talebesi Tüccar Hamza Emek'tir. Üstad'ın o günkü hayatıyla ilgili hatıralarını şöyle anlatır: (Mealini ve hülâsasını alıyoruz).

Emirdağlı merhum Hamza Emek (Üstadın hizmetkarlarından) amcası Hasan Efendiden naklen demişti:

"Amcam Hasan Efendi, Üstadımız Emirdağına gelmeden on iki sene evvel bir rüya görmüş. Rüya Hz.Ali (RA) kendisine bir sandık vermiş ve "Bu sandığın içinde Hz. Mehdi vardır. Bu sana emanettir" demiş.

Oniki sene sonra, Hz. Üstad Emirdağ'a geldiği zaman, amcama demiş: "sende bir emanet var. İşte o emanet benimdir" der.

(Son Şahitler-4, Sh.264)

(13)Bu şahidin ifadesindeki taksi meselesi ve mahkeme hadisesi, herhalde 1945'lerde, başta Konyalı Sabri Halıcı ve bir kaç Nur talebesinin müştereken satın aldıkları araba hadisesidir. Araba Üstad'ın haberi olmadan alınmıştı. Fakat yalnız birgün ve bir gece Üstad'ın evinin önünde kalabildi. Sonra Üstad kabul etmedi ve reddetti. İlerde izahı gelecektir. A.B.

(14)Son Şahitler-3 S:121

Şimdi bizzat Hamza Emeğin hatıraları:

"Üstadımız Emirdağı'na geldikten sonra, ilk başlarda onun hususi hizmetlerini görmek için bir kaç arkadaştan her gün birimiz nöbet alıyorduk. Kardeşlerim bana dediler ki: "Senin dükkanın var, yalnızsın. Sen yalnız pazar günleri hizmet nöbetini al... Dükkânın kapalı kalmasın."

Ben de, yalnız pazar günleri nöbet alıyordum. Her pazar, Üstad'ın tashih edeceği kitapları, çay takımını alır Üstadımız'la birlikte kıra giderdik. Üstad kırdan yalnız oturur, tashihatla meşgul olurdu. Biz kendisinden biraz aralıklı dururduk. Çay yaptığımızda, alır kendisine götürür, verirdik.

- Sen bugün gelme

Bir pazar günüydü, beraber evden çıktık. Üstad çarşı camiinde abdestini tazeledi. Hiç bir sebep yokken, bana: "Kardeşim sen bugün gelme!" dedi.

Peki efendim dedim, eve gittim. Bir müddet sonra, kaymakam emir vermiş... Konyalı jandarma başçavuşu Ziya, yanına iki jandarma ile bekçi Halil'i almış (Bu bekçi Halil daha sonraları perişan bir durumda öldü, gitti.)

523

gitmiş, kırdan تنها bir yerde Üstad'ın sarığını almışlar ve Üstad'ı karakola getirmişlerdi.(15) Sonradan benim haberim oldu. O günde Eskişehir'den binbaşı Reşad bey gelmiş, Üstad'ı ziyaret etmek istiyordu. Ben "Üstad'ı karakola götürmüş, vaziyet böyle böyle... ve ben oraya gidiyorum" dedim. Hemen karakola doğru koştum, baktım ki Üstad karakoldan başında bir takke ile dışarı çıkıyor. Beni görünce, "Gel kardeşim gel, gidelim" dedi.

Eve döndük, Üstad karyolasına oturdu. Ben sobayı yaktım. Üstad pencereyi açtırdı. İçerde soba yandığı halde havalandırıyordu. Bir ara ben bir fırsatta "Efendim Eskişehir'den Binbaşı Reşad Bey gelmiş, ziyaret etmek istiyor" dedim. Getir! dedi. Ona bir sandalye verdi, oturttu. Geçmiş hatıralarından ona anlattı... Divan-ı Harbte Hürşid Paşa'nın suallerine şiddetli cevaplar verdiğini, Rus başkumandanına ayağa kalkmadığını, Hutuvatt-ı Sitte eseriyle İngiliz Başkumandanının başına vurduğunu anlattı. Daha sonra uzun bir ders yaptı. Dersin sonunda, başı ucunda asılı bulunan Kur'an-ı Kerimi göstererek:

"Kardeşim Reşad Bey, şu Kur'an hakkı için; Üstad'ım İmam-ı Ali'nin şu Celcelutiyesi var ya, otuz seneden beri virdimdir." dedi.. ve aniden Celcelutiyeyi açtı, dedi ki: "Fakat şu iki satırı hiç okumamışım... diyeceksiniz ki: "Neden şu iki satırı okumuyorsun?" Çünkü, Üstadım İmam-ı Ali Radiyallahü anhü burada bana diyorki: "Ya Said, Sen bunaldığın zaman bu iki satırı oku, Cenab-ı Hak ifritlerden sana iki hadim gönderecek... Ben de bunu tabî bir hiddetli zamanımda okuyacağım, karşıma geldikleri ve "Emret!" dedikleri zaman, emredeceğim..."

(15)C.H.P devrinin azgın zulüm ve kanunsuzluğuna bakılsın ki; Bediüzzaman gibi bir din âlimi, bir milli kahraman kırdan تنها başına, تنها bir yerde otururken, başına koyduğu puşusuna taarruz ediliyor, arkasından da bir jandarma çavuşu eliyle karakola getiriliyordu. Neden şapka giymiyosun diye ifadeye çekiliyordu. Bir din alimine, mücahid bir kahramana frenk şapkasını giydirmeye zorlamak olan bu muamele neyin manasını ifade ediyordu acaba?!... A.B.

Hayır!... bizim vazifemiz hizmettir. İhlâsla vazifemize devam etmektir. Ben bunu okumamışım ve okumuyorum... Yoksa bu zalimlerin bin tanesinin canını cehenneme gönderirim. Hiç bir talebemin de elini kana bulamam.

524

Evet, kuvvet var. Fakat isti'mal etmek yok....(16)"

DÖRDÜNCÜ ŞAHİD:1944'de Emirdağı'nda jandarma onbaşı iken, bir ara Bediüzzaman'ı takib etmekle vazifelendirilmiş, 1925 doğumlu, Gaziantep'ten Halil Gönülalan diyor ki:

"Benim onbaşı hemşehrim Hayri Özhelvacı izinli olarak Anteb'e gitmişti. O zaman bana: "Bediüzzaman'ı sen takib et" dediler, vazifeyi bana verdiler. Kumandanımız İsmail Güneybölük'tü. Bediüzzaman'ın kıyafetine bile müdahale etmemizi istiyorlar, başındakini bile çıkarttırmamızı emrediyorlardı.

Oturduğu evin karşısında bir kahvehane vardı. Oradan takib ederdik. Kendisi "Ben şapka giymem" diyerek şapkayı başına koymazdı. Hem de sarık sarardı.

Bölük kumandanı sarığını yırttı. Amma o işi yaptığı için karısıyla beraber geceleri yatamıyorlar, devamlı olarak kâbus basıyor... bir gece saat üç sıralarında Bediüzzaman'dan özür dilemeye gittik, rica ettik, af diledik... Bana: "Sen git, benim suçum nedir? Varsın rahat yatsın?" dedi.

Benim gedikli başçavuşu olarak orduda kalmaya niyetim vardı. Bediüzzaman bana: "Bu meslekte kalma! Memleketine git, ev sahibi de, zengin de olacaksın" diye dua etti. Allah'a şükür ev sahibi de oldum, rahat hayat da geçiriyoruz.

Camide örtülü bir yeri vardı. Namazları orada kılardı. Bir gün hep beraber yağmur duasına çıktık. "Hepimiz Halıkımızdan yağmur isteyeceğiz" dedi. Hakikaten çok miktarda yağmur geldi.

Sırtındaki cübbesi ve başındaki sarığıyla eski hocalara benzerdi. Gözleri heybetliydi...

Vefatından birkaç gün önce kendisini Anteb'de gördüm. Eski postahanenin önünde, sabahın erken vakitlerinde yabancı bir araba gidiyordu. Baktım ki Bediüzzaman... Hemen koşarak elini öptüm. "Ben Urfa'ya gidiyorum" diye dua istedi. Yanında talebeleri vardı.

İşte böyle... Allah büyük bir insanı görmek nasib etti bana...(17)"

525

BEŞİNCİ ŞAHİD: Aslen Yunanistan muhacirlerinden olup, Bediüzzaman Hazretleri Emirdağı'nda bulunduğu sıralarda o da orada askerliğini jandarma eri olarak yapmış olan Hasan Ergen'in hatıralarında, hükûmet adamlarının Üstad'a karşı nasıl bir tarz-ı muamelede bulunduğunu göstermesi bakımından dikkate şayandır. Hasan Ergen'in hatıralarından mealen ve hülâseten bazı bölümler alacağız:

"Ben Emirdağı' jandarma birlik komutanlığı kaleminde, hafif hizmetlerde çalışıyordum. Afyon'da iken , tanıştığım Bahrî isminde bir arkadaşımın kardeşi bir gün Emirdağına bizim karakola geldi. Komutanın odasına girdi. Odadan komutanın bağıra bağıra konuşma sesi gelmeye başladı:

(16)Bilinmeyen Târaflarıyla Said-i Nursi 6. Baskı S: 342

(17)Son Şahitler-3 S: 119

"Sende mi Kürtsün? Said-i Nursi ile neye görüşeceksin? Nereden tanıyorsun onu?" ve sonra çok iyi tanıdığım Afyonlu Bahri Beyin kardeşini odasından kovdu, çıkarttı. Bu durumu görünce misafiri odama çağırdım, teselli ettim. Yer gösterdim ve kiminle görüşmek istediğini sordum.

O da bana: "Burada Said-i Nursi isimli büyük bir din alimi vardır. Onunla görüşmeye geldim. Amma kumandan izin vermedi." dedi.

Ben kendisine biraz oturmasını söyleyerek, jandarma komutanının yanına girdim. Komutana teminat verdim. Gelen adamı Afyon'dan iyi tanıdığımı söyledim. O ana kadar da Emirdağ'nda öyle din âlimi, büyük bir insanın varlığından haberim yoktu. Bu vesileyle ilk defa bunu öğreniyordum.

Komutan bana: "Sana karşı i'timadım çoktur. Buyur al anahtarı" diyerek çekmecesinden bir anahtar çıkardı, bana verdi ve "Mes'uliyet sana aittir, götür adamı görüştür" dedi.

Teşekkür ederek anahtarı aldım... Arkadaşı olarak bize tarif edilen evi bulduk, dışardan kilitli olan kapıyı açtık. İçerden de kendisi kapıyı kilitliyormuş,(18) çaldık kapıyı... Az sonra açıldı, bembeyaz pamuk gibi nuranî bir insan karşımıza çıktı. Hemen ellerine sarılıp öptüm.

- İsmimle bana hitap etti

Bana "Hasan oğlum bu yaptığın hizmet, Allah indinde çok makbuldur. Allah senden razı olsun. Çok büyük bir iyilik yaptın" dedi. ve teşekkür etti.

526

Az sonra, yine bana ismimi söyleyerek: "Hasan oğlum, sen Allah'ın temiz kalbli iyi bir kulusun. Yalnız iki kusurun var." dedi.

Ben de, hocam çok affedersiniz benim kusurlarımı söyler misiniz. dedim. Üstad: "Aslında bu iki kusur, senin kalbinde mevcut değil... Fakat sen te'sir altında kalmışsın. Bunlardan birisi orucunu tutmuyorsun. Bir de namazını kılmıyorsun" dedi.

Bu konuşmamızdan sonra getirdiğim misafirle ilgilenmeye başladı ve "Beni görmek için bu kadar zahmet edip neden geldin" dedi.

O arkadaş da: "Ben küçük iken, siz Kars'a babamla görüşmeye gelmiştiniz. Sizi o zaman görmüştüm. Şimdi burada olduğunuzu işitince, sizi görmek ve duanızı almak arzu ettim. Fakat jandarma komutanı çok zorluk gösterdi. Allah razı olsun, Afyon'dan tanıdığım Hasan Bey vesile oldu." dedi.

Biraz oturduktan sonra, Üstad misafire: "Başka bir arzun var mı?" diye sorunca, arkadaş da "size maddî bir yardımda bulunmak istiyorum " dedi.

Bunun üzerine, mübarek insan: (Üstad) "Oğlum benim dünya malına hiç bir ihtiyacım yoktur. Amma sen mutlaka birşey niyet etmişsen, bir küçük bozuk paran var mı?" dedi. O da cebinden bozuk paraları çıkarttı. Hoca efendi içinden

(18) Anlatılan bu durum, yani Üstad'ın kapısının dışardan, hükümet ve kaymakam tarafından.. İçerden de kendisi tarafından kilitlenme hadisesi, yani gayr-i resmî ve kanunsuz şekilde tecrid ve hapis muamelesi doğrudur ve gerçektir. Bu katmerli zulüm hadisesinden Üstad Hazretleri de çok defa söz etmektedir.

Amma bu hal, Üstad'ın Emirdağ hayatı boyunca değil, tahmin ediyoruz Afyon hapsine yakın günlerde bir müddet için uygulanmış, gayr-i insanî ve gayr-i kanuni emsalsiz bir muamele örneği idi. A.B.

bir beş kuruşu aldı ve "Allah kabul etsin alıyorum" dedi. O parayı yere koydu. Sonra aldı "Tekrar bunu sana hediye ediyorum" diyerek gönlünü aldı:(19)"

Jandarma Hasan Ergen'in hatırasının diğer bölümlerini, şahidlerden yazılmayan ifadeleriyle birlikte, ileride sırasında kaydetmeye çalışacağız inşaallah.

527

Şimdi de Üstad Bediüzzaman'ın, kendisi ilk Emirdağ hayatı hakkında Yirmi Altıncı Lem'anın Onbeşinci Rica'sında az temas etmiş olduğu fihriste gibi kısacık bir kısmını burada kaydetmek istiyoruz. Bu kısımdan sonra, Büyük Tarihçe-i Hayat kitabının hülâsa ederek yazdığı hayat şeklini dercedeceğiz.

Onbeşinci rica diyor ki:

"Bir zaman Emirdağ'nda ikamete me'mur ve tek başıma menzile, âdeta bir haps-i münferid ve bana çok ağır gelen tarassudlar ve tahakkümler ile bana işkence vermelerinden hayattan usandım. Hapisten çıktığıma teessüf ettim. Ruh-u canımla Denizli hapsini arzuladım ve kabre girmeyi istedim.. ve "Hapis ve kabir bu tarz hayata müreccahtır" diye ya hapse veya kabre girmeye karar verirken; İnayet-i İlâhiyye imdada yetişti. Kalemleri teksir makinesi olan Medreset-üz Zehra şâkirtlerinin ellerine, yeni çıkan teksir makinasını verdi. Birden Nurun kıymettar mecmualarından her tanesi bir kalemle beşyüz nüsha meydana geldi. Fütûhata başlamaları, o sıkıntılı hayatı bana sevdirdi, hadsiz şükür olsun dedirtti.

Bir miktar sonra, Risale-i Nurun gizli düşmanları fütûhat-ı nuriyeyi çekemediler. Hükûmeti aleyhimize sevkettiler. Yine hayat bana ağır gelmeye başladı. Birden İnayet-i Rabbaniye tecelli etti; En ziyade Nurlara muhtaç olan alâkadar memurlar, vazifeleri itibariyle müsadere edilen Nur risalelerini kemal-i merak ve dikkatle mütalâa ettiler. Fakat Nurlar onların kalblerini kendine taraftar eyledi. Tenkid yerine takdire başlamalarıyla Nur dershanesi çok genişledi. Maddî zararımızdan yüz derece ziyade menfaat verdi. Sıkıntılı telaşlarımızı hiçe indirdi...(20)"

(Onbeşinci Rica'nın kalan kısmını Afyon hapis faslında yazmayı düşünüyoruz, orayla ilgilidir.)

-BÜYÜK TARİHÇE-İ HAYAT İSE DİYOR Kİ:

"Daimi tarassud altındadır. Mahkemden beraet etmesi ve eserlerinin iade edilmesine rağmen, serbest bırakılmış değildir. Eskisinden daha ziyade kontrol ve mütemadiyen pencere ve kapısından nezarete ma'ruzdur. Denizli hapsinin bir aylık sıkıntısını bazen bir günde Emirdağ'da çekiyordu. Üstad'a yapılan bu bed-muamele ve tavırlar, Emirdağ ahalisince yakından bilinmektedir. Denizli mahkemesinin beraatı üzerine, mahkeme eliyle Nurların intişarına ve Said-i Nursinin hizmet-i imaniyesine sed çekemiyen

528

gizli dinsizlik komiteleri, bu defa başka yollardan, idarî makamları evhamlandırıp aleyhe geçirerek, hatta imhasına kadar çalışıyorlardı. Bu plân kat'î idi.

(19)Son Şahitler-1 S: 180

(20)Bugün Emirdağ halkı umumiyetle Nurlara dost ve taraftardır. Pek çok talebesi vardır. Emirdağ'ında ve civar köylerde Nur dersleri okunmaktadır.T.H.

Bir bekçi kapısı önünden ayrılmazdı. Üstad'la görüşebilmek pek müşkildi. Emirdağ'da ilk defa Üstad'la yakından alâkadar olmaya başlayan Çalışkanlar hanedanı; kasabalarına nefyedilen bu âlim ve fâzıl ihtiyar zata yakından dostluk göstermişler, hizmetine koşmuşlardı. Sırf Allah için olan bu iltifatlarını su-i tefsir edenlerin yalan ve tezviratına aldırılmıyarak, alâkalarını gevşetmemişlerdi. Çalışkanlarla beraber Emirdağ'da bir çok sadık müminler Nura talebe olmuşlar, Üstad'ın hizmet-i nuriyesine iştirak etmişlerdir. Nur risalelerini okuyup yazmaya ve etrafa neşretmeye başlamışlardı. Üstad'ın Emirdağ'da ikamete başlamasından sonra, Risale-i Nurun dersleriyle halkın mühim bir kısmının ilim, iman, ahlâk ve fazilet bakımından terakki ettiği herkesçe ma'lum olduğu gibi, resmi zatların ikrarıyla da sabittir(21).

Emirdağ'lı Nur talebeleri, Üstad'ın Emirdağ'daki hayatına dair diyorlarki:

"Üstad Emirdağ'ında daimi tarassud altında bulunuyordu. Açık havalarda gezmeye çıkardı. Üstad'ın bahar ve yaz mevsimlerinde mutlaka kırlara çıkmak adetiydi. Yalnız başına gider, bir kaç saat kalır, sonra evine dönerdi. Kırlara çıktığı zaman, çok defalar arkasından takib ettirilirdi. Bazen bekçiler, bazen jandarmalar takib ederdi. Hatta bir defa arkasından kurşun atılmış, fakat isabet etmemişti. Bir gün bir resmi memur, Üstad'ın arkasından koşarak: "Dışarı çıkmak yasak! Başına bere koyamazsın, sarık saramazsın!" diye mütehakkimane ve mütecevizane ifadeler kullanmış, Üstad da geriye dönmüştür. Buna benzer muameleler çoktur.

MAKAM İLE ALAKADAR BİR İKİ HATIRA

1- Emirdağlı merhum Mehmed Çalışkan diyor ki: " Birgün Ahmed Feyzi Efendi Emirdağ'a gelmişti. Üstadla görüştü. Üstad ona: "Çabuk bir vasita bul ve git!" dedi. Fakat akşam bir sohbet yapması için ben onu bırakmadım. O gece çok güzel ve nurlu bir sohbet olmuştu. Sohbet geç vakte kadar devam etmişti.

529

Sabahleyin -birden- Üstad Ahmet Feyzi'yi çağırttı.. Halbuki onun kaldığından Üstadın haberi yoktu. Ahmed Feyzi çok korktu. beraberce Üstadın yanına gittik. Üstad ona: "Sen akşam ne konuştu isen, ben aynen kabul ediyorum." diyerek Ahmed Feyziye iltifat etti.

(Son Şahitler-4,Sh.62)

2- Emirdağlı Şerife Hanım (Ş.Kantarcı) kendi beyi İbrahim Kantardan duyduğu bir hadiseyi şöyle anlatır:

"Beyim kasaplık yapardı. Üstadın yanına gider gelirdi. Birgün bir camız almış, kesip sucuk yapacaktık. O günü Üstadın yanına varmış ve abdest suyunu ellerine dökerken, aklından aldığı camızı geçiriyormuş. Ne kadar kâr edecek diye kafasında hesabını yapıyormuş. Tam bu esnada Hz. Üstad kendisine: "Keçel-i Keçel! bir camız başı olsada bizde yesek.. demiş. Beyim bu söz üzerine mahcubiyetinden kızarmış durmuş.

(Son Şahitler-4,Sh.244)

(21)Üstad Said-i Nursi, Emirdağ'ı bir dershane-i nuriye manasında kabul ettiğini söylerdi. Sav, Barla,Emirdağ, Eflani gibi nurların ekseriyetle yayılıp okunduğu kasaba ve köyleri birer dershane-i nuriye

unvaniyle yad eder ve kendi Nurs köyü gibi sağ ve ölü umum ahalisine, masum çocuklar ve mübarek hanımlarına dua eder, manevi kazancına hissedar ederdi. T.H.

3-Konya'nın Kula ilçesinin Aktaş Köyünden Mehmet Erol adındaki bir zatın mühim bir hatırasıdır:

"1984'de aynı köyde bizzat görüştüğümüz Mehmet Erol'un oğlu Hasan Erol bize babasının hatırasını ve Üstad Hazretleriyle 1947 yılı içinde görüşmeleriyle ilgili, Üstad'dan selamet-i imanı için dua istemesi üzerine, Hazret-i Üstad'ın ona dua ettiğini şöyle anlatmıştı:

"Babam Mehmet Erol ile Hacı Resul, Emirdağ'na at arabasını almak üzere gitmişlerdi. Hazret-i Üstad'ın orada olduğunu önceden bildikleri için, oraya gelmişlerken, Üstadı da ziyaret etmek istemişler ve ziyaretin yolunu aramışlar. Üstad'ın evinin kapısına gitmişler, Üstad'ın hizmetkârları Üstad'ın biraz sonra kirlara çıkacağını, ancak o zaman falanca köprü'nün yanında görüşebileceklerini" söylemişler.

Babam Mehmet Erol demişti ki, biz köprü'nün başına gittik. Aşağıdan bir hanım, elinde bir bakraç yoğurt ile üstad'a doğru geliyordu. Üstad ona bağırarak: "gelme sen maksadına nail oldun" Bize de teveccüh etti, isteklerimizin olup olmadığını sordu. Ben de hüsn-ü hatime ve selâmet-i

530

iman için dua istedim. Bunun üzerine, Üstad "İnşallah sen iman üzere öleceksin" diyerek parmağıyla işaret ederek aynı kelimeyi üç defa tekrar etti.

Babam Mehmet Erol 15 Mayıs 1980 Reğaib gecesinde vefat ederken; gözleri yumuk olduğu halde, kendi kendine "şimdi Emirdağ'lı Hoca geldi" dedi. Bende yasin-i şerif okuyordum. ayetine geldiğimde, babam konuşarak kelimeyi-i şehadet getirdi ve bana kapıya doğru parmağıyla işaret etti ve ruhunu teslim etti."

Bu rivayeti ayrıca şimdi Ankara Yenimahalle'de Belediye Zabıtası olan Hasan Erol'dan bilvasita sormamız üzerine, mektubuyla da te'yid etti.

- Üstad'ın meşgalesi- (Büyük Tarihçeden)

Üstadın Emirdağ'ındaki hizmeti ve meşgalesi, başka yerde olduğu gibi, yalnız bir vazifeye münhasır değildi. Gerek lahikalardaki mektupların, gerek ziyaretine gelen dostların ve eski ilim arkadaşları ve talebelerinin ihbarından ve gerekse de kendisiyle yakından alâkadar olmuş talebe, komşu ve halkların müşahedelerinden anlaşılıyor ki; Hakka müteveccih, hakikattan lema'en eden müteaddit hizmetleri ve vazifeleri vardı. Her günde bu vazifelerini ifaya çalışırdı. Hakaik-i Kur'aniye nurları olan "Lem'alar ve Sözler" gibi eserlerini telif, tashih ve neşir ile meşgul olmakla beraber, kelimat-ı kudret olan masnuât ve mevcudatı seyir ve temaşaya, kitab-ı kâinatı mütalaya çok müştak idi. Zemin yüzünde yazılan, bahar sahifesinde teşhir edilen Rahmet ve Hikmetin mu'cizeli eserlerini, eşcar ve nebatat ve hayvanattaki san'at-ı ilâhiyenin harikalarını, simalarında parıldayan tevhid sikkelerini okumaya ziyadesiyle meftun idi. Böylece hakaik-i imaniyenin ve ma'rifetullahın nihayetsiz fezasında hakkalyakîn mertebesinde kanat açıp geziyordu.

Esasen Kur'an'dan aldığı mesleğinin bir esası tefekkürdür. Eserlerinde insanı daima tefekküre sevk eder ve tefekkürü ders verir. İlim ve tefekkür ile kazanılan ma'rifet-i ilâhiyenin kalb ve ruh için kâinat vüs'atında bir genişlik te'minettiğini ve her bir şeyde sani-i vahide işaretler,

delil ve ayetler bulunduğunu ifade eder, sırrına göre hareket ederdi.(22)"

DÜNYADA OLUP BİTENLER

Hazret-i Üstad'ın Denizli hapsinden beraet edip çıktığı ve Emirdağ'ı kasabasına geldiği yıl olan 1944'den, Afyon hapsinden çıktığı yıl 1949 ve sonra 1950 yılı ortalarına kadarki hayatında;dünyada ve Türkiye'de olup biten hadiseler, değişmeler ve siyasi döğüşme ve çekişmelerden mühim bazı hadiseleri burada göz önüne getirmek icab ediyor. Çünkü Hazret-i Üstad, inkişaf eden her bir müsbat hadiseyi ve Risale-i Nur ve Kur'an ve Âlem-i İslâm ile münasebettar her bir gelişmeyi, Risale-i Nur ölçüleri ile değerlendiriyor ve bazı mektup ve yazılarında bunları kaydediyor ve talebelerine bildiriyordu.

İşte, sene 1944:

1-9.7.1943'den, 5.8.1946'ya kadar Türkiye Cumhuriyeti C.H.P. iktidar Başbakanı Şükrü Saraçoğlu'dur.(23)

2-1930'lardan 1944'lere kadar Türkiye Cumhuriyeti Nâzi Almanya'sıyla sıkıfıkı ticaret ortağı ve müttefiki görünümü içindeyken, İkinci Cihan Harbi'nde ise, İngiliz yanlısı ve siyasetinin mürevvici olarak kaldı.

3-1944'ün son aylarında Rusya'dan Türkiye'ye iltica eden -Bir rivayete göre-İkiyüz kadar Müslüman insanın, Rusların tehditkârane geri istemelerine karşı, hiç bir direniş gösterilmeden bu insanların Ruslara teslim edilmesi ve Kars-Rus hududunda Türk askerlerinin ve köylülerinin gözleri önünde bu masum insanların kurşuna dizilerek öldürülmesi hadisesi... Fakat o günün basını bu ciğer-süz hadiseyi yazamadı.

4-22.3.1945'de Sovyetler Birliği Türkiye ile yaptığı saldırmazlık andlaşmasını yenilemeyeceğini ileri sürdü.

5-12.6.1945'de Celal Bayar, Refik Koraltan, Köprülü ve Menderesler "Dörtlü Takrir" diye adlandırılan muhtırayı meclis grubuna verdiler.

6-İnönü'nün her zaman, özellikle 1950 seçiminden sonra müşahede edilen daimi dostları bolşevik Rusya, Türkiye'yi bir kaç yönden sıkıştırması üzerine; İnönü ister istemez, fakat arkasına dönüp ümitkârane Ruslara baka-baka, Batı dünyasına yanaşmaya mecbur oldu. Amerikalılar da, Türkiye'nin demokrasiye girmesi şartıyla onu koruyacağını ileri sürdü.

Bunun üzerine Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti 26 Haziran 1945'de, Birleşmiş Milletler Antlaşmasını imza etmeye mecbur oldu.

7- 7 Temmuz 1945'de İlk muhalefet partisini kurmak üzere meşhur İstanbul'lu milyoner Nuri Demirağ tarafından müracaat edildi.. Ve 18 Temmuz 1945'de bu parti resmen kuruldu.

(23) Şükrü Saraçoğlu, kendi Milli Eğitim Bakanı Hasan Ali Yücel ile birlikte öteden beri komünist oldukları bilinmeleri ile birlikte, bilâhère düpedüz meydana çıktı. Dine ve dini terbiyeye zehir diye haykıran Saraçoğlu ve Milli Eğitim Bakanı Hasan Ali Yücel, kabineden atıldıkları gibi, C.H.P'lilerce de gözetim altına alındılar. (Bkz. Afyon Mahkemesi Müdafaatı S: 123)

8- 17 Temmuz 1945'de de Ruslar boğazlar savunmasına karşılık Kars ve Ardahan'ı Türkiye'den rüşvet istediler. Tabii göstermelik de olsa, Türkiye demokrasiye doğru adım attığı için, batı dünyası ve Amerikalılar boğazlar veTürkiye'nin kendi garantörlüklerinde olduğunu ilân etti. Ruslar bu durumda bir şey yapamaz oldular.

9-15 Ağustos 1945'te, Türkiye Cumhuriyeti ve Millet Meclisi de Birleşmiş Milletler antlaşmasını onayladı.

9/1 17 Ocak 1946'da, Celal Bayar, Menderes ve arkadaşları tarafından Demokrat Partisi kuruldu.

10- 5-9 Nisan 1946 Amerikan filosu İstanbul'u ziyaret etti. İnönü Amerika'lıları kabul etti. Bu bir demokrasiye doğru ister istemez atılan bir adımın başlangıcıydı.

11- 31 Mayıs 1946'da, tek dereceli meb'us seçimi için kanun tasarısı meclise geldi. Menderes buna şiddetle karşı çıktı.

12- 5 Haziran 1946'da seçim kanunu tasarısı kanunlaştı. Bu kanunla, daha önceleri kararlaştırılan 1 Ekim 1947 yerine, erken seçim için 21 Temmuz 1946 şeklinde düzenlendi.

13- 21 Temmuz 1946'da Milletvekili seçimi yapıldı. Açık oy, gizli tasnif sistemiyle; CHP'li hükümet kuvvetlerinin büyük baskısı ve propagandası altında yapılan bu seçimde Demokrat Parti yine de altmış altı meb'us aldı. Afyon Vilayetinde D.P'liler listeyi kazanmıştı. CHP'liler Afyon'u seçimden

533

sonra cezalandırdı. Tüm me'mur kadrosunu değiştirmişti ve bunu Bediüzzaman Said-i Nursi'den biliyordu.

14- 15 Ekim 1946'da CHP, eski Dahiliye Vekili Hilmi Uran'ı,(24) Nâfi Atıf Kansu yerine CHP genel sekreterliğine getirdi.

15- 18 Ekim 1946'da Mareşal Fevzi Çakmak ve arkadaşları İnsan Hakları cemiyetini kurdu.

16- 3 Mart 1947 tarihine kadar Türkiye'yi bir çeşit garantörlüğünde tutan İngiltere, bu tarihten sonra gün be gün zayıfladı, geriledi ve tâli bir devlet oldu. Bu tarihten sonra onun yerini Amerika aldı.

17- 11 Mart 1947'de Türkiye uluslararası para fonu teşkilâtına girdi.

18- 2-7 nisan arası 1947, Amerikan donanması tekrar İstanbul'u ziyaret etti. İnönü Amerikalı amiralleri karşılamak üzere Ankara'dan İstanbul'a gitti.

19- 16-17 Temmuz 1947, Hükümet Amerikan yardım antlaşmasını imzaladı.

20- 8 Ağustos 1947 Bir Türk askerî heyeti Amerika'ya gitti.. Ve 1 Eylül 1947'de meclis, Amerikan yardım antlaşmasını onayladı.

21-Bu tarihlerde Türk Hükümeti bilmeceburiye o ana kadar kapatmış olduğu Hac kapısını nisbeten açtı ve Kur'an kursu mekteplerini ve ilkokullarına ihtiyarî Din derslerini de koydu. Aynı sene içinde Ruslar da, Hacca çok insan gönderdi.

(24)Hilmi Uran sonraları C.H.P'nin iç duumunu iyice anlayınca partiden çekildi.

22- 10 Şubat 1948'de CHP Meclis grubu ilkokullarda ihtiyarî din derslerini okutturma kararını aldı.

23- 15 Şubat 1948'de CHP Dışişleri Bakanı beyanat vererek hükümetinin Nato'ya doğru adım attığını söyledi.

534

24- 4 Temmuz 1948'de Amerikalılar birkaç yönden Türkiye'de faal rol oynamaktaydı.

25- 15 Aralık 1948'de Türkiye Dışişleri Bakanı Necmeddin Sadak, Akdeniz Savunma Birliği Konferansında görüşmelerde bulunmak üzere Londra'ya gitti.

26- 16 Ocak 1949'da Şemseddin Günaltay CHP hükûmetinde Başbakan oldu. Ve Başbakanlığı 22. 5.1950'ye kadar devam etti.

27- 23 Ocak 1949'da CHP'liler tarafından Meclise teklif edilen Kur'an'ın Türkçe'ye çevrilmesi mevzuu muhalefetle CHP'liler arasında fırtınalı tartışmalara sebep oldu.

28- 4 Haziran 1949'da "İslam ilâhiyat" ismi altında bir fakültenin kurulmasını öngören bir kanunda değişiklik kararı alındı.

29- 8 Haziran 1949'da Başbakan Şemseddin Günaltay, CHP adına İslam dinini alet eder mahiyette beyanatta bulundu.

30- 19 Eylül 1949'da CHP'li Nihat Erim, İzmir'de Amerikan meddahlığını yapan nutuklar attı.

31- 23 Eylül 1949 Türkiye ve Irak, komünizme karşı müşterek tedbir hususunda işbirliği kararını aldı.

32- 31 Ekim 1949'da Ankara ilâhiyat fakültesi açıldı.

33- 18 Ocak 1950'de CHP Devlet Bakanı Reşad Şemseddin Sırer: "Biz Müslüman bir devletiz, amma laiklikten de vazgeçemeyiz" şeklinde beyanat verdi.

34- 21.2.1950 yeni seçim kanunu meclisten geçti.

35- 1 Mart 1950'de CHP hükûmeti; 30.11.1925 tarihli tekke ve türbe kapatılmasına dair olan kanunu yürürlükten kaldırdı.

36- 23 Mart 1950'de İnönü ilk seçim konuşmasını yaptı.. ve 25 Mart 1950'de Kırıkkale'de İnönü, Anayasadan altıoku kaldıracağını vadetti.

37- 12 Nisan 1950'de Mareşal Fevzi Çakmak öldü. CHP hükûmeti ne bir tören, ne bir bayrak yarıya indirme, ne de herhangi bir şey yaptırmadı.

535

38- 16 Mayıs 1950 Milletvekili seçimi yapıldı. DP 408 milletvekilini kazandı. 16 Haziran 1950, DP ilk ve büyük icraatlarından biri olan ezanın Arapça yasağını kaldırdı.(Bkz: Türkiye'de çok partili politikanın açıklamalı kronolojisi, s: 12-68)

Göröldüğü üzere,1944-1950 arası ITürkiye siyasetinde; Türkiye'nin eski bir dostu, yani CHP'lilerin dostu olan bir devletin dirsek çevirmesi ve tehditkârane bir şekilde Kars hududunda mültecilerini kurşuna dizmesi ve Kars ve Ardahan'ı rüşvet istemesi üzerine, batı dünyası ve Amerikan devleti; Türkiye'nin İnsan Haklarına, din hürriyetlerine ve demokrasiye dönüş yapması şartıyla kendisine sahip çıkabileceğini ileri sürmesi karşısında; diktacı ve solcu ve Rus dostu olan İnönü, zoraki ve ister istemez, neticenin öyle olacağını pek sanmıyarak, insan hakları antlaşması birliğine, din hürriyetine ve demokrasi kaidelerine dönmeyi kabullenmiş gördüğü gibi; o sıralarda, Avrupa'nın bazı devletleri (İsveç, Norveç, Finlandiya gibi) Kur'an'ın hakikatlarını kabul ederek mekteplerinde ders olarak okutmaya karar vermeleri ve Amerika ve

İngiltere'de gayet serbestçe Kur'anı ve İslâmiyeti savunan cemiyetleri ve siyasî ve ilmî büyük şahsiyetlerin meydana çıkması, hatta Amerika'da bir profesör Allah'ın kâinattaki kudret ve idaresini gösteren büyük eserleri ve delilleri, kitabında yazması ve bu kitabının Türkiye'de o sıra çıkmakta olan "Millet Mecmuası"nda neşrini istemesi... Yine aynı sıralarda Hindistan Hüknmeti resmen Türkiye'den üç milyon(25)liralık basılmış Kur'an istemesi...

Dahilde ise, Risale-i Nur talebelerinin üç büyük ve Türkiye çapındaki hapis hadiseleriyle ve Risale-i Nurun Türkiye'de ve İslâm âleminde fevkâlede yayılması, Avrupa ve Amerika'da kısmen intişarı..Ve Nur talebelerinin Türkiye'deki sayıları Ankara'ya giden raporlarda pek büyük gösterilmesi karşısında; İnönü ve CHP iktidarı, ister istemez -ilk başlarda- sahte bir şekilde olsa bile, demokrasiye dönmek ve din ile bir nevi müsalâha etmek, hatta dini kendi siyasetlerine alet etmek tarzında vaziyet almaya mecbur oldu. Bunun işaretleri de iktidarları döneminde, yani demokrasiye ilk adımın atıldığı tarihlerde, ilk okullara ihtiyarî din derslerini koymak, Kur'an kurslarının açılmasına razı olmak, ilâhiyat fakültesini açmak ve tekke ve türbelerin kapatılmasına dair eski kanunu yürürlükten kaldırmak... Ve Türk ordusunun başındaki şapkaları, Amerikan ordusu gibi kısmen kaldırmak gibi, icraatları göstermek mecburiyetinde kalmaları gibi;1950 seçimlerine yaklaşıldığı günlerde, 8 Haziran 1949'de Başbakan Şemseddin Günaltay "CHP'nin dine karşı olmadığını, bilâkis hürmetkârı olduğunu" açıkça söylemesi.. Ve 18 Ocak 1950'de CHP'li Devlet Bakanı Reşad Şemseddin Sirer'in Meclis'te açıkça: "Biz müslüman bir devletiz, amma laiklikten de

536

vazgeçemeyiz" demesi.. İnönü ise, seçim propaganda konuşmasında, 25 Mart 1950'de Kırıkkale'de: "Anayasa'dan altıoku kaldıracağız" demesi gibi bir çeşit dindarlara ta'viz, aynı zamanda dini siyasete alet etme girişimi gibi, görünmekle ama aslında bununla siyaseti dinsizliğe alet etme taktiği içine girmiş bulunmaktaydı.

CHP ve İnönü bütün bu tavizleri ve dini siyasete alet etme politikasını yaparken; dahildeki dindar Müslümanların kendilerini ve icraatlarını sevmediklerini ve karşı olduklarını çok iyi bilmekteydiler. Bu yüzden de Üstad Bediüzzaman Said-i Nursi'nin imanî ve kur'anî fikirleri neşreden eserlerinin revaç bulmasını hiç, amma hiç istemiyorlardı. Çünkü yaptıkları zulüm ve diktatörlüklerinin farkındaydılar. Aynı zamanda Bediüzzaman'ın nasıl bir dahiy-i A'zam olduğunu ve Müslüman halkın üzerindeki büyük tesirini de çok iyi biliyorlardı. Hatta bir gün Adliye Bakanı(26) Meclis'deki bir konuşmasında: "Yirmibeş senedir Said-i Nursi'nin faaliyetlerine mani' olamıyoruz(27)"açık itirafı da bunu iyi gösteriyordu. Bunun için CHP iktidarı, Hazret-i Üstad'ın Denizli Hapsinde beraetle çıkmasından sonra, ona sureten de olsa, bir nevi tarziye vermek

(25)Bugünkü parayla yani, 1992 başları hesabıyla 20 milyar lira eder. Eğer 1996 başları hesabıyla olsa 180 milyar eder ve eğer 1996 ortalarına göre hesaplınsa, 220 Milyar lira eder.Çünkü o sıra bir dolar ikiyüzseksen kuruşumuz idi.

(26)Bu Adliye Bakanı, Rize Milletvekili Fuat Sirmen'dir ki,1948'de meclis konuşmasında bu sözleri söylemiştir.

(27)Konferans-Zübeyr Gündüzalp S: 36

ve müsalâha zemini aramak istemiş, yaklaşımlarda bulunmak istemiş, siyasi müfettişlerini yanına göndermişlerdi. Daha sonra Üstad'a harcırah tahsisatını çıkarmış ve bilâhare de Emirdağı'nda Üstad'a bir ev inşaasını teklif etmişler idi ise de; Bediüzzaman Hazretleri bu teklifleri; hizmetinin kudsiyetini

korumak, hem hayatının daimi ve değişmez bir düsturu ve kaidesini muhafaza etmek; Hem de bunların niyetlerinin altındaki manayı sezdiği için, bütün bu teklifleri vakar ve sekinet ve ilmî izzet içinde reddetmiştir. Üstad'ın bu kesin tavrı üzerine CHP kendilerine ve diktalı, katı ve dinsiz rejimlerine Bediüzzaman'ın dost olamayacağıının kesinlik kazanmasıyla; artık her türlü zulmü, iftirayı, kanunsuz muameleleri yeniden reva görmeye başlamışlardı. Tecrid, zehir, hatta âlenî su-i kast, iftira,tazyik vesaire her türlü muameleyi yapmakta tereddüt etmemişlerdi.

Hazret-i Üstad, bu acı ihanetlerin ve zâlimane, belki de kâfirane muamelelerinin sebeplerini bir mektubunda şöyle anlatır

537

"Aziz Sıddık Kardeşlerim!

Bana şimdiki tazyikatın üç sebebi var:

Birincisi: Hey'et-i vekilenin kararıyla hergünde iki buçuk lira iaşe vesair levazımatım için bir tahsisat ve istediğim tarzda bir hane inşa etmek ... Ben bunu reddettim, onlar da kızdılar...

İkincisi: Denizli'de teveccüh-ü ammenin pek ziyade olması ve her tarafta haddimden ziyade hüsn-ü teveccüh gösterilmesidir. Bundan da kuşkulandılar.

Üçüncüsü: Afyon valisinin, malum ölmüşün hesabına bana garazdır... ve lehimde olarak Ankara tarafından gelen itaba karşı(28) bir bahane araması yüzünden tarassud etmesidir.

Ben de hiddet ettim, daha kapımı kapadım. Yoksa istersem, perdeyi kaldırabilirim...

SAİD-İ NURSİ(29)

RİSALE-İ NURLARIN RİSALE ADEDİ

Hazret-i Bediüzzaman Denizli Hapsinden beraetle Emirdağı'na geldiğinde, o zamana kadar Risale-i Nurun mecmu'u olan yüz kırk iki Risale ile beraber gelmişti. Çünkü Denizli hapsinde 11.12 ve 13. şualar da te'lif edilmiş, Risale-i Nura eklenmişti. Zira Hazret-i Üstad Eskişehir hapsine girdiğinde, Risalelerin adedi olan yüzyirmi risaleye, hapiste te'lif edilen onbir parça risale bu sayıya eklenmesiyle, yüzotuzbir parça olmuştu. Kastamonu'da ise, sekiz risale daha te'lif edilmiş ve Risale-i Nurun sayısı yüzotuzdokuz parçayı bulmuştu. Denizli hapsinde üç risale (bir cihette 14 Risale) daha te'lif edilmiş ve bu sayıya eklenmiş olmasıyla, yüz kırk iki risale olmuştu.Evet Denizli hapsinde

(28) Valiye gelen bu itab, herhalde Üstad'ın heyet-i vekileye ve meclis başkanına yaptığı kanunî şikayetler üzerine gelmiş olabilir A.B.

(29)El yazma Emirdağ mektuplar aslı, orta boy S: 209

538

te'lif edilen Onbirinci Şua' olan Meyve Risalesinin dokuz meyvesi, Denizli hapis müddeti olan dokuz aya tevafuk ederek hapiste te'lif edilmiş ve iki meyvesi kalmıştı. Hazret-i Üstad Emirdağı'na geldikten sonra, bu iki meyve de burada te'lif edilmiş ve Meyve Risalesinin onuncu ve onbirinci meselesi diye ilhak edilmişti

-Sair ahval

Hazret-i Üstad'ın Emirdağı'na gelmesinden, ta Afyon hapsine kadarki üç buçuk senelik hayatında; Tuğyan ehli olan kimseler tarafından ona reva görülmüş zulmün, tazyik ve kanunsuz muamelelerinin başlıcalarını şöylece sıralayabiliriz:

- 1- Üç defa su-i kast niyetiyle zehir verme..
- 2- Bir defa pusuya yatırılan jandarmalar eliyle su-i kasd için arkasından kurşunlar attırma...
- 3- İki defa kanunsuzca kıyafetine ve başındaki puşusuna ilişme..
- 4- On iki defa keyfî olarak karakola, savcılığa veya mahkemelere celbettirme..
- 5- Kapısını dışardan kilitleyip, kilidi de karakol komutanı yanında bulundurmak suretiyle, gayr-i resmi şekilde hapse kapatma..
- 6- Ziyaretçileri görüştürmemek, kimseyle temas ettirmemek ve bu niyetle onun camiye gitmesini men' etmek vesaire..
- 7- Yalandan, tezvirden ibaret, hakkında: "siyasî maksad güdüyor" diye Müslüman halkı ondan ürkütme...
- 8- Bir çok defalar kanunsuz şekilde evine ânî baskınlar yaparak taharrilerde bulunma.. Hatta bir defasında kapısını kırarak içeri girme..
- 9- Hakkında yalandan şeni' iftiralar düzme vesaire...

NUR CİHETİNDE YAPILAN MÜSBET HİZMETLER

Bu tarafta, yani mübet iman hizmeti cihetinde yapılan hizmetler ise özetle şöylece değerlendirilebilir.

539

1- Yukarıda sıralanan bütün o gaddarane ve zındıkane muamelelerin arkasında gizli zındık komitelerinin plânları olduğu için; yani, bütün o bedmuamelelerle bir hadise çıkartmak, Üstad'ı hiddete getirmek ve "Artık yeter" detirterek sahte bir Menemen hadisesi gibi bir olay ihdas ettikten sonra, şiddetli bir surette bastırmak... ve nihayet Türkiye'de ayakta kalmış olan bu son bir din ışığını da söndürmek...

Hz.Üstad bütün bu gizli ve plânlı gaye ve maksadları çok iyi bildiği için, son derece bir sabr-ı cemil ve azm-ı metin ile karşı duruyor, her ezaya, her cefaya göğüs geriyordu.

2- Hazret-i Üstad Emirdağı'na geldikten, ta Afyon hapsine kadar olan üç buçuk senelik hayatında; Meyve Risalesi'nin Onuncu ve Onbirinci Meyvelerini ve Yirmialtıncı Lem'anın Ondördüncü ve Onaltınca Ricalarını te'lif etti.Yine bu dönem hayatında talebeleriyle yaptığı hizmet programı muhaberelelerinde çok kıymetli ve ilmî ve hem karışık, girift hadiselerin içinden, yağdan kıl çeker gibi hakikatlı, isabetli, doğru ve müstakim rehber hakikatları dile getiren ikiyüz elli kadar mektup ve yazılar yazdı ve talebelerine göndererek neşrettirdi.

Bu muhabere mektuplarından teşekkül eden "Emirdağ-ı Lahikası" kitabı aynı zamanda yine çeşitli vesile ve hadiseler üzerine yazılan ikiyüzyetmiş beş adet Kastamonu mektuplarını ve Denizli hapsinde kaleme alınan yüzikiyirmi küsûr küçük büyük mektuplar topluluğunu te'kid, takviye ve onların bir nevi şerh ve

izahları mahiyetindedir. Farz-ı muhal olarak, önceleri yazılan o dört yüz küsür mektupların yokluğu farzedilse bile, tek başına bu Emirdağ lahikası mektupları, bir iman hizmetinin ve onun sâlik ve hizmetçilerinin selâmet ve istikamet içerisinde yürütülmesi, yürümesi hususunda kâfi ve vâfi ve ebedî rehberdir.

3- Nur talebelerinin hizmet ve faaliyetleri de, aşağıdaki tarzda cereyan etmiştir:

A- Teksir makinası çıkmadan önce, Denizli hapis hadisesiyle başlayan küllî ve muazzam ilanât ile; eskiden iki üç vilâyette Risale-i Nurun yazılması ve neşredilmesi ile İman ve Kur'an hizmetleri olurken; Denizli hapsinden sonra Türkiye'nin bir çok vilâyet, kaza ve köylerinde binlerce insan Risale-i Nur dairesine katılmış, Nurların hizmet şeklinin ve mahiyetinin hakikatını anlamıştır. Kimisi yazarak, kimisi okuyarak, kimisi köy köy, kasaba kasaba dolaşarak iman hizmetini ifaya, Kur'an nurlarını neşre başladılar.

540

Evet, Denizli hapis hadisesi bereati dinsizlerin, fermasonların başında bir bomba gibi patladığı ve neye uğradıklarını şaşırıkları gibi, hadiseden sonra inkişaf eden Risale-i Nur hizmeti ve fütûhatı onları bütün bütün çıldırtmış gibi oldu.

B-1946 tarihinde Türkiye'ye ilk gelen teksir makinelerinden üç tanesi alınmış; İsparta ve İnebolu'da Nur neşriyatına hummalı bir şekilde çalışmaya başlanmıştır. Bu çalışma ile, mecmualar halinde Nur risaleleri binlerce nüsha çoğaltılma işi gerçekleşmişti. Denizli teksir makinası ise, İsparta ve İnebolu, mevcut ihtiyaca kâfi geldiği için çalışmamıştı.

C-1946-1947 yılında Hac yolunun açılmasıyla, Hacca giden Nur talebeleri beraberlerinde götürdükleri Nur mecmualarını oradaki Müslüman büyük dinî şahsiyetlere hediye etmeleriyle, İslâm Âleminde de Nur hizmetinin yayılması hadisesi duyulmaya başlanmıştır.

Ç- İnebolu'nun çıkartmış olduğu yeni yazı teksir Asa-yı Musa ve tab' edilen Gençlik Rehberi gibi Risalelerin ecnebî misyonerlere verilmesi ve Amerika'ya kadar gönderilmesi hizmetleri ve bu vesilelerle, Türkiye'den yirmi seneden beri dinî faaliyet ve hizmete dair hiç bir ses ve sada dışarıya aksedilmemişken; birden bire hem Âlem-i İslâm'da hem Avrupa ve Amerika'da, Türkiye de zuhûr eden böyle bir eserin duyulması ile, elbette Nur hizmetinin nuranî akislerinin aleme duyulma hadisesi idi ki, pek büyük bir hadise idi o zamanda...

TAFSİLAT

Üstad'ın buradaki hayat seyrinde genişçe ele alınabilmesi için, yeniden faslın başına dönerek, şu ilk Emirdağ hayatında cereyan etmiş hadiselerin tarih seyrine ve Üstad'a karşı uygulanan bedmuamelelerin şekil ve biçimine birer birer bakmak üzere taharriye girişmek istiyoruz.

Gerçi Hazret-i Üstad'ın bu hayat faslını (Yani Denizli hapsi bereatinden sonra ta Afyon hapis hadisesine kadar) hakkıyla tasvir etmek için on def'ada geri dönüp, başından girsek ve sonundan çıksak, yine de lâyıkıyla tasvirini yapmış olamayız. Üstad'ın bu fasl hayatının tam tasviri ve hakkıyla beyanı için, ancak üç buçuk sene zarfında birer hadise vesilesiyle kaleme alınmış ikiyüz elli adet lahika mektupları ve istid'a ve arzu halleri tarih sırasına koyarak, hepsini burada kaydetmekle belki mümkün olabilir. Buna ise, bahis fazla uzayacağından imkân elvermemektedir. Ayrıca mezkûr

541

mektup ve arzuhallerin hepsine tarih konulmadığı için kat'î bir sıralamada mümkün olmayacaktır.

Amma, kaydetmeye çalışacağımız hadise ve muamelelerin tamamı 1 Ağustos 1944'den, 23 Ocak 1948 tarihleri arasında cereyan etmiş olduğundan, hem az bazı vakıaların zaman ve tarihi de kesin bilindiği için, onlara dair Üstad'ın beyanlarını tatbik etmeye çalışmak mümkündür.

ÜÇ AYLAR

Evet, Hazret-i Bediüzzaman, Emirdağı'na geldiği ilk günleri, 8 Ağustos 1944'de, o senenin Ramazan-ı şerifine bir ay kadar kalmış, mübarek şa'ban ayı başı idi. Hz. Üstad üç ayları ve Ramazanını âsude geçirmesini, hem temyizdeki davasının müsbet şekilde neticelenmesini te'min için bütün gücüyle hükûmet ve idare adamlarının nazar-ı dikkatini çekmemek ve evham verecek işlerde bulunmamak üzere, o senenin hem Ramazan bayramında, hem de Kurban bayramında kapısını kapamış ve kimseyle görüşmemiş. Bu meseleye dair Üstad'ın beyanı üst tarafta kaydedilmiştir.

ÜSTAD'IN CÂMİ'DEN RESMEN MEN' EDİLMESİ

Büyük Tarihçe-i Hayat kitabında yazıldığı üzere; Üstad Hazretleri Emirdağı'na geldiği seneden itibaren, bir buçuk sene kadar ekser günlerinde ikindide Emirdağ çarşı camiine gider, ta yatsı namazını da orada kıldıktan sonra, evine döner gelirdi. Amma bilâhare 1946 senesi ilk kış aylarında bir gayretkeş kaymakamın emriyle Üstad cami'den menettirildi. Bahanesi de "Cami'de halkla görüşüyor" idi. Halbuki Üstad, bilâkis görüşmekten kaçmak ve görüşmemek için camiin içinden hiç çıkmadığı gibi, kimseyle de görüşmüyordu.

Üstad'ın camiden menediliş hadisesini kendisi şöyle anlatır:

"Aziz Siddık Kardeşlerim!

Bir kaç aydan beri aleyhimde çevrilen desiseleri meydana çıktı. Hifz-i İlahî ile o musibet yirmiden bire indi. Hâlî zamanda cami'ye gidiyordum. Haberim olmadan talebeler beni üşütmemek için mahfelde bir kulübecik yapmıştılar. Ben de dört beş gündür kendi kendime karar verdim: "Daha gitmeyeceğim". O malum zabıt adam vasıta olup, o kulübeceği kaldırdılar. Bana da resmen tebliğ ettiler ki: "Daha camiye gitmeyeceksin!" Fakat manasız habbeyi kubbe yapıp bir heyecan verdiler.

542

Hiç ehemmiyeti yok, hiç de merak etmeyiniz. Tahminimce her tarafta haddimden fazla teveccüh-ü ammeyi kırmak için bana böyle bazı bahanelerle ihanet ediyorlar. Eski zamanımı düşünüp, güya tahamül etmiyeceğim!... Halbuki Risale-i Nurun selâmet ve intişarına halel gelmemek şartıyla, her gün bin ihanet ve tazibler de gelse, Allah'a şükrederim. Ben ehemmiyet vermediğim gibi, buradaki talebelerde hiç sarsılmıyorlar. Çoktan beri beklediğimiz bu hadisede İnyet-i İlâhiye ile hafif geçti.

Umum kardeşlerime birer birer selâm ve dua ediyoruz.

SAİD-İ NURSİ(30)

Doktor Tâhir Barçın da hadiseyi anlatıyor

Hadise hakkında, o sırada Emirdağ Hükûmet tâbibi olan merhum Doktor Tâhir Barçın şunları söyledi:

"... Kaymakam, Gaziantep'li Abdülkadir Uraz idi. Mülkiyeden mezundu. Sosyalistdi. Emirdağı'na geldikten sonra, Hazret-i Üstad'ın aleyhinde bir takım tedbirlere girişmiş, bizim hiç haberimiz yoktu. Halbuki kendisiyle konuşuyorduk. Aramızda sadece bir yol vardı. İlk geldiği zaman parasızdı, perişandı. Biz bir kaç arkadaş maddi yardım ediyorduk. Meğer adam Üstad'la uğraşmaya başlamış.

Üstad bazen namaz için camiye gidiyordu. Nur talebeleri de, ihtiyar halinde üşümemesi için, camiin son cemaat mahfelinde bir küçük yer yapmışlar, oraya mangal koymuşlar... Bizim kaymakam bir gün gizlice camiye gitmiş, sanki Üstad orada gizli-kapalı birşey yapıyormuş gibi... arkasından bir de iftira çıkarttı. Geceleri yanına tepsilerle baklava geliyormuş, falan fişmekan...

Üstad'a hizmet edenleri çağırılmış: "Artık hiç biriniz yanına gitmeyeceksiniz" diye tehdit etmiş. Bekçileri Üstad'ın yanına göndermiş. "Ne isterse, siz görün!" diye emir vermiş.

-Savcının müdahalesi

543

Benim bu durumlardan hiç haberim yoktu. Bana Mehmed Çalışkan haber verdi. "Bu adam Üstad'ın yanına talebeleri sokmuyor. Yabancılara Üstad'ı zehirletecek." dedi.

Durumu müdde-i ümumiye haber vermeyi kararlaştırdık. Savcı gerçi ayyaştı, fakat imanlı ve Üstad'a hürmeti vardı. Üstad'ın evinin karşısında oturuyordu. Geceleri on iki-bir de evine döndüğünde; Üstad'ın zikir ve münacât sadalarını duyar, ürperirmiş.

Gittik kendisine durumu anlattım. Çok taaccüb etti.. Ve "yahu bu zattan ne zarar gelecek? Sabahlara kadar ibadet edip dua ediyor. Bu zattan ne fenalık gelecek? Burada ikamete memur edilmiş... Amma kimseyle konuşmayacak gibi bir karar yoktur ki... Hürriyetini tahdit etmek olur mu? Olmaz öyle şey!..." dedi.

Sonra bekçileri çağırılmış, onlara çıkışmış: "Bundan sonra kapısına yaklaşırsanız, sizi hapsederim" diye tehdit etmiş. Bekçiler gitmişler, kaymakam Abdülkadir Uraz'a durumu aynen bildirmişler ve bu adam dediklerini yapar demişler.

(30)El yazma Emirdağ S:172

- Dahiliye vekilinin emriyle Üstad'ın imhası için

Kaymakam bu işleri yapmakta iken, âniden askerliği geldi. Kış ortası, karısı hamile, perişan bir durumda... Meğer askerlikten te'cil muamelesi unutulmuş. Dahiliye Vekâletin'den Milli Müdafaa'ya gönderilmemiş...

Kışı geçirmek için Afyon'dan rapor aldı. Apandist ameliyatına yatırdık. İki ay askerliği geciktirdik. Sonra Doğubeyazid'e asker olarak gitti. Onun yerine bir kaymakam vekili geldi. Kaymakam askere gitmek üzere ayrıldığında, onu Afyon'a kadar yolcu etmek için beraber giden bu arkadaşta:

"Said-i Nursi'nin imhası için, kendisinin Dahiliye Vekili tarafından gönderildiğini" söylemiş. Bu arkadaş da bunu sonra bana söyledi...(31)"

Merhum Doktor Tahir Barçın'ın anlattığı bu hadiseler 1945-1946 arasında cereyan etmiş olsa gerek... Dahiliye Vekili ise, o zaman maalesef hatalı bir zehabe kapılan Hilmi Uran'dır.

Merhum Doktor Tâhir Barçın'ın anlattığı bu hadiseler nev'inden olan işleri ve çevrilen bütün su-i kasd plânlarını Hz.Üstad çok iyi biliyordu. Hatta adı geçen kaymakamın tedbiriyle Emirdağı'nda Üstad'a verilen ikinci zehir hadisesi, Doktor Tâhir Barçın Bitlis'te bulunduğu sıralarda gerçekleşmiş. Daha sonraları ise, Üstad'ın cami'den men' ve kapısının anahtarı hizmetçilerinden alınma işi ve ikinci bir su-i kasd tedbiri çevrilmekte iken, Hazret-i Üstad, perde altında hazırlanan tehlikeyi ve düşmanların sinsi plânlarını pek yakından sezdiği sıralarda, fedakâr ve vefadar "çalışkan" ailesine hitab eden şu yazıyı kaleme almıştır.

ÇALIŞKANLAR AİLESİNE HİTAP

"Aziz Siddık Kardeşlerim ve benim hakkımda bu gurbette samimi akrabalarım(*) Osman, Mehmed, Hasan Efendiler!

Sizin halisane bana ve Risale-i Nura karşı hiç unutulmıyacak hizmetinize bir mükâfat-ı acile olarak, Hasan Feyzi ve sair talebelerin çalışkan hanedanına karşı fevkalâde teveccühleri ve umum memlekette sizin şerefınızı neşretmeleri ve ehl-i hakikatı size dost yapmaları cihetiyle; benden ziyade Risale-i Nur ve şâkirtlerini himaye ve muhafaza etmek ve ehl-i siyasetin ve beni zehirliyen düşmanların desiselerinden kurtarmak için gayet derecede bir ihtiyat ve tam bir sadakat ve benim yerimde tam bir dikkat ile mükellefsiniz. Yoksa az bir hata, yalnız bana değil, belki umum ma'sum kardeşlere ve şimdi parlıyan şerefimize dokunacak.

Benim bu vaziyetim ve verilen sıkıntılar altı vechile kanunsuz olmasından, ilerde mes'uliyetten kurtarmak için insafsız ve kanunsuzca beni ta'zib edenler, kendilerine bir bahane, bir vesile arıyorlar. Pek çok dikkatli olmanız lâzımdır.

SAİD-İ NURSİ(32)"

(31)Son Şahitler-1, Sh: 130 de

(*)Bu haşiye matbu' tarihçe Sh:1117 de elyazısı ile bulunmaktadır.

(32)Elyazma Emirdag aslı S: 210

(33)Emirdağ Dosyası S: 23

ÇALIŞKANLAR AİLESİNİN BİR MÜMESSİLİ OLAN "OSMAN ÇALIŞKAN" A HZ. ÜSTADIN BİR HUSUSİ MEKTUBU DAHA

"Aziz Siddık Kardeşim Hacı Osman!

Manevî bir ihtar ile size ve buradaki kardeşlerime bir hakikati beyan etmek lazım geldi. O hakikat şudur:

Risale-i Nuru hizmetinde ve şakirdlerinin selametinde tam sadakat ve ihlas bir esaslı şart olduğu gibi; belki şimdilik daha ziyade elzem... Ve mühim ikinci esaslı şart: tam ihtiyat etmek ve münafıkların zahircce dostane hulûllerine meydan vermemek ve tam dikkat etmektir.

En evvel sana söylüyorum. Çünkü, sen sadakatta ve nurlara hizmette "Haslar" dan olduğun gibi, bana akraba olan çalışkan hanedanının ehemmiyetli bir rûknüsün.. benim hakiki bir kardeşim hükmündesin.

Sen, ticaret mesleği itibariyle herkese dostane muamele ettiğinden, Nurlar aleyhindeki bir kısım bedbahtlar, senin merdliğinden ve doğruluğundan ve temiz kalbten ve safvetinden istifade edip, nurların intişarına zarar verdiklerini hem maddî hem manevî haber eldim. Şahsıma gelen sıkıntıya hiç ehemmiyet vermem. Şahsî bin zararım olsa, Nurun intişarına dokunmazsa beş para kıymeti yok... Fakat dessay ve zındık bir komite, zahiri -benim şahsıma- bir bahane ile sıkıntı verir, ta nurlara perde çekilsin. Şakirdlerin şevki kırılsın.

SAİD-İ NURSI'

Bir haşiyecik:

Buraya Eşref (in) gelmesi ve kitaplar (ın) Konyaya gönderilmesini o münafıklar hissetmişler. Gerçi kanun bize hiçbir cihetle ilişemez. Fakat münafıklar bahane arıyorlar.

(Merhum Osman Çalışkanın Eskişehirdeki oğlu Fevzi Çalışkanın koleksiyonundan)

ÇALIŞKANLAR AİLESİNİN SAMİMİ MUKABELESİ .

"Manevi babamız, ilimde hocamız, iman yolunda üstadımız çok mübarek ve sevgili efendimiz hazretleri!

Emirdağı'na teşrif buyurup, biz hakir ve âciz aileyi gaflet uykusundan uyandıran ve su-i ahlâktan ayırıp koruyan, dalâlet yolundan çevirip hakikat yoluna koyan, çok temiz ve tahir manevî âl-i Resulden olduğ'unuzu kat'iyen şüphe olmayan zat-ı âlinize bizler gibi insanlıkla alâkası olmıyan, içi dışı günahlarla dolu olan bizleri kendine akraba eden, yazan, kaydeden

546

mübarek mümtaz vücud-u şerifnize nasıl hizmet edeceğiz? Bu şükrü nasıl ifa edeceğiz? Bize hakikatı haber veren, dürüst imanı içimize dolduran, ebediyet yolunu gösteren zat-ı âlinize nasıl hizmet edelim bilmiyoruz... Zaif aklımıza, aciz fikrimize göre Nurun kerametleri, Nurun bereketleri pek açık ve âşikârdır. İsbet olan yangın dolayısıyla, bütün dünyadan ve vefakâr hâs-ul hâs kardeşlerimizden gelen taziyete, tebrike, takdire, çalışkanlığa hiç de lâayık olmıyan bizler ve aciz, zaif, miskin bizler nasıl cevab verelim? O müthiş Nur deryalarına nasıl kalem kaldıralım? Hemen ancak dileğimiz, kalbimize gelen şudur:

"Ya Rabbi İsm-i A'zam ve Nur-u Kur'an ve Habib-i Ekrem ve müceddid-i ekber olan Risale-i Nur yüzü hürmetine, dünyada nurcular milyonlara çıksın ..ve bütün dünya nurcular ve nurlar ile dolsun. Kalemleri mahşere kadar yazsın. Dilleri berzaha kadar okusun. Nurculara su-i kasd eden münafıkları ve zendeka şüphelerini Cenab-ı Rabb-ül Mennan Hazretleri kahretsin!... Nurcuları ta'zib için tecessüs etmek isteyenlerin gözlerini kör etsin!.. İlişmek isteyenlerin el ve ayakları kırılsın! Ve yahut Cenab-ı Hakk kalblerini nur şu'ayı ile doldurup nefislerini islâh etsin amin...

ÇALIŞKANLAR NAMINA

OSMAN(33)"

EMİRDAĞI'NDA ÜSTAD'A ÜÇ DEFA ZEHİR VERİLMESİ

Birinci ve ilk zehir hadisesi,1945 yılının başlarında ve kış içinde vaki' olmuştur. Bu ilk zehirlenme hadisesi için Hazret-i Üstad "Dokuzuncu Zehirlenme" diye kaydeder. Bundan önceki su-i kastlı zehirlerin birincisi:1922-1923 yıllarında Ankara'da Meclis'te şırınga ile...

İkincisi:1935'de Eskişehir hapsinde.

3.4. ve beşincileri de: 1936-1943 araları Kastamonu'da...

6.7. ve sekizincisi ise:1943-1944 Denizli hapisanesinde vuku' bulduğu anlaşılmaktadır.

Emirdağ'ndaki bu üç defa zehirlenmelerin her defasında Hazret-i Üstad hal ve durumunu talebelerine mektuplarla bildirmiştir.

Birinci ve ilk zehir hadisesi: Kaymakam Abdülkadir Uraz'ın henüz Emirdağ'na gelmediği sıralarda, hem de Ramazan ayı içinde olmuştur.

547

Hazret-i Üstad bu birinci zehirlenme hadisesi hakkında şu mektubu yazmıştır:

"Aziz Sıddık kardeşlerim! Evvela sizin birer birer Ramazanınızı ve leyle-i kadrinizi ve bayramınızı tebrik ediyorum.

Saniyen: Gerçi çok sıkıcı ve kederli bir memlekete gönderildim. Fakat size ve mübarek Isparta'ya bir derece yakın bulunduğamdan çok memnunum, şükrederim.

Salisen: Size meyvenin Onuncu meselesini gönderdim. Bir iki gün zehirli ve şiddetli bir hastalık içinde yazıldığından muğlak ve gayet muhtasar düşmüş; pek anlaşılmaz. Fakat ehemmiyetlidir. Hem bu mektubun arkasındaki fıkralar büyük makamlarda medar-ı nazar olmasından size gösterildi.

(33) Emirdağ Dosyası S:23

Kardeşlerim, bu Ramazan-ı şerifte(34) şiddetli hastalığımdan vesile-i necatım sizin dualarınız olduğuna kanaât ettim.Çünkü birden bire bir şifa ile leyle-i kadre çalışabildim...

SAİD-İ NURSİ(35)"

VASİYETNAME VE MERSİYELER

Birinci zehir hadisesinden sonra, Hazret-i Üstad tam şifa bulmakla birlikte, zaafiyet, ihtiyarlık ve sıkıntılardan ölümü çok yakın hissederek, birinci vasiyetnamesini yazdı. Üstad'ın bu vasiyetnamesi üzerine Nur talebeleri çok telâş ettiler, ağladılar ve bir çok zatlar da mersiyele, şiir ve kasideler yazdılar.

Ezcümle: başta Hasan Feyzi Efendi, Halil İbrahim, Zekaî vesariler... Lahikaya girip neşredilen birçok mersiyele nümune olarak sadece adları yazılan üç zatın yazı ve şiirlerinden birer parça alıyoruz:

548

1- Hasan Feyzi merhumun mersiyesinden:

"Anam, babam ve tatlı canım sana feda olsun üstadım! bir kaç gündür acılarımıza zehirler katan ve ciğerlerimize şişler ve hançerler saplıyan ve gözyaşlarımızı kızıl ırmaklara çeviren, acı ve kara haberler almaktayız. Işığında derdimize devalar aradığımız o mübarek ay, âkibet husufa mı uğruyor...

Nuruyla bu güzel vatani aydınlatan ve parlatan Üstad'ımız bir daha dönmemek ve bizlere görünmemek üzere akibet göç mü ediyor... Vâhalilah!..

Neşir ve tamim buyurduğunuz vasiyetname, bizler için böyle bir kara haberi bildiren bir ye'is ve matem işareti midir? Yoksa yıllardan beri ruy-i zeminde ağlayıp inliyen kimsesiz Müslümanların büsbütün kurtuluşu beşareti midir?. Bize bir haber sal, sal ki; Eğer böyle bir beşaret ise, senelerden beri hep ağlıyan gözyaşlarımızı tutup, biraz da gülmesini bilelim ve öğrenelim... acaba bu, bize tahminlerimizi te'yid ve takviye edecek bir nevrüzi mi, yoksa maazallah gözyaşlarını çağlatıp umman edecek bir nevmidi mi verecek?... O bir vasiyetname mi, yoksa bir tebrikname mi?... "

Merhum Hasan Feyzi Efendi'nin bu acıklı,ağlayıcı ve ağlattırıcı mersiyesi tam dokuz büyük sahifedir, Osmanlıca Sirac-un Nur eserinin ahirinde mevcuttur.

Hasan Feyzi Efendi mersiyesinin sonunda da, daha önceleri Üstad Hazretleri Denizli'den ayrılmasıyla acı bir firak hasreti içinde yazmış olduğu şiiri yer almaktadır. Bu şiiri aynen alıyoruz.

"Hazretinizden buradan ayrılırken söylemiştim:

Çekilip nur-u hidayet yine zindan olacak

Yine firkat, yine hasret, yine hüsrân olacak.

Yine sen yaş yerine kan akıtıp ağla gözüm,

Çünkü hicran dolu kalbim yine hicran olacak.

549

(34) Emirdağ hayatının başında Üstad'ın başka bir mektubu için "Emirdağ'ı ilk mektubu" diye kaydetmiş isek de, fakat buradaki mektubun muhtevası, bunun ilk mektub olduğu anlaşılıyor. Çünkü, onuncu meseleden ve Ramazandan bahsediyor. O ise 1944' Ramazanı Eylül ayında olduğuna göre, bu mektub Emirdağ'ının ilk mektubudur denilebilir.A.B.

(35) El yazma Emirdağ aslı S: 6

Yine göç var diye mecnuna haber verme sakın,

yine matem, yine zarî, yine efgan olacak.

Açılan ol gül-ü tevhid sararıp solsa gerek,

Kapanıp ka'be-i irfan yine viran olacak.

Haber aldım ki yarın yâd olacakmış bize yar,

Ne büyük yara ki kimler buna derman olacak,

Bu büyük derd'ü elemden kime şekva edeyim,

İşiten nalemi hep ben gibi nâlan olacak.

O temiz pâk nefesin ab-ı hayatı bu çölün,

Onu dûr etme ki her ferd ona reyyan olacak.

Hele ol nur-u şerifin kime değmişse eğer,
Küçücük zerre de olsa meh-i taban olacak.
O lütufkâr, o keremkâr eli öptükçe benim,
Bu küçük kalb-i hazinim yine handan olacak.
Bab-ı feyzinden irak olmayı asla çekemem,
Dahi nezrim bu ki canım sana kurban(36)olacak.

Nazarın erse garib başıma ey nur-u Hüda,

550

Bugün artık bu hakir bende de umman olacak
Bu ânasır yüzüne her ne kadar çekse hicap,
Yine haksın buna şahid yine Kur'an olacak.
Kabe kavseynden alıp dersimi bildim ki âyan
o güzel nur-u bedi' manevi sultan olacak.
Sakınıp Feyzi'y-i biçareye bahs açma bugün,
Yeni baştan yine şeyda, yine giryan olacak.
Biçare talebeniz HASAN FEYZİ(37)"

2- Muğla'lı merhum Halil İbrahim Efendi'nin mersiyesinden:

"Mübarek muhterem sevgili Üstad'ımız efendimiz hazretleri! Mektub-u âlilerinde "İşarat-ı gaybiyenin altmış dörtte Risale-i Nur te'lifce tamam oluyor diye iki hal tasdik ediyor" cümleleri bizleri ağlatmış ve mahzun ve mükedder eylemiş ve ciğerlerimizi dağlamıştır. Zira hayatımızın hayati ve canımız baharı ve gönlümüzün safası ve gözlerimizin nuru, kalbimizin sürûru, maddî ve manevî gıdamızın umde-i hayatiyyesi olan Nur denizinin kaptanı, eşref zamanın bedi'i ve

(36)Bu şehid kardeş gibi, nurun kahraman fedakâr şâkirdlerinin pek kuvvetli duaları o zehiri kırdı. O vasiyetnamenin hükmünü te'hire vesile oldu.

SAİDİ NURSİ

(37)Osmanlıca Sirac-ün Nur S: 333

Risale-i Nurun müellif-i muhteremi biricik Üstad'ımız efendimiz hazretleri acaba bizleri yetim mi bırakacak?... ve bu asr-ı zulmette parlıyan şems-i taban seyrini mi değiştirecek?.. Ve yegâne kesb-i şeref-i fahrimiz olan Üstad-ı yektamız, dide-i dünyadan ufuluyla bizleri mahzun ve mükedder ve müteessir mi eyleyecek?. Ve onun şefkat-i maneviyesinden mahrum mu kalacağız?..

... Hasseten ayat-ı beyyinatiyle sarahat derecesinde işaret buyurduğunuz mev'ud-ü peygamberî ve sahabet-i Haydarî ve

551

himayet-i Gavsî ve selef-i salihinden aktap ve asfiya ve mümtaz evliyanın zuhurundan haber verdikleri ve tarif ve tavsifinden âciz ve nakıs bulunduğumuz muhterem ve muazzam ve mübarek ve muazzez ve mübeccel Üstadımız efendimiz, nurumuz, ziyamız, sevgilimiz, mürşidimiz, güzelimiz, kaptan-ı deryamız, ağabeyimiz, kardeşimiz, arkadaşımız, teselli-i hatırımız., nâsırımız, muinimiz, şefiimiz,. sebep-i necatımız, cevherimiz, gevherimiz, şukufe-i baharımız, bülbülümüz, zümrüd-u ânkamız, hümay-i devletimiz; bu kadar ünsiyet ettiğimiz, ta makam-ı mahubiyetin şahikalarına yükselen medar-ı tesellimiz ve dürrü yektamız!..

Acaba senin firakın bizleri deli divane etmez mi? Senin gaybubetine bizler nasıl tahammül edebiliriz?.. Aman aman Üstad'ımız, efendimiz! sen sağ ol, ben sana kurban olayım. Tâlebelerinin dide-i dünyada gaybubetine tahammülü yoktur.

"... Sevgili Üsta'im, sizin duanız müstecaptır, vâhib-ül hayat olan mucibüd da'avata niyaz buyurun, ömrünüze bereketler ihsan buyursun... Ve altmış dört senesini, (Hicri 1364- Miladi 1945) şimdi hükümferma olan miladî 1964(38) senesine tahvil buyursun...

HALİL İBRAHİM(39)"

3- Zekâ'i'nin şiiri:

AZİZ ÜSTAD'IMA

Sabî iken aşikârdı hak yolunun daisi

Olacakmış en sonunda nur âsarın dahîsi

Öpmüş alnından rü'yada hak dini'nin bânisi

Bu sırdandır hasmi idi zındıkların adisi

Ta ezelden ufuklara semalara a'lâya

Âşık idin sürüklendin menfalara hücraya

Hikmet-i Hak zıندانlarda Hak emrini ifaya

Girmiş idin sandı hasmın mahkûm olur a'daya

Her çilleye şükür edip cefalara katlanan

Her hasmına acıyarak yol gösterip ağlayan

Ehl-i İman yarasına tiryakları bağlayan

Sendin Üstad hem hayatı fanilere satmayan

Emr-i hakkı lâyıkiyla bilâperva yazdın sen

Hak yolunda kaleminle mezarını kazdın sen.

Gam cihanı içindeyken bize nuru saçtın sen

552

Binler iman ehlinin de duasını aldın sen.

(38)Halil İbrahim Efendinin bu söz ve temennisinde bir gaybî ihbar var gibidir.Zira Hz. Üstad Miladî 1960'a kadar kaldı. A.B.

(39)Elyazma Emirdağ-1 Aslı S:190

Fâni dedin, geçer dedin mihnetleri zevkettin,

Zâlim zındık hepsi sana zulmetti de şükrettin,

Alçak eller on tecrübe zehirleri hazmettin,

Cevşen, baha iksiriyle te'sirini def`ettin.

Lâkin şimdi şu son günler ve acılı zamanda,

İftiharla vazife son, işim bitti manada,

Bir vasiyetnamenizle karşılaştık bir anda,

Hazan oldu bir cihan ki alevlendi bu canda

Şâkirtlerin ruhu hasta bu acılı haberden

Yaş yerine kan akıyor gözlerinden kederden

Zekâî'nın dertli başı bu cihan-ı elemden

Sana bedel kurban gitsin söz al Üstad ecelden.(40)"

MEYVE RİSALESİNİN DEVAMI

Hazret-i Üstadın az yukardaki mektubunda: Meyve risalesinin onuncu meselesi 1944 yılı Ramazannda (Ki Emirdağ'ına geleli bir buçuk aydır) te'lifi yapıldığı gibi, meyvenin onbirinci meselesi de 1945 yılı başlarında te'lif edildiği anlaşılmaktadır. Çünkü mezkûr mektuptan sonra, altı ay zarfında yazdığı dokuzuncu mektubunda, Denizli avukatı Ziya Sönmez'e gönderdiği vekâletnameden bahsediyor ki; 22. 3. 1945 tarihindedir.

TEMYİZİN BERAET KARARI

Hazret-i Üstad'ın ikinci ve üçüncü zehirlenme hadiselerine geçmeden önce, bu araya bir fasl koyarak; Denizli mahkemesinin 15.6.1944 tarihli beraet kararını savcı bozma talebiyle temyiz etmişti. Savcının iddialarını inceleyen temyiz mahkemesi Birinci Ceza dairesi 30.12.1944 tarihinde Denizli Ağır ceza mahkemesinin âdil kararım oy birliğiyle tasdik etti. Ancak temyiz bu kararı üstünden iki-üç ay geçmesinden sonra, Hâkim-i Adil unvanını alan Denizli Ağır Ceza mahkeme Reisi Ali Rıza Balaban, bütün

kitapları Üstad'a teslim edeceğini söylemesi üzerine, Üstad Hazretleri 22.3.1945 tarihinde Emirdağ noterliğinden iki vekâletname Avukat Ziya Sönmez

553

adına tanzim etti ve gönderdi. Fakat hem avukatın hem Hâkim-i Adilin herhalde müşterek reyleriyle, ortamın biraz daha yatışmasını beklemişler ki, üç ay daha bir zaman geçmiş, nihayet 29.6.1945 tarihinde Avukat Ziya Sönmez, Ağır ceza Reisliğinden kitapların teslim alınması için müzekkere çıkarmış ve kitapları adliye emanet memurluğundan tamamen teslim almış ve Denizlili tüccarı Hafız Mustafa Efendi eliyle Emirdağ'na getirilmiş, Üstad'a teslim edilmiştir.

Bu gelişmeleri sırasıyla kaydedelim:

Evvela, kitaplar mahkemeden henüz teslim alınmazdan evvel, Üstad Hazretlerinin bir beyanını, sonra da temyiz mahkemesi i'lâmının suretini

(40)Kırmızı cilt Emirdağ-1 asıl mektupları S: 98

kaydedeceğiz. Daha sonra Üstad'ın Avukat Ziya Sönmez'e gönderdiği vekâletname suretini, arkasından da kitapların mahkemeden teslim alınmasıyla ilgili müzekkere suretini ve kitapları Üstad'a getiren Hafız Mustafa'ya Üstad'ın yazdığı mektubunu ve Avukat Ziya Sönmez'e teşekkürnamesini kaydediyoruz:

1- Üstad'ın beyanı:

"Aziz Sıddık kardeşlerim!

Evvela: Sizin Receb-i Şerifinizi(41) ve leyle-i Regaibinizi tebrik ederek, bu mübarek şuhûr-u selâsede dualarınızı ruh-u canımla isterim. Bu üç ayda ahiret ticareti için kâr, bire yüzdür ve bazen bin ve binlerdir.

Saniyen: Denizli'de zahiren hapisteki Risaleler pek çok faaliyet gösterdiğini ve gizli intişarla kendini okutturmasını kat'iyen bildim. Birden Denizli'yi, hapihanesi misüllu nurlandırmış, benim merakımı izale etti. Siz de merak etmeyiniz. Perde altında ehemmiyetli vazifesi bir derece bitse, teslim alınacak.

554

Salisen: İhtiyar risalesi ehemmiyetle nazar-ı dikkate alınması için geçen hadiseye sebep oldu. Her tarafta merakla kendini okutturuyor. Hakikaten o lem'a çok kıymetlidir. İhtiyarları birden Risale-i Nura bağlar.

Rabian: Şimdi bir derece açlık cihetiyle herkes dünyaya, maişet derdine dalacak. Fakat Risale-i Nur şakirtleri kanaât ve iktisad bereketinden istifadeleri cihetinden inşaallah gaflete mağlub olmayacaklar.

Bu dakikada acele yazmaya mecbur oldum, kısa kestim. Umum kardeşlerimize binler selâm.

SAİD-İ NURSİ(42)"

Temyiz mahkemesi birinci ceza dairesi i'lâm kararı:

"30.12.1944 gün ve 300512193 sayılı karar tebliğname: 2019

TEMYİZ İ'LÂMI

Dinî hissiyatı ve dinen mukaddes tanınan şeyleri alet ittihaz ederek, devletin emniyetini ihlâl eden suçlu eşhastan Mirza oğlu Said-i Nursî ve Ahmed oğlu Emin Uzun, Mehmet oğlu Hüsrev Altınbaşak, Mehmet oğlu Nuri Benli, İbrahim oğlu Osman Yıldırımka., Veli oğlu Mehmet Tevfik Göksu, Hüsnü oğlu Tahiri Mutlu, Mehmet oğlu Atif Egemen, Mehmet oğlu Halil İbrahim Çulluoğlu, Süleymanoğlu Sabri Arseven, Mehmet oğlu Ahmet Feyzi Kul, Mustafa oğlu Ahmet Akçay, Hasan oğlu Sami Tüzün, Hüseyin Hüsnü oğlu Re'fet Barutçu, Hasan oğlu Mustafa Ertürk, Mehmet oğlu Ahmet Nazif Çelebi, Ahmet Nazif oğlu Selahaddin Çelebi, İzzet oğlu Mehmet Feyzi Pamuk, Ahmet oğlu Hilmi Söme, Maksud oğlu Emin Çayır, Halil oğlu Halil Boz, Osmanoğlu Muhyiddin Yener, İsmail oğlu Rüştü Çakın, Ahmet oğlu Ali Büyükgöl, Ahmet oğlu Mehmet Soylu,

(41)Bu mektup 1945 senesi Recep ayı başında yazıldığına göre, Haziran ayı sonunda kaleme alınmış olduğu anlaşılmaktadır. A.B.

(42)Müteferrik Mektuplar Dosyası Sıra No: 8

Mehmet oğlu Ahmet Soylu, Mustafa oğlu Emin Uzundemir, İbrahim oğlu Mehmet İnce, Hasan oğlu Mehmet Güler, Ahmet oğlu Mehmet Ertunç, Hüseyin oğlu Mehmet Ali Çakıcı, Mahmut oğlu Ahmet Savaş, Mehmet oğlu Mehmet Boyracı, Hasan oğlu Kadir Suyun, Ramazan oğlu Hasan Çiçek, Abdurrahman oğlu Hasan Türk, Ömer oğlu Sadık Gündoğdu, Osman oğlu Mehmet Öğütçü, Yusuf oğlu Mustafa Hemdem, İsmail Hakkı

555

oğlu Mehmet Hakkı Yavuz, Zeynel oğlu Mehmet Nuri Acar, Ali oğlu Osman Türkyılmaz, İsmail oğlu Halil Enercan, Sadık oğlu Hüseyin Kuru, Mehmet oğlu İbrahim Fakazlı, Hakkı oğlu Ömer Lutfi Gedik, Hasan oğlu Ahmet Köroğlu, Ahmet oğlu İzzet Turgut, Mustafa Oğlu Ziya Dilek, Mehmet Emin oğlu Mehmet Tevfik Kaya Mercan, Mehmet Ali oğlu Sadık Demirelli, Mehmet oğlu Ahmet Esen, Hüsnü oğlu Salih Suphi Selçuk, Şevki oğlu Cevdet Yazıcı, Osman oğlu Mustafa Yılmaz, Osman oğlu Salih Yıldız, Hüseyin oğlu Ahmet Şirin, Süleyman oğlu Mustafa Karapınar: Bilmuhakame beraatlerine dair Denizli Ağır ceza mahkemesinden verilen 15.6.1944 tarihli hüküm, temyizden tetkiki C.Müdde-i umumiliği tarafından istid'a edilerek, dava evrakı Cumhuriyet baş müdde-i umumiliği yüksek makamından tebliğname ile temyiz mahkemesi Birinci Ceza Dairesine gönderilmekle; Okunup iş anlaşıldıktan sonra, icabı konuşuldu... Ve aşığıdaki karar tesbit edildi:

Duruşmada toplanan bütün deliller mahkemece münakaşa edilerek beraet kararı verilmiş ve mucib sebepleri de gösterilmiş olmasına.. Ve mahkemenin takdir hakkına karşı C.Müdde-i umumisinin aleyhteki temyiz i'tirazları yerinde bulunmamış olduğundan reddiyle; Usul ve kanuna uygun bulunan beraet hükmünün tebliğnamede yazılı mütalâa gibi tasdikine 30.12.1944 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.

Aslı gibidir:15. 2. 1945

Baş katip"

Denizli davasında Üstad Bediüzzaman'dan başka altmış dokuz nur talebesi toplanmış, fakat arada İstanbul'lu hocalar tahliye edildikleri gibi, Hafız Ali Efendi'nin de vefat etmesiyle maznun sayısında görüldüğü gibi, onbir kişinin eksik görülmesine sebep olmuştur. Maznunlar elli sekiz kişi olarak Yargıtay i'lâmında görülmektedir.

Üstaddan Vekaletnameler:

Emirdağ'ı noterliğinde tanzim edilen iki vekâletnamenin suretini buraya almanın bir manası olmadığından sadece klişelerini vermekle iktifa ettik. Bunlardan birisinin klişesi Son Şahitler-2 sahife 186 da, birinin sureti de Denizli Afyon dosyasında ve yanımızda mahfuzdur.

Denizli Mahkemesinden kitapların teslimine dair müzekkere sureti:

"DENİZLİ AĞIR CEZA MAHKEMESİ

556

Esas 199

Karar: 196

ADLİYE EMANET MEMURLUĞUNA

Bağlı üç sahifeden ibaret dizi kağıdında müfredatı yazılı kitap, Risale vesair eşyaların sahibi bulunan Said-i Nursi'ye iadesine mahkemece 25/6/1945 tarihinde karar verilmiş olduğundan, mezkûr kitap ve risalelerin Emirdağ'ı noterliğinden 22/3/1945 tarih ve 219 nolu vekâletname ile Said-i Nursi'nin vekili bulunan Denizli Avukatlarından Ziya Sönmez'e verilmesi zımında müzekkeredir. 29/6/1945

Başkan Ali Rıza

Balaban(43)"

Kitapları Denizli'den alıp Emirdağ'na getiren aslen Burdurlu, Denizli tüccarı namıyla meşhur, Hacı Şeyh Saidin oğlu Hafız Mustafa Kocakaya'ya Üstad Hazretleri'nin hitabı şöyledir:

Aziz Sıddık kardeşim ve Hizmet-i Kur'aniyede muvaffakiyetli arkadaşım!

Sen binler safalarla geldin. Bizi ebedî minnettar ettin... Ve Sadık arkadaşlarıyla Risale-i Nurun serbestiyetine hizmetiniz o derece büyük ve kıymetlidir, değil yalnız bizi ve Risale-i Nurun şâkirtlerini, belki bu memleketi, belki Âlem-i İslâmı manen minnettar ettiniz ki, ehl-i imanın imdadına yetişmeye Risale-i Nurun yolunu serbestçe açtınız. Ben bir senedenberi seni ve seninle beraber bu serbestiyete çalışanları merhum Hafız Ali ve Hüsrev gibi Risale-i Nurun kahramanlarıyla beraber manevi kazançlarıma, dualarıma şerik etmişim... Hem devam edecek...

Buraya kadar her bir dakika yoldaki, bir gün Risale-i Nurun hizmetinde bulunduğun gibi, beni minnettar eyledin. Hâkim-i Adil namını alan zatı ve lehimizde onunla beraber çalışanları bu hakiki adalete hizmetleri için ahir ömrüme kadar unutmıyacağım. Altı aydır onları da aynen manevî kazançlarıma şerik ediyorum.

Bana teslim ettikleri risalelerin bir kısmını, kardeşlerime cevap vereceğim; Bütününü yazsınlar, Onlara hediye edeceğim.Çünkü onlar Risale-i Nurun bundan sonraki hizmetine tam hissedardırlar. Bu meselede ben Denizli şehrini kendi karyeme arkadaş edip, bütün emvatını ve ehl-i imanın hayatta olanlarını hem kendim, hem Risale-i Nur talebeleri manevî kazançlarımıza

557

hissedar etmeye karar verdik: Denizli hapishanesini de bir imtihan medresemiz telâkki ediyorum... Ve bizimle alâkadar hem Denizli'de, hem hapiste umumuna ve hususan tam adaletini gördüğümüz mahkeme hey'etine çok selâm ve dua ederiz.

SAİD-İ NURSİ(44)"

Görüldüğü üzere, Hazret-i Üstad Nur risalelerinin mahkemeden teslim alınıp kendisine getirilmesi hadisesine çok ziyade duygulanmış ve Merhum Hafız Mustafa'nın şahsında bütün Denizli ahalisine gayet manidar bir şekilde müteveccih olmuş, dualar etmiş ve teşekkürlerini bildirmiştir.

Avukat Ziya Sönmez'e teşekkürü:

"Aziz kardeşim!

Risale-i Nurun Avukatı Ziya'yı bizim tarafımızdan hem çok teşekkür hem tebrik ediniz. Çoktan beri ruhuma ihtar edilmiş ki:"Ziya" namında birisi Risale-i Nur namına büyük bir hizmet edecek. Bu mesele gösterdi ki ;O ziya, bu Ziya'dır. Bizleri ebede kadar minnettar eyledi.

(43)Denizli Dosyası-1 S: 73

(44) El yazma Emirdağ-1 aslı S: 54

Mahkemede zabıt kâtibi ve a'zadan Hasna Hanım ve sorgu Hâkimi gibi vicdanlı zatlara da teşekkür ederiz... Ve onları unutmıyacağımı, bilhassa başta Müftü Osman, Hasan Feyzi olarak çok ehemmiyetli kardeşlerime selamımızı ve minnettarlığımızı bildiriniz.. Ve Hâkim-i Adil olan zata Risale-i Nurun ekser eczalarını ona hediye etmek için yazdırmaya karar verdiğimi söyleyiniz.. Ve Risale-i Nurun fahrî Avukatı Ziya'ya kısm-ı mühimmini yazdırıp ona hediye etmek niyetindeyim.

Tab' olunan Ayet-el Kübra Risalesinin beşyüz matbu' nüshaları da tab' edenlere verilecek mi(45)merak ediyorum. Biri de: İstanbul'da müsadere edilen ne kadar Risale-i Nur varsa bana aittir. İçinde yirmi risale bulunan mecmuanın bana çok ehemmiyeti var. Hem Denizli'de müfakat ederken, emanet Mu'cizat-ı Ahmediye risalesini orada bazılarına bırakmıştım. O da bana çok lâzımdır. Belki Hoca Musa Efendi biliyor.

SAİD-İ NURSİ(46)

SADEDE, ZEHİR HADİSELERİNE DÖNÜYORUZ

Emirdağ'ında ikinci defa Üstad'a verilen zehir:

558

Bu ikinci defaki zehir, kaymakam Abdülkadir Uraz'ın bulunduğu sıralarda ve Üstad'ın hizmetçileri resmen men'edilip kapısının anahtarı bekçilere teslim edildiği ve aldatılmış bedbaht bir bekçinin Üstad'ın yemeklerine koyduğu zehirle gerçekleşmiştir. O ise,1945 yılının son aylarında veya ve 1946'nın ilk aylarında kışın soğuk günlerinde olduğu anlaşılıyor. Bu ikinci zehir, Hazret-i Üstad'ı ziyadesiyle sarsmış ve çok hasta etmiştir. Bu zehir o ana kadar verilen zehirlerin onuncusu ve en müthiş idi.

Hazret-i Üstad bu onuncu zehir hadisesi hakkında talebelerine şu mektubu yazmıştır:

Çok aziz, çok sıddık ve sadık kardeşlerim ve Risale-i Nur cihetinde emin ve halis vârislerim!

Çok manidar ve kuvvetli bir tevafuk ve şakirtlerin sadakatlarına delil bir zâhir keramet-i nuriyeyi beyan etmeme bir ihtar aldım,şöyle ki:

Ben vasiyetnamemi yazdığım aynı zamanda, gizli münafıklar benim itimad ettiğim hizmetçilerimi zabıta tarafından yanıma gelmekten men'ettikleri aynı vakitte, fırsat bulup, tanımadığım biriyle sâbık dokuz defadan daha te'sirli bir zehiri bana yutturdular.

Hem aynı zamanda Tunus'lu ve alim kardeşlerimizden ve buraya kadar geçen sene beni görmek için gelip, görüşmeden giden Hoca Haşmet Yozgat'tan buraya yazıyor ki: "Said vefat etmiş... Risale-i Nurun yüzotuz Risalesi muhafaza edilsin, ta ki, ileride tab' edeceğiz"

(45)Ayet-el kübralar da bilahere Tahiri Ağabeye teslim edilmiştir.A.B.

(46)El yazma Emirdağ-1 aslı S: 58

Kardeşlerim, merak etmeyiniz!.. Cevşen ve Evrad-ı Bahaiyye bu defa dahi o dehşetli zehirin tehlikesine galebe etti. Tehlike devresi geçti, fakat hastalık devam ediyor.

Umum kardeşlerime birer birer selâm ve selâmetlerine dua edip şüphesiz makbul olan dualarını iserim.

559

Duanıza muhtaç ve her vakit duanızdan istifade eden kardeşiniz

SAİD-i NURSİ(47)"

O sıra Üstad'ın hizmetine de bakan sağlık memuru Hayri Dinçer'in, zehir hususunda Üstad Hazretlerine bazı maddî tavsiyeleri havi mektubu:

Pek Muhterem Üstad'ım!

Ah mübarek Üstad'ım, Emirdağı'nda, iki cihan serveri Resul-i Ekrem'in (A.S.M.) bir vârisiyle ve Kur'an-ı Azim-üş-Şan'ın nuruyla karşılaştığıma, Halk edici Rahman'a hesapsız şükürler olsun. Yalnız lâyük olan hürmeti ifa edemediğimden afvımızı dilerken, bütün arkadaşlarla birlikte bu uğurda canlarımızı kurban etmeye hazırız.

Geçende rüyada, doğacak çocuğun adının Said konmasını emretmişsiniz, Müsaadeniz var mı?..

Su-i kasda cür'et gösteren güruh-u nâriyenin Allah her birisinin belâsını versin. Zehirin dâhil-i beden olduğunu hissedince; acizin bildiği tedbir bir okkaya yakın tuzlu ılık su ve beş-on adet yumurta akı içmeli ki kustursun... Arkasından, yani kay ettikten sonra, müşhil için hint yağı almalı... Gerçi panzehiriniz, Maaşallah Barekallah bunlara ihtiyaç bırakmıyor. Yakında bütün hizmetlerinizi yapmaya ve el ayaklarınızı hürmetle öpmeye meftun, duanıza müştak ve muhtaç, aciz zavallı talebeniz.

Emirdağ'lı Hayri(48)

Hazret-i Üstad bu ikinci zehir hadisesinden sona, Reis-i Cumhura ve Bakanlıklara istid'alar gönderdi. Bilhassa kendisine karşı yapılan bütün bu ihanet, su-i kasdlerin asıl sebep ve ana düğümü olan mes'eleleri gayet açıklık içinde yazdı. Bu istid'alar Emirdağ-1 lahikasında mevcuttur. Şimdi buraya almaya lüzum görülmedi. İleride, yerinde kaydedilecektir.

ÜÇÜNCÜ ZEHİR HADİSESİ

Buda tahminen 1946 yılı son aylarında vaki' olmuştur ki, sene-i devriyesinin aynı günlerinde başka su-i kastlar'da tahakkuk etmiş ve büyük bir ihtimal ile aynı hadisede Merhum Hasan Feyzi'ye de zehir verilmiş ve vefat etmiştir.

560

(47) El yazma Emirdağ-1 S: 20

(48) Müteferrik mektuplar Dosyası Sıra No: 9

Hazret-i Üstad bu onbirinci ve Emirdağ'ında üçüncü olan zehir hadisesiyle ilgili olarak şu mektubu yazdı:

Aziz Sıddık kardeşlerim!

Evvelâ: Bu günlerde bana su-i kasd edenler, yine Afyon Hükûmetinin evham yüzünden bize ilişmek fikrini hissedip, gayet te'sirli gizli bize iliştiler. Ben yirmidört saatte hayatımda görmediğim dehşetli baş dönmesiyle hastalık gördüm. Hayatımdan ümidim kesildi, vasiyetimi ettim: "Ben öldükten sonra Tâhiri'yi buraya çağırınız; gelsin... malım olan Nurlara sahib olsun..." dedim.

Birden İnyet-i Rabbaniye imdada yetişti. Duanızı bana şifa eyledi. Hatta bu semin darbesiyle yirmi gün sıkıntılar çekeceğim diye düşünürken, birden öyle bir geçti ki, bir şey olmamış gibi, bu gün at ile gezmeye çıktım. Dün mektubunuzda, onbeş sivil polis Afyon'dan Isparta'ya "Târikat var" bahanesiyle nurlulara ehemmiyetsiz bir telâş vermesini gördüm. Fesübhanallah dedim... Demek hem bana, hem kardeşlerime aynı zamanda, eskide geçen sene olduğu gibi iliştiler. Telâş etmeyiniz... Madem bana vurulan şiddetli darbe bir halt etmedi. İnşaallah medreset-üz zehra şâkirtlerine de zararları olmayacak.

Evet, o polisler makineye ve Hüsre ve kahraman arkadaşlarına birden ilişmeleri bir emare-i Rahmettir. Aldığım bir habere göre, Afyon'da bize ilişenlere demişler: "Bu zararsız adama neden sıkıntı veriyorsunuz?"

İlişenler demişler: "Biz ondan korkuyoruz, çok kuvveti var. Yüzbinler talebesi var!.." Hatta bu Emirdağ'ında dahi bazı resmi adamlar öyle diyorlar. Hem ürküyorlar, hem ürkütüyorlar.(49)"

Başka bir mektubundan:

561

"... Evvelâ şimdi bir haletimi beyan etmek için, sinir hassasiyetiyle ve bu defaki tesemmümün doğrudan doğruya dimağıma ilişmesi ve damarımı sarsmasıyla iki haletimi beyan ediyorum:

Birincisi: Öyle bir nisyan, bir unutkanlık bu tesemmümden gelmiş ki; kendi abdest, yemek gibi şahsî işlerimi çok zor ile görebiliyorum. Bir kaşık veya bir kabı almak için kapıyı açıyorum, unutuyorum. Bu halden dehşet aldığım halde, Cenab-ı Hakk'a hadsiz şükür olsun ki; Risale-i Nura temas eden hallerde ve evradlarımda o acib nisyan şimdilik gelmedi.

İkinci Hal: pek garib bir hiddet ve te'ssür o zehirden bana ârız olmuş ki; Sinek kanadı kadar bir arıza beni müteessir edip hiddete getiriyor. Biçare bana hizmet eden saf ve sadık hizmetçiler de, o lüzumsuz hiddetlerden azap çekiyorlar. Uzun zamanlardaki iki Süleyman'ın hiç beni hiddete getirmiyerek hizmet

ettiklerini çok hasretle onları ve o zamanları tahattur ediyorum. Şimdi tahakkuk etti ki, bana su-i kasd edenler iki noktayı hedef etmişler, ona göre zehirli maddeleri bulmuşlar.

(49)Elyazma Emirdağ-1 aslı S: 283

Birinci Nokta: Dimağıma zarar verip, ta nurlara hizmetim olmasın. Bedbahtlar bilmiyorlar ki; Binler Nur sâhipleri ve yüz Nur mecmuaları benim bedelime binler derece ziyade o vazifeyi görüyorlar

İkinci Nokta: Sabır ve tahammülümü kırmak, hiddetimden istifade etmek, bir mes'ele çıkarmak... Hakikaten ihsan-ı ilâhî ile harika bir sabır ve tahammül olmasaydı, tahammül edilmezdi. Fakat o bedbahtlar bilmiyorlar ki; Yüz başım ve yüz haysiyetlerim ve şereflerim ve rahatlarım ve hayatlarım olsa; Risale-i Nurun selâmetine kemal-i sürur ile terk ederim. Fakat bazı resmi adamlar bütün bütün kanun haricinde garazkârane ve sinirlerime kasden ilişmeleri çok ağır oluyor. İnşallah onlara kaşı sabrın güzel neticesi bütün o elemeleri izale edecek, hayırlara çevirecek...(50)"

Başka bir mektuptan:

"Salisen: Siz bana karşı su-i kasdlara merak etmeyiniz. Belki bir cihette memnun olunuz ki; Risale-i Nur ve şâkirtleri yerinde benim cüz'î ve vazifesi bitmiş olan şahsıma hücum ediyorlar, tazib ediyorlar. Bu günlerde

562

buranın büyük memurları çekinmiyerek bazılara demiş: "Said'in vücudu ortadan kalkmalı..." hadisesi var.

İşte gizli düşmanlarım bunun gibi bu fikirlerinden istifade ederek mü'temed hizmetçilerimi dağıtmakla, fırsat bulup beni zehirlediler ve bu gibi memurlardan kuvvet alıyorlar. Fakat hıfz u İnayet-i İlâhiyye bu su-i kasdı da akim bıraktı. İnşallah daima inayat, himayet edecek. Bütün plânlarını akim bıraktı ve bırakacak...(51)"

KIYAFET VE SARIĞINA İLİŞME HADİSELERİ

Üstad Bediüzzaman'ın ilk Emirdağ'ı hayatında gerek şâhitlerin ifadelerinde, gerekse Emirdağ'ı lahikası mektuplarında ve Üstad'ın resmi makamlara verdiği istid'alarında tesbit ettiğimiz kadarıyla iki defa resmen ve alenen kıyafetine ve sarığına ilişmişlerdir. Bu hadiseler Afyon hapsinden sonraki dönemde, Demokratların hükümetleri zamanında da vaki' olmuştur.

Emirdağ hayatında kıyafet ve sarığına taarruz hadiselerinden birincisi: Yukarıda kaydedilen Emirdağ'lı Hamza Emek'in ifadelerinde, kaymakamın emriyle Konya'lı (veya İzmirli) jandarma başçavuşu Ziya'nın eliyle olan hadisedir. Buna dair Üstad'ın da beyanları vardır.(52)Fakat bunu Hamza Emek in hatıratında tafsilâtle geçen beyanına bırakarak iktifa edeceğiz.

İkinci hadisenin delilleri ise Hazret-i Üstad'ın şu sözleridir:

"İkinci mesele: Bayramın ikinci gününde teneffüs için kırlara çıktığım zaman, ehemmiyetli bir memur tarafından beş vecihle kanunsuz bir taarruza maruz kaldım. Cenab-ı Hak rahmet ve keremiyle belime, başıma yüklenen Risale-i Nur eczalarını.. Ve ruhuma, kalbime, yüklenen şâkirtlerinin haysiyet ve izzet ve rahatlarını muhafaza için fevkalade bir tahammül ve

(50)Elyazma Emirdağ-1 aslı S: 300

(51) Aynı eser S: 209

(52) Yeni yazı Emirdağ-1 S: 48

sabır ihsan edildi. Yoksa bir plân neticesinde beni hiddete getirip Risale-i Nurun, bâhusus Ayat-el Kübra'nın fütûhatına karşı bir perde çekmek olduğu tahakkuk etti.

563

Sakin sakın, hiç kederlenmeyiniz. Merak etmeyiniz, hem telâş etmeyiniz, hem bana acımayınız!.. Şeksiz, şüphesiz inayet-i ilâhiye perde atında bizi muhafaza etmekle ayetine mazhar etsin. Onların o plânları da akim kaldı. Fakat bu vilâyette doğrudan doğruya büyük bir makamdan kuvvet alıp şahsımla uğraşanlar var.. Eğer mümkün olursa, buranın havasıyla hiç imtizaç edemediğim cihetini vesile edip münasib bir yere naklime, Denizli mahkemesini ve Ankara temyiz mahkemelerini vasita yapıp çalışmak lâzım geliyor. Ben kendim yapamadığım için benden daha ziyade alâkadar Denizli dostları teşebbüs etseler iyi olur. Hiç olmazsa oranın hapsine bir daha bahane ile beni alsınlar:

Elbaki Hüvelbaki Kardeşiniz

SAİD-İ NURSI"

MAHREM

O hadisenin hakikatı, Niğdeli bir yüzbaşı buraya yeni inzibat memuru olarak bir kaç gün evvel gönderilmişti. Ben kıra çıktığım vakit, yüz metre uzaklıkta bağırarak "Dur!" dedi.(53). Sonra yanıma geldi. Hiç resmi elbisesi yok, libası âdi bir surette iken, dedi: "Başındaki mendil, sarıktır, aç!"

Dedim: "Buranın mahkemesine buna dair bir istid'ayı bu sarıkla beraber göndermişim. Müdde-i umumi görmüş, zabıtaya gönderip tekrar iade etmişler. Beş vechile bana kanunsuz hareket ediyorsun:

Birincisi: Resmi elbisen olmadan sivil olarak hiddetle bana ilişmek kanunsuzdur.

İkincisi: Şehrin hâricidir... Çarşı pazar değil ki; kıyafet kanunları müdahale etsin.

Üçüncüsü: İki mahkeme bu kıyafetime ve başımdaki mendile, sarık demeyip ilişmediğinden, âdi mendile sarık namı verip ilişmek kanunsuzdur.

Dördüncüsü: Bu başımdaki mendil ile cübbeme ait, altı yedi ay evvel bir istad'a ile hem buranın zabıtasına, hem müdde-i umumisine gönderdiğim halde, buna sarık demeyip ilişmediğinden, sizin bu ilişmeniz kanunsuz bir taarruzdur.

Beşincisi: Biz sana rast gelmedik, uzaktan bizi çağırdın. Ortalığa bir velvele verdin. Yakındaki bütün çoluk çocukları başımıza toplattırdın.

564

Mükerrer defa dedim: "Bu çoluk-çocukların hâricinde seninle konuşayım. Bilâkis daha ziyade bağırıp bir heyecan ortalığa verdin. Hiç bir şey yokken bu vaziyet asayiş, inzibat memurlarında tam bir kanunsuzluk, belki kanun aleyhindedir. Demek anlaşılıyor ki; Bir garaza ve plana binaen bu beş vecih kanunsuzluğa karşı kanun dairesinde seninle bozuşmağa bir vesiledir.

(53) Bilahere, hadiseden gelen umumi nefret karşısında o adam, yaptığını inkar etmiş. "Ben onun Hoca efendi olduğunu bilmedim" diye yalandan suçunu halka karşı gizlemeye çalışmış. (Bkz. El Yazma Emirdağ-1 aslı S:107)

Fakat ben değil bir ihanet, bir sıkıntı, bir zahmeti, belki hayatımı da terk edip dostlarıma bir keder, kitaplarıma bir zarar gelmemek için her sıkıntılara, hakaretlere karşı tahammüle karar verdim. Yoksa hakkımı değil senin gibi kanunsuz memurlara, belki htükûmetin en büyük kanunî dairelerine karşı hukukumu tam müdafaa ettiğimi, bu defa bana hükûmet tarafından teslim edilen mahrem ve gayr-ı mahrem Risale-i Nurun yüzer parçaları cerhedilmez senedir.

SAİD-İ NURSİ

MAHREM BİR HAŞİYE

Bana karşı su-i kasd resmen tahakkuk ediyor. Buranın kaymakamı

"...(54)" namında aleyhimde gizli dolabı. Niğdeli o malûm zabitle ve İzmirli bir çavuşla çeviriyor. En hassas damarlarıma dokunduracak tarzlarda beni sıkıyorlar. Hatta resmen demiş: "Belediyece bir adam tayin edeceğiz... Yalnız o gidecek, zaruri hizmetini görecektir. Başkası gitse, onu hapse atacağız. On vecihle kanunsuz, divanece telefonla konuşmuş.

Bunun hükmü ve tahakkümü altında benim için yaşamak pek çok ağırdır. Fakat işittim; Onbeş güne kadar başka bir vazifeye gidecek... Kaç ay kalacak bilemiyorum. Eğer tekrar o buraya gelse, benim için dayanmak müşkildir. Siz yine Denizli mahkemesini ve Ankara temyiz mahkemesini ve ehl-i vukufu vasıta yapıp, beni hastalık vesilesiyle başka bir yere naklime çalışınız.

O bedbaht demiş: "Öyle bir adamı ecnebler arıyor ki karıştırsın."

Ben de derim: Hey divane! Eğer Risale-i Nur olmasaydı, İran'dan evvel Bu memleket bolşevikliğe, belki anarşiliğe mecbur edilecekti. Hem bu vatan ve milleti bundan sonra Risale-i Nur tehlikelerden muhafazasına çalışacak...(55)"

565

BİR FASIL

BEDİÜZZAMAN HAZRETLERİNİN ASAYİŞ KORUYUCULUĞU

Hazret-i Üstad'ın şahsına ve zatına karşı her yerde olduğu gibi, şu Emirdağ'da da uygulanan mezkûr bedmuameleler ve bedbahtça su-i kastlar ve gayr-i insanî kanunsuz ve vahşice uygulamaların tümü üç neticeyi istihdaf ediyordu:

Bunlardan birisi: Ne yapıp yapıp; gizli zehirler vermek, hatta arkasından pusuya yatırılmış adamların elleriyle kurşun attırmak gibi hareketlerle; Onun vücudunu bir bellisizlik kamuflesi içerisinde yok etmek... ve meydanı boş bulup Müslüman halkı bolşevikliğe doğru götürmek...

(54) O kaymakam, herhalde 1945-1946 yılları arası Dahiliye Vekilinin hususi adamı olarak Emirdağ'na gönderilen G.Antepli Abdülkadir Uraz'dır. A.B.

(55)Emirdağ-1 mektuplar dosyası Sıra No: 3 ve Emirdağ-1 El Yazma aslı S: 96

İkincisi: Müslüman halkın Bediüzzaman'a karşı hüsn-ü teveccühünü bozmak ve kırmak... Bu da, ya korkutmak ve ürkütmek ile ... Yahut da aleyhinde şenî' iftiralar düzmek ile...

Bu iki netice olmayınca, tek bir şey kalıyordu ki, o da Bediüzzaman Hazretleri, bütün hayatında izzet-i imaniye ve şehamet-i fitriyyesi icabı hayatını istihkar ederek, en cebbar zalim kumandanlara baş eğmeyişini bildikleri için, ona karşı böylesi âdî bed-muameleler uygulayarak, onu hiddete getirmek ve karşı koydurtmak ve bir hadise -Küçük de olsaçıkartarak, sonunda bütün güçleriyle yüklenip bastırmak plânı idi.

Elbette, Hazret-i Bediüzzaman gibi misilsiz bir İslâm dâhisi bütün bu plân ve projeleri çok iyi seziyor ve biliyordu. Risale-i Nurun selâmet içinde hizmeti, talebelerinin dağdağasız huzur içinde nurlara hizmet etmeleri ve nihayet ehl-i iman olan umum ma'sum halkın rahat ve sükûnu uğruna her şeyini, izzet ve haysiyetini fedaya karar vermişti. En alçakça muamelelere karşı da sabır ve sekinet ve vakar içinde tahammül ediyordu. Bu durum

566

hâin ve alçak, müfsid gizli komiteleri çıldırıyordu. Çünkü hangi plan uyguladırsa, tutmamıştı. Gerçi Hazret-i Üstadın damarlarında çok dokunuyor ve onu çok sarsıyordu. Amma o, herşeyini İslâm milletinin selâmet ve huzuru için feda etmişti.

Evet, bu dediklerimizin hepsi sabittir, asla mübalağa değildir. Sözü uzatmamak için Hazret-i Üstad'ın bu babta hakikat-ı hali anlatmak ve talebelerini de ona göre ihtiyatlı davranmaya sevk etmek üzere, zaman zaman kaleme alıp talebelerine gönderdiği beyanlarının, sadece asayiş hususuna temas eden kısımlarından bazı bölümler okuyalım:

HADİSE ÇIKARTMAK PLANIYLA İLGİLİ

"Bir derece mahremdir:

Geçen kışta bana karşı su-i kasdlerin İnalet-i İlâhiyye ile ve duanızın yardımıyla gelen sabır ve tahammülün neticesinde âkim kalan plânı pek geniş bir tarzda olduğuna delil ise, bu yakında Reis-i Cumhur Afyon'da demiş: "Bu vilâyette dinî cihette bir karışıklık çıkacağını zannederek...(*)"

Demek gizli komite beni sıkıştırmakla bir hadise çıkarmak istiyordular. Bir ecnebî müdahalesi hesabına ve Müslümanlar ve vatan zararına bütün bütün kanunsuz ve keyfî bir tarzda damarıma şiddetle dokunan ihanetler ve sıkıntılarla ta'zibleri, onlara dünyada tam zarar, ahirette cehennem ve sakar.. ve bize dünyada mükemmel sevab ve zafer.. ve ahirette inşaallah cennet ve ab-ı kevseri kazandırır. Demek bu gizli plânı hey'et-i vekile ve Reis hissetmişler ki; buralarda umum memurlar, hatta Vali ve kaymakam ve zabıta benimle görüşmekten kaçıyor ve ürküyordular. Ben de hayret ederdim. Fakat elimizde yalnız Nur bulunduğu ve siyaset topuzu bulunmadığını zerre kadar akli bulunanlar anladılar... (56)"

Bir başka mektuptan:

(*) O gizli planlar, demekki İ. İnönü'nün malumatı dahilinde ve emir ve direktifleri altında uygulanıyordu!.."A.B.

(56) Emirdağ-1 Lahikası S: 156

“Saniyen: Bu defaki su-i kast, gizli düşmanlara müsadekâr ve teşvikçi bazı memurlardan... Öyle bir hiddet geldi ki; Tahammül edemiyorum diye telâş ettim. Birden "Cennet ucuz değil.. Ve cehennem lüzûmsuz değil. Hatıra geldi. Hiddet gitti. Çok şükür ki, bu vakitte o herifler yanıma gelmiyorlar.

567

Yoksa belki tahammül edemezdim, aradıkları ve bulamadıkları mes'ele çıkacaktı. Zaten bu üç senedenberi, bütün maksadları benim hakkımda, beni hiddete getirip böyle bir mes'eleyi yapıp habbeyi yüz kubbe ederek, biçare ehl-i imana zarar ve telâş vermektir. Cenab-ı Hakk'a şükür olsun ki, damarlarıma en şiddetli ve alçakcasına dokundukları zaman, yine Risale-i Nur şâkirtlerinin selâmeti için harika sabır ve tahammül ihsan ediyor:

Bu günlerde bu ziyade teessürat ve gaddarlara hiddet ziyadeleştiği bir anda, birden ihtar edildi ki; “Sana karşı ettikleri cinayetlerin cezası olarak cehennem yeter.. Ve yakında ebedî idam-ı ebedî ile kabrin hapsi-i münferidinde daimî azap çekmek, senin hayfını ve intikamını yüz derece ziyade alabilir. Sen de sabır ve tahammül ve mücaheden nisbetinde sevab alırsın” diye şiddetli ihtar edildi. Ben de ruh-u canımla kabul ettim.

Fakat o halde, Hücumat-ı Sitte'nin âhirinde "Ben öldükten sonra bin tane bana zulüm edenler geberecek" fıkrası zihnime ilişti. Acaba Nur şâkirtleri benim intikamımı aramasınlar mı?"

Size haber veriyorum ki: Müntakim kahharın gazabı onlara kâfidir. Kardeşlerim Risale-i Nur talebeleri, zalimlerden intikamımı almağa çalışsınlar, Cenab-ı Hakk'a havale etsinler. Belki bir cihette o zalimlerin hadsiz azap çekeceklerine acısınlar.

Elhasıl: Eğer emr-i hak vaki'olsa, ölse; benim intikamımı aramayınız. İntikamımı Nurlar almışlar... Onların güvendikleri putlarını kırmışlar. Kabir azabı ve cehennem dahi onları bekliyor.

Umuma binler selâm ve selametlerine dua ederiz.

Elbaki Hüvelbaki Kardeşiniz

SAİD-İ NURSI(57)

Bir başka parçadan:

"... Evet kardeşlerim, kırk senedenberi hem hakikat-ı İslâmiye ile, hem benimle mücadele eden perde altındaki zındıklar, münafaklar elbette Zülfikarın fütûhatına ve şâkirtlerinin şevklerini kırmak için bazı böyle ehemmiyetsiz iliştiirmek için, ya bazı memurları veya bazı zabıtayı iğfal edip evham veriyorlar. İnşallah bir zarar olmaz. Siz hem ihtiyat ediniz, hem telâş etmeyiniz...(58)"

568

Başka bir mektubtan:

"... Bir adam ki, hakiki meslek ve meşreb ittihaz ettiği, yirmi otuz senelik hayatında düstur kabul ettiği bir hâlin zıddıyla onu ittiham etmek nev'inde, kanunsuz ve keyfi bir taarruz hadisesinin mahiyeti şudur ki:
Ben

(57) Elyazma Emirdağ-1 aslı S: 301

(58) Elyazma Emirdağ-1 S: 359

Risale-i Nur mesleğinin esası ve otuz seneden beri bir düstur-u hayatım olan; Şefkat itibarıyla bir masuma zarar gelmemek ve bana zulüm eden canilere değil ilişmek, hatta beddua da edemiyorum. Hatta en şiddetli ve garazla bana zulüm eden bazı fasık, belki dinsiz zâlimlere hiddet ettiğim halde, değil maddi, belki beddua ile de mukabeleden beni o şefkat men' ediyor. Çünkü o zalim gaddarın ya peder ve validesi gibi ihtiyar biçarelere veya evlâdı gibi masumlara maddî ve manevî zarar ve darbe gelmemek için, o dört beş masumun hatırına binaen, o zalim gaddara ilişmiyorum. Bazen helal ediyorum.

İşte bu sırrı-şefkat içindir ki: İdare ve asayişe kat'iyyen ilişmediğim gibi, bütün arkadaşlarıma da o derece tavsiye etmişim ki: Üç vilâyetin insafı zabıtalılarının bir kısmı i'tiraf etmişler ki: "Bu Nur şâkirtleri manevî bir zabıta, idare ve asayiş muhafaza ediyorlar" dedikleri ve bu hakikata binler şahid ve yirmi sene hayatıyla tasdik.. Ve binler şâkirtlerin de zabıtaca hiç bir vukuat kaydetmemesi ile tasdik ettikleri halde, o biçare adamın ihtilâlcı ve insafsız bir komiteci gibi menziline basmak ve insafsız adamlar ona ihanet etmek ve menziline bir şey bulamamakla beraber, yüz cinayeti bulunan bir adam gibi, hatta Kur'anını ve başındaki levhalarını evrak-ı muzırğa gibi toplamak; acaba dünyada hangi kanun buna müsaade eder? Böyle asayişe, hüsn-ü ahlaka hizmet eden dindar binler zatlara evham yüzünden idare ve asayiş aleyhine zorla sevk etmek hangi maslahat icabıdır(59)?.."

Daha bu mevzuda, yani asayiş ve emniyeti muhafaza hususunda, Hazret-i Üstad'ın sadece ilk Emirdağ'ı hayatında, gerek talebelerine yazdığı mektuplarında, gerekse resmi makamlara yolladığı istid'alarında bir çok nümuneler ve şahidli, ispatlı hadiselerden örnekler vermek mümkündür. Lâkin kaydedilenler maksada kifayet eder.

Evet Hazret-i Üstad'ın üstteki sarıh ifadelerinde görüldüğü gibi, bütün o acib, emsalsiz tazyik ve ihanetlerin gerisinde; Hazret-i Bediüzzaman'la, yani

569

Kur'an'ın hakikatlarıyla kırk seneden beri mücadele eden gizli zendeka komitesinin sinsi plânları olup, hükûmetin bâzı adamları eliyle de maalesef tatbik ediliyordu. Gaye ve hedef de belli... Yoksa menf'i, garip, hasta, ihtiyar, beraet etmiş ve bütün gücüyle hükûmet ve idarecilerin nazar-ı dikkatini celbetmemeye çalışan, iman ve ahiretiyle meşgul, eserlerinin mahiyeti de hep iman, ahiret, ahlâk, serserilikten kurtarmak, asayiş temin etmek gayesine masruf olan bir insanın, bir din âliminin, bir hakikatlar kâşifinin, bir istikamet rehberinin hal ve durumundan hiç bir idare şekli, memleketin selamet ve emniyet içinde idare etmeyi isteyen hiç bir siyaset tarzı kuşkulamaz ve karışmazdı ve karışmaması icab ederdi. Değil karışmak, bilâkis takviye ve teşçi' ve yardım etmesi lâzımdı. En azından onun çok büyük, çok değerli eski millî ve vatanî hizmetlerinin hatır ve hatıralarına hürmeten onu rahat bırakmaları lâzım idi.!

(59)Elyazma Emirdag-1 aslı S: 496

ZULÜM VE ZULMETTEN NUR VE AYDINLIĞA

Burada zulümlü ve zulmetli ahvali muvakkat bir zaman için bırakarak, biraz da Hazret-i Üstad'ın, Risale-i Nur ve talebelerinin müsbet ve nurânî ahvalinden ve fâtiha hizmetlerinin neticesi olan dinî inkişaf ve te'siratından bahsedeceğiz:

Evet, Nur talebeleri, Denizli hapsinden beraet edip çıktıktan sonra, Risale-i Nur eserleri Türkiye'nin artık her yerinde konuşuluyor ve her tarafta aranıyordu. Hapisten önce, dört beş vilâyette neşir ve hizmet yapılmasına bedel, hapisten sonra buna bir kaç misli ilave olmuş, âdeta Risale-i Nur okuyanların sayısı ondan yüzlere çıkmıştı. İşte bu ihtiyaç ve isteği karşılamak için Nur talebeleri Risale-i Nurları el yazılarıyla çoğaltmaya yönelik büyük gayret ve faaliyetler içine girdiler. Denizli hapsinden sonra yüzlerce nüsha Nur Risaleleri yazıldı. Nurun dairesi her gün biraz daha genişleniyor, Nurlara ihtiyaç ve istek her gün biraz daha artıyordu. Artık Nur kâtipleri el yazılarıyla ihtiyaçları karşılayamamaya dayanır bir duruma geldiler. Bu arada Nur talebeleri bu ihtiyaçtan dolayı bazı eserleri matbaalarda tab'etmek ihtiyacını kat'î duydular. Evvelâ Denizli'deki Nur

570

talebeleri bu mevzuda çalıştılar. Üstad da bu işe muvafakat etti. Fakat Denizli'de bu tab' işi mümkün olmadı. Daha sonra merhum Tahiri Mutlu Ağabey bu iş için İstanbul'a gitti. Evvelâ Asa-yı Musa'nın yeni harfle tab'ı düşünülüyordu. Üstad'da öyle istiyordu. Fakat İstanbul'daki matbaacılar da çekindiler. Yine olmadı.

TEKSİR MAKİNESİ FASLI

Burada, teksir makineleri faslına geçmeden önce, Risale-i Nur hizmetine el atan Denizli vilâyetindeki Nur talebelerinin nasıl bir hizmet içine girdiğini gösteren merhum Hasan Feyzi Efendi'nin Üstad'ına yazdığı bir mektubunu arz ediyoruz:

Ey muhabbetiyle gönülleri dolduran, sözleri ve Risalet-ün Nuruyla âlemleri nurlandıran mübarek Üstad'ımız!

Bu âciz kalemim yine sana bu yazıları yazmaya fırsat buldu. Yine gözlerim nurun ile doldu. Yüksek ve mübarek şahsına, aziz ve kıymetli zatına akraba ettin çalışkan ailesinden buraya gelen mübarek kardeşimizin ayinesinde yine sizi gördük. Yine nurunuzla müşerref olduk. Sıhhat ve afiyet haberinizi bize getiren bu sevimli kardeşimiz; Yusuf'un gömleğini Yakub'a götürülen ve o hazrete yepyeni bir çift göz veren BEŞİR'den daha beşaretli, daha neşatlı ve daha saadetli geldi. Bize sükûn ve sürur verdi. Bize sefalar ve şifalar getirdi. Yusuf'un nefesini, Ya'kub'un hasretle yanan kalbine kattı.

Vaktiyle "Çok âşık kardeşlerin var" diye taltif buyurduğunuz buradaki kardeşlerimin, hemen onu görünce etrafına toplandılar. Size gösterdikleri aşk ve alâkayı aynen ona da gösterdiler. Yarı gecelere kadar onunla oturdular "Âşık" diye bahşettiğiniz aşkın eri olduklarını gösterdiler.

Evet Üstadım, bunlar hakikaten âşıktırlar. Aralarında me'mur, muallim, esnaf ve işçi olarak her sınıf halktan bulunan bu âşık ve sâdik kardeşlerimiz, Risale-i Nurları her gün yazmakla ve okumakla ve okutmakla, o aşk ve muhabbeti hem arttırıyor ve hem ispat ediyorlar. Eski yazıyı yazamıyan bazı gençler de, yeni harflerle ve bazıları da bunu makinelerle yazıp çalışıyorlar. Çalışan bu kardeşlerin sayısı ve miktarı her gün artıyor:

Bu âciz talebeniz de şimdi her işi terk ederek, sade bu işle meşgul bulunmaktadır. Öğleye kadar her gün yazmakla vaktimi geçiriyorum.

571

Öğleden sonra da, birer birer kardeşlerimizin yanlarına uğrayıp elimden geldiği kadar onlara yazı hususunda ta'rifler ve izahlar yaparak himmetinizle yardım ediyorum. Lâzım olan eserleri, sözleri, defterleri bulup vererek ve değiştirerek hizmet ediyorum.

Geçenlerde matbu' yedinci Şua'lardan, Hüsrev kardeşimizden getirtmiş ve olmiyanlara vermiştim. Bu sefer oradan onbeş daha istedim. Bunları da meraklılarına ve yazabilecek olanlara vereceğim. Bu kerametli Ayet-ül Kübra Risalesini, her arkadaş ayrı ayrı birer tane yazıyor. Bitirenleri de şimdi Meyve Risalesi'ni yazmaya başladılar. Meyve'yi bulamayan yazıcılar da, boş durmamak için iktisad, şükür, Hastalar ve ihtiyarlar Risalelerini ve başka risaleleri yazıyorlar

Yakın zamanda bu hizmete giren bildiğiniz Ahmetlerden başka, bir Ahmet kardeşimiz kısa bir zamanda hem Ayet-el Kübra, hem Meyve, hem şükür ve hem de İktisad Risalelerini gayet güzel olan kendi el yazısıyla yazmış ve bitirmişti. Rü'yasında dahi sizi görüp konuşan ve huzurunuzda kara sakallı bir Velî zatın demesiyle ve sizin ağlamanızla ağlıyan ve yemekleri yiyen ve iltifatınıza mazhar olan bu Ahmed'e söyledim; Büyük dört tane defter alacak, birine Sözleri, birine Lem'aları, birine Şualar'ı, birine de Mektupları yazacak. Kendisi de söz verdi ki; Risale-i Nurun her nüshasını ve tamamını yazacak. Çünkü yazısı hem güzel ve hem kalemi seri'dir.

Bir başka kardeşimiz de altmış-altmışbeş yaşlarında olduğu halde, yine güzel yazılarıyla Ayet-el Kübra risalesini iki defa yazmış ve bitirmiştir. Şimdi de üçüncü defa olarak aynı risaleyi yazmasına başlamıştır. Gündüz akşama kadar nafakasını tedarik etmek için; yarı resmi bir dairede oturup yazı yazar.

Zavallı ihtiyar Hacı Efendi kardeşimiz, gece yarısına kadar kör kandille ve kuru hasır üzerinde hiç durmadan on-onbeş sahife Risalet-ün nur'u yazıyor. Hem âşık, hem sâdık, hem fakir haline sâbir ve hem de siz Üstad'ımıza duacı ve dualarınızı umar ve bekler.. Ve hem haftada bir yedinci Şua meydana getirir .. Ve hem yazdıklarını teberrük ve teberru' eder ve herkesin yazmasına çalışır. Bu Hacı Dede'nin sair yerlerde inşaallah bir numune ve bir örnek olması beklenir

Yedinci Şua'lardan birisini de Müftüye verdim. O da yazmaya başladı. Birisini de bir değirmenciye verdim, o da yazıyor. Hem münavebe usulüyle nüshalar yetmediğinden gece değirmenci, gündüz bir mütekaid yazıyor.

Hamdolsun Üstad'ım, öyleleri var ki; karısı kitaptan okuyup söylüyor, kocası yazıyor. Bir çatı altında hem karı hem koca ve hem de kayın birader

572

münavebe ile yazıyorlar... Ve hem kime vermiş, söylemişsem, kabul ediyor. Yalnız bir adam, "Yazarım" diye söz verdiği ve kitabı aldığı halde ihmal etmiş ve yazmamıştı. Kitabı da iade etmemişti. Sermayesi olan yüzirmi lira kıymetinde bulunan kıymetli ve yüzünden ekmek yediği medar-ı kazancı, birisi gelip alarak kaçmış ve bulamamıştır. Arkasından kendisi de bir çok masraflar ederek günlerce arayıp yorulduktan ve ümidini kestikten sonra, hâib ve hâsir geri dönmüş ve şaşkın bir hale düşmüştür. Bu suretle onun sille ve tokat yediğine şahid oldum. Gerçi o anlamadı, amma bize ibret oldu.

Bir kardeşimiz de, bir Yedinci Şua'ı İstanbul'a götürerek, eski harflerle kendi nam u hesabına bir kaç yüz tane bastırmak ve meccanen dağıtarak bu suretle hizmet etmek tasavvurunda bulunuyor.

Burası hakkında "Bir Medreset-üz Zehra olacak, büyük bir İslâm köyü, ikinci bir Isparta olacak" diye yaptığınız duaların te'siri görülmeye ve barigâh-ı ehadiyyette makbule geçtiği artık sezilmeye başladı.

Hiç okuyup yazmasını bilmiyen ve elifi bile bilmiyen, olabildiği kadar ümmi,genç bir kadın; kocası yazarken, yorulup kalemi elinden bırakıp nefes almaya başlayınca, derhal kalemi eline alarak ve kitaba dalarak orada gördüklerini aynen ve harfiyyen yazıp kopya etmesi, hatta sahifeler doldurması; bunun, yani mübarek duanızın kabulünün bir delili ve şahididir. Kadın ve erkek Risale-i Nuru yazan ve okuyan bütün kardeşlerimiz Ahmetler ve Hüseyinler, Muharrem ve Mehmetler.. Ve Müftü ve reis-i âdil ve bütün aile halkımız ve cariyeniz refika-i âcizi ve Fikret ayrı ayrı selâm edip, selâmetinize dua ederler ve hürmetle ta'zimlerini arzederler.. Ve mübarek ellerinizi öper ve duanızı rica ederler.

Ayrılmaz ve sarsılmaz ve himmetinizle ve avn-ı ilâhî ile bu yolda yürümekten yılmaz ve yorulmaz olan bu âciz ve edna talebeniz de selâm, sevgi ve saygılarını sunar, ellerinizi öper, selâmetinize âcizane dua eder ve duanızı bekler, Üstadımız, efendimiz.

HASAN FEYZİ(60)"

NURCU TABİRİNİN İLK ZUHURU

Üstad Hazretleri Denizli hapsinden çıkıp Emirdağ'ına geldikten bir müddet sonra, yani büyük ihtimal ile 1945 yılı başlarında, Risale-i Nur talebelerine "NURCU" diye söylenmeye başlandı. Bu tabir ilk olarak halk içinden,

573

yahut da resmi ve alakadar bazı memurlar tarafından çıktı ise de, (hatta bazende Nur talebelerine "Bediüzzamancı" diye de anılıyordu.) Fakat Hz. Üstad "NURCU" tabirini ma'nidar bulduğu ve hoşuna gittiği için reddetmediği gibi, kendisi de bu tarihten sonra bazı mektuplarında zaman zaman onu kullandı.

Bu tarihten önceki ondokuz sene zarfında Risale-i Nur eserlerini okuyanlara hep yalnız "Nur talebesi" veya "Risale-i Nur talebesi" yahutda "Nur şakirtleri" şeklinde kullanılırdı. Üstad da mektuplarında Risale-i Nur talebeleri için hep bu tabirleri kullanmaktaydı.

Fakat arzettiğimiz gibi,1945 yılı başlarından itibaren, Risale-i Nurları okuyanlar için, eski mütedavil tabirler devam etmekle birlikte, "Nurcu" kelimesi de tedavüle girdi. Artık Nur camiası da bu tabiri kullanmaya başladı.

(60)Müteferrik mektuplar dosyası S: 2

Bu dediğimizin bir delili olarak, 9.2.1948'de tevkif edilip Afyon hapsine getirilen Kastamonu'lu Mehmet Feyzi Efendi, "Nurcu" tabirini ilk olarak burada duyduğunu söylemektedir.(61)

Amma aslında ise, Afyon hapsinden üç sene öncesinden beri bu ta'bir kullanılıyor ve Üstad Hazretleri de bazı lahika mektuplarında onu kullanıyordu. Belki de Mehmet Feyzi Efendi bütün lahika mektuplarını görmemiş olabilirdi.

Evet, mesela İstanbul'da 6.11.1945'de komünizm aleyhinde yapılan nümayiş üzerine Hazret-i Üstad: "Ey Nurcular! Şimdi maddi imkân hasıl olmuyor diye üzülmeyiniz..." mektubunda...

Hem meselâ aynı sene içinde, Selahaddin Çelebi'nin bir misyoner'e Asayı Musa kitabını vermesi üzerine, Üstad: "Hem misyonerler ve Hıristiyan ruhanileri hem nurcular çok dikkat etmeleri elzemdir..." diye "NURCU" tabirini kullandığını görüyoruz.

Hulusi bey de o sıra yazdığı bir şiirinde "Nurcuların elleriyle dirilecek çok ölmüşler" diye Nurcu tabirini kullanıyordu.

Evet, nasıلكı Denizli hapsindeki eski mahpuslar, Risale-i Nur talebelerine "HOCALAR" ünvanını verdiklerinde, Üstad memnun olmuş ve manidar bulmuştu.. Öyle de, Denizli hapsinden sonra,1945'lerde Emirdağ'ında

574

Risale-i Nur okuyucularına atfedilen "Nurcu" tabirini de öyle hoş bulmuş ve manidar addetmişti.

Gerçekten bu tabir manidar ve güzel bir tabirdi. Çünkü "Nur" aydınlıktı. Ziya idi, Din idi, Kur'an idi... Dolayısıyla muhabbet, hürmet, şefkat, vefâdarlık, hakikî insanlık, mutluluk, terakkî ve tekâmül, güzel ahlâk vesaire idi bu... O halde bunları istemeyenler Nurcu değildi, zulmetçi idi. O ise kin; Vahşet, zorbalık, merhametsizlik, yalan, riya, rüşvet, nifak, ahlâksızlık, hayasızlık, milliyetsizlik vesaire idi.

Onun için Hazret-i Üstad, bu tabiri memnuniyetle kabul etmiş ve güzel karşılamıştı. Böylece 1945'lerden bu yana "NURCULAR, NURCULUK" Ünvanları devam edegeldi. Afyon hapsinden sonra,1960'lara kadar Üstad bu tabiri daha da sık kullandı.

NURCU MAHALLESİ VE HOŞ TEVAFUK

Hız. Üstad'ın Afyon Emirdağ-Kazasına gelmesinden sonra ortaya çıkan "NURCU" ta'biri ile, Afyon şehrinde çok eskilerden beri mevcut "NURCU MAHALLESİ"nin ismile tevafuk ve münasebettarlığı pek şirindir. Hem Üstad'ın hapis müsibetlerinden en büyüğü ve en çetini Afyon şehrinde vuku bulması ve Üstad'ın Afyon hapsinden çıktıktan sonra, bu şehirde ve o mahalleye yakın 72 gün kalmış olması bu şirin tevafuka bir letafet daha katar.

TEKSİR MAKİNELERİ FASLI

Az üstte bahsi geçtiği gibi; Risale-i Nur eserlerine karşı umumî bir rağbet ve teveccüh başlaması üzerine, elle yazılıp çoğaltılan risaleler ihtiyaca kâfi

(61)Son Şahitler-2 S:164

gelmemeye başlamış, matbaacılara başvurulmuş, fakat devrin diktacı hükümetinin zulmünden çekinen matbaacılar korkmuş, yanaşmamışlardı. Nur talebeleri de nurları muhtaçlara yetiştirme zarureti ve mübrem ihtiyacıyla karşı karşıya idiler. Tâın o günlerde Cenab-ı Hak teksir makinelerini imdada gönderdi. Türkiye'ye ilk gelmiş olan teksir makinelerinden Nur talebeleri hemen üç tane aldılar. Birisi İnebolu, birisi Isparta, birisi de Denizli için alındı. Isparta ve İnebolu muvaffakiyetle nurları teksire başladı. Denizli ise, O iki makine ihtiyaca kâfidir diye neşriyata fazla girmede. Hem bu tarihte Hasan Feyzi Efendi de vefat etmişti.

575

Teksir makinesi ile ilgili müjdeli haber ve muvaffakiyet işaretleri Üstad'a ulaştınca, çok seviniyor ve o sıra kendisine karşı katı bir şekilde sıklaşan zulümlü işlemleri unutuyor, adeta bayram yapıyordu.

Nurun bu yeni fasıl hizmetiyle ilgili olarak Üstad'ın bir iki mektubunu okuyalım:

1- Teksir makinelerinin ilk alınışı hakkında:

Aziz Sıddık kardeşlerim

Evvela Hüsrev'le beraber bir ruh iki cesed ve kendisi ve bahadır biraderiyle nur hizmetinde çok ehemmiyetli mevki' alan kahraman Rüştü'nün acib bir el makinesini nurlar için celbine çalışması ehemmiyetli bir fütûhat-i Nuriyenin mukaddemesidir. İnşallah, Nurcuların Lâyık elleriyle kalemleri gibi tab' ve neşredilecek. Yabanî ve lââyık olmiyanlara muhtaç olmiyacak. Fakat her şeyden evvel sıhhatli ve yanlışsız ve güzel bir tarzda makineyle mümkün ise, evvel eski harfler yazılsa, sonra yeni harfle daha münasibdir. Sizin isabetli tedbirinize havale ediyoruz.(62)"

2- Teksir edilecek Risalelerin tashih mevzu'u ve adet keyfiyeti ve saire hk...da:

"Ceylan! Nazif'e yaz ki: Bin veya beşyüz nüsha yeter. Fazla olsa, şimdilik münasib değil... Hem Isparta'da aynen beşyüz nüsha makine ile yazmaya başlamışlar. Hem Hüsrev ve Tahirî gibi zatların kuvvetli ve dikkatli ve güzel kalemleri İnebolu'ya gelemez. Isparta muhitinde nurların tashihli nüshaları ve çok dikkatli şâkirtleri var. Herhalde meşveretle ve teennî ile hareket etmek ve çoklukla değil, belki sıhhatli ve yanlışsız olmasına ehemmiyet vermek lâzımdır.. (63)"

3- Makinelerin faaliyete başlaması üzerine yine Üstad'ın tashih için bir ikazı.. Ve el ile yazanların telâşlarına karşı ikna edici ve tesellici bir izahı:

Aziz sıddık kardeşlerim!.

Evvela: sizin üç merkezde üç makineye dair müjdeniz, nurun fütûhâtına büyük bir zemin ihzar edilmiş diye bütün ruh-u canımla

(62)Elyazma Emirdağ-1 aslı S: 251

(63)Aynı eser S: 260

mesrurane şükrettim. Tüşihat hakkındaki endişelerim kalmadı. Çünkü sizler daima başında bulunacaksınız. Hem bu pek büyük hizmet-i imaniye temiz, kuvvetli mübarek elleriniz ile olacak. Matbaacıların kirli elleri karışmıyacak. Hem yine tekrar ederim ki; en ehemmiyetli mes'ele tashihine dikkat etmektir. Az olsa, yanlışsız olsa, daha iyidir. Rakibler tarafından medar-ı i'tiraz ve tenkid olmamak için sıhhatine ihtimam etmek gerektir... Ve şimdilik eski yazıyla olsa daha münasibdir. Tevafuk muhafaza edilmezse de zarar yok. Belki kendine mahsus başka tevafuk çıkar. Hem madem iki sahife yazılsa tereşşuh eder.İnebolu gibi yalnız uzun kıt'ada bir sahife yazılsın.

Hem elmas kalemler, makine geldi, hizmetimiz hafifleşti demesinler. Belki daha parlak bir faaliyet meydanı açıldı. Yüzer nüshaların tashihati ve yüzer Risalelerin ayrı ayrı ve beraber yüz binlere yetiştirmek için beş nevi ibadet hükmündeki kalemle yazmak vazifesi başka tarzda inşaallah ziyadeleşecek, noksan olmiyacak...(64)"

Teksir makinelerinin masraflarını karşılamak için Nur talebeleri fedakârları iki yerde sermaye topladılar. Ahmed Fuadın bu işde ehemmiyetli yardımı oldu. Isparta ve İnebolu'da... Artık makineler güzelce çalışmağa başladı. İki makinenin faaliyetleri bir buçuk sene kadar sürdü. Bunların semeresi ise şöyledir: (Afyon hapsine kadar)

Üç tane ayrı ayrı Asa-yı Musa, beşyüz nüshadan 1500

Zülfikar mecmuası yine hem İnebolu hem Ispartada beşyüz nüshadan 1000

Sirac ün Nur 500

Sikke-i Tasdik-i Gaybî 500

Tılsımlar mecmuası 500

Gençlik Rehberi Yeni yazı İnebolu'da 1000

Yine Gençlik Rehberi Eskişehir'de matbaa ile 1000

Küçük Sözler-Eski yazı İnebolu 500

Ve daha bunlar gibi binlerce nüsha Nur risaleleri,1947 sonuna kadar Türkiye'de ve İslâm Âleminde ihtişara başlamış oldu. Az yukarda kaydettiğimiz gibi, bütün sıkıntılara ve baskılara rağmen,Hazret-i Üstad tarafından kaleme alınıp talebelerine gönderilen ikiyüz elli kadar, çeşitli mevzuları aydınlatan lâhika mektupları da bu arada elle neşredildi.

MATBUAT ÂLEMİ İLE İNTİŞARA BAŞLAMAK

Teksir makineleri neşriyata başlamadan önce, Hazret-i Üstad'ın Asa-yı Musa Mecmuasını tab' etme arzusu ve istişareleri üzerine; gizli komiteler bu meseleyi hissetmiş, yer yer tecavüz ve taarruzlarını resmi adamlar eliyle yaptırmışlardı. Hafiyeler Nur talebelerinin hizmet ve faaliyetlerine karşı büyük aramalar ve takiblere girişmişlerdi. Bazı yerlerde bir kısım Risaleler postahanelerden ve trenden alınmış, Afyon valiliğine gönderilmişti. Asa-yı Musa'nın bu sebeble tab'ı da olmamıştı. Bunun üzerine Hazret-i Üstad, dalâlet ehli komitelerin bu tecavüz ve taarruzlarının esas sebebini keşfetmiş ve talebelerine şöyle bir mektup yazmıştı(65)

(64)Elyazma Emirdağ-1 aslı S: 261

(65)Bu mektup 1945 yılında yazılmıştır.

Aziz siddik kardeşlerim! Şimdiye kadar gizli münafıklar Risale-i Nura kanun ile, adliye ile ve asayiş ve idare noktasında hükümetin bazı erkânını iğfal edip tecavüz ediyordular. Biz müsbet hareket ettiğimiz için, mecburiyet olduğu zaman tedâfu'î vaziyetinde idik.Şimdi plânları akim kaldı, bilâkis tecavüzleri Risale-i Nurun dairesini genişledirdi.Bu defa yeni huruflla Asa-yı Musa'yı tab' etmek niyetimiz, ihtiyarımız olmadığı halde, tecavüz vaziyeti Risale-i Nura veriliyor gibidir.

Bu

hadisenin ehemmiyetli sebebi şu olmak gerektir; Risale-i Nur bu mübarek vatanı_n ma'nevî bir halâskârı olmak cihetiyle, şimdi iki dehşetli manevî belâyı defetmek için matbuât âlemiyle tezahüre başlamak, ders vermek zamanı geldi veya gelecek gibidir zannedirim.

O dehşetli belâdan birisi: Hıristiyan dinini mağlub eden ve anarşiliği yetiştiren şimalde çıkan dehşetli dinsizlik cereyanı, bu vatani manevi istilâsına karşı, Risale-i Nur Sedd-i Zülkarneyn gibi bir sedd-i Kur'anî vazifesini görebilir... Ve Âlem-i İslâmın, bu mübarek vatanın ahalisine karşı

577

pek şiddetli i'tiraz ve ittihamlarını izale etmek için matbûat lisanıyla kouşmak lâzım gelmiş diye kalbime ihtar edildi.

Ben dünyanın halini bilmiyorum, fakat Avrupa'da istilâkârane hükmeden ve edyan-ı semaviyeye dayanmayan dehşetli cereyanın istilâsına karşı, Risale-i Nurun hakikatları bir kal'a olduğu gibi; Âlem-i İslâmın ve Asya kıt'asının hal-i hazırdaki i'tiraz ve ittihamını izale ve eskideki muhabbet ve uhuvvetini iade etmeye bir mu'cize-i Kur'anîyedir. Bu memleketin vatanperver siyasileri çabuk aklını başına alıp, Risale-i Nuru tab' ederek, resmi neşretmeleri lâzımdır ki, bu iki belâya karşı siper olsun.

Acaba bu yirmi sene zarfında İman-ı tahkikiyi pek kuvvetli bir surette bu vatanda neşreden Risale-i Nur olmasaydı, bu dehşetli asırda acib inkilâb ve infilâklarda bu mübarek vatan Kur'anını ve imanını dehşetli sadmelerden tam muhafaza edebilir miydi? Her ne ise...(66)"

Hazret-i Üstad'ın beyanındaki o arzu, o sıra sadece evvela Asa-yı Musa'yı tab' ve serbestçe neşir idi. Aynı zamanda ehl-i siyasetten Nurları resmen tab' ettirip neşrettirmek de istiyordu. "Matbuat âlemiyle konuşmak..." ifadesi sadece bu manayı ifade etmekte idi. Ancak o sıra matbaa işi mümkün olmayacak, siyasilerin akılları ise, başka yerde ve başka sahada olduğu için, Cenab-ı Hak teksir makinelerini imdada gönderecekti. Risale-i Nur böylece matbuat âlemiyle bir nevi yarı nisbetinde tezahüre başlamış oluyordu.

Hazret-i Üstad'ın 1945'lerde yazmış olduğu mektubundaki bu açık ve kesin ve belli ifade ve muradı, sadece Risale-i Nur neşri iken; bilâhare bazı zatlar, Risale-i Nur camiası adına bir gazetenin çıkarılmasına ve siyasete karışılmasına fetva şeklinde göstermeye yeltendiler. Lâkin bu çok hatalı görüşün, hem zaman ve hem de zemin zararlarını ortaya koydu ve gösterdi.

(66)Elyazma Emirdağ-1 aslı S:157

NURLARIN DÜNYADA MANEVİ TE'SİRATI

Teksir makineleriyle intişara başlayan Risale-i Nur eserlerinin Türkiye'de ve dünyada manevi, büyük te'sirleri ve fütûhatları görülmeye başlamıştı. Hazret-i Üstad da Nurların böyle yarı resmi neşriyat ve intişarının aynı zamanına tevafuk eden Kur'an ve İslâmiyet ile alâkadar müsbet kıpırdanış

578

ve hadiseleri, Risale-i Nur hizmeti hesabına değerlendirmelere tâbi tutuyor ve nurların manevi tesirleriyle münasebetlerini izah ediyordu. Filhakika Risale-i Nurun intişarı ile birlikte Türkiye de ve dünyada görülen o müsbet hadiseler ona tevafuk ediyordu. Bunların yanında âlemde cereyan eden umumî ve fakat Türkiye'yi ve insanlarını da ilgilendiren hadiseleri Hazret-i Üstad bazen kısacık ve mücmel olarak değerlendiriyor ve bazı beyanatlarda bulunuyordu. Üstad'ın bu değerlendirmelerinden bir kaç örnek verelim:

Birinci Örnek: Ruslar 22. 3.1945'de Türkiye ile yapmış oldukları Boğazlar hakkındaki saldırmazlık antlaşmasını yenilemeyeceğini tehdit suretinde ileri sürmesi ve 17 Temmuz 1945'de Boğazların

savunmasına katılmaya karşılık, Kars ve Ardahan'ı istemeleri sırasında; Hazret-i Üstad Risale-i Nurdan Ayet-el Kübra'nın Denizli mahkemesinden teslim alınıp serbest intişara başlaması tevafuku münasebetiyle şöyle diyordu:

"Aziz Kardeşlerim!

Hazret-i Ali radiyallahü anhü fıkrasında Ayet-el Kübra yüzünden şâkirtleri bir müsibete düşüp, onun berekâtıyla emniyet ve selâmete çıkacaklarını kerametkârane haber verdiği gibi; Ayet-el Kübra Risalesi, Risale-i Nur içinde yüzer matbu' nüshasıyla serbestiyet noktasında daha ziyade mevki' alması cihetiyle; bu memlekete üç büyük yağmur Rahmetine birinci vesile olduğu gibi; Ben dünya halini bilmiyorum, fakat eskiden beri boğazımızı sıkın ve daima bizi istilâ, etmeye fırsat bekleyen ve dehşetli kuvvet alan ve taraftarları bulan ve bizi istinadsız zannıyla, fırsat bekleyen istilasından esaretinden ayet-el kübra ve arkadaşlarının serbestiyeti, çok hadise ve emarelerle şimdiye kadar Risale-i Nur sadaka gibi belâların def'ine bir vesile olduğundan, bu da bu belâya karşı vesiledir denilebilir.. (67)"

Yine aynı manada Üstad'ın başka bir beyan tarzı:

"... Zülfikarın zuhurunun mükaddemeleri başlamasıyla, din lehinde kuvvetli cereyanların çıkması ve aleyhindeki tecavüzlerin durması ve bir kısmı rücu' edip eski hatiatının tamirine çalışması işaretiyle; şimdi bilfiil tezahür ve neşrolmasıyla inşaallah memleket için, İslâmiyet cihetinde büyük bir faidesi olacak ve zulmetleri dağıtacak işareti veriyor.

Evet, şimalden gelen küfr-ü mutlak cereyanını durduracak yalnız Risale-i Nurdur. Siyaset ve diplomatlık bu vazifeyi göremez. Onun için vatanperver ve milliyetçi siyasetçiler nurlara sarılmaya mecburiyet var...(68)"

579

Yine aynı manada

(67)Elyazma Emirdağ-1 aslı S: 61

(68)Aynı eser S: 187

"... Bu senenin emsalsiz rahmetli yağmuru ve ordunun başından şapkanın kısmen kalkması ve Kur'an mekteplerinin resmen açılması ve Zülfikâr ve Asa-yı Musa'nın iman kurtarmak için te'sirli bir surette intişar etmesi, bunun gibi çok rahmetli neticeleri vermesine delildir... (69)"

DAHA GENİŞ DAİREDE NURLARIN TESİRLERİ

Hazret-i Üstad, (üstte de ifade ettiğimiz gibi,) Risale-i Nurun yarı resmi matbuât âlemiyle, yani teksir makineleriyle intişara başlanması üzerine, Türkiye'de ve dünyada görülen müsbet kıpırdanışlar ve gelişen hadiseleri Nurun neşriyatıyla manevî münasebetdarlığının emareleri olarak değerlendiriyor ve zaman zaman talebelerine bildiriyordu. İşte bu mevzudaki Üstad'ın bir iki değerlendirmelerini de kaydediyoruz:

Aziz Sıddık Kardeşlerim!

Evvela: Zülfikar ve Asa-yı Musa'nın manevi fütuhatından; Şimal-i garbîde bu asrın Kur'an'a şiddetli ihtiyacını üç medenî devletin kuvvetli imzalarıyla imza ettikleri gibi, Bu defa Amerika'nın en büyük âlim ve feylosof ve misyonerlerinden aynen Ayet-el Kübra'nın bir kaç hakikatını ve Asa-yı Musa'nın

vahdaniyet-i ilâhiyenin İman-ı Billah hüccetlerinden bir hakikatını aynen dava edip Amerika'dan yazması ve buradaki "Millet" mecmuasında neşretmesini imza ediyor diye bana hizmet eden şâkirt söyledi.

Demek, en küçük hadiseyi de haber alan Amerika, bu memleketin en büyük bir hadisesi olan Ayet-el Kübra'nın beş yüz nüsha tab'ıyla yüz şâkirdinin dokuz ay hapis hadisesini, bir seneye yakın onların ehemmiyetli misyonerlerinin elinde Asa-yı Musa, bir kısım Zülfikarın bulunması vasıtasıyla; Amerika'nın hey'et-i diniyesi başında olan bu yeni imana dair makale yazan profesör misyonerler, elbette haber almışlar ve Ayet-el Kübra ve Asa-yı Musa'yı görmüşler ki; aynı hakikatların bir hülâsasını makalesinde yazmışlar. Hem Risale-i Nura mahsus bir tarzda, hususan

580

Arı'daki parlak bir surette Ayet-el Kübranın ayetinin tefsirinde parlak beyanı, makalesinde aynen yazması, onların Ayet-el Kübra'yı gördüklerine kuvvetli bir emaredir.

Demek Kur'an'a bu asrın şiddet-i ihtiyacını, şimal gibi, dünyanın öteki yüzü olan Amerika'da hissetmeye başlamış. Evvelce müjde verildiği gibi, Zülfikârın çıkmasıyla ruy-i zeminde fütuhât olacak. İşte nümunesi de dünyanın iki köşesinde görüldü. Ve Zülfikâr'ın yakınında bulunanların aklına ve lakaydlıklarına elbet rûy-i zemin dahi hiddet edebilir bir hatadır. Zülfikar ve Asayı Musa'nın şâkirtlerini sıkıştıranlar akıllarını başlarına alsınlar, insaf etsinler...(70)"

(69) Eski harf Emirdağ-1 "Zübeyr" S:233

(70) Eski harf Emirdağ-1 "Zübeyr" S: 28

Ve nihayet 1947'nin başlarına kadar dünyada hüküm ve hâkimiyet süren ve onun siyaseti bir çok dünya ülkeleri ve siyâsî merhalelerinde geçerli olan İngiliz devleti, bu tarihten sonra yavaş yavaş o büyük saltanatını ve dünya üzerindeki hâkimiyetini kaybetmeye başlaması üzerine; Londra'da büyük siyâsî hatipleri: "İngilizlerin İslâmîyeti kabul etmeleri artık zamanı gelmiştir." demeleri haberi Üstad'a ulaştığı zaman, bu hadiseyi Üstad şöyle değerlendirmiştir:

"... İngiliz devletinin pay-ı tahtında hatipleri kürsülerinde "artık İngilterenin İslâmîyeti kabul etmesi lâzımdır" diyerek bağırduklarını ve beşeriyetin bütün hakiki ihtiyacını câmi' olan Fûrkan-ı Hakimin ayetlerini birer birer okuyup tefsir ve beyan ettiklerini en son gazetede arkadaşların okuduklarını işitiyoruz diye o kardamızın bu havadisine bin Elhamdülillah deriz.

Evet, o devletin hem dünyası hem saltanatı ve saadeti onunla kurtulabilir...(71)"

İÇTİMAÎ VE SİYASİ AHVAL

RİSALE-NUR HİZMETİ HESABINA MÜSBET ŞEKİLDE GELİŞEN

HADİSÂT VE AHVAL-I ÂLEME AİT ÜSTAD'IN BAZI UMUMİ

DEĞERLENDİRMELERİ

BİR MUKADDEME

581

Üstad Bediüzzaman Hazretleri siyasetin, hususiyle tarafgirlik ve geniş âfakî dairelerle meşgul olmak gibi olan bir siyasetin envainın her türlüşünden çekinmeyi ve çekindirmeyi esas meslek olarak kabul edip şiar almış ve buna göre havatında gösterdiği tavır ve hareketi ve buna dair talebelerini ikaz ve nasihatları hem Barla hayatında, hem Kastamonu hayatında ve nihayet bu ilk Emirdağ'ı hayatında hiç değişmeden devam etmesi en kuvvetli bir hakikattir. Lâkin bu köklü ve esaslı ve asla değişmiyen esasî mesleğinin râsih olan tavır ve hareketleri yanında, kendisinin ve mesleğinin ve buna bağlı talebe ve dostlarının fikren ve amelen hiç bir medhali ve hiç bir iştigali olmaksızın ve herhangi basit bir siyaset ölçüsüyle olmadan âlemde zuhûr eden bazı müsbet hadiseleri ve Âlem-i İslâmın menfaâtı lehine gelişen bazı inkişafı da; - fakat öyle bir hüsn-ü eda içinde ve son derece sekinet ve ilmilik dahilinde olarak- iman ve Kur'an hizmeti noktasından değerlendirmelere tabi tutarak talebelerine beyan etmesini de ihmal etmiş değildir. Aynı bu mevzuda Kastamonu hayatında da bazı örnekler arz etmeye çalışmıştık.

Meselenin keyfiyeti hakikat olarak böyle iken; Bediüzzaman Hazretleri hayatında en büyük ve en esaslı düstur ve Kur'anın öz menbaından alınan bu en küllî ve değişmez ve değişmemiş olan kaide üzerinde; kendini siyasî tarafgirliklere kaptırmış bazı çevreler, Üstad'ın vefatından bir kaç sene sonra, felsefî bazı görüş ve değerlendirmelerde bulunmuş ve feylesofane basit bazı kaidelere tatbik etmeye çalışmışlardır. Güyaki, Hazret-i Bediüzzaman da, tek partili sistem döneminde mecburiyet tahtında susmuş, siyasete karışmamış da, fakat sonra çok partili döneme geçişte meydana çıkıvermiş ve siyasete karışmıştır. (!)?..

(71) Eski Yazı Emirdağ-1 "Büyük Boy" S: 262

Feyasubhanellah! Tarih, mantık, hakikat, vaki' ve hal noktalarında tamamen esassız, belki iftira olan bu basit ve felsefî değerlendirmelerin geçersizlik ve tutarsızlığına şöyle bir bakınız ki;1945'lerin içinde baş gösterip çıkan ve teşekkül eden bir sürü parti ve fırkaların.. ve 1946'daki seçimler ile daha da çok kızışan ve bölünen partilerin hiçbirisine Üstad'ın temayül göstermediği.. Ve 1950 seçimleri dahil olmak üzere o ana kadar hiç bir parti ile alâkadar olmadığı delil ve şahidleri ile sâbit olduğu ve az ileride kaydedileceği gibi, Üstad'ın bu yolda açık ve kesin beyanları bunu alenen ortaya koyduğu halde, bu iftiralı düzmeceleri ve felsefî değerlendirmeleri nereden alıp yaparlar, bilmiyorum...

582

1950 seçimleri yapıp neticeler alındıktan sonra, Üstad Bediüzzaman Hazretleri D.P hükûmet ve idarecilerine karşı gösterdiği dostluk ve yaptığı hakikatlı bazı tavsiyeleri veya ihtarlarının.. ve ayrıca, sadece 1954 ve 1957 seçimlerinde Demokratlara reyleriyle bir yardım ve yaklaşımlarının tarzı ve şartlı olan alâkalarının hikmetlerini ileride genişçe ele alacağımızdan, burada şimdilik birşey söylemeden, Hazret-i Üstad'ın ilk Emirdağ hayatı olan 1944-1948 arası, dünyada gelişen müsbet hadiselerle ilgili yazı ve beyanlarından bir kaç örnek veriyoruz:

A- İslâm Âleminin birliği ve İstiklâliyetleri hakkında: (Sene 1946)

"Aziz siddik kardeşlerim!

Evvela, umum Nurcuların mübarek bayramlarını ve Haccül-Ekberde bulunan nur Şâkirtleriyle ve Hac'daki nur taraftarlarının bayramlarını tebrik içinde.. ve çok zamandan beri esaret altında kalmış ve istiklâliyetini kaybetmiş Hindistan, Arabistan gibi âlem-i İslâmın memleketleri birer devlet-i İslâmiye şeklinde; Hint'te yüz milyon bir devlet-i islâmiye, Cava'da elli milyondan ziyade bir devlet-i İslâmiye Ve Arabistanda dört beş hükûmetleri bir cemahir-i müttefika gibi Arap birliğiyle İslâm birliğinin

birleştirmesindeki Âlem-i İslâmın bu büyük bayramının mukaddemesini tebrik ile, bu bayram bize müjde veriyor... (72)"

"... Yalnız ehemmiyetli bir endişe ve bir teselli kalbime geliyor ki: Bu geniş boğuşmaların neticesinde, eski harb-i umumiden çıkan zarardan daha büyük bir zarar, medeniyetin üstadı ve menba'ı olan Avrupa'da Deccalâne bir vahşet doğurmasıdır. Bu endişeyi teselliye medar; Âlem-i İslâmın tam intibahıyla ve yeni dünyanın, Hıristiyanlığın hakiki dini düstur-u hareket ittihaz etmesiyle ve Âlem-i İslâm ile ittifak etmesi ve incil Kur'an'a ittihad edip tâbi' olması, o dehşetli gelecek iki cereyana karşı semavî bir muavenetle inşaallah galebe eder...(73)"

"... Selâhaddin'in Asay-ı Musa'yı Amerikalıya vermesi münasebetiyle deriz: Hem misyonerler ve Hıristiyan ruhanileri, hem Nurcular çok dikkat etmeleri elzemdir. Çünkü herhalde şimal cereyanı, İslâm ve İsevî dininin hücumuna karşı kendini müdafaa etmek fikriyle, İslâm ve misyonerlerin

583

(72) Yeni yazı Emirdağ-1 S: 58

(73) Aynı eser S: 58

ittifaklarını bozmaya çalışacak.(74) Tabaka-i avama müsaadekâr ve vücûb-u zekât ve hürmet-i riba ile burjuvaları yardımına davet etmesi ve zulümden çekmesi cihetinde, Müslümanları aldatıp onlara bir imtiyaz verip, bir kısmını kendi tarafına çekebilir. Her ne ise, bu defa sizin hatırlığınız için kaidemi bozdum, dünyaya baktım...(75)"

Üstad'ın yazdığı bu acib hakikatı te'kid bakımından, o sıra Hazret-i Üstad'ın hizmetkârı merhum Ceylan Çalışkan'ın kaleme aldığı bir mektubunun bir parçasını buraya dercediyoruz:

"...O vakit cami-ül Ezher Reisi Hocalara demiş ki: "Bu adamla münazara edilmez, ilzam edilmez. Benim fikrim de bu merkezdedir."

"Evet, o Reisin takdirine mazhar olan Üstad'ın verdiği o haberin yarısı çıkmış. İnşaallah öteki yarısı da çıkacaktır. Bu fikre binaendir ki: İşittiğime ve anladığıma göre; Üstad bu harbin (ikinci cihan harbi) evvelinden bir sene evvel "Bir devlet İslâmiyete kuvvet verecek ve İslâm olacak" diye merakla bakmış... Sonra anladığı, zaman gelmemiş... daha yedi sene bakmadı...(76)"

Üstadın başka bir mektubundan:

"... Selahaddin'in, bu ahirde yazdığımız mektuplardan intihab ettiği cümleler güzeldir. Fakat ben kendim ehl-i siyasetlerle konuşmam. Siz meşveret ediniz, nasıl münasib ise yaparsınız.

Irak'ın başvekilinin adı hem Nuri hem Said, hem İslâm birliğini takib etmesi bir fâl-i hayrdır. Keçel Selahaddin hakikaten babası gibi çok çalışıyor. Fakat ben bakamadığım siyaset dairelerine de girip beni de baktırmak istiyor...(77)"

RİSALE-İ NUR HİZMETİ VE TALEBELERİN DURUMU

NOKTASINDAN SİYASÎ GENİŞ DAİRELERE BAKIŞ:

"Aziz Kardeşlerim, Lehülhamd-ü vel-minnet, dün Nurun manevî bir fütûhatı bütün âzamet ve dehşetiyle istanbul'da görüldü. Küfr-ü mutlakı dünyaya, hususan Âlem-i İslâma yerleştirmek isteyen bir cem'iyet ve onun nâşir-i efkârı ve mürevvic-i a'meli bir iki gazete matbaası ve kütübhanesi darmadağın edildi (78) "Dinsiz yaptık, Komünist yaptık." zannedilen gençlik

584

ve mekteplilerin ağzıyla: "Kahrolsun Komünistlik!.. " diye beddualar edildi. Bu cemiyetin binlerle lira maddî, milyonlar lira da manevî zararı oldu.. ve üzülen bizlere, kalbimiz ve ruhumuzla çok alâkadar bir şahs-ı manevî:

(74)Medar-ı hayrettir ki, aynı o senenin kurban bayramından önce, Ruslar Hac için müslümanları çoklukla hacca göndermişlerdi.Tâ ki, kendilerinin İslam dinine hürmetkâr olduğunu, Türkiye ise, artık din ile alâkası olmıyan bir ülke olduğunu propaganda etmesi için... Çünkü Türkiye o sıra Amerika ve Avrupa ile ister istemez bir ittifak içine girmişti. Aynı sene Türkiye'den Nur mecmuaları Türk hacıları vasıtasıyla İslam Âleminin büyük merkezlerine ulaşmış ve o komünizm propagandasını kırmıştılar. A.B.

(75) Emirdağ-1 S:156

(76)Emirdağ-1 eski harf aslı S: 309

(77)Aynı eser S: 185

(78)İstanbul'da vuku' bulan bu nümâyış hadisesi 6 Aralık 1946'da oldu.A.B.

"Ey Nurcular! Şimdi maddi imkân hasıl olmuyor diye üzülmeyiniz, Nurun fütûhatı geniş bir sahada devam ediyor, Küllî bir muvaffakiyet hasıl oluyor..." vesaire vesaireyi bağırırdı. Haza min fadli Rabbi!(79)

"... Saniyen: İstanbul'da Re'fet Beyin ve Mustafa oruç'un yazdıklarına göre; çok zaman İslâm ordusunu idare eden ve sonra Dar-ül Fünuna inkılab eden Harbiye Nezareti ve bab-ı ser-âskeri o muazzam binanın alnında Hatt-ı Kur'anî(80) O manidar Kur'an ayeti yazılmışken, sonra da mermer taşlarla üzeri kapatılıp, o nurları gizlemişlerdi. Şimdi yeniden hatt-ı Kur'anîyeye bir nümune-i müsaade ve Risale-i Nurun takib ettiği maksadına bir vesile ve o Üniversite ileride bir Nur medresesi olmasına bir işaret olduğu gibi; Denizli nurcularından Ahmetlerin; meşhur âlim ve akılca On dokuzuncu asrın en büyüğü ve içtimâî feylosofların en ilerisi olan Bismark'ın eserinden aldıkları bir fıkrada o yüksek Bismark eserinde diyorki:

"Kur'anı her cihetle tetkik ettim. Her kelimesinde büyük bir hikmet gördüm. Bunun misli ve beşeriyeti idare edecek hiç bir eser yoktur ve gelemez.. Ve Peygambere (A.S.M.) hitaben der: "Ya Muhammed sana muasır olamadığımdan çok müteessirim. Beşeriyet senin gibi mümtaz bir kudreti bir defa görmüş, ba'dema göremeyecektir. Binaenaleyh senin huzurunda kemal-i hürmetle eğilirim..."

BİSMARK(81)"

585

NUR TALEBELERİ, DİNÎ DE OLSA, İÇTİMÂÎ VE SİYASÎ GENİŞ DAİRELERLE FİİLEN ALAKADAR OLMAYACAKLAR!

"... Benim ve Nur şâkirtlerinin namına şimdi bu mecmuaları oralara göndermek, her halde inkişafa başlayan İslâm birlik fikri ve ittihad-ı İslâm siyaseti Risalet-ün Nuru kendine bir kuvvet bir alet yapmağa

çalışacaktı ve bizleri siyaset-i İslâmiyeye bakmaya mecbur edecekti. Halbuki Risale-i Nurun mesleğindeki sırr-ı ihlâs, iman ve Kur'an hakikatlarından başka hiç bir şeye alet ve tab'i olmadığı, hem müşterileri aramak değil, belki müşterilere hakiki ihtiyacını hissedip ve yarasının tedavisi için Risale-i Nurun aranmasının lüzumu var. Halbuki gönderilecek o mübarek merkezlere şimdilik Nurlara hakiki ihtiyacını değil belki Alem-i İslamın hayat-ı dünyasına ait cihetleri düşünmeye mecbur olması.. Hem Nur mesleğinde benlik ve gösteriş, bir nevi şöhretperestlik merdud olduğundan, bu enaniyet zamanında insanlara kendini satmağa çalışmak ve beğendirmek; Bir anda Nur şâkirtleri böyle büyük bir imtiyaz gibi bu eserlerle meşhur mevkilere kendilerini göstermek bir nevi gösteriş olması cihetiyle; kader-i İlâhi Nur şâkirtlerini tam ihlâsın muhafazası için şimdilik müsaade etmiyor... (82)"

(79)Yeni Yazı Emirdağ-1 S: 106

(80)İstanbul Üniversitesi binasının alınındaki yazıların açılma hadisesi 1945'de oldu.A.B.

(81)Yeni yazı Emirdağ-1 S: 262

(82)Elyazma Emirdağ-1 Büyük boy S: 310

"Salisen:ben dünyanın halini bilmiyorum...fakat geçen İstanbul hadisesiyle istemiyerek kulağıma giren İran hadisesi, herhalde siyaset cereyanlarına bir heyecan verip, nazar-ı dikkati celbedecekler. Sakın sakın siyaset cereyanlarına bakmayınız, karışmayınız, merak etmeyiniz. Sizi şaşırtmasınlar. Risale-i Nurun hizmeti sizlere kâfidir.

İman ve İslâmiyete taraftar olanları dost kabul ederiz.Dostumuzdur dersiniz. Fakat "Vazifemizin her şeyin fevkinde kudsiyeti olmasından onun zararına olarak sair işlerle meşgul olamıyoruz." dersiniz. Kendinizi de onların ittihamlarından muhafaza ediniz.

1124

İsabet oldu ki, bu zamanda Asa-yı Musa İstanbul'da tab edilmedi. Hatta bu defa bana hafifçe ilişmeleri ve "Cami'ye gitme" demeleri, bu yeni cereyanların te'siriyledir ki; bir cereyan benden kuvvet almasın. Halbuki yedi sene harb-ı umumiye bakmıyan, onların böyle cüz'î şeylerine tenezzül edip meşgul olmaz. Fakat o bedbahtlar bilmiyorlar...(83)"

NUR TALEBELERİNİN DAHİLDE PARTİ, SİYASET VE TARAFGİRLİKLERE GİREMEYECEKLERİ:

Bu husus bir kaç yön ve noktadandır:

1- Asayiş, emniyet ve hukuk noktasından:

(Asayışı koruma bahsinde yazılan mevzu'lar bu meseleye de ait olduğundan tekrarına lüzum görülmedi)

2-İman ve Kur'an hizmetinin kudsiyeti noktasından tarafgirliklere girilemeyeceği noktasından:

"... Nur şâkirtleri hiç siyasete karışmadılar.. Hiç bir partiye girmediler. Çünkü iman mal-ı umumdur. Her taifede muhtaçları ve sâhipleri vardır, tarafgirlik giremez. Yalnız küfre, zendekaya, dalâlete karşı cephe alır. Nur mesleğinde mü'minlerin uhuvveti esastır... (84)"

" ... Bu sırada dahilde o kadar dâhili, hârici heyecanlı parti cereyanları varken ve bundan tam istifade etmek, yani mahdut bir kaç arkadaşına bedel, bir çok diplomatları kendisine taraftar kazanmak için

zemin hazır iken; sırf siyasete karışmamak ve ihlâsına zarar vermemek ve hükûmetin nazarını kendine celbetmemek ve dünya ile meşgul olmamak için, bütün arkadaşlarına yazıp ki; "Sakin cereyanlara kapılmayınız.. Siyasete girmeyiniz.. Asayişe dokunmayınız!" dediği ve bu iki cereyan, bu çekinmesinden ona zarar verdikleri, eskisi evhamından.. yenisi "Bize yardım etmiyor" diye...(85)"

"... Kahraman Bürhan'ın serbest fırkasının Reisine verdiği cevap güzeldir. Evet Nurcuların siyasetle alâkaları olmaz... Yalnız iman hakikatlarıyla bütün hayatları bağlıdır. Şimdiye kadar gizli komiteden siyaseti dinsizliğe ve zendekaya alet edenler , istibdad-ı mutlak ile

1125

(83)Elyazma Emirdağ-1 aslı S: 173

(84)Yeni yazı Emirdağ-1 S:177

(85) Aynı eser S: 235

Nurcuları ezdiler. İnşaallah bir sebep çıkar, o istibdadı kıracak(86) ma'sum ve mazlum Nurcular'ı kurtaracak. Fakat çok dikkat ve ihtiyat lâzımdır. Risale-i Nur dünyada her cereyanın fevkinde bulunması ve umumun malı olması cihetiyle, bir tarafa tabi' ve dâhil olmaz. Belki müteceviz dinsizlere karşı haklı tarafa yardımcı olur ve dost olur ve ihtiyat kuvveti hükmünde onlara bir nokta-i istinad olur. Fakat siyaset hesabına değil, belki nurların intişarı ve maslâhatı hesabına bazı kardeşler, Nurlar namına değil, belki kendi şahısları namına girebilirler. Hususan mübarek Isparta'nın şimdiye kadar Nurlar medresesi olması ve muarızların dahi ona çok ilişmemesi noktasında, dahilde tarafgirâne vaziyet almamak, mu'terizlerin nedametine ve hakikate dönmelerine bir vesile olabilir. Siz daha iyi bilirsiniz...(87)"

HÜRRİYETÇİLERDEN YARDIM İSTENEBİLECEĞİ HAKKINDA

Hazret-i Üstad'ın üstteki mektubunda; zulümlerin, keyfi istibdatların def'i ve Risale-i Nurların selâmetle intişarı için ve yalnız o niyetle, şahıslar Nur cemaatını temsilen değil, kendi şahsı adına haklı bir tarafa girebilmesine fetva verdiği gibi;1947'lerde yazılan bu mektupta,Nurlar'ın neşri ve zulümlere daha çok maruz kalınmaması veya kurtarılması noktalarından Hürriyetçiler'den, Demokratlar'dan yardım istenebileceğine dair izin ve ruhsatları da varid olmuştur. Mesela bir mektubunda şöyle emreder:

"Kardeşlerim, dünya işlerini bilemediğimden sizlere havale ediyorum. Bu büyük masraflara karşı ekser kardeşler fakirül-hal ve çoktan beri aleyhimizde propaganda ile herkeste bir çekinmek ve Nurlar'dan kaçınmak cihetiyle; abone usulüyle hem ucuz verilmemek, ta kıymetini takdir etmeyenlerin ellerine düşmesin. Hem büyük masraflara girmemek.. Hem temkinli ve ihtiyatlı bulunmak ve Hürriyetçiler'in Nur'un neşrinde yardımlarını ve himayelerini elde etmek lâzım geliyor... (88)"

Başka bir mektuptan:

"... Saniyen: Nazif'in haber verdiği yeni bir taarruz alâmeti ne şekildedir. Makineye karşı olmazsa hiç ehemmiyeti yoktur. Eğer o cihette olsa, çok ihtiyat ediniz. Münasib ise, Demokrat Parti'den muavenet isteyiniz. Ben merak ediyorum. Biz dünyalarına karışmadığımız halde, bu derece bize ilişmek bir küfür hesabına... hizmet-i Kur'anîyemize sed çekmek musibetine

1126

karşı, bütün Nurcular bütün kuvvetleriyle demir gibi bir metanet ve tesanüd ve sabırla çalışmak.. ve sırren tenevveret altına girmek gerektir. Hem telâş etmeyiniz, onlar birbiriyle meşguldür...(89)"

Aynı sıralarda, Millet Partisi'nden hatta insafılı bazı C.H.P'lilerden de, zulmü defetmek için yardım sağlamak üzere girişimler olmuş idi. Bilâhare Risale-i Nur meselesinin hakikatına vakıf olan eski Dahiliye Vekili Hilmi Uran ki, C.H.P genel sekreterliğinde iken, Üstad'ın ona yazmış olduğu tarihî ve çok manidar

(86) Demokrat çıktı, bir derece kırdı.S.N.(h)

(h) Üstadın üstteki mektubu 1947'de yazıldı. Alttaki dipnot ise, 1950'da kaydedildi. Buna göre Hazret-i Üstad 1950 seçimlerinde de kesinlikle rey ve seçim işlerine karışmadı. Nitekim 1950 seçimlerinden az önce talebelerine karışmamaları için haber göndermişti. A.B.

(87)Elyazma Emirdağ-1 aslı S: 233

(88)Elyazma Emirdağ-1 aslı S: 262

(89)Aynı eser S: 275

yazısı(90) ve ondan önce de Erzurum ilk millet vekillerinden Salih Yeşiloğlu'nun ona, Dahiliye Vekili iken, yazdığı mektup üzerine, Hazret-i Üstad'ın şahsiyet ve mesleği hakkında tam bir bilgiye kavuşmuş, Üstad'a yanaşmak ve elinden geldiğince yardımlarda bulunmak istemişti.

Hilmî Uran, aslında milliyetçi bir kimse olup, ilk başlarda Hazret-i Üstad hakkında yanlış bilgilere dayanan kötü bir zehab içindeyken, Üstad Hazretleri onun hakkında hüsn-ü zanlarda bulunarak kendisine hitaben o yazıyı kaleme almıştı.

Hilmî Uran'ın Üstad'a ve Risale-i Nur'a karşı dostluk içine girdiği sıralarda, bazı yaklaşımlarının alâmeti , şu bilgilerdir; (Emekli yüzbaşı Re'fet beyin mektubundan)

Çok sevgili ve müşfik Üstad'ım, Efendim hazretleri!

Emriniz üzerine kunduracı Mehmed Efendi ile birlikte Ankara'ya gittik. Celal ve Hilmî beyleri göremedik. Birisi İstanbul'da, diğeri fazla meşguliyette bulunduğundan görüşemedik. Fakat kardeşimiz müteahhid İsmail Efendi, Hilmi Bey'le hususî olarak her zaman görüşmekte

1127

olduğundan, bu hususta lâzım gelen izahatın verilmesini ona havale ederek, biz doğruca Diyanet Riyaseti'ne gittik. Orada evvela bizim Isparta'da iken tanıdığımız müderris Hasan Hüsnü Bey vardı. Kendisi Diyanet Riyaseti Hey'et-i Müşavere azasındandır. Onunla hususî olarak bir müddet görüştüm ve izahat verdim.

Bilâhare Hey'et-i Müşavere odasına girerek, Ankara ehl-i vukuf raporunda imzası bulunan müderris Yusuf Ziya Bey'i gördüm. Baktım, Zülfikâr ve Asa-yı Musa mecmualarıyla hakkımızda yazılmış olan evraklar önünde duruyor. Yanında yer gösterdi. Mufassalan izahat verdim...

Sonra kendisi dedi: "Bu, oradaki adliye memurlarıyla zabitanın sizin meseleye vuku-u tammeleri olmadığından ileri geliyor. Şimdi evrak önümdedir. Su-i tefehhüme uğramış. Mütalâalarına birer birer

cevab vereceğim" dedi.. ve eserleri takdir ettiğini söyledi. Üstad'ımızın selâmını söyledim. Bilmukabele selâm ve duanızı istediğini söyledi.

Oradan ayrıldım, Diyanet Reisi'nin yanına girdim. Onunla da bir müddet görüştüm ve izahat verdim. Cevaben: "Ben Hoca Hazretlerini Dar-ül Hikmet'ten tanırım, hürmetim vardır. Kendisine selâm ve hürmetlerimi iblağ ediniz." dedi. ve biz lâzım gelen cevabı vereceğiz. İnşallah iyi olur dediler.

Bilumum Diyanet müntesipleri takdir ile karşıladılar... Ertesi günü Mehmed Efendi, Erzurum meb'usu Vehbi Paşa'yı görmüş, o zat dahi hem dahiliye vekilini görüp, bu hususta uzun uzadıya görüşeceğim, Üstad hazretlerine hürmet ve selâmlarımı götürünüz demiş...

Kusurlu talebeniz

Re'fet(91)"

(90)Eski harf Emirdağ -Zübeyr- 2 S: 25

(91)Eski harf Emirdağ-1 Büyük boy S: 226

Hazret-i Üstad, Re'fet Bey'in bu teşebbüslerinden sonra bir mektubunda şunları yazar:

1128

"...Hem Erzurum meb'uslarından ve orada başka dost bildiğimiz bazı zatlara, üstümüzden bu gadırlı evhamın kaldırılması için bir suretini gönderirsiniz...(92)"

Üstad başka bir mektubunda, Kâzım Karabekir hakkında da şöyle diyor:

"Salisen: Ben ehl-i siyasetin her nevi ta'ziblerine karşı hasbünallahü ve ni'mel-vekil deyip, sabır ve tahammüle karar vermiştim.Kâzım Karabekir(93)ile eskiden münasebetim var idi. Acaba şimdi de o münasebetin sebebi olan merdâne mesleğini muhafaza ediyor mu? Eğer eskisi gibi ise ve Nurlar'a zararı yoksa; ve Nurlar'a faydası muhtemel ise; ve dost ise; benim selâmımı ona tebliğ edebilirsiniz. Fakat madem ehl-i siyaset hayat-ı bakiyesi için Risale-i Nur'a müracaata tenezzül etmiyor. O hayata nisbeten beş paralık olan bu hayat için onlara müracaata tenezzül etmem ve istirahatım için şekva ve rica etmem... (94)"

Merhum Re'fet Bey'in üstteki mektubundan evel mi, sonra mı bilmiyoruz, Üstad hazretlerinin ziyaretine iki miralay, bir de parti umum müfettişi bir me'bus gelmişler ve dostluk içinde Üstad hazretlerini kemal-i teslimiyetle dinlemişler, Üstad'ı ve davasının hakikatını anlamışlardır. Albaylardan birisi Nur'a talebe olmuş, daha sonra da Hilmi Beyin o müfettiş meb'us vasıtasıyla Üstad'ın ziyaretine hususi şekilde gelme arzusunu bildirmiştir. (Bak. Emirdağ-1 Lahikası, Zübeyr-2 S: 27)

GENİŞ SİYASİ TARAĞİRLİKLERE GİRMEKLE ONUN MERAKI YÜZÜNDEN İHLÂSIN KIRILMASI VE İSTİKAMETLİ MUVAZENENİN KAYBOLMASI NOKTASINDAN SİYASETE GİRİLEMİYECEĞİ

"...Risale-i Nur'un bir talebesini tecrübe ettim. Acaba bu heyecan verici şimdiki siyasete karşı ne fikirdedir diye, boğazlar(95)hakkında boşboğazlığı münasebetiyle bir iki şey sordum. Baktım, alâkadarane ve bilerek cevap verdi. Kalben "Yazık!.." dedim. Bu vazife-i Nuriyede zararı olacak. Sonra şiddetle ikaz ettim: bir düsturumuzdur. Eğer insanlara acıyorsan, geçmiş düstur onlara merhamete liyakatını selbediyor. Cennet adamlar istediği gibi Cehennem de adam ister...(96)"

1129

(91)Eski harf Emirdağ-1 Büyük boy S: 226

(92)Elyazma Emirdağ-1 aslı S: 499

(93)Kazım Karabekir Paşa, 26 Ocak 1948'de Ankara'da vefat etti. A.B.

(94)Elyazma Emirdağ-1 aslı S: 279

(95)17 Temmuz 1945'de, Ruslar Boğazlar savunmasına karşılık, Kars ve Ardahan'ı rüşvet istemeleri hadisesidir ki; Türkiye hükümeti gayet müşkil bir durumdaydı. A.B.

(96)Emirdağ-1 S: 44

"Aziz siddik kardeşlerim, Meyve'nin dördüncü meselesindeki bir hakikatın izahını, Eski Said'in âfaka bakmak damarıyla ve bana hizmet eden kâtibin, Ramazan başlarında bayram alâmetini Şark'ta bir hadisenin te'siriyle heyecanla demesi.. ve bu Ramazan-ı şerifteki kıymetli vakitleri radyonun mâlâyâniyetiyle zayi' etmemesi için,manen kalbime kaç defa ihtar edildi ki; o geniş ve karışık, fırtınalı hakikatın kısaca zararlarını beyan eyle! Ben de gayet muhtasar bazı işaretler nevinde, Risale-i Nur şâkirtlerinin meraklarını ta'dil etmek niyetiyle beyan ediyorum. Fakat mesele çok geniş, vaktim de dar, halim de perişan olmasından, anlamasında zahmet çekeceksiniz. Zekâvetinize güveniyorum:

Meyve'nin o dördüncü meselesinde denilmiş ki:"Dünya siyasetine karışmadığının sebebi; O geniş ve büyük dairede vazife az ve küçük olmakla beraber, câzibedarlık cihetiyle meraklıları kendiyile meşgul eder. Hakiki ve büyük vazifelerini onlara unutturur veya noksan bıraktırır. Hem her halde bir tarafgirlik meylini verir, zalimlerin zulümlerini hoş görür, şerîk olur." mealinde orada denilmiştir.

Şimdi ben de derim ki: Merak yüzünden ve âfakî hadisatın verdiği serhoşane gafletten zevk alan biçareler, eğer insanın fitratındaki merak, insaniyet damarıyla; sizin farz ve lâzım vazifeniz zararına o hadise, o geniş boğuşmalara sevk ediyor, bu da bir ihtiyac-ı manevidir, fitrîdir dersenez; ben de derim:

Kat'iyyen biliniz ki; insanın çok mu'cizatlı hilkatine merak etmeyip, dikkat etmiyerek; iki başlı veya üç ayaklı bir insan görse, kemal-i merakla temasına daldığı gibi; aynen bu asırda nev'i beşerin muvakkat ve fânî tahripçi geniş hadiseleri ve zemin yüzünde yüzbin millet; ve insan nev'i gibi çok hadisat-ı acibeye mazhar o milletlerden her baharda yalnız bir tek arı milletine ve üzüm taifesine baksan, bu nev-i beşerdeki hadisâtan yüz defa daha mucib-i merak ve ruhanî, manevi zevklere medar hadiseler var. Bu hakikî zevklere ehemmiyet vermeyip, beşerin zararlı, şerli ârizî hadiselerine

1130

bu kadar merak ve zevk ile bağlanmak; dünyada ebedî kalmak ve o hadiseler daimî olmak ve herkese o hadiseden bir menfaat veya zarar gelmek.. ve o hadiseye sebebiyet verenlerin hakikî fâil ve mûcid olmak şartıyla olabilir. Halbuki, havanın fırtınaları gibi geçici hallerdir. Sebebiyet verenlerin te'sirleri pek cüz'î, ondaki zarar ve menfaati o vaziyet; Şarktan, bahr-i muhitten sana göndermez. Senden sana daha yakın ve senin kalbin onun tasarrufunda ve senin cismin onun tedbir ve icadında olan bir Zat-ı Akdesin Rububiyetini ve Hikmetini nazara almayıp, ta dünyanın nihayetinden zarar ve menfa'atı beklemek ne derece divanelik olduğu ta'rif edilmez.

Hem iman ve hakikat noktasında, bu çeşit merakların büyük zararları var. Çünkü gaflet verecek ve dünyaya boğduracak ve hakiki vazife-i insaniyeti ve ahireti unutturacak olan en geniş daire ise, siyaset dairesidir. Hususan böyle umumî ve mücadele suretindeki hadiseler, kalbi de boğuyor.. Güneş gibi bir iman lâzım ki; her şeyde, her vaziyette, her bir harekette

(97) Yeni yazı Emirdağ-1 S:56

kader-i ilâhî ve kudret-i Rabbaniyenin izini, eserini görsün, ta o zulm ü zulmette kalb boğulmasın, iman sönmesin, akıl tabiat ve tesadüfe saplanmasın!..

Hatta ehl-i hakikat, hakikat ve marifetullahı bulmak için, kesret dairelerini unutmaya çalışıyorlar.Tâ kalb dağılmasın ve lüzumlu ve kıymetli şeye sarfetmek lâzım gelen merakı, zevki, şevki; lüzumsuz, fanî şeylerde telef olmasın.

Hatta bu ehemmiyetli sırdandır ki; din düsturlarının bir hadimi olmak cihetinde, güneş gibi imanlar taşıyan bir kısım sahabeler ve onlara benzeyen mücahidînden, selef-i salihînden başka; siyasetçi, ekserce tam müttaki dindar olamaz. Tâ ve hakiki dindar, müttaki olanlar; siyasetçi olamazlar. Yani maksad-ı aslî siyaseti yapanlarda, din ikinci derecede kalır, tebaî hükmüne geçer. Hakiki dindar ise; bütün kâinatın en büyük gayesi, ubudiyet-i insaniyedir diye siyasete aşk u merakla değil, ikinci, üçüncü mertebede onu dine ve hakikata alet etmeye - Eğer mümkün ise çalışabilir. Yoksa, bâki elmasları, kırılacak âdî şişelere alet yapar.

Elhasıl: Nasıl ki sarhoşluk, hakiki vazifelerden gelen elemeleri ve ihtiyaçları sarhoşlukla muvakkaten unuttuğu cihetle, menhus ve kısa bir zevk

1131

verir. Öyle de, böyle fâni boğuşmaları ve hadiseleri merakla takib etmek, bir nevi sarhoşluktur ki, hakikî vazifelerden gelen ihtiyacı ve yapmamaktan gelen teellumatı muvakkaten unuttuğu için, menhus bir zevk verir veya tehlikeli bir ye'se düşüp ayetindeki emr-i ilâhiye muhalefet eder, tokada müstehak olur.. Veya

olan şiddetli tehdid-i ilâhî tokadına mazhar olur, zalimlerin zulümlerine hasbî olarak manen iştirak eder... Bilistihkak cezasını da dünyada, ahirette çeker.

Yalnız ehemmiyetli bir endişe; ve bir teselli kalbime geliyor ki; bu geniş boğuşmaların neticesinde, eski harb-i umumiden çıkan zarardan daha büyük bir zarar, medeniyetin üstadı ve menba'ı olan Avrupa'da Deccalâne bir vahşet doğurmasıdır. Bu endişeyi, teselliye medar Âlem-i İslâm'ın tam intibahiyle ve yeni dünyanın Hıristiyanlığın hakikî dinini düstur-u hareket ittihaz etmesiyle ve Âlem-i İslâm'la ittifak etmesi ve İncil, Kur'an'a ittihad edip tabi' olması, o dehşetli gelecek iki cereyana karşı semavî bir muavenetle dayanıp inşaallah galebe eder...(97) "

Emekli yüzbaşı Re'fet Bey'in 1946-1947 yıllarında İstanbul'daki Nur hizmetlerini yürütürken;1946 seçimleri olmuş, partililik tarafgirliği daha da kızışmış olduğu bir sırada, ihtimalki bazı partici adamlarla bazı temasları olmakla; "Acaba artık bir partiye girip de, yardım etmek zamanı gelmedi mi?" diye Üstad'dan istifsar etmiş. Bunun üzerine kendisine Üstad'dan şu cevap verilmiştir:

(İstanbul'a Re'fet'e bir program olarak gönderdiğim mektubun bir suretini de gönderiyorum)

"Aziz siddık kardeşim Re'fet Bey!

Evvelâ: Bazı bize temas eden cüz'î hadiseler münasebetiyle bir hakikatı beyan etmek şiddetle ruhuma ihtar edildi, şöyle ki:

Risale-i Nur, hiçbir şeye alet olamadığını ve rıza-i ilâhiden başka hiçbir maksada vesile olamadığını ve doğrudan doğruya her şeyden evvel iman hakikatlarını ders vermek ve biçare zayıfların ve şüpheyeye düşenlerin imanlarını kurtarmak olduğunu, elbette sizin gibi Nur'un hâs şâkırtleri biliyorlar.

Saniyen: Risale-i Nur'un bu kadar muarızlarına mukabil, en büyük kuvveti ihlâs olduğundan ve dünyanın hiç bir şeyine alet olmadığı gibi tarafgirlik

1132

hissiyatına bina edilen cereyanlara, hususan siyasete temas eden cereyanlarla alâkadar olmaz. Çünkü tarafgirlik damarı ihlâsı kırar, hakikatı değiştirir:

Hatta benim otuz senedenberi siyaseti terk ettiğime sebep; Bir mübarek âlimin takib ettiği cereyanın, tarafgirlik damarıyla, sâlih ve büyük bir âlimin onun fikrine muhalif olmasından, tekfir derecesinde tahkir edip.. ve cereyanında kendi fikrine muvafık meşhur ve mütecaviz bir münafığı gayet medh ü sena etti. Ben de bütün ruhumla ürktüm. Demek tarafgirlik hissine siyasetçilik de karışsa, böyle acib hatalara sebebiyet veriyor diye

dedim, o zamandan beri siyaseti terk ettim.

O halim neticesi olarak, sizin gibi kardeşlerim bilirsiniz ki; yirmibeş seneden beri hiçbir gazeteyi ne okudum, ne dinledim ve ne de merak ettim... ve on sene harb-i umumiye bakmadım, bilmedim ve merak etmedim.. ve yirmi iki sene bu işkenceli esaretimde tarafgirliğe ve siyasete temas etmemek için ve Nur'daki ihlâsa zarar gelmemek için, müdafaatımdan başka; istirahatım için hiçbir müracaat etmediğimi bilirsiniz. Hem bilirsiniz ki; hapiste size yazdığım gibi; benim idamıma hükmeden adamlar ve beni işkenceli tazib edenler, Risale-i Nur'la imanlarını kurtarsalar, şâhid olunuz ben onları helâl ediyorum..

Ve tarafgirlik damarıyla ihlâsa zarar gelmemek için, bu iki üç senede dâhilden ve hariçten gelen fırtınalı cereyanlara hiç temas etmedik ve kardeşlerimi de bir derece ikaz ettim...(98)"

GAZETELER, SİYASET, BAŞKA KUVVETLERE BAKMAMAK, ANARŞİLİĞİN MENŞEİ VESAİRE HAKKINDA

Evvelâ gazete ve siyasetin umumi ve müşterek yanlarını ve Nur'un hizmetine zararlı taraflarını açıkça dile getiren Hazret-i Üstad'ın kesin dikteli emirlerinden birkaç numune arz ettikten sonra; diğer mevzulara dair de Üstad'ın kesin emir ve tavırlarını kaydedeceğiz. İşte:

"... Hem bu zarurî işlerini ihtiyarlığına hürmeten gördüğümüz adam mahkemece dava etmiş ve bütün hazır arkadaşlarını şâhid gösterip tasdik ettirmiş ki; yirmi senedir hiçbir gazeteyi ve siyasî eserleri ne okumuş ve ne sormuş, ne bahsetmiş...(99) "

1133

(98)Emirdağ-1-Zübeyr- 2 S: 258

(99)Elyazma Emirdağ-1 aslı S: 4

"... İstanbul, şimdi başka bir tarzda siyasetçilerin ocağı hükmüne geçtiğinden; herhalde Risale-i Nur'u siyasete bulaştıracaktılar. Ben İstanbul'un, bu harbtten sonra(100)siyasetten nefret etmiş, çirkinliğini müşahede etmiş, çok zaman İslâmiyet'in bir merkezi olmasından hakaik-i İslâmiye'de zevkini ve tesellisini arayacak vaziyete gelmiş diye Risale-i Nur'un orada tab'ına taraftar olmuştum.(101)Fakat şimdi anladım ki; biçare İstanbul, daha müthiş, daha fena bir tarzda siyasetlerin meydanı hükmüne geçmiş.. hatamı anladım.

Evet, lüzumsuz, zararlı âfakî siyasetlere bulaşmış, meşgul olmuş, menhus zevkleri içinde almaya başlamış ve her maksadın fevkinde siyasetle meşgul olmuş bir kafa; hakiki ve bâki ezvak-ı imaniye ve hakaik-i Kur'aniye'yi elbette sâfi ve halis bir tarzda alamaz, hazmetmez. (102)"

"...Otuzüç ayat-ı Kur'aniye'nin işaretleriyle ve İmam-ı Ali'nin üç keramet-i gaybiyesiyle ve Gavs-ı A'zam'ın kat'î ihbarıyla tahakkuk etmiş olan Risale-i Nur'un siyasetle alâkası yoktur. Fakat Küfr-ü mutlakı kırdığı için, küfr-ü mutlakın altı olan anarşilik ve üstü olan istibdad-ı mutlakı esasiyle bozar, reddeder... Emniyeti ve asayiş, hürriyeti ve adaleti temin eder..."(103)

"...Şimdilik asabiyetle hâricî ve dahilî cereyanların mücadeleleri içinde dahiliye vekilini mahkemeye vermeye dair pek kuvvetli açık mektubun gazeteye ve makamata verilmemesi isabettir...(104)"

"Salisen: İstanbul'daki Amerikan Sefiri vasıtasıyla Amerika'daki Müslüman hey'etine Zülfikâr'ı ve bir Asa-yı Musa'yı göndermesini istiyen o dostumuz ve kardeşimize deyiniz ki; sefirlerin kafası siyasetle meşgul olduğundan ve Risale-i Nur'un siyasetle alâkası olmadığından, siyasî bir kafa çabuk takdir edemez. Hem Risale-i Nur müşterileri aramaz... müşteriler onu aramalı ve yalvarmalı. Amerika, buranın en küçük bir havadisini merakla takib ettiği halde, buranın en büyük bir hadisesi olan Risale-i Nur'u elbette arayacaktır..."

Bundan sonra her meselemizde emir, Risale-i Nur'un şahs-ı manevisini temsil eden hâs şâkirtlerinin ve sizlerindir. Benimde şimdi bir reyim var ...(105)"

1134

"Aziz Kardeşim, senin mektubunu iyi gördüm. Fakat şimdiki gazeteciler ve baştakiler bu hakikatları tam takdir edemiyorlar. Hem Risale-i Nur yalvarmaz. Onlar yalvarmalı ve kıymetini takdir edip müşteri olduktan sonra, onların yardımını kabul eder. Hem şimdi nazar-ı dikkati Risale-i Nur şâkirtlerine celbetmemek münasibdir diye düşünüyorum. Fakat yedi sene

(100)İkinci cihan harbinden sonra demektir. A.B.

(101)Risale-i Nurların ilk serbest tab' işi de, başlangıçta evvela İstanbul'da değil, Ankara'da başlamasıyla, üstadın bu arzularının bir manası tahakkuk etmiş oluyordu. A.B.

(102)Elyazma Emirdağ-1 aslı S: 166

(103)Aynı eser S: 186

(104)Aynı eser S: 261

(105)Elyazma Emirdağ-1 aslı S: 387

harb-i umumiye bakmıyan ve yirmibeş sene gazeteleri okumıyan, dinlemıyan bu kardaşınızın fikri bu meselede sorulmaz. Asıl fikir sahibi sizler ve Risale-i Nur'un hâs şakirtleri ve müdakkik nâşirleri meşveretle, hususan Isparta'dakiler ile- maslâhat ne ise yaparsınız...(106)”

"... Resmi gazetelerin haber verdikleri bir hadise-i semaviyeyi adetime muhalif olarak bir Nur şâkirdi bana haber verdi.

Dedim: Yirmibeş sene gazetelerin havadislerini merak etmedim. Fakat bu taşlar Risale-i Nur'un, dinsizlere manevî tokadlarını temsil ettiği cihetinde ve beş altı sene evvel ondan haber verdiği için, o şâkirde dedim: "Git o hadiseyi tamamıyla oku, tahkik et...(107)”

"...Hamisen dört aydan beri bir zat, bana buraya bir gazete gönderiyormuş. Ben yeniden haber aldım ki, bana gönderiliyormuş. Burada dostlarım adetimi bildikleri içindir ki; değil gazete, Nur'dan başka hiçbir kitabı, hiçbir mecmuayı kabul etmediğim gibi, yeni yazıdan hiçbir harf bilmediğim için, korkmuşlar, vermemişler ve göstermemişler...

Şimdi bir zat, mektup içinde bir sahifesi benimle konuşan bir gazetecinin, fakat dost ve hemşehri bir zatın mektubunu gösterdi. Dediler ki; çoktan beri senin namına bir gazete gönderiyordu. Biz korktuk sana söylemedik.

1135

Ben de dedim: "O zata benim tarafımdan çok selâm ediniz, o dostun eski bildiğin Said değişmiş, dünya ile alâkası kesilmiş.. Hem hasta, hem hususî mektubu kardeşine de yazamadığından o zat gücenmesin."

Oradaki umum dostlara, hususen Hafız Emin ve Hafız Fahreddin gibi kardeşlerimize selâm ve bayramlarını tebrik ediyorum.

Kardeşiniz

SAİD-İ NURSİ (108)”

DAHİL VE HARIÇTEKİ KUVVETLERE BAKMAMAK

Dahil ve hariçteki büyük kuvvetlere, yardım edebilecek parti ve diplomatlara bakmadığının sebep ve hikmetlerini beyan eden Hazret-i Üstad'ın bir çok yazıları, izahları ve ikazları vardır. Bunların yanında yukarda örnekleri geçtiği üzere, bazı şahısları veya partili bir kısım zatları, Risale-i Nur'un iman hizmetini engellemeye çalışan habis güçlere karşı yardıma da'vet etme ruhsatları da vardır. Talebeleri vasıtasıyla teminini sağlamak için ruhsat verdiği şu yardım meselesiyle, büyük kuvvetlere bakmamanın ve alâkadar olmamanın arasındaki farkı nasıl uygulayabiliriz diye insanın aklına bir sual gelebilir?

Evvela: Ruhsatlar hakkındaki Hazret-i Üstad'ın cüz'î ve mahallî ve sırf zulmü def'etmek maksadıyla, hem de talebeleri aracılığıyla verdiği izinlerin ve şartlı ve maslahat adına ve zaruret anına mahsus olmak üzere hatırlattığı

(106) Aynı eser S:170

(107) Aynı eser S: 405

(108) Elyazma Emirdağ-1 aslı S: 489

ruhsatların tarz-ı beyanında kullanılan ma'na ve üslub ile; burada bizzat müteveccih olup bakmak ve dostluk kazanmaya çalışmak ve hulul etmek, daha doğrusu muhaliflerle iş birliği yapmak arasında, çok ama pek çok büyük fark vardır. Birbiriyle iltibas edilmesine asla imkân yoktur.

İşte şu ikinci şık meseleye dair Üstad'ın kesin beyan ve ikazlarından bazı numuneler:

"Aziz Siddık Kardeşlerim! Hem manevî, hem maddî birkaç cihette sorulan bir suale mecburiyet tahtında bir cevaptır:

1136

Sual: Neden ne dahilde, ne hariçte bulunan cereyanlara ve bilhassa siyasetli cemaatlere hiçbir alâka peyda etmiyorsun?. Ve Risale-i Nur şâkirtlerini mümkün olduğu kadar o cereyanlara temastan men' ediyorsun? Halbuki, eğer temas etsen ve alâkadar olsan, birden binler adam Risale-i Nur dairesine girip parlak hakikatlarını neşredeceklerdi. Hem bu kadar sebatsız sıkıntılara hedef olmayacaktın?..

Elcevab: Bu alâkasızlık ve ictinabın en ehemmiyetli sebebi, mesleğimizin esas olan ihlâs bizi men' ediyor. Çünkü, bu gaflet zamanında hususan tarafgirane mefkûreler sahibi, her şeyi kendi mesleğine alet ederek, hatta dinini ve uhrevî harekâtını da o dünyevî mesleğe alet hükmüne getiriyor. Halbuki hakaik-i imaniye ve hizmet-i Nuriye-i kudsiye kâinatta hiçbir şeye alet olamaz. Rızay-i ilâhîden başka bir gayesi olamaz. Halbuki şimdiki cereyanların çarpışmaları hengâmında bu Sırr-ı ihlâsı muhafaza etmek, dinini dünyaya alet etmemek müşkilleşmiş. En iyi çare, cereyanların kuvveti yerine, inayet ve tevfik-i ilâhîye dayanmaktır... (109)"

Yine aynı mealde Üstad'ın başka bir izahı:

"Aziz Siddık sebatkâr muhlis kardeşlerim!

Hem maddî, hem nefsim, hem benim ile temas edenler gayet ehemmiyetli benden sual ediyorlar ki; neden herkese muhalif olarak -hiç kimsenin yapmadığı gibi- sana yardım edecek çok ehemmiyetli kuvvetlere bakmıyorsun, istiğna gösteriyorsun?. Ve herkes müştak ve tâlib olduğu ve Risale-i Nur'un intişarına, fütûhatına çok hizmet edecek ve Risale-i Nur şâkirtlerinin hâsları müttefik oldukları ve senden kabul ettikleri büyük makamları kabul etmiyorsun, şiddetle çekiniyorsun?..

Elcevab: Bu zamanda ehl-i iman öyle bir hakikata muhtaçtırlar ki; Kâinatta hiçbir şeye alet ve tabi' ve basamak olamaz.. Ve hiçbir garaz ve maksad onu kirletemez.. ve hiçbir şüphe ve felsefe onu mağlub edemez bir tarzda iman hakikatlarını ders versin. Umum ehl-i imanın bin seneden beri terâküm etmiş dalâletin hücumuna karşı imanları muhafaza edilsin. İşte bu nokta içindir ki; dahilî ve haricî yardımcılara ve ehemmiyetli kuvvetlerine Risale-i Nur ehemmiyet verniyor, onları arayıp tabi' olmuyor. Ta, avam-ı ehl-i imanın nazarında hayat-ı dünyeviye'nin bazı gayelerine basamak olmasın.. ve doğrudan doğruya hayat-ı bakiyeden başka hiçbir şeye alet olmayarak, fevkalâde kuvveti ve hakikatı hücum eden şüpheleri ve tereddütleri izale eylesin...(110)"

1137

(109)Elyazma Emirdağ-1 aslı S: 47

(110) Elyazma Emirdağ-1 aslı S: 100

"...Bu sırada dahilde o kadar dâhilî- hâricî heyecanlı parti cereyanları varken ve bundan tam istifade etmek, yani mahdud bir kaç arkadaşına bedel, binler diplomatları kendisine taraftar kazanmak için zemin hazır iken; sırf siyasete karışmamak ve ihlâsına zarar vermemek ve hükûmetin nazarını kendisine celbetmemek ve dünya ile meşgul olmamak için, bütün arkadaşlarına yazıp ki; "Sakin cereyanlara kapılmayınız, siyasete girmeyiniz, asayişe dokunmayınız." dediği ve iki cereyan bu çekinmesinden ona zarar verdikleri.. eskisi evhamından, yenisi de bize yardım etmiyor diye ona çok sıkıntı verdikleri halde...(111)"

BİR ÇEŞİT MANEVÎ SİYASET OLAN FAZLA HÜSN-Ü ZAN İLE MANEVÎ MAKAMAT NOKTASINDAN GELEN BEKLEYİŞ VE ÖZLEYİŞLERE KARŞI ÜSTAD'IN İLMÎ CEVABLARI

Bediüzzaman Hazretleri, bilhassa Risale-i Nur ile Kur'an ve iman hizmetine başladığı günden, ta vefatına kadar olan otuz beş senelik devre-i hayatında, ona talebe olmuş binlerce, milyonlarca insanın; hem de bunların içindeki nurlarca alim ve fazıl kimselerin samimî kanaâtları onun hakkında: Ahir zamanda gelmesi mev'ud ve mübeşşer olan âl-i beytin en büyük imamı ve müceddidi olduğu şeklinde iken, hem bu samimî ve çok büyük ve köklü hakikata dayanan kanaatler karşısında, Üstad Hazretleri hem Barla'da hem Kastamonu'da hem de şu Emirdağ hayatında, bu meseleye dair geniş, ilmî ve hakikatlı cevaplar vermiş.. Kanaâtları, hüsn-ü zannın aşırı muhabbet halkasından, ilmîlik ve mantikîlik çerçevesine bağlamaya ve Nur talebelerinin o samimî kanaatlarını ta'dil etmeye elinden geldiğince çalışmıştır. Çok geniş olan Mehdîlik hakikatının bir nevi dümdarlığını.. Ve iman noktasında müceddidiyeti.. Ve hakikat ve ilim ve gerçekler cânibinden de bir manevî imamlığı kabul etmekle birlikte; bu makamın da şerefini, büyüklüğünü, kudsiyetini daima ve her zaman umum Nur talebelerinin büyük olan şahs-ı manevisine vermiş, kendisini de onların içinde bir ferd olarak kabul etmiş ve öyle de yaşamıştır.

Üstad Hazretleri bu mevzu'u Mektubat eserinin birkaç yerinde, Barla Lahikası'nda, Kastamonu Lahikası'nda ve nihayet şu Emirdağ hayatında kaleme aldığı mektuplar içinde defalarca ele almış ve izahına çalışmıştır. Kendi aziz ve şerif şahsiyetini ve kendisine verilmiş olan manevî pek büyük vazifesini daima şahs-ı maneviye vermek içinde setretmeye çalışmıştır. Bunun yanında Nur talebelerinin o samimi kanaâtları; esassız, kuru bir

1138

hüsn-ü zan galeyani neticesinde hülyalardan ibaret olmayıp, pek çok delilli ve bürhanlı işaretlerin külliyyetine dayandığını da kaydetmiştir. Aynı zamanda, Hazret-i Üstad'ın O ilmî ve mantikî ve hakikatlı izahları, sadece meseleyi gizlemek ve perdelemek için değil, aynı zamanda bir hakikatı ve o kanaatlarını taşıdığı büyük ve geniş meselenin, madde âlemindeki tezahürünü de dile getirmeye çalışmıştır. Her dediği hak, her yazdığı hakikat olan Hazret-i Bediüzzaman'ın kerratla ve her defasında biraz daha vuzûha kavuşturduğu bu meselenin asliyetinde, Nur talebelerinin kanaatları yönünde gerçeğin büyük payı var olduğuna işaret etmekle beraber; asırlardır tam tafsilli olarak açıklığa kavuşmamış olan bu küllî hakikatın gerçek tarafının da ortaya konmasına büyük ehemmiyet vermiştir.

(111)Elyazma Emirdağı-1 S: 47

Üstad'ın Kastamonu hayatında da bu mesele hakkında vürûd eden izhatından bir nebze temas ettiğimiz kısmı orada bırakarak, sadece bu ilk Emirdağ hayatında Nur talebelerinin aynı mesele etrafında cereyan eden sualleri ve Üstad'ın ona ciddî müteveccih olup ilmî izahlarla ortaya koyduğu çok muazzam küllî beyanlarından örnekler arzetmeye çalışacağız.

Evvela Hazret-i Üstad'ın fazla hüsn-ü zanlar hakkındaki ta'dilâtları:

"...Risale-i Nur'un hakiki ve hakikatlı bir şâkirdi bulunan, Kur'an-ı Mu'cizül-Beyan'ın kâtibi bu defa yazdığı mektubunda, haddimden bin derece ziyade hüsn-ü zannına istinaden bir hakikat soruyor: "Risale-i Nur'un şahs-i ma'nevisinin gayet ehemmiyetli ve kudsî vazifesini ve hilâfet-i nübüvvetin de gayet ulvî vazifelerinden bir vazifesini benim âdi şahsımda Üstad'ı noktasında bir cilvesini gördüğünden, bana o hilâfet-i maneviye'nin bir mazharı nazarıyla bakmak istiyor?"

Evvela: Bâki bir hakikat, fâni şahsiyetler üstüne bina edilmez. Edilse hakikata zulüm olur. Her cihetle kemalde ve devamda bulunan bir vazife, çürümeye, çürütülmeye maruz ve mübtelâ şahsiyetlerle bağlanmaz. Bağlansa vazifeye ehemmiyetli zarardır.

Saniyen: Risale-i Nur'un tezahürü yalnız tercümanının fikriyle veya hud onun ihtiyac-ı manevisi lisanıyla Kur'an'dan gelmiş, yalnız o tercümanın istidadına bakan feyizler değil... Belki o tercümanın muhatapları, ders-i Kur'an'da arkadaşları olan hâlis ve metin ve sâdik zatların o feyizleri ruhen istemeleri ve kabul ve tasdik ve tatbik etmeleri gibi çok cihetlerle, o tercümanın istidadından çok ziyade o nurların zuhuruna medar oldukları gibi; Risale-i Nur'un ve şâkirtlerinin şahs-ı manevisinin hakikatını onlar

1139

teşkil ediyorlar. Tercümanın da içinde bir hissesi var. Eğer ihlâssızlıkla bozmasa bir tekaddüm şerefi bulunabilir.

Salisen: Bu zaman cemaât zamanıdır. Ferdî şahısların dehası ne kadar harika da olsa, cemaattan çıkan şahs-ı manevisinden gelen dehasına karşı mağlub düşebilir. Onun için o mübarek kardaşımın yazdığı gibi, Âlem-i İslâmı bir cihette tenvir edecek kudsî bir dehanın nurları olan bir vazife-i imaniye biçare, zaif, mağlub, hadsiz düşmanları ve onu ihanetle ve hakaretle çürütmeye çalışan muannid hasımları bulunan bir şahsa yüklenmez. Yüklense o kusurlu şahıs ihanet darbeleriyle düşmanları tarafından sarsılsa, o yük düşer, dağılır.

Rabian: Eski zamandan beri çok zatlar, üstadını veya mürşidini veya muallimini veya reisini kıymet-i şahsiyelerinden çok ziyade hüsn-ü zan etmeleriyle; dersinden ve irşadından istifadeye vesile olması noktasından o pek fazla hüsn-ü zanlar bir derece kabul edilmiş, hilâf-ı vâki'dir diye bir derece tenkid edilmezdi.

Fakat şimdi, Risale-i Nur şâkirtlerine lâyük bir üstada muvafık bir ulvî mertebe ve fazileti, biçare kusurlu bu şahsımda kabul ettikleri sebebiyle, gayret ve şevkleriyle çalışmaları, bu noktada haddimden pek ziyade hüsn-ü zanları kabul edilebilir. Fakat Risale-i Nur'un şahs-ı manevisinin malı olarak elimde bulunuyor diye bilmek gerekir...(112)"

(112)Elyazma Emirdağ-1 aslı S: 95

"...Kendi şahsıma baktım ki; kurumuş, çürümüş, vazifesi bitmiş bir hurma çekirdeği hükmünde iken, Risale-i Nur bahçesinde, bir derece o çekirdekten tezahür eden meyvedar, muhterem koca bir ağaç nazarıyla baktığınızı gördüm. Senin fevkalâde hüsn-ü zannın o ağaçtan ileri geldiğini ve çekirdeğin de bir cihette bir nevi vesile olduğu cihetinden hüsn-ü zanna mazhar olmuş gördüm.

O mektubun birinci sahifesi güzeldir, ben de iştirak ediyorum. İkinci sahifede birkaç yerde kalem karıştırdım, ta'dil ettim.

Ezcümle: "Hazret-i Hasan Radiyallahü anh'ın altı aylık hilâfetiyle beraber, Risale-i Nur'un Cevşenül-Kebir'den ve Celcelûtiye'den aldığı bir kuvvet ve feyizle, vazife-i hilâfetin en ehemmiyetlisi olan neşr-i hakaik-i imaniye noktasında Hazret-i Hasan radiyallahü anh'ın kısacık müddetini uzun bir zamana çevirerek tam beşinci halife nazarıyla bakabiliriz. Çünkü adalet-i hakikiye ile bu asırda insanları mes'ud edebilir bir istidatta bulunan Risale-i

1140

Nur'dur.. Ve onun şahs-ı manevisi Hazret-i Hasan radiyallahü anhünün bir muavini, bir mütemmimi, bir manevî veledi hükmündedir diye senin mektubunu ta'dil ettim. Buna kıyasen sana vekâleten bir iki yerde kalem karıştırdım...(113)"

"Aziz Sıddık kardeşlerim!

(Manen maruz kaldığım iki şıklı bir sualin cevabıdır.)

Birincisi: Neden en ziyade senin şahsın hakkında hüsn-ü zan eden ve sana büyük bir makam veren ve Risale-i Nur'la çok kuvvetli irtibatı bulunan ve sen de onları çok sevdiğin halde, hizmet-i Nuriyenin hâricinde senin şahsın ile temaslarını istemiyorsun.. ve senin hakkında fazla hüsn-ü zan beslemiyeni sobette tercih ediyorsun, daha ziyade iltifat gösteriyorsun, nedendir?

Elcevab: Otuzüçüncü Söz'ün ikinci mektubunda dediğim gibi; bu zamanda insanlar ihsanını, muhtaçlara çok pahalı satarlar. Meselâ, benim gibi bir biçareyi, sâlih veya velî zannedip, sonra bir ekmeğe verip ve mukabilinde makbul bir du'a ister. Bu kadar fiat vermektense, bu ihsanı istemiyorum diye hediyelerin adem-i kabulüne bir sebep gösterdiğim gibi; Risale-i Nur'un hâs şâkirtleri müstesna olarak, başkaları beni büyük bir makamda bilmekle, kuvvetli bir alâka ve hizmet gösterir. Hem mukabilinde dünyada ehl-i velâyet gibi nurânî neticeleri ister.. Sonra bize hizmetiyle ve alâkasıyla manevî ihsan eder. Böylelerin bu nevi ihsanlarına karşı istediği fiata sahip olamadığım için mahcub oluyorum. Onlar da ehemmiyetsizliklerimi bildikleri vakit, inkisar-ı hayale uğrarlar, belki hizmette fütura düşerler. Gerçi umur-u uhreviyede hırs ve kanaatsızlık bir cihette makbuldür. Fakat mesleğimizde ve hizmetimizde, bazı arızalar ile inkisar-ı hayal cihetinde; şükür yerine, me'yusiyetle şekva etmeye sebep olur, belki de hizmetten vazgeçer. Onun için mesleğimizde, kanaât daima şükür ve metaneti ve sebatı netice verdiği için, ihlâs dairesinde, hizmet noktasında çok hırs ve kanaatsızlık gösterdiğimiz halde; neticelerine ve semeratına karşı kanaatla mükellefiz.

(113)Elyazma Emirdag-1 aslı S: 99

Mesela: Risale-i Nur hizmetiyle Isparta ve civarında binler ehl-i imana fevkalâde kuvvet-i imaniyeyi temin etmek olan bu netice, bizim fevkalâde hizmetimize kâfidir. On kutub derecesinde biri çıksa, bin adamı derece-i velâyete sevk etse, yine bu neticeyi aşağıya düşürmez. Nurun hakiki

1141

şâkirtleri bu gibi neticelere kanaat ediyorlar. O büyük kutbun müridlerinin kanaât-ı kalbiyelerini temin eden üstadlarının fevkalâde makamı ve mes'elelerde hükümleri yerine, Risale-i Nur'un sarsılmaz hüccetleri, o müridlerin kanaatlarından çok ziyade şâkirtlerine kanaat verdiği gibi; Bu halet ve i'tikad başkasına da sirayet eder, menfaat verir. O müridlerin kanaatı ise hususî ve şahsî kalır.

Hatta ilm-i mantıkta "Kazaya-i makbule" tabir ettikleri, (yani, büyük zatların delilsiz sözlerini kabul etmektir) mantıkça yakın ve kat'iyeti ifade etmiyor. Belki zann-ı gâliple kanâat verir. İlm-i mantıkta, bürhan-ı yakînî, hüsn-ü zanna ve makbul şahıslara bakmıyor; cerhedilmez delile bakar ki; bütün Risale-i Nur hüccetleri bu bürhan-ı yakînî kısmındandır. Çünkü ehl-i velâyetin amel ve ibadet ve sülûk ve riyazetle gördüğü hakikatlar ve perdeler arkasında müşahede ettikleri hakaik-i imaniye; Aynen onlar gibi Risale-i Nur, İbadet yerinde, ilim içinde hakikata bir yol açmış.. Sülûk ve evrad yerinde, mantikî bürhanlarla, ilmî hüccetler içinde hakikat-ül hakaika yol açmış.. ve ilm-i tasavvuf ve tarikat yerinde, doğrudan doğruya ilm-i kelâm içinde ve ilm-i âkide ve üsul-ud din içinde bir velâyet-i kübra yolunu açmış ki, bu asrın hakikat ve tarikat cereyanlarına galebe çalan felsefî dalâletlere galebe ediyor, meydandadır.

Teşbihte hata olmasın, nasıl ki Kur'an'ın gayet kuvvetli ve mantikî hakikatı; sair dinleri, felsefe-i tabiiyenin savletinden ve gelebesinden kurtarıp onlara bir nokta-i istinad oldu.. Taklidî ve aklın hâricindeki usullerini de bir derece muhafaza etti. '

Aynen öyle de: Bu zamanda onun bir mu'cizesi ve nuru olan Risale-i Nur dahi, felsefe-i maddiyeden gelen dehşetli dalâlet-i ilmiyeye karşı avam-ı ehl-i imanın taklidî olan imanlarını, o dalâlet-i imiyenin savletinden kurtarıp, umum ehl-i imana bir nokta-i istinad ve yakın ve uzaklarda olanlara dahi zabtedilmez bir kal'a hükmüne geçmiştir ki; bu emsalsiz dehşetli dalâletler içerisinde yine avam-ı mü'minînin imanını şüphelerden ve İslâmiyetini hakikatsızlık vesveselerinden muhafaza ediyor...(114)"

"...Nasıl ki ehl-i hamiyet bir insan, dostlarının hayatını kurtarmak için kendini feda eder.. Öyle de, ehl-i imanın hayat-ı ebediyelerini tehlikeli düşmanlardan muhafaza etmesi için lüzum olsa;-Hem lüzum var-kendim değil, yalnız lâyük olmadığım o makamları, belki hakikî hayat-ı ebediyenin makamlarını dahi feda etmeye, Risale-i Nur'dan aldığım ders-i şefkat cihetiyle terk ederim.

1142

Evet,her vakit, hususan bu zamanda ve bilhassa dalâletten gelen gaflet-i umumiyyede ve siyaset ve felsefenin galebesinde ve enaniyet ve hodfuruşluğun

(114)Yeni yazı Emirdag-1 S: 89. Bu mektubun geri kalan kısmı bir vesileyle yukarıda kaydedilmiş olduğundan tekrar edilmedi.A.B.

heyecanlı asrında, büyük makamlar herşeyi kendine tabi' ve basamak yapar. Hatta dünyevî makamlar için dahi mukaddesatını alet yapar. Manevî makamlar olsa daha ziyade alet eder. Umumun nazarında kendini muhafaza etmek ve o makamlara kendini yakıştırmak için bazı kudsî hizmetlerini ve hakikatları basamak ve vesile yapıyor diye ittiham altında kalıp, neşrettiği hakikatlar dahi tereddüt ile revacı zedelenir. Şahsa, makama faydası bir ise, revaçsızlıkla umuma zararı bindir.

Elhasıl: Hakikat-i ihlâs benim için şân ve şerefe ve maddî ve manevî rütbelere vesile olabilen şeylerden beni men'ediyor. Hizmet-i nuriyeye gerçi büyük zarar olur... Fakat kemiyet, keyfiyete nisbeten ehemmiyetsiz olduğundan hâlis bir hadim olarak hakikat-ı ihlâs ile herşeyin fevkinde hakaik-i imaniyeyi on adama ders vermek; Büyük bir kutbiyetle binler adamı irşad etmekten daha ehemmiyetli görüyorum.(115)"

HAKİKAT CİHETİ

Üst tarafta geçen hüsn-ü zan meselesini izah eden parçalardan sonra; şimdi de aynı meselenin asıl hakikat ve mahiyetini ortaya koyan Hazret-i Üstad'ın ifadelerinden bazı örnekler veriyorur:

"Aziz Sıddık kardeşlerim!

Evvela: Nurun fevkalâde hâs şakirtleri, Sikke-i Gaybiye'nin müştemilâtıyla ve evliya-yı meşhureden kırk günde bir defa ekmek yiyip, kırk gün yemeyen Osman-ı Hâlidî'nin sarih ihbarı ve evlâdlarına vasiyeti ile.. Ve Isparta'nın meşhur ehl-i kalb âlimlerinden Topal Şükrü'nün zâhir haber vermesiyle; çok ehemmiyetli bir hakikatı dava edip; fakat iki iltibas içinde bu biçare ehemmiyetsiz kardeşleri Said'e bin derece ziyade hisse vermişler. On seneden beri kanaâtlarını ta'dile çalıştığım halde, o bahadır kardeşler kanaatlarında ileri gidiyorlar.

1143

Evet, Onlar, Onsekizinci Mektup'taki iki ehl-i kalb çobanın macerası gibi, hak bir hakikatı görmüşler.. Fakat tabire muhtaçtır. O Hakikat da şudur:

Ümmetin beklediği ahir zamanda gelecek zâtın üç vazifesinden en mühimmi ve en bûyüğü ve en kıymettarı olan iman-ı tahkikiyi neşir ve ehl-i imanı dalâletten kurtarmak cihetiyle; O en ehemmiyetli vazifeyi aynen bitamamiha Risale-i Nur da görmüşler. İmam-ı Ali (R.A) ve Gavs-ı A'zam (K.S) ve Osman-ı Halidi (R.A) gibi zatlar, bu nokta içindir ki; o gelecek zâtın makamını, Risale-i Nur'un şahs-ı manevisinde keşfen görmüşler gibi işaret etmişler. Bazen de o şahs-ı maneviyî bir hadimine vermişler, o hadime mültefitane bakmışlar.

Bu hakikattan anlaşılıyor ki:Sonra gelecek o mübarek zat, Risale-i Nur'u bir program olarak neşir ve tatbik edecek...O zâtın ikinci vazifesi: Şeriatı icra ve tatbik etmektir:..Birinci vazife, maddi kuvvete değil, belki kuvvetli i'tikad ve ihlâs ve sadakatla olduğu halde, bu ikinci vazife gayet büyük maddî bir kuvvet ve hâ kimiyet lâzım ki; O ikinci vazife tatbik edilebilsin.

(115)Elyazma Emirdağ-1 aslı S: 101

O zâtın üçüncü vazifesi: Hilâfet-i İslâmiye'yi ittihad-ı İslâm'a bina ederek, İsevî ruhanileriyle ittifak edip Din-i İslâm'a hizmet etmektir

Bu vazife, pek büyük bir saltanat ve kuvvet ve milyonlar fedakârlarla tatbik edilebilir...

Birinci vazife, o iki vazifeden üç dört derece daha ziyade kıymettardır. Fakat o ikinci ve üçüncü vazifeler, pek parlak ve çok geniş bir dairede ve şa'saali bir tarzda olduğundan, umumun ve âvamın nazarında daha ehemmiyetli görünüyorlar.

İşte, o hâs Nurcular ve bir kısmı evliya olan o kardaşlarımızın tabire ve te'vile muhtaç fikirlerini ortaya atmak, ehl-i dünyayı ve ehl-i siyaseti telâşa verir ve vermiş... Hücumlarına vesile olur. Çünkü birinci vazifenin hakikatını ve kıymetini göremiyorlar, öteki cihetlere hamlederler.

Kardeşlerimin ikinci iltibası: Fânî ve çürütülebilir bir şahsiyeti bazı cihetlerle birinci vazifede pişdarlık eden Nur şâkirtlerinin şahs-ı manevisini temsil eden bu âciz kardaşına veriyorlar. Halbuki bu iki iltibasta Risale-i Nur'un hakikî ihlâsına ve hiçbir şeye, hatta manevî ve uhrevî makamata

1144

dahi alet olmamasına bir cihette zarar verdiği gibi; ehl-i siyaseti de evhama düşürüp, Risale-i Nur'un neşrine zarar gelir. Bu zaman, şahs-ı manevî zamanı olduğu için, böyle büyük ve bakî hakikatlar, fanî ve âciz ve sükût edebilir şahsiyetlere bina edilmez.

Elhasıl:O gelecek zatın ismini vermek, üç vazifesi birden hatıra geliyor, yalnız olur. Hem hiç bir şeye alet olmayan nurdaki ihlâs zedelenir. Avam-ı mü'minînin nazarında hakikatların küvveti bir derece noksanlaşır.Yakiniyet-i burhaniye dahi kazayay-ı makbuledeki zann-ı galiba inkılâb eder. Daha muannid dalâlete ve mütemerrid zendekaya tam galebesi mütehayyir ehl-i imanda görünmemeye başlar. Ehl-i siyaset evhama ve bir kısım hocalar i'tiraza başlar. Onun için Nurlar'a o ismi vermek münasib görülmüyor. Belki "Müceddiddir, onun pişdardır" denilebilir.

Umum kardeşlerimize binler selâm...

Elbaki Hüvelbaki kardeşiniz

SAİD-İ NURSİ(116)"

"...Çok dikkatli, Risale-i Nur'un manevi avukatı kardaşımız Ahmet Feyzi'nin Mehdî hadisesinin Risale-i Nur dairesi içinde çokça medar-ı bahsetmesi, ehl-i dünyanın evhamını tahrike sebep olabilir. Çünkü Mehdî m'anasında bir siyaset dahi bulunuyor diye eskiden beri fikirlerde yerleşmiş... Risale-i Nur bu meseleyi halletmiştir...(117)"

Ahir zamandaki büyük Mehdi'den başka çok mehdiler gelmiş, geçmiş diye Risale-i Nur ispat etmiş. Rivayetlerin muhtelif olması bu noktadan ileri geliyor.

(116)Osmanlıca Sikke-i Tasdik-i Gaybi S: 2

(117)Risale-i Nur dinin bir çok muammalı tılsımlarını hallettiği gibi, İslam milletlerinin fikirlerinde yer almış olan bu Mehdî meselesini de yine ancak Risale-i Nur tam halledebilmiştir. Halledilmiş din tılsımlarından birisi de bu Mehdi meselesidir, meydandadır.A.B.

Bu zaman şahıs zamanı olmadığından, o ehemmiyetli unvanlar şahıslara verilmez. Hem Risale-i Nur'a da, siyaset manasını taşıyan o unvanı vermemek münasibtir. Müceddidiyet kâfidir.

Gerçi hakikat noktasında ahir zamanda gelecek büyük mehdi, siyaseti tam dindar İseviler'e bırakıp yalnız İslâmiyet hakikatlarını ispata, izhara, icrava çalışır. Bu nokta-i nazardan; Risale-i Nur o zat-ı mübarekin veyahut onun cemaat-ı nuraniyesinin şahs-ı manevîsinin çok vazifelerinden en

1145

ehemmiyetli vazifesi olan hakaik-i imaniyenin isbat ve neşrini tam yapıyor... Fakat bu evhamlı ve bahaneler arayan ve her şeyi siyaset noktasında düşünen adamlara karşı bu Mehdî unvanını Risale-i Nur'a vermek, Risale-i Nur'un ihlâs sırrına ve dünyaya tenezzül etmemesine muvafık olmaz.

Evet, Risale-i Nur'daki ihlâs, yüzde doksan ihtimal ile de olsa, o makama talib olmamaklığı iktiza ediyor. Çünkü küçük bir memuriyet veyahut zâbit olmak gibi bir makamı düşünen, harekâtını o makama tevcih ediyor, onu maksad yapıp ona çalışıyor, ihlâsı kaybeder. Uhrevî amellerini ona basamak yapar, bütün bütün yanlış olur. İşte böyle kudsî ve parlak bir makamı ve me'muriyeti dünyada dahi kendine düşünmek ve gaye-i hayal yapmak, bütün harekâtını, hatta uhrevî amellerini o makama yakıştırmak suretini verdiği için, hakikat-ı ihlâsı bozar. Eğer öyle bir makam verilse de, ihsan-ı ilahî olur. İnsanın kesb ve

ameli ona vesile olamaz ve ekseriyetle bilinmez. Bilinmezse daha iyidir... ve bilhassa efkâr-ı ammede siyasetçilik ve hâkimiyet manası bu Mehdî unvanında bulunduğu ve geçmiş bazı mehdi-misal halifeler o gibi hadislerin bir masadaki ve medarı olmuşlar. Elbette bu zamanda siyasete her şeyi feda eden insanlar nazarına karşı, Risale-i Nur mesleğindeki ihlâs böyle şeyleri aramaz.

Yalnız bu kadar var ki; Şâkirtleri tam i'timad ve kat'î yakınlerini takviye için harikulâde bir surette hem Risale-i Nur'un şahs-ı manevisinin, hatta tercümanının pek büyük makamlarda bulduklarını itikad edebilirler. Çünkü eskiden beri Üstadlarına karşı ziyade hüsn-ü zan kabul edilmiş. Hatta Kur'an'dan ve hadisden sonra, en mühim hüccet-i imaniye Risale-i Nur'dur diyebilirler...(118)"

"...Evet, hem Sikke-i Gaybiye, hem onun yazdığı ayetler ve hadisler, müttefikan bu asırda bir hakikat-ı nuraniyeye işaret ediyorlar.. Ve bu asır ve bu zaman cemaât zamanı olduğundan, şahs-ı manevi hükmedebilir. Hususan ma'nevî vazifelerde maddî şahısların ehemmiyeti azdır. Dağlar gibi vazifeler o zaif şahsiyetlere yükletilmez.

Bazı ayat-ı kerime ve ehadis-i şerife, âhir zaman'da gelecek bir müceddid-i ekberi ma'na-yı işarî ile haber veriyorlar... Fakat o gelecek zatın ve cem'iyetinin üç vazifesinden, hakikatta en ehemmiyetlisi olan ve zahiren en küçüğü görünen imanı kurtarmak ve hakaik-i imaniyeyi güneş gibi göstermek vazifesini Risale-i Nur ve şâkirtlerinin şahs-ı manevisi tam yaptıklarından, o gelecek zata dair haberleri ve işaretleri Risale-i Nur'un şahs-ı manevisine, hatta bazen tercümanına da tatbika çalışmışlar... Ve "şeriatı ihya ve hilâfeti

1146

(118) Elyazma Emirdag-1 aslı S: 150

tatbik" olan çok geniş dairede hükmeden bu iki mühim vazifesini nazara almamışlar... Onların kanaatları, onların Risale-i Nur'dan istifade cihetinde faydalıdır, zararsızdır. Fakat Nur'un mesleğindeki ihlâsa ve hiçbir şeye alet olmamasına ve dünyevî ve ma'nevî makamata aramamasına zarar verdiği gibi; Nurlar'ın muarızları, her taifenin, hususan siyasi taifenin tenkidine ve hücumuna vesile olabilir...

Bu münasebetle bu günlerde ruhuma gelmiş bir ihtarı, kalbimle gördüğüm bir ma'nayı beyan edeceğim ki, kardeşim Ahmet Feyzi gücenmesin. Şöyle ki:

Nurlar'ın fütûhâtını kalben temaşa ederken, ba'zı hâs kardeşlerimin Nur'un tercümanına verdikleri makam noktasında baktım. O makama nisbeten fütûhat az olmasından, o makamın şerefi için bir hırs ile vazife-i ilâhiyeye karışmak gibi şekva geldi. Binler derece şükür ve sırf rıza-i ilâhi noktasında bazı biçarelerin nurlarla imanlarını kurtarmak cihetiyle, binler hamd ve sena ve şükür lâzım iken; bir teşekkî ve sıkıntı geldi.

Sonra, mahiyet, terk-i enaniyet ve ihlâs-ı tâm ile aynı vaziyete baktım, gördüm ki: O fütûhatta binler hamd ve sena ve taşekkür ve manevi sürûr ve sevinç ruhuma geldi. Ben o halde iken, anladım ki; makamata maneviye dahi mesleğimizde mevzu-u bahs olmamalı. Eğer bazı hâs kardeşlerimin, hakkımdan yüz derece ziyade bana verdikleri hisse ve makam, hakikat da olsa ve hakkımda olsa, mezkûr hakikat için bırakmağa; meslek-i nuriyedeki ihlâsı tamme bırakmağa, mecbur eder.

Elbaki Hüvelbaki

Kardaşınız

Said-i Nursi(119)”

”

(120)

Aziz Sıddık Kardeşlerim!

1147

Evvela: Nur'un ehemmiyetli ve çok hayırlı bir şakirdi, çokların namına benden sordu ki: "Nur'un hâlis ve ehemmiyetli bir kısım şâkirdleri pek musırrane olarak, âhir zamanda gelen Âl-i Beyt'in büyük bir mürşidi seni zannediyorlar.. Ve o kadar çekindiğin halde, onlar ısrar ediyorlar. sen de bu kadar musırrane onların fikirlerini kabul etmiyorsun, çekiniyorsun... Elbette onların elinde bir hakikat ve kat'î bir hüccet var.. Ve sen de bir hikmet ve hakikata binaen onlara muvafakat etmiyorsun. Bu ise bir tezaddır, herhalde hallini isteriz..."

Ben de bu zatın temsil ettiği çok mesailere cevaben derim ki: O halis nurcuların ellerinde bir hakikat var... Fakat iki cihette bir ta'bir ve tevil lâzım.

(119) Osmanlıca Elyazma Tılsımlar mecmuası S: 350

(120)Üstada'nın bu mektubu,1947 senesi Kurban Bayramında ilk olarak tekbirlerin arapça alınmasına çok sevinmesi üzerine 24.10.1947 günlerinde kaleme alınmıştır. Bu mektup Afyon Savcısı tarafından çok büyük iddialara sebep olmuş ve "Tekbirat-ül Hüccac" ismiyle zabıtlara geçmiştir. A.B.

Birincisi: Çok defa mektuplarımda işaret ettiğim gibi, Mehdî-i Âl-i Resul'ün temsil ettiği kudsi cemaâtının şahs-ı ma'nevîsinin üç vazifesi var. Eğer kıyamet kopmazsa ve beşer bütün bütün yoldan çıkmazsa o vazifeleri, onun cemiyeti ve Seyyidler cemaâtı yapacağını Rahmet-i ilâhiyyeden bekliyoruz... Ve onun üç büyük vazifesi olacak.

Birincisi: Fen ve felsefenin tasallutu ile, maddiyun ve tabiiyyun taunu beşer içine intişar etmesiyle, her şeyden evvel felsefeyi ve maddiyun fikrini tam susturacak bir tarzda imanı kurtarmaktır. Ehl-i imanı dalâletten muhafaza etmek... Ve bu vazife hem dünyayı, hem herşeyi bırakmakla çok zaman tetkikatla meşguliyeti iktiza ettiğinden; Hazret-i Mehdî'nin o vazifesini bizzat kendisi görmeye vakit ve hal müsaade edemez. Çünkü hilâfet-i Muhammediye (A.S) cihetindeki saltanatı onunla iştigale vakit bırakmıyor. Herhalde o vazifeyi ondan evvel bir taife bir cihette görecektir. O zat, o taifenin uzun tetkikatı ile yazdıkları eseri kendine hazır bir program yapacak, onun ile o birinci vazifeyi tam yapmış olacak. Bu vazifenin istinadî kuvvet ve manevî ordusu yalnız ihlâs ve tesanüd sıfatlarına sâhip bir kısım şâkirtlerdir. Ne kadar az da olsalar, manen bir ordu kadar kuvvetli ve kıymetli sayılırlar.

İkinci vazifesi: Hilâfet-i Muhammediye (A.S.) unvanıyla Şeâir-i İslâmiye'yi ihva etmektir. Âlem-i İslâm'ın vahdetini nokta-i istinad edip beşeriyeti maddî ve ma'nevî tehlikelerden ve gazab-ı ilâhiden kurtarmaktır. Bu

1148

vazifenin nokta-ı istinadı ve hadimleri milyonlarla efradı bulunan ordular lazımdır.

Üçüncü vazifesi: İnkılâbat-ı zamaniye ile ahkâm-ı Kur'aniye'nin zedelenmesiyle ve Şeriat-ı Muhammediye'nin kanunlarının bir derece ta'tile uğramasıyla; o zat, bütün ehl-i imanın manevi yardımlarıyla ve İttihad-ı İslâm'ın muavenetiyle ve bütün ulema ve evliyanın ve bilhassa Âl-i Beyt'in neslinden gelen, her asırda kuvvetli ve kesretli bulunan milyonlar fedakâr seyyidlerin iltihaklarıyla o vazife-i uzmayı yapmağa çalışır.

Şimdi hakikat-ı hal böyle olduğu hade, en birinci vazifesi ve en ehemmiyetlisi ve en yüksek mesleği olan imanı kurtarmak ve imanı tahkik bir surette umuma ders vermek, hatta avamın da imanını tahkik yapmak vazifesi ise, manen ve hakikaten hidayet edici, irşad edici manasının tam sarahatını ifade ettiği için; Nur şâkirtleri bu vazifeyi tamamıyla Risale-i Nur'da gördüklerinden, ikinci ve üçüncü vazifeler buna nisbeten ikinci ve üçüncü derecededir diye Risale-i Nur'un şahs-ı manevisini haklı olarak bir nevi Mehdî telakki ediyorlar. O şahs-ı manevinin de bir mümessili Nur şâkirtlerinin tesanüdünden gelen bir şahs-ı manevisi.. ve o şahs-ı ma'nevînin de, bir nevi mümeesili olan biçare tercümanını zannettiklerinden, bazen o ismi ona da veriyorlar. Gerçi bu bir iltibas ve bir sehivdir. Fakat onlar onda mes'ul değiller. Çünkü ziyade hüsn-ü zan eskiden beri cereyan ediyor ve itiraz edilmez. Ben de o kardeşlerimin pek ziyade hüsn-ü zanlarını bir nev'i dua ve bir temenni ve Nur talebelerinin kemal-i itikadlarının bir tereşşuhu gördüğümünden, onlara çok ilişmezdim. Hatta eski evliyanın bir kısmı işaret-ı gaybiyelerinde Risale-i Nur'u, aynı o âhir zamanın hidayet edicisi olduğu diye keşifleri bu tahkikat ile te'vili anlaşılır. Demek iki noktada bir iltibas var, te'vil lâzımdır.

Birincisi: Ahirdeki iki vazife, gerçi hakikat noktasında birinci vazife derecesinde değiller... Fakat Hilâfet ve İttihad-ı İslâm ordularıyla zemin yüzünde Saltanat-ı İslâmiye'yi sürmek cihetinde; herkeste, hususan ehl-i siyasette, hususan bu asrın efkârında o birinci vazifeden bin derece geniş görünüyor.. Ve bu isim bir adama verildiği vakit, bu iki vazife hatıra geliyor. Siyaset manasını ihsas eder. Belki de bir hodfuruşluk manasını hatıra getirir Belki bir şân u şeref ve makamperestlik ve şöhretperestlik arzularını gösterir... Ve eskidenberi ve şimdi de çok sâf-dil ve makamperest zatlar "Mehdi olacağım" diye da'va ederler. Gerçi her asırda hidayet edici bir nevi' mehdî ve müceddid geliyor ve gelmiş... Fakat her biri üç vazifeden birisini bir cihette yapması i'tibarıyla âhir zamanın büyük Mehdî ünvanını almamışlar.

1149

Hem mahkemede Denizli ehl-i vukufu, bazı şâkirtlerin bu itikadlarına göre bana karşı demişler ki: "Eğer mehdilik dava etse, bütün şâkirtleri kabul edecekler"

Ben de onlara demiştim: "Ben kendimi seyyid bilemiyorum. Bu zamanda nesiller bilinmiyor. Halbuki âhir zamanın o büyük şahsı Âl-i Beyt'ten olacaktır. Gerçi manen ben Hazret-i Ali'nin (R.A.) bir veled-i manevîsi hükmünde ondan hakikat dersini aldım.. Ve Âl-i Muhammed Aleyhisselatü vesselâm bir manada hakiki Nur şâkirtlerine şâmil olmasından, ben de Âl-i Beyt'ten sayılabilirim. Fakat bu zaman şahs-ı manevî zamanı olmasından ve Nur'un mesleğinde hiçbir cihette benlik ve şahsiyet ve şahsî makamları arzu etmek ve şân u şeref kazanmak olmaz... Ve sırr-ı ihlâsa tam muhalif olmasından Cenab-ı Hakk'a hadsiz şükür ediyorum ki; beni kendi kendime beğendirmemesinden, ben öyle şahsî ve haddimden hadsiz derece fazla makamata gözümü dikmem... ve Nur'daki ihlâsı bozmamak için uhrevî makamât dahi bana verilse, bırakmaya kendimi mecbur biliyorum" dedim. O ehl-i vukuf sustu.

İşte kardeşim, senin sualine kısa cevab... Tabirattaki kusurlarıma bakılmasın, pek acele olarak bu cevabı yazdım. Siz islâh edebilirsiniz.

Elbaki Hüvelbaki Kardeşiniz

SAİD-İ NURSİ(121)"

İşte, Hazret-i Bediüzzaman'ın bu mevzudaki görüşleri böyle... Bu mevzu, Mektubat Mecmuası Birinci Mektup, Onbeşinci Mektup ve Yirmi Dokuzuncu Mektub'da da ana hatlarıyla ve sebep ve hikmetleriyle beyan edilmiştir. Fakat Mektubat'taki izahlar, küllî kaideler hâlinedir. Lahika mektuplarında ise, o küllî hakikatların şerhleri yapılmıştır. Bu yüzden Mektubat'takileri buraya dercetmeye lüzum görmedik.

"Görüş" tabirini Hazret-i Üstad Beziüzzaman için kullandıysa da, aslında çok yanlış... Çünkü o, neyi söylüyorsa, neyi yazıyorsa; Kur'an'ın işaretinden ve hadislerin ilhamlarından alıp söyler. Boş ve heva-Haşa!- bir şey söylemez. Öyle ise, o bir görüş değil, öz gerçeğin anlatılmasıdır. Âhir zaman Mehdisi hakkında vürûd eden çok çeşit ve şekillerdeki pek çok hadislerin mecmuunun

(121)Yeni yazı Emirdağ-1 S: 259

1150

gösterdiği manayı ve dünyada Allah'ın hikmet kanunlarının işleyiş ve hikmetli nizamından aldığı hakikat dersiyse beraber; kalb ve ruhuna o iki kaynağın mertebe-i arşiyelerinden küllî şekilde ilham olunan manalarının ışığı altında ve onu hiçbir zaman aldatmamış hakikatlı hatırât ve sünûhâtın parıltıları ortasında kaleme almış olduğu gerçeklerin ta kendisidir diyebiliriz. Öyle ise, onun sadece mücerred akfî bir görüşü, mantıkî bir yorumu değildir.

Hazret-i Üstad, Mehdî hakikatının izahına, Kastamonu'da dört beş defa Emirdağ'ında da bir o kadar defalar müteveccih olmuş.. Aynı manada fakat bazı elfaz değişikliği ile ve "Üç Vazife" hakikatlarının taksimatında, sadece bir yerde lâfız değişikliğiyle beraber, aynı hakikatı, her zaman ayrı üslûb içerisinde yazmıştır. Ve bu meselenin siyasete, hatta manevî siyasete temas eden yönünün -fitrî seyri dışındaki- zoraki ve ihlâsızca olan tarzının Nur talebeleri için kapalı olduğunu.. Ve fakat vazifeleri sadece "Birinci Vazife"nin hizmet ve mükellefeyetleriyle muvazzaf bulduklarını te'vil götürmez sarahat içinde beyan buyurmuştur.

AKİDEVİ VE FIKHÎ BAZI MEVZULAR

Üstad Bediüzzaman Hazretleri üç buçuk senelik ilk Emirdağ hayatında, talebe ve dostlarının sordukları bir çok dinî, ilmî, içtimaî meselelerin yanında; âkidevî, fikhî ve âmelî bazı suallerine de vermiş olduğu hususî ve pek mühim cevaplarından bir kısmını dercetmek istiyoruz.

Buraya kaydedeceğimiz suallerin hususî cevaplarını, sıraya dizerek, Akide, Tasavvuf ve Kelâm ilmine aid olanlarını en başta, fikhî ve âmeli kısımlarını ise daha sonraya kaydediyoruz:

- 1- Umumi akideye müteallik mühim bazı mevzular.
- 2- İman etmek ile, inkâr etmenin arasında pek mühim ve esaslı farkın izahıyla, imanın ziyade ve noksan olabileceğinin izahı.
- 3- İman hakikatları anlatılırken, felsefî tabirleri kullanmanın zararları.
- 4- Münafıkların kimler olabileceğinin, Âlevilerin münafık şümûlüne dâhil olup olmayacağıının izahı.

5- İçtimaî âkideye taalluk eden sahabeler arasındaki harblerin mahiyet ve hakikatı.

1151

6- "Bir Müslüman dinî ahlâkı terk ettiğinde, anarşist olur" hükmünün izahı

7- Bid'atların icra edildiği câmi' ve cemaatlara gidilip gidilemeyeceği meselesi.

8- Cuma namazı meselesi.

9- Seferîlik ve namazın kasrı meselesi.

10- Sakal bırakmanın nasıl bir sünnet olduğunun izahı.

11- Kur'an'ın yeni harflerle okunup okunamayacağı hakkında.

12- Baba-oğul arasındaki karşılıklı şefkat ve itaat meselesi.

13- Kitap ne olursa olsun ona hurmetin lüzümlülüğü

Bütün bu mes'eleler Nur Risaleleri'nde daha mufassal ve daha ilmî izahlarla beyan edildikleri halde, Emirdağ-1 hayatı lahika mektuplarında, hususiyle bu mes'elelere temas edildiği cihetle, bunları bir arada okumanın; ve Risaleler'de küllî ve umumî şekilde beyanların bir nevi hususî ve hâs izahları olarak beraberce bir arada mütalâa etmenin daha faydalı ve lezzetli olabileceği düşüncesiyle bu makama kaydettik.

Şimdi sıra numaralarını koyduğumuz şekliyle onları bir bir kaydetmeye çalışacağız. Yani bunlara dair Hazret-i Üstad'ın izahlarını okuyacağız:

1- Umumî akideye müteallık bazı mühim mevzular:

"..... Ben hülâsat-ül hülâsayı okuduğum zaman, koca kâinat nazarımda bir halka-i zikir oluyor. Fakat her nevin lisanı çok geniş olmasından, fikir yoluyla sıfât ve esma-i ilâhiyyesi ilmî-yekin ile iz'an etmek için akıl çok çabalıyor. Sonra tam görür. Hakikat-i insaniyyeye baktığı vakit; o cmi miyasta, o küçücük haritacıkta, o doğru nümuncikte, o hassas mizancıkta, o enaniyet hassasiyetinde öyle kat'î ve şuhûdî ve izanî ve vicdanî bir itminan, bir iman ile o sıfât ve esmayı tasdik eder. Hem çok kolay, hem hazır, yanındaki ayinesinde hiç uzun bir seyahat-ı fikriyeye muhtaç olmadan iman - i tahkikiyi kazanır ve in hakiki bir manasını anlar.

1152

Çünkü, Cenab-ı Hak hakkında sûret muhal olmasından, suretten murad; sîrettir, ahlâk ve sıfattır(122)"

Aziz Sıddık kardeşlerim!

Bir biçare, vesveseli ve hassas ve dinsizlerle görüşen bir adam meşhur Duâ-i Nebevî olan "Cevşen-ül Kebir" hakkında ve akıl hâricindeki sevab ve faziletine dair bir hadisi görmüş, şüpheyeye düşmüş, demiş:

"Ravî, Ehl-i Beyt'in imamlarındandır. Halbuki hadsiz bir mübalağa görünüyor. Mesela, içinde der: "Bu duaya Kur'an kadar sevab verilir. Hem göklerdeki büyük melâikeler o dua sâhibini gördükçe,

kürsülerinden inip ona pek büyük bir tevazu'la hürmet ederler..." bu ise aklın, mantığın mukayeselerine gelmez diye Risale-i Nur'dan imdad istedi.

Ben de, Kur'an'dan ve Cevşen'den ve Nurlar'dan gayet kat'i ve tam akıl ve hikmete mutabık bir cevap verdim. Size gayet kısa icmalini beyan ediyorum. Şöyle ki:

Ona dedim: Evvela, Yirmidördüncü Söz'ün Üçüncü Dalı'nda on adet üsûl var... Böyle şüpheleri esasıyla keser, izale eder. Ona bak, cevabını all!..

Saniyen: Her gün bütün ümmet kadar hasenât ona işlenen ve bütün ümmetin saadetlerine yardım eden ve İsm-i A'zam'ın mazharı ve kâinatın hem çekirdek-i aslisi, hem en mükemmel ve cami' meyvesi olan zât-ı Ahmediye Aleyhissalâtü Vesselâm o duanın kendi hakkında o azim mertebesini görmüş, Ona haber veren Cibril Aleyhisselâm'dan işitmiş. Başkalarını kendine kıyas etmiş.. veya edilmiş ... Demek o pek fevkalâde ve âcib sevab , zat-ı

(122)Elyazma Emirdag-1 aslı S: 213

Ahmediye'nin velâyet-i kübrasından ona gelmiş.. o küllî, umumî değil, belki o duanın mahiyetinde böyle bir kıymet var.. Ve İsm-i A'zam'ın mazharı olan Zâtın tebaiyyeti ile başkalarına dahi o sevab mümkündür. Fakat gayet ehemmiyetli şartları var. Yalnız okumak kâfi gelmez. Yoksa muvazene-i ahkâmı bozar, farzlara ilişir.

Salisen: O dua, nasıl ki zat-ı Ahmediyye'ye (A.S.) baktığı vakit, mübalağadan münezze ve ayn-ı hakikat oluyor.. Öyle de o duadaki yüzer

1153

Esmâ-i Hüsnâ'nın hakikatlarına baktığı zaman, değil mübalağa, belki onların nihayetsiz tecellilerinden gelmesi mümkün ve gelebilen fayizlerin nihayetsizliğini göstermek için, pek az bir kısmını Muhbir-i Sadık (A.S.) haber vermiş... Ve teşvik için mübhem ve mutlak bırakmış. Sonra mürûr-u zamanla o kaziye-i mümkün ve mutlaka bil-fiil vaki' ve külliye telakkî edilmiş.

Rabian: Yirminci Lem'a-i ihlâsta bir adama beşyüz senelik bir genişlikte bir cennet verilmesine dair olan bir haşiye var, ona da bak, gör ki; O koca cennetin verilmesi, bilmediğimiz tarzda bir mâlikiyet değil.. belki insan nasıl hususî hanesi ne çok cihetlerle mâliktir, sahiptir... Öyle de zemin yüzündeki şeylere duygalarıyla bir nevi' mâliktir, tasarruf ve istifade edebilir. Demek bazen fevkalhad harika ve akıl hâricindeki bir kısım sevablar bu mezkûr hakikata bakar.

Hem İslâmiyet'te her sevabın, her fazilet-i a'malin en evvel mazharı ve bizlerin bir duada bir zerre sevabımıza, o duada bir dağ kadar sevab ve feyzi kazanan zat-ı Ahmediye'dir. (A.S.) Hususi virdler ve dualar, şeriat ve risalet cihetiyle değil, belki Velâyet-i Ahmediye noktasında ve umumî olmayan derslerinde kendine verilen en yüksek mertebeyi beyan eder. Kendine tam tebaiyyet eden hâs vârislerini o noktalara teşvik, eder. dedim.

O vesvese edip şüphelere düşen adam lillahilhamd kurtuldu,tam kanaatı geldi. Belki sizin bazılarınıza faydası var diye, size de gönderdim. Umumunuza binler selâm...

Elbaki Hüvelbaki

SAİD-İ NURSİ(123)"

2- İman etmek ile, inkâr etmenin arasında pek mühim ve çok esaslı farkın izahı:

Bu meselenin harika izahını yapan Hazret-i Üstad'ın bu mektubu; 1946'larda İstanbul Üniversiteli Nurcu gençlerden Safranbolulu Doktor Mustafa Oruç ve arkadaşları tarafından Üstad'a müracaat edilmiş ve izahı istenilmiştir. O da bunu böyle yazmıştır:

Aziz Sıddık kardeşlerim ve Nur şâkirtlerinin küçük pehlivanları!

1154

Asa-yı Musa ahirlerinde, bazı nüshalarında mübarekler pehlivanı büyük ruhlu Küçük Ali namında bir kardeşimizin sualine karşı verdiğim bir

(123)Elyazma Emirdağ-1 aslı S: 240

cevab var.. onu okuyunuz ki; O zat, bazı mu'terizlerin, Risale-i Nur'un kıymetini bir derece kırmak için ona demişler: "Herkes Allah'ı bilir. Âdî bir adam, bir velî gibi Allah'a iman eder" diye nurların pek yüksek ve pek çok kıymettar ve gayet lüzumlu tahşidatını ziyade göstermek istemişler.

Şimdi İstanbul'da daha dehşetli bir fikirde, anarşi fikirli küfr-ü mutlaka düşmüş bir kısım münafıklar; Risale-i Nur gibi ekmek ve suya ihtiyaç derecesinde herkesin muhtaç olduğu iman hakikatlarına ihtiyacı düşürmek desisesiyle diyorlar ki: "Her millet, herkes Allah'ı bilir.. Onu daha yeni ders almaya ihtiyacımız yok" diye mukabele etmek istiyorlar.

Halbuki: Allah'ı bilmek, bütün kâinatı ihata eden Rububiyetine ve zerrelerden yıldızlara kadar cüz'î ve küllî herşey kabza-i tasarrufunda ve kudret ve iradesiyle olduğuna kat'î iman etmek.. Ve mülkünde hiçbir şeriki olmadığına ve LAİLÂHE İLLALLAH kelime-i kudsiyesine ve hakikatlarına iman etmek, kalben tasdik etmekle olur. Yoksa, "bir Allah var" deyip; bütün mülkünü esbaba ve tabiata taksim etmek ve onlara isnad etmek, hâşâ hadsiz şerikleri hükmünde esbabı merci' tanımak.. Ve herşeyin yanında hazır irade ve ilmîni bilmemek ve şiddetli emirlerini tanımamak ve sıfatlarını ve gönderdiği elçilerini ve peygamberlerini bilmemek; elbette hiçbir cihette Allah'a iman hakikatı onda yoktur. Belki küfr-ü mutlaktaki manevî cehennemin dünyevî ta'zibinden kendini bir derece teselliye almak için o sözeri söyler.

Evet, inkâr etmemek başkadır.. İman etmek bütün bütün başkadır. Evet, kâinatta hiç bir zişu'ûr, kâinatın bütün eczası kadar şâhidleri bulunan Halıkı Zülcelâli inkâr edemez... Etse, bütün kâinat onu tekzib edeceği için susar, lâkayd kalır.

Fakat ona iman etmek; Kur'an-ı Azim-üş-şan'ın ders verdiği gibi o Halık'ı sıfatlarıyla, isimleriyle umum kâinatın şehadetine istinaden kalben tasdik etmek.. Ve elçileriyle gönderdiği emirleri tanımak.. Ve günah ve emre muhalefet ettiği vakit, kalben tevbe ve nedamet etmek iledir. Yoksa büyük günahları serbest işleyip, hiç istiğfar etmemek ve adırmamak; o, imandan hissesi olmadığına delildir.

1155

Her ne ise evlâdlarım, ehemmiyetli bir hadise size bu uzun meseleyi kısaca beyan etmeye sebep oldu. Şimdilik sizlere Rieale-i Nur'un ehemmiyetli şâkirtleri nazarıyla bakıyorum. Mustafa Oruç çok tali'lidir ki, kendi sisteminde ve ruhunda ve ciddiyetinde az bir zamanda sizleri buldu, bir iken on Mustafa oldu.

SAİD-İ NURSİ(124)"

2 /1 İMANIN ZİYADE VE NOKSAN OLABİLECEĞİNİN İLMÎ İZAHI

(Bu meseleyi izah eden bu mektub, ilk Emirdağ hayatında yazıldığı kesindir.)

(124) Elyazma Emirdağ-1 aslı S:240, Y.yazı Emirdağ-1 S:159

"Saniyen: Mübarekler pehlivanı hem Abdurrahman hem Lütfü hem büyük Hafız Ali manalarını taşıyana büyük ruhlu Küçük Ali kardaşımız bir sual soruyor. Halbuki o sualin cevabı Risale-i Nur'da yüz yerde var.

Risale-i Nur'un erkân-ı imaniye hakkında bu derece kesretli taahşidatı nedendir? "Bir âmî mü'minin imanı büyük bir velinin imanı gibidir" diye eski hocalar bize ders vermişler diyor?

Elcevab: Başta Matbu' Ayet-el Kübra, hem Yirmisekizinci mektubun üçüncü meselesinin ikinci noktasıda, meratib-i imaniye bahislerinde.. Ve ahire yakın Müceddid-i Elf-i Sani İmam-i Rabbanî'nin beyanı ve hükmü ki: "Bütün tarikatların müntehası ve en büyük maksadları, hakaik-i imaniyenin inkişafıdır.. Ve bir mesele-i imaniyenin kat'iyetle vuzûhu, binler kerametlerden ve keşfiyattan daha iyidir" ve Ayet-el Kübra'nın en ahiri ve lahikadan alınan o mektubun parçası ve tamamının beyanatı cevab olduğu gibi; Meyve Risalesi'nin tekrarat-ı Kur'aniye hakkında Onuncu Mes'elesi, tevhid ve iman rükünleri hakkında tekrarat ve kesretli taahşidat-ı Kur'aniye'nin hikmeti, aynen tamamen onun hakikî tefsiri olan Risale-i Nur'da cereyan etmesi cevaptır.

Hem iman-ı tahkikî ve taklidî ve icmalî ve tafsilî.. Ve imanın bütün muhacamaata ve vesveselere ve şüphelere karşı dayanıp sarsılmamasını

1156

beyan eden Risale-i Nur parçalarının izahatı, büyük Ruhlu Küçük Ali'nin mektubuna öyle bir cevaptır ki, bize hiç bir ihtiyaç bırakmıyor.

İkinci cihet: İman yalnız icmalî ve taklidî bir tasdikte münhasır değildir. Bir çekirdekten, ta büyük hurma ağacına kadar.. Ve eldeki ayinede görünen misalî güneşten, ta deniz yüzündeki aksine, ta güneşe kadar mertebeleri ve inkişafatları olduğu gibi; imanın o derece kesretli hakikatları var ki; bin bir esma-i ilâhiye ve sair erkân-ı imaniyenin kâinat hakikatıyla alâkadar çok hakikatları var ki, bütün ilimlerin ve marifetlerin ve kemalât-ı insaniyenin en büyüğü imandır ve iman-ı tahkikiden gelen tafsilli ve burhanlı marifet-i kudsiyedir diye ehl-i tahkik ittifak etmişler.

Evet, iman-ı taklidî çabuk şüphelere mağlub olur. Ondan çok kuvvetli ve çok geniş olan iman-ı tahkikî de pek çok meratib var. O mertebelerden ilmelyakin mertebesi, çok bürhanların kuvvetiyle binler şüphelere karşı dayanır. Halbuki taklidî iman ise, bir şüpheyeye karşı bazen mağlub olur.

Hem iman-ı tahkikînin bir mertebesi de aynel yakın derecesidir ki, çok mertebeleri var. Belki esma-i ilahiye adedince tezahür dereceleri var.

Bütün kâinatı bir Kur'an gibi okuyabilecek bir dereceye gelir.. Ve bir mertebesi de hakkelyakindir ki, onun da çok mertebeleri var. Böyle imanlı zatlara şübehât orduları hücum da etse bir halt edemez.

İlm-i kelâmın binler cild kitapları akla ve mantığa istinaden te'lif edip, yalnız o marifet-i imaniyenin bürhanlı ve aklî bir yolunu göstermişler... ve ehl-i hakikatın yüzer kitapları keşfe ve zevke istinaden o marifet-i imaniyeyi daha başka bir cihette izhar etmişler. Fakat Kur'an'ın mu'cizekâr cadde-i kübrasının

gösterdiği hakaik-i imaniye ve marifet-i kudsiye, o ulema ve evliyanın pek çok fevkinde bir kuvvet ve yüksekliktedir.

İşte Risale-i Nur bu câmi' ve küllî ve yüksek cadde-i saadeti ve mi'rac-ı marifeti tefsir edip, bin seneden beri Kur'an aleyhine ve İslâmiyet ve İnsaniyyet zararına ve adem alemleri hesabına tahribatçı küllî cereyenlere karşı Kur'an ve iman namına mukabele ediyor, müdafaa ediyor. Elbette hadsiz tahşidata ihtiyacı vardır ki; o hadsiz düşmanlara karşı dayanıp, ehl-i imanın imanının muhafazasına Kur'an nuruyla vesile olsun.

Hadis-i şerifte vardır ki; "Bir adamın senin ile imana gelmesi sana sahra dolusu kırmızı koyunlardan daha hayırlıdır",(125)"Bazen bir saat tefekkür,

1157

bir sene ibadetten daha hayırlı olur.(126) " Hatta nakşilerin hafî zikre verdiği büyük ehemmiyet, bu nevi tefekküre yetişmek içindir.

Umum kardeşlerimize birer birer selâm ve dua ediyoruz. Kusura bakmayınız, acale yazıldı. Siz tashih ve islâh edebilirsiniz.

Elbaki Hüvelbaki Kardeşiniz

SAİD-i NURSI(127)"

3- İman hakikatları izah edilirken felsefî tabirlerin veya dinin görüş ve beyanları kaydedilirken felsefeci ve maddî hukukçu müelliflerin terimlerinin kullanılmasının zararları hakkında:

Hazret-i Bediüzzaman bilhassa Risale-i Nur'da ta'kib ettiği te'lif tarzında, felsefî tabirlerin isti' malinden ve felsefeci kimselerin görüşlerinin yazılmasından kat'iyetle ictinab etmiştir. Ayrıca, bir çok def'alar bu hususta ikaz ve tenbihlerde de bulunmuştur. Bu meseleye, Risale-i Nur'un her yerinde rastlamak mümkündür. Yirmidokuzuncu Mektub'un bir parçasında bu hususta açıkça ve hususiyle temas etmiş ve dikkat çekmiştir. Burada, Emirdağ hayatında, kardeşi Molla Abdülmecid Efendi'nin, oğlunun vefatı üzerine yazdığı "Fuadiye" isimli Risalesinde kullandığı bazı felsefî tabirlere dikkat çekmiş ve kardeşini ikaz etmiştir. Hatta bu yüzden o Risaleyi neşrettirmemiştir. Abdülmecid'e gönderdiği mektubunda şöyle demiştir:

"Hem mesela felsefeye temas eden bazı cümleler:" Mürû-ü zamanla kabuk bağlamış, sonra taprağa inkılâb etmiş, sonra nebatât husule gelmiş, sonra hayvanat vücuda gelmiş..." gibi tâbirler îcad ve hilkat-ı ilâhiye noktasında felsefidir. Risale-i Nur'un san'at ve icad-ı ilâhî cihetindeki beyanatına münasib düşmüyor. Her ne ise...(128)"

4- Münafık kimler olabileceğinin.. Aleviler zendekaya, küfre giripte münafık şumulüne dahil olup olmayacağını izahı:

Aziz Sıddık kardeşlerim!

Ali köyünde Risale-i Nur şâkirtlerinden Ali Efendi, münafıklar hakkında bir ayet-i kerimeyi soruyor. Şimdi zamanım izaha müsaid olmadığı için kısaca bir iki cümle beyan ediyorum:

1158

(125)Buharî- Cihad 102

(126)Câmiussagir-İmam Suyuti, 2. Cilt S: 77

(127)Osmanlıca Âsâ-yı Musa S: 242

(128)Elyazma Emirdağ-1 aslı S: 271

"Münafık öldükten sonra namazı kılınmaz..." Meâlindeki ayet, o zamandaki ihbar-ı ilâhî ile bilinen kat'î münafıklar demektir. Yoksa zan ile, şüphe ile münafık deyip, namaz kılmamak olmaz. Madem LAİLÂHEİLLALLAH der, ehl-i kıbledir... Sarih küfür söylemezse, yahut tevbe etse; namazı kılınabilir.(129)"

O Ali köyünde Aleviler çok olduğunu ve bir kısmı Rafizliğe kadar gidebilmesi nazarıyla; onların en fenası da münafık hakikatına dahil olmamak lâzım gelir. Çünkü münafık i'tikadsızdır, kalbsizdir, vicdansızdır, peygamber aleyhindedir. Şimdiki bazı zındıklar gibi... Âlevî ve Şîî'lerin müfritleri ise, değil peygamber aleyhinde, belki Âl-i Beyt'in muhabbetinden ifratkârane muhabbet besliyorlar. Münafıkların tefritlerine karşı, bunlar ifrat ediyorlar. Hadd-ı şeriattan çıktıkları vakit, münafık değil, ehl-i bid'a oluyorlar. Fasık oluyorlar, ekseriyetçe zendekaya girmiyorlar.

Hazret-i Ali Radiyallahü anhü yirmi sene hürmet ettiği'i, onlara şeyh-ül İslâm'lık mertebesinde onların hükmünü kabul ettiği EBUBEKİR, ÖMER, OSMAN radiyallahü anhüm'e hürmet etseler, farz namazını kılsalar yeter...(130)"

Başka bir mektubunda:

"...Hubb-ü Ehl-i Beyt'i meslek yapan aleviler, ne kadar ifrat da etseler, Rafizî de olsalar, zendakaya küfr-ü mutlaka girmez. Çünkü muhabbet-i Âl-i Beyt ruhunda esas oldukça, Peygamber (A.S.) ve Âl-i Beyt'in âdâvetini tazammun eden küfr-ü mutlaka girmezler. İslâmiyet'e o muhabbet vasıtasıyla şiddetli bağlanıyorlar. Böylelerini daire-i sünnete tarikat namıyla çekmek, büyük bir faidedir. Hem bu zamanda ehl-i imanın vahdetine çok zarar veren bazı siyasî cereyanlar, alevilerin fitrî fedakârlıklarından istifade edip, kendilerine alet etmemek için, Nur dairesine çekmek büyük bir maslahattır...(131)"

5- Bir nevi içtimaî akide olan sahabeler arasındaki harplerin mâhiyet ve hakikatı:

Bu mes'elede de Hazret-i Üstad, onbeşinci mektupta ve ondokuzuncu mektubun baş tarafında izahların en ulvisini ve ehl-i sünnet fikrinin en

1159

büyük hakikatını beyan etmiş, dile getirmiştir. Burada ise; Emirdağ'ında iken, eski Erzurum meb'uslarından Mehmed Salih Yeşiloğlu'nun bu mevzu'daki bazı suallerine verdiği çok mühim ve gayet ilmî ve ehl-i sünnetin fikrini tam aksettiren cevaplarından bazı bölümler almak istiyoruz:

"... Zalim siyasetin gaddarâne bir düsturu olan" cemaât için ferd feda edilir" diye çok zalimane pek çok vukuâtı ehven-üş şer diye bir nev'i âdalet-i izafiye namında hâkimiyetine bir maslâhat göstermişler. Hatta bu asırda o gaddar düsturun hükmüyle, bir adamın hatasıyla bir köyü mahveder. Beş on adamın, onların siyasetine zarar vermek tevehhümüyle binler adamı perişan eder.

(129)Üstad'ın bu hükmü gibi, son günlerde akılları başlarına gelen İslam aleminin yeni âlimleri de aynı mevzuda te'lifat yaptılar. Mesela bunlardan birisi Salim Behnesavî'nin "El Hükmü ve Kadiyet ü tekfir- il Müslim" kitabı gibi. A.B.

(130)Elyazma Emirdağ-1 aslı S: 106

(131)Elyazma Emirdağ-1 aslı S: 436

İşte eski zamanda bir derece siyasetin bu gaddar düsturu İslâmlar içine girdiğinden, siyasetteki bu müthiş düsturlar karşısında mecburiyetle selef-i sâlihın sükût ile, ehl-i sünnet vel-cemaatın imamları o kapıları kapamak, deyip o kapıları açmıyorlar... "

"O mes'eleler ile meşgul olmak, şimdiki bu hazır musibet-i diniyeye karşı mükellef olduğumuz vazife-i Kur'aniyeye zarar verir. Ulema-i ilm-i kelâmın ve usul-üd din âllamelerinin ve ehl-i sünnet vel-cematın dahi muhakkiklerinin, İslâmî akidelere dair çok tetkik ve muhakematla ve âyât ve hadisleri muvazene ile kabul ettikleri usul-üd din düsturları, şimdiki Risale-i Nur'un meşrebini muhafazayı emrediyor ve kuvvet veriyor..."

"İmam-ı Ali Radiyallahü anhü ve kerremallahü vechehünun şahsına ve hayatına ve âdalet-i hakikiye üzerine giden siyasetine ilişmek, darbe vurmak başkadır... Şahsiyyet-i zahiriyyesinden ve hayat-ı dünyeviyyesinden ve siyaset-i içtimaiyesinden binler derece daha yüksek olan şahsiyyet-i maneviyyesine, kemalât-ı ilmiyyesine ve makâmat-ı velâyetine ve vârisliğe darbe gelmez ve gelmemiş ve gelmiyor. Kimin haddi var..."

Onun için, iki ciheti birleştirmek tevehhümiyle, karşısında muarazaya çalışanların taarruzu pek dehşetli görünüyor. Ehl-i iman ortasında nasıl böyle vukuât olabilir diye hayret veriyor. Halbuki Yezid ve Velid gibi habis herifler müstesna, ötekilerin kısm-ı âzamı İmam-ı Ali'nin (R.A) harika

1160

kemalâtına ve kerametlerine ve verasetine ilişmek değil, belki yalnız hayat-ı içtimaiye-i insaniyyeye aid idaresine darbe vurmağa çalışmışlar, hata etmişler...(132)"

Başka bir mektubundan:

"...Ehl-i sünnet vel-cemaat, sahabeler zamanındaki fitnelerden bahs açmayı men'etmişler... Çünkü Vaka'a-i Cemel'de Aşere-i Mübeşşere'den "ZÜBEYR VE TALHA VE AİŞE-İ SİDDİKA (R.A) bulunmasıyla; Ehl-i sünnet velcemâat o harbi içtihad neticesi deyip; "Hazret-i Ali haklı.. öteki taraf haksız... Fakat içtihad neticesi olduğu cihetle af edilir" derler.

Hem Vehhabilik damarı, hem müfrit Râfiziler'in mezhepleri İslâmiyet'e zarar vermesin diye "Sıffin" harbindeki bâğilerden de bahs açmayı zararlı görüyorlar.

Haccac-ı Zalim, Yezid ve Velid gibi heriflere, ilm-i kelâmın en büyük âllamesi olan Sa'deddin-i Teftazânî: "Yezid'e la'net caizdir" demiş... Fakat "la'net vâcibdir" dememiş. "Hayırdır, sevabı vardır." dememiş...

Madem zem etmemek ve tekfir etmemekte bir emr-i şer'î yok... Fakat zemde ve tekfirde hükm-ü şer'î var. Zem ve tekfir eğer haksız olsa, büyük zararı var... Eğer haklı ise, hiç hayır ve sevabı yok. Çünkü tekfirden

ve zamme müstehak hadsizdirler. Fakat zem etmemek, tekfir etmemekte hiçbir hükmü şer'i yok, hiç zazarı da yok.

(132)Elyazma Emirdag-1 aslı S: 350

İşte bu hakikat içindir ki; ehl-i hakikat, başta Eimme-i Erbaâ ve Ehl-i Beyt'in eimme-i isna âşer olarak, ehl-i sünnetin mezkûr hakikata müstenid olan kanun-u kudsiyyeyi kendilerine rehber edip, İslâmlar içinde o eski zaman fitnelerinden medar-ı bahs ve münakaşa etmeyi câiz görmemişler. Menfaatsız zararı var demişler. Hem o harplerde çok ehemmiyetli sahabeler nasılsa iki tarafta da bulunmuş. O fitneleri bahsetmekte,

1161

1454

o hakikî sahabelere, Talha ve Zübeyr gibi (R.A) Aşere-i Mübeşşere'ye dahi tarafgirane bir inkâr bir i'tiraz kalbe gelir. Hata varsa da, tevbe ihtimali kuvvetlidir..." (133)

Bir başka mektubundan:

"...O malum zatın rü'yası, Hazret-i Ali (R.A) Muâviye'ye karşı şiddetli hiddetini göstermesi hakikatlı değildir. Onlar çoktan barışmışlar... Muâviye'nin siyasî hatası, sahabelikteki çok ehemmiyetli sohbet şerefini kırmıyor. O sohbet-i Nebeviye'ye mazhariyyet, o siyasî hatalarını iskat ediyor. O rü'ya sahibine de selâm ediyorum..."

Kardaşınız ve duanıza muhtaç

SAİD-İ NURSİ(134)"

6- "Bir müslüman dini veya dinî ahlâkı terkettiği zaman anarşist olur..."Hükmünün izahı:

"Maddi, manevi bir sual münasebetiyle garip bir ihtar:

Şöyle denildi: "Sen müdafaatında demişsin: "Müslümanlar din terbiyesini terk etse, anarşist olur. Başka ecnebî milletler gibi, komünist ve sosyalist gibi bir kayıd altında kalamaz... Ve anarşistleri idare etmek, istibdad-ı mutlak ve rüşvet-i mutlaka ile olabilir. Başka çare olamaz."

"Hem müdafaattta demişsin: "Risale-i Nur küfr-ü mutlakı kırdığı için küfrü mutlakın üstü olan istibdad-ı mutlakı.. ve altı olan anarşiliği def'eder, kaldırır" Acaba bir misal gösterebilir misin?."

Ben de dedim: Mahrem ve kısaca bir cevap şudur ki; hakikî anarşilik değil, belki bir tevehhümle bir miktar lâdînî terbiyesi altında kalan bu vatandaki dindar milletlere anarşilik gelmiş.. Veya gelmesi ihtimaline binaen, umumî ve küllî âcib bir rüşvet-i mutlaka nev'inden memurlara maaşı kadar bir ilave.. Ve çiftçilerden şimdi çok maslahatlı ve merhametli olan öşür vergisini kaldırıp, para ile buğdayı onlardan satın almak gibi; dâhilî haricî cereyanlar, anarşilik damarından istifade etmemek için, çok garip maddî manevî, cüz'î küllî rüşvetler görüldüğünü, çok zamandan beri hayat-ı içtimaiyeye bakmadığım için, bilmediğim ve istemediğim halde, birden köylülerden işittim.

1162

Yine bu münasebetle manen denildi ki: "Nurcular gayet büyük bir kuvvettir. Ne için onlara da hakk-ı sükût olarak tamam serbestiyet vermekle, ma'nevî rüşvet verilmiyor?"

(133)Elyazı Emirdağ-1 aslı S: 345

(134)Daktilo Yazma Emirdağ Lahikası, Sıro No:10

1163

1455

Ben de dedim: Risale-i Nur'un tamamen ehemmiyetini takdir ve kıymetini tam tasdik ettikleri halde, intişarına meydan vermemesiyle, hariçten gelen dehşetli dinsizlik cereyanına, güya Risale-i Nur'u neşrettirmemekle; sûri dinsizcesine, lüzumsuz, faydasız bir rüşvet veriyorlar gibidir. Tâ, o haricî ve hücum etmek isteyenler hücum etmesinler. Halbuki Risale-i Nur dâhilde kuvvetli mane'vî fütûhatıyla anarşiliğe meydan vermediği gibi, hariçten gelen ve içimizde anarşiliği yetiştirmeye çalışan; şimalden gelen dehşetli dinsizlik cereyanına karşı Sedd-i Zülkarneyn gibi bir sedd-i Kur'anîdir. Bu vatandaki milliyetperverler ve vatanperverler ve ehl-i hamiyet; siyasetçe, hayatı içtimaiyece ve kendi menfaatlarınca Risale-i Nur'un neşrine mecbur olduklarını iddi'a ederiz... Ve nurları iman için okuyan veya resmen tetkik eden binler şâhit bu davayı tasdik ederler. Eğer bu yirmi senede perde altında Risale-i Nur, Kur'an'ın mu'cize-i maneviyesiyle yüzbinler iman-ı tahkikî sahiplerini yetiştirmeseydi, bu mübarek vatan ve millet pek dehşetli fırtınalara tutulacaktı... Ve tutulmadığına bir sebep de, Risale-i Nur olduğuna sure-i vel-asr işaret ediyor.

SAİD (135) "

7-Bid'atların icra edildiği câmi ve cemaatlara gidilip gidilemeyeceği meselesi:

Hazret-i Üstad bu meseleye de gerek Barla Lahikası'nda, gerekse Kastamonu lahikalarında zaman-zaman temas etmiş.. ve kalben değil, amelî olarak, din hizmeti ve niyeti namına iştirâkine ve amel edilmesine izinler vermiştir. Emirdağ hayatında da yine bazı sualler münasebetiyle bu husus'a temas etmiştir. İşte bir numunesi:

"...Risale-i Nur dairesi içinde yeni ezan okuyanlar müezzin ve imamlar çoklar var... Bid'alara kalben taraftar olmamak yeter. Umum İslâm'ın ma'bedi olan câmiler ehl-i bid'aya bırakılmaz. Gerçi İmam-ı Rabbanî gibi zatlar demişler ki: "Bid'a olan yerlere girmeyiniz! "Fakat o zaman hususî idi. Böyle taammum eden yerlerde, câmi'ler ehl-i sünneti içinde bulmak ister. Bid'aya iştirâk ile değil, belki câmiin ve cemaatın faziletini kazanmak iktiza eder. Ben de burada camiye hâlî vakitte gidip, o manevi emre tevfik-i hareket ediyorum. Bizim de câmiimizdir. Kalben ehl-i bid'aya yardım etmemekle, bu mübarek aylarda camilere mümkün olduğu kadar sünnet-i seniye dairesinde faziletinden istifade etmek, hafızları dinlemek, inşaallah mecburî bid'alara karşı gelebilir, zararı dokunmaz.

ferman-ı ilâhî teminat verir... (136)"

1164

(135)Emirdağ-1 "Zübeyr"-2 S: 208

(136)Elyazma Emirdağ-1 aslı S: 81

1165

1456

8- Cuma Namazı... ve bir sünnet olan sakal meselesi:

Evvelâ: Cuma'a namazı hususunda, Hazret-i Üstad'ın mensub olduğu Şâfiî mezhebine göre: "En az kırk adamın imam arkasında Fatıha okuması şartı" varken, yine de Hazret-i Üstad bir çok zaman cuma namazına iştirak ettikleri olmuştur. Bilhassa 1949'da Afyon hapsinden sonra, bunu daha da sıklaştırdığını bütün yakın talebeleri şehadet etmektedirler. Buradaki sual ise; Üstad'ın her zaman hiç kaçırmadan gitmediğine dair bir tenkidir. İşte Bediüzzaman'ı dinliyoruz:

"...Risale-i Nur'un nurlarına perde çekmek, intişarına rakabet etmek için derler: " Said Cumâ cemaatına gelmiyor?. Sakal bırakmıyor?.. "

Elcevab: Ben çok kusurları kabul ile beraber derim: Bu iki meselede büyük ma'zeretlerim var.

Evvela: Ben şâfiî'yim. Şâfiî mezhebinde cum'anın bir şartı, kırk adam imam arkasında fatıha okumaktır. Daha başka şartlar da var. Onun için burada bana cuma farz değil. Ben mezheb-i A'zamiyi takliden bazen sünnet olarak kılıyordum.

Saniyen: Yirmi senedir(137)haksız olarak beni insanlarla görüştürmekten men ettikleri için, hem bu ahirde resmen dört ay evvel perde altında insanlarla temas ettirmemek için tenbihât olmuş... Hem yirmibeş senedir ben Münzevi yaşadığım için, kalabalık yerlerde huzur bulamıyorum ve herkesin arkasında mezhebimce iktida edip namaz kılamıyorum.. Ve okumakta yetişemiyorum.. Ve daha fatıhanın yarısını okumadan imam rukû'â gidiyor. Bizde fatıha okumak farzdır.

SAKAL MESELESİ İSE: Bu bir sünnettir(138)hocalara mahsus değil.. bu millette yüzde doksan sakalsız olanların içinde küçüklüğümde beri sakalsız bulundum. Bu yirmi senedir bana resmi hücumlarda bazı arkadaşlarımla sakallarını kestirmeleriyle; Benim sakal bırakmadığım, bir hikmet bir inayet-i ilâhiye olduğunu ispat etti. Eğer sakal olsaydı, traş edilseydi; Risale-i Nur'a büyük bir zarar olurdu. Çünkü ölecektim, dayanamıyacaktım.

1166

Bazı âlimler "Sakalı traş etmek câiz değildir" muradları: Sakalı bıraktıktan sonra traş etmek haramdır demektir. Yoksa hiç bırakmayan bir sünneti terk etmiş olur.

(137)Hazret-i Üstad'ın bu mektubunda; "Yirmi senedir" ifadesinden ve Emirdağ mektuplarının tertip ve sırasından anladığımız göre, bu mektubu,1945 yılı içerisinde yazmıştır. Bu tarihten az sonra, zaten Emirdağ kaymakamı onu resmen camiye gitmekten men' etmiştir. A.B.

(138)Sakalın sünnet olduğu bütün me'haz hadis kitaplarında yazılıdır. Misvak gibi, sünnet olmak gibi, bıyıkların ağza girmemesini muhafaza etmek gibi, koltuk altlarını ve âne yerlerini, tırnağını kesmek gibi sakal da o ayarda bir sünnettir. Mesela: Avn-ül ma'bud, şerh-i sünen-i, Ebi Davud C: 2, S: 252. keza Tuhfet-ül ahvazî bi-şerh-i cami-it tirmizi C: 8, S: 46'da yazılı olduğu gibi... A.B.

1167

1457

Fakat bu zamanda dehşetli pek çok günah-ı kebaireden çekilmek için, bu terk-i sünnete mukabil, Risale-i Nurun irşadiyla yirmi sene heps-i münferid hükmünde işkenceli bir hayat geçirdim. İnşallah o sünnetin terkine bir keffarettir... (139)”

9- Seferilik ve Namazın kasrı meselesi

"...Sordukları mes'ele-i şer'îye ise; şimdiki mesleğimiz ve halimiz o mes'elelerle meşgul olmaya mücadele etmiyor. Yalnız bu kadar var ki; ruhsat-ı şer'îye olan kasr-ı namaz ve takdim-te'hîr,(140)vesâit-i nakliye bir kararda olmadığı için, onlara bina edilmez. Belki kaide-i şer'îye olan kasr-ı namaz, sâbit olan mesafeye bina edilebilir.

Eğer denilse ki: Tayyere ile veya şimendiferle bir saatte giden zahmet çekmiyor ki, ruhsata müstehak olsun?

Elcevab: Tâyyare ve şimendiferde abdest alıp, vaktinde namazını kılmak; yayan, serbest gidenlerden daha ziyade müşkilât bulunduğu için ruhsata sebebiyet verir. Her ne ise, şimdilik bu kadar yazılabildi. Bu mes'ele-i şer'iyye Ulema-i İslâm halletmişler, bize ihtiyaç bırakmamışlar.

SAİD-İ NURSÎ141

10- Kur'an'ın yeni harfle (Latin harf'iyle) okunup okunamayacağı hakkında

Aziz masum evlâdlarım!

Kur'anı öğrenmek için ders almaya çalışıyorsunuz. Sizin bildiğiniz yeni harfta noksanlar olduğu için, mümkün oldukça yeni harften okunmamak lâzım gelir. Hem Kur'an'ı okumanın faydası yalnız hâfız olmak ve dünyada onunla bir makam kazanmak, bir maaş almak değil.. belki her bir harfi hiç olmazsa on hayrından ta yüze, ta bine, ta binlere kadar cennet meyvelerini, ahiret faydalarını vermesini düşünüp, ebedî hayatının rahatını ve saâdetini temin etmek niyetiyle okumak lâzımdır.

Evet, mekteplerde dünya maişeti, ya rütbeleri için fenleri ders okumak, bu kısacık dünyevî hayatta derecesi faydası bir ise; ebedî hayatta, Kur'an ve Kur'an'ın kudsî kelimelerini ve nurlu ve imanî ma'nalarını öğrenmek binler derece daha kıymetlidir. Onlar şişe hükmünde, bunlar elmas hükmündedir. Hem peder ve validenize hakikî ve faydalı evlâdlar olabilirsiniz. Siz

1168

(139) Elyazma Emirdağ-1 aslı S: 59

(140) Hazret-i Üstad burada hem Hanefi hem Şafiî mezhebinde namazın kasrı bir ruhsat olduğunu nazikâne beraberce zikrediyor. A.B.

(141)Elyazma Emirdağ-1 Büyük boy S: 306

1169

1458

madem masumsunuz, daha günahınız yok.. Böyle kudsî bir niyetle okusanız, sizleri Risele-i Nur'un ma'sum şâkirtleri içinde kabul edip, umum şâkirtlerin dualarından hissedar olursunuz ve nurlu mübarek

talebeler olursunuz.. Hem Üstadınızı, hem sizi, hem peder ve validelerinizi, hem memleketinizi tebrik ediyorum.

SAİD-İ NURSÎ (142)

11- Baba-oğul arasındaki şefkat ve itaatin zarurîlik ve fitrîliği hakkında:

"...Risale-i Nur'un kahramanlarından baba-oğulun meşrepleri ayrı ayrı olduğundan, birbiriyle tam imtizac edemediklerinden endişe ediyorum. Baba ne kadar haksız da olsa, oğul onun rızasını tahsil etmeye mecburdur. Oğul da ne kadar serkeş de olsa, baba şefkat-ı fitriyesini ona karşı esirgemez ve esirgememeli...(143)"

Rivayet yoluyla gelmiş Hz. Üstadın bir hükmü:

12-Kitaplara karşı hürmet hakkında

Emirdağlı Hüseyin Çalışkan diyor:"Emirdağ pazarında kitap satan bir kişi,fazla kitapları balye yapıp üzerinde oturuyormuş.Bunu gören Hz. üstad, zübeyr Ağabeyi ona göndererek demişki: "Muhteviyatı ne olursa olsun, içlerinde mukaddeles isimler bulunabileceği için, Kitap üzerine oturulamıyacağını ikaz ederek bildirmişti.(Son Şahitler-4. S.76)

HARİKA VE ACİB BAZI HADİSELER

Harika hadiselerden maksadımız, Hazret-i Üstad ve Nur hizmetiyle alâkadar olarak zuhûr eden bazı harika durumlardır. Bunlar nevi itibarıyla çoktur. İşte bunlardan birisi: Emirdağ kasabası eski hükûmet konağının yangın hadisesi ve bununla ilgili Risale-i Nur'un keramatkârane şekilde görülen bereketidir.

1945 veya 46 yılı kış aylarında cereyan eden bu yangın hadisesi şöyle vaki' olmuştur: Eski belediye ve hükûmet binasının bitişiğinde yirmi kadar esnaf dükkânları vardır. Birden geceleyin müthiş bir yangın binayı sarmış ve dükkânlara sıçramıştır. Çalışkan âilesinden Ceylan'ın babası Mehmed Çalışkan'ın dükkânı da bu dükkânların içinde.. Yangın müthiş bir hücumla ilerlerken; Merhum Ceylan, Üstad'ına koşuyor: "Aman yandık Üstad'ım" diye iltica ediyor. Üstad Hazretleri de, onların dükkânlarında bulunan matbu' Ayet-el Kübra'ları şefaathî ederek, dua ediyor. Yangının hâyu-huyu bit

1170

(142) Elyazma Emirdağ-1 aslı S: 430

(143)Yeni yazı Emirdağ-1 S: 88

1171

1459

tikten sonra, ateşin tam ortasında kalmış olan Çalışkan'ların dükkânına hiçbir şey olmayıp, sağsalim kurtuluyor. Sadece eşyayı kurtarmaya gelenler, bir iki camını kırıyorlar. Bu durum herkes tarafından hayretle, taaccüble karşılanıyor.

Üstad Hazretleri, yangın hadisesinden sonra., talebelerine hitaben şu mektubu kaleme alıp gönderiyor:

Aziz Sıddık kardeşlerim, Size manidar ve âcib ve Risale-i Nur'un talebeleriyle ve Risale-i Nur ve Ayet-el Kübra'nın kerametiyle ve ehl-i dünyanın bana ilişmek niyetleriyle alâkadar, karşımda eskiden belediye bulunan hükûmet dairelerinden birisi hiçbir şey kurtulamıyarak, hiç görmedğimiz âcib bir parlamakla, gecenin en soğuk bir vaktinde, üç saat cehennem gibi yandığı halde, tam bitişiğinde Risale-i Nur Çalışkanlarından bir Risale-i Nur talebesi, yine iki kardaşının ve ma'sum Ceylan'ın sermayelerinin kısm-ı azamı içinde bulunan büyük mağazaları o yangın yeri ile iki küçük dükkân fasıla ile o dehşetli yangın, bütün şiddetiyle mağazaya doğru gelirken, biçare Ceylan yanıma geldi, dedi: "Biz yanıyoruz, mahvolduk!.." Ben de, iki gün evvel mağazalarında bulunan Ayet-el Kübra'nın bir kısım matbu nüshalarını yanıma getirmek için söyledim, fakat getirmedi. Demek o ateşi söndürmek için orada kalmıştır. Risale-i Nur'u ve Ayet-el Kübra'yı şefaathı yapıp: "Ya Rabbi kurtar!.." dedim.

Üç saat o dehşetli yangın hücumunda, bütün o büyük daireyi mahvetti. Altında ve bitişiğindeki dükkânları bütün yaktı, yıktı. Risale-i Nur'un ve Ayet-el Kübra'nın hızında olan mağazaya kat'iyen ilişmedi.. ve altındaki şakirdin dükkânı da müstesna olarak sağlam kaldı. Yalnız ahalî camlarını kırdılar. Eğer ahalî ilişmese idi, eşyalarını almasaydılar, hiçbir zarar olmayacaktı.

İşte Isparta'nın halıçehanesinin yangınıyla, Risale-i Nur'un derslerine köşklerini tahsis eden zatların o dehşetli yangınıyla bitişik iki kardaşının iki hanesinin kurtulması, Risale-i Nur'un bir kerameti olduğu gibi; Kastamonu'da aynen bu Emirdağı gibi orada karşımdaki dehşetli bir yangının ittisalındaki Risale-i Nur şâkirtlerinden Hafız Ahmed'in evi harika bir surette kurtulması.. Ve hemşiresinin üçüncü katta, yangın içinde harika bir tarzda hem elmas ve altın mücevheratını, hem canını Risale-i Nur'un berekâtıyla kurtarması misillü, burada da bu yangında Risale-i Nur'un çalışkan talebelerinden ve Çalışkan hanedanından üç kardeş olarak dört

1172

zâtın o dehşetli yangından kurtulması, Risale-i Nur'un ve Ayet-el Kübra'nın bir kerameti olduğuna, hem benim hem onların hem sair kardeşlerimin kat'î kanaatımız geldi. Burada eksik olmıyan az bir rüzgar esse idi, o çarşı dükkânlarının ekserisini yandırabilirdi. Hatta Ayet-el Kübra mağazasından on beş dükkân, ta uzakta eşyalarını çıkarıp kaçırdılar.

Bazı emarelerle Sandıklı'da, hem Afyon Kütahya ortasında Risale-i Nur'a (yeni mektublarımı elde etmeleriyle) ve bana karşı bir ilişmek emareleri görüldü. O iki hadisede, İstanbul hadisesiyle tokat yediler. Bu defa niyetlerinde bana ilişmek cezası olarak bu tokat geldi. İnşallah o niyetten onları vazgeçirdi ve korkutup susturdu...(144)"

Bu acib yangın hadisesi dolayısıyla, Merhum Muallim Hasan Feyzi Efendi'nin kaleme aldığı şu edibâne acib tasviri şayan-ı temaşa olduğundan buraya dercetmeyi münasib gördük:

"Risale-i Nur her ateşi, her yangını söndürür.. İnsanlardaki israf ateşini iktisad Risalesi'nin nuruyla,

Ve ateşler ve alevler içinde kıvranan zavallı hastaların hastalık ateşini, hastalar Risalesi'nin nurlarından akan, yirmibeş devalı çeşmesinden fıskıran ab-ı hayat ve şifa suyu ile,

Kalbi ve kafayı ve bütün aza ve asabı saran ve sarsan vehim ve hayal vesvese ve tasa, korku ve merak yangınının dehşetli ateşini, vesvese Risalesi'nin nuru ve feyzi ile,

Riya ve süm'a, kibir ve gurur hastalıklarının hummalı ateşini İhlâs Risalesi'nin imdad ve inayetiyle,

Benlik ve varlık, zorbalık ve küstahlık kal'asının hedmi ise, "Ene" adlı yani Otuzuncu Söz ve Altıncı Söz'ün irşadı ile kabil olur.

Tabiatın madde ve dareler çukurundan çıkamıyan kör ve sersem ve serserî kimseleri de, Risale-i Nur'un Tâbiat, zerre ve maddeler adlı Risalelerinin ve kuvvetli uzun ve mevzun, nurlu ve şuurlu elleri çıkarabilir.

İhtiyarların ölüm korkusunun ateşini, evham, ve acılarını gidermeye ise, bu namdaki Risalenin teselli ve imdadı, ma'cun ve tiryakı, feyiz ve nuru kâfi geldiği gibi.. Berzah ve merzahın elemnâk ve sûznâk ateşi ve azabına karşı

1173

da, İ'caz-ı Kur'an ve Mu'cizat-ı Ahmediye ve İman-ı Ahiret adlı mübarek ab-ı hayat dolu risaleler birer havuz gibidirler.

Yeryüzündeki bütün şirkin ateşini Ayet-el Kübra, Asa-yı Musa adlı mübarek eser-i azimin nur-u azimi söndürmeye kâfi geldiği gibi.. Bugün dünya ufuklarını saran ve şimdi de İslâm dünyasını tehlide başlıyan o kara dumanlı kızıl aleve karşı, bu nurun şişip kabarmakta olduğunu görüyor ve o müthiş kızılların gitmesini ve yangınını söndüreceğine candan inanıyoruz.

(144)Yeni yazı Emirdağ-1 S: 106

Hasılı: Risale-i Nur'un mütalâası ve feyz-i manevi-i daimîsi: nefis-i emmarenin ateşini söndürmeye, azgın ve azılı sıfatları öldürmeye, yırtıcı ve yaralayıcı zâhir ve bâtın askerleri tepelemeye yetiştir. Zaten Risalet-ün Nur bu fitne ve bu fesad ve bu yangınları söndürmeye me' murdur ve bunun için doğmuş ve gelmiştir diyoruz. Erenler ve evliyalar, şahidler ve fâtipler yatağı olan bu mübarek vatanda yetişen bu mübarek ve meymenetli, şeci' ve asil milletin...

işaretiyle indallah ne kadar mergub ve Mahbub ve cengaver olduklarına yine bel bağlıyoruz.

Risale-i Nur'a sahib olanlarda, hırs ve hiddet zevale yüz tutar. Zulmet ve şehvet erir. Cehalet ve şekavet ateşi söner. Tabiat uykusu azalır. Gaflet uykusu kalkar. Kara ve çirkin, bozuk ve uyuşuk kanlar düzelir. Nefis ve kalb işler. Kan boruları birer mecray-i nur olur. Hubb-ü dünya ve meyl-i masiva kalmaz. Ene ve ente gider, yetmiş bin diye söylenen perdeler kalkmaya ve varlık dağı delinmeye başlar den sesler gelir. Vuslat yolu açılır.. Miskü amber saçılır.. Yüzler sürülür ile memur ve

nişanıyla me'cur olur.

HULÂSADIR:

Risale-i Nur kendisinin bir levha-i Ya Hafız!

Bir safha-i Maşallah!

Bir nüsha-i Barekallah!

Bir kılade-i ümmü-üs sübyan..

1174

Yangına bir tulumba-i Nur,

Dertliye bir reçete-i hikmet..

Bakana bir ayine-i ibret..

Müslümanlara bir mühr-ü nübüvvet,

Mücrime bir vesika-i necat..

Yolsuza bir rah-ı hidayet..

Bîkeslere bir sigorta-ı siyanet..

Antikacıya bir kenz-i sermediyet..

Evsiz bir kâşane-i ebediyet,

Münkire bir sille-i nedamet,

Kâfire bir sehpay-ı adalet

Arife bir sahba-i kudsiyet(145)

Aşıka bir saray-ı vuslat!..

(145) Sehpa; üçayaklı kürsü olup, darağacı demektir. Sahba ise, kızıl aşk şarabı demektir. A.B.

1175

1462

Denizli ve havalisindeki bütün Nur şakirtleri namına

Hasan Feyzi (R.H)

Medreset-üz Zehra erkânları namına bizde iştirak ederiz.

Hilmi, Terzi Mehmed, Halil, İbrahim, Mehmed, Nuri, Osman, Hüsrev, Said, Rüştü, Re'fet.(46)"

İKİNCİSİ: Ölümden kurtulan adam ve hadisesi.

Emirdağ'ında kaymakamın ve bazı C.H.P'lilerin aldattıkları bedbaht bir adam,(*) verilen talimatlarla, orada burada Üstad'ın aleyhinde âlenî ve şetimli sözler sarfetmeye başlar.. Bu adama ne kadar sulh ve akıl yolu gösterilmişse de, o bildiğinde devam etmiş.. Merhum Ceylan Çalışkan, bu herifin yaptıklarına dayanamayıp, bir gün kendi manevi babası ve aziz misafirleri ve din rehberleri olan Üstad'ına bedbahtça saldırılarında bulunan bu adamın haddini bildirmeye kendi kendine karar verir. Bir arkadaşından bir tabanca emanet bulur ve تنها bir yerde bu adamı yakalamak için fırsat kollamaya başlar. Nihayet bir gün akşam namazından sonra, dar bir sokakta bunu yalnız bulur. Evvelâ küçücük boyu ile bu adamla bir kaç dakika yumruklaşmaya girişirse de; adam ona nisbeten hem yaşlı, hem cüssece çok iri olduğundan, yumrukla baş edemeyeceğini anlayınca, tabancayı çeker ve yüzüne- yüzüne sıkmaya başlar. Dört beş mermi adamın yüzüne isabet eder. Tabii adam orada yıkılır, kalır. İş bu raddeye gelince, Ceylan Çalışkan adamı orada bırakarak doğruca babasına koşar ve durumu anlatır. Merhum Mehmed Çalışkan da (Ceylan'ın babası) neye uğradığını şaşırır kalır. O esnada hemen gidip, durumu Üstad'a bildirmek aklına

gelir. Gider, oda ma'nevî babasına durumu olduğu gibi anlatmak isterken, henüz anlatmadan, Üstad eliyle işaret ederek "merak etmeyin ben hadiseye el koydum. (Diğer bir rivayette"Ben hadiseyi kapattım"dır.) Sükûnetinizi muhafaza edin, hiç telâş etmeyin..." der.

Sonra, yaralanan bu adam karakola, oradan da hastahaneye götürülür. Resmî adamlar ve akrabaları ne kadar uğraşırlarsa da, kendisini kimin vurduğunu söylemez. Yani söyleyemez ve söylettirilmez. Hadisenin tafsilâtını merhum Ceylan'ın babası rahmetli Mehmed Çalışkan amcadan bizzat dinlemiştim.

Vak'ayı Hazret-i Üstad da talebelerine bir mektubla şöyle bildirmiştir:

1176

(146)Emirdağ-1-Zübeyr-2 S: 47

(*) Bu adamın ismi,Emirdağda "Martoşunoğlu Muzaffer Başaran" olarak meşhurdur.(Bkz.Son şahitler-4. Sh.61)

1177

1463

Aziz Sıddık kardeşlerim!

Evvela: Leyalî-i âşerenizi tebrik ile beraber, size Nur'un iki kerametini bevan ediyoruz, Şöyleki:

Bu sıralarda çok cihetlerde, hususan makine ile nurların inkişafâtı gizli düşman zındıkları şaşırttı. Cüz'î fakat elim bir tarzda bir plân ile çok evhama ve iftiralara medar olabilir bir hadiseyi, biçare, muhakemesiz adamın vasıtasıyla yaptırdılar ki; Burada nurun en mühim vazifesini yapan en ehemmiyetli bir şâkirdinin tam hanesinin yanında dört gülle ile o biçare adam yaralanıyor. Doktor, yüzde yüz ölecektir diyor.O mecruhun tarafında da'va edecek resmi, gayr-i resmi çok adamlar varken; Ve, yüzde doksan o ehemmiyetli şâkirde isnad etmek ve o vesile ile hanesindeki bütün Nur Risalelerini ve mektuplarını taharri bahanesiyle elde etmek, yüzde doksan ihtimal varken; ve o vasıta ile beni ve Nurcuları alâkadar etmek ve o masum şâkirdi de âcib iftiralarla lekedat etmek esbablar hazır olduğu halde ;

sırrıyla inayet-i ilâhiye imdada yetişti. O adam, tam yüzünden dört gülle ile yakından vurulduğu halde, ölmedi... Ve harika bir surette hiçbir şâhid bulunmadı. Hiçbir emare de bulunmadı. Vurulan adam, ne mahkemeye, ne babasına, ne kardeşlerine kimin vurduğunu ısrar ettikleri halde söylemedi, yani söylettirilmedi. Eğer söylese idi, habbeyi kubbe yapan münafıklar, acib iftira edeceklerdi. Cenab-ı Hak İhsan ve keremiyle nurları ve nurcuları himaye edip, o hadise ve o bombanın patlaması bize zarar vermedi. Kat'î kanaatımız gelmiş ki; bu bir keramet-i nuriyedir. Hem o adam, nurların bir parçasını okuduğu cihetle, onun kerametiyle hayatını kurtardığı gibi; ondan aldığı cüz'î bir ders-i hakikat hissiyle o elim vaziyetinde ve inatçı tabiatında, yine Nurlara zarar gelmemek için susturuldu. Ne mahkemeye, ne akrabasına söylettirilmedi. Fakat benim yanıma bir defa geldiği ve istikamete söz verdiği halde, yanlış hareket ettiği için tokat yedi. Hatta ittihama ma'ruz olabilir şâkirdin de, kemal-i sadakat ve ihlâs içinde, bazı lakaydlıkları yüzünden bir şefkat tokadını yediğini anladım... (147)"

Hazret-i Üstad'ın: küçük iken yanına alıp terbiye ettiği ve mane'î evlâd olarak babası tarafından Üstad'a verilen ve teslim edilen merhum Ceylan Çalışkan'ın bahsi olması münasebetiyle; onunla ilgili bir iki

hadiseyi ve Hazret-i Üstad'ın ona hitaben yazı ile ettiği hususî bazı nasihatlarını burada bir hatıra olarak kaydetmek istiyoruz:

1178

(147)Elyazma Emirdağ-1 aslı S: 469

1179

1464

Merhum Ceylan'ın babası olan Mehmed Çalışkan amcadan bizzat dinlediğim hikâyesini kaydediyoruz:

"Ceylan orta okulu bitirdikten sonra, onu bir liseye veya başka yüksek bir okula göndermek istiyordum. Orta okuldan diplomasını aldıktan sonra alıp Üstad'a gittim ve Ceylan'ı hangi okula göndereyim diye sordum.

Üstad Hazretleri: "Hiç bir okula göndermiyeceksin. Onu ben okutacağım, bana teslim et!" dedi.

Ben de, biri iki etmeden, hemen bir somya ve bir kat yatak, elbise vesairesini alıp beraber Üstad'a götürüp teslim ettim. Üstad Ceylan'ın somyasını evinin ikinci odasına yerleştirdi ve artık Ceylan orada kalmaya başladı."

-Üstad'ın kapı anahtarını Ceylan'a vermeleri

Hadise kuvvetli bir tahmine göre 1945 yılı içerisinde olmuştur. Merhum Ceylan bütün aile ferdleriyle birlikte, Üstad Hazretleriyle yakın bir alâkadarlık içinde ve her gün yanına gidip gelmektedir. O sıra, kendisi bir çocuktur diye Üstad'a hizmet için, kapı anahtarı kaymakamın emriyle Ceylan'a teslim edilir. Bu hadise üzerine Hazret-i Üstad Ceylan'a hitaben şu gelecek satırları bizzat kendi el yazısı ile kaleme alır:

"Bismihî Sübhanehu

Ceylan! sen bahtiyardın ki; Bu acib zamanda Risale-i Nur'un ehemmiyetli bir hizmeti ve onun ma'nevi hazinesinin bir anahtarını elde ettin. Benim de anahtarımı aldın.. Ve küçük bir Abdurrahman ve küçücük bir Hüsrev namını aldın. Bu kudsî ve ehemmiyetli vazifeye lââyık olacağını gayet kuvvetli bir sadakat ve metanet ve ihtiyat ile isbat edersin. Gerçi çocuksun... Fakat sende kuvvetli bir sadakat hissettiğimizden, küçülmüş bir kuvvetli ihtiyar nazarıyla bakıyorum. Sen de dikkat et! Çocukluk hevesatına ve aldanmalarına kapılma!

On adamın şimdiki benim hizmetimde vazifeleri mecburiyetle sana yüklenmiş. Az bir yanlısın büyük bir zarar verir.

Bunu kat'iyen bil ki: Senin hizmet ettiğin hakikatın, sana vereceği hem dünyada, hem ahirette kâr ve menfaâte mukabil, dünyada hiç birşey

1180

gelemez. Belki bir elmas hazinesini, şişe gibi çabuk kırılacak fânî Dünya menfaatleriyle elinden kaçırma!.. Çocukluk kulağıyla cinnî, insî şeytanların vesveselerine kapılma!...

Said-i Nursi(148)"

(148)Daktilo yazı Emirdağ Mektupları S: 30

1181

1465

Hazret-i Üstad'ın merhum Ceylan hakkında ifade ettiği. âzamî sadakat numunesinin fiilî bir tezâhürü olarak, şu gelecek hatırayı bizzat merhum Zübeyr Gündüzalp'tan duymuştum:

"Merhum Ceylan, Üstad'ın hizmetinde bulunduğu sıralarda bir gün kaymakam, jandarma komutanı yüzbaşı vesaire Üstad'ın menziline çıkarak, hem taharri, hem ihanet niyetiyle gelmişler. Merhum Ceylan, aynen Ankara'da merhum Abdurrahman'ın yaptığı gibi, bunların arka tarafında durarak, Üstad'ın gözlerine bakıyor, bir eli de hançerinin üstünde... Üstad'ın gözlerinden bir işaret bekliyor ve bunların herhangi bir fiilî tecavüzleri olursa, hazır duruyormuş. Üstad ise, öyle maddî mukabele edecek hallerden çok uzak olduğu için, herhangi bir işaret vermesi mümkün değildir..."

-Üstad'ın merhum Ceylan'a kendi el yazısıyla ikinci bir nasihatı

Bu kaydedeceğimiz yazıyı Üstad Hazretleri Eylül 1946 başlarında, Zülfikâr'ın makineyle teksir edildiği sıralar yazmıştır:

"Ceylan! Zaman naziktir. Nurların faaliyeti vaktinde çok dikkat lâzımdır. Nurun ve bizim ve Nurcuların selâmeti ve münafıkların şerrinden kurtulması için sen bu üç maddeyi bil:

Birincisi: İktisada tam riayet etmek lâzımdır... Ta validen ve baban senden gücenip, hizmet-i Nuriyeye zarar gelmesin. Dükkancılık eden, mertlik edemez, on paraya dikkat eder. Mal senin değil, ikram etsen caiz değil.

İkincisi: Şimdilik nazar-ı dikkati kendine celbetmeye ve gösteriş yapmağa çalışma! Senin elindeki Nur emanetlerine zarar gelmesin... hevesatını, faydasız eğlencelerini bırak... Hizmet-i Nuriye'nin, sana verdiği zevkler yeter.

Üçüncüsü: Bizi görmek için buraya gelenlerden herkese açılma! lüzumsuz onlara esrarımızı bildirme... Çünkü içlerinde ya sâfdil veya kurnaz veya aptal bulunabilir, ifşa eder. Habbeyi kubbe yapar. Ondan münafıklar ve ca'suslar istifade eder. Hususan bu kasabada daha çok dikkat ve ihtiyat lâzımdır.(149)"

(149)Hususi dosya Sıra No: 5

1182

1466

Merhum Ceylan Çalışkanın ihlası

Ceylan Çalışkan -malum- Ağustos 1963'te İstanbul'da bir trafik kazasında şehid oldu. Hz. Üstadın onun hakkında kendi el yazısıyla yazmış olduğu şu yazısı ki böyledir:

"Ceylan benim vekilimdir. Nura ait işleri benim hesabıma yapar. Said-i Nursi"

İşte merhum ceylan Çalışkan Üstadın şu yazısını babası dahil hiç kimseye göstermemiştir. Ta ki İstanbul'da şehit olduğu gün, nüfus cüzdanının arasında bulunmuş...

1183

1467

1184

1468

-ÜÇÜNCÜ HADİSE: Küçük çocukların Üstad'a karşı acib alâkaları:

1946 -1947'lerde Emirdağ'ında küçük masum çocukların Hazret-i Üstad'a karşı görülmedik bir tarzda alâkadar olup, koşup gelip, üstad'ın ellerine sarılmaları pek garip ve ma'nidar ve şirindir. Bu hadise 1949 yıllarından sonra daha da umumileşerek; Emirdağ, Bolvadin ve çevrelerinde sık sık görülmüş ve şayân-ı ibret ve temaşa tatlı bir vaziyet almıştır. Bu şirin manzarayı görenler, hayretle durup seyretmişlerdir. Bu hadisenin şâhidleri o civarda pek çok kimselerdir.

Biz sadece 1946 -1947'lerde cereyan etmiş, çocukların masumane alâkaları hakkında Hazret-i Üstad'ın talebelerine verdiği şu malumatı kaydedelim:

"Hamisen: Bir miktardır, hiç görmediğim bir tarzda pek şiddetli bir alâka ile; Çoktan görmedikleri peder ve validelerine hararetli bir iştiyak ile ellerine sarılmaları gibi, iki yaşından on yaşına kadar masum çocuklar, faytonla gezdiğim vakit beni görünce, aynen öyle uzaktan koşup, benim ellerime sarılmalarının ne hikmeti var? diye hayret ediyordum.

Birden ihtar edildi ki: Bu küçücük masumlar taifesinin, bir hiss-i kablel vuku'ile; ilerde Risale-i Nur'la saadet bulacaklarını ve tehlike-i maneviyeden kurtulacaklarını, belki içinde çoklar şâkird olacaklarını.. Ve buranın maddî-manevî havasıyla imtizaç edemediğim için menfilere verilen serbestiyet münasebetiyle, buradan gitmemekliğim için lâkayd olan büyüklerin bedeline: "Bizler Nur dairesindeyiz, bizi bırakma, gitme!.." gibi bir mana hissettim...(150)"

DÖRDÜNCÜ HADİSE:- Kuşlar ve hayvanat aleminin Risale-i Nur ve Üstad'la münasebetarane olan alâkaları:

Yukarda kaydedilmiş üç hadise gibi, bu hayvanat hadisesi şüphesiz bir şekilde görülmüş ve müşahede edilmiştir. Evet, kuşların, kumruların, serçelerin, hüdhüdlerin, hatta fare ve çekirgelerin pek çok hadise ve vukuât ile Risale-i Nurlarla ve müellifi ile alâkadarlıkları görülmüştür. Bunların bir çok hadiseleri de yazı ile kaydedilip tesbit edilmiştir.

Bunlardan birisini, ikisini tesadüfe vermek belki mümkün... Amma on, yirmi, otuz vak'a olursa; artık tesadüf ihtimalini kat'iyetle reddeder. Kuşlar ve hayvanâtın alâkaları, Üstad Bediüzzaman'ın hayatının her devresinde çok görülmüş ve bazı hadiseleri ibret için Risalelerde kaydedilmiştir. Ancak

1185

Üstad'ın şu ilk Emirdağı hayatında görülen hadiseler hem çoktur, hem gayet acib ve gariptir. Bilhassa Üstad'ın şahsıyla münasebetar görülen hadiseler daha çok hayret-bahşır.

(150)Emirdağ-1-Zübeyr-2 S: 201

1186

Hazret-i Üstad'ın ve bazı Nur talebelerinin tesbit ettikleri ve kısmen lahika mektuplarında kaydettikleri hayvanât misallerinin tamamını detaylarıyla ve o hadiselerle ait yazılmış geniş, yazılılarıyla burada dercetmek çok uzun olacaktır. Öyle ise, sadece hadiselerin özünü ve lahikalardaki sahife numaralarını kaydederek; Üstad Hazretlerinin mevzu ile alâkalı suallicevablı bir yazısıyla, onun şahsıyla alâkadar bir iki hadiseyi yazmakla iktifa etmek istiyoruz. Hayvanatın bu alâkadarlıklarını, güzel, edebî bir tasvir içinde bir yazısında derceden Merhum Hasan Feyzi Efendi'nin yazısının o bölümünü buraya bir mukaddime olarak kaydetmek uygun görüldü:

"...Ruy-i zeminin insanı ile beraber, bütün zihayat mahlukatı dahi seni kabule hazırlanıyorlar. Çekirgeler, Arı, Serçe kuşu ve böcek gibi bir kısım hayvanatın dahi, senin bu sözlerin ve Nur'un okunurken, pervâne gibi etrafında dolaşıp, sana olan incizablarını ve Nur'undan ve sözlerinden ferahnâk ve zevkyâb olduklarını; başlarını başlarımıza çarpmakla güya bize anlatmak istemeleri ne kadar gariptir. Ezcümle Sava'da iki çekirge ve Emirdağ'ında iki güvercin ve iki kuş bu kerameti gösterdiler...(151)"

HADİSE NEVİLERİ:

Hadise nevilerine geçmeden önce; bir çok Emirdağlı şahitlerin ihbarlarıyla ve ayrıca daha evvelki hayatlarında Molla Hamid gibi zatların şahadetleriyle: Hz. Üstadın evindeki kediler, oradaki farelere katiyyen ilişmedikleri ve dokunmadıkları hadi sesidir.

(Bkz.Son Şahit-4, Sh.264)

1- Emirdağ'ında bir gün ve gece içinde bir serçe kuşu, bir kuddûs kuşunun gelip Üstad'ın odasında kalmaları... Ve biri, bir anda kaybolup, ötekisinin onun yerine gelmesi... Emirdağ-1 S: 46

2- Yine Emirdağ'ında Hazret-i Üstadın yanında Nurun hizmetiyle ilgili bir mektup yazılırken, iki güvercinin gelip, ayrı ayrı garip alâkadarlıkları görülmesi... Emirdağ-1 Sahife: 67

3- Isparta'nın Sav köyünde Üstad'ın bir mektubu okunurken, iki çekirge, garip bir tarzda gelip mektubun üstüne konmalarını ve sonuna kadar dinlemelerini yazan Sav'lı Marangoz Ahmed'in şahadeti... Emirdağ-1 Sahife: 67

1187

(150)Emirdağ-1-Zübeyr-2 S: 201

(151)Elyama Emirdağ-1 aslı S: 118

4- Yine Emirdağ'ında Üstad'ın kendi ifadesiyle bir güvercinin gelip müjde verir gibi alâkası... Emirdağ-1 Sahife: 71

5- Savlı Şükrü Efe'nin mektubunda yazdığı hadise... Emirdağ-1 Sahife: 95

6- Yine Hazret-i Üstad'ın kendi ifadesiyle, bir beraet gecesi gündüzünde, Asa-yı Musa'yı tashih ederken, bir güvercinin Üstad'ın odasına girip, garip şekilde Ürkmeden kalması... Emirdağ-1 S:167

7- Yine Üstad'ın müşahede ve ifadesiyle, hüdhüd kuşunun müjdekârâne acib alâkası... Emirdağ-1 Sahife:174.

8- Savlı Mustafa Yıldız'ın, hüdhüd kuşu ile alâkadar garip bir müşahedesini... Emirdağ-1 Sahife: 186.

9- Yine Üstad'ın ifadesiyle bir serçe kuşunun verdiği müjde işareti ve alâkadarlığı... Emirdağ-2 S: 104

10- Yine Üstad'ın ifadesiyle, Isparta'dan gelen bir mektubun tashihi esnasında, bir güvercinin gelip garip şekilde alâkadarlık göstermesi... El yazma Emirdağ-1 S: 74

11- Hüsrev ve Tâhirî ağabeyin birlikte müşahede ettikleri bir bülbülün acib alâkadarlık hadisesi... Elyazma Emirdağ-1 Sahife: 132

12- Milaslı Halil İbrahim'in bir kuddûs kuşu ile ilgili müşahede ettiği garip alâkadarlığı... Osmanlıca Emirdağ-1 aslı sahife 137

13- Savlı Marangoz Ahmed'in bir bülbül kuşu ile alâkadar, müşahede ettiği garip durum... Elyazma Emirdağ-1 aslı sahife:148.

14- İnebolulu Nur talebelerinin mektuplarında yazdıkları acib iki kuş hadisesi... Elyazma Emirdağ-1 Sahife: 263

15- Sikke-i Gaybî'nin Sav köyünde mumlu kâğıda yazılmaya başlandığı günlerde, üç-dört hüdhüdün garip şekilde alâkadarlık göstermeleri hadisesi... Elyazma büyük boy Emirdağ-1 Sahife:161.

1188

16- İnebolulu İbrahim Fakazlı'nın refikası Şahide Hanımın bir bülbül kuşundan "Said.. Said... Said" lafzını işitmesi hadisesi...Elyazma büyük boy Emirdağ-1 Sahife: 247

17- İnebolu'nun Cenuriye köyünden Sadullah Efendi ile refikası geceleyin Nurları yazarken, bir kuşun gelip yanlarında sabaha kadar durması..Elyazma büyük boy Emirdağ-1 Sahife: 248.

18- Hazret-i Üstad'ın, serçe kuşuna benzer bir kuşu, garip bir tarzda yatağının altında görmesi... Emirdağ-2 Sahife: 8

19- Sungur Ağabeyden bir rivayettir: "Emirdağ'ında 1950 senesi başlannda Ankara'ya Diyanet Riyaseti'ne ve Reis Ahmed Hamdi Aksekili'ye iki takım Risale-i Nur gönderileceği zaman ve o günlerde Üstad'ımızın odasında aniden peyda olan kuşun, aniden kaybolması ve o münasebetle Safronbolu ve Eflani havalisi Nur şakirdlerine yazılan mektuplar vs. Bu hadiselerin şahidi bu fakir Sungur'dur."

İşte lahikalarda kaydedilmiş hayvanât alâkadarlıklarının hadiselerinden tesbit ettiğimiz bu kadar... Şimdi de bir iki hadisenin tefsilatını Hazret-i Üstad'ın bizzat kaleminden dinledikten sonra, mevzu' etrafında istifhamlı şekilde sorulan bir sual ve cevabı da derc edeceğiz:

Aziz Sıddık kardeşlerim!

Kat'iyyen şek ve şüphemiz kalmadı ki; Bu hizmetimizin neticesi olan Risale-i Nur'un serbestiyetini, değil yalnız biz, Anadolu ve Âlem-i İslâm alkışlıyor, takdir ediyor.. belki kâinat memnun olup, Cevvi sema ve fezay-i âlem alkışlıyor ki; Üç dört ayda yağmura şiddet-i ihtiyaç varken gelmedi... Ve Denizli'de mahkemenin bilfiil teslimine karar vermesi, yine Leyle-i Miraç'ta aynen Risale-i nurun Rahmet olduğuna işareten leyle'i Ragaib'e tevafuk ederek, kesretli melek-i ra'dın alkışlamasıyla.. Ve rahmetin Emirdağ'ında gelmesi, o teslim kararına tevafuk etmesi.. Ve bir hafta sonra, -demek Denizli'de vekillerin eliyle alınması

hengâmlarında- yine aynen Leyle-i Mi'rac'a ve Leyle-i Ragaib'e tevafuk ederek aynen onlar gibi, cuma gecesinde kesretli rahmet ve yağmurun bu memlekette gelmesi; o tevafuklarıyla kat'î kanaat'verdi ki; Risale-i Nur'un müsaderesine ve hapsine dört zelzelenin tavafuku, küre-i arzca bir i'tiraz olduğu gibi; bu Emirdağı memleketinde dört ay zarfında yalnız üç cuma gecesinde -biri leyle-i Ragaib, biri Leyle-i Mi'rac, biri de Şaban-ı Muazzamın birinci cuma gecesinde- rahmetin kesretli gelmesi ve Risale-i Nur'un da serbestiyetinin üç devresine tam tamına tevafuk etmesi; Küre-i havaiyyenin bir tebriki, bir müjdesidir... Ve Risale-i Nurun da manevî bir rahmet ve yağmur olduğuna

1189

kuvvetli bir işarettir... Ve en lâtif bir emare şudur ki; Dün, birden bire bir serçe kuşu pencereye geldi, vurdu. Biz uçurmak için işaret ettik, gitmedi. Mecbur oldum, Ceylan'a dedim: "Pencereyi aç! O, ne diyecek?" girdi, durdu, ta bu sabaha kadar... Sonra odayı ona bıraktık, yatak odama geldim. Bu sabah çıktım, kapıyı açtım, yarım dakikada döndüm, baktım; "Kuddus, Kuddus" zikrini yapan bir kuş odamda gördüm. Gülerek dedim: "Bu misafir ne için geldi?" Tam bir saat bana baktı, uçmadı, ürkmedi. Ben de okuyordum, ekmek bıraktım yemedi. Yine kapıyı açtım, çıktım, yarım dakikada geldim; O misafir kayboldu.

Sonra bana hizmet eden çocuk geldi, dedi ki: "Ben gece gördüm ki, Hafız Ali'nin kardeşi yanımıza gelmiş..."

Ben de dedim: Hafız Ali ve Hüsrev gibi bir kardeşimiz buraya gelecek, aynı günde iki saat sonra, çocuk geldi, dedi: Hafız Mustafa geldi... Hem Risale-i Nur'un serbestiyetinin müjdesinin, hem mahkemedeki kitaplarımı da kısmen getirdi.. Hem serçe kuşunun ve senin, hem kuddus kuşunun tabirini ispat etti, -Ki tesadüf olmadığını ispat etti.

Acaba emsalsiz bir tarzda, hem serçe kuşu acib bir surette, hem kuddus kuşu garip bir surette gelip bakması.. Sonra kaybolması.. ve masum çocuğun rü'yası tam tamına çıkması; Risale-i Nurun Hafız Ali gibi bir zatın eliyle buraya gelmesinin aynı zamanına tevafuku, hiç tesadüf olabilir mi?. Hiç ihtimal var mı ki, bir beşaret-i gaybiye olmasın?..

Evet bu mesele küçük bir mesele değil!.. Kâinat ve hayvanât ile alâkadardır. Ben Risale-i Nur'un bir şâkirdi olmak itibarıyla, kendi hisse düşen miktar ve neticeyi, binler altın lira kadar kazancım var kanaât ediyorum. Başka yüzbinler Risale-i Nur şâkirtleri ve takviye-i imana muhtaç ehl-i imanın istifadeleri buna kıyas edilsin.

Evet, dinin, şeriatın ve Kur'an'ın yüzden ziyade tılsımlarını muammalarını hall ve keşfeden.. ve en muannid dinsizleri susturup ilzam eden.. Ve mi'rac ve haşr-ı cismanî gibi sırf akıldan çok uzak zannedilen Kur'an hakikatlarını en mütemerrid ve en muannid feylosoflara ve zındıklara karşı güneş gibi ispat eden ve onların bir kısmını imana getiren Risale-i Nur eczaları, elbette küre-i arz ve küre-i havaiyeyi kendi ile alâkadar eder ve bu asrı ve istikbali kendi ile meşgul edecek bir Hakikat-ı Kur'aniyedir.. Ve ehl-i iman elinde bir elmas kılıncıdır...(152)"

1190

Mevzuun etrafındaki istifhamları halleden Üstad'ın sualli ve cevablı bir izahı:

"Sual: Sen bir mektubunda şâirane bir lâtifeyi, yani kuşların; mektuplarını okumak ve yazmak zamanında, yanınıza ve şâkirdlerin yanına gelmelerini, o lâtifeyi ciddî bir tarzda kardaşlarına yazdın. Halbuki o kuşlar, hal-ı âlemi ve Risale-i Nur'un hadisata karşı faydasını bilecek mahiyetten uzaktırlar?..

Elcevab: Emir ve izn-i İlâhî ve havl ve kuvvet-i Rabbanîye ile, umum hayvanatın melâikeden birer çobanı, birer nâzırı olduğu gibi; kuş taifesinin de bir çobanı var.. Onlar bilmese de, emr-i ilâhî ile ve ilham-ı Rabbanî ile çobanları onları sevkeder. O sevk-i fitrî kuşlara gelen ilhama dayanır, kuşlar ilhama mazhardırlar ki; yaşı bir günlük bir Arı yavrusu, havada bir gün mesafede gider; o ilham-ı fitrî ile, o sevk-i Rabbanî ile yolunu şaşırmadan dönüp, gelip yuvasına girer.

(152)Yeni yazı Emirdağ-1 S: 46

1191

1473

Evet nasıl ki küre-i arz, Risale-i Nur şâkirtlerine gelen zulme itiraz etti.. Ve cevvi-i hava yağmursuzlukla ve soğukla Risale-i Nur'a gelen tazyikat ve müsadereyi tenkid etti.. Ve bulut, serbestiyetini yağmurla alkışladı.(153) Elbette kuş nev'i de alâkadar olabilir.

Evet, insanın bir kısım sun'î kuşlarının bir bomba yumurtası ile bir köyü harap edip, bin adamı mahveden cinayetine ve cehennemî zakkum yumurtaları taşıyan o insanî kuşların tahripçi kısmını, hem küre-i arza, hem nev-i beşere mütebidane merhametsiz tahribatına karşı bu hayvanî kuşlar; te'sirli bir surette istikbali tenvir eden Risale-i Nur'u elbette tebrik edip alkışlar diye suretindeki hadise, gerçi çok tatlı bir lâtifedir.. Fakat çok ince bir hakikat dahi içinde var...(154)"

MÜTEFERRİK VE ÇEŞİTLİ HADİSELER

1-HÜVE NÜKTESİNİN HATIRLATTIRDIKLARI:

Bilindiği gibi, Üstad Bediüzzaman Hazretleri ilk Emirdağ hayatının tahminen son senesinde.. Ve daha sonraları Afyon hapsinde ve sonrasında; Hava ve Nur unsurunun tevhid ve vahdet-i Rabbanîye ve emir ve irade-i ilahiyeye gâyet aşikâr bir tarzda delâlet ve işaretlerini göstermeleri cihetinde bu iki unsurun hakikatlarıyla meşgul olmaya başlamıştır.

Arabice 1364 (Miladi 1945) yılına girildiğinde, Nur'un te'lif zamanının sonu şeklinde kabul edilmişse de, fakat Rumiye göre 1364'ün karşılığı Milâdi 1948 olduğu için, te'lif devresi Afyon hapsinde "El Hüccet-üz Zehra" Risalesinin te'lifiyle son bularak hitama erdiği anlaşıldı. Fakat Nur'un bazı mes'elelerinin tetimme ve haşiyelerinin devamı 1953'lere kadar devam etti. Ancak hicrî senenin 1364'ünde bir cihette tamamlandığı kabul edilen te'lif devresi, bu tarihten sonra başka şekil aldı. Hava ve nur unsuruna ait pek lâtif, çok şirin iman hakikatlarının tezahürüyle kendini gösterdi.

Bu pek tatlı ve çok şirin, cennet gibi güzel hakaikin zuhuru ve Hava ve Nur unsurunun inkişafından fehmettiğimiz bir kanaatımızı burada kaydetmek isteriz ki; Arabi 1341'de başlayıp, yine Arabi 1364'de tamamlanan Nurlar'ın te'lifinin bundan sonraki devrede; üzerinde delil ve bürhan getirilen şey; o seneye kadar daha çok toprak ve su unsuru üzerinde ve maddî ve

1192

(153)Hazret-i Üstad'ın burada işaret ettiği hususların cüz'iyatının her birisi bir çok defalar tekerür etmesi ve mühim hadiselerle tevafuk etmesine dair belgelerin kayıtları yapılmış ve ispatlanmıştır. Bu hadiselerin vukuatlarla şehadetleri ayrıca Denizli hapsi mektuplarında ve diğer lahikalarda aynı meseleye dair işaretler kaydedilmiştir. A.B.

(154)Yeni yazı Emirdağ-1 S: 90

1193

1474

cismanî mevcudatta tecellî eden Allah'ın sıfat ve esmasının tecelliyatından bahseden hakikatlar olup, ekseriyetle bu iki unsurdan misaller getirilerek te'lif edilmişken; Bu tarihten sonraki dört beş senelik zamanda ise, Hava ve Nur unsurları sahifelerinin mütalâaları için âdeta yepyeni bir devre ve perde açılmış gibi oluyordu. Bu hissî ve şahsî kanaatıma böylece işaret ettikten sonra; Hazret-i Üstad'ın Afyon hapsinde mazhar olduğu yeni ve başka hal ve tecellînin kendisinde zuhûr etmesiyle, bir üçüncü Said olarak kendini bilmesi ve göstermesi tarzında sahne-endaz olmuştur.

Evet, Hazret-i Bediüzzaman'ın esrarengiz olan hayatında böyle büyük ve küllî merhale ve inkılâblar çoktur. Tahsil devresinden tedris devresine.. Tedristen te'lif merhalesine.. ve nihayet 1899'da bütün ulûm-u âliye ve aliyeden uzanıp, Kur'an'ın hakikatlar mahzeni ve nurlar merkezine atlamasına.. ve 1921'lerde daha başka ve daha âcib küllî ve nuranî bir inkılâb merhalesi olan "Yeni Said" merhalesine geçmesine bakan ve gösteren gerçek ve küllî inkılâb ve merhaleler hak olduğu gibi; Şu bahsetmek istediğimiz ve fakat tefhim ve izahına muktedir olmadığımız bir başka ve çok yüce ve nuranî bir merhale olan Hava ve Nur unsurları sahifelerinde; Sebeplerin ötesinde cereyan eden tecelliyatın ma'kesleri ve buna bakan, aşikâr mevcudiyet-i ilâhiyenin tezahür hakikatları âlemine girmesi de hak ve gerçektir denilebilir.

Nitekim bu devrede, Hüve Nüktesi adıyla kaleme aldığı büyük ve geniş ve yeni bir merhalenin kapısıyla girdiği letâif ve nuraniyyât âleminin bahşettiği feyiz ve nurlarla te'lifini yaptığı Risaleler ve tetimmelerden "Hüve Nüktesi, Elhüccet-üz Zehra'nın bir kısmı ve Nur Aleminin Bir Anahtarı" gibi Risale parçaları, hep bu Nur ve Hava unsurunun vazifelerinden ve onlarda tecelli eden hikmet ve esrardan bahsederler. Bununla beraber bu mesele havsala ve idrâkimizin dışında olmasından, bu kadarcıkla iktifa etmeye mecburuz.

Bu bahis münasebetiyle adı geçen muazzam hakikatlar hazinesi olan "Hüve Nüktesi"ni burada kaydetmeyi uygun bulduk:

1194

1475

HÜVE NÜKTESİ

Çok aziz ve siddik kardeşlerim!

Kardeşlerim, deki hüve lâfzında, yalnız maddi cihette bir seyahat-ı hayaliye-i fikriyede hava sahifesinin mütalâasıyla, anî bir surette görünen bir zarif nükte-i tevhidde: Meslek-i imaniyenin hadsiz derece kolay ve vücûb derecesinde sühuletli bulunmasını.. Ve şirk ve dalaletin mesleğinde hadsiz derecede müşkilâtli,

mümteni', binler muhal bulunduğunu müşahede ettim. Gayet kısa bir işaretle o geniş ve uzun nükteyi beyan edeceğim.

Evet nasılkı, bir avuç toprak, yüzer çiçeklere nöbetle saksılık eden kabında; Eğer tabiata, esbaba havale edilse lâzım gelir ki; ya o kapta, küçük mikyasta yüzer belki çiçekler adedince manevî makineler, fabrikalar bulunsun.. Ve yahut o parçacık topraktaki her bir zerre, bütün o ayrı ayrı çiçekleri muhtelif hâsiyetleriyle ve hayattar cihazatıyla yapmalarını bilsin.. Adeta bir ilâh gibi hadsiz ilmi ve nihayetsiz iktidarı bulunsun.

Aynen öyle de: İrade-i ilâhiyenin bir arşı olan havanın, rüzgârın her bir parçası ve bir nefes ve tırnak kadar olan "Hüve" lafzındaki havada, küçücük mikyasta bütün dünyada mevcut telefonların, telgrafaların, radyoların ve hadsiz ve muhtelif konuşmaların merkezleri, santralleri, âhize ve nakileleri bulunsun ve o hadsiz işleri beraber ve bir anda yapabilsin.. Ve yahut o hüvedeki havanın, belki unsur-u havanın her bir parçasının her bir zerresi, bütün telefoncular ve ayrı ayrı umum telgrafcılar ve radyo ile konuşanlar kadar manevî şahsiyetleri ve kabiliyetleri bulunsun.. Ve onların umum dillerini bilsin.. Ve aynı zamanda başka zerrelere de bildirsın, neşretsın. Çünkü bilfiil o vaziyet kısmen görünüyor ve havanın bütün eczasında o kabiliyet var.

İşte, ehl-i küfrün ve tabiiyyûn ve maddiyûnların mesleklerinde, değil bir muhal, belki zerrelere adedince muhaller ve imtina'lar ve müşkilâtlar aşikâre görünüyor.

Eğer Sâni-i Zülcelâl'a verilse; hava bütün zerratiyla onun emirber neferi olur. Bir tek zerrenin muntazam bir tek vazifesi kadar kolayca hadsiz küllî vazifelerini Halıkının izniyle ve kuvvetiyle ve o Halık'a intisab ve istinad ile ve Sanii'nin cilve-i kudretiyle, bir anda şimşek sür'atinde ve hüve telâffuzu ve havanın temevvücü sühuletinde yapılır. Yani, kalem-i

1195

1476

kudretin hadsiz ve harika ve muntazam yazılarına bir sahife olur.. Ve zerreleri o kalemin uçları.. Ve zerrelere vazifeleri dahi kalem-i kaderin noktaları bulunur. Bir tek zerrenin hareketi derecesinde kolay olur.

İşte ben deki hareket-i fikriye ile seyahatimde hava âlemini temaşa ve o unsurun sahifesini mütalâa ederken, bu mücmel hakikatı tam vâzih ve mufassal, aynelyakin müşahede ettim.. Ve "Hüve"nin lâfzında ve havasında böyle parlak bir bürhan ve bir lema-i vâhidiyet bulunduğu gibi; manasında ve işaretinde gayet nuranî bir cilve-i ehadiyyet ve çok kuvvetli bir hüccet-i tevhid ve "Hüve" zamirinin mutlak ve mübhem işareti hangi zata bakıyor, işaretine bir karine-i taayyün o hüccette bulunması içindir ki; hem Kur'an-ı Mu'ciz-ül-Beyan, hem ehl-i zikir makam-ı tevhidde bu kudsî kelimeyi çok tekrar ederler diye ilmelyakin ile bildim.

Evet, meselâ bir nokta beyaz kağıtta, iki üç nokta konulsa karıştığı; ve bir adam muhtelif çok vazifeleri beraber yapmasıyla şaşıracağı; ve bir küçük zihyaya çok yükler yüklenmesiyle altında ezildiği; Ve bir lisan ve bir kulak aynı anda müteaddit kelimelerin beraber çıkması ve girmesi intizamını bozup karışacağı halde; ayn-el yakin gördüm ki: "Hüve"nin anahtarıyla ve pusulasıyla fikren seyahat ettiğim hava unsurunda, her bir parçası hatta her bir zerresi içine muhtelif binler noktalar, harfler, kelimeler konulduğu veya konulabileceği halde, karışmadığını ve intizamını bozmadığını.. Hem ayrı ayrı pek çok

vazifeler yaptığı halde, hiç şaşırmadan yapıldığını.. Ve o parçaya ve zerreye pek çok ağır yükler yüklendiği halde, hiç zaaf göstermiyerek, geri kalmıyarak intizam ile taşıdığını.. Hem binler ayrı ayrı kelime, ayrı ayrı tarzda, manada o küçücük kulak ve lisanlara kemal-i intizamla gelip çıkıp, hiç karışmıyarak, bozulmıyarak o küçücük kulaklara girip, o gayet incecik lisanlardan çıktığı.. Ve o her zerre, her parçacık, o acib vazifeleri görmekle beraber, kemal-i serbestiyet ile cezbedarâne hal diliyle ve mezkûr hakikatın şehadeti ve lisanıyla deyip gezer.. Ve fırtınaların ve şimşek ve berk ve gök gürültüsü gibi havayı çarpıştırıcı dalgalar içerisinde intizamını ve vazifelerini hiç bozmuyor ve şaşırıyor ve bir iş, diğer bir işe mani' olmuyor. Ben ayn-el yakin müşahede ettim.

Demek, ya her bir zerre ve her bir parça havada, nihayetsiz bir hikmet ve nihayetsiz bir ilmi ve iradesi ve nihayetsiz bir kuvveti, kudreti ve bütün zerrata hâkim-i mutlak bir hassaları bulunmak lâzımdır ki; bu işlere medar olabilsin. Bu ise zerrelere adedince muhal ve batıldır. Hiçbir şeytan dahi

1196

bunu hatıra getiremez. Öyle ise bu sahife-i havanın; Hakk-el yakin ayn-el yakîn, derecesinde, bedahetle zat-ı Zülcelâl'in hadsiz gayr-i

1197

1477

mütenahî ilm ve hikmetle çalıştırdığı kalem-i kudret ve kaderi'nin mütebeddil sahifesi ve bir levh-i mahfuz'un âlem-i tagayyürde ve mütebeddil şunatında bir levh-i mahv, ispat namında, yazar-bozar tahtası hükmündedir.

İşte hava unsurunun yalnız nakl-i asvat vazifesinde mezkur cilve-i vahdaniyeti ve mezkûr acaibi gösterdiği ve dalâletin hadsiz muhaliyetini izhar ettiği gibi; unsur-u havaînin sair ehemmiyetli vazifelerinden biri de elektrik, cazibe, dafiâ, ziya gibi sair letaifin naklinde şaşırmadan muntazaman asvat naklindeki vazifeyi gördüğü aynı zamanında, bu vazifeleri dahi gördüğü aynı zamanda, bütün nebatât ve hayvanata teneffüs ve telkih gibi hayata lüzûmu bulunan levazımatı kemal-i intizam ile yetiştiriyor. Emir ve irade-i ilâhiyenin bir Arşı olduğunu kat'î bir surette isbat ediyor.. Ve serseri tesadüf ve kör kuvvet ve sağır tabiat ve karışık hedefsiz esbab ve aciz, camid, cahil maddeler bu sahife-i havaiyenin kitabetine ve vazifelerine karışması hiç bir cihetle ihtimal ve imkânı bulunmadığını ayn-el yakin derecesinde isbat ettiğini kat'î kanaat getirdim.. Ve her bir zerre ve her bir parça lisan-ı hal ile

dediklerini bildim... Ve bu "Hüve" anahtarı

ile havanın maddî cihetindeki bu âcaibi gördüğüm gibi, hava unsuru da bir "Hüve" olarak, âlem-i misal ve âlem-i manaya bir anahtar oldu.

(Mütebakisi şimdilik yazdırılmadı. Umuma binler Selâm

SAİD-İ NURSİ(155)"

Hazret-i Üstad bilâhare Hüve nüktesinin bir eki mahiyetinde bu gelecek parçayı da kaleme almışsa da, yine de tamamını yazamamış, ancak izin verildiği kadarını kaydedebilmiştir:

"Hüve nüktesinin ahirinde bu parça yazılacak:

Gördüm ki; âlem-i misal nihayetsiz fotoğraflar ve her bir fotoğraf hadsiz hadisat-ı dünyeviyeyi aynı zamanda hiç karıştırmıyarak alıyor. Binler dünya kadar büyük ve geniş bir sinemay-ı uhreviye ve faniyâtın fanî ve zâil hallerini ve vaziyetlerini ve geçici hayatlarının meyvelerini sermedî temaşagâhlarda ve cennette saadet-i ebediye ashaplarına da dünya maceralarını ve eski hatıratlarını levhalarıyla gözlerine göstermek için, pek büyük bir fotoğraf makinası olarak bildim. Levh-i Mahfuz'un, hem âlem-i misalin iki hüccet ve iki küçük numunesi ve iki noktası; İnsanın başında

1198

olan kuvve-i hafıza ve kuvve-i hayaliye, mercimek küçüklüğünde iken, bir büyük kütüphane kadar hiç karıştırmıyarak kemal-i intizamla yazılması kat'î isbat eder ki; o iki kuvvenin numune-i ekber

(155) Sözlür Envar neşriyat S: 160 ·

1199

1478

ve a'zamları olan âlem-i misal; hava ve su unsurlarının hususan nutfelerin suyu ve toprak unsurunun pek fevkinde daha ziyade hikmet ve irade ile ve kalem-i kader ve kudret ile yazıldıklarını ve hiçbir cihetle tesadüf ve kör kuvvetin ve sağır tabiatın ve câmid, hadersiz esbabın karışması yüz derece muhal ve hiç bir vecihle mümkün olmadığını, Hakîm-i Zülcelâlin kalem-i kader ve hikmetinin sahifesi olduğunu ilm-el yakin ile kat'î bilindi.

(Mütebakisi şimdilik zdırılmadı

Kardeşiniz

SAİD-İ NURİ(156)"

MÜTEFERRİK HADİSELER-2

Üstad için alınan otomobil hadisesi:

Üstad Bediüzzaman'ın her zaman değişmez bir adeti olan kırlara çıkmak, temiz havada teneffüs etmek işi, Emirdağ'ında da her şeye rağmen devam etmiştir. Üstad Emirdağ'ına geldiği ilk sene, önceleri yaya olarak, sonraları da bazen kiralık bir faytonla, daha sonraları ise Eskişehirli bir zatın tahsis etmiş olduğu hususi faytonuyla bu adetini sürdürmekte idi. Bu arada şark menfelerinin bakiyeleri ve 152'ler için de 1947'de af kanununun çıkması üzerine; Isparta, Denizli gibi yakın vilâyetlerdeki talebelerini görüp ziyaret etmek, aynı zamanda seyahatlerle temiz havalarda teneffüs etmek arzusu uyanmıştı. Üstad bu arzusunu bir gün bir taksi ile kıra çıktıklarında; Şoföre, otomobillerden ucuz olanlarının fiyatını sorar. Şoför, küçük tip bir çeşit arabadan bahsederek, bin lira kadar bir parayla alınabileceğini söyler. Üstad Hazretleri beraberinde kıra giden genç talebesine:(*)"Keşke böyle bir araba elimize geçseydi, minnetsiz şekilde istediğimiz zaman çıkar gezerdik" demiş.

Bu hadise, tahminen 1946'nın son aylarında cereyan etmiş olsa gerek... Bu talebe akşamleyin Emirdağ'ına döner-dönmez, hemen Emirdağ'ındaki büyük Nur talebelerine, Üstad'ın bu arzusunu ciddî şekilde nakleder. Tabîî fedakâr ve vefakar Nur talebeleri hemen harekete geçerler. Konya, Isparta, Denizli ve İnebolu'ya durumu haber ederler. Bunun üzerine az bir zaman zarfında, gayet güzel, hem de dörtbin lira gibi zamana göre büyük bir meblağ parayla bir araba alınır ve Emirdağ'ına getirilir. Fakat bu

araba, ancak bir gün ve bir gece Emirdağ'ında kalabilmiştir. Üstad sabahleyin çok şiddetli bir istirahat ile arabanın hemen geri gönderilmesini istemiştir.

1200

(156)Emirdağ-1 S: 255

(*) Bu talebe, Merhum Ceylan Çalışkandır. (Bkz. Son Şahitler-4,Sh.55)

1201

1479

Zaman, Üstad Hazretlerinin bu tavrının çok yerinde ve haklı olduğunu kısa bir müddet sonra göstermiştir. Çünkü hükûmetin bazı adamları ve C.H.P'lilerin bir kısmı, bir günlük ömrü olan bir arabayı bile şirretli ve şiddetli şekilde iftira ve dedikodularına mevzu' yaptılar. Hatta hükûmet ve zabıta resmi sual ve cevap konusu yaptı. Arabayı alanları bile suale çektiler.

Bediüzzaman gibi bir İslâm dâhîsinin ve bir millî kahramanın pek büyük hizmetlerine, vatanperverlik ve milliyetperverliğine hürmeten, koca padişahlar, Enver Paşalar, hatta ilk Reis-i Cumhur M. Kemal Paşa, pek çok şeyler vermek ve onu taltif etmek istemişlerken; şu ihtiyarlık halinde basit bir arabanın alınıp, ona hediye edilmesinde, fedakâr talebelerinden bir iki zengin zatın bu hayra iştirâklarını büyük bir siyasî hadise tarzında telâkki eden zamanın hükûmet adamlarının zihniyet, tiynet ve anlayışlarına numunelik bir tek misaldir.

Hazret-i Üstad'ın, arabanın mutlaka geri götürülmesi ve Emirdağ'ında bırakılmaması ve tekrar geri satılması için yazdığı ricakârane mektubu şöyledir:

Aziz siddik kardeşlerim Tâhiri, Sabri, Selâhaddin, Mehmed, Mustafa! Evvela: Bu gelen şuhuru selasenin hürmetine ve Nur şâkirtlerinin sadakat ve ihlâslarının hürmetine çok ehemmiyetli, hakkımda bir sebep-i i'tab ve tokad bir hadiseyi tamire çalışacağız. Gücenmeyiniz, Şöyleki:

Bu gece hiç görmediğim bir i'tab, bir ta'zib suretinde manevî bir şiddetli ihtar ile denildi ki: "Dünyaya, zevke, keyfe tenezzül etmemesine nurlardaki ihlâs ve istiğnayı muhafazaya mükellefdin .. Ve bu sırda

... sırrıyla dünyayı dine tercih etmek ve bilerek elması şişeye tebdil etmek olan hastalığa Nur vasıtasıyla tedaviye çalışmağa vazifedardın.. Yüzer tecrübenle de anladınki; insanların hediyeleri, ihsanları, yardımları sana dokunuyor, hatta seni hasta ediyor. Her gün eserini, tecrübesini görüyorsun. Senin en ziyade itimad ettiğin ve Risale-i Nur'un fedakâr kahramanlarının yüzlerini Risale-i Nur'un hizmetinden ziyade kendi istirahatine çevirmeye sebebiyet verdin.. İlh..." diye daha manen çok söylendi. Beni tam takdir etti. Hatta şimdi bir manevî tokattan dahi korkuyorum.

Bu hadisenin çare-i yegânesi: Bu otomobili alan sizler ilân edeceksiniz ki; bu kardeşimiz Said bunu kabul edemedi. Manevî dehşetli bir zarar hissetti.

1202

1480

İkincisi: Otomobil şimdi Konya'lı Sabri'nin yanına gönderilmeli, oraya gitsin. O razı olmazsa, Medreset-üz Zehra erkânlarına gitsin. Sabri merak etmesin. Her ay Nurlara onun harika hizmeti, bir otomobil fiyatından ziyadedir. Onun için gücenmesin.

Saniyen: Kat'iyyen bilinizki; Bu dehşetli itabı gördüğümün sebebi, istirahat için bir arzu ne'vinde ve bir temennî tarzında bir otomobil ile gezmeye gittiğim vakitte, otomobilci dedi ki: "Küçük otomobiller çıkmış, bin lira gibi bir fiatla satılıyor" Ben de temennî nev'inde dedim ki: "Keşke öyle bir emanet küçük otomobil elimize geçseydi, sair yerlerdeki Nurcu kardeşlerimi ziyaret etseydim" demiştim. Bunu hakiki ve ciddî bir karar vermemiştim, bir arzu iken; buradaki iki hâs kardeşimiz bu arzuyu ciddî bir karar zannedip bin lira değil, dörtbin lira kadar fedakârane çalışmışlar.. Buraya geldiği vakit, yedi saat memnuniyetle telâkki edip, o arzuyu bir duay-ı makbule zennettiğim halde; birden bütün gecede manevî itiraz ve itab gördüm. O arzumun hatasını anladım. Hiç görmediğim bu tarz manevî itabın üç sebebi var.. Başka vakit izah edilecek.

Bu otomobili alan beş kardeşimiz kat'iyyen bilsinler ki; değil beşinin bir otomobil sadaka ve ihsan ve hediye etmeleri, belki onların hayırlı niyetleri cihetinde Risale-i Nur dairesi hizmetinde, her biri tam bir otomobil fiatı kadar bir hediyeyi bilfiil yapmışlar gibi manen kabul edildiğine, bana bir işaret ve kanaat var.

Madem kardeşlerim, sizin halisane bir hizmetiniz hakkında böyle makbuliyeti var.. Siz müteessir olmayınız. Beni de bu manevî itaptan kurtarınız. Hem benim düstur-u hayatıma, hem Risale-i Nur'un sırr-ı ihlâsına zarar gelmek ihtimali bulunan zararı çabuk ta'mir ediniz. Hem otomobil burada kalmasın. En büyük hisseyi veren zatın yanına gitsin. Üç ehemmiyetli sebebi(157)izahettiğim vakit, bu telâşımın hakikatını anlarsınız. Zaten hem şuhûr-u selase, hem üç ay mühim mecmuaların çıkmasına kadar bütün dünya saltanatı verilse de, bakmamaya mecburum. Şayet otomobile verdiğiniz para tam çıkmazsa, o noksanını âla-küllihal ben her şeyimi satıp teknil etmeye karar verdim.

Umumunuza selâm.. Hakkınızı helâl ediniz.. Ben de sizi helâl ediyorum.

El Baki Hüvelbaki

Kardeşiniz

1203

SAİD-İ NURSI(158)

(157) O üç ehemmiyetli sebepler, Üstad tarafından yazı ile ve açık şekilde izah edilmemiştir. Fakat araba hadisesinden bir müddet sonra, üstad'ın bir mektubunda; "Nurun muarızı bazı hocalarla siyasileri ilzam eden bir hadise" diye kaydetmiştir.A.B.

(158) Elyazma Emirdağ-1 S: 416

1204

1481

Emirdağlı ve Ceylan Çalışkanın babası merhum Mehmet Çalışkan, mezkûr arabanın alınış hadisesini ve neticesini şöyle anlatır:

“1946 senesiydi. Birgün Üstad kırlarda gezerken ceylana: “Param olsaydı küçük bir taksi alırı, medreseleri gezerdim” demiş. Üstadın bu sözünü Ceylan, Hüsrev ağabeye söylemiş. Hüsrev ağabeyde “Bu bir emirdir derhal taksi alınsın ” demişti. 1946'larda para topladık. Emirdağ, Konya, İnebolu gibi yerlerden biner liradan toplam 6000 lira olmuştu. Tahiri ağabeyinde içinde olduğu bir heyet halinde İstanbul'a gittik. Taksimden Austin tipi siyah bir taksiyi 6800 liraya aldık... Bursadan arabayı teslim alarak Eskişehir'e geldik. Bende büyük bir endişe başlamıştı. Ancak münafıklar taksiyi görünce neler diyecek diye?.. Ben faturayı kendi üzerime yaptırmıştım. “Ticaret için aldım” diyecektim.

Bu ana kadar bu hadiseden Üstada en ufak bir haber bile vermemiştik. Arabayı Emirdağa getirip gece bahçeye koymuştuk. Tahiri Ağabey: “Kardeşim, artık Üstadın haberi olması lazım.” sözü, üzerine kendisini Üstada gönderdik. Üstad güleryüze karşılamamış. Sonra sabah erkenden “Ceylanı bana çağırın” diye haber göndermiş, Ceylan yanına gitti. İki satır yazıda yazdırarak: “Bu araba derhal geldiği yere gitmeli. Aksi halde hem benim, hemde sizin tokat yeme ihtimali var” demişti.

Bunun üzerine, Tahiri Ağabeyle istişare ettik. Arabayı Konyaya Halıcı Sabriye gönderdik. Onlarda az bir farkla başkasına satmışlardı.

Araba meselesi böylece kapanmakla kalmamıştı. Dedikoducular arabayı iyice görmedikleri halde, yinede ortalığı karıştırmışlardı. Resmi sorgulamalar, isticvablar oldu.

Sorgu hakimi bana: “Araba gelmiş hoca efendiye.. Hangi devletten?.. ve daha neler geldi?söyle bakalım” demişti.

Tahkikat uzun sürdü. Neticede beraet ettik.

(Son Şahitler-4, Sh.55)

Hasan Feyzi ve Savlı Hacı hafız Mehmed'in vefatları-3

Nur talebelerinden bu iki büyük zatın, hususiyle Denizli kahramanı Hasan Feyzi'nin vefatları, Üstad Hazretlerini, Hafız Ali'nin vefatı kadar çok sarsmış ve ağlatmıştır. Filhakika Hasan Feyzi Efendi, iki buçuk sene

1205

zarfında Risalei Nur'a çok değerli ve büyük hizmetleri olmuş ve Denizli ve civarının ekseriyetle Risale-i Nur'a dost ve talebe olmasına vesile olmuştur. Ayrıca kaleme almış olduğu sekiz dokuz adet ateşin ve müessir şiir, mersiye ve menkıbeleri hem Risale-i Nur camiasında, hem de diğer ehl-i iman arasında büyük şevk ve aşk uyandırmış, gönülleri dalgalandırmıştır.

1206

1482

Hem Hasan Feyzi Efendi'nin Hazret-i Üstad'a karşı çok büyük incizab ve muhabbeti, aşk ve rabitası pek harika ve emsalsiz olup, Üstad'ına bedelen vefatını can u dilden arzu etmiş, Rabbine yalvarmıştır. "Dahi nezrim buki, canım sana kurban olacak" diye olan o samimî ve halisane ve âşıkane niyazını Cenab-ı Hak kabul buyurmuş ve muradını vermiştir.

Hasan Feyzî'nin vefatından bir sene önce de; Hazret-i Üstad'ın Barla'ya ilk vardığı günlerde, onun ilk mihmandarı olan muhacir Hafız Ahmet Efendi, yine aynı senede Üstad'ın Nurs köyündeki amucazadelerinden büyük âlim Molla Davud dahi vefat etmişlerdi. Şu üst üste dört-beş büyük ve Veli talebelerinin vefatları, Hazret-i Üstad'ı çok ziyade müteessir etmiş ve çok ağlatmıştı.

Evet,1944'de Denizli hapsinde İslam köylü Hafız Ali Efendi,1945'de Barlalı Muhacir Hafız Ahmed Efendi ve aynı senede Nurs'da Molla Davud Efendi.. Ve 1946'da Savlı Hacı Hafız Mehmet ve nihayet Denizli Kahramanı Hasan Feyzi Efendi birbirlerini takiben berzah âlemine göç etmişlerdi.

İşte Hazret-i Üstad'ın, Hasan Feyzi Efendi'nin hastalığı ve sonra vefatı ve bu vefatın bir su-i kasd neticesi olduğunu bildiren mektupları:

1- Hasan Feyzî Efendi'nin hastalığı hakkındaki Üstad'ın gizli bir iması

"Aziz Sıddık kardeşlerim!

Evvela pek çok alâkadar olduğum ve Risale-i Nur'un gayet ehemmiyetli bir merkezi ve az zamanda pek çok Nur işini gören Denizli Hüsrev'i ve gayet ciddi ve sadık rüfekaları, hususan Hâkim-i, Adil ve Muharrem ve hafız Mustafa ve sairinin namına bayram tebrikiyle, Hasan Feyzi'nin şiddetli ve tehlikeli hastalığını beyan eden bir mektubu çok ehemmiyetli bir kardeşimiz olan Muharrem'den aldım. Kanaat-ı kat'iyem geldi ki; Hasan Feyzi (R.H) aynen Hafız Ali gibi (R.H) benim musibetimin kısm-ı azamını kendine alıp, manevî bir fedakârlık eylemiş. Hafız Ali'nin benim bedelime birkaç emare ile berzaha gittiği gibi, bu Hasan Feyzî de aynı hastalığım zamanında, aynı vakitte, aynı müddette, aynı tarzda, aynı sıkıntılı dışarıya çıkmamakta tevafuku kuvvetli bir emaredir ki; Bana çok acıyan ve şefkat eden o kardeşimiz, manen hastalığımı kısmen kendine aldı. Bu dört cihetle tevafuk içinde yalnız bir fark var.. Benimki zehirden, tesemmümden.. Onunki

1207

soğ'uktan gelmiştir.(159)Elbette Hastalar Risalesi bizim bedelimize onu teselli edip i'yadetül-mariz gibi keyfini sormuş.. ve hastalığıdaki büyük sevablar, sıkıntılarını sürûra kalbetmiş. Cenab-ı Hak şifa-i âcîl ihsan eylesin. Amin...(160)"

Said-i Nursi

(159)Hazret-i Üstad ilk gelen habere göre ve zahir hale uyararak, evvela böyle yazmışsa da, bilahare yazdığı mektubunda Hasan Feyzi'ye de su-i kasd neticesi zehir verilerek hastalandığına ve vefat ettiğine hükmetmiştir. A.B.

(160) Elyazma Emirdağ-1 aslı S: 309

1208

1483

2- Hasan Feyzi'nin vefatı üzerine:

Aziz Sıddık kardeşlerim! Evvelâ:

Risale-i Nur'un kahramanlarından ve Hafız Ali'nin makamına geçen merhum Hasan Feyzi'nin vefatı, Denizli'ye ve Risale-i Nur dairesine ve bu memlekete büyük bir zayıttır...

Ben merhum Hasan Feyzî'nin vefatını onun şahsı itibariyle tebrik ediyorum.. Ve Denizli'yi ve Nur dairesini ve bu memleketi cidden taziye ediyorum. Bu çeşit zülcenaheyn ve hakiki mü'min ve müdekkik bir alim ve yüksek bir edip, muallim ve te'sirli bir vaiz ve müderrisi kaybettiği için büyük bir musibettir. Cenab-ı Hak inşaallah Denizli gibi kahramanlar ocağından çok Hasan Feyzi ruhunda, nurlara sahip ve nâşir çıkaracak. Bir dane, toprak altına girer, vefat eder.. Fakat yüz dane sümbülün de meydana geldiği gibi; Rahmet-i İlâhiyeden ümid-varız ki; Hasan Feyzî ile öyle kudsî bir sümbül verecek, çok Hasan Feyziler Nur dairesinde yetişecekler, vazifesini daha ziyade yapacaklar...

....Ben bütün ömrümde bu derece bir vefattan müteessir olup ağlamamıştım. Hem size bundan evvel yazdığım mektuptaki şiddetli hiddetim ve dimağımdaki perişanîyet, şimdi tahakkuk etti ki; o kahraman kardeşimizin vefatı gününden başlamış. Hatta o te'sir, ihtiyarımı selb etmişti. Öleceğim diye hizmetçiye vasyetimi söyledim. Demek ikinci ruhum hükmünde Hasan Feyzi, benim bedelime ölmüş ve ölüyor. Hatta onun vefat mektubunu bütün bütün âdetime muhalif, bir buçuk saat elimde iken açamıyordum...(161)"

3- Hasan Feyzi'nin bir su-i kast neticesi vefât ettiği bildiren Üstad'ın mektubu:

"...Ehl-i siyasete hiç bakmadığım halde, bugün tesadüfen kulağıma girdi ki: Câmileri kaldırmak için meclisde bir kısım meb'uslar çalışmışlar. Aynı vakitte beni tesmim ve Hasan Feyzi'nin ölüm hastalığı tesadüfe benzemiyor. Bu üç su-i kasd aynı zamanda birbiriyle alâkadar görünüyor. İki şimdilik âkim kaldı. Birisi bir kahramanı aldı..(162)"

"...Bu merhum kardeşimizin Nur'a aid müteaddit vazifelerini tamamen görecek ve şâkirtlerin tensibiyle ve meşveretiyle intihab edilecek bir iki kahraman bulununcaya kadar, o vazifeleri taksim-ül a'mal suretinde her bir

1209

şâkirt bir vazifesini yapmağa başlasın. Ahi Osman, bu vazife Isparta'da sana düştü. Hem oradaki kardeşlerin meşveretiyle onun yeri

(161)Elyazma Emirdağ-1 aslı S: 310

(162)Aynı eser S: 320

1210

1484

boş kalmamak için, Nur'la onun gibi çok alâkadar birisi şimdilik Denizli Hüsrev'i vaziyetini alsın. Ona hediye ettiğim takkeyi muhafaza etsin, ta hakiki sahibi çıkasıya kadar...(163)"

Merhum Hasan Feyzi Efendi'nin vefatı 13 Kasım 1946 çarşamba günüdür. Allah bin rahmet eylesin...

TEKRAR ZULÜMLÜ VE ZULMETLİ AHVAL

Üstad'ın ilk Emirdağ hayatı başından 1947 ortalarına kadarki üç senede cereyen eden vakıaları iki taraflı kaydetmeye çalıştık. Gâh zulümlü ve zulmetli ahvalden, gâh nuranî ve Kur'anî inkişafat ve imandan söz

ettik.. Fakat tamam yazdık, her şeyi kaydettik, dememize imkân yoktur. Çünkü burada o kadar hadiseler cereyan etmiştir ki!...

Evet, Üstad Bediüzzaman Hazretleri'nin Emirdağ'ına getirildiği seneye kadarki yirmi yıllık iman ve Kur'an hizmetlerinin en inkişafli devresi burada olmuştur. Üç buçuk senelik bu devrede din düşmanı gizli zındık komitelerin en azgın zulüm ve tecavüzleri de burada olmuş, burada son haddini bulmuştur. Adeta bir noktadan kendilerinin ve hempalarının son devrelerini yaşamakta olduklarını hissetmişcesine; Bediüzzaman'ın şahsında tecavüzlerinin en çirkin şeklini icra etmişlerdir. İlk sıra Rumelili Afyon Valisi ve sosyalist Emirdağ Kaymakamı eliyle alenî şekilde ve son derece kanunsuzca Hz. Üstad rahatsız ediliyordu. Kayakam, çekinmeden hükûmet koltuğunda Bediüzzaman'ın vücudu ortadan kalkacaktır(164) diyebiliyordu. Zamanın Dahiliye Vekili de gizli direktiflerle bu durumu destekliyordu. Üç defa su-i kasd niyetiyle zehir, iki defa başındaki sarığına kanunsuz şekilde,- kırda ve dağda iken-ilişmeler ve karakollara getirilmeler... Kapısının anahtarını da kendisinden alıp, bekçilere teslim etme gibi gayr-i resmî hapisli zulümler ve su-i kasdlerin apaçık numûneleri cereyan ediyordu.

-Yıl 1947

Zulümler, kanunsuz keyfî muameleler böylece devam edip, gele gele, takvimler 1947'nin ortalarını gösteriyordu. Bu ana kadar dinsizce plân ve projelerin tüm denemeleri boşa gitmişti. Yani, verdikleri zehirler Allah'ın inayetiyle Üstad'ı öldürememişti. Şahsına yapılan keyfi ve küfrî tecavüzleri

(163)Aynı eser S: 317

(164)Tafsilat için bak Emirdağ-1 S:170

1211

1485

de, Üstad sabır ve sekinetle karşıladığı ve umumî asayiş ve Risale-i Nur'un iman hizmetinin selâmeti için tahammül etmesi sayesinde geçiştiriyor, hadisesiz geçiştirilmesini temin için de Hazret-i Üstad sarf-ı himmet ediyordu. Din düşmanı zındık komitelerle C.H.P ileri gelenleri iş birliği halinde, çeşitli plân ve projeler tatbik etmenin denemeleri devam ediyordu. Bunlardan birisi: Afyon Valisi telefonla: "Said-i Nursi'nin kapısını kırın, çarşıda teşhir suretinde başına şapka koyun öylece hükûmete getirin" diye menhus ve plânlı emrinden bir müddet önce de, Reisi-i cumhur İsmet İnönü Afyon'a gelerek burada yaptığı konuşmada:(*) "Bu vilâyette yakında dini bir karışıklık olacak"(165)diye mezkûr plânların sinyallerini veriyordu. Demek bir proje hazırlanmıştı. Amma yine de boşa gitmiş, tutmamıştı.

Bir müddet sonra da, Afyon Valisiyle Emniyet Müdürü, geceleyin Emirdağ'ına gelerek; Üstad'ın kapısını gece yarısında kırıp âniden baskın ile içeri girmeyi istemişlerse de; ayyaş, ama vicdanlı kanunperest savcı buna muvafakat etmemiş, kanunsuz olduğunu söylemişti. Mecburen o işi sabaha bırakmışlar, dışardan ve içerden kilitli olan Bediüzzaman'ın kapısını zulmen kırarak âniden içeri dalınmıştı. Hem de en fasık ve tiynetsiz kimseleri bu işte kullanmışlardı.. Lâkin hiçbir şey bulamamışlar, Kur'an ve dua kitabından başka..."(166) Buna rağmen Üstad Hazretleri ihtiyar, hasta ve çok zaif haliyle hükûmete celbedilmiş ve kasd-ı mahsusla dört saat ayakta ifadesini almışlardı. Bu tâğiyane zulmün cezası olarak aynı günde Emirdağ'ında zelzele olmuş, herkesi korkutmuştu.(167)Ve daha benzeri şenî' ve çirkin tecavüzler...

Evet beşeriyet tarihinde böyle dini için, vicdanî kanaatı için ve hususî münzeviyâne kıyafeti için; bir din âlimi, bir iman rehberi ve vatanperver, kahraman ve mücahid bir İslâm dâhisi böylesi zulüm ve âdî tecavüzlere hedef olmamıştır desek mübalağa etmiş olmayız.

TAFSİL

Şimdi 1947 yılının birinci yarısından başlayıp ta 1948 başlarına, ta Afyon hapis hadisesine kadar cereyan eden hadiseleri, zulüm ve tecavüz eşkâlini, az ilerde tafsilen kaydedilmesine çalışmaya gayret edilmekle birlikte; bu arada 1944'ten mezkûr tarihe kadar uygulanmış zâlimane ve alçakça muamelelerinin tasvirini yapmak üzere Hazret-i Üstad'ın Emirdağ'ında

(*) Hadisenin içinden sâdık bir şahidin ifadesi Emirdağlı Terzi Mustafa Bilal demişki: İsmet Paşa 1947 senesinin içinde Afyona gelip burada yaptığı

1212

Konuşmasından sonra, Üstad Hz.lerine karşı tazyik ve zulümler daha da çoğaldı..ve neticesinde onu Afyon hapsine aldılar..(Son Şahitler-4,Sh:20)

(165)Aynı eser S:156

(166)Aynı eser S:170

(167)Aynı eser S:168

1213

1486

mezkûr muamelelere karşı yaptığı müdafaalar veya onlara gönderdiği dilekçelerine bakacağız. İşte:

Hazret-i Üstad 9-10 senelik Barla ve Isparta hayatında ve sonra yedibuçuk senelik Kastamonu hayatında şahsına karşı uygulanan tazyik ve hürriyetine tecavüz muamelelerine karşı hiç aldırış etmeden - talebelerine durumu bildirmekten başka- hiçbir müracaâtı olmamışken; Şu Emirdağ'ındaki üç buçuk senelik hayatında ise, Afyon hapsi öncesinde yazdığı istidallardan başka onbeş defa resmî makamlara yaptığı müracaat veya ikâz dilekçeleri bu zulüm ve tecavüzlerin ne derecede olduğunu açık göstermektedir. Evet Hazret-i Üstad, Emirdağ'ına ilk geldiğinde, iskân memuruna verdiği dilekçe ile, "Kendi kendime bir hasbihaldir" ve onun zeyli.. ve İçişleri Bakanlığı'na yazıp göndermediği dilekçe.. Ve Ankara Emniyet Genel Müdürlüğü'ne gönderdiği istad'a.. ve Afyon Emniyet Müdürü'ne yazdığı dilekçe.. ve Meclis Başkanı ve bazı makamlara yazıp gönderdiği arzuhal.. ve Emirdağ'ı zabıtasına verdiği iki dilekçe.. Ve Reis-i Cumhura gönderdiği istid'a ve onun zeyli.. Ve Emirdağ'ı C.Savcısına yazıp gönderdiği arzuhal.. Ve Sorgu Hâkimliğine yaptığı müracaat gibi istid'a ve arzuhaller bu çirkin zulümlü tecavüzlerinin bâriz delilleri olduğu gibi; Kastamonu'da, sadece bir defa valî Mithat Altıok'un isteği üzerine vilâyete celbedilmesinden başka, hükümete çağrılmıyan Üstad Bediüzzaman, burada Emirdağ'ında, on defadan fazla zabıtaya ve karakola ve yahut da adliyeye getirilmesi olmuştur. Bu da mezkûr kabih tecavüzlerinin ve keyfî kanunsuz muamelelerinin ayrı bir delilidir.

DİLEKÇE VEYA ARZUHALLER

Şimdi kaydedeceğimiz bu dilekçeler, Hazret-i Bediüzzaman'ın üçbuçuk senelik Emirdağ-1 hayatında resmî makamlara veyahut kendi talebelerine gönderdiği istid'a ve arzuhalleridir. Hem bu dilekçeler, hadiselerin şekil ve biçimini, hem yapılan zulümlü kanunsuz keyfiliklerin tarzını.. Hem zamanın hükûmetinin dine ve din ehline karşı nasıl aldanıp gizli dinsiz komitelere alet olduğunu çok açık şekilde göstermektedir. Bu yazı ve istid'alarda -bir ikisinden başka- asıl suretleri ele geçmediği için maalesef günlük tarih numaraları bulunamamıştır.

1214

1487

BİRİNCİ ARZUHAL

(Kendi kendime bir hasb-ı haldir)

Bu parça da, uygulanan kanunsuz durumları bildirmektedir. İsmi "Kendi kendime bir hasbihaldir." olan parçadan bazı bölümler alıyoruz.

"...Hâkim kendisi müddei olsa, elbette "Kimden kime şekva edeyim ben dahi şaşım" benim gibi biçarelere dedirtir

Evet, şimdiki vaziyetim hapisten çok ziyade sıkıntılıdır. Bir günü, bir ay haps-i münferid kadar beni sıkıyor. Bu gurbet ve ihtiyarlık ve hastalık ve yoksulluk ve zaafiyetimle, kışın şiddeti içinde her şeyden men'edildim. Bir çocukla bir hastalıklı adamdan başka kimseyle görüşemiyorum...

Yirmi senelik bütün eserlerimi ve mektuplarımı üç adliye ve merkez-i hükûmet dokuz ay tetkikden sonra, beraatimize ve tahliyemize karar verildi. Fakat ecnebî menfaati hesabına ve bu millet ve bu vatanın pek büyük zararına çalışan bir gizli komite, bizim beraatimizi bozmak için her tarafta habbeyi kubbe yaparak bir kısım me'murları aleyhime evhamlandırıldılar. Bir maksadları: Benim sabrım tükensin, artık yeter dedirtsinler. Zaten onların şimdi benden kızdıklarının bir sebebi sükûtumdur.. Dünyaya karışmamaklığımdır. Adeta "Ne için karış mıyor? karışsın, ta maksadımız yerine gelsin" diyorlar....(168)"

2- "Adliye vekili ve Risale-i Nur'la alâkadar mahkemelerin hâkimleriyle bir hasb-i haldir"

(Bu parçadan da bazı bölümler alıyoruz)

"Efendiler! Siz ne için sebepsiz bizimle ve Risale-i Nur'la uğraşıyorsunuz?. Kat'iyyen size haber veriyorum ki; Ben ve Risale-i Nur, sizinle değil mübareze, belki sizi düşünmek dahi vazifemizin hâricindedir. Çünkü Risale-i Nur ve hakiki şâkirtleri elli sene sonra gelen nesl-i âtiye gayet büyük bir hizmet ve onları büyük bir vartadan ve millet ve vatani büyük bir tehlikeden kurtarmaya çalışıyorlar. Şimdi bizimle uğraşanlar, o zaman kabirde elbette toprak oluyorlar. Farz-ı muhal olarak o saadet ve selâmet hizmeti bir mübareze olsa da, kabirde toprak olmaya yüz tutanları alâkadar etmemek gerektir.

Evet, hürriyetçilerin ahlâk-ı içtimaiyede ve dinde ve seciye-i milliyede bir derece lâubalîlik göstermeleriyle; yirmi otuz sene sonra dince, ahlakça,

1215

namusça şimdiki vaziyeti gösterdiği cihetinden; şimdiki vaziyetten elli sene sonra bu dindar, namuskâr, kahraman seciyeli milletin nesl

(168)Elyazma Emirdağ-1 aslı S:15

1216

1488

-i âtisi, seciye-i diniye ve ahlâk-ı içtimaiye cihetinde ne şekle girecek? Elbette anlıyorsunuz!.. Bin senedenberi bu fedakâr millet bütün ruh-u canıyla Kur'an'ın hizmetinde emsalsiz kahramanlıklar gösterdikleri halde, elli sene sonra o parlak mazisini dehşetli lekedâr edecek, belki mahvedecek bir kısım nesl-i âtinin eline elbette Risale-i Nur gibi bir hakikatı verip o dehşetli sükuttan kurtarmak, en büyük bir vazife-i milliye ve vataniye bildiğimizden, bu zamanın insanlarını değil, o zamanın insanlarını düşünüyoruz...

Evet, eski terbiye-i İslâmiyeyi alan yüzde ellisi meydanda var iken, an'anat-ı milliye ve İslâmiyeye karşı yüzde elli lâkaydlık gösterildiği halde, elli sene sonra yüzde doksanı nefsi-i emmareye tabi' olup, millet ve vatanı anarşiliğe sevk etmek kuvvetli ihtimalinin düşünülmesi ve o belâya karşı bir çare taharrisi; Yirmi sene evvel beni siyasetten ve bu asırdaki insanlarla uğraşmaktan kat'iyen men'ettiği gibi; Risale-i Nur'u, hem şâkirtlerini bu zamana karşı alâkalarını kesmiş.. Hiç onlarla ne mübareze, ne de meşguliyet yok...

Bu millet ve vatanın hakiki düşmanları Risale-i Nur'a hücum edip adliyeyi şaşırtıp; dehşetli bir haksızlığa ve adaletsizliğe sevk ediyorlar. Küçük iki numunesini beyan ediyorum. Ezcümle:

Hapisteki arkadaşlarımdan, selâm-kelâmdan ibaret ve Ârabî bir Risalemin fiatı olan on banknotu buradaki bir adama gönderip, ta Isparta'da tab' masrafını veren o nüshalar sahibine verilsin diye, mektubu yüzünden hem adliye, hem hükûmet bana sıkıntılar verip, hem vasita olan adamı taharri etti... Bu sinek kanadı kadar ehemmiyeti olmıyan bir âdi mektubu, hem altı ay zarfında bir tek âdi muhabereyi bu kadar büyük bir mes'ele suretine getirmek, elbette adliyenin şerefine ve haysiyetine yakışmaz.

İkinci Numûne: Benim gibi garip, ihtiyar ve zaif ve beraet etmiş bir misafire; Herkesi, hatta hizmetçilerini resmen propaganda ile ondan ürkütmek, kendini perişan bir vaziyete sokmak, bu vilâyetteki hükûmetin hamiyet-i milliyesine yakışmadığından, sinek kanadı kadar mevhum bir zarara, dağ gibi ehemmiyet verip, aleyhimde resmen propaganda yapmak; "Kimin ile görüşüyor?. Ve yanına kim gidiyor?" diye herkese bir telâş vermek, hükûmetin hikmeti ve hâkimiyeti bu acib hale elbette tenezzül etmemek gerektir. Her ne ise, bu iki madde gibi, muttali' olanlara hayret veren çok maddeler var...(169) "

(169)Elyazma Emirdağ-1 aslı S: 21

1217

1489

3- Reis-i Cumhura ve bazı makamlara gönderilen istid'adan bazı bölümler:

"Yirmi seneden beri sabredip sükûteden bir mazlumun şekvasını dinlemenizi istiyorum.. Hürriyetin en geniş suretini veren cumhuriyet hükûmetinde her bir hürriyetten men' edildiğim halde, düşmanlarım benim aleyhimde her cihetle serbest olarak beni eziyorlar. Hürriyet-i vicdan ve hürriyet-i fikir ve hürriyet-i ilmiyeyi temin eden Cumhuriyet hükûmeti; ya beni tam himaye edip garazkâr, evhamlı düşmanlarımı sustursun.. veyahut bana düşmanlarım gibi hürriyet-i kelâm verip müdafaatıma yasak demesin. Çünkü resmen perde altında her muhabereden men'im için postahanelere gizli emir verilmiş. Su ve ekmeğimi

getiren bir tek çocuktan başka kimseyle beni görüştürmemek için tenbihat verildiği bir zamanda, eskiden beri benim muarızlarım fırsat bulup, tam mahkeme-i temyizın beraetimizi tasdik ederek mahkemede - Ehl-i vukufun tahsin ettikleri- kitaplarımı almak beklerken; O düşmanlarım hiç münasebetim olmıyan bir iki mahrem risalelerimi verdirip, sonra meslekçe benim aleyhimde bir iki ehl-i vukufun eline geçirip aleyhimde fena bir rapor hazırladıklarını işittim.(170)Daha sabır ve tahammülüm kalmadı.

Ben bütün Hükûmet-i Cumhuriye'nin erkânlarına, belki dünvaya ilân ediyorum ki: Kur'an-ı Hakim'in sırr-ı hakikatıyla ve i'cazının tılsımıyla, benim ve Risale-i Nur'un programımız ve mesleğimiz ve bilfiil semeresini gördüğümüz ve çalıştığımız ve gaye-i hareketimiz ve hedefimiz; Ölümün idam-ı ebedisinden iman-ı tahkikî ile biçareleri kurtarmak ve bu mübarek milleti de her nevi anarşilikten muhafaza etmektir...

Beni hapslere sokan muarızlarımın bir bahaneleri de, o mahkemede ondan beraet kazandığım Tarikatçılıktır. Halbuki Risale-i Nur'da daima dava edip demişim: "Zaman tarikat zamanı değil, belki iman kurtarmak zamanıdır. Tarikatsız Cennete gidenler çoktur, imansız cennete giden yoktur." diye bütün kuvvetimizle imana çalışmışız. Ben hocayım, şeyh değilim. Dünyada bir hanem yok ki, nerede tekyem olacak? Bu yirmi sene zarfında bir tek adam yok ki; çıksın, desin: "Bana tarikat dersi vermiş." Ve mahkemeler ve zabıtalarda bulmamışlar.

(170)Hazret-i Üstad'ın şu sözünü ettiği ehl-i vukuf hadisesini bilmiyoruz. Amma temyiz mahkemesi 30.12.1944 de Denizli Ağır Ceza Mahkemesinin kararını tasdik ettiği halde, kitapların mahkemeden teslim alınması hususu ancak altı-yediay sonra tahakkuk etmesinden fehmedilen o dur ki; Gizli dinsiz komiteler temyiz mahkemesini te'sir altında bırakmak için

1218

durmamışlar, karıştırmak için her şeyi yapmışlar. Fakat gerek temyiz mahkemesi, gerekse Hâkim-i Adil ünvanını alan Denizli Mahkemesi Hâkimleri Adalet duygusundan ayrılmamışlardır. Temyiz mahkemesi, kararını tasdikten sonra, Denizli Mahkemesi sabır içinde beklemiş, nihayet 29.6.1945'de mahkemede tüm Risale-i Nur kitaplarını Avukat Ziya'ya teslim edebilmiştir. A.B.

1219

1490

Yalnız eskiden yazdığım Tarikatların hakikatlarını ilmen beyan eden "Telvihat Risalesi" var ki; Bir ders-i hakikattir. Ve yüksek bir ders-i ilmîdir, Tarikat dersi değildir. Hürriyet-i vicdanı esas tutan Hükûmet-i Cumhuriye'nin; elbette bu milletin milyarlar ecdadının ruhlarının bağlandığı bir hakikata ve onun yolunda dünyaya meydan okudukları, iman-ı tahkikiyi galibane felsefeye karşı isbat eden bir eseri ve hâdimlerini himaye etmek ehemmiyetli bir vazifesidir.. (171)"

4- Reis-i Cumhur İsmet İnönü'ye yazdığı en mühim meselelerin ve kendisine karşı uygulanan bütün kununsuz ve gayr-i insanî muamelelerin esas noktası ve bütün düğümlerin can damarı hükmündeki hususları dile getiren istid'asının zeyli:

"REİS-İ CUMHURA GÖNDERİLEN İSTİD'ANIN

ZEYLİDİR Kİ MECBUR OLDUM YAZMAYA

Bana hücum eden garazkârların en esaslı sebebi: Mustafa Kemal'in dostluğu ve tarafgirliği vesilesiyle beni eziyorlar. Ben de o garazkârlara derim ki: Ölmüş, gitmiş ve dünyadan ve hükûmetten alâkası kesilmiş bir adam hakkında, otuz sene evvel bir hadis-i şerifin ihbarıyla Kur'an'a zararlı öyle bir adam çıkacak, dediğimi ve sonra Mustafa Kemal'in o adam olduğunu zaman gösterdi.

Ben de, beşyüz seneden beri kahramanlığıyla ve hakperestliğiyle Dünyaya meydan okuyan kahraman bir ordunun şerefini ve zaferini hilâf-ı hakikat olarak M.Kemal'e vermediğim için, garazkâr dostları beni yirmi senedir bahanelerle tazib ediyorlar.

Evet; Mahkemede ispat ettiğim gibi; Şerefler, müsbet hayırlar, maddî manevî ganimetler orduya, cemaâte verilir, tevzi' edilir.. Kusurlar, menfi icraâtlar, başa, reise verilir diye bir kaide-i hakikatla; Kahraman ordunun ve bilfiil asker ve asker başında çalışan cesur Zabıtların zaferleri ve şerefleri M.Kemal'e verilmez.. Belki kusurlar; hatalar yalnız ona verilir.. diye, beni onu sevmemekle ittiham edenleri, kahraman orduyu sevmemekle ve şerefini kırmakla ittiham edip, onlara hâin-i millet nazarıyla bakıyorum.

Bu hakikati mahkemede ispat ettiğim gibi; Onun muannid dostlarına ispat etmeye hazırım: Ben bu mübarek milletin bahadır ordusunun milyonlar efradı ve zabıtlarını severim.. Hürmetlerini, haysiyetlerini elim

1220

(171)Elyazma Emirdağ-1 aslı S: 31

1221

1491

den geldiği kadar muhafaza ediyorum. Benim karşımdaki garazkâr muarızlarım, bir tek adamı sevmek yolunda, milyonlar efrada manen ihanet, belki adavet ediyorlar.

Evet, çok emarelerle bildik ki; bana hücum edenleri tahrik eden Mustafa Kemal'e itirazımdır ve ona dost olmadığım. Başka sebebler bahanedir. Bunun için mecbur oldum ki, O muarızlarıma derim:

O beni taltif etmek ve bütün vilâyât-ı şarkiyeye vâiz-i umumi yapmak için Ankara'ya istedi. Ben oraya gittim. Bu gelen "üç madde" beni onun dostluğundan vazgeçirdi. Yirmi sene inzivada azap çektim. Dünyalarına karışmadım.

BİRİNCİ MADDE: Bir hadis-i şerifin "Ahirzaman'da an'anat-ı İslâmiyenin zararına çalışacak...." diye haber verdiği adam, bu olduğunu ef'aliyle göstermesidir. Ben, otuzaltı sene evvel (*) o hadisi tefsir etmişim. Aynen bu adama manası çıkmış.. Mahkemedeki müdafaatımın üçüncü esasında izahı var.

İKİNCİ MADDE: Bir şeyin vücudu ve tamiri ve hayatı; Ona ait bütün erkân ve şeraitinin vücuduyla olabilmesi.. Ve o şeyin ademi ve tahribi ve ölmesi, bir tek şartın bozulmasıyla olduğa bir kaide-i hakikattir. Umumun dillerinde "Tahrip, tamirden çok kolaydır" diye darb-ı mesel olmuştur.

Bu kat'î kaideye binaen: Meydanda görünen ehemmiyetli kusurlar ve tahripler, o kumandanın hatasından.. Ve ehemmiyetli şerefler ve zaferler ise, ordunun kahramanlığından geldiğinden; O fenalıkları ona, o iyilikleri orduya vermek lâzım gelirken; bütün bütün aksine olarak, cemaâtın hayrını baştaki bir ferde.. Ve o ferdin şerrini cemaate vermek, dehşetli ber haksızlık olmasıdır.

ÜÇÜNCÜ MADDE: Cemaâtın hayrını ve ordunun zaferini başa vermek.. Ve o başın kusurunu cemaâte isnad etmek ise; binler hayırları bir tek hayra indirmek ve bir tek kusuru binler kusur yapmaktır.

Çünkü: Nasıl bir tabur bir dehşetli düşmanı öldürse, her bir neferi bir gâzilik rütbesini alır.. Ve yalnız binbaşısına verilse, binden bire iner, bir tek gâzi olur. O binbaşının hatasıyla zâlimane bir katl yapılsa; ve ona verilmeyip tabura verilse; O bir tek katl, bin cinayet hükmüne geçerek bin neferi mes'ul eder ve cezaya çarpar.

1222

Aynen öylede: Meydandaki görünen ehemmiyetli kusurlar, onları işliyen ölmüş adama verilmezse; beşyüz, belki bin seneden beri

(*) 36 sene evvel dediği 1911 tarihidir.ki Japon Başkumandanı Mareşal Noği İstanbulla geldiğinde o tip sualleri Meşihat-i İslamiyeden sormuş.. Bediüzzaman da cevaplarını vermişti.A.B.

1223

1492

gâziliğini ve hakperestliğini dünyaya gösteren ve ferman-ı şerefini ve Kur'an bayraktarlığını kılıncılarıyla ve kanlarıyla imzalayan bir orduya havalesiyle; O kusurlar binler derece ve erkânları adedince ziyadeleşir.. O ordunun pek parlak mazisini dehşetli karartır ve bu asrın ordusunu, geçen asırların aynı orduları önünde mahçup ve mes'ul eder.

Ve mevcut şerefler, zaferler tek adama verilse; binler derece küçülür. Erkân ve efrad adedince gâzilik ve hayırlar, bir tek hükmüne geçer, söner. Daha kusurlara karşı keffaret-üz zünûb olmaz.

İşte bu sebebler içindir ki; Ben onun dostluğunu bırakıp, onun yerinde ehemmiyetli bir zamanda; içinde bulunduğum(172) ve te'sirli hizmet ettiğim o ordunun dostluğunu aldım ve binler derece daha ehemmiyetli şerefini muhafazaya Risale-i Nur ile çalıştım.

Emirdağ'ında Said-i Nursi (173)

5- Ehl-i dünyanın ve bilhassa Emirdağ hükûmet adamlarının Hazret-i Üstad'a karşı kanunsuz ve keyfi şekilde uyguladıkları muamelelerini dile getiren Üstad'ın umumî bir beyanı da şöyledir:

"Yirmi senede kaç vilâyetin zabıtaları kıyafetime ilişmedi. Yalnız beş sene evvel Ankara Valisi Nevzat Bey, cebren kıyafetime ilişmek istedi, hem muvaffak olmadı.. Hem kendi kendini intihar etmekle tokadını yedi. Hem Afyon Valisinin büyük me'muru, cebren kıyafetime emir vermesine mukabil; Emirdağ'ının küçük bir adliye me'muru(*) ona mukabele edip: "Kanun hâricinde hiçbir şey yapamayız" demiş, kanunperestliğini göstermiş. Hem buranın kaymakamı evham etmeyip bana zulüm etmediği için, o vicdanlı zatın tebdiline çalıştılar. Hem Camiye, Cum'aya gitmeye beni men'eden merdumgirizlik hastalığıyla beraber, maddî bir kaç hastalığa binaen, bir hafta rapor verip beni ifademi almaya sevkmemek için, doktorluk kanunuyla amel ettiğime binaen, ta Afyon'dan iki doktor geldi, onun raporunu bozmak, onu da mahkemeye vermek derecesinde keyfî kanunlara maruz olmuşuz...(174)"

(172)Hz.Üstad ordu içinde tam 9 sene durmadan cihad etmiştir. A.B.

(173)Yeni yazı Emirdağ-1 S: 279

(*) Bu Adliye me'muru Emirdağ C. Savcısıdır ki; Rumelili olan Afyon valisi telefonla Emirdağı Kaymakamı Abdülkadir Uraza emrederek, "geceleyin onun Kapsını kırıp içeri giriniz alıp hükûmete getiriniz" dediği halde, onlara muvafakat etmemiştir.A.B.

1224

(174)Yeni yazı Emirdağ-1 S: 281

1225

1493

6- Emniyet Genel Müdürlüğü'ne Üstad'ın yazdığı bir dilekçesinden:

"Ankara'da bulunan Emniyet-i umumiye müdürü Beye!

Yirmi senedir, gayr-i resmî hem haps-i münferid, hem tecrid-i mutlak içinde bulunduğum ve sebepsiz evham yüzünden emsalsiz tazyik gördüğüm halde, sükût eden bir biçare ile resmî değil, hakîki ve ciddî görüşmek istersen; az sizinle konuşacağım.

Evvela: İki sene, iki mahkeme, yirmi senelik hayatımın eserlerini, mektuplarını tetkikden sonra; İdare ve asayiş aleyhinde hiçbir madde bulunmadığına ve bulmadıklarına delil: Mahrem ve gayr-ı mahrem bütün kitaplarımı beraetimle beraber iade etmeleri cerhedilmez bir hüccettir, bir senedir.

Yirmi seneden evvelki hayatım ise: Bu vatan ve millet lehinde fedakârane sarfolunduğuna delil: Eski Harb-i Umumi'de gönüllü alay kumandanı olarak, Başkumandanın takdiratı altında hizmetlerimle ve hareket-ı milliyede fevkalâde hizmetimi Ankara'daki hükûmet reisleri takdir ile ve Meclis-i Meb'usan beni orada görmekte alkışlamasıdır. Demek bu yirmi senede bana verilen azap, bütün bütün kanunsuz ve keyfî bir muameledir. Bu yirmi senede kırk bayramımı münzevi, yalnız geçirdim. Artık yeter.. Kabir kapısındaım, beni dünyaya baktırmayınız!..

Hem Emniyet-i umumiye reisi olduğunuz cihetle, benim hizmetime taraftar olmanız lâzımdır. Çünkü mahkemelerce sâbit olduğu gibi, Risale-i Nur'un dersleri dünyaya baktığı vakit, bütün kuvvetleriyle asayişin temellerini muhafaza etmek, korumak ve fesad ve ihtilâllerin önünü kesmek olmasından; kudsî ve manevî inzibat komiserleri hükmünde olduğuna delil: Üç vilâyet zabıalarını işhad edebilirim. Risale-i Nur dersini işitenler, polisten ziyade asayişe hizmet ettiklerini ehl-i insaf zabıalar anlamışlar.

Bu ahirde, pek ziyade ahalîyi ve me'murları benimle görüşmekten ürkütmek cihetiyle, anladım ki; hakkımda, haddimden fazla ve lâıyk olmadığım teveccüh-ü ammeyi kırmak için imiş. Ben de bunu size kat'iyen beyan ediyorum ki; -Ve has kardeşlerime mahremce yazdığım mektuplarda,- teveccühü ammeyi kat'iyen mesleğimize ve ihlâsımıza muhalif olduğu için, şahsıma kabul etmiyorum ve reddediyorum.. Ve o hususta çok kardeşlerimin de hatırlarını kırmışım. Yalnız Kur'an-ı Hakimin hakikatını emsalsiz bir surette tefsir eden Risale-i Nur'un hizmetini gösteren eski zatların gaybî haberlerini kabul edip yazmışım.. Ve kendim

1226

âdi bir hizmetkâr olduğumu ispat etmişim. Farz-ı muhal olarak bu teveccüh-ü ammeye taraftar olsam da, asayiş lehinde hizmet edecek ve sizin gibi asayiş me'murlarına faydası dokunacak.

1227

1495

Madem ölüm öldürülmüyor, hayattan çok ziyade ehemmiyetli bir meseledir. Yüzde doksani bu hayatın selâmetine çalışıyorlar. Biz Risale-i Nur şâkirtleri de herkesin başına gelecek olan ölümün dehşetli hücumuna karşı mücadele ediyoruz. Hadsiz şükür olsun ki; şimdiye kadar o ölüm idam-ı ebedisini yüzbinler adam hakkında terhis tezkeresine Risale-i Nur ile çevrildiğine yüzbin şahid gösterebiliriz. Bu hakikat nokta-i nazarından, sizin gibi vatanperver, milliyetperverler bizi teşviklerle alkışlaması lâzım gelirken; evhamlarla, ittiham altına alıp, tarassudlarla ta'ciz etmek, ne kadar insaftan ve hamiyetten uzak olduğunu insafınıza havale ediyorum.

Gayr-ı resmî tecrid ve haps-i münferidde

SAİD-İ NURSİ(175)

7- Afyon Emniyet Müdürü'ne yazdığı kısa, fakat pek mühim ve dostane istid'ası:

"Afyon Emniyet Müdürlüğüne!

Ben sizin insaniyet ve vicdanınıza i'timaden mahrem işlerimi size beyan ediyorum. Hem vazife itibarıyla siz bizimle pek çok alâkadarsınız. Çünkü Risale-i Nur'un asayiş ve inzibata hizmeti pek büyüktür. Polislerin vazifelerini asayiş noktasında yirmi seneden beri yapıyor. Yüzbin şâkirdinden hiçbir vukuât olmadığı gibi, pek çok zabıta me'murlarının i'tiraflarıyla ve bir şey aleyhimizde kaydetmemeleriyle bunu ispat eder. Buraya, Ankara emniyet-i umumiye müdürü geldiğini bir çocuktan işittim. Herhalde benim halimi soracak diye bir şey kaleme aldım ki; rahatsızlığım münasebetiyle ona konuşmak yerine takdim edeyim.. Birden gittiğini işittim. Size leffen onu gönderiyorum. Münasib görseniz, beray-i malûmat ona gönderirsiniz. Ben dünya işlerini bilmiyorum. Halklarla görüşemiyorum. Senden başka burada kimsem yok ki, reyini alayım. Benim şahsıma âit mesele, gerçi çok ehemmiyetsizdir, cüz'îdir. Fakat Risale-i Nur'a ait meselenin, bu vatana ve millete pek çok ehemmiyeti var.

Size kat'iyen ve çok emarelerle ve kat'î kanaatımla beyan ediyorum ki; gelecek yakın bir zamanda bu vatan, bu millet ve bu memleketteki

(175)Elyazma Emirdağ-1 aslı S:103

1228

1496

hükûmet; Âlem-i islâma ve dünyaya karşı gayet şiddetle Risale-i Nur gibi eserlere muhtaç olacak.. Mevcudiyetini, şerefini ve mefahir-i tarihiyesini onun ibrazıyla gösterecektir.(176)"

SAİD-İ NURSİ"(177)

8- Afyon Emniyet Müdürlüğü'ne Üstad'ın ikinci bir istidası.. bu istida İstanbul'a yeni harfle tab' etmek niyetiyle gönderilen Risalelerin bir kısmı, Afyon- Kütahya arasında bir ihbar üzerine trende ele geçmesi ve nihayet Afyon zabıtasına intikal etmesiyle başlayan evham ve tazyik üzerine yazılmıştır. Bazı yerlerini alıyoruz:

"AFYON EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜNE!

Zatınızı tanımadan bir defa gördüğüm vakit, insafı ve adaletli gördüğümünden, herkesten evvel alâkadar olduğum bir hakikatı size beyan ediyorum. O hakikatı alâkadar makamata vazifeniz itibarıyla bildirmeyi size bırakıyorum. O hakikat da şudur: Benim şimdiki vaziyetim, tarihçe emsali yoktur. Herşeyden tecrid-i mutlak içinde; herkesten, hatta câmideki cemaat adamlarından ve temastan memnu' olduğum halde; İhtiyarlık, hastalık, yoksulluk içinde birden kalbime geldi ki; Madem ben de bu vatanın bir evlâdım.. Bu vatanın saadetine hizmet etmek benim için farzdır. Maddi cihette elimden bir şey gelmiyor. Yalnız Kur'an'dan anladığım ve kaleme aldığım Meyve Risalesi'yle, Hücet-üllah-il Baliğa'yı yeni huruf-la tab'etmek için bazı kardeşlerime izin verdim...

(176) Cumhuriyetin ilânıyla birlikte, en başta İngilizler ve onun siyasetinde rol oynayan siyonistler; bir taraftan Türkiye'ye karşı münafıkâne dostluk çehresini ve sırtan riyakâr yüzünü göstermek içinde; Türkiye'yi dinsizleştirmek ve dinî an'aneleri tamamen yok edip kaldırmak için ne kadar şeytani tuzaklar varsa istimal ettiği halde; dışarda da İslâm Âlemine karşı; Türkiye Müslümanlarının artık İslâmiyetten büsbütün koptuğunu ve tamamen dinsizleştiğini sinsi propagandalarla yaymağa çalışmaktaydı. Amma bu âcib şeytanî siyaset durumunu, Türk siyasileri ya gabavetlerinden, ya da esasında aynı şeyleri istemelerinden anlamıyor ve anlamak istemiyorlardı. O ise ki, İslâm Âleminin Türkiye'ye karşı teveccühü ve Müslüman olarak destek olması dünyada siyaset ve idare için en büyük mesele ve bir nokta-i istinad idi.

İşte Hazret-i Bediüzzaman, başta İngiliz siyaseti olmak üzere, siyonist ve diğer dinsiz komitelerin şeytanca olan bu desiselerini, başından beri çok iyi sezmiş ve anlamıştı. Bu mevzuu, bilhassa Emirdağ hayatındaki

1229

eserlerinde zaman zaman dercetmişlerdir. Risale-i Nurla yaptığı imanî ve Kur'anî hizmetiyle; maddeten tahakkuk eden en mühim esas ve en büyük rükün; ve temel iki büyük hizmeti netice veriyor ve bir derece de muvaffak oluyordu.

Bunlardan birincisi: Dinsizlik ve imansızlık âfetinin defedilmesi, dolayısıyla Türkiye de asayiş ve emniyetin tahkimi...

İkincisi: Türkiye halkı eskisi gibi Müslüman olup, dinine ve Kur'an'ına sahip bir millet olduğunu hariç Âlem-i İslâma fiilen bildirmek..

Evet dinsiz münafık ve zındık komitelerin her türlü desise ve bed muamelelerine rağmen, Allah'a şükür bu hizmetin Türkiye'de maddeten büyük tesiri görülünüş ve muvaffak olunmuştur. A.B.

(177)Elyazma Emirdağ-1 aslı S:106

1230

1496

Kat'iyyen size beyan ediyorum ki; benim maksadım, bunun tab'ında bu mübarek milleti ve vatani mânevî ve maddî anarşilikten muhafaza etmek ve asayiş ve inzibata manevî yardım etmek ve anarşiliği uyandıran hâricî bir cereyanın istilâsına manevî sed çekmek.. ve Âlem-i İslâmın bize karşı itiraz ve ittihamını izaleye ve eski muhabbet ve uhuvvetini celbetmeye çalışmaktır. Fakat maattessüf ben dünya

ile alâkadar olmadığımndan ve ehl-i idare ile de görüşmediğimnden ve dünya halini de bilmediğimnden ve kanunsuz ilişmek belâsına maruz kaldığımndan; eskiden beri perde altında bana husumet eden bazı insanlar, fırsat bulup zabıta ve adliye evhamlandırıyorlar....(178)"

9- Birçok ihanet ve tazyiklerin peşpeşe yapılması üzerine, Hazret-i Üstad talebelerine umumî ahvali bildirmek ve tayakkuz ve dikkate sevk etmek için, kaleme almış olduğu bir yazısından bir iki cümle:

"...Biz Risale-i Nur talebeleri bu memleketin ve istikbalinin en büyük iki tehlikesini def' etmeye çalışıyoruz.. ve bilfiil çok emarelerle hatta mahkemede de kısmen ispat etmişiz.

Birinci Tehlike: Bu memlekete hâriçten kuvvetli bir surette girmeye çalışan anarşiliğe karşı sed çekmek..

İkincisi: Üçyüz elli milyon Müslümanların nefretlerini kardeşliğe çevirmekle, bu memleketin en büyük nokta-i istinadını temin etmektir...(179)"

10- Afyon Emniyet Müdürlüğü'ne, Üçüncü bir istidası ve camiden kaymakamın keyfî emriyle men' edilmesi üzerine yazdığı ihtarlı ve şiddetli son istidasıdır:

"Müdür Bey!

Afyon Emniyet Müdürüne derim ki; dünyada eski zamandan beri görülmemiş bu derece kanunsuz ve manasız ve maslâhatsız tecavüzler bana geldiği halde, neden aldırıyorsunuz?

Bir misali: Camiye hâlî zamanda cemaat hayrına sahip olmak için, bazı bir iki adamdan başka kimseyi yanıma kabul etmediğim halde, resmen

1231

"Kat'iyen camiye gitmiyeceksin" deyip, bu gurbette hastalık ve ihtiyarlık ve yoksulluk içinde bu ihanet hangi kanunladır? Hangi maslahat var?..

(178)Elyazma Emirdağ-1 aslı S:163

(179)Aynı eser S:189

1232

1497

Haberim olmadan, câmiin hâlî bir yerinde iki üç tahta, bir kilimle beni üşütmemek fikriyle, bir zatın yaptığı iki kişilik bir settare yüzünden, ehemmiyetli bir mes'ele şeklinde hem bana, hem umum halka manasız telâş vermek hangi kanunladır? Hangi maslahatladır? Soruyorum... Bana bu ihanetleri yapaların hiçbir bahaneleri yoktur. Yalnız teveccüh-ü ammeyi bahane edip, "Bu menfi adama neden hürmet ediyorsunuz?."

Ben de derim: Bütün dostlarım biliyorlar ki; ben şahsıma karşı hürmet ve teveccüh-ü ammeyi istemiyorum, reddediyorum. Benim hakkımda, başkalarının hüsn-ü zannını kabul etmediğim halde, hangi kanun beni mesul eder ki; ihtiyarım ve rızam hâricinde başkasının hüsn-ü zannıyla bana ihanet ediliyor?

Farz-ı muhal olarak bu teveccüh-ü amme hakikat da olsa; vatana, millete faydası var, zararı olmaz. Hem eğer bir parçasını ben de kabul etsem; Bu ihtiyarlık, hastalık, yoksulluk ve soğuk bir oda içerisinde,

dehşetli bir hapsi münferidde, zarurî hizmetlerimi görmek için bir iki insanın dostluğunu kabul etmeliğimde hangi fenalık var? Hangi kanun bunu men'eder? bir iki işçi çocuktan başka kimseyi benimle temas ettirmemek hangi kanunladır?..

O işçi çocuklar her vakit bulunmadığı için, kendim işimi göremiyorum. Bu dehşetli vaziyeti elbette bu memlekette inzibat ve hükümet ve idare adamları nazar-ı ehemmiyete almak borçlarıdır, cidden alâkadar eder, diye size beyan ediyorum. İnsaf ve vicdanınıza havale ediyorum.

Emirdağ'ında bir tecrid-i mutlakta

SAİD-İ NURSİ (180)

11- Cumhuriyetin ilk dönem milletvekillerinden ve Bediüzzaman'ın şahsiyet ve kemalâtını, ilim ve faziletini çok yakından, bilen Erzurum Meb'usu Mehmet Salih Yeşiloğlu'nun, zamanın Dahiliye Vekili Hilmi Uran'a yazdığı hususi ve ayn-i hakikat mektubundan bir iki bölüm:

"...Sayın Beyim, Cumhuriyet serbestiyetinden, teşkilât-ı esasiye kunununun hürriyetinden mahrum kalan bu zavallı ihtiyar adam her suretle himayeye lâayık, bakılmağa muhtaç, akraba ve taallukatı olmayıp, sırf bir İslam hükümetinin himayesine muhtaç bir İslâm mütefekkiridir.

1233

Şâir-i meşhur Akif Bey merhumun rivayetine nazaran: Mısır'ın en ma'ruf ulemasından olan ve Garbın müteaddit lisan ve felsefesine âşina bulunan Üstad-i azam Abdülaziz Çavuş'in, yirmi küsur sene evvelisi, "EL

(180)Elyazma Emirdağ-1 S: 185

1234

1498

EHRAM" ceridesindeki Said hakkında yazdığı "Fâtin-ül asr" başlıklı makalesini okuyan ve kendisiyle bizzat görüşen ilim adamları, bu zatın fıtraten ilmî kudretini ve ilahî mesleğini takdir edebilirler.

Sayın Beyim! Kürtlük sözüyle türlü hakarete hedef olan Molla Said, seciye-i ulviyesi i'tibarıyla takdire şâyan bir Türk âşığı (181) ve İslâmiyet hadimidir. Bundan memleketimiz içtimaen zarar değil, manen fayda görecektir. Ben namus ve şerefim namına şahadet ederim ki; Molla Said kat'iyen temiz bir adamdır. Onun için, sizin gibi milletin dâhilen idare ve mukdderatına el koyan dirayetli zatlardan, insaniyet namına temenniyatım şudur: Yanlış anlayışlı jurnalcıların sözleriyle hürriyet ni'metinden, sâf hava teneffüsünden, herhangi bir Türk kardeşiyle görüşmeden mahrum kalan bu adamı; hükümetin âdaleti, makamınızın ehemmiyeti namına ve adl ve ihsan kaziyesine tevfi ken olsun, bu adam hakkında dahi adalet ve kendisiyle hiç olmazsa bir defa olsun hüsn-ü niyetle görüştükten sonra, onun hakkında ibka ve ifna kararını vermek lütfunda bulunursanız, elbette ehemmiyetli vazifenizi kanun dairesinde ifa etmiş olacağınızdan dolayı, tarihçe-i hayatınıza takdire değer bir fasl derc buyurmuş, adalet perverliğinizi halka ve âcizler gibi bacağı kesilmiş, köşede kalmış, hür fikirli vakanüvislere duyurmuş olursunuz efendim.

Milletini, memleketini, candan seven; Teninde, kanında Kürtlük, Arnavutluk, Boşnaklık kanı, kokusu olmyan Erzurum'un eski Milletvekillerinden bacağı kesik

Yeşiloğlu Mehmet Salih(182)

Erzurum eski Milletvekili Salih Yeşiloğlu, Dahiliye Vekiline gönderdiği hususi mektubunun bir suretini de Hazret-i Üstad'a göndermişti. Adres olarak ta Emirdağ resmi makamları eliyle şeklindeydi. O sıra Emirdağ'ında jandarma eri olarak askerliğini yapan Hasan Ergen bu mektup hadisesini şöyle anlatır:

"Bölük komutanı beni çağırarak: "Hasan, sen eski harfleri okumasını biliyormusun?" dedi. Ben de evet, dedim. Bunun üzerine komutan mektubu okumam için bana verdi. Mektubu baştan sona kadar okudum. Mektubu yazan Eski millet vekili zat, Bediüzzaman'dan nerede, ne zaman doğduğunu, ilk tahsilini nerede yaptığını, yazdığı eserlerinin ismini soruyordu.

1235

(181)Evet her biri yüze mukabil binler Türk gençleri masumları, ihtiyarları Risale-i Nur şâkirtleri olmalarından, bu acib asırda Türk milletinin Devlet-i Abbasiye inkirazından sonra, İslam yardımına koşmaları gibi, bu şakirtler de aynen koştular. Değil yalnız Said, belki bütün ehl-i hakikat tahsin eder, Türk'e dost olur. Said Nursi

(182)Elyazma Emirdağ-1 S: 225

1236

1499

Mektubu okuduktan sonra jandarma komutanı yine çekmeceyi açtı. Anahtarı çıkardı, bana verdi. Al, git bu mektubu kendisine ver, tekrar cevabını yazsın, onu getir diye emretti. Mektubu alarak çıktım. Yine bir önceki sefer gibi Üstadın dışardan kilitli kapısını açtım. İçerden de kilitli olduğu için kapıyı vurdum. Kapı açıldı. Üstad'a mektubu verdim. Bana aynen şunları söyledi:

"Oğlum Hasan, kaymakama ve komutana söyle: vazifeleri ne ise onu yapsınlar... Hapis mabis her ne ise ben razıyım. Verilen emri tatbik etsinler. Amma benim için ağır konuşmasınlar. Aleyhimde gıybetimi yapmasınlar" dedi.

Ben, ilk görüşmedeki ikazlarını hatırlatarak, hiç hatırımdan çıkmadığını, çok üzülüğümü söyledim. Bunun üzerine, "Merak etme, benim de Allah'a karşı kusurlarım var." dedi.

"Sen jandarma görevinde bulunuyorsun, eğer vazifeni yapmazsan sana ne yaparlar" dedi" Hükümetten korkarsın, Allah'ın emirlerini yapmazsan, ne olur? bizim halimiz. O bizi yoktan yarattı. Onun emirlerini yerine getir, korkma, vazifeden atarlar diye hatırına bir şey getirme! Sen hükûmetten korkarsın da, Allah'tan korkmaz mısın?" diye bana ikaz edici dersler verdi.(183)"

12- Dahiliye vekiline ve diğer makamlara göndermek üzere zabıta kanalıyla yollanan şekvaname tarzındaki arzuhalinden, bir suretini de Afyon Emniyet Müdürüne göndermiş.. Fakat Müdür; âdalet, hakperestlik ve emniyet kıstaslarından tamamen insilâh etmiş olacak ki; Üstad'ın bu gayet tabîî müracaattaki şikâyetnamesine karşı düşünmek, gereğini yerine getirmek şöyle dursun, Bediüzzaman'a bunları kim yazmış diye araştırılması için Emirdağ zabıtasına şiddetli emirler vermiş. İşte Üstad Hazretleri bu evhamlı, belki keyfi muamele üzerine Emirdağ'ı zabıtasına yazdığı iki hasb-i halinden bazı numuneler dercediyoruz:

"Emirdağ'ı zabıtasıyla bir hasb-ı haldir:

Hem insaniyyet namına istediğim bir hukukuma karşı yapılan, hem hayretimi mucib acib bir muamelenin sebebi nedir? diye bir iki soru var...

Birincisi: Bir senedenberi sakladığım şekvamı verdim. Şimdi zabıta vasıtasıyla Ankara makamatına vermek üzere, bir zata gönderdik. Dedim:

1237

Afyon Emniyet Müdürü insaflıdır, ona da bir suret elden gönderdim. Ondan istirahatıma dair bir eser beklerken, bil'akis beni sıkıştıran zatlara yazmış: "Bu güzel yazı onun değil, kim yazmışsa takib ediniz!.." "

(183)Son Şahitler-1 S:174

1238

1500

Acaba çok kuvvetli ve ayn-ı hakikat o şekvayı nazara almayıp; lüzumsuz, ehemmiyetsiz, zararsız bir yazıyı merak etmek; benim istirahatımı bozmak; Binler liraya ehemmiyet vermemek, beş paraya çok ehemmiyet vermek gibi olmaz mı? Yüztuz Risaleden binler nüshaları ayrı ayrı yazılarla üç mahkeme inceden inceye tetkikden sonra ve onları yazanların mühim bir kısmı benimle beraber mahkemede bulunmaları ve zerre miktar mes'uliyeti olmadığı halde, "Kim ona yazıyor? diye tahkik ediniz!.." demek yüzünden bir kanun, bir maslahat var mı? Bir biçareyi bu bahaneyle karakola çağırmak, endişe vermek, bilhassa beni icbarla istemek ne lüzumu var?..

İşte ben de size haber veriyorum; Eğer arzu etsem, binler adam yazılarımı yazacaklar, hem her tarafta millet ve vatan menfaatına yazıyorlar.

İkincisi: İnsaniyyet namına sizden isterim ki; ta bayrama kadar benim yüzümü dünyaya çevirmeyiniz. Ben sizi düşünmediğim gibi, siz dahi beni unutunuz! Bu mübarek aylarda beni, -dünyadan küsmüş bir biçareyi ahiret zararına- gayet ehemmiyetsiz dünya işleriyle meşgul etmeye mecbur etmeyiniz.

SAİD-İ NURSI(184)

13- Anlaşılan, Hazret-i Üstad'ın üstteki bu ricakârane dileği nazara alınmamış.. Kaymakam emir vermiş: "Cebren karakola getiriniz" demiş. Kasden ve keyfice Üstad'ı rahatsız etmek, huzurunu bozmak için yapılan bir çok muamelelerden birisi de bu olmuştur. Kaymakamın keyfi emriyle resmi adamlardan Üstad'a gelenlere Üstad da şu aşağıdaki cevabı vermiş göndermiştir:

"Kaymakamın emr-i cebriyle beni karakola istemeleri üzerine ifademdir:

Ben hastayım, oraya gelemem.. sorunuz nedir? dedim.

Dediler: Ankara makamatına karakol zabıtının vasıtasıyla verdiği şekva mektuplarını kim yazdı?

Elcevab: Ben halkla görüşmüyorum. Bir çocuğa yazdığımı verdim, o da gitti, üç dört suretini bana getirdi. "Yazı güzel" dedim. Daha sormadım. Bir suretini de Afyon Emniyet Müdürüne elden gönderdim. Şimdi Emniyet merak etmiş: "Bu güzel yazı kimindir?" diye sormuş. Güya bir cinayet yapmışım gibi bana sıkıntı vererek: "Kim yazmış" diye beni sorguya çekiyorlar.

1239

(184)Elyazma Emirdag-1 aslı S: 257

1240

1501

Acaba zabitanın tensibiyle ve eliyle dahiliye ve başvekile gönderilen aynı hakikat bir hasb-ı hali tebyize çeken bir adamın ne kabahati var? Benim de bir sene sakladığım o istidayı zabıtaya verdim, onlar da gönderdiler. O yüzden ne hatam var ki; Bu iki günde iki ay hapis azabını verdiler. Şimdi hem bana hizmet eden yalnız bir tek çocuk korktu, anahtarı verdi.. Hem de yazan adamı ürküttü, yanından gitti. Daha kendini bildirmez.

İnsaniyyet namına bayrama kadar beni lüzumsuz, kanunsuz karakola çağırmayınız. Tahammül edemiyorum.

SAİD-İ NURSİ(185)“

Bu hadise üzerine, yani Üstad'a sebepsiz şekilde verilen sıkıntıların aynı günlerinde, Emirdağ'ında dört defa üst üste zelzeleler oldu. Hiç yere sebepsiz, kanunsuz ve keyfi bir şekilde rahatsız edilen bir Kur'an dellâli, bir İslâm dini mümessili olan Bediüzzaman Hazretleri son derecede, o manasız ilişmeden mahzun olmuştu. Cenab-ı Hak da ikaz ve ihtar verdi zalimlere!..

Üstad Hazretleri, bu hadiselerin cereyan ettiği günlerde vaki olan zelzelelerden şöyle bahsediyor:

"...Bu manidar yeni zelzeleyi merak ettim, Kalben dedim; Eğer sair yerlerde bu şiddetle olmuş ise, herhalde Nur şâkirtlerine dahi yeni bir tecavüz var. Yoksa yalnız Ankara'ya dahiliye vekilini mahkemeye vermeye dair açık mektubumla mı alâkardır? diye sordum. Dediler: Yalnız Ankara ve hafif Afyon ve Eskişehir ve bu Emirdağ'ında ve en şiddetlisi bu kasabada olmuş. Fakat medar-ı hayrettir ki; dört defa şiddetli olduğu halde, hiçbir zarar olmadı. Bunun bir hikmeti budur: Kat'î emir verilmiş ki; "Said'i cebren hükûmete getiriniz!" Bekçiler ve bir onbaşı gelmişler, kapımı kapamıştım, kilitlemişim.. Onlar demişler: "Biz istifa ederiz, onun kapısını kırmıyacağız." dönmüşler, gitmişler: Demek bu hususi zelzele, müdafaatımdaki zelzeleler gibi Risale-i Nur'la alâkardır ki; Bu defa hususi kaldı. Hem şiddetiyle beraber zararsız geçti. Eğer Nurun buradaki küçük medresesinin kapısını kırsa idiler, elbette tokad ciddî olacaktı. Yalnız ihtar için olmiyacaktı.

Gerçi bu taarruz cüz'î ve hafif idi. Fakat ben gizlemem ki, hiçbir defa bu seferki gibi damarıma dokunmamıştı. Fakat Nur ve Nurcuların hatırı için harika tahammül ettim. Çünkü o bedbaht, hükûmette vazife sandalyesinde

1241

bana şetmedip, hizmetçime der: "Git, ona söyle"; hükûmetin nüfuzunu serserî şahsına mal ederek meydan okumuş. Eski Said'in bende

(185)Elyazma Emirdağ-1 S: 258

1242

1502

irsiyet kalan damarıma çok ilişti. Fakat fevkalâde ehemmiyetli olan sükûn ve temkin ve i'tidal-ı dem ve sabır ve tahammülün kat'î lüzumu beni teskin etti...(186"

14- Dahiliye Vekili Hilmi Uran'a hitaben yazılıp, fakat gönderilmeyen; Lâkin, bir sene sonra, yani 1946'da 2. Saraçoğlu Hükümetinin 5.8.1946'da sona ermesiyle, Dahiliye Vekilliği'nden C.H.P genel sekreterliğine getirilen Hilmi Uran'a yeniden gönderilmiş pek mühim, tarihî hasb-ı halinden mühim bölümler:

"Eski Dahiliye Vekili, şimdi parti Kâtib-i umumisi Hilmi Bey!

...Yirmi sene hükûmetle konuşmayan, tek bir defa hükûmet hesabına hükûmetin büyük bir rüknü ile konuşan adam, on saat kadar söylese azdır. Onun için siz benimle konuşmayı bir iki saat müsaade ediniz...

Saniyen: Şimdi partinin kâtib-i umumisi itibarıyla size bir hakikatı beyan etmeye kendimi mecbur biliyorum. Hakikat da şudur: Sen kâtib-i umumi olduğun halk fırkasının, millet partisi karşısında gayet ehemmiyetli bir vazifesi var. O da şudur:

Bin seneden beri Âlem-i İslâmiyet'i kahramanlığıyla memnun eden ve Vahdet-i İslâmiyeyi muhafaza eden ve âlem-i beşeriyetin, küfr-ü mutlakdan ve dalâletten şanlı bir surette kurtulmasına büyük bir vesile olan Türk milleti ve Türkleşmiş olanların din kardeşleri; eğer şimdi eski zaman gibi kahramancasına Kur'an'a ve hakaik-i imana sahip çıkmazsanız ve sizler gibi ehl-i hamiyet, eskide yanlış bir surette din zararına medeniyetin propagandası yerinde, doğrudan doğruya hakaik-i Kur'aniye ve İmaniyeyi tervice çalışmazsanız; Size kat'iyen haber veriyorum ve kat'î hüccetlerle ispat ederim ki: Âlem-i İslâm'ın muhabbet ve uhuvveti yerine(187) dehşetli bir nefret ve kahraman kardeşi ve kumandanı olan Türk milletine bir adavet ve şimdi Âlem-i İslâm'ı mahve çalışan küfr-ü mutlak altındaki anarşiliğe mağlup olup, Âlemi İslâm'ın kal'ası ve şanlı ordusu olan bu Türk milletinin parça parça olmasına ve şark-ı şimaliden çıkan dehşetli ejderhanın istilâ etmesine sebebiyet verecek.

Evet, hâriçte iki dehşetli cereyana karşı bu kahraman millet Kur'an'ının kuvvetiyle dayanabilir. Yoksa küfr-ü mutlakı, istibdat-ı mutlakı sefihat-ı mutlakı ve ehl-i namusun servetini serserilere ibahe etmesini alet ederek,

1243

(186) Aynı eser S: 259

(187) Hazret-i Üstad Bediüzzaman, bu azim ve çok hayatî meseleyi 1945'lerde defalarca ehl-i idarenin başına vurmuş, ikaz etmek istemiştir. Amma o sıra kısır görüşlü, belki kör siyasiler bu hakikatı anlamaktan uzak kalmışlar. Lâkin zaman, yirmibeş sene sonra, Yani 1945 yerine 1980'lerde, bizim siyasilerimiz ister istemez İslâm Âlemine karşı ciddî şekilde birlik ve muhabbet içinde yanaşmaya gelmişler, belki de dize gelerek muhtaç olmuşlardır. A.B.

1244

1503

dehşetli bir kuvvetle gelen bir cereyanı durduracak, ancak İslâmiyet hakikatı ile meczolmuş, ittihad etmiş ve bütün mâzideki şerefini İslâmiyyet'te bulmuş bu millet dayanabilir. Bu mümteziç, müttehid milliyetin

can damarı hükmünde olan hakaik-i Kur'aniyeyi, terbiye-i medeniye yerine esas tutmak ve düstur-u hareket yapmakla o cereyanı durdurur inşaallah.

İkinci Cereyan: Âlem-i İslâmdaki müstemlekâtlarını kendilerine ısındırmak ve tam bağlamak için, bu vatandaki kuvvetli merkezîyet-i İslâmiyeyi dinsizlikle ittiham etmekle bozmak ve Âlem-i İslâmın irtibatını manen kesmek ve uhuvvetlerini bu millete adavete çevirmek.. -Bir plânla şimdiye kadar bir derece muvaffak da olmuş.- Eğer bu cereyan akli başında olsa, bu dehşetli plânı da değiştirip hâriçteki Âlem-i İslâmı okşadığı gibi,(188)bu merkezdeki İslâmiyet dinini okşasa; hem o da çok istifade eder, hem azim fütûhatını bir derece muhafaza eder. Hem bu vatan ve millet dehşetli belâlardan kurtulur.

Eğer siz kâtib-i umumi olduğunuz hamiyetperver, milliyetperver adamlar; şimdiye kadar cereyan eden ve medeniyet hesabına mukaddesatı çiğniyen usulleri muhafazaya çalışıp, üç dört şahsın inklâb nâmında yaptıkları icraâtı esas tutarak, mevcut haseneleri ve inklâb iyiliklerini onlara verip; ve mevcut dehşetli kusurları millete verilse, o vakit üç dört adamın, üç dört seyyiesi üç dört milyon seyyie olup, bu kahraman ve dindar milleti ve İslâm ordusu olan Türk milletini geçmiş asırlardaki milyarlar şerefli merhum ordularına ve milyonlarla şehidlerine ve milletine büyük bir muhalefet ve ervahına bir manevi âzap ve şerefsizlik olmakla beraber; O üç dört inkılâpçı adamın pek az hisseleri bulunan ve millet ve ordunun kuvvet ve himmetiyle vücud bulan haseneleri, üç dört adama verilse; o üç dört milyon iyilikler, üç dört haseneye inhisar edip küçülür, hiçe iner. Daha kusurlara keffaret olmaz.

Salisen: Size karşı elbette çok cihetlerde dâhilî ve hâricî muarızlar var. Ben dünya ve siyasetin haline bakmadığım için bilemiyorum. Fakat beni bu senede çok sıkıştırdıkları için, mecburiyetle baktım ki; size karşı bir muarız çıkmış. Eğer o muarız mükemmel bir reis bulup, hakaik-i imaniye namına çıksaydı, birden sizi mağlub ederdi. Çünkü bu milletin yüzde doksanı, bin seneden beri an'ane-i İslâmiye ile ruh ve kalbiyle bağlanmış... Zahiren muhalif-i fitratındaki emre itaat cihetiyle serfûru et

(188)Hazret-i Üstad'ın ismini söylemeden bahsettiği cereyan, İngiliz ve İngiliz siyasetidir ki; Üstad'ın işaret buyurduğu şekilde, akli başına gelmemiş, eski siyasetinde devam etmiş... Bu tarihten az sonra, dünyadaki

1245

şevketi gittikçe zayıflamaya başlamış ve 1947'nin başlannda tamamen eski dünya hâkimiyetini kaybetmiştir. A.B.

1246

1504

se de; kalben bağlanmaz. Hem bir Müslüman başka milletler gibi değil, eğer dinini bıraksa, anarşist olur. Hiçbir kayd altında kalmaz. İstibdad-ı mutlakdan, rüşvet-i mutlakadan başka hiçbir terbiye ve tedbirle idare edilmez. Bu hakikatın çok cihetleri, çok misalleri var. Kısa kesip sizin zekâvetinize havale ediyorum. Bu asrın Kur'an'a şiddet-i ihtiyacını hissetmekte, İsveç, Norveç, Finlandiya'dan geri kalmamak size elzemdir. Belki onlara ve onlar gibilere rehber olmak vazifenizdir.

Siz şimdiye kadar gelen inklâb kusurlarını üç dört adamlara verip, şimdiye kadar umumî harp vesair inklâbların icbarıyla yapılan tahribatları,- hususan an'ane-i diniye hakkında- tamire çalışsanız, hem size

istikbalde çok büyük bir şeref ve ahirette büyük kusuratlarınıza keffaret olup, hem vatan ve millet hakkında menfaatli hizmet ederek milliyetperver, hamiyetperver namına müstahak olursunuz.

Rabian: Madem ölüm öldürülüyor ve kabir kapısı kapanmıyor.. Ve madem siz de herkes gibi kabre koşuyorsunuz.. ve madem o kat'i ölüm, ehl-i dalâlet için idam-ı ebedidir. Yüzbin hamiyetçilik ve dünyaperestlik ve siyasetçilik onu tebdil edemez.. Ve madem Kur'an, o idam-ı ebediyi ehl-i iman için terhis tezkeresine çevirdiğini, güneş gibi ispat eden Risale-i Nur elinize geçmiş ve yirmi seneden beri hiçbir feylesof, hiçbir dinsiz ona karşı çıkamıyor. Bil'âkis dikkat eden feylesofları imana getiriyor.. ve bu on iki sene zarfında dört büyük mahkemeniz ve feylesof ve ulemadan mürekkeb ehl-i vukufunuz, Risale-i Nur'u tahsin ve tasdik ve takdir edip, iman hakkındaki hüccetlerine itiraz edememişler.. Ve bu millet ve vatana hiçbir zararı olmamakla beraber, hücum eden dehşetli cereyanlara karşı sedd-i zülkarneyn gibi bir sedd-i Kuranî olduğuna Türk milletinden, hususan mektep görmüş gençlerden yüzbin şâhid gösterebilirim. Elbette benim size karşı bu fikrimi tam nazara almak, ehemmiyetli bir vazifenizdir. Siz dünyevî çok diplomatları her zaman dinliyorsunuz.. Bir parça da âhiret hesabına konuşan benim gibi kabir kapısında vatandaşların haline ağlıyan bir biçareyi dinlemeniz lâzımdır.

-Küçük bir Haşiye:

Hilmi Bey! Tali'in var!. Ben hapiste ve burada iken, hakkımda seni merhametsiz gördüm. Ne vakit hiddet ettim, beddua niyet ettim, Hilmi Bey nâmında benim bir kardeşim ve Nur'un hâs bir şâkirdini her vakit hayırlı duamda ismiyle zikrettiğimden; sana beddua niyet ederken; Bu hayırlı duaya mazhar Hilmi Bey ismi, adeta şafaatçı oldu, beni reddetti. Ben de o niyetten vaz geçtim. Senin beni ta'zib eden memurlarından ge

1247

1505

len eziyete tahammül edip, o bedduadan vazgeçtim. Çok defa hayret ediyordum. Bana bu kadar sebebsiz azab vermekle beraber, sana hiddet etmiyordum. Demek en sonunda seninle dost olacağız diye o hiss-i kabl-el vuku' ile kalbe gelmiş.

Bu istida, yirmi seneden beri hiç müracaat etmediğim halde, bir hiddet zamanımda bir defa olarak beni tazib eden Dahiliye Vekili Hilmi'ye hitaben yazılmış.. Beray-i malûmat Afyon Emniyet Müdürüne gönderilmiş. Ma'nasız lüzumsuz dört beş defa bana sıkıntı verdiler. "Senin yazın böyle değil, kim sana böyle yazmış" diye resmen beni karakola çağırdılar. Ben de dedim: Böylelere müracaat edilmez, yirmi sene sükûtum haklıymış.

Ey Emirdağ hükümeti ve zabıtası! Bu hasb-ı hali bir sene evvel yazmıştım. Fakat vermedim, sakladım. Şimdi beş cihetle kanunsuz beni hususî ikametgâhımda bir hizmetçiden men' ve müdahale etmeleri gibi, dünyada emsalsiz bir tarzda beni istibdad-ı mutlak altına alıyorlar. Kanun namına kanunsuzluk edenleri, insafa gelmek fikriyle izhar ediyorum. (189)"

15- Yine Hilmi Uran'a -Dahiliye Vekilliği sırasında- yazılıp, fakat gönderilmeyen ve "Hasb-ı Halden bir parça" adıyla kaydedilen bir istidadır ki; mevzuda, şahsına karşı sebebsiz yapılan bed muameleleri dile getirip yüzlerine vurmaktır:

"Dahiliye vekiliyle hasb-i halden bir parçadır:"

Hiçbir tarihte ve zemin yüzünde emsali vuku' bulmayan bir zulme ve on vecihle kanunsuz bir gadre ve tazyika hedef olmuşum. Şöyleki:

Hem şiddetli su-i kasd eseri olarak zehirlenmeden hasta.. Hem gayet zaif yetmiş bir yaşında ihtiyar.. Hem kimsesiz acınacak bir gurbette.. Hem palto ve fanila ve papucunu satmakla maişetini te'min eden fakir-ül-hal.. Hem yirmi beş sene münzevî olmasından, binden ancak tam sâdık bir adam ile görüşebilen bir merdum-griz, mütevahhiş.. Hem yirmi sene hayatını ve eserlerini üç mahkeme ve Ankara ehl-i vukufu inceden inceye tetkikten sonra, bilittifak beraetine ve eserleri vatana, millete zararsız olarak menfaatli olmasına karar verilmiş bir ma'sum.. Hem eski harb-i umumide ehemmiyetli hizmet etmiş bir evlâd-ı vatan.. hem şimdi bu vatani, bu milleti anarşilikten ve ecnebi ifsadlarından kurtarmak için meydandaki te'sirli âsarıyla bütün kuvvetiyle çalışan bir hamiyetperver.. ve mahkemede yetmiş şâhidle ispat edildiği gibi; yirmi beş senede bir gazeteyi okumayan, merak etmeyen ve yedi sene harbi umumiye bakmı

1248

(189)Yeni yazı Emirdag-1 S: 215

1249

1506

yan, sormayan, bilmiyen.. ve eserlerinde kuvvetli delillerle; siyasetten bütün bütün alâkasını kestiğini ispat eden ve dünyanıza karışmadığını adliyelerinizin resmen itiraf ettiği bir zararsız adam.. hem ahiretine ve ihlâsına zarar gelmemek için şiddetle teveccüh-ü ammeden kaçan ve kardeşlerinin onun hakkındaki hüsn-ü zanlarından ve medihlerinden çekinen, beğenmiyen bu biçare Said'e; başta Dahiliye Vekili olan sen, Afyon Valisini ve Emirdağ zabitasını musallat edip, bir haps-i münferid azabını çektirmek ve tecrid-i mutlak içinde tek başıyla bir haps-i münferidde durmaya mecbur etmek, hangi maslahatınız iktiza eder? Hangi, kanun bu dehşetli gadre müsaade eder? diye hukuk-u umumiyeyi muhafaza eden adliyenin yüksek dairesi vasıtasıyla Dahiliye Vekili'ne beyen ediyorum.

Zulmen bütün hukuk-u medeniyeden ve insaniyeden ve yaşamak hakkından mahrum edilen

SAİD-İ NURSİ (190)"

AFYON HAPİS HADİSESİNİN MUKADDEME VE BELİRTİLERİ

Bu faslın başından buraya kadar kaydedilen arzu-hal ve dilekçeler,1944 senesinin son aylarından başlayıp,1947 yılının son aylarına kadardır. Buradan itibaren ise;1947 yılı ikinci yarısı içinde başlayıp 1948 başlarına kadar cereyan eden hadiseler ve onlara karşı Hazret-i Üstad'ın yaptığı müdafaa ve verdiği istidaları yer alcaktır. Böylece 1947 yılı son aylarında Üstad'a karşı plânlanıp uygulanan hadiseler bir Afyon hapis hadisesinin mukaddemeleri ve manevrasıdır. Fakat o günlerde bu manevralara ait ihdas edilen olayın ilki ve birincisi hangi gün ve ayda olduğunu bilmemekle beraber, şekil ve biçimi lahika mektupları serisinde güzelce görünmektedir. Maddî sebep ve bahane ise; yani Afyon hapis hadisesi manevrasına bahaneler hususunda; Üstad'ın eliyle tashih edilmiş "Muhtelif parçalar dosyası" nâmındaki bir mecmuada şöyle gösterilmektedir:

1-1947 yılı içerisinde Gençlik Rehberi eseri, Eskişehir Emniyet Müdürlüğü müsaadesiyle orada "Işık" matbaasında tab' edilmesi ve bir nevi resmen intişar etmesi..

2- Balıkesir/Dursunbey kazasında, Hüseyin Tabancalı isminde fa'al bir Nur talebesinin ve arkadaşlarının aktif bir şekilde iman ve ahlâk derslerin

(190)Yeniyazı Emirdağ-1 S: 217

1250

1507

den ibaret olan Risale-i Nur eserlerini neşretmeleri...

3- Gediz kazası Gölcük köyü imamı İbrahim Edhem Talas hocanın, köy köy gezerek, Nurlar'ın iman ve ahlâk derslerini ve hakikatlarını ehl-i imana tebliğ etmesi.. Dolayısıyla dalâlet ehlinin, dinsizlik envaından serpiştirdikleri şüphe ve vesveselerinin def' edilip kovulması...

4- Kütahya'da cesur bir vaizin yaptığı serbest ve merdane va'azları ve bu va'azların kısmen Nur'un hakikatlarından alınması.. Ve neticesinde bu vaiz zatin evinin aranmasında, Üstad'ın imzasız ve tarihsiz bir mektubunun bulunması..(191)

İşte bunlar gibi gayet fitrî, gayet lüzumlu ve hükûmetin siyaset ve idaresiyle uzaktan yakından ilgisi bulunmayan, fakat dinsizlik rejimini ilmen ve aklen mağlub edip tardededen Risale-i Nur hakikatlarının kuvvetli intişarıyla; gizli dinsiz komiteler ve habis şer kuvvetleri, yeniden hükûmet kuvvetlerinin ayaklanmasına ve evhamlanmasına yönelik kesif yaygara mekanizmasını döndürmeye başladılar.

Tabii zamanın hükûmeti de bu gibi yaygaralara kabil ve müsaid di. Dehşetli bir evham ile, yeniden hiçten büyük bir hareket ve takibata giriştiler. Evvela Isparta'da teksir makinesinin faaliyetine ilişteler ve bilfiil tecavüz ettiler. Birçok Zülfikâr ve Asa-yı Musa kitaplarını aldılar. Zamanın İçişleri Bakanı Afyon Valisine şiddetli emirler verdi. Bunun üzerine Afyon Valisi ve emniyet müdürü geceleyin Emirdağ'ına geldiler. Gece yarısından sonra, aniden Bediüzzaman'ın kapısını kırarak içeri girmek istediler. Lâkin az yukarda kaydettiğimiz veçhile, ayyaş fakat vicdanlı Savcı bu kanunsuzluğa muvafakat etmedi.. Ve daha sonra başka hadiseler ve başka taarruzlar...

Şimdi sırasıyla, gelişen hadiselerin şekillerini evvelâ en kuvvetli şâhid ve me'haz ve kaynak olan Hazret-i Üstad'ın kendi talebelerine yazdığı mektuplarından takib edelim:

"...Saniyen: Bu defaki hadise bir habbeyi evham yüzünden çok kubbeler yaptıklarını öğrendik. Bir emaresi şudur: Dahiliye vekilinin emri ile gecede menzilimi basmak istemişler. Müdde-i umumi muvafakat etmediğinden, sabaha kadar bekleyip en ziyade aleyhimizde bulunan iki adamı tayin edip, kilidimi kırıp füc'eten baskın yapmaları.. hem aynı gün(192) faytonla çıktığım vakit, burada emsali vuku bulmıyan, beş tayyare pek aşağıdan uçup benim faytonumu bildikleri için etrafımda iki defa

1251

(191)Muhtelif parçalar dosyası S: 205

(192) Evet buradaki Nur şakirtleri namına tasdik ediyoruz. Hadise aynen vuku' buldu. evet evet evet evet evet evet

Terzi Mustafa, İsmail, Mustafa, Hizmetkâr'ı Nuri, Hayri, Halil

1252

1508

dönmeleri.. İkinci gün başka bir tarafa, çok görünmiyen gizli-bir dere tarafına faytonla giderken, aşağıda uçan beş tayyareyi bir şey arıyor gibi gördük. Anladık ki, bizi arıyorlar. Yine aynen evvelki gün, o beş tayyare etrafımızda ve kasaba üstünde gezip; Odamıza girdiğimiz zaman onların da gitmeleri, kuvvetli bir emaredirki; bir habbe yüz kubbe yapılmış.

Salisen: Bu defaki musibette her vakit olduğu gibi, yine kaderin adaletine ve inayet-i İlâhiyenin feyzine baktım, gördüm ki; Sair vilâyate nisbeten bir derece Nur'dan geri kalan ve Nur dairesine de yakın bulunan Kütahya adliyesini ve hükümetini, Denizli ve Kastamonu gibi Risale-i Nurlar'la alâkadar etmek..

Bana da bir şefkat tokadı olarak; Dahiliye Vekili Erzurumlu ve hemşehrim(193)ve Afyon Valisi Antalyalı ve şimdiye kadar bana ilişmemesi cihetiyle demiştim: "Gerçi serbest oldum.. Şimdi böyle insafli bir vali buldum, Emirdağ'ından gitmiyeceğim" diye bir nevi sevinç ve ihtiyatsızlığımın cezası olarak, o iki adamın elleriyle kader-i ilâhi bana tokad vurdu, adalet etti.

Afyon Valisi, Emniyet Müdürü ve buradaki hey'etle, meselemize dair Ankara'ya yazmışlar ki; "Cem'iyetçilik, Tarikatçılık gibi mes'eleler yok. Fakat Said-i Nursi'nin, onun sözüyle kendini feda edecek ikiyüzbin Nurcu kardeşleri vardır" diye başka bir cihette yine hükûmete büyük bir evham vermişler ...(194)"

Hazret-i Üstad, hiçten ve sebepsiz, kanunsuz o taarruz hadisesini on vecihle kanunsuz olduğunu ispat ederek ilân etmiştir. Üstad'ın başucunda asılı Kur'an'ını ve dua kitabını ve bazı imanî levhalarını almış götürmüşlerdi. Üstad bu yazısını talebelerine ve bir nevi açık mektup olarak makamlara göndermişti. Yazı aynen şöyledir:

"Kanunca ifademi almak lâzım iken almadılar. Ben de ifademi şimdi adliyenin şahs-ı manevisine ve dahiliye vekiline beray-ı malûmat beyan ediyorum:

Bu kırk sene zarfında bu vatana ve millete hiç zarar etmeyip, pek çok menfaati dokunan.. Ezcümle Mart ihtilâlinde isyan eden sekiz taburu bir nutukla itaâte getiren ve çok zabitleri kurtaran.. ve hareket-i milliyede "Hutuvatt-ı Sitte" risalesiyle ulemayı ve şeyh-ül İslamı ve İstanbul'u işgal eden ecnebi taraftarlığından kurtaran.. ve eski harb-i umumide merhum

1253

Enver Paşa'nın çok takdir ve tahsini ile fedakârane hizmet eden.. Ve üç dehşetli kumandanlar ona hiddet ettikleri halde ilişmeye cesaret ede

(193)Bu dahiliye vekili, eski dahiliye vekili Hilmi Uran'dan sonra gelen Erzurumlu Husrev Göle isimindeki adamdır. A.B.

(194) Yeni yazı Emirdağ-1 S: 270

1254

1509

meyen.. ve gizli zındıkların iftiralarına binaen kanunlar onu mes'ul ettiği halde, üç mahkeme onun takib ettiği hakikata karşı mağlup olup, mahkûmiyetine cesaret etmeyen.. ve Risaleleri ehl-i fen ve ehl-i ilim yanında çok takdir ve tahsinlerle karşılanan ve o Risaleler hesabına konuşan bir adamı bir saat dinlemeniz, vazifeniz itibarıyla elzemdir ve vâcibdir.

İşte başlıyorum:

Elimizde hak var... Hakkımızı kuvvetle ve başka suretle aramaya Cenab-ı Hak mecbur etmesin amin!..

Bu yirmi senede yüzer tecrübeyle inayet-i ilâhiyye bizi himaye ettiği ve dehşetli zulümlerden kurtardığı gibi, bu yeni manasız, bütün bütün kanunsuz gaddarane zulümden de kurtaracağına kat'î kanaat etmeliyiz. Şayet bir parça sıkıntı, zahmet, zarar da görsek; binler derece o zahmetten ziyade rahmet ve inayet-i ilâhiyyeye ve sevaba mazhar olmakla beraber, pek çok biçare ehl-i imanın imanlarına başka bir tarzda bir kudsî hizmet hükmüne geçeceğini rahmet-i İlâhiyeden pek kuvvetli ümid ediyoruz.

Bu hadisenin on vecihle kanunsuz olduğunu beyan ediyorum:

Birincisi: Üç mahkeme ve üç ehl-i vukufun; ve Ankara'nın yedi makamında ve adliyelerin elinde iki sene Risale-i Nur tetkik ile nazardan geçtiği halde, ittifakla hiçbir muhalif kalmadan, hem umum Risalelerin beraetine, hem Said ile beraber yetmişbeş arkadaşı birlikte beraet ettirildiği halde; Yeniden evrak-ı muzır gibi onlara el uzatmak ne derece kanunsuzdur, zerre kadar insafı olan bilir.

İkincisi: Beraetinden sonra üç buçuk sene Emirdağ'ında münzevi, garip, kapısını hem dışardan kilit, içerden sürgü ile kapayan ve yüzde bir adamı zarurî bir iş olmazsa yanına kabul etmeyen ve yirmi seneden beri devam eden te'lifini de bırakıp, daha te'lif etmeyen bir adama; dünya siyaseti için kapısının kilidini kırıp, yanına gelip, ârabî evradından ve yanındaki iki levha-i imaniyeden başka taharriciler birşey bulamadıkları halde, bu eziyetin ne derece hilâf-ı kanun olduğunu zerre kadar akıllı bulunan anlar.

Üçüncüsü: Mahkemece yetmiş şâhidin tasdikiyle yedi sene harb-i umumiye bilmiyen ve merak etmiyen, sormıyan -ki şimdi on senedir aynı o halde bulunan- ve yirmi seneden beri hiçbir gazeteyi okumayan ve dinlemeyen ve otuz seneden beri Euzubillahi mineş-şeytani ves-siyaseti deyip siyasetten

1255

bütün kuvvetiyle kaçan ve yirmi iki sene işkencede sıkıntılar çektiği halde, ehl-i siyasetin nazar-ı dikkatini kendine celbetmemek

1256

1510

ve siyasete karışmamak için, bir defa istirahati için hükûmete müracaat etmiyen bir adama; dehşetli bir siyasî gibi ve siyaset entrikacısı gibi, onun menziline ve inzivagahını basıp, hasta halinde emsalsiz bir sıkıntı ruhuna vermek, hiçbir kanuna muvafık gelir mi? Zerre kadar vicdanı bulunan bu hale acıyacak.

Dördüncüsü: Eskişehir mahkemesinde altı ay tetkikten sonra ve sebebi de, o cemiyetçilik, tarikatçılık olduğu o evham bahanesiyle, büyük bir reisin ona şahsî garazıyla onun aleyhinde bazı adliyecileri teşvik ettiği halde; cemiyetçilik, tarikatçılık ve Risale-i Nur cihetinde beraet ettirip, yalnız Risale-i Nur'un bir küçük parçası olan Tesettür Risalesi'ni bahane ederek kanunen değil de, kanaât-ı vicdaniye ile yüz şâkirt içinde beş on şakirde, altı ay ceza verdiler ki; tetkik zamanına kadar dört ay mevkuf, yani bir buçuk ay

hapis kaldıkları.. Ve on sene sonra Denizli mahkemesi, yine dokuz ay, "cemiyetçilik ve tarikatçılık" gibi bir kaç bahane ile, yirmi senelik bütün Mektubât ve te'lifatlarını inceden inceye tetkik ile beraber. Ankara ve Denizli mahkemesinde tetkikte kaldıkları halde. o mahkemeler ittifakla cemiyetçilik ve tarikatçılık(195) vesair bahaneleri cihetinde beraet kararı verip, o kitap ve mektupları aynen sahiplerine iade ve Said'i arkadaşlarıyla beraber beraet ettirdikleri halde; bir siyasî cem'iyetçi nazarıyla ve entrikacı bir siyasi adam tarzında onu ittiham etmek ve adliye memurlarını onun aleyhinde cemiyetçilik ve tarikatçılık noktasında sevk etmek, ne kadar kanunsuz olduğunu, insaniyeti sükut etmeyenler bilir.

Beşincisi: Şöyle ki, ben Risale-i Nur mesleğinin esası ve otuz seneden beri bir düstur-u hayatım olan şefkat itibariyle bir masuma zarar gelmemek için, bana zulmeden cânilere değil ilişmek, hatta beddua edemiyorum. Hatta en şiddetli garazla bana zulmeden fâsık, belki dinsiz zalimlere hiddet ettiğim halde, değil maddi, belki beddua ile de mukabeleden beni o şefkat men' ediyor. Çünkü o zalim gaddarın, ya peder ve validesi gibi ihtiyar biçarelere.. Veya evlâdı gibi masumlara maddî ve manevî darbe gelmemek için, o üç dört masumların hatırına binaen, o zalim gaddara ilişmiyorum, bazen helâl ediyorum. İşte bu sırr-ı şefkat içindir ki; idare ve asayişe kat'iyen ilişmediğimiz gibi, bütün arkadaşlarımıza da o derece tavsiye etmişim ki: Üç vilâyetin insafı zabıtalınının bir kısmı i'ti

(195) Nurların esası ve hedefi İman-ı tahkikî ve hakikat-ı Kur'anîyedir. Onun için üç mahkeme, Târikat noktasında beraet vermişler. Hem yirmi sene hiç bir adam dememiş ki; bana Tarikat vermiş... Hem bin senedenberi bu milletin ekser ecdadı bağlandığı bir meslek, sebep-i mes'uliyet olamaz. Hem gizli münafıklar hakikat-ı İslâmiyete tarikat namını takıp, bu milletin

1257

dinine taarruz ettiklerine karşı mukabele edenler, tarikatla ittiham edilmez. Cem'iyet ise, Uhuvvet-i İslâmiye cihetinde bir uhrevî kardeşliktir. Yoksa siyasî cemiyet olmadığına üç mahkeme hüküm vermiştir.

SAİD-I NURSİ

1258

1511

raf etmişler ki: "Bu Nur şâkirdleri manevî bir zabıta, idare ve asayiş muhafaza ediyorlar" dedikleri ve bu hakikata binler şâhid ve yirmi sene hayatıyla tasdik ve binler şâkirtlerinde zabıtaca hiç bir vukuât kaydetmemesiyle, tasdik ve te'yid ettikleri halde; O biçare adamın ihtilâlcî ve insafsız bir komiteci gibi menziline basmak ve insafsız adamlar ona ihanet etmek ve menziline bir şey bulamamakla beraber, yüz cinayeti bulunan bir adam gibi, hatta Kur'an'ını ve başındaki levhalarını evrak-ı muzır gibi toplamak, acaba dünyada hangi kanun buna müsaade eder?..

Altıncı: Bundan otuz sene evvel, Cenab-ı Hakk'ın inayetiyle; dünyanın muvakkat şan ü şerefi ve enaniyetli hodfuruşluk ve şöhretperestliği, ne kadar zararlı ve ne kadar faydasız ve manasız olduğunu hadsiz şükür olsun ki Kur'an'ın feyziyle anlamış bir adam; o zamandan beri bütün kuvvetiyle nefsi/emmaresiyle mücadele edip, mahviyet etmek ve benliği bırakmak ve tasannu' ve riyakârlık yapmamak için, elinden geldiği kadar çalıştığını ona hizmet veya arkadaşlık edenler kat'î bildikleri halde; ve yirmi seneden beri herkes kendi hakkında hoşlandığı ziyade hüsn-ü zann ve teveccüh-ü nâs ve şahsını medh ü senadan ve kendini manevî makam sahibi olduğunu bilmekten -herkese muhalif olarak- bütün kuvvetiyle kaçtığını, hem hâs kardeşlerinin onun hakkındaki zanlarını reddedip, o hâs kardeşlerinin hatırlarını kırması ve

yazdığı cevabî mektuplarında onların kendi hakkında medihlerini ve ziyade hüsn-ü zanlarını kırması ve kendini faziletten mahrum gösterip, bütün fazileti Kur'an'ın tefsiri olan Risale-i Nur'a ve dolayısıyla Nur şâkirdlerinin şahs-ı manevisine verip, kendini âdî bir hizmetkâr bilmesi, kat'î ispat eder ki; şahsını beğendirmeye çalışmadığı ve istemediği ve reddettiği halde, onun rızası olmadan bazı dostları uzak bir yerden, onun hakkında ziyade hüsn-ü zan edip medh etmek gibi bir makam vermesi.. Ve Kütahya havalisinde tanımadığı bir vâizin bazı sözleriyle ve Kütahya'ya kendim hiçbir mektup göndermediğim halde ve benim imzamı taklid ile ve medar-ı mes'uliyet tevehhüm edilen bir mektup ile; ve kimin yazısı bilinmeyen dokunaklı bir kitap Balıkesir'de bulunmasıyla, acaba hangi kanunla medar-ı mes'uliyet olur ki; o biçare ve hasta, çok ihtiyar, garip ve münzevî adamın odasına bir cinayet işlemiş gibi, kilidini kırıp, taharrî memurlarını sokmak, hem evradından ve levhalarından başka bahane bulamamak, acaba dünyada hiçbir kanun, hiçbir silyaset bu taarruza müsaade eder mi?

Yedincisi: Bu sırada dahilde o kadar dahilî-haricî heyecanlı parti cereyanları varken ve bundan tam istifade etmek; yani mahdut bir kaç arkadaşına bedel, çok diplomatları kendisine tarafdar kazanmak için zemin

1259

1512

hazır iken, sırf siyasete karışmamak ve ihlâsına zarar vermemek ve hükûmetin nazarını kendine celbetmemek ve dünya ile meşgul olmamak için; bütün arkadaşlarına yazıp -ki: "sakın cereyanlara kapılmayınız, siyasete girmeyiniz, asayişe dokunmayınız"!!- dediği.. Ve bu iki cereyan bu çekinmesinden ona zarar verdikleri.. Eskisi evhamından, yenisi bize yardım etmiyor diye ona çok sıkıntı verdikleri halde; ehl-i dünyanın dünyalarına hiç karışmayıp, kendi ahiretiyle meşgul olan.. Ve memleketinde ve Nurs karyesinde öz kardeşine yirmi iki sene zarfında bir tek mektup yazmayan ve o vilâyetlerdeki dostlarına yirmi senede on mektup yazmayan bir biçareye; onun ahiret meşguliyetine bu kadar ilişmek hangi kanun müsaade eder? Bu vatana ve millete, ahlâka çok zararlı olan dinsizlerin kitaplarının intişarına ve komünistlerin neşriyatlarına serbestiyet kanunu ile ilişilmediği halde; Üç mahkeme, içinde medar-ı mes'uliyet olacak hiçbir maddeyi bulmayan, millet ve vatanın hayat-ı içtimaiyesini ve ahlâkını ve asayişini temine yirmi seneden beri çalışan ve milletin hakiki nokta-i istinadı olan Âlem-i İslâmın uhuvvetini ve bu millete de dostluğunu iade ve takvyesine te'sirli bir surette çabalayan.. ve Diyanet Riyaseti'nin uleması tenkid niyetiyle, dahiliye vekilinin emriyle üç ay tetkikden sonra, tenkid etmiyerek, tam kıymetini takdir edip: "Kıymettar eser" diye Diyanet kütüphanesine konulan Zülfikar ve Asa-yı Musa gibi Nur eczalarını evrak-ı muzırğa gibi toplayıp mahkeme eline vermeye acaba hiçbir kanun, hiçbir vicdan, hiçbir insaf buna müsaade eder mi?

Sekizincisi: Yirmi sene sıkıntılı ve sebatsız bir nefiyden sonra, tam serbestiyet verildiği halde, binler akraba ve ahabı bulunan doğduğu memleketine gitmiyerek, gurbeti, kimsesizliği tercih ederek; Tâ ki dünyaya ve hayat-ı içtimaiyeye ve siyasete temas etmesin.. ve çok sevablı olan cemideki cemaatin hayrını bırakıp, odasında yalnız namazını kılıp oturmasını tercih eden, yani halkın hürmetinden çekinmek olan bir halet-i ruhiyeyi taşıyan ve yirmi sene hayatının şehadetiyle yüzbinler Türk, kıymettar zatların tasdiğiyle bir dindar müttaki Türkü, lâkayd çok Kürdlere tercih eden, hatta mahkemede Hafız Ali gibi kuvvetli imanı bulunan bir Türk halis kardeşlerini yüzlere değiştirmedini ispat eden.. Ve hürmet ve ihtiram görmemek için zaruret olmadan halklarla görüşmeyen ve camiye gitmeyen ve kırk seneden beri bütün kuvvetiyle ve âsarıyla İslâmiyetin uhuvvetine ve Müslümanların birbirine muhabbetine çalışan.. Ve şedit düşmanına karşı menfi hareket etmeyen ve hatta onunla meşgul olmayan, bedduayı dahi

etmiyen.. Ve Türk milleti Kur'an'ın bayraktarı ve sena-i Kur'aniyeye mazhar olduğu için, o milleti çok seven ve hayatını onların

1260

içinde geçiren bir adam hakkında: Resmi lisaniyle ihanet için bir propaganda yapmak, dostlarını ürkütme için: "O Kürd'dür, siz Türksü

1261

1513

nüz. O Şâfiî'dir, siz Hanefî'siniz" deyip halkları ürkütüp, ondan çekinmeyi; Ve yirmi senede ve iki mahkemede tarz-ı kıyafeti değiştirmeye mecbur edilmeyen ve şapkanın yarı askerin başından kalkmasıyla beraber, Münzevi bir adama zorla şapka giydirmeye cebretmesi, hangi kanun buna müsaade eder?

Dokuzuncusu: Çok mühimdir, (Haşiye) çok kuvvetlidir. Fakat siyasete temas ettiği için sükût ediyorum.

Onuncusu: Bu da hiçbir kanun müsaade etmediği ve hiçbir maslâhat bulunmadığı, yalnız manasız evhamdan bir habbe yapılmaktan ibaret, hiçbir kanuna girmeyen bir taarruzdur. Bu da mesleğimizce bakmadığımız siyasete temas etmemek için sükût ederek, böylece on vecihle kanunsuz muamelelere karşı yalnız deriz.

SAİD-İ NURSİ"

(Haşiye) İslamî hükûmetlerde Hıristiyan ve Yahudî bulunması ve Hıristiyan ve Mecusî hükûmetlerde Müslümanlar bulunduğu gösteriyor ki; İdare, asayişe bilfiil ilişmiyen muhaliflere kanunca ilişilmez. Hem imkânât, medar-ı mes'uliyet olamaz. Yoksa herkes bir adamı öldürebilir, herkesi bu imkânâtla mahkemeye vermek lâzım gelir. (196)"

HULUSİ BEYİN HAZİN BİR ŞİİRİ

1947'de ihdas edilen ve on vecihle kanunsuz olduğu Üstad tarafından ortaya konulan o gaddarane elim ve zalim hadise üzerine Kars'ta bulunan Hulusi Bey vazifesini albay olarak yaparken ve o sıra onun o civarlarda büyük, te'sirli hizmetlerinden ötürü, Hazret-i Üstad: "Nur'un Miralay bir talebesinin nurlardan aldığı hakikatlı mev'izelerle, komünist Rus'un tecavüzüne karşı manevî bir hat çekmekle durdurmuştur" dediği Albay Hacı Hulusi Bey'in yazdığı şiiridir:

Üstad-ı Nur'un emri hiç merak etmeyiniz

Allah'ın inayeti hem himayesindeyiz.

Zulümlerden bizleri kurtarıyor Rabbimiz,

Madem Allah'ımız var, biz Hasbunallah deriz.

(196) Yeni yazı Emirdag-1 S: 272

1262

1514

(Eşkû bessî ve hüznî ilâllah) bilmeli
(Ve a'sâ en tekrahû) fermânını duymalı
Şakirdleri diyor ki münzevi Üstadımız,
Tâ'zib edilmektedir kanunsuz hem sebebsiz.
Ya Rabbena bu zulme son verilsin isteriz.
Zalimleri ıslâh et, budur senden duâmız.

bilmeli

fermanını duymalı

On misal haksızlığı beyan eder ol Üstad,
Zulmü çeker sineye der-can eder ol Üstad.
Derdı sürer yaraya derman eder ol Üstad,
Halıkıyla huzurda şükran eder ol Üstad,

bilmeli

fermanını duymalı

İhvanına şefkati bu Üstad'ın âdeti
Milletine re'feti bu derslerle hizmeti
Islâhına hücceti, Allah için uzleti.
A'dasına rahmeti, Muhammed'in sünneti.

bilmeli

fermanını duymalı

Vehhamlara der zarar ummayın Nurcular'dan,
Sözler Kur'an tefsiri korkmayın Nurcular'dan
Nurlar imanın dersi kızmayın Nurcular'dan
Huzur sükûn sebebi ürkmeyin Nurcular'dan.

bilmeli

fermanını duymalı

1515

Siyasetle şeytanı, meslek-i Hak reddeder,

Diyanetle imanı meşreb-i hak emreder,

Geda ile Sultanı mezheb-i Hak bir eder.

"Muhlis" ile ihvanı menba-ı hak bir eder.

bilmeli

fermanını duymalı HULUSİ

ÜSTAD MAHKEMEDE

Hazret-i Üstad'ın az üstteki, on vecihle kanunsuzluğunu ispat eden muamele hakkındaki yazısı üzerine, onu mahkemeye çağırmışlar ve dört saat ayakta ifadesini almışlardır. Mahkeme, (Emirdağ'da bir mahkeme) Hazret-i Üstad'a çok manasız, basit ve mantıksız sualler sormuş.. Üstad da geniş izahatla yukardaki yazının aynısını(197)onlara söylemiştir. O günü Hazret-i Üstad'ın mahkemede ifadesi alınırken, dört defa zelzele olmuş, aynı günün akşamında da Ankara maarif binası ve otogarı.. Ve İzmir'de bir fabrika, Adana'da büyük bir bina yanmıştı.(198)

HEYET- İ VEKİLEYE YAZDIĞI İSTİDA

Hazret-i Üstad mahkemede verdiği dört saatlik ifadesinden bir müddet sonra da, hey'et-i vekileye (Bakanlar Kurulu) ve meclis başkanına hitaben kaleme almış olduğu şu istid'asını göndermiştir:

"Hey'et-i vekileye ve Milletvekilleri riyasetine cüz'î, fakat ehemmiyetli bir ma'ruzatımdır:

Otuz seneden beri hayat-ı siyasiyeden çekildiğim halde, bu sırada bir defaya mahsus olarak bir vatanî ve millî ve asayişî bir mes'eleyi beyan ediyorum. Şöyleki:

Çok emarelerle kat'î kanaatımız geldi ki; anarşilik hesabına bana ve bu Emirdağ'ı kasabasına ve dolayısıyla bu vatana bir su-i kasd var ki; bir habbeyi kubbeler ve bir sinek kanadı kadar ehemmiyeti olmıyan bir hadiseyi bir dağ gibi gösterip sükûnete muhtaç olan bu vatanda, beni bahane edip anarşilik hesabına ve bir ecnebî plânıyla bize, yani vatandaşlarımızı idam-ı ebediden ve şübehat-ı uhreviyeden kurtarmağa çalışan Nur

1264

(197)Yeni yazı Emirdağ-1 S: 277

(198) Osmanlıca Afyon mahkeme müdafası S: 185

1265

1516

şakirtlerine, bütün bütün kanunsuz ve keyfî hücum edildi. Pek zahir bir garazla, evhamlar yüzünden baruta ateş atmak gibi bu vatana ve asayişe beni bahane edip su-i kasd edildi, şöyleki:

Üç mahkemenin yirmi senelik hayatımda ve üç seneden beri telifatı terkettiğim ve haftada ancak bir mektup yazabildiğim ve üç dört terzi çırakları her biri bir gün nöbetle bana zarurî hizmetimi mecbur olmadan, başka kimseyi kabul etmediğim halde; ve serbestiyet verildiği, memleketime gitmediğim halde; hiç ömrümde görmediğim bir tarzda ve resmi bir surette beni hiddete getirip bir hadise çıkarmak için tahkir ve ihanet kasdıyla kanunsuz ve garazla beni taharri ile; kapımın kilidini kırıp, Kur'an'ımı ve ârabî levhalarımı ve evradlarımı evrak-ı muzırza gibi alıp götürmekle beraber; adliyenin mühim bir memuru resmen buradaki memurlara âmirane demiş ki: "Ne için Said'i iki jandarma ile teşhir suretinde çıkarıp, zorla başına şapka giydirip, öylece ifadeye getirmediniz!" Hem Ona yavaşları dövünüz." diye ehemmiyetli bir mecliste ve ayn-ı hakikat olan ifademi okudukları vakit söylemiş....

Bunda şek ve şüphe kalmadı ki; beni tahkir ve ihanet edip, hiddete getirip, asayiş bozmak garazı ta'kib ediliyor. Cenab-ı Hakk' a hadsiz şükür olsun ki, binler haysiyet ve şerefimi bu vatandaki biçarelerin istirahatına ve onlardan belâların def'ine feda etmek için bana bir halet-i ruhiye ihsan eylemişki; ben de onların yaptığı ve niyetinde buldukları tahkirat ve ihanetlere karşı tahammüle karar vermişim. Bu milletin asayişine, hususan masum çocukların ve muhterem ihtiyarların ve biçare hastaların ve fakirlerin istirahatlarına ve uhrevî saadetlerine binler hayatımı ve binler şerefimi feda etmeye hazırım.

İşte, sinek kanadını dağ gibi yaptıklarının bir emaresi şu ki; benim gibi gurbette, hasta, ihtiyar, zaif, tek başına bulunan bir adam için, on gün zarfında beş defa Afyon valisi ve Emniyet Müdürü ve iki defa Afyon müdde-i umumisi benim için buraya gelmesi.. Ve iki günde, her bir günde beş tayyare benim gezdiğim yerlerde beni nezaret altına alması.. ve beş polis hafiyesini burada bana tarassud edenlere ilâve edip ahvalimi teccüs etmek için gönderilmesi.. Ve postahanelere bana ait mektupların müsaderelerine resmen emir verilmesi gösteriyor ki: Şeyh Said ve Menemen hadisesinin on misli bir hadiseyi evhama düşünmüşler, habbeyi kubbe söylemişler ki, böyle bir vaziyet alıyorlar. Benim eski hayatımı zannedip ihanetle hiddete gelecek tahmin etmişler. Bilâkis aldandılar. Biz bütün kuvvetimizle anarşiliğe Sedd-i Zülkarneyn gibi bir sedd-i Kur'anînin

1266

te'sisine çalışıyoruz. Bize işlenler, anarşilik ve belki komünistliğin zararlı kısmına zemin ihzar ediyorlar.

1267

1517

Evet, eğer eski hayatım gibi izzet-i ilmiyeyi muhafaza etmek için hiçbir hakareti kabul etmemek olsa idi; ve vazife-i hakikiyesi de sırf ahiret ve ölümün i'dam-ı ebedisinden Müslümanları kurtarmak olmasa idi; Ve bana işlenler gibi sırf dünyaya ve menfi siyasete çalışmak olsa idi; On Menemen, on Şeyh Said hadisesi gibi bir hadiseye, anarşilik hesabına çalışanlar sebebiyet vereceklerdi.

Hem üç mahkeme ve yirmi senede kaç vilâyetin zabıtalı kıyafetime kanunca ilişmedikleri ve ma'zuriyetim ve inzivama binaen tebdil-i kıyafetime hiçbir ihtar olmadığı halde; böyle keyfî, kanunsuz, cebren ahalî içinde başıma şapkayı giydirmeye çalışmak, kırk seneden beri bu vatanda, hususan iman-ı tahkikî dîrsinde kardaşâne alâkadâr olan yüzbinler adam, pek büyük bir heyecan içinde zemini hiddete getirip, emsalsiz ağlamaya vesile olacaktı. Zaten ecnebî parmağıyla hakkımda teveccüh-ü ammeyi kırmak fikriyle; damarlarıma dokunacak kanunsuz muamelelerin mezkûr maksad için yapıldığını çok emarelerle kat'î kanaâtımız geldi. Fakat Cenabı Hakk'a hadsiz şükür olsun ki; benim gibi kabir kapısında alâkasız, dünyadan usanmış, hürmetten ve teveccüh-ü âmmeden kaçmış ve şan ve şeref ve hodfuruşluk gibi

riyakârlıklara hiç meyli kalmamış bir vaziyette iken; bunların bana karşı kanunsuz ihanetlerinin hiçbir ehemmiyeti kalmadı. Cenab-ı Hakk'a havale ediyorum. Bana lüzumsuz evham yüzünden eziyet edenlere, yakında ölümle i'damı ebediye giriftar olacaklarını düşünüp, hakikaten acıyorum: "Ya Rab onların imanını Risale-i Nur'la kurtar. İ'dam-ı ebediden sırr-ı Kur'an'la terhis tezkeresine çevir" diyorum. Ben de onlara hakkımı helâl ediyorum.

SAİD-İ NURSİ(199)"

"Haşiye: Yirmi senede kaç vilâyetin zabıtaları kıyafetime ilişmedi. Yalnız beş sene evvel Ankara valisi Nevzat Bey cebren ilişmek istedi. Hem muvaffak olamadı, hem kendi kendini intihar etmekle tokadını yedi. Hem Afyon valisinin büyük bir me'muru cebren kıyafetime (ilişmek için) emir vermesine mukabil, Emirdağ'ının küçük bir adliye memuru ona mukabele edip, "Kanun haricinde hiçbir şey yapamayız" demiş.. Kanun perestliğini göstermiş. Hem buranın kaymakamı (200) evham etmeyip bana zulmetmediği için, o vicdanlı zatın tebdiline çalıştılar. Hem hatta camiye, Cum'aya gitmeye beni men' eden merdüm-girizlik hastalığı ile beraber maddî bir kaç hastalığa binaen bir hafta rapor verip beni, ifade

(199)Elyazma Emirdağ-1 S: 509

1268

(200)Bu kaymakam ilk sosyalist olan Abdülkadir Uraz ismindeki kaymakam değil, ondan sonra gelen ve 1946-47 arasında Emirdağ'ı kaymakamlığı yapan Üstad'a dost ve vicdanlı bir zattır. A.B.

1269

1518

mi almaya sevketmemek için doktorluk kanunu ile amel ettiğime binaen, ta Afyon'dan iki doktor gönderip, onun raporunu bozmak, onu da mahkemeye vermek derecesinde keyfi kanunlara ma'ruz olmuşuz.

SAİD-İ NURSİ (201)"

Bu istidadan sonra, bir zeyl şeklini de ikinci bir istidayı Hazret-i Üstad adliye ve dahiliye vekâletine gönderdi. Bu da çok şayan-ı ibret bir husustur; ve iste o istid'a budur:

ADLİYENİN ŞAHS-I MANEVİSİNE VE DAHİLİYE VEKİLİNE BERAY-İ MALUMAT TAKDİM EDİLEN VE EMİRDAĞI'NDAKİ İSTİNTAKTA VERDİĞİM İFADENİN HAŞİYE YE LÂHİKASIDIR

Bu yirmi beş seneden beri hiçbir gazeteyi okumayıp, dinlemeyip; dünki gün bana hizmet eden bir adam, gazetenin bir parçasını bana okudu. İçinde, Ankara maarif dairesi (iki milyon zararla) hem yine Ankara'da otomobil garajı binası, aynı vakitte İzmir'de ehemmiyetli bir fabrika, hem aynı vakitte Adana'da büyük bir binanın tamamen yandığını işittiğim vakit, pek çok te'essür ve yazıklarla, bu fakir millete acılamakla; aynı zamanda bütün ömrümdе çekmediğim bir sıkıntı içinde, hiçbir mahkemede benim gibi ihtiyar ve hasta halimde dört buçuk saat mütemadiyen ifademi, sual cevaba mecbur olduğum bir zamanda, eğer bura adliyesinin insaniyeti ve bir derece şefkati olmasaydı, kat'iyen dayanamadığım gibi; kat'î karar vermiştim ki; Sert bir sözle bu soğukta, bu hastalığımda hapse girmeyi gözüme almıştım. Hatta bana hizmet edenin birini odamda yatırmak, birine bir tokad vurup benim hizmetim için hapse, yanıma

gelmek için karar vermiştik. Fakat bura adliyesinin insaniyeti ve inayet-i ilâhiye bana sabır verdi, tahammül ettim.

Bu acib vaziyetim ve asılsız evhamın sebebini merak ettim. "Gençlik Rehberi"nin resmen tab' edilmesi ve intişarı, pek çok mekteplileri tenvir etmiş, hatta Ankara Dar-ül Fünûndaki ve İstanbul Dar-ül Fünûndaki kıymettar gençlerin Risale-i Nur'un esasatını; bu vatan milletinin saadetine bir vesile olduğunu bilmeleri ve pek çok muallimler, hamiyet-i milliyet ve vataniye ve hissiyat-ı ilmiye cihetiyle, Risale-i Nur'a tamam-ı iştîyak ile alâkadar olmaları, maarif dairesinin nazar-ı dikkatini celbetmiş, Nurlar'a karşı bir derece beğenmemek tarzında bir ilişmek istemişler... Hatta burada "Gençleri elde ediyor, matbu' Gençlik Rehberi'yle mektep talebelerinin nazarlarını dine çeviriyor" diye ihbar edilmiş. Bunun üzerine

(201) Elyazma Emirdağ-1 S: 512

1270

1519

hem bana, hem ekser Risale-i Nur şâkirtlerine bazı vilâyetlerde ilişilmiş. Halbuki ben medreseden çıktığım için hocalardan istimdad etmek lâzımken, bütün kuvvetimle maârif dairesine ve mekteplilere itimad edip, onlara dayanmak istiyordum. Çünkü Nur dairesine girenlerin çoğu mekteplilerdir, hocalar azdır. Çoğu çekindiği halde, mektepliler kemal-i takdir ile Nurlar'a sahip çıktığından kalbimden derdim: İnşallah maarif dairesi Nur şâkirtlerini himaye edecek.. Ve yardımlarını beklerken, birden bize bu yeni taarruzun sebebi matbu' Gençlik Rehberi'nin ahirinde "Nur şâkirtleri hükûmetin müsaadesine binaen, mümkün olduğu kadar Nur dersaneleri açılmak münasibdir" diye bizim gizli düşmanlarımız maarif dairesini aleyhimize çevirmeye çalışması bir vesile oldu.

Şimdiye kadar o düşmanlarımız desiselerle kaç defa adliye cihetiyle bizi perişan etmek istediler, muvaffak olamadılar. Bir şey de çıkaramadılar. Sonra müteassıp ve enaniyetli ve resmî makamlardaki hocaları aleyhimize sevketmeye çalıştılar. Onda da bir şeye muvaffak olamadılar. Şimdi en ziyade bana yardıma güvendiğimiz maarif idaresini aleyhimize isti'mal etmekle, bu hükûmetin bazı me'murlarını üç mahkemede kat'î beraet kazandığımız cemiyetçilik ve tarikatçılık bahanesiyle geniş bir dairede biçare masum Nur şâkirdlerine ve beni Risale-i Nur'un mütalaasından mahrum etmeye çalıştıkları bir zamanda ve benim acınacak dört buçuk saat istintakımın aynı vaktinde maarif dairesinin yanması ve söndürülmesine hiçbir imkân bulunmaması ve tamamen yanması, tesadüfe benzemiyor.. Bir eser-i hiddet görünüyor.

O ifadem ahirinde ve aynı zamanda demiştim ki: Beni bu gurbette, yalnızlıkta kitaplarımın mütalâasından mahrum etmeyiniz. Yoksa hem bana hem bu vatana yazık olur.(202) Belki zemin yine zelzele ile hiddet eder.. dediğimden üç dakika sonra, üç saniye devam eden zelzele ve o fıkrayı mahkemede tekrar ettiğim aynı zamanda-Ya gece veya gündüzünde- zemin ateşle maarif dairesine saldırması.. ve mahkemece dört defa ispat edilen çok defa zelzelenin Risale-i Nur'a ve şâkirdlerine taarruzun aynı zamanında gelmesi.. elbette bunda tesadüf olamaz. Demek bu vatanın ve milletinin ve asayişin büyük bir temel taşı olan Risale-i Nur'un hakikatlarıdır ki; böyle vukuatlı tokadlarla, bu milletinin nazar-ı dikkatini Kur'an'ın hakikî ve hakikatlı ve kuvvetli bir tefsiri olan Risale-i Nur'a çeviriyor, milleti ona teşvik edip muarrızlarına şefkat tokadı vuruyor.

Şimdi nasıl sadaka belâyı def ediyor.. Öyle de Risale-i Nur'un bu memlekette belânın def'ine vesile olduğu çok hadiselerle tahakkuk et

1271

(202)İşte yazık oldu.S.N.

1272

1520

miş. Bu defa da Risale-i Nur'a hücum edilmesiyle aynı zamanda bu yangın belâsının gelmesi, Risale-i Nur belânın def'ine vesile olduğunu ispat ediyor ...(203)”

Hazret-i Üstad bu arada hadisenin mahiyetini ve taarruzun şeklini bir de talebelerine küçük bir mektupla bildirmiştir. Aynen şöyle:

"Aziz Sıddık Kardeşlerim!

Cenab-ı Hakk'a hadsiz şükür olsun ki; bu yeni taarruz'da ve çok geniş ve çok evhamlı taarruz, yüzden bire indi. Çünkü gün dört saat mahkemede ifademi aldılar. Evvelce size gönderdiğim ifadenin aynını ve izahatıyla cevap verdim. Allah Isparta adliyesinden çok razı olsun ki; onların buraya lehimizdeki iş'arı bize çok yardım etti. Yoksa Afyon'daki evham ve burada bazı resimler gizli düşmünlarımızın da yardımlarıyla pek çok zahmet çekecektik.

Müsadere ettikleri Kur'anımızı Diyanet Reisine göndermişler. Biz de İstanbul'a gönderdiğimiz iki cüz'ler ve baştaki cüz' ile beraber, bir mektup, Diyanet reisine yazdık: " Bunu fotoğrafla tâb' etmeye çalışmak istiyoruz. Diyanet Reisinin tensibi ve muavenetini ümid ediyoruz" diye mektup yazdık.

Bu defa bana mahkemede sordukları pek çok manasız sualler içinde "Ne ile yaşıyorsun?" dedim ki; iktisad bereketiyle... Hatta bir vakit Isparta'da bir Ramazanda bir ekmek, bir kilo torba yoğurdu, bir kilo pirinç ile yaşayan bir adam, maişet için dünyaya tenezzül etmez ve hediye de kabul etmeye mecbur olmaz (204)”

Hazret-i Üstad'ın bu ifadeleri, istidaları ve arzuhallerinden sonra dahi, kurdun keçiye bahanesi nev'inden türlü türlü ta'zib, ihanet ve keyfî muameleler devam ededurdu. Afyon hapsinden az önce bir sürü iftira ve bühtanların yanısıra, ifadesini verdiği, herşeyi söylediği halde; yine mahkemeye yahut zabıtaya çağrılmış ve yeni yeni suallerle ifadeleri alınmak istenmiştir. Bu son keyfi muameleler Hazret-i Üstad'ın canını çok sıkışmış ve huzursuz etmiştir. Afyon hapis hadisesinden önceki evinin son aranması 16.12.1947 gününde oldu. Zabıt tutanağındaki ifadeye göre, bu arama, Afyon valisi ve Emniyet müdürünün Emirdağ'ına gelerek, Üstad'ın kapısının kilidini kırmak suretiyle içeriye ani baskın hadisesidir. Bu aramada Üstad'ın tevafuklu Kur'an'ını ve ârabî levhalarını ve dua kitabını bile alıp götürmüşlerdir.

1273

(203)Yeni yazı Emirdağ-1 S: 282

(204)Aynı eser S: 277

1274

1521

Taharricilerin Üstad'ın evini aramalarından sonra tuttıkları tutanağın metni şöyledir:

ARAMA ZABTI

Emirdağ C. Savcılığının 16.12.1947 günkü yazısına atfen, Sulh Ceza Yargıçlığı'nın 16.12.1947 günlü arama yapıp 16.12.1947 günü bir de Emirdağ'ında ikamet eden Said-i Kürdî'nin Bolyadin caddesindeki evi arandı.

Yapılan aramada bir muzır neşriyata ait vesaik görülmediği ancak duvarda teneke mahfaza içinde mahfuz bulunan yirmi sekiz cüz el ile yazılmışı Kur'an görülerek, tetkik edilmek üzere muvakkaten alınmıştır. Bundan... (205)"

(205) O sıralarda herhalde Üstad'ın evi ile birlikte bir çok evler de aranmış ve bazı kitaplar bulunarak mahkemeye getirilmiştir. A.B.

1275

1522

Az üstte de kaydedildiği gibi, son aramadan sonra, Üstad'ın verdiği ifade, yazdığı istidallardan sonra da, yine tekrar Hazret-i Üstad ifadeye çağırılmış ve keyfice ta'ciz edilmiştir. Bunun üzerine Hazret-i Üstad Emirdağ'ındaki talebelerine hitaben şu çok mühim yazıyı kaleme almıştır:

"Bir ma'ruzat:

Beni tekrar ifadeye çağdırmamak için mümkün olduğu kadar çalışınız. Çünkü daha bir ifadem kalmadı. Tam dört saat ifademi vermişim. Mahkemeye gelen kitaplar (206) Denizli mahkemesinde mevkuf ve beraet kazanan arkadaşlara iade edilmiş, onlarda buradaki bazı dostlara vermişler. Hatta ben de onlardan bazılarını paramla aldım. Daha o kitaplara ait kanunca ifade vermeye hakkım yok. Benden aldıkları ârabî evrak ve levhaların ise, dünyaya bakacak ciheti yokki ifade vereyim. Eğer ifadesiz vermezlerse, onlarda kalsın.

Ben bir parça telâş ediyorum.. şiddetli rahatsızlığım ile beraber böyle kat'î lüzumu olmıyan resmi yerlere gitmeye alışmadığım için, beni çok üzüyor. Hem benim gizli düşmanlarım, kendini bana dost gösterip ahalinin heyecanı içinde bir velvele çıkarmak ihtimalinden çekiniyorum. Çünkü sebatsız o sıkıntıyı resmî adamları iğfal ile bu sıkıntıya vesile oldukları gibi, o düşman fakat dost suretine giren adam kalabalık içinde diyebilir ki: "Üstad'ı-ma kanunsuz bu sıkıntı ne için veriliyor?" bu suretle heyecanlı bir mes'ele çıkarması ihtimali var.

Eğer münasib görürseniz, sorgu hâkimine selâmımla beraber ona denilsin ki: "Daha bir ifadem yok.. ve gizli bir sırrım kalmamış. Bütünü mahkemelerin elinden geçmiş. Onun için Macid Bey gibi pek ciddi, kanunperest ve kanunu hiç bir şeye feda etmiyen bir hâkim benim için ne yapsa razıyım.

SAİD-İ NURSİ(207)"

(Haşiyeye): Bu defa Osman'ın, taharride elinize geçen Denizli hem Eskişehir müdafaanamelerim benim ifademdir. Onun hâricinde daha bu mes'ele-i Nuriyede ifadem olamaz. Çünkü beraetten sonra bu üç senede hiçbir cihetle kanunca bir suçumuz olmamış ki, yeni bir ifadeye lüzum kalsın "

(206)Denizli Dosyası-1 2. Kısım S: 36

(207) Denizli Dosyası-2. kısım S:37

1276

1523

1277

1524

Aynı mealde Hazret-i Üstad'ın bir de resmen sorgu hâkimliğine yazdığı tarih numaralı istidasını da okuyalım:

"Emirdağ'ı Sorgu Hâkimliği yüksek katına!

8.1.1948 Perşembe günü ifademi almak için bir davetiye aldım. Evvelce dört saat müdde-i umuminin dairesinde ifadem alınmış, daha bir ifadem kalmadı. Eğer lüzumlu kısaca soru ve cevap varsa ve kanun müsaade ederse, lütfen birisi buraya gelsin ve kısacık sorunun cevabını alsın.

Ben otuz seneden beri merdum-giriz hastalığı ile kalabalık yerlerde dayanamıyorum. Hatta Bayram gününde namaz kılincaya kadar pek çok sıkıntı ve zahmet çektim. Zaruret-i kat'î olmazsa, resmi yerlere gitmeye dayanamıyorum. Hatta memleketime gitmediğim bir sebebi, ahab ve akrabalarım ile görüşmemek ve insanlarla görüşmeye mecbur olmamak içindir. Bu manevî hastalığım ile beraber kulunç, sinir, sancı ve pek çok iştahsızlık gibi maddi hastalıklarımı benimle temas edenler bütün biliyorlar. Ben istesem başka yerlerde birkaç rapor alabilirim. Fakat madem lüzum-u kat'î yok, kanunun müsamahası var.. vicdanlı ve hakperest sorgu hâkiminin re'yine havale ediyorum. O nasıl münasib görse razıyım. Ne kadar da sıkılsam, hasta da olsam, onun re'yini kırmamak için lüzum olursa gelmeye çalışacağım.

Hasta Said-i Nursi(208)"

MAHREM BİR YAZI

Ve nihayet Afyon hapis hadisesinden çok az önce Hazret-i Üstad'ın sorgu hâkimi Fethî Bey'e mahrem ve hususi şekilde gönderdiği çok mühim ve tarihî bir istidası da şöyledir:

MAHREMDİR

Ehemmiyetli bir şekva

İnsaniyetli, kanunlu kardeşim Fethi Bey Hazretleri! Gayet mahrem bir hakikatı size beyan etmek lâzım geldi. Çünkü emniyet müdürünün kanunsuz bir tavsiyesi için beni mahkemeye celbetmek, ifademi almak hususunda sizden bir defa haber geldi. Eğer ehemmiyetli hastalığım ve büyük mazurietim olmasaydı, senin hatırın için gelecektim. Fakat insaniyetli ve

1278

hakikatlı, kanunlu bir dostuma gayet mahrem bir meseleyi beyan ediyorum ki, Kanunca üç mahkemede bana beraet kazandırmış şapka meselesidir.

(208) Aynı dosya S: 38

1279

1525

Evet, ben bu yirmi iki senede üç mahkeme, çok defa huzurunda ve üç aya yakın Kastamonu'da komiser ve polis dairesinde misafir kaldığım halde, hiçbir defa şapkayı başıma koymadım.. ve dehşetli mahkemede başımı açmadım.. ve yetmiş kardeşimle beraber büyük bir tehlikeye ma'ruz olduğumuz halde, mahkemede dedim: "Ma'zeretim var, başımı açamam. Şapkayı giyemem. Bu kanunla amel etmem. Fakat o kanunu da reddetmek vazifem değil, karışmam. Dünyada hangi kanun var ki, herkes onunla amel etsin? Bu kanunu reddetmenin cezası ne kadar büyük olursa, onunla amel etmemek, bir mazuriyete binaen en cüz'î bir suç kanunca medar-ı mes'uliyet olamaz. Halbuki bu şapka kanunu münzevilere, çölde kendi kendine gezenlere ve hayat-ı içtimaiyeye girmiyenlere hiç şümulü yoktur ki, üç mahkeme ittifakla şapka meselesini bana beraet ettiler. Hem Eskişehir ve hem Denizli müdafaalarını okuyabilirsiniz.

Şimdi bütün bütün kanunsuz cebren bana şapkayı teklif etmek niyetiyle, beni mahkemeye lüzum olmadan çağırmanın pek ehemmiyetli bir meselenin açılmasına sebep olmak için, gizli düşmanlarım her nasılsa Emniyet Müdürünü kandırmışlar. O mesele de budur:

Manen beni aldatmayan hissiyat-ı kalbiye ile ve maddeten ve çok emarelerle ve kat'î bir ihbar ile bildim ki; kırk seneden beri benim imhama çalışan gizli düşmanlarım komünistlerle teşrik-i mesaî edip, bu vatanda bir ihtilâl çıkarmak, bolşevizme girmek ve anarşiliğe zemin hazır etmek için: Beni, ya imha veya hiddete getirip bir karışıklık çıkarmak.. Ve konuşmalarında bir Nurcu işitmiş ki: "Said'e şapka icbar edilse, o tahammül edemeyecek. Ya ölecek, ya karıştıracak(209)" demişler.

Biri de aynı cemiyette demiş ki: "Onun hemşehrileri bu meselede yüzbin telefiyat verdiler. Yüzbinlerde muhaceretle perişan oldular Bu hoca dedikleri adam, yirmi iki sene nefy, hapis, ta'zip, ihanet çekmiş..." Nurcu işitmiş, bize mektupla bildirdi.

Madem şimdi şapka askerin yarısının başından kalkmış ve ekseri çok köylerde yasak yoktur. Demek cezası da ve cebir de kalmamış.

Sabıkan yazılan ihtilâlcilerin plânıyla bu meseleyi tazelememek ve medar-ı niza' ve münakaşaya medar etmemek için; asayiş, idare-i maslahat ve kanun ve adliyenin şerefi namına senin gibi insaniyetli, kanunperest hâkim-i âdil bir Müslüman kardeşime bu mahrem meseleyi beyan ediyorum.

1280

Said-i Nursi (210)"

(209)Hazret-i Üstad'a karşı bu sinsi plân ve metod çoğu zaman din düşmanları tarafından kullanılmıştır. Çünkü kesin biliyorlardı ki; O onu giymez. Zor kullanılarak giydirilmeye çalışılsa, belki bir hadise çıkarır da emellerine ulaşırlar diye ... A.B.

(210)Denizli Dosyası-1 2.Kısım,s: 43

1281

1526

İşte Hazret-i Üstad'ın üç sene zarfındaki toplam yirmi adedi bulan dilekçe ve arzuhallerinin mecmuu gösteriyor ki; ehl-i dalâlet ve zendeka komiteleri Bediüzzaman'a karşı hükûmet eliyle veya hükûmetin

bazı beceriksiz idarecileri eliyle tatbik ettikleri muameleler, bunların bir son kozları olduğu görülmektedir. Zira, üst taraflarda da arzettiğimiz vecihle, Üstad'ın Emirdağ'ından evvelki iki hapis hadisesi hariç, on sekiz sene içinde hükûmete ve resmî makamlara tek bir istidası vârid olmamışken; şu Emirdağ'ında üç sene zarfında yirmi iki adet istidasının resmî makamlara gönderilmesi, burada hazret-i Üstad'ın nasıl zâlimane bir çember ve bir tazyik ve ta'zib altına alındığını göstermeye kâfidir. Bütün bu elim ve zalim hadiseler ve Üstad'a karşı takbik edilen sinsi plân ve desiselerin uygulama tarihi, en çoğu komünist olan başbakan Şükrü Saraçoğlu'nun dönemindedir.

Evet Türkiye Cumhuriyeti hükûmetlerinin onbeşincisi olan Saraçoğlu'nun ikinci hükûmeti 5.8.1946'da sona ermesiyle, onaltıncı hükûmet olan başbakan Recep Peker'in hükûmeti 7.8.1946'da kurulmuş ve 9.9.1947'de sona ermiştir. Bunun akabinde ilk Hasan Saka hükûmeti 10.9.1947'de kurulmuş ve ikinci hükûmette 14.1.1949'a kadar devam etmiştir. Ondan sonra Şemseddin Günaltay'ın hükûmeti kurulmuştur.

1282

1527

İşte Üstad Bediüzzaman'a karşı uygulanan bu zulümlü, azgın bed muamelelerin hepsi, bu üç başbakanın hükûmetleri sırasında olmuştur diyebiliriz.

AFYON HAPİS HADİSESİ ÖNCESİNİN BİR FEZLEKESİ

Afyon hapis hadisesinin ihdası, din düşmanı gizli komitelerin ellerinde kalmış son çare ve son bir oyundur. Evet Hazret-i Üstad Bediüzzaman bilhassa Emirdağ'ına getirildikten sonra, din düşmanı gizli komiteler onun hakkında üç tane olanlarca pek mühim ve büyük ana projeler hazırladılar ve uyguladılar.

Bunlardan birincisi: Onun vücudunu gizli su-i kastla zehirler ve ilaçlarla ortadan kaldırmak..

İkincisi: Ona yönelen Müslüman halkın büyük teveccühlerini ürkütme ve iftiralarla kırmaya çalışmak...

Üçüncüsü: İhanet ve âdî muamelelerle Üstad'ı hiddete getirip bir hadise çıkartmak...

Evet bu üç plan Üstad'ın Emirdağ'ı hayatı boyunca ona uygulanan bâriz ve âşikâr muamelelerdir, ki çok örneklerini arzettik.

Fakat bu üç ana projelerin hiç birisi de tutmadı ve tüm çabaları hoşla gitti. Gele gele,1947'nin ortalarına geldiler.. Bu sene içinde, en son çare olarak, ne yapıp yapıp Üstad Bediüzzaman'ı hiddete getirmek ve karşı koydurtmak olan plânlarını son bir kez daha en adî şekilde uygulamaya koydurtular.

Hatta Reis-i Cumhur İsmet İnönü bile, tuzaklanan bu plânın o sene içinde tahakkuk edeceğine inanarak, aynı senede Afyon'da yaptığı konuşmasında sinyaller veriyordu.

Lâkin az üstte kaydedilmiş Üstad'ın istida ve arzuhallerinde görüldüğü üzere; o, bu plânı çok iyi seziyor ve biliyordu. Ona göre, bütün izzet-i imaniyesi ve şehamet-i fitriyesi ile; ve zulüm ve hunharlıklara karşı bütün hayatında tahammülsüzlüğü ile beraber, sabır ve sekinet ile tahammüle karar verdi ve muvaffakda oldu

1283

Mezkûr üç ana projeleri fiiliyatta beş para etmediğini gören zındık komiteler, bir döndüncü plân - ki zaif ve en son uygulanacak bir şey ididüşündüler. Şöyle ki:

1- Isparta teksir makinesini ve elde ettikleri Zülfikâr ve Asa-yı Musa kitaplarını..

2- Eskişehir'de resmen tab' edilen Gençlik Rehberi'ni..

1284

1528

3- Balıkesir civarında Tabancalı Hüseyin ve İmam İbrahim Ethem Talas'ın Risale-i Nur'u neşir faaliyetlerini..

4- Kütahya'da cesur bir vâizin sert konuşmaları ve evinde Üstad'a ait imzasız bir mektubun bulunmasını..

5- Ahmet Feyzi Efendi'nin yazdığı Maidet-ül Kur'an eserinin umumî neşir sahasına çıkarıldığı evhamını..

6- Kütahya'da Şeyh Said'in bir oğlunun bulunmasını, vâizin konuşmalarıyla münasebettar olduğunu ve bu münasebetin bir ucu da Üstad'a dayandığını yalan ve iftiralarla propaganda yapmaları...

Evet en son ve en zaif plânlarına bu altı maddeyi esas ve sebep göstermişlerdi. Zamanın hükûmeti de, Üstad'ın hapsi için yine kesin karara varmıştı. Afyon'da aradıkları tipte bir savcı ve bir sorgu hâkimi de bulundurulmuştur ki; Mutlaka Üstad ve Nur talebeleri haklarında ağır bir mahkûmiyet kararı alınsın diye..

İZAHLAR VE VESİKALAR

İzah ve vesikaların ibrazı için, azıcık geri dönerek,1947 yılındaki hadiselerle bakmamız icap edecektir. Şöyle ki:

Üstte bahsi geçen üç planın uygulanması yanında, mevcut kanunlara göre suç niteliğini taşıyabilecek her türlü hallerin araştırılması ve bu arada Nur talebelerinin isimlerinin tesbit işi de yürütülmekte idi. Ma'hut üç çeşit plânlar tutmadığı takdirde, şu talî plân hazır olsun diye...

İşte, Afyon hapis hadisesinin başlangıç noktası içinde, önceki hapis hadiselerinde olduğu gibi, yine Isparta'dan başlandı.

Casus sivil polisler Isparta ve çevresini taradı. Eğridir'de Asa-yı Musa ve Zülfikâr kitabından yüz yetmiş kadarı zabıta eline geçti. Bilâhere Isparta'da da teksir makinesi bulundu ve zabıtaca el konuldu. Daha sonra Hüsrev Altınbaşak ve arkadaşları mahkemeye verildi. Tabii bu hadiselerin her birisinde daima Üstad'a da sirayet ediyor, O da isticvab ediliyordu.

1285

Bir defasında Emirdağ'ında, Üstad'ın ifadesini almak üzere kaymakam, savcı vesaire yanına gelerek, sualli ve cevablı şekilde Üstad isticvab edilmişti. Üstad'ın kaleminden dinliyoruz:

"Bugün Isparta'dan gelen bir sual- cevabı tebliğ etmek için Kaymakam, Ceza hâkimi, Müdde-i umumî, Jandarma kumandanı ve bir yazıcı geldiler. İfadeden evvel tam iyi bir ders-i nuriyeyi teslimkârane dinlediler. Sonra Hüsrev'i sordular. Dedim: "O ne demişse doğru söylemiş..."

- O senin akrabam mıdır, neyindir?"

1286

1529

Dedim: İlerde Türk milletinin medar-ı iftiharıdır. Yüz akrabam da olsa onunla değişmem.

- Sonra dediler: "Bu eserleri sen mi gönderdin?"

- Ben de, evet dedim. Mahkeme bana iade etti. Ben de ona gönderdim. Teksir makinesiyle çıkardıkları nüshalar masrafını çıkarmak için satılır. Ben de yüzelli banknot verdim, satın aldım.

"- Ne için bunları yazdın, neşreliyorsun?" dediler.

Dedim: Dahilde zaten yirmi senedir intişar ediyor. Belki İsveç, Norveç gibi Kur'an'ı kabul edenlere iki hüccet-i Kur'aniye olarak onlara göndermek, Hem iki milyon liralık Kur'an isteyen Hindistan'a istedikleri Kur'anlarla beraber göndermek için teksir edilmiş. Makine çokların evinde bulunuyor. Matbaa değil ki, izne ihtiyaç bulunsun. Mahkemenin bana iadesi bir izin hükmündedir. Onlar daha muhtasar yazdılar.(211)"

Hadise, bilâhere Isparta ve civarında zabıtaca el konulmuş kitaplar için, Ankara'ya bildirilmiş. Orada tedkiki yapılmış ve gelen iş'ar üzerine sahiplerine iade edilmişti.(212)

Daha sonra, Isparta'da Nurlar'ı teksir eden makineyle beraber Hüsrev Altınbaşak ve birkaç arkadaşı Isparta Sulh Ceza Mahkemesi'ne verildi. Mahkeme Nur talebelerine ancak bir ay ceza verebildi. Bu ceza da te'cil edildi. Sungur ağabey der ki: "Hüsrev, Tahirî ve Mustafa Gül birer ay yattılar." Hüsrev Altınbaşak bu kararı 12.19.1947'de temyiz etti(213)temyiz mahkemesinin bu kararı bozup bozmadığını bilmiyoruz.

Daha sonraları Afyon Valiliği, müsadere ettikleri bazı Zülfikar ve Asayî Musa mecmualarını, yeniden Ankara'ya Diyanet İşleri Riyaseti'ne tetkik için ve ayrıca da İç İşleri Bakanlığına gönderdi.

İç işleri Bakanlığı bu mecmualardan bir kısmı için toplatma kararını aldı. Karar, sonra Bakanlar kurulunca da onaylandı. Bu karar 11.12.1947 tarihli idi.

1287

Diyanet İşleri Riyaseti ise; Bakanlar Kurulu'nun mahkeme kararı olmadan verdikleri kararına rağmen, Risale-i Nur kitapları hakkında 16,12.1947'de müsbet bir rapor verdi.(214)

Bakanlar Kurulu'nun Nurlar hakkında toplatma kararını verdiği aynı günde, Afyon valisi ve Emniyet Müdürünün emriyle, Üstad'ın evi Emirdağ'ında aranmıştı. Bunlar elbette bir tesadüf değildi.

(211)Elyazma Emirdağ-1 S: 422

(212)Büyük boy Elyazma Emirdağ-1 aslı S: 282

(213)Emirdağ-1 -Zübeyr- S: 19

(214) Hadiseler dosyası yırtık cild, S: 219

1288

1530

Bu hadiseden önce de, Kütahya'da cesur bir vaizin serbest konuşmaları üzerine evinde yapılan taharride, Üstad'ın imzasız bir mektubu bulunmakla, güya orada bulunan Şeyh Said'in oğlu ile (215) hadise münasebettardır diye dört taraftan hükûmet adamları ve polis harekete geçmiş oldu.

Bundan bir müddet sonra da, Balıkesir'de İbrahim Edhem Hoca ile, Hüseyin Tabancalı ismindeki Nur talebeleri tevkif edilmişlerdi. Tevkiflerinin sebebi de yanlarında bulunan ve kimin olduğu bilinmeyen dokunaklı bir kitap idi. Bu zatlardan alınan kitaplar, Balıkesir Müftülüğü'ne tetkike gönderildi. Balıkesir Müftüsü ise, bu kitapları tetkik ettikten sonra, 28.1.1948'de gayet güzel müsbet bir rapor verdi(216)

Fakat Balıkesir Müftülüğü'nün raporu tanzim edildiği zaman, Nur talebeleri Afyon hapsine toplattırılmaya başlanmıştı. Hazret-i Üstad da beş gün olmuştu, Afyon hapsine geleli.

AFYON HAPİS HADİSESİ ÖNCESİNE AİT BAZI HATIRALAR

Bu fasla, evvela Üstad Hazretleri ve Nur talebeleri hakkında gizli ve sinsi şekilde çevrilen dolapların fiilî bir numunesi olarak, Emirdağ'ına hususi surette talimatnameler gereğince iftira ve fesad çıkarmakla vazifelendirilmiş olarak gönderilen bazı polis hafiyelerinin hatıralarından başlamak istiyoruz. İşte o polis hafiyeleri içinde o sıra Emirdağ'ına gönderilmiş vicdanlı birisi olan Emekli Komiser, Kırşehirli Abdurrahman Akgül'ü dinliyoruz: (Mealen ve bölüm bölüm kaydedeceğiz)

"...1946 seçimlerinde, Afyon vilayeti Demokrat Parti listesi kazanması üzerine, Afyon'daki bütün memur kadrosu valisinden polis memuruna kadar tamamen değiştirilmişti. Beni bu hadisede Aydın'dan Afyon'a tayin ettiler. Afyon'da bir gün Vali Abidin Özmen ve Afyon Emniyet Müdürü Hayri İrdel beni çağırdılar (217) Elime çok kalın bir dosya verdiler.. Ve "Bu dosyayı tetkik et, sonra seninle görüşeceğiz." dediler.

Dosyanın kapağını açtım, içinde bir sürü resimler, kupürler, raporlar ve yazılar vardı. Dosya Bediüzzaman olarak bilinen Said-i Nursi'ye aitti. O zamana kadar kendisini tanımıyordum.

Dosyayı tetkik ettim ve Emniyet Müdürüne gittim. Müdür bana: "Abdurrahman, bu dosyasını okuduğun adam, şimdi Emirdağ'ında

1289

oturuyor. Yanına polis Hasan'la Salih'i alıp beraber Emirdağ'ına gideceksin. Orada

(215)Emirdag Lahikası -1- Zübeyr- S: 22

(216)Hadiseler Dosyası S: 8

(217)Hadise 1947 sonlannda olması lâzımdır. Çünkü Vali Abidin Özmen Afyon Valiliğine 1947 Aralık ayı içinde tayin olmuştur. A.B.

1290

1531

olana bitene dikkat edeceksiniz. Sizi kimse polis olarak bilmiyecek. Sadece kaymakam ve jandarma kumandanı sizi bilecek. Ailelerinize dahi durumu bildirmiyeceksiniz.

Polis olduğunuz ortaya çıkarsa, bunu hayatınızla ödersiniz. Raporlarınızı eski yazıyla tutacaksınız. Raporları posta ile göndermeyin, hususi bir memurla gönderin. Said-i Nursi'nin postahanelerde adamları bulunur, sizi eğer tanırlarsa öldürürler. Gözünüzle gördüğünüzü, kulaklarınızla işittiğinizi hemen rapor edersiniz.

Jandarma kumandanı, Emirdağ'daki baş çavuşa sizin elektrik teknisyenleri olduğunuzu söyleyecek. Ve ilerde malzeme geleceğini, köylere elektrik çekeceğinizi söyleyecek. Siz de soranlara aynen öyle söyleyeceksiniz...

-Başkomiser Süleyman Faik Örsel'in ikazı

Mezkûr vazife dolayısıyla sık sık emniyet müdürünün odasına girip çıktığımı gören Başkomiser Süleyman Faik Örsel, beni bir ara odasına çağırdı "Abdurrahman gel biraz otur!" dedi.

Oturduğumda durumu sordu. Ben de anlattım. Kendisi beş vakit namazını kılan dindar, dürüst bir zattı. Bana şöyle dedi: "Ben o zatı iyi tanırım, muhterem bir insandır. Ben onu otuz sene evvel İstanbul'dan tanırım. O zaman Dar-ül Hikmet-il İslâmiye'de âza idi. Alim ve fâzıl bir zattır. Sen henüz gençsin. Vazifeni yap, fakat müdürün gözüne gireyim diye o temiz zatı incitme, ileri gitme! Sonra tokad yersin, başına bir belâ gelir. Musibete uğrarsın!.."

Ben Emniyet Müdürüyle başkomiserimin arasında kalmıştım. Henüz tecrübesizdim. Çok heyecanlı ve telâş içindeydim. Daha sonra 1947 senesi aralık ayı onüçüncü günü, sivil olarak Emirdağ'ına geldik. Önce bir otele indik. Orada kaymakamı sordum. "Kulüpte bulunur" dediler. Oraya gittim, fakat köylere gittiği için görüşemedik. Sonra jandarma kumandanıyla görüştüm. Bana Bediüzzaman'ın evini gösterdi ve bu hususta bilgi verdi.. Ve "Ben elimdeki adamlarla bunu takib edemiyorum. Kapı içerden kapanıyor. İçerde ne yapıyorlar, bilmiyoruz" dedi.

- Şaşırdık afalladık

Size bir hatıramı anlatayım: Çarşıya çıkıp kahvaltı için peynir ve zeytin aldım. Bir dükkândan da tere yağı aldık. Dükkâncı tereyağını tartarken,

1291

yağı koyduğu kâğıt kadar da, terazinin öbür kefesine kâğıd koydu. Ben doğ

1292

1532

rusu bu hali başka bir yerde görmemiştim. Bediüzzaman işte Emirdağ'ını böyle yapmıştı.

Bediüzzaman'ın kaldığı evin karşısında bulunan kahvehaneye oturduk. Küçük yer olduğu için, dikkatler üzerimize çevrilmişti. Bu dikkati dağıtmak için, arkadaşım Salihle tavla oynamaya başladık. Hasan da karşıdaki evi (Bediüzzaman'ın evini) ve oraya gireni çıkanı gözetlemeye başladı.

Biraz sonra, Bediüzzaman, evinin kapısı önüne çıktı. Tâlebeleri de çıkmışlardı. Hasan bize işaretle durumu haber verdi. Talebeleri hep genç delikanlı idi. Az sonra içlerinden birisi bize, kahvehaneye doğru geldi. Önce kahveci ile görüştü, sonra bizim yanımıza geldi, selâm verdi:

"Üstad'ın selâmı var.. Sizinle görüşmek istiyor." dedi

Biz şaşırдық ve doğrusu afalladık. Ama durumu da çaktırmamaya çalıştık. "Kim Üstad, bizimle ne işi varmış? Falan dedikse de, gelen genç ısrar etti. O zaman ben Hasan'ı gönderdim. "Git bir bakıver!" dedim

Bir müddet sonra, Hasan döndü geldi. Ne olduğunu sordum. Bediüzzaman önce Hasan'a: "Evlâdım senin ismin ne?" demiş. O da Ahmet diye cevap vermiş.

Bediüzzaman: "Bak evlâdım Ahmet, doğru söyleyeceğinize söz ver" demiş. Hasan da: "Söz veriyorum" dedikten sonra, Bediüzzaman: "Beni takip için üç tane polis buraya gönderildiğini haber aldım. Benim çok talebe ve dostlarım var. Eğer o üç polis siz iseniz, bana söyleyin ki; adamlarıma ve talebelerime tenbih edeyim, size bir zarar vermesinler." demiş.

Üstad'ın bu sualleri karşısında şaşkına dönen Hasan, tabîi polis olduğumuzu inkâr etmiş.. "Dört yanımı o Kur'an çarpsın, vallahi-billahi biz polis değiliz" demiş. Hasan bu hali bize anlatınca, biz şaşırдық kaldık.

Vaziyet böyle olunca, biz hemen kahvehaneyi değiştirdik. Ertesi günü başka bir kahvehaneye gittik ve yine oyun oynamaya başladık. Yanımıza yine bir genç geldi: "Üstad Bediüzzaman sizi çağırıyor" dedi.

Aramızda istişare yaptık, her ihtimale karşı belki pusu kurarlar, bir komploya uğrarız korkusuyla: "İkiniz gidin, ben dışarda kalayım" dedim. Hasan ile Salih'i gönderdim. "Bir saat sonra geleceksiniz, şayet

1293

gelmezseniz jandarmaya haber vereceğim." dedim. Nihayet anlaştığımız saatte geldiler. Karşılaştıkları manzarayı hayret ve heyecanla anlattılar. Onlara Said-i Nursi:

"Biz manevî zabıtabız. Bizden millete, memlekete zarar gelmez. Hükûmet bizden boşuna endişe ediyor. Yahut da bununla dini baskı altında tutmak istiyor." demiş.

1294

1533

Onlara iman ve Kur'an hakikatlarından bahsetmiş, lokum ikram etmiş. Birer tane de Nur risalelerinden el yazması "Asa-yı Musa ve Gençlik Rehberi" hediye etmiş.. ve "Eğer fazla nüsha olsaydı, her birinize birer tane hediye ederdim. Bunlardan üçünüzde istifade edersiniz. Diğer arkadaşınız niçin gelmedi..." diye sormuş.

- Polis Salih'in yediği tokad

Arkadaşımız Salih, inancı zaif küfürbaz birisiydi. Birgün şöyle bir pusula yazmış: "Said-i Nursi talebesine bakkaldan içki aldirtti." Bu pusulayı bazı kimselere imzalatmak istemiş. Hiç kimse(*) onu imzalamamış. Bu yaptığının cezasını daha sonra şöyle gördü:

"Bir gün beraberce bir düğüne gitmiştik. Bir müddet eğlendik, vakit geçmişti. Kalkalım dedim. Fakat Salih, "Komiser Bey, ben biraz daha kalayım" dedi. Ben de peki dedim. Biz Hasan'la otele döndük.

Salih bizden sonra ölçüyü kaçırmış, çok fazla içmiş, sarhoş olmuş. Sonra etrafındakilerle kavga etmiş, onlar da kendisini iyice dövmüşler.

Gece yarısı bekçiler beni uyandırdılar.. Hasan'la beraber gittik, bir dereye pis suların içinde Salih'i yatıyor gördük. Salih, Salih! diye sarstımsa da kendine gelemiyordu. Baktım üzerinde tabancası da yok. Sordum, cevap verecek hali yoktu. Sonra durumu vilâyete bildirdim. Salih'e tabancasının üç mislini ödettiler. Rütbe tenzili cezasıyla başka yere gönderdiler.

Biz Emirdağ'ında iken, beş-altı defa Vali ve Afyon Savcısı Emirdağ'ına geldiler. Aramalar yaptılar. En sonuncusunda on kişiyi akşamleyin evlerinden diğerlerini de iş yerlerinden topladılar. Bediüzzaman'ı da ertesi sabah emniyetin arabasına alıp hep beraber Afyon'a götürdüler. Biz de aynı gün, yani 17 Ocak 1948'de Afyon'a döndük. Onlar Afyon'da Emniyet Oteli'nde üç gün kaldılar. İfadeleri alındı. Bu üç gün zarfında civardan büyük kalabalıklar toplandı. Üç günün sonunda (218) bütün polisler Emniyet Oteli'nin etrafına ve cezaevi yoluna dizildiler. Emniyet Müdürü bana: "Bediüzzaman'ı otelden sen alacaksın" dedi.

Ben: "Nasıl olur efendim, beni tanır, çok ayıp olur" dedim. Olsun artık herşey açığa çıktı, dedi.

Resmi elbiseyi giydim, kuşandım ve birkaç polisle otele gittim. Arka

1295

(*)Polis o kağıdı tehtit ile imzalattırmak istediği adamın ismi , Emirdağda içki satan ,serhoş ve ayyaş ” öldüm oğlu” diye söylenen bir adamdır.(Bkz. Son Şahitler - 4,Sh: 58)

(218)Bu ifadeye göre "Üç günün sonundâ " olursa, 20 Ocak olur. Halbuki Üstad'ın tevkifi 23 Ocak 1948'dir. O halde, Hazret-i Üstad bir hafta Afyon'da ifadeler için bekletilmiş ve sonra plânlandığı gibi tevkifi kesilerek ceza evine götürülmüştür.A.B.

1296

1534

daşlar içeri girdi, ben kapıda bekledim. Bediüzzaman çıkarken beni merdiven başında görünce, gülümsüyerek; "Abdurrahman ben seni yine severim. Sen vazifeni yapıyorsun" dedi ve sırtımı okşadı.

Biz Bediüzzaman'ı تنها bir yoldan, talebelerini de halkın beklediği yoldan cezaevine götürdük. Mahkeme Ağır Cezada uzun müddet devam etti. Ben de ifade verdim: "Bediüzzaman'ın herhangi zararlı bir hareketini tesbit etmedim" diye söyledim (219)"

(219)Son Şahitler-1 S: 11-18

1297

1535

1298

1536

- Emekli Komiser Abdurrahman Akgül'ün

söylediklerinin Üstad tarafından te'yidi

Hazret-i Üstad, Afyon hapsi öncesinde kendisini takiple vazifeli polis hafiyeleri, iftiraları ve saireyi talebelerine bir kaç mektupla bildirmiş, ezcümle bir mektubta şöyle demiştir:

"Aziz Sıddık Kardeşlerim!

Evvelâ: Size hem âcîb, hem elim, hem lâtif bir macera-i hayatımı ve düşmanlarımın hem şenî' hem bin ihtimalden bir tek ihtimal ile, hiçbir şeytan hiçbir kimseyi kandıramadığı iftiralarını ve Nur'a karşı isti'mal edilecek hiçbir silâhları kalmadığını beyan etmeye bir münasebet geldi, Şöyleki:

Târih-i hayatımı bilenlere malûmdur: Ellibeş sene evvel ben yirmi yaşlarında iken, Bitlis'te merhum Vali Ömer Paşa hanesinde iki sene onun ısrarıyla ve ilme ziyade hürmetiyle kaldım. Onun altı adet kızları vardı. Üçü küçük, üçü büyük.. Ben, üç büyükleri, iki sene beraber bir hanede kaldığımız halde, bir birinden tefrik edip tanımıyordum. O derece dikkat etmiyordum ki bileyim. Hatta bir âlim misafirim yanıma geldi, iki günde onları biribirinden farkettiler, tanıdılar. Herkes ve ben de bu hale hayret ederdik. Bana sordular: "Neden bakmıyorsun?" Derdim: "İlmin izzetini muhafaza etmek, beni baktırmıyordum."

Hem kırk sene evvel, İstanbul'da Kâğıthane şenliğinin yevm-i mahsusunda, köprüden ta Kâğıthane'ye kadar Haliç'in iki tarafında binler açık saçık Rum ve Ermeni ve İstanbullu karı ve kızlar dizildikleri sırada, ben ve merhum Meb'us Molla Seyyid Taha ve Meb'us Hacı İlyas ile beraber kayığa bindik. O kadınların yanlarından geçiyorduk. Benim hiç haberim yoktu, halbuki Molla Taha ve Hacı İlyas, beni tecrübeye karar verdikleri ve nöbetle beni tarassud ettiklerini bir saat seyahat sonunda i'tiraf edip dediler: "Senin haline hayret ettik, hiç bakmadın." Dedim: "Lüzumsuz, geçici, günahlı zevklerin akibeti elemeler, teessüfler olmasından istemiyorum.... "

Hem bütün tarih-i hayatımda hediyeleri kabul etmek ve minnet altına girip, halkın sadaka ve ihsanlarını almaktan çekindiğimi, benimle arkadaşlık edenler bilirler. Nurların ve hizmet-i imaniye ve Kur'anîyenin şerefini ve selâmetini himaye etmek için, dünyanın maddî ve içtimaî ve siyasî bütün ezvakını ve merakını terkettiğimi ve idam gibi ehl-i garazın bütün

1299

tehditlerine beş para ehemmiyet vermediğimi, yirmi sene işkenceli esaretimdeki iki dehşetli hapislerimde ve mahkemelerimde kat'î görüldü.

1300

1537

İşte, yetmiş beş sene devam eden bu düstur-u hayatım varken, Risale-i Nur'un fevkalâde kıymetini kırmak fikriyle, şeytanların bile hatır ve hayaline gelmiyen bir iftira, resmî makamını işgal eden bir adam(220) yaptı..ve demiş:

"Gece tablalarla baklavalar, fahişe ve namussuzlar yanına gidiyorlar."

Halbuki benim kapım gecede dışardan ve içerden kilitli. Hem sabaha kadar bir bekçi o bedbahtın emriyle kapımı bekliyordu. Hem buradaki komşular ve bütün dostlar bilirler ki; Ben, işa' namazından sonra, ta sabaha kadar hiç kimseyi yanıma kabul etmemişim.

İşte böyle bir iftiraya, bir sefih ahmak insan, eşek olsa; sonra şeytan olsa, buna ihtimal vermez. O adam anladı, o gibi plânlardan vazgeçti. Buradan başka yere cehennem olup gitti. Onun resmiyet cihetiyle beni

değil, belki Nurcular'ı lekedar etmek için kurduğu plâni ile, bu yeni hadiseyi vesile edip şakirtlere leke sürmek istenildi. Fakat hıfz ve himayet ve inayet-i ilâhiyye o plâni da harika bir tarzda akim bıraktı. Bu beyanla, ben nefsimi terbiye etmiyorum. Belki kudsî hizmet-i imaniye, o nefsi bütün hevesatından vazgeçirmiş ve hizmetteki manevî zevk ona kâfi geliyor, demek istiyorum.. ve Nurcular'ın ihtiyat ve dikkate ihtiyaçlarını beyan ediyorum..(221)"

Emirdağ'ında, üstte bahsi geçmiş son baskın hadisesinden sonra, Hazret-i Üstad talebelerine şu mektubu yazmıştır:

Aziz Sıddık kardeşlerim!

Evvelâ: Hiç merak etmeyiniz. Yalnız tesanüd ve ihtiyat ve "sırren tenevveret" düsturunu esas tutunuz . Anlaşıldığı, gizli düşmanlarımız son taarruzlarını, bereyi bahane edip, Nurlar'ın fütûhatına bir bulantı vermekle Afyon Vali ve Emniyet Müdürünü iğfal edip, bütün kuvvetleriyle şahsımın aleyhine isti'mal ettiler. Hıfz-ı ilâhi ve inayet-i Rabbaniye beni muhafaza

ediyor. Ben bundan bir cihette memnunum ki, şahsımla uğraşıyorlar. Resmen Nurlar'a ilişmiyorlar. Belki gizli neşriyatı bahane ederek, buldukları bazı Risaleler'i alıyorlar. Hiç ehemmiyeti yok. Merak etmeyiniz. Rahmet-i ilâhiyye altında Risale-i Nur kendini muhafaza ve himaye ediyor.. Şimdilik bu ifadeyi gazete ile neşretmeyiniz...(222)"

(220) Bu iftirayı Kaymakam Abdülkadir Uraz da yapmıştı. Dr.Tahir Barç'nın hatırasında geçmiştir. A.B.

1301

(221)Yeni yazı Emirdağ-1 S: 259

(222)Elyazma Emirdağ-1 S: 502

1302

1538

Ve son olarak da Üstad'ın, Afyon hapsine pek yakın günlerde talebelerine göndermiş olduğu şu mektubu da şayan-ı ibrettir,beraber okuyalım:

Aziz Sıddık kardeşlerim!

Nasılki Eğridir'de Asa-yı Musa'yı müsadere eden ve mahkemeye veren adam, kendisi iki sene hapis cezasıyla tokad yemesi.. ve Hüsrev'e hiddetle bir ay ceza veren hâkimin istifaya mecbur olmasıyla ve refikasının oradan müfakatıyla bir nevi tokad yemesi gibi; aynen burada dahi size leffen gönderdiğimiz pusulada yazılan tokatlar, kat'î gösteriyorlar ki: Biz himayet ve inayet altındayız. Bize ilişkinler ahirette şiddetli tokadlar yiyecekleri gibi, dünyada dahi bir kısmı çabuk çarpılır. Hem bu defa bize hücumları aynı zamanında kış çok hiddet etti. Şiddetli soğuk ve fırtına ile havanın kızdığını gösterdiği gibi, hücumları durmasıyla ve Nurcular'ın ferahlanmasıyla, bu zemherir günleri Nevruz günleri gibi gülmeye-başladı. O tebessüm devamla manevî bir müjde ve teselli veriyor kanaatındayız.

Bu defa da pusulada yazıldığı gibi, hiçbir şeytanın da kimseyi kandıramadığı acib ve maskaraca bir iftira etmekle teveccüh-ü ammeyi hakkımızda kırmaya çalışan resmi polisler, aynı zamanda tokadlarını yemesiyle gösteriyor ki; bize hücum edenler iftiradan başka hiç çare bulamıyorlar. Başka çareleri

kalmamış. Hem biz de çok dikkat ve ihtiyat etmeye ve böyle şayi'alara ehemmiyet vermemeye mecbur oluyoruz.

Elbaki hüvelbaki Kardeşiniz

SAİD-İ NURSI(223)

(Haşiyeye): Buradaki mahkemeye çağrılmıyacak. Kitaplar Afyon'a gönderilmiş, mucib-i merak bir şey yok.

Said-i Nursi

(223) Yeni yazı Emirdağ-1 S:284

1303

1539

Emirdağlı merhum Mehmet Çalışkanın bir beyanı:

"Afyon mahkemesi baş kâtibi Necati Müftüoğlu bana demişti ki: İsmet İnönü sizinle uğraşıyor.."Hepsini yakınlarıyla beraber içeriye atın" diye emir veriyor.(Son Şahitler-4-sh.61)

1304

1540

1305

41

1306

42

1307

43

1308

44

1309

45

1310

46

1311

47

1312

48

1313

49

1314

1550

1315

1551

AFYON HAPİS HAYATI

Cild: 3

(En ağır ve en uzun tecrid ve işkencelerin uygulandığı plânlı, ma'hud hadise)

Afyon hapis hadisesi, Üstad Bediüzzaman Hazretleri'nin Emirdağ hayatının son aylarında kasd-ı mahsusla ihdas edilmiş ve nümûnelerini üstte gösterdiğimiz hadiseler behane edilerek, vücuda getirilmiştir.O bahaneler neticesinde tazyik ve ihanetlerle sıkıştırılmış ve nihayet 1948 yılının başında soğuk bir kış ve zemheririn en sert-soğuk günlerinde, ellerine kollarına kelepçeler vurularak Afyon'da tevkif edilmesiyle başlamıştır.

Evvela:17.1.1948 günü Üstad Bediüzzaman ile birlikte, Emirdağ'ından on beş kadar Nur talebesi evlerinden, iş yerlerinden alınarak, Afyon vilâyet merkezine götürülmüş ve bir hafta kadar Emniyet Otelinde(1) durdurulmuş, göstermelik isticvablar, sorgulamalar yapılmış.. ve nihayet 23.1.1948'de resmen tevkifleri kesilerek cezaevine konulmuşlardır.

Bu elim ve çok zâlimane hadise, umum Türkiye Müslüman halkının, özellikle milyonlarca Nur talebelerinin ciğerlerini sızlatmış ve ağlatmıştır. C.H.P iktidarının dine ve din ehline karşı tatbik ettiği benzeri muameleleri yanında. bu son hunharca ve çok merhametsiz olan o hadiseden, Türkiye çapında onlara karşı umumî bir nefret ve adavet uyandırmış ve belki de 1950 seçimlerinde hezimet-i fahişe ile mağlubiyetlerine sebep olmuştur denilebilir.

Bu hadise tarihinden dört sene önce, aynı mes'eleler ve aynı maddelerle, Denizli'de hapsedilip mahkemeye verilen Bediüzzaman ve altmış dokuz Nur talebesi, o dâvadan ittifakla beraet etmiş ve bu beraet kararı Temyiz Mahkemesi 1. Ceza Dairesi'nce aynen ve ittifakla onaylanmış ve bil'umum Risale-i Nur kitapları sahiplerine iade edilmişti. Bu kazıye-i muhkeme halini alan umumî beraet kararına rağmen, C.H.P iktidarı idari koğuşturma adıyla, gizli dinsiz ve müfsid komitelerin oyununa gelerek, -beraet etmiş mazlum ve ma'sum olan Bediüzzaman'a beraet ve mahkeme ve temyiz kararlarını hiçe sayarak- Emirdağ'ında her türlü işkence, ihanet, keyfî ve kanunsuz muameleler uygulamakla kalmayıp, sonunda yetmişbeşlik ihtiyar, hasta, garip bir din âlimini, bir hakikat rehberini, bir istikamet önderini tekrar aynı eski maddeler ve uydurulmuş aynı bahanelerle alıp Afyon hapisanesinde sebepsiz bir şekilde yirmi ay tecrid içinde durdurmuşlardır.

1316

(1)Avukat Hikmet Gönen'in ifadesinde, "bu otel Ankara palas otelinde" şeklindedir. (Bkz. Son Şahitler-3 S: 176

1317

1552

Afyon hapis hadisesinde, taktik değiştirilerek, daha önceki hapislerinde olduğu gibi; ellerindeki büyük ve uzun listelere göre değil, daha çok yeni ve genç Nur talebelerini toplatma ve hapse tıkma şeklinde tezahür etmiştir. Bundan gayeleri ise; herhalde yeni ve tecrübesizlerden belki konuşturup bazı şeyleri ve hayalî bazı iddiaları tesbit eder, alırsız idi. Afyon hapsine toplattırılan Nur talebeleri, bir çoğu yeni vilâyet ve yerlendendi çünkü... Hem bu hadisede hedef, doğrudan doğruya Üstad'ın şahsiyeti idi.

Evet, yine başta Isparta olamak üzere Kastamonu, İstanbul(2) Safranbolu, Konya, Balıkesir, Kütahya, Aydın ve Afyon'dan yüzde doksanı yeni ve genç kırksekiz masum, Afyon hapishanesinde toplattırılmıştır.

AFYON HAPİS HADİSESİNİN UMUMİ BİR ŞEMASI

Tafsilâta girişmeden, vesika ve belgelerin ibrazına da geçmeden önce, bu elim, ciğer-sûz hadisenin genel bir haritasının tasvirini Hazret-i Üstad Bediüzzaman'dan dinleyelim.. Onbeşinci Rica'da şöyle diyor:

"...Sonra gizli düşman münafıklar, hükûmetin nazar-ı dikkatini benim şahsıma çevirdiler. Eski siyasî hayatımı hatırlattırdılar. Hem adliyeyi, hem maarif dairesini, hem zabıtaı, hem dahiliye vekâletini evhamlandırıdılar. Partilerin cereyanları ve komünistlerin perdesinde anarşistlerin tahrikâtıyla o evham genişlendi. Bizi tazyik ve tevkif ve ellerine geçen Risaleler'i müsadereye başladılar. Nur şâkirdlerinin faaliyetine tevakkuf geldi. Benim şahsımı çürütmek fikriyle, bir kısım resmi memurlar, hiç kimsenin inanmayacağı isnadlarda bulundular. Pek acib iftiraları işaaya çalıştılar. Fakat kimseyi inandıramadılar. Sonra pek âdi bahanelerle, zemheririn en şiddetli soğuk günlerinde beni tevkif ederek, büyük ve gayet soğuk ve iki gün sobasız bir koğuştaki tecrid-i mutlak içinde hapsedtiler. Ben küçük odamda günde kaç defa soba yakar ve daima mangalımda ateş varken, zaafiyet ve hastalığımdan zor dayanabilirdim. Şimdi bu vaziyette hem soğuktan bir sıtma, hem dehşetli bir sıkıntı ve hiddet içinde çırpınırken, bir inayet-i ilâhiye ile bir hakikat kalbimde inkişaf etti. Manen: "Sen hapse medrese-i Yusufiye namı vermişsin. Hem Denizli'deki sıkıntınızdan bin derece ziyade, hem ferah, hem manevî kâr, hem oradaki mahpusların Nurlar'dan istifadeleri, hem büyük dairelerde Nurlar'ın fütûhatı gibi neticeler; size şekva yerinde binler şükrettirdi. Her bir saat hapsinizi ve sıkıntınızı, on saat ibadet hükmüne getirdi. O fânî saat

1318

(2) Bu defa İstanbul'dan sadece genç üniversiteli Nur talebelerinden Mustafa Ramazanoğlu ile Ziya Arun'u getirmişlerdi.

1319

1553

leri bâkileştirdi. İnşallah bu üçüncü medrese-i yusufiyedeki musibetzedelerin Nurlar'dan istifadeleri ve teselli bulmaları, senin bu soğuk ve ağır sıkıntını hararetlendirip sevinçlere çevirecek.. ve hiddet ettiğin adamlar, eğer aldanmışlarsa, bilmiyerek sana zulmediyorlar. Onlar hiddete lâıyk değiller. Eğer bilerek ve

garazla ve dalâlet hesabına seni incitiyorlar ve işkence yapıyorlarsa, onlar pek yakın bir zamanda ölümün i'dam-ı ebedisi ile kabrin haps-i münferidine girip, dâimî sıkıntılı azap çekecekler. Sen onların zulmü yüzünden hem sevab, hem fânî saatlerini bâkileştirmeyi, hem manevî lezzetleri, hem vazife-i ilmiye ve diniyeyi ihlâs ile yapmasını kazanıyorsun!" diye ruhuma ihtar edildi. Ben de bütün kuvvetimle Elhamdülillah dedim. İnsaniyet damarıyla o zalimlere acıdım. "Ya Rabbi onları islâh eyle" diye dua ettim.

Bu yeni hadisede, ifademde dahiliye vekâletine yazdığım gibi, on vecihle kanunsuz olduğu ve kanun namına kanunsuzluk eden o zalimler, asıl suçlu onlar olması gibi, öyle bahaneleri aradılar; işitenleri güldürecek ve hakperestleri ağlattıracak iftiraları ve uydurmalarıyla ehl-i insafa gösterdiler ki: Risale-i Nur'a ve şâkirtlerine ilişmeye, kanun ve hak cihetinden imkân bulamıyorlar, divaneliğe sapıyorlar.

Ezcümle: Bir ay bizi teccüs eden memurlar, birşey bahane bulamadıklarından, bir pusula yazıp ki; "Said'in hizmetkârı bir dükkândan rakı almış, ona götürmüş." O pusulayı imza ettirmek için hiç kimseyi bulamayıp, sonra yabanî ve serhoş bir adamı yakalamışlar, tehditkârane "Gel bunu imza et!" demişler. O da demiş: "Tövbeler tövbesi, bu acib yalanı kim imza edebilir?" onları, pusulayı yırtmaya mecbur etmiş.

İkinci bir numune: Bilmediğim ve şimdi dahi tanımadığım bir zat, atını beni gezdirmek için vermiş.. Ben de rahatsızlığım için teneffüs kasdıyla ekser günlerde yazda bir iki saat gezerdim. O at ve araba sahibine elli liralık kitap vermeye söz vermişim. Taki kaidem bozulmasın ve minnet altına girmiyeyim. Acaba bu işte hiçbir zarar ihtimali var mı? Halbuki, "O at kimindir?" diye elli defa bizlerden hem Vali, hem adliyeciler, hem zabıta ve polisler sordular. Güya büyük bir hadise-i siyasiye ve asayişe temas eden bir vakîadır.. Hatta bu manasız soruşların kesilmesi için, iki zat, hamiyeten biri "At benimdir," diğeri "Araba benimdir" dedikleri için ikisini de benimle beraber tevkif ettiler.

Bu numunelere kıyasen çok çocuk oyuncaklarına seyirci olup, gülerek ağladık.. Ve anladık ki: Risale-i Nur'a ve şâkirtlerine ilişkinler maskara olurlar...

1320

O numunelerden lâtif bir muhavere: Benim tevkif kâğıdımda sebep: Emniyeti ihlâl suçu yazıldığından, ben daha o pusulayı görmeden müd

1321

1554

de-i umuma dedim: "Seni geçen gece gıybet ettim. Emniyet Müdürü hesabına beni konuşturan bir polise; Eğer bin müdde-i umumî ve bin emniyet müdürü kadar bu memlekette emniyet-i umumiye hizmet etmemiş isem, - üç defa-"Allah beni kahretsin" dedim.

Sonra bu sırada, bu soğukta en ziyade istirahatata ve üşümemeye ve dünyayı düşünmemeye muhtaç olduğum bir hengâmda, garazı ve kasdı ihsas eder bir tarzda, beni bu tahammülün fevkinde bir tehcir ve tecrid ve tevkif ve tazyika sevkedenlere, fevkalâde iğbirar ve kızmak geldi.. Bir inayet imdada yetişti; manen kalbe ihtar edildi ki:

"İnsanların sana ettikleri aynı zulümlerinde, aynı adalet olan keder-i İlâhinin büyük bir hissesi var.. ve bu hapiste yiyecek rızkın var, o rızkın seni buraya çağırdı. Ona karşı rıza ve teslim ile mukabele lâzım... Hikmet ve Rahmet-i rabbaniyenin dahi büyük bir hissesi var ki; bu hapistikeleri nurlandırmak ve tesellî vermek ve size sevab kazandırmaktır. Bu hadiseye karşı sabr içinde binler şükretmek lâzımdır. Hem senin

nefsinin bilmediği kusurlarıyla onda bir hissesi var. O hisseye karşı istiğfar ve tevbe ile, nefesine "bu tokada müstehak oldun" demelisin. Hem gizli düşmanların desiseleriyle bazı sâfdil ve vehham me'murları iğfal ile o zulme sevk etmek suretiyle, onların da bir hissesi var. Ona karşı Risale-i Nur'un münafıklara vurduğu dehşetli manevî tokadlar. senin intikamını tamamen onlardan almış. O, onlara yeter. En son hisse, bilfiil vasıta olan resmi memurlardır. Bu hisseye karşı, onların Nurlar'a tenkid niyetiyle bakmalarında, ister istemez şüphesiz iman cihetinde istifadelerinin hatırı için düsturuyla; onları affetmek bir uluvv-u cenablıktır"

Ben de bu hakikatlı ihtardan kemal-i ferah ve şükür ile, bu yeni medrese-i Yusufiyede durmağa, hatta aleyhimde olanlara yardım etmek için, kendime mucib-i ceza zararsız bir suç yapmağa karar verdim. Hem benim gibi yetmişbeş yaşında ve alâkasız ve dünyada sevdiği dostlarından, yetmişden ancak hayatta beşi kalmış ve onun vazife-i Nuriyesini görececek yetmişbin nur nüshaları bâki kalıp serbest geziyorlar.. ve bir dile bedel, binler dil ile hizmet-i imaniyeyi yapacak kardeşleri, vârisleri bulunan benim gibi bir adama; kabir bu hapisten yüz derece ziyade hayırlıdır.. ve bu hapis dahi, haricinde hürriyetsiz tahakkümler altındaki serbestiyetten yüz derece daha rahat, daha faydalıdır. Çünkü, haricinde tek başıyla yüzer alâkadar memurların tahakkümlerini çekmeye mukabil, hapiste yüzer mahpuslarla beraber yalnız Müdür ve Başgardıyan gibi bir iki zatın, maslahata binaen

1322

hafif tahakkümlerini çekmeye mecbur olur. Ona mukabil, hapiste çok dostlardan kardeşane taltifler, teselliler görür.

1323

1555

Hem İslâmiyet şefkati ve insaniyet fitratı, bu vaziyette ihtiyarlara merhamete gelmesi, hapis zahmetini rahmete çeviriyor diye, hapse razı oldum.

Bu üçüncü mahkemeye geldiğim sırada zaafiyet ve ihtiyarlık ve rahatsızlıktan ayakta durmağa sıkıldığımdan, mahkeme kapısının hâricinde bir iskemlede oturdum. Birden bir hâkim geldi, hiddet etti, "Neden ayakta beklemiyor?" ihanetkârane dedi. Ben de ihtiyarlık cihetinden bu merhametsizliğe kızdım. Birden baktım; Pek çok Müslümanlar, kemal-i şefkat ve uhuvvetle merhametkârane bakıp etrafımızda toplanmışlar, dağıtılmıyorlar. Birden iki hakikat ihtar edildi.

Birincisi: Benim ve Nurlar'ın gizli düşmanlarımız, benim istemediğim halde, hakkımdaki teveccüh-ü ammeyi kırmak ile Nur'un fütûhatına sedçekilir diye, bazı sâfdil ve resmî memurları kandırıp, şahsımı millet nazarında çürütmek fikriyle ihanetkârane böyle muameleye sevk etmişler. Buna karşı inayet-i ilâhiyye, Nurların iman hizmetine mukabil bir ikram olarak; O bir tek adamın ihanetine bedel, bu yüz adama bak! Hizmetinizi takdir ile şefkatkârane acıyarak, alâkadarane sizi istikbal ve teşyi' ediyorlar. Hatta ikinci gün, ben müstantık dairesinde müdde-i umumînin suallerine cevap verirken, hükümet avlusunda mahkeme pencerelerine karşı bin kadar ahali, kemal-i alâka ile toplanıp lisan-ı hal ile; "Bunları sıkmayınız!" dediklerini vaziyetleriyle ifade ediyorlar gibi göründüler. Polisler onları dağıtamıyorlardı. Kalbime ihtar edildi ki: Bu ahali bu tehlikeli asırda tam bir teselli ve söndürülmez bir nur ve kuvvetli bir iman ve saadet-i bakiyeye bir doğru müjde istiyorlar ve fitraten arıyorlar ve Nur Risalelerinde aradıkları bulunuyor diye işitmişler ki; benim ehemmiyetsiz şahsıma imana bir parça hizmetkârlığım için haddimden çok ziyade iltifat gösteriyorlar.

İkinci Hakikat: Emniyeti ihlâl tevehhümüyle bize ihanet etmek ve teveccüh-ü ammeyi kırmak kasdıyla, tahkirkârane aldanmış mahdut adamların bed muamelelerine mukabil; hadsiz ehl-i hakikatın ve nesl-i âtinin takdirkârane alkışlamaları var, diye ihtar edildi.

Evet, komünist perdesi altında anarşistliğin, emniyet-i umumiyeyi bozmaya dehşetli çalışmasına karşı, Risale-i Nur ve şâkirtleri iman-ı tahkikî kuvvetiyle bu vatanın her tarafında o müthiş ifsadı durduruyor ve kırıyor. Emniyeti ve asayişî te'mine çalışıyor; pek çok bir kesrette ve memleketin her tarafında bulunan Nur talebelerinden, bu yirmi senede alâkadar üç dört mahkeme ve on vilâyetin zabıtalrı; emniyeti ihlâlê dair bir vukuatlarını

1324

bulmamış ve kaydetmemiş.. ve üç vilâyetin insafılı bir kısım zabıtalrı demişler: "Nur talebeleri manevî bir zabıtaadır. Asayişî muhafazada bize yardım ediyorlar. İman-ı tahkiki ile, Nur'u okuyan her

1325

1556

adamın kafasında bir yasakçıyı bırakıyorlar. Emniyeti temine çalışıyorlar"

Bunun bir numunesi Denizli hapisanesidir. Oraya Nurlar ve o mahpuslar için yazılan Meyve Risalesi girmesiyle, üç dört ay zarfında ikiyüzden ziyade o mahpuslar öyle fevkalâde itaâtli, dindarane bir salâh-ı hal aldılar ki; üç dört adamı öldüren bir adam, tahta bitlerini öldürmekten çekiniyordu. Tam merhametli, zararsız, vatana nafi' bir uzv-u olmaya başladı. Hatta resmi memurlar bu hale hayretle ve takdirle bakıyorlardı. Hem daha hüküm almadan bir kısım gençler dediler: "Nurcular hapiste kalsalar, biz kendimizi mahkûm ettireceğiz ve ceza almaya çalışacağız. Ta onlardan ders alıp onlar gibi olacağız. Onların dersiyile kendimizi islâh edeceğiz."

İşte bu mahiyette bulunan Nur talebelerini, emniyeti ihlâl ile ittiham edenler, herhalde ya gayet fena bir surette aldanmış veya aldatılmış.. veya bilerek veya bilmiyerek anarşistlik hesabına hükûmeti iğfal edip bizleri eziyetlerle ezmeye çalışıyorlar. Biz bunlara karşı deriz: Madem ölüm öldürülmüyor " ve kabir kapanmıyor ve dünya misafirhanesinde yolcular gayet sür'at ve telâşla kabile, kabile toprak arkasına girip kayboluyor... Elbette pek yakında birbirimizden ayrılacağız. Siz zulmünüzün cezasını dehşetli bir surette çekeceksiniz. Hiç olmazsa mazlum ehl-i iman hakkında terhis tezkeresi olan ölümün idam-ı ebedî darağacına çıkacaksınız. Sizin dünyada tevehhüm-ü ebediyetle aldığınız fânî zevkler, bakî ve elim elemlere dönecek.

Maatteessüf gizli münafık düşmanlarımız, bu dindar milletin yüzer milyon Velî makamında olan şehidlerinin, kahraman gâzilerinin kanyıla ve kılıncıyla kazanılan ve muhafaza edilen hakikat-ı İslâmiyete bazen "Târikat" namını takıp ve o güneşin tek bir şûa'ı olan tarikat meşrebini, o güneşin aynı gösterip, hükûmetin bazı dikkatsiz memurlarını aldatıp, hakikat-ı Kur'aniyeye ve hakik-i imaniyeye te'sirli bir surette çalışan Nur talebelerine "tarikâtçı ve siyasî cemiyetçi"namını vererek,aleyhimize sevk etmek istiyorlar. Biz hem onlara hem onları aleyhimizde dinliyenlere, Denizli mahkeme-i âdilesinde de dediğimiz gibi deriz:

"Yüzer milyon başların feda oldukları bir kudsi hakikata başımız dahi feda olsun. Dünvayı başımıza ateş yapsanız, hakikat-ı Kur'aniyeye feda olan başlar, zendekaya teslim-i silah etmiyecek ve vazife-i kudsiyesinden vazgeçmiyecekler inşaallah!...(3)"

(3) Lemalar: Envar Neşriyat S:258

1326

1557

AFYON HAPSİNE TOPLATTIRILAN MAZLUM

NUR TALEBELERİNİN İSİM VE KÜNYELERİ

Arzedeceğimiz bu liste, Afyon sorgu mahkemesince 26.5.1948'de verilen gerekçeli uzun kararnameden alınmıştır. Bizdeki "Denizli Afyon dosyasında" mevcuttur.

İSMİ D.T. BABA ADI ANNE ADI MEMLEKETİ İŞİ T.TARİHİ

S.Nursi Bediüzzaman 1293 Mirza Nuriye Bitlis Yok 23.1.948

Halil Çalışkan 1930 Osman Sultan Emirdağı Terzi 23.1.948

Mehmet Çalışkan Osman Sultan Emirdağı Bakkal 23.1.948

Osman Çalışkan Osman Sultan Emirdağı 23.1.948

Hasan Çalışkan Osman Sultan Emirdağı 23.1.948

Mustafa Acet 23.1.948

Ceylan Çalışkan Mehmet 23.1.948

Hıfzı Bayram (4)

İ.Ethem Talas 1313 Adem Şehriban Balıkesir İmam

Husrev Altınbaşak 1313 Mehmet Ayşe Isparta 17.2.948

Burhan Çakın 1310 İsmail Sıddıka Isparta Berber 17.2.948

Tahiri Mutlu 1316 H.Hüsnü Zeynep Isparta Ziraat 28.2.948

Mustafa Usman 1330 Osman Hayriye Safranbolu Hırdavatçı 1.3.948

Sabri Halıcı 1303 Hüseyin Zeliha Erzurum Halıcı 4.3.948

Mehmet Feyzi Pamukçu 1328 İzzet Ayşe Kastamonu İşsiz 9.2.948

Ali Akdağ 1321 Mehmet Meryem Aydın Müftü 20.2.948

1327

Re'fet Barutçu 1302 H.Hüsnü Fatma İstanbul E.Yüzbaşı 12.3.948

Ahmet Feyzi Kul 1314 Mehmet Vesile Isparta Çiftçi 22.3.948
Rıfat Filizer 1340 Mehmet Sıddıka Konya Halenasker 26.2.948
Ahmet Söker 1323 Beytullah Selime Emirdağ Nalbant 23.1.948
Hasan Hüseyin Ertman 1330 Ali Aliye Bolvadin Berber 23.1.948
İbrahim Kantar 1336 Ahmet Emirdağ Bakkal 23.1.948
Mustafa Akça 1316 İbrahim Esmâ Aydın Bakkal 7.2.948
Mehmet Yayla 1328 Hamza Fatma Menemen Tren şefi 9.2.948
Osman Canatan 1313 Mehmet Ayşe Kütahya Vaiz 12.2.948
Ali Rıza Eren 1302 Ahmet Ümmühan Tavşanlı Müftü 12.2.948
Ali Osman Şentürk 1301 Mustafa Fatma Uşak Vaiz 12.2.948
Mehmet Sost 1322 İsmail Emine Emirdağ Camcı 18.2.948
Ali Savran 1311 Muslihuddin Saniye Eğridir Çilingir 26.2.948
Mustafa Gül 1315 Ahmet Fatma Isparta Çiftçi 28.2.948
Yusuf Çakır 1324 Mehmet Rukiye Denizli Kunduracı 2.3.948
Zübeyr Gündüzalp 1336 Mehmet Seyyide Ermenek PTTme: 4.3.948
Ali Osman Öztop 1329 Mustafa Emine Isparta yok 6.3.948
Nebi Uluçay 1326 Mehmet Hacer Konya Bekçi 9.3.948
Emin Çayır 1310 Mekaat Hanım Kastamonu Çaycı 9.2.948
Bekir Palas 1286 Mehmet Edibe Bulgaristan Bekçi 9.2.948
1328
Ahmet Ali Özel 1324 İsmail Ayşe Korkuteli Demirci 13.3.948
(4) Bu altı zatın künyelerini ihtiva eden kararnamenin o sahifesi eksik olduğu için yazamadık.
1329
1558
Hayri Gençer 1327 Zafir Hatice Afyon Sağlıkçı 16.3.948
Ali Şahin 1331 Hüseyin Emine Emirdağ Yok 12.3.948
Edhem Emirdağlı 1329 Mehmet Fatma Kütahya Bakkal 12.3.948

Ahmet Urfalı 1340 Hamdi Ulviye Emirdağ Terzi 12.3.948

Hüsnü Güranlı 1341 Hasan Ayşe Kastamonu Ün.Talebesi 16.3.948

Rasih Çetin 1305 Mustafa Hatice Tefenni Rençber 15.3.948

Hakkı Güranlı 1337 Hasan Ayşe Kastamonu Dr.Üsteğmen

Hamid Gürsun 1296 Allahverdi ÜmmügülsümManyas Çiftçi 11.2.948

Mehmet Tanrıverdi 1298 Murad Peri Manyas Rençber 11.2.948

Ahmet Nazif Çelebi 1307 Mehmet Fatma İnebolu Hırdavatçı 22.3.948

Selahaddin Çelebi 1329 A.Nazif Saide 23.3.948

Hasan (5) Güranlı 1303 Hüseyin Hatice Daday Emekli 23.3.948

Böylece Afyon hapisanesine toplattırılan Üstad Bediüzzaman ve kırksekiz nur talebesinin davalarına Afyon adliyesinde başlanmış oldu. İlk önce tahkikatı yürüten Afyon C.Savcılığı 22.3.1948'de masum Nur talebelerinden otuzu hakkında takipsizlik kararı alarak, serbest bırakmıştır. Bunlar tutuklanma tarihlerine göre kimisi iki ay kadar, kimisi bir ay kadar hatta bazısı bir hafta kadar hapiste kalıp çıkmışlardı. Amma bilâhare incelemeyi yürüten Afyon Sorgu Hakimliği ise, yeniden Üstad'la beraber kırkdokuz maznunun evrakını incelemiş ve 26.5.1948 günü verdiği kararında. Savcının takipsizlik ile serbest bıraktığı otuz kişinin men-i mahkemelerini reddederek, gayr-ı mevkuf şekilde ağır cezada muhakeme edilmelerini karara bağlamıştır.

GAYR-İ MEVKUF OLARAK MUHAKEMELERİNE YENİDEN BAŞLANAN OTUZ MAZNUNUN İSİM LİSTESİ

1-Ahmet Söker,2- Hasan Hüseyin Ertman, 3-İbrahim Kantar,4- Mustafa Akça, 5-Mehmet Yayla,6- Osman Canatan,7- Ali Rıza Eren,8- Ali Osman

1330

Şentürk,9- Mehmet Sost, 10-Ali Savran, 11-Mustafa Gül,12- Yusuf Çakır, 13-Ziver Gündüzalp,14- Ali Osman Öztop,15- Nebi Uluçay, 16-Emin Çayır,17- Bekir Palas, 18-Ahmet Ali Özel,19- Hayri Gençer,20- Ali Şahin,21- Edhem Emirdağlı,22- Ahmet Urfalı,23- Hüsnü Güranlı,24- Rasih Çetin,25- Hakkı Güranlı,26- Hamid Gürsun,27- Mehmet Tanrıverdi,28Ahmet Nazif Çelebi,29- Salahaddin Çelebi,30- Hasan Güranlı.

Üstad Bediüzzaman'la beraber mevkuf olarak

muhakemeleri devam edenlerin isimleri

1-Said-i Nursi Bediüzzaman,2- Halil Çalışkan,3- Mehmet Çalışkan,4Osman Çalışkan,5- Hasan Çalışkan,6- Mustafa Acet, 7-Ceylan Çalışkan,8Hıfzı Bayram,9- İbrahim Edhem Talas, 10-Hüsrev Altınbaşak,11- Burhan Çakır, 12-Tahiri Mutlu, 13-Mustafa Usman,14- Sabri Halıcı,15- Mehmet Feyzi Pamukçu,16- Ali Akdağ, 17- Re'fet Barutçu,18- Ahmet Feyzi Kul,19- Rif'at Filizer.

Üstad'la beraber mevkufiyetleri devam eden onsekiz Nur talebesi mahkemenin karar günü olan 6.12.1948 tarihinde çoğunun cezası altı ay olduğumuz için,-Ahmet Feyzi Kul hariç- hepsi tahliye edilmiştir. Fakat bu defa, gayr-i mevkuf olarak mahkemeleri devam edenlerden: Zübeyr Gündüzalp, Ahmet Nazif

Çelebi, İbrahim Fakazlı(*), Salahaddin Çelebi ve Hüseyin tabancalı ise mahkemece verilen altışar aylık cezalarını tamamlamak üzere içeri alınmışlardır. Ceylan Çalışkan ise, başka bir meseleden de cezası olduğu için tahliye edilmemiştir.

İşte bu duruma göre Afyon hapsi maznunlarından, bir kısmı, bir hafta ile iki ay arasında değişen bir mevkufiyetten sonra; Üstad'dan başka, kırksekiz kişilik büyük fırtınalı ve yaygaralı bir davanın böylece otuz sanığının hemen ilk başta tahliye edilmesi, hatta savcılıkça takipsizlik ile adem-i muhakemeleri istenmesi göstermektedir ki; hükümetin ve zabitanın geniş bir evham rüzgârına kapılarak, Türkiye çapında operasyon ve taharrilere girişmesinin, velveleler koparmasının mahiyeti yalnız bu kadarcıkmış!.. Lâkin burada bir mühim taktik vardır ki: Afyon hadisesinde bütün hücum ve taarruz Hazret-i Üstad Bediüzzaman'ın şahsiyetine karşı olmasından, göstermelik birkaç kişiye de ufak-tefek bazı cezalar vererek asıl maksad; Onlara göre Türk milletinden olmıyan birisini, yani Bediüzzaman'ı ezmek ve ağır ceza ile cezalandırmak suretiyle, Türk olan talebelerini de ondan koparmak ve ürkütmek ile soğutmak plânyıydı. Nitekim Afyon Ağır Ceza Mahkemesi kararnamesinde Bediüzzaman Hazretleri'nin Kürtlüğü çok açık şekilde mesele edilmiş ve hatta mahkûmiyetine en büyük sebep gösterilmiştir. Hazret-i Üstad da Afyon Mahkemesinin bu zalimane ve

1331

kaba ve adaletsiz durumunu ilk başından beri hemen sezmiş ve bütün hedef kendisinin şahsiyeti olduğunu anlamıştır. Bundan dolayı da hapisteki talebelerine müdafaat vesaire işlerin ifası hususunda selâhiyyet vermiş ve havale etmiştir.

(*) Ancak İbrahim Fakazlı Ağabey derki; Ben Afyon hapsine 10 Eylül 1948 Cuma günü alındım, 9 Mart 1949'da tahliye edildim. Böylece tam 6 ay yattım.

1332

1560

Tutuksuz olarak mahkemeleri devam eden otuz kişiden Zübeyr Gündüzalp ve dört Nur talebesi de mahkemenin kararından sonra tekrar tevkif altına alındıkları gibi (6) , Muallim Mustafa Sungur ve Safranbolulu Emin Hoca da hâkimlere yazdıkları birer mektuplarından ötürü, mahkemenin karar tarihinden sonra tevkif ettirilerek Afyon hapisanesine getirilmiştir. Yukarda kayıtlı listenin dışında olarak bir de Isparta'dan Nuri Benli ve İnebolu'dan İbrahim Fakazlı da hapsedilmişlerdir. Böylece Afyon hapsinde Nurcu maznun sayısı elliüçü bulmuş idi.

Kitaplar Diyanet İşleri Riyasetine gönderiliyor.

Evrak ve dosyalar henüz savcılık tahkikatında iken, müsadere edilen Nur risaleleri yeniden Diyanet Reisliği'ne tetkik ettirilmek üzere gönderilmiş. Din İşleri Müşavere Kurulu'nca başta Zülfikar, Asa-yı Musa, Sirac-ün Nur ve Sikke-i Tasdik-i Gaybî kitapları ile birlikte, diğer el yazma kitap ve defterler de tetkike alınmış ve 16.3.1948 tarihinde rapora bağlanmıştır. Amma maalesef bu defa hârici baskılar ve hükümetin maksatlı operasyonuBilhassa o sıra dindarlara karşı- hadisesinden dolayı hırçın durumu ve Nur talebelerinin Afyon hapis hadisesi ile kopan ve yayılan evhamlı dalgaların verdiği geniş çaplı terör yüzünden; Diyanet Hocaları istenilen hizmet, himaye ve tam bir âlicenaplık gösterememiş.. zulmen Afyon hapsinde zâlimlerin ellerinde ezilmekte olan Nur talebelerini kurtarma cihetinde layıkıyla el uzatamamıştır. Halbuki bu tarihten üç ay önce, (Afyon hapsinden evvel) yani 6.12.1947'de Isparta C.

Savcılığınca Ankara'ya, Diyanet'e tetkik için gönderilen aynı kitaplar hakkında ise, Diyanet Reisliği gayet müsbet bir rapor vermiş ve kitapların ve maznunların beraetlerine sebebiyet vermişlerdi. Hem yine o tarihlerde, başta Diyanet Reisi Ahmed Hamdi efendi olmak üzere, tüm Diyanet hocaları son derece takdir hissi içerisinde Risale-i Nurlar'dan birer ikişer takım ısrarla istemişlerdi.

Amma bu defaki raporları ise dediğimiz gibi evham ve hârici baskılar te'sir ederek, güya kendi resmi makamlarına şüphe celbetmemek için, dinsiz veya müteassıp bazı zâhirperest kimselere bir nevi rüşvet ve hakk-ı sükût kabilinden; Nurlar'ın ve Nur talebelerinin cemiyetçilik, tarikatçılık ve siyasetçilik cihetini tebrie etmekle beraber, yer yer bazı ilişmeler de raporla

(6) Zübeyr Gündüzalp'ın ikinci mevkufyeti evrak temyiz mahkemesine gittikten sonra 1949'un beşinci ayında temyiz rrtahkemesince tahliyesine emir verilmeye kadar devam etmiştir. (Bkz. Şualar Envar Neşriyat S: 517) Ayrıca Merhum Zübeyr Ağabey Üstad'ın ilk mevkufiyetinden tahliyesine kadar hep Afyon'da, gerek dışarda gerekse içerde Üstad'ının hizmetinde

1333

beklemiş kalmıştır. Allah ebeden razı olsun. Sungur Ağabey der ki: "Zübeyr Ağabey, 20 Eylül 1949'da Afyon hapsinden tahliyesinden sonra, Afyon'da tuttuğu evinde Sungur ve Ziya da beraber bulunuyordu.

1334

1561

rında yer almıştır. Diyanet'in bu raporu uzun zaman Afyon Mahkemesi'nin ve Savcısının ellerinde bazı bahaneler teşkil edecek maddeleri muhtevi idi. Halbuki, Diyanet'ten sorulan sadece kanunlar çerçevesinde siyasi cemiyetçilik, tarikatçılık ve umumî emniyet ve asayiş bozmaya yönelik durumun bulunup bulunmaması gibi maddelerdi. Fakat Diyanet hocaları ise, Hadis-i şeriflerin mertebelerinden, tevillerin yanlışlığından, Cifir ve Ebced ilminin su-i isti'male müsaid taraflarından ve hülâsa ahir zaman hadiseleri hakkında vürüd eden ve Risale-i Nur'da bahsi yapılan bazı hadislerin zaafiyetinden vesairenden bolca bahsettiler, hocavarî ilmî tenkidlerde bulundular.

Aslında ortada ne bir zaif hadis var, ne de yanlış bir te'vil mevcuttur. Lâkin muhterem hocalarımız bu gibi hususî ve ilmî meseleleri mahkemenin eline vermekle, mahkemenin elinde uzun zaman bahanelerine sebep teşkil etti. İlerde, bu meseleye belki ayrıca temas ederiz diye kısa kesiyoruz.

Afyon Savcısı ve Sorgu hâkimliği Diyanet'in mezkûr raporuna dayanarak, uzun iddianameler ve kararnameler hazırlayıp, mazlum Nur talebelerinin uzun zaman hapis ve zindanlarda kalmalarına zahiri bir sebep oldu denilebilir.

Amma bu raporun vesile olduğu ilmî münakaşalar neticesinde, Bediüzzaman Hazretleri; Denizli hapis hadisesinde oldub'u gibi, Ankara yüksek ilmî heyetin verdiği raporda bazı tenkid noktalarına verdiği cerhedilmez ilmî cevablar tarzında; Bu raporun da Afyon Mahkemesi'nde uzun ilmî tartışmalara sebep olmasıyla, Hazret-i Üstad bilmeceburiye buna karşı da ilmî ve keskin cevablar ve izahlarda bulunması neticesinde, gayet güzel ilmî ve tahkikî mübaheseler olmuş ve müşkil bir çok meseleler bu arada halledilmişti.

Zaten Hazret-i Üstad, Nur Risaleleri'nde yaptığı râsih te'viller ve izah ettiği mantıkî tahkikatı, hep ilmî mesnedlere ve göz önünde olan canlı misallere dayandırarak yapmıştır. Bilhassa Beşinci Şua'

Risalesi'ndeki meselelerin tamamını, ta 1908-1920 arası "Muhakemata bir tetimme" adıyla bir risale içinde yazmış ve o Risaleyi o zaman büyük Osmanlı âlimleri ve Şeyh-ül İslâmları görmüşler, son derece hayranlık içinde o ilmî tahkikatı takdir etmişlerdi. Hatta bu kabilden olarak Cumhuriyet'in ilk Millet Meclisi Kayseri meb'usu Meşhur Alim Efendi, bazı kimselere -Üstad'ın o eserini gördükten sonra- demiş ki: "Bediüzzaman Deccalın ve Süfyanın şemasını o derece bâriz bir şekilde çizmiştir ki, hiçbir müşkilâta mecal bırakmamıştır"

1335

Hem Risale-i Nur gerek Ebced ve cifir meselesinde olsun, gerekse "Beşinci Şua" gibi risalelerinde geçen tüm hadis-i şeriflerin sened ve te'yillerinde olsun; doğru, müstakim, râsih ve sihatli olduğunu, bir nur talebesi "R.N.K. kaynaklı kitabında ispat etmiş, meydandadır. İlerde Afyon

1336

1562

mahkemesi safahatında Diyanet hocaları tarafından medar-ı tenkid görülen mes'eleleri ile, Savcının zaman zaman onu kendisine dayanak ittihaz ederek ileri sürmesinde, Bediüzzaman Hazretleri'nin karşı ilmî cevaplarını yer yer kaydetmek va'diyle burada bu meseleyi kapatıyoruz.

-Dava Ağır Ceza Mahkemesine Sevkediliyor

Az yukarda kaydedildiği üzere, evvela savcılık tahkikatı, daha sonra da Sorgu hâkimliğinde yapılan toplam dört aylık araştırma ve soruşturmalar neticesinde, davanın Ağır ceza mahkemesinde başlanmasına dair karar 26.5.1948'de verilmiş ve dosya Afyon Ağır Ceza Mahkemesine intikal etmiştir. Bu tarihten mahkemenin karar günü olan 6.12.1948 tarihine kadar altıbuçuk ay kadar da Ağır Ceza Mahkemesi safahatı sürmüştür.

Hazret-i Üstad, dava dosyasının Ağır Cezaya intikali üzerine mahkemeye şu ilk istid'asını vermiştir:

"Afyon Mahkeme ve Ağır Ceza Reisine beyan ediyorum ki:

Eskiden beri fitratımda tahakkümü kaldıramadığım için dünyaya karşı tamamıyla alâkamı kesmiştim. Şimdi o kadar lüzumsuz tahakkümler içinde hayat bana gayet ağır gelmiş, yaşyamıyacağım. Hapsin hâricinde yüzler resmî adamların tahakkümlerini, hatta bekçilerin, jandarmaların ve polislerin tahakkümlerini çekmeye iktidarım yok. Şahsıma karşı eşedd-i istibdat içinde bu tarz hayattan bıktım.

Ben sizden bütün kuvvetimle tecziyemi talep ediyorum. Şimdi kabir elime geçmiyor. hapiste kalmak bana lazımdır. Makam-ı iddianın isnad ettiği suçlar, siz de bilirsiniz ki yok ve beni cezalandırmaz. Fakat beni cezalandıracak kanununuzca büyük kusurlarım var... Sorunuz, söyleyeceğim.

Afyon Ceza evinde mevkuf

Said-i Nursi (7)

"Sual: Nedir kusurun ki, seni onunla cezalandıracağız?"

Cevab: En büyük kusurumdan bir tek suçum budur: Yirmi seneden beri bana edilen eşedd-i zulüme karşı tahammül edip sükût ettiğimden.. ve Şer'an ve vicdanen vatan ve millet ve din namına mükellef olduğum büyük bir vazifeyi yapmadığımdan af olunmaz bir suç olduğum.. ve bilmemek bana

1337

bir özür teşkil edemediğine şimdi bu Afyon hapsinde kanaatım geldi. Şöyle ki:

(7) Denizli- Afyon Dosyası-1, 2. Kısım S: 45

1338

1563

Yirmi seneden beri hayat-ı siyasiyeye dikkat etmediğim için, büyük bir tehlikeyi göremedim, lâkayd kaldım. O tehlike de budur: (Şimdi bu dakikada o tehlikeyi yazmamağa ihtar-ı kalbî ile sükût edip) Yalnız yüzer numûnesinden cüzî bir numûnesi budur ki; İmam-ı Ali Radiyallahü anhü Hilafetinde âdi bir yahûdî ile mahkemenin huzurunda oturup muhakeme olmasının delâletiyle, mahkeme-i adalet hiçbir garaza. hiçbir tarafgirliğe.. ve hâkimlerinin hiçbir hissiyat-ı hususiyelerine müsaid olmadığı, hatta bir hâkimin kendi kardeşiyle, en şedid bir düşmanına mahkemede musavat nazarıyla bakması kanun-u adaletin muktezası olduğu halde, bir yerde gördüm ki, altmış yetmiş yaşında bir ihtiyar, başı nezleli olduğu için, yasak olmıyan bir örme takkeyi kendi oturduğu menzilin avlusunda giyerken, adliyenin mühim bir memurunun emriyle men'edildiğini gördüm.

Acaba hiçbir kanunla böyle kabir kapısında bir adamın veya mahpusun başına, 1350 senede bütün ulema-i İslâmın yasak ettiği bir serpuşu giydirmeye sırf tarafgirane ve bid'iyata mutaassıbane ve bazı söylenmiyecek dalaletkâr hissiyatla mahkeme kanunları namına ve hiçbir şeye alet olmıyan adliye adaletinin hesabına olan bu acib muamele, şimdiye kadar benim bunları bilmiyerek ve bu acib marazın tedavisine çalışmadığımdan, en ağır cezaya müstehak olduğumu i'tiraf ediyorum.. ve dünyada hiçbir kanun Risale-i Nur'u mes'ul edemediğini ve Nurlar kuran'ın hakikatını tefsir ettiği için, hiç bir kusuru ve suçu olmadığını iddia ediyorum ve ispatına da hazırım.

Mevkuf

Said-i Nursi(8)''

(8)Denizli- Afyon Dosyası-1,2 Kısım S: 46

1339

1564

1340

1565

Hazret-i Üstad'ın bu dilekçesindeki ifade tarzından fehmettiğimiz mana budur ki: Türkiye'de bazı kanunlar tatbik edilirken, bazı ehl-i hüküm ve idare o kanunları şahsî ve keyfî arzularına ve intikamkârane hissiyatlarına alet ederek uygulaması tarzından bir çok zulümlerin, kanunsuzlukların vücuda gelmesi gibi, Müslüman milletin dinî akidesiyle bir istihza ve terzil keyfiyetinide aldığı için; dinen ve şer'an bu

durumların islâhına müteveccih bazı irşad ve ikazları yapmadığı ve görüşmek, konuşmak, yanaşmak suretiyle bazı lüzumlu islâh hizmetlerini yapmadığından dolayı şahsi itibarıyla mes'ul olduğunu söylemek istiyor.

Nitekim Afyon hapis hadisesinden bir müddet sonra, yani 1950 seçimleriyle başlayan yeni devre hükûmetlerine ve hükûmet ricaline ve idarecilere karşı yirmi altı seneden beri yapmadığı halde ve bir tek yazısı o noktada vârid olmamışken: bazı ikaz ve irşad yazılarını gönderdiğini ve ehl-i idare ile bir derece islâh için konuşmak istediğini görmekteyiz. Ayrıca da o ana kadar hiç karışmadığı ve düşünmediği ve bakmadığı siyaset-i âleme taalluk eden bazı yol gösterici irşadlarını ve alâkadarlıklarını da görüyor ve siyasetçilere az da olsa o hakikatları telkin etmek için yanaştığını müşahede ediyoruz.

Hazret-i Üstad mahkemeye verdiği bu dilekçesinde çok samimi olarak mezkûr noktalardan kendini mes'ul bildiği ve o noktalardan dolayı kader-i ilâhîce adaletli olarak ma'ruz kaldığı beşerin zulümlerine kendini müstehak addederek suçu kendisinden kabul ettiği halde; iki sene sonra, yani 1951'de Eskişehir'de bulunduğu günlerde kaleme almış olduğu "Kaderin Adaleti" ve yahut "Hakikat Konuşuyor" başlıklı yazısında ise, bütün yapılan o zulümlerin, ihanetlerin, hapis ve çilelerin, kader-i ilahînin adaleti noktasından; kendisinin bilerek veya bilmiyerek hizmet-i imaniye ve Kur'anîyesini şahsî kemalâtına şuuru ermeden alet yapmak olduğunu bilmiş ve tam kanaat getirmiştir.

Hazret-i Üstad'ın üstte kaydedilen Afyon Ağır Ceza mahkemesine verdiği dilekçesinin bir eki de şu gelecek parçadır. Bu parça da, Afyon Savcısının Hazreti Üstad'a karşı ne kadar zulümkâr, kanunsuz davrandığının bir numunesini göstermektedir. Ek parça şöyledir:

"Benim şahsıma karşı eşedd-i zulümün ikinci bir numunesi şudur ki: Büyük mahkememizden (9) ve Ramazan-ı Şeriften iki gün evvel, hem

Emirdağ'ında bir iki defa benden sorulup bildiğim miktarı söylediğim ve Hüsrev'e gönderdiğim bir mektupta bir ihsan-ı ilâhi olarak o cüz'î hadiseye Nur talebelerini bulaştırmamış diye yazdığım mektup bahanesiy

1341

(9)Yâni dava Afyon Ağır Ceza Mahkemesine intikal etmeden önce. A.B.

1342

1566

le, müdde-i umumi geldi, Üç ay evvel müdürlük odasında şâhidlik sıfatıyla benim ifademi aldığı halde; beni bu gün Temmuzun beşinde (10)sorguya çağırdılar. Aynı mesele, aynı şâhidliği bahane edip, beni ömrümde görmediğim bir sıkıntılı vaziyete soktular. Nezaret menziline lüzumsuz durdurdular. Yirmi dakika kadar beklettiler. Ben bir dakika böyle yerlerde sabır ve tahammül edemediğim halde, sıkılmak için kapıyı kapadılar.

Sonra, yirmi seneden beri üç mahkemenin huzurunda ve üç vilâvetin zabıtalılarının nezareti altında, başım nezleli olduğundan, başımdaki bereyi kaldırmağa mecbur edilmediğim, hatta Ankara'ya; beni Denizli hadisesinde sevkettikleri vakit, emniyet-i umumiye dairesinde Ankara Valisi Nevzat, kendisi Emniyet dairesine geldi. O mesele için beni çağırdı, yine başımı açtıramadığı halde; mükerrer bir şâhidlik için "Başını aç!" diye damarlarıma dokundurmaya.. ve Nurlar'a ve talebelerine zarar gelmemek için

tahammüle karar verdiğimi bilmediklerinden, kanunsuz keyfî bir tarzda beni hiddete getirmeye.. Hem mükerreren mahkemelerde bahsedip, mahkemece beraetimizle ve hiçbir vukuât Nur şâkirtleri hakkında kaydedilmemesiyle tasdik edilen; emniyeti te'min, asayîşi muhafazaya olan Nur şâkirtlerinin hizmetini lekedar etmek bahanesiyle, bir âdi yaralamak hadisesi ki, yaralanan ne bana, ne mahkemeye, ne hükûmete söylemediği ve hiçbir emare, bir şâhid bulunmadığı, hatta işa'a olan iftiralar içinde bir Nur talebesi de tahminî bir ittiham sırasında, o yaralanan adam, o işa'a ile ittiham edilen talebe ile yanıma geldiler, kardeş gibi oturup, bir tatlı yeyip, elimi öpüp, kardeş gibi gittikleri halde; güya adliyenin büyük bir mes'elesi imiş gibi, beni ağır bir vaziyetimde ve ağır bir mahkemeye (*) hazırlığım sırasında, sırf bana ihanet ve ikiyüz bin talebesi içinde hiçbir vukuâtlarını ne mahkemeler, ne zabıtalara kaydetmedikleri halde Nurlar daima asayîşe hizmet ettiklerini ispat ettiğimiz bir davamızı cerh etmek için, bu iki dost Nur şâkirtleri içinde bazı işa'alarla, belki başka bir maksad için ve onların bazı akrabalarına telâş vermek fikriyle; işa'a edilen bu küçücük hadise ile o hükmümüzü cerhetmek, şahsıma karşı eşedd-i zulüm ve eşedd-i istibdat değil de nedir? Çünkü madem yaralanan, müdde-i umumi ve doktora haber vermedi. İsrarlarına karşı söylemedi. Hiçbir şâhid, hiçbir emare bulunmadı. O yaralı da iyi olduktan sonra yanıma geldi, ısrar ettim, bana söylemedi. Elbette memleketimde bir kardeşim farz-ı muhal olarak gelseydi, onu yaralaysaydı, mahkemece bizi hiçbir suretle alâkadar edemez. Mahkeme bizi bununla münase

(10)Temmuz 5, yani 1948'de... Bu dilekçenin de yazıldığı tarih böylece belli olmuş oluyor. A.B.

1343

(*) Afyon Ağır Ceza Mahkemesi, en ağır ve en uzun ve en sudan bahanelerle ittihamkâr olacağına, daha ilk günlerinde haber vermektedir A.B.

1344

1567

bettar sayamaz. Demek her bir bahane ile şahsıma karşı eşedd-i istibdat içinde, eşedd-i zulüm ile bir muameleye hedef oluyorum. Sinek kanadı kadar ehemmiyeti olmıyan şeylere ehemmiyet verip, dağ gibi hizmet-i milliye ve vataniyemizi çürütmeye çalışan ve bazı resmî memurları igfal edenler, kat'î kanaatımız gelmiş ki; bunlar vatan ve millet aleyhinde, komünistlik perdesiyle anarşiliğe çalışıyorlar.

Biz de onları mahkeme-i kübra-i Uhrevide ittiham edeceğimiz gibi, mahkemenizde de onları bütün kuvvetimizle komünist ve anarşistlikle ittiham ediyoruz.

Madem hakikat budur, şefkat-i Kur'aniye bizi maddî mübarezedden men' ettiği ve intihar hiç bir cihetle câiz olmadığı ve ecel de vakti bilinmediği için, şimdilik kabri bırakıp işkenceli tecrid ve haps-i münferidi kabul ediyorum.

Mevkuf Said-i Nursi (11)"

6 Temmuz 1948 gününde, yani üstteki dilekçenin verilmesinden bir gün sonra Üstad'n mahkemeye vermiş olduğu iki dilekçesi daha:

"Nur şâkirtlerinin hâlis ve sırf uhrevî, Nurlar'a ve tercümanına karşı alâkalarına dünyevî ve siyasî cemiyet namını verip, onları mes'ul etmeye çalışanlar, ne kadar hakikattan ve adaletten uzak düştüklerini üç mahkemenin o cihette beraet vermesiye beraber deriz ki:

Hayat-ı içtimaiye-i insaniyenin, hususan millet-i İslâmiyenin üssül esası: Akrabalar içinde ve kabile ve taifeler içinde alâkadarane irtibat.. ve İslâmiyet milliyetiyle mü'min kardeşlerine karşı muavenetkârane bir uhuvvet.. ve kendi cinsi ve milletine karşı fedakârane bir alâka.. ve hayat-i ebediyesini kurtaran Kur'an hakikatlarına ve nâşirlerine sarsılmaz bir rabita ve iltizam ve bağlılık gibi, hayat-ı içtimaiyeyi esasıyla temin eden bu rabitaları inkâr etmekle; ve şimaldeki dehşetli anarşistlik tohumunu saçan ve nesil ve milliyeti mahveden ve herkesin çocuklarını kendine alıp karabet ve milliyeti izale eden ve medeniyet-i beşeriyeyi ve hayat-ı içtimaiyeyi bütün bütün bozmaya yol açan kızıl tehlikeyi kabul etmekle, ancak Nur şâkirtlerine medar-ı mes'uliyet "Cem'iyet" namını verebilir.

Onun için,Nur şâkirtleri çekinmiyerek Kur'an hakikatlarına karşı alakalarını ve uhrevî kardeşlerine karşı sarsılmaz irtibatlarını izhar edi

(11)Denizli- Afyon Dosyası-1 2. Kısım S: 47

1345

1568

yorlar. O uhuvvet sebebiyle gelen her cezayı memnuniyetle kabul ettiklerini mahkeme-i âdilenizde hakikat-ı hali olduğu gibi i'tiraf ediyorlar. Hile ile. dalkavuklukla, yalanlar ile kendilerini müdafaa etmeye tenezzül etmiyorlar. 6.7.1948.

Mevkuf Said-i Nursi(12)"

Yine aynı tarihte, Afyon Ağır Ceza Mahkemesi'ne verilen ikinci istid'a:

"Afyon Ağır Ceza Mahkemesi yüksek katına!

Bir ay evvel bize verilen kırk sahifelik iddianameyi birisi yanıma gelip, bana okumağa imkân bulamadığından, bugün Haziranın onbirinde yeni olarak iddianameyi bana okudular, ben dinledim, gördüm ki: Size iki ay evvel i'tiraznamemin tetimmesi ve lahikası, Ankara'nın altı makamına ve makamınıza da verilmiş olan bu itirazname, iddianameyi esasıyla kesiyor ve reddediyor. Yeniden iddianameye karşı itirazname yazmaya hiç lüzum görmüyorum. Yalnız iki üç noktayı hatırlatmak nev'inden derim ki:

Ben iddianameyi nazar-ı itibara alıp cevap vermediğim sebebi: Bizi beraet ettiren üç âdil mahkemenin haysiyetini kırmamak ve ihanet etmemek içindir. Çünkü o mahkemeler şimdi iddianamedeki esasları tamamıyla inceden inceye tetkikten sonra bize beraet vermişler. Onların beraetlerini hiçe saymak, adliyenin şerefine ilişmektir.

İkincisi: Makam-ı iddia cerbezesiyle binler mesail içinde bir iki meseleyi, hatırımıza gelmeyen bazı manalar vererek, hem ilmî mesaildeki o meseleler ve Nur'un büyük mecmuaları Mısır Cami-ül Ezher uleması ve Şam-i Şerif büyük alimleri ve Mekke-i Mükerrreme ve Medine-i Münevvere'nin müdakkik hocaları ve Halep ve hususan Diyanet Riyaseti'nin muhakkik âlimleri bunları görüp kemal-i takdir ile tahsin ve tasdik ettikleri halde, hocavarî ve âlimane bazı ilmî itirazları o iddianamede hayretle ve taaccüble gördüm. Haydi bazı yanlışlarım bulunsa; ve yüzbinler âlimlerin görmedikleri veya ilişmedikleri, iddianamedeki o yanlışlıklar hakiki olsa da, bu bir suç olamaz. Yalnız ilmî bir hata olabilir.

Üç mahkeme bütün Risale-i Nur'u ve bizleri beraet ettirdiği, yalnız Eskişehir Mahkemesi bir Tesettür-i Nisvan meselesine dair yirmidördüncü Lem'anın onbeş kelimesini sebep gösterip, bana ve yüzde onbeş arkadaşşıma hafif bir ceza verdi. Size

takdim ettiğim tetimme-i i'tirazım

(12)Denizli- Afyon Dosyası-1 2. kısım S: 50

1346

1569

da; Üçyüz ellibin tefsirin hükmüne ittiba' ile o tefsirim için mahkûmiyetim, ruy-i zeminde adalet varsa, o hükmü kabul etmez diye yazmışım.

Ben Makam-ı İddianın bin dereden su getirir gibi, yirmi seneden beri yazılan kitap ve mektupların bazı cümlelerini zekâvetiyle aleyhimize çevirmeye çalışmış. Halbuki bu noktalarda bizi beraet ettiren üç değil, beş altı mahkeme bu mevhum suçta bize şerik oluyorlar. Ben bu âdil mahkemelerin haysiyetine ilişmemek lâzım geliyor diye makam-ı iddiaya hatırlatıyorum.

Üçüncüsü: Ölmüş, gitmiş, hükûmetten alâkası kesilmiş ve inkılapdaki bazı kusurata sebep olmuş bir reisi sarıhan tenkid ve itiraz da olsa, kanunen bir suç olamaz. Halbuki sarahet değil.. O, kendi cerbezesiyle külf beyanatımızı ona tatbik etmiş. O mahrem ve herkese bildirmediğimiz manaları izhar ve teşhir edip umumun nazar-ı dikkatini celbediyor. Eğer onda bir suç varsa, o makam-ı iddia suçlu olur. Çünkü halkı ona teşvik edip, nazar-ı dikkati celbediyor.

Dördüncüsü: Üç mahkeme cem'iyet noktasında kat'î beraet verdiği halde, yine eski nakarat gibi, "gizli cem'iyet" vehmini, bin dereden su toplamak gibi emareleri araştırmış. Halbuki siyaset ve vatan ve millete zararları olan müteaddit cem'iyetler varken: onlara müsaade ve müsamahakârane bakmak ile beraber, bizim gibi binler şâhidlerin ve emarelerin ve altı vilâvetin ilişmemeleriyle sâbit olan Nur talebelerinin ders arkadaşlarını ve sırf vatan ve millet ve din menfaatına ve saadet-i dünveviye ve uhreviye hesabına ve hâriçten ve dahilden ifsad cereyanlarına karşı mücâhidâne tesanüdlerine "Gizli cem'iyet" namını vermek ve yirmi senede yüzbinler şâkirtlerinin emniyeti ihlâlâ dair hiçbir vukuâtı kaydedilmediği halde; "Dini alet ederek emniyeti ihlâlâ halkı teşvik ediyor" diye makam-ı iddia onları ittiham etmesi, değil nev'i beşeri, belki zemini de hiddete getirip o ittihamı reddeder. Her ne ise, daha fazla söylemek lüzum görmüyorum. İddianameden çok evvel yazılan itirazname ve tetimmesi ona bir cevabımızdır. 6. 7.1948.

Mevkuf

Said-i Nursi(13)

(13) Denizli- Afyon Dosyası 2. Kısım S: 51

1347

1570

1348

1571

1349

1572

Böylece Afyon Ağır Ceza Mahkemesi safahatı ve Hazret-i Üstad'ın ön zemin

hazırlığı için sunmuş olduğu istidalarıyla, başlanmış oldu. Mukaddeme olarak Hazret-i Üstad'ın mahkemeye verdiği üstteki iki üç parça istidalarla mahkeme safhasını burada muvakkaten bırakarak; takip eden günlerde, yani 6.7.1948'de Avukat Abdurrahim Zabsu'nun, Üstad'ın lisaniyle yazdığı istid'a ve 29.8.1948'de Üstad'ın mahkemeye verdiği müdafaat parçası, daha sonra 22.9.1948'de ve 2.12.1948'de mahkemeye verilen ayrı ayrı müdafaat parçalarını ve mahkeme safahatını müdafaalar bölümünde, diğer müdafa kısımlarıyla birlikte ele alacağımızdan, burada bir fasıla vermek istiyoruz. Ama bu arada hadisenin içinde bulunmuş veya şahidi olmuş bazı zatların hatıra ve müşahedelerinden bazı mühim bölümler dercetmek istiyoruz.

Hatıralar bölümüne girmeden önce de,1948-1949'daki dünya ve hükûmetler ve dahilî hadiseler ahvalinden çok kısaca bazı şeyler kaydetmek yerinde olur.

1- Hazret-i Üstad Afyon hapsine alındıktan üç gün sonra, yani 26 Ocak 1948'de Kazım Karabekir Paşa öldü.

2-10 Şubat 1948'de C.H.P Meclis Kurulu -dini siyasete alet ederek göz boyama nev'inden- ilk okullarda ihtiyarî din derslerini okutmak kararını aldı. Bu hadise Üstad'ın on dokuz günlük hapsi olan şu ilk günlerine tetabuk etmesi tesadüfi değildir.

3- Başbakan Hasan Saka Hükûmetinin ilki 10.9.1947'den, 8.6.1948'e kadar sürmüştür. İkinci Hükûmeti 10.6.1948'den başlayarak,14.1.1949'da sona ermiştir. Ve altı gün sonra, yani 16.1.1949'da Şemseddin Günaltay Başbakan olmuş, Hükûmeti 22.5.1950'ye kadar sürmüştür.

4- Hasan Saka'nın ikinci Hükûmeti sonlarına doğru 1948'in içinde C.H.P iktidarı dindarlar aleyhinde bir kanunu meclise getirmiş, muhalif partililerin çok sert tenkidleri içinde meclisten geçirilmiştir. Amma bu kanunun çıkmasıyla birlikte, az zaman sonra Hasan Saka hükûmeti ile el değiştiren yeni başbakan Şemseddin Günaltay o kanunu tatbik etmeyeceklerini va'detmekteydi.

Adı geçen kanun mecliste tartışılırken, esbab-ı mucibe olarak Hasan Saka ikinci Hükûmeti adliye vekili Fuat Sirmen şu sözleri söylüyordu:

1350

1573

"...Mesela biz yirmibeş senedir Said-i Nursi'nin dinî faaliyetlerine mani' olamıyoruz (14)"

Hazret-i Üstad da Afyon hapsinde bu hadiseyi duyduğu zaman talebelerine şu mektubu yazmıştı:

Aziz Sıddık sarsılmaz kardeşlerim!

Mecliste muhalif partilerin şiddetli tenkidleri içinde dindarlara temas eden bir kanunun kabulü ve adliye vekili o gürültülere karşı: "Mesela biz Said'in faaliyetine mani' olamıyoruz" demesi iki cihetle lehimize dönecek.

Birincisi: Kemiyyeten kesretli muhalifler, Nurlar'ın lüzumuna ve intişarına taraftar olmalarına bir vesile oldu.

İkincisi: Madem adliye vekili "Nurun neşrine mani, olamıyoruz" diyor. Demek mevcut kanunlar bizi mes'ul etmezler. Zaten meselemiz eski kanunla olacak.. ve Başvekilin(*) "Belki bu yeni kanunu tatbik etmiyeceğiz" dediği ve çok gürültülere sebep olan aynı kanunla, yeni bir mesele gibi muamele görmesi bütün bütün kanunsuzdur.

Said-i Nursi(15)"

- Afyon hapis hadisesiyle ilgili hatıralar

1- Afyon hapis hadisesinde maznun olarak bulunmuş ve hadiseden sonra Üstad'ın hem hususî. hem daha çok haricî hizmet ve işleriyle meşgul olmuş ve Üstad'ın vefatına kadar hizmetinden ayrılmamış, şimdi aynı tarz ve azimle Nur hizmetinde devam eden Muallim Mustafa Sungur Ağabey, Afyon hapsi ile ilgili olarak şunları anlatıyor:

(14) İkinci Hasan Saka Hükümeti, 10 Haziran 1948'den 14 Ocak 1949'a kadar icraatta kalmış ve bu dönemde dindarlar aleyhindeki mâ'hud kanun meclisten geçirilmişti. Fakat bu kanun hangi madde ile ilgili ve gün olarak hangi tarihte olduğunu bilemiyorsak da; fakat adliye vekili (Rize Milletvekili) Fuat Sirmen'in Bediüzzaman hakkında konuştuğu o sözleri üzerine, Mecliste ekseriyete sahip olan C.H.P meb'usları tarafından meclisten geçirilmiş olan kanunun o maddesine Bediüzzaman Hazretlerinin ismi ve hareketi hususî sekilde, amma gülünç olarak kaydedilmişti ki, her halde 163. maddenin bir bendi olsa gerekir. Bu hakikatı gösteren şu gelecek mektuptaki ifadedir:

1351

"... Yeni çıkan kanunlarla cabbar ve zalimlerin evvelce sevg'ili Üstad'ımızı ve Risale-i Nuru imha için, çok lastikli ve dindarlara bir köstek olan 163. maddeye ek olarak "Said-i Kürdî'nin faaliyetine mani olmak için" kaydıyla mecliste alenen ilân edilip, kanun maddesine geçirilen fıkraya mukabil:

"Hürriyet-i fikir ve kelâm ile, müellifin kanaatlarına hürmet ve onu siyanet" fıkrası D.P'lilerce bilahere 1950 den sonra kanun altına alınıp ve kat'ileşmek üzere oluşu.." İnebolu'lu İbrahim (Bak. Afyon hapsinden kurtuluşundan sonra, mektuplar defteri S: 18).

(15)Afyon hapsi-mektupları defteri-2, Zübeyr S:109

1352

1574

"...Hazret-i Üstad'ı ilk ziyaretimden beş ay sonra Afyon hadisesi vukuâ geldi. Hadisede bizim evimiz de arandı. Ve Safranbolu kazasına sevkedildim. O zaman muallimliğimin üçüncü senesi idi. Savcı bana sordu:

"Said-i Nursi'yi nasıl tanıyorsunuz?"

Henüz on sekiz yaşını yeni doldurmuştum. O zaman Savcının sualine şöyle cevap verdim:

- Kemâlât-ı insaniyyenin zirve-i bâlâsında biliyorum...

Aynı sözü bir sene sonra, Afyon sorgu hâkimine de söylemiştim. Hâkim ifademi alırken, Hazret-i Üstad'ın aziz şahsına çok acı hakaret ediyor, galiz tabirler kullanıyordu(16) dayanamadım:

- Haşa!.. Bediüzzaman kemâlât-ı insaniyyenin zirve-i bâlâsındadır... ve bir ara yine hâkimin garazkârane, Üstad'ın şahsına karşı hakaret-amiz itale-i lisanda bulunması üzerine:

- O, baştan başa bir nurdur!..." diye haykırmıştım.

Hâkim çok kızdı, hatta ne yapacağını şaşırды, hiddetinden var kuvvetivle bağırdı ve haykırdı: "Çık!..." diye.

Beni dışarı çıkardılar. Nezarete koydular. Kısa bir müddet sonra, hâkim yine beni çağırды, ifademi almaya başladı ve ben ne dedimse, kâtibe onu yazdırdı... ve tevkif edildim.

...Afyon hapsi bizim için hapis değildi. Sanki cennet bahçelerinden bir köşe... Edebiyat yapmak için söylemiyorum bunları... Cidden büyük bir bahtiyarlık içindeydik. Çünkü Hazret-i Üstad'la aynı çatı altında bulunuyor, hiç olmazsa, haftada kaçamaklı da olsa bir ziyaret ediyorduk.

Onun koğuşu, kapı altının üstünde, altmış kişilik büyük bir koğuştu. Lâkin kendisi orada tek başına kalıyordu, yani orada tecrid içinde bırakmışlardı. Yan taraftaki odada berber vardı. Salı günü "Traşa çıkıyoruz" diye kapı altında nöbetçi gardiyandan izin alır, yukarı çıkardık. Beri tarafa dönerek Üstad'ımızı ziyaret ederdik. Üstad'ımızın iltifatları ruhumuza gıda olur, ölüm de gelse pervasız ona koşarız gibi, metanet elde ederdik.

Benim Üstad'ın yanında ve hizmetinde kalışım, Üstad'ımızın hapsinin ikinci senesine rastlar. Çünkü Afyon mahkemesi, (Üstad'ın ilk mevkufiyet tarihi

1353

hesabıyla) onbuçuk ay mevkufiyetinden sonra karar vermiş ve Üstad'ımıza yirmi ay, Ahmed Feyzi'ye on sekiz ay diğerlerine altışar ay ceza

(16)Afyon sorgu hâkiminin bir kitap kadar uzun safsatalı kararnamesi de gösterir ki, bu gibi adamlar komünist, sionist odaklarına vicdanları satılmış kişilerdir. Zira muhakeme safahatı boyunca mültezemlik ve peşin kararlılıktan gelen tüm muameleleri bunu öyle gösteriyordu. A.B. (*) Bu baş vekil, Şemseddin Günaltay olabilir.. Ki 16.1.1949 da kabinesini kurmuştur.A.B.

1354

1575 vermişti. Mevkuf olanların hemen hepsi bu suretle tahliye edilmiş, gayr-ı mevkuf olan Zübeyr'de yeniden tevkif edilmişti.

Nur talebelerinin tahliyelerinden sonra, içerde Üstad'ımız, Ahmed Feyzi, Ceylan, Zübeyr, İnebolulu İbrahim Fakazlı kalmışlardı. Bir hafta sonra da Nazif Çelebi ile oğlu Selahaddin Çelebiler de geldiler.

Biz, yani ben ve benimle beraber gelen Emin Hoca ayrıca muhakeme olunduk. Bana da altı ay ceza verdiler. Yaşım yirmibiri doldurmadığı için bir ayını çıkarıp, beş aya indirdiler.

Hapishanede ruhî lezzetimizle beraber, Üstad'ımızın hastalığı ve sıkıntılara maruz bırakılması, bizi de müteessir ediyordu. Yanına girmeye izin vermiyorlardı. Savcı ile müdür, ziyaretten men' etmişti. Gardiyanlara baskı yaparak, Bediüzzaman'la görüştürmeyi yasaklamışlardı. Bu yüzden gardiyanlar, kapı altından yukarı çıkarken bizlere dikkat ederler, berbere mi gidiyoruz, yoksa Üstad'ımızın kapısına mı dönüyoruz kontrol ederlerdi.

Hapiste Üstad'ımız bizimle çok alâkadar olur, başımız ağrıya veya birimizi mahzun görse, hemen haber gönderir, soruşturur, mektup yazar ve teselliye çalışırdı. Mutlaka talebelerin derdiyle yakından ilgilenirdi. Bu da Hazret-i Üstad'ın büyük bir mazhariyeti idi ki; En büyük hizmeti yaptığı esnada, zahiren küçük gibi görünen meseleleri de ihmal etmezdi.

Hapishane hatıraları ayrı bir âlem... Burada Üstad'ımızı gayet şefik olarak görmekteyiz. Hapishanede daha ziyade lüzum eden sebat, sadakat, metanet, fedakârlık gibi ulvî hasletlerin en ilerisinde olduğu, oralarda yaşayan ve Üstad'ın haline yakından ve derinden aşına olanlarca malûmdur.

Daimî mücadelesi, bilhassa evrad ve ezkârını mutlaka devam ettirmekteki azm-i metini, onun Allah'a iltica ve yönelmesinin ve yalnız ona güvenip ondan yardım istemesinin en bariz delilleridir. Zaten uzun yılların böyle sonu gelmiyen ızdırap ve elemelerini yudum-yudum içerek, sabır ve metanet göstermesi ve bütün varlığıyla Hakk'a iltica ve tevekkülüdür ki; İnayet-i ilâhiyye kendisine yâr olmuştur.. (17)"

2- Afyon hapsine o zaman başka bir sebepten girmiş; hapisten sonra askerlik günleri hariç, hep Bediüzzaman'ın hususî hizmetlerinde bulunmuş Emirdağlı Muhterem Bayram Yüksel ağabey ise şunları anlatıyor:

"...O zaman henüz onaltı yaşındaydım. Bilhassa Zübeyr Ağabeyin benim üzerimdeki te'siri çok fazladır. Risale-i Nur'un düsturları ve hizmet tarzı

1355

hakkında Zübeyr Ağabeyden çok istifade ettim. Ahmet Feyzi Ağabey, Mustafa Usman, Hıfzı Bayram, Mustafa Sungur, Çalışkanlar hanedanından Osman Çalışkan, Mehmet Çalışkan, Halil Çalışkan, Ceylan Çalışkan, Mus

(17) Aydınlar konuşuyor S: 369-371

1356

1576 tafa Acet, İbrahim Fakazlı vesaire. Çok ağabeylerle hapishanede meşguliyetimiz daima Nur Risaleleri'ni yazmaktı. Üstad'ın bulunduğu koğuşa gittiğimizde arı kovanı gibi seslerin geldiğini duyardık. Bu sesler Üstad'ımızın evrad, ezkâr, dua ve niyaz sesleriydi. Gecenin hangi saatinde baksak, ışığının yandığını görür, zikir seslerini işitirdik.

Devamlı Üstad'ımızı düşünür, her fırsatta ziyaret edip elini öpmek, duasını almak isterdik. Gardiyanlar bize mani' olurlar, hakaret ederlerdi. "Sende mi bunun arkasından gidiyorsun" diye bana tokad atarlardı. Şefkatli Üstad'ımız da benim gibi bir biçareyi teberrükleriyle taltif ederlerdi. Maddi kıymeti küçük olan bu hediyeler hayatımın en kıymetli nâdide yadigârlarıdır.

Hapishanede idareciler bize eziyet ettikleri zaman, üstadımız çok üzülürdü. Ceylan Ağabey çok şefkatli, çok cesur, çok tedbirliydi. Bizleri şevklendirir, daima hizmete teşvik ederdi.

Onbeşinci Şua' olan Elhüccet-üz Zehra Afyon hapishanesinde te'lif edilmişti. Te'lifi esnasında, zaman-zaman Üstad'ın penceresinin altından geçerdik. Üstadımız pencereden bakar, bizleri gördüğü anda, bulduğu küçük kâğıt parçalarına yazdığı kısımları kibrit kutusuna koyarak bize atardı. Biz de bu parçaları hemen çoğaltmaya başladık. Birimiz yazdı mı, diğerimize verir, o gün bütün hapisteki ağabeylere ulaşırdı. Böyle böyle yazılanlar muhafaza edilip çoğaltılırdı.

-Hapishanede Kur'an yazısını öğrendim

Hapishanede Kur'an yazısı yazmayı Ceylan Çalışkan Ağabey bana öğretiyordu. Gardiyanlar bizi yazarken gördükleri zaman, korkutmak isterler, tehdit ederler, bize hakaret ederlerdi. Biz Üstad'ımızı gördüğümüz zaman, Üstad'ımız bana: "Korkma, seni buraya Allah gönderdi. Sen çok bahtiyarsın, çok şükür et!" diye teselli ve iltifat ederdi.

Bizler gece-gündüz yazardık, Üstad'ımız tashih eder, bizlere iade ederdi. Üstad'ın bir kalemi vardı, beş renk yazardı. "Ya Erhamerrahimin İsm-i A'zam hürmetine bu Risaleyi yazan Bayram'ı Cennet-i Firdevs'de, saadet-i ebediyeye mazhar eyle ve hizmet-i imaniye ve Kur'aniye'de daima muvaffak eyle." Bazen de babamın ve annemin ismini de yazar, onlara ismiyle dua ederdi. Bizler de çok şevklenir, gece gündüz yazardık. Hemen bu risaleyi bitirelim de Üstad'ı ziyaret edelim, hem de dua yazdıralım diye... Üstad'ı görüp elini öpmek, duasını almak, bizim için dünyanın en bahtiyar halleriydi.

1357

1577

Çeşitli bahanelerle Üstad'ın yanına gitmek için fırsat kollardık. Daha çok traş olma bahanesini kullanırdık. Hapishanenin berber odası Üstad'ın odasıyla karşı karşıya idi. Cevizli Mahmut isminde Emirdağlı otuz senelik emektar bir berber vardı. Traş olma bahanesiyle gider, fakat Üstad'ın odasına girerdik.

Bir gün yine bu şekilde Üstad'ımızın yanına gitmiştim. Üstad usturasını bana verdi, berbere keskinlettirmek için gönderdi. Usturayı götürürken başgardiyan ve diğer gardiyanlar beni gördüler. Hiddetle üzerime doğru gelirlerken, tam o esnada beşinci koğuşta bir hadise haberi gelmesi üzerine, koşarak oraya gittiler. Ben de dayaktan kurtuldum. Hemen geri Üstad'ın yanına sığındım, usturayı geri verdim. Üstad kapının arkasında durup, bana "Buraları temizle!" dedi. Üstadın odasını süpürdüm. Sonra beni yerime gönderdi. Kapıdan çıktığımda baktım ki, bu sefer altıncı koğuşta hadise çıkmış, gardiyanlar oraya doğru koşuyorlar. Ben fırsattan istifade edip, hemen koğuşuma gittim ve dayaktan kurtuldum... (18)"

Üstte geçen hatıra vesilesiyle, bizzat Sungur Ağabeyden dinlediğim hapishaneye aid elim bir hadiseyi kaydetmek icab etti:

"Hapiste Kerim isminde genç bir mahpus vardı. Refet ağabeyden Kur'an-ı Kerim öğrenmiş ve Nur talebelerine muhabbet bağlamış ve Hazret-i Üstad'a gönül vermişti. Bu genç bir ara hastalığı dolayısıyla üç ay rapor almış, hapisten ayrılacağı zaman Hz. Üstad'ı ziyaretle ellerini öpmek isterken, birden adî bir gardiyan gelmiş, Üstad'ın yanında, yani kapıda tebdil-i hava için ayrılacak olan Kerim'i tokatlamış."

Hz. Üstad, bu hadiseyi zaman zaman anlatırken şöyle derdi: "Ben Rus'un cabbar kumandanına ehemmiyet vermediğim, kıyam etmediğim ve ölüme gülerek gitmeye hazır olduğum halde, şurada bir adî

gardiyan benim yanımda talebemi tokatlayıp hakaret etmesine seyirci kalmamın ve tahammül etmemin elbette sebebi vardır. Asayışı muhafaza..."

3- İnebolulu İbrahim Fakazlı Ağabeyin hatırası: (mealen)

"Afyon hapis hadisesinde (dışarıdan)hapisteki Nur kardeşlerime tesellici mektuplar yazmıştım.Bunlar Hapishane idaresini eline geçirmiş.Ayrıca benim Afyona gidip hapistekilerle görüşmem dahi tesbit edilmiş.Afyon mahkemesi 17 Ağustos 1948 Perşembe günü yapılan gizli bir celsede

1358

benim tevkifimede karar verilerek, İneboluya bildirilmişti. Bunu duydum ve 10 Eylül 1948 Cuma günü sabahı Afyon savcısına gittim ve teslim oldum.

(18) Son Şahitler-1 S: 381

1359

1578

Afyon hapsimde iken, gaz tenekelerinden mamul herkesin mangalları vardı.Benim birgün mangalım unutulmuş avluda kalmıştı.Bunun için bir gardiyan cezalandırmak için çağırırdı.Mmanğalın benim olduğunu söyleyince,o gardiyan bana vurmak için elini kaldırdığı sırada,bir baktım, Hz.Üstadın sarmaşıklar ortasından bana bakan mübarek gözleri projektör gibi parlıyor.Aynı anda Baş gardiyanın bağırın sesi.. ve "vurma bırak gitsin" müdahalesi duyuldu.. öylece Hz. Üstadın yardımıyla dayaktan kurtuldum ."

(Son Şahitler-5 sh. 24-34)

4- Afyon hapsinde Nurcu olarak maznun bulunmuş ve Hazret-i Üstad'ın "Akramam" diye talebeliği'ine ve hizmetine kabul ettiği Emirdağlı merhum Hattat muhterem Mustafa Acet şunları söylüyor:

"Afyon hapsine Üstad'la birlikte girdiğimiz zaman yirmiüç yaşında idim. 1947'de askerden yeni gelmiştim. Ceylan Çalışkan benim akrabamdı. İlk defa Üstad Bediüzzaman'a beni o götürdü. Heyecanla bu görüşme gününü beklemiştim. Daha önce Üstad'ın kıymetli eserlerini biraz okumaya başlamıştım.

Afyon hapsine benim girişim, bir isim benzerliğinin neticesidir. Terzi Mustafa gidecekti, benim de adım Mustafa olduğu için, bu piyango bize isabet etti. Kader-i İlahinin bir rahmeti oldu. Hapishanede Kur'an harflerini öğrendim. Yazı yazmaya başladım. Kur'an okumayı ilerlettim. Afyon hapishanesi gerçekten benim için bir Yusufiye medresesi oldu. Hapishaneden çıktıktan sonra, on yıl Emirdağlı'nda imamlık yaptım. On dört yıldır da, Diyanet İşleri'nde hattat olarak görev yapıyorum. İşte bunlar, Üstad'la beraber olmanın, ona gönül vermenin sadece dünyada görülen küçük bir meyvesidir....

Hapis hayatımız onbir ay sürdü. Üstad, gazetelerden bilhassa İslam Dünyası ile ilgili haberleri takib ederdi. Büyük Cihad, Hür Adam, Ehl-i Sünnet, Sebilür-Reşad ve Büyük Doğu mecmualarını takib ederdi, okuttururdu. Ben de bazen kendilerine okurdum....

Afyon mahkemesinde bir duruşma esnasında namaz vakti geçiyordu. Üstad çok hiddetlenmişti. Savcıya hitaben:

1360

"Biz namazın hukukunu müdafaa için burada bulunuyoruz. Başka bir suçumuz yoktur." dedi ve durmadan yürüyüp çıktı. Mübaşir de arkasından gitti. Kalem odasında namazını kıldı....(19)"

(19) Son Şahitler-1 S: 28

1361

1579

1362

1580

5- Merhum Albay Hacı Hulusi Bey'den Afyon hapis hadisesiyle ilgili bazı rivayetler: (Bu rivayetler Hazret-i Üstad'dan duyulmuştur.)

"1948 yılında Afyon'da, hapishaneye seni de yanıma almak istedim. Fakat sonra vazgeçtim" dedi.

İkinci rivayet: "Afyon'da savcının ısrarla Nur talebelerinin isim ve sayılarını sorması üzerine, Hazret-i Üstad:

"Afyonu hapishane yap, ben de talebelerimin hepsinin ismini söyliyeyim" diye cevap vermiş.(20)"

6- Afyon hapis hadisesinde müdafî' Avukat sıfatıyla mahkeme safahatını takib etmiş ve Hazret-i Üstad ve Nur talebeleriyle çok yakından alâkadar olmuş Afyonlu Avukat Ahmet Hikmet Gönen'in uzun hatıralarından bazı kısımlar:

"Bediüzzaman Emirdağ'ından Afyon'a getirildi. Kendisini daha evvelinden ziyaret edip görmek istediğim halde, maalesef imkân bulamadım. Afyona getirildiğinin haberini amcazadem Mehmet Erkoşar'dan öğrenince, adliyeye gittim. Saat on ikide umumî kapıdan içeri girerken, Bediüzzaman sorgu hâkimliğinden çıkıyordu. Beni gördü. bana doğru yöneldi. Ben de ona doğru gidiyordum.

- Hoş geldiniz! dedim.

Sen kimsin? dedi.

- Ben "Avukat Ahmet Hikmet Gönen.."dedim.

- O, çok güzel isabet oldu. Benim vekâletimi sen deruhde et! dedi.

- Hay hay efendim!.. dedim.

- Tamam! dedi." Benim hakkımda açtıkları dava yersizdir. Bu davayı açtıkları için haksızlık yaptılar. Amma biz muvaffak olacağız. Teşekkür ederim. Otele gel, görüşürüz," dedi.

(20) Son Şahitler-1 S: 40-45

1363

1581

- Hay hay efendim, deyip kısaca ayaküstü bir görüşmemiz oldu. Otele gittim. Ankara Palas oteliydi.

Orada bana: "Ben Allah rızası için çalışıyorum. Benim zikrim, fikrim Allah'tır. Benim talebelerim de Allah yolunda, din, iman yolundadır. Başka bir maksadımız yoktur. Binaenaleyh bu dava yersizdir. Siz benim vekilliğimi yapın!" dedi.

- Pekâlâ efendim, dedim.

Tam yirmidört kişinin vekâletini aldık. Sonra dava açıldı. Tevkif ettiler. Yirmidört kişiyi içeri aldılar. (21)"

- Mahkeme safhatı

Bilâhare, mahkeme sırasında bazı olaylar cereyan etti. Mübarek Ramazan ayında idik. (1948 senesinin Ramazan ayı Temmuz ayı içindedir.) Millet dinlemeye gelmişti. Bediüzzaman'a soruyorlardı:

- Ne kadar talebeniz var?

Bediüzzaman:

- Bilmiyor musunuz!

- Bir de siz söyleyin.

(21)Bu yirmidört kişi, ilk tevkif edilen Emirdağ ve civarı kafilesiyle beraber olanlardır. Daha sonra bu sayı 49'a tamamlandı. A.B.

1364

1582

- Çok... Binlerce... dedi.

Bir gün mahkeme seyri sırasında boğazına bir şey takılmış olacak ki; hemen sol tarafındaki pencereye doğru "Tuh!.." diye tükürdü.

Müdde-i umumi: Hakaret ediyorsun! dedi.

- Neye hakaret edeyim? Ben size cevap verirken boğazıma birşey takıldı"

Bediüzzaman'ın tekrar tekrar mahkemeye verilmesinin sebebi, Cumhuriyete aykırı hareket ediyor demeleridir. Bu bahane ile mahkemelerde süründürdüler. Halbuki, Bediüzzaman ömrü boyunca hiçbir zaman Cumhuriyet düşüncesine ters düşmemiştir.(22)

- Afyon'da Nur talebelerinin mahkemedeki müdafaaları

Maznunların her birisi şifahi olarak birer müdafaada bulundular. Ayrıca istid'a da yazmışlardı. Onların müdafaalarını dinlemenizi isterdim. En hafif müdafa yapacak diye beklediğimiz müdafaası şahâne oluyordu. Tam sekiz buçuk saat müdafa oldu. Hele Ahmet Feyzi Kul'un müdafaası bir başka idi. Onun için Bediüzzaman Ona: "Nur'un Manevi Avukatı" derdi...

Biz usul bakımından vekil idik. Amma asıl vekil, ilmî ve meslekî bakımdan vekili olan talebeleriydi.

- Bizi tehdit edenler

O zamanlar Bediüzzaman'ın müdafaasını üzerimize aldığımız için bize çok gözdağı verdiler. Davayı bırakmamı söylediler. Ayrıca hususi olarak tehdit ettiler. Birkaç kişi beraber gelip tehdit ettiler. Hatta onlardan birisi bizim büroya hiç gelmezken, bir kış günü bir de baktık, bu adam odamıza geldi. Kendi kendime bu adam bizim odaya hiç gelmez diye düşündüm. Hemen hoş geldin deyip, yer gösterdim.

Adam: "Bediüzzaman'ın ve arkadaşlarının müdafaasına galiba bir hafta kaldı" diye sordu.

Ben, evet, dedim.

Adam: "Benim eğer yetkim olsa, onu müdafa eden avukatları keserdim "

1365

(22) Evet, Amma gerçek Cumhuriyet manasına... ki hakikat olarak bir Müslüman halkın Müslümanca yaşamasının bir düşünce hâkimiyetidir. A.B.

1366

1583

Biz iki kişi idik. (Avukat olarak) Diğer arkadaş Halil Hilmi Bozcalı idi. Bu arkadaş, Afyon'un en ünlü avukatlarındandı. O "keserim" diyen adam, sözünü yine tekrarladi.

Evvelâ: "Onu müdafa eden avukatları asmalı!" dedi.

Biz bir iki cevap verdikten sonra, kendisine neden bu mesele üzerinde durduğunu söyledik.

Efendim. "Sen de mi mürteci'sin?" Ne mürteci'î? ne irtica'î? dedim.

"Görmedin mi bayramda?... Hem bu sene Arapça serbest bırakıldı diye iyice azıttılar. Nasıl da içten-içe tekbir alıyorlardı. Ramazan bayramında görmedin mi, içten tekbir almalarını?... Yoksa sen içinde yokmuydun?.." dedi.

Evet, ben de vardım, dedim. İşte bu irtica' yoludur dedi.

Sabrım taşmıştı: "Yok!.. Din yolunda, dinin senede iki defa gelen bayramında müsaade edilmiş tekbirleri, özellikle içten gelen tekbir almayı siz irtica' mı sayıyorsunuz? Eğer bu bir irtica ise. ben mürtecilerin de mürtecisiyim. Şimdi sen beni tehdit ediyorsun, ben vazife almışım.. Biz canilerin vekâletini de alıyoruz. Hepimiz aynı durumdayız. Bu davanın manevi tarafı da var. Şimdi ben doğrudan doğruya vazifemi ifa ediyorum. Tâ emr-i hak vaki' olur, müdafaaya giremem. Yahut da bu davayı mümkün olduğu kadarıyla müdafa edeceğim. Ondan sonra isterseniz beni asın, ipi kendim boğazıma takarım... Var mı bir başka diyeceğin?.. deyip kapıyı çarptım, dışarı çıktım. Hamdolsun hiç kimse bir şey diyemedi.

Mahkemeden sonra (Yani mahkemenin neticelenmesinden sonra) onlara şunu dedim:

"Nasıl. nasıl?.. İşte böyle olur mahkeme. Dinî cemiyet kurmak cemiyet rejimine muhalefet, derken netice ne oldu?.. Bunların ne gizli bir teşkilâtı var, ne de toplantı ve kararları... Bunların Allah'ın yolunda yürüyenleri irşad etmek arzusuna matuf hareketlerde bulunmaktan başka bir gayeleri yoktur.

- Harareti kırk dereceye çıkmıştı

Zaman zaman hapishaneye gider, Üstad'ı ziyarette bulunurdum. Bir seferki ziyaretimde harareti kırk dereceye çıkmıştı. Böylesi bir halde bile yine te'lif,

1367

tashih işiyle meşguldü. Talebeleri yanında idi. Zaten Üstad çok hastalık çekmişti...

Bediüzzaman Hazretlerine bir defasında bir hediye götürdüğümde, bana şunları söylemişti:

1368

1584

"Halkın bana gösterdiği alakadan dolayı sıkılıyorum. Ben de bu milletin bir ferdi. bu memleketin bir vatandaşıyım. Ben hem sıkılıyorum, hem de idarenin gözünde başka manalar aranıyor, bende üzülüyorum.

- Namazına savcı mani olmak istedi

Bir celsede namaz vakti girmişti. Müsaade isteyen Bediüzzaman'a savcı hemen:

"Olmaz efendim, usule aykırıdır" diyerek homurdandı. Ben yerimde duramadım:

"Ne usulü?" diye bağırdım. Sizden usul hakkında bir şey istemiyor. Sizden Allah'ın yolundan ayrılmama gayretinde olan bir şahıs, bu yoldan ayrılacağından endişe edip, sizden beş dakika müsaade istedi " dedim.

Hâkim izin verdi. Bediüzzaman Hazretleri dışarı çıkıp namazını kıldı.

-Ben Bediüzzaman'ı yirmibeş sene evvelinden tanıyorum.

Mahkemede, Ceza Hâkimi bir gün bana şöyle demişti: "Ben bundan yirmibeş sene evvel İstanbul'da talebe iken Bediüzzaman'ı duymuştum. "Doğudan bir âlim gelmiş" dediler."Her sorulan suale cevap veriyormuş.. Bir gün bir kalabalık gördüm, ne oluyor? diye sorduğumuzda "Bediüzzaman gidiyor" dediler. Ben de yaklaştım, tam bir Şarklı kıyafetindeydi. Belinde hançeri vardı. Genç idi. İlmine o kadar güveniyorduki; kapısının üstüne "Her soruya cevap verilir" levhası astırmıştı "

- Allah Aşkına Durun

Afyon Ağır Ceza Reisi "Tevfik Onen" izne ayrılmıştı. Kendisi muhterem bir adamdı. Onun yerine bir hâkim vekâlet ediyordu. Mahkemede kalan kitapların alınması için müdafaada bulunmuştum. Hâkim "Ali Bayram" kızdı. Bütün Nur talebelerinin tevkifi için emir verecekti. Çok heyecanlanmışım, yerimden fırlayıp:

"Durun, Allah aşkına durun!.. bu karda kışta, bayramdan etmeyin. Bir de bunların muhafazası için bir o kadar asker gerekecek, yazıktır. Mahkemenin iptalini rica ediyorum" dedim.

1369

Çok heyecanlı konuşmanın ardından arkadaşlar, gidip yüzümü yıkamamı söylediler. Aynada rengimin bembeyaz kesildiğini gördüm.

Netice olarak şunu ifade edeyim ki:

1370

1585

Bediüzzaman denilince, aklıma Bediüzzaman için açılan mahkemelerin yersizliği gelir. Ne kadar çektirmişlerdi!. Allah yolunda ilim yapmış bir zat, bu yolun mensublarını geliştirmek ve yetiştirmek için gayret sarfetmiş, insanlığa hitab etmiş, vatan için, din için çalışıp ömrünü bu ulvi gayelerle geçirmiştir.

Bediüzzaman tamamen manevi yolda çalışmış bir şahsiyettir. "Sen bu yolda çalışıyorsun" diye rahatsız etmişlerdir. Halbuki anayasada "Kimse dini duygularından dolayı kınanamaz(23)" denmektedir.

Bediüzzaman'a bunca yapılan tahdit, tehdit ve eziyetlerden sonra, ona açılan davaların yersiz olduğunu anladım. Büyük adamdır.. Din için çekti, Allah için çekti. Allah gani gani rahmet eylesin...(24)"

7- Afyon hapis hadisesi sırasında. hapishane müdürü olarak bulunmuş Uşaklı Mehmet Kayhan, ibret verici şu hadiseyi anlattı:

"-Ben eskiden Uşak'ta savcılık başkâtibi idim. Daha sonra müracaat ederek Çorum Cezaevi müdürlüğüne tayinimi çıkarttım. Sonra Balıkesir ve 1947 senesinde de Afyon'a tayin oldum.

Bu yıllarda Emirdağ'da oturan Bediüzzaman Said-i Nursi isminde bir vatandaşımız vardı. Bu adamın din propagandası yaptığı hükûmetçe tesbit edildiği için, polis memuru Uşaklı Sabri Banazlı'yı ve diğer arkadaşlarını sivil elbiselerle Emirdağ'a göndermişlerdi.

Bir gün polis Sabri Banazlı Cezaevine gelerek bana: "Yakında sana Bediüzzaman isminde birisini getireceğiz" diye haber verdi.(25) Daha sonra da Said-i Nursi'yi hapishaneye getirdiler.(26)

(23)Anayasada mezkur hükmün mevcudiyeti ile beraber, bir de onun karşısına 163. madde diye lastikli ve dindar Müslüman halkı kısıvrak bağlamak ve ezmek için tuzaklı bir maske de oraya konulmuştu. O hükmün manası da: "Namazını kıl, orucunu tut, fakat dinin ahkâmına, dinin kudsiyetine dair sakın hiç birşey konuşma!.. İmandan ve kur'an'dan hiç bahsetme, onları hiç methodme" şeklinde anlıyanlar çoktur. A.B.

(24) Son Şahitler-3 S: 176-185

(25)Müdürün polisten rivayet ettiği husus, çok önceden Bediüzzaman'ın hapsedileceğinin planlandığını göstermektedir. Yoksa bir polis nereden

1371

bilir ki Bediüzzaman hapsedilecektir? Demek ki. Üstad hakkında hazırlanan plân son günlerde artık aleniye çıkmıştı. Polisler, bile biliyorlardı. A.B.

(26) Son Şahitler-1 S: 15

1372

1586

8-Üstad Bediüzzaman'ın Afyon hapsinde bulunduğu sıralarda baş gardi yan yardımcısı Hasan Değirmenci'nin anlattıkları:

"Hapishane müdürü "Deli Müdür" adıyla ma'ruf Mehmet Kayhan'dı. Sert bir adamdı...

Bediüzzaman'ın hiçbir kimseye zararı yoktu. Kendi halinde, kendi âleminde bir din adamıydı...

Sabahlara kadar kendi halinde, kendi vicdaniyla kalır, başbaşa dua eder, ibadet eder, Allah'ı zikrederdi. Geceleri bir saat ya uyur ya uyumazdı. Biz haliyle görevli olduğumuz için onun bütün yaşayışına dikkat ederdik. Her halini rapor ederdik.

-İğne yaptırmak istemedi

Bir gün mahkûmlara iğne yapılacaktı. Kendisini iğne bahanesiyle birkaç defa zehirlemişlerdi. Bu sebepten haklı olarak iğne yaptırmak istemedi. Ben de

"Hocam önce bana yapsınlar, ondan sonra size yapsınlar" dedim. Bunun üzerine kabul etti. Aynı ilaç ve aynı iğneden önce kendime yaptırdım. Sonra da kendisine vurdular...

Biz o zatın hep iyiliğini, hep insaniyetini gördük. Biz ondan kötülük görmedik. Duası, himmeti yetti bize gayrı...

Çeşitli hadiseler olmuştu. Hapishanede büyük kavgaların içine düşmüştük. Onun himmetiyle hiçbir şey olmadı. Burnumuz bile kanamadı. Yüzümüzün aklıyla kurtulduk o meslekten...

Zaman zaman bazıları gelip onu rahatsız etmek isterlerdi. Aylarca yattı. Tahliye edildikten sonra, iki defa hapishaneye geldi. İçerdeki mahkûmları ziyaret edip görüşmek istedi. Fakat Deli Müdür razı olmadı, görüştürmedi.(27)"

9- Emirdağ hayatı bölümünde bir kısım hatıralarını kaydettiğimiz emekli komiser Abdurrahman Akgül, hapis hadisesiyle ilgili şu hatırasını kaydeder:

"-Ben namaz kılacağım

1373

"Mahkeme sırasında akşam namazı vakti girmişti. Bediüzzaman ayağa kalkarak: "Ben namaz kılacağım" dedi.

(27)Son Şahitler-1 S: 31

1374

1587

Hâkim: "Kaza edersin..." diye cevap verdi.

Bediüzzaman: "Hayır kaza olmaz, ben kılacağım" diye ısrar etti ve yürüdü. Sonra savcı bana işaret etti. Ben de koluna girdim. Kalemde namazını kıldı.

Mahkeme safahatı esnasında, hâkim kendisine:

"-Bizler sivil olduğumuz halde- Nasıl ve nereden polis olduğumuzu öğrendiğini sordu. O da: "Gece rü'yamda gördüm" diye cevap verdi.

Mahkemenin karar vereceği celsede, Bediüzzaman'ın son sözü nedir diye sorulduğunda:

"Eğer suç varsa bütünü benimdir. Diğer arkadaşlarımla hiçbir suçu yoktur. Biz Kur'an'ın hizmetkâriyiz, asayişin manevi muhafızlarıyız..." dedi (28)"

10- Jandarma İbrahim Mengüver'in hatıralarından Afyon hapis hadisesiyle ilgili kısmı şöyledir:

"...Üstad'ın mahkemesi olacaktı. Şarktan garbtan insanlar Afyon'a akın ettiler. Sokaklar, caddeler mahşer gibiydi. Yol değiştirmek zorunda kalıyorlardı. Üstad'ı elli tane, yüz tane adamı öldürmüş, kâtilmiş gibi, bir mahkemeye götürüyorlardı. Ben de o zaman vazifeliydim. Bediüzzaman'la çarşıda karşı karşıya geldik. Hemen selâm çaktım. O sırada bizim süvari bölük kumandanı muavini geçiyormuş, Üstad'a selâm verdiğimi görmüş. Meydanda bana bağırdı çağırdı. "Yakalayın şunu askerler" dedi. Beni yakaladılar. Bölük kumandanının odasına soktular. Süvari muavini, olanı biteni anlattı. "Bu jandarma Bediüzzaman'a selâm vermiş" dedi.

Komutan. muavinden de betermiş.. Olduğu yerde deliriyor, tepiniyor.. saçını, başını yolacak oluyordu neredeyse...

"Sen hocaya selâm vermişsin!" dedi.

Ben de "Gâvur muvum yahu?.. Ben bir Müslümanım" dedim.

Falakaya yatırın, diye deli gibi bağırdı. Beni falakaya yatırdılar. Onlar kızılıcak sopasıyla ayaklarıma vurdukça, ben "Üstad'la konuştum ya, ona selâm verdim ya, feda olsun herşeyim..." diyordum.

1375

Bu sefer Komutan daha da çıldırıyor ve bağıriyordu: "Asker hocaya selâm veremez."

Ben de: "Nasıl veremezmiş, asker gâvur mudur? Elbette verir." diyordum. Bölük komutanı öfkesini alamadı. Beni bir hafta hapsedti. Bir hafta

(28) Son Şahitler-1 S: 29

1376

1588 sonra hapisten çıktım. Bu defa yine dışarda Üstad'la karşılaştık. Bir yanımda alay kumandanı, bir yanımda da tabur komutanı olduğunu unutarak; Yine Üstad'a asker gibi selâm çaktım. Artık hiçbir şey umurumda değildi. Hocam nasılsın? dedim.

Üstad: "İyiyim evlâd, geçmiş olsun" dedi.

Hapishaneye bir hafta önce girdiğimi ve başıma gelen hadiseyi nereden öğrenmişti bilmiyorum. Üstad devam ederek: "Zalimler belâlarını bulacaklar. Hem bu dünyada, hem de ahirette."

Üstad hiç hediye kabul etmezdi. Pek az yemek yerdı. Saçı bıyığı süt beyazdı. Vücudu da bembeyazdı. Saçları arkaya doğru uzundu (29)"

11-Bolvadin'li Şahide yüksel demişti:

“1948 de Üstad Afyon hapsinde iken, bir gün mahkemeyi dinlemeye gitmişim.Hakim, üstada:” Sanatın nedir?” diye sorunca, üstad: “Sanatım iman kurtarmaktır” diye cevap verdi.

Yine hâkim:”Neden Sakal bırakmadın, niçin evlenmedin” diye sordu.

Üstad:”Sakal bırakmadım, hapse girince siz kesmiyesiniz diye... Evlenmek ise, O Sünneti yerine getirenlerden bazıları, dokuz farzı terkettiler” dedi.

(Son Şahitler-4 sh. 234)

TEKRAR BAŞTAN ALIYORUZ

Burada, tekrar Afyon hapis hadisesinin başına dönerek. evvelâ Hazret-i Üstad'ın hapisanedeki tecridli,azaplı yürekler acısı hapis hayatına; ve mahkemenin gadirli, kanunsuz zulümlü safahatına.. ve bu arada Üstad'ın mahkemede yaptığı müdafaalarının geniş bölümüne, hem hapisteki talebeleriyle olan gizli muhabere mektuplarına ve eski mahpuslarla olan irşadkârane alâkalarına ve saireye bakacağız.

Evet, Hazret-i Üstad Bediüzzaman önceki hapislerinde -Özellikle Denizli hapsinde- olduğu gibi, Afyon hapsinde de tek başına, fakat bu defa küçük ve ısınabilen bir odaya değil, altmış kişilik köhne, yarık, dökük büyük bir koğuşa tek başına konulmuştur. Bunun yanında hiç kimseyle sûret-i kat'iyede görüştürmemek üzere çok sıkı bir kontrol altına alınmıştır. Üstad'ın tek başına konuştuğu bu büyük, soğuk, boş koğuştaki, zemherîrin en

1377

soğuk günlerinde ve Afyon'un ünlü çok soğuk yakıcı, dondurucu kış günlerinde, ilk iki gün iki gece sobasız, ateşsiz, mangalsız bulundurulmuştur. Bundan maksad da, herhalde burada kendi kendine ölüp gitsin idi. Yoksa,

(29) Son Şahitler-1 S: 123

1378

1589 bu muameleye başka hiçbir mana verilemez.

Evet, yetmişbeş yaşında, çok zaif ve hasta haliyle Üstad'ın bu tarz zulümlü muameleye tâbi' tutulması, elbette hiç şüphesiz kasdî olarak en zalim ve en acı bir ihanet ve hıyanetin bâriz bir numunesi idi bu...

Hazret-i Üstad, konulduğu bu koğuştaki tam on dört ay tecrid içinde bekletilmiştir. Halbuki Üstad, diğer tutuklular gibi maznun bir tutuklu idi, hem de siyasi tutuklu... O ise hapis usulünde tecrid hali, ilk mevkufiyet günlerinde azamî haddi onbeş gün idi. Üstad'a yapılan bu kanunsuz keyfi muamelelerin manası ne idi?..

Gerçi C.H.P. iktidarı hep böyle keyfî ve zorbalık üstünde duran bir iktidardı. Üstad hakkında bütün hapislerinde ona uygulanan bu bed muamelelerin başlıca üç hedefi vardı.

1- Talebe ve dostlarıyla görüşüp de, müdafâat vesair tedbirler hususunda onlara yol göstermesin, tedbirler almasın.

2- Görüşüp de yeni yeni Risaleler te'lifatıyla irşad ve ıslâh mümkün olmasın.

3- Kendisine müdafaât işlerinde yazı hususunda yardım edecek talebeleri yanına varmasın, müdafaasız ve çaresiz kalsın.. ta ki onu tecziye için ellerinde bir ipucu olsun.

Fakat bu plânlar, Üstad'ın bütün hapislerinde Allah'ın inayetiyle başarılammış, tam aksiyle tezahür etmiştir. Müdafaalarını talebelerine zor ve çetin şartlar altında gönderme imkânını bulup yazdırma işini başardığı gibi, sair irşad ve ıslâh için yazılan Risale ve mektuplar da durmadan talebelerine ulaştırılmıştır.

Evet, bilhassa Afyon hapsinde savcı tarafından Üstad'ın talebeleriyle görüştürülmemesi için şiddetli tedbir ve emirleri var idi. Şayet mahkûmların traş gününde, Berberhanenin yanbaşındaki Üstad'ın koğuşuna gizlice girip görüşebilen talebeler gardiyanlarca görülmüşse, mutlaka falakalara yatırılıp, ağır dayaklar attırılmıştır. Bu falakalara birkaç kere yatırılan bilhassa kahraman Zübeyr Gündüzalp ve Mustafa Sungur'dur. Özellikle Merhum Zübeyr Gündüzalp birkaç defa bu zulme maruz kalmıştır.

1379

Bizzat kendisinden birçok defa dinlemiş olduğumuz merhum Zübeyr Gündüzalp bir hadiseyi şöyle anlatıyordu:

"Üstadımızla görüştüğümüzde, beni falakaya yatırmak için yakalıyan iki gardiyana ilkin teslim olmadan bir müddet mücadele ettim. Fakat başıma dört beş kişi üşüşünce, beni yıkıp ayaklarıma sopa ile vurmaya başladılar. Onlar vurdukça. ben "Vurun, vurun!. Zalimler için yaşasın cehennem!" diye bağıırırdım.

1380

1590

Mustafa Sungur Ağabey ise, bir macerasını şöyle anlattı:

"Bir defa bir fırsatta Üstad'ımızın koğuşuna girdim. Odasını, etrafını süpürüp temizledim. Yanında biraz oturdum. Üstadımız da yanındaki bisküvileri kendi mübarek elleriyle ceblerime doldurverdi. Çok iltifat etti. Meğer gardiyanlar beni görmüş, gözetliyorlarmış. Üstad'ın odasından çıkınca beni yakaladılar ve falakaya yatırdılar. Çok vurdular. Ben ayaklarıma ağrısından çok, o vahşice zulmün şeklinden çok müteessir olarak; hapishanenin, Üstad'ın koğuşuna bakan kısmın üst katına çıktım. Tessürümden orada gezine gezine ağlıyor ve Üstad'ın ceblerime doldurduğu bisküvileri de yiyordum."

İşte bütün bunlar ve benzeri vahşice ve kanunsuz, keyfi zulümlü muamele ve tedbirlere rağmen, Üstad'ın fedaî talebeleri bu zulümleri, bu vahşilikleri gördükçe, daha çok Üstadlarına ve Risale-i Nur'a perçinleşiyorlardı. Hatta değil yalnız hapisteki Nur talebeleri, eski mahpuslar da bu gaddarca muamelelerden her gün biraz daha Hazret-i Üstad'a ve Nur talebelerine yaklaşıyorlardı. Bu hal öyle bir durum almıştı ki; Üstad bazen hapishane avlusuna bakan penceresini açtığında bütün mahpuslar pencerenin altına yığılıveriyor ve Üstad'ı görmek istiyorlardı. Hatta bir ara idarece Üstad'ın bu penceresi mihlanarak kapatılmıştı. Ta ki, mahpuslar onu görmesin, uzaktan da olsa selâmlaşsın ve alâkadar olmasınlar diye...

ÜSTAD'DAN BU MEZKÛR HADİSAT HAKKINDA

BAZI MEKTUPLAR

Üstad penceresinin mıhlanıp kapattırılması hadisesi üzerine, talebelerini teskin etmek için şöyle bir mektup yazdı:

Aziz Sıddık kardeşlerim!

Bugün benim pencerelerimi mıhlamalarının sebebi; mahpuslarla muarefe ve selâmlaşmamaktır. Zahirde başka bahane gösterdiler. Hiç merak etmeyiniz. Bilâkis benim ehemmiyetsiz şahsım ile meşgul olup Nurlar'a ve talebelerine çok sıkıntı vermediklerinden, benim cidden ve kalben onların şahsımı ihanetler ve işkencelerle ta'zib etmeleri, Nurlar'ın ve şâkirdlerin ve bizlerin bedeline olduğu ve bir derece Nurlar'a ilişmemeleri cihetinde memnunum ve sabır içinde şükür ederim, merak etmiyorum. Siz dahi hiç müteessir olmayınız. Gizli düşmanlarımız memurların nazar-ı dikkatini şahsıma çevirmesinden, Nurlar'ın ve talebelerinin selâmet ve maslâhatları noktasında bir inayet ve bir hayır var diye kanaatım var. Bazı kardeşlerimiz hiddet edip dokunaklı konuşmasınlar.

1381

1591 Hem ihtiyatla hareket etsinler, telâş etmesinler. Hem herkese bu meseleden bahis açmasınlar. Çünkü safdil kardeşlerimiz, ihtiyata daha alışmayan yeni kardeşlerimizin sözlerinden mana çıkaran casuslar bulunur. Habbeyi kubbe yapar, ihbar edebilir.

Şimdi vaziyetimiz şaka kaldırmıyor. Bununla beraber hiç endişe etmeyiniz, biz inayet-i ilâhiyye altındayız.. ve bütün meşakkatlere karşı kemal-i sabır ile, belki şükür ile mukabeleye azmetmişiz. Bir dirhem zahmet, bir batman rahmet ve sevabı netice verdiğiinden şükretmeye mükellefiz.

Said-i Nursi (30)"

Daha sonra bu zulümlü muameleyi Üstad Hazretleri ağır Ceza reisine de bildirdi. Herhalde çok utanç verici, çok fahiş bir kanunsuzluk olduğu için, Reis müdahalede bulunmuş ve bir zaman sonra, -amma ne kadar sonra bilemiyoruz-Üstad'ın pencerelerini açtırıvermişlerdir.

Evet, Üstad'ın pencerelerini açtırmışlardı amma, müdde-i umumi Üstad'ı gerek dışardan hiç bir ziyaretçi ile, gerekse hapisteki talebe ve hizmetkârlarıyla görüştürmemeye kesin emirler vermiş ve aynı zulümlü muameleye devam ediliyordu. Bu tamamen kanunsuz ve keyfi muamelenin de, Hazret-i Üstad, mahkeme reisine bildirilmesini talebelerinden istemiş ve bu mevzuda Şunları yazmıştır:

Aziz Sıddık kardeşlerim!

Evvelâ: Son iki parçayı, ya eski harf veya makine harfiyle beray-i malûmat gayr-ı resmi mahkeme reisine, münasip gördüğünüz bir ciddî adamla verdiğiniz vakit, ayrı bir pusula da ona yazınız ki; "Said size teşekkür eder der: Pencerelerimi açtılar... Hiç bir kardeşim ve hizmetçilerimin yanıma gelmesine müdde-i umumi müsaade vermiyor. Hem zatınızdan çok rica eder ki; mahkemede bulunan mu'cizatlı ve antika Kur'anını ona veriniz ki: bu mübarek aylarda okusun. O harika Kur'an'ından üç cüz'ü Diyanet riyasetine numûne için göndermişti, ta fotoğrafla tab'ına çalışsınlar. Hem onunla beraber Risale-i Nur'un mahkemedeki mecmualarından birisini sizden istiyor ki; bu tecrid-i mutlakta ve yalnızlıkta ve şiddetli sıkıntılarında mütalâasıyla, bir medar-ı teselli ve arkadaşı olsun. (31)"

Fakat mahkeme Reisi, Hazret-i Üstad'ı Dar-ül Hikmet'ten tanıdığı ve çok iyi bildiği (32) halde, evhamından ve korkusundan buna müdahale edip

(30) Afyon Hapis Mektupları- Siyah defter Zübeyr- S: 63

(31) Afyon Hapis mektupları- siyah defter Zübeyr- S: 187

1382

(32) Avukat Ahmet Hikmet Günen'den riyavettir. Üstte bahsi geçmiştir. A.B.

1383

1592 bir şey yapamadı ve Üstad'ın bu ikinci kanunî isteğini yerine getiremedi. Savcı keyfî ve kanunsuz muamelelerine devam ededurdu.

Hazret-i Üstad bu keyfî muamele ve taziblerin esas mahiyeti hakkında bilâhare talebelerine şöyle bir açıklamada bulunmuştur:

"...Saniyen: Zülfikâr ve Sirac-ün Nur elbette gizli düşmanımız mason ve komünist maskesi altında anarşist ve mürted münafıklara çok dehşet verip, bellerini kırdıklarından; herhalde Beşinci Şua'ı bahane ederek, eski kabinenin bir kısım erkânını aldatmışlar. Fakat bu plânları dahi âkimdir.

Neşir olan ve istinsahla ziyadeleşen kısım, millete kâfidir. Hükûmetin elindeki kısmın, hükûmet memurlarına lüzumu var ki, kader-i ilâhi bu hale müsaade ediyor.

Salisen: ... Benim kanaatım gelmiş ki; beni merhametsizce tazib edenlerin bir kısmı Yahudî komitesiyle ve mürted, komünist ve zındık ve anarşist komitesiyle bilerek veya bilmiyerek bir alâkaları var.. ve Türk milletinden değildirler. Çünkü Türk'te ve İslâmiyet'te, belki insaniyette fitrî bir tarzda, ihtiyarlara, hem gariplere, hem hastalara, hem zaiflere, hem mazlumlara hem münzevilere, hem ciddî âlimlere karşı şefkat, hürmet, acımak, dostane bakmak hasleti var olduğu halde; Şimdi benim gibi bütün o acınacak haller birden üstünde var iken; tam bir kin, bir adavet, bir gayz ile ihanetleri, beni sıkanların içinde görüyorum. Fakat merak etmeyiniz. Onların hiç ehemmiyeti yok. Ben aldırmiyorum, beş para kıymet vermiyorum....

Said-i Nursi(33)"

AFYON HAPSİNDE ÜÇ DEFA ZEHİR(34)

Yukarda temas ettiğimiz bütün o vicdansızca ve hiçbir mahkeme ve hapis kanununun usulüne uymayan muameleler, tecrid ve ta'zibler, konuşturmamak ve görüştürmemek vesaireler yetmemişçesine, Hazret-i Üstad'ın o tek başına işkenceli tecrid koğuşundaki yürekler acısı durumu yanında, bir de onun vücudunu ortadan kaldırmak için zehirlerle su-i kasdlerin yapılmasıdır. Bu zehir hadiseleri üç defa tekrarlanmış olup kesin bilinenleridir. Belki ayrıca daha da var. Afyon hapsinin tecrid koğuşunda Üstad'a icra edilen bu üç defa zehir hadisesiyle, o ana kadar kesin bilinen zehirlerin ondördüncüsü oluyordu.

(33 Afyon Hapsi mektupları -2, Kırmızı defter Zübeyr, S: 40

(34)Üç defa zehir hadisesini, Mustafa Sungur Ağabeyin hapisten sonra İstanbul'a gidip Av. Mihri Helav'la görüştüğten sonra, Üstad'ına yazdığı mektukunda hususiyle ifade edilmiştir. (Bakz Emirdağ-2 dosyası S: 14)

1384

1593

Son derece dikkat ve tefekkür yeridir ki; Üstad'a verilen hemen her zehirin akabinde müthiş ölüm-kalım hastalıkları içerisinde, Üstad'a çok muazzam ve harika imanî Risaleler yazdırılmıştır.

Mesela 1923'de Ankara'da verilen ilk ve birinci zehir akabinde Arapça "Zevl-ül Habab" eserini Ankara'da te'lif ettiği gibi, Kastamonu'da verilen bir zehirin hemen sonrasında, da emsalsiz olan Ayet el-Kübra Risalesi yazılmıştır. Keza Emirdağ'ında 1944 yılı güz aylarında verilen zehirlerin ve Emirdağ'ındaki birincisinin akabinde, Meyve Risalesinin onuncu meselesi yazıldığı gibi, yine Emirdağ'ında bir başka zehirden sonra da, Arabi "Hülâsat-ül Hülâsa" adlı risalecik ki, tefekkür virdi olan Hizb-ün Nuri'nin hülâsasının hülâsası kaleme alınmıştır. Öyle de şu Afyon hapsindeki birinci zehir hadisesinde Üstad "El-Hüccet-üz Zehra" nın bir parçasını te'lif etmiştir. Hatta Afyon hapsinden sonra da 1950'de verilen müthiş bir zehirin akabinde de, ikinci gününde hastalıktan ayıldığı zaman, Arabi "El- Hutbetüş Şamiye" Risalesinin türkçe tercümesini yaparak te'lif etmiştir ve hakeza...

Şimdi Afyon hapsinde verilen üç zehir hadiseleri hakkında Hazret-i Üstad'ın kendi hapisteki talebelerine yazıp gönderdiği mektuplarını okuyoruz:

Birinci zehir hadisesi hakkında:

Aziz Sıddık çok halis, çok eski kardaşım ve hizmet-i Kur'aniyede çok fedakâr arkadaşım Ahmet Nazif!

Evvelâ: Hiç hayatımda görmediğim ve her gün ondan vefatımı beklediğim bu semli, pek ağır ve sıkıntılı hastalığımın kalben diyorum ki: Ben ölsem çok Hüsrevler, Tahiriler, Nazifler gibi benden daha kuvvetli kardeşlerim kalıyorlar. Bana ihtiyaç kalmadı. Elhükmü-lillah diyerek, ölümü kemal-i ferahla karşılamak suretini Rahmet-i ilâhiyeden niyaz edip istiyorum.

Saniyen: Şimdiye kadar hakkımızda kanunsuz, şiddetli muameleler hizmet-i imaniye ve Nuriyemize başka bir ehemmiyetli sahalarda daha parlak ve te'sirli inayetlerin tezahürü, bizi şimdilik pek ağır sıkıntımızda sabra, tahammüle da'vet eder.

Salisen: Bu üçüncü musibetimizde bana karşı bütün bütün kanunsuz ve garaz ve aks-ül amel ile mukabele ve beni mahkemede haklı müdafaatımdan men etmek ve ondört ay tecrid-i mutlakta ta'zib etmek ile,

1385

bildim ki; benim onlara müracaatım lüzumsuzdur, belki zararlıdır. Onun için senin ve Abdurrahman'ın iki ehemmiyetli fikrinize cevap vermedim.(35)"

(35)Afyon Hapis mektupları -2, Kırmızı defter Zübeyr, S: 57

1386

1594

Bu birinci zehir hadisesi içinde "El Hüccet-üz Zehra" nın birinci kısmının yazıldığını beyan eden Üstad'ın şu gelecek mektubu da şayan-ı hayret ve tefekkürdür:

Aziz Sıddık kardeşlerim!

Yarım felçli ve yarım nüzûllü ve semli hastalığım, kırk seneden beri hiç terketmediğim hususî evradıma mani' olduğu ve kuvve-i müfekki remi ve cesedimin her tarafını atalete uğrattığı halde, ihtiyarsız teşehhüd ve fatihaya dair parça yazıldı. Kalben derdim: "Bundan bir fayda çıkmaz: ' Halbuki benim namazıma öyle parlak bir huzur ve tefekkür verdi ki; Gafleti dağıttı ve beni hayrette bıraktı. Zaten az bir intibah dahi ibadette büyük ehemmiyeti var.

Acaba o son parçayı nasıl görüyorsun? Namazınızda o kelimeler o beyandan sonra sizde bir değişiklik yaptı mı?

Said-i Nursi(36)"

Afyon hapsinde Üstad'a verilen zehirlerden bu birinci zehir hadisesi ile ilgili olarak, İnebolulu merhum Ahmet Nazif Çelebi'den bizzat duyduğum elim ve yürekler parçalayıcı bir hatırasını burada nakletmek istiyorum:

"1962'de merhum Nazif Çelebi Hac'ca giderken Urfa'ya uğramıştı. Bana aynen şöyle anlattı:

"Afyon hapsinde bir gün bir fırsatta Üstad'ın koğuşuna girebildim. O sıra Üstad'ı zehirlemişlerdi. Kışın da en soğuk günleriydi. Yüzüne baktım, adeta simsiyah kesilmiş, dudakları çatlamış, ateşler içinde kıvrılmaktaydı. İhtiyarlık ve çok fazla zafiyetiyle beraber, o ağır zehirlenmeden mütevellid çok perişan, odasında kimsesiz, yalnız, hizmetçisiz bulunduruluyordu. Üstad Hazretleri beni görünce ağlamaya başladı. Ben de ağladım. İkimiz bir müddet ağladık. Dedi: "Kardeşim, ben çok perişan bir durumdayım. Seni Allah gönderdi.. "

Sağını solunu aceleden düzelttim, etrafını süpürüp temizledim. Zaruri ihtiyaçlarını gördüm ve çıktım."

İnebolulu İbrahim fakazlı da, Hz. Üstadın bir zehirlendirmesini (Afyon hapsinde) şöyle anlatmış:

1387

"Kışın son derece soğuk bir günde Üstadın yanına gizlice çıkmıştım.Hz. Üstad çok hastaidi. Bana elini uzattı "Tut" dedi. Bende tuttum ve öptüm.Ateşler içindeydi, elim onun sıcağına tahammül edemiyordu. "İbrahim çok hastayım.. Artık öleceğim , siz varsınız diye teselli buluyorum."

(36)Aynı eser S: 67

1388

1595 derken Ceylanda geldi. Aynı şeyleri onada tekrarladı. Biz şaşkın bir halde ağlıyorduk.Üstad da ağladı. "Ne yapalım?" diye çağresizlik içinde Ceylanla birbirimize sarıldık, ağlaştık, helallaştık. Üstad bize çok dua etti ve sonra bizi gönderdi.Dönüşte kardeşlere meseleyi anlattık, çok dualar ettik. Cevşenler okuduk.Sonradan anladıkki Üstadı zehirlemişler..." (Son Şahidler-5 ,sh. 35)

İkinci kez bir zehir hadisesi için Hazret-i Üstad şöyle diyor:

Aziz Sıddık kardeşlerim!

Benim kalbime bu gece bir mana geldi, Size beyan edeyim. Evvelâ, ben tahammülüm fevkindeki şimdiki azabım ve ikinci olarak öldürmeyecek fakat kuvvetten tam düşürecek bir nevi semli ilacıyla şiddetli sıkıntılarım ile, ben temyiz mahkemesinin çabuk bizi kurtarmasını istemiyorum, uzatmasını istiyorum..Ta

hakikat tam tezahür etsin. Milyonlar başlar fada oldukları o hakikata, değil muvakkat rahatımız ve fani dünya hayatımız, belki lüzum olsa başımızla beraber bütün şeref, mal, rahat. haysiyet, maddi manevi makamât kemal-i iftiharla feda edilse, yine kazanıyoruz ve vazifemizdir...(37)"

Üçüncü zehir hadisesi hakkında da Üstad Hazretleri şunu yazdı: (Bu üçüncü defaki zehir, Afyon hapsinin son günlerinde vuku bulduğu anlaşılıyor)

Aziz Sıddık kardeşlerim!

Evvela: Ruh-u canımla bayramınızı tebrik ederiz.

Saniyen: Belki beni uzak bir yere gönderirler. Veyahut bu defaki zehir beni kabre sevkedecek. Ben de herbirinizi kendi yerimde birer Said ve Nur'a birer bekçi ve muhafız olarak vâris bırakıyorum. Bir bekçiye bedel, binler muhafızlar olursunuz. Hem sizler dahi benim yerimde her bir mecmua-i Nuriyeyi birer manevî Said görüp, benim bedelime ondan ders almaya çalışınız!..

Sarsılmayın!. Fânî zahmetlerin ehemmiyeti yoktur. Bizim manevî sohbetimize hiçbir şey mani' olmaz. Hatta berzahtaki merhumlar ve yirmi sene sureten görmediğim Nur kardeşlerimi her zaman görür gibi bir nevi beraberlik hissediyorum (38)"

(37)Afyon Hapis mektupları -2 Kırmızı defter Zübeyr, S: 85

(38) Eski Cild Afyon Dosyası S: 2 7

1389

1596

Afyon Savcısının sair ma'rifetleri

Bütün bu zehirler, işkenceler, tazyik ve tecridler şüphesiz ki; Savcının eli altında cereyan ediyordu. Bu durumdaki Afyon Savcısı, gerçekten gizli münafık din düşmanlarına tamamıyla engaje olmuş olarak; Bediüzzaman'ı ne yapıp yapıp, ya hapiste öldürtmek veya mutlaka mahkûm etmek için her plân ve desiseye baş vuruyordu. Bu gaye ile el altında icra ettirdiği acib, merhametsiz ve dünyada hiç bir hukuk ve kanun adamına yaraşmıyan hal

1390

1597 ve hareketlerle, hukuk dışı, insanlık dışı muamelelerinden bir kısmını özetle şöyle sıralayabiliriz:

1- Üstte kaydedilen maddelerde geçtiği gibi, ne dışardan gelen ziyaretçileri, ne de içerdeki mahpusları onunla görüştürmemek.. Ayrıca da müdafaâ ve yazılarını zamanında yetiştirip verdirmemek için kimseyi yanına bıraktırmamak.

2- Hazret-i Üstad'ı ve Nur talebelerini siyasî cem'iyet maddesine sokmak için herşeyi, en küçük ve cüz'î olan her hadiseyi değerlendirerek büyütme ve manalandırma.. Mesela Afyon hapsinden ortalama bir sene önce alınan ve fakat bir gün sonra Üstad tarafından geri gönderilen Otomobil meselesini gündeme getirmek gibi...

3- Hapisteki Nur talebelerini Hazret-i Üstad'dan soğutmak ve ayrıca da aralarına ikilik sokmak için her desiseyi isti'mal etmek..

4- Hapishanede kargaşa ve kavgaları gizlice bazı tertiblerle tahrik ederek, bir isyan havasına büründürüp, sonra da bunu Risale-i Nur talebeleriyle, daha doğrusu Üstad'ın şahsı ile alâkadar göstermeye çalışmak..

5- Dışarda vicdanı satılmış, karaktersiz altıok zihniyeti uşakları bazı gazetecileri elde edip, Risale-i Nur talebeleri aleyhinde, bilhassa Üstad'ın şahsiyeti aleyhinde neşriyat yaptırmak... Ta ki, kafasına koyduğu ve plânını çizdiği mahkûmiyet tasarısına ilerde hem destek olsun, hem de efkâr-ı umumiyede kendi haklılığını göstere sin.

Bu mezkûr maddelerin dışında, bir de mahkemeye karşı iddianamesini, kanunların suç saydığı müşahhas fiili vukuat ve durumlar üstüne bina etmek değil, hayalî ve imkânî isnadlara bina ettirmek...

Ayrıca, Afyon Savcısının bir iddianamesinin en garip ve mütazat ve düşündürücü bir yanı da, mahkeme, lâik düzeni benimsemiş ve din işlerini devlet işinden tamamen ayırmış ve dinî meselelerde asla ve kat'a bir hakemlik yapıp da karışması mümkün olmıyan bir devlet modelinin mahkemesi iken ve buna rağmen; mahkeme safahatında en çok mevzu' olmuş olan şey, dinî mes'elelerde tartışmalar ve hadislerin mertebelerinde yanlış-doğru münakaşası ve zayıf veya mevzu' hadislerin mertebeleri gibi hususlar üzerinde tartışma cihetine mahkemenin cereyanını çekmesi olmuştur. Bu da savcının ve sorgu hâkiminin iddiânâmelerindeki hoca-vârî olan iddia ve isnadları sebep olmuştur.

1391

Evet bu, gerçekten garib bir durumdu. Mahkeme, sanki dinî meselelerde hakemlik vazifesiyle görevlendirilmiş gibi bir pozisyona girmişti. Hani Türkiye bir laik devletti? Dini devlet işlerinden tamamen ayırmıştı? Bu gibi mes'elelerle alâkadar olup karışmıyacaktı?..

1392

1598

Denizli Savcısı da, Bediüzzaman ve Nur talebelerini mevcut kanunlar muvacehesinde mes'ul edecek kanunî bir madde bulamayınca, o da bunun gibi bu yola baş vurmıştu. Bu durumlardan anlaşılıyor ki; Bediüzzaman ve Nur talebelerini mahkemelere vermelerinin, sadece mevcut kanunlar muvacehesinde hareketlerine uyan suç mevzularını araştırıp, ona göre tecziye veya tebri'e mahkemeleri değildi. Belki o mezkûr zulüm ve gaddarlıklar içerisindeki şatafatlı yaygaralı muhakemelerden belli ve plânlı bir maksad vardı. O da eğer mevcut kanunlara göre suç unsuru bulunmazsa, mahkemelerin huzurunda, Nur talebelerine karşı Bediüzzaman'ın ilminde, mesleğinde ve te'lifatında yanlışlıklar (!) gösterip, Nur talebelerini Bediüzzaman'dan ve Risale-i Nur'dan soğutmak ve dağıtmak plânıydı. Bu sinsî, iblisane plânlara çok üzüler ek söyleyelim ki; maalesef bazı resmî hocalar veya enaniyetli bazı sofi meşrebliler de alet oluyorlardı.

Amma bu tip desiseli plânların tezgâhlandığı her defasında; Bediüzzaman, allâme-i cihan, hadim-i Kur'an'dan balyoz gibi öyle müskit ilmî cevablar alıyorlardı ki; ilim meydanında, hakikat sahasında rüsvay ve perişan olup gidiyorlardı. Her ne ise...

Şimdi az üstte sıraladığımız, hususî plânlar dahilinde olarak uygulanan maddelerin delil ve belgelerine geçiyoruz. Benzeri bütün uygulamaların kimisini önceden. kimisini de tatbik safhasına konulmasından sonra, Hazret-i Üstad'ın hassas ferasetiyle hissedip sezdiği ve talebelerine bunları zaman zaman bildirdiği Afyon hapsi mektuplarından okumaktayız. ve işte az üste sıraladığımız maddelere geliyoruz.

MADDE-1: Bu maddenin delilleri az üstte kaydedildiği için tekrar etmeden, yalnız Hazret-i Üstad'ın şu mektubunu okuyalım:

"Bu gelen noktalara dair hem buradaki dostlar ve avukatlar, hem Emirdağı'ndaki kardeşlerim çalışsınlar:

Birinci Nokta: Bana hapis kanunuyla muamele etsinler. Keyfi ve tahakkümî tazyiklere tahammülüm kalmadı.

İkinci Nokta: Onlara desinler ki; Said kendine hürmet, muhabbet istemiyor. Hatta talebelerini de kendini medhetmekten men'ediyor. Yalnız der: Bana eziyet ve hakaret edilmesin... Halbuki evham yüzünden beni hem mahpuslara hem kapıya hariçten gelen dostlarıma bakmaktan ve onlara

1393

merhaba işaretini vermekten men' edip yasak etmişler. Dünyada emsali bulunmayan bir tecrid içindeyim.

Üçüncü Nokta: Ta bayrama kadar mümkün olduğu kadar beni dünya ile meşgul etmemek ve ta'ciz ve eziyet vermemek pek çok ihtiyacım var.

Said-i Nursi(39)

(39) Afyon Hapsi Mektupları -2.Kırmızı defter Zübeyr, S:73

1394

1599

MADDE-2: Bu maddenin delilleri Afyon Mahkemesi müdafaatı kitabında (40)genişçe mevzu' olup, Hazret-i Üstad'ın cevaplarını kısmını ilgilendirdiği için oraya bırakıldı.

MADDE-3: Bu maddenin delil ve emareleri çoktur. Hatta plânlar tatbik sahasına konmadan çok önce Hazret-i Üstad o noktalardan talebelerini bir kaç defa ikaz etmiştir. Ezcümle bir mektubunda şöyle der:

"Aziz Siddık sarsılmaz kardeşlerim!

Mücmel bir manevî ihtar ile bir meseleyi kısaca kalbe geldiği gibi beyan edeceğim:

Altı makamata gidip galebe eden müdafaatım cevabı gelmiş. Ve bize tecavüze çare bulamamışlar. Yalnız bir makamdan gizli bir iş'ar ile, benim fedakâr kardeşlerimi benden soğutmak ve şiddetli alâkalarını gevşetmek plânı var. Zaten çoktan beri beni ihanetler ve iftiralar ve tecridlerle bu kudsî ve uhrevî ve imanî alâkayı bozmaya çalıştılar. muvaffak olmadılar.

Şimdi Nurcuları ürkütmek ve zaif bir damar bulup nazarlarını başka tarafa çevirmeye bazı bahaneler buluyorlar. İnşallah demir gibi metin Nurcular'ın kahramanâne sebatları ve tahammülleri ve bir mücahid-i ekber olan Nur'un hakikatları, onun elinde birer elmas kılınç bulunan şâkirtlerin şahs-ı manevisinin pek harika fedakârlığı onların bu plânını da akim bırakacak...

Evet, cennet ucuz olmadığı gibi, Cehennem dahi lüzumsuz değil... Sizlere tekrar ile beyan edilmiş: Eski zamanın kahraman mücahidlerine nisbeten, en az zahmet çeken ve ağır şerait altında ve bu zamanın şiddet-i ihtiyaç cihetiyle çok sevab kazanan inşaallah halis Nurculardır... Ve boşu boşuna bad-ı heva belki

zararlı giden birkaç sene ömrünü, böyle bir kudsî hizmet-i imaniye ve Kur'anîyede sarfeden ve onun ile ebedî bir ömrü kazanan Nur talebeleridir.

Ben kendi hisseme düşen bütün hücumlarına karşı pek çok zaafiyetimle beraber tahammüle karar verdim. İnşallah kuvvetli, fedakâr, kahraman kardeşlerim benden geri kalmazlar ve kaçmazlar. Ve kaçanları da geri çevirmeye şimdiye kadar çalıştıkları gibi çalışacaklar.

Said-i Nursi(41)''

(40)Osmanlıca Afyon mahkeme müdafaatı S: 67

(41)Afyon Hapsi mektupları -2, Siyah defter Zübeyr, S: 114

1395

1600

Yine aynı plânın bir parçası olan Nur talebelerini birbirlerine karşı i'tiraz ve tenkide sevk etmek olan sinsice çalışmalarına karşı Hazret-i Üstad talebelerini o cihette de şöyle ikaz etmiştir:

Kardeşlerim!

Hücum edenlere karşı şimdilik bizim mabeynimizdeki uhuvvetimizde en kuvvetli kuvvetimiz tesanüd ve birbirinin kuvve-i manevîyesini takviye etmek ve müdafaatta yardım ile tenkidlerden memnun olmak, hiçbir vecihle gücenmemek ve telâş etmemek.. ve ihtiyatla beraber aleyhimizdeki işa'alara kulak vermemek, demir gibi sebat etmektir. Yoksa üç elifin yüzonbir kuvvetini, üç kuvvete tebdil etmek ile, hücum edenlerin plânlarına karşı mağlubiyete sebebiyet verir.

Hatta yirmi dakika evvel yazdığım mahrem müşahede-i hayalîyede iki zat tahmin etmişim. Şimdi başka iki ehemmiyetli kardaşımız pek ehemmiyetsiz bir tenkid yüzünden birbirlerine bir gücenmek hissettim.

SAİD-İ NURSI(42)''

Fakat maattessüf gizli zendeka, bu sinsî planlarında. Denizli hapsindekinden biraz daha fazla muvaffak oldular. Afyon hapsinde talebeler arasında bazı nazlanmalar, tenkidler ve bazı küskünlükler baş gösterdi. Hatta bir ara şiddetlendi. Hazret-i Üstad bu durumdan çok fazla üzüldü ve onu izale etmek için üzerinde çok fazla durdu. Hatta bazen yalvararak, bazen de şiddetli ikazlar yaparak beyanlarda bulundu. Hadise, yüzde yetmiş zail oldu. Amma onun -maalesef- bazı izleri devam etti. Her ne ise. Bu hususlar Afyon hapsi mektuplarında ve Şualar kitabında mevcuttur.

MADDE- 4: Hapiste sinsice kargaşa ve kavgaların gizlice tahrikini yürütmekle; Nur talebelerini onunla alâkadar göstermeye dair çalışmalarınıdır. Bu hususta Hazret-i Üstad hem mahpuslara, hem Nur talebelerine ayrı ayrı hitap eden irşadkâr nasihatları yazdı ve bilfiil te'siri de görüldü. Bu noktadaki Üstad'ın nasihatları, özellikle Nur talebelerine müteveccih olan irşadlarının neticesini bildiren beyanlarından bazı numûneler kaydedelim:

Aziz Sıddık kardeşlerim!

Evvelâ: Sizin Leyle-i Mi'racınızı(43) bütün ruh-u canımla tebrik ederim.

1396

(40)Osmanlıca Afyon mahkeme müdafaatı S: 67

(41)Afyon Hapsi mektupları -2, Siyah defter Zübeyr, S: 114

(42)Aynı defter S: 148

(43)1948'in mi'raç gecesi 28.5.1948'dir. Her sene on gün kısalan hicrî hesabı tahminine göredir. A.B.

1397

1601

Saniyen: Yirmi seneden beri bir davamız ki: asayişe mümkün olduğu kadar Nur şakirtleri dokunmuyorlar.. ve bize hücum edenlerin, en başta "Emniyeti ve asayiş bozmak" davalarına bir emare ve davamızı cerhetmeye bahane olması kuvvetle muhtemel bulunan bu hapis hadisesi inayet-i ilâhiye ile harika bir tarzda sizin sadakat ve ihlâsınızın bir kerameti olarak yüzden bire indi. Kubbe, habbe edildi. Yoksa hakkımızda habbeyi kubbe yapanlar bundan istifade edip aleyhimizdeki iftiralarını çoklara inandıracaklardı..

Hamisen: Nur'un dersleri vasıtasıyla geçen musibet, yüzden bire indi. Yoksa zemin ve zamanın nezaketi cihetiyle, baruta ateş atmak hükmünde onun habbesi kubbeler olacaktı. Hatta resmi bir kısım memurlar demişler ki: "Nur'un dersini dinliyenler, hapiste vukuâ gelen fırtınaya karışmadılar. Eğer Nur'un dersi dinlense idi, hiçbir şey olmazdı."

Siz mümkün olduğu kadar ikiliğe meydan vermeyiniz. Hapis sıkıntısına başka sıkıntı ilave olmasın. Mahpuslar dahi Nurcular gibi kardeş olsunlar, birbirinden küsmesinler.

Said-i Nursi(44)"

Yine aynı mesele için yazılmış Üstad'ın başka bir mektubu:

Aziz Sıddık kardeşlerim!

Ehemmiyetli bir manevî ihtara binaen, size şimdilik yeni bir vazife-i Nuriye var ki; Bütün kuvvetinizle bu üçüncü medrese-i Yusufiyede musibettede biçare mahpuslar içinde ikilik ve garazkârane tarafgirlik düşmemek için Nur dersleriyle çalışmaktır. Çünkü ihtilâftan ve garaz ve kin ve inaddan istifadeye çalışan perde altında dehşetli müfsidler var. Madem bu hapis arkadaşlarımız lüzum olsa vatanına, milletine ve ahbabına fedakârane ruhunu feda ettiren kahramanlık damarını taşıyorlar. Elbette o civanmerdler inadını ve garazını ve adavetini milletin selâmeti ve bu hapsin istirahatı ve perde altında anarşiliğe çabalayan ve bolşevizmi aşılıyanların ifsadlarından kurtulmak için, hiç menfaatı bulunmıyan ve bu fırtınalı zamanda zararı çok olan adavetini ve inadını feda etmeleri lâzımdır. Yoksa bu zamanda baruta ateş atmak gibi, hem bu biçare mahpuslara, hem Nur'un masum talebelerine, hem bu Afyon memleketine ehemmiyetli zahmetlere,

1398

sarsıntılara. belki memlekete giren ecnebî komitesi parmaklarının ilişmesine bir vesile olur.

(44) Afyon Hapsi mektupları -2 Siyah defter Züheyr S:169

1399

1602

Madem biz onların hatırları için kader-i ilahi ile buraya girdik.. ve bir kısmımız onların saâdeti ve manevî rahatları için buradan çıkmak istemiyor ve istirahatını onlar için feda edip her sıkıntıya sabır ve tahammül ediyoruz. Elbette o yeni kardeşlerimiz dahi Denizli mahpusları gibi kardeşliğimizin hatırı için; ve Şa'ban, Ramazan hürmetine birbirine küsmemek ve kardeş olup barışmak lâzım ve elzemdir. Zaten biz ve ben onları talebeler dairesinde biliriz ve dualarımıza girmişler.

Said-i Nursi(45)''

Yine aynı manada:

"...Saniyen: Bu medrese-i Yusufiye'nin nâzırına yazdım: "Ben Rusya'da esir iken, en evvel bolşevizmin fırtınası hapishanelerden başladığı gibi,. Fransız ihtilâl-i kebiri dahi en evvel hapishanelerden ve tarihlerde serseri namıyla yâdedilen mahpuslardan çıkmasına binaen; Biz Nur şâkirtleri hem Eskişehir, hem Denizli, hem burada mümkün oldukça mahpusların ıslâhına çalıştık. Eskişehir ve Denizli'de tam faydası görüldü. İnşallah burada daha ziyade fayda olacak ki, bu nazik zaman ve zeminde Nur dersleriyle, geçen fırtınacık yüzünden bire indi. Yoksa ihtilâftan ve böyle hadiselerden istifade eden, fırsat bekliyen haricî muzır cereyanlar o baruta ateş atıp, bir yangın çıkacaktı. "

Said-i Nursi(46)''

MADDE-5: Bazı gazetecileri elde edip. kasdî şekilde yanlış malûmat vermek suretiyle, Risale-i Nur ve Üstad aleyhinde neşriyat yaptırmakla; Ma'hud ve mültezem mahkûmiyet kararı niyetine kendine destek toplamak ve saireye dair hususlar için tezgahlanan işlerden bir kısmı şöyle: O sırada Afyon`da çıkan "Kocatepe" gazetesi, "Son Posta" gazetesi ve nihayet "Vatan" gazetesi gibi maksadlı neşriyat yapan gazetelerin yalan dolan yaygaraları başlatıldı. Bu işin Afyon mahkemesinin karar tarihine pek yakın günlerde vuku, bulması. herhalde bir tesadüf işi değildir.

Mesela. Afyon'da çıkan Kocatepe gazetesinin, Üstad'ın hayatını ve harekâtını tahrif ederek başlattığı neşriyat, 29 Teşrin-i evvel (12 Kasım) 1948'de ki yazısı..

Keza Vatan gazetesinin aynı günlerde, Üstad'ın eski hayatını yanlış yalan ve iftiralarla ele alarak neşriyat yapması..

1400

Hem yine, mahkemenin karar gününe yakın, Son Posta gazetesinin Hazreti Üstad'la ilgili bazı mevzuları ele alarak yanlış ve yalan ve iftiralı neşriyat yapması gibi, hadiseler devamızı ispat eder.

(45) Afyon Hapsi mektupları -2 Siyah defter Zübeyr. S: 178

(46) Aynı defter S: 183

1401

1603

Hatta bu gazeteler, Afyon Mahkemesinin menfi kararından sonra da, temyiz mahkemesini de te'sir altında bulundurmak için, aynı iftirakâr ve maksadlı yazılarına devam ettiler.

VE DOST GAZETELER

Lâkin aynı günlerde bu müfterî ve yalancı gazetelerin yalan neşriyatlarına mukabil, dost gazetelerin de neşriyatı başladı. "Ehl-i Sünnet" mecmuası, "Sebilür Reşad" mecmuası ve daha sonraları "Büyük Doğu" mecmuası gibi mücahid gazeteler; Yalana, iftiraya, maksadlı karalamaya karşı: Hakkı, hakikatı, doğruyu ve gerçeği yaymaya başladılar.

Ayrıca o sıra hapsin haricinde olan Nur talebelerinden başta kahraman Zübeyr'in tekzip yazıları da, herhangi bir gazetede değil de, fakat neşredilip, Nur talebelerine ulaştırılmaktaydı.

Adı geçen müfteri gazetelerin maksatlı neşriyatlarıyla mahkeme üzerinde te'sir oluşturmaya ma'tuf hadiseden bahseden Hazret-i Üstad'ın şu gelen yazısıdır. Baş tarafında şöyle diyor:

“Son Posta gazetesine yazdıranlar ve ihbar edenlerin ve mahkemeyi mecbur edip bize ceza verdirenlerin beşinci iltibas ve sehivleri ve yanlışları” diye birkaç madde halinde temyiz mahkemesine bir layiha olarak gönderilmiş olan bu yazı, haylice uzun olduğundan buraya alınmaya lüzum görülmedi.

Keza, Afyon'da çıkan Kocatepe gazetesinin hükümden önce mahkemeyi te'sir altında bırakmaya matuf garazkâr neşriyatına karşı, kahraman Zübeyr'in tekzip cevaplarını da buraya alamadık. Çünkü hayli uzun şeylerdir. Bunlar Afyon hapsi mektuplarında mevcutturlar.

Evet, plânlanan o mahud ve peşin ve mültezem karar nihayet verilmişti. Herşeye, her türlü ispatlı, delilli müdafaalara ve menfi isnadları çürütücü cerhedilmez vesikalara rağmen!.. Evet o karar peşin hükümlüydü. Mültezemdi hatta o sıra Hükümet kabinesinin müdahaleli gizli iş`arları da o kararda hüküm-ferma idi diyebiliriz.

DOST GAZETELERİN MÜSBET NEŞRİYATI

1402

Gazete neşriyatının bahsi dolayısıyla, Afyon mahkemesinin ilk karar ve hüküm tarihinden önce ve sonrasında çok önemli ve tarihî ve hakikatlı yazılar neşreden Sebil-ür Reşad ve Ehl-i Sünnet mecmualarının bazı yazılarını burada kaydetmek münasib görüldü. Sebil-ür Reşad 'ın yazılarından birisi, Ocak 1949,Sayı: 27, cilt:1, Sh: 27 de: sadece mehkemenin devam ettiğini..

1403

1604

Nisan 1949, sayı:41 ,cilt: 2, Sh :243 teki yazısı ise , vatan geztesi Üstad Bediüzzaman hakkında iftiralı neşriyatına, tarihî hakikatlara dayanan susturucu bir cevap yazısı olup, bu cevabı da, Nur talabeleri hazırladıkları için buraya derc edilmedi ..Fakat ehemmiyetine binaen Risale-i Nur içinde kaydedilen Ehl-i Sünnet mecmuasının bir iki yazısını dercediyoruz:

Birinci yazısı: 6.7.1948'de Abdurrahim Zabsu'nun (Ehl-i Sünnet mecmuası sahibi) Bediüzzaman'ın lisaniyla kaleme alıp Üstad tarafından bazı bakanlıklara gönderilen yazısıdır ki; kısaca Üstad Bediüzzaman'ın hayat tarihçesi ve ilim seyri vesaireden bahseder. Bu yazı Ehl-i Sünnet mecmuasında da o sıra neşredilmiştir. Ancak bu yazı daha çok müdafaalar kısmıyla alâkadar olduğu için o fasılda ele almayı düşünmüyoruz.

İkinci yazısı: 15 Ekim 1948 tarihli Ehl-i Sünnet nüshasında neşredilmiştir, şöyle:

- Bediüzzaman'ın akıllara hayret veren bir seciyesi

Ben Birinci Cihan Harbi'nde Bitlis mevkiinde yaralı olarak esir düşerken, Bediüzzaman'da o gün esir düşmüştü. O Sibiryaya gönderilmiş, en büyük esir kampında idi. Ben "Bakü"nın Nargün adasında idim.

Günün birinde esirleri teftişe gelen ve kampı gezerken Bediüzzaman'ın önünden geçen Nikola Nikolaviç'e o hiç ehemmiyet vermiyor ve yerinden kımlıdanmıyor. Başkumandanın nazar-ı dikkatini çekiyor..."

Bu yazı dahi Üstad Hazretlerinin esaret günlerine ait bölümünde yazıldığı için burada tekrar edilmedi.

Üçüncü yazısı: Kasım 1948 tarihinde neşredilen "Av. Hulusi Bitlisi'nin makalesi" dir. Bu makele şöyledir:

"Said-i Nursi'nin Ehl-i Sünnet'te intişar eden bir arzuhalini, sonra da esaret hayatını okudum.

Hayatta dervişlik, şeyhlik, tarikatçılık ile alakası olmıyan, her maddeyi mana ile te'lif eden bu din âliminin devamlı menfa ve muhakeme safahatı üzerinde durmak taraftarı değilim.

1404

Ancak hâkim ve efendi halkın(1) her zaman ve zeminde ilim ve ahlakça yükselmesini isteyen bu zatın esaretinden evvelki hayatına temas edeceğim:

Birinci umumi harbin iptidalarında Bitlis Bidayet Mahkemesi aza mülazımıydım. Bu günün Çankırı Millet Vekili Abdülhalık Renda, geçen günün Bitlis Valisi bulunuyordu. Ordunun iaşesi hesabına kurulan peksimet

(1)"Hâkim ve Efendi halk" tan muradı, Türk unsurudurki öteden beri bu memlekette hâkim unsur olarak buluna gelmiştir iste,Bediüzzamanın yükselmesini istediği bu millettir diyor. A.B.

1405

1605

ambarlarına beni me'mur etmişti. Bu vatanî ve fahrî vazifeyi ifa ederken, Bediüzzaman da bir takım talebeleriyle Van cebhesinde din ve vatan müdafaası uğrunda silâhla, nasihatla mücadele ediyor, bir taraftan da bir tefsir kaleme alıyor, talebelerine de okutturuyordu.

Bir zaman kendilerine uğradım. Oturduğu muvakkat ve metrûk bir evde ayet-i kerimesinin tefsirine intikalen bazı talebelerini tenvire çalışıyordu.

Bu dersde pek derin inceliklere temasları hayretimi mucib olarak ayrıldım. Hicretten sonra,(47) Kerkük'ün "Havadis" gazetesinde intişar eden bir takrizimi, ertesi günü kendisine götürdüm. Dersten fariğ olunca verdim.

"O nedir? oku dinliyelim" dedi. Okudum. Aldı bir tarafa bıraktı:

"Azizim, tavsifinize lâıyk değilim. Büyük Allah'tan dilerim ki, lâıyk olayım." dedi.

Bir kaç mısra'ımı bu yazının tarih-i beyyinesi olarak gösteriyorum:

"Said-i Nursi'sin el-hak Bedi'üd-dehri vel- ezman

Bu tefsir-i şeriftir kudret-i ilmiyene bürhan

Ulum-u evvelin u ahirine mazhar olmuşsun,

Şefi'u hafzindir Fahr-ı âlem, Hazret-i Kur'an.

Senin şehzadeden, Ruh-ul beyan, Ruh-ul me'âniden,

Nedir fark-ı tefasirin bilir ancak hakim Sübhan"

Av. Hulusi Bitlisi'nin yazısının devamı ve diğer bölümleri, bu kitabın ilgili yerlerinde kaydedildiği için tekrarına lüzum görülmedi.

Ehl-i sünnet mecmuasını" dördüncü yazısı: 29 Aralık 1949'da, temyiz mahkemesi kararından sonra neşredilen şöyle bir yazıdır.

- Bediüzzaman Said-i Nursi ne olacak...?

Memleketimizde cereyan eden bazı işler ve haller vardır ki, insan bunların imkân âleminde geçip geçmediğini anlamak için, beynini, kalbini, gözlerini ve kulaklarını muayene ihtiyacındadır. Öyle bilinmez, öyle inanılmaz, öyle görülmez, öyle duyulmaz işler!..

1406

Bir Said-i Nursi Bediüzzaman vardır. Son derece muhterem ve muazzez bir din adamıdır. En ileri yaşlardan birinde mübarek bir ihtiyardır. Dinin ruhî ve ahlâkî kıymetlerini, ince ve derin hikmetlerini, en mücerred ifade ile yazarak, anlatarak neşretmekten başka bir fazileti, yahut günümüzün

(47)Bu hicret. Bitlis halkının şehrin sukûtundan az önceki birinci göçüdür. İkinci göç, Bitlis sukûtunun arefesinde olmuştur. A.B.

1407

1606

tabiriyle kabahati yoktur. Nur Risalesi isimli de bir seri makale ve mektuptan ibaret birkaç cildlik resmen basılmamış bir eseri mevcuddur. Bu zavallı yıllardan beri kanunsuz, hakikat siz, mesnedsiz, ispatsız olarak hapisane köşelerinde çürütülmektedir. Zira tek suçu, bulunduğu muhitlerde halkın kendisine gösterdiği büyük saygı ve itibardır.

"Vay tarikat kuruyorsun!.. Gizli cemiyet tesis ediyorsun!.. Dini siyasete alet ediyorsun!.. Fesad çıkarmaya çalışıyorsun!... " Vesaire vesaire...

Vaktiyle Eskişehir'de muhakeme edilmiş, hüküm giymiş, çilesini doldurmuş, uzun zaman göz hapsi altında yaşamış... Sonra tekrar yakalanmış, Denizli'de muhakeme edilmiş, oradan da kurtulmuş, Derken; aynı fiilden dolayı tekrar Afyon`da muhakeme edilerek yıllardan beri zindanlarda çürütülmüştür. Halbuki kanun sarıhtir. Bir fiilden muhakeme edilmiş ve hüküm almış bulunan bir adam, başka bir mahkeme tarafından ve aynı fiil veya isnad etrafında muhakeme edilemez. Bunu ne akıl, ne hayal, ne rü'ya kabul edebilir.

Fakat Said-i Nursi mevzuunda bu olmuştur. Nihayet muhterem zat bir sene sekiz aya mahkûm edilerek(48) ancak bu müddeti hapishanede doldurduğu için tahliye edilebilmiştir. Temyiz Mahkemesi ise, aynı fiilin ikinci bir muhakemeye mevzu' teşkil edemeyeceği ifadesiyle hükmü bozmuştur. Şimdi yine muhakeme edilecek. Fakat neticede beraet de etse, mahkûm da olsa, çekmiş olduğundan daha fazla bir şey çekemeyecek ve zararını ona kimse tazmin edemeyecektir.

Bu ne haldir?

Bu ne haldir?.. İlim ve faziletten başka hiçbir suçu olmıyan ve gizli cemiyetle, tarikatla, siyasetle hiçbir alâkası bulunmıyan bu zat, mevsimlerce her noktasından rutubet muslukları akan büyük bir hücreye kapatılmış ve "şu odaya bir soba kuralım da rutubeti çeksın" diye müracaat eden bazı merhamet ve alâka sahiblerinin teklifleri reddedilmiştir.

Bu ne haldir?

Bu vatanın mukaddesatına, tarihine, istiklâline, istikbaline maddî ve manevî ırzına musallat komünistlik liderlerini müdafaa sesleri çıkarken, bütün bu ölçülerin bir zübdesi ve âbidesi halindeki mübarek bir ihtiyarı müdafaya cür'et edebilecek ağız kalmamıştır.

1408

Abdurrahim Zabsu"

(48)Sözü edilen hüküm temyizce bozulmakla beraber, Afyon Mahkemesi kendilerince onu "Kurtcu"addettiği için,o bahane ile şiddet sebeplerinden sayarak Bediüzzaman'a verdiği bir seneyi on sekiz aya çıkarmıştır. Temyiz bu hükmü nakzettiği halde, yine de çektirilmiştir. A.B.

1409

1607

İşte nümûnelerini arzettiğimiz şehadete dayanan, ispatlı, doğru ve hak yazıları gibi makaleler, özellikle Afyon Mahkemesi'nin kararından önceki yazılar,

mahkemeye zerre kadar bir tesir etmemiş , bir hakperestlik hissini vermemiştir.

Tam aksine yalan, dolan ittihamlarla dolu olan kararını vermekte hiçbir hicab duymamıştır. Amma temyiz mahkemesi hakka, hakikata, kanuna uymaktan çekinmemiş ve o mahud kararı esastan bozmuştur.

HAPİSHANENİN İÇ DURUMU VE İSLÂH HAREKETİ

Afyon hapsinin iç durumu, Denizli hapsinden hayli farklıdır. Çünkü Denizli hapsinde islâh, irşad ve tenvirden hem hapishanenin tüm idarecileri hem mahkeme heyeti -savcı hariç- çok takdîrkârlık içinde memnun olmalarına karşılık, burada bilâkis savcının gizli anlaşıp oluşturduğu ifsad kadrosuyla bir karğaşa, bir isyan bekliyor ve istiyorlardı. Onun için Afyon hapsinde Denizli'den daha farklı bir tarzda ve çok önemle, Hazret-i Üstad burada hem talebelerini yukarda geçen numunelerde görüldüğü gibi, gayet ciddi şekilde asayiş için vazifeye davet etmiş, hem eski mahpuslarla daha çok alâkadar olmuş ve onlara hitab eden bir çok irşad ve îkaz yazılarını kaleme almıştır. Nitekim Hazret-i Üstad'ın çok önceden sezdiği gizli bir ifsad hareketine karşı yaptığı irşad ve islâh mukabeleleriyle, bütün o gizli ifsad faaliyetlerine rağmen, hapishanedeki mahkûmlar, -Denizli hapsi kadar olmasa da- çok büyük çapta Üstad'ın irşadlarına

kulak vermiş ve plânlanan mahud kargaşa ve isyana uymayıp sonunda umumî bir barışı gerçekleştirmişlerdir. Gerçi idarecilerden, döndürülen gizli plâni bilmiyenler kısmı Üstad'ın bu irşadlarını takdir etmişler ve kargaşanın olacağını öğrenmişler.

1410

1608

Hatta bir ara bütün koğuşların kapılarını gece güdüz kilitli bulundurmuşlardı. Fakat sonra kapılar açıldığında da fırsat var iken, birbirini öldürmeye azmetmiş olan kimselerin herhangi bir menfi hareketlerinin görülmediğini gören gardiyanlar çok hayret etmişler ve bu ıslâhın Bediüzzaman'dan geldiğini anlamışlardır.

Hazret-i Üstad'ın, eski mahpusların birbirine düşman adamlarının irşad ve ıslâhı için kaleme almış olduğu nurlu ve tesirli yazılarından az ilerde bazı örnekler vereceğiz. Ancak hemen burada mahpusların umumî barış gününde vuku' bulan bir hatırayı ve Hazret-i Üstad'ın o hadise üzerine kaleme almış olduğu hakikatli ilmî bir yazısını kaydetmek istiyoruz, şöyle ki:

Tahminen 1948'in güz aylarında o nurani ve güzel umumî barış üzerine, koğuşların kilitli kapıları açılmasıyla, barış şenliğini düzenliyen eski mahpus ve mahkûmlar, her türlü çalgı aletlerini çalıyor ve neşe içinde oynayıp keyf ediyorlarmış.

Bir çok Nur talebeleri ağabeylerden duyduğum kadarıyla; o günü Merhum Tahirî Mutlu Ağabey, o umumî çalgı ve neşe seslerini duymamak için bir rivayette, umumî helaya giderken, diğer rivayette, kilim üzerinde oturmuşken kulaklarını kapamış imiş.

Tahirî Ağabeyin bu masumâne hareketi, Hazret-i Üstad'ın dikkatini çekmiş ve uzaktan, penceresinden onu seyretmiş.. Bunun üzerine Hazret-i Üstad şu gelen yazıyı kalame alarak, takva ehli olan talebelerine göndermiştir. Mektup aynen şöyledir:

Aziz Sıddık kardeşlerim!

Bu medrese-i Yusufiye'nin koğuşlarının birden açılmaları, biçare mahpuslara bir bayramdır.. ve çobanların kavalı ve Mevlevîler'in neyi ve dervişlerin tekyelerde def çalmaları gibi, burada düdük ve def çalınması dinliyenlere, ya Şâfiî mezhebini takliden ve ehl-i tarikatın ve Mevlana Celâleddin'in fetvalarına.. ve Kur'an'ın neş'e ve şevk-i uhrevî veren edebiyatının, toprağı altın yerine çeviren bir nevi müsaadesine.. ve ehl-i kalbe mahsus haram olmıyan ayn-ı sefahet ve lehviyatta bir çeşit zevk-i manevî te'minine binaen muvakkaten dinlenebilir. İnşallah hüsn-ü niyete göre ve sırrıyla zararı olmaz. Hem istemeden kulağa kendi kendine gelen çalgı seslerinin zararı yoktur.

1411

Fitratımda ziyade şefkat bulunmasından, hapistekilerin sıkıntıları ve teneffüse beraber çıkmamaları beni sıkıyor, sıkıntılarıma yüz sıkıntıları ilâve ediyordu. Bu hal beni o sıkıntıdan kurtardığı için, hem kendimi hem onları tebrik ederim.

SAİD-i NURSİ(49)'

(49) Afyon Hapsi mektupları -2,Siyah defter Zübeyr,S:123

1412

1609

Hız. Üstad'ın verdiği şu fetvanın icmali daha evvel "Lemaat " eserinde ve "Yirmibeşinci Söz"de ve "İşarat-ül İ'caz" eserinde de geçmektedir. Ancak buradaki ifade daha sarih,ta'yin edici ve şümullüdür.

KASAP TAHİRİN HİKÂYESİ

Denizli hapsinde, efeliğiyle, pervasızlığıyla meşhur olan Süleyman Honkâr'dan en çok bahsedildiği gibi; şu Afyon hapsinde de eski mahpusların içinden en çok Kasap Tahir diye bir adamdan bahsedilir.

Kasap Tahir adıyla anılan bu cesur adam, aslında bir ayakkabıcıdır. Tahiri Mutlu Ağabeyin bizzat anlattığına göre, namusuyla oynayan ve sarkıntılık etmek isteyen bir adamı; Kasap Tahir kendi dükkânında çalışırken, dükkânına gelen o adamı bir bahane ile bir başka şeye baktırması ve eğilmesini sağlamış, o anda ânî şekilde elindeki keskin kösele bıçağıyla kellesini gövdesinden ayırıp intikamını almış ve namusunu temizlemiş olduğu için, hapishanede ona "Kasap Tahir" diye ad koymuşlardır.

Kasap Tahir, mahkemece idamına hükmedilmiş ve karar temyiz edilmiş.. Hapishane usûlünde idamına karar verilen adamlar, ağır zincirlerle bağlarlardı. Tahir de öyle zincirlerle bağlanmış, hatta teneffüse o haliyle çıkar gezinirmiş.

N.şahiner'in "Nurs Yolu" kitabında, bazı Nur talebelerinden duyduğu şekliyle kaydettiğine göre: Bir gün Kasap Tahir o halde iken, hapishane avlusunda Bediüzzaman'la karşılaşırlar. Tahir, Üstad Bediüzzaman'a ağlıya-ağlıya yalvarmaya başlar: "Ne olur hocam, beni kurtarın bu halden" diye tazallum ve arz-ı hal eder.

Kasap Tahir'in bu yalvarış ve tazallum-u hali bir inanıştan gelmektedir ki; Bediüzzaman Allah'ın dostu ve sevgili Velî kuludur. Eğer benim için Allah'a dua ederse, Allah kudretiyle her müşkili halleder, ben de mutlaka kurtulurum diye,..

Hazret-i Bediüzzaman'da, bir iki dakika Tahir'in halini ve samimi iltica ve yalvarışını durup seyreder. Sonra Tahir'i teselli eder: "Bu sana takılan şeyler senin idam mahkûmiyetinin zincirleri değil, senin tesbihindir. Onunla namazının tesbihini çek!. Söz ver, namazını kılmaya başla.. Ben de sana dua edeceğim. İnşaallah kurtulursun." der.

1413

Kasap Tahir, manevî büyüklüğüne inandığı Bediüzzaman Hazretlerinin o tesellidarane sözüne itimad eder. Namazını kılmaya başlar ve Üstad'ın dediği gibi, ayağına omuzuna takılan kalın zincir halkalarıyla tesbihini çekmeye başlar. Bir gün aklına gelir, bu zincirin halkalarını bir sayayım der.. Sayar bakar ki; tam otuzüç halka...

1414

1610

Bilâhare temyiz mahkemesi Tahir'in idam kararını bozar ve Tahir zincirlerden kurtulur. Tabii Tahir hiç ihtimal vermediği bu bozma kararını Bediüzzaman Hazretlerinin duasından bilir.

Tahir'in can hasımları dost oldular

Tahir'in gerek Afyon şehrinde, gerekse hapisane içerisindeki efelik ve cesurluğuyla birçok rakipleri vücuda gelmiş, onun karşiki hasımları onu öldürme plânı kurmuşlarmış.Hapis hanenin bir umumî aramasında , her taraf akşama kadar toz-duman kargaşası içerisinde iken, onun düşmanları onu o ortamda öldürme plânını yapmışlar. Kamalar, hançerler arama esnasında bulunamamış.. ama yanlarında herşey hazır...

Plân şöyle yapılmıştır: Tahir'in hapisteki can hasımlarından olan Çobanlarlı Ahmed'in eliyle Tahir öldürülecekti. Fakat hadiseye aşina olanlar, bakıyorlar, hiçbir teşebbüs yok.. Halbuki bunu bilen herkes Çobanlarlı Ahmed'in işareti muntazırdı. Fakat hayret, Ahmed hiç oralı olmuyordu. Meğer Ahmed bir kaç gün önce Hazret-i Üstad'a ahd ve peyman vermiş. Ahmed, Elhüccet-üz Zehra'nın derslerini dinlemiş ve Bediüzzaman'la görüşmüş. Artık değil adam öldürmek, tahta kurusunu dahi öldüremiyor Ahmed...

Kasap Tâhir'in bir hatırası

Afyonlu Hallaç Hilmî Pancaroğlu, tanıdığı kasap Tahir'den şunları duymuş:

"Ben, işlemiş olduğum suçumdan mutlaka yine idam bekliyordum. Bediüzzaman bir gün bana: "Sen idam olmayacaksın. Benimle birlikte tahliye olacaksın" demiş. Halbuki sebeblere göre bu iş mümkün değildi. Hem benim duruşma günümle onunki arasında birkaç ay fark vardı. Fakat hayret, Bediüzzaman'ın dediği gibi oldu.(50)"

Kasap Tahir'in hatırasının altına şu notu ilâve etmek gerekir ki; Tahir 1950 Temmuzunda Demokratların çıkarttığı umumi af ile tahliyesi gerçekleştiği gibi, Bediüzzaman Hazretleri o tarihten on ay önce tahliye olmuşsa da, muhakemesi bitmemiş ve Afyon Mahkemesi temyiz iptaline rağmen yine hüküm vermeyi tasarlarken;1950 affında Üstad'ın şahsî ceza dosyası ortadan kalkmış olmasıyla; Üstad ın o ihbarının, yani "beraber kurtuluruz" sözü gerçekleşmiştir denilebilir.

1415

(50)Son Şahitler-3 S:170

1416

1611

Bayram Yüksel ağabey, Kasap Tahir ve diğer mahpusların durumu ile ilgili şunları anlatır:

"Kasap Tahir Afyonlu bir eşkiya idi. İri yarı, cesur, gözünü budaktan sakınmayan belâli bir kimse idi. Afyon'u haraca kesmiş, herkes ondan korkuyordu. Hanımına sataşan birinin kafasını kopardığı için kendisine "Kasap Tahir" diyorlardı. Çeşitli suçlardan tevkif edilmiş ve idama mahkûm olmuştu. Kararı temyiz ettiği için, temyiz kararını bekliyordu. Elinde ayağında ve boynunda demir parangalar vardı. Bahçeye teneffüse de bunlarla çıkardı. Hapishanenin hâkimi o idi.

Bir gün Üstad'ımızı ziyaret etmiş, Üstad'ımız kendisine "Sen namaza başla, ben sana dua edeceğim. İnşallah kurtulacaksın" demiş. Bunun üzerine Kasap Tahir hemen namaza başlamıştı.

O vahşî insan, nurların dersiyle kısa zamanda islâh oldu. Ağır başlı, kimseyi incitmez bir hal aldı. Artık Nur talebeleriyle yemek yiyor, onlara hürmet ediyordu. Namaz kılanları koğuşun en iyi yerinde yatırır. Nur talebelerine çok hürmetkâr davranıyordu. Herkes ondaki bu değişikliğe hayret ediyor, en yakın arkadaşları "Bu adam nasıl bu hale geldi?" diye hayretlerini izhar ediyorlardı.

Nihayet temyiz mahkemesinden cevap geldi. Kasap Tahir idamdan kurtulmuştu: Temyiz Afyon Ağır Ceza Mahkemesinin idam kararını bozmuş, otuz yıl hapse çevirmişti. Sonra da 1950 yılında umumi af çıkınca, Kasap Tahir tahliye oldu. Tâhir bu kurtuluşu için: "Benim kurtuluşum Hoca efendinin kerametidir." diyordu.

Çobanlarlı Ahmet ile Kildereli Ahmet isimli iki mahkûm daha vardı ki; bunlar da Kasap Tahir gibi adamlardı. Üstad'a çok hürmet ederler ve ona çok yardımları olurdu. Üstad'ın yanına kimsenin sokulmadığı sıralarda bu zatlar kimseden perva etmeden Üstad'a gider hizmet ederlerdi:(51)" (52)... "

MAHPUSLARIN İRŞADI İÇİN

Afyon hapisanesinde Hazret-i Üstad'ın mahpusların irşad ve islâhı için yazdığı mektup ve yazılar, çok mühim, çok te'sirli ve çok nurlu olmakla beraber; mecmuu bir araya gelse bir Risale kadardır. Bunlar birkaç tanedir. Bunların ziyade ehemmiyetlerine binaen, Hazret-i Üstad bilâhare

1417

"Onüçüncü Söz" ün ikinci makamı olarak Sözler sırasında kaydettiği gibi, bir kısmı da Gençlik Rehberi eserinde dercedilmişlerdir. Bu mektuplardan

(51)Belki de bu efeler ve cesur adamlar vasıtasıyla, Üstad'ın yazdığı o kadar mektup ve müdafaalar engelsiz olarak Nur talebelerine ulaştırılabiliyordu. A.B.

(52) Son Şahitler-1 S: 382

1418

1612

bir iki tanesini burada kaydetmek zarureti vardır. Çünkü hem bu mektuplar, hem Elhüccet-üz Zehra Rialesi ve Üstad'ın mahpuslarla hususî ve şifahî kısacık sohbetleri ve hapisane içindeki Nur talebelerinin gayretleri sayesinde, Afyon hapsinde hazırlanmakta olan büyük bir infilak önlenmiş, yüzden bire inmiştir.

MAHPUSLARA HİTAP EDEN İRŞAD MEKTUPLARINDAN

BİR İKİ NUMÛNE

"Risale-i Nur'daki hakikî teselliye mahpuslar çok muhtaçtırlar, hususan gençlik darbesini yiyip, taze ve şirin ömrünü hapiste geçirenlerin Nurlar'a ekmek kadar ihtiyaçları var.

Evet, gençlik damarı akıldan ziyade hissiyatı dinler. His ve heves ise, kördür. Ahireti görmez. Bir dirhem hazır lezzeti, ilerde bir batman lezzete tercih eder. Bir dakika intikam lezzetiyle katleder, seksen bin saat hapis elemelerini çeker. Bir saat sefahet keyfiyle, bir namus meselesinde binler gün hem hapsin hem düşmanın endişesinden sıkıntılarla ömrünün saadeti mahvolur. Bunlara kıyasen gençlerin çok vartaları var ki; en tatlı hayatını en acı ve acınacak bir hayata çeviriyorlar.. ve bilhassa şimalde koca bir devlet, gençlik hevesatını elde ederek bu asrı fırtınalarıyla sarsıyor. Çünkü âkibeti görmeyen kör hissiyatla hareket eden gençler, ehl-i nâmusun güzel kızlarını ve karılarını ibaha eder, belki hamamlarında erkek-kadın beraber çıplak olarak girmelerine izin vermeleri cihetinde, bu fuşşiyatı teşvik eder. Hem serseri ve fakir olanlara zenginlerin mallarını helâl eder ki; bütün beşer bu musibete karşı titriyor.

İşte bu sırada İslâm ve Türk gençleri kahramanca davranıp, iki cihetten hücum eden bu tehlikeye karşı Risale-i Nur'un Meyve ve Gençlik Rehberi gibi keskin kılıncılarıyla mukabele etmeleri elzemdir. Yoksa o biçare genç, hem dünya istikbalini ve mes'ud hayatını, hem ahiretteki saadetini ve hayatı bakiyesini azaplara, elemelere çevirip mahveder.. ve su-i isti'mal ve sefahatle hastahanelere ve hissiyat taşkınlıklarıyla hapishanelere düşer. Eyvahlar, eseflerle ihtiyarlığında çok ağlıyacak...

Eğer terbiye-i Kur'aniye ve Nur'un hakikatlarıyla kendini muhafaza eylese, tam bir kahraman genç ve mükemmel bir insan ve mes'ud bir Müslüman vesair zihayatlara, hayvanlara bir nevi sultan olur.

1419

Evet, bir genç hapiste yirmidört saat her günkü ömründen tek bir saatini beş farz namaza sarfetse ve ekser günahlardan hapis mani' olduğu gibi, o musibete sebebiyet veren hatadan dahi tevbe edip sair zararlı, elemli günahlardan çekinse; Hem hayatına, hem istikbaline, hem vatanı

1420

1613

na. hem milletine, hem akrabasına büyük faydası olması gibi; o on-onbeş senelik fâni gençlikle ebedî, parlak, bakî bir gençliği kazanacağını başta Kur'an-ı Mu'ciz-ül beyan bütün kütüb ve suhuf-u semaviye kat'î haber verip müjde ediyor.

Evet, o şirin, güzel gençlik ni'metine istikametle, taatla şükretse; hem ziyadeleşir, hem safılaşır, hem lezzetlenir. Yoksa hem belâlı olur.. hem elemli, gamlı, kâbuslu olur, gider. Hem akrabasına, hem vatanına, hem milletine muzır bir serseri hükmüne geçirmeye sebebiyet verir.

Eğer mahpus, zulmen mahkûm olmuş ise: farz namazını kılmak şartıyla her bir saati bir gün ibadet hükmünde olduğu gibi, o hapis onun hakkında bir çilehane-i uzlet olup, eski zamanda mağaralara girerek ibadet eden münzevî salihlerden sayılabilirler.

Eğer fakir veya ihtiyar veya hasta ve iman hakikatlarına müştak ise; farz namazını yapmak ve tevbe etmek şartıyla, her bir saatleri dahi yirmişer saat ibadet olup, hapis ona bir istirahatthane ve merhametkârane ona bakan dostlar için bir muhabbethane, bir terbiyehane, bir dersane hükmüne geçer. O hapiste durmakla, hâricindeki müşevveş, her tarafta günahların hücumlarına maruz serbestiyetten daha ziyade hoşlanabilir. Hapistan tam terbiye alır. Çıktığı zaman bir katil, bir müntakim olarak değil, belki tevbekâr, tecrübeli, terbiyeli, millete menfaatli bir adam çıkar.

Hatta Denizli hapsindeki zatların az bir zamanda nurlardan fevkalade hüsnü ahlâk dersini alanlarını gören bazı alâkadar zatlar demişler ki:

“Terbiye için onbeş sene hapse atmaktansa, onbeş hafta Risale-i Nur dersini alsalar, daha ziyade onları islâh eder.”

Madem ölüm ölmüyor ve ecel gizlidir, her vakit gelebilir.. ve madem kabir kapanmıyor; kabile kabile arkasından gelenler oraya gidip kayboluyorlar.. ve madem bu hayat-ı dünyeviye gayet sür'atle gidiyor.. ve madem ölüm, ehl-i iman hakkında i'dam-ı ebedîden terhis tezkeresine çevrildiğini hakikatı Kur'aniye ile Risale-i Nur güneş gibi göstermiş.. ve ehl-i dalâlet ve sefahat hakkında göz ile görüldüğü gibi, bir i'dam-ı ebedîdir. Bütün mahubâtından ve mevcudattan bir firak-ı lâ-yezalidir. Elbette ve elbette hiç

şüphe kalmaz ki, en bahtiyar odur ki; sabır içinde şükredip, hapis müddetinden tam istifade ederek, Nurlar dersini alarak, istikamet dairesinde imanına ve Kur'an'a hizmete çalışır.

1421

Ey zevk ve lezzete mübtelâ insan! Ben yetmiş beş yaşında binler tecrübelerle ve hüccetlerle ve hadiselerle avn-el yakin bildim ki: Hakikî zevk ve elemsiz lezzet ve kedersiz sevinç ve hayattaki saadet, yalnız imandadır ve iman hakikatları dairesinde bulunur. Yoksa dünyevî bir

1422

1614

lezzette çok elemeler var. Bir üzüm tanesi yedirir, on tokat vurur, hayatın lezzetini kaçıır.

Ey hapis musibetine düşen biçareler! Madem dünyanız ağlıyor ve tatlı hayatınız acılaştı.. çalışınız, ahiretiniz dahi ağlamasın ve hayat-ı bakiyeniz gülsün, tatlılaşsın. Hapisten istifade ediniz. Nasıl bazen ağır şerait altında, düşman karşısında bir saat nöbet, bir sene ibadet hükmüne geçebilir. Öyle de sizin ağır şerait altında her bir saat ibadet zahmeti, çok saatler olup o zahmetleri Rahmetlere çevirir.

SAİD-İ NURSİ(53)''

"EY HAPİS ARKADAŞLARIM VE DİN KARDEŞLERİM!

Size, hem dünya azabından hem ahiret azabından kurtaracak bir hakikatı beyan etmek kalbime ihtar edildi. O da şudur:

Meselâ: Birisi, birisinin kardeşini veya akrabasını öldürmüş. Bir dakika o hiddet yüzünden milyonlar dakika hem kalbî sıkıntı, hem hapis azabını çeker.. ve maktûlün akrabası dahi intikam endişesiyle ve karşısında düşmanını düşünmesiyle hayatının lezzetini ve ömrünün zevkini kaçıır. Hem korku, hem hiddet azabını çekiyor.

Bunun tek bir çaresi var. O da; Kur'an'ın emrettiği ve hak ve hakikat ve maslahat ve insaniyet ve İslâmiyet'in iktiza ve teşvik ettikleri olan "Barışmak ve musalâha etmektir."

Evet hakikat ve maslahat sulhtur. Çünkü ecel birdir, değişmez. O maktûl, her halde ecel geldiğ'inde, daha dünyada kalmıyacaktı. O kâtil ise, o kazayı ilâhiyeye vasıta olmuş. Eğer barışmak olmazsa, iki taraf da daima korku ve intikam azabını çekerler. Onun içindir ki: "Üç günden fazla bir mü'min diğer bir mü'mine küsmemek" İslâmiyet emrediyor.

Eğer o katil bir adavetten ve bir kinli garazdan gelmiş ve bir münafık o fitneye vesile olmuş ise, çabuk barışmak elzendir. yoksa o cüz'î musibet büyük olur, devam eder. Eğer barışsalar ve öldüren tevbe etse ve maktûle her vakit dua etse, o halde her iki taraf çok kazanırlar ve kardeş gibi olurlar. Bir gitmiş kardeşe bedel, birkaç dindar kardeşleri kazanır. Kaza ve kader-i ilâhiyeye teslim olup, düşmanını afveder.. ve bilhassa madem Risale-i Nur dersini dinlemişler, elbette mabeynlerinde bulunan bütün

1423

küsmekleri bırakmağa hem maslahat ve istirahat-ı şahsiye ve umumiye iktiza ediyorlar.

(53) Sözlere Envar Neşriyat S: 148

1424

1615

Nasıl ki denizli hapsinde birbirine düşman bütün mahpuslar, Nurlar'ın dersiyle birbirine kardeş oldular ve bizim beraetimize bir sebep olup hatta dinsizlere. serserilere de o mahpuslar hakkında: " Maaşallah, Berekallah" dedirttiler. O mahpuslar tam teneffüs ettiler.

Ben burada gördüm ki; bir tek adamın yüzünden yüz adam sıkıntı çekip beraber teneffüse çıkmıyorlar. Onlara zulm olur. Mert, vicdanlı bir mü'min, küçük ve cüz'î bir hata veya menfaatle yüzer zararı ehl-i imana vermez. Eğer hata etse, verse; çabuk tevbe etmek lâzımdır.

SAİD-İ NURSİ(54)

Bu iki numûne gibi Afyon hapsinde yazılmış bir çok parçalar var. Onüçüncü sözde ve Onıdördüncü Şua'da ve Gençlik Rehber'inde ve ElHüccet-üz Zehra risalesinde buldukları için oralara havale ederek bu kadarıyla iktifa ettik.

HAPİSHANEDE GÖRÜLEN ISLAHÂT

Az üstte Kasap Tahir'in hikâyesi içinde naklettiğimiz Islâhat numûneleri gibi; Üstad'la beraber hapiste bulunmuş Safranbolulu Mustafa Usman'ın anlattığı bir iki islâhat numûnelerini de buraya kaydedelim:

"Adam öldürme suçundan yatan bir adam, mescide gidip gelmeye başlamıştı. Fakat namazın sadece farzlarını kıyıyor, çekip gidiyordu. Adamın bu garip hareketi nazar-ı dikkatimi celbetti. Bir ara, تنها bir yerde kendisinden sordum: "Neden namazın sünnetlerini ve tesbihatı yapmadan kalkıp gidiyorsun?"

- Adam: "Ben hoca efendiyi ziyaret ettiğimde, bana: "Kardeşim, sen farzlarını kıl, ben sünnetlerini senin yerinde kılarım" dediği için böyle yapıyorum" dedi.

Sonra bu adam, hem sünnetlerini kılmaya, hem de kazaya kalmış namazlarını kaza etmeye başladı.

Bir adam da çeşitli suçlardan hapishanede idi. Kabadayı, külhanbeyi idi. Bu adam bir gün ben Üstad hazretleriyle görüşmekte iken geldi, Üstad'a bir kutu baklava da getirmiş, vermek istiyordu.

1425

En yakın talebelerinden bile mukabelesiz bir şey almıyan Hazret-i Üstad; Bu kâtil, kabadayı adamın baklavasından "Bismillah" diyerek bir dilim aldı ve yedi. Biz şaşırıştık. Adam ise, "Hoca Efendi, benim baklavadan yedi" diye sevincinden uçuyordu.

(54) Sözlere Envar Neşriyat S: 155

1426

1616

Bilâhare bu adam, hapishaneye Risale yazmak için kâğıt, kalem ve Risalelerin hapishaneye girip çıkmasını temine sebep oldu.

Hazret-i Üstad bu adam için, bize: "Bu dehşetli zamanda, bunun bu şekildeki hizmeti, ona cehennem hapis azabının hafiflemesine sebep olur"diyordu(55)"

BAŞKA BİR MAHPUS UN HATIRASI

Afyonlu Kemal Bayraklı derki:

Ben bir cinayete sebebiyetten dolayı hapse düşmüştüm.Duydukki, Bediüzzaman Hocada hapiste... İlk fırsatta ziyaret ettim.Beni görünce yüzüme tebessümle baktı ve : "Hey Çilin oğlu! Namazın farzını terkedersin, ondan sonrada cinayet suçuyla hapse düşersin değilmi?" dedi.

Babamın Lakabı "ÇİL" olup, üstadla beraber ruslara esir düşmüş. Ama ilk fırsatta kaçmıştı. Çocukluğunda "Bediüzzaman" diye üstadın kahramanlıklarını ve manevî büyük şahsiyetini sıtayışlarla anlatırdı... Böylece , üstadın ilk anda benim kimin oğlu olduğumu, namaz kılmadığımı söylemişti.

Ben hocanın o ihtarına karşı, mahçub olmuş, hocaya büyük bir sevgi ile yanından ayrılmıştım.

Sonra, bir gün yanına giderek: "Hocam ben namaz kılacağım, Lâkin Kuran okumayı bilmiyorum" dedim."Peki"dedi. "Şimdi git abdest al ve gel!" dedi. Abdest alıp geldim. "Şimdi git , Halil İbrahim sana Kuranı öğretsin" dedi. Ben gittim, durumu Halil İbrahime anlattım. Oda hemen öğretmeye başladı. İkinciye kadar harfleri, başta ortada ve sonda yazılı şekillerini izahetti.

Sabahleyin kalkınca gayr-i ihtiyarî Kuranı elime alıp okumaya başladım.Bana bir şeyler oluyordu " Acaba kafayımı oynatıyorum?" diye Halil İbrahim Hocaya gidip, durumu anlattım. Beni dinleyince, "Yahu ,sen Kuran okumayı öğrenmişsin" dedi.. Ve böylece Elhamdulillah kurani okumayı öğrenmiş oldum.

(Son Şahitler-4 ,sh. 287)

(55) Bilinmeyen Taraflarıyla Said-i Nursi 6. Baskı S: 348

1427

1617

AFYON HAPSİNDE YAZILAN ESERLER VE

TE'LİF MÜDDETİ MESELESİ

Te'lif müddeti mevzuunda, Üstad Hazretleri 1364 Rumi takvim karşılığı olan, Miladi 1945'de, Risale-i Nur'un te'lif faslı sona erdiğini ve fakat daha bazı tetimme ve haşiyelerin yazılabilmesine kapı açık olduğunu; ve eğer Arabî tarihi olsa, daha bir iki senesinin kalmış olduğunu, Afyon hapsinden iki-üç sene evvel Emirdağı lahika mektuplarında bir kaç defa beyan etmiştir. Bu mevzu' Emirdağ hayatında bir nebze ele alınmış olmakla beraber, burada yine münasebet geldi.

Evet, eğer Nur'un te'lif müddeti için,1925 yılında Burdur'da ilk te'lifine başlanan "Nur'un İlk kapısı" eseriyle, Nur Risaleleri'nin bir telif başlangıç senesi kabul edilirse, o vakit Hicrî takvime göre 1343 yılı olur. Bu takdirde, Rumî 1364'de (1945) te'lifin sona ermesi işine henüz Hicrîce iki senesi kalmıştır. Eğer sabit hesaba göre, yani mesela Rumi'ye göre olsa; ve başlangıç olarak 1925 hesabı-ki, bu tarih H.1341'dir.- Telifin bitiş tirihi yine Rumi olarak 1364'e göre hesaplanırsa; o zaman 1948 eder ki, henüz bitmesine üç sene vardır.

Hem Nur'un te'lif başlangıcı, kuvvetli bazı emarelerle ve Hazret-i Üstad'ın "Mesnevi-i Ârabî" deki Arapça olan Risalelerini Risale-i Nur silsilesine dahil etmesine binaen ve bu noktadan Nur'un te'lif başlangıcı 1921 yılının son ayları veya 1922 nin başı olmak hasebi le; Hicri takvimde bu tarih 1340 dır ki bitiş tarihi için yine Hicriye göre 1364'de, -ki miladî 1945 dir- te' lifin tamamlandığını göstermektedir.

Nitekim Miladî 1944, Hicri 1364 tarihinde bir cihette Nur te'lifinin tamamlanmasını gösteren, Mevye'nin Onuncu ve Onbirinci mes'eleleri de te'lif edilmiş idi. Bu arada, ta 1948 yılına kadar daha Risale şeklinde herhangi bir te'lif vuku' bulmamıştır.

Eğer Üstteki ikinci hesap, bir sâbit takvime göre hesaplınsa, yani 1921'i başlangıç,1944'ü de sona eriş kabul etsek, hesap tam tamına çıkar ki; Hazret-i Üstad da bu hesaba dayanarak bir cihette te'lifin sonu olarak kabul etmiştir.

Amma eğer baştaki birinci hesapla değerlendirilirse -ki Risale-i Nur'un te'lif başlangıcı 1925 olarak kabul edilmiş -Bu hesaba göre, o tarihte hicri

1428

takvim 1343 olduğu için, yine Hicrînin 1364'ünde - ki Miladi 1945'dirte'lifin tamamlanmasına iki sene daha var olduğu görülmüştür.

Fakat bir üçüncü hesap ile asıl Risale-i Nur silsilesinin başlangıç tarihi olan 1926 tarihidir-ki Barla'da Onuncu Söz'ün te'lifiyle başlar-1926'nın Hicri karşılığı ise, 1344'dür. Yirmi üçü buna ilave etsek, hicri takvim 1367 olur

1429

1618

ki. tam tamına Elhüccet-üz Zehra'nın te'lif tarihi olan 1948 tarihidir. Lâkin sabit hesap olan Miladi 1926 üzerine yirmi üçü daha koysak,1949 olur ki; Allahü a'lem Elhüccet-üz Zehra'nın son kısmının te'lif tarihi ve artık Risale olarak Nur'un te'lifinin sona erme tarihidir.

HAPİSTE TELİF EDİLEN RİSALELERE GELİNCE

Afyon hapsinin yirmi aylık müddeti içerisinde, Risale olarak te'lif edilenler, başta üç bölümlü Elhüccet-üz Zehra ve Yirmialtıncı Lem'anın onbeşinci Rica'sıdır.

Bunların dışında, küçüklü-büyükü, umumî-hususî yüzdoksanbir adet küçük mektuplar da yazılmıştır. Ayrıca müdafaaların yirmibir adet parçaları da kaleme alınmıştır ki; bütün bunlar Ondördüncü Şua' olarak Şua'lar dizisine ilhak edilmiştir. Ayrıca Afyon hapsinin mühim bir kısım mektupları, Risale makamına kâim edilerek, Gençlik Rehberi ve Onüçüncü Söz'ün ikinci makamı olarak kaydedilmiştir.

Afyon hapsinde te'lif edilen bütün bu Risaleler, Mektuplar ve Müdafaa parçalarının mecmuu beşyüz büyük sayfeden fazla olduğu gibi; Risale-i Nur'un te'lifinin başlangıcından Afyon hapsi sonuna kadar te'lif edilen umum Risale, mektup ve müdafaaların tamamı da beş bin sayfeyi bulmaktadır. Hem, o ana kadar parçalar hesabıyla müdafaaların tamamı altmış küsur parçayı bulur. Yine o ana kadar mektup olarak yazılan lahika ve saire sadece Üstad'a ait kısmı, yediyüz yirmiyi bulduğu gibi, Risale olarak parçaların adedi ise, yüzelliği geçmektedir.

1430

1619

1431

1620

1432

1621

1433

1622

AFYON HAPSİNDE YAZILAN MEKTUPLARIN MUHTEVİYATI

Tesbit ettiğimiz kadarıyla Afyon hapsinde yazılan mektupların yüzdoksan bir adedinin(56) muhteva ve mahiyetleri hakkında umumî bir tesbit yapılması icab ederse şöyle olur: (Gerçi mezkûr mektupların tamamının muhteviyatı kısa ve az kelimelerle fihristvâri tasnifi mümkün değilse de, ama umumî bir endeksi şu şekilde olabilir:) Nasıl ki Eskişehir ve Denizli hapislerinde yazılan mektuplar için de benzeri bir fihriste yapıldı:

1- İhtiyat ve temkin

2- Cesaret, metanet ve fedakârlık

3- Sabır ve sekinet

4- Teselli ve teskin

5- Desise ve plânlara karşı dikkat ve teyakkuz.

6- İhlâs, uhuvvet, tesanüd hakkında ikaz ve irşadlar

7- Siyaset ve tarafgirliklerden tecennüp ve sakinma

Bu mektuplardan birkaç tanesi de ilmî bazı mes'elelere dairdir. Bazıları da mahpuslara hitap eden mektuplardır. Bu kısmı daha başka sahada umumî ikaz ve irşad dersleridir ki, kısmen numûneleri az yukarıda kaydedildi.

İşte Afyon hapis hadisesiyle ilgili, hapsin içinde yazılmış mektuplardan üstte sıralanmış yedi maddenin her birisinin altına birer ikişer numûnelerini veriyoruz.

Birinci madde olan ihtiyat ve temkînin örneklerinden:

“

Çok aziz, tam siddik, halis, çok cesur kardeşim!

Senin bu yeni müdafaatını haklı ve hakikatlı ve kanunî gördüm. Fakat bir derece mübarezekârane olmasından, şimdilik onlara izhar zamanı

1434

gelmemiş. Çünkü mesleğimiz müsbet harekettir. Menfi tarzda hücumla halimiz müsaide değildir.

Bin barekallah! çok ince tetkikatla hakiki hukukumuzu müdafaa etmişsin. Fakat bu kudsî hakikatlara kulak verecek başlar lazımdır.. Ve bu güzel manaları tasdik edecek kalbler gerektir. Bizi adliye eliyle ezdirmeye çalışanlar, o kulakları ve kalbleri buluncaya kadar ihtiyatkârane sabretmek lâzımdır.

SAİD-İ NURİ(57)"

(56) Tesbit edilebilen şu yüz doksan bir adet mektupların tamamı, merhum Zübeyir Ağabeyin o sıra bizzat kendi eliyle gün-gün iki defterine kaydettikten sonra, Hazret-i Üstad da bunları görmüş ve tashih etmiştir. Adı geçen yüzdoksan bir adet mektuplar bu iki defterin içinde mevcuttur. Bu defterler de yanımızda mahfuzdur.

(57) Afyon mektupları -2, Siyah defter Zübeyir, S: 273

1435

1623

"...Her doğruyu söylemek doğru değil.. ve hususan Üstad'ı hakkında hususî fikrini ve mübalağakârane medhini izhar etmek, aleyhimizdekilere bir yardım hükmüne geçebilir. Hem burada en lüzumlu vazifemiz, Nurlar'ı yazmak ve tashih etmek ve yazdırmaktır. Bunun hâricinde böyle hodfuruşane yazılar zararlı bir münakaşaya sebep olur. Ben yazılarınızda bazı israf görüyorum, malda israf olduğu gibi, kelâmda dahi israf câiz olmaz, bize zarardır. Çabuk bu dedikoduları kesiniz, Nurlar'la meşgul olunuz!.. (58)"

İkinci madde olan cesaret, metanet ve fedakârlık hakkında:

"

Aziz Sıddık Kardeşlerim!

Evvelâ: hiç telâş ve merak etmeyiniz. Hakkımızdaki her hadisede hem perde altında, hem neticeler itibariyle; Hem rahmet ve inayetin iltifatları ve tebessümleri, hem kader ve kısmetin adalet ve şefkat ve terbiyeleri var olduğu, kat'î ve mükerrer tecrübelerle tahakkuk ettiğinden; biz en acı vaziyet ve sıkıntılara karşı kemal-i sabr içinde şükretmekle mükellefiz.. ve cildleri ve derileri soyulan Cercis Aleyhisselâm gibi binler milyonlar hakikat mücahidlerinin hakaik-i imaniyyenin kudsî hizmetinin bir numûnesine mazhar olan Nur şakirtlerinin çektikleri zahmetler, o eski zatların zahmetlerine nisbeten binde bir olmaz.. ve ücret ve kazanç cihetinde inşaallah birdirler ve beraberdirler.

Saniyen: Onbir defa bana su-i kâd eden ve dört defa mahkemeleri aleyhimize sevk edip üç hapse sokan gizli düşmanlarımızın Nurlar hakkında plânları akim kaldığından, bütün desiseleriyle ehemmiyetsiz şahsıma karşı sıkıntı ve tecrid-i mutlak ve kimseyle temas etmemek ve damarıma dokundurmakla işkenceler verdim diye çalışıyorlar. Ben de o işkencelerin altında inayetin iltifatını görüp, tahammül ederek şükür ederim.

Zannedirim; her birinizden vücudça on derece zaif ve on derece ziyade sıkıntılara karşı tahammülüm, sizin gibi kuvvetli, âlicenab zatların küçücük ve geçici ve cüz'î sıkıntılarınızı nazarınızda hiçe indirir. Daha size teselli vermeye lüzum görmüyorum.

1436

Salisen: Şimdi şahsımı çürütmek ve sıkmak ve ihanet etmekten sıkılmayın. Çünkü Nurlar'a ve talebelerine ilişilmediğine bir alâmettir ve tam aldandıklarına bir emaredir. Yani kıymeti, hüneri şahsımda zannedip be

(58)Afyon mektupları -2, Kırmızı defter, S: 61

1437

1624

ni sıkıyorlar, çürütmek istiyorlar. Bu aldanmalarında pek büyük bir maslahat ve Nurlar'a çok faydası var. Benim yapamadığım vazife-i şahsiyem ve hizmet-i nûriye bu suretle menfî bir tarzda yapılıyor. İnşallah o nisbette sevab kazandırarak kusûratlarıma keffaret olur.

Rabian: Gizli münafıklar her nasılsa, bazı resmî memurları aldatıp ki; "Said ile görüşen dost ve Nurcu olur. Kimse temas etmesin!" Onları evhamlandırmışlar. Hatta hey'et-i idare ve gardiyanlar dahi benden kaçıyorlar. Ben de memnun olurum ve bu hale şükür ederim. Sizlerle sureten görüşemediğimden zararı yok. Çünkü bir hânede maddeten ve manen ve ruhen ve kalben ve vazifeten ve fikren ve muaveneten daima beraberiz, manevî görüşüyoruz, yeter...

SAİD NURSU (59)"

"

Aziz Sıddık Kardeşlerim!

Böyle sıkıntılı hüzünlü vakitlerde ve yerlerde mümkün olduğu kadar birbirine teselli vermek ve kuvve-i maneviyesini kırmamak, belki takviye etmek ve tesanüdü kuvvetleştirmek ve keder verecek sözleri ve hadiseleri lüzum-u kat'î olmadan söylememek, hususan bana keder verecek hiçbir şey dememek, bizlere şimdi gayet elzemdir. Aleyhimizde olanlar istifade ediyorlar. Daha ziyade sıkıntı vermeye başlıyorlar.

Madem sizin için istirahatimi, izzetimi, haysiyetimi, hatta lüzum olsa canımı feda ediyorum.. Siz dahi binler masum kardeşlerimiz ve Nurlar için sabır ve tahammüle çalışınız ve çirkin hallere ve sözlere bakmayıp kulak vermeyiniz. Nur dersleri ve yazılarındaki kedersiz zevk size yeter. Biz vazifemizi vapıp vazife-i ilâhiyeye karışmamak ve inayet-i rabbaniyenin imdadımıza gelmesini beklemektir.

SAİD-İ NURSİ(60)"

Ve bu arada hapisteki Nur talebelerinin kuvve-i maneviyelerini takviye edici birçok Nurlu dersler vermiştir. Hatta Risale-i Nur'un şahs-ı manevisinin ve onun mümessili olan zatın yüce makamlarını hatırlatmak ve düşündürmek üzere, Ayet-el Kübra risalesinin sonunda yer alan "Manevi bir muhavere" mektubunu okumalarını da tavsiye etmiştir. Ta ki, Risale-i Nur'un ve Bediüzzaman'ın yolunda ve uğrunda mücahede etmenin, hapis

1438

olmanın, hatta ölüme bile gitmenin ne kadar büyük bir şeref, bir manevî fazilet, bir âli makam olduğu bilinsin.

(59)Afyon mektupları, Siyah defter Zübeyr. S: 77

(60)Afyon mektupları. Kırmızı defter Zübeyr, S: 33

1439

1625

Yine bu arada talebelerin cesaret ve kuvve-i maneviyelerini takviye babında, Taşköprülü Kahraman Sadık Bey'in, Afyon hapsi başladığı günlerde yazdığı acib ve halisane ve merdane manzumeciği de talebelerine okutmayı ihmal etmemiştir.

Hazret-i Üstad, Sadık Bey'in mezkûr manzumeciği hakkında bir mektubunda şöyle demiştir:

"Rabian Taşköprülü Sadık Bey'in mukaddemesini istinsah için Sabri'ye vermiştim. Eğer yazılmış ise, tashihimden geçen parça ona gönderilecek. Yeni yazıların bir sureti bana gönderilsin. Hem Sadık'ın manzumeciğinin yanımda bir sureti var. Sizde yoksa göndereceğim. (61)"

Sadık Bey'in adı geçen manzumeciği ve mukaddemesi tamamını değil, fakat Sadık Bey'in onun sonuna ilâve ettiği şu gelecek satırlar, onun aziz, bahadır ruhunun tercümanı olması hasebiyle buraya alıyor ve arkasında manzumeciğinden sadece iki babdan bazı bölümler kaydediyoruz. Şöyle diyor Sadık Bey:

"Ecdadımızın kaniyla yoğurulmuş memleket ve vatanımızda, öz dinimizi ve salâbet-i imaniye ve an'ane-i milliyemizi muhafaza ederek gezememek, bize vediatullah olan ve ecdadımızdan tevarüs ettiğimiz mukaddes dinimizi evlâdlarımıza ta'lim ve tedris ettirememek, sokakta giden kadınlarımızın başlarındaki haya örtülerinin parçalanmasına ağız açamamak.. ve ecnebilere bile reva görülmiyen bu gibi ağır muamelelere maruz kalmak olan bu çarik asrın bu acı yaralarının tabibi ve bu karanlık günlerin siracı ve bu elim hatıraların tesellisi Nur şâkirtlerine dünya ve ukbasını medyun bulunan ve Allah'tan başka hiçbir kuvvetin, hiçbir elin koparamıyacağı bir bağla bağlanarak cisim ve ruhî yaralarının tedavi ve şifasını ancak ve ancak Nuru a'zamının teveccüh ve rızasında arayan biçare aciz bir talebenin bu derece acı ve can-hıraş haber-i elimin (Afyon Hapis hadisesinin) üzerine tahammül derecesini katkat aşan, hususan mukaddes tahrir vazifesini muvakkatan da olsa ta'til etmek mecburiyetinin ikinci yarası da inzımam ederse; candan duyacağı ruhî acıların tercümanı olan satırları okurken, okuyucu kardeşlerimin zayi edecekleri kıymetli zamanlarını işgal ettiğimden dolayı, af ve müsamahalarını rica ederim.

M.Sadık(62)"

1440

(61)Afyon mektupları, Siyah defter Züheyir, S: 217

(62)Emirdağ Lahikası-1 (Zübeyr-1) S: 207

1441

1626

SADIK BEYİN MANZUMECİĞİNDEN

Cihana sultan idin, oldun denî soysuzlara zimmî

Seyfullah idin, tarihe sığdıramazdı fütuhâtını ravî

İdrak et, terk eyle hatanı, kerimdir ihsan eder Barî

Tarik-i Süfyan püsküllü belâdır, mekâyidle memlu hem ne kadar vahî

Yıktı Süfyan putunu, tarik-i necati Risale-i Nur açtı

Toprak kabul etmedi, laşe-i Süfyan esfel-i safiline kaçtı

Zulm-u cehildir tarik-i Süfyan, Nur-u hidayettir Risale-i Nur

Maye-i musibettir tarik-i Süfyan, sermaye-i saadettir Risale-i Nur

Püsküllü belâdır tarik-i Süfyan, bir zıll-ı hümadır Risale-i Nur

Zehr-i memattır tarik-i Süfyan, ab-ı hayattır Risale-i Nur

Mahv-u pâ-mal eder tarik-i Süfyan, i'lâ ve iclal eder Risale-i Nur

Hacalet palanıdır tarik-i Süfyan, celadat kaftanıdır Risale-i Nur

Zindan-ı esarettir tarik-i Süfyan, gülistan-ı hürriyettir- Risale-i Nur

Menba-ı rezaildir tarik-i Süfyan, maden-i fazaildir Risale-i Nur

Berbad-u perişan eder tarik-i Süfyan, ma'mur-u âbâd eder Risale-i Nur

İki kardeşi hasm-ı can eder tarik-i Süfyan, hasm-ı canı ihvan eder Risale-i

Nur

Sade işi teşviş eder tarik-i Süfyan, müşkili teshil eder Risale-i Nur

Saadeti ihlâl eder tarik-i Süfyan, selamete îsal eder Risale-i Nur

Ulemayı tezyif eder tarik-i Süfyan, cühelayı talim eder Risale-i Nur

Yıkar, iftihar eder tarik-i Süfyan, yapar i'tizar eder Risale-i Nur

Görmez berbad eder tarik-i Süfyan, görür tamir eder Risale-i Nur.

İyiliğe kötülük eder tarik-i Süfyan, kötülüğe iyilik eder Risale-i Nur

Halktan korkar, Haktan korkmaz tarik-i Süfyan, Haktan korkar, halktan korkmaz Risale-i Nur.

Zinayı ibaha eder tarik-i Süfyan, namusu takviye eder Risale-i Nur

İffeti cefa, şehveti safa görür tarik-i Süfyan, İffeti safa görür Risale-i Nur

Zilletler ocağıdır tarik-i Süfyan, salâh u revh ocağıdır Risale-i Nur

Felâketler miftahıdır tarik-i Süfyan, felâhın anahtarıdır Risale-i Nur

İki zıddın vasfını "Sadık" ettin mizan, okuyanı teshir ediyor Risale-i Nur,

1442

Mülevvestir mizane değer mi tarik-i Süfyan, mağlub olmaz husamaya Risale-i Nur

M. Sadık (63)"

(63) Emirdağ Lahikası-1 (Zübeyr-1) S: 205

1443

1627

Merhum Taşköprülü Sadık Bey'in manzumesi, hece harflerine göre, her bir harfi bir bab olarak ele almış, her bir bab Risale-i Nur'un ve Bediüzzaman'ın ve mesleğinin tavsifini yapmıştır. Allah Rahmet eylesin amin.

Üçüncü madde ki sabır ve sekinet dersleri:

“

Aziz Sıddık Kardeşlerim!

Sizi ta'ziye değil, belki tebrik ediyorum. Madem kader-i ilâhî bizi tekrar bu üçüncü medrese-i yusufiyeye bir hikmet için sevketti.. ve bir kısım rızığımızı bize burada yedirecek ve rızığımız bizi buraya çağırdı.. ve madem şimdiye kadar kat'î tercübelerle sırrına inayet-i ilâhiyye bizi mazhar etmiş.. ve madem medrese-i yusufiyedeki yeni kardeşlerimiz herkesten ziyade Nurlar'daki teselliye muhtaçtırlar.. ve adliyeciler sair memurlardan ziyade Nur'a ait faydalarına ve sair kudsî kanunlarına ihtiyaçları var.. ve madem Nur nüshaları pek kesretle hâriçteki vazifenizi görüyorlar ve fütûhatları tavakkuf etmiyor.. ve madem burada her bir fanî saat bâki ibadet saatleri hükmüne geçer.

Elbette, biz bu hadiseden mezkûr noktalar için kemal-i sabır ve metanet içinde mesrurâne şükretmeliyiz. Denizli hapsinde tesellî için yazdığımız bütün o küçük mektupları, size de aynen tekrar ederim. İnşallah o hakikatlı fıkralar sizleri de müteselli ederler.

Said-i Nursi (64)"

“

Aziz Sıddık kardeşlerim!

Bugün birden hatıra geldi ki; Mes'ele-i Nuriye münasebetiyle bu medreseye kader-i ilâhî ve kısmetin sevkiyle gelenleri taziye yerine tebrik eyle. Çünkü ekseriyetin her biri yirmi otuz, belki yüz, belki bin masum kardeşlerimize

1444

bedel gelip, onları bir derece zahmetten kurtarıyor. Hem Nur ile imana hizmetleri devam etmekle beraber, her biri az zamanda çok hizmet etmiş. Bazıları on senede, yüz senede iş görmüş gibidir. Hem bu yeni medrese-i yusufiyenin imtihanında bulunup, onun geniş ve küllî ve kıymetli neticelerine bilfiil hissedar olmak için bu zahmetli mücahedeye giriyorlar ve kolayca görmelerine müştak oldukları halis, Sadık kardeşlerini görüp tatlı bir ders alıp veriyorlar.

(64) Afyon Hapsi mektupları -2, siyah defter Zübeyr, S:13

1445

1628

Hem madem dünyanın istirahat zamanları devam etmiyor, boşu boşuna gidiyor. Elbette böyle zahmetle çok kâr kazanırlar, tebrikeye layıkdırlar.

Kardeşlerim! Bu geniş hücum, Risale-i Nurun fütûhatına karşıdır. Fakat anladılar ki; Nurlara iliştikçe daha ziyade parlar, ders dairesi genişlenip ehemmiyet kesbeder ve mağlub olmaz. Yalnız "Sirren Tenevveret" perdesi altına girer. Onun için plânını değiştirdiler. Zahirî Nurlar'a ilişmiyorlar. Biz madem inayet altındayız, elbette kemal-i sabır içinde şükretmeliyiz.

SAİD-İ NURSİ(65)"

Dördüncü Madde: Bu maddedeki manalar üçüncü maddenin aynı manalarına benzediği için, ince farkları belki bilinmez diye yazmadım.

Beşinci Madde ki, sinsi desiselere karşı dikkat ve teyakkuz hakkındadır. Bazı nûmuneleri kaydediyoruz:

"13.12.1948'de yazılmış ve sureti imha edilmiş bir mahrem mektubun tetimmesidir.

(Dünkü mahrem mektubun tetimmesidir)

Rabian: Bu defa taarruz pek geniş dairede... Reis-i Hükûmet ve hazır kabine plânıyla dehşetli bir evham ile hücum edildi. Benim aldığım bir habere göre ve çok emarelerle, gizli münafıkların yalan jurnalleri ve desiseleriyle bizi hilâfet komitesiyle ve Nakşî tarikatının gizli cemiyetiyle tam alâkadar, belki pişdar gösterip hükûmeti büyük bir telâşa sevk ederek; Nur'un büyük mecmualarının İstanbul'da cildlenip âlem-i İslâm'da intişarını ve gayet makbuliyetlerini bir zemin gösterip, hükûmeti korkutup, kıskanç resmî hocaları ve vehham memurları aleyhimize insafsızca çevirdiler. Tahminlerince herhalde çok vesikalar, emareler görülecek, hem eski Said damarıyla tahammül etmiyerek ortalığı karıştıracak diye kanaâtları varmış...

Cenab-ı Hakk'a hadsiz şükür olsun, o musibeti binden bire indirdi. Bütün taharrilerinde hiçbir cemiyet ve komitelerle hiçbir alâkamızı bulamadılar. Yoktur ki bilsunlar. Onun için Savcı iftiralara ve yanlış manalara ve medar-ı mes'uliyet olmıyan cüz'î isnadlara mecbur olmuş.

1446

Madem hakikat budur: Nurlar ve biz, yüzde doksan dokuz derece musibetten halâs olduk. Öyle ise değil şekva, belki binler şükretmek ile inayet-i ilâhiyyenin bu cilvesinin tamamını sabır, şükür, istirahatla beklemeliyiz ve Nur dersleriyle bu medresenin mütemadiyen çıkan ve giren muhtaç ve müştaklarına teselli vererek vardım etmeliyiz.

SAİD-İ NURSİ (66)"

(65) Afyon Hapsi mektupları, Siyah defter Zübeyr, S: 41

(66) Afyon Hapsi mektupları. siyah defter Zübeyr, S: 353

1447

1629

(Bu mektubu benim için Feyzi yazsın. Eğer bu defterdeki ehemmiyetlilerini dahi yazsa daha iyidir:)

"Aziz Sıddık Kardeşlerim!

Bir ehemmiyetsiz meseleyi size beyan etmek için bir ihtar aldım. Şöyle ki: Gizli düşmanlarımızın telkinâtıyla benim aleyhimde hatır ve hayale gelmiyen propaganda yapılmış. Mahkemeyi ve makam-ı iddiayı şaşırtmışlar.

Mesela birisi şudur: Müslüman memurları aleyhime çevirmek desisesiyle derler: "Said bize dinsiz der." Hatta Savcının doksan hatasını gösteren cedvelde, otuzaltıncı hatayı resmen mahkemeye okudu. Buna karşı bir iki yerde ve mahkemede bir defa kısaca cevap verildiği halde, yine o propaganda kimseyi kandıramadığı ve akim kalmakla beraber devam ediyor. Şimdi buna karşı derim:

Evvelâ: Ben fitratımda ziyade şefkat itibarıyla eskiden beri sair âlimlere nisbeten mümkün olduğu kadar tekfirden çekindiğimi beni tam tanıyan bilir.

Saniyen: Mezheb-i Hanefi'de çok maddelere küfür denildiği halde, mezhebi Şâfiî'de o günahlara küfür denmez, günah-ı kebir denilir. Eğer sarih küfür görse o vakit hükmeder.

Ben Şâfiî iken, yine te'vili mümkün olsa, hüküm etmekten çekinirim. Çünkü tekfir bana çok ağır geliyor.

Salisen: Benim sarfettiğim zındık ve dinsiz kelimelerini gizli ve şahsen tanımadığım ve kırk seneden beri bu milletde iman ve İslâmiyet aleyhinde çalışmalarını bildiğim. kökü Avrupa'da bir komite efradına diyorum. Bana zulmedenlerin çoğunu masumlarının hatırı için hakkımı onlara helâl ediyorum. Yalnız bazen hiddet ettiğim vakit, "Ehl-i dalâlet" derim. Yâni hareketinde dalâlet ve zulme ve fıska düşer. Yoksa, küfre düşer demek değildir.

Rabian: Gayr-ı muayyen ve şahısları ve isimleri zikredilmeyen insanlara dair bazı fena sıfatlar için: "Böyle yapan münafıktır veya dinsizliğe yardım eder veya kâfir olur" denilse, hatta gıybet dahi sayılmaz. Kur'an-ı

1448

Hakim'de böyle mübhem şahıslar hakkındaki şiddetli tabirat gibi, bir tabir olduğu halde, savcı o tabirâtı kendine ve muayyen şahıslara alsa, o kendi kendini tekfir eder. Bana ilişmesi bütün bütün kanunsuzdur.

SAİD-İ NURSİ (67)"

(67) Afyon Hapsi mektupları. kırmızı defter Zübeyr, 521

1449

1630

Altıncı Madde: İhlâs, tesanüd ve ittifak hakkındaki ikaz ve irşadlara dair: (Mahremdir)

Aziz Sıddık Kardeşlerim!

Sobamın ve Feyzilerin bir su testisi ve Sabri ve Hüsrev'in iki su bardakları parça parça olması, dehşetli bir musibet geldiğini haber vermiştiler.

Evet, bizim en kuvvetli nokta-i istinadımız olan hakikî tesanüd ve birbirinin kusuruna bakmamak ve Hüsrev gibi Nur kahramanından benim yerimde ve Nur'un şahs-ı manevisinin çok ehemmiyetli bir mümessili olmasından hiçbir cihetle gücenmemek elzemdir. Ben birkaç gündür, dehşetli bir sıkıntı ve me'yusiyet hissettiğimden, düşmanlarımız bizi mağlub edecek bir çare bulmuşlar diye çok telâş ederdim. Hem sobam, hem hayalî ve ayn-ı hakikat müşahadem doğru haber vermişler.

Sakın, sakın, sakın: çabuk bu şimdiye kadar demir gibi kuvvetli tesanüdünüzü tamir ediniz. Vallahi bu hadise bizim hapse girmemizden daha ziyade Kur'an ve iman hizmetimizde, hususen bu sırada zarar vermek ihtimali kavidir. Hatta Sabri, bilmiyerek iki kahraman Feyzileri sarstığını müşahede-i hayaliye ile gördüm.

SAİD-İ NURSİ (68)"

Aziz Sıddık Kardeşlerim!

Bu dünyada, hususan bu zamanda, hususan musibete düşenlerde ve bilhassa Nur şakirtlerinde dehşetli sıkıntılara ve me'yusiyetlere karşı en te'sirli çare: Birbirine teselli ve ferah vermek ve kuvve-i maneviyesini takviye etmek.. ve fedakâr hakikî kardeş gibi birbirinin gam ve hüznü ve sıkıntılarını merhem sürmek ve tam şefkatle kederli kalbini okşamaktır.

Mabeynimizde hakikî ve uhrevî uhuvvet gücenmek ve tarafgirlik kaldırmaz. Madem ben size bütün kuvvetimle itimad edip bel bağlamışım ve sizin için değil yalnız istirahatımı ve haysiyetimi ve şerefimi, belki

1450

sevinçle ruhumu da feda etmeye karar verdiğimi bilirsiniz, belki de görüyorsunuz. Hatta kasem ile temin ederim ki; Sekiz gündür Nur'un iki rüknü zâhirî birbirine nazlanmak ve teselli yerine hüznü vermek olan ehemmiyetsiz hadise, bu sırada benim kalbime verdiği azab cihetiyle: "Eyvah! eyvah!.. El-eman! El-eman!. Ya Erhamerrahimin meded! Bizi muhafaza eyle! Bizi cin ve ins şeytanların şerrinden kurtar! Kardeşlerimin

(68) Aynı defter S: 148

1451

1631

kalblerini birbirine tam sadakat ve muhabbet ve uhuvvet ve şefkatle doldur!.." diye hem ruhum, hem kalbim. hem aklım feryad edip ağladılar.

Ey demir gibi sarsılmaz kardeşlerim! Bana yardım ediniz!.. Meselemiz çok nâziktir. Ben sizlere çok güveniyordum ki, bütün vazifelerimi şahs-ı manevinize bırakmıştım. Siz de bütün kuvvetinizle benim

imdadıma koşmanız lâzım geliyor. Gerçi hadise pek cüz'î ve geçici ve küçük idi. Fakat saatimizin zenbereğine ve gözümüzün hedakasına gelen bir saç, bir zerrecik dahi incitir. Ve bu nokta ehemmiyetlidir ki; maddî üç patlak ve manevî üç müşahedeler tam tamına haber verdiler.

SAİD-İ NURSİ (69) ”

Aziz siddik muhlis kardeşlerim!

Bizler imkân dairesinde bütün kuvvetimizle lem'a-ı ihlâsın düsturlarını ve hakikî ihlâsın sırrını mabeynimizde ve birbirimize karşı isti'mal etmek vücûb derecesine gelmiş.

Kat'î haber aldım ki; Üç aydan beri buradaki hâs kardaşları birbirine karşı meşreb veya fikir ihtilâfıyla bir soğukluk vermek için üç adam tayin edilmiş. Hem metin Nurcular'ı usandırmakla sarsmak ve nâzik ve tahammülsüzleri evhamlandırmak ve hizmet-i Nuriye'den vazgeçirmek için sebepsiz mahkememizi uzatıyorlar.

Sakın, sakın, şimdiye kadar mabeyninizdeki fedakârane uhuvvet ve samimane muhabbet sarsılmasın. Bir zerre kadar da olsa, bize büyük zararı olur. Çünkü pek az bir sarsıntı Denizli'de (Ş.Şef. Tev.) gibi hocaları yabanileştirdi. Bizler birbirimize lüzum olsa, ruhumuzu feda etmeye hizmet-i Kur'aniye ve imaniyemiz iktiza ettiği halde, sıkıntıdan veya başka şevlerden gelen titizlikle hakikî fedakârlar birbirine karşı küsmek değil, belki mahviyet ve tevazu' ve teslimiyetle kusuru kendine alır. Muhabbetini, samimiyetini ziyadeleştirmeye çalışır. Yoksa habbe, kubbe olup tamir edilmeyecek bir zarar verebilir. Sizin ferasetinize havale edip kısa kesiyorum.

SAİD-İ NURSİ (70)"

Yedinci Madde: Siyasetten tecennüb ve sakınmak hakkında:

“

1452

(69) Afyon Hapsi mektupları, siyah defter Züheyr. S: 161

(70) Afyon Hapsi mektupları. siyah defter Zübeyr, S: 173

1453

1632

Aziz Siddik Kardeşlerim!

Gerçi Nur talebeleri tam bîtaraf kalmak ve siyasete girmemek mesleğimizce lâzım ve elzemdir. Fakat hem avam, hem siyasetçiler bizi siyasî bir cereyana alâkadar tevehhüm ederler, o cereyanın seyyiatında hissedar tahayvül edebilirler. Her nasılsa, Emirdağ'ında bir kısım kardeşlerimiz eski

parti ile bir maslâhata binaen münasebettar olmuş ve merhum bir dostumuz oradaki parti reisinin kardaşı olmasından bırakmadı ki; aleyhimizde hareket etsinler. Hem Nur'la alâkadar ve derd-i maişet için muvafık siyasete girmiş çok zatlar bulunması, hem Emirdağ'ında bir iki muzır münafık ve bize çok zararı dokunan ve zahiren kendilerini muhalif partiden gösterip, ta bize yardımları olmasın ve yardımımız dahi

onlara olmasın; Ve çok iftiralarla bu yeni hadisede bir te'sir yaptı ve Emirdağı'nda bir kısım kardaşlarımız hakikaten bitaraf iken, siyasetçi tevehhüm edildiler.

İşte bu hadisede, Nurcular'ı siyasetin şimdiye kadar bu dindar millette ettiği seyyiatlarından tebrie etmek ve o zulümlere hiçbir cihette taraftar olmadıklarını, razı olmadıklarını göstermek ve hiçbir garaz ve başka maksadlar karışmadan kemal-i ihlâsla hakaik-i imaniye hizmetini yaptıklarını herkese bildirmek ve bizi temizlemek için inayet-i ilâhiye şefkat tokadıyla bu çilehaneye bizi topladı.

SAİD-İ NURSİ (71)"

“

Kardaşlarım!

Sebilürreşad'ın bu sırada bizim lehimizde yazıları bize zararlı idi. Çünkü Risale-i Nur'a dahi dünyevî ve siyasî bir mecmua nazarıyla bakmağa sebep olup, kabinenin dikkatini celbedecekti. Hem bu fırtınalı sırada evrakımız temyize gitmediği hayırlıdır.

Demek kabinenin dindarlar aleyhindeki şiddeti, komünistleri aldatmak ve Rus'a bir rüşvet için idi. Düñki beyanname hangi gazetenin ve kimindir?

SAİD-İ NURSİ?(72)"

(71)Aynı defter S: 49

1454

(72)Kırmızı defter S: 30

1455

1633

BİR EK İZAH

Târafgir, partizan, mübarezekâr durumların kesinlikle Üstad tarafından daima ve her zaman reddedilmiş olması, Risale-i Nur'da asla değişmiyen küllî bir kaidedir. Üstad bunu hayatının her devresinde yazmış ve yaşamıştır. Ancak buna karşılık, hak ve hakikat etrafında ve Kur'an ve iman hizmetinde de daima en şiddetli bir irtibat ve uhuvveti ve en sağlam ve metin bir alâka ve samimiyeti ve en köklü ve halis ve civanmerdane bir muhabbet ve bağlılığı da her zaman istemiş ve aramış, yazmış ve söylemiştir. Bunu takviye etmek yolunda her türlü iknâ', irşad ve ikaz metodlarını da uygulamıştır. Fakat beşer olarak, nefis ve şeytanın hilelerine mübtelâ olarak Nur talebeleri, zaman zaman -Hususan hapisanelerde bunu zedeleyici hal ve tavırlar göstermelerine, Üstad -üst tarafta numuneleri görüldüğü gibi- çok üzülüyor ve feryad ediyordu. O gibi hallerin düzeltilmesi yolunda her çeşit ikaz ve irşadlarda bulunuyordu.

Evet, Afyon hapsinde yine uhuvveti ve samimi ihlâs ve tesanüdü zedeleyici haller zuhur etmişti. Hem de diğer hapislerinden biraz daha fazla olarak... Hazret-i Üstad'ın o yürekler acısı hapis tecridinde , bir de bu gibi kederler de kendisine

yüklenmişti. Üstad feryad edip bağırdı ve yalvardı. Nihayet Allah'a şükür yüzde doksanı düzeldi. Amma maalesef bazı izler de kalabilmişti.

İşte bu hiç beklenmeyen hallerin zuhuruyla, Hazret-i Üstad Nur talebelerini -küskünlük hallerinin izalesinden sonra da- şöyle bir iki mektupta meselenin ciddiyeti noktasından uyarıyordu:

“

Aziz Sıddık Kardeşlerim!

Ehemmiyetli bir taraftan, ehemmiyetli ve manidar sual edilmiş, bana sordular ki; "Siz cemiyet olmadığınız üç mahkeme o cihette beraet vermesiyle; ve yirmi seneden beri tarassud ve nezaret eden beş altı vilâyetin o noktadan ilişmemeleriyle tahakkuk ettiği halde, Nurcular'da öyle harika bir alâka var ki: hiçbir cem'iyette, hiçbir komitede yoktur. Bu müşkili halletmenizi isteriz" dediler.

1456

Ben de cevaben dedim ki: Evet, Nurcular cem'iyet-memiyet, hususan siyasî ve dünyevî ve menfî ve şahsî ve cemaâtî, menfaat için teşekkül eden cem'iyet ve komite değiller ve olamazlar. Fakat bu vatanın eski kahramanları kemal-i sevinçle şehadet mertebesini kazanmak için ruhlarını feda eden milyonlar İslâm fedailerinin ahfadları, oğulları ve kızları o fedailik damarını da irsiyet almışlar ki; bu harika alâkayı gösterip; Denizli mahkemesinde bu aciz biçare kardeşlerine bu gelen cümleyi söylet

1457

1634

tirdiler:

"Milyonlar kahraman başlar feda oldukları bir hakikata başımız dahi feda olsun" diye onlar namına söylemiş, mahkemeyi hayret ve takdirle susturmuş.

Demek Nurcular'da hakiki, halis. sırf rıza-i ilahî için müsbet ve uhrevî fedâiler var ki; Mason, Taşnak ve Komünist ve ifsad ve zendeka ve ilhad gibi dehşetli komiteler o Nurcular'a çare bulamayıp, hükûmeti ve adliyyeyi aldatarak, lâstikli kanunlar ile onları kırmak ve dağıtmak istiyorlar. İnşallah bir halt edemezler. Belki Nur'un ve imanın fedâilerini çoğaltmaya sebebiyet verecekler.

SAİD-İ NURSİ (73)"

İKİNCİ BİR İKAZ VE BİR DERS

"(Hem bu, hem dünkü pusula bir parça mahremdir. Yalnız mana verilmemek için herkese okunmasın.)

Aziz Sıddık Kardeşlerim!

Dünkü sual-cevaba benzer, kırk sene evvel olmuş bir sual-cevabı size hikâye edeceğim.

O eski zamanda Eski Said'in talebeleri Üstadlarıyla şiddetli alâkaları, fedâilik derecesine geldiğinden: Van, Bitlis tarafında Ermeni komitesi, Tâşnak fedâileri çok faaliyette bulunmasıyla; Eski Said onlara karşı duruyordu, bir derece susturuyordu. Kendi talebelerine mavzer tüfekleri

bulup, medresesi bir vakit asker kışlası gibi, silahlar, kitaplarla beraber bulunduğu vakit, bir asker feriki geldi, gördü, dedi: "Bu medrese değil, kışladır." Bitlis hadisesi münasebetiyle evhama düştü, (74)emretti:

"Onun silâhlarını alınız!" bizden ellerine geçen onbeş mavzerimizi aldılar. Bir iki ay sonra Harb-i umumi patladı. Ben tüfeklerimi geri aldım. Her ne ise...

Bu haller münasebetiyle benden sordular ki; dehşetli fedâileri bulunan Ermeni komitesi sizden korkuyorlar ki; siz Van'da Erek dağına çıktığınız zaman, sizden çekinip dağılıyorlar, başka yere gidiyorlar. Acaba sizde ne kuvvet var ki, öyle oluyor?

1458

(73) Afyon Hapsi mektupları, siyah defter, S: 278

(74) Bu hadisenin 1914 yılı içerisinde vuku' bulduğu anlaşılıyor. "bir iki ay sonra harb-i umumi patladı" tabiriyle de Bitlis hadisesinin 1913'de vuk bulduğunu doğruluyor. A.B.

1459

1635

Ben de cevaben diyordum: "Madem fâni dünya hayatı, küçücük ve menfî milliyetin muvakkat menfâati ve selâmeti için bu harika fedakârlığı yapan Ermeni fedaileri karşımızda görünürler. Elbette hayat-ı bakiyeye ve pek büyük İslâm milliyet-i kudsiyesinin müsbet menfaatlerine çalışan, "Ecel birdir" itikad eden talebeler o fedailerden geri kalmazlar (haşiye) lüzum olsa, o kat'î ecelini ve zâhirî birkaç sene mevhum ömrünü milyonlar sene bir ömre ve milyarlar dindaşlarının selâmetine ve menfaatine tereddütsüz müftehirane feda ederler"

(Haşiye): Kardeşlerim namına acizane diyorum ki: Lüzum olsa, inşaallah çok ileri gideceğiz. Bizler dinde olduğu gibi. kahramanlıkta da ecdadımızın vârisleri olduğumuzu göstereceğiz.

SAİD-İ NURSİ (75)"

Üçüncü sarîh bir ikaz ve irşad dersi:

“

Aziz Sıddık Kardeşlerim!

Evvelâ: Haccı men eden, Zemzemi döktüren, hakkımızda eşedd-i zulme müsaadekâr davranan ve Zülfikâr ve Siracun-ün Nur'un müsaderesine ehemmiyet vermeyen ve bizi garazkârane kanunsuz ta'zib eden memurları terfi' ettirip, hadisemizden çıkan mazlumane lisan-ı hal ile yüksek ağılamamızı ve sesimizi işitmiyen bir kabinenin zamanında en rahat yer, hapistir. Yalnız mümkün olsa başka hapse nakil olsak, tam selâmet olur.

Saniyen: Onlar nasıl zorla en mahrem Risaleleri en nâmahreme okuttular.. Öyle de zorla ısrar edip bizi cem'iyet yapmaya mecbur ediyorlar. Halbuki cem'iyet ve komiteciliğe hiç ihtiyaç hissetmiyorduk. Çünkü ittihad-ı ehl-i iman cemaatindeki uhuvvet-i İslâmiye, Nurcular'da pek halisane ve fedakârane inkişaf ettiği gibi; ve eski ecdadımızın kemal-i aşkla ruhlarını feda ettikleri bir hakikata Nur şâkirtleri o milyonlar kahraman ecdadlarından irsiyet aldıkları kuvvetli bir fedailik ile o hakikata bağlanmaları şimdiki kadar resmî veya siyasî gizli ve âşikâr cem'iyetler ve komiteciliğe ihtiyaç bırakmıyordu. Demek şimdi bir ihtiyaç var ki; kader-i ilâhî onları bize musallat ediyor.

Onlar, mevhum bir cem'iyet isnadıyla zulmederler. Kader ise, "Neden tam ihlâsla, tam bir tesanüd ile, tam bir Hizbullah olmadınız!" diye

(75) Şualar Envar Neşriyat S: 488

1460

1636

bizi onların eliyle tokadladı, adalet etti.

SAİD-İ NURSİ (76)"

Hazret-i Üstad'ın bu son ikazındaki ders; herhangi siyasî bir teşekkül veya particiliği ders veriyor değildir. Sair Risale ve mektuplardaki gibi hakikî, halis, metin ve esaslı bir uhuvveti, tesanüd ve samimi ittifakı ders veriyor. Bunun vürud sebebi olarak az üstte kaydettiğimiz vechiyle, hapiste vuku' bulan bazı ihlâssız hallerle Risale-i Nur'un ve Nurculuğun icabı olan hakikî bir ittifak ve tesanüdü'nün bir derece zedelenmesiydi.

Ayrıca bu hadiseden sonra, Hazret-i Üstad'ın onbir senelik hayatında, maddî cemiyet ve particilik teşekkülü gibi şeylerden hiç bahsetmediği ve ders vermediği gibi; tam aksine yine siyasî hallerden ve tarafgirliklerden ve mübarezekârane hallerden hep nehy ve zecretmiştir. Hem bu iki üç dersin evvelinde yazılan derslerle de; siyaset meselesini ve anlatmak istediği şeyi birbirinden ayırmıştır.

AKİDEYE, FIKHA VEYA İÇTİMAÎ, İLMÎ

BAZI MES'ELELERE DAİR DERSLER

Afyon hapsinde yazılan yüzdoksanbir adet mektupların mevzular itibarıyla aksamı içinde, bir de akide, fıkıh ve içtamaî, ilmî hakikatlara dair bazı mektuplar da yer almıştır. Bunların çoğu gerçi neşredilmiş malum mes'elelerdir. Fakat onları bir arada görmenin ve okumanın daha ayrı bir lezzeti olur ve Hazret-i Üstad'ın hayatının bu faslında verdiği derslerin tatlılığı biraz daha da tezahür eder kanaâtıyla buraya derci uygun görüldü.

AKİDEYE TAALLUK EDEN BİR MES'ELE

"

Ayet-i celilesinin bir nüktesi:

Aziz Nur Kumandanı ve Kur'an'ın hadimi kardeşim Ref'et Bey! Yahudi milleti hubb-u hayat ve dünya perestlikte ifrat ettikleri için, her asırda zillet ve meskenet tokadını yemeye müstehak olmuşlar. Fakat bu "Filistin" (77)mes'alesinde hubb-u hayat ve dünyaperestlik hissi değil, belki Enbiya-i Benî İsrailiyyenin mezaristanı olan Filistin, o eski peygamberlerin kendi milliyetlerinden bulunması cihetiyle: bir cihette bir ehemmiyetli hiss-i millî ve dinî olmasından, çabuk tokad yemiyorlar.

1461

(76)Şua'lar-Envar Neşriyat S: 498

(77) Hz.Üstad'ın bu mektubu, Filistin'de 14 Mayıs 1948'de yeni kurulan İsrail devleti günlerinde veÜstadın Afyon hapsine alınmasının 5. ayında yazılmıştır. A.B.

1462

1637

Yoksa koca Arabistan'da az bir zümre hiç dayanamıyacaktı, çabuk meskenete girecekti.

SAİD-İ NURSİ (78)"

FIKHA BİR DERECE TAALLUK EDEN BİR İKİ MES'ELE

1- Hac Mes'eleşi:

Aziz Sıddık Kardeşlerim!

Evvelâ: Bu sene serbest olsaydık, belki bir kısmımız hacca gidecekti. İnşallah bu niyetimiz bilfiil gitmiş gibi kabul olup, bu sıkıntılı halimizde hizmet-i imaniye ve nuriyemiz öyle büyük bir Hac sevabını verecek.

SAİD-İ NURSİ (79)"

2- Arefe gününde bin İhlas:

(12.10.1948)

Aziz Sıddık Kardeşlerim?

Eski zamanda, memleketimde, medrese talebeleri Arefe gününde bin İhlas-ı şerif okuyup, birer hatme-i ihlâsiye ile hacıların sevablarına ve dualarına hissedar olmağa çalışıyorlardı. Ben şimdi zaafiyetim için iki günde okuyorum.

SAİD-İ NURSİ (80)"

3- Teşehhüd ve Fatiha'nın kelimeleri:

"Kardeşlerim!

Teşehhüd ve Fatiha kelimelerinin geniş ve yüksek manaları kasdî değil, belki dolayısıyla meşguliyet ve huzura bir nevi gaflet veren tafsilatı değil, belki mücmel ve kısa manaları gafleti dağıtır; ubudiyeti, münacaatı parlatır görüyorum. Namazın ve fatiha ve teşehhüdün pek yüksek kıymetlerini tam gösterir.

1463

İkinci kısmın (Elhüccet-üz Zehra'nın ikinci kısmının) ahirinde kasden meşgul olmamaktan murad ise; O manaların tafsilâtı ile bizzat iştilal, bazen namazı unutturur, huzura belki dokunur. Yoksa dolayısıyla ve muhtasar bir tarzda büyük faydalarını hissediyorum.

SAİD-İ NURSİ (81)"

(78)Şua'lar Envar Neşriyat S: 474

(79) Afyon Hapsi mektupları, siyah defter, S: 237

(80) Şualar Envar Neşriyat S: 271

(81))Kırmızı defter. S: 69

1464

1638

İLMÎ VE İÇTİMAÎ BAZI MES'ELELER

1- Bir kaç Deccal mes'alesi:

"

Evvela bid'atkâr bazı hocaların telkinatıyla, iddianamede İslâm Deccalının ve müteaddit bir kaç Deccalin gelmesini kabul etmiyor gibi Beşinci Şua'nın bir mes'alesine itiraz etmişler.

Buna cevaben: Gayet parlak, kat'î bir mu'cize-i peygamberîyi (A.S.M.) gösteren bu hadis-i sahihte:

"Yani benim amcam ve pederemin kardeşi Abbas'ın veledinde hilâfet-i İslâmiye devam edecek, ta o hilâfeti Deccal'ın muharrîp eline geçecek."

Yâni uzun zaman, beşyüz sene kadar Hilâfet-i Abbasiye vücuda gelecek ve devam edecek. Sonra Cengiz, Hülâgu denilen üç Deccaldan birisi o saltanat-ı hilâfeti mahvedecek. Deccalâne İslâm içinde hüküm sürecek.

Demek, İslâm içinde müteaddit hadislerde, bazı üç Deccal geleceğine, bazı da yirmi yedi Deccal geleceğine dair zahir bir delildir ve bu hadisdeki ihbar-ı gaybî kat'î iki mu'cizedir:

Biri: Hilâfet-i Abbasiye vücuda gelecek, beşyüz sene devam edecek.. İkincisi de: Sonunda en zalim ve tahripçi Cengiz ve Hülâgu namındaki bir deccal eliyle inkıraz bulacak.

Acaba kütüb-ü hadisiyede Kur'an'a ve Şeair-i İslâma ait, hatta en cüz'î şeyleri de haber veren sahib-i şerait, hiç mümkiümüdür ki bu zamanımızdaki pek acib bir zamanda, en ağır şerait altında hizmet eden ve o hizmetin semerelerini dost ve düşman tasdik eden Risale-i Nur'a ve şâkirtlerine işaretleri bulunmasın!.

SAİD-İ NURSİ (83)"

2- Dünyamızın yuvarlaklığı hakkında:

"Sual: Küre-i Arzın kürevî olduğuna dair bir ayet var mı ve hangi surededir?Kürevî veya müstevî olduğunda tereddüdüm vardır. Her

1465

hükûmetin bulunduğu arazî deniz ortasındadır. Bu denizlerin etrafını muhafazakâr neler var!?!.. Lütfen beyanını rica eder, ellerinizden öperim.

Emirdağlı Ali Hoca

(82)Târih-i Hulefa-Suyuti. S: 6 ve Rûmuz-ul ahadis S: 304

(83)Şualar Envar Neşrivat S: 473

1466

1639

Cevab: Risale-i Nur bu çeşit mesaili halletmiş. Küreviyet-i arz ulema-i İslâmca kabul edilmiş. Dine muhalefeti yok. Ayetteki "Sath" demesi, kürevî olmadığına delâlet etmiyor.

Müçtehidlerce "İstikbal-i Kible" Namazda şart olması ve şart ise, bütün erkânda bulunması sırrıyla; Secde ve rükû'da istikbal-i kible lâzım geliyor. Bu ise, yerin, zeminin küreviyetiyle ve şer'an kible, Ka'be-i mükerremenin üstü, ta arşa kadar ve altı ferşe kadar bir amud-u nuranî olması, küreviyetle istikbal, erkânda bulunabilir.

SAİD-İ NURSİ (84)"

3- Tefsir nevileri meselesi:

"Saniyen: "Risale-i Nur Kur'an'ın kuvvetli, hakiki bir tefsiridir" Tekrar ile dediğimizden bazı dikkatsizler tam manasını bilemediğinden bir hakikatı beyan etmeye bir ihtar aldım. O hakikat şudur:

Tefsir iki kısımdır. Birisi: Malum tefsirlerdir ki, Kur'an'ın ibaresini ve kelime ve cümlelerinin manalarını beyan ve izah ve ispat ederler.

İkinci kısım tefsirler ise: Kur'an'ın imanî olan hakikatlarını kuvvetli hüccetlerle beyan ve ispat ve izah etmektir. Bu kısmın pek çok ehemmiyeti var.

Zahir malum tefsirler, bu kısmı bazen mücmel bir tarzda dercediyorlar. Fakat Risale-i Nur doğrudan doğruya bu ikinci kısmı esas tutmuş, emsalsiz bir tarzda muannid feylosofları susturan bir manevi tefsirdir...(85)"

HAPİSTE İKEN DIŞARDA GÖRÜNMESİ

Üstad Bediüzzaman Hazretleri her üç hapsinde de, hapiste iken, dışarda camilerde görünmesi gayet meşhurdur. Hatta resmen şikâyetlere mevzu olmuş ve resmî adamlarca da tesbit edilmiş bir hadisedir. Bu mevzuun uzunca tafsilatını Eskişehir hapis faslında kaydettiğimizden, Afyon hapsine ait kısmına kısaca bir temas etmeyi uygun bulduk. Ayrıca da Afyon hapsine ait kısım için iki üç şahidin şahadetini de kaydedeceğiz.

Evet, Hazret-i Üstad'ın Afyon'da hapsin içinde ve tecridinde iken, dışarda görünmesi büyük şayialara ve resmî şikâyetlere mevzu olduktan sonra. Hazret-i Üstad hadiseyi gayet zarif bir te'vil içerisinde talebelerine şöyle anlatmıştır:

1467

(84)Şua'lar S: 475

(85)Afyon Hapsi mektupları, siyah defter. S: 240

1468

1640

"...Bir zaman meşhur bir allâmeyi harbin müteaddit cephesinde cihada gidenler görmüşler. Gelip ona demişler...

O da demiş: "Bana sevab kazandırmak ve derslerimden ehl-i imana istifade ettirmek için benim şeklimde bazı evliyalara, benim yerimde işler görmüşler."

Aynen bunun gibi, Denizli'de camilerde beni gördüklerini hatta resmen ihbar edilmiş ve müdür ve gardiyana da aksetmiş.. Bazıları telâş ederek:

"Kim ona hapisane kapısını açıyor" demişler. Hem burada dahi aynen öyle oluyor...

Halbuki, benim çok kusurlu, ehemmiyetsiz şahsiyetime pek cüz'î bir harika isnadına bedel, Risale-i Nur'un harikalarını ispat edip gösteren "Sikke-i Gaybî" mecmuası yüz derece, belki bin derece ziyade Nurlar'a itimad kazandırır ve makbuliyetine imza basar. Hususan Nur'un kahraman talebeleri harika halleri ve kalemleriyle imza basıyorlar.

SAİD-İ NURSİ (86)"

HADİSENİN ÜÇ ŞAHİDİ

1- O sıra Afyon hapsi baş gardiyan yardımcısı Hasan Değirmenci şöyle demiştir:

"Hapishanede olduğu halde, camide, çarşıda görülüyor" diye şayialar çıkıyordu. Ben de o zaman bir cahillik yaptım. Ayakkabısını iyice sildim. Temizledim, acaba tozlanıp kirlenecek mi diye...(87)"

2- Afyonlu Hallaç Hilmi Pancaroğlu'nun ifadesi:

"...Bediüzaman hapiste iken Cuma namazına gitmek için izin istemişti. Ancak bu izin verilmeyince, birara gardiyanlar onun koğuşuna baktıklarında kendisini görememişler. Muhtelif camilere giden polisler, kendisini aynı anda "İ'marat", "Ot pazarı" ve "Mısırlı" camilerinde namaz kılarken görmüşler. Fakat cemaat camiden çıkarken kendisini bir daha bulamamışlar... Hapishaneye döndüklerinde Üstad'ı koğuşunda duruyor görmüşler. Bu hadise ekser Afyonlular'ca bilinmektedir.. (88)"

1469

3-Hz. Üstadın Afyon hapsi sırasında hapishane mahkumlarından Afyonlu İbrahim Arman bu hadise için şunları söylemiş: " Bir Ramazan bayramı idi, Savcı ile hapishane Müdürü "Ot pazarı" Camiine Bayram namazı

(86) Şualar Envar Neşriyat S: 453

(87)Son Şahitler-1 S: 31

(88)Son Şahitler-3 S: 169

1470

1641

kılmak için gitmişler. Cami'e girdiklerinde bakıyorlarki; Bediüzzaman en ön safta oturuyor. Namazdan sonra Savcı ve Müdür Cami' kapısının iki tarafında durarak Hocayı beklemeye başlıyorlar. Herkes çıkıyor fakat bir türlü Bediüzzamanı kapıdan çıkarken göremiyorlar. En son Cami' imamı çıkıyor, ona soruyorlar:"içerde başka kimse varmı?" imam: "Hayır, hiç kimse kalmadı" diyor.

Savcı ve Müdür şaşkınlık içerisinde hapisaneye acele geliyorlar. Ben o sıra yatıyordum . Gardiyan bana : "Koş İbrahim (*) Savcı ile Müdür çağırıyorlar." dedi. Koşa koşa gittim, hocanın koğuşunun kapısı önünde beni bekliyorlardı. Bana hiddetli bir şekilde "Aç şu kapıyı!" dediler. Kapıyı açtım.Bediüzzaman elinde tesbih,Cubbesini önüne almış oturuyordu. Bana hiddetle çıkışan Savcı ve Müdür her ikiside üstadın elini öptüler..Ve artık üstadın odasına kalem,kağıt gibi şeylerin girmesine müsaade ettiler.

Ben birkaç gün sonra müdüre sordum."Bu değişiklik ne içindir?", Müdür: "kardeşim, biz onu Bayram namazında camide gördük. Buraya geldiğimizdede onu koğuşunda bulduk" dedi .

(Son Şahitler-5 ,sh.136)

ÜÇÜNCÜ SAİD VE BELİRTİLERİ

Afyon hapsinin birinci senesinde Üstad'da başlayan yeni bir halet-i ruhiye,1949 yılı başlarında kemalini bulmuş ve kendisini bir "Üçüncü Said" merhalesine yöneltmiştir. Bu halet-i ruhiye evvelâ maddî sebeblerden kaynaklanmış, bilâhare ruhî ve kalbî bir halete inkilâb etmiş olduğu görülüyor. Hazret-i Üstad bu halet-i ruhiyesini talebelerine tavsif edip bildirirken, -az ilerdeki mektuplarından görüleceği üzere- evvelâ maddî sebepleri nazara vermiş ve bundan sonra artık Risale-i Nur'un hizmet tedbirlerini, hususan müdafaalar işini hâs talebelerine bırakacağını yazmıştır. Daha sonraki aylarda inkişaf eden bu halet-i ruhiye, kendisini tamamen ahiret ehli olan bir üçüncü Said şeklinde gösterdiğini kaydetmiş.

Ancak, Hazret-i Üstad'ın bu açık ifadeleriyle birlikte, Afyon hapsinden sonra, özellikle 1950 D.P iktidarı iş başına geldikten sonra, Hazret-i Üstad bu yeni iktidarın bazı iç ve dış dünya ve siyaset mes'elelerinde takib edecekleri metodlara dair onları ikaz ve irşad eden beyanları sudur etmesiyle; Bu halet-i ruhiye ile, Üstad'ın bu tarz ehl-i idareye yaklaşımları arasında bir ilişki kurularak, Üçüncü Said safhası "Ehl-i siyaseti irşad dönemi" diye yorumlanmaya sebep teşkil etmiştir. Bu münasebet kurma ve yorumlar, bilhassa Hazret-i Üstad'ın yanındaki hâs talebelerinden gelmesi ve Tarihçe-i

1471

(*) İbrahimin ifadesine göre Savcı kendisine hz.üstadın koğuşunun kapısının anahtarını vermiş.Üstadın yemek ve sair ihtiyaçlarını kendisi götürüp veriyormuş. A.B.

1472

1642

Hayat'ta o şekil kaydedilmesi elbetteki şayan-ı dikkattir. Ayrıca Üstad'ın 1950'den sonra, bir iki hizmetçisini, -hayatının o güne kadarki âdetine muhalif olarak- kendi oturduğu evinde yatıp kalkmalarına izin vermesini de mezkûr yoruma ek bir delil sayılmıştır.

Lâkin Hazret-i Üstad'ın o güzide hâs talebe ve hizmetkârlarının "Üçüncü Said" merhalesinin maddî tezahürlerini o şekilde yoruma tabi' tutmalarına son derece hürmet etmekle beraber; Üstad'ın şu üçüncü Said şahsiyeti hususundaki açık ifadeleriyle, o yorumlar arasında tam müntenasib bir ilişki zahirde

görünmediğine binaen; ve bu mevzuda müdekkik bazı gençlerin suallerine bazen muhatap olduğumuz için, bazı tetkik ve araştırmalara girme hususunda bizi mecbur eylemiş ve şöyle birkaç istifhamlı sual ile karşı karşıya bırakmıştır:

1- Acaba Afyon hapsinde, evvelâ maddî ve mücbir sebeplerden başlayıp, yine Afyon hapsinde manevî yönde kemalini bulan Üçüncü Said merhalesinin tezahürü gibi ve Üstad'ın haber verdiği şekildeki halet-i ruhiye, hep devam etmiş midir? Hapisteki talebelerin birbirlerine karşı nazlanma hadisesinden sonra ve hadisenin yatışmasını takip eden günlerde ve hapisten tahliyelerinden sonra ve daha sonraları da devam etmiş midir?

2- Üçüncü Said halet-i ruhiyesi, tam bir târik-i dünya ve büsbütün ahiret ehli olmakla birlikte, Allah'ın lütuf ve inayetiyle -az da olsa- bir derece hakikatları dinliyecek ehl-i siyasetten bazı hamiyetli zatların meydana çıkmasıyla; onlara mühim bazı irşad ve ikazların tebliğ edilmesinde, o halet-i ruhiye mani midir? Hem bunda Eski Said, Yeni Said veya Üçüncü Said için bir engel teşkil eder mi?

3- Afyon hapsinin ve mahkemesinin başlangıcında mahkemeye sunduğu istid'alarında: "O vazifeleri yapamadığım için kusurlarım var" şeklinde nitelediği vazife ve meselelerin ifası için, zaman ve zeminin bir nebze hazırlanmasıyla, bazı girişimlerde bulunmasının, büsbütün bir ahiret ehli ve târik-i dünya olsa bile -hangi Said merhalesi olursa olsun- vazifeleri çerçevesinde değil midir?

4- Üstad'ın sıddık talebelerinin o halisane yorum ve ifadelerinden nem kapan ve hududsuz bir siyasetin kapısının tamamen açıldığını sanan bazı kimselerin, yorum üstüne yorumlarının ve bize göre mes'elenin hakikatını tamamen hudut ve çizgisinden aşırıp çıkarınların ve işi tamamen bir

1473

particilik ve siyasî bir pozisyona götürenlerin fiillerinin bir münasib manası ve değeri, Üstad'ın o irşadkâr ikazlarıyla bir bağlantısı var mıdır?

5-İşin hakikatı ise, 1946 yılında, Emirdağı'nda Hazret-i Üstad'da mukaddemeleri başlayan, yeni ve küllî ve muazzam bir terakkî merhalesinin yükseliş belirtilerini gösteren ve hava unsuruyla Nur unsurunun lâtif, nur

1474

1643

anî âlemlerinin kapılarının açılmasını ve bunlarda tecelli eden Ehadiyyet ve Samediyetin delil ve hüccetlerini ibraza matuf marifet-i ilâhiyyede yeni yeni terakki merhalelerinin görünmesini bildiren o kudsi haletin mukaddemesinin, Afyon hapsinde doruk noktasına ulaşan kemalatının halâtı tezahür etmesi içinde; ehl-i siyaseti de irşad ve ikaz vazifeleri arasında bir tenakuz var mıdır?

İşte bu istifhamların cevaplarını bulmadan önce, Üçüncü Said ve mukaddemeleri hakkında sudûr eden Üstad'ın bazı açıklamalarını arzedelim:

Evvela: Afyon hapsinde mezkûr haletin ilk mukaddemeleri hakkında Üstad'ın talebelerine haber verdiği mektubu şöyledir:

Aziz Sıddık Kardeşlerim!

İki ehemmiyetli sebep ve bir kuvvetli ihtara binaen, ben bütün vazife-i müdafaatı buraya gelen ve gelecek Nur erkânlarına bırakmaya kalben mecbur oldum. Hususan (H. R.T.F.S.(89))

Birinci Sebeb: Ben hem sorgu dairesinde, hem çok emarelerden bildim ki; bana karşı ellerinden geldiği kadar müşkilât yapmağa ve fikren onlara galebe etmemden kaçmaya çalışıyorlar.. ve resmen onlara iş'ar var ki; güya ben konuşsam, mahkemeleri ilzam edecek derecede ve diplomatları susturacak bir iktidar-ı ilmî ve siyasî göstereceğim diye benim konuşmama bahanelerle mani' oluyorlar. Hatta sorguda bir suale karşı dedim: "Tahattur edemiyorum" O hâkim, taaccüb ve hayretle dedi: "Senin gibi fevkalâde acib zekâvet ve ilim sahibi nasıl unuttur?" Onlar Risale-i Nur'un harika yüksekliklerini ve ilmî tahkikatını benim fikrimden zannedip dehşet almışlar. Beni konuşmaktan istemiyorlar.

Hem güya benim ile kim görüşse, birden Nur'un fedakâr bir talabesi olur. Onun için beni görüştürmüyorlar. Hatta Diyanet reisi dahi demiş: "Kim onunla görüşse ona kapılır, cazibesi kuvvetlidir"

Demek, şimdi işimi de sizlere bırakmaya maslahatımız iktiza ediyor.. ve yanınızdaki yeni ve eski müdafaatlarım benim bedelime sizin meşveretinize iştirâk eder, O kâfidir.

İkinci Sebeb: Başka vakte bırakıldı...

1475

Amma ihtar-ı manevî'nin kısacık bir işareti şudur:

(89) Birer harfle isimleri yazılan zatlar sırasıyla şunlardır: Hüsrev, Re'fet, Tahiri, Fevzi, Sabri... A.B,

1476

1644

Bana yirmibeş sene siyaseti ve gazeteleri ve sair çok fânî şeyleri terkettiren ve onlarla meşguliyeti men' eden gayet kuvvetli bir vazife-i uhreviye ve te'sirli bir halet-i ruhiye, benim bu meselenin teferruatıyla iştigal etmeme kat'iyen mani oluyorlar. Sizler bazen ara sıra yeni dava vekilinizle meşveretle benim vazifemi dahi görürsünüz.

SAİD-İ NURSİ (90)"

Saniyen: Üçüncü Said mukaddemelerinin hikmet ve belirtilerini daha etraflıca beyan eden Üstad'ın ikinci mektubu şöyledir:

Aziz Sıddık Kardeşlerim!

Şimdi namazda bir hatıra kalbe geldi ki: Kardeşlerin ziyade hüsn-ü zanlarına binaen senden maddî ve manevî ders ve yardım ve himmet bekliyorlar. Sen nasıl dünya işlerinde hasları tevkil ettin, erkânların meşveretlerine bıraktın ve isabet ettin.

Aynen öyle de: Uhrevî ve Kur'anî ve İmanî ve ilmî işlerinde dahi Risale-i Nur'u ve şâkirtlerinin şahs-ı manevîlerini tevkil eyle!.. O halis, muhlis hasların şahs-ı manevîleri senden çok mükemmel o vazifeyi kendi vazifeleri ile beraber yaparlar. Hem daima da şimdiye kadar yapıyorlar.

Meselâ, senin ile görüşen, muvakkat bir dirhem ders ve nasihat alsa; Risale-i Nur'dan bir cüz'ünden yüz dirhem ders alabilir. Hem senin yerinde ondan nasihat alır, sohbet eder. Hem Nur şâkirtlerinin hâsları bu

vazifeni her vakit yapıyorlar ve inşaallah pek yüksek bir makamda bulunan ve duası makbul olan onların şahs-ı manevileri daimî beraberlerinde bir üstad ve yardımcıdır diye ruhuma hem teselli, hem müjde, hem istirahat verdi.

ELBAKİ HÜVELBAKİ

SAİD-İ NURSİ (91)"

Hazret-i Üstad'ın bir başka mektubunda şöyle bir cümlesi vardır:

"...Demek iki mahkemede ben size bedel; ve bu üçüncü mahkemede sizler benim bedelime de müdafaa etmekte bir hayr, bir inayet var ki; beni bahanelerle konuşurmuyorlar...(92)"

Ve salisen: Üçüncü Said merhalesinin kemalini bulduğu veya mukaddemelerinden sonra, asıl olarak başladığı halet-i ruhiyesi hakkında Hazret-i Üstad şöyle diyor:

(90) Afyon Hapsi mektupları. siyah defter. S: 69

(91)Afyon Hapsi mektupları, siyah defter, S: 73

1477

(92)Aynı defter S: 134

1478

1645

Aziz Sıddık Kardeşlerim!

İki üç defadır ehemmiyetli bir halet-i ruhiye bana ârız oluyor. Aynı otuz sene evvel İstanbul'da beni Yuşa' dağına çıkarıp, İstanbul'un, Dar-ül Hikmet'in câzibedar hayat-ı içtimaiyesini bıraktırıp, hatta İstanbul'da bulunan Nur'un birinci şâkirdi ve kahramanı olan merhum Abdurrahman'ı dahi zarurî hizmetimi görmek için de yanıma almaya müsaade etmiyen ve Yeni Said mahiyetini gösteren acib inkılâb-ı ruhinin bir misli şimdi mukaddematı bende başlamış.. ve üçüncü bir Said, bütün bütün târik-i dünya olarak zuhuruna bir işaret tahmin ediyorum.

Demek, Nurlar ve kahraman şâkirtleri benim vazifelerimi yapacaklar. Daha bana hiç ihtiyaç kalmamış. Zaten Nur'un her bir câmi' cüz'ü ve sarsılmıyan halis şâkirtlerinin her birisi benden daha mükemmel ders verir.

SAİD-İ NURSİ (93)"

Bu mektubun hemen akabinde "Hüve Nüktesi" ile alâkadar mektubun yazılması da; Hazret-i Üstad'ın bu halet-i ruhiyesinin mukaddematının 1946'larda başladığını ve latif ve nûranî olan hava ve Nur unsurlarına müteveccih olarak, o zaman Hüve nüktesiyle kendini göstermesi ve sonra hapiste "Elhüecet-üz Zehra"nın mevzuları da ekseriya bu kabilden olması, hem hapisten sonra "Nur Âleminin Bir Anahtarı" eserinde mevzu teşkil eden parçaların tamamına yakın o çeşitten yazılması delildir ki; Hazret-i Üstad'ın "Üçüncü Said" diye vasıflandırdığı yeni halet, maddîlikten çok, manevî ve ruhanîdir. Dolayısıyla inkişaf eden bu yeni haletle beraber, ehl-i siyasete müteveccih olup hamiyetkar kısımlarını irşad ve tenvire yönelik bazı

beyanlarının bu haletine zıd olmadığı gibi, bu irşadların yapılmasına da eski Said veya üçüncü Said olup olmamasına da bir lüzum yoktur kanaatindeyiz.

Üstad'ın Hüve Nüktesi'nden bahseden mektubu:

Aziz Sıddık hakikatlı kardeşlerim!

Evvelâ: Ben bazı emarelerle tahmin ediyorum ki: Neşredilen mecmualarımızdan en ziyade "Rehber"e (Gençlik Rehberi'ne) ehemmiyet veriyorlar. Hatta iki Rehberi birleştirip, Ceylan'a vererek davasını kubbe yapıp, o yaralanan adamı bir sene sükûttan sonra o iftiralara sevkettiler.

(93)Afyon Hapsi mektupları. siyah defter. S: 335

1479

1646

Ben zannederim ki; "Hüve Nüktesi" gizli zındık düşmanlarımızın bellerini kırmış. Onların istinadgâhı olan tabiat tâğutunu, kesif toprakta bir derece saklanabilirken, şeffaf havada, Hüve nüktesinden sonra hiçbir cihetle o tağutu saklamak imkânı kalmamış ki; küfr-ü inadî ve temerrüd-i irtidadî sebebiyle adliyeyi aldatıp aleyhimize sevk ediyorlar. İnşaallah Nurlar adliyeleri lehine (94) çevirip bu hücumunu dahi akim bırakacaktır...(95)"

İşte Hazret-i Üstad'ın üçüncü Said mevzuundaki ifade ve beyanları böyle... Şimdi gelelim istifhamlarımızın netice ve cevaplarına:

Az üstte bir nebze temas edilen ve Üstad'ın mektuplarında da görüldüğü üzere, bu hususta kanaatımızın neticesi şöyledir:

Maddî ve mücbir sebeplerden neş'et eden ve fakat bilâhare kader hikmeti nokta-i nazarından maslahatlı o haletin Üstad'da başlaması ile; mektuplarında talebelerine bıraktığı veya bırakmak istediği büyük vazifeler, müdafaa işleri ve kendisinden istenilen tedbir mes'eleleri; bir müddet sonra hapiste Nur'un rükünleri arasında başlayan nazlanma ve küskünlük ve tenkid hallerinden sonra da: Hazret-i Üstad'da zuhur eden o haletin, onun ruh âleminde ve kalb dünyasında manevi olarak devam etmiş ve onun eserlerini de göstermiş olmakla beraber: maddi tedbirler, meşveretler vesaire işler ve hususlarda kendisine olan ihtiyacın zail olmayıp, tam aksine vacib ve zarurî şekilde devam ettiğine kanaat getirmiş, hadisat da onu te'yid etmiştir. Hapishanede, önceleri vermiş olduğu büyük ve küllî selâhiyetlerde bir kısım talebelerin henüz o yükü ve o büyük idare ve tedbir işlerini yüklenecek duruma gelmediklerini ve o kabiliyete henüz erişemediklerini anlamış, yine vazifelerinin başında kalmayı zarurî görmüştür.

Nitekim 1950 yılında bu hususlara ait yazdığı çok mühim bir mektubunda kendisinin vazifesinin bitmediğini açıkça yazmıştır. Şöyle diyor:

"...Şimdi seksen yaşına girdiğim halde, gayet derecede bir ihtiyat ve hayatımı muhafaza, hatta vesvese derecesinde tehlikelerden çekinmek haleti,acib bir tezad görüldüğünden; elbette o gençlik hayatını pervasızca feda etmek, bir iki sene ihtiyarlık ve zevksiz hayatını bu derece muhafaza etmek büyük hikmet içindir ve iki üç kudsî maksad içinde vardır:

1480

(94) Burada gizli bir imay-ı gaybi vardır ki; Hazret-i Üstad. sadece içinde bulunduğu Afyon mahkeme ve adliyesini nazara vermek değil, belki "Adliyeler" tabirini kullanmasıyla; ilerde vatan sathındaki bütün adliyelerin hakikatı anlıyacaklarını ve nurları koruyacaklarını bildirmektedir. Nitekim Allah'a şükür hem o hadisede temyiz mahkemesinin merdâne ve hakperestâne kararı, hem ondan sonra devam eden otuz sene zarfında bin kadar adliyelerin müsbet kararları. Üstad'ın bu gaybî işaretini te'yid etmiştir. A.B.

(95) Siyah defter, S: 337

1481

1647

Birincisi: Gizli, gayr-ı resmî ve bir kısım resmî insafsız düşmanlarımızın desiseleriyle, Nur şâkirdlerinin bedeline bütün hücumları benim şahsıma ve benimle meşgul olmasına ve bilmiyerek ehemmiyeti benden bilmekle, Nur şâkirdlerinin bir derece desiselerden ve hücumlardan kurtulmalarına bu ihtiyar ve perişan hayatım vesile olduğundan: Eski Said'in on gençlik hayatı kadar kardeşlerimin hatırı için şimdilik ona muvakkatan ehemmiyet veriyorum. Eğer ben ortadan çekilsem, bana verdidikleri zahmet, ruhumdan ziyade sevdiğim hâs kardeşlerime verilecekti. O halde bir zahmet yüz adet zahmet olurdu.

İkincisi: Gerçi hâs kardeşlerim her birisi mükemmel bir Said hükmünde Nur'a sahiptirler. Fakat ihlâstan sonra en büyük kuvvetimiz tenasüde bulunduğu ve meşreplerin ihtilafı ile -Hapiste olduğu gibi- bir derece tesanüd kuvveti sarsılmasıyla hizmet-i Nuriyeye büyük bir zarar gelmesi ihtimaline binaen, bu biçare ihtiyar hasta hayatım, ta Lem'alar, Sözler mecmuası da çıkıncaya kadar ve korkaklık ve kıskançlık damarıyla hocaları Nurlar'dan ürkütmek belası def' oluncaya kadar ve tesanüd tam muhkemleşinceye kadar, o hayatımı muhafazaya bir mecburiyet hissediyorum. Çünkü uzun imtihanlarda mahkemeler, düşmanlarım; benim gizli ve mevcut kusurlarımı göremediklerinden, hıfz-ı ilâhî ile bütün bütün beni çürütemediklerinden, Risale-i Nur'a galebe edemiyorlar. Fakat hayat-ı içtimaiyede çok tecrübelerle mahiyeti bilinmiyen, benim vârislerim genç Saidler'in bir kısmını, Nur'un zararına iftiralarla çürütebilirler diye o telâştan bu ehemmiyetsiz hayatımı ehemmiyetle muhafazaya çalışıyorum. Hatta yanımda bir rovelver varken. ikinci bir kuvvetli rovelver daha tedarik etmeye lüzum gördüm. Düşmanların zehirleri kardeşlerimin duasıyla kırıldıkları gibi, sair su-i kasdları dahi inşaallah akim kalacaktır.....(96) "

Hazret-i Üstad'ın bu mektubu 1950 içerisinde yazıldığına binaen mektuptaki "Lem'alar ve Sözler çıkıncaya kadar" tabiri, teksir makinesiyle İslâm hattıyla o sıra yazılmakta olan Lem'alar ve Sözler demektir. Fakat bilâhare 1956'dan sonra resmen matba'larda nurlar intişara başladığı zamanlarda da,. Hazret-i Üstad'ın bu kabil temennileri ve bütün Risale-i Nur matbaadan çıkıncaya kadar ve tesanüd tam yerleşinceye kadar Allah'tan hayat istedim tarzında ifadeleri de sadır olmuştur. Bunlar lahikalarda ve hatıralarda geçmektedir.

(96) Yeni yazı Emirdağ-2 S: 13

1482

1648

1483

1649

Bu nokta içindir ki; Hazret-i Üstad henüz hapiste iken, gerek müdafaaların tarz ve şekilleri hakkındaki tedbirlerde olsun, gerekse temyiz mahkemesine gönderilecek layiha ve evraklar içinde olsun bigane kalmamış, tedbir ve meşveretlerde daima talebelerine yol gösterici dikteler vermiş ve işi tamamen talebelerinin re' yine bırakmamıştır.

Hapisten sonra, özellikle D.P iktidarı iş başına geldikten sonra; daha önceleri yapmadığı ve yapmadığı için de kendini suçlu bulduğu, amma hakikatta ise, Demokratlar'dan önceki hükümetler döneminde o hakikatları dinleyecek baş ve kulakların mevcut olmayışı sebebiyle; Demokratlar'ı bazı müsbet icraatlarından dolayı tebrik ve teşvik işini yaptığı gibi; yapmaları lazım gelen bazı mühim ve memleket ve millet için can damarı hükmünde olan iş ve vazifeleri de Demokratlar'a tebliğ etmeyi kendine bir vazife bilerek onları uyarmak ve dikkatlerini o hakikatlara çekmeye çalışmak işini de ihmal etmemiştir.

Ayrıca da CHP'nin 1950 seçimlerinde fahiş yenilgisinden sonra, çok müntakimane ve son derece muhteris ve dış bileyerek hınç içindeki iktidar olma faaliyetlerini.. ve iktidar olmaları durumunda bu memlekete komünizm tehlikesini beraberlerinde getirme durumunu (97)bir mektubunda, hem Demokratlar'a hem talebelerine ve dolayısıyla hamiyetli olan milletin efradına duyurup ikaz etmeyi de ihmal etmemiştir.

Bizce meselenin esası ve hülâsası budur. Üstad'ın bu dönemde yaptığı ihtarlar ve ettiği nasihatlarla ilgili olarak D.P döneminde olan bu vazifeleri, sadece bir üçüncü Said merhalesine bağlamayı ve sanki eğer üçüncü Said merhalesi tahakkuk etmemiş olsaydı, Hazret-i Üstad o mühim ve tarihî ve her zaman taptaze ders-i ibretlerle dolu olan o beyanatları ve nasihatları yapmıyacaktı ve yazmıyacaktı gibi, bir fikri şahsen uygun bulmuyoruz. Hazret-i Üstad 1950'de açılan dönem için hangi Said safhası olursa olsun, bunları yapmak icab edecekti. Başkaca bir yolu da yoktu. İnşallah Hazreti Üstad'ın Afyon hapsinden sonraki son hayat döneminde, bunu ayrı bir fasıl içerisinde, ehl-i siyasete bakan o mektuplarının vürud sebeplerini, hem de toptan gösterdiği mana ve hadiselere mutabakatlarını genişçe ele almayı düşündüğümüzden bu mevzuu burada böylece kapatmak istiyoruz.

(97)Çünkü C.H.P 1950 yenilgisinden sonra, çekinmeden ve gayet aleni olarak kendisinin yerini "ortanın solu" diye göstermiş ve ilân etmiştir. A.B.

1484

1650

MAHKEME SAFAHATI VE MÜDAFAALAR

"Çok müthiş bir zulüm ve işkence çemberi" tabirine şayeste bulunan Afyon hapis hadisesinin muhakeme safahatı ve müdafaalar bölümünü, tam ve etraflıca kaydedip seyretmek için, yeniden hadisenin başına dönmek mecburiyeti vardır sanırım. Zira Afyon hapis hadisesinin baş tarafında kısaca ve fezlekeli şekilde icmalî kaydedilen mahkeme safahatı ve müdafaaların iyice anlatılıp anlaşılabilmesi için ancak böyle mümkün olabilir.

Evet, Üstad Bediüzzaman Said-i Nursi ve ilk başta kırksekiz Nur talebesinin Afyon Adliyesinde açılan davaları ve intikal eden muhakemeleri, Üstad'ın şahsı ile Emirdağlı talebeleri noktasından 17.1.1948'de başlamış olup, sûreten cüz'î ve küçük bir hadise görünümünde bulunan Afyon mahkemesi ve "Üçüncü Medresei Yusufiye" diye Üstad'ın tarif ettiği Afyon hapis hadisesi ve mahkemesi, aslında dine ve din ehline, fakat Bediüzzaman Hazretleri'nin şahsında en ağır ve en zalimane ve en gaddarca ve siyaseti

dinsizliğe alet ederek, dinsizce ve bolşevikçesine ayakta durmak isteyen bir devrin hükümet idare sistemine sızan gizli dinsiz komite mensuplarının son bir taarruz ve hücumudur.

Evet, Afyon hadisesi; küfrî, batıl ve dinsizce prensiplerin müdafii, hatta belki tatbikçisi durumunda olan bir rejimle; Kur'an ve iman hakikatlarına dayanan ve kendi hususî âlemlerinde öyle yaşamak isteyen gerçek mü'min insanların bir mürafaa ve mücadeleleri örneğidir.

Fakat öyle bir mücadele ki, bir tarafın arkasında tüm maddî kuvvetler ve onları destekliyen hükümet ve lastikli kanunlar ve hükümet kuvvetleri ve destekleri vardır.. ve hem mazlum ve fakat mücahid, azimkâr, müttakî, mü'min insanları ezmeye müsaid ve esnek bir idare tarzının zamanında vuku' bulduğu gibi; bütün şiddet, fesad, iftira, yalan, bozgunculuk ve münafıklıkları mübah sayan, belki bunları bizzat yaşayan ve yaşatan gizli din düşmanı komitelerin tedbir ve yardımları yanında, zamanın hemen bütün basını da bu mazlumlar gurubunu mahv ve perişan etmek, daha doğrusu din ve iman ve Kur'an müdafaasında, herkes susturulmuş olduğu halde, susmamış ve susmayan ve susmayacak olan bir iman ve Kur'an dilini (Bediüzzaman'ı) susturmak için bütün güçleriyle yüklendikleri halde....

Bu tarfta ise; maddeten ve zahir hale göre eli kolu bağlı.. ve fakat ma'nevî kuvvetiyle, beraber, eğer teşebbüs etseydi; maddi gücü, kuvveti de olduğu halde menfi mücadeleye girmiyen mazlum mü'minler gurubu vardır.

1485

Evet manzara, sebebler dünyasında ve zâhir hale göre böyle... Lâkin bu mücahid mü'minler gurubunun ellerinde, dillerinde, kalb ve kafalarında

1486

1651

öyle mağlub edilmez, karşı gelinmez, cerhedilmez manevî bir silâhları Ve Kur'an tezgâhından gelen öyle kuvvetli delinmez, yıpranmaz hüccet ve bürhan Nurları vardır ki; dünyanın bütün dinsizleri, şeytanları toplansa ve karşılarına dikilse, yine ilim meydanında ve hakikat noktasında onları mağlub edecek güçtedir.

Hem bu mazlum, fakat mücahid fedakâr müminlerin başlarında, öyle kudsî, nuranî, eşsiz bir dehayı taşıyan bir üstadları, bir rehberleri ve bir kumandanları vardır ki; şaşmaz, yanılmaz, yanılmaz ilahî mevhibeli bir zekaya ve manevî ve melekûtî bir dehaya sahip ve mâliktir.

Evet, Afyon hadisesi ve mahkemesi işte bu kabil iki davanın ve mümessillerinin davası ve hadisesidir. Onun içindir ki; Türkiye'de dinsizlik mekanizmasını çeviren ve milleti bolşevikliğe doğru götürmeye çalışan ve hazırlık içinde olan, hatta bilfiil yer yer teşebbüse geçmiş bulunan tüm fesat odakları bu hadiseye yüklendiler ve Afyon hapsi içine alınan ve elleri kolları bağlattırılarak zindanlara atılan bu mazlum mücahid mü'minlerin, bilhassa Üstad Bediüzzaman Hazretleri'nin mahkemedeki mahkumiyetlerini sağlamaya yöneldiler. Öyle görünüyor ki, yukarda da zikri geçen birçok emarelerin de delâletiyle, Üstad Bediüzzaman'ın Afyon hapsi ve mahkemesinden mahkumiyet kararı çok önceden planlamış ve gizli talimatlar doğrultusunda yürütülmüş bir hadisedir. Hapiste, kanun ve usullere apaçık mugayir olarak, Hazret-i Bediüzzaman'a uygulanan gayr-i insanî ve keyfi muameleler, savcının tavır ve hareketleri ve mahkemenin bilâhare kararının gerekçesinde kaydettiği ifadeler bu meseleyi ve gerçeği

doğruladığı gibi; o sıra Afyon hapisane müdürlüğünü yapmış Mehmet Kayhan'ın ifade ve hatırası da, meseleyi te'kid etmektedir. Bu münasebetle müdür Mehmet Kayhan'ın ifadesini buraya yeniden almak istiyoruz (Yâni bu hususa temas eden kısmını)

"...Ben daha önceleri Uşak'ta Savcılık baş kâtibi idim. Daha sonra müracaat ederek Çorum Cezaevi müdürlüğüne tayinimi çıkarttım. Sonra Balıkesir ve 1947 senesinde Afyon'a tayin edildim. Bu yıllarda Emirdağı'nda oturan Bediüzzaman Said-i Nursi isminde bir vatandaşımız vardı. Bu adamın din propagandası yaptığı hükûmetçe tesbit edildiği için, polis memuru Uşaklı Sabri Banazlı'yı ve diğer arkadaşlarını sivil elbiselerle Emirdağı'na göndermişlerdi. Bir gün Polis Sabri Banazlı Cezaevine yanıma gelerek bana: "Yâkında sana Bediüzzaman isminde birisini getireceğiz " diye haber verdi. Bir müddet sonra da Said-i Nursi'yi hapisaneye getirdiler...(98)"

1487

(98) Son Şahitler-1 S: 19

1488

1652

İşte o sıra Afyon Cezaevi müdürünün şu enteresan ifadesi ve şâhitliği, iddiamızı te'yid ettiği ölçüde, Bediüzzaman'ın mahkûmiyetinin peşinen plânlı olduğu da kesin anlaşılmaktadır. Hatta az ilerde müdafaalar safhasında, Savcının kasd-ı mahsusla, usul dairesinde temyiz edilen mahkûmiyet kararının dosyasını ve temyiz lâyhalarını kanunsuz şekilde, üç ayı geçkin uzun bir zaman beklettirip, temyize göndertmediği de bu hususta ayrı bir delil teşkil etmektedir.

MAHKEME SAFAHATI

Bu mukaddmeden sonra, şimdi Afyon mahkeme safahatına ve başta Hazret-i Üstad Bediüzzaman olarak maznun ve mazlum Nur talebelerinin müdafaaları şekline geçiyoruz.

Evet, Üstad Bediüzzaman Said Nursi ve Emirdağı'ı kazasından onbeş kadar ma'sum Nur talebeleri evvelâ 17.1.1948 günü Afyon vilâyet merkezine götürülmüş ve bir hafta kadar Emniyet Oteli veyahut Ankara Palas otelinde durdurulmuş.. ifadeler, sorgulamalardan sonra, 23.1.1948 günü tevkifleri kesilerek (99)hapisaneye tıklımışlardır.

Daha sonra, gerek Afyon Savcılığınca tevkifleri istenen, gerekse daha önceleri Balıkesir ve Uşak'ta mevkuf bulunan ve yekûnu -ilk tevkif edilenlerle beraber- kırkdokuzu bulan Nur talebeleri sağdan soldan celbettirilerek Afyon hapisanesinde toplattırılmıştır.

İlk önce, tahkikat ve ifadeler savcılıkça yürütülmüş ve iki ay kadar devam etmiştir. Nihayet Savcı 22.3.1948'de, Üstad'la beraber kırkdokuz maznundan otuzunun (100) takipsizlikleriyle serbest bırakılmalarına karar vermiştir. Bu karardan sonra, aynı tarihte otuz Nur talebesinin tahliyesi mahkemece onaylanmış ve serbest bırakılmışlardır.

Savcılığın tahkikatından sonra, Üstad'la beraber mevkuf bırakılan ondokuz kişinin evraklarının incelenmesi için dosya, savcının ilk iddianamesi ile birlikte sorgu hâkimliğine tevdi' edilmiştir.

Bu arada, evrak ve dosyalar henüz savcılık tahkikatında iken, kitap ve evrak Ankara'ya Diyanet Başkanlığı'na tedkik ettirilmek üzere gönderilmiş, Din İşleri Müşavere Kurulu Hey'eti tarafından tedkike

alınan Zülfikar, Asayı Musa Sirac-ün Nur, Sikke-i Tasdik-i Gaybî, Gençlik Rehberi ve diğer el yazma kitap ve mektuplar kısa bir zaman içinde okunur ve 16.3.1948'de hazırlanan rapor Afyon'a Mahkemeye gönderilir.

1489

(99)Denizli ve Afyon Dosyası S: 67

(100)Denizli ve Afyon Dosyası S: 75 ve 116

1490

1653

1491

1654

Bu raporun mahiyeti: Denizli hadisesinde olduğu gibi, cem'iyetçilik, tarikatçılık ve benzeri siyasî şâibelerden Üstad Bediüzzaman'ı ve Nur talebelerini tebrie etmekle birlikte,ama maalesef raporda, Afyon Savcısı ve sorgu hâkimliğinin ve dolayısıyla Afyon Ağır Ceza mahkemesinin ellerinde bahane olacak ve mazlum Nur talebelerinin ezilmelerine yardım edecek nitelikte bazı ilmî ve dinî noktalardan ilişmeler de yer almıştır. Nitekim Afyon Savcısı ve Sorgu Hâkimi raporun bu gibi noktalarına dayanarak bir sürü safsatalı iddianame ve kararnameler tanzim etmişlerdir. Bu faslın başında bu mevzua biraz temas edildiği için kısa kesiyoruz.

Sorgu Hâkimliği de evrak ve dosyayı, iki ay kadar maznunların ifade ve sorgulamalarıyla yürütüp inceledikten sonra, kırkaltı büyük eb'atlı sahifelerle kararnamesini yazdı ve doldurdu. Kararnamenin mercii ve dayanağı Diyanet İşleri Başkanlığı'nın bu son raporu idi.

Sorgu Hâkimliğinin kararnamesi şiddetliydi. Savcının takipsizlik ile serbest bıraktığı otuz maznunu yeniden gayr-ı mevkuf olarak taht-ı muhakemeye alıyor ve Üstad'la birlikte kırkdokuz kişinin hepsinin tamamı Ağır Ceza'ya sevki yapılmış oluyor, tecziyeleri isteniyordu. Sorgu Hâkiminin ismi, Abdullah Tevfik Öz-1950 diye kararın altında yazılıydı.(101)

Sorgu hâkiminin kararnamesiyle, savcının bilâhare tanzim edip Ağır Ceza Mahkemesi'nde okuduğu kırkaltı sahifelik iddianamesi, muhtevaca tıpa-tıp birbirinin kopyasıydı. Savcının ilk iddianamesi bunlardan farklıydı. Onda otuz sanığın takipsizlik kararı varken, bunda ise, bunu kabul etmeyip tutuksuz olarak tahliye edilenlerin tekrar muhakemeleri karara bağlanmıştı. Bunlardan başka, Afyon hapsi arefesinde İç İşleri Bakanlığı'nın 7.11.1947 gün ve 33311/2-63363 yazısıyla hiçbir mahkeme kararı olmadan bazı Nur Risaleri'nin toplattırılması ve yasaklanması kararı diye kanunsuz olan emrini, bilâhare aynı zihniyetle ki kabinenin Bakanlar Kurulu İçişleri Bakanlığı'nın bu kararını, yine herhangi bir mahkeme kararına dayanmadan kanunsuz bir şekilde 11.12.1948 günü onaylıyarak mezkûr eserlerin toplattırılmasına dair keyfî emirnameleri, çok maalesef ki, bir kanun mahkemesi olan Afyon Adliyesi Savcısının ve Hâkimlerinin ağızlarında sakız gibi çiğnenmesi de ibretli şekilde dikkat çekiciydi. Bakanlar Kurulu'nun mezkûr keyfî emri, Afyon Adliyesi Sorgu Hâkiminin kararnamesi ve Savcısının iddianamesinde kanunî büyük bir mesnedmiş gibi zikri tekrarlanıp duruyordu.

1492

(101)Denizli Afyon Dosyası S: 75 ve 116

1493

1655

DAVA AĞIR CEZAYA GİDİYOR

Nihayet Afyon Adliyesi Sorgu Hâkimliğinin az üstte vasfı ve mahiyeti yazılı kararnamesine göre, kırkdokuz maznun Nur talebesinden otuzunun tutuksuz olarak, ondokuzunun da tutuklu şekilde Afyon Ağır Ceza Mahkemesi'nde yargılanmalarına başlanmak üzere dava dosyası Ağır Cezaya intikaletti. Mahkeme 26.5.1948 gününden itibaren davaya bakmaya başladı.

Birkaç günde bir duruşmalarla devam eden Afyon Ağır Ceza Mahkemesi safahatı 6.12.1948 gününe kadar altı ay kadar devam etti. Afyon Mahkemesi'nin başlangıcından o ana kadar, tutuklu bulunan Üstad Bediüzzaman ve bir kısım Nur talebelerinin hapis müddetleri onbir ayı doldurmuştu. Mahkeme 6.12.1948'de karara vardı. Karar menfi idi. Kararlarının gerekçesini altmış sahife ile yazmışlardı. Az ilerde mahkemenin karar safhası faslında bu hususu genişçe ele alacağız.

MÜDAFAALAR VE NEVİLERİ

Üstad Bediüzzaman Hazretleri Afyon Ağır Ceza Mahkemesi'nde yaptığı müdafaaların yekûnü yirmidört adet parçalardan ibaret olup, mevzuları itibarıyla şöylece sıralanabilir:

- 1- İddianamenin safsatalı gayr-ı ciddî iftiralarına karşı çeşitli itiraz ve cevablar..
- 2- Sorgu Hâkimliğinin kararnamesinde yer alan mesnedsiz kanaât ve hükümlere karşı itiraz..
- 3- Direkt Ağır Ceza Mahkemesi'ne karşı yapılan ilmî izahat..
- 4- Ehl-i vukuf raporunda yer alan bazı ilmî noktalar ve fakat hiçbir zaman kanunen suç sayılmıyan mevzulara karşı cevablar..
- 5- İddianamenin seksenbir hatasını gösteren tarihî ve ilmî pek mühim cedvel.
- 6- Temyiz Mahkemesi nezdinde yapılan itiraz ve ilmî cevablar layihaları. Bu yirmidört adet müdafaat parçalarından üç parçası, dava dosyası Ağır Ceza Mahkemesi'ne intikal ettiği ilk günlerde, mahkemeye meselenin ve davanın aslını teşkil eden esasları muhtevi istid'alardır. Bunlar Afyon hapis faslının başındaki fezleke içinde derc edilmişlerdir.

1494

Müdafaatın diğer bölüm ve parçalarının yüzde sekseni, Denizli Mahkemesi'nde bakılmış aynı dava, aynı isnad ve aynı sual ve cevablar olduğundan Denizli müdafaalarının kısm-ı ekserisi, bazı cümle ve kelimelerle tanzim edilerek, yeniden Afyon Ağır Ceza mahkemesinde de okunmuş ve parça parça halinde mahkemeye sunulmuştur.

1495

1656

İDDİANAME VE TECZİYE BAHANELERİ

Gerek Savcının iddianamesinde, gerekse Sorgu Hâkimliğinin kararnamesinde Üstad Bediüzzaman'ı ve bir kısım Nur talebelerini cezalandırma isteklerinin temas ettiği maddeler, başlıcası dört beş tanedir:

1- Siyasi ve gizli cemiyet kurmak.

2- Emniyet ve Asayiş aleyhinde faaliyette bulunmak.

3- İnkılâpları beğenmemek ve kötülemek.

4- Dini alet ederek şahsi nüfuz temin etmeye çalışmak.

5- M.Kemal'in şahsını, beğenmemek ve kötülemek.

6- Kürtlük ve ırkçılık yaparak, Türk milliyetçiliğini zedelemeye çalışmak. Bu altı maddenin her birisi çeşitli yönleriyle iddianame ve kararnamelerde çok gülünç ve son derece safsatalı bir şekilde ileri sürülmüş, bilhassa Bediüzzaman Hazretleri'nin Kürtlüğü çok vicdansızca ve iftirakâr bir şekilde ele alınmıştır.

Hazret-i Üstad Bediüzzaman, ilim ve hakikat ve mantık ve kanun sahasında, şâhitli, ispatlı olarak bunlara karşı geniş, ilmî izahlarla cevaplar vermiştir.

Mahkeme safahatında ileri sürülen bu belli başlı maddeler etrafındaki çeşitli iddia ve ittihamlara karşı verilen cevaplar ve yapılan itirazların tek tek parçalarından örnekler vermeden önce, veriliş tarihlerini tesbit ettiğimiz birkaç müdafaa parçalarından bazı numuneler arz ediyoruz:

1- 6.7.1948 tarihinde, Av. Abdurrahim Zapsu'nun Hazret-i Üstad lisanıyla yazdığı ve Üstad'ın, bunun damga pulları üstüne eski harfle kendi ismini imza yerinde yazdığı istidasından bazı bölümler:

"Eski zamanımdaki talebe ve dostlarımdan şimdi Avukatlık eden bir zat (102) benim lisanımla Başbakanlığa yazdığı bir istid'adır. Lüzum olamadığı halde, onun hatırı için, i'tiraznamemin ahirinde yazılmıştır.

SAİD-İ NURSI"

(Bu istida aynı zamanda Afyon Ağır Ceza Mahkemesine de verilmiştir.)

1496

"Muhterem efendiler!

Hürriyet İl'anını, Birinci Harb-i Umumiye, Mütareke zamanlarını, Millî Hükûmetin ilk teşekkülünü ve Cumhuriyet zamanını birden derk eden bütün hükûmet ricali beni pek iyi tanırlar. Bununla beraber müsaadenizle hayatıma sinema şeridi gibi göz gezdirelim:

(102)Afyon Mahkemesi müdafaatı birinci Zeyli kitabının 230. sahifesinde yer alan bu istid'anın başında bu zatın Abdurrahim Zapsu olduğu yazılmıştır. A.B.

1497

1657

Bitlis vilâyetine tabi', Nurs köyünde doğan ben, talebelik hayatımda rastgelen âlimlerle mücadele ederek, ilmî münakaşalarla karşıma çıkanları inayet-i ilâhiye ile mağlub ede ede, İstanbul'a kadar geldim. İstanbul'da bu âfetli şöhret içinde mücadele ederken, nihayet rakiblerimin ifsadatıyla, Sultan Abdülhamid'in emriyle tımarhaneye sevkedildim. Hürriyet ilânıyla ve Otuzbir Mart vak'asındaki hizmetlerimle, İttihad-Terakki hükûmetinin nazar-ı dikkatini celbettim. Câmî-ül Ezher gibi, Medreset-üz Zehra namında bir İslam Üniversitesinin Van'da açılması teklifiyle karşılaştım. Hatta temelini attım. Birinci harbin patlamasıyla talebelerimi başıma topluyarak gönüllü alay kumandanı olarak harbe iştirâk ettim , Kafkas cephesinde... nihayet Bitlis'te esir düştüm. Esareten kurtularak İstanbul'a geldim. Darül-Hikmet-il İslâmiye'ye aza oldum. Mütareke zamanında istilâ kuvvetlerine karşı bütün mevcudiyetimle İstanbul'da çalıştım.

Milli Hükûmetin gâlibiyeti üzerine, yaptığım hizmetler Ankara Hükûmetince takdir edilerek Van'da Üniversite açmak teklifi tekrarlandı...

Bu andan itibaren Van tarafına giderek mağaralara kapandım. Ruhî ve vicdanî hazzımla başbaşa kaldım... Fakat kaderin cilveleri beni menfi olarak muhtelif yerlerde bulundurdu.

Bu esnada Kur'an-ı Kerim'in feyzinden kalbime doğan füyûzâtı yanımdaki kimselere yazdırarak, bir takım Risaleler vücuda geldi. Bu Risaleler'in heyet-i mecmuasına Risale-i Nur ismini verdim...

Bu güne kadar yüzotuzu bulan Risaleler tamamen ahiret ve iman bahislerine aittir. Siyasetten ve dünyadan kasdî olarak bahsetmez. Buna rağmen bir takım fırsat düşkünlerinin iştiğal mevzuu oldu. Üzerinde tedkikat yapılarak, Eskişehir ve Denizli'de tevkif edildim. Muhakemeler oldu, neticede hakikat tecelli etti. adalet yerini buldu. Fakat bu düşkünler bir türlü usanmadılar. Bu defa da beni tevkif ederek Afyon'a getirmişlerdir. Mevkufum, isticvab altındayım. Bana şunları isnad ediyorlar:

- 1- Sen siyasî bir cem'iyet kurmuşsun.
- 2- Sen rejime aykırı fikirler neşrediyorsun.
- 3- Siyasî bir gaye peşindesin.

Bunların esbab-ı mucibe ve delilleri de, Risalelerimin iki üçünde bulunan onbeş cümledir...

1498

Benim gibi yetmiş beş yaşına varmış ve bütün dünya hayatından elini çekmiş, sırf ahiret hayatına hasr-ı hayat etmiş bir adamın yazıları elbette serbest olacaktır. Hüsn-ü niyete makrun olduğu için pervasız olacaktır. Bunları tetkik ile altında cürüm aramak, insafsızlıktan başka bir şey değildir...(103)

(103)Afyon Mahkemesi Müdafaatı birinci zeyl S: 230

1499

1658

1500

1659

1501

1660

1502

1661

2- 29.8.1948'de Afyon Ağır Ceza Mahkemesi'ne verilen bir istida (104)"

"İtiraznamenin tetimmesi ve lâhikasıdır.

Afyon Mahkemesine beyan ediyorum ki; artık yeter. sabır ve tahammülüm kalmadı. Yirmi iki sene sebepsiz bir nefy içinde, daima tarassudlarla hem tecrid-i mutlak ve haps-i münferid tarzında beni sıkıkmakla beraber, altı mahkeme iki-üç meseleden başka, Risale-i Nur'un yüz kitabında medar-ı mes'uliyet bulmadığı halde: evham yüzünden ve imkânâtı vukuât yerinde isti'mal etmek cihetiyle kanunsuz bizi üç defa hapse sokup, yüzbinler lira Nur şâkirdlerine zarar vermek, hiç dünyada emsali vuku' bulmamış bir gadirdir ki; İstikbal ve nesl-i âtî pek şiddetli olarak o zalim müsebbiblerini lanetle yâd edecekleri gibi; mahkeme-i kübrada cehennemın esfel-i safilinine atmakla, o zalimleri mahkûm edeceklerine kat'î kanatımızla şimdide kadar bir derece teselli bulup sükût ederek tahammül ediyorduk.

İşte onbeş senelik zarfında altı mahkeme, yirmi sene Nur Risaleleri'ni ve mektuplarımızı tetkik, beşi bizi her cihetle beraet vermek manasıyla ilişmediler. Yalnız Eskişehir Mahkemesi tek bir mes'ele olan tesettür-i nisa hakkındaki bir küçük Risalenin beş-on kelimesini bahane ederek, Lâstikli bir kanun ile hafif bir ceza verdiği zaman; Mahkeme-i temyizden sonra, lâyiha-i tashihimde kanunsuzluğun yalnız tek bir numunesi olarak resmen Ankara'ya yazdım ki: "Bin üçyüz elli senede, üçyüz elli milyonun kudsî bir düsturuyula daimî ve kuvvetli bir adet-i İslâmiye'yi ders veren ve emreden tesettür ayetini eskide bir zındığın Kur'an'ın bu ayetine itirazına ve medeniyetin tenkidine karşı müdafaa için; bin üçyüz elli senede geçen ecdadımızın mesleğine iktida eden bir adama, o tefsiri için verilen ceza ve mahkûmiyetin dünyada adalet varsa, elbette o hükmü nakzedecek ve bu acib lekeyi bu hükûmet-i İslâmiyedeki adliyeden silecek" diye lâyiha-i tashihimde yazdım.

İşte bu numune gibi, size ve Ankara makamatına takdim edilen müdafaanamemde böyle acib çok numuneleri elbette anlamışsınız. Ben Afyon mahkemesinden talep ve ümid ederim ki: Bu millete ve bu vatana bir ordu kadar hizmeti ve bereketi bulunan Risale-i Nur'un tam serbestiyetine karar vermenizi hakikat-ı adalet namına sizden bekliyoruz. Yoksa münasebetimle hapse giren beş on adam arkadaşlarımla gitmesiyle beraber, size haber veriyorum ki; beni büyük bir cezaya çarparacak bir suç işleyip bu çeşit hayattan veda edeceğime bir fikir kalbime gelmiş, şöyle ki:

1503

(104) Afyon Mahkemesi kararnameyi Dosyası S: 70

1504

1662

Hükûmet beni tam himaye ve bana yardım etmek, milletin maslâhatına ve vatanın menfaatına çok lüzumu varken, beni sıkması ima eder ki: Kırk seneden beri benim ile mücadele eden zendeka komitesiyle, şimdi onlara iltihak eden bir kısım komünist komitesinden bir kısmı, ehemmiyetli birer resmî

makamları elde ederek karşıma çıkıyorlar. Hükûmet ise, ya bilmiyor veya aldırıyor diye çok emareler bana endişe veriyor.

SAİD-İ NURSİ (105)"

3. 22.9.1948'de (106) yine Afyon Ağır Ceza Mahkemesine verilmiş bir istidasından bazı kısımlar:

"Afyon Mahkemesine, iddianameye karşı verilen itirazname tetimmesinin bir zeylidir.

Evvelâ: Mahkeme-i âlinize beyan ediyorum ki: İddianame, Denizli ve Eskişehir mahkemelerimizdeki o eski iddianamelere ve aleyhimizde sathî ehl-i vukufların sathî tetkikatlarına bina edildiğinden, mahkemenizde dava ettim ki; Bu iddianamenin yüz yanlışını ispat etmezsem, yüz sene cezaya razıyım. İşte o davamı ispat ettim. Yüzden ziyade yanlışların cedvelini isterseniz takdim edeceğim.

Saniyen:.....

Salisen: Her bir hükûmette muhalifler var. Asayişe ilişmemek şartıyla kanunen onlara ilişilmez. Ben ve benim gibi dünyadan küsmüş, kabrine çalışanlar; elbette bin üçyüz elli senede ecdadımızın mesleğinde ve Kur'anımızın daire-i terbiyesinde ve her zamanda üçyüz elli milyon mü'minlerin takdis ettiği düsturlarının müsaade ettiği tarzda hayat-ı bakiyesine çalışmayı terkedip gizli düşmanlarımızın icbarıyla ve desiseleriyle fâni, kısacık hayat-ı dünyeviyesi için sefihane bir medeniyetin ahlâksızcasına, belki bir nevi bolşevizmde olduğu gibi, vahşiyane kanunlara, düsturlara taraftar olup onları meslek kabul etmeliğimiz hiç mümkün midir?. Ve dünyada hiçbir kanun ve zerre miktar insafı bulunan hiçbir insaf bunları onlara kabul ettirmeve cebretmez. Yalnız o muhaliflere der: "Bize ilişmeyiniz, biz de size ilişmeyiz."

İşte bu hakikate binaendir ki; Ayasofya'yı puthane ve Meşihat'ı kızların lisesi yapan bir kumandanın keyfî kanun namındaki emirlerine fikren ve amelen taraftar değiliz ve şahsımız itibarıyla amel etmiyoruz.. ve bu yirmi sene işkenceli esaretimde eşedd-i zulüm şahsıma edildiği halde, siyasete

1505

karışmadık. idareye ilişmedik. Asayişe bozmadık. Yüzbinler Nur arkadaşım varken, asayişe dokunacak hiçbir vukuatımız kaydedilmedi...

(105)Afyon Mahkemesi Müdafaatı-Osmanlıca-S: 70

(106)Afyon Mahkemesi Kararnamesi kitabı S: 70

1506

1663

Rabian:.....

Hamisen: Kat'iyen size beyan ediyorum ki, hiçbir cem'iyetçilik ve cem'iyetler ile ve siyasî cereyanlarla hiçbir alâkası olmıyan Nur talebelerini, cem'iyetçilik ile ve siyasetçilik ile ittiham etmek, doğrudan doğruya kırk seneden beri İslâmiyet ve iman aleyhinde çalışan gizli bir zendeka komitesi ve bu vatanda anarşiliği yetiştiren bir nevi bolşevizm namına bilerek veya bilmiyerek bizimle bir mücadeledir ki: Üç mahkeme cem'iyetçilik cihetinde bütün Nurcular'ın ve Nur Risaleleri'nin beraetlerine karar vermişler. Yalnız Eski şehir mahkemesi "Tesettür-ü Nisa" hakkında bir küçük Risalenin bir tek meselesini, belki bu

gelen cümleyi: "Mesmuatıma göre merkez-i hükûmette bir kundura boyacısı çarşı içinde, bir büyük adamın yarım çıplak açık bacak karısına sarkıntılık edip o acib edepsizliği yapması, tesettür aleyhinde olanın hayasız yüzüne şamar vuruyor." diye eskiden yazılmış cümle sebebiyle bir sene bana ve yüz yirmi adamdan onbeş arkadaşşıma altışar ay ceza verdiler. Demek şimdi Risale-i Nur'u ve şâkirtlerini ittiham etmek, o üç mahkemeyi mahkûm etmek ve ittiham ve ihanet etmektir.

Sadisen: Risale-i Nur ile mübareze edilmez. Onu gören bütün ulema-i İslâm, Kur'an'ın gayet hakikatlı bir tefsiri, yani hakikatlarının kuvvetli hüccetleri ve bu asırda bir mu'cize-i maneviyesi; ve şimalden gelen tehlikelere, bu millet ve bu vatanın bir kuvvetli seddi olduğundan, mahkeme-i âliniz bunun talebelerini bundan ürkütmek değil, belki hukuk-u amme noktasında terğib etmek bir vazifeniz biliyoruz ve onu sizden bekliyoruz.

Millete, vatana, asayişe muzır dinsizlerin ve bazı siyasî zındıkların risalelerine ve mecmualarına hürriyet-i ilmiye serbestiyetiyle ilişilmediği halde, ma'sum ve muhtaç bir gencin imanını kurtarmak ve su-i ahlâktan kurtulmak için Nur'a talebe olması, elbette değil bir suç, belki hükûmet ve maarif dairesi teşvik ve takdir edecek bir halettir...(107)"

EHL-İ VUKUFA CEVAPLARI

4- 2.12.1948 tarihli "Diyanet riyasetindeki ehl-i vukufun raporlarına bir teşekkürname" başlıklı cevabından bazı bölümler: (Bu teşekkürname Afyon Mahkemesine, menfi kararından dört gün önce verilmiştir.)

(107)Osmanlıca Afyon Mahkemesi müdafaası S: 98

1507

1664

"...Tedkiklerindeki cüz'î ve cevabı zahir ve verilmiş tenkidlerine tashihle yardım etmek için üç noktayı beyan edeceğiz:

Birincisi: Üç cihetle o âlimlere teşekkür ederim, şahsım itibariyle minnettârım..

1- Sirac-ün Nur mecmuasının Beşinci Şua'ından başka, onüç parçasını takdirkârane hülâsa etmeleridir.

2- Medar-ı ittihamımız olan tarikatçılık ve cemiyetçilik ve emniyeti ihlâl bahanelerini reddetmeleridir.

3- Benim mahkemedeki davamı tasdikleridir. Yâni Mahkemeye dedim:

"Kusur varsa, bütün o kusur benimdir. Nur talebeleri halis ve masum olup imanları için nurlara çalışmışlar."

İşte o ehl-i vukuf, Nurcular'ı kurtarıyor, bütün kusurları bana veriyorlar. Ben de onlara Allah sizden razı olsun derim.

İkinci Nokta: O ehl-i vukuf, Beşinci Şua'daki rivayetlerin bir kısmına zaif ve bir kısmına mevzu' demişler.. ve te'villerinin bir kısmına yanlış demişler. -ki Afyon'da aleyhimizde iddianame o tarzda yazılmış-ve onbeş sahifede seksenbir yanlış yaptığını bir cedvelde ispat etmişiz. Muhterem ehl-i vukuf görsünler.

Bir tek numunesi şudur, iddiacı demiş: "Bütün te'viller yanlıştır ve o rivayetler ya mevzu veya zaiftir.(108)

Biz dahi deriz: Te'vil demek; bu mana, bu hadisten murad olmak mümkündür, muhtemeldir demektir. Mantıkça o mananın imkânını reddetmek ise, muhaliyetini ispat etmek ile olur. Halbuki o mana, göz ile görüldüğü ve tahakkuk ettiği gibi; hadisin işarî tabakasının külliyyetinde bir ferd oması bilmüşahede mu'cizane bir lem'a-i ihbar-ı gaybîyi bu asrın gözüne gösterdiğinden, hiçbir cihetle kabil-i inkâr ve i'tiraz olamaz.

Hem "Bütün o rivayetler mevzu'dur veya zaiftir" iddiacının demesi, üç vecihle yanlış olduğu cedvelde ispat edilmiş.

1508

Birisi: Bir milyon hadisi hıfzına alan İmam-ı Ahmed bin Hanbel ve beşyüz bin hadisi hifzeden İmam-ı Buharî'nin cesaret edemedikleri ve o nefyin ispatı kabil olmadığı ve bütün hadis kitaplarını görmediği.. ve ümmetin ekseriyeti her asırda o rivayetlerin manalarının zuhurlarını ve o küllînin bir ferdini görmesini bekledikleri ve ümmetçe telâkki-i bil-ka

(108)Savcının bu eblehane ve cahilane iddiasına bakılsın ki; Diyanet riyasetinin bazı baskılar altında verdikleri son raporlarına dayanarak, hocavâri, âlimane tavır alarak kendisinin haddi ve hududu ve mahkeme ve kanunların yetkisi dışına çıkarak o gibi büyük hatalarla ceffel kalem hükmetmesidir. A.B.

1509

1665

bul derecesine yakınlaşmış ve aynı hakikat bazı nümune ve ferdleri meydana çıkıp görüldüğü halde; o rivayetleri külliyyetle inkâr etmek on vicihle hatadır.(109)

İkinci Vecih: "Mevzudur" manası; "Bu rivayet an'aneli senedli hadis değil" demektir. Yoksa manası yanlıştır demek değildir.

Madem Ümmette, hususan ehl-i hakikat ve keşif ve bir kısım ehl-i hadis ve ehl-i içtihad kabul edip, manalarının vukuatlarını beklemişler. Elbette o rivayetlerin durûb-u emsal gibi umuma bakan hakikatları vardır.

Üçüncü Vecih: Hangi rivayet veya mes'ele var ki; Meşreb ve mezhepleri muhtelif âlimlerin bir kitabında ona itiraz edilmesin. Meselâ İslâm içinde birkaç Deccal geleceğine dair rivayetlerden birisi, bu hadis-i şerif, sarih bir surette, Cengiz ve Hülagu fitnesinden haber verir:

Yani: "Uzun zaman Hilâfet-i Abbasiye devam edecek. Sonra o saltanat, Deccal eline geçecek diye, beşyüz seneden sonra İslâm içine bir Deccal gelecek, o hilâfeti bozacak" gibi ki, eşhâs-ı ahir zamandan çok rivayetler haber verdikleri halde, mezhebi ayrı veya fikri müfrit bir kısım ehl-i içtihad kabul etmemişler, "Mevzu' veya zaiftir" demişler. Her ne ise, şimdi bu uzun kıssayı kısa kesmeme sebep, Risale-i Nur ile alâkadar ve Nurlar'a hücumun aynı zamanda zeminin hiddetini gösteren dört büyük zelzelenin tevafuku gibi; Bu cevabı yazdığım aynı saatte burada iki şiddetli zelzele vuku'buldu (110)Şöyleki:

Akşamda elime verilen ehl-i vukufun raporundaki ameliyat-ı cerrahiye'nin yaralarından elim bir teessür ve temassızlıktan hazin bir zahmetle kendim perişan kalemimle yazmaktan teellüm hissederken, iki zelzelenin tevafukudur.

Evet, sekiz ay tecrid ve sıkıntılar içinde en ziyade güvendiğim ve raporlarıyla imdadıma yetişmelerini beklediğim Diyanet Riyaseti dairesin

(109)Hazret-i Üstad,Savcının şahsında verdiği bu cevab, aslında Diyanet işlerinden o zaman ehl-i vukuf hocalarına müteveccihdir. Hazret-i Üstad'ın cevabında kaydettiği gibi; Beşinci Şua'daki hadislerin ekserisi mesela Müsned-i İmam-ı Ahmed bin Hanbel'de mevcut olup. diğer kısımlarında zaten meşhur hadislerdir. İlerde Allah izin verirse bu hadislerin me'hazlerini bir kitap halinde neşredeceğiz. A.B.

1510

(110)Bu iki zelzele, Diyanet İşleri Başkanlığından gelen, fakat kasd-i mahsusla Savcı, yanında alıkoyup ancak altı ay sonra Üstad'a gösterilen rapor, Üstad'ın eline verildiği gün olan 18.9.1948 Cuma günü kuşluk vakti vuku' buldu.

Şahitler: Hapisteki ondokuz Nur talebeleri adına Halil Çalışkan, Mustafa Acet, M.Feyzi Pamukçu Ve Hüsrev Altınbaşak'tır. (Afyon Mahkemesi müdafaatı S: 119) A.B.

1511

1666

den gelen raporu akşamda aldım. Bu sabah bildim ki, pek ehemmiyetsiz şeylerle imdadıma değil, belki iddiacıya yardım ederek: "Geçen dört zelzele Nur'un kerametlerindedir, Said demiş " dediklerini gördüm.

Cedvelde yazdığım gibi, Nurlar sadaka-i makbule misillü belâların def'ine bir vesiledir. Ne vakit Nurlar'a hücum edilse, musibetler fırsat bulup gelirler ve bazen de zemin hiddet eder, diye yazmaya niyet ederken, burada iki şiddetli zelzele beni o bahsi yazmaktan vaz geçirdi. Onu bırakıp üçüncü noktaya geçiyorum.....

İkinci Soru: Acaba ortalıkta din aleyhinde bu dehşetli Hücumlar ve dağ gibi dînî mes'eleler içinde Nur şâkirdlerinden bir hakikat âşığı, zararsız cüz'î bir hata-i ilmî ve yanlış bir kanaâtî cihetinde böyle tekdir ve tezyife müstehak olur mu? Sizin gibi Üstaplardan, medhiye yazan bir talebe şefkatle hatasını ihtar beklerken, böyle adliye eliyle tokadlamak câiz olur mu?

Üçüncü Soru: Bu yirmi senedir hadsiz muarızlara karşı sarsılmıyan ve yüzbinler muhtaçların imanlarını kuvvetlendiren Risale-i Nur'a bir iki mes'ele için bu tarz tenkidiniz yakışır mı?

Hem o müdekkik âlimlere bunu hatırlatıyorum ki: böyle mektuplardan ahkâm çıkarmak ve soru ve cevaba medar etmek ve siyasete temas ettirmeye çalışmaya hiç ihtiyaç var mı?

Kur'an'a hücum eden dehşetli ejderhaları görmüyor.. bakmıyor.. sineklerin ısırmasıyla uğraşiyor gibi olmaz mı?

Din ve terbiye-i Muhammediye'yi (A.S.M.) zehir diyen Saraçoğlu'nu (*) bırakıp, hakikat-ı Kur'anîyeyi güneş gibi gösteren ve nev-i beşerin yaralarına tam tiryak olduğunu ispat eden "Sirac-ün Nur" ile münakaşa ederek,

(*) Şükrü Saraçoğlunun Başbakanlığı 9 Temmuz 1942 de başlayıp, 5 Ağustos 1946 ye kadar devam etmiştir. İki kabine değiştiren saracoğlu, her iki hükûmetinde millî eğitim bakanı Hasan Ali Yüceldir. Kıpırcıl

kominist olan bu herifler, alenî şekilde din aleyhtarlığını yapmışlardır.Şükrü saracoğlu İslam dini hakkında müteaddit defalar “Zehir” tabirini kullanmıştır. 7 Ağustos 1946 dan 9 Eylül 1947 ye kadar başbakan olan Recep Pekerde aynı tavrı takınmış ve aynı zehirleri kusmuştur.

1512

(Geniş tafsilat için Bkz. Sebilur Reşad Mecmuası sayı: 1, Mayıs 1948 ve sayı: 2, 1948 ve sayı: 3, Haziran 1948 nüshaları)

1513

1667

Nur'un o mecmuasının ahirine ilhak edilen bir Risalede "Zaif hadislerin tevilleri var" diye o mecmuanın müsaderesine yardım etmek çıkmaz mı?

Bizler sizin gibi zatlardan yaralarımıza merhem sürmek ve ferasetinizle yardım bekler, cüz'î tenkidlerinizden gücenmiyen

MEVKUF

SAİD-İ NURSİ (111)

Hazret-i Üstad'ın tarihleri belli olan bu müdafaât ve i'tirazlarından sonra. umumî ve belli başlı diğer ittiham maddelerinin en mühimmi ve can damarı hükmünde olanlarından, mahkemede yaptığı müdafaalarından kısa kısa bölümleri almaya çalışacağız.. Ve ancak numûne için az bir kısmını alabileceğiz.

Üstad'ın ehl-i vukuf raporuna yazdığı cevabını mahkemeye verdikten bir gün sonra da, yani 3.9.948 günü Ahmet Fevzi Kul Efendi uzunca âlimane ve edibâne bir müdafaada bulunmuştu. Az ilerde bu müdafaadan da talebelerin müdafaaları içinde kısmen dercetmeyi düşünmekteyiz.

İTTİHAMAMA MEDAR MADDELER

1- Cumhuriyet ve lâikliği, dinsizlik ve istibdat manasında anlayıp yorumlayarak, Bediüzzaman'ın şahsına ve Kur'anî hizmetine taarruz etmek manasında olan iddia ve ittihamlara karşı:

"...Sabık mahkemelerde dava ettiğim ve hüccetlerini gösterdiğimiz gibi, bizim gizli düşmanlarımız ve hükûmeti iğfal ve bir kısım erkânını evhamlandırın ve adliyeleri aleyhimize sevkeden resmî ve gayr-ı resmî muarızlarımız, ya fena bir surette aldanmış veya aldatılmış.. veya anarşilik hesabına gayet gaddar bir ihtilâlcidir.. veya İslâmiyete ve hakikat-ı Kur'an'a karşı mürtedane mücadele eden dessay bir zındıktır ki: bize hücum etmek için; istibdat-ı mutlaka cumhuriyet namını vermekle, irtidat-ı mutlaka rejim altına almakla, sefahet-i mutlaka medeniyet namını takmakla, cebr-i keyfî-i küfrîye kanun namını vermekle hem bizi perişan hem hükûmeti iğfal, hem adliyei bizimle manasız meşgul eylediler. Onları kahhar-ı Zülcelal'in kahrına havale edip," kendimizi onların şerrinden muhafaza için kal'asına iltica ederiz(112)

Bir başka parçadan:

1514

"...Eğer dinsizliği bir nevi siyaset zannedip, bu hadisede bazılarının dedikleri gibi dersenez; "Bu Risalelerin ile medeniyetimizi ve keyfimizi bozuyorsun?"

(111)Osmanlıca Afyon mahkeme müdafaatı S: 116

(112) Osmanlıca Afyon mahkemesi müdafaatı S: 68.

1515

1668

Ben de derim: "Dinsiz bir millet yaşayamaz" Dünyaca umumi bir düsturdur.. ve bilhassa küfr-ü mutlak olsa, cehennemden daha ziyade elim bir azabı dünyada dahi verdiğini, Risale-i Nur'un Gençlik Rehberi gayet kat'î bir surette ispat etmiş. O Risale ise, şimdi resmen tab' edildi. Bir Müslüman-El'iyazübillah- eğer irtidad etse, küfr-ü mutlaka düşer. Bir derece yaşatan küfr-ü meşkûkte kalmaz. Ve ecnebî dinsizleri gibi de olmaz.. ve lezzet-i hayat noktasında mazî ve müstakbeli olmiyan hayvandan yüz derece aşağı düşer. Çünkü geçmiş ve gelecek mevcudatın ölümleri ve ebedî müfakatları onun dalâleti cihetiyle onun kalbine mütemediyen hadsiz firakları ve elemeleri yağdırıyor.

Eğer iman gelse, kalbe girse; birden o hadsiz dostlar diriliyorlar. "Biz ölmemişiz, mahvolmamışız" lisan-ı halleriyle diyerek, o cehennemî halet, cennet lezzetine çevrilir.

Madem hakikat budur. Size ihtar ediyorum: Kur'an'a dayanan Risale-i Nur ile mübareze etmeyiniz! O mağlub olmaz, bu memlekete yazık olur, (*) o başka yere gider, yine tenvir eder.(113)

(*)Dört defa mübareze zamanında gelen dehşetli zelzeleler, "Yazık olur" hükmünü ispat ettiler. S.N. "

Başka bir parçadan:

"... Madem hükümet-i cumhuriye, Cumhuriyetteki hürriyet-i vicdan düsturiyle dinsizlere ve sefahatçilere ilişmiyor.. Elbette dindarlara ve takvacılara da ilişmemek gerektir.. Ve madem dinsiz bir millet yaşayamaz.. ve Asya din noktasında Avrupa'ya benzemez.. ve İslâmiyet hayat-ı şahsiye ve uhreviye cihetinde Hıristiyanlığa uymaz.. ve dinsiz bir Müslüman başka dinsizler gibi olmaz.. ve bu bin seneden beri dünyayı diyanetiyle ışıktandıran ve bütün dünyanın tahaccümatına karşı salâbet- i diniyesini kahramanane müdafa eden bu vatandaki milletin bir ihtiyac-ı fıtrîsi hükmüne geçen salâhat ve bilhassa iman hakikatlarının öğrenilmesi yerlerini hiçbir terakkiyat, hiçbir medeniyet tutamaz ve o ihtiyacı onlara unutturamaz. Elbette bu vatandaki millete hükmeden bir hükümet, Risale-i Nur'a adalet ve kanun ve asayiş cihetinde ilişemez ve iliştiirmemeli...(114)"

Bir başka parçadan: (Mutlak cumhuriyet ile, lâik cumhuriyetin ayrı ayrı ta'rifleri)

1516

"...O zaman şimdiki gibi hâlf bir türbe kubbesinde inzivadaydım. (115) Bana çorba geliyordu. Ben de tanelerini karıncalara veriyordum. Ben

(113) Afyon mahkemesi müdafaatı S: 8

(114) Afyon mahkeme müdafaatı S: 20

(115) Hazret-i Üstad'ın "O zaman" dediği tarih, 1897'dir ve hadise Tillo'da cereyan etmiştir. A.B.

1517

1669

den sordular... Ben dedim: Bu karınca ve Arı milletleri cumhuriyetçidirler. Cumhuriyet perverliklerine hürmeten taneleri karıncalara veriyorum.

Sonra dediler: Sen Selef-i Salihine muhalefet ediyorsun?

Cevaben diyordum: Hülefa-i Râşidîn hem Halife, hem Reis-i cumhuridiler. Sıddık-ı Ekber, Aşere-i Mübeşşere'ye ve Sahabe-i Kiram'a elbette Reis-i cumhur hükümünde idi. Fakat manasız isim ve resim değil, belki hakikat-ı adaleti ve hürriyet-i şer'iyeyi taşıyan manay-ı dindar cumhuriyetin reisleri idiler.

İşte ey müdde-i umumî ve mahkeme azaları! Elli seneden beri bende olan bir fikrin aksiy'le ittiham ediyorsunuz!...

Eğer Lâik cumhuriyet soruyorsanız, ben biliyorum ki: Lâik manası, bîtaraf kalmak.. yani hürriyet-i vicdan düsturuyla dinsizlere ve sefahatçilere ilişmediği gibi, dindarlara ve takvacılara da ilişmez bir hükûmet telâkki ediyorum.

Yirmibeş senedir hayat-ı siyasiye ve içtimaiyeden çekilmişim. Hükûmet-i cumhuriye ne hal kesbettiğini bilmiyorum. -El'iyazübillah, farz-ı muhal olarak-eğer dinsizlik hesabına; İmanına ve ahiretine çalışanları mes'ul edecek kanunları yapan ve kabul eden bir dehşetli şekle girmiş ise; bunu size bilâperva i'lân ve ihtar ederim ki: Bin canım da olsa, imanıma ve ahiretime feda etmeye hazırım!.. Ne yaparsanız yapınız! Benim son sözüm

Olarak sizin beni idam ve ağır ceza ile zulmen mahkûm etmenize mukabil derim:

Ben Risale-i Nur'un keşf-i kat'isiyle i'dam olmuyorum. Belki terhis edilip, Nur ve saadet âlemine gidiyorum.. ve sizi ey gizli düşmanlarımız ve dalâlet hesabına bizi ezen bedbahtlar!. İdam-ı ebedi ile ve daimî haps-i münferid ile mahkûm bildiğimden ve gördüğümünden, tamamıyla intikamımı sizden alarak, rahat-ı kalb ile teslim-i ruh etmeye hazırım...(116)"

2- Emniyeti ve umumî asayiş-i ihlâl etme iddia ve ittihamlarına karşı:

"...Eğer dinî hissiyatla emniyet-i dahiliyeyi ihlâl edecek bir cemaat namı veriyorsanız?..

Buna mukabil derim: Yirmi sene zarfında bu fırtınalı halde, Nur şâkirdleri hiçbir yerde hiçbir vukuatla emniyet-i dahiliyeye ilişmemeleri ve iliştikleri

1518

ne hükümetçe ve ne de mahkemelerce kaydedilmemesi bu ittihamı çürütüyor.

(116)Osmanlıca Afyon Mahkemesi müdafaatı S:35

1519

1670

Eğer hissiyat-ı diniyeyi kuvvetlendirmesinden istikbalde emniyet-i dahiliyeye zarar verebilir diye bir cem'iyet namı verilmiş ise?..

Buna mukabil deriz: Evvelâ başta Diyanet Reisi bütün vâizler aynı hizmeti görüyorlar.

Saniyen: Risale-i Nur şâkirdlerinin değil emniyete ve asayişe zarar vermek, belki bütün kuvvet ve kanaâtlarıyla milleti anarşilikten muhafaza ve emniyet ve asayişini temin etmek için çalıştıklarına delil ise, birinci esasta beyan edilmiş...

Evet, biz bir cemaatız.. Hedefimiz ve programımız; evvelâ kendimizi, sonra milletimizi idam-ı ebediden ve daimî, berzahî haps-i münferidden kurtarmak ve vatandaşlarımızı anarşilikten ve serserilikten muhafaza etmek... ve iki hayatımızı imhaya vesile olan zendekaya karşı Risale-i Nur'un çelik gibi hakikatlarıyla kendimizi muhafazadır...(117)"

Bir diğer parçadan:

"...Vatan ve millet ve asayişin menfaati hesabına bunu da hatırlatmak bir vazife-i vataniyem olması hasebiyle derim: Böyle bize ve Risale-i Nur'a az bir münasabetle taht-ı tevkife alınarak gücendirmek yüzünden, vatana ve asayişe dindarane menfaâtı bulunan pek çok zatları idare aleyhine çevirebilir. anarşiliğe meydan verir.

Evet, Risale-i Nur ile imanlarını kurtaran ve millete zararsız ve tam menfaattar vaziyete girenler, yüzbinden çok ziyadedir. Hükûmet-i cumhuriyenin belki her büyük dairesinde ve milletin her tabakasında faydalı. müstakimane bir surette bulunuyorlar. Bunları gücendirmek değil, belki himaye etmek lâzımdır. Şekvamızı dinlemiyen ve bizi söyletmiyen ve bahanelerle sıkıştıran bir kısım resmî adamlar, vatan aleyhinde anarşistliğe meydan açıyorlar diye kuvvetli bir vehim hatırımıza geliyor...(118)"

Bir haşka parçadan:

"...Bu vatanın ve bu milletin hayat-ı içtimaiyesi bu acib zamanda anarşilikten kurtulmak için "Beş esas" lazım ve zaruridir:

1- Hürmet.

1520

2- Merhamet..

3- Haramdan çekinmek.

4- Emniyet.

5-Serseriliği bırakıp itaât etmektir.

(117) Afyon mahkeme müdafaatı S: 17

(118) Aynı eser S: 17

1521

1671

Risale-i Nur hayat-ı içtimaiyeye baktığı zaman, bu beş esası kuvvetli ve kudsî bir surette tesbit ve tahkim ederek, asayişin temel taşını muhafaza ettiğine delil ise; bu yirmi sene zarfında Risale-i Nur'un yüzbin adamı vatan ve millete zararsız bir uzv-u nâfi' haline getirmesidir. Isparta,Kastamonu (119) buna şahittir. Demek Risale-i Nur'un -ekseriyet-i mutlaka- eczalarına ilişkinler, herhalde bilerek veya bilmiyerek anarşilik hesabına vatana ve millete ve hâkimiyet-i İslâmiyeye hıyanet ederler...(120)"

3- Mustafa Kemal'e, İnkılâblara ve rejime muhalif ve muarızdır diye olan fikre karşı hakikatlı izahlar:

"...Eğer bu taharrilerde bazı vazifedar memurların itiraz ettikleri gibi dersiniz ki: "Sen ve bir iki Risalen, rejime ve usûlümüze muhalif gidiyorsun?.."

Elcevab: Evvelâ bu yeni usûlünüzün münzevilerin çilehanelerine girmeye hiçbir hakkı yok!...

Saniyen: Bir şeyi reddetmek ayırdır, kalben kabul etmemek ayırdır.. ve amel etmemek bütün bütün ayırdır. Ehl-i hükûmet ele bakar, kalbe bakmaz.

İdare ve asayişe ilişmiyen şiddetli muhalifler her hükûmette bulunur. Hatta Hazret-i Ömer'in (R.A.) taht-ı hâkimiyetindeki Hıristiyanlar, kanun-u şeriâtı ve Kur'an'ı inkâr ettikleri halde, ilişilmiyordu. Hürriyet-i fikir ve serbestiyet-i vicdan düsturuyla, Risale-i Nur'un bir kısım şâkirdleri idareye dokunmamak şartıyla, rejim ve usûlünüzü ilmen kabul etmezse ve muhalif amel etse, hatta rejimin sahibine adavet etse, onlara kanunen ilişilmez....(121)"

Bir başka parçadan:

"...Maslâhat-ı hükûmet namına derim: Madem Beşinci Şua'ı hem Denizli, hem Ankara mahkemeleri tedkik edip ilişmemişler, bize verdiler. Elbette onu yeniden resmiyete koyup, dedikodulara meydan açmamak idarece zarurîdir. Biz o Risaleyi mahkemelerin ellerine geçmeden ve onu teşhirlerinden evvel gizlediğimiz gibi, Afyon hükûmet ve mahkemesi dahi onu medar-ı sual ve cevab etmemeli. Çünkü kuvvetlidir, reddedilmez. Kalbel vuku' haber vermiş, doğru çıkmış.. Hem hedefi dünya değil, olsa olsa; Ölmüş, gitmiş bir şahsa müteaddit manalarından bir ma'nası muvafık geliyor. Onun dostluğu taassubuyla o gaybî ihbarı ve manayı

1522

(119) Bu parça Denizli müdafaalarından olup, Afyon Mahkemesine de aynen verildiği için sadece bu iki vilayetin ismi zikredilmiş. A.B.

(120) Afyon mahkemesi müdafaatı S:4

(121) Afyon Mahkemesi MüdafaatıS: 6

1523

1672

resmiyete koymamayı ve bizi onunla muaheze etmekle daha ziyada teşhirine yol açmamayı vatan ve millet ve asayiş ve idare hesabına ihtar etmeye vicdanım beni mecbur eyledi... "

Bir başka parçadan: (Aynı zamanda şapka mes'alesi)

"...Bundan kırk sene evvel ve Hürriyet'ten bir sene evvel, İstanbul'a geldim. O zaman Japonya'nın başkumandanı İslâm ulemasından dinî ba'zı sualler sormuştu. Onları İstanbul hocaları benden sordular. Hem çok şeyleri o münasebetle sordular. Ezcümle: "Bir hadiste Ahirzaman'da dehşetli bir şahıs sabah kalkar, alında "Hâza Kafirün" yazılmış bulunur." diye hadis var," deyip benden sordular?

Dedim: Bir acib şahıs bu milletin başına geçer ve sabah kalkar, başına şapka giyer ve giydirir...

Bu cevabımdan sonra, bunu sordular: "Acaba o zaman onu giyen kâfir olmaz mı?"

Dedim: Şapka başa gelecek, "Secdeye gitme! diyecek. Fakat baştaki iman o şapkayı da secdeye getirecek, inşaallah Müslüman edecek.

Sonra dediler: "Aynı şahıs bir su içecek. onun eli delinecek ve bu hadise ile Süfyan olduğu bilinecek?"

Ben de cevaben dedim: Bir darb-ı mesel var, çok israfçı adama "Eli deliktir" deniliyor. Yani elinde mal durmuyor, akıyor, zayı olur. İşte o dehşetli adam, bir su olan rakıya müptelâ olup, onun ile hasta olacak ve kendisi hadsiz israfata girecek, başkalarını da alıştıracak...

Sonra birisi sordu ki: "O öldüğü zaman, İstanbul'da Dikilitaş'ta şeytan bağırarak ki, falan öldü?"

O vakit ben dedim: Telgrafla haber verilecek. Fakat bir zaman sonra radyo çıkmış işittim... Eski cevabım tam değilmiş bildim. On sene sonra, DarülHikmet'te iken "Şeytan gibi radyo ile dünyaya işittirecek" dedim.

Sonra, Sedd-i Zülkarneyn, Ye'cûc-Me'cûc ve Dabbet-ül Arz ve Nüzûl-ü İsa hakkında sualler sormuşlardı. Ben de cevab vermişim. Hatta eski Risalelerimde onlar kısmen yazılmışlar.

1524

Bir zaman sonra, Mustafa Kemal iki defa şifre ile, Van vilâyetinin eski vâlisi ve benim dostum Tâhsin Bey vasıtasıyla beni, -neşredilen Hutuvat-ı Sitte'ye mükâfaten taltif için- Ankara'ya celbetti. Gittim, Şeyh Sinûsî Kürtçe lisanı bilmediğinden, beni onun yerinde üçyüz lira (122) maaşla Vilâyat-ı Şarkiye vaiz-i umumisi, hem meb'us, hem Diyanet Riyaseti da

(122)Şimdiki parayla bu meblağ 1996 başı hesabıyla 205,530,000 liradır. A.B.

1525

1673

iresinde Darül-Hikmet a'zalarıyla beraber eski vazifem ile memnun etmek ve benim Van'da temelini attığım Medreset-üz Zehra ve Şark darülfünunuma, Sultan Reşad'ın verdiği ondokuz bin altun lira, ikiyüz meb'us içinde yüzaltmış üç meb'usun imzasıyla yüz elli bin banknota iblağ edilerek kabul edildiği halde, ben Beşinci Şua' aslının verdiği haberin bir kısmını orada bir adamda gördüm. Mecburiyetle o çok ehemmiyetli vazifeleri bıraktım.. Ve "Bu adamla başa çıkılmaz, mukabele edilmez (123)" diye dünyayı ve siyaseti ve hayat-ı içtimaiyeyi terk edip, yalnız imanı kurtarmak yolunda vaktimi sarfettim.

Fakat bazı zalim ve insafsız memurlar, bana dünyaya bakacak iki üç Risaleyi yazdırdılar. Sonra bazı zatlar, Ahirzaman hadisatını haber veren müteşabih hadisleri sorular, o eski Risalenin aslını tanzim ettim, Risale-i Nurun Beşinci Şua'ı oldu...

Bu makamda, bir müdde-i umumînin, Mustafa Kemal'e dostluğu taassubuyla kanunsuz ve lüzumsuz yanlış itiraz ve sualleri beni bu saded hârici gibi izahatı vermeye mecbur eyledi.

Ben onun adliye kanunu namına tamamen şahsî ve kanunsuz bir sözünü misal olarak beyan ediyorum. dedi:

"Beşinci Şua'da, sen hiç kalben nedamet etmedinmi ki; onu rakıdan ve şaraptan su tulumbası gibi tabirlerle tezyif etmişsin?"

Ben onun bu bütün bütün manasız ve yanlış o dostluk taassubuna mukabil derim: Kahraman ordunun zaferi ve şerefi ona verilmez, yalnız onun bir hissesi olabilir. Nasıl ki ordunun ganimeti, malları, erzakları bir kumandana verilse zulümdür, dehşetli bir haksızlıktır.

Evet, nasıl o insafsız, o çok kusurlu adamı sevmemekle beni ittiham etti. Adeta vatan haini yaptı. Ben de onu, orduyu sevmemekle ittiham ediyorum. Çünkü bütün şerefi ve manevî ganimeti o dostuna verip, orduyu şerefsiz bırakıyor.

Hakikat ise: Müsbet şeyler, haseneler, iyilikler cemaate, orduya tevzi' edilir.. Ve menfilikler ve tahribat ve kusurlar başa verilir. Çünkü bir şeyin vücudu, bütün şeraitinin ve erkânının vücuduyla olur ki, kumandan yalnız bir şarttır. Ve o şeyin ademi ve bozulması ise, bir şartın ademiyle ve bir rüknün bozulmasıyla ölür, mahvolur, bozulur. O fenalık başa ve reise verilebilir. İyilikler ve haseneler ekseriyetle müsbet ve vücûdîdir. Başlar

1526

sahip çıkamazlar. Fenalıklar ve kusurlar ademîdir ve tahribîdir, reisler mes'ul olurlar.

(123)Müdafaat sırasında kaydettiğimiz bu parça gibi benzeri parçalar, Hazret-i Üstad'ın hem Eskişehir. hem Denizli mahkemelerinde, hem Ankara hayatında aynı manada geçmiş olabilirler. Burada bir tekrar şeklinde görünse de, müdafaatın bu kısmında ve sırasında yeniden kaydı icab etmektedir.A.B.

1527

1674

Hak ve hakikat böyle iken, nasılkı bir aşiret fütûhat yapsa, "Aferin Hasan Ağa!.." mağlub olsa, "Tuh!" diye aşiret tezyif edilse; bütün bütün hakikatın aksine hükmedilir. Aynen öyle de: beni ittiham eden o müddei bütün bütün hak ve hakikatın aksine bir hatasıyla güya adliye namına hükmetti...(124)"

ANTİPARANTEZ ACİB BİR İBRET NÜMÛNESİ

Üstad Bediüzzaman'ın üstteki ifadeleri ile ve bir çok şahidlerin şهادetiyle anlaşılmiştir ki:

Müellif, Beşinci Şua'nın aslını, yani içindeki hadis-i şeriflerin bir kısım te'villerini 1908-1909'larda yazmıştır. Daha sonra onu 1910'da te'lif ettiği Muhakemat eserine bir tetimme olarak kaydetmiş ve 1919'larda da ona yeni bazı ilâveler yapmıştır. Daha sonraları aynı eseri 1938'de bir-iki haşiyeye ilâve ederek tanzim etmiş ve "Beşinci Şua" adını vermiştir. Ancak aslı türkçe olan bu eser, (yani Beşinci Şua'nın aslı) basılmış değildir.

Beşinci Şua' da yazılı hadislerin te'vil ve tatbikatlarında şahıslar tayin edilmemiş, küllî manalarla hadislerin vukuundan evvel bazı beyan ve ifadelerde bulunulmuştur..

Hakikat böyle iken, 1948'de açılan Afyon Mahkemesi Savcısı ve Sorgu Hâkimi, iddianame ve kararnamelerinde bilhassa Afyon Ağırceza Mahkemesi 6.12.1948'deki ilk kararnamesinde musırrane şekilde o küllî te'villeri (az sonra medar-ı ibret bir nümune olarak arzedeceğimiz İzmir Güvenlik Mahkemesi kararnamesinde olduğu gibi) M.Kemal Paşa'ya tatbik ettiler. Hüküm gerekçesinide tamamen ona bina ettiler. Ama sonra Temyiz Birinci Ceza Dairesi o ma'hut kararı tanımadı, haksız buldu ve onu esastan bozarak, adliyenin yüzünden öylesi şahsî, adaletsiz hüküm namındaki lekeyi sildi, süpürdü.

1953'de, İstanbul Ağırcezasında görülmüş Gençlik Rehberi davasında da Savcı ve bilirkişiler yine aynı mes'eleleri bahane etmeye çalıştılar. Hatta Gençlik Rehberi eserinde yazılı "Birden o fitneyi ateşlendiren ve talim eden irtidatkâr bir şahs-ı manevi önümde tecessüm etti..." cümlesini bile aynı şahsa tatbik ederek onunla Bediüzzaman'ı mahkûm etmeye çalıştılsa da, mahkemenin âdil hey'eti dinlemedi. Üstad'a beraet verdi.

İşte, şimdi de 26/2/1985 ve 85/114 esas, 85/188 sayılı kararıyla İzmir Güvenlik Mahkemesi, bin defa beraet etmiş ve bir o kadar damuhkem kazıye halini almış olan Nur Risalelerinin içindeki o risalede, küllî ve

1528

umumî kable-ıvuku' gaybî ihbarlarını yine aynı şahsa nasıl tatbik ettiklerini ve hükümlerinin esasını nasıl ona bina ettiklerini ibret ve hayret içinde görmek

(124)Osmanlıca Afyon Mahkemesi müdafaatı S:25

1529

1675

üzere beraber temaşa edelim (Sadece ibret için bazı bölümlerini alıyoruz).

"Yukardaki örneklerden anlaşılacağı üzere:

Deccal (Ahirzamanda gelecek ve Hazret-i Muhammedin Peygamberliğini inkâr edip İslâmiyeti tahribe çalışacak ve dünyayı fesada verecek çok kötü ve dine ait hiç bir gerçeği, Allah'ın varlığını hiç bir delili kabul etmemek yolunda olan dehşetli bir şahıs) hakkındaki hadislerde bahsedilen şahsın Atatürk olduğunu zaman göstermiştir. Atatürk, İslâmın Deccalı olan Süfyandır.

Atatürk, İslâm Şeriatının tahribine çalışmıştır, mağrur, firavunlaşmış, Allah'ı unutmuştur.

"Bir zaman gelecek Allah Allah diyen kalmıyacak" hadisine uygun olarak, Atatürk zamanında "Allah Allah" diyen tekke, zikirhane ve medreseler kapanmış, ezan Türkçe okunmuştur"

İslâm Deccalı ölünce ona hizmet eden şeytan, İstanbul Dikilitaş'da o öldü diye bütün dünyaya bağırarak" hadisine uygun olarak Atatürk'ün ölümü radyo ile dünyaya duyurulmuştur.

"Süfyan su içecek, eli delinecek" hadisi, Atatürk'ün rakıya mübtelâ olacağını, bu yüzden hasta olacağını ve israf yapacağını göstermiştir.

"Ahirzamanın dehşetli bir şahsı sabah kalkar, alnında "bu kafirdir" yazılmış olur" hadisine uygun olarak Atatürk kanun zoruyla herkese şapkeyi giydirmiştir. Fakat şapka da secdeye gittiği için istemiyerek giyenler kâfir olmamışlardır.

"Ahirzamanda Deccal gibi bir kısım şahıslar kendilerine secde ettirecekler" hadisine uygun olarak, Atatürk kendisine ve heykellerine baş eğdirmektedir.

"Fitne-i ahirzaman o kadar dehşetlidir ki kimse nefesine hâkim olamaz." hadisine uygun olarak, Atatürk devrinde dans, tiyatro gibi kadınlı erkekli oyunlar, gayr-ı meşru oyun ve eğlenceler, büyük günahlar ve âdetler ortaya çıkmıştır.

Atatürk devrinde, ordu ve millet tarafından yapılanlar haksız olarak Atatürk'ün şahsına mal edilmiştir. Atatürk devrinde kanun perdesi altında herkesin vicdanına, mukaddesatına, kıyafetine müdahale edilmiştir.

1530

Millet mağlûbiyet hengâmında gizli ve dehşetli mâhiyetine bakmıyarak Atatürk'ü alkışlayıp başına koymuştur. Fakat ordu ve dindar millet gerçeği görecek ve Atatürk'ün yaptığı bu dehşetli tahribâtı tamire çalışacaktır.

Atatürk fiilleriyle İslâmiyet an'aneleri aleyhine çalışmıştır. Atatürk Ayasofya camiini puthaneye, Meşihat dairesi (Osmanlı Devletinin Diyanet dairesini) Kız lisesine çevirmiştir."

Sadede dönüyor ve bir diğer parçadan bölümler alıyoruz. (Yine şapka mes'elesi)

1531

1676

"İddianamede sebep-i ittiham, ikinci mes'ele: Üç mahkemede ondan beraet kazandığımız ve kırk sene evvel bir hadisin harika te'vilini beyan ederken; Cin ve insin Şeyh-ül İslâmı Zenbilli Ali Efendi'nin (125)"Şaka ile dahi olsa başa koymağa hiç bir cevaz yok. (126) demesiyle beraber, bütün şeyh-ül İslâmların ve bütün ulema-yi islâmın cevazına müsaade etmedikleri halde, avam-ı ehl-i iman onu giymeye mecbur olduğu zaman; O büyük allâmelerin adem-i müsaadeleri, avam-ı ehl-i imanı tehlikede bıraktı. Yani: Ya bir kısım münafıklar gibi dinini bırakmak veya Vilâyât-ı Şarkiye'deki isyanlar gibi isyan etmek vaziyetinde iken, kırk sene evvel yazılan Beşinci Şua'nın bu fıkrası: "Şapka başa gelecek, "Secdeye gitme!" diyecek.. fakat baştaki iman, o şapkeyi da secdeye getirecek, inşaallah Müslüman edecek." demesiyle, âvam-ı ehl-i imanı hem isyan ve ihtilâlden, hem ihtiyarı ile imanını ve dinini bırakmaktan kurtardığı; Ve hiç bir kanun münzevilere böyle şeyleri teklif etmediği ve yirmi senede altı hükûmet beni onu giymeye mecbur etmediği ve bütün memurlar dairelerde ve kadınlar ve çocuklar ve câmi'dekiler ve ekser köylüler onu giymeye mecbur olmadıkları.. ve şimdi resmen askerinin başından kalktığı ve örme ve bir iki bere çok vilâyetlerde yasak olmadığı delâletiyle; hem şapkada hiç bir maslahât, hiç bir menfaat ve idare ve asayişî alâkadar edecek hiç bir fayda bulunmadığı halde; hem benim, hem arkadaşlarımin bir sebep-i ittihamı gösterilmiş?!

Acaba dünyada hiç bir kanun, hiç bir maslâhat, hiç bir usul bu pek manasız ittihamı bir suç sayabilir mi?..(127)"

(125) Zenbilli Ali Efendi, aslen Karamanlı olup, ilim tahsilini İstanbul'da Mevlânâ Hüsrev'de ve Bursâ da Hüsânzade Efendi'de bitirdikten sonra, Mevlânâ Muslihuddin Efendi'nin damadı olmuş. Sonra Edirne'ye giderek, Sultan Fatih tarafından büyük iltifatlara mazhar olmuş ve orada Ali Bey medresine müderris tayin edilmiştir. Sonra buradan da ayrılarak memketetine gitmiş... Daha sonra Sultan 2. Beyazıt tarafından Amasya'ya gönderilmiş ve Hicri 907'de Hacca, oradan da Mısır'a gitmiş... Mısırdaki bir sene kaldıktan sonra, Hicri 908'de Sultan Beyazid tarafından İstanbul'a celbedilmiş ve Şeyh-ül İslamlık vazifesiyle görevlendirilmiştir. Böylece Zenbilli Ali Efendi 26 sene: Sultan Beyazid. Yavuz Selim ve Kanunî Sultan Süleyman devirlerinde hep şeyh-ül İslam olarak bulunmuştur. Takvası, Şeriatın ahkâmını söylemede pervasızlığı ve cesaretiyle meşhur olup, aynı zamanda ehl-i kalb ve kâmil veli bir insandır.

Zenbilli Ünvanıyla meşhur olmasının sebebi ise: Penceresinden sokağa zenbil sarkıtır. dini fetva isteyenlerin suallerini yazılı olarak ister, zenbilini

1532

yukarı çeker, fetvalarını yazar yine zenbille aşağıya sarkıttığı için "Zenbilli Ali Efendi" lakabıyla meşhur olmuştur.

"El Muhtarat" adlı gayet makbul bir eseri vardır. Şapka hakkındaki fetvası, aynı kitabının matbu'u olan "Fetevay-i Ali Efendi" eserinin birinci cildinin 230. sahifesindedir. Vefatı 932 hicri tarihidir. (Kamus-ul A'lam, C: 4, S: 3179) A.B.

(126) Fetevay-i Ali Efendi C: 1, S: 230

(127) Afyon Mahkemesi müdafaatı S: 35

1533

1677

4- Gizli ve siyasî cem'iyet kurma isnadına karşı:

"... Risale-i Nur şâkirtlerinin mümkün olduğu kadar siyasete ve idare işine ve hükümetin icraâtına karışmamak bir düstur-u esasîleridir. Çünkü halisane hizmet-i Kur'aniye onlara herşeye bedel kâfi geliyor. Hem şimdi hükmeden böyle kuvvetli cereyanlar içinde siyasete girenlerden hiç bir kimse istiklâliyetini ve ihlâsını muhafaza edemez. Herhalde bir cereyan onun hareketini kendi hesabına alacak, dünyevî maksadına, alet edecek o hizmetin kudsiyetini bozacak. Hem maddî mübareze de şu asrın bir düsturu olan eşedd-i zulüm ve eşedd-i istibdat ile, birinin hatasıyla, onun ma'sum çok taraftarlarını ezmek lâzım gelecek. Yoksa mağlub düşecek. Hem dünya için dinini bırakan veya alet edenlerin nazarlarında, Kur'an'ın hiç bir şeye alet olmayan kudsî hakikatları bir propaganda-i siyasette alet olmuş tevehhüm edilecek. Hem milletin her tabakası muvafık, muhalifi, memuru ve âmirinin o hakikatlarda hisseleri var, onlara muhtaçtır. Risale-i Nur şâkirtleri tam bîtaraf kalmak için siyaseti ve maddî mübarezeyi tam bırakmak ve hiç karışmamak lazım gelmiş...(128)"

Bir başka parçadan:

"... Bu insafsızları aldatan ve hiç münasebeti olmayan bir siyasî cem'iyet vehmini veren üç maddedir:

Birincisi: Eskidenberi benim talebelerim benim ile kardeş gibi şiddetli alâkadar olmaları bir cem'iyet vehmini vermiş.

İkincisi: Risale-i Nurun bazı şâkırtleri, her yerde bulunan ve Cumhuriyet kanunları müsaade eden ve ilişmiyen cemaat-ı İslâmiye hey'etleri gibi, hareket etmelerinden bir cem'iyet zannedilmiş. Halbuki o mahdut üç dört şâkırdin niyetleri siyaset ve cem'iyet değildi...(129)"

Başka bir parçadan:

"... Hem medar-ı hayrettir ki bu defa da yine bir cem'iyet vehmini tekrar ileri sürüyorlar. Halbuki üç mahkeme bu ciheti tedkik edip beraet vermekle beraber; mabeynimizde böyle medar-ı ittiham olacak hiç bir cem'iyet, hiç bir emare mahkemeler, zabıtalara, ehl-i vukuflar bulmamışlar. Yalnız bir muallimin talebeleri ve darül-fünûnun şâkırtleri ve Kur'an dersini veren hafızların hıfza çalışanları gibi; Risale-i Nur talebelerinde bir uhrevî kardeşlik var. Bunlara cem'iyet namını veren ve onunla ittiham eden, bütün esnaf ve mekteplilere ve vâizlere siyasî cem'iyet nazarıyla bakmak gerektir.

1534

Bunun için ben böyle asılsız ve ma'nasız ittihamlarla buraya hapse gelenleri müdafaa etmeye lüzum görmüyorum.

(128) Aynı eser S: 33

(129). Afyon Mahkemesi müdafaatı S:47

1535

1678

Yalnız hem bu memleketi, hem Âlem-i İslâmî çok alâkadar eden ve maddî ve ma'nevî bu vatana ve bu millete pek çok bereket ve menfaatı tahakkuk eden Risale-i Nur'u üç defa müdafaa ettiğimiz gibi, tekrar aynı hakikat ile müdafaamı men' edecek hiç bir sebep yok ve hiç bir kanun ve hiç bir siyaset yasak etmez ve edemez.(130)"

"Evet, biz bir cem'iyetiz.. Ve öyle bir cemiyetimiz var ki, her bir asırda üçyüz elli milyon dâhil mensubları var.. Ve her gün beş defa namazla o mukaddes cem'iyetin prensiblerine kemal-i hürmetle alâkalarını ve hizmetlerini gösteriyorlar kudsî proğramıyla birbirinin yardımına duâlarıyla ve ma'nevî kazançlarıyla koşuyorlar.

İşte biz bu mukaddes ve muazzam cem'iyetin efradındanız.. ve hususî vazifemiz de, Kur'anın İmanî hakikatlarını tahkik bir surette ehl-i imana bildirip, onları ve kendimizi idam-ı ebedîden ve daimî ve berzahî haps-i münferidden kurtarmaktır. Sair dünyevî ve siyasî ve entrikalı cem'iyet ve komitelerle ve bizim medar-ı ittihamımız olan cem'iyetçilik gibi asılsız ve manasız gizli cem'iyetle hiç bir münasebetimiz yoktur ve tenezzül etmiyoruz. Ve dört mahkeme inceden inceye tetkikten sonra o cihetten bize beraet vermiş...(131)"

5-Kürtlük ve ırkçılık ittiham ve isnadlarına karşı:

Bu mevzudaki Hazret-i Üstad Bediüzzaman'ın ilmî cevab ve müdafaalarına geçmeden önce, küçük bir mukaddemeyi arz etmek isteriz. Şöyle ki:

Hazret-i Üstad hakkında şu kasdî, plânlı ve münafıkane olan Kürtlük ve ırkçılık isnad ve iftirası 1925 yıllarından itibaren başladı, hayatının son günlerine kadar da, belki hatta 1970'li, 1980'li yıllara kadar da

devam etti. O Bediüzzaman ki; 1925 senesinden bu yana bir soyadı manasında "Nursî" lâkabını aldığı ve Osmanlı devleti döneminde kullanmakta olduğu "Kürdî" unvanını o tarihten bu yana tek bir defa kullanmadığı halde, hem Eskişehir mahkemesi, hem Denizli savcısı ve sorgu hâkimi ve hem de şu üzerinde olduğumuz Afyon mahkemesi savcısı ve bazı hâkimleri her zaman ve her defasında Hazret-i Üstad'ın ismi geçtiğinde, "Said-i Kürdî" diye yazdılar ve kullandılar. Bunu yazarken, sadece normal bir isim olarak yazmakla ve kullanmakla kalmadılar. Aynı zamanda Bediüzzaman gibi bir dâhi-i a'zam, bir müşid-i ekber ve şaşmaz, yanılmaz müstakim bir muallim-i dîn olan şahsiyetine; basit, bayağı küçük ve hiçbir zaman ve devirde onun yüce damenine erişmeyen ve ona bu mananın hiçbir za

1536

(130) Afyon savcısının Üstad Bediüzzaman'a karşı hapiste tatbik ettiği gayet insafsızca ve keyfi ve kanunsuzca muameleleriyle müdafaalarını yazdırtmamaya çalışması ve mahkemede onu konuşurmamak için müdahalelerde bulunması gibi hadiselerle işaret etmektedir. A.B.

(131) Afyon Mahkemesi müdafaatı S: 73

1537

1679 man tatbiki mümkün olmayan ırkçılığı, yani Kürtçülüğü isnad ededurdular. Yüz defa, bin defa bu iftiralar çürütülüp paçavralara çevrildiği halde, müfterî düşmanlar bu isnaddan fâriğ olmadılar . Hem de bu kara iftirayı ve bu vicdansızca lekeyi yapan ve sürenlerin çoğu da, üstelik resmî memur ve sözde kanun adamlarıydı. Gerçi iftiranın kaynağı belli mihraktandı, din düşmanı gizli farmason ve zendeka komitelerinden geliyordu. Amma araç ve aracı olarak maalesef hükûmet ve adliye adamları vasıtasıyla yapılıyordu.

Hani güya Türkiye'de yaşayan herkes, Türkiye cumhuriyeti vatandaşıydı? Herkes birdi, Türk'tü, Müslüman'dı? Tefrika yoktu? (!) Hani bu adamlar ayrıcalık yapmıyan, bölücülük istemiyen kişilerdi? (!) Her ne ise!..

Bu kitabın birkaç yerinde, özellikle Bediüzzaman'ın eski hayatı olan gençlik devresine ait kısımlarında bu mesele delilli, vesikalı şekilde ele alınmış, tahlil edilmiş ve görülmüştür ki; Hazret-i Bediüzzamanla kırk elli sene gizli ve sinsice mücadele eden ve her iftiraya, her alçaklığa başvuran kimselerin hâince bir iftiralarıdır bu...

Zira Bediüzzaman Hazretlerinin hem eski eserleri, makaleleri ve mektupları; hem de yeni eserleri olan Risale-i Nur kitapları meydana olup, bunların yanında yüzlerce, binlerce Türk asıllı aydın, vatanperver insanların şahadet, müşahede ve kanaatlarına istinaden tahlili yapılmış olan bu mesele, artık güneş kadar zâhir, gündüz gibi açıktır ki; Hazret-i Bediüzzaman'ın yüce damenine öylesi pest, bayağı iftira ve şüphelerin eli ve dili ulaşmamıştır... Ve o gibi iftiraları yapan düzenbazların kalbsiz, tinetsiz, milliyetsiz, karaktersiz, münafık, köle vicdanlı, kiralık kalemliler oldukları anlaşılmıştır.

Şimdi sadede dönüyor, Afyon mahkemesinde Hazret-i Üstad'ın bu mevzuda söylediği müdafaalarına ve sözlerine geliyoruz. Bu hususta Hazret-i Üstad evvela hapisteki talebelerine kısaca şu malûmatı vermiştir:

Kararnamenin yetmiş beşinci sahifesinde büyük bir hataları var, o da şudur:

Ben Denizli müdafaatımda yazmışım ki; "Gizli düşmanlarımız bize hücum için istibdad-ı mutlaka Cumhuriyet namını vermekle, irtidad-ı mutlaka rejim altına almakla, sefahat-ı mutlakaya medeniyet

nâmını vermekle, cebr-i keyfî-i küfrîye kanun namını takmakla hem hükûmet ve adliyyeyi iğfal, hem bizi perişan etmeye çalışıyorlar."

1538

Şimdi kararnamede; tamamıyla tahrif ve tağyir edilmiş, aleyhimize çevirmişler. O mahdut ve gizli münafıklara ait müdafaatımızı garazkâr ehl-i vukufun yanlışlarına istinaden hükûmete, bütün memurlara çevirip

1539

1680 büyük bir hata ve iftira etmişler.

Hem benim Kürtlüğüm hakkında insafsızca isnadları zâlimanedir. Bizim avukatlarımız bu iki noktayı, hem tamam müdafaatımı tam nazara alsınlar.

Hem içimizde olan Yahudi ve Hıristiyanlara, hem Peygamberi (A.S.M.) hem milletin ecdadlarını inkâr ve adavet edenlere mahkeme ilişmediği halde, neden Mustafa Kemal'e benim haklı tenkidimi ve onu sevmememi bir suç saymış?..

SAİD-İ NURSİ (132)"

Müdafaatta Üstad'ın bu meseleye dair diğer bazı cevapları:

Afyon mahkemesinden önce ve mahkeme safahatı içinde, Hazret-i Üstad'ın aziz şahsiyetine bu noktada iftiralı tecavüzler çok olduğu halde, Eskişehir ve Denizli müdafaalarında olduğu gibi, bu Afyon mahkemesinide fazla önemseyip cevap vermemiştir. Belki de "Ahmakın cevabı sükûttur" kaidesine uymuştur.

Ancak, az ilerde arzedeceğimiz Afyon Ağırceza mahkemesi heyetinin çok uzun kararnamelerinin gerekçesinde görüleceği gibi, savcının bu mevzuda bir çok tahriklerde bulunmasına rağmen, Üstad tarafından yine de mühim görülerek karşılık verilmemiştir. Müdafaatında bu meseleye temas etmişse de, diğer mes'elelerle beraber iç içe izahatta bulunmuştur. Fakat Afyon Ağırceza Mahkemesi heyetinin kararnamesinde yer alan bu maddeye bilhassa ağır cevaplar verdiği gibi, avukatlarının da bu hususta cevap vermelerini istemiş, hatta hapisten çıktıktan sonra da zaman zaman bazı hamiyetkâr zatlara yazdığı mektuplarında, Afyon mahkemesi heyetinin o acib maksadlı iftiralarını bir ibret dersi olması için gözleri önüne sermiştir.

Hazret-i Üstad Afyon mahkemesi umumî müdafaatında bu hususta ezcümle şöyle demiştir:

"... Yirmi iki sene sıkıntılı sebepsiz bir nefyden sonra, tam serbestiyet (133) verildiği halde, binler akraba ve ahababı bulunan doğduğu memleketine gitmeyerek; gurbeti, kimsesizliği tercih eden.. Ta ki dünyaya ve hayat-ı içtimaiyeye ve siyasete temas etmesin.. ve çok sevablı olan câmideki cemaatin hayrını bırakıp, odasında yalnız namazını kılıp oturmasını tercih eden; yani halkın hürmetinden çekinmek olan bir halet-i ruhiyeyi taşıyan..

1540

(132) Afyon Hapsi mektupları -2, kırmızı defter. S: 76

(133)1947'de çıkan bir kanunla tek-tük kalmış şark menfilerinin ve yüzelli ikililerin serbestliğine bakan kanuna işaretir. A.B.

1541

1682

Ve yirmi sene hayatının şهادetiyle ve binler Türk kıymettar zatların tasdikiyle; dindar, müttaki bir Türk'ü, lâkayd çok Kürtlere tercih eden.. Hatta mahkemede (Denizli mahkemesinde) Hafız Ali gibi kuvvetli imanı bulunan bir Türk kardeşini, yüz Kürde değıştirmediğini ispat eden..

Ve hürmet ve ihtiram görmemek için zaruret olmadan halklarla görüşmiyen ve camiye gitmiyen.. ve kırk seneden beri bütün kuvvetiyle, bütün âsarıyla İslâmiyetin uhuvvetine ve Müslümanların birbirine muhabbetine çalışan..

Ve Türk milleti Kur'an'ın bayraktarı ve senay-ı Kur'aniyeye mazhar olduğu için, o milleti çok seven ve hayatını onlar içinde geçiren bir adam hakkında, sabık vâli resmi lisan ile ihanet için propaganda yapmak ve dostlarını ürkütme için: "O Kürttür, siz Türksünüz.. O Şafiidir, siz Hanefîsiniz" deyip herkesi ürkütüp ondan çekindirmeye çalışması...(134)"

Hazret-i Üstad'ın geniş ve uzun olan Afyon mahkemesi müdafaatından diğer bazı maddeler hakkında bölüm ve parçalarından bazı hususlar kaydetmek isterdik. Fakat talebelerin müdafaaları, temyiz lâyihaları, avukatların müdafaaları vesairenden bir hayli sahifeler kitaba gireceğinden, bilmeceburiye kaydettiğimiz

nümûnelik bölümlerle iktifa etmek icabetti. Hem Üstad'ın o müdafaalarının tamamına yakın kısmı Büyük Tarihçe-i Hayat kitabında ve Şua'lar mecmuasında ve Osmanlıca Afyon mahkemesi müdafaatı eserinde neşredilmiş olduğundan, meraklılara istifade yolu açıktır diye kısa kestik.

TALEBELERİN MÜDAFAALARI

Afyon adliyesinde Üstad Bediüzzaman'la birlikte muhakemeleri devam etmiş, tutuklu ve tutuksuz kırksekiz kişiden yirmidördü müdafa, itiraz ve temyiz lâyihalarını yazdılar, okudular ve verdiler. Üstad Hazretleri de talebelerine birer kısa müdafa yazmalarını tavsiye etmişti. Müdafa ve temyiz lâyihalarını yazan talebeler şunlardır:

Hüsrev Altınbaşak, Tahirî Mutlu, Zübeyr Gündüzalp, Mustafa Sungur, Mehmet Feyzi Pamukçu, Ahmet Feyzi Kul, Ceylan Çalışkan, Mustafa Usman,

Hıfzı Bayram, Ali Akdağ, Re'fet Barutçu, Mehmet Çalışkan, Hacı Osman Çalışkan, Hasan Çalışkan, Burhan Çakın, Mustafa Gül, Doktor Mustafa Ramazanoğlu, İbrahim Fakazlı, Salahaddin Çelebi, Ahmet Nazif Çelebi, İbrahim Ethem Talas, Mustafa Acet, Halil Çalışkan, Rif'at Filizer'dir.

1542

(134) Afyon Hapsi mektupları kırmızı defter S: 61

1543

1682

Diğer talebeler bu müdafaalara "Biz de iştirak ederiz" şeklinde ifadeler vermiş ve böylece talebelerin müdafaaları da yapılmıştır.

Bilindiği gibi, Eskişehir mahkemesinde Nur talebelerinden hiç birisi yazılı müdafaa vermemiş iken, Denizli hadisesinde 70 kişi talebelerden beş on kişi yazılı müdafaalar yapmıştır. Fakat şu Afyon Mahkemesinde ise, Üstad'la beraber hapse girmiş talebeler az olduğu halde, yarısından fazlası yazılı müdafaalarda, hatta temyiz lâyhalarını yazmakta bulunmuşlardır. Bu da Hazret-i Üstad'ın yavaş yavaş talebelerini müdafaalara alıştırmak hikmeti için olsa gerektir.

AVUKATLAR

Afyon mahkemesi davasına, mahkemenin ilk karar gününe kadar yalnız üç avukatın müdafi sıfatıyla mahkemeye girdiklerini görüyoruz. Bunlar Afyonlu Ahmet Hikmet Gönen, yine Afyon'lu Halil Hilmi Bozcalı ve memleketini bilmediğimiz Kemal isimli bir zattır.

Mahkemenin, verdiği ilk menhus ve maksadlı kararından sonra ise, temyiz mürafalarına giren avukatlardan, yine avukat Ahmet Hikmet Gönen ile, Av. Hulusi Bitlisi Aktürk'tür.

Temyiz Birinci Ceza Dairesi, Afyon kararını esastan bozmasından sonra, mahkeme tekrar duruşmalara başlamıştır. Yani temyiz bozmasından sonra, altı buçuk sene devam eden da'vaya bir çok avukatlar daha girmişlerdir. Meselâ İstanbul Barosu avukatlarından Abdurrahman Şeref Laç bunlardan birisidir.

Bu avukatlar gerek Afyon mahkemesinin ilk karar tarihinden önce, gerekse karardan sonra, temyiz mürafalarından başka, herhangi yazılı bir müdafaaları elimizde mevcut değildir. Amma temyiz mahkemesinde yapılan mürafa da iki avukatın çok kıymetli, yüksek ve ilmî müdafaaları mevcuttur.

İşte müdafaa ve temyiz layihalarını yazan Nur talebelerinden yirmi dördünün, otuz parçayı bulan müdafaalarıyla, avukatların temyiz mürafaaları bir araya getirildiği farz olursa, hacim itibarıyla büyükçe bir kitap halini alır. 1949 yılı içerisinde Osmanlıca olarak teksir edilmiş ve neşredilmiş "Afyon Mahkemesi Müdafaatı Birinci Zeyli" adındaki eserde bunlar yer almaktadırlar. Hazret-i Üstad henüz Afyon hapsinden

1544

çıkamışken, umum müdafaaları ve ayrıca mahkemenin menfi olan kararnamesinin sureti ve talebelerin müdafaaları üç kitap halinde teksir edilmiş ve resmî makamlara ve halka dağıtılmıştır.

1545

1683

1546

1684

Afyon davasında yirmi dört Nur talebesinin yaptıkları müdafaalar hepsi de gayet merdane, pervasız ve kahramancadır. Tarih ve nesl-i âtinin bu müdafaaları ve sahiplerini ebedî minnet ve şükranla anacağı muhakkaktır. Ayrıca gerek Üstad'ın cihanşümûl, büyük ve müdellel merdane müdafaaları olsun, gerekse talebelerin aynı davadaki cesur müdafaaları olsun; aynı sene içinde kendi imkânlarıyla kitaplaştırarak bizlere bırakmış olmaları da pek büyük, unutulmaz bir hizmetleridir.

DERECELERİ

Eğer, talebelerin müdafaanmeleri içinde delil, ikna ve ispat yanında, mertlik ve pervasızlık ile beraber belağat ve fesahat noktalarından bir seçim yapmak icab ederse, bize göre; o sıkıcı ve ağır şartların umumi kesafetli havası içerisinde ve muvacehesinde, Zübeyr Gündüzalp, genç olmasına rağmen, birinciliği kazanır tahmin ederim.

İkinciliği ise; parlak, şa'şaalı ve merdane ifadeleriyle Ahmet Feyzi Kul hak edecektir.

Üçüncülüğü de, yumuşak ve ikna kabiliyetiyle, tatlı ve şirin edasıyla Karabüklü Mustafa Usman alacaktır.

Bu seçim bize göre olan bir değerlendirmedir. Belki başkalarına göre, daha başkası birinci olabilir. Fakat Hazret-i Üstad; Zübeyr Gündüzalp in bu hadisedeki müdafaaları, ayrıca gazetelere cevapları ve sair kahramanane tavır ve hareketlerinden hep ona: "Kahraman Zübeyr" unvanını vermesi yanında talebelerin müdafaaları içerisinde en uzun olanı Zübeyr'in iken, uzunluğuyla beraber tamamını o zaman müdafaât kitabında dercettirmesi de bize bir delil olabilir.

Ahmet Feyzi Efendi'nin müdafaalarından dolayı da Hazret-i Üstad ona: "Nurun manevi avukatı" diye lâkab vermiştir.

Mustafa Usman'ın müdafaanamesi altına da Hazreti Üstad kendi elyazısıyla "Bin barekallah çok güzel (135) diye taltifte bulunmuştur.

Bizim bu seçimimizle birlikte, Afyon davasında müdafaalar yazmış umum Nur talebelerinin müdafaalarının tamamı da aynı değerde çok kıymetli olduğu halde, sadece bu üçünü seçmemize inşaallah gücenen olmaz. Bu müdafaaların tamamını bu kitaba almamıza imkân olmadığı gibi, içinden seçmiş olduğumuz üç zatın müdafaalarının tamamını da almaya yer ve

1547

makam itibarıyla imkân yoktur. O halde biz umum Nur talebeleri namına, seçtiğimiz bu üç zatın müdafaâ ve temyiz lâyhalarından nümüne için bazı bölümler almakla iktifa etmeyi uygun bulduk:

(135)Muhtelif belgeler dosyası. Yırtık cilt (Üstadın) S: 16

1548

1685

1- Zübeyr Gündüzalp'in müdafaası ve temyiz lâyhalarından:

(Merhum, kahraman Zübeyr'in müdafaası, itirazname ve temyiz lâyhaları olmak üzere üç parça halindedir. Bunların mecmuu Osmanlıca Talebeler müdafaatı" kitabında kırksekiz sahife tutmaktadır. Bu itibarla ancak her bir parçadan ayrı ayrı bir kaç bölüm alabileceğiz.)

"Afyon Ağırceza Mahkemesine!

Gizli cem'iyet kurmak ve devletin emniyetini bozmak suçuyla müttehem bulunmaktayım.

Öyle bir cem'iyet mevcut değildir. Ve ben de bir cem'iyet mensubu değilim.

Evet, Risale-i Nuru okuduğumu memnuniyetle ve ilân edercesine söyleyebilirim. Saklamak veya inkâr etmek, Risale-i Nurun bana verdiği fazilet dersleriyle taban tabana zıd olduğu için, bu cürmü işleyemem. Risale-i Nuru okuyan bir kimse, okuduğunu gizleyemez. Bil'âkis bilâperva, iftiharla söylemekten kat'iyyen çekinmez. Zira çekingenliği icab ettirecek hiç bir cümle veya kelimesi yoktur...

Sen Risale-i Nur talebesi imişsin deniliyor?..

- Bediüzzaman Said-i Nursî gibi yüksek bir Üstad'ın talebesi olmak liyakatını kendimde göremiyorum. Eğer kabul buyurlurlarsa, iftiharla evet Risale-i Nur talebesiyim derim.

... Ruhumda büyük bir boşluk hissederek okuyacak kitap ararken, Risale-i Nuru bulduğum zaman, kendimi ondan ayıramadım ve bütün Risale-i Nuru okumak iştiağını duydum.. Ve ruhumdaki o büyük ihtiyacı Risale-i Nurun karşıladığını farkettim. İlmî ve imanî şüphelerden kurtaran aklî ve mantıkî cerhedilmez hüccetleri onda buldum. Bu ve daha bir çok hakikatlardan anladım ki, Risale-i Nur bu asrın insanları olan bizler için yazdırılmış.

Risale-i Nurda iman hakikatları gayet kuvvetli deliller ile ve açık misaller ile anlatıldığı için, okudukça imanım kuvvetlenmiştir. Bu sayede dalâlete düşmekten ve yüksek dinimden dönüp, kızıl ejderin hapı olmak felâketinden kurtuldum.

1549

Bunun içindir ki, okuyucularını maddi ve manevi bir çok felâketlerden kurtaran ve bir üniversite mezunundan çok ziyade hakiki bir ilme sahip eden, vatan ve millet sevgisini aşılıyan.. ve çalışkanlık, merhamet, itaât, hürmet, ahlâk, fazilet gibi meziyetleri öğreten Risale-i Nurdan hiç bir şâkirdi ne pahasına olursa olsun ayrılmaz ve ayrılamaz.. Ve onun dâhî müellifi Said-i Nursi'den hiç bir ferd uzaklaştırılmaz.

1550

1686

İftira ve ittihamlarla, dâhî Üstad'ımıza ve Risale-i Nur şâkirtlerine taarruz eden gizli düşmanların maksadlarından biri de; Risale-i Nur şâkirdlerindeki emsali görülmemiş tesanüdü kırmak ise, aldaniyorlar. Beyhude hiç uğraşmasınlar. Çünkü kâinatın kuvveti toplansa, bizi dahî Üstad Said-i Nursi'den ve Risale-i Nur'dan ve bizi bizden ayıramazlar(136). Zira kâinatın yaratıcısı ve Rabbi olan Cenab-ı Hakk'ın emirlerinin tercümanı olan Kur'ana hizmet ediyoruz ve edeceğiz inşaallah...

Yüce Allah'a hamd ve senalar olsun, büyük faidelere nailiyetime sebep olan bu Üstad'ıma bütün ruh-u canımla medyunum, bağılım. Milletimizi ve gençliğimizi komünizm yemi olmakla ebedî haps-i münferidliğe mahkûm edilmekten kurtaran bir Üstad için senelerce dünya hapsinde kalmaya hazırım. Eğer Risale-i Nuru okuduğum için i'dam edileceksem, sehpaye tevhid sadalarıyla koşarak gideceğim. Kurşuna dizileceksem, bilâperva göğsümü gereceğim.

En son maruzatım, vatan ve millet ve gençliğimizin ebedî saâdetini temin eden ve edecek olan büyük ve âli Risale-i Nur ve onun pek yüksek ve kudsî bir hedefi olan imanı kurtarmak davası uğrunda şu okuyacağım ayete iltica ederek fedaî olduğumu arz ediyorum.

ZÜBEYR"

İddianamenin bin dereden su toplıyan safsatalı isnad ve ittihamlarına karşı merhum Zübeyr Gündüzalp'in itiraznamesinden bazı bölümler: (Mahkemede itiraznamesinin tamamını okumuş ve mahkemeyi dinletmiştir.)

"Afyon ağır Ceza Mahkemesine!

Gizli cemiyet kurmak ve devletin emniyetini bozmak suçuyla müttahem bulunmaktayım. Aşağıda arzedeceğim veçhile böyle bir suçu işlemediğime kat'î kanaatiniz geleceği için, bu ittihamı daha şimdiden reddediyorum.

Komünistlerin dayandığı materyalist ve rasyonalist felsefenin hak ve hakikat ile hiç ilgisi olmadığını ve nazariyelerinin tamamen asılsız olduğunu; Risale-i Nur, Kur'an-ı Kerimin ayetleriyle ve gayet kuvvetli bürhan ve hüccetleriyle aklen, fikren ve mantiken ispat ediyor. O çürük fikir karanlıklarına düşenleri tenvir edip kurtarıyor. Yalnız gözünün görebildiği yere inanan maddecilere dahi Allah'ın varlığını, birliğini, ruhun

1551

bekasını, âhiret hayatının varlığını, inkâr ve itirazı kabil olmayan kuvvetli ve açık delillerle ispat ediyor...

(136) Merhum Zübeyr Ağabey, Afyon hapsinde, öncesinde ve ortasında, oynanan ve plânlanan sinsi oyunlara basa basa ve kasden anlatıyor ve gerekli cevapları veriyor. A.B.

1552

1687

Kur'anın hakiki bir tefsiri olmakla kuvvetli bir iman kaynağı olan Risale-i Nuru ortadan kaldırmak veya okutmamak için çeşitli desiseler ve iftiralara başvuruyorlar. Şimdiye kadar isnad ettikleri iftiralardan hiç bir emare bulunmadığı halde, taarruzlarına yine devam ediyorlar. Bunlardan anlaşılıyor ki; bizi korkutmak ve Risale-i nurdan uzaklaştırmak ve diğer taraftan kendi zehirli neşriyatlarını önümüze sermek, bu suretle millet ve gençliğimize ahlâk sukûtunu temin ederek hükümetin kendi kendine çökmesine muvaffak olmak istiyorlar. Hükûmet idaresini bu şekilde bozduktan sonra da, vatan ve milletimizi yabancı bir devlete devretmek emelini taşıyorlar.

Yüksek mahkeme heyetinin huzurunda bilâperva onlara söylüyorum: Onlar iyi bilsinler ve titresinler ki; gürültüye papuç bırakmıyoruz. Zira Risale-i Nur eserlerinde hak ve hakikatı görmüş, öğrenmiş ve inanmışız ...

Onun içindir ki, bizi insanlık seviye ve seciyesinde en yüksek mertebelere çıkaran ve her sahadaki terakkiyatımızı sağlıyan ve biz gençlere vatan ve millet aşkını aşılayarak uğrunda bütün mevcudiyetimizi feda ettirecek hakiki bir vatanperver ve milliyetperver olarak bizleri yetiştiren Risale-i Nur eserlerini okuyoruz ve okuyacağız...

Zerre kadar şeksiz ve şüphesiz kat'î deliller ile inanıyorum ki; Bediüzzaman Hazretlerinin kahramanca ve ferağat-ı nefisle olan faaliyet ve çalışmalarında siyasî bir gaye yoktur. O büyük dâhinin hedefi yalnız ve yalnız bu vatan ve milleti ahlâk ve fazilet fakirliğine düşürmemek ve Türk gençliğini maneviyatın engin

sahalarında yetiştirmek ve manen en yüksek mertebelere kadar terakki ettirmektir. Bu yüksek hakikatı da eserleri te'yid etmektedir...

Risale-i Nur, iddia makamınca muzır eserler diye tavsif ediliyor.. ve benim de teşvikatta bulunduğum iddia ediliyor. Bu iftirayı işiten bütün münevverlerin kalbleri sızlamış ve hatta ağlamış, dişleri gıcırdamıştır.

Yirminci asır pozitif fikirlerin hükümran olduğu bir zamandır. Delilsiz ispatsız şeylere inanılmıyor ve inanmıyoruz. Muzır eserler olduğunun ispatını isteriz...

1553

Vatan ve millet ve hükümetimizin selâmeti namına mühim bir hakikatı müsaadenizle arz ediyorum:

Komünistlerin gizli plânlarından birisi de, halkı hükümet aleyhine teşvik olduğu yüksek mahkeme heyetince de malûmdur. Bediüzzaman Said-i Nursi'yi hapse sokturmak ve eserlerini zararlı gibi göstermek için hükümet erkânına uydurma ihbarlar yapılmakla, hiç bir ferdin inanmadığı menfi propagandalar yapılıyor. Bediüzzaman Said-i Nursi'nin bu asırda ender bir büyük ve istikamette ve her cihette eşsiz bir şahsiyet olduğuna bu millet senelerdenberi o kadar inanmış ki, hakikî olan bu kanaatı hiç bir propaganda çürütemiyor ve çürütemez.

1554

1688

İşte hakikata vakıf olmıyan kimseler, bu propagandaları ve hapse sokmaları, hükümet tarafından yaptırılıyor zannediyorlar. Bunun üzerine şöyle denildiğini işitiyoruz:

"Böyle bir zatı hapse sokmak ve onun eserlerini muzır eser diyerek toplamak, bizi bolşevikliğe sürüklemek demektir. Bediüzzaman gibi bir zatı takdir etmeyenler ve onun kitaplarını serbest bırakmıyanlar muhakkak din düşmanlarıdır."

... Risale-i Nuru yazıp okuyanlar, mahkeme kapılarında hayatları tehlikeye düştüğü halde, bu harika eserleri okuduklarını itiraf ve okuyacaklarını ilân ediyorlar. İdam kararı verileceğini bilseler dahi bu istek ve sebatlarını izhar etmekten çekinmiyorlar. İşte Risale-i Nuru bir çok harikalarından şu hususiyeti sizlere şu kanaatı veriyor:

İtiraf edenler, acaba canlarını yolda mı buldular? Demek Risale-i Nurda ve Bediüzzaman'da zararlı bir şey yokmuş ki inkâr etmediler..

Sayın savcının bana da: "Komünist ve mason demekten kasdı adliyedir" demesi ihtimali hatırıma geldiği için bunu da arzedeceğim:

Bir zamanlar, hükümet mekanizmasında uzun müddet çalışan Kazım Özalp, Şükrü Kaya, Tefik Rüşdü Aras'ın mason cemiyetini resmen kurarak açığa vurduklarını gazeteler ilân ettiler. Daha yakında kabineden atılan maarif vekili Hasan Ali'nin komünist olarak altı sene memleketin candamarı ve kahraman Türk gençliğinin terbiye müessesesi olan maârif vekâletinde çalıştığı adalet huzurunda inkâr edilemiyen sayısız vesikalarla ispat edildi. ve mektep kitaplarının hepsine soktuğu komünistliği destekliyen ideolojilerle gençliğimizin zehirlenmesine son verilmesi için mektep kitapları değiştirilmeye başlandı.

Eğer Said-i Nursi talebelerine musibet zamanında sabır ve tahammül i'tidal ve temkin aşılammış olsaydı; gönüllü alay kumandanı olarak harbe iştirak ettiği zaman başına topladığı talebeleri gibi, hürmetkâr olan binlerle Risale-i Nur şâkirdleri Afyon tepelerine kuracakları çadırların içerisinde Afyon Ağırceza Mahkemesinin vereceği beraet kararını bekliyeceklerdi...

Savcı bu mübarek vatanda masonluk ve komünistliği fevkalâde bir faikiyetle önlemek çaresi olan ve önlemekte olan Risale-i Nura ve müellifine ve okuyucularına öyle şeni' ittihamlarda bulunmakta devam eder

1555

ve o tamamen hatalı ittihamlarından vazgeçmezse ve hissiyata kapılarak aleyhtarlık ederse; komünistlik ve farmasonluğun gelişmesini desteklemiş olur.. Ve o ittihamına hakikî hedef olacak muzır komünistlerin türemesine yardım etmiş olur...

ZÜBEYR GÜNDÜZALP (137)"

(137) Osmanlıca Afyon Mahkemesi müdafaatı birinci zeyli S: 25-62

1556

1689

Zübeyr Gündüzalp'in temyiz layihâsından:

"... Senelerden beri feragat-ı nefisle ve eşsiz bir fedakârlıkla, yarım asırlık bir elbise, yirmibeş senelik - Pamukları görülen- pamuklu bir hırka belki yirmi senelik ayakkabısı olan bir çift terlik, eski bir yatak, bir kaç yemek kabı gibi gayet zarurî olan eşyalara malik olan fakr u haliyle eşine rastlanmamış bir kanaâtla; ihtiyar, hasta ve fevkalâde ihtimama muhtaç bir çağda, gizli düşmanları olan komünist ve masonların müteaddit ihanet ve çeşitli işkencelerine karşı olan tahammülün fevkinde sabrı ile; Bediüzzaman Said-i Nursi bir çok sinsî plânlarla yukardaki mahvedici ve için için kemirici plânı da realist görüşüyle fark etmiş; dehşetli dessayane perdeli, fakat ne hazin ve acıklı ve binler teessür ve teessüflere şayeste acib bir vaziyettir ki; bu vatan ve millet kahramanı, dahî feylosof, hapislerde, zindanlarda, tecrid-i mutlaklarda, inzivagâhlarda imha edilmeye çalışılmıştır ve çalışılmaktadır. Kurtuluş hususundaki son ve kuvvetli ümidimiz, yüksek yargıtayın kuvvetli ve bîtaraf ve âdilane kararındadır.

Komünistlerin ihanetiyle meydana gelen evhamın icabı ve neticesi olan garazkârlıkla, Risale-i Nur müellifi cezalandırılrsa dahi, Risale-i Nur eserleri yine büyük bir iştîyak ve hatta gittikçe artan bir alâka ile okunmakta devam edecektir...

Konyalı

Zübeyr Gündüzalp (138)

AHMET FEYZİ KUL'UN MÜDAFAASINDAN

Afyon Ağır ceza Mahkemesine (3.12.1948)

"... Biz Bediüzzaman'ı zamanımızın en yüksek din âlimi biliyoruz. Din hakikatlarını asla dalkavukluk yapmadan beyan ve ifade eden bir hakikat adamı biliyoruz. Mücahid adını vermekliğimiz, memleketimizi

tehdit eden ahlâksızlık ve imansızlık cereyanlarına karşı Kur'anın sarsılmaz hakikatlarına dayanarak giriştiği müdafaa ve hizmet-i diniye ve vicdaniyenin hükümrân olduğu bir memlekette vicdanî kanaâtlarımızdan mes'ul olamayız. Bundan dolayı da kimseye hesap vermeye mecbur değiliz.

Ahırzamanda hadisin haber verdiği şahısların meselesine gelince: Bu mevzuları biz kendimiz uydurmadık. Bunların aslı dinde mevcuttur. Peygamber Aleyhissalâtü Vesselâm bazı hadislerle ümmet-i Muhammed'in ömrünün bin beşyüz seneyi çok geçmiyeceğini söylüyor. O zamana kadar da ümmet-i Muhammediye'nin ve dünyanın hayatında mühim te'sir yapa

1557

(138)Osmanlıca Afyon Mahkemesi müdafaatı birinci zeyli S: 63

1558

1690 cak, büyük tarihî hadiseleri kıyamet alâmetleri diye haber veriyor. Gaflet ve cehaletle bu şerlere düçar olanların şekavet ve helâket ile karşılaşacaklarını söylüyor. Bunlara dair sayısız dini bürhanlar mevcuttur...

Evet, biz Risale-i Nur müellifinin daima aynı hakikat dersi verdiği kaliz. Kendisinin kabul etmemesi bizim bu kanaatımızı sarsmıyor. Ancak bizim kabul ettiğimiz keramet-i kevnîyesinden dolayı değil, Nurların dersinde harikulâde ve ekmel tezahürlerine şâhid olduğumuz ve bütün cihan-ı irfana meydan okuyan keramet-i ilmiyesinden dolayıdır.

Tahsil hayatı üç aydan başka asla mevcut olmadığı halde, bu kadar feyz-i ilim neşreden ve ilminin harikalarıyla en münteha mesail-i ilmiyede ve âliyede en yüksek mütefekkirleri dahi hayrette bırakacak bir mantık-ı ulviyeti ibraz eden ve hayatının yarısından sonra öğrendiği bir lisanda bu kadar câzibedar bir tarz-ı beyan ve sürükleyici bir hararet izhar eden.. ve gayet feyyaz bir aşk ve heyecan terennüm eden ve bir deryay-ı iman ve bir hazine-i tevhid ve bir umman-ı hikmet hâlinde coşan bir ikinci Bediüzzaman gösterebilir misiniz?..

Fân zevahirin alayışına edna bir meyil ve iltifat göstermiyen ve en büyük bir menfaat ve lezzetine tenezzül etmiyen, levs-i faninin ayağına dolaşan bütün yaltaklanmalarına asla kıymet vermiyen, kimseden birşey beklemiyen.. ve kendisine arzedilenleri kabul etmiyen, iffet ve ismetin en âli örneklerini yaşatarak sabûrane mütehammilâne her nevi mahrumiyetlere göğüs germek suretiyle kendini hakikata ve envar-ı Kur'aniyeye ve maarif-i Muhammediyenin (A.S.M.) izharına vakfeden.. ve memleket ve milletin ızdırabatı karşısında pür-rahm ü şefkat ağlıyan.. ve kendine yapılan bunca ihanetlere rağmen etrafındakilerin saadetleri için hizmetinden asla vazgeçmiyen, ihtiyarlığına ve bîkesliğine bakmıyarak insanları gayya-yı cehil ve girdibad-ı inkârdan kurtarmaya hasbî ve ilahî bir cehd ile çalışan ve savaştan fazilet ve Nur abidesini üstad addetmekliğimizi suç mu buluyorsunuz?..

Kendisinin bu arzedilen keramet-i ilmiyesiyle, sırf ahlâk ölçülerinin kaybolduğu böyle bir devirde gösterdiği bu misilsiz ferağat ve istiğna ve şaheser-i ismet ve istikamet dolayısıyla, yine bir enmuzec-i kemal ve mihrab-ı fazilet olarak tanınmağa ve iktida edilmeye şayandır. İşte biz Bediüzzaman'a ve eserlerine bu gözle bakıyoruz...

1559

Sayın hâkimler! Biz asla siyasetçi değiliz. Biz siyaseti bizim gibi siyaset ehli olmıyana, bin bir çeşit veballer ve tehlikeler ve mesuliyetler taşıyan bir meslek biliriz. Fanî zevahire de zaten kıymet vermiyen, dünyaya ancak rızay-i ilâhiyyeye bizi götüren hayırlı vechesiyle bakıyoruz.

1560

1691

Bu itibarla siyaset peşinde koşmayı ve devlet mefhumuyla mübareze ittihamını şiddetle reddediyorum... Biz hür söylediğimizden dolayı maruz kalacağımız bir mahkûmiyeti iftiharla karşılayacağız.. Ve sadece nidasıyla dergâh-ı kadiyül-hacata el açacağız.

Afyon Cezaevinde mevkuf

Aydın'ın Ortaklar Bucağından

Ahmet Fevzi Kul(139)

MUSTAFA USMAN'IN MÜDAFAASINDAN

"Afyon Ağırceza Mahkemesine!

... Ecdadımızın tarihlere şan salıp nam veren ahlâk ve şerefini paymal eden sefahat ve rezaletin ve ahlâk-ı seyyienin cem'iyet hayatını zehirlediği ve kötü ahlâk sahiplerini dahi iğrendirecek derecede sokaklara kadar sardığı ve efkâr-ı ammeyi telâşa düşürdüğü ve her sınıf ailenin ocağı başında dedikodu mevzuu olduğu ve efkâr-ı ammenin bir dili mahiyetindeki gazete ve mecmuaların "ahlâk zabıtası haberleri" şeklinde ve muhtelif mevzulardaki tenkidlerine sebep olan bu elim ahvalin pek sür'atle genişlediği ve adeta umumileşmek istidadını gösterdiği bir devirde, düştüğüm ahlâksızlık uçurumundan; dinî, ahlâkî, içtimaî, edebî dersleriyle her müslim okuyucusunu kurtardığı gibi, beni de kurtaran Risale-i Nur külliyatını okumak ve benim bu eserleri okuduğumu bilen ve işiten vatandaşlarımın, tehzib-i ahlâk etmek için benden musırrane istemeleri üzerine; onlara Risale vermek ve dolayısıyla serserileşmiş ve serserileşmek ve vatan ve millete muzır bir hale gelmek istidadını gösteren ferdleri, bu Risalelerin bu müessir telkinatlarıyla kurtarıp beşeriyete faydalı birer insan olmalarına hadim ve vesile olan; Ve memleketimizde de sirayet ve salgını görülen ve bütün dünyayı titreten kızıl veba komünizm tehlikesine karşı, dinî ve müessir telkinatı bakımından; manevî bir mücahid olan Bediüzzaman'ın takdir ve tebciye lâayık kudsî ve manevî mücahedesinin nurlu ve müessir bir silâhı olan ve yirmi senede yirmi bin ve belki çok fazla adamı vatan ve millete faydalı bir halete koymaya vesile olan Risalelerini okutmak, ne derece şahsım için bir suç mevzuu ve müellif-i muhteremi için bir sebep-i ittiham olabilir? Yüksek vicdanınızdan soruyorum..

Vatan ve millete ve insanlık camiâsına hizmet edebilmek için" Hekim kimdir?.. Başına gelen!.." fehvasınca, iki vilâvetin ve bir çok kazaların zabıtasının dahi şehadet edebileceği şekilde; serserilikten şahıslarını bu Nur

1561

Risaleleriyle kurtarıp, başkalarını da kurtarmaya vesile olan Nur şâkirtlerinin uzun senelerden beri bu vatan ve millete ve bu vatandaki idareye yaptıkları

(139) Osmanlıca Afyon Mahkemesi müdafaatı birinci zeyli S: 89- 96

1562

1692 vatanî hizmet, binlerle kişilik zabıta kuvvetinin hizmetinden hakikatta daha mühim iken ve takdire ve iltifata daha lâıyk iken, su-i tefsire uğratılarak; adeta bir ecnebî rejimi hesabına kasden hareket eder gibi, bizleri tevkif ve muhakemelere verip, işimizi gücümüzü ayaklar altında bırakmak ve biçare evlâd ve iyalimizi perişan edip ağlatmak; hangi demokrasi kanunlarıyla, hangi yeminli ve yümünlû âdil hâkimlerin vicdanî ve âdilane kararlarıyla kabil-i te'liftir? Âlî mahkemenizden ve ulvî vicdanınızdan soruyorum...

Muhterem mahkemenizden, pek çok fevaidi ve menafi'i meydanda olup inkâr edemediğimiz bu eserlerin serbestiyetini ve bizim de beraetimizi talep ediyorum.

Afyon Cezaevinde Mevkuf Safranbolu'lu

Mustafa Usman(140)"

(140)Osmanlıca Afyon Mahkemesi müdafaatı birinci zeyli S: 100-106

1563

1693

AVUKATLARIN MÜDAFAALARI

Afyon mahkemesinde avukatların müdafaalarından yazılı olarak elimize birşey geçmediğini ve mahkemenin başından ilk karar gününe kadar üç avukatın müdafi' olarak davaya girdiğini yazmıştık. Ancak bu avukatlardan Ahmet Hikmet Gönen'in müdafaaları ekseriya, Ord.Prof.Dr.Ali Fuat Başgil'in eserlerinden hazırladığını, yukarda geçmiş hatıratından kaydetmiştik.

Yine avukatlardan Halil Hilmî Bozcalı'nın mahkemede, bilhassa savcının iddia ve isnatlarına karşı çok cesurane konuştuğunu bazı Nur talebelerinden duymaktayız. Bu cesur ve ünlü avukatın, mahkemenin bir celsesinde yaptığı konuşmayı kaydedip Üstad'ına bildiren Hüsrev Altınbaşak'ın mektubu şöyledir:

"Çok sevgili Üstadımız Efendimiz!

Dünki mahkememiz 1.10.1948 cuma günü çok ehemmiyetli ve çok heyecanlı olmuştur. Avukatımız Halil Hilmi, baştan nihayete kadar cereyan eden mahkeme safahatından elde ettiği kanaatı hülâsaten arzettikten sonra, Denizli mahkemesinde Said-i Nursi Atatürk'e rakı içe-içe karnı su tulumbası gibi şişmiş" dediği, hem orada, kendisine "Başını niye açmıyorsun, sarığını niye çıkarmıyorsun?" dedikleri zaman: "Başım gövdemden ayrılmadıkça veya boynuma ip takıp beni asmadıkça o teklifinizi bana tatbik edemezsiniz!.."diyerek

Nur diyerek şiddetli konuştuğu halde, Said-i Nursi Denizli'de dokuz ay imtidat eden tahkikat neticesinde, bugün de kendisine ve talebelerine isnad edilen suç mevzularından, daha çok ittihamlardan hiç birisi mevcut olmamakla eserleriyle, talebeleriyle beraet kazanmış" demiştir.

"Şimdi ise, bu yüksek mahkemenizde çok mülâyim konuşan ve asla dinî bir temayülden başka hiç bir şeye iltifat etmedikleri anlaşılın Bediüzzaman ve talebeleri. bu biçare vatan evlâdlarının daha çok mevkufiyetlerinin temadisinin zulüm olduğu kanaatine yüksek mahkemenizde vasil olmuştur.. ilh" diyerek sözünü bitirmiştir...

Çok kusurlu talebeniz Hüsrev(141)"

Merhum Hüsrev Ağabeyin mektupla bildirdiği avukatlara dair bu tarz sözlü ve mahkeme dosyalarına geçen müdafaalardan gayrı yazılı bir şey mevcut değildir.

1564

Böylece Hazret-i Üstad'ın tevkif tarihinden başlamak üzere, dört kûsûr ay sonra duruşmalara başlıyan Afyon Ağır Ceza Mahkemesi safahatı tam altı buçuk ay sürdü. Üst tarafta arzedildiği gibi, savcı kırkaltı sahifelik iddi

(141)Aynı eser S: 235

1565

1694 anamesini; altı yedi ay kanunsuz şekilde yanında saklayıp Üstad'a vermediği ehl-i vukuf raporuna dayandırarak hazırlamış ve Sorgu Hâkimliği de bu iddianamenin tıpa-tıpa olan kararnamesini yazmış ve mahkemeye vermiştir.

Mahkeme heyeti de -Üzülerek söyleyelim- peşin ve mültezem kararlı idi ki; bunca müdafaalar, delilli ispatlar vesairenden hiç bir şeyi dinlemeden kararını menfi şekilde verdi. Mahkeme kararnamesi de, savcının ve sorgu hâkimliğinin iddianame ve kararnamelerinin bir kopyası şeklinde tezahür etti.

Fakat mahkeme, bu peşin kararlılığından dolayı, işi ne kadar sürüncemede bırakabilse ve iş ne kadar uzasa, onlar için o kadar kârdır gibi bir tutum içerisinde idi. Bir çok duruşmalar, âdî bazı bahaneler sebep gösterilerek, mahkemenin te'hîr üstüne te'hîri yapılıyordu. Bazen dışarda tutuksuz bulunanlardan birisinin mahkemede hazır bulunmaması te'hîre sebep gösteriliyordu.

Hazret-i Üstad, mahkemenin böyle sebepsiz bahanelerle te'hîr üstüne te'hîr vermesi üzerine talebelerini teskin ve teselli ediyordu. Yine mahkemenin böyle bir te'cil ve geri atmasından dolayı, hapisteki talebelerine şu mektubu yazmıştı:

"Aziz Sıddık kardeşlerim!

Evvelâ: sırrıyla inşaallah mahkememizin te'hîrinde ve tahliye olan kardeşlerimizin yine mahkeme gününde burada bulunmalarında büyük hayırlar var.

Evet, Risale-i Nurun meselesi âlem-i İslâm'da, hususan bu memlekette küllî bir ehemmiyeti bulunmasından, böyle heyecanlı toplanmalar ile umumun nazar-ı dikkatini hakikatlarına celbetmek lâzımdır ki; ümidimizin ve ihtiyatımızın ve gizlememizin ve muarızlarının küçültmelerinin fevkinde ve ihtiyarımızın hâricinde böyle şa'saâ ile, Risale-i Nur kendi derslerinden dost ve düşmana âşikâren veriyor. En mahrem sırlarını en nâmahremlere çekinmiyerek gösteriyor. Madem hakikat budur, biz küçücük sıkıntılarımızın kenin gibi bir acı ilaç bilip, sabır ve şükür etmeliyiz. "Yahu bu da geçer!.." demeliyiz...(142)"

1566

İşte bu şekilde devam eden Afyon Ağırceza mahkemesi; o kadar hüccetli ve bürhanlı ispatlar, onca müdellel ve müskit müdafaalar ve o kadar mazlumane feryadlar; vicdanları kısıvrak bağlanmış gibi olan mahkeme

(142)Afyon Hapsi mektupları siyah defter S: 180

1567

1695 heyetine zerrece te'sir etmemiştir. Nihayet ma'hud ve mültezem kararını verdi. Kararı ve gerekçesini gören akl-ı selim sahibi her hukukçu bilir ki; karar mültezemdir. Yani peşin olarak kararlaştırılmış, kanuna ve hakka dayanmayan bir karardır.

Evet, Afyon mahkeme heyeti, kendi kanun adamı olan şahsiyetlerini Denizli'nin müstakim âdil hâkimleri gibi, hârici tesirlerden -evham ve korku yüzünden- kurtaramamıştı. Kim bilir belki de vicdanları sızlıya sızlıya, dinî akide ve inançları kıvrana kıvrana karar vermişler ve kâğıda yazmışlardır.

Evet, karar menfi idi. Karar, bir din ve imanın mücahid bir dahîsini, Kur'an ve din adına yazdığı tavizsiz eserlerinin, hakikatlı ve dinin bazı öz mes'elelerinden dolayı mahkûm ediyordu. Kararın gerekçesinde hiç bir kanun adamına, hiç bir adalet mensubuna yakışmayan ifadeler vardı. Bu karar -Belki de- vicdanını, adalet hissini, din ve iman akidesinin terazisini komünist ve mason güçlere peşkeş çeken bazı çevrelerin icbarla hazırlattırdıkları bir şey idi. Çünkü:...

Halbuki kararın gerekçesinde yer alan tüm iddialar, mahkeme safahatı boyunca tek tek çürütülmüş idi. Kanunî hiç bir mesnedi kalmamıştı. Hülâsa: Afyon Ağırceza Mahkemesi'nin o kararı, eğer temyiz mahkemesi onu esastan bozup silmeseydi, tarih önünde müstakil olan adliyenin yüzünde en utanılacak rezil ve kara bir leke halinde kalmış olacaktı. Fakat temyiz mahkemesinin vicdanlı ve âdil hâkimleri onu adliyenin yüzünden sildi, temizledi.

Evet, adalet ve kanun namına kurulmuş bir mahkemenin verdiği kararına karşı -ne olursa olsun- saygı duymak icabeder. Lâkin az ilerde kararın gerekçelerinden bazı örnekler vereceğimiz tüyler ürpertici maddelerinden sizler de hayretle müşahede edeceksiniz ki; karar, bir kanun ve adalet mahkemesinin vereceği bir karardan çok, bir mültezemlik, bir önceden verilmiş talimatlarla planlanmışlığın tipik örneğidir. Bunun yanında karar aynı zamanda çok iftiralıdır da... o halde ona karşı saygı işi çok ötelelerde kalır.

Her ne kadar Hazret-i Üstad Bediüzzaman, mahkemenin altmış sahifelik gerekçeli kararnamesine karşı Yüce müşid şahsiyetinin icabı olarak teşekkür etmiş ve o kararın kırkbeş sahifelik bölümünü -Risale-i Nurdan alınan ve yanlış hatalı değerlendirilmelere tabi'tutulup, büyük taltifler yerine, suç saymalarını bir acib ibret nümunesi olduğundan; bir kitap halinde hemen teksir ettirerek neşrettirmiş ise de, bu onun alicenablığının,

1568

müşidlik vasfının icabıdır. Amma bizlerin tarihi, büyük ve acib bir kanunsuzluk örneği ve iftirakâr bir zulmün nümunesi olan o kararın tenkidini yapmak hakkımız ve vazifemizdir sanırım.

1569

1696

Her ne kadar bazı zatlar, mezkûr kararın içinde yer alan, az ilerde kaydedeceğimiz maddelere nazar-ı dikkati çekmenin doğru olmayacağını söylemişlerse de.. ve Temyiz Mahkemesi onu esasından bozup,

süpürüp atmışsa da.. ve hatta belki de, Hazret-i Üstad bu heyeti de affedip hakkını helâl etmişse de; lâkin biz Bediüzzaman'ın hayat seyrini yazmak sadedinde olduğumuz için, tarihin yüz karası olan o ma'hud kararı ve kararı veren kimselerin o durumdaki halleri bir küfür ve tuğyan odağının bendeliklerini yapmaları cihetiyle aynen onu ibraz etmek ve nesl-i atiye arz etmek herhalde yanlış değil, zarurî bir hizmettir.

Nitekim Hazret-i Üstad da bu karardan ve karardaki -acıb örnekleri vereceğimiz- maddelerinden; Afyon hapsinden sonra da, bilhassa 1950'de iktidara gelen Demokratlara bazı mektuplarında zaman zaman temas etmiş ve göstermiştir. İleride bu hususa dair Üstadın yazıları gelecektir. Ayrıca temyiz mahkemesinde üstadın müdafaasını yapan Avukat Hulusi Bitlisî de aynı maddeye parmak basa-basa, müdafaalarını yapmış ve yüksek mahkemenin hâkimlerinin nazarlarını ona bilhassa çevirmeye çalışmıştır.

AFYONUN İLK KARARI

İşte; 6.12.1948 günü Afyon Ağırceza mahkemesi kararnamesinin gerekçeli olan son hüküm bölümünün dehşet verici iftiralı isnadlarına buyurun beraber bakalım: (Sadece bir kaç yerini örnek için alıyoruz)

"...Netice: Sanıklardan Said-i Nursi ve Ahmet Feyzi Kul'un dinî hissiyatı alet ederek, halkı devlet aleyhine teşvik edici hareketlerde bulunmak suretiyle vaki hareketlerine mutabık Türk Ceza Kanununun 163. maddesinin birinci fıkrası mucibince; Bunlardan Said-i Nursi'nin damarlarında Kürtlük kanı kaynıyan ve kafasında hâlâ Kürtlük fikir ve akideleri yaşıyan bu sanığın yirmi senedenberi Eskişehir mahkemesince mahkûm olduktan sonra dahi, gittikçe artan bir cehd ile çalışarak, bilhassa Atatürk'ün kalblerde yerleşen sevgisini sarsmak için en ağır tecavüzünü yapmış.. ve onun cumhuriyete emanet ettiği Türk gençliğini dahi zehirlemeye çalışmış olması.. takdir-i şiddet sebebi sayılmak suretiyle iki sene ağır hapse konulmasına, altmış beş yaşını bitirmiş bulunması sebebiyle cezasının altı da biri indirilerek bir sene sekiz aya mahkûm olmasına..."

Mahkeme hey'eti, bu neticeye ve karara vardığının gerekçelerinden de bir ikisini arzedelim:

1570

"... 22/9/1948 tarihli dilekçesinde: "Ayasofya'yı puthane ve Meşihatı kızların lisesi yapan bir kumandanın keyfî kanun namındaki emirlerine fikren ve amelen taraftar değiliz ve şahsımız itibarıyla amel etmiyoruz.."

"29/8/1948 tarihli dilekçesinde: "... Benimle mücadele eden gizli zen

1571

1697 dakâ komitesiyle, şimdi onlara iltihak eden komünist komitesinden bir kısmı, ehemmiyetli resmî makamları elde ederek karşıma çıkıyorlar.

Kahraman bir milletin ebedî bir medar-ı şerefi, Kur'an ve cihad hizmetinde dünyada bir pırlanta gibi pek büyük bir nişanı ve antika bir yadigârı olan Ayasofya'yı puthaneye ve Meşihat dairesini kızların lisesine çeviren bir adamı sevmemenin bir suç olmasına imkân var mıdır?"

"2/12/1948 tarihli teşekkürnamesinde, ehl-i vukuflara üç noktadan teşekkür ettiğini... Fakat "Dine ve Terbiye-i Muhammediyeye zehir diyen Saraçoğlu'nu bırakıp, hakikat-ı Kur'anıyeyi güneş gibi gösteren

SİRACÜN NUR(143) ile münakaşa etmek, onun müsaderesine yardım etmek, demek olduğunu beyan ediyorum" denmektedir"

Bir düşünelim, acaba bir adliye mahkemesinde, aylardan beri zulmen hapsedilmiş, hapiste ondört ay tek başına kimseyle görüştürülmemek üzere bir tecrid-i mutlakta durdurulmuş, bunun yanında ona su-i kasd için bir kaç defa zehir verdirilmiş bir din âliminin bu müdafaalarında benzeri ifadeler, hem de hakikat ve vaki' olarak beyanlarının hangi suretle onu suçlu şekilde kaydedilebilir ve gösterilebilirdi?..

Gerçekten de, 1934'de İnönü'nün bir önergesiyle, hiç bir sebep zahirde yokken ve durup dururken, gizli ecnebî baskısı neticesi olsa gerek ; Sultan Mehmed Fâtih'in yadigârı olan beşyüz senelik muazzam bir İslâm ma'bedini kapattırarak, putlarla dolduran bir insanın sevgisi nasıl kalblere yerleşecekti?.. Ayrıca Hazret-i Bediüzzaman'ın o müdafaalarını söylediği zaman henüz Atatürk hakkında bir koruma kanunu da mevcut değildi.

Hem yine Hazret-i Üstad'ın dediği gibi, C.H.P iktidarı döneminde Şükrü Kaya, Şükrü Saraçoğlu, Hasan Ali Yücel gibi adamlar hükûmet kabinesinde büyük makamlar işgal etmemişler mi idi? Ve alenî şekilde dine düşmanlık namına Kur'an ve din aleyhinde menhus beyanatları ve fiiliyatları sâdır olmamış mı idi?..

İşte bir kanun ve adliye mahkemesinin hâkimlerinin keyfi ve kanunsuz olan kararnamelerinde yazılan maddelerin, bilhassa o sıra için hiç bir suç olmadığı halde, verdikleri karar ve serdettikleri gerekçelerini gördünüz. Acaba Bediüzzaman Hazretleri, -Kararda gösterildiği şekilde- haşa, Kürtlük fikir ve akidesini ne zaman, nerede ve nasıl yaşamış ve yaymıştı?.. Bu iddianın hangi delil ve hücceti mevcuttu?.. "Kanında Kürtlük

1572

kaynıyan.." diyor. Bu söz bir adliye mahkemesinin lisanında nasıl gezebilirdi?.. Buna ehl-i vicdan hükmetsin!..

(143) Sirac-ün Nur eseri Osmanlıca olarak teksirle çoğaltılmış, içinde on üç adet çeşitli imani ve içtimaî risaleleri ihtiva eden bir mecmuanın ismidir. A.B.

1573

1698

Netice-i karar; Bediüzzaman Hazretlerine, az üstte nûmuneleri verilen benzeri gerekçelerle yirmi ay, Ahmet Feyzi Kul'a ise, şa'şaalı müdafaat ve medhiyeler yazdığı için, on sekiz ay. Diğer maznunlardan Hüsrev Altınbaşak, Tahiri Mutlu, Ceylan Çalışkan, Mustafa Usman, Sabri Halıcı. İbrahim Ethem Talas, Ali Akdağ, Re'fet Barutçu, Halil Çalışkan, Mehmet Çalışkan. Hasan Çalışkan, Mustafa Acet, Hıfzî Bayram, Bürhan Çakın, Ziver Gündüzalp. Mehmet Feyzi Pamukçu, Rif'at Filizer, Salahaddin Çelebî. Ahmet Nazif Çelebî. İbrahim Fakazlı ve Hüseyin Baykan ve bilahere Mustafa Sungur adlarındaki masumlara ise, Bediüzzaman'a neşriyatta yardım ettikleri için, altışar ay- cezalandırılmalarına.. Ve bütün maznunların - Ceylan Çalışkan ile Hasan Çalışkan'ın on sekiz yaşı doldurmadıkları için, hariç kalmak üzere- her birisinin hükümleri kadar da ayrı ayrı yerlerde emniyet gözetimi altında sürgün tutulmalarına diye karar verilmişti.

Mustafa Sungur ise, davası ayrı yürütülmüş, ona da altı ay ceza verilmiş, fakat yaşının küçük olması sebebiyle dört aya indirilmişti.

Maznunlardan adları yazılı on sekiz kişinin, mahkemenin karar gününe kadar kimisi onbir ay, kimisi dokuz ay hapiste bekletilmiş, bunların bir çoğu verilen cezadan dört beş ay fazla hapiste kalmışlardı. Gayr-ı mevkuf olanlardan da mahkemenin karar gününden sonra, tekrar tevkif altına alınmışlar ve temyiz mahkemesi, kararı esastan bozduğu halde, maznunlara kararın hükmü tam olarak infaz ettirilmiştir.

Adları yazılan on sekiz kişinin dışında kalan kimseler ise, beraet etmişlerdi.

Mahkeme bu kararını ittifakla vermişti. Kararın altında şu isim ve imzalar vardı.

Reis Aza Aza Kâtip

Tevfik Önen Lütü Kaynak Kazım Kirizoğlu Fevzi Yaman

1920 4910 7409

6/12/1948

(Afyon Mahkemesi Kararnamesi kitabı sahife-69-80)

KARAR TEMYİZ EDİLDİ

1574

Usulü dairesinde, onbeş gün geçmeden karar temyiz edildi. Hazret-i Üstad temyiz lâyihası olarak "Haşırdeki Mahkeme-i Kübraya bir şekvadır" başlıklı ve on vecihle yapılan kanunsuz muameleleri dile getiren yazısıyla, Eskişehir hadisesi tashih-i karar lâyihasını ve bir de Avukat Hikmet Gö

1575

1699 nen'in Üstad adına yazdığı mukaddemeyi ve diğer müdafaalarından bazı parçaları birleştirerek, temyiz lâyihası olarak adliyeye gönderdi. Talebelerden bazıları da birer kısa lâyiha yazarak mahkemeye, ilgili yerine verdiler. Fakat kasd-ı mahsusla savcı açık bir kanunsuzluk yaparak ve adliye usullerini çiğneyerek, bu evrakı üç ay kadar sallandırmış, temyize göndermemiştir. Maksadı belliydi, temyiz mahkemesinin onu mutlaka bozacağını biliyordu. Bu yüzden hapiste bu maznunları ne kadar bırakabilse onun için o kadar kârdı.

Nihayet avukatların müdahaleleri neticesinde üç ay sonra, evrak Ankara'ya yollanabildi. Bu hesaba göre temyiz evrakı ancak 1949 Mart başında Ankara'ya ulaşabildi. Avukatlar temyizi mürafaalı istediler. Bu istek temyiz mahkemesince kabul edildi. Bu arada Hazret-i Üstad "Elhüccet-üz Zehra" risalesine bir mukaddeme ekliyerek onu da evrak arkasından hem temyiz mahkemesine hem de bazı bakanlıklara yolladı.

HZ.ÜSTADIN TEMYİZ LAYİHASI

Afyon mahkemesinin ilk menfî kararı üzerine Hazret-i Üstad'ın temyiz müdafaası olarak mahkemeye gönderdiği lâyihasından Elhüccet-üz Zehra ile birlikte eklediği "MAHKEME-İ KÜBRAY-I HAŞRE BİR ŞEKVADIR" yazısı:

"MAHKEME-İ KÜBRAY I HAŞRE BİR ŞEKVADIR

Bismihi Sübhanehu

Haşırdeki mahkeme-i kübraya bir arz-ı haldir ve dergâh-ı ilâhîye bir şekvadır.. Ve bu zamanda mahkeme-i temyiz hâkimleri ve istikbalde nesl-i âti ve darülfünunun münevver muallimleri ve talebeleri dahi dinlesinler.

İşte bu yirmisekiz senede, yüzer işkenceli musibetlerimden "on tanesini" âdil-i Hâkim-i Zülcelâl'in dergâh-ı adaletine müştekiyane takdim ediyorum:

Evvelâ: Ben kusurlarımla beraber bu milletin saâdetine ve imanına hayatımı vakfettim.. Ve milyonlar kahraman başlar feda oldukları bir hakikata benim başım dahi feda olsun diye, bütün kuvvetimle Risale-i Nurla Kur'anın hakikatına çalıştım. Bütün zâlimane ta'ziblere karşı tevfik-i ilâhî ile dayandım, geri çekilmedim. Ezcümle Afyon hapsinde ve mahkememde

1576

başıma gelen çok gaddarane muamelelerden ve musibetlerimden on tanesinden:

BİRİSİ: Üç defa ve her defasında iki saate yakın aleyhimizde garazkârane ve müfteriyane ittihamnamelerini, bana ve adaletten teselli bekliyen masum Nur talebelerine cebren dinlettirdikleri halde, çok rica ettim,

1577

1700

"Beş on dakika bana müsaade ediniz ki, hukukumu müdafaa edeyim" dedim. Bir iki dakikadan fazla izin vermediler.

İşte bu mes'elelerden birisi: Ben kırk elli sene evvel müteşabih bir hadis-i şerifin bir harika manasını beyan etmiştim ve sonra Risale-i Nura yazmıştım ki: "Bir adam sabah kalkar, alnında "haza kafirun" yazılmış bulunur" yani Avrupa gibi başına şapka giyer ve cebren giydirir.

Bir kumandan havatıyla ve mematıyla beni tasdik edip, "İşte o adam benim" diye acib icraatıyla bu hadis-i şerifin hakikatını ispat ettiği halde, zalimler nurlara ilişmesinler diye ben mahrem tuttum.

Sonra gördüm ki: İslâm ordusunun hasenelerini o kumandana vermekle, milyonlar haseneler bir tek haseneye iner, sükut eder.. ve o kumandanın kusurlarını ve seyyielerini orduya vermekle, o seyyie bir milyon seyyie olur, o şanlı kahraman orduyu tam lekedar ediyor bildim.

Benim gizli ve mahrem tutmakta hata ettiğime kanaat getirdiğim aynı zamanda, mahkemeler o hakikatı tam tamına teşhir ettiler. İzahını büyük müdafaatıma havale edip gayet kısa bir işareti şudur:

Mahkeme bizi cezalandırmak için ileri sürdüğü en büyük sebep, benim o kumandanı sevmemekliğim ve sevdirmemekliğim ve Kur'anın çok âyatına karşı onun inkâr ve muarazasını reddetmekliğim, fikren ve ilmen kat'î hüccetlerle onun mesleğini kabul etmemekliğimdir. Ben yirmi ay tecrid-i mutlakta durdurulduğum halde, yalnız üç dört saat bir iki arkadaşına izin verildi, müdafaatımın yazısında az bir parça yardım oldu. Sonra onlar da men' edildi. Pek gaddarane muameleler içinde cezalandırıldılar.

Müdde-i umuminin bin dereden su toplamak nevinden ve yanlış manalar vermekle ve iftiralar ve yalan isnatlarla garazkârane ve onbeş sahifesinde seksen bir hatasını mahkemede ispat ettiğim aleyhimizdeki ittihamnamelerini dinlemeye bizi mecbur ettiler.

Beni konuşturmaları!.. Eğer konuştursalardı, diyecektim: "Hem dininizi inkâr, hem ecdadınızı dalâletle tahkir eden ve Peygamberinizi ve Kur'anınızın kanunlarını reddedip kabul etmiyen Yahudî ve Nasranî ve Mecusilere, hususan şimdi bolşevizm perdesi altındaki anarşist ve mürted ve münafıklara; hürriyet-i vicdan ve hürriyet-i fikir bahanesiyle ilişmediğiniz halde.. Ve İngiliz gibi Hıristiyanlıkta müteassıb, cebbar bir

1578

hükûmetin daire-i mülkünde ve hâkimiyetinde Mısır ve Hindde milyonlarla Müslümanlar her vakit Kur'anın dersiyile İngiliz'in bütün batıl akidelerini ve küfrî düsturlarını reddettikleri halde, onların mahkemeleri ilişmediği halde; ve her hükûmette bulunan şiddetli muhalifler alenen

1579

1701 fikirlerini neşirde o hükûmetlerin mahkemeleri ilişmediği halde;

Benim musibetli bu otuz senelik hayatımı ve yüzotuz kitabımı ve en mahrem Risalelerimi ve mektuplarımı hem Isparta hükümeti, hem Denizli mahkemesi, hem Ankara Ağırceza Mahkemesi, hem Diyanet Rivaseti, hem iki defa, belki üç defa mahkeme-i temyiz tam tahkik ettikleri ve onların ellerinde iki üç sene Risale-i Nurun mahrem ve gavr-ı mahrem bütün nüshaları kaldığı ve bir küçük cezayı icabedecek bir tek maddeyi gösteremedikleri; Hem bu derece za'afiyetim ve mazlumiyetim ve mağlubiyetim ve bu kadar ağır şerait ile beraber ikiyüzbinden ziyade hakiki ve fedakâr şakirdlere, vatan ve millet ve asayiş menfaatında en kuvvetli ve sağlam ve hakikatlı bir rehber olarak kendini gösteren Risale-i Nurun elinizdeki mecmuaları ve dört yüz sahife müdafaatlarımız masumiyetimizi ispat ettikleri halde, hangi kanun ile, hangi vicdan ile, hangi maslahat ile, hangi suç ile bizi ağır ceza ve pek ağır ihanetlerle ve tecridlerle mahkûm ediyorsunuz?.. Elbette mahkeme-i kübray-i haşirde sizden sorulacak.

İKİNCİ MUSİBET : Beni cezâlandırmak için gösterdikleri bir sebep, benim tesettür ve irsiyet ve zikrullah ve taaddüd-ü zevcât hakkındaki Kur'anın gayet sarîh ayetlerine medeniyetin ettiği itirazlara karşı, onları susturacak tefsirimdir.

Yirmi sene evvel Eskişehir mahkemesine ve Ankara'ya mahkemeî temyize tashih lâyihası yazdığım ve aleyhimdeki Afyon mahkemesinin kararnamesinde yazdıkları bu gelen fıkrayı; Hem haşirde mahkeme-i kübraya bir şekva, hem istikbalde münevver ehl-i maarif hey'etine bir ikaz, hem iki üç defa bizim beraetimizde insaf ve adaletle feryadımızı dinliyen mahkeme-i temyize "Elhüccet-üz Zehra" ile beraber bir nevi lâyiha-i temyiz.. Hem beni konuşturmıyan ve seksen hatasını ispat ettiğimiz garazkârane ittihamnameleriyle beni iki sene ağırceza ve tecrid-i mutlak ve iki sene başka yere nefy ve göz nezareti hapsiyle mahkûm etmeye çalışan hey'ete aynen o fıkrayı tekrar ediyorum. İşte o fıkra şudur:

"Ben de adliyenin mahkemesine derim ki: Bin üçyüz elli senede ve her asırda üçyüz elli milyon Müslümanların hayat-ı içtimaiyesinde en kudsî ve hakikî bir düstûr-u ilâhiye, üç yüz elli bin tefsirin tasdiklerine ve ittifaklarına istinaden ve bin üçyüz elli senede geçmiş ecdadımızın itikadlarına iktidaen tefsir eden bir adamı mahkûm etmek istiyen haksız bir kararı, elbette ruy-i zeminde adalet varsa, o kararı red ve bu hükmü nakzedecektir." diye bağırıyorum, bu asrın sağır kulakları dahi işitsin.

1580

Acaba bu zamanın bazı ilcaânının iktizasıyla muvakkaten kabul edilen bir kısım ecnebî kanunlarını fikren ve ilmen kabul etmiyen ve siya

1581

1702 seti bırakan ve hayat-ı içtimaiyeden çekilen bir adamı;o âyatın tefsirleriyle suçlu yapmakta, İslâmiyeti inkâr ve dindar ve kahraman bir milyar ecdadlarımıza ihanet ve milyonlarla tefsirleri ittiham çıkmaz mı? diye yazdığım "Bir ihtar" tabirinden kararnamede hiddet edenlere ihtar ederim.

ÜÇÜNCÜ MUSİBET : Mahkûmiyetime gösterdikleri bir sebep: Emniyeti ihlâl ve asayiş bozmaktır?..

Pek uzak bir ihtimal ile, yüzde ve belki binde bir imkân ile, hatta en uzak imkânâtı vukuât yerine koyup, bazı mahrem Risalelerimden, hususan mektuplarımdan ve Risale-i Nurun yüzbin kelime ve cümlelerinden kırk elli kelimesini -yanlış mana vererek- bir sened gösterip, bizi ittiham ve cezalandırmak istiyorlar.

Ben de bu otuz kırk senelik hayatımı bilenleri ve Nurun binler has şâkirdlerini işhad ederek derim:

"İstanbul'u işgal eden İngiliz'in başkumandanı İslâmlar içine ihtilâf atıp, hatta şeyh-ül İslamı ve bir kısım hocaları birbiri aleyhine sevk ederek; İ'tilafçı ve İhtilafçı fırkalarını birbiriyle uğraştırarak; Yunan'ın galebesine ve Harekât-ı Milliye'nin mağlûbiyetine zemin hazırladığı bir sırada: İngiliz ve Yunan aleyhinde "Hutuvat-ı Sitte" eserimi tab' ve neşir etmekle, o İngiliz başkumandanının dehşetli plânını kıran ve o kumandanın idam tehdidine karşı geri çekilmeyen.. ve Ankara reisleri o hizmeti için onu çağırarak halde, Ankara'ya kaçmayan..

Ve esarete Rus'un başkumandanına başını eğmeyen ve o başkumandanın idam kararına ehemmiyet vermeyen..

Ve Otuz Bir Mart hadisesinde sekiz taburu bir nutukta itaate getiren..

Ve Divan-ı Harb-i Örfi'de mahkemedeki paşaların: "Sen de mürteci'sin. Şeriat istemişsin?" diye suallerine karşı idama beş para ehemmiyet vermeyip, cevabında: "Eğer Meşrutiyet bir fırkanın istibdadından ibaret ise, bütün cin ve ins şahid olsun ki, ben mürteci'im ve şeriatın bir tek meselesine ruhumu feda etmeye hazırım!" diyen ve o büyük zâbitleri hayretle takdire sevk edip, idamını beklerken berâetine karar verilen.. Ve tahliye olup dönerken onlara teşekkür etmiyerek: "Zalimler için yaşasın cehennem" diye yolda bağırır..

1582

Ve Ankara'da Divan-ı Riyasette (Afyon kararnamesinin yazdığı gibi) Mustafa Kemal hiddetle ona: "Biz seni buraya çağırarak ki, bize yüksek fikirler beyan edesin. Sen geldin Nmaza dair şeyleri yazdın, içimize ihtilâf verdin" demesiyle; Ona karşı: "İmandan sonra en yüksek namazdır. Namaz kılmıyan haindir" diye kırk elli meb'usun huzurunda söyliyem..

1583

1703

Ve o dehşetli kumandan ona bir nevi tarziye verip hiddetini geri aldırır..

Ve altı vilâyet zabıtasınca ve hükûmetçe asayişin ihlâlüne dair bir tek maddesi kaydedilmeyen.. Ve yüzbinlerle Nur şâkirtlerinin hiç bir vukuâtı görülmiyen, yalnız bir küçük talebenin haklı bir müdafaada küçük vukuâtından başka, hiç bir şâkirdinde bir cinayet işitilmeyen.. Ve hangi hapse girmiş ise, mahpusları islâh eden..e Risale-i Nurdan yüzbinler nüsha memlekette intişar etmekle beraber, menfaattan başka hiçbir zararı olmadığını yirmiüç senelik hayatının ve muhtelif tarihlerde üç hükûmet ve mahkemelerin beraetler vermelerinin ve Nurun kıymetini bilen yüzbin şâkirdlerinin kavlen ve fiilen tasdiklerinin şehadetiyle ispat eden.. Ve münzevi, mücerred, garip, ihtiyar, fakir ve kendini kabir kapısında gören.. Ve bütün kuvvet ve kanaatıyla fanî şeyleri bırakıp eski kusuratına bir keffaret ve hayat-ı bakiyesine bir medar arayan.. Ve dünyanın rütbelerine hiç ehemmiyet vermeyen.. Ve şiddet-i şefkatinden masumlara ve ihtiyarlara zarar gelmemek için kendisine zulüm ve ta'zib edenlere hatta beddua da etmiyen bir adam hakkında:

"Bu ihtiyar münzevî asayışı bozar, emniyeti ihlâl eder ve maksadı dünya entrikalarıdır ve muhabereleri dünya içindir. Öyle ise suçludur" diyenler ve onu pek ağır şerait altında mahkûm etmek isteyenler, elbette yerden göğe kadar suçludurlar. Mahkeme-i kübrada hesabını verecekler.

Acaba bir nutuk ile isyan eden sekiz taburu itaate getiren.. ve kırk sene evvel bir makalesi ile binler adamı kendine taraftar yapan.. ve mezkûr üç dehşetli kumandanlara karşı korkmıyan, dalkavukluk etmiyen.. Ve mahkemelerde "Başımdaki saçlarım adedince başarımlar bulunsa ve hergün biri kesilse zendekaya ve dalâlete teslim-i silah edip, vatan ve millete ve İslâmiyete hıyanet etmem, hakikat-ı Kur'ana feda olan bu başımı zalimlere eğmem" diyen.. Ve Emirdağ'ında beş on ahiret kardeşi ve üç dört hizmetçilerden başka kimseyle alâkadar olmıyan bir adam hakkında:

İttihamnamede, "bu Said Emirdağ'ında gizli çalışmış, asayişe zarar vermek fikriyle orada bir kısım halkları zehirlemiş. yirmi adam da etrafında onu medhedip hususî mektuplar yazdıkları gösteriyor ki: O bir siyaset çeviriyor" diye emsalsiz bir adavet ve ihanetlerle iki sene hapse sokmak ve hapiste tecrid-i mutlakta ve mahkemede konuşurmamakla ta'zib edenler, ne derece haktan ve adaletten ve insaftan uzak düştüklerini ehl-i adalet ve insafın vicdanlarına havale ediyorum.

1584

Hiç mümkün midir ki, böyle haddinden bin derece ziyade teveccühü ammeye mazhar ve eski zamanda bir nutuk ile binler adamı itaâte getiren ve Ayasofya Câmiiinde ellibin adama takdir ile nutkunu dinlettiren

1585

1704 bir adam; Üç sene Emirdağ'ında çalışsın, yalnız beş on adamı kandırsın!.. Ve seksen yaşında iken ahiret işini bırakıp, siyaset entrikalarıyla uğraşsın ve yakın olduğu kabrine nurlar yerinde lüzumsuz zulmetler doldursun. Hiç kabil midir? Elbette şeytan dahi bunu kimseye kabul ettiremez.

DÖRDÜNCÜ MUSİBETİM: Şapka giymediğimi mahkûmiyetime ehemmiyetli bir sebep göstermeleridir. Beni konuşurmadılar, yoksa beni cezalandırmaya çalışanlara diyecektim:

Üç ay Kastamonu'da polisler ve komiser karakolunda misafir kaldım. Hiç bir vakit bana demediler: "Şapkayı başına koy!.." Ve üç mahkemede şapkayı başıma koymadığım ve başımı mahkemede açmadığım halde Afyon müstesna- bana ilişmedikleri.. Ve yirmiüç sene bazı dinsiz zalimlerin o bahane ile bana gayr-i resmî çok sıkıntılı ve ağır bir nevi ceza çektirdikleri.. Ve şimdi asker neferatının başlarından kalktığı ve çocuklar ve kadınlar ve ekser köylüler ve dairede memurlar ve bere giyenler şapka giymeye

mecbur olmadıkları.. Ve hiç bir maddî maslâhat giymesinde bulunmadığı halde; Benim gibi bir münzevi ve bütün müçtehidlerin ve umum şeyh-ül İslâmların yasak ettikleri bir serpuşu giymediğim bahanesiyle ve uydurmalı ilâvesiyle, yirmi sene cezasını çektiğim.. Ve libasa ait manasız bir âdetle tekrar beni cezalandırmaya çalışan; Ve çarşıda Ramazanda, gündüzde rakı içip namaz kılmıyanları hürriyet-i şahsiye var diye kendine kıyas edip resmen men'etmek vazifesi iken, ilişmediği halde; bu derece şiddet ve tekrarlar ve ısrarla beni bir kıyafetim için suçlandırmağa çalışan, elbette ölümün idam-ı ebedisini ve kabrin daimi haps-i münferidini gördükten sonra, mahkeme-i kübrada ondan bu hatası sorulacak!..

BEŞİNCİ MUSİBETİM: Otuz üç ayât-i Kur'aniyenin tahsinkârane işaretine mazhariyetini ve İmam-ı Ali ve Gavs-ı A'zam gibi Evliyanın takdirlerini ve yüzbin ehl-i imanın tasdiklerini ve yirmi senede millete ve vatana zararsız pek çok menfaatli olmakla "yüksek menfaatli mertebeyi kazanan Risale-i Nuru, sinek kanadı gibi bahanelerle bazı Risalelerinin müsaderesine, hatta dört yüz sahife olan ve yüzbin adamın imanlarını kurtaran ve kuvvetlendiren Zülfikâr-ı Mu'cizat mecmuasını; içindeki eskiden yazılmış ve mürûr-u zaman ve af kanunları görmüş iki ayetin haklı tefsirine dair iki sahife bahanesiyle, o pek çok menfaatli ve kıymetli mecmuanın müsaderesine çalışıldığı gibi; şimdi de Nurun kıymetli Risalelerinden her birisinin bin kelimesi içinden bir iki kelimesine yanlış mana vermekle, o bin menfaatli Risalenin müsaderesine çalışıldığını, bu üçüncü iddianameyi işiten ve neşrettiğimiz kararnameyi gören tasdik eder.

1586

1705 Biz dahi deriz.

ALTINCI MUSİBETİM: Nurun şâkirtlerinden bazılarının fevkalâde iman hizmetlerini ve sarsılmaz aynelyakin ulûm-u imaniyeyi nurlarda görüp istifade ettiklerinden, bu biçare tercümanına bir nevi teşvik ve tebrik ve takdir ve teşekkür nevinde ziyade hüsn-ü zan ile ve müfritane medih etmeleri ile beni suçlu gösterene derim:

Ben aciz, zaif, gurbette menfi, yarım ümmî ve aleyhimde propaganda ile, halkı benden ürkütmek halleri içinde; Kur'an'ın ilâçlarından ve imanın kudsî hakikatlarından dertlerime tam derman olanlarını kendime bulduğum zaman; bu millete ve bu vatan evlâdlarına dahi tam bir ilâç olduğuna kanaât getirdiğim için, o kıymetli hakikatları kaleme aldım. Hattım pek noksan olmasından yardımcıları pek çok muhtaç iken, inayet-i ilâhiye bana sadık, hâs, metin yardımcıları verdi. Elbette ben onların hüsn-ü zanlarını ve samimane medihlerini bütün bütün reddetmek ve hatırlarını takdir ile kırmak; o hazine-i Kur'aniyeden alınan Nurlara bir ihanet ve adavet hükmüne geçer diye, o elmas kalemler ve kahraman kalbli muavinleri kaçırmamak için onların âdi ve müflis şahsıma karşı medih ve senalarını, asıl mal sahibi ve bir manevî mu'cize-i Kur'aniye olan Risale-i Nura ve hâs şâkirdlerinin şahsiyet-i maneviyesine çeviriyordum.. Ve "bana benim haddimden yüz derece ziyade hisse veriyorsunuz" diye bir cihette hatırlarını kırıyordum. Acaba hiç bir kanun, müstenkif olan ve razı olmiyan bir adamı, başkalarının onu medhetmesiyle suçlu yapar mı ki; kanun namına hareket eden resmî memur beni suçlu yapıyor?

Hem neşrettiğimiz, aleyhimize yazılan kararnamenin ellidördüncü sahifesinde: "Hem Nurun mesleğinde hiç bir cihette benlik, şahsiyet ve şahsî makamları arzu etmek, şan ve şeref kazanmak olmaz. Nurdaki ihlâsı bozmamak için uhrevî makamât dahi bana verilse bırakmaya kendimi mecbur biliyorum." diye kararnamede yazdıkları.. Ve yine kararnamede yirmiikinci ve yirmiüçüncü sahifesinde: "Kusurunu bilmek, fakr ve aczini anlamak, tezellül ile dergâh-ı ilâhîye iltica etmek ki, o şahsiyetle kendimi herkesten ziyade biçare, âciz, kusurlu görüyorum. O halde bütün halk beni medh ü sena etse, beni inandıramazlar ki;

iyiyim ve sahib-i kemalim.. Sizi bütün bütün kaçırmamak için üçüncü hakiki şahsiyetimin gizli çok fenalıklarını ve su-i hallerini söylemeyeceğim. Cenab-ı hak inayetiyle en edna bir nefer gibi bu şahsımı esrar-ı Kur'aniyede istihdam ediyor. Yüzbin şükür olsun. Nefis cümleden edna, vazife cümleden

1587

1706 a'lâ.. "fıkrasını kararnamede yazdıkları halde, beni başka zatların medhiyle ve Risale-i Nur manasıyla bana bir hidayet edici vasfını vermekle, beni suçlu yapanlar elbette bu hatalarının cezasını dehşetli çekmeye müstehak olurlar.

BAŞIMA GELEN MUSİBETLERDEN YEDİNCİSİ: Biz ve umum Nur Risaleleri Denizli ve Ankara Ağırceza ve temyiz mahkemelerinin ittifakıyla beraet ettiğimiz ve umum Risale ve mektuplarımızı bize iade ettikleri.. ve temyiz bozma kararında: "Denizli beraetinde faraza bir hata dahi olsa, o beraet ve hüküm kat'iyet kesbetmiştir. Daha tekrar muhakeme edilmez" dedikleri halde; Ben Emirdağ'ında üç sene münzevî ve iki üç terzi çırağıyla nöbetle bana hizmet ve pek nadir olarak beş on dakika bazı dindar zatlardan başka zaruret olmadan konuşmıyan.. Ve tek bir yere teşvik için haftada bir tek mektubdan başka muhabere etmiyen.. ve kendi müftü kardeşine üç senede üç mektuptan başka yazmıyan.. Ve yirmi otuz senedenberi devam eden te'lifini bırakan, yalnız bütün ehl-i Kur'an ve imana menfaatli, yirmi sahifelik iki nükte, biri: Kur'an'daki tekrarların hikmeti.. Diğeri: melekler hakkındaki bazı mes'elelerden başka hiç bir Risale daha te'lif etmiyen.. Ve yalnız mahkemelerin iade ettikleri Risalelerin büyük mecmualar yapılmasına ve eski harfle tab'edilen Ayet-el-Kübra'nın beşyüz nüshası mahkeme tarafından bize teslim edildiğinden ve teksir makinesi resmen yasak olduğundan; âlem-i İslâmın istifadesi fikriyle; kardeşlerime neşir için teksirine izin vererek, onların tashihleriyle meşgul olan.. ve kat'iyen hiç bir siyasetle alâkadar olmıyan.. ve memleketine gitmek için resmen izin verildiği halde, bütün menfilere muhalif olarak dünyaya ve siyasete karışmamak için sıkıntılı bir gurbeti kabul edip memleketine gitmiyen bir adam hakkında:

Üçüncü ittihamnamede asılsız isnadlarla ve yalan bahisler ve yanlış manalarla o adamı suçlu yapmaya çalışanda -Şimdilik söylemeyeceğim dehşetli iki mana hükmettiğini bu yirmi ayda bana karşı muamelesi ispat ediyor. Ben de derim: Kabir ve sakar yeter, mahkeme-i kübraya havale ediyorum.

SEKİZİNCİ MUSİBETİM: Beşinci Şua', iki sene Denizli ve Ankara mahkemelerinin elinde kalıp, sonra bize iade ettiklerinden; Denizli mahkemesinden beraetimizi netice veren müdafaatımla beraber Siracün Nur ismindeki büyük mecmuanın ahirinde yazılmış. Gerçi evvelce mahrem tutuyorduk. fakat madem mahkemeler onu teşhir edip beraetle bize iade ettiler. Demek bir zararı yoktur diye teksirine izin verdim.

1588

1707

O Beşinci Şua'ın aslı kırk elli sene evvel yazılmış, müteşabih bir kısım hadislerdir. Fakat ümmette eskidenberi intişar eden bir kısmına gerçi bazı ehl-i hadis zaafiyet isnad etmişler. Fakat zahirî manaları medar-ı itiraz olmasından, sırf ehl-i iman şüphelerden kurtarmak için yazıldığı halde, bir zaman sonra onun harika te'villerinin bir kısmı gözlere görüldüğü için, biz onu mahrem tuttuk ta yanlış mana verilmesin. Sonra müteaddit mahkemeler onu tetkik edip teşhirine sebep olmakla beraber, bize iade ettikleri halde; Şimdi beni tekrar onun ile suçlu yapmak, ne kadar adaletten, haktan, insaftan uzak olduğunu bizi kanaât-ı vicdaniye ile mahkûm etmek istiyenlerin ve edenlerin vicdanlarına ve onları dahi mahkeme-i kübraya havale ederek deriz.

DOKUZUNCU MUSİBETİM: Çok mühimdir. Fakat bizi mahkûm edenler Risale-i Nuru mütalâa ettiklerinin hatırı için onları kızdırmamak fikri ile yazmadım.(144)

ONUNCUSU: Kuvvetli ve ehemmiyetlidir. Fakat yine onları küstürmemek niyetiyle şimdilik yazmadım.

Tecrid-i mutlakta mevkuf SAİD-İ NURSİ (145)"

(144)Bu dokuzuncu madde, hapisten sonra Üstad'ın bir eski talebesi Abdürrezzak Efendi. Dersim hadisesindeki katliamları dile getiren ve az sonra sıra Büyük Doğu'da intişar eden aynı meseleye tatbik edilen yazısı Üstad tarafından tanzim edilerek kaydedildi. A.B.

(145)Osmanlıca Tiryak S: 59-79

1589

1708 TEMYİZ MÜRFAALARI

Afyon Mahkemesi kararından hemen sonra, yani 14.12.948'de Avukat Ahmet Hikmet Gönen temyiz lâyihasını yazmış, ilgili yere vermişti. Bilâhare temyiz mahkemesi mürafaalı duruşmaları kabul ettikten sonra da, 11.5.1949'daki duruşma gününde, Av.Ahmet Hikmet Gönen yazdığı lâyihanın aynısını şifahen de mahkemede okudu. Bu lâyiha otuzbir sahifeden ibarettir. Hazret-i Üstad Av.Ahmet Hikmet Gönen'in lâyihası sonuna kendi el yazısıyla "Maşaallah, Barekallah" diye yazmıştır.(146)

Av.Ahmet Hikmet Gönen'in mürafaası daha çok meselenin kanunî ve usul yönünü ele almış, cem'iyet meselesi ve kanunen suç tekevünü ve saire üzerinde durmuştur. Amma Av. Hulusi Bitlisî ise; tamamen vicdan, his ve akla hitab eden hususları ele almış, bizzat ve şahsen uzun zamandan beri tanıdığı ve büyük hizmetlerinin şâhidi olduğu Bediüzzaman'ın yüksek şahsiyetini, ilmi kudretini, dinî ve vatanî ve millî hizmetlerini dile getirmiştir. Bu zatın mürafaası da otuz kırk sahifeyi bulmaktadır. Bu her iki mürafaa da, Hazret-i Üstad tarafından aynı sene içinde "Afyon Müdafaatı Birinci Zeyli" kitabında neşrettirilmiştir. Cenab-ı Hak, bu iki zattan da razı olsun ve vefat edenlerine rahmet etsin amin.

Şimdi evvelâ Av. Hikmet Bey'in mürafaasından başlamak üzere, her ikisinin temyiz mürafaalarından kısa kısa bazı bölümler alabileceğiz. Her birisi, otuzar sahifeden fazla olan bu mürafaaların tamamını buraya alamıyacağız. Meraklıları, adını verdiğimiz kitaba havale ederiz.

AVUKAT AHMET HİKMET'İN MÜRFAATINDAN

"... Zamanımızda gayet yüksek bir din âlimi olduğunu kabul ve tasdik ettiğim Bediüzzaman'ı, iddia makamı, yüzbin baltalı ordusu bulunan meşhur kefersutiye ve Rafizilerden Hasan Sabbah'a benzetmek suretiyle, çok mübalağa etmiştir. Halbuki iddia makamınca bahsedilen bu gibi işler ve hatta iddia edilen suç mevzu'ları tamamıyla ve ancak siyasî ihtiras sâhiplerine yakışır işlerdir. Said-i Nursi'nin ise, siyasetle asla alâkası bulunmadığı ve böyle bir ihtiras olduğunu gösterir bir emare de mevcut bulunmayıp, bilâkis ne siyaset ve ne de idare ve hükûmet işleriyle alâkası ve münasebeti bulunmadığı yolunda bir çok deliller mevcut bulunmaktadır.

... Keza Şark vilâyetlerinde vaki' isyanlara iştirâk etmemesi ve teklif edenlere: "Bin senedenberi Kur'anı kahramancasına taşıyan ve hizmet eden

1590

bir millete kılıncı çekemem.. Siz de çekmeyin" şeklinde cevap vermesi, yine davamızı ispat eder...

(146)Yırtık cild müdafalar dosyası S: 117

1591

1709

... Bu sebeble gerek Said-i Nursî'nin ve gerekse diğer sanıkların beraetlerine karar verilmesini bilvekalâ arz ve istirham eylerim.

Avukat Ahmet Hikmet Gönen (147)"

AVUKAT HULUSİ BİTLİSİ AKTÜRK'ÜN MÜRafaALARINDAN

Bu zat, din ve dünya ilimlerine vâkıf âlim, şair, edip, hattat olduğundan, müdafaası da bir çok zaman bizzat kendi müşahedelerine dayandırarak, hadiseleri dile getirmiş olduğundan gayet edibâne ve muhakkikane bir üslubta yazılmış. Hazret-i Üstad onun mürafaasının sonuna kendi el yazısıyla: Maşaallah hak ve güzeldir. Fakat az uzun ve az lüzumsuz şeyler dahi içinde var" diye yazmış.(148)Bu yüzden bu zatın edibane üslub içindeki mürafaasından biraz fazlaca bölümler alacağız:

11.5.949

"Büyük Allah'ın adıyla!..

... Vaktiyle İslâm Darül Hikmet'inde âzalığı da sebkat eden bu din ve dünya âliminin ilâhî, mantikî temsillerle müdafa haklarına münthehi teşrihatımda bir kusur görülürse, en evvel bîtaraf adaletiniz muvacehesinde af dilerim.

Zira Hilafet, Meşrutiyet, Cumhuriyet gibi üç dört devrin müdriklerindenim. Aynı zamanda din ve dünya bahislerinde, hadisatın esrarengiz pek çok garibelerine ibretle şâhid olmuş, otuz senelik bir hâkim, altmış altı yaşında feragat sahibi bir Şark evlâdı bulunduğum için; yakından tanıdığım son derece takvalı, şâibesiz bir Said'in teklif olunan vekâletini kabulde asla tereddüt etmedim. Çünkü her maddeyi mana ile te'lîfe, bütün beşeriyetin ahlâkını, din ile dünyasını tasfiyeye esas teşkil eden lütuf ve kahır mutlak bulunan büyük Allah'ın şeksiz Kur'anına, en son Peygamber'ine imanım tamdır.

Bu iman ve kanaatla; kısmen hakk'a, kısmen de batıla mütemayil müsbet ve menfi görüşlü insanlardan, bilhassa habbeden kubbe yapılmış, dedikodularla ağırlaşmış dosyadan dar bir zamanda aldığım ilhamata göre: Müvekkilim yirmi üç senelik menfa ve inziva hayatında hem kendi nefsinin, hem de kardeşlerinin islâhı için kırk senedenberi hüsn-ü niyetle, seri halinde Risale-i Nur adlı bir eser yazmıştır ki; her ilmin, her eserin fevkinde bir ilim, bir eserdir...

1592

... Ne hacet, Allah ve Peygamberini de tenkid ve inkâr eden ba'zı dinsizler bile, mücerred maddî hürriyete dayanıyor, gayr-i ahlakî neşriyat ya

(147)Osmanlıca Afyon Mahkemesi müdafaatı birinci zeyli S: 120-151

(148)Yırtık cild müdafaalar dosyası S: 172

1593

1710 pıyolarlar. Onlara karşı hakikî âlimlerin, vâizlerin ve nâsihlerin gayesi ise, insanları tereddiden korumak, islâha davet etmekten ibarettir...

Müvekkilimin ilâhî fikirlerinin rejime aykırı sayılabilmesi bahsine gelince: Bunda her memlekette, bilhassa yurdumuzdaki muhalif partiler, mütevâliyen rejimin ve halkın bünyesine uygun olmıyan bazı kanunların da ta'dili için matbuatta bağıyorlar. Hayat ve memattaki bir çok dünya fâtiplerinin leh ve aleyhinde kanaat yürütüyorlar. Eserler, yazılar yazıyorlar. Cem'iyetleri prensibleri, sade maddi menfaatler için tenkid ediyorlar.

Müvekkilimin ilâhî kanaatları, tenkidleri ne şekilde rejime uygun olmalıdır?.. Hangi bir Müslüman ve din âlimi, bilfarz: "Yirmi senedenberi dini dünyadan ayıran idareciler, resmî ve hususî din tedrisine ma'ni oldular.. Teşriî selâhiyyet sâhipleri, şerayi'i zehirle, irtica' la tavsif ettiler.. " dese; Acaba bunlar rejime aykırı bir hareket midir? Bu gibi hakikatlara temas eden hakikî yüksek bir din âlimini hakir görmek, senelerle baskı altında suçlandırmak yerinde olmasa gerek...

...Müvekkilim Said'in, otuzbeş sene evvel matbuata intikal eden ve cumhurî devrimizde de intişar eden terkiplerden bir bend, bugün kaleme alınmış farz ve arz olunsa; acaba dünya menfaati için tevehhüme, tedehhüşe, tahakküme tenezzül etmeyen her bir idare ve kanun adamının te'viline, takibine lüzum var mıdır?..

... Bir yüzlü Müslümanlar, hakikî âlimler, hâşâ dini siyasete alet edemezler. Bilâkis iki yüzlü siyaset adamları, cem'iyetlerin bazı harisleri; dünya menfaati için, dini istihfafen siyasete alet etmek istiyebilirler. Bu vadilerde müdafaata arz-ı tazallumatım bir dereceye kadar elim farzolunabilir.. Ne yapayım, ızdırap döşeginde inliyen hasta bir din âliminin müdafaatını zaif omuzlarıma alarak inliyorum. Her suretle inlemek hastaların, her suretle de dinlemek, hâzık hekim, âdil hâkimlerin hakkıdır...(149)"

... Yirmiüç senedenberi menfa hayatı geçiren, vakit vakit hapse tıklan, mukaddesata hürmet ile, hizmet ile mütehâllık bir âlimin dinî eserlerinden vecihsiz bahanelerle suç manası çıkarmak; ... Son sistem meden, cumhurî bir devirde maddeten manen mantıksızlıktır.

Başta Kral hanedanı olmak üzere bütün İngilizlerin, bilhassa Çörçil, Rozveld, Hitler'in bile an'aneye, mukaddesata hürmetlerini gazetelerde okuyor, anlıyor ve ağlıyoruz. Prens Bismark'ın ve daha bir çok garp

1594

âlimlerinin mukaddesata ne suretle baş eğdiklerini biliyoruz. Bu sefer de Turu

(149)Buradan itabaren bir çok mühim hatıralarını ve şâhidi olduğu Bediüzzaman'la ilgili hadiseleri anlatıyor. Ancak bunlar kısmen bu kitabın ilgili yerlerinde bazı vesilelerle kaydedildiği için tekrarlamadık. A.B.

1595

1711 man'ın medenî ve mukaddes tezahüratından ibret almamak mümkün değildir...

...Teşkilât-ı esasiye kanunumuz, kavmiyet daiyesini izale, Türklük camiasında bilâtefrık, vatandaşlık haklarını tebarüz ettirdiği halde, maalesef Afyon mahkemesi kararında: "Said-i Nursî'nin damarlarında,

akidelerinde Kürtlük kanı olduğunu" diğer müvekkilim Ahmet Feyzî Kul'un: "Said'e, Risale-i Nur'a ifrat derecesinde bağlılığı, Maidet-ül Kur'an ve Hazinet-ül Bürhan eseriyle mahkemede okuduğu şaşalı müdafaanamesinde Said'in müdafiliğini yaparcasına zararlı ve irtica'î (150) bir din mücahedesi yürüttüğünü..." asılsız, esassız te'villerle öne sürerek, adeta zulmet ma'kusu olan "NUR" ta'birinden öfkelenerek, daha emsali tarafgirane faraziyeler, lafız-murad sözlere temas ile, her ikisi hakkında cezanın teşdidini istihdaf yoluyla: adaletin pek müessir surette, bir idare memuru zihniyetiyle hissiyata kapılmıştır...

... Çok ziyade İslâmiyete, mukaddesata bağlı asil kahraman Türkler, İslâmiyetin tevhid akidesini, alemdarlık vazifesini benimsemek, bilâtefrik hakiki ilim sahiplerine, mukaddesata hürmet etmekle yükselmişler. Bu şeref ve fazileti kıyamete kadar da yaşatabilecek tecellilere mazhar olmuşlardır. Müvekkillerimden başka her Müslümanın gayesi de bu dinî tecellilerin payidar olmasıdır. Maalesef hüküm sahalарında bile Kürtlüğü, kavmiyeti ortaya atanların ilmî, tarihî tedkikleri, tecrübeleri noksan olsa gerektir ve garazkârlıktır.

Hicri dokuzyüz tarihlerinde bütün Şark vilâyetlerini din şerefine tav'an, Osmanlı Türk hükûmetine bağlamak şerefi ile mübahî olan himmeti dünyaca müsellem bulunan Hâkim-üd-din İDRİS-İ BİTLİSÎ o gün hem Kürt, hem Türk idi.

Bugün de, her manasıyla Said olan evlâdları hakkında: "Kürtmüş, Şaki imiş..." damgası ile şiddetli cezalara lâayık görülüyorlar. Dünyevî mevki,

(150)Mahkeme kararnamesinin bir yerinde -Üstte geçtiği gibiBediüzzaman Hazretlerinin Kürtlük yaptığını, ya da buna bir tezat teşkil eden, halis bir Türk olan Ahmet Feyzi Kul'un Bediüzzaman'ı medhederek irticaî din mücahedesini yürüttüğünü yazması acib tezatlık ve garib mültezemliğin ibret verici bir örneği değil de nedir? A.B.

1596

1712 şahsî menfaat yollarında bu tezatlara, bu tenakuzlara sâik olanların İslâmiyet, adalet ve vatana muhabbet sahasındaki kusurlarını daha ziyade izahtan haya ederim...

... Binnetice: Yüksek huzurunuzda intikal eden dosya üzerindeki şahsiyata mağlub, hasedkâr bazı idarecilerin gayesi, müvekkilimin kat'iyen arzu etmediği halde, min tarafillah halkın yer-yer kendisine gösterdiği sevgileri kırmak, riyasız din âliminin eserlerinde parlıyan ilâhî Nuru adeta masonlar şerefine söndürmektir. Halbuki, Allah'ın yandırdığı bir Nuru insanlar söndüremez.. Beşer güneşe perde çekebilir, fakat güneşi iskat edemez.

Müvekkillerimin kanuna, medeniyete, hakka, hakikata aykırı hiç bir suçu yoktur. Din dünyadan ayrılmıştır. Ortada din işleri Reisliği de bulunmuş iken, tevehhümî idarî baskılara, tedhişe, tahakküme dayanan hüküm, esasından çürüktür, delilsizdir. Adaletle uygun değildir. Her bakımdan usul ve kanuna muhaliftir.

Müvekkillerimin asıl temyiz lâyihalarındaki mücib sebepler de malumdur. Bu teşrihatımla beraber, nazarı adaletle alınacak hükmün bozulmasına bilhassa ma'sum müvekkillerimin tahliyesini yüksek vicdanınızın nurundan dilerim.

Ankara Avukatlarından

Hulusi Bitlisi Aktürk(151)"

KARARI TEMYİZ ESASTAN BOZDU

Üst tarafta da temas ettiğimiz veçhile, temyiz mahkemesine evrak ve lâyhalar, mahkemenin karar tarihinden ancak üç ay sonra ulaşabildi. Afyon Savcısı bunu kasden sallandırmış, göndertmemişti. Mart 1949 başlarında evrak ulaşabilmişti.

Yargıtay Birinci Ceza Dairesi üç ay zarfında dava dosyasını, lâyiha ve müdafaaları ciddî şekilde esastan inceledi. Avukatların mürafaalarını dinledi.. Ve nihayet bu yüksek mahkemenin istiklâliyet, adalet, hakkaniyet ve kanunperest hâkimleri 2.6.1949 tarihinde oy çokluğuyla karara vardı ve 4.6.949 da Avukat Hulusî Bitlisi'nin huzurlarında karar tefhim edilip açıklandı.

1597

Karar ilâmı, Afyon mahkemesinin hükmünü esastan bozdu, onu hükümsüz bıraktı. Tabî yargıtayın bu âdil kararı; Afyon mahkemesi üzerinde tesir icra eden ve gizli rol oynayan şer kuvvetlerinin başında bir bomba gibi patlamıştı. Tüm çaba ve ümitlerini tarumar etmişti.

(151)Osmanlıca Afyon Mahkemesi müdafaatı birinci zeyli S: 152-180

1598

1713

Temyiz mahkemesinin bozma kararı Afyon'a ulaştığı günler, Üstad Hazretlerinin mahpusluk günleri onaltı buçuk ayı buluyordu. Yargıtayın bu kararı ile, başta Üstad olmak üzere hapiste kalmış Nur talebeleri kanunen derakab tahliye edilmeleri lâzım iken, hatta Denizli hapisanesinde beraetle neticelenen aynı dava ve aynı meseleden dokuz aylık tutukluluk günlerinin Afyon mahkemesi kararında hesaplanıp düşürülmesi yine kanunen ve kaideten icab ederken, bunların hiç birisi yapılmadığı gibi, tahliyesine ise asla oralı olunmamıştır.. Ve kanunsuz olarak zulmen, Afyon mahkemesinin bozulmuş ve bozuk olan kararı aynen tatbik edilip infaz edilmiştir.

Böylece Bediüzzaman Hazretleri Afyon hapisanesinde, temyiz bozma kararından sonra da üç buçuk ay daha bırakılmıştır. Onun düşmanlarının elinde de en son bu zulüm kalmıştı zaten.. Bunu da böylece uyguladılar.

YARGITAYIN ADİL KARARINDAN BÖLÜMLER

Temyiz Birinci Ceza Dairesi'nin tarihî ve âdil karar ilâmından bazı mühim kısımlarının derci münasib görüldü. Hazret-i Üstad da, onu ta o günlerde neşrettirmişti. İşte o hakperest, âdil kararın mühim bazı bölümleri:

"... Suç işlemek kasdıyla teşekkül eden cem'iyetlerin, medeni kanunda ve cem'iyetler kanununda yazılıp, formaliteleri yerine getirmek suretiyle teşekkül etmeyeceği.. Ve Ceza Hukuku bakımından bu kabil cem'iyetler, bir takım kimselerin suç işlemek kasdıyla birleşmeleri halinde vücut bulacağı cihetle, karar yerinde mucib sebebler varid değildirler..."

... Bu neşriyatın Denizli Mahkemesinde suç mevzuu olan meselelerden gayrı mes'eleler olmasına mütevakkıf olup.. çünkü beraet kararına, mevzu' olan neşriyat hakkında Denizli mahkemesince müttehaz

karar ve mucib sebebler, faraza hatalı olsa bile; hüküm, sanıkların lehine kesinleşmiş ve o neşriyatın suç olmadığı hükmen kabul edilmiş bulunmasına nazaran; Eskişehir ve Denizli mahkemelerindeki dosyalar celbedilerek îrad olunan sual alınan cevablara göre; Suç mevzuu olan yazılar ile, Afyon mahkemesinde suç mevzuu olan yazılar arasında ayniyet ve mütabakat olup olmadığı tetkik edilmekle beraber, "Sirac-ün Nur" kitabını evvelden yazılmış ve sonradan bir araya cem' ve telif edilmiş ve Denizli mahkemesince tetkik kılınmış olan Risale-i Nur cüzlerinden ibaret bir kitab olup olmadığı.. Denizli mahkemesinin kararından sonra yeniden yazılmış olan kısımlar olup olmadığı ayırt edilmek.. Ve Said-i Nursi, eserlerindeki

1599

mütalâaların telkinî mahiyette olmayıp da, hareket ile müterafık teşvikî mahiyette bulunup bulunmadığı etraflı olarak tebaruz ettirilmek icab ederken; bu hususlarda zühul olunmasında isabet olmadı

1600

1714 ğından ve itirazlar bu itibarla varid görülmediğinden:

Hükmün Ceza usul muhakemeleri kanununun 307, 308, 321'inci maddeleri mucibince bozulmasına, ve depo edilen temyiz paralarının geri verilmesine ve beşyüz kuruş bozma harcının ilerde haksız çıkacak taraftan alınmasına ve evrakın yerine gönderilmesine 2.6.949 tarihinde oy çokluğuyla karar verildi.

Yargıtay Birinci Ceza Dairesi Başkanı

Fuat (152)"

AFYON MAHKEMESİ YENİDEN İŞE BAŞLIYOR

Yargıtayın bozma karar ilâmı Afyon mahkemesine intikal edince, mahkeme güya noksanlarını ikmal etmek üzere yeniden çalışmaya başladı. Maznun ve mazlum üstad ve Nur talebelerinden de usulen sordu: "Ne istiyorsunuz?.."

Nur talebeleri de: "Temyiz mahkemesinin kararına uyulmasını.." diye talep ettiler.

Bunun üzerine mahkeme, temyiz kararına uyup uymama hususunda uzun zaman tereddütler geçirerek ve bir çok müzakerelerden sonra; ister istemez ona uyulmasını uygun buldu.. ve 31 Ağustos 1949 gününde yeniden duruşmalara başlamak üzere ilk celse muhakeme yapıldı (153)

Az üstte kaydettiğimiz veçhile; esastan bozulan Afyon mahkeme kararının kanunen infazının devamına mahal ve imkân yokken, Bediüzzaman'a eski kararlarını aynen infaz ettiler. Böylece Hazret-i Üstad Bediüzzaman kanunsuz ve sebepsiz bir şekilde tam yirmi ay hapiste durduruldu. Nihayet mahkemenin bozulmuş olan kararında yazılı hüküm şekli aynen uygulandıktan sonra, yirmi aylık cezanın sebepsiz tatbikide sona erdi, ellerinde artık bahaneye bir ip ucu kalmamış olduğundan, Bediüzzaman'ı hapisten 20 eylül 1949 da tahliye ettiler.

ŞAYAN-I İBRET, FERAGAT NÜMUNESİ BİR MUSALÂHANAME

Hazret-i Bediüzzamanın, hapsinin son günleri idi. Temyizin bozma kararı üzerine mahkeme yeniden çalışmaya başladığı günlerdi. Hazret-i Üstad Afyon mahkeme müdafaalarını ve Afyon mahkemesinin kararnamesini

1601

Isparta'daki talebeleri vasıtasıyla kitaplar halinde teksir ettirip neşrettirmişti. Bu müdafaaların içinde Afyon Savcısının seksen bir hatasını gösteren çok

(152)Osmanlıca Afyon Mahkemesi müdafaatı birinci zeyli S:181-189

(153) Emirdağ- 2 Dosyası S: 15- M.Ezener

1602

1715 acib cedvel'de yer almıştı. İnatçı Savcı bunları görmüş, gayzından adeta küplere binmişti. Bir gün kendini tutamıyarak hapisaneye gelmiş, tehdit suretinde Hazret-i üstad'a: "Ben de size karşı iddianamelerimi bir kitap halinde bastırıp neşredeceğim" demişti. Fakat Üstad'ın ona cevap vermesini istememiş çekip gitmişti.

Bilâhare Hazret-i Üstad da müdde-i umuma hitaben şu mahrem müsâlâhanameyi kaleme almış, kendisine göndermişti:

"Mahrem bir musalahanamedir

Afyon Müdde-i umumisi Abdullah Bey!

Manevî ve şiddetli bir hatıra-i kalbiye, beni sizin ile mahremane bu gelen hasb-ı hali beyan etmeye mecbur etti:

Sen bayramın(154) ikinci günü bana dedin: "Bundan sonra Van'dan gelen müdde-i umumî ile konuşacaksın. Ben ise, müdafaatının intişarına karşı bir eser yazıyorum. Hata-sevab cetvelinde bana isnad edilen hataların tashihine çalışıyorum. Bu eserimi neşredeceğim. "Daha durmadınız, gittiniz!..

Müdde-i umumi bey! Sakın, sakın, sakın! Eski tarzda hem sana kaç cihetle, hem millete, hem vatana, hem asayişe pek çok zararı olacağını beni aldatmayan bir hatıra ile haber vermeye beni sevkedenden üç dört madde var:

1- Benim çok kusurlu ve kabir kapısındaki şahsımı çürütmek ve mahkûm etmeye çalışmak ve hükûmeti aleyhine çevirmek bu sırada acı bir zulümdür. Ben itiraf ediyorum ki; Şahsım çürüktür, kusurludur.. ve Cenabı Hak beni kendime beğendirmedigine çok şükür ederim. Fakat Kur'anın imanî hakikatlarına Risale-i Nurun hizmeti çürütülmez. Âlem-i İslâm onu takdir ve tahsin etmiştir. O hizmette benim hissem ihtiyaç ve iltica ile, manevî sualler ve dertlerimizi hissetmekle Kur'an hazinelerindeki ilâçları elde etmek için yalvarmalardır. İşte bu sebebe binaen, o eserinle garazkârane neşriyat, kusurlu şahsıma değil, belki nurlarla hizmet-i imaniyeye bir hücum telâkkî edilecek.

İşte bütün muhtaç ehl-i iman nefretle, beddualarla teessüf edip, o neşriyat aleyhinde pek çok ehl-i hakikat ve dindar vatanperverler ve milliyetperver hamiyetçiler itiraz ederek, pek lüzumsuz ve zararlı ve hariçten gelen ve ihtilaftan istifade eden dehşetli tehlikeye yardım eden bir ihtilâf-ı efkâr meydana çıkacak, herkes acıyacak... Yalnız yüzde bir iki

1603

(154)Bu bayram Ramazan bayramıdır ki; 5 Temmuz 1949'tarihindedir. Mektubun yazılışı buna göre herhalde 8/7/1949'dur. A.B.

1604

1716 dinsiz anarşistler memnun olacaklar. Bu suretle sen o eserle insafsız ve kıskanç bazı ehl-i vukufun yanlış mana vermelerine ittibaen, şiddetli iddianamende yazdığın hataları tashih ve ispat edemezsen, belki daha büyük bir hataya vesile telâkkî edilir. Çünkü adliye ve makam-ı iddia mahiyeti, hiç bir tarafgirlik ve şahsî hissiyatı göstermek ve kendi nefsinı beğendirmek kaldırmaz.. Ve müdde-i umumi ise, bir avukat gibi cezaya maruz masumlar tarafından gelen tekbizler, şiddetli itirazlardan enaniyeti cihetinde müteessir olsa, hükümleri kanunî ve adalet olmaz. Nefsanî ve zâlimane olduğuna: Meşhur bir hâkim; bir adliye memuru, müstehak bir cânıye cezayı tatbik ederken hiddetle yapmış. O hâkim onu azletmiş, "zulmettin" demesi, kuvvetli bir hüccettir.

Madem hakikat budur, sen başkalarına tâbi' olup, aleyhimizdeki hatalarını tashih ve eserini neşretmek istersen; en selametli yol, aynen Nur talebeleri nasıl ki aleyhimizdeki mahkeme kararını muhterem bir eser gibi teksir edip, karar veren heyete, -Sen de içinde- çok hayırlı dua ve takdirleri celbe vesile oldu. Senin aleyhimizdeki yazılarının şahsıma ait kısmı istediğin gibi şiddetli olsun.. Fakat mal-ı umumî ve hazine-i Kur'anın yadigârları ve ne kadar tenkid nazarıyla bakmışsan, herhalde senin ruhunda hiç çaresi bulunmuyan; Kabrin haps-i münferidine ve ölümün idam-ı ebedisine karşı kurtarıcı kat'î hüccetleri bırakan Nurların; mahrem parçalarına ait ve cezayı muzaaf bir surette bize çektiiren kısmına karşı müsâlâhakârane ve islâh tarzında ve sair Risalelerin haseneleri o mahremlerin seyyielerini affettirir diye insafkârane müsamaha suretinde te'vil ediniz. Tâ, bütün Nur talebelerinin hayırlı dualarını ve Nurdaki imanî mes'elelerine ilânatla nazar-ı dikkati celbe vesile olan bu Afyon imtihanımıza terettüp eden çok ehemmiyetli sevabından hissini alıp, senin eserin dahi kararname gibi Nur talebeleri teksir ve neşretsinler. Hem sana, hem vatana tam faide olsun.

Bu mahrem hasb-ı halin sebeblerinden ikinci madde:

Ben fitraten iki şeyden çok inciniyorum. Biri firaktan, biri adavetten ruhum çok müteellim oluyor. Mümkün olduğu kadar kaçıyorum. Onun için fanî dünyanın firaklı işlerini, sevimli muvakkat dostlarını bırakıp; firaksız, bâki şeyleri bulmak niyetiyle inzivaya girip hayat-ı içtimaiyeyi ve siyaseti bıraktım.. Ve dahilde adavet ve münakaşalara bir vesile olan fûrûatı değil, belki bütün nev-i beşerin en ehemmiyetli meselesi olan erkân-ı imaniyeyi ve beşerin medar-ı saâdeti ve umum İslâmın esas ve rabita-i uhuvveti bulunan Kur'anın hakaik-i imaniyesini bulmak ve muhtaçlara buldurmaya hayatımı vakfettim. Hatta değil yalnız Müslümanlarla, belki dindar Hıristiyanlarla dahi dost olup, adaveti bırakmaya çalışı

1605

1717 yorum. Harb-i umumî ve komünizmin altındaki anarşistlik tehlike ve tahriplerinin lisan-ı hal ile: "Dünya fânidir, firaklarla doludur!.. Ey insanlar adaveti bırakınız! Geliniz, Kur'an dersini dinleyip, birleşiniz!.. Yoksa sizi mahvedeceğiz!" diye benim mezkûr iki vaziyetimin haklı olduğunu gösteriyor.

Bu sırlı halimi hükümet bilmediğinden beni çok sıktı. Ben sabrettim. Afyon müddeisi dahi bazı kıskanç adamlara aldandı. Beni ziyade incitti. Bu hapsimde bazen bir gün, bir ay Denizli hapsindeki sıkıntıdan ziyade sıkıntı çektiğim bir zamanda; Mazlumların silâhı olan beddua etmek hatırıma geldi. Birden dört beş yaşında bir kız çocuğu pencerelerime alâkadarane bakıyor gördüm. Sordum, dediler: Abdullah Bey'in kızıdır. Ben de o masumun hatırı için bedduayı bıraktım.

Sonra ihtiyarlıktan gelen bir titizlikle tahammül fevkindeki sıkıntılarımın müsebbiblerine dua ile manevî intikam almak hatırasına karşı kalbime geldi ki: O zat herhalde ne kadar inatçı da olsa, tenkid nazarıyla baktığı Nur risalelerinden manevî istifade etmiş. Bu istifadesi ve bir iki sebep-i aher için "bedduadan vazgeç!" ihtar edildi. Gerçi benim gibi çok kusurlu adamın duası nadiren te'sir eder. Fakat "Mazlumun ahı arşa kadar gider" sırrıyla ve meselemiz bir olan bütün mübarek ma'sum ve müttaki Nur talebeleri dualarıma manen âmin, âmin, âmin demeleri inşaallah makbul dua hükmüne geçer. Ben de bu manevi silâhımı mecburiyet-i kat'îye olmadan, ma'sum çocuklara zarar gelmemek için bana zulmedenlere karşı isti'mal etmiyorum.

Rica ederim, gücenme bu gelen faraziyemden!.. Eğer faraza resmî bir makamdan teşvik veya hodfuruşluk dâmârından bir tahrik veya hukukumu müdafaa için mülayimane itiraznamemdeki garazsız sana tenkidlerimden bir intikam almak için bu lüzumsuz ve zararlı eseri yazıyorsan, kat'îyyen bil ki; Sana yüzde bir fayda olsa, doksan dokuz zarar olur. Aynen meşhur doktor Abdullah Cevdet'in, Kur'anın bazı hakikatları aleyhine yazılan Doktor Duzi'nin eserini neşretmesiyle, rahmetler yerinde onun ruhuna nesli-âtiden la'netler ve nefretler gelmesi gibi; pek çok ehl-i iman tarafından tenkidler, itirazlar gelmek ihtimali var...

Şöhretperestlik emeli ise, bütün bütün aksine dönecek ve intikam hissi daha ziyade kabaracak.. Nur talebeleri kanun dairesinde hücum edecekler. Senin adavetkârane bir eserin çıksa, Nur talebeleri ile beraber bütün muhalifler ve nurlara muhtaç binler muarızlar çıkacaklar, eserler

1606

yazacaklar. Hem sen iki şiddetli iddianamende muza'af bir surette bizden, hususan benden hata sevab cetvelinin intikamını almışsın. Daha ileri gitmek, gazab-ı ilâhiye bir vesile olmak ihtimali var.

1607

1718

Hasb-ı halin sebebinin üçüncü maddesi: Bizim ve nurların esas mesleği ve temel taşı ihlâs olmasından, dünya cereyanlarına ve siyâsî işlere bakmamak, meşgul olmamak bize lâzımdır. Ta ihlâsa dokunmasın. Sen tekrar bizi dünya ile meşgul etme, çok rica ederiz.

SAİD-İ NURSİ (155)"

Hazret-i Üstad'ın bu son derece samimî ve hakikatlı mahrem müsâlâhanamesinden sonra, Afyon müdde-i umumisinden bir ses çıkmamış. Belki nefsi, hissiyatı veya söz verdiği resmî makamlar cihetinde inadında ve hakkı, hakikatı kabul etmemekte devam etmişse de, lâkin düşündüğü tarzda bir eser neşrettirmeye cesaret edememiştir. Belki de bir cihette hakkı kabule mecbur olmuştur denilebilir.

VE BEDİÜZZAMAN'IN TAHLİYE ŞEKLİ

Üstad Hazretleri Afyon hapsinde kendisine zulmen çektirilen yirmi aylık hapis müddeti günü gününe sona erdikten sonra, ister istemez onu tahliye edeceklerdi. Ancak Afyon hapsi, öteden beri bir geleneği olarak; tahliyeleri hep gündüzleyin, sabah saat ondan sonra yapmakta iken; Bediüzzamana istisnalı ve hususî bir kaide uyguladılar. 20 Eylül 1949 günü şafak ile sabah namazı arası bir vakitte onu hapisten gizlice çıkarıp, polisler teslim ettiler. Çünkü gelen emir öyle idi... Polisler de o emre göre, Üstad

Bediüzzamanı alarak; daha önceleri Zübeyr Gündüzalp tarafından kiralanmış ve M.Sungurla Zıyanın da kaldıkları eve, daracık sokaklar arasından götürüp bıraktılar.

HAPİSHANEDEN NAZARETHANEYE

Afyon hapsinden tahliye edilen Hazret-i Üstad güya artık serbestti. Lâkin görülen odur ki; resmî, fakat kanunsuz olan bir hapisten çıkarılıyor, amma gayr-i resmî ve keyfî ikinci bir nezaret ve hapis manasında polis gözetimine teslim ediliyordu. Ne idi bunlar? Ne içindi bu muameleler? Kimse bilmiyor...

Bilinen bir şey vardırki oda , buyruklarla hükümeti yöneten C.H.P'nin Ankara'sından gelen emir öyle!.. Kanun-manun vız gelir bu buyruklar karşısında...

1608

Adı ve sureti hapisten tahliye edilmiş, serbest olmuştu. ama gerçekte ise, Üstadın hürriyet hakkını daha da çok tahdit eden, kanun ve nizamların

(155)Muhtelif müdafaalar dosyası, Yırtık cild S: 30-40

1609

1719 orada geçerliliği pek olmıyan kanunsuz bir polis nezareti ve kontrolü altına alınmaktı.

Hani sözde, 1947'de çıkan bir kanun ile: Bediüzzaman da dahil geri kalan Şark menfilerinin tamamı ve diğer hadiselerin suçlusu hepsi artık serbestti. İstedikleri yere gidebileceklerdi? Ama görünen o ki; o kanun diğerleri hakkında geçerli ve okeyli idi. Amma Bediüzzaman için ise No ! ve hayır ! idi.

Hazret-i Üstad henüz Afyon hapsine alınmadan önce, adı geçen kanun çıktığında; kendisi tavrını hiç bozmamış ve herhangi bir yere kendi ihtiyarı ile gitmeyi aklından bile geçirmemişti. Gerçi çıkan kanundan, şu istifade etmemekliğini, zahirde "Dahiliye Vekili Erzurumlu olup, dindar bir aileye mensub hemşehrimdir(156)" diye kendi eski yerinde Emirdağ'ında kalmak istediğini bazı resmi makamlara bazı münasebetlerle bildirmiş ve yazmış ise de, işin aslı ve hakikatı ise, Üstad biliyordu ki, İçişleri Bakanı hem

(156)5.7.1947'den, 14.1.1949'a kadar İçişleri Bakanı Erzurumlu M.Hüsrev GÖLE'dir. A.B.

1610

1720 şehrisi ve dindar da olsa, zamanın emansız hükûmet adamları kendisinin peşini asla bırakmayacaklar ve C.H.P altı okçu iktidarı kendisini adım-adım ta'kib ettireceklerdir. Hele memleketine, Şark'a gitmeyi asla hazmedip kabul etmeyeceklerdir.

Evet, Hazret-i Üstad, onların bunu yapacaklarını çok amma çok iyi biliyordu: Çünkü tinetleri ve rejimleri öyle idi, öyle icab ediyordu. Dine düşman olan siyasetleri de bunu öyle iktiza ettiriyordu. Onun için Hazret-i Üstad, çıkan o af kanununa karşı vaziyetini hiç bozmamıştı. Herhangi bir tevessülde de bulunmadı. Nitekim şu Afyon hapsinden Mazlum olarak hapsini bekleyip- çıktıktan sonra, ona karşı takınılan tavır, Üstad'ın o tavrını haklı çıkarmıştı. Yoksa ne içindi o yeniden tarassutlar ve yeniden kontrol ve bu yeniden kanunsuz polis gözetimi?..

AFYON'DA YETMİŞ İKİ GÜN

Hazret-i Üstad Bediüzzaman çok işkenceli, tecridli ve her gün bir çok keyfî ve kanunsuz muamelelerle karşı karşıya bulunduğu Afyon hapis müddetinin yirmi aylık çilesini bitirip çıkmıştı. Çıkmıştı sözde amma, bu defa Afyon vilâyetinde keyfî ve kanunsuz tarzda ve tekrar yeni bir mecburî iskân şeklinde Ankara'dan gelen emir çerçevesinde, Afyon'da yetmiş iki gün sımsıkı bir polis kontrolünde durduruldu.

Bu yetmiş iki gün de bitti. Ankara'dan, belki de gizli oturumlu bakanlar kurulundan bir emir geldi. Yine eskiden olduğu gibi, polislerin refakatinde Emirdağ'ına götürülecek ve orada eskisi gibi sımsıkı gözetim altında kontrole tabi tutulacaktı.

Üstad'ın Büyük Tarihçe-i Hayatının verdiği malûmata göre(157), Afyon'da Üstad'ın bırakıldığı evinin kapısında üç polis geceli gündüzlü, hiç ayrılmamak üzere beklettirilmiş.. Hapisten çıktığı için gelip halini sormak isteyen ve geçmiş olsun demeye gelenler rahatsız edilmiş, çoğu zaman da men' edilmişti. Adeta hapisten çıktığına pişman ettirilmişti. Zulmen kimseyle görüştürmeme ve konuşturmama plânı çok haşin ve vahşî şekilde uygulanmıştı.

AFYON'DAKİ YETMİŞ İKİ GÜNLÜK HAYATINA AİT BİR HATIRA

Üstad'ın Afyon'da kalmış olduğu evin kapı komşusu olan Hallaç Hilmî Pancaroğlu şöyle diyor:

1611

"Bediüzzaman'ı Afyon'da iki ay kadar kaldığı dükkânımın yanındaki evde tanıyıp ziyaret ettim. Zübeyr Gündüzalp ve Hüsrev Altınbaşak onun hizmetinde idiler. Büyük bir din âlimi olmasına rağmen, sabahdan akşama kadar polisler kapısında bekler, eve girip çıkanları tesbit ediyorlardı.

(157)Târihçe-i Hayat S: 450

1612

1721

Bir gün bardaktan su boşanırcasına yağmur yağıyordu. Üstad'ın kapısındaki görevli, yağmurdan korunmak için benim dükkânımın karşısında olan bir dükkâna doğru koşuyordu. Ben de bunu fırsat bilerek Üstad'ın kaldığı eve doğru çok süratli koşarak kapıdan içeri girdim. kapıyı açan Zübeyr Gündüzalp'tı. "Eğer müsaade ederseniz, Hoca efendiyi ziyaret etmek istiyorum" dedim.

Zübeyr, "Kendilerine bildireyim" diye yukarı çıktı. Az sonra geldi ve "Buyurun Üstad'ı ziyaret edebilirsiniz" dedi. Merdivenleri heyecanla çıkıyordum. Bediüzzaman Hazretleri Kur'an-ı Kerim okuyordu. Halen Üstad'ı aynı manzara ile rû'yalarımda görmekteyim. Yanına yaklaşıp elini öptüm. Bana: "Mesleğin nedir?" dedi.

Hallaç olduğumu söyledim ve "Babam hocadır, size selâm ve hürmetleri var.. fakat korkusundan ziyaretinize gelemiyor." dedim...(158)"

ALBAY HULUSİ BEY'İN, HAPİSTEN TAHLİYE MÜJDESİNE KARŞI

BİR MEKTUBUYLA BİR ŞİİRİ

"Aziz muhterem ve mübarek üstadım! Çok uzun bir fasiladan sonra şu perişan bir kaç satırlık yazı ile huzuruza geliyorum. Öğrettiğiniz imani ve Kur'anî dersler sayesinde Rabb-i Rahimime itimadla, sabırla,

tevekkülle, niyazla, fîzarla bekledik. Mahfi hikmetini ittihat veya şekvayı işmam edecek hareketlerden muvaffak buyurduğu kadar içtinab ve lillahilhamd hizmetinizin mayesi ve üss-ül esası olan ihlâs ile cüz'î irademizi irade-i külliye-i ilâhiyenin hükmüne karınca kaderince bağliyerek, imanî ve Kur'anî hizmete fütûrsuz çalıştık. tefsirinizi unutmadık ve duadan asla geri kalmadık. Ebedî hayatımızın saadetini en yüksek şefkatle arzu edip, bizi o yola irşad eden acz, fakr, şefkat ve tefekkürün bu dört nuranî sütunuyla iman-ı tahkikî gülşen-sarayının ayakta durabileceğine hayatını nezir ve vakf ve her belâya sinisini açıp manevi vazifesi için diyenlere ittiba' ve imtisal etmek suretiyle, tam bir nümune olan mücahid-i muhterem, nur-u didemiz, aziz ve muhterem ve mübarek Üstad'ımızdan Cenab-ı Hak ebediyyen razı olsun.. Ve onun hizmetinde bulunduğu Nurların arzu buyurduğu gibi kemal-i şa'şaa ile parlayıp ta'zimli alâkalarla kalbleri feth ve teshir ettiğini görmeklik nasib ve mukadder buyursun âmin.

1613

Benim geçen sene ayrıldığı yerdeki Hacı İsmail adlı bir zat bu sene Hicaz'dan aziz ve muhterem ve mübarek Üstad'ımıza bir mektup yazıyor.. ve benden göndermekliğimi istiyor. Bu acib cezbeli zatın arzusu, huzuru

(158)Son Şahitler-3 S: 169

1614

1722 nuza girmekliğime de vesile oldu. Fakat yazısının okunabilmesi için bazı yerlerini tercümeyle faydalı buldum.

Her biri binlere bedel Nur şem'inin pervaneleri ve Kur'anın fedakâr hadimleri iman-ı tahkikînin kahraman mücahidleri kardeşlerime birer birer binler selâm ve dualar ile aziz ve muhterem ve müşfik ve mübarek Üstad'ımın kemal-i hürmet ve ta'zimle ellerini öper, hayır dualarından mahrum edilmemekliğimizi istirham ederim.

Kardeşimiz Abdülmecidle muhaberemiz var. Lehülhamd sıhhattedir. Şimdi de Suad'ı askerdir. Bu muhitte lütf-u Hak'la alâkadarlar meydana geldi. Alâkalılar nurlardan hayli fayda gördüler.

Allah nasib ederse, iki veya üç ay sonra fiilî ve maddî işten ayrılmak. hizmet-i Nuraniyeye devam etmek için Erhamürrahiminden tevfiik ve medet niyazındayım. Buradaki alâkadarlar namına da hürmet ve ta'zimle mübarek ellerinizi tekrar öper, hayırlı dualarınızı niyaz ederim.

Elbaki Elhübbufillah

Hulusi(158)"

Hulusi Bey'in Şiiri

"İKAZ-I HAKİKAT

Üstad çıkmış zindandan müjdeler hepimize

Zâlimleri kahredip göstereceğin Huda bize,

Nurlar daim parlasın lütfetsin Allah bize,

Sakar mev'ud dinsize, hamdolsun Rabbimize.

Nurlar Kur'an tefsiri bize büyük ni'mettir,
Şâkirtlere vazife ihlâs ile hizmettir.

Hâkimler zalim olmuş istiyorlar belâyı,
Kulaklar sağır olmuş, duymuyorlar sadayı,
Gözleri a'ma olmuş görmüyorlar eşyayı,
Kalbleri kasî olmuş bilmiyorlar Mevlayı,
Nurlar Kur'an tefsiri bize büyük ni'mettir.

Şakirtlere vazife ihlâs ile hizmettir.

Ahkem-ül Hâkimin var inanmışız biz ona,
Ekrem-ül Ekremin var dayanmışız biz ona,
Erhamürrahimin var sığınmışız biz ona,
A'dal-ül âdilin var güvenmişız biz ona

Nurlar Kur'an tefsiri bize büyük ni'mettir ,
Şâkirtlere vazife ihlâs ile hizmettir.

1615

Nur Şâkirdi çalış sen, Allah ecri verecek,
Sana kalkan elleri Rabbin kırıp ezecek,
Dırdır eden dilleri, Semi' kökten kesecek ,
Hain bakan gözleri Basir a'ma edecek.

Nurlar Kur'an tefsiri bize büyük ni'mettir.

Şakirtlere vazife ihlâs ile hizmettir.

(159)Hususi dosya, dikişsiz tomar S: 9

1616

1723

Üstadını örnek yap eûzü çek şeytana,
İhlâsını rehber yap, besmele çek Kur'ana ,
Namazını mirac yap, tekbiri çek Yezdan'a ,

Tevhidini siraç yap, kandili yak merdane,
Nurlar Kur'an tefsiri bize büyük ni'mettir,
Şâkirtlere vazife ihlâs ile hizmettir.
Emelimiz kudsîdir sarılalım Kur'ana,
Üstadımız Nursîdir yapışalım bürhana,
İhvanımız Nurlîdir dayanalım sultana,
Muhlisiniz diyor ki yalvaralım Sübhana.
Nurlar Kur'an tefsiri bize büyük ni'mettir,
Şâkirtlere vazife ihlâs ile hizmettir.

H.1368-1949 M.

HULUSİ160)"

(160) Emirdağ-2 Müntehap dosya sıra no: 16

1617

1724

ZÜBEYR GÜNDÜZALP VE MUSTAFA SUNGUR'UN ÜSTAD'IN HİZMETİNE GİRMELERİ

Afyon hapsinden bir iki sene önce, Konyada PTT. istihbarat memurluğu yapmakta iken, Afyon hapsine alınan ve ilk mevkufiyetinde on sekiz gün hapiste kaldıktan sonra, savcının otuz sanık hakkında takipsizliğe karar verdiği 23.3.948 günü tahliye edilen Zübeyr Gündüzalp, artık Üstad'ından ve Üstad'ının hapishanesinde bulunduğu Afyon şehrinden ayrılmamış, oraya post sermiş, kalmıştır.

Zübeyr Gündüzalp, Üstad'ının dışardaki lüzumlu işlerini, kitap gönderme getirme işini ve evrak ve avukatlarla görüşme vesaire işleri; aynı zamanda o sıra Üstad'ın aleyhinde gizli tahriklerle yazı yazmaya başlayan mahallî ve umumî gazetelere karşı cevap yazma gibi işleri de yürütüyordu.

Afyon Mahkemesi 6.12.1948'da karara vardıkdan sonra, tekrar Zübeyr'i diğer bazı Nur talebeleriyle birlikte içeri almışlardı. Zübeyr Gündüzalp bu defa dört beş ay kadar hapiste Üstad'ının yanında kaldıktan sonra, tekrar tahliye edilmiş ve yine Afyon'dan ayrılmamış kalmıştır. Bu arada hapisten tahliye olan M.Sungur ve Ziya da beraber kalmışlardır..Ta üstadlarının 20 Eylül 1949'da tahliyesine kadar... Bu tarihten sonra Sungur ağabeyle beraber bizzat Üstad'ının hizmetine girmişler ve artık ayrılmadan Üstadın yanında kalmaya azmetmişlerdir. O sıra İstanbul Üniversitesi Nur talebelerinden Ziya Arun da bir muddet beraber bulunmuştur. Böylece Zübeyr Ağabeyin, Üstad'ının hizmetinde daimî bulunması, yani ilk kalış devresi, 23 Temmuz 1950'de çıkan umumi af kanunu üzerine kendisine iade edilen eski memuriyetine, Üstad'ının emriyle yeniden 1950'nin son aylarına Kadardır ve bundan sonra tayini İslahiye kazasına çıkar. Zübeyr Ağabeyin bu ikinci sefer memuriyeti böylece İslahiye'de 1951 yılı başlarında başlamıştır.

Zübeyr Gündüzalp, bu yeni memuriyetinde altı-yedi aylık iken; 1951 yılı içinde, Abdullah Yeğin ağabey Üstad hazretlerinin hizmetine girmek üzere yanına gelir. Hazret-i Üstad da onu, daha önceleri altı aylığına göndermiş olduğu Ceylan Çalışkan yerine, yeri boş kalmamak için Urfa'ya Nur hizmeti için gönderir. Bu arada Zübeyr Ağabeye de tayinini Urfaya yaptırması için haber gönderir. Zübeyr Ağabey de tayinini Urfa'ya yaptırmaya muvaffak olur ve o da Urfa'ya gelir, daha sonra, Hüsnü Bayramoğlu da yanlarına gönderilir. Böylece üstad'ın fedai ve güzide talebelerinden bu üç zat Urfa'da bir buçuk sene kadar kalırlar.

1618

1953 başlarında Urfa'da Nurculuk yapmak, çocuk okutmak vesairenden tevkif edilirler. Urfa hapisanesinde kırk gün kadar yattıktan sonra da; O

1619

1725 sıra Isparta savcılığı Türkiye'de Nurculuk dosyalarını birleştirmek gayreti içine girmiş; Adliye Bakanlığının emri ile bu fedakârların ellerine kelepçeler vurularak Urfa'dan Isparta'ya götürülürler. Isparta'da iki ay kadar hapis kaldıktan sonra, gayr-ı mevkuf tahliye edilirler. O sıra da Hazret-i Üstad'ın Samsun mahkemesi dolayısıyla İstanbul'da bulunduğu için doğruca Üstadlarının yanına giderler. Bir müddet İstanbul'da Üstad'ın yanında kaldıktan sonra; Hz. Üstad, Zübeyr Ağabeyi kendi yanında daimî şekilde hizmet için bırakır ve Abdullah Yeğin ile Hüsnü Bayramoğlunu 1953 yılı yaz aylarında tekrar Urfa'ya gönderir.

Böylece Zübeyr Gündüzalp'ın Üstad'ın hizmetindeki günleri, -birbuçuk sene kadar olanı hariç- 1948 başlarından, 1960 Martı sonuna kadar, onbir buçuk senelik bir zamandır. Allah binler rahmet eylesin, âmin!..

Mustafa Sungur Ağabeyin de Üstadın hususî hizmetine girmesi, (fakat daha çok haricî hizmetlerde istihdam edilmiştir) Zübeyr'le beraber başlamış, kesintisiz Üstadın vefatına kadar devam etmiştir. Allah selâmet versin.

1620

1726

ÜSTAD'IN İKİ BUÇUK AYLIK AFYON HAYATINDA

YAZDIĞI ŞEYLER

Hazret-i Üstad Afyon'daki bu kısacık hayatında hangi mektupları yazdığını, kaç tane yazdığını kesin bilememekle beraber, fakat herhalde talebelerini mektupsuz da bırakmış değildir. Burada yazıldığına kesin nazarıyla baktığımız pek mühim olan şu gelecek mektubudur:

Aziz Sıddık kardeşlerim!

Evvelâ: Geçen bayramınızı(161) ruh-u canımızla tebrik ediyorum. Sureten görüşmediğimizden merak etmeyiniz. Biz manen daima beraberiz.

Saniyen: Zübeyr'in ve başkalarının bir iki sualine cevaptır:

Dediler ki: "Neden halkın halisane teveccüh ve hürmetlerinden çekiniyorsun?. Ve memurların bu bayramda halkı senin ziyaretine gelmesine men' etmelerine ve mütemadî tarassud etmelerine karşı sıkılmadın, memnun oldun?"

Elcevab: Risale-i Nur bazı yerlerinde bu ehemmiyetli sualin cevabını vermiş. Bir hülâsası şudur:

Bu zamanda enaniyet ziyade hükmettiğinden, hakikata hizmet edenler ihlâsını muhafaza etmek için enaniyeti okşayan şeylerden bütün bütün çekinmek lâzım geldiği gibi; Bu zamanda ekseriyetçe halk, teveccüh ve hürmeti ve malını pek pahalı verir. Yani verdiği sadaka, hediye ve hürmete mukabil; bende bir salâhat, belki de bir manevî mertebe niyetiyle veriyor. Bazen makbul duaları da mukabilinde ister. Demek benim hakikî şahsıma vermiyor. Belki hüsn-ü zanla kâmil tahayyül ettiği Said namında bir şahsa veriyor. Öyle ise, o sadaka ve o hürmet ve teveccüh bana câiz değil, helâl olmuyor.

Çünkü eğer ben kendimi salih ve onların düşündüğü gibi bilsem, o vakit bir gurûr ve enaniyet olur, o salâhatın ademine delildir. Salâhata mukabil olan mal, bana helâl olamaz.

Eğer kendimi salih bilmezsem, onların düşündüğü bende olmadığını bilsem; bana o teveccüh, o hediye câiz olmaz. Hem mukabilinde dua ve himmet

1621

istenildiğinden, o fiatı veremediğimden, alması bana ağır geliyor, belki de câiz değil.

(161) Bu bayram, kurban bayramıdır ki; 15 Ekim 1949'dadır. Buna göre bu mektubun 20 Ekim 1949'da yazıldığına kesin bakabiliriz. A.B.

1622

1727

Eğer yalnız gurbetim ve ihtiyarlığım ve hastalığım ve hocalığım için merhamet, hürmet, teveccüh, yardım olsa idi, (162) belki bana dokunmıyacaktı.

Salisen: Risale-i Nur haysiyetiyle benim şahsıma haddimden çok ziyade olan teveccüh ve hürmeti, aynen hediye ve sadaka ile verilen mal gibi bana şahsım itibarıyla kabul ve arzu etmekliğimi caiz görmüyorum. Çünkü nurlardaki mal, benim değil Kur'anın malıdır. Fikrimin mahsulü değil, belki şiddet-i ihtiyacım için bu zamanda en evvel o kudsi ilâçlar bana verilip, tercüman oldum. Sonra o çok menfaatli hizmeti Nur şâkirdlerinin şahs-ı manevisi tam tamına gördü. Benim hisseme karşı ziyade teveccüh ve hürmet çok pahalı oluyor. O fiatı veremediğimden ve başkaların hakkı olduğu için, o manevi hediye kabul etmek bana ağır geliyor. Helâl olmuyor.

Onun içindir ki, şimdi bu üçüncü imtihanımızda Nur şâkirdlerinin her birini derecesine nisbeten, kendime birer vâris ve hizmet-i kudsiyede birer Said ve her birisine, hususan hâslara icazet-i ilmiye ve bir nevi şehadetname hükmünde birer icazetname vermeye karar verip ve o icazetnameye liyakatlarını rahmet-i ilâhiyyeden rica ediyorum.. Ve onların hüsn-ü zan ile benden bekledikleri birer üstadlık ve birer ustabaşılık vazifesi itibarıyla, benim bedelime Nurun her bir mecmuası birer üstad ve birer ustabaşı onlara inayet-i ilâhiye tarafından verildi.. Ve Nura hizmet olan büyük vazifem dahi, o mübarek ve metin ve halis şâkirdlere verilmiş diye kanaat ettim. Bunun için benim bu teveccüh ve hürmet-i umumiyyeden

hissem pek azdır. O küllî teveccühü kendime kabul etmek, kendi nokta-i nazarımda ihlâsıma münâfi görüyorum.

İkinci Soru: Senin bu teveccüh-ü ammeden çekinmen, nurun intişarına ve istifadesine belki bir zarar olur?

Elcevab: Vazifemizi yapmak ve vazife-i ilâhiyeye karışmamak elzemdir. Nurları halka kabul ettirmek ve onları ondan istifade ettirmek vazife-i ilâhiyedir. Ona karışamayız. Yalnız müşteri ve muhtaç olanlara tebliğ ve göstermektir. Onları ve Nurları satın almaya teşvik etmeye ihtiyar

(162) Burada bizzat merhum Zübeyr Ağabeyden duyduğum ihlâs dersini veren bir hatırasını kaydetmeden geçemeyeceğim. Şöyle demişti Zübeyr

1623

Ağabey: "Afyon hapsinden sonra Üstadımızın hizmetine başladığım ilk günler idi. Bana bir gün şöyle gayet ciddi bir teklif söyledi: "Benim hizmetimde kalman için eğer "Benim üstadım büyük Velîdir, Mehdidir, dahidir vesaire" nivetivle yapacak isen. ben istemivorum lüzumu da yoktur.

Amma eğer, "Benim Üstadım gariptir, ihtiyardır, hastadır, kimsesizdir, ona Allah rızası için yardım edeceğim" niyetiyle yapacak isen, kabul edebilirim. Git sana üç gün mühlet" dedi. Ben gittim, yarım saat kadar düşündüm ve yanına döndüm. dedim ki: "Ben üstadıma garip, hasta, ihtiyar, kimsesiz olduğu için, sırf Allah rızasına hizmet etmeyi kabul ediyorum." dedim.

- Üstad "Maşaallah peki öyle ise!" dedi. A.B.

1624

1728

yaç kalmamış. Çünkü hem bu şiddetli imtihanlarda, Nurlar çok kıymetli olduğu tahakkuk ettiği için müşteri aramaz. Müşteri onu aramalı ve yalvarmalı. Hem Nur on beş sene zarfında üç dört dehşetli imtihan meydanında muhtaç müşterilere kendini göstermiş.. Hem,

Yani: "Zarara rızası ile ve pis zevkiyle ve inadıyla razı olana merhamet edilmez ve lâıyk değildir" Kaide-i esasiye ile, Nurların hiç bir şüphe ve vesvese bırakmayan kuvvetli hüccetlerine karşı temerrüd edip kabul etmeyen, belki aleyhinde bahanelerle çalışanlara şefkat ve merhamet edilmez ve onların hatırı için, onlara dalkavukluk ve temelluk etmek nurların izzetine münafi olduğu gibi; düstur-u esasiyesine de muhalif ve onların pek çok çirkin temerrüd ve inatlarını okşamak hükmüne geçtiği için onları unutmak, zihnen meşgul olmamak şimdiki vaziyetime lâzım gördüğümden; bu pek soğuk ve ihanetkârane bana karşı vaziyetlerinden müteallim olmuyorum. Belki bir cihette memnun oluyorum.

Rabian: Bu zamanda avam-ı mü'minînin tam itimad etmesi ve iman hakikatlarını tereddütsüz ders alması için öyle muallimler lâzımdır ki, değil dünya menfaatlerini belki âhiret menfaatlerini dahi ehl-i imanın menfaat-ı uhreviyesine feda ederek, o ders-i imanî de her cihetle şahsî faydalarını düşünmeyip, yalnız ve yalnız hakikatlara rızay-ı ilâhî ve aşk-ı hakikat ve hizmet-i imaniyedeki şevk-i hak ve hakkaniyet için çalışsın. Ta her muhtaç delilsiz kanaât edebilsin, "Bizi kandırıyor" demesin.. ve hakikat pek çok kuvvetli olduğunu ve hiç bir cihette sarsılmadığını ve hiç bir şeye alet olmadığını bilsin, ta imanı kuvvetlensin.. ve "o ders ayrı hakikattir" desin" vesvese ve şüpheleri zail olsun.

İşte mezkûr hakikatlar içindir ki, mukabil bir şey vermediğim maddî ve manevî hediyeler bana dokunuyor ve kabul edemiyorum.

Hamisen: Madem hususî vazife-i Nuriyem kardeşlerime havale edilmiş, benim şahsıma karşı ne kadar belâ gelse ehemmiyeti yok, merak etmeyiniz. Bilâkis hizmet-i imaniye itibarıyla memnun oluyorum. Çünkü gizli düşman münafıklar, yalnız beni ihanetlerle, iftiralarla düşürmeye, çürütmeye, söndürmeye gaddarane çalışmaları; şahsımdan pek çok ziyade çalışan kardeşlerime ilişmemeye şükür ediyorum. Bir vesile olduğu için Cenab-ı Hakk'a şükür ediyorum.

Elbaki Hüvelbaki

Kardeşiniz

SAİD-İ NURSİ(163)

1625

(163) E1 vazma Emirdağ-1 aslı kitap- S: 652

1626

1729

Üstad Hazretlerinin hapisten çıkıp Afyon'da kaldığı günlerde bir mektup daha yazdığını tesbit ediyoruz. O da Emirdağ-2 lahika kitabının birinci mektubudur.

Üstad'ın, üstte kaydedilen mektubunda bahsini yaptığı; Afyon hapsi son günlerinde Nur talebelerini derecelerine göre her birisini kendisine vâris olarak bıraktığı ve ilmî icazet ve şehadetname verdiği hakkındaki mektubunu da buraya bu münasebetle kaydetmeyi uygun bulduk:

Aziz Sıddık kardeşlerim!

Bayram tebriki ile beraber her birinizi derecesine göre birer Said ve birer vârisim ve benim yerimde Nurlara birer bekçi, muhafız olarak manevi bir hatıraya binaen kabul ettiğimi haber verdiğim gibi, şimdi de size beyan ederim.

Madem haddimden çok ziyade hüsn-ü zannınızla bana ulum-u imaniye ve hizmet-i Kur'anîyede bir üstadlık vermişsiniz.. Ben de her birinizi derecesine nisbeten, eski zaman üstadlarının icazet almaya lâayık olan talebelerine icazet-i ilmiyeyi verdikleri misillü icazet veriyorum(164) ve bütün kanaatımla ve ruh-u canımla sizi tebrik ediyorum. İnşallah şimdiye kadar sadakat ve ihlâs dairesinde fevkalâde neşr-i envar ettiğiniz gibi, daha parlak devam edip, bu aciz, zaif mütekaid bir Said bedeline binler muktedir, kuvvetli, vazifeperver Saidler olursunuz.

Kardeşiniz

SAİD-İ NURSİ(Not)

(Not) Bunun bir suretini de alıp Konya kahramanlarına da ve daha Hüsrev'in münasib gördüklerine birer sureti verilsin.(165)''

YENİDEN EMİRDAĞ'A GETİRİLİŞİ

Böylece Afyon hapis müddeti ve Afyon'daki günleriyle beraber yirmi iki buçuk ay Afyon vilâyetinde - nûmuneleri görüldüğü şekilde- mazlûmane günlerini dolduran Üstad Bediüzzaman Hazretleri, yine herhalde ve mutlaka Ankara'nın emri ile polislerin nezaret ve refakatinde 2 Aralık 1949 günü yeniden Emirdağ kasabasına getirilmiştir.

(164) Bu beyanla artık Üstad Bediüzzaman (R.A.) berâber talebelerinin hapis hadiseleri olmayacağını ima etmektedir.A.B.

1627

(165) Afyon hadisesi mektupları kırmızı defter, s: 125.

1628

1730

Bu arada Afyon mahkemesi de, yeni baştan işe başlamak üzere, duruşmalara başlamış oldu. Amma artık hapiste kimse yok, duruşmalar gayr-ı mevkuf olarak devam ededurdu.

Evet, Afyon Ağır Ceza Mahkemesi yeniden ifadeler, iddianameler ve yeni müdafaalarla devam ederken; 1950 seçimlerinde iktidarı devralan D.P hükümeti, 14 Temmuz 1950'de umumi bir af kanunu çıkarmaları üzerine, Afyon Mahkemesi dosyaları da bu arada ortadan kalkmış oldu. Fakat bu defa Afyon Savcısı, davanın ceza kısmını dosyadan tefrik ederek; af şümûlûna dahil etti. Amma kitapların müsadere edilmesi için mahkemenin devamına ısrar etti. Herhalde bundan gaye: Hiç olmazsa, kitapların (Risalei Nur kitaplarının) tamamının mahkemenin kararıyla "Yasak kitaplar" listesine dahil edilmesidir.

Hukukçu değiliz.. Lâkin kitabı yazan, neşreden ve okuyanlar umumi af kanunu üzerine herhangi bir muahazeye tabi' tutulmayacak, fakat kitaplar suçlu ve yasak olacak... Bu nasıl bir uygulamadır bilemiyoruz.

İlerde Afyon mahkeme safahatını(Temyizin bozma kararından sonra) genişçe ele almak ümidiyle, burada bir kısacık fezlekesine temas etmek yerinde olur.

Evet, Afyon Mahkemesi yalnız kitaplarda suç olup olmama yönünde muhakemelerine devam etti. Böylece mahkeme kendini büyük ve geniş suç delillerini yeniden aramaya bağladı. Çalıştı, didindi.. Nihayet ikinci kez Nur kitaplarının müsadereci cihetinde bir karara vardı. Bu karar da hemen temyiz edildi. Temyiz mahkemesi bu manalı ve ısrarlı, inadlı ve belki de plânlı kararı yeniden ve tekraren bozdu. Afyon Mahkemesi artık bıktı usandı. Çâr u naçar bu defa temyiz mahkemesi kararı doğrultusunda Nurların beraetine hüküm verdi. Fakat bu defa savcı mahkeme kararını temyiz etti. Temyiz de, kararın usûl yönünden bazı noksanlıklarını tesbit ederek yeniden bozdu.. Ve tekrar muhakemeler devam etti. Afyon Mahkemesi Risale-i Nur eserlerinin iadesine yeniden karar aldı. Savcı bu kararı da temyiz etti.

Bu defa temyiz mahkemesi eserlerin tamamını, yeni baştan Diyanet Riyasetince tedkiki için Ankara'ya gönderilmesine işaret etti. Mahkeme de bu istikamette hareket ederek, tüm eserleri yeniden Ankara'ya Diyanet Reisliğine gönderdi. Diyanet İşleri müşavere kurulunca. bütün eserler

1629

yeniden uzun bir tedkikten geçirildi. Neticede Risale-i Nur eserlerinin hakikatlarını -az da olsa- belirten bir rapor verdi.

Ve nihayet Afyon Mahkemesi bu yeni rapora dayanarak Haziran 1956'da ittifakla, istisnasız bütün Nur Risalelerinin beraet ve serbestiyetine ve sahiplerine iadesine karar verdi. Bu defa savcı bu kararı temyiz etmediği için, karar kesinleşti.

1630

1731

Bu kararla; Afyon adliyesinin, önceleri bir inad ve yahut baskı altında kalması yüzünden çehresine vurulan o kara lekeyi temizledi ve temize çıkarttı. Böylece Risale-i Nurlar mahkemelerin kararıyla artık serbestiyetini bihakkın kazanmış oldu. Bu karar ile Risale-i Nurun serbestçe matba'alarda basılmasına da yol açıldı. İşte Afyon Mahkemesi hadisesi ve işte onun sekiz buçuk senelik serencamı...

Afyon hapsinden sonra da, altı buçuk sene devam eden mahkeme safahatına, Hazret-i Üstad'ın son hayat faslında da tafsilâtlı olarak eğilip bakmak üzere, burada yirmi altı senelik uzun mazlumane bir hayatın, şu en ağır ve en sıkıcı, sıkıntılı ve işkenceli beş küsur senelik bölümü olan

"Emirdağı ve Afyon" hayatına hatime veriyor ve nisbeten bir derece ferahlı saadetli, inkişafli son hayatına başlıyoruz. Tevfik Allah'tan.

1631

1732

1632

1733

ONÜÇÜNCÜ BÖLÜM

SON HAYAT FASLI

(2 ARALIK 1949 - 22 MART 1960)

1633

1734

HZ. ÜSTADIN SON HAYATI BİRKAÇ FASILDIR VE BU FASILLAR 2 ARALIK 1949 - 22 MART 1960 ARASINDADIR.

BİRİNCİ FASILI

Hazret-i Üstad Bediüzzaman Said-i Nursi'nin, üstteki iki tarih arasındaki hayatı "SON HAYAT FASLI" şeklinde sayılmış ve hesap edilmiştir. Bu fasıl onbir sene, üç ay, yirmi bir günü içine alan geniş bir hayat faslıdır. Bunu ikiye bölerek ilk dört buçuk senelik kısmını Emirdağ-2, altıbuçuk senelik kalan kısmını da Isparta hayatı diye kaydetmek mümkündür, münasebet de vardır. Amma 1950'de D.P iktidarı iş başına gelmesi ile birlikte, üstad'ın hayat tarzı, ta vefatına kadar hep aynı seviyede devam ettiği için; CHP dönemindeki mecburi iskân ve saire gibi zulümlerin bir çoğu ortadan kalktığı ve bir derece Üstad'ın hayatı serbestlik içinde olduğundan; bir yeni hayat tarzı başlamış oluyordu. Üstad'ın bu son hayatının ilk

altıbuçuk aylık kısmını (Yani hapisten çıktıktan sonra, ta 14 Mayıs 1950'ye kadar kısmını) gayr-ı vaki' sayarak şu yeni hayatına ekledik.

Evet. Hazret-i Üstad D.P dönemindeki yeni hayat faslında da yine bazı zulüm ve ta'ziblere maruz kalmasına rağmen, genel olarak onun bu hayatı bir huzur ve sükûn hayatıdır diyebiliriz. Hazret-i Üstad D.P iktidarında da mahkemelere verilmiş, zehirler yutturulmuş, şapka için rahatsız edilmiştir. Fakat millet ve memleket bir derece keyfî diktatörlüklerden, zulümlerden kurtulduğu ve demokrasi hürriyetinin icabı kısmen icra edildiği için, Hazret-i Üstad nisbeten huzurludur.

Hem İslam şeahîrinin büyüklerinden olan Ezan-ı Muhammedînin (A.S.M) minarelerde okunmasına müsaade edilmesi ve fikir ve vicdan hürriyeti bir derece serbestliğe kavuşması gibi, bazı müsbet inkişaf lar vesilesiyle; Hazret-i Üstad Demokratlara şahsen müteveccih olmuş, onları tebrik etmiştir. Ayrıca da D.P iktidarını ikaz edici, yol gösterici çok hayati ve pek mühim noktalarda içtimaî, ahlâkî ve ilmî nasihatlar da bulunmuştur. Her ne kadar yirmi sekiz senelik CHP altı ok zihniyeti birikintisi, memur kadrosunda brokrat olarak yerleşmiş ve Demokratların müsbet yönden icra etmek istedikleri bir çok programları kösteklenmiş, lâyıkiyla bir uygulama zemini bulmamış olsa da...

Hülâsa: Üstad Bediüzzaman'ın bu son onbir senelik hayatı; Kur'an ve iman hizmetinin büyük çapta filizlenmesine, meyve vermesine, hatta büyük

1634

ölçüde Üniversite gençliği içinde yayılmasına ve buna paralel olarak Nurun intişarı Âlem-i İslâm'da ve dünyada bir derece umumileşmesine

1635

1735

meydan verildiği için, bir huzur ferah ve sükûn hayatı şeklinde vasıflanabilir. Hem Üstad'ın bu son hayatı; irşad, ikaz, tenvir, neşriyât yönleri cihetiyle de çok küllî, nurlu ve feyizlidir. Bu dönemde, onun hayat ve maneviyatının bir semeresi olan Nur Risalelerini okuyanlar, ona talebe olanlar bir kaç misli artmıştır. Afyon Savcısı 1950'lerde "altıyüzbin Nur talebesi var" demişse de, 1960'lara doğru herhalde bir kaç milyonu bulmuştur.

Gelip ziyaret edenlerin, görüşüp müstefid olanların bu yeni hayat döneminde haddi hesabı yoktur. Din âlimleri, mektepli münevverler, siyasetçiler hatta askerî erkân pek çoktur.

Üstad'ın bu dönem hayatında onunla şahsen görüşen, sohbetinde bulunanlardan; Üstad'dan görüp duyduklarını anlatanlar da, önceki dönemlerinkinden kat kat ziyadedir. Önceki hayat fasıllarında olduğu gibi, bu dönem hayatını umum hatıralar ve menkıbeleriyle tam teferruatlı kaydetmeye çalışsak, hayli uzun olur, tek başına bir kitap halini alır. Bilmeceburiye hatıra ve menkıbelerden ancak bir kısmını nümûne kabilinden kaydedebileceğiz. Bunlardan da en önemlilerini, onların da yalnız birer meal ve hülâsalarını alabileceğiz.

Amma herşeyden önce bu faslı, "Lahika mektupları" diye yazılıp neşredilen yazıların bir çoğu hadiseler kronolojisine göre tarih numaralı olduğu için, bir çoğu bu kitaba kaydedilmesi zarurî görülmüştür. Böylece Hazret-i Üstad'ın bu yeni dönem hayatı belgeler ve vesikalar bakımından diğer fasıllara göre daha çok zengin ve avantajlıdır.

Tarih numaralı olan mektup ve yazıların yazılış sebepleri, hadiseleri daha çok aydınlattıkları için; hem bu dönemde yazılmış Üstadın mektuplarına ve hayat seyrine ait bazı rivayetlere bir çok te'villi yorumlar, şerhler, tatbikatlar eklendiği için, hadiselerin zuhûr şekillerini ve vesileleriyle yazılmış mektup ve yazıların vürüd sebeplerini ve mahiyet ve hakikatlarını olduğu gibi ve te'vilsiz şekilde ortaya koymak zarureti vardır. Bu noktalardan, kendimizi ne kadar sıksak da, bu fasıl hayatı epeyce uzuyacaktır sanırım.

Evet,bu hayat faslında öylesi bir tahlilin yapılması ve Hazret-i Üstad'ın bir çok yorum ve te'villere tabi'tutulan ifade ve beyanlarının sağlam temel kaidelerine bina edilmesi zarurîdir. Lâkin itiraf edelim ki; biz bu mevzuu hakkında yapacak durumda değiliz. Amma belki ilerde bazı zatlara bir çığır

1636

açmak gibi çok ufak bir işaret de olsa mühimdir. Çünkü şimdi Risale-i Nur okuyucularının, belki ilerde bir çok İslâm cemaâtlarının, hatta belki Âlem-i İslâmın dinî, siyasî ve içtimaî mes'elelerinin halli hususunda daimî merci' ve me'haz olarak şaşmaz kaidelerin istinbatı için; özellikle Hazret-i Üstad'ın bu son hayat faslında vuku' bulmuş hadiseler vesilesiyle kaleme

1637

1736

alınan ve pek büyük hayatî önem taşıyan ifade ve beyanlarının ve onların zımındaki vecîz ve hülâsalı kompirimelerinin hakikî durumlarını aksettirmek icap etmektedir. Az ilerde Allah izin verirse bu mevzu genişçe ele alınacaktır.

AFYON HAPSİNDEN SONRA EMİRDAĞ HAYATI

Afyon hapsinden sonra, Üstad'ın hayatı hakkında büyük Tarihçe-i Hayat kitabı diyor ki: (Kısaca bir meal alıyoruz)

"Afyon hapsinden sonra Üstad'ın hayatında ve hizmet-i Nuriyede şöyle bazı inkişaf olmuştur:

Bu tarihe kadar Hazret-i Üstad, evinde tek başına yatar, başka kimseyi yanında bulundurmazdı. Akşamdan ta ertesi günü kuşluk vaktine kadar kapısı kilitli bulunurdu. Bu tarihten sonra ise, (yani Afyon hapsinden sonra) sadık talebelerinden bazılarını hususî hizmetine kabul etti. Bu talebeleri geceleri de Üstad'ın yanında kalmaya başladılar. Amma Üstad'ın odası yine mutlaka ayrı idi. Bir hizmet olduğu zaman ancak odasına girilebilirdi.

Yine aynı tarihten sonra, Üstad kendisini bir üçüncü Said(1) merhalesinde olduğunu görüyordu. Hizmet-i Nuriyede de küllî inkişaflar başlamış, bilhassa yüksek tahsil gençliği Nur hizmetine el atmış, hizmetine koşmuşlardı. Böylelikle, Afyon hapis musibeti rahmet-i ilâhiye ile bir çok cihetlerle büyük, nurlu inkişaflara vesile olmuştu.

Bu tarihten sonra da devam eden Afyon Mahkemesi, başta Üstad olmak üzere Nur talebeleri mahkeme günlerinde, bir çok vilâyetlerden gelen Nur talebeleri Afyon'da toplanır, birbiriyle tanışır, Üstad ve Nur hizmeti hakkında malûmat edinir giderlerdi. Samimî uhuvvet ve ihlâs dersleri alır dönerlerdi. Mahkeme günleri bir mücahidler kafilesi şeklinde saflar halinde mahkemeye gelir, ehl-i imanın kalblerine muhabbet ve şevk doldururlardı. Bu mahkemeler iman ve İslâm davasına hizmet için teşvik edici vesileler oluyordu.

Böylece Afyon mahkemesi ve hapis musibeti, din düşmanları yağmına bir çok fedâî kahramanların yetişmesine sebep oluyordu."

(1) Üçüncü Said mevzuu üst taraflarda, ilgili yerinde bir incelemeye tabi tutuldu. Hazret-i Üstad Afyon hapsi öncesi ve sonra hapis içinde küllî şekilde inkişaf eden kudsî bir halet-i ruhiyenin yeni yeni tezahüründen bahsetmiş. Bütün bütün târik-ı dünya olarak hizmet-i nuriyenin tüm idaresini talebelerine bırakmayı düşünmüş, hatta buna teşebbüs de etmişti.

1638

Amma gerek hapiste, gerek sonrasında vuku'bulan bazı hadiselerle; henüz öyle bir merhalenin talebeleri cihetinden maddî âlemde tezahürünün vakti gelmediğini görmüştür. Üstad kendi ruhî âleminde o manevî haleti ve merhaleyi yaşamakla birlikte, Nur hizmetinin maddî büyük tedbir ve idare işlerini yine kendisi tarafından sevk ve idare edildiği görülmüştür. A.B.

1639

1737

MÜHİM BİR HATIRA

(Zübeyir Ağabeyden.. 1949-1950 tarihlerine aittir)

Emirdağlı M.Zeki Çalışkan anlatmış:

"Bir gün, üstadın hizmetkârı Zübeyir Ağabey üstadın "kasa" diye vasıflandırdığı ve başucundaki bir krem kutusunda bulunan paralarını, akşamleyin hepsini almış ve ihtiyaçlara harcamış. Sabahleyin üstad yine bazı ihtiyaçları zübeyir Ağabeye spariş vermiş. Zübeyir ise "Efendim paramız hiç kalmadı" demiş...

H. Üstad : "Keçeli keçel! Baktın mı kasaya " demiş. Zübeyir tekrar kutuya bakınca, akşamki aynı paraları içinde görmüş.

Bu hadiseyi, aynı gün Zübeyir Ağabey bizim dükkâna gelerek babama anlatmıştı.

Başka bir hatıra

M.Zeki Çalışkan anlatmış:

"Şuhut Kazasında memurluk yapmakta olan komşumuz "Şükrü amca" isminde bir zat vardı. Amcam Osman Çalışkanın aklını vesveselendirmişti. "Siz bu adamın (Bediüzzamanın) peşinden gidiyorsunuz. Onu medih ediyorsunuz. Ama biz onun hiç kerametini görmüyoruz vesr." Amcam bunu düşünürken aniden Zübeyir Ağabey gelmiş, "Sizi Üstad çağırıyor" demişti. Amcam Üstada gittiğinde, ona: "Kardeşim Osman, biz keşfin, kerametinin peşinde değiliz. Kapı dururken pencereden girmek akla münafir. Vsr." demiş.

(Son Şahitler-4 ,sh. 80)

HAPİSTEN SONRA HIZLI NEŞRİYAT

Afyon hapis faslında kaydettiğimiz gibi Nur talebeleri Afyon hapsi sırasında da neşriyat işini durdurmamışlar, bilâkis artırmışlardı. Afyon hapsi başlarında Isparta ve İnebolu kahramanlarından

birçoğu, mahkemenin daha ilk celselerinde gayr-ı mevkuf tahliye edilir edilmez, hemen hizmetlerinin başına geçerek, teksir makinelerinin kollarını çevirmeye başlamışlardı.

1640

Hazret-i Üstad henüz hapiste iken, müdafaât ve zeylini teksir edip neşrettirmişlerdi. Amma Üstad'ın hapisten tahliyesinden sonra ise, bu işi daha da hızlandırılmışlar, bilhassa 1950'den sonra bir çok büyük Nur mecmualarını eski ve yeni harflerle teksir edip neşrettirmişlerdi...

1641

1738

EL YAZILARI İLE HİZMET

Elle yazma hizmeti ve el yazılarıyla Nur neşriyatı, aslında 1946 yıllarında teksir makinelerinin faaliyete başlaması üzerine devrini bir derece tamamlamış oluyordu. Bilhassa 1949 Afyon hapsinden sonra hızlanan teksir makine hizmetleri bu devri -muhtaçlara kitap yetiştirmek cihetinihaliyle kapatıyordu. Çünkü teksir makineleri ihtiyaçları büyük çapta karşılıyordu Böylece elle yazı hizmeti hususî kalmıştı.

Anlatmak istediğimiz husus, Nur risalelerini muhtaç müştaklara yetiştirmek hizmeti bakımındandır. Yoksa öylesi yazı hizmetihir zaman lâzım ve herkesin yazısı olan İslâm yazısıdır. Kur'anımızın yazısı ,Nur Risalelerimizin hakiki asıl hattıdır. Onu öğrenmek, yazıp okumak her zaman büyük fazilettir.

AFYON HAPSİNDEN SONRA ÇEŞİTLİ HİZMET SAFHALARI

Teksir makineleri taliplere kitap ihtiyacını büyük çapta giderirken, birkaç yönden inkişaf eden hizmet şekilleri de belirdi. Bunlar başlıca şöyle idi:

1- Büyük Tarihçe-i Hayat kitabında kaydedildiği gibi, birçok vilâyet kasaba ve köylerde meydana çıkan Nur talebeleri, buldukları muhitlerinde Nurları neşretmek, okumak ve yazmak...

2- Her yerde, bilhassa Ankara ve İstanbul'da çeşitli halk tabakaları arasında, özellikle Üniversite muhiti ve diğer okullardaki gençler, memurlar ve anımlar arasında Nurların yayılması ve okunmasıyla, birçok manevî alâkalar ve meydana çıkan pek çok fedakâr iman ve Kur'an nâşirleri... Evet, bilhassa bu iki merkezde Nurların hararetle aranması, istenmesi ve inkişafı...

3-1956'da Afyon mahkemesince umum Nur kitaplarının iade edilmesi ve bu arada yer yer Nur risalelerine ve Nur talebelerine ilişme hadiseleri dolayısıyla, resmî makamlarla münasebetler kurularak; Nur Risalelerinin vatan, millet ve gelecek nesillerin saâdetine vesile olduğu cihetinin duyurulması ve ispat edilmesi... Ayrıca iktidarı devralan Demokratları ve hükûmetinin ileri gelenlerinden bazı zatlar, Kur'anın bu yeni dersi olan Nurlara takdirle bakmaya başlamaları ve bu mahiyetteki dersin, en modern neşir vasıtalarıyla Anadolu'ya ve İslâm Âlemine, hatta tüm beşeriyete duyurmak için resmî makamlar nezlinde çalışmalarına başlaması...

1642

4-Şark vilâyetlerinde -bilhassa Urfa ve Diyarbakir'de- Nurların fevkalâde inkişafı ve birçok İslâm ülkelerine Nur Risalelerinden gönderilmesi gibi hizmetler...

1643

1739

Nurun bu inkişafı ve bilhassa 1956'dan sonra resmen yeni harflerle neşriyata başlanmasıyla; Hazret-i Üstad'ın çok mutlu bir nevi bayramı gibi idi. Hem Afyon hapsinden sonra, yeniden Emirdağ'ına gelmesinden birkaç ay sonra, iktidarı devralan D.P hükûmeti, hürriyet ve demokrasi yolunda attıkları bazı müsbet adımlarıyla ve dolayısıyla Ankara ve İstanbul'da büyük çapta üniversite gençliği ve meb'uslar arasında inkişaf eden Nur hizmeti; ve merkez-i hükûmet ve meb'uslarla olan ihtilat neticesi Risale-i Nur hizmeti namına inkişaf eden alâkalar vesaire...

Böylece, Üstad Bediüzzaman'ın son hayatı hakkında çok hülâsalı olarak çizilen bu fezleke ve haritacıktan sonra; geniş ve tafsilâtlı faslına girmek için, 1949 Aralığından 1960 Martına kadar hizmetler şekli, hadiseler nev'i ve inkişaf eden merhaleler dahi şöylece özetlenebilir:

1- Afyon mahkemesinin uzun müddet devam eden ısrarlı ve inadlı hali ve davranışı karşısında, Hazret-i Üstad'ın bazı değerlendirmelerini havi söz ve beyanları...

2- Afyon mahkemesi en sonunda insafa gelip, umum Nur Risalelerine beraet verip iade kararını vermesinden sonra, matbaalarda Nurların resmen ve alenen umumî neşir hadisesi...

3-Risale-i Nurla ve Üstad'ın şahsı ile, yani Kur'an ve İman hizmeti ve dersleriyle alâkadarlık göstermek isteyen dindar, hamiyatkâr zatlara karşı Hazret-i Üstad'ın gösterdiği irşadlı ve lütufkâr tavırları...

4- İktidarı devralan D.P hükûmetine karşı zaman zaman Üstad'ın irşadkâr ikaz ve nasihatları...

5- D.P. iktidarı döneminde başta Üstad olmak üzere, yine yer yer Nur talebelerine ilişme hadiseleri üzerine Üstad'ın gösterdiği tavırlar ve yazdığı beyanları...

6- D.P. iktidarı ile beraber, hemen hemen basının tamamı D.P.'yi kötülemek ve yıpratmak gaye ve maksadıyla en başta Hazret-i Üstad'ın şahsiyeti ve Nurculuk faaliyeti aleyhindeki neşriyatlarına karşı Üstad'ın ve Nur talebelerinin verdikleri cevaplar...

7- Nur talebelerinin hareketlerini, -bilhassa müsaid görünmeye başlıyansiyasete kaymaması ve müsbet tarafa yönlendirilmesi için Üstad'ın yazdığı ikaz ve irşadları...

8- Türkiye'de ve dünyada inkişaf eden müsbet-menfi bazı hadiselerle karşı Üstad'ın yaptığı umumî değerlendirmeler ve söylediği söz ve beyanlar...

1644

1740

9- Hazret-i Üstad'ın bir vatan evlâdı olarak gayet normal şekilde yaptığı bazı seyahatleriyle meydana gelen Nur hizmetinin büyük inkişafı.. Ve fakat onun bu seyahatlerini hazmedemiyen C.H.P zihniyetli kimseler tarafından ortaya atılan iftiralı yorumlarına karşı Üstad'ın ve Nur talebelerinin verdikleri hakikatlı ve müskit cevapları...

10- Hazret-i Üstad, bilhassa kendi vefatından sonra, Nur talebelerinin esas ve temel ve rükün olarak yapmaları gereken vazife ve hizmetlerini açık şekilde ifade eden bir kaç vasiyetname yazması hadisesi...

İşte bir kaç ana başlıklarla özetlemeye çalıştığımız hizmet şekillerinin, ve bunlara bağlı olarak gelişen hadiselerin genişçe ve vesikalı, belgeli seyrini takib edecek ve değerlendirmelerini Nurun nass olan beyan ve hükümlerine dayandırarak yapmaya elden geldiğince çalışacağız.

Bu geniş mevzuya girmeden önce de, 1949-1960 arası Türkiye'de ve dünyada zuhûra gelen hadiselerden önemli bir kısmını kronolojik şekilde sıralayıp hatırlatmayı uygun gördük.

TÜRKİYE'DE VE DÜNYADA OLUP BİTENLER

Üst taraflarda da kaydettiğimiz üzere, C.H.P 1950 seçimlerine yaklaşırken, dini siyasete alet, sonra da siyaseti dinsizliğe alet etme faaliyeti içine girdi. Şöyle ki:

A- 8 Haziran 1949'da CHP'li başbakan Şemseddin Günaltay, CHP'nin din mevzuundaki görüşünü açıklarken, çok açık şekilde CHP'nin hiç bir zaman yapmamış olduğu şeylerle güya dine hürmetkâr olduğunu beyan ederek, düpedüz dini siyasete alet ediyordu. Hatta 1950 seçiminden az sonra da, yine Şemseddin Günaltay, İzmit CHP kongresinde: "CHP dine karşı değildir" sözlerini tekrarlıyordu. Buna karşı merhum Eşref Edip Bey, Sebilür Reşad mecmuasında çok acib bir cevap verdi. "Siz mi dine karşı değilsiniz?.." başlığıyla CHP'nin o güne kadar dini ve dine ait ma'bed ve saireyi nasıl tahrip ettiğini ispatlıyarak sıraladı.(2)

(2) Merhum Eşref Edib'in adı geçen makalesi Sebilur-Reşad mecmuası C.5, sayfa 35, Sayı 103 ve Mayıs 1951 nüshasında neşredildi. Hz. üstad Bediüzzamanda bu makalenin bir kısmını eski yazıya çevirerek yanında sakladı. Biz de bir hûlasasını, şu 2. Baskı kitabımızda dercediyoruz.

1645

1741

B- 18 Ocak 1950'de CHP Devlet Bakanı Şemseddin Reşad Sirer: "Biz müslüman bir devletiz. Amma lâiklikten de vazgeçemeyiz" diyordu.

C- 1 Mart 1950'de CHP'nin son iktidarı, tekve ve zaviyelerin kapatılmasına dair olan 30.11.925 tarihli kanunu yürürlükten kaldırdı.

“ Sizmi dine hasım değilsiniz? Sizmi dine baskı yapmadınız?

... Günaltay üstadımıza sorarız: Mekteplerden din derslerini kim kaldırdı? Müslüman Çocukların dinsiz, imansız yetiştirmek isteyen kimdi? Mekteplerde din ile Allah ve Peygamberle istihza eden, çocuklara Komünist fikrini aşılayan kimdi?

İçinde Kuran ayetleri yazılı diye din kitaplarını memleketin her tarafından toplatıp imha eden, Kur'an cüzü satanları tehdit eden, Kur'an cüzlerini parçalatıp yaktıran kimdi?

Bütün islam din müesseselerinin kapılarına zincir vuran, içki sofralarında: "Bu gün kırkbin softanın ocağını yıktık" diye övünenler kimlerdir?

Ezan-ı Muhammediyi Kur'an lisaniyla okuyanları Cami'lerde Allahu Ekber diye Kamet getirenleri zindanlarda çürüten, tekbir sadalarını hortlamakla vasıflandıran kimdi?

Din namına cemiyet teşkilini men'eden, öte tarafta hıristiyanları, yahudi ve masonları istediği gibi cemiyet teşkil etmekte serbest bırakan, ahkâm-ı diniyeden bahsedeni deşete düşürmek için katillere , canilere verilen cezeyi onlara reva gören kimdi?

Cami'lerde Kur'an okuyan ve okutanları Cürm-u meşhut mahkemelerine sevkeden, çocukları Kur'an okuyan hafızları karşıdan dinlemekten bile men'eden kimdi?

Millet kürsüsünden "Din zehirdir" diye bağırarak ve "Bu milletin kafasından din fikrini sökmek için bize daha otuz sene lazım" ve "Benim dinsizliğim taassup derecesindedir" diye dine karşı daha büyük su-i kasıplar hazırlayan ve "Peygamberin Medineden koyduğu ayetler devletçiliğe aittir, bizi alakadar etmez" diyen Başbakanlar(1) kimlerdi?

Halk evlerine dini derslerin girmesini yasak eden, Mecliste bir millet vekilinin millet kürsüsünden söylediği vech ile: "Millet vekillerine Allah bile dedirtmeyen" kimdi?

Din ulemesini , din adamlarını tahkir ve terzil eden,sefalet içinde süründüren, dilenecek hale getiren kimdi?

Alay sancaklarında yazılı olan Kelime-i Tevhidi, alay imamlarını, alay müftülerini kaldıran kimdi?

(1) Bunlardan birisi , İnönü'nün başbakanı Şükrü Barakoğludur. A.B.

1646

1742

Ayet yazılı âbidelerini, kitabelerini parçalatan; Ayasofyada Allah, Muhammed ve Hulefa-ı raşidîn'in isimleri yazılı levhaları asırlardan beri durduğu yerden indiren ve cami, dışına çıkarıp görünmez bir yerde parçalamak isteyen, fakat kapıdan çıkmadığı için Cami'nin bir köşesine atan .. Ve Bulgaristan'da dünyanın her tarafından gelen muhtelif Hristiyan murahhaslardan mürekkep toplantıya, buradan hususî murahhas gönderen; ve orada alınan kararlar mucibince Ayasofya'yı Cami'likten çıkarıp müze haline getiren, Amerikadan mimarlar celb edip; Allah, Peygamber ve Hulefa-i Raşidîn levhalarının arkasındaki Bizans putlarını bin itina ile meydana çıkaran kimdi?

Zikrullah ile meşgul olan yerleri kapatan, din ve millet ulularının türbelerini seddederek din ve millet düşmanı Farmason ocaklarını açan kimdi?

Park otelde müzik çalarken ve dans ederken;Mimar Sinan asarından-Ayaz paşa camiinde Ezan okumaya başladığı sırada,ötedenberi adet olduğu vechi, ile müzik susunca sükûtetti" cevabına karşı: "Haydi devam" diye müzik ve dans devam ettiren,ferdası gün,belediye amelesine minareyi yıktıran ve bir daha orada Ezan okutmıyan, Camiide Park otel artistlerinin elbise gardolabı yaptıran kimdi?

Bahçe kapıda Hidayet camiini Türk Ticaret Bankasının kokmuş deri deposu yapan; Mercanda sultan hanımın saman-i sanî camiini Ermenî ve Yahudilere veren, mihrabında bir Yahudî kızı oturtan, minaresini Fabrika bacası haline getiren; Unkapanındaki Camii Yahudi Lastik tamirhanesi yaptıran; Cerrahpaşadaki Şemseddin Molla camiinin tabanlarını söktüren, odun deposu yaptıran; Tahtakalede Sultan Fâtihin kumandanlarından Samas-ı evel camiini paçavra deposu haline sokturan; Şehzadebaşındaki Burmalı Mescid denilen ve minaresi dünyada emsali olmıyan bir camii, marangozhane yaptıran; Dolmabahçe camiini müze haline getiren; Şehreminde Halkevinin karşısında Sultan Fatih'in ilk Cuma namazını kıldığı

camii, karşısındaki CHP sini ziyareti sırasında: “Halk Partisinin şerefini ihlal ediyor, kaldıran!” diye Halk Parti başkanı Ahmet Bicana emir veren; Göksu Kasrı karşısında Sultan camiiinin bir akşam keyfi sırasında kaldırılmasını emreden, mihrabını dans salonu haline getiren; Heybeli camiindeki ezan sesinden rahatsız olarak, yıkılmasını emreden; Balata Muhyiddin Hamamı camiininin mihrabını demirci ocağı yaptıran; Çarşıkapıdaki Pirî camiini kalıpcı istafana veren kimdi?..

Beytullahın, ka’be-i muazzamanın resimlerini cami’lerden toplatan, cami’lerde mihrapların etrafındaki mumların üstünde yazılı” Maşaallah “ ke

1647

1743 limelerini Kazitan kimdi? Koministlik teşeküllerini vucuda getiren, mekteplere Koministlik sokan,mualimlerle dini tahkir ettiren, köy enstitülerini Komünist muallimlerle dolduran, milliyetçi gençleri en ağır işkenceler altında inleyen Kimdi ?

Süt ana ve süt kardeşle evlenmeyi men’eden hükümleri “ Ben süt ana, Yoğurt ana tanımam” diye istihfaf eden; yüzlerce milyon müslümanın mukaddes peygamberini “ Arap Mehmet” diye alay mevzuu yapan Kimlerdi?..

Ç- 23 Mart 1950'de, İnönü Kırıkkale'de ilk seçim konuşmasında: "Anayasadan altı oku kaldıracamız" diye va'dediyordu.

İşte CHP böylece dine karşı yaptıkları tecavüzlerinin farkındaydılar. 1950 seçimleri yaklaşırken, dini alet ederek millet kandırılmaya çalışılıyordu. Hatta seçimden bir iki sene önce, yani 1947'de resmen Kur'an kurslarının açılmasına ve Bayramlarda tekbirlerin Arapça okunmasına ve ilkokullarda ihtiyarî din derslerinin okutulmasına da müsaade etmişlerdi. Lâkin millet artık CHP'ye inanmıyordu, iş işten geçmişti. Nitekim 1950 seçiminde millet ona darbeyi vurdu, hem de öyle bir vurdu ki, artık normal seçim yollarıyla iktidar olamayacak şekilde ve dirilmeyecek bir surette vurdu. 14 Mayıs 950 genel seçimleri yapıldı. D.P 396, CHP ise yalnız 68 milletvekili alabildi. Böylece ilk olarak Türkiye'de hür irade ile yapılan seçimle, CHP tepetakla devrildi.

D.P İKTİDARINDA MÜSBET İCRAAT OLARAK ŞU KANUNLAR VE

İŞLER GERÇEKLEŞTİRİLDİ

1- İlk iş, 16 Haziran 1950'de Meclis ezanın Arapça olmasının yasağını kaldırdı ve minarelerde Ezan-ı Muhammedi sesleri yükseldi.

2- 5 Temmuz 1950'de, Radyoda Kur'an ve dinî programın yayınlanma yasağını kaldırdı.

3 - 14 Temmuz 1950, umumi bir af kanunu çıkarıldı. Bu kanun herkese şamildi ve bu defa Hazret-i Üstad Bediüzzaman da müstesna değildi. o da dahildi.

4-25 Temmuz 1950 DP Hükûmeti, Türk askerlerinin Kore'de komünistlere karşı savaşmak üzere, Birleşmiş Milletler'in emrine 4500 kişilik bir Türk Tugayını verdi ve Kore'ye gönderdi. CHP buna şiddetle karşı çıktı.

1648

5- 25 Ağustos 950 Diyanet Reisi Ahmed Hamdi Efendi komünizm aleyhinde fetva yazdı.

6- 21 Ekim 1950'de ilkokullara mecburi din dersi konuldu.

1649

1744

7- 4 Ağustos 1951 Reis-i Cumhur Celâl Bayar Van'da yaptığı konuşmada Van'da bir üniversitenin kurulacağını söyledi.

8- 17 Ekim 1951 Türkiye'nin Atlantik Paketi'ne iltihakına dair protokol Londra'da imzalandı.

9- 10 Ağustos 1952 Milli Eğitim Bakanı Tefik İleri Köy Enstitülerini kapattı.

10- 2 Nisan 1954 Türkiye ile Pakistan askeri bir antlaşma imzaladı.

11- 19 Nisan 1954 Bağdat Paketi ön çalışmaları gayesiyle Irak Başbakanı Nuri Said Paşa İstanbul'a geldi.

12- 24 Ocak 1955 Bağdat Paketi teşekkülü hususunda, Türkiye Irak'la antlaşma imzaladı.

13- 23 Eylül 1955 Pakistan da resmen Bağdat Paketi'ne dahil oldu.

14- 13 Eylül 1956 Orta okullarda da din derslerinin okutulmasına karar alındı.

15- 20 Ocak 1957 Bağdat Paketi toplantısı Ankara'da yapıldı. Bu toplantıda Sento (Merkezi İş Birliği) tezi de ortaya atıldı.

16- 17 Kasım 1958 Erzurum Üniversitesi açıldı. Celâl Bayar'ın açılış konuşmasında: "Atatürk'ün bu Üniversitenin Van'da kurulmasını(3) istediğini" söyledi.

(Bak: Türkiye'de Çok Partili Politikanın Açıklamalı Kronolojisi kitabı sahife 16-87)

DİĞER HADİSELER

(50 Yılın Tutatanağı, Muzaffer Gökman, Sahife 138-186'dan)

1- 7.8.1950 İstanbul Üniversitesi talebe birliği komünizm aleyhine nümayiş düzenledi.

(3) Celal Bayar Şark Üniversitesinin, Van'da kurulmasına daima taraftar bulundu. Ve bunun Atatürk'ün bir arzusu olduğunu ileri sürmekteydi. Lâkin işin hakikatı ise, Üstad Bediüzzaman Said-i Nursi 1922'lerde Ankara'ya geldiği zaman, Van'da Medreset-ül Zehra nâmıyla bir üniversitenin kurulmasına çalışmasının eseri idi. O zaman en başta M.Kemal Paşa'yı ikna

1650

etmişti. Meclise kanun lâyihası sunuldu, iki yüz meb'usdan yüzaltmış yedi meb'usun imzasıyla kabul edilen kanunla, yüz elli bin lira tahsisat aynı kanunda mevcuttu. Ama daha sonra bazı sebeplerle Üstad Bediüzzaman bütün bunları bırakarak Van'a çekildi. Bunlar Celal Bayar'ca da bilinen şeylerdi. Reis Celal Bayar'ın bu Üniversitenin Van'da kurulmasını çok arzu etmesine rağmen; "DP'liler Said-i Nursi'nin medresesini yapıyorlar" diye CHP'liler ve yandaşları ve basın bunu meş'um bir şekilde ellerine dillerine doladıkları için korktular, çekindiler. Van 'da kurulması kararlaştırılmışken, Van'dan Erzurum'a aldılar. Ve

Adına da "Atatürk Üniversitesi" ismini koydular. Celal Bayar'ın hep bu üniversite için: Atatürk bunun Van'da kurulmasını istiyordu" diye ileri sürmesi, gerçekten M.Kemal Paşa'nın da Bediüzzaman'ın o çok büyük içtimaî ve vatanî fikrinin te'sirinde kalmış olduğunu göstermektedir. A.B.

1651

1745

2- 16 Eylül 1950 Türkiye'nin Atlantik Paktı'na (Nato'ya) yapılan müracaatına İngilizler karşı çıktı.

3- 23 Temmuz 1951 Amerikan Filosu İstanbul'a geldi. Bu hareketle Amerikan devleti Türkiye'yi -İngiliz ve Fransızların istememesine rağmen Nato'ya almaya dair bir gösterisi ve desteklemesiydi.

4- 1 Ağustos 1952'de kurulan İslam Demokrat Partisi, altı ay sonra mahkeme kararıyla kapatıldı.

5- 10 Temmuz 1952 Ticanî Davaları sonuçlandı. Kemal Pilavoğlu on yıla mahkûm oldu vesaire.

6- 23 Temmuz 1952 Mısır ordusu inkılap yaparak Kral Faruk'u devirdi. Cemal Abdünnasır başkan oldu.

7- 25 Eylül 1952, üzerinde İnönü resmi bulunan paralar tedavülden kaldırıldı.

8- 22 Kasım 1952'de Gazeteci Ahmet Emin Yalman'a Malatya'da su-i kast düzenlendi.

9- 9 Aralık 1952 Samsun D.P Milletvekili Hasan Fehmî Ustaoglu "Büyük Cihad" gazetesinde çıkan sert makalelerinden ötürü D.P'den ihraç edildi.

10- 5 Mart 1953 komünizm müessisi Josep Stalin öldü.

11- 7 Ocak 1954 D.P, Genç Demokratlar adında bir gençlik teşkilâtı kurdu.

12- Millet Partisi 27 Ocak 1954'de mahkeme kararıyla kapatıldı.

13- 2 Mayıs 1954 genel seçimler yapıldı. DP biraz geriledi. 305 milletvekili alabildi.

14- 5 Aralık 1954 Cemal Abdünnasır, Mısır İhvan-ı Müslimin cem'iyetine çok zulüm ve katliamlar yaptı.

1652

15- 20 Aralık 1955 D.P'den ayrılan bir grup milletvekili Hürriyet Partisi'ni kurdular. Bu parti İslâm Demokrat Partisinin bir nevi devamı mahiyetindeydi.

16- 29 Ekim 1956 İsrail Mısır'a saldırdı. İngiliz ve Fransızlar da İsrail'e katıldı. Abdünnasır Porsaid'de bunları yendi.

17- 12 Ağustos 1957 muhalefetteki partililer, İnönü'nün Heybeliada ve Taşlık'taki evinde toplantılar yaptılar. İş birliği içinde plânlar düşündüler.

18- 27 Ekim 1957 genel seçim yeniden yapıldı. D.P biraz daha geriledi. D.P 224, CHP 178 Milletvekili aldı.

19- 16 Şubat 1958 Irak ve Ürdün birleşerek bir Federe Arap Devleti kurdular.

1653

1746

20- 21 Şubat 1958 Mısır ve Suriye Cemal Abdünnasırın başkanlığında Birleşik Arap Cumhuriyeti kurdular. 28 Şubat'ta Yemen de buna katıldı.

21- 14 Temmuz 1958, Irak'ta ihtilâl oldu. Melik Faysal ve Said Nuri Paşa öldürüldü. Bu hadise üzerine İnönü imalı sözlerle D.P'yi tehdit etmeye başladı.

22- 12 Ekim 1958 Adnan Menderes Manisa'da yaptığı bir konuşmada. vatandaşları tahrikçilere karşı bir vatan cephesi kurmaya çağırırdı.

23- 24 Kasım 1958 İnönü Menderes'i ve D.P'yi ihtilâlle tehdit etti.

24- 28 Aralık 1958 İnönü Menderes'i irticaî hareket ittihamıyla açık şekilde tehdit etti.

25- 17 Şubat 1958 Menderes'i Londra'ya götüren uçak Gatonj hava alanına yakın düşüp parçalandı. 14 kişi öldü, Menderes sağ kurtuldu.

26- 24 Mart 1959 Menderes Türkiye'ye döndü. İstanbul'da çok büyük bir kalabalık onu karşıladı. Menderes İstanbul'da evvela Sultan Eyyüb'ü ziyaret etti. Ankara'ya girerken de tekbirlerle karşılandı.

27- 28 Mart 1959 Cumhuriyet gazetesi 31 Mart Vak'ası'nı yayınlamaya başladı. Bununla Menderes irtica' ile ittiham ediliyor ve tehdit ediliyordu.

28- 6-7 Kasım 1959 Amerikan başkanı Aysin-Hover Türkiye'ye geldi. Dörtüzbün insan onu karşıladı.

29- 4 Ocak 1960 İnönü: D.P'nin Said-i Nursi'yi seçim kampanyası için vazifelendirdiğini savundu.

30- 19 Mart 1960 bazı yüksek rütbeli subaylar İnönü'yü İstanbuldaki evinde ziyaret etti. Bu bir ihtilâl ön hazırlık plânıydı. Nitekim bir gün sonra D.P'li bir Konya milletvekili bir konuşma yaparak, İnönü'nün bir ihtilâl hazırlığı içinde olduğunu ileri sürdü.

31- 23 Mart 1960 Bediüzzaman Said-i Nursi Urfa'da vefat etti.

32-16 Nisan 1960 emekli general ve amirallardan ondört kişi İnönü'yü İstanbul'daki evinde ziyaret etti.

1654

33- 2 Mayıs 1960 Menderes, radyo'da yaptığı konuşmada durumun ciddiyetini belirtiyordu.

34- 3 Mayıs 1960 Kara Kuvvetleri Komutanı Cemal Gürsel, Milli Savunma Bakanı Ethem Menderes'e bir tavsiye mektubunu yolladı. Bu mektupta Celal Bayar'ın hemen istifa etmesini istiyordu. Aynı günde de vazifesinden izinli ayrılarak İzmir'e gitti.

35- 21 Mayıs 1960 Harp okulu talebeleri hükûmet aleyhinde yürüyüş yaptı.

1655

1747

36- Ve 27 Mayıs 1960, sabah saat 4.36'da Kurmay Albay Alparslan Türkeş, Ankara Radyosunda "Türk Silahlı Kuvvetleri memleketin idaresini ele almıştır" diye ihtilali bildiriyordu.

Burada sıraladığımız şu hadiseler, gerçi bir çoğu siyasî işlerdir. Mevzuumuzla da ilgisi yoktur. Lâkin ilerde görüleceği üzere, bunların bir çoğunun Hazret-i Üstad'ın hayatıyla dolaylı şekilde ilgisi vardır ve buraya dercedilmesinin de lüzumu vardır. Evet bu hadiselerin, bilhassa müsbet olanlarıyla olduğu gibi, bazen menfi olanlarıyla da Hazret-i Üstad bazen sarîh olarak, bazen de işaret yoluyla ilgilenmiş, değerlendirmiş ve bazı ifadelerde bulunmuştur. Az ilerde nümuneleri görülecektir.

"SON HAYAT" BAŞLANGICI..

VE İLK ALTI BUÇUK AYLIK BÖLÜM:

Üstad Bediüzzaman, Afyon hapsinin yirmi aylık işkenceli, zulümlü, zehirli ve hastalıklı günlerinden sonra, yetmiş iki gün Afyon vilâyet merkezinde nezaret altında bulunduruldu. Geceli gündüzlü polis gözetimi altındaki yetmiş iki günlük zamanını da bitiren Bediüzzaman Said-i Nursi, 2 Aralık(4) 1949 günü Afyon'dan Emirdağ'ına getirildi ve mecburî iskâna(5) tabi tutturuldu.

(4) Gerçi bu defaki Üstad'ın Emirdağ'ına gelişi kendi ihtiyarıyla olmuş gibi bir renk verildi. Lâkin Afyon'dan Emirdağ'ına gelirken, emniyetten izin isteyerek geldiği gibi; yanında da polis koşturularak gönderilmişti.

(5) N.Şahiner, Üstad'ın Afyon Vilâyet merkezinden Emirdağ'ına getirilmesi hususunda tarih vererek: "20 Kasım 1949" şeklinde yazmışsa da, ortalama bir tahmin yapmıştır. Zira o sıra Hazret-i Üstad'ın hizmetinde bulunan Zübeyr Gündüzalp, Üstad'ın Afyon'dan ayrılışı hakkında İsparta' ya tarih numaralı bir mektupla malûmat vermiştir. Mektup aynen şöyledir:

"Aziz Siddık ve Kahraman Ağabey:

Evvela istifsar-ı hatırla arz-ı hürmet eder, ellerinizden öperim.

Saniyen Ankara işini Çalışkanlar görecektir. Benim gitmeme lüzum kalmadı.

Salisen: Hazret-i Üstadımızın tashihatta ilâve buyurdıkları haşiye ve nükteleri ve müdafaattaki bir iki sehvi hâvî bir pusulayı takdim ediyorum.

Hazret-i Üstadımız dün Emirdağ'ına teşrif buyurdular. Bendeniz mahkeme gününü burada bekliyeceğim. Az da olsa bu ayrılık çok acı geldi. Mübarek odasına çıkamıyorum. Ancak namazı orada teessür ve yeis

1656

içinde kılıyorum. Emniyete haberleri olsun kabilinden gideceğini söylediğim zaman, şöyle dediler: "Hoca Efendinin hiç bir şeyine müdahaleye kanunen hakkımız yoktur.(3) Türkiye'de altmış üç vilâyet var. Arzu ettiği vilâyet ve kazaya gider."

Kahraman ağabeyim, dua ve himmetinizi yalvarırım. Bu kadar aceleyle yazabildim. El ve ayaklannızdan öperim. 3.12.1949Çok kusurlu biçare Zübeyr

Mahkeme ayın 14'ündedir. Evvelki mektupta herhalde yanlış arzettim.14.12.1949 günüdür. (Müntehap dosya Emirdağ-2 sıra no: 12) Not: Üstad bu mektubun yazılışından bir gün evvel Emirdağ'ına geldiğine göre, 2 Aralık 949 günüdür. A.B.

(3) Evet, kanunen ilişmeye hakları yoktu. Lâkin kanansuz şekilde ta'cizler devam etti. A.B.

1657

1748

Bu tarihten, ta 16 Mayıs 1950 D.P iktidarına kadar olan altı buçuk aylık zamanı dahi, eski hayat fasıllarından olduğu gibi,yine Üstad'a bir nevi esaret hayatı yaşattırıldı. Yine polis nezareti, yine takib, yine mürakabe ve yine her hare- keti kontrola tabi'...

BU ALTI BUÇUK AYLIK ZAMANDA ÜSTAD NE YAPTI,

NE YAZDI?

Üstad'ın Afyon hapsinden tahliyesinden sonra, ta 16 Mayıs 1950'ye kadar geçen hayatı sekiz ay kadardır.Üstadın bu sekiz aylık zamanı da, CHP iktidarı altında yine aynen hapisten önceki hayatı gibidir.. Ve Emirdağ hayatına eklenmesi icabederdi. Ancak biz bu kısacık zamanı zulüm ve işkenceler itibarıyla gayr-ı vaki' sayarak, onun son hayatına bağladık.

Bu zaman zarfında Hazret-i Üstad'ın yaptığı işler, yazdığı şeyler nelerdir diye bir sual vaki olursa, şöyle izah edilebilir:

Afyon hapsinden çıkar çıkmaz ve Afyon'da bulunduğu günlerde, talebelerine bir kaç tebrik mektubu vesaire yazdı. Ayrıca Diyanet İşleri Reisi muhterem Ahmed Hamdi Akseki'li Hocaya Risale-i Nurdan bir takım hazırlattırıp gönderme işiyle alâkadar oldu.

Hapisten önce (1947'de) Ahmed Hamdi Efendi, Nurlardan iki takım ısrarla istemiş idi. O sıra bunun hazırlığı yapılmış, ancak yetiştirilip gönderilmeden, Afyon hapis faslı araya girmesiyle öylece kalmıştı. 20 Eylül 1949'da Hazreti Üstad hapisten çıkar çıkmaz, tekrar bu işe el atmış ve ilk iş, yanındaki fedakâr talebesi ve hizmetçisi Zübeyr'in imzasıyla Isparta'ya bu hususta bir mektup yollamıştı. Mektup aynen şöyledir:

"Aziz siddik ve kahraman ağabeyim!

Evvela: Hazret-i Üstad şöyle buyurdular: "Diyanet Riyasetine gönderilmek için hazırlanan Nur takımı Emirdağ'ından Isparta'ya iade edilmiş. Bu takım bir yere verilmemiş ise, muhafaza edilsin. Belki bir zaman lâzım olacak, Ben tashih edeceğim...(6)"

Hazret-i Üstad, Emirdağ'ına geldikten sonra da, aynı mevzu üzerinde durdu ve Isparta'ya mektuplar yazdırarak. Diyanet Reisine gönderilecek Nur takımının ma'na ve ehemmiyetini bildiriyordu. Tahminen 1950 başlarında yazdırıp Isparta'ya gönderdiği bir mektup aynen şöyledir:

1658

"Gayet kıymetli fedakâr Nur kahramanı ağabeyimiz Hüsrev!

Şimdiye kadar beş defadır Diyanet Reisi Nurlardan bir takımı musırır

(6) Emirdağ-2, Müntehap dosya sıra no: 2

1659

1749

ne istedi. Ustad da şiddetli hastalığı içinde tashih edip, şimdilik bitmek üzeredir. Diyanet Reisinden onun manevi fiatı olarak üç madde istemiş:

Birisi: Sizin parça parça yazdığınız mu'cizeli Kur'anı fotoğrafla tab' etmek.. Bu maddeyi kabul etmiş. "Yalnız başındaki Türkçe tarifati müstakil kalsa, ayrı tabedilse münasibtir." demiş.

İşte Üstad'ımızın ona yazdığı mektubu beray-i malûmat leffen size gönderiyoruz. Üstad diyor ki: "Hem bir takım Risale-i Nuru, hem makineyle çıkan mecmuaları ona göndermek ve Hüsrev gibi bu işte en ziyade alâkadar bir kardışımızın eliyle teslim etmek cihetini meşveretinize havale ediyoruz. Siz de tam bir meşveretle, sizin bu meselede oraya gitmenizin vücudça sıhhatiniz müsaade ve fikrinizde muvafık ise; muayyen bir vakitte acele oraya giderseniz ve adresinizi bildirirsiniz. Biz de takımı ve mecmuaları size Ankara'ya elinize yetiştireceğiz. Hatta siz isterseniz, kendi hesabınıza onları müftüler neşretmek niyetiyle Diyanet Reisine verirsiniz.

Nur talebelerinden

Üstad'ın hizmetinde

Halil, Sadık, İbrahim(7)"

7

Böylece, Hazret-i Üstad'ın bu mevzuda yaptığı muhabere ve yazışmalardan sonra, tashih edip hazırladığı iki takım Risale-i Nuru Ahmed Hamdi Efendi'ye hediye gönderirken, ona hitaben şu mektubu da yazdı:

"

Muhterem Ahmed Hamdi Efendi Hazretleri!

Bir hadise-i ruhiyemi size beyan ediyorum: Çok zaman evvel zatınız ve sizin mesleğinizdeki hocaların zarurete binaen ruhsata tâbi' ve azimet-i şer'iyeyi bırakan fikirlerine, benim fikirlerim muvafık gelmiyordu. Ben hem onlara, hem sana hiddet ederdim. "Neden azimeti terkedip, ruhsata tâbi' oluyorlar" diye Risale-i Nuru doğrudan doğruya sizlere göndermezdim. Fakat üç dört sene evvel(8) yine şiddetli, kalbime sizi ten

(7) Emirdağ-2 Müntehap dosya (küçük) sıra no: 6

(8) 1947 sonlarında zamanın İçişleri Bakanı ve sonra Bakanlar Kurulu Risale-i Nurdan ZÜlfikâr ve Asa-yı Musa gibi bazı mecmualarını müsadere ve toplatmak kararını aldıklarında, bu kitaplar bir de Diyanet Riyasetine gönderilmişti. Ahmed Hamdi Efendi, o sıra Diyanet reisi vekili iken zamanın

1660

şerli hükümetinin şerrinden çekinerek lâzım gelen cesaret ve dirayeti gösterememiş, Bakanlar kurulu da toplatma kararını almıştı. Ama ondan önceki bir hadisede ve Afyon hapsine yakın günlerde ise, müsbet raporlarıyla aynı kitapları kurtarma cihetinde cesaret göstermişlerdi. Bunlar bu kitapta yazılıdır. Hazret-i Üstad -tahminen- o ikinci hadiseye işaret etmek istiyor. A.B.

1661

1750

kidkârane bir teessüf

geldi. Birden ihtar edildi ki: Bu senin eski medrese arkadaşların olan başta Ahmed Hamdi olarak zatlar, dehşetli ve şiddetli bir tahribata karşı ehven-üşşer düsturuyla mümkün olduğu kadar bir derece bir kısım vazife-i ilmiyeyi mukaddesatın muhafazasına sarfedip, tehlikeyi dörtten bire indirmeleri, onların mecburiyetle bazı noksanlıklarına ve kusurlarına inşaallah keffaret olur diye kalbime şiddetle ihtar edildi. Ben dahi sizleri ve sizin gibilerini o vakitten beri yine eski medrese kardeşlerim ve ders arkadaşlarım diye hakikî bir uhuvvet nazarıyla bakmaya başladım. Onun için benim bu şiddetli tesemmüm hastalığım vefatımla neticelenmesi düşüncesiyle, sizi nurlara benim bedelime hakikî sahip ve hâmî ve muhafız olacağınızı düşünerek; üç sene evvel mükemmel bir takım Risale-i Nuru size vermek niyet etmişim. Fakat şimdi hem mükemmel değil, hem tamamı değil.. Fakat ekseriyet-i mutlaka eczaları, Nur şâkirtlerinden gayet mühim üç zatın on beş sene evvel yazdıkları bir takımını sizin için şiddetli hastalığım içinde bir derece tashihi ettim. Bu üç zatın kaleminin benim yanımda on takım kadar kıymeti var. Senden başka bu takımını kimseye vermiyecektim. Buna mukabil onun manevî fiatı da üç şeydir:

Birincisi: Siz mümkün olduğu kadar Diyanet Riyasetinin şu'belerine vermek için, mümkün ise eski harf, değilse yeni harf ile ve hâs arkadaşlarımdan tashiha yardım için birisi başında bulunmak şartıyla memleketteki Diyanet Riyasetinin şu'belerine yirmi otuz tane teksir edilmektedir. Çünkü hârici dinsizlik cereyanına karşı böyle eserleri neşretmek, Diyanet Riyasetinin vazifesidir

İkincisi: Madem Nur Risaleleri medrese malıdır. Siz de medreselerin hem esası, hem başları, hem şâkirtlerisiniz. Onlar sizin hakikî malınızdır. Münasib görmediğiniz Risaleyi şimdilik neşrini geri bırakırsınız.

Üçüncüsü: Tevafuklu Kur'anımız mümkün ise fotoğraf matbaasıyla tabedilsin ki; tevafukta lem'a-i İ'caz görünsün. Hem baştaki Türkçe târifatı ise, o Kur'an ile beraber tab'edilmesin. Belki ayrıca küçük bir risalecik(9) olarak, ya Türkçe veya Arabiye güzelce çevirip öylece tab'edilsin.

SAİD-İ NURSİ(10)"

Hazret-i Üstad'ın merhum Ahmed Hamdi Efendi'ye gönderdiği mezkûr Nur kitapları ve mektubu, Üstad'ın hizmetkârlarından Mustafa Sungur tarafından ona götürülüp teslim edilmiştir.

1662

(9) Küçük risalecik, Ondokuzuncu Mektub ve Yirni Dokuzuncu Mektup'tan derlenmiş bir risaledir. Kur'anın tevafuklarını tarif eder. Bunun bir hülasası, Hizmet Vakfı tarafından tab ve neşredildi. A.B.

(10) Emirdağ Lahikası-2 S: 10

1663

1751

Mustafa Sungur Ağabey, adı geçen kitapları ve mektubu Ahmed Hamdi Efendiye teslim ettikten sonra, Ankara'dan Hazret-i Üstad'a şu mektubu yolladı. Kitapların Ahmed Hamdi Efendiye teslim tarihi için: (1950 Şubatı idi diye Sungur Ağabey bana hususî bir mektubunda yazmıştır.)

Çok aziz, çok mübarek, çok müşfik çok sevgili Üstad'ımız Efendimiz Hazretleri!

Mübarek, makbul dualarınız ile bugün Risale-i Nur denilen şems-i maneviye hem çok mübarek ve kıymetli mektubunuzu Diyanet Riyaseti Başkanı Ahmed Hamdi Efendi'ye teslim ettik. Sevinçler içinde mübarek mecmuaları ve nurları kendi hususî kütüphanesine koydu. "İnşallah bunları kendi öz ve has kardeşlerime okumak için vereceğim ve bu suretle tedrici-tedrici neşrine çalışacağım" dedi.

Çok Sevgili Üstadım Efendim. mübarek mektubunuzdaki emirlerinizi yapacağını söyledi. Fakat şimdi hemen birden bire bunların neşri olmaz. Ben bu eserleri has arkadaşlarıma okutturup meraklılara göre ilerde neşrederiz, inşaallah tam ve parlak şekilde ilerde neşrine çalışacağını söyledi.

Aziz Üstadım Efendim! Şimdi derhal bu biçare talebeniz, nurların neşri için elimize bir vesika vermediğinden üzüldüm. Fakat kendisi Risale-i Nurun neşrine taraftar ve bütün kuvvetiyle çalışacağını söylediği için sevindim.

Çok sevgili Üstad'ım, Ahmed Hamdi Efendi siz sevgili Üstad'ımıza "Nasıldır?" dediler. Bu biçare de, "evrad ve manevî vazifeler cihetinde bir noksanlık yok, fakat başka cihette her türlü perişanım" diyor dedim. Perişan olmıyan ve daima aziz olan siz sevgili Üstad'ımızın bu sözlerinizi söyleyince gözleri yaşararak dediler ki: "İnşallah o daha çok yaşayacak ve pek büyük hizmetler daha yapacak."

Çok sevgili Üstadım Efendim, bundan sonra bu biçare yine görüşmek üzere oradan ayrıldım. Konyalı ve Mülkiyede okuyan, Nurlara çok bağlı Ahmet Atak kardeşimizle ve onunla beraber gelen ve aynı mektepte okuyan Afyon'lu ve Emirdağ'ında sizinle görüşen ve mübarek ellerinizi öpmek şerefine nail olan Cemil'in kardeşi Mustafa ile beraber, şimdi Ankara Müftüsü olan ve siz sevgili kahraman Üstad'ımızla Erzincan ve İstanbul'da arkadaşlık eden ve ihtiyar olan Sadık ile görüştük. Ah sevgili Üstad'ımız, bize kurtarıcımız ve vesile-i saadetimiz olan sevgili Üstad'ımızın eski hatıralarından biraz bahsettiler. Kendisi anlatırken âh çekiyor, hayret ve istihsanla

1664

1752

gâh gülüyor, gâh üzülüyor ve bize diyordu ki;

"Kardeşlerim! O zat bize benzemez.O bir harikadır. Hem onun bazı halleri vardır ki; O, o zaman kendine sahip değildir. Kalbine ne doğarsa tecelliyat-ı ilâhiyyedir" diye Risale-i Nurun kudsî tercümanını bize anlatıyordu.

Hatta Ayasofya Camiinde, binlerce kişiye, aziz kahraman Molla Said'in nutkunu anlatırken, hayretler içinde kaldık...(11)

Elbaki Hüvel baki Duanıza muhtaç perişan ve kusurlu hizmetkarınız

Sungur(12)"

İşte, zahiren cüz'î gibi görünen Ahmed Hamdi ile muhabere ve mektuplaşma hadisesine Hazret-i Üstad'ın fazlasıyla üzerinde durup ehemmiyet vermesinin, hatta 1956'da Nurun serbestiyet kazanması üzerine, yeniden hükûmet ve Diyanet Riyaseti eliyle nurların neşrini büyük bir arzu ile istemesinin elbette hikmet ve sebepleri vardır.

Evet, Üstad'ın mektuplarında da görüldüğü gibi, ilk başta Ahmed Hamdi Efendinin şahsında, Müslüman bir milletin hükûmetinin Diyanet İşleri Reisine kendi Nur kitaplarını neşir için, maddî liç bir şart ve kayd

koymadan teslim etmesiyle arzu ettiği şey; hükûmet ve Diyanet eliyle Nurların serbestiyetini temin etmek ve nurları resmen âleme karşı onların eliyle ve onlara mal etmek suretiyle neşrini gerçekleştirmek idi. Bununla da; öteden beri Türkiye dışında olan Âlem-i İslâm milletlerinde, Türkiye Müslümanları aleyhinde propaganda yapan ve Türkiye'yi dinsizlikle itham eden (13) ecnebilerin hâince entrikalarını bilfiil kırmak ve tekzip etmek için idi.

Evet, Hazret-i Üstad Bediüzzaman, bu hizmetin ve bu gayenin tahakkuku için çok çalıştı. Tevafuklu Kur'anını, bütün Risale-i Nur eserlerini Diyanet Riyaseti eliyle, dolayısıyla Türkiye hükûmeti eliyle neşir edilmesi için çok çırpındı. Ayrıca D.P hükûmetine bu mevzu'da bir kaç mektup yazdı,

(11) Bu mektubun geri kalan kısmı Ayasofya nutku vesilesiyle bu kitabın o makamına dercedildiği için tekrar edilmedi. A.B.

(12) Emirdağ-2 Müntehap küçük dosya sıra no: 6

(13) İslâm Âleminde bilfiil bu tarz propagandanın maddi tezahürlerini ben bizzat bir misalini kendim müşahede ettim. Şöyle ki 1967'de Suriye'ye gitmiştim. Suriye'nin Rakka vilayetine bağlı, uzaktan akraba gelen bir köye misafir gittim. Köyün yaşlıları benim namaz kıldığımı görünce "Siz Türkiyeli insanlar Kur'anı okumak biliyor musunuz?" dediler. Evet, Elhamdülillah!

1665

dedim "Peki siz namazda aynen bu Kur'anı mı okuyorsunuz?" dediler. Elbette dedim, namazda Kur'an'dan başka ne okunur ki! dedim. Amma dediler: "Biz sizi başka duymuşuz,Namazda Türkçe birşeyler söylüyormuşsunuz!. Ne münasebet dedim. İsterseniz size Kur'an'dan okuyayım, hatta manasını da söyleyeyim dedim. Çok hayrette kalarak:"Allah Allah biz ne kadar yanlış duymuşuz" dediler. A.B.

1666

1753

ikazlarda bulundu. Lâkin maalesef o pek mühim iş, çok azim hizmet Diyanetin ve hükûmetlerin resmî eliyle gerçekleşemedi. Merhum Menderes de bir ara Üstad'ın isteği doğrultusunda Diyanetin nurları neşretmesini arzu etti. Diyanete havale etti ise de, neticede o da olmadı. O durumda Üstad Hazretleri Nurların resmen neşrini bilmecburiye kendi talebeleri eliyle yaptırdı.

Muhterem Ahmed Hamdi Efendi gayet samimi olarak mezkur hizmetin o tarzda tahakkuk etmesi için ilgilendi. İlk önce Risale-i Nurdan iki takım istedi, bunlardan birisini kendi hususî kütüphanesine, diğerini de Diyanet kütüphanesine koydurdu. Tevafuklu Kur'anın tab'ıyla da ciddî surette alâkadar oldu. 20.10.950 tarihinde Üstad'ın tevafuklu Kur'anını Afyon mahkemesinden resmi bir yazıyla Ankara'ya celbettirdi(14)ve İstanbul mushaflar tetkik heyetine gönderdi, tetkik ettirdi. Fakat tetkik heyeti Kur'anın yazısını zaiflik ve hat yönünden beğenmedi. Dolayısıyla Kur'anda tab' edilemedi.

Diyanet kütüphanesine konulan bir takım Nur eserlerini de, merhum Ahmed Hamdi Efendi Diyanet müşavere heyetine incelettirdi. Fakat anlaşılan: müşavere heyeti, zaman ve zeminin nezâketi dolayısıyla, Diyanet riyaseti adına Nur Risalelerinin neşrini o sıra benimsemedi.. Öylece kaldı...

Böylece Hazret-i Üstad'ın Afyon vilâyet merkezinde geçirmiş olduğu yetmiş iki günlük hayatı dahil, Emirdağ'a geldiği gün, 2 Aralık 1949'dan, 16 Mayıs 1950'ye kadar sekiz aylık hayatında,hatta 1950'nin

son yarısına kadarki hayatında yapılan hizmetlerin özeti ve hülâsası bundan ibarettir denilebilir.Tabii ki; Nur talebeleri Isparta ve İnebolu'da hızlandırdıkları neşriyat içinde, küçük Tarihçe-i Hayatın neşri vesaire... Ve Ankara ve İstanbul'da meb'uslar ve sairelerle görüşmeler, verilen konferanslar, tanışmalar ve saire hizmetler özeti anlatılanlardan hariç kalmak şartıyla...

ÜSTAD'I ZEHİRLEDİLER

Afyon hapsinde üç defa vuku' bulan zehir hadiselerinden gayri, hapisten sonra Üstad Emirdağ'ına getirildikten -tahminen- yedi sekiz ay sonra, 1950 Ramazan-ı Şerifi sonlarına doğru, yani temmuz ayı içinde Hazret-i Üstad'ı burada yeniden zehirlediler. Bu zehir, tesbitlerimize göre onbeşinci zehir oluyordu.

1667

Altı okçu CHP zihniyetinin dikta rejimi yıkıldığı halde, fakat memlekette vali, kaymakam gibi büyük memurlar ve brokratlar kitlesinin alışmış oldukları diktatörlük yine kısmen devam ediyor ve hatta bir nevi CHP yine

(14) Emirdağ-2 Müntehap dosya, sıra no: 24

1668

1754

hâkim durumundaydı. Yaşlı Nur talebeleri bazı zatlardan duyduğumuz kadarıyla, o güne kadar Üstad'ın kapısında bekçiler yine bekliyor, tarassutlar yine devam ediyordu. Şu 1950 ortalarında vuku' bulan zehir hadisesinde de, her halde eskiden olduğu gibi, yine bekçilerden bedbaht birisinin eliyle yapılmıştır.

Hadise günü Üstad'ın yanında bulunmuş Abdullah Yeğin Ağabey hadiseyi şöyle anlattı:

"Üstad'ın yiyeceklerine konulan zehirden, Üstad iftarda biraz yemiş ve az sonra baygın halde düşüp kalmıştı. Geceleyin Üstad karyolasından aşağı düşmüş ve istifrağ etmişti. Midesinden çıkan, simsiyah koyu safran gibi şeylerdi. İstifrağdan sonra zehirin ölüm tehlikesi geçmiş, Üstad da biraz rahatlamış ve gözlerini açmıştı. Sabahleyin tam dirildi.. Bir iki gün sonra da Hutbe-i Şamiye'nin Arapçasını Türkçeye tercüme etmeye başladı. Hatta sabahleyin kira gezmeye bile çıkmıştı.

Üstad Hazretleri de bu zehir hadisesinden bahseden birkaç mektup yazdı. Bunlardan birisi, az üstte kaydedilen Diyanet Reisi Ahmed Hamdi Efendi'ye yazdığı mektup olsa gerektir. İkinci ihtimal de Ahmed Hamdi Efendi'ye yazdığı mektupta bahsettiği zehir hadisesi Afyon hapsinde verilen zehirin te'sirinin devamından bahis de olabilir. Fakat Üstad, Ramazan içinde (Yani 1950 Ramazanı ki temmuz ayı içindedir) vaki olan bu onbeşinci zehir hadisesinden bir kaç gün sonra talebelerine hitaben şu mektubu yazdı:

Aziz Sıddık kardeşlerim!

Evvelâ: yirmi günden beri şiddetli tesemmüm hastalığımla beraber, gayet endişeli ve meraklı bir tarzda Medreset-üz Zehra'nın vaziyeti ve erkânlarının faaliyeti bir taarruza hedef olmuş veya oluyor gibi şiddetli ızdırapta idim. Cenab-ı Hakk'a hadsiz şükür olsun, hem Hafız Ali, hem Hafız Mustafa. hem bir Said olan bir kardaşımız Hekim-i Lokman gibi o manevi yaralarımı merhemler getirdi.

Saniyen: Siz hiç merak etmeyiniz. Nurlar her tarafta, hariç ve dahilde intişar edip parlaklığını gösteriyor. Hasımlarını susturuyor. Gizli münafık düşmanlar bütün kuvvetleriyle Nurların neşrine ve parlamasına mani' olmaya çalıştıkları halde, bilâkis parlamasına vesile oluyor. Şimdi de mahkemeyi te'hirleri, Nurların sırf serbestiyetine ve neşrine meydan vermemek planıdır. Onun da ehemmiyeti yok.

Salisen: Emanetleri aldık

Kardaşınız

1669

hasta

SAİD-İNURSI(15)"

(15) Emirdağ-2 Müntehap dosya sıra no:17

1670

1755

Zehir hadisesi günlerinde, Üstad'ın yanındaki hizmetkârları ise,sair Nur talebelerine mektupla şu malûmatı vermişlerdi:

"LÂTİF BİR İNAYET:

Üstad'ın bugün konuşmakta ve çalışmakta hiç iktidarı yoktu. Zehirin şiddetiyle konuşamıyordu. Kahraman Bayram, otuz sekiz Asay-ı Musa'nın Arabisini(16) getirdi. Üstad'ımız bir saat ve bir kaç dakika içinde kemal-i dikkatle tashih etti. Ben ve kardeşim Bayram ikimiz listeyi yazıyorduk. Üstad'ımıza yetişemiyorduk. En nihayet biz Üstad'ımıza yetiştik. Üstad'ımız da tashihi bitirdi. Bu hali harika gördük.

Bu münasebetle Üstad'ımız buyurdular ki: "Medreset-üz Zehra erkânlarının bana yazdıkları güzel mektuplarına mukabil, hem onların hem bütün Nurcuların Ramazan-ı şeriflerini hem leyle-i kadirlerini hem bayramlarını bütün ruh-u canımızla tebrik ediyoruz. Hem onların dualarına âmin âmin diyoruz. Hem eğer hayatta kalsam, Bayramdan sonra yine görüşeceğiz." diyorlar. Hem sizlere de çok selâm ediyorlar.

Emirdağ Nurcuları namına

Mustafa(17)"

İşte Hazret-i Üstad'a yapılan su-i kasıdla zehir hadiselerinin 15.sinin hikayesi böyle... Tabii ki, bu zehirle su-i kasıd tecrübeleri bitmedi, devam etti. Üstad'ın vefatına kadar altı defa daha bu zehir tecrübeleri yapıldı.

Lâhika mektuplarında topyekün ondokuz defa zehir hadiselerinden bahsedilmişse de; 1959 Kasımında Üstad'ımızın ziyaretine gittiğimde:" bana " yirmi bir defa zehir verdiler" diye bahsetmişti.(18)

Bütün bu zehirlendirilmeler,gizli zındık komitelerinin gizli ve sinsi plânlarıyla gerçekleşiyordu. Amma zavallı bazı kimselerin eliyle oluyordu. Hazret-i Üstad Bediüzzaman'la 1907'lerden beri mücadeleye girişen ve bilahare aynı komitenin gizli adamlarının bir çoğu maalesef CHP içinde çöreklenerek, gâh hükûmetin kuvvetinden istifade yoluyla, gâh böyle gizli zehirlerle Üstad'a hücum edenlerin bu fiilleri gizli

dinsizlik ve farmasonluk adına olduğu kat'idir. Amma Allah'ın hıfz ve emanında bulunan Bediüzzaman'a hiçbir şey olmuyordu ve olmadı da...

(16) Asa-yı Musa'nın Arapça va tercüme edilmesi 1950 senesi içinde Molla Abdülmecid'e Üstad'ın ilk iş olarak yaptırdığı gibi, Üstad da Arapça Hutbe-i Şamiye'yi aynı sene içinde Türkçe'ye tercüme etti. A.B.

1671

(17) Emirdağ-2 Müntehap küçük dosya sıra no: 2

(18) Erzincanlı Re'fet Kavvukçu'nun hatırasındada yirmi bir defa zehir sözünü Üstad'dan bizzat dinlediğini yazmaktadır. (Bkz. Son Şahitler-2 S: 233).

1672

1756

Hazret-i Üstad'ın tensibiyle İstanbul'a "Volkan, Hüradam ve Sebilürreşad" gazetelerinde neşredilmesi için gönderilen ve fakat aynı gazetelerde neşredilip edilmediğini bilmediğimiz 27.7.951'de yazılıp gönderilen bir parçayı da bir başka zehir hadisesi(19) münasebetiyle buraya kaydetmeyi uygun bulduk. Parça şöyle:

"Üstadımız hakkında olan iftiranın ve acib yalanın bir nümunesi şudur ki: Beş sene evvel dehşetli ve zehirli bir hastalığa binaen yatsıdan sonra iki hizmetçisini çağırmış ki, bayılmasına ve kusmasına binaen hizmet etsinler.O vakitten beri biz bütün buradaki onu tanıyanlar biliyoruz ki, şimdiye kadar akşam namazından sonra, ta sabah güneş doğuncaya kadar hiç kimseyi kabul etmiyor. Buna biz şahadet ediyoruz. Yalnız bu Ramazan bayramının akşamında kendi yediği yemeğine gizli düşmanı bir fırsat bulup zehir attığı için, bilmiyerek bir kısmını yemiş. Yatsıdan sonra, seksen sene ömründe görmediği gayet dehşetli bir zehirlenmekle beraber şiddetli bir sıtma ve dört beş defa kusmakla hayatından ümidini kestiği için, karşı evdeki iki hizmetçisini çağırıp, son vasiyetini yapmak için o acı ve acınacak halinde aşağı kapıya inmiş, bekçiye demiş: "Ben ölüyorum, sıtmadan tahammülüm kalmadı. Hizmetçilerim gelsin" karşıdaki komşucağız haber aldı ve gitti hizmetçiyi çağırdı ve bekçiye dedi "Kuvvetim kalmadı, düşeceğim" bekçi koltuğunun altına girip yukarıya çıkarmış. İki hizmetçisi gelip sobayı yaktılar. Kustuğu kilimi temizlediler.

İşte beş sene zarfında güneşin gurubundan tulu'una kadar, bu tek bir muamele, gece iki hizmetçisi yanına gelmiş.. Bu acınacak bir tek muameleyi resmi âmir bunu bu surete çevirmiş ve makamata yazmış ki: Said-i Nursi gece yanına ziyaretçiler kabul ediyor" yani siyasî bir maksadı var, gece toplantı yapıyor.

Bu bir yalan değil, yüz cihette yalandır. Hatta aynı günün bayram günü kapısında ilân yazıp dostlarını bayramlaşmak için kabul etmemiş.. Böyle bir resmi memur böyle bir iftirayı, böyle garip ve ihtiyar ve hasta otuzbeş sene gazete okumayan ve siyaseti terk eden ve üç mahkeme dört sene zarfında onun siyasetle ve dünya ile alâkadar medar-ı mes'uliyet bir maddeyi ispat etmediğinden; elbette bu tarz iftirayla ona böyle ilişmek, damarına dokundurmak; Vatan ve millet ve İslâmiyetin zararına ve hârici komitelerin menfaatına olduğuna kanaât ediyoruz ve emare ve delillerini gösterebiliriz.

1673

Haşiye: Hem bu yalanı resmileştirmek için bekçileri çağırılmışlar ki:" geliniz gecede ziyaretçileri kabul ettiğini imza ediniz!" diye karakol çavuşu bekçilere demiş. Bu asılsız yalanı bekçiler imza etmemişler.

Emirdağ Nurcularından

On dört imza(20)''

(19) Afyon hapsinden sonraki ilk zehir hadisesi bu da olabilir.. Ve bu hadise 1950 Temmuzunda değil,1951 Temmuzun'dadır. Hutbe-i Şamiye'nin tercümesi de bu tarihte olabilir. A.B.

(20) Emirdağ-2 Müntehap dosya sıra no: 61

1674

1757

1950 veya 1951 yılı temmuz ayı içinde(21) Hazret-i Üstad'a verilen bu onbeşinci zehir hadisesini, çok güzel tasvir eden Volkan gazetesi sahibi Nihat Yazar ismindeki zatın, Büyük Tarihçe-i Hayatta neşredilen ve "Üstadı zehirlediler" başlıklı yazısına havale ederek burada kapamak istiyoruz.

Üstad'ın sair altı defa zehirlerinin ve su-i kasıd hadiselerinin belgelerini inşaallah ilerde yerinde ve tarihinde ele alacağız.

HİZMETLERİN ŞEKLİ VE HADİSELERİN ENVAI

Az üstte genel bir fezleke içinde sıraladığımız 1949-1960 arası Hazret-i Üstad ve Nur talebelerinin büyük çaptaki hizmet şekilleri ve cereyan eden hadise nevilerinin genişçe tafsiline geçiyoruz. Madde madde sıralanacak olan her bir hizmet şeklinin bir başlangıcı ve sonucu vardır. Bunları inşaallah madde madde ele alacak ve belgelerini takdim edeceğiz. Her bir maddenin bir çok hadiseleri vardır. İyi anlaşılabilmesi için o maddelerin her birisinin başından girip, silsilesini takiben sonundan çıkmak tarzında neticeye bağlamaya çalışacağız. Böyle olunca da, mesela bir maddedeki hizmet hadiseleri silsilesi, başlangıç itibarıyla 1950 ise, neticesi meselâ 1958 olabilir. Buna göre ayrı fasıl ve şu'belere ayırdığımız o hizmet maddelerini tek tek silsilesiyle kaydetmeye çalışırken, her defasında, yani her maddenin başlangıcında silsilesini takib etmek için, hep baş tarafa dönerek başlamak icab edecektir. Umum o maddelerle hadise silsilelerini beraber yürütseydik, belki karışabilir ve iyi anlaşılıyabilirdi.

BİRİNCİ MADDE: Devam eden Afyon mahkemesi ve bu mahkemenin ısrarlı ve inadçı tutumu karşısında Hazret-i Üstad'ın tavırları, söz ve beyanları.. ve mahkemenin duruşma günleri, safhaları ve nihayet neticesi...

Bilindiği üzere, Afyon mahkeme hadisesi 1948 başlarında, başta Hazret-i Üstad olmak üzere, kırkdokuz Nur talebesi tevkif altına alınmış, başlangıcı itibarıyla iki üç ay sonra, mevkuf Nur talebelerinden otuzunun gayr-ı mevkuf muhakemeleri devam etmek üzere tahliyeleri cihetine gidilmiştir. 1948 ortalarında mahkeme menfi şekilde karara varmasıyla; Nur talebeleri tarafından temyiz edilen bu karar, temyiz mahkemesince esastan bozulmuş ve geri çevrilmiştir. Afyon mahkemesinin bu ilk kararı üzerine dışarda gayr-ı mevkuf bulunanlardan beş on kişi de hüküm giyerek, karar mucibince içeri alınmışlardı. Afyon mahkemesi temyiz bozma kararına rağmen; feshedilmiş. bozulmuş kararını, temyiz-memyiz dinlemeden Nur talebelerinin içerde ve dışarda olanlarının üstünde infaz etmiş, tatbik etmiş

1675

(21) Fakat Sungur Ağabey, 1950 yılı içinde herhangi bir zehir hadisesi vaki' olmadığını söyleyerek, üstteki notumuzu tekid etmiştir. A.B.

1676

1758

tir. Hazret-i Üstad'ı yirmi ay, Ahmet Feyzî Kul'u onsekiz ay, diğer maznunlardan çoğunu altışar ay kanunsuz, müeyyidesiz şekilde hapiste durdurmuştur. Mahkeme, bozulmuş olan kararına göre, münfesi hükümünü aynen infaz etmiştir. Ayrı ayrı şekildeki hüküm şekillerinin, tatbik müddetini dolduran Nur talebeleri de tahliye edilmişlerdir.

Mahkeme kendi kararını -temyiz hükmünü hiçe sayarak- aynen uyguladıktan sonra; bu defa temyiz kararına uyarak yeniden muhakemelere devam etmiş, duruşmalara girişmiştir.

1950 temmuzunda çıkan umumî af kanunuyla, Afyon mahkemesi insanların affını dahil etmiş, fakat Nur Risalelerini aftan hariç tutabilmiştir. 1950'den sonra yalnız kitapların muhakemesi şeklinde duruşmalara devam edilmiştir.

1956 ortalarına kadar devam eden Afyon Mahkemesi bu geçen zaman zarfında, (Yani temyiz 1949 ortalarında bozma kararından sonra, ta 1956 ortalarına kadar) üç defa karara varmış, ilk üç kararı -ikisi müsbet, biri menfi- fakat mahkeme-i temyiz tarafından her üç kararı da bozulmuş ve nihayet son ve dördüncü kararı beraetle ve bütün kitapların sahiplerine iadesiyle neticelenmiştir.

TAHLİYEDEN SONRA DURUŞMALAR ŞEKLİ

Afyon mahkemesi, temyiz bozma kararından sonra, 949 yılı içerisinde iki duruşma yaptı. Birinci duruşma, Üstad henüz hapiste iken 31 Ağustos 1949 günü..(22) ikincisini de Üstad Emirdağ'ında iken 14.12.1949 günü.. 1950 yılı ilk duruşması da, 10 Şubat 1950'de oldu.(23)

Bu üç duruşmadan sonra daha kaç duruşma cereyan ettiğini bilmiyoruz. Fakat 11.10.1950'de mahkeme yeniden bir müsadere kararını aldı. Nur talebeleri bunu hemen temyiz ettiler. Temyiz mahkemesi bunu da bozdu.(24) Bu duruşmalardan 18.12.1950'deki bir duruşmada, mahkeme Risa

(22) Üstad henüz tahliye edilmeden 31 Ağustos 1949 günü yapılan bir duruşmada, bir çok insanlar mahkemeyi dinlemek için hazır bulunmuşlardı. Savcı bu duruma tahammül edemiyor, kaba kuvvet kullanarak halkı dağıtmak istiyordu. O günü mahkemede hazır bulunmuş merhum Mustafa Ezener hadiseyi not defterine şöyle yazmıştır:

"Başkumandanını bekleyen neferler gibi, o günü mahkemeye yüzlerce Nur talebeleri gelmiş salonu doldurmuş, ayrıca kapının sağ ve solunda saf nizamında dizilmiş bekliyordular. Biz sevgili Üstadımızın çıkmasını

1677

bekliyorduk. Kapı açıldı. Sevgili Üstadımız çıktı. Kapının hemen yakınındaki kardeşlerimiz mübarek ellerini öpmekte iken, müdde-i umumi kapiya gelerek; bir taraftan polis ve jandarmalara "Niçin müsamaha ediyorsunuz" diye tehditler savururken, diğer taraftan polis memuru imiş gibi bizzat bizleri dağıtmaya çalışıyordu. Hatta bu esnada bir kardeşimizin bacağına tekme vurmak suretiyle canını da incitmiştir.

(Müntehap dosya (küçük) sıra no: 12

(23) Emirdağ-2 Müntehap küçük dosya sıra no: 4

(24) Aynı dosya S: 38

1678

1759

le-i Nurdan olmiyan bir çok risale, mektup, fotoğraf ve ayrıca da Denizli'de mahkemece iadelerine karar verilen bazı Nur Risalelerini de sahiplerine iade kararını almıştı.

2.5.951'de yapılan bir duruşmada da mahkeme Üstad'ın tevafuklu Kur'anını iadeye karar verdi. Fakat 18.12.950'deki mahkeme kararını da savcı temyiz etmişti. Mahkeme-i temyiz, Afyon mahkemesinin bu defa bazı noksanlıklarını bularak kararını bozdu. Sonra 30 Mayıs 1952'de bir duruşma daha oldu. Daha sonra mahkeme 8 Eylül 1952'de başka bir duruşma yaptı.

Nihayet, Afyon mahkemesi 30.1:954'de geri kalan bütün Nur risalelerinin tamamının iadesine karar verdi.(25) Müdde-i umumi bu kararı da temyiz etti. Temyiz mahkemesi bu defa eserlerin tamamının yeniden bir ehl-i vukufa incelettirilmesini istedi. Bu arada temyize giden dosya, temyiz incelemesi ve karara varması vesaire uzun bir zaman aldı.

Nihayet Afyon mahkemesi, temyiz mahkemesi kararı doğrultusunda, tüm kitapları yeniden incelettirmek üzere, Diyanet Riyasetine havale etti. Diyanet Müşavere kurulu uzun müddet kitapları inceledi.. Ve nihayet 23.5.1956 günü nisbeten müsbet bir rapor verdi. Mahkeme bu rapora ve diğer mahkeme kararlarına dayanarak 23.6.1956 günü umum Risale, mektup vesaireyi sahiplerine iade etti. Savcı ise, "bunu da temyiz edeyim" artık diyemedi. Böylece karar kesinleşti ve muhkem kazıye hükmünü aldı.

(25) Küçük dosya sıra no: 11

1679

1760

1680

1761

1681

ADI GEÇEN DİYANETİN SON RAPORU

"Bediüzzaman Said-i Nursi ve diğer şahıslara ait teslim olunan kitap ve defterlerin içlerinde, kanunen müsaderesi icab eden muzır kitaplar bulunup bulunmadığı hakkında, incelenip neticesinin bir raporla bildirilmesi için, Ankara I.Ağır Ceza Yüksek Reisliğince ehl-i vukuf seçilmemiz üzerine; İş bu beş çuval ve bir tahta sandık içindeki, ilişik listede isimleri yazılı kitap ve mektup ve defterler teker-teker okunup incelendikte:

Bunların çoğu Said-i Nursi'ye ait eserler olup münderecatlarının, hiç bir şahıs zikir edilmiyerek yalnız Kur'an-ı Kerim ve Ehadis-i şerifeden ilham alınarak, başka başka unvanlar altında karihasına göre hazırladığı bir takım esrar-ı ilmiye ve hikemiyenin madde aleminden temsiller getirilerek izahları yazılmış ve hal-i hazırda nevi-i beşeri ve bilhassa memleketimizdeki küçük ve büyük insan kitlelerini gafletten ikaz ile; fikrî ve şehvanî dalâletten ve su-i i'tikad ve su-i ahlâk girivelerinden kurtarmaya matuf

ifadelerden ve onları devletimizce dahi matlub olan güzel ahlâka sevkedebilecek yazılardan ibaret bulunmuş olduğu.. ve diğer şahıslara ait mektup vesaire dahi Said-i Nursi'nin eserlerinde okudukları noktalara ait hatırlarına gelen bazı mühim dinî ve ahlâkî mesailin kendisinden istifsarlarından ve bazıları dahi, bu zatın nâsîh-i ümmet olduğundan bahisle, arkadaşlarına kendisini tanıttırmalarından ibaret defterler olduğu anlaşılmış.. ve netice itibarıyla münderecatlarında kanunî mevzuata muhalif siyasî ve idarî bir mahzur görülmemiş olduğundan, bu eserlerde müsaderelerini icab eden bir hal bulunmadığı kanaatine varılmış bulunduğu dair iş bu raporumuz Ankara Birinci Ağır Ceza Yüksek Reisliğine sunulmuştur. 23.5.1956

Diyanet İşleri Reisliği Müşavere ve Dini eserleri inceleme hey'eti

Bilir kişi:

Hasan Fehmi Başoğlu, Hasan Hüsnu Erdem, M.Şehid Oral"

AFYON MAHKEMESİNİN SON BERAET KARARININ

HÜKÜM KISMI

AFYON

Ağır Ceza Mahkemesi

Esas: 954/278 karar: 955/218 savcı: 953/2083

Reis: Ali Kemaleddin Kamal 8169

Aza: Ali Niyazi Bayram 4864

Aza: Hayri Özbek 7670

1682

1763

Katip: Alaaddin Gevrek

DAVACI: Bitlis vilayetinin Nurs köyünden, Mirzaoğlu Said-i Nursî nam, Bediüzzaman.. ve arkadaşları.

Maznunların umumi vekili: Afyon Avukatlarından Ahmet Hikmet Gönen.

Suç: Elde edilen kitapların kısmen iade, kısmen müsaderesi. Suç Tarihi: 948

Gereği düşünöldü: Dini hissiyatı alet ederek devletin iç emniyetini bozmak ve Nurcular adı altında cem'iyet kurmaktan maznun Said-i Nursî ve arkadaşları haklarında icra edilmekte olan duruşma sırasında, maznunlardan elde edilen suç aleti kitap, Risale vesair eşyanın müsaderesi hakkında Afyon Ağır Ceza Mahkemesinde icra edilen duruşma sonunda:

Maznunlardan elde edilen bil-umum kitap, Risale, mektup ve sair evrak-ı matbuanın Diyanet İşleri Müşavere kurulunun 23.5.956 tarih ve sayısız raporunda, kitap vesair eşyanın kanunî mevzuata muhalif siyasî ve idarî bir mahzur görülmemiş olduğu bildirildiğinden; bilumum kitap, risale ve mektup vesair eşyanın maznunlara iadesine ve maznunlar vekili Ahmet Hikmet Gönen'e teslimine, isteğe uygun ve

temyiz yolu açık olmak üzere 23.6.956 tarihinde oy birliğiyle verilen karar C.M.U.M. Mehmet Çağatay hazır olduğu halde, maznunlardan İbrahim Ethem Talas, Ziver Gündüzalp, Tahiri Mutlu ile maznunların vekili Avukat Hikmet Gönen'in yüzlerinde. diğer maznunların gıyablarında usulen ve açık olarak tefhim kılındı. 23.6.956

Reis Aza Aza Katip

Ali Kemaleddin Ali Niyazi Hayri Özbek Alaaddin Gevrek

Kamal Bayram

İş bu hüküm aslının aynı olup, temyiz edilmeksizin 30/6/956 tarihinde kesinleşmiştir 12/7/956

300 Krş Harç 60 Krş Damga Pulu Başkâtip

İmza

Afyon mahkemesinin tarihçesi elbetteki üstte geçen kısacık icmalden ibaret değildir. Tam sekizbuçuk sene devam eden bu büyük ve muazzam davanın hikayesi için büyük bir kitap yazılabilir.

Meselâ mahkemenin 1950'den sonraki safhalarında fahri bir çok avukatların katılması olmuştur. İstanbul'un ünlü avukatlarından Mihrî Helav

1683

1764

ve Abdurrahman Şeref Laç'lar da Afyon mahkemesinde müdafaalarda bulundular. Bu celselerden 30 Mayıs 1952'deki bir duruşmada hazır bulunan Avukat Abdurrahman Şeref Laç mahkemeyi perişan etti. Mahkeme büyük kalabalığı görünce, evvelâ gizli duruşma yapmak istedi. Fakat Şeref Laç buna itiraz etti. Bunun üzerine mahkeme ister istemez duruşmayı açık yaptı. Bir gün sonra da Büyük Doğu Mecmuası mahkemenin bu celsesinin safahatını neşretti.

Hem Afyon mahkemesi devam etmekte iken, zamanın basını aleyhte iğrenç iftiralar düzmeye çalışıyordu. Fakat bu arada bilhassa 1950'den sonra meydana çıkan bir çok dindar ve dost gazeteler de, Üstad'ın hakikatlı şahsiyetini ve hakkaniyetli davasını dile getiren lehte yazılar neşrettiler. Sebilürreşad, Ehl-i Sünnet, Volkan, Büyük Doğu. Büyük Cihad gibi gazete ve mecmualar...

Mesela, Büyük Doğu Mecmuası 30 Mayıs 1952'deki mahkeme safahatını bir gün sonra şöyle veriyordu:

"Bediüzzaman mahkemede:

Abdurrahman Şeref Laç'ın gizliliğe itirazı üzerine duruşma alenî yapıldı. Said-i Nursi Hazretleri: "Bu devirden evvel gizli düşmanlarım mutlak bir istibdatla Cumhuriyeti siper alarak beni ta'zip ettiler:" dedi.

Bugün Afyon Ağır Ceza Mahkemesinde Bediüzzaman Said-i Nursi Hazretleriyle otuzdört talebesinin muhakemelerine bakılmıştır. Eskişehir, Isparta ve Emirdağ'ından ve diğer şehir ve kasabalardan yüzlerce meraklı bir dinleyici kitlesinin hazır bulunduğu bu davada, seksenlik ihtiyar Said-i Nursi Hazretleri hazır bulunuyordu. Ayrıca kendisini müdafaa için İstanbul'dan gelen avukat Abdurrahman Şeref Laç' da temsil ediyordu. Davanın mahiyeti şöyle idi:

Üstadın, (Risale-i Nur külliyyatının) Afyon Savcılığı Ceza kanununun 163. maddesine göre dava açmıştı. Ankara profesörlerinden mürekkep bir bilirkişi: "Bu Risalelerin 163. maddeye, lâikliğe aykırı bir hareketi tazammun etmediğini tesbit ederek "rapor vermiş ve af kanunuyla cezaî ta'kibata devam edilemeyeceği anlaşılmış ve dava durdurulmuştu. Buna rağmen Afyon Ağır Ceza Mahkemesi yüzlerce Risale-i Nur külliyyatının müsadereesine karar vermişti.

1684

Yapılan itiraz üzerine, temyiz mahkemesi bilirkişi hey'eti muvacehesinde Nur Risalelerinin müsadereesine nasıl karar verildiği noktasından hükmü bozmuş, yeniden duruşmaya başlâmıştır.

Celse açıldığı zaman, mahkeme hey'eti savcının talebiyle duruşmanın gizli olarak cereyan edeceğini bildirmiş ve salonu dolduran yüzlerce dinleyici dışarıya çıkarılmıştır.

1685

1765

Bunun üzerine, Avukat Abdurrahman Şeref Laç buna itiraz etmiş, duruşmanın gizli yapılması için kanunî sebep olmadığını izah etmiştir.

Mahkeme hey'eti, bu ciheti tekrar müzakere ettikten sonra, duruşmanın alenen icrasına yeniden karar vermiş ve kapılar açılarak dinleyiciler tekrar salona alınmışlardır.

Duruşmaya bu suretle başlandıktan sonra, Abdurrahman Şeref Laç davadaki kanunî vaziyeti izah etti. Bundan sonra, mahkeme reisinin: "Mahkûmiyeti olup olmadığı sualine" Said-i Nursi cevap verdi ve şöyle dedi: "Mahkeme kararıyla hiç bir mahkûmiyetim yoktur. Fakat yirmi sekiz sene fiilen zulmün mahkûmuyum" dedi ve sözlerine şöyle devam etti:

"Demokrasiden evvel düşmanlarım cumhuriyeti siper alarak bir istibdad-ı mutlakla ve kanunu siper alarak cebr-i keyfi-küfriyi tatbik etmekle, beni tazib ettiler. Şimdi huzurunuzda maznun olarak bulunan ve muhtelif vilâyetlerden celbedilen Nur talebeleri aynı eserlerden dolayı muhakeme edilmekte ve binlerce lira masrafa maruz kalmaktadır. Bu iş dört sene uzamıştır. Kanun her yerde ve her mahkeme için birdir. Kaziyeye muhkeme mevcuttur. Bu iş burada daha uzamamalıdır. Risale-i Nur İslâmiyet, millet ve vatan için harika faydaları ve hüsn-ü te'sirleri hâiz olup, Ramazan-ı şerif hürmetine Cenab-ı Hak'tan niyaz ederiz ki; bu iş artık bitsin, daha fazla uzamasın" dedi.

Bunun üzerine, mahkeme bazı muamelelerin ikmali için duruşmayı başka bir güne bırakmıştır. Büyük Doğu(26)"

Böylece Hazret-i Üstad, mahkemenin her duruşmasında bizzat bulunmasa da, Afyon mahkeme safahatını adım adım takip etti. Bir an evvel bitmesi ve kitapların kurtarılması için çok çırpındı. Mahkeme reisine hususî mektuplar yazdı. Hakikat-ı hali en samimî şekilde izah etti: Ayrıca Demokrat Parti hükümet ve meb'uslarına da izahlı şekvanameler, istid'alar yazdı. Bunların yanında çok uzun devam eden Afyon mahkemesinin sürüncemeli hali ve te'hîr üstüne te'hîrlere de bazen çok üzüldü, bazen öfkelenildi. bazen de mühim hikmetleri olduğunu beyan etti.

Hülâsa Üstad Hazretleri Afyon mahkemesinde müsadere edilen kitapların kurtarılması ve mahkemenin beraet vermesini çok hararetle arzu ediyor ve bekliyordu. Hem de bu işi pek mühim görüyordu.

1686

(26) Emirdağ-2 Mütihakükük dosya sıra no:86/1.

1687

1766

AFYON MAHKEMESİNİN SAİR DURUMLARI

Şimdi de Afyon mahkemesinin sair cihetlerine az da olsa temas etmek istiyor ve ilk önce Üstad Bediüzzaman'ın, Afyon mahkemesinin inadçı tutumu ve sürüncemeli tehirleri dolayısıyla kaleme almış olduğu bazı ifadelerini kaydediyoruz.

Birincisi: Temyiz mahkemesinin 1949'da ilk bozma kararından sonra Afyon mahkemesi yeniden, 11.1.1951 tarihinde Nurların müsadereesine dair verdiği menfi karar, Üstad'ın avukatları tarafından hemen temyiz edilmiş ve durum Üstad'a bildirilmişti.

Bu acı haberi Hazret-i Üstad da talebelerine mektupla şöyle bildirmişti. Haber Üstad'ın hiddet ve öfkesini çok heyecana getirmişti. Mektup aynen şöyledir:

"Aziz kardeşlerim! Avukatımız temyize bir istid'a yazmış. Afyon'daki kitaplarımızın tamamını müsadere eden kararname ile bana gönderdi. Ben de istid'a ve kararnameyi Ankara'daki Nurculara, bu hülâsa ile beraber malûmat gönderdim. Bir hülâsa da size gönderildi.

SAİD-İ NURSI"

Ve Üstad'ın ifadesinde geçen bedduaya niyet ettiği şekil ve bahsini ettiği "Hülâsa" yazısı şöyledir.(Bnu üstad, çizgiile daire şeklinde çizmiştir. Hülâsa yazısı ise, bundan sonra gelen yazıdır.)

"Reis Aza Aza Aza Savcı

Tevik Önen Kazım kaynak Dursun İlhan Vedat Menal A.Büker

Katip Katip Katip

Alaaddin Fevzi Yaman Lütfi Kaynak

Bunlar bu defaki müsadere kararıyla kahr duasına müstehak oldular.

SAİD-İ NURSI

MAHKEME-İ KÜBRAYA ŞEKVA VE MÜDAFAATIN BİR HAŞİYESİ

OLAN PARÇANIN HÜLÂSASIDIR

Size bu defa mahkeme-i temyize gönderdiğimiz, avukatın Temyiz Mahkemesine gönderdiği istid'anın suretini ve dehşetli kararnameye karşı

1688

"hülâsa"sını gönderiyoruz. Sizin tarafınızdan bu mealde, müsadere kararnamesine mukabil dindar meb'uslara dersiniz:

1689

1767

"Bu tarzda müsadere, ne derece kanuna muhalif ve DP hükûmetini tanımamak ve Adliye Bakanının verdiği emri ne derece dinlemediklerini gösteriyor.. Ve Adliye adaleti hâricinde dehşetli bir garaz hüküm ediyor:

Evet, elem ve ızdıraplar yüklü bulunan ve kitaplarımızın ellerindeki tamamını, binler kelimedenden bir iki kelimeyi suç mevzuu bahanesiyle vermek istemediklerini ve bu suretle nurların hayrına mani' olmak istediklerini ve suç diye gösterdikleri noktalarda, bizim tarafımızdan müdafaamızda onların seksen bir hataları hata sevab cetvelinde ispat edilmekle; açık garazkârlıklarının gösterildiğini.. hem elyevm yasak olmıyan yüzbinler tefsirlerde yazılı bulunan tesettür ve irsiyet hakkındaki iki ayetin bir kaç satırlık tefsiri yüzünden, dünyada hiç bir kanunun müsaade etmediği acib zulüm ile dört yüz sahifelik Zülfikâr mecmuasını müsadere edip, bize vermemek suretiyle bir zulüm irtikab ettiklerini.. Hem Afyon'da iki sene ellerinde kalan bütün Risale-i Nurun parçaları daha evvelden hem Denizli, hem Ankara, hem Isparta mahkemelerinde beraet ettirilip sahiplerine iade edildiğini; ve bilâhare Zülfikâr ve Asa-yı Musa'yı ruhsatsız neşir bahanesiyle Isparta hükûmeti müsadere edip dört sene zaptettikten sonra, hiç bir noksan olmadan yüz yetmiş mecmuayı bize iade ettiklerini.. ve bizim en mühim suçumuz; Risale-i Nurun mahrem bir parçasında bir hadisin tefsirinde: "Cebrî kanunlarla şapkayı giydiren ve Din-i İslâmı mübarek Türk milletinden kaldırmak için Lozan muahdesinde söz veren ve pek şiddetli ve dehşetli hücumlarına rağmen, hiç bir hakiki Müslüman Türkü protestan yapamıyan ve millet-i İslâm için pek çok zararlı olduğunu ef'aliyle ispat eden.. ve hadis-i şerifin haber verdiği o müthiş şahıs kendisi olduğunu hayat ve mematıyla M.K.le bir mahrem eserde "Din yıkıcı Süfyan" dediğimizi ve kalblerdeki sevgisini bozmaya çalıştığımızı isnad edip kararnamede mahkûmiyetimize sebep olduğunu ve mahkeme-i temyiz, Afyon mahkemesinin bu haksız kararını bozmasıyla; yeniden görülmeye başlanan dava, af kanunu çıkmasıyla, dosyalarıyla ve bütün Nur eserleriyle çürütülmek için mahzene atıldığını.. ve bilâhare Adliye Bakanlığınca Sungur'un keşide ettiği telgrafı üzerine- bütün eserlerin verilmesine emir verildiği halde, hiç biri iade edilmiyerek yeniden suç mevzuu olanlarını tefrik etmek, belki tamamını suç mevzuu yapmak istemeleriyle; Risale-i Nurun tam serbestiyetine mani' olmak istediklerini bildiren ve üç senedenberi bizi aldatan böyle eşhasa Nurun işlerini bırakmamak için Başbakan ve Adliye Bakanının nazar-ı dikkatlerine arz edilmek üzere. bu mealde adaletperver Demokratlara istid'a yazılması vatan ve millet menfaatına lüzumu var.

1690

1768

Lafza-i Celâl üzerinde i'cazı göz ile görünen Kur'anımızı almak için istid'a ile Diyanet Riyasetine müracaat edilmesi gibi, sırf garazla ve ecnebi parmağıyla aleyhimize dönen işlerden ve işkencelerden bizi ve Âlem-i İslâmı pek çok sevindiren Demokratların dikkat edip Nurcuları kurtarmalarını hürriyetperver hükûmetten rica ederiz..

SAİD-İ NURSİ(27)"

VE İKİNCİSİ: Üstte adı geçen müsadere meselesiyle ilgili Üstad'ın Ankara'ya gönderilen üstteki müdafaaları ulaştıktan sonra, Nur talebeleri harekete geçerek, orada yaptıkları iş ve hizmetleri hülâsatan Hazret-i Üstad'a şu şekilde bildiriyorlardı: (Bazı bölümlerini alıyoruz)

"

Çok aziz, çok mübarek sevgili Üstadımız efendimiz Hazretleri!

İstifsar-ı hatır ederek mübarek ellerinizden öper, dualarınızı rica ederiz. Siz sevgili Üstad'ımızdan üç mühim mektupları aldık...

.. Üçüncü mektubunuzu aldığımızda bizleri bir parça müteessir eden Afyon'daki kitaplarımızın müsadere edildiğine, yani onların irtidat ve dinsizlik namına müsadere kararı... Biz bunları alınca temyiz avukatımız Hulusi Bey'e gittik, vaziyeti anlattık. o da, "temyizde bozulması için çalışacağını ve fakat Afyon'daki avukattan temyize gönderdiğine dair dosya ve tarih numarasının istenmesini" söyledi. Biz de Afyon'dan istedik. Çok ehemmiyetli olan mahkeme-i kübraya şekvanın haşiyesinin hülâsasından ononbeş nüsha çıkarıp, dindar tanıdığımız meb'uslara bugün gönderdik. Onlar vasıtasıyla erkân-ı hükûmete mahkemenin bu zulmünü duyuracağız.

Ey Sevgili Muhterem Üstad! Ekalliyette ve fakat henüz kanun ellerinde bulunan dinsiz, mürted bir kısım kimselerin verdikleri zalimane kararı, Âlem-i İslâmın mühim devletlerinin temsilcilerinin müştakane ve ayn-ı hakikat izhar ettikleri bağlılık, hürmet ve takdîrlik, o zalimane kararı nefy ediyor. Lisan-ı halile diyorlar ki: "Bediüzzaman Hazretlerinin hakikat cadde-i kübrasında açtığı çığırda bütün biz Âlem-i İslâm beraberiz ve dönmiyeceğiz. O zalimlerin dinsizlik ve irtidat hesabına verdikleri karar, onların bid'atkârlıklarına ve zulümlerine kat'iyen iştirak etmediğinizi ve bil'âkis bütün şevket ve satvetiyle mücadele ettiğinizi gösteren bir delil olmaktan başka bir şey değildir...

1691

Ankara Nurcuları namına

Abdullah, Sungur, Osman, Ceylan, Salih, Abdünnur, Ahmet Atak, Mehmet(28)"

(27) Emirdağ-2 Müntehap küçük dosya sıra no: 36 ve yeni Yz.Emirdağ-2 S: 53

(28) Emirdağ-2 Müntehap küçük dosya sıra no: 38

1692

1769

AFYON MAHKEMESİNİN TE'HİRLERİ

Az üstte kaydettiğimiz veçhile, Afyon mahkemesi çeşitli tarihlerde vardığı mütebayın kararlar ve bunların temyizce bozulması şeklinde devam ederken, çok sürüncemeli te'hir üstüne te'hir veriyordu. Bu te'hirlere birisi için 24.2.952'de Hazret-i Üstad'ın İstanbul'a mahremce gönderdiği bir mektupta hiddetli şekilde bu gelen sözleri yazıyordu:

"İstanbul'a gönderdiğimiz bir pusuladır. Beray-ı malûmat size gönderiyoruz.

(Mahremdir, haslara mahsustur)

Aziz Sıddık kardeşlerim!

1- Kat'iyen tahakkuk etti ki: Bize karşı zındık düşmanlarımızın tahrikatıyla ve Ankara'da bazı dinsiz masonların plânıyla mahkeme bütün kuvvetiyle Risale-i Nurun intişarına mâni' olmaya çalıştıklarını; ve Nurcuların da tesanüdlerini kırmak, birbirinden soğutmak hakkımızdaki en baş programlarıdır. Medar-ı mes'uliyet hakikat noktasında bir şeyi bulamıyorlar. Resmen savcı demiş, makamata yazmış: "Denizli beraeti bütün bütün Risale-i Nuru parlattı ve tevsî' ettirdi. Ona karşı susturmak ve söndürmeye çalışmak lâzımdır"

İşte bu dehşetli plânları içindir ki, iki üç günlük işi, üç sene bahanelerle uzatıyorlar.

İşte ey hakiki Nur şâkirdleri! Birinci vazifeniz, bu dinsizcesine hücumu karşı bütün kuvvetinizle Nurların perde altında neşrine ve muhafazalarına, onların maksadı aksine olarak kardeşlerinizin mabeyninizde tesanüdün takviyesine çalışmaktır. En ziyade lâzım ve ehl-i imanın imanına kuvvetli bir hizmet ve bu vatanın saadetine en ehemmiyetli bir medar-ı saadet budur.

2- İstanbul'daki Zülfikâr'ı bütün tedbirinizle ve kuvvetinizle müsadereye meydan vermemek ve zâyi' olmamak için muhafaza edip emin ellere yetiştirmektir. Çabuk cildleyiniz, hem çok ihtiyat ve tedbirle otuz kırk tane şahsıma emin bir zatla acele gönderin.

3- Bu muhakememizin te'hiri, gerçi onların plânıyla aleyhimizdedir. Fakat hakikatta Nurun hiç bir şeye alet olmadığını, hakaik-i imaniyeden başka bir maksad bulunmadığını göstermek ve ehl-i imanın tam itimad ve kanaatlarına vesile olmak, bu tarafgirane, garazkârane seçimler zamanında kader-i ilâhi hakkımızda bu te'hire müsaade verdi.

1693

Elbaki Hüvelbaki

Said-i Nursi(29)"

(29) Emirdağ-2 Müntehap küçük dosya sıra no: 5

1694

1770

Hazret-i Üstad İstanbul'a gönderdiği bu mektubula beraber " Mahkeme-i Kübraya şekva" isimli yazısının devamı ve eki ekinde daha çok mahrem olan "Dokuzuncu maddesini" de, bir talebesi olan Bitlis'li Abdurrezzak lisaniyla kaleme almıştır. Bu mezkûr maddenin buraya derci şimdilik münasib görülmedi.

MAHKEMENİN TE'HİRLERİNİN HİKMETLERİ

Afyon mahkemesinin te'hir üstüne te'hirleri devam edip dururken, bunlardan yine bir te'hir üzerine, kader-i ilâhi noktasından hikmetlerini beyan eden Hazret-i Üstad 25.10.952'de neşretmiş olduğu bir mektubunda şunları yazıyordu:

"Üstadımız Diyor ki:

Mahkemelerin te'hirinde hayır var.. Şimdiye kadar Nura ve Nurculara verilen zahmetler, rahmetlere dönmesi gösteriyor ki, bu te'hirde de hayır var ki, birisi bu olmak ihtimali var:

Hariç Âlem-i İslâm'da Nurun ehemmiyetle te'sire başlaması ve inkişaf ve intişarı; ve buranın siyasileri Avrupa'ya bir rüşvet olarak bir derece Avrupalılaştırmak meylini göstermesi, hâriçte zannedilmekle; mahkemelerce Nurun serbestiyet-i tammesi için karar vermek; hariç Âlem-i İslâm'da Nurların hakikî ihlâsına böyle bir şüphe gelecekti: "Ya Nurcularda riyakârlığa mecbur olmuşlar.. veyahut böyle medenileşmek fikrinde olanlara ilişmiyorlar, za'af gösteriyorlar" diye nurun kıymetine büyük zarar olduğu için, bu te'ahhur(30) evhamları izale eder ve ispat eder ki; Otuz senedenberi İslâmiyetin şearine muhalif şeylere baş eğmiyorlar...

SAİD-İ NURSI(31)"

(Üstteki mektubun devamı uzundur.Mevzu' fazla uzamaması için dercedilmedi)

Yine başka bir te'hir münasebetiyle Hazret-i Üstad talebelerine gönderdiği bir mektubunda da şunları kaydetmiştir:

(30) Gerçekten de Afyon mahkemesi devam ederken 1956'ya kadar Türkiye'de yer yer bir çok mahkemeler açılıp cereyan ettiği gibi, 1956'daki Afyon'un umum-î serbestiyet kararı vermekle ve Nurlar o tarihten itibaren

1695

resmen matbaalarda serbest neşredilmekle birlikte, Üstad'ın hayatı boyunca da 1960'a kadar yine bir çok tutuklanmalar, hapisler ve mahkemeler cereyan etmişti, Hatta bu hal 1985'lere kadar genişlenerek Türkiye çapında devam etmiştir. A.B.

(31) Emirdağ-2 :Müntehap dosya sıra no: 59-88

1696

1771

Aziz Sıddık Kardeşlerim!

Evvelâ mahkememizin yine kırk gün te'hir etmesinde üç fayda var.Mucib-i merak değil, mucib-i teşekkürdür.

Birincisi: Maddeten ve manen hissedildi ki: Afyon adliyesi de Denizli gibi Nurlardan istifadeye perde altında başlamasıdır.

İkincisi: Risale-i Nurun harika kuvvetini mahkeme anlamış ki: Böyle bahanelerle bir iki günlük işi kırk güne atıyor ki, Adliye Vekili ve Başvekil Meclis-i Meb'usunda "Nurun faaliyetine karşı gelemiyoruz"(32) demeleri ve Afyon Adliyesi de aynı harika kuvveti bilmiş ki, serbestiyetine mâni' olmak için böyle te'hir etmiş ve ediyor.

Üçüncüsü: Bu te'hir gösteriyor ki, üç senede hakiki olarak medar-ı mes'uliyet bir şey bulamıyorlar. Yoksa habbeyi kubbe yaptıkları halde, böyle nâzik zamanlarda çok medar-ı mes'uliyet bahaneler gösterecektiler. Demek Risale-i Nur tam galebe etmiş...

SAİD-İ NURSI(33)"

Böylece Hz. Üstad'ın Afyon hapsinden tahliyesinden sonra da, altıbuçuk sene gürültülü bir şekilde devam eden Afyon mahkemesi safahatında Hazret-i Üstad bir çok şeyler yazdı. Gâh hiddetli ifadelerle, bazen de hikmetlerini ve menfaatlarını beyan eden sözlerle talebelerine mektuplar yazdı. Bunlar çoktur. Bir nümune daha vermek istiyoruz.

“

ARTIK YETER TAHAMMÜLÜM KALMADI

Yirmisekiz senede yüz senelik azabı bana çektirdiler. Bu işkencelere son verilmek için; hem bu memlekete hem Âlem-i İslâma hiç zararı olmadığı gibi çok menfaati bulunan Risale-i Nurun tam serbestiyetini vermek, Hükûmet-i İslâmiyenin büyük vazifesidir.

Kat'iyen tahakkuk etmiş ki: Afyon mahkemesinde müthiş bir komitenin parmağıyla, beş mahkemenin ve dört emniyet dairesinin bize iade ettikleri aynı kitapları ve mahkeme-i temyiz de bu kitaplar lehinde beraat ile hükmedip, onbeş-yirmi gün zarfında zararsız olduğuna karar verdi

(32) 1948 başlarında Hazret-i Üstad ve Nur talebeleri Afyon hapisine alındıkları ilk günlerde, Mecliste CHP'li Adliye Bakanı Fuat Sirmen o menhus sözleri konuşmuştu.A.B.

(33) Emirdağ-2 Müntehap dosya sıra no: 2/1

1697

1698

1772

ği halde, Afyon mahkemesi dört buçuk senedir gayet az olan ve hiç bir kitap onlarda bulunmayan ve hapiste bizimle beraber yatan bir iki Nur talebesine yanlış adreslerle haber verilmemiş diye bundan evvel iki ay, şimdi de bir ay geriye te'hir edilmiş. Bu biçare Nur talebelerine elli bin, belki yüzbin lira gidip gelme yol masrafları için zarar vermeleri ve hatta Afyon'un Nur Risalelerini müsadere kararı sebebiyle ve ihtarıyla, İstanbul'da müsadere edilen Rehber Risalesi ve mahkemesi sebebiyle, kışta benim gibi gayet iktisadlı bir fakir yüz banknotu otomobile ücret vermeye mecbur olması.. ve yirmi senede bazen yüz, bazen yetmiş, bazen elli arkadaşı çok defa lüzumsuz mahkemelere ve hapslere sevketmeleriyle; elbette yüzbinler lira zarar ve ziyanimız olması, gösteriyor ki; müthiş bir garazkârın parmağı bu işe karışıyor.

Evet, bu mahkemelerin haksız olarak Nur talebelerine onbeş sene zarfında elli bin, belki yüzbin banknot zarar vermeleri haksız ve kanunsuzdur Bu yüzbin lira zararı tazminat olarak dava ediyoruz. Yüzbinler davacı bu davanın arkasında var.

Şimdi bu Afyon'un pek kat'î bir garazla bu zâlimane muamelesinin gayet kat'î bir hücceti ve delili budur ki; mahkûmiyetime dair neşrettikleri kararnameleridir ki, Mahkeme-i temyiz esasıyla bozmuş olduğu o kararnamede, benim mahkûmiyetimin şiddetli cezasına gösterdikleri delil de: "Said'de Kürtlük var. Hem ölmüş bir adama tecavüz ediyor" demeleridir.

Acaba hiç bir mahkeme dünyada böyle bir şeyi medar-ı mes'uliyet yapar mı? Yetmiş cinsten bu memleketimizde bulunan Müslüman kardeşlerimize böyle unsuriyet ve cinsiyet farklarını nazara almadığı halde, Said Kürtlüğünü değil, bütün memleketini ve akrabasını bırakıp, ruhunu ve hayatını bu milleti İslâmiyeye ve dindar Türklere feda ettiği halde; ve yirmi sekiz sene işkencelerle azap gördüğüne mukabil,

o Türklerle samimi kardeşliğinde zerre kadar sarsılmıyan bir adam hakkında ve dünyada hiç bir mahkemenin medar-ı mes'uliyet yapmadığı ırkçılık, hem hakiki olmadığı için o da bütün kuvvetiyle ırkçılığı elli senedenberi bırakıp, bütün hayatı ve eserleriyle ve İslâmiyet milliyeti her şeye mukabildir demiş ve o milliyeti tutmuş.. Hem "ırkçılığı bırakınız, İslâmiyet milliyetine giriniz!" demiş daima ders vermiş.

Şimdi böyle bir adama Afyon mahkemesi ceza verirken, "Onda Kürtlük damarı var" diye şiddet-i cezaya sebep göstermiş. Böyle mahkeme, elbette mahkûmdur. Bizler böyle bir kanun namına kanunsuzluk edenlerden zararımızın tazminatını mahkeme-i kübrada dava ediyoruz ve edeceğiz.

1699

SAİD-İ NURSİ(34)"

(34) 20 Muharrem 1371 den sonra adlı defter, S: 112

1700

1773

AFYON'UN YENİ HAKİMLER HEYETİ

Hazret-i Üstad Afyon mahkemesinin eski hey'eti değiştiğinde, heyetin yeni reisine ve mahkemesine hitaben gayet mülâymane ve musalâhakarâne bazı hususî mektuplar ve dilekçeler de yazdı. Nur talebeleri de Ankara ve İstanbul'da bu meseleye dair çok çalıştılar, DP'li bazı bakan ve meb'uslarla görüştüler. Makamlara bir çok istidalar gönderdiler. Risale-i Nurdan bazı eserler ve Üstad'ın küçük Tarihçe-i Hayat'ından olmak üzere bazı kitaplar verdiler. Ayrıca dost gazetelerde de yazılar neşrettiler. Sebilürreşad, Büyük Doğu gibi mecmualarda Üstad hakkında hakikatlı müsbet yazılar neşrettiler. Bunların bir çoğunun suretleri mevcuttur. Fakat bu yazılar çoktur, buraya derci mümkün değil. Buraya sadece Hazret-i Üstad'ın Afyon mahkemesi ve reisine hitaben yazmış olduğu bir iki mektubunu da yazdıktan sonra, Afyon mahkemesi safahatını noktalyacağız.

Afyon mahkemesi reisine hitaben Üstad'ın yazdığı bir mektup:

“

AFYON MAHKEMESİNİN YENİ VE DİNDAR ÂDİL REİSİNE HUSUSİ BİR HASB-I HALİMDİR

Hususi bir mektup yerine kabul etmesini rica ediyorum.

Şimdi Afyon'da müsadere olan kitaplarımı, iki sene Denizli mahkemesiyle, Ankara Ağır Ceza Mahkemesi ve Mahkeme-i Temyiz, ehl-i vukufarla tetkik ettirdikleri halde, müttefikan hem benim, hem o kitaplarımın beraetlerine hem umumen bana iade etmesine.. ve bir sebep-i hapsimiz olan eski harfle gizli tab' edilen Ayet-el Kübra Risalesinden beş yüz nüshası müsadere edildiği halde, bize aynen iade ettiler.

Hem Afyon'da müsadere edilen kitapların umumu, Isparta'da sekiz on sene evvel, Isparta mahkemesi dört ay tetkikten sonra sâhiblerine iade etti. Hem Afyon mahkemesindeki kitapların bir kısm-ı mühimmi Mersin'de müsadere edilip Ankara'ya gönderilmiş, tetkik edilip iadesine emir verilmiş.Tarsus emniyet müdürü vasıtasıyla Nur talebelerine iade edilmiş. Hem Afyon'daki kitapların bir kısm-ı mühimmi Ankara'da Nur talebelerinden Emniyet Dairesi müsadere ettikten sonra, tetkik edip tamamen O Nur

talebesine emniyet dairesi iade etmiş. Hem Afyon'daki müsadere edilen kitapların bir kısm-ı mühimmi İstanbul'da Rehberi tab' eden Nur talebesinden, Rehberle beraber alınmış. Sonra beraet verdikleri gibi, o mühim mecmuaları da bize iade

1701

ettiler. Hem Eskişehir mahkemesi yalnız Tesettür Risalesi'nin bir iki sahifesine ilişmişti. Başkalarına

1702

1774

ilişmedi ve bizi de tesettürden başka olan Risalelerden mes'ul etmediler.

Hem bununla beraber, hükûmetin elbette mahkemeleri ve kanunları bir olur. Bu dört beş mahkemelerin ve üç dört emniyet dairelerinin bize iade ettikleri kitapları Afyon mahkemesi hangi kanun ile zabtediyor, vermiyor?..

Haydi farz-ı muhal olarak, bir iki sahife Siracünnur'un ahirinde bir buçuk sahife Mu'cizat-ı Kur'aniyede ve iki üç yaprak Tesettür Risalesi'ndeki yüzer kanuna muhalif de olsa, o parçalar, o sahifeler çıkarılıp yüzbinler sahife zararsız ve kanunların ilişmediği kitaplarımızın iade edilmesini Nur talebelerinin diliyle istiyoruz.

Hem otuzüç Ayat-ı Kur'aniyenin tahsinkârane işaretine mazhariyetini ve İmam-ı Ali (R.A.) ve Gavs-ı A'zam (K.S.) gibi Evliyanın takdirlerini ve yüz bin ehl-i imanın tasdiklerini ve bu yirmi senede millete ve vatana zararsız ve pek çok menfaatlı bir mertebeyi kazanan Risale-i Nuru sinek kanadı gibi bahanelerle bazı Risalelerin müsadereesine, hatta dört yüz sahife olan ve yüzbin adamın imanlarını kurtarıp kuvvetlendiren Zülfikâr-i Mu'cizat mecmuasında eskiden yazılmış ve mürûr-u zaman ve af kanunları görmüş iki ayetin tam haklı tefsirine dair iki sahife bahanesiyle o pek menfaatlı ve kıymetli mecmuanın müsadere edilmesi, elbette mahkeme-i kübray-i haşirde sorulacak.

Kitaplarımı müsadere eden hey'ete, on altı sene evvel Eskişehir mahkemesinde tesettür ayetine dair tefsirim bahanesiyle beni mes'ul tuttukları için, o vakit mahkeme-i temyiz ve tashihe verdiğim fıkrayı Afyon'un sabık mahkemesinin hey'etine tekrar ediyorum:

"Adliyenin mahkemesine derim ki: Bin üç yüz elli senede ve her asırda üç yüz elli milyon Müslümanların hayat-ı içtimaiyesinde kudsî ve hakikî bir düstur-u ilâhîyi, üç yüz elli bin tefsirin tasdiklerine ve ittifaklarına istinaden ve bin üçyüz elli senede geçmiş ecdadımızın itikadlarına iktidaen tefsir eden bir adamı mahkûm eden haksız bir kararı, elbette ruy-i zeminde adalet varsa, o kararı red ve bu hükmü nakzedecektir." diye bağıyorum. Bu asrın sağır kulakları dahi işitsin!..

Âlem-i İslâma hiç bir zararı olmadığı gibi, pek çok faydası bulunan Risale-i Nurun tam serbestiyetini vermek bu hükûmet-i İslâmiyenin büyük bir vazifesidir. Beş mahkemenin ve dört emniyet dairesinin bize iade ettikleri aynı kitapları ve mahkeme-i temyiz de o kitaplar lehinde beraet ile hüküm verip, on beş yirmi gün zarfında zararsız olduğuna karar verdiği halde,

1703

Afyon mahkemesinin sabık âzaları dört buçuk sene gayet âdi bahanelerle kitaplarımı vermediler

1704

1775

Kitaplar hakkında müsaderenin mahiyeti: Risale-i Nurun yüz otuzüç kitabından bir tek kitabının bir iki sahifesi, bir kumandana elli sene evvel bir hadis ile vurduğum tokadı medar-ı bahsetmiş.. Ve bunun dolayısıyla yüz otuz kitabı müsadere etmek, bir adamın hatasıyla yüz otuz adamı cezalandırmak gibi acib gaddarane zulüm olması ve şimdi kütüphanelerde ve kitapçılarda ve ellerde gezen ve hususan vatan ve din aleyhinde dinsizlerin, mülhidlerin, zındıkların, komünistlerin kitapları, hatta baştan aşağıya kadar İslâmiyet aleyhindeki Doktor Duzi'nin kitabı bazı ellerde gezmesi gösteriyor ki; Risale-i Nura karşı müsadere, yerden göğe kadar haksız bir zulümdür, bir gadırdır. Çünkü Risale-i Nur ekser Âlem-i İslâmın mühim merkezlerinde ve bu yirmi sekiz senede bu vatanda ulemanın elinde gezdiği halde, hiç bir âlim, hiç bir feylosof itiraz etmemiş. Mahkemeler ve siyasiyyunlar yalnız bir tesettüre, diğeri de "Ahirzamanda bir kumandan başına şapka koyacak ve cebren giydirecek" gibi iki meseleye ilişmişler Sonra da bu mes'eleler için dört beş mahkeme o mes'eleler de dahil olduğu ve beraet verildiği halde, o bir iki sahife için yirmi bin sahifeyi mes'ul ve mahkum etmek hükmünde Risale-i Nuru müsadere etmek aynı bu misale benziyor.

Bir adamın bir adama haksız değil, belki haklı taarruzu yüzünden ki başkaları da onu medar-ı mes'uliyet görmediği ve beş mahkemede cinayet saymadığı halde- o mevhum suç ile yirmi bin adamı suçlu yapmak gibi, yirmibin Nur sahifelerini bir iki sahifa yüzünden müsadere ve dört buçuk sene Afyon' da hapsetmek o taarruzun yüz mislinden daha ziyade bir hatadır, bir cinayettir ve bu vatana bir su-i kastır.

Bana sıkıntı verilen meselenin birisi de şudur: "Başa şapka koymamaktır..." Bunda hiçbir kanun olmadığı gibi, hiçbir menfaat ve maslâhat dahi yoktur. Çünkü Askerler ve dairelerde vazifeli memurlar ve kadınlar ve başı açık gezenler giymemekte mes'ul olmadığından ve bere giymek yasak olmamasından gösteriyorki, şapkayı başa koymakta hiçbir kanun yoktur ve hiçbir maslâhat da yoktur. Başı açık kalmak, benim gibi çok ihtiyar ve başı çok nezleli ve doktorların da çare bulamadıkları bir nezle hastalığı için başıma gecelik takiyesinin üzerine sıcaklık için mendil bağlamaya mecburum. Bu hal ile beraber, vazifedar memur olduğumdan bana resmî elbise teklif edilmez. Demek gayet acib manasız ve manevi bir su-i kasid fikriyle benim tarz-ı libasım, mevhum asılsız bir kanuna aykırı namı verilmişki, bana bir buçuk sene sıkıntı çektirdiler. Bu kısacık davamın izahı

1705

benim sabık mahkemelerdeki müdafaatıma, hususan mahkeme-i kübraya şekva kısmına havale ediyorum.

SAİD-İ NURSI

1706

1776

Haşiye: Bu vatana ve millete pek çok menfaati bulunan risaleleri, serbestiyet ile iade edilmezse, Üstadımız bu memleketi ebedî terketmeye karar verdiğini söyledi.

Hizmetkarı Mustafa (35)"

Ve enson olarakta, Afyon mahkemesi mahkeme-i temyiz'in son şekil isteği istikametinde kitapları yeniden Diyanet riyasetine tetkik ettirmek için karar aldığı günlerde Üstad Hazretleri Afyon'a kadar gitti ve mahkeme hey'etine şu gelen yazıyı kaleme aldı ve gönderdi.

"Bugün sizi tebrik ve size teşekkür için Afyon'a geldim. Çoktan beri kitaplarımızın zâyil olmaması için ziyade muhafaza ettiğinize teşekkür ederim. Şimdi Ankaraya göndereceğinizden sizi tebrik ederim. On sene evvel hususî olarak birisinin birisine yazdığı ve bazende benim namımla yazılıp imzam bulunmayan ve neşr olmıyan mektuplar evvelce mahkemenizce tetkik edilip medar-ı mes'uliyet bir şey bulamadığından nazar-ı itibare alınmadı. Hem

mürûr-u zamana uğramış ve neşredilmemiş ve af kanunları görmüş malûmatım olmamış ve Risale-i Nur kitapları ile alâkası olmıyan mektupları yeniden nazar-ı dikkate almak; hem ehl-i adaleti, hem ehl-i vukufu lüzumsuz meşgul edeceğinden; böyle işgal etmemesi, te'hire uğramaması için mezkûr huhusî mektupların o mübarek kitaplara takılmaması adaletinizden temennî ediyoruz.

Bu mübarek adliye, iki defa kitapların beraetle iadesine karar verdiği halde, bazı esbaba binaen mahpus kalmış aynı kitapları, bazen tamamını, bazen de ele geçirilen kısmını beş mahkemenin iade ettiklerini ve beş emniyet dairesi de sahiplerine teslim ettiklerini size haber veriyoruz. İnşallah adaletiniz ve hüsn-ü niyetiniz bu defa da iadesine vesile olacak.

HASTA

SAİD-İ NURSİ(36)"

1707

Üst tarafta kaydettiğimiz şekilde, Diyanet Riyasetinin müsbet raporuna istinaden Afyon mahkemesi sekiz buçuk sene sonra; Risale-i Nurun bütün kitaplarını 23.6.1956 tarihinde bila istisna sahiplerine iadeye karar verdi. Afyon mahkemesinin bu son adaletli kararı da az üstte kaydedilmiştir.

Mahkemece iade edilen kitaplar vesaire şeylerin listesi ise, büyük sahifelerden ondokuz sahifeden ibaret bulunmaktadır.O listeyi buraya derc etmek büyük yer ve hacim tutacaktır. Ancak o listeden bazı sahifelerin klişelerini arzetmekle iktifa ediyoruz.

İade Edilen Kitapların Listesiden Klişe, Yeni(Küçük munt.dosyası)

(35)Emirdağ-2müntehabdosyaSırano:88/1

(36) Yeni yazı Emirdağ-2 S: 174

1708

1777

BERAET KARARI ÜZERİNE GELEN TEBRİKLER

Afyon mahkemesinin bu en son ve pek mübim tarihî kararının duyulmasından sonra, dahil ve hariçten Hazret-i Üstad'a ve Nur talebelerine bir çok tebrik telgrafları ve mektuplar geldi. Irak ve Pakistan gazetelerinde büyük bir haber şeklinde verildi.

İlk haber ve telgraf Isparta'dandı. Telgraf şöyledir:

"

Sevgili kahraman kardeşlerimiz!

23 Haziran 1956 tarihine ta'lik edilmiş olan Afyon Ağır Cezasındaki mahkememizde bütün Risale-i Nur eserlerinin iadesine ittifakla karar verildiğini müjde eder, Cenab-ı Hakk'a hadsiz hamd ü senalar ederek, sizleri tebrik edip muvaffakiyetinize dua ederiz.

Elbaki Hüvelbaki

Kardeşleriniz

Hüsrev, Tahiri, Mustafa Ezener"

Isparta'dan duyulan bu müjdeli mutlu haber üzerine Türkiye'nin her yerinden Hazret-i Üstad'a telgraflar gelmeye başladı. Ankara'dan, İstanbul'dan Urfa'dan ve daha bir çok yerden...

Evvelâ Ankara Üniversitesinin Nurcu gençlerinin gönderdikleri tebrik mektuplarından:

"Âlem-i İslâmın halaskârı, ehl-i imanın sertacı, Risale-i Nurun tercümanı Üstad'ımız Bediüzzaman Said-i Nursi Hazretlerine!

Bu defa dindar Demokratların delâletiyle Afyon mahkemesince Risale-i Nurun serbestiyetine ve bütün Risale, mektup ve mecmualarının suç mevzuu teşkil etmediğinden iadelerine karar verilmesi, senelerce evvel ilân ettiğiniz "Risale-i Nur benim değil, Kur'anın malıdır. Kur'anın feyzinden gelmiştir. Hiç bir kuvvet onu Anadolu'nun sinesinden koparıp atamayacaktır. Risale-i Nur Kur'ana bağlıdır. Kur'an ise Arş-ı A'zamlı bağlanmıştır. Kimin haddi var ki, onu oradan söküp atsın..." diye olan

1709

hakikatlı beyanatınızın açık bir tezahürü ve bu ulvî hizmetinizin ilâhî ve Kur'anî olduğunun parlak bir delili bilerek, bu beraet kararının Âlem-i İslâmın ve bâhusus bu millet-i İslâmiyenin saadetlerinin başlangıcı olması itibarıyla; başta varlığıyla bu zaferleri bekleyen ve Nur ailesine reis ve hakikatler dairesine kaptan tayin edilen ve zulmet-i küfürle tuğyan etmiş insanlığa hâdi ihsan olunan aziz sevgili Üstad'ımızı ve buna vesile olmakla ehl-i imanı kendilerine dost ve taraftar eyliyen dindar Demokratları ve âdil hey'et-i hâkimeyi sonsuz minnetlerle tebrik ederiz..

1710

1778

... Âlemlere rahmetler ve saadetler getiren ve insanlığa selâmet ve teselliler bahşeden bu mukaddes hizmetinizle ehl-i imana nurunu müjde verip ispat ettiğiniz ve emareleri gözükmeye başlayan ve bütün kıt'alara şamil hâkimiyet-i İslâmiyenin nurlu ve büyük bayramını bütün ruhumuzla tebrik eder, Cenab-ı Hak'tan uzun ömürlerinize dualar eder, ellerinizden ta'zimle öperiz efendimiz.

Ankara Nur Talebeleri

İsmail, Salih, Atif, Ahmet, Ziya, Mehmet, Abdullah(37)"

Bu tebrik gibi Türkiye'nin her tarafından ve Âlem-i İslâmın bazı yerlerinden yüzlerce tebrik telgrafları ve mektupları geldi. Hazret-i Üstad da bu umum tebrik ve telgraflara mukabil şöyle bir mektup neşretti:

(Üstad'ın bu mektubu aynı zamanda 1956 yılı Kurban bayramını da tebrik ediyordu.)

Aziz Sıddık fedakâr kardeşlerim!

Çok yerlerde telgraf ve mektuplarla bayram tebrikleri aldığım ve çok hasta bulunduğum için, vârislerim olan Medreset-üz-Zehra erkânları benim bedelime hem kendilerini hem o hâs kardeşlerimizin bayramlarını tebrik etmekle beraber, Âlem-i İslâmın büyük bayramının arefesi olan ve şimdilik Asya ve Afrika'da inkişafa başlayan ve dört yüz milyon Müslümanı birbirine kardeş ve maddî ve manevî yardımcı yapan ittihad-ı İslâmın yeni teşekkül eden İslâmî devletlerde te'sise başlamasının ve Kur'an-ı Hakimin kudsî anunlarının o yeni İslâmî devletlerinin kanun-u esasîsi olmasından dolayı, büyük Bayram-ı İslâmiyeyi tebrik ve dinler içinde bütün ahkâm ve hakikatlarını akla ve hüccetlere istinad ettiren Kur'an-ı Hakimin; zuhura gelen küfr-ü mutlaka tek başıyla kırmasına çok emareler görülmesine ve beşer istikbalinin bu gelen bayramını tebrik ile beraber, Medreset-üz-Zehranın ve bütün Nur talebelerinin hem dâhil hem hariçte, hem Arapça, hem Türkçe nurların neşriyatına çalışmalarını ve dindar Demokratların bir kısm-ı mühimmi nurların serbestiyetine taraftar çıkılmalarını bütün ruh-u canımızla tebrik ediyoruz.

Bu sene hacıların az olmasına çok esbab varken, yüzseksen binden ziyade hacıların o kudsî farizayı ve din-i İslâmın kudsî ve semavi kongresi

1711

hükümünde olan Hacc-ı ekberi, büyük bir bayramın arefesi noktasında olarak bütün ruh-u canımızla tebrik ediyoruz.

Elbaki Hüvelbaki

Hasta kardeşiniz

SAİD-i NURSİ(38)"

(37) Emirdağ-2 Müntehap küçük dosya sıra no: 2

(38) Emirdağ-2 asıl defter. 20 Muharrem 1371 den sonra S: 12

1712

1779

HARİÇTEN GELEN TEBRİKLER

1- Medine-i Münevvere'de sâkin Ali Ulvi Efendi'nin bir iki şüri:

"NURCU KARDAŞIM

Şanlı dost, her ne kadar cismen uzaksam senden

Şâir oldum ebedi, ruhumu yaktım sana ben,

O ilâhî yüce gayen ne temizdir öyle,

Can atar, şanlı zaferler sana bundan böyle,
Âkif olsaydı da görseydi bu parlak gününü,
Ebediyetlere yatmıştır eminim önünü,
Mavi mor, pembe ufuklarda hayalin görünür,
Dalgalar sahili örter gibi okşar sürünür,
Hep sevinç gözyaşı halinde akar bak dereler,
Nurun esrarını ilham ediyor meşcereler,
Goncalar güller açarken ötüşürken kuşlar,
Kalelerden kulelerden kopuyor alkışlar.
Her gönülden sana sevgiyle selâmlar geliyor,
Bak dualar nasıl Allah'a kadar yükseliyor.
Sen o Üstad-ı külün feyzine er, aşkına yan,
büyük gayenin uğrunda şehid oldu baban.
Sana ilk şürimi yazdım bu mübarek gecede,
Sanki cennetlere uçmuş gibi geldim vecde.

ALİ ULVİ(39)"

Ali Ulvi'nin ikinci şiiri:

"GÖNÜLLER FÂTİHİ BÜYÜK ÜSTADA

Nuruyla bütün gönlümü fetheyleyen Üstad,
Gönlüm seni kudsî heyecanlarla eder yâd,
İlhamıma can geldi beraet haberinle,
Mü'minleri şâd eyleyen ulvî zaferinle.

1713

Sıyrıldı ufuklardan o kasvetli bulutlar,
Göklerde melekler bu büyük bayramı kutlar.
Milyonların imanını kurtardı cihadın,
Par par yanar imanlı gönüllerdeki yadın.

.....
.....
Ve devamı yeni yazı Mektubat sahife 496'da

. (39) Hususi mektuplar dosyası-3 sıra no: 5

1714

1780

Ali Ulvi Efendi'nin şiirlerinden başka ayrıca bir iki tebrik mektupları da vardır. Bunların birisi Büyük Tarihçe-i Hayat'ta neşredilmiş, birisi de bizdeki lahikalar dosyasında mevcuttur. Ali Ulvi Efendi'nin şâirlik vasfı galib olduğundan kaydettiğimiz iki şiiriyle iktifa ettik.

2- Pakistan'dan gelen tebrik mektubu:

(Bu mektup ve benzeri bir kaç mektup daha, Pakistan'dan, o sıra Ankara'da münteşir "İslam Mecmuası" sahibi Salih Özcan'a gelmiştir.)

"FA/56

18/12/956

kentral ofis

İslami Zaitelabeleri: Pakistan

23/setraz Şion, Roat-KARAÇI

(Pakistan İslâm Talebeleri cem'iyeti reisi Hüseyin Ali Han'ın beyanatının tercümesi)

"Bir habere göre Demokrat Parti Said-i Nurun hizmetlerini i'tiraf etmiştir. Said Nur ve Risale-i Nur hakkında iyi, hakikatlı bir karar vermiştir. Bundan başka Menderes Hükûmeti, Âlem-i İslâmın büyük ve dâhî mütefekkeri olan Hazret-i Üstad Said-i Nursî'nin afakı dolduran ve dinî eseri olan Risale-i Nurun neşri için maârif vekâletine ve Diyanet İşleri Riyaseti'ne emirler vermiştir. Bu haberlerden bizler çok hoşnut olduk.

Bu münasebetle Üstad Said-i Nursi'yi ve dinsizlik ve komünizme karşı mücadele eden Nur talebelerini ve bütün Müslüman kardeşlerimizi tebrik ederiz ve Demokrat Partililere de teşekkür ediyoruz ki; İslâm yolunda çalışan Nura yardım elini uzatmıştır. Lâkin herşeyden önce Allah'a şükrederiz ki; bizleri de davaya hizmet etmek için Nurlara âmâde kılmıştır. Bizler de Pakistan'da İslâm hakkında çalışıyoruz. Dinsizliğe ve İslâmiyetin hakikî düşmanı olan komünizme karşı mücadele ediyoruz ve İslâmiyet için çalışan dindaşlarımıza hürmetlerimizi takdim ederiz.

Pakistan İslâm talebeleri Cemiyeti Başkanı

Hüseyin Ali Han(40)"

1715

İşte ,Afyon mahkemesi böylece çeşitli merhale ve safahatıyla devam edip, gele-gele, nihayet beraetle neticelendi ve Risale-i Nurlar bu tarihten sonra serbestçe matbaalarda tab'edilmeye başlandı. Bu tab' ve neşriyat faslına daha biraz ilerde genişçe yer vereceğimizden Afyon mahkeme faslına burada son veriyoruz.

(40) Emirdağ-2 Müntehap küçük dosya sıra no: 113

1716

1781

ÜSTAD'IN SAİR MAHKEMELERİ

Hazret-i Üstad ile ilgili cereyan etmiş diğer mahkemelerini ve başka hadiselerin mesele ve işlerini ve en mühimi olan neticede nurun alemde serbestlik kazanma keyfiyetini iki fasıl halinde yazmak istiyoruz. Birinci fasıl, mahkemelere ve sair hadiselere.. İkinci fasıl ise, serbestlik devresi ve keyfiyetine ayıracağız. Fakat bu iki fasıl arası hayli geniştir, dikkat lazımdır.

BİRİNCİ FASIL: Afyon mahkemesi devam ederken; Emirdağ, İstanbul, Samsun ve Isparta savcılıkları da Üstad aleyhinde yeni yeni davalar açmışlardı. Hazret-i Üstad bu davalarda sadece İstanbul'da açılan Gençlik Rehberi mahkemesine gidebildi. Emirdağ'dakinde de ifade verdi. Samsun ve Isparta 'da açılan davalara istinabe yoluyla ifadeler verdi ve müdafaalar yazarak gönderdi.

Bu dört mahkemeler dışında ayrıca 1950 DP iktidarı döneminin ilk başlarında, Hazret-i Üstad'ın bir kaç defa menzili arandı. Ayrıca gelen ziyaretçi misafirler karakollara çağrıldı, takipler yapıldı. Kaymakam aleyhte maksadlı ve garazkârane propagandalar yürüttü vesaire gibi bir çok mesele ve hadiseler...

Hem Afyon mahkemesi devam ederken, açılan mezkûr dört tane büyük mahkemeler dışında, diğer bazı hadiseler de cereyan etti. Bunların içinde en mühimmi: Isparta adliyesinde dört sene müsadere edilen yüz yetmiş adet Zülfikâr ve Asa-yı Musa'ların imha edileceği haberi idi. Aynı günlerde, Ankara'da Mustafa Sungur'dan zabıtaca alınan bazı Nur risaleleri ve Üstad'ın evinde yapılan aramalarda elde ettikleri Arabi İşarat-ül İ'caz vesaireyi de buna dahil etmek teşebbüsü vardı. Bu kitaplardan bazıları hakkında CHP döneminde İçişleri Bakanlığı ve sonra bakanlar kurulunca verilmiş gayr-ı kanunî bir müsadere kararına tabaen imha edilmesi için 1950-1951 arası sinsice ve kesif bir hareket başlatılmıştı. Bu iş ise, mutlaka CHP zihniyetli mihraklar tarafından körükleniyordu. Gaye ve hedef açıktı; Halkın ve Müslüman dindar milletin iradesiyle iktidara gelen DP'nin hükûmeti, Ezan-ı Muhammedî gibi müsbet ve ferahlatıcı icraatlarını, henüz işin başında iken, ayrı bir cepheden kötöletmek, nefret ettirmek ve müslüman halkı, bilhassa Nur talebelerini hükümetten ve DP'lilerden küstürmek vesaire...

Perde altında sistemli şekilde yürütülen o hareket ve niyetlere karşı Hazret-i Üstad ve Nur talebeleri de, müsbet yönde kesif bir faaliyet içine girdiler.

1717

Reis-i Cumhura, Başvekile ve diğer bazı bakanlara yazılan istid'alar ve bazı meb'uslarla yapılan görüşmeler, Diyanet Riyaseti nezdinde yapılan girişimler vesaire...

İşte bu hususta Hazret-i Üstad'ın ve Nur talebelerinin yaptıkları muha

1718

1782

bere ve yazışmalarından bazı örnekler veriyoruz:

1- 21.10.950'de Üstad'ın hizmetkârları, onun emriyle Isparta'ya yazdıkları bir telgraf şöyledir:

"Aziz siddik kahraman ağabeyimiz!

Evvelâ: Gayetsiz derecede bir ehemmiyetle arz ediyoruz ki; büyük mecmualarımızın imhasına sakın sakın meydan verilmeyecektir.

Ne pahasına olursa olsun kurtarılacaktır. Yalnız imha kararı şimdi mi, yoksa eskiden mi verilmiştir?.. Ve sizce bu imha kararı resmen sâbit midir? Bu ciheti olduğu gibi öğrenerek acele ve derhal bildiriniz.

Saniyen: Bu hususta Ankara'da olan kahraman Sungur'a ve devlet bakanına yazılan yazıyı beray-ı ma'lumat takdim ediyoruz. Binler selâm ve hürmetler. Ellerinizden öperiz. Siz de nasıl münasib görürseniz, Ankara'ya müracaat edersiniz.

Emirdağı

Ziya, Zübeyr(41)"

2- Ankara'ya Mustafa Sungur'a gönderilen yazı:

"Aziz ve çok kıymetli kahraman kardeşimiz Sungur!

Evvelâ binler selâm eder, Cenab-ı Hak'tan hizmetinizde hayırlı muvaffakiyetlerinizi dileriz.

Saniyen: Çok ehemmiyetli ve mahrem bir işi haber veriyoruz. Haber aldığımız göre Isparta adliyesinde zaptedilen yüzyetmiş cild Asa-yı Musa ve Zülfikâr mecmuaları ki, o mecmuaları şimdiki Adliye Bakanı(42) beraetini, iadesini tasdik edip, daha evvelce Denizli'de de Üstad'ımıza geri verilen kitaplardır. Bunların imhası için karar verilmiş. Zemin ve semavatı hiddete getirecek ve mevcudatı ağlatacak bu müthiş kararın, Demokratlar aleyhinde CHP'sinin müfrit adamları tarafından tertib edilen bir plân olduğunda kat'iyen şüphemiz yoktur. Zira Nur talebelerinin, Demokratları muhafaza ettiğini ve Demokratların kuvvetli bir istinadgâhı olduğunu müfrit şeytanlar anlamışlar. Nur talebelerini de Demokratlardan nefret ettirip hükümeti yıkmaya çalışıyorlar. Bu plânın akim kalması ve mecmualarımızın

1719

kurtarılması ve Afyon'daki kitaplarımızın tamamen iade edilmesi için pek fazla bir ehemmiyet ve gayretle çalışmasını Üstad'ımız sizlere havale etti.

Ziya, Zübeyr(43)"

3- Üniversiteli Nur talebeleri adına diye bazı Nur talebelerinin Devlet Bakanı, Manisa Milletvekili Fevzi Lütüfî Karaosmanoğlu'na, aynı mevzuda yazdıkları istid'a:

(41) Emirdağ-2 Müntehap dosya sıra no: 22

(42) Adliye vekili o sıra, İzmir milletvekili Halil Özyörük'tür.

(43) Emirdağ-2 Müntehap dosya sıra no: 22

1720

1783

"Devlet Bakanı, fazilet kahramanı Fevzi Lütü Karaosmanoğlu!

Zat-ı âlinize vatan ve milletin mukadderatı mevzuunda, gayetsiz derecede ehemmiyetli ve şeytanın zor düşünebileceği bir tarzda tertip edilen Demokratlar aleyhinde bir plâni ifşa ediyoruz. Şöyleki:

Bu vatanda dinsizlikle ve istibdat-ı mutlak ve eşedd-i zulümle yirmi yedi yıldır perde altındaki hususî neşriyatla, harikulâde bir feragat-ı nefisle mücadele eden Bediüzzaman Said-i Nursi'nin vücuda getirdiği muazzam Nur talebeleri camiasının DP'yi muhafaza ettiğini, CHP'sinin müfrit dessaları anlamış, hatta bir zamanlar gayet gizli olarak, Nur talebelerinin kesretle bulunduğu mıntikalara tedkik ve tecessüs için çıkmıştı.

İşte Anadolu'nun her tarafında harika bir kuvvet-i imaniye ile fevkalâde bir fedakârlık ile bu milletin iman ve İslâmiyetine hizmet edip, cebbarlar saltanatının esasından ve kökünden yıkılmasına medar olan Nur talebelerini, Demokratlardan nefret ettirmek için, uhrevî ve dünyevî hayatlarının halâskârı olan yüzbinler ehl-i iman ve bir kısım yüksek tahsil gençliğini tenvir ve irşad eden ve Arabistan'da ve Mısır'da büyük bir takdir ve tahsine mazhar olan ve mübarekliğine hürmeten Peygamberimizin kabr-i şerifi ve Hacer-ül Esved üzerine konulan Zülfikâr ve Asa-yı Musa mecmualarının Isparta adliyesi tarafından yakılmasına karar verilmek gibi, arz ve semavatı hiddete getirecek ve mevcudatı ağlatacak derecedeki bir hükmü haber aldık.

Halbuki yüz otuz parçadan müteşekkil Risale-i Nur külliyyatından olan bu büyük mecmuaların parçaları da, Risale-i Nur külliyyatıyla beraber 1944 senesinde Denizli Ağır Ceza Mahkemesinde müttefikana beraet verilmiş ve yüksek temyiz mahkemesi tasdik etmiştir. Kaziye-i muhkeme haline gelmiş ve bütün eserler müellif-i muhteremine ve sahiplerine iade edilmiştir. Son Afyon mahkemesinde de CHP hükûmetinin komünist vekilinin hususi emirleriyle verdiği garazkâr hükmü, kahraman Demokratların adliye vekili, eski temyiz mahkemesinin âdil reis-i muhteremi esasından nakzetmiştir. Nihayet af kanunu ile gaddarane giriştikleri ve içinden çıkamadıkları iftira ve ittihamların üzerine perde çekmişler ve aflatı neticelendirmişlerdir.

Hakikat bu merkezde iken ve şimdi eski hükûmete binler hakaretili neşriyatları(44) bütün hızıyla devam ederken ve dört yüz sahifelik gayet hak ve hakikatlı bir mecmuanın iki sahifesinde bir ayetin tefsirini arz ve o bahane ile medar-ı mes'uliyet yapıp, o mecmuanın imhası cihetine gi

1721

(44) O arihte bilhassa Büyûk Doğu Mecmuası yirmidokuzuncu sayısında "Lozan'ın iç yüzü" diye çok mühim ve bir çok gizli işleri meydana çıkaran bir yazı neşretti. A.B.

1722

1784

dilmesi, doğrudan doğruya eski zalim parti hesabına şu maksada ma'tufdur ki; yüzbinler Nur talebelerini Demokratlar aleyhine çevirip DP'nin; sessiz, sadasız, gösterişsiz, fakat dindarlıklarıyla gayet muhkem bir

istinadgâhlarını yok etmek ve DP hükûmetini yıkmaktır. Bu müthiş ve şeytanî plânın akim kalması için zat-ı âlinize ehemmiyetle ihbar eder, selâm ve hürmetlerimizi arzederiz.

Üniversite Nur talebeleri adına Yusuf, Ziya Arun(45)"

4- Daha sonra, 3.11.950'de üstteki istid'anın daha mükemmeli bir istid'a ile, DP hükûmetinin bir çok bakanlıklarına Mustafa Sungur, Hüsrev ve Üniversite Nur talebelerinden Yusuf Ziya, Abdulmuhsin ve Abdullah Yeğin'in imzalarıyla müracaat edildi. Bu dilekçeden sadece bir iki bölüm alıyoruz:

"... Hem müfessirlerin üçyüz ellibin tefsirlerine ittibaen iki sahifede iki ayet-i Kur'anienin tefsir edildiği bahanesiyle, yüzbinlerle kimselerin imanına pek ziyade bir ehemmiyet ve te'sirle hizmet eden dört yüz sahifelik Zülfikâr mecmuasını müsadere veya imha etmek, dünyada hiç bir kanunda olmadığından, sırf dinsizliğe alet olarak yapılan bu fecî garazkârlık fâillerinin hak ve hakikat ve adaletten ne derece uzak olduğunun zahir bir delili bulunduğunu zerre miktar vicdanı olanlar anlayacak ve yüzüstü yüzlerine lânet ve nefretler savuracaktır...(46)"

5- Daha sonra, 20.11.950'de Ankara'da Hazret-i Üstad'a gönderilen bir mektupta Şu malûmatlar veriliyordu: (Bazı kısımlarını alıyoruz.)

“

Çok sevgili Üstad'ımız Efendimiz!

"Risale-i Nur imha edilmez" diye yazılan ayn-ı hakikat parçayı Başbakan ve Adliye Vekilinin ev adresleriyle, diğer bakanların da resmi adreslerine gönderdik. Görüştüğümüz meb'uslara da veriyoruz. Hepsi de bu hususta çalışacaklarını söylüyorlar. Isparta Meb'usu Senirkentli Tahsin Tola ziyade alâkadar oluyor ve diyor ki:

"Hükûmet şimdi komünistlikle mücadeleye başladı. Bu mücadele yalnız zabıta ile olamaz. Nurcular yirmi senedenberi mücadele ediyorlar. Hükûmete büyük yardımda bulunuyorlar. Ve bugün memleketteki muhtelif cereyanların en hayırlısı ve en te'sirlisi Nurculardır diyorlar.

1723

Vâiz ve meb'us (Ankara Meb'usu) Ömer Bilen ile, diğer meb'us Fehmi Çobanoğlu isimli ihtiyar zatlar size pek çok hürmet ve selâm ediyorlar. Her ikisi dahi Risale-i Nurun şahs-ı manevisi namına sevgili Üstad'ımızı "Bu

(45) Emirdağ-2 Muntehap dosya sıra no: 22

(46) Muntehap Dosya sıra no: 23

1724

1785

asrın bir mürşid-i hakikisi" söyleyerek: "Onların himmetidir ki bu umulmadık zafer kazanıldı." diyorlar...

Dünki gün çarşamba günü üç meb'us, bir ara sevgili Üstad'ımızı ziyaret edeceklerini konuşmuşlar...

Ankara Üniversitesinden Abdullah Yeğin ve Mustafa Sungur(47)"

6- Ve nihayet Hazret-i Üstad 11.12.950'de bu meseledeki Nur talebelerinin faaliyeti ve hizmetleri hakkında şu mektubu yazdı:

“

Aziz Sıddık kardeşlerim!

Evvelâ: Sizi tebrik ediyorum ve bu defaki Hüsrev'in bakanlara yazdığı istid'a pek mükemmel bir vesika-i tarihiye hükmündedir. Fakat bir iki gün evvel Sungur'dan aldığımız bir telde, "Yüz seksen beş eserin verilmesine emir verildi." demiş. Bu adetli cümleyi anlıyamadık. Telgrafhaneden müdürden sorduk "o memur onu yanlış almış, makineden ben kulağımla işittim: "bütün eserlerin geri verilmesine..." demektir."

Hatırımıza geldi ki, acaba yüz otuz Risalenin bazılarını müteaddit cüzleri bir risale yapıp yüz seksen beşe mi çıkardılar diye ihtimal verdik ve anlıyamadık.

Hem Yeni Sabah gazetesi yazdığı gibi, Medreset-üz Zehra'yı "Doğu Üniversitesi" namıyla büyük bir İslâm Darülfünunu, Reis-i cumhur tabiriyle: "Her müşkilâtı iktiham edip onun yapılmasına çalışacaklarını" haber aldık. İnşallah kırk senedir takib ettiğim mühim bir maksadımızı vatan ve millet menfaati için yapmağa mecbur olacaklar...

Elbaki Hüvelbaki, kardeşiniz

SAİD-İ NURSİ(48)"

Nur talebeleri Hazret-i Üstad'ın emirleriyle, böylece yaptıkları faaliyet ve hareket neticesinde Demokratlardan hamiyatkâr bazı zatlar hadiseye el koydular ve Isparta, Ankara ve Emirdağ'ında savcılıklarca alıkonan umum Risale-i Nur eserlerini iade etmeye vesile oldular. DP'lilerin Risale-i Nur namına ve yardımına ettikleri ilk hizmetleri de işte bu olmuştur.

(47) Aynı dosya S: 27

1725

(48) Emirdağ-2 Müntehap dosya sıra no: 31

1726

1786

SAİR MAHKEMELER

Afyon mahkemesinden gayri, Üstad'ın 1951-1954 arasında cereyan eden diğer mahkemelerine geliyoruz:

Birinci mahkemesi, Emirdağ'ında şapka meselesinden:

Üstteki mesele, yani Risale-i Nurları Demokratların eliyle ve idareleri altındaki bazı makamlarca imha plâni tutmayınca; beş altı ay sonra yani 1951 yaz aylarında CHP zihniyetli bir kaymakamın tedbiriyle bu defa Üstad Hazretlerinin şahsıyla uğraşmaya, başladılar. "Şapka giymiyor" diye Üstad'ı Emirdağ'ında mahkemeye verdiler.

Şapka yüzünden Hazret-i Üstad'ın rahatsız edilmesi ve Emirdağ'ında mahkemeye verilme hadisesi 1951 yaz aylarında olduğu kesin olmakla birlikte, bu mahkemede hangi ayın, hangi gününde ifade verdiği maalesef belli değildir. Lâkin bu meseleye dair Üstad'ın yazdığı bazı yazılarının neşir tarihleri bellidir. Az ilerde kaydedilecektir.

Şapka meselesinin bir devamı olarak; Hazret-i Üstad İstanbul Gençlik Rehberi mahkemesinden Emirdağ'ına döndükten sonra da-B. Tarihçenin haberine göre- 1952 yılı Ramazanında, yani tahminen haziran ayı içinde yeniden rahatsız edilmiş ve tek başına kırdan otururken, bir başçavuş ve jandarmalar gitmişler, Üstad'ı karakola getirmişlerdi.

Hazret-i Üstad'ın 1951 ağustos ayı başında Emirdağ mahkemesine verdiği ve 8 Ağustos'ta lahika mektubu tarzında neşredilen ve bazı bakanlıklara da kitaplarının imhasına teşebbüs meselesinde gönderilmiş olan "Mahkeme-i Kübrayı Haşirdeki şekvaya küçük bir zeyildir" yazısı aynen şöyledir:

"Kanun namına kanunsuzluk edenlere karşı çıkanların, kanunda mesul olmadığına binaen; bana karşı kanun namına on cihetle kanunsuzluk eden buradaki mahkeme ve hükûmetin erkânlarına ikame-i dava ediyorum. Şöyle ki:

Otuz senedenberi münzevî bulunan ve üç hapsimde de yine tecrid-i mutlakta inzivada mecbur ettirilen bir adama, çarşı gibi mecma-ı nasda bulunanlara teklif edilen bir kanun, hiç bir vecihle teklif edilemediğinden, buradaki kanunsuz olarak kanun namına onların hareketlerini kanunsuzlukla ittiham edip, Haşir mahkemesinde ikame-i dava ediyorum.

1727

İkinci kanunsuz cihet: Yirmi yedi sene mühim merkezlerde hatta Ankara'da emniyet-i umum müdürü dairesinde Ankara Valisi şapka meselesi için geldiği halde, o dairede bulunan o münzevi adama "Başının külâhını değiştir" diye teklif edemedikleri ve üç dehşetli mahkeme ile hatta

1728

1787

idam ve imhasına çalışıldığı halde, tekrar o meseleyi, yani "Başını aç veya bizim gibi frengi tarzı giy!" diye teklif edemedikleri.. Ve üç ay Kastamonu polishesinde iki komiser ve polisleri içinde misafir kaldığı zaman, yine ona bu yeni serpuşu teklif edemedikleri kat'î gösteriyor ki; o adama karşı böyle bir serpuşu teklif etmek kanunla olamaz ki, üç mahkeme ve zabıta, değil icbar, teklif de edemediler. Madem hakikat budur, buradaki bu teklifin sebebiyle onu mes'ul tutmağa çalışanları ve onları o yola sevkedenleri kanunsuzlukla ittiham edip mahkeme-i kübrada ikame-i dava ediyorum.

Üçüncüsü: O adam yirmiyedi sene frengi tarzda giymemek için, İslâmiyetin ve milliyetin şerefini kırmamak için, zalim düşmanlarımızın kıyafetine girmemek ve hayat-ı içtimaiyeden çekilmek ve yirmiyedi sene işkencelerle taziblerle cezayı çeken bir adama; millet, hükûmet namına böyle bir şeyi teklif etmek, yerden göğe kadar kanunsuzdur. On cihetle kanunsuz bir harektir. Bunların aleyhinde bu noktaya göre ikame-i dava ediyorum.

Dördüncüsü: O adam hocalık itibarıyla bütün hayatını medrese terbiyesiyle ve sünnet-i seniyye ile (tanzim etmeye(49))çalışırken; Cumhuriyetin birinci Reisi çok büyük teklifler ve büyük vazifeler ve medresesi için yüzelli bin lira tahsisat kabul ettikleri halde, şair-i İslâmiyeye muhalif hareket etmemek

için o teklifleri kabul etmemiş, ihtiyarlığında yirmi yedi senedenberi işkenceli azapları çekmeyi kabul etmiş.

Başta umum şeyh-ül İslâmlar, hususan Zenbilli Ali Efendi ve umum müçtehidler ve ulemay-ı İslâm, hususan ilm-i akide uleması yasak ettikleri bir serpuşu, öyle ihtiyar, münzevî bir hocaya teklif etmek, dört vecihle belki yüz vecihle kanunsuz olduğundan, böylelerin aleyhinde mahkeme-i kübray-i haşirde ikame-i dava ettiğim gibi, istikbaldeki ehl-i adalete şekva edip bu zamandaki ehl-i insafın nazar-ı dikkatini celbediyorum.

Beşincisi: O adam idam edileceği tehdidine karşı Rus'un başkumandanına izzet-i ilmiyesini kırmıyan ve üç dehşetli kumandana karşı izzet-i ilmiyesini muhafaza edip başını eğmiyen ve eskide Otuzbir Mart hadisesinde Divan-i Harb-i Örfi'de, gençliğinde idamını beklerken ve şeriatı isteyenleri idam darağacında temaşa ederken; Divan-ı Harbin Reisinin:

"Sen de şeriat istemişsin" sualine karşı "Şeriatın bir tek meselesine ruhumu feda etmeye hazırım" diyen bir adam, ihtiyarlığında, kabir kapısında, hususan düşmanları tarafından zehirlenmesiyle şiddetli hasta ol

1729

(49) Parantez ortasındaki cümlecik asıllarda yoktu.Fâkat ibarenin siyakı onu ister diye tarafımızdan konuldu. A.B.

1730

1788

duğu bir zamanda: "Sen tek başına, yalnız kırdan oturduğün vakit başına şapka koymadığın için seni mahkemeye veriyoruz." diyenleri beş vecihle kanunsuzlukla ittiham edip ikame-i dava ederek; Ve bu vatan ve millete böyle bir adamı kuvvetle mukabeleye mecbur edip anarşinin hesabına bir ihtilâl çıkarmakla ittiham ediyorum...

Madem bir sünnet-i seniyyeyi terketmemek için hayatını feda ettiğine dair tarihçe-i hayatı şehadet eder. Elbette böyle kâfirane, mürtedane teklifekarşı yüz ruhu da olsa feda edecek bir adama;böyle dinine, haysiyetine, izzet-i ilmiyesine mütemerridane işlenler, anarşilik hesabına ihtilâl çıkarmak fikrindedir diye onları ittiham edip Mahkeme-i Kübrada ikame-i dava ediyorum. Bu memleketin vatanperverleriyle milliyetperverlerinin nazar-ı dikkatlerini celbediyorum.

Altıncısı: An'ane-i İslâmiyede eskidenberi bu milletin dâimi bir âdetleri ve örfî kanunları: İslâmiyet noktasında sevablara hayırlara medar bir âdeti şudur ki: Garip adama merhametle misafirperverlik.. ve fakir adama şefkatle yardım etmek.. ve hasta adamı incitmemek, teselli etmek, keyfini sormak.. ve hakikî hocalara hürmet etmek ve lüzum olursa hizmet etmek.. ve ihtiyarlara hem hürmet, hem merhamet, hem Ramazan-ı Şerif gibi mübarek vakitlerde mümkün olduğu kadar sünnet-i seniyyeye tabi' olup birbirini incitmemek; bu millet-i İslâmiyenin an'anevî bir adeti ve örfî bir kanun-u müstemirresi hükmüne geçmiş terbiye kanunları iken; bir adam hem garip, hem fakir-ül hal, hem çok ihtiyar, hem zehirle çok hasta, hem münzevî iken; Ramazan-ı Şerifte ona, çarşılarda kalabalık yerlerde bulunanların serpuşunu, yani frenklerin tarzını yapmadığından, Şapka Kanunu namına deyip mahkemeye vermek, celpnameyi hastalık yatağında göndermek, on vecihle kanunsuz ve İslâmî âdet kanunlarına bir tahkir olmak cihetiyle;

mahkeme-i kübra-i haşirde onları ve onları o yola sevkedenleri ikame-i dava ediyorum. Elbette istikbal lânetlerle böyleleri mahkûm edecektir.

Yedincisi: Bütün asker neferatı başına koymağa mecbur olmadıkları ve kadınlar ve çocuklar ve ibadette olanlar, hatta dairedeki memurlar başına koymaya mecbur olmadıkları; ve çok köylerde, hususan dere ve dağlarda bulunanlara veya bere giyenlere kanunen teklif edilmeyen ve giymesinde bir maslâhat ve içtimâî hiç bir faydası bulunmayan bir serpuşu; kanun namına hayat-ı içtimaiyeden çıkan ve insanlarla pek nadir temas eden ve kapısında bekliyen otomobile veya arabaya binen, tek başıyla teneffüs için bir iki saat kırlarda oturan bir adama; kanun namına o serpuşu teklif etmek beş vecihle

1731

kanunsuz bir ihanet ve onun damarına dokundurup vatan zararına heyecana getirmek; vatan ve millete, hükûmete

1732

1789

hıyanetle onları ittiham ediyorum. Mahkeme-i Kübraya ikame-i dava ettiğim gibi, pek yakında İslâmiyet fedâileri dahi bu dünyada onun bedeline ikame-i dava edecekler.

Emirdağ'ında mukim Hasta ve ihtiyar

SAİD-İ NURSİ(50)"

(50)Emirdağ-2 Mnntehap dosya sıra no: 63

1733

1790

1734

1791

Şapka meselesinden 1951'de Emirdağ'ında Üstad'ın mahkemeye verildiği hakkındaki, üstte kaydedilen Üstad 'ın yazısı; ifade tarzı ile gerçi 1952 de "Büyük Cihad gazetesinde neşredilen ve aynı meseleden yazılan yazısına bazı cihetlerden benziyor ve ikisinde de Ramazandan bahis varsa da; bunda "On vecihie kanunsuzluk" ifadesi vardır. Evvelkisinde "Beş vecihle kanunsuzluk" diyor.. Ancak bu yazının ilk olarak lahika mektubu şeklinde neşredildiği zaman, Mustafa Ezener Ağabey'e geldiğinde, aynı yazının arkasında "Geldiği tarih:8.Ağustos 1951" diye kendi kalemle yazmıştır. Ama acaba "Büyük Cihad" gazetesinde

1952'de neşredilen "En Büyük İspat" başlığı altındaki yazı, yine bu yazının genişletilmiş şekli midir? Yoksa biraz daha şiddetli ve hiddetli olarak 1952'de yazılmış ayrı bir yazısı mıdır, bilemiyoruz. İhtimaldir ki, birer sene ara ile iki defa Hazret-i Üstad'a ilişilmiş, her defasında da Ramazan ayı içinde şapka meselesinden rahatsız edilmiştir. İfade tarzı birbirine benzemekle beraber, bir derece değişik olan iki yazı, bizce ayrı ayrı zamanlarda yazılmışlardır.

ÜSTAD'IN İKİNCİ MAHKEMESİ:

(1952'de İstanbul'daki Gençlik Rehberi mahkemesi)

Bilindiği gibi Afyon mahkemesi devam ederken; üstte bahsi geçen Emirdağ'da şapka meselesinden mahkemesi, İstanbul'da Gençlik Rehberi mahkemesi, daha sonra Samsun davası ve Isparta savcılığınca açılan umumi dava ve mahkemeler... Hazret-i Üstad bunlardan sadece İstanbul Gençlik Rehberi mahkemesine gidebilmişti, Emirdağ hariç diğer mahkemelere istinabe yoluyla ifade ve müdafaalar yolladı.

Adı geçen yerlerin savcılıklarınca açılan şu bahsi geçen resmi mahkemeler dışında, 1950 DP iktidarı ilk başlarında Üstad'ın bir kaç defa menzili de aranmış, gelen misafirler, zaman zaman karakollara çağrılmış ve tazyik edilmiştir. Yine takibler devam etmiş ve 1950'deki Emirdağ kaymakamı eskide olduğu gibi Üstad'ın aleyhinde menfi propagandalar tertiblemiştir. Bunlara kısmen üst tarafta da işaret edildi.

GENÇLİK REHBERİ MAHKEMESİ NASIL BAŞLADI?

1735

Bilindiği üzere İstanbul Üniversitesi Nur talebeleri, 1951 başlarında Risale-i Nurdan Gençlik Rehberi eserini İstanbul'da Tecelli matbaasında resmen tab'ettirdiler. "Neşreden Abdulmühsin Alev" diye resmen isim ve adres verilmişti. Bunun üzerine İstanbul Savcılığı bu eserden dava açtı. İfadeler, sorgulamalar neticesinde dava dosyası İstanbul sorgu hâkimliğine intikal etti. 24.3.951'de İstanbul Sorgu Hâkimliği'ni kararnamesini yazdı ve dava Ağır Ceza Mahkemesine intikal ettirildi.

1736

1792

Çok büyütülen hadise, gerçi maddeten cüz'î gibi görünüyordu. Lâkin o sıra ve o zamanda o mesele gerçekten de büyüktü. Zira yirmiyedi sene zarfında resmen böyle dinî bir eser ilk olarak neşrediliyordu.(51) Hem de Üniversiteli talebelerin adıyla...

Davanın Ağır Cezaya intikal etmesi üzerine, Ankara'daki üniversiteli genç Nur talebeleri 24 Haziran 1951'de İstanbul Sorgu Hâkimliğine şu gelen protesto yazısını gönderdiler:

"İstanbul Birinci Sorgu Yargıçlığına:

17.5.951 tarih ve 151-60 sayılı iddianameyle -Gençlik Rehberi'nin yeniden basılması münasebetiyle-müellifi bulunan Said-i Nursi'nin Gençlik Rehberi adlı kitabıyla; "laikliğe aykırı olarak, devletin içtimâî iktisadî, siyasî ve hukukî temel nizamlarını dinî esas ve inançlara uydurmak ve şahsî nüfûz temin ve tesis eylemek maksadıyla, dini ve dinî hissiyatı alet ederek propaganda ve telkin yapmakla iddianamenizde suçlu gösterip Ağır Ceza mahkemesine verilmek istendiğini okuduk.

Hak ve hakikata tamamıyla aykırı ve Türk milletinin dinine, imanına Gençlik Rehberi'yle beraber daha yüzler eserleriyle hizmet eden Bediüzzaman Said-i Nursi'nin aleyhindeki isnadların yanlış olduğunu, gerek kanunî ve gerek hukukî cihetlerle ispat ederek cevap veriyoruz:

1- İddianame altı madde ile, Rehberin tab' ve neşrini güya lâikliğe ve matbuât kanununa aykırı olduğu iddiasındadır. Halbuki dünyada hiç bir kanunda onu medar-ı mes'uliyet edecek bir vaziyet yoktur. Bilâkis suç mevzu'u diye gösterilen o altı madde, Rehberin kıymettar bir hakikat olduğunu gösteriyor. Hem Rehber, Eskişehirde Emniyet Müdürlüğünce tetkik ettirilip tab' edildikten sonra, hiç toplattırılmamış..

Hem eskiden Denizli mahkemesine ve Ankara Ağır Ceza Mahkemesi'ne ve ehl-i vukufa gönderilmiş, sonra diğer bütün kitaplarla beraber zararsız eser diye iade ve beraet ettirilmiştir. Ondan sonra teksir makinesiyle de eski harfle intişar etmiş, hiç toplattırılmamış. Yalnız Rehberin başındaki mukaddemede yazıldığı gibi, yalnız bir nüsha başka kitapların içinde Ankara Emniyet müdürünün eline geçmiş, o da toplatmasına emir vermiş.. Ve nihayet son Afyon mahkemesinde de hiç mevzu-u bahis edilmemiştir.

1737

İddianamede lâikliğe aykırıdır diye medar-ı mes'uliyet gösterilen madde ise, ahirzamanda hadisin verdiği haberdur ki: "O zaman bazı yerlerde kırk kadına bir erkek nezaret eder". İşte bu hadisin verdiği haber, kısmen bugün Rusya'da çıkmış bulunuyor. Din ve iman, ahlâk ve fazilet tanımayan

(51)1947'de Eskişehir'de, hususi suretle Emniyet Müdürünün izniyle az bir kaç nüsha Gençlik Rehberinin hülâsası tab ettirilmesinden başka...

1738

1793

Rusyanın bugünkü vaz'iyet-i vahşiyanesinden beşer titrerken; adeta bu vaziyete taraftar bir şekilde bu hadise ilişmek; hakikata, kanuna ilişmekten başka bir şey değildir.

Hem makamınıza arz ediyoruz ki; devletin iktisadî, içtimaî, hukukî bünyesini sarsmakla ve şahsî nüfuz te'mini gayesiyle yazılıp neşredildiği iddia ettikleri risale; bilâkis kanaâtının tamamen aksine olarak, ferdleri su-i ahlâktan, israftan, haksızlıktan ve bütün ahlâk-ı mezmumeden iman yoluyla men' etmekle, tam tamına bu müesseselerin te'sisine sırf rıza-ı ilâhî için çalışmış ve şahsî nüfuz te'min etmek şöyle dursun, her cihetle hakkı olan gezmek, dolaşmak, istediği yere gitmek ve istediği kimse ile konuşmak gibi tabî ve insanî haklarından bile feragat etmiş bir fazilet âbidesi olarak karşımızda duruyor.

Hiç kimse inkâr edemez ki; bin tane Müslüman, mütedeyyin şahsın idaresi, on tane serkeş kimsenin idaresinden daha kolay olduğu.. ve Gençlik Rehberi de insanları serkeşlikten sarhoşluktan, su-i ahlâktan, su-i İsti'malâtтан men' eden bir eser olduğuna göre; onun hakkında asayiş bozuyor iddiasında bulunmak en cahil kimseleri dahi güldürecektir.

Binaenaleyh, yukarda zikir ve tadat ettiğimiz esbab-ı mücibeden dolayı Üstad'ımız hakkında adem-i takibat kararı verilmesini saygılarımızla rica ediyoruz.

Nur Talebelerinden Ceylan, Sungur, Abdullah, Ziya(52)"

Ankara Nur talebeleri bu protesto yazılarının bir suretini Üstad Hazretlerine, bir suretini de İstanbul'daki Üstad'ın eski talebelerinden Avukat Mihri Bey'e yolladılar.

Böylece İstanbul Birinci Ağır Ceza Mahkemesine intikal eden "Gençlik Rehberi" dosyasıyla, savcılığın 14.4.951'de hazırlanan iddianamesi, İstanbul 1. Ağır Ceza Mahkemesinden tebliğname ve mahkemeye celbname olarak Hz. Üstada gelmesi üzerine; Üstad Hazretleri mahkemeye İstanbul'a gitmeye kanunen mecbur durumda kalmıştı. Ancak fazla za'afiyet, hastalık vesaireden dolayı İstanbul'a kadar gitmeye takat'ı yoktu. Mahkemeye gidemeyeceğine dair hey'et-i sıhhiye doktorlarından bazı raporlar aldı ve bir dilekçe ile İstanbul'a gönderdi.

(52)Emirdağ-2 Müntehap dosya sıra no: 59

1739

1740

1794

Üstad'ın mahkemeye gitmemek için hey'et-i sıhhiyeden rapor almak üzere yaptığı müracaat dilekçesi aynen şöyledir:

"Hey'et-i sıhhiyeye!

On beş sene evvel Rehber'in başında yazıldığı gibi, bazı gençler kendilerinin hayat-ı dünyeviye ve uhreviyesini muhafaza için yanıma geldiler. Ben de onlara lillah için o Rehber dersini verdim. O risale, bir iki haşiye müstesna, hem Isparta hükûmeti, hem Denizli mahkemesinde, hem Ankara'nın Ağır Ceza ve Temyiz mahkemesinin iki sene ellerinde kalması neticesinde beraet kazanması ve tamamen Risale-i Nur külliyyatı, Rehber de içinde olduğu halde iade edilmesi, sahiplerine verilmesi.. Hem Isparta ve Eskişehirde ve İstanbulda üç defa teksir edilmesi ve bir nüshası Ankara Emniyet Müdürünün eline geçmesiyle; Rehber'in başında yazıldığı gibi, bir tek kelimesine ilişmesiyle, ahirinde gelen cümleyi okuyunca hakikati anlaması ve intişarına mani' olmaması.. Hem binlerce nüsha intişar ettiği halde, hiç bir yerde bir zarar, bir itiraz görülmemesi, hatta Mersin'in Tarsus kazasında bir kaç Nur kitaplarını müsadere ederek gençlik Rehberi de içinde olduğu halde, Ankara'ya gönderilip tetkik ettirildikten sonra, vilâyetin emriyle tamamen serbesttir diye resmî vesika vermeleri.. ve İstanbul'da tab' edildiği zamanda kanunen beş altı makama gönderildiği ve ellerinde beş altı ay kaldığı halde, ilişmemeleri; Rehber'in ehemmiyetini ve kanunen dahi serbest olduğunu ispat ediyor.

Sonra binden fazla gençler, Ankara ve sair vilâyetlerin mekteplerinde ondan vatan, millet, ahlâk cihetinde istifade ettikleri ve hiç kimse zarar görmediği halde; birden hiç bir medar-ı mes'uliyet olmıyan bir iki kelimeye yanlış mana vermek, mesela Gençlik Rehberi namını vermekle bir suç mevzuu yapmışlar. Biri de, müellifi tab' etmemiş. Kendi biçare hasta yatağında iken, gençler tab' ettikleri halde; şahsî nüfûz te'mini için yazılmış diye suç mevzuu yapıp, tab' edeni değil de, müellifini Ağır Cezaya vermek, hem de zorla oraya celbetmek... Halbuki onbeş sene evvel yazılmış ve af kanunu ve mürur-u zamanı hem beraeti görmüş.. Öyle ise, bütün bütün kanunsuz olarak bir garaza binaen müellifine bu kadar musırrane ilişiyorlar.

Ben de diyorum ki: On vecihle kanunsuz beni mahkemeye vermenin sebebi: Rehber'in vatana, millete ve asayişe pek büyük faydası olduğu için, anarşilik ve dinsizlik hesabına ilişiyorlar diye ihtimal veriyorum.

1741

Şimdi bu kanun namına garazkârane kanunsuzluk hesabına beni cebren zorla İstanbul'a mahkemeye sevkmekte; benim çok ihtiyarlığım, za'afiyetim ve zehirli şiddetli hastalığım kat'iyen tıbben, fennen ma'zeret-i kat'î olduğu gibi; dört defa o noktadan rapor alıp onlara gön

1742

1795

derdiğimiz halde, yine ısrar ile beni zorlamakta olduklarından, pek şiddetli ruhuma dokunmuş.. Daha benim mahkeme ve idare huzurunda konuşmak iktidarım haricindedir. Konuşsam da vatan ve millet ve

asayişe zarar vermek fikriyle çalışan ve hilâf-ı kanun muhakeme edenlerin yüzüne vurmağa mecbur olacağım. Daha bu kadar zulme tahammül edemeyeceğim. Bu ise ehemmiyetli başka bir nevi hastalıktır. Hem vatana bu manevi hastalık zarar vermek ihtimali var.

Şimdi hey'et-i sıhhiyeden ricam:(53) beni tanıyanlar ve benimle yakından alâkadar olanlar ve hizmet edenler biliyorlar ki; gizli düşmanlarım müteaddit defadır beni zehirliyorlar. Tegaddi edemiyorum. Hatta hizmetçimle beş dakikadan fazla konuşamıyorum. Hem başımda şiddetli ve devamlı nezle ve bir gözüm o nezleden ağrıyor ve akıyor. Müzmin kulunç ve şiddetli sancı ile hastayım. Hem yirmisekiz sene gurbette kaldığımdan ve başkalarının muavenetini kabul etmediğimden, pek zarurette yaşadığım için, za'afiyet fazladır. Hatta zorla merdivenden çıkıyorum. Zaruret-i kat'î olmazsa beş dakika konuşamıyorum, yoruluyorum.

Ben sabık mahkemelerde hem Risale-i Nur talebeleri için tahammül ediyordum ve tam hakikatı izhar etmiyordum, bir derece zulümlerine tahammül edip haksızlıklarını yüzlerine vurmuyordum. Ta masumlara, asayişe zarar gelmesin diye sabır ve her nevi zulüm ve işkencelere tahammül ediyordum. Şimdi ise, Risale-i Nura, Âlem-i İslâm sahip çıktı. Nur talebeleri de benim müsamahama ve düşmanlarıma ilişmemekliğime ve zulümlerine sükût etmeme ihtiyaçları kalmadı. Onun için benim de damarlarıma pek şiddetli dokunulduğunda, irade ve ihtiyarım haricinde karşıma çıkan gizli düşmanların bana darbelerine vesile olan beni cezalandırmağa çalışanlara hakikatı çıplak olarak böyle söyleyeceğim:

Sükût... Şimdi izhar edilmeyecek...

Madem hakikat böyledir: Hey'et-i sıhhiye benim hem maddî, hem ma'nevi, hem sinir, hem kalb, hem nezleli baş hastalıklarım, hem kulunç ve sancı.. ve mahkemelerde konuşma iktidarsızlığı.. hem madem resmi vekillerim de oradadırlar, hem tab' edenler de oradadırlar. İstinabe suretiyle ifademın alınması için "Fennî ve tehlikeli hastalığı var" şeklinde rapor verilmesini rica ederim.

Emirdağ'ında Said-i Nursi

1743

(53) Hazret-i Üstad'ın şu acib beyan tarzına dikkat edilsini ki, heyet-i sıhhiyeden hastalığı münasebetiyle rapor isterken; Gençlik Rehberi'nin ve Risale-i Nurun ve hizmetlerinin mahiyetini onlara da anlatıyor ve haberdar ediyor. Aynı zamanda Risale-i Nurun hizmetinin ehemmiyetini tebliğ ediyor. Rapor alma işi ikinci üçüncü derecede kalıyor. A.B.

1744

1796

Haşiye: Birkaç senedir dinî ve gayr-ı dinî neşriyat yapan mecmualar ve bazı gazeteler hükûmet aleyhine ve bazen din lehine çok sert ve çok ağır yazılarla hücum ettikleri halde, onların daha belki yarısı kadar acı ve sert yazmıyan ve aynı zamanda siyasete hiç girmiyen ve yalnız küfür ve dalâletin fenalığını ilmen, mantiken ispat eden ve hiç zararı görülmiyen Risale-i Nurun bu vatandaki en büyük imanî ve nurlu hizmetini görüp; ihtiyar, çok hasta müellifini mes'ul tutmaya çalışanların hareketini anarşistlik, komünistlik hesabınadır biliyoruz. Evvelâ o sert yazıları nazar-ı itibare almak lâzım iken ve demokrasiye büyük hizmeti olan Risale-i Nuru el ve baş üstünde tutmak lazım gelirken, bu derece Risale-i Nura

ilişmeyi biz Nur talebeleri, bunu Demokrat Hükûmetinden bilmeyip, gizli düşmanlarımız olan zındıkların hükûmeti iğfal etmelerinden biliyoruz.

Hasta Üstadımızın yanında bulunan

Nur talebeleri namına

Mehmet, Sadık, İbrahim, Hamza (54)"

Hazret-i Üstad aynı günlerde bir de bir dilekçe Emirdağı savcılığına da verdi. İstanbul'a Gençlik Rehberi mahkemesine gitmeye asla niyeti yoktu, istemiyordu. Lâzım gelen her bir sebebe de baş vurdu, direndi. fakat hikmet ve kader-i ilâhi Üstad'ın İstanbul'a gitmesini takdir etmişti. Nitekim de sonunda gitmeye mecbur oldu. Amma çok hayırlı, faydalı neticeler husul buldu. Gençlik Rehberi mahkemesi beraetle neticelendiği gibi, yüzlerce dost ve talebeleriyle İstanbul'da görüştü, ders verdi vs...

İstanbuldan gelen ihzarlı celb üzerine Üstad'ın Emirdağı C.Savcılığına verdiği dilekçesi:

"Emirdağ Sayın Cumhuriyet Savcılığına!

Dilek:

Evvelce tab' ve neşredilen ve neşrinde hiç bir mahzur bulunmayıp, resmi makamlar, savcılık tarafından neşrine müsaade edilen Gençlik Rehberi namındaki eserimin şahs-ı aher tarafından neşredildiği ve esasen bu eserlerin hakkında muhakeme cereyan edip, hakkımda beraet kararı verildiği ve bir hey'et-i ilmiye tarafından dahi bu eserler tetkik edilerek, neşirlerinde hiç bir mahzur bulunmadığına dair rapor verildiği halde, zühul eseri olarak ve bir bilirkşi heyetinin maddî ve fikrî hatası dolayısıyla, hakkımda açılmış olan

1745

kamu davasının binnetice İstanbul Ağır Ceza mahkemesinde 951 tarih ve 137 numarayla görüşülmekte olup, has

Emirdağ-2Müntehapküçükdosyasırano:67

1746

1797

talığım dolayısıyla mahkemede ispat-ı vücud etmediğimden ihzaren celbime karar verildiği ve hastalıkla beraber İstanbul'a gitmem imkân hârici olmakla beraber, bu teklif adaletle kabil-i te'lif bulunmadığından, hadisenin İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi'nin huzurunda tezahür edebilmesi için selâhiyetdar doktor tarafından muayenemin icrasıyla verilecek rapora göre muamele yapılmasını ve şayet İstanbul'a sevkimin durdurulması imkan harici ise, mahkemenin kararına hürmeten Eskişehir Ağır Ceza Mahkemesi'nde ifademın alınması ve isticvabın yapılması için lâzım gelen kanunî yollara tevessül buyurulmasını dilerim.

17.10.1951

Emirdağ'ında Çilli Mahallesinde Mukim

SAİD-İ NURSI"(*)

ÜSTAD İSTANBUL'DA

VE MAHKEMENİN İLK CELSESİ

Öyle anlaşılıyor ki, Üstad Hazretlerinin bütün bu müracaatları ve savcılığa olan bu son dilekçesi de netice vermemiş, İstanbul Ağır Ceza Mahkemesinden ikinci bir ihzariye emri gelmiştir. Hazret-i Üstadın artık kanunî mecburiyet karşısında kalarak İstanbul'a gitmesi lâzım gelmişti. İstanbul Ağır Cezası 22 Ocak 1952 celsesinde bulunmak üzere, bir kaç gün önceden Isparta'dan İstanbul'a gitti ve Sirkeci'de bulunan Akşehir Palas oteline indi. Muhakeme günü olan 22.1.1952 salı günü duruşmada hazır bulundu. O zamanki mahkeme binası, şimdiki Sirkeci'de olan büyük PTT binası idi. Üstad'ın İstanbul'a gittiğini ve mahkeme günü hazır bulunacağını duyan dost ve talebeleri, mahkeme günü sabah erkenden mahşeri bir dinleyici kalabalığı toplandı. Bediüzzaman'ın mahkemesini dinlemek ve onu görmek için, o günü adeta mahkeme binası etrafı insan seliyle dalgalanmaktaydı. Duruşma saati geldi. Hazret-i Üstad sarığı ve cübbesiyle Üniversiteli genç Nur talebelerinin kolları arasında mahkeme salonuna girdi. Üç fahri avukatı da yerlerini aldılar. İstanbul 'un ünlü avukatlarından olan Seniyüddin Başak, M.Mihri Helav, Abdurrahman Şeref Laç idiler.

Reis celseyi açtı. Evvelâ Hazret-i Üstad'ın isim, künye ve adresi tesbit edildi. Arkasından bilirkişi raporu ve iddianame okundu. Buna karşı Hazreti Üstad ayağa kalkarak kısaca sözlü cevap verdi. Konuşmasının hülâsası şöyledir:

(*)Emirdağ-2 Müntehap küçük dosya sıra no:68

1747

1798

"Otuz beş senedir hayatını şahid göstererek, siyasete asla karışmadığını, dünyevî ve menfi cereyanlarla hiç alâkasının bulunmadığını, bütün bu zaman zarfında kendisini meşgul eden ve nazar-ı dikkatini çeken tek şeyin hakaik-i imaniye ve hizmet-i Kur'aniye olduğunu, bütün kuvvetini imanı kurtarmak yolunda sarfettiğini ve bu davasının şahidleri olarak da, bir çok mahkemelerin beraet ve iade kararları olduğunu, Gençlik Rehberi adlı eserinin üniversiteli gençler tarafından bastırılmasının büyük bir memnuniyeti mucib olması lâzım geldiğini, içinde bulunduğumuz asrın menfi cereyanlarına, bilhassa içtimaî bünyemizi sarsan ahlâksızlık ve imansızlık salgınına karşı "Gençlik Rehberi" gibi Risale-i Nurun bütün eczalarının neşredilmesinin, gençliğe ve ma'sum evladlarımıza ve kadın ve kızlarımıza tamamen okutturulmasının vatan ve millet saadeti nokta-i nazarından gayet elzem olduğunu ve Gençlik Rehberi eserini işte bu gayeler için kendisinin haberi olmadan üniversite talebelerinin bastırdıklarını "gayet açık, net ve belîğ bir surette ifade ve beyan ettiler.(55)"

BİR HATIRA:

Eskişehirli Muhyiddin Yürüten'in o günü veyahut ikinci celsede müşahede ettiği bir hadiseyi şöyle anlatmaktadır:

"... Hâkim Üstad'a: "Sarığınızı çıkarınız" dedi. Üstad "Bu boynumu kesersiniz, fakat bu sarığı çıkaramazsınız" manasında eliyle boğazını işaret etti.Bu arada mübaşir, Üstad'ın, Hâkim'in sözünü

duymadığını zannederek, yüksek sesle "Hoca Efendi, Hoca Efendi! Hakim sarığınızı çıkarın diyor" dedi. Mahkeme başkanı mübaşire müdahale ederek; "Tamam, biz anlaştık. Sen aradan çekil!" dedi.(56)"

Mahkeme hey'eti, Mahkemeyi 19 Şubat 1952 gününe ta'lik etti. Hazret-i Üstad da mahkemenin neticesini almak için İstanbul'da, bir müddet yine Sirkeci'deki Akşehir Palas otelinde, daha sonraları Fatih semtindeki Reşadiye Otelinde kaldı.

BİR MEN-İ MUHAKEME KARARI

Bu arada, Volkan Mecmuası gençlik Rehberi'nden bir yazı iktibas ederek neşretti. Bu yazıdan dolayı da, ayrıca Hazret-i Üstad sorgu mahkemesinde isticvab edildi. Bu mahkemede dahi Üstad geniş izahlarda bulundu. Neticede yapılan tahkikat sonunda, aynı eserden 943'de Denizli

1748

Mahkemesinde beraet etmiş ve temyizce de tasdik edilmiş eserler olduğu anlaşıldığından, men-i muhakemesine karar verilmiştir.(57)

(55) Büyük Tarihçe-i Hayat S: 540

(56) Son Şahitler-3 S: 81

(57) Risale-i Nur Müellifi Said Nur-Eşref Edip S:127

1749

1799

GAZETELER

Üstad'ın 22 Ocak 952 salı günkü duruşmasını, 23 Ocak'ta Hürriyet gazetesi çok güzel tasvir ederek haber şeklinde verdi. "Seksenlik Pirin Duruşması" başlığıyla birinci sahifede hakikat-ı hali olduğu gibi neşretti. Hürriyet gazetesine Nur talebelerinden bir çok telgraflar gitti. Ezcümle Seyhan havalisi Nur talebeleri diye gönderilen telgrafın son kısmı şöyledir: "... Müellifin mahkemedeki kahramanca sözlerini aynen neşretmekte muvaffak olmanızdan, Nur talebeleri gazetenizi tebrik etmektedir.(58)"

Yine bu arada 12.2.952'de Hür Adam gazetesi "Bediüzzaman Kimdir?" başlığı altında çok güzel bir yazı neşretti.(59)

Mahkemenin ikinci celsesinden sonra da, 22.2.952'de emekli generallerden Cevat Rif'at Atilhan'ın "Bediüzzaman Said-i Nursi" makalesi yine Hür Adam'da neşredildi.(60)

İKİNCİ CELSE VE MUHAKEME GÜNÜ

19 Şubat 952, ikinci muhakeme günü de geldi. Bu defa birinci celseden daha çok büyük bir kalabalık erken saatlerde, yine bir çoğu üniversiteli genç Nur talebeleri ve Bediüzzaman'ın eski dost ve ahbablarından oluşan binlerce insan, mahkemenin koridorlarını doldurmuşlardı. Mahkeme saatinde yine Hazret-i Üstad, genç üniversiteli Nur talebelerinin kolları arasında mahkeme salonuna girdi ve maznun sandalyesine geçip oturdu. Avukatları da yerlerini aldılar. Mahkeme salonunda müthiş bir izdiham vardı. Binlerce insan sıkışarak mahkeme salonuna doğru hücum ediyor ve girmek istiyordu. Herkes

Bediüzzaman'ı görmek ve mahkemesini dinlemek istiyorlardı. Kalabalık dalgalar halinde kapılardan taşmakta idi.

Salondaki kalabalığın çok fazla olmasından, mahkemenin devamına imkân kalmamıştı. İntizamı te'mine tahsis edilen kalabalık bir polis topluluğu da halkın tehacümüne mani' olamıyordu. Ne yaptılarsa, salondaki izdihamın verdiği takırtı ve fisiltıdan muhakeme yapılamıyordu. Nihayet mahkeme reisinin dinleyicilere şu hitabı duyuldu:

"Hoca Efendi'yi seviyorsanız, biraz meydan veriniz ki, muhakemeye devam edelim!" demesiyle birlikte, dinleyicilerden bir kısmı çekildi, geri kalanları

1750

da çit çıkarmıyacak şekilde sükûtle oturdular. Böylece muhakeme yapılabildi.

(58) Emirdağ-2 Müntehap dosya sıra no:83

(59) Aynı dosya sıra no: 84

(60) Aynı dosya sıra no: 85

1751

1800

1752

1801

Gençlik Rehberi kitabını tab'eden matbaacı, arkasından da onu takible görevli sivil ,sahit polisler dinlendi. Bu arada Hazret-i Üstad ayağa kalkarak ehl-i vukuf raporuna karşı itirazını okumaya başladı.Üstad'ın ihtiyarlığı ve hastalığı dolayısıyla, mahkeme reisi Üstad'ın oturarak rahat ve serbestçe müdafaasını yapabileceğini söyledi. Üstad da oturarak müdafaalarını yaptı.

Matbaacının ifadesinde: İki üniversiteli gencin basılmak üzere eseri matbaaya getirdiklerini ve belli bir bedel mukabilinde kitabı matbaasında bastırıldığını söyledi.

Sivil polisler de: Kitabı genç bir üniversiteli talebeden aldıklarını ,sonra bu talebenin evinde yapılan aramada ikiyüz nüsha bulunup alındığını ifade ettiler.

Hazret-i Üstad da, reisin verdiği müsaade ile oturduğu yerden, ehl-i vukuf raporuna karşı hazırlamış olduğu itiraznamesini okuyup bitirdi.(61)

ÜSTADIN EHL-İ VUKUF RAPORUNA İTİRAZNAMESİ

"Rehber hakkındaki ehl-i vukufun raporuna hafif bir itiraz tarzında hakikat-ı hali beyan etmektir:

"Dinî hissiyatı siyasete alet ediyor" diye ithamlarına karşı deriz:

"Bütün hayatımı ve beni tanıyanları işhad ediyorum ki; değil dini siyasete alet, belki siyasî olduğum zamanda dahi bütün kuvvetimle siyasetleri dine alet ve tabi' yapmaya çalıştığımı bütün tarih-i hayatım ve dostlarımın şehadet ettikleri gibi; Hürriyet'in başında Şeriat istiyenleri astıkları bir zamanda, Hareket

Ordusu'nun dehşetli Divan-ı Harb-i Örfi reis ve azaları dediler ki: "Sen Şeriat istemişsin!.." sözlerine mukabil demiş: "Şeriatın bir tek meselesine ruhumu feda etmeye hazırım. Eğer Meşrutiyet bir fırkanın istibdadından ibaret ve hilâf-ı Şeriat ise, dünya şahit olsun ki, ben mürteciim!" diyen bir adam, i'dama beş para ehemmiyet vermiyen, dünyasını ve herşeyini şeriate feda eden; hiç mümkün midir ki; dini, şeriatı bir şeye, bir siyasete alet yapsın!. Buna ihtimal veren sofestaî de olamaz.

Hem bir masumun hatırı için en zalim cinayetskâr ve kendine işkence edenlere karşı mukabele etmiyen, hatta beddua da etmiyen bir adam; bu vatanda yüzde doksan masumun hatırı için on zalim gaddarlara siyaset

1753

yoluyla ilişmek büyük bir hata bilen ve asayişe ilişmemek hayatına bir düstur yapan bir adama: Dini siyasete ve dolayısıyla asayişe dokunuyor manasında ittiham etmek, elbette dehşetli bir garazla ittiham eder.

(61) Fakat Abdullah Yeğin Ağabeyin lahika defterinde ise, mahkemenin son celsesi olan 5 Mart 1952'de Hazret-i Üstadın ehl-i vukufa itiraznamesini okuduğunu yazmaktadır.

1754

1802

Yirmisekiz senede emsalsiz ihanetler, işkenceler, azablar verildiği halde, mahkemelerin tahkikatıyla bir vukuât talebesinde bulunmayan bir adama: "asayişe, ya vatana, siyasete zararı var" diyen elbette yerden göğe kadar haksızdır.

Zannetmesinler ki; ben bu zalimane ittihama karşı kendimi mes'uliyetten veya mahkûmiyetten kurtarmak için bunları söylüyorum. Sizi temin ediyorum ki ve beni bilen dostlarım da tasdik ediyorlar ki; bu yirmi sekiz senede ölüm hayattan ziyade bana faydalı.. ve kabir on defa bana hapisten ziyade medar-ı rahat.. ve hapis on defa bu çeşit serbestiyetten daha istirahatıma faydalı olduğunu kat'iyen kanaatım var. Eğer bazı dostlarım mahzun olmasaydı, ben daimi hapiste kalacaktım. Eğer şer'an intihar câiz olsaydı, elbette Rus'un başkumandanının idamına ve İstanbul'u işgal eden i'tilafçıların başkumandanlarının kendini idam etmek vaziyetlerine ve Divan-ı riyasette elli meb'usun huzurunda ilk reisi-i cumhurun şiddetli hiddetine karşı tezellüle tenezzül etmiyen bir adam; pek çok defa bir âdi jandarma ve gardiyanın, âdi bir memurun tahkirane ihanetleri, iftiraları, tazibleri ve ağır ta'cizlerini gören o adama, elbette ölüm yüz defa hayattan daha ziyade ona hoş gelir. Madem Rehberi bahane edip, böyle hiç hatır ve hayale gelmiyen bir evham ile ittiham ediliyorum. Ben ve kardeşlerim Rehberin hakikatıyla hem imanımızı, hem ihlâsımızı tehlikeden kurtardığımız için deriz ki: Rehber on beş sene evvel te'lif edilmiş, üç defa tab' ile binler nüshası bu vatanda iştiyak ile okunmak suretinde intişar ettikleri halde, yüzbinler adam okuyucu hiç kimseden muvafık-muhalif, dindar-dinsizden hiç birisi dememiş: "Biz zarar gördük veya vatana, millete bir zararı var işitmedik." öyle zarar olsaydı, bu ehemmiyetli bir mes'ele olduğu için intişar edecekti. Halbuki, bundan yüzbine yakın şahit gösteririz ki: "Biz ondan imanımızı kurtardık, seciye-i milliyemizi onunla düzelttik, istifade ettik" diye yüzbin şahidi bu davamıza lüzum olsa göstereceğiz.

Acaba bir adamın on hasenesi bulunsa, bir küçük yanlış nazara alınmadığı halde, böyle yüzbin hasene ve fayda sahibi bir eserin, vehmî asılsız bir kusur tevehhümü ile medar-ı mes'uliyet olabilir mi? Hiç dünyada

hayat-ı içtimaiyeye temas eden hiç bir kanun böyle bir hale suç diyebilir mi? O eseri tetkik eden ulûm-u İslamiyeye ve diniyeye mâlik olmıyan ehl-i vukufun suç unsuru diye gösterdiklerinden birincisi: "Lâikliğe aykırıdır, dini siyasete alet ediyor."

1755

Halbuki, müellif otuz beş senedenberi siyaseti terkedip bir gazeteyi okumamış ve şâkirtlerine de: "siyasetle meşgul olmayınız" daima demesi bu suç unsurunu esasıyla keser.

1756

1803

İkincisi: "Dinî tedrisata taraftar olmak" bir suç gösterilmiş. Buna karşı deriz: Dünyada buna suç diyen hiç bir ehl-i iman bulunmaz. Hususan hapisteki olanlar içindeki biçarelere teselli suretinde ders vermiş, tedrisat taraftarlığını o zaman söylemiş. Bu ise, o cümleyi de bütün bütün manasız olduğunu gösterir. Hatta o hapisteki üçyüz adamın az bir zamanda Risale-i Nurla ıslâh olması, cinayetlerden tevbe ederek ve bütün onlar namaz kılmaları, alâkadar memurların nazar-ı dikkatlerini celbetmiş. O memurların bir kısmı demişler: "On beş sene hapiste kalmasının faydası kadar, on beş hafta Risale-i Nur fayda vermiş." Bunu hapisteki Rehber'i yazanlara söylemişler. Müellifi de demiş: Yüz otuz kitaptan ibaret olan Risale-i Nur ve onun küçük bir parçası olan Rehberi tamamıyla olmasa da okuyan adam, elbette onbeş sene hapisteki cezadan fazla ve medresede ders okumak kadar istifade eder, ıslâh-ı hal eder. Fenalıklardan tevbe eder. Acaba böyle bir temenni, böyle bir teşvik -ve beni hapse sokanlar da tasdik ettikleri halde- suç olablir mi?

Üçüncüsü: "Tesettür ve terbiye-i İslâmiye taraftarıdır" diye suç göstermiş.. Bunu ise, hem Eskişehir, hem Denizli, hem Afyon'un mahkemesinin kararnamesinde de neşredildiği gibi, onbeş sene evvel Eskişehir'de tesettür taraftarlığım için mahkeme bana ilişmiş. Ben de mahkemeye hem mahkemeyi temyize bu cevabı vermişim ve demişim: "Bin üçyüz elli senede ve her asırda üçyüz elli milyon Müslümanların bir düstur-u hayat-ı içtimaiyesi ve üç yüz ellibin tefsirin manalarının ittifaklarına iktidaen ve bin üçyüz elli senede geçmiş ecdadlarımızın itikadlarına ittibaen tesettür hakkındaki bir ayet-i kerimeyi tefsir eden bir adamı ittiham eden, elbette zemin yüzünde adalet varsa, bu ittihamı şiddetli reddeder ve o ittihama göre hüküm verilse, nakz ve reddedecek.(Haşiye)"

Dördüncüsü: Şahsî nüfûz temin etmek, bir suç unsuru gösterilmiş. Sebebi de: "Risale-i Nurun şahs-ı manevisi namına konuşuyorum" demesi ve "Kalbe ihtar edildi, hatırıma geldi, kalbime geldi.. Risale-i Nur hem mektep, hem medrese, hem tekye faydası veriyor..."

Ehl-i vukuf bu cümleyi medar-ı ittiham etmiş. Cevaben deriz:

Bir adam kabir kapısında, seksenden geçmiş, kırk senedenberi kendisini inzivaya alıştırmış, yirmi sekiz senedenberi tecrid-i mutlak ve hapis ve nefy içinde bütün bütün dünyadan küsmüş, otuzbeş sene gazeteleri okumamış, dünyaya bakmamış, mukabelesiz ömründe hediye kabul etmemiş, en yakın

1757

akrabasından da, hatta kardeşinden de hiç mukabelesiz bir şey kabul etmemiş; Hürmetten, teveccüh-ü nâsdan kaçmak için,

(Haşiyeye:) Bu ayet-i kerimenin tesettüre emri kadınlara büyük bir merhamet olduğunu ve kadınları sefaletten kurtardığını Risale-i Nur kat'i isbat ettiği gibi, Sebilürresad'ın 115. sayısındaki "Ehl-i İman âtiiret hemşirelerime" ünvanı olan makalem, bu hakikatı isbat eder. S.N.

1758

1804

halklarla görüşmemek için, -zaruret olmadan- kendine düstur yapmış.. Ve bütün dostların medihlerini kendi şahsına almıyarak, ya Nurcuların hey'etine, ya Risale-i Nurun şahs-ı manevisine havale etmiş ve dermiş: "Ben lâıyk değilim, haddim de değil. Ben bir hizmetkârım, çekirdek gibi çürüdüm, gittim. Risale-i Nur ise, Kur'an-ı Hakimin tefsiridir, manasıdır"

Hem herkesin dediği gibi; "Hatırama geldi, yahut fikrime geldi, yahut fikrime ihtâr edildi" gibi ta'birleri herkes isti'mal ediyor. Benim de bunu söylemekten maksadım bu ki: Benim hünerim, benim zekâm değil, Sünûhatı kalbiyeden demektir. Bu da herkesin dediği gibi bir sözdür.

Eğer vukufsuz ehl-i vukufun verdiği mana ilham da olsa; hayvanattan tut, ta melâikelere, ta insanlara, ta herkesin bir nevi ilhama ve sünûhata mazhar olduklarını ehl-i fen ve ehl-i ilim ittifak etmişler. Buna suç diyen, ilim ve fenni inkâr etmek lâzım gelir.

Beşincisi: "Siyasiyyûn, içtimaiyyûn, ahlakiyyûnların kulakları çınlasın" demesini bir suç mevzu'u göstermişler.

Halbuki gençleri tehlikelerden kurtarmak için kısa ve rahat bir çareyi keşfettiğini, siyasiyyûn ve ahlakiyyûn da bunu terviç etsinler manasında demiş: "Kulakları çınlasın!" Buna suç diyen, insaniyet itibarıyla çok suçlu olmak gerektir.

Altıncısı: "Müellif cazibedar bir fitnenin esiri olmak ihtimali olan bu nesli, Risale-i Nurdan medet umanlara verdiği cevablarla kurtaracağına kani'dir". Ehl-i vukuf bu cümleyi de medar-ı ittiham etmişler.

Yüz bin şahitle ispat edilen ve meydana gelen zahir bir hakikatı "Kanaat ettim" demesini medar-ı suç yapmak, ne derece manasız olduğunu dikkat eden anlar.

Yedincisi: "Fitneyi ateşlendiren ve talim eden irtidatkâr bir şahs-ı manevinin mevcut olduğunu ve bu manevi şahsın hayaline görüldüğünü söylemekte, fakat kim olduğunu bildirmemektedir" diye ehl-i vukuf medar-ı ittiham etmişler:

Acaba dünyada insî ve cinnî şeytanlar hiç boş dururlar mı? Onların daima fenalıkları yapmak ve yaptırmakla meşgul olduklarından bu vukufsuz ehl-i vukuf hiç bilmemişler mi ki manasız ilişiyorlar. Madem manevisi demiş, madem kim olduğunu bildirmemiş; dünyada hiç bir mahkeme böyle manevisi

1759

bir adama, yani bir şeytana hakaret ettin diye seni mahkemeye vereceğiz diyen, elbette sözüne zerre miktar ehemmiyet verilmez, bir hezeyan hükmündedir

Sekizincisi: "Doğrudan doğruya Kur'an-ı Mu'ciz-ül Beyan'ın i'caz-ı manevisinden süzülen ve çıkan ve tevellüd eden Risale-i Nur esaslarına dayandığı Müellifi tarafından mükerreren ve musırrane beyan ve iddia edil

1760

1805

mekte ve böylece propaganda ile dinî delillere, telkinlere istinad edildiğini" söylemekle suç unsuru gösterilmektedir.

Bunu bütün Risale-i Nuru okuyanların tasdikiyle, hususan meşhur Mısır, Şam, Bağdat, Pakistan ve Diyanet Riyaseti dairesinin uleması tasdiki ile; "Risale-i Nur doğrudan doğruya hakikî bir tefsir-i Kur'anîdir ve Kur'anın malı ve lemaatıdır" dedikleri halde, bu cümleyi medar-ı suç yapanlardan mahkeme-i Kübray-i haşirde hatasının sebebi sorulacak...

Hasta Said-i Nursi(62)"

Hazret-i Üstad'ın vukufsuzlukla tabir edip müskit cevaplarını verdiği, o bilirkişi raporunun altına imzalarını koyan hey'etten ikisi Selânikli, Rumelili olup isimleri şöyledir:

Bilirkişi Bilirkişi Bilirkişi

Ceza hukuku ve ceza Umumi, amme hukukuCeza hukuku ve ceza

usul hukuku Doçenti Doçenti usul hukuku doçenti

Nurullah Konter Tarık Zafer Tunaya Sahir Erman

Bu adamların çok sıfsatalı ve mahkemece de hiç nazar-ı itibare alınmıyan o raporlarını buraya dercetmeyi uygun görmedik. Ana esasları sekiz madde olup, Hazret-i Üstad üstteki cevaplarıyla çürütmüştür.

Üstadın fahri avukatlarından Abdurrahman Şeref Laç da mezkûr ehl-i vukuf raporuna karşı çok sert tenkidlerde bulundu. Böylece o günkü celse ikindiye kadar devam etti. Namaz vakti hulul etmiş, hatta daralmıştı. Üstad Hazretleri ikindi namazını kılmak için mahkemeden müsaade talep etti.

Mahkeme hey'eti de Üstad'ın talebini kabul ederek, o günkü celseye nihayet verdi ve mahkeme gününü 5.3.952 tarihine ta'lik etti.

ALKIŞ TUFANI

Mahkemenin celseye son vermesi üzerine, Hazret-i Üstad yine genç Üniversite Nur talebelerinin ve kendisini candan sevenlerin kolları arasında mahkeme koridorlarından geçerken, binlerce insan tarafından sevgi tezahüratlarıyla alkışlandı. Üstad da, iki eliyle sevgili talebe ve dostlarını selâmlıyarak yürüyordu. Ayrıca adliye binası önünde dört bin kadar insan toplanmıştı. Hepsi de Üstad'ı görmek için bekleyordu. Üstad adliyenin merdivenlerinden inerken de, binler insanın alkış tufanı arasında yürüyordu. Bunların arasında heyecanından ağlıyanlar da vardı.

1761

(62) 20 Muharrem 1371 den başlar namındaki defter S: 76

1762

1806

BİR HATIRA

Burada, muhterem Sungur Ağabey'in, Üstad'ın diğer bir talebesi olan Konyalı Hayrullah Lim'den naklen anlattığı bir hatırayı, câlib-i dikkat olduğundan kaydediyoruz:

"O alkışlar, o izdiham, o heyecanın dalgalandığı anda, Hazret-i Üstad mahkemenin merdivenlerinden inerken, yanındaki Hayrullah Lim'e soruyor:

"Bu kadar insan burada neye toplanmışlar?"

Sorduğu talebesi, pürheyecan: "Efendim bütün bunlar sizin için gelmişler, sizi görmeye gelmişler." diye cevap vermiş.

Hazret-i Üstad ise, sanki hiç bir şey yokmuş gibi gayet sakin: "Acaib!.." demiş ve yürümüştür.

1763

1807

SULTANAHMET'TE NAMAZ

Hz.Üstad'ın o muazzam kalabalığın ortasından sıyrılıp yürümek suretiyle bir camiye gitmesine imkân yoktu. Çünkü herkes onu görmek, elini öpmek istiyordu. Bu durum ortasında talebeleri hemen acele bir taksi bulmuşlar ve Üstad'ı o kalabalık içinden koparıp otomobile bindirebilmişlerdi. Böylece otomobille Sultanahmed camiine götürmüşler ve orada cemaatle ikinci namazını kıldıktan sonra, Hazret-i Üstad ikamet ettiği otele götürülmüştür.

SON CELSE VE BERAET

Gençlik Rehberi davası mahkemesinin son celsesi günü de gelmişti. Önceki iki celsede olduğu gibi, yine Üstadı, mahkemesini seyretmek ve onu görmek için birçoğu üniversiteli genç Nur talebelerinden olmak üzere binlerce insan sabahın erken saatlerinden itibaren İstanbul Adliyesine akın etmişlerdir. Yine mahkeme salonu dolmuş, herkes yer temin etmeye çalışıyordu.

Mahkeme salonundaki izdihamın, önceki celseler gibi mahkemenin devamına mani' olacak dereceye varmaması için, müteaddit polis müfrezeleri adliye binasının merdiven ve koridorlarını muhafaza altına almış, geçitleri kapamışlardı. Buna rağmen yine mahkeme salonu kapılara kadar hınca hınç dolmuştu.

Mahkeme günü Hazret-i Üstad yine üniversiteli gençlerin kolları arasında kemal-i şehametle mahkeme salonuna girdi ve geçip maznun sandalyesine oturdu. Memleketin en muktedir avukatlarından fahri üç avukatı da yerlerini aldılar.

Celse açıldı. İlk olarak, şâhid sıfatıyla -Gençlik Rehberi kitabını tab' ettiren üniversiteli genç Abdulmuhsin Alev dinlendi. İfadesinde:

"Ben Edebiyat Fakültesi felsefe şubesi talebesiyim. Şark ve Garbın bir çok eserlerini okudum. Bu arada "Gençlik Rehberi" isminde bir eser de elime geçti. Bu eser fikrim, ruhum, iradem ve ahlâkım üzerinde büyük bir tesir husule getirdi. Arkadaşlarıma da eserin aynı tesirleri edeceğini düşündüm ve bunu bastırıp neşretmeyi uygun buldum ve bastırdım. Bunu ben kendim bastırdım. Memleketimden bana gelen harçlığımdan arttırdığım parayla tab' masrafını karşıladım. Müellifin iznine ve malûmatına da

lüzum görmedim.

1764

Esasen eserde hiç bir suç mahiyetine haiz bir şeye rastlamadım. Bilâkis onu çok faydalı gördüm..."

ÜSTAD'IN MÜDAFAASI

Abdulmuhsin'in ifadesinden sonra, Hazret-i Üstad mahkemeden bir kaç söz söylemek için müsaade istedi. Mahkeme Reisi: Kendisinin gayet ra

1765

1808

hatlık ve serbestlik içinde müdafaasını yapabileceğini söyledi. Üstad da müdafaasına şöyle başladı:

Mahkeme Reisine

Pek çok uzun olan bir macera-yı hayatımı gayet kısacık bu ifadesini dinlemenizi rica ediyorum:

Yirmi sekiz sene emsalsiz ihanetlerle işkenceli tarassudlar ve hapislerin ileri sürdükleri sebeplerden birisi: "Rejimin aleyhindedir" diye ittiham etmişler.

Buna cevaben deriz ki: Her hükûmette muhalifler bulunur. Asayişe, emniyete ilişmemek şartıyla herkes vicdanı ile kabul ettiği bir metod bir fikrî mes'ele ile mes'ul olamaz. Çünkü dininde müteassıp ve cebbar bir hükûmet olan İngiliz, yüz sene hâkimiyeti altında bulunan yüz milyondan ziyade Müslümanlar hem İngilizin dinini hem küfrî rejimlerini Kur'an ile reddettikleri ve kabul etmedikleri halde, İngilizin mahkemeleri şimdiye kadar onlara o cihette ilişmemesi, hem bu millette ve hükûmet-i İslâmiyede eskiden beri Yahudî, Nasranî bu milletin dinlerine, kudsî rejimlerine muhalif ve zıd ve mu'teriz oldukları halde, hiç bir zaman mahkeme kanunlarıyla onlara o cihette ilişmemesi.. Hem Hazret-i Ömer (R.A.) hilâfeti zamamında bir âdî Hristiyan ile mahkemede beraber muhakeme olmuşlar. Halbuki o âdi Hristiyan hem mukaddes rejimlerine hem kanunlarına muhalif iken, o mahkemede onun o hali nazara alınmaması gösteriyor ki; mahkeme hiç bir şeye alet olamaz, hiçbir tarafgirlik içine giremez ki, Halife-i ruy-i zemin bir âdi kâfirle beraber muhakeme olmuşlar.

İşte ben de yüzer ayat-ı Kur'aniyeye istinaden Kur'anın kudsi kanunlarının yerine: medeniyetin bozuk kısmından anarşilik, bolşeviklik hesabına istibdad-ı mutlak manasında -Cumhuriyet ki, hürriyet perdesi altında eşedd-i zulme alet olabilen- muvakkat bir rejimi değil ben, belki her ehl-i vicdan muhaliftir. Hem muhalefet hiç bir hükumette bir suç sayılmıyor ki, her hükumette muhalif siyasî partiler resmen bulunurlar.

İkincisi: Asayiş bozmak, emniyeti ihlâl etmek bahanesiyle otuz sene cezayı çektirdiler.

Buna cevaben deriz ki: Mahkemenin tahkikatıyla beşyüz bin fedakâr Nur talebeleri bulunduğu halde, yirmi sekiz sene zarfında bu kadar zalimane ihanetlere maruz olduğumuz halde, Nurcularla alâkadâr olan altı vilâyet, altı mahkeme hiç bir vukuatı kaydedememeleri, gösterememeleri ispat eder ki;

1766

Nurcular asayişin muhafızdırlar. İman dersiyle herkesin kafasına bir yasakçı bırakırlar. Asayiş muhafaza ediyorlar.. ve üç vilâye

1767

1809

tin insafli zabitaları bunu tasdik etmişler.

Üçüncüsü: Dini siyasete alet yapmak istiyor diye beni suçlu yapıyorlar?.. Sebilürreşad'ın yüzonaltıncı sayısındaki "Hakikat Konuşuyor" namındaki makalem buna kat'î cevaptır. Kısaca hülâsası şudur:

Elcevab: Bütün dünyasını hatta lüzum olsa kendi şahsî ahiretini dine feda etmeye bütün hayatı şahadet ettiği; Ve otuz beş senedenberi siyaseti terkettiği, beş mahkeme bu mes'eleye dair kat'î bir delil bulamadığı; Seksenden geçmiş, kabir kapısında, dünyada hiç bir şeye mâlik olmıyan bir adam hakkında: "Dini siyasete alet yapıyor" diyen yerden göğe kadar haksız ve insafsızdır. Hem bu iftira ile beraber güya "asayiş ve emniyeti ihlâl etmek istiyor?" Halbuki Kur'an-ı Hakimden aldığı hakikat dersi ve talebelerine verdiği ders şudur ki:

"Bir hanede veya bir gemide bir tek masum, on canî bulunsa; Adalet-i Kur'aniye o masumun hakkına zarar vermemek için o haneyi yakmak, o gemiyi batırmak men' ettiği halde." Dokuz ma'sumu bir tek cani yüzünden mahvetmek suretinde o haneyi yakmak, o gemiyi batırmak en azim bir zulüm, bir cinayet, bir gadır olduğundan; dahilî asayiş ihlâl suretinde, yüzde on canî yüzünden doksan masumu tehlikeye ve zararlara sokmak, adalet-i ilâhiye ve hakikat-ı Kur'aniye şiddetli men' ettiği için; Biz bütün kuvvetimizle o ders-i Kur'anî itibarıyla asayiş muhafazaya kendimizi dinen mecbur biliyoruz.

Bu üç dört madde ile bizi ittiham ettiler. Lüzumsuz mahkemeleri bizimle meşgul eden gizli düşmanlarımız, şüphemiz yoktur ki; Onlar ya siyaseti dinsizliğe alet etmek istiyorlar.. Veya komünist perdesi altında bu mübarek vatanda bilerek veya bilmiyerek anarşiliği yerleştirmek istiyorlar. Çünkü bir Müslüman İslâmiyet dairesinden çıksa, mürted ve anarşist olur. Hayat-ı içtimaiyeye zehir hükmüne geçer. Çünkü anarşi hiç bir hak tanımaz. İnsaniyetin seciyelerini canavar hayvanların seciyesine çevirir ki; Ahirzamanda gelecek ye'cûc ve me'cûcun komitesi anarşistler olduğuna Kur'an işaret ediyor.

SAİD-İ NURSİ(64)"

Hazret-i Üstad'ın öz ifadesiyle olan şu üstteki müdafaatı, bilahare merhum Eşref Edip tarafından bazı tasarruflarla açık Türkçeye çevirilerek; kendisinin neşrettiği tarihçe kitaplarında o surette neşredildi. Daha sonraları 1958'de neşredilen Büyük Tarihçe-i Hayat kitabına da o şekilde dercedildi. Lâkin

1768

1965'lerden sonra neşredilen Emirdağ-2 lahika kitabında Üstad'ın öz ifadesiyle olan bu müdafaası neşredildiği gibi, bu kitapta da biz Hazret-i Üstad'ın öz ifadesiyle olan şeklini tercih ettik. Zira onun öz ifadeleriyle olan her şey daha başkadır, tatlıdır, güzeldir. Her ne kadar Hazret-i Üstad, Eşref

1769

1810

Edib'in o gibi tasarruflu neşriyatlarına bir şey dememiş, kabul de etmiştir. Amma belki bunlar müdafaalar ve bazı lahika mektupları olduğu ve Nurun mühim, büyük ve ilmî eserleri olmadığı için, Eşref Edib'in o tarz neşriyatına bir şey denilmemiş ve makbul olmuştur.

FAHRÎ AVUKATLARININ MÜDAFAALARI

Hazret-i Üstad üstteki müdafaasını aynen okuduktan sonra, avukatları da söz aldı. Sırayla konuştular. Evvelâ Avukat M.Mihri Helav müdafaasını yaptı. Mealen ve hülâsaten alıyoruz:

"Risale-i Nur müellifi, bütün müellif ve muharrirlerin en mütevaziidir. Şöhret ve tekebbürün en büyük düşmanıdır. Dünya metâına arka çevirmiştir. Ne mal, ne şöhret, ne nüfûz...

Günde elli gram ekmekle ve bir çanak çorbayla tegaddi eden bu büyük adam, yaşıyorsa, ancak Kur'an ve imana hizmet için yaşıyor. Başka hiç bir şeyin onun nazarında kıymet ve ehemmiyeti yoktur. Böyle iken, eserinin medih ve sitayişinde bulundu diye onu suçlandırmaya çalışmak, 163. maddenin cürüm ağına sokmaya uğraşmak; hak ve adaletle, insafla, ilimle, insanî düşünce ve hukuk fikriyle, mantıkla, akıl ve fikirle kabil-i te'lif midir?.. Burası yüksek mahkemenin takdirine aittir.

Hükûmete muhalefet bahsi hakkında da bir kaç söz söyleyerek maruzatımızı neticelendirmek isterim:

Karşınızda kemal-i safvet ve samimiyetle âdilane kararlarınıza intizar eden bu asır-dide zat, ömründe hiç bir defa hilâf-ı hakikat beyande bulunmaya tenezzül etmiş bir adam değildir. İki celse-i muhakemede, bugünkü hükûmetten memnun olduğunu ve muvaffakiyetine dua ettiğini; Onun beğenmediği ve tenkid ettiği hükûmet, eski hükûmetler olduğunu alenen söylemiştir.

Filhakika müvekkilim bütün milletle beraber istibdada karşı mücadele etmiş, hürriyet ve demokrasinin te'sisine çalışmış ve bu hususta husule gelen muvaffakiyetten dolayı da memnun olmuştur. Risale-i Nurun gayesi de: İçtimaî nizam ve intizamı kalblere yerleştirmektir. Siyasî rical, siyasi sahada nizam-ı içtimaîyi, milletin hak ve hürriyetini temine çalıştıkları gibi; Risale-i Nur müellifi

1770

de manevî sahada, kalblerde bunları yerleştirmeye çalışıyor. Bir mekteb-i irfan olan Risale-i Nurun müellifi ve şâkirdleri asayişin, nizam ve intizamın fahrî ve manevî bekçileridir. Manevî sahada kalblerde ve dimağlarda anarşinin, bozgunculuğun kalkmasına çalışmaktadırlar. Kemal-i samimiyetle hiç bir ivaz ve garaz olmaksızın, hiç bir karşılık

(64) Emirdağ-2 fasikül S: 42 ve Emirdağ-2 S: 127

1771

1811

beklemeksizin yalnız Allah rızası için, millet ve memleketin menfaati için çalışmaktadırlar. Bunu yapmakla bir cürüm ve cinayet değil, millet ve memlekete bir hizmettir. Muahazeye değil, takdire lâyıktır. Beraetini istemek hakkımızdır. Karar yüksek mahkemenizindir."

AVUKAT SENİYÜDDİN BAŞAK

Seniyüddin Başak da ayağa kalkarak şifahen şu kısa konuşmayı yaptı:

"Artık mesele aydınlanmış, hakikat güneş gibi tezahür etmiştir. Yüksek mahkeme herşeye vakıf olmuştur. Benim ilâve edecek bir sözüm yoktur. Böyle kıymetli, faziletli, millet ve memleket için cansiperane ve hiç bir ivaz ve bedel mukabili olmıyarak fisebilillah çalışan zevatı buralara getiren, cinayet sandalyelerine oturtan zihniyet hakkında bazı müdafaada bulunmak isterdim. Fakat onun yeri burası değildir. Bunun için ayrıca bir eser yazmak icabeder. Çünkü bu zihniyetle mücadele, herkes için bir vazifedir.

Yüksek mahkemenin yüksek vicdanı, beni müdafaadan müstağni kılacak derecede itmi'nan-bahşır. Müvekilimin beraetini istemekle şeref duyarım."

AVUKAT ABDURRAHMAN ŞEREF LAÇ

Bu zat, diğer iki avuktan daha uzun ve ilmî tahlilli bir müdafaayı yaptı. Onun müdafaasının da bazı bölümlerini alıyoruz:

"... Gençlik Rehberi isimli eser, Kur'an-ı Azim-üş-şanın emir ve tefsirlerinden ibaret bulunmasına.. İslâm dininin ve bu dinin emir ve nasihatlarını ihtiva eylesine.. ve anayasanın 75.maddesine göre, şahsî masumiyet, vicdan, tefekkür söz ve neşir hak ve hürriyeti, Türklerin tabii haklarından olduğu Anayasanın 75. maddesine göre de hiç bir kimse mensub olduğu din ve mezhepten dolayı muahaze edilemeyeceğinden, müvekilimin anayasa ile kendisine bahşedilmiş bulunan bu din ve neşir hürriyetinden mahrum edilerek cezaî takibe maruz bırakılması, anayasa hükümlerine mugayirdir...

Bir Müslüman, ak saçlı bir Müslüman.. Saçını başını ve yaşını bütün ömrü boyunca Nurla ağartmış bir Müslüman.. Saçı başı, yaşı ve bütün vücudu Allah'ın nuruyla yıkanmış, tertemiz ve bembeyaz bir Müslüman.. Bütün ömrü boyunca in'am-ı hak olan hayatını, Türk milletinin salâh ve hakikî saadeti için vakfetmiş; emr-i ilâhi olan ruhunu, feleğin hakiki mâlikî Allah'a

1772

teslim edinceye kadar aynı yolda yürümeye azmetmiş; bina-i sübhanî olan bedenini, yalnız Allah yolunda yıpratmış olan büyük bir müslüman; bugün "Demokrasi vardır" denilen bir gün, kalkıyor yalnız Allah diyor, kitap diyor, Resul diyor ve gençliğe "Dikkat!.." diyor!.. derdemez, arkasından savcı (dava açan savcı) yapıyor...

1773

1812

Fakat bakın, şu asil ve necib ihtiyar Müslüman ne kadar sâkin ve ne kadar rahattır. Zira kesrette değil, vahdettedir. Gecenin zulmetinden ve gündüzün renga-renginden bî-fütûrdur. Belâ zindanında safayı seyretmektedir. Cefa sofrasında vefa bulan, mazhar-ı tecellî olandır. Zira eşya hakikatlarından haberdardır. Kesafeti letafete kalbetmiştir. Damarlarında kan yerine, feyz-i hak ve nur cereyan etmektedir.

Muhterem Hâkimler!.. Siz bilirsiniz, fakat bir kere de davayı açan Savcıya sorunuz!.. Bakalım hayır diyebilecek mi? "Allah'ın emirleri, Kur'an-ı Azimüşşan'ın hikmetleri gençlere anlatılmaz, bildirilmezse.. "propaganda suçtur" diye men' edilirse; ahlâksızlık, iffetsizlik, köksüzlük, fuhuş, zina, katl suçlarının önüne geçmek yalnız ceza kanunlarıyla kabil midir? Komünizm gibi, tehdit eden erzel afetin gizli ve aşikâr, seri ve sinsi tahribatını ne ile önlemek mümkündür?"

.....

Bütün fenalıkları, günahları, ahlâksızlığı, rezaleti, fesad ve fitneyi imha edecek Nurdur...

Abdurrahman Şeref Laç"

Avukat Abdurrahman Şeref Laç'ın müdafaatından sonra, mahkeme reisi Üstad Hazretlerine: "Başka diyeceğiniz bir şey var mı?" diye sorması üzerine: Üstad ayağa kalkarak: "Yalnız bir cümle söylemek için müsaadenizi rica ederim" dedi.

Reis: "Buyurun!.."

Üstad: "Muhterem vekillerim benim şahsım hakkında söylemiş oldukları senakâr sözlere ben lâıyk değilim. Ben Kur'an ve iman hizmetinde çalışan âciz bir adamım. Başka bir diyeceğim yoktur." dedi.

BERAET KARARININ TEBLİĞİ

Üstad'ın en son bu iki cümlesinden sonra mahkeme hitam bulmuş, hey'et-i hâkime kısa bir müşavereden sonra, ittifakla beraet kararını tebliğ etmiştir. Bu haber dinleyiciler tarafından büyük bir tezahüratla mahkeme hey'eti alkışlanmıştır. Savcılık tarafından da karar temyiz edilmediği için kesinleşmiştir. Karar İstanbul 1. Ağır Ceza Mahkemesi 952/27 şeklinde kayıtlıdır.

1774

Ancak, mahkemenin açılmasına medar olan Gençlik Rehberi eserleri aynı kararla iade edilmemiştir. Kararın mahiyet ve şekli hakkında malumatımız yoktur. Neden eserleri de iade etmemiştir bilemiyoruz. Eserler ta Afyon mahkemesi 1956'daki bütün Nur kitaplarını iadeye karar vermesine kadar İstanbul savcılık emanetinde bekletilmiştir. Nihayet 18.6.1956'da, Avukat Abdurrahman Şeref Laç'ın Afyon mahkemesi kararından sonra, yeniden müracaat etmesiyle teslim alınmış ve bizzat Avukat Abdurrahman

1775

1813

Şeref Laç tarafından getirilip Üstad'a teslim edilmiştir.(65)

(65) Gençlik Rehberi eserleri Üstad Hazretlerine getirilip teslim edilmesi üzerine, Üstad'ın emriyle hizmetkârları tarafından şu mektup yazılıp neşredilmiştir:

Aziz Sıddık kardeşlerimiz! Evvelâ: İstanbul'da üç seneden beri müsadere edilen gençlik rehberlerini bugün avukatımız Abdurrahman Şeref kendisi getirerek Üstad'ımıza teslim etmiştir. Bu pek hayırlı haberi bütün kardeşlerimize müjde ediyor ve hizmet-i kudsiyenizde muvaffakiyetler Rahmet-i ilahiyyeden niyaz ediyoruz ve dualarınızı istirham ediyoruz. 18/6/956

Elbaki hüvelbaki

Kardeşleriniz

Zübeyr, Hüsni(*)

(*)Müntehap dosya sıra no: 112

1776

1814

GENÇLİK REHBERİ MAHKEMESİYLE İLGİLİ İKİ TASVİR

VE İKİ HATIRA

1-Hazret-i Üstad Bediüzzaman Gençlik Rehberi mahkemesi dolayısıyla İstanbul'u şerefliendirmesi üzerine,Kâmil isminde üniversiteli genç bir Nur talebesi, mahkeme safhalarını ve Üstad'ın mahkemedeki tavrını, bir arkadaşına yazdığı bir mektubunda şöyle tasvir ediyordu: (Bazı bölümlerini alıyoruz.)

1777

1815

“...Üstad'ımızın teşrifini telefonla haber verdikleri zaman, cansız vücudumdan birden bire bir cereyan geçti... Maddî ve manevî varlığımın bir anda kuvvet bulup muazzam bir mıknaşın beni çektiğini hissettim. Ağır Ceza Mahkemesi'ne vasıl olduğum zaman, biraz evvelki tahassüslerimin bütün cem'iyette hâkim olduğunu farkettim. Mahkemenin içi ve dışı tıklımtıklım doluydu. Kalabalığı yararak içeri girmek istedim. Fakat gözüm iki üniversiteli talebenin arasında yürüyen Üstad'a ilişti. Manasıyla olduğu kadar, maddesi ve kıyafetiyle de bambaşka olan ve şu anda milyonlarca gözün, onun üzerinde toplandığı müstesna varlık, sanki hiç bir şey ile alâkadar değildi ve hiç bir hadiseden haberi yoktu!..

Mahkemenin içindeyim. Ulvî isim zikredilir-edilmez, büyük adam koca bir milletin dininin ve devrin tarihî mümessili olarak içeri girdi. Ufak bir kaynaşmayı müteakib, çit yok.. Herkes bu muhteşem ve muazzam anın manasını ve heyecanını duymakta... Hastayım demelerine rağmen, Üstad'ımızın yerlerinden yıldırım gibi fırlayarak itiraz ve izahların Mahkeme heyetinin hayranlıkla büyük adamı seyri... İkinci celsede daha muazzam bir kalabalık... Üstad'ımızın vukufsuz ehl-i vukuf raporuna verdikleri harikulâde cevablar ve mahkemenin 5 Marta ta'liki...

Titriyerek, günah ve za'afarıma bin teessüf ve tevbe ederek yaklaşıp, mübarek ellerini sonsuz bir iştiyakla öptüğüm ve içimi tertemiz tutmaya çabalıyarak gözlerini bulmaya cesaret ettiğim o an, o gün, hatıralarımın en büyük ve en nâdide yadigârı olacak. Üniversiteli diğer kardeşlerim, Üstad'ımızın hizmetinde bulunmakla şeref-i uzmaya kavuşmuşlar... O Üstad'ımızdan Cenab-ı Hak ebediyen razı olsun ve bütün talebelerine ve bilhassa benim gibi biçare, zavallı ve acizlere akıl, dirayet, azim ve ihlâs ihsan buyursun amin...

Evet kardeşlerim, bu asrın manevî şâhı olduğu, hayatı ve eserleriyle sahip olan bir üstadın eserlerini biz muhtaçlara lütfeden Cenab-ı Hak'a hadsiz şükürlerle beraber, " Şu zamanın yaralarına en münasib bir ilaç, bir merhem ve zulümatın tehaccümatına maruz hey'et-i İslâmiyeye en nâfi' bir Nur ve dalâlet vadilerinde hayrete düşenler için en doğru bir rehber" olan Risale-i Nuru ölüncüye kadar okuyacağız, neşredeceğiz inşaallah.

Elbaki Hüvelbaki

İstanbul Üniversitesi Nur talebelerinden

Kamil(66)''

1778

2- Yine Hz. Üstadın 1952 deki İstanbul Gençlik Rehberi mahkemesini güzel bir makalesi ile tasvir eden o zaman üniversitede Talebe, muhterem Salih Özcan Beyin, Samsunda münteşir BÜYÜK CİHAD gazetesi 52. sayı ve 7

1779

1816

mart 1952 tarihli nushasında yayınlanan yazısını kayd ediyoruz:

“BÜYÜK DAHİ, BÜYÜK ALİM

(Bediüzzaman Hazretlerinin mahkemesinden intiba’lar.) Bu büyük dava adamını acaba tanımayan varmıdır? İstanbul’a ilk geldiği zaman henüz yirmi (1) yaşlarındaydı. O zamanın gazeteleri “Şarkın dağlarından kopan bir zekâ parçası İstanbul ufuklarında parladı” diye hararetle kendisinden bahsediyorlardı. Genç yaşında iken devrin bütün alimlerini ilzam etmiş olan bu allamenin bir defa dahi olsa ilzam edildiğini hiç kimse görmemiştir.

1908 (2) olaylarında nutuklarıyla taburları itaate getiren; Birinci Cihan harbinde gönüllüler kumandanı olarak harikalar gösteren, ölüme zerre kadar ehemmiyet vermeyen, izzet-i İslamiyenin ne olduğunu esarete iken Rus baş kumandanına ve İstanbul i’tilaf devletlerine, işgal komutanına öğreten bu büyük mücahit; hayatta en sevdiği şey hürriyet olduğu halde, ne gariptirki, otuz yıldan beri hapisten hapse, sürgünden sürgüne, diyar diyar gezdirilmiştir. Bunlara ayrıca, on beş defa zehirlenmeyi ve ihtilattan men’edilmeyi ilave edersekne büyük tazyiki içinde idame-i ettiğini siz müslüman kardeşlerim daha iyi tasavvur buyurursunuz.

Bütün bu hapisler, nefiyler, ölüm tehditleri bu büyük da’va adamını susturmak ve iman yolundaki faaliyetlerine son vermek içindi. Fakat sustumu? İman yolundaki mücadelesinden vazgeçtimi? Acaba sonu ne oldu diye merak buyuracaksınız değilmi? Bakınız ne oldu: “Hak, onun için çalışanlara yardım eder” sözü daima tahakkuk etti. Üstad her hapsi Medrese-i Yusufiye kabul etti. Her zehirlenmeyi iman yolunda daha fazla çalışması gerektiğine bir ihtar telakki etti. Mahkemeleri hala son bulmadı. Devr-i sabıkta olduğu gibi, Üstad hal-i hazırda yine mahkeme altındadır. Son mahkemesi 19 Şubat 1952 günü idi. İstanbul Ağır ceza mahkemesinde görüldü. Bu günü hiçbir gazete yazmadığı halde, herkes öğrenmişti. Mahkemeyi dinlemek için, Van’dan tutunuzda Edirneye.. Of dan İzmire kadar olan yerlerden yüzlerce insan gelmişti.

Mahkeme günü celse saati meçhul olduğundan, sabahtan itibaren halk koridorları doldurmaya başladı. On yaşından tutunuzda, yetmiş yaşına kadar kadın-erkek, münevver-cahil her sınıftan insan vardı. Bilmeyenler “Nen var?” sorunca, “Büyük dahinin mahkemesi var” cevabını alıyordu. Hele Şubat ta’tili dolayısıyla burada bulunması lazım gelen yüzlerce

1780

(66) Büyük Tarihçe-i Hayat S: 552

(1) Üstadın yaşı, İstanbul’a ilk geldiği sene tam 31 dir. Çünkü doğumu 1877 , İstanbul’a ilk geldiği tarih ise 1908 dir. A.B.

(2)Bahsi yapılan olaylar senesi 1909 dur. A.B.

1781

1817

üniversiteli herkesten önce yer tutmuşlardı. Bu ne mahşeri kalabalık ilahi mevlam!.. Bu ne ihtişam!.. Vakit geçtikçe halkında büyük allameyi görmek sabrı tükeniyor. Nihayet saat ondört otuzda büyük insanı taşıyan taksi kapıda görüldü. Adliye kapısından geçmek imkansız olduğundan posta kapısından girmek hasıl oldu.İki üniversiteli gençte, üstadın kollarına girmiş bulunuyorlardı. On-onbeş üniversiteli yol açmak için halka teşkil etmişlerdi. Böylece ağır fakat vakur bir şekilde beşinci kata çıkıldı. Merdiven ve koridorlar boyunca yığılmış olan kalabalık müşfikâne bir şekilde üstadı selamlıyarak mahkeme salonuna bin müşkilatla girildi. Büyük dahi sanık sandalyesine oturdu. Salon tıklım tıklım dolmuştu. Mahkemenin yapılabilmesi için, bir kısım halkın çıkması icab ediyordu. Üstadın tavassutuylada kalabalıktan bir kısmının dışarı çıkmaları temin edildi. Mahkemeye başlandı. İlk önce matbaacı daha sonra polis memuru dinlendi, sıra büyük allameye geldi.

Üstad söze, ehl-i vukufun vukufsuzluğunu belirtmekle başladı. Okuduğu altı sahifelik itiraznamesinde; millete yaptığı hizmetleri ve Risale-i Nurun tesirlerini veciz cümlelerle ifade ediyordu. Hatta başkan emir verirse, hemen dinleyiciler arasından yüzlerce şahid göstere bileceğini bir iki gün izin verirse binlerce imza getirebileceğini beyan ettiler. Büyük üstad seksen iki (3) yaşında olmasına rağmen, bütün ruhuyla inanmış olduğu davasına şimdi parlak ve doğru hüccetlerle ispat ediyordu.Bu âlim, alelade bir ferd değil, yirminci asrın ışığı altında Kur'an-ı Mu'ciz-ül beyanı tefsir ederek yüz otuz üç cilt Risale-i Nuru yazan bir deryay-ı ilimdir. Müdafasını huşu' içinde dinleyenler bile ilim deryasından feyz aldılar.

Müslüman Türk milleti böyle bir kıymeti içinde yetiştirmekle, beşeriyete karşı haklı olarak öğünelir. Pakistan, Endonezya ve Arabistan ve bütün islam dünyası çoktan bu büyük feyiz kaynağını keşfetmiş, bu nurlu kaynaktan kana kana içerek yanık kalplerinin susuzluğunu gidermektedirler.

Türk gençliğinde her kıymeti pek ala takdir ettiğini bu mahkeme en bariz bir misaldir. Said-i Nursi hazretlerinden sonra Avukat Abdurrahman Şeref Laç söz aldı. Ehl-i vukufun raporunu tenkid etti. Hakim müdafa zamanın gelmediğini ve daha dört mahkemenin sırada olduğunu bildirerek avukatın sözünü kesti fakat Abdurrahman Şeref Laç uzun konuşmakta ısrar etti.. Ve daha müsait bir gün talebinde bulundu. Mahkeme beş Mart Çarşamba günü yapılmak üzere celseye son verildi.

1782

O gün dört fahri avukattan bir tanesi kalabalığın kefafetinden içeri girememişti.

(3)Üstadın 1952 de yaşı tam 75 tir, sabit hesaba göre.. Hicri takvime göre olsa 77 dir. A.B.

1783

1818

Mahkemededen sonra üniversiteli iki genç üstadın koltuğuna girdiler. Yine gençlerin yardımıyla bu kesif kalabalık yarılarak aşağı kata inildi. Adliyenin önü büyük bir kalabalıkla dolu olduğu için, seyr u sefer durmuştu. Said-i Nursi hazretleri alkışlar arasında halkı selamlayarak binbir güçlkle taksiye bindirildi.

Tıp fakültesinden

Seyyid Salih Özcan

HATIRALAR

Nakledeceğimiz hatıralar, Gençlik Rehberi mahkemesinde reislik yapmış, hâkim Nefîi Demiroğlu.. Birisi de mahkeme mübaşiri Fahrî Yalçın'dır. Necmeddin Şahiner'in tesbitine göre, bu iki zat da o günki mahkeme ve Üstad hakkında şunları anlatmışlardır:

"Zeki adamdı. Mahkemenin gidişinden ve seyrinden neticeyi görüyordu. Mahkeme esnasında en ufak bir telâş ve heyecan göstermiyordu. Dost ve ahbablarıyla evinde konuşur gibi rahat ve sâkindi. Şark şivesiyle konuşuyordu."

Reis Nefîi Demiroğlu'nun bizzat ifadesinden: "Kendisinin 1952'de Gençlik Rehberi mahkemesinde Üstad Bediüzzaman'a beraet verdiği için, Yirmi Yedi Mayısçılar onu ifadeye çekmişler ve "Sen nasıl Said-i Nursi'yi beraet ettirebilirsin?" demişler.

Nef'i Demiroğlu da onlara: "Ben hukukî kaideler içinde hadisenin -bir hâkim olarak- tahkikatını yaptım. Şahitlerin ifadelerini aldım ve vicdanî kanaatımla hûkmümü verdim" demiştir.(67)"

İstanbul Gençlik Rehberi mahkemesi hatıralarından olarak merhum Doçent Doktor Nureddin Topçu'nun da müşahedeleri ve hatırası vardır. Ancak bu hatıra Denizli mahkemesi ve beraeti sonrasında Üstad ile ilgili hatıraları içinde geçtiği için, burada tekrar edilmedi.

(67) Bilinmeyen taratlarıyla Said-i Nursi 6. Baskı S: 376

1784

1819

HAZRE-T İ ÜSTAD'IN İSTANBUL'DA YAZDIĞI BİR MEKTUP

1952 Martında Gençlik Rehberi mahkemesi beraetle neticelendikten sonra yazdığı anlaşılan Üstad'ın bir mektubu şöyledir:

"Aziz Kardeşlerime beyan ediyorum ki: Ben İstanbul'a ve İstanbul'daki dostlarıma pek ziyade müştaktım. Her vakit ruhen temennî ediyordum ki; İstanbul'a gelip bu mübarek şehirdeki sadık dostlarımı ve ahbablarımı göreyim. Fakat maatteessüf otuz senedenberi tecrid ve inzivada bulunduğum için, insanlarla görüşmeye zaruret olmadıkça tahammülüm kalmadığından; za'fiyetten, ihtiyarlıktan ve hasta bulunmuş olmaktan dolayı fazla konuşmıyorum. Buna mukabil kat'iyen size haber veriyorum ki: Risale-i Nurun her bir kitabı bir Said'dir. Hangi kitaba baksanız, siz benimle karşı karşıya görüşmekten on defa ziyade hem faydalanır, hem hakikî surette benimle görüşmüş olursunuz.

Ben şuna karar vermiştim ki: Allah için benimle görüşmek isteyenleri, görüşemediklerine bedel, her sabah okuduklarıma, dualarıma hissedar ediyorum ve inşaallah etmekte devam edeceğim.

SAİD-İ NURSİ(68)"

ÜSTAD EMİRDAĞ'A DÖNÜYOR

Gençlik Rehberi mahkemesi ve safahatı sona erip beraetle neticelendikten sonra, Hazret-i Üstad İstanbul'da daha fazla durmadı, tekrar Emirdağ'a döndü. Fakat bu dönüşün tarihi kesin olarak hangi gün

ve ayda olduğu hakkında bir bilgimiz yoktur. Üstteki mektup mart veya nisan ayında yazıldığına göre, Hazret-i Üstad'ın herhalde nisan ayı içinde dönmüş olabileceği ihtimal dahilindedir. Ayrıca devam eden Afyon mahkemesinin 30 Mayıs 1952'deki celsesinde de hazır bulundu ve bu celsede İstanbul barosu avukatlarından Abdurrahman Şeref Laç'da bulundu. Bir gün sonra da Büyük Doğu mecmuası mahkeme safahatını neşretti. Buna göre, Hazret-i Üstad, mesela Nisan başında İstanbul'dan ayrılmış ise, ikibuçuk ay kadar İstanbul'da kalmış ve Nisan başlarında Emirdağ'a gelmiş oluyordu.

(68) Risale-i Nur müellifi Said Nur, Eşref Edip son baskı S: 90

1785

1820

1786

1821

1787

1822

ÜSTAD'IN ÜÇÜNCÜ MAHKEMESİ OLAN SAMSUN DAVASI

Samsun mahkemesi ve davası, başlangıç ve sebebi için; bütün tarihçeler, Üstad'ın İstanbul Gençlik Rehberi mahkemesinden Emirdağ'a döndükten sonra ve 1952 yılı Ramazan âyı içinde (Yani mayıs sonu ve haziran başlarında) Hazret-i Üstad tek başına kıra çıkmış olduğu bir günde, musallah bir jandarma başçavuşu ile üç jandarma erinin Üstad'ın yanına giderek "Neden sarık ve külah başına takıyorsun, şapka giymiyorsun?" diyerek, Üstad'ı alıp karakola getirmeleri(69) ve bunun üzerine Üstad'ın yazdığı arzuhal ve bu arzuhalin bilâhare Samsun'da münteşir "Büyük Cihad" gazetesinde;gazete sahibi Mustafa Bağışlayıcı islam DP sine girdiği için, DP nin dine karşı lakaydlıklarını göstermek üzere Hz. Üstadın yazısının başına "EN BÜYÜK İSPAT" diye başlık koyarak neşredilmesi ve nihayet Samsun C.Savcılığınca dava açılmasıyla başladığını yazarlar.

Gösterilen sebep ve başlangıç tarihi, bir noktadan sahih olmakla birlikte; 1950'den sonra, Afyon mahkemesi dışında cereyan eden mahkeme hadiselerinin birincisi olan "Emirdağ'da şapka mahkemesi" kısmında kaydettiğimiz üzere, Hazret-i Üstad 1951'de de yine şapka için rahatsız edilmiş ve mahkemeye sevk edilmiştir. Başlangıç olarak aslı bu mudur? Yoksa 1952 Ramazanında başladığını yazan tarihçelerin dediği midir, kesin bilemiyoruz.

Samsun mahkemesinin, asıl başlangıcı ise şöyledir: 1952 yılı içinde Samsun sorgu hâkimliği ve savcısının kararname ve iddianameleri ekli olarak Ağır Ceza Mahkemesi'nden Üstad'a Emirdağ'a bir celbname geldi. Hazret-i Üstad da Emirdağ adliyesi kanalıyla buna cevap yolladı. Üstad'ın cevabî yazısı aynen şöyledir:

"

Samsun mahkemesinin sorgu hâkimi ve savcısının, Büyük Cihad'da intişar eden bir şekvama dair beni Samsun Ağır Ceza Mahkemesine vermelerine dair bir da'vetiye geldi. Bana okudular, içinde yalnız dört nokta nazar-ı ehemmiyete alınabilir gördüm.

Bu meselenin hakikatı şudur: Ben hasta iken Emirdağ'ındaki kardeşlerim yanıma geldiler. Emirdağ'ında başıma gelen hadiseye dair konuştuk. Hem hastalıklı, hem hiddetli, hem Ankara'ya şekva suretinde bir şeyler söylemişim. Yanımdaki hizmetçim kaleme aldı. Nur talebelerinin

1788

(69) Şapka yüzünden 1947 ve 48 arası zulüm ve ceberût devrinin hükûmetleri tarafından Hazret-i Üstad birkaç defa rahatsız edildiği gibi, DP iktidarında da maalesef yine eski zihniyetin kalıntı kadro birikintilerinin tertipleriyle bir kaç kez aynı meseleden rahatsız edilmeleri olmuştur.

1789

1823

tensibiyle Ankara'daki bir iki Nur talebesine gönderip; ta bazı meb'uslara göstereyim, bu hastalığımda bana sıkıntı verilmesin.. Hem gönderilmiş. Bazı meb'uslar da görmüş ve bilmediğimiz bir zatın hoşuna giderek Büyük Cihad müdürüne gönderilmiş.

Ben kasem ederim ki, o zamandan şimdiye kadar bilmiyorum ki, kim göndermiş. Fakat neşir olduktan sonra, bir nüsha buraya gelmiş. Yeni harfleri bilmediğim için bana birisi okudu. Ben memnun oldum, "Allah razı olsun neşredenlere" dedim. Gerçi otuzbeş senedenberi siyaseti terketmişim. Fakat Büyük Cihad gibi halisane dine hizmet eden o cerideye ve onun sahip ve muharrirlerine din namına minnettâr oldum ve Allah razı olsun dedim. Haberim olmadan ve para da vermeden daima bana o mübarek gazete gönderiliyordu.

İkinci Nokta: Benim Samsun'daki Ağır Ceza Mahkemesine sevkedilmeliğime dairdir.

Bu noktada bunu kat'iyyen beyan ediyorum ki: Samsun havalisinde hususan Büyük Cihad dairesine mensub ahiret kardeşlerim ve Nur talebelerini ziyaretle görmek için oraya gitmek isterdim. Fakat doktorların raporlarıyla kat'î iktidarsızlığım o dereceye gelmiş ki: Beş dakikalık-karşımdaki bu meselenin başlangıcı ve esası olan- mahkemeye bir buçuk senedir bana haber verdikleri halde-(70) gidemiyorum. Mecburiyetle müddeî ve hâkim vazifesini gören sorgu hâkimi yanıma geldiler. Medar-ı sual ve cevap Büyük Cihad gazetesini de getirdiler. Gazetenin bazı sözleri benim sözlerim içine karıştırılmış, ben de onlara cevaplarını vermişim. Eğer faraza Ağır Ceza, bu ehemmiyetsiz meseleye ehemmiyet verse, benim mahkememi Eskişehir'e nakline müsaade etsin ki, orada sıhhiye hey'etinde iki aylık zehir hastalığıyla şiddetli hasta bulunduğumdan bizzat bulunabilirim. Yoksa imkânı yoktur.

Üçüncü Nokta: Savcı ve sorgu hâkimi yüz altmış üçüncü maddeye dayanıp; Said-i Nursi'yi dini siyasete alet ve asayişe zararlı propaganda ile itham ediyorlar.

Bu noktanın hakikatını yirmidokuz senedir beş-altı vilayet ve beşaltı vilayetin zabıtalrı ve yüzotuz üç kitaplarımı ve binlerce mahrem mektuplarımı elde ettikleri halde; Ve dinsiz komitelerin tahriki ile saf-dil bazı memurların aldatmalarıyla kat'iyen iki meseleden başka medar-ı mesuliyet bulmadıklarına delili: İki sene bütün mektuplarım ve kitaplarım,

1790

(70) Üstad'ın bir buçuk sene evvel hadisenin başlangıcına ve Emirdağ'da açılan aynı meseleden olan mahkemeye gidemediğinden söz etmekle; mes'ele başlangıç itibariyle 1951'deki hadisenin kendisidir. A.B.

1791

1824

Denizli Ağır Ceza mahkemesiyle Ankara Ağır Ceza Mahkemesi ve mahkeme-i temyizde müttefikan hem benim beraetime hem bütün kitaplarımın iadesine karar vermeleri; ve beş altı vilâyette yalnız tesettüre dair bir ayetin tefsiri bahanesiyle bir tek mahkeme hafifçe ceza vermek istedi. Kat'î ve kuvvetli cevabıma karşı mecburiyetle meseleyi kanaât-ı vicdaniyeye çevirdiler. Demek onlar da medar-ı mes'uliyet bulamadılar. Bu noktayı izah için Afyon Mahkeme Reisine gönderdiğim istid'ayı size de beray-i malûmat gönderiyorum.

Elhasıl: Aynı nakarat beş altı mahkemede tekrar edilmiş ve medar-ı mes'uliyet bulamamışlar. Şimdi Samsun savcısı ve sorgusu yirmi sekiz seneki nakaratı aynen tekrar ediyor:

"Şahsî nüfûz temin için propaganda yapıp, dini siyasete alet ediyor" diyor. Beş mahkemede dört yüz sahife kadar olan cerhedilmemiş müdafaatıma benim bedelime havale ediyorum. Beni konuşmaktan ise, ona baksınlar.

SAİD-İ NURSİ (71)

(71) Emirdağ- 2 S:146

1792

1825

Hazret-i Üstad bu cevabıyla beraber, Emirdağ'ı hükûmet tabibliğinden ve sonra Eskişehir sıhhî hey'etten almış olduğu raporları Samsun mahkemesine gönderdiği halde; savcı ısrar ederek mutlaka mahkemede Üstad'ın şahsen hazır bulunmasını istedi ve ikinci bir davetiye ve celbname Üstad'a geldi. Bu yazışmalar bir kaç ay sürdü.

Bu arada 22 Kasım 1952 günü Malatya'da gazeteci Ahmet Emin Yalman'a su-ikast girişiminde bulunuldu. Hadiseyi sol basın günlerce abartarak neşretti. Bunlara karşı dindar ve milliyetçi gazeteler de mukabele ediyordu. Samsunda çıkan Büyük Cihad gazetesi sahibi Mustafa Bağışlayıcı'nın sert mukabeleli cevaplarından dolayı tevkif edildiği gibi, Samsun milletvekili Hasan Fehmi Bey de, aynı meseleden 9 Aralık 1952 de DP'den ihraç edildi. DP'lilerin zafiyeti ile, sol basının hücumu son safhaya varmıştı. DP iktidarı daha çok za'fiyet evhamına kapıldı. Bir çok dindar ve milliyetçi gazeteleri kapattılar ve bir çok milliyetçi dindarları da tevkif ettirdiler. O sıra Samsun'da bulunan Üstad'ın hizmetkârı Mustafa Sungur da Büyük Cihad'da neşredilen bir yazısından dolayı, Büyük Cihad gazetesi yazı işleri müdürüyle birlikte tevkif edildiler. Hatta bu davada ilk önce mahkûmiyet kararı verilmişti. Ancak temyiz mahkemesi kararı bozarak, davaya yeniden başlandı ve neticede beraet verildi.

İşte bu fırtınalı karışık hadiseler dolayısıyla da, Samsun mahkemesinin ısrarı üzerine, Hazret-i Üstad Samsun'a gitmeye mecbur durumda kalmıştı.. Ve nihayet 1953 baharında Samsun mahkemesine gitmek üzere İstanbul'a gitmeye karar verdi ve Eskişehir yoluyla İstanbul'a gitti. Bu defa İstanbul'da ilk olarak,

Beyazıd semtindeki Marmara Palas oteline indi. Hasta olan Üstad, İstanbul'da daha da rahatsızlandı. Bu durumda Üstad'ın Samsun'a gidemeyeceğini anlayan İstanbul'daki talebe ve dostları, İstanbul Gureba hastahanesi hey'et-i sıhhiyesine müracaat ettiler. Hastahanenin doktorlar hey'eti Üstad'ı muayene ettiler ve "Ne karadan, ne havadan, ne de denizden seyahat yapamıyacağına dair" kesin rapor verdiler. Bu rapor Samsun Ağır Ceza Mahkemesi'ne gönderildi.

Samsun savcısı bu kat'î ve kesin rapora da itiraz ederek, ısrarla "Said-i Nursi'nin mahkemede hazır bulunmasını" talep etti ise de, mahkeme heyeti, İstanbul hey'et-i sıhhiye raporunu kesin ve haklı bularak; Bediüzzamanın İstanbul Ağır Ceza Mahkemelerinden birinde istinabe yoluyla ifadesinin alınmasına karar verdi. Bunun üzerine Hazret-i Üstad'ın İstanbul'da, talimatname ile gelen dosyaya göre Ağır Cezada muhakeme edilerek ifadesi

1793

alındı. Üstad buradaki mahkemede verdiği ifadesinde de, daha önce kaleme almış olduğu "Mahkeme-i Kübra'ya şekvaya bir haşiye" adındaki ikinci şekvanamesini aynen okudu.

1794

1826

Ancak 1952'deki Gençlik Rehberi celseleri gibi, bu mahkemenin celse günü, hangi gün ve tarihte olduğu bizce belli değildir. Fakat hey'et-i sıhhiyeden alınan rapor 13.5.1953 olduğundanve tahminen yazışmalar faslı bir ay kadar zaman sürmüş olmasına nazaran, bu celsenin haziran ayı başlarında olduğu düşünülebilir.

YAZININ ASLI

Üstadın Büyük Cihad gazetesinde neşredilerek, Samsun'da mahkemenin açılmasına sebep ve sonra aynı davada İstanbul Ağır Ceza Mahkemesinde ifadesi alınırken orada tekrarladığı yazısı aynen şöyledir:

“

Gizli düşmanlarımız bu Ramazan-ı Şerifte tekrar adliyeyi benim aleyhimde sevkettiler. Mesele bir gizli komünist komitesiyle alâkadardır. Bütün bütün kanun hilâfına olarak; beni, tek başımla yalnız olarak kırdı ve dağda otururken, üç musallah jandarma ile bir başçavuşu yanıma gönderdiler. "Sen başına şapka giymiyorsun" diye zorla beni karakola getirdiler.

Ben, adaleti hedef tutan adliyelere söylüyorum ki; böyle beş vecihle kanunsuzluk edip, kanun namına beş vecihle İslâmî kanunlarını kıran adam, hakikî kanunsuzlukla ittiham edilmek lâzım gelirken, onların o acib kanunsuzluğu bir senedenberi o acib bahane ile, vicdanî azap verdiği için elbette mahkeme-i kübray-i haşirde bunun cezasını çekeceklerdir.

Evet, otuzbeş senedir münzevi olduğu halde, hiç çarşı ve kahvelerde gezmiyen bir adama: "Sen frenk serpuşunu giymiyorsun" diye ittiham etmeye dünyada hangi kanun buna müsaade eder?

Yirmi sekiz senedenberi beş vilâyet ve beş mahkeme ve beş vilâyetin zabıtalrı onun başına giydiğine ilişmedikleri halde, hususan bu defa İstanbul mahkeme-i âdilesinde yüzden ziyade polislerin gözleri önünde, hem iki ayda yaya olarak (72) her yeri gezdiği ve hiç bir polis ilişmediği halde; ve hem mahkeme-i temyiz "Bere yasak değil, bereyi giyenler de mesul olmazlar" dediği halde, hususan münzevî ve insanlar

arasına girmiyen ve Ramazan-ı şerifin içinde böyle hilâf-ı kanun, en çirkin şey ile ruhunu meşgul etmemek ve dünyayı hatırına getirmemek için ilâçları almıyan ve hekimleri çağırılmıyan bir adamı; şapka giydirmek ve ecnebilere ve papazlara benzetmek için

1795

şapkayı ona teklif etmek ve adliye ile tehdit etmek, elbette zerre kadar vicdanı olan bu halden nefret eder.

(72) Hazret-i Üstadın eski dost ve ahbablarını ve diğer mübarek menzilleri yaya olarak gezdiğine işaretler. Aynı zamanda Gençlik rehberi mahkemesi için İstanbul'a 1952'de gittiğinde, iki ay kadar ortada kaldığını da bildirmektedir. A.B.

1796

1827

Meselâ, ona teklif eden demiş; "Ben emir kuluyum?.."

Cebri, keyfî, küfrî kanunla emir olur mu ki, emir kuluyum desin!..

Evet, Kur'an-ı Hakimde Yahudi ve Nasranilere başta benzememek için (...) Ayet olduğu gibi, ayeti Allah ve Resulünün itaatine zıd olmamak şar'tıyla, o itaatın emir kuluyum diye hareket edebilir.

Halbuki bu meselede, an'ane-i İslâmiye kanunlarıyla: Hastalara şefkat edip incitmek, ihtiyarlara hürmet edip tahkir etmemek, gariplere zahmet vermemek ve onları incitmek ve Allah için Kur'an ve ilm-i imaniye hizmet edenlere zahmet vermemek ve onları incitmek lâzım gelirken, hususan münzevî ve dünyayı terketmiş bir adama ecnebî papazlarının serpuşunu teklif etmek, on vecihle değil, yüz vecihle kanuna muhalif olmakla beraber, İslâmın an'anevî kanunlarına karşı da bir kanunsuzluk ve keyfî bir emir hesabına o kudsî kanunları kırmaktır.

Benim gibi kabir kapısında gayet hasta, gayet ihtiyar, garip, fakir, münzevi ve sünnet-i seniyyeye muhalefet etmemek için otuz beş senedenberi dünüvayı terkeden bir adama bu tarz muameleler, kat'iyen şek ve şüphe bırakmadı ki; komünist perdesi altında, anarşilik hesabına, vatan ve millet ve İslâmiyet ve din aleyhinde müthiş bir su-i kasıd eseri olduğu gibi, İslâmiyete ve vatana hizmete niyet eden ve müthiş hârici tahribata karşı cephe alan dindar Demokratlara dahi büyük bir su-i kasıddır. Dindar Demokratlar dikkat etsinler, bu dehşetli su-i kasde karşı beni yalnız bırakmasınlar!..

Haşiye: Rus'un baş kumandanı kasden önünden üç defa geçtiği halde ayağa kalkmayan ve tenezzül etmiyen ve onun i'dam tehdidine karşı izzet-i İslâmiyeyi muhafaza için ona başını eğmiyen.. ve İstanbul'u istilâ eden İngiliz başkumandanına ve onun vasıtasıyla fetva verenlere karşı, İslâmiyetin izzeti için i'dam tehdidine beş para ehemmiyet vermiyen ve "Tükürün zalimlerin o hayasız yüzlerine!" cümlesiyle matbuat lisaniyle karşılayan.. ve M.Kemal'in elli meb'us içinde hiddetine ehemmiyet vermeyip, "Namaz kılmıyan haindir" diyen.. ve Divan-ı Harb-i Örfî'nin dehşetli suallerine karşı "Şeriatın bir tek meselesine ruhumu feda etmeye hazırım" diyen ve dalkavukluk etmiyen.. ve yirmi sekiz senedir gâvurlara benzememek için inzıvayı ihtiyar eden bir İslâm fedaisine ve hakikat-i Kur'aniyenin fedakâr hizmetkârına denilse ki: "Sen kâfirlerin papazlarına benziyeceksin, onlar gibi

1797

başına şapka giyeceksin, bütün İslâm ulemasının icma'ına muhalefet edeceksin.. Yoksa ceza vereceğiz." denilse:

1798

1828

Elbette öyle herşeyini hakikat-ı Kur'aniyeye feda eden bir adam, değil dünyevî hapisler, cezalar, işkenceler, belki parça parça bıçakla kesilse, cehenneme de atılsa, yüz ruhu da olsa, bütün tarihçe-i hayatının şehadetiyle kat'iyen feda edecek...

Acaba bu eşedd-i zulm-ü kâfiraneye karşı pek çok manevi kuvveti bulunan bu fedakârın, bu kadar tahammülünün ve maddi kuvvetle mukabele etmemesinin hikmeti nedir?..

İşte bunu size ve umum ehl-i imana ilân ediyorum ki: Yüzde on zındık dinsizlerin yüzünden, doksan masuma zarar vermemek için bütün kuvvetimle dâhildeki emniyet ve asayişî muhafaza etmek ve Nur dersleriyle herkesin kalbinde bir yasakçı bırakmak için, Kur'an-ı Hakim bana o dersi vermiş... Yoksa, bir günde, yirmi sekiz senelik zalim düşmanlarımdan intikamımı alabilirdim. Onun içindir ki, asayişî masumların hatırı için muhafaza yolunda haysiyetimi, şerefimi tahkir edenlere karşı müdafaa etmiyorum. Ben değil dünyevî hayatımı, lüzum olsa ahiret hayatımı da millet-i İslâmiye hesabına feda edeceğim.

SAİD-İ NURSİ (73)"

Üstad'ın İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi'nde istinabe tarıkıyla yazıp gönderdiği müdafaaları Samsun Ağır Ceza Mahkemesi'ne gitti. Mahkeme daha uzun bir müddet devam ededurdu. En nihayet, dava mevzuu olan yazı incelendi. Suç mevzuu olacak ve mahkûmiyeti icabettirecek bir hususun bulunmadığı kanaatine varıldı ve bu mahkeme dahi Üstad Hazretlerine beraet verdi.(74)

İSTANBUL GURABA HASTAHANESİ HEY'ET İ SİHHİYESİNİN ÜSTAD İÇİN VERDİKLERİ RAPORUN SURETİ

T.C.

YNO,

C.NO,

(Resim üzerinde mühür)

Adı ve Soyadı : Said-i Nursi

Babasının Adı : Mirza

1799

Yaşı, Doğum yeri : 1278 / Bitlis

Heyet muayeneleri

(73) Büyük Târihçe-i Hayat S: 555 ve el yazma asıl mektuplar defteri, musahhah S: 97

(74) Büyük Tarihçe-i Hayat sh.454

1800

1829

Şikayeti : Umumi Zaafiyet

Dahiliye : 1433/Senelite arteriesclerese

Deveran yetersizliği

Hariciye : 1990/sağlam

Bevliye : 46065/Seriri Salim

Göz : 3105/Her iki tarafta cat.Senil.Cum.

solda daha ileri bir derecede. Solda alt kapak

ihthiyarlı kectrpien 13/5/953

Kulak Boğaz, burun : Normal

Cildiye : 713/53 Normal

Asabiye : 1296/Yürüyüş ihthiyarlık sebebiyle serbest değildir.

Senilite 13/5/953

İdrar : Tahlil neticesi arkada yazılıdır.

Teşhis : Kara, Deniz, Hava yolları vasıtasıyla halen

seyahat edecek bir halde değildir.

Göz Mûtehas. Bevliye Mûtehas. Kulak, Burun, Boğaz

Dr.M.Rami Aydın 4147 Dr.A.E.Gürsel-1622 DoçDr.A.Karatay

imza imza imza

Asabiye Mûtehas. Dahiliye Mûtehas.

Dr.Rifat Çağıl-437 Dr.K.Kıcıman-415

imza imza

Operator M.Mesci 3741

1915 imza Albümin-menfi

imzalar tasdik olunur. şeker-menfi

13/5/1953 Kan Tektük lekosit

mühür ve imza 13/5/953

İst. S. Ve S. Y. Md. Y.

mühür ve imza

TC. İst. V S. ve S. Y. Md.lüğü

1801

1830

T.C. Guraba hastahanesi Baştabibliği

Bu suretin ibraz edilip birer sureti dairede dosyasında alıkonduktan sonra getirene geri verilen aslına uygun olduğu tasdik olunur. 18/5/953

Yukardaki imzalar ve resmi mühürün Guraba hastanesi sağlık kuruluna ve mezkûr hastane baş tababetine ait olduğu tasdik kılındı.

İst.SVe SY.Md. Y.

mühür ve imza

TC. İst. V S. ve SY.Md.lüğü

DR.SADULLAH NUTKU'NUN RAPORU

Bu rapordan yaklaşık iki ay sonra da, İstanbul'da herhalde Hazret-i Üstad yine şapka yüzünden rahatsız edilmiş olacaktır ki; Doktor Sadullah Nutku'nun 17.7.953'te Üstad için verdiği rapor ve bu raporun İstanbul Beşiktaş Hükûmet tabibliğince de tasdik edilmesi olmuştur.

Doktor Sadullah Nutku'nun verdiği rapor da aynen şöyledir:

D o k t o r

Sadullah Nutku

Birinci Sınıf 1717/953

Verem ve dahili hastalıklar Pul imza

Mütehassısı

Dipl.No: 874-474-4342

İhtisas No: 1596-3100

Fatih Çarşamba Fethiye Sokak No: 47'de oturun (misafireten) Said Nursi gözlerinde şiddetli ve müzmin göz hastalığı ve nezlesi, burun ve boğaz hastalığı, kulak hastalığı bulunmakla ancak başına sıkı bir surette bağladığı ve sardığı bezlerle bu göz, burun ve boğaz, kulak hastalığn kabili tahammül bir hale gelmekle bu bezleri başına sarmağa lüzumu tıbbi olduğuna dair rapordur.

İ M Z A

Muayenehane adresi:

Posta kutusu Sok. No: 2

Ev adresi: Beşiktaş Akmazçeşme No: 36

1802

Dr.Sadullah Nutku'nun imzası tasdik olunur

17/7/953

Beşiktaş H.Tabibi

Mühür İmza

1803

1831

ÜSTAD'IN İSTANBUL'DA KALDIĞI MÜDDET VE İKAMET ETTİĞİ YERLER

Samsun davası için Üstad'ın İstanbul'a gelişi ve buradan tekrar Emirdağ'a dönüşü gün olarak kesin tarihi bilinmemektedir. Ancak İstanbul'a gelişi mayıs ayı başlarında olduğu kesin gibidir. Çünkü alınan heyet raporu 13 Mayıs 1953'tedir.

Üstad'ın bu defa İstanbul'a ilk gelişinde ikamet ettiği yer, Beyazıt civarındaki Marmara Palas oteliydi. Bu arada Çamlıca'da ve Üsküdar taraflarında da iki dostunun evlerinde üçer gün misafir kalmıştı. Daha sonraları, Doktor Sadullah Nutku'nun raporunda adresini yazdığı FatihÇarşamba mevkiinde bir ev kiralıyarak orada kalmaya başladı. 1953 Ramazanını da bu evde geçirmişti.

Necmeddin Şahiner'in tesbitlerinde(75) ve Mehmet Fırıncı'nın hatıralarında yazıldığına göre, Hazret-i Üstad 1953 senesi İstanbul Fetih yıldönümü törenlerini seyredip takib etmiştir. İstanbul Fetih yıldönümü 29 Mayıs olduğuna ve Samsun mahkemesine gidemeyeceğine dair hey'et-i sıhhiyeden alınan rapor 13.5.1953 tarihli olduğuna göre, ayrıca da Doktor Sadullah Nutku'nun verdiği rapor 17.7.1953 tarihli olduğuna nazaran, diyebiliriz ki, Hazret-i Üstad Mayıs başlarında İstanbul'a gelmiş, Temmuz ortalarında veya sonunda da İstanbul'dan ayrılmıştır.

İstanbul'da Üstad'ın yazdığı şeyler

Üstad'ın iki defa mahkemeler için mecburi İstanbul'a gelişlerinde, müdafaat, mektublar ve te'lifat olarak yazdığı şeyler umumi olarak şöyledir:

1952 başlarında İstanbul'a geldiğinde, Gençlik Rehberi mahkemesi dolayısıyla yaptığı müdafaat ve bilirkişi raporuna cevabından başka, ziyaretçilerle ilgili tek bir mektup yazdığını biliyoruz. Başka bir şey nakledilmiş değildir.

Amma 1953 Mayısında İstanbul'a gelişlerinde ise, bir kaç mühim mektup yazdığını ve bu mektuplardan bazıları Risale makamına kaim edilerek "Nur Âleminin Bir Anahtarı" asıllarını teşkil ettiğini görmekteyiz.
Risale

1804

makamında olan bu mektuplardan başka, siyaset ve hazır medeniyetin zararlı taraflarını anlatan mektubu da yazmıştır. İlerde siyaset faslında gelecektir

(75) Bilinmiyen taraflarıyla S.Nursî 6.baskı, S:381

1805

1832

BİR HADİSENİN GERÇEK DURUMU

Üstad'ın Fatih semtinde parasıyla kiraliyarak bir iki ay içinde kaldığı evin hikâyesi şöyledir: Daha önceleri Mehmet Fırıncı'nın babasının kira ile oturmuş olduğu bir ev idi. Dolayısıyla M.Fırıncı'nın delâletiyle bu ev bulunmuş, Üstad da ayda -tesbit ettiğimiz kadarıyla- otuz lira kira bedelini ödeyerek oturmuştu. Ahmet Aytimur'la, Abdulmuhsin Alev'in ifadeleri bunu böyle diyorlar. Ancak N.Şahiner her vesileyle bu meseleyi, yani Üstad'ın 1953'te İstanbul'da kaldığı ev hikâyesini anlatırken; "M.Fırıncı'nın evinde kaldı" şeklinde kaydetmektedir. Bu husus aslında cüz'î olup bizi ilgilendiren bir şey değildir. Nasıl ki, aynı günlerde Hazret-i Üstad Üsküdar'daki eski bir dostu olan Hacı Şükrü'nün evinde ve ayrıca da Çamlıca'daki bir dostunun evinde de üçer gün kalmıştı.Bu hadisenin öncesi ve sonrasındada, Hz. üstad bazı talebe ve dostlarının evlerindedede kalmaları olmuştu. Mesela 1951 ve sonralarında Eskişehirde Talebesi Abdüvahid Tabakçının evinde kalması gibi...Lâkin bu dostların evinde misafir olarak, mübalağasız şekilde kalmıştı. Onun gibi muhterem Mehmet Fırıncı'nın evinde de iki üç gün değil, bir iki ay da kalmış olabilirdi. Üstad'ın hayatıyla ilgili olan bu cüz'i hadise ve mes'eleye bazı ilâveler ile başka şeyler istihdaf edildiğini insan hissetmektedir. Hususiyle mübalağaların karışması ve o sıra Üstad'ın hizmetinde bulunanların rivayetleri ayrı ayrı olması, bizi bu mes'eledede meraklandırdı ve tahkikine sevketti. Çünkü, N.Şahiner, onu her anlatışında "Fırıncı'nın evinde kaldı" şeklinde ifade etmekle, onunla zımnen M.Fırıncı'nın meziyetini ve (1) faziletini izhar etmek ister gibi bir üslup vardır.

Tahkikatımız mes'eleyi başka şekilde neticelendirdi. Hakikatı yine ancak Allah bilir. Üstte kaydettiğimiz tarzda, Ahmet Aytimur'dan hususî şekilde sorduk, Almanya'daki Abdulmuhsin'e de mektup yazdık. Aldığımız cevabların neticesi aynen şöyledir:

- "Hazret-i Üstad, Marmara Palas otelinde kalırken sıkılıyordu. Bir ara

"Ahşap bir ev bulunsa, orada bir müddet kalsam" gibi bir arzu izhar etmişti. Bunun üzerine bir ev aranmaya başlanmış, nihayet Mehmet Fırıncı öyle bir evi bildiğini ve kiraliyabileceğini söylemiş ve o ev parası mukabilinde, fakat Fırıncı'nın delâletiyle kiralanmıştı. Üstad da bir iki ay zamanını o evde geçirmişti. Mehmet Fırıncı ile olan münasebetinin hepsi bu kadar.."

(1) Muhterem M.Fırıncının Hz. Üstada o sıralarda diğer arkadaşları ile birlikte yaptığı hizmeti yanında, Risale-i Nurların neşir hizmetinde şimdiye

1806

kadar yaptığı hizmetleri, yani rahmet-i İlahiye ile bunlara mazhariyeti, onun fazileti için kafi delildir. A.B.

1807

1833

Ancak 15/9/1995 Cuma günü akşamı Almanya Berlin şehrinde, AbdulMuhsin Alkoneviyi şifahen dinlediğimde; mevzu' hakkında şunları söyledi: "Üstadımız, Samsun mahkemesi vesilesiyle İstanbul'a geldiğinde, mütevazi; ahşab bir ev için işaret buyurdular. Ben üstadın arzusunu zengin zevata söylemek istemedim, fakirler arasında hall olmasını istedim. O zaman Mehmet Fırıncı gitti ailesine söyledi razı oldular. Fırıncı ailesi sokağın karşı tarafında bir ev kiralayarak oraya taşındılar. Üstad'da kirasını vererek boşanan eve taşındı. Ben böyle hatırlıyorum."

MEDAR-I İBRET BİR HATIRA

Aslen Bitlisli Hüseyin piyazağa anlatmış: Hz. üstadı 1953 te kaldığı FatihÇarşamba semtindeki evinin karşı tarafında Bakkal bir Rum vardı. Üstad ondan bazen beyaz peynir alırdı.

1808

1834

Dimitros adındaki bu adam, Üstad karşıdan beşyüz metre öteden göründümü hürmetinden ayağa kalkardı. Ben birgün buna sordum. "Niye sen bu hürmet yapıyorsun?"

O dedi: "Siz bu zatı tanımıyorsunuz. Eğer bu zat Yunanistanda olsaydı, ona altundan ev yaptırırlardı."

(Son Şahitler-5, sh.270)

SEB'A SEMAVAT

Bu arada, 1952 yılında mı, 1953'de mi kesin bilinmeyen Seb'a semavat hakkında bir konferans hadisesi ve buna karşı Hazret-i Üstad'ın cevabı ve Nur talebelerinin faaliyetleriyle, konferansçı ecnebi müsteşrik'in koyup kaçması hikâyesi şöyledir:

İngiliz asıllı ecnebî bir müsteşrik İstanbul'a gelerek, bir konferans vereceğ'ini, bu konferansı da Kur'anın Seb'a Semavat hükmüne karşı olacağını ve yedi gün üst üste aynı mevzuu işliyeceğini ilân, etmiş.. Bir gün sonra da İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesinde konferansına başlamış, birinci gününde ilk konuştuğu şey, Kur'anda "Seb'a Semavat" yani yedi tabaka göklerin hakikatını inkâr etmeye yeltenmişti. Bu konferansı dinleyenler arasında bulunan Nur talebesi Üniversiteli gençler, hadiseyi gelip Üstad Bediüzzaman'a da bildirmişlerdi. Hazret-i Üstad hemen harekete geçmiş ve 1915 yılında Birinci Cihan Harbi esnasında te'lif etmiş olduğu İşarat-ül İ'caz tefsirinde ve 1928-1930'larda Barla'da kaleme almış olduğu Risale-i Nur silsilesinden Lem'alar bölümünün 12. Lem'asının ikinci mes'elesinde; Kur'anın mevzu-u bahis ayetini, ilim ve fennin ve dinin en son noktalarına tatbik ederek tefsir etmiş olduğundan, bu iki eserindeki tefsirlerin yan yana getirilmiş şekliyle ibaret olan 12. Lem'adaki kısmı daktilo ettirerek. Nurcu genç talebeleri vasıtasıyla konferansın ikinci gününde henüz konferans başlamadan önce, dinleyiciler arasında dağıttırıştır. Yabancı müsteşrik profesör, salona girdiğinde kendisine de bu yazıdan verilmiş veya dinletilmiştir.

Konferansçı ecnebî müsteşrik sormuş: "Bunu yazan kimdir?" Gençler: Bunu yazan Bediüzzaman Said-i Nursi'dir demişlerdir.

Bunun üzerine yedi gün üst üste devam ettireceğini ilân etmiş olduğu konferansını, o günü çok kısa ve heyecan içinde acele bitirivermiş, kalan beş günlük bölümünü devam ettirmeden Türkiye'den ayrılmış, gitmiştir...

1809

Adı geçen, yabancı münkir konferansçı müsteşrike cevap olarak hazırlanmış broşürün mukaddemesinde Üstad tarafından şunlar yazılmıştır:

1810

1835

MUKADDEME

Evvelâ: Ramazan-ı Şerifte (76) Üniversitede ecnebî bir müsteşrik feylosof, konferansında Seb'a Semavat cümlesini inkâr tarzında, dinliyen sâfdil Müslüman gençleri şüpheye sevk etmek ihtimaline binaen: Birinci Harb-i Umumi'nin başında Arabî İşarat-ül İ'caz tefsirinden ve yirmibeş sene evvel onikinci lem'ada "İkinci mesele-i mühimme" serlevhasıyla, o müsteşrikin inkârına karşı kuvvetli cevabını göstermek lâzım geldi. Ta çok ayat-ı Kur'aniyede bulunan o cümle hakkında, mektepli İslâm yavrularının kalblerine bir şüphe, bir vesvese gelmesin.

Saniyen: Kur'an-ı Hakim arz ve semavattan bahsi, Sani-i Zülcelâli sıfatıyla bildirmek için bahsediyor. Dolayısıyla ve mana-y-i harfiyle bakıyor. Kozmoğrafya, coğrafyayı ders vermiyor. San'at ve intizam, hikmet ve nizam ile Halıkı bildiriyor. Manay-i harfî ile o kitab-ı kebir-i kâinata bakıyor, okuyor. Ehl-i fen gibi manay-i ismiyle, madde ve tabiat hesabıyla bakmıyor..

Salisen: Madem Kur'an kâinattan bahsi istidlâl suretiyledir. Delil, zahir ve malûm olmak lâzım geldiğinden; örf ve adetçe malûm tabirâtı isti'mal etmek, talim ve irşad iktiza ediyor. Onun için bazı zahir manası, ehl-i fennin derin mes'elelerini bildirmiyor.

Rabian: Risale-i Nurda mu'cizat-ı Kur'aniye, Zülfikar Risalesinde, ehl-i fennin anlamadıkları için, bütün ilişikleri pek çok ayetlerin her birinin, aynı ilişikleri yerinde Risale-i Nur, birer i'caz lem'asını göstermiş. Medar-ı şüphe ve kusur zannettikleri noktalar, medar-ı i'caz yüksek hakikatlar olduğunu göstermiş. İsteyen bakabilir. Fakat münkirlerin şüphelerini zikretmeden cevap vermiş. Ta zaif kalblilerde bir iz, bir şüphe bırakmasın. Zaten Risale-i Nurun mümtaz bir hasiyeti de şudur ki: Hiç şüpheleri, itirazları zikretmeden öyle bir tarzda cevap verir ki; o şüpheler kalbe gelmeye ihtimal kalmıyor. Başka münakaşa ve münazaralar gibi münkirlerin şüphelerini göstermeden mahvediyor.

Bu hakikatı görmek isteyenleri Risale-i Nura havale edip, yalnız nümune için bu Ramazan-ı Şerifte o konferansı dinliyen bir kısım "imamHatip" talebelerinden ve Kur'an hıfzı ile meşgul olan masum gençlerin kalbine vesvese, vehim gelmemek için, pek çok ayetlerdeki Seb'a Semavat cümlesini inkâr eden müsteşrik feylosofun inkârından kırkbeş sene evvel Risale-i Nur bu gelen cevabı vermiş:.... (77)"

1811

Bu mukaddemenin devamında Onikinci Lem'a'nın ikinci makamı olan "İkinci Mes'ele-i Mühimme" dercedilmiştir.

(76) Ramazan-ı Şerif 1953 yılında Temmuz ayı içinde olduğu için, hadisenin 1953 senesinde cereyan ettiği kati olmuş oluyor. A.B.

(77) Emirdağ-2 Müntehap dosya sıra no: 94

1812

1836

1813

1837

FENER PATRİĞİ İLE GÖRÜŞME

Üstteki hadise ve mesele münasebetiyle; Hazret-i Üstad Bediüzzaman'ın 1953 yaz aylarında, hususi şekilde gidip İstanbul Fener Patriği ALT HENAGORAS ile görüşmesini burada kaydetmek lâzım geldi. Üstad'ın bu görüşmesi manidardı. İslâm ve hakikî Hıristiyanlık dinlerinin barışmasının veya hiç olmazsa esas mes'elelerde ittifakın tebliği gibi idi.

O günlerde Üstad'la beraber bulunmuş halen hayatta Nur talebelerinden bir çoğu rivayet ederler ki: Bir gün Hazret-i Üstad, yanında Üniversiteli Ziya Arun olduğu halde, Fener'deki Patriğe gitmiş, görüşmüş ve ona:

"Hıristiyanlığın din-i hakikisi olan tevhid ve nübüvveti kabul ettiğiniz gibi, Hazret-i Muhammedi de (A.S.M) peygamber ve Kur'an-ı Kerimi de Kitabullah olarak kabul ederseniz, ehl-i necat olacaksınız." dedi.

Patrik Althenagoras cevabında: "Ben kabul ediyorum..." deyince Bediüzzaman:

"O halde siz bunu dünyanın diğer ruhanî reislerine de söylüyor musunuz?"

Patrik: "Söylüyorum, amma onlar kabul etmiyorlar." diye cevap vermiş. Bu hadiseyi nakleden, Üstad'ın o sıra beraberinde bulunmuş bir çok talebesi hâlâ hayattadır. Ezcümle Ahmet Aytimur, şimdi Almanya'da bulunan Abdulmuhsin, Mehmet Fırınacı vesaire...

Nitekim aynı ma'nada olarak 22 Şubat 1951'de, Üstad'ın izni ve müsaadesiyle Vatikan'daki Hıristiyan Âleminin bir nevi ruhani reisi olan Papa'ya bir Zülfikâr kitabı gönderilmiş.. Papa da buna karşı teşekkür cevabını yazmıştı.(78)Bu eserin Hıristiyan Âleminin bir nevi dini ve ruhani reisi olan Papaya gönderilmesiyle, vahdaniyet-i ilâhiyye, Risalet-i Muhammediye Aleyhisselâtü Vesselâm ve Kur'anın kelimullah olduğunu ispat eden bu eser, mezkûr tebliği de yapmış oluyordu. Bu bahis ayrıca ilerde tafsilen kaydedilecektir.

BİR HATIRA

Ezher mezunu Konyalı Mustafa Akdedeoğlu anlatmış:

"Üstadı ikinci ziyaretimdi. Mısırdaki beraber okuduğumuz Ali Özekle beraber, Fatih Çarşambada bir evde ziyaretine gittik. Mısırdan geldiğimizi söyleyince bize şöyle hitap etti:

1814

“Sizin gelmeniz çok iyi bir tevafuk oldu. Mısırdan Şeyhül-İslam Mustafa Sabri Efendi bana bir kitabını göndermiş.. Ve Risale-i Nur külliyyatı içinde neşrini istiyor... Fakat bunu Risale-i Nur için

(78) Emirdağ- 2 S: 62

1815

1338

de neşrine müsaade(1) yoktur. Çünkü kitabı içinde çok ihtilafli meseleler vardır. Risale-i Nurun meşrebi ise ittifaktır. İhtilaf meşrebi değildir.

Benim çok selamımı söyleyin. Yinede kitabının başım üstünde yeri vardır. “Bunları aynen söyleyin” dedi.

ÜSTAD'IN EMİRDAĞ'A DÖNÜŞÜ

Üstte, geçen hesap ile, Üstad'ın İstanbul'dan Emirdağ'a bu defaki dönüşü, kuvvetli tahminlerle 1953'ün Temmuzunu sonudur. Bu hesaba göre Hazret-i Üstad bu defa İstanbul'da yaklaşık üç ay kadar kalmıştır.

Hazret-i Üstad İstanbul'dan Emirdağ'a döndükten sonra, burada bir hafta kadar istirahat etmiş ve sonra da Eskişehir'e giderek, Yıldız Otelinde bir kaç gün misafir kalmıştır. Bu sırada, Isparta'dan onu Isparta'ya götürmek için Eskişehir'e gelen Tahiri Mutlu Ağabey ile diğer hizmetkârları refakatinde 23 Ağustos günü Isparta'ya şeref vermişlerdir. Bu bahsi ilerde ve tarihi sırasında ayrıca ele alacağız.

ÜSTAD'IN DÖRDÜNCÜ MAHKEMESİ

(Bu mahkeme Isparta'da)

Hazret-i Üstad Isparta'ya, son ve daimi ikamet için gitmeden evvel, 5 Şubat 1953 günü Isparta'lı Hüsrev Altınbaşak'ın evi bir ihbar üzerine aranmış, Nur risalelerinin gönderildiği yirmibeş kadar adresler ele geçmiştir. Bu sebeble, Türkiye'de bir çok yerlerde Nur talebelerinin ev ve iş yerleri aranmış ve davalar açılmıştı. Isparta savcısı Türkiye'de Nurculuk dosyalarının birleştirilmesi ve Isparta adliyesinde ona bakılması için harekete geçti. Ancak Türkiye'nin muhtelif yerlerinden gelen dosyalar, kimisi takibsizlik, kimisi men'i muhakeme ile, kimisi de emniyet araştırmasında bir suç görülmeden sonuçlanmış olduğu; az bir kısmı da henüz soruşturma saf'hasında iken Isparta'da toplanmıştı.(79) Böylece Isparta C.Savcılığı tahkikatını bitirdikten sonra, gizli cem'iyet maddesiyle 954/311 tarihli iddianamesini hazırlamış ve Türkiye çapında mezkûr maddeden seksen dokuz kişinin Isparta Ağır Ceza Mahkemesi'nde yargılanmak üzere, dosyayı Isparta Sorgu Hâkimliğine tevdi' etmiştir. Sorgu Hâkimliği de dosya üzerinde ve bir çok kimsenin ifade ve sorgulamalarına baş vurarak uzun bir tahkikat yapmış.Tabiî bu arada cem'iyetçilik isnadıyla, Üstad Bediüzzaman Said-i Nur

(1)“Allahü a'lem, Mustafa Sabri Efendinin o kitabı “Mevkîf-ul beşer tahte sultani-İkader”eseri olabilir.A.B.

1816

(79) Bu davada, Üstad'ın Urfâ daki üç fedai talebesi olan Zübeyr Gündüzalp, Abdullah Yeğin ve Hüsnü Bayramoğlu da Urfa cezaevinden alınarak, elleri kelepçeli şekilde jandarmalarla Isparta hapsine getirilmişlerdi.

1817

1839

si'nin ismi de bu meselenin başındadır. Bir zaman sonra sorgu hâkimliğinden Üstad'a tebliğ edilen 25/3/956 tarih ve 311 sayılı iddianameye karşı Hazret-i Üstad 1.5.956 günü iki itirazname, birisi Üstad'ın imzasıyla, diğeri de Üstad'ın emriyle ve fakat hizmetkârı Zübeyr Gündüzalp'ın imzasıyla cevap verilmiştir. Üstad'ın mezkûr cevabı aynen şöyledir:

"İTİRAZNAMENİN TETİMMESİDİR

Isparta Sorgu Hâkimliğine gönderilmek üzere,Emirdağ Sorgu Hâkimliğine!

Isparta C.M.U'nin 25.3.956 tarih ve 311/18 numaralı esas hakkındaki iddianamesine kanunî müddet zarfında itirazımdır.(80)"

Muhterem hâkim! Bana isnad olunan suç: "Lâikliğe aykırı olarak devletin içtimaî, iktisadî, siyasî veya hukukî temel nizamlarını dinî esas ve inançlara uydurmak amacıyla gizli cem'iyet te'sis etmek, tanzim, sevk ve idare etmek.. ve Türk Ceza Kanununun 163. maddesine göre cezalandırılmam" taleb olunmaktadır.

Şimdi hak ve insaf kaideleri içerisinde bir an düşünelim! Bana isnad olunan bu suç dolayısıyla beş defa Ağır Ceza mahkemelerinde beraet kararı almış bulunmaktayım.. Ve hem de üç sene evvel Malatya hadisesi münasebetiyle alâkadar yirmi mahkeme: "Suç yoktur" diye hükmetmiştir. Hem otuz sene içinde hiç bir mahkeme cem'iyetçiliğe dair en küçük bir delil bulamamış ve temyiz mahkemesi verilen beraeti ve Risalei Nur kitaplarının iadesini tasdik etmiş ve bu mes'ele kazıye-i muhkeme haline gelmiştir.

Hakikat-ı hal böyle olduğu halde, şimdi yine aynı suç için ceza talep olunması, Ceza kanununun umumî prensiplerine ve Türk Ceza kanununa aykırı değil mi? Eğer bu suçtan hakkımda dava ikamesini talep eden zat, aynı suçtan beraet ettiğimi bilmiyorsa, kusur benim midir?

Şeytanların dahi elini çektiği, ahiret kapısında bekliyen bir kimsenin işlemiş olduğu fiil ve hareket, âriz-âmik tedkik olunmadan mahkemelere sürüklenmesi, vicdan ve adaleti rencide etmez mi?

Muhterem hâkim! Merkezi Isparta'da olmak üzere tarafımdan bir cem'iyetin kurulduğu ve Nur Risaleleri diye yazdığım eserlerin de bu cem'iyetin nizamnamesi ve bunu okuyan Müslümanların ise Nur talebeleri ve binnetice farazî cemiyetin a'zası kaydedilmiş olduğu.. Ve nihayet bu cem'iyetin Irak'ta kurulmuş Müslüman Kardeşler cem'iyetiyle de irtibat te'min etmiş olduğu gibi şeyler maalesef iddia edilmektedir.

1818

(80) Herhalde bu itirazname bir avukat tarafından kaleme alınmış, fakat Hazret-i Üstad onu okumuş ve tasdik etmiş olarak imzasını koymuştur. Çünkü tarz-ı ifadesi Üstad'ın sair ifadelerine pek benzemiyor. A.B.

1819

1840

Türkiye Cumhuriyeti kanununun 163. maddesinin ikinci fıkrasında "Dağılmaları emredilmiş olan yukarda yazılı, cem'iyetleri sahte-nam altında veya muvazaa şeklinde olanı dahi yeniden te'sis, teşkil, tanzim veya sevk ve idare edenler..." diye yazılı bulunduğu veçhile; bu fıkranın mefhum-u muhalifinden bu maddenin birinci ve ikinci fıkralarına göre suç olabilmesi için, suç unsuru olan bir cem'iyetin, cem'iyetler kanununa göre te'essüs ederek faaliyete geçmesi kanunun sarih ve âmir bir hükmü değil midir?

Saniyen: Nur Risaleleri, iddia olunduğu gibi müddeinin farzettığı cem'iyetin nizamnamesi hâşâ olamaz. Nur risaleleri Kur'an-ı Azimüşşanın bir tefsiri olduğunu bilmiyen bir Müslüman kalmamış iken, müddeinin burada kasden Kur'an-ı Azimüşşana yakıştıyacak bir lisan kullanmasından üzüldüm.

Muhterem hâkim! Bir kimse bir eser yazsa ve bu eseri okuyacak olsa ve okuyanlar da eseri sevse, hatta hayatta kendine rehber ittihaz etse; bu fiil ve hareketi bir cem'iyetin kurulması mı demek olur?..

Yine benim çok eski senelerdenberi içimde sakladığım gayeyi tahakkuk ve te'mine çalıştığımı beyan ile, müteaddit def'alar mahkemeye verildiğimi iddia etmektedir. Şimdi müddei benim mahkemelere verildiğimi bildiği halde, bu mahkemelerin neticesinin de nasıl tecelli ettiğini merak edip öğrenmiş midir? Öğrenmiş ise, beraet ile neticelenen bu mahkemelerden (Yani aynı suçlardan dolayı) hakkımda iddianame tanziminde hüsn-ü niyet eserini maalesef görmüyorum. Peşinen arzedeyim ki: Gûya suç diye gösterilen onların cümlesi kavlı-i mücerreden ibarettir.

Yine yazdığım bir mektupta "Kur'an-ı Azimüşşanın istikbalde İslâmiyete tam bir bayram getireceğini, Nur risaleleri ve bu risaleleri okuyanların mahkemelere verildiğini ve fakat âdil mahkemeler huzurunda beraet ettiğimi "yazdığım iddia edilmektedir. Bu temennî ve iftihar vesilesi olan cümlede müddeinin nasıl bir suç bulmuş olduğu anlaşılmamaktadır.

Neticeten: İddianamede isnad olunan suç hakkında delillere gelince:

1- İkrar ... İşte muhterem hakim! Delil olarak gösterilen ikrarın iddianamede bir temenni ve iftihar vesilesi bulunduğu, yüksek nazarınızdan kaçmıyacaktır.

2- Şehadet... Suç mahiyetine göre, hadise şehadetle tebeyyün etmez. Çünkü 163. maddeye göre suç olabilmesi için kanun mucibince kurulmuş bir

1820

cem'iyetin bu maddeye aykırı olarak faaliyette bulunması iktiza eder. Keyfi, indî, farazî bir cem'iyet iddiası ise, hukukî olmaktan çok uzaktır.

1821

1841

3 - Elde edilen kitapları da iki kısımda mütalâa edebiliriz:

A- Nur risaleleri..

B- Kanun-u mahsus mucibince matbaalarda tab' edilen eserler..

Bunlardan Nur risalelerini en selâhiyetli yüksek ilim heyetinin bilirkişiliği neticesinde kanuna aykırı hiç bir cihet görülmediğinden beraetle neticelenmiş olup, aleyhimizde hiç bir vecihle bir delil teşkil edemeyeceği gibi, tab'olunan eserlerin dahi isnad olunan suç ile bir alâkası mevcut bulunmadığı aşikârdır.

4- Mektup... İddianamede yazdığım beyan olunan mektupta, yukarda beyan olunduğu vecihle bir temenni ve mahkemelerle iftihardan ibaret bulunan mektubun hiç bir suretle aleyhimizde bir delil olmayacağı meydandadır.

5- Ehl-i vukuf raporları... Müddei bu kadar senedir Türkiye'de yaşadığına göre, Risale-i Nur hakkında müsbet ve lehde olan verilen ehl-i vukuf raporlarını görmemesi ve okumaması hayretimi mucib olmuştur.

Yukardan beri izah ettiğim vecihle Nur risalelerinin hiç bir suretle kanuna aykırı olmadığı ve beraetle neticelendirildiği halde, bunun aleyhimizde delil gösterilmesi, müddeinin hüsn-ü niyetle hareket etmediğine bir karine olup, ancak müsned suç hakkında muhtelif vilâyet Ağır Ceza Mahkemelerinin, yani Türk İslâm mahkemelerinin vermiş olduğu âdil hükümler hatırı için, bu müddei kardaşımızı da bu cihetle affederek vicdanınızdan bir suretle suç teşkil etmiyecek olan iddianameye bu suretle itiraz ederim.

1.5.956

Emirdağında mukim Said-i Nursi (81)

Üstad'ın hizmetkârı Zübeyr Gündüzalp'in imzasıyla ve fakat Üstad'ın emriyle ona vekâleten gönderdiği istid'a ise şöyledir: (Bazı kısımlarını alıyoruz)

"Emirdağ C.M.U.si eliyle, Isparta Sorgu Hâkimliğine!

Isparta C.Müdde-i Umumisininin 25.3.956 tarih ve 311 sayılı iddianamesine itirazım:

1822

Üç sene evvelki bir tevehhüme binaen yazılan bir iddianame, üç sene sonra Ramazan içinde gayet hasta bulunan Üstad'ımız Said-i Nursi'ye o iddianame geldi.

Dedi ki: "Ben, bu otuz senede halimi tetkik eden ve beş defa beraet veren âdil mahkemelerini ittiham etmek hükmünde, tekrar aynı mesele ve otuz senede mes'uliyeti mûcib delili bulunmıyan "gizli cem'iyetçiliğe dair"

(81) Emirdağ-2 Müntehap dosya sıra no: 78-111

1823

1842

otuz senelik adliyeleri ittiham etmek hükmünde olan bu yeni iddianameyi

reddediyorum, kabul etmem. Ta hakkımda beraetle adalet eden o âdil mahkemelere hürmetsizlik olmasın.. ve intişar etmiş ikiyüz sahifeden ziyade müdafaatlarım, benim bedelime bu tekrar edilen ittihamnameye bir itiraznamemdir.. Başka bir diyeceğim yok..."

"Sen bu itiraznameye bir haşiyeye yaz, çünkü hastalığım şiddetlidir" dedi. Sözü kesti.

Hizmetinde bulunan ben ve Mustafa Acet onun bedeline bir iki hakikatı ifşa ediyoruz. Şöyle ki:

Bu beş altı senedir hizmetinde bulunduğumuz Üstad'ımız Said-i Nursî'nin acib bir hasiyeti budur ki: İnsanlardan hatta en yakın dostlarla, hatta en yakın dost ve akrabalarıyla görüşmek istemiyor. Hatta yirmi sene talebesi ve hayatta kalan tek bir kardaşını, yakınında olduğu ve otuz senedir görüşmediği halde, görüşmek için çağırıyor. Fitratında öyle bir inziva var ki; Zaruret-i kat'î olmazsa ve Nur dersinden bir hakikat-i imaniye olmazsa, halklarla konuşmak kat'iyen istemiyor: Hatta daimi hizmetinde bulunduğum halde, dört-beş günde bir defa benimle ciddi konuşmuyor. Konuşsa da bir şaka suretinde konuşuyor. Benden çok ziyade sâdikane hizmet eden kardeşlerim için de beni hizmetinde tercihi; Ben bu sırr-ı inzivayı ve tevahhuşu bozmamak, fitratımda bir seciye bulunduğundandır. Hatta bazı bana: "Taşkın, hayvansın... o cihetten seni tercih ediyorum." der

Biz bütün yakın talebeleri biliyoruz ki; nasıl maddî hediye kabul etmiyor, manevî bir hediye olan hürmetkârane bir hizmeti de istemiyor, istiskal ediyor. Hem dünyada hiç bir mal ve mülkü, hanesi olmadığı gibi; Öyle de kendine hiç bir kemalât vermiyor "Ben müflis, miskin bir adamım. Hazine-i Kur'aniyenin bir hizmetkârıyım." der.

Ben birkaç senedir en gizli sırrına vakıf olduğum halde, benlik ve enaniyeti ima edecek bir seciyesini bulamadım. Risale-i Nurda yazdığı gibi; acz-ı mutlak, fakr-ı mutlak seciyesiyle daima şükür ve sabır seciyesini görüyorum. Bütün vazifesi, hissiyatı: Kur'an-ı Hakimin hakaik-i imaniye derslerinden kendine bulduğu ilâçları, tiryakları ehl-i imana da bildirmek bir vazife-i fitriyesi olduğunu ben ve kardeşlerimiz biliyoruz, görüyoruz. Musibet ve belâlar geldiği vakitte bizlere der: "Vazifemiz hizmettir. Muvaffakiyet, muzafferiyet vazifemiz değil.. O vazife-i ilâhiyedir. Vazife-i

1824

ilâhiyeye karışmak haddimiz değil." diye zalim düşmanlarına da beddua etmiyor.

Hem yine bütün kardeşlerimiz biliyorlar ki; Otuz beş senedir Euzü billahi mineşşeytani vessiyaseti deyip terkettiği siyaseti, otuzbeş senedir (bir buçuk sene müstesna) hiç bir gazeteyi okumak, dinlemek istemedi. Yalnız düvel-i İslâmiyenin teşekkülünde ve Hıristiyan âleminde şiddetli bir dinsizlik, bolşevizm, İslâmiyetin hakikatına karşı mübarezesi noktasında bir

1825

1843

buçuk senedir (82) yeni harf bilmediği halde, ben bazı merak ettiği nokta için dinlettiriyordum.

Acaba bu kadar infiradî inziva bir hayata sahip olan ve böyle bir acib seciyesi bulunan ve dünyanın en yüksek şeylerine beş para ehemmiyet vermediği ve bu kadar musibetlere giriftar olduğu halde, menfice hareket etmediği, müdafaatında dediği gibi: "Yirmi sekiz senedeki bana edilen emsalsiz işkencelere, sekiz günde intikamımı alabilirdim." Fakat Kur'anın bir kanun-u esasisi olan sırrıyla, asayişî bütün kuvvetiyle muhafaza için o işkenceli zulümlere karşı menfice hareket etmediği mahkemelerce tahakkuk etti... Acaba böyle bir adamın siyasî cem'iyetlerle münasebeti olabilir mi?

Eğer onun Nur talebelerine Üstadlığı itibarıyla cem'iyet namı verilse, bütün vâizlere, muallimlere ve imamlara cem'iyet namı vermek gibi olur. Belki onun hizmet-i imaniyesi; haricî, dahilî düşmanlara karşı

bir manevî mücahede olduğu itibarıyla, ona cem'iyetçi denilse; bütün zabıtlere, taburlara cem'iyet namı vermek lâzım gelir.

Üstad'ım Said-i Nursi Uhuvvet-i İslâmiye itibarıyla, bütün hayatında bütün Müslümanlara bir irtibatı ve tesanüd ve muhabbeti taşıdığı halde, ona cem'iyetçi demek uydurma bir ittihamdır. Âlem-i İslâmın mecmuuna gizli cem'iyet denilemez. Yüzde doksan sekiz adam, bir kaç adama karşı cem'iyettir demek, bir hezeyandır. Çünkü ekseriyete karşı ekalliyetin içtimaina cem'iyet namı verilir.

Meclis-i meb'usanda, divan-ı riyasette M.Kemal'in hiddetli, şiddetli itirazına karşı en gizli sırlarını çekinmiyerek söyleyen.. ve Divan-ı Harb-i Örfi'de irtica' ittihamına karşı: "Eğer Meşrutiyet, İttihad ve Terakkî partisinin istibdadından ibaret ise, bütün dünya şahid olsun ki ben mürteciim" diyen, darağaçlarına beş para ehemmiyet vermeyen ve bir makalesiyle yirmi bin adamın İttihad-ı Muhammedî Cem'iyeti'ne girmelerine vesile olan ve bütün hayatında esrarını ifşa eden bir adama: "Siyasi gizli cem'iyet kuruyor" denilse, elbette gayet kat'î bir hatadır.

Hem şimdi cem'iyet namını vermek, bu otuz senede bu kadar tarassudlar ve mahkemelerdeki yüzlerle mektuplar ve Risale-i Nur kitaplarının tedkiki neticesinde, beş mahkemenin cem'iyete dair en küçük bir emare bulmıyarak verdikleri beraet hükümlerini ittihamdır.

Said-i Nursi'nin şiddetli hastalığı

1826

zamanında hizmetinde bulunan

Ziver Gündüzalp (83)"

(82) Düvel-i İslamiye birleşmesinin mebdei 2 Nisan 1954 olup 24 Ocak 1955'de Bağdat paktı teşekkülüyle başlamıştır. O sıra Hazret-i Üstad İslâm âleminde uyanan yeni -yeni haberleri almak üzere bazı gazeteleri dinlemiştir. A.B.

(83) Emirdağ-2 Müntehap dosya sıra no: 78-111

1827

1844

Böylece, Isparta'da açılmış umumî cem'iyetçilik isnadı olan dava da ,bu müdafaalar ve itirazlar neticesinde ve Afyon mahkemesi de beraetle neticelenmesinden iki üç ay sonra, yani 11.9.1956'da Sorgu Hâkimliğinde devam eden dava, men-i muhakeme kararıyla sonuçlanmıştır.

MEN'İ MUHAKEME KARAR SURETİ

"Isparta Sorgu Hakimliği

Esas: 954-28

Karar: 956/65

C.M.U. 954-311

".....(84) Dosyada adları yazılı maznunların, Ceza kanununun 163/1,65,26 ve 40'inci maddelerine tevfikân cezaları tayin ve tesbit olunmak üzere, haklarında Isparta Ağır Ceza Mahkemesi'nde son tahkikatın açılması C.Müdde-i Umuminin 25.3.1956 tarih ve 311/18 sayılı iddianamesiyle istemekte ve bu iddianame son olarak evrakı tetkik eden bilirkişinin tarihsiz raporuna istinad ettirmekte ise de:

İddia ve ihbar olunduğu vecihle, adları yazılı seksendokuz kişiden ibaret maznunların herhangi bir cem'iyet teşkil ederek faaliyete geçtikleri ve bu suretle propaganda yaparak, başkalarının da mezkûr cem'iyete girmelerine gayret sarfeyledikleri.. ve isimleri yukarıda tasrih olunan vilâvet ve kazalarda gizli bir cem'iyet ve cem'iyet şu'beleri vücûda getirdikleri.. ve maznunların dini husustan başka bir maksad ve gaye ile hareket ederek devletin iç emniyetine müteveccih ve temel nizamlarını yıkmaya matuf cem'iyet kurup fiil ve hareketlerde buldukları hakkında tatmin edici bir delil elde edilmemiş...

Ve dinlenmiş bulunan yüz küsur şahidin de, adları yazılı maznunların mevzu-u bahis müsned suçu işlediklerini ve bu suçla gizli cem'iyet kurarak faaliyette bulduklarını görmediklerini ve bilmediklerini açık ve kesin bildirmiş olmalarına..

Ve toplanmış bulunan vesaikin ve eserlerin de böyle bir cemiyetin müteşekkil bulunduğuna delâlet eder mahiyet ve vasıfta olmamalarına..

Ve iddiaya mesned teşkil eden ve yegâne suçun delili olarak gösterilen bilirkişi Bülent Esen ve arkadaşları tarafından verilen otuz altı sayfeden ibaret tarihsiz raporun, şahsî mütalâaya müstenid olup zann ve tahminden ibaret bulunmasına ve başka delille de takviye ve te'yid olunmamasına..

1828

Ve bilirkişi gurubunun tetkikatından evvel mezkûr evrak ve eserleri

(84) Bu dosyada başta Hazret-i Üstad olmak üzere seksendokuz kişinin isimleri yazılıydı. Bunların içinde Merhum Eşref Edib, Abdürrahim Zapsa, N.Fazıl Kısakürek'in isimleri de vardı. A.B.

1829

1845

tetkik etmiş bulunan Diyanet İşleri Müşavere ve Dini Eserleri İnceleme Kurulu'nun yapmış olduğu tetkikat neticesinde vermiş bulunduğu 15.5.1953 tarih ve 242 sayılı raporunda, maznunlardan yakalanarak tetkikata tabi tutulmuş bulunan; ve ekserisi, maznun Said-i Nursi tarafından kaleme alınmış olan kitap, Risale vesair yazıların Kur'an-ı Kerim'den alınmış dinin ihtiyaçlarını ve ibadetin hükümlerini ve müellifin hayat tarihçesini muhtevî olup, siyasî veya başka bir cepheleri bulunmadığına..

Ve sırf dinî bakımdan yazılmış eserler olduğu bildirilmiş olmasına..

Ve son bilirkişilerin maznunlar aleyhindeki raporunu zedeliyen ve tasnif eder mahiyette bulunan bir raporun vasıf ve mahiyeti itibarıyla diğer rapora müreccah ve daha uygun görülmesine..

Ve yine mezkûr evrakın kısm-ı azamını tetkik etmiş bulunan bilirkişi İsmail Akdere'nin 25.3.1953 tarihli raporu ile, Diyanet İşleri Müşavere Heyeti'nin fikir mütalâasına iştirakle tetkik etmiş bulunduğu eserlerin münhasıran dini bakımdan yazılmış olup, devletin emniyet ve nizamlarını istihdaf eder ve lâikliğe aykırı cihetlerinin bulunmadığını sarahetle beyan eden müşavere heyetinin raporunu desteklemiş bulunmasına..

Ve maznunların mevzu-u bahis suçları işledikleri ve devletin nizamlarını yıkmaya çalıştıkları ve lâikliğe aykırı fiil ve harekette buldukları, yukarda bahsi geçen bilirkişi raporundan başka delilin bulunmamasına..

Ve zann ve tahminden ileri geçmiyen bu raporun da başlı başına bir delil olarak kabul ve son tahkikatın açılmasına kâfi görülmemesine..

Ve nakdi kefalet karşılığı olarak tahliye edilip men'i muhakemesine karar verilmiş olan maznunlardan Abdurrahim Zapsu'nun yatırmış olduğu evrakın tetkikatından anlaşılan 2500 lira ve Hacı Hasan Naim'in aynı şekilde vermiş olduğu bin lira ve Necip Fazıl Kısakürek'in yine kefalet olarak yatırdığı bin liranın şimdiye kadar kendilerine verilmemişse, sahiblerine ve iadesi için gereken evrakın iliştilmek suretiyle C.Müdde-i Umumiliğine müzekkere yazılmasına..

Ve maznunlardan yakalanmış olup karışık bir halde daire-i emanette bulunan kitap, risale vesair yazıların sahipleri tarafından istenildiği takdirde kendilerine verilmesine..

1830

Ve hukuk-u amme namına tahkikat ve tedkikat icra edilmiş olduğundan masraf ve harcın alınmasına mahal olmadığına..

Ve varid görülmiyen C.Müdde-i Umumiliğinin iddiasının reddine.. ve iddiaya muhalif karar, görülmek üzere dosyanın C.Müdde-i Umumiliğine gönderilmesine.. Karar verildi. 11.9.1956

Isparta Sorgu Hâkimi Kâtip

Doğan Dünder Tefik Göker"

1831

1846

İKİNCİ FASIL

(Risale-i Nur'un Resmen İntişarı ve Serbestlik Devri)

Afyon Ağır Ceza mahkemesi 23.6.956'da vermiş olduğu tarihî ve büyük son kararıyla başlıyan çözüme, İstanbul Birinci Ağır Ceza Mahkemesi emanetinde mahfuz Gençlik Rehberi kitapları da aynı ay içinde teslim alınmış ve üç senedir devam eden Isparta mahkemesi de, yukarda karar suretini okuduğumuz 11.9.956'da men-'i muhakeme ile sonuçlanmasına te'sir etmişti. Böylece bu tarihe kadar ayrıca Türkiye'de toplam yirmibeş mahkemenin beraet kararları sadır olmakla; artık Nur Risaleleriin âleme resmen neşredilmesine kapı açılmış ve Hazret-i Üstad'ın 1947'lerde hararetle arzu ettiği "Matbuat âlemiyle intişara başlamak zamanı geldi veya gelecek..." hakikatı böylece on sene sonra tahakkuk etmiş oluyordu.

Fakat Hazret-i Üstad, Nurun resmi matbuat âlemiyle intişarını -üst taraflarda nümunelerini kaydettiğimiz üzere- hükûmetin Maarifi eliyle veya Türkiye Cumhuriyeti Diyanet Riyaseti kanalıyla ve ona mal ederek neşrinin gerçekleşmesini hararetle arzu ediyor ve eserlerinin tamamını te'lif hakkıyla birlikte hükûmete veya Diyanete devretmeye hazır bulunuyordu. 1956'da ilk neşriyat teşebbüsü sırasında bu arzusunun gerçekleşmesi için lâzım gelen girişimlerde bulundu. Isparta Meb'usu Doktor Tahsin Tola bu işle

vazifelendirildi ve mesele ilk başta Başbakan Adnan Menderes'e götürüldü. Merhum Menderes ise, Hazret-i Üstad'ın bu arzusu istikametinde çok istekli göründü.. ve o da ayrıca Doktor Tahsin Tola'yı bu hususta vazifelendirdi. Menderes'in direktifiyle, Tahsin Tola Diyanet Riyaseti nezdinde girişimlerde bulundu. Fakat her nedense o zamanki Diyanet Reisi Eyyüp Sabri Hayırlıoğlu, Menderes'in arzusuna rağmen bu işten korktu ve yanaşmak istemez gibi göründü. Menderes'in müsteşarı Ahmet Salih Korur da gizlice C.Bayar'la bu mevzuu görüştü. Neticede o iş olmadı.

DOKTOR TAHSİN TOLA'NIN İFADESİ:

"Üstad Hazretleriyle Nurların resmi neşri mevzuunda konuşup müsaade aldıktan sonra, Ankara'ya gittim. Yanıma iki meb'us arkadaş daha alarak, Başvekil Adnan Menderes'le görüştük. Menderes'e, Risale-i Nurların resmen neşriyle, dahil ve hariçte temin edeceği iki büyük fayda ve neticeyi anlattık. Bunlardan birisi: Dahildeki anarşi tehlikesinin durdurulması.. İkincisi: İslâm Âleminin Türk milletine karşı eski uhuvvet ve muhabbetinin iade edilmesi hizmeti...

Adnan Menderes bizi son derece samimiyetle dinledikten sonra, hiç itiraz etmeden bana dedi ki: "Pekâlâ, bu işte seni vazifelendiriyorum. Diyanet

1832

1847

reisiyle görüşün. Derhal eserler (Nur risaleleri) basılsın!.."

Diyanet reisi Eyyüp Sabri Hayırlıoğlu'na gittim. Bu mevzuda görüşerek, Adnan Bey'in arzularını anlattım.

Reis: "Tahsin Bey, ben size itimad ediyorum. Fakat benim de meselenin detayları için Adnan Bey'le bizzat bir görüşmem icabeder." dedi.

Bu görüşmemiz üzerinden bir müddet geçti. Ben bir ara tekrar Diyanet Reisine gittim. Mes'elenin neticesini sordum. Reis, bu defa şunları söyledi:

"Adnan Bey'le görüşmem mümkün olmadı. Bu kıyafetle her gün gidip kapısında görüşmek için beklemem uygun olmuyor. Adnan Bey boş kalmıyor. Onunla görüşemeyince müsteşar A.Salih Korur'la görüştüm. Başvekil ile görüşme mevzuunu anlattım. Müsteşar bana:

"Ne yapıyorsun hocam, bu eserlerin neşredilmemesine bir tek sebep olarak "Said-i Kürdî'nin ismi kâfi değil mi?" dedi.(1)

Bunun üzerine ben Isparta'ya döndüm ve Hazret-i Üstad'a durumu arzettim. Üstad Hazretleri: "Öyle ise, Risale-i Nurları siz neşredin, onlara nasib olmadı, her ne ise..." dedi.

Ben de hemen Ankara'ya döndüm. Evvelâ kâğıdı temin etmeye çalıştım. Kağıt sıkıntısı çok iken, bize kolaylıklar gösterildi. Ankara'da arkadaşlarla birlikte resmen neşir işine başladık. Hukuk talebelerin

(1) Merhum Doktor Tahsin Tola'nın bizzat Diyanet Reisinin ağzından duyduğu bu haberin Başbakan Adnan Menderes'in müsteşarından gelmesiyle; insana iki şeyi hatırlatıyor.1- Diyanet reisiyle müsteşar birleşerek, bu plânı merhum Menderes dışında hazırlamışlar... 2- Veya Menderes kendisi müsteşarına böyle bir talimatı hususi şekilde vermiştir.

Bu her iki şık da ihtimal dahili olmakla birlikte, birinci şık ihtimal, daha kuvvetli görünüyor. A.B.

1833

1848

den Atif Ural, Mustafa Türkmenoğlu, Salih Özcan ve vaiz Said Özdemir'le birlikte harekete geçtik."

Merhum Doktor Tahsin Tola'nın ifadesinde beyan edildiği gibi; resmi neşriyata ilk başlıyan Ankara'da Salih Özcan oldu. Salih Özcan onar bin nüsha İhlâs ve Uhuvvet Risalelerinin neşriyle bir deneme ve yoklama mahiyetinde meydana atıldı. Daha sonra Ankara'da "Sözler" mecmuasına başlandı. Bu arada İstanbul'da da neşir için faaliyete girişildi. Aynı zamanda Samsun ve Antalya'da da başlandı. Fakat;Ankara ve İstanbul dışındaki yerlerin neşriyatları ancak küçük birer risaleyle kaldı ve devam etmedi. o ise bu işte Ankara ve İstanbul merkezîyet teşkil ettikleri için idi.

HZ, ÜSTAD'IN MEVZUU DEĞERLENDİRMESİ

"... Hatta Pakistan'da çıkan ESSİDDİK mecmuasının, Risale-i Nurun bir risalesini neşredip Diyanet Riyasetine göndermesi ve bu kadar intişar ile hiç bir âlim ona itiraz etmemesi gibi hakikatlar gösteriyor ki: Elbette Diyanet dairesi Nurları himaye etmek hakiki bir vazifesidir. Diyanet dairesi,Meşihat-ı İslâmiye gibi, yalnız Türkiye'nin din muallimi değil, belki umum Âlem-i İslâma Meşihat-ı İslâmiye yerine alâkası, nezareti, münasebeti var. Âlem-i İslâm o Diyanet dairesine karşı tam hüsn-ü zan etmek. su-i tevehhüm etmemek hususunda bu zamanda ziyade lüzumu var.

Hem de Türkiye ile ittifak etmiyen İslâmî hükûmetlerde o mübarek daireye karşı su-i tevehhüm gelmemesine büyük bir vesilesi olan ve Âlem-i İslâmın her tarafında belki Avrupa'da da takdire mazhar olmuş Risale-i

Nur, o Diyanet dairesinin hem şerefini muhafaza ettiğinden, Âlem-i İslâma karşı o dairenin bir eseri olarak intişarı gayet lâzım ve zaruri olduğunu; bu noktayı ehl-i vukuf tam nazara alsınlar. Onun için biçare Said-i Nursi ve Nur talebelerinden yüz derece ziyade Diyanet Riyaseti azaları, hocaları alâkadar olmak lâzım. Ta ki Risale-i Nur dinsizlerin taarruzuna karşı muhafaza ve himaye edilsin. Mükerrer beraetler verildiği halde, olan desisecileri susturmak lâzım...

Said-i Nursi(2)"

Görüldüğü üzere, Hazret-i Üstad bütün samimiyetiyle Nurların resmen Diyanet dairesince neşredilmesini arzu etmesine rağmen; -Her zaman güzel raporlarıyla himaye etmeye çalışmış oldukları halde- Diyanet Riyaseti bu azim ve küllî hayra ve o pek büyük ve çok mühim menfaate vesile olup delil olamamıştır. Merhum Ahmed Hamdi Akseki 1952'de vefat et

(2) Emirdağ Lahikası- 2 S:151

1834

1849

memiş olsa idi, kuvvetli tahminimizce o bu azim işe ve küllî bizmete bigâne kalmaz, mutlaka elinden geleni yapacaktı. Fakat Ahmed Hamdi Efendi'den sonra gelen Reis Eyyüp Sabri Hayırlıoğlu maalesef bu büyük hakikatı idrak edemedi. Dolayısıyla Hazret-i Üstad'ın çok şiddetle ve samimiyetle arzu ettiği,

Diyanet adına Nurların neşri gerçekleşemedi. Haliyle iş yine şahsî teşebbüslere kaldı. Nurların kâğıt ve baskı masrafı için Nur talebeleri faaliyete geçtiler. Ufak bir sermaye toplandı ve Nurlar resmen basılmaya başlandı.

Nurun sermayesi mevzuunda Ankara'da Nur naşiri talebeler o sıra şöyle bir mektup neşrettiler:

Aziz Kardeşlerimiz!

Sözler mecmuası muayyen miktarda ve ancak alıcılar sayısınca yeni yazı ile basılacağından, arzu edenlerin tahmini hediyesi olan on beş lirayı talib olanlardan toplayıp, en geç yirmi gün zarfında hasıl olan yekûnü aşağıdaki adrese göndermenizi rica ederiz.

Bu şekildeki hareketle pek çok kardeşlerin bu hizmete iştirâkleri mümkün olacak. Hem de kendileri otuzüç sözü havi Sözler mecmuasına sahip olacaklardır. İnşallah..

Not: İstiyen birden fazla kitaba abone olabilir.

Elbaki Hüvelbaki

Kusurlu kardeşleriniz

Mustafa Türkmenoğlu, Atif Ural

Adres:

Said Özdemir

Bend deresi, Öncüler Mahallesi No: 2 Altındağ/ANKARA"

Nur talebeleri abone usulüyle iştirâkleri epeyce oldu. Hazret-i Üstad da kendisinde artmış bulunan bir miktar ta'yinat parasıyla bu hayra iştirâk etti ve Elhamdülillah 1956 yılı içerisinde Sözler Mecmuası, Asa-yı Musa ve Mektubat kitapları resmen basıldı. Yani ilk olarak matbaalarda serbestçe basılarak yayınlandı.

HZ. ÜSTAD BAYRAM YAPIYORDU

1835

Nur risalelerinin, hükûmet ve Diyanet adına resmen basılamamış olmasıyla birlikte, fakat yine de hükûmetin bir nevi ses çıkarmamak içindeki müsaade ve müzaheretıyla serbest basılmasına ve intişarına Hazret-i Üstad

1836

1850

çok seviniyor, adeta bayram yapıyordu. Gerek Ankara'da, gerekse de İstanbul'da basılan Nur risalelerinin baskı safahatını ve tashihat işini Üstad çok titizlik içerisinde takib ediyor ve bizzat ilgileniyordu. Matbaa işleriyle meşgul talebeleri de -Bilhassa Ankara,daki Nur talebeleri- çoğu zaman, matbaadan çıkan formaları tek-tek Üstad'a getirip ulaştırıyorlardı. Hazret-i Üstad ise, her şeyini bırakır, gelen formalara müteveccih olur, bir an önce onun tashihini yapar ve hemen geri gönderiyordu.

YENİ HARFLERLE R. NURUN NEŞRE BAŞLAMASI

Az üstte arz olunduğu gibi;hz.üstad,Nurların yeni yazıyla, yani resmî şekilde intişara başladığı günlerde, adeta uçuyor bayram yapıyordu.Hz. Üstadın bu halinin şahitleri yüzlercedir.Bilhassa Ankara ve İstanbulda neşir hizmeti ile meşgul olmuş kimseler ve bu arada Hz. Üstadın hizmetindeki zatlar şahadet ediyorlar.

Biz, bir nûmune kabilinden olarak, üstteki iki gurup zatların (Yani matbaa işleri ile meşgul zatlarla Üstadın yanındaki talebeleri) dışından pekçok şahitlerin şahadetlerinden sadece iki mühim şahsiyetin hatıralarını kaydetmek istiyoruz.

1- Ülemay-ı Kîbardan Erzurumlu Molla Muhammed Kırkınıcı Efendi derki:

“Hz. Üstadın ziyaretine giderken, Ankaradan Sözlerin bir formasını Üstada götürmüştük. Üstad, formayı sahifelerini çevirerek seyrediyordu. Bu arada buyurmuşlardıki: “Risale-i Nur çok yakın bir zamanda başlara taç olacaktır. Öyle zaman gelecekki satırları altınla yazılacak, radyo lisanıyla bütün dünyaya neşredilecektir.” (Bkz. Bediüzzamanı nasıl tanıdımM.Kırkınıcı,sh.103-104)

2- Eski Alay Hocalarından Konyalı Cevad Çağrı Efendi derki:

“Üstadı ilk ziyaretimde, sözler mecmuasının ilk formasını beraber götürmüştük. Üstad bunları görünce neşe ve sururundan hislendi ve ağladı. Mehmed Çalışkan ve Hamza Emekte orada idi. “Çok şükür ölmeden bunları gördüm” dedi..

Ve: “ Ben vazifemi yaptım, bundan sonrasını siz yaparsınız” diye ifade etti.

(Son Şahitler-4, sh.272)

ÜSTAD'IN BAZI TASARRUFLARI

1837

Nurlar yeni yazıyla serbest neşir sahasına geçtiğinde; Hazret-i Üstad bazı tashihat hususlarında olduğu gibi; Risale parçalarının neşrinde de bazı tasarruflarda bulundu. Hususîlik ve mahremiyet gibi cihetleri nazar-ı itibare alarak ve ona göre müraat ederek, yeni yazıyla neşredilen mecmuaların

1838

1851

bazısında bir kısım risaleleri veya onların bazı parçalarını yeni yazılarında neşrettirmedi. Nasılki daha önceleri teksirle çoğaltılan bazı Nur mecmualarının tanziminde de benzeri bazı tasarruflarda bulunmuştu. Bu husus nâşirlerce malûmdur. O sıra neşir işinde ve hizmetinde çalışmış ve bulunmuş ve Hazret-i Üstad'ın bu tasarruflarına bizzat şahid olmuş, halen hayatta başta Üstad'ın hizmetkârları ve Nur nâşirleri zatlardan bir çoğu vardır. Şer'an bir meselede iki sadık şâhidin şahadeti, milyonlarca nefy edicilere racihtir.

Hazret-i Üstad mezkûr tasarrufları yaptığı gibi, hatta nâşir talebelerine ve yanındaki hizmetkârlarına da bazı tasarruf selâhiyetleri vermişti. Ancak talebeler bu izin ve selâhiyetlerini Hazret-i Üstad'ın

malûmatları dışında asla kullanmamışlardır. Bunun da vesikaları, şahidleri çoktur. Belki bu mevzu ilerde genişçe ele alınabilecektir.

Nurların intişarı üzerine gelen tebrikler

Risale-i Nurların matbaalarda serbestçe basılıp resmen intişarına candan sevinen dahil ve hariç Müslümanlar, Hazret-i Üstad'a ve Nur talebelerine hatta Türkiye Cumhuriyeti hükûmetine yüzlerce tebrik telgrafı ve mektuplar gönderdiler. Üstad'ın yaptığı o büyük bayramı birlikte paylaştılar. Bu tebrikler çoktur. Dahilden gelen tebriklerden sarf-ı nazar edip, yalnız hariç Âlem-i İslâm'dan gelen tebrik mektuplarından nümune için bir ikisini kaydediyoruz:

1- Pakistan'dan gelen birinci mektup:

"18.12.956

Karaçi-Pakistan

Muhterem Doktor Salih Özcan -İslâm mecmuası müdürü- Ankara

İçten gelen samimi selâmlarımı arzettikten sonra, sizden aşağıdaki kısacık sözlerimi yüksek mecmuanızda neşretmenizi şimdiden binler teşekkürle rica ediyorum.

Evvelâ:.....

Saniyen: Müslümanlar hizmetinde ve İslâmiyet yolunda çok mücadelede bulunan Üstad Said-i Nursi'nin Risale-i Nur nâmındaki eserlerini Maarif Vekâletinin yakında neşretmeye başlayacağını duyduk. Hükûmetinizi tebrik

1839

ediyorum. Bu suretle hem İslâmî eserler neşredilmiş olacak, hem de Türkiye de ve bütün İslâm Âleminde komünizm fikri öldürülmüş olacak. Bu iki mühim ileri adımdan dolayı bütün İslâm memleketlerinin hükûmetinize büyük bir sevgi ile bağlanmasını dilerim. Selâmette daim olunuz..

Muhammed Hasan El-A'zami İslâm Âlemi Kongresi Kurucusu(3)"

(3) Emirdağ-2 Muntehap dosya sıra no:113

1840

1852

1- Pakistan'dan Adnan Menderes'e gelen mektup(4):

"26.1.957

Büyük Türkiye Başvekili Adnan Menderes Hazretlerine! Dostumuz Türkiye Başvekiline gönülden selâm ve hürmetler... Gazetelerden aldığımız bir habere göre, siz İslâm dünyasının büyük mütefekkeri ve din mücahidi olan Bediüzzaman Said-i Nursi'nin imanî ve Kur'anî eseri olan Risale-i Nurun neşri için emir vermişsiniz!

Bu mübarek ikdamınız münasebetiyle, Pakistan'da İslâmiyet yolunda çalışan ve komünizme karşı mücadele eden İslâm talebe cem'iyeti merkezi namına hulûs ve ihtiramlarımı bildirip size teşekkür ederim.

Dinsizlik ve komünizm, sadece Türkiye ve İslâm dünyası için değil, belki insanıyet için en büyük tehlikedir. Komünistler ve dinsizler yıllardır ki Türkiye'yi yıkmak istiyorlar. Ve dinsiz ve ahlâksız rejim için çalışıyorlar.

Dinsiz bir milletin payidar olabileceğine inanmıyoruz. Türkler Müslümandır. Müslüman olarak yaşayabilir ve yaşayacak. Filhakika komünizme karşı nazârî bir mücadele de lâzım geliyordu.

Esasen sizin bu büyük ikdamınızdan Nur talebeleri ve Said-i Nursi, Türk düşmanlarına karşı artık açıkça mücadele edebilirler ve İslâmiyet ve insanıyete de iyice hizmet ,edebilirler. Bu ikdamınızdan Türkiye aleyhindeki hârici propagandalar kırılacak ve Türklere izzet ve hürmet izafe olacaktır. Biz istikbalde bu gibi ikdamlara muntazırız ve Türk gençleriyle de şerikiz. Allah tuttuğunuz bütün hayırlı işlerinizde yardım etsin.

Din kardeşiniz Ebsar Alem

Pakistan İslâm Talebeleri Cemiyeti Başkanı(5)"

Daha bu iki nûmuneler gibi Suriye'den, Irak'tan ve Medine-i Münevvere'den gelen tebrik mektupları vardır. Bunların bir çoğu Büyük Tarihçe-i Hayatta ve bu kitabın yukarı kısımlarında kaydedilmiş olmasından bu iki nûmune ile iktifa ediyoruz.

(4) Bu mektup, o sıra Ankara'da münteşir İslam mecmuası eliyle gelmişti.

(5) Emirdağ--2 Müntehap dosya sıra no: 115

1841

1853

ÜÇÜNCÜ FASIL

(Dinî ve Siyasî Büyük Şahsiyetlerin Alâkaları)

1950-1960 arası Hazret-i Üstad Bediüzzaman'ın nurlu şahsiyeti ile ve Risale-i Nuru ve mesleğiyle alâkadarlık gösteren büyük şahsiyetler çoktur. Bunların içinde aynı zamanda siyasî ve askerî büyük zatlar da vardır. Bu zatlar hem dâhilden hem de hariçten, gerek şahsen gelip ziyaret ederek; gerekse mektuplar vasıtasıyla Üstad Hazretleriyle muhabere şeklinde alâkadar olmuşlardır.

Âlem-i İslâmın bir çok memleketlerinden gelen bu samimî alâkaların nûmunelerini gösteren bir kısım mektuplar,Büyük Tarihçe-i Hayat kitabı "Risale-i Nur ve hariç Âlem-i İslâm" bölümünde kaydedilmiştir. Geniş bilgi ve malûmatı oraya havale ederek, bu samimî alâkaların nûmunelerinden sadece bir fıhriste kaydedeceğiz. Bu alâkalara karşı Üstad Hazretlerinin de söz ve beyanları vardır, lahika mektupları asıllarında mevcuttur.

Hariç Âlem-i İslâm'dan gelen alâka ve samimiyet örneklerinin fıhristesini şöyledir:

1- 17.1.1951'de, Pakistan Maarif vekili yardımcısı Ali Ekber Şah'ın bizzat gelip Üstad'ı ziyaret etmesi ve bu mevzu'da Hazret-i Üstad'ın beyanı.. (Müntehap dosya: 37)

2- 12.3.1951'de, Mısır'ın büyük âlim ve müderrisi Ali RızaEfendi'nin, Üstad'a hususî bir alimini göndererek alâka ve muhabbetini göstermesi.. (Müntehap dosya: 37)

3- 27.3.951'de, yine Mısır'dan hususi şekilde Üstad'ın ziyaretine gelen Buharalı büyük bir âlimin alâka ve ziyareti.. (Müntehap dosya: 44-49)

4- 15.11.954'de Alim, şair ve edip olan Ali Ulvi'nin Medine-i Münevvere'den yazdığı mektup..

5- 16.9.955'de, Pakistan'da çıkan "ESSİDDİK" mecmuasının samimi yakınlık ve alâkaları (Müntehap dosya sıra No: 106)

6- Aynı tarihlerde, Irak'ta çıkan "EDDİFA' " gazetesinin Nur talebeleriyle ve Üstad'ın hayatıyla ilgili neşriyatı.. (Müntehap dosya: 130)

1842

7- 6 Ağustos 1957'de Yunanistan'lı Hafız Ali Reşad Efendi'nin yazdığı uzun şiir ve mektuplarıyla alâkadarlıkları.. (Müntehap dosya: 108)

8- 1950-1952 yıllarında Mısır'da hayatta bulunan eski Şeyh-ül İslâmımız Mustafa Sabri Efendi'nin samimi alâkaları ve Risale-i Nura sahip çıkması.. (Son Şahitler-2 5:31)

9- Eski Kudüs müftüsü meşhur allâme Emin El Hüseyî 1952 veya

1843

1854

53'lerde hususi alâka ve muhabbetlerini göstermek üzere, damadı Ebu-l mekdrim i kıymetli bir cübbe ile Üstad'a göndermesi(1) (Afyon hapsinden kurtuluşundan sonra, defter S: 59)

10- 1952'de Gençlik Rehberi mahkemesinin beraetle neticelenmesi üzerine Irak ulema reisi Emced Zühavî'nin hususi alâka ve samimiyetlerini gösteren mektubu.. (Târihçe-i Hayat S: 604)

11- Iraklı büyük bir âlim olan Tahir-Eşşûşi'nin samimi alâka ve talebeliğini gösteren mektubu.. (1371'den başlar defter S: 98)

12- 1950'de Almanya'ya gönderilen Zülfikâr eserini aldıkları zaman Almanya'da gazetede yapılan ilân.. (Afyon hapsinden kurtuluşundan sonra S: 6)

13- 1955 lerde Hz. Üstadı ziyaret etmiş, Al-ı beyte mensub alim, fazıl ve mutasavvıf, hapisane vaizliğini de hem o zaman, hemde şimdi suudî Arabistan da yapmakta olan Halep'li ŞEYH ÖMER ADİL EL MELAHİFCİ 'nin Halep'ten felçli olan ağabeyisini alarak, Hazret-i Üstadın ziyaretine gelmesi ve ağabeyisi için şifa duasını talep etmesi ve üstadın şifa duası yapması üzerine ağabeyisinin şifa yab olması hadisesidir... (Şeyh Ömer Adil'in bu ziyareti hakkındaki uzunca yazısını ilerde kaydedeceğimiz inşaallah.)

Nümunelik için kaydettiğimiz şu on üç hadisenin her birisini tafsilâtiyle kaydetmek çok uzun olur, belki de usandırır diye sarf-ı nazar ettik. Sadece bunların içinden, kendi el yazısıyla yedi tane İşarat-ül İ'caz kitabını yazıp, Irak'ta ulema arasında dağıtan Irak'lı alim Tâhir Eş-Şuşî'nin kısacık mektubuyla, Pakistan maarif vekilinin vekili Ali Ekber Şah'ın bizzat Emirdağ'a kadar gelerek Hazret-i Üstad'la görüşmesi hadisesini kaydediyoruz.

IRAK'LI TAHİR EŞ-ŞUŞİ'NİN MEKTUBU:

(Mektubun aslı Arapça olup Tûrkçeye çevrilmiştir)

"Rahman ve Rahim sıfatlarıyla mevsuf olan Allah'ın ismiyle başlarım.

Hâdim-i Kur'an olan büyük hocam Molla Said Bediüzzaman'ın huzur-u şâmisine! Cenab-ı Hak ömür ve afiyetinizi ve nef'inizi ziyade etsin. Şerif olan parmaklarınızı öptükten sonra:

1844

Muhakkaktır ki; Allahü Teâlâ Hazretleri, naziri olmıyan "İŞARAT ÜL İ'CAZ Fİ MAZAN-İL ÎCAZ" tefsirinizle benim üzerime in'am ve ihsanını yağdırdı. Bu tefsirden büyük halavet ve son derece sevinçler buldum. Allah için çalışmış olduğunuzdan âtaya-yı cezilenizi de Allah verecektir. Bu öyle güzel üslub ile bir heyet ve zinette, yekta bir tefsirdir ki; bir olan Allahü Teala ve Tekaddes Hazretlerinin parlak ve geniş ve müstakim yolunda olanların, bunu

(1) Bu cübbe şimdi Beditizzaman'ın hizmetkârlarından Mustafa Sungur Ağabeyde bulunmaktadır.

1845

1855

mütalâa edenler için, üç cihetle nizam ve intizamlı olup; kesretli nükteler hatırlatmakta ve en garip işaretlerle hakaiki açmakta ve esra keşfetmektedir..O ise, bütün fenlerin ruhu mesabesinde olan hak ve hakikat cihetinden, bu tefsir bütün bunlarla lâtif ve zarif ibarelerle ulvî ve tatlı terkiplerle te'lif edilmiş ve ilmin kapalı ve düğümlü noktalarını aydınlatmış ve halletmiştir.

Elhasıl: Bu tefsir baştan nihayete kadar güzel sıfatlarla vasıflanmış olmasından dolayı, Allah'ın ism-i a'zamıyla ve Resul-i Ekrem'in (A.S.M) ve âl ve ashabımın yüzü suyu hürmetine isterim ki; onlara salât ve selâm etsin. Size de Hazret-i Allah daima iyilik ve ihsanda bulunsun.. Nasıl ki onun size , ettiği iyilik ve ihsan ile bizlere büyük bir fazilet ve iyilikte bulunmuş olmakla, bu tefsir-i mübarekin bu tarz ve bu minval üzere te'lif ve ikmali yapıldığı gibi, bizde de bulunmasını ve bu mübarek tefsirin bize de gelmesi icabettiği halde nasıl gelebileceğini ve onu tekrar tab' ettirmenin mümkün olup olmayacağını istirham ederim..

İstediğimiz bu faydaların ikmali için ve onunla Kur'ana hizmet ve ümmet-i Muhammed'e menfaat vermek için ve Cenab-ı Hakk'ın

âyet-i celilesi emri mucibince amel etmek için, delâlet buyurmanızı diliyoruz. Bu tefsiri her gören ve işiten almak istemektedir.

Dost ve kardeşler arasında bu tefsirin işitilmesi ve yayılması için kendi hattımla iki nüsha(2) yazdım, çok dikkat ve itina ile emek verdim. Bize göre bu tefsirden bir nüshayı bulup elde etmek demek, misli olmıyan bir nâdide cevhere muvaffakiyet demektir.

Netice-i meram: Gece gündüz mektubumun cevabına muntazırım. Daha fazla uzun kelâm ile sizi rahatsız etmek istemedim. Lâkin tekrar edeyim ki; ifrat derecede şevk ve muhabbetim şu tefsirin neşriyle Âlem-i İslâmın menfaatıab olmasıdır. Bu sözümün sıdkına vekilim Allaktır, ona malûmdur.

Dualarınızı umarak, üzerinize selâmlar deyip sözümü hatmediyorum efendim.

Elhadim Elmuhtlis Eşşuşî

İmam-ı karyeti Sosinan

Tahir Eş-Şuşî(3)"

Irak-Akra

1846

(2) Bilâhare bu zatın İşarat-ül İ'caz eserinden durmadan yedi nusha kadar kendi eliyle yazdığını Ahmet Ramazan gibi bazı zatlardan duymuştum. A.B.

(3) 1371'den başlar, defter S: 88

1847

1856

PAKİSTAN MAARİF VEKİLİ YARDIMCISI ALİ EKBER ŞAH'IN ÜSTADI ZİYARETİ

Resmi bir davetle 1951 başlarında Türkiye'ye -Ankara'ya- gelen Pakistan Maarif Vekili yardımcısı Seyyid Ali Ekber Şah, Ankara'daki Nur talebeleriyle görüşmüş ve Üstad Bediüzzaman Hazretleriyle görüşmek istediğini söylemişti. Bunun üzerine Üniversiteli Nur talebelerinden Urfa'lı Salih Özcan'ın refakatıyla 15.1.1951'de Emirdağ'a gelmişler ve Üstad'la görüşmüşlerdi.

Salih Özcan'ın ifadesine göre; çok iyi Arapça konuşan bu zatla, Hazret-i Üstad ilk başta Arapça konuşmak istememiş, Salih Özcan arada tercümanlık ediyormuş. Fakat Üstad'ın anlatmak istediği büyük mes'eleleri, Salih Özcan'ın tam olarak aktaramadığını gören Üstad Hazretleri, gayet fasih bir Arapça ile bu zatla konuşmağa başlamıştır. Yine Salih Özcan'ın ifadesiyle: Ali Ekber Şah bu görüşmeden sonra, ikrar etmiş ki: "Ben Âlemi İslâm'da bir çok hatip ve edip zatlara görüştüm. Fakat Kur'an lisanını en fasih şekilde konuşan Bediüzzaman gibi bir kimseye rastlamadım" demiştir.

Yine Salih Özcan demiştir ki: Ali Ekber Şah beraberinde getirdiği çok kıymetli İngiliz kumaşından bir kumaşı Üstad'a hediye etmek istemişse de Üstad kabulde mazeret göstererek, onu kırmadan almamıştır. Amma kendisi bir takım Nur risalelerini ona hediye etmiştir.

Ali Ekber Şah'ın ziyaretiyle ilgili Üstad'ın mektubu ve beyanı da şöyledir:

17.1.1951

Aziz Sıddık kardeşlerim!

Evvelâ: Bütün ruh-u canımla geçmiş mevlid-i nebeviyenizi tebrik ediyoruz.

Saniyen: Sizin nurun neşrindeki muvaffakiyetinizi Âlem-i İslâm tebrik edip alkışlıyacak.. Şimdi de emareleri görünüyor: Ezcümle bir nümunesi: Pakistan maarif vekili nurlar için yanıma geldi. Risale-i Nurun mühim bir kısmını aldı. "Doksan milyon Müslümanların içinde neşrine çalışacağım" dedi, aldı gitti.

Hem bu kadar aleyhimizde münafıklar çalıştıkları halde, hem Avrupa'da hem Asya'da, uzak yerlere Risale-i Nuru götürmüşler, hem istiyorlar.

1848

Hem Berlin'de Almanlar Zülfikârî aldıkları vakit, bir gazetelerinde

1849

1857

alkışlıyarak ilân etmişler.

Hem dahilde ehl-i iman; en ziyade muarız olan eski Başbakan ve dahiliye vekili yasak ettikleri Asay-ı Musa ve Zülfikâr'ı yasaklarına ehemmiyet vermiyerek kemal-i şevk ile okuyorlar. Okuyanlar Ankara'da pek ziyadedir.

Hem bir kaç yerde hapishane müdürleri iki üç vilâyette karar vermişler ki; biz hapishaneleri medrese-i nuriye yapacağız ki, bizim mahpuslar da Denizli, Afyon hapisleri gibi nurlarla ıslah olsunlar...

Kardaşınız Said-i Nursi(4)"

Ali Ekber Şah, Hazret-i Üstad'la bir iki saat kadar görüştükten sonra, Konya'ya, oradanda Ankara'ya dönmek üzere ayrıldı. Beraberinde Salih Özcan refaket ediyordu. Hazret-i Üstad da onu Emirdağ'dan otobüsle beş on kilometrelik mesafeye kadar teşyi' edip yolcu etmişti.

Ali Ekber Şah, Ankara'ya döndükten sonra, Hazret-i Üstad'la yaptığı görüşme ve ziyaretinden aldığı intiba' ve telâkkilerini; onu ziyaret eden ve sonra yolculuyan Ankara Üniversitesi Nur talebelerine bir kaç kez anlatmıştır.

Ezcümle: 20.1.951'de üniversite gençlerinin Üstad Hazretlerine Ankara'dan yazdıkları bir mektuplarında, Ali Ekber Şah'ın konuştuğu sözlerini şöyle bildiriyorlardı:

"... Siz sevgili Üstad'ımızı ziyaret eden o muhterem zat, siz sevgili Üstad'ımızın huzurlarında duyduğu heyecan hissini ifadeden aciz bulunduğunu, yalnız bir deryaya bir katre ile işaret nev'inden; kendisini teşyi için giden kalabalık bir nurcu kitlesine dedi ki:

"Her ne kadar Hazretin ismini Türkiye'ye ve Âlem-i İslâma duyurmamak için çalışmışlarsa da, artık bütün âlem duydu ve duyacaktır. Hem Bediüzzaman yalnız Türkiye'nin değil, bugünün Âlem-i İslâmının ve yarının dünyasınıdır.

"Âlem-i İslâmın mukadderatı hakkında yolda hazırladığım bir çok mühim sualleri, hiç zikretmeden bir saat kadar konuşma esnasında tamamıyla halletti. O gün, artık hayatımda ebediyen unutulmıyacak bir gün olarak kalacaktır.

1850

"Elli senedir hakikat ve hakikî mürşid arayan aciz bir insan sıfatıyla, sizi kat'iyen temin ederim ki: Âlem-i İslâm çapında hakikî mürşid ve kurtarıcı yalnız Bediüzzaman'dır. Kat'iyen derd-i maişet ve meşgale-i dünyeviye sizi mağlub etmesin. İcabederse, bu mübarek eserin külliyatı için değil, yal

(4) Emirdağ-2 Müntehap dosya sıra no: 37

1851

1858

nız bir harfi için ölünüz ve onu muhafaza ve neşrediniz!..

İslâm tarihini tetkik ettim: Bir çok halifeler ve kumandanlar her ne kadar İslâmiyete hizmet etmişlerse de, bir kısmı şan ü şeref ve cazibe-i dünyadan kendilerini kurtaramamışlardır. İşte milyonluk bir kitleye hâkim olan Bediüzzaman'ın evinde bir lamba bile yoktur." demiştir.

Bizler de mübarek ellerinizden öper, dualarınızı bekleriz.

Ankara Nurcuları namına

Abdullah, Sungur, Osman, Ceylan

Salih, Abdunnur, Ahmet Atak, Mehmet(5)"

Daha sonraları, Ankara genç Nur talebelerinin bu uzun ifadeleri hülâsa edilerek tarihçe-i hayatlarda neşredildi.Bu hulasa yazı herkesçe malûm olduğundan tekrarına lüzum görülmedi.

DAHİLDEKİ ALÂKALAR

Dahilde, yani Türkiye içinde dinî ve siyasi büyük şahsiyetlerden gelen alâkalar -bilhassa 1950'den sonra- çok ziyadedir. Umumiyeti itibarıyla nazara alsak; yüzlerce, binlerce insan Hazret-i Üstad'la şahsen görüşmüş, alâka peyda etmiş ve Nur talebesi olmuşlardır. Necmeddin Şahiner'in 1972'lerden sonra tesbitine başladığı sadece 1950'den sonraki senelerde, Hazret-i Üstad'la şahsen görüşenlerden -hatıraları kaydedilenlerin- sayısı yetmiş üç tanedir. Buna göre, Üstad'ın son hayatı olan 1950'den sonra, Onunla görüşenlerin o tarihlerde belki bir kaç misli de vefat etmiş olanlar olduğu gibi, onun birkaç mislinin de tesbit edilememiş olanları olması mümkündür.

1950'den evvel Hazret-i Üstad'la görüşüp, ona talebe olmuş olanların bazılarının tesbit edilebilen hatıraları da müteferrik veya çeşitli hadiseler vesilesiyle mühim bir kısmı bu kitapta kaydedilmiştir. Üstad'ın son hayatıyla alâkadar ve sadece Necmeddin Şahiner'in tesbit edebildiği mezkûr yetmiş üç insanın(*) hatıralarının mühim kısmı da ilerde ya hadiseler dolayısıyla veya müteferrik şekilde kaydedilmesine çalışılacaktır.

BÜYÜK VE MEŞHUR ŞAHSİYETLERİN ALÂKALARI

1950'den sonra tezahür etmiş olan bu samimi alâkalardan sadece bir kaç nümunesi olarak; dinî, siyasî ve askerî bazı şahsiyetlerden yalnız bir kaç

1852

zatın mektup veya şiirlerini kaydetmekle iktifa edeceğiz. Bunları da bir kaç bölüm halinde verecek ve evvelâ bir fihristte takdim edeceğiz.

(5) Emirdağ-2 Müntehap dosya sıra no: 38

(*N.Şahiner'in"Son şahitler" dizisinin 4.ve 5.ciltleri bu hesaba dahil değildir.

1853

1859

A- Bilhassa 1948'den başlayarak kendileri ve gazeteleriyle Üstad Bediüzzaman'la ve nurlu, haklı da'vasıyla alâkadar olup bizzat görüşen ve müsbet neşriyatlarıyla yardımına koşan gazeteci ve yazarlar gurubu:

1- En başta Kurtuluş Savaşı mücahidlerinden, Mehmet Akif'in ve Bediüzzaman'ın cihad arkadaşı ve Sırat-ı Müstakim ve Sebilürreşad sahibi Eşref Edib Fergan.

2-1948'lerde dini ve İslâmiyeti müdafaa ile meydana çıkan Ehl-i Sünnet mecmuası sahibi Avukat Abdurrahim Zapsu.

3- Meşhur "Büyük Doğu" mecmuası sahibi şâir ve edip Necib Fazıl Kısakürek.

4- Volkan Mecmuası sahibi Nihat Yazar

5- Büyük Cihad Gazetesi sahibi, Mustafa Bağışlayıcı

6- Hür Adam Gazetesi sahibi Sinan Omur

7- Yine dinî makale ve eserler yazan Profesör Ali Fuat Başgil ve tefsir sahibi Hasan Basri Çantay.(6)

B- Askerî Erkân:

1950-1951'den sonra, gelip Hazret-i Üstad'la bizzat görüşen ve ona talebe ve sadık muhib olarak ayrılan subaylar, özellikle havacılar arasında subay ve astsubaylar pek çoktur. Bunların içinden sadece 3 isim veriyoruz: (1947-1950 arasındaki rütbelerini yazıyoruz)

1- Albay Muhammed Yümnî Bey.

2- Binbaşı Reşad Bey.

3- Yüzbaşı Ekrem Bey.

Askeri erkân adına binbaşı (o sıra binbaşı) Reşad Beyin bir mektubu ile

şirini kaydetmekle iktifa etmek istiyorum:

1854

Tarih: 14 Nisan 1951

"Hulusi mahiyetinde bir binbaşının manzum bir fıkrasıdır -Said-i

Nursi.

Çok muazzez ve mukaddes Efendim Hazretleri!

Mehmet Çalışkan kardeşimiz eliyle lütfen ibzal buyurulan iltifatnamenizi

aldım. Allah'ın rahmet ve rızası size olsun. Bendenizi en büyük teselliye sevketti.

(6) Tafsilat arzu edenler, Son Şahitler-1 S: 44'e bakabilirler.

1855

1860

Bugün Zülfikâr'ın üçüncü zeylinin on ikinci sözünü okurken bir füyûzat eseri olarak, aşağıdaki manzum satırlar sudûr etti. Eskiden müstaid olan fitratım, iki senedir hikmet-i huda, tek bir manzum meydana getiremez iken, perişan olan bu mısraların meydana gelişini bir hikmete hamlederek, inşaallah açılır ümidiyle teberrüken arzına cesaret ettiğimden özür diler, kusurlarımın bağışlanmasını yalvararak mübarek ellerinizden saygı ve huşu' ve hürmetle öper, duanızı istirham ederim. Cümle arkadaşlarım saygı ve selâmlarını da iblağ ederim efendim Hazretleri.

Muhammed Reşad

Zülfikârı Okurken

Bu nasıl ifade, bu nasıl kelâm,

Ey Allah'ın dostu sana bin selâm.

Cezalet, belağat bu hüsn-ü üslub,

Ancak sana vermiş gaffar-ez zünub

Kur'ana hizmetin mükâfatı mı,

Tefsir-i Kur'anın bir sıfatı mı.

Allah'ım Zülfikâr ne azim eser,

İçtikçe kanılmaz bir havz-ı kevser.

Dillere muhatap bir nur-u mübin,

Sanki dile gelmiş, Kur'an-ı Kerim.

Habib-i Ekrem'den (A.S.M.) söylüyor gibi,

Velî değil ya ne, bunun sahibi.

Bu yalnız ilim eseri değil,

Eğil ey dost sen de önünde eğ'il.

diyen

Vefîlik tacını başına giyen.

Ey Bediüzzaman ey abd-i Said,

Veyl ona ki, ola o senden baid.

Ey benim sultanım kurbanın olam,

Dua et potanda ben de yoğrulam.

1856

1861

Ey naşir-i din-i mübin-i Ahmed (A.S.M.)

Zülcelâl Allah'tan sana bin rahmet.

Duam budur Ya Rab abd-i hakirin,

Habib-i Ekrem nur-u mübinin.

Muhammed Mustafa (A.S.M.) aşkına bizi,

Yolundan ayırma Said-i Nursî.

İzinde daim et ey zat-ı daim,

Kur'an-ı Hakimin aşkına amin.

14/Nisan/1951

Mübalağalarında fazlalık, hüsn-ü niyetimize bağışlanmasını ve diğer

kusurlarımın affını istirhamla arz olunur.

Muhammed Reşad(7)"

ULEMA VE MEŞAYİHİN ALÂKALARI

(Türkiye'dekiler)

Meşhur ulema ve meşayihin -bilhassa 1950'den sonraki- alâkaları çoktur.

Hapsini kaydetmemize imkân yoktur. Önce bir kaçının isimlerini bir fihriste

şeklinde kaydettikten sonra, bir iki zatın ifadelerinden nümuneler

arzedeceğiz:

1- Sabıkan bahsi geçen ve alâkası hakkında ifadeleri kaydedilen Diyanet İşleri Reisi Ahmed Hamdi Aksekinin çok samimi ve ciddî alâkaları.

2- Eski Kerkük meb'uslarından Şehr-izorlu, Tarsus'ta mukim büyük alim Abdulmecid Kerkûkî'nin alâka ve telâkkilerini gösteren mektubu:

(Müntehap.. 38-39)

3- Konya-Seydişehirli Şeyh Abdullah'ın ve müridlerinin büyük ve samimî alâkalainnı gösteren yazısı: (Afyon hapsinden kurtuluşundan sonra defter, S: 6)

4- Eskişehir-Muttalib köyünden Hacı Şeyh Hilmî Efendi'nin ve talebelerinin alâkalarını gösteren söz ve beyanları: (Son Şahitler-2 S: 51) 1857

5- Ankara'lı meşhur ehl-i kalb ve âlim Osman Nuri Efendi'nin alâkasını gösteren mektupları: (Müntehap, dosya sıra no: 10, 26, 32) (*)

(7) Emirdağ-2 Mnntehap dosya sıra no: 52

(*) Eski Alay Müftülerinden Osman Nurî Efendinin 1920 lerden beri Hz. Üstadla alaka ve manevî irtibatları olduğu gibi, 1944 de Denizli mahkemesinin berat kararını temyizdende tasdiki için Ankaradan lazım gelen muavenetleri olmuştur. 1950-1954 senelerinde Hz. Üstad için Ankara-Cebeci semtinde hususi bir ev inşa ettirmiş ve Hz. Üstadı hararetle Ankaraya davet eden mektuplar yazmıştı. Bu evin masrafının bir kısmını Maraşal Fevzi Çakmak da vermişti. Ancak Hz. Üstad, o sıralar Ankaraya gidememişti. Merhum Osman Nurîye hususî mektup yazarak teşekkür etmiş ve onun yaptırdığı o evi bir nevi medrese-i Nuriye olarak kabul etmişti. Hz.Üstadın mezkûr mektupu Emirdağ-2 sh.44 dedir.

Bu mevzu'da tafsilat, Son Şahitler-4, sh.273 de.

1858

1862

6- Adapazarı'nda Dağistanlı Murad Hoca'nın alâka ve samimiyetini gösteren 1951 yılında yazdığı mektubu: (Afyon hapsinden kurtuluşundan sonra defter s: 97)

7- Aslen Erzurumlu olup, muhaceretle gelip Urfa'ya yerleşmiş ve Hazret-i Üstad'ın cenazesini yıkama şerefine nail olmuş, âlim, fazıl, mutasavvıf Molla Hamid Efendi'nin samimi alâkasını gösteren mektubu: (Aynı defter S: 4)

8- 1950'de Tillo'dan Muhammed Ali isminde büyük bir âlimin alâka ve samimiyetini gösteren Arapça takrizi: (Müntehap dosya sıra no: 29)

9- Mardin-Cizre'den, aslen Gevaşlı Molla Abdurrahim'in yazdığı samimî mektupları: (Müntehap dosya: 46)

10- Cizreli (Cezire) meşhur Şeyh Seyda'nın alâkadarane muhabereleleri ve Hazret-i Üstad'ın ona olan hususi teveccüh ve mukabeleleri bir çok rivayetlerle meşhur olmuştur.

11-Çankırlı meşhur alim,muderris H.Hasan Efendinin samimi alakaları (Son şahitler-4 sh.358)

12-Urfalı meşhur-kurra' Muhammed Hafız Efendinin yüksek takdirleri...(Hususî hatıra dosyamız)

İşte fihristevarî bazı nümunelerini verdiğimiz bu zatlar gibi, bir çok âlim ve meşayihin isimlerini sıralamak da mümkündür. Fakat bunlar maksada kifayet eder.

Üstteki fihristede isimlerini kaydettiğimiz zatların bir çok mektup ve telakkilerinden sadece iki üç nümune vermekle bu bölümü de kapamak istiyoruz.

1-Eski Kerkük Meb'usu, âlim Abdülmecid'in mektubu (Bazı bölümlerini alıyoruz) 30.1.951 tarihli.

"... Ey hürmete lâik, ey tebcile şayan!

1859

Haddim olmayarak şu verakpare-i aciziye ikinci olarak(8) atabe-i bâlânıza sunuyor, saygılarımı takdim ediyorum. Gerçi sizin gibi bir muhakkik ve mücahid ve hakikatı müşahid bir zat ile muhabere etmeye kendimde liyakat göremiyorum. Zira sizi karşılayacak ve muhatabaya lâyük edecek ilmim yok, fazl ve faziletim yok, amelim yoktur.

Ömrüm beyhude geçmiş.. Ne geçmişlerin izini tuttum, ne de muasır fazıllara katıldım, ne de efazılın yürüdükleri caddeden yürüyebildim.

Hüsrânın fezây-i namütenahisinde sefil ve sergerdan bir serseri gibi yol aldım.

Ancak son günlerde, hikmet-i Rabbanî ve muktaza-i irade-i Rahmanî: envar-ı satîânızdan lem'alar şa'şa-paş olmaya başladı. Onur-u pür-sürûr

1860

1863

dan belki bir kabes iktibas ederim ümidiyle, tevcih-i ânan ederek, koştum, buldum, Elhamdülillah buldum.. Meğer irade-i kayyumiye iktizası bil-vasıta bir rahmet deryasının bir cedveli imiş gördüm. Hemen o cedvel-i irfana hücum ettim. Evvelâ bir şefe irtişaf, ba'dehu bir gurfe iğtiraf ettim. Fakat anlıyorum ki; reddedilmedim, kabul kaydı da görmedim.

Yalnız rahmi tebşir eden bir his; O cedvel-i nuranî umman-ı bî-pâyanından bahşedilmiş ve makbul bir vârise ve lütfa mazhar bir hâdiye ikram olduğundan, her talibe bir matlub, her rağibe meyvedar bir maktaf, her garibe himayetkâr bir me'va, her yoksula siyanetkâr bir melce', her müride ulaştırıcı bir murad, her mütemenniye husulpezir bir mütemenna, susamışa bir selsebil-i pür şifa-i yeşilgalil.. Ve ruvvad ve kussara bir hayr-ı makil imiş.

Evet öyle gördüm, buldum. O ravza-i yania'ya girdim, kovulmadım.

İçindeki hiyazından içmek istedim. İçtim, reddedilmedim...

Nurcular ezan-ı İslâmı i'lân etti. Allahü Ekber sadaları mükevvenatı çınlattı.

Envar-ı Kur'an elvah-ı hayatı aydınlattı. İşte o nurlar içinde gözlerimizi

açınca sizi gördük, kalb gözleriyle yine sizi gördük. Baş gözleriyle de

esfar-ı celilenizi okumaya muvaffak olduk. İşte bu kadar...

Abdülmeçid

Ennaib-ül Kerkükî Eşşehrezorî(9)"

Diğer ulema ve meşayihin mektup ve makalelerinden de bu makama bazı

örnekler kaydetmek isterdik, fakat herhalde bahis uzayacağından sadece bu

gelen bir-iki nümune ile iktifa etmeyi uygun bulduk.

2-ÇANKIRILI H.HASAN EFENDİ

Çankırlı alim, fazıl, Hafız H.Hasan Efendi-ki meşrutiyet yıllarında

Bediüzzamanı görmüş iken, iki defa üstadı ziyaret etmiştir.Yakın talebe ve

evlatlarına :“Bu asrın imamı ve mücedidi Bediüzzamandır” diyerek, Risale

i Nur eserlerini okumalarını tavsiye edermiş. Ayrıca oğlu Visalî Beye:

“Oğlum her asrın bir müceddidi var. Bu asrın müceddidi Bediüzzamandır.

Onu laaletta'yin bir âlim olarak sanmayın” demiş.

(Son Şahitler-4, sh. 358)

3- URFALI KURRA MUHAMMED HAFIZ EFENDİ

1861

Kırk seneden fazla şapka giymemek için evinden Çarşı-pazara çıkmayan,

bütün ömrünü ilme ve dine, bilhassa Kurana vakfedip talebe yetiştiren ve

fakr-ı haliyle beraber devletin maaşlarını almamak için resmî vazifeleri

(8) Bu zatın lahika mektupları asıllannda bir kaç mektubu daha vardır.

A.B.

(9) Emirdağ-2 Müntehap dosya sıra no: 39

1862

1864

almayan âlim, fazıl, mecevid ve müttakî insan Muhammed Hafız Efendi, Risale-i Nur ve üstad Bediüzzaman hakkındaki telakkilerini Abdullah Yeğin Ağabeye şöyle anlatmış: (A.Yeğin Ağabey bunu çok kereler anlattığı gibi, 7.8.1992 Perşembe günü akşamı Urfada Zehraiye Camii avlusunda büyük cemaatada anlatmıstı.) “Bir gün bazı Urfalı zatlar yanıma geldiler, ta’riz tarzında derilerki : “Şu Nurcular Üstadlarına Mehdî diyorlar. Bu işe ne dersiniz?”

Bende onlara dedimki: Üstad Bediüzzaman Mehdiden büyüktür. Ona peygamber demeyin ne deseniz layıktır.”

Bende (A.Kadir Badıllı) Hocamızdan bir gün Risale-i nur hakkında şöyle duymuştum: “Evladım, Risale-i Nur Kuranın hakiki manasıdır. Bu asırda, adeta Kuran türkçe nazil oluyor.”

“Ben akşam Üstadın Zülfikar eserinden okumuştum, bir ayete verdiği mana karşısında fevkalade te’sir altında kaldım. Sonra yattım, Üstad hz.lerini rü’yamda gördüm. Baktımki senin amcan Badıllı Said Beyle beraber atlara binmiş oldukları halde bizim evin avlusuna girdiler. Ben onlara kahve ikram etmenin telaşı içerisinde iken uyandım.

Evladım, Üstad Bediüzzaman ateş gibi bir âlimdir. Onun Kur’ana verdiği manalar harikadır, emsalsizdir.”

1863

1865

1864

1866

SİYASET RİCALİ BAKAN VE MEB'USLARDAN GELEN

ALÂKALAR

Siyasilerden ciddî şekilde zuhur eden alâka ve samimiyet, sadece Demokratlara münhasır değildir. DP'li, MP'li, HP'li hatta CHP'li kimselerden de görülmüş ve bazı meb'us ve diğer partilere mensub ünlü eşhastan bazıları da, şahsî dindarlıkları hasebiyle, Üstad Bediüzzaman'la görüşüp dersini dinleyenler de vardır.(10) Lakin CHP'nin asıl idareci kadrosu, mağlûbiyetlerinin temelinde Üstad Bediüzzaman'ı bildikleri için, ona düşman idiler. Seçim hadisesinden sonra, daha da çok düşman kesildiler. Ayrıca bu partinin içinde gizlice rol oynayan farmason komitesi de, dinsizlik ve farmasonluklarından zaten Üstad'a ebedî hasım idiler. Halbuki Hazret-i Üstad'ın DP'ye biraz teveccüh etmesi, onun teşekkülünden sonra, yani iktidar başına geldikten sonra; ve demokrasi ve hürriyet yolunda attıkları adımlarından ve ferahlatıcı bazı icraatlarından dolayı olmuştu. Yoksa Hazret-i Üstad bu partinin ne teşekkülünde, hatta ne de ilk seçimi olan 1950 seçiminde kat'iyetle ne temas etmiş, ne de teveccüh etmiştir. Üstad'ın açıkça şahsen teveccühleri yalnız bir seçimde olmuş, o da 1957'deki seçiminde, DP'lilerin çok zayıf düştükleri bir hengâmında idi. Bu mevzuu ayrıca sırasında tahlil edeceğimizden burada bu işaretle kâfi görüldü.

Evet, Hz. Üstada karşı siyasî şahsiyetlerden ilk başta alâka duyan 1950 den önceki CHP genel sekreteri Hilmi Uran'dır. 1950'den sonraki yıllarda da bazı CHP'li milletvekilleri gelmiş, Üstad'la görüşmüşlerdi.

Hazret-i Üstad'da CHP'nin yirmisekiz senelik iktidarlarında ona ettikleri zulüm ve dine ihanet ve sairelerinden, sadece bu partinin yüzde beşine suç veriyor, geri kalanlarını affediyordu. DP'lilerin de bundan ibret almalarını ve onlar gibi davranmamaları için ikaz ediyordu:

DP iktidarı döneminde ise 1950'de Ezan-ı Muhammedînin ilânı gibi müsbet bazı icraatları vesilesiyle Hazret-i Üstad ve Nur talebeleri onları hem

tebrik, hem de o güne kadar kendisinin ve Nur talebelerinin maruz kaldıkları zulümleri şikâyet tarzında, yeni iktidarın üst mercilerine yazdıkları bazı müracaatları vesilesiyle bazı tanışmalar ve konuşmalar neticesinde, DP'lilerden başta Başbakan Adnan Menderes, Tevfik İleri, Gazi Yiğit, Halil Özyörük, Lütfü Karaosmanoğlu, Ömer Bilen, Fehmi Çobanoğlu, Celal Yardımcı Ekrem Ocaklı, Hasan Fehmî Ustaoglu, Tahsin Tola ve Giyaseddin Emre gibi mahdut bazı bakan ve

1865
meb'us zatlar, şahsî dindarlık hisleriyle Risale-i Nur ve Üstad Bediüzzamanla ilgilenmeye başlamışlardı. Adnan Menderes ile isimlerini saydığımız şahıslardan üç dört kişi müstesna, diğerleri gelip bizzat Hazret-i Üstad'ı ziyaret edip görüşmüşlerdir.

(10) Son Şahitler-1 S: 413 ve Aydınlar Konuşuyor S: 50

1866

1867

DP'lilerden böyle samimî hamiyetkâr ve dindar kimseler olduğu gibi; içlerinde kalbsiz, mason tipi, din muarızı, hatta gizlice CHP zihniyetli kimseler de çoktu. Bu yüzden DP iktidarı süresince, Menderes'in ve yakın bazı bakan arkadaşlarının iyi niyet ve hizmet arzularının hilâfına ve rağmına olarak ve malûmatları dışında, zaman zaman Hazret-i Üstad'a rahatsızlık verilmiş ve incitilmişti. Yine şapkadan dolayı karakollara çağrılmış, hatta o yüzden mahkemelere verilmiş, rahatsız edilmiştir. Nitekim bazı nümûneler üst tarafta kaydedildi.

İsimlerini kaydettiğimiz DP'lilerden bir kısmının ve bu arada başta Adnan Menderes'in Hazret-i Üstad'la ve Risale-i Nur hizmetiyle ilk alâka duymaya başladıkları tarih ve alâka şeklini gösteren bazı belgeler şöyledir:

Menderes'in ilk olarak alâkadar olmaya başlamasına sebep; 7 Şubat 1951

tarihinde Afyon'da çıkmakta olan "Kocatepe" adlı bir gazetenin sinsî ve maksatlı ve iftirakâr yazılarının ona da şikâyet edilmesi üzerine, Menderes'in o günden itibaren Üstad'la alâkadar olmaya başladığını gösteren Üstadın 22/2/1951 tarihli şu mektubudur:

Aziz Siddık kardeşlerim!

Evvelâ hadsiz şükür olsun ki, şimdi Ankara içinde küçük bir medrese-i Nuriye ma'nasında, küçük Saidler ve nurun fedakârları her gece birisi bir mecmuayı okur, ötekiler ders alır gibi dinliyorlar. Bazı vakit konferans zamanında bazı mühim adamlar da iştirâk ediyorlar.

Bu defa Afyon gazetecisinin iftirası münasebetiyle Başvekile ve Dahiliye Vekâletine Nur talebeleri bazı meb'uslar söylemiş. Adnan Menderes ile Dahiliye Vekili pek dostane mukabele edip, haber göndermişler ki:Hiç merak etmesin ve me'yus olmasın.. ve Afyon'daki gazeteci de: Ben Emirdağ'ına geleceğim ve Üstad'a iki dileğim var, bunları rica edeceğim ve özür dileyeceğim" demiş.. Ve bizim aleyhimize neşredilen o gazetelerden talebelerim yüzaltmış adedini alarak imha etmişler. Daha fazla yazacaktım, rahatsızlığım dolayısıyla yazamadım. Vakit de dar olduğundan kısa kesiyorum. Umumunuza selâm.

Said-i Nursi(11)"

Elbaki Hüvelbaki

1867

Hazret-i Üstad'ın 22.2.951'de yazılmış olan(12) üstteki mektubunda verdiği haber göstermektedir ki; merhum Menderes ancak 1951 başlarından

(11) Emirdağ- 2 S: 61

(12) Emirdağ-2 Müntehap dosya sıra no: 43

1868

1868

itibaren Üstad Bediüzzaman'la ve hakikatlı Nurlu davasıyla perdeler gerisinde ilgilenmeye başlamıştır. Bu tarihten önce kesinlikle ne Menderes'in ismi Üstadça anılmış, ne de o Üstad'ı tanımış ve ilgilenmiştir. Merhum Menderes; Tahsin Tola gibi bazı meb'usların anlattıklarına ve yaptığı veya yapmak istediği bazı iyi icraatlarına nazaran; şahsen dine, din adamlarına hürmeti olan, Allah'ın Velî kullarının maneviyatlarına inanan bir insan imiş. Şahsî kusurları, za'afiyetleri olmakla birlikte, milletine karşı şefkatli, hakikî demokrasiye taraftar, hamiyetkâr bir şahsiyet idi. Allah rahmet eylesin,âmin...

Evet,Menderes'in Üstad Bediüzzaman'a karşı duyduğu alâkaları mezkûr hislerden başka bir şeyden değ'ildi. Üstad'ı memnun etmek, manevî destek ve dualarını almak arzusunu taşımaktaydı. Onun için idi ki; zaman zaman hükûmet olarak sıkıntıya düştükleri zaman, Hazret-i Üstad'a bazı meb'uslar vasıtasıyla selâm gönderir, dua talep ettiğini bildirirdi. Nitekim bir defasında şöyle haber göndermişti: "Hoca Efendi'ye selâm ve hürmetlerimi söyleyin. Biraz daha sabretmesini istediğini ve zulümlerin yavaş yavaş ref' edileceğini, her şeyin düzeleceğini" bildirmişti.

Lâkin maalesef merhum Menderes her dediğine veya arzu ettiğine muvaffak olamıyordu. Zulümlü evhamlar Üstad'ın vefatına kadar bitmediği gibi, bir çok şeyler de düzelememiş, hatta kötüye gitmişti. Bu kabilden olarak DP'nin son yıllarında; İnönü'nün sırtını bazı ordu mensublarına dayayarak saldırıya geçmesine karşı çok ziyade za'afa düştüklerini, hatta CHP'yi memnun etmek veya ona hakk-ı sükût vermek için bir çok mühim mevzuları ihmal ettiklerini, hatta feda ettiklerini de müşahede ettik. Ancak bütün bunlara rağmen, Hazret-i Üstad Menderes'ten tamamen yüz çevirmiyor, yaptığı iyiliklerini unutmuyor ve hep alâkadar olduğunu izhar ediyordu. Hatta ben 1959 Kasımında askere giderken, Hazret-i Üstada

uğradığımda" bir gece orada kaldım. Sabah dersinden sonra, bir münasebetle buyurmuşlardı ki: "Kardeşlerim size hususî olarak söylüyorum, ben Adnan Menderes'le çok alâkadarım. Hasta olmasaydım, Ankara'ya yanına giderdim..."

Nitekim Hazret-i Üstad 1960'dan az evvelki seyahatlerinde bu niyet ve gayelerle Ankara'ya gitti, görüşmek istedi..ve DP'yi helâket uçurumunun başından çevirip kurtaracak bazı ikazlarda bulunmak istedi ise de; maalesef mümkün olmadı.

1869

Evet; filhakika DP içinde mahdut bir kaç bakan ve meb'uslardan samimi dost olanları vardı. Bu dostlar vasıtasıyla, 1949 CHP iktidarında bakanlar kurulunun kararıyla bazı Nur mecmuaları hakkındaki müsadere ve toplatma kararını geçersiz saymışlar ve o Nur mecmualarını imhadan kurtar

1870

1869

mışlardı. Ayrıca Isparta ve Afyon'da müsadere edilen Nur mecmualarını, önceki mahkemelerin kaziye-i muhkeme kararlarına dayanarak iade edilmesinde büyük rol oynamışlardı.

DP'nin içinde, samimi olan bazı hamiyetkârların bu gibi müsbet icraata vesilelikleri cihetiyle ve o alâkaları dolayısıyla Hazret-i Üstad DP ye bilhassa ilk iktidarları zamanında- daha biraz dostane bakmış, onu ehven-i şer saymış ve samimi bazı nasihat ve ikazlarda bulunmuştu.

BİR MESELE'NİN HAKİKATI VE BİR TAHLİL

Adnan Menderes, Bediüzzaman'la görüştü mü?

Bu meselenin tahlilinde üç mevzu' vardır. Bunlardan birincisi: Sol basının o sıra, yani Menderes'in Bediüzzaman'la görüştüğünü yazdıkları 1958

senesinde ve sonrasında abarttıkları yalan ve iftiralarının aslı ve hakikatı ne olduğu..

İkincisi: Üstad Bediüzzaman kendi arabasını Menderes'i karşılamaya gönderdi diye olan mevzu..

Üçüncüsüde:Emirdağ'da Menderes'le uzaktan işaretle merhabalaşmalarıdır.

Birinci Mevzu: Gazeteler, bilhassa sol basın -Gerek 1957'de Milli Eğitim Bakanı Tevfik İleri ile Celal Yardımcı'nın Isparta'dan geçerlerken Üstad'la görüşme talepleri üzerine, Isparta ile Eğridir veya diğer rivayette Isparta ile Burdur arasında yol kenarında تنها bir yerde görüşmeleri hadisesinde olsun, gerekse Adnan Menderes'in 19 Ekim 1958'de Emirdağ'a geldiği zaman, uzaktan işaret yoluyla Üstad Bediüzzaman'la bir iki defa elle selâmlaşma hadisesinde olsun- hadiseleri büyütüp abartarak mübalâğa ve yalanlarla neşretmişlerdi. Hatta bu basit ve gayet normal bir vatandaş muamelesi olarak beşerî bir münasebetten ibaret olan mezkûr görüşme ve selâmlaşma hadisesini, bilâhare bazı yazarlar yalan ve mübalağalarla kitap haline bile getirdiler veya bazı kitaplarına yalanlı şekilde geçirdiler. Amma gerçeğini değil, yalan ve iftiralarla büyüterek yazdılar.

Ezcümle bunlardan birisi NİMET ARZIK adında bir yazar, Menderesin idamından epey zaman sonra; "Menderes'i İpe Götürenler" adlı kitabında şunları yazdı:(13)

"1- İzmir dolaylarında Celal Bayar'la Said-i Nursi'nin buluştukları.

1871

2-Sözde kendisinin de bulunduğu bir yolculukta: "Menderes'in Isparta dolaylarında bir köyde -galiba Emirdağ'da- karşılaşp buluştukları..

(13) Menderes'i İpe Götürenler- Nimet Arzık S: 127

1872

1870

3- Menderes'in Emirdağ'da Said-i Nursi'yi takdis eder gibi selâmladığını; ve o sıra Emirdağ minarelerine yeşil bayrakların çekildiğini.. vesaireyi kitabında yazdı.

Ama işin hakikatı ise: Nimet Arzık'ın kitabında yazılı üç meseleli mevzulardan birincisi kesinlikle aslı faslı olmıyan bir yalandır. Çünkü Bediüzzaman Hazretleri bütün ömründe sadece bir defa, o da 1911'de, Şam'dan İstanbul'a vapurla gelirken, İzmir'e uğrarak geçmesinden başka, hiç bir zaman ne İzmir'e gitmiş, ne de orada Celâl Bayar'la bir karşılaşması olmuştur.

Bediüzzaman Celal Bayar'la ömründe bir kere karşılaşmış, o da 1922-23 yıllarında Ankara'da bulunduğu sıralarda olmuştur. Bu kitabın ilgili yerinde bu mesele tafsilâtıyla yazılıdır.

İkinci hadise ve mesele ise: "Isparta dolaylarında bir köyde -Galiba Emirdağ'da-" diye yazan bu kadın, anlaşılıyor ki; Türkiye'nin haritasını dahi bilmekten acizdir. Zira Emirdağ İlçesi, Isparta dolayında bir köy değil, Eskişehir dolayında ve Afyon vilayetinin büyükçe bir kazasıdır. Hem Isparta dolaylarında Üstad Bediüzzaman'la görüşen Adnan Menderes değil, 1957'de Milli Eğitim Bakanı olan Celâl Yardımcı ile Tevfik İleri'dir.

Üçüncü mesele ve hadise ki: "Menderes'in Bediüzzaman'ı takdis eder gibi selâmladığı" yalanıdır. Çünkü takdis, bir kere ancak Hıristiyanlarda olur. Evet, hadisenin aslı vardır. Lâkin yazarın kasdî olarak abarttığı tarzda değildir. Çünkü uzaktan normal bir selâmlaşmada, hâşâ ne bir takdis mevzuubahistir, ne de bu kadının yazdığı şekilde Emirdağ minarelerine yeşil bayrakların çekilişi vardır.

Hadisenin aslını ve hakikatını Bediüzzaman'ın hizmetkârı ve aynı zamanda o sıra hususi şoförü olan Hüsnü Bayramoğlu aynen şöyle anlatmaktadır: "Menderes'in 1958'den önceki Emirdağ'a uğraması sırasında da; Üstad

namına satın alınmış bir jip vardı. Bu jipi Emirdağlı Mahmut Çalışkan çalıştırıyor ve onun üzerinde kayıtlı idi. Üstad Hazretleri bazen teneffüs için gezmeye çıktığı zaman, benzin parasını vermek şartıyla, öncelikle jip Üstad'ın emrinde olurdu. Amma sair boş zamanlarında ise, araba piyasasında durur, müşteri işinde çalıştırılırdı.

1873

Menderes, Emirdağ'a geldiği zaman, kaymakam ücret mukabilinde bu jipi de kiralamış ve Menderes'i karşılamaya götürmüştü. Ancak Üstad'ımız bu meseleyi duydu, bir şey demedi.

Hadise böyle iken, bazıları "Üstad kendi arabasını Menderes'i karşıla

1874

1871

maya gönderdi" şeklinde yaymaya başladılar."

Hüsnü Bayramoğlu, Hazret-i Üstad'ın Menderes'le selâmlaşma hadisesini de şöyle anlatıyor:

"... o tarihte, (Yani 19 Ekim 1958 yazında) Üstad'ın şöförlüğü ara sıra ben de yapıyordum. Menderes'in Emirdağ'a geleceğini haliyle Üstad'ımız da duymuştu. Fakat öğle saatlerinde geleceği bildirilmişti. O günü Üstad'ımız saat dokuz on sıralarında: "Biz de o tarafa gidelim. Tenha bir yerde otururuz. Eğer Menderes bize rast gelirse, belki görüşebiliriz." dedi. O tarafa gittik. Tenha bir yerde, yol kenarında bir müddet oturduk.

Menderes'in Emirdağ'a gelmesi te'hire uğramış, bildirilen saatlerde gelememişti.

Üstad: "Dönelim eve..." dedi. Emirdağ'a döndük. O günü Menderes ancak akşam ile yatsı arasında Emirdağ'a ulaşabilmişti. Haliyle halk toplanmış bekliyordu. Hükûmet konağı meydanında kısa bir konuşma yaptı. Tam da Üstad'ın evinin altında bulunuyordu. Üstad'ımız pencereye çıktı, oturdu.

Tam o sırada bir milletvekili Menderes'e: "İşte Hoca Efendi karşıda!" diye göstermişti. Merhum Menderes de, gerçekten eliyle iki üç defa Üstad'a selâm işaretini verdi. Üstad da eliyle karşılık vermişti. Ben tam Üstad'ımızın yanında idim. Hadise bundan ibarettir."

EMİRDAĞLI MERHUM HAMZE EMEK İSE DERKİ:

"Menderes Emirdağa geldiğinde yanında ben, (*) birde Millet vekili adayı Orhan Bey vardı. Tam Üstadın evinin yanına geldiğimizde, Ben Orhan Beyi, oda Menderesi ikâz ederek Üstadın pencerede beklediğini gösterdi. Menderes Üstada, oda Menderese elleri ile selam işareti verdiler.

(Son Şahidler-4, sh. 261)

TEVFIK İLERİ İLE CELÂL YARDIMCI'NIN BEDİÜZZAMAN İLE

GÖRÜŞMELERİ

Bu görüşme gerçektir ve şöyle olmuştur: O sıra, Milli Eğitim Bakanı "(Ağrı Milletvekili) Celâl Yardımcı ile; eski Milli Eğitim Bakanı ve o sıra Başbakan Yardımcısı Devlet Bakanı (Samsun Milletvekili) Tevfik İleri 1957 baharında, Antalya'dan Burdur'a geçerlerken; (Başka bir rivayette Ankara'ya geçerlerken) Isparta'ya uğramışlar. Buraya gelmişlerken, şahsî dindarlıkları ve din âlimlerine karşı hürmetkârlıkları hisleriyle Bediüzzaman'la da görüşmek istemişlerdir. Bu arzularını Isparta milletvekillerine açıklamışlardı. Haber Hazret-i Üstad'a da gelmiş, o da bu 1875 görüşmenin Isparta içinde uygun olmayacağını söylemiş, geçip gidecekleri zaman yol kenarında تنها bir yerde bir kaç dakikalığına görüşebileceklerini bildirmişti.

(*)Çünkü o sıra HAMZA EMEK D.P Emirdağ Teşkilatındadır. A.B.

1876

1872

Daha sonra Üstad Hazretleri kendi arabasıyla, yanında da hizmetkâr talebeleri olduğu halde, Isparta -Eğridir veya Isparta- Burdur yolu kenarında تنها bir mahalde arabası içinde oturmuş, kitap tashihini yapmakla meşgul olmaya başlamıştı. Bir müddet sonra, otomobille gelen Tefvik İleri ve Celâl Yardımcı'nın arabaları da, Üstad'ın arabasının durduğu yere gelmiş, durmuştu. Böylece ayak üstü bir kaç dakika görüşüp gitmişlerdi. Tabii her iki Bakan da, Hazret-i Üstad'ın ellerini öpmek ve duasını almak istemişlerdi. Elbette, asırların ender yetiştirdiği büyük bir İslâm dahisi, âlimi ve velîsinin elini öpüp ziyaret etmek ve duasını almak; Müslümanım diyen herkes için gayet makul, gayet fitrî ve gayet normal bir şey olduğu için, bu ziyaret olmuş. Arıca, Demokrat Partili bu her iki Bakanın da şahsî ve sülâlevî dindarlık ve din âlimlerine karşı hürmetkârlıkları da bu ziyarete sebep ve âmil olmuştur. İşte bu hadise dahi bu kadardır.

Eski Milli Eğitim Bakanı Celâl Yardımcı, bilâhare bu mevzuda hatıralarını atırken, hadiseyi -hatırında kaldığı kadarıyla- şöyle anlatmıştır:

"...1958'de Milli Eğitim Bakanı olduğum sıralarda, Antalya'dan avdet ederek, Burdur'a geçtiğimiz zaman, yol kavşağında, bazı gençler karşımıza çıkarak görüşmek istediklerini, Said-i Nursi'nin de orada bulunup bizi görmek istediğini ifade ettiler. Bu vatanın bir evlâdı olarak, hiç kimseyi çığneyip geçemezdik. Tefvik İleri de benimle beraberdi. Arabadan indik, Said-i Nursi ve öbür gençler yanımıza geldiler. Hasb-i halde bulunduk. Kendisi: "Haksız olarak bazı kimselerin Risale-i Nur yayınları hakkında kendisini tazyik ettiklerini, rahatsız ettiklerini" şikâyet yoluyla bize bildirdiler. Dinledik, şikâyetini ilgili bakanlıklara, İçişleri Bakanlığına iletteceğimizi söyledik. Milli Eğitim Bakanlığı cephesinde de gereğini yapacağımızı ifade ettik ve vedalaşarak aralarından ayrıldık.

İki gün sonra, CHP cenahında ve yayın organlarında şu propagandaya esefle şahid olduk: "DP'nin iki Bakanı, Celâl Yardımcı ile Tefvik İleri Said i Nursi'yi özel olarak ziyarete gittiler. Elini öptüler. Hayır duasını aldılar. DP'ye yaptığı yardımlarından dolayı teşekkür ettiler ve bu yoldaki faaliyetlerine devam etmesini rica ve istirham ettiler.(14)"

Bediüzzaman Hazretlerinin on iki senelik sâdık hizmetkârı ve talebesi merhum Zübeyr Gündüzalp ise, bu görüşme hadisesini şöyle anlatmıştır(15)"

1877

"... DP iktidarı Milli Eğitim Bakanlarından Tefvik İleri ve Celâl Yardımcı, Isparta'dan Ankara'ya giderken; Üstadımız Bediüzzaman Said-i Nursi (14) Aydınlar Konuşuyor S: 50

(15) Zübeyr ağabey sadece mülâkat ve görüşme kısmını anlatmıştır.

1878

1873

de kendi arabasıyla Eğridir yoluna çıktı. Bir talebesini de yüksekçe bir yere bırakarak, geldiklerini haber versin diye..Üstad arabanın içinde oturup bekliyordu. Nihayet Tefvik İleri ve Celâl Yardımcı'nın arabasının sür'atle yaklaşmakta olduğu görüldü. Arabaları Üstad'ın arabasının tam yanında durdu. Onlar arabadan inmek isterken, Hazret-i Üstad bir anda yay gibi arabasından fırlayarak, Tefvik İleri'nin arabadan inmesine fırsat vermedi. Arabasının penceresinden elini Tefvik İleri'nin omuzuna koyarak bastırdı. Tefvik İleri ve arkadaşları her ne kadar arabadan inmek ve Üstad'ın ellerini öpmek istedilerse de, Üstad zamanın nezaketini göz önünde bulundurarak, arabadan inmelerine mani' oldu. Bu esnada arabanın arka koltuğunda oturan hanımları, arka kapılarını açarak dışarı çıktılar ve Üstad'ın ellerini öpmek istediler. Asrî kıyafetli olan bu hanımları Hazret-i Üstad reddetmedi, dirseklerini uzatarak öpmelerini söyledi. Diğer bir rivayette

ellerine cübbesini sararak öptürdü. Bakanlarla da bir kaç dakikalık görüşüp konuştular.(16)"

İşte, gerek Menderes'in Üstad'la selâmlaşması, gerekse Tefik İleri ve Celâl Yardımcı'nın görüşme hadisesi ve hikâyesi ve aslı özetle bundan ibarettir.

Evet, gerçekten Demokratların içinde bazı zatların, şahsen samimî olarak Hazret-i Üstad'la alâkadarlıkları olmuştu. Bu alâkalardan meselâ 21.11.1951'de DP'lilerin Hazret-i Üstad'a Diyanet Riyaseti içinde büyük bir vazife vermek istemelerine karşılık, Hazret-i, Üstad'ın yazdığı şu mektubu bunun bir nümûnesidir:

“

Aziz siddık, vefadar, fedakâr kardeşlerim!

Evvelâ: Bütün ruh-u canımla fevkalâde nuranî hizmet-i imaniyenizi tebrik ederim.

Saniyen: Ankara'da dindar ahrarların kongresinde, beni Diyanet Riyaseti dairesinde bir vazife ile tavzif etmeyi hararetle istemelerine ve Medreset-üz Zehra'nın Nur talebelerini bu meselede bana kabul ettirmekte vasıta yapmalarına karşı derim: O toplanmada bu teklifi yapan meb'uslara ve dindar arkadaşlarına çok teşekkür ve çok selâm ve muvaffakiyetlerine çok dua ederim.

1879

Fakat ben ziyade za'fiyet ve şiddetli hasta ve ihtiyar ve kabir kapısında ve perişan olduğumdan, o kudsî vazifeyi yapmaya iktidarım olmamasından, benim yerimde Risale-i Nurun şahs-ı manevisi ve benim be

(16) Bilinmeyen Taraflarıyla Said-i Nursi 6. Baskı S: 392

1880

1874

delime Nur şâkirtlerinin hâs ve halis ve İslâmiyetin hakikî fedakârlarının şahsiyet-i maneviyesi o kudsî vazifeyi şimdiye kadar gayr-ı resmî perde altında yaptıkları gibi, inşaallah resmi bir surette dahi yapabilecekler.

Onlara havale ederiz.

Elbaki Hüvelbaki

Duanıza muhtaç kardaşınız

Said-i Nursi

Haşiye: Sungur'u Ankara'ya Temyizdeki işimiz için, Hıfzı'nın mahdumu Hüsni'yü de, Zübeyr ve Abdullah'a yardım için Urfa'ya gönderdik.(17)"

Üstad'dan gelen bu haber gibi, üstte de isimlerini verdiğimiz bazı DP meb'uslarından en başta Tahsin Tola, Gazi Yiğit, Gıyaseddin Emre, Ekrem Ocaklı gibi zatların, bir çok defa Hazret-i Üstad'la görüşmeleri olduğu gibi; DP içişleri bakanlarından Halil Özyörük Devlet Bakanı Fevzi Lütfi Karaosmanoğlu ve ileri kademedeki birkaç zatlar da Üstad'a karşı yakın ilgi ve dostluk gösteriyorlardı.

Hazret-i Üstad da, DP'nin içinde bulunan bu samimi hamiyetkâr zatların hatırı için ve demokrasi ve hürriyet yolunda attıkları müsbet adımlarından dolayı, onlara müteveccih olmuş, alâkadarlık göstermişti. CHP'nin şerli şeytanetlerinden köklü bir şekilde muhafaza olunmaları için, daha ileri adımlar atarak kuvvetlenmeleri hususunda lâzım gelen esasları ve her zaman geçerli bazı tedbirleri; ve yapacakları hareket usullerini zaman zaman bildirmiş, ikaz ve irşadlarda bulunmuştur. Lâkin DP'nin içindeki bu dindar hamiyetkâr zatların bulunmasına karşılık, aynı partinin içinde bazı tinetsiz masonlar gurubu da mevcuttu. Tıpkı İttihad ve Terakki Cem'iyeti içindeki gerçek ahrarlar ile aynı cemiyette bulunan Masonlar gurubu gibi... Bu yüzden DP'lilerin hamiyetkar gurubu her istediklerini serbestçe ve kolayca yapamıyorlardı. Dışta CHP, içerde bunlar vardı.

Hazret-i Üstad da bu durumu çok iyi biliyordu. Her şeye rağmen DP içindedeki hamiyetkâr, dindar bir kaç zatın hatırı; ve içinde ve zımnında komünist hâkimiyeti himayetkârlığı yatan CHP'nin iktidar olmasından, bir derece ehven-i şerli olacağı keyfiyeti için;1954 seçimlerinde sükûtiyle ve meyil ve işaretiyle; ve 1957 seçimlerinde ise alenî ifade ve hareketleriyle DP'yi tutmuş, yardım etmişti.

Bu mevzu' ilerde de ayrıca ele alınacağından, burada bilmünasebe kaydedildi.

(17) Emirdağ-2 Müntehap dosya sıra no: 71

1881

1875

1882

1876

DÖRDÜNCÜ FASIL

(Türkiye'de ve Dünya'da İnkişaf Eden Hadiseler ve Üstad'ın Değerlendirmeleri)

Hazret-i Üstad'ın, dünya hadiselerini Kur'an ve iman hizmeti noktasından değerlendirmeye tabi tutması, sadece DP iktidarı döneminde değildir. Belki dünyadan ve hadiselerinden ve siyasetinden en çok uzak kaldığı yıllarda da, ona karşı tamamıyla bîgane kalmamış, hizmet-i Kur'ana taalluk eden noktalarıyla değerlendirmiş ve zaman-zaman talebelerine bildirmiştir.

İkinci Cihan Harbi hadiselerini ve Türkiye'de harbten sonra inkişaf eden bazı müsbet hadiselerin iyi cihetlerini iman ve Kur'an nuruyla bakıp yaptığı değerlendirmeleri, neşrettiği lahika mektuplarında mevcuttur. Fakat 1946 yıllarına kadar bu değerlendirmelerin tek bir tanesini dahi hükümet ricaline bildirmiş değildir. CHP iktidarının son yıllarında yapmış olduğu sadece iki değerlendirmesini hükümet ricaline de bildirmesi olmuştur.

Bunlardan birisi: 1946 CHP iktidarının içişleri bakanı olan Hilmi Uran'a yazdığı ve fakat göndermediği, daha sonra CHP Genel Sekreterliğine geçtiği'nde aynı yazıyı ona, bir de CHP iktidarının kendisine karşı uyguladığı merhametsizce zulüm ve tazyiklerin asıl sebep ve manasını keşfedip kaleme aldığı ve zamanın Reis-i Cumhuri İsmet İnönü'ye 1947 yılı içerisinde gönderdiği istid'adır. Bu iki yazı dışında tek bir yazı hapislerde iken yolladığı müdafaa parçaları hariç- gönderdiğ-i yoktur. Şikâyetleri havî istid'alar içinde, bilhassa Reis-i Cumhuri'a yazılan istid'ada can damarı hükmünde çok büyük ve hayatî hakikatları ihtardan ibaret ve kudsî bir değerlendirmeyi taşıyan o iki yazı, bu kitabın ilgili yerlerinde kaydedilmiştir.

Amma 1950'den sonraki DP iktidarı döneminde ise, durum hayli değişik ve farklıdır. Çünkü hadiselerin değerlendirmelerini kaleme aldığı'nda yine en başta kendi talebelerine, zaman zaman da hükümet ricaline intikal ettiriyordu. Bir kaç kez de direkt olarak DP'li hamiyetkâr zatları ikaz eden yazılar da gönderdi.

Buna göre, bazı çevrelerin; Üstad'ın sadece DP iktidarında dünya hadiselerine baktı, siyasî ve içtimaî mevzularda değerlendirmeler yaptı.. Veya, (sözüm ona) tek partili, çok partili sisteme göre kendini ayarladı. Ondan önce hiç bakmadı, değerlendirmede gibi lâf ve gûzafların ilim ve hakikatla alâkası olacak hiç bir değeri haiz değildir. Bunları ileri sürenlerin,

1883

Bediüzzaman'ın hayat seyri ve yaşayışından haberleri yoktur diyebiliriz.

Nitekim bu kitabın her bir faslında bu hadisat değerlendirmelerinden nûmuneler

1884

1877

dercedilmiştir.

Hazret-i Üstad'ın bilhassa 1950'den sonraki değerlendirmeleri içerisinde hakikatlı, istikametli temel mes'elelerdeki ikaz ve irşadlarını üç ana kısımda toplamak mümkündür.

Birinci Kısım: Demokratları re'sen ikaz ve irşadları..

İkinci Kısım: DP iktidarı zamanında da; yerleşmiş CHP zihniyetli kadro kalıntılarının sinsî ve sistemli plânları ile, yer yer uygulanan zulümlü bazı muameleleri şikâyet yollu bildirme içinde Demokratlara gösterdiği selâmetli çıkış yolu ve aynı istikamette yaptığı ikazlar..

Üçüncü Kısım: Dünyada ve Türkiye'de inkişaf eden hadiseleri değerlendirerek, başta talebelerine, dolayısıyla iktidarı elinde tutan hamiyetkâr zatlara müteveccih, bazen müjdeli, tebrikli; bazen de ibret dersleri ve çıkış yolları gösterici irşadlarıdır.

Hazret-i Üstad'ın bu derslerinde, bazen DP'lileri müsbet yöndeki icraatlarını tebrik içinde; ikmale götüren yol ve metodlarını da bildirmiştir. Şu üç ana bölümler ile tarifini yaptığımız ve bölüm-bölüm nümunelerle izahı yapılacak olan bu değerlendirmelerde Hazret-i Üstad'ın verdiği esas ders ve yaptığı ikaz ve bildirdiği irşad ve tenvirleri çok hülâsalı olarak topluca şöylece özetlenebilir:

1- Demokratların Kur'an ve imana ve şeair-i İslâmiye hakikatlarına tam dayanmalarını temin maksadıyla; Onları iktidara getiren şeyin en başta Kur'an ve imanın manevî kuvveti ve desteği olduğunu tarihî ve ilmî ve mantikî beyanlarla, bazen yumuşak üslub içerisinde, bazen de uyandırmak için başlarına sertçe vurduğu ana esas ve temel hakikatlardır.

Bu mananın esas tılsımı ve ana umdesi olarak da, iki şeyin behemahal yapılması ve yerine getirilmesinin kat'i lüzumunun ihtarından ibaret ikazları idi.

Bunlardan birincisi: Risale-i Nurların resmen hükûmet eliyle Ya Maarif vekâleti veya Diyanet İşleri Başkanlığı kanalıyla neşrettirilmesi..

2- Ayasofya Camiinin eski kudsî vaziyetine bir an önce çevrilmesi...

1885

İkinci isteği: (Yani Demokratlardan umumî olarak istediği şeylerin ikincisi) İslâm Âlemiyle uhuvvet ve yakın alâkayı inkişaf ettirecek ve onu kendi arkasında ihtiyat kuvveti haline getirecek olan adımların atılması..

3- Hangi şekil ve namlar altında görünürse görünsün, dünyanın ve insanlık âleminin bugünkü haliyle iki ana kamp halinde bölünmüş olmasından; bir tarafı inkâr-ı uluhiyyet ve dinsizlik üzerine bina edilmiş

1886

1878

komünizm, sosyalizm ve sair taraf ve bloku..

Öbür tarafı da: Tüm sefahet, rezalet ve mimsiz medeniyetiyle birlikte; demokrasilik ve fikir, din ve vicdan ve insanlık hak ve hürriyeti üstünde müesses Batı dünyası ve Amerikan bloku şeklinde teşekkül etmesinden; dünya siyaseti itibarıyla bu ikinci tarafın yanında olabilecek şekilde siyasî hareketlerin takib edilmesi idi.

Evet, Hazret-i Üstad'ın Demokratlara verdiği derslerin esasları hülâseten ve temel prensib olarak bunlardan ibarettir diyebiliriz. Ama bütün bu derslerin icrasında, iman ve Kur'an hakikatlarına dayanmayı; Komünizm âfetinin tam olarak durdurulabilmesi için maddî kuvvet ve tedbirlerin yetmiyeceğini, onu durduracak ve tevkif edecek ve bizi onun istilâsından koruyacak ancak ve ancak Kur'anın ve imanın dersleri ve hakikatları olabileceğini, her defasında ihtar etmeyi de ihmal etmemiştir.

DEĞERLENDİRMELERİN TAFSİLÂTI

VE BİRİNCİ KISMI

Üç ana kısım halinde toparlamaya çalıştığımız değerlendirmelerin hakikatlı izahlarından nümüneler vermek üzere, Hazret-i Üstad'ın 1950 den sonra kaleme almış olduğu ders ve irşadlarına geçmek istiyoruz.

BİRİNCİ KISIM: DP'lileri re'sen ikaz ve irşad eden değerlendirmeleri içeren dersler:

Üstad'ın bu kısım ikaz ve irşadları bazen lütf-u irşad denilen yumuşak, ikna'kâr üslublu ve okşayıcıdırlar. Bir kısmı da, oldukça sert üslublu ve şikâyetli tarzdadır. Ancak biz bunları ayrı ayrı sınıflandırmadan kaydedeceğiz. Bunları kaydederken de her bir mesele ve mevzuu yukardan beri yaptığımız gibi- tarih i'tibariyle başından alıp sona götürmeye, meselâ, her bir bölümün ilgili vesika ve belgelerini, ayrı ayrı kısımlarla 1950'den alarak 1960'lara götürmek gibi... Çok olan vesika ve belgelerden de ancak birer ikişer nümunelerini arzedeabileceğiz.

Birinci Bölümün Birinci Nümunesi: 30/5/950'de Reis-i Cumhur Celâl Bayar'a gönderdiği şu tebrik telgrafıdır:

"Celâl Bayar-Reis-i Cumhur ANKARA

1887

Zatınızı tebrik ederim. Cenab-ı Hak sizi İslâmiyet ve vatan ve millet hizmetinde muvaffak eylesin.

Nur talebelerinden onların namına

Said-i Nursi (1)"

(1) Emirdağ- 2 S: 16

1888

1879

Hazret-i Üstad'ın bu telgrafın arkasından aynı günde "Reis-i Cumhur ve hey'et-i vükelasına - Ankara" diye gönderdiği tebrik mektubu ise, çok mühim hakikatları ihtar etmektedir. Hem de daha işin başında iken onlara

asıl vazifelerini ihtar etmek içinde, kendi davasını da tebliğ etmektedir.

Mektup aynen şöyledir:

"Reis-i Cumhur Celâl Bayar ve Hey'et-i Vükelâsına - Ankara

Biz Nur talebeleri yirmi senedir emsalsiz bir ta'zib ve içkencelere hedef

olmuşuz. Sabrettik, ta Cenab-ı Hak sizi imdadımıza gönderdi. O

işkencelerin sebebini onbeş senedir üç mahkeme hakikî ve kanunî olarak

yüzotuz kitap ve bin mektubatta bulamadıklarına, mahkeme-i temyizle

Denizli mahkemesini şahid gösteriyoruz. Otuz senedenberi ben siyaseti

terketmişim.

Bu defa bir kaç gün zarfında ahrarların başa geçip, milletin mukadderatına

sahip çıkması sebebiyle, Reis-i Cumhuriyeti ve hey'et-i vekileyi tebrik ile

beraber, bir hakikatı ifşa ediyorum. Şöyle ki:

Bize hücum eden, bu mahkemelerde ta'zib edenler demişler: "Bu Nur

talebelerinin dini siyasete alet etmek ihtimalleri var. Belki de ediyorlar" Biz

de o zalimlere karşı müdafaalarımızdaki binler hüccet ile demişiz ve

diyoruz ki:

Biz dini siyasete alet değil, belki rızay-i ilâhiden başka hiç bir şeye, hatta

dünyaya ve saltanatına alet etmemek, bizim esas mesleğimiz olduğundan,

düşmanlarımızca da tahakkuk etmiş ki, üç senedir üç çuvaldan ziyade

dosyalarımızı garazkârane tetkik ettikleri halde, bizi mahkûm edemiyorlar.

Verdikleri keyfî ve vicdanî hükümlerine de bir bahane bulamıyorlar ki,

temyiz o hükümü bozdu.

Evet, biz dini siyasete alet değil, belki vatan ve milletin dehşetli zararına

siyaseti mutaassibane dinsizliğe alet edenlere karşı, bizim siyasete

bakmamıza mecburiyet-i kat'îye olduğu zaman, vazifemiz siyaseti dine alet,

dost yapmaktır ki; üç yüz elli milyon kardeşlerin uhuvvetini bu vatandaki

kardeşlere kazandırmaya sebep olsun.

Elhasıl: Bize işkence edenlerin, siyaseti asabiyetle dinsizliğe alet etmelerine mukabil, biz de siyaseti dine alet ve dost yapmakla bu vatan ve milletin saadetine çalışmışız.

Said-i Nursi (2)"

1889

Üstad Hazretleri Reis-i Cumhur Celal Bayar'a ve hey'et-i vekileye gönderdiği bu telgraf ve mektup hikâyesi hakkında, hizmetkârı Zübeyr Gün

(2) Emirdağ-2 Muntehap dosya sıra no:11 ve Yeni yazı Emirdağ S: 16

1890

1880

düzalp'tan bizzat dinlemiş olduğum bir hatırayı buraya dercediyorum:

"Üstad'ımız Celâl Bayar'a tebrik telgrafını gönderdikten sonra, aynı gün beni çağırdı, Zübeyr dedi. Buyurun efendim dedim. "Ahmak, ben bu telgrafı o koca masona ne için gönderdim?" diye sordu.

Ben boynumu bükerek, bilmiyorum Üstad'ım dedim.

Buyurdular ki: "Eğer ben bu alâkayı göstermesem, derler ki: "Ha!.. Demek Said bizi de beğenmiyor. Onun başka maksadları var" diyecekler ve CHP ile birleşerek bizi daha çok ezmeye çalışacaklar"

1- BÖLÜMÜN İKİNCİ NÜMUNESİ: 6 Eylül 1951'de "Demokratlara büyük bir hakikatı ihtar" başlıklı yazısıyla Türkiye Cumhuriyeti siyasetinde pek mühim mes'eleleri, tedbirleri ve atılacak adımları bildirmektedir. Yazı aynen şöyledir:

"Demokratlara büyük bir hakikatı ihtar

Şimdi Kur'an ve İslâmiyet ve bu vatan zararına üç cereyan var. Birincisi: Komünist, dinsizlik cereyanı.. Bu cereyan yüzde otuzkır adama zarar verebilir:

Birisi de: Eskidenberi müstemlekâtlarının Türklerle olan alâkalarını kesmek için, Türkiye içinde dinsizliği neşretmek için "ifsad komitesi" namında bir komitedir. Bu da yüzde on-yirmi adamı bozabilir

Üçüncüsü: Garplılaşmak ve Hıristiyanlara benzemek ve bir nevi Purutluk mezhebini İslâmlar içinde yerleştirmeye çalışan ve dinde hissesi olmıyan bir kısım siyasîler hey'etidir. Bu cereyan yüzde, belki binde birisini Kur'an ve İslâmiyet aleyhine çevirebilir.

Biz Kur'an hizmetkârları ve Nurcular, evvelki iki cereyana karşı daima Kur'an hakikatlarını muhafazaya çalışmışız. Mümkün olduğu kadar dünyaya ve siyasete bakmamağa mesleğimiz bizi mecbur eyliyordu. Şimdi mecburiyetle bakmaya lüzum oldu, gördük ki: Demokratlar evvelki iki müthiş cereyana karşı bize, Nurculara yardımcı hükmünde olabilirler. Hem onların dindar kısmı daima o iki dehşetli cereyana mesleklerince zıddırlar.

Yalnız, dinde hissesi az olan bir kısım, garblılaşmak ve garblılara tam

1891

benzemek mesleğini takib edenler ise, üçüncü cereyana bir yardım ediyorlar.

1892

1881

Madem o cereyan, yüzden ancak birisini, belki binden birisini purutlar ve Hıristiyan gibi yapmaya çevirebilir Çünkü İngilizler ikiyüz sene zarfında tahakküm ettiği ikiyüz milyon İslâmdan, ikiyüz adamı purutluğa geçirememiş ve çeviremez. Hem hiç bir tarihte bir İslâm, Hıristiyan olduğunu ve kanaatla başka bir dini İslâmiyete tercih etmiş işitilmediğinden; İktidar partisinde bulunan az bir kısım, dinin zararına siyaset namıyla üçüncü cereyana yardım etse de, madem o Demokrat Partisi meslek itibarıyla öteki iki cereyan-ı azimenin durmasına ve

def'etmesine mecburi vazifeleri olmasından, bu vatana ve İslâmiyete büyük bir faydası dokunabilir. Bu cihetten biz Demokratları iktidar yerinde muhafaza etmeye Kur'an menfaatına kendimizi mecbur biliyoruz. Onlardan hayır beklemek değil, belki dehşetli baştaki iki cereyana siyasetlerince muarız oldukları için, onların az bir kısmı dine verdikleri zararı, vücudun parçalanmasına bedel, yalnız bir parmağı kesmek gibi pek cüz'î bir zararla, pek küllî bir zarardan kurtulmamıza sebep oluyorlar bildiğimizden; o iktidar partisinin lehinde ehl-i dini yardıma davet ediyoruz-ve dinde laubalî kısmını dahi cidden ikaz edip, hemen çabuk hakikat-ı İslâmiyeye yapışınız diye ihtar ediyoruz.. Ki vatan, millet ve onların hayatı ve saadeti hakaik-i Kur'aniyeye dayanmak ve bütün âlem-i İslâmı arkasında ihtiyat kuvveti yapmak ve uhuvvet-i İslâmiye ile dörtyüz milyon kardeşi bulmak ve Amerika gibi din lehinde ciddî çalışan muazzam bir devleti kendine hakiki dost yapmak, İman ve İslâmiyele olabilir.

Biz bütün Nurcular ve Kur'an hizmetkârları onlara hem haber veriyoruz, hem İslâmiyete hizmette muvaffakiyetlerine dua ediyoruz. Hem de rica ediyoruz ki: Bu memleketin ehemmiyetli bir mahsulü ve bu vatanda ve şimdi âlem-i İslâmda da pek büyük faydası ve hizmeti bulunan Risale-i Nuru müsaderelerden kurtarıp, neşrine hizmet etsinler, ta bu vatandaki dindarları kendilerine taraftar etsinler ve selâmeti bulsunlar.(3)"

Said-i Nursi (4)"

Görüldüğü üzere Hazret-i Üstad Demokratlara karşı takındığı tavır ve yaptığı nasihat ve ihtarlar içinde hem okşayıcı, irşad edici tabirler bulunuyor, hem de aslî davası olan Risale-i Nur hakikatlarını tebliğ etmeye ve kabul ettirmeye ve onları hizmetkâr yapmaya çalışıyor.

(3) Bu mektubun bir haşiyesi de vardır. Risale-i Nurun memlekete büyük menfaatlerinden ve belâların def'ine vesile olmasından bir çok misallerle

1893

numuneler verilmektedir. Haşiyenin altında da Sungur ve Hüsrev diye imzalar vardır. Bahis uzayacağından buraya dercedilmedi. A.B.

(4) Emirdağ-2 Muntehap dosya sıra no: 65 ve Emirdağ-2 S: 177

1894

1882

BİRİNCİ BÖLÜMÜN ÜÇÜNCÜ NÜMUNESİ: Demokratları, hürriyet ve demokrasilik yolunda asıl hizmete çağırarak içinde, memleketin mühim ve can damarı hükmünde olan bir kanunu tehir etmelerini de tevbih ediyor, zecr ediyor. Yazı 20.12.1951'de yazılmıştır, aynen şöyledir:

Dindar, hamiyetkâr ve vatanperver milletvekillerine şunu arz ediyorum ki: Mekke-i Mükerrreme'de Hacer-ül Esved yanında hürmet için konulduğunu hacıların gördükleri Zülfikâr Mu'cizat-ı Kur'aniye mecmuası ile, Medine-i Münevvere'de Peygamber Aleyhissalâtü Vesselâm'ın kabri üzerinde konulduğunu gördükleri Asa-yı Musa mecmuası gibi Risale-i Nurun bir kısım eczaları, Âlem-i İslâmın bizimle hakikî uhuvvetini temine vesile oldukları halde, müsadere edilmek suretiyle dört seneden beri evrak-ı muzır gibi dosyalar içinde mahkeme mahzenlerinde çürütülmek suretiyle imhasına çalışıldığı ve dört mahkeme beraetine ve serbestiyetine karar verdikleri; Ve biz de çok makamata istid'a ile müracaât edip serbestiyetini istediğimiz; Ve hem Başbakanın "Din propagandası yüzünden şimdiye kadar bu vatana hiç bir zarar gelmediğini" söylediği halde:

Bu dindarların serbestiyeti hakkındaki kanunun tasdikinin ta'cili ve takdimi lâzım gelirken, te'hir edilmesi; "Dindar meb'usların nazar-ı millette kendilerine düşen en ehemmiyetli vazifelerini yapmıyorlar" diye dindarların bir telâş var. Biz de telâş ediyoruz ki; Dahilî gizli dinsizler ve komünizm hesabına çalışan hainler bu vaziyetten istifade etmemeleri için bu gelecek

hakikatı sizlere beyan etmeye hamiyeten mecbur oldum. O hakikat da budur ki:

(Demokrat dindar milletvekillerine bir hakikatı ihtar)

Bugünlerde hastalığım itibarıyla, kışın pek şiddetli hiddetine tahammül edemedim. Çok tecrübelerimle umumî bir hatanın neticesinde hava ile zemin zelzele ile ve fırtına ile, gazab-ı ilâhîyi haber vermek nev'inden hiddet ediyorlar gibi âdeta muhalif bir vaziyet gösterdiler. Ben de bundan bir manevî fırtınaya alamet hissettim. Kalbime geldi ki: Acaba yine İslâmiyet ve hakaik-i imaniye zararına bir hatay-i umumî mi meydana geldi? Adetim olmadığı halde ve dünya siyasetini terkettiğim halde, bu nokta için sordum:

"Ne var ceridelerde? Ne haber veriyorlar?"

Bana dediler ki: Din propagandasını yapan dindarların serbestiyet kanunu geri kalmış. Fakat solcular hakkındaki kanunu ta'cil edip tasdik etmişler.

1895

1883

Kalbime geldi ki: Bu vatan ve İslâmiyetin maslâhatı her şeyden evvel dindarların serbestiyeti hakkındaki kanunun hem ta'cil hem tasdik ve hem de çabuk mekteplerde tatbik edilmesi elzemdir. Çünkü bu tasdik ile, Rusya'daki kırk milyona yakın Müslümanı, hem dörtyüz milyon âlem-i İslâmın manevî kuvvetini bir ihtiyat kuvveti olarak bu vatana kazandırmakla beraber, komünistlik manevi tahribatına karşı şimdiye kadar Rus'un; Amerikan ve İngilizlere karşı tecavüzünden ziyade, bin senelik adavetinden dolayı en evvel bize tecavüz etmesi adavetinin muktezası iken; o tecavüzü durduran şüphesiz hakaik-i Kur'aniye ve imaniyedir. Öyle ise bu vatanda herşeyden evvel o acib kuvvete karşı hakaik-i Kur'aniye ve imaniyeyi bil-fiil elde tutup, dinsizliğin önüne kuvvetli bir Sedd-i Zülkarneyn gibi bir sed yapılması lâzım ve elzemdir.

Çünkü Rus şimdiki kadar Çin'i ve yarı Avrupa'yı istilâ ettiği halde, bize karşı tecavüz ettirmeyip tevkif ettiren hakaik-i imaniye ve Kur'aniyedir. Yoksa Rusların tahribat nevinden manevî kuvvetlerine karşı, adliyenin binden birine maddi ceza vermesiyle serserilere ve fakirlere, zenginlerin malını peşkeş çeken ve hevesli gençlere ehl-i namusun kızlarını ve ailelerini mübah kılan ve az bir zamanda Avrupa'nın yarısını elde eden bir kuvvete karşı, ancak ve ancak manevî bomba lâzım ki; O da hakaik-i Kur'aniye ve imaniye atom bombası olup, o dehşetli solculuk cereyanını durdursun. Yoksa adliye vasıtasıyla yüzden birine verilen maddi ceza ile bu küllî kuvvet tevkif edilmez.

Onun için, dindar milletvekilleri bu ta'cili lâzım gelen hakikatı tehir etmelerinden çok defa tecrübelerle gördüğümüz gibi, bu defa da küre-i hava şiddetli soğuğuyla buna itiraz ediyor.

İki dehşetli harb-i umuminin neticesinde beşerde hasıl olan bir intibah-ı kavî ve beşerin tam uyanması cihetiyle; kat'iyen dinsiz bir millet yaşamaz.. Rus da dinsiz kalamaz.. Geri dönüp Hıristiyan da olamaz. Olsa ola küfr-ü mutlakı kıran ve hak ve hakikata dayanan ve hüccet ve delile iatinad eden ve akli ve kalbi ikna' eden Kur'ana tabi' olabilir. O vakit dörtyüz milyon ehl-i Kur'ana kılıç çekemez.

Said-i Nursi(5)"

Hazret-i Üstad'ın Demokrat Parti milletvekillerini, dindarlar hakkındaki kanunun tehirinden dolayı bu tevbih yazısı sırasında, Demokratlar solculara 1896

karşı ve CHP karşısında za'af gösteriyor ve bir nevi rüşvet verme durumunda görünüyorlardı.

(5) Emirdağ.2 Müntehap dosya sıra no: 76 ve Emirdağ-2 S: 70

1897

1884

DP'LİLERİ RE'SEN İKAZ BÖLÜMÜNÜN DÖRDÜNCÜ NÜMUNESİ:

Bu mektup 1952 yılı içinde direkt olarak Adnan Menderes'e hitaben yazılmıştır.(6)"

Ben çok hasta olduğum ve siyasetle alâkasız bulunduğum halde Adnan Menderes gibi bir İslâm kahramanı ile bir sohbet etmek isterdim. Hal ve vaziyetim görüşmeye müsaade etmediği için, o sûrî konuşmak yerine bu mektup benim bedelime konuşsun diye yazdım.

Gayet kısa bir kaç esası, İslâmiyetin bir kahramanı olan Adnan Menderes gibi dindarlara beyan ediyorum:

Birincisi: İslâmiyetin pek çok kanun-u esasisinden birisi:

Ayet-i kerimesinin hakikatıdır ki; "Birinin cinayetiyle başkaları, akraba ve dostları mes'ul olamaz.

Halbuki, şimdiki siyaset-i hazırada particilik taraftarlığı ile, bir canînin yüzünden pek çok masumların zararına rıza gösteriyorlar. Bir canînin cinayeti yüzünden taraftarları veyahut akrabaları dahi şeni' gıybetler ve tezyifler edilip bir tek cinayet, yüz cinayete çevrildiğinden; Gayet dehşetli bir kin ve adaveti damarlara dokundurup kin ve garaza ve mukabele-i bilmisle mecbur ediliyor. Bu ise hayat-ı içtimaiyeyi tamamen zir ü zeber eden bir zehirdir ve hariçteki düşmanların parmak karıştırmalarına tam bir zemin hazırlamaktır. İran ve Mısır'daki hissedilen hadise ve buhranlar bu esastan ileri geldiği anlaşılıyor. Fakat onlar burası gibi değil, bize nisbeten pek hafif, yüzde bir nisbetindedir. Allah etmesin, bu hal bizde olsa pek dehşetli olur.

Bu tehlikeye karşı çare-i yegâne: Uhuvvet-i İslâmiyeyi ve esas İslâmiyet milliyetini o kuvvetin temel taşı yapıp masumları himaye için, cânilerin cinayetlerini kendilerine münhasır bırakmak lâzımdır. Hem emniyetin ve

asayişin temel taşı, yine bu kanun-u esasiden geliyor.

Meselâ, bir hanede ve bir gemide bir masum ile on canî bulunsa, hakikî adaletle ve emniyet ve asayiş düstur-u esasîsi ile o masumu kurtanp tehlikeye atmamak için, gemiye ve haneye ilişmemek, ta ki masum çıkıncaya kadar...

1898

İşte bu kanun-u esasî-i Kur'anî hükmünce, asayiş ve emniyet-i dahiliyeye ilişmek; On canî yüzünden doksan masumu tehlikeye atmak, gazab-ı ilâhinin celbine vesile olur.

(6) 1371 den başlar defter S: 104

1899

1885

Madem Cenab-ı Hak, bu tehlikeli zamanda bir kısım hakikî dindarların başa geçmesine yol açmış.. Kur'an-ı Hakimin bu kanun-u esasîsini kendilerine bir nokta-i istinad ve onlara garazkârlık edenlere karşı siper yapmak lâzım geldiğini zaman ihtar etmiş.

İslâmiyetin ikinci bir kanun-u esasisi şu hadis-i şerifdir:

hakikatıyla, memuriyet bir

hizmetkârlıktır. Bir hâkimiyet ve benlik için tahakküm aleti değil...

Bu zamanda terbiye-i İslâmiyenin noksanıyetiyle ve ubudiyetin zaafiyetiyle, benlik ve enaniyet kuvvet bulmuş. Memuriyeti hizmetkârlıktan çıkarıp, bir hâkimiyet ve müstebidane bir mertebe tarzına getirdiğinden; abdestsiz, kıblesiz namaz kılmak gibi adalet olmaz, esasiyle de bozulur ve hukuk-u ibad da zir ü zeber olur. Hukuk-u ibad, hukukullah hükmüne geçemiyor ki hak olabilsin. Belki nefsâni haksızlıklara vesile olur.

Şimdi Adnan Menderes gibi "İslâmiyetin ve dinin icablarını yerine getireceğiz" diye ve mezkûr iki kanun-u esasiye karşı muhalefet edip, tam

zıddına olarak iki dehşetli cereyan(7) gayet büyük rüşvet ile halkları aldatmak ve ecnebilerin müdahalesine yol açmak vaziyetinde hücum etmek ihtimali kuvvetlidir.

Birisi: Birinci Kanun-u esasiye muhalif olarak, bir canî yüzünden kırk masumu kesmiş, bir köyü de yakmış.(*). Bu derecede bir istibdat-ı mutlak, her nefsin zevkine geçecek memuriyete bir hâkimiyet suretinde rüşvet vererek dindar hürriyetperverlere hücum ediliyor.

İkinci hücum da: İslâmiyet milliyet-i kudsiyesini bırakıp -evvelkisi gibi- bir canî yüzünden yüz masumun hakkını çiğneyebilen, zahiren bir milliyetçilik ve hakikatta ırkçılık damarıyla hem hürriyetperver dindar Demokratlara, hem bütün bu vatandaki yüzde yetmişî sair unsurlardan bulunanlara, hem hükümet aleyhine, hem biçare Türkler aleyhine, hem de Demokratın takib ettiği siyaset aleyhine çalışarak bir ırkçılık kardeşliği veriyor. O zevkli kardeşliğin içinde, o zevkli faydadan bin defa daha ziyade hakikî kardeşleri düşmanlığa çevirmek gibi acib bir tehlikeyi o sarhoşluğu ile hissedemiyor.

(7) Bu iki dehşetli cereyan ile birlikte, üçüncü cereyanın mahiyet ve hakikatleri üstteki yazılarda geçmiştir. A.B.

1900

(*) Hz. Üstad işaret ettiği hadise,1943 yılında,3. Ordu Komutanı General Mustafa Muğlalı Van'ın Özalp Kazasına bağlı iki köyden 33 adamı, İranla kaçakçılık yaptılar diye kurşuna dizdiriyor..Köylerinide tarumar ediyor ve uzun zaman o iki köyün yerini askeri yasak saha olarak bulunduruyor...

Lâkin 1990 lı türkiyesi doğuda ikibinden fazla Köy ve Kasaba yakıp yıktırıyor..hiç kimseninde kılı bile kıpırdamıyor.A.B.

1901

1886

Meselâ, İslâmiyet milliyetiyle dörtyüzmilyon hakikî kardeşin her gün dua-i

umumisiyle manevî yardım görmek yerine; ırkçılık, dörtyüz milyon mübarek kardeşleri, dörtyüz serseriye ve laubalilere yalnız dünyevî ve pek cüz'î bir menfaati için terkettiriyor. Bu tehlike hem vatana, hem hükûmete, hem de dindar Demokratlara ve Türklere büyük bir tehlikedir ve öyle yapanlar da hakiki Türk değillerdir. Necib Türkler böyle hatadan çekinirler. Bu iki taife(8) her şeyden istifadeye çalışıp, dindar Demokratları devirmeye çalıştıkları ve çalıştırdıkları meydandaki âsar ile tahakkuk ediyor. Bu acip tahribata ve bu iki kuvvetli muarızlara karşı, kırk sahabe ile dünyanın kırk devletine karşı meydan-ı muarazaya çıkan ve galebe eden ve bin dörtyüz sene zarfında ve her asırda üç yüz-dörtyüz milyon şâkirdi bulunan hakikat-ı Kur'anîyenin sarsılmaz kuvvetine dayanmak ve onun içindeki dünyevî ve uhrevî saadet-i ebedîyenin zevklerine, o cazibedar hakikatla beraber nokta i istinad vapmak, o mezkûr muarızlarınıza ve hem dahil ve hariçteki düşmanlarınıza karşı en lâzım ve elzem ve zarurî bir çare-i yegânedir. Yoksa o insafsız dahilî ve haricî düşmanlarınız, sizin bir cinayetinizi binler yapıp ve eskilerin de cinayetlerini ilâve ederek başkaların başına yükledikleri gibi, size de yükliyecekler. Hem size, hem vatana, hem millete telâfi edilmeyecek bir tehlike olur. Cenab-ı Hak sizleri İslâmiyet lehindeki hizmetlerinizde muvaffak ve mezkûr tehlikelerden muhafaza eylesin diye, ben ve Nurcu kardeşlerimiz; sizin yapacağınız ve mezkûr hakikatı kabul etmenize mukabil dua etmeye karar vereceğiz.

Üçüncüsü: İslâmiyetin hayat-ı içtimaiyeye dair bir kanun-u esasisi dahi bu hadis-i şerifin hakikatıdır.

Yani: Hariçteki düşmanların tecavüzlerine karşı, dahildeki adaveti terketmek ve tam tesanüd etmektir. Hatta en bedevî taifeler dahi bu kanun u esasının menfaatını anlamışlar ki, hariçte bir düşman çıktığı vakit, o taife birbirinin babasını, kardeşini öldürdükleri halde; o dahildeki düşmanlığı

unutup, hariçteki düşman def' oluncaya kadar tesanüd ettikleri halde;
binler teessüflerle deriz ki: Benlikten, hodfuruşluktan, gururdan ve gaddar
siyasetten gelen dahildeki tarafgirane fikirle, kendi tarafına şeytan yardım
etse, rahmet okutacak.. Muhalifine melek yardım etse, lânet edecek gibi
hadisatlar görünüyor

(8) Hazret-i Bediüzzaman kudsi dehasının ferasetiyle bir kaç sene sonra
tahakkuk edecek olan meş'um altmış ihtilal hadisesini haber vermesi içinde,
1902

onun tahakkukuna vasita ve alet olanların ve o günden başlayarak hazırlık
içinde olanların içinde CHP'nin müfrit altı tokçuları ve bunlarla beraber
sözde milliyetçi ırkçılar da olacağını beyan buyuruyor. A.B.

1903

1887

Hatta bir salih alim, fikr-i siyasisine muhalif bir büyük salih alimi tekfir
derecesinde gıybet ettiğini ve İslâmiyet aleyhinde bir zındığı, onun fikrine
uygun ve taraftar olduğu için hararetle sena ettiğini gördüm.. ve şeytandan
kaçar gibi otuz beş seneden beri siyaseti terkettim.

Hem şimdi, birisi hem Ramazan-ı Şerifte, hem şair-i İslâmiyeye, hem bu
dindar millete büyük bir cinayeti yaptığı vakit, muhaliflerinin onun o
vaziyeti hoşlarına gittiği görüldü. Halbuki küfre rıza, küfür olduğu gibi;
dalâlete, fiska, zulme rıza da fisktır, zulümdür, dalâlettir.

Bu acib halin sırrını gördüm ki, kendilerini millet nazarında ettikleri
cinayetlerinden ma'zur göstermek damarıyla, muhaliflerini kendilerinden
daha dinsiz, daha cânî görmek ve göstermek istiyorlar. İşte bu çeşit
dehşetli haksızlıkların neticeleri pek tehlikeli olduğu gibi, içtimaî ahlâkı da
zir ü zeber edip, bu vatan ve millete ve hâkimiyet-i İslâmiyeye büyük bir
su-i kasid hükmündedir.

Daha yazacaktım, bu üç nokta-ı esasiyeyi şimdilik dindar

hürriyetperverlere beyan etmekle iktifa ediyorum.

Said-i Nursi(9)"

Bu mektupla ve içindeki hakikatla çok alâkadar ve münasebettar olan, Emirdağ-2 sahife 81'deki irtica' meselesi mektubunu da bu makamda dercetmek icabederdi. Ancak ileride diğer kısımlarda kaydedileceğinden, mezkûr mektubun hakikatlarını da bu makamda düşünerek ve oraya havale ederek kısa kestik.

Demokratları re'sen ikaz bölümünün hususî bir nümuneciği de 1952 baharında başlayıp, 10 Temmuz 1952'de sonuçlanan Ticanî davası ve 1 Ağustos 1952'de kurulup, altı ay sonra mahkeme kararıyla kapatılan "İslam Demokrat Partisi" hadiseleri üzerine, Hazret-i Üstad'ın yine Demokratlara hitaben ve onları uyarmak tarzında kaleme almış olduğu "Kalbe ihtar edilen içtimaî hayatımıza dair bir hakikat" başlığı altındaki yazısının haşiyesini kaydediyoruz. Asıl yazıyı sırasında ve yerinde kaydetmekle beraber, bu haşiyenin üstteki mektupla ilgisi fazla olduğu için burada dercediyoruz: "Haşiye: Eskilerin lüzumsuz keyfî kanunları ve su-i isti'malleri neticesinde, belki de tahrikleriyle(10) zuhur eden Ticanî meselesini dindar Demokratlara yüklememek ve Âlem-i İslâmın nazarında da Demokratları düşürmemenin çare-i yegânesi, kendimce böyle düşünüyorum:

1904

(9) Emirdağ- 2 S:172

(10) Ticanî Şeyhi Kemal Pilavoğlu 1950 seçimlerinde CHP Ankara

Milletvekili adayı idi çünkü...A.B.

1905

1888

Ezan-ı Muhammedi'nin (A.S.M.) neşriyle Demokratlar on derece kuvvet

bulduğu gibi; Ayasofya'yı, beşyüz sene devam eden vaziyet-i kudsiyesine çevirmek; ve halen Alem-i İslâmda çok hüsn-ü tesir yapan ve bu vatan ahalisine âlem-i İslâmın hüsn-ü teveccühünü kazandıran, yirmisekiz sene mahkemelerin muzır cihetini bulamadıkları ve beş mahkeme de beraetine karar verdikleri Risale-i Nurun resmen serbestisini dindar Demokratlar ilân etmeli ve bu yaraya bir nevi merhem vurmalıdırlar. O vakit Âlem-i İslâmın teveccühünü kazandıkları gibi, başkalarının zalimane kabahatları onlara yüklenmez fikrindeyim.

Dindar Demokratlar, hususan Adnan Menderes gibi zatların hatırları için, otuzbeş senedenberi terkettiğim siyasete bir iki saat baktım ve bunu yazdım.

Said-i Nursi(11)"

Hazret-i Üstad'ın bu çok acib ve çok harika olan teşhisine ve DP'lilerin girdikleri tuzaktan kurtulma çaresini harika dehasıyla bulup göstermesine dikkat edilsin ki: Ticaniler Ankara'da CHP'nin geriden geriye tahrikleriyle heykeli kırmışlardır. Bununla beraber CHP bütün kuvvetiyle suç, DP'nin ta'vizine, hatta teşvikine müfteriyane şekilde vermeye çalışarak ilân ederlerken; DP iktidarı ise, Ticanîleri mahkemelerce hapslere doldurtmuş ve ağır hükümler vermiştir. CHP'nin sinsî tahrikiyle olduğu kesin olan Ticanî hadisesinde hapslerde mahkûmiyetlerinden tedirgin olarak saldırıya geçen dindar çevreler ise, ayrı bir cepheden DP'ye karşı hücumla geçmiş, hatta bunun neticesi olarak da, İslam Demokrat Partisini kurmuşlardır. Âlem-i İslâmdan da bu hadiseye büyük tepkiye ve tedirginlik alâmetleri belirmektedir. İşte DP'liler böyle bir girdap ve tuzağın içinde iken, Hazret-i Üstad üstteki yazısıyla onlara çıkış yolu gösteriyordu.

Ve nihayet, DP hükûmeti Başbakanı Adnan Menderes'i ikaz ve irşad eden Üstad'ın yazılarından beşinci nümune:

Bu yazı, Hazret-i Üstad tarafından söylenmiş, talebeleri kaleme almışlardır.

Gönderenler olarak da, bazı Nur talebeleri kendi imzalarını atmışlardır.

Yazı 23/Temmuz/1955 yılında kaleme alınmıştır. Yazı; Demokratlar akıllarını başlarına getirmeleri ve hazırlanmış veya hazırlanmakta olan komplolu hadiseleri idrak edip öğrenmeleri için, benzeri şikâyet yollu istid'a ve dilekçelerde de(12) bir çok zaman olduğu gibi, bunda da Nur talebeleri kendilerini DP mensubu diye takdim etmişlerdir. Lâkin araştırmalarımızda elde ettiğimiz hakikat ise, bazı hizmetler ve Nur neşriyatının engel

1906

(11) Emirdağ - 2

(12) Mevzubahis hadiseler ve o vesile ile yazılan istid'ali yazılar ailerde bakılacaktır.

1907

1889

lenmemesi için hususî şekilde Emirdağlı Hamza Emek ve bir iki kişi daha hariç, imzalarını atanların hiç birisi ne DP'lidir, ne de herhangi bir kayıt ve kuyudları mevcuttur.

Yazı aynen şöyledir:

Sayın Adnan Menderes!

.....

"... Üstad'ımızdan ne için DP'yi muhafazaya çalıştığını sorduk

Cevaben:

"Eğer DP düşse, ya Hâlk Partisi veya Millet Partisi iktidara gelecek.

Halbuki Halk Partisi İttihadcılarının bozuk kısmının cinayetleri ve hem

Cumhuriyetin birinci reisinin Sevr Muahedesiyle ve çok siyasî desiselerin

icbarıyla, onbeş senede yaptığı icraatının kısm-ı azamı tamamıyla eski

pârtiye yüklendiği için; bu asil Türk milleti, ihtiyarıyla o partiyi kat'iyen iktidara getirmeyecek. Çünkü Halk Partisi iktidara gelecek olursa, komünist kuvveti aynı partinin altında bu vatana hâkim olacaktır. Halbuki bir Müslüman kat'iyen komünist olamaz, anarşist olur. Bir Müslüman hiç bir zaman ecnebilere mukayese edilmez.

İşte bunun için, hayat-ı içtimaiyeye ve vatanımıza dehşetli bir tehlike teşkil eden bu partinin iktidara gelmemesi için Demokrat Partiyi, Kur'an ve vatan ve İslâmiyet namına muhafazaya çalışıyorum." dedi.

"Milletçilere gelince:

Eğer bu partide sırf İslâmiyet esas olsa, Demokrat Parti'ye yardım ettiği gibi, muhalif ve muarız olmıyarak iktidara gelmesine çalışmaz.

Eğer bu partide ırkçılık ve Türkçülük fikri esas ise: birden hakikî Türk olmıyan; -bu vatandaki ekseriyetin ancak onda üçü Türktür kalan kısmı da başka milletlerle karışmıştır- O zaman hürriyetin başında olduğu gibi, bu asil ve masum Türk milleti aleyhine bir milliyetçilik tarafgirliği meydana gelecek.O vakit hakikî Türkleri, ecnebilere boyunduruğu altına girmeye mecbur edecek.. Veya Türkleşmiş sair unsurdan olan ve bu vatanda mevcut ırkçılık ve unsurculuk damarıyla bir ecnebiye istinad ile, masum Türk milletini tahakkümleri altına alacaklar. Bu durum ise, dehşetli tehlikeli olduğundan; Kur'an ve vatan ve millet hesabına, dindar ve dine hürmetkâr Demokratların iktidarda kalmasını temin etmeleri için ders veriyorum" dedi."

1908

1890

Hazret-i Üstad'ın bizzat ifadeleri olarak kaydedilen ve o sıra DP iktidarı ileri gelenlerine gönderilen ve aynı zamanda hususî şekilde neşredilen bu yazının yazılış sebebini ve tabiri caiz ise, vurûd sebebini gösteren onun

sonuna eklenmiş şu son satırlardır.

"Sizin gibi, "dinin icablarını yerine getireceğiz. Din bu memleket için hiç bir tehlike teşkil etmez" diyen bir Başvekilden: vatan, millet, İslâmiyet adına Partimize maddî ve manevi büyük yardımları dokunan bu mübarek Üstad'ımızın kitaplarının ve kendisinin tamamen serbest bırakılarak bir daha rahatsız edilmemesinin teminini saygı ve hürmetlerimizle rica ediyoruz.

DP azalarından Nur talebeleri

Mustafa, Nuri, Nuri, Süleyman, Hasan, Seyda, Recep, İbrahim, Faruk Muzaffer, Tahir, Sadık, Mehmet(13)"

Hazret-i Üstad'ın DP'lileri ikazkâr yazıları daha da vardır. İrtica' yaygarasına karşı Üstad'ın kaleme alıp gönderdiği ve neşrettirdiği yazısı da son derece mühim ve pek çok kıymetlidir. Bu yazıların tamamına yakın kısmı, Emirdağ-2 lahikası kitabında müteferrikan dercedilmişlerdir. Lâkin Hazret-i Üstad'ın gerek re'sen Demokratları ikaz sadedinde yazdığı hakikatlar, gerekse Nur talebelerinin imzalarıyla ve fakat Üstad'ın sözleri olarak gönderilen şikâyetnamelerin ekserisi, hatta hepsi Nur davasının tebliği içindirler. Bilhassa kendilerini Demokrat Partili göstererek(14) imzalarını atan Nur talebelerinin yazılarında mutlaka bir hadisenin vukuu söz konusudur ve o hadise üzerine o yazılar yazılıp gönderilmiştir. Nasıl ki 1957'de Emirdağ ve Eğirdir de, 1958'de Eskişehir'de ve nihayet 1959'da Ankara ve Konya'da hükûmetin evhamlı ve titrek davranışlarına karşı, onları ikaz için bir çeşit rüşvet-i kelâmlı yazılar yazılmıştır. Yoksa Nur talebesi iken, bilhassa Üstad'ın hususî hizmetinde bulunurlarken, kendilerini hakikatta DP mensubu şeklinde ilân etme kaziyesi değildir ve bizlere bir ders de değildir.

Evet, Nur talebeleri; Hazret-i Üstad'ın büyük tehlikelerine parmak basıp

işaret ettiği hususlardan dolayı DP'yi ehven-üş şer görüp reyleriyle yardım etmişlerdir. Lâkin mukaddes davalarını onlara peşkeş çekercesine onların siyasetlerinin iç işlerine girmemişler ve tâbi' olmamışlardır. Hem de Müslüman halk arasında Nur talebeliğinin şerif ve kudsi şahsiyetini siyaset çirkefiyle bulaştırmak suretinde hiçbir zaman siyasetçi görünmemişlerdir. Bilâkis Hazret-i Üstad'ın daima yaptığı gibi, ellerinden geldiğince, DP'lileri, 1909

(13) Emirdağ-2 Müntehap dosya sıra no: 87/7 ve Emirdağ-2 175

(14) Bayram Yüksel Ağabey, Hamza Emek'in bir ara Emirdağ DP başkanlığını yapması, sadece Üstad Hazretlerine karşı yapılan keyfi tacizlerin önüne bir derece sed olma niyeti idi diyor. (Son Şahitler ·1 S: 452)

1910

1891

davası olan Kur'an ve iman hizmetinde yardımcı yapmaya ve vasıtalarıyla büyük şerhleri def'etmeye çalışmışlardır. İlerde bu hususa ayrıca temas edilecektir.

ÖZEL BİR FASIL

Doğu Üniversitesi

DP hükûmetinin müsbet ve menfaatlı ve mühim icraatlarından birisi olan o sırada Doğu Üniversitesini vücuda getirmeleridir. Hazret-i Üstad bu meseleyle çok yakından ilgilenmeye ve takip etmeye başladı. İlk önceleri bu üniversitenin Van'da kurulması plânlanmışken ve Reis-i Cumhur Celâl Bayar onun Van'da kurulacağını, Van'da yaptığı konuşmayla vaad ve söz vermişken CHP cenahı ve yandaşı basın buna karşı taarruza geçmesi ve DP hükûmetini, "Said-i Nursi'nin medresesini inşa ediyorlar" şeklinde hücumları karşısında, Demokratlar za'fa düştü ve plânı değiştirdi. Onu

Van'dan Erzurum'a naklettikleri gibi, ismini de Doğu Üniversitesi değil, Atatürk Üniversitesi olarak değiştirdi.

İlk teşebbüs:

Şark Üniversitesi fikrini evvelâ Celâl Bayar başlattı. 1951'de Van'daki konuşmasında bu meseleyi açtı. Daha sonra 1952'de Meclisteki konuşmasıyla onun ehemmiyetini dile getiriyordu. 4 Ağustos 1951'de Van'da yaptığı konuşmayla; orada bir üniversitenin kurulacağını vaâd ederek söylemesi ve sonra meclisteki konuşmasıyla onun ehemmiyetini dile getirmesi üzerine; Üstad Hazretleri Celâl Bayar'ın Meclis konuşmasının, Şark Üniversitesi bölümünden bir parçasını bir lâhika mektubu gibi neşrettirdi. Konuşma metninde, ilgili bölümün bir kısmı aynen şöyledir:

"Bu günki iktidarın siyasî programında, Doğu'da yüksek bir kültür merkezi tesisinin yer aldığı malûmdur. Geçen senelerde maruzatım arasında, "Doğuda bir üniversite" tesisi lüzumuna ben de temas etmişim. Yüksek meclisinizce kabul buyurulan ödenekle, mütehasıs bir ilim heyetine icabeden tetkikler yaptırılmış ve neticede Doğu'da bir üniversite kurulması için lâzım gelen şartların mevcut olduğunu ve böyle bir müessesenin, Doğu'unun yükselmesine, maddî ve manevî bakımdan kalkınmasına hizmet edeceği kanaatı te'yid edilmiştir. Müstakil Doğu Üniversitesinin kuruluş kanunu tasarısı hazırlanarak yüksek tasvibinize arz olunmuştur..."

Reis Celâl Bayar'ın bu konuşmasının altında, bir kaç Nur talebesi imzasıyla neşredilen yazı da aynen şöyledir: (Bu yazının ifadesi Hazret-i Üstad'a aittir)

1911

"Reis-i Cumhuriyetin birbuçuk saat devam eden nutkunda; Devletin büyük ve küllî umurları içinde bu hususî meseleyi küllî bir vazife-i hü

1912

1892

kûmet şeklinde göstermesi; Ve bir iki sene evvel maarif vekili ile beraber Van'a gidip yalnız bu meseleye büyük bir ehemmiyet verip, "Her şeyden evvel bu üniversiteyi açacağız" diye va'detmesi; bu, Şark'ın Cami-ül Ezher'i hükmünde olan "Medreset-üz Zehra" manasıyla "Doğu Üniversitesi" namındaki Darül-Fünuna Üstad'ımız elli senedenberi o meseleye çalışması ve otuz sene evvel mevcut ikiyüz meb'ustan yüzaltmış üç meb'usun imzasıyla yüzelli bin lira tahsisatına dair imza ile kabul etmeleri; ve Sultan Reşad da aynı darül-fünuna yirmi bin altın lira tahsisat vermesi gösteriyor ki; Şark'ın ve Âlem-i İslâmın şimdi en büyük bir vazifesi bu darül-fünûnu; İran, Hindistan, Türkistan ile manevî bir meclis-i şurası ve küllî ve umumî bir medrese-i âliyesi ve ikinci bir Camiül Ezher'i yapmaktır.

Emirdağ Nur talebeleri namına

Mehmet, Nuri, Tahir, Mustafa, Ahmet,

Sadık, Hâlim(15)"

Üstte geçen Celâl Bayar'la ilgili mektubun neşrinden önce de Reis-i Cumhur Celâl Bayar'la Milli Eğitim Bakanı 'Tevfik İleri'nin 4 Ağustos 1951'de Van seyahatlerinde, Şark Üniversitesi mevzuunda yaptıkları konuşma üzerine, 20 Ağustos 1951'de Hazret-i Üstad bakanlar kuruluna ve hususan Milli Eğitim Bakanına şu aşağıdaki mektubu yazıp göndermiştir:

"Hey'et-i Vekilleye ve Tevfik İleri'ye arz ediyoruz ki:

Şark Üniversitesi hakkında çok kıymetli hizmetinizi Üstad'ımıza söyledik.

O da dedi: "Ben hasta olmasaydım, ben de o mesele için Vilâyât-ı Şarkiyeye gidecektim. Ben bütün ruh-u canımla maarif vekilini tebrik ediyorum.

Hem elli beş senedenberi Medreset-üz Zehra namında Şark Üniversitesinin

te'sisine çalışmak ve o üniversiteyi biri Van'da, biri Diyarbakir'de, biri Bitlis'te olmak üzere üç tane veya hiç olmazsa bir tane Van'da te'sis etmek için hürriyetten evvel İstanbul'a geldim. Hürriyet çıktı, o mesele geri kaldı. Sonra İttihadçılar zamanında Sultan Reşad'ın Rumeli'ye seyahati münasebetiyle Kosova'ya gittim. O vakit Kosova'da büyük bir İslâmî Darül-fünununun tesisine teşebbüs edilmişti. Ben orada hem İttihatçılara ve hem Sultan Reşad'a dedim ki: "Şark böyle bir Darül-fünuna daha ziyade muhtaç ve Âlem-i İslâmın merkezi hükmündedir..."

1913

O vakit bana va'dettiler. Sonra Balkan Harbi çıktı. O medrese yeri istilâ edildi. Ben de dedim ki: "Öyle ise, o yirmi bin altun lirayı Şark Da

(15) Emirdağ-2 Muntehab dosya sıra no: 4

1914

1893

rül-fünununa veriniz!"Kabul ettiler... Ben de Van'a gittim ve bin lira ile Van gölü kenarında Artemit'de temelini attıktan sonra Harb-i Umumi çıktı. Tekrar geri kaldı.

Esaretten kurtulduktan sonra İstanbul'a geldim. Harekât-i Milliyeye hizmetimden dolayı beni Ankara'ya çağırıldılar. Ben de gittim. Sonra dedim: "Bütün hayatımda bu Darül-fünunu takib ediyorum. Sultan Reşad ve İttihadçılar yirmi bin altun lirayı verdiler. Siz de o kadar ilâve ediniz. Onlar yüzelli bin banknotu vermeye karar verdiler.

Ben dedim: "Bunu bütün meb'uslar imza etmelidirler." Bazı meb'uslar dediler: "Sen yalnız medrese usulü ile sırf İslâmiyet noktasında gidiyorsun. Halbuki şimdi Garplılara benzemek lâzım!.."

Dedim: "O Vilâyât-ı Şarkıye Âlem-i İslâmın merkezi hükmünde funun-u cedide yanında ulûm-u diniye lâzım ve elzemdir. Çünkü ekser enbiya

Şark'ta ve ekser hükema Garpta gelmesi gösteriyor ki, Şark'ın terakkiyatı dinle kaimdir. (Haşiye)

(Haşiye): Hatta o zamandan evvel, Türk olmıyan bir talebem var idi. Eski medresemde hamiyetli ve gayet zeki o talebem ulum-u diniyeden aldığı hamiyet dersiyle her vakit derdi: "Salih bir Türk, elbette fasık kardeşimden ve babamdan bana daha ziyade kardeş ve akrabadır."

Sonra aynı talebe, tali'sizliğinden sırf maddî fûnun-u cedide okumuş..

Sonra ben dört sene sonra onunla görüştüm, hamiyet-i milliye bahsi oldu.

O dedi ki: "Ben şimdi Rafizî bir Kürdü, salih bir Türk hocaına tercih ederim."

Ben de eyvah dedim: "Sen ne kadar bozulmuşsun!.." Bir hafta çalıştım, onu kurtardım. Eski hamiyetli hakikata çevirdim.

Sonra, Meclis-i Meb'usanda bana muhalefet eden meb'uslara dedim: O talebenin evvelki hali Türk milletine ne kadar lüzumu var?. ve ikinci halinin ne kadar vatan menfaatına uygun olmadığını fikrinize havale ediyorum.

Demek farz-ı muhal olarak siz başka yerde dünyayı tercih edip, siyasetçe dine ehemmiyet vermezseniz de, herhalde Şark Vilâyetlerinde din tedrisatına azamî ehemmiyet vermek lâzım...

1915

O vakit, bana muhalif meb'uslar da çıkıp o layihamı 163 meb'us ile imza ettiler. Bu kadar imzayı taşıyan bir istid'ayı elbette yirmiyedi sene istibdad-ı mutlak onu bozamamış.

Başka vilâyetlerde sırf fûnun-u cedide okuttursanız da, Şark'ta herhalde millet ve vatan maslahatı namına ulum-u diniye esas olmalıdır. Yoksa Türk olmıyan Müslümanlar, Türk'e hakikî kardeşliğini hissedemeyecek. Şimdi bu kadar düşmanlara karşı teâvün ve tesanüde mecburuz.

1916

1894

Şimdi ben zehir hastalığıyla ziyade rahatsız vaziyette ve çok ihtiyarlık sebebiyle, elli senelik bir gaye-i hayatımı görüp ta'kip etmekten mahrum kaldığım gibi, Ankara'ya gidip Şark terakkiyatının anahtarı olan bu müesseseye çalışanları ruh-u canımla tebrik etmekten dahi mahrum kalıyorum.

Yalnız otuzbeş sene evvel Ebuzziya matbaasında tab'edilen Münazarat ve Saykal-ul İslâmiyet namındaki eserim elbette Maarif Vekilinin nazarından kaçmamış. Benim bedelime o eser konuşsun. Ben, hayatımdan ümidim kesilmiş gibiyim. Fakat o azim Üniversitenin temelleri ve esasatı ve manevî bir programı ve muazzam bir tedrisatı nevinde, Risale-i Nurun yüzelli risalesini kendime tevkil ediyorum.. Ve bu vatan ve milletin istikbalinin fedakâr genç üniversite Nur talebelerine ve maarif dairesine arzedip, bu meselede muvaffakiyete mazhar olan Tevfik İleri'nin bu biçare Said'e bedel, Risale-i Nura himayetkârane sahip çıkmasını rahmet-i İlâhiyyeden niyaz ediyorum.

Elbaki Hüvelbaki

Çok hasta, Çok ihtiyar,
garip, tecrid içinde

Said-i Nursi(16)"

Hazret-i Üstad, Doğu üniversitesi meselesini üstteki mektubunun daha geniş ve izahlı esaslarını havî ve o medresenin bulunduğu mevkiin (Yani Van'ın) bir çok İslâm milletlerinin merkezinde olduğunu, hatta o milletlerin nüfus sayılarını da kaleme aldığı daha geniş bir mektub ile Reis-i Cumhur ve Başbakan'a da meseleyi bildirdi ve ikaz etti. Aynı zamanda o mektupta; 23 Eylül 1955'de Türkiye, Irak ve Pakistan'ın ittifak akdettikleri Bağdat Paktını da tebrik ediyordu. Ancak o mektup, buraya dercedilen kısa

mektubun muhtevaca aynı şeyleri olduğundan ve lâhikalarda ve Tarihçe-i Hayatta, hususan Emirdağ-2 sahife 194'de neşredilmiş olduğundan oralara havale edilerek buraya dercedilmedi.

Hazret-i Üstad, hükûmet ricalini Doğu Üniversitesi te'sisinden dolayı tebrik ve teşvik ettiği ve bu üniversitede okutulacak derslerin mutlaka hakaik-i Kur'aniye ve Nur dersleri olmasının zaruri olduğunu onlara ilmî ve mantıkî ikna' usulleri ile bildirip ikaz ettiği gibi; talebelerine de bu hususta büyük müjdeler vererek, bu mananın hükûmetçe anlaşılmasının, Nur talebelerinin hizmetlerinin bir neticesi ve semeresi olduğunu bildiriyordu. Bu

(16) Emirdağ-2 Müntehep dosya sıra no: 64

1917

1895

çeşit mektuplardan da bir iki nümune arzettikten sonra bu faslı kapatmak istiyoruz.

Medreset-üz Zehra olan Doğu Üniversitesinin mazisi ve tarihçesi ise, bu kitabın ilgili bölümlerinde vesikalarıyla izahlı geçmiştir.

Birinci ve ilk müjdeli mektup: Reis-i Cumhur Celal Bayar ile Maârif vekili Tevfik İleri'nin 4 Ağustos 1951'de Van'da yaptıkları konuşma ile bu Üniversiteyi va'detmeleri üzerin, Hazret-i Üstad talebelerine şu mektubu yazdı: (Mektup 22/5/952'de yazılmıştır.)

Nurculara ehemmiyetli bir müjde:

Evvela: Kırk senedenberi ta'kib ettiğim ve Sultan Reşad'ın yirmi bin altun ve eski müstebitler hükûmetinin Millet Meclisi'nde yüzaltmış üç meb'usun imzasıyla, yüzelli bin banknot küşadı için tahsisat verdikleri, hem Âlem-i İslâmın, hem Şark'ın hem bu milletin en mühim bir işi olan Van vilâyetinde Cami-ül Ezher gibi bir İslâm Darül-Fünûnu ve büyük üniversitesi olarak Medreset-üz Zehra'nın yapılması lüzumunu yeni hükûmetin Reisi de

anlamış ki; büyük memleket işleri içinde sizlere müjde olarak gönderdiğim
aşağıdaki haberi vermiş. Fiilen yapılmasa dahi bu mananın anlaşılması
büyük bir fâl-ı hayırdır.

İşte Mecliste Reis-i Cumhur, büyük işler sırasında ehemmiyetli nutkunda
bu gelen fıkrayı söylemiş: "... Van havalisinde Doğu Üniversitesinin
kurulması için Maarif Vekâleti'nin tetkikata giriştiğini söyleyen Celâl Bayar
demıştır ki:

"Doğu vilâyetlerimizden olan Van'da öyle bir irfan müessesesinin
kurulması için bütün müşkilât iktiham olunmalı ve önümüzdeki bütçe
yılında işe başlanmalıdır" demıştır

Demek Tarihçe-i Hayatı takdim eden genç üniversiteliler bir derece Nur
Risalelerinin kıymetini Reise ihsas etmişler.

Saniyen: Reis-i Cumhurun bu çok ehemmiyetli fıkrası, Risale-i Nurun bu
memlekette ve bu vatanda ettiği ve edeceği çok kıymetli hizmetlerinin
anlaşıldığına bir emaredir ve Nurcuların bütün çektikleri zahmet ve
Nurların müsadereleri bu büyük neticeye vesile olması cihetiyle şekva
değil, şükür etmelidir.

1918

Salisen:.....(Burası başka mevzua sa'yah değil dair olduğu için derc
edilmedi.

Elbaki Hüvelbaki

Hasta fakat memnun kardeşiniz

Said-i Nursi(17)"

(17) Emirdağ-2 Müntehap dosya sıra no: 87 ve Emirdağ-2 S: 35

1919

1896

Hazret-i Üstad üstteki mektubunda olduğu gibi, bir çok mektuplarında

Şark Üniversitesi meselesinde mesruriyet ve memnuniyetlerini bir çok defa talebelerine izhar ediyordu.O mektuplardan bir nümune daha takdim etmek istiyoruz: Aşağıdaki mektubun da yazılış tarihi 1952'dir. Fakat mektup uzuncadır sadece bazı bölümlerini alıyoruz.

"... İhtiyar Risalesinin üçüncü ricasında beyan ettiği gibi, Medresetüz Zehra'nın mekteb-i iptidaisi ve Van'ın yekpare taşı olan kal'asının altında buluna Horhor medresemin vefat etmesi; Anadolu'da bütün medreselerin kapatılmasıyla vefat etmelerine işaret olarak o azametli mezara, azametli Van kal'ası mezar taşı olmuş.. Ey yüz sene sonra gelenler! Şu kal'anın başında bir medrese-i Nuriye çiçeğini yapınız!

Cismen dirilmemiş, fakat ruhen bakî ve geniş bir hey'ette yaşayan Medreset-üz Zehra'yı cismanî bir surette bina ediniz demektir. Zaten Eski Said ekser hayatı o medresenin hayaliyle gitmiş.. Ve o matbu' Risalenin(18) yüz kırk yedinci sahifesinden ta yüz elli yedinci sahifeye kadar Medreset-üz Zehra'nın tesisine ve faydalarına dair ehemmiyetli hakikatları yazmış.. Bir Fâl-ı hayırdır ki; yirmibeş senelik dehşetli ve medreseleri öldüren istibdadın kırılması ile, Maarif Vekili Tefik, Van'da Şark Üniversitesi namında Medreset-üz Zehrayı inşa etmesine karar vermesi ve ümidin haricinde Reis Celâl dahi, mühim mes'eleler içinde Tefik'in fikrine iştirak etmesi; Eski Said'in kırk sene evvelki sözü ve ricası doğru çıkacağını gösteriyor...(19)"

Ve nihayet Şark Üniversitesi meselesi 1952 bütçe yılında kanunlaştı. Fakat daha sonra, Ulus, Zafer gibi gazeteler ve bunların yanında daha bir çok sol basın bu meselede hükümete karşı hücumu geçmesi üzerine, DP hükümeti Üniversitenin yerini Van'dan Erzurum'a nakletmeyi kararlaştırdı. 17 Kasım 1958'de de inşası tamamlanarak açıldı. Reis-i Cumhur Celâl Bayar onun açılışını yapmak üzere Erzurum'a gitti. Açılış konuşmasında, baştan beri

kendisinin arzusu olan bu Üniversitenin Van'da kurulmasının bir sebebi olarak: "Atatürk'ün böyle istediğini ve arzu ettiğini"

tekrarladı.Üniversitenin ismine de Atatürk ismi konuldu.

(18) Buraya sadece ilgili bir iki parçasını aldığımız bu mektubun üst kısımları Münazarat kitabının bir cümlesinin manalarının tezahüründen bahsettiği için, bu tarzda yazılmış ve o bölümler burada bu şekli almış...

A.B.

(19) Emirdağ- 2 S: 107

1920

1897

BİR HATIRA

Üstad'ın evlâd-ı manevisi Abdullah Yeğin Ağabey bu Üniversite ile ilgili bir hatırasını şöyle anlatıyor:

"Şark Üniversitesi Erzurum'a nakledilerek inşası bittikten sonra, bir gün Üstad'ımızın ziyaretine gitmiştim, buyurmuşlardı ki: "O Üniversite benimdir. Çünkü ben elli senedenberi onu takib ediyorum. Demokratlar ve Hükümet her ne kadar korkarak onu Erzurum'a aldılar ve ismini değiştirdilerse de, onun manasına zarar etmez,O benimdir... Ve sen orada ilerde Profesör olacaksın!"

Abdullah Yeğin Ağabey diyor: "Benim maddî sebebler itibarıyla orada profesör olmama imkân yoktu. Acaba Üstad Hazretleri ne için öyle konuştu" diye hep düşünüyordum. Sonraları 1960'dan sonra, Albay olan ağabeyim Münib Yeğ'in emekli olunca, oraya öğretim üyesi olarak girmesi ve profesörlüğe yükselmesiyle, Hazret-i Üstad'ın verdiği o haber çok az bir te'vil ile doğru çıkararak manası zâhir oldu."

HADİSAT DEĞERLENDİRMELERİNİN İKİNCİ KISMI

Bu kısımda, DP iktidarı döneminde de eski parti kadro kalıntılarının sinsi

tedbirleriyle Hazret-i Üstad ve Nur talebelerine uygulanan zulümlü bedmuamelelerin hadiseleri vesilesiyle, DP'yi ikaz edici şikâyetli yazıları yer alacaktır. Bu yazılardan, Üstad ve Nur talebeleri DP hükûmetine şikâyetli

istid'aları içinde, onların başlarına da vurarak gafletten ayıltmak ve akıllarını başlarına getirmek için dersler de mevcuttur. Ancak bu çeşit yazılar ve mektuplar çoktur, hepsini buraya dercetmeye imkân yoktur. Bunlardan sadece bir kısmı, 1950 yılı içerisinde Nurların müsadere haberi üzerine yazılıp gönderilen ve aynı zamanda talebeler arasında neşredilenlerdir..Ve bir kısmı da o sırada bazı dost gazetelerde neşredilen yazılardır. Biz bunların dışında kalan kısımdan bir iki nümune takdim edeceğiz. Nur talebeleri kendi imzalarıyla gönderdikleri yazıların hemen hepsi de Hazret-i Üstad'ın ma'lumatları altında yazılmış veya kontrolundan geçtikten sonra gönderilmiştir. Hatta bunların bir çoğu Üstad'ın kendi ifadeleri olup, onun emriyle yanındaki Nur talebelerinin imzalarıyla gönderilmiştir.

Birinci Nümune: Hazret-i Üstad'ın emriyle yanındaki hizmetkârı Zübeyr'in imzasıyla 1951'de hükûmet ricaline gönderilen bir yazı şöyledir:

1921

Halk Fırkası iktidar partisi iken Üstad'ımıza yspılan eşedd-i zulüm ile yüzer kanunsuz işkencelerinden birinci nümunesi:

1922

1898

Zemin yüzünde, bu asırdaki kadar misli görülmiyen bir zendeka cereyanının plânlarıyla Üstad'ımıza yirmi beş senedir istibdad-ı mutlak ile yapılan zulmün bir nümunesi şudur ki; Nefes almak üzere kapalı arabayla kırlara gitmek için dışarıya çıktığı zaman, buranın büyük bir memuru

kıyafetine ilişmek istemiş. Bu beş cihette kanunsuz ve beş vechile
vicdansızlık olan hadsiz cüretkârlığa karşı deriz ki:

Padişahın küçük bir tahakkümüne tahammül edemiyen ve Meşrutiyet
ilânında Divan-ı Harb-i Örfide, mahkeme Reisi Hurşit Paşa'ya ve mahkeme
azalarına cevaben: "Eğer Meşrutiyet bir fırkanın istibdadından ibaret işe,
bütün ins ve cin şahid olsun ki; ben mürteci'im. Şeriatın bir tek meselesi
uğrunda bin ruhum olsa fedaya hazırım." diyen..

Ve Meclis-i Meb'usanda M.Kemal'a karşı: "Namaz kılmıyan haindir, hainin
hükmü merduttu: "Söyliyen.. Ve İslâmî kıyafeti kat'iyen ve asla tebeddül
etmiyen ve kıyafetine ilişmek istiyen ve sonra kendi kendini öldürmekle
tokadını yiyen Nevzat isminde Ankara valisine: "Bu sarık bu başla beraber
çıkarmaz" tarzında konuşarak boynunu göstermesiyle, dokunulmıyan bir zata..

Hem Isparta, hem Eskişehir, hem Denizli Mahkemeleri dahi başını
açtırmadıkları ve -Son Afyon Mahkemesi müstesna- binlerce halk ve
yüzyirmi polislerin bulunduğu sıralarda bile başını açması ihtar edilmediği
ve münzevî olduğu halde; o düşüncesiz memurların manasız ihanet için
müdahele niyeti, doğrudan doğruya anarşilik hesabına vatan ve millete
tehlike getirmeye çalışmaktır.. Ve bütün bütün kanunsuz olmakla beraber,
senelerdenberi emsaline rastlanmamış bir ferağat-ı nefis ve fedakârlıkla, en
ağır şerait altında yüzotuz parçadan müteşekkil muazzam ve harika eser
külliyatıyla vatan ve milletin manevî kurtuluşunu temin eden böyle bir zata,
bu tarzda ilişmek, elbett millet ve gençliğin mahv ve perişan olmasına
gayret eden gizli vatan düşmanlarına yardım etmek ve alet olmaktır.

Afyon'da bir iki mütemerrid ve bir zındık masonun iştirâk ve teşvikiyle o
insanın bu tarz ihanet etmek fikrine; hiç bir ihanet kabul etmiyen
Üstad'ımızın tahammül etmesinden ve ehemmiyet vermediğinden kat'iyen
anladık ki: Bu vatan ve millete kendi yüzünden bir zarar gelmemesi için

haysiyetini, şerefini, nefsinin, ruhunu, rahatını dahi feda etmiştir.

Konyalı Zübeyr(20)"

İKİNCİ NÜMUNE: Üstad'ın hizmetkârlarından Mustafa Sungur'un

Hazret-i Üstad'ın izni ve malumatıyla yazıp bazı meb'uslara gönderdiği

1923

mühim bir mektubun bazı bölümleridir: (Bu mektup 12.11.950'de neşredilmiştir.)

(20) Emirdağ- 2 S:19

1924

1899

Aziz Millet Vekilleri Muhterem Ağabeylerimiz Kasım Küfrevî ve

Selahaddin Beyler!

.....

Üstad'ımız Bediüzzaman Hazretlerinin sizlere çok selâmları var. Kırk senedenberi hayatını ona sarfettiği ve üç defa hapslere ve daima tecrid-i mutlakta işkencelere maruz kaldığı ve on beş defa zehirlendiği ve hayatının gayesi ve mahsulü ve meyvesi bulunan yüz otuzüç parça Risale-i Nur eserlerinin bu günlerde beraetine veya müsaderesine temyiz mahkemesince karar verilecektir.

.....

Şimdi Temyizde tetkik edilmekte bulunan bu meselede, hem İslâmiyetinize, hem milletinize, hem mübarek ecdadlarınız, hem sizlerin manevî pek yüksek şeref ve haysiyetlerinizin iktizası olarak, bu ehemmiyetli vazifelerinizi takdir edersiniz. Biz sizlere yalnız haber veriyoruz. Sizlerin çok kıymetli ecdadlarınızın yüksek şeref ve haysiyetle kahramanlıklarını inkâr ile o aziz zatların aziz evlâdı olan sizlere ve binlerce sizlerin akrabalarınıza ve dindaşlarınıza; dinsiz zalimlerin işkencelerini(21)

hatırlatmaya lüzum yok. İşte Cenab-ı Hak o zalimlerin o zulümlerine mukabil, yine sizin ecdadlarınızın içinden, onların namına bir elmas kılıç ihсан ederek o zalimlerden zulümlerinin intikamını öyle aldı ve aldirtti ki; en müstahkem kal'alarını ve muazzam cesim duvarlarını parça parça etti... Her tarafa hücum eden dinsizlik ve masonluğa karşı en keskin silâh ve bu asrın tabiiyyun ve felsefiyyun zulümatına karşı en parlak ziya olarak parıldıyan Risale-i Nurdur. Bu vatan ve milletin elinde dinî, içtimaî ve siyasî bütün hayatında en kuvvetli halâskâr ve bütün milletlere karşı mefahir-i âliyesi olarak yâdedilecek bir eserin müsaderesi, şimdi Demokrat idare zamanında hem vatan ve milletin aleyhinde, hem de Demokrat idarenin siyaseti aleyhinde olacak ve milletin ve İslâmiyetin aleyhindeki gizli zındık düşmanlarının ekmeklerine yağ sürülmüş olacaktır.

(21) Üstad'ın hizmetkârı Mustafa Sungur Ağabey bu mektubunun yazılış sebebini şöyle anlatmaktadır "Ben 1950 senesi Şubat'ında Ankara'ya iki takım külliyat götürüp, Diyanet reisi Ahmet Hamdi Akseki'liye teslim ettikten birkaç gün sonra, Emirdağ'a gelip Üstad'ımızın hizmetinde yirmi gün kadar kalmıştım. O sıra Zübeyr Abiyi Üstadımız İstanbul'a göndermişti. Bu tarih tahminen 1950'nin Mart ayı başlarında idi. O sıra 1925

Eskişehir'den Yaşar Zeydan isminde bir zat ile, Ankara'da PTT memuru ve Yaşar Zeydan'ın tanıdığı zat, ikisi Üstadımızın ziyaretine gelmişlerdi. Uzun bir sohbet oldu. Üstad bu sohbette Şark hadiselerine temas ederek yapılan zulümleri ve saireyi anlattı ve "Cenab-ı Hak o ulema ve evliyaların içinden veya onların talebeleri içinden birisini çıkarttı (veya bu Said-i çıkardı) Bütün hayfımızı aldirtti. Üstad bu cümleleri söylerken, mübarek yataklarından öyle bir fırladı ki, üç dört adım yürüdü. Ben de Emirdağ

lahikası ikinci kısmının sonlarına yakın dercedilmiş Şarklı meb'uslara yazdığım bu mektup, işte o dersten mülhemdir."

1926

1900

.....

Sizler gibi fitratları o hakikatın hamuru ile yoğrulmuş İslâmiyet kahramanlarına da arz ediyoruz ki, şimdi elinize geniş selâhiyyet bahşeden resmi vazifenizle Nur risalelerinin müsadereeden kurtulması hususundaki hizmetinizi rica ediyoruz.

Sevgili Üstad'ımız dahi sizleri haberdar etmemizi bize emrettiler. Biz de size arz ediyoruz. Hem hürmet ve selâm eder, muvaffakiyetinize dua ediyoruz.

Nur talebeleri namına

Mustafa Sungur (22)"

ÜÇÜNCÜ NÜMUNE: Aynı tarihlerde Hazret-i Üstad'ın şahsen makamata gönderdiği bir istid'a da şöyledir:

"Reis-i Cumhura, Hey'et-i vekileye, Başbakanlığa, Adliye Bakanlığı yüksek katına, Diyanet Riyasetine - Ankara

Hakikî hürriyet ve adalet için çalışan zatlara bir kaç nokta beyan ediyorum:

Birincisi: Hem Denizli Mahkemesi hem Ankara Ağır Ceza Mahkemesi bütün Risale-i Nur eczalarını tetkik edip ve ehl-i vukufun da iştirâkiyle beraetlerine ve sahiplerine iade etmesine bir mahzur olmadığına karar verip, Said'i arkadaşlarıyla beraet ve tahliye ederek, iki sene ellerde ve mahkemelerde kalan Nur Risalelerinin tamamıyla Said'e ve arkadaşlarına iade edildiği ve aynı kararı mahkeme-i temyiz, Kaziye-i Muhkeme haline getirip tasdik ettiği halde; Şimdi Afyon'un, Said'in şahsına karşı iki garazkârın aynı kitapları, hem gayet antika mu'cizatlı yazılı Kur'anını, bütün

bütün hilâf-ı kanun olarak müsadere edip Said ve arkadaşlarına verdiği asılsız hükmünü yine aynı mahkeme-i temyiz bozduğu; ve şimdi vatan ve milleti eski partinin garazkârane istibdadından kurtaran hamiyetkâr, vatanperver bazı Demokrat liderleri kemal-i istihsan ile o Risaleleri kabul edip sahip oldukları halde, üç senedir hiç sebepsiz binler lira bizim gibi fukaraya zarar vermek, acib bir zulüm içinde şahsî bir garazkârlık vardır ki; yirmi ay tecrid-i mutlakta hizmetçisiyle temas ettirmediler. Tahliyeden sonra, iki polis kapısında bıraktılar

1927

Hem o gayet müttakî Nur şâkirtlerini kasden sebepsiz, sırf takvalarına ihanet için, mağrib namazının vaktinde muhakeme edip namazlarını kazaya bırakarak acib bir zulüm etmişler.

Hem bütün bu Risale-i Nur eserlerini bir defada Isparta tamamen müsadere edip, tetkikten sonra tekrar aynen iade etmiş..

(22) Emirdağ-2 Müntehap dosya sıra no: 70 ve Emirdağ-2 S: 160

1928

1901

Demokratların zamanında madem Ezan-ı Muhammedî (A.S.M.) ve din dersleri gibi şeair-i İslâmiye ile Kur'ana hizmet ve eskilerin Kur'an zararına tahribatları tamire başlanılmış; Ve madem dinsizlerin ve masonların ve komünistlerin eserleri intişan ediliyor.. Elbette Âlem-i İslâmın Mekke, Medine, Şam gibi yerlerinde büyük âlimlerin takdir ve tahsinlerine mazhar olmuş ve Diyanet riyasetinde hocalara okutturulan Zülfikâr, Asay-i Musa ve Sirac-ün Nur gibi feylesofları susturan mübarek mecmuaları müsadere etmek, üç sene onlarla beraber binler lira kıymetinde değerli mu'cizatlı, altın ile İsm-i Celâl yazılmış, Diyanet reisi bütün takdiriyle tab'ına çalıştığı Kur'anı müsadere eden adamlar; elbette adalet ve adliye ve hakikat

hesabına değil, belki komünistlik, masonluk hesabına bir garazkârlık ediyorlar. Ben kendim zehir hastalığıyla şiddetli hasta olduğumdan ve kendi hukukumu müdafaa edemediğimden Sungur'u kendime vekil ediyorum. Eski hükûmetin bana karşı yirmi senelik işkence ile bu tahribatın kaldırılmasını adalet-perver yeni hükûmetin bakanlarından bekliyorum. Kardeşlerimden Mustafa Sungur'u tevkil ediyorum.

Nur şakirtleri namına

Said-i Nursi (23)"

DÖRDÜNCÜ NÜMUNE: Sözü Hazret-i Üstad tarafından olan aşağı'daki mektuba, Üstad'ın emriyle yanındaki talebeleri imzalarını atmışlardır. Bu mektup, daha çok üçüncü kısım olan "hadiseleri değerlendirme" bölümüne ait olduğu halde, burada Demokratları ikaz ve İttihad-ı İslâma sevk etme irşadıyla da münasebeti fazla olduğundan, iki bölümün ortasına derci münasib görüldü. Yazıldığı tarih 1951 veya 1952'dir.

"Ehemmiyetli bir hakikat Ve Demokratlarla Üniversite Nurcularının bir hasb-ı halidir.

Şimdi milletin arzusuyla Şeair-i İslâmiyenin serbestiyetine vesile olan Demokratlar, hem mevkilerini muhafaza, hem vatan ve milletini memnun etmek için çare-i yegânesi; İttihad-ı İslâm cereyanını kendine nokta-i istinad yapmaktır. Eski zamanda İngiliz, Fransız, Amerika siyasetleri ve menfaatleri buna muarız olmakla mani' olurdular. Şimdi menfaatleri ve siyasetleri buna muarız değil, belki muhtaçtırlar. Çünkü komünistlik, masonluk, dinsizlik doğrudan doğruya anarşistliği intac ediyor.. Ve bu dehşetli tahrip edicilere karşı ancak ve ancak hakikat-ı Kur'aniye etrafında ittihad-ı İslâm dayanabilir.. Ve beşeri bu tehlikeden kurtarmaya vesile olduğu gibi, bu vatani istilay-i ecanibden ve bu milleti anarşilikten kurtaracak yalnız odur. Bu hakikate binaen, Demokratlar bütün

1929

kuvvetleriyle bu hakikata istinad edip, komünist ve masonluk cereyanına karşı vaziyet almaları zarurîdir.

(23) Emirdağ- 2 S: 23

1930

1902

Bir Ezan-ı Muhammedinin serbestiyetiyle kendi kuvvetlerinden yirmi defa ziyade kuvvet kazandılar. Milleti kendilerine ısındırdılar, minnettar ettiler.

Hem manen İttihad-ı Muhammedî'den olan yüzbinler Nurcularla (Eski zaman gibi farmason ve İttihadçıların mason kısmına karşı ittifakları gibi)

şimdi de aynen İttihad-ı İslâmdan olan Nurcular büyük bir yekûn teşkil eder, Demokratlara bir nokta-i istinaddır. Fakat Demokratlara eski partinin müfrit ve mason veya komünist manasını taşıyan kısmı, iki müthiş darbeyi Demokratlara vurmağa hazırlanıyorlar.

Eskiden nasıl Ahrarlar iki defa başa geçtiği halde, (*) az bir zamanda onları devirdiler. Onların müttefiki olan İttihad-ı Muhammedî efradının çoklarını astılar ve Ahrar denilen Demokratları kendilerinden daha dinsiz göstermeye çalıştılar.

Aynen öyle de: Şimdi bir kısmı dindarlık perdesine girip Demokratları din aleyhine sevk etmek veya kendileri gibi tahribata sevk etmek istedikleri kat'iyen tebeyyün ediyor. Hatta ulemanın resmi bir kısmını kendilerine alıp Demokratlara karşı sevk etmek ve Demokratın tarafında, onlara mukabil gelecek Nurcuları ezmek, ta Nurcular vasıtasıyla ulema Demokratlara iltica etmesinler. Çünkü Nurcular hangi tarafa meyletseler, ulema dahi tarafdar olurlar. Çünkü onlardan daha kuvvetli bir cereyan yok ki ona girsinler.

İşte madem hakikat budur: Yirmibeş seneden beri ehl-i ilmi, ehl-i tarikatı

ezen, hem kendilerine dalkavukluğa mecbur eden eski partinin müfrit ve mason ve komünist kısmı bu noktadan istifade edip, Demokratları devirmemek için; Demokratlar mecburdurlar ki, hem Nurcuları, hem ulemayı, hem milleti memnun ve minnettar etmek; hem Amerika ve müttefiklerinin yardımlarını kaybetmemek için, bütün kuvvetleriyle Ezan meselesi gibi, Şeair-i İslâmiyeyi ihya için mümkün oldukça tamire çalışmaları lâzım ve elzemdir.

Maatteessüf bazı müfrit ve mason ve komünistler Demokrat aleyhinde olduğu halde, kendini Demokrat gösteriyorlar ki, Demokratları tahribata sevketsin ve din aleyhinde göstersiz, onları devirsin.

Nur talebeleri ve

Nurcu

Üniversite gençliği namına

1931

Sadık, Sungur, Ziya (24)"

(*) Ahrarların 2 defa iktidara geçmesinin biri:İttihadçıların oyunu ile

Haziran 1912 de Kurulan Ahmet Muhtar Kamil Paşa Kabineleri

..Diğeride,31 Mart olayı sırasında Sadra'zam Hüseyin Hilmi Paşa (İttihad

ve Terakkî güdümünde) Kabinesinin istifası üzerine Kurulan Tevfik Paşa

Kabinesidir.(Bkz. Türkiye İnkilabın iç yüzü-Mevlânzade Rifat , Sh. 66)

(24) Emirdağ- 2 S: 24. Bu üç imza sahibi de üstadın hizmetkarlarıdır.A.B.

1932

1903

Ve nihayet beşinci, altıncı, yedinci, sekizinci ve dokuzuncu nûmuneler

olarak da; 1957 yılında, Üstad'ın köylerde DP için dolaştığına dair

dedikodu ve Isparta Emniyet Müdürünün "Huzursuzluk çıkarıyor" ittihamı

üzerine yazılan şikâyetnameler ve ikazlar.. ve ayrıca 16.6.956'da Avukat

Abdurrahman Şeref Laç'ın İstanbul Birinçi Ağır Ceza Mahkemesinden Gençlik Rehberi eserlerini teslim alıp, getirip Emirdağ'a Hazret-i Üstad'a teslim ettiği zaman, kaymakamın gösterdiği muamele üzerine yazılan istid'a.. ve 15.8.957'de Eğridir kaymakamının kanunsuz ve keyfi şekilde, Hazret-i Üstadın şehre girmesini men' etmesi üzerine yazılan istid'a.. ve 27.11.957'de Hazret-i Üstad Eskişehir'e geldiğinde Emniyet Kuvvetlerinin gösterdikleri acib evhamlı tavır üzerine Eskişehir halkı Nur talebelerinin gönderdikleri istid'a.. ve 7.4.958'de Emirdağ'da Hazret-i Üstad ile ilgili vuku' bulan hadise üzerine Emirdağ halkının ve Demoknatlarının yazdıkları istid'a.. ve 12.12.958'de bu mevzuları dile getiren Elbistanlı Şair Ahmet Çıtak'ın kaleme aldığı ve bazı bakanlıklara gönderdiği şiirli şikâyetname.. ve en sondada Hazret-i Üstadın Ankara'ya girmesini men' eden hükûmetin resmî emri üzerine Üstad'ın yazdığı yazı ve aynı günlerde Konya'ya giderken, Emniyet kuvvetlerinin acib durumlarıyla karşılaşması üzerine yazdığı ikaz ve yazılarıdır.

Biz bunlardan şimdilik sadece 1957 ve 1958 de cereyan eden bir iki hadise vesilesiyle yazılmış istid'alardan bazı örnekler vermek istiyoruz.

1957 ve 1960 arasındaki hadiseler ve o vesile ile yazılan ikazlı istidaları sırasında ve yerinde kaydetmeyi düşünmekteyiz.

1- EĞRİDİR KAYMAKAMI HADİSESİ

Bilindiği gibi, Hazreti Üstadın hayatının son senelerindedede birçok defa kendisine su-i kasd için gizlice verilen zehirli hastalıklardan ve ihtiyarlığından dolayı sık-sık tebdil-i havaya ihtiyacı şeditti. 1953-1957 arası, aşağı yukarı her hafta başında Barla'ya, her ay başındada Emirdağ ve Eskişehir'e Isparta'dan kalkıp oralara kadar gider, bir iki gün kalır, tekrar Ispartaya dönerlerdi. Isparta, Barla ve Emirdağ'da kalacağı kiralanan meskenleri vardı. Eskişehir'dede kaldığı zaman ya bir otelde, yahutda bir

talebesinin evinde bir gece kadar kalır ayrılırdı. 1956 veya 1957 senesinde Üstadın arzuları üzerine Eğridir’de de bir ev kiralanmıştı. Üstad Barla’ya haftada bir gidip gelirken bazen bu evinde biraz kalırdı.

15.8.1957 günü Hazreti Üstad yine adeti üzerine Isparta’dan Eğridir’e gitmiş. Evine çıkıp biraz istirahat etmek istemişti. Van tarafından buraya 1933

tayin edilmiş yeni bir kaymakam âdi sivil bir elbise ile Hazret-i Üstadın arabasının önüne çıkmış. Ve âmirane bir şekilde Üstadın Isparta’ya dönmesini söylemiş ve Eğridir’e girmesini men’ etmiştir.

1934

1904

Bunun üzerine Eğridir halkı ve Nur Talebeleri ve oranın Demokrat Parti idare hey’eti aşağıdaki istid’ayı müştereken yazmış, Başvekâlete ve Dahiliye vekiline göndermişlerdi. Bu istid’adan bazı bölümler alıyoruz:

“Başvekâlet-i celiliye - Ankara

80 yaşını tecavüz etmiş, bütün hayatını ilmî ve uhrevî sahada harcamış ve büyük ve yüksek eserleriyle Türkiyemizden başka İslâm âleminde tanınmış bir din âlimi olan Bediüzzaman Said-i Nursi , bir müddetten beri halktan uzlet etmiş, bütün saatlerini ibadet, bilhassa dahilde ve hariçte afakı dolduran eserlerinin intişarına vesile olan Demokrat hükûmetimizin her sahada muvaffakiyetine çalışan Nur talebeleri ile.. ve İslâmiyetin teâlisine hasr-ı vücud ederek, dünyadan elini çekmiş, âhirete müteveccih, yalnız gıdasını maneviyattan alarak Isparta'da ikamet etmektedir.

Bu muhterem zat, hasta ve hava tebdiline muhtaç bir vaziyette olduğundan, kazamız bulunan Eğridir'in suyundan ve havasından ve göl manzarasından istifade edebilmek için; Eğridir'de mütevazi bir hane kira ederek, haftada bir gün gelip gitmekte ve hiç bir kimseyle ihtilât etmiyerek,

hatta kendisine fahrî hizmette bulunan bir iki hizmetçileriyle dahi görüşmeyecek halde bulunduğu Isparta ve Eğridir halkınca malûm ve müsellemler bulunmuştur.

Bu muhterem zat, ber-mutad Eğridir'de kira eylediği hanesinde bir gün veyahut bir kaç saat kalmak ve hava almak için, 15.8.1957 günü Eğridir'e geldiğini haber alan ve siyâsî maksad takib eden ve hükûmetimize karşı her fırsattan bil-istifade cebhe alarak, hasis menfaatler teminine çalışan muhalif muarızlardan başka, partimiz mensuplarından ve ileri gelenlerinden bazı mahdud şahıslar da yine şahsî emellerinin tahakkuku için, bu zatın Isparta'da bulunmasını ve Eğridir'e gelip gitmesini ve eserlerinin intişarı ile Âlem-i İslâma ve muhitimize yayılmasını -gizli dinsizlere aldanmalarına binaen- emellerinin tahakkukuna mani' telâkki edegelmişlerdir.

Bu sebepten, yeni gelen, kazamız kaymakamlığına tayin olunarak, on gün evvel işe başlayan kaymakamın ruh ve akidesi ve hükûmetimize karşı beslediği menfi düşünce ve hareketlerinin tahakkukunu müsaid bulmuş olmalıdır ki; bervech-i maruz burada menafi-i şahsiyelerini; milletimizin, vatanımızın zararlarında arayan muarız parti mensuplarından başka, zahiren Demokrat mensubu ve fakat iç yüzü muhaliflerden daha ziyade müfrit ve her nasılsa DP'mizin manevî nüfuzunu birer suretle ellerine geçiren ve

1935

partimizi içinden yıkmaya çalışan mahdud bazı şahıslar ile kısa bir zamanda kaymakam anlaşarak, aralarında mutabakat hasıl olmalıdır ki; bu muhterem, Âlem-i İslâmca tanınmış, hasta ve ihtiyar Said-i Nursi'nin yukarıda yazılı- bir gün Eğridir'e gelerek, arabasından inmesini; Demokrat hükûme

1936

1905

timizi temsil eden sözde idare memuru kaymakam bizzat hiddet ve şiddet göstererek mani olmuş, hizmetçi ve şoförü tehdit etmiştir.

Bu müessif hal ve hareket ise; ancak bu muhterem zatın kıymetli eserlerinin neşrine müsaade eden Demokrat Parti ve hükûmetimizin hudapesendane hal ve hareketine karşı bir su-i kasıd ve ihanet tertibatı olduğu kanaâtına varılmış ve bu hadise çok fena te'sir bırakmış ve halk lisan-ı hal ile bu gibi fena ruhlu, idaresiz idare memurlarının ve kara kalbli, yahudi meşrepli şahısların partimize ve hükûmetimize ve milletimize karşı besledikleri kötü emellerinde muvaffak olmalarını ve hüsrarla mukabele görmelerini Cenab-ı Hak'tan tazarru' ve niyaz ederek; bu müessif ve hiç bir milletin manen bağlı buldukları din adamlarına karşı reva görmedikleri hadisenin kasabamızda vuku' ve hudûsundan doğan teellümat, yalnız kasabamız halkına ve muhterem zata karşı olmaktan ziyade, muvafık ve muhalif, muhteris particilerden maada- bütün halkça ve dünyaca müsellemlen olan hükûmetimizin icraatına sed çekebilmek ve halk ve efkâr-ı umumiyyeden düşürmek emel ve maksadları her sahada olduğu gibi, her vesile ile de mezbuhane tertib edilmiş su-i kasıd telâkkî eylemekte bulunmuş olduğumuzdan; bu hadise dolayısıyla muhterem zatın muhtemel olan kalbî inkisarlarını tamir ve bütün halkın teessürlerinin izalesi nokta-i nazarından hadisenin maddî ve manevî derkâr olan ehemmiyetine binaen, hadisenin yüce makamınıza arz ve iblağı vecibeden görülmüştür. Egridir D.P

Mensupları

Yeşilada mahallesinden Kubbeli mahallesinden Poyraz mahallesinden

Halil Hopan Salih Gündüz Ali Savran

Seydi mahallesinden Poyraz mahallesinden Ağa mahallesinden

Mehmet Özdemir Mustafa Sakarya Ahmet Kuzgun

DP Hükûmetinin daimi dava vekili

Hakkı Tığlı (25)"

Bu istidaya bir de ek olarak eskidenberi Üstad'a muarız ve zıt, hatta düşman Tevfik Tığlı'nın amcası olan dava vekili Hakkı Tığlı Efendi'nin Dahiliye Vekâletine yazdığı 19.8.1957 tarihli istid'ası, ayrıca 15.8.1957 günü kaleme alınıp Isparta Milletvekili Kemal Demiralay'ın da imza ettiği "Acib bir hadise" başlıklı yazı, birlikte gönderilmiş ve o sıra bunlar lahika şeklinde neşredilmişlerdir.

Hadiseyi daha iyi anlatması bakımından "Acib Bir Hadise" başlıklı yazıyı da buraya dercetmeyi münasib gördük:

1937

(25) Emirdağ-2 Müntehap dosya sıra no: 116

1938

1906

"ACİB BİR HADİSE

Üstad'ımız Said-i Nursi de, bil-hassa son zamanlarda bir hal vaki' olmuş ki; Kat'iyen kimseyle konuşmuyor. Hatta biz hizmetçileri ile iki dakikadan fazla konuşsa bir hararet başlıyor. Bu acib haletin sükûnet bulması için ara sıra bazı günler tebdil-i hava niyetiyle kırlara çıkıyor. Hiç bir kalabalık yere gidemiyor. Hatta camiye de gidemiyor. Odasından çıktığı vakit, hemen hususi otomobiline bir veya iki hizmetçisiyle biner, bazen de haftada bir veya iki defa kira ile tuttuğu Eğridir'deki evine gidiyor. Bir kaç saat kaldıktan sonra yine Isparta'daki ikametgâhına dönüyor.

Bir gün de yine Eğridir'e gitmişti. Tam evinin önünde birisi rastgeldi ve bize hitaben: "Derhal Isparta'ya dönmenizi emrediyorum" dedi.

Biz önce kim olduğunu bilemedik. Sonra anladık ki; Eğridir'e bir kaç gün evvel Van vilâyetinin bir kazasından gelen yeni kaymakam imiş (26). Biz, hangi kanun veya hangi ta'limat ve nizamnameye istinaden arabamızın

önüne geçip şehre girmeyi men' ediyorsunuz"? diye bu keyfi ve kanunsuz harekete mukavemet edeceğimiz anda; Üstad'ımız Said-i Nursî bizi men'etti. Hem de Said-i Nursi'ye sarsılmaz bir bağlılık ve büyük bir hürmetleri olan şehirli ve köylü ahalinin hususan pazar münasebetiyle (27) bugün kalabalık olmasıyla; kanun hilâfına hareket eden bir kimsenin yüzünden çıkacak herhangi bir hadiseyi önlemek için geriye dönmüştür. Şöyle kanaatımız geldi ki; Üstad'ımız Said-i Nursî siyasete katiyen karışmadığı ve insanlarla görüşmediği halde, Risale-i Nurun Anadolu ve Şark vilâyetlerinde ve hatta Âlem-i İslâmda fevkalâde bir hüsn-ü kabul görmesi ve Ankara'da hükûmetin müsaade ve te'yidiyle büyük mecmualarının resmen tab' edilmesi; Ve bütün mahkemelerinden beraet kazanması sebebiyle; Risale-i Nurla alâkadar olan çok büyük bir kitle de Demokrat lehinde olarak hareket ettiklerinden ve bilhassa bu vaziyet Şark vilâyetlerinde pek zahir müşahede edildiğinden; Nur talebeleriyle hükûmetin mabeynini bozmak için bazı gizli zındıklar ve eski parti taraftarlarının plânıyla bu yeni kaymakamı, asayiş ve din aleyhinde olan böyle muameleye vesile yapmışlar.

Üstad'ımız en cebbar firavunlara karşı bile izzet-i İslâmiyeyi muhafaza edip baş eğmediği ve hatta esareti vaktinde Rus'un baş kumandanına kıyam etmiyerek ve idamı kabul edecek derecede bir izzet-i diniyeyi taşıdığı halde; bu mübarek vatanda asayişe zarar gelmemek için, en küçük bir

1939
jandarmanın dahi hürmetsiz ve ismetsiz muamelesine ses çıkarmıyor, sabır ile karşılıyor. Sebebi de: Kur'anın bir kanun-i esasisi olan

(26) Bu kaymakamın adı Mustafa Atak'tır.A.B.

(27) Eğridir pazarı Perşembe günüdür. A.B.

1940

1907

sırrıyla bir adamın cinayetiyle başkası mes'ul olamaz, kardeşi de olsa...

Said-i Nursi Hazretleri Nuru okuyanlara, hususan bütün Vilâyât-ı

Şarkîye'dekilere Nur dersleriyle demiş ki: "Dâhilî asayişe ilişmek, yüzde on

cânî yüzünden doksan masuma zulüm ve zarar etmektir.. Onun için Risale

i Nuru okuyanlara ilişmek isteyenlere karşı bu kaideyi muhafaza etsinler."

İşte bu sır için siyasete ilişmiyor, asayişî bütün kuvvetiyle muhafazaya

çalışıyor. Yine bu günde bu müessif hadiseden dolayı kaymakama hiddet

etmemiş, bilâkis selâm göndererek hakkını helâl ettiğini bildirmiştir.

Asayiş lehine izzetini ve milletin ahireti için dünyasını ve hatta lüzum olsa

ahiretini feda eden böyle bir İslâm kahramanı muhterem bir ihtiyar misafirin

hukukunu müdafaa kadirşinaslığı, herkesten evvel misafiri bulunduğu

Isparta vilâyetinin hükûmetine ve Demokratına düşmektedir. 15.8.1957

Demokrat Nur talebeleri namına

Rüştü Çakın, Mehmet Süzer, Mehmet Babacan, Tahiri Mutlu,

Zübeyr Gündüzalp

Düşüncelerinin halisane olduğunu ben de bilmekteyim

Demokrat Milletvekili Kemal Demiralay (28)"

Yazıda görüldüğü üzere, Hazret-i Üstad'ın Isparta'daki en eski

talebelerinden üç zat ve hizmetkârlarından ikisi, parti ile, siyasetle ve

Demokratlıkla -siyasî cihetten- alâkaları kat'iyen yokken; Sırf DP'lilerce ve

iktidarca meselenin anlaşılması ve Üstad'larının istirahatı ve Üstad'ın

şahsına, dolayısıyla Risale-i Nur hizmetine karşı gizli çevrilen sinsi plânların

bilinmesi için kendilerini "Demokrat Nur talebeleri" şeklinde

göstermişlerdir.

Şayan-ı ibret bir hadisedir ki; Demokrat Parti'nin iktidarı zamanında dahi

Isparta'da, Eğridir'de, Eskişehir'de ve Emirdağ'da 1957 ve 58 yılları içerisinde, idare adamları tarafından Hazret-i Üstad'a bu kadar ta'cizler yapıldığı halde, yine de DP'nin ilk iktidar yıllarında Ezan-ı Muhammediyi i'lân, Risale-i Nurun bir derece serbestiyetini temin ve hürriyet ve demokrasi yolunda atmış oldukları adımlar ve bazı müsbet icraatları gibi bazı iyiliklerinin hatırı için; onlardan tamamen yüz çevirmiyor ve küsmüyordu. Hatta bütün bunlara rağmen 27 Ekim 1957 genel seçimlerinde alenî olarak sandık başına gitmiş ve reyini DP'ye kullanmış idi.

1941

Yine garip hadiselerdendir ki; 1957 Nisanında benzeri hadiseler gibi, bazı tinetsiz idare adamlarının Hazret-i Üstad'a karşı o evhamlı, belki kasdî tacizleri oluyor iken; Isparta'da yapılan askerî Tugay Camiinin harcını at (28) Emirdağ- 2 S:184

1942

1908

mak için Tugay Komutanı Hazret-i Üstad'ı resmen davet etmiş, Üstad da bu davete icabet etmiş ve askeri camiin temel harcını mübarek elleriyle atmışlardı.

2-ESKİŞEHİR'DEKİ HADİSE

Eskişehir'de vuku' bulmuş müessif hadisenin şeklini, Eskişehir halkından ve Nur talebelerinden on bir imzalı istid'alarının metninden anlıyoruz ki: 27 Kasım 1957 Çarşamba günü sabah saat on sıralarında, Emirdağ'dan dönen Hazret-i Üstad, Eskişehir'e gelmiş, Yıldız Oteline inmişler. Herhalde Üstad'ın, önceden buraya geleceğini öğrenen emniyet kuvvetleri ve sivil polisler çoklukla otelin etrafını, içini, hatta Üstad'ın kaldığı odasının kapısı yanındaki yerleri tutarak mevzilendiği görülmüştür. Bu evhamlı acib hadiseye çok hayret eden Hazret-i Üstad, yetkili şahısları yanına çağırarak;

meseleyi ve Eskişehir'e ne için geldiğini anlatmak istemişse de, polis şeflerinden yanına kimse gelmemiş ve Üstad'ı konuşurmamışlardır. Bu acib evhamlı durumdan rahatsız olan Üstad, Eskişehir'de durmamış bir daha Emirdağ'a dönmüştür.

İşte bu acib hadiseyi Eskişehir Nur talebeleri ve halkı istid'a suretinde Başvekâlete, dahiliye Vekili'ne ve Emniyet Genel Müdürü'ne bildirmişlerdir. Bu istid'aya da Eskişehirli Nur talebeleri zatlar imzalarını atarken "Eskişehir Demokrat Nur talebeleri" diye kendilerini öyle göstermişlerdir.

Bu hadisede de istid'aya imzasını atanların hiç birisi Demokratlık, particilik ve siyasetle alâkası olmıyan Nur talebeleri, kendilerini o şekil göstermelerinde; Demokratları hadiseler karşısında ikaz ve Hazret-i Üstad'ın rahat bırakılması için uyandırmak olduğunu öğrendik. İstid'anın suretini buraya değil, ilerde dercetmek va'diyle meseleyi kısa kesiyoruz. İsimlerini yazanların listesini vermek suretiyle bu zatların kimler olduğunu herkes bilecek ve bunların parti ile, siyasetle, ocakla bir alâkaları hakikatta olmadığını öğrenecekler. Mezkûr istid'a müntehap dosyamızın 119. sırasında mevcuttur.

İstid'aya İmzasını Atan Zatlar

"Şükrü Yürüten, Muhiddin Yürüten, Osman Şenkaya, Osman Toprak, Hilmi Yürüten, Yaşar Zeydan, İsmail Hakkı, Ömer Kuzucu, Ahmet Arı, Mehmet İmre."

1943

Mezkûr hadise üzerine veya bir ihtimalle benzeri diğer bir hadiseden dolayı Emirdağ Nur talebeleri de, 23 Kasım 1957'de Ankara'ya Bakan ve meb'uslara hadiseyi protesto için istid'a yazdılar. Bu istidada da kendilerini Demokrat Nur talebeleri diye takdim ettiler. İçlerinde sadece bir Hamza

Emek, resmen parti üyesi idi. Diğerlerinden iki üçü de, resmi parti başkanı

1944

1909

ve üyesi idiler. Bunların dışında kalan hiç birinin parti-marti ile alâkaları olmıyan kimselerdi. Bu istid'anın da sureti bizde mahfuzdur, ilerde belki kaydedilecektir.

EMİRDAĞ'DAKİ HADİSE

Emirdağ halkı ve buranın Demokrat Parti heyeti, 1950'den 1959'lara kadar Başbakan Adnan Menderes'e ve diğer bazı bakanlara Hazret-i Üstad hakkında bir çok defalar istid'alar yazdılar, şikâyetnameler gönderdiler.

Bunlar çoktur.Bütün bunlar o sıralarda neşredilmiş lâhika mektupları arasında bulunmaktadır. Emirdağ'da 1958 yılında kaymakam ve jandarmanın Üstad'a karşı, Emirdağ'dan ayrılıp gitmesini kanunsuz şekilde istemeleri ve Üstad'ı ta'ciz etmeleri üzerine, Emirdağ DP idare heyeti ve bazı Nur talebeleri de kendilerini Demokrat göstererek Ankara'ya yazdıkları bir istid'anın sureti ise şöyledir:

25/4/958 "

"Beray-i malûmat hem resmî zatlara, hem dostlara mühim bir hakikatı beyan ediyoruz:

Üstad'ımız gençliğinde ve hatta çocukluğundan itibaren izzet-i ilmiyeyi muhafaza için, halktan şiddetle istiğna ediyordu. Zekât ve sadakayı kat'iyen almadığı gibi; ikinci mektupta da beyan edildiği üzere hediyeide kabul etmiyordu. Bu halin şimdiki ihtiyarlık ve zaiflik zamanında devam edebilmesi için, Cenab-ı Hakk'ın rahmetiyle o istiğna düsturu hastalığa inkılâb etti. Yani mukabilsiz bir lokma alsa, derhal hasta oluyor, o lokmayı yiyemiyor. Üstadımız gençliğinde bu kadar muhtaç değildi. Tek başına yaşadığı zamanlar pek az bir masraf kendisine kâfi idi.

Şimdi pek çok talebelerine tayin verdiği ve bir kaç hastalıkla hasta bulunduğu bir zamanda, o istiğna düsturunun muhafazası için rahmet-i ilâhiye onu mukabilsiz hediyelerden hasta ediyor.

Aynen öyle de: üstad'ımıza hürmet dahi manevî bir hediye gibi olduğundan, şiddetle nâsın hürmetinden ve elini öpmesinden kaçıyordu. Tarihçe-i hayatının ve ihtiyarlar lem'asının şehadetiyle, gençliğinde emsallerinin fevkinde olarak, Siirt'in Tillo kasabasında inzivaya girmişti. Ağrı vilâyetinde Şeyh Ahmed-i Hanî Hazretlerinin türbesine kapandı. Rusya'ya esir düştüğünde doksan kadar esir zabit kendisinin dinî derslerini şevkle dinledikleri halde; üsera kampında Tatarların küçük hâlî bir camiinde bir yer bularak orada yalnızlığa çekildi. İstanbul'da, Darül-Hikmet-il İslâmiye azalığı gibi câzib bir hayat içinde iken, Yuşa' tepesinde kimsesizliği tercih etti.

1945
etti. Van'a döndüğünde, pek çok eski ve yeni talebeleri arasında sürurlu bir ömrü istemiyerek, Erek Dağı'ndaki bir mağa

1946

1910

raya kapandı. En son defa bu otuz senede gördüğü emsalsiz zulümlerin neticesi olarak hapishanelere gönderildiği zaman, kanunen tecrid müddeti onbeş gün olmasına rağmen, yirmi ay ve hatta bütün hapis müddetince tecrid-i mutlakta tutulduğu halde, kimseye şekva etmedi.

Bütün bu haller gösteriyor ki: Üstad'ımızın fitratında inziva daima hüküm sürmüştür. Fakat ihtiyarlığında pek çok yardıma, hizmete, sohbeta muhtaç olduğu bir vakitte, bunun devam etmesi için bir nevi hastalık haleti verilmiş. Beş dakika konuşsa, şiddetli bir hararet başlıyor, sesi çıkmıyor. Hatta Şafiî mezhebinde olduğu için, namazda fatihayı kendisi işitecek derecede okuması lâzım gelirken; bu hastalık sebebiyle sesi çıkmadığından

mezheb-i Hanefiyi takliden namazlarını eda ediyor. Bu hastalığına dair iki mühim doktorun iki raporu var. İstenilirse gösterilecektir.

Şimdi Risale-i Nurun fevkalâde fütûhatı ve Âlem-i İslâmda dahi fevkalâde bir hüsn-ü kabule mazhar olması hengâmında, düşmanlar dahi dostlara inkılâb ettiği bir zamanda; Risale-i Nurun azamî ihlâsının -ki rıza-i ilâhiden başka dünyevî ve uhrevî hiç bir rütbeye, makama alet etmemek- muhafaza için dehşetli bir merdüm-giriz, yani insanlardan tevahhuş ve sesi çıkmamak ve konuşmamak hastalığı; ve elini öpmek ona adeta bir tokat vurmak gibi dokunmak vaziyeti, kat'iyen bize kanaat verdi ki; bu bir istihdam-ı Rabbanîdir. Hatta bu hakikatların izharına vesile olan bir şahsı da Üstad'ımız helâl etti. (Haşiye)

(Haşiye): Üstad'ımızdan sorduk: "Neden Risale-i Nurun şa'şaalı intişarı ve düşmanların dahi mağlûb olarak dostane vaziyet aldıkları bir zamanda insanlarla görüşmüyorsun?"

Cevaben dedi ki:

"Benim ile görüşmek isteyenler ya muarızdır veya dosttur. Dost olan Risale-i Nurun yüzbinler nüshası benim bedelime tam konuşuyor, bana kat'iyen ihtiyaç bırakmamış.

Görüşmek isteyen muarız olsa, bu otuz sene zarfında pek çok mahkemeler ve ehl-i vukufar tedkik ettikleri halde, "Ne Nur Risalelerinde ve ne de talebelerinde hiç bir suç bulamıyoruz." dedikleri, dört mahkeme de uzun tedkikattan sonra Nur risalelerine beraet vererek, kazıye-i muhkeme haline gelen kararları ile bütün mektupları, kitapları sahiplerine iade etmesi, benim bedelime muarızlara da tam cevap veriyor, bana ihtiyaç kalmamış.

1947

Eğer şahsî görüşmek istenilse, bütün Nur talebeleri bir cihette bu biçare Said'in dava vekilleri olduğu gibi, İstanbul da ve Ankara da avukatları

bulduğundan isteyenler onlarla görüşebilir.

1948

1911

Şiddetli hastalığı ve çok ihtiyarlığı için

zaruri işlerini gören hizmetkârları

.....(29)"

Mahiyetini etraflıca bilmediğimiz o hadisede bir de o zaman Emirdağ'da hükûmet tabibliğini yapan Merhum Dr. Tahir Barçın'ın Üstad hakkında aynı tarihte vermiş olduğu tıbbî bir raporu da vardır. Rapor aynen şöyledir:

DOKTOR

Tahir Barçın

Diploma No: 1221-4689

Emirdağ'ın Çilli mahallesinde mukim Bediüzzaman Said-i Nursî'nin

25.4.1958 günü evinde yapılan muayenesinde:

Hastanın yatakta yatar vaziyette bulunduğu, Kaşektik denecek derecede zaif, kansız ve mecalsiz olduğu, sesinin çıkmadığı, konuşmasının işitilip anlaşılmasına imkân bulunmadığı, ayağa kalkacak durumda olmadığı, umumi bir düşkünlük dahi görülmekle, şimdilik bir hafta yatakta tedavisi icabettiğine dair rapor verildi. 25.4.1958Pul

imza (30)"

İşte ancak küçük bazı nûmunelerini kaydettiğimiz hadiseler ve vesileleri ile yazılmış protesto yazıları ve şikâyetli ikaznamelerden görüldüğü üzere:

Hazret-i Üstad Bediüzzaman DP iktidarı döneminde de tam bir hürriyet ve rahat yüzü görmemiştir. Hayatının son yılında zaten korku ve telâştan bütün bütün evhamlanan DP hükümeti, bilhassa zamanın içişleri bakanı evham ve za'fiyet içine düşerek; CHP'nin arzuları doğrultusunda Hazret-i Üstad'a karşı müteyakkız ve takibçi duruma düşmüş idi. 1957'den

başıyarak vefatına kadar kapısı önünde bekliyen polisler, bir yere gittiği zaman, onu takib eden polis arabası gibi acib evhamlı titrek vaziyetlerle Hazret-i Üstad hep taciz edilmiştir.

DP iktidarından bir müddet sonra dost ve müsbet bir Adliye Bakanının; Risale-i Nurun müdafaa işlerini o sıra görmekte olan bir avukata söylediği şu sözü: "Sizi bir şer kuvvet adım-adım takib ediyor" hükmü ve hakikatı Hazret-i Üstad'ın vefatına kadar devam etmiştir. Vefatından sonrada 30 yıl aynı durum yine devam etmiştir.

(29) Emirdağ-2 Müntehap dosya sıra no: 121

1949

(30) Emirdağ-2 Müntehap dosya sıra no: 121

1950

1912

Kimbilir belki de, Hazret-i Üstad'ın zaman zaman ifade buyurdıkları gibi; kader-i ilâhice o zulümlü ve evhamlı takib ve ta'cizlerin bir hikmeti: "Üstad Bediüzzaman ve Nur şakirdleri tamamıyla Demokratların içindeki bir kısım adamların esnek, batıcı ve bir derece dinden uzak olan durum ve halleriyle angaje olmuşlar, onlar gibi asrîlik bid'atkârlıklarına kapılmışlar, ilmanîlik mefhumunu tamamen kabullenmişler" diye İslâm Âleminin hüsn-ü takdirle karşılamakta oldukları Risale-i Nur ve Nur talebelerinin kudsî hizmetleri hakkında evham gelmemesi için idi.

Hülâsa-i kelim: DP iktidarı insanlık, hürriyet ve demokrasilik adına

Hazret-i Üstad'a, Risale-i Nura ve Nur talebelerine bazı iyilikleri dokunmuş olmakla birlikte, onlardan istenen tam hürriyet, tam kanun-perestlik ve tam demokrasilik hizmetleri tamamen değil, üçte birisini dahi ifa edemediler. Çünkü korktular, evhamlandılar ve bu halin neticesi olarak büyük zaafa düştüler. CHP'nin şerrinden çekinmek yolunda, son yıllarında artık hiç bir

iş yapamıyacak duruma düştüler. İnönü'nün şerli saldırılarından kendilerini muhafaza etmek yolunda ne kadar taviz verdilerse de, düşündükleri ve evhamla çekindikleri iş ve hadise yine de başlarına gelmiş oldu.

Lâkin herşeye rağmen, DP içindeki mason olmıyan hamiyetkâr bir grubun gayretleri ve hamiyetkârlıkları sayesinde, Türkiye'ye az da olsa, hürriyet mefhumunun girmesine veya onun kapılarının açılmasına ve yirmi yedi senelik zalim dikta rejiminin kırılmasına sebep ve vesile oldukları da inkâr edilemez. Bunun içindir ki, Hazret-i Üstad Bediüzzaman Demokratlardan bir çok nâseza ve münasebetsiz tacizler gördüğü halde, onların Türkiye'ye getirmeye vesile oldukları bazı iyiliklerinin hatırı için, onlardan tamamen yüz çevirmedi, alâkayı kesmedi ve hayatının sonuna kadar da, düştükleri girdaptan kurtulmalarına çalıştı ve çırpındı.

BİR İZAH

NUR TALEBELERİ GERÇEK MANASIYLA DEMOKRAT

OLAMAZLAR

Risale-i Nur talebeleri, her ne kadar partiler içinde bilhassa 1950 den sonra, Demokrat partiyi tutmuş ve oylarını vermişlerse de, amma Demokrat nizamının mevcut haliyle ve mahiyetiyle, olduğu gibi Nur talebesinin kabulü ve akide itibarıyla tam inanacağı bir şey olamaz.

Evet, üst tarafta bir kaç nümunesini arz ettiğimiz vechiyle, Nur talebeleri sadece zevahiri kurtarmak ve mevcut Demokrat iktidarının aleyhinde 1951

olmadıklarını göstermek için;Üstad Bediüzzamana karşı Demokrat iktidarı döneminde, yapılan bed muameleler vesilesiyle makamata yazdıkları istidalarda kendilerini Demokrat diye gösterenlerin hiç birisinin kaydu ve kuyudu olmadığı gibi;kayıdları olmuş olsa da, sadece zahire göre olduğu ve hakikî manasıyla mevcut Demokratlık nizamını olduğu gibi kabul ve

tasdik

1952

1913

etmek ise, dinin hassas akidesinin bazı köşelerine dokunan pek mühim noktaları es geçmek demektir.O halde, Nur talebeleri sadece o zamanlar CHP ye karşı ehvenüş-şer olan Demokratları, içlerine girmeden uzaktan desteklemek gibi davranışta bulundular. Mesele bundan ibarettir.

Şimdi meselenin hakikat ve asliyetini Üstad Bediüzzamanın değerlendirmelerinden okuyalım...İşte birinci değerlendirmesi: “Üstadımız diyor ki:“Mahkemelerin te’hirinde hayır var. Şimdiye kadar nurculara verilen zahmetler, rahmetlere dönmesi gösteriyor ki;bu te’hirde de hayırlar varki, birisi bu olmak ihtimali var:

Hariç Alem-i İslamda nurun ehemmiyetli te’sire başlaması ve inkişaf ve intişara başlaması.. Ve buranın siyasileri Avrupaya bir rüşvet olarak bir derece Avrupalaşmak meylini göstermesi, hariçte zannedilmekle;mahkemelerce Nurun serbestiyet-i tammesi için karar vermek;hariç Alem-İslamda nurların hakikî ihlasına böyle bir şüphe gelecekti ki:“Ya nurcular riyakarlığa macbur olmuşlar..Ve yahut böyle medenileşmek fikrinde olanlara ilişmiyorlar,za’af gösteriyorlar ” diye nurun kıymetine büyük zarar olduğu için,bu te’hir o evhamları izale eder ve ispat ediyor ki:Otuz senedenberi İslamiyetin şiarına muhalif şeylere baş eğmiyorlar.”(Emirdağ-2 S:107)

Üstadın ikinci değerlendirmesi(Abdullah Yeğin Ağabeyin Berlinden faks ile gönderdiği 9.04.1996 günkü mektubu ve hatırasında, Üstadımızdan duyduğu sözlerini aynen naklediyoruz:)

“Bir zaman, üstadımızın son zamanlarında,zannederim 1958 senesi idi.Türkiyede 16 yerde nurcular tevkif edilmişti. Ben de herhalde sen de

tevkif edilmiştin.(1) Hapisten çıktıktan sonra Üstadımızı ziyarete gitmiştim.

O zaman üstad dedi ki:“Halk partisi ve Demokrat partisi ikisi kardeşdir”.Ellerini iki parmağına işaret ederek:“Böyle iki kardeşirler” Alem-i İslam Nurcuları takip ediyor..Bunlar hakikî şeriatçı mı, yoksa siyasetçi mi? diye..Türkiyede sizlerin tevkifiniz, bizim siyasetçi veya Demokrat olmadığımızı gösterdi. Nurcuların şerefini kurtardınız. Demek, biz Debmokrat değiliz. Halk partisi başımızı kesiyor..Demokrat kolumuzu kesiyor. Başımızı kurtarmak için, biz kolumuzun kesilmesine razı olduk, Demokrati destekledik“ Her ne ise..

(1) Abdulkadir Badıllı'yı kastediyor Abdullah

YEĞİN ”

1953

1914

HADİSAT DEĞERLENDİRMELERİ BÖLÜMÜNÜN ÜÇÜNCÜ KISMI

Bu kısım, dünyada ve Türkiye'de inkişaf edip zuhur eden hadiseleri ve bunların Hazret-i Üstad tarafından yapılan değerlendirmelerini ihtiva edecektir.

Hazret-i Üstad son hayat faslının başlangıcı olan 1949 yılı sonlarından itibaren, ta 1960'lara kadar çeşitli sahalarda zuhûr eden hadiseleri birer vesile ile değerlendirmiş ve bu değerlendirmelerden bir kısmı vecîz ve öz ifadelerle kaleme almıştır. Bu yazıları başta talebelerine, bir de DP'nin ileri gelenlerine de bildirmek ve onları uyarmak için göndermiştir.

Mesela: Türkiye'nin siyasî işler sahasında, İslâm âlemiyle ittihad ve ittifak sahasında, Batı dünyası ve Amerika ile ittifak sahasında, istiklal için ön görülecek tedbirler sahasında vesaire bir çok değerlendirmelerde bulunmuştur.

Üst taraflarda kaydettiğimiz gibi, 1923-1950 arasındaki zaman zarfında da

Hazret-i Üstad'ın benzeri değerlendirmeleri çokça olmuş. Fakat o zamanlar bunları sadece kendi talebelerine bildirmiştir. Hükûmet ve idare adamlarıyla bu noktalardan hiç münasebeti olmamış. Zaten o sıralar münasebet de mümkün değildi.

Bu üçüncü kısım mezkûr noktalardan dolayı herhalde biraz uzayacaktır. Çünkü, içinde Hazret-i Üstad'ın çeşitli sahalardaki değerlendirmeleri ve ikazları yer alacak. Hem Üstad'ın bu kabil değerlendirme ve ikazlarından Üstad'ın vefatından sonra- bir çok yorumlar, teviller eklenerek fetvalar alındığı ve siyaset heveslileri kendilerine me'haz ve mesned ittihaz ederek ve sözde bunlara dayanarak hareket ettikleri için, bu değerlendirmelerin gerçek mahiyetleri ve hakikatları ve vürûd sebepleri ve ayrıca öz metinlerinin hâs manaları ele alınacaktır. Bu değerlendirmelerin de, üstteki mevzular gibi sınıflandırılması mümkün ise de, ancak fazla uzama korkusuyla müştereken kaydedilmesini münasib gördük.

DEĞERLENDİRMELER VE NÜMUNELERİ

1- 1950 yılı içinde bir hadise münasebetiyle Üstad'ın yaptığı ilk değerlendirilme şöyledir:

1954

9.5.1950, genel seçimden bir hafta önce talebelerinin leyle-i mi'raçlarını tebrik içinde, şöyle bir hususa işaret ediyor ve bu işaretle Demokratların iktidarı ele geçireceklerini ima ediyordu.

"...Salisen: Otuz seneden beri siyaseti bırakıp havadislerini merak etmediğim halde; Mu'cizatlı Kur'anımızı iki buçuk sene müsadere edip vermemek ile beraber, dünyada emsali vuku' bulmamış bir tarzda Afyon

1955

1915

mahkemesi bizi tazip ve kitaplarımızın neşrine mani' olmak cihetiyle ziyade

beni incitti. Ben de bu beş-on günde iki-üç defa siyaset dünyasına baktım,
acib bir hal gördüm:

Müdafaatımda dediğim gibi; istibdad-ı mutlak ve rüşvet-i mutlaka ile
hareket eden bir cereyan-ı zendaka; masonluk, komünistlik hesabına bizi
böyle işkencelerle ezmeye çalışmış. Şimdi o kuvveti kıracak başka bir
cereyan bu vatanda tezahüre başladığını gördüm. Fazla bakmak
mesleğimce iznim olmadığından daha bakmadım.

Elbaki Hüvelbaki

Hasta kardeşiniz

Said-i Nursi (31)"

2- Ezan-ı Muhammedi'nin i'lânına ilk teşehbüs hadisesini Hazret-i Üstad
şöyle bildiriyordu: (Bu mektup 1950 Ramazan başında yani 14.6.1950'de
yazılmıştır.)

"...Nurlar kemal-i ihtişamla İstanbul ve Ankara münevver gençlerinde
büyük bir iştiyakla kendi kendine intişar edip şâkirtlerine ders veriyor. Bu
manevî galebesinin bir neticesidir ki; Ezan-ı Muhammedînin okunmasına
çalışan Başvekile, yüzer imza ile genç münevverler teşekkür ve tebrik
yazıyorlar....(32)"

3- Demokrat Hükûmetinin 16.6.1950'de Ezan-ı Muhammediyi i'lân etmesi
üzerine, Hazret-i Üstad şu mektuptaki değerlendirmeyi kaydetmiş ve
neşrettirmiştir: (Bu mektup da 1950 yılı Ramazanı içinde yazılmıştır)

Aziz Sıddık kardeşlerim!

Evvelâ: Hem sizin, hem Âlem-i İslâmın mühim bayramlarının mukaddemesi
olan bu memlekette şeair-i İslâmiyenin yeniden parlamasının bir müjdecisi
olan Ezan-ı Muhammedînin kemal-i ferahla on binler minarelerde
okunmasını tebrik ediyoruz.. Ve seksen kûsûr sene bir ibadet ömrünü
kazandıran Ramazan-ı şerifteki ibadet ve dualarınızın makbuliyetine âmin

diyerek, rahmet-i ilâhiyeden her bir gece-i Ramazan bir Leyle-i kadir
hükümünde sizlere sevab kazandırmasını niyaz ediyorum. Bu Ramazanda
şiddetli za'afiyet ve hastalığımın çalışmadığımdan sizlerden manevî
yardım rica ediyoruz..."

(31) Emirdağ-2 Müntehap dosya sıra no: 11

1956

(32) Emirdağ- 2 S: 20

1957

1916

Bu mektubun devamında Isparta'nın mübarekiyetinden ve Isparta
hükûmetinin Nurlara karşı hep iyi davranmasından bahsetmesi
münasebetiyle; Ispartadaki ahrarların, yani Demokratların Nurları takdir
etmelerine ayrıca minnettar olduğunu yazmaktadır. Daha sonra bunun
devamında da Isparta'ya bir iki ay sonra gelmeyi düşündüğünü
yazmaktadır. Isparta ve Demokratlarından bahseden Üstad'ın mektubunun
devamı şöyledir:

"Saniyen: Benim son hayatımı Isparta ve havalisinde geçirmek büyük bir
arzumdur. Ve Nur efesinin dediği gibi demiştim: "Isparta taşıyla toprağıyla
benim için mübarektir diyor"

Hatta yirmibeş senedenberi beni işkence ile tazib eden eski hükûmete ne
vakit hiddet etmişsem, hiç bir zaman Isparta hükûmetine hiddet etmeyip, o
mübarek vatandaki hükûmetin hatırı için ötekileri de unutuyordum.

Hususan oradaki eski tahribatı tamirata başlayan hakikî vatanperverler olan
Demokrat namında hamiyetli ahrarlar, yani Hürriyetperverler, Nurcuları
takdir etmelerine çok minnettarım. Onların muvaffakiyetine çok dua
ediyorum. İnşallah o ahrarlar istibdad-ı mutlakı kaldırıp, tam bir hürriyet-i
şer'iyeye vesile olacaklar...(33)"

Bu mektupta Hazret-i Üstad Isparta'daki Hürriyetperverlere minnettar olduğunu, dua ettiğini yazdıktan sonra, "İnşallah o ahrarlar, istibdad-ı mutlakı kaldırıp, tam bir hürriyet-i şer'iyeye vesile olacaklar." diyor.

Bu mektubun muhtevasında olduğu gibi, Hazret-i Üstad gerek Kastamonu lahikasında, gerekse Emirdağ-1 lahikasında bir çok defalar Ispartadan senakârane bahsetmiş, hem İslâm köyünden de senakâr bir çok ifadeleride vardır. Ancak mevcut ve mahfuz hiç bir mektubunda; (Son zamanlarda Hazret-i Üstad'a izafe edilen ve rivayeti de sadece İslam köylü Abdullah Çavuş'a dayandırılan ve güya, Hazret-i Üstad bir mektubunda: "İslâm köyünden bir adam çıkacak... Eğer Kur'an'a ve İslâmiyete hizmet ederse...ilh" olacak.. cak.. cak...) gibi hâşâ bin kere hâşâ kehanetkâr sözleri varid değildir ve yoktur. Ne hususî mektuplarında, ne umumilerinde, ne neşredilmemişlerde, ne de edilmişlerde... Eğer vardır diyorlarsa buyursunlar, gösterebilirler..

Bu manaya benzer bir rivayet şeklide İspartalı Rüştü Çakın Ağabeye izafe edilmiştir.Ancak bunda Üstadın mektuplarından bahis yoktur.Hem sadece bir rivayettir. Bizde bir şey demiyoruz.

1958

Şayet merhum Abdullah Çavuş bunu böyle söylemişse de, kendisinin meczûbane bir içtihad ve istinbatı olabilir. Merhum Abdullah Çavuş herkesçe bilindiği gibi, cezbeli bir zat idi. Her ne ise...

Bu gibi gayr-ı vârid rivayetlerin neşrinden maksad, İslam köylü Süle (33) Emirdağ-2 Müntehab dosya sıra no: 16 ve Emirdağ-2 S: 20

1959

1917

man Demirel medar-ı nazar olduğu ma'lumdur. Bizde bu hususta Hz.

Üstadın hizmetkârlarından Bayram Yüksel Ağabeyin bir rivayet ve

hatırasını nakletmek istiyoruz. Tâki hakikat vuzûha kavuşsun.

İşte Bayram Ağabey derki: “Bir gün Ispartada, Süleyman Demirelin kayınbabası geldi, Hz. Üstada bir müjde tarzında dedi ki: “Bizim damad Devlet su işleri genel müdürü olmuş!” Fakat Üstadımız hiç alaka duymadı ve ses çıkarmadı. O zat, müjdevari olan haberini tekrarladı. Üstadımız yine hiç ehemmiyet ve alaka göstermedi” (Bu rivayeti, Bayram Ağabey 17/6/1992 Çarşamba günü İstanbuldaki Tevruz apartmanında Abdullah Yeğin Ağabeynin yanında anlattı.)

Şimdi böyle hayalî bir mektuptan söz edip, âleme neşretmek ve onu siyasî bir adama tatbik ederek, mukaddes olan Üstad'ın davasını ve sözlerini ve mübarek şahsiyetini adeta iftiralı bir şekilde siyasetlere alet etmeye çalışmak, bize göre büyük bir cinayet ve kabahat olduğu halde, siyaset şarabının humarı insanları bu derekelere nasıl düşürdüğü hayret ve taaccüble müşahede edilmiştir.

4- KORE'YE ASKERİMİZ GÖNDERİLDİĞİNDE

DP iktidarı başa gelince, Birleşmiş Milletler arasındaki yerini ve hür dünya ile olan münasebetini ta'yin için, 25 Temmuz 1950'de Demokrat iktidarı, Türk askerlerinin Kore'de komünistlere karşı savaşmak için, Birleşmiş Milletler'in emrine ilk olarak dörtbin beşyüz kişilik bir Türk Tugayını verdi ve Kore'ye gönderdi. Bu hadiseye haliyle CHP şefi İsmet İnönü şiddetle karşı çıktı. Hatta o sıra bir çok dindar insanlar ve bazı din adamları da bu hadiseye karşı çıkıyor ve DP iktidarına itiraz ediyordu. "Gâvurların emrinde, başka bir gâvurla harb edilmez. Bu harpte ölen şehid değildir" gibi dedikodular yapılmakta idi.

Fakat Hazret-i Üstad Bediüzzaman, DP iktidarının bu hareketini tasvib ediyor ve "Elbette inkâr-ı ulûhiyete karşı yapılan bu harbe katılmak lâzımdır" diyordu. Hazret-i Üstad'ın bu ifadeleri her ne kadar yazılı

mektuplarında yoksa da, fakat onun en yakın talebeleri ve hizmetkârlarından mevsûkan rivayet edilmiş, şahsen bir çok defalar duymuşumdur.

Ayrıca aynı sene içinde yani 8 Şubat 1951'de Afyon'da münteşir "Kocatepe" gazetesi, Hazret-i Üstad'ın ve Nur talebelerinin Kore 1960

meselesinde hükûmetin hareketini desteklediklerini abartarak: "Nurcular Kore'ye gönüllü topluyorlar" diye yaygara koparmıştı. Nur talebeleri de o gazetenin o abartmalı neşriyatına cevap vermişlerdi.(34)

(33) Emirdağ-2 Müntehap dosya sıra no: 16 ve Emirdağ-2 S: 20

(34) Afyon hapsinden kurtuluşundan sonra defter S: 55

1961

1918

Bu meseleyi, Kore'ye asker olarak giden Üstad'ın hizmetkârlarından Bayram Yüksel şöyle ifade etmektedir:

"...Üstad'ımıza, Kore'ye kur'amın çıktığını anlattım. Üstad'ımız çok sevindi.

"Tamam, ben bir Nur talebesini Kore'ye göndermek istiyordum. Onu da, ya seni veya Ceylan'ı düşünmüştüm. İnkâr-ı ulûhiyete karşı Kore'ye gitmek lâzım.." dedi ve çok sevindi. Üstad'ımız NATO'yu da tasvib ediyordu.... (35)

Hazret-i Üstad'ın bu işteki kesin tavrı ve taraftarlığı bize Peygamberimizin hayatında vuku' bulmuş ve Kur'andaki sure-i Rum'un başında çok ehemmiyetli bir mevzu' olarak yer almış olan: O zamanki Mecusi olan İran ile, ehl-i kitap olan Bizanslıların müteaddit defalar harpleri olmuş. Yine bu harplerden birisinin başlangıcında Kureyş müşrikleri İranlıları kendilerinden sayarak; bir harpte Bizanslıları mağlub etmeleriyle iftihar ediyor ve her zaman İran'lıların kazanacaklarını söylüyorlardı.

Hatta Ubeyy ibni Halef ile, Ebu Bekir Sıddık (R.A.) arasında bir mübahase

olmuş. Ebu Bekir (R.A.) gelen ayete istinaden, bundan sonra İranlılar harbi kazanamayacak demiş. Nesine, demişler. On devesine.. hangi taraf kaybederse, on deveyi öbürüne verecek diye kararlaştırmışlar. Hadise Peygamberimize (A.S.M.) intikal etmiş.. Peygamber (A.S.M.) Ebu Bekr-i Sıddıka demiş:

"Git şartnameyi yüz deveye çıkart!" ilh.." hadisesi...(36)

Bu meseledeki Hazret-i Üstad'ın tavrının şahidleri olarak bir iki zatın hatıralarını da kaydetmek istiyoruz:

Birinci Şahid: Emirdağlı Ahmet Urfalı demişki: "Üstad hz.leri Kore harbiyle çok alakadar oluyordu. Korede "Kunuri" Çemberi yarıldığının haberi geldiğinde Üstad çok sevinmişti (Son Şahidler-4, sh.253)

İkinci Şahid: Eski Alay müftülerinden Nâci Erdönmez diyor ki: "Ben Hazret-i Üstad'ı İstanbul'da 1952'de Reşadiye Otelinde ziyaret ettiğim esnada, bir çok mevzulardan sonra, mevzuyu Kore'de ölen oğluma getirerek; "Sen oğluna öldü deme, o şehiddir. Dualarımda o yetmiş birinci sıradadır. Sen de Muhammed Naci olarak yetmiş ikinci sıradasın.(37)"

Üçüncü Şâhid: Bolvadinli İsmail Hakkı Ünlü der ki: "Kore'ye asker gönderileceğini haber alınca, derhal gidip gönüllü olarak Kore'ye gideceğimi bildirdim. Beni ilk Kore Türk tugayına gönüllü yazdılar.

1962

Kore'ye gitme zamanı gelince, bize üç gün izin vermişlerdi. Ben de memleketim olan Bolvadin'e, ailemle vedalaşmaya gittim. Babam beni alarak, o zaman Emir

(35) Son Şahitler-1 S: 396

(36) Tefsir-i Bagavi C: 3, S: 475

1963

1919

dağ'da bulunan Üstad Said-i Nursi'ye götürdü. Ondan hayır dua almamı söyledi. Üstad bizi sevgi ve alâka ile karşıladı. Babamla birlikte ellerinden öptük. Üstad'ın babama hitaben ilk sözleri şunlar oldu:

"Oğlun Kore'ye gidiyor, sen çok merak ediyorsun, üzülüyorsun. Hiç merak etme, üzülme! İnşallah oğlun gidip gelenlerden olacak. Hükûmet Kore'ye dört bin beşyüz kişilik asker gönderiyormuş. Eğer bana da izin verseler, beşbin genç Nur talebelerimle gönüllü olarak komünistlerle harp etmek için ben de giderdim. Ben Ruslar'la eskiden de harbettim. Şimdi de onlarla çarpışmaya hazırım. Hatta o harplerde yaralanıp esir düştüm" ve bana dönerek:

"Kore'ye gitmekten korkma! İhlâsını muhafaza et!" dedi.

Ben de: "Üstad'ım bu harbe nasıl niyet edeyim?" dedim.

Üstad Cevaben:

"Din-i İslâm uğruna, Allah için cihada, şeklinde niyet et!" diye tavsiye etti...(38)"

5-ESKİ İKTİDARIN MANEVÎ VİCDAN AZAPLARI

Hazret-i Üstad CHP'nin 1950 seçimlerinde fahiş bir hezimetle mağlubiyetlerini ve manevî vcdan azabı çektiklerini ve dünyada da Risale-i Nur talebelerine verdikleri azab ve işkencelere mukabil, adalet-i ilâhiye ile müstehak oldukları mağlubiyet içine yuvarlandıklarını bir mektubunda şöyle izah ediyor: Bu mektup 14 Teşrin-i evvel, 27 Ekim 1950'de yazılmıştır)

"...Salisen: Nurcuları yirmi senedenberi tazib eden ve hapislere soğan bedbahtlardan, şimdi bazıları hergünde, bize bir ay verdikleri sıkıntılar kadar manevi azap çekiyorlar. Biz o zalimleri cehenneme havale edip sabrederdik. Fakat hizmet-i imaniye kudsiyeti, o bedbahtlar dünyada da bir nevi cehennemi adalet-i ilâhiyeden istemiş ki; bazıları bir senede istibdadı

mutlaktan aldığı lezzeti, bir günde gördüğü tahkirat ve nefret- umumiyeden gelen o menhus lezzeti hiçe indiriyor gördük, zaman göserdi. Demek adalet-i ilâhiye ve inayet-i ilâhiyenin himayeti bize kâfir...(39)

6-UMUMİ AF KANUNU

1964

DP hükümeti'nin 14 Temmuz 1950'de çıkarttıkları umumi bir af kanunu üzerine Hazret-i Üstad o hadiseyi şöylece değerlendirmiştir:

"Hapsin lâtif bir hatırasıdır ki ;

Hapislerde, hususan Afyon hapsinde, eski zalim müstebitlerin aldat

(37) Son Şahitler-1 S: 70

(38) Son Şahitler-1 S: 74 a sıra no: 21

1965

1920

mak suretinde ara-sıra mahpuslar benden soruyorlardı: "Acaba af olacak mı?"

Ben de derdim: "Bu zalimler aldatıyorlar. Fakat Nur şâkirtleri madem se girdiler. Rahmet-i ilâhiyeden kuvvetli ümid ederim ki: Hapislrin tam bir af ile çıkmasına bir alâmet olduğuna kuvvetle ümid ve müjde ediyordum. Çok defa, çok adamlara bu teselliği veriyordum."

Cenab-ı Hakk'a hadsiz şükür olsun ki; kahraman Demokratlar o ümid ve ihbarlarımı tasdik ettirip, keyfî tarafgirane bazı kanunların bahanesiyle ve garazkâr bazı memurların tarafgirlik hesabına, bahanelerle ezilen çok mahpusları azaptan kurtarmaya vesile oldular ve milletin cür'etkâr kısmını kendine ve asayişe taraftar ettiler. O vesileyle pek çok mahpuslar Nurlara ve Nurculara birden alâkadarlık sebebiyle, tamamıyla ıslâh-ı hal edip vatan ve millete değil muzır, belki birer hizib ve uzv-u nâfi' hükmüne geçtiler.

Said-i Nursi (40)"

7-ATLANTİK PAKTI VE TÜRKİYE

16/Eylül/1950'de, Türkiye'nin Atlantik Paktı'na girmesine dair yaptığı müracaatına, İngilizler karşı çıktı ve o defa müracaat kabul görmedi. Ertesi sene 23 Temmuz 1951 tarihinde Amerikan filosu İstanbul'a geldi. Bu hareket ile Amerikan Hükûmeti; Türkiye'yi İngiliz ve Fransızların karşı olmalarına rağmen NATO'ya almaya dair bir kararı gibi idi... Ve nitekim 17 Ekim 1951'de Türkiye'nin Atlantik Paktı'na, NATO'ya iltihakına dair protokol Londra'da imzalandı.

Bu tarihten önce, Üstad'ın Emirdağ'daki bazı talebeleri, İngilizlerin Türkiye'nin müracaatına ihanetkârane karşı çıkmalarına üzüldüklerini görmüş ve 26/6/1951'de şu gelecek değerlendirmeyi yaparak hakikat-ı hali beyan etmiştir:

Demokratların içerisinde meb'us Gazi ve Gazi Yiğit gibi dindarlar ve Isparta'da Rüştü ve akrabası ve Emirdağ'ında Mehmet Çalışkan ve Hamza gibi Demokratların hatırı için yalnız bir saat dünyaya baktım.

Said-i Nursi

Aziz kardeşlerim, bu yazıyı Üstad'ımız yazdırdılar:

1966

İngiliz'lerin bizi Atlantik Paktı'na almadıklarına müteessir olmuştuk. Bilâkis Üstad'ımızın bize beyan ettiği bu hakikatlar karşısında, alınmadığımızı ruhu canımızla memnun olduk.

Mehmet, Hamza, Nuri

(40) Emirdağ- 2 S: 51

1967

1921

"İNGİLTERE'NİN İSLÂMİYETE KARŞI DÜŞMANLIĞI

Elli beş sene önce, İngilterenin Hindistan Müstemlekât Nazırı matbuatta

intişar eden bir makalesinde: "Müslümanların elinde Kur'an durdukça, İngiltere'nin İslâmlara tamamıyla hâkim olamayacağını, tam hâkimiyetinin te'sisi için Kur'anın sukut ettirilmesi icabettiğini" yazmak suretiyle; Hükûmet-i İslâmiye hakkındaki gizli siyasetini açığa vurmuştu.

İngiltere Hükûmeti İslâmlar hakkında iki türlü hatt-ı hareket takib etmektedir:

Birisi: O zamanın, İslâmların önderliğini yapan Türklere karşı olup, Türkiye'de gizli bir ifsad komitesi kurarak, Türkleri İslâmiyetten uzaklaştırmaya ve Kur'anı Türkiye'de sukut ettirmeye çalışmaktaydılar.

Diğeri de: Türkiye'den başka memleketlerdeki Müslümanlara tatbik edilen siyaset idi ki; Bu siyasete göre de, din hususunda Müslümanlara geniş müsamaha gösteriyorlar ve onları okşuyorlardı. Türkiye'deki faaliyetlerinden, Türkleri İslâmiyetten uzaklaştırmak ve bu gayede muvaffak oldukları takdirde, Türkleri diğer Müslümanların gözünden düşürerek, Türklerin önderliğini bertaraf etmek amacını güdüyorlardı.

Lozan Muahedesi'nde, İngilizler İslâmiyet ve Kur'an aleyhine olan siyasetlerine devam ederek, o zamanki Türk Hükûmetiyle, İslâmiyeti Türkiye'den kaldırmak esasında anlaşmaya varmışlardı. Eski İngiliz Başvekili Loid Corc, ölünceye kadar bu siyaseti izhar etmiştir.

Lozan Antlaşması'na göre, o zamanın hükûmeti İngilizlere İslâmiyeti peşkeş çekmişler (41) Ve Türkiye'den İslâmiyeti otuz sene zarfında kaldıracaklarını tahmin ederek, ona göre teşkilâtlar vücuda getirerek,

çalışmaya başlamışlardı. Otuz sene geçince, bu müddetin kâfi gelmediğini görerek, tekrar otuz sene daha çalışmak icabettiğini, o zamanın Başvekili Mecliste (42) açıklamıştı.

(41) 1923'de Türk Hükümeti Lozan Antlaşması gereğ'ince hilâfeti ilga

etmesi üzerine, Hindistan Müslümanları için İngilizlerin oyunundan geldiğini bildikleri için, çok sert tepki göstererek Türk hükûmetin reislerine mektuplar yazdılar. İstanbul Baro Başkanı Lütfi Fikri Bey de hilâfetin 1968

ilgasına dair bir makale yazdı. Tanin gibi bazı gazeteler bu yazıyı neşretti. Bu yüzden İstanbul'da İstiklal mahkemesi kuruldu. Fikri Bey idam talebiyle yargılandı.

24 Kasım 1923 Hint Müslüman liderlerinden Ağa Han ile Emir Ali İsmet İnönü'nün hilâfeti koruması için ve hilâfetin muhafaza içinde bırakılması hususunda mektuplar yazdılar. Bu mektuplar 5 Aralık 1923'de bazı İstanbul gazetelerinde neşredildiği için. İstanbul'da kurulu İstiklal mahkemesi bu gazetecileri de yargıladı... Ve bu haberi yayınlayan gazeteciler tutuklandı ve tâ Aralık 1923'de İstiklal Mahkemesi bu gazetecileri yargılamaya başladı. Bazı gazeteler kapatıldı. Bazıları hüküm giydi vesaire (Bkz. Elli Yılın Tutanağı S:13-15).

(42)1946 yılı içinde, BBM si Kürsüsünde Başbakan Şükrü Saraçoğlu: "Din zehirdir. Türkiyeden dini tamamen ata bilmek için bize 30 zene daha lazım" diyordu. 1948 de

Adliye vekili Ş.Fuad Sirmenin meclisteki konuşmasında benzeri şeyleri söylüyordu. Hz. Üstad bunlara işaret ediyor. (Bkz. Sebilur Reşad Sayı:103, Mayıs 1951) A.B (43)

1969

1922

Şimdiki Demokratların bazı dindarları, eski İttihad-ı İslâm ve İttihad-ı Muhammedî gayesini tahakkuk ettirmek için çalışanlarla birlikteydiler. Demokratların, eski Hükûmet gibi dini ve Şeair-i İslâmiyeyi İngilizlere rüşvet vermeye kalkmamaları icabeder. Zira artık buna lüzum kalmamıştır.

İngilizler son reami beyanlarında: Türklerin Asyalı ve Müslüman bulunmalarından dolayı onlarla işbirliği yapılamıyacağını açıklamışlardır. Halen ehl-i salib fikrini devam ettirdiklerine bu âşikâr bir delildir. İngilizler de, zaten İkinci Cihan Harbi'nden sonra, Amerika'nın gölgesinde kalarak talî derecede bir devlet olmuştur. Bu yüzden kendilerine fazla ehemmiyet verip, dostluğunu temin için dini rüşvet vermeye ve onlara yaranmaya çalışmanın lüzumu kalmamıştır. İngiliz'in kendisi de bugün Amerika'nın yardımına muhtaç bir haldedir. Demokratlar dörtyüz milyon Müslümanın nefretini kazanmış olan İngilizlerin dostluğu yerin, bil'akis Müslümanları intibaha getirip onlarla kardaşlık ittifakı yaparak, onların eskide olduğu gibi önderliğini yapmaya çalışmalıdırlar. Elbette bu daha çok hayırlıdır. Bu hayırlı nokta-i istinadı kazanmak için de, Ezan-ı Muhammedî gibi dinin diğer şearini de yerine getirmek yeni hükûmetin en büyük vazifesi olmalıdır. Yeni hükûmet İngiliz dostluğundan ziyade; Amerikan'ın dostluğuna ehemmiyet vermelidir. Çünkü Amerika ile Amerikan halkının Âlem-i İslâmıla dost olmaları daima menfaatleri icabıdır ve İngilizler gibi İslâmiyet aleyhine bir siyasetleri yoktur.

İşte ben elli beş senedenberi İngilizlerin bu gizli çalışan düşmanlarına karşı Risale-i Nuru ikameye çalıştım. Cenab-ı Hakk'a yüzbin şükür olsun ki, Risale-i Nur onların bu sinsî siyasetine karşı geldi ve onları mağlub etti. Eski İttihad-ı İslâm ve İttihad-ı Muhammedî'nin arkadaşı Demokratların bazı dindarları, herşeyden önce elmas bir kılıç gibi Kur'an hakikatları olan Risale-i Nuru ellerinde tutarak Âlem-i İslâmın kardaşlığını kazanmaya.. Ve aynı zamanda İngilizlerin son beyanlarıyla bize karşı takib ettikleri siyaset, ellibeş sene önceki siyasetin aynısı olduğu anlaşıldığına nazaran; içimizde bulundurdıkları ifsad komitesini yok etmeye çalışmalıdırlar.

(Haşiye)

(Haşiyeye): Otuzbeş senedenberi Euzübillahi mineşşeytani ves-siyaseti diyen ve siyasetle hiç alâkadar olmıyan Üstad'ımız Bediüzzaman yalnız bugün 1970

20.6.951 bir saat için dünya ile meşgul olmuş ve bu hakikatları yazdırmıştır.

Hamza, Mehmet, Nuri (43)"

Emirdağ-2 Müntehap dosya sıra no: 53

1971

1923

Hazret-i Üstad'ın üstteki acib açıklaması yapıldığı o günlerde, "BÜYÜK DOĞU" mecmuasının da 25.9.1950 ve 29. sayısında "LOZAN'IN İÇ YÜZÜ" yazısında Lozan Antlaşması'nda İngilizler tarafından ileri sürülmüş şartlarını, İnönü'nün bilerek kabullendiğini yazıyordu. Ayrıca, bu mesele bu kitabın ilgili bölümünde de genişçe izah edilmiştir.

8-İRTİCA' MESELESİ

1951 Şubatında bilhassa bazı sol basının kopardıkları irtica' yaygaraları ve İnönü'nün, yani CHP'nin bu hususta DP'lilere karşı taarruza geçmesi üzerine Nur talebeleri bir çok tekzip yazılarını yazdılar ve neşretttiler.

Bunlar çoktur. Bilhassa CHP yanlısı Afyon'da münteşir "Kocatepe" gazetesini 7 Şubat 1951 tarihli nüshasında bu mevzu'da çok şenî' ve küfrî iftiralar yaymıştı. Bu iftiraların asıl merkezi Hazret-i Üstad Bediüzzaman ve Nur talebeleriydi. O günlerde Hazret-i Üstad da bu meseleye eğilerek bir değerlendirme yaptı ve o çeşit neşriyat yapan gazeteleri muhatap alarak değil, DP iktidarına hitab eden ilmî tahlilli bir yazı neşretti. Yazı aynen şöyledir:

"Kardeşlerim!

Sizce münasib ise Başvekile ve dindar meb'uslara verilmek üzere ihtara binaen yazdırılmış gayet ehemmiyetli bir hakikattır.

MUKADDEME: Kırk seneye yakın siyaseti terkettiğimden ve ekser hayatım bir nevi inzivada geçtiğinden; hayat-ı içtimaiye ve siyasiye ile meşgul olmadığımndan büyük bir tehlikeyi göremiyordum. Bu günlerde o tehlikenin hem millet-i İslâmiyeye ve hem de bu memleket ve Hükûmet-i İslâmiyeye büyük bir zarar vermeye zemin hazırlanmakta olduğunu hissettim. Mecburiyetle İslâmiyet milliyeti ve hâkimiyeti ve memleketin selâmeti için çalışan ehl-i siyaset ve cemiyet-i beşeriyeye hamiyet ile çalışanlar için bana manevî bir ihtar edildiğinden üç noktayı beyan edeceğim:

Birinci Nokta: Gazeteleri dinlemediğim halde, bir iki senedir "İrtica ile ittiham" kelimesi mütemadiyen tekrar edildiğini işitiyordum. Eski Said kafasıyla dikkat ettim, kat'iyen gördüm ki:

1972

Siyaseti dinsizliğe alet yapan ve beşerdeki en dehşetli vahşet ve Bedeviliğin bir kanun-u esasisine irtica'a çalışan ve hamiyet maskesini başına geçiren gizli İslâmiyet düşmanları, gaddarane bir ittiham ile ehl-i İslâmiyet ve hamiyet-i diniye ve kuvvet-i imaniye cihetiyle, değil siyasete alet yapmak, belki de siyaseti dine alet ve tabi' yapmakla; ta İslâmiyetin kuvvet-i maneviyesinden bu hükûmet-i İslâmiyeyi tam kuvvetlendirmek ve dörtyüz milyon hakikî kardaşı arkasında ihtiyat kuvveti bulundurmak ve bir kısım zalim Avrupa'nın dilenciliğinden kurtulmak için çalı

1973

1924

şanlara, pek haksız olarak İRTİCA damgasını vurup, onları memlekete zararlı tevehhüm etmeleri, yerden göğe kadar hadsiz bir haksızlıktır.

Nümunelerinden birinci nümunesi: Bu asrın dehşetli zulmüne karşı bir sed olarak,(ikinci noktada beyan etmek zamanı geldi.) Menşe'leri iki kanun-u esasiye istinad eden iki irtica' var:

Biri: Siyasî ve içtimaî ki hakikî irtica'dır. onun kanun-u esasisi çok su-i isti'male ve zulme medar olmuştur.

İkincisi: İrtica' namı verilen hakiki bir terakki ve adaletin esasıdır.

İkinci Nokta: Beşerin vahşet ve bedevilik zamanlarındaki bir kanun-u esasîsine, medeniyet namına dine hücum edenler irtica' ile o vahşete ve bedeviliğe dönüyorlar. Beşerin selâmet, adalet ve sulh-ü umumisini mahveden o dehşetli vahşiyane kanun-u esasî, şimdi bizim bu biçare memleketimize girmek istiyor. Garazkârane ve anûdane particilik gibi bazı cereyanları aşılamağa başlaması gibi bir ihtilâf görünüyor. O kanun-u esasî de budur:

Bir taifeden, bir cereyandan, bir aşiretten bir ferdin hatasıyla; o taifenin, o cereyanın, o aşiretin bütün ferdleri mahkûm ve düşman ve mes'ul tevehhüm ediliyor. Bir hata, binler hata hükmüne geçiriliyor. İttifak ve ittihadın temel taşı olan kardeşlik ve vatandaşlık, muhabbet ve uhuvveti zir ü zeber oluyor.

Evet, birbirine karşı gelen muannid ve muarız kuvvetler, kuvvetsiz oluyorlar. Bu kuvvetsizlikle zaiflendiği için, millete ve memlekete ve vatana adilâne hizmete muvaffak olunamadığından, maddî ve manevî bir nevi rüşvet vermeye mecbur oluyorlar ki: dinsizleri kendilerine taraftar yapmak için, o gaddar engizisyonane ve bedeviyane ve vahşiyane bu mezkûr kanun-u esasiye karşı, aynı adalet olan bu semavî ve kudsî nass-ı kat'îsiyle Kur'anın bir kanun-u esasîsi muhabbet ve uhuvvet-i hakikiyeyi temin eden ve bu millet-i İslamiyeyi ve memleketi büyük tehlikeden kurtaran bu kanun-u esasî ki, "Birisinin hatasıyla başkası mes'ul

olamaz, kardaşı da olsa.. Aşireti ve taifesi de olsa.. Partisi de olsa o cinayete şerik sayılmaz... "Olsa olsa, o cinayete bir nevi tarafgirlikle yalnız manevî günahkâr olup, ahirette mesul olur, dünya da değil. Eğer bu kanun u esasî çabuk düstur-u esasî yapılmazsa hayat-ı içtimaiye-i beşeriye, iki

1974

harb-i umumînin gösterdiği tahribatın emsaliyle esfel-i safilin olan irtica'a düşecek.

İşte Kur'anın bu gibi kudsî kanun-u esasîsine irtica' namını veren bedbahtlar, vahşet ve bedevîliğin dehşetli bir kanun-u esasîsi olarak kabul ettikleri, şimdiki öylelerinin siyasetinin bir nokta-i istinadı şudur ki:

1975

1925

"Cemaâtın selameti için ferd feda edilir. Vatanın selâmeti için eşhasın hukuku nazara alınmaz. Devletin siyasetinin selâmeti için cüz'î zulümler nazara alınmaz" diye bir tek cânî yüzünden bir köyü mahvetmekle, bin masumun hakkını nazara almaz. Bir tek cânînin yüzünden bin adamın kılınçtan geçmesini caiz görür. Bir adamın yaralanmasıyla binler masumu sıkıntıya verir ve ikiyüz adamı kurşuna dizilmesini(*) o bahane ile nazara almaz.

Birinci Harb-i Umumi'de üç bin adamın caniyane siyaset hatasıyla; otuz milyon biçare nev-i beşer aynı harpte mahvedildiği gibi, binler misaller var.

İşte bu vahşiyane irtica'ın bu dehşetli zulümlerine karşı gelen Kur'an şâkirtlerinin Kur'anın yüzer kanun-u esasisinden

ayetinin ders verdiği kanun-u esasî ile adalet-i hakikiyi ve ittihadı ve uhuvveti temin etmeye çalışan ehl-i iman fedakârlarına "Mürteci" namını verip, onları müttehem etmek; mel'ûn Yezid'in zulmünü adalet-i Ömeriyeye tercih etmek misillü, en vahşî ve zalimane bir engizisyon

kanunu beşerin en yüksek terakkiyatına ve adaletine medar olan Kur'anın mezkûr kanun-u esasisine tercih etmek hükmündedir. Hükûmet-i İslâmiye ile bu memleketin selâmetine çalışan ehl-i siyasetin mezkûr hakikatı nazara alması lâzımdır. Yoksa üç veya dört cereyanın muannidane muaraza etmesiyle; O kuvvetler, muaraza sebebiyle zaifler. Memleketin menfaatine ve asayişine sarfedilecek o zaif kuvvetle; hâkimiyetini -hatta istibdat ile de olsa- asayiş ve emniyet-i umumiyeyi muhafazaya kâfi gelmediğinden, Fransız ihtilâl-i kebirinin tohumlarının bu mübarek memleket-i İslâmiyeye ekilmesine yol vermektir diye telâş edilebilir.

Madem bu ittifaksızlıktan gelen za'afiyet ve kuvvetsizlik sebebiyle, ecanibin politikasına, o ehemmiyetsiz muvakkat yardımlarına karşı bu acib manevî rüşvetler veriliyor. Dört yüz milyon kardeşin uhuvvetine, milyarlar ecdadın mesleğine ehemmiyet verilmiyor gibi bir mana hükmediyor.. Ve asayiş ve siyasete zarar gelmemek için bu kadar israfat ile bol maaşlar suretinde kuvvet teminine kendilerini mecbur zannederek rüşvetler veriliyor, milletin fakr-ı hali nazara alınmıyor. Elbette ve elbette ve kat'î olarak şimdi bu memleketteki ehl-i siyaset, garba ve ecnebiye verdiği siyasî ve manevî rüşvetin on mislini Âlem-i İslâmın ilerde cemahir-i müttefikası hükmünde olacak olan dört yüz milyon Müslüman kardeşlere memleket ve milletin ve bu devlet-i İslâmiyenin selâmeti için gayet azim bir bahşîş ve zararsız rüşvet vermesi lâzım ve elzemdir.

1976

(*) 1946 de, Rusyadan Türkiye iltica eden 200 müslüman insanı Ruslar tehdidkârane geri istemesi üzerine onlara tesliminde, hemen hudut başında' Ruslar tarafından kurşuna dizmelerine işarettir. A.B.

1977

1926

İşte, o makbul, lâzım ve çok menfaatli, caiz ve vacib rüşvet ise: Teavün-ü İslâmın esası ve hediye-i Kur'anın semavî bir düsturu ve rabitası ve kudsî kanun-u esasîsi olan kudsî, esasî kanunlarını düstur-u hareket etmektir.

Üçüncü Nokta: Şimdilik te'hir edildi...

Said-i Nursi (44)"

Aynı günlerde ve aynı noktadan, Üstad'ın aziz şahsiyetine iftiralı saldırılarda bulunan bazı kiralık vicdanlı gazetelere cevab olarak da; yanındaki talebeleri imzasıyla şu aşağıdaki yazıyı kaleme aldırdı.

"1- Şimdi bazı dönme gazetelerin yalanlarıyla yaygaraları, hususiyle hasta olan Üstad'ımız Bediüzzaman hakkında irtica' lideri demeleri.. ve "Ege vilâyetlerinde propaganda yaparak geziyor ve Kütahya'da taharrî etmişler ve kendine tevkif emri verilmiş" diye hak ve hakikattan pek uzak olan yalan ve iftiralarını okuduk.

Otuzbeş senedenberi -bir iki ay müstesna- hiç gazeteleri okumayan ve dinlemesini merak etmeyen ve yeni yazının bir harfini dahi bilmiyen Üstad'ımızın yalnız gazetelerdeki kendine ait kısmını okuduk.

Üstadımız buyurdular ki:

"Onların irtica' dedikleri İslâmiyet ve hakikat-ı Kur'aniyedir. Çünkü ben ve bütün Nur talebeleri arkadaşlarımız, bu hakikatın hizmetine fedakârâne çalışıyoruz. Bu hakikat-ı Kur'aniyenin hâricinde ve o hakikata mukabele ve muaraza ise, bir nevi irtidattır. Mürted olmaktır.

Dönme ve yaygaracı gazetelerden birisi, makalesinde Üstadımız hakkında "Otuz bir Mart mes'ulu ve irtica lideri" demiş. Buna karşı Üstad'ımız dedi ki:

"Kırk sene evvel, Divan-ı Harb-i Örfi'de paşalar bana: "Sen mürteccisin!.." demelerine karşı, ben de dedim ki: "Eğer Meşrutiyet, hilâf-ı şerriât ise;

bütün dünya şahid olsun ki, ben mürteciim. Çünkü İslâmiyeti terketmek, mürted olmaktır."

O zaman on günde iki defa tab edilen Divan-ı Harp'teki müdafaatında, yalnız ahirindeki "Mürted" kelimesi tayedilip şimdiye kadar daima ellerde
1978

gezmiş, kimse itiraz etmemiş ve o şiddetli Divan-ı Harb-i Örfi'de beraet vermişlerdir.

Demek şimdiki yaygaracılar, irtica'ı hakikat-ı Kur'aniyeye perde ve inkılâbı da dinsizliğe maske ve irtidada teşvik suretinde ortalığı karıştırıyorlar.

(44) Emirdağ- 2 S: 81

1979

1927

2- Bütün Emirdağ halkı biliyorlar ki; altı aydır Emirdağ'da hem hasta, hem iki aydır şiddetli bir zehirlenmekle yatağında yatan, ve otuz beş seneden beri siyaseti terkedip dostlarına ve talebelerine: "ız ve asayışe ilişmeyiniz!." diye ders veren Üstadımıza; ve hiç ömründe Kütahya'ya gitmemiş ve başka yerlerde de hiç bir evi bulunmayan Üstad'ımıza, şimdiki o yaygaracı gazeteler neşrediyorlar ki, Vilâyetlerde gezerek şebekeler kuruyor ve Kütahya'daki evini taharri etmişler, tevkif emri verilmiş..."

İşte onların bu sözleri bir yalan, bir iftira değil; yirmi vecihle yalan ve iftira olmakla beraber, efkâr-ı umumiye ve asayışı bozmaya bir vesiledir.

3- Bir adamın yaralanmasıyla (45) yirmi bin adamın, taharri edilerek hücumlarını celbetmeye teşvik etmek ve yaygaralarla adliyenin ve zabitanın resmi hafif bir alâkadarlıklarını pek büyük bir hadise-i vataniye ve taharriyat-ı umumiye şeklinde neşretmek ve i'zam etmek, elbette asayiş ve vatan ve millet aleyhinde bir su-i kasd olduğuna şüphe kalmıyor.

İslâmiyete ve dine çalışanların aleyhinde haksız olarak taarruz eden bir

adamın, bir iki hiddetli adam tarafından yaralanmasıyla; yüzbin Müslüman vatandaşları taharriyatla incitmek ve mahzun etmek için neşriyatla zabıtayı şaşırtmak; Kur'anın ayetindeki kanun-u esasisine zıd ve muhaliftir. Hem zabıta ve adliye aleyhinde böyle yaygara etmekle, doğrudan doğruya bu vatan ve millete eşedd-i zulümle bir su-i kasd yapılmış olur.

Emirdağı Nur talebeleri namına

Tahiri, Nuri, Halil, Sadık, Mehmet,

Hamza, Mustafa, Halil (46)"

9-DP HÜKÛMETİNİN MÜSBET İCRAATLARINA KARARI

Demokrat iktidarının ilk başlardaki müsbet icraatlarını, iyiye doğru giden bir müsbet icraata hamlederek, bu hususta daha iyi ve doğruya gitmesi temenni ve arzusuyla onları ikaz eden irşad ve değerlendirmeler yazdı ve talebelerine de bildirdi. Bu kabilden 1951 başlarında bazı hadiseler vesilesiyle Hazret-i Üstad'ın kaleme almış olduğu bir iki mektuplarını kaydetmek münasibdir:

Birincisi: 17.1.1951'de yazılan bir mektubunun bir parçası şöyledir:

1980

"Hamisen: Şimdi bu zamanda en büyük tehlike olan zendeka ve dinsizlik ve anarşilik ve maddiyunluğa karşı yalnız ve yalnız tek bir çare

(45) O adam Ahmet Emin Yalman'dır ki 22 Kasım 1952'de Malatya'da yaralanmıştı. A.B.

(46) Emirdağ-2 Müntehap dosya sıra no: 53/1

1981

1928

var. O da Kur'anın hakikatlarına sarılmaktır. Yoksa koca Çin'i az bir zamanda komünistliğe çeviren müsibet-i beşeriye; siyasî, maddî kuvvetler

ile susmaz. Yalnız onu susturan hakikat-ı Kur'anîyedir.

Rehber Risalesindeki "Leyle-i kadir meselesi" şimdi Amerika hem Avrupa'da eseri görünüyor. Onun için şimdiki bu hükûmetimizin hakikî kuvveti, Hakaik-i Kur'anîyeye dayanmak ve hizmet etmektir. Bununla ihtiyat kuvveti olan üç yüz elli milyon uhuvvet-i İslâmiye ile, ittihad-ı İslâm dairesinde kardeşleri kazanır.

Eskiden Hıristiyan devletleri bu ittihad-ı İslâma tarafdar değildiler. Fakat şimdi komünistlik ve anarşilik çıktığı için, hem Amerika, hem Avrupa devletleri Kur'ana ve İttihad-ı İslâma tarafdar olmaya mecburdurlar.

Sadisen: Yanıma Nur talebesi bir meb'us geldi, dedi ki: "Ben adliye bakanlığına gittim. Afyon'da Nurların müsadere kararını söyledim. Adliye vekili Özyörük dedi ki: "Ben Afyon mahkemesine Nurların tamamen verilmesine emir verdim. Hatta bendeki Asa-yı Musa'yı da müellifine iade edeceğim" diye bana söyledi.

Halil Özyörük'ün bu sözü, Demokratlara ve nurlara tarafdarlığını gösteriyor...(47)"

10-SAĞ-SOL TABİRİ YERİNE

Hazret-i Üstad, 19.2.1951'de kaleme almış olduğu bir yazısında pek mühim ve vatan ve memleketin içtimaî ve siyasî ve idarî meselesinde can damarı hükmünde olan bir değerlendirmesini şu şekilde izah ederek talebelerine ve bilvesile hükûmet erkânına göndermişlerdir:

"Saniyen: Yeni ehl-i hükûmet yavaş yavaş anlıyor ki; Hakikî kuvvet Kur'andadır.. ve İslâmiyet uhuvvetiyle ve imanın hakaikiyle tahribatçı düşmanlara karşı dayanabilirler.

Evet, bir tahribçi, yirmi tamirciyi telâşa düşürür. Bazen mağlub edebilir.

Koca Çin'i kendine tabî yapan bir kuvveti, buradaki yirmi milyon

Müslümana karşı adeta mağlub bir vaziyette tecavüzden durduran; maddî

kuvvetler, haricî dahilî tedbirler, ittifaklar değil.. Belki yalnız Kur'an ve iman hakikatları, onların büyük kuvveti olan maneviyat-ı kalbiyeyi, tahribatlarına karşı sed çekmesi ve manevî yaralarını tedavi etmesidir.. Ve 1982

yeni hükûmetin maarif vekili bu hakikatı hissetmiş ki; seleflerine muhalif olarak; en ziyade iman hakikatlarının neşrine ve din derslerine ehemmiyet veriyor. Hatta büyük bir ehemmiyetle şimdi de Şark darülfünunu (Tabirlerince Doğu Üniversitesi) için yüzbin lira tahsis edildiğini gazeteler yazmış.

(47) Emirdağ-2 Müntehap dosya sıra no: 37 ve Emirdağ-2 S: 56

1983

1929

Hem mezkûr hâkikatı hem Ankara, hem İstanbul Üniversiteleri o dehşetli tahribatçı kuvvete karşı, hem vatani hem gençliği kurtaracak hakaik-i Kur'aniye ve imaniye olduğunu kat'iyen bildiler ki; Ankara'daki Üniversiteliler, bin dörtyüz imza ile, maarif vekilinin din derslerini cebrî mekteplere koymasını(48) tebrik etmişler.. Ve İstanbul Üniversitesinde, yeni hükûmetin en mühim bir rüknüne... demiş ki: Eğer sen Anadolu'da din lehinde kuvvetli bir cereyan var, "onlara da solcular gibi bir derece meydan vermiyeceğiz diyerek..."

Ona mukabil o Üniversitenin mümessili, din neşriyatı yapanlar aleyhinde olduğu halde, o reise demiş ki: Eğer dediğin o cereyan Risale-i Nur ise, ne siz ve ne de Avrupa onu mağlub edemez.

Bu mesele münasebetiyle; meslek ve meşrebime muhalif olarak, eski Said'in bir iki dakika kafasını başıma alarak diyorum ki:

Küfür ile iman ortası yoktur. Bu memlekette İslâmiyete karşı komünistlik mücadelesi ortası olamaz. Sağ ve Sol, ortası; üç meslek icabettirir. Eğer

İngiliz, Fransız deseler hakları var. Sağ İslâmiyet, sol komünistlik, ortası da Nasraniyet diyebilirler. Fakat bu vatanda küfr-ü mutlaka karşı, iman ve İslâmiyetten başka bir din, bir mezhep olamaz. Olsa, dini bırakıp komünistliğe girmektir. Çünkü hakikî bir Müslüman hiç bir zaman Yahudî ve Nasranî olamıyor. Olsa olsa dinsiz olup, tam anarşist olur.

İnşaallah maarif ve adliye vekilleri gibi, sair erkânlar da bu ehemmiyetli hakikatı anlayacaklar. Sağ ve Sol tabiri yerine; Hak ve hakikat ve Kur'an ve iman kuvvetine dayanıp bu vatani küfr-ü mutlakdan, anarşilikten, zendekadan ve onların dehşetli tahribatlarından kurtarmaya çalışmalarını rahmet-i ilâhiyeden bütün ruh-u canımızla niyaz ve rica ediyoruz.

Umumunuza binler selam...

Elbaki Hüvelbaki

11-TİCANÎ HADİSESİ VE SONRASI

Said-i Nursi (49)"

DP iktidarının ikinci senesinde, yani 1952 baharında vuku' bulan Ticanî hadiseleri ve 10 Temmuz 1952'de ağır hükümlerle mahkûm olmalarıyla çalkalanan umumî tedirginlik üzerine daha sonra da bu hadisenin te'sirinden 1984

gelen bir heyecan ile Demokrat Parti'den ayrılıp, 1 Ağustos 1952'de

Kur'ân

(48) Maarif Vekili Tefvik İleri'nin bu mev'zudaki çalışmaları neticesinde,

21 Ekim 1950'de ilkokullara mecburi din dersleri konulması kararı alındı.

(Bkz. Çok Partili Politika Kronolojisi S: 16)Ve 4 Kasım 1951 tarih ve

12018/3 numaralı bakanlar kurulu kararı ile de, ilkokullara cebri din

dersleri konulduğu gibi,13 Ağustos 1956'da da orta okullara din dersleri

mecburi kılındı. (Bkz. Elli Yılın Tutanağı S:146

(49) Müntehap dosya sıra no: 41 ve Emirdağ-2 S: 60

1985

1930

gulan "İslâm Demokrat Partisi" ve altı ay sonra da, bu partinin mahkemece kapatılması.. Ve 22 Kasım 1952'de Malatya'da gazeteci Ahmet Emin Yalman'a yapılan su-i kasd ile yaralanması üzerine; DP iktidarı, CHP'nin saldırılarına dayanamıyarak, korku ve evham içine girdi ve Türkiye çapında milliyetçi, dindar hürriyetçilere baskılar uygulandı, mahkemelerle rahatsız edildi vs... Bunun üzerine Millet Partisi mensublarıyla, DP mensubu bazı dindar kimselerin iş birliği ve fakat CHP'nin tahrikleriyle kurulan ve aynı meselelerin bir uzantısı olan 20 Aralık 1955'de

Hürriyet Partisi hadiseleri ve benzeri hadiseler üzerine, Hazret-i Üstad Demokratlara müteveccih olmuş ve onlara acıyarak içtimaî ve siyasî olan bu mes'elelerin esasında yatan hususları değerlendirerek açıklamalarda bulunmuştu. Hazret-i Üstad bu yazısını tahminen 1954 başlarında kaleme almıştır. Onun bir eki olan haşiyesini ise, daha önce Ticanî hadisesi üzerine kaleme almışlardı. Üstad'ın o yazısı aynen şöyledir:

KALBE İHTAR EDİLEN İÇTİMAİ HAYATIMIZA DAİR BİR

AKİKAT

Bu vatanda şimdilik dört parti var. Biri Halk Partisi, biri Demokrat, biri Millet, diğeri İttihad-ı İslâmdır.

İttihad-ı İslâm Partisi: Yüzde altmış yetmiş tam mütedeyyin olmak şartıyla, şimdiki siyaset başına geçebilir. Dini siyasete alet etmemeye, belki siyaseti dine alet etmeye çalışabilir. Fakat çok zamandan beri terbiye-i İslamiye zedelenmesiyle ve şimdiki siyasetin cinayetine karşı dini siyasete alet etmeye mecbur olacağından, şimdilik o parti başa geçmemek lâzımdır. Halk Partisi ise: hakikaten acib ve zevkli bir rüşvet-i umumiye kanunlar perdesinde bazı memurlara verdikleri için, 28 senelik bütün cinayetiyle,

başkalarının cinayeti ve İttihadçuların mason kısmının seyyiatları da o partiye yüklenildiği halde, Demokratlara bir cihette galib hükmündedirler. Çünkü ubudiyetin noksaniyetiyle enaniyet kuvvet bulur, Nemrutçuluklar çoğalır. Bu benlik zamanında memuriyet hakikatta bir hizmetkârlık olduğu halde, bir hâkimiyet, bir ağalık, bir Nemrutçuluk ile, nefse gayet zevkli bir hâkimiyet mertebesini bir kısım memurlara rüşvet olarak verdiği için; bütün o acib cinayetlerle ve kendinden olmıyan ceridelerin neşriyatıyla beraber, bana yapılan muamelelerinden hissettim ki, bir cihette manen Demokratlara galib geliyorlar.

Halbuki, İslâmiyetin bir kanun-i esasîsi olan hadis-i şerifte

1986

Yani: Memuriyet, âmirlik ise; reislik değil, millete bir hizmetkârlıktır:

Demokratlık, hürriyet-i vicdan, İslâmiyetin bu kanun-u esasisine dayanabilir. Çünkü kuvvet kanunda olmazsa, şahsa geçer, istibdat keyfî olur.

1987

1931

Millet Partisi ise: Eğer İttihad-ı İslâm'daki esas olan İslâmiyet milliyetiki,

Türkçülük onun içinde mezcolmuş bir millet olsa; O, Demokratın manasındadır. Dindar Demokratlara iltihak etmeye mecbur olur.

Frenk illeti tabir ettiğimiz ırkçılık, unsurculuk fikriyle; Avrupa, Âlem-i İslamı parçalamak için içimize bu frenk illetini aşlamış. Fakat bu hastalık ve fikir, gayet zevkli ve cazibedar bir halet-i ruhiye verdiği için, pek çok tarzları ve tehlikeleri ile beraber, bu zevk hatırı için her millet cüz'î-küllî bu fikre iştiaq gösteriyorlar. Şimdiki terbiye-i İslâmiyenin za'fiyetiyle ve terbiye-i medeniyenin galebesiyle ekseriyet kazanarak başa geçerse, ekseriyet teşkil etmeyen ve ancak yüzde otuz hakikî Türk olan ve yüzde

yetmiş başka unsurlardan olanlar, hem hakikî Türklerin, hem hâkimiyet-i İslâmiyenin aleyhine cephe almaya mecbur olacaklar.

Çünkü, İslâmiyetin bir kanun-u esasîsi olan bu ayet - i kerime

dir. "Yani: Birisinin günahıyla başkası muahaze

ve

mes'ul olamaz." Halbuki ırkçılık damarıyla, bir adamın cinayetiyle ma'sum

bir kardaşını belki de akrabasını, belki de aşiretinin efradını öldürmekte

kendini haklı zanner. O vakit hakikî adalet yapılmadığı gibi, şiddetli bir

zulüm de yol bulur. Çünkü "bir masumun hakkı, yüz canıye feda edilmez"

diye İslâmiyetin bir kanun-i esasisidir. Bu ise çok ehemmiyetli bir mesele-i

vataniyedir ve hâkimiyet-i İslâmiyeye büyük bir tehlikedir.

Madem hakikat budur: Ey dindar ve dine hürmetkâr Demokratlar! Siz bu

iki partinin gayet kuvvetli ve zevkli ve câzibedar nokta-i istinadlarına

mukabil;daha ziyade maddî ve manevî cazibedar nokta-i istinad olan

hakaik-i İslâmiyeyi nokta-i istinad yapmaya mecbursunuz. Yoksa sizin

yapmadığınız -eskidenberi yapılan cinayetleri nasıl eski partiye

yüklüyorlarsa- size de yükleyip, Halkçılar ırkçıları elde edip(50), sizi tam

mağlub etmeye bir ihtimal-i kavi ile hissettim ve İslâmiyet namına telâş

ediyorum (Haşiye)

Said-i Nursi"

Ve bu hakikata yakinen şahid olup tasdik eden Risale-i Nur talebelerinden

Mehmet Çalışkan, Mustafa Acet, Hamza, Sadık, Halim, Raşid, Ahmet,

Hüsrev, Sungur, Tahiri, Nuri, vesaire..(51)"

1988

(50) Gerçekten de ve herkesçe malûm olduğu üzere,1950-1960 arasında

bir iki defa kapatılan Millet Partisinin ırkçı mensupları, CHP ile sonunda

birleştiler ve ordudaki adamlarıyla anlaştılar. Nihayet Demokrat

iktidarını,1960'daki ihtilâl ile birlikte devirdiler. Hiç yoktan ve tamamen suşuz olan Demokratların bir kısmını astılar. Diğerlerini hapis ve sürgünlüklerde perişan ettiler. Hatta siyasî haklarını yirmi sene kadar gasbedecek kanunlar yaptılar. İşte Hazret-i Bediüzzaman hadiseyi ihtilâlden altıyıl öncesinden sezmiş olarak pek açık ve sarih bir şekilde DP iktidarını ve bilhassa Menderes'i ikna etmek üzere yazıp kendilerine göndermişlerdi. A.B.

(51) Emirdağ-2 S:132

1989

1932

(Haşiyeye): Üstad diyor ki: Bu içtimaî, siyasî mesele mücmel olarak ihtar edildi. Tabiratta lüzumsuz ve zararlı kelimeleri siz tebdil edebilirsiniz. Merkezlerden münasib gördüğünüz yerlere, -Su-i tefsir yapmamak şartıyla gönderebilirsiniz. Mülayim bazı tabirlerine Nurların serbestiyeti için bir nevi rüşvet ve okşamak nazarıyla bakabilirsiniz ve kusurumu affedersiniz. Said-i Nursi"

Üstteki acib ihbarlı beyanın birinci büyük haşiyesi, üst taraflarda Menderes'e gönderilen mektubun altında yazıldığı için burada tekraren yazılmadı.

Hazret-i Üstad'ın "Kalbime ihtar edildi." dediği bu beyan ve izah ve gaybî ihbar yazısı, 1954 seçimlerine yaklaşıldığı bir zamanda yazılmasıyla; DP'yi oylarıyla tutmaya dair de bir işaretti. Fakat diğer partilerin ismi açık olarak yazıldığı için, alttaki haşiyede lâzım gelen tüm ihtiyat ve dikkati de beraber almıştı. Onun tatbiki hususunda tarifenamesini de yanına koymuştu. Bir su i tefsir ve te'sir vermemesine azami dikkat ediyordu.

Bu su-i tefsir ne olabilirdi?

Bunun cevabı açıktır. Çünkü "İttihad-ı İslâm" dediği parti bilfiil değil,

bilkuvve mevcuttu. Demokratların içinden Müslüman dindar zatların
bazısı onu

tutuyor ve o fikri yaşıyorlardı. Hatta bir ara üstad'ın kırk senelik arkadaşı
merhum Eşref Edip de, bunlarla beraber oldu.Cevad Rifat Atılhan gibi
zatlar da bunların içindeydi. Öbür tarafta Millet Partisi içinde, ırkçı
kimseler dışında iyi niyetli milliyetperver insanlarda vardı. Hatta CHP'nin
içinde de bazı dindar ve âlimler ve nüfuzlu temiz kimseler bulunuyordu.
İşte Hazret-i Üstad bu noktalar için bu mektubun neşrinde çok dikkatli
davranıyordu. Çünkü DP dışında kalan bu kadar iyi ve temiz ve
hamiyetkârların gücendirilmeleri ve binnetice Risale-i Nura karşı soğuk
davranma ihtimalleri behemehal söz konusu idi. Öbür tarafta ise, hem
DP'nin hem de bazı hatalı adım atabilecek kimselerin ve yakınlarının
uyarılması gerekiyordu. Mesele şahsî bir mesele değildi. Millaet ve
memleket meselesi idi. CHP'nin tedbirleriyle tezgâhlanan bu oyunundan
DP nin kurtarılması icabediyordu. Ve saire...

İşte Hazret-i Üstad bu mektuptaki gerçek hakikatın neşir ve tatbikinde bu
gibi ihtiyatları düşünerek, dikkat içinde çok ihtiyat ediyordu. Onun bu
1990

dikkat ve ihtiyatı da mektuptaki hakikatlar gibi her zaman bizim için
benzeri meselelerde, hatt-ı hareket tayini işlerimizde daima şaşmaz
rehberimizdir ve öyle olması lâzımdır. Lâkin maalesef Hazret-i Üstad'ın
vefatından on sene sonra, siyasî bir gurup ve cerbezeli bazı kimseler
tarafından bu azim düsturları havî üstadın benzeri hakikatlı kudsî beyanları
yorum ve te'viller içinde kamufle edilerek unutuldu ve unutturulmaya
çalışıldı. Risale-i Nura da çok büyük zararlar verildi. Her ne ise...

1991

1933

12-NUR TALEBELERİNİ İKAZ

Üstteki "Kalbe ihtar edilen içtimai hayatımıza dair bir hakikat" yazısından evvel, yahut belki de sonra, (52) yazılıp İstanbul'a gönderilmiş Üstadın şu mektubunu da; üst tarafta dercedilmiş noktaların mücmel beyanlarını bir derece açıkladığı, özellikle bir üstteki hakikatlı yazıyla ilgisi ziyade olduğu için ve fakat yine de çok ihtiyat tavsiyesi içinde "Dikkat!. " işaretini veren beyanını buraya kaydediyoruz:

İSTANBUL'A GÖNDERİLEN MEKTUBUN SURETİDİR

Aziz Sıddık kardeşlerim!

Evvelâ: Mektubunuzda isimleri bulunan hâs kardeşlerimizin İstanbul'a gelmekliğim hakkında tedbirlerine minnettarım ve onlardan ziyade kendim oraya gelmeyi ruh-u canımla arzu ediyorum.. Ve çok zaman o mübarek yerlerde geçirdiğim eski-yeni hayatlarımı sinemavarî görmek bu ahir ömrümde büyük bir iştihakım var. Fakat görüyorum ki, ihtiyarî arzularımdan ziyade, gaybî bir irade ve inayetskâr bir sevkiyat benim ihtiyarî arzumu susturuyor. Ben de Risale-i Nura birer fayda, birer maslâhat gördüğümünden her zahmete sabır ve tahammüle karar veriyorum.

Şimdilik

daha Afyon'dan kitaplarımızı ve Kur'anımızı almadığımdan, burada çok sıkıldığım halde, başka yere gidemiyorum. Belki inşaallah bir zaman arzu ettiğiniz tarzda hayatım kalmış ise, oraya gelirim.

Saniyen:.... (Dostlara selâm vesaireden bahistir)

Salisen: Dine ve hakaik-i imaniyeye neşriyatıyla hizmet eden Eşref Edip gibi dinî mecmualar sahibi, yirminci Lem'a-i ihlâsı hem neşretmek (53) hem mabeynlerinde hakikî bir düstur yapmak ve beraber dikkatle okumak bu zamanda iktiza ediyor ve hizmet-i imaniye onu emrediyor. Şayet lem'a-i ihlâstan bazı cümleleri beğenmezlerse, orada Nur talebeleri

tayyedebilirsiniz. Din ve iman için neşriyat yapanlar, bu ağır şerait içinde eski zaman mücahidleri gibi bire yüz derece, belki ağır şerait altında bir neferin bir saat nöbeti, bir sene ibadet gibi sırr-ı ihlâs şartıyla bir büyük fazilet ve yüksek bir hizmet-i imaniye ve derecat-ı uhreviye kazanırlar.

1992

(52) Mektubun muhtevsından anlaşıldığı üzere. bu mektup 1951 yılı içerisinde yazılmış ve Hazret-i Üstad henüz Gençlik Rehberi mahkemesi için İstanbul'a gitmeden önce gönderilmiştir.

(53) Bu tarihten itibaren hem Eşref Edip. Hemde Necip Fazıl Risale-i Nurdan bazı parçalar neşretmeye başladılar. İhlas risalelerini Necip Fazıl neşretti. Fakat Üstadın verdiği izin çerçevesinde sadece bazı cümleleri tayyederek değil, başka bir üslub ve lisanda çok basitleştirerek ve birçok murad ve manalarını değiştirerek neşretti. Hazret-i Üstad talebeleri vasıtasıyla o şekildeki neşriyatı durdurdu. A.B.

1993

1934

Rabian: Otuzbeş senedir ki siyaseti bırakmışım ve Nurculara bırakınız diyordum. Sebebi ise: Siyaset, ihlâsı kırar. Fakat şimdi hissettim ki, bazı münafıklar dindarları perde yapıp, dini siyasete alet, sonra da siyaseti dinsizliğe alet etmeye çalışmasından, safdil dindarların hatırı için bir iki defa siyasete, dünyaya baktım, gördüm ki:

Bizi üç dört mahkemede "Dini siyasete alet ediyor" diye bizi ittiham edenler, kendileri dessayane dini tezyif etmek için kendileri dini siyasete alet, sonra da siyaseti dinsizliğe alet etmek için dinsizlik düsturlarını kanuna bağlamak gibi, dünyada hiç bir şeddad, hiç bir zalim yapmadığı bir dehşet gördüm. Şiddetli bir me'yusiyetim içinde; Hürriyet başında bizimle, yani İttihad-ı Muhammedî Cem'iyeti ile İttihatçıların bir kısmındaki gizli

farmasonlara muarız ve manen bizimle, yani İttihad-ı Muhammedî ile müttefik olan ahrar fırkası, yine otuz beş sene sonra dirildi, yine uyandı. Birden şair-i İslâmiyenin başında olan Ezan-ı Muhammediyi, farmasonların zincirlerini kırıp ilân etmesiyle, Siyasetten kat'ı alâka eden, eskide İttihad-ı Muhammedî, şimdi Nurcular namını alan ve İttihad-ı İslâm içinde bulunan kardeşlerimiz yanlış basmamak için bazı şeyleri söylemek isterdim. Fakat Risale-i Nur benim bedelime konuşuyor ve Risale-i Nurun ehemmiyetli bir nâşiri Eşref Edip Bey' seksen ikinci nüshasında söylemek istediğimi "Kızıl Taassub(55)" hakkında aynen söylemiş. Allah razı olsun dedim, yine yüzümü çevirdim. (Haşiye)

(Haşiye:) Maalesef bir halimi beyan edeceğim; Pek çok iştihak ile o merkez-i mübarekte halis dostlarımla konuşmak, sohbet etmek çok ziyade ihtiyacım olduğu halde, bu yirmibeş sene işkenceli tecrid-i mutlak ve benim de ihlâsa zararlı olan siyasete hiçbir cihetle karışmamak için inziva-i mutlakta kendimi alıştırdığımdan, gayet müştak olduğum bir kardaşımı yirmi dakikadan fazla -zaruret de olsa- ancak tahammül ederim. Ben oraya gelsem, ruh-u canımla sevdiğim eski ve yeni kardeşlerimle görüşmeye tahammülüm olmayacak. İnşaallah bu acib hal de tahavvül eder.

Elbaki Hüvelbaki Kardaşınız

Said-i Nursi (56)"

(54) Hazret-i Üstad'ın Demokratlarla ilgilenmeye başlaması, Ezan-ı Muhammedînin ilânından sonra olduğ'u anlaşılmaktadır.A.B.

(55) 1951'de Üstad'ın bahsettiği Eşref Edib'in " Kızıl Taassup" yazısının başlığı bir de "Siz mi dine hürmetkarsınız" şeklindedir. Bu yazı da: CHPnin 1994

o zamanki genel sekreteri İzmit'teki bir kongrelerinde "CHP dine karşı

değil" sözleri üzerine yazılmıştır. CHP'nin. Hazret-i Üstad'ın da işaret ettiği gibi, dini nasıl siyasete alet ve sonra siyaseti de dinsizliğe alet ettiklerinin nümuuelerini üst taraflarda arzitmeye çalışmıştıık. A.B.

(56) Emirdağ-2 Müntehap dosya sıra no:79

1995

1935

Görüldüğü üzere, Hazret-i Üstad'ın bu pek mühim mektubunun "Rabian" bölümünde sinsi dinsizlerin dini siyasete alet ederek safdilleri kandırmalarına karşı siyasete girmeye müsaadekâr bir iması var gibi görünmektedir. Ancak onun neticesini bağlarken "Nurcuların yanlış basmamak için bazı şeyler söylemek isterdim" mealinde bir dikkat işaretini bırakmıştır. Ayrıca Risale-i Nurların kendisine bedel konuştuğunu, hem kendisinin konuşmak istediği şeyleri Eşref Edib'in yazıp neşrettiğini, böylece meselenin fitrî bir makamda anlaşılmakta olduğunu ve yüzünü, bu gibi şeylerden-bakmak isterken çevirdiğini yazmaktadır. İşte, siyasete en çok müsaadekâr fetva gibi görülen veya öyle gösterilen Üstad'ın bu beyanı da hakikî murad ve manasıyla sarahate kavuşmuş oluyor.

EŞREF EDİB'E ÜSTAD'IN BİR CEVABI

Merhum Eşref Edip, Üstad'ın üstte kaydedilen mektubunun İstanbul'a gönderilmesinden ve o mektupta kendisinden ve siyasî meselelerden bahsetmesi münasebetiyle, bir sene sonra kurulması için hazırlık içine giren bazı insanların "İslâm Demokrat" Partisi'ne Nur talebelerinin de katılabileceği ihtimalini Eşref Edib'in yazması üzerine; Hazret-i Üstad, yine İstanbul'a 25.4.1952'de bir mektup yazdı. Bu mektupta; Eşref Edib'in, bir sene evvelki mektubunu iyice anlayamamış olduğunu ve onun düşündüğü tarzda Nur talebeleri bilhassa muhalif bir parti içinde siyaset yaparak çalışamayacaklarını, müstakil bir siyaset de yapamayacaklarını ve kendisinin

ve arkadaşlarının o gibi bir partiyi açmalarının farkında olmıyarak memleket zararına CHP'nin bir oyununa gelmiş olabileceklerini gayet lâtifane ve nazikâne, kırmadan beyan ediyordu. Mektup ve mektubun başındaki ta'rif aynen şöyledir:

"Eşref Edib'in, Nurcuların siyasete karışmak ihtimalini söylemesine binaen yazılmış beray-i malûmat size gönderildi.

Aziz Sıddık kardeşlerimiz Ziya ve Abdulmuhsin!

Üstadımız diyor ki:

"Eşref Edib kırk senedenberi iman hizmetinde benim arkadaşım ve SebilürReşad'da makale yazan ve şimdi vefat eden çok kıymetli kardeşlerimin mümessili ve hakikî İslâmiyet mücahidlerinden bir kardaşımdır. Ve nurun bir hâmisidir. Ben vefat etsem de, Eşref Edib Nurcular içinde bulunmasıyla büyük bir teselli buluyorum.

1996

Fakat Nur Risalelerinin ve Nurcuların siyasetle alâkaları yok... Ve Rıza-i ilâhiden başka hiç bir şeye alet edilmediğinden mümkün olduğu kadar Risale-i Nurun mensubları içtimaî ve siyasî cereyanlara karışmak

1997

1936

istemiyorlar. Yalnız SebilürReşad, Doğu gibi mücahidler iman hakikatlarını ehl-i dalâletin tecavüzatından muhafazaya çalıştıkları için, ruh-u canımızla onları takdir ve tahsin edip, onlarla dostuz ve kardaşız. Fakat siyaset noktasında değil. Belki iman dersi için gelenlere tarafgirlik nazarıyla bakılmaz, dost düşman derste farketmez. Halbuki siyaset tarafgirliği bu manayı zedeler, ihlâs kırılır. Onun içindir ki; Nurcular emsalsiz işkencelere ve sıkıntılara tahammül edip, nuru hiç bir şeye alet etmediler. Siyaset topuzuna el atmadılar. Hem Nur risaleleri küfr-ü mutlakı kırdığı için, küfr

ü mutlakın altındaki anarşiliği ve üstündeki istibdad-ı mutlakı kırdığı
cihetle, bir nevi siyasete temas var tevehhüm edilmiş...

Halbuki Nurun tercümanı bir tek mesele-i imaniyeyi dünya saltanatına
değişmediğini mahkemelerde dava edip, yirmibeş sene tarz-ı hayatıyla ve
emarelerle ispat etmiştir. "Elbaki Hüvelbaki .

Kardaşlarınız

Sadık, İbrahim, Zübeyr (57)"

Bu mektupta da görüldüğü gibi, Hazret-i Üstad'ın siyaset mevzuunda, DP
iktidarından önce tavrı nasıl idi ise, gene aynı şekilde ve aynı meslekte
devam etmiştir. Tek bir fark vardır; o da DP içinde dindar, hamiyetkâr bazı
kimselerin varlığı ve bu zatların parti kademesindeki yüksek mevkilerde
buldukları ve DP olarak büyük bir ekseriyetle memleketin idaresini ele
aldıkları için, onlara zaman-zaman bazı tedbirler hususunda yol göstermiş
ve bazı noktalarda da ikaz etmiş ve nasihatlar etmiştir. Hepsi bu kadar...

SIYASETSİZLİĞİN HİKMETLERİ

Bundan önceki mektubun yazılışından tam bir sene sonra da, yani 1953
Mayısında İstanbul'da Üstadın kaleme almış olduğu mektup, üstteki
hakikatların muazzam ilmî bir izahıdır. Fırsat ve meydan açılmışken,
siyasete neden girmediklerinin ve karışmadıklarının büyük hikmetlerini
beyan etmiştir. Mektubun siyasete dair kısmı aynen şöyledir:

Aziz Sıddık kardeşlerim!

Evvelâ: Hem geçmiş, hem gelecek, hem maddî, hem manevî bayramlarınızı
ve mübarek gecelerinizi bütün ruh-u canımla tebrik ve ettiğiniz ibadet ve
duaların makbuliyetini rahmet-i ilâhiyeden bütün ruh-u canımızla niyaz edip
o mübarek dualara âmin derim.

(57) Emirdağ-2 Müntehap dosya sıra no: 87 ve Emirdağ-2 S: 35

1998

1937

Saniyen: Hem çok defa manevî, hem çok cihetlerden maddî ehemmiyetli iki suallerine mahremce cevab vermeye mecbur oldum.

Birinci Sualleri: "Ne için eskiden Hürriyet'in başında siyasetle hararetli meşgul oluyordun, bu kırk seneye yakındır ki, bütün bütün terkettin?"

Elcevab: Siyaset-i beşeriyenin en esaslı bir kanun-u esasîyesi olan:

"Selâmet-i millet için ferd feda edilir. Cemaatın selâmeti için eşhas kurban edilir. Vatan için herşey feda edilir" diye bütün nev-i beşerdeki şimdiye kadar dehşetli cinayetler bu kanunun su-i isti'malinden neş'et ettiğini kat'iyen bildim. Bu kanun-u esasî-i beşeriye, bir hatt-ı muayyenesi olmadığı için, çok su-i isti'male yol açılmış.. İki harb-i umumî bu gaddar kanun-u esasînin; Bin sene beşerin terakkiyatını zir ü zeber ettiği gibi, on canî yüzünden doksan masumun mahvine fetva verdi. Bir menfaat-ı umumî perdesi altında şahsî garazlar; Bir canî yüzünden bir kasabayı harap etti. Risale-i Nur bu hakikatı bazı mecmua ve müdafaatında ispat ettiği için onlara havale ediyorum.

İşte beşeriyet siyasetlerinin bu gaddar kanun-u esasîsine karşı: Arş-ı A'zâmdan gelen Kur'an-ı Mu'ciz-ül beyandaki bu gelen kanun-u esasîyi buldum. O kanunu şu ayetler ifade ediyor:

Yani: Bu iki ayet bu esasî ders veriyor ki; "Bir adamın cinayetiyle başkalar mes'ul olmaz." Hem "Bir masum, rızası olmadan bütün insana da feda edilmez." Kendi ihtiyarıyla, kendi rızasıyla kendini feda etse, o fedakârlık bir şهادettir ki, o başka bir meseledir diye hakikî adalet-i beşeriyeyi te'sis ediyor. Bunun tafsilâtını Risale-i Nura havale ediyorum.

İkinci Sual:..... (Bu sual ve cevabta medeniyetin seyyiat ve hasenatı mukayese edilmektedir. Burayla münasebeti olmadığından dercedilmedi)...

(58)"

Hazret-i Üstad'ın daha bu kabil çok çeşitli değerlendirme ve izahlarından nümuneleri burada sıralamak mümkündür. Amma tahmin ederiz ki, maksad ve mana bu yazılan maddelerle hasıl olmuştur. Burada yazılmıyan diğer bazı madde ve hususlar için Hazret-i Üstad'ın değerlendirmelerinden sadece bir fihriste kaydetmekle iktifa etmek istiyoruz.

Meselâ:

1- 5 Temmuz 1950'de radyoda dini programın yayınlanmasına başlanması üzerine Üstad'ın değerlendirmesi..

(58) Emirdağ-2 S: 99

1999

1938

2-10 Ağustos 1950'de Milli Eğitim Bakanı Tevfik İleri'nin Köy Enstütülerini kapatma hadisesi üzerine..

3- 19 Nisan 1954'de Bağdat Paktı ön çalışmaları için Irak başvekili Nuri Said Paşa'nın İstanbul'a gelmesi üzerine..

4- 24 Ocak 1955'de Bağdat Paktı'nın teşekkül etmesi üzerine..

5-13 Eylül 1956'da ortaokullarda din derslerinin okutulmasına başlanması üzerine...

Hem meselâ:

1- 5 Mart 1953'de Komünizm müessisi Jozep Stalin'in ölmesi üzerine...

(Haşiyeye) 2- 29 Ekim 1956'da; İsrail, Fransız ve İngilizlerle birlikte Mısır'a saldırımları ve mağlûb olmaları üzerine..

3-16 Şubat 1958'de Irak ve Ürdün birleşerek bir federal Arap devleti kurmaları üzerine..

4- 21 Şubat 1958'de Mısır ve Suriye ve sonra Yemen de buna katılarak, Abdünnasır'ın başkanlığında Birleşik Arap Cumhuriyeti kurmaları üzerine..

Ve benzeri müsbet ve menfi hadiselerin inkişaf ve zuhurları üzerine Hazret

i Üstad bazen kısaca, bazen tafsilâtlı olarak değerlendirmelerde bulunmuştur. Üstad'ın bu değerlendirmelerinin tamamına yakın kısmı yeni yazı matbu' Emirdağ-2 Lahika mektupları kitabında mevcuttur. Meraklılar isterlerse görüp tatbik edebilirler.

(Haşiye): Mühim ve hakikatlı bir rü'ya: Merhum Ceylan Çalışkan'ın amcasının oğlu Mahmut Çalışkan'ın sadık bir rü'yasının bu hadise ile ilgili olan kısmı şöyledir:

25 Şubat 1953 salıy çarşambaya bağılıyan gece, rü'yasında: Hazret-i Üstad'ın dış kapısının iç tarafından başlıyan merdivenden yukarı doğru kurulmuş bir şekilde bir merdiven ve bu merdivenin sağ ve solunda yeşil güzel ağaçlar vardır. Dışarda da bazı kimseler bulunmakta, bu ağaçların arasından her nasılsa gür bıyıklı, iri bir adam elinde keser, merdivenden yukarı doğru gidiyor. O, "Bu kimdir?" diye sormuş. Etrafındaki adamlar "Stalin" diye söylemişler. Bu adam Üstad'ın merdivenlerinden çıkarken, 2000

tam merdivenlerin ortasına gelince, Üstad, o kâfirin ensesinden tutup aşağıya indirmiş, elindeki keseri ondan alıp, onun kafasına vura-vura beynini delmiş. Küçük Mahmut Çalışkan da rü'yada üstünü başını aramış ki, bir şey bulsun, Üstad'ına yardım etsin. Etraftaki adamlar Mahmud'a diyorlarmış ki: "Sen hiç hiddet etme, onu Üstad öldürecek, o onun vazifesidir."

Mahmut Çalışkan'ın gördüğü bu rü'ya o zaman Üstad Hazretlerine aynen anlatılmış ve on gün sonra işitilmiş ki; beyin kanaması neticesinde Stalin gebermiş gitmiş... Radyolarda herkes duymuş.

Rü'yanın tabiri: Küfr-ü mutlak komitesinin şahs-ı manevisi Stalin suretinde görülmüş... Risale-i Nurun Zülfikâr ve Asa-yı Musa'sı da Üstad şeklinde görülmüş ki; yarı dünyayı istilâ ettiği halde, Anadolu'ya girmemesi için

Zülfikâr ve Asa-yı Musa komünizmin beynini delmiştir. Rü'yanın asıl manası apaçık görüldüğü gibi, bu noktalar da doğru ve haklıdır.

Emirdağ'daki Nur talebeleri

Rü'yayı gören Mahmut Çalışkan,

Mehmet ve Ahmet (59)"

(59) Hatıralar Dosyası S: 10

2001

1939

BEŞİNCİ FASIL

(Müsait Görünmeye Başlayan Siyaset Karşısında Nur Talebelerinin

Hatt-ı Hareketi)

Mevzuun can damarı olan pek mühim bir mevzu:

1950'den sonra, Hazret-i Üstad Bediüzzaman siyasete girdi mi? Veyahut

Risale-i Nur ve Nurculuk adına bir siyasete girilmeye müsaade etti mi?..

Bu suallerin cevabı için delil ve vesikalarla neticeyi istihraç edip ortaya

koymadan; peşinen, hemen şimdi şeksiz şüphesiz kat'î hükmedebilir ve

cevabını verebiliriz ki: Hayır! bin kere hayır, asla ve kat'a!..

Evet, hakikat bu merkezde olduğuna ve Hazret-i Üstad'ın "Kur'an bizi

siyasetten men' etmiş" hükmü ve düsturu değişmediğine, yani "Birisinin

hatasıyla, günahıyla başkası mes'ul olmaz." hakikati 1950'den sonra dahi

Üstad'ın ictimaî hayat düstûrlarındaki derslerinde sık sık tekrarlanarak ders

verilmiş iken, onun siyasete girmesine, yani tarafgirlik hissiyatına bina

edilmiş şimdiki mevcut siyasetler şekline girmesine imkân ve ihtimali ve

vukuat ve emareleri asla yok iken; fakat buna rağmen, bazı çevreler,

Hazret-i Üstad'ın vefatından sonra, güya onun efkâr ve harekâtını

mukayese ediyor ve neticeyi çıkarıyor gibi, bir eda ve bir pozisyonla: "Tek

partili, çok partili dönem" gibi safsatılara tatbik eder göründüler. O ise, bu

adamların yazdıkları ve sözde istihraç ettikleri iş ise; maddî, donuk ve beşerî felsefeli kafaların sisli dumanlı fikirlerinin başakçılığını yaparak, akıllarına taktıkları felsefi gözlüklerle bakmışlar.. ve o beşerî ve felsefî bakışlarla, sözde kuşbakışı ile Hazret-i Bediüzzaman'ın fikriyat ve harekâtına bakıyor, inceliyor, neticesini çıkarıyor gibi bir tavır içinde göründüler. Hatta bu mevzuda kitaplar yazdılar. Çok gülünç. ve çocukça mukallidane felsefeler yürüttüler. İslâm akidesini incitici fikirler ileri sürdüler. Sonra da bu felsefe tufeyliliklerini Hazret-i Bediüzzaman'a mal etmeye yeltendiler. Her ne ise...

Evet, Hazret-i Bediüzzaman'ın hayatında görülen içtimaî hayat derslerindeki fikir, kanaât ve hükümleri, yer yer bu kitapta esbab-ı mucibeleri ve vürûd sebepleriyle birlikte dercedilmiştir. Bilhassa onun hayatının gençlik devrelerinde ve "Siyasete girdim" dediği dönemlerdeki hareket, faaliyet ve fikriyatı esastan incelendi, sıralandı. Delil ve hüccetleri de yine aynı asıllardan getirildi ve görüldü ki; Hem o zamanlar, hem sonraki zamanlarda, hem de DP iktidarı döneminde, üstad'ın yaptığı iş,

2002

ettiği nasihat ve söylediği dersler, sadece ve sadece bir yol göstermek, ikaz etmek, hamiyet ve fedakârlık derslerini vermek.. ve bunların yanında sinsî düşmanların ve gizli komitelerin çevirdikleri oyunlarını ibret dersleriyle göstermek vesairenden

2003

1940

ibarettir. Üstadın o içtimaî fikirleri ve hadiseler sebebiyle yaptığı değerlendirmeleri, ikaz ve irşadları her zaman ve her devirde olmuş, yapılmış ve lüzumu kadar söylenmiş ve yazılmıştır. Bir tek fark vardır ki; 1923'den 1950'ye kadar Türkiye siyasetini elinde tutanların belli bir

istikamette, tek rey, tek sistem, nasihat kabul etmez ve dinlemez, inatçı ve herşeyi o yolda feda eder adamların diktacı tutumlarını çok iyi bildiği için, aynı zamanda bu adamların kendisine karşı düşüncelerini, uyguladıkları muamelelerle çok kesin şekilde anladığı için; yirmi sekiz sene zarfında hükûmet ricalini ikaz ve irşad eden -Müdafaa kabilinden iki-üç mektubundan başka- "herhangi bir şey" söylememiş, yazmamış ve bildirmemiştir. Bildirmesini de lüzumsuz ve faydasız görmüştür. Amma bu arada talebelerini, hadiseler karşısında, tenvir ve irşad edici değerlendirmeli tahlilleri yapmaktan da geri kalmamıştır. Üstad'ın bu dersleri ise, yani talebelerine müteveccih ders ve ikazlarının esası; fuzulî bir gevezelikten öteye geçmeyen ve hükûmetin icraatı üzerinde herhangi bir te'siri olmayacak olan günlük siyasî hadiselerle uğraşmaktan uzak kalmalarını ve bulaşmamalarını temin etmek için de hakikatlerin özünü ders vermektir. Hem aynı o irşad ve ikaz dersleri içinde, hadiselerin değerlendirmesini de ihmal etmemiş ve zaman zaman yazmış ve talebelerine bildirmiştir.

Bu arada çok ehemmiyetli bir husus daha vardır ki; Hazret-i Üstad 1926 1950 arası dünya hadiseleri üzerinde, münasebet geldiği zaman yaptığı değerlendirmelerini; ilk önce talebelerinin zihin ve fikirlerini lüzumsuz zararlı günlük politik atmosferden çekip çıkarmasını temin ettikten ve safî, nuranî olan Kur'an hizmeti ve Nur mesleğinin berrak fezasına çıkardıktan sonra yapmıştır. Böylece hadiselerin yağını ve ruhunu ve hakikat olarak bize temas eden zarurî cihetlerini ve Kur'an ve iman hizmeti ve Âlem-i İslâmın gerçek menfaati noktasından onları süzmüş, zararsız menfaatli yönlerini göstermiştir.

1950'den sonra ise, iktidar partisi içindeki bazı dindar ve ciddî hamiyetkârların meydana çıkmalarıyla ve Demokrat Parti'nin az da olsa kapılarını açmaya muvaffak oldukları bazı müsbet hizmet ve icraatlarının

eserleri görünmesiyle, onları tebrik ve teşvik içinde, yol gösterici ikaz ve irşadkâr nasihatları etmiştir. Buna ise, çok partili dönemde siyasete girdi denilemez. Belki hadiselerle bir nebze baktı, değerlendirdi.. Ve hükûmet riaaline yol gösterici dersler verdi denilir: Bakmak başkadır, girmek başkadır. Yerden göğe kadar fark var...

2004

Evet, Hazret-i Üstad siyaset ve politikaların tamamen dışında olarak, Kur'andan aldığı derslerle, koymuş olduğu kaideler çerçevesinde meslek ve tarzını muhafaza içinde; İslâmın ve Kur'anın menfaatına âlemde bir ce

2005

1941

reyan, bir hadise zuhur etmişse, sadece o noktadan ona bakılabileceği düstur ve kaideleri ile, 1940 yıllarında Kastamonu'da iken de beyan etmiştir: 1950'den sonra zuhur eden DP cereyanına aynı o esas ve kaideler çerçevesinde Kur'an, iman, İslâm ve vatan menfaatı noktasından - girerek değil, arasına bakarak- takib etmiş ve yine arasına idareyi elinde tutanların hürriyet mücadelelerinde ve Kur'an hakikatlerine dayanmalarında biraz daha ilerlemelerini sağlamak için bazı tebrik ve teşviklerde bulunmuştur: Hazret-i Üstad'ın 1940 yıllarında Kastamonu'da iken vaz' etmiş olduğu esas ve kaidelerin aslî hizmete taalluk eden cihetleri o zamanlarda yazdığı yazılarından şöylece tesbit edilebilir: (Esaslardan ancak bir iki bölüm alacağız.)

"... Risale-i Nur şâkirtleri gibi, hakikat-ı Kur'aniye ile meşgul adamlar, zaruret olmadan lüzumsuz, yalnız hevesli merak için, netice itibarıyla faydası bulunan ve netice daha gelmeden evvel lüzumsuz bakmak ve zalimane tahribatlarını alkışlamak suretiyle, İslâmiyet ve Kur'an lehine hizmet edeceği o cereyanın harekâtını fikren takib etmekle meşgul olmak

münasib olmadığı için, nefis de akıl ve kalbe tabi' olup merakını bırakmış diye anladım...(1)"

Bu esaslı ve metin ve değışmez kaidenin daha biraz izahlısı da şöyledir:

"...Amma öteki gâlib cereyan ise, ne vakit Kur'ana ve Risale-i Nura ve bize ve İslâmlara yardım etse; Ve Kur'anın hakikatına hizmete bilfiil teşebbüs eylese; siz de o vakit Kur'an ve Risale-i Nur hesabına onun harekâtına merakla bakabilirsiniz. Yoksa şimdiden tarafgirane bakmak ile, tahribatındâki zulümlere hissedar olmak ihtimali var ve hariç Âlem-i İslâmın manevî cereyanlarına muhalif olur...(2)"

İşte Hazret-i Üstad bu gibi metin düstûr ve kaideler çerçevesinde DP iktidarının müsbet bazı icraatlarına bakmıştır o kadar...

Ne çok partili dönem, ne de tek partili dönem diye bir şey yoktur. Yani bu gibi felsefi ölçüler Hazret-i Üstad'ın harekâtında mi'yar değildir.

Eğer son senelerde ortaya atılmış iddialar tarzında, gerçekten çok partili dönemde Hazret-i Üstad siyasete girmiş olsaydı ve talebelerine Nur cemaatı olarak girmelerine izin ve müsaade vermiş olsaydı; 1950-1960 arası yazdığı mektup ve müdafaalarında yine eskisi gibi yüz defa, bin defa demezdi ki: "Siyasete girmedim, talebelerime girmeyiniz dedim vesaire."

2006

(1) Osmanlıca Kastamonu-1 S: 304

(2) Osmanlıca Kastamonu-1 S: 449

2007

1942

Evet Hazret-i Üstad, 1950'den önceki yıllarda olduğu gibi, 1950'den sonra da defâtle ve ısrarla siyasete karışmadığını yazmıştır. Ancak toplamı onbeş kadar mektuplarında: "Bir iki saat baktım, bir iki gün dikkat ettim" mealindeki ifadeleriyle sadece Kur'an, iman, Risale-i Nur ve İslâm

menfaatına ara sıra bakmıştır. Şimdi biri çıksa dese ki: "Üstad

Bediüzzaman 1950'den sonraki çok partili dönemde siyasete girdi veya karıştı" veya bazı yorum ve te'villerle bu fikri enjekte etmeye kalkışrsa; acaba Bediüzzamanı tekzip etmiş olmaz mı? Ve bunu öyle söyleyen kimseler cehl içinde gaflet yapmış olmazlar mı?

Bir çok defalar bu kitapta temas edildiği gibi; Hazret-i Üstad Bediüzzaman 1907-1921 arası İttihad ve Terakkî hükûmetlerine, zamanın basınına ve bazı parti ve cem'iyetlere karşı yaptığı ikaz, ettiği nasihat ve telkin ettiği isabetli hak ve gerçek fikirler gibi; DP hükümetlerine de, zaman ve zeminin ilcaasına göre aynı manalarda aynı dersleri telkin etmeye çalışmıştır.

Mesela İttihatçıların hürriyet perverlerine: "Şeriatın ahkâmını ve kudsî kanunlarını tatbik etmelerini" ikna'kâr metodlarla telkin ederek istediği halde, DP hükûmet ve iktidarından sadece İslâmın mühim bazı şairlerini ilan etmelerini, Kur'an ve iman hakikatlarına dayanmalarını istemiştir.

Hazret-i Üstad'ın Demokratlara ettiği nasihat ve yaptığı ikaz ve irşad dersleri, aynı zamanda talebelerinin de ders ve irşadlarıdır ve ona göre adım atmaları için mustakim, şaşmaz programlardır. Üstadın umum bu izah ve irşadları, 1923'den hatta 1921'den vefatına kadar Kur'anın kudsî kanun u esasilerinden ahzettığı muhkem düsturlar, takib etmiş olduğu Nur mesleğine, siyasetizlik düsturlarına zıd ve mugayir şeyler asla değildir.

Yani ki, 1950'ye kadar siyaset noktasında her vesileyle talebelerini tenfir ettirmiş, fakat bu tarihten itibaren siyasete izin vermiş veya hâşâ kendisi siyasete girmiş değildir. Bu iddia az ilerde, Üstad'ın 1950'den sonra kaleme almış olduğu mektuplarından, müdafaalarından ve şekvanamelerinden örnekler alınarak ispat edilecektir. Nitekim az yukarda da bu örneklerin bazısından nûmuneler kaydedildi.

Çok mühim ve kritik ve vacîb ve zarurî ve ihsan-ı ilahî ile vücuda gelmiş

bir nimeti muhafaza gibi bazı sebeplerden dolayı DP'yi sadece oylarıyla tutup muhafaza etme durumunda olduğu günlerde, gayet dikkat ve müsbet hareketlerin şart ve düsturlarıyla, Demokratlara reyleri ile müzahir olmalarına dair tavsiye mahiyetindeki irşadlı ikazlarda bulunması da; elbetteki siyasetçilik mesleğine ilişmiyecek, rencide etmiyecek şekilde

2008

sudûr etmiştir. Bu hakikata bütün lahika mektupları -bilhassa bu mevzu'larla ilgili olanları- sadık şâhiderdir.

Ferdî ve şahsî siyasete, fakat müsbet ve doğru ve menfaatli olanına gir

2009

1943

meve dair izinleri ise; 1950'den sonrasında da, öncesinde de vardır ve bu gibi şahsî ve ferdî teşebbüslere bir şey dememiştir. Şahısların kabiliyet ve istidadına göre de bazı izinler vermiştir. Bu şahsî izinler daha çok 1946 1947'lerde sudûr etmiştir. Amma Nur cemaatı adına ise, asla ve kat'a!.. Hatta Risale-i Nur cemaatı adına olarak, siyaset lisanı olan bir gazetenin çıkarılmasına da kesinlikle izin vermemiş, rıza göstermemiştir. Hatta siyasetçilik bir mecmuayı da Risale-i Nur adına olarak tasvib etmemiştir. Mevcud dinî ve millî dost gazeteleri tasvib etmesi, dostluk kurması, bazı müdafaa ve yazılarını onlarda neşrettirmesi meselesi ise, tamamen başka bir meseledir. Bu husustaki belgeli delilleri yer yer bu kitapta geçmiştir. Bundan dolayı olacaktır ki 1968'lerde, merhum Zübeyr Ağabeyi zorlayarak bir gazetenin zaruretini ısrarla söyleyenlere, Zübeyr ağabeyin kaleme almış olduğu on dokuz maddelik şartnamesinde: öyle bir gazetenin kesinlikle Nur cemaatı adına olduğunu hiç kimsenin bilmemesinin ve öyle görünmemesinin kesin şartı ile hususî şekilde kabule mecbur olmuştur. Emirdağı Nur talebelerinden Hamza Emek, Çalışkanlar ailesinden de bir iki

zat ve Isparta'dan Nur talebesi bir iki zat, kendi şahısları adına ve fakat belli bazı şartlar, niyet. ve hizmetler içinde DP'ye resmen kaydolup girmelerine izin verilmesi, yine mezkûr kaideler çerçevesinde cereyan etmiştir. Amma DP hükümeti ve iktidarı nezdinde CHP tipi bazı davranışların şikâyetinde; Eskişehir DP Nur talebeleri falan filan.. Eğridir DP Nur talebeleri, Emirdağ DP Nur talebeleri şeklindeki imzalı istid'aların yazılması meselesi ise; Üst tarafta izahı geçtiği gibi; ve halen hayatta olan Üstad'ın tüm hizmetkâr ve talebeleri şahiddirler ki; İmzasını o şekil koyanların DP idare heyetinde olanlardan birikisi hariç, hiç birisi parti ile, pırtı ile alâkası olmıyan, kaydı kuyudu bulunmıyan kimselerdir. Hal böyle iken; gafil bazı DP'lileri ikaz etmek ve akıllarını başlarına getirmek ve Hazret-i Üstad'a karşı uygulanan CHP tipi muamelelerin kaldırılmasını temin etmek için bir nevi rüşvet-i kelâm tarzında veya niyetlerindeki hakikî hürriyet taraftarlığı kastedilerek öyle yaptıkları anlaşılmıştır.

Yine ilerde bazı nûmunelerini takdim edeceğimiz gerçek vesikalardan ve üstte kaydedilmiş bir çok hakikatlı beyanlardan anlaşılmış ve anlaşılacaktır ki; Hazret-i Üstad'ın Demokratlarla alâkadar olmaya başlaması;

Demokratlardan başta Adnan Menderes olmak üzere, Ezan-ı

Muhammediyî i'lân etmeye teşebbüse geçmelerinden ve arkasında DP içinden bazı dindar Bakan ve millet vekillerinin 1950 seçiminden sonra, yakın ve samimî alâka göstermelerinden ve CHP tuzağıyla bir çok Zülfikâr ve Asa-yı Musa ve diğer bazı Nur mecmualarını imha planına el koyup

2010

kurtarmalarından sonra olmuştur. Bunların dışında bilhassa 1950

Milletvekili seçimlerinde kat'iyet

2011

1944

le Nur cemaâtı adına karışılmamasına dair Hazret-i Üstadın ikazlı emri sudur etmiştir. 1954 seçimlerinde ise, Nur talebeleri Hz. Üstadın ancak sükût ile ima ve işaretlerine uyarak reyleriyle DP'yi desteklemeleri vaki' oldu. Hz. Üstad'ın şahsen bu iki seçimde rey kullandığına dair hiç bir rivayet ve emare mevcut değildir.

1957 seçimlerinde ise, durum çok başkadır. Çünkü CHP sekiz senelik kral vari saltanatından zaklaştırılmasının kin, hırs ve intikamını almak için her türlü desise ve oyunlarla gelmeye hazırlanmaktaydı. 1957 seçimini mutlaka kazanma ümidini besliyorlardı. O sıralarda DP hem içten hem dıştan hayli zaif düşmüş, yıpranmıştı. CHP eğer 1957 seçiminde tek başına iktidara gelmiş olsaydı, birçok garazkârlık hırsı ve dinsizdarane intikamlarını bilhassa dindarlardan, hususiyle Nur talebelerinden zulümlü bir şekilde alacakları kesindi.

Ayrıca bu seçimde DP içinde bazı samimî meb'us Nur talebeleri de vardı. Bu seçim öncesinde de Isparta meb'usu samimi Nur talebesi Tahsin Tola Isparta DP merkezinden adaylıktan düşürülmüş idi. Menderes onu Bingöl'den aday göstermişti. Aynı zamanda 1955-1957 arası Adliye Vekili olan Niğdeli Hüseyin Avnî Göktürk de Tahsin Tola'nın aynı durumundaydı ve benzeri bir çok sebebler...

İşte Hazret-i Üstad, böyle maddî manevî bir çok sebeblerden dolayı 1957 seçimlerinde DP'yi açıkça tuttu. Hatta kendisi sandık başına giderek aşikâr surette oyunu DP'ye kullandı. Hazret-i Üstad'ın bu açık davranış ve hareketiyle birlikte ve Nur talebeleri bu seçimde evvelki seçimlere nisbeten daha biraz hareketli olarak DP'yi destekledikleri halde, CHP yine de kuvvetlenmişti. DP zor-belâ otuz altılık bir farkla iktidarı kurtarmıştı. DP ikiyüzyimidört, CHP yüzyetmiş sekiz milletvekili almıştı. Şark vilâyetlerinin ve Güneydoğunun bir çoğunda CHP kazanmıştı.(3) Hazret-i

Üstad'ın bu açık hareketinin hikmeti seçimin neticesinden sonra daha çok iyi anlaşılıyordu. Çünkü Üstad bu seçimden çok önce: "Eğer Demokrat düşse, Halk Partisi gelir. Bu gelince de, onun altında komünizm kuvveti bu memlekete hâkim olur. Normal yollarla CHP kat'iyen iktidara gelemeyiz ve kendi ihtiyarlarıyla bu millet onu iktidara getirmez" mealinde beyanlarda bulunmuştu.

(3) Hulusi Bey, Hazret-i Üstad'ın kendisinin de, Bingöl'den aday gösterilen Tahsin Tola için çalışmasını emretmişti. Fakat her türlü tedbire rağmen Tahsin Tola ve Hüseyin Avni seçimi kaybettiler. Hulusi Bey diyor:
2012

"Seçimden sonra Üstad Hazretleriyle görüştüğümde: şark vilâyetlerini kendisinin CHP'ye bu defa verdiğini, eğer bunu vermemiş olsaydım, CHP bütün herşeyi benden bileceklerdi" diye anlatmışlardı.A.B.

2013

1945

Evet Hazret-i Üstad CHP'nin perde altındaki hareketini ve plânladığı niyet ve oyunlarını çok iyi sezmişti. O durumda Hazret-i Üstad ne yapmalıydı? Zararı yok, o da gelsin mi demeliydi? Oylarınızı CHP'ye de veriniz mi demeliydi?

1957 seçimlerinde Hazret-i Üstad'ın mezkûr hikmetlere binaen DP'yi açıkca tutmasıyla birlikte, yine de kendi siyasetçilik Nur mesleğini hiçbir şekilde rencide etmeyecek, ona şâibe getirmeyecek şekilde yaptı.

Talebelerini şiddetli ikazlarla irşad ediyordu ki; "CHP'nin yaptığı bütün kötülükler ve kendisinin şahsına, yani dolayısıyla dine ve Kur'ana ettikleri umum ihanetlerin mes'uliyeti onların yüzde beşine aittir. Diğerleri gafil safdillerdir. Çünkü bütün kötülükleri plânlıyan, çeviren ve yapan onların elebaşları olan ancak mevcudun yüzde beşidir." şeklinde 1957 seçiminde

de hiç bir tarafgirlik ve particilik yapmadan, yaptırmadan sadece normal bir hakkımız olan kendi reylerimizle DP'yi iktidarda muhafazaya çalışalım diyordu. Hazret-i Üstad, bu adaletli, muvazeneli ve hakikatlı dersleri DP'lilere de tebliğ etmiş, onları da bu noktalardan ikaz etmeye çalışmıştı. Amma buna rağmen CHP 1957 seçimlerini yüzde yüz kazanacaklarını beklerken, yine de yenilgiye uğramalarını hep Üstad Bediüzzamandan bildiler, ona daha da düşman kesildiler. Bu yüzden 1958-1960 arası Üstad'ın gayet normal bir hakkı olan küçük bazı seyahatleri için, "Said-i Nursi DP için propagandaya çıktı" şeklinde yorumlamış, çok insafsızca iftiraları gazetelerde neşrettirmişlerdi.

İşte meselenin hakikatı, mahiyeti ve hüviyeti bizce budur. Başka bir şey değildir. Lâkin nasıl ki İslâm dini esaslarında, bazı meselelerin yanlış tevil ve yorumlarla gelişen fırkaların batıl mezhepleri dahi, hakikatların birer asıllarına- dayanmış, fakat daha sonra işin içine başka hisler ve garazların girmesiyle, hakikatın aslı ortadan kaybolmuş olması gibi...

Öyle de: Hazret-i Üstad'ın vefatından bir müddet sonra, siyasî çevrelerin ve hadiselerin aldattığı ve yanlış tevillerle yorumlara götürttüğü izahlar ve te'viller neticesinde bazı kişiler, Hazret-i Üstad'ın DP'lilerle ilgili yazmış olduğu ikazlarından ve mülâyim, lâkin siyasetçilik mesleğinden asla ta'viz vermiyen bazı ifade ve beyanlarından, hem bir çoğu hüve-hüvesine sahih olmiyan ve içine başka manalar ve yorumlar katılan bazı rivayet çeşitlerinden nem kaparcasına geniş yorum ve eklemelerle fetvalar çıkararak, kitle halinde ve Risale-i Nur cemaatı adına da siyasete 2014 girilebileceğine, gazeteler çıkarılabileceğine delil olarak gösterdiler ve getirdiler.

Bu hatalı yorum ve yanlış içtihadlar neticesinde, gele gele bir gurup, bilfiil siyasetin ta içine girdi. Amma yine de girdiklerinin farkında değillermiş gibi "biz siyasete girmemişiz" dediler. Nur cemaâtı adına olarak Risale-i

2015

1946

Nurdan hiç bir cevaz almadan ve zaten alınması mümkün olmıyan gazetenin ilk çıkarılacağı sıralarda; merhum Zübeyr Ağabey bu mevzuu, yani Nur cemaâtı adına bir gazetenin çıkarılmasının Risale-i Nur düsturlarınca imkânsızlığını göz önünde bulundurarak, ağır bazı şartlarla öyle bir gazetenin bir iki şahıs adına hususî çıkarılabileceğine bir nevi mecburen razı olmuştu.

Daha sonra, yavaş yavaş, şartları ve martları bir tarafa iten aynı gurup, artık siyaset yolunda her çeşit hareketi, her türlü iftiralı yazıları yazmayı ve neşretmeyi mübah görerek, tam eyyamcı siyasî kesildiler. Partilelerle işbirliği içine girdiler. Her türlü yazıyı, her çeşit siyasî tenkidleri hatta iftiralı yazıları yaymaya başladılar. Kendilerine göre yeni düsturlar türettiler. Artık Risale-i Nur düsturlarıyla değil, kendilerinin türettikleri düsturlarla hareket etmeye başladılar. Meselâ bunlardan birisi diyormuş ki; "icabında kellelere basılıp kal'alar fethedildiği gibi, biz de öyle yapabiliriz" yani: "bir siyaset yolunda, Nur mesleğini, Nur uhuvvetini, İslâm uhuvvetini parçalar geçeriz."

Yine mezkûr guruba, bir zamanlar fetvalarıyla bir nevi -tabiri caiz ise Şeyhül-İslâmlık yapan ve fakat bir zaman sonra bunların büyük bir iftiralı ihanetleriyle karşılaşarak onlardan yüz çeviren muhterem bir zat, bir kitabında: "Bir rey bir vatani kurtarır" başlıklı parağrafında, "bir çivi bir nalı, bir nal bir atı, bir at bir kumandanı, bir kumandan bir vatani kurtardığı gibi; bir rey de vatani kurtarabilir (4)" fetvasıyla ki; bir siyasi iş için, bir rey

için icabında her çeşit hareketin mübah olacağını bir nevi fetva vermek istiyordu, yahutda öyle anlaşılıyordu.

Yine, bunların önde gelen bir adamının meşhur bir sözü de: "Biz ehl-i imanla iman cihetinde müttefikiz, amma siyaset cihetinde ayrı düşünmemizdeki hareketimizde bir olmadığımız zaman, iman cihetindeki uhuvvet bir şeye yaramaz".

Yine bunların bir adamı, kendisiyle görüşenlere, sık sık: "Kesin tavrını al, siyasette gevşeklik olmaz" yani: İman uhuvveti, iman alakası, Nurculuk irtibatı pek mühim değildir. Esas bağ, rabita siyasettir.

Bu gurubun bir başka düsturları da: "Doktordan nurcu olur, Demirciden, kalaycıdan nurcu olur, neden gazeteciden nurcu olmasın!"

Evet, bu söz gerçek manasıyla her ne kadar doğru ise de; ve bir doktor hem doktorluğunu yapar, Risale-i Nuru da okur ve Nurcu olur. Bir demirci 2016

de aynı şekilde böyle olabilir. Keza bir gazeteci de, herhangi bir gazetede çalışır, makale yazar. Fakat aynı zamanda nurcu da olabilir. Lâkin bir gazete çıkmış, siyaset yapıyor, ihlâsa münafi hareketlerde bulunuyor.

Üstad'ın

(4) Siyâsette Ölçü M. Kırkinci s: 25

2017

1947

düsturları haricinde iş yapıyor ve bu gazeteyi çıkaranlar kalkıyor, diyorlar ki: "Gazete de bir nurculuktur, biz Nurcuyuz, nurculuk yürütüyoruz.

Cemaat adına bir nur hizmetini yapıyoruz." İşte o zaman bunlara denilir ki; hayır arkadaş? Siz nurcu falan değilsiniz. Siyasî bir gazetesiniz vesaire...

İşte bu acib müthiş siyasî, felsefi ve beşerî düstur ve metodlarla hararetli bir hareket içine girmiş olan mezkur gurup, maalesef Nurculuğa, Nur

mesleğine, Nur düsturlarına çok büyük ihanetlerle darbeler indirdikleri halde, kendilerine sorduğın zaman "Ne yapıyorsunuz? Yanlış gidiyorsunuz?" onlar "Biz Risale-i Nurun hizmetini görüyoruz" demektedirler(*)... mukaddeme bitti.

MEVZUYA GİRİYORUZ

İşte biz de bu mevzuu hak namına, Üstad namına, Nur mesleği adına; Hazret-i Üstaddan -yordsuz te'vilsiz- geldiği şekilde, kısmen yukarıda kaydettiğimiz Üstadın bu mevzulara dair olan sözlerini ve fitrî cereyan tarzını ve bir de bunun yanında sahih ve safî rivayetlerden alınan gerçek mes'elenin tahlilini yapmaya gayret etmeye çalışmak istedik. Dinlenmiş, dinlenmemiş, kırılmalar olmuş, olmamış, hakikat ilminde, hakkın müdafaasında Üstad'ın mukaddes mesleği etrafında biriken şaibeleri tenkid ve ta'dil ederken, bize göre bir tesiri olmaması lâzımdır ve olmayacaktır. Yalnız hak sağolsun, Üstad'ın ebedî, şaşmaz müstakim mesleği varolsun. Şimdi, mukaddemedeki iddiamızın bazı örneklerini verecek ve meseleyi baştan alarak sırasıyla, ilk önce 1950 seçimleri öncesinde Hazret-i Üstad'ın nasıl bir hareket ve tavır içinde olduğunu gösterir belgeler takdim edeceğiz.

Evet; DP'nin kahir bir ekseriyetle kazanacağı 14 Mayıs 1950 seçiminden önce ve seçim sırasında Hazret-i Üstad'ın seçimlerle alâkadar olmadığına, yani karışmadığına ve talebelerini de karışmama yönünde ikaz ettiğine dair bazı vesikaar şunlardır:

Birincisi: Merhum Mustafa Ezener'in 1/Nisan/1950'de Hazret-i Üstad'la görüştüğden sonra, aynı sohbetinde Üstad'dan aldığı direktifli emirlerini havî şu mektubudur:

(*)Lâkin Allaha şükür, hadiselerin verdiği ikazlı derslerle, zikirleri geçen Kardeşlerimiz siyaset atmosferinin teşvi edici vaziyetten intibaha geldiler.

Eski siyaset varî mubarezekâr hallerden uzaklaşıyorlar.

2018

1948

Çok aziz sıddık kardeşlerim!

Evvelâ sevgi ve hürmetlerimi sunar, acizane ve hakirane lisanımın döndüğü kadar Cenab-ı Hak'tan sıhhat ve afiyette daim olmanızı dua ve niyaz eylerim.

Çok aziz, çok müşfik, çok sevgili Üstad'ımız hazretlerini ziyaretimde:

- Antalya ve havalisi, Bodrum'da bulunan Nurcu kardaşlarımız namına çok mübarek ellerini öperek, en derin hürmet ve saygı ve sevgilerimizi arzettim.

Bilmukabele hepinize ayrı ayrı selâm ve sevgilerini tebliğ etmemi ve aşağıda yazılı hususların duyurulmasını emir buyurdular:

1- Hastalığım fazlalaşmaktadır. Fakat kardeşlerim merak etmesinler.

2- Nur talebeleri parti ve seçim işleriyle alâkadar olmasınlar.

3-Bana hizmet eden Halil, yakında askere gideceğinden ya Isparta'ya veyahut Isparta'ya yakın bir yere gitmek istiyorum, diye buyurdular. Ben de sizlere aynen arz ediyorum...

Duanıza çok muhtaç aciz fakir

Kardaşınız

Mustafa Ezener (5)'''

İkincisi: 1950 başlarında, Üniversiteli Nurcu gençlerin hazırladıkları

"Bediüzzaman'ın Tarihçe-i Hayatından Harikalar" adlı eserin, evvelâ

İnebolu, sonra Isparta'da neşredilen eski yazı nüshalarının en başında şu cümleler yazılıdır:

Bu nüshanın tamamını Sebilürreşad neşredecekti. Fakat bu seçim zamanında siyasete temas etmemek için Nur müellifi rıza göstermemi.

"Ceridelerin hakkı değil, belki Medreset-üz Zehra erkânının vazifesidir.

Onlar neşredecekler" demiştir"

Böylece Hazret-i Üstad'ın 1950 seçiminden önce umumi şekilde parti ve seçim işlerine karışmadığına delil için üstteki iki vesika kifayet eder sanırım.

Amma 1950 seçimlerinden sonra, 1954-1957 seçimlerinde ise, Hazret-i Üstad'ın DP'yi neden ve ne kadar ve nasıl tuttuğuna dair beyan ve ifadelerine geliyoruz. Üstad'ın Afyon'daki müsadere altında bulunan kitapları DP'liler kanalıyla kurtarmak için Başbakan Adnan Menderes'e

2019

1951'de gönderilmiş hakikatlı tahlilin burada kaydı icabederdi. Ancak adı geçen tahlil yukardaki mevzu'lar arasında geçtiği için sadece bir iki cümlesini alıyoruz:

(5) Emirdağ-2 Müntehap dosya sıra no: 8

2020

1949

"...İktidar partisinde bulunan az bir kısım dinin zararına siyaset namıyla üçüncü cereyana yardım etse de, madem o Demokrat Partisi meslek itibarıyla öteki iki cereyan-ı azimenin durmasında ve defetmesinde mecburi vazifeleri

olmasından; bu vatana ve İslâmiyete büyük bir faydası dokunabilir. Bu cihetten biz Demokratları iktidar yerinde muhafaza etmeye Kur'an menfaatına kendimizi mecbur biliyoruz. Onlardan hayır beklemek değil, belki dehşetli baştaki iki cereyana siyasetlerince muarız oldukları için, Onların az bir kısmı dine verdikleri zararı, vücudun parçalanınasına bedel yalnız bir parmağı kesmek gibi pek cüz'î bir zararla, pek küllî bir zarardan kurtulmamıza sebep oluyorlar..."

İkincisi: Hazret-i Üstad'ın Demokrat Parti'yi niçin tuttuğunun asıl

sebeplerinden birisi de bu idi ki: CHP bilhassa 1950 seçimlerinden önce ve seçimden bir iki sene sonraya kadar, dini siyasete alet etmek çabasına düştü.(6) Gayesi de, seçimlerde dini alet etmek suretiyle iktidarı elde ettikten sonra, bu defa eski zihniyetiyle siyaseti dinsizliğe alet etmesini devam ettirmek... Hazret-i Üstad bunların bu gaye ve plânlarını iyi biliyor ve görüyordu.

CHP bu haliyle beraber, Demokratları dine taviz vermekle ve irtica'ı desteklemekle bütün gücüyle yüklenip onu suçluyordu. Hazret-i Üstad, bu durumu Celâl Bayar'a 1950 seçiminin hemen akabinde gönderdiği ilk mektubunda ve sonra İstanbul'a yolladığı bir mektubta açıkça dile getiriyordu.Hülâsası şudur:

"...Şimdi hissettim ki: Bazı münafıklar dindarları perde yapıp dini siyasete alet, sonra da siyaseti dinsizliğe alet etmeye çalışmasından, safdil dindarların hatırı için bir iki defa siyasete, dünyaya baktım, gördüm ki: Bizi üç dört mahkemede "Dini siyasete alet ediyor" diye bizi ittiham edenler, kendileri dessayane, dini tezyif etmek için kendileri dini siyasete alet, sonra da siyaseti dinsizliğe alet etmek için; dinsizlik düsturlarını kanuna bağlamak gibi, dünyada hiç bir şeddat, hiç bir zalim yapmadığı bir dehşet gördüm..."

Üçüncüsü: Üstad Hazretleri Demokratları ne dereceye kadar ve nasıl tuttuğunu gösteren şu gelen ifadesidir. Bu ifade, 1957 seçimlerinde Hazret-i Üstad'ın arzu etmesine ve bir derece âşıkâr şekilde çalışmasına rağmen, Isparta meb'usu Tahsin Tola ve Niğde meb'usu (ve 1955-1957 arası Adliye Vekili)Prof. Hüseyin Avni Göktürk'ün seçimi kaybetmeleri üzerine yazılmıştır. Mektubun bir kısmı şöyledir:

2021

(6) Hatta 1950 seçiminde Demokratlar, Ankara Vaizi Ömer Bilen hocayı aday göstermesine karşılık, CHP de Ticani şeyhi kemal Pilauoğlu'nu

Ankara dan aday göstermişti. (Bkz. Cüneyt Arcavürek açıklıyor, C: 1, S:

216

2022

1950

"... Biz Nur şâkirtleri Üstad'ımızın hizmetinde ve mesleğinde bulunduğumuzdan siyasetlerle alâkamız yoktu. Fakat Demokratlar Nurların neşrine müsaadekâr olmaları ve eskiden beri Nurun men'ine dair zulümleri yapmadıklarından Demokratın hatırı için seçimlerle alâkadar olduk. Evvelki defa gibi, bu defa da Nurcuların epey faydası Demokratlar lehine oldu...(7)"

İşte, Hazret-i Üstad'ın Demokrat iktidarı döneminde onların yerinde, olan bazı hareket ve davranışlarına mukabil hareketlerinin özünün özü bu iki-üç hülâsalı beyanlarla ifade edilebilir. Başka bir şeyde değildir. O ise, ne bir siyasettir, ne siyasete girmeye dair bir derstir, ne de tarafgirlik yapmaktır. Evet Hazret-i Üstad, Kur'an ve vatan ve millet menfaâtı için, tek-tük siyasî ve idarî hadiselere bakmış, amma hiçbir zaman girmemiştir, iç işlerine karışmamıştır. İsteddiği şey, DP'nin daha biraz hakiki hürriyet sahasında ilerlemelerini temin, din ve vicdan hürriyetini baskılardan kurtarmak ve bu vatana hakikî saadet ve menfaat getirmek istemiştir. Bu üç hülâsadan başka bir çok örnekler burada sıralamak mümkündür. Fakat bu bahsin üst tarafında da değerlendirme hadiseleri içinde bu mektuplar gibi Üstad'ın bu mevzuya dair ifadeleri çokça geçtiğinden, bu meseleyi burada bu kadarıyla kapatıyoruz.

(7) Emirdağ-2 S:186

2023

1951

ALTINCI FASIL

(Basının İftirakâr Tecavüzü ve Verilen Cevaplar)

1946-1950 arası, Türkiye'de basının kısm-ı ekserisi DP'yi tutmakta iken, 1950 DP iktidarında ise, bu defa CHP onu elde ederek yanına çekebildi ve DP aleyhinde kullanmasını becerdi.(1) Bu arada CHP'nin oyun ve girişimleriyle Hazret-i Üstad Bediüzzamanın şahsiyeti ve Nurculuk aleyhinde de şeni' iftiralarla basını taarruza geçirdi. Bu hal 1950'den, 1960'a kadar ve daha sonrasına kadar devam etti. Fakat en büyük ve şeni' taarruzu 1958'den sonra oldu. DP'nin 1950 iktidarından sonraki Hükûmeti, çok işler ve hükûmet icraatı vesair hususlardan dolayı basına lâzım gelen ilgiyi gösteremedi. O yüzden CHP onu tam elde etmişti.

Basın, hemen hemen tamamına yakın kısmı vargücüyle DP'yi kötölemek ve karalamak içinde, Bediüzzaman ve Nurculuk aleyhinde de iftiralı ve yalanlı yazılar neşrediyordu. 1952'deki Ahmet Emin Yalman hadisesi, sol basının eline büyük bir sermaye vermiş ve iftiralarına tuz biber olmuştu. Daha sonra Ticanî hadisesi vesaire de ayrı bir sermayeleri idi. Hazret-i Üstad ve Nur talebeleri aleyhdeki bu neşriyata bigane kalmadılar. Her fırsatta cevaplar verdiler. Delil ve vesikalarla yalanlı iftiralarını yüzlerine çarptılar.

Bir kaç tane küçük, dindar gazete ve mecmualar da Hazret-i Üstad'ın müsbet, hayırlı ve menfaatlı hizmet ve faaliyetinden söz eden yazılar neşrediyordu. Bunlardan bazıları da karşiki tarafa cevaplar da verdiler. Hazret-i Üstad'ın ve Nur talebelerinin mukabil cevapları, hep gazetelerle değil, hatta gazetelerde çok az bir kısmı neşredebiliyordu. Geri kalanı hususî neşriyat ve lahika mektupları tarzında oluyordu. Teksir makineleriyle çoğaltılıp neşredilen bu cevaplar, daha çok Nur talebeleri cemaatı arasında dağıtılıyordu. Belki bazen de hükûmet ricaline de birer ikişer nüsha gönderilebiliyordu. Ayrıca bazı dost gazete ve mecmualarda

da, amma çok az olarak cevaplar verilmiş ve neşredilmişti.

İşte Hazret-i Üstad'ın ve Nur talebelerinin hususî ve müstakil şekilde neşrettikleri mezkûr cevaplardan bir kısmını kaydetmek istiyoruz. Bunların evvelâ 1950'den itibaren tarih sırasına göre bir fihristelerini arzedeceğiz.

Aleyhte yazı neşretmiş gazetelerin isimleri ve neşir tarihi şöyledir:

(1) Cüneyt Arcayürek Açıklıyor S: 215

2024

1952

Gazetenin İsmi Yazı ve mevzuu Neşir tarihi

1. Kocatepe Gazetesi İrtica' ve Kore'ye asker gönderme 951
2. Kocatepe Gazetesi Zararlı hal ve emniyeti ihlal 8 Şubat 951
3. Yeni Sabah Gençlik Rehberinin neşri üzerine 1951
4. Kudret Gazetesi İrtica' ve Tarikat 13 Temmuz

952

5. Kocatepe Gazetesi Peygamberlik isnadı 19.2.951
6. Vatan Gazetesi Çeşitli yalan ve seri itiraflar 23.1.953 (2)
7. Yeni ulus Gazetesi Doğu Üniversitesi hakkında 1.4.954
8. Vatan Gazetesi Doğu Üniversitesi hakkında 3.7.954

9. Zafer Gazetesi Şark Üniversitesi

18.Temmuz.954

10.Vatan Gazetesi Çeşitli iftiralar 11.11.954

11.Akşam Gazetesi Şe'ni itiraflar 15.3.958

12.Umum Basın İftiralar ve yalanlar 11.1.960

Tarihi belli olan bu gazetelerin yaptıkları çeşitli iftiralarına çoğu zaman Üstad tarafından cevapları verildiği gibi; cevapların bir kısmı da Nur talebeleri tarafından verilmiştir. Diğer cevaplar ise, gazetenin isim ve tarihleri verilmeden yazılmış. Bunların içinde, bir iki defa Cumhuriyet

Gazetesi ismi geçmektedir.

İsim ve tarihleri belli olmıyan gazetelere verilen cevaplar da şöyledir:

1- Mürid, Tarikat vesaire tahminen 1958

2- Üstad'ın köylerde dolaştığına dair iftiralar 1957

3- Yine tarikat ve Mürid... 1959

4- Isparta Savcısının huzursuzluk ittihamı 1954

5- Cumhuriyet Gazetesi'nin Üstad'ın müdafaatını tahrif eden yazısı tahminen 1953.

Dost gazete ve mecmuaların da Hazret-i Üstad'ı ve Nur talebelerini müdafaa sadedinde iftirakâr basına karşı yazdıkları cevaplar:

1- 24.7.1952'de Büyük Doğu Mecmuasının Ankara'da çıkan Kudret gazetesine cevabı.

2- 28.7.1952 Nur talebeleri Büyük Doğu'da A.Boyacıgilleri tel'in.

3-22.7.1952 de Hür Adam gazetesinin cevabı.

4- 29.7.1952 Yine Hür Adamın cevabı

2025

5- 5 Eylül 1952'de Büyük Cihad da Üstad'ın İkinci Söz risalesinin neşredilmesi ve bu gazetenin buna dair tebcilkâr makalesi.

(2) Vatan gazetesi muhabiri Yılmaz Çetiner. Üstad Hazretleriyle görüştü.

Fakat yalan yazılar neşretti.

2026

1953

6- Sebilürreşad 128. sayıda "Mahkemedden Mahkemeye" makalesi Üstad hakkında.

Şimdi Hazret-i Üstad ve Nur talebelerinin ve ayrıca da bazı dost gazetelerin cevaplarından bir kaç örnek vermek istiyoruz. Bu cevapların içinde birinci derecede önemli ve mutlaka çok enteresanı Üstad'ın şahsen

verdiği cevablardır. İki'nci derecede önemli, Üstad'ın yanındaki hizmetkâr ve talebelerinin cevaplarıdır ve bu kıyasla...

ÜSTAD'IN CEVAPLARINDAN BAZI BÖLÜMLER

BİRİNCİSİ: Yeni Sabah gazetesine verdiği cevabta günü ve ayı kesin bilinmemekle beraber, fakat 24.3.1951'de, İstanbul savcılığı Gençlik Rehberi hakkında dava açtığı sıralarda, Yeni Sabah Gazetesinin -Büyük ihtimal ile bu tarihlerde Rehber aleyhindeki neşriyatı üzerine Hazret-i Üstad'ın kaleme aldığı ve yanındaki talebeleri isimleriyle bazı yerlere gönderdiği cevabın bir kısmı şöyledir:

"... Bir sene evvel mezkûr istid'ada, şimdi Rehberin müsaderesine dair Yeni Sabah gazetesi, Rehberin ikinci defa basılmasını müellifine medar-ı mes'uliyet gösteriyor.

Halbuki, Rehberin başında yazılan parça, onların yanlısını gösteriyor:

"Gençlik Rehberi-Önsöz: Bu Gençlik Rehberi Eskişehir'de Emniyet Müdürü izniyle resmî bir müsaadeyle yeni hurufla basıldığı gibi, eski hurufla Isparta'da dahi teksir edilip, Hükûmetin ve zabitanın ilişmemesi ve her tarafta iştiyakla okunması ve intişarı gösteriyor ki, bu Rehberin millete hususan gençlere çok menfaati var...(3)"

İKİNCİSİ: Vatan Gazetesinin 10.11.1954 nüshasında neşrettiği yalan, iftira ve tezvirlere Hazret-i Üstad'ın şahsen cevabı şöyledir:

"Yazıları beş vecihle iftira ve yalan olduğunu gördüğüm bir gazeteyi bana okudular. Böyle iftiraların hem Isparta'ya hem neşredenlere büyük zararı var.

Birinci Yalanı: Nur Risalelerini okuyanlara mürid ve tarikat diye beni tarikat dersi vermekle ittiham ediyor

Halbuki beni tanıyanlar biliyorlar ki; mahkemelerde de sabit olduğu gibi, ben tarikat dersi değil, imanın ve Kur'anın hakikatlarını ders veriyorum.

2027

Dersimi dinliyenlere Nur talebesi denir. Mesleğimiz tarikat değil, imanın hakikatlarıdır.

İkinci Yalan: İftira eden gazete, başka bir gazeteyi kendine teşrik etmekle bazı yanlış ta'birler karıştırmasıyla diyor ki: "Eğridir gençleri Said ve müridleriyle mücadeleye başladılar."

(3) Afyon hapsinden kurtuluşundan sonra defter: 82

2028

1954

Kat'iyen bunun aslı olmadığını bütün Isparta ve Eğridir gençleri biliyorlar.

Bunu işittikleri vakit, hiddetle protesto ediyorlar. Yalnız Ankara'da bulunan Eğridirli genç olmayan bir adam, otuz sene evvel benimle görüşmesini az tenkidkârane yazmış. Buna "Gençler mücadeleye başladılar" namını vermek ne kadar zahir bir yalandır Halbuki, kim olursa olsun bütün gençlere karşı daima kardeş nazarıyla bakıyorum. Bana, yahut talebelerime karşı Isparta ve Eğridir'de hiç bir gencin mücadelesini işitmemişim.

Üçüncü İftirası: O iftira eden gazete, başka birisinin diliyle diyor ki: "Said ve müridleri gizli siyaset çeviriyorlar. Emniyeti bozmak tarzında nizamı değiştirmeye çalışıyorlar"

Bunun yalan olduğuna, yirmi sekiz sene beş mahkeme beraet vermesiyle gösteriyor ki, siyasetle hiç bir alâkam yok.. ve hiç bir emare bulunmaması bunun ne kadar iftira olduğunu gösteriyor. Hatta otuz beş senedenberi siyasetten çekildiğimi bütün dostlarım biliyorlar. Bu hakikat mahkemeler tarafından da sabit olmuştur.

Dördüncü İftirası: "Said-i Nursi bazı kadınlara şeytandır demiş" Bu iftiranın aslı: Eskiden büyük şehirlerde açık saçık, çıplaklık derecesinde

hususan yarım çıplak Hıristiyan kızları "Şeytan kumandasında ahlâk-ı İslâmiyeye zarar veriyorlar." demişim.

İşte böyle bir kaç tane açık gezenler hakkında bir sözü, başka surete çevirip, mutlak kadınlara teşmil ederek, tabiri çirkinleştirip, isti'mal etmesi, pek çirkin ve zahir bir iftiradır.

"Kadınlara Muhavere" namındaki Risalemde kadınlara büyük bir hürmet ve ehemmiyet ve kıymet verdiğimi, hatta şefkat cihetinde, erkeklerden pek ileri olduklarından; Risale-i Nurun mühim bir esası şefkat olduğundan, bu mübarek hemşirelerimi "Muhterem Hemşirelerim" namıyla yâdediyorum. Onların samimiyet ve ihlâslarını ziyade görüyorum.

Beşinci hakaretkârane iftirası: "Gerilemek ve irtica'..." yani İslâmiyet ahkâmına, ahlâkına dönmek manasıyla "Mel'un fikir" tabiri kullanması küre-i arzı titretecek kâfirane bir iftira olduğu gibi, yalnız Isparta'lılara ve Nur talebelerine değil, belki Âlem-i İslâma karşı bin ihanettir

Çok hasta ve çok ihtiyar

2029

Said-i Nursi (4)"

ÜÇÜNCÜSÜ: Tarihini kesin tesbit edemediğimiz ve fakat 1959

tarihlerinde olduğu kuvvetle muhtemel, Cumhuriyet gazetesinin tahrif ve tağyir dolu yalan ve iftiralara karşı Üstad'ın cevabıdır:

(4) Gazetelere cevap dosyası No: 10/8 ve Emirdağ-2 S:162

2030

1955

Üstadımız ifade buyurdular ki:

"Aleyhimizde olan Cumhuriyet gazetesi, müdafaamı çok yanlış ve gayet fena bir tarzda tağyir etmiş. Hatta "Bir canî yüzünden on masumu zulmetten kurtarmak için..." gibi hezeyanlar karıştırmış. Hem de o

yazdığım cevap, beş altı sene evvel İstanbul İkinci Sulh Ceza Mahkemesinde aynen söylenmiş. En mühim mes'elemde beraet verilmiş bir müdafaa iken; Bir iki ay evvel bir bardak suda bir fırtına koparmak nev'inden, İstanbul seyahatimde gayet manasız, garazkârane bir savcı Isparta müdde-i umumisine havale edip manasız benim ifademi almaya iki resmi polis memuru gönderdi. Onlara dedim: O meseleye beş sene evvel cevap verilmiştir. İşte o zamanki cevabım da budur dedim. Onlar da kabul ettiler Hem de makine ile çıkardılar. Hem o herife de göndermişler. Şimdi uzak bir yerde, tekrar manasız olarak bizden uzak bir kaymakama başkası onu vermiş. İftiracı gazetede "Onu kaymakam savcıya vermiş" demesiyle, Risale-i Nurun bir kısım zaif şâkirtlerine vesvese ve bir evham vermek istemişler.

Bu yazıya Nurun çok avukatları tekzip yazsınlar. O meselenin mevzuuna dair İstanbul Sıhhî hey'etinden dört rapor var. Fakat lüzumsuz olduğu için kimseye göstermeye tenezzül etmedim. Hem de lüzum olmamış.

NOT: Ankara'daki iki emniyet müdürüne çok selâm ediyorum. Böyle şeylere ehemmiyet vermesinler..."

Said-i Nursi(5)"

DÖRDÜNCÜSÜ: 1960 başlarında hemen hemen umum basının Hazret-i Üstad'ın küçük bazı seyahatlerini dillerine dolayarak yaygara koparılmasına karşılık, Üstad Hazretleri daha çok talebelerine hitaben, aynı zamanda bu gibi gazetelere cevaben bir yazı neşretti. Bu yazıyı Üstad'ın hayatının en son safhasında kaydedeceğimizden buraya dercedilmedi.

Böylece Hazret-i Üstad Bediüzzaman, kendisini ve Nur talebelerini alâkadar eden, basının yalanlı, iftiralı yazılarına karşı bigâne kalmamış, ya kendisi şahsen veya yanındaki hizmetkârları, yahut da diğer talebeleri vasıtasıyla mutlaka cevap vermiştir. 1950-1960 arası gazetelere verilen

cevabların mecmuu yirmi otuz kadardır. Bunların tamamı dosyalarımızda mahfuzdur.

2031

(5) Emirdağ-2 S: 202

2032

1956

ÜSTAD'IN HİZMETKÂRLARININ CEVABLARI

Hazret-i Üstad'ın yanındaki talebe ve hizmetkârlarının, onun emriyle ve dikteleriyle verdikleri cevaplar da çoktur. Hepsini buraya dercetmemize imkân yoktur. İçlerinden en mühim gördüğümüz bir iki cevabı nümune olarak arz etmekle iktifa edeceğiz. Bu cevapları da yine tarih sırasına göre kaydedeceğiz. Bunların tamamı gazetelere cevaplardır. Şimdi bunlardan sadece bir tanesini alacağız:

1- Afyon'da münteşir Kocatepe gazetesinin(6)yazılarına birçok cevaplar verilmiştir. Bunların içinden sadece 7 Şubat 1951'deki bir nüshasında yaptığı iftirakâr tecavüzüne karşı verilen bir tek cevabı kaydediyoruz:

"AFYON KOCATEPE GAZETESİ BAŞYAZARINA!

Gazetenizin 7 Şubat 1951 tarihli sayısının birinci sütununda "İrtica' ile mücadele" başlığı altında bir yazı okuduk. Bu yazıdan anlaşılan mana şunlardır:

1- Afyon'da yıllardan beri devam eden ve Hükûmet tarafından önlenemeyen bir irtica' hareketi vardır.

2- Bu irtica hareketini Bediüzzaman'la Büyük Doğucular idare etmektedir.

3- Her zaman ve her vesileyle ifade ettiğimize göre; sol temayüller ve komünistlik vatanın bekası için tehlike arz etmez. Fakat irtica' tehlike arz eder.

Afyon'da senelerden beri bir irtica' hareketinin bulunduğunu, Halk Partisi

hükûmetiyle DP hükûmetinin politik mülâhazalarla ehemmiyetsiz tedbirler olarak ürküttüğünü, fakat söndüremediğini yazıyorsunuz.

Evvelâ: Afyon ilinde bulunmamız sebebiyle, bu fikirlerinizi şiddetle reddederiz. Afyon'da imanlı Müslüman halk kitlesi vardır. İrtica ve mürteci' yoktur. Laiklik perdesi arkasında dini senelerce baskı altında tutan, Allahü Ekber diyenleri hapse atacak kadar vicdan ve din hürriyetine tecavüz eden Halk Partisi hükûmetleri, varlığını iddia ettiğiniz irtica'ı görememiş, ceza kanununda bir suç mevzuu olan irtica'ı hükûmetin emniyet ve adliye teşkilâtları yakalayamamış da, siz mi keşif buyurmuşsunuz!..

2033

Hakikatta mevhum ve kafanızın içinde mevcudiyetine inandığınız ve hatta komünistlikten daha tehlikeli gördüğünüz ve Afyon'a yakıştırdığınız bu evhamı Afyonlular reddeder ve sayın Başbakanın "İnkılâb softaları" diye vasıflandırdığı kadroya dahil bulunduğunuza inanmıyoruz.

(6) Kocatepe gazetesi Hz.Üstad'ın Afyon hapsi sırasında çok zırvalamış, ipe sapa gelmeyen yalanlar yazmıştı.

2034

1957

İkincisi: Vehimlerinize göre Bediüzzaman'ı da bu işe karıştırıyorsunuz. Biz Afyon'lu Nur talebeleri sizin hilâf-ı hakikat olan bu isnadınızı şiddet ve nefretle reddederiz.

Bediüzzaman Said-i Nursi senelerden beri Afyon vilâyeti dahilinde ikamet etmekte ve Emirdağ nüfusuna mukayyed bulunmaktadır. Bu yüksek ilim adamının ismini yazdığınıza, karıştırdığınıza göre; bu zatın ne gibi bir karakterde bulunduğunu, ne işle meşgul olduğunu ve şimdiye kadar ne yapmış olduğunu ve şahsiyetini tetkik ettikten sonra, yazınıza, mevzu' yapmanız icabederdi. Yazınızdan bunları bilmediğiniz anlaşılmaktadır.

Kısaca size anlatalım:

Bediüzzaman büyük bir İslâm âlimidir. Nur Risaleleri namı altında toplanmış yüzotuzüç parça dinî ve ilmî eseri mevcuttur. Bu eserler Türk diliyle yazılmış Kur'ânî itikadlardır. Bu eserleri Avrupa, Amerika ve bütün İslâm Âlemi tanıyarak, zevkle okumakta ve her gün takdirlerini bildirmektedirler. Pakistan âlimlerinden son zamanlarda memleketimizi ziyaret eden milletvekili ve SİND ÜNİVERSİTESİ dekanı Ali Ekber Şah Bediüzzaman'ı ziyaret için Emirdağ'a kadar gelmiş ve ziyarette bulunmuştu. Eserlerinden birer nüsha alarak Urdu lisanıyla Pakistan'da neşredeceğini söylemiş, birçok ilmî müşkillerinin Bediüzzaman tarafından bir saat zarfında halledildiğini takdirle anlatmıştır.

Bediüzzaman Said-i Nursî bir vatanperverdir. Hürriyet mücadelesine katılmış, birinci Harb-i umumide talebeleriyle birlikte gönüllü alay kumandanı olarak Kafkas cephesinde harb etmiş, Bitlis'i kahramanca müdafa etmiş, yaralanmış, esir olmuş ve esarette iken Rus başkumandanına boyun eğmiyerek, ilmini, vakarını muhafaza etmiş, esaretten sonra İstanbul'a dönüşünde İngiliz işgal kuvvetlerine karşı yazılarıyla hücumu geçmiş muhterem vatanperver, cesur ve âlim bir zattır.

Otuzbeş senedenberi siyasetle alâkasını kesmiş, o zamandanberi gazete bile mütalâa etmemiştir. Uzun seneler emniyet teşkilâtının gözü önünde tutulmuş ve üç mahkemede bütün eserleri ve mektupları ehl-i vukuf ve mahkemelerce tetkik edildiği halde, siyasetle hiç bir alâkası, cem'iyetçiliği ve kanunen suç teşkil eden bir hareketi görülmemiştir. En son olarak Afyon mahkemesinde gözünüz önünde, sizin yakıştırmak istediğiniz suçlardan iki sene kadar mahkemesi cereyan etmiş, suç unsuru olacak delil ve emare bulunmadan kanaat-ı vicdaniye ile mahkûm olmuşsa da, yüksek yargıtay bu hükmü esasından bozmuştur. Bu kadar tedkikler ve tahkikler

2035

yıllarca süren mahkemeler böyle bir suç tesbit edememiş de, siz mi bulmuşsunuz? Bu hareket garazkârlık ve iftiradan başka bir şey değildir.

2036

1958

Üçüncüsü: Sol cereyanların, vatanın bekası için bir zarar vermiyeceğini, Türk kültür ve ahlâk anlayışının mütemayili tepemiyeceğine inanmanız bir tezad değil midir? Matbuatta aylardan beri keşfedile edile bitirilemeyen ve her gün yenisi bulunan komünistlik sol cereyan değil midir? Gazeteci olmanız sıfatıyla matbuatı takib etmeniz ve günlük hadiselerden haberdar çıkmanız icabetmez mi? Bu tecahül ve dolayısıyla sol temayüllü müdafaa, komünistliğe hizmet değil midir? Komünistlikten daha tehlikeli gördüğünüz mürteciler nerededir? Şimdiye kadar kaç tane yakalanmış ve adliyelere teslim edilmiştir?

Bütün dünya komünistliğe karşı hep hürriyet cephesi kurarken ve beşeriyeti bu harpten korumaya çalışırken, mevhum fikirlerle millet içerisinde ikilik çıkarmaya çalışmak, kendi öz memleketine iftira etmek, bilgili vatanperver bir Türk'e yakışır mı? Cenab-ı Hak'tan size akıl, fikir, muhakeme, bilgi ve hidayet vermesini dileriz.

Afyon-Emirdağ Nur talebelerinden

Tahir (Doktor Tâhir) Nuri, Sadık (7)"

2- 1952 başlarında Demokrat Parti'den ayrılan Zonguldak Milletvekili Abdurrahman Boyacıgiller, Millet Partisi içine katılmıştı. O sıra Millet Partisi'nin bir organı durumundaki KUDRET gazetesinde DP aleyhinde ve dolayısıyla Hazret-i Üstad Bediüzzaman aleyhinde yazılar neşretti. Bu yazılarından birisinde, tarikat aleyhinde de bulundu. Üstad Bediüzzaman'ı tarikatçı ve "DP'nin himayesinde," tarzında bir baş makale yazdı.

Abdurrahman Boyacıgiller'in bu iğrenç ve cahilane yazısına karşı bir çok tepkiler, cevablar verildi. Nur talebeleri de cevablar yazdılar. Dindar gazetelerde de cevablar yazıldı.

Nur talebeleri 13.7.1952 tarihli makalesine ezcümle şu cevabı vermişlerdir:

"... Saniyen: Bediüzzaman tarikatına gelince: Böyle bir tarikatı ilk defa bu zatın yazısında okudum. Ben Bediüzzaman Said-i Nursi Hazretlerini pek yakından tanıyan bir kimseyim. Defalarca hususi sohbetlerinde bulundum. Ben bu necib müslümanla ve milletimizin iyiliğine hizmet eden mübarek talebeleriyle içten temas ettim. Böyle bir tarikat neşrettiklerini ne ağızlarından işittim, ne de talebelerinden gördüm, ne de eserlerinde okudum. Böyle bir tarikat varsa, ulu orta şahsî veya mensub olduğu parti menfaatına yazmak olmaz. Delil göstermesi lâzım.

Bilakis Bediüzzaman bütün bu iftiraldan münezzehtir. O, bu günün pek muhtaç olduğu dünya çapında bir allâmedir. Bir din adamıdır. Eğer bu

2037

(7) Gazetelere cevap dosyası No: 2

2038

1959

zavallı muharrir, bu mübarek vatanımıza Allah'ın bir hediyesi olan bu zat ile yakından temas etseydi ve yüz otuz parça Risale-i Nur adlı eserlerinden bir tekini okumuş olsaydı, bu iftirada bulunmazdı... Ve bu asil müellifin ne gibi bir hizmet peşinde koştuğunu ve hiç bir menfaat gözetmeden nasıl ifna-i vücud eylediğini anlar, bu zata hayretle, hürmetle ve minnetle bakardı.

Artık bize kat'î kanaat geldi ki: Esasen tezatlar içerisinde yuvarlanan Millet Partisi, bu gibi tezahürlerle kendisini daha iyi gösteriyor. Bugün dahilde ve hariçte milyonlarla Müslümanın ruhlarında yepyeni bir iman ve ahlâk dersi veren bu mübarek zata karşı yalan söyleyen bir zavallıyı en ileri bir kimse

gibi bağına basan bir partiden yarın için ne beklileyebiliriz.

Allah muhafaza etsin, beni de bu parti ile bugüne kadar konuştuğum için afetsin!.. Bir başa geçseler, Müslümanları kendi iftira ve şenaetleriyle boyayıp çeşitli ittihamlarla mahvedeceklerini şimdiden gösteriyorlar.(8)

Yirmi yedidir Bediüzzaman ve eserleri mahkemelerden geçmiş, tarikatçılık ve bozgunculuk ve iffetsizlik hakkında tek bir emare dahi bulunamamıştır.

Zavallı, zu'munca DP'yi yaralamak istiyor... "Bediüzzaman tarikatı" diye bir şey varsa, lütfen izah etsin. Madem tahkikat etmişler, memleketin nabzını yoklamışlar; meydana vâzih bir şekilde çıkarsınlar!.. Biz de ona karşı şunu iddia ederiz ki: Dünyanın ender yetiştirdiği bu ilim ve fazilet abidesi muhterem zat, "asrımız tarikat asrı değil, hakikat asrıdır" diye bir çok eserlerine yazmış ve hakikatin ne olduğunu açıklamışlardır.

Bir kaç dinsiz ve sizin gibi mevki' hissi gözlerini bürümüş bir kaç zavallı müstesna, Bediüzzaman bu necib ve asil milletin kalbinde lâyük olduğu yeri işgal etmiştir. Çünkü o, yakınlarına iyilik, doğruluk, ahlâk ve faziletten başka bir şey vermemiştir.

İstanbul A.Şeref İnanır (9)"

3- Yine Vatan gazetesinin 1 Ocak 1953 nüshasında CHP'nin oyunu ile, belki de o oyunları kendisi tezgâhlayarak dinsizlik ve ilhad hesabına şeni' yalan ve iftiralarda bulunması üzerine, Üstad'ın hizmetkârları şu cevabı verdiler ve neşrettiler:

(8) Millet Partisi'nin ruhundaki Türk ırkçılığı gayet sabit şekilde bulunduğu için, her şeyi bu mel'un hisse feda ediyorlardı. CHP ile birleşerek, dine darbe vurmak için bile, kabih hareketleri görüldü. Hatta -şimdiki tevbe etmiş, akli başına gelmiş diye söylenen Türkesş milli birlik komitesi içinde

önemli vazife olarak, icraa-ı hüküm ettiği ve birçok hunharca zulümlere şerik olduğu zamanlarında yazmış olduğu "Türkiye'nin Meseleleri" kitabında dine ve İslamî an'anelere karşı aleni tecavüzkâr ifadeleri kullanmaktan hiç çekinmemiştir,A.B.

(9) Gazetelere cevap dosyası No: 4

2040

1960

"... Vatan gazetesinin 1 Ocak 1953 tarihli nüshasında hasta olan Üstadımız hakkında hiç münasebetsiz, sırf yalan ve garazla bahsetmesi, biz Nur talebelerine çok sıkıntı verdi. Üstadımız otuzbeş senedenberi siyaseti terkettiği ve çok hasta olduğu için, böyle sıkıntılı haberleri ona duyurmak istemiyorduk.

O dönme gazete demiş ki: "Said-i Nursi İzmir'de İ'dadiye mektebinde Arabiye muallimliği yapmış ve Mart hadisesinde Derviş Vahdeti'nin baş yordakçılığını ve Mart hadisesinin ihtilâlini çıkarmış" diye beş vecihle yalan ve iftiralarını okuduk.

Bu yalanlardan birincisi: Biz Üstad'ımıza sorduk: Hiç İzmir'e gittiniz mi?"

Dedi: "Bütün eski ve yeni dostlarım biliyorlar ki: Tek bir defa Şam'dan gelirken(10) Vapur ile geçmişim."

İkinci Yalanı: Üstad'ımız hiç bir vakit mektep muallimliği yapmamış. Belki Van'da Medresede müderrislik yapmış.

Üçüncü Yalan: Hiç bir vakit İ'dadiye mektebine ne girmiş, ne muallim olmuş, ne de Arabi ders vermiştir.

Dördüncü Dehşetli Yalan: Otuz bir Mart hadisesinin baş yordakçısı namını vermesi, ne kadar asılsız yalan ve iftiradır ki; kırkbeş sene evvel Divan-ı Harb-i Orfi'de bir ay zarfında -Üstad'ımız memleketine gittikten sonra- "İki Mekteb-i Musibet Şehadetnamesi"ni Ahmet Ramiz iki defa, rağbet-i

umumiyeye binaen tabettirmiş. O zaman o kadar şeriat aleyhinde desiseler olduğu halde, Divan-ı Harb-i Örfi beraet kararı vererek; O iki mekteb-i musibet şهادetnamesi, şimdiki bu dönme muharririn yalan ve iftirasını esasiyla keser. Çünkü, hem Divan-ı Harb-i Örfi hem Hareket ordusu kuvvetli delillerle anlamış ki; ihtilâli çıkaranlar başkasıdır. Üstad ise, o ihtilali kısmen bastırmış ve çok taburları itaate getirmiş ve itaat-i askeriyeeye çok hizmet etmiştir.

İşte böyle bir vatanperver ve asayiş temimine çalışan ve herkesin kalbinde iman ve Kur'an dersiyile bir yasakçı bırakan, "Asayişe ilişmeyiniz!" diyen Üstadımıza böyle siyasi iftira ile efkâr-ı umumiyeyi bulandırdığı için, efkâr-ı umumiyeye namına protesto ederiz.

2041

Hatta Üstad'ımıza dedik: "Avukatınız vasıtasıyla bu yalancı ve iftiracı muharriri mahkemeye verelim."

Üstadımız dedi: "Ben böyle yalan ve iftiracılarla alâkadar olmak istemem..."

(10) Bu tarih 1911 baharındadır. A.B.

2042

1961

4- Vatan gazetesi muhabiri Yılmaz Çetiner'in Üstad Bediüzzamanla görüşmesi hikayesi, yalanları ve verilen cevablar:

Vatan gazetesi muhabiri Yılmaz Çetiner, 1953 yılında Vatan gazetesinde, 1963'de de Cumhuriyet gazetesinde muhabirlik yapmış bir adamdır. 1953 başlarında Vatan gazetesinde Nurculuk hakkındaki yazıları yayınladığı gibi, 1964'de Cumhuriyet gazetesinde "İnanç sömürücüleri" başlığı altında ve fakat yazının ağırlık noktası Nurculuk hakkında olarak tefrika edilmeye başlanmıştı. Bu adam 1953'de bir casus kılığında, masum Nur talebelerinin

içinde dolaşmış, Reyhan'lı da emniyete şikâyetle bulunmuş, kendisini de şikâyet ettiği kimselerle beraber yakalatmış bir insan...

Ve nihayet 1953 başında kendisini bir Üniversite talebesi olarak tanıtmış ve diğer bazı ziyaretçilerin içine katılarak Üstad Bediüzzamanla görüştükten sonra(11) 3 Ocak 1953 tarihinde Vatan gazetesinde yalanlarla karalamalar yapmaya ve yaymaya başlamıştır.

Bu adamın o iftiralı yazıları üzerine, Üstad'ın hizmetkârları ve yanındaki talebeleri, onun ziyaretinin şeklini ve yalanlarının cevablarını yazdılar.

Gayr-ı resmi lâhika şeklinde neşrettiler.

Bu cevabî yazı on sahifeden ibarettir. İçinden, Yılmaz Çetiner'in yalanlarına cevablar kısmından bazı bölümler alabileceğiz:

"...Böyle bir allâme-i zamanı ve İslâmiyetin medar-ı iftihar bulunan kahraman Üstadımız Bediüzzaman'ı her gün biraz daha kesifleştirilen sun'î sisin arkasından bulut çıkarmakla efkâr-ı umumiye tehlikeli bir adam mıdır? Son hadiselerle (12) alâkası var mıdır? diye bir hakikat beyan edeceğiz.

Şimdi İslâmiyet âleminde ve efkâr-ı umumiye muvacehesinde, vicdanları yalanlarıyla titreten, kalbleri hile ve desisesiyle muazzeb eden bu dönme gazetenin hususî muhabirinin Üstad'ımızla olan muhaveresini ve muhaveredeki yalanlarını efkâr-ı umumiye arzermeyi kendimizce bir borc bildik. Şöyle ki:

Birinci Yalanı: Gazetede, "Emirdağ'a bir Nur talebesi namzedi olarak gittim. Başımda kasket, elimde tesbih vardı ve kravatsızdım.Said-i Nursi'nin yanına kabul edilmem için tanıdıklardan birinin tavsiyesi icabediyordu. Binbir müşkilât ile bunu temin ettikten sonra, ikinci el beni Bediüzzaman'ın kapısına götürüp, üçüncü ele teslim etti ve orada dediler

ki: "Uzak yoldan gelmişsin, efendimiz hazretleri seni kabul edecekler, yarım saatlik bir vakti vardır, fazla görüşemezsiniz..."

(11) Az ilerde, gazeteci İlhami Soysal'ın 1957'de Hazret-i Üstad'la görüşmesi hikâyesinde, İnönü ve Avni Doğan'ın nasıl rol oynadıkları meselesini kaydedeceğimiz gibi, bu Yılmaz Çetiner'in de aynı kaynaktan hareket ettirildiği kesindir.A.B.

(12) Gazeteci Emin Yalman'a suikast münasebetiyle yapılan yaygaralar muraddır. A.B.

2044

1962

Siyasetin bu kâzib muhabirini bir kaç noktadan tekzib edeceğiz:

1- Üstad'ın yanına yalnız olarak değil, kendisinden başka üç kişi daha vardı ki, bunlardan biri Üstad'ımızın kırkbeş senelik bir dostu olmakla beraber, ikisi de Üstad'ın tanıdıklarındandı. Bir ikindi vakti taksiyle geldiler. Muhabir, o dostunun yanlarında bulunması, onların teklifsiz olarak Üstad'ın yanına gelmelerine vesile olmuştur. Hem o muhabire, "yarım saatten fazla görüşemezsin" diye birşey denilmemiştir.

İkinci Yalanı: "Nur talebesi kapıyı açtı, bomboş bir oda içinde idik.

Kenarda bir sandık, gaz tenekesi vesaire vardı. Nihayet buradan da başka bir küçük odaya geçtik. Ortada bir odun sobası bütün şiddetiyle yanıyordu. Tavan gayet alçaktı. Sol tarafta bir tel dolap üzerinde bir takım kavanozlar, teneke kutular, kese kâğıdları vardı. Yerdeki kilimin üzerinde üç dört tane minder gelişi güzel bırakılmıştı. Karşı köşede tahta bir kerevitin üzerinde yatakta Bediüzzaman Said-i Nursi yatıyordu. Beni görünce yatağının içinde doğruldu. "Hoş geldin evlâd" dedi."

Şimdi dikkatli muhabirin görüşündeki hataları, -kusura bakmazsa tashih edeceğiz:

Birinci odada gaz tenekesi ve sandık yok. testi ve ibrikler vardır. İkinci odada soba yanıyordu, fakat tavanın yüksekliği üç metreden aşağı değildir. Tel dolapta kavanozlar yoktur. Çaydanlık ve çay bardağı vardır. Yerde üç dört minder olmayıp, Üstad'ın üzerinde namaz kıldığı kalınca bir namazlığı vardır.

Üstad, tahtadan kerevit üzerinde değil, demirden bir karyola üzerinde yatmaktadır.

"Hoş geldin evlâd" diye yalnız kâzib muhabire demiş değil, belki yanındaki arkadaşlarına gösterdiği iltifata o da şerik olmuştur.

Üçüncü Yalanı: "Bediüzzaman'a göre siyaseti dine alet etmek lâzım imiş..."

Evet, Üstad'ımız dini bütün herşeyin fevkinde görmektedir. Çünkü din mukaddestir, hiç bir şeye alet edilmez. Siyaset ise, bilhassa o dönemlerin

2045

takib ettikleri siyasetki felâkettir. Çünkü yalan ve iftiralar en büyük düsturlarıdır, nerede karşı bir intibah görseler, hep bir ağızdan akla ve hayale gelmedik yalan ve iftiralarıyla zehirlerini din ehline ve ahiretin mübarek yolcularına püskürmekten asla çekinmezler Allah onların şerlerinden bu vatanın mübarek nesillerini muhafaza eylesin amin.

Dördüncü Yalanı: "Dünyanın her tarafında şu'belerimiz var. Risale-i-Nur bütün dillere tercüme ediliyor. Arapça'ya, İngilizce'ye, Almanca'ya ve Japonca'ya tercüme edildi. Pakistan kültür ateşesi buraya gelerek elimi öp

2046

1963

tü ve teşekkür etti."

Üstadımız "Dünyanın her tarafında şu'belerimiz var" demedi. Belki "Dünyanın her tarafında nura rağbet ve iltifat çoğaldı" dedi. Nur yalnız Arapça'ya tercüme edilmiştir. Dünyanın her tarafına ya Türkçe veya

Arapça olarak gitmiştir.

Pakistan Kültür ateşesi değil, Pakistan Maarif Vekili muavini Ali Ekber

Şah gelmiştir ve Ankara'da şu hitabede bulunmuştur:

"Kırk senedir Âlem-i İslâm'da aradığımı Türkiye'de buldum. Bediüzzaman yalnız Türk milletinin değil, bütün İslâm âleminindir. Ondan Âlem-i İslâm'ın mukadderatına dair soracaklarım vardı. Bütün bu müşkillerim kendileriyle görüştüğüm bir saat içerisinde halledildi. Şimdi memleketime büyük müjdelerle dönüyorum" demiştir.

Üstad'ımızın en çok kaçtığı şey, şöhretfuruşluktur ki, "Elimi öptü" asla dememiştir ve demez de...

Beşinci Yalan: "Necib Fazıl'ı mağlub ettiler" Said-i Nursi, ye Necib Fazıl hakkında ne düşündüğünü sorunca, başını iki yana salladı, dedi ki: "Yazık oldu. Kendisine çok nasihat ettim, dinlemedi. Kamer, güneşden ayrılan bir parçadır. Güneş kamere peyk olmaz, işte bunun gibi din de mukaddestir, siyasete alet edilmez. Ancak siyaset dine alet edilebilir. Necib Fazıl hiç nasihatımı dinlemedi. Yanlış yolda yürüdü. Dini siyasete alet etti. Sonunda onu mağlub ettiler". Bediüzzaman daha bazı şeyler söyleyecekti. Fakat birden sustuktan sonra, şu kelimeleri mırıldandı: "Bana bu suali keşke sormasaydın."

Bu muhabir kendi şahsî ve siyasî hissiyatının tesirine kapılarak burada çok fazla ilaveler etmiştir. Üstada bu suali o muhabir değil, Ruşen isminde bir genç "Necib Fazıl nasıl bir adamdır?" diye sordu. Üstadımız da çok müteessir olmakla beraber, "Necib Fazıl ihtiyatsızlık etti, onu mağlub ettiler. Kendisine biraz ihtiyat et, diye söylemiştim." demiştir.

"Kamer güneşten bir parçadır. Nasıl güneş kamere peyk olmazsa, din de mukaddestir, siyasete alet olmaz" dediği, Üstad'ımızın otuz beş sene evvel siyasete baktığı zamana ait olan sözünü, Necib Fazıl'a vermesi ve "Hiç bir

nasihatımı dinlemedi, mağlub oldu.” demesi gösteriyor ki; O muhabir böyle ilâveli sözleriyle Necib Fazıl'ın hatırını kırmak istiyor.

2047

O eski zamanda Üstad'ımız siyaseti dine alet etmekle; ta siyaseti dinsizliğe alet edenlere mukabele için idi.

Altıncı yânlış ve Yalanı: "Rusya'da iki buçuk sene esir kaldım. Bir gün bana fena muamele yapan kumandana hakaret edince, o yanıma yaklaştı ve takdir etti. Burada ise, bana bir jandarma çavuşu ile hakaret ve küfür ettir

2048

1964

diler, sustum... İstanbul'daki genç talebelerime selâm söyle, onlar için sustum, onlar için hakarete katlandım.”

Konuşmamız yarım saati geçmişti. Said-i Nursi talebesine bir anahtar vererek, bir kitap getirmesini istedi ve bana: "Artık sen bir Nur talebesisin, Nurcusun. Ben kimseye ne hediye veririm, ne de hediye alırım. Sana bir başlangıç kitabı hediye ediyorum...”

Efkâr-ı umumiyeyle böyle yanlış fikirleriyle bulandıran ve siyaseti her şeye tercih etmekle, din ve imandan uzak düşen yalan ve iftiralarını gazete sütunlarında, hatta baş makalelerinde yazarlarken, hiç vicdanları muazzeb olmıyan o dönmelelere bilâperva diyoruz ki:

Üstad'ımız Rusya'da esir iken, Rus'un başkumandanı üç defa önünden geçtiği ve diğer esirler kıyam edip, Üstad'ımız İslâmiyetin şerefini, ilmin izzetini, dinin azametini kırmamak için, o kumandana kıyam etmemiştir "Neden kıyam etmiyorsun?" dediklerinde: "Ben bir Müslüman âlimiyim.

Müslüman olan kimse, kâfire kıyam etmez.” Demesiyle, Üstad'ımızı i'damla cezalandırmışlar. Üstad'ı seven dostlar: "Aman efendim, bir parça sühulet gösteriniz, sizi idam edecekler" diyenlere:

"Ben idam olmuyorum, terhis oluyorum. Âlem-i saadete gitmek için bunların idamları bana bir pasaporttur" diyen İslâmın hakiki kahramanını, burada kırdan gezerken, "Sen neden başına şapka giymedin" diye keyfî bir emirle bir jandarma başçavuşu ve iki silâhlı asker, o kırdan, yalnız başına gezen seksen yaşındaki ihtiyar ve zaif olan Üstad'ımızı karakola getirdiler ve bir sürü eziyetlerden sonra bıraktılar. Bu tahammül edilmez harekete ve şeni' muameleye karşı susması, masumlar ve çoluk çocuklar ve gençler içindir Yalnız İstanbul'un Üniversitesi talebelerine mahsus değildir.

Said-i Nursî'nin genç talebeye anahtar vererek getirttiği kitap bir adet değildir, üç adettir. Çünkü o muhabirden başka kendisi gibi iki genç daha vardı.

Hatırımıza gelmişken şunu da kaydedelim ki; o muhabirin arkadaşları bulunan iki genç, dinledikleri derslerden fevkalâde istifade etmişler ki; semerelerini müsbet olarak gösterdiler ve gittikten sonra memnuniyetlerini bildirir tebrikleri "Mücadele" gazetesinin sütunlarında intişar etmeye başlamıştır.

2049

Vatan başmuharriri olan bu muhabirin sözlerinin arkasından şahsî kin ve ihtirası ile, Otuzbir Mart hadisesini bahane ederek, Üstad'ımız aleyhinde iftiralar etmiş. Bundan kırk sene evvel Divan-ı Harb-i Örfî'de Otuzbir Mart hadisesi sebebiyle iki defa tab' ettirilen ve şimdi de aynı lüzuma ihtiyaç hissedilen "İki Mekteb-i Musibetin Şehadetnamesi" adındaki Risale o muhabiri

2050

1965

rin bu iftiralarını esasıyla keser ve ona tam cevaptır.

Emirdağ Nur talebe ve hizmetkârlarından, Mehmet, Salih, Ahmet

Mustafa, Hamza(13)

Medar-ı hayret bir tevafuktur ki; Vatan gazetesinin iftirakâr şeni' yalanları neşredildiği aynı günlerde, Bağdat'ta çıkan "EDDİFA' " gazetesi de 20.1.1953 tarihinden başlayarak, (Bu tarih, gazetenin makalesinin Türkçeye tercüme edilip neşredildiği tarihtir) Üstad Bediüzzaman'ın hayatını ve Risale-i Nur talebelerinin büyük hizmetlerini neşretmeye başladı. Eddifa'ın baş muharriri İsa Abdülkadir, Eşref Edib'le irtibat kurarak Risale-i Nur'dan ve Üstad'ın hayatından malûmat alıp neşretti. Eddifa' gazetesinin üstteki tarih numaralı nüshasında ezcümle şunları söylüyordu:

"...Nur talebeleri Risale-i Nurla hem Türkiye'de hem bilâd-ı Arabiyede komünistliğe karşı muhkem bir sed te'sis ediyorlar. Ben de Sebilürreşad sahibi Eşref Edib'in yazdığı, Nur talebelerinin Üstad'ı olan Said-i Nursi'nin tercüme-i halinden bir kısmını yazacağım." diyor ve kısaca Hazret-i Üstad'ın hayatını veriyordu.

5- Meşhur muharrir ve eski Tânin gazetesinin baş muharriri Hüseyin Cahid'in çıkarmış olduğu "Yeni Ulus" gazetesi 1.4.1954 tarihli nüshasında;

Demokrat iktidarının evvelâ Van'da, daha sonra da Erzurum'da inşasını kararlaştırdıkları ve 373 sayılı kanunla Meclis'ten geçirdikleri Şark, Üniversitesi (AT.Türk Üniversitesi) hakkında tenkidkârane yazısı üzerine, Hazret-i Üstad'ın emriyle yanındaki hizmetkâr ve talebeleri de cevab verdiler.

Evvelâ Hüseyin Cahid'in tenkidlerinden bazı bölümler alalım. demiş ki:

"...Üniversite Şark vilâyetlerinde kurulacakmış. Kanun öyle söylüyor. Bir fakültesi bir şehirde, ötekisi başka bir şehir veya kasabada olacakmış. Fen fakültesi olmayacak, Tıp fakültesi olacakmış. Hukuk fakültesi olmayacak, Siyasal fakültesi olacakmış... Bunları işitmek istemiyorum. Böyle şey

nerede görülmüş? Dosta düşmana gülünç olmanın sırası mı? Üniversite bir bütündür...”

Bu tenkidlerin altına Üstadın yanındaki talebeleri onun emriyle şu cevabı vermişlerdir:

2051

"Bu Üniversiteye çalışan Said-i Nursi demiş: "Ehl-i fen mektepliler, Ulûm u diniye ehli olan ehl-i medrese ve ahlâk ve terbiye-i ruhiyeye çalışan ehl-i hakikat aynı darülfünûnda birer şu'besi bulunup, birbirinden istifade etmek lâzımdır." dediğine işareten muharrir yazmış..."

(13) Emirdağ-2 Müntehap dosya sıra no: 97

2052

1966

Yine Hüseyin Cahid'in bir başka tenkidi de "... Bir Üniversite mi kuracağız? Bir Üniversite ki, kolu Erzurum'da, budu Elaziz'de, kanadı Van'da, başı bilmem nerede olacak!.. Yazık değil mi, ayıp olmaz mı? Sonra ilk ağızda altmış milyon liralık inşaat ve te'sisat ne olacak?.."

Bu tenkidinin de altında şu cevap yazılmış:

"Said-i Nursi mezkûr Üniversitenin bir şu'besinin Bitlis, diğer şu'besinin Diyarbakir, Elaziz'de olmasını teklif etmişti. İki sene evvel reis-i cumhur, aynı mesele için seyahatinde Van'ı, Erzurum'u daha münasib görmüş... Sultan Reşad, bu Üniversite için yirmi bin altun lira (Şimdiki para ile bir milyon küsur(14)) ve sonra Ankara Meclis-i Meb'usanda o vakit iki yüz meb'us varken, yüzaltmışüç meb'usun müttefikan imzasıyla, hatta o zaman mevcut bulunan meb'uslar muhalif bulunmıyarak yüz elli bin banknot (o zaman bir banknot bir altun lira idi) demek yedi buçuk milyon lira(15) inşasına vermeye imza ettiler. O zaman ihtiyaç bir ise, şimdi yirmidir. Demek yediyüz milyon da olsa çok görülmemeli..."

Demek ki, Şark'ın en mühim meselesi o zaman bu üniversite idi. Şimdi yirmi derece daha ziyade ihtiyaç var. Nihayet yine Üstad'ımızın maddi ve manevi gayret ve teşvikleri neticesiyle yapılmasına bu Hükûmet-i İslâmiye zamanında karar verildi.

Yeni Ulus gazetesi, bu meseleyi perde ederek muhalif olduğu için, yeni iktidarın bazı büyük memurlarından bu meseleye çalışanlara bir nevi irtica' süsünü vermek istiyor. Halbuki bu mesele en yüksek terakki ve sulh-u umuminin medarıdır.

Bu müessese, bu Hükûmet-i İslâmiyeye bazı Şeair-i İslâmiyeden Arabî Ezan-ı Muhammedi ve din dersleri gibi pek çok kuvvet verecek, belki bu hükûmetin istikbalinde, tarihlerde kemal-i takdir ve tahsinle yâdedilmesine en parlak bir vesile olacaktır...

Üstad'ımızın hastalığı münasebetiyle hizmetinde bulunan Nur talebeleri(16)"

6- Ve nihayet yukarda listesini verdiğimiz müfteri gazetelere cevab yazılarının yirmiden ziyade kısmından bir altıncı nümuneyi de vererek, bu fasla son verelim. Bu son nümune de, o zamanlar Akis dergisi muhabirle 2053

(14) Bu tarih,1954 olduğ'una göre, bu günki tarih olan,1987 yılı hesabıyla olsa, yirmi bin altun bugünün parasıyla üç milyara yakın paradır.Eğer 1996ye göre hesaplansa;Bir tirilyon Liradır A.B.

(15) 15 tirilyon T.L. dir. A.B. 1996 yılı hesabıyla hesaplansa,...A.B.

(16) Emirdağ-2 Müntehap dosya sıra no: 102

2054

1967

rinden iken, bilâhare Vatan gazetesinde çalışan İlhamî Soysal'ın, Üstad Bediüzzaman'la görüşme hikâyesini, onun itiraflı beyanından aldıktan

sonra; aynı günlerde gazetelerde çıkan iftiralı yazılara cevap olarak neşredilen Nur talebelerinin yazısını da dercedeceğiz.

Gazeteci İlhami Soysal, Üstad Bediüzzaman'la görüşme hadisesini şöyle anlatır:

"1957 seçimlerinden bir iki ay önce "Said-i Nursi, Menderes'in temin ettiği özel bir arabayla DP'nin seçim propagandasına çıkmış" şeklinde Ankara'ya haberler geliyordu. Ben o günlerde İsmet İnönü'nün damadı Metin Toker'in Akis dergisinde çalışıyordum. İsmet İnönü ve Avni Doğan idarehaneye sık sık geliyorlardı.

Ben Said-i Nursi'nin ziyaretine bizzat gidip görüşmek istiyordum. Mecmua da beni görevlendirdi. Hem de ben gençlik heyecanı ile bir gazetecilik yapmak istiyordum... Meseleye muttalî olan İnönü ve Avni Doğan gitmemi istemediler...(17) İnönü Said-i Nursi'yi Meşrutiyet yıllarında tanıyormuş. Avni Doğan dâ Kastamonu Valisi olduğu zaman onunla münasebetleri olmuş.

İnönü: "Gitme! Başın derde girer. Son derece zekidir. Son derece kurnazdır, başın belâya girer." dedi. Avni Doğan da aynen İsmet Paşa gibi konuştu: "Çok te'sirli bir kişidir, çevresine çok etkindir, gitme!.." dedi.

Yanımda arkadaşım Tarık Dursun Kılınç olduğu halde, Isparta'ya geldim.

Bir hafta kadar uğraştıktan sonra, bir vasıta ile Said-i Nursi ile görüşmeye muvaffak oldum. Ellerini öptük. kendimizi talebe diye tanıttık.

Üniversitelilerin Nur Risalelerini okuyup anlamalarından memnuniyetini belirtti. Bir buçuk saat kadar yanında kaldık.

Bu arada ağzından lâf kapmaya çalışıyorduk. Duvarda haritaya benzeyen bir levha vardı,(18) eski yazı bilmediğim için anlıyamadım.

2055

"Masonluk ve komünistlik bu vatan için büyük tehlike teşkil etmektedir"

dedi. Ayrıca "Halk Partisi de bu vatan için büyük bir tehlikedir" diye ilâve etti. "Biliyorsunuz Halk Partisi ekolu, lâisizmi başka türlü anlar, dinsizlik şeklinde anlar ve böyle de tatbik etmişlerdir" dedi.

(17) İlhami Soysal'ın, burada İnönü'nün kendisini Isparta'ya

Bediüzzaman'la görüşmeye gitmesini istemediğini yazmışsa da, bizce bu bir siyaset oyunudur. Zahirî olarak öyle demiş, amma aslında onu tahrik eden ve gönderen onlardır. Hem İnönü'nün, hem Avni Doğan'ın ve Akis Dergisi sahibi İnönü'nün damadı Metin Toker'in istememelerine rağmen gittim demesi pek inandırıcı değildir. Bilâkis onların müşterek tertibiyle olduğu kesindir. A.B.

(18) Bu levha harita değil, Üstad'ın "Mübarek Şecere" dediği Âlem-i İslâm'da yetişen büyük evliyaların isim ve meslek şecerelerinden ibaret büyük levha gibi bir yazıdır. A.B.

2056

1968

DP'den stajıyla bahsetti. O günlerde Tefik İleri ve Celal Yardımcı ile görüştüğünden, onların ziyaretinden bahsetti. "Demokratlar vatanperver insanlardır" dedi. Onların içlerinde masonların olduğundan yakındı.

Alfabenin değişmesinden şikâyet etti. O günlerde yeni çıkan "Sözler" isimli kitabından bize hediye etti. Elini öptük, bizi talebeliğine kabul etti."

Gazeteci İlhami Soysal, bu görüşmeden sonra, Akşam gazetesinde Bediüzzaman'ı şöyle tarif ediyordu:

"...Karyolanın üstünde sırtı yastıklarla desteklenmiş, başında puşuya benzer bir sarık bulunan gür beyaz bıyıklı, yeşille mavi arası çini parıltılı, acaib ve keskin bakışlı Bediüzzaman Said-i Nursi ile göz göze geldik.(19)"

CHP MENSUBU GAZETELERİN İFTİRALARINA CEVAB

1957 seçimi yaklaştığı günlerde, yine İnönü ve CHP yanlısı bir çok

gazeteler, iftiralarla güya Menderes Bediüzzaman'a bir hususi otomobil almış, o da seçim propagandası için köylerde dolaşıyormuş diye yaygara yapıyorlardı. Buna karşılık Üstad'ın hizmetkârları Isparta emniyeti muhatap olmak üzere bir cevap yazdılar ve neşrettiler. O cevap aynen şöyledir:

(Bazı bölümlerini alıyoruz)

"ÜSTAD'IMIZIN KÖYLERDE DOLAŞTIĞINA DAİR ÇIKARILAN

UYDURMA HABERE KARŞI BİR CEVAB

Üstad'ımız Said-i Nursi'nin iki senedenberi misafir bulunduğu Isparta emniyetine bir maruzatımızdır:

1- Üstad'ımız Said-i Nursi otuz senedenberi bu Anadolu memleketinde gezdiği için, bütün vilâyet ve kazalarda kendisini zabitanın bir misafiri olarak telâkki etmiş.. Ve zabita efradı da daima dostane ve himayetkârane muamele göstermiştir, Kur'an'ın hakiki ve parlak bir tefsiri olan Risale-i Nuru Isparta'da otuz sene evvel te'lîfe başlıyan Üstad'ımız, hakaik-ı imaniyeye gayet te'sirli bir surette hizmet etmekle, tamamen ahirete müteveccih olan bu hizmetinin dünyevî bir faydası olarak: İman sebebiyle kalblerde fenalığa karşı daimî bir yasakçı bırakmıştır. Bunun neticesidir ki, asayişin teminine vesile olmuştur.

2057

Evet, Üstadımız adalet-i hakikiyeyi ifade eden Yani: "Birisinin hatasıyla başkası mes'ul olmaz" ayet-i Kur'aniyesi ve "Bir masumun hakkı yüz şerir için dahi feda edilemez" gibi düstur-u Kur'aniye gereğince, yüzde on zalim yüzünden doksan masumlara zarar vermek hakiki adalete, evamir-i Kur'aniyeye tamamen zıddır diye her tarafta neşretmiş.. Ve kendisine, zulüm yapılmasına karşılık, "Millet-i İslâmiyenin selâ

(19) Aydınlar Konuşuyor S: 44

2058

1969

meti için ben değil dünya hayatımı, belki ahiret hayatımı dahi feda ediyorum" demiş ve demektedir.

Risale-i Nurun hakaik-i imaniye dersleriyle ve bütün mahkemelerde beraeti netice veren müdafaalarındaki Kur'anî hakikatlarla, hayat-ı içtimaiyenin uhrevî ve dünyevî saadetine rehber olan hakaiki ders veren ve dolayısıyla asayişin muhafazasına ve emniyet-i umumiyenin teminine en büyük vesile Üstad'ımız olduğu, hayat-ı içtimaiyenin saadetiyle alâkadar hamiyet-perver zatların tasdikiyle Sabittir...

İman hizmetinin manevî, uhrevî faydalarından kat'-ı nazar: dünyevi, millete ait bir faydasını vaktiyle Üstad'ımız şu suretle ifade etmiştir -ki zaman bunun ne kadar doğru olduğunu göstermiştir- O zaman demiş:

"Şimdi bu memleketin, bu vatan ve milletin saadet-i hayatiye ve ebediyesi noktasında iki müthiş cereyan var.

Birisi: Şimalden çıkan dehşetli dinsizlik cereyanının bu vatani manevî istilâsına karşılık, Kur'anın hakikatları ve imanın nurlarıyla mukabele etmektir. Çünkü o dinsizlik cereyanı manevî tahribat nevinden ol duğundan, karşısında bir manevî mukabele olmalıdır. Hakâik-i Kur'aniyenin lem'atı olan Risale-i Nur, manevî tamirci bir atom bombası olarak bu dalâlet cereyanına mukabele edebilir ve etmiştir.

İkincisi: Bin senedenberi İslâmiyetin kahraman bir ordusu ve bayraktarı olan Türk Milletine Âlem-i İslâm'ın adavetini izale etmek ve Türkler yine eskisi gibi İslâmiyetin kahramanlarıdır kanaatı verdirmektir. Bu suretle dört yüz milyon hakikî kardeşleri bu millete kazandırmakla,saadet-i hayatiyesine en ehemmiyetli bir hizmeti îfa eylemektir ki; Risale-i Nur iman hakikatlarını bu vatanda neşrederek bu azim faydayı fiilen göstermiştir...

...Üstad'ımız hastadır, hatta cum'aya dahi çıkamamaktadır Ara sıra hava

almaya pek ziyade muhtaç oluyor. Bu sebepten pek nadir olarak, kendine mahsus bir odası bulunan ve otuz sene evvel on sene ikamet ettiği Barla köyüne gider, bir müddet kalır gelir Bazen de burada yaz mevsiminde insanların bulunmadığı şehrin haricindeki mahallere giderek, iki üç saat teneffüs eder, gelir. İhtiyarlığı ve hastalığı dolayısıyla yayan yürüyememekte olduğundan ve halkın hürmetkâr vaziyetiyle rahatsız etmemesi için, bu basit gidip gelmeyi otomobil(*) ile yapar. Bunun haricinde hiçbir köye ve meskûn hiç bir mahalle, hatta otuz senelik dostları bulunan 2059

yerlere dahi mezkûr sebeplerle gitmiyor. İşte vaziyet bundan ibarettir.

Hakikat-ı hal de budur.

Hizmetinde bulunan

Tahiri, Zübeyr,(20)

(*) Bu otomobili Üstadın talebelerinden bir iki zat kendi paralarıyla almışlardı.A.B.

(20) Osmanlıca Emirdağ-2 Yeşil defter S: 69

2060

1970

Yine C.H.P mensubu bir gazetnin,inkilab aleyhtarlığı meselesiyle Kürtlük veya

Kürtçülük iftirasına karşı Üstad Bediüzzamanın bir cevabıdır:

“.....O Halk partililerin müfrit kısmından, o gazeteci, iki acib yalan ve iftirası bu noktayı yazmaya beni mecbur etti ki: Birisi: Cildlerle kitapları inkilap

aleyhindedir diye demesi, gösteriyor ki; O, Hakaik-i Kur’aniye ve imaniyenin haricinde sırf bir dinsizlik manasını inkılaba vermiş..İnkilabı öyle kabul ediyor. Bu müslüman millete bu iftirayı eden belasını bulacak!..

İkinci iftirası:Diyor ki:“Said-i Nursi kürt milliyetini din namına Anadolu evlatlarına neşrediyor..”Acaba bu bedbaht, İslamiyet milliyeti kürt milliyeti demekle, divanece manamı veriyor?.Ellibeş seneden beri“ırkçılık frengi bir hastalıktır ki, frenkler İslamiyeti parçalamak için içlerine sokmuşlar” deyip,ellibeş senedenberi “ Milliyetimiz yalnız İslamiyettir” der.. Bütün eserlerinde bu esası takip etmiş, gitmiş bir adam hakkında böyle bir isnad, yirmi derece bir iftiradır. Kürtlük isnadıyla ilişenlere karşı hücumat-ı Sittenin bir desisesinde ve yirmialtınıcı mektubun bir kısmında kat’î cavabı var olmakla beraber, ellibeş seneden beri, hatta mart hadisesinde ırkçıların kulüpleri açıldığı zaman, onların umumuna: “ Milliyetimiz İslamiyettir.. Bütün biz kardeşiz. İrkçılıkla tefrika vermeyiniz. Türk milliyeti, İslamiyet milliyeti içinde mezc olmuştur. Türk milliyeti İslamiyet milliyetidir” diye o dehşetli hadiselerde belayı onda birisine indiren.. Ve bütün memleketini ve akrabalarını ve aşiretlerini bırakıp,sırf Türk milleti evladına hakikat-i imaniyeyi ders veren.. Ve yirmi sekiz sene işkencelerle azabı çektirdikleri halde, o hizmet-i imaniyeden vazgeçmeyene bu ırkçılığı isnad etmek, yüz derece bir haksızlık ve insafsızlıktır.

Hem, “ medeniyet nikahı içinde şer’î nikahta yapılınsın” demesini, aile hayatı aleyhinde sayılması, o gazetecinin bu dinin kıymetini takdir etmediğini ve din aleyhinde olduğunu ima ediyor.

El Baki Hüvel Baki

Kardeşiniz

Said-i Nursi”

(Muntehap mektuplar dosyası Numara 1)

HATIRA GELEBİLEN BİR MESELE:

NEDEN ÜSTAD BİR GAZETE ÇIKARTTIRMADI?

2061

Üstad Bediüzzaman Hazretleri, bilhassa 1950'den sonraki yıllarında CHP ve sol basın bütün şirret ve şiddetiyle onun aleyhinde iftiralara düzerek neşrettiği, Bunlara mukabil o da ortaya atılan o kabil iftiralara şahsen veya talebeleri ve dostları vasıtasıyla cevap vermeye, o iftirayı bertaraf etmeye

2062
1971

hizmet-i Kur'an noktasında mecbur olduğu halde; ve verdiği cevapların ekserisi gazetelerle neşredilmesi zahir hale göre kaçınılmaz iken, bu cevapların çok az bir kısmı, tek-tük dost gazetelerde neşredilmiştir.

Düşünüyoruz da, acaba Hazret-i Üstad'ın bir tek işaretiyle -Bilhassa o sıra bir kaç gazete kurulabilmesi imkân dahilinde iken ve Hazret-i Üstad basına da çok önem verdiği halde, neden Risale-i Nurun bütün mes'elelerini, düşmanların iftiralarına karşı olan cevapları dünyaya neşredebilecek Nur cemaatı adına bir gazetenin kurulmasına hiç bir teşebbüsü olmadı.

Teşebbüs şöyle dursun, hiç bir işareti ve buna dair hiç bir hususî meyli de olmadı? Evet hiç olmadı... Hatta değil kendisinden gelen bir meyil, arzu ve işaret; onun dışında olarak talebelerinden gelen gazeteye dair bir niyeti dahi tasvib etmediğini yanında bulunmuş talebeleri ifade ediyorlar.

Abdullah Yeğin Ağabey diyor ki: Bir ara Salih Özcan ve diğer bazı hareketli zatlar, Üstad'a gelerek bir gazete çıkarmak, (yani Nur cemaatı adına bir gazete çıkarmak) fetvasını Üstad'dan almak istediler. Hazret-i Üstad bu zatları kırmadan şöyle buyurmuşlardı: "Ne zamanki Ayasofya yine câmi oldu, bizim de o zaman bir gazetemiz olabilir" diye Abdullah ağabey bizzat bize anlatmıştır.

Sair mevcut dost gazete sahiplerini de, okşayıp taltif eden bir çok ifade ve beyarıları yanında, onları daima bir olmaya, birlik olmaya ve hatta birleşerek tek bir gazete çıkarmaya teşvik ve nasihat etmiştir. Dost

gazetelerde, Üstad'ın bazı yazılarını, yani müdafaa ve bazı mektup parçalarını neşredilmesine de, zarurî zamanlar hariç, pek razı olmadığını görüyoruz. Zarurî zaman dediğimiz şey ise, 1950-1956 arasındadır. Bir de hapiste bulunduğu sıralardaki müfterî gazetelerin yalanlarına karşı dost gazetelerin yaptığı neşriyatlarıdır. Bu gibi zamanlarda, meselâ devam eden Afyon Mahkemesi, Gençlik Rehberi ve Samsun mahkemeleri, İsparta'da açılan mahkemeler ve Üstad'a şapka yüzünden verilen sıkıntılar vesair hadiselerin cereyan ettiği tarihler...

Lâkin arzettiğimiz veçhile fedakâr Nur talebeleri gerek bu meselede, gerekse sair hususlarda her şeye hazır iken: Hazret-i Üstad öyle bir gazetenin çıkarılması hususunda hiç bir meyli olmamış. Meyil şöyle dursun, hariçte tekevün eden teşebbüslere de katılmamış ve desteklememiştir.

Acaba bu halin hikmeti ne idi?

2063

Evet, bunun hikmetlerini ve esrarını gösteren; Üstad'ın vefatından sekiz sene sonra, bir çok katı şartlar ve muhkem tedbirler altında çıkarılan ve ilk başta cemaat adına çıkarılmamış olduğuna azamî ihtiyat tedbirleri içerisinde gizletilen ve ilk ismi "İttihad" ikinci ismi "Yeni Asya" gazetesinin Nur cemaatine getirdiği şâibeler, siyasî lekeler, dedikodular ve cemaât adı

2064

1972

nı küçülten, manevi makamını küçüktir menfaatperestlik ithamlarını celbeden hareket ve davranışları cereyan etmişti. Evet, adı geçen gazetenin ve onu çıkarıncıların şahısları hakkında gelmiş bir sürü menfi dedikodular Hazret-i Bediüzzaman'ın Nur cemaatı adına çıkarılacak bir gazetenin şekline karşı gösterdiği tahazzür ve ihtisasının hikmetlerini böylece zaman göstermiş ve o hikmetler için kâfi gelmiştir. Başka bir hikmet aramaya da

lüzum yoktur.

BİR HATIRLATMA

Hazret-i Üstad'ın son hayat faslını, on bölüm halinde kaydedeceğimizi başta yazmıştık. Buraya kadar altı bölümünü yazdık. Geri kalan dört bölümden iki bölümü bu geçen altı kısımların içinde dercedilmiş oldu. Böylece sekiz kısımlar içiçe dercedilerek yazıldı. Geri kalan iki bölümden birisi, mu'cizeli Kur'anın tab'ına dair Üstad'ın çeşitli girişimleri hakkındadır. Diğer de, zaman zaman yanındaki talebelerine yazdırmış olduğu bütün vasiyetnamelerini ihtiva eden husustur. Buraya kadar yazılmamış olan bu iki kısmın mes'eleleri, bölümler halinde sıraya dizerek değil, az sonra gelecek "Müteferrik Hadiseler" bölümünde veya sonrasında kaydetmeyi daha uygun bulduk. Bu düzeltmeden özür dileriz.

MÜTEFERRİK HADİSELER KISMI

Bu kısımda, Hazret-i Üstad'ın, 1950-1960 arası hayatında Nur hizmetiyle ilgili yapılan, başarıları veya zuhura gelen hadiseler ve inkişaf eden çeşitli hizmet

merhaleleri ayrı ayrı şekilde kaydedilecektir. Bunların her bir nev'inin müteaddit hadiseleri vardır. Bu hadiseler inşaallah tek tek tarih sırasına uygulanarak yazılacaktır. Her birisi için 1950'den başlanacak, sonraki yıllara, neticesine götürülecektir.

1-HAZRET İ ÜSTAD'IN SEYAHATLERİ

Bilindiği üzere, Hazret-i Üstad DP iktidarına kadar gönderildiği yerlerde hep mecburi iskâna tabi' tutulmuş, kalabend şeklinde yaşattırılmıştır.

Bulunduğu yerin yakın bir köyüne gitmesine bile çoğu zaman müsaade edilmemişti. İskân edildiği mıntıkadan kendi ihtiyarıyla başka yere gitmesine -Velevki basit bir hava almak için olsun- kesinlikle müsaade edilmemiştir. O kadar af kanunları çıktığı halde, Üstad Said-i Nursi her

zaman ve her defasında müstesna bırakılmıştır. 1925 Şubatından, 1950 Mayısına kadar yirmibeş sene bilâfasıla hep menfî ve esir muamelesi görmüştür. Bu zaman zarfında kendi ihtiyarıyla bir kasabadan diğerine gitmeyi aklından bile geçirmemiştir. Çünkü mümkün değildi, memnu'du. Kendisi de müracaata tenezzül etmemekteydi.

2065

1973

Fakat 1950 DP iktidarında durum değişti. Bilhassa Temmuz 1950 umumi af kanunuyla birlikte artık Hazret-i Üstad da serbestti. Kendi ihtiyarıyla bir vilâyetten diğerine, kimseden herhangi bir izin almadan gidebilme imkânı hasıl olmuştu. Bununla beraber, Üstad Hazretleri DP hükûmeti iktidara gelir gelmez hemen bu serbestliğini izhar etmemiş ve tatbik etmemişti. Bir buçuk sene kadar daha beklemiş, 1951'in son aylarında ufak bir seyahat tertiplemişti.

İLK VE SEYAHATI, ESKİŞEHİR'E

Hazret-i Üstad, ancak yirmiyedi sene sonra kendi rey ve ihtiyarıyla yapabildiği bu ilk ve birinci seyahatını, Emirdağ'dan hemen yanı başındaki Eskişehir vilâyetine yaptı. Bu ilk tecrübe mahiyetindeki seyahat 20.11.1951 günü (21) hicri 1371'in yılbaşı olan muharrem ayının ilk günlerine rastlıyordu. Üstad'ın bu ilk seyahati çok mânidardı. 1371 Hicri Yılbaşıyla dünyada ve Türkiye'de yeni bir devre başlıyordu. Rumi 1327'de Şam'da verdiği Şam hutbesinde; 1371'de vuku' bulacak olan müjdeli, saadetli haberleri, ta o zaman hemen vuku' bulacak gibi müjdelemiş, aradaki kırkbeş senelik fetret ve keşmekeşlik zamanını nazara almamıştı. Arabi Hutbe-i Şamiye eserini de kendisi 1951 yılı içerisinde Türkçeye tercüme etmiş ve 1327 yerine 1371 senesini nazara vermiştir. Onun bu ilk seyahati, kim bilir belki de dünyada yeni açılan bu devreyi bir kutlamak nevinden

olabilirdi.

Ayrıca Hazret-i Üstad'ın bu ilk seyahati, maddî ve manevî olmak üzere iki cihetle sebepli idi. Manevî ciheti: Eskişehir vilâyetinde 1935-1936 yıllarında bir sene onun hapisanesinde kalmıştı. Oranın suyu ve havasıyla, ekmek ve erzakıyla tagaddi etmiş, imtizac etmişti. Hatıralar almış, hatıralar bırakmıştı. Hapis, azap ve çile ile de olsa; Üstad'ın kaldığı yerlerle maddî manevî irtibatlar, alâkalar kurması ve oralarla çok samimî şekilde münasebettar olması onun vefadarlığının, sadakatkârlığının her zaman değişmiyen icablarıydı. İşte Üstad'ın Eskişehir'e bu seyahatinin (ilk ve âni seyahatinin) manevî sebepleri bu gibi hususlar ve münasebetler de olabilirdi.

Amma maddî sebep ve ciheti ise: Eskişehir vilâyeti Emirdağ kazasına çok yakın olması ve orada yeni yeni çok samimi ve müştak talebelerinin zuhur etmesi, bilhassa havacı subay ve astsubaylardan çok samimî, ciddî ve yakın ilgi ile Risale-i Nura ve Hazret-i Üstad'a talebe olmaları, Binbaşı Reşad Bey, Yüzbaşı Ekrem Bey gibi zatların bilhassa çok fazla alâka ve

2066

samimiyet göstermeleri ve onu Eskişehir'e davet etmeleri de bu seyahatin maddî sebebini teşkil edebilmiştir, denilebilir.

(21) Büyük Tarihçe-i Hayat'ta "1371 yılının Muharrem ayında Eskişehir'e geldi" denilmektedir. Bu hesaba göre 1371 yılının sene başısı olan Muharrem ayının birinici günü 16.11.1951,dir. Bu hesapla biz bu seyahati tahminen 20.11.1951 diye kaydettik.

2067

1974

Hazret-i Üstad Eskişehir'de bir ay (22) kadar Yıldız otelinde ikamet ettiler.

Bu müddet zarfında müştak ve samimî bir çok talebesiyle görüşmüş,

Nurun taze meyveleri olan genç Nur talebeleriyle sohbet etmiş ve hayat-ı içtimaiyeyi bir derece ilgilendiren bazı hakikatları, hizmet-i Kur'an ve iman çerçevesinde anlatmış ve yazmıştır. Eskişehirde kaleme alınan bu hakikatlar lahika mektupları tarzındadır. Bu mektuplardan birisi, 29.11.1951'de yazılmış olan "Kaderin Adaleti" başlıklı yazı ile, Cin ve Ruh çağırma meselesinin hakikatını anlatan yazıdır. Bilhassa kaderin adaleti namındaki yazı çok mühim ve çok acibdir. İsterseniz Üstad'ın bu muazzam yazısını biraz sonra beraberce okuyalım. Yazıda görüleceği üzere, Hazret-i Üstad emsalsiz bir âlî-cenablık içinde, o ana kadar maruz kalmış olduğu bütün zulümlerden hakkını helal ediyor ve bir çoğu da bilmiyerek o zulümlere vasıta olduklarını söyleyerek affediyor. Üstad'ın bu yazısı daha sonraları Eşref Edip tarafından gazete lisanına uydurularak neşredildi ve "Konuşan Yalnız Hakikattir" cümlesi başlık yapıldı. Mektubun asıl metniyle Eşref Edib'in neşrettiği tarz ikisi de Emirdağ-2 lahika kitabında mevcuttur.

Hazret-i Üstad'ın Eskişehir'de kaleme aldığı mektuplarından en tevafuklusu ve enteresani, az üstte bahsini ettiğimiz Hutbe-i Şamiye'nin Türkçe tercümesinin Isparta'da teksir edilip, Üstad Eskişehir'de iken ona gelen teksir edilmiş sahifeleridir. Adeta dünyada ve Türkiye'de yeni başlayan devrenin kutlamasını Eskişehir'de yapmakta iken, Isparta'dan teksir edilip kendisine Eskişehir'e gelen Hutbe-i Şamiye'nin teksir sahifeleri de bu kutlamayı tebrik ediyordu. Hazret-i Üstad'a bu sahifeler geldiği zaman şu mektubu yazmıştır: (Bu teksir sahifeler 23.11.1951'de Eskişehir'e geldi)

"Pek aziz ve kıymetli çok sevgili ve mübarek Hüsrev Ağabeyimiz!

Göndermiş olduğunuz Hutbe-i Şamiyeler mübarek Üstad'ımızın hastalığına pek nâfi bir merhem oldu. Elmas kaleminizden çıkan bu pek kıymetli eser inşaallah bütün İslâm âlemi için ayn-ı şifa olarak te'sirini gösterir.

(22) Tarihçe-i Hayat ve N.Şahiner, Üstad'ın bu ilk seyahati olan

Eskişehir'deki günleri için bir buçuk ay kadar kaldığını yazarlar.

Eskişehir'den sonra gittiği Isparta'da ise, yetmiş gün kadar kaldığını kaydederler. Bu iki rakamın yekûnü yüzonbeş gün eder. Halbuki 22 Ocak 1952 günü İstanbul Gençlik Rehberi mahkemesinde hazır bulunmuştur. Üstad'ın Eskişehir'e gittiği tarih. 20.11.1951 olduğu kesin gibi bir hesaptır. Buna göre, bu tarihten İstanbul Gençlik Rehberi mahkemesi gününe kadar sadece altmış üç gün vardır. Bu durumda Eskişehir ve Isparta'da Üstad'ın kalış günleri hakkında verilen hesapta sehiv olsa gerekir. N. Şahiner hesabı
2068

yakıştırmak için Hazret-i Üstad'ın Eskişehir'e gidişini Eylül ayına bağlıyor. Bu hesapta ise dört buçuk ayı içine alır ki o da çok fazla gelir ve hesaba sığmaz. Netice olarak bizce Hazret-i Üstad'ın bu yerlerde kalışı 25 gün veya birer aydan fazla olmaması lazımdır diye düşünüyoruz. Hakikatı yine ancak Allah bilir. A.B.

2069

1975

Üstad'ımız tashihatını yaptı, manayı değiştirmiyen pek az hata buldu. "Maşaallah, bin barekallah" dedi. "Kırk sene evvel yazılmış bir eserin bu kadar dikkat ve itina ile yazılması cidden şayan-ı tebriktir" dedi. Ve bu şekilde siz mübarek ağabeyimize yazmayı emir buyurdular...

Eskişehir Nur talebeleri namına

pek aciz ve dualarınıza muhtaç

Osman Toprak, Şükrü, Hafız Osman(23)"

ve 29.11.1951de yazılan Kader'in adaleti mektubu.

Aziz Sıddık kardeşlerim!

Evvelâ: bütün ruh-u canımla hizmet-i Kur'aniye ve imaniyenizi tebrik ediyorum. Bu mektupta bir ince meseleyi meşveret suretiyle reyinizi almak

için gönderdik. Münasib midir? Değilse ıslâh edersiniz.

Saniyen: Risale-i Nur'da ispat edilmiş ki; insanların aynı zulümleri içinde kader-i ilâhî adalet eder. Yani: İnsanlar bazı sebeble haksız zulmeder, birisini hapse atar.. fakat kader-i ilâhî aynı hapiste başka sebebe binaen adalet ediyor ki; hakiki bir suça binaen o hapisle onu mahkûm ediyor. İşte şimdi bu hakikatı gösteren, başıma gelen acib bir misali şudur:

Yirmisekiz senedir müteaddit vilâyetlerde ve mahkemelerde benim mes'uliyetime ve mahkûmiyetime ve mahpusiyetim gibi zalimane işkence ve cezalarına gösterdikleri sebep; hiç bir emaresini bulamadıkları mevhum bir suçum şudur, diyorlar:

"Said dini siyasete alet yapmak ister ve yapıyor." Halbuki bu davalarına otuz senelik musibetli yeni hayatımda ve otuz büyük mecmualarımda bu suça müsbet bir delil bulamadılar. Halbuki böyle mes'elelerde bir mahkeme madem bulmadı ve mes'ul edemedi.. Başka mahkemelerin musırrane aynı meseleyi esas tutmaları bütün bütün kanuna ve akla ve adete muhalif bir halettir. Belki siyaseti dinsizliğe alet edenler kısmı, kendilerine bir perde olarak bu ittihamı bizlere ediyorlar. Bununla beraber, dine hizmet itibarıyla taalluk eden eski altmış senelik hayat-ı ilmiyem kat'î bir hüccet ve yakın bir delildir ki; bütün hayatımda temas ettiğim siyaseti ve dünyayı ve bütün içtimaî cereyanları, dine hizmetkâr ve alet ve tabi yapmak, düsturuyla hareket etmişim. Mahkemelerde de hem dava,

2070

1976

hem ispat etmişim ki; değil dini siyasete alet yapmak. belki bir tek hakikat-ı imaniyeyi dünya saltanatına değiştirmedigimi kat'î delillerle ispat ettiğim halde; böyle yirmi vecihle hakikata muhalif ve divanecesine, büyük makamları işgal eden bir kısım adliye memurları ve siyasî adamlar bu acib

hurafe gibi mes'eleyi hakikat zannedip yirmisekiz sene bana

zulmettiklerinin hakiki sebebini bu günlerde bildim. Sebebi bu ki:

Bu enaniyetli zamandaki hizmet-i imaniyede en büyük tehlike ve manevî en büyük suçum ve cinayetim; bu zamanda hizmet-i Kur'aniyemi şahsıma ait maddî ve manevî terakkiyatıma ve kemalâtıma alet yapmak imiş... Cenab-ı Hakk'a hadsiz şükrediyorum ki, bu uzun zamanlarda ihtiyarım haricinde hizmet-i imaniyemi, değil maddî ve manevî terakkiyatıma ve kemalâtıma ve azaptan ve cehennemden kurtulmama ve hatta saadet-i ebediyeme vesile yapmama, belki hiç bir maksada kat'iyen alet etmemekliğime gayet kuvvetli manevî mani' görüyordum. Hayret, hayret içinde kalıyordum.

Acaba herkesin hoşlandığı manevî makamâtı ve uhrevî saadetleri a'mal-i saliha ile onları kazanmak ve müteveccih olmak; hem meşru', hem hiç bir cihet-i zararı olmadığı halde, ne için böyle ruhen men'ediliyorum?. Rızay-ı ilâhiden başka vazife-i fitriye-i ilmiyenin sevkiyle, yalnız ve yalnız imana hizmetin kendisi aynı ücret bana gösterilmiş?. Çünkü şimdi bu zamanda hiçbir şeye alet ve tabi' olmıyan ve her gayenin fevkinde olan hakaik-i imaniyeyi fitrî ubudiyet ile muhtaçlara te'sirli bir surette bildirmenin bu dehşetli zamanda çare-i yegânesi; ve imanı kurtaracak ve kat'î kanaat verecek bir tarzda, yani hiç bir şeye âlet olmıyan bir ders-i Kur'anî lâzımdır ki; küfr-ü mutlakı ve mütemerrid ve inatçı dalâleti kırsın ve herkese kanaât-ı kat'îye verebilsin. Böyle bir derse, bu zamanda bu şerâit dahilinde, hiç bir şahsî ve uhrevî ve dünyevî, maddî ve manevî bir şeye âlet edilmediğini bilmekle, kat'î kanaat gelebilir. Yoksa komitecilikten ve cem'iyetçilikten tevellüd eden dehşetli dinsizlik şahsiyet-i maneviyesine karşı mukabil çıkan bir şahsın en büyük bir mertebe-i maneviyesi de bulunsa, yine vesveseleri bütün bütün izale edemez, çünkü imana girmek isteyen muannidin nefsi ve enesi diyebilir ki; "Bu kudsî şahıs dehasıyla ve

harika makamıyla bizi kandırdı" diye bir şüphesi kalır.

Cenab-ı Hakk'a şükür ki; yirmi sekiz sene, dini siyasete alet ittihamı altında kader-i ilâhî bu zulm-ü beşerîde benim ruhumu ihtiyarım haricinde, dini hiç bir şahsî şeyde alet etmemek için beni beşerin zalimane eliyle ayn-ı adalet olarak tokadıyor.. Yani: "Sakın, sakın!" diye îkaz ediyor; "İman hakikatını kendi şahsına alet yapma, ta imana muhtaç olânlar

2071

1977

anlasınlar ki; yalnız hakikat konuşuyor". Nefsin evhamları, şeytanın desiseleri kalmasın, sussun.

Hakikaten Risale-i Nurun bahsettiği hakikatların aynı mealinde milyonlar kitap o hakikatları beliğane neşrettikleri halde ve binler hakiki âlimler ders vermeleriyle; bu memlekette dehşetli küfr-ü mutlaka tam durduramadıkları halde; Nurlar mezkûr sırra binaen bir cihette galebe ettiğini düşmanları dahi tasdik ederler.

Evet, küfr-ü mutlaka karşı bu ağır şerâit içinde Nurlar bu işi görmüş meydandadır. Demek Nurların kuvveti bu sırr-ı azimden geliyor. Ben de bütün ruh-u canımla yirmi sekiz sene bu işkenceli musibetlerime razı oldum. Hakkımı helâl ettim. Adil kadere de derim ki: Müstehak idim senin bu şefkatli tokatlarına!..

Yoksa gayet meşru', zararsız, herkesin lillah için takib ettikleri mübarek mesleğe girseydim, yani maddî ve manevî hislerimi bütün feda etmeseydim, hizmet-i imaniyede bu acib manevî kuvveti kaybedecektim. İşte bu kuvvetin bir acib nümunesi: bazı zatların -ki ben onların ancak edna bir talebesi olabildiğim halde onların- hakaik-i imaniyeye dair bir kitabını birisi okumuş. Risale-i Nurun da bir sahifesini okumuş. Risale-i Nurun bir sahifesiyle daha ziyade imanını kurtardığını ikrar etmiş...

Elbaki Hüvelbaki

Duanıza muhtaç kardaşınız

Said-i Nursi (24)''

İKİNCİ SEYAHATI ISPARTA'YA

Hazret-i Üstad, bu tarihte Isparta'dan ayrılalı tam on altı buçuk sene olmuş oluyordu.O zamanlar on sene kadar Isparta ve Barlâ'da ikamet etmişlerdi.

Risale-i Nur eserlerinin yüzde seksen beşini orada te'lif etmişti. En sadık dost ve talebeleride Isparta'da idi. Şüphesiz bütün kalbiyle Isparta'ya gitmek, Isparta'yı görmek istiyordu.. 1943 sonlarında mevkuf olarak Isparta hapsine getirilip, bir kaç gün burada kalması ve buradan Denizli hapisanesine götürülmesi hesaptan hariçtir.

Hazret-i Üstad'ın 1951'in sonların'da yaptığı bu ilk seyahati olan Eskişehir' de iken; bir ara işaret yoluyla Isparta'yı arzu ettiğini işiten, Isparta'lı Nur 2072

talebeleri, hemen harekete geçmişler ve Isparta'lı terzi Mehmet Sözer isimindeki Üstad'ın eski sâdik bir talebesi, Isparta'dan bir otomobil kiraliya (24) Emirdağ-2 S: 101

2073

1978

rak Eskişehir'e gelmiş ve sevgili Üstad'ını alıp Isparta'ya götürmüştü.(*) On altı buçuk sene evvel zulmen tevkif edilerek Isparta'dan hükûmet eliyle ayrılan Hazret-i Üstad, bu defa kendi ihtiyarıyla oraya gidiyordu. On altı buçuk senenin iftirak hasreti içinde Isparta'ya giden Hazret-i Üstad, şüphesiz bu gidişi ona bir bayramdı. Isparta halkı da sevgili üstadlarını büyük bir tezahürle karşılamışlardı. Bunları söyleyen hayatta kalmış Isparta'lı talebeleridir. Isparta çoluk çocuğu ile Üstadlarının gelişini alkışlıyor, adeta bayram yapıyorlardı. Hatta Isparta'nın civar köylerinden

kadınlar bile kabile kabile Isparta'ya gelerek Üstad'ı dinlemek istemişlerdi. Hazret-i Üstad'ın Eskişehir'den Isparta'ya gelişi, tarih olarak 18/12/1951 şeklinde kaydetmişlerse de, lâkin o sıra yazılıp neşredilen lahikalar da ve bizim lahika müntehap dosyamızda ise(25), 5.12.1951'de Isparta'da yazmış olduğu ilk mektubu mevcuttur. Buna göre ve "Hanımlar taifesiyle bir muhaveredir" risaleciğinin yazılış tarihi 20.12.1951 olmasına nazaran(26) herhalde Hazret-i Üstad 1951'in on ikinci ayının içerisinde Isparta'ya gitmiş ve 15 Ocak 1952'de de Isparta'dan ayrılıp İstanbul'a Gençlik Rehberi mahkemesine gitmiştir.

Hazret-i Üstad Isparta'da bulunduğu günlerde ara sıra şehir dışına çıkıp döndüğü zamanlarda, Isparta'lı talebeleri ve Müslüman halk bir kaç kez onu karşılamak tezahürlerini yapmışlar ki, Hazret-i Üstad talebelerine hitaben şunu yazmıştır:

"Hakiki bir vatanım olan mübarek Isparta'ya misafir geldiğimden, siz kardeşlerimiz beş defadır haddimden pek çok ziyade şefkatkârane iltifatınıza karşı ruh-u canımla teşekkür ediyorum. Fakat bu tezahür yeter. Çünkü hem mesleğime, hem tarz-ı hayatıma, hem burada bir miktar istirahat etmeme zarar gelmek ihtimali var. Onun için umumunuzu duama dahil ediyorum. Siz de bana dua edersiniz. Ben sizlere hakiki akraba ve kardaşlarım nazarıyla bakıyorum. Sizler de öyle göstermişsiniz... Daha istikbal etmeyin, hoş geldin vakti kalmadı.

Kardaşınız Hasta

Said-i Nursi(27)"

(*Ispartalı İsmet Gülcügil bu hadise hakkında şöyle demiş

:"Terzi Mehmed Babacan bana:"Arabanla gidip Üstadı Eskişehirden getirebilirmiyiz?"dedi.Ben kabul ettim ve gittik.1951in ilk baharında Üstadı Ispartaya getirdik."(Son Şahitler -4.Sh.338)

(25) Emirdağ-2 Müntehap dosya sıra no: 74

(26) 1371'den başlar defter S: 18

(23) Emirdağ-2 Müntehap dosya sıra no: 77

2074

1979

Bu mektuptan başka Üstad'ın Isparta'da yazmış olduğu mektuplar ve

Risale makamındaki yazılar ise şunlardır:

1- 13.12.1951'de Mevlid-i Nebevi gecesinde, Tarihçe-i Hayatının neşredilmesi münasebetiyle kaleme aldığı mektup...

2- 20.12.1951'de "Dindar hamiyetkâr milletvekillerine" başlıklı mektup...

3- Yine 20.12.1951'de "Hanımlar taifesiyle bir muhaveredir" adında Risale makamındaki yazı...

Böylece Hazret-i Üstad'ın Emirdağ'dan Eskişehir'e yaptığı bu ilk seyahatini, -eğer 20.11.1951 tarihinde ise- Eskişehir'de tahminen ancak 15 gün kadar kalmıştır. Amma eğer bu tarihten daha önce Eskişehire gelmişse, o zaman hesap değişir. Hem eğer 5 Aralıkta Isparta'ya gitmiş ve İstanbul'a Gençlik Rehberi mahkemesi için 15 Ocak 1952'de ayrılmış ise, Isparta'da yalnız kırk gün kadar kalmış demektir. "yetmiş gün" kaldı hesabı sehivdir.

HZ ÜSTAD ÜÇÜNCÜ VE DÖRDÜNCÜ SEYAHATLARI

Evet, Üstad'ın üçüncü ve dördüncü seyahatleri de şöyledir: Birisi: 1952 başlarında Gençlik Rehberi mahkemesi için İstanbul'a... ikincisi de, 1953 baharında Samsun Mahkemesine gitmek üzere yine İstanbul'a kadar geldiği seyahatlerdir. Bu iki seyahat hadiseleri tafsilâtıyla yukarda kaydedildikleri için tekrara hacet yoktur.

Beşinci Seyahati: Emirdağ'dan ayrılıp kendi ihtiyarıyla Isparta'ya yerleşmek üzere oraya gitmesidir.

Bu seyahat 23 Ağustos 1953'de gerçekleşti. 1951'in son ayında

Eskişehir'den Isparta'ya ilk seyahati Isparta'lı Terzi Mehmed adı ile meşhur Üstad'ın eski talebesi hususî bir taksi tutarak, gelip Üstad'ını götürdüğü gibi; şu 1953'deki gidişinde de Merhum Tahiri Mutlu Ağabey hususi surette gelmiş ve Üstad'ını alıp Isparta'ya götürmüştür. Bu her iki rivayet ve haberi bizzat kendilerinden dinlemiştim.

Tahir Ağabeyinin refakat ettiği bu seyahatte: Üstad Hazretlerinin Dinar kazası civarında öğle namazını nasıl kıldığını tarif ediyordu. Tahiyatta şehadet getirirken: şehadet parmağını kaldırdığını ve selâm verinceye kadar da indirmediğini söylüyordu.

Hazret-i Üstad Isparta'ya bu defa gelişinde daimi ikamet etmek niyetiyle kalmaya başladı. İlk önce bir hafta kadar bir otelde, daha sonra bir ev kiralarak yerleşti. Yanında dört beş talebesi hizmetçi olarak 2075

bulunuyorlardı. Bunlar Üstad'ın hususi hizmetkârları kâtipleri, muhatapları ve hizmet-i Kur'an ve imandaki hâs meşrebinin hameleleri idiler. İsimleri şöyledir: Tahiri Mutlu, Zübeyr Gündüzalp, Ceylan Çalışkan, Mustafa Sungur, Bayram

2076

1980

Yüksel,ve sonraları Hüsnü Bayramoğlu...

Üstad Isparta'da, bu tarihten itibaren mezkûr hizmetkârlarıyla birlikte müstakil bir evde kalmayı uygun bulmuştu. Bu ev aynı zamanda bir dersane-i Nuriye mahiyetinde idi.Şimdi, o evin mülkiyeti satın alındı ve hizmet için vakfedildi.. Elhamdülillah!..

HZ.ÜSTADIN HÂS VE ÖZ MEŞREBİ

Bu tarihten itibaren, Hazret-i Üstad kendi yanındaki hususî hizmetkâr ve kâtiplerine, Nurun umumî meslek ve meşrebi içindeki kendisinin hâs

tarzını öğrenmelerini, yaşamalarını, icra etmelerini ve bilhassa vefatından sonra o tarzı devam ettirmelerini hususî şekilde telkin ediyordu. Hayatta sağ kalmış Üstadın hizmetkârlarının hepsi de bu meseleyi böyle beyan etmektedirler.

Merhum Zübeyr Ağabey, Üstad'ının bu hususî tarz-ı hizmetine çok âşina olanlardan birincisiydi. Üstad'ın vefatından sonra o tarzı Nur talebeleri içinde yerleştirmek, alıştırmak için elinden geldiğince çalıştı, çırpındı. Fakat Allah'ın irade ve hikmeti iktizasıyla bu dünyada fazla kalamadı.

Anlatmak istediğimiz bu husus ve mevzu, tek başına büyük bir fasıldır. Hem de pek mühimdir. Uzun ve tafsilâtlı yazılabilir. Misalleriyle, örnekleriyle kaydedilebilir. Lâkin nâziktir, incedir. Belki bazı zararlara bâdi olabilir diye sadece onun bazı hususiyetlerini ihtiva eden ve ona işaret eden

2077

1981

ufak bir köşesini göstermeye çalışarak tafsilâtından sarf-ı nazar edeceğiz.

Şöyle ki:

Risale-i Nur talebeleri camiasında bir çok büyük şahsiyetler, edipler, âlimler olduğu gibi; meşrepleri, istidatları ayrı ayrı ehl-i kalb velîler de vardır. Elbette her birisinin istidadına göre mahsus bir meşrebi ve hizmet anlayışı da berabercedir. Bir de bütün bunların içinde ve hepsinin fevkide üstünde Hz.Üstad Bediüzzaman Said-i Nursi de vardır. Ebette onun da, Risale-i Nurun hizmet-i Kur'aniyesi için sevk ve idare hususunda hâs bir tarzı ve mahsus bir meşrebi olacaktır ve vardır. Elbette akılca, ilimce, velayetçe, kârihaca, anlayışça, idrakça, ihlâsça mutlaka Hazret-i Bediüzzaman derece-i kemâlde olacaktır ve hayatıyla bunu göstermiştir. Lâkin diğer yüksek şahsiyetli âlim ve edip ve velî Nur talebeleri, tek tek her birisi şahsen bu derece-i kemâle sahip olamadıkları için, hususî meşrep

ve hizmet anlayışlarının bazı eksiklikleri ve noksanlıkları olacaktır. Böyle olunca da, elbette hizmetin sevk ve idaresi noktasından bazı kusurlara menşe olabilirler. Öyle olunca, da Nur camiasının umumî ahengi o gibi arızalarla bazı sadmeler geçirebilir. Vesaire!..

İşte Hazret-i Üstad. kanaatımızca bu hakikata işaret etmek istemiş olacaktır ki, yanındaki hâs hizmetkâr ve kâtiplerinden kendi tarzının muhafazasını istemiş ve arzulamıştır.

1948'de Afyon hapsinde, Hazret-i Üstad her ne kadar Nur talebelerinden yek-vücut bir şahs-ı manevînin inkişafı ile bu tarz hizmetin tezahürünü istemiş,

beklemiş, arzu etmiş.. ve bilfiil bir üçüncü Said haletiyle, her şeyi talebelerine bırakarak çekilmek ve bütün bütün -Mevlânâ Celâleddin-i Rumi'nin dediği gibi: "ender fena-i mutlak zevk-i beka çeşiden" ehl-i ahiret olmak istemişse de: Lâkin arzu ettiği ve beklediği o kâmil olan şahs-ı manevi tam tezahür etmediğini görünce de, kendi manevî ve ruhanî âleminde o haleti yaşamakla birlikte; maddi âleminde Üçüncü Said'in o haletini uygulamaya imkân bulamamıştır. Hatta 1951 ve sonra 1953'de Isparta'ya iki defa gittiklerinde, madde âleminde Üçüncü Said haletinin zemini henüz tekevvün etmediğini bazı hadiselerle çok yakından bir kere daha müşahede etmiş ve ona düşen vazifenin yükünü kaldıracak ve yüklenecek zatların henüz tam teşekkül etmediğinden, kendi vazifesinin başında ve tarz-ı hizmetinde devam etmek zaruretini duymuştur.

ÜSTAD'IN BARLA'YI ZİYARETİ

2078

Hazret-i Üstad 1953 veya 54(*) Barla'yı ondokuz sene sonra ilk olarak ziyaret ettiği tarihin, gün olarak hangi tarihe rastladığı hakkında kesin bir bilgi mevcut değildir. Fakat eğer 1953 te olmuşsa herhalde, Isparta'ya

gitti

2079

1982

ği ilk günler içinde bu ziyaret vaki' olmuş olabilir. Oysa, 23 Ağustos 1953 günü Isparta'ya vardığına göre, bir hafta sonra Barla'yı ziyaret etmişse, eylül başı olmuş olur.

Hazret-i Üstad tam on dokuz kûsr senedir Barla'dan ayrılmıştı. 1926-1934 arası sekiz buçuk seneye yakın zaman orada kalmıştı. Risale-i Nurların ana ve kök Risaleleri hep burada te'lif edilmiş, burada neşredilmişti. Barla sıddıkları ona ve Risale-i Nura çok sadıkane ve vefakârane hizmetler etmişti. Hazret-i Üstad gerçekten Barla'yı unutmuyordu, unutması da mümkün değildi. Çünkü Barla Nurun ilk kürsi-i dersi idi. Risale-i Nur suretinde nurun lemaanı, feyazânı burada başlamıştı, buradan yayılmıştı. İşte Hazret-i Üstad bu kudsi his ve halet ile Barla'ya on dokuz kûsûr sene sonra kendi irade ve ihtiyarıyla serbest gidebiliyordu. Barla'ya gittiği gün, güzel ve açık bir yaz günü idi. Belediye binasının bulunduğu yoldan Barla'ya girdi. Barla'da mevcut olan talebelerinin bir çoğu Üstadlarını hürmet ve hasretle karşıladılar. Üstadın beraberinde hususî hizmetkârları da vardı.

Kalın kilidi görünce

Rivayet edildiğine göre, Hazret-i Üstad Barla'nın içine girdikten sonra; 1937 Şubatında vefat eden Barla'lı eski talebesi ve hizmetkârı Mustafa Çavuş'un hanesinin önünden geçerken, onun kapısının üzerindeki kalın demir Kilide gözleri ilişince, kendini tutamıyarak hüngür hüngür ağlamaya başlamıştır.

Menzilgâhına gelince

Daha sonra. sekiz buçuk sene kalmış olduğu menzilgâhı olan eski evine.

Tahiri Mutlu ve Zübeyr Gündüzalp'in kolları arasında gelirken, evinin altına geldiğinde. kendini tutamıyarak ağlamaya başlamıştı. On dokuz buçuk senelik bir müfarakat hissiyatının hasret dalgalarıyla ağıya ağıya mübarek asırlık Çınar ağacına sarılmış, göz yaşlarını dökmüştü. Daha sonra odasına çekilmiş, iki saat kadar yalnız kalmıştı. Odası içinde ağlamasının sesi dışardan duyulmaktaydı.(28)

Hazret-i Üstad bu hazin halet içinde iken, siddik ve sadık hizmetkârı olan Siddik Süleyman gelmiş, Üstad'ına elyazma bir risalesini getirip vermişti. Bu risale 1925-1926 yıllarında Burdur'da yazılmış ve Küçük Sözlerdeki hakikatları daha ağır ve ilmî bir üslupla beyan eden on iki dersten ibaret bir risale idi. Hazret-i Üstad bu risaleye çok memnun olmuş, hazin halet-i ruhiyesi ferahlı ve neşeli bir halete inkılâb etmişti.

2080

(28) hesaba göre ondokuz veya yirmi senedir. Çünkü Üstad 1934 Ağustos'unda Barla'dan ayrılmış, Hazret-i Üstad Barla'ya bu gelişi için "Yirmibeş senelik müfarakattan sonra" diyor. Herhalde ortalama ve yuvarlak bir hesapla, bir çeyrek asır demek istiyor. Tam hesap ise,sabit 1953 veya 54 Ağustos'unda da bu ziyareti yapmıştı.

2081

1983

Daha sonra, bu risale aynı sene içinde, Isparta'da teksir edilmiş, Üstad ona "Nurun İlk Kapısı" ismini vermiş, ona bir mukaddeme de yazmıştı. Bu mukaddeme içinde, Barla'ya şu öndokuz sene sonraki geliş hadisesinin verdiği mezkûr halet-i ruhiyesinden de kısaca bahsetmişti. Mukaddemede Hazret-i Üstad şöyle diyordu:

"Gayet acib ve garib ve beni gayet hayrette bırakan bir hadise-i Nuriyeyi beyan edeceğim:

Risale-i Nurun birinci medresesi ve tarlası olan Barla karyesine yirmibeş senelik bir müfarakattan sonra; Aynen meskat-ı re'sim "Nurs" karyesine karşı olan sıla-i rahimden daha ziyade bir saikle geldim, gördüm ki: Aynen Nurs köyü vaziyetindeki o eski medresem gibi ve Nurs'taki babamın aynı hanesi gibi; ve hakiki meskat-ı re'sim Nurs'a gelmişim gibi, gayet hazin ve lezzetli bir haleti hissettim. Birden ruhuma baktım ki; Eski Said 'in ve Yeni Said'in tarz-ı hayatını ve tarik-ı hakikattaki tarz-ı hareketlerini: ve Risale-i Nurun te'lif olunan merkezlerini bilmek için, Risale-i Nurun te'lifine merkez ve derslane olmuş olan yerleri gezdim. Sonra gayet zevkli ve neşeli bir halet içinde iken, sekiz sene hiç gücendirmeden mükemmel bana hizmet eden Sıddık Süleyman bana bir kitap getirdi..!(29)"

2082

1974

İKAMET MERKEZİ ARTIK ISPARTA

Üstad Hazretleri 1953 Ağustosundan itibaren artık ikamet merkezi olarak Isparta'da hayatını sürdürdü. İkamet için Isparta merkez olmakla birlikte, aynı tarihten itibaren aşağı yukarı her hafta Isparta'dan Barla'ya gider, bir iki gün kalır dönerdi. Her ayda bir de Isparta'dan Emirdağ ve Eskişehir arasında ufak bir teneffüs seyahati yapmaktaydı.

Isparta'dan Emirdağ ve Eskişehir'e ilk seyahatini 12.10.1953'te yaptı. Bu seyahatinde Eskişehir'e geldiği zaman, Nur talebeleri, Afyon Mahkemesine elli bir imzalı bir dilekçe vermişlerdi. Hazret-i Üstad da bu dilekçeye hizmetçilerinin imzasıyla bir not ilâve etti. Ve bu dilekçe 14.10.1953'de lâhika olarak neşredildi. İstid'anın bir kısmı şöyledir:

Afyon Ağır Ceza Mahkemesi reisliğine!

Biz Nur talebeleri ve Risale-i Nurun fahri avukatları ve Risale-i Nurdan imanını kurtaran yüzbinler Müslümanların namına bu mahkemeden

soruyoruz ki. dört mahkeme beraatine karar verdikleri ve temyiz de dört defa beraeti tasdik ettikleri ve dört emniyet dairesi de aynen iade ettikleri ve yirmidört mahkemenin "Risale-i Nurda suç bulamıyoruz" dedikleri halde, dört senedenberi dörtyüz mübarek Risalelerimizi mahzende çürütüp hapsetmek ve bahanelerle dört senedir dörtyüz alâkadar Nur talebelerine gelip gitmek, soruşturmak için- fakr-ı halleriyle masraf ettirmek veya paralarıyla aldıkları Risaleleri müsadere etmek ve bahanelerle evham verip altıyüz bin nüshaları neşrolunan, hiç bir yerde zarar vermiyen ve dahil ve hariçte yüzbinler şhidin tasdikiyle imanı kuvvetlendirip, âbüyük menfaatler temin eden Risale-i Nura karşı okutmamak için olan bu vaziyet bir musibet-i umumiye olacağından cidden korkuyoruz ve size de ihtar ediyoruz. 14.10.1953

Elli bir Nur talebesi namına

Hüsrev, Nazif, Feyzi, Zübeyr"

Üstad'ın ilâve ettirdiği not ve haşiye:

"Mahkeme-i temyiz dört defa Risale-i Nur lehinde karar verip beraeti tasdik ve bir mahkemenin aleyhinde kararını da reddettiğinden, yüksek bir adaleti nurlara gösterdiği için; şimdi bir küçük mesele vesilesiyle temyizcinin şimdiki kararına uyup uymadığını çok hasta Üstad'ımızdan Emirdağ sorgu hâkimi ve müdde-i umumisi geldiler sordular O da musırrane dedi:

2083

"Ben adaletli temyizcinin kendi kendini tekzip etmesine bir emare olan bu kararına razı değilim. Çünkü mahkeme-i temyiz kendi dört defa lehdeki kararını tekzip etmek hükmüne geçer. Ben o mahkemeye bu hür

2084

1985

metsizliğe vesile olmayacağım onun için musırrane "Razı olmam, bu defaki

soruşturmasına cevap vermem" dedi.

Üstad'ımız şimdilik Eskişehir'dedir.

Zübeyr(30)"

Böylece Hazret-i Üstad 1953 yılı ortalarından itibaren, ta 1959 Aralığına kadar Isparta-Barla ve Isparta-Emirdağ arasında ve bazen de gelip geçerken Afyon ve Eskişehir'e uğramasından gayri, hiç bir yere gitmedi. Bu seyahatleri de ilk başta ta 1956'nın ortalarına kadar devam eden Afyon mahkemesi dolayısıyla; daha sonraları ise yalnız teneffüs kasdıyla yapmaktaydı.

1956'dan sonraki seyahatlerinde vaki olmuş bazı hadiseler

BİRİNCİSİ: Eğridir kaymakamının keyfi müdahale hadisesidir. Bu hadisede, Hazret-i Üstad 15.8.1957 günü Eğridir'deki kiralanmış evine arabasıyla gelmiş, evinin önünde durur-durmaz kaymakam Mustafa Atak gelmiş ve Üstad'ın arabasının geri Isparta'ya dönmesini âmirane söylemiştir. Bu hadisenin tafsilatı, "DP'yi ikaz" bölümünde geçtiği için tekrarlanmadı.

İKİNCİSİ: Eskişehir'de vaki olan durumdur.

Üstad Hazretleri ber-mutad yaptığı aylık Isparta-Emirdağ teneffüs seyahatlerinden birinde yine Emirdağ'a, buradan da Isparta'ya gitmek üzere Eskişehir'e uğramış. Fakat acib bir durumla karşılaşmıştı. Şöyle ki:

27 Kasım/ 95 7 Çarşamba günü, saat on sıralarında Hazret-i Üstad Eskişehir'e gelerek, Yıldız Oteline geldiğinde, çok kalabalık bir polis grubunun otelin etrafını sardıklarını, hatta ikamet edeceği odasının kapısı önünde bazı sivil polislerin beklediğini görmüş. Hadiseye hayret eden Üstad, alâkalı emniyet mensubları âmirini yanına çağırarak; Eskişehir'e neden geldiğini anlatmak istemişse de, Birinci Şu'be şefi muavini kabaca hareketlerde bulunmuş ve Üstad'la konuşmayı reddetmiş ve men'etmiştir. Bu hadiseden sonra, hem Eskişehir halkı, hem de Emirdağ'lılar durumu

DP'lere ihtar ve hükûmetine şikâyet yollu bildirmişlerdir. Bu şikâyet dilekçeleri de kısmen "DP'yi İkaz" bölümünde tafsilâtla geçmiştir. Zamanın İçişleri Bakanı ve İzmir Milletvekili Namık Gedik 1954'den sonraki senelerde Üstad'a karşı tutumu uygunsuz, evhamlı ve titrek olduğu gibi, bu hadise de yine onun evhamından ve korkaklığından gelmişti. Bu adam CHP zihniyeti doğrultusunda hareket ederek 17.5.1954'den 1960 ihtilâline kadar

2085
iç işleri bakanı olarak" aynı uygulamayı sürdürmüştür. Bu adam bilhassa 1957'den sonraki Bakanlığı döneminde çok garip bir tutum içerisine girdi.

(30) Emirdağ-2 Müntehap dosya sıra no: 100

2086

1986

EMİRDAĞ'DA VAKİ OLAN DURUM

Emirdağ'da 23 Kasım 1957'de Eskişehir'deki durum ile ilgili olarak şikâyet dilekçeleri yazıldığı gibi, 1958'de de Emirdağ Kaymakamının kanunsuz müdahaleleri üzerine, Doktor Tâhir Barçın'ın raporu ve aynı hadise ile ilgili yazılan istid'a ve saireler de, yine "DP'yi İkaz" bölümünde kaydedilmiş olmasından tekrarına hacet görülmedi. Tafsilât müntehap dosyamız sıra no: 121'dedir.

İşte bütün bu hadiseler gösteriyorlar ki; 1957 seçiminden evvel ve sonrasında, ta Üstad'ın vefatına kadar CHP'nin tertip ve tuzakları ile ve durmadan DP'yi evhamlandırmaları, yahut da DP içindeki CHP zihniyetlilerin kasıd, yahut da evham içinde bocalayan titrek bazı Bakan ve saire gibi bazı kimselerin plânlarıyla yer yer Nur talebelerine iliştikleri gibi, zaman zaman Hazret-i Üstad'a da benzeri ilişme hadiseleri olmuştur. Sebep ise malûmdur; DP'nin zaif düştüğü 1957'den sonra CHP onu dindarlara baskı yapıyor dedirtmek için kullanması.

DP hükûmeti CHP'den titriye titriye za'afiyet gösterdikçe ve Üstad'ın söz ve hareketlerine karşı titrek, evhamlı vaziyet aldıkça; Hazret-i Üstad seyahatlerini biraz daha sıklaştırıyordu.

MENDERES'İN EMİRDAĞ İLÇE TEŞKİLATINI LAĞVETMESİ

Emirdağlı Mehmet Çalışkan ve Hamze Emeğin bu husustaki ifadelerinin müşterek beyanları şöyledir:

“Menderesin 1958 de Emirdağa gelmesinden sonra,Zübeyr Gündüzalp dilekçe gibi bir yazı yazmıştı(*) Yazı, 25.4.1958 tarihlidir.Bu istid'anın yazılışından bir müddet önce; 1957 seçiminde za'fiyet kaydeden DP ye dindar adamlar yerleştirme fikri meydana çıkmıştı.Emirdağ da beni ve Hamza Emeği tavsiye etmişlerdi. Üstadımıza danıştık,uygun gördü.İkimiz parti teşkilatında yer aldık.

Yukarıda adı geçen istidayı, Emirdağ parti teşkilatı olarak bizde mühür ve imza koyduk.Dilekçeyi hususî tutuyorduk.Bazı Bakanlara verilmek üzere yazı Ankaraya gitti.Yazının bir sureti S. Özdemirin eline geçmiş.

S.Özdemir istişaresiz olarak yazıyı teksir ederek herkese vermiş. Bu arada yazının bir sureti Akis dergisi sahibi Metin Tokerinde (İ.inönünün damadı) eline geçmiş. Akis dergisi DP. aleyhine neşriyat yaptı.İnönü hücumu geçti. A.Menderes buna sinirlendi ve bildiği halde, Emirdağ teşkilatını feshetti.

Bu haberi Anadolu ajansı Radyo ile bildirdi.

2087

İkinci günü üstadımıza gittik. Üstad hiddetli idi ve:“Bu ahmak; kuvvetini nereden aldığı bilmiyor” dedikten sonra biraz düşündü, başını kaldır

2088

1987

dı:“Bende onu Başvekillikten azlediyorum(2)” dedi.Mehmet Çalışkanın rivayetinde: “ fakat biraz daha kalması lazım, ortalık çok karışık” diye

buyurmuşlardı.

TUGAY CAMİİ'NİN TEMELİ

(Son Şahitler-4,sh.60 ve 261)

Hazret-i Üstad, 1957 Nisanında, Isparta askerî tugay camiinin yapılmasına başladığı günlerde, yani 12 Nisan 1957'de, camiin temelini atmak için Tugay Komutanından kendisine davetiye gelmiş, Üstad bu daveti reddetmemiş, camiin temelini harcını atmıştır.

O sıra Antalya'da çıkan "İleri" gazetesi bu haberi şöyle veriyordu:

"Üstad Bediüzzaman'ın nurlu elleriyle yeni bir camiin temeli atıldı. Üstad Bediüzzaman Said-i Nursi üçüncü eğitim tümeni câmiine harç koydu" başlığıyla haberi böyle veriyordu:

"Isparta'nın geçen yıllarda teşekkül etmiş bulunan Üçüncü Eğitim Tümeni için yaptırılmasına karar verilen camiin temeli, tertip edilen muazzam bir merasimle atılmış ve bu törene Isparta'da bulunan Risale-i Nur müellifi Üstad Bediüzzaman Said-i Nursi Hazretleri da'vet olunmuştur. Büyük bir alâka ile karşılanan Üstad, törenden sonra, uğurlu elleriyle temele ilk harcı koymuşlar ve dualarda bulunmuşlardı."

Üstadın askeriye camiinin temeline harc koyma hadisesini de zamanın sol basını yaygaralarla vermeye başlamış ve yine mes'uliyeti Demokratlara vermek istemişti.

Üstad'ın bu hadisedeki da'vet edilmesi hakkındaki tafsilât Son Şahitler'de ve Bayram Ağabeyin hatıralarında daha da izahı vardır. Burada bu kadarıyla iktifa ediyoruz.

2089

1988

2090

1989

MÜTEFERRİK HADİSELER -1

VEDA' SEYAHATLERİ

Üstad'ın veda' seyahatleri 2 Aralık 1959'dan itibaren başlar. Bu tarihe kadar ise, Hazret-i Üstad belli bir hat üzerinde, Isparta,Afyon, Emirdağ ve bazen de Eskişehir'e uğrıyarak gelip giderlerdi. Isparta'dan Eğridire ve Barla'ya da sık sık giderlerdi. Bu tarihe kadar bu belli noktalardan başka hiç bir yere gitmiş değildi. Fakat 2 Aralık 1959'da Hazret-i Üstad Emirdağdan Ankara'ya kadar uzanmıştı. Bu seyahatin zahirî ve maddî sebepleri, oradaki talebeleri tarafından ısrarla davet olunması idi.

Üstad Ankara'da Beyrut Palas oteline indi. Sadece bir gece kaldı,talebe ve dostlarıyla görüştü. Sabahleyin 3 Aralık 1959 günü Ankara'dan ayrılarak yine Emirdağ'a döndü. Emirdağ'dan da Isparta'ya gitti ve on beş gün sonra yine Isparta dan Emirdağ'a geldi.

KONYA'YA GİDİŞİ

Hazret-i Üstad maddî sebep olarak, Ankara Nur talebelerinin da'vetleri üzerine Ankara'ya kadar gitme hadisesinden sonra, Konya'daki Nur talebeleri de Hazret-i Üstad'ı ısrarla Konya'ya davet ettiler. Bu davete Hazret-i Üstad 19 Aralık 1959 günü Emirdağ'dan Konya'ya gitmekle icabet etti. Konya halkı ve Nur talebelerinden müteşekkil büyük bir kalabalık Üstad'ı Konya girişinde karşıladılar. Günlerden pazar olduğu için, Mevlânâ'nın türbesi kapalı bulunmaktaydı. Fakat Hazret-i Üstad onu ziyaret etmek istedi. Hususî şekildeki rica ve girişim üzerine, Müze müdürü türbeyi açtırdı. Üstad Mevlânâ Hazretlerinin türbesine ziyarete gitti. Dış kapısından itibaren ayakkabısını hürmet ve ta'zim ifadesi olarak çıkardı, yalın ayak içeri girdi. Ve o vaziyetiyle Mevlânâyı ziyaret etti, fatiha okudu ve müzeyi gezdi.

Fakat Üstad Mevlânâ'nın şimdiki vaziyetiyle türbesinin şeklini beğenmedi.

İslâmî bir türbe niteliğinde bulmadı. Hatta bazı zatlardan duyduğum kadarıyla; -Hâşâ Mevlânâ'nın değil- türbeyi mevcut hale getirenlerin hareketlerine canı sıkıldı ve "Bunlar burayı bir nevi puthaneye çevirmişlerdir" dedi.

Üstad türbeyi gezerken, takibe gelen bir gurub polis de etrafında dolaşıyordu. Üstad polislerin başındaki yetkili şahsı çağırarak nasihat etti. Onları okşadı ve taltif etti.. Ve "Siz maddî asayiş işini, biz de manevî asayiş muhafaza ediyoruz. Sizi kendimize arkadaş biliyoruz." mealinde polisleri okşamıştı.

2091

1990

TEKRAR KONYA'YA

Hazret-i Üstad 19 Aralık 1959 pazar günü Konya'yı ve Mevlânâ'yı ziyaret ettikten sonra, aynı gün Isparta'ya hareket etti. Konya hoşuna gittiği için mi, yoksa kardeşini iyice görüp konuşamadığı için mi bilemiyoruz. Birgün sonra yani 20 Aralık 1959 günü Isparta dan tekrar Konya'ya geldi.

Isparta'dan geceleyin çıkmıştı. Sabah saat 0.4 de Konya'ya gelmiş ve küçük kardeşi Molla Abdülmecid'in evine inmiş, biraz görüşüp sabah namazını orada kıldıktan sonra Konya'dan ayrılmıştı. Fakat Konya'dan bu defa ayrılan Hazret-i Üstad'ın, geri Isparta'ya mı, yoksa Emirdağ'a mı gittiği hakkında bir bilgi elimizde mevcut değildir.

İKİNCİ ANKARA SEYAHATI

Ankara'lı ve orada toplanan Nur talebeleri tarafından yine çok ısrarlı şekilde Üstad da'vet edilmekte idi. Ankaraya gitmek için zahiri sebebi, bu da'vetlerdi. Amma hakikatta ise, Hazret-i Üstad çok fazla rahatsız olduğu için, teneffüse ihtiyacından dolayı adeta bu son günlerinde yerinde duramıyordu. Hem bu seyahatlarının en büyük manevî sebepleri, Hazret-i

Üstad'ın veda' ziyaretlerini yapması idi. Üstad'ın Ankara'ya bu ikinci gelişi, 31 Aralık 1959 günü saat onbir sıralarında olmuştu. Üstad'ın bu seferki gelişi gazetelerde çeşitli yorum ve manşetlerle haber verildi. Kimi gazeteler: iki DP Milletvekilinin da'vetlisi.. Kimisi onu üç DP Milletvekili da'vet etti... kimisi beş kişilik bir DP grubu tarafından karşılandı ve ziyaret edildi diye yazdılar.

Hazret-i Üstad yine Beyrut Palas'a inmişti. O günü de yılbaşı gecesiydi.

Üstad bu geceyi Ankara'da geçirdi ve sabahleyin İstanbul'a hareket etti.

ÜSTAD İSTANBUL'DA

Hazret-i Üstad Ankara'ya bu ikinci kez geldiği gün, İstanbul'daki talebeleri de onu çok nevaziş ve minnetlerle İstanbul'a da'vet etmişlerdi. Ankara'ya kadar gelmişken, İstanbul'daki talebe ve dostlarının da hatırlarını kıramadı ve İstanbul'a hareket etti. Üstad Ankara'da iken onun hizmetkârları

Üstad'ın İstanbul'a gidiş arzusunu öğrendikten sonra, Ankara'dan

İstanbul'a, Süleymaniye'deki Nur talebelerine, bilhassa Ahmet Aytimur'a haber etmek istemişler. Ta ki Üstad'a bir otelde yer hazırlasınlar diye...

2092

1991

BU SEYAHATLE İLGİLİ BİR HATIRA

Bediüzzaman'ın hizmetkârı ve o sıra hususi şoförü Hüsnü Bayramoğlu anlatıyor:

(Bu hatırayı bir çok defa Hüsnü abiden şahsen dinlediğimiz gibi, hususiyle 3 Haziran 1986 günü Urfa'da Ahmet Aytimur'un da hazır bulunduğu bir mecliste tekraren detaylarıyla anlatmıştı.)

"Hazret-i Üstad ile birlikte 1959 yılının son ayının son gününde Ankara'ya geldik. Aynı günde biz Ankara'dan İstanbul'un, Süleymaniye dershanesini telefonla aradık. Ahmet Aytimur'u aradık. Bir otelde yer ayırmak için haber

vermek istedik. O anda Ahmet Aytimur bulunmamıştı. Sonra Avukat Bekir Bey ve sairleri Ahmet Aytimur'a haber vermeden, Piyerloti Otelinde yer ayırmışlar. Bu zatlar bizi İstanbul'un girişinde karşıladılar. Bunlar bizi karşılamaya gelirken, yine Ahmet Aytimur'a haber vermeden gelmişlerdi. Hazret-i Üstad karşılamaya gelenlerin içinde Ahmet Aytimur'u görmeyince, hiddetli bir şekilde "Hani Ahmet Aydemir, hani Ahmet Aydemir?.. Niye gelmedi?.." diye soruyordu. Onlar da "Efendim bulamadık, mulamadık" gibi lâflarla geçiştirmek istemişlerdi."

Hüsnü Ağabey diyor: "Mehmet Fırıncı'nın hatırasında:

"Hazret-i Üstad kendisini ve Bekir Berk'i arabasına aldı" gibi bir şey görmedim, bilmiyorum ve öyle bir şey de olmadı. Çünkü şoför ben idim." Piyerloti Oteline indik. Üstadımız hiddetliydi. Bir ders yapmak istiyordu. Ahmet Aytimur burada da yoktu. Hazret-i Üstad yine "Hani Ahmet Aydemir?" diye onu istiyordu. O gelmeyinceye kadar da ders yapmadı. Bu arada Mehmet Fırıncı alelacele gitti, Ahmet Aytimur'u buldu, getirdi. Üstad da ondan sonra ders yaptı. Ders esnasında oradakilerin hepsine: "Siz Ahmed'in yardımcılarısınız. talebelerisiniz. Ben sizi ona yardımcı veriyorum" mealinde beyanlarda bulunmuştu."

2093

1992

2094

1993

İSTANBUL'DAN HİDDET İÇİNDE AYRILDI

Hazret-i Üstad İstanbul'a bu gelişinde niyeti bir kaç gün kalmak iken; gazetecilerin ve polislerin, otelin etrafını ve içini sarmaları ve onun namaz tahiyatında iken fotoğraflarını çekmeleri ve Ahmet Aytimur'un (üstte bahsi geçmiş şekilde) ilk başta bulunmayışı hadisesi gibi sebeplerden canı

sıkıldı. İstanbul'da sadece iki gün kalabildi ve 3 Ocak 1960 günü

akşamleyin İstanbul'dan ayrıldı.

Üstad'ın bu seyahatinde, İstanbul'a giderken araba içinde olduğu halde şapkadan dolayı bazı emniyetçiler tarafından rahatsız edilmişti. Üstad'ın hizmetkârları da bu mevzû'da bir yazı kaleme alarak, ilgili yerlere gönderdiler. Yazı aynen şöyledir:

"Üstad'ımız diyor ki:

"Ben-elli altmış senedir küfr-ü mutlaka karşı imana hizmet etmek ve küfr-ü mutlakin neticesi olan anarşilikten milleti kurtarmak için, bütün kuvvetimle iman hizmetindeki ihlâsın neticesi olan asayiş muhafaza ile, bir canî yüzünden on masumu zulümden kurtarmak için rahatımı, şerefimi, haysiyetimi, hatta lüzum olsa hayatımı feda etmeye, her bir tazyikata, manasız lüzumsuz şeylere karşı sabır ve tahammül ettim. İşte benim otuz kırk senedir bu hizmet-i imaniye için benim hakkımda habbeyi kubbe yapıp, bir bardak suda fırtına çıkarıp, beni ta'ciz ettikleri halde, sırf hizmet-i imaniyenin bir neticesi olan asayiş için sabır ve tahammül ettim.

Bir misali: Beş mahkeme huzurunda hiç benim kıyafetime ilişilmediği halde ve mütemadiyen gezdiğim halde ve hatta İstanbul'da mahkememde yüzyirmi polis bulunduğu halde, hiç kıyafetime ilişmediler.. Ve iki ay İstanbul'da yaya gezdiğim halde mümanaat etmediler ve ilişmeye hiç kimsenin hakkı yok. Çünkü hem münzevî, hem de camiye gitmiyor ve çarşıda kalabalık yerlerde gezmiyor, yalnız otomobiliyle çıkıyor. İnsanlarla zaruret olmadan konuşmıyan, yalnız teneffüs için dağlar başında ve hâli yerlerde geziyor... Şimdi ehl-i dünyanın hiç bir hakkı yoktur ki, vaziyetime, halime ilişsinler"

Bir seyahat münasebetiyle ve otomobili içinde İstanbul'a en mühim bir mes'ele-i imaniye için gitmesinden; şimdi İstanbul'un bazı resmî adamları

yirmi cihette kanunsuz bir tarzda kanun namına Üstad'ımıza bir bardak suda fırtına koparmak nev'inden, milyonlar fedakâr talebeleri bulunan bir adama sinek kanadı kadar bir ehemmiyeti olmıyan bir mese'le için, resmî

2095

adamları yanına göndermek olan yüz cihette ehemmiyetsiz, manasız ve bir habbeyi yüz kubbe yapmak gibi bu şeye karşı Üstad'ımız diyor:

2096

1994

"Ben madem imanın hizmetinde ihlâs-ı etemme ile anarşiliği durdurmakla, asayışı muhafaza etmekle sabır ve tahammül gerektir. Ben de bunun için rahatımı haysiyetimi feda ediyorum. Onları da helâl ediyorum."

Üstad'ımızın bu defa İstanbul'a gitmesi münasebetiyle İstanbul müdde-i umumiliğince ifadesinin alınması için yanına gelen iki memura Üstadımız dedi:

"Ben daha evvel bu mesele için mahkemede ifade vermiştim. Ve mahkeme tahkikat yapmış, neticede beraet vermiş. Başka diyeceğim yok." diyerek Samsun mahkemesine giden ve İstanbul mahkemesinde okuduğu ifadatını tekrar söyledi. hem eskiden aldığı bir kaç rapor var ki, hastalığı dolayısıyla başını sarmağa mecburdur ve şiddetli nezleden ve hastalıklardan dolayı istirahata ve tebdil-i havaya ihtiyacı vardır. Daimi bir yerde kalması sıhhatine münafidir. Daha lüzum da olmadığı için bu raporları göstermeye tenezzül etmiyordu. Lüzum görmüyordu.

Hizmetinde bulunan Nur talebeleri

Tahiri, Zübeyr, Sungur, Hüsnu, Bayram (31)"

Üstad'ın İstanbul'a olan bu normal seyahati sol basında ve CHP cenahında bir çok yorumlara ve iftiralara vesile ittihaz edildi. İnönü bu hususta bizzat beyanat verdi. Sol basın 1 Ocak 1960 günü "Nurcular çalışma alanlarını

genişletti. Said-i Nursî İstanbul'a geldi.(32)" diye manşet attı. İsmet İnönü 4

Ocak 1960'da "DP Said-i Nursi'yi seçim kampanyası için

görevlendirdi.(33)" şeklinde beyanat verdi.

(31) Emirdağ-2 S:168

(32) Türkiyede Çok partili politikanın açıklamalı kronolojisi S: 68

(33) Elli yılın tutanağı S: 178

2097

1995

ÜSTAD ANKARA'YA DÖNDÜ

3 Ocak 1960 Cumartesi günü akşamı İstanbul'dan ayrılan Üstad, gece

Ankaray'a geldi ve yine Beyrut Palas'a indi. Gazeteciler adım adım Üstad'ı

takib etmekteydiler. Üstad'ın bu defa Ankara'ya uğramasıyla da velveleli

manşetleri daha da çok kabarmıştı. Hatta Ankara'da bulunan Times

muhabirinin Üstad'la uzun uzun mülakat yaptığını da yazıyorlardı.

Hazret-i Üstad bu defa Ankara'da üç gün kaldı. Gazetelerin yaygaraları,

neşriyatları ve CHP'nin perde altında sinsi dolaplarının umumî ahvala

verdiği kargaşalıktan Üstad çok tedirgindi. Talebelerine burada son ve

umumî bir veda' vasiyeti mahiyetinde bir ders vermek arzu ediyordu. Hatta

Diyarbakir'de bulunan o zamanlar hizmet başında muvaffakiyetli bir

talebesi olan "Mehmet Kayalar da bu derste bulunsaydı" diye bir arzusunu

2098

1996

ima etmişti. Üstad'ın bu arzusu Mehmet Kayalar'a hemen telgrafla

bildirildi. O da aynı gün uçakla Ankara'ya geldi.

Ben de(A.Kadir Badıllı) o sıra Ankara'da askerdim. Pazar günü olduğu için

şehre inmiş, Üstad'ı görmek için otele gittimse de nasip olmamıştı. Üstad

benim Ankara'da olduğumu ve ziyaretine gidip kendisini göremediğimi

duymuştu. O umumî derste benim de bulunmamı istemişti. Ancak öğleden sonra otele yine asker elbisesiyle gittiğim için, polisler beni otele çıkmaya bırakmadılar. Dolayısıyla Üstad'ın bu son veda' hutbesi mahiyetindeki dersinde bulunamadım.

A.B.

Hazret-i Üstad'ın bu son dersi bir veda' hutbesi veyahut veda' dersi mahiyetindedir ve son derece mühimdir. Nur talebelerinin bilhassa içtimaî hususlarda her zaman rehber ittihaz etmeleri gereken bir hakikat dersidir. Bu derste Hazret-i Üstad temel esaslardan çok mühim altı hususa temas ederek ders vermektedir:

- 1- Müsbet hareket etmek, menfi hareket etmemek ve bunun izahı..
- 2- Medeniyet meselesi ve zarurî hacetin manası ve izahı..
- 3- Kur'anın kâfirlere de bir cihette rahmet olduğu ve bu vesileyle çok mühim hakikatların izahı..
- 4- Az zararlı, birazcık menfaatlı siyasi partilere karşı Nur talebelerinin tavırlarının ne olacağıın izahı..
- 5- Dahildeki manevî cihad ile, harici cihadın ayrı ayrı şeyler olup, çok büyük farkları olduğu..
- 6- Benlik, enaniyet, hodfuruşluk ve rahatlık içinde hayatını geçirme arzularının birer nefsî hastalık olduğu ve bunların hizmet-i Kur'ana büyük zararları olduğu hakkındadır.

Hülâsasını çıkarıp arzutmeye çalıştığımız son ders adındaki veda' hutbesi mahiyetinde olan bu hakikatlı dersi burada beraber okuyalım:

S O N D E R S

"Aziz Kardeşlerim!

Bizim vazifemiz müsbet hareket etmektir. Menfi hareket değildir.. Rızay-i ilâhiye göre sırf hizmet-i imaniyeyi yapmaktır. Vazife-i ilâhiyeye

karışmamaktır. Bizler asayışı muhafazayı netice veren müsbet iman hizmeti

içinde, her bir sıkıntıya karşı sabırla şükürle mükellefiz. Kendimi misal

2099

olarak derim: Ben eskiden beri tahakküme ve terzile boyun eğmemişim.

Hayatımda tahakkümü kaldıramadığım bir çok hadiselerle sabit

2100

1997

olmuş. Meselâ Rusya'da kumandana ayağa kalkmamak, Divan-ı Harb-i

Örfi'de idam tehdidine karşı mahkemede ki paşaların suallerine beş para

ehemmiyet vermediğim gibi; dört kumandanlara karşı bu tavrım,

tahakkümlere boyun eğmediğimi gösteriyor. Fakat bu otuz senedir müsbet

hareket etmek, menfi hareket etmemek ve vazife-i ilâhiyyeye karışmamak

hakikatı için; bana karşı yapılan muamelelere sabırla, rıza ile mukabele

ettim.

Cercis Aleyhisselâm gibi ve Bedir, Uhud muharebelerinde çok cefa

çekenler gibi sabırla ve rıza ile karşıladım.

Evet, meselâ: Seksen bir hatasını mahkemede ispat ettiğim bir müdde-i

umuminin yanlış iddiaları ile aleyhimizdeki kararına karşı, beddua dahi

etmedim. Çünkü asıl mesele bu zamanın cihad-ı manevisidir. Manevî

tahribatına karşı sed çekmektir. Bununla dahilî asayişe bütün kuvvetimizle

yardım etmektir.

Evet, mesleğimizde kuvvet var.. Fakat bu kuvvet, asayışı muhafaza etmek

içindir. düsturu ile ki: "Bir canî yüzünden; onun kardeşi, hanedanı,

çoluk-çocuğu mes'ul olamaz. İşte bunun içindir ki; bütün hayatımda bütün

kuvvetimle asayışı muhafazaya çalışmışım. Bu kuvvet dahile karşı değil,

ancak haricî tecavüze karşı isti'mal edilebilir. Mezkûr ayetin düsturu ile

vazifemiz, dahildeki asayişe bütün kuvvetimizle yardım etmektir. Onun

içindir ki; âlem-i İslâmda asayîşi ihlâl edici dahilî muharebat ancak binde bir olmuştur. O da, aradaki bir içtihad farkından ileri gelmiştir.. Ve cihad-ı maneviye'nin en büyük şartı da; vazife-i ilâhiyyeye karışmamaktır ki "Bizim vazifemiz hizmettir. Netice Cenab-ı Hakk'a aittir, biz vazifemizi yapmakla mecbur ve mükellefiz."

Ben de Celâleddin-i Harzemşah gibi: "Benim vazifem hizmet-i imaniyedir; Muvaffak etmek veya etmemek Cenab-ı Hakk'ın vazifesidir, deyip ihlâs ile hareket etmeyi Kur'an dan ders almışım.

Hariçî tecavüze karşı kuvvetle mukabele edilir. Çünkü düşmanın malı, çoluk-çocuğu ganimet hükmüne geçer. Dahilde ise öyle değildir.

Dahildeki hareket müsbet bir şekilde manevî tahribata karşı manevî ihlâs sırrı ile hareket etmektir. Hariçteki cihad başka, dahildeki cihad başkadır.

Şimdi milyonlar hakikî talebeleri Cenab-ı Hak bana vermiş. Biz bütün kuvvetimizle dahilde ancak asayîşi muhafaza için müsbet hareket edeceğiz.

Bu zamanda dahil ve hariçteki cihad-ı maneviyedeki fark pek azımdır.

2101

1998

Bir mes'ele daha var: o da çok ehemmiyetlidir; Hükm-ü Kur'ana göre bu zamanda mimsiz medeniyetin icabatından olarak hacat-ı zaruriye dörtten yirmiye çıkmış. Tiryakilikle, görenekle ve itiyadla hacat-ı gayr-ı zaruriye, hacat-ı zaruriye hükmüne geçmiş. Ahirete iman ettiği halde, "Zaruret var" diye ve zaruret zannıyla dünya menfaati ve maişet derdi için dünyayı ahirete tercih ediyor.

Kırk sene evvel, bir başkumandan beni bir parça dünyaya alıştırmak için bazı kumandanları, hatta hocaları benim yanıma gönderdi. Onlar dediler:"Biz şimdi mecburuz.. kaidesiyle Avrupa'nın bazı usullerini, medeniyetin icablarını taklide mecburuz" dediler.

Ben de dedim: "Çok aldanmışsınız!. Zaruret su-i ihtiyardan gelse, kat'iyen doğru değildir.. Haramı helâl etmez. Su-i ihtiyardan gelmezse, yani zaruret haram yoluyla olmamış ise, zararı yok.. Meselâ, bir adam su-i ihtiyarıyla haram bir tarzda kendini sarhoş etse ve sarhoşlukla bir cinayet yapsa; hüküm aleyhine cârî olur. Ma'zur sayılmaz, ceza görür. Çünkü su-i ihtiyarıyla bu zaruret meydana gelmiştir. Fakat bir meczub çocuk, cezbe halinde birisini vursa, ma'zurdur, ceza görmez. Çünkü ihtiyarı dahilinde değildir."

İşte ben o kumandana ve hocalara dedim: "Ekmek, yemek, yaşamak gibi zaruri ihtiyaçlar haricinde başka hangi zaruret var?.. Su-i ihtiyardan, gayr-i meşru' meyillerden ve haram muamelelerden tevellüd eden hareketler haramı helâl etmeye medar olamazlar. Sinema, tiyatro, dans gibi şeylerde tiryakî olmuş ise, mutlak zaruret olmadığı ve su-i ihtiyardan geldiği için, haramı helâl etmeye sebep olamaz. Kanun-u beşerî de bu noktaları nazara almış ki; ihtiyar haricinde zaruret-i kat'iyeye ile, su-i ihtiyardan neş'et eden hükümleri ayırmıştır. Kanun-u ilâhîde ise, daha esaslı ve muhkem bir şekilde bu esaslar tefrik edilmiş..."

Bununla beraber zamanın ilcaâtıyla zaruretler ortalıkta zannedilerek, bazı hocaların bid'alara tarafdarlığından dolayı onlara hücum etmeyin.

Bilmiyerek, "Zaruret var" zannıyla hareket eden o biçarelere vurmayınız.

Onun için kuvvetimizi dahilde sarfetmiyoruz. Biçare, zaruret derecesine girmiş, bize muhalif olanlardan hoca da olsa, onlara ilişmeyiniz. Ben tek başımla, daha evvel aleyhimdeki o kadar muarazalara karşı dayandığım, zerre kadar fütur, getirmediğim, o hizmet-i imaniyede muvaffak olduğum halde; şimdi milyonlar Nur talebesi olduğu halde, yine müsbet hareket

2102

etmekle onların bütün tahkiratlarına, zulümlerine tahammül ediyorum. Biz

dünyaya bakmıyoruz.. Baktığımız vakit de onlara yardımcı olarak çalışıyoruz. Asayışı muhafazaya müsbet bir şekilde yar

2103

1999

dım ediyoruz. İşte bu gibi hakikatlar itibarıyla bize zulüm de etseler hoş görmeliyiz.

Risale-i Nurun neşri her tarafta kanaât-ı tamme verdi ki; Demokratlar dine tarafdardırlar. Şimdi bir Risaleye ilişmek, vatan millet maslâhatına tamamen zıddır.

"Su-i ihtiyar ile olan bir zaruret haramı helâl etmez" kaidesine bir misalcik:

Bir mahrem risale vardı ki, o mahrem risalenin neşrini men' etmiştim.

"öldükten sonra neşrolunsun" demiştim. Sonra mahkemeler alıp okudular takdir ettiler. Sonra beraet verdiler. Mahkeme-i temyiz, o beraeti tasdik etti. Ben de bunu dahilde asayışı temin için ve yüzde doksan beş masuma zarar gelmemesi için neşredenlere izin verdim. "Said, meşveretle neşredebilir" dedim.

ÜÇÜNCÜ MESELE: Şimdi küfr-ü mutlak öyle cehennem-i manevî neşrine çalışıyor ki; Kâinatta hiç bir kâfir ona yanaşmamak lâzım geliyor. Kur'anın rahmeten-lil âlemin olduğunun bir sırrı şudur ki: Nasıl Müslümanlara rahmettir; ahirete iman, Allah'a iman ihtimalini vermesiyle de, bütün dinsizlere ve bütün âleme ve nev-i beşere rahmet olmasına bir nükte, bir işarettir ki; o manevî cehennemden dünyada da onları bir derece kurtarmış. Halbuki şimdi fen ve felsefenin dalâlet kısmı, yani Kur'anla barışmıyan, yoldan çıkmış, Kur'an'a muhalefet eden kısmı;küfr-ü mutlakı komünistler tarzında neşre başladılar. Komünistlik perdesinde anarşiliği netice verecek bir surette münafıklar, zındıklar vasıtasıyla ve bazı müfrit dinsiz siyasetçiler vasıtasıyla neşir ile aşılarmaya başlandığı için; şimdiki hayat, dinsiz olarak

kabil değildir yaşamaz. " Dinsiz bir millet yaşamaz" hükmü bu noktaya işaretler. Küfr-ü mutlak olduğu zaman, hakikat-ı halde yaşanmaz. Onun için Kur'an-ı Hakim, bu asırda bir mu'cize-i maneviyesi olarak, Risale-i Nur şâkirtlerine bu dersi vermiş ki; küfr-ü mutlaka, anarşiliğe karşı sed çeksin, hem çekmiş...

Evet, Çin'i hem yarı Avrupa'yı ve Balkanlar'ı istilâ eden bir cereyana karşı bizi muhafaza eden Kur'an-ı Hakimin bu dersidir ki; o hücumu karşı sed çekmiş. Bu suretle o tehlikeye karşı çare bulmuştur.

Demek bir Müslüman, mümkün değil başka bir dine girip, ya Hıristiyan ve yahudi, hususan bolşevik gibi olmak... Çünkü, bir İsevî Müslüman olsa, İsa Aleyhisselâmı daha ziyade sever. Bir Musevî Müslüman olsa, Musa Aleyhisselâm'ı daha ziyade sever. Fakat bir Müslüman Muhammed Aleyhisselâtu Vesselâm'ın zincirinden çıksa, dinini bıraksa, daha hiç bir

2104

dine giremez, anarşist olur. Ruhunda kemalâta medar hiç bir halet kalmaz. Vicdanı tefessüh eder, hayat-ı içtimaiyeye bir zehir olur.

2105

2000

Onun için; Cenab-ı Hakk'a şükür Kur'an-ı Hakimin işaret-ı gaybiyesi ile kahraman Türk ve Arap milletleri içinde, lisan-ı Türkî ve Arâbî ile bu asrı kurtaracak bir mu'cize-i Kur'aniyenin Risale-i Nur namıyla bir dersi intişara başlamış.. on altı sene evvel altıyüzbin adamın imanını kurtardığı gibi, şimdi milyonlardan geçtiği sabit olmuş. Demek Risale-i Nur, beşeri anarşistlikten kurtarmaya bir derece vesile olduğu gibi; İslâmın iki kahraman kardeşi olan Türk ve Arabı birleştirmeye, bu Kur'anın kanun-u esasilerini neşretmeye vesile olduğunu düşmanlar da tasdik ediyorlar. Madem bu zamanda küfr-ü mutlak Kur'ana karşı çıkıyor. Küfr-ü mutlakta cehennemden ziyade

dünyada da daha büyük bir cehennem var. Çünkü, ölüm madem öldürülüyor. Her gün beşerde otuzbin cenaze ölümün devamına şahadet ediyor. Bu ölüm küfr-ü mutlaka düşenlere, yahut tarafdar olanlara; hem şahsın idam-ı ebedisî ve bütün geçmiş, gelecek akrabalarının da idam-ı ebedisi olarak düşündüğü için, cehennemden on defa daha fazla dehşetli cehennem azabı çeker. Demek o cehennem azabını küfr-ü mutlaka kalbinde duyuyor. Çünkü herbir insan akrabasının saadetiyle mes'ud, azabıyla muazzeb olduğu gibi; Allah'ı inkâr edenlerin itikadlarınca bütün o saadetleri mahvoluyor, yerine azablar geliyor.

İşte bu zamanda bu dünyada bu manevî cehennemi insanların kalbinden izale eden tek bir çaresi var. O da Kur'an-ı Hakimdir.. Ve bu zamanın fehmine göre onun bir mu'cize-i maneviyesi olan Risale-i Nur eczalarıdır. Şimdi Allah'a şükrediyoruz ki; siyasî partiler içinde bir parti bir parça bunu hissetti, o eserlerin neşrine mani' olmadı.Hakaik-i imaniyenin dünyada bir cennet-i maneviyeyi ehl-i imana kazandırdığını ispat eden Risale-i Nura mümanaat etmedi, neşrine müsadekâr davrandı, nâşirlerine de tazyikattan vazgeçti.

Kardeşlerim! Hastalığım pek şiddetli... belki pek yakında öleceğim ve yahut bütün bütün konuşmaktan -Bazen men'olunduğu gibi men'edileceğim. Onun için benim Nur ahiret kardeşlerim "Ehven-üş şer" deyip, bazı biçare yanlışçıların hatalarına hücum etmesinler. Daima müsbet hareket etsinler. Menfi hareket vazifemiz değil. Çünkü dahilde hareket menfice olmaz. Madem siyasetçilerin bir kısmı Risale-i Nura zarar vermiyor, az müsaadekârdır. Ehven-üş şer olarak bakınız. Daha a'zam-ı şerden kurtulmak için onlara zararınız dokunmasın, onlara faydanız dokunsun.

Hem dahildeki cihad-ı manevî: manevî tahribata karşı çalışmaktır ki; maddî değil, manevî hizmetler lâzımdır. Onun için ehl-i siyasete karışmadığımız gibi, ehl-i siyaset de bizimle meşgul olmaya hiç bir hakları yok!..

2107

2001

Meselâ: Bir parti bana binler vecihle sıkıntı verdiği halde, hatta otuz sene de hapislerde, tazyiklerde olduğu halde, hakkımı helâl ettim ve azablarına mukabil o biçarelerin yüzde doksan beşini tezyif ve itirazlara, zulümlere maruz kalmaktan kurtulmaya vesile oldum ki; ayeti hükmünce, kabahat ancak yüzde beşe verildi.

O aleyhimizdeki partinin şimdi hiçbir cihetle aleyhimizde şekvaya hakları yoktur. Hatta bir mahkemede yanlış muhbirlerin ve casusların evhamlarıyla bizi, yetmiş kişiyi mahkûm etmek için; su-i fehmiyle, dikkatsizliğiyle

Risale-i Nurun bazı kısımlarına yanlış mana vererek, seksen yanlışla beni mahkûm etmeye çalıştığı halde, -mahkemelerde ispat edildiği gibi- en ziyade hücumla maruz bir kardeşimiz mahpus iken, pencereden o müdde-i umumînin üç yaşındaki çocuğunu gördü, sordu, dediler: "Bu, müdde-i umuminin kızıdır." O masumun hatırı için o müddeiye beddua etmedi.

Belki onun verdiği zahmetler; O Risale-i Nurun, o mu'cize-i maneviyenin intişarına, ilânına bir vesile olduğu için rahmetlere inkılâb etti.

Kardeşlerim! Belki ben öleceğim.. Bu zamanın bir hastalığı daha var; O da benlik, enaniyet, hodfuruşluk, hayatını güzelce medeniyet fantaziyesiyle geçirmek iştihası, tiryakilik gibi hastalıklardır. Risale-i Nurun Kur'an'dan aldığı dersin en birinci esası; benlik, enaniyet, hodfuruşluğu terketmek lüzumudur. Ta ihlâs-ı hakikî ile imanın kurtarılmasına hizmet edilsin.

Cenab-ı Hakk'a şükür, o azamî ihlâsı kazananların pek çok efradı meydana çıkmış. Benliğini, şan ve şerefini en küçük bir mesele-i imaniyeye feda eden

çoktur. Hatta Nurun biçare bir şâkirdinin düşmanları dost olduğu vakit, onunla sohbet etmek çoğaldığı için, rahmet-i ilâhiye cihetinde sesi kesilmiş. Hem de ona takdirle bakanlar, isabet-i. nazar hükmüne geçip onu incitiyor, hatta müsafaha etmek de tokad vurmak gibi sıkıntı veriyor.

"Senin bu vaziyetin nedir? Madem milyonlar kadar arkadaşların var, neden bunların hatırlarını muhafaza etmiyorsun?"

Cevaben dedi: Madem mesleğimiz a'zamî ihlâsıdır.. Değil benlik, enaniyet, dünya saltanatı da verilse; bakî bir mes'ele-i imaniyeyi o saltanata tercih etmek, a'zamî ihlasın iktizasıdır. Meselâ, harb içinde avcı hattında, düşmanın top gülleleri arasında, Kur'an-ı Hakimin tek bir âyetinin, tek bir harfinin, tek bir nüktesini tercih ederek; o güller içinde Habib kâtibine: "Defteri çıkar!." diyerek at üstünde o nükteyi yazdırmış. Demek Kur'anın bir harfinin bir nüktesini, düşmanın güllerine karşı terketmemiş. Ruhunun kurtulmasına tercih etmiş.

2108

2002

O kardeşimize sorduk: "Bu acib ihlâsı nereden ders almışsın?" Demiş: İki noktadan...

Birisi: Âlem-i İslâmiyetin en acib harbi olan Bedir harbinde namaz vaktinde cemaatten hissesiz kalmamak için, düşmanın hücumuyla beraber mücahidlerin yarısı silâhını bırakıp cemaat hayrına şerik olmak.. İki rek'at sonra onlar da hissedar olsun diye Fahr-ı Âlem Aleyhisselâtü Vesselâm bir hadis-i şerifiyle emretmiş olmasıdır. Madem harbte bu ruhsat var.. Ve madem cemaât hayrı da sünnet olduğu halde, o sünnete riayet etmek, en büyük bir hadise-i dünyeviyeye tercih edilmiş.. Üstad-ı mutlakın (A.S.M.) böyle bir işaretinden bir nüktecik alarak, biz de ruh-u canımızla ittiba' ediyoruz.

İkincisi: Kahraman-ı İslâm İmam-ı Ali radiyallahü anhü Celcelütiyenin çok yerlerinde ve ahirinde bir himayetçi istemiş ki; Namaz içinde huzuruna gaflet gelmesin. Düşmanları tarafından ona bir hücum manası hatırına gelmemek, sırf namazdaki huzuruna -pek çok olan düşmanları tarafından bir hücum- tasavvuruyla namazdaki huzuruna mani' olmamak için bir muhafız ifriti dergâh-ı ilahiden niyaz etmiş.

İşte bu biçare, ömrü bu zamanda hodfuruşluk içinde yuvarlanan biçare kardeşiniz de; Hem Sebeb-i Hilkat-ı Âlem'den (A.S.M.), hem Kahraman-ı İslâm'dan (R.A.) bu iki küçük nükteyi ders aldım.. Ve bu zamanda çok lâzım olan Kur'anın esrarına ehemmiyet vermekle, harp içinde ruhunun muhafazasını dinlemiyerek, Kur'anın bir harfinin bir nüktesini beyan etmiş. SAİD-İ NURSİ (34) “

Bu muazzam ders verilirken, Üstad'ın yanında toplanmış bir grup kıdemli ve büyük talebelerine takrirî şekilde ve bir nevi son hutbe olarak ders verildi. Yanındaki kâtip ve hizmetkârları da bunu evvelâ not halinde kaydettiler. Bilâhare tanzim edilerek Hazret-i Üstad'a arzedildi. Hazret-i Üstad da onu tashih etti ve aynı günlerde neşrettirdi. Ayrıca da bunun sureti bazı hükûmet ricaline de gönderildi.

(34) Emirdağ-2 S:213

2109

2003

BU DEFAKİ ANKARA'YA GELİŞİ İLE İLGİLİ BİR-İKİ HATIRA

Hatıralardan birincisi: Muş Milletvekili ve Şeyh Fethullah-i Verkanisî'nin torunu muhterem Giyaseddin Emreden:

“Üstad Ankara'ya geldiğinde Beyrut Palas otelinde 22 numaralı odada kalıyordu. İsmet Paşa Bediüzzaman'ın Ankara'ya geldiğini duymuştu. Hazret-i Üstad Ankara'ya gelişinde Amamesiyle, sarığıyla, cübbesiyle

gelmişti. O sıralar dindar nesil pek yoktu. Yeni bir dindar nesil oluşmaya başlamıştı. Bediüzzaman'ın Ankara'ya gelmesinden Cumhuriyet, Milliyet gazeteleri tarafından oldukça telaşlı bir şekilde bahsedilmişti.

Bediüzzaman, Beyrut Palas otelinde bulunduğu bir sırada, İsmet Paşa Meclis'te bir konuşma yaptı: Siz Şeriati hortlatıyorsunuz, irtica'ı hortlatıyorsunuz. Bediüzzaman'ı onun için gezdiriyorsunuz!..”

Sonra Adnan Menderes İnönü'ye şöyle cevap vermişti: "Allah aşkına! Paşa, niçin bu kadar dinden, dindarlardan rahatsız oluyor, öleceğini bilmiyor mu? Şimdiye kadar kendisine ne zararları dokunmuş? Bütün hayatını dine vakfetmiş bir pir-i faniden ne istiyor? Niçin eziyetinden hoşlanıyor, ni

2110

2004

çin meşakkat çekmesinden hoşlanıyor. Niye bu kadar dine ve dindarlara karşıdır, anlıyamıyorum?.. (35)"

Bundan sonra Paşa ikinci defa kürsüye çıktı ve: "Efendim siz Atatürkçülerle istihza ediyorsunuz. Öyle zaman gelecek ki, sizi ben dahi kurtaramıyacağım" dedi.

Bunun üzerine DP grubu galeyana gelmişti.

Menderes'in Üstad'a Hürmeti

Ben Üstad'ın ziyaretlerine gittiğimde "Kim" ve "Akis" dergileri benim resmimi kapak kısmına koymuşlardı.

Üstad o zaman Doktor Tahsin Tola'nın evine gitmiş, otelden ayrılmışlardı.Tabii cereyan eden hadiseler üzerine biz de çok müteessir olmuştuk. Üstad'ı ziyarete gitmek üzere iken, Adnan Beyin beni çağırdığını söylediler. Yanına gittim. Bana: "Ta'zimatlarımı kendilerine arzet! Biliyorsunuz bu adamların çıkardığı hadiseleri... Bu hengâmeler bitsin, ben bizzat seyahatlarına devam etmesi için kendilerine haber gönderirim" dedi.

Üstad'ı ziyarete gittiğimde, yataklarında uzanmış, hadiseleri duymuş ve müteessir idiler. Kapıyı açar açmaz, kalktı, yine: "Ğiyas! Ğiyas!" diye hitap etti ve beni kucakladı.

Dedim: "Kurban! Adnan Bey'in selamları var, ellerinizden öper ve ricaen:

"O bizden daha iyi biliyo bu Halk Partilileri... bir hayli hadise çıkardılar.

Üstad Hazretlerini de rahatsız ettiler. Teşrif etsinler, istirahat etsinler, hava sükûnet bulsun, ben kendilerine haber veririm" derler...

Baktım, Üstad'ın gözleri pırıl pırıl Nur saçıyordu, ayağa kalktı: "Bak Ğiyaseddin! Sana söylüyorum; "Türkiye'yi başlarına yıkarım. Yalnız o din kahramanı için bu sefer gideceğim" dedi. Tabii ben onun o heybetinden hiç konuşamadım artık. Menderes'in ricalarını kabul ettiler. Saat onbir olmuştu, gittim Başbakanlığa.. Adnan Bey beni bekliyordu. Üstad'ın ne dediğini sorunca, ben: "Beni kızdırmasınlar, yoksa Türkiye'yi başlarına yıkarım... Yalnız O din kahramanı için bu sefer döneceğim" dediğini kendisine söyledim. Adnan Bey memnun oldu...(36)"

Eski Bingöl DP Millet vekili Said Kökerin hatırası:

2111

"1959 da üstadı Ankara -Beyrutpalas otelinde ziyaret ettiğimizde, bize "Bir musibetin gelmekte olduğuna işaret etti ve bizi ikazetti..." (Son Şahitler-5, sh.159)

(35) Giyaseddin Emre'nin bu dedikleri her ne kadar o zaman basında yayınlanmadı ise de, onun temiz bir sülâleye mensubiyeti ve alimliğine itimaden bunları aynen kabul ediyor ve buraya dercediyoruz. A.B.

(36) Son Şahitler-2 S: 57

2112

2005

ANKARAYA GELİŞ SEBEPLERİ

Ankara'da basın kopardığı feryatlar ve yaygaralar ve CHP grubunun yaptığı gürültüler üzerine Hazret-i Üstad, Hükûmet ricaline bildirilmek üzere; Ankara'ya geliş sebeblerini, kaleme aldığı bir yazı ile şöyle izah ediyordu:

Ankara'ya bu defa geldiğimin mühim bir sebebi: İslâmiyete ciddî tarafdar dahiliye vekili Namık Gedik'i görmek ve İslamiyetin kahramanı olan Adnan Bey ve Tefvik İleri gibi mühim zatlara bir hakikatı söylemektir ki:

Hem Demokrata Ezan-ı Muhammedi gibi çok kuvvet vermek.. Ve Risale-i Nurun neşrine müsaadesi gibi çok taraftar olmak; Ve Âlem-i İslâmı, hatta bir kısım Hıristiyan devletlerini de memnun etmek için; Ayasofya'yı muzahrafattan temizleyip, ibadet mahalli yapmaktır. Bu ise, bu mesele için otuz sene siyaseti terkettiğim halde, bu nokta hatırı için Namık Gedik'i görmek istedim ve geldim. Adnan Bey, Namık Gedik ve Tefvik İleri gibi zatların hatırı için başka yere gitmedim.

Hem Risale-i Nur Kur'anın kanun-u esasiyle bütün Anadolu ve Vilâyât-ı Şarkıye'de asayişini temin eden Risale-i Nurun yüz bin nüshası komünistliği susturduğu gibi, asayişini temin ettiğine bir delili budur ki: On kûsûr sene evvel Afyon müdde-i umumi: "Altıyüz bin fedakâr talebesi var. Beşyüz bin nüsha Risale-i Nurdan neşretmiş, belki asayişe zarar gelir" dedi. Ona karşı Said demiş ki: "Madem altıyüz bin fedakâr talebesi var.. Bu onbeş senedir bana bu kadar zulüm ediliyor, bir tek vukuatı hiç bir zabıta ve mahkeme gösteremedi."

Hem dedim: "Ey müdde-i umumi! Eğer bin müdde-i umumî, bin emniyet müdürü kadar asayişin teminine Risale-i Nur hizmet etmemişse, Allah beni kahretsin.. Siz de bana ne ceza verirsiniz verin." dedim. O, bu sözüme karşı hiç bir çare bulamadı.

Yalnız bir iki sene sonra, Nurun bir küçük talebesi Risale-i Nur'a zarar gelecek zannıyla kendini intihar edecekti.. Ki tabettiği bir küçük risaleye zarar gelmesin... Sonra Üstad'ı onu men'etti ve küçücük bir hadise oldu ve ikisi de barıştılar.

Halbuki, bir üstadın on tane fedakâr talebesi bulunsa, (Hatta biri selâm etmiş, tokat vurmuş.. biri elini öpmüş, tahkir edilmiş..) Hiç bir fedakârı asayişe ilişmemek için sükût etmişler. Said'den işitmişler ki:

"Benim yüz ruhum olsa asayişe feda ediyorum. Onun için kanun-u esasisiyle: Beş canî yüzünden

2113

2006

doksan masuma zarar gelmemek, bir canî yüzünden on masum çoluk çocuk, peder ve validelerine zulüm etmemek için; Risale-i Nur iman hizmetiyle beraber asayişi tamamıyla temin edip, herkesin kalbinde fenaliğe karşı bir yasakçı bırakıyor. Ben de, bin ruhum olsa, Kur'anın bu kanun-u esasisine feda ettiğimi tarihçe-i hayatım ispat ediyor ve meydandadır. Ve mahkemeler de kabul etmişler.

Hatta tezahüre bir riyakârlık, bir hodfuruşluk, bir enaniyet manasıını verip, halklarla görüşmeyi de terkettiği ve rahmet-i ilâhiyenin ihsanıyla sesi de kesilmiş ki; dostlarla görüşmeye mecbur olmasın ve hatırları da kırılmasın.

SAİD-İ NURSI(37)"

(37) Emirdağ-2 S: 208

2114

2007

TAHSİN TOLA'NIN HATIRASI

Hız.Üstadın Şu son Ankara seyahatinde Tahsin Tola ile Ankara'daki evinde görüşmeleri ve Hazret-i Üstad onu bazı makamlara göndermesi gibi

hususlar hakkında merhum Tahsin Tola şunları anlatır:

"Üstad, son Ankara seyahatinde, beni Ankara valisine gönderdi. Görüşmek istedi ve "Ben kendisinin makamına gitmek isterdim. Fakat çok hastayım. Çok mühim bir meseleyi görüşeceğim" selâmımı söyle, buraya o gelsin diye haber gönderdi. Valiye gittiğimde yerinde yoktu. Tekrar dönerek Üstad'a bulamadığımı söyledim. Bu sefer de Üstad beni Ankara Savcısına gönderdi. Mutlaka bir devlet adamıyla görüşmek istiyordu.

Savcıyı yerinde bularak durumu arzettim. Savcı gelmek istemedi. Ve "Biz onun kitaplarını iade ettik" dedi. O günlerde Sikke-i Tasdik-i Gaybî'nin davası vardı.

Ben gelip durumu Üstad'a arzettim. Üstad: "Yok, yok!.. Ben onun için, kitaplar için çağırmadım. Başka çok mühim bir mesele için çağırdım." diyerek, tekrar savcıyı çağırمامı istedi. Hatta hiç unutmam aynen şöyle dedi:

"Git çağır, gelsin!.. Yoksa Demokrat değil mi?" Tekrar aceleyle savcıya gittim. Bu sefer Savcı daha da evhamlandı, korktu ve telâşlandı. Gelmek istemedi.

Üstad çok telaşlı idi. Gelen bir musibeti, bir felâketi önlemek istiyordu.

Daha sonra şu haberi gönderdi.

"Ayasofya'yı tekrar camiye çeviriniz!.. Risale-i Nurun serbestiyetini resmen ilân ediniz!.. Eğer bunları yaparsanız, biz de sizlere ismen dua etmeye karar vereceğiz."

"Yine Üstad'ın son seyahatlerindeydi. Ankara'da Bahçelievler'deki dairede idim. Üstad da oraya gelmişti. Üstad Kemal Demiralay'ı çağırمامı söyledi. Gidip Kemal Demiralay'ı çağırdım. O zaman da Üstad bizlere şunları söyledi:

"Bizi başka yerlerden, Âlem-i İslâm'dan, Pakistan'dan çağırıyorlar Ben

gitmiyorum. Eğer ben gitsem; Böyle böyle olur burası... (Eliyle Türkiye'nin karışacağını, Hkmetin yuvarlanacağını, tepe-taklak olacağını işaret ediyordu.)

Yine Ankara'da stad bana bir Gençlik Rehberi verdi. Arkasına bir dua yazdı. Bu kitabı Demokrat Parti'nin Adliye bakanlığını yapan, daha sonra 2115

da Millî Emniyet başkanı olan Prof. Hüseyin Avni Göktürk'e vermeme söyledi.

Kitabı alarak, Ali İhsan Tola ile birlikte, Hüseyin Avni Bey'e gittik. Kitabı kendisine stad Hazretlerinin gönderdiğini ifade ettik. Hüseyin Avni 2116

2008

Bey çok memnun oldu. Ve kendisinin de dindar bir Müslüman olduğunu söyliyerek cebinden bir Kur'an-ı Kerim çıkarıp gösterdi.(38)"

ANKARA'DAN KONYA'YA

Hazret-i stad, Ankara'da böylece bu son seyahatinde bir çok talebeleriyle görüştükten ve son ders olan veda' hutbesini ders verdikten sonra; 6 Ocak 1960 günü saat 10.30 sıralarında Ankara'dan ayrıldı. şoförüne Konya'ya gideceklerini söyledi. Öğleden sonra, 14.30'da Konya'ya giren Hazret-i stad burada pek acip evhamlı bir durumla karşılaştı. Yüzlerce polis etrafını sardılar. Nereye gittiyse, takib ettiler. DP Hkmetinin bu acib evhamlı ve CHP'nin oyunu ve evham vermelerine gelmiş bu hayret verici davranışından stad çok müteessir olmuştu. Fakat herşeye rağmen yine de gitti, kardeşinin evinde biraz kaldı ve ziyaret etti. Az istirahattan sonra, yine Mevlâna türbesine gitti. Fatiha ve duadan sonra, tekrar küçük kardeşi Abdülmeccid'in evine döndü. Polis arabaları da adım adım takip ediyordu. Bütün bunlar da maalesef Demokrat iktidarının İçişleri Bakanı Namık

Gedik'in korku ve evham içindeki titrek emirleriyle oluyordu.

Hazret-i Üstad'ın bu seferki Konya'da kalışı ve ziyaretleri dahil hep iki saat içinde tamamlanmıştı.

Üstad, Konya'da karşılaşmış olduğu o acib evhamlı durumu görünce; sağlam bir kaynaktan duyduğumuz kadarıyla- "Bunlar beni siyasetin içine çekmek istiyorlar.. Veya beni siyasete karıştırdılar. Bu durumda ben gitmeliyim." diyerek, aynı gün saat 16.30 da Konya'dan ayrılarak Emirdağ'a döndü.

Yine Hazret-i Üstad'ın Konya'ya yaptığı bu seyahatinde; sözü sağlam bir zattan duyduğum kadarıyla Hazret-i Üstad: "Artık Menderes de benim gözümde teneke kıymetine indi." veya bu mananın mealiyle konuşmuştu. (Bu zat, Said Özdemir'dir.)

TİMES MUHABİRİ HİKAYESİ VE BİR HATIRA

İngiliz Times gazetesi Ankara muhabiri, bu seyahatte Üstad'la görüştüğünü yazan 5 Ocak 1960 tarihli bazı gazetelerdir. Yazdıkları ,bir noktadan doğru idi. Ancak abarttıkları gibi değildi. Hazret-i Üstad henüz Ankara'dan Konya'ya gelmeden bu görüşme olmuştu. Daha sonra bu muhabir, Üstad'la beraber seyahat etmek ve Üstad'ın arabasına binerek Konya'ya kadar beraber gitmek istemişse de, Üstad müsaade etmemişti.

(38) Son Şahitler-1 S:155

2117

2009

mes'elenin sağlam ravisi

Hadiseyi detaylarıyla anlatan Konya'lı Fehmi Yılmaz'dır ki, şunları anlatıyor: (Hülâsasını alıyoruz.)

"Ocak ayının ilk haftasında Bediüzzaman Konya'ya gelmişti.. Kaldığı yer, polislerle kuşatılmıştı. Kimsenin içeri girmesine müsaade edilmiyordu. Zor

bela içeri girip elini öpmek nasib oldu. Bana dua etti. İltifat etti.

Kendisi Ankara'dan Konya'ya gelirken cereyan eden bir hadiseyi bana şöyle anlattılar: Ankara'dan hareket edecekleri sırada, İngiliz Times gazetesinin Türkiye muhabiri bu seyahatta kendisiyle birlikte bulunmak istemiş... Üstad hadiseyi şöyle anlattı:

"İngiliz Times muhabiri benimle birlikte bu seyahata katılmak istedi. Önce onun bu arzusunu kabul ettim. Muhabiri yanıma alsam mı?.. diye düşündüm. Bunun vasıtasıyla bir çok hakikatları efkâr-ı âleme ve bütün dünyaya duyurma imkânı olacaktı... Sonra düşündüm, bu şahsî bir seyahattir, vazgeçtim."

HELÂLLAŞMAK İÇİN SEYAHAT YAPTIĞINI SÖYLEDİ

Üstad, bu seyahatinin gayesi: Kendisine zulmedenleri, işkence edenleri affetmek, helâllaşmak olduğunu söylüyordu.

Yine Üstad: "Dünyayı saran dinsizlik cereyanlarına karşı Allah'a inanan insanlarla, hakikî Hıristiyan ruhanîleri ve Müslümanların yakın bir gelecekte ittifak etmenin kat'î lüzumunun hasıl olacağından" bahsediyordu..Ve er geç, galib gibi görünen dinsizlik cereyanlarının mağlûb olacaklarını ve saire... Yirmi dakikalık bir zaman zarfında bana anlatmıştı.

Times muhabiri Üstadla görüşmesini 6 Ocak 960 tarihli Yeni Sabah Gazetesi, 8 Ocak 960 tarihli yine aynı gazete ve 8 Ocak 960 tarihli Dünya gazetesi çeşitli yorum ve abartmalarla veriyorlardı.(39)"

Son Konya seyahati hakkında Üstad'ın beyanâtı

Hazret-i Üstad Konya'da karşılaştığı acib evhamlı durum üzerine şu gelen beyanâtı kaleme alarak neşrettirmişti. Yazı aynen şöyledir:

En mühim bir mahkemede son sözüm olarak "Mahkeme-i Kübra'ya şekva" namıyla yazılan ve tarihçe-i hayatta bir kaç defa neşrolunan ve mahkemede iken, Ankara makamatına, temyiz mahkemesine ve mahkeme reislerine

2118

gönderilen şekvanın sebebi: O hadisenin acib, garip küçük bir nümunesi bu defa aynen başıma geldiği için; o mahkeme-i kübraya şekvaya bir haşiyecik olarak beyan ediyorum:

(39) Son Şahitler-1 S: 238

2119

2010

İki gün evvel, çok müştak olduğum ve eski zamanda Anadolu Medrese-i ilmiyesi hükmünde olan Konya'ya üç sebep bahanesiyle geldim:

Biri: İki hakiki Nur kardaşım, fakr-ı halleriyle beraber büyük bir masrafa girip İzmir mahkemesine gitmişler. Dönüşlerinde yanıma uğradılar. Ben de onları kısmen masraftan kurtarmak için, hususî otomobilim ile Konya'ya kadar beraber almak..(40)

İkincisi: On beş sene benim yanımda okumuş ve yirmi seneye yakın müftülük etmiş ve kırk senedenberi bir tek defadan başka görmediğim ve bütün kardeşlerim, akrabalarım ile hayatta bir o kalmış olan kardeşimi ve çocuklarını ziyaret etmek ve onlarla görüşmek..

Üçüncüsü: Eski Said'in ve Yeni Said'in mühim Üstadlarından olan ve onun müridleri olan Mevlevilerin her yerde Risale-i Nurla alâkadarlıkları ciheti ile, çok alâkadar olduğum ve İmam-ı Rabbanî, İmam-ı Gazali gibi mühim bir Üstadım olan Mevlânâ Celâleddin'i ziyaret etmek için gitmiştim...

Hem Tarihçe-i Hayatta, insanlarla görüşemediğime dair neşredilen yazı ki; (Ziyaretçilerle görüşemiyorum... Nasıl ki hediyelerden men' etmek için Cenab-ı Hak hastalık verdiği gibi, bu hürmetkârane ziyarette bir nevi hediye-i maneviye olduğundan sesim kesilip, bir eser-i inayet olarak konuşmaktan men' olduğumdan) kardeşimin evine dahi giremedim ki, konuşmıyayım.

Hiç olmazsa Konya'da iki üç gün kalmak zarurî iken, mecburi olarak bir saat içinde namazımı kılıp dönmüştüm. Fakat orada bana birden bire öyle bir vaziyet verildi ki; bütün gazetelerde neşrettiler. Kırk senedir bir defadan başka görüşmediğim kardeşimin evine dahi girip görüşemediğim ve konuşamadığım halde, sanki binler adamlarla görüşmüşüm gibi muamele gördüm.

Gerçi polislerin aldıkları emre binaen o vaziyetleri cidden büyük bir sehv idi. Fakat bu şiddetli hastalıklı halime muvafık geldiği için onlardan sıkılmadım. Bilâkis helâl ettim, Allah razı olsun dedim, teşekkür ettim.

Ben tebdil-i havaya çok muhtaç olduğum için; yazın dağlarda, kışın da kira ettiğim ayrı ayrı menzillerde gezmeye mecbur oluyorum. Bir yerde duramıyorum, hastalığım şiddetleniyor. Niyet ettim; tekrar ara sıra Konya gibi yerlere gideceğim. Hatta kirasını verdiğim Emirdağ'da iki menzirim ve Eskişehir'de bir menzirim varken, o manasız vaziyet beni o tebdil-i

2120

havadan, o menzilleri ziyaret etmekten men' edilmeme sebep olduğunu Konya'daki vaziyetten hissetmişim.

(40) Bu iki zat, Atıf Ural ile Said Özdemir'dir. A.B.

2121

2011

Ben kat'iyen kimse ile görüşemiyorum. Bunun gibi adetin hilâfına bana yapılan çok gayr-ı kanunî muameleler var... İşte bu defaki mezkûr vaziyeti beyan eden şu ifadatım evvelce yazılan mahkeme-i kübraya şekvaya bir zeyil olarak neşredilebilir.

SAİD-İ NURSİ(41)"

ANKARA'YA SON SEYAHAT VE MEN'

Basının yaygaralı neşriyatı, CHP grubu ve İnönü'nün tehditkârane hücumu

karşısında, son derece evhamlılık ve titreklilik içine giren DP iktidarını, bilhassa İçişleri Bakanının takındığı acıba tutuma Hazret-i Üstad çok müteessir idi.. Ve za'af ve acz, düşmanın merhametini değil, dış bilemesine yardım ettiğini bildiği için; DP iktidarının düştüğü garip ve akibetsiz durumunun ve ortadaki sebepsiz evhamlarının izalesi ve son defa olarak DP'nin düşmüş olduğu tehlikeli girdaptan ve akibeti uçurum durumundan kurtarmak ve bütün bu ortalığı dolduran evhamların sebepsizliğini anlatmak niyet ve kararıyla; Emirdağ'da üç dört gün istirahat ettikten sonra, 11 Ocak 1960 günü; maddi sebep olarak, Ankara'dan edilen davetlere icabet etti ve Ankara'ya doğru yola çıktı.

Evet Üstad'ın bu hakiki ve asil niyetleri yanında, bir de yine zahir sebep olarak bazı davetler de mevcuttu. Üstad'ın arabası Ankara'ya yaklaştığında, öğleden sonra saat bir haberlerinde, Hükûmetin sebepsiz ve kanunsuz ve esbab-ı mucibesiz bir tebliği radyoda yayınlandı. Bu tebliği de: "Said-i Nursi Türkiye'nin umum vilayet ve kazaları içinde yalnız Emirdağ'da ikamet etmesini tavsiye" şeklindeydi. Hazret-i Üstad da radyodan şahsen bu haberi dinledi. Fakat yine de geri dönmedi. Ankara'ya mutlaka gitmeye kesin kararlıydı. Bir tedbir olarak Üstad'ın yanındaki talebeleri ve onu Ankara'ya götürmeye gelen diğer zatlar Ankara'ya girmek için, Haymana yolundan dolaşarak Çiftlik civarından Ankara'ya girmek istediler. Fakat polis ve emniyet bütün yolları tutmuş bekliyordular. Ankara'ya birkaç kilometre kala bir grub polis tarafından Üstad'ın arabası durdurulmuş ve Hükûmetin kararı re'sen ve resmî şekilde Hazret-i Üstad'a tebliğ edilmişti.

Hazret-i Üstad, her ne kadar ilk başta hiddetlenerek: "Ben Hükümeti tanımıyorum" demişse de, polis şefi: "Siz tanıyabilirsiniz efendim.. Fakat benim durumumu düşünün ve bana acıyın!" demesi üzerine, Hazret-i Üstad

"Peki o halde senin hatırın için geri dönüyorum" demiş ve Emirdağ'a dönmüştür.

2122

2012

ŞAHİTLERİN İFADELERİ

Ankara'dan Emirdağ'a gelerek; Üstad'a, Ankara'da toplanmış talebelerinin davetini tebliğ eden Erzincan'lı Re'fet Kavukçu ile Adıyaman'lı Hacı Dursun Kutlu bu husustaki ifadeleri aynen birbirlerini te'kid ettiği için; Sadece Re'fet Kavukçu'nun ifadesinin meal ve hülâsasını kaydediyoruz.

Re'fet Kavukçu diyor ki:

"11 Ocak Pazar sabahı olacaktı. Ankara'da toplanmış bir çok Nur talebeleri Hazret-i Üstadı Ankara'ya davet etmeye karar aldılar. Bu daveti de bizzat gidip Emirdağ'da Üstad'a tebliği için dört beş kişiyi seçtiler. Bu seçilenlerin içinde ben, Adıyaman'lı Dursun Kutlu ve iki üç kişi daha vardı. Ankara'dan sabah erkenden yola çıktık. Saat sabah 10 sıralarında Emirdağ'a ulaştık. Yanımızda, Hazret-i Üstad'ı altı vilâyetten davet eden altı tane mektup da vardı.

Abdestlerimizi aldık. Emirdağ meydanında Üstad'ımızın evine doğru gidiyorduk. Hazret-i Üstad bizim geleceğimizi hissetmiş olacak ki; biz henüz uzakta iken. Hüsnü Bayramoğlu Ağabeyi göndererek bizi karşıladı. Hüsnü Ağabey: "Etraftaki heyecanı görüyorsunuz, Hazret-i Üstad bu sıra kimseyi kabul etmiyor. Mektupları ben götürürüm" dedi. Biz ise, Üstad ile görüşmek istediğimizi ısrar ettik. Hüsnü Ağabey danışmak üzere gitti.

Üstadın kapısını açar açmaz, Üstad: "Git söyle gelsinler!" demiş.

Gittik, Hamza Emek ağabeyin açtığı dış kapıdan avluya girdik. Üstadın odasına çıktık. Benimle beraber gelen arkadaşlarım bana: "Biz eskiden Üstadımızla görüşmüşüz, ilk önce sen yanına gir" dediler.

Üstad'ın huzuruna girdim. Karyolasında cildli bir risaleyi mütalâa ediyordu.

Ziyaret ettim. Mektuplar takdim edildi. Okundu, hepsi de Üstad'ı davet ediyorlardı. Mektupların okunması bittikten sonra, Hazret-i Üstad:

"Ben çok hastayım. Bana yirmi bir defa zehir verdiler. Fakat ölüm yatağında da olsam, bu davetlere icabet edeceğim" dedi ve baş ucundaki zile bastı. Zübeyr ağabey geldi. Üstad: "Acele arabayı hazırlayın!" dedi ve "Kardeşlerim Ankara'da beni bekliyorlar gideceğiz!. "

Biz de Üstad'ın evinden çıktık, bizi takib eden polisler karakola çağırdılar. Hüviyetlerimizi tesbit ettiler. Nihayet bizi serbest bıraktılar. Emirdağ'lı halktan Üstad'ın Ankara'ya doğru arabasıyla yola çıktığını öğrendikten sonra, biz de minübüsümüzle onu takib ettik. Arkadan gidiyorduk. Bir ara Üstad'ımızın emriyle bizim öne geçmemiz için işaret verildi. Az bir müddet önde yürüdükse de, içimiz rahat etmedi. Durduk, Üstad'ın arabası geçti. Üç dört defa bu mübadele oldu.

2123

2013

Bir ara çok geride kaldığımız için, Üstad arabasını durdurmuş, bizi bekliyormuş.. Zübeyr ağabey yanımıza kadar geldi ve Üstadımız diyor ki: "Kardeşlerime söyle korkmasınlar, küfrün bel kemiğini kırdık. Şimdi küfür beli kırılmış bir yılan gibidir." dedi. Bu sözlerle endişemiz zail oldu.

Üstad'ın bir bakıma bu gidişi, bir zahir sebep olarak da Ankara'da kiralanmış bir eve bir müddet yerleşmek niyeti de vardı. Bu yüzden Hazret-i Üstad bir çok eşyasını da beraberinde almıştı.

Emniyet her tarafa Üstad'ın Ankara'ya doğru gittiğini bildirmiş olacak ki, her yerde bizi seyretmek üzere toplanan insanlar görüyorduk.

Hükûmetin tebliği

Öğle namazını bir çeşme başında Üstad ayrı, bizler de ayrı şekilde kıldık.

Öğle haberlerini Üstad arabanın radyosundan dinlemiş. Zübeyr ağabeyi yanımıza gönderdi. "Şimdi radyodan öğrendik; Bakanlar Kurulunun Üstadımızı mecburi iskâna tabi' tutan kararlarını dinledik. Fakat Üstadımız diyor ki:

"Biz Ankara'ya gideceğiz. Kardeşlerim merak etmesinler" dedi.

Ankara'daki ağabeyler de, Hükûmetin bu tebliğini haber almışlar ve bir taksiyle Üstadımızı karşılamaya gelmişlerdi. Ankara yakınında Üstad'ın arabasını durdurdular. Biz de durduk. Gelen ağabeyler Üstadın arabasındaki hususi bazı eşyalarını ihtiyaten kendi arabalarına aldılar. Bizim yanımızdaki eşya da bizde kaldı.

Çiftlik Mevkiine Gelince

Ankara'ya asıl yolundan değil, Haymana yoluna saparak Çiftlik yoluyla Ankara'ya gidiyorduk. Fakat polis Çiftlik civarında da barikat kurmuş ve Üstad'ın arabasını bekliyordular. Orada Üstad'ın arabasını durdurdular. Biz ara kenardan geçmek istedikse de bırakmadılar, bizi de durdurdular ve yanımıza bir polis vererek, Ankara Birinci Şu'besine gönderdiler. Bizi bir gece nezarete bıraktılar. Sabahleyin bizi serbest bıraktılar.

Üstad Geri Dönmüş

Bilâhare Zübeyr Ağabeyin bana anlattığına göre; emniyet kuvvetleri Hazret-i Üstad'a Hükûmetin emriyle mecburî iskâna tabi' olarak Emirdağ'a dönmesine dair kararını tebliğ edince; Üstad şiddetle elini arabanın

2124

koltuğuna vurarak: "Ben bu kararı dinlemiyorum. Binlerce talebem beni Ankara'da bekliyor, oraya gideceğim." demiş.

Bunun üzerine çok nezaket ve edep içinde dönmesini rica eden yetkili amire Üstad: "Yalnız senin hatırın için dönüyorum, Hükûmeti tanımıyorum" demiş ve geri dönmüştür...(42)"

(42) Son Şahitler-2 S: 230

2125

2014

Bu hadisenin aynı gününde bütün basın, Hükûmetin düştüğü korku ve evham girdabı içinde aldıkları kanunsuz ve münasebetsiz ve gülünç ve CHP ve İnönü'nün isteği doğrultusunda olan bu kararı büyük manşetlerle vermişler, ortalığı velveleye boğmuşlardı.

ÜSTAD'IN BEYANI

Hazret-i Üstad Hükûmetin za'afiyet, korku ve evhamından gelen kanunsuz kararı üzerine Emirdağ'a dönmüş, 12 Ocak 960 günü de şöyle bir beyanat vermişlerdi:

"Bize ait mes'eleleri neşreden ceridelere karşı yazdığım bu yazıyı neçretseler, bu günlerde olan aleyhimdeki isnadları helâl edeceğim. Şiddetli hastalığıma binaen o cerideler neşretsinler ki, biçare kardeşlerim ederlenmesinler.

Evvelâ: Bu günlerde olan mes'eleler için merak etmeyiniz! Hakkımızda tecelli eden inayet ve Rahmet-i ilâhiye ile büyük bir hayırdır. Hem beş cihetle hasta olduğumdan konuşmaya ve görüşmeye de tahammül edemiyorum.

Şimdi Risale-i Nurun dahil ve hariçteki fevkalâde intişarı ve azim fûtûhatı ile düşmanlar da dost olmuşlar. Herkesin konuşmak istemesine mukabil, inayet-i ilâhiye ile sesim de kesilmiş ki; daha Risale-i Nur bana ihtiyaç bırakmadığından görüşüp konuşamıyorum. Beni altı vilâyetten davet etmeleri üzerine, onların hatırı için Ankara'ya gittim. Ankara'ya yakın önümüze gelen ve Risale-i Nurun ve mesleğimin hakikatını anlıyan dost memurlar: "Emirdağ'ında istirahat etmemi ve Şimdilik Emirdağ'ında kalmamı Hükûmetin rica ettiğini" bildirdiler.

Zaten görüşmeye ve konuşmaya tahammül edemediğimden, hakkımdaki bu dostane teklif ve vaziyet bir inayet oldu ki; beni davet eden çok vilâyetlerdeki hakikî kardeşlerimin hatırları kırılmasın. Hem bazı vilayetlere gidip, diğer vilayetlere gidemediğimden gelen vaziyetimle, yüz binlerle hakikî fedakâr talebelerim gücenmesinler.

Saniyen: Benim bu seyahatlerimde kat'iyen siyasetle alâkamın olmadığına bir delili: Kırk seneden beri siyaseti terkettiğimden, yalnız ve yalnız Kur'anın bu zamana tam muvafık bir tefsiri olan Risale-i Nur küfr-ü mutlakı kırdığı için, anarşistliğe ve tahribatçı cereyanlara karşı sed çektiği gibi; Kur'anın Risale-i Nura verdiği dersinde bir kanun-u esasi olan sırrı ile; asayişe ilişmek, beş canî yüzünden doksan masuma zulüm etmektir diye olan uhrevi hizmetimiz vatan, millet ve asayişe de büyük bir faydası olması

2126

cihetiyle; beniecessüs eden, yahut da zahmet veren polis ve inzibatları da helâl ediyorum. Onları asa

2127

2015

yişin mücahid muhafızları diye kardeş gibi mesrurane kabul ettim. Hatta beni Ankara'dan çevirmelerini de kabul ettiğim gibi, hakkımda bir inayet-i ilâhiyyeye vesile olmaları cihetiyle Allah'a şükrettim ve kemal-ı ferahla Ankara'dan döndüm.

Salisen: Her yerde Risale-i Nurun intişarı ve okunması ve pek fazla müştakları bulunması dolayısıyla, benimle görüşmek ve konuşmak ve davet etmek arzu ediyorlardı. Bu vaziyette yirmi vilâyete gitmemin zarureti vardı. Ancak Risale-i Nurun tab'edildiği yerler olan Ankara, İstanbul ve Konya'ya gittim.

Ben yalnız Hükûmete derim ki: Hakkımdaki bu muamele, bir inayet ve

rahmet-i ilâhiyyeye bir vesile oldu, sıkılmıyorum. Yalnız benim yirmi sene(43) kaldığım Isparta vilâyetinde iki senelik kira ettiğim bir evim ve orada bazı eşyalarım var. Oranın havası da bir parça hastalığıma yarıyor. Hükûmetin müsaadeleri ile bir ay Emirdağ'ında, bir ay da kiraladığım Isparta'daki evimde bulunmak arzu ediyoruz.

SAİD-i NURSİ(44)''

Hazret-i Üstad'ın gerek hükûmete, gerekse basına karşı bu beyanı artık en son beyanı ve neşredilen son bir mektubu olmuştı. Bu mektup üzerine Nur talebeleri ve meb'uslar Hükûmet nezdinde yaptıkları girişimleri neticesinde; Üstad'ın Emirdağ ve Isparta arasında -eskide olduğu gibi- gidip gelmesine ve buralarda kalmasına gayr-ı resmî şekilde müsaadeleri hasıl oldu. Ankara'dan geldikten sonra, Hazret-i Üstad dokuz gün kadar Emirdağ da istirahat için kalmış oldu.

Bu tarihten itibaren, artık hükûmet ve emniyet adamlarının daha çok sıkı mürakabe ve takibleri altında bulunmuştu. Üstad kendisi de DP iktidarından artık yüz çevirmiş, duasını -belki de- kesmiş ve onlara karşı alâkayı kat' etmiş durumda görünüyordu. Hükûmetle hatt-ı muvasala artık kopmuş gibi idi. DP'nin uçuruma doğru yuvarlanması da o tarihten başlamıştı. Hazret-i Üstad'ın ifade buyurdukları gibi; CHP'liler, ırkçı milliyetçileri elde etmeye başlamış ve her gün biraz daha ihtilalin eşğine doğru adım adım yaklaşıyorlardı.

Nitekim 19 Mart 960 günü, bazı yüksek rütbeli subaylar İnönü'yü İstanbul'daki evinde ziyaret etti. Bu ziyaret ve görüşme bir ihtilâl manevrası ve hazırlığı idi.

(43) Üstad'ın " Yirmi sene Isparta'da kaldım" ifadeleri ortalama bir hesaptır. Ve 1926-1935 arası Barla ve Isparta da kalışı dokuz buçuk

sene,1953-1960 arası da yedi sene olduğu için, tamamı kesin hesapla onaltı sene etmektedir.A.B

(44) Muntehap dosya sıra no: 126 ve Emirdağ-2 S: 211

2129

2016

Üstad'ın vefatından sonra da,16 Nisan 960 günü emekli general ve amirallerden mürekkep on dört kişilik bir gurup, yine aynı gayeler için İnönü'yü İstanbul'daki evinde ziyaret etmişlerdi.

Evet, Hazret-i Üstad'ın 12 Ocak 960 tarihinden sonra hükûmet ve DP'den kopması ve belki de manen yüz çevirmesiyle; DP'nin ipi ve maneviyatı çözülmeye başlamış oluyordu. Menderes ne yaptı ise, hangi ta'vizi verdiyse, intikam ve hırs pençesini açmış İnönü'yü razı ettiremedi.. Ve akibet, gerek sivil teşkilâtların gizli çalışmalarıyla, gerekse ordudaki CHP mensubu ve bunlarla beraber milliyetçi ırkçılar grubu DP aleyhinde anlaşmaya vardılar ve birlikte ma'hut ihtilâli gerçekleştirdiler.

Hazret-i Üstad'ın en son Isparta-Emirdağ arasındaki seyahatleri ile Urfa'ya yaptığı vefat seyahatini ilerde birlikte ele alacağımızdan burada böylece seyahatler faslını kapatıyoruz.

MÜTEFERRİK HADİSELERİN DEVAMI

Müteferrik hadiseleri ve durumlarını içine alan 1950-1960 arası on senelik zaman zarfında cereyan etmiş her bir hadisenin cüz'iyatlarını kaydedebilmek için bu kitabın bir çok yerinde yaptığımız gibi- yine hep tarih itibarıyla baştan alıp sona götürmek mecburiyetindeyiz.

MÜTEFERRİK HADİSELER-2

Mahkemelere,savcılara ve zabıtaya karşı üstadın hüsn-ü telâkkisi 1943-1944'de Denizli mahkemesi savcılarının, onun ve Nurların aleyhindeki ısrarlı ve inatlı davranışları; ve 1948-1956 arasında cereyan

eden bir kaç mahkemesinin, bilhassa sekizbuçuk sene devam eden Afyon Mahkemesi safahatında müdde-i umumilerin pek inatlı ve hatta düşmanca davranışlarıyla birlikte; Üstad Hazretleri hayatının son yıllarında mahkemeler ve savcılara, bilhassa zabıtaya karşı son derece hüsn-ü te'vil içinde şefkatkârane af ve müsamaha ile karşılaşması.. Hatta kader ve hikmet-i ilâhiye noktasında onların sert, haşin ve zalimane davranışlarını bir nevi lüzumlu ve mütabık görmesi, hakikaten acib bir kemalin, çok yüce bir âlî-cenablığın hadd-i kusvasında tezahürü ile ekmel bir haletin en bariz tercümanıdır.

2130

Zabıtaya karşı da Üstad'ın daima dostane ve takdirkârane bakması ve lütüflü muamelelerde bulunması da, aynı haletin tezahürlerindedir. Zabıtayı her zaman maddî asayiş bekçileri olarak kabul etmiş, onların zaman zaman zulümlü ilişmelerini de adeta ma'kul karşılayarak affetmiştir. Zabıta dahi çoğu zaman, -Aklı başında olanlar- Isparta'da, Ankara'da ve Eskişehir'de olduğu gibi; Üstad'a, Nur talebelerine ve Risale-i Nura karşı şiddetli emir ve baskılara rağmen dostça davranmış olmaları ve Nur talebelerinin

2131

2017

manevî asayiş bekçileri olduklarını kabul etmiş olmalarıyla sabittir.

Zabitanın bu telâkkisi gerçi umumî ve her yere mahsus değildir. Amma Hazret-i Üstad, iki üç müsbet hadiseyi umumî gibi ve umum namına kabul etmiş ve öyle davranmıştır.

Hazret-i Üstad'ın bu hususlarda kaleme almış olduğu beyanlarını, zabitanın da müsbet olan bir iki samimi davranışlarının nûmunelerini arzedeceğiz:

EVVELA SAVCILAR HAKKINDA

Üstad'ın savcılar hakkındaki bu gelen yazısı, gün ve ay olarak yazılış tarihi kesin bilinmemektedir. Amma kuvvetli ihtimal ile 1956'da Afyon mahkemesi müsbet şekilde sonuçlanması.. ve İstanbul savcılığında müsadere edilmiş Gençlik Rehberlerinin aynı sene içinde iade edilmesi.. Ve Isparta'da geniş çaplı mahkemenin müsbet olarak neticelenmesi üzerine yazıldığına kesin nazarıyla bakılabilir. Yazı aynen şöyledir:

"Müdde-i umumiler hakkında Üstad'ımızın garip halet-i ruhiyesini beyan etmek zamanı geldi.

Bana dedi ki:

"Otuz-kırk sene bu tazyikatımda, hukukullah manasında olan hukuk-u amme namındaki vazifelerle muvazzaf olan savcılar; ekser hapislerimde, nefyimde şiddetlerini gördüğüm halde, onlara karşı bir hiddet bir küsmek bana gelmiyordu.

Sonra görüyordum; Onların zahiri şiddetine sebep olan kusurları kendilerinde görmüyordum. Fakat çok defa -bir zaman sonra- Kader-i ilâhinin başka kusuratıma binaen şefkat tokadının öyle savcılarının eliyle geldiğini gördüm. Kader adalet yaptığı için, o şefkat tokadını ruh ve kalbimle kabul ettim. Zahiri sebebe binaen savcılarının şiddetini helâl ediyorum.

Şimdi Cenab-ı Hakk'a şükür, o müdde-i umumilerin bir kısmı vazifeleri olan hukuk-u umumiyenin müdafaası, hukukullah nev'inden olduğu cihetle; bana karşı şiddet değil, bilâkis hakikî adalet noktasında umum İslâmiyete ve belki insaniyete de menfaatı olan Risale-i Nurun hizmet-i imaniyesi cihetiyle şiddeti bırakıp, kader-i ilâhinin şefkat tokadına bakar gibi zahirî tazip, hakikaten yardım hükmüne geçtiği için; ben de bu sırr-ı azim münasebetiyle bütün böyle müdde-i umumilere karşı bir dostluk ve dua etmek vaziyetini aldım. Zahiren bana karşı şiddet-i hüküm görünen hâlât, o

hizmet-i imaniyeye bir ilânname hükmüne geçti.

2132

2018

Ben de şimdi onlara, hukuk-u ammenin hukukullah hükmüne geçtiğini bilenlere umumen selâm ve dua ediyorum. Bana olan şiddetlerini umumen helâl ediyorum.

Said-i Nursi"

Üstad'ımızın sizlere yazdığı ayn-ı hakikat olan bu mektubunu arz ediyorum.

Talebesi

M.Sungur(45)"

ADLİYELER HAKKINDA

Hz.Üstad'ın adliyeler hakkındaki gelen yazısının beyan tarzı ve ifadesinden anlaşılın, 1954 yılında yazıldığını göstermektedir. Savcılar hakkındaki ifadesinde görüldüğü gibi, mahkemeler hakkında da son derece müsamahakârlık, af ve alîcenablık gösterilmiştir. Yazı aynen şöyledir:

MEDAR-I İBRET VE HAYRET VE ŞÜKRANDIR Kİ

Yirmi dokuz senedir -elli senedenberi- benimle muaraza eden gizli düşman komiteler bütün desiseleriyle aleyhimde adliyeyi, hükûmeti sevk etmeye çalışırken ve her desiseye baş vururken, yüz otuz kitabımı, binler mektuplarımı tetkik ve taharri için adliyenin nazarını celbetmiş. O adliyeler beşi kat'î beraet(46) ve umum kitapları "Suç yok" diye iadeye karar vermeleri.. Ve geçen Malatya hadisesi münasebetiyle yine gizli düşmanlarımız hükûmetin ve adliyenin nazar-ı dikkatini bizlere çevirmeye çalıştıkları halde,yirmi üç mahkeme demişler ki: "Suç bulamıyoruz (Haşiye)"

(Haşiye) Denizli'de bütün Risale-i Nur eczaları iade edilmesi ve İstanbul'da ve Ankara'da ele geçen bütün Risaleleri iade etmeleri ve Tarsus ve

Mersin'de ellerine geçen umum risaleleri iade etmeleri.. Ve dört ay Ankara bütün Risaleleri tedkik ile iadesine ve beraetine karar vermeleri ve beraet ve iadeyi mahkeme-i temyiz dört defa tasdik etmesi.. Ve en ziyade uğraşan Afyon, dört sene sonra iki defa beraet ve iadesine karar vermesi gösteriyor ki, adliyeler tamamıyla hakiki adaletle iş görmüşler ki, yeni şeylerin ehemmiyeti kalmıyor.

Said-i Nursi

Acaba benim gibi dünya ehli ile münasebeti pek az ve Risale-i Nur gibi hakikatı hiç bir şeye feda etmiyen, yüzotuz kitabımda bu kadar aleyhimizde bahane arayanlar varken, hiç bir suç bulunmaması.. Ve yalnız Eskişehir'in bir tek mesele olan tesettür'den başka, o da cevab verildikten sonra, kanaat-ı vicdaniyeye çevrilmesi.. Halbuki, Nur talebeleri gibi takvaya taraftar olanlardan bir tek adamın on mektubunda, on günde onu mes'ul

2133

edecek bazı maddeler bulunur.Bu kadar hadsiz bir derecede kesretli bir şeyde medar-ı mes'uliyet adliyeler göstermemesi, iki şeyden hali değil:

(45) Emirdağ-2 S: 210

(46) 1987 senesine kadar bin kadar mahkeme aynı beraet ve iade kararları verdi. A.B.

2134

2019

Ya kat'iyen bir inayet ve hıfz-ı ilâhîdir ki, bu cihette merhametini, rahimiyetini Nur talebeleri, Kur'an hizmetkârları hakkında gösteriyor.. Ki bize temas eden bütün adliyeleri böyle harika bir adalete ve hiç bir cihette haksızlık yapmamaya ve böyle aleyhimizde binler esbab varken, o hakikat-ı kudsiye-i Kur'aniyenin bir hizmetine yardım etmişler. Biz de bütün ruh u canımızla onlara teşekkür ederiz.

Eski zaman adliyelerinin önünde padişahlar, fukaralarla diz çöküp
muhakeme olması.. Ve Hazret-i Ömer Radiyallahü anhü adaleti zamanında,
âdî bir Hıristiyanla ve Hazret-i Ali Radiyallahü anhü âdî bir Yahudi
ile
muhakeme olması ile; gösterilen adliyedeki haktan başka hiçbir şeye alet
olmadığını gösteren adliyelik; bu sırr-ı azimine, bizimle alâkadar olan bu
adliyeler -Bize temas eden cihette- mazhar olmuşlar. Onun içindir ki, bu
yirmi sekiz senedir bu kadar işkenceler, tazyikatlar gördüğüm halde, hiçbir
adliye adamlarına bu sırr-ı azime binaen, değil küsmek ve beddua etmek,
bilâkis kalben bir minnettarlık, bir nevi teşekkür, bir tebrik var...

SAİD NURS-İ(47)”

ZABITA HAKKINDA

“Üstadımız diyor ki:

"Yirmi sekiz sene zarfında hükûmetin resmî adamlarından bana rastgelenler
hep sıkıntı verdikleri halde, zabitanın bana hiç sıkıntı vermemesinin ve bazı
himayetkârane vaziyeti göstermelerinin hikmetini şimdi izhar ediyorum ki;
Nur talebeleri ve Nur Risaleleri manevî bir zabita hükmünde asayiş ve
emniyeti muhafazaya en kudsi bir şekilde çalıştıkları ve herkesin kalbinde
nasihatlarıyla iman cihetinden bir yasakçı bıraktıkları tahakkuk etmiş...

Zabita manen hissetmiş ki, bize her vakit dost göründü. Bunun sırrı budur
ki; Kur'anın bir kanun-u esasisiyle, yüzde doksan

(47)Emirdağ-2,S:178

2135

2020

ma'suma zarar gelmemek için, on canı yüzünden asayiş bozmaya
çalışanları men' ediyor... Birisinin günahı ile başkası mes'ul olamaz.

Bu sırta binaen, şimdi asayiş bozmaya çalışan manevî dehşetli kuvvetler

mevcud olduğu halde; ve Fransa, Mısır, Fas, İnan gibi yerlerden daha ziyade bu mübarek memlekette çalışıldığı halde, emniyet ve asayiş bozamadıklarının en büyük sebebi: Altı yüzbin Nur nüshaları ve beşyüz bin Nur talebeleri zabıtaya bir manevî kuvvet olarak o manevî tahribata karşı dayandıklarını zabıta manen hissetmiş ki, yirmi sekiz senedenberi resmi memurlara muhalif olarak Nurlara karşı insafkârane, merhametkârane vaziyet gösteriyorlar.

Hem Üstad'ımız diyor ki: "Ben derim: Bu zamanda hocalardan, hatta sofilerden ziyade zabıta efradı ehl-i takva olup, kebairden kendini muhafaza ve farazi yapmaları vazifeleri iktiza ediyor ve ona ihtiyac-ı şedid var. Ta ki karşısındaki manevî tahribatçılara karşı asayiş ve emniyet-i umumiyeye ait vazifelerini tam yapsınlar.

En mühim bir emniyet dairesi içindeki siyasî taharri vazifesi bulunan büyük zatlar, bu fıkraları Samsun kararıyla beraber neşrettiler.

SAİD-İ NURSI(48)"

ZABITANIN DOSTLUĞUNU GÖSTEREN BİR NÜMÛNE

Ankara Emniyet Genel Müdürlüğünün Risale-i Nur eserleri hakkındaki görüş ve kanaatını, Milli Emniyet Hizmeti Reisliğine gönderdiği şu gelen raporuyla göstermiştir. Raporun sureti aynen şöyledir:

"Suret

Em. A. Müd.

9 Mart 960 gün ve 21600 sayılı yazı ile örneğidir:

Milli Emniyet Hizmeti Reisliğine!

12.2.1960 tarih ve B 112595/D-95957 sayılı yazıları karşılığıdır.

Nur külliyyatının ve Nurculuğa ait olup da toplattırılan matbualar hakkında dosyalarından derlenebilen malûmatı muhtevî liste ilişikte sunulmuştur.

Ancak Afyon Ağır Ceza Mahkemesi'nin, Said-i Nursi'nin kitap ve sair

evraklarının kanunî mevzuata muhalif siyasî veya idarî hiçbir mahzuru görülmediğinden, mezkûr eserler hakkında 23.6.956 tarih ve 954/278 esas, 2136

956/218 karar sayılı ve kaziye-i muhkeme haline gelen beraet kararıyla; ve Isparta Sorgu Hâkimliğinin 11.2.956 gün ve 954/28 esas ve 1956/65 karar sayısıyla aynen ve bilumum Nur risalelerinin sahiplerine iade olunduğu..

(48) Emirdağ-2 asıl yeşil defter S: 64

2137

2021

Ayrıca, 1950 yılında meriyete giren 5680 sayılı kanun hükümleri muvacehesinde 1881 sayılı kanuna muaddel elli birinci maddesine istinaden: Dahilde çıkan basılmış eserlerin men'ine hükûmetçe ittihaz olunan kararların da hükümsüz kaldığı, temyiz mahkemesi dördüncü ceza dairesinin içtihad cümlesinden bulunduğa anlaşılmıştır.

Malûmat husulünü saygı ile rica ederim.

Emniyet Umum Müdür Yardımcısı imza(49)"

MÜTEFERRİK HADİSELER-3

İlmî ve dinî bazı suallere Üstad'ın cevapları:

1950-1960 Hz.Üstad tarafından yazılan Risale makamındaki bazı mektupları çok mühim bazı suallerin harika, muazzam cevapları mahiyetindedir. Bu sual ve cevapların tek-tek her birisinin gün ve ay olarak yazılış tarihleri tam belli değilse de, seneler itibarıyla ekserisi bellidirler.

Tesbit edebildiğimiz kadarıyla sıraya koyacağız:

1- Cevşen-ül Kebir Hakkında:

10.4.951'de İnebolu'lu Merhum Nazif Çelebi Cevşen-ül Kebir'i teksir ettiğinde;(50) rivayetlerde gelen harika sevabları hakkında şerhini de başına koymak istemiş ve Üstad'ın re'yine müracaat etmiştir. Üstad Hazretleri de

şu cevabı vermiştir:

Aziz Sıddık kardeşlerim!

Evvelâ: Cevşen'in teksiri gayet büyük bir sevabdır. Ruh-u canımla sizi tebrik ederim. Fakat sizin tercüme ettiğiniz sevabına dair olan parçanın aynını yazmayınız. Çünkü böyle sevablar hakkındaki rivayetler müteşabih nev'indedir Hakikî mahiyetleri bilinmez. Dinsizlerin veya mu'teriz feylosofların; ya mübalağadır veya neuzübillah hurafedir diye tevehhüme düşerler. Onun için yirmi dördüncü sözün üçüncü dalında onuncu aslı

dikkatle okuyunuz ve bir kısmı da size leffen gönderildi.

Onun için, ben sizin tercüme ettiğinizin bir kısmını çizgiler çektiğim miktar yazılmasın (Haşiye) ve o büyük hayrınıza bir zarar gelmesin.. ve onunla Nurcuların mu'tedilane demir gibi mes'elelerine, mesleklerine tenkid parmağı uzatılmasın.

2138

2022

Evet, sevabına dair o rivayet müteşabihattandır. Hakikat-ı Muhammediyenin (A.S.M.) bin bir esma-i ilâhiyyenin yüksek hakikatlarına mazhariyeti noktasından bir harika feyizlerin tecellisine dairdir. Güneşin deniz yüzünde ve katrenin göz bebeğinde temessülü gibi, o acib sevab her ferde imkânı var. Fakat derecesine göre ve istidat katresine nisbeten var. Bu külliyyet, kaziye-i mümkinedir. İmkân itibarıyledir. Bu acib mana, tam ihlâs ile ve o bin bir esmanın hakikatlarına imanla âşına olanın, Peygamberin arkasında ona mazhar olabilir. Fakat çok mühim şartları var ve esbab ve derecatı var. Onun için her ders herkese verilmez. Birine nisbeten hakikat olur, diğeri o şeraiti görmediği ve makamâtı bulamadığı için, ya hurafe telâkki eder veya inkâra düşer.

Hatta otuzbeş senedenberi cevşeni her gün okuduğum halde ve tavsiyemle çok Nurcuların vird gibi okudukları halde, sevabına dair o parçayı üç dört defa okumamışım. Çünkü sevab noktasında o mümkün ferde mazhar olmak kendimden gayet yüksek gördüğümünden, o hadsiz derece haddimden yüksek makama elimi uzatamadım. Zaten nurun mesleğinde bu nevi netaic i uhreviyeyi amel vaktinde ille-i gaye ve maksad-ı aslî yapmamak gerektir. Belki ihsan-ı ilâhî olarak bir kayd-ı intizarla bakar. Yoksa niyet nazarıyla baksa, ihlâs-ı hakikî zedelenir.

Umuma binler selâm.

Elbaki Hüvelbaki

SAİD-İ NURSI

(Haşiye): Çünkü bu, Peygamber Aleyhisselâm'ın makamına ait esrardır.

Cevşen'in en yüksek hakikatına bakan harika feyizlerdir. Bu makama mazhar olmak pek çok şerait var, pek çok derecat var. Hem Cevşen'in kıraatinde böyle harika fazilet mümkündür, bulunabilir Yoksa küllî ve daimî değildir.

Said-i Nursi(51)"

Cevşen-ül Kebir'in fazilet ve sevabları hakkında vürud eden hadislerin mana ve hakikatlarını, ayınca Emirdağ-1 hayatında "Umumî akideye müteallik bazı mevzular" bölümünde de çok muazzam bir izahı dercetmişizdir. Bu izah Emirdağ lahikası eski aslı sahife 240'da ve ayrıca da yeni yazı Emirdağ-1 sahife 159'da mevcuttur, bakılabilir.

(51) İlk cevşenlerin mukaddeme yazısı

2139

2023

HİZB-ÜL KUR'AN HAKKINDA

27.10:952 günlerinde bir zat, ismini bildirmeden hocavarî şekilde; Hazret-i

Üstad'ın Kur'an'dan alıp vird edindiği bir kısım ayetleri bir araya cem' ederek,

ismine de "Hizb-ül Kur'an" diye isim koyarak neşretmesine itiraz etmiş..

"Bu, Kur'an'ı tahriftir" demiş. Hazret-i Üstad da ona ve onun gibi hodefuruşlara şu cevabı vermiştir: (Bazı kısımlarını alıyoruz).

"... Risale-i Nurun Üstad'ı ve me'hazi ve Said'in de çok zamandan beri bir virdi olan bazı ayetleri bir Hizb-i Kur'anî suretinde bir kısım talebelerin arzularıyla kaleme alınmış, sonra da tabedilmiş.. Hiç bir ulema itiraz etmemiş.

Çünkü başta sahabeler ve matbu' Mecmuat-ül Ahzab'ta bulunan Hazret-i Üsame'nin (R.A.) Hizb-i Kur'anîsi ki; -Her bir günde bir kısmını okumakla taksim edilmiştir- aynı kitapta ve Mecmuat-ül Ahzab'ın ayrı cildinde İmam ı Gazali'nin bir Hizb-i Kur'anîsi.. ve çok ehl-i velâyetin kendi meşreberine muvafık bazı sûreleri bir hizb-i mahsus-u Kur'anî yaptıkları meydandadır.. Zaten Kur'an-ı Hakimin bir mu'cizesi şudur ki: Ehl-i Hakikattan ve kemalâttan her bir meslek sahibi, meşrebine muvafık Kur'anda bir Kur'anını, bir hizb-i mahsusunu, bir üstadını bulur. Güya tek bir Kur'anda binler Kur'an var.

Bu mu'cizenin sırrı şudur ki: Kur'an-ı Hakimin ayetlerinin ve kelâmlarının münasebetleri yalnız beraber olanlara değil, belki pek çok ayetlere ve kelâmlara ve kelimelere münasebeti var, bakıyor. İşarat-ül l'caz tefsir-i Nuriyede bu sırr bir derece gösterilmiş. Demek başka kelâmlara benzemez.

Her bir ayet, binler ayetlere bakar birer yüzü ve gözü var. Bu vaziyet-i Kur'aniye çok hakaika medardırlar. Ehl-i tarikat ve ehl-i hakikatın her bir kısmı kendi mesleğine göre o küllî Kur'an içinde bir mahsus hizibleri var. İşte Risale-i Nurun hizb-i Kur'anîsi de o neviden birisidir...

...Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm'ın büyük bir kumandanı olan

Hazret-i Üsame (R.A.) bir gün hamde ait, bir gün istiğfara ait, bir gün tesbihe ait, bir gün tevekküle, bir gün de selâm lafzına, bir gün de tevhid ve LAİLÂHE İLLA HU'ya ait, bir gün de Rab kelimesine ait bütün Kur'an'dan, müteferrik sûrelerden bir hizb-i Kur'anî çıkarmış, kendine bir vird eylemiş. Demek böyle hiziblere izn-i peygamberî var...(52)"

(52) Emirdağ-2 Müntehap dosya sıra no: 89 ve Emirdağ-2 S: 119

2140

2024

TÜRKLER HAKKINDA SENA-İ PEYGAMBERÎ

Üstteki meselenin yazıldığı aynı tarihlerde ve bir ihtimalle daha öncesinde, Dinar'ın Buraklı Köyü İmamı, hadis-i şeriflerde vürûd eden Türkler hakkındaki sena-i Peygamberî'nin hakikatını sorması üzerine, Hazret-i Üstad şu cevabı vermiştir:

"...Salisen: Buraklı İmamı Süleyman'ın ehemmiyetli mektubuna karşı yazınız ki: "Türkler hakkında senay-i Peygamberî (A.S.M.) muhakkaktır. Bir kaç yerde Türklerden ehemmiyetle bahsetmiş hadis var. Fakat bu hadisin hakikî sureti ne olduğunu yanımda kütüb-ü hadisiye bulunmadığından bilemiyorum. Fakat manası hakikat ve Türk milletinin senay-i Peygamberiye mazhar olduğu hakikattir. Bir nümunesi Sultan Fatih hakkındaki hadistir...(53)"

BİR, SÜNNET OLAN EVLENME MESELESİ

1951-952 tarihlerinde Bağdat'da çıkan "EDDİFA' " gazetesinin baş muharriri İsa Abdülkadir, Risale-i Nur, Nur talebeleri ve Üstad Bediüzzaman hakkında sitayişkâr ve hakikatlı çok şeyler neşretti. Üstad'ın hayatını da kısaca neşretti. Bu arada Hazret-i Üstad'a yazmış olduğu ve gazetesinde açık mektup şeklinde neşrettiği bir mektubunda: "Neden sünnet-i seniye olan evlenme âdetini terkettin?" diye bir sual sormuştu.

Hazret-i Üstad da bu meseleyi gelecek şekilde cevaplandırdı.(54)

"Bağdatta çıkan EDDİFA' gazetesinin baş muharririnin sualine cevabtır.

Evvelâ: Mektubunuzu gayet hasta olan Üstadımıza okuduk. Üstadımız dedi ki: "Şiddetli hasta olmasaydım, bu çok kıymettar ve müdekkik mübarek İsa Abdülkadir kardeşime tafsilâtlı bir cevab yazacaktım. Fakat bu şiddetli vaziyetim müsaade etmediğinden, gayet kısa bir kaç noktayı o mübarek ve samimî kardeşime ve hizmet-i Kur'aniyede arkadaşşıma yazarsınız."

"Birincisi: Kırk senedenberi dehşetli bir zendaka hücumu karşısında, her şeyini feda edecek hakikî fedakârlar lâzım geldiği bir zamanda; Kur'an-ı Hakimin hakikatına, değil dünya saadetii, belki lüzum olsa

(53) Emirdağ-2 aslı el yazma S: 636

(54) Nitekim daha önceleri de Üstad Kastamonu da iken, hem Afyon hapsinden önce Emirdağ'da iken Cuma namazı, sakal meselesi ve bu
2141

evlenme meselesi tenkidvari sorulmuş, Üstad o zaman da bunları cevaplandırmıştı. Bunlar lâhikalarda ve bu kitabın ilgili yerlerinde mevcuttur. A.B.

2142

2025

ahiret saadetini dahi feda etmeye karar verdim. Değil bir sünnet olan muvakkat dünya zevceleri, belki bu dünyada on huri de bana verilse idi, bırakmaya mecburdum ki, ihlâs-ı hakikî ile hakikat-ı Kur'aniyeye hizmet edebileyim. Çünkü bu dehşetli dinsizlik komiteleri, öyle dehşetli hücumları ve desiseleri yapıyorlar ki; a'zâmî fedakârlık ve rıza-i ilâhîden başka harekât-ı diniyesini hiç bir şeye alet yapmamak lâzım geliyordu. Biçare bir kısım alimler ve ehl-i takva insanlar, çoluk çocuğunun maişet derdi için

başlarına şapka koyup bid'alara fetva verdiler veya tabi' ve tarafdar göründüler. Hususan kanun ile çarşafı ve sarığı men'etmek ve din derslerini yasak etmek ve medreseleri kapatmak, Ezan-ı Muhammediyi kaldırmak gibi, dehşetli hücumlara karşı, âzâmi fedakârlık, âzami sebat ve herşeyden istiğna etmek lüzumu karşısında; ben bir sünnet-i seniyye olan evlenmek âdetini terkettim ki, ta çok haramlara girmiyeyim ve çok vâcibatları ve farzları yapabileyim... Bir sünnet yüzünden yüz günaha girilmez. Çünkü o kırk sene zarfında bir tek sünneti yerine getiren bazı hocalar, belki on kebaire ve haramlara girmeye ve yüz sünneti ve farzları bırakmaya kendilerini mecbur bildiler.

Saniyen: Ayet-i Kerimede “ ve hadis-i şerifteki ” emirler, emr-i daimî ve vücubî değillerdir.

Belki istihbabî ve sünnet emirleridir. Hem şartları var, hem de herkes için her vakit değil.. Hem de “ "Ruhbaniyet İslâmiyette yoktur" manası, ruhbanlar gibi tecerrüd merduttur, hakikatsızdır, demek değildir. Belki hadisin sırrıyla hayat-ı içtimaiyeye hizmet

meye içtimaî bir adet-i İslâmiyeye terviçtir. Yoksa selef-i salihinden binler ehl-i hakikat inzivaya, mağaraya muvakkaten girmişler. Dünyanın fanî müzeyyenatından istiğna ve tecerrüd etmişler. Ta ki hayat-ı ebediyesine tam hizmet etsinler.

Madem şahsî ve hususî kemalât-ı bakiyesi için dünyayı terkedenler, selef-i salihinden çok var.(55) elbette hususî değil, küllî ve umumî olarak çok biçarelerin saadet-i bakiyeleri için ve dalâlete düşmemek ve imanlarını takviye edip kurtarmak için; ve hakikat-ı Kur'aniyeye tam hizmet ve dinsizlere karşı dayanmak lüzumuyla, zail ve fani dünyasını terketmek; elbette sünnet-i seniyyeye muhalefet değil, belki hakikat-ı sünnete

mutabakattır.

Siddik-ı Ekber'in (R.A.) "Cehennemde vücudum büyüsün, ta ehl-i imana yer bulunmasın" diye fedakârlıkta a'zami sadakatın bir zerresini

2143

(55) Bu mevzu'da çok misaller vermek mümkündür. Büyük müctehid ve evliyadan iki üç isim vermekle iktifa edeceğiz.1- Şeyh Ma'ruf-i Kerhi.. 2

Şeyh Cagir-il Kürdî. 3-İmam-ı Nevevî (Bkz. Tabakatu evliya Liibnil

Mulakkın S: 285-425)

2144

2026

kazanmak fikriyle; biçare Said bütün ömründe tecerrüdü, istiğnayı ihtiyar etmiş.

Salisen: Risale-i Nurun talebelerine: "Başkaları evleniyorlar, siz

tezevvücden vazgeçiniz!" denilmemiş, denilmez. Fakat talebeler birkaç

tabakadır. Bir tabaka, hakikî ihlâsı kaybetmemek için hakikî fedakârlık ve

a'zamî bir sadakat taşımak için, dünya ihtiyaçlarına mümkün olduğu kadar

muvakkat bir kısım ömründe bağlanmamak bu zamanda lâzım geliyor.

Eğer hizmet-i Kur'aniye ve imaniyede yardımcı bir hanım bulsa, alır.

Hizmetine zarar vermez. Lillahilhamd bu neviden çok Nurcular var

.Zevceleri onlardan geri kalmıyorlar. Belki kadınlardaki şefkatten gelen

ücretsiz fitrî kahramanlık ve hakikî bir ihlâs cihetiyle zevcinden daha ileri

gidebilirler. Nurun talebelerinin yetişmiş kısımlarından ekserisi

evlenmişlerdir. Bu sünneti yerine getirmişler.

Risale-i Nur onlara der ki: "Haneniz bir küçük medrese-i Nuriye olsun ki,

bu sünnet tam yerine gelsin. O sünnet-i seniye'nin meyvesi olan çocuklar

ahirette şefaathı olsunlar. Dünyada iman dersini alıp, size hakikî evlad

olsunlar. Yoksa bu otuz senede olduğu gibi, yalnız terbiye-i medeniye olsa;

Bir cihette dünyada da fadasız ahirette davacı olarak: "Ne için imanımı kurtarmadınız!" diye peder ve validesini mahzun etmek, sünnet-i seniyenin hikmetine münafı olur..."

Emirdağ Nur talebeleri namına

Sadık, Raşid, Mehmet, Mustafa, Tahir, Nuri(56)"

CENNETE 33 YAŞ

Üstteki meselenin bir tamamlayıcısı olan Hazret-i Üstad'ın 5 Mayıs 1951'de yazdığı bir mektubunda; "Cennette herkes otuz üç yaşında olacak" diye bazı tefsirler hadislerin bazı işaretlerinden aldığı beyanla, ayetteki sarih hükmüyle;

Cennette çocuklar daimi şekilde çocuk olarak kalacaklardır" diye olan hüküm arasındaki zahirî zıddiyeti halleden Üstad'ın izahı şöyledir:

"... Dinar-Buraklı köyünden Mehmet Çavuş ve kardaşı bir adamla beraber yanıma geldiler. Pek ciddî gördüm. Sonra bana bir mektubunda bir şey yazıyor ve bir parça mektubunu leffen gönderiyorum. Bu kardeşimiz bazı şeyler söylüyor. Risale-i Nur suallere ihtiyaç bırakmıyor ve benim bedelime herşeye cevap veriyor.

(56) Emirdağ-2 aslı Hüsnü Bayramoğlu Defteri S: 4

2145

2027

Yalnız çocuk taziyesine dair risalede ye dair sualinde bir kısım eski tefsirler demişler: "Cennette çocuktan gayet ihtiyar'a kadar herkes otuzüç yaşında olacak" bunun hakikatı Allah ü alem şu olacak ki: Sarih ayet tabiri ifade eder ki; feraiz-i şeriyeyi yapmaya mecbur olmıyan ve mesnuniyet cihetiyle de yapmıyan ve kabl-el bulûğ vefat eden çocuklar cennete lâıyk ve sevimli çocuk olarak kalacaklar.

Fakat şer'an yedi yaşına gelen bir çocuğa namaz gibi farzlarda peder ve

valideleri onları alıştırmak için teşvikkârane emretmek.. Ve on yaşına girse, şiddetle namaz kıldırmak ve alıştırmak şeriatte var. Demek vâcib olmadığı halde, nafil nev'inden yedi yaşından hadd-ı buluğa kadar büyükler gibi namaz kılıp oruç tutan çocuklar mütedeyyin büyükler gibi büyük mükâfatı görmek için otuzüç yaşında olacaklar diye bir kısım tefsirler bu noktayı izah etmeden umum çocuklara teşmil etmişler. Hâs iken âmm zannetmişler...(57)”

RUH ÇAĞIRMA MESELESİ

Ruh çağırma mes'elesi bu asırda hayli ilerlemiş bir meseledir.. bazı zihin ve kalbleri bulandırmakta, hatta bazı halis müminlere akide cihetinde vesveseler vermekte olduğu için; Hazret-i Üstad 1951'in son aylarında Eskişehir'de bulunduğu sıralarda bu mevzu' kendisine getirilmiş.. Üstad da buna ciddî müteveccih olarak meselenin aslını izah etmiştir. Aynen kaydediyoruz:

Aziz Sıddık Kardeşlerim!

Evvelâ: Çok emarelerle ve bazı hadiselerle kat'iyen tahakkuk etmiş ki; Nurun hâs talebelerinden bazılarının bir zaif damarını bulup hizmet-i Nuriyeden vazgeçirmek veya zaifleştirmek için; Nurun ve Nur talebelerinin düşmanlarının çok plânları var. Medar-ı ibret bir iki nümuneyi beyan ediyorum:

Birinci Nümunesi: Nurlarla şiddetli alâkası bulunan bir kaç hâs kardeşimizin nazarını, fikrini başka tarafa çevirmek veya zevkli ve ruhanî bir meşreb ile meşgul edip, hizmet-i imaniyeye karşı zaifleştirmek için bazı şahıslar İspirtizma denilen "ölülerle muhabere" namı altında, cinnilerle muhabere etmek gibi, hatta bazı büyük evliyalarla, hatta Peygamberlerle güya bir nevi konuşmak gibi, eski zamada kâhinlik denilen, şimdi de medyumluk namı verilen bu meseleyle bazı kardeşlerimizi meşgul

ediyorlar.

(57) Muntehap dosya sıra no: 55 ve Emirdağ-2 S: 65

2146

2028

Halbuki bu mesele felsefeden ve ecnebiden geldiği için, ehl-i imana çok zararları olabilir.. ve çok su-i istimalâta menşe' olmakla beraber, içinde bir doğru olsa, on yalan karışıyor. Çünkü doğruyu ve yalanı tefrik edecek bir mihenk, bir mikyas olmadığından, ervah-ı habise ve şeytana yardım eden cinnîlerin bu vesileyle hem onun ile meşgul olanın kalbine ve hem de İslâmiyete zarar vermek ihtimali var...

Çünkü, maneviyat namına hakaik-i İslâmiyeye ve akide-i umumiyeye muhalif ihbarat oluyor. Ervah-ı habise iken, kendilerini ervah-ı tayyibe zannettirip, belki kendilerine bazı büyük Veliler namını verip, İslâmiyetin essatına muhalif sözlerle zarar vermeye çalışabilir. Hakikatı tağyir edip, safdilleri aldatabilirler.

Meselâ nasıl ki güneş, bir küçük cam parçasında ziyasıyla, hararetiyle, şekliyle görünüyor. Fakat o küçücük camın içindeki güneşin o küçücük timsali, kendi namına eğer konuşsa ve dese: "Benim ziyam dünyayı istilâ ediyor. Benim hararetim herşeyi ısıtıyor. Ve Küre-i Arzdan bir milyon defadan daha büyüğüm dese, ne derece hilâf-ı hakikat olduğu anlaşılır. Aynen bu misal gibi; Bir peygamber, güneş gibi hakikî makamında iken; O İspirtizmanın ve yahut medyumlüğün cam parçası hükmündeki istidadına göre bir cilvesinin tezahürü, o hakikat namına konuşamaz. Eğer konuşsa yüz derece muhalif olur. İspirtizmanın veya medyumlüğün o mazhardaki cüz'î cilvesi, vahyin mazharı olan o manevî güneşin kudsî mahiyetine hiç bir cihetle kıyas olamaz. Çünkü, esfel-i safilindeki bir cam parçası, ma'nen a'lây-ı illiyinde olan o manevî güneşin hakikatını yanına getiremez.

Getirmeye çalışmak da, hürmetsizlikten başka bir şey değildir. Ancak onun makamına karib olmak için, Celâleddin-i Süyutî ve bir kısım evliyalar gibi seyr ü sülûk ile terakkî ederek o manevî güneşin sohbetine mazhar olunur. Fakat böyle terakki, Risale-i Nurun ispat ettiği gibi; Peygamberin velâyetiyle bir nevi sohbeti, kendi derecelerine göre ve kendi istidatları derecesinde olur.

Fakat Nübüvvet hakikatı, velâyetten ne derece yüksek ise; İspirtizma vasıtasıyla ve yahut terakkiyat-ı ruhiye cihetiyle mazhar olunan sohbet ve muhabere dahi hiç bir cihette hakikî Peygamberle muhabereye yetişemeyeceğinden, yeni ahkâm-ı şer'iyeye medar-ı ahkâm olamaz.

Evet, dinden gelmiyen, belki felsefenin hassasiyetinden gelen celb-i ervahta; hem hilâf-ı hakikat, hem hilâf-ı edep bir harekettir. Çünkü a'lâ-i illiyyinde ve kudsî makamlarda olanları esfel-i safilin hükmündeki masasına ve yalanların yeri olan oyuncak tahtasına getirmek; tam bir ihanettir ve bir hürmetsizliktir. Adeta bir padişahı kulübeciğine çağırıp getirmek gibidir.

Belki ayn-ı hakikat ve edep ve hürmet ve istifade odur ki;

2147

2029

Celâleddin-i Suyutî, Celâleddin-i Rumî ve İmam-ı Rabbanî gibi zatların seyr-i sülûk-ü ruhanîleri gibi, seyr-ü sülûk ile yükselerek o kudsî zatlara yanaşmak ve istifade etmektir.

Rü'ya-ı sadıkada ervah-ı habise ve şeytan, Peygamber suretinde temessül edemez. Fakat celb-i ervahta, ervah-ı habise belki Peygamberin lisanen ismini kendine takıp; sünnet-i seniyyeye ve ahkâm-ı şer'iyeye muhalif olarak konuşabilir. Eğer bu konuşması şeriatın ahkâmına ve sünnet-i seniyyeye muhalif ise, tam delildir ki; konuşan ervah-ı tayyibe değildir.

Mü'min ve müslüman cinnî de değildir. Ervah-ı habisedir, bu şekilde taklid

ediyor.

Saniyen: Şimdi Nur talebeleri böyle mes'elelerde derse muhtaç değiller.

Risale-i Nur herşeyin hikmetini beyan etmiş. Başka izahata ihtiyaç bırakmamış. Risale-i Nur onlara kâfidir. Fakat Nur talebesi olmiyanların aynı muhaberede; ahkâm-ı şeriat ve Sünnet-i seniyye esasatına muhalif telkinatı dinlememeleri lâzım ve elzemdir. Yoksa büyük hata olur.

Bir ihtar: Bu mektuptaki ruhlarla muhabere meselesine karşı edilen şiddetli tenkid; ecnebiden, fen ve felsefeden ve manyetizma ve ispartizmadan gelen ve manevî bir şekil giyen bir meşrebe karşıdır. Yoksa İslâmiyetten ve tasavvuf ve ehl-i hakikattan gelen ve bir derece ruhlarla muhabereye benziyen ve nâehillerin girmesiyle bir derece su-i isti'mal edilen ve pek az olan bir kısım sofilerin sofiliğine karşı değildir. Gerçi onlarda da bir cihette bazılara zarar olabilir. Fakat öteki gibi hiç bir cihette aldatıcı değil ve İslâmiyete hiç bir cihette zarar niyeti yok. Hem ecnebiden gelen meşreb ise, hem tarikat ve hem İslâmiyet aleyhinde olduğu gibi, o sofilerin mesleğini de sükût ettirmeye çalışıyor ve âdileştiriyor. Ehl-i tasavvufun zaif ve tam sünneti yerine getirmiyen kısmı dikkat etsinler, kendilerini onlara benzetmesinler.

SAİD-İ NURSİ(58)''

MÜTEFERRİK HADİSELER - 4

Risale-i Nurdan Te'lif ve Tercüme ve Neşir Hizmetleri:

1950-1960 arası, Nurlardan te'lif ve neşir hususları, Arapçadan Türkçeye ve Türkçeden Arapçaya yapılan tercüme hizmetleri ve bu arada kaleme alınan ve neşredilen lâhika mektupları hakkında bir tahlildir.

(58) Emirdağ-2 S:124

2148

2030

TE'LİFAT

Risale-i Nur silsilesinin, Risale makamında olarak te'lif müddeti; 1949 yılında Afyon hapsinde "El Hücet-üz Zehra" Risalesi, Afyon mahkeme müdafaaları ve hapsde yazılan küçük mektuplar mecmuasıyla sona erdiğini üst taraflarda genişçe izahları kaydedilmiştir.O tarihten sonra artık falanca lem'a veya falanca şua' şeklinde, ta Üstad'ın vefatına kadar herhangi bir risale te'lif edilmemiştir. Fakat lâhika mektupları silsilesi kesilmeden Üstad'ın vefatına kadar devam edegelmiştir.

1949 Eylülünden, Üstad'ın vefatına kadar yazılan lâhika mektupları, -tesbit ettiğimiz kadarıyla- ortalama ikiyüz elli adedi bulmaktadır. Bu lâhika mektuplarından bazıları -Her ne kadar te'lif müddeti bitmiş olmasından Risale makamına alınmamışsa da- içlerinde çok mühim, ilmî ve muazzam hakikatları ihtiva eden Risaleler tarzında olanları vardır.

Bunlardan 1951-953 yılları arasında Eskişehir, İstanbul ve Isparta'da yazılmış olanlarından çok ehemmiyetli bir kaç tanesi ilmî, ahlâkî ve akidevi mes'eleleri içine almaktadır ve herbirisi birer Risale makamında sayılabilirler. Nitekim bu ehemmiyetten dolayı, Hazret-i Üstad bunların bazısını yanyana getirmiş ve müstakil iki Risale teşkil ettirmiştir. Birisine "Nur Aleminin Bir Anahtarı" diğerine: "Hanımlar Rehberi" adını vermiştir. Hanımlar Rehberi eserinin ana kökü Yirmidördüncü lem'a olup, en mühim zeyli de 1951 sonu veya 1952 başlarında Isparta'da yazılan parçadır. Bu zeyl parça, aynen Yirmidördüncü Lem'a kadar mühim bir Risale makamındadır. Ancak Hazret-i Üstad ona filanca Şua' diye isim vermemiştir.

Lâhika mektuplarının geri kalan kısmı da; unutulmuş veya neşri sırasında ele geçmeyen bir kaç hariç, hemen hemen hepsi -Nur talebelerinin yazdıkları müdâfaa, şikâyet dilekçeleri, takriz vesaire ile birlikte- Hazret-i Üstad'ın

vefatından hayli zaman sonra bir araya toplattırıldı ve "Emirdağ-2 Lâhikası" diye bir kitap halinde neşredildi.

Hazret-i Üstad, sağlığında lahikaların neşrine, Risalenin neşri kadar ehemmiyet veriyordu. Bu hususta bizzat Üstad'ın en yakın hizmetkârı Zübeyr abiden dinlediğim bir rivayet şöyledir:

"Üstadımız bir lâhika mektubunu yazdığı zaman ve yahut talebelerin yazdıkları mühim ve lâhikaya girmeye değer olan bir yazıyı neşrederken; eğer teksir makinesinde bir Risale dahi teksir ediliyorsa da, onu durdurur ve o lâhikayı neşrettirirdi."

2149

Böylece Risale-i Nur hizmetinin ve Nur eserlerinin ve bilhassa Hazret-i Üstad'ın meslek ve meşrebinin sevk ve idare tarzının aydınlatıcı tüzük ve nizamnamesi mahiyetinde olan lâhika mektupları, Risale-i Nurun te'lifatı

2150

2031

nın başlangıcından itibaren, Üstad'ın vefatına kadar bin kûsûr adedi neşredilmiştir. Lâhikaların neşredilmişiyse, edilmemişleri yan yana gelse mecmuu bin beşyüz büyük sahifeyi bulmaktadır. Lahika mektuplarının bu azim ehemmiyeti içindir ki; Risale-i Nur eserlerinin neşriyle birlikte ve aynı paralelinde neşriyatı yapılagelmiştir. Lâhikasız bir istikametli nur hizmeti, Hazret-i Bediüzzaman'ın sevk ve idare tarzı ve dağdağasız ihlâsla Nur neşriyatı mümkün değildir. Zaten lâhikanın topyekünü de Risale-i Nurun silsilesinden olan yirmiyedinci Mektuptur.

TERCÜMELER VE İLHAKLAR:

Üstad Hazretleri 1949'dan sonra, Risale makamındaki Nurun te'lifinden fariğ olunca; 1950 başlarından itibaren te'lifat yerine, eski Said tabir ettiği zamanlarında te'lif etmiş olduğu eski eserlerine dikkatle eğilmiş, tedkik

etmiştir. İlk önce meşhur "LEMAAT" eserine, sonra da, İşarat-ül İ'caz tefsirine ve daha sonra da "Mesnev-i Arabi" adını verdiği eski Arab eserlerine dikkatle müteveccih olmuş, okumuştur. İlk başta Lemaat eserini, Sonra Arabî İşarat-ül İ'caz tefsirini ve daha sonra da arabî Hutbe-i Şamiye'yi ve Mesnev-i Arabî mecmuasını yanındaki talebelerine ders vermeye başlamış, geniş izahlarda bulunmuştur. Aynı tarihlerde Asa-yı Musa kitabıyla, yine kendisi tarafından Türkçe'ye tercüme edilmiş olan Hutbe-i Şamiyeyi, kardeşi Abdülmecid'e Türkçe'den Arapça'ya tercüme ettirmiş, daha sonra da, Arabî İşarat-ül İ'cazla Arabî Mesneviyi Arapça'dan Türkçe'ye, yine Abdülmecid Efendiye tercüme ettirmiştir. Bunların arkasından da Gençlik Rehberi'ni Türkçeden Arapça'ya tercüme ettirdi. İşte, kısaca icmalini kaydettiğimiz mezkûr eserlerin tercüme, ilhak ve neşirleriyle ilgili olarak, bir de Hazret-i Üstad'ın nasıl ve ne derece ehemmiyetle üzerinde durup o işi yürüttüğünü gösterir emir ve iş'arlarını havi bazı mektuplarından da bölümler sunalım:

A- Lemaat eseri: 17 Eylül 950'de yazılan bir mektupta Lemaat eserinin ders şeklini ve Tarihçe-i Hayat'ın terkiib ve neşir keyfiyetini beyan eden mektup aynen şöyledir:

Aziz Sıddık Kardeşlerim!

Evvelâ: Emirdağ'ında dere içinde, yarım bir dağ başında, iki buçuk sene ara sıra bir manevi medrese tarzında; Medreset-üz Zehra'nın teksir ettiği mecmuaların tashihiyle vakit geçirdiğimden hem o hatırayı, hem kırk elli
2151

sene evvel Van'da talebelerimle geçirdiğim hatırayı tazelemek için, o dağcığın başındaki taşların içinde eski tarz dersiyile; derin ve kıymettar ve bütün cümleleri vecizeler nev'inden olan matbu' lemaatı ders verdim.

2152

2032

Sonra taş üstünde abdest alırken, hatırıma geldi ki; yirmi günde her gün bir iki saat çalışmasıyla bu harika lemaatı yazan bir adam, yetmiş yedi sene daima yazıya çalıştığı halde, yedi yaşında bir çocuğun yedi hafta içinde, bazen harika olarak yedi günde öğrendiği yazıya o adam yetişemediğinin sebebi nedir? diye kalbime şiddetle dokundu. Birden hatıra geldi ve yanımda hazır üç kardaşım da kemal-i tasdik ile kat'î kanaatımız geldi ki; "Eğer o kabiliyete göre hüsn-ü hattım da olsaydı; Hüsrevler, Ali'ler, Feyziler, Nazifler, Tahiriler, Sabriler, Mehmedler, Ahmedler, Mustafalar gibi elmas kalemlerle yüzer muavinleri aramıyacaktı. Müstağniyane bakıp onlara yalvarmıyacaktı. O vakit Hizmet-i Nuriyeye büyük bir zarar olacaktı. O zarar hizmet-i Nuriyeye gelmemek için harika nev'inden bu yarım ümmilik, Risale-i Nurun bir kerameti Hem ümmilik şeref-i kudsiye güneşinden bir lem'acık; tefsir-i Kur'anın tercümanına ihsan edilmiş. Çoktanberi hayret ve teessüf ettiğim acib halin hikmetini bildik.

Saniyen: Tarihçe-i Hayatı yeni harfle siz münasib görseniz Nazif teksir etsin. Fakat ahirlerinde "Mahkeme-i Kübraya Şekva" ve Eskişehir müdafaatındaki "Ey Ehl-i hall ve akd" ser-levhasıyla başlayan, leffen size gönderdiğimiz fıkra ve sizin münasib gördüğünüz bazı fıkralar ilhak olsun. Darül-Fünûn talebelerinin meb'usana yazdığı uygun fıkraların ilâvesi size havaledir.

Salisen: Nur talebeleri namına "Hasb-ı Hal" namında Nazif'in neşrettiği parçadan on tanesini size de gönderiyoruz. Münasib gördüğünüz meb'uslara verilsin:

Elbaki Hüvelbaki

SAİD-İ NURİ(59)"

B-Lemaatın Risale-i Nura ilhakı:

20 Eylül 1950'de yazılan bir mektubunda da Hazret-i Üstad, harika olan Lemaat eserini Risale-i Nura ilhak edilmesine dair emrini şöyle dile getiriyordu:

Aziz Sıddık kardeşlerim Medreset-üz Zehra erkânları ve Nur Naşirleri!

Evvelâ: Bir meseleyi biz münasib gördük, sizde nasıl! Nur hakkında söz sahibi olan Medreset-üz Zehra erkânlarının tasvibine havale etmek için kalbe geldi. Şöyle ki:

(59) Emirdağ-2 Müntehap dosya sıra no: 17

2153

2033

Bu günlerde bana hizmet eden üç arkadaşımızın muvakkaten bir kaç gün benden ders almak iştiaklarına binaen ve eski zamanda talebelerimle ders verdiğimin kıymettar bir hatırayı hayatlandırmak iştiağına binaen; matbu' lemaatın her gün bir sahifesini ders veriyordum. Hem ben, hem onlar çok hayretle ve takdirle karşıladık. Fikrimize geldi ki: Bu matbu' Risalenin sair matbu' risaleler gibi nüshalarının kalmadığının sebebi, bunun çok te'sirli olduğunu bilen düşman kısmı intişarına mani' olduklarına; ve dost kısmı kıymeti için elinden çıkarmadığına kanaatımız geldi.

Hem gördük ki; Bu lemaat, Risale-i Nurun mühim bir kısmının çekirdekleri, tohumları hükmünde gayet güzel vecizeler ve hiç bir edibin ve mütefekkirin muvaffak olamadığı bir tarzla sehl-i mümteni' gibi taklid edilmez büyük bir hakikat-ı içtimaiyeyi küçük bir vecizede ve manzum bir kitabı mansur gibi, aynı nesirli bir kitap gibi hiç nazmı hatıra getirmeden kolayca okunacak bir tarzda bulunması; Otuz yedi(60) sene evvel Ramazan-ı Şerifin yirmi gününde, her gün bir iki saat iştiğal ile, bu tarzda koca bir kitap kadar uzun, bir nevi içtimaî mesnevî yazılması ve içinde yirmi yerde bir ihtar-ı gaybiye nevinden haber verdiklerinin otuz kırk sene sonra aynen

meali çıkmış gibi (o noktalara elimize geçen bir nüshada işaret koyduk) gösteriyor ki; Bu lemaat Risale-i Nurun bir müjdecisi ve fihristesi ve bir fidanlık nümunesidir kanaatımız geldi.

Saniyen: Bu lemaatın, işaret ettiğimiz kısımları otuzüçüncü söz namında sözlerin ahirinde yazılmasını Nur kahramanı Hüsrev'in ve Medreset-üz Zehra erkânlarının reyine havale ediyorum.

Umum kardeş ve hemşirelerime selâm ve dua ve dualarını istiyorum..

Haşiye: Eğer kabul etseniz, yanımdaki lemaat sonra size gönderilecek.

Elbaki Hüvelbaki ,

Said-i Nursi(61)''

C-ARABÎ İŞARATÜL-İ'CAZ'IN NURA İLHAKI VE TERCÜMESİ

Çok harika olan Arabî İşarat-ül İ'caz eserini de hem Risale-i Nura ilhak etmek, hem de Türkçeye tercüme ettirip neşrettirmek için Hz. Üstad üzerinde çok önemle durmuştur. Meselâ 22.3.1951'de yazmış olduğu bir mektubunda, Lemaatten sonra İşarat-ül İ'cazı da ders şeklinde verdiğini ve sonra tercüme ettirilmesi ve Risale-i Nura ilhaki gibi hususlarda o mektup be

2154

(60) Bu ibarede "otuz yedi sene evvel" şeklinde gelmiş. Bize göre bu kâtiplerin bir sehvidir. "Yirmi yedi sene evvel olması lazımdır.Çünkü "Lemeaat" eseri 1921 de te'lif edildi.A.B.

(61) Emirdağ-2 Muntehap dosya sıra no: 18

2155

2034

yan etmektedir. Mezkûr mektubun üst tarafı Mehmet Akif'le ilgili olduğu için, yukarda sırasında kaydedildiğinden ondan sadece bazı kısımları alacağız:

"... Merhum Hafız Ali'nin mahsus nüshası İşarat-ül İ'caz tefsirinde, Hafız Ali'nin tevafukat-ı harfiyesine dair çok güzel tevafukatlı işaret etmiş. O tefsiri benim çok hoşuma geldi ve her şeyi bıraktım onu mütalâya başladım, gördüm ki: İşarat-ül İ'caz umum Risale-i Nurun bir fihristesi, bir listesi ve o Nur bahçesinin bir fidanlığı ve sırr-ı i'caz-ı Kur'anın bir menbaı olduğunu gördüm. Gayet ince ve derin olduğu için şimdiye kadar âlimler pek azını anlamışlardı. Fakat kimin eline geçmiş ise, fevkalâde takdir etmiş ve emsalsiz demiş...

Saniyen: Bu İşarat-ül İ'cazı bir defa daha aynı tarzda ve kerametli kıt'ada tab' etmek ve Arabistan; Pakistan gibi yerlere gitmek münasib görüldü. Fakat Eski Said'in îcazdaki i'cazı beyan ettiği ve en ince münasebat-i belağatı içinde, gayet ince ve kısa îcazlı cümleleri bir derece îzah veya Türkçe tercüme etmek lâzım geliyor. Eski kuvvet ve iktidarım kalmadığı için, yalnız kendi başıma yapamıyacağım. İnşaallah yakın bir zamanda Arabî bilen Nur kahramanlarından üç dört talebe eski zamandaki Said'in talebeleri gibi yanıma gelip, eski medresede gibi, bir ders verip onlarda o ders içinde kısmen tercüme, kısmen izah suretinde yazılmasını rahmet ve tevfik-i ilâhîden niyaz ediyorum. Arabisini İstanbul tab'edecek ve yazacağımız tercüme ve izahı Medreset-üz Zehra erkânları yazacaklar inşaallah...(62)"

Ancak bilmediğimiz bir hikmete binaen, Hazret-i Üstadın niyet edip başlattığı tarzdaki tercümeyi yalnız oniki sahife kadar yazmış, daha devam edememiştir. Hazret-i Üstad'ın yaptığı o tercüme tarzı, bir nevi tefsir tarzındadır. Arapçasından yarım sahife kadar aldıktan sonra, altında Türkçe ile geniş tefsir ve tercümesini yazmıştır.(63) Ah! ne kadar mühim ve menfaatli olacaktı ki, Hazret-i Üstad o şekildeki tercümesini bitirmiş olsaydı!..

Hazret-i Üstad ne hikmete binaendir bilemediğimiz İşarat-ül İ'cazdan on iki sahife kadar tefsir şeklinde yazdıktan sonra, bırakmış ve tercümeyle kardeşi Abdülmecid'e havale etmiştir. Fakat ne yazık ki; Abdülmecid efendi, Üstad tarzında bir tercümeyle başaramamış.. O tarz şöyle dursun, birçok yerlerini tayederek geçmiş ve kısaltmıştır.

2156

Üstad Hazretleri Molla Abdülmecid Efendinin yaptığı tercüme şeklini tam beğenmemekle beraber, o sıra ondan daha iyisini de yapanı bulamamış, öylece neşrettirmiştir. Hatta Hazret-i Üstad ilk başta, Abdülmecid'in yaptığı Türkçe tercümesi ile birlikte, Arapçasını da başına ekliyerek ikisini bir cild içinde neşrettirmiştir.

(62) Emirdağ-2 Müntehap dosya sıra no: 47

(63) Üstad'ın bu on iki sahifelik tefsirli tercümesi, Emirdağ-2 kitabında sahife 85-96'dadır.

2157

2035

Ç-ARABİ MESNEVİNİN TERCÜMESİ

Mesnevi-i Arabinin içindeki Risalelerin toptan Risale-i Nura ilhakına dair sudûr etmiş manevî ihtarları bu kitabın Kastamonu ve Emirdağ kısımlarında kaydetmişiz, tekrar etmiyelim. Mesnevînin tercümesi ise, İşarat-ül İ'cazın tercümesinden sonra ve Üstad tarafından Arapçadan Türkçeye genişçe çevirilen Hutbe-i Şamiye'nin, Abdülmecid tarafından Arapçaya tercümesinden ve 1953 Ağustosunda Üstad Hazretleri Isparta'ya yerleşmek üzere teşrifinden sonra; tercümesine başlandığı gibi; Emirdağ'da iken, Lemaat ve İşarat-ül İ'cazı medrese dersi tarzında talebelerine ders verdiği misillü, Mesneviyi de Isparta'ya gittikten sonra iki defa baştan sona kadar Arapçasından yanındaki talebelerine ders verdi. Daha sonra bunu da

İşarat-ül İ'caz gibi kardeşi Abdülmecid'e, büyük bir kısmını Türkçeye tercüme ettirdi ve 1954 sonlarında bu tercüme teksir edilerek neşredildi. Bu Türkçe tercümenin neşrinden önce de onun Arapçasını İnebolu teksir etmişti.

Böylece Mesnev-i Arabî de, artık hem Arapça hem de Türkçesiyle Risale-i Nur silsilesine ilhak edilmiş oldu.

Mesnev-î Arabî'nin her iki şeklinin neşirleri hususunda Hazret-i Üstad'ın hizmetkârlarının kalemiyle fakat Üstad'ın emriyle yazdıkları müjdeli mektupları şöyledir:

"... Saniyen Kur'anın Arabî bir tefsiri ve Risale-i Nurun Arabî Mesnevi-i Şerifi olan ve Zülfikâr büyüklüğünde ve altunla yazılmaya lâayık bir mecmua dahi inşaallah teksir edilecek. Bu çok harika ve pek ehemmiyetli ve gayet mühim ve her bir bahsi birer kitap ve birer Risale olacak derecede gayet îcazkar olan ve kırk sene evvel te'lif edilen bu eserleri , o zamanın hakiki ve meşhur ve büyük ulema ve meşayih de tam takdir ve tahsin etmişler.. Ve o risalelerden tek bir Risale hakkında "Bu bir katre değil, bir bahirdir" diyerek fevkalâdeliğini izhar etmekle beraber, tam anlamaktan da aciz olduklarını idrâk etmişler.

Risale-i Nurun bu gayet mühim iki işini(64) müjde ederiz. Muvaffak olunması için dualarınızı bekleriz. Pek çok selâm eder, muvaffakiyetler dileriz.

Elbaki Hüvelbaki

Kardeşleriniz

Ceylan, Zübeyr(65)"

(64) İki işten murad, mektubun üst tarafında mu'cizeli Kur'an'ın tab'ına da teşebbüs edildiği için birisi o, birisi de Mesnevi-Arabidir. A.B.

(65) Emirdağ-2 aslı yeşil defter S: 68

2158

2036

D- ASA-YI MUSA VE HUTBE-İ ŞAMİYE'NİN ARAPÇAYA

TERCÜMELERİ

Asa-yı Musa'nın Arapçaya tercüme edilmesini isteyen ve söyleyen ilk insan, Salih Özcan'dır ki; Arabistan seyahatinden dönüşünde bu işin ehemmiyetini Üstad Hazretlerine arzetmiştir. Molla Abdülmecid tarafından ilk tercüme edilen Nur Risalesinden de bu kitaptır. Salih Özcan Arabistan'daki seyahati sırasında Asa-yı Musa'ya çok ihtiyaç olduğunu ilk önce Üstad'a mektupla bildirmiş, bilahare de

şifahen gitmiş anlatmıştır. Bunun üzerine Hazret-i Üstad da harekete geçmiş ve bu hususta gelecek mektubu yazmış, talebelerine göndermiştir.

Bu mektup 9.11.950 tarihinde neşredilmiştir:

Aziz Sıddık Kardeşlerim!

Medreset-üz Zehra erkânlarına ehemmiyetli bir meseleyi havale ediyorum: Seyyid Salih Arabistan'da Asa-yı Musa'nın çok lüzumu ve çok faydası olduğunu oralara seyahatimde anladım, herhalde Arapçaya tercüme lâzım geliyor dedi.

Benim halim ve hastalığım müsaade etmediği için, benim bedelime Medreset-üz Zehra erkânı, dört yere güzelce Arapçaya tercüme için muhabere etsinler. Bir mektubu Cami-ül Ezher'e Emirdağlı Kılınç Ali vasıtasıyla orada bir kaç edip zatlar tercüme(66) etsinler. Bir mektup da Ankara Diyanet dairesinden, Risale-i Nuru ciddi takdir eden ve alâkadar olan bir iki âlim Arapçaya tercüme etsinler. Biri Kayseri kazalarından Ürgüp Müftüsü kardeşim Abdülmecid'e yazsınlar ki; Yirmi senedir bütün kuvvetiyle nura hizmet etmek ona lâzım iken: etmediği için, onun bedeline bütün kuvvetiyle Arapçaya tercüme etsin. Bir de Isparta havalisinde Nur

dairesindeki âlimler dahi Asa-yı Musa'yı taksim suretinde her biri bir kısmını tercüme etsinler.

SAİD-İ NURSİ(67)"

(66) Kılınç Ali (Ali Kılınçarşlan), o sırada Mısır'da bulunan eski Şeyh-ül İslamımız Mustafa Sabri Efendi'ye bu hususta müracaat etmiş. Mustafa Sabri Efendi Türkçe olan Risalelerden biraz kendisine okunmasını söylemiş ve nurları dinledikten sonra şu sözleri söylemiştir: "Bu kitabı (Risale-i Nuru) yine ancak müellifi olan Bediüzzaman tercüme edebilir." Ondan bu ifadeleri dinliyen Emirdağlı Ali Kılınçarşlan o sırada Mısır'dan

2159

Emirdağ'daki Nur talebelerine yazmış ve sonra gelip aynen şifahen de anlatmıştır. Emirdağlılarca meşhurdur.

Ben şahsen Emirdağlı H. Ali Kılınçarşlan'la Nisan sonu 1988'de Emirdağ'da görüştüm. dedi ki:

"Ben bir takım Nur Külliyatını Mısır'a götürüp, Mustafa Sabri Efendiye verdim. O da o zaman Ezher Şeyhi Zahid Kevseriye gönderdi. Zahid Kevseri de alıp Ezher Kütüphanesinin en muhterem mevkiine koydu. A.B.

(67) Emirdağ-2 Müntehap dosya sıra no: 25

2160

2037

Aynı mevzuda üstteki mektubun tamamlayıcısı olarak Hazret-i Üstad bir ikinci mektup daha yazdı aynen şöyledir:

Aziz Sıddık Kardeşlerim!

Evvelâ: bütün ruh-u canımızla sizin faaliyetinizi ve muvaffakiyetinizi tebrik ediyoruz. Benim elemlerime ve hastalıklarına ilâç, Medresetüz Zehranın faaliyetinden ve muvaffakiyetinden ileri geliyor.

Saniyen: Asay-ı Musa'nın Arapçaya güzelce tercümesi için bir pusula

yazmıştım. Bugün Ankara'ya giden Zübeyr'le Seyyid Salih'e gönderecektim. Hem Tarsus'da mütekaid bir zâbitin samimi bir mektubuyla, Risale-i Nurdan bazı kitabı istediğine dair mektubunu da Ankara yoluyla size gönderecektim. Birden Antalya-Elmalının gayet halis Nurcuları namına hem kendisi haremiyle beraber Afyon'a kadar gelen ve orada Nurların neşrine vasıta olan birden şimdi geldi. Ben de onunla size gönderdim. Umuma selâm..

Elbaki Hüvelbaki

SAİD-İ NURSİ(68)"

Hazret-i Üstad'ın tercümeyle ait bu teşebbüslerinden ancak kardeşi molla Abdülmecid'den netice alınabildi. Asay-ı Musa'yı Arapçaya ilk tercüme eden o oldu. Abdülmecid'in tercümesi eski medrese ağır üslubuyla yapıldığı için, İslâm Âleminde fazla revaç görmedi.

Aslı kısa ve Arapça olan Hutbe-i Şamiye eserini, Hazret-i Üstad kendisi 1951 yılı içerisinde Türkçeye genişçe tercüme etti ve zeyilleriyle birlikte Isparta'ya 30.10.1951'de gönderdi. 23.11.1951'de de Isparta'da yazılıp teksir edilerek Hazret-i Üstad'a nümûnelik sayfeleri Eskişehir'e geldi. Üstad bu hizmetin az bir zaman içinde yetişip gelmesinden hastalığına şifa olduğunu üst taraflarda vesikalarıyla yazmış olduğumuzdan tekrarına lüzum görülmedi.

E- NUR MECMUALARININ TEKSİR VE NEŞRİ

1950-1956 arası Isparta ve İnebolu'da teksir edilip neşredilen Nurun büyük mecmualarından başlıcaları: Tarihçe-i Hayat, Gençlik Rehberi, (Eski ve yeni yazısı) Sözlere Mecmuası, Mektubat (iki cild halinde) Zühret-ün Nur, Cevşen-ül Kebir, Hizb-ül Ekber-i Nurî, Arapça ve Türkçe İşarat-ül İ'caz, yine Arapça ve Türkçe Mesnev-i Arabî ve Mesnev-i Nuriye ve daha

(68) Emirdağ-2 Müntehap dosya sıra no: 25

2161

2038

bir çok büyük risaleler... 1950'den önceki dört beş senelik zamanda, neşredilmiş eserlerin listeleri ise, o fasılda kaydedilmiştir. 1956'dan sonra da, resmi neşriyat ve matbuat âlemiyle dünyaya intişar sahasına geçildi, Ankara ve İstanbul'da serbestçe matbaalarda yeni yazı Nur mecmuaları basılmaya başlandı.

1950-1956 arası teksir edilip neşredilen üstte isimleri geçen, eserlerin tarih sırasına göre intişarları da şöyle olmuştur:

1950 yılı içinde evvelâ yeni harfle, İnebolu'da küçük tarihçe-i hayat, 30 Eylül 950'de neşre başlandı.(69)

Aynı yıl içinde eski harfle Sözlür mecmuası Isparta'da, 3.11.950'de teksir edilip bittiği tarih.(70)

Asa-yı Musa'nın tercümesi ve Konferans diye bilinen ve bilâhare üstad tarafından Sözlür mecmuasının ahirine ilhak edilen dersin Ankara'da verildiği tarih 15.12.950 (71)

Mektubat mecmuasının Isparta'da eski harfle teksirine başlandığı tarih 3.1.951(72)

Mektubat'ın terkibi hakkında Hazret-i Üstad'ın talimat verdiği tarih 30.1.951(73)

ZühretünNur eserinin İnebolu'da teksire başlandığı ve Hizb-i Nurî'nin bittiği tarih 18.2.951(74)

İlk olarak tek Cevşen-ül Kebir'in İnebolu'da teksir edildiği tarih 27.3.951(75)

Arabî İşarat-ül İ'cazın Türkçeye tercümesi, Arapça ve Türkçe ayrı ayrı teksir edilip neşredildiği tarih 1952-1953 arasındır.

Arabi Mesnevinin Türkçeye tercüme ve neşirleri de 1953-1954 arasındır.

Böylece 1950-1954 arasında mevcut Türkçe olan Risale-i Nur silsilesine beş tane büyük ve harika eser daha ilâve edilmiş oluyordu. Bunlar Hutbe-i Şamiye'nin Türkçe tercümesi, Nur Âleminin Bir Anahtarı, Hanımlar Rehberi, Arabi İşarat-ül İ'caz tercümesi ve yine arabi Mesnevi'nin tercümesidirler. İşarat-ül İ'caz ve Mesnevi'nin Arapça asılları bu hesaba dahil değildir. Eğer dahil edilse, yedi adet eser daha Risale-i Nur camiası ve silsilesine ilâve edilmiş oluyordu.

(69) Emirdağ-2 Müntehap dosya sıra no: 19

(70) Aynı dosya Ş: 23

2162

(71) Aynı dosya S: 25-33

(72) Aynı dosya S: 35

(73) Emirdağ-2 Müntehap dosya S: 39-40

(74) Aynı dosya S: 41

(75) Aynı dosya S: 49

2163

2039

Bu eserlere, 1950 başlarında Üstad'ın direktif ve işaretleriyle hazırlanan tarihçe-i hayat eseri de ilave edilse, mecmuu 8 tane eser, Risale-i Nura ilâve olmuştur denilir.

H-Tarihçe-i Hayat Nasıl Hazırlandı?

1950'de hazırlanarak, aynı sene içinde eski ve yeni yazıyla neşredilen ve bilâhare ona Üstad'ın 1952'ye kadar ki hayatı ilâve edilen kısacık tarihçe kitabı, Üniversiteci genç(*) Nur talebeleri tarafından hazırlanmıştı. Hazret-i Üstad'ın o ana kadar merhum Abdurrahman'ın hazırlamış olduğu matbu' Tarihçe-i Hayatından gayri bir eser yoktu. Üstad 1944 yılında Denizli hapisanesinde talebelerini Tarihçesinin yazılmasına teşvik ettiği ve sonra

Emirdağ hayatında da buna bazı teşebbüsler olduğu halde, hazırlanamamaştı. Bilâhare 1950 başlarında merhum Zübeyr Gündüzalp'ın rehberliğinde Üniversiteli gençlerle beraber kısaca bir eser hazırlayabildiler. Bu küçük eser 1950-1952 arası eski ve yeni yazılarla dört defa basıldı. Hazret-i Üstad bu eserin ismine "Afyon Mahkeme Müdafaatının İkinci Zeyli" diye ad koydu. Bilâhare de Eşref Edip tarafından bazı düzeltmelerle ve gazete lisanına tatbik ederek 1952'den başlamak üzere, 965'lere kadar bir kaç defa basıldı. (Bak: Müntehap Dosya sıra no: 17, 19 ve 75)

MÜTEFERLİK HADİSELER-5

MU'CİZELİ KUR'ÂN'IN TAB'I İÇİN TEŞEBBÜSLER

1972'lerde ancak tab'ına muvaffak olunabilen Kur'an-ı Kerimin (Tevafuklu) basılması için, Hazret-i Üstad hem Barla hayatında, hem Kastamonu hayatında, hem de Emirdağ hayatında bir kaç defa teşebbüs ve hareketlere geçtiği gibi; bilhassa Afyon hapsinden sonra yeniden tab'ına teşebbüs için evvelâ Diyanet Riyaseti kanalıyla, daha sonra şahsî teşebbüslerle bir çok defalar tevafuklu Kur'an'ının tab'ı için çırpındı, şiddetle arzu etti. Fakat maalesef Üstad'ın sağlığında bu Kur'anın tab'ına muvaffak olunamadı ve kendisi hayatta iken göremedi.

Mezkûr Kur'anın tab'ı için Hazret-i Üstad'ın 1950'den sonraki hayatında teşebbüslerini gösteren bazı ifade ve beyanlarını aşağıya dercediyoruz:
Birinci Teşebbüs: 1950 başlarında Diyanet Reisi Ahmed Hamdi Aksekili ile yaptığı muhabere mektuplarında, bu hizmetin tahakkukuna Diyanetçe yaklaşılmışken, mushaflar tedkik heyeti tarafından hattat yazısının beğenilmemesi üzerine, geri kalmasının hikâye ve macerasını, üst
2164

(*)Almanya-Berlinde ikameteden Abdulmuhsin Alkonevi derki.Tarihçeyi aslında Zübeyr Ağabey hazırlamıştı.Zübeyr Ağabey Üniversiteli gençlerle

meşgul olduğu için,Hz.Üstad onu,"Üniversiteci gençler hazırladı" şeklinde kabuletiler.A.B.

2165

2040

tarafllarda Ahmed Hamdi Akseki ile ilgili bölümde geçtiği için tekrar etmiyoruz:

İkinci Teşebbüs: 1.7.1951 tarihinde İstanbul'da bu meselenin yeniden canlandırıldığını ve ümid işaretini verdiğini bildiren Üstadın mektubu şöyledir:

(Sadece ilgili kısmı alıyoruz)

"Saniyen: Mu'cizatlı Kur'anımızı fotoğrafla gayet güzel, yirmi bin nüsha tab'etmek için Abdülmühsin'i buradan gönderdik. Buradan bir iki adamı dahi o mesele için gönderdik. İstanbul'daki Hacı Nazif gibi dostlar bu meseleye çalışacaklar.

Mesarif-ı tab'iyesi için sadaka, hediye kabul etmiyoruz. Yalnız bir nevi abone gibi, yani ödünç alıp bilâhare iade etmek şartıyla bazı Nur merkezlerinde kendi ihtiyarlarıyla bir iki üç adam tedarik edebilir.

Emirdağ'ında beş arkadaş bin beşyüz banknot hazırladılar. Hüsrev'in gönderdiği bin banknot burada duruyor. Bende nafakama ait ve sattığım bazı kitaplarımın fiyatı olarak beşyüz banknotu Abdülmühsin ile İstanbul'a gönderdik.

Eğer tam mükemmel olarak muvaffak olamazsak; Mısır'a gönderip Cami-ül Ezherdeki Nurcular onu hem daha güzel ve mükemmel fotoğrafla tab'etmeye çalışacaklar. Bu harika ve herkesin nazarını celbeden Mu'cizatlı Kur'an, intişarıyla hem hatt-ı Kur'aniyeye, hem Kur'anı iştiyak ile okumasına büyük bir hizmet olacak.

Baştaki Kur'an tarifine dair iki sahife hem Türkçe hem Arapça basılacak, sonra Kur'anın başına bırakılacak.

Salisen: Eskiden kaybolan Yirmidördüncü Cüz'ün yerine yazılan cüz', yıldızlı olmamasından ve öteki cüz'lere yetişmemesinden; Eğer sizde yıldızla yazılmış yirmidördüncü cüz' varsa buraya gönderiniz. Yoksa bu cüz'ü göndereceğiz. Güzelce ve hem daha ziyade yıldızlı yapınız ki, arkadaşlarından geri kalmasın...(76)''

Daha sonra, Hazret-i Üstad'ın emriyle ve onun namına yazılmış 6.7.951 tarihli bir mektupta da, Mehmet Çalışkan, Tahiri ağabeyin de İstanbul'a gitmesi

lüzumundan ve tab' masrafı olan paraların temin edildiğinden ve iki ay sonra tab'ına başlanacağından bahsetmiştir.(77) Bu mektubun buraya alınmasına lüzum görülmedi.

2166

Ancak o sıra fotoğraf ile, herhalde ofset matbaaları gibi istenilen renkleri çıkarması mümkün olmamasından, bu teşebbüs de semere vermemiş, geri kalmıştır.

(76) Emirdağ-2 Müntehap dosya sıra no: 60

(77) Emirdağ-2 Müntehap dosya sıra no: 62

2167

2041

Daha sonraları 1953, 1954 ve 1959'da olmak üzere üç dört defa daha bu işe teşebbüs edilmiş, ancak yine de mümkün olmamıştır. Bu teşebbüslere dair olan yazışmalar bizde mevcuttur. Fakat uzatmamak için kısa kesiyoruz.

MÜTEFERRİK HADİSELER-6

PAPAYA GÖNDERİLEN ZÜLFİKÂR

Hazret-i Üstad, bütün hayatında; Avrupa'nın ve ecnebilerin İslâm âlemine vurdukları hainane darbelerden ve musallat ettikleri gizli ifsad

komitelerinin ifsadlarından ve İslâm âleminin içine soktukları medeniyet namı altındaki -san'at ve terakkiyat hususları hariç- mimsiz pis, rezil sefahat ve lehviyattan; ayrıca da İslâm âleminde türettikleri ırkçılık gibi pis hasletlerden dolayı; Avrupa'ya karşı daima nefretli davranmış ve onların bu cihetteki durumlarına muhabbeten, dostluktan, hele hele taklidden öğrenmiş, uzak kalmış ve o tip bir taklidçiliği her zaman milliyetsizlik, tinetsizlik saymıştır. Avrupaya karşı bu şekil bir muhabbeti aynı zamanda çok zararlı, çok hatarlı ve körü körüne bir iltihak addetmiştir.

Ama bunun yanında da, her zaman Hıristiyanlık âleminde hakikî dindar bir ruhani cemaatinin İslâma iltihaklarını, yardımlarını -Bazı sahih hadislerin işaretleriyle- olacağını da ümidle beklemiştir. Evet Hazret-i Üstad bunları Resulullah Efendimizin Hazret-i İsa (A.S) ile ilgili hadis-i şeriflerinin işaretlerinden aldığı kesin bir kanaatla, bu büyük hadiseye hep muntazır kalmıştır. Hatta Avrupa'da, Amerika'da bu hakikat lehine ve ona işaret edici en ufak kıpırdanışları dahi çok ehemmiyetle değerlendirmiş ve hadislerdeki o büyük hakikatın bir alâmeti, bir nişanı, bir işareti olarak tatbik etmeye çalışmıştır. Risale-i Nur eserlerinde bu mevzu'un bir çok defalar ele alındığı okuyanların malûmlarıdır.

Meselâ: Birinci mektup, onbeşinci mektup, yirmidokuzuncu mektup, yirmibirinci lem'a, beşinci şua' ve Kastamonu ve Emirdağ-1 lâhika mektuplarında bir çok defalar, aynı mesele ele alındığı gibi, eski eserleri olan Asar-ı Bediiyede, bilhassa Hutbe-i Şamiye'de ayrı ayrı yönleriyle bu hakikatın izahı yapılmıştır. Bu kitabımızda da bir kaç yerde Hazret-i Üstad'dan gelen o meselenin hakikatına temas eden parçalar dercedilmiştir. Hem, 1950'de Almanya'ya-Berlin'e gönderilen Zülfikâr ve Gençlik Rehberleri münasebetiyle, yine ehemmiyetle değerlendirmeli beyanlarda bulunmuştur. Daha sonra aynı yıl içinde Papa'ya gönderilen Zülfikâr eseri

ve 1953'de İstanbul'da Üstad'ın bizzat gidip Fener Patriğiyle görüşmesi dahi, onun bu meseleye ne derece ehemmiyetle baktığını ve o büyük hakikatın

2168

2042

tezahürünü ne kadar ve nasıl beklediğini göstermeye kâfidir.

Papa'ya gönderilen Zülfikâr kitabıyla ilgili girişim ve Hazret-i Üstad'ın bu husustaki ifadeleri gelecek şekildedir:

29.12.950'de Selahaddin Çelebi'nin Üstad Hazretlerine yazdığı bir mektubunda ezcümle şunları yazmıştır:

"... Cami-ül Ezher'e ve Pakistan Sefirine, Roma-Vatikan Papa'ya birer Zülfikâr hediye edilecektir.

Almanya'da Müslüman reisi Berlin cami' imamına bir Zülfikâr hediye edilmiştir. Vasıta olan Hacı Bey söyledi: "Berlin gazetelerinde gayet kıymetli olan Bediüzzaman Hazretlerinin Zülfikâr'ını ilan etmişler."

Tayyare Acentası Hacı Bey tarafından Zülfikâr hediye edilmiştir...

Abdurrahman Selahaddin Çelebi(78)"

Bu mektuptan anlaşıldığına göre Selahaddin Çelebi, Üstad'ın iznini aldıktan sonra Zülfikâr kitabını Papa'ya göndermiştir.

Zülfikâr'ı teslim alan Papalık başkâtibi de Hazret-i Üstad'a mektupla şu mukabelede bulunmuştur:

"PAPALIK MAKAM-I ÂLİSİ

Kalem-i mahsusu başkitabet Vatikan dairesi

No: 232247 22.Şubat.1951

Efendim!

Zülfikâr nam elyazısı olan güzel eseriniz, İstanbul'daki Papalık makam-ı vekâleti vasıtasıyla Papa Hazretlerine takdim edilmiştir. Bu nâzik

saygınızdan dolayı gayet mütehasis olduklarını bildirirken, üzerinize Cenab-ı Hakk'ın lütutlarını dilediklerini tebliğe beni memur ettiklerini arzeylerim. Bu vesileyle saygılarımı sunarım efendim.

Vatikan Beyin Başkâtibi(79)"

MÜTEFERRİK HADİSELER-7

MÜHİM VE İLMÎ BİR MUHABERE

imza

(Medreset-üz Zehranın Nur talebeleri ile, Mısır Cami-ul Ezher talebeleri arasında cereyan etmiş çok mühim, büyük ve ilmî bir muhabere)

1953 veya 54 yılında, Mısır Cami-ul Ezher'inde büyük çapta mevzu' olmuş, sıhhati şüphesiz bir hadis-i şerifin zahirî olan manasını akıllarına sığ

2169

(78) Emirdağ-2 Muntehap dosya sıra no: 34

(79) Emirdağ-2 S: 62

2170

2043

dıramıyan ve zahirine göre hüküm eden Ezher'in bazı hocaları, işin kola tarafı

olan "Adem-i Kabul'u ve göz yummak cihetini seçerek; o hadise mevzu'

demişler. Bu yüzden bu mesele Ezher'de o sıra büyük bir mesele halini

almış ve bir sürü dedikodu ve münakaşalara sebep olmuştur. Ezher'de

okuyan Türkiyeli talebeler(*) Hz. Üstad'dan bu meselenin halli için

mektupla sormuşlardı. Hz. Üstad da kendi yanındaki talebeleri imzalarıyla

umumî ve geniş bir cevap vermiştir. Bu cevabî mektup aynı zamanda o

senenin Kurban Bayramının bir tebriki olarak ki 1954 te Kurban bayramı 1

Nisandadır, Türkiyede de Nur talebeleri arasında lahika mektubu şeklinde

neşredilmişti.Mektup aynen şöyledir:

Aziz siddik kardeşlerimiz,

Üstadımız, umum Nur Talebeleri kardeşlerimizin ve âhîret hemşirelerimizin mübarek Kurban bayramlarını tebrik eder ve emsal-i kesiresine saadetler içinde nailiyetlerinize dua eder ve dualarınızı bekler, bu vesile ile biz de selâm ve tebriklerimizi arzederiz.

Elbâki Hüvelbâki Kardeşleriniz:

Nazif, Tahirî, Sungur, Ceylân, Ziya, Bayram, Zübeyr

Bu bayram tebriki münasebetiyle Üstadımızın altmış senedenberi te'sisine çalıştığı ve şimdiki para ile yedi milyon lira kadar olan tahsisatını altmış milyona çıkarıp Avrupa ve Amerika ile meşverette medar-ı nazarları olmuş Medresetüzzehra namında Şark Darülfünununa dair Reisicumhura yazdığı mektubunu okuyan Camiülezher'in hamiyetli talebeleri, bu münasebetle bir Hadis-i Şerifin medar-ı evham olmuş mânasını hasta olan üstadımızdan soruyorlar. Üstadımız çok hasta olmasından, biz O'nun bedeline bu kurban bayramı tebrikine bir ilâve olarak o cüz'î meseleyi; küllî, umumî iki büyük medresenin talebelerinin bir nevi müzakerelerine medar olmak, yâni Âlem-i İslâmın maddî büyük medresesi olan Camiülezher'in talebelerine, altı yedi vilâyet kadar geniş mânevî Medresetüzzehra'nın biz talebeleri o büyük ağabeylerimize ve üstadımız hükmünde olan Câmîülezher'e yazdığımız bu bayram tebrikine o parçayı da ilâve ettik.

(*Bu mevzu'da o sıra Mısır-Ezherde tahsil gören ve şimdi Ezher me'zunu ve öğretim üyeleri olan Konyalı Mustafa Akdede ile Ali Özek ve daha sair talebeler diyorlarki;O suali mektupla biz sormuştuk.Gelen cevap hem mu'teriz hocaları, hem bizleri şüphe ve vesvelerden kurtardı.(Bkz. Son Şahitler -5,Sh.85)

2171

2044

Aziz Sıddık Kardeşlerimiz,

Risale-i Nur, İslâmiyet aleyhinde bin senedenberi terâküm etmiş bütün itiraz ve şüphelere topyekûn iskât edici cevaplar veren ve mânây- ı zahirisi şimdiki fenne mutabık gelmeyen Müteşabihat-ı Kur'aniye ve Hadîsiyenin altındaki, ehl-i akli hayrette bırakan i'cazın lem'alarını göstererek vâki' şüphe ve evhamları tardedden Kur'an'ın elinde bir elmas kılıncıdır.

Bundan bir müddet evvel, Avrupalı bir feylesof, İstanbul'a gelerek imam hatip ve hâfız mektebinde okuyan talebelerde, Kur'an aleyhinde bir şüphe husule getirmek için bir konferans vermiş. Kur'an aleyhtarı o feylesof, mezkûr konferansında âyet-i kerîmesine ilişerek inkâr etmek istemiş, "Semâ birdir, başka semâ yok, fen bunu kabul etmiyor." demiş. Fakat ertesi gün, Risale-i Nur'un İşârât-ül İcâz arabî tefsirinde kırk sene evvel ona dair verilen cevabı görünce, devam ettireceği o konferansları terkederek İstanbul'dan ayrılmaya mecbur kalmış.

Bu kabîlden umum âlem-i İslâmın bir mübarek medresesi olan Câmiülezher'in kuvvetli imân sahibi talebelerine de bir Hadîs hakkında şüphe vererek; onları akli istimal etmiyerek naklen kabul ettirmek, İslâmiyetin de sair dinler misillü akıl dini olmayıp yalnız nakle istinad ettiğini telkin etmek gayesiyle, bu nevi itirazlar Câmiülezher'de de vâki olabilir diye hatırımıza geldi.

İslâmiyet akıl dinidir. Kur'an-ı Hakimin pek çok yerlerinde âyetleriyle akla havale ediyor. Kur'an-ı Hakimin ve keza tercüman-ı zîşanı olan Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâmın Hadîslerinin hiçbirisi yoktur ki, akl-ı selim ile mütalâa edildiği vakitte akıl onu kabul etmemiş olsun. Belki akıl, hikmeti anladığı vakit hayretinden secde ediyor. Risâle-i Nurda makaleleri neşredilen kırk altı meşhur feylesoflar, tasdik etmişler ki: "Kur'an, akli ve mantikî bir dini ders veriyor.

Evet kardeşlerimiz! Kur'an-ı Hakîm, Şems gibi kendi kendini gösteriyor, kendi kendini müdafaa ediyor. Mütekellim-i Ezelî, her asırda zamanın ihtiyacına göre Kur'an'ın eline bir elmas kılınc veriyor. O elmas kılınc vâki şüphe ve itirazları def' ve tardederek, Kur'an-ı Hakîme gelen şübehâtı izale eder. İşte bu asırda da bu elmas kılınc, Risâle-i Nur'dur. Risâle-i Nur, ihtiyarsız olarak inayet sevkiyle ehl-i küfrün âyat-ı Kur'aniye ve Ehadîs-i Nebeviye, Evliyaullah'ın keşiflerinde gördükleri hakikatlere olan itirazlara cevap vermiştir. O derecede onların hakikatını izhar etmiştir ki; muterizlerin itiraz ettikleri aynı noktalarda belâgatı ve i'caz lem'alarını isbat ediyor. Âyat-ı Kur'anîyenin, hatta bazan bir harfinde veya bir sükûnûnda

2172

i'câz-ı Kur'anîyi güneş gibi gösteriyor. Evet, Üstadımız Mucizat-ı Kur'aniye Risalesinin başında demiş:

2173

2045

"Elde Kur'an gibi bir mucize-i bâki varken, başka bürhan aramak aklıma zaid görünür.

Elde Furkan gibi bir bürhan-ı hakikat varken, münkirleri ilzam için gönlüme sıklet mi gelir?"

Kur'an-ı Hakîm ve Ehadîs-i Nebeviyeden müteşabihat ve kinaiyat kısmının âtiyen zikredeceğimiz mânây-i hakikîlerinin beyanından başka Risale-i Nurun imân-ı Billâha dair çok mühim bir risalesi olan Âyet-el-Kübrâ Risalesinin başında, binler ehl-i inkârın mesail-i imaniyede bir tek ehl-i iman kadar sözlerinin makbul olmadığını; ve bir meselede bir tek ehl-i ihtisâsın sözünün, o meslekte mütehassıs olmıyan yüzler âlimin sözüne müreccah olduğunu; ve iki ehl-i isbatın, binler nâfilerden daha ziyade sözlerinin müteber olduğunu isbat ederek diyor ki:

1- "Umumî meselelerde isbata karşı nefyin kıymeti yok ve kuvveti pek azdır. Meselâ: Ramazan-ı Şerifin başında hilali görmek hususunda iki âmî şahid isbat etseler ve binler eşref ve âlimler görmedik deyip nefyetseler, nefiyeleri kıymetsiz ve kuvvetsizdir. Aynen onun gibi hakikat noktasında îmana karşı gelen kâfirlerin ve münkirlerin kesretinin ve zahiren çokluğunun kıymeti yoktur"

2- "Bir fennin veya bir san'atın medar-ı münakaşa olmuş bir meselesinde, o fennin ve o san'atın haricindeki adamlar ne kadar büyük ve âlim ve san'atkâr da olsalar, sözleri o meselede geçmez ve hükümleri hüccet olmaz ve o fennin icma-ı ulemasına dahil sayılmaz.

Meselâ: Büyük bir mühendis, bir hastalığın keşfinde ve tedavisinde: bir küçük tabib kadar hükmü geçmez.. Ve bilhassa maddiyatta çok tevağğül eden ve gittikçe mâneviyattan uzaklaşan ve akli gözüne inen en büyük bir feylesofun münkirane sözü, mâneviyatta nazara alınmaz ve kıymetsizdir."

Hem buna dair Risale-i Nur'dan Hikmet-ül-İstiaze Risalesinde şöyle denilmiştir:

"Bir vesvese-i şeytaniyedir ki: Bir hakikat-ı îmaniyeye dair yüzer delâil-i isbatiyenin hükmünü, nefyine delâlet eden bir emare ile kırmak ister.

Halbuki, kaide-i mukarrerendir ki: Bir isbat edici, çok nefyedicilere tereccuh ediyor. Bir davada müsbit bir şahidin hükmü, yüzer nâfilere râcih olur. Bu hakikata bu temsil ile bak: Bir saray, yüzer kapalı kapıları var. Bir tek kapı açılmasıyla o saraya girilebilir, öteki kapılar da açılır. Eğer bütün kapıları açık olsa, bir iki tanesi kapansa, saraya girilemeyeceği söylenemez. İşte hakaik-i îmaniye o saraydır. Herbir delil, bir anahtardır. İsbat ediyor, bir kapıyı açıyor. Bir tek kapı açılırsa, sair kapıların anahtar

ları bulunmadığından veyahut gafletle kaybedildiğinden, o hakaik-i îmaniyeden vazgeçilmez ve inkâr edilemez."

Diğer mühim bir mesele de: müteşabihat ve kinaiyât-ı Kur'aniye ve Hadîsiyenin zahir mânâlarının hakikata muhalif gibi görünmesinden, bazı münafıklar itiraz etmişler. Bu meseleye, her müşkilâtı halleden ve her suale cevap veren Risale-i Nur, gayet mukni' ve kat'î cevaplar vermiştir. Yirmi Dördüncü söz Risalesinin Üçüncü Dalında, müteşabihat-ı Kur'aniye ve Hadîsiyeye gelen evham ve şüphelere karşı "On İki Asıl ve Esaslar" yazılmış. Herşeyden evvel, şüpheye düşenler o esaslı asılları dikkatle okusunlar

Kur'an-ı Hakîm, ondört asırda bütün beşeriyeti

Âyetiyle muarazaya davet

edip meydan okuduğu halde; ne dost, ne düşman hiç kimsenin, en küçük bir Sûrenin dahi mislini getirmekten âciz kalmalarıyla ve "mukabele-i bil'hurûfu bırakıp, mukabele-i bis'suyûfa mecbur olmalarıyla" kat'î sabit olan belâgatının muktezası olarak; akl-ı beşerin idrakinden âciz olduğu hakaiki, onların fehimlerine mürâat ederek teşbihat ve temsilât ile beyan etmiştir, tâ ki mümkinat âleminde onların misallerini görmekle akılları kabul etsin.

Meselâ: Hâlık-ı Zülcelâlin, koca kâinatı idare ve tedbirini

Âyetiyle, bir padişahın tahtına oturmuş vaziyetiyle

temsil ediyor. Çünkü akıl ve hayâl, mücerred olarak bunu kavrayamaz.

Ancak böyle bir temsil libasını, o me'lûfu olmadığı mânaya giydirmekle zihne ünsiyet ettirir.

Hem Kur'an-ı Hakîm; nîmetiyet ciheti, maddesinden kıymettar olan eşyayı zikrederken, beşerin enzarını Mün'im-i Hakikiye celbederek aklın gözünü, mahall-i nüzul-ü rahmet olan semaya dikiyor. Meselâ:

Ayet-i Kerîmesi, demirin semadan inzalini haber veriyor. İşte münafıklar şu âyete de itiraz etmişler. "Demir yerden çıkıyor demeli idi" demişler. Risale-i Nur, müskitane cevabında: Kur'an-ı Muciz-il Beyan, demirdeki çok azîm ve ehemmiyetli nimet cihetini ihtar etmek için demiş. Çünkü yalnız demirin zatını nazara vermiyor ki, desin. Belki, demirdeki nîmet-i azimeyi ve nev-i beşerin ne kadar muhtaç olduğunu ihtar içindir. Nîmet ciheti ise, yukarı ve mânen yüksek mertebelerdedir. Elbette nîmet, yukarıdan açığıdır.. Ve muhtaç olan beşerin mertebesi, aşağıdadır. Elbette in'am, ihtiyacın mafevkindedir. Onun için nîmetin, rahmetten beşerin ihtiyacına imdad için gelmesinin hak tâbiri dir. değildir. ilâhir" diyor.

2175

2047

Aynen bu âyet gibi, dört nehrin Cennetten geldiğine dair olan Hadis-i Şerif dahi, mânây-ı zahirisi değil, mânây-ı maksudu murad ederek, o dört nehrin tamamen esbab-ı maddiye haricinde akıp, Mısır'ın kumistanını cennete çeviren Nil-i Mübarek misillü pek azîm niam-ı İlâhiyeye işaret için:

"Cennetten geliyor" denmiş.

Bu nevi Âyet ve Hadîslerde mânây-ı zahire bakılmaz. Mânây-ı maksud doğru olsa, kelâm sadıktır.

Meselâ: Elsine-i arabda kesretle müstâmel olan durub-u emsallerden

"külü çok" ve kılıçbendi uzun" gibi darb-ı meseller,

birincisi sehâvete, ikincisi uzun boylu olmaya delâlet etmekle; sehavetli ve boyu uzun olmak şartıyla zâhiren külü ve kılıncı olmasa da, kelâm haktır ve sadıktır, tekzib edilemez. Risale-i Nurun, hakkında Cennetten geldiğine dair Hadis olan dört nehre dair cevabını neşretmeden evvel, beşerin en belîği ve en fasîhi ve

hakikatlarına mazhar Resul-i Ekrem Aleyhisselâmın Hadis-i Şerifleri hakkında Risale-i Nurun "Zülfikâr-ı Mu'cizat-ı Ahmediye ve Kur'aniye" namında ehl-i ilme pek çok lâzım olan ve Peygamberimize aid üçyüzden fazla kat'î mucizat ile Kur'an'ın kırk vech-i i'cazını ve Haşri isbat eden büyük bir mecmuanın "Mucizat-ı Ahmediye" kısmında beyan edilen bir hususu dercedelim:

"Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm, hem beşerdir, beşeriyet itibariyle beşer gibi muamele eder. Hem Resuldür, Risalet itibariyle Cenab-ı Hakkın tercümanıdır, elçisidir. Risaleti vahye istinad eder. Vahy, iki kısımdır. Biri, vahy-i zımnîdirki tafsilat ve tasarrufatı, Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâma aittir. O vahiyden gelen mücmel hâdiseyi tafsil ve tasvire, Zat-ı Ahmediye Aleyhissalâtü Vesselâm, bâzan yine ilhama veya vahye istinad edip beyan eder.. veyahut kendi ferasetiyle beyan eder.. Ve kendi içtihadıyla yaptığı tafsilât ve tasvirat, ya vazife-i Risalet noktasından ulvî kuvve-i kudsiye ile beyan eder.. veyahut örf, âdet ve efkâr-ı âmme seviyesine göre beşeriyeti noktasından beyan eder.

İşte, her Hadîste bütün tafsilâtına vahy-i mahz nazariyle bakılmaz.

Beşeriyetin muktezası olan efkâr ve muamelâtında, Risâletin ulvî âsârı aranılmaz. Madem bazı Hadiseler, mücmel olarak mutlak bir surette ona vahyen gelir. O da kendi ferasetiyle ve teârûf-ü umumî cihetiyle tasvir eder.

Şu tasvirdeki müteşabihata ve müşkilâta bâzan tefsir lâzım geliyor, hattâ tâbir lâzım geliyor. Çünkü, bazı hakikatler var ki, temsil ile fehme takrib

2176

edilir. Nasıl ki, bir vakit Huzur-u Nebevîde derince bir gürültü işitildi.

Ferman etti ki: "Şu gürültü, yetmiş senedir yuvarlanıp, şimdi Cehennem dibine düşmüş bir taşın gürültüsüdür" Bir saat sonra cevap

2177

geldi ki: "Yetmiş yaşına giren bir münafık ölüp Cehenneme gitti." Zat-ı Ahmediye Aleyhissalâtu Vesselâmın belirgin bir temsil ile beyan ettiği hâdisenin te'vilini gösterdi."

Cennetten geldiği Hadîs-i Şerifte bildirilen üç nehre dair gelecek cevap ise, yine Zülfikâr Mecmuasında Mucizat-ı Kur'aniye zeyillerinden Yirminci Sözün Birinci Makamındadır Aynen yazıyoruz:

Bu fıkra ile, dağlardan nebean eden Nil-i Mübarek, Dicle ve Fırat gibi ırmakları hatırlatmakla, taşların evâmîr-i tekviniyeye karşı ne kadar harikanüma ve mucizevârî bir surette mazhar ve musahhar olduğunu ifham eder.. Ve onunla şöyle bir mânâyı müteyakkız kalblere veriyor ki: Şöyle azim ırmakların elbette mümkün değil, şu dağlar hakikî menbaâları olsun. Çünkü: Faraza o dağlar tamamen su kesilse ve mahrûti birer havuz olsalar, o büyük nehirlerin şöyle sür'atli ve kesretli cereyanlarına, muvazeneden kaybetmeden birkaç ay ancak dayanabilirler.. Ve o kesretli masarife karşı gâliben bir metre kadar toprağa nüfuz eden yağmur, kâfi varidat olamaz. Demek ki: şu enharın neb'anları âdî ve tabîi ve tesadüfî bir iş değildir. Belki pek harika bir surette Fâtır-ı Zülcelâl, onları sırf hazine-i gaybdan akıttırıyor. İşte bu sırra işaretten bu mânâyı ifade için Hadîste rivayet ediliyor ki: "O üç nehrin herbirisine Cennetten birer katre her vakit damlıyor ve ondan bereketlidirler."

Hem bir rivayette denilmiştir ki: "Şu üç nehrin menbaları, Cennettendir" şu rivayetin hakikati şudur ki: Madem esbab-ı maddiye, şunların bu derece kesretli nebeanına kâfi değildir. Elbette menba'ları, bir âlem-i gaybdandır ve gizli bir hazine-i gaybdan gelir ki, masarif ile varidatın muvazenesi devam eder İlâhir..."

Mânâsı tām bilinmiyen veya mânâ-yı zahirisi hakikata mutabık olmayan

Hadîs-i Şeriflere edilen bu nevi itirazlar, Kur'an-ı Hakîmin evham kabul etmiyen kal'asına da gideceğinden, münafıkların medar-ı bahs ettikleri Âyât hakkında Risale-i Nur'un verdiği kat'î cevapların bir iki misâlini zikrediyoruz:

Evvelâ: Kur'an-ı Hakîm, kâinata mânây-ı harfiyle bakıyor. Felsefe ise, mânây-ı ismiyle bakıyor. Kur'an-ı Hakîm; eşyayı, mahiyet-i zatiyesinden değil, Sâni'a delil olduğu cihetten nazara alıp mütalâa ediyor.

Meselâ der. Evveleminde maksad-ı Kur'an, Sâniin azamet ve kudretine delâlet için, kâinattaki intizamı zikretmektir. Bu ayetle o intizama delâlet ederek, gece gündüzdeki tasarrufât-ı İlâhiyeyi ihtar eder. Kozmoğrafya dersi vermiyor ki, medar-ı tekzib olsun. Halbuki:

2178

2049

deki bir mucizedir ki, güneşin üç cihetle cereyanını gösteriyor.

Birincisi: Güneşin zâhir nazardaki cereyanıdır.. Kur'an'ın birinci saftaki muhatabları avam olduğundan; avam ise, küre-i arzın cereyanını değil, güneşin cereyanını gördüğünden, onların hissini okşamak ve onları Hakaik i Kur'aniyeyi inkâra sürüklememek için, güneşin zâhirî cereyanını zikreder.

İkincisi: Havassa, mihverindeki cereyanını ve o cereyan sebebiyle husule gelen bir Kanun-u İlâhî olan cazibeyi ihtar ederek, seyyaratın ve arzın hareketlerinin medarı da güneş olduğunu gösterir. Demek güneşin mihverî hareketi, zahirî hareketinin çekirdeği mânâsındadır. O merkezî hareket, zemini çevirmekle, güneşin zâhirî cereyanını hakikatlı ve doğru yapar.

Üçüncüsü: güneşin, manzumesiyle beraber Şems-i Şümûsa doğru hareketine işaret eder.

Hem belâgatta vardır ki, bir kelâmda mânâ-yı zahirî ya gayet bedîhî olmasından; mâlûmu i'lâmın faydasız ve mânâsız olması cihetiyle, veya

mânâ muhal olmasından karinedir ki; murad, mânâ-yı zâhiri değildir; başka bir mânâdır.

Meselâ: Sure-i Ankebut'da Âyet-i

Kerîmesinde -i farazî ile "En zaif ev, örümceğin evi olduğunu "faraza Kureyş müşrikleri bilse idiler" diyor. En zaif ev, örümceğin evi olduğu herkesce mâlûm ve zâhirdir. Öyle ise, Kur'an-ı Hakîm bu -i farazî ile başka bir mânâyâ delâlet ediyor. İşte o mânâ da, Risale-i Nurun keşfiyle -i farazînin iki cihetle mûcize oluşudur.

Birincisi: Bu âyet, Mekke'de nazil olduğu cihetle, bir ihbar-ı gaybîdir. Gâr-ı Hiradaki hâdiseyi haber veriyor.

İkincisi: Resûl-ü Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâmın Ebubekir-i Sıddık (R.A.) ile küffarın tazyikından kurtulmak için tahassun ettikleri Gâr-ı Hiranın kapısında iki nöbetçi gibi, iki güvercinin gelip beklemeleri ve örümcek dahi, perdedar gibi harika bir tarzda kalın bir ağla mağara kapısını örtmesidir ki: örümcek, zayıf ağ ile rüesa-yı Kureyş'e galebe etmiştir. Âyet diyor ki: "En zaif bir hayvana mağlûp olacaklarını o müşrikler faraza bilseler, bu cinayete ve bu suikaste teşebbüs etmiyeceklerdi..."

Daha fazla tafsilâtı Risale-i Nur'da Mucizat-ı Kur'aniyede bulacağınız gibi, Ehâdis-i Nebeviye hakkında münafıkların ettikleri itirazların neden tevellüd ettiğini ve Ehâdisin tabakalarını tam vuzûh ile Risale-i Nur Külliyyatından, büyük bir mecmua olan Sözlere Mecmuasındaki Yirmi Dördüncü Sözün Üçüncü Dalı beyan ediyor.

2179

2050

Hem meselâ: "Dünyanın, Cenab-ı Hakkın yanında bir sinek kanadı kadar kıymeti olsa idi, kâfirler bir yudum suyu ondan içmiyecek idiler"

meâlindeki

Hadîs-i Şerifin hakikatı şudur ki: tâbiri, âlem-i bekadın demektir. Evet, âlem-i bekadın bir sinek kanadı kadar bir nur, madem ebedidir..yeryüzünü dolduran muvakkat bir nurdan daha çoktur. Demek koca dünyayı bir sinek kanadı ile muvazene değil, belki herkesin kısacık ömrüne yerleşen hususî dünyasını âlem-i bekadın bir sinek kanadı kadar daimî bir feyz-i İlâhîye ve bir ihsan-ı İlâhîye muvazeneye gelmediği demektir. Hem dünyanın iki yüzü var; belki üç yüzü var.

Biri: Cenab-ı Hakkın esmâsının âyineleridir. Diğeri: Âhirete bakar, âhret tarlasıdır. Diğeri: Fenâya, ademe bakar, bildiğimiz marzi-i İlâhî olmıyan ehl-i dalâletin dünyasıdır. Demek Esmâ-i Hüsnanın âyineleri ve Mektubat-ı Samedaniye ve Âhretin mezraası olan koca dünya değil, belki ahirete zıt ve bütün hatiâtın menşei ve beliyatın menbaı olan dünyaperestlerin dünyâsının, Âlem-i Âhrette ehl-i îmâna verilen sermedî bir zerresine değmediğine işarettir. İşte en doğru ve ciddî şu hakikat nerede? İnsafsız ehl-i ilhadın fehm ettikleri mânâ nerede? O insafsız ehl-i ilhadın en mübalağa, en mücazeffe zann ettikleri mânâ nerede?

Risale-i Nurda beyan edildiği gibi: mecaz ve teşbihler, mürûr-u zamanla hakikata inkılâb eder.

Meselâ: Sevr ve Hut, (hamele-i arş melâikeleri gibi) Küre-i Arza nezaret eden iki melâikenin ismidir. Küre-i Arzın imareti ve maişet-i beşeriye, en ziyade balıkla öküz olması münasebetiyle bir mecaz olarak arza nezaret eden o iki melâikeye Sevr ve Hut ismi verilmiş. Koca bir balık ve bir öküz tevehhüm edilmesinin Hadîsle hiçbir münasebeti yoktur.

İkincisi: Risale-i Nur, muterizlerin şüphelerini zikretmeden öyle bir tarzda hakikatı beyan ediyor ki: şüpheler ve vehimlerin zihne gelmesi ihtimali kalmaz. Bir kısım ulema-i Mütakellimîn gibi, muarızın şüphesini zikrettikten sonra, cevap vermek zararlı oluyor. Şüpheler zihinlerde iz

birakıyor. Ne kadar kat'î cevap da verilse, nefis ve şeytan o izlerden istifade etmesi cihetiyle; Risale-i Nur, o meslekte gitmemiş. Hiç zarar vermeden kat'î cevap verir. Daha vehmin vücudunun imkânı kalmaz. Yalnız bir iki risale, şeytanın bazı şüphelerini yazmış, fakat o derece kat'î reddetmiş ki: Şeytan olmasa idi, müslüman olacaktı.

Hatta mucizat-ı Kur'aniyede zikredilen ve herbiri birer lem'a-i i'caz gösteren yüzer Âyât, medar-ı itiraz olmuş ayetlerdir. Halbuki, onları okuyanlarda değil şüphe, hiç bir vesvese ve vehim de hatıra gelmez.

2180

2051

Meselâ: Âyetiyle; Musa Aleyhisselâma karşı muharebe eden Firavun, gark olacağı zaman î mân etmiş. Gerçi, sekerat vaktinde o îman makbul değil. Fakat o makbul olmayan îmana, îmanın mahiyetine hürmet için bir mükâfat olarak Cenab-ı Hak, o Firavun'un bedenine necat vereceğini haber veriyor. Çünkü: Firavunların tenâsuh mezhebine göre saadet-i uhreviye yerine, şöretperestlikle istikbalde mumyaları, heykelleri bâkî kalmasını istediklerinden ve o heykelleri ve mumyaları, belki bir ruh bulacak gibi, efsaneleri ile öyle kanaât getirdiklerinden; o Firavun'un o zâhiri ve makbul olmayan îmanına mükâfat vermekle beraber, onların tenâsuh düsturlarına binaen mumyalamak kanunlarına işaret eder. İşte bu Âyetin bir mucizesi olarak, o gark olan Firavun'un cesedi aynen bulunmuş. Şimdi Londra'da bir müzede muhafaza ediliyor. Seyyahlar onu temaşa ediyorlar..."

Aziz Kardeşlerimiz,

Risale-i Nurun bu husustaki cevaplarının bir kısmının hülâsası burada bitti.

Risale-i Nur'un bir nevi çekirdeği ve esasatını havî olan Arabî Mesnevi-i

Nuriye, üç yüz büyük sahifeden ibaret olarak çıktı. Size bir nüsha,

Medresetüzzehranın büyük kardeşi olan Câmiülezhre bir hediyesi olarak

gönderiyoruz. Ehl-i fennin ve bâzı münafıkların iliştikleri bir nevi hakaika tam cevabı Arabî Mesnevi-i Nuriye'de ve sizin kütüphanenizde mevcut bulunan Risale-i Nurun diğer cüz'lerinde bulabilirsiniz. Bu vesile ile, Risâle-i Nurun umum fihristesini ve ehl-i felsefenin içinde boğuldukları harekât-ı zerratın hakikatini beyan eden Zerrat Risâlesini de size gönderiyoruz. Ve umum oradaki kardeşlerimize ve size binler selâm ederek hizmet-i diniye ve îmaniyede ihlâsla muvaffakiyetinize dua eder, dualarınızı bekleriz...

Elbaki Hüvelbâki

Medresetüzzehra Şakirdlerinden

Nazif, Tahirî, Ceylân, Sungur, Ziya, Bayram, Zübeyr(80)"

(80) Konferans Risalesi son kısmı

2181

2052

MÜTFERRİK HADİSELER -8

ÜSTAD'IN VEFADARLIK VE KORUYUCULUĞU

Hazret-i Üstad'ın -şu yazacağımız- talebelerine karşı vefadarlık, samimiyet ve koruyuculuğu hususunda gösterdiği alî-cenab hasletler -herşeyinde, her halinde olduğu gibi- ulvi şan ve yüce nişanlarla müzeyyendir. Onun hayatı serapa bu yüce insanlık ulvî hasletinin vefadâr levhalarıyla lebalebdır.

Bilhassa kendi talebelerine karşı, hususan hayatının yarısından sonra teşkil ettirdiği Risale-i Nur şâkirtlerine karşı, hele hususî hizmetinde bulunmuş zatlara karşı bu vefadarlık, sadakatkarlık ve koruyuculuğu kemalin zirvesindedir.

Evet Hazret-i Üstad, İhlas Risalesinde kaydettiği gibi; "Mesleğimiz haliliye olduğu için, meşrebimiz hıllettir. Hılllet ise, en yakın dost ve en fedakâr arkadaş ve en güzel takdir edici yoldaş ve en civanmerd kardeş olmak

iktiza eder..." düsturunu herkesten daha çok ve en evvel kendi hayatında yaşamıştır. Risale-i Nurun en küçük bir talebesini, hariçteki büyük velilere tercih ettiğini ve Risale-i Nurun fakir, işçi ve köylü ve az olan talebelerine Eğer istemiş olsaydı bunların bir kaç misli dost ve dünyaca namlı, şöhretli ve zengin kimseleri bulmak mümkün iken- kanaat ettiğini, başkalarına bakmadığını söylemiş ve o hali yaşamıştır.

Evet Üstad'ın bu fedakarlık ve koruyuculuğu binler vakia ve misallerle sabittir. Risale-i Nurda bu mesele yüzlerce defa beyan edildiğinden ona havale ederek, burada hususi şekilde meseleyi te'yid eden iki şahidin hatırası ve rivayetini kaydetmekle iktifa edeceğiz:

Birinci Şahid: Hazret-i Üstad'ın on iki senelik hususî hizmetkârı merhum Zübeyr Gündüzalp'ın bizzat bana anlatmış olduğu şu hatırasıdır:

"Üstad'ımız Afyon hapsinden çıktıktan sonra, yeniden Emirdağ'a geldiğinde ben de yanında hizmetindeydim. Bir gün faytonla bir sabah faslında Emirdağ'ın haricine çıkıyorduk. Bir köprünün tam yanına geldik. Burada bir adam önümüze çıktı, geldi Üstad'ımızın elini öpdü.. ve "Hocam!" dedi. "Mehmet Çalışkan münafıklık yapıyor.. Size yanlış bazı şeyler aktarıyor.." der demez, Üstad'ımız öyle bir hiddetle, elini tabancaya atar gibi yaparak: "Seni şimdi gebertirim!. " diye bağırdı.

Adam Üstad'ın bu hareketine karşı sapsarı kesildi ve tirtir titremeye başladı. "Sür faytonu!" dedi bana. öylece geçtik, gittik.

İkinci Şahid: Maraşlı Muhterem Mustafa Ramazanoğlu'dur:

2182

Mustafa Ramazanoğlu'ndan nakledeceğimiz hatırayı; 1960 ihtilâlinde beraberce Sivas kampında buldukları sırada, Erzurumlu Mehmet Kırkinci Hoca Efendi ondan duymuş, bize anlatmıştı. Ben Mustafa Ramazanoğ

2183

2053

lu'ndan tekrar mektupla sordum, kendisi bana rivayeti tashih ederek şu cevabı verdi:

"... Üstad Hazretlerini ilk ziyaretim 1950 yılında olmuştu. Huzur-u âlilerine girdiğimde elini öptüm, oturdum. Üstad: "Ben bugün ziyaretçi kabul etmiyecektim. İsminiz söylenince, içime sevginiz doğdu. Hemen getirin dedim." dedi.

Nereden geldiğimi sordu. İstanbul'dan geldiğimi söyleyince; büyük bir çeviklikle yanbağ gelmiş halde iken, doğrulup karyolanın ortasına oturdu:

"İstanbul'da talebelerime işkence ediyorlarmış.. Şöyle, ne biliyorsun." dedi.

Ben, bir şey bilmiyorum efendim, bir şey duymadım.. dedim.

"Benim etimi cımbızlarla çeksinler, talebelerime dokunmasınlar!" dedi.

Üstad bu sözleri söylerken tabii çok hiddetliydi.(81)"

BİR NOKTA

Bu münasebetle bir noktayı kaydetmek isteriz ki: Hazret-i Üstadın hizmetkârlığı, kâtipliği ve hususî muhataplığı ulvî şerefine nail olmuş herkesçe malum za'tlardan şayet bazılarının; akılları dünya işlerine ve dünyevî entrika, siyaset ve beceriklilik gibi işlere fazla ermese dahi, elbetteki o zatları bu ulvî şeref ve kemalden sakıt etmez. Hele politika, yani bir nevi gevezelik ve iki yüzlülük, palavra, mübalağa ve kurnazlık gibi işleri bilmemeleri ve yapmamaları onlara bir nakise değil, kemal ve fazilet kazandırır.

Hakikat böyle iken; bazıları, yarım yamalak dünyevi işlere ve alışverişlere akılları erenlerin ve bu gibi işleri biraz daha bilenlerin ve becerenlerin, hususan yeni çıkmalarda- hademe-i üstad olan bu zatları beğenmemek tarzında izhar-ı fazilet ettiklerini duymaktayız. Hatta aleyhlerinde bayağı,

pest isnadlarda bulunuyorlarmış: "Üstad'ın rızası hilâfına hareket ettiklerini, hatta ihanet ettiklerini"ilh.diye ileri sürüyorlarmış...

Bu gibi herifler ne yaparlarsa yapsınlar, ne derlerse desinler!.. Evlerini başlarına yıktıklarını, maneviyatlarını tar ü mar ettiklerini ve bir nevi hâricilik ve şialık tarzında hatalı, belki dalaletli bir yola saptıklarını bilsinler! Evet, bu zatlar (yani Üstad'ın hususi hizmetkârları) birer beşer olarak bazı hatalar edebilir, sehivlere ve yanlışlara girebilirler. Lâkin onların üzerindeki Hazret-i Üstad'ın himmet ve duaları ve elbetteki manevî tasarrufları olduğu için; tezkiyesiz insanlar gibi pes-payeli menfaatlere, iman ve Kur'an ve ahiret zararına sapık mesleklere giremez ve katılamazlar....

2184

Bu nokta-i nazardan bu zatlara beğenmemek, aleyhlerinde bulunmak, hele gıybetle tenkid etmek; elbette Hazret-i Üstad'ı beğenmemek ve onun hareketini tezyif ve tenkid etmek çıkar...

(81) Hatıra Dosyası No: 34

2185

2054

MÜTEFERRİK HADİSLER-9

HZ.ÜSTAD'IN ZEHİRLENDİRİLMELERİ

Hazret-i Üstad 1950 yılı içinde onbeşinci defa zehirlendirilmesinden başka; 1952, 1953, 1954 ve dahası vefatına kadar resmî yazılarında ondokuz defayı, fakat şifahî sohbetlerinde yirmi bir defayı bulan zehirlendirilmeleri olmuştur. Lahika mektuplarında geçen 1950'ye kadarki bu on beşinci defaya ek olarak, altı defa daha,Üstadın şifahî sohbetlerinde bu sabit olan zehir hadiselerinin belki tek tek zamanını ve keyfiyetini tesbit etmek mümkün olmayacaktır. Bu altı defaki son zehirlenmelerin, Üstad'ın ifadelerinde üç dört tanesi sarih geçmektedir. Diğerleri ise zaman ve

keyfiyet itibarıyla belli değildirler.

HAZRET İ ÜSTADIN ONALTINCI ZEHİRLENME HADİSESİ

29.1.1988 Cuma günü kardeşi İsmail Fakazlı'nın evinde İnebolu'lu İbrahim Fakazlı Cemaat huzurunda anlattı, Ahmed Aytimur da tasdik etti. Hadise şöyledir:

"Üstad Hazretleri 1952'de Gençlik Rehberi Mahkemesi dolayısıyla İstanbul Akşehir Palas otelinde kaldığı günlerde ziyaretine gitmiş ve Üstad'ın kaldığı odasının yanındaki bir odada bir kaç gün kalmıştım. Bir gün yemeğinden artan bir kaç köftesini bir sefer tasında ağzı kapalı şekilde pencerenin saçağına bırakarak yatmış. Sonra geceleyin o köftelerden bir iki tanesini yemiş ve zehirlenmişti. Gece yarısı beni kaldırdı. Üstad'ın yüzü kıpkırmızı olmuş, gözlerinin içine kadar kızarmıştı. Bana "Ziya ve Abdulmuhsin nerdedirler." dedi. Dedim efendim Süleymaniye'ye gittiler. "Git, acele çağır gelsinler" dedi. Acele gittim, Ziya'yı Süleymaniye'de uykudan kaldırdım getirdim. Üstad hiddetle Sefer tasının kapağının nerede olduğunu sordu ve "Benim yemeğime zehir katmışlar" dedi. Biz gittik, dışarıya bakan penceresinin altındaki bahçeye baktık, aradık, kapağı bulamadık. Oradan da pencereye kadar çıkmanın hiç imkânı yoktu. Sonra Üstad bana: "Git otelde yatanların isimlerini tesbit et!" dedi. Ben efendim bunu ben yapamam dedim. Sonra Üstad otelciyi çağırttı. Otelde yatanları tesbit etti. Sonra bize dedi ki; "Edirne'den hususî bu iş için gelmiş adamlar benim yemeğime zehir katmışlar" ve o adamları çıkarttı, yanına çağırırdı. Onlara nasihat etti. Sonra bize dedi ki: "Bu işi yapanlar Ermeni Taşnak komitesine mensub olup, Edirne'den hususi şekilde bu iş için gelmişler" Ahmed Aytimur da aynen tasdik etti.

2186

Onyedinci zehir hadisesi;İstanbul Gençlik Rehberi mahkemesinden

döndüğü aylarda vaki' olduğu anlaşılıyor. Zira, 1 Nisan 1952'de

Emirdağ'da yazmış olduğu bir mektubunda şöyle diyor:

2187

2055

Aziz Sıddık Kardeşlerim!

Evvelâ: Seksen sene bir manevî ömr-ü baki kazandıran şuhur-u selâsenizi ve mübarek kudsî gecelerinizi ve leyle-i Rağaibinizi ruh-u canımızla tebrik ve her bir Nurcunun manevî kazançları ve duaları umum kardeşleri hakkında makbuliyetini rahmet-i ilâhiyeden rica ve hizmet-i Nuriyede muvaffakiyetinizi dahi tebrik ederiz.

Saniyen: Tesemmüm (82) vesilesiyle nisyan-ı mutlak hastalığının musibeti benim hakkımda bazı hakaikin keşfine bir ni'met ve merhamet hükmüne geçtiği ve anahtar olduğuna, bana çok acımamak için haber veriyorum.

Fakat yine duanızı ruh-u canımla rica ediyorum(83)" ...

On sekizinci zehir hadisesi; Kuvvetli tahminlerle 2.9.1953'de kadir gecesinde olmuştur. Barla'da bir kadir gecesinde kaleme alınan mektubunda bu onsekizinci zehir hadisesini Hazret-i Üstad şöyle izah eder:

Aziz Sıddık Kardeşlerim!

Âlem-i İslâmda Leyle-i Kadir telâkki edilen bu Ramazan-ı Şerifin

Yirmiyedinci gecesinde bir nevi tesemmüm ile, şiddetli bir mide hastalığı içinde sinirlerimi ve vicdan ve kalbimi istilâ eder gibi, manevî bir diğer dehşetli hastalık hissettim. Bu maddî ve manevi iki dehşetli hastalık içinde şefkat hissiyle bütün zihayatların elemeleri hatıra geldi. Şahsî hastalığımdan daha ziyade elim bir halet-i ruhiyeyi hissettim. Bununla beraber seksen kûsûr seneye varan ömrümün sonunda seksen sene bir manevi ibadeti kazandıran en son Leyle-i kadrime layık çalışamayacağım diye sabık iki dehşetli hastalıktan daha şiddetli hazin bir me'yusiyet içinde asaba gelen ve

nefs-i emmarenin vazifesini gören bir elim his beni ezdiği zamanda, ayet-i hasbiyenin bir sırrı imdadıma geldi; bu hastalığı izale edip, Cenab-ı Hakk'a hadsiz şükür olsun ki, hilaf-ı me'mul bir tarzda dayandım. Bu üç hastalığıma da, böyle üç merhem sürüldü.

Maddi hastalığın, Hastalar Risalesinde isbat edildiği gibi, bir saat hastalık, sâbir ve mütevekkil insanlara hiç olmazsa on saat ve leyle-i kadir de ise, daha ziyade ibadet hükmüne geçtiği gibi, benim bu leyle-i kadirdeki hastalığım, iktidarsızlığımla yapamadığım leyle-i kadirdeki hizmetin yerine geçmesiyle tam şifa verici bir merhem oldu.

(82) Eğer bu hadise, İstanbul Akşehir Polas okelindeki zehirlenmesinin devamı ise, o zaman sıra onaltıncıdır. A.B.

(83) Emirdağ-2 Fotokopi asıl S: 47

2188

2056

Ve bütün zihayatın hastalık ve elemelerinden şefkat sırrıyla bana gelen teellüm marazını; Rahimiyet-i İlâhiyyenin tecellisiyle, yani o mahlukları yaratanın şefkat ve rahimiyeti ve rahmeti tam kâfi olmasından onların elemelerini, onlar için bir nevi lezzete veya mükâfata çevirdiğinden o rahmet-i ilâhiyeden daha ileri şefkati sürmek manasız ve haksız olduğundan o şefkatten gelen eleme bir manevî sürura çevirdi. Yalnız merhem değil belki şifa verdi.

Ve en son ömrümde en ziyade kıymetli manevî bir hazineyi kaybetmekteki manevî eleme karşı; Nurun hâs şâkirtlerinin her birisi şirket i maneviye sırrıyla umum namına dahi dua ile ve a'mal-i salih ile çalıştıklarından, hem Elhüccetüzzehra'da hem Nur anahtarında izah edilen teşehhüde ve fatihada bütün mevcudat ve zihayat cemaatının dualarına ve tevhiddeki davalarına iştirâk suretiyle; hususan toprak, hava, su ve nur

unsurları birer dil olmasıyla topraktan çıkan bütün hayat hediyeleri ve sudan mübarekât ve tebrikât.. Havadan şükür ve ibadetin temessülleri ve nur unsurundan maddî ve manevî tayyibatlar, güzellikler tarzında, teşehhüdde ve fatihada kâinattaki bütün ni'metlerden gelen şükürler ve hamdler ve bütün mahlûkatın, hususan zihayatların küllî ibadetleri ve bütün istianeleri.. Ve doğru yolda giden bütün ehl-i hakikat ve ehl-i imanın yolundan gidenlere manevî refakat etmekle onların dualarına ve da'valarına tasdik suretinde âminlerle iştirak ederek, âmin demekle hissedar olmanın küllî sırrı o gece imdadıma geldi. Gayet hasta, zaif, me'yus bir halde cüz'î bir hizmet edememekteki manevî elim hastalığıma öyle bir tiryak oldu ki; ben hakikaten en sağlam hallerimde ve en genç zamanlarımda en zevkli ve lezzetli evradımda bulmadığım bir manevî süruru hissettim ve hadsiz şükür edip o dehşetli hastalığıma razı oldum.

Elbaki Hüvelbaki Kardeşiniz

SAİD-İ NURSI"

dedim.

Çok hasta Üstad'ımızın hizmetinde bulunan bizler (Yani Sıddık Süleyman, Tahiri, Zübeyr, Ceylan, Bayram) o hastalığa ait bu yazı münasebetiyle, Üstad'ımızla beraber umum kardeşlerimizin bayramlarını ve leyle-i kadirlerini tebrik ediyoruz. Üstadımız diyor ki: "Benim kanaatım var ki; benim âfiyetim için mübarek kardeşlerimin ettikleri dualarının makbuliyetinin bir neticesidir ki; böyle acib bir hal, garib bir tarza döndü.(84)"

(84) Emirdağ-2 aslı Hüsnü Bayramoğlu Defteri S: 28

2189

2057

Öndokuzuncu zehir hadisesi: kuvvetli tahminlere göre 1954 veya ellibeş

yıllarında olmuştur. Bu hususta Üstad'ın hizmetkârları Üstad'ın emriyle şöyle bir mektup neşrettiler:

“Çok hasta Üstad'ımız hakkında haber aldık ki; gizli bir dinsiz komite çok para ile, hatta bir vakit kırk bin banknot ile Üstad'ımızı imha etmek için sarfetmek teşebbüsünü, onbeş sene evvel kat'î haber aldığı vakit, Üstadımız dedi: "Hıfz-ı ilâhî, inayet-i ilâhiyye bize kâfidir. Onlar ne yaparlarsa yapsınlar."

Onlar pek acib vasıtalarla on sekiz(85) defa zehirlemeye çalıştıkları halde, Cenab-ı Hakk'a şükür hıfz-ı ilâhî onu kurtardı. Fakat çok zaman sonra Üstadımız hissetti ve işitti ki; bazı dostlarına bir rüşvet ile beraber, kendini dost gösterip düşmanlık suretinde, güya bir cihette Üstad'ımıza bir fayda verecek gibi bazı hâs dostlarını ve o dostların akrabasına büyük bir yekûn bahşiş verilmeye teşebbüsler var.

Üstad'ımız bu şeyi hissetmesiyle dedi: "Bu fedakâr talebelerim ve dostlarım ruhlarını, dünya menfaatlerini benim için feda ediyorlar. Ben de bir iki sene hastalık musibetleri kabul edeceğim...Ta o fedakâr talebelerimin hayatları yirmi sene o bahşişle fayda görsün!..”

Birden kalbine ihtar edildi ki; ve yüz hadise ile ispat oldu ki; Risale-i Nura zarar vermek niyetiyle büyük bir maksud hatırı için bir kusur olduğu vakit, aks-i maksudu ile tokat yedikleri muhakkak olmasından , O büyük bahşişler, düşmanlar tarafından gelen o büyük mallar aks-i maksadla netice verdiğiinden; yani o aldığı bahşişin on misli dünyada da zarar göreceği muhakkak olduğundan; Üstad'ımız o fedakârlıktan vazgeçti ki, dostlarına, hâs kardeşlerine zararlar, tokatlar gelmesin. Onun için "A'zami dikkat ediniz, çok dikkat ediniz!" diye mükerreren emretti.

Tahiri, Zübeyr, Ceylan, Bayram, Hüsnü (86)"

Ondokuzuncu veya yirminci zehir hadisesi:

Lahikalarda tesbit edilen ve sarıhan yazılan ondokuz defa zehir hadiseleri, sıraya koyduğumuz tertibe göre sonuncusu, kuvvetli tahminlerle 1956 yılında olmuştur. Bu hadise hakkında Hazret-i Üstad'ın ihbarı şöyledir:

2190

(85) Eğer "onsekiz defa" cümlesi bu mektuptaki hadiseden hariç ise, sıra doğrudur. Bununla tam 19 oluyor. AB.

(86) Emirdağ-2 asılları yeşil defter S: 30

2191

2058

Aziz Sıddık, fedakâr halis muhlis kardeşlerim.. Ve hizmet-i Kur'anîyede hakikî, ciddî, metanetli arkadaşlarım!

Size gayet ehemmiyetli bir halimi ve dehşetli bir zahmet, fakat inayet-i ilâhiye ile büyük bir rahmeti tazammun eden zahiri bir hastalığım, manevi bir istirahat ve bir tamam-ı vazifeye bir alâmet olarak bir hastalığımı beyan ediyorum. Şekva değil, teşekkür ediyorum. Fakat sizden tahammülüm için dua istiyorum. O halet de şudur:

Ben kelimatı konuşurken, birden manevî bir men' gibi şiddetli bir hararet başlıyor. Hatta eskide günde bir iki defa su içerken, şimdi yemeği pek az yediğim halde, yirmi otuz defa su içmeye mecbur oluyorum. Hatta iki gün evvel pek şiddetlendi. Ben bir tesemmüm zannettim. Hatta bir vehme binaen, yanımdaki kardeşlerime ifşa ettim. Bu gayet şiddetli hastalığıma karşı sabır ve tahammül niyaz ettim. Rahmet-i ilâhiyeden rica ettim. Birden kalbime geldi ki, ekser hayatımdaki zahmetlerde bir inayet ve rahmet cilvesi bulunduğu gibi, inşaallah bunda da o cilve-i rahmet var ki; cinnî ve insî şeytanların ve dinsizlerin seni zehirlendirmek ve susturmaya çalışmaları; vazifenin tamam olmasına ve istirahatına rahmet-i ilâhiyeye bir vesile oldu ki, geçen sene İşarât-ül İ'caz tefsir-i Arabî'yi bir sene müddetle

ders vermeye başlamıştım. Cinnî ve insî şeytanlar beni susturmaya desaisleriyle çalıştıkları halde, rahmet-i ilâhiye hem İşarat-ül İ'caz'ın, hem Mesnev-i Arabinin Türkçesini ihsan ettiğinden; ve Risale-i Nur da ekseriyet itibarıyla- kendi kendine ders verip muallimlere ihtiyaç bırakmadığından bu tedris vazifemde bana istirahat ve tebrik nev'inden bir ihsan-ı ilâhî olarak bu acib hastalık benim istirahatıma medar oldu.

Hem benim ruhuma geldi ki: Senin binler belki yüzbinler Saidcikler, senin bedeline ders verecek ve konuşacaklar var. İhsan-ı ilâhî ile Risale-i Nur başka ilimler gibi meşakkatli derslere muhtaç değil.

Gavs-ı Geylanî'nin (K.S) kerametkarâne cilvesi en dehşetli zaman gibi, bunda da aynı hakikat olduğu görüldü. Hem azamî ihlasın zedelenmemek

için, şimdi düşmanlar da dostlara inkılâb ettiği bir zamanda sohbet etmek, konuşmak; Bu dünyada da uhrevî hizmetlerin bir güzel ve fanî meyvelerine vesile olabilir. O vakit a'zamî ihlâs ki hiç bir şeye alet olmayacak, hem vazife-i ilâhiyeye karışmamak için, kader-i ilâhî hakkımdaki bu şiddetli halete -aleyhimde değil, lehimde olarak- fetva verdi, müsaade etti. Ben

2191

2192

yanımdaki vasiyetnamemdeki evlâd kabul ettiğim küçük evlâdları tevkil ediyorum. Onlarla konuşanı, benimle konuşmuş gibi kabul ediyorum.

Elbaki Hüvelbaki

Said-i Nursi

2192

2193

2059

Üstad'ımızın bu hastalığı gösteriyor ki, gizli dinsizler konuşurmamak için

bir ilâç bulmuşlar, yedirmişler. Elhasıl Üstad'ımızın müsafahadan, sohbetten ve konuşmaktan men'edildiğini biz de görüyoruz.

Üstad'ımızın hizmetinde bulunan

Tahiri, Zübeyr, Ceylan, Hüsni, Bayram(87)"

Kesin tarihli olanlarından tesbit edebildiğimiz ondokuzuncu veya yirminci zehirlendirilme hadiseleri böyle cereyan etmişler...ve daha yirminci ile yirmibirinci defalar...

Demek ki, Hazret-i Üstad Bediüzzaman'ın hayatı boyunca gizli zındık düşmanlar onunla her sahada uğraşmaktan fâriğ olmamışlardır. Lâkin Hazret-i Gavsın manen verdiği te'minat, kemaliyle tahakkuk etmiş, hicrî hesaba göre tam seksen yedi sene aziz bir ömür içinde hayatı devam etmiş, nihayet kendi ecel-i mevudiyle rahat döseğinde vefat ederek mele-i a'laya uçmuştur.

MÜTEFERRİK HADİSELER-10

VASİYETNAMELERİ

Hazret-i Üstad ilk vasiyetnamesini 1945 yılı başlarında Emirdağ'da zehirlendiği günlerde yazmıştı. 1950'den önceki bu ilk ve birinci vasiyetnamesinden sonra bir iki vasiyetname daha yazdı. Fakat 1950'den sonra, vefatına kadar peş-peşe bir kaç vasiyetname yazdı. Vasiyetnamelerin hepsi Risale-i Nurun hizmeti ve tarz-ı neşriyatı, sevk ve idaresiyle ilgilidir. Şahsî bir meselesi evlad u iyal endişe'si, akrabalar için telâşu veya o vasiyetlerde bu gibi şeylere işaret edici hiç bir şey yoktur. Hayatının semeresi olan bir tek Risale-i Nuru ve onun vasıtasıyla başlatılan ve inkişaf ettirilen ve Allah'ın izniyle dünya çapında te'sirat yapan ve edecek olan Kur'an ve imana hizmet meselesi vardır. Risale-i Nuru da Kur'anın mirî malı, Nur cemaatinin hizmet ve programının malı ve nihayet yine Nurun malı olarak bilmiş, öylece hareket etmiş, davranmış ve vasiyetlerde

bulunmuştur.

Hazret-i Üstad'ın umum vasiyetnamelerini içine alan bir kitapçık tarafımızdan 1963 yıllarında teksir edilmiştir. Üstad'ın 1953'lerden sonraki vasiyetnameleri, daha çok -Vefatından sonra- kendi tarzının muhafazası, yani hizmet şeklinin sevk ve idaresi ile ilgili tarzının muhafazası

2193

2194

cihetinde sudûr etmiştir. Yani Risale-i Nur hizmetinde, neşriyatında ve en mühimmi de hayatını Nur hizmetine vakf eden talebelerinin tayinat işlerinin yerli yerince verilmesi işinde çok ısrarlı şekilde vasiyetler etmiştir. Onun tarzının idamesinin hikmetleri ve faydaları hakkında bir nebzecek yukarlarda temas edilmiş olduğundan burada tekrarına lüzum görülmedi.

(87) Emirdağ-2 S: 198

2194

2195

2060

Üstadın 1945 te yazdığı vasiyetten sonra, yazdığı 2.vasiyetnamesi Bayram Yüksel Ağabeyin anlattığına göre, 1954 lerden sonra Hazret-i Üstad birinci vasiyetnamesini Yalvaç yolu üzerinde bir dere kenarında, söğüt ağacının altında yazdırdı ve ayrıca bize şunları demişti:

"Evlâdlarım, bu vasiyetimi bir ihtara binaen yazdırıyorum. Ben size vasiyet ediyorum ve bunu da kaleme alın: Nasıl Gavs-ı A'zam Cenab-ı Allah'tan biraz ömür istemiş, Cenab-ı Hak da uzatmış.. Ben de Nurlar matbaalarda basılıncaya kadar Cenab-ı Allah'tan ömür istedim(88) ve hadsiz şükür olsun bunları da gördüm...(89)"

Bayram Ağabeyin bu ifadesine göre, birinci vasiyetname tahminen 1958'lerde yazılmıştır. Bayram Ağabeyin bahsini ettiği ve 1954'den sonra

birinci vasiyetname olarak nitelediği vasiyetnamenin mahiyeti, daha çok kabrinin durumu ile ilgilidir.

Ancak Emirdağ-2 lahikası kitabında kaydedilen birinci vasiyetnamenin 1956 yılında yazıldığı anlaşılmaktadır. Onun mevzuu da Risale-i Nurun sermayesi ve Nurun neşri hakkındadır. Aynen şöyledir:

"Üstadımızın vasiyetnamesi

Hem benim şahsımın, hem Risale-i Nurun şahs-ı manevîsinin sermâyesini, kendilerini Risale-i Nurun hizmetine vakfedenlerin tayinlerine vermek, hususan nafakasını çıkaramıyanlara vermek lâzımdır.

Şimdiye kadar bir kaç senedir ta'yinatları verilen Nur talebeleri haslara malûm olmuş.. Ben de yanımda şimdi bulunan kardeşlerimi kendime vâris; ve benim vazifemi yapmaya çalışmak lâzım... Tesanüdü de muhafaza etsinler.

Evet bu vasiyetnameyi tasdik ediyorum. SAİD-İ NURSİ(90)"

İKİNCİ VASIYETNAMESİ:

Bu da Bayram Ağabeyin bahsini ettiği vasiyetnamenin iki üç şekilde kaleme alınmış, kabri hakkındaki vasiyetnamesidir. Bunu Hazret-i Üstadın 2195

2196

vefat faslında kaydedeceğimizden buraya dercetmedik. İstiyenler Emirdağ 2 sahife: 169, 172 ve 173. sahifelere bakabilirler.

(88) Bayram Ağabeyin bu rivayetini tasdik eden Üstad'ın 1950 yılı içinde kaleme almış, olduğu bir mektubundan şu sözleridir: "... Gerçi hâs kardeşlerim her birisi mükemmel bir Said' hükmünde Nura sahiptirler. Fakat ihlâstan sonra en büyük kuvvetimiz tesanüdde bulunduğundan ve meşreblerin ihtilâfı ile-hapiste olduğu gibi- bir derece tesanüd kuvveti sarsılmasıyla, hizmet-i Nuriyeye büyük bir zarar gelmesi ihtimaline binaen;

Bu biçare ihtiyar, hasta hayatım; Ta Lem'alar, Sözlere mecmuası da
çıkıncaya kadar... O hayatımı muhafazaya bir mecburiyet hissediyorum"

(Emirdağ-2 S: 12-15)

(89) Son Şahitler-1 S: 420

(90) Emirdağ-2 S: 169

2196

2197

2061

ÜÇÜNCÜ VASIYETNAMESİ:

Bu vasiyetnamesinde ise, Hazret-i Üstad kendi tarzının muhafazası ve ta'yinat işlerinin sıhhatli yürütülmesi için, daha çok kendi yanındaki hizmetkârları ve ayrıca da Hüsrev, Nazif, Tahiri ve Mustafa Gül'ün de nezaretleri altında onları vekil nasbediyor.. Ve vasiyet ettiği tarzda hizmetinin yürütülmesini emrediyor. Bu vasiyetnamenin metnini de buraya almıyoruz. İstiyen Emirdağ-2 sahife 187'ye bakabilir.

DÖRDÜNCÜ VE EN SON VASIYETNAMESİ

Bu vasiyetname kuvvetli tahmin ile 1959 yılı içerisinde yazılmış olsa gerek.. Yine ta'yinat ve neşriyat işine ve kendi hizmet tarzının muhafaza edilmesine ehemmiyet veriyor ve onu vasiyet ediyor. Aynen şöyledir:

Umum dostlarıma ve Nur kardeşlerime bu vasiyeti ilân ediyorum:

Benim şahsım itibarıyla vazife-i nuriyeyi yapmaya liyakatım kalmamış.

Belki ihtiyaç da kalmamış. Hem müteaddit tesemmümlerle ve çok ihtiyarlık vaziyetiyle ve hastalıklı şimdiki hayatta kalmak tahammülüm kalmamış gibidir. Şayet müştak olduğum ölüm elime geçmese de, zahiri hayatımda ölmüşüm gibi... diye bu vasiyetimi yazıyorum.

Halık-ı Rahman ve Rahime hadsiz şükür olsun ki; bundan altmış yetmi sene evvel, hilâf-ı adet olarak tahsil-i ilim, hususan ilm-i imanî yolunda

başkalarının muavenetine yalvarmamak ve tam fakr-ı haliyle beraber; Eski Said çocukluk, gençlik zamanında talebelerine ta'yinlerini kendi vermeye çalıştığı ve ancak kısa bir zaman beş tayin(91) kabul edip, mütebakî talebelerine bazen yirmi otuz talebesine ta'yin verdiğinde, ilmi vasıta-i cer etmeye o talebeler mecbur olmadılar. İktisad ve kanaatla o zaman muvaffak oldukları gibi, Eski Said gibi şimdi Risale-i Nur kendi hakikî talebelerinin tayinlerini neşriyatıyla mükemmel vermeye başlamış. A'zamî ihlâsı kırmamak için Risale-i Nur hâs talebelerinin ta'yinlerine hususan nafakasını tedarik edemiyenleri tam tamına idare edecek derecede Risale-i Nurun satılan nüshalarının beşten birisi Risale-i Nurun hakkı olduğu cihetle, şimdi elli altmış talebesine kâfi sermayesi çıkıyor. Benim (Biçare Said'in) içinde hiç bir hakkı yoktur. Yalnız Risale-i Nurun kıymettar hasiyeti ve şakirtlerinin şahs-ı manevisinin kemal-ı sadakatı bu manevî Nur bayramına vesile oldu.

(91) Hazret-i Üstad Bitlis'ten Van'a ilk geldiği ve medresede tedris vazifesine başladığı günlerde, evvelâ evkaf dairesinden bazı yardımları vali

2197

2198
Hasan Paşa'nın ısrarıyla kabul etmiş olduğuna işaret etmek istediği anlaşılıyor. A.B.

2198

2199

2062

Şimdi bütün talebelerim fevkinde diyerek değil, benim en yakınımda, hizmetimde olup; bir derece tam tarz-ı hareketimi bilenler ve yakından görenler içinde dört beş adamı mutlak vekil yapıyorum. Ben ölsem veya hayatta şuursuz kalsam, Nurlara karşı hizmetimin tarzını bilerek tam

yapabilsinler. Şimdilik Tahiri, Sungur, Ceylan, Hüsnu ve bir iki adam daha mutlak vekil olarak vasiyet ediyorum. Şimdi Risale - i Nurun satılan

nüshalarının sermayesi, Risale-i Nurun malıdır. Said de bir hizmetkârdır. Hayatta ta'yinini alabilir. Hatta bu günlerde ölüm bana çok yakın göründü. Ben de altı vilâyette bulunan elli altmış talebeyi; iki üç sene Nur sermayesinden ta'yinini vermek kat'î niyet ederken; belki bazılarını bazı maniler onları talebelik hizmetinden vazgeçirecek diye vazgeçtim. Şimdi vasiyetimi yazdım.

SAİD-İ NURSİ

Haşiye: Gavs-ı A'zam Şeyh-i Geylanî (R.A.) Risale-i Nura ve müellifine işaret ettiği keramet-i gaybiyesinde bir fıkrada diye maişet hususunda saadetle yaşayacağını ve en mes'ud olacağını haber vermiş. Halbuki Üstad'ımızın fakr ve istiğnasını şimdiye kadar zahiren buna muhalif görüyorduk. Gavs-ı A'zamın bu ihbar-ı gaybîsi Üstad'ımızın hayatında şimdi bilfiil görülmüş ki; küçüklüğünde, daha on beş yaşında iken, amcasının çorbasını içmezdi. Minnet altına girmezdi.. Ve ders verdiği eski talebelerinin maişetini de kendisi der-uhte ederdi. Aynen şimdi de elli altmış talebesinin ta'yinlerini vermesi o gaybî ihbarın tam tahakkuk ve tezahür ettiğini göstermiştir.

Tâhiri,Sungur,Ceylan(92)"

MÜTEFERRİK HAİSELER -11

BARLA GÖLÜNDE HARİKA DURUM

1954 yılının Kurban bayramında Hazret-i Üstad'ın Eğridir'den Barla'ya bir deniz seyahati yaptığı esnada, deniz çok acib bir fırtına ile motorlu kayığı batırma hali yüzde yüz görünmekte olduğu halde, harika bir hız-ı ilâhî ile kurtulmaları ve sağ-salim karşiki sahile ulaşmaları hadisesidir. Hazret-i

Üstad bu hadisenin harikalığı ve ehemmiyetine binaen onu bir mektupla talebelerine bildirmiştir. Bizdeki el yazma Hüsnü Ağabeyin hususi lahika defterinde bu mektubun başında: "Kurban Bayramı 1373" diye yazmaktadır. Mektubun yazılışı ve o hadisenin görgü şahitlerinin ifadeleri hakkında Son Şahitler-2 kitabında da tafsilat geçmektedir. Üstad'ın mektubunu kaydettikten sonra şahitlerin ifadelerini de yazacağız inşaallah...

2199

2200

(92) Emirdağ-2 S: 204

2200

2201

2063

Hadisenin icmalini bildiren Hazret-i Üstad'ın mektubu aynen şöyledir:

Aziz kardeşlerim!

Bu defa motorlu kayak içinde Eğridir'den Barla'ya giderken, denizin dehşetli emsalsiz fırtınası; leyle-i kadirdeki dehşetli hastalık gibi(93) zahmet noktasını kaldırıp büyük bir rahmete vesile olduğunu sizlere müjde veriyorum. Altı arkadaş ile beraber şehid olmak, yedi ihtimalden altı ihtimal ile deniz bize geniş bir kabir olmak için zemin hazırlandı. Fakat o hal altında mükerrer tecrübelerle yağmurun Risale-i Nurla alâkadarlığı ve şimdi çok zamandır yağmura şiddetli ihtiyaç olduğu bu zamanda, Risale-i Nurun

gizli düşmanlarının tehlikesinden ve geniş planından kurtulmasına bir işaret olarak, o dehşetli haletimiz bir sadaka-i makbule hükmüne geçtiği remzi ile; o rahmet-i ilâhiyeden gelen emr-i Rahmaniye imtisalindeki iştîyak ile, yağmurun bir annesi olan bu deniz, o rahmete dair emr-i ilâhiyi gayet heyecanla ve iştîyak ile ve acelecilik ile yerine getirmek için; bir şefkat

tokadı nev'inden nur talebeleri olan bizim başımızı tokadıyla, yüzümüzü ve gözümüzü yağmurla okşadı. Biz bu haleti zahiren hiddet, manen şefkatkârane okşamak nev'inde gördük.

Ben daha fırtına ve yağmur başlamadan evvel, hiss-i kabl-el vuku' ile, hazine-i rahmete bir anahtar olacak dehşetli ve heyecanlı bir musibet hissettiğimden, mütemadiyen Cevşen'i ve Şah-ı Nakşibend'in virdini okuyordum. Denizin o dehşeti içinde kemal-i şevk ile o mübarek denizi kabir olarak kabul ediyordum. Böyle kaza ile vefat eden şehid hükmünde olduğu gibi, şehid de Velî hükmünde olmasından, altı arkadaşına acımadım, Yalnız içinde bulunan çocuğa bir parça acıdım.

O kayığın makinası bozulduğu ve yelkeni de rüzgâr onun aksiyle geldiği için fayda vermediği ve denizin mevceleri de pek büyük evler gibi kayığa ve zahiren bize hücum etmesiyle beraber kayığın içine girmediği için kemal-i sabır ve şükürle karşıladık ve salıman sahile çıktık, Elhamdülilahi ala külli hal dedik.

Said-i Nursi(94)"

Şimdi de Üstad'la beraber aynı seyahatte ve kayıkta bulunan Eğridirli Demirci Salih namıyla anılan zatın hatırasını ve ifadesini dinliyoruz:

(93)Bu ifadeyle,zehirlenme hadisesinde kaydedilmiş leyle-i kadir hakkındaki mektupta ifade edilen vaziyet ile, bu hadise aynı senenin

2201

2202

Kurban Bayramı'nın 2. gününde olmuşsa 25.12.1953'de vaki olmuş olabilir.

A.B.

(94) Emirdağ-2 asıl mektuplan Hüsnü Bayramoğlu defteri S: 46

2202

2203

"O günü Hazret-i Üstad Eğridir'de idi. Isparta'ya gitmek istediği halde, araba bulunamamıştı. Ben ve rahmetli Ali Savran, Şakir Çağlar ve benim kayınpederim Bahri Çağlar'ın ağabeyisi de beraberce Üstad'la beraber Isparta yerine Barla'ya gitmek için bir kayık bulduk ve yola düştük. Fakat üstad Hazretleri o günü çok hiddetli ve telâşlıydı. Bize araba bulmadığımızdan dolayı kızıyor ve bir nevi istemiye istemiye Barlaya motorla gidiyorduk. Yanımızda benim iki yaşındaki Said isminde küçük oğlum da vardı. Kayığa bindik, biraz ilerledik. Birden bire fırtına ile göl kaynamaya başladı. Deniz büyük dalgalarıyla bizim küçük kayığımızı oyuncak top gibi, bir havaya bir dibe çıkarıp indiriyordu. Her an batma tehlikesi içinde, şiddetli yağmurdan ve dalgaların suyundan sırıl sıklam olmuşuk.

Biz artık her an ölümü beklemek içinde iken, Hazret-i Üstad ise, gayet rahat ve fütûrsuz şekilde dualarını okumaya devam ediyordu. Bizim her tarafımızdan su akarken Üstad'ın üzerine tek bir damla dahi su düşmemişti. Herkes bağıyor, tekbir getiriyor, korkudan titriyorken; Hazret-i Üstad'da hiç bir telâş ve korku eseri yoktu.

Denizin fırtınalı dalgalarından kayığımızın sağa-sola sallanmasıyla, başımız adam akıllı tutmuştu. Kımıldayacak halimiz ve tahammülümüz kalmamıştı. Hafiften bazen Hazret-i Üstad'a bakıyor ve içimden diyordum ki; nasıl olsa Üstad kurtulur. Amma biz denizin dibini boylıyacağız derken, Allah'a şükür kavisli bir sahile yanaştık. Liman, meğer Bedre iskelesi imiş, iskeleye yanaştık ve Allah'a hamdederek dışarı çıktık.(95)"

MÜTEFERRİK HADİSELER -12

ZİYARETÇİLER VE HAZRET-İ ÜSTAD

Hazret-i Üstad eskidenberi kendisinde fitraten mevcut olan

merdümگیرزلیک, uzlet, istiğna ve fuzûli sohbetlerden kaçmak ve herkesi her zaman ziyaretine kabul edememek haleti, bilhassa 1953'den sonra daha da şiddet kesbetmişti. Risale-i Nur hizmeti haricinde ve onun tedbir ve istişareleri dışında, şahsî ve hususî ziyaretçi pek kabul edemiyor, beyan-ı ma'zeret ediyorlardı. Şayet istemediği halde, bir nevi mecburiyet tahtında ziyaretçi kabul etse de, çok rahatsız oluyordu. Bu meselede, ziyaretçi her zaman kabul edemeyişinin hakikatını beyan eden bir kaç defa ve aynı manalarda yazılar kaleme almıştı. Hatta bu yazılardan bazılarını dış kapısının arkasına astırıverirdi.

2203

2204

(95) Son Şahitler-2 S: 82

2204

2205

2065

Hazret-i Üstad'ın ziyaretine kabul edemediği kimseler içinde bazen mühim ve meşhur şahsiyetler, hatta ünlü alimler de bulunabiliyordu. Bu durum bazılarınca, güya bu işi, yani bazen ziyaret ettirmemeyi Üstad'ın hizmetkâr ve talebelerinden biliyorlardı. Hatta bazı ünlü zevat, Üstad'ın hizmetkârlarını ittiham edici dedikodularda da bulunabilmişlerdi. Bunun üzerine hem Hazret-i Üstad, hem de onun hizmetkârları yine onun emri ve malûmatı dahilinde bu meseleyi açıklayıcı bazı yazılar neşrettiler. İşte zaman zaman yazılıp neşredilen ve lahikalar dizisine dercedilmiş olan mektup ve yazıların sırasıyla durumu şöyledir: (Bunlar sadece 1950'den sonraki yazılardır. Ondan önce de Barla'da, Emirdağ'da benzeri yazılar yazılmıştır.)

BİRİNCİ YAZI: 7.11.951'de yazılıp neşredilen Üstad'ın şu yazısıdır:

"Ziyaret etmek ve görüşmek isteyenler bu mektubu görsün ve

görüşmediğimden gücenmesin:

Şimdilik görüşmediğim üç sebebi var(96):

Birincisi: Mahkemelere gitmemek için doktorlar rapor(97) vermişler ki;

Bunun (Said'in) insanlarla görüşmeye tahammülü yoktur. Raporu tekzip etmemek için şimdilik sabretmek lâzım.

İkincisi: Yirmi yedi senedir ehl-i siyaset beni tazyik ediyor. Bir bahaneleri de "İnsanları başına topluyor" diyorlar. Ben de bu yeni mübarek Eskişehir'e geldim, resmî adamları o eski asılsız vehme ve bahaneye düşürmemek için şimdilik zaruretsiz görüşmüyorum.

Üçüncüsü: Yirmi sekiz senedir mütemadiyen tarassud ve tecessüs ile halkları benden ürkütme, hatta hapislerimde tecrid-i mutlakta bıraktıkları için, insanlarla görüşmekten bana sıkıntı geldi.

Dördüncüsü: Otuz beş senedir Euzübillahi mineşşeytani vessiyaseti diye hayat-ı içtimaiyeye, hususan hayat-ı siyasiyeye mümkün olduğu kadar karışmamak, bakmamak bir düstur-u hayatım olduğundan, insanlarla dünyevî sohbetlerden sıkılıyordum. Yalnız imana ve hakikata ait bir sohbet-i ilmiye edebilirdim. Yoksa bana sıkıntı veriyor.

Beşincisi: Benimle görüşenler benim haddimden ziyade hüsn-ü zan etmek bana ağır geliyor. Cenab-ı Hakk'a şükür, kendimi beğenmiyorum.

2205

2206

(96) Mektubun başında üç sebep göstereceğini yazmışken, bir hikmete binaen bunları altıya çıkarmıştır. A.B.

(97) Hazret-i Üstad hem Gençlik Rehberi mahkemesine, hem Samsun mahkemesine gitmemek için Emirdağ, Eskişehir ve İstanbul'dan müteaddit doktor raporları aldı. Amma Gençlik Rehberi mahkemesine ve ayrıca

Samsun mahkemesine gitmek üzere İstanbul'a gitmeye mecbur kalmıştı.

A.B.

2206

2207

2066

Benim şahsımı beğenenleri de beğenmiyorum. Çünkü beni ya tasannu'a, ya riyaya sevk etmek için kuvvetimden fazla manevî bir yük yüklüyorlar.

Altıncısı: Müteaddit defa zehirlendiğim için -hususan bu son zehir pek ziyade sinirlerime, âsabıma te'sir etmiş- az bir şey ile müteessir oluyorum.

Gayet ihlâs ve samimiyet ve uhrevî bir niyetle, yahut zaruri bir hizmet için olmazsa, ruhum istiskal ediyor. Onun için benimle görüşmek isteyen kardeşlerim sıkılmasınlar. Şimdilik görüşmediğime bedel, Risale-i Nurla görüşsünler. Benim has talebelerim ki -onlara birer genç Said namını vermişim- Benim bedelime onlar görüşsünler

SAİD-İ NURSİ(98)"

İKİNCİ YAZI: Zann-ı galibe ve herhalde Isparta'da 1955 veya 1956

yıllarında yazılmış Üstad'ın bir mektubu da Şöyledir:

"Üstadın ziyaretçilere dair bir mektubu(99)

Umum dostlarıma, hususan ziyaretçilere dair bir özrümü beyan etmeye mecbur oldum:

Ekser hayatım inzivada geçtiği gibi, otuz kırk senedir tarassud ve tarruza maruz kaldığımdan, zaruretsiz sohbet etmekten çekinip tevahhuş ediyorum. Hem eskiden beri maddî ve manevî hediyeler bana ağır geliyordu. Hem şimdi ziyaretçiler, dostlar çoğalmış, hem manevî mukabele lâzım gelmiş. Şimdi maddî bir lokma hediye beni hasta ettiği gibi, manevî bir hediye olan ziyaret etmek, görüşmek; hususan başka yerlerden musafaha etmek için zahmet edip gelmek ziyareti dahi ehemmiyetli bir

hediye-i maneviyedir, Ona mukabele edemiyorum. Hem de ucuz değil, manen pahalıdır. Ben kendimi o hürmete lâıyk görmüyorum, manen mukabele de edemiyorum. Onun için şimdilik aynen maddî hediye gibi, bir ihsan-ı ilâhî olarak bana manevî hediye gibi olan sohbetten, zaruret olmadan men' edildim. Bazı beni hasta eder. Maddî hediye tam mukabilini vermediğim vakit, beni hasta ettiği gibi... onun için hatırınız kırılmasın, gücenmeyiniz.

Risale-i Nuru okumak, on defa benimle görüşmekten daha kârlıdır. Zaten benimle görüşmek; ahiret, iman, Kur'an hesabıdır. Dünya ile alâkamı kestiğim için, dünya hesabına görüşmek manasızdır. Ahiret, iman, Kur'an için ise, Risale-i Nur daha bana ihtiyaç bırakmıyacak... Hususan tarihçe-i hayattaki mektuplar...

(98) Emirdağ-2 Müntehap dosya sıra no: 69

(99) Mezkür yazıyı,1955 ekiminde Üstad'ın ziyaretine gittiğim zaman, Isparta'da kapısının iç arkasında asılı görnüştüm. A.B.

2207

2208

2067

Hatta hizmetimdeki hâs kardeşlerimle de zaruret olmadan görüşemiyorum.

Yalnız bazı Risale-i Nurun fütuhâtına ve neşriyatına ait bazı kimseler için görüşmek istesem, o zaman görüşmek câiz olabilir ve bana sıkıntı vermez.

Bu noktayı bilmiyen ziyarete gelenlere haber veriyorum ki: Bir kaç senedir ceridelerle ilân etmişim ki; Benimle görüşmek isteyenleri, hususan uzak yerden gelerek görüşmeden gidenleri hususî dualarıma dahil ediyorum, her sabah da dua ediyorum. Onun için gücenmesinler.

SAİD-İ NURSİ(100)"

ÜÇÜNCÜ YAZI: Ziyaretçiler hakkında, bir de Hazret-i Üstad'ın emriyle

yanındaki hizmetkârların neşrettikleri bir yazı da şöyledir:

Üstad'ımızı ziyarete gelip de görüşemiyenlerin ve biz görüştürmeden gidenlerin hatırları kırılmamak için; Üstadımızın gizli harika bir ahval-i ruhiyesini beyan etmeye mecbur olduk. Hatta bugün bir parça dikkatsizlik ettiğimizden, gayet çok muhtaç olduğu hizmetimize nihayet vermek niyet ettiği halde, şimdiki yazacağımız şey hatırına geldi, bizi de affetti, helâl etti. İşte hakikat budur:

Biz de kat'iyen anladık ki; Üstad'ımız ekser hayatını tecerrüdle geçirdiği gibi, bütün hayatında hediyeleri kabul etmemek ve mukabilsiz hediyeler onu hasta etmek gibi; şimdi hürmet ve dostluk cihetiyle onunla görüşmek ona gayet ağır geliyor. Hatta mükerreren biz de anladık; müsafaha etmek, elini öpmek, kendisine tokat vurmak gibi ruhen müteessir oluyor ve ona bakmaktan, dikkat etmekten de şiddetle müteessir oluyor. Hatta hizmetinde biz bulunduğumuz halde, zaruret olmadan bakamıyoruz. Bunun sırr-ı hikmetini kat'iyen anladık ki; Risale-i Nurun esas mesleği hakikî ihlâs olmak cihetiyle şimdiki tezahür, sohbet etmek, fazla hürmet etmek bu enaniyet zamanında bir nefisperestlik, riyakârlık, tasannu' alâmeti olmak cihetiyle ona şiddetle dokunuyor. Çünkü der:

"Benimle görüşmek isteyen eğer ahiret için, Risale-i Nur için ise; Risale-i Nur bana kat'iyen ihtiyaç bırakmamış. Milyonlar nüshası her birisi on Said kadar fayda veriyor. Eğer dünya cihetiyle ve dünyaya ait işler için görüşmek ise; o dünyayı şiddetle terkettiği için dünyaya dair şeyleri malayanî, vakti zayi' etmek olduğu için cidden sıkılır. Eğer Risale-i Nurun hizmetine, intişarına ait ise, bana hizmet eden hakikî fedakâr talebelerim ve manevî evladlarım ve kardeşlerim benim bedelime görüşmeleri kâfi... Bana hiç ihtiyaç yok."

(100) Emirdağ-2 S:155 Son baskı,Sh.187

2208

2209

2068

Uzun yerlerden, uzak memleketlerden gelenlerle beraber başka kardeşlerimizin de hatırları kırılmasın. Çünkü on senedenberidir, her sabah okuduğu ve başkaları onu tevkil ettiği, evrad okumasında bağışladığı vakit der ki: "Ya Rab benimle görüşmek için gelip, görüşmeden dönenlerin defter-i a'maline de yazılsın:" diye ruhlarına hediye ediyor.

Üstad'ımızın bu halini kardeşlerimize beyan ediyoruz.

Elbaki Hüvelbaki

Hizmetinde bulunup Nur talebeleri(101)"

Kaydedilen bu üç yazı gibi bir kaç tane daha vardır. Bazılarını vasiyetnameler vesilesiyle, bazılarını da başka vesilelerle Hazret-i Üstad bu ziyaretçi hususunu çokça nazara vermiş ve hakikatını anlatmaya çalışmıştır. Lâkin her şeye rağmen Nur talebeleri duramamış, edememiş, hep üstadlarını görmek, ellerini öpmek, bir dakikacık olsun bile feyyaz ve nuranî sohbetinde bulunmak ve lem'alar saçan mübarek simasına bir an bakabilmek için çırpınmışlar ve yüzlercesi, binlercesi insan Üstad'la görüşmüştür. Hazret-i Üstad da ziyaretine kabul ettiği kimselerle -hastalık, ızdırap ve ihtiyarlığına rağmen- çok şefkatkârane müteveccih olmuş, iltifat etmiş ve bir baba ve evlâd veya kardeş hissiyle ve muamelesiyle gelenleri okşamış, iltifat etmiş ve kucaklamıştır. Allah ebeden razı olsun, amin.

(101) Emirdağ-2 S: 183

2209

2210

2069

MÜTEFERRİK HADİSELER-13

HATIRALAR VE MENKİBELER FASLI

Hazret-i Üstad'ın bütün hayatında olduğu gibi, son hayat faslında da onunla her kim görüşmüşse, mutlaka bir hatırası ve Üstad'da müşahede ettiği bir harika hali veyahut ondan duyduğu gaybî ihbar nev'inden bir sözü ve rivayeti vardır. Üstad'ın önceki hayat fasıllarında da vürûd eden hatıra ve menkıbelerin mühim bazı kısımları yer yer bu kitapta dercedilmiştir.1950'den sonraki hayatında ise; hem daha yakın tarih olması, hem Risale-i Nuru okuyanların bir kaç misli arttığı ve ziyaretçilerin de o nisbette çoğaldığı bir dönem olduğu için, hatıralar ve menkıbeler rivayeti de o nisbette çoktur.

Ancak ravisi ve rivayet şekli pek sağlam görülmiyen ve Risale-i Nur ve Üstad'ın mesleğine muvafık gelmiyen ve halk arasında dillerde dolaşan bir çok söz ve menkıbelere ehemmiyet verip de,kayda değer görmedik. Rivayeti (Yani mevzuu itibarıyla aklî ve mantıkî olanları) ve o rivayetin râvilerinin sağlam, dürüst ve belli şahsiyetler olanlarından; 1950'den sonrakileri de yine hayli çokturlar. Sadece N.Şahiner'in kaydettiği ve benim de ayrıca şahsen tesbit edip hususî surette kaydettiğim hatıralar ve menkıbeler yüzden fazladır. Şahiner'in şimdilik neşredilmiş beş cildlik Son Şahitler ve bir cild Aydınlar Konuşuyor kitabı ve ayrıca da "Nurs Yolu" adlı kitabındakilerle, benim şahsen özel kaydettiğim, bende mevcut iki dosya, bu hatıralar ve menkıbelerle doludur. Şahiner'in yedi kitap ve bende iki dosyadan 1950'den sonraki kısma ait olanları yüzü mütecevizdir. Bunlar sağlam ve kesin ve içinde mübalağa olmıyan hatıraların rivayetidir.

Fakat biz bu kitaba o yüz küsur hatıra ve menkıbeleri olduğu gibi ve tamamen teferruatıyla kaydetmemize imkân yoktur. Çünkü bunlar tek başına büyük bir kitab hacmindedir.O halde biz bunları bir kaç mevzuya

ayırmak istiyoruz. Bir aynı mevzu' ve meseleyi te'yid edenleri yanyana getirmek istiyor ve bundan da sadece en mühim kısımları alabiliyoruz.

MEVZULAR

- 1- Bir nevi gayb sayılan geleceğe ait hadiseleri ihbar edici Üstad'ın sözleri.
- 2- İstikbale ait bazı müjdeli ihbarlar hakkındaki ifadeleri.
- 3- Hususî ve mahrem mes'elelere dair bazı ifadeleri.
- 4- Risale-i Nur hizmeti ve inkişafı ile ilgili söz ve beyanları.
- 5- Ehl-i iman ile hususan ulema ve meşayih ile samimi uhuvvet muameleleri hakkındaki sözleri.

2210

2211

2070

- 6- Hazret-i Üstad ve cuma namazı ile ilgili hususlar...

Şimdi sıra ile, bu başlıklar altında topladığımız, Üstad'dan gelen, duyulan ve görülen rivayetleri taksim ederek kaydetmeye çalışacağız. Ancak tarih ve isimlerin öncelik ve kıdem sırasını tertibe koyamadan birer hülâsa ve meallerini alabileceğiz:

BİR ÇEŞİT GAYB SAYILAN BAZI HUSUSİ HADİSELERİ İHBAR

EDİCİ ÜSTAD'IN BEYANLARI:

Üstad'ın yeğeni Suat Ünlükul anlatıyor:

"1959 yılında amcamın ziyaretine gitmiştim. İçeri girer girmez Tahiri Mutlu ve Zübeyr Ağabeyler "gel Suat Üstad seni bekliyor" dediler. Ben Üstad'ın haberi varmı geleceğimden? diye sordum.

Zübeyr Ağabey: "Senin geleceğini Üstad bize söylemişti dedi. İmtihanlara girmiş, kazanmıştım. Polis olmak arzu ediyordum. Seyda'yı ziyaretimde bu arzumdaki bahsetmiştim. Fikrini öğrenmek istedim. Seyda şu cevabı verdi:

"Bizden de bir polis olsun."

Bunun üzerine "Eğer âmir olamazsam ayrılacağım, âmir olmak arzu ediyorum " dedim.

Üstad cevaben: "Yok yok!.. Ayrılma, âmir olursan da üzülme? Şayet âmir olursan tevkif edilebilirsin, ama yine üzülme!"

Bu görüşme hadisesinden sonra polis olmuş ve 1971 hadiselerinde Eskişehir'de vazife yapıyordum. Anarşistleri topluyorduk. Bir savcı ile takıştık. Netice de soluğu hapisanede aldım. Üç ay içerde kaldım...(102)"

Ağrılı Celal Başer anlatıyor (Gazeteci):

"Üstad'ı ilk ziyaretimdi. Memleketteki bazı kimselerden sordu. Sonra benim durumumu sordu. Mahkûmiyetimi ve tashih-i karar için İstanbul'a gideceğimi söyledim. Üstad cevaben:

"İnşaallah iyi olur. Günahlarına keffaret olur..."

Ben İstanbul'a gittim, Avukat Abdurrahman Şeref laç vasıtasıyla tashih-i karar için müracaatta bulunduk ise de, Üstad'ın dediği gibi, "Günahlainmıza keffaret" altı ay hapis kaldık."

Celal Başer, Üstad'ı son ziyaretinde vuku' bulan bir hadiseyi de şöyle anlatıyor:

2211

2212

"1960 yılı Şubat sonlarında, son ziyaretimde idi. Üstad'la görüştüğümüzde bana çok iltifatlarda bulundu. Gazetemi (Demokrat Ağrı ismindeki gazetemi) medhetti. Uzun dersler verdi. Dersin sonunda bana: "Buradan çıkar çıkmaz, Isparta'dan ayrıl. Burada durma!"dedi.

(102) Son Şahitler-1 S: 59

2212

2213

2071

Ben Üstad'ın bu emirli sözlerindeki manayı, o gece Ankara'ya varıp evime telefon ettikten sonra anlamıştım. Evden bana, Isparta'da tevkif edildiğim haberini söylediler.

Ben Isparta'da Üstad'ın ziyaretinden ayrılırken, Üstad'ın kapısında bekleyen polis arabasının yanına gittiğimde hüviyetimi göstermiştim. Adımı adresimi meğher tesbit etmişler ve o günü akşam şifre ile Ağrı'dan durumum soruşturulmuş. Eve çocuklarıma da tevkif edildiğim haberi gitmiş. Böylece Üstad'ın emriyle Isparta'dan ayrılarak, Ankara'dan evime telefon etmemle evim meraktan o gece kurtulmuş oldu.(103)”

Hukukçu Mustafa Türkmenoğlu anlatıyor:

Ben 1957 senesi son aylarında Isparta da Üstad'ı ziyaret ettiğimde, ilk karşılaşmamızda bana: “Ben seni tanıyorum” dedi. Sonra memleketimi sordu. Ben de pederimin memleketi olan "Hama"yı söyledim.

Üstad Hazretleri, uzak bir yere bakar gibi yaparak biraz durdu, düşündü sonra bana: "Senin aslın Şam'dandır. Şam'da bir Kürd mahallesi vardır. Sen oradansın." dedi. Fakat biraz sonra da, bana dönerek: "Sen hem Kürdsün hem Arapsın" yahut da "Sen Kürd-Arap karışımısın" dedi.”

Mustafa Türkmenoğlu diğer bir hatırasını da şöyle anlattı: (Bu hatırayı bize Isparta'da 4.6.984 bir iftar vaktinde anlatmıştı)

"Ben 1957 yıllarında, Ankara'da Risale-i Nurun matbaa işlerinde çalışırken, sabahtan akşama kadar matbaada kalmaya bazen mecbur oluyordum. Bir gün değil, iki gün değil, üç gün değil.. Aylarca devam etmişti. Nefsim beni sıkıyordu. "Biraz istirahat, gezmek, teneffüs etmek için bir hakkım yok mu? Hürriyetim yok mu?.." diyor ve kendi kendime bağıra bağıra konuşuyordum.

O sıralarda bir gün Üstad Hazretlerine matbaa ve Risale baskısı hakkında istişare etmek için gitmiştim. Üstad'ın kapısından, yani odasından ayağımı

içeri atar atmaz, bana olan ilk sözü: "Ne hürriyeti!.." diye bağırması olmuştu.(104)"

Üstad'ın hizmetkârlarından Mustafa Sungnr Ağabey anlatıyor:

"Bir gün Isparta'da Üstad'ımızla beraber bir tarafa teneffüs için gitmiştik. Bir yerde oturup, on beşinci mektuptan tashih için okuyorduk. Hazret-i Ali ile (R.A.) Hazret-i Muaviye (R.A.) arasında cereyan eden vakıadan dolayı, kalbimde Hazret-i Mizaviyeye karşı bir iğbirar hissettim. Bu histen ona karşı bir çeşit adavet hissi kalbimde uyanıyordu. Tam bu esnada Hazret-i Üstad dirseğiyle göğsüme vurdu ve: "Alâ külli-hal onlar da bütün bütün haksız değil idiler" diyerek beni ikaz etti.(105)"

2213

2214

(103) Son Şahitler-1 S: 119

(104) Hususi hatıra defteri sıra No: 17

(105) Hususi hatıra defteri sıra No: 7

2214

2215

2072

Üstad'ın hizmetkârlarından Bayram Yüksel anlattı:

"Bir gün Üstadımızla Isparta'nın Kirazlı Dere'ye doğru (106)gezmeye çıkmıştık. Üstad Hazretleri bir yere oturdu. Zübeyr Ağabeyle Ceylan'a çay yapmalarını emretti. Ben de şemsiyesini başına tutmuş, yanında oturmuştum. Üstad evradını okuyordu. Bir ara kalbimden geçti: "Sonumuz ne olacak, hep böyle mi devam edecek?" diye bir vesvese tarzında nefsim beni meşgul ederken, Üstad tam o anda pat diye bir tokat bana patlattı ve "Korkma sonun iyi olacak!" dedi.

Elhamdülillah hakikaten Üstad'ımızın duaları sayesinde hiç bir şeye

dünyada muhtaç olmadım(107)"

Yine Mustafa Türkmenoğlu anlattı:

"Bir gün Üstad'ın yanında Yirmiüçüncü Söz'deki Tünel meselesi okunurken, Üstad: "Kardeşim bu hayal değil, hakikattir" dedi. Ben ise, tam o esnada aklımda o meseleyi düşünüyordum. Benim duyguma ben sormadan Üstad cevap vermişti.(108)"

Yine Sungur Ağabey anlattı: Bir gün biz Üstad'ımızla birlikte Emirdağ'da Keçiler bey tarafına giderken, ben biraz geri kalarak bir abdest aldım, güzel bir bahar günüydü. Meyvenin altıncı meselesinden biraz okuduktan sonra, Üstad'ımızın yanına vardığımda bana, benim Meyve Risalesinin altıncı meselesini okuduğumu iş'ar buyurdular.(109)"

Yine Mustafa Sungur Ağabeyden:

"Üstad'ımızın yanında bulunduğum bir günde, Üstad kendi odasından çıkıp odamıza girdi ve yanıma doğru geliyordu. Ben de güya Üstad beni boş oturuyor görmesin diye bir şeyler yazmaya başladım. Üstad yanıma geldi. Azıcık oturdu. Tabii ki ben çok büyük bir hırsla Üstad'la oturmayı arzu ediyordum. Birden Üstad: "Sungur'umu fazla meşgul etmiyeyim" diyerek kalktı gitti. Ben kendi kendime: "Vay aptal, sen kalbinde o hırsı göstermeseydin, belki Üstad yanında biraz daha kalırdı" dedim (110)"

Av.Gültekinden gelen hatıra

Antalya'lı Avukat Gültekin Sarıgül, Çaldıran'lı Taceddin'den (Şimdi Antalya'da oturur) naklen anlattığı ve Muradiyeli Kâmil Acar'ın teyid ettiği hadisedir: (Gültekin Bey bu rivayeti, Ankara'da Hüseyin Gündaş ve Meh (106) Şahiner'in kaydında "Ağlasun dağlarına gitmiştik" şeklindedir.A.B.

2215

2216

(107) Hususi hatıra defteri sıra No: 9

(108) Hususi hatıra defteri sıra No:14

(109) Hususi hatıra defteri sıra No:19

(110) Hususi hatıra defteri sıra Nd: 19

2216

2217

2073

met Kurdoğlu'nun da hazır buldukları bir yerde 11.11.984'de

anlatmıştır).

"Taceddin demiş:1953'lerde Üstad Hazretlerinin emirleri üzerine İran'a bazı Nur Risaleleri götürmek icabediyordu. Ben bir miktar risaleler yanıma alarak İran'a geçmek üzere, pasaportsuz kaçak hududdan geçmek isterken; İran askerleri beni gördüler ve müthiş bir yaylım ateşine tuttular. Ben geri kaçmaya başladım. Fakat bakıyordum, kurşunlar sağımı solumu toz duman içinde bıraktıkları halde bana değmiyor, adeta üstümden kayıyorlardı. Ben koşarak huduttan geri uzaklaştım. Bana hiç bir şey olmadı.

Bu hadiseyi bir ben, bir de Allah biliyordu. Hiç kimseye açmamıştım.

Bilâhare bir gün Çaycı Emin Ağabey Üstad'ın ziyaretine gitmiş. Hazret-i Üstad Çaycı emin Ağabeyden bazı hal hatır sorduktan sonra; "Taceddin'i görüyor musun? Ne haldedir?" diye sorar.

Çaycı Emin Ağabey de Üstad'a, ara sıra beni gördüğünü hal ve durumunun iyi olduğunu söylemiş.O esnada Üstad Hazretleri elini ağzına siper ederek gülmeye başlamış ve demiş ki: "Emin, sen Taceddin'in kurşun yağmurundan nasıl kaçtığını bir görseydin!.. diyerek" tebessümlerini izhar etmişler.

Sonra Çaycı Emin Ağabey Van'a döndüğünde beni gördü, sordu:

"Taceddin, sen herhangi bir kurşun yaylım ateşine hedef oldun mu? Nedir hadise?...” Ben ise; yok öyle bir şey olmadı.

Çaycı Emin Ağabey: "Yahu bunu Hazret-i Üstad söyledi" dedi. Ben: Sahi, o mu söyledi? dedim.

Çaycı Emin Ağabey: "Evet o söyledi" dedi.

Ben "bu hadiseyi ne Üstad'a, ne de başka hiç bir kimseye açmamıştım" dedim ve hadiseyi olduğu gibi kendisine de anlattım.(111)"

Arvasilerden eski Gevaş Müftüsü Şeyh İhsan Ali'nin anlattıkları:

"Ben 1953'de İstanbul'a gitmiştim. Hacı Muhabbetullah'ın evinde kalıyordum. Ben ev sahibime dedim ki: "Üstadı görmek istiyorum. bizi karşıladı ve Üstad ziyaretçi kabul etmiyor dedi.. Hacı Muhabbetullah: "Biz daha önceden izin almışız" dedi. Bunun üzerine içeri alındık. İçeri girince, Üstad, bizi ayakta karşıladı ve "Arvasilere müsaade mi olur? Onlar serbesttir" dedi. Ben elini öpmek istedim, Üstad bizi oturttu. Çok iltifat etti. Oradaki talebelerine bizim Hacı Muhabbetullah bir gün önceden benim

2217

2218

için izin aldı. İkinci günü beraberce gittik. Edirnekapı tarafında bir dersane vardı. Üstad oradaydı. Kapıda bir talebesi için

(111) Hususi hatıra defteri sıra No: 21

2218

2219

2074

"Bunlar Van'ın ileri gelenlerindendir, seyyiddirler." dedi.

Sonra Üstad bana döndü, dedi ki: "Üstad'ım Şeyh Seyyid Fehimin evlâdlarından kimler var?"

Dedim: Şeyh Hasan var, Medine'de kalıyor. Dedi: "O büyük saadete kavuştu."

Dedim: Benim babam var, Bağlama köyündedir. Dedi: "Ha o Allah'ın

hizmetçisi!.."

Dedim: Amucam Muhammed Salih var.

Dedi: "O mu?.. " ve elini alnına koydu, biraz düşündü ve sonra "Onun Mekke'ye gidip Medine'de vefat ettiğini biliyorum" dedi.

Bu konuşmamızdan bir ay sonra haber aldık ki; Amcam Muhammed Mekke'den Medine'ye gittikten sonra orada vefat ettiğini duyduk.

Aynı sohbette Üstad Hazretleri bana Arvas Köyünü ve o köydeki iki mevkii sordu. Bunlardan birisi: Bir gölün kenarındaki bir dut ağacının altı, ötekisi de, bir pınarın başı...

Bana: "Siz hâlâ oralara gidiyor musunuz?" dedi. Dedim, evet efendim.

Baktım, Üstad'ın gözleri yaşla doldu ve dedi: "O her iki yerde de, Üstad'ım Şeyh Fehim Efendiden ders aldım..."

Bu rivayeti kaydedip bana gönderen, o civarda ilkokul öğretmenliğini yapmış Urfa'lı Ramazan Heder'dir. Mektup 30.12.984 tarihlidir.

Dosyamızda mahfuzdur. Aynı mektupta Şeyh İhsan Efendi'nin başka bazı hatıraları da vardır.

MUSA Yukarının hatırası

Aslen Denizli-Tavasdan olup halen İzmir-Torbalı'nın Ayrancılar kasabasında oturmakta olan "Musa Yukarı " ismindeki Nur Talebesi anlatıyor:(Hatıralarını bize yazılı olarak gönderdi)

1957 Mayıs ayında, Ben, Salim Acar ve Veli Başarır üç arkadaş üstadımızı ziyaret etmek kasdıyla Trenle Ispartaya vardık.Üstadımızın evine vardığımızda Eğridire gitmiş olduğunu öğrendik.Bizde Eğridire gittik.

Çilingir Ali Savran Ağabeyi bulduk. Ona sorduk.O dedi:" üstadımız buradan gitti,ama nereye gittiğini bilmiyorum." Biz o geceyi,Eğridirde

2219

2220

otelvari bir handa geçirdik. Handa takribin 50 kişi kadar vardı.Hanın büyük bir salonunda hep oturmuş konuşuyorduk. Bize sordular:

“Nerelisiniz? Ne işle buradasınız?”

İzmirli olduğumuzu ve Ispartaya Bediüzzaman Said-i Nursiyi ziyaret için geldiğimizi fakat Ispartadan kendisinin buraya geldiğini öğrenince buraya geldiğimizi, ancak burada da bulamadığımızı ve bu geceyi burada geçirdiğimizi söyledik.

2220

2221

2075

Biz bunu anlatınca, hanın müşterilerinden tahminen 30 yaşlarında birisi“Bediüzzaman mı?” Dedi: Evet,dedik.“Bakınız, Bediüzzaman Hoca ile aramızda geçen bir hatıramı anlatayım size”dedi.Handaki bütün müşteriler beraber dinlemeğe başladık. Dediki:“Ben bir kamyon şöförüyüm, bir gün yanıma tanımadığım 3 kişi geldi.. Bana dedilerki:

“Bediüzzaman diye memleketimizde fevkalade zararlı bir alim var.Taksi ile dolaşiyor. Sana elli bin lira veririm. Yed-i emine parayı teslim ederim.. Sen kamyonunla buna Çarp, kaza süsü ver ve öldür, bu parayı yed-i eminden al.”Ve Hocanın arbasının plaka numarasını verdiler. Ayrıca bana yardımcı olacaklarını da söylediler..Ben teklifi kabul ettim.. Ve nihayet yola çıktım.Taksinin karşı taraftan geleceğini söylediler.. Gidiyorum gözüm önce arbanın renginde.. renk uyarsa, önündeki yazılı plaka numarasına bakacağım.. Bir baktım taksi sağa yanaştı ve durdu.İçinden bir geç indi, sola geçti, yani önüme el kaldırdı.Bende durdum.“Ne o!..” dedim.“Seni Hoca Efendi çağırıyor” dedi. İndim,taksinin camından başını çıkarmış,bana dediki:

“ Oğlum, ben memlekette zararlı bir hoca değilim, sana yanlış bilgi

vermişler, niyetinden vazgeç.” dedi.

Ben o anda, Hocaya öyle ısındım ki, tarif edemem. Bana para teklif eden o üç kişi o anda orada olsa idiler, tereddütsüz, onları öldürürdüm.” dedi. Ve şunuda ilave etti: “Bu hadiseyi ben, başkasından duymuş değil, bizzat kendim yaşadım. İster inanın, ister inanmayın ” dedi.

Musa Yukarı kardeşimiz derki “Bunu üçünüzle beraberce handaki bütün adamlarda dinlediler. Ancak ben o arkadaşın isim ve adresini almadığım için halen üzgürüm.”

Konya-Ereğli Kazası, Divaz Köyünden Ali Tâyyar'ın anlattıkları:

(14/4/1988 Perşembe günü Ereğli'deki dükkânında ziyaret ettiğimizde demişti ki):

"Ben Risale-i Nuru ve Üstadımızın ismini 1955'te Diyarbakır'da askerliğim sırasında duymuş ve aynı sene içinde terhis olup, Konyalı Câmî' İmamı Hüsmen Duran ile birlikte Hz. Üstadın ziyaretine gitmiştik. Bu tarihten itibaren her sene Üstadımızı Isparta ve Emirdağ'da ziyaret ediyordum.

2221

2222

Bu ziyaretlerim içinde, bana göre en mühim ve her zaman onu hatırladıkça gözlerimin yaşardığı hatıra şöyledir:

1959'da Konya'da vali Cemil Keleşoğlu'nun marifetiyle Nur talebelerinden Dr.Sadullah Nutku, Hüsmen Duran, Mustafa Kırıkçı, Said Gecegezen, Hasan Nevruz, Hasan İlkbahar ve arkadaşları 9 Nur talebesinin tevkif edilme hadisesinden sonra, yine Üstadımızın ziyaretine, Isparta'ya gitmiştik. Hz.Üstad yatağına uzanmış hasta idi. Konyada tevkif hadisesini ve kaç

2222

2223

2076

kişi tevkif edildiğini sordu. Ben 9 kişi tevkif edildiğini söyledim.

Bunu duyan Hz. Üstad, birden fırlar gibi yatağından doğruldu ve "9 kişinin tevkifine ne lüzum var? bir kişi kalsa yeter" diyerek bağırdı.

Biraz sonra bana: "Hapistekilere selam söyle. İki kişi kalsın yeter" diyerek, bana bir paket verdi. "Bunu hapisteki talebelerime götür" dedi.

Isparta'dan döndüm, hapishaneye gittim. Paketi teslim ettim ve Üstadımızın söylediklerini aktardım. Üstadın bu haberi üzerine Dr.Sadullah bey: "Bizim yedi kişimiz tahliye olacak, iki kişi kalacak öyle ise..." dedi.

Duruşma günü oldu. Birgün sonra, "Bugün" gazetesi: "Nurculardan 8 kişi tahliye oldu" diye yazıyordu. Meğer birisinin tahliyesi yanlışlıkla olmuş. Bir ay sonra, yanlışlıkla tahliye olan Nur talebesi kendisi müracaat ederek, geri hapishaneye dönmüştü. Böylece Üstadımızın her iki ihbarı da doğru çıkmıştı."

Aslen Romanya'lı, İstanbul'da oturur Radyocu Ali Efendi anlattı:

(Sümbül Efendi semtindeki evinin üst katında 18.11.984 günü sabah namazından sonra anlatmıştı)

"Bana Risale-i Nurları tanıtan ve veren Denizli-Buldanlı Remzi veya onun arkadaşı Buldanlı -Şimdi İstanbul'da oturur- Emin Hoca anlattı:

"Biz Üstad'ın ziyaretine, Isparta'ya gitmiştik. Kapısına vardık, çaldık. Bir talebesi çıktı -Galiba Bayram Ağabey idi- Üstadı sorduk, ziyaret etmek istediğimizi söyledik. Kapıyı açan talebe: "Üstadımız az önce çıkıp bir tarafa gitti" sözünü söyleyince; arkadaşım Remzi Efendi şok geçirircesine iki eliyle kafasını tutarak "Aman Anam yandım!.." diye bağırdı ve olduğu yerde oturdu.

Gelelim Üstad'a: Üstad Hazretleri ise, teneffüs için şehir haricine çıkmışken, birdenbire hiç münasebet ve sebep yokken, şoförüne: "Eve

dönelim, işimiz var" diyor ve az sonra henüz Emin Hoca ile Remzi Efendi Üstad'ın kapısında iken, Üstad'ın arabasının gelip yanaştığını görürler. Üstad arabadan inmeden, elini Remzi Efendiye uzatıyor ve "Kardeşim seni kardeşliğe kabul ettim." Emin Hocaya da: "Siz hoş gelmişsiniz!" diyor ve "Kardeşlerim kusura bakmayın" diyerek geri dönüp gidiyor."

2223

2224

Radyocu Ali Efendi'nin anlattığı bu hatırayı bizimle beraber dinliyen Urfa'lı Salih Dedeoğlu, M.Ziya Cambazlar ve diğer Sünbül Efendi Cemaatı da mevcuttu.

Yine Üstad'ın hizmetkârı Bayram Yüksel Ağabey anlattı:

"Biz Üstadımızla Isparta'dan Barla'ya, Barla'dan Isparta'ya gidip geldiğimizde, şimdiki Isparta'nın ovasını suluyan, Barla gölünden su çeken su tesislerinin ya

2224

2225

2077

pıldığı yerde küçük bir tarla gibi bir yer vardı. Bir çok defalar Hazret-i Üstad oracıkta durur, biraz istirahat eder, sonra kalkar giderlerdi. Bilâhare tam o mevkiden, Barla gölünden Isparta ovasına su veren tesisler yapıldı."

Bu hatırayı şahsen Bayram Abiden dinledim ve kendi hatıra dosyamda saklıyorum. A.B.)

Benim bir hatıram: (Abdülkadir Badıllı)

1955 yılı içerisindeydi, Urfa'da; gelen lâhika mektuplarını çoğaltmak, bir çok yerlere göndermek hizmetini biz hep elle yazıp çoğaltıyorduk. Bir teksir makinesi zaruri hale gelmişti. Bunu düşündük, Abdullah Ağabeyle konuştuk. Nihayet benim annemden kalan kırk elli kadar koyunum köyde

bir ortağım da vardı. Bunların hepsini sattım. Binbeşyüz otuz kûsur lira tutmuştu. Bu parayı yanıma alarak teksir makinesini almak üzere, evvelâ Isparta'ya Hazret-i üstad'a uğrayıp, oradan da İstanbul'a teksir makinesi için yola çıktım. Isparta'ya vardım. O günü hazret-i Üstad'ın Barla'da olduğunu söylediler. Günlerden pazar günü idi. Eğridir'e gittim, Barla'ya hiç bir vasıta yoktur dediler. O sıralar Barla'nın yeni yolu yoktu. Göl kenarından takib eden ve ancak jiblerin gidebildiği ufak bir patika yolu ile, bir de denizden kayıkla gidilirdi. Ben Çilingir Ali Ağabeye dedim: Mutlaka Barla'ya gitmeliyim. O zat, (Allah rahmet eylesin) dışarı çıktı. Bir motorlu kayık hususî kiralıyarak beni bindirdi. Barla'ya vardım. Vakit ikindi ile akşam arası idi. Dış kapıda Zübeyr Ağabey beni karşıladı. "Üstadımız şu anda Siddık Süleyman'a ders veriyor" dedi. Güneş batmak üzereydi. Ders bitti. Hazret-i Üstad abdest almaya başladı. Hüsnü Bayramoğlu ağabey eline su döküyordu.

Bu arada Zübeyr Ağabey: "Üstad'ımız bugün biraz hiddetlidir, sert bir şey söylerse, gücenmeyin." dedi. Üstad abdestini almış, havlu ile yüzünü elini siliyordu. Ayakta idi. Zübeyr Ağabeyle birlikte yanına gittik. Elini öpmek istedim. Abdest suyu ile ıslanmış olan havluyu bana uzattı, ben de o havluyu öptüm ve yüzüme sürdüm.

Üstad hiddetliydi, "Neye geldin?" dedi. Ben Efendim, sadece sizin için gelmedim. İstanbul'a bir teksir makinesi almak için gidiyordum da, uğradım dedim.

2225

2226

Hazret-i Üstad, sanki kendi eliyle cebimdeki parayı saymış gibi: "Sen bin beşyüz lira fedakârlık yapmışsın ama, Risale-i Nurun sıhhatine çok dikkat etmek lâzımdır" dedi.

O gece orada kaldım. Kendi yorganını ve küçücük bir kabtaki artan yemeğini bana gönderdi, lütfetti. Sabahleyin Hazret-i Üstad çok neşeliydi. Sabah dersinden sonra çok neş'eli sohbet etti. Böylece ayrıldım, İstanbul'a gittim.

2226

2227

2078

Millet ve Kili İsmail Dayıdan

Balıkesir Anap Millet Vekili Dr.İsmail Dayı üstadı ziyaretihakkında şöyle nakletmiş:"1953 yılında Üstadı Bayezid-Marmara otelinde ziyaret ettik.Arkadaşım Eczacı Said Mutluyla beraberdik.Said Mutlunun bir evlenme işi vardı.Üstad bunu duymuş olacak ki; Said Mutluya:"Şimdi evlenmeyin, hele yaşınız bir otuzbeş olsunda... İlme ve dine biraz hizmet edin.O zaman onu düşünürsünüz.ilh." buyurmuşlardı.

Sonra Said Mutlu Sandıklada Eczacılık yaparken yaşı tam 35 olmuştu,vurulup öldürüldü.Allah ahmet eylesin."

(Son Şahitler-4,sh.345)

Devrekani'li olup, İstanbul Üsküdar'da şekerçilik yapan Hacı Şükrü Beşeoğlu anlatmıştır:

"1953 senesi bahar aylarıydı. Bir kandil günü oruç tutmuştum. Gece rü'yamda Üstad'ın evimizin cumbasında oturmuş tesbih çektiğini gördüm.

İki ay sonra bu rü'yam aynen gerçekleşti, şöyle ki:

Bir gün baktım, bir araba evimizin önünde durdu. İçinden Üstad iniyor gördüm. Koştu ellerinden öptüm. Abdestini alma kolaylığı bakımından hemen girişteki kısımda kendisini misafir etmek istemiştik. Üstad: "Beni rüyada gördüğün yere çıkart" dedi. Ben rü'yamda onu üst odada cumbada oturur görmüştüm. Kendisini alıp oraya çıkardım(112)"

Eski Isparta meb'usu Senirkentli Merhum Tahsin Tola anlatmıştı:

"1957 seçimlerinde DP Senirkent teşkilâtıyla Egridir teşkilâtı arasında olan ihtilaf yüzünden ben adaylığımı koymadım. Sonra Menderes beni Bingöl adayı göstermişti. Bingöl'e giderken üstad'a uğradım. O da Mehmet Kayalar ve Hulusî Bey'e benim için mektup yazdı. Ben Bingöl'e gittikten sonra, Üstad Hazretleri bizim çocuklara: "Ben Tahsin'i alıyorum içlerinden." demiş.

Gerçekten zahirî sebebe göre kazanmam icabederken, hilâf-ı me'mul Bingöl'de de kazanamadım. Sonra Üstad Hazretleri kazanmadığımızı tebriketti.(113)"

İstanbul Yüksek İslam Enstitüsü (Şimdi ilâhiyat) hocası İsmail

2227

2228

Karaçam Hoca anlatmış:

"1953 yaz aylarında, -İmam-Hatip okulu ikinci ve üçüncü sınıf talebesiydim- Üstad Bediüzzaman Hazretlerinin ziyaretine gitmiştik. Bizi kabul etti. İltifatlarda bulundu. Bir سوالım vardı. Fakat bir türlü fırsat bulup sormadım. Kalkacağımız zaman sormak istedim, daha ben sormadan

Üstad

(112) Son Şahitler-2 S: 205

(113) Son Şahitler-1 S: 291

2228

2229

2079

cevabını verdi.

Sual şu idi: "Camilerde hatim, mevlid okuyup zekât alıyorduk. Bunun şer'î durumunu soracaktım" Bana şöyle dedi:

"İsmailim, talebeliğini bitirinceye kadar bunları yapabilirsin, bir beis yoktur." diye kalbimdeki suali cevablandırmıştı.(114)"

Bolu'lu eski Senatör Doktor Alaaddin Yılmaztürk anlatmış:

"1953 yılında İstanbul'da Üstad'la görüştüğüm bir kaç gün sonra , bir gün Müzeyyen Senar'ın konserine gidiyordum. Yolda Üstad'la karşılaştık. Üstad kolumdan tutarak, o tarafa gitmemi istemedi. Beni geri çevirdi, konsere gidemedim.(115)"

Eski Muş Milletvekili Giyaseddin Emre anlatmış:

"Hazret-i Üstad'ın bir dua şeceresi vardı. Ben kalbimden geçiriyordum, keşki onun o hususî duasına mazhar olsam diye. Bir gün yanına gitmiştim,

bana:"Giyas, sizin aileden Fethullah efendi Hazretlerine ve Alaaddin Efendi'ye dua ediyorum. Üçüncü olarak da seni duama alıyorum" dedi.

Emekli Astsubay H.Halil Akalay anlatmış:

1952'de İstanbul'da Üstad'ı ziyaret etmişim. Çok hasta olmasına rağmen bizi kabul etti. Epey uzun ders verdi, sohbet yaptı. İçimden "Artık kalkmalıyım, çok yorduk Üstad'ı" derken, aynı anda Hazret-i Üstad: "Gideceksin değil mi?" diye sordu. Evet diye ayağa kalktım. İsmimi kendisine söylemeyi unutmuşum. Ayrılacağı anda, bana: "Senin ismin Ali Çavuş idi değil mi? deyince, kendimi tutamıyarak ağlamaya başladım.(116)"

HZ. ÜSTADIN BİR KERAMETİ VE NECİP FAZIL

İki vaziyetin birbiriyle münasebettarlığı hasebiyle,iki mevzuu bir anda içiçe kaydetmek durumu ortaya çıktı.Yani,merhum Necip Fazılın-bazıları gibi bîgane kalmayıp-Risale-i Nur ve hz. üstadla alakadarlığı içindeki zımnî i'tiraz ve tenkidleri ile; aynı halde hz.üstadın ona karşı vuku' bulmuş bir kerametini beraber yad etmek münasebeti hasıl oldu.

2229

2230

(114) Son Şahitler 2- Sh: 38

(115) Son Şahitler-2 S: 46

(116) Son Şahitler-3 S: 272

2230

2231

2080

Evet, hz.üstadın Kastamonu hayatının sonralarında; İstanbulda bulunan Şarklı ve Sâdâttan olan Fazıl ve muhterem Şeyh bir zat, pek yanlış bir zehap neticesinde hz. üstadın aziz şahsiyetine, Risale-i Nurun mesleğine dil uzattı.Dehşetli liğbetler ve galîz ta'birlerle üstadın şahsiyetini tezyif etti. Hz. üstad da o pek yanlış ve çok hatalı duruma karşı hak ve hakikat adına müskit cevaplar verdi.O zatın yanlış olan i'tirazlarını hakikat kuvvetiyle geri çevirdi ve onu suturdu.O zaman istanbulun büyük âlimleri de o zata cevap verdiler.Neticede hadise düştü,o zat dahi sükût etmeye mecbur kaldı.Sonra hz. üstad da onu helal etti..Ve üstad tarafından manen barış husul buldu.

Ancak hadisenin gizli bazı iz ve tozları devam ederek bir derece kalabildi.Necip Fazıl merhum, o Şeyh zata mensubiyeti cihetiyle mezkûr hadisenin izlerinin tesirinde kaldı.Risale-i Nur ve Üstadı“Büyük Doğu”sunda ehl-i dalalete karşı müdafaettiği halde,mezkur iz ve tarafgirliklerin tesirleriyle zimmî tenkid ve itiraz ve küçük düşürme gibi tavır ve halleride beraber devam etti.Necip Fazıl'ın bu hali hz. üstad ve Nur talebeleri tarafından bilinmekte idi.Ama zahirî dostane vaziyetin devamının-İslam hizmetin-maslahatı-icabı ve zarureti var olduğu için, mahfuz tutuldu.Necip Fazıl Merhum, aslında mücahit ruhlu bir zat idi. Edip ve Şa'ir bir şahsiyet

idi.

Ama aynı zamanda adı geçen Şeyh zata mensub olduğu için, kendi aleminde Şeyhini,zamanının veliler halkasının son parıltısı şeklinde itikad ettiği için, yaşadığı zaman Şeyhinden daha âlim ve daha büyük olabilecek hiçbir kimseyi kabul edemez katbir tasaavvufî tutum içersinde idi.Ayrıca merhum Necip Fazıl kendi aleminde, kendini zamanın en iyi bileni tahayyul ettiği için;hatta“ Ben neyi biliyorsam en iyisini biliyorum, neyi yazıyorsam en doğrusunu yazıyorum” Hülyasını da taşıdığı için,zannediyorduki;Velayeti, maneviyatı ölçme,tartma ve derecelerini kıyaslama alet ve kıstasları, yegane kendisinde mevcuttur. Halbuki o gibi kuruntulu hal ve huylar bir çeşit cehaletir İslamca da mezmumdur.İlmî istibdadı taşır..Ve“ben âlimim diyen cahildir ” hadis-i Şerifinin de nefyine yanaşır.

Evet, Necip Fazıl merhum, mezkûr tasavvur ve haletlerin his ve tesirleri altında Risale-i Nurun mesleğini ve hz. üstadın şahsiyet, vazife ve hizmetlerini değerlendirdiği için;çoğu kere yanlışlıklar ve hatalar edebiliyordu.Merhumun kendi zu'muna göre; hz.üstad sadece basit bir âlim; maneviyattan, velayetten habersiz orta halli bir Hoca tarzında değerlendiriliyordu.

2231

2232

İşte, böylesi bir Necip Fazılın Risale-i Nur ve Üstad Bediüzzaman hakkında yazmış olduğu bazı yazı ve kitapları halen piyasa da ve bazı kimselerin yanında bulunabildiği için; ve bunlar hz. Üstadın hayat ve şahsiyeti hakkında yanlış ve şaşkırtıcı bilgiler verdiği ve küçültücü beyanları sadır ol

2232

2233

2081

duğunda, bir ufak zarurî izahı kaydetmeğe mecbur oldum. Yoksa, merhum olmuş ve iyilikleri hatalarına ğalip gelmiş bir zatın hususî ve şahsî davranışlarını şimdi kalkıp muhakeme veya tenkid etmeye asla meraklı değiliz.

İşte şimdi Hz. Üstadın kerametli bir ferasetinin; ve merhum Necip Fazılın üstad Bediüzzamanın manevî şahsiyet ve makamına karşı zımnî bir tarzda küçültücü halet ve telakkisinin şahidi olarak, iki mühim zatın şehadet ve haberlerini naklediyoruz.

Birinci Şahit: Emirdağlı emekli yarbay Avnî Toktordur, demişki: “1952 de Necip Fazılın Kadıköydeki evinde buluşup, Sirkeci'deki Akşehir Palas otelinde kalmakta olan Bediüzzamanı ziyaret etmek üzere, Kadıköyden vapurla karşıya geçiyorduk. Yolda Necip Fazıl: “Bediüzzamanı sadece bir âlim olduğunu, velî olmadığını ve fakat buna rağmen kendisini beğenmiş biri olduğunu ve sr.” aleyhinde konuşmaları oldu.

Biz Sirkeciye geldik. Otelin dördüncü katına çıktık. Üstad Hz. leri bizi ayakta karşıladı. Necip Fazıl üstada selam verdi. O henüz selamını bitirmeden, üstad kendi Şark şivesiyle “Necip Fazıl Bey Kardeşim, ben kendimi kendime beğendirmemişim” ifadesiyle karşılaştık. Üstadın bu ifadesi bende bir ürperti yaptı. Çünkü, Necip Fazılın biraz evel gemide konuştuklarına bir cevap idi bu...” (S. Şahitler-4, sh.192)

İkinci şahit: Kilisli, hukukçu Rahmi Yananlı (Büyük Doğu mecmuası idare işlerinde çalıştı) derki:

“Ben, 1952 lerde İstanbul'da hem tahsilimi yapıyor, hem Necip Fazıl ile beraber Büyük Doğu'da çalışıyorduk. O sıralarda üstad Hz. lerini Akşehir palas otelinde ziyaret etmiştim. Ziyaretine giderken onun büyük bir zat

olduğunu bilerek gidiyorduk...Sonra Necip Fazılın bizim üstada gittiğimizi
işitince başladı üstad aleyhinde konuşmaya.Bende Said-i Nursî'nin evliya
olduğunu söyledim. O, " Biz ne evliyalar gördük." Vesair sözler söyledi.
Sonrada Necip Fazılla beraber Üstadı ziyaret ettik. Ziyaretten sonra
vapurla Necip Fazılın evine giderken de, o hep yine Bediüzzamanın
aleyhinde konuşuyordu. Bazende takdir eder gibi sözler söylüyordu. (S.Şahitler-5,sh.133)

İşte bu iki şahidin ifadelerinde görüldüğü üzere merhum Necip Fazıl
giriftar olmuş olduğu yanlış, ve hakikatsiz ve hissiyatkar haletini
atamıyordu. Onun şu zımnî adavetkârane haletinin tesiriyle olmuş olacak
ki; o sıralarda, Risale-i Nur dan bazı parçalarını, basit piyasanın günlük
2233

2234

gazete lisanına çevirerek neşretti. Onun bu fiili, Risale-i Nur'u küçültmek,
nursuzlaştırmak teşebüsü idi. Sonra hz.Üstad talebeleri vasıtasıyla onu
durdurdu. Her ne ise... Bunların belgeleri yanımızda mahfuzdur.

2234

2235

2082

İSTİKBALE AİT BAZI MÜJDELI İHBARLAR HAKKINDA

İnebolu'lu Merhum Selâhaddin Çelebi anlatmış:

"Üstad'ı ziyaretimin birinde, Ayasofya hakkındaki düşüncelerini

sormuştum. "Keçel-i keçel!" diye güldü. Sonra birden ciddileşerek:

"Ayasofya Hıristiyanlığın İslâmiyete devir ve tesliminin bir âbidesidir.

Bunun için kilise iken, Câmi' olmuştur. Elbette tekrar camiye

çevrilecektir." dedi (117)"

Rize'nin Pazar kazasından Mehmet Emin Birinci diyor ki:

"1960 yılı başlarında, İzmir'de cereyan eden bir mahkemeden sonra, Isparta'ya Üstad'ımızın ziyaretine gidiyorduk. Beraberimde Avukat Bekir Berk, Ahmet Aytimur, Said Özdemir, Mustafa Birlik, Doktor Es'ad Keşşafı vardı. Bizi hilâf-ı adet sahur zamanında ziyaretine kabul etti. Bize ümit ve şevk verici sözler söyledi.. ve "Risale-i Nurun ehl-i dalâlete galib geldiğini, hizmet-i imaniyenin her tarafta yapılmakta" olduğunu beyan buyurdular.. Ve ilâve ederek: "Korkmayın, muvaffak olacaksınız. Bu avukatınız da size yardım etsin...(118)"

Vanlı Selâhaddin Akyıl diyor ki:

"Bizim Van gazetesi sahibi İlyas Kitapçı 1957 seçimlerinden sonra Üstad'ın ziyaretine gitmişti. Van'da bu seçimde CHP kazanmıştı. Üstad "Ben Van'lılara küsmüşüm" demiş.. İlyas Kitapçı da: "Üstad'ım bunu dışardan gelen memurlar kazandırdı" demiş. Bunun üzerine Üstad karyolasından kalkarak: "Ben onların bellerini kırdım. Onlar bundan sonra düzeltemezler" demiş. Daha sonraları Üstad'ın ziyaretine gidenler, mesela Çaycı Emin Ağabey, aynı bu sözleri Üstad'dan dinlemişlerdi.(119)"

Üstad'ın evlâd-ı manevîsi ve halis talebesi Abdullah Yeğin Ağabey diyor ki:

"Hazret-i Üstad Urfa'ya geldiği gün çok rahatsızdı. Kollarına geçip İpek Palas oteline çıkardık. Ertesi günü Üstad biraz iyileşir gibi oldu. Odasına girdiğimde, bana hitaben: "Hiç merak etme! Küfür ölmüştür. Bundan sonra birşey yapamazlar" diyordu. Elimi bırakmak istemiyor, Urfa'nın ehemmiyetinden bahisle Urfa'lıların İslâmiyete olan hizmetlerinin ehemmiyetinden anlatıyordu. Urfa'nın Türk, Arap, Kürt gibi Müslüman kardeşleri birleştirmeye vesile olacağından bahsediyordu...(120)"

2235

2236

(117) Son Şahitler-1 S: 144

(118) Aynı eser S: 291

(119) Aynı eser S: 344

(120) Son Şahitler-1 S: 367

2236

2237

2083

Abdullah Yeğın Ağabeyin bu anlattıklarını Bayram Ağabey, Zübeyr ve Hüsnu Bayramoğlu ağabeyler de aynen naklediyorlar. Bu hadiseler kısmen vefat sırasında da kaydedilecektir.

Yine Abdullah Yeğın Ağabey anlatıyor: (18 Mart 1985 Pazartesi günü Urfa'da bir derste anlatmıştı)

"Üstad'ımız bir gün buyurmuşlardı ki: "Nasıl ki bir zamanlar İstanbul şehri âlem-i İslâma merkez olmuştu. Öyle de inşaallah bir zaman gelir, Ankara Şehri de onun gibi İslâm âlemine bir merkez olacak..."

Eski DP Muş Milletvekili Gıyaseddin Emre demiş ki:

"Üstad Hazretlerinin aynen şöyle buyurduğunu duydum: "Risale-i Nur talebelerinin hizmetleri bitmeyecektir. Mutlaka Türkiye'de din-i mübine hizmet edecek bir idare iş başına gelinceye kadar... Nur talebeleri bunda muvaffak olacaklardır.(121)"

Konya'lı Öğretmen Mustafa Özsoy demiş ki:

"Konya'nın Çamurlu-Eğret köyünde Öğretmenlik yapmakta iken, bazı hadiseler oldu. Bir hafta sonra Üstad'ı ziyarete gittim. Ben kapıdan girer girmez, somyasının üzerinde doğruldu ve alnımdan öptü. "Kahraman kardeşim, Konya'da Risale-i Nura ilişen var mı?" diye sordu. Üstadım! dedim ve biraz durakladım. Bunun üzerine Üstad: "Evet, biliyorum kardeşim. Seni tebrik ediyorum. Hiç korkmayın, küfrün beli kırıldı.

İnşaallah bundan sonra İslâmiyet parlıyacak. Komünizm ve dinsizlik artık

yıkıldı" dedi...(122)"

Avukat Bekir Berk anlatmış:

"Hazret-i Üstad, İstanbul'a Ankara'dan yaptığı seyahatinde Piyerloti otelinde tutulan bir dairede derslerine oturmuştuk. Bu derslerden birinde çok uzun bir konuşma yaptılar ve bir ara şimşek gibi ayağa fırlıyarak "Küfrün bel kemiğini kırdım. Risale-i Nurun neşrini önliyemeyeceklerdir" buyurdular.(123)

Emekli pilot Astsubay, Burdurlu Ali Demirel diyor ki:

"Üstad Hazretleri 1960 yılı başında İstanbul'a geldiğinde, o günü sesi çok çıkıyordu. Yatağının üstünden ayağa kalkarak bize Otuzbir Mart hadisesindeki Divan-ı Harb-i Örfi mahkeme safahatından anlattı ve şöyle buyurdu: "Kardeşlerim! bir emir verirsem, yüz Şeyh Said gibi Türkiye'yi 2237

2238

karıştıırım. Amma bin Şeyh Said kadar kuvvetimiz de olsa, biz yine müsbet hareket edeceğiz. Asayiş muhafaza edeceğiz... (124)"

(121) Son Şahitler-2 S: 56

(122) Son Şahitler-3 S: 142

(123) Aydınlar Konuşuyor S: 119

(124) Son Şahitler-2 S: 221

2238

2239

2084

Av.Bekir Berk, Urfada 28.8.1990 Salı günü akşamı

kalabalık cemaat içinde bize anlattı:

"1960 yılı içinde,hz. üstad Ankaraya gelmiş,Beyrut palas otelinde

kalıyordu.Gittik üstadı ziyaretettik.Ben ve Samsunlu Ali Rıza Sağlamer

beraberdik. O günü uçakla Samsuna mahkeme için gidecektik.Üstad Hz. İleri hususî bize ders yaptı. Uçak kalkış saati daralıyordu.Uçağı kaçırmaz diye vaziyetimizle

acele ediyorduk.Hz.Üstad ise derse devamla, Sultan Abdulhamidden bahsetmeye başladı.Kendisi, onun maaşını kabul etmediğini, ona boyun eğmediğini.. Ve fakat Sultan Abdulhamidin Veli olduğunu ve saire anlattı...

Ben kalbimde, Hz.Üstad, neden bana dönerek Sultan Abdulhamidden bahsediyor diye düşündüm.

Sonra Samsuna vardık.Bizi karşıladılar, yemeğe götürdüler.Bu cemaat içinde bir zat söze başladı, dedi ki; üstad Bediüzzaman çok iyidir,Lâkin o velî gibi padişaha karşı çıktı,i'tiraz etti..İyi etmedi vesaire...Deyince ben birden, Hz. üstadın bize verdiği dersin mana ve hikmetini anladım..Ve mukabele ederek o zata lazım gelen cevapları verdim.”

Konyalı Opr. Dr. Abdurrahman Cantekinler mühim olan hatırasını şöyle anlatmış:

“Üstadı 1949 sonlarında Emirdağda ziyaretimde bana:

“Evladım,sen bir Abdurrahmansın.Abdurrahmanlar cesur olur. Ben sana vazife veriyorum, Ankaraya gittiğinde Adliye Vekili Rükneddin

Nasuhîoğlu ile görüşeceksin, selamımı söyleyeceksin.Ancak bu selamım,

sadece onun Adliye Vekili olduğu için değil, Nasuhî Şeyhi Rükneddin

Efendinin torunu olduğu cihetle size selam gönderdi diyeceksin” dedi.

1949-1950 Ankara Tıp Fakültesini kazandım Ankaraya gittim.Muhsin

Alev,Ahmet Atak ile birlikte Adliye Vekili ile görüşmeye

gittik.Randeodan sonra bizi kabuletti.Kendimizi tanıttıktan sonra,

“ziyaretimizin maksadının Üstad Bediüzzamanın selamını tebliğdir” dedik.

Bunun üzerine Vekil Bey, hiddetli ve tehavvürlü bir tarzda:“Siz de neci

oluyorsunuz?..O adamın peşinden neye gidiyorsunuz.Şimdi isimlerinizi alıp

tahkikat açtıracağım vesr.”Konuştu.Vaziyete baktım,Ziya ile Muhsin biraz çekingenlik gösterip, sustular.Ben ise,Bakan Beye gür bir sesle:“Ya sen necisin,kendini ne zannediyorsun? Said-i Nursi Hz.lerinin sana ihtiyacı yoktur,size muhtaç da değil. Sizin dedenizden dolayı ve o cihetle size

2239

2240

selam gönderdi.Ben size Risale-i Nurları okumanızı tavsiye ediyorum vesr.” Dedim.

2240

2241

2085

Vekil Bey benim bu mukabil cesurane sert çıkışım üzerine sustu ve herhalde ma’nen sarsıldığı; o ilk tevvürlü tavrı kaybordu ve bize güler yüz göstermeye çalıştı.. “Her zaman sizi beklerim vesr.” Dedi.

(Son Şahitler-5, sh.88)

HUSUSİ VE MAHREM BAZI MES'ELELER

Bu maddedeki mes'eleleri de birkaç bölüme ayırmak mümkündür.

1- Müzmin ve geçmesi gayr-i kabil hastalara ettiği şifa duaları ve moral verme dersleri neticesinde hastaların şifa bulmaları..

2- Nur talebelerinin hüsn-ü akibeti hakkında söyledikleri sözler ve verdiği işaretler...

3- Sair mahrem ve hususî işler ve mes'elelerdir.

Bu üç mes'elenin her birisinden birer ikişer örnek vereceğiz:

BİRİNCİ KISIM: Müzmin ve geçmesi tıbben adeta gayr-i kabil hastalara ettiği şifa duaları ve verdiği moral dersleri neticesinde görülen şifalar:

Birinci Örnek: Van'lı Hacı Reşit Övet ve Muradiyeli Terzi Kâmil Acar'dan ayrı ayrı dinlediğimiz, Hacı Reşit'in hastalığı ve Üstad'ın ona duası şöyle

cereyan etmiştir:

Hacı Reşit Tüperkölüzdür. Doktorlara çok gitmiştir. Amma bir türlü iyileşmemiştir. Muradiyeli Terzi Kâmil diyor: İkimiz beraberce Üstad'ın ziyaretine gittik. Bizi kabul etti. Üstad da çok hasta idi. Zor konuşuyordu. Üstad benden Hacı Reşid'in kim olduğunu sordu. Hacı Reşit kendini tanıttı. Ben de "Üstadım, Hacı Reşit hastadır, ona dua et!" dedim. Bir şey demedi. Biraz sonra sözümü tekrarladım. Yine bir şey söylemedi.. ve üçüncü defa yine aynı sözü tekrarladım ve Kurban Hacı Reşit hastadır, dua et. Üstad: "Ben de hastayım, hiç doktora gitmiyorum" dedi. Ben Kurban Hacı Reşit de hiç doktora gitmiyor. Yalnız duanızı istiyor. ona dua et!

Baktım, Üstad hafifçe tebessüm ederek, Hüsnü Ağabeye: "Hüsnü ismini yaz, ona sabahleyin ism-i A'zamlı dua edeyim" dedi.

Allah'a şükür Hacı Reşid o gün, bugün o müzmin hastalığının yüzünü bir daha görmedi ve tamamen kesb-i afiyet etti. Bu hadise herkesçe bilinmektedir.

2241

2242

İkinci Örnek; Adıyaman'lı Hacı Dursun Kutlu'dur:

Hacı Dursun'un, hem hastalığından Üstad'ın duası ve moral vermesiyle şifa yab olması.. hem de Üstadıyla görüşmesinde bazı enterasan hadiseleri olduğu için, onun hatırasının hülâsaten kaydı belki biraz uzun olabilir. Hacı Dursun'un şimdiye kadar Son Şahitlerde de hatırası yazılmadığı için,

2242

2243

2086

bu makamda kaydetmeyi uygun bulduk:

21.11.987 Cumartesi günü; benim hususi mektubumla, hatırasını istifsarım

üzerine, mektupla cevap vermek değil, bizzat Adıyaman'dan kalkarak Urfa'ya yanıma kadar gelmesi onun samimiyetinin bir ifadesidir. Urfa'ya yanıma gelen Hacı Dursun Kutlu hatıralarına şöyle başladı:

1951 son ayları idi, Eşref Edib'in çıkardığı Sebilürreşad'da, Üstad'ın bir müdafaasını okumuştum. Daha önce Üstad'ı bilmiyordum. Ticarî işim dolayısıyla o günlerde İstanbul'a gitmiştim. Eşref Edib'i de ziyaret ettim. Hazret-i Üstad'ın nerede olduğunu kendisinden sordum. Emirdağ'da olduğunu söyledi. Ben de İstanbul'dan Emirdağ'a geldim. Osman Çalışkan Ağabeyi buldum. Üstadımızı ziyaret etmek istediğimi söyledim. "Kolay!" dedi ve gitti Zübeyr Ağabeyle görüştü, geldi. Üstad'ımız ziyaretçi kabul edemeyeceğini söyledi. Ben çok üzüldüm. Sonra Mehmet Çalışkan Ağabey geldi. O da bu iş kolay dedi ve gitti, Üstad'ın hizmetindeki Zübeyr Ağabeyle görüştü, geldi. O da aynı şeyi söyledi. Ben çok üzgün ve bitkin şekilde oteldeki odama gittim. Çok üzgündüm. Ömrümde hiç ağlamak bilmezken, beni bir ağıt tuttu.. ve "Yâ Resulellah beni kabul etmiyorsun ki; Hazret-i Bediüzzaman da beni ziyaretine kabul etmiyor!" diye kendi kendine bağıra bağıra konuşmuşum. O hüzünlü hal içinde otelden indim. Allah affetsin o zaman başımda şapka vardı. Sigara da içiyordum. Otelin dışında durup bir sigara sarmaya başladım. Sonra aklıma geldi ve kendi kendime dedim ki: Ben hem büyük bir zatın ziyaretine gelmişim, hem de bu sigarayı içiyorum, diyerek sigarayı attım.. Ve o hüzünlü hal ile kendi kendime nereye gittiğimi bilmeden, yürüye yürüye Hazret-i Üstad'ın evinin tam yanına gelmişim. Meğer Üstad'ımız da az önce beni istemiş ve Mustafa Acet'e beni getirmemi söylemiş. Mustafa Acet de aşağı inmiş, kapıda bekliyormuş. Beni görünce "Gel kardaşım, Üstadımız seni bekliyor" dedi. Üstad'ın yanına çıktık. Elini öptük. Ben askerden yeni geldiğim için, Üstad'ın karşısında asker gibi hazır ol vaziyetinde bekliyormuşum. Sonra

yanımdaki Mustafa Acet'e baktım o ellerini bağlamış duruyor. Ben de onun gibi yaptım. Hazret-i Üstad bir çok şeyler söyledi. Fakat ben o heyecanımdan anlıyamıyordum. Anladığım şey "Bu kısacık görüşmemiz altunlar değerindedir" sözüdür.

Sonra Hazret-i Üstad bana sordu: "Sen Kürtçe biliyor musun?" dedi. Ben Kürtçe anlarım, fakat iyi konuşamıyorum dedim.. ve ilâve ederek: Benim annem Kürdtür. Fakat babam Türk... dedim.

2243

2244

Üstad Hazretleri biraz düşündükten sonra: "Hayır baban da Kürttür" dedi.

Sonra bana biraz risale verecekti, fakat Hulusî Bey'den alırsın dedi. İlk ziyaretim böyle geçti.

2244

2245

2087

-HastalığımveÜstad'ınmuamelesi

Eve, Adıyaman'a döndüm. Kendime bir ev yaptırdım. Dükkân işi vesaire derken, hastalandım. Çok zayıf düştüm. Annem de hasta idi. Bir ara annemi Adana'ya doktora götürdüm. Aynaya verdirdim. Bu arada kendimi de aynada baktırdım. Doktor bana, senin akciğerinde büyük bir yara var. Hastasın dedi.

Doktorun bu sözü üzerine daha da çok hastalandım ve gerçekten hasta düştüm ve her gün biraz takatten düşmeye başladım. Konu-komşu herkes bana ta'n ediyor "Neden iyi bir doktora gitmiyorsun?" diyorlardı.

Ben 1954 sonu İstanbul'a ticari iş için gidiyordum. İstanbul'a gitmişken, Isparta'ya da uğrayayım, Üstad'ı ziyaret edeyim, öyle İstanbul'a gideyim dedim ve Isparta'ya gittim. Üstad'ımızın ziyaretine vardım. Bayram Ağabey

ile birlikte Üstad'ın huzuruna girdik. Ben bir şey demeden Üstad Hazretleri çok telâşlı şekilde: "Bu kardeşimi kim evhamlandırmış?" dedi. Halbuki ben hastalık hakkında herhangi bir şey anlatmış değildim. Sonra bana dönerek: "Sana bu evhamları veren doktorun ismi nedir?" dedi.

Ben, ismini unutmuşum, bilmiyorum efendim dedim. Üstad: "Yok kardeşim, senin hiç bir şeyin yok! Dön eve git!" dedi. Fakat az sonra Üstad bana: "İstanbul'dan döndüğünde arkadaşlara selâm söylersiniz" dedi.

Ben Üstad'ın yanından ayrıldıktan sonra, Tren istasyonuna geldim. Bileti alırken, Gölbaşı diyeceğim yerde, Haydarpaşa demişim. Bileti aldım ve trene bindim. Trene bindikten sonra, kendi kendime sitem ettim. Neden Üstad'ın ilk emrini "Eve dön emrini" yerine getirmediğim diyerek kendi kendime konuşup durdum. Giderken yolda kararımı verdim ve Afyon'da iner inmez Adıyaman'a dönerim dedim. Soranlara da, en büyük bir doktora muayene olduğumu, hiç bir şeyimin olmadığını söylerim. Fakat Afyon'da ben trende uyuya kalmışım. Tren Afyon'u geçmiş.. Ne ise Eskişehir'de iner, dönerim dedim.

Eskişehir'e geldik, orada trenden indim. Geri dönmek üzere biletimin üstünü geri aldım ve Adıyaman'a doğru giden trene bindim. Gölbaşı'na geldiğimde, hastalığım hiç kalmamış gibi bir hafiflik ve ferahlık hissettim. Hatta orada namazımı kıldığımda, sair zamanlarda eğildiğim zaman belimdeki ağrı da yoktu.

Adıyaman'a geldim, soranlara: "Ben en meşhur bir doktora muayene oldum. Senin hiç bir şeyin yok dedi" diyordum.

2245

2246

Bu arada, Ramazanın onbeşinde annem vefat etti. Yine biraz rahatsızlık hissetmeye başladım. Bir sene böyle geçti. Bu sene içinde önceleri çok

zaifken, anormal şekilde bir hastalık şişmanlığı bana geldi. Yine konu

komşu

2246

2247

2088

bana: "Kendine bakmıyorsun, iyi bir doktora git ve saire" dediler. Ben de o sene yine ticari işlerim için İstanbul'a gittim. O zamanlar Heybeliada'da meşhur doktorlar, verem doktorları vardı. Oraya gittim. Lâzım gelen röntgen, tükürük muayenesi vesaire tüm tahlilleri yaptırdım. Doktorlar bana hiç bir şeyin yoktur dediler.

Ben doktorlara, neden peki kolum tutmuyor, ağrı sızı var? dedim.

Doktorlar: "Vücudunda D vitamini eksikliği var, başka bir şey yok" dediler ve bana bir hap verdiler.

Bir hafta sonra da, İstanbul'da kaynımın tanıdığı iyi bir doktora muayene oldum. Beni aynaya koydu, muayene etti. "Senin ciğerlerinde büyük bir yara varmış.. Fakat şimdi tamamen kapanmış. Sen ne yaptın ki? Bu yara kendi kendine kapanmaz" dedi.

Ben hiç bir şey yapmadım ve tıbbî tedavî de görmedim dedim. Doktor çok hayret etti. Bu yara iyi bir tedavi olmadan kendi kendine kapanmaz dedi.

İşte böyle... Artık o hastalığı görmedim.

Benim on sefer kadar Üstad Hazretlerini ziyaretim vardır. En son ziyaretim, 1960 başında Üstad'ı Ankara'dan geri Emirdağ'a çevirdiklerinde; onu Ankara'dan bir kaç arkadaşla gidip davet edenlerin içinde ben de vardım. Emirdağ'a geldiğimizde, Hazret-i Üstad bizim onu davet etmemize karşı demişti ki: "Ben bu kardeşlerimin davetlerine, ölüm de olsa icabet etmek mecburiyetindeyim" ve hemen hazırlığını yaparak yola düştü. Sonra malûm olan yolda hükûmet kararıyla onu geri Emirdağ'a çevirmişlerdi..."

Üçüncü Örnek:

"Bu meselede en bariz bir şahid de Avukat Bekir Berk'tir. Bu zat Risale-i Nurların müdafaalarına başladığı günlerde, kendisinde mevcut tüberkülozun üçüncü safhasına varan hastalığı ve bütün hekimlerin "Ne karada, ne denizde, ne havada seyahat etmesi mahzurludur" diye olan raporlarına rağmen, Bediüzzaman Hazretleriyle görüştüğünde: "Sen onları dinleme! Sende hiç bir şey yoktur. Hizmetine devam eyle!" demesi ve her halde ona olan duaları neticesi, Bekir Berk öyle bir sıhhat kesbetti ki; karasıyla da, deniziyle de, havasıyla da ondört sene fıldır fıldır Türkiye'nin her tarafını durmadan gezdiği halde, gittikçe enerjik ve dinamiklik ve sıhhat kesbetmiştir. Bu hadise meşhurdur. Bizzat Bekir Berk'den müteaddit defalar duyduğum gibi hadisenin şahidleri de çoktur...

2247

2248

2089

4.Örnek:

Emirdağlı Ahmed Urfalı anlatıyor:

"Bir gün üstadımızla kıra çıkıyorduk. Emirdağın eski postanesi önüne geldiğimizde üstad âniden geri dönerek bana sordu: "Hastamısın?" Ben daha "Evet," diyemeden, bana şiddetle bir şamar vurdu.(Ben hakikaten bir kaç sene idi bende vahhamlık hastalığı vardı.) sonra,"Haydi gidelim bir şeyin yok" dedi.

Ondan sonra, benim rahatsızlığımla alakadar hiç bir şikayetim kalmadı:"

(Son Şahitler-4, sh.253)

Ve daha bu beş misal gibi sadece 1950-1960 arası çok nümuneler ve misaller vardır. Fakat bunların bazılarının rivayet ilmi usûlüne göre zabıt ve rivayet işi kesin kaydedilmediği için sarf-ı nazar eyledik.

“Beşinci Örnek:Halep’li, Meşhur hapishane vaizi ve halende Suudî Arabistan umumi hapishaneler vaizi Şeyh Ömer El Melahifci’nin çok mühim ve enteresan hatırasının hülasası:

Bu hatırayı, 1 Mart 1990 Perşembe günü Medine-i Münevveredeki Nur dershanesinde, sabah namazından sonra bizi ziyarete gelen Şeyh Ömer efendinin ve beraberinde Medinedeki Bilal-ı Habeşî camii müezzini Mihr Ali efendinin bulunduğu halde anlattı.Şeyh Ömer efendinin bu konuşmasını dinliyen beraberimdeki Muradiyeli Kamil Acar, Urfalı Hacı Ziya Canbazlar ve yine Urfalı Ömer Tüysüz ve orada sâkin diğer bazı insanlar da dinlediler.Ayrıca benim ısralı talebim üzerine, bu hatırasını arapça kaleme alarak bize göndermesini istedim.Kendileri lütuf buyurup 10 Muharrem 1411 Hicri, 1991de beş sahife halinde bu hatırasını kaleme alarak bir fotoğrafı ile birlikte bize gönderdiler.Biz şimdi gerek Medinede şahsen dinlediğimiz ve gerekse kaleme alıp gönderdiği yazısının çok hülasalı bir kısmını türkçe olarak kaydedeceğiz:

“Otuz sene evvel, yani tahminen 1955 senesinde Halep’te idim.Bediüzzaman Hazretlerinin ismini ve mücahedelerini duymuştum.O sıra benim ağabeyim felçlik geçirmiş, kötürüm halde idi.Çok doktorlara giderek çok çeşitli ilaçlar, tedaviler yaptıksada fayda olmamıştı.Karar verdim, ağabeyimle birlikte Türkiye ye gideyim ve Bediüzzamanı ziyaret edeyim.Ancak o sıra Suriye ile Türkiye arası iyi değildi.Halepteki Türk konsolşluğuna müracaat ettim,vize vermediler. Yüksek rütbeli bir subay dostum vardı, vize için onu araya koydum, Çok uğraştı. Nihayet sadece 2248

2249

Adana’ya kradar bir vize beanım için alabildi. Ağbayimi alarak Türkiye’ye Adana’ya geldim, bir otele indik. Otelci kanunî mecburîyetle, olarak

pasaportlarımızı bizden teslim alarak kasasına koydu. Bu durumda ben ağabeyimi beraberimde Bediüzza

2249

2250

2090

mana götüremezdim. Amma ben kendim onu görmeyi herşeye katlanarak göze almıştım. Ağabayimi ve pasaportları Adanada bırakarak hüviyitsiz, pasaportsuz Isparta'ya doğru yola çıktım. Yola koyulmadan önce de, orada meşhur doktor ve felç hastalıkları mütehassısı Ahmet Kûrşat isimdeki zata ağabeyimi mu'ayene ettirerek ilaçlarını kullanmaya başlamıştık.

Üstadın ziyareti kasdiyle Adanadan Konyaya geldim. Bezi cami' imamlarından Isparta'nın yolunu ve Bediüzzamanın ahvalini sordum. Beni Halıcı Sabri Efendi isimdeki zata götürdüler. Halıcı sabri Efendi benim genç yaştaki sakalıma, kıyafetime hayran kalarak bana karşı çok hürmet ve ikram gösterdi. Hatta bir ara para kasasını açarak büyük bir demet para çıkarttı ve bana ısrarla vermek istedi. Amma ben onu almadım ve "Para için buralara gelmediğimi, sadece Bediüzzamanı ziyaret etmek için geldiğimi" söyledim. Halıcı Sabri Efendi bana bir mektub verdi ve bir adres gösterdi. Konya' dan Isparta'ya vardım. NURİ BENLİ isimdeki zatı buldum. Bu zat beni üstadın evinin kapısına kadar götürdü. Üstadın kapısı açıldı. Talebelerden birisi beni alarak yukarıya götürdüler. Ben ise kafa ve hayalimde; herhalde bir kaç sekreterlikten geçerek ve bir kaç kapının ötesinde üstadı görebileceğimi düşünüyordum. Halbuki ise, Bediüzzamanın evi ve meskeni tam takır boş bir yerdi. Ne hiçbir sektereter, nede ona götürülen kapılar ve aracı kişiler... İşte ben o zaman : "Haza' Bediüzzaman " dedim.

Huzuruna girdim, eski bir karyola üstünde yatağına uzanmış yaşlı ve hasta bir insan... Konuşurken sesi çıkmıyordu, yanındaki talebesinin kulağına söylüyor, oda bana söylüyordu. Ben arapça konuşuyordum, Üstad hazretleri ise, türkçe olarak talebisinin kulağına söylüyor, o da bana türkçe olarak aktarıyordu. Ben her ne kadar türkçe bilmiyordumsa da, fakat cümlenin kavramını hissediyor, anlıyordum.

Üstad hazretleri,Suriye’ deki âlimleri sordu.Ahmet Akbizli’yi sordu,selam gönderdi ve dua istiyordu.

Ben üstada meramımı ve ne için Türkiye’ye geldiğimi arzettim. Ancak onun huzurundaki nuraniyetli havadan ve sahasındaki manevî ve engin halinden ağlamaktan kendimi alamıyordum.

Nihayet Hazret-i Üstad bana kendi eserlerinden bir kaç tane hediye etti.Bende izin isteyerek huzurundan ayrılmak istedim.Odasından

2250

2251

çıktım,merdiven başında ineceğim sırada, bir bakdım; Üstad Hazretleri giyinmiş ayaktadır. Beni yolculamak için kalkmış...Bu hali görünce, ben ağlıya ağlıya ayaklarına kapanmışım.Üstad beni sakinleştirmeye çalışıyor ve

“ Merak etme inşaallah ağabeyin de şifa bulacaktır” dedi. Ayrıldım,

Adana’ya geldim. Elhamdülillah ağabeyimi ayakta yürüyor gördüm..

2251

2252

2091

Şeyh Ömer Efendi bu hatırasını bize anlatırken ağlıyordu; bizleri de ağlattı.

Altıncı Örnek: Hz. Üstadın hizmetkârlarından Hüsnü Bayramoğlundan..

7.7.1952 de İstanbulda bir hadiseyi şöyle anlattı:

“ Bir gün (1956 larda) Senirkentli Ali İhsan Tolayı, iki kişi tutup Ispartaya Üstadımızın yanına getirmişlerdi. Ali İhsan Tola Cinnet getirmiş, deliriyordu. Üstadımız odasından çıktı,” Bunun bir şeyi yok” diyerek bir tokat vurdu. Ondan sonra Ali İhsan Tola epey düzeldi. Daha eski cinnet halleri kalmadı.”

2252

2253

2092

2253

2254

2093

2254

2255

2094

2255

2256

2095

2256

2257

2096

2257

2258

2097

İKİNCİ KISIM:

Nur talebelerinin hüsn-ü akibetleri hakkında:

Mustafa Sungur Ağabey anlattı:

"Bir gün onbirinci Şua' olan Meyve Risalesinde bir talebe-i ulumun münker

ve nekir ona dediği zaman, ona Men mübtedadır, Rabbüke onun haberidir, bahsi okunurken, Üstad'ımız buyurdular ki; "Nasıl Denizli mahkemesinde merhum Hafız Ali, ellerini kollarını sallıyarak müdafaa yaptığı gibi; vefat edip kabre konulduğu gece, ben kalben baktım gördüm ki; Hafız Ali aynen mahkemede yaptığı müdafaa tarzında, yine meyvenin hakikatlarıyla Münker ve Nekire cevap veriyordu."

Kayser Hoca anlattı: (Aslen Bitlisli olup şimdi İstanbul Çağlayan'da oturur) "Üstad Hazretlerinin eski talebelerinden olan ve son hayatını İstanbul'da bitiren Seyyid Şefik Efendi'nin son vefat hastalığı sırasında ziyaretine gitmiştim. Hacdan da yeni dönmüştüm. Seyyid Şefik son saatlerini yaşıyordu. Biraz oturdum, ayrılmak için ayağa kalkarak elini öptüm, müsaade istedim. Beni yeni tanıdı ve elimden tuttu, dedi: "Bu bizim Kayser değil mi?" Evet Seyda, dedim. Bunun üzerine işaret ederek oturmamı istedi. Oturdum, zezem suyunu pamukla dudaklarını ıslatmamı istedi. Öyle yaptım. Biraz sonra dedi ki: "Kayser! Hani biliyorsun ya, ben imanımın hüsn-ü hatimesi için hep ağlardım ya... Şimdi bunu müjde edebilirim ki; ilhamen benim Risale-i Nur talebesi olmaklığımla imanım hüsn-ü hatime ile neticelenecek inşaallah".

Yine Mustafa Sungur Ağabey anlattı:

"Bir gün Üstad'ımızla beraber Mesnevi'yi okuyorduk. Buyurmuşlardı "İnşaallah bu derslerimizin mükâfatı olarak, Berzah âleminde yıldızdan yıldızla beraber uçar gezeriz."

ÜÇÜNCÜ KISIM:

Sair hususi işler ve mahrem mes'eleler:

Ağrı'lı gazeteci Celâl Başer anlatıyor:

2258

2259

“ Üstad'ı ilk ziyaretimde, Doğu Beyazidli ve kendisinin hocası Şeyh Muhammed Celâlî Hazretlerinin oğlu Sıddık Efendi'yi sordu.Şahsen tanıdığımı söyledim. Çok memnun oldular. Sıhhat haberlerine ayrıca sevindiler. Sıddık Efendi'nin bir hikâyesi vardı ki, o anda Üstad'a anlatamadım. Hikâye şöyledir:

2259

2260

2098

Sıddık Efendi müftülük için müracaat etmiş, Erzurum'da imtihana girmeye gidiyormuş.. Bir kış vakti yola çıkmış, Tahir köyünde gecelemiş.O gece Sıddık Efendi rü'yasında Hazret-i Üstad'ı görüyor. Üstad ona Kur'an-ı Kerimi açarak bir ayet okumuş ve tefsir etmeye başlamış.. Ve ücretle dinî ilimlerin satılmayacağını, dinî hizmetler mukabilinde dünyevî ücretler alınamayacağını anlatmış.

Sıddık Efendi hasyet içinde uyanır ve Erzurum'a imtihana gitmekten vazgeçer. Çok kuvvetli bir din âlimi olan Sıddık Efendi bundan sonra, hayatı boyunca hiç kimseye ücret mukabilinde ders vermedi ve herhangi bir vazife de almadı...(124)"

Yine Celâl Başer anlattı:

"Aynı ziyaretimde Üstad Hazretleri, kendi sürgün arkadaşı ve ADEMAN AŞİRETİ REİSİ Amet Ağa'yı (Ahmet Alparslanı) sordu. İyi tanıdığımı ve konuştuğumu ifade ettim. Ahmed Ağa 1946'da(125) CHP'den milletvekili seçilmişti. Dikkat ettim, Hazret-i Üstad bu adama kırgındı...(126)"

Said Özdemir (Tillolu) demişki:

1959, de Başvekil Adnan Menderesin uçak kazasından bir gün evel Üstadımızı Ispartada ziyaret etmiştim. O akşam Üstadımızın evinde kalmıştım.Sabahleyin Üstadımız buyurmuşlardıki;“Kardeşlerim ben bu gece

Menderese dua ettim."Sonra duydukki;Menderes aynı gün İngilterede uçak kazası geçirmiş.Uçaktakilerin hepsi ölmüş Menderese bir şey olmamış.

(Son Şahitler-5,sh.55)

Not:Nitekim S.Özdemirin rivayetinden daha berrak ve açık, Senirkentli Dr.Tahsin Tola ile Ali İhsan Tolanın rivayetleridirki, derler:

"Menderesin Londraya sefer yapacağı günün sabahında,Üstadımız Menderese, seyahatını te'hiretmesi için beni Ali İhsan ile Atıf Uralı gönderdi. Ancak biz Ankara da, onun fazla meşguliyetinden kendisine ulaşamadığımız gibi, birde duydukki Menderes İstanbulla gitmiş."

Bu rivayeti ben bizzat bu zatlardan duyduğum gibi, aşağıda kayıtlı Dr. Tahsin Tolanın rivayeti de bunu te'yidetmektedir.

2260

2261

Eski DP Isparta Milletvekili Merhum TAHSİN TOLA anlattı:

"Ankara'ya (kazanamadığımız 1957 seçimlerinden sonra) gidiyordum. Üstad'a uğradım. Üstad bana: "Adnan Bey kardeşime selâm söyle. O bizim himayemizdedir. Eğer biz onu himaye etmesek, (iki elini işaretle birbiri arkasında çe

(124)Son Şahitler-1 S: 116

(125)Son Şahitler-1 S: 117

(126)Son Şahitler S: 154

2261

2262

2099

virerek) bir anda altı üstüne gelir. Bizi Âlem-i İslâm'dan, Pakistan'dan çağırıyorlar. Eğer biz burayı bırakıp gitsek, bir anda altı üstüne gelir.

Burayı biz muhafaza ediyoruz" diye ders vermişti.

Yine merhum Tahsin Tola demiş ki:

"Adnan Menderes'in Londra seyahati (Bu seyahat 17 Şubat 1959'da oldu) sırasında, Üstad çok telâşlanmıştı. Ali İhsan Tola ile Atif Ural'ı Menderes'e göndermişti. Seyahatini te'hir etmesini istiyordu. Arkadaşlar, Menderes İstanbul'a gittiği için görüşemediler. Dolayısıyla Üstad'ın çok mühim olan bu arzusunu Menderes'e ulaştıramadık.(127)"

ÜSTAD'IN HİZMETKÂRLARI

Üstad'ın hizmetkârları aşağı yukarı hepsi kat'iyet ve külliyetle hükmeder, derler ki:

"Üstad'ımız bizim hatırat-ı kalbimizi bizden ziyade okur, bizim haberimiz olmadan bizi ikaz için ufacak bir meseleyi bahane ederek, şiddetle bize ders verir, ikaz ederlerdi. Günler geçtikten sonra, mübarek Üstad'ımızın ikaz ettiği aynı şeylerle karşılaşır, aklımız başımıza gelirdi.. Ve Fesübhanallah bu meseleden dolayı Üstad bize ders vermişti derdik.(128)"

Eskişehir'li Hacı Ömer Biçer söylemiş:

"(1952 Eskişehir zelzelesi olacağı günler) Son günlerde Hazret-i Üstad Kanlıpınar sırtlarına kadar gelir, oradan geri dönerdi. Bunun sebebini, bilâhare meydana gelen Eskişehir zelzelesine bağlıyoruz.

Bir akşam Halil Delice'nin evinde toplanmış çaylarımızı içip, Risale okuyacaktık. Birden zelzele başladı ve ortalık toz duman oldu. Bir gün sonra Üstad Hazretleri Eskişehir'e gelmiş ve şöyle demişti:

"Erzincan zelzelesinden daha büyük idi. Fakat manevi bir el zelzeleye mani oldu. Elhamdülillah fazla bir zayıat olmadı.(129)"

Eskişehir'li Muhyiddin Yürüten aynı zelzele hadisesi hakkında şöyle demiştir:

2263

"Eskişehir zelzelesinden önceki günlerde, Üstad sık sık Emirdağ'dan Eskişehir'e gelir. Bazen bir saat, bazen iki saat kalır, giderdi. Bu arada bizimle konuşur ve: "Bir sıkıntınız var, tedbirli olun, ihtiyatlı davranın!" şeklinde ikazlar yapardı.

(127) Son Şahitler S: 397

(128) Son Şahitler-3 S: 397

(129) Son Şahitler-3 S: 76

2263

2264

2100

Bu sıkıntının ne olduğunu, Üstad'ın ne demek istediğini anlamazdık. Biz her zaman olduğu gibi, yine polis evimize baskın yapmasından endişe ederdik.

Zelzeleden çok kısa bir zaman önce, Üstad Kanlıpınar'ın yakınındaki bayıra gelip, Zübeyr Ağabeyle haber göndermiş: "Tedbirlerini alsınlar!" demiş.

Biz yine bir şey anlayamadık. Meğer Üstad o gece olacak olan zelzeleden haber veriyormuş. O mübarek Üstad'ı anlayamadık.

Zelzele olduktan sonra, Üstad geldi. Akoğlan Camiinde yanına gittik."Büyük bir sıkıntıyı atlattık, bu hadise bütün Türkiye üzerinde idi. Eskişehir cevap verdi. Bu zelzeleden zarar görenlerin malları on misli olarak ahirette sadaka hükmüne geçti. Bunu da müjde verin!" dedi. Biz Üstad'ın bu müjdesini etrafa bildirdik...(130)"

Eskişehir zelzelesi mevzuunda Doktor Tahir Barçın ise şöyle demiştir:

"... Üstad'ın sık sık Eskişehir taraflarına gittiği bir zamandı. Eskişehir'de zelzele oluyordu. Ladik'li Ahmet Ağa(131) (Konya'nın Kadınhan kazasının Ladik Köyü) Üstad'ın Eskişehir'e devamlı gitmesini şu şekilde

değerlendiriyordu:

"Bediüzzaman her gün Eskişehir'e gidiyor.. Siz onun ne için bu kadar sık gittiğini biliyor musunuz?

Ona vazife verdiler. "Sen dua et!" diye... Çünkü Eskişehir yıkılacak, taş üstüne taş kalmıyacak.. Dua et, Cenab-ı Hakk'a yalvar! Dediler. Üstad hastayım diye özür beyan ettiyse de, özrünü kabul etmediler. Onun için her gün Eskişehir'e gidiyor...(132)"

Eskişehir zelzelesi münasebetiyle Üstad'ın hizmetkârlarının imzalarıyla o sıra neşredilen Üstad'ın bir mektubunu da buraya kaydediyoruz. Mektup aynen şöyledir:

(130) Aynı EserS:76

(131) Lâdikli Ahmet Ağa, Birinci Cihan Harbi'nde Gazze cephesinde harbederken, yaralanmış, bir mağaraya sığınmış. Orada Hazret-i Hızır'la müşerref olmuş bir insandır. Kerametleri. velayeti meşhurdur. Konya, 2264

2265

Eskişehir ve Afyon dolaylarında bilinmektedir.1969'da vef'at etti. Allah rahmet eylesin. (Bkz. Tafsilet: Son Şahitler-3 S: 82) (132) Son

Şahitler-2 S:132

(132) Son Şahitler-2 S:132

2265

2266

2101

2266

2267

2102

Aziz siddik kardeşlerimiz!

Biz Emirdağ'ındaki Nur talebeleri, bu son zelzelenin yine Risale-i Nura bir taarruza münasebeti var mı diye Üstadımıza sorduk. Hususan Hüsrev'in hapis müdafaatında ispat ettiği gibi, zelzeleler çok defa Risale-i Nura taarruza karşı zeminin bir hiddeti ve itirazı gibi telâkki ediyoruz?

Üstad da dedi:

"Ben de bir cihette telakkinize iştirak ediyorum. Çünkü bu son zelzelenin aynı zamanında Risale-i Nurun beş mühim merkezinde olan beş vilâyette hem şahsıma, hem Risale-i Nura pek insafsızca iliştilmiş ve iftiralarla taarruz ettiklerini mektuplarla haber aldık.

Birincisi: Isparta'da bütünü iftira eski partinin bir gazetesi.. Yine aynı zamanda İnebolu'da iftiralarla nurlara ve şahsıma taarruz.. Yine aynı zamanda Elaziz tarafında imzasız bir mektup ile nurlara taarruz.. Yine aynı zaman yirmibeş sene Said'e zulmeden eski parti şefi İzmir'de nutkunda hücum etmiş.. Hem aynı zamanda Eskişehir Nur talebelerine taarruz, fakat akim kalmış.. Hem aynı vakitte bir buçuk saatlik iki mahkemenin bir buçuk ay te'hiri ile mahkeme ile alâkadar biçare Nur talebelerine bir sıkıntı verilmiş..

Elbette bu haller hususî değil, umumî bir proğram tahtında bir taarruz olmasından, zeminin zelzele ile itirazı ve hiddeti tesadüfe benzemiyor" dedi.

Biz de Üstad'ımızın bu ihtimaline yakından inanıyoruz. Siz kardeşlerimize de beyan ediyoruz ki, madem Cenab-ı Hak inayetiyle Nuru ve talebelerini himaye ediyor. Bütün dünya da bize ve nurlara hücum etse, telâş etmemek lâzım geliyor.

Emirdağ Nur talebeleri namına

Elbaki Hüvelbaki

Tahir, Nuri, Mehmet, Mustafa, Halil, Halim(133)"

(133) Küçük Müntehap Dosya sıra no:4

2267

2268

2103

GÜMÜŞHANE MEBUSU EKREM OCAKLI'DAN GELEN

BİR HATIRA

12.2.1988 Cuma günü İstanbul'daki evinde ziyaret ettiğimiz Vahideddin Karaçorlu'nun bizzat dinlemiş olduğu bir hadiseyi cemaat huzurunda şöyle anlattı:

"Ben eski DP Milletvekili Ekrem Ocaklı'dan şöyle bir hatıra dinledim , dedi ki: "Ben ve Muş Milletvekili Gıyaseddin Emre Üstad'ın ziyaretine gitmiştik. Yolda giderken Üstad'dan bir çok sualler soracağımızı konuşmuştuk. Yanına girdiğimizde adeta zihinlerimiz boşandı gibi hiç bir soru hatırıma gelmedi. Fakat az sonra Hazret-i Üstad karyolasında doğrulup oturdu ve yolda konuştuğumuz suallerimize tek tek cevap verdi. 1957 seçiminden sonra bazı sebeplerden dolayı ben DP'den istifa etmeyi düşünüyordum. Gıyaseddin Emre ise, müteredit idi. Üstad bizimle konuşurken, bir ara Gıyaseddin'e: "Sen de Ekrem'in arkasından git" demişti.

Ayrılacağımız sırada ben eğilerek Üstad'ın ayaklarını öpmek istedim. Fakat Üstad omuzumdan bir tutunca, sanki vücudumda can kalmadı gibi dona kaldım. Eğilip öpemedim. Sonra bizi kapıya kadar yolculadı. Tam ayrılacağımız sırada Üstad elini şöyle bir uzattı, gözümle gördüm: Bir kutu şeker şap diye Üstadın eline yapıştı. Kutuyu açtı, bize ikram etti.

Gıyaseddin bir kaç tane aldı. Ben ise, nezaket yapıyorum diye az aldım. Bir tanesini yedim. Bir tanesini de valideme götürdüm. Yediğim o şekerin lezzetini hayatımda hiç tatmamıştım. Üstad bize şekeri ikram ettiği sırada:

"Kusura bakmayın, başka ikram edecek bir şeyim yoktur. Bu şeker de bana Medine'den hediye gelmişti" dedi.

Ayrıldık. Ben DP'den istifa ettim. Fakat Giyaseddin etmedi. 1960

İhtilâlinde onu da Yassıada'ya gönderdiler. Ben ise kurtuldum."

Barlalı Bahri Çağlar Kanalıyla gelen bir rivayet:

"Bir gün Üstad Hz. İsmail, yanında Şamlı Hafız Tefik olduğu halde, mezarlığın Kenarından geçiyorlarmış. Üstad Hafız Tefike demişki: "Şurada yatan bir

2268

2269

zat var, beni geceleri rahatsız ediyor.. Hele kazın şurayı ..." Kazıyorlar bir mezar taşı çıkıyor ve 200 sene evvel defnedildiği anlaşılıyor.

Halbuki orası düm-düz bir yer imiş. Mezar olduğuna dair hiç bir alamet yokmuş..."

(134) Son Şahitler-5, sh. 77

(135) Son Şahitler-5, sh. 77

2269

2270

2104

SELAHADDİN KAPLAN HOCADAN GELEN RİVAYETLE

ACİP BİR HADİSE

20.2.1988 Cumartesi günü İstanbul Sümbülefendi dershanesinde cemaat huzurunda hadiseyi şöyle anlattı:

"Bizim Diyarbakir'in Silvan kazasından ilim talebesi Fakih Mehmet adında bir genç, tahminen 1958-1960 arasında Siverek'in bir köyünde Ramazan imamlığını yapmakta iken, bayrama yakın köyden ayrılıp, evine dönmek üzere olduğu günlerde, bir gece rüyasında Hazret-i Üstad Bediüzzaman'ı görüyor. Üstad ona: "Siverek'te Eyyubey Muhammed (Mehmet oğlu Eyüb

) ismindeki bir adamda benim bir emanetim vardır, git o emaneti ondan al"
diyor.

Fakih Mehmet bu rüyayı gördükten sonra uyanır, rüya olduğu için fazla
ehemmiyet vermez ve yatar. Yine aynı şekilde Üstad Hazretlerini rüyada
görür. Üstad kendisine aynı şeyi söyler. Bu şekilde aynı gece içinde üstüste
üç defa Üstad'ı görür.

Fakih Mehmet sabahleyin köyden Siverek'e gider. Bir berber dükkânına
girer, berbere: "Eyyubey Muhammed isminde bir kimseyi tanır mısınız?"
diye sorar. Berber; evet tanıyorum der. Tam o esnada dükkânın önünden
geçen bir genci göstererek: "İşte onun oğlu" der. Fakih Mehmet o genci
çağırır ve babasıyla görüşmek istediğini söyler. Genç, buyrun eve gidelim,
babam evdedir der ve beraber eve giderler.

Ev sahibi Eyvubey Muhammed, oğlu ile beraber gelen Fakih Mehmet'ten
şüphelenir. Hiç tanımadığı bir gencin kendisiyle ne işi olabilir? o sırada da
hükümetin ve hafiye polislerin takipleri fazladır. Fakih Mehmet, o zata
dikkat eder, çok telâşlı olduğunu görünce der ki: Beni size Bediüzzaman
Hazretleri gönderdi. Bu sözü duyan ev sahibi, daha da çok telâşlanır. Ama
telâş içinde tesir altında kaldığını da gizleyemez. Hatta gözleri de yaşarır.

Genç Fakih Mehmet gördüğü rüyayı olduğu gibi kendisine anlatır. Bunun
üzerine ev sahibinin telâşı zail olur, sâkinleşir ve der ki: "Evet

Bediüzzaman Hazretlerinin bende bir emaneti vardır. Ben Kastamonu'da
18 sene önce askerliğimi yaparken; bana bazı kimseler demişlerdi ki,
burada Şarklı büyük bir hoca vardır. Bende o zatı ziyaret etmek ve elini
öpmek arzusu uyanmıştı. Bir pazar günü izinli olarak bazı asker
arkadaşlarımla birlikte Kastamonu kâlesinin arkasında gezinirken; bir

2270

2271

çeşmenin üstünde oturmuş yaşlı bir zatı bana göstererek "İşte o hoca!" dediler. Ben de onu ziyaret için kendisine yaklaşmaya başladım. Karşı tarafta da onu takip etmekle görevli sivil polisler varmış. Ben henüz yanına varmadan ve birkaç metre uzak iken, o zat benim tarafa dönerek ismimle Eyüb diye çağırıldı. Gittim, elini

2271

2272

2105

öptüm. Bana dedi ki: "Eyüb kardaşım, ben sana bir iki defter emanet vereceğim. Sen bunları muhafaza edeceksin. Sende kalacak, ne zaman ki sana bir adam gönderdim, o zaman bu emanetleri gelen adama teslim edeceksin". İşte bendeki emanetleri diyerek bana iki küçük defter verdi. Selahaddin Hoca diyor: Bu talebe o emanet defterleri o adamdan alarak Diyarbakir'deki Molla Sıddık Hocanın ağabeyi Molla Habib'in dükkânına gelmiş. Orada hocası ve hemşehrisi Silvanlı Molla Ali de oturuyormuş. Kendisi o defterlerdeki Üstad'ın yazısını okuyamadığı ve anlamadığı için, defterleri Molla Ali'ye vermiş ve hocam, siz bunları anlarsınız, bunlar sizin olsun demiş. Bu defterler halen Molla Ali'de mevcuttur. Defterlerin ikisi de Hazret-i Üstad tarafından yazılmış Risalelerdendir. Bunlardan birisi birinci Şua Risalesidir. İkincisi de galiba Beşinci Şua'dır. Şu anda Molla Ali Siirt vilâyetinin Kozluk kazasının Zilan köyünde imamlık yapmaktadır."

BAŞKA MEVZULAR:

Eskişehirli Abdülvahid Tabakçı anlattı:

"Üstad Eskişehir'de bizim evde kalıyordu. Bir gün Üstad: "Bu gece Isparta'da evliyaullahın toplantısı var. Bana ihtar edildi, evinin iki senelik kirasını vermem lâzım" dedi.

Ben de bir ara samimiyetten fırsat bularak: "Üstad'ım, herhalde benim

malım ve param kirlidir ki; Risale-i Nur hizmetine lâıyk görülmüyor.

Ashab-ı kiram mallarıyla; canlarıyla cihad etmiş.. Demek benim malım kirli ki; kabul görmüyor."

Bunun üzerine Üstad ayağa kalktı ve gözlerimden öptü, "Fakat yine de iki aylığını vermem lâzım." diyerek bir reşat altunu verdi...(135)"

Eskişehir'li Abdülvahid Tabakçı'nın bir başka hatırası:

"Kafkasya'lı ve Tatar olduğumuzu söylediğimizde Bediüzzaman Hazretleri bize çok iltifat etti ve şöyle demişti:

"Ben Tatarları beş vakit namazda duama dahil etmişim. Bir zamanlar esarette iken, Kosturma'da iki ihtiyar Tatar kadını, bir küçük pencereden benim yiyeceğimi getirip bana yardım ediyorlardı. Belki de onlar benim kurtulmama ve Risale-i Nur eserlerini yazmama vesile olmuşlardır. Bütün

2272

2273

Tatar kabilelerini beş vakit duama dahil etmişim. 1948'de bana zehir veren Afyon Savcısı da Tatar'dı. Abdülvahid, sen nerdeyse onu ara bul, mektup yaz. Cehennem azaplarını çekeceğimi bilsem, ondan hak talep etmiyeceğim. Hakkımı helâl ettim." diye ifade buyurmuşlardı(136)"

(135)Son Şahitler-3, s: 77

(136) Zafer Mecmuası Sayı :130,S:16

2273

2274

2106

Eskişehir'li Muhyiddin Yürüten anlattı:

"Yarbay Reşad Bey, Konya'daki bir subay arkadaşına Üstad Bediüzzaman'ı ve mesleğini anlatmış. Fakat arkadaşı kabul etmemiş. Bunun üzerine:

"Gidelim Ladik'li Ahmet Ağaya soralım" diye kararlaştırmışlar ve gitmişler.

Ahmed Ağa Üstadı onlara şu şekilde tarif etmiş:

"Ben onu size nasıl anlatayım ki?.. O bizim gibi herhangi bir tarikat silsilesine bağlı değildir. O ne kutb-ul aktaba ve ne de herhangi bir kutba bağlıdır. O doğrudan doğruya Peygamberimizden (A.S.M.) feyiz alır, ona göre hareket eder. Bir hatıramla Bediüzzaman'ın manevî makamını size anlatmaya çalışayım:

Bir gün Hızır Aleyhisselâm geldi, "Eskişehir'de zelzele olacak, taş üstüne taş kalmıyacak!.. Gel Bediüzzaman'a gidelim ve dua etmesini istiyelim ki, bu zelzele hafif geçsin" dedi.

Beraberce gidip Bediüzzaman'a vaziyeti anlattık. "Haberim var, haberim var!.." dedi. Hızır Aleyhisselâm: "Dağlara gidip dua edelim" dedi.

Bediüzzaman: "Ben hastayım, siz dağlara çıkıp dua edin. Ben buradan dua edeceğim" dedi.

Eğer onun duası olmasa idi, Eskişehir'de gerçekten taş üstüne taş kalmazdı" diye anlattı.

Bu sözleri dinliyen Yarbey Reşad Beyin arkadaşı ikna' olmuş ve Bediüzzaman ve eserlerine tarafdar bir vaziyete girmiştir.(137)"

"Eskişehirli Osman Aydın diyor: Konyalı (Muallim) Mustafa Kırıkçı ile ben, bir gün birlikte Konyanın Ladik Kazasında bulunan büyük Veli Ahmet Ağayı ziyaret ettik. Bizim Üstadın yanından geldiğimizi öğrenince, çok sitayişle Bediüzzamandan bahsetti..ve "Ben Hızırla (A.S.)yüz sene hizmet etsem, yine Bediüzzamanın mertebesine yetişemem" demişlerdi.(Bkz.Son Şahitler -4.Sh.29)

Yine Muhyiddin Yürüten der ki:

2274

2275

"Üstad, Abdülvahid Tabakçı'nın evinde kalırken, sık sık ziyaretine

giderdik. 1959 senesi Ramazan ayında bir gün yine yanına vardığımızda şöyle demişti:

"Muhyiddin! Bak, sesim kısıldı. Artık meramımı muhataplarıma zor anlatır oldum. Anladım ki vazifem bitmiş.. Fakat bana bir sene daha ömür verildi "

Hazret-i Üstad bu sözlerini Ramazan ortalarına doğru söylemişti.

Hakikaten ertesi sene, kadir gecesinde Üstad vefat ettiği zaman, bir sene önce

(137)Son Şahitler-3, s: 77

2275

2276

2107

söylenen sözlerinin bir işaret olduğunu anladım, amma iş işten geçmişti.(138)"

Yine Muhyiddin Yürüten'den:

"Üstad optalidon ilâcı kullanırdı. İlâcı bitmişti. Kardeşlerden birisine yüz kuruş vererek eczahaneye gönderdi. Ancak ilâcın fiyatı yüz on kuruşa çıkmış olduğundan, o kardeş on kuruş ilâve etmiş. Sonra ilâcı alıp getirdi. Üstad ilâcı yutmak için ağzına aldı, fakat bir türlü yutamadı. Bir kaç defa teşebbüs etti ise de, ilâcı yutmaya muvaffak olamıyordu. Sonra o kardeşi çağırıp ilâcı kaçta aldığını sordu. Yüz on kuruşa aldığını söyleyince, Üstad on kuruş daha verdi ve öylece ilâcı rahatlıkla alabildi.. Ve bana dönüp şöyle demişti: "Kardeşim, işte görüyorsun.. başkasının malını yiyemiyorum. Boğazımdan geçmiyor.(139)"

Doktor Tahir Barçın'dan bir hatıra:

"Bir Hıdır-İlyas (Hıdırellez) günü kerametli tepeye gitmiştik. Üstad'la beraber bir kaç kişi daha vardık. Tepeye çıktık. Üstad yüksek ve dik bir yamaca oturdular. Biz ise kayıyorduk, tam oturamıyorduk. Üstad bizim o

halimize tebessümle bakıyordu. Daha önceleri de bu tepeye gelmişler. Bu tepeye "Kerametli tepe" diyordu.

Üstad beraber gelen talebelerini göstererek: "Buraya bu keçeller ile beraber gelmiştik. Ekmeği düşürdüler, ekme tepeden yuvarlanarak aşağı gitti.

Onlar da ekmeğin peşinden koştular, fakat bulamadılar. Dereden elleri boş döndü. Sonra ben kendilerini çağırdım, ekme kendilerinden evvel gelmişti. çünkü "Bu dağın sahibi vardır, ekmeğimizi sizlerden evvel getirdiler" dedim.

Üstad Hazretleri tebessüm ederek bu hatırayı böylece bize de anlattı ve "Bu tepe bundan dolayı Kerametli Tepedir" dedi (140)"

Bu hadiseyi biz ayrıca Emirdağ'lı talebelerden de dinlemiştik. Somun ekmeğinin mezkûr tepeden aşağıya doğru yuvarlanarak derenin dibine gittiği zaman, onu bulup getirmeye giden talebeler boş dönmüşler..

Döndüklerinde Üstad onlara ekmeği göstererek: "Siz zannediyor musunuz ki; benim hizmetimi gören sadece sizlersiniz!.. Sizin gibi hizmetçilerim cinnilerden de vardır." Demiştir" diye bir kaç kişiden dinledim. Onlardan birisi merhum Mehmet Çalışkan'dır.

2276

2277

(137) Son Şahitler-3, s: 77

(138) Aynı eser S: 79

(139) Son Şahitler-2 S: 128

(140) Son Şahitler-3 S: 112

2277

2278

2108

Emirdağlı Merhum Hamza Emek deki:

“Kerametli tepede bir ekmeğin aşığı dereye yuvarlanarak gitmesi ilh.

Hadisesinde o günü Üstadla beraber İsmail ve Nureddin isimlerinde iki çocukta vardı...”

(Son Şahitler-4,sh.264)

Mübarek, ehl-i kalb meşhur Gönenli Mehmet Hoca anlatmış:

"Üstad 1953 yılında İstanbul'a geldiğinde, "Yarabbi, bu zatın bende hiç kısmeti yok mu?" diye düşünüyordum. Evime davet ediyorum, gelmiyordu. Devamlı olarak: "Söyleyin Hafız Mehmed'e, sakın yanıma gelmesin" diye hocalarla haber gönderiyordu.

Bir Kurban bayramı idi. Sabah namazından sonra kapı çalındı. "Mehmed kardeşim, Muhammed kardeşim!" diye bir ses çağırıyordu. Kapıya çıktım, baktım ki Üstad... Boynuma sarıldı ve "Sen Kur'ana çok hizmet ediyorsun. Benim yanıma gelenleri çok ta'ciz ediyorlar. Seni ta'ciz etmemeleri için, benim yanıma gelmesin diye haber gönderdim." dedi. Yanında talebeleri de vardı. "İstanbul'da hiç bir kimsenin evine gitmemeye karar vermiştim." dedi. Yanındaki talebeye işaret etti, "Ver kabımı, kısmetimi versin!" dedi. Keramete bakınız, daha önce "Bu zatın kısmeti bende yok mu?" demiştim ya, kısmetini almaya gelmişti işte... Evde yumurta tatlısı vardı, ondan verdim.

O esnada bana demişti ki: "Bir Müslüman bir beldede bulunduğu sırada, bayram olsa; oranın din büyüğünü ziyaret etmek ona vacibtir. Mademki Hazret-i Kur'ana hizmet için ortaya çıkmış olan bu kardeşimizi, şeyh-ül islâm namına ben de seni ziyarete geldim" dedi. İşte böyle geçti aramızdaki konuşmalar, Elhamdülillah!.. Allah şefaatine nail eylesin. Ona çok şey borçluyum. Cesaret ve kuvveti kendisinden aldım.(141)"

Mehmet Fırıncı adıyla meşhur Mehmet Nuri Güleç anlatmış:

"Nurların İstanbul'da matbaalarda neşriyatı sırasında Isparta'ya forma

götürdüğüm bir defasında, dersten ağabeyler yeni çıkmışlardı. Üstad Hazretleri dersin sonunda şöyle bir sohbetle bulunmuş, Zübeyr Ağabey taze-taze nakletmişti: "Kardeşlerim! Abdülkadir-i Geylanî şimdi gelse ve dese ki: "Said, sen bu şimdiki mesleğinden bir parça ta'viz versen, milyonlar insanlar kitaplarını okuyacak.. Fakat öyle yapmazsan, hem bunlardan mahrum kaldığın gibi, hapislerde zulümlerle, eziyetlerle cefa

2278

2279

çekeceksin... Ben derim ki: Hayır Üstad'ım, ben bu zulümlere, işkencelere razıyım. Fakat mesleğimden en küçük bir ta'viz vermem" diye o Üstad'ıma söyleyeceğim.(142)"

(141) Son Şahitler-3 S: 246

(142)SonŞahitler-3.Sayfa:246

2279

2280

2109

Aynı bu rivayeti Sungur Ağabeyden de dinlemişiz. Ancak Sungur Ağabeyin rivayetinde: "Ben ehl-i imanın imanlarının kurtulması yolundaki a'zamî ihlâs mesleğimden ta'viz vermiyeceğim. Nurların yeni yazılarla neşriyatıyla manen zarar bile görsem, durdurmayacağım" mealindedir. Her iki halde de Hazret-i Üstad'ın kendi a'zamî ihlâs mesleğini terketmiyeceğini söylemek istemiştir. O ise, bize göre onun kendi hayatında yaşadığı tarzıdır. Yalnız ve yalnız Risale-i Nur hizmetine kanaat etmek, başka cereyanlara bakmamak, başka eserlere ihtiyaç hissetmemek ve ayrıca a'zamî fedakârlık göstermektir.

Merhum Selahaddin Çelebi demiş ki:

"1952 senesinde Üstad İstanbul'da Akşehir Palas otelinin üst katında

kaldığı günlerde, kendilerini ziyarete gitmiştim. Güneşli bir sabahtı. Biraz sohbetten sonra bana: "Selahaddin! Bu gün kısmet olursa, seninle eski ikametgâhlarımdan olan Sarıyer'e gidelim" dedi.

Sonra bir taksi tutarak Sarıyer'e gittik. Orada kahveciden o semtin en yaşlısını sordum. Kahveci: "Muhtar buranın en yaşlı sakinlerindendir" dedi. Aradım muhtar buldum. Ondan Üstad Bediüzzaman Hazretlerinin otuz sene evvel bu semtte oturduğunu, o evin nerede olduğunu sordum. Muhtar hemen hatırladı ve tarif etti. Fıstıklı bağlar semtindeki yokuşun sağ tarafındaki evin önünde durduk. Kapıyı vurunca bir hanım çıktı. Hanıma "Müsaade ederseniz, Bediüzzaman Hazretleri bu evi ziyaret edecek. Çünkü kendisi otuz sene evvel burada kalmış" dedim. Hanım da, buyursunlar dedi. Üstad'la beraber eve girdik. Merdivenlerden üst kata çıktık. Üstad Bismillah diyerek bir odanın kapısını açtı. Büyük bir odaydı. Karyolada bir genç hasta yatıyordu. "Geçmiş olsun, Allah şifalar versin" diye şifa duasını etti. Sonra deniz tarafındaki odaya girdik. Cumbalı bir odaydı. Üstad burada dua etti, çok hislendi. Bir müddet pencereden Boğaz'ın mevkiilerini seyretti. Sonra bana dönerek:

"Selahaddin! Bu oda, Abdülkadir-i Geylanî hazretlerinin Fütûh-ul Gayb kitabıyla, Eski Said'in Yeni Said'e inkılâbına sahne olmuştur." dedi. Bir müddet daha temaşa ve tefekkür etti. Sonra beraberce ev sahibinden müsaade talep ederek oradan ayrıldık.. (143)"

2280

2281

(143) Nurs Yolu S:51

2281

2282

2110

Muradiyeli Kamil Acar anlattı: (28.8.987'de Urfa'da anlatmıştı)

"1957'de Üstad'ımızın ziyaretine Ercişli Muzaffer Küçükyıldız'la beraber gitmiştik. Muzaffer ise, Erciş'te oturan Arvasîlerden seyyid molla Abdülvahhab'ın müridiydi. Hazret-i Üstad bizden memleketteki bir çok kimseleri sordu, selâm gönderdi. Hatta daha önceleri adı geçen molla Abdülvahhab'a da selâm gönderirken, bu defa Üstad bu zattan hiç bahsetmedi. Selâm da göndermedi. Saf kalbli Muzaffer Küçükyıldız ise, hararetle Üstad'ın onun şeyhine selâm göndermesini arzu ediyor ve bekliyordu. Hazret-i Üstad memleketteki eski dost ve talebelerinin isimlerini sayarak selâm gönderdiği sırada, Muzaffer Küçükyıldız:

"Kurban, ya seyyid Molla Abdülvahhab'a!.." diye sordu. Fakat Üstad ses çıkarmıyordu. Bu zat ise, yani molla Abdülvahhab 1957 seçiminde CHP'den aday olmuş, meb'us olmuştu. Anlıyoruz ki, Hazret-i Üstad ona dargındı."

Bu rivayet Ercişli Muzaffer Küçük Yıldızın Son Şahitler-5deki hatıralarına uygun geldiğinden, buraya Mü.Küçük Yıldızın hatırası ayrıca devedilmedi.

Mustafa Sungur Ağabeyden bir iki rivayet: (Bu rivayetler bizim hatıra dosyamızda mahfuzdurlar)

"Üstad'ımız bir gün buyurmuşlardı ki: "Eskide çok ehl-i tefekkür ve ehl-i hikmet büyük zatlar tefekkür mesleğinde hakikata ulaşmışlar, fakat tedkik mesleğinde galiben az sülûk edebilmişler." Bu münasebetle Marifetname sahibi İbrahim Hakkı Hazretlerinin ismi geçmişti. Buyurdular ki "İbrahim Hakkı muhakkikindedir, fakat müdekkikinden değildir."

Sonra buyurmuşlardı ki; Ben hikmetteki tedkik mesleğinde eşyadaki dekaik-i san'at üzerine bina edilen tefekkür mesleğinde sülûke muvaffak oldum."

Mustafa Sungur Ağabeyin ikinci hatırası:

"Üstad'ımız bazen yemin ederek diyordu ki: "Vallahi ben ağaç gibi masnuat-ı ilâhiyyeye baktıkça, ruh ve kalbimin hisse-i zevk ve feyizlerinden başka, nefsim itibarıyla da, yirmi sinemadan ziyade zevk alıyorum."

2282

2283

Nitekim bu hakikatlı manayı Hazret-i Üstad onyedinci sözün fârisi beytleri içinde, bir beytin Türkçe manasında şöyle diyor: "Hevay-i nefis ise: Şu hemheme-i hava ve hevheve-i yapraktan öyle bir lezzet alıyor ki, bütün ezvak-ı mecaziyi ona unutturup, o hevay-ı nefsin hayatı olan zevk-i mecaziyi terketmekle, bu zevk-i hakikatta ölmek istiyor."

2283

2284

2111

Abdullah Yeğin Ağabey anlattı:

"1953 yılında Üstad Hazretleri İstanbul'da bulunduğu aylarda bizler de Isparta hapsinden tahliye olup yanına gitmiştik. Bir kaç gün yanında kaldık. Bir gün otele siyasî polis şefi gelmişti. Üstad ona ve diğer polislere kendi manevî kuvvet ve iktidarını anlatmak babından buyurmuşlardı ki: "Eğer istesem, burada dağ gibi altunlar yığılır. Fakat ben bu kuvveti dünyaya ve dünyevî işlere sarfetmem."

Bunu dinliyen polisler dehşet ve hayret içinde kaldılar ve onlar da, bizim gibi Hazret-i Üstada: "Üstadım, Üstadım demeye başlamışlardı.

Siz Mehdimisiniz?

Isparta'lı Kâtip Osman lâkabıyla meşhur Üstad'ın eski talebesi bize anlatmıştı:

"Bir gün Üstad'ımızla yalnız kalmıştık. Dedim, efendim benim bir müşkilim var..."

"Nedir?" dedi.

Dedim: Biz sizi Mehdî biliyoruz. Siz ise, bu meseleyi hep setrediyorsunuz.

Siz hakikaten Mehdî misiniz, değil misiniz?..

Bu sualim üzerine Hazret-i Üstad, gayet ciddî bir tavır alarak dedi ki:

"Kardeşim, ben gelmeseydim, Mehdî gelmezdi. "Yahut da "Ben gelmezsem, Mehdî gelemez. Mehdî'nin ömrü kısa olacaktır. Ben ona zemin hazırladım. Proğram hazırladım."

DÖRDÜNCÜ KISIM

Risale-i Nur hizmetinin ehemmiyeti, büyüklüğü ve kıymeti hakkında:

Konya'lı Abdülmuhsin (Şimdi Almanya'da Berlin'de oturur. İsmi Muhsin Alkonevi) dedi:

"İstanbul'da bir bayram günü Üstad, Gönenli Mehmet Efendi'nin evine bayramlaşmaya gitti. Gönenli evde yoktu. Üstad kapıdan selâm ve bir not bıraktı. Not ta ona hitaben:

2284

2285

"Kardeşim, siz olmasaydınız, Kur'an hizmetini biz yapacaktık. Biz iman hizmetini yapıyoruz. Siz de Kur'an hizmetini yapıyorsunuz!.." dedi.(144)"

(144) Son Şahitler-1 S: 221

2285

2286

2112

Yine Muhsin Alev'den:

"Bafra'lı İhsan Efendi Emirdağ'da Üstad'ın ziyaretine gitmişti. Üstad ona:

"Kardeşim ben seni genç zannediyordum. Sen ihtiyarmışsın... Dön git köyüne!.." demişti.

Sonra İhsan Efendi İstanbul'a gelmişti. Ali Fizat Başgil kendisinin sınıf

arkadaşıydı. Ona Nurlardan bahsetmiş. Başgil alaka ile dinlemiş ve kendisine: Madem Üstad sana "köyüne dön" demiş.. Sen hemen köyüne dön, diye İhsan efendiye söylemiş.

Bafra'lı İhsan Efendi köyüne gittikten bir hafta sonra orada vefat etmiş...(145)"

Yine Abdulmuhsin'den:

"1952'de Necib Fazıl Üstad'ı Akşehir Palas otelinde ziyaret etmişti. Necib Fazıl, Üstad'ın yanında ve hizmetindeki gençleri görünce; -tahmin ediyorum- üzölmüş olacak. Çünkü bu gençler kendisine de gidip geliyorlardı. Üstad da onun bu duygusunu sezmiş olacak ki ona:

"Üzölme, üzölme! Ben Doğucuları, Risale-i Nur talebesi olarak kabul ettim. Seni de Risale-i Nura yirmi sene hizmet etmiş kabul ettim" demişti.(146)"

Konya'lı Ahmet Gümüş dedi: (Bu zat 1958'de az bir müddet Üstadın hususi hizmetinde de bulunmuştur.)

"Bir gün Zübeyr Ağabeyin bir rahatsızlığı dolayısıyla Üstad'ın dersine iştirak edememişti. Üstad onu istedi, geldi. Sonra derse başladı ve dedi ki:

"Bu Said'ki hak için hiç bir zaman kelleyi vermekten çekinmemiştir. Risale i Nurlara değil bir hastalığını, her şeyini feda etmiş fedakâr talebeler lâzımdır.."

Emekli Astsubay, Hekimoğlu adıyla meşhur, bir çok eser vermiş Ömer Okçu dedi ki:

"1959'da Üstad'ın ziyaretine gitmiştik. Benimle beraber bir kaç arkadaş daha vardı. Ziyaret ettik, oturuyoruz. Üstad sohbet esnasında: "Almanya

2286

2287

ve Amerika'dan Risale-i Nurlar isteniyor. Buralara gidecek kardeşlerimiz

Risale-i Nur götürsünler" demişti. Hepimiz bu sözü işitmiştik.

Emirdağ'dan ayrıldık. Eskişehir'den de, kalan iki arkadaşımdan da ayrıldım, trene bindim. Gayr-i ihtiyarî Üstad'ın "Almanya ve Amerikadan Risale-i Nurlar isteniyormuş.. Oraya gidenler götürmeli..." sözünü hep düşünüyordum. Bu cümlemin benimle ne alâkası var?.. Fakat neden ben hep bunu düşünüyorum?..

(145) Aynı eser S: 214

(146) Aynı eser S: 319

2287

2288

2113

İki veya üç ay sonra idi, birden Amerika kurs emrim geldi. Erzurum'dan trene binip giderken, beni uğurlayan biri milliyetçi, diğeri tarikatçı iki arkadaş vardı. Milliyetçi olan İsmail Can bana: "Amerika'ya ne götüreceksin?" dedi. Ben de Risale-i Nurları götüreceğim dedim. Bu arkadaş bu hareketimi tasvib etmedi. Öbür tarikatçı olanı dedi ki: "Bu, emri verene aittir. Bizi ilgilendirmez." Halbuki ben bu şahsa Bediüzzaman'ı ziyaret ettiğimden, onun söylediği sözlerden bahsetmemiştim.

Ankara'ya geldim, Risale-i Nurdan kısmen eski harf, kısmen yeni harf ile bir bavul dolusu eserler temin ettim. Sair eşyayı da bir valize doldurdum ve Esenboğa Hava meydanından pervaneli bir uçakla Amerika'ya gideceğiz.

Aranmıyan tek bavul

Çıkış kontrolları başladı. İlk önce yüksek subayların eşyaları kontrol edildi. Tâmm yüz kişi idik. Sıra bana gelmişti. Risale-i Nur dolu olan bavulumu -kontrol etmeden- bir memur aldığı gibi döner merdivene attı. Böylece yüz kişinin bavulları içinde aranmıyan tek bavul, Risale-i Nur

yüklü bavul oldu. Halbuki benim valizim ise, didik didik aranmıştı.

Amerika'ya gittik. Oranın gümrükleri bizimkinden çok daha sıkıydı. Yine aramalar başladı.. ve yine bizim Risale-i Nurla dolu bavula sıra gelince, adamcağız bir "okey" çekti ve yine açılmıyan tek bavul bu bavul oldu.

Amerikan gümrükçüleri herkesin eşyasını çok dikkatle aradıkları gibi, bu arada benim eşya valizimi de aramışlardı. Böylece Amerika'ya dahil olduk.

Hiç bir engelle karşılaşmadan...

Yerlerimize inince, Risale-i Nurları verecek adresi aramaya başladım.

Vaşhinton'daki The İslamic Center'e mektup yazdım. Bediüzzaman hakkında bilgi verdim. Mektubumun cevabı geldi. Nurları istiyorlardı.

Fakat Türk personeli bizim yanımızdaki Risale-i Nurdan haberleri yoktu.

Amerikan toprağında da yine Türklerden gizli olarak ve gizlice bir

mezarlıktan geçtik. Yanımıza Nurları aldık. Otobüse bindik şehre indik.

Nurları taahhütlü olarak postaladık. Daha sonra bu eserlerin alındığına dair mektup geldi. Teşekkür ediyorlardı..”

Muhterem Hekimoğlu'nun bu hatırasının devamında Amerika'da iken görmüş olduğu bir mühim rüya ve rü'yadan sonraki işler de vardır. Biz bu

2288

2289

hatıraları bir kaç kere kendisinden dinlemişiz. Necmeddin Şahiner de

kısmen kaydetmiştir.

(147) Son Şahitler-1 S: 357

2289

2290

2114

Abdullah Yeğın Ağabey anlattı:

"Üstadımız bir gün fedakârlıktan bahsederken şöyle demişti:

"Benim şimdiki talebelerim; Ruslarla harb ederken benimle beraber Şarkta kendini ateşe atan fedailerden daha da fedakârdırlar. Çünkü bütün ömrü feda etmek kolay değildir. Bir an için insan kendini ateşe atabilir ve şehid olabilir. Amma devamlı surette sadakatla fedakârlık ise, öyle kolay değildir. Onun için benim bu zamandaki talebelerim, eski Said'in talebelerinden daha da fedakârdırlar. Ne vakit bu sır Şarkta inkişaf etse, benim hemşehrilerim dine büyük hizmet ederler...(148)"

Abdullah Ağabeyin bu rivayetinin aynı mealini ben de (Abdülkadir Badıllı) Üstadımızdan duymuştum. Sadece şu fark vardır, Bana: "Eski talebelerim ruhlarını feda ediyorlardı. Şimdiki talebelerim ise hayatlarını feda ediyorlar. Amma eğer Risale-i Nurla bu iman sırrı Şarkta inkişaf ederse, fitrî cesaret seciyesini taşıyan o milletin ordusuna hiç bir ordu karşı koyamaz. Hatta Rus'u da alırlar" demişti.

Bayram Yüksel Ağabey anlattı:

"Matbaalarda yeni harflerle umumî neşriyat başlamıştı. Aynı zamanda Kur'an hattı ile Isparta'da teksir de devam ediyordu. Üstadımız Nur talebelerinin her yerde dersaneler açmalarını teşvik ediyordu. Isparta'nın köylerinde dersaneler açmaya başladılar. Üstadımızı da davet ediyorlardı. Dershane açması için onbeş-yirmi anahtar bizlere teslim etmişlerdi...(149)"

Yine Bayram ağabey anlattı:

"Risale-i Nur matbaalarda neşir olunmaya başladığında, Üstadımız adeta sevincinden yerinde duramıyordu. Bir faaliyet, bir gayret, bir cevvaliyet içine girmişti. Öyle haller oldu ki, dünyayı teyaran etmek istiyordu. Sevincinden Isparta'nın her tarafını, eski Nur menzillerini dolaşıp geliyordu...(150)"

Yine Bayram Ağabey anlattı:

"Bir gün Hasan Basri Çantay'ı ziyaretimizde bize: "Kardeşim, sizleri tebrik

ediyorum. Bizler Üstadın sayesinde müellif olduk. Korkumuzdan ne eser yazabiliyorduk ve ne de kimseye bir şey anlatabiliyorduk. Üstad Hazretleri

2290

Risale-i Nuru te'lif etmeye başladı. Türkiye'de bu sayede okuma çığırını da açtı...(151)”

Muhterem Ali Özek Hoca demiş: (Bu zat, İstanbul eski Yüksek İslâm Enstitüsü müdürlüğü yapmış. Mısır-Ezher mezunu muhterem bir hocadır)

(149) Aynı eser S: 376

(150) Aynı eser S: 417

(151) Son Şahitler-1 S: 415

2291

2292

2115

"Biz Mısır-Ezher'de okurken, eski şeyh-ül İslamımız Mustafa Sabri Efendi Kâhire'de Şehzade Şevket Beyin evinde kalıyordu. Biz Türk talebeleri haftada, bazen onbeş günde bir ziyaretlerine giderdik. Kendileri de bizi beklerdi.

Bir defasında, herkese memleketlerini sordu. Ben de, Muğla'nın Fethiye kazasının Doğanlar köyünden olduğumu söyledim. Bizim Köy Elmalı'ya yakındı. Elmalı'lı Muhammed Hamdi Efendinin hemşehrisi sayılırdık. Bu vesile ile Mustafa Sabri Efendi, Elmalı'ya hayranlığını izhar etti. Yine böyle bir ziyaret ve sohbet sonunda elini öperek Türkiye'ye izinli gideceğimi söyledim.

Mustafa Sabri Efendi: "Öyle ise, sana üç vazife veriyorum" dedi. Verdiği bu vazifelerden ikisi Kırkağaç Kavunu ile Leblebi idi.

Üçüncü vazife için de şöyle demişti: "Şeyh Said-i Nursi'yi göreceksin.

Bediüzzamanı ziyaret edip ne kadar talebesinin olduğunu soracaksın. Sana bir rakam verecektir. Bunun üzerine "Neden Türkiye'de bir hareket yapmıyor?"

2292

2293

2116

Neden duruyor? Niçin bir İslâmî harekete karışmıyor?.." Bunları sor, dedi.

Ayrıca o zaman Mısır'da olan, Şimdi Emirdağ Belediye reisi Hacı Ali

Kılınçalp da Üstad'a selâm ve hürmetlerini söyledi.

Üstad'la Görüşüyoruz

İstanbul'a geldiğimizde, Bediüzzaman da Fatih Çarşamba da, ahşap bir evde kalıyordu. Ziyaretimizde divan üzerinde, arkasında hafif eğik bir yastığa yaslanmış, yatıyordu.

Mustafa Sabri Efendi'nin selâmını söyleyince, kalktı, doğru oturdu.

Aleykümüsselâm diye selâmı aldı. "Kelâmı nedir?" dedi. Ben, Mustafa Sabri'nin selâmını henüz söylemeden "Bizim Hacı Ali ne yapıyor?" diye sormuştu. Ben de onun da selâm ettiğini söyledim.

Mustafa Sabri Efendi, "ne kadar talebenizin olduğunu soruyor" efendim dedim.

Üstad "Türkiye'de Risale-i Nur okuyan beşyüzbin şakirdim var" dedi. Sabri Efendi, bu kadar talebesiyle neden İslâmî bir cihada başlamıyor? diyor, dedim.

Üstad: "Şimdi sen Mustafa Sabri Efendiye selâm söyle: Bizim davamız imandır. Cihad imandan sonra gelir. Şimdi imana hizmet etmek zamanıdır. Bizim vazifemiz imandır..." diyerek iman hizmeti üzerinde uzunca durdu ve izahlarda bulundu.

Müsaade isteyerek ayrıldım. Sonraları da yine Mısır'a döndüm. Üstadın

söylediklerini Mustafa Sabri'ye naklettim. Dikkatle dinledi ve şu cevabı verdi:

"Şeyh Said Efendi gerçekten haklıdır. Evet söyledikleri doğrudur. O, davasında muvaffak oldu. Biz hata ettik. O memleketten hiç bir yere ayrılmadı, sebat etti..." diye Bediüzzaman'ı tasvib etti.(153)"

(Hayreddin Karaman İslâmî sahada, bilhassa İslâm Hukuku vâdisinde Hayreddin Karaman demiş ki: bir çok eserler bırakan muhterem değerli bir hocamızdır)

"1950'lerde, Bizim Çorum'dan İstanbul'a ticaret vesilesiyle gidip gelen aile dostumuz bir manifaturacı vardı. Bu zat her döndüğünde, İstanbul'daki

2293

2294

ulemadan bahsedirdi. Bir defasında, İstanbul vaizlerinden Urfa'lı Mahmud Kâmil efendinin Bediüzzaman için: "O yeryüzünde bir tanedir." dediğini bize anlatmıştı.(154)"

(153) Son Şahitler-2 S: 31

(154) Son Şahitler-2 S: 54

2294

2295

2117

Eski DP Muş Meb'usu Gıyaseddin Emre anlatmış:

"Meb'usluğum sırasında İlahiyat Fakültesi Dekanı Mehmet Karasanla dostluk kurmuştuk. Bir gün odasında otururken, bir kaç profesör daha vardı. Mehmet Karasan Bediüzzaman'dan yobaz-mobaz diye bahsetti. O zaman ben kendisine dönerek: "Siz onun eserlerini okudunuz; veya kendisini gördükten sonra mı bu kanaata vardınız? Yoksa başkasının telkiniyle mi bu kanaata vardınız? Eğer bir ilim adamı olarak tetkik

neticesinde bu kanaata vardı iseniz, mesele yok..." dedim.

Adam, benim Bediüzzaman'la münasebetimin olduğunu bilmiyordu. Amma tabî me'b'us olduğumu biliyordu.

-Siz Bediüzzaman'ı tanır mısınız? dedi.

-Ben Bediüzzaman'ın bihakkin lâıyk olduğu şekilde, haiz olduğu faziletlerini ve vasıflarını izah etmeye çalıştım.

-Öyle ise dedi: Bir defa ziyaretine gittiğiniz zaman, beni de götürün!..

-Hay hay!.. diyerek bir gün beraberce Üstad'a gittik. Elini öpüp oturduk.

Henüz kendisini takdim etmeden "Mehmet Bey felsefe profesörüdür değil mi?" diyerek, felsefeden girdi sohbe... Deryalar gibi dalgalandı. Hıristiyan felsefesi bu, maddiyun felsefesi bu... diyerek bölümlere ayırıp anlattı. Sonra felsefeden tasavvufa, İslam tasavvufuna geçti. Tasavvuftan tarikata intikal etti. Bu üç dalı birbirine bağladı.(Yani aralarındaki zahiribenzerlikleri demektir. A.B.)

Yanından ayrıldığımız zaman, Mehmet Beyin i'tirafı şu oldu: "Allah senden razı olsun, bizi öyle bir âlimin yanına götürdün ki, bizim bildiklerimizi bizden daha iyi biliyor. Bizim bilmediğimiz çok şey var ki, o biliyor, biz bilmiyoruz. Fakat bizim bildiklerimizi sahih olarak, bizim branşımızdan daha iyi biliyor.(155)" dedi.

Başsavcı Musluhiddin Sönmez anlatmış:

(1943-944 yıllarında Hazret-i Üstad'ın Denizli Mahkemesinde fahri avukatlığını yapan Avukat Ziya Sönmez Beyin oğlu olan bu zat, gerçekten değerli, imanlı bir hukuk adamıdır. Urfa'da da başsavcılık yapmıştır.)

2295

2296

"1952'de Akşehir Palas otelinde Üstad'la müteaddit defalar görüştüm.

Bana ilk olarak şunları anlatmıştı:

"Bana eskiden Said-i Kürdî derlerdi. Ben Kürtçü değilim, İslâmcı bir kimse kavmiyetçi olamaz. Türk-Kürt ayrılığı yok. İslâmlık hepsini birleştirmiştir. Ben nasıl Kürtçü olabilirim; ben Kur'anda Türklere dair işaret bulunduğunu tefsirimde zikretmişim." dedi.

(155) Aynı eser S:54

2296

2297

2118

Ayrıca kendi eserlerine temas ederek: "Risale-i Nurlar miri malıdır. Herkes ondan istifade edebilir" dedi.(156)"

Emekli pilot astsubay Burdur'lu Ali Demirel demiş:

"1957'de Üstad'ı Eskişehir'de ziyaret ettim. Yanımızda Hafız Abdullah Toprak vardı. Ona Üstad: "Kardeşim Hafız Abdullah, ben tek başıma kaldım. Eğer benim gibi altı-yedi kişi daha olsaydı, bu memleket bu hale gelmezdi." dedi.(157)"

Mehmet Fırıncı anlatmış:

"Bir gün milliyetçi gençlerden eczacı Said Mutlu 1953'de Üstad'ın Çarşamba'daki evinde onu ziyaret etmiş, herhalde bu genç bazı uygunsuz sualler sormuş olacak ki; Üstad hiddetliydi... Sonra bana hitap ederek: "Kardeşim Muhammed, sen hakem ol! Ben diyorum ki: Risale-i Nurun neşri ve medrese tarzı hizmetlerinin devam ve inkişafı lâzım.. Bunlar ise başka şeyler, başka hizmetler düşüncesinde..."

Ben mes'elenin ve Üstad'ın hiddetinin sebebini anlıyarak: "Üstad'ım, bizim vazifemiz Risale-i Nurun neşri ve medreselerin devamıdır" deyince Üstad yüksek bir sesle: "Tamam!.." dedi.

Meğer Said Mutlu, bizim Risale-i Nur talebelerinin hizmet tarzını pasif telâkki etmiş ve orada bazı konuşmalar cereyan etmişti...(158)"

Mersin'li emekli astsubay Ahmet Özyazar nakletmiş:

"Eskişehir'li Hafız Abdullah Toprak'ın evini polisler aramışlar, bir şey bulamadan gitmişler. Yine gelir arayabilirler diye Hafız Abdullah bazı Risaleleri yakıvermiş.. Sonra geldi, durumu Üstad'a söyledi. Üstad onu teselli etti. Fakat böyle bir ders de yaptı: "Kur'an hakkı için söyle kardeşim, sana deseler: "Saidi terket, sana istediğini vereceğim.. terketmezsen, sana en ağır işkenceleri yapacağız. Hangisini yaparsın?" dedi.

Ben "Risale-i Nuru tercih ederim efendim" dedim. Bunun üzerine Hazret-i Üstad iki dizi üzerine gelerek:

"Ben de bunlar için ahiretimi terkederim" dedi..(159)"

2297

2298

Nevşehir'li emekli astsubay Hasan Okur anlatmış:

"Üstadı 1959'da Isparta da, mühendis Kemal Oral'la birlikte ziyaret etmiştik. Sungur Ağabey beni Üstad'a takdim ederek: "Efendim, bu kardeşimiz ve arkadaşları Nevşehir'de dersane-i Nuriye açmışlar" der demez, Hazret-i Üstad tebessüm ederek çok sevindi ve "Ben bir hiçim" diyerek bütün nazarları Risale-i Nura ve hizmetine çevirmeye çalışmıştı.

(156) Aynı eser S:179

(157) Son Şahitler-3 S:217

(158) Aynı eser S:235

2298

2299

2119

Sonra bir elini omuzuma, diğer elini mühendis Kemal Oral'ın yüzüne koyarak: "Günde en az bir sahife Risale-i Nur okumak suretile âlem-i İslâm'da hasıl olan şirket-i maneviye sevabına dahil olmalı!.. demişlerdi.(160)"

EHL-İ İMAN İLE,HUSUSAN ULEMA VE MEŞAYİH

İLE UHUVVET MUAMELELERİ

Bu kısmın hadiseleri saymakla bitmez. Üstad'ın aziz hayatı harika tevazu' ve mahviyet içinde ehl-i iman ile, hususan ehl-i ilim ile uhuvvet münasebetleri ve samimî ittifak muameleleriyle doludur. Lahika mektuplarındaki bütün düsturlar, ikaz ve irşadlar bu meseleyi gayet açık göstermektedir. Buradaki bir kaç hatıradaki yer alacak rivayetler, dağdan bir zerre mesabesinde. İşte şuhuda dayanan ve bizzat müşahede edilen bu kısmın rivayet hadiselerinin bir kaç tanesi şöyledir:

Bayram Yüksel anlattı:

"Biz Üstad'ımıza: "Üstad'ım filan kes böyle söyledi" dediğimizde, "Siz yanlış anlamışsınız.. O benim dostumdur.O Risale-i Nura dosttur.O öyle söylemez. Sen benim kardeşlerimle aramı açacaksın." derdi.

Bazı yerlerden "Falan hoca Risale-i Nurun aleyhindedir veya Üstad'ımızın aleyhindedir" diye mektuplar gelirdi. Bazen gelir şahsen de söylerlerdi. Üstadımız ise: "O zat, ehl-i ilimdir. Bize dosttur" der söyleyeni sustururdu. Hatta Konya'dan Nur talebesi iki grup ayrı ayrı gelmişlerdi. Bir grup diğer grubu üstad'a şikayet etti. "Tedbirli hareket etmiyorlar, camide ders yapıyorlar" diye...

Diğer grubu da bunları şikâyet etti. Üstad'ımız onlara demişti ki: "Sizin hizmetini ihtiyac yoktur. Aranızdaki tesanüde ihtiyac vardır.(161)"

Doktor Tahir Barçın anlatmış:

"Bir defa Mustafa Acet, (Emirdağ'da Üstad'ın bir iki yıl bazı hizmetlerinde bulundu. Sonra Diyanet Riyasetinde hattatlık yaptı) Emirdağ'ın Pilebyeli köyünün yaşlı hocası olan Hüseyin Efendi ile münakaşa etmişti. Sonra bu münakaşayı Üstad'a anlatınca; Üstad çok kızdı ve "Sen benim kardeşimle aramızı mı açacaksın? O benim kardeşimdir" diye Mustafa Acet'i takdir

etmiş ve kulunç değneğiyle onu dövmüştü. Üstad gıybeti kat'iyen sevmez ve yaptırmazdı.(162)”

2299

2300

(160) Son Şahitler-1 S: 89

(161) Son Şahitler-1 S: 442

(162) Son Şahitler-2 S: 132

2300

2301

2120

Emekli başçavuş pilot Ali Demirel anlatmış:

"Üstad'ı Emirdağ'da ilk ziyaretimde şöyle dediğini duydum: "Kardeşlerim, ben önce Risale-i Nur talebelerine, sonra muttalibcilere (Eskişehir'li Hilmî Efendinin talebeleri) Sonra da tayyarecilere dua ediyorum...(163)"

Yine Bayram Yüksel Ağabey anlatıyor:

"Bir gün Ayazma'da Üstadımız arabanın içinde Cevşen okuyordu. Bizler de etrafında ayrı ayrı yerlerde bir şeyler okuyorduk. O anda bir serhoş:

"Hocam, hocam! Beni affet, bana dua et!" diye bağırarak Üstad'ımıza doğru geliyordu. Ben adamı bırakmadım, üzeri fena kokuyordu. Üstad'ımız "Bırak gelsin!" dedi. Üstad'ın yanına beraber gittik. Üstad'ın ellerine sarıldık.

Yine: "Hocam beni affet, bana dua et!" dedi.

Hakikaten mübarek Üstad'ımız da dua etti: "Ya Rab, bu kardeşimizi kurtar!" diyerek başını okşadı ve "İnşallah kurtulursun!" dedi. Bir ayda adamın eski halinden kurtulduğunu duyduk.O adam tenekecilik yapardı.

Başka bir serhoş hikâyesi

Yine Bayram Ağabey diyor:

"Bir gün Sidre'den Üstad'ımıza su getiriyordum. Akşam namazı olmuştu.O

saatte mutlaka kapımız kilitli bulunurdu. Kapıya geldiğimde kapımız açık, kapı girişinde yetmiş seksen yaşlarında iki kadın oturuyor, bir serhoş da merdivenlerden yukarı çıkıyordu. Yetişip serhoşu yakaladım. Serhoşla münakaşamızdan Tahirî, Zübeyr ve Ceylan ağabeyler de geldiler.. Üstad'ımız odasında akşam namazını kılıyordu.O saatte bekleyen polisler de yoktu. Kapıyı kimin, nasıl açtığına hepimiz hayret ettik. İhtiyar kadınları dışarı çıkardık. Serhoşu da Üstad'a anlattık. Üstadımız da taaccüb etti ve serhoşu kabul etti. Şefkatle dua etti ve "İnşaallah kurtulursun!" dedi. Serhoş, merdivenlerden bağıra bağıra hem iniyor, hem de "Baba beni kurtar. baba beni kurtar!" diyordu. Bir zaman sonra, o serhoş adamın annesiyle teyzesini gördüğümüzde, evlâdlarının kurtulduğunu söylediler. Bize ve Üstad'a dua ediyorlardı....(164)”

2301

2302

Hazret-i Üstad'ın bir de ehl-i imanın çocuklarıyla,gençleriyle, yaşlılarıyla, hülâsa her tabaka ve sınıf insanlarıyla muameleleri, gösterilen misallerdeki hadiseler tarzındadır. Bunların binlerce şahidleri. râvileri vardır. Fakat uzatmamak için kısa kesiyoruz.

(163) Son Şahitler-2 S: 218

(164) Son Şahitler-15:401

2302

2303

2121

ALTINCI KISIM

HAZRET İ ÜSTAD VE CUMA' NAMAZI:

Cuma namazı meselesi, Hazret-i Üstad'ın hayatında olduğu gibi, bilhassa

vefatından bir müddet sonra, yeniden gündeme getirilerek bazı çevrelerce çok dedikodulara mevzu olduğu ve hatta Türkiye için, "Darül Harb mi, değil mi?" diye ehliyesiz inatçı ve tarafgir bazı kimseler tarafından bir çeşit siyasî münakaşalara medar yapıldığı ve bu yüzden bazı hadiseler vuku' bulduğu için, kitabımızın bu faslına bu meseleyi küçük bir zeyil yaptık. Bu mevzudaki fikhî hükümlere yani, mezhepler ve müctehidler, imamlar arasında ihtilafli olan mevzua girmeden, sadece Hazret-i Üstadın vârid olan söz ve beyanlarına ve nakledilen hareket tarzına dair bazı rivayetler nakledeceğiz. Zira Hazret-i Üstad Şafüyül-mezheb olduğundan, Hanefilerin çoğunlukla bulunduğu bölgelerde ona cuma namazı farziyetten sakıt olduğu halde,. lâkin buna rağmen, Üstad'ın hareket tarzının ne olduğu şu nakledeceğimiz rivayetlerle görülecektir.

Rivayetlere geçmeden önce, şunu hemen kat'iyetle belirtelim ki; Hazret-i Üstad'ın, cuma namazının farziyeti hakkındaki kanaatı ise; Onun bütün yakın talebe ve hizmetkârlarının itiraf ve şehadetleriyle; cuma namazının bazı mühim şartlarının eksik olduğu ve tam sağlam olarak onun farziyeti müsellemlenmediği cihetindedir. Ama Darülharp mevzuunda ise, Üstadın görüş ve hükmü, o yönde olmadığı tarzıdır.

Böylece, çoğu zaman kendileri bizzat, şayet kendisi gitmese de yanındaki talebe ve hizmetkârlarını cemaatlerin büyük hayır ve sevablarına nail olmak, İslam'dan gelen emirleri imtisal etmek için camilere gönderdiği. Demek ki, cumanın şartlarından eksiklikler olsa da, farziyeti müsellemlenmiş olsa dahi, ona iştirâk etmenin en azından bir cemaat sevabını kazanma keyfiyeti vardır. İştirâk edenlerin âsi ve günahkâr olmak ve haşa haram işlemek şöyle dursun, tam aksine büyük cemaat sevablarına nâiliyetleri söz konusudur. Ve iddia edildiği gibi abdessiz namaz kılmak Tarzında olan bir keyfiyet mevzu-u bahsi değildir.

İşte mevzuumuz olan ki; Üstadın ziyaretleriyle müşerref olmuş veya hususî hizmetinde bulunmuş bazı zatların muşahedye dayana bir kaç rivayetlerini naklediyoruz:

Birincisi: Üstad'ın uzun seneler hizmetkârlığını yapmış Emirdağ'lı

Muhterem Bayram Yüksel diyor ki:

2303

2304

"Üstadımız Emirdağ'a ilk geldiğinde (Yani 1944 sıralarında) hem cumaya, hem de vakit namazlarına devam ediyordu. Sonra yeni gelen bir kayma

2304

2305

2122

kam Üstad'ı hem vakit namazından, hem de cumaya gitmekten men' etmişti.(165)"

1953'te Isparta'ya gittiklerinde, her hafta cuma günleri Ulucamiye namaz kılmaya Üstad'ımızla beraber giderdik. Hatta benim üzerimde Kore elbisesi vardı, bir sene kadar giymiştim. Emniyet müdürü " Bunun müddeti geçti " derdi.

Üstad'ımız ise çıkarttırmazdı. Eskiinceye kadar çıkarttırmadı.

Üstad beni camiye öylece asker elbisesiyle götürürdü. Ulu cami' -Üstad'ın oraya cumaya gelmesiyle- çok kalabalık olmaya başlamıştı. Emniyet

Müdürü Ceylan Ağabeyle beni çağırmişti: "Hoca Efendiden rica ediyorum, çok kalabalık oluyor, biz burada telâş ediyoruz" dedi. Biz de aynen

Üstad'ımıza arzettik. Üstad: "Ben zaten Hanefi mezhebini takliden cuma namazını kılıyorum. Çünkü bizim Şafî mezhebinde imamın arkasında kırk kişi fatiha okuması gerekir" dedi.

Barla'da da ekser vakitlerde hem vakit namazına, hem cumaya iştirak

ediyordu.(166)”

İkincisi: İstanbul'da Risale-i Nur hizmetinde emeği sebkat etmiş Rize'li

M.Emin Birinci der ki:

"1952'de Üstad'ı İstanbul'da ilk ziyaretimden kaç gün sonra idi bilmiyorum, bir gün dediler ki: "Yarınki cuma namazını Üstad Fatih camiinde kılacak." Namaz vakti camiye gittim. Tanıdığım bir kaç arkadaş da orada idiler. Osman Köroğlu ismindeki bir arkadaş, hemen orada bulduğu seyyar bir fotoğrafçıya tenbihliyerek; Üstad Hazretleri cami'den çıkarken fotoğrafını çekmesini söylemişti.

Hazret-i Üstad, Ezan okunurken camiye geldi. Namazı müezzinin mahfelinde kıldı. Namazdan sonra, Nur talebeleriyle birlikte dışarı çıktılar. Bizim beş metre kadar önümüzde gidiyordu. Tam Fâtihtürbesine girilen kapının önüne gelince. Kabristana yarım dönük vaziyette ellerini açıp fatiha veya dua okumaya başladığı zaman, fotoğrafçı bir kaç resim çekti. Hazret-i Üstad da ses çıkarmadı...(167)”

Yine Mehmet Emin Birinci'den rivayet:

"Bir gün Üstad Hazretlerinin, Akşehir Palas otelinin karşısındaki küçük cami'de namazını kılacağını Abdulmuhsin Alev'den duydum, oraya gittim. Üstad yine müezzin mahfelinde namaz kılıyordu. Namaza duracağı sırada çoraplarını çıkarttı. Dikkat ettim, her selâmdan sonra dişlerini

2305

2306

misvaklıyordu. Namaz tesbihatından sonra, herkes ellerini duaya açmıştı. Üstad Hazretleri tesbihatı yetiştiremediği için bir elini duaya açmış, öbür eliyle tesbihatını çekiyordu...(168)”

(165) Hazret-i Üstad'ın 1944-1948 arası Emirdağ'ında kaymakamın emriyle camiden men edilişi hadisesi hakkındaki geniş malumat, bu kitabın ilgili

bölümündedir.A.B.

(166) Son Şahitler.1-S 394

(167) Aynı eser S: 254

(168) Son Şahitler-2 S: 252

2306

2307

2123

Üçüncüsü: Uzun zaman Nur-u Osmaniye Camiinde imamlık yapmış

ENVER CEYLAN Hoca demiştir:

"1952'de Üstad'ı ilk ziyaretimden bir kaç gün sonra, talebeleriyle birlikte vazifeli bulunduğum Şişli camiinde namaza gelmişlerdi. Sirkeci civarındaki kalabalıktan, halkın tehaccümünden kaçtığını, sâkin bir cami olduğu için bizim camiye geldiğini bize söylediler. Üstad'ın namaz kılışına dikkat ettim; namazı yavaş yavaş kılıyordu. Keskin hareketlerle kılıyordu. Çevik, tam bir delikanlı gibi kılıyordu...(169)"

Dördüncüsü: İstanbul'da Risale-i Nurun neşriyat işinde büyük emeği sebkat etmiş Bursa-İnegöl kazasından Mehmet Fırıncı adıyla maruf Mehmet Nuri Güleç der ki:

"1952'de bir cuma günüydü. Hazret-i Üstad'ın yanına otele gittim. Hiç kimse yoktu. Kapısını vurdum. Üstad beni görünce: "Çok iyi oldu geldin..." dedi ve "Seninle cumaya gidelim." dedi. Biz Üstad'la tam çıkarken, Salih Özcan'la Osman Köroğlu geldiler. Üstad odasının anahtarını bana vererek: "Sen burada nöbetçi kal" dedi. Onlar cumaya gittiler, geldiler...(170)"

Yine Mehmet Fırıncı anlatıyor:

"1953'de Üstad Marmara Palas otelinde iken, bir cuma günü cuma namazına yakın bir saatte Üstad'ın oteline gittim. Üstad'ı görürüm diye..."

Otele gittiğimde, Üstad'ın otelden ayrıldığını otel hademesi söyledi...(171)”

Yine Mehmet Fırıncı'dan:

"1953 yaz günleri idi, bir cuma günü Üstad'a gittim. Fakat çıkmış, nereye gittiğini öğrenemedim. Ben de Beyazid Camiine gittim. Namazdan sonra baktım; Üstad Hazretleri yanında Muhsin Alev ve bizim birader olduğu halde camiden birlikte çıktılar...(172)”

Beşincisi:Hz.Üstada Emirdağda mihmandarlık yapmış“Çalışkanlar”

ailisinden Hasan Çalışkan derki:

“Üstad Bediüzzamanla, Emirdağ çarşısı Camiinde aynı safta sayısız defalar

Cuma namazı kıldık (Son Şahitler-4,sh.75)

(169) Son Şahitler-2 S: 190

(170) Son Şahitler-3 S: 213

2307

2308

(171) Aynı eser S:118

(172) Son Şahitler-2 S: 236

2308

2309

2124

Altıncısı: 1950 lerden beri Risale-i Nur dairesinde hizmet etmiş ve bu yolda

hapisler ve çileler çekmiş, Maraşlı Mustafa Ramazanoğlu derki;

“1952de Üstadı,İstanbul Fatih Camiinde namaz kılarken gördüm.

(S.Şahitler-4,sh.224)

Yedincisi:Kastomonu-Devrekâni’li Ahmet Kureyşî derki:

“ 1952de Üstad İstanbul Fatih semtindeki Reşadiye otelinde kalmakta iken, bir Cuma günü ziyaretine gitmiştim.Beraberce Fatih Camiine Cuma namazına gittik.(S.Şahitler-5,sh.125)

Sekizincisi: Antalyalı Recep Onaz derki:” Üstadı ziyaretlerimin birisinde Perşembe günü idi. Ertesi günü Isparta Ulu Camiinde Cuma namazını kılmaya gittim.Baktım Üstad Hz. İeri Camiin ön saflarındadır.(S.Şahitler 4,sh.322)

Dokuzuncusu: Ahmet Hikmet Tezcan isminde bir Nur talebesi der ki: “ 1952 de Üstad İstanbul-Fatih semtindeki Reşadiye otelinde kaldığı sıralarda bir Cuma günü ziyaretine gitmişim. Sonra beraberce Fatih Camiine Cuma namazına gittik.(S.Şahitler-4,sh.367)

Onuncusu: Ispartalı Avni İlhan (İstanbul İlâhiyat-Mezhepler tarihi öğretim üyesi) demişki:

“Ben Isparta İmam-Hatip mektebinde okurken, Üstad Bediüzzamanı bir Cuma namazına geldiğinde görmüştüm.(Son Şahitler-5,sh.149)”

2309

2310

2125

S O N G Ü N L E R

VEDA'LAR VE RIHLET

Sevgili aziz Üstad'ın son günleri idi artık... 11 Ocak 1960 günü Ankara'ya girmek ve o evhamlı korkulara kapılmış olan DP hükûmetini son kez olarak ikaz etmek ve dolayısıyla hissetmekte olduğu kendileri için gelmekte büyük bir felaketi önlemek üzere Ankara'ya gittiğinde; hükûmetin resmi tebliği hem radyoda hem de yazılı olarak kendisine iletilmişti. CHP lideri İsmet İnönü de bu tarihten bir hafta önce, yani 4 Ocak 1960 günü "DP Said-i Nursi'yi seçim kampanyası için görevlendirmiştir." diye beyanat vermişti. DP iktidarı, İnönü'nün benzeri tehditlerine tamamen yenilmiş, maneviyatını yitirmiş duruma gelmişçesine, tirtir titremekteydi. Bu yüzden DP hükûmetinin hiç bir hak, kanun ve selâhiyete dayanmıyan kararıyla;

Hazret-i Üstad'ın Emirdağ'da kalmasını, yani eskisi gibi bir çeşit iskâna tabi' tutulmasını tavsiye ediyordu.

Hazret-i Üstad ise bu tarihten itibaren, ömrünün kalmış olan son altmış dokuz günlerinde adeta herkesle vedalaşıyor bir haldedir. Her gördüğüne, ziyaretine gelenlere ölümünden, vasiyetnamelerinden, kabrinin durumundan bahsediyordu.

Zehirlerin tesiriyle Hazret-i Üstad çok hastadır artık... Seyahate, temiz hava almaya ihtiyacı çoktur. Aynı zamanda DP'liler aleyhine hazırlanmakta olan dehşetli planı da hissetmiş, adeta ürpermektedir.

1959'un aralık ayından itibaren bir ay içinde İstanbul, Ankara, Konya ve Isparta arasında bir kaç defa seyahatler yapmıştı. Bu seyahatlerin maddi sebepleri olarak, buralardan yapılan ısrarlı davetler idi. Amma gerçek ve manevî sebepleri ise, DP'lileri ikaz için idi. Birkaç gün içinde Hazret-i Üstad üç defa üst-üste Ankara'ya uğramıştı. Elbette Üstad'ın bu vaziyeti sadece bir davete icabete bağlanamazdı. Evet Hazret-i Üstad DP'lilere acıyor, onları kurtarmak istiyordu. Hükûmetin ileri gelenleriyle görüşmek ve ikaz etmek ve hatta gelmekte olan büyük felaketi iş'ar etmek istiyordu. Fakat DP hükûmeti uyanamadı, ikaz edilemedi gafletlerinden... Bilakis gittikçe İnönü'ye karşı zaaf içine giriyordu. Oysa ki, merhametsiz düşmana karşı zaaf göstermekle, onun merhametini değil, merhametsizce parçalanmalarına kuvvet veriyordu. Bu evhamın, bu zaafiyet ve gevşekliğin neticesidir ki, onları kurtarmak için çırpınan ve çabalayan Bediüzzaman Hazretlerini 11 Ocak 960 günü Ankara'ya gelmesine hükûmet ve iktidar olarak mani' oldular. Mani olmakla kalmadılar. Geri dönmesini ve yalnız

2310

2311

Emirdağ'da kalmasını tavsiye ettiler. Amma ne yazık ki, bu gaflet, bu

zaafiyet, bu acz ve bu evham DP'lilerin başlarını yedi. Her ne ise...

2311

2312

2126

Hazret-i Üstad, 11 Ocak 1960'da hükümetin resmi tebliği ile Emirdağ'da iskân edilmesine dair olan muamelesinden sonra, bir iki defa Isparta Emirdağ arasındaki seyahatleri hariç, artık hiç bir yere gitmedi. "Zarara rızasıyla girene merhamet edilmez" kaidesiyle, hem de maddî başka çare kalmadığı için, artık o da DP'den yüz çevirdi denilebilir.

HÜSNÜ AĞABEY'İN HATIRASI

Hız. Üstadın hizmetkârlarından ve 1959 dan sonra arabasının şöförülüğünü yapan Muhterem Hüsnü Bayramoğlu'nun bir hatırasını burada Kaydetmenin yeri geldi.1995 Nisanında Yazarak bana gönderdiği hatırası şöyledir:

"Üstadımız hazretlerinin vefatından takriben üç dört ay evvelde; arabamızla uzun seferlere de gittiğimiz için,umumi bir bakım istiyordu.Antalya da servisine merhum Ceylan Abi bir kaç sefer getirmişti ,yine aynı ihtiyacın olduğu kanaatini Zübeyir Abi:"Antalya'ya arabayı getirip bakım yaptırılım kardeşim" diyordu. Hem Üstadımızın devamlı hususî hizmetinde, hem de arabayı kullandığım için ve Üstadımızın hizmeti dolayısı ile de araba için bir iki gün de olsa ayrılmak ve Üstadımızdan bakım için izin almak istemiyordum. Bir gün merhum Zübeyir abi, Üstadımıza durumu anlattı, Üstadımız da bana:"hemen arabanın bakımını Antalya da yaptır,git gel!" dedi.Ben de gittim.Araba hakikaten bakıma ihtiyacı var,alakadar olamıyordum. Servise getirdim, hemen o gün bakıma aldılar. İki gün de veririz dediler. O gece kaldığım yere Zübeyir abi telefon ediyor, bana:"kardeşim Üstadımız seni çabuk gelsin, hemen hareket etsin" diyor

dedi.Ben de servise gittim,rica ettim, alelusul geçici bir bakım ile arbayı toparlayıp bana hemen verdiler.Ben de yola çıktım. Yolda gelirken bir iki defa arızalandı,geçenlerin yardımı ile, tamiri ile gece geldim.Arabaya gidip gelmemizde pek bakım olmadı desek doğrudur. Şunuda burada ilâve edeyimki, Üstadımız Hazretleri arabada iken,hiç bir zaman ne yolda kaldık, nede arıza yaptı.

Hemen geldiğimde Üstadımız hazretlerinin yanına girdim.“Hüsnü geldinmi” dedi. Ben de geldim Üstadım dedim.İkmiz idik, bana dediki: “seni aniden hemen gelmeni istedim.. Bir rüya gördüm,Allah hayır etsin”dedi.. ve bana da:“sende Allah hayır etsin”de! dedi. Sonra dedi ki;“seninle ikimiz bir uzun sefere yolculuğa çıkmışız gidiyoruz. Uzun müddet gittik.Gidiyoruz, gidiyoruz, ben orada kalıyorum.. Keçeli beni fazla konuşurma, bu kadar yeter”dedi ve başıma eliyle okşar gibi

2312

2313

dokundu. Ben de dinledim, hiç bir şey demedim. Üstadım Allah hayır etsin dedim.”

Hüsnü”

2313

2314

2127

SADEDE DÖNÜYORUZ

11 Ocak 1960 tarihinde Ankara'ya gitmesini men'eden hükûmet kararı üzerine Üstad Emirdağ'a gelmiş, sekiz dokuz gün burada beklemişti. Bu arada hükûmetten, ara sıra Isparta'ya da gidebilme iznini talep etmişti. Her halde, hükûmet de gayr-ı resmi şekilde buna muvafakat etmiş olacak ki; Hazret-i Üstad 20 Ocak 1960 günü geceleyin Emirdağ'dan Isparta'ya

gitmişti. Buradaki evinde Hazret-i Üstad tam elli beş gün hiç bir yere gitmeden kaldı. O senenin Ramazan-ı Şerifi 26 Şubat'ta başlamıştı. Üstad Ramazan-ı Şerifin onbeşine kadar (yani Mart 13'e kadar) gayet iyi idi. Teravih namazlarını talebeleriyle birlikte cemaatla kılabiliyordu. Fakat Ramazanın on beşinden sonra, Hazret-i Üstad hastalandı. Hastalığı gittikçe de şiddetleniyordu. Nihayet Hazret-i Üstad, Ramazanın on dokuzuncu gününde (Yani 17 Mart 1960) Isparta'dan Emirdağ'a kadar bir seyahat yaptı.

Takvim 18 Mart 1960 cuma gününü gösteriyordu. Ramazan-ı Şerifin de yirmisi idi. Üstad'ın burada hastalığı ve ateşi çok arttı. Vefadar sadık talebesi Doktor Tâhir Barçın geldi, Üstad'ını muayene etti. Doktor, Üstad'ın hastalığını çok ciddi gördü ve Üstad'a, onun izniyle bir iğne yaptı, serum bağladı.

Merhum Doktor Tahir Barçın bu hususta şunları anlatır:

"Nur talebeleri Üstad'ın şiddetli hasta olduğunu haber vermişlerdi. Hemen gittim, muayene ettim. Üstad'ın ateşi 38 derece idi. Yaşlı insanlarda derece çok yükselmiyor. Çünkü vücut mukavemeti olmuyor. Ateş yükselmesi demek, vücudun mikroba karşı silah kullanması demektir. Üstadın hastalığı çok ciddî idi. Ağır bir zatürrie idi.

Ben bir iğne yapmak istedim. Zübeyr yapalım abi diye iğne yapmamı istedi. Altıyüzlük veya sekizyüzlük penisilin iğnesi yaptım. Ertesi sabah Üstad biraz açılmış ve rahatlamıştı. Fakat yine harareti vardı. Bu yüzden kar yedi. Hazırlık yaptılar. Isparta'ya gideceklerdi.

Daha önceleri buradan ayrılırken, vedalaşıp helallaşmazdı. Bu sefer Üstad'ın ayrılması acıklı olmuştu. Biz o zaman için Üstad'ın vefat edeceğini hiç hatırimızdan bile geçirmiyorduk. İçimizde kat'iyen böyle bir şey geçmiyordu. Fakat üstad'la son ayrılışımız çok hazin olmuştu. Helallaştı,

"Allah'a ısmarladık" diye veda etti...(173)"

2314

2315

Hazret-i Üstad Emirdağ'dan ayrılmadan önce, iğne ve serumun bağlanmasından sonra biraz dalmış, az sonra tebessüm içinde gözlerini açmış ve başında bekleyen talebelerinden Zübeyr Gündüoğlu, Hamza Emek, Doktor Tahir Barçın ve diğerlerine şu sözleri söylemişti:

(173) Son Şahitler-1 S:133

2315

2316

2128

"Kardeşlerim! Risale-i Nur bu vatana hâkimdir. Mason ve komünistlerin belini kırmıştır. Belki biraz daha zahmet ve sıkıntı çekersiniz. Amma inşaallah sonunda ferahlık olacaktır..(174)"

Hazret-i Üstad bu mealdeki teselli-bahş sözlerini iki üç defa tekrarladıktan sonra, yine dalmış, o gece biraz rahatlar gibi olmuştu. Sabaha karşı doğrulmuş, hastalığı yokmuş gibi giyinmiş, abdest alıp sabah namazını eda etmişti. Namazdan sonra Emirdağ'daki diğer talebelerini de çağırılmış, ayrı ayrı müteveccih olup iltifat etmiş.. Sonra tek tek kucaklayıp veda'laşmıştı."Allah'a ısmarladık kardeşlerim gidiyorum" demiş ve gitmişti. Tarih 19 Mart 1960 cumartesi günüydü. Üstad bu ayrılışında sair zamanları gibi değildi. Farklı bir hali vardı. Mahzun idi. Önceleri dediği gibi ayrılırken hep "Merak etmeyiniz kardeşlerim, inşaallah yine gelir, görüşürüz" demiyordu. Gözleri yaşlı idi. Son ayrılığını hissettiriyordu sanki!.. Böylece Üstad, Emirdağ'dan bu son veda ayrılışı ile ayrıldı. Isparta'ya gitti. Buraya ikindiden sonra gelmişti. Çok hasta idi. Arabadan çıkmaya mecali yoktu. Talebeleri onu arabadan kucaklıyarak çıkarttılar. Merdivenlerden

çıkarken Üstad'ı sırtlarına almak istiyen talebelerine, işaretle mani' olmuş, Tahiri Mutlu ağabeyle Bayram Yüksel'in kollarına geçerek merdivenlerden çok zor yukarı çıkarmışlar ve yatağına yatırmışlardı. Üstad ateşler içinde kıvranıyordu. Çok bîtabdı. Talebeleri başında nöbet tutmaya başlamışlardı.

BİR HAZİN HATIRA

Üstad'ın hususi hizmetkârı merhum Zübeyr Gündüzalp Ağabey Üstad'ın bu son hastalığıyla ilgili bana bizzat şunları anlatmıştı:

"Üstad'ımız vefatından on beş, yirmi gün öncesinden, sudan başka gıda namına hiç bir şey almadı, yemedi. Ben yine her zamanki gibi çorbasını yapar,

yemek saati olan iftarda götürür, önüne kordum. Fakat Üstad'ımız Ramazanın başlarından itibaren, sadece biraz su içer, "Kaldır!" derdi. Böylece vefatına kadar hiç bir şey yemedi. Üstad'ımız adeta bu son Ramazanında tasaffi ederek ruhanileşmiş, melekleşmişti."

URFA'YA GİDECEĞİZ

Tahiri ağabey, Zübeyr ağabey, Bayram ve Hüsnü ağabeylerle ayrı ayrı şahsen konuşup dinlediğim; Hazret-i Üstadın son hastalığı içinde Urfa'ya gidişi ve vefat hadisesi şöyle cereyan etmiştir.

(174) Bu mealdeki Üstad'ın sözlerini ben şahsen ismi geçen zatlardan dinlemiştim. Ayrıca bkz. Bilinmeyen 'Taraflarıyla Said-i Nursi 6. Baskı S:

41

2316

2317

2129

Takvim 19 Mart 1960 cumartesi gününü gösteriyordu. Ramazan-ı Şerifin de yirmibirinci akşamıydı. Üstad Emirdağ'dan o günü ikindiden sonra gelmişti. Ateşi çok yükselmişti. Namazlarını -yalnız farzları- zor

kılabiliyordu. Dalıp dalıp uyanmakta idi. Gece seher vakti saat iki, iki buçuk civarında idi. Yanında hizmetkâr talebelerinden Tahiri Mutlu, Zübeyr Gündüzalp, Bayram Yüksel ve Hüsnü Bayram vardı. Nöbetleşerek Üstad'larının başında bekliyorlardı.

Bayram Yüksel Ağabey diyor: "Üstad'ın başında bekleme nöbeti bana ve Zübeyr abiye gelmişti. Başında bekliyorduk. Zübeyr abi Üstad'ımızın kollarını, ben de ayaklarını oğuyorduk. Saat iki veya ikibuçuk sıralarında Üstadımız bir ara birden diskinir gibi yaparak gözlerini açtı. Bana baktı ve "Gideceğiz!.." dedi.

Evet gideceğiz Üstadım!.. Nereye gideceğiz, dedim.

"Urfa-Diyarbakır!..." dedi.

Az bir müddet sonra, tekrar: "Gideceğiz!" dedi. Nereye Üstad'ım, dedim.

"Urfa'ya gideceğiz!" dedi.

Zübeyr ağabey: "Üstad'ımızın ateşi fazladır. İhtimal ki baygınlık halinde böyle söylüyor olabilir" dedi.

Fakat sonra baktık ki, Üstad'ımız o emrini sık sık tekrarlıyor ve "Sabah olsun, hemen Urfa'ya gideceğiz!" diyordu. Diyarbakır kelimesi sadece bir defa ağzından çıkmıştı. Daima Urfa diyordu.

Bu arada Tahiri ağabeyle, Hüsnü kardeşimiz geldiler. Nöbeti bizden devraldılar. Biz ikimiz sahur yemeğini yemeye gittik. Üstad Hazretleri tekrar ve ısrarla Hüsnü kardeşimize "Hazırlanın, Urfa'ya gideceğiz" demiş. Hüsnü kardeşimiz: "Lastikler arızalı..." falan demişse de, Üstad: "Başka bir araba da olabilir.. İkiyüz lira da olsa vereceğiz. Hatta cübbemi bile satar, araba ücretini verip, gideceğiz!" demiş.

Hüsnü geldi, durumu anlattı. Artık kararın kesin olduğunu anladık. Hemen arabayı hazırlamaya başladık. Arabanın gerçi hakikaten bazı lastikleri eski ve patlaklı, arızalı idi. Fakat pazar günü o saatte lastik bulmak da mümkün

2317

2318

değildi. İster istemez mevcutları hazırlamaya, arabanın bakımını yapmaya koyulduk.

Biz hepimiz arabanın hazırlığıyla uğraşırken, Üstad Tahiri ağabeye bir kaç defa "Sen de git, yardım et!" demiş, yanımıza göndermişti.

Tahiri ağabey geldi, "Kardeşim Üstad çok acele ediyor, çabuk olun! Ben de birşeyler yardım edeyim" diyordu.

2318

2319

2130

Araba hazırlandı

Biz arabanın lazım gelen bakımını acele acele yaptık, bitirdik. Araba hazırlandı. Üstadımız da hazırlanmış bekliyordu. 20 Mart 1960 pazar günü sabah saat tam dokuz... Üstad'ımızı arabanın arkasına yatak koyarak yatırdık. Ben ve Zübeyr ağabey de şoför mahallinde oturduk. Hüsnü kardeşimiz de direksiyonda...

Araba hareket etmeden önce, ev sahibemiz Fitnat Hanım arabanın yanına geldi. Üstad'ımız ona: "Hemşirem Allah'a ısmarladık, bana dua edin. Çok rahatsızım." demişti. Fitnat Hanım da ağladı. Sonra Tahiri ağabeye demiş ki: "Vallahi bu sefer ben Üstad'dan şüphelendim. O yerini aramaya gidiyor!"

Üstad'ın kapısında bekliyen polisler

Biz hareket etmeden önce Tahiri ağabeyle anlaşmıştık: "Biz ayrıldığımızda polislere kat'iyen kapı açma, hemen yat!" demiştik. Çünkü Tahiri ağabey bizimle gelmiyordu. Evde kalacaktı.

Son zamanlarda çok evhamlanan hükûmet, Üstad'ın kapısında çift polis

nöbetçi diktirmişlerdi.. Üstad'ın bir daha İstanbul ve Ankara'ya gitmesini istemiyorlardı. Polisler daima Üstad'ın kapısının karşısında sandalye atıp nöbet bekliyorlardı.

Yağmur yağıyordu

Arabamız Urfa'ya doğru hareket edeceği sırada çok güzel bir yağmur yağıyordu. Nöbetçi polisler tam o sırada ıslanmamak için gitmişlerdi.

Böylece Üstad'ın arabası kimse görmeden çıkıp Konya yoluna girmiş oldu.

Polisler biraz sonra gelmişler, Üstad'ın arabasını garajda görmeyince şaşırılmışlar. Zile basmışlar, Tahiri Ağabey kapıyı açmamış. Bu defa polisler ev sahibesi Fitnat Hanıma koşmuşlar: "Teyze, Hoca Efendi ne zaman gitti? Nereye gitti? Biliyor musunuz?" diye sormuşlar.

Fitnat Hanım Polislere: "Ben bekçi miyim, ne bileyim. Siz bekliyorsunuz ya... Siz bilmiyorsunuz da, ben mi bileceğim" diye onları azarlamış.

Ve Urfa'ya doğru

Hazret-i Bediüzzaman Said-i Nursi, Urfa'ya doğru rihlet seferine, vuslat seferine, lika seferine gidedursun.. Biz onun, neden o sekerat hali içinde iken, Urfa'ya gittiğinin ve ne için Urfa'yı seçtiğinin maddi manevi sebeplerini araştıracağız.

2319

2320

1231

EVET NEDEN URFA?...

Bu, bir manevî emir mi idi?. Bir câzibe mi idi? Yahut mücerreden onun Urfa'yı çok sevdiği, arzu ettiği için miydi?..1960 yılının şartları içinde bin kûsûr kilometre yolu, sekerat halinde, aniden karar verip, yola düşüp, ve o uzun yolu kat'edip Urfa'ya gelmesi ne bir tesadüf, ne de keyfi bir seyahat idi herhalde... Öyle ise neden Urfa'ya?..

Gerçi hakikat olarak Hazret-i Üstad'ın bilhassa 1949'lardan sonra Urfa'ya karşı teveccüh ve alakası çok başka idi, farklı idi. Aslında, Risale-i Nurla alaka peyda edip, Nur hizmetinin olduğu her yerle, her belde ile, Nur hizmetinin derecesine göre alaka ve teveccühleri olurdu. Merhum Albay Hacı Hulusi Bey'in 1949'da gelip başlattığı Urfa hizmet-i imaniyesiyle Hazret-i Üstad, bu tarihten itibaren çok yakından alakadar olmaya başlamıştı.

Daha sonra Urfa'luların gidip Üstad'dan, Nurları neşrecek yetişkin bir talebesini istemeleri üzerine, Hazret-i Üstad evvela 1950'de Merhum Ceylan Çalışkan'ı göndermişti. Ceylan Urfa'da altı ay kâdar hizmet için kaldıktan sonra ayrılmıştı. Urfalılar 1951'de yeniden Üstad'a giderek yine talebelerinden hizmet ehli birini istemişlerdi. Bu arada Hazret-i Üstad'ı da Urfa'ya davet etmişlerdi. Tam bu sıralarda Abdullah Yeğin ağabey de Ankara Dil Tarih Fakültesinin son sınıfından ayrılmış, Üstad'ın yanına, hizmetine gelmişti. Hazret-i Üstad 1951 yılının onuncu ayında Abdullah Yeğin ağabeyi, bir kaç ay sonra da Zübeyr ağabey ve arkasından Hüsnu ağabeyi Urfa'ya göndermişti.(175)''

Üstad Hazretleri bu iki üç talebesini Urfa'ya göndermeden önce de, Urfalı Vahdî Gayberi ile yada trenle onun adresine Urfaya bir kısım hususi eşyasını, kıymetli kitaplarını ve çok mübarek, çok mühim olan cübbesini yollamıştı. Ki kendisi de "Urfa'ya geleceğim" diye...

Hazret-i Üstad'ın Urfa'ya gönderdiği eşyası ise, hakikaten va'dettiği gibi arkasından gidilecek eşya idi. İki kat yatak, bir portatif somya, büyük bir sandık dolusu en kıymetli ve hususi el yazma, müsahhah Nur kitapları.. ve bunların içinde en kıymetli yadigar ve mübarek şey ise, Mevlânâ Halid-i Bağdadî (K.S.) Hazretlerinin mübarek emanet cübbesiydi.(*)

(175)Emirdağ-2 Müntehap dosya sıra no:72

(*) Hüsnü Bayramoğlu ağabeyin bu mevzu'daki Hatırası: (26.2.1995 günü Urfada anlattı)

“Üstadımız, Mevlana Halid (K.S.)nun cübbesini ve sair eşyasını Urfaya göndereceği zaman, onları beraberinde 1951 de Eskişehire getirmişti. Albay Reşad Beyi çağırđı, ona:“kardeşim,ben tahkik yapmadan bir şey yapmam, şu eşyamı Urfaya göndermek istiyorum.Hangi yol ve hangi vasıta

2320

2321

ile emniyetli olur.Siz bir tahkik yapın” dedi. Reşad Bey gitti, soruşturdu,geldi.“Üstadım en emniyetli yol, tren iledir”dedi.Sonra bu eşya,tirenle Urfaya yollandı.”

2321

2322

2132

Hazret-i Üstad, bu çok kıymettar eşyasını ve arkasından çok güzide ve hâs üç talebesini Urfa'ya gönderdikten sonra da, bir kaç defa yine mektuplarla Urfa'ya geleceğini söylemekte idi.

Böylece Üstad'ın Urfa ile alakası çok köklü ve bağlantılı olmuştu. Urfa'yı Nur hizmetinin bir merkezi kabul etmiş, sonraları hariç alem-i İslâm ve Avrupa ile umumî muhaberat ve mürasalat hizmetlerini Urfa yoluyla yaptırmaya başlamıştı. Bu arada Urfa'daki talebeleriyle yaptığı muhaberat mektuplarında, Urfa'ya fevkalâde ehemmiyet verdiğini, yakında kendisinin de Urfa'ya geleceğini bildiriyordu. Az ilerde bu hususî muhabere mektuplarından nûmuneler arzedeceğiz.

Ve nihayet, dokuz buçuk sene sonra va'dettiği şekilde Urfa'ya gelmiş, birbuçuk gün içinde yüzlerce Urfalıyı, sekerat halinde olduğu halde bağrına basmış, kucaklamış ve Urfa'da, mektuplarında va'dettiği şekilde son

hayatını yaşayarak ruhunu Rahman'a teslim eylemiştir.

Evet, bütün bunlar neden ve ne için?..

Biz bu soru, bu büyük muammalı soru cevabını verebilecek kudrette değiliz.. Ve bu muammalı manidar muğlak tılsımı da açacak güce malik değiliz. Amma yine de kendi daracık ölçülerimiz çerçevesinde ve kendi zaviyemizden bu sorunun ve bu mübalağasız hakikatin bazı köşelerine bakmaya çalışacağız. Şöyle ki:

Hazret-i Üstad'ın Urfa'ya karşı bu acib alaka ve teveccühlerinin biri maddi, biri manevi olmak üzere iki ciheti ve iki sebebi olduğunu düşünmekteyiz.

A-Manevi cihet ve sebep için deriz ki:

Urfa çok eski tarihlerden beri bir çok enbiya ve evliya ve büyük ulemanın meskeni ve mevkii, menzili ve memleketi olması yönüdür. En başta İbrahim Aleyhisselâm, Eyyüp Aleyhisselâmların memleketleri olduğu gibi; Yakub Aleyhisselâm, Şuayb Aleyhisselâm, Musa Aleyhisselâm ve İsa Aleyhimüsselamların da menzili ve konakları olmuş olmasıdır.(176)" Ayrıca Urfa, İslâm dini ile Hicretin 25. yılında müşerref olduktan sonra; nasıl ki isimlerini yazdığımız büyük peygamberlerin bir nevi meskeni ve metmahı olmuşsa, öyle de bir çok kâmil velilerin, büyük âlim ve muhaddislerin de meskeni olmuştur. Mesela Urfa'nın meşhur bir Harran'ı bir çok bü

(176) Bu yazdıklarımızın hepsinin belki tarihçe ispatı mümkün değildir.

Çünkü çok eski hadiselerdir. Lâkin bunların bazı işaretleri vardır. Mesela Urfa'nın şarkındaki Tektek dağlarında" Şuayb şehri" harabeleri ve Hazret-i

2322

2323

Musa'nın Kuyusu... Yine Urfa'nın güneyindeki dağlarda "Deyr-i Yakub" adıyla bilinen bir mevki... Keza hıristiyanların da kabul ettikleri Urfa

Ulucamii içindeki kuyuya Hazret-i İsa'nın gelip ondan su içtiği ve o kuyuya mendilinin düştüğü hadisesi meşhur olduğ'u gibi;0 Hazret-i İbrahim ve Eyyüb Aleyhisselamların memleketleri olduğ'unda bir çok alemetler ve işaretlerle şüphe edilemeyecek derecede meşhurdur.

2323

2324

2133

yük ve kümmelin veliler yetiştirdiği gibi, ma'mur olduğu zamanlarda maddi ilim sahasında da bir çok ünlü doktor, felekiyatçı gibi insan da yetiştirmiştir.

Urfalı bir şair olan meşhur Emin Kıratoğlu, bir şiirinde şu bahsettiğimiz hususları çok güzel tasvir etmiş demiştir ki:

Aşk ile eydil kurulmuştur binası Urfa'nın

Feyz-ı Hak eltaf-ı sübhandır esası Urfa'nın

Haric-i tavk-ı beşerdir evliyası Urfa'nın,

Çün Halilullahtır sahib livası Urfa'nın.

Mecma-ı pir-i tarikattır biladın şahıdır,

Hazret-i Hakkın Halil-i pâkinin dergâhıdır,

Abdurrahman ibn-i Avf'ın da teferrücgâhıdır,

Hazret-i Eyyüp de rûşen-zibası Urfa'nın.

Zahiri olmuş münevver Câbir-ül Ensar ile,

Batını Nurun ala nur oldu ibrikdar ile,

İbn-i Cerrah'a varanlar gark olur envar ile,

Saye salmış şehre cedd-ül enbiyası Urfa'nın,

Çah-ı Eyyüb içre mahfidir ki mest eyler seni,

Hazret-i İsa Nebinin cevherîn piraheni,

Kıl ziyaret bundadır Yakub Nebînin meskeni,

Metmah-ı Peygamberandır iptidası Urfa'nın.

Garbını kılmış münevver Nur-u Bediüzzaman(177)

Canib-i şarkında zahir Şeyh-i Tuffahî heman,
Kiblesinde Şeyh-i Mes'ud hazreti olmuş nihan,
Hadde hasre gelmez asla etkiyası Urfa'nın.

(177) Bu Bediüzzaman eski bir Bediüzzaman'dır. Urfa'nın meşhur
Bediüzzaman mezarlığı içinde yatmaktadır. Türbesi ziyaretgâhdır. A.B.

2324

2325

2134

İste himmet Şeyh-i Salih ibn-i Muhyiddin'e var.

Eylemiştir beldenin şark-ı cenubunda karar,
Şeyh-i Feylup ocağına yüz sür, et feryadu zar,
Şeyh-i müslimdir bu gün necm-i hüdası Urfa'nın,
Şeyh Bakır Hazretlerinden himmet al, bul dadını,
Gafil olma iste Yakub Kalfa'nın imdadını,
Şeyh-i Zavînin bilenler var mı aya adını,
Çünkü böyle mahf i çoktur evliyası Urfa'nın.

Ol İmam Bakır Velî Harran'ı kılmış ber-hayat,
Şeyh Nebi hazretlerinden himmet ister kâinat,
Kadioğlundan şefaata intizar eyler Usat,
Şeyh-i Yahya gibi vardır evliyası Urfa'nın.

Hazret-i Osman dede(*) kabrinde nur olmuş yatar

Eyz-i hakla mazhar-ı nur-u sürur olmuş yatar,
Cennet içre vasıl-ı ğılman u hur olmuş yatar,
Baltacı Baba gibi vardır babası Urfa'nın.

Baş eğip eyle ziyaret Hacı Kermo-zade'yi

Himmetiyle şâd edip red eylemez Üfadeyi
Şeyh Muhammed dergâhında arif ol iç badeyi,
Nur-u ceddil-Enbiyadır âşinası Urfa'nın.
Kâmil-i şeh-r-i Rûha, mümkün midir tadad ola;
Cümlesi kabil midir ismiyle bir bir yad ola,
Vâsılanın cümleten ruh u revanı şad ola,
Def' olur himmetleriyle her belası Urfa'nın.

(*) Bir nüshada: "ol Dede osman veli" şeklindedir.

2325

2326

1235

Gülşen oldu nar iken, cuş eyleyip, ayn-ı Halil,
Emr-i Hakk'a inkıyaden yüz sürüp tutmuş sebil,
Safidir izzette güya aynı akar selsebil,
Bin letafet göze verir ab-ı havası Urfa'nın.
Hadden efzun cem' oluptur bunda sadat-ı kiram,
Hem bu hâke nazil oldu ayet-i berden selam,
Çekilip eğmam ile erzakı bi-had subh u şam,
Her tarafta şayi' olmuştur ziyası Urfa'nın.
Gülşen içre her seher bülbülleri nalan olur,
Naz edip (servisi'(H)de gülleri handan olur,
Dağların ab u havası mürde cisme can olur,
Her diyarın geçse de geçmez safası Urfa'nın.
Bahusus ehl-i tasarruf dörttür ey ehl-i hüner,
İkisine onların şeh-r-i Rûha olmuş makar,
Biri Yahya'dır ki hemen aleme imdad eder,
Şeyh Ukayl-i Bumbucî'dir akrabası Urfa'nın.

Gülizar etti Huda bu hâk-i pâkin narını,
Sarfeder bunda "Kıratoğlu" onunçün varını,
Yani izhar eyliyor (sadrındaki(1)) esrarını,
Evveli nar ise, Nurdur intihası Urfa'nın.

(H) Bir nüshada "servi-sanevber" ifadesiyledir.

(1)"Hubb-u vatan"

2326

2327

2136

Yine Urfa'lı meşhur şair Nabi'nin olduğu söylenen bir şiirinin bir iki parçası
da şöyledir:

Buna her kimse ki baksa ihanetle hiyanetle,
Söyünmez ateş-i şebruz yanar nar-ı hararetle,
Muhafızdır İmam Bakır emaneti siyanetle,
Hayat-ı şeyh-i Harranî eder himmet kerametle.

Başka bir şiirinden:

Evvela şehir-i medine mesken-i Fahr-ül Enam,
Gülşen-i cay-ı mübarek Ravza-ı Dar-üs Selam,
Kiblegâh-ı cümle âlem saniyen beytülharam,
Salisen Beyt ül Mukaddes mecma-ı rüsl-i kiram,
Bu riyaz-ı mevlid-i pak-i Halil-i kibriya,
Bu gülistan-ı saadet köy-ü cedd-ül enbiya,
Mevlid-i pak-i Halil verdi Rühaya ihtiram,
Nar-ı Nemrud u Halil eyledi berden selam,

Ve başka bir şiirinden:

Bilad-ı Hayr-ı halkillah olan şehir-i Rühadır bu,
Zülal-ı mu'ciz-i carî makamlardan uladır bu,

Hicaz u Kudüs'ten gayrı makamlardan uladır bu

Letafette şerafette müzeyyen dil-küşadır bu,

Bu mevlid-i Halilullah ki cedd-il Enbiyadır bu

Halil'e ateşi berd u selam eden Rühadır bu.

2327

2328

2137

VE HULUSİ BEYDEN

Ve nihayet merhum Albay Hacı Hulusi Bey 1949'da Kars'dan Urfa'ya tayini

çıkıp geldiği zaman, bu engin sırra işaret eden bir şiirinin ilk mısralarında

şöyle der:

”Ey derde derman isteyen gel Urfa'ya dermanı al

Ey ruha seyran isteyen, gel Urfa'ya fermanı al,

Ey zevke umman isteyen gel Urfa'ya bürhanı al,

Ey aşka cevlan isteyen gel Urfa'ya meydanı al.

Yükseklerden düze indim veda’ ettim ben dağlara,

Halık'ımın mülkündeyim selam olsun ihvanlara.”

Bilmiyorum, işaret edilen bu mezkûr manevi engin sırdan mıdır; Urfa'nın

yerlisi çok hissetmezse de, dışardan Urfa'ya gelen misafir Müslümanlar,

burada manevî bir safa, nuraniyetli bir hava, kalb ve ruhları okşayan ruhanî,

safi letafetli bir nesim hissederler. Ahalisinde de başka yerlere nisbeten

daha biraz bir yakınlık, bir dostluk ve bir cömertlik müşahede ederler.

Ayrıca Urfa halkı, ekseriyet-i mutlakaası itibarıyla fakir ül hal olmasından

İslam dinine karşı incizabı biraz daha fazladır. Amma bu demek değildir ki,

Urfa'nın kötü insanı hiç yoktur.. Hayır!.. Her yerde olduğu gibi; Urfa'da da

iyi temiz, halis mümin insanların yanında, kötü, ahlâksız, fasık insanları da

eksik değildir. Bizim söylemek istediğimiz şey, ekseriyet ve nisbet

keyfiyetidir.

URFA HAKKINDA ÜSTADDAN GELEN TAHSİNLER

Urfa'nın manevî cihetteki bu hususiyetine dair Hazret-i Üstad Bediüzzamanın da şifahî ve yazılı bir çok beyanları vardır. Yazılı beyanlarının bir kısmı lahika mektuplarında kaydedilmiş, diğerleri de Urfa'daki talebeleriyle yaptığı hususî muhabere mektuplarında mevcuttur. Bunlardan bazılarını sıra ile; lahika mektuplarındakileri ve hususî muhabere mektuplarındakilerini ve en sonunda da şifahi sözlerini nakledenlerin rivayetlerini kaydedeceğiz:

1- Lahika mektuplarında Hazret-i Üstad'ın Urfa ile ilgili mektupları..

Birinci mektup, 1950'de yazılmış şu mektuptur:

"... Şimdi Şam'a ve Haleb'e yakın olan Urfa'da, bir medrese-i Nuriye ilerde teşekkül etmesine kuvvetli ümid ediyoruz. H. Ali Kılınç ile bera

2328

2329

2138

ber eski Said'in gayet kıymetli bir talebesi olan Şam'daki Molla Abdülmecid ve Urfa'daki Nurun talebelerinden Seyyid Salih ve onun yanındaki nurun fedakâr bir talebesiyle muhabere etsinler... (178)"

1951'de yazılan bir mektubu da şöyledir:

"Ben çok zaman evvel bekliyordum ki: Urfa tarafından nurlara karşı kuvvetli eller sahip çıksın. Çünkü orası hem Türkistan'ın, Hem Arabistan'ın, hem Kürdistan'ın bir nevi merkezi hükmündedir. Nurlar orada yerleşse, o üç memlekette intişarına vesile olur. Cenab-ı Hakk'a hadsiz şükürler ediyorum ki, o havalinin dindarları ve hamiyetkârları sahip çıkmaya başladılar. Ben de kendi paramla aldığım ve zehir hastalığının fazla rahatsızlığı içinde tashih ettiğim bana mahsus bir kısım mecmualarımı

onlara gönderiyorum. Çok yerlerden ve çok mühim zatlar istedikleri halde, ben Urfa'yı her yere tercih ediyorum. Urfa medrese-i nuriyesine veriyorum. İnşallah bir kısım daha onlara göndereceğim. Orada inşaallah Kur'ana ve imana tam hizmet edecek. Orayı Isparta'daki Medreset-üz Zehra ve Mısır'daki Cami-ül Ezher'in küçük bir nümunesi haline getirmeye vesile olmaya.. ve Şam ve Bağdat'taki medrese-i İslâmiyenin bir nümunesini yapmaya yol açmalarını rahmet-i ilâhiyeden ümid ediyoruz.

Hem madem Risale-i Nurun mesleği hılettir; Ve Urfa ise, İbrahim Halilullah'ın (A.S.) bir menzildir. İnşallah bu meslek-i hılet-i İbrahimiye orada parlıyacaktır.

Hem ihtimal kavidir ki, bu dehşetli semli hastalıktan kurtulsam, gelecek kışta Urfa'ya gitmeyi cidden arzu ediyorum.

Said-i Nursi(179)”

Başka bir mektubundan:

"Bütün Urfa halkına, çoluk ve çocuğuna ve mezarda yatanlarına her sabah dua ediyorum ve bütün Urfa'lılara selâm ediyorum. Urfa taşıyla toprağıyla mübarektir. Ben çok hastayım, Onlar da bana dua etsinler..."

2- Hususi muhabere mektuplarından:

(Bu mektuplar 1951-1960 arası Üstad'dan Urfa'ya gelen mektuplarındandır)

2329

2330

"... Ben Urfa'ya eskiden de varmışım. Urfa'lılarla çok alâkadarım. Hatta burada (Emirdağında) kalmamın bir sebebi de, burada Urfa'lıların(*) bulunmasıdır Urfa halkını çok sevdiğim için, Hüsnü'yü oraya gön

(178) Osmanlıca Emirdağ-2 S: 622

(179) Emirdağ-2 S: 156

(*) Emirdağında “Urfalı” lakabını taşıyan bir aile mevcuttur. Bunlardan tanıdığımız “Ahmet Urfalı” Üstadın talebesidir.A.B.

2330

2331

2139

derdim ve onların hatırı için Hüsnü'ye bu kadar zahmetler çektirdim.

Urfa'yı kendi öz vatanım Nurs gibi sevdiğim ve ahalisine akrabam gibi dua ettiğim için, oraya talebelerimi gönderdim. Yoksa vilayat-ı şarkiye umumen Nur talebesidir. O mübarek Urfa halkına çok selâm ve dualar edip dualarını beklerim...”

Başka bir mektubundan:

"Rabian: Üstad'ımız diyor ki: "Ben Urfa ve havalisine meskat-ı re'sim olan Nursdan ziyade ehemmiyet veriyorum. Bazı esbab-ı mühimme olmasaydı, ahir hayatımı orada geçirecektim. İnşallah hayatta kalsam belki ona da muvaffak olurum.

Ben nasıl Nurs köyünü, sağ ve ölü umumen duama alıyorum.. Urfa'yı da sağ ve ölü umumen duamdadır Hatta nerede bir Urfa'lı bana rastgelse, bir akrabam nazarıyla bakıyorum. Hususan orada Medrese-i nuriyeyi himaye eden alimlere çok minnettarım. Ben de o zatlara itimaden iki hâs talebemi orada bırakıyorum...”

Bir başka mektuptan:

"Hamisen: Üstad'ımız diyor ki: "Madem Urfa halkı benim maneî evlâdlarım ve talebelerime himayet ve şefkatle samimi alâkadardırlar. Urfa halkının hatırı için bir mani' olmazsa, Urfa'ya veya yakınına gelmek arzum var, İstiyorum. Fakat ne vakit kısmet olsa... Hem Abdullah. Hüsnü gibi evlâdlarım aynı Ceylan ve Zübeyr gibi olduklarından, onları yanıma alacaktım. Madem Urfa halkı bu derece samimi ve hamiyetkârdırlar. O

kadar sevdiğim evlâdlarımı Urfa halkına veriyorum. Urfa halkına minnettarlığımı ve teşekkürlerimi beyan etsinler. Hükûmet ne yapsa, Urfa halkının hatırı için helâl ediyorum.” dedi ve sizin Urfa'da kalmanızdan ruhu rahat etti.. Hem lüzum var...(180)”

3- Urfa hakkında rivayet yoluyla gelen Hazret-i Üstad'ın şifahi ifadeleri:

Birincisi: Bizzat Mustafa Sungur ağabeyden dinledim, dedi ki: "Bir gün Üstad'ımız buyurmuşlardı ki: "Urfa Türkiye'nin Medine-i Münevvere'sidir. Her yerden üstündür. Ancak Isparta vilayeti Risale-i Nur hizmetine büyük merkezîyet teşkil ettiği için o noktada tekaddümü vardır."

İkincisi: bizzat Abdullah Yeğin ağabeyden dinledim.. Dedi ki:

2331

2332

"Askerlik için ayrılıp Üstad'ımızın ziyaretine gittiğimde buyurmuşlardı ki:

"Eğer Urfa'nın hizmet-i imaniyesi olmamış olsaydı, Türk ve Arabın ittihadı olmazdı."

(180) Bu mektupların tamamı ve daha diğer bazı hususi muhabere mektupları, hususi dosyamızda mevcuttur. A.B..

2332

2333

2140

Yine Abdullah Yeğin ağabey diyor: "Ben bir kaç defa Diyarbekir'in o zamanki şa'şaalı hizmetinden Üstad'a anlatmak istedimse de, Üstad: "Hayır, hayır, Urfa'nın hizmet-i imaniyesi bir cihette daha ileridir." Diyordu."

Üçüncüsü:

Benim 1955'deki ikinci ziyaretimde, Üstad'ımıza "Sizi Urfa'ya götürmeye geldim" demiştim. Üstad Hazretleri buyurmuşlardı ki:

"Ben eğer şimdi oraya gelsem, orada Türkiye ile Suriye'yi birleştirmeye

çalışmak mecburiyetinde kalacağım. Dolayısıyla siyasete girmiş olacağım..

..

Aynı ziyaretimde Hazret-i Üstad buyurmuşlardı ki: "Ben Urfa ile çok alakadarım. Ölüsüne, dirisine, hatta hükûmetine dua ediyorum. Urfa belediye reisine selâmımı söyle."(A.B.)

B- MADDÎ SEBEBLER

Hazret-i Üstad'ın Urfa'ya bu vefat için gelişinin maddi sebeplerinden olarak bildiğimiz müşahhas bazı hususlar da vardır. Onları burada kaydetmek isterdik. Fakat bazı kimselerin isimleriyle hareket ve tavırlarını ve bu hareket ve tavırların Üstad'ı incittiklerini ve maddî bir sebep olarak, bu yüzden Üstad'ın bir nevi küserek Urfa'ya doğru geldiğini vesaireyi zikretmek icabedeceğinden; O ise, hususiyet arzeden bir hal ve mesele olduğu için, onların zikri münasib görülmedi. Özür dileriz.

Bununla beraber manevi sebeplerin zikri içinde, maddi bazı sebeplerin de bir kısım köşeleri görüldüğü için, burada bu kadarıyla hatime veriyoruz.

SEVGİLİ ÜSTAD'IN SON ÜÇ GÜNÜ

20 Mart 1960 pazar günü Isparta'dan sabah saat dokuzda ayrılan ve durmadan Urfa'ya doğru yol alan Üstad'ın arabası -emniyet kuvvetlerinin telsizlerle Türkiye'nin her tarafını aramalarına rağmen- hiç bir engelle karşılaşmadan ve arabada da herhangi bir arıza olmadan selâmet içinde, 21 Mart 1960 Pazartesi günü sabah saat on-onbir sıralarında Urfa'ya ulaşmış oluyordu. Böylece 25 saatten fazla Türkiye emniyet kuvvetleri Üstad'ı bulmak için seferber olduğu halde, Üstad'ın arabasının izini dahi bulamamışlardır. Hükûmet ve emniyet daha çok Üstad'ın İstanbul ve Ankara gibi yerlere gideceğini düşünerek o taraflarda arıyorlardı. Üstad ise, ta Urfa'ya ulaşıp otele yerleşinceye kadar emniyet ve istihbarat hiç bir yerden Üstad hakkında bir haber alamamıştı.

2333

2334

2141

Isparta-Urfa arasındaki yirmibeş saatlik yolculuğun tutanağı

Üstad'ın beraberinde Urfa'ya gelen hizmetkârlarından Zübeyr Gündüzalp, Bayram Yüksel ve Hüsnü Bayramoğlu ağabeylerden defalarca bizzat dinlediğim rivayet şöyledir:

"Biz Isparta'dan çıktıktan sonra, en çok korktuğumuz Konya valisiydi, çünkü o sıralar gazetelerin baş manşetlerinde "Nurcuların kökünü kazıyacağım" şeklinde sözlerini işitiyorduk. (Bu vali Cemil Keleşoğludur(*)

A.B.)

Eğridir'e ulaştığımızda yağmur daha da şiddetlenmişti. Yolumuz polis karakolunun önünden geçiyordu. Telâş ediyorduk. Fakat polisler o esnada yağmurdan içeri girmişler, bizi görmediler.

Şarkî Karaağaç'a varmadan, arabamızın plakalarını çamurladık. Orada da kimse bizi tanıyıp göremedi.

Şarkî Karaağaç'tan çıktıktan sonra, Üstad biraz iyileşti. Arabadan indi, abdest aldı ve yine arabaya girdi. Şarkî Karaağaç'ı bir kaç kilometre geçtikten sonra, yolun kenarındaki bir çeşmenin yanında durduk.

Üstad'ımız indi, bir taş üzerinde namazını kıldı. Yine geldi arabaya girdi.

Araba içinde evradlarını okumaya başladı. Konya'ya varmadan Üstad bütün evradlarını bitirdi ve epeyce düzelmişti.

Konya'nın Meram bağlarına ulaştığımızda, Üstad yine hastalandı.

Konuşamaz duruma geldi. Konya'ya girdiğimizde bir bakkaldan akşam iftarı için biraz peynir ve zeytin aldık. Parasını da Üstad'ımız verdi. Amma bizler Konya'ya girerken korkmuş ve ayet-el kürsileri okumaya başlamıştık. Çünkü eğer Konya Valisi bizi duyarsa, mutlaka geri göndertir diye

heyecanlonıyorduk. Fakat Allah'a Şükür hiç kimse bizi ne gördü, ne de duydu. Mevlânâ Camii yanından Adana yoluna girdik.

Bunlar beni anlıyamadılar

Konya'dan çıktık, henüz Ereğli'ye ulaŐmamıŐtık. Üstad'ımız arabanın arkasından öne doğru uzandı ve Zübeyr ağabeyle benim kulaklarımızdan tuttu ve: "Evlâdlarım! Siz hiç merak etmeyin.. Risale-i Nur dinsizlerin, masonların belini kırmıştır. Risale-i Nur daima galibtir" sözlerini bir kaç kere tekrar ettikten sonra: "Bunlar beni anlıyamadılar!.." cmlerini de üç kere üst üste tekrarladı. Daha sonra: "Bunlar beni siyasete bulaştırmak istediler" dedi.

2334

2335

Nitekim bir kaç gün önce, İstanbul'da yapılan nmayıŐ vesaire üzerine stad'ımız: "Ben buradan gitsem, bunlar tokat yiyecek,(181) iş karı+Őacak" demişti.

(*)Bilahere Niğdeli olan bu Cemil Keleşoğlu, Demokratlarla beraber taht-ı tevkife alındı.Hapiste iken, intihar için bileklerini kesti ve öldü. A.B.

(181) Hazret-i stad'ın "Bunlar"dan muradı bazı gafil Demokratlardı.

Üstad bir nevi burayı terketti, gitti vefat etti. işler de karıştı, tokat da yediler A.B.

2335

2336

2142

UlukıŐla'da iftar vakti olmuş, geçmişti. Üstad bir Şeyler yemek istedi.

Zübeyr ağabey lokantadan biraz pirinç pilavı aldı ve yolumuza devam ettik.

Pozantı'yı geçtikten sonra, bir tren yolu bekçisi kulübesinde stad'ın

pirincini szdk, ısıttık. zerine bir yumurta kırdık, biraz da yoğurt kattık.

Üstad araba içinde bir tek kaşık aldı, başka yiyemedi. Boğazından geçmiyordu.

Adana'dan geçtik. Üstad'la beraber yatsı namazını Ceyhan'da kıldık. Hüsnü kardeşimiz arabayı kullandığı için burada biraz uyudu. Sonra devam ettik. Sahur vaktinde Osmaniye'ye geldik, burada bir şeyler yedik. Üstad'ımız hiç bir şey yemedi. Sabah namazını da Alman pınarında kıldık. Üstad namazını ancak araba içinde kılabilirdi.

GÂVUR DAĞI-NUR DAĞI

O güne kadar bu dağa "Gâvur Dağı" denilmiş. Bugünden itibaren ona "Nur Dağı" diye isim verildi...

Ve sabah 7,30 sıralarında Gaziantep'e vardık. Urfa yolunu sorduk ve devam ettik.

URFADAYIZ

Urfa'ya girdiğimizde 21.4.1960 Pazartesi günü saat sabah 10-11 civarı idi. İlk önce Dergâhın önünden geçtik, Üstad'a Dergâhı gösterelim diye...

Fakat Üstad'ımız çok hasta idi, bakamadı.

Doğruca Kadioğlu Camiine gittik. Zübeyr ağabey koştu, Abdullah ağabeyi çağırılmaya gitti. Üstad çok acele ediyordu, "Beklemeye vaktim yok" diyordu. Abdullah ağabey geldi. Temiz bir otel sorduk. "İpek Palas" denildi.

Hemen gittik, saat tam 12 idi. Üstad'ı üçüncü kata çıkarttık.

Merdivenlerden çıkarırken Üstad'ımız kollarımızın arasından yere yığıldı.

Biz hemen kaldırdık, götürüp yatağına yatırdık. Oda numarası 27 idi.

Otelcinin hali

Otel müsteciri Mahmut Efendi, ilk başta Üstad'ın ismini duyunca, biraz telâş gösterir gibi oldu. Sonra gelip Üstad'ın yüzünü görünce, birden bire hareketlendi ve hizmet etmeye başladı.

2336

2337

URFA'LILARIN TEHACÜMÜ

(Üstad'la beraber gelmiş üç siddik hizmetkârlarının rivayetleriyle, Urfa'daki Abdullah Yeğin ağabeyin ve diğer bazı Urfa'lıların rivayetlerini de birleştirerek naklediyoruz)

2337

2338

2143

Urfalılar Üstad'ımızın geldiğini duyunca, otele akın başladı ve büyük ziyarette başlamış oldu. Zübeyr ağabey, ziyaretçileri sıraya diziyor, Bayram ve Hüsnü ağabey de Üstad'ımızın ellerini tutuyor, ziyaretçiler gelip, ziyaret edip g-idiyorlardı. Hazret-i Üstad da gelenlerin başlarından, boyunlarından öpüyor ve ellerini tutup bırakmak istemiyordu. Biz "Kardeşim, sen git de, sıra başkasına gelsin!" dediğimizde; Onlar: "Bak, Üstad bırakmıyor veya bırakmak istemiyor" diyorlardı. Böylece durmadan bir buçuk gün ziyaretler devam etti Urfa'da...

2338

2339

2144

ACİB HAL

(Üstad'ın hizmetkârları naklediyor)

Üstad'ımızın hastalığında Isparta'da olsun, Emirdağ'da olsun ziyaretçi pek kabul etmez, yanına kimseyi almazdı. Hatta son hastalığında Isparta'da "Üstad'ım falanca ağabeylere haber edelim mi?" diye sorduğumuzda, "Hayır sizden başka kimse gelmesin!" diyordu.

Amma Urfa'da, kim geldi ise, itiraz etmedi. Gelenlere hemen gelsin

diyordu. Böylece Urfa'lılardan yüzlerce insan bir buçuk gün içinde Üstad'ı ziyaret etti. Esnaf, memur, subay vesaireden bir çok Kimse Üstad'ı ziyaret ettiler. Hazret-i Üstad acib bir hal içinde, sekerat içinde olduğu halde; istirahat edip yatmıyor, tahammül ediyor ve herkesle kucaklaşıyordu.

2339

2340

2145

SİVİL POLİSLER GELDİ

Urfa emniyeti; Üstad'ımız, Urfa'ya gelip otele yerleştikten biraz sonra haber almıştı. Hüsnü kardeşimiz arabayı başka bir yere koymuştu. Zübeyr ağabeyle bennöbetleşerek, birimiz Üstad'ımızın yanında, birimiz de odanın dışında gelenziyaretçi için bekliyorduk. Ben (Bayram) odanın dışında beklerken iki sivil polis geldi. Bana "Şoför nerede? Hazırlanın, gideceksiniz!" dediler. Ben Üstad'ımız çok hastadır diye mukabele edip konuşurken, on onbir resmî ve sivil polis daha geldi ve acele hazırlanın, hemen Isparta'ya döneceksiniz!" dediler.

ÜSTAD'A BİLDİRİYORUZ

Ben polislere: "O halde ben gidip durumu Üstad'ımıza bildireyim" dedim. Üstad'ımızın yanına girdim ve durumu anlattım. Bunun üzerine Üstad polisleri yanına çağırdı. Polisler ona da: "İçişleri bakanının emri olduğunu, Isparta'ya dönülmesi lâzım geldiğini" söylediler.

BEN BURAYA ÖLMEYE GELDİM

Üstad'ımız polislerden bu haberi duyunca: "Acaib! ben buraya ölmeye geldim. Belki de öleceğim. Siz benim halimi görüyorsunuz, beni müdafaa edin!" dedi ise de, polisler "Biz emir kuluyuz" dediler.. Ve bir baktık ki, Hüsnü'yü bulmuşlar ve araba ile beraber otelin önüne getirmişler.

Halk Toplandı

Polislerle yapılan konuşma ve münakaşalar esnasında, halk Üstad'ın Urfa'dan zorla gönderileceği şayiasıyla, dalgalar halinde otelin önüne toplanmaya başladılar. Bu arada otel müsteciri Mahmut Erbaş, emniyetin o kanunsuz muamelesini görünce, çok öfkeleni ve bağırmağa başladı.

Komiserin yakasından tutarak: "Demek benim misafirimi zorla göndereceksiniz ha!.. Ne hakla, ne selâhiyetle bunu böyle yapıyorsunuz!" diyerek, bağıra bağıra komiseri merdivenlerden aşağı doğru sürükleyip götürdü. Mahmut Efendi'nin bu bağırmaları üzerine toplanan halk içinde de büyük heyecan uyandı. Bizler de bir taraftan gelen insanlara:

"Sizin misafiriniz olan Üstad'ımızı zorla Urfa'dan göndermek istiyorlar" diyorduk. Müslüman halk bunları duyunca: "Nasıl olur, ölüm döşegindeki bir din âlimi misafirimizi zorla gönderebilirler?.." diyerek bağırışmalar başladı. Heyecan gittikçe artıyor, otelin önünde daha çok insanlar yığılıyordu. Vaziyet ciddi şekilde kritik bir durum aldı.

2340

2341

2146

Merhum Eyyub Karakeçili' nin anlatıkları

Bu arada Urfa'lı merhum Eyyüp Karakeçili'nin anlattığı rivayeti ile; Zübeyr ağabeyin uyguladığı bir iş ve tedbirini de yâd edelim. Eyyüp Karakeçili dedi:

"Zübeyr ağabey bana dedi ki: "Ben Demokrat Parti başkanına gidip durumu anlatacağım. Siz de birkaç arkadaşla birlikte biraz sonra arkamdan geleceksiniz ve heyecanlı heyecanlı diyeceksiniz ki: "Zübeyr ağabey, Zübeyr ağabey! CHP'liler bir plan kurmuşlar, emniyet müdürünü elde edip Üstad'ımızı zorla göndereceklermiş. Bize ne emrediyorsunuz!.."

Biz aynen öyle hazırlandık, Zübeyr ağabey DP il başkanı Mehmet

Hatipoğlu (Da'bul Muhammed) ile konuşurken; heyecanlı heyecanlı yanına girdik ve aynen Zübeyr ağabeyin tarif ettiği gibi heyecanlı şekilde durumu anlattık.

Merd insan, Mehmet Hatipoğlu bunları duyunca, tabii emniyet müdürünün vesairenin ana avrat düz gitti.. Ve hemen kalktı, bizimle geldi, Üstad'ı bir gördü. Daha da çok celâllandı ve emniyet müdürüne gitti.

Yine Üstad'ın hizmetkârlarının anlattıklarına dönüyoruz:

"Bu durumu gören polisler, artık otelin üst katına çıkamaz oldular.

Alelacele Hüsnü kardeşimizi istediler ve "Aman arabayı buradan başka yere çabuk götürsün" dediler.

Araba otelin önünden ayrılınca, halk biraz sâkinleşti ve yine sıraya dizilip aziz ve şefik misafirlerini ziyaret etmek için bekleştiler. Üstad'ın ziyaretine hemen hemen her çeşit insan geliyordu.

HALK DOKTORU GERİ ÇEVİRDİ

Bir müddet sonra, emniyet müdürü bir doktoru göndermişti. Beraberinde başkomiser de vardı. Üstad hasta mıdır, değil midir, diye Üstad'ı muayene edecekti. Halk, doktoru emniyetin gönderdiğini ve mutlaka "Sağlamdır" diye rapor vereceğini bildiği için, doktoru otelin üst katına çıkartmadılar.

Üstadı ona muayene ettirmeden geri çevirmişlerdi. Fakat Başkomiser halka rica etti. şahsen Üstad'la görüşmek istediğini söyledi. Bu arada emniyet müdürü ve bir çok polis gelmişti. O sıra Vali şerafeddin Atak Urfa'da değildi, Ankara'ya gitmişti.

2341

2342

Başkomiser, bize ve toplanan ahaliye şunları söylemişti: "Yaman Üstadınız var! Ona söyleyin, yukardan vekâletten kat'î emir var, hemen Urfa'dan çıkacaksınız! Geldiğiniz yere kendi arabanızla gitmezseniz, sizi ambülansla

göndereceğ'iz".

2342

2343

2157

Biz de: "Efendim, Üstadımız şiddetli hastadır. Tekrar yirmi dört saatlik yol zahmetine katlanmasına imkân yoktur. Biz kesinlikle Üstad'ımıza ne bunları söyleyebiliriz, ne de müdahale ederiz" dedik.

Yine başkomiser: "Dahiliye vekilinin emridir bu. Hemen Urfa'dan çıkacaksınız!.." dedi.

Biz de yine: "Asla müdahale edemeyiz ve bu sözleri kendisine tebliğ edemeyiz. İsterseniz, siz gelin söyleyin!. " dedik.

EMNİYET MÜDÜRÜNÜN MÜDAHALESİ

Biz başkomiserle bunları karşılıklı konuşurken, emniyet müdürü ve bazı polisler hiddetlenip bağırmaya başladılar: "Ne demek, siz ona en küçük bir şeyi de mi söyleyemezsiniz?" dediler.

Biz de: "Evet efendim, söyleyemeyiz. Üstad'ımız ne derse biz aynen ve harfiyyen onu yerine getiririz ancak..." dedik.

Bu defa emniyet müdürü: "Ben de âmirlerime bağlıyım, onların dediklerini aynen yaparım.. iki saat zarfında Urfa'yı terkedeceksiniz!.." dedi.

BEDİÜZZAMANIN'IN KILINA DOKUNAMAZLAR

Üstad'ın zor ve kaba kuvvetle Urfa'dan çıkarılacağı haberi, Urfa'nın her tarafında şuy'u bulmuştu. Durumdan haberdar olmuş olan Urfa DP il başkanı Mehmet Hatipoğlu koşarak emniyete gitmişti. Urfa'da yiğitliğiyle, cesaretiyle ünlü ve Da'bul Muhammed adıyla tanınan Mehmet Hatipoğlu emniyet müdürüne bağırıyor: "Ne oluyor size?.. Eğer Bediüzzaman Hazretlerini cebir kuvvetiyle Urfa'dan çıkarmaya kalkışırsanız, karşınızda en evvel beni bulursunuz!.. Onun kılına bile dokunulamıyacağı gibi, bir

adım dahi ona attıramazsınız. O bizim, Urfa'nın misafiridir" diyor.

Emniyet müdürü, haliyle Mehmet Bey'i çok iyi bildiği ve tanıdığı için, şaşırıp kalıyor ve "Efendim üstten, vekâletten kat'i emir var: "geldiği gibi geri dönecektir" diye bize emirler geliyor" demiş.

Bunun üzerine -Bazı Urfa'lı zatlardan duyduğum kadarıyla- Mehmet Hatipoğlu hiddete gelerek; vekili-mekili birbirine katıp şetmediyor ve "Adamcağız şiddetli hastadır, kıpırdıyacak durumda değil... Hem üstelik çok muhterem bir zattır. Burası gâvuristan mıdır ki, bizim bir Tanrı misafirimiz zorla buradan çıkartılmak isteniyor. Sizin bu manasız emir ve telaşlarınız çok yersiz ve kanunsuzdur" diyor.

2343

2344

Yine emniyet müdürü: "Dahiliye vekili Namık Gedik'in bizzat kat'î emridir ve çok şiddetlidir" diye tekrar edince; Mehmet Hatipoğlu bu defa çok hiddete geliyor ve tabancasını çekiyor, müdürün masasına dayı

2344

2345

2148

yor ve "Eğer zorla Bediüzzaman'a herhangi bir müdahalede bulunurlursa, en evvel ben ölürüm" diyor ve çekip dönüyor.

MAHMUT HASIRCI'NIN SÖYLEDİKLERİ

Urfa'lı Mahmut Hasırcı diyor: "Henüz Mehmet Hatipoğlu emniyet müdürüne gitmeden önce, müdür Zübeyr ağabeyi çağırtmıştı. Ben de beraber gittim. Müdürün yanına girdiğimizde, çok telaşlı ve hiddetliydi. Zübeyr ağabeye karşı çok münasebetsiz ve pis kelimeler sarfetti. Hatta Zübeyr ağabey dudaklarını o utanç verici sözlerden dişlemişti. Müdür "Derhal gideceksiniz!" dedi.

Zübeyr ağabey de: "Eğer Üstad'ımız gitmek istemezse, biz hiç bir şey yapamayız" dedi. Bunun üzerine müdür daha da çok bağırdı, çağırdı ve yine ağzını bozdu, pis kelimeler sarfetti. Zübeyr abi ona karşılık: "Biz Üstad'ımız Bediüzzaman'ın yanında yuvarlak birer odun parçası gibiyiz. Ayağıyla bizi hangi tarafa vurur, gönderirse; biz o tarafa yuvarlanıp gideriz." dedi ve oradan ayrıldık.

BİR DOKTOR MUAYENEYE GELDİ

Yine Mahmut Hasırcı anlatıyor: "O zaman hükûmet tabibi Doktor Hasan Basri idi. Başkomiserle beraber gelmişlerdi. Üstad'ı muayene edip rapor verecekti. O esnada Üstad'ın ateşi çok fazla idi. Tansiyonunu ölçtü. Ateşine baktı ve dönüp Üstad'ın hizmetçilerine: "Siz bu adamı bu halde ne cesaretle getirdiniz? Adam ölmek üzeredir" dedi ve gitti. Fakat sonra öğrendiğimize göre, bize Üstad'ın yanında o sözleri söyleyen aynı doktor, verdiği resmi raporda ise: "İlaçlarını yolda kullanarak gidebilir" demiş.

BAŞKA BİR DOKTOR

Bu işler olup biterken, aradan yirmidört saat geçmişti. Üstad'ın Urfa'ya gelişinin ikinci gününde, onu zorla gönderme şayiaları halk içinde daha da büyük heyecanlar veriyordu. Urfa'lı beş altı bin kişi otelin etrafında toplanmıştı. Halkın tansiyonu çok yüksekti. Öbür tarafta CHP'ye karşı tirtir titreyen dahiliye vekili Namık Gedik denilen zevallı korkak, Urfa emniyetini durmadan sıkıştırıyor, emir üstüne emir veriyordu. Hatta o sıra şayia olan bir rivayet, Namık Gedik; telefonda emniyet müdürüne bağıyor: "Başka bir araba yoksa, Said-i Nursi'yi çöp arabasına atın, gönderin" diyor.

2345

2346

Urfa emniyeti ise, şaşkınlık içerisinde... Bir taraftan, birçok CHP'liler de

dahil, bütün Urfa halkının ve başta DP teşkilâtının kesin ve azimli itirazı...

Öbür tarafta içişleri bakanının sıkıştırmaları...

2346

2347

2149

Bu durum karşısında, hastahaneden bir hey'et raporu almak için hastaneye

koştuk. Baş tabibe bir dilekçe verdik, kesin bir rapor istedik. Bu arada

Mehmet Hatipoğlu da bir doktor getirmişti. Üstadı muayene ettirdi.

Doktor bize "Siz ne cesaretle bu zatı bu halde getirdiniz? Kırk dereceden

fazla ateşi var. Bu durumda hiç bir yere gidemez. Yarın saat 9'da gelin, bu

zata hey'et raporu verelim" dedi ve bize kat'î teminat verdi.

Takvim 22 Mart 1960.. Ramazan 24 1379 salı gününü gösteriyordu. O

günü de kazasız belâsız geçirdik. Akşam oldu. Akşam namazından sonra,

ben (Bayram) iki saat kadar yattım. Zübeyr ağabeyle Hüsnü ve Abdullah

ağabeyler nöbet bekliyorlardı. Sonra Zübeyr ağabey yanıma geldi. Ben

kalktım, o yattı. Üstad'ımızın yanına gittim. Hüsnü de ayakta duramıyordu.

O da biraz uyumaya gitti. Ben kaldım, nöbet tutuyordum.

OTELCİ MAHMUT ERBAŞ'DAN BİR RİVAYET

Mahmut Erbaş diyor: "Ben Üstad'ı odasında ziyaret ettiğimde çok hasta

idi. Sordum: "Niçin bu hasta halinizle buraya kadar geldiniz?"

Bana dedi ki: "Oğlum ben İbrahim Aleyhisselâmı rü'yamda gördüm. Beni

Urfa'ya çağırdı. Belki de burada ölmeye gelmişim."

Canınız "ne gibi bir yemek istiyor, bizde herşey var... Size bir şey yapmak,

yedirmek istiyorum" dedim.

Üstad: "İyi bir mercimek çorbası olsa!.." dedi.

Ben hemen eve haber ettim. Güzel Urfa yağından iyi bir mercimek çorbası

yaptırıp getirdim. Kaba koyup odasına götürdüm. Bir kaşık batırdım, alıp

kendisine gösterdim. Bana dik baktı. Ben, şüphelendi zannettim. Çorbayı iyice karıştırarak bir iki kaşık ben yedim. Bunu görünce, Üstad ağzını açtı. Ben de kendi elimle iki üç kaşık ağzına bıraktım. Biraz da boynundaki mendile dökülmüştü.

KOMİSER ABDÜLHAMİD BELLİ'NİN HATIRASI

O sıra Urfa'da başkomiser muavinliği yapan, Urfa'lı meşhur Aziz Hafız Efendi'nin oğlu, şimdi emekli başkomiser Abdülhamid Hafız (Belli) bize Dergâh Camii İmamı Sabri Yazar Hoca'nın hücreinde,15.10.1987 gününde Urfalı meşhur Halil Hafız'ın da hazır bulunduğu bir cemaatte ağlıyarak Üstad hakkındaki hatırasını şöyle anlattı:

2347

2348

"...Bediüzzaman Hazretleri Urfa'ya geldiği gün, ben de İpek Palas Oteli yanından geçiyordum. Arabadan çok yaşlı, cübbeli-sarıklı bir zatı çıkararak otelin üst katına çıkardılar. Ben Üstad'ın ismini ve mücahedelerini babam

2348

2349

2150

dan duymuştum. Kendi kendime: "Olsa olsa bu zat Said-i Nursi'dir" dedim. Sonra sordum, öyle de çıktı.

Ben komiser muavini olduğum için, durumu emniyete bildirmek mecburiyetinde idim. Emniyet müdürlüğüne telefon açtım. Müdür Talib Albayrak çıktı, durumu anlattım. Müdür, öyle ise dedi, seni oraya nöbetçi bırakıyorum. Hiç bir yere ayrılmıyacaksın. Ben otelde beklemeye başladım. Emniyet de durumu hemen Ankara'ya bildirmişler. İçişleri Bakanı Namık Gedik ve emniyet genel müdürü, Urfa emniyet müdürüne emir vermişler: "Hemen derhal Urfa'dan geri gönderin" diye...

Emniyet müdürü telefonla beni otelden aradı. Hemen derhal Said-i Nursi'yi geri gönder. Ankara'dan emir böyle geldi dedi.

Ben, efendim: "Bu iş o kadar kolay değil. Hem ben sivil olarak bulunuyorum. Başkomiser gelsin, beraber kendisine gider, söyleriz." dedim.

Emniyet müdürü: "Öyle ya!.." dedi ve "Ben şimdi Başkomiseri gönderiyorum."

Başkomiser geldi. Beraberce Üstad'ın odasına çıktık. Talebeleri bizi içeri aldılar. Ben o zatı görür görmez, resmi polis olduğum halde kendimi zabtedemedim, hemen ellerine sarıldım öptüm. Başkomiser hayretle bana bakıyordu.

Biz Üstad'a Ankara'dan gelen emri tebliğ ettik. Bize: "Benim halimi görüyorsunuz.. Ateşim kırk dereceye yakındır. Çok hastayım. Biz her yerde zabıta ile kardeşiz. Hiç onlara müşkilât çıkaracak bir durumumuz olmadı. Hastalığım iyi olsun, istediğiniz yere giderim. Amma bununla beraber belki de buranın toprağı bizi buraya celbetmiş olabilir" dedi.

Ben Üstad'dan bu sözü duyunca, başkomisere: "Haydi çıkalım!" dedim. Odadan dışarı çıktık, kendisine dedim ki: "Artık bu zatı hiç kimse buradan gönderemez. Biz bizi hiç yormuyalım. İştmediniz mi, o bir işaret verdi. "Belki buranın toprağı bizi celbetmiş olabilir" dedi. Eğer öyle olursa, hiç kimse onu buradan gönderemez!" dedim.

Başkomiser hayretle yüzüme bakmaya başladı. "Peki ne olacak?" dedi.

Dedim: "Sen hiç telâşlanma, şimdi Allah bir sebep halkeder, bizi de mes'uliyetten kurtarır!" sözünü henüz bitirmemişken; bir baktık, Urfa Demokrat Parti başkanı Mehmet Hatipoğlu ve arkadaşları otelin merdivenlerinden yukarı çıkıyorlar. Geldiler, Üstad'la görüştüler. Biz de kendisine durumu anlattık. Mehmet Hatipoğlu hiddetlendi: "Ben şimdi kendim bizzat Namık Gedik'i telefonla arayacağım, hiç kimse onu buradan

gönderemez" dedi:'

2349

2350

2151

Ben Başkomisere: "Gördün mü işte!.. Allah sebep halketti. Artık kendini hiç yorma!" dedim. Çünkü o zaman hükûmet de, her şey de parti idi. Parti başkanı işe el koyduktan sonra, artık elimizden çıkmıştı.

Üstad'ı gerçekten de Urfa'dan kimse çıkaramadı ve işaret verdiği gibi Urfa'da vefat etti.

Cenazesi defnedilirken; Urfa'lı Raf-î Hafız ve Urfa valisi Şerafeddin Bey beni çağırdılar. Bir aşir okumamı söylediler. Benim sesim o zaman güzeldi.

Yasin suresinin başından başlayarak

na kadar okudum. Çok da bağırışım. Sonra 27 Mayıs ihtilâlinden sonra, o aşri okuduğum için, beni emekliye sevkettiler..."

YİNE OTELCİ MAHMUD'UN ANLATTIKLARI

"Üstad'ın vefat edeceği gece, Mehmet Hatipoğlu akşam bana geldi. "Bu gece olelde sen kalacaksın. Sana istediğin kadar da silahlı adam göndereceğim. Ben de evde telefonun yanı başında yatacağım. Şayet emniyet tarafından herhangi bir müdahale olursa, hemen bana telefon aç!" demişti.

O gece de, gerçekten bir dedikodu dolaşmakta idi ki: "Üstadı geceleyin, emniyet aniden baskın yapacak ve zorla Urfa'dan gönderecek" diye... Biz hazırlıklı idik. Eğer hakikaten emniyetin öyle bir teşebbüsü olmuş olsa idi, iş çok kötüye giderdi "

YİNE HİZMETKÂRLARININ İFADELERİNE DÖNÜYORUZ:

(BAYRAM AĞABEY DEDİ Kİ)

Üstad'ımız vefat edeceği gecenin akşamında buz istemişti. Fakat o zaman

buzdolapları yoktu. Buzu bulamamıştık. Sonra geç vakitlerde Urfa'lılar biraz bulmuş, geceleyin getirmişlerdi. Fakat Üstad artık istememişti. "Çay yapayım mı Üstad'ım" dedim. "Hayır istemez!" işaretini verdi. Harareti acaib yükselmişti. Dudakları kuruyordu. Ben ıslak mendille siliyordum. Adeta ateş içindeydi. Ben kaç kere üstünü örttümse de Üstad üstünden atıyordu. Bir müddet böyle devam etti. Üstadımız ışıktan rahatsız olmasın diye ampüle mendilimi sardım.

ABDULLAH YEĞİN AĞABEYİN SÖYLEDİKLERİ

"Üstad'ımız Urfa'ya geldikten vefatına kadar bir kaç defa bana: "Urfa' nın hizmet-i imaniyesi çok büyüktür. Merak etmeyiniz, ben küfrün bel kemiğini kırmışım. Bundan sonra bir şey yapamıyacaklardır" mealinde buyurmuşlardı." dedi.

2350

2351

2152

MEĞER VEFAT ETMİŞ

Üstad'ın hizmetkârı Bayram Yüksel Ağabey diyor:

"Ben Üstad'ımızın kollarını oğuyordum. Saat 2-2,5 sıraları idi. Üstad bir ara elini boynuma atıp tuttu, sonra bıraktı. Boynumu bırakınca, ellerini göğsüne koydu ve sâkinleşti. Ben "Üstad'ımız uyudu" diye pencereden işaret verdim. Çok seviniyordum. Sobayı yaktım, Üstad'ın ayak ucu tarafına geçtim. Yüzüne bir tülband örterek Zübeyr ağabeyleri bekliyordum. Üstad'ı uyuyor zannetmiştik. Meğer Üstad vefat etmiş... Nasıl bileyim ki; başımdan hiç geçmemişti. Sahur vakti geçti. Ağabeyler de geldiler: "Biz uyuya kalmışız kardeşim, kusura bakma!" dediler. Ben de: "Hele siz gelin, ben de namazımı kılayım. Üstad'ımızı üşütmeyin, uyuyor..." dedim ve çekildim, öbür odada sabah namazını kıldım. Cüz'ümü

okuyup, biraz yatayım derken, ağabeyler geldiler: "Yahu Bayram, Üstad'dan hiç ses gelmiyor" dediler. Ben yine bir şey yok, Üstad uyudu... Sakın üşütmeyin!" dedim, uzandım.

Biraz sonra tekrar geldiler: "Hele sen de bir gel bak, Üstaddan hiç ses gelmiyor!" deyince, beraberce Üstad'ımızın odasına girdik. Zübeyr ağabey baş ucunda, üçümüz de ayak tarafında Üstad'a dikkatle bakıyoruz, hiç ses ve hareket yok.. Fakat vücudu sıcak... Bizi bir vesvese telâşsı sardı. Zübeyr ağabey: "Üstad da bazen böyle haller olur geçer" dediyse de, şüphemiz gitmiyordu. Dördümüz de böyle halleri hiç görmemiştik.

1949'da Afyon hapsinde Üstad'ı zehirledikleri zaman, mübarek dili siyahlaşmıştı. Biz "Üstad öldü veya ölüyor" diye ağlarken; Ahmet Feyzî ağabey bize bağırarak: "Be budalalar, ne ağlıyorsunuz? Üstad'ın ömrü daha çok uzun!" demişti. Biz o hadiseyi de hatırlayarak teselli bulmaya çalışıyorduk.

VAİZ ÖMER EFENDİ GELİYOR

Elaziz'li vaiz Ömer efendi (Bilgin) Urfa'daydı. "Ona haber edelim, gelsin bir baksın." diye karar verdik. Ömer Efendi geldi. Üstad'ın yüzüne bakar bakmaz: dedi ve Üstad vefat etmiş kardeşlerim?" dedi.

MAHMUT HASIRCI DİYOR Kİ

Ben sabah erkenden, Hocam kurra Mehmet Hafızı bir faytonla alıp, otele Üstad'ın ziyaretine götürdüm. Mehmed Hafız Efendi Üstad'ın odasına girdi. Üstad'a bir baktı, o da: "Yahu bu zat vefat etmiş, niye haber etmediniz" dedi. Ben hocayı aldım, evine götürdüm.

2351

2352

2153

YİNE ÜSTAD'IN HİZMETKÂRLARI

Biz bütün bunlara rağmen yine hiç kimseye bir şey diyemiyorduk. Fakat ağabeyler dışarı çıktılar. Isparta, Ankara, İstanbul, Emirdağ, Diyarbakir, Elaziz vesair yerlere Üstad'ın vefat haberini telgrafla bildirdiler.

SABAHLEYİN YİNE ZİYARETLER

Sabahleyin, yani 23 Mart 1960, 25 Ramazan 1379 Çarşamba sabahı yine halk ziyaret için otelin önüne toplanmaya başladı. Ben de pencereden "Üstad uyuyor" işaretini verdim. Üstad'ımızın yüzüne bir tülband örtmüştük. Vefat haberini henüz kimseye söyleyemiyorduk.

OTELCİ GELDİ

Biz o telâşlı halde iken, otelci Mahmut Erbaş geldi. Odanın kapısından başını uzatıp, şöyle bir bakınca. durumu anladı ve "Eyvah!.." diyerek, dizlerine vurup feryad etmeye başladı ve dışarı çıktı.

Otelin kapısında otelci ile emniyet müdürü karşılaşmışlar. Müdür: "Hayrola, ne bu telâş?.." demiş. Mahmut Efendi: "Ne olacak, Bediüzzaman Hazretleri vefat etti" diye cevap vermiş. Böylece Üstad'ın vefat haberi yayılmış oldu.

Bu haber üzerine; o günü yine Üstad'ı Urfa'dan göndermeye hazırlanmış olan emniyet kuvvetleri, jandarma vesaire dağılıp gittiler.

DOKTOR BEN ŞÜPHELENİYORUM

Emniyet müdürü, hadiseyi tahkik için bir doktor gönderdi. Üstad'ımızı muayene etti ve "Allah Allah, çok harareti var!.." dedi. "Bir ayna var mı?" dedi. Ayna verdik. Üstad'ın nefesine tuttu. Nefes gelmediğini görünce: "Evet, vefat etmiş. Başınız sağolsun. Fakat hiç ölüm haline benzemiyor. Ben bu cenazenin hemen kalkmasını istemiyorum, biraz şüpheleniyorum" dedi. Fakat doktor yine de ölüm raporunu yazdı ve emniyete bildirdi.

TEREKE HÂKİMİ GELDİ

Daha sonra tereke hâkimi geldi. Üstad'ımızın saat, cübbe, seccade sarık ve

cebindeki bir kaç kuruş bozuk para gibi eşyasını tesbit etti. Bilahare Üstadın talebelerinin müracaatları üzerine, bu eşyanın hayatta olan kardeşi Abdülmecid Efendi'ye teslim edilmesine dair karar yazdı.

Tereke hâkiminin gelmesi ve tuttuğu tutanak ve karar evrakı şöyledir: Evvela emniyet müdürlüğünden savcılığa müracaat edilmiş, savcılık da tereke hâkimine bildirmişti. Aynen şöyle:

2352

2353

2154

"TC. Urfa

C:Müdde-i Umumiliği

Sayı

2293 Urfa: 23.3.960

Çok aceledir

TEREKE HÂKİMLİĞİNE - URFA

21.3.1960 günü vilayetimize gelerek İpek Palas otelinin 20 nolu odasına inen Said-i Nursi'nin 23.3.960 günü saat 10'da kendi eceliyle vefat ettiği Urfa Emniyet Müdürlüğünün 23.3.960 tarih ve 1 sayılı yazısıyla bildirilmiştir.

TİM.110

Adı geçenin sahipsiz bulunması hasebiyle yedindeki eşyasının hâkimliğinizce tesbit ve gereğinin ifası rica olunur.

C.Müdde-i Umumisi

Pertev Savaşçioğlu"

Tereke hâkiminin otele gelerek Üstad'ın cenazesi başında tesbit ettiği eşya ve aldığı kararı da şöyledir:

TC.

U R F A

TEREKE HÂKİMLİĞİ

Esas: 1960/1

Hakim: Özdemir Türker 12096

Kâtip: İbrahim Dedeşah

Müteveffa Said-i Nursi'ye ait eşyalar yed-i emin olarak Zübeyr Gündûzalp, Bayram Yüksel ve Hüsnü Bayram'a teslim edildiğ'inde kendileri bugün hâkimliğimize müracaatla müteveffanın yegâne vârisinin Konya İmam Hatip Okulu'nda bulunan Arapça öğretmeni Abdülmecid Ünlükul'un olduğunu bildirerek eşyanın oraya gönderilmesini talep ettiler.

G.D. mütevaffanın yakınlarının beyanına göre vârisinin Konya İmam Hatip Okulu'nda Abdülmecid Ünlükul'un olduğu beyan edildiğinden, mûmaileyh müteveffanın yegâne varisi olup olmadığı tesbit edilerek, kendisinden başka vârisi yoksa eşyaların nüfus kaydı veya veraset ilâmı mucibince

2353

2354

2155

kendisine ödenmesi için Konya tereke hakimliğine müzekkere yazılmasına, eşyaların mezkûr hakimliğe gönderilmesine karar verildi. 26/3/1960

Katip Hâkim 12096

imza

Hâkim: Özdemir Türker 12096

Katip: İbrahim Dedeşah

Müteveffa Said-i Nursi'ye ait eşyaların Konya Tereke Hâkimliğine 26.3. tarihinde 741, 742, 743, 744, 745, 746 numaralı posta makbuzuyla gönderildiği, posta masrafı olarak üç bin dörtyüz elli kuruş masraf yapıldığı ve terekede bulunan onbeş liranın buna mahsup edildiği görülmüştür.

G.D. Dosyanın hıfza kaldırılmasına karar verildi. 26/3/960

Katip Hâkim

imza imza

Tereke Hâkimliğinin Üstad'ın odasında tesbit ettiği eşyalarının listesi:

Eşyanın cinsi Adedi Kıymeti -kuruş

Cizlavet marka

bir çift lastik 1 500

Bir sepet içinde:

dört adet sefer taşı içi, bir adet çinko tencere küçük, bir tane küçük

çaydanlık, bir ayaklı bardak, iki tane ayaksız bardak

150

Bir adet eski çarşaf,

bir eski frenk gömleği,

bir tane eski iç gömlek,

sarık üzerine sarılacak bez,

üç tane mendil, bir havlu,

bir de pamuklu hırka, bir eski gömlek

bir eski çarşaf ve mendil, bir

eski bohça 1750

Bir adet havlu

200 Bir adet kırık gözlük, bir

adet dua kitabı, eski yazı takvim,

iki adet kalem

Başkaca tesbit edilecek eşyası kalmadı.

Müteveffanın yanında bulunanlardan Said-i Nursi'nin Afyon vilayeti

2354

2355

2156

nin Emirdağ kazasında tüccar Kadir Çalışkan'a ait bir taksi mevcut olduğunu ve müteveffanın onunla seyahat etmekte bulunduğunu, müteveffanın Konya'da İmam-Hatip okulunda Arapça öğretmeni olan Abdülmecid Ünlükul isminde bir kardeşi bulunduğunu başkaca kardeşi olmadığını, Said-i Nursi'nin de hayatında evlenmemiş bulunduğunu, müteveffanın nüfus cüzdanı bulunmadığını, Emirdağ nüfusunda kayıtlı olduğunu bildirdiler

Müteveffa ile birlikte bulunan ve ibraz ettiği nüfus kaydına göre Zonguldak'ın Safranbolu kazası Babasultan mahallesinde hane no: 58 cild 1, 67 numarada kayıtlı Hüsnü Bayramoğlu..."

Ve bu tutanakta Üstad'la beraber Urfa'ya gelmiş bulunan diğer iki talebesinin isim ve künyeleri kaydedildikten.. ve arabanın plaka numarası, motor numarası vesair tesbit edildikten sonra şöyle denilmektedir:

"Bu sırada müteveffanın üzerinde onbeş lira bozuk para çıktı.

Ruhsatnamede görünen kahverengi vasitanın halen Hüsnü Bayram'ın şoförlüğünü yapmakta olduğu vasıta anlaşılınca, eşyalar yed-i emin olarak ve taksinin sahibi bulunan Kadir Çalışkan'a teslim edilmek üzere, yed-i emin olarak Ziver Gündüzalp, Bayram Yüksel ve Hüsnü Bayram'a teslim edildi. Tanzim olunan zabıt birlikte imza altına alındı. 23/3/960

Hâkim: Katip Mübaşir Bilirkişi Yediemin

Ö.Türker İ.Dedeşah S.Dur Cemal Çopur Hüsnü

Bayram

Yediemin Yediemin

Ziver Gündüzalp Bayram Yüksel

Hazret-i Üstad'ın beraberinde Urfa'ya gelen ve kucaklarında Üstad'ın vefat ettiği sadık hizmetkârları; -Tereke hâkiminin resmî tutanaklarında

görüldüğü üzere- Üstad'larının şahsî ve zatî eşyalarını, ilk başta bilakayd u şart kendilerine teslim edilmişken; fakat vârisi olan kardeşi Abdülmecid'e bu eşyanın resmen verilip teslim edilmesini bizzat kendileri tarafından mahkemeye müracaatları vaki olmuştur. Çünkü bu eşya Hazret-i Üstad'ın şahsî ve zatî malı olup, şer'an onun kardeşine verilmesi lazım olduğunu, başkasına ve başka şeye sarfedilemeyeceğini, tasarruf edilemeyeceğini bilmişlerdir.

2355

2356

Amma Hazret-i Üstad'ın te'lifatı olan Risale-i Nur eserleri ve bu eserlerden hasıl olan tayinat parası olan beşte bir paraları ise, Hazret-i Üstad'ın kesin, şüphesiz, te'vilsiz vasiyetnameleri mucibince; yine Nur talebeleri cemaatinâ, ve Nur hizmetiyle meşgul nâşirlerine teslimi için, olduğu gibi eski durumunda bırakmışlardır.

2356

2357

2157

2357

2358

2158

Vasiyetnamelerin hükmü hem şer'an, hem kanunen, hem aklen her zaman geçerlidir. Zaten bu eserler Kur'anın tefsiri ve malıdır, mirî malıdır. Hazret-i Üstad da bütün hayatında bu işe böyle bakmış ve böyle hareket etmiştir. Akrabalar ve vârislerin bunda hiç bir maddî hakları yoktur. Ancak bu vârisler dahi Nur talebeleri içinde Nur hizmetkârlığı kisvesiyle ve buna liyakat kesbetmesi derecesiyle bir derece umum içinde külliyetine sahip olabilir ve kendi malı addedebilirler.

Böylece tereke hâkiminin tesbit ettiği Üstad'ın tüm eşyası para olarak 59 lira 50 kuruştur.

Ve işte sevgili aziz Üstad'ın harp, cihad, esaret, zindanlar, menfalar, zehirler ve ihanetlerle, sui kasdlerle dolu olan nâzenin mübeccel hayatı, böylece hicri takvime göre doğum ve vefat yılları beraber sayılmak şartıyla 87 yılını, Rumi ve miladiye göre ise, 85 yılını doldurmuş olarak dergah-i pâk-i Hazret-i İbrahim olan mübarek Urfa beldesinde ruhunu Rahman'a teslim eyledi.

Allah ü Zülcelâl Hazretleri ondan ebediyen razı olsun, rahmet ve nuruna gark eylesin, âmin âmin âmin!

Ruhuna el-fatiha

VEFAT HADİSESİNİN ÇOK ÖNCESİNDEN GELEN HABERLER

Sevgili aziz Üstad'ın na'ş-ı pâkini, Urfa Dergâh-ı Halilullah topraklarına defnetmeden önce; ötelere gelen bazı gaybî haberleri dinliyelim:

Evet, yetmiş sene evvel, elli sene evvel ve kırk sene evvel bu vefatın şeklinden, tarihinden, hatta gününden işaretler ve haberler verilmiştir. Bu haberleri veren de yine kendisi idi. Hazret-i Üstad Bediüzzamandı.

Denilebilir ki; Ölümün vaktini, tarihini bilmek ancak Allah'ın gayb ilmine mahsustur ve mağîbat, hamsedendir.

Cevaben denilir ki: Ayette "Bir insan kendisinin nerede doğduğunu bildiği gibi, nerede vefat edeceğini bilemez" denilmektedir ve bu hususu ayet gayb ilmine dahil etmiştir. Evet ayetin zahiri "Hangi toprakta vefat edeceğini bilemez" diyor. Yoksa "Vefat gününü bilemez" demiyor.

2358

2359

2159

2359

2360

2160

Bununla beraber, Allah'ın bazı müstesna hâs kullarına, Allah tarafından ölüm tarihleri işaretlerle bildirildiği hakikatı evliya arasında yaygın hakikatlardandır. Hem bu husus, mağîbat, hamseye ittıla' değildir. Hem ayetteki ifade, umumî kaideyi mutezamın olup, kaidelik cihetini nazara vermektedir. Kaidenin şazları olması da mümkündür. Demek bazı büyük Velf kullarına ne zaman ölecekleri bildirilebilir. Bunlar da bazı ince ve gizli işaret ve remizlerle bildirebilirler ve bildirmişlerdir. Bu meselede delil getirmeye gerek yoktur sanırım. Çünkü evliya arasında çok vaki' olmuş ve ehli yanında malum ve meşhur olmuştur.

BEDİÜZZAMAN'IN VERDİĞİ İŞARETLER

Üstad Hazretleri vefat haberini tarih, şekil ve biçim bakımından bir- kaç tarzda işaret ve remizlerle bildirmiştir diyebiliriz. Şöyle ki:

Birinci İşaret: Vefatından tam yetmiş sene önce, henüz on yedi yaşlarında iken, Mardin'in Cizre kazası civarında bulunduğu sıralarda; eski bir talebesi ve Nusaybin kazasının altmış senelik müftü ve vaizi Cizreli Fakirullah Mollazade'ye, ta o zamanlar hem kendi vefat şeklini, hem tarihini hususi şekilde bildirdiği rivayetidir. Bu rivayet, Üstad'ın "İlk hayat" bölümünde Fakirullah Mollazade'nin hatıraları arasında kaydedilmiş olduğundan burada tekrar edilmedi.

İkinci İşaret: (Vefatından tam elli sene önce gelen haber 1910 yılı yaz aylarında te'lif edilip, 1911'de İstanbul'da tab' edilen "Münazarat" isimli eserindeki arapça şu cümledir: " (182)"

Türkçesi: "Ölüm, bizim Nevruz günümüzdür". Bu cümlenin ilk ve sarih manası: "Ölüm bizim için bayramdır." yani Müslümanlar, ölüm hakikatına iman ettikleri için ve o ölüm ahiret âlemine, dost ve ahbablarla buluşma ve

kavuşmaya vesile olduğu ve onun mukaddemesi ve kapısı olduğu için, müminlere aslında bir bayram günüdür ve öyle olması da lazımdır.

Lâkin Münazarat'ın Türkçesinde -herhalde bilerek- tercümesi yazılmamış olan bu Arapça cümlenin bir de bir işaret tarafı olduğu muhakkaktır.

Münazarat'ın daha bunun gibi bir çok cümleleri işaretli, gizli ve gaybî ihbarlı olduğu 1951'de Üstad tarafından ona eklenen dipnotlarında açıklanmıştır.

Mezkûr Arapça cümlenin Üstad'ın vefat günüyle alakadar olduğu ve gizli gaybî bir ihbarı remzettiği şöylece açıklanabilir:

2360

2361

(182)1339 tarihinde matbaa-i Ebuzziya'da tab'edilen Münazarat aslı

S:121de. Üstad bu Arapça cümlenin evvelinde şöyle diyor: "Milletin hayatındaki hayat-ı maneviyem beni yaşattırır alem-i ulvide beni mütelezziz eder."

2361

2362

2161

Malum, Hazret-i Üstad'ın vefat tarihi 23 Mart. Yani 22 Martı 23'e bağlayan gecesinin sabahına karşı vaki' olmuştur. O ise eskidenberi "Nevruz" diye bilinen günlerin ilki ve birinci gününün gecesidir.

Gerçi Hazret-i Üstad, Arabî ibarenin zahirinde "Ölümümüz Nevruz gününde olacak" dememiş.. Belki "Ölüm bizim nevruz günümüzdür" diyerek, içinde varlığı muhakkak olan işareti perdeliyerek ve başka bazı manalar da içine alarak ihbâr etmiştir.

Evet, Ş.Sami'nin Kamus-u Türki'si S: 1474'de Nevruz gününü şöyle tarif eder: "Nevruz, eski İran takviminde ve takvim-i Celâli'de (Celaledin-i

Hazremşah'ın takvimi) sene başı ve ilk bahar başlangıcı olan Rumi martın dokuzuncu günüdür.” demektedir. Rumi martın dokuzu ise, Miladi martın yirmi üçüdür (23) ve o gün Hazret-i Üstad'ın vefat tarihidir.

Üçüncü İşaret: Hem vefat tarihini hem de kabrinin yıkılacağını remz ile bildiren, 1921'de te'lif ve tabedilmiş "Lemaat" eserinin başındaki meşhur bir kaç satırdır.

Bediüzzaman'ın bu eseri, onun vefatından tam otuz dokuz sene önce İstanbul'da te'lif edilmiş ve aynı sene içinde tab'edilmiştir. Üstad bu eserinin baş iç kapağında yazdığı "İfade-i meram" bölümünün alt kısmında, isim ve imzası yerinde şu gelen vezinli ve remizli satırları yazmıştır:

"EDDAİ

Yıkılmış bir mezarım ki yığılmıştır içinde, Said'den yetmiş dokuz emvat ba
âsam u âlâma

Sekseninci olmuştur mezara bir mezar taş, beraber ağlıyor hüsrân-ı İslâma
Mezar taşım la pür-emvat enindâr o mezarım la, revanım saha-i ukbay-ı
ferdama,

Yakinim var ki, istikbal-i semavatu zemin-i Asya, Bahem olur teslim-iyed-i
beyzay-i İslâma

Zira yemin, yümn ü imandır, verir emni; eman ile enama..”

Hazret-i Üstad'ın kendi imzası olarak vasıflandırdığı bu acib, manidar satırların hepsi de işaretli ve remizlidirler. İşarî ve remzî ma'na bakımından bu acib satırlar değerlendirildiği zaman, öyle olduğu gibi; bir de onun sarih ve açık manaları da vardır. Sarih mana cihetinden bakıldığında; belli, açık ve ilmî bir manayı da ifade etmektedirler. Bizim mevzumuz ile en çok alakadar ciheti, baştaki iki satırın remizli ve işaretli taraflarıdır.

2362

2363

Bu beş satırlı beytlerin -hususan baştaki iki satırın- ilk ve zahir manası

şöyledir:

2363

2364

2162

Hazret-i Üstad "Lemaat eserini te'lif ettiği zaman,onun başındaki bu beytleri yazdığı sene, onun ömrü tam kırkdört olduğu halde, kendini ortalama olarak kırk yaşında kabul ettiğinden ve insanın bedeninde çalışan zerrelere yakın bir bölümü, her altı ayda bir tazelenip değiştiğini ilmen kabul ettiği için, kendi o günki mevcut olan bedenini, yetmiş dokuz tane Saidlerin günahlı, elemli ölmüşlerinin, içinde yığılmış oldukları bir yıkılmış mezar kabul etmekte ve öyle de tasvir etmektedir. Sekseninci, yani sekseninci Said'i de, bütün o iç içe yığılan, ölmüş yetmiş dokuz tane Saidlerin başında bir mezar taşı olarak tasvir etmiştir.

Lemaatın başındaki şu açık manasını yazdığımız iki beytin zahir manalarını biraz daha açıklıyan Hazret-i Üstad'ın "İşârât" isimli eserindeki şu satırlarıdır:

"Ben bu anda seksen Said'den telhis ile tezahür etmişim. Onlar müsel sel şahsî kıyametler ve müteselsil istinsahlar ile çalkalanıp şu zamana beni fırlatmışlar

Şu Said: Yetmiş dokuz meyyit, bir hayy-ı natıkın fihristesidir: Eğer zamanın suyu donup dursa, mütemessil olan o Saidler birbirlerini görseler,şiddet-i tehalüften birbirlerini tanımayacaklardır.

Ben onların üstünde; yuvarlandım.. Hasenât, lezzât dağıldı kaldı, seyyiât, âlâm toplandı yüklendi...(183)"

Hazret-i Üstad'ın bu çok ilmî ve çok veciz ve muammalı sözlerinin azıcık açıklanması gerekir sanırım. Kısaca olarak şöyle:

"Ben bu anda seksen tane Said'den süzülerek meydana çıkmışım. O geçmiş Saidler zincirleme şahsî kıyametlerle ve eklemli, bağlantılı çoğalmalarla suretler bırakarak, çalkalanıp şu zamana beni fırlatmışlardır.

Şu mevcud hazır Said: Yetmiş dokuz ölü, bir konuşan diri Said'in fihristesidir. Eğer zaman denilen nehrin suyu donup dursa, temessül edecek o yetmiş dokuz tane Saidler birbirlerini görseler, muhalefet şiddetinden birbirlerini tanımayacaklardır. (Yani hiç biri diğerine benzemiyecektir) Ben (yani hazır mevcud Said) onların üstünden yuvarlanarak bugüne geldim. Güzellikler, lezzetli haller dağıldı geride kaldı. Amma günahlar ve elemeler ise toplandı hep başıma yüklendi."

Lemaatın başındaki "Eddai" unvanı altında olan satırların sadece baştaki iki satırının şifreli, işaretli ve remzli manalarını ise, şöylece izah edebiliriz:

2364

2365

(183)Asar-ı Bediye S:94

2365

2366

2163

Önceleri bu manalar, (Remizli manalar) Hazret-i

Üstad'ın vefatından önce) tam olarak bilinmemişti, bilinmesi de mümkün değildi. Amma remizli işaretli olduğu herkes tarafından bilinmekteydi.

Fakat vaktaki, Üstad'ın vefatı hicrî takvim 1379 Ramazanında vaki' oldu.

Kabrinin yıkılma hadisesi de hicri 1380 tarihi başında vuku' buldu. İşte o zaman bu beyitlerdeki gizli, işaretli ve remizli manalarına da nazar-ı dikkatler çevrildi.

Evet, madem mezkûr beytin iki satırında, birinde "79", ikincisinde "80"

ifadeleri vardır. Üstad'ın vefatıyla kabrinin yıkılması dahi peşpeşe dört ay

içinde, birisi hicri 1379'da, kabrinin yıkılması da 1380'de vaki' olmuş olarak; bu iki rakamlara, yani, Hicri takvime göre bu senelere tevafuk etti. Elbette işaretli, remizli ve gizli ihbarlı olduğu meydana çıkmış oldu. Hem Hicri takvim senelerinin son iki rakamını vermek suretiyle, ölümünden ve kabrinin yıkılmasından işaretle bahsetmesi ve böylece karine ve tevafuk işaretleriyle haber vermesi; elbette ve hiç şüphesiz gaybî bir hadiseyi otuz dokuz sene öncesinden haber vermiştir diyebiliriz. Gaybî ihbar ise, ancak bu kadar izhar edilebilir. Çünkü daha fazla izhara ilâhi yasak vardır.

"Eddai" beytinin başındaki iki satırını tekrar nazar-ı dikkate arz etmek üzere yazıyoruz:

"Yıkılmış bir mezarım ki yığılmıştır içinde, Said'den yetmiş dokuz emvat bâ
âsam u âlâma

Sekseninci ölmüştür mezara bir mezar taş, beraber ağlıyor hüsrân-ı
İslâma."

Geri kalan üç satırın da gaybî ihbarlardan ve gelecek için müjdelerden hali olmadığı kesindir. Amma açık tezahürleri meydana çıkmadan önce, bizim gibi insanların onların hakikatlarını açıklaması ne haddidir ne de işi...

Bu beytlerin cifrî ve ebcedi hesapla da, belki bir çok esrarı bulunabilir.

Lâkin işin ehli olmadığımız için, bunada el uzatamadık.

Yalnız o beş satırdan en sonki satırının cifirce bir iki tarih gösterdiğini göstermek isteriz, şöyle ki:

"Yakînim var ki istikbal-i semavatü zemin-i Asya, Bahem olur teslim-iyed-i
beyzay-i İslâma"

Satırın son iki kelimesi olan "Yed-i beyzay-i İslâma" hariç diğer kelimelerinin beraberce cifri hesabı 540 eder. Sadece "Yed-i beyzay-i İslâma" cümlesi ise, 1513 eder.

Bu iki tarih ise; Risale-i Nurda mühim hadiseler tarihi olduğu malumdur.

2366

2367

2367

2368

2164

URFADAKİ CENAZE TÖRENİ

23 Mart 1960 - 25 Ramazan 1379 Çarşamba günü, Üstad'ın vefat ettiği gündür. Urfalılar birbuçuk gün ve iki gecelik aziz misafirleri olan Hazret-i Üstad'ın vefat haberini duyunca, köylüsü, şehirlisi, İpek Palas otelinin etrafında toplanmaya başladılar. O gün Üstadın talebe ve hizmetkârları da, öğleye kadar Üstad'ın vefat haberini hemen hemen Türkiye'nin her tarafına duyurdular.

Çarşamba günü öğle namazından sonra Dergâh camminde Üstad'ın gasil ve tekfini yapıldı. Cenaze, Derâh camiinden Urfa Ulu Camiine getirildi. İkinci günü (yani Perşembe günü) defnolacağı kararı alınarak etrafa duyuruldu. Böylece Türkiye'nin her tarafından Hazret-i Üstad'ın cenaze namazına iştirâk için binlerce insan geldi. Üstad'ın gasil ve tekfin işleri şu gelecek şekilde cereyan etti.

İpek Palas Oteli önünde yığılan binlerce insan kalabalığı tarafından Üstadın na'sı buradan alınarak Dergah camiine, diğer adıyla Mevlid-i Halil'e götürüldü. Dergâhta Üstad'ın defnedileceği mevkiin arka tarafında cenazesi yıkandı. Yıkama vazifesini üzerine alan Molla Abdülhamit Efendi idi. Yardımcıları da Elaziz'li vaiz Ömer Efendi, Urfalı Rafi' Hafız Efendi ve Üstad'ın bazı talebeleri idi. Kefenini biçip hazırlayan da Urfa'lı meşhur Kurra Mehmed Hafız Efendi idi. Urfa'lı Mahmut Hasırcı yemin ederek diyor ki: Üstad'ın cenazesi yıkanırken, hava güneşli idi. Fakat gökyüzü tarafından yağmur damlacıkları Üstad'ın cenazesine düşmekteydiler. Kendi

gözümle gördüm.

MOLLA ABDÜLHAMİD'İN RÜ'YASI VE HATIRASI

Hazret-i Üstad'ın mübarek cenazesini yıkamak şerefine nail olmuş olan Molla Abdülhamid Efendi, aslen Erzurum'lu olup, Birinci Cihan Harbinde muhaceretle Urfa'ya gelmiş. İlk geldiğinde çok genç imiş. Memleketteki medrese tahsili yarıda kalmış. Urfa'ya geldikten sonra, Urfa'lı meşhur Buluntu Abdurrahman Hocadan tahsilini tamamlamıştır. Bu zat Urfa da herkesçe sevilen ve hürmet edilen ehl-i takva muhterem bir âlimdi. Molla Abdülhamid Efendi Hazret-i Üstad'a çok muhabbet besliyen ve Üstad'ın Urfa'daki talebelerine şefkatle kucak açan ve himaye eden bir zattı. Sağlığında Üstad Hazretlerine bir çok Arapça mektuplar yazdı. Kendisi Cizreli meşhur Şeyh Seyda hazretlerinin halifesi iken, Hazret-i Üstad'ın Risale-i Nur mesleğini benimsedi ve yalnız Hazret-i Üstad'ın vird edindiği dualarını okuyordu. Hazret-i Üstad'ın Urfa'ya gelişi ve vefatıyla ilgili rü'yası ve hatırası da şöyledir: (Molla Abdülhamid bu rü'yasını bir çok defalar, hatta her görüştüğümüzde bize anlatırdı)

2368

2369

2165

"Ben her sene Ramazanın yirmisinden sonra bir cami de i'tikafa girerdim. O sene yine Kadioğlu camiinde i'tikafda idim. Hazret-i Üstad'ın Urfa'ya geldiği günde bana haber verdiler. Fakat ben i'tikafta olduğum için, şafî mezhebinde "çok zarurî bir sebep bulunmazsa i'tikafdan çıkılmaz" diye çıkma fetvası olmadığı için, çıkamadım. Amma çok üzgündüm. Birinci günü öyle geçti. İkinci gün kuşluk vakti oldu. Ben Üstad ı görmeye ve ziyaret etmeye çok çırpınıyor ve can atıyorum. Fakat i' tikafdan da çıkamıyorum. İki rek'at Duha namazını kıldım ve biraz yattım. Rü'yamda

Üstad'ı gördüm kendisine: "Seyda, ben i'tikafdayım, çıkamadım, ziyaretinize gelemedim" dedim.

Üstad mütebessim bir çehre ile, bana Arapça olarak: Fihi vechün" dedi.

Başka bir şey demedi.

Bunun Türkçesi: "Bir yolu, bir fetvası vardır" demektir.

Uyandım, düşündüm; rü'ya olduğu için, rü'ya ile şer'î meseleler noktasından amel edilmediği için, yine çıkmaya cesaret edemedim. Hem Üstad Urfa'da çok kalacak zannediyorduk. O gün de çıkamadım ve akşam oldu.

O gecenin sabahında Üstad'ın talebeleri gelip beni aldılar. Üstad'ın yanına götürdüler. Fakat eyvah Üstad'ı vefat etmiş buldum. Üstad'ın talebeleri vefatından şüphelenerek gelip bana haber vermişlerdi. Tabii artık gittiğimde her şey bitmişti."

Molla Hamid Efendi'nin rivayet ve hatırası ve rü'yasının hakikatı böyle olduğu halde, bazıları N.Şahiner'e yanlış şekilde aktarmış olacak ki; "Bilmem Molla Abdülhamid rü'yasında Üstad ona, Mülteka'nın bilmem hangi babında i'tikafdan çıkma cevazı vardır" gibi mübalağalarla yazıldı ve şuyu' buldu. Bir kere Molla Abdülhamid Efendi Şafii' idi. Mültekâ'da olan ki Hanefi mezhebine aittir- Bir mesele Molla Abdülhamid'e söylenemeyeceği gibi, onun da onunla amel etmesi söz konusu değildi. Her ne ise...

URFA'LILARIN BÜYÜK GAYRETİ

Üstad'ın cenazesi için Türkiye'nin her tarafından Urfa'ya akın eden binlerce misafirleri Urfa'lılar büyük bir âlî-cenablık ile ağırladı, evlerine götürüp misafir ettiler. Ulu Cami avlusunda kurbanlar kesip, kazanlar kaynattılar. Gelen binlerce misafir hiç biri yemek ve yatmak hususunda sıkıntı çekmedi. Urfa'lıların tamamı bu işe katıldı. En eski bir kısım CHP'liler de büyük gayretler sarfetti misafirlere karşı... En büyük gayret sarfedenler ve en çok

misafir götürenler Urfa'lı şekerçi Hacı Halil ile,CHPLi Bakır Melik

idiler.Allah rahmet eylesin.

2369

2370

2166

DERGÂH'DA DEFN

Üstad Hazretlerini Dergâhda defnetme fikrini ilk önce Urfa'lı Mehmet Hatipoğlu ortaya attı. Bu fikir herkes tarafından tasvib edildi. Üstad'ın gelen talebeleri ve yanındaki hizmetkârları da münasib gördüler. Merhum Mehmet Hatipoğlu türbe işini bizzat kendi üzerine aldı ve meşgul oldu. Dergâhdaki türbeyi vefat gününden itibaren hazırlamaya başlamıştı. Bütün masrafları da kendisi yapıyordu. Bilâhare Adana'dan hususî mermer taşları ve mermerci ustayı yine o getirmişti, o yaptırmıştı. Allah rahmet eylesin âmin.

Türbenin evveliyatı ve hikâyesi

Hazret-i Üstad'ın urfa'da defnedildiği Dergâh Camii içindeki köşe ve üstü çift kubbeli türbe ve mezar şeklindeki yerle birlikte, Dergâh camii avlusu ve etrafındaki eyvanlar, Ehlullah olan Urfalı Hacı Müslim Hafız Efendi tarafından yaptırılmıştı. Bu zat 1950 senesinde Demokratların kapısını serbest açtıkları Haccın, o sene Müslim Hafız Efendi de Hac farızasını eda etmişti. Ka'be etrafındaki eyvanların şeklini ve minarelerinin durumunu görmüş, Urfa Dergâh camiinin şeklini de, ona benzer küçük bir tarzını yapmayı düşünmüş ve Hac dönüşünde hemen bu teşebbüse geçmiş ve 1951'de de inşasına başlamıştı. Müslim Hafız Efendinin bu teşebbüsünde faaliyet gösteren Urfa'lı Rafi' Hafız Efendi de vardı. 1953'de bu inşaat tamamlanmıştı.

Bu zat, yani Müslim Hafız Efendi, Üstad Bediüzzaman Hazretlerinin

bilâhare defnedileceği köşeyi garip bir tarzda planlamış, yaptırmıştı.

Üstünde çift kubbe altını köşeli, eğri büğrü yaptırmıştı. Bir kapısı câmî avlusundan açılıyor, birisi de arkadaki o zaman mezarlık olan boş kısma açılıyordu. Bu köşedeki küçük kubbenin altındaki eğri büğrü bölümlerin duvarlarındaki taşlara da, Peygamber Efendimizin 201 esma-i mübarekeleri nakşedilmişti.

Yani bu mevki'e, Hazret-i üstad defnedilmeden önce, bir odadır, bir hücredir desek, değildi. Camiin bir eyvanıdır desek, o da değildi. Ne için yapılmıştı, neye yaradığını kimse bilmiyordu.

Ancak bu inşaatın içinde bulunmuş olan Rafi Hafız Efendi diyor ki: "Orayı biz Müslim Hafız ile beraber planlarken, Peygamberimizin sakal-ı şerif emânetini oraya aldirmayı ve orada muhafaza etmeyi düşünmüştük. Fakat eskiden beri onun yeri ve makamı Dergâhdaki İbrahim Aleyhisselâmın mağarasının girişinde, sol tarafta kalan hücre idi. Bu yüzden Müslim Hafız Efendi sakal-ı şerifi yeni yere aldirmaya halkın tepkisinden çekindi ve

2370

2371

aldirmadı. Dolayısıyla o köşe ve o çift kubbelerin altındaki bölüm boş kaldı."

2371

2372

2167

Lâkin Rafi Hafızın bu rivayetinin zıddına ve hilafına olarak bir iki rivayet şekli daha vardır: ,

Bunlardan birisi: Dergâh camii avlusunun eyvanları inşa edilirken, Müslim Hafız Efendinin müridlerinden o zaman taş yonucusu ve aynı zamanda Dergâh inşaatında çalışan işçilerin başında Çavuş, Urfa'nın Tülmen

köyünden Hacı Mehmet Kesik ise şöyle anlatıyor:

(Mehmet Kesik bu rivayeti 29 Mayıs 1987 günü bizim cami hücrelerinde bir iki talebe arkadaşlarım da hazır bulunduğu zamanda anlatmıştı)

"Dergâh camii etrafındaki eyvanlar yapılırken, ben Müslim Hafız Efendinin hem işçisi, hem vekili. hem kâtibi gibi idim. Üstad Bediüzzaman Hazretlerinin defnedildiği iki kubbeli köşenin yapıldığı zaman, ben orayı bir şeye benzetemedim. Daha çok bir türbe ve bir mezarı andırıyordu. Ben Müslim Hafızın yanında biraz serbest olduğum için, bir gün kendisine: "Efendim burayı kendiniz için mi yaptırıyorsunuz?" dedim. (Yani türbe olarak...)

"Hayır!." dedi. "Buranın sahibi gelecek. Ben eğer Urfa'da vefat etsem, Harran Kapı mezarlığını vasiyet edeceğim" dedi. Nitekim henüz vefat etmeden, Harran Kapı mezarlığında (184) kendisine bir mezar hazırlatmıştı."

Hacı Mehmet Kesik'in anlattığı bu rivayet şeklinin aynısını, bir de Müslim Hafız Efendinin en yakın halifelerinden bir zat, şeyhi ve üstadı Müslim Hafız Efendiden bizzat böyle duyduğunu bir çok kimselere anlatmış, Urfalılarınca meşhurdur.

ÇEŞİTLİ KUŞ VE SESLERİ

Hazret-i Üstad'ın Urfa'da vefat edeceği akşam ve gecesinde, Urfa'nın fezasını çınlatan çok çeşitli ve garip kuş seslerinin duyulması hadisesi bütün Urfalılarınca meşhurdur. Kimisi o kuşları bizzat şahsen görmüşlerdir. Kimisi sadece seslerini duymuşlardır. Urfalılarınca, kimisi bu kuş seslerinin Turna seslerine benzediğini, kimisi hiç duymadıkları bir kuş sesi türü olduğunu beyan ederler.

Bütün Urfalılarınca, bu kuşları daha önceleri Urfa'da görmediklerinde ittifak ediyorlar. O gece sabaha kadar bu kuşların Urfa semasında çılgın kopardıklarını herkes söylüyor.

Ezcümle, dinlediğim şahidlerden bir kısmının adları şöyledir: iki yaşlı ve müttaki halalarım Hayriye ve Âdile Badıllı. Mahmut Hasırcı, Eyyüp

2372

2373

Karakeçili, Erzurum'lu Kemaleddin Çeviz, İpek Palas oteli müsteciri

Mahmut

(184)Müslim Hafız Efendinin vefatı 1959'dur. Ve türbesi de Urfa Harran

Kapı mezarlığında yapılmış, Hususî kubbenin altındadır. A.B.

2373

2374

2168

Erbaş, Ekrem Kara vesaire yüzlerce insan o gece çeşitli garip kuş seslerinin duyulduğunu söylüyor ve şâhidlik ediyorlar. Bazı zatlar bu kuşların karın kısımları beyaz, sırtları siyah kuşlar olduğunu da söylerler.

2374

2375

2169

ÜSTAD'IN DEFNEDİLİŞİ

24 Mart 1960 Perşembe günü Urfa Ulu camii'nde, öğle namazından sonra

Üstad'ın cenaze namazı, görülmemiş bir kalabalık insan kitlesi tarafından

kılındıktan sonra; Dergâhda hazırlanan mezarına defnedilmek üzere

mübarek na'ş omuzlara alındı. Askerî birlikler ve bir çok komşu

vilayetlerden getirtilen polis ve jandarma tarafından yolu açmak ve

selametle götürüp defnetmek için uğraşmalarına rağmen, beş dakikalık bir

mesafede olan yolu, ancak birbuçuk-iki saatlik bir zamanda Ulucamiden

Dergâh'a ulaşılabildi.

Yüzlerce şahidin ihbarı ve şehadetiyle; o gün Urfa'da esnaf ve bütün herkes

dükkânlarını kapadı. Herkes cenaze merasimine iştirak etti. Urfa valisi Şerafeddin Atak ve Garnizon kumandanı da Üstad'ın cenaze namazına iştirak ettiler. Hatta vâlinin kendini tutamıyarak gözyaşlarını akıttığını görenler var. Türkiye'nin bütün foto muhabirleri de o günü Urfa'da mevcuddu.

Üstad'ın mübarek tabutu omuzlar üzerinde değil, adeta parmak uçları üzerinde gidiyormuş. Denizin üstünde boş bir kayık gibi gâh geri gelir, gâh

2375

2376

2170

yana. doğru gider, gâh ileri gidiyormuş. Herkes hiç olmazsa bir parmağımı tabuta değdireyim diye var gücüyle uğraşmaktaymış. Tabut adeta kendi kendine hareket ediyor gibi o tarafa, bu tarafa dalgalanıp gidiyormuş.

Tekbir sadaları, ilahiler, zikirler, cezbe ile cuş u huruşlar birbirlerine katılıyormuş.

O izdihamda sıkışan ve bağırانların hesabı da yokmuş. Kol saatini ayakkabısını, külâhını düşürüp kaybedenler de yüzlerce...

Bir buçuk-iki saat kadar mübarek tabut parmaklar üzerinde dolaştıktan sonra, askeriyenin de yardımıyla zor-bela Dergâh'a nihayet ulaştı. Ve öğleden sonra saat 14 sıralarında mübarek kabrine -Fakat hariciler tipi vahşi canavarlar tarafından rahatsız edildiği muvakkat kabrine- indirildi.

Âlem-i İslâmın bir çok memleketlerinde leyle-i kadir gecesi olan o günde Dergâh-ı İbrahim Halilullah'daki mübarek muvakkat menziline Rabbisine teslim edildi.

2376

2377

2171

2377

2378

2172

2378

2379

2173

KABRİ HAKKINDAKİ ÜSTAD'IN VASİYETNAMELERİ

Üstadın vasiyetnameleri bir kaç tanedir. Bilhassa kabrinin durumu ve ziyaretçiler mevzuunda hepsi aynı şeyi söylemektedir. Biz bu bir kaç tane olan vasiyetnamelerden bazı bölümler alıyoruz:

"Vasiyetnamenin Haşiyesidir

Üstadımız ahir ömründe insanların sohbetinden men'edildiği cihetle anladı ki; bu zamanda şahsiyet cihetiyle insanlara zarar verecek haller var. Risale-i Nurun mesleğindeki azami ihlas için bu hastalık verilmiş. Çünkü bu zamanda şan ü şeref perdesi altında riyakârlık yer aldığından azami ihlas ile bütün bütün enaniyeti terk lazımdır.

Dostlar uzaktan ruhuma fatiha okusunlar. Manevî dua ve ziyaret etsinler. Kabrimin yanına gelmesinler. Fatiha uzaktan da olsa ruhuma gelir. Risale-i Nurdaki azami ihlas ile bütün bütün terk-i enaniyet için buna bir manevi sebep hissediyorum. Kendini Risale-i Nura vakfetmiş olan yanımda bulunanlardan nöbetle birer adam kabrimin yakınında olup, bu manayı lüzumsuz ziyarete gelenlere bildirsinler.

Said-i Nursi"

İkinci bir vasiyetnamesinden:

"... Bu mübarek bayramda Üstadımız şiddetli hastalığı için talebelerine dedi: Benim kabrimi gayet gizli bir yerde, bir iki talebemden başka hiç kimse bilmemek lazım geliyor. Bunu vasiyet ediyorum. Çünkü dünyada

sohbetten beni men'eden bir hakikat, elbette vefatımdan sonra da o hakikat bu surette beni mecbur ediyor."

Biz de Üstadımızdan sorduk:

Kabri ziyarete gelenler fatiha okur, hayır kazanır. Acaba siz ne hikmete binaen kabrinizi ziyaret etmeyi men'ediyorsunuz?

Cevaben Üstadımız dedi ki: "Bu dehşetli zamanda, eski zamandaki firavunların dünyevî şan ve şeref arzusuyla heykeller ve resimler ve mumyalarla nazar-ı beşeri kendilerine çevirmeleri gibi; enaniyet ve benliğin, verdiği gafletle, heykeller ve resimler ve gazetelerle nazarları manay-i harfiden manay-i ismîye, tamamen kendilerine çevirtmeleri.. ve Uhrevi istikbalden ziyade dünyevî istikbali hayal edinmiş olmaları ile, eski zamandaki lillah için ziyarete mukabil, ehl-i dünya kısmen bu hakikata muhalif olarak mevtanın dünyevî şan ve şerefine ziyade ehemmiyet verip,

2379

2380

öyle ziyaret ediyorlar. Ben de Risale-i Nurdaki a'zami ihlası kırmamak için ve o ihlasın sırrıyla, kabrimi bildirmemeyi vasiyet ediyorum. Hem şarkta, hem garpta, hem kim olursa olsun, okudukları fatihalar ervaha gider.

2380

2381

2174

Dünyada beni sohbetten men'eden bir hakikat, elbette vefatımdan sonra da o hakikat bu suretle beni sevab cihetiyle değil, dünya cihetiyle men'etmeye mecbur edecek" dedi.

Hizmetinde bulunan talebeleri"

Gıyabî cenaze namazları

Hazret-i Üstad'ın vefat haberini duyup da cenazesine yetişemiyen bir çok

beldelerde gıyabi cenaze namazları kılındı. Ezcümle Cizreli Şeyh Seyda Hazretleri, Cizre'de kalabalık bir cemaatle birlikte kalkmış, Urfa'ya taraf gelmekte iken; Mardin-İdil'de Üstad'ın defin haberini alınca, orada büyük bir cemaatle Üstad'ın gıyabi cenaze namazını kılmıştır. Bu hadisenin bir çok şahitlerini bizzat dinlemişimdir.

Diyarbakir Müftüsü de, Diyarbakir ulu camiinde büyük bir cemaatle Üstad'ın gıyabî cenaze namazını kıldırılmış ve daha bunlar gibi şarkta bir çok yerlerde gıyabî namazlar kılındığı gibi, definden sonra da, kabile kabile Urfa'ya gelen Müslümanlar, Üstad'ın kabri başında hep cenaze namazını kılmışlardır. Çünkü Şafiî mezhebinde cenaze namazı ölünün defninden sonra da hem gıyabî, hem de kabri başında kılınabilmektedir.

Üstadın ardından yazılan mersiye ve şiirler

Üstad Hazretlerinin vefatı münasebetiyle Nur talebelerinin yazıp neşrettikleri yazılar ve Üstad'ın vefatı arkasından yazılan şiir ve mersiyeler, aynı zamanda bir çok dost gazetelerin yazıları da çoktur. Bizde bir iki dosya dolusu mevcuttur. Biz sadece bazı nümuneler vererek iktifa edeceğiz.

İlk neşredilen yazı, Urfa Nur talebeleri adına neşredilen yazıdır. Yazının metni aynen şöyledir: (Son kısmını alıyoruz)

"..."Çarşamba sabahı vefat eden Üstadımızın mübarek cenazeleri perşembe günü öğle namazına kadar bekletildi. Her bakımdan sünnet-i peygamberiye (A.S.M.) riayet eden halaskâr-ı İslâm Üstadımız, onbeş gündür bir şey yememiş ve tıpkı Resulullah Efendimizin hastalığı gibi çok ateşli bir hastalıkla vefata hazırlanmıştır.

İki gün kadar kabrine konulmayan o Peygamber-i zışanımıza uygun olarak, o da aynı zaman ve cuma gecesi, beş altı sene evvel yapılan bir hazır türbeye defnedildi.

2381

2382

Hazret-i İbrahim Aleyhisselâmın bir menzili ve doğum yeri olarak tarihçe kabul edilen Halilur-Rahman Dergâh Camii beş altı sene evvel hamiyetli Urfa'lılar tarafından tamir edilmişti. Urfa'nın büyük sevgisini kazanmış olan mübarek bir zat (Müslim Hafız) o zaman iki kubbeli bir türbenin de yapılmasına vesile olmuştu. Demek o mübarek makamın o türbe ile da

2382

2383

2175

ha ziyade ziynetlenmesi, Üstad'ımızın bu makamda ahirete teşrifini senelerdenberi bekliyordu.Çok kudsî makam, sevgilisine ve çok müşfik halaskâr-ı İslâm Üstad'ımız da bu mübarek yerde Rabbine hem şehid, hem gazi ve mücahidler şahı olarak kavuştu. İstirahata ve dünyanın fani sıkıntılarından kurtulup sükûn ve huzura burada kavuştu.

Üstad'ımız vefat edeliden beri her taraftan, en uzak yerlerden onu sevenler ziyaretine gelmektedirler. Çok vilayetlerde gıyabî cenaze namazına iştirâk ettikleri gibi, gurup gurup gelen ziyaretçiler de cenaze namazını kılmaya devam etmektedirler.(185)

Dindar ve kahraman Urfa'lılar bir taraftan Üstad'ımızın geldiğine seviniyor, diğer taraftan da acı içinde bayram yapıyordu. Bütün Nur talebeleri gibi, Cenab-ı Hak bizleri azami ihlâs, azami sebat ve tesanüd içinde, hizmet-i imaniyede muvaffak edip, Hazret-i Üstad'ımızın mesleğinden ve şahs-ı manevisinden ebediyen ayırmasın, âmin.

Aziz kardeşlerimiz! Bir kısım din düşmanı gazetelerin nahoş yazı ve yaygaraları tamamen hilaf-ı hakikattir. Sizi müteessir etmesin. Bizzat buraya kadar gelen kardeşlerimize Risale-i Nur hizmetinde muvaffakiyetler

dileriz.

Elbaki Hüvelbaki Urfa Nur talebeleri Eyyüp, Abdullah, Kemaleddin(186)”

MOLLA ABDÜLMECİDİN MERSİYESİ

Üstad'ın küçük kardeşi Molla Abdülmecid Efendi'nin, ağabeyisi Üstad

Bediüzzaman'ın ardından yazdığı mersiyesi de şöyledir:

"Kutlu olsun, mutlu olsun sana ol âli makam

Fitnenin narı hemen oldu sana berden selam,

Urfa'nın topraklarında değildir Üstadımız ,

Pek sıcak kardeşlerin kalbindedir serdarımız.

(185)Üstad'ın türbesini bilâhere gelip ziyaret eden Şafii mezhebli

Müslümanlar, geldiklerinde Üstad'ın kabri başında giyabî cenaze namazını

kılıyorlardı. Bazı ebleh, cahil veya münafık gibi insanlar: "Nur talebeleri

Üstadlannın kabrine namaz kılıyorlar" gibi fitneli, yalanlı sözleri

yaymışlardı. A.B.

(186) Emirdağ-2 yeşil defter 5:92

2383

2384

2176

.....

.....(187)”

Bizleri unutma ey âli-cenab önderimiz,

Arz-ı hürmetle öper, Dergâhına yüz süreriz.

Bizden sana her sübhü şam olsun keko bnler selam(188)

Binler selam olsun sana, olsun sana binler selam.

Sensiz kalan kardeşlerin ağlar öter aleddevam,

Gülsüz kalan bülbül gibi yok ne kararı ne menam.

Sana olsun bin selamlar bizlerin gözbebeği,

Kaldı gözler noktasız tersine döndü feleği.

Ankara radyosu yaydı en kara bir haberi,

Kalbi deldi, ruhu ezdi yaktı yıktı ciğeri.

Ey mezarıcı o makamda bize de kaz bir mezar,

Olalım Üstad'a komşu görelim leyl ü nehar.

Ey mezarıcı göm beni de o Said'in kabrine,

Firkatin dayanamam vallahi asla kahrine.

Katılsın zerratımız âlem-i berzahta keza,

Sarılsın birbiriyle ruhlar ila yevm-il ceza'.

Dar-ı dünyada Said'i bizden ettinse cüda,

Bari uhrada beraberce haşret ey Huda.

Dünki hal oldu hayal, geçti visal geldi zeval,

Bizleri Üstadımızla haşret ya zelcelâl.

(187) Boş bıraktığımız iki satır, daha önceleri Abdülmecid Efendi kendi oğlu

Fuad hakkında da söylemişti. Fakat Hazret-i Üstad o tarz tabiri kabul

etmemiş, beğenmemişti. Bu sebeble burada da kaydedilmedi.A.B.

(188) Kürtçe ağabey demektir.

2384

2385

2177

EYYÜHEL-ÜSTAD

Ne hayatta ne mematta görmedin hiç bir huzur ,

Dar-ı dünyada efendim ne safa var ne sürûr.

Ah efendim şu hayata sakın hiç etme esef,

Ne sefa var ne vefa var, hep cefadır hep telef.

Ne sebat var, ne karar var, hep kederdir hepsi gam,

Hayrı yoktur bir hayatın sonu olsa şu elem.

Doğumun sonu ölümdür, yapının sonu harap,

Kurtuluş yoktur efendim yıkılır olur türap.

Her gelişten sonra vardır bir gidiş,

Her gidişten sonra olaydı geliş.

ÜSTADIN KABRİ YIKILDIKTAN SONRA

Üstadın lisaniyle

ÜSTADIN TARİH-İ VEFATI

Nursta doğdum (325) Nuriyeden (271)

Nuru yaydım (266) her yerde

Nura kavuştum (261) birden

Yattım nurlar içinde (265)

Vefat tarihi vardır

Bu 'beş nurlar içinde (1379)

(189) Mesnevî-i Nuriye tercame-A.K.B.S: 645

Abdülmeçid(189)"

2385

2386

2178

2386

2387

2179

AVUKAT HULUSÎ BİTLİSİ'NİN MERSİYESİ

Bediüzzamandır Said-in Nurisî

Bitlis-Van beyninde gelmiş dünyaya

Urfa'da o nurlu asırlık dahî

Kadir gecesinde erdi Mevlaya

Ramazanda malum Kur'an-ı Kerim

Kendini göstermiş arz u semaya
Dünyada esirdi, cennette hürdür.
Hayatta sadıkdı haklı davaya.
Peygamberin cediti Halil-ür Rahman,
Said'i yükseltir arş-ı a'laya.
Halil İbrahim'e Nemrudun zulmü ,
Tarihe intikal etmiş uhraya.
Bediüzzamanı medenî devran,
Neden esir etti her eşirraya.
Beyn-el milel ağahanlar gandiler,
Dinde uymuşmuydu asr-î sevdaya.
Onlar kanaatta serbest yaşadı,
Sâik de oldular haklı davaya.
Said'e menfaat isnad edenler,
Dönmedir satılmış ehl-i havraya.
Halaikin nefesince Allah'a
Giden yollar vardır semt-i ukbaya.

2387

2388

2180

Kavmiyet ayrılık fikrinden uzak,
Lekesiz seyrinde benzerdi aya.
Tevhide Kur'ana uygun âsarı,
Müslüman Türklerce sayılır maya.
Güneşler aylarda ufule mahküm,
Ergeç zahir olur ilahî gaye.
Yakındır kıyamet şeksiz sıratlar,

Mizanlar hesaplar kaldı ferdaya.

Harim-i ismetin şehid Said'i,

Şakiler uğrattı her ibtilaya.

Yüz otuzdan fazla nurlu âsarı,

Yaşar armağandır bağlı manaya.

Tahtını Türk-İslam kalbinde sâbit,

Said baş eğmedi zulme ednaya.

Cevherli tarihle misafir olsun,

Şahımıza hatem-ül enbiya -1379

Hulusi Bitlisi"

Emirdağlı hattat Mustafa Acet'in 6.4.1960'da yazdığı uzun mersiyesinden

bazı mısralar:

"İnsanlığın ufkunda kemale eren Üstad,

Nuriyle gönülleri tamamen saran Üstad.

Zulmün, küfrün belini nurlarla kıran Üstad.

2388

2389

2181

Elveda deyip koştu enbiya kucağına,

Urfa'yı tercih etti bütün yurt bucağına.

Hiç bir büyük sayılmaz tarihe dönmeyince,

Kemali olmaz derler işkence görmeyince,

Üstad'ın hayatında kalmadı görmediği,

Hiç bir mason var mıdır havlayıp ürmediği

Allah ü Ekber diye teyran etti Urfa'ya.

Sel gibi, tufan gibi millet aktı Urfa'ya.

Sıkıntı tazyik zindan hapishaneler gördü,

Rahat nedir bilmedi ızdırapla dem sürdü.

Hayatı böyle geçti amma küfür de öldü.

Bizi bıraktı gitti eryiğit kucağına,

Urfa'yı tercih etti bütün yurt bucağına.

Enbiyalar serveri davet etti şüphesiz,

Görüşelim gel dedi, çıktı gitti Urfa'ya.

.....

.....

Ağla ey koca sema, yaşın ıslatsın yeri,

Gitti o koca Üstad, dönmiyecektir geri.

Yıkıldı âlem demek, kolayca dolmaz yeri.

Allah ü Ekber diye teyran etti Urfa'ya

Sel gibi tufan gibi millet aktı Urfa'ya.

Mustafa Acet"

Ağrılı Celal Başer'in mersiyesi (Bir kısmını alıyoruz)

Bismihi sübhanehu diyen diller,

Varır arşa bu gün efganım benim

Nur me'yus kul bizar, akıyor kevser

Sanki bakes kalmış serhaddim benim.

2389

2390

2182

Bin başım olsa da nura sererim,

Kur'an için Üstad derdi Ömerim

Dergâh-ı Halil'de olsa da derim,

Tek nam u nişansız merkadım benim.

Ya Rab mü'min gönül nur ile dolsun,

Nur ile cem'iyet necatı bulsun,
Nuru yutmak nuru duyurmak olsun.
Âlem-i İslâma tek va'dim benim.
Levh-i mahfuz nurun mi'raç Resulün
Tilmizidir mü'min nurlu ekolun ,
Tavaf et ey yolcu uğrarsa yolun,
Urfa'da misafir Üstadım benim.

Başer"

Celal

Eskişehirli Osman Aydın'ın hazin mersiyesi: (Bazı kısımlarını alıyoruz)

İşte geldi Çattı ayrılık derdi
Bin türlü elemi bizlere verdi.
Gam, keder postunu gönlüme serdi
Üstadımın firakın yaktı dağladı
İnsanlar, mahlukat, sema ağladı.

.....

.....

Elveda' dostlarım, ayrıldı üstad
Nemli gözler ile ediyoruz yad
Kur'an okuyalım ruhu olsun şad
Üstadım firakın yaktı dağladı
İnsanlar ,mahlukat,sema ağladı.
Yaramıza merhem Risale-i Nur
Derdine dermanı hep onda bulur.
Kat'î bir hüccettir Risale-i Nur

2390

2391

2183

Üstadım firakın yaktı dağladı

İnsanlar, mahlukat sema ağladı

.....

.....

Aydının derdini açtıda açtı

Kânlı yaşlarını etrafa saçtı

Dahada söylerdi dili dolaştı

Üstadım firakın yaktı dağladı

İnsanlar, mahlukat, sema ağladı.

(Son Şahitler-4,sh.31-32)

Bu mersiyeler gibi daha çok şiirler, mersiyeler var. Avrupa'dan, Pakistan dan gelen taziye mektupları da vardır. Ayrıca Üstad'ın vefatının hemen ardından bir çok gazeteler mersiyeler neşretti. Çaykara gazetesi, Malatya gazetesi, Ünye gazetesi, Hüradam gazetesi, Hilal Mecmuası, Sebilürreşad Mecmuası ve hakeza bir çok gazete ve mecmualar...

Nümune için kaydettiğimiz şu bir kaç şiirle burada iktifa ediyor, böylece Hz.Üstad'ın dünya hayatına nihayet veriyoruz.

2391

2392

2184

2392

2393

2185

BİR ZEYL

Bu zeyilde, Hazret-i Üstad'ın vefatından sonra Risale-i Nur ve talebeleriyle alakadar şekilde gelişen müsbet ve menfi hadiselerin hülasalarını çok kısa

bir şekilde kaydetmeyi düşünürüz. Bunlar 1960-1987 arası zamanı içine almaktadır. Geleceğin tarihçilerine belki bazı yardım ve kolaylıklar olur diye yazıldı.

Mezkûr zaman zarfında vuku' bulan ve inkişaf eden müsbet-menfi hadiseler hem çoktur, hem de çok yönlüdür. Bazıları Risale-i Nur hizmeti ve Nur talebeleriyle direkt ilgilidir. Bir kısmı da dolaylı alakadardır.

Kaydedeceğimiz hadiseler genel olarak şöylece sıralanabilir:

- 1- Hazret-i Üstad'ın Urfa'daki kabrine geceleyin vahşice tecavüz hareketi..
- 2-1960 ihtilâliyle Nur talebelerine müteveccih tecavüz ve taarruzlarla birlikte, sinsi şekilde tertiplenen planlar..
- 3- Risale-i Nur eserlerine karşı menfi tertiplerin bir uzantısı olan tahrif işaaları ve bu mevzuda ortaya atılan iddia ve teraneler..
- 4- Nur talebeleri cemaatının dahilî durumunu ilgilendiren meseleler ve hadiseler..
- 5-Demokrat Partili kimselere karşı yapılan büyük zulüm ve taarruzlar..
- 6- Türkiye'de ve dünyada olup biten sair işler ve hadiseler.

2393

2394

2186

2394

2395

2187

MUKADDEME

Her şey ve herkes gibi Hazret-i Üstad Bediüzzaman dahi, Hâkim-i Zülcelal olan Cenab-ı Allah'ın istisna kabul etmiyen mutlak kanunu icabı olarak, bu dar-ı fâniden dar-ı bâkiye göç etti.. Amma Müslümanların dünya ve ahiret saadetlerine medar olabilecek ve olmakta olan Risale-i Nur eserlerini miras

bırakarak gitti.

Hem o, bu fani âlemin ufûl eden, zevale eren ve gurup eden her şeyi gibi, başka bir âlemde tulu' etmek üzere ufûl etti: Lâkin geride bıraktığı Nur Risalelerinin ve teşkil ettirdiği Nur cemaatının hizmetleri, ziyaları, ışıkları ve te'sirleri dünyalar durdukça payidar olacak tarzda zaman ve asırların taşlarında nakşederek gitti.

Evet, Hazret-i Üstad, maddî ve beşerî vücudu itibarıyla gitti... Amma Kur'an ve iman hizmeti ile dünya ve ahiret saadetinin proğramı olan Nur Risalelerini bize bıraktı, teslim etti, öyle gitti.

Bununla beraber onun dünyevî ve maddî varlığının ve vücudunun kaybolup gitmesiyle de, çok mühim işleri de beraber getirdi. Çünkü Hazret-i Üstad bu dünyadan gider gitmez Nur talebeleri onun arkasından hayli sarsıldılar. Birer beşer ve insan olarak hizmet telakkilerinde bazı fikir ayrılıklarına düşerek zayıfladılar. Hem Üstad'ın gitmesiyle; maddî siyasî sahada Demokratların da işi bitti, ipleri çözüldü. Her gün biraz daha zayıflamaya ve bir şey yapamıyacak duruma geldiler. Bunu fırsat bilen İsmet İnönü ve altı okçu adamlar rahatlıkla ve aşikâr bir surette ihtilâl plânlarını yapmaya başladılar.

Meselâ: Hazret-i Üstad'ın DP'lilerden yüz çevirip artık hiç alakadar olmamağa başladığı günler olan 19 Mart 1960 günü, İsmet İnönü'yü bazı yüksek rütbeli subaylar İstanbul'daki evinde ziyaret ederek bir nevi ihtilâl hazırlığı plânları çevrilmişti.

16 Nisan 1960 günü, Üstad'ın vefatından yirmidört gün sonra, yine emekli general ve amirallardan müteşekkil on dört kişi İnönü'yü yine İstanbul'daki evinde ziyaret etti. Bu da yine ihtilâl provası gibi bir şey idi.

2 Mayıs 1960 günü Menderes'in yaptığı bir konuşma ile, perde altında çevrilen sinsi planlarla durumun ciddiyetini hissederek, onu dile

getirmekteydi.

2395

2396

3 Mayıs 1960 günü Kara Kuvvetleri Komutanı Cemal Gürsel, Millî

Savunma Bakanı Ethem Menderes'e tehditkârane bir mektup yazdı ve aynı

2396

2397

2188

gün vazifesinden izinli ayrılarak İzmir'e gitti. Bu hareketle ihtilalin yakın olduğu belliydi.

21 Mayıs 1960 günü, gizli tahrikler ve tertibler neticesi harb okulu talebeleri bir nümayiş yaptı.

Ve daha daha bunlar gibi İnönü'nün programları çerçevesinde CHP altı okçu zihniyetleri, güya sözde milliyetçi, ırkçı kimseleri kandırarak; Üstad Bediüzzaman'ın altı sene önce haber verdiği gibi, elde ettiler. Bunu başarınca da artık hem kuvvetlendiler, hem de ihtilâl için meydan bomboştı.

Ve nihayet 27 Mayıs 1960 günü sabah saat 7.36'da Kurmay Albay Alparslan Türkeş'in sesiyle Ankara Radyosundan ihtilâl darbesi ilân edildi..

Ve bunu takib eden günlerdeki zulümlü, gadırlı muameleler...

Halbuki, Üstad Bediüzzaman Hazretleri 1952'den itibaren 1959'un son günlerine kadar defalarca Demokratları ve iktidarı ikaz etmek istemişti.

Gâh işaretli, gâh sarîh şekilde onlara; perde altında oynanan oyunları ve düşmanlarının onlara karşı çok merhametsizce, hırslı ve sinsî plan ve programlar düzenlediklerini ve DP'liler için o durumda selâmetle çıkış yollarını, kurtuluş programlarını elinden geldiğince onlara bildirmeye ve anlatmaya çalışmış, çırpınmış ve ikazlarda bulunmuştu.

Lâkin çok maaalesef ki; DP iktidarı, özellikle son dönem iktidarı;
CHP'lilerin kurnazca oyunlarına gelerek, Hazret-i Üstad'ın bütün o
şefkatkârane, vefadarane teveccühlerine karşı bir evham, beceriksizlik,
korkaklık ve za'afiyet içine girdiler. Hem Bediüzzaman Hazretlerine de
ihanetler etmeye başladılar. Bilhassa 1957'den sonraki dönemin İzmir
Milletvekili ve İçişleri
Bakanı Namık Gedik'in titrek, ve evhamkar tutumuyla; Üstad Hazretleri
emniyet kuvvetleri tarafından gittiği her yerde, hatta kendi evinde bile takib
edilmiş, rahatsız edilmişti.

Bilmiyorum, belki Başbakan Adnan Menderes ve bir iki samimi arkadaşı
hükûmetinin bu şekildeki tutumuna razı değildi. Lâkin esefle söyliyelim ki,
hiç bir müdahalesi de olmadı. Belki de ihtimaldir ki, artık Adnan Menderes
de kendi bakan ve hükûmet adamlarına müdahale etmekte aciz kalmış
olabilirdi.

Hazret-i Üstad, son seyahatlerinin son günlerinde -yukarda ispatlı şekilde
kaydedildiği gibi- Menderes'e bazı meb'uslar vasıtasıyla haber göndererek:
"O bizim manevi himayemizdedir. Eğer ben onu ve hükûmetini manen
himaye etmesem (iki elini birbiri etrafında çevirerek) böyle böyle olurlar."

2397

2398

demişti. Yine başka bir zaman: "Başka yerlerden bizi istiyorlar. Eğer ben
buradan gitsem, böyle böyle olur" demiş ve DP'nin üst kademesindeki
adamlarına haber göndermişti.

2398

2399

2189

Lâkin müşfik ve vefadar olan Hazret-i Üstad'ın bu çırpınırcasına olan telâşlı

ikazları ile maalesef DP'liler gafletten uyanamamış, korku ve evhamları vesvese derecesine gelmiş, uyanmaları mümkün olmıyan bir girdaba girmişlerdi. İnönü ise, Demokratların kapıldıkları evham ve korkulu durumlarını çok iyi anlıyor ve kendi maksadı lehinde değerlendirmesini çok iyi biliyordu.

Nihayet, Hazret-i Üstad'ın kesin olarak haber verdiği gibi, kendisinin onlara karşı manevi muhafazası ve teveccühü kesilince, DP'liler tepe takla yuvarlanmaya başladılar. Evham ile, korku ile, ta'vizlerle çekindikleri ve korktukları şey, başlarına nihayet geldi. Düşmanları ise, hiç bir merhamet hissi duymadan onları ezdiler. Lâkin olan şey ve en büyük darbe yine Menderes'e ve bir iki samimi dindar arkadaşına oldu.

Fakat inşaallah Hazret-i Üstad'ın bunlara karşı ilk başlardaki teveccüh ve duaları.. ve bunların bazılarının kalblerinin selimliği ve çektikleri çok acı ve merhametsizce zulüm ve işkenceleri neticesinde, onları şehadet mertebesine ulaştırdı. Allah rahmet eylesin.

MÜNEVVER AYAŞLI ANLATIYOR

DP ile Üstad Bediüzzaman Hazretleri arasında olan manevi irtibat ve Bediüzzaman'ın onlara karşı manevî muhafazaları ve saire mevzuunu Münevver Ayaşlı Hanım Efendi "Pertev Beyin Üç Kızı" isimli eserinin üçüncü bölümünde şöyle dile getiriyor: (Meselemizle ilgili bölümü alıyoruz)

"...Menderesi yıkmakta en büyük rol oynayanların, kökü dışarda olan komünistlerle, onlara katılanların olduğunu gördük. Tarih, 27 Mayıs ihtilalini doğrudan doğruya bu vasfıyla kayd ve ifade edecektir.

Bu arada büyük bir hadise oldu. Demokrat Partinin güvendiği, bilhassa Adnan Menderes'in dayandığı ana direk kırılıverdi ve çadır yıkıldı. Büyük bir insan ve manevi bir lider olan "Bediüzzaman" lakabıyla anılan Said-i

Nursi, 27 Mayıs ihtilalinden az evvel, 1960 martı sonlarında bu dünyadan ahirete intikal etti. Rahmetullahi aleyh.

Adnan Menderes ile Said-i Nursi münasebetlerini yakinen bilmiyoruz.

Belki her zaman görüşüyorlar veya nadiren birbirini görüyorlar.. belki de kuvvetli bir ihtimal ile birbirlerini hiç görmemişler.

2399

2400

Lâkin bildiğimiz bir şey varsa, o da büyük zatın büyük bir ferağatla ve gördüğü çirkin muameleleri zerre kadar kale almıyarak, tam bir veliyullah gibi hiç bir zaman Adnan Menderes üzerinden manevi müzaheretini ve himmetini esirgememiş olmasıdır.

2400

2401

2190

Buna mukabil Menderes ne vapti?.. Açık bir dostluk göstermekten korktuğu gibi, adeta Bediüzzamanın manevî müzaharetinden kompleks ve adeta hicap(190) duydu.

Menderes'in bu hislerini bilmiyor mu idi Nursi Hazretleri?.. Elbette biliyordu. Bu hallere gücenmiyor mu idi? Hayır!.. Zira, gönül gözü açık olan Velilerin, küçük ve bücür ihtilalciler gibi indî, hissî ve dar görüşleri yoktur.

Büyük veliler, hakikatı ve geleceği apaçık görürler. Menderes ve onunla beraber yıkılacak olan nizamdan sonra, memleketin ne hale geleceğini görüyorlar ve biliyorlardı. Bunun için vatan düşüncesi ve vatan sevgisi ile dört elle Menderes'e sarılıyor ve onu manen yalnız bırakmıyorlardı.

Fakat nihayet, Said-i Nursi Hazretleri de bir kuldu. Durmadan bir biri arkasından gelen şer kuvvetlere karşı kurtarmak istediği adam, Menderes

de kurtulmak istemiyor, intihara doğru gidiyordu. Bütün bunlara karşı zaif, nahif ve mübarek vücudu uzun zaman maddeten mukavemet edemedi ve göçtü gitti.

İşte Said-i Nursi'nin göçtüğü gün, Adnan Menderes ve bütün nizamı ve rejimi de beraber yıkıldı. Bunu, kalb gözü açık olmıyanlar göremez, duyamaz ve bilemezler. Amma ne çareki hakikat budur...

Nitekim Said-i Nursi'nin vefatından sonra, yapa yalnız kalmış olan Adnan Menderes de dayanamadı o da yıkıldı gitti.

Ekseri kimseler, bu ölümle bu iktidarın yıkılışı arasında bir münasebet göremeyecekler, bulamıyacaklardır. Fakat manevî ve gizli kuvvet ve münasebetlerin, sûrî ve batinî iktidarların beraber yürüdüğünü görmek, her ne kadar kuvvetli olursa olsun sûrî bir sultanın, manevî bir sultanın himayesine muhtaç olduğuna inanmamak veya inkâr etmek olmaz. Bir devlet adamı ile, bir velînin hiç dünyevî münasebeti olmasa, hatta yüz-yüze gelmemiş olsalar, hatta hatta başka asırlarda dahi yaşamış olsalar bile, aralarında bir rabıta kurmak mümkün olabilir.

Fakat bir iktidar, bir devlet adamı, hatta kuvvetli şefkatli bir padişah bile, bir lokma, bir hırkaya kanaat getiren bir Veli'nin himmetine muhtaçtır. Eğer bir devlet başkanı, bir Velînin himayesi altında ise; hep hayır işler. Yok değilse, şer işler.

2401

2402

Adnan Menderes'in de Velisi Said-i Nursi idi. Onun himayesi altında idi.

Fakat Menderes zavallısı bu himayeden kaçırıyordu.

Ama artık Adnan Menderes için tali' ters dönmüşe benziyordu. Adnan Menderes'i, çirkin ve çirkin olduğu kadar da layık olmadığı korkunç akibe (190) Hayır Menderes hicabından ve kompleksinden dolayı değil. belki

evham ve korkusundan ve CHP'nin şerrinden çekinmesinden ötürü, lazım gelen merdane dostluğu gösteremedi. Amma kalben Bediüzzaman'a karşı samimi idi. A.B.

2402

2403

2191

tinden artık hiç bir şey kurtaramıyacaktı. Kendisine yazık olduğu gibi, memlekete de çok yazık oldu.

Güzel bir Mayıs sabahı, Ezan-ı Muhammedînin karanlıkları yırttığı ve insanları aydınlığa, felaha ve salaha davet ettiği bir zamanda, Türkiye radyolarında bir felaket haberi veriliyordu:

Mevcud nizam yıkılmıştır...

Radyodaki ses: "Nato'ya bağlıyız" diyordu. İşte bu sesle beraber, memleketimizde terör ve karanlık günler de başlamış, "Milli Birlik" denen komite, memleketteki birliği ve beraberliği kökünden yıkmış, yok etmişti. Sanki "Alay olsun diye..." kendisine, kendi hüviyetinin tam zıddı bir isim takmıştı.

Zira kendisi ne "Milli" idi, ne de "Birlik" istiyordu. Bununla beraber kendisine "Milli Birlik Komitesi" dedirtiyordu..."

Mukaddeme bitti. Şimdi az üstte ana başlıklar altında sıraladığımız mevzu ve mes'elelere giriyoruz:

ÜSTAD'IN KABRİNE VAHŞİCE TECAVÜZ

Biz bu elim ve çok zalimane olan hadiseyi, sadece sebebler ve insan zulmü noktasından değerlendireceğiz. Yoksa kader-i ilâhi, netice ve hikmetler itibarıyla değildir.

Evet, 27 Mayıs ihtilal softaları, çoğu CHP altı okçu zihniyetli, yani

Türkiye'nin siyasetini dinsizliğe alet etmek ve o maske altında dinsizce bir

hayat yaşamak isteyen bazı şahıslarla, diğerleri olan şamanist, kafatasçı ve Turancı ırkçıların komitesi hempalarından müteşekkildi. Bu her iki tarafta da İslâm dinine, Kur'ana ve dolayısıyla Risale-i Nura ve hizmetine düşmanlık perdesiyle DP'ye ve Menderes'e müthiş düşmandı. Bundan dolayı, İnönü'nün işaret ettiği istikamette yaptıkları ihtilali çok intikamkâr ve hunhar bir hınçla gerçekleştirdiler. CHP'li ve millet partisi ve diğer partilerden tek bir milletvekiline ve adamlarına hiç dokunmadan, en büyük düşman şeklinde hedef aldıkları bila-istisna bütün DP milletvekillerini ve DP'ye tarafdar bazı kumandan ve Valileri de apar-topar toplayarak, hepsini katil ve mücrim imişler gibi, Yassıada vahşet zindanlarına doldurdular. Bu meseleye burada saded harici olarak bilmünasebe temas edildi, yerinde tamamlanacaktır.

27 Mayıs ihtilalinin hemen akabinde, Türkiye'nin her tarafında bulunan Risale-i Nur talebeleri denilen masum ve suçsuz insanlara da taarruz ettiler.

2403

2404

Bunların bir çoğunu alıp, askeri garnizonlar içindeki karanlık, havasız zindanlara tıktılar. Zulüm ve işkenceler yaptılar. Fakat sonunda ister istemez askeri mahkeme ve hakimlerinin önüne çıkarttılar. Bu hâkimler ise, yüzde doksanı kendi vicdanlarına ve mevcut kanunların müeyyidelerine göre ha

2404

2405

2192

reket ettiler. Bu hâkimler Nur talebelerinde ve Nur Risalelerinde hiç bir suç ile ilgilerini bulamayınca, hemen hemen her yerde masum Nur talebelerini serbest bıraktılar ve Nur Risalelerini sahiplerine iade ettiler. Sadece 2

Mayıs 1960 gününden, 30.12.1960 gününe kadar yedi ay içinde kırkbir askeri ve sivil mahkemelerden beraet kararları sadır oldu. Yani bu adliyeler -Yassıada'da özel teşkil ettirilen vicdansız, Yahudî ruhlu mahkeme heyetinden başka- Milli Birlik Komitesinin emirleri doğrultusunda değil, adalet ve mevcut kanunların icabına göre hareket ettiler.

SİVAS KAMPI

Milli Birlik Komitesi denilen adamların bir zalimane icraatları da Sivas kampıdır. İnönü'nün işaret verdiği istikamette, 1960 yılı içinde Sivas vilayetinde bir esirler kampını açtılar(191) ve buraya Türkiye'den ve bilhassa Doğu vilayetlerinde meşhur din adamları veya şöhretli kişileri sebepsiz, kanunsuz bir şekilde, sırf ihtiyat namı altında alıp alıp getirdiler. Onlarca güya bu adamlar; İhtilalle gerçekleştirdikleri menfi yıkıcı icraatlarına engel teşkil edecek kişiler imişler de, memlekette herhangi bir karışıklık olmasın diye zalimane bir tedbirleri idi. Bu esirler kampında toplattırılan bu masum insanları aylarca sebepsiz durdurdular. Sonunda da "Bu bir şaka idi, kusura bakmayın" der gibi hepsini serbest bıraktılar.

NİHAYET KABİR CANAVARLIĞI

Her şey yapıldı, sözde her bir tedbir uygulandı, çok mühim bir şey daha vardı onlara göre... Bediüzzaman'ın kabrini gizlice yıkıp, na'şını Urfa'dan alıp, meçhul bir semte götürmek işi kalmıştı. Bunu da yapsalar, artık Türkiye'de sözde inkılablar adına büyük bir iş, bir başarı gerçekleştireceklerdi. Ondan sonra artık din namına hiç kimse bir şey diyemeyecek ve bir şey konuşamayacaktı.

Milli Birlikçiler gizli gizli bu meseleyi de müzakereye aldı. Türkeş efendi de bunların içinde idi. Planlar düşünüldü, Urfa'dan belli bazı bedbaht insanlar tarafından da şikâyetler yazdırıtıldı. İhbarlar ettirildi.. ve nihayet planladıkları projenin tatbik safhasına gelinmişti. Plan şu idi: Konya daki

Bediüzzaman'ın kardeşi Abdülmecidin ağzıyla bir dilekçe yazdırılacak, ona imza ettirilecek ve bu dilekçe Türkiye siyasetinde hükmetmekte olan Milli Birlikçilere verilecek.. Bunlar da bu dilekçenin gereğini yerine getireceklerdi.

2405

2406

(191)Sivas kampından başka, bir kamp daha vardı. Balmumcu kampı...

Burası DP İktidarı içinde brokrasi işlerinde vazife almış belli kimselerle doldurulmuştu.

2406

2407

2193

ZORAKİ DİLEKÇE VE MOLLA ABDÜLMECİD'İN HİKÂYESİ

1962'de bizzat Abdülmecid Efendi'yi Konya'daki evinde ziyaret ederek dinlemiştim. Evine bir arkadaşıyla, Hüsmen Hoca ile birlikte gitmiştik.

"Urfalıyım" deyince, mübarek yaşlı, mahzun Molla Abdülmecid Efendi, ben hiç sormadan hikâyeyi tafsilâtıyla anlatmaya başlamıştı:

"1960 ihtilalinden iki, iki buçuk ay sonra idi. Bir gün eve iki sivil polis geldi: "Sizi vilayetten istiyorlar" dediler. Düşündüm, benim vilayetle ne işim var?.. Fakat gitmemelik de yapamazdım. Kalktım, gittim. Konya Valisi makam odasında oturmuş bir kaç general vardı. Bunlar -sonradan öğrendim- Konya askeri valisi, Urfa askeri valisi General Necdet Yalçın, Isparta valisi ve zamanın kara kuvvetleri komutanı orgeneral Cemal Turaldı. Bana yer gösterdiler. Oturdum. Merhabalaşmalardan sonra, Cemal Tural söze başladı, dedi ki:

"Urfa'daki ağabeyin Said-i Nursî'nin mezarı başında çok izdihamlar, ayinler oluyormuş. Hükûmet bu işi hoş görmüyor. Buna dair Urfa'dan çok

ihbarlar, şikâyetler geliyor. Bu arada ziyaretçi ismi altında başka ülkelerden casuslar da geliyor" dedi.. ve "Hülâsa: hükûmet, onun mezarını Urfa'dan kaldırmak istiyor, başka yere nakledecektir." dedi.

"Fakat hükûmet bu işi yaparken kendi adına değil, senin adına, senin müracaatına bina edecek. Kanunda da yeri vardır. Bilmem hangi maddenin 14. bendi vardır. Bu maddeye istinaden senin adına bir müracaat dilekçesi hazırlanmıştır. Bunu imza edeceksiniz!." dedi.

Ben: "Siz onu nereye götürseniz de aynı ziyaretçi izdihamı olacak. Yine her taraftan ziyaretçiler gelecek!.." dedim.

Cemal Tural: "Hükûmetin düşündüğü başkadır.. Lütfen imza edin!" dedi.

Baktım ki, direnmelerim fuzulî olacak. Dilekçeyi bana her halukârda imza ettireceklerdir. Kalktım, imza ettim. Müsaade isteyip çıkacağım sırada, bana: "Evden uzağa ayrılmayın, seni yine çağırabiliriz." dediler. Oradan ayrıldım, mahzun ve perişan bir şekilde eve döndüm"

URFA'DAKİ DURUM

Konya'da tertiplenen bu planlar ve işler olurken; Urfa'da da hazırlıklar başlanmıştı. Bir gün akşamdan itibaren Urfa'nın etrafına; belli noktalarına

2407

2408

tanklar, zırhlı araçlar yerleştirilmiş, lazım gelen askerî tertibat alınmıştı.

Şehrin içinde de, yatsıdan sonra belli bir cadde hariç halkın dolaşmasına

izin verilmiyor.. hatta emniyet kuvvetleri olan polis ve bekçiler de

karakollara hapsedilmiş gibi çıkıp dolaşmalarına izin verilmiyordu.. Her

tarafta silahlı askerler, her köşede nöbetçiler, caddelerde de zırhlı araçlar...

Urfa ha

2408

2409

2194

ki bu durumdan hiç bir şey anlamıyor.. Hatta Urfa'nın kalesine de askerler yerleştirilmiş, Dergâh caminin etrafı zırhlı araçlarla kuşatılmış vaziyette.. O tarafa hiç kimse bırakılmıyor..

Takvim 11 Temmuz gecesi ve 12 Temmuz sabahı 1960-10 Muharrem 1380(192) aşure gününü gösteriyordu. Gece saat bir buçukda bir yüzbaşı nezaretinde evvela türbenin o zamanki itibarıyla batı tarafındaki mezarlığa bakan penceresinin demir parmaklıkları keskilerle kesiliyor ve oradan türbeye girilmiş rengi veriliyordu.

Aslında bu bir oyundu. Çünkü aynı gece Urfa müftüsünü, Dergâh imamını ve müezzini de oraya getirmişlerdi. Yani normal olarak cami kapısını anahtarlarıyla açarak içeri girmişlerdi. Fakat öyle bir şekil vermişlerdi ki güya meçhul kimseler tarafından, arkadan mezarlığa bakan daracık üst penceresinden türbeye girilmiş ve na'sh kaçırılmış gibi...

Türbenin mermer taşları kırılırken; Urfa Müftüsü Eyyüp Sabri, Dergâh camii imamı Bahaeddin Hoca ve müezzin Durak da hazır bulduklarına Bekçi Hanif Kaya şahidlik yapmaktadır. "Ben o saatte Dergâhın üst tarafındaki kayalık mağara gibi yerde oturmuş, manzarayı seyrediyordum" diyor.

Bazı rivayetlere göre, Üstad'ın -henüz kabri yıktırılmadan önce- mezkûr müftü, imam ve müezzinin ve bir de o sıra Dergâhın yanında otobüs garajını işleten alevi meşrepli Maksud Çavuş isminde biri varmış.. Bu adamlar birlikte "Bediüzzaman'ın türbesi başında Nur ayini yapıyor" diye askerî hükûmete şikâyetlerde bulunmuşlarmış.

Eğer bu hadisenin aslı varsa, mutlaka, Üstad'ın kardeşi Abdülmecid Efendiye adı geçen zoraki dilekçe imza ettirildiği gibi, bunlara da icbar neticesinde imzalatılmıştır sanırım. Yahut da mezkur adamlardan

bazısının karakteri de o işe müsait gelmiş.

KABİR CANAVARLARI

Eski tarihlerde geceleyin mezar soyanlara "Nebbaş" diye ad koyarlarmış.

Amma eskideki nebbaşlar sadece kabirdeki altın gibi eşyayı çalmak için o

işi yaparlarmış. Fakat bizim resmî nebbaşlar, kabrin içinde ölü ile beraber

gömülen eşyayı soymak ve çalmak değil, bizzat ölünün kendisini çalmak,

cenazeyi kaçırmak şeklinde tarihlerde emsali olmıyan bir soygunculuk, bir

nebbaşlık, bir kabir canavarlığı tarzında kendini göstermiştir.

2409

2410

(152) Hazret-i Üstad Urfa'nın Dergah toprağında miladî hesaba göre üç ay,

ondokuz gün kalmış oluyor.Fakat hicrî takvime göre üç ay 22 gündür.

Çünkü 25 Marttan 11 Temmuz gecesine kadar tam yüz ondokuz gündür.

A.B.

2410

2411

2195

KABİR NASIL YIKILDI?

Az ilerde nakledeceğimiz, aynı hadisede bulunmuş bir askerın ifadesine

göre; masum erlerin eline keski ve çekiçler verilerek "Haydi kırın!.." diye

emir vermiş subayları...

Erler gecenin sessizliğinden mübarek, muhterem ve masum kabrin

mermerlerini çözmeye başlıyorlar. Kabrin içinden çıkartılan sandık, yer yer

çürümüş olduğu için; yeni ve galvanizli bir saç sandık ve bir tutya tabut

hazırlanmış getirilmişti.

N.Şahiner'in bizzat Muş'lu boksör Yusuf'tan dinleyerek naklettiğine göre,

eskimiş ve çürümüş sandıktan çıkarılan cesed, hiç bozulmamıştı. Oraya

getirilmiş bir sivil doktor, yeni sandığa konan Üstad'ın cesedini ilaçlıyor ve etrafına kepek sıkıştırıyormuş.

Başka bir rivayet

Urfalılardan bir çok kimsenin dilinde dolaşan ve fakat kesin bir şâhid ve müeyyideye dayandığını tesbit edemediğimiz bir rivayet şekli de: Kabri yıktırmak için getirilen erlerin başındaki yüzbaşı kabrin yıktırılması için emir vermiş. Erlerden birisi, bu işi kesinlikle yapmıyacağını ve yapamayacağını söylemiş. Bunun üzerine yüzbaşı süngü ile o eri orada şehid ettiğini söylerler. Hatta Dergâhtan itibaren ta askeriye şehid mezarlığına kadar yer yer o sabah kanların damlamış olduğunun izlerini görenlerin de olduğunu söylerler.

KONYA'DAN URFA'YA GETİRİLEN ABDÜLMECİD EFENDİ

Urfa'ya nasıl getirildiğini de, bana yine o günü evinde ziyaretim esnasında anlatan Molla Abdülmecid Efendi, bu macera ve hikâyeyi de şöyle anlatıp tamamlamıştı:

"Konya'da vilayete çağrılarak, hazırlanmış dilekçeyi imza etme hadisesinden sonra evime dönmüştüm. Tenbih ettikleri şekilde evden ayrılmadım. Hep evde bulundum. Bir gün ikindi olmuştu, namazı kıldım. İki polis geldi, beni vilayete götürdüler. Ordan da Konya askeri hava meydanına götürüldüm. Uçağa bindirdiler. Benim yanıma Kara Kuvvetleri Komutanı Cemal Tural oturdu. Urfa valisi General Necdet Yalçın ile, Diyarbakir Kolordu kumandanı da uçağa bindiler. Uçak havalandı. Cemal Tural benimle konuşmak istiyor, elindeki haritaya bakarak: "İşte Hocam, şimdi falanca yerin veya vilayetin veya kazanın üstündeyiz" diyor ve bana karşı çok yumuşak ve mültefit davranıyordu. Pervaneli uçakla Urfa'ya gelinceye kadar, vakit gece olmuştu. Araba ile askeri garnizona getirildim. Cemal Tural beni oradaki bir albaya teslim

2411

2412

ederek, istirahatim, yemek işi ve rahatça namaz kılmam için ona tenbihatta bulundu.

Biraz istirahat ettikten ve namazımı kıldıktan sonra, beni araba ile bir yere götürdüler. Gözlerim geceleyin iyi görmediği için, neresi idi bilemiyorum.

Bir avlu, etrafı eyvanlarla çevrili, hanâ benzer bir yer idi. Orada bazı subay ve askerler de vardı. Bir sivil adam, bir tabuta kepek koyuyor, ilaçlıyordu.

O adam meğer doktormuş.

2412

2413

2196

2413

2414

2197

AĞABEYİN'DİR İSTERSEN BAK

Tabutu hazırlamakla meşgul olan sivil doktor ve oradaki subaylar bir ara bana: "İşte ağabeyinin na'sı, istersen bak!" dediler.

Ben parmağımınla na'se hafifçe bir dokunuverdim. Pamuk gibi yumuşak idi.

Yüzünü açıp bakmadım, bakamadım... Ah! Ne için bakmadım?..

Tâbut kepeklendi, ilaçlandı ve bitti. Kapağını kapayıp iyice lehimlediler.

Benim Konya'da imza edip teslim ettiğim dilekçeyi de şeffaf bir mika içine konulmuş olarak tabuta astılar.. Ve tabutu askerler omuzuna alıp kapıda bekleyen askeri bir cemseye koydular. Beni şoför mahalline aldılar. Urfa tayyare meydanına geldik.

TABUT UÇAĞA SIĞMAYINCA

Tabutu uçağa koymak için harekete geçildi. Fakat mevcut uçağın kapısı

dar olduğundan, ne yaptılarsa tabut ve sandık içeri girmedi. Bu duruma çok hiddetlenen Cemal Tural: "Neden bu işin hesabını kitabını yapmadan hareket ediyorlar? Neden sandığa Tabuta- göre bir uçak getirmiyorlar?.. diyerek bağırdı, çağırdı. Emir verdi: "Acele bir ikinci büyük uçak gelsin!." dedi. Urfa Tayyare meydanında, Cemal Tural ve birkaç yüksek rütbeli subaylarla bekledik.

BİR ALBAY'IN BİLGİÇLİK TASLAMASI

Biz meydanda gelecek ikinci uçağı beklerken, albayın birisi bilgiçlikler taslayarak, Üstad aleyhinde ileri geri konuşmaya başladı. Ben de cevap vermeye çalıştım. Konuşmamızı duyan Cemal Tural, albaya hiddetle bağırdı: Bu şeylerin şimdi sırası mı? Adamcağız ölmüş gitmiştir. Şimdi buradaki kardeşinin zaten acısı ve kederi kendisine yetmektedir.. Ne istiyorsunuz adamdan?.." diyerek o albayı susturdu.

İKİNCİ UÇAK ÇOK GEÇ GELDİ

Beklediğimiz ikinci uçak çok geç geldi. Cemal Tural bağırp duruyordu. Nihayet uçak geldi. Amma zaman kuşluk vakti olmuştu. Gelen uçak büyük idi. Tabutun bir tarafını bizzat Cemal Tural tutarak, uçağı yerleştirdiler ve havalandık. Tahminime göre altı yedi saat bir yolculuk sürdü, ikindiye yakın bir zamanda Afyon'a indik. Tabii oranın Afyon olduğunu kendileri söylemişlerdi.

AFYON'DAN SONRAKİ YOLCULUK

Uçağımız Afyon'a indikten sonra, tabutu çıkarttılar, askeri bir kamyonete yerleştirdiler. Ben de yine şoför mahalline bindim. Arkamızda da bir

2414

2415

2198

iki jeep ve kamyonetler dizildi. Yola koyulduk. Dağlık bir bölge idi.

Nereye gittiğimizi, hangi tarafa gittiğimizi bilmiyordum, sormuyordum da... Adeta bu durumlar karşısında şaşkın bir durumda idim.

Gitgide tahminen yedi saat kadar gittik, gecenin geç saatlerinde bir yere vardık, orada durdular. Durduğumuz yerde bir kaç er ve astsubaylar vardı. Bir kabri kazmış bizi bekliyorlarmış. Hemen acele, acele tabutu indirdiler ve o hazır kabre koydular, üstünü toprakladılar. Onlar bu işle meşgul iken, ben sağa sola baktım, gözlerim iyi görmemekle beraber, orası bir dağın yamacına benziyordu. Bir metre kadar yükseklikte olan bir sur etrafında vardı. Surun üstüne çıktım, etrafıma baktım, hiç bir ışık görünmüyordu. Her taraf kapkaranlıktı.

Tabutu gömdüler. İş bitti. Bir astsubay bana: "Hocam, siz bu gece burada mı kalmak istersiniz, yoksa evinize mi dönmek istersiniz" dedi.

Ben düşündüm, burada kalıp da ne yapayım? dedim: "Eğer beni evime gönderirseniz evime gitmek isterim". Ah niye kalmadım?.. Belki kalmış olsaydım, hiç olmazsa o yeri tanımış olurdu!

Astsubay: "Peki hemen sizi gönderelim." dedi. Az sonra siyah bir otomobil geldi. Şoförü askerdi. Bindim ve yürüdü.

BU IŞIKLAR NERENİN?

Siyah otomobille tahminen bir, birbuçuk saat kadar gittikten sonra, ışıkları yanan bir şehre yaklaştık. Şoföre sordum, "Bu ışıklar nerenin? Burası hangi şehir oğlum" dedim.

Asker: "Burası Eğridir efendim" diye cevap verdi. Böylece yolumuza devam ettik. Sabahleyin saat sekiz dokuz sıralarında Konya'ya evime dönmüş oldum.(193)"

Bu konuda bir rivayet daha vardır. Oda şöyledir:

O sıra Urfa Jandarma Alayında askerliğini yapmakta olan, Kayseri Sarıoğlan küpeli köyünden Mehmet Adıgüzel (Şimdi halen Almanya

Berlinde işçi) yine Berlinde Türk işçisi Arslan Taş Hocaya demiştirki:

“Ben o gece nizamiyede nöbetçi idim. Bazı arkadaşlarımızı Türbeyi açtırmak için götürmüşlerdi. Sonra tabutun içinde bulunduğu kamyonet yanımızdan geçip gitti. O gece askerler arasında dolaşan fısıltı ise, Said-i Nursinin na’sının Urfadan götürülmediği ve Urfanın bir başka yerine gömüldüğü tarzında idi.”

2415

2416

İşte kabir canavarlarının gece soygunculuk hikâyeleri ve işte Hazret-i Üstad Bediüzzaman Said-i Nursi'nin meçhul olan mezarı ve macerası bundan ibârettir.

(193)N.Şahiner, Muzaffer Aslan kanalıyla Molla Abdülmecid Efendi'den yaptığı nakil ve rivayet ile, bizim bizzat ve şahsen dinlediğimizin arasında mühim noktalarda bazı farklar ve muhalefetler vardır. Amma meselenin aslı ve kökeninde müttefikiz. A.B.

2416

2417

2199

KABİR MEÇHÛLMÜ KALAAK

Bu kabir, acaba bir gün gelir bu meçhullükten ve gizlilikten çıkacak mıdır, çıkmayacak mıdır, bilemiyoruz. Amma çıksın çıkmasın, hakikat da fazla mühim değildir. Çünkü bu kabir sahibi olan o Hazretin kendi sağlığında buyurduğu gibi "Nerede olursa olsun, okunan fatihalar ervaha gider" yanına gitmek şart değildir.

Evet, kabir, insanın hatırasının'bir alametidir, bir nişanıdır. Bir tekrim remzidir. Yoksa kabir ile fazla bir işimiz yoktur. Onun bize bıraktığı mukaddes yadigârı olan Kur'anın tefsiri, hakikatlarının şârihi muazzam,

bâkî ve ebedî Risale-i Nur eserleri vardır. Onun müellifi olan Hazret-i Üstad Bediüzzaman, bu eserlerin satırları arasındadır. Satırları arasında olduğunu bizzat kendisi söylemiştir. öyle ise, onunla her zaman görüşüyor ve dersimizi alıyoruz, Elhamdülillah!..

RİSALE-İ NUR VE NUR TALEBELERİ ALEYHİNDE DÜZENLENEN KANPANYALI TAARRUZLAR

27 Mayıs ihtilalinden hemen sonra, Nur talebelerine ve Risale-i Nur eserlerine karşı yapılan zulümlü tecavüz ve taarruzların genel haritasına dair bir ta'rife az üstte kısacık temas edildi.

Bunun dışında olarak; 10 Kasım 1961'de İnönü'nün Başbakanlığında ve ihtilal gölgesinde kurulan kabine ile birlikte, Nur talebeleri aleyhine planlar düzenlenmeye başlandı.

1962 başlarında ilk iş olarak, Türkiye'deki Nur talebelerinin sayısını tesbit etmek oldu. Her yerden raporlar istendi. Toplanan raporların neticesi İnönü'yü çok şaşırtmıştı. Çünkü gelen raporlarda, Türkiye'de Nurcuların sayısı beş milyon olarak gösterilmekteydi. Bunların fedaî kısmı ise, yediyüz bin!..

Bunun üzerine müzakereler başlandı "Ne yapalım, ne edelim?" diye..

Günlerce, belki aylarca müzakereler yapıldı.

Bir fikir: "Nurcuların umum ele başlarını çeşitli bahanelerle kamplara dolduralım" şeklinde idi(194).

Fakat bu iş, pek kolay olmayacaktı. Bu fikir tezine karşı çıkanlar oldu.

Çünkü Türkiye'de demokrasi diye bir şeylerden söz ediliyordu artık...

Nato'ya bağlılıktan da dem vuruluyordu...

2417

2418

(194) İhtilal başlarında bu fikir Cemal Gürsel'den şöyle geliyordu: "Bütün

yobazları (yani Nurcuları) kamplara dolduralım.”

2418

2419

2200

Netice-i karar:

"Risale-i Nur ve Nur talebeleri aleyhinde neşriyat yapalım, iftiralar yağdıralım. Bediüzzaman'ın manevî şahsiyetini halk nazarında çürütmeye matuf yalanlar uyduralım" planı ve kararı üzerine ittifak sağlandı.

Emekli General Saadettin Evrin bu işin koordinesiyle vazifelendirildi.

İlahiyat fakültesinden de bir doçent ve bir asistan ayarlandı. Her çeşit plan ve projeler -İlahiyat fakültesi merkez olarak seçilecek- orada yürütülecekti.

Diyanete mensub bir vaiz de bu işin içine alındı.

Merkezi Ankara olmak üzere, taşra işini yürütecek ve destek sağlayacak

belli bazı şahsiyetler de ayarlandı. İzmir'de bir doktor, İstanbul Hukuk

Fakültesinde bir asistan ve Şark bölgesinde de bir general

vazifelendirildi.İsimlerini yazmadığımız şahısların tek tek isim ve ünvanları

ve yaptıkları faaliyet ve program işleri, tamamen merhum Eşref Edip'in

1964'de kaleme alıp neşrettiği "Risale-i Nur muarızı yazarların isnadları

hakkında ilmî bir tahlil" adlı kitabında mevcuttur, görülebilir.

Saadettin Evrin Paşa o sıra aynı zamanda Diyanet Reisi baş muavinidir.

KAMPANYA BAŞLIYOR

Saadettin Evrin Paşa'nın başkanlığındaki heyet, ilahiyat fakültesinde

hazırladıkları sahte bir broşürü, Saadettin Evrin ile CHP'li devlet bakanı

tarafından o zaman Diyanet reisi Muhterem Hasan Hüsnü Erdem Hocaya

da imza ettirmek üzere kendisine gittiler.

Hadise şöyle cereyan etti: Saadettin Evrin Paşa ile mezkûr Devlet Bakanı,

Diyanet Reisi Hasan Hüsnü Efendiye o sahte ve ma'hud broşürü

götürüyorlar. "Bunu imza et!" diyorlar.

Reis Hasan Hüsnü Erdem, öylesine sahte ve kabih ve rezil bir şeye imza atamayacağını, çünkü o tarihe kadar Diyanet riyaseti camiası olarak Risale-i Nur hakkında bir çok müsbet raporlar verdiğini ve bu raporların bazılarını kendisinin de imzasını attığını, bu yüzden böyle bir şeye imza atmak demek, Diyanet Riyasetinin âlemde rezil olmak demek olacağını söyleyerek, imza etmekten imtina' edince, bu defa Hasan Hüsnü Efendi istifaya zorlandı ve istifa etti.

Nihayet kimseye imza ettiremedikleri o sahte ve rezil broşür, imzasız olarak neşredildi. İsmi ve cismi olmıyan hayalî bir matbaanın ismi de verilerek yayınlandı. Hem de binlerce insanın adreslerine bedava yollandı.

2419

2420

Bize de gelmişti o sahte broşür... onu kim gördü ise, görür görmez sahte olduğuna ve dinsizlerin bir iftirası olduğuna hemen kanaat getirdi. Bu ma'hud müfteri broşür zerrece Risale-i Nura menfi cihette te'sir etmediği gibi, onu

2420

2421

2201

neşredenleri dünyada da rezil ve perişan etti. Hatta neşrettiklerine pişman etti. Çünkü bu broşür, tek-tek ilmi izahlarla iftiralarını ilmen çürüten cevablar verildiği gibi, Risale-i Nuru daha da çok parlattı. Her taraftan nazar-ı dikkat risaleye çevrildi. Merakların tahrikine vesile oldu.

Çok kısaca temas ettiğimiz bu ma'hud plan, fakat son derece ahmakane ve rezilce olan hadisenin detaylarını, merhum Eşref Edip Fergan'ın kaleme alıp 1964'de neşrettiği yüz on iki sahifelik "Risale-i Nur Muarızı Yazarların

İsnadları

Hakkında İlmî Bir Tahlil" adlı kitabına havale ederek burada uzun tafsilattan sarf-ı nazar ettik.

Bu kitapta, yani Eşref Edibin cevab olarak yazdığı mezkûr kitapta, o ma'hud iftira kampanyasına dahil olanların tek tek isim ve ünvanları, yaptıkları iftira ve yalanların şekil ve mahiyeti.. ve o iftiralı isnadların tümüyle baştan sona kadar yalan ve iftira olduğunu tarihiyle zamanıyla, vesika ve belgeleriyle ispat edilmiştir. Biz de ona havale ediyoruz.

TAHRİF TERANESİ VE MENŞEİ

Risale-i Nurların te'lif, tertip, tanzim ve tasnifine ait mevzu Üstad'ın Barla hayatı kısmında, yaptığımız araştırma ve sunduğumuz belgeler gibi, binler delil ve bürhanlarla Risale-i Nurun harika bir eser olduğu ve Kur'anın malı olarak onun mertebe-i arşiyesinden inen ilhamlar olup, Kur'ana ayine olduğu şeksiz ve muhakkak ispat edilmiştir. Dünyanın ilim ve irfan sahasından bir güneş gibi doğan Nur Risalelerinin dünya çapındaki azametli intişarı ve harikulade fütûhat ve tesirâtı karşısında, ilim ve akıl meydanında zillet ve mağlubiyete düçan olan denî ve rezil ehl-i dalalet, Nurun bu harika te'sir ve intişarını engellemek, durdurmak veya hiç olmazsa bulandırmak için her bir denî çareye, her bir alçaklığa ve her bir rezil iftiraya tevessül edegeldikleri hadiseler ve delillerle ortaya çıkmış ve ispat edilmiştir.

Nurun ilk zuhûr günlerinden ta günümüze kadar hep hükûmetleri iğfal etmek suretiyle, onun kuvvetini engellemek için, kanunların lastikli ve eğilimli ve esnek taraflarını istimal ile, Nur müellifini ve fedakâr sadık kahraman talebelerini defalarca hapslere, zindanlara tıktılar. Fakat o cihetteki planlarından hiç bir şey elde edemedikleri gibi, Nurların parlamasına ve daha çok duyulmasına ve intişarına sebebiyet verdiler.

Sadece Hazret-i Bediüzzaman'ın sağlığında cereyan eden üç büyük

mahkeme hadisesiyle, her defasında da idam planları doğrultusunda, her türlü ifsadlar uygulanmak suretiyle, memleketi velvelelerle şaşırarak, masum Nur müellifini ve mazlum Nur talebelerini aylarca, senelerce karanlık zindanlarda bıraktırdılar. Fakat Nur, üflenmekle sönmediği, bil'akis parlamasına vesile olduğu için,

2421

2422

2202

tüm planları suya düştü ve boşa gitti. Böylece 1949'lara kadar Nur müellifi için çeşitli imha planlarını denediler. Su-i kasdler, zehirler, şeni' iftiralara vesaire vesaireler.. Bunlar tek tek bu kitapta vesikalarıyla ispat edilmiştir. 1950'den sonra ise; tarikatçılık, siyasetçilik ve irtica' gibi iftiralara başladılar, herzeler kustular. Tekrar-betekrar hükûmetlerin evhamını tahrik etmeye ve kanunların lastikli tarafını işlettirmeye ve iliştermeye çalıştılar. Demokrasiyi hazmedemiyen kimseler, eski diktatörlüklerini elden kaçırdıkları için durmadılar, durmadılar... Demokratların siyasî zaafiyetlerinden istifade edebildiler. Yine baskınlar, yine taharriler ve yine hapisler ve Hazret-i Üstad'ın şahsına da yine zehirler, yine ihanetler peşpeşe devam etti.

Bütün bunlar yapıldı ve yapılıyordu ve halen de yapılmaktadır. Amma, Nur müellifi Hazret-i Bediüzzaman o zamanlar hayatta olduğu için, meşhur bazı din alimleri adına iftiralı neşriyatlar, broşürler, sahte reddiyeler ve nihayet Risale-i Nur aleyhinde o çok rezil "tahrif" bühtanları yapılamıyordu ve yapamıyorlardı.

Çünkü Hazret-i Bediüzzaman hayattaydı, cevap verecekti. Âleme rezil olacaklarını biliyorlardı. Lâkin vakta ki Nur müellifi Bediüzzaman dünyadan göçtü, meydanı artık boş ve iftira mekanizmasına müsaid

zanneden habis ve rezil din düşmanları, planlamakta oldukları diğer noktalardan da harekete geçtiler. Bu defa Risale-i Nur eserlerinin tahrifleri mevzuunda gizli gizli iftiralara hazırlamaya koyuldular... Amma Kur'anı inzal eden Rabbimiz kıyamete kadar onu koruyacağını da taahhüd-ü Rabbanisi altında bulunduracağını ferman buyurmuştur. Elbette Kur'anın en hakikatlı manevi bir tefsiri ve onun ayrılmaz, infikâk etmez bir çeşit cüz'ü ve hakikatlarının ayinesi olan Risale-i Nurları da elbetteki muhafaza edecekti ve etmiştir. Dalalet. ehli olan münafık alçaklar 1964'lerde giriştikleri iftira ve bühtan kampanyalarını nasıllı tersine dönderdi, müfterileri dünyada da hemen ve der-akab rezil etti ve onları sahtekârlıkla, iftirakârlıkla âleme teşhir etti. 1962'den 1964'lere kadar gizli bir plan dahilinde hazırlayıp neşrettikleri o sahte broşürlerinde, gerek merhum eski Şeyh-ül İslamımız Mustafa Sabri adına, gerekse Irak reis-i uleması merhum Emced Zühavi adına düzenledikleri kapkara iftiraları, bir kara çamur lekesi gibi yüzlerine çarptırıldı ve hakeza...

BAŞKA OYUN

Evet 1962-1964'lerde gizli planlar neticesinde düzenlenmiş o kapkara ve câhilane iftira ve tezvirleri tutamayınca, bu defa başka yollarla sinsî diğer bazı planlar düşündüler ve gizli faaliyet işine girdiler. Şöyle ki: O tarihten

2422

2423

itibaren 1964'lerden sonra, iki tane şeytanî metod uygulamaya başladılar.

Onun eseri maalesef halen de devam etmektedir.

2423

2424

2203

Birinci Metod: Hazret-i Üstad'ın nasıl ki sağlığında da -Bilhassa

hapishanelerde- bazı meşreb ve görüş ayrılıklarını körüklemişlerse, 1964'lerden sonra yine aynı metod üzerinde kesif bir faaliyet içine girerek, Nur talebelerinin arasına ihtilaflar sokmak için bir çok yol ve vesileler bulabildiler. Bu yollardan birisi: Nur hizmetinin ve Nur neşriyatının çeşitli şekil ve yollarla olabilen ve hepsi de hak ve doğru olan görüş ayrılıklarını tahrik etmek, münakaşalar çıkartmak ve birbirlerini tenkid ettirmek... Diğer de: Siyasi mes'elelerde, çeşitli partiler kanalıyla tarafgirlik hislerini tahrik etmekle ihtilaf çıkartmak.. hatta bu vesileyle birbirleri hakkında çok kötü zanlara vardırmaq.. Hatta hatta ırkî mes'elelere de bunu sıçratmak için çalıştıkları tahakkuk etmiş.

Bu metodlarda, zahir nazarda bir derece muvaffak gibi oldularsa da, hakikatta muvaffak değil, bil'akis yine Risale-i Nurun hizmeti lehinde Nurun hizmeti çeşitli sahalarda bir nevi memduh olan müsabaka keyfiyetini alarak, parlamasına, genişlemesine ve umumileşmesine vesile oldular. Her ne kadar Nur talebelerinin en küçük bir ihtilafları bir cihette Risale-i Nurun hizmetine zarardır ve şahıslarına da büyük vebaldır. Lâkin arzettiğimiz gibi, bu nisbeten küçük zararlar, hizmetin faaliyet sahasını genişlendirdiği için zararından çok, faydalar getirmiştir.

İkinci ve En Sinsi Metod: Hazret-i Üstad'ın vefatından yaklaşık on-on beş yıl sonra ortaya bir "TAHRİF" teranesini attırmak suretiyle, işasına çalışmışlardır. Bu planda çok ustaca davranmak istediler. Bizzat kendileri perde üstünde hiç görünmediler. İzleri de görülmedi. Amma Risale-i Nurlarla alakadar bazı insanları -gayr-i şuuri olarak- bu işte çalıştırmaya muvaffak gibi oldular. Nur Risalelerinin bazı nüsha farklarını göstererek "İşte Hazret-i Üstadın vefatından sonra bunlar tahrif edilmiştir." şeklinde sinsî ,ama çok acemîce ve asılsız, gayr-i ilmî ve belahetli bir iftirayı körüklemeye koyuldular.

Daha sonraları bu meseleyi siyasî tarafgirlikler alanına götürdüler. Siyasi ihtiras ve intikam hırsları da orada buna inzimam etti. Bazı siyasi ve tarafgir gazetelerle, çok vicdansızcasına bu asılsız meseleyi işaaya çalıştılar. Kendi siyasi taraftarı olmayan bazı kimselerin zahiren ellerindeki Nur neşriyatını; kendi intikam ve ihtiras hislerine vasita ederek bu şahısları kötölemek içinde ve Risale-i Nura da dil uzattılar, durmadan kurcaladılar. Geçmiş, olmuş.. Ve bitmiş olan şeyler, olmuş ve bitmiştir. Nur talebelerinden işin içinde ve Nur neşriyatının ortasında ve Üstad'la beraber yaşamış ve Üstad'ın tarz-ı tasarruflarını görmüş ve hatta Üstad'dan bazı izinler hak etmiş bazı kâmil zatlar, bu dedikodulara ve bu iftiralara

2424

2425

hakikatı hakkalyakin bildikleri için- fazla ehemmiyet vermediler, üzerinde de durmadılar. Hususî ve kısa ve umumî bazı cevablar vermekle yetindiler.

2425

2426

2204

TAHRİF TERANESİNİN BİR HAKİKATI VAR MIDIR?

Evet, acaba hakikatta ve vaki'de şu tahrif teranesinin arkasındaki adamların, akıl ve ilim ve hakikat ve vicdan dünyasında ve maddi gerçek âlemde hakikat olarak bir dayanakları ve tutunacak bir mesnedleri var mıdır? Ve hem neden bir kısım dindar ve ehl-i iman zatlar dahi bir basit siyaset hissi veya intikam tarafgirliği ile, bu meselenin körüklenmesinde, işaa edilmesinde alet edildiler. Belki de ön ayak oldular.. Ayrıca neden hizmet ehli Nur talebeleri bazı zatlar da, bu bedbahtların elindeki çok gayr i ilmî ve ciddilikten fersah fersah uzak hezeyanlı iftiralarına kapılıp takıldılar? Acaba o hezeyanların bir hakikat tarafı var mıdır?.. Ve hakeza

bu gibi istifhamların halli için bu meselede derin bir araştırma yaparak, hakikatı olduğu gibi ortaya koymanın artık zamanı gelmiş, geçmiştir sanıyorum. Biz de Allah dan tevfik istiyerek; Nurların te'lif, tertip, tasnif ve neşriyatını Barla hayatı faslında genişçe ele aldık..ve:

TAHRİF TERANESİNİN MENŞE'İ

İslâm tarihini tedkik edenlerin malumudur ki; bu tahrif iftirası en başta Allah'ın ezeli kelamı ve kıyamete kadar Allah'ın muhafaza ve himayesinde olacağı yine Allah'ın o kelamıyla mübeyyen olan.. Ve umum Müslümanların ve İslâm dininin en birinci ve en kudsî kaynağı, rehberi, mercii olan Kur'an-ı Mu'ciz-ül Beyan hakkında da olmuştur, hatta olmaktadır de, şöyle ki:

Kur'anın nüzulü tamam olduktan ve sûrelerinin tamamı vahyin emriyle yerli yerine dizildikten sonra, Kur'anın tercüman-ı zışanı vefat etti. Bir müddet sonra, şimdi Risale-i Nurlar hakkında yapılmış ve yapılmakta olan tahrif iftirası nev'inden; Kur'anın sûre ve ayetleri hakkında da aşağı yukarı aynı tarz ve aynı metod ve aynı manada tahrif işası yapıldı. Bu mesele İslâm ümmetinin en mukaddes kitabı olan Kur'an hakkında.. ve birde bakıyoruz ki, bu asırda şimdi de onun i'cazının bir lem'ası olan Risale-i Nur hakkında hususi şekilde işaa edilen tahrif iftiraları, elbette belli bir kasıd, muayyen bir çevre, ve mazisi eski olan o çevrenin içinde rol oynayan Yahudî komitesinin habis planlarından geldiğine sarahat kazandığına inanıyoruz. Bu mevzuda meseleyi kökten ve menşeinden alarak girmek isterdim. Hususî olarak onu kendim için yaptım, hazırladım. Yani Kur'an hakkında vuku' bulmuş tahrif teranesinin menşeini araştırarak nereden ve kimlerden geldiğini, İslâm tarihi adına yazılan sahih kitapların me hazlerini vererek herkese de açıklamak isterdik.Lâkin mesele nazik ve hassas bir mesele olduğu için, belki avam-ı ehl-i imana zararları olabilir düşüncesiyle, Kur'an

hakkındaki o işaaların menşe' ve me'hazlerini ilan etmekten sarf-ı nazar ettik. Yalnız bir kaç kitabın ismini vererek kısa keseceğiz.

2426

2427

2205

Tarih-i İbn-i Haldun, Kitab-ül fasli vel milel vel ehvai ven nihâl, Kitabül milel ve-nnihâl eserlerine ve bu asırda da Seyyid Muhibbüd-din Hatib'in "El-Hutut-ul-âridah, lil üsüsilleti kame aleyha din-üş-şia" eseriyle;Şah Abdülaziz gulam hakimî, Mustafa Talip Göngörge'nin "Humeyni ve İslâm" adlı eserine ve Mevlana Ebül-hasan En Nedvinin "Sûretat-ı mutedadetami" eserine havale ediyor ve kısa kesiyoruz.

RİSALE-İ NUR VE TAHRİF TERANESİ MESELESİNE GELİNCE

Bu meseleyi de Kur'anın meselesi gibi kökten alarak, derinlemesine tahkik için Risale-i Nurlann ilk te'lif şekline, istinsah keyfiyetine ve tekemmül safhalarına.. ve sonra mecmualar halinde intişarına, daha sonra da yeni yazı ile matbaalarda tab'edilip matbuat âleminde intişar keyfiyetine bakmak ve incelemek gerekmektedir. Ancak bütün bu hususlar hem yer yer bu kitapta, hem de ayrıca da bu meseleye cevap olarak hazırladığımız "Risale-i Nurun Neşir Tarihçesi" kitabıçığında ispatlı şekilde ele alınıp tahlil edildiğinden, bunlara havale ederek burada tafsilata girişmiyeceğiz.

Bizce kesin hakikatlardandır ki; bu meseleyi bu sıralarda ele alıp asılsız şekilde işaaya çalışanların, menşe itibarıyla şimdiki âlemde muvaffak gibi görünen o menşe'in yâni, Kuran için tahrif iftirasını irtikab edenlerin kökeninin, tevarüs eden silsilesi içinde cereyan edip gelen zihniyetin âlemde estirdiği siyaset rüzgârına kapılanlardan geldiği kesinlik kazanmıştır. Tezahürler de bunu böyle göstermektedir.

Bu hususta da neşretmeyi düşündüğümüz genişçe araştırma ve tahlillerden

sarf-ı nazar ederek, sadece tahrif teranecilerinin dillerine doladıkları bir kaç gülünç örneğini arz etmekle iktifa edeceğiz:

"Tâhrif" mefhumunun lügat kitaplarından fehmedilen bilgiye göre:

"Bir ibarenin tüm harf ve kelimelerini tağyir ve takdim ve te'hir ile ibareyi sakatlandırmaktır.(195)"

Bu manaya göre, kasden bir ibareyi bozmak niyetiyle, manayı maksud ve murad mecrasından çevirip, başka bir mecraya çevirmekten ibarettir. Buda bir başkası tarafından müellifin izin ve rızası olmadığı halde bir tasarruftur. O ise ki üzerinde olduğumuz mevzu daha başka çeşittir. İleri sürülmüş meselede ne bir -haşa- kasden bir bozma niyeti ve hareketi vardır. Ne de bir ibarenin harf ve kelimelerinde oynamak suretinde murad ve maksud manasından çevirme ameliyesi söz konusudur.

2427

2428

(195)Kamus-u Türki S: 25

2428

2429

2206

SADELEŞTİRME

(SADELEŞTİRME,ASRÎ BİR TAHRİFTİR)

Gerek sadeleştirme mevzuu hakkında, gerekse şerh ve izah hususunda ve gerekse de, Nurun hâs tarzı olan neşriyat meslesinde, eskiden, bir-iki kitap ve bir kaç makale neşretmiştik."Siyaset-Neşriyat, şerh ve izah meseleleri "ve " Risale-i Nurun Neşir tarihçesi" adlı kitaplar 1979 ve 1987 tarihlerinde Timaş ve Envar' da yayınladı. Ayrıca, aynı mevzu'da birkaç makalemizde, Yeni Asya ve Yeni Nesil gazetelerinde neşredildi. Mesele, Risale-i Nur canibinden tamamıyla aydınlanmış ve bitmiş iken,

sadeleştirme meraklılarının fikirlerinden vazgeçmedikleri öğrenilmiştir. Bütün ispatlı ve müdellel vesika ve belgelere rağmen, sadeleştirme denilen asrî tahrifi yürütmeye niyetli kimselere karşı yeniden aynı meseleye eğilme ihtiyacını duyduk. Bu defa meseleyi daha vâzih ve derli-toplu ve net şekilde aksettirmenin zaruretine kani' olduk. Bu yazımız -inşallah vicdan ve feraset ehli yanında makbul sayılacak ve hakikat noktasında bir tahrif olan sadeleştirmeye imkan vermiyeceklerdir. Aksi halde sadeleştirme denilen tahrif, Risale-i Nura layık görülürse, ta kıyamete kadar dedi kodular ve fitnelerin yayılıp çoğalması derkârdır. İnşallah öyle olmayacaktır.

MEVZUYA GİRİYORUZ

Bir taraftan "Risale-i Nurda tahrifat var" diye zihinleri bulandırmak için sinsî taaruzlar olurken, öbür tarafta asıl tahrifat olan "Sadeleştirme denilen sinsî planlar düşünölmekte idi. Bilmiyorum dış görünüşü ile bu ayrı ayrı gibi olan iki müşterek hedefli gurubun menşei birmi yoksa?..

Evet, sadeleştirme tabiri veya fiili zahirde sırtma gibi sun'î bir gülümseme gösterirsede, hakikatta asıl tahrifin ta kendisidir. Hem sadeleştirme işi bir tercümede değildir. (1) Ya da, bir şerh, izah ve tefsiride değildir. Zira, tercümenin, şerhin, izah ve tefsirin kanun ve kaideleri bellidir. Bindört yüz se

(1) Çünkü tercüme bir lisanda te'lif edilmiş bir eserin, tamamen başka olan diğeri bir lisana zaruret ve mecburiyet tahtında çevirilen bir ameliyedir. O durumda üslup ve elfaz bir nevi feda edilir.

2429

2430

2207

nedir İslam aleminde kökleşmiş olan o belli kaideler, adeta değişmez

muhkem asıllar hükmünü almıştır. Ayrıca sadeleştirme işi Türkiyeden başka dünyanın hiç bir yerinde ve hiç bir milletinde ve lisanında yoktur ve görülmemiştir.

Şimdi,Risale-i Nurlar hakkında sadeleştirme tahrifini düşünenlerin, onun etrafındaki üç büyük kudsî hukukun kalın surlarını tecavüz etmekte olduklarını ispat etmeğe çalışacağız.

BİRİNCİ HUKUK SURU:

Risale-i Nurun Kur'ana mensubiyeti ve onun mertebe-i arşiyesinden nüzûl eden hâs ve berrak bir ilham eseri oluşu.. ve Kur'anın imanî hakikatlarını en bariz ve en halis ve en muknî' şekilde aksettiren nurlu bir ayinesi olması cihetidir.. ve bu cihet, Hazret-i müellif tarafından aynı tarz ifadelerle çok defalar risalelerde dile getirilmiştir.Bu husus Risale-i Nurları okumuş herkesin malumudur. İşte Cenab-ı müellif hazretleri Risale-i Nurun mahiyetini o gibi samimi ifadelerle ta'bir ve etmiş olmasıyla;herhalde bir donuk gösteriş, yada resmî bir alayış için değildir. Belki mutlaka ve herhalde bir derin,ulvî ve sırlı bir hakikat ve mahiyeti ifade ve tarif içindir. İşte, Hazret-i müellif tarafından Nur risalelerinin bir çok yerlerinde,Nurlar hakkında çekinmeden izah eylediği hakikatlı beyan ve senakârane ifadelerinden nümune için bir kaç pasaj arz etmek istiyoruz.

Birincisi:“Risale-i Nur İsmi A'zam cilvsiyle ve ism-i Rahim ve Hakîmin tecellisiyle zuhur ettiğinden;İmtiyazlı hassası Allah ü Ekberden iktibasen celal ve kibriya.. Ve BismillahirRahmanirRahimden istifazaten rahmet ve şefkat..Ve “ den istifadeten hikmet ve intizamın esasları üzerine gidiyor. Onun ruhu ve hayatı onlardır...”

(Şua'lar S:734)

İkincisi: “Risale-i Nur Esmâ-i Hüsna içinde İsm-i Nur, İsm-i Hakim ve İsm-i Bedii'in mazharıdır. Zahirinde tarz-ı beyanında ism-i Bedii'in cilvesi

görünüyor.”(Osmanlıca Sikke-i tasdik S:111)

Üçüncüsü: “..İşte bu kuvvetli münasebet-i maneviyeye binaen derizki:

() cümlesinin sarıh bir manası Asrı Saadette

vahy suretiyle kitab-ı mübinin nüzulu olduğu gibi; manay-i işarisiylede, her asırda o kitab-ı mübinin mertebe-i arşiyesinden ve mu’cize-i maneviyesinden feyiz ve ilham tarikiyle onun gizli hakikatları ve hakikatlarının bürhanları iniyor, nüzul ediyor diyerek şu asırda bir şâkirdini ve bir lem’asını cenah-ı himayetine ve daire-i harimine bir hususî iltifat ile alıyor.” (Şua’lar S:711)

Dördüncü:“Risale-i Nur doğrudan doğruya Kur’anın bâhir bir bürhanı ve kuvvetli bir tefsiri ve parlak bir lem’a-i î’caz-ı manevisi ve o bah

2430

2431

2208

rin bir reşhası ve o güneşin bir şua’ı ve ma’den-i ilm-i hakikattan mülhem ve feyzinden gelen bir tercüme-i maneviyesi olduğundan;onun kıymetini ve ehemmiyetini beyan etmek, Kur’anın şerefine ve hesabına ve senasına geçtiğinden, elbette Risale-i Nurun meziyetini beyan etmekliğı hak iktiza eder ve hakikat ister. Kur’an izin verir...”(Şualar S:686)

Beşincisi: Şu ayet-i azime sarıhan asr-ı saadette nüzûl-u Kur’ana baktığı gibi; sair asırlara dahi ma’anay-i işarisi ile bakar ve Kur’anın semasından ilhamî bir surette gelen şifadar nurlara işaret eder.İşte doğrudan doğruya Tabib-i kulûb olan Kur’an-ı hakimin feyzinden ve ziyasından iktibas olunan Risale-i Nur benim çok tecrübelerimle umum manevî dertlerime şifa olduğu gibi, Risail-i Nur şakirtleri dahi tecrübeleri ile beni tasdik ediyorlar...”(Şualar S:706)

Altıncısı:“O tevafuk remz ederki :Bu asırda Resail-i Nur denilen otuzüç

Söz ve Otuz üç adet Mektup ve otuzbir adet lem'alar,bu zamanda kitab-ı mübindeki ayetlerin ayetleridir. Yani, hakaikinın alametleridir ve hak ve hakikat olduğunun bürhanlarıdır..Ve o ayetlerdeki hakaik-i imaniyenin gayet kuvvetli hüccetleridir.. Ve "Tilke" kelime-i kudsiyesinin işaret-i hissiyesiyle gözlere dahi görünecek derecede zahir olduğunu ifade eden, böyle işarete layık delillerdir."

(Şualar S:709)

Yedicişi :Hem Risale-i Nur zahiren benim eserim olarak haysiyetiyle sena etmiyorum. Belki yalnız Kur'anın bir tefsiri ve Kur'andan mülhem bir tecüman-ı hakikisi ve imanın hüccetleri ve dellalı olmak haysiyetiyle meziyetlerini beyan ediyorum." (Şualar S:727)

İşte Risale-i Nurun ulviyeti, küdsiyeti ve bir nevi i'cazdarlığı hakkında İmam-ül mücahidîn olan Hazret-i Bediüzzaman böyle diyor.Bu beyanlarının daha bir çok örnekleri nurlarda mevcuttur.Bizce bu ifadeler ve beyanlar, ihtiram hakkına haiz, kudsi ve mübareklik vasfını taşıyan şeylere karşı hürmet hissini kaybetmemiş kimselerin birazcık olsun durup düşünmeleri gerekir.

Evet, Risale-i Nurlar bu ulvî mahiyeti taşıdığı içindirki, bugün ki alemde iman ve Kur'an hakikatlarının ispat, i'lan, tasrih ve tavsifi için adeta bir alem ve değişmez bir bayrak olmuştur.Ve bu alemin uslûb ve kelimatının değiştirilmesiyle, nuranî ve kudsi olan aheng-i manevî ve lahutî olan saday ı hakiki zail olacağı gibi, beklenen ve hayalat ile umulan faideler yerine de, zarar ve ziyanların, hüsrân ve nedametlerin toz ve dumanları kalacaktır.

Evet bu iş kati'yyetle böyle biline!.

Buna göre; Kelam-ı Ezeli olan hazret-i Kur'anın başka herhangi bir lisana,

2431

2432

lafız veya uslub ile tercüme edilerek ,onun yerine “Bu Kur’andır”deyip

2432

2433

2209

okunması, okutturulması ..ya da tükenmez bir umman-ı hakikat olan Kur’anın manaları“İşte bu tercümelerdir ” diyerek neşrettirilmesi ,nasıl en azim bir cinayet ise; elbette Nurların da Kur’anın harim-i keriminde hususî bir surette yer alması hasebiyle; onunda uslub ve ifade tarzı şu sadeleştirme denilen asrî tahrif , tehcir ve yozlaştırma ameliyesine tabi’ tutulamaz.

Nurları bu sinsi tahrif girdabına sokanlar, ya da sokmak isteyenler kesinlikle samimî olamazlar. Başka bir niyet peşinde olmaları kat’iyyetle düşünülebilir.

Şimdi mezkûr ma’naları te’kid ve te’yid sadedinde, hazret-i Bediüzzamanın; Kur’an-ı Mu’ciz-ül Beyanın tercümesi meselesinde vaktiyle girişilmiş sinsi bir teşebbüsün önünü kesen ve niyetlerini kursaklarında bırakan ispat ve ilzam edici hüccet ve bürhanlarından bir iki örnek vermek istiyoruz:

BİRİNCİ ÖRNEK: Yirmidokuzuncu Mektubun beşinci nüktesinin ahirinde: “...acaba o cami’ ve i’cazdarane olan lisan-ı nahvî ile mu’cizekarâne bir surette ve her ciheti birden bilir, irade eder bir ilm-i muhit içinde zuhûr eden kelimat-ı Kur’aniye; sair elsine-i terkibiye ve tasrifiye vasıtasıyla, zihni cüz’î, şuuru kısa, fikri müşevveş, kalbi karanlıklı bazı insanların kelimat-ı tercümiyesi nasıl o mukaddes kelimat yerini tutabilir...”(Mektubat S:433)

İKİNCİ ÖRNEK:Yirmibeşinci Sözü Onuncu nükte-i belağatından:“Şimdi biri çıksa, Kur’anın getirdiği hakaikten bir kısmına kendi hevesince çocukça bir intizam verse ; Kur’anın bazı ayatına muaraza için nisbet etse :

“Kur’ana yakın bir kelam söyledim” dese, öyle ahmakane bir sözdür ki...mesela taşları muhtelif cevahirden bir saray-ı muhteşemi yapan ve o taşların vaziyetinde umum sarayın nukuş-u aliyesine bakan mizanlı nakışlar ile tezyin eden bir ustanın san’atıyla;O nukuş-u aliyeden fehmi kasır, o sarayın bütün cevahir ve zinetlerinden bî-behre bir adî adam, adî hanelerin bir ustası,o saraya girip,o kıymettar taşlardaki ulvî nakışları bozup, çocukça hevesine göre, âdî bir hanenin vaziyetine göre bir intizam, bir suret verse ve çocukların nazarına hoş görünecek bazı boncukları taksa, sonra: “Bakınız, o sarayın ustasından daha ziyade meharet ve servetim var ve kıymettar ziynetlerim var.”dese, divanece bir hezeyan eden bir sahtekârın nisbet-i san’atı gibidir..” (Sözler S:433)

Evet, şu iki örnekte gösterilen pek yüksek hakikatlı ve tam ilzam edici beyan ve ifadeler, elbetteki evvela ve bizzat Kur’ana bakarlar ve Kur’an içindedirler. Amma kısadan hisse nevinden o Kur’anın en parlak bir ayinesi olan ve kat’î ilham-ı hak olan nurların içindeki kudsî manalara giydirilmiş

2433

2434

elfaz ve uslub hakkında da elbette ki câridir ve herhalde bir aidiyeti var...

2434

2435

2210

Evet, Risale-i Nurların elfazını değiştirmek isteyenlerin bazıları;hiç saklamadan onun lisanını ve uslubunu beğenmediklerini söyleyen insanlardır. Oysa ki ;Kur’anın manevi i’cazına mazhar olan nurların elfaz ve kelimatı da bilerek, düşünülerek, amma herşeyden önce ilham-ı ilahi ile dikte ettirilerek yerli yerince konulmuş ve terkib edilmiş her tarafı şuurlu, nurlu ve cami’ lafızlardır. Evet, Nur talebeleri olarak bizlerin Risale-i

Nurlar hakkındaki düşüncemiz,telakkimiz ve itikadımız böyledir ve bundan ibarettir.

ÜÇÜNCÜ ÖRNEK:“...Acaba kendine müslüman diyen bir adam, dünyanın bir menfaati için, bir günde elli kelime frengî lügatından taallüm ettiği halde;elli senede ve her günde elli defa tekrar ettiği SÜBHANALLAH ELHAMDÜLİLLAH ve LAİLAHEİLLALLAH ve ALLAHÜ EKBER gibi mukaddes kelimeleri öğrenmezse, elli defa hayvandan daha aşağı düşmez mi?.. Böyle hayvanlar için, bu kelimat-ı mukaddese tercüme ve tahrif edilmez ve tehcir edilmezler : Onları tehcir ve tağyir etmek, bütün mezar taşlarını hâkketmektir.. Bu tahkire karşı titriyen mezaristandaki ehl-i kuburu aleyhlerine döndürmektir...” (Mektubat S:434)

Bu son parağraf dahi gerçi doğrudan doğruya Kur’anın kelimelerine ve hadislerde gelen İslam şeairi bazı mukaddes lafızlara bakar. Lâkin çok ibretli bir ders de verir ki; Nesli, ecnebiye endeksli olan yeni uyduruk Türkçe namına yapılacak bir tahriften şiddetle zecreder. Lisan-ı hal ile der ki: Risale-i Nurlar, vefat etmiş milyarlarca ecdadımızın din ile bütünleşmiş lisanlarıdır. Bu Lisani öğrenmek, dine dönüş demektir. Onu tağyir ve tehcir ise,ecnebiyeye ve günlük piyasa lisanına kudsî elfazı feda etmektir.Her ne ise, anlıyana sivri sinek saz.. anlamıyana davul zurna az!..”

İKİNCİ HUKUK SURU:

Risale-i Nur müellifinin ve nurların öz mahiyet ve hüviyetleri itibarıyla sadeleştirme denilen sinsî tahrife adem-i imkan gösterdikleri ve adem-i rızaları mevzuudur..Ve bu mesele iki cenahı ile, yani nur müellifi ve nurların öz kendisi bir çok belgeler ve sahih rivayetlerle gelmiş ve ispatlanmış bir kesin hükmün neticesiyle sabittir. O halde bu pek azim hukuk sûrunu aşip tecavüz etmek isteyenlerin son derece hata ettiklerini,Nurun kudsiyetine karşı lazım gelen hürmet hakkını müraat

etmediklerini bilmeleri gerekmektedir.

İşte biz, bu büyük hakikatı iki ana Tarik içinde ispat etmeye çalışacağız.

Birinci Tarik :Bizzat Nur müellifi Hazret-i Üstadın yazılı olan ifade ve

beyanlarıdır ki;Risale-i Nur eserleri ve hatta eski kitab ve makaleleri

2435

2436

binasında kullanmış olduğu elfazın, başka kelime ve lafızlarla değiştirilemi

2436

2437

2211

yeceğini, hatta bu mevzu'da kendisinin dahi, (Müellifinin'de) selahiyetli

olmadığını sarih bir şekilde gösteren yazılarından bir kaç numune arz etmek

istiyorum:

A-Eski eserleri ve makaleleri hakkında:

1- " Evet, nazlanan ve istiğna gösteren nazeninlerin mehirleri dikkattir...

Ve menzilleri dahi kalbin suveydasıdır. Bunlara giydirdiğim elbise ise,

zamanın modasına muhaliftir... Hem de şahsın uslub-u beyanı şahsın timsal

i şehsiyetidir. Ben ise, gördüğünüz veya işittiğiniz gibi, hallı müşkil bir

muammayım..." (Asar-ı Bediye S: 222)

2- " Kaplan postuna benzeyen elbisem gibi, uslub-u beyanımda zamanın

modasına muhaliftir. Zira alaturka terzilik bilmiyorum, ta, bu ma'aniye iyi

libas keseyim ve düğme yapayım ... "

(Asar-ı Bediye S:347)

3- "... Zira Bedi' , garip demektir . Benim ahlakım suretim gibi , uslub-u

beyanım elbisem gibi garibtir, muhaliftir. Görenekle revaçta olan

muhekatat ve esalibi, uslub ve muhakemetima mikyasa ve mihenk-i i'tibar

yapmamaya bu unvanın lisanı-ı haliyle rica ediyorum . Hem de murad ,

“Bedi” acib demektir...” (Asar-ı Bediye S: 394)

4- “... Başkasının tashihine de kat’iyen razı olmuyorum. Zira külahıma püskül takmak gibi, başkasının sözü sözlerimle hiç münasebet ve ülfet peyda etmiyor , sözlerimden tevahhuş eder ...” (Asar-ı Bediye S: 403)

5- Arabî Mesnevînin içinde yer alan HABBE riselesinin başındaki “ İfade-i Meram ” da şöyle bir sual ve cevap vardır: “...Bana deniliyor ki : İnsanlar diyorlarmışki ; Onun (Bediüzzamanın eserlerinin çok yerlerini anlamıyoruz. Böyle kalırsa, korkarız ki bu eserler zayi ola ?..”

Bende derim : Canab-ı Hakkın izni ile inşallah zayi olmayacaklardır.. Ve bir zamam gelecek, bir çok dindar mütefekkirler onları anlayacaklardır. Çünkü bu riselelerdeki ekser mes’eleleri nefsimde tecrübe ettiğim, Furkan-ı Hakimin bana i’ta etmiş olduğu ilaçlardır... Hemde ben sunûhat-ı kalbiyemde; izahet için tahrir aczinden ve tağyir havfinden dolayı tasarruf edemiyorum. Ancak kalbime doğduğu gibi yazıyorum. ” (Mesnev-i Nuriye Tercümesi - A.Badıllı S: 234)

6- Hezret-i Üstadın yeğeni merhum Abdurrahmanın, amucası

2437

2438

Bediüzzaman LEMAAT adlı kitabının ahirine yazdığı kısacık hal tercümesinin bir bölümünde şu gelen müşahedesini nakletmektedir :
“...Başka kitapları yanında bulundurmazdı . Ona derdik: “ Ne için başka kitaplara bakmıyorsun ? ” Der di : “ Herşeyden zihnimi tecrid ile Kur’andan fehmediyorum”

2438

2439

2212

Nakil yapsa, bazı muhim gördüğü mesaili yine tağayyürsüz olarak kendi

âsarından alır. tekrar ederdi . Derdik : “ Ne için aynen böyle tekrar ediyorsun? ” Derdi : “ Hakikat usandırmaz , libası değiştirmek istemem. ”

(Asar-ı Bediye S: 678)

İşte Üstad Bediüzzaman hazretlerinin eski eserlerinden numune için alabildiğimiz şu üstte yazılın parçalar böyle diyor.. Bence mesele açıktır.

Tekellüflü te'viller araya girmezse, murad ve meram da bellidir...

B-Yeni eserleri olan Nur risaleleri nur mektuplarından dahi; dünyanın hiç bir yerinde görülmemiş olan şu sadeleştirme denilen nâzîkarane âsri tahrifi reddedip kabul etmediklerini ve ona açık kapı bırakmadıklarını belgeleyen pasajlar kaydetmeye çalışacağız.

BİRİNCİSİ: Mektubat Sahife 383 te : “Kur’anın bir nevi ‘tefsiri olan Sözlerdeki hüner ve zarafet ve meziyet kimsenin değil.. belki muntazam, güzel hakaik-ı Kur’aniyenin mübarek kametlerine yakışacak mevzûn, muntazam üslub libasları, kimsenin ihtiyar ve şuuru ile biçilmez ve kesilmez. Belki onların vücududur ki öyle ister... Ve bir dest-i gaybîdir ki, o kamete göre keser, biçer giydirir. Biz ise, içinde bir tercüman ve hizmetkarız.”

İKİNCİSİ :Yine Mektubat sahife 370 de “Kur’anın hakaik-i i’cazını ben güzelleştiremedim. Güzel gösteremedim. Belki Kur’anını güzel hakikatları benim tabiratlarımı da güzelleştirdi, ulvileştirdi...”

ÜÇÜNCÜSÜ :Lem’alar S:205 te: “Kalbe fitrî bir surette gelen hatıratı san’atla ve dikkatle bozmamak için yeniden tahkikata lüzum görmedik.”

DÖRDÜNCÜSÜ :Yine lem’alar S:208 de: “Fitrî bir surette bu lem’a tahattar ettiğinden, altıncı mertebede iki deva yazılmış..Fitrîliğine ilişmemek için öylece bıraktık. Belki bir sır vardır diye değiştirmedik.”

BEŞİNCİSİ: Elyazma Emirdağ-1 (Asıl)sahife 661 de: Saniyen:Nurun metni izaha ihtiyacı olsa da; ya satırın üstünde, ya kenarda haşiyecikler

yazılsa daha münasıptir.Çünkü metin içine girse teksir edilen nüshalar ayrı ayrı olur, tashih lazım gelir.. Hem su-i istimale kapı açılır, muarızlar istifade ederler. Hem herkes senin gibi muhakik, müdakik olamaz.. yanlış mana verir, bir kelime ilave eder, ehemmiyetli bir hakikatı kaybetmeye sebep olur. Ben tashihatımda böyle bir zararlı çok ilaveleri çok gördüm.. Hem

2439

2440
benim tarz-ı ifadem bu zamanın türkçesine uygun gelmiyor. Bir parça dikkat ve teenni ister. Belki bunuda bir faidesi, bir hikmeti var!..”

Şu beşinci kısım, eğer insaf ve dikkatle temmül edilirse -tahmin ediyorum üzerinde olduğumuz sadeleştirme mevzuuna tam açıklık getiriyor..Yani ona nurların adem-i imakânın tashih ediyor.

2440

2441

2213

ALTINCISI : Şualar S: 486 da:” .. Hem vekilimiz Ahmet Beye haber veriniz ki ; makine ile müdafaayı yazdığı vakit, sihatline pek çok dikkat etsin!. Çünkü ifadelerim başkasına benzemiyor. Bir harfin ve bazen bir noktanın yanlışlığı ile bir mesele değişir, mana bozulur.”

YEDİNCİSİ: Eski harf teksir Kastamonu sahife 441 de:“Nur fabrikası sahibi hafız Alinin Haşr-i cismanî hakkındaki hatırına gelen mesele ehemmiyetlidir.. Ve Mektubunun ahirindeki temsili gayet güzel ve manidardır.. O hatıra ile dokuzuncu şua’ın mukaddeme-i haşriyeden sonraki dokuz bürhan-ı haşrîyi istiyor diye anladım. Fakat maetteessüf bir iki senedir te’lif vazifesi tavakkuf etmiş.. Risale-i Nurun mesaili ilimle, fikirle ve niyetle ve kasdî ihtiyar ile değil.. Ekseriyet-i mutlaka ile sünûhat, zuhûrat, ihtaryat ile oluyor.Bu dokuz berahine şimdi ihtiyac-ı hakiki

kalmamış ki, te'life sevkolunmuyoruz...”

DOKUZUNCUSU : Emirdağ lahikası sahife 64 de : “Risale-i Nurun gıda ve taam hükmündeki hakikatlarından hem akıl, hem kalb, hem ruh, hem nefis, hem his hisselerini alabilir.Yoksa yalnız akıl cüz’î bir hisse alır. Ötekiler gıdasız kalabilirler. Risale-i Nur sair ilimler ve kitaplar gibi okunmamalı. Çünkü ondaki iman-ı tahkiki ilimleri, başka ilimlere ve marifetlere benzemez. Akıldan başka çok letaif-i insaniyenin kuvvet ve nurlarıdır.”

İKİNCİ TARİK (İkinci hukuk sûrunun devamı) Risale-i Nurun üst seviyedeki talebelerinin, özellikle Üstad Bediüzzamanın hizmetkarlığı şerefine nail olmuş yüksek zevatın mevzuumuz olan “sadeleştirme” aldatmacalığı ile ilgili, üstadlarından duydukları ve gördükleri söz ve davranışlarından bazı örnekler vermek istiyoruz:

BİRİNCİ ÖRNEK : Az üstte bahsi yapılmış merhum Ahmet Feyzi Kulun isteklerine karşı Hazret-i Üstadın yazmış olduğu iki pusulasıdır. Oraya müracaat.

SEKİZİNCİSİ: 1949 larda Afyon hapsinde iken;Hazret-i Üstad tarafından“Nurun manevi Avukatı ”diye lakablandırılan Edip, alim ve fazıl bir Nur talebesi olan merhum Ahmet Feyzi Kul Efendi, Bediüzzaman hazretlerine uzun bir mektup yazarak; Nurların herkesin anlayacağı bir dilde tanzim edilerek umum aleme ve bütün ilim şu’belerine yayılmasının lüzumundan bahseder. Merhum Ahmet Feyzi Efendinin kendi eliyle yazdığı mektubu bizde mevcuttur. Bu mektuptan bazı bölümleri Envar neşriyatın yayınlarından “siyaset Neşriyat Şerh ve izah ” kitabı 1979 baskılı ve 2441

2442

164.sahifesinden başlayan bölümde kaydedilmiştir.

İşte bu uzun edibane mektuba karşı hazret-i Üstadın cevabı ise şöyle sudur etmiştir:

“Ceylan!:Bu mahremdir. Bak, sonra yırt-!

Ben manevî bir ihtara binaen bir pusula Feyziye yazdım. Sen onu gördünmü? Sen anla ki o ne ile meşguldür.. Bir cevap vermedi. Başka lüzumsuz şeyleri yazmış. “Nurları bir mecmua ile neşredeceğiz” gibi manasız bir şeyler yazdı. Sakın Şemsî gibi nurları tağyir etmesin.”

İşte,Hazret-i Üstadın bu kesin ve te’vil götürmez tavrı herhalde meseleyi daha açık aydınlatıyor. Üstadın bu mektubunun aslı onun kendi el yazısı pusula bizde mevcuttur. Fotokopisini ekliyoruz.

DOKUZUNCUSU: Emirdağ lahikası sahife 64 de: “Risale-i Nuru ğıda ve taam hükmündeki hakikatlarından hem akıl, hem kalp, hem ruh, hem nefis, hem his hisselerini alabilir. Yoksa yalnız akıl cüz’i bir hisse alır. Ötekiler ğıdasız kalabilirler. Risale-i Nur sair ilimler ve kitaplar gibi okunmamalı. Çünkü ondaki iman-ı tahkiki ilimleri, başka ilimlere ve marifetlere benzemez. Akıldan başka çok letaif-i insaniyyenin kuvvet ve nurlarıdır.”

İKİNCİ TARİK: (İkinci hukuk, sûrurunu devamı)Risale-i Nurun üst seviyedeki talebelerini, özellikle üstad Bediüzzamanın hizmetkarlığı şerefine nail olmuş yüksek zevatın mevzuumuz olan “sadelştirme” aldatmacalığı ile ilgili, üstadlarından duydukları ve gördükleri söz ve davranışlarından bazı örnekler vermek istiyoruz:

BİRİNCİ ÖRNEK: Az üstte bahsi yapılmış merhum Ahmet Feyzi Kulun isteklerine karşı Hazret-i Üstadın yazmış olduğu iki pusulasıdır. Oraya müracat.

İKİNCİ ÖRNEK: Risale-i Nurun ehemmiyetli ve en üst seviyede nâşirlerinden olan merhum Husrev Abiye, teksir edilmesi için, 1955 lerde Hazret-i Üstad tarafından, eski eserlerinden olan meşhur Muhakemat

gönderilmiş.. Husrev Abi ise, Hazret-i Üstadın bazı risale ve mektuplarında varid olmuş olan “tanzim edebilirsiniz, islah edebilirsiniz” gibi zahirde selahiyet verici beyanlarına dayanarak, Muhakemet eserini bazı tasarruflarla sadeleştirerek mumlu kağıda yazmış ve üstadına arz etmek üzere göndermiş...

2442

2443

İşte, buradan itibaren, üstadımızın hizmetkarlarından Mustafa Sungur Ağabeyi dinliyoruz, derki: Muhakemat mezkûr tarzıyla üstadımıza geldiğinde, üstadımız bizleri yanına çağırdı ve buyurdularki: Şimdi Hüsrevin yaptığı şu tasarrufları ile benim ifadelerimdeki murad ve manalar arasında siz hakem olun. İşte ben şurada şunu murad etmişim.. Burada bunu kasd

2443

2444

2214

etmişim. Bakınız, Husrev ise, başka birşeyler yazmış...Soruyorum size, hangimizin ki doğru?..Bizler tabiiki, üstadımızınkini doğru bulduğumuzu söyledik.

Üstadımız bizimle beraber mezkûr mukayeseyi yaptıktan sonra, bizlere demiştiki: “Yapılan şu tasarruf gibi şeyleri Risale-i Nurda gördüğünüzde titremeliydiniz!” Ve sonra, Hüsrev Abiye herhangi bir şey söylemeden, başka bir işi ona yolladı ve gösterdi..Ve Muhakemat teksirinde durdurdu.” Muhakematın tasarrufa uğramış o kısmının bir fasikülü bizde mevcuttur.Mukayese için bazı yerlerini burada dercetmek isterdim. Lâkin Hüsrev Abi gibi büyük Nur rûknünün azim hizmetlerinin hatır ve hatıraları için sarf-ı nazar eyledik.

ÜÇÜNCÜ ÖRNEK: 1952 lerde meşhur kaleşör, şair ve edip merhum Necib Fazil Kısakürek, Nur risalelerinden bazılarını bir takım tasarruflarla günlük piyasa lisanına uydurarak “BÜYÜK DOĞU” mecmuasında neşretti. Eşref’ Edipte, o sıra aynı tarzda bir şeyler yaptı .Ancak merhum Eşref Edibinki bazı müdafaat ve mektuplardan ibaret şeyler olduğu için , hemde elinden geldiği kadar aslına sadakat gösterdiğinden, bunlara pek bir şey denilmedi. Lâkin Merhum Necib Fazılın ise, derin ve ilmî risalelere aitti. Hazret-i Üstad bu her iki zata şahsen ve bizzat zahirde birşey söylemedi. Hatta bir cihette okşadı bile . Lâkin kendi yanındaki talebelerini bu işi durdurmak, hususiyile Necib Fazılın yaptıklarına mani’ olmak için harekete geçirdi. Üstadın yanındaki talebe ve hizmetkarlarından merhum Zübeyr Ağabeyle merhum Ceylan Çalışkan Ağabeyinin Necib Fazıla o gibi yanlış ve manasız ve Risale-i Nurun manalarıyla bir cihette alakası olmayan o tasarruflu neşriyatı durdurmak yolunda gönderdikleri mektuplarının asılları üstadımızın Urfaya göndermiş olduğu hususi kitabları arasında mevcuttur. Ve bu kitablar halen bizde mahfuzdurlar.Merhum Necib Fazılın Risale-i Nur üstünde yaptığı sadeleştirmeli tasarruflarının bazı bölümlerin, Risale-i Nurun asıl metni ile mukayese etmek üzere;ve sonraları bazı kimselerin de yaptıkları o gibi tasarrufları ile birlikte yazımızın sonunda derc etmek istiyoruz. Şimdi burada merhum Zübeyr Ağabeyle Ceylan Çalışkan Ağabeyinin Necib Fazıla üstadımızın izni ile ve belki emirleri ile yazdıkları mektuplarından bazı kısımları kaydediyoruz.

Evvela Ceylan Ağabeyin mektubundan:

“Büyük Doğu Mecmuası Neşriyat Müdürlüğüne!. memleket muvacehesindeki kudsî cihadınızı tebrik eder, hürmetlerimizi arzederiz...

2444

2445

2215

Hasseten şunu tebarüz ettirmek isteriz ki; İntişar eden son nüshalarınızdan birisinde, bir sütün açıp dercetmek vazifeperverliğini gösterdiğiniz Bediüzzaman Hazretlerinin müdafaatından ve Risale-i Nurdan parçalar neşretmek meselesine gelince: Çok memnun olmakla beraber, memleket çapında satışını tezayüd ettireceğinize şüphe etmediğimiz kıymetli mecmuanız için medar-ı şeref bu mukaddes vazifeyi yaparken, onun yarım milyonu mütecaviz hakikî varislerini tahattur edip, çok muhterem müellifine mahsus uslu-u belağat, fesahat ve tarz-ı beyanınin aynen hıfzıyla, hakikatların fehme takrip hüsn-ü niyetine müstenid tahrifini kaldırmanızı çok rica ederiz.

Bu hususta göstereceğiniz titizlik ve muhafazakârlık manevî mevkimize bir o kadar daha ilave edilmesine inşaallah vesile olacaktır. Bilvesile selam ve hürmetler...

Nur talebelerinden

Ceylan”

(Bediüzzamanın Urfadaki hususi kitapları No: 79 sahife 175)

Şimdi de merhum Zübeyr Gündüzalp Ağabiyinin otuzüç sahifelik müdellel ve hüccetli, bürhanlı mektubundan bir iki bölüm arzetmek istiyoruz :

“ Kahraman Necip Fazıl bey ,

“... Nur talebelerinden” olan mektubunuzu okuyunca,(1) lisan-i halimde olan minnet ve şükranlarımı yazı ile de mücbir sebebler dolayısıyla izhar edemediğimden doğan üzüntüm fazlalaşmıştı.Fakat şu maruzatımı takdim etmeye fırsat bulduğum zaman teşekkür vazifemi yerine getirmekten hasıl olan bir ferahlık gelmiştir

Evet , büyük İslam dahîsi Bediüzzaman Said-i Nursî hazretleri ve harika eserlerinin ismini zikretmekten çekinildiği bir sırada ,Risale-i Nur gibi bir

feyiz denizi olan ve millet ve gençliğimizin manevî kurtarıcısı olduğu delillerle sabit olan bir eser külliyatından neşriyat yapmanız teşekkürle layıktır. Mecmuanızın şeref ve itibarını yükselten bir hizmettir.

...Risale-i Nurun bir cümlesinde bile değişiklik yapılmadan neşerdilmesi lüzumunu size arzeden arkadaşlarımızın bu fikrine harfiyen iştirakle beraber, bizde arzederiz ki; Risale-i Nur harika, muazzam, muhteşem, veciz ve cem'iyetli bir eser külliyatı olması hesabıyla, ta'dilat yaparak neşrine razı olmak mümkün değildir...

(1)Büyük Doğuda "NUR TALEBELERİNE" diye, kendisinin yaptığı sadeleştirme tahrifini haklı göstermeye çalışan yazısına işarettir. A.B.

2445

2446

2216

Risale-i Nurun tenviri ile, Türk gençliğine nümune olan güzide gençlerin gerisinde olduğumu itiraf ederek; Nur talebelerinin mevzu-u bahsi itirazlarının hikmet ve sebeplerini arz etmeye çalışacağım. Bu mühim mevzuyu hakıyla ifadeden acizim.Fakat sizin idrak ve intikalinize güvenerek cesaret ediyorm şöyle ki:

Risale-i Nurun değişmiş şeklini görenlerin "Bu tarzda da neşredilebiliyor?" zannıyla onların da böyle bir neşre kalkışmaları ve onların arasında neşir perdesi altında eserleri tahrife sinsi bir şekilde çalışmalarına imkan göstermiş olmak tehlikesi vardır. Böyle olmasa bile, sizin gibi iki üç müellif o şekilde neşriyat yapsa, bir müddet sonra Risale-i Nurun emsalsiz, şirin aslını herkesin iştiaqla okuyamayacağı ortaya çıkacaktır.

Şu ince noktayı, yalnız siz gibi tasavvuf ehline arzedebiliriz ki;Risale-i Nur, Bediüzzaman hazretlerinin irade ve ihtiyarı ile te'lif edilen bir eser değildir. Zaman zaman şedit ihtiyaç sıralarında ihtar-ı Rabbanî ve İlham-ı illahî ile

yazdırılan Kur'an-ı Hakimin yirminci asırdaki bir mu'cize-i manaviyesidir.

Bu hüccetli ve âşikar hakikata nazaran; allame-i cihan olan bir müellif dahi,

Risale-i Nurun bir cümlesinde bile değişiklik yapmaya asla cesaret edemez...

Risale-i Nur talebelerinin çoğu bu muazzam manaya ilm-el-yakin, havas kısmıda hakk-el yakin ve ayn-el yakin bir surette vakıf oldukları için, istinsah edilen nurların tashihinde hazret-i Üstadın istimal ettiği kopya kaleminin kırıntılarını bile düşüremiyorlar.

....Şimdi sizde takdir edersiniz ki,Risale-i Nur başka eserlere benzemiyor .O tebdil edilmez .Şayet lüzum olursa metin baş tarafa yazılacak , altında da şerh ve izahatı da yapılabilir...

Sizin "ideolocya örgüsü" ve diğer yazılarınız da başka muharirlere benzemiyor. Sizin size hâs uslubunuz, okuyucuların üzerinde bir te'sir bırakıyor . Bununla beraber "İdeolocya örgüsünü" bazı kimseler: "Muğlak, ağır, anlaşılmıyor" derler. Bu deyişler üzerine birisi kalksa da , sizin o yazılarınızı - mana bozulmasa dahi - cümlelerde değişikliklere ve metin içinde izahata kalkışsa, harika olan uslubunuz hususiyetini büsbütün kaybetmiş olacaktır. Buna kat'iyen müsaade edemezsiniz ya... Faraza ses çıkarmasanız, o yazılardaki uslubun ciddiyet ve değeri ile alışkanlık peyda eden bizler hemen itiraz ederiz.

Bir fikr-i beşer yazısındaki değişiklikler, üslubu tamamen bozarsa; ilham-ı ilahî olan eserlere beşer fikrinin mahsûlü sözler karşıtığı zaman, o

2446

2447

şahaselerinin ne derece rencide olacağını, iz'an ve idrâkinize havale ediyoruz.

2447

2448

2217

Risale-i Nura hüsn-ü niyet ile konulan kelimeler, bembeyaz ipekli bir elbise üzerine yamanmış koca parçalar gibi nazara çarpıyor. Bunun için sizde takdir edersiniz ki; Risale-i Nura kalem karıştırmak, bilhassa ve bilhassa o şekli, aslıymış gibi, neşretmek bütün bütün hatalı ve yanlış oluyor. Tanıyan idrakli gençler tarafından aşk derecesinde sevilen latif, zarif ve müstesna uslubu alt üst ediyor...

Küçük ve mübtedi bir

dava arkadaşınız

ZÜBEYR”

(Bediüzzamanın Urfadaki hususi kitapları no:79 sahife 44-77)

İşte üstadımızın en yakın talebe ve hususî hizmetkarlarının, zamanın en meşhur edibi Necip Fazıla yazdıkları mektuplarından birer parça böyle...Mümkün olsaydı da o mektupların tamamını.. Ve Necib Fazılın da kendini müdafaa eden yazısını koyabilseydik.. Lakin şimdilik bu kadar yeter.

DÖRDÜNCÜ ÖRNEK: (Zübeyr Ağabeyinin üstadından gördüğü müşahedeli rivayetindedir)

1969 da,Şamda El-Mesneviyül-Arabîyi tab’etmek üzere hazırlıklar yaparken, Zübeyr Ağabeye bir mektupla: “Mesnevînin içinde bulunan bazı türkçe tarifli başlıklar ve metin içindeki türkçe bazı kelime ve cümleler için; “müsaade ediniz bunları arapçaya çevirerek öyle tab’ettirelim” diye yazmıştım.Zübeyr Abiden gelen mektubun “Rabian” kısmının metni aynen şöyledir:

“Rabian:İkinci mübarek ve müjdeli mektubunuzu aldım.Bugün ki neslin bilmediği, fakat ihtiyacına binaen öğrenmek zaruretinde olduğu kelimeleri

üstadımızın harikulade uslub ve belağatını ve hakikatları ifade sadedinde istimal ettiği lügatları aynen muhafaza etmekle hepimizi mükellef bulunmaktayız. Hem merhum ve muazzez üstadımızın sağlığında bu hususlarda:

1-Ya sahife sonlarında bir not halinde..veya satır içinde lügatların yanında parantez içerisinde yazılıp yazılmayacağına :

2-Ve yahut bir Risale-i Nur mecmuasının sonuna lügatçe ilavesine dair istenilen müsaadelere mübeccel üstadımız izin vermemişlerdir. Bir defasında şu mealde buyurmuşlardır:

2448

2449

“Bunu, Risale-i Nuru tahriftir. Bir zaman biri... yaptı, çok zarar verdi.

Birazda okuyanlar zahmet çeksinler, lügatlardan arayıp bulsunlar.”

2449

2450

2218

Eğer “Santral, eczane, Şimendifer” gibi lügatlar, Nuriyede arabî risalelerin içinde ise, mezkûr vazifemize ve hakikata binaen yine değiştirmeyeceğiz.

Okuyan zatlar öğrensinler. Eğer arapçayı okuyacaklar yen nesil ise, yirminci asrın mevki-i muallasından hitap eden mübelliğ-i umumînin, hadi i ekberin kim bilir akılların ermediği ne hikmete binaen yazdığı mevz-u bahis kelimeler misüllü lügatları merak edip öğrenmek şeref-i manevisine yükselsinler .

Hamisen :Arabileri başında eğer başlıklar tükçe ise, yine aynen türkçe olarak kalsın . Madem üstadımız o büyük eseri tekrar tekrar okumuş ve mecmua haline getirmiş olduğu sıralarda, o başlıkları aynen bırakmış,bizlerde aynen bırakırız .

Elbaki Hüvel baki

Hasta kardeşiniz

ZÜBEYR

Zübeyr Abinin mektubu bizde mahfuzdur. Onun bir fotokopisini yazımıza ekliyebiliriz .

BEŞİNCİ ÖRNEK: Risale-i Nurun samimî ve halis nâşirlerinden Ahmet Aytimur Ağabeyin aynı mevzu' ile ilgili üstadından duymuş olduğu bir rivayeti :

“Ben tahminen 1952 lerde idi, üstadımız İstanbulda bulunduğu günlerde, yine bazıları tarafından: “Risale-i Nurlar iyi anlaşılıyor, onu kolaylaştırmak lazım, sade bir lisanla tanzim etmek gerek...” gibi fikirler söyleniyordu. Bunlar haliyle üstadımızın da kulağına gelmiş olacaktı ki ;bu manada buyurmuşlardı:

“Yahu,ta Ağrıdan kalkıp İstanbula birkaç kuruş kazanmak için gelirler ve çalışırlar, dünya için bu kadar zahmet ve meşakkat çekerlerde; Ahiret için, iman için bir kaç günlük lügatlara bakıp nurlardaki lügatların manalarını öğrenmezler!..”

ALTINCI ÖRNEK : Bu manayı en çok kuvetlendiren mühim bir nakil ve rivayet ise, çok muhterem İnebolulu İbrahim Fakazlıdan gelmektedir .Bu zat halen hayattadır ve bizzat müşahade ettiği ve üstaddan duyduğu hadiseyi şöyle anlatmaktadır:

“Biz , 1949 da üstadımızla birlikte Afyon hapsinde idik. Ahmet Feyzi Ağabeyde vardı . Ahmet Feyzi ağabey bir gün üstadımıza dedi ki:

2450

2451

Risale-i Nurdan Geçlik Rehberini sade bir lisanla tanzim edip neşretsek daha çok faydalı olacağını düşünüyorum.

“Buna cevaben üstadımız buyurmuşlardıki:“Kardeşim ,sen yapma demiyorum. Yapabilirsin, amma benim ismimi koymazsın .Çünkü o takdirde o eser benim değildir.”

2451

2452

2219

İşte bunlar ve bunlar gibi bütün bu belgeler, ifade ve beyanlar sarıhan gösteriyorlarki; Risale-i Nurlar sadeleştirme denilen bir nevi kompleks haleti içerisinde yapılacak zımni bir tahrife gelemmez, kaldırmaz ve kabil değildir. Bu husustaki geniş ve umumî bir değerlendirmeyi yazımızın netice kısmında ele alacağımızdan, burada bu işaretle iktifa ediyorum.

ÜÇÜNCÜ HUKUK SURU:

Bu bölümde,üstadımızın sağlığında,Risale-i Nurlar hakkında ihtisas ve telakkilerini dile getirmiş büyük alim, edip ve şair Nur talebelerinin,hem şu anda hayatta bulunan milyonlarca genç ve yaşlı Nur müştaklarının pek samimi ve çok yüksek telakkilerinin hukukunun müraâtı hususunda bir ikazı göstermeye çalışacağız.

Evet,bugün tam yetmiş sene evvel te’lifine başlanan Risale-i Nurun eserleri, şimdiye kadar en azından on milyondan ziyade insanlar ondan hakikat dersini alarak ve bir çoğuda ondan dersini tam anlıyarak akidesini düzeltmiş ve imanlarını hakk-el yakinle kurtarmışlardır. İşte bütün bu geçmişteki ve hal-ı hazırdaki insanlar Risale-i Nurlarını anlamış ve anlıyorlar.. Sevmişler, hırz-ı can etmişler ve ediyorlardır. Risale-i Nura ciddî müştak olan o merhum insanlar ve hayattaki taleber hiç bir vakit nurların sadeleştirilmesine razı göstermemişler ve kabul etmemişlerdir. Üst tarafta nümunelerde görüldüğü üzere, nurları tağyir ederek sadeleştirmek isteyenleri de nefret ve nefrinle tevbih etmişlerdir. Evet , bütün bunların

hukukları azim bir meseledir. Riayet edilmesede, tecavüz edilmemesi gereken fevkalade mühim bir husustur. İşte o telakkilerden bir kaç nümüne sıralamak istiyoruz :

BİRİNCİ NÜMÜNE: Kastamonunun medar-ı fahri , muhakkik büyük âlim Mehmet Feyzi Efendinin kaleme alarak, 1946 larda eski harfle teksir
2452

2453

2220

edilen Asay-ı Musa mecmuasının ahirine üstad tarafından konulmuş fevkalade güzel fıkrasından bazı pasajlar:

“Bedi’ül-beyan olan Risale-i Nurun müellifi, üstadımız alamme-i Said-i Nursî hazretleri, evvela mücahede-i nefsiyeyi her şeye takdim ve sıfat mezmumeyi mahv ve alaik-i dünyeviyeden inkıtâ, hakikat-ı himmetle Cenab-ı Hakka teveccüh ettiğinden; kalb-i münevverinde hicab-ı zülûmat, inayet-i hakla inkişaf ve Rahmet-i ilahiyye feyezân ve nur-u samedani leme’an edip sırrına mazhariyetle sadr-ı şerifi münteşir olup, Rahmet-i Sübhaniye ile sırr-ı mellkût mir’at-ı kalbine münkeşif ve hakaik-i imaniye ve Kur’aniye tele’lû’ ettiğinden; şüphesiz Risale-i Nur doğrudan doğruya ilham-ı ilahî ve ihsan-i Rahmanî ve ikram-ı Rabbani, feyz-i Samedanî, intak-ı Süphanî, hem i’caz-ı manevi-i kur’anî, hem makbûl-u şah-ı Risalet, hem medûh-u şah-ı Velayet, hem merğûb-u şah-ı Geylanî, hem kur’an-ı mü’ciz-ül beyanın sema-i manevisinde parlayan hidayet ve tevfiik güneşlerinin nurlarının in’ikası, hem sırr-ı veraset-i kamile-i Nebeviye cihetiyle Resul-i Ekrem (A.S.M.) a ihsan olunan cevâm-ül kelîm gibi; üstadımıza dahi kalil-ül lafız, kesir-ül ma’na kelimat-ı camia ikram olunması.. hem üstadımız, Esmâ-ül Hüsnadan İsm-i Bedi’a mazhariyetinden, te’lifi olan Risale-i Nur, kelimat-ı bedi’a ve tabirat-ı

garibe ile müzeyyen olması..hem tercüme olunacak kelimat-ı arabiyede üstadımız yalnız lügatça sathî manaları düşünmeyip, belki gayet geniş ve pek kudsî olan iman ve Kur'an hakikatlarını nazara alarak harika deliller, zahir bürhanlar,kat'î hüccetler ispat ve beyan ettğinden; o kelimat ifade edip baktıkları küllî hakikatlardan, küdsî manalardan birer ulviyet, birer külliyet kesbetmesi.. Hem üstadımız eskiden beri fesahat-i aliye ve belağat ı fevkalade sahibi olduğundan, Risale-i Nur beleğat ve edebiyatça pek yüksek bir mevkiye bulunması, gösteriyor ki; o nurlu kelimatı tercüme etmek imkansızdır..."

İşte Nur hizmetinin ve Bediüzzamanın hususî kâtibliğinin yüksek şerfine nail olmuş çok muhterem Mehmet Feyzi Ağabeyin yazdığı fıkrasının bir kısmı böyledir.Başka abilerin telakkileri ve kanaatlarına geçiyoruz.

İKİNCİ NÜMUNE: Denizli kahramanı ünvanıyla meşhur, âlim, fazıl, mutasavvuf ve yüksek bir edip olan şehid-i merhum Hasan Feyzî Efendi, Risale-i Nurun üslub, ahenk ve nizamı hakkında telakkilerini şöyle dile getirmiştir:

"Ey Risale-i Nur! Senin Kur'an-ı Kerimin nurlarından ve mu'cizelerinden

2453

2454

geldiğine, hakkın ilhamı ve hakkın dili olup, onun emri ve onun izni ile yazıldığına ve yazdırıldığına artık şek ve şüphe yok... Fakat senin bir mislin daha yazılmış mıdır? Türkçe olarak te'lif ve terkib ve tanzim olunan müzeyyen ve mükemmel, fasih ve belîğ nüshalarının şimdiye kadar bir eşi bir yol

2454

2455

2221

daşı görülmüşmüdür? Yüzündeki fesahat ve özündeki beleğat ve sendeki halavet başka eserlerde görülmüyor. Ehil ve erbabına malum olduğu üzere, ayat-ı beyyinat-ı ilahiyenin türlü kıraat ile hikmet ve hakikat ve marifet ilimleri ve daha bir çok rumûz ve esrar ve işarât ve ulum-u arabiyeyi hamil olduğu gibi; sende dahi bir çok yücelikler sahife ve satırlarında talebelerini hayret ve dehşetlere düşüren bir çok esrar ve ledüniyyat taşıyorsun. İşte bu halin, senin bir mu'cizeyi Kur'aniye olduğunu ispat ediyor. Öyle yazılmış ve öyle dizilmişinki; insanın baktıkça bakacağı, okudukça okuyacağı geliyor. En âlî bir taleben senden feyiz ve ilim ve irfan aşkını aldığı gibi; en avam bir talebende, yine senden ders duygusunu alıyor. Sen ne büyük bir eser, ne tatlı bir kevsersin!. Bu halin Türkçemize büyük bir kıymet ve tükenmez bir meziyet bahşediyor. Senin ulviyet ve kerametini Türk dilini bütün diller içinde yükseltiyor. Kur'andan maada hiç bir kitaba ve hiç bir kavmin lisanına sığmayan bu kadar yüksek asalet ve fesahati, seninle dilimizde görüyoruz. Fesahat ve belağatin son haddine çıktığı bir devirde Kur'an-ı Kerimin nâzil olmaya başlamasıyla;Kur'an nuru karşısında üdeba ve büleğanın kıymetten düşüp sönen âsarî gibi; Seninde o hudutsuz ve nihayetsiz ve emansız fesahat ve belağatin hütebayı hayretlere düşürmüştür. Sen bir şiir destanı değilsin.. Fakat o kadar fasih ve belîğ ve edalı ve sadalı ve nağmeli yazılmış ve bütün harflerin birbirine dayanarak, kelime ve kelimelerin, siyak ve sibak, intizam ve insicam ile dizilmiş ve bunlar birbirine o kadar kuvvet ve kudret ve metanet vermiş ki; mensur ve türki ibareli olduğun halde , yine mislin getirilemez . Senin gibi parlak bir eser bir daha kimseye nasib olamaz. İslamiyet güneşinin doğuşundan ta on dört asır sonra, senin gibi ulvî ve ilahî ve arşî bir nurun tekrar ve yeniden, bhusus bu son asırda hem Türk ilinde ve hem de Türk dilinde doğması acaba kimin hatır ve hayalinden geçirdi.Bu ne büyük nimet bizlere.. Ve bu

asır halkı için ne bahtiyarlık Ya Rabbi !.

Türkçemiz seninle iftihar edip dolmakta, kabarıp şişmekte ve her lisan üstüne bağdaş kurup oturmaktadır. Garp dillerinin her birisine tercüme ve nakil olunan Mevlana Camî ve Mevlana Celaledinin ve Hazret-i Misrî ve Bedreddinlerin âsar-ı mübarekeleri sana bakıp: "Barekellah zehi-saadet sana ey Risale-i Nur! Hepimize baş tacı oldun" diye tebrik ve tehniyelerini sunmaya ve ruy-i zeminin insanla beraber bütün zihayat mahlukatı dahi seni kabule hazırlanıyorlar. Hatta çekirge ve arı ve serçe kuşu gibi bir kısım hayvanat dahi senin bu sözlerin ve nurun okunurken pervane gibi etrafında dolaşıp, sana olan incizablarını ve nurundan ve sözlerinden ferahnâk ve zevk-yab olduklarını ve başlarını başlarımıza çarpmakla, güya bize anlatmak istemeleri ne kadar garibtir.

2455

2456

2222

...Senin bürhanlarındaki kuvvet ve kanaat ve asalet ve cezaletin, insanın irade ve ihtiyarını alıp teshir ediyor. Herkesi kendine çekip ram ediyor. Hele o güzel teşbih ve ta'birlerin bir misli bir daha bulunup söylenemez. Sendeki mukayese ve muhakemelerin vaka'a ve temsillerin bir benzeri ve bir naziri bir daha getirilemez. Kur'an, arabiden türkçe sözlere akan ve bugün öz türkçeden fıskıran bu feyiz ve bu nurlar, kalblerde senin bir numune-i kudret ve nişane-i rahmet olduğuna hiç bir rayb ve güman bırakmıyor. Sen ayine-i idrâke cila ve alem-i kalbe safa ve ruh-u revana gıdasın. Allah Allah! Türk milleti seninle ne kadar iftihar etse yine azdır. Gözleri nurlandırıp gönülleri surûrlandıran bu hüccetler ve tâbiratın ve bu kelimat ve teşbihatın arş-ı a'zamdan indiği muhakkaktır. Çünkü kederleri gidererek insana neş'e ve neşat veriyor. Okunurken hiç bir itiraz sesi ve hiç bir inkar

kokusu duyulmuyor. O zaman akıl ve mantık duruyor, nefs-i insanî safileşiyor. Hem duruluyor. Sanki senin bütün hakikatların evvela Rabbanî ve Rahmanî fabrikaların ulvi ve Semadan tezgahlarında işlenerek, sonra Nur-u ilahî deryasında yıkanıp çıkarıldıktan sonra, gülyağı fabrikasına verilmiş, orada yedi defa gül yağlarına batırıldıktan sonra, halis ud ağacı ile buhurlanmış ve bunlar ile yazılmışsın. Bütün mesele ve maddelerin hep sayılı ve saygılıdır. O muntazam ve mükemmel, müzeyyen ve münevver sözlerin şimdiye kadar yazılan ihtifaflı eserleri büküp bir yana bırakmış, ancak kendini nazargah-ı enama arz eylemiştir. Şimdi bir nida-i nuranî ile hitab ederek:" Artık ihtilaf yok, ittifak var. Cansızlar ve camidler devri geçmek üzeredir, canlılar ve cazibler asrı geliyor. Susunuz dinleyin, şimdi Nur devridir ve Nur hakimdir!.. ”

İşte Denizli Kahramanı merhum şehid Hasan Feyzi efendi nin yirmi sahife kadar geniş ve uzun tarifenamesinden alıp kaydettiğimiz bu nurlu ifadeleri elbetteki durup dinlemeye değer şeylerdir.. Ve her halde bir saygı, bir hürmeti ve yanında eğilip ihtiramı icab ettirmektedirler. Merhum Hasan Feyzinin o uzun "şehname" iltifatna layık olmuş tarifli ifadesi eski yazı Zülfikar mecmuası en sonunda kayıtlıdır .

ÜÇÜNCÜ NÜMUNE: Risale-i Nurun manevî Avukatı diye hazret-i üstad tarafından taltif edilen yüksek alim ve seyyal edip merhum Ahmet Feyzi Kul Efendi bu mevzudaki telakkilerini kaleme şöyle döküyor:(Bazı kısımlarını alıyoruz)

"....Sayın Savcı, bize kütüphaneleri dolduran binlerce arapça ve bu günün ruhuna tercüman olamıyan kitapları tavsiye ediyor. Sayın Savcı ve onun gibi düşünenler, Risale-i Nur namı altındaki külliyat-ı ilmiyeyi ve hazine-i hürriyeti ve hakikat-ı aliyeyi beğenmiyebilirler, tenkid de edebilirler.

2457

2223

Bu kendilerinin bileceği bir iştir. Bizim şu veya bu esere rağbet etmemize ve ona kıymet vermemize karışamazlar. Biz Risale-i Nuru seviyoruz..Ve onu Hakikî ve riyasız bir din kitabı ve Kur'an tefsiri biliyoruz. Kıymet ölçüleri ve hükümleri vicdanî bir takdir meselesirdir. Buna kimse müdahale edemez . Evet, biz Risale-i Nur müellifinin daima aynı hakikat dersi verdiğiğine kailiz. Kendisinin kabul etmemesi bizim bu kanaatimizi sarsmıyor. Ancak bizim kabul ettiğimiz, Keramet-i kavniyesimden değil, Nurların dersinde harikulade ve ekmel tezahürlerine şahid olduğumuz ve bütün cihan-ı irfana meydan okuyan keramet-i ilmiyesinden dolayıdır. Tahsil hayatı üç aydan başka mevcut olmadığı halde, bu kadar feyz-i ilim neşreden ve ilminin harikaları ile en münteha mesail-i ilmiye ve âliyede en yüksek mütefekkirleri dahi hayrette bırakacak bir mantık ulviyeti ibraz eden .. Ve hayatının yarısından sonra öğrendiği bir lisanda bu kadar cazibedar bir tarz-ı beyan ve sürükleyici bir hararet izhar eden ve gayet feyyaz bir aşk ve heyecan terennüm eden ve bir deryay-i iman ve bir hazine-i tevhid ve bir umman-ı hikmet halinde coşan bir ikinci Bedüzzaman gösterebilirmisiniz?...

İşte biz Bediüzzamana ve eserlerine bu gözle bakıyoruz. Acaba mûmaileyhe sırf imanımızdan neş'et eden bu bağlılığımız ve Kuranın ve beyanat-ı Muhammediyenin(A.S.M.) küfür ve ahlak hakkındaki şiddetli tevbih ve tezyiflerine bu imanımız dolayısıyla iştirakimiz, bizi levs-i fanî addedilen siyasetçi mi yaptı ...”(Şua'lar S:565)

İşte merhum Ahmet Feyzi Efendi de Risale-i Nur için bunları diyor.

DÖRDÜNCÜNÜMUNE: Yine Ahmet Feyzî Efendinin içinde bulunduğu bir kaç büyük Nur talebesi heyetinin beraber imzaladıkları pek parlak bir

fıkralarından bazı bölümler ise şöyledir :

“...Risale-i Nur ve tercümanına gelince: Bu eser-i alışanda şimdiye kadar emsaline rastlanmamış bir feyz-i ulvî ve kemal-i nâmütanahî mevcut olduğundan ve hiç bir eserin nail olmadığı bir şekilde meş'ale-i ilahiye ve şems-i hidayet ve neyyir-i saadet olan hazret-i Kur'anın fuyuzatına varis olduğu meşhud olduğundan; Onun esası Nur-u mahz-ı Kur'an olduğu ve evliyaullahın âsarından ziyade feyz-i envar-ı Muhammediyi (A.S.M.) hamil bulunduğu ve zat-ı pak-ı Risaletin ondaki hisse ve alakası ve tasarruf-u kudsîsi evliyaullahın âsarından ziyade olduğu ve onun mazharı ve tercümanı olan maneî zatın mazhariyeti ve kemalatı ise, o nisbette âlî ve emsalsiz olduğu güneş gibi âşikâr bir hakikattir.

Evet o zat, daha hal-i sabevette iken ve hiç tahsil yapmadan zevahiri kurtarmak üzere, üç aylık bir tahsil müddeti içinde ulum-u evvelîn ve

2457

2458

ahirîne ve leddünniyat ve hakaik-i eşyaya ve esrar-ı kâinata ve Hikmet-i İlahiye

2458

2459

2224

ye varis kılınmıştır ki ; şimdiye kadar böyle mazhariyet-i ulyaya kimse nail olmamıştır. Bu harika-i ilmiyenin eşi asla mesbuk değildir. Hiç şüphe edilemez ki; Tercüman-ı Nur bu haliyle baştan başa iffet-i mücesseme ve Şecaat-i harika ve istiğna-i mutlak teşkil eden harikulade metanet-i ahla kiyesiyle bizzat bir mu'cize-i fitrattır..Ve tecessüm etmiş bir inayettir ve bir mevhibe-i mutlakadır.

O zat-ı zihavarık; daha hadd-i bülûğa ermeden bir allame-i biâdîl halinde

bütün cihan-ı ilme meydan okumuş... Münazara ettiği erbab-ı ulumu ilzam ve iskât etmiş ..Her nerede olursa olsun, vaki olan bütün suallere mutlak bir isabetle ve asla tereddüt etmeden cevap vermiş .. Ondört yaşından itibaren üstadlık payesini taşımış ve mütemadiyen etrafına feyz-i ilim ve nur-u hikmet saçmış İzahlarındaki incelik ve derinlik ve beyanlarındaki ulviyet ve metanet ve tevcihlerindeki derin feraset ve basiret ve nur- u hikmet erbab-ı irfanı şaşırtmış ve hakkiyle BEDİÜZZAMAN ünvan-ı celili'ni bahşettirmiştir. Mezayay-i aliye ve fezail-i ilmiyesiyle de, Din-i Muhammedinin(A.S.M) neşrinde ve isbatında bir kemal-i tamm halinde rûnüma olmuş olan böyle bir zat, elbette Seyyid-ül Enbiya hazretlerinin en yüksek iltifatına mazhar ve en alî himaye ve himmetine naildir.. Ve şüphesiz, o Nebiyy-i akdesin (A.S.M.) emir ve Fermanı ile yürüyen ve tasarrufu ile hareket eden ve onun envar ve hakaikine vâris ve ma'kes olan bir zat-ı kerimüssıfattır..." (Şualar S: 670)

Bu fıkranın altında imzalarını koyan zatlar ise şunlardır:Ahmet Feyzi, Ahmet Nazif, Selahaddin, Zübeyr, Ceylan ,Sungur, Tabancalı.

İşte bütün Nur talebelerinin fikir ve telakkilerine tercüman olan bu makale ve fıkralar ve daha benzeri nümuneler nev'inden lahikalarda, bilhassa Barla lahikasında emsali çokturlar .Bütün bu beyanlar, ifade ve telakkiler gösteriyorlarki, Risale-i Nurlar her cihetçe makbul-ul en'am, misilsiz bir eser-i zîbadır. Nurları sıradan bazı kitaplara kıyas ederek şunun bunun üstünde oynayıp tasarruf edebileceği bir eser değildir. Bilakis Risale-i Nurun- Hazret-i Üstadın ifadesiyle-bir noktası, bir harfi veya bir kelimesinin değiştirilmesiyle büyük hakikatlar ve manalarının kaybolmasına sebep olabilecek mahiyettedir.

BEŞİNCİ NÜMUNE (Son olarak Hazret-i Üstadın hizmetinde on iki sene bulunmuş ve Bediüzzananın en ince ve en hususi hal ve hareketlerini ve

davranışlarını ve tarz-ı hizmetini bilen çok dirayetli ve çok basiretli

merhum Zübeyr Gündüzalp Ağabeyinin Konferans adlı eserinden bir iki

bölüm almak istiyoruz :

2459

2460

2225

“...Evet kardeşlerim! Risale -i Nur öyle bir ziya-ı hakikat, öyle bir bürhan-ı hak ve bir Sirac-ı hakikat neşrediyor ve iki cihanın saadetini temin edecek, Kur’an ve iman hakikatlarını ders veriyor ve öyle bir lütf-u ilahidir ki:

Yirmibeş senedenberi çoluk çocuk, genç ihtiyar, kadın erkek.. muallimi feylosofu, talebesi- âlimi, mutasavvufu gibi her bir tabaka-i insaniye bu nurun âşığı, bu nurun pervanesi, bu nurun meclûbu, bu nurun muhibbi olmuşlar, bu nura koşmuşlar, bu nurun sinesine atılmışlar, bu nurdan meded istemişlerdir. Milyonlarca bahtiyar kimselerden müteşekkil muazzam bir kitle bu nurla nurlanıp, bu nurla kurtulmuşlardır.

Evet kardeşlerim! Mahzen-i mu’cizat ve Mu’cize-i kübra olan Kur'an-ı Azimüşşanın hakiki bir tefsiri olan Risale-i Nur o kadar merak-âver, o kadar cazibedar, o kadar dehşetli ve muazzam hakikatları ders veriyor ve mesaili ispat ediyor ki; İman ve İslamiyetin kıt’alar genişliğinde inkişaf ve füthatına medar oluyor ve olacaktır.

Evet Risale-i Nur, kalblere o derece bir aşk ve muhabbet, ruhlara o kadar bir vecd ve heyecan vermiş, akıl ve mantıkları öyle bir tarzda iknâ etmiş ve öyle bir itmi'nan-ı kalb hasıl etmiştir ki; milyonlarca Nur talebelerine, kendini defalarca okutmuş, yazdırmış ve bir ömür boyunca mütalaa ettirmiş, ve senelerden beri adeta kendi kendini neşrettirmiştir...

....Belki izah edilmesini isteyen kardeşlerimiz olacaktır. Fakat bu hususta arzedeyim ki ; üstadımız Bediüzzaman, bir Nur talebesine Risale-i Nurdan

bazen okuyuvermek lütfunu bahşederken izah etmiyor, diyor ki :“ Risale-i Nur, İmanî mes'eleleri lüzumu derecesinde izah etmiş.. Risale-i Nurun hocası, Risale-i nurdur. Risale-i Nur başkalarından ders almaya ihtiyaç bırakmıyor. Herkes istidadı nisbetinde kendi kendine istifade eder. Aklınız her bir meseleyi tam anlamasa da, ruh, kalb ve vicdanınız hissesini alır. Ne kadar istifade etseniz, büyük bir kazançtır.

Okunan türkçe veya arapça bir risalenin izahı başka bir risalede varsa, onu getirip okuyor. Risale-i Nurdaki gayet ince nükteleri derkeden basiretli alimler de der ki :” Bir alimin yüksek bir ilmi olabilir.. Fakat Risale-i Nuru cemaate okurken tafsilata girişip, eski ma'lumatları ile açıklarsa; bu izahatı, Risale-i Nurun beyan ettiği asrımızın fehmine uygun ve ihtiyacına tam cevap veren hakikatların anlaşılmasında ve te'siratında ve Risale-i Nurun mahiyetinin derkine bir perde olabilir. Bunun için, bazı lüğatların manalarını söyleyerek aynen okumak daha müessir ve daha efdaldir... Risale-i Nur, gayet fasih ve vecizdir. Sözün kıymeti, îcazındadır, kısalığındadır. Bir mes'ele-i imaniye ve Kur'aniye, umuma ders verilirken mücmel olarak tedrisinde, daha fazla istifaza ve istifade vardır... ”(Sözler S: 770 ve 772)

2460

2461

2461

2462

2226

İşte Risale-i Nurun en halis ve en mümtaz talebesi olaz merhum Zübeyr Gündüzalp'ta böyle diyor. Az yukardaki bir müşahedesıyla, üstadından duyduğu davranışıda gösteriyorki;Risale-i Nurlar, sadeleştirme denilen tahrifin pest ve kısa eli onun mualla damenine değdirilmemeli ...

Velhasıl: Piyasada tasnifat mahsûlü bazı eserlerin menfaat veya ticaret metaı için, Şu sadeleştirme denilen asrî tahrif ameliyesinden geçirilmiş olsa da.. ve dış grnŐylede sırttan bazı faydalar gibi Şeyler mülahaza edilmiş olsa da; gerçek te'lif ve manî hazinesi olan Risale-i Nurlar için o ameliye kat'iyyetle ve hiç bir suretle uygulanamaz ve uygulanmamalı. Şayet inadî ve zorakî bir tarzda nurlara o tahrif uygulansada, lal- güher dizisi olan nurların melaike-misal canlı hakikatlı,her tarafı Şuurlu ve çok ince ve nazdar, manidar elfaz, kayb olduğu gibi; sadeleŐtirilerek onun yerinde ikame ettirilmek istenen Şeyler ise, derisi soyulmuŐ meyveler misali nurlu maânîden mücerred, donuk, bozuk, nursuz, ruhsuz, adî boncuklar nev'inden bir Şeyler elde kalır.

NETİCE

Tahkikatlı yazımızın başından buraya kadar gösterilen ve getirilen umum hcnetli belgeler ve kat'î vesikalar muvacehesinde bile; Nur Risaleleri hakkında tahrifdar sadeleŐtirmeyi reva gören zihniyetin ellerinde delil olacak bir istinadları varmıdır? Ne için Risale-i Nurları sıradan rastgele ve normal kiŐilerin bir eseri tarzında görerek onun pek çok olan ihata surlarını aÇıp, etrafındaki yasak bölgeli harimini ismetten arî görüp adileŐtirnek istiyorlar. Neden mukaddes maânîyi ancak kudsî ve mübarek elfazın muhafaza edebileceğini düŐünemiyorlar?. Hem neden basit piyasa edebiyatını, yani günlük gazete üslubunu bu kadar benimseyip o yolda bir çok kudsî elfazı feda edebiliyorlar?. Niyet ve gayeleri, hakikaten acaba yalnız, bazı gençlerin istifadeleri mlahazasıdır?. Ve gerçekten öylesi bir sadeleştirmeye zaruri ve mübrem bir ihtiyaç varmıdır?..

İŞte bunlar ve benzeri istifhamların asıl ve menşe'lerinin açık Şekilde görülüp mahiyetleri bâriz tarzda meydana çıkması için, meselenin umumî bir değerlendirilmesinin lüzumu vardır sanırım.

Evvela: Bu meselede eskilerin, yani mesela Şemseddin Yeşil ve Necib Fazıl gibi zatların, Risale -i Nurun meslek ve meşrebinin dışında ve uzağında olmaları hasebiyle, bu sadeleştirme tağyiri hususunda bir delil veya bir müsaadeye baktıklarını sanmıyorum. Merhum Şemseddin Yeşil, nurların fevkaledede cazibedar hakikatlarıyla kendi kitaplarını süslemek ve revaç vermek için bir nevi sirkat yaparak nurlardan aldığı pasajları herhangi bir atıf

2462

2463

2227

ta bulunmadan aldığını Emirdağ-1 mektuplarında(1) kaydedilmiştir. Necib Fazıl ise, -Allah rahmet eylesin- başka bir maksadla herhangi bir izin ve ruhsat almadan o işi yaptığı bilinmektedir.

Amma, kendilerini Risale-i Nur şâkirdi olarak kabul ettikleri halde-ki Nur talebeliğinin şartları Risale-i Nurlarda yazılıdır-o yersiz ve Risale-i Nura karşı adem-i ihlası ve samimiyeti işmam eden tağyir ve tahrife kalkışanların ellerinde bir tek delil(!) vardır. O da, 1939 larda, Üstad Bediüzzaman hazretleri Kastamonuda iken, bazı lise talebeleri için, bilahere Asay-ı Musa Mecmuasına girmiş olan "dört parça" üzerinde, ama bizzat müellifi ta rafından ufak tefek bazı arapça kelimelerde yapılmış bir tasarruf hadisesinin ihbar edilmesidir. Nur müellifi Kastamonuda mezkûr dört parçalar üzerinde yaptığı basit bir tasarruf hadisesini bir mektupla, ispartadaki Nur talebelerine bildiriyor ki; aynı şeyi, yani müellifin yaptığı ufak tasarrufun aynısı orada da aynı parçalar üzerinde yapılınsın diye ...Evet, hadise budur.Cüz'îdir, mahallîdir ve hususîdir . Nitekim Hazret-i müellif 1956 da nurların yeni yazıya çevrilerek resmen matbaalarda basıldığıında o cüz'i ve hususî ve hükmü itibariyle nesh olmuş olan mektubu Kastamonu

Lahikasında neşrettirmemiştir.

Mezkûr hususî ve cüz'î hükümlü ve sadece dört parçaya mahsus ve kayıtlı ve zamanla mahdut mektubun o kısmının metnini aynen dercediyoruz,İşte;
"Saniyen:Burada lise mektebine te'sirli bir nur girdi o da otuzikinci Sözün birinci mevkîfî, otuzuncu lem'anın İsm-i Adl ve Hakem nükteleri , Tabiat lem'ası hatimesine kadar,Ayet-ül Kübranın "Evet bu dünya memleketine ve misafirhanesine giren her bir adam " diye başlayan birinci makamın başında, ilham ve vahiy mertebeleri hariç kalıp, ta onsekizinci mertebe olan (Kainatın hudûs hakikatı.. ta imkana kadar ...) yeni hurufla bir ihtar-ı mânevî ile izin verdik. Daktilo el makinesi ile kendilerine yazdılar. Sizde bu dört parçayı birden cild yapıp,yeni hurufla ehl-i inkâra onikilik top gibi atabilirsiniz. Fakat yirmi sene evvelki türkçe ile şimdiki türkçe farklı olduğundan, yeni türkçe için bazı kelimat-ı arabiyede tasarruf edildi. Sizde öyle yaparsınız .Risale-i Nur yirmi sene evvelki türkçe ile konuşuyor.O zamanı göremiyen gençlere teshilat olmak için bazı tabirâtı değiştirsenez olur..." (Kastamonu eski harf teksir S:298)

İşte görüyorsunuz; ilk olarak Risale-i Nurun yeni yazı ile yazılmasına, o da o gün için sadece dört belli parçaya mahsus olarak, onunda sadece o gün yeni yazıya çevrilenler için izin verildiği gibi; Bu dört parçadaki "Bazı (1)Eski harf yazma Emirdağ-ı sh.368-370 (bizim kütüphanemizde mevcut)

2463

2464

2228

kelimat-ı arabiyede tasarruf edildi "ifadesiyle meselenin ne olduğu her halde açıkça anlaşılmaktadır. Yani müellif bu tasarrufu dört parça için kendisi yapıyor.. Onu da sadece tek-tük bazı kelimat-ı arabiyede yapıyor.. Ve Ispartadaki talebelerine, sizde öyle yapın diyor. Ta ki orada da yeni yazıya

çevrilecek olan o risalelerde bir farklılık düşmesin.. Nitekim o parçalar bilahere müellifin emriyle Asay-ı Musa mecmuasına, o zamanki ufak tasarruflu vaziyetiyle girmişler..Ve Asay-ı Musadaki halen mevcut durumlarıyla, asıl yerleri olan Risalelerdeki vaziyetlerinde bazı kelimelerde tek-tük farklılıklar olduğu malumdur. Hem bu tasarruf fiiline cevaz gibi görünen mektubun yazıldığı tarihten sonra, bir çok mektublar ve müellifin bu mevzuya dair halleri ile, o gibi tasarruflara müsaade edilmemiştir. Üstad Bediüzzamanın mezkûr mektupları ve bu husustaki davranış ve halleri hakkında üst taraflarda bir kaç nümüneler dercedilmiştir. O halde, nâsîh ve mensuh kaidesine göre; o cevazlı mektup, yazıldığı hadiseye ve o güne mahsus fetvasından başka, nurların umumuna aidiyeti, ya da her zaman geçerliliği diye bir şey yoktur. O halde hükmen mensûhtur.

Hazret-i Üstadın yukarda yazılı mektupta yazdığı o zaman ki muayyen bir hadise için vermiş olduğu müsaadesinden başka; birde mübarek Sungur Ağabey kanaliyle gelen bir rivayette de: Hüsrev Abiye küçük çocuklara mahsus bir tek risale için, o da hususi kalmak ve neşredilmemek şartıyla, Kastamonuda cereyan etmiş, hadise gibi, yine çok az bazı arabî kelimelerde tasarrufa izni varid olduğu söylenmektedir. Bu durumda o mektup ve bu rivayet umumî bir fetva dahi olsalar ; yine de sadeleştirme denilen tahrife aidiyeti yoktur. Çünkü sadeleştirme denilen şey, eserin üslubunda tarz-ı ifadesini de, cümle ve kelimelerin ahenk ve nizamındada tasarruf ediyor ve tamamen bozuyor ve değiştiriyor. Mektuptaki izin ise, sadece bazı kelimat ı arabîye için vurud ettiği zahirdir. O ise, sadece lügatçeye bakan bir durumdur. Amma bilahere-Risale-i Nurun neşir tarihçesinde ispat ettiğimiz tarzde- ufak tefek tasarruf izinlerini de hz.Üstad kaldırmıştır. Evet durum bundan ibarettir.

SANİYEN: Bu mevzuda, yani sadeleştirmenin Risale-i Nur eserleri için

mümkün olup olmadığına, ehl-i vicdan ve erbab-ı irfanın rahatlıkla mukayese etmelerine ve tarafsızca ve vicdanîce hakemlik edip karar verebilmelerine yardım için bir zemin hazırlamak neviden ;1950 lerden beri zaman zaman şu sadeleştirme fiiline teşebbüs etmiş kimselerin, hemde Türkiye çapında meşhur kaleşör ve ediblerin yaptıkları sadeleştirme tahrifi ile; Nurların asıl metin ve elfazını yanyana koyacak ve dikkatle inceleyeceğiz. Nur müellifi hazret-i Bedüzzamanın ifadelerindeki kasıd ve murad ettiği manalar ile, aynı ibarenin sadelestirilmiş olanındaki ifadeler ve

2464

2465

onlardaki mana muradları bir birini tutup tutmadığına bakacağız.

2465

2466

2229

İşte, ilk önce meşhur edip ve şair, merhum Necib Fazıl Kısakürek'in sadeleştirerek BÜYÜK DOĞU mecmuasında neşrettiği yazılarını inceliyoruz. (İbret için sadece bazı bölümlerini kaydediyoruz)

1- Gençlik Rehberi adlı Nur risaleleri bir parçasından.. Nurun asıl metni şöyle.

"... Madem ecel gizlidir, her vakit ölüm başını kesmek için gelebiliyor.. Ve genç ihtiyar farkı yoktur. Elbette daima gözü önünde öyle pek büyük dehşetli bir mesele karşısında bulunan biçare insan, o idam-ı ebedî o dipsiz nihayetsiz haps-i münferidden kurtulmak çaresini aramak ve Kabir kapısını bir alem-i bakiye bir saadet-i ebediyeye ve alem-i Nura açılan bir kapıya kendi hakkında çevirmek hadisesi, o insanın dünya kadar büyük bir meselesidir. Bu kat'î hakikat bu üç yol ile (o üç yollar bahsin üst taraflarında sayılmıştır) bulunduğu ve bu üç yolun da mezkûr üç

vaziyet ile olacağını ihbar eden yüz yirmidört bin muhbir-i sadık ve ellerinde nişane-i tasdik olan mu'cizeler bulunan Enbiyalar.. Ve o enbiyaların verdikleri gaybî haberleri keşf ve zevk ve şuhûd ile tasdik eden ve imza basan yüz yirmidört milyon Evliyanın aynı hakikata şehadetleri.. ve hadd ü hesaba gelmiyen muhakkiklerin kat'î deliller ile o Enbiya ve Evliyanın haberlerini aklen ilm-el yakin derecesinde ispat ettikleri ve yüzde doksan dokuz ihtimal-i kat'î ile idam ve zindan-ı ebedîden kurtulmak ve o yolu saadet-i ebediyeye çevirmek, yalnız iman ve itaat ile dir diye ittifaken haber veriyorlar.

Acaba yüzde bir ihtimal-i haleket bulunan bir tehlike yolunda gitmemek için; bir tek muhbirin sözü nazara alınsa.. ve onun sözünü dinlemeyip o yolda giden adamın endişe-i helaketten gelen elem-i manevî onun yemek iştihasını kaçırdığı halde; böyle yüzbinler sadık ve musaddak muhbirlerin yüzde yüz ihtimal ile; dalalet ve sefihat; göz önündeki kabir darağacına ve ebedî haps-i münferidine kat'î sebep olduğunu ve iman ve ubudiyet, yüzde yüz ihtimal ile o darağacını kaldırıp, o haps-i münferidini kapatıp; şu göz önündeki kabri bir hazine-i ebediyeye bir saray-ı saadete açılan bir kapıya çeviriyor diye ihbar eden ve emarelerini ve âsarlarını gösterdikleri halde; Bu acib ve garib ve dehşetli ve azametli mesele karşısında bulunan biçare insan ve bhusus müslüman, eğer iman ve ubudiyeti olmazsa, bütün dünya saltanatı ve lezzeti o bir tek insana verilse, acaba o göz önünde ve her vakit oraya çağrılmasına nöbetini bekliyen bir insana verdiği o endişeden gelen elim elemi kaldırabilir mi ? ilaahir..."

Şimdi de, Necib Fazılın yaptığı sadeleştirme namı altındaki bir kuşa benzetilen ve yüksek ve ateşin manalardan tecrid edilmiş tahrifine bakalım..

Şöyle yazıyor :

2467

2230

"Kabir yolunu ebedî saadete çevirmek, sadece iman ve din emirlerine itaat ile mümkündür. Bu nokta üzerinde elleride mu'cize bayrakları taşıyan binlerce peygamber, milyonlarca veli, hadsiz hesapsız ilim ve fikir adamı ve bütün selim akıl ehli birbirlerinin peşi sıra beraberdir.

Ölüm,gerçekten insanın baş mes'elelerinden biridir. Böyle bir dava karşısında insan, fani hayatın kadrosu içinde bütün dünya saltanat ve lezzetine tek başına malik olsa, sonsuzluk aleminin kapısı önünde onları yine hiçe saymak zorunda kalmaz mı ? Başımızda en sadık nöbetçi halinde bekliyen mezar deliğinin verdiği kaygıyı bütün nisbetler yekûnü ve imkânlar bütünüyle bu fanî dünya telafi eder mi ?.."

Evet, baktınız, gördünüz ve her halde mukayesesini yaptınız !.. Risale-i Nurun mana, murad ve maksatları ile ve cevami- ül kelime olan nurun muntazam ve aynı noktaya bakan kelime ve cümle hey'etleri ile gösterdikleri hedef ile, bir alakası var mı ? Tahmin ediyorum. Eğer okumuş ve dikkat etmiş iseniz, herhalde " Yoktur " diyeceksiniz. Daha bir şeyler, yardım için yazmak isterdim. Lâkin sizi başbaşa bırakmak için kafanızı karıştırmıyalım, her ne ise...

Belki bunu anlamadınız diye, merhum Necib Fazılın başka bir sadeleştirme tahrifini arzedeğim. Bu defa ihlas risalesinden :

Evvela Hazret-i Bedüzzamanın ifadesi, yani nurun asıl metni

"Dördüncü Düsturunuz: Kardeşlerinizin meziyetlerini, şahıslarınızda ve faziletlerini kendinizde tasavvur edip, onların şerefleri ile şâkirane iftihar etmektir. Ehl-i tasavvufun mabeyninde "Fena fişşeyh, fena firresûl " istilahatı var. Ben sofi değilim.. Fakat onların bu düsturu bizim meslekte " Fena fil ihvan " suretinde güzel bir düsturdur. Kardeşler arasında buna

TEFANI " denilir. Yani birbirinde fani olmaktır. Yani kendi hissiyat-ı nefsanîyesini unutup, kardeşlerinin meziyat ve hissiyatıyla fikren yaşamaktır. Zaten mesleğimizin esası uhuvvettir. Peder ile evlad, şeyh ile mürid mabeynindeki vasıta değildir. Belki hakikî kardeşlik vasıtalarıdır. Olsa olsa, bir üstadlık ortaya girer. Mesleğimiz Haliliye olduğu için, meşrebimiz hillettir. Hillet ise, en yakın dost ve en fedakar arkadaş ve en güzel takdir edici yoldaş ve en civanmerd kardeş olmak iktiza eder. Bu hilletin üss-ül esası samimî ihlastır. Samimî ihlası kıran adam bu hilletin gayet yüksek kulesinin başından sukut eder; gayet derin bir çukura düşmek ihtimali var. ortada tutunacak yer bulamaz.

Evet, yol iki görünüyor.. cadde-i Kübra-i Kur'aniye olan şu mesleğimizden şimdi ayrılanlar, bize düşman olan dinsizlik kuvvetine bilmiyerek yardım ihtimali var. İnşallah Risale-i Nur yolu ile, Kur'an-ı Mu'ciz-ül Beyanın daire-i küdsiyesine girenler; daima nura, ihlasa, imana kuvvet verecekler ve

2467

2468

öyle çukurlara sukut etmiyeceklerdir ."

2468

2469

2231

Şimdi de Necib Fazılın tahrifine bakalım :

"4-Kardeşlerinizin meziyetlerini şahıslarınızda ve faziletlerini nefsinizde tasavvur edip, onların şerefleriyle şükredercesine iftihar etmek. Tasavvuf ehli arasında "Şeyhte fani olma " diye bir istilah vardır. Ben sofi değilim. Fakat onların bu düsturu bizim mesleğimizde" Dava kardeşlerimizde fani olmak "şeklinde tatbik olunabilir. Kişinin kendi nefsanî hislerini unutup kardeşlerinin meziyetleri ve hisleri ile yaşayabilmesi ne büyük devlettir.

Zaten mesleğimizin esası kardeşliktir. Bizde esas, baba ile çocuk, şeyh ile mürid arasındaki vasıta değildir. Bizim mesleğimizin en yakın dost, en fedakar arkadaş, en civanmerd kardeş mefkürevî oluş derecelerini gösterir. Bu kardeşliğin esasının esası da ihlas ve samimiyettir..."

Necib Fazıl buradan itibaren bir kaç cümle nurun metnini atladıktan sonra, alakası olmayan bir şeyler daha yazmış..

İşte, Risale-i Nurun nuranî ve parlak lafızları.. Ve işte meşhur Necib Fazılın tahrifderane donuk edebiyatı!..

Bakınız Üstad Bediüzzaman Hazretleri" Ehl-i tasavvufun mabeyninde fena fişşeyh, fena firResûl istilahatı var " diyor. Bu zat ise:" Tasavvuf ehli arasında şeyhte fani olmak diye bir istilah vardır " diye yazmış.Yani müellif hazretleri, hem fena fişşeyh hem fene firresûl istilahları vardır diyor. Ve bu dediği, filhakika tasavvuf ehli arasında meşhur ve vâki'dir.Necib Fazıl ise sadece bir tek istilah vardır diyor.

Yine Bediüzzaman hazretleri "Mesleğimiz haliliye olduğu için meşrebimiz hillettir. Hillet ise en yakın dost ve en fedekâr arkadaş ve en güzel takdir edici yoldaş ve en civanmerd kardeş olmak iktiza eder. " diyor.

Necib Fazıl ise:"Bizim mesleğimizin en yakın dost, en fedakar arkadaş, en civanmerd kardeş mefkürevî oluş derecelerini gösterir " diye yazmış..

Soruyorum dikkatinizi çekmek için yazdığımız bu mukayesede Risale-i Nurun maksad ve muradıyla bir alakası varmıdır?. Her ne ise!..

Evet, Necib Fazıl ın sadeleştirme namı altındaki tahrifleri 1952 yıllarında Büyük Doğu mecmuasında ve bir kaç sayısında neşredildi. Bunlar Otuzuncu Söz Ene ve Zerre Risalesi, İhlas Risalesi, Gençlik Rehberi ve müdafaalarından bazı parçalar idi. Büyük Doğunun sadeleştirerek neşretmiş olduğu o yazılar bizde mahfuzdurlar.

Ne ise, Necib Fazılı, belki bazı kasıtlarla bunları böyle yaptı deyip

birakalım, gelelim kendilerini Risale-i Nur talebesi olarak gösterenlerin sadeleştirmelerine de bir göz atalım.

Bunlardan birisi: Tebliğ Yayın Evi, Nurun " Tabiat Risalesi "kitabını

2469

2470

sadeleştirerek, yani nursuzlaştırarak ve yozlaştırarak reşretti. Üstelik bu sa

2470

2471

2232

deleştirmeyi yapanda, hem arabî ilimlere, hemde Risale-i Nurun üslubuna vakıf bir kimsedir. Mezkûr kitab için "Risale-i Nurun Neşir tarihçesi" adlı kitapçığımızda uzunca mukayeseleri yapmışız. Burada ise, o çok yanlış ve tamamen basitleştirilmiş o kitabın ibareleri üzerinde değil, sadece bazı kelimelerini medar-ı ibret için arzedeceğim :

1 - Adı geçen kitapta, Tabiat Risalesinin aslında geçen "İhtar" kelimesini, "Uyarı" diye yazmış. Oysa ki, ihtarın türkçe karşılığı" Hatırlatma "dır.

Uyarı, ikazın karşılığı olabilir.

2- " Nota " kelimesini " Bildiri " diye yazmış. Halbuki asıl risalede onun murad ve manası" Yeni buluş, yeni çıkan ahenk dizisi,"gibi şeylerdir.

3-Mezkûr sadeleştirilmiş kitabın 16. sahifesinde;kitabın aslındaki "Yani esbabın içtimâında o mevcut vücut buluyor" yerine, "Ya da sebeblerin birleşmesiyle o varlık var oluyor" diye yazmış. Oysa ki "içtima" kelimesi " toplanma" demektir. Birleşmenin arabisi " Cima' " ile tabir olunur. Hem "Mevcut" kelimesinin gerçek manası: îcad edilmiş, var edilmiş demektir ki, onun saniini, mûcidin ifade eder. "Varlık" ise, daha çok tabiatçıların ağzında dolaşan yanlış bir manadır.

4- Yine mezkûr kitabın 15. sahifesinde : "Dinsizliği işmam eden " cümlesi

karşılığında; "Dinsizlik kokan" diye yazılmış. İşmam " kelimesi " koklatan, hissetiren " manasındadır.

Ve daha benzeri bir çok yanlış, hatalı, fuzulî, manasız ve yersiz tasarrufları görmek isteyenleri " Risale-i Nurun Neşir tarihçesi " kitabına havale ediyoruz.

Bir misalde: Zaman Gazetesi 22 Ocak 1990 daki nüshasında, Şemseddin Nuri isimli bir zat, iddialı şekilde, sadeleştirme tahrifini meşru göstermek için; kendisinin ifadesiyle "Bir büyüklerinin " fevkalede hünerli şekilde yapmış olduğu sadeleştirmesinden numune için ve iftiharkârane bir tarzda bazı pasajlarını dercetti. İşte bizde, yazarın ve onun fikrinde olanlarının kanaatlarına göre; o fevkalede hünerli ve başarılı sadeleştirmelerden bazı kısımları mukayeseye alacağız. Bakalım, ne derece nurun aslındaki murad ve manalara uygun düşmüş göreceğiz,

İşte:PENCERELER risalesinden alınmış olan o pasajların ilk önce Hazret-i müellifin ifade ve uslubu ile olan asıl metnini Sonra da " BÜYÜK " diye gösterilmiş zatın sadeleştirdiği ibaresini alarak beraberce mukayeseye alalım :

İşte, Nur müellifinin asıl ifadesinde " Eşya vücud ve teşahuslarında nihayetsiz imkânat yolları içinde mütereddit, mütehayyir, şekilsiz bir surette iken..." tarzdadır.

2471

2472

2233

Sadeleştiricinin ifadesi: " Her varlık gün yüzüne çıkarken, her şey olabilme, her kalıb ve şekle girebilme imkân ve dolanbaçları ile yüz yüze şekilsiz bir vaziyette iken... "tarzındadır.

Görüyorsunuz;Hazret-i müellif, bilerek düşünerek, ayrıca da hakkın

ilhamına tabi'olarak " Eşya vücud ve teşahhaslarında" diyor. meçhul sadeleştirici zat ise, tabiatçıların ağzını kullanarak: " Her varlık gün yüzüne çıkarken " diyor.

Şimdi,Üstad Bediüzzaman hazretlerinin kendi ifadesiyle kullandığı cümlesinin -eğer caiz ise - tercümesini birde biz yapalım ve bakalım, o meçhul büyük ,Risale-i Nurun hakkını vermişmidir görelim:

Eşya,(Şeyler, herşey, kainatta var edilmiş her nesne) vücud ve teşahhuslarında (vücuda gelirken ve herbirisi ayrı, farikalı ve belli bir şahsiyet kazanmaya doğru adım atarken) nihayetsiz imkanat yolları içinde mütereddit, mütehayyir şekilsiz bir surette iken (yani vücuda gelmeye, birer ayrı ve mümtaz ve farikalı şahsiyet ve sima kesbetmeye hazırlanan her bir şey, çeşitli şekillerde tezahür etmeleri mümkün ve muhtemel olan sonsuz yollar içinde kararsız, şaşkın, şekilsiz bir surette iken)

Ve nur müellifi risaledeki aslî cümlesinin devamında.

" Birden bire gayet muntazam, hakîmane öyle bir teşahhus u vechi veriliyor ki " diyor.

Sadeleştirilmecinin ifadesinde. " Fevkalede bir insan ferdi yüzüne konan farklı çizgiler.." diye yazmış.Lütfen dikkat buyrun, üstadın ifadesindeki mana ile bir alakası var mı?..

Evet, Hazret-i Üstad, bir tek insanı değil, her şeyi kasd ederek der ki:

Hadsiz imkanat yolları içinde mütehayyir olan o mevcud birden bire hakimane hikmet ve maslahatları irade eden bir vaziyetle) ve imtiyazlı bir yüz veriliyor " diyor.

Yine Nur :müellifinin öz ifadesinde : "Her bir insanın yüzünde bütün ebna-i cinsinden her birine karşı bir alamet-i farika o küçük yüzde bulunduğu ve zahir ve batin duyguları ile kemal-i hikmetle techiz edildiği cihetle " diyor.

Sadeleştirilmeci meçhul büyük ise : "Fevkalede bir insan ferdi yüzüne

konan farklı çizgilerle, diğ er bütün insanlardan ayrılması ve yine değişik bir kısım iç ve dış duygularla donatılarak " diye yazmış.

Dikkat buyurun hazret-i müellif " Her bir insanın yüzünde "diyor. Adam ise," fevkaledede bir insan ferdi " diye yazmış. Yine cenab-ı müellif: " bütün ebna-i cinsinden her birisine karşı" diye açık ifade ile bir hakikatı beyan etmiş.. O adam ise "diğ er bütün insanlardan ayrılması" diye yazmış.

2472

2473

2234

Yine cenab-ı müellif: " bütün ebna-i cinsinden her birisine karşı" diye açık ifade ile bir hakikatı beyan etmiş.. O adam ise "diğ er bütün insanlardan ayrılması" diye yazmış.

Yine Nur müellifi o risalenin bir cümlesinde:! "O yüz gayet parlak bir sikke-i ehadiyyet olduğunu ispat eder " demiş, meçhul sadeleştirmeci ise:" Her Şeyin arkasında kendini hissettiren müthiş bir iradeye, parlak bir işarettir" diyor. Hazret-i  stad bu cümlede - eğer tercüme caiz ise- der ki: " alamet-i farikalı, i  ve dış duygularla teçhiz edilmiş her bir yüz, Allah'ın Ehadiyyet tecellisinin, yani her Şeyin üstüne bütün isimleri ile tecelli edebilen ve o Şeyin yardımına bütün esması ile medet edebilen zatın bir mührü, bir sikkesi olduğunu ispat eder.

Adam ise gördüğünüz gibi, Ehadiyyet tecellisi yerine müthiş irade diye tercüme etmiş.

İşte Zaman gazetesi, adı geçen nüshasında bu mesele daha bir kaç cümle ile devam edip gidiyor. Fazla uzatarak, baş ağrıtmadan ehl-i irfan ve akl-ı selim ve vicdan-ı kerim sahiplerine soruyoruz; Gerek Necib Fazılın, gerek Tebliğ yayın evinin yaptıkları.. ve gereksede az üstte gösterilen Zaman gazetesindeki sadeleştirme denilen gülünç numuneler, hakikat olarak bir

tahriften başka bir şey midirler ? Biz kendi cânibimizden bu gibi sadeleştirme denilen nursuzlaştırmalara düpedüz asrî bir tahriftir diyoruz ve ispat ediyoruz ve etmeyede hazırız. Amma sizler ne dersiniz bilemem!...

Ve Salisen: Yazımızın " NETİCE " bölümü başlığı altında sıraladığımız istifhamların kalan diğer kısımları için toptan olarak deriz ki ; Risale-i Nur eserleri Hazret-i Bediüzzamanın te'lifatıdır. Onun uslubu, Bediüzzamanın şahsiyyet ve makamına yakışır bir tarzda ve Bedi'ül-beyan olarak tanzim edilmiştir. Bu durumda, hem müellif hazretlerinin ihtarlarıyla, hem de hal ve durum muvacehesinde; başkaları kalkıpta o nuranî uslubu; o cennet misal elfaz libasını değiştirmeye tevessül ederse; hiç şüphesiz ve kesinlikle berbat edecektir. Hem de düşünülen faidelerden hiç biriside elde edilemeyecektir. Aynı zamanda hak ve hakikatın ali hatır ve hürmetini de kıracaktır. Manaların güzellik ve inceliğini incitecektir. Bütün letaif-i insaniyyeye gıda olan,nurlardaki nâzdar manaların uçup gitmesine, saklanıp kaybolmasına sebebiyet verecektir. Hem ecnebiyeye endeksli bugünkü türkçenin muayyen bir kararı olmaması yüzünden, her bir kaç senede bir, yeni yeni libaslar kesip biçme zarureti ortaya çıkacaktır... ki o durumda Nur uslubunun âli nizamı tar ü mar olması demektir.

Hem,nurları ciddî ve müştakane seven bütün talebeleri diyorlar ki; biz dersimizi güzel anlıyoruz. Nurları yüz kere, bin kere okusakda bize usanç

2473

2474

vermediği gibi, her defa okuyuşumuzda daha yeni yeni manalar ufku bize

2474

2475

2235

açılmaktadır.

İşte bu durumda, nurları yozlaştırmadan ibaret olan sadeleştirmeye niyetlenenlerin gayeleri halisane olamayacağı kesindir. Adeten ve hükmen ve kaideten gayr-i meşru tarik olan sadeleştirmeye sevkedici saik ve amil; bize göre parlak bir niyetin, ya da mübrem bir zaruretin neticesi olarak meydana çıkmıştır diye kimse söyleyemez. Olsa olsa, ya Risale-i Nurların elfazının sandukçalarındaki lâl-ü güher, yakut ve cevherlerden habersiz kişilerdir. Ya da, ırkî bir hiss-i hasedden gelen bir çekememezliğin neticesidir.. Ya da ilmî enaniyetin öldürücü ve; boğucu kıskançlığıdır.. Ve yahut da, asrın menfi seylabına kapılmışlığın sonucunda domura uğruyan ihtisastın, ince ve esrarlı elfazı takdir edememenin menhus bir sonucudur ve hakeza ...

Herkese rica ediyoruz ve hatırlatıyoruz ki; Risale-i Nurlar Kur'anın malıdır. Onun uslub ve elfazı kur'anın nahvî üslubuna göre tanzim edilmiştir. Hem Kur'anın i'cazından bir hisse nurlarada aksettirmiştir. Bütün bunlarla beraber Risale-i Nurlar Türkçe olarak te'lif edilmişlerdir. İşte eğer Risale-i Nurları aslî vaziyeti ve mevcut haliyle beğenmeyenler varsa, lütfen uzak kalsınlar.. Tahrif ve bozma manasındaki sadeleştirme oyunuyla tahrib parmaklarını nurların kudsî harimine değdirmesinler. Türkçeden başka bir lisana, zarurî tercümeden gayrı nurlar tağyir edilemez. Tağyir eden olursa ruza cezada çok büyük vebal ile cezalandırılacaklardır.

Şerh ve izah ve tefsir işleri ise, kanun ve kaideleri bellidir. Şimdilik nurlar kendi kendilerini lüzumu derecesinde şerh ve îzah ve tefsir ediyorlar.

Hazret-i müellifde bunu öyle yapmış ve öyle demiştir. Tefsir ve şerhe bir ciddi ihtiyaç belirirse, Medreset üz Zehra erkânı olan Nur talebelerinin âlim ve edipleri toplanır ve durumu değerlendirirler.. Gereği de ne ise onu yaparlar.

ABDÜLKADİR BADILLI

Hicri 19 Zilkade 1416

Rumi 26 Mart 1412

Miladi 8 Nisan 1990

Şanlıurfa

Not: Sadeleştirme hakkındaki yazımın bir kitapçık şeklinde neşredilen nüshasında, üstadımızın hizmetkâr ve talebeleri imza ile tasdikleri olduğu gibi, Abdullah Yeğın Ağabey ve Fethullah Gülen Hocanın birer değerlendirmeleride beraber neşredildi.

2475

2476

2236

MAHKEMELER

İkinci meselede, (Yanı, sadeleştirme mevzu'undan evvel)hülasasını yazdığımız iftira kampanyası sürerken, Nur talebeleri hakkında açılan da'valar ve mahkemeler de birbirini takib etmiş. Türkiye sathında, her yerde adeta bir fırtına, bir tûfan halini almıştı. 15.6.1944'den-27 Mayıs 1960 senesine kadar on dört senelik bir zamanda altmış beş mahkeme açılmış ve bütün bunlar Nur talebelerine ve Risale-i nura beraet ve iade kararı vermişken; 28.5.1960'dan-13 Şubat 1965'e kadar dört senelik bir zaman zarfında ise; İnönü'nün Başbakan olduğu üç devre-i hükûmette, tam üçyüz elli iki (352) da'va açılmış ve beraet kazanmıştı(197)

Buna göre, CHP'nin Milli Şefi ve liderinin kumandasında yapılan gizli aşikâr tüm tedbir ve programlar suya düşmüş ve Risale-i Nur lehine dönüşmüştür. Risale-i Nur ve talebeleri ise, dimdik ayakta ve hizmetlerine devamda kaldılar.

1960-1965 arasındaki davalarda olduğu gibi, 1972'lere kadar yüzlerce mahkeme ve davalara avukat olarak müdafii' olarak giren, Avukat Bekir

Berk'in büyük gayret ve himmetleri olmuştur. Şahsî kusurlarına bakılmadan bu büyük gayretleri her zaman yâdedilecektir. Bu arada onun kadar olmasa da, fakat Risale-i Nur davası uğruna büyük hizmetleri sebkât eden Avukat Hüsameddin Akmumcu, Avukat Necdet Doğanata, Avukat Gültekin Sarıgül ve bunlardan önceki Üstad'ın hayatında mahkemelere müdafî olarak giren 1944'de Avukat Ziya Sönmez ve 1948-49'da Avukat Ahmet'Hikmet Gönen ve Avukat Hulusî Bitlisi'lerin, 1950'den sonra da Avukat Abdurrahman Seref Laç, Avukat Seniyüddin Başak, Avukat M.Mihrî Helav'ların hep himmet ve gayretleri hürmetle, takdirle yadedilecektir.

DEMOKRATLARIN UĞRADIĞI ZULÜM VE TECAVÜZLER

Demokrat iktidarının kabinesi, milletvekilleri ve bazı vali ve askerî kumandanlarının 27 Mayıs İhtilalinde uğradıkları büyük zulümler ve tecavüzler hadisesi ve mevzuu, aslında bizim konumuzun dışındadır. Ancak bu adamların uğradıkları bu sebebsiz zulümlerin en büyük nedeni, onların düşmanlarınca, bunların dine ve dindarlara taviz vermeleridir. Dindarların başında ise, Türkiyede her zaman Nurcular başta gelmiştir. Dolayısıyla bunların uğradıkları zulümlerle bizim mevzuumuz arasında bir münasebet, bir bağlantı mevcuttur. Dolaylı olarak mevzuumuzu alakadar ettiği için, kısaca temas etmekte fayda olacaktır.

2476

2477

(197) Risale-i Nur ve TC mahkemeleri S: 191-205

2477

2478

2237

Bir şeyde hem kader adaletinin tecellisi, hem insan zulmünün vuku'

bulması hakikat olduğunun bir nümunesi de, Demokratların uğradıkları büyük zulümdür. Onların düşmanları dinsizlik prensiblerine dayanarak, onları dini siyasete alet etmekle ve dindarları himaye ve onlara taviz vermekle suçlayıp, çok gadırlı zulümlere maruz bıraktılar. İşin hakikatında ise, Demokratların ellerinde-bilhassa ilk fırsatta- büyük fırsat ganimeti, büyük kuvvetler ve selahiyetler varken, bütün millet ve memleketçe kendilerinden beklenen ve istenilen bir çok şeyi ve mes'eleleri, evham ve korku ve za'afiyet ile ve bir çeşit beceriksizlik yüzünden yapmadıklarından ve yapamadıklarından, kader-i ilahî de, onların büyük düşmanlarını onlara galib getirmesine fetva verdi, adaletle tecelli etti denilebilir.

Bilhassa Demokratların son iktidar ve hükûmetleri devresindeki adamlarının kapıldıkları evham ve girdikleri girdaptan onları kurtarmak için; Üstad Bediüzzaman Hazretleri, her şeye rağmen onlarla fikren ve kalben meşgul olmuş, şefkatle yanaşmak, onları düşmanlarının desise ve dolaplarından kurtarmak; ve onlara çıkış yolunu göstermek istemiş, adeta çırpınmıştır. Lâkin maalesef Demokratlar gafletlerinden, evhamlarından ve za'afiyetlerinden hep Üstad'dan kaçmak istediler, onun sözlerine ve nasihatlarına karşı kulaklarını tıkadılar.

27 Mayıs ihtilali CHP'lileri, İnönü'nün planıyla ve CHP'lilerleTurancı İrkçılar birleşerek gerçekleştirdiler. Demokrat Milletvekillerinin hepsini ve bazı vali ve kumandanları Yassıada zindanlarında toplattırdılar. Beşeriyetin en vahşi devirlerinde bile emsaline rastlanmamış acib zulümler ve vahşice muamelelere tabi tuttular. Bu hunharca zulüm ve vahşice işkencelere dayanamayan Demokrat ileri gelenlerinden bazıla intihara bile teşebbüs ettiler.. ve bir ikiside öldü.

Mesela, 30 Mayıs 1960 günü eski DP İçişleri Bakanı Namık Gedik, Ankara Harp okulunda tutuklu bulunurken, okulun penceresinden atlayıp

intihar etmesi.. ve Celal Bayar'ın 30 Eylül 1960 günü Yassıada'da intihara teşebbüs etmesi gibi(198)... ve keza Konya Valisi Cemil Keleşoğlunun intiharı...

Yassıada'da muhakemeler 14 Ekim 1960'da başladı.. ve 11 Eylül 1961'de, Engizisyon zulümlerini çok geride bırakacak zulümlü, kanlı kararını açıkladı.15 idam, 31 kişiye de müebbed hapis ve 408 kişiye de çeşitli hapis cezaları verildi. Bu mahkemenin temyizi memyizi yoktu. Aynı kararda (198)NOamık Gedik ki, 22-23 Mart 1960 günlerinde Üstad Bediüzzaman Hazretleri Urfa'da sekerat halini yaşarken, Ankara'da İçişleri Bakanlığı

2478

2479

koltuğundan telefonlarla Urfa Emniyet Müdürüne emirler vererek: "Başka bir araba yoksa, onu çöp arabasına atın, geri gönderin." demişti. Allah'ın kudret tecellilerine bakılsın ki, kendisi harbiye okulunun penceresinden atlayıp intihar ettiğinde, oradan geçen bir çöp arabasına acelelik belasıyla hemen konulup hastaneye kaldırılmıştır.

2479

2480

2238

bazı sebebler ileri sürülerek, onbeş idamdan, onların asıl hedefi ve düşmanı olan üç kişi olduğu için, üçe indirildi. Bunlar Adnan Menderes, Hasan Polatkan ve Fatih Rüşdü Zorlu idi. Karar, beş altı gün sonra İmrali adasında hemen infaz edildi. Ne temyiz, ne de hiç bir şey... İnönü'nün uşağı ve fermanberi Cemal Ağa'nın keyfi arzusu öyle idi çünkü... Kendisi ve ihtilal arkadaşları kararı hemen imzalamışlardı. O kadar!.. Temyize, üst bir mahkemeye ne hacet ki!..

Adalet ve kanun muvacehesinde hiç bir suç ve sebep yoktu ortada. Zaten o

sıra kanun ve adalet diye bir şey yoktu. Kalbi, ruhu kapkaranlık vicdansızlardan seçilen bir mahkeme hey'eti oraya gönderilmiş, her türlü selahiyet verilmişti. Verilen bu selahiyet hiç bir kanuna, hiç bir anayasaya ve hiç bir müeyyideye dayanmamakta idi.

Yassıada'da idam edilenlerden arta kalan diğer müebbedliler ve mahkûmlar ise, çeşitli hapis cezalarıyla birlikte, kamu hizmetlerinden ve siyasi haklarından da men'edilmişlerdi. İşte Demokratların tarihçesi çok kısa olarak bu kadar...

NUR TALEBELERİNİN DAHİLÎ DURUMLARI

Burada "Nur Talebelerinin dahilî durumları" başlığı altında, onbir sahifelik bir inceleme ve mukayese yazısı vardı. Bu kitabın 1.baskısında; ilerdeki tarihçilere belki bir vesika olur niyetiyle neşredildi. Hakikatın öz kendisi acı olması hasebiyle, bazı hatırlar kırılılabildi. Hatta belki yanlış telakkilerin vehimleriyle başka mana ve maksadların güdüldüğü zehabına kapılan ola olabildi. Ama herşeye rağmen, bu makamdaki inceleme ve mukayese yazısı, herhalde vazifesi olan ikaz hizmetini yapmış olduğu gibi, müstakbel tarihçilerine vesikalık işinide yerine getirmiş oldu.

Kitabımızın şu ikinci baskısında artık bu yazıya ihtiyaç kalmadığına kanaat getirdiğimiz için, onu Vucud sahifesinden siliyoruz. tahmin ediyorum, umumi Kanaatta bunun böyle olması yönündedir.

Dünyada ve Türkiye'de Olup Bitenler

1960 ihtilalinden sonra, Türkiye'de ve dünyada gelişen çeşitli hadiseleri, mevzuumuza, yani Risale-i Nur hizmetinin tesir sahasına temas eden noktaları ile üç bölümde ele alarak, kısaca notlar halinde arz etmek istiyoruz.

2480

2481

1- Dini sahada inkişaf..

2- Siyasî sahadaki hadiseler..

3- Risale-i Nur hizmeti, Nur talebeleri ve Nur eserleri itibarıyla kaydedilen terakkiler ve inkişaf merhaleleri...

2481

2482

2239

DİNİ SAHADA İNKİŞAF

Bu bölümün hakikatı ve büyük inkişafı şöylece arzedilebilir ki; Türkiye sahinında açılan yüzlerce İmam-Hatip Mektepleri, Yüksek İslâm Enstitüleri, İlahiyat Fakülteleri, İslami Araştırmalar Fakültesi, Edebiyat Fakülteleri..

Ve ayrıca hususî açılan yüzlerce-binlerce Kur'an Kursları faktörleri ile, 1960-1987 arası -kesintili zamanlar hariç- bir çeyrek asır zaman zarfında büyük büyük inkişaf olmuştur. İnkışaf eden bütün bu müsbet manaların ana merkezi, enerji kaynağı ve ruhu ise; Türkiyenin her tarafında Nur talebelerinin himmet ve gayreti ve açtıkları binlerce hususî Nur dersaneleri ve Türkiye sahinında her gün milyonların aşkla okuduğu Nur Risaleleridir.

Bugün artık Türkiye'nin, bilhassa gençlik kesiminde çok büyük çapta ve muazzam bir kitle halinde dinini öğrenmiş, imanını sağlama bağlamış, İslam dinini tam iltizam etmiş insanları mevcuttur. Türkiye'de artık İslâm dinini müdafaa edecek, koruyacak; ve icabederse ecdadı gibi onun yolunda herşeyini feda edecek, İslâm dinini yaşayıp yaşatacak milyonlarca insan bulunmaktadır.

Her ne kadar Türkiye'de hâlâ dinsizce bir hayat yaşamak isteyen bir gurub insanın, zaman zaman Atatürk ilkelerini kendi dinsizliklerine siper ederek ve ona dayanarak dine ve dini yaşamak isteyenlere ilişmeleri eksik olmasa dahi!..

Ama bunlar da, herkes de iyice anladılar ve bildiler ki; artık Türkiye'de eskisi gibi cebir kuvvetiyle; dinî temayülü, dinî hayatı men'etmek veya zayıflatmak mümkün değildir. Bununla beraber bazı câhil siyasîler veya kasıtlı dine karşı münkir bazı zevzek herifler, mesela bir kız çocuğunun eşarp takmasına, başını örtmesine, namahrem vücudunun belli bölgelerini kapamasına tahammül edemiyerek, dinsizliğin katı taassubu adına "İrtica" diye bağırma ları da eksik olmayabilir.

Halbuki, bugün herkes, bilhassa aklı başında milliyetçi, hürriyetçi, demokrasi kaidelerini gerçek manada benimsemiş herkes biliyor ve anlıyor ki; Atatürk ilkeleri, yahut da laiklik mefhumu denilen şeyler, bugün dinsiz kesimin elinde bir maskedir. Yani onlar kendileri dinsizce yaşama tarzlarına bunu alet ederek, laikliği de, ilkeleri de kendi anlayışları doğrultusunda izah ediyorlar.

Bu meseleye bir misal olarak, mu'temed bazı zatlardan duyduğum bir hikâyeyi nakledeyim:

27 Mayıs ihtilalinin nöbetçi onbaşı s ı olan Cemal Gürsel, bir gün bir mecliste rakı içerken, yanındaki arkadaşlarına, içki bardağ'ını eline alarak

2482

2483

demiştir ki: "Arkadaşlar! Bu Nurcular var ya, bir gün gelecek, bu bir bardak rakıyı da bize haram edecekler!.."

2483

2484

2240

Bir misali de: Ergenlik ve rüşd çağına gelmiş bazı müslüman kız çocukları, üniversitede kendi vicdanına ve demokrasi kaidelerine dayanarak, Müslümanca örtünmelerini; büyük şamatalarla Türkiye'de sanki herşey

değişiyor gibi bir davranış içerisinde görünen ilhad müdafii bir partinin genel başkanı günümüzde de görülmüştür.

Halbuki, bu tip adamların hangisini konuştuysan, demokrasiyi, hürriyeti, insan haklarını, fikir ve vicdan özgürlüğünü müdafaa eder, tarafdarlığını da gösterirler. Öbür tarafda kendi anlayış, zihniyet ve mantıklarına göre dünyadaki mevcut demokrasilik uygulamalarını değil, kendi tinet ve zihniyetlerine göre demokrasiyi de, fikir ve vicdan hürriyetini de, laiklik prensiblerini de sadece ve sadece Atatürk ilke ve inkılabları çerçevesinde ve yalnız onun çizgisi içinde kabul ederler. Bilmem, dünyada, öyle bir demokrasi mefhumuna ve uygulamasına veya böylesi bir laiklik ilkesine rastlamak mümkün müdür?

Demokrasilik, milletin irade ve hâkimiyeti, fikir ve vicdan hürriyeti ise; bütün dünyada uygulanan şekli bugün Türkiye'dekinden başka tarzdadır. Çünkü eğer bu adamlar, -dini ve İslâmiyeti bir an için bir tarafa bırakalım gerçekten hakikî bir demokrasiye, bir millet iradesine inanmış ve kabul etmiş olsalardı; bugün bütün dünyada tatbik edilen bir şekli, hiç olmazsa o şeklin orta hallisi bir tarzını; ve nihayet o da bir insan, bir beşer olan ve kusur edebilen bir tek insanın hususî anlayış ve telakki tarzına feda etmezlerdi. Çünkü hür fikirli insan, her şeyde hürdür ve hür olmalıdır.

Demokrasî isteyen gerçek bir insan, onu her mesele için de ister. Yani millet eğer isterse Atatürk'ün ilkelerinin dışında da bir demokrasiyi gerçekleştirebilirler diyebilmelidirler. Aksi takdirde bunların savundukları bir demokrasilik mefhumu değildir. Olsa olsa, yine bazı vesileler ve aletlerle bir dikta rejiminin devamının tarafdarıdır.

Evet, bu adamlar eğer gerçekten samimi olarak komünist blok hariç ki oda teslim-i silah etti tüm dünyada tatbik edilen bir demokrasi şeklini hazmedip ve bu millete layık görüp isteselerdi, memleketimizde de aynı tarzda, hiç

olmazsa yakın bir tarzının uygulama taraftarlığını yapacaklardı. Amma nerede?..

Lâkin kim ne derse desin, ne yaparsa yapsın; bugün Türkiye Cumhuriyeti hudutları içerisinde yaşayan insanımızın kendi dinine, Kur'anına kalbden gelen tarafdarlığını -bilhassa bundan böyle- hiç bir kuvvet, dinsizce hiç bir anlayış sökemiyecek ve atamıyacaktır. Artık herkes bunu çok iyi gördü ve görüyor ve görecek...

2484

2485

2241

İSLAM DİNİNİN İNKİŞAFI

İslam dininin bütün dünyadaki inkişafı ise; Elhamdülillah başta Âlem-i İslâm, Türkiye de dahil bütün devletleri; hükümet icraatlarını, kanunlarını her noktasıyla dinden alan bir yöntem, bir sistem ile idare etmemeleriyle birlikte; fakat İslâm Âlemi kendilerini Müslüman bilmekten ve Müslüman olarak birbirleriyle görüşmekten, ittifaklar akdetmekten çekinmemektedirler. İslâm Konferansları, müşterek İslâm kalkınma bankaları gibi manidar isim ve unvanlar altında, siyasî sahalarda gerçekleştirilen bir çeşit İslâm ittifakı ve ittihadı gün geçtikçe kuvvetlenmekte ve inkişaf etmektedir. Bütün bunlar elbetteki büyük istikbal va'deden büyük âzim ümit işaretleridir.

AVRUPA VE AMERİKADA İSLÂMİYET

Bu ülkelerde Müslümanların yaşama biçimlerine, ibadet şekillerine, Dinî propagandalarına ve dinî kıyafet ve yaşama tarzlarına, hatta dinî dernekler ve cem'iyetler kurmalarına mani olunmadığı gibi, tam aksine yardımlar ve kolaylıklar gösterilmektedir.

Bunun yanında, Avrupa ve Amerika'da hemen her gün bir çok insanın

serbestçe İslâm dinini seçmeleri ve herhangi bir engelle karşılaşmamaları ayrı bir ümit müjdesidir. Avrupa'nın küçük bir devleti olan Belçika'nın İslam dinini resmi din olarak kabul etmesi de göstermektedir ki; Avrupa, Bediüzzaman'ın dediği gibi İslâmiyete hamiledir ve doğurması da pek yakındır.

SİYASİ SAHADAKİ HADİSELER

Birinci bölümde arzulunduğu gibi, Türkiye'nin devlet anlayışı: Bir taraftan ladinilik manasında bir laikliği ve bunu bir din tarzında benimsemesinde şimdilik hiç bir taviz verilmediği ve zaman zaman onu muhafaza için demokrasiliği, vicdan hürriyetlerini çiğneyip geçerek- kuvvet ve cebir ve süngü kullanmaya çalışıldığı anlayış ve bu hareketin de şimdiye kadar Kuvveti elinde bulunduranlarda- herhangi bir değişiklik söz konusu olmadığı halde, kendilerini dünyada ve İslâm Âlemi nazarında dinsiz veya Müslüman olmıyan bir devlet de göstermek istememektedirler. Bu yüzdendir ki, İslâm dinini benimsiyerek, yaşayarak değil, amma şimdilik köklü bir mazî geleneğinden gelen bir Türk milliyetçiliği anlayışıyla ve bir çeşit siyasetle, İslâm âlemiyle siyasî sahada birlik içinde olmaya önem vermekten de geri kalmamaktadır.

2485

2486

2242

İSLAM ALEMİNDE MENFİ YÖNDEN GELİŞEN HADİSELER

İslâm âlemini uyandırmak, hamiyet ve gayrete getirmek, birleştirmek için; aslında kader'in hüküm ve hikmetiyle vücuda gelmiş olan hadiselerin hepsi de İslâm âlemi için dersler olduğu halde.. ve Bediüzzaman hazretlerinin “âlem-i İslâmı uyandıracak ve bir kuvvet-i azimeyi tehyic edecek hadisat-ı azime vücuda, geliyor..” mealinde dediği gibi; bir hareket, bir heyecan, bir

kaynaşmaya vesile olması lazım iken, şimdilik istenilen ma'nada ve seviyede henüz tam bir uyanma görülmemektedir. Amma er-geç bu uyanma, bu hareket, bu silkinme olacaktır inşaallah...

İslâm Âleminde menfi yönden gelişen en belirgin hadiselerden birisi; dünyanın en rezil kavmi olan Yahudilerin, 3 Mayıs 1967'de Müslüman Araplarla yaptığı harpte galip çıkması hareketidir. Yahudinin arkasında kimler bulunursa bulunsun, mağlubiyet mağlubiyettir. Bundan tam bir ders olarak uyanmak için müessir büyük bir ders olmalıydı ve olmalıdır.

İkinci harp de, 6 Ekim 1975'de vuku' buldu. Bu harbde Yahudiler daha da ilerledi. Sina çölünün büyük bölümünü, Kudüs-ü Şerifi, Filistin'in ve Suriye'nin müşterek arazisi olan Colan dedikleri dünyanın en bereketli arazisini ve beraberinde Kınaytre vilayetini istila etti. Halen de Yahudinin elindedir.

Bunun yanında son senelerde patlak vermiş, İslâm âlemi için yüz karası mühim bir hadise de İran-İrak harbidir. Bu harb dünya kâfirlerinin çok hoşuna giden bir hadisedir. Hiç yerde ve fuzulî şekilde Müslüman kanı dökülüp gitmektedir.

İnekperest Hinduların veya ateşperestlerin eski Pakistan'ı cebir ve harp kuvvetiyle ikiye bölmeye sebebiyet veren ciğer-suz harbini de unutmamalı. 1974 Kıbrıs Harekâtı arkasından gelen ambargolar da daima göz önünde bulundurulmalıdır.

TÜRKİYE'NİN İÇ SİYASETİNE GELİNCE

1960 ihtilalinden başlayarak bu tarafa doğru gelecek ve kısa-kısa ibret verici hadiselere temas edeceğiz:

27 Mayıs 1960 ihtilalinin hemen akabinde, ihtilalci askerler kendilerini dünya ve milletler nazarında ve kendi halkı yanında kötü göstermemek ve demokratik olduklarını göstermek üzere, sözde tarafsız kişilerden üç

askerli, on altı sivilli bir hükümet kabinesi kurdurdular.

İhtilali gerçekleştiren askerler, kendilerine "Milli Birlik Komitesi" adını verdiler. Bu adamlar ilk başta 38 kişiydi.

2486

2487

2243

İhtilali takib eden günlerde, Türkiye'de üç tane esir kampı gibi kamplar kurdular. Bunlar, birinci, ikinci, üçüncü dereceli kamplar şeklinde idi.

Birinci kamp: Yassıada idi. Burada Demokrat Partili tüm milletvekilleri, bazı valiler ve yine DP taraftarı bazı askerî kumandanlardı.

İki nolu kamp ise, Balmumcu'da kuruldu. Buraya Demokrat Parti taraftarı, yahut da bu hükümetin bürokrasisinde çalışmış kimseleri toplamışlardı.

3 nolu kamp ise, Sivas'da kuruldu. Buraya bilhassa Şark vilayetlerinde adı sanı belli olan şahsiyetlerden 55 kişi topladılar. Bu kampda Nur talebesi bir kaç zat da vardı. Mehmet Kırkinci Hoca, Mehmet Kayalar, Mustafa Ramazanoğlu, Çermikli Abdülkadir Hoca vesaire...

14 Kasım 1960'da Milli Birlikçiler içinde ihtilaf patlak verdi. 14 kişi bunlardan ayrıldı. Herhalde bu ayrılanlar ırkçı kesimi idi. Milli Birlikçiler, komiteden ayrılan bu 14'leri uzaklaştırmak üzere, Dışişleri Bakanlığı teşkilatında 14 müşavirlik kadro açarak oralara atamalarını yaptı. Bu ondörtlerin başında Albay Alparslan Türkeş geliyordu. Bunu Hindistan Yeni Delhi'ye yolladılar.

14 Aralık 1960'da. Cemal Gürsel hastalandı(200) yahud da hastalığı arttı.

1961 ocağında yeni partilerin kurulmasına izin verildi. CHP tam kadrosuyla mevcuddu, bekliyordu. Adalet Partisi ise, İhtilal sırasında, İhtilale "Evet" demiş olan üçüncü ordu kumandanı. Ragıp Gümüşpala'yı kendine genel başkan seçerek kuruldu. Milli Birlikçiler ihtilalden hemen

sonra, ilk önce Ragıp Gümüşpala'yı Genel Kurmay Başkanlığına, arkasından da, onu emekliye sevk etmişlerdi. Adalet Partisi'nde Süleyman Demirel genel başkan yardımcılığına getirilmişti. Demirel o sıra Devlet Su İşleri genel müdürlüğünden ayrılmış, Büyük İnşaat mutahitliğini yapmaktayken siyasete atılmıştı.

Yeni Türkiye Partisini de, hem nalına hem mihına vuran orta halli Ekrem Alican kurmuştu.

9 Temmuz 1961'de yeni anayasa halk oylamasına sunuldu. Kabul yüzde altmış nisbetinde çıktı.

15 Ekim 1961'de de genel seçimler yapıldı. Yeni seçim sisteminde senatör ve milletvekili diye iki kısım meb'us seçilmekteydi.

(200) Cemal Gürsel'in hastalığı hakkında çeşitli dedikodular söylendi.

Kimisi onunla Türkeş arasında çıkan bir münakaşada, Türkeş onu tabanca ile yaraladı. Kimisi, hafif bir felçlik geçirdi vs. diyorlardı.

2487

2488

Mühim ve itimada şayan bir diğer haber ve rivayet ise, bu tarihten az önce Cemal Gürsel Gaziantep'de halka hitabederken, merhum olmuş, dünyadan gitmiş olan Üstad Bediüzzaman Said-i Nursi'nin aziz şahsiyetine münasebetsiz şekilde ağzını bozarak hakaretli şetimler ettiği aynı anda, henüz konuşma kürsüsünde iken, felçlik geçirdiğini söyleyenler de olmuş...

2488

2489

2244

PARTİLERİN ALDIĞI OY ORANI

PARTİ SENATÖR MİLLETVEKİLİ

A.P 70 158

C.H.P 36 173

C.K.P 16 54

YT P 28 65

20/Kasım/1961'de İsmet İnönü Başbakanlığında CHP-AP koalisyonu kuruldu.(201)

10 Eylül 1962'de Sivas kampındaki 55 insan serbest bırakıldı.

5 Haziran 964'de A.P kurucusu ve genel başkanı Emekli Orgeneral Ragıp Gümüşpala öldü.

29 Ekim 964'de A.P. genel başkanı yardımcısı Süleyman Demirel, A.P genel başkanı seçildi.

10 Ekim 965, ikinci genel seçimler yapıldı.

PARTİ SENATÖR MİLLETVEKİLİ

A.P 79 240

C.H.P 48 134 aldı.

7 Kasım 965'de Süleyman Demirel Başbakan oldu ve hükûmetini kurdu.

5 Eylül 966'da Genel Kurmay Başkanı Cevdet Sunay, Demirel'in yardım ve isteğiyle Reis-i Cumhur oldu.

14 Eylül 966'da Cemal Gürsel öldü.

12 Ekim 969'da üçüncü genel seçimler yapıldı. Bu seçimde A.P biraz daha büyüdü. A.P 260 milletvekili, CHP 144 aldı.

Bu tarihe kadar Süleyman Demirel, dindar kesime ehemmiyet vermez bir tavır içinde idi. Bu yüzden partisinden kopmalar, ihtilaflar başladı. İlk olarak Yirmi Altılar diye adlandırılan bir gurup AP'li milletvekili partisinden ayrıldı. Demirel de bazı milletvekillerini ihraç etti.

26 Ocak 971'de Necmeddin Erbakan Milli Nizam Partisini kurdu. Bu tarihte anarşi ve terör had safhada idi.

12 Mart 971'de Kuvvet komutanları Hükumete, parti genel başkanlarına,

Cumhurbaşkanına sert muhtıra verdi. Demirel Hükümeti istifa etti.

21 Nisan 1971'de partiler üstü bir hükümet kuruldu. Bu yeni hükümet zamanında, Milli Nizam Partisi Anayasa Mahkemesi kararıyla kapatıldı.

(201) Bu parti hani sözde CHP'ye zıddı, DP'nin devamı vesaire idi...

2489

2490

2245

6 Nisan 1973'de Cevdet Sunay'dan boşalan Reis-i Cumhurluk seçimi yapıldı. CHP'nin adayı Genel Kurmay Başkanı Faruk Gürler'di. AP'nin adayı da, Emekli Orgeneral Tekin Arıburun'du. Mecliste uzlaşma sağlanamadı, Reis-i Cumhur uzun müddet seçilemedi. Sonra Demirel'in de ittifak ettiği Fahri Korutürk Cumhurbaşkanı seçildi.

Ekim 1973'de genel seçim yapıldı. AP 260'dan 140'a düştü. MSP ve Demokratik Parti onun kadar meb'us aldı. CHP, o ihtilaf yüzünden dağılan durumdan istifade ederek hepsinden fazla mebus aldı. O durumda Başbakanlık Ecevit'e verildi. Demirel muhalefette kaldı. CHP-MSP koalisyonlu hükümeti kurdu. Ecevit'in Erbakan'la va'dleştikleri şekilde, 1971 olaylarında yakalanıp hapsedilen bütün anarşistler affedildi ve hapislerden çıkarıldı.

1977'de yine genel seçim yapıldı AP sarsıntıdan kendini yine kurtaramadı.. Hükümeti kuracak meb'usa sahip olamadı. O durumda Nihat Erim Başbakanlığında partiler üstü hükümet kuruldu.

1978'de kısmî senato ve ara seçimi yapıldı. AP biraz toparlandı. Fakat yine hükümet kuracak durumda değildi.

1979'da ara seçimden sonra, Ecevit-MSP Hükümeti istifa etti. Demirel azınlık hükümeti kurdu. Anarşi ve terör bu dönemden itibaren hızla tırmanmaya başladı. Her gün birçok ölü...

12 Eylül 1980'de askeri müdahale oldu. Meclis feshedildi. Tüm partiler kapatıldı.

1980-1983 arası partisiz Bülent Ulusu hükümeti askeri cunta direktifleri altında yönetimi sürdürdü.

1983 genel seçimleri yapıldı. Anavatan Partisi 210 milletvekili olarak Turgut Özal Başbakan oldu.

6 Eylül 1987 siyasi yasakların kalkması veya devamı hususunda halk oylaması, referandumu yapıldı. Kıl payı bir farkla siyasi yasaklar kalktı.

Eski liderler partilerinin başlarına geçtiler.

29 Kasım 1987'de erken genel seçim yapıldı. Bu seçimde ancak üç parti genel barajı aşabildi.

ANAP 292, SHP 99, DYP 59 milletvekilliğini aldı. Hükûmeti yine Turgut Özal kurarak başbakan oldu.

2490

2491

2246

RİSALE-İ NUR HİZMETİ, NUR TALEBELERİ DURUMU VE NUR

ESERLERİ İTİBARIYLA KAYDEDİLEN TERAKKİLER

VE İNKİŞAF EDEN HADİSELER

Az yukarda "Nur talebelerinin dahili durumu" bölümünde(1) bu maddenin bazı noktaları izah edilmiştir. Burada ise, yalnız Risale-i Nurun Türkiye'de ve dünyada inkişaf ve intişarını mevzu edeceğiz.

Evet, Üstad Bediüzzaman'ın vefatından sonra, bilhassa Nur talebelerine karşı çok hınçlı ve intikamlı 27 Mayısçılarla CHP ve İnönü'nün istibdatlı, zulümlü dört beş senelik zamanlarında, Risale-i Nur ve Nur talebeleri aleyhinde açılan ve beraetle neticelenen davalar, toplam üç yüz elli iki (352) tanedir. Yani Risale-i Nurlar, 27 Mayıs askerî ihtilali gölgesinde

kurulan İsmet İnönü'nün Başbakanlığı yıllarında bile Türkiye Cumhuriyeti Mahkemeleri; adeta, İnönü'nün tüm tedbir, oyun, hüküm ve icraatlarına rağmen, mahkemelerin "Risale-i Nur yasak olamayacaktır ve olmayacaktır" diye bir imzaları idi.

Risale-i Nurun Türkiye'de ve dünyada neşriyatı ise şöyle olmuştur:

Bilindiği üzere, DP iktidarı döneminde 1956-1960 arası dört senelik bir zaman zarfında, bir derece serbestlik içinde neşriyatı gerçekleşmişti. 1960 ihtilali, mahkemelerin verdiği kararlar, neticesinde tekevün etmiş olan o serbestliği, keyfi ve kanunsuz ve zorbaca ortadan kaldırdı. Lâkin Nur talebeleri Nurun neşriyatını her türlü baskıya, takibe, hapse ve zahmete rağmen, yine durdurmadı. Perdeler altında aynen ve daha hararetli şekilde devam ettirdiler. 1960'dan önceki eski baskı Nur mecmuaları üstündeki tarih ve matbaa isimleriyle, her birisi bir kaç kere yeniden tab'edildi.

Böylece Nurun neşriyatı "Sırren tenevveret" perdesi altında aynen devam etti, hatta çoğaldı, eksilmedi, diyebiliriz.

Nurun neşriyatı, gayyur ve fedakâr Nur talebelerinin büyük fedakârlık ve gayretleriyle devam ederken, öbür tarafta mahkemeler, davalar, hapisler bütün şiddet ve hızıyla devam ediyordu. Bu hal, ta 1965'lere ve hatta 1971'lere kadar devam etti. Gerçi mezkur altı senelik veya diğer noktasiyla onbir senelik zaman zarfında AP iktidarı demokrasîlik fikriyle hükûmet icraatında nisbeten bir yumuşaklık temin etti ise de, emniyet ve savcılar DP döneminde olduğu gibi, o kadar mahkemelerin beraet kararlarına rağmen, keyfî hareketlerinde aynen devam ediyordu. Demirel'in Başbakanlığı dönemi olan 1965'ten 1971 muhtırası kadar altı senelik zaman zarfında, tam dörtyüz mahkeme açılmış ve Risale-i Nur ve Nur talebelerine bütün bu mahkemeler yeniden bereat vermişlerdi.

2492

(1) Adı geçen bölümü, şu 2.baskıda neşretmiyoruz.İzahı orada yapılmıştır.

A.B

2492

2493

2247

12 Mart 1971 Muhtırası ve sonrasında da mahkemeler,davalar yine devam etmiştir. Ancak 12 Mart Muhtırasından 12 Eylül 1980 askeri müdahale zamanına kadar, mahkemelerde oldukça bir azalma görülmüştür. Bu dokuz senelik zaman zarfında sadece 65 mahkemenin açıldığını ve yine Nur'a ve Nur talebelerine beraetler verildiğini görüyoruz. Demek ki, 1971'den sonraki devrede mahkemelerin ve davaların durumunda yüzde doksan gevşeme olmuştur. Anlaşılan ilhad mukavemeti -Hazret-i Üstad'ın müjdelediği gibi- artık kırılmış ve mağlub olmaya yüz tutmuştu.

1980-1987 arasında ise, mahkeme ve davaların açılma nisbeti yüzde onu aşmamıştır. Bu yedi senelik zaman zarfında kırk veya elli kadar mahkeme cereyan etmiş, bir ikisi hariç yine hepsi Risale-i Nura ve Nur talebelerine beraet vermiştir.(202)

YİNE SERBEST NEŞRİYAT

Nur talebeleri 1975'de ilk bir tecrübe olarak İstanbul'da "Sözler Yayınevi" adıyla kurdukları bir müessesede bir kaç Nur Risalelerini tab' ettirdiler. Zamanın emniyetinden, savcısından pek bir ses çıkmadı. Bunun üzerine Sözler Yayınevi Nurların yüzde seksenini serbest olarak neşretmeye devam etti. Bu arada Envar Neşriyat yayınevi de neşriyata başladı. Aynı zamanda nur neşriyatı Ankara'da da serbestçe yapıldı.

12 Eylül 1980 askeri müdahalesi, Risale-i Nurun neşriyatıyla fazla ilgilenmedi. Demek ki artık dünyaya karşı utanıyorlardı. Tek-tük idare-i

örfiye mahkemeleri Nurlara baktılarsa da, % 99'u beraet verdiler.

Gele gele, 1985'deki Anavatan Partisi iktidarı, İçişleri ve Adliye Bakanlıkları tarafından "Risale-i Nurların Mahkeme kararlarıyla artık serbest olduğunu, bundan böyle vatandaşların bu yüzden rahatsız edilmemesini" emreden ta'mimleri yayımlandı.. Böylece Risale-i Nurun Allah'a şükür artık âlemde serbest intişarı gerçekleşmiş oldu.

DÜNYADA NURUN İNTİŞARI

Risale-i Nurların büyük bir hamle halinde, İslâm âleminde neşrine başlanması, 1969'lardadır. Bu tarihte Risale-i Nurdan iki Arapça metinli Risale "El Mesneviy-ül Arabi ve Saykal-ül-İslâm" Şam'da resmen tab' edildi. 1973-1974 arasında da bu iki esere, yedi eser daha ilave edildi.

Bunlar 1-Türkçeden Arapçaya tercüme edilen "Zülfikâr, 2-Hutbe-i Şamiye, 3-Gençlik Reh

(202) Risale-i Nur ve TC Mahkemeleri S:191-216

2493

2494

2248

beri, 4-Risale-i Nur Sönmez" eserleriyle; aslı Arapça olan "5 Tefekkürname", 6-"İşarat-ül İ'caz" ve "7-Hizb-ul Ekber-i Nuri"dırlar. Bu eserler Beyrut'da basılarak, İslâm Âleminin her tarafına, Almanya ve Amerika'ya da gönderildi.

Arapça olan bu neşriyatın aynı tarihlerinde Amerika'da "Nur" Mecmuası adıyla bir dergi İngilizce ve Türkçe olarak Risale-i Nurun hakikatlarını neşretmeye başladı. Yine aynı tarihlerde Amerika'lı rnüsteşrik ve Müslüman olmuş, Hamit Algar ismini almış büyük bir alim, Risale-i Nurun bir kaç tane Risalesini İngilizceye tercüme etti ve Amerika'da neşrettirildi. Ayrıca İngilizce tercüme edilmiş bu eserler, Türkiye'de ve Almanya'da da

basıldı. Hem Almanya'da Risale-i Nurun üç dört eseri Almancaya da tercüme edilerek neşredildi.

Yine aynı tarihlerde, Üstad'ın keşfedip bulduğu tevafuklu Kur'an-ı Kerim'i de Amanya'da muazzam bir Şaheser şeklinde altın yıldızla tab'edilmeye başlandı. Halen de devam etmektedir.

Daha sonraki tarihlerde, 1980 lerden sonra, Irak'ta oralı bir cemaat Nur talebesi, Risale-i Nurları Türkçeden Arapçaya tercüme etmeye başladı.

Irak'taki bu neşriyat, çok güzel bir üslub ve parlak bir edebiyatla tercümeleri yapıp, yayınlamaktadır. Şimdiye kadar Irak'ta Nurlardan tercüme edilerek neşredilen eserlerin sayısı Kürdçeleriyle beraber 51'i bulmuştur(2). Ayrıca yine bu tarihlerde, yani. 1980'den başlayarak bu yana, Beyrut'ta Risale-i Nurun büyük mecmualarından "Sözler, Mektubat ve Lem'alar" kitapları Arapçaya tercüme edilerek tab'edilmiştir.

Yine Beyrut'ta 1980-1988 tarihleri arasında, Envar Neşriyatın zimmetinde olan Üstad'ın tevafuklu Kur'anını üç dört baskı -Her baskısı da yüzbinden aşağı olmamak üzere- tab ve neşredildi.

Ayrıca Hindistan-Bombay, Endonezya, Malezya, Srilanka ve Pakistan'da bazı Nur risaleleri, hususan Üstad'ın hayat tarihçesi o lisanlara tercüme edilerek neşredildi. Ve hakeza, yavaş yavaş ve ağır ağır, fakat yerleşerek, kendini kabul ettirerek tüm dünyaya Risale-i Nur yayılmaktadır ve yayılacaktır da..

Demek ki, artık dünyanın aradığı ve arayacağı, takdir ve tahsin ettiği ve mutlaka edeceği Nur Risaleleri en büyük halaskâr olarak tanındı, tanınmakta ve tanınmaya devam edecektir. Elhamdülillahi haza min fadli Rabbi!..

(2)Şimdi 1996 itibarıyla, Risale-i Nurların tamamı tercüme edildiği gibi, büyük mecmualar Türkiye, Mısırdaki ve Beyrutta tab'edilip dünyaya dağıldı.

2494

2495

2249

SON

Bu kitaba 1984 yılı bahar aylarında mukaddematına ve alt yapılarına başlandı. Fasılalar, kesiklikler, hariç 1987 Ekim ayı 7'sinde sona erdi.

Diğer bir tarihle: 1404 Hicri Cemaziyel'ahir sonunda başlandı, 1408'in sefer ayının 13'ünde sona erdi.

BİR MÜLAHAZA

Bu kitapta biz tarafız değliz. Tamamen tarafsızlık demek, bizce bir duygusuzluk demektir. Bir kitap, herhangi bir mesele veya bir şahıs hakkında üç şey için yazılabilir.

1- Ya tenkid saikası..

2- Ya takdir ve o fikirleri tasvib iltizamı..

3- Veya olduğu gibi gerçeği hakikat aşkıyla ortaya koyup izhar etme meyli...

Eğer bu üçüncü şık bir tarafsızlık ise, biz işte oradayız. Kitapta görüleceği gibi ;dokuzundan doksan yaşına kadar masum, müstakim, lekesiz, semeradar bir hayatın her yönüyle, hususi ve umumiliğiyle ele alınmış, tahlili yapılmıştır. Mübalağanın zerresinden dahi kaçınılmış, hakikat ne ise aynen yazılmıştır.

Biz işte bu masum ve her tarafıyla faydalı ve semereli bir hayatın âşığı ve pürüzsüz hakikatının izharının tarafı ve hayranı olmak üzere bu kitapta metod ve kaideye bu hissi ölçü ittihaz ettik. Başka türlü bir tarafsızlık nasıl olabilir bilmiyoruz.

ABDÜLKADİR BADILLI

2495